

FECHENHEIMSKÁ

JARNA

č. 601-625/89

[15.02.]

(adné, nest vank svané
listy, prosím nepomíchat)

1989 /1.
(601-625)

XIII. roč.

Psát za každého počasí

Zdá se mi, že Kmen začíná upadat. Z mnoha příčin uvedu jen dvě. První: máme málo senzačních materiálů. Co se loni na jaře zdálo senzačním, přichut' senzace ztratilo, neboť doba dostala prudší obrátky. A my bychom potřebovali mnoho senzací, a — pokud možno — českého nebo slovenského původu.

Příčina druhá: vzdali jsme se polemik, plodných i neplodných. Plodné polemiky jsou samozřejmě důležitější, ale i ty neplodné mají smysl. Vždyť také, aspoň občas, souložíme nejen proto, abychom něco zplodili, nýbrž i pro rozkoš. A tak koneckonců i neplodná polemika může být rozkošná.

Padá tu mnoho nikoli snad hlav, ale mnoho slov o hledání viníků. Navrhují, abychom viníky nehledali. A pokud ano, tedy sami v sobě. Jistě jste zaznamenali, že mnozí řečníci rádi používají slova »mysl«, když hovoří o prohrách. My je královské slovo! Užívat ho v určitých situacích je nejen nemožné, ale i nestoudné. Když se od svých politických penek něčeho účastním, nesním se skrývat za plurál. Musím přiznat, co jsem zavinil já.

Co jsem zavinil kupříkladu já: Když jsme s Jiřím Záchem sestavovali sborník české humorné poezie Kupte si štěstí v bazaru, byli jsme nuceni vyřadit Jiřího Suchého. Říkám nuceni — jenže pod knihu jsme se podepsali my a nemůžeme se vymlouvat na šéfredaktora, na tajemníka, případně na boha. I ten by nás

u posledního soudu poslal do háje. Podepsali jste? Tak se nedivte!

Zazněly tu příspěvky velice emotivní, působivé, ale také velice demagogické. Zbavme se představy, že žijeme v nespojitém čase. Život máme jen jeden a ten se neřídí nějakými sjezdy, smrti státníků a nástupem nových. To je pozůstatek starověkého dynastického myšlení. Mysleme kontinuálně, nečekejme, že nějaký sjezd, nějaká změna klimatu udělá něco za nás. Nasazujme krk za každého počasí.

K emigraci: Myslím, že bychom měli říci z této tribuny: Zde podáváme pomocnou ruku, ale rozhodněte se, na které židli chcete sedět. Jistě, demokratičtější by bylo moci publikovat kdekoli ve světě, ale bud' me realisty, dnešní doba mužů dvou židlí nepotřebuje.

Nedělejme však z emigrantské a samizdatové literatury kardinální otázku naší doby, tím méně naší schůze. Vždyť přece máme spisovatele, které ani nenapadne stavět se zády k naší společnosti, a jak zacházíme s jejich díly? Jak je klestíme? Mnozí z vás by mohli vyprávět o zacházení v redakcích novin, časopisů a nakladatelství.

Vzpomeňme třeba jen Pávkovy Simulanty. I já bych si mohl leccos přihřát. Mám nevydanou knihu z roku 1985, teď se píše rok 1989 a rozhodně se ke společnosti nestavím zády, nejsem přece nemrava.

Myslím, že před svazem spisovatelů, stejně jako před Kmenem, stojí

tenž úkol: nenechat se vléci událostmi, ale koncepčně je předbíhat a hnít. Lidé po nás chtějí jasné stanovisko a vyčítají: spisovatelé mlčí, Kmen mlčí. Jenže i spisovatelé jsou lidé a lidé, jak známo, mívají často strach. Já teď něco napíšu proti a za půl roku mi někdo mocný možná poví: Udělal jsi politickou chybu. Anebo naopak: vyslovím se pro dialog a za tři měsíce ze mne bude revizionista.

Věřím, že je třeba vybudovat takovou společnost, která by skýtala spisovatelům jistotu, i když literatura nikdy nepřestane patřit mezi riziková povolání.

Ve starých dolech chovali horníci v klecích malé ptáčky. Když se vytrnul metan, ptáček pošel, ale horníci měli ještě čas utéci.

Nemohu se smířit s představou spisovatele v kleci, v roli kontrolora plynu. Taková role mi přijde na konci 20. století nedůstojná jak ptáčků, tak i spisovatelů.

KAREL SÝS

(Z vystoupení na plenární schůzi členů SČS)

Schwester Vincenza entdeckt die Leiche

Rom - Johannes Paul I. ging als „lächelnder Papst“ in die Geschichte ein. In Wahrheit war die Fröhlichkeit des 33-Tage-Papstes eine Maske - wohl kein anderer Pontifex Maximus lebte und starb so unglücklich wie Albino Luciani. In seinem Buch „Wie ein Dieb in der Nacht“ hat der britische Schriftsteller und Ex-Priester John Cornwell die letzten Stunden von Papst Paul I. am 29. September 1978 nachgezeichnet.

Der Papst war schwer herzkrank. Dennoch weigerte er sich, Medikamente zu nehmen. Er flehte Gott an, bald sterben zu dürfen. Er war einsam und fühlte sich durch sein Amt überfordert. „Warum haben sie mich gewöhnt“, murmelte er bei jeder Mahizeit im Gebet.

An seinem Todestag klagte Johannes Paul über hämmernde Kopfschmerzen. Seine Füße waren so stark angeschwollen, daß er keine Schuhe mehr tragen konnte. Kurz vor Mitternacht zog er sich in seine Privatgemächer zurück.

„Ein Papst stirbt nicht auf dem Boden.“

Der tote Papst wurde morgens um 5 Uhr 30 von seiner Haushälterin Schwester Vincenza entdeckt. Autor John Cornwell: „Wie sollte man

der Öffentlichkeit erklären, daß der Heilige Vater im Morgenrauen von einer Frau gefunden wurde?“ Die Todesstunde wurde vorverlegt, eine Schwindelei gebar die nächste - bis Gerüchte entstanden, Johannes Paul I. sei ermordet worden. Dazu Cornwell: „Er ist nicht ermordet worden. Aber er starb im Herzen der größten christlichen Gemeinde - ganz allein. Er starb ohne Sterbesakramente.“

Eine Stunde später fand ihn dort sein Sekretär John Magee. Der Papst lag „in Embryohaltung angekleidet auf dem Boden“ - tot infolge eines Blutgerinnsels. Magee (heute Bischof in Irland) legte den Leichnam ins Bett, faltete ihm die Hände. Denn:

Kat Vincenc Nessl si chtěl v roce 1804 zvýšit příjmy, ucházel se proto o novoňavou živnost - vyváženou ob-sahu žump. Magistrát mu ji však neudělil. Má se prý spokojit se svou katovskou gáží a s tím, co si přivydělá chytáním a léčením staroměstských psů.

V roce 1358 vydal Karel IV. privilegium, na jehož základě byly v Praze a jinde v Čechách zakládány vinice. První vinice v Praze byly pod Karlovem, podél Nuselského údolí k Vršovnicím a Strašnicím a na stránách Vitkova

Někdejší Eliščina třída (nyní Revoluční) byla založena na místě hradebního příkopu, oddělujícího Staré Město od Nového směrem od Pražské brány k Vltavě. Na pravé straně v narožním domě při Truhlářské ulici bývala počátkem 20. století kavárna Merkur (čp. 1 080) Dále stály jednopatrové domy: dlouhý dům U deklamátorů (čp. 1 081 a 1 082), malý dům U zelené boty či U tří lahví (čp. 1 083) a na rohu Soukenické ulice dvoupatrový dům U tří žaludů (čp. 1 084).

Riegrový sady mají několik památkových objektů. Jedním z nich je trojboký pískovcový obelisk, údajně památka na souboj dvou důstojníků o dívku. Na podstavci je reliéf ptáka stojícího v křovinách, u něhož stojí tři mláďata a další tři k němu přilétají. Na sadovém návrší stojí gloriety s rozhlednou. Na vyhlídkovou terasu vede schodiště, terasa je lemovaná původním kovaným zábradlím. Obelisk pochází asi z roku 1840, rozhledna z třicátých let 19. století.

Nedaleko Frankfurtu nad Mohanem je velmi nebezpečná křižovatka, kde docházelo velmi často k dopravním nehodám. Až se tam jednoho dne objevila velká tabule s nápisem: Pozor, nudistický tábor! Od té doby se tu jezdí pomaleji a počet nehod se zmenšil o dobrou polovinu.

V roce 1896 byla otevřena v Topičově salónu první souborná výstava kreseb Mikoláše Alše. Tehdy vydal SVU Mánes i první knižní publikaci jeho díla.

Arbesova romaneto Poslední dnové lidstva vycházelo v 90. letech minulého století v sešitech. Věnceslav Černý nakreslil na obálku obraz konce světa, na němž je v troskách sídlo mistodržitele, pražský Thunovský palác. Státní zastupitelství to tehdy, v roce 1895, považovalo za zesměšňování vlády a opovrhování vládním orgánem. Jakub Arbes však vznesl dotaz, zda jsou soukromé budovy členů vlády zákonem chráněny proti živelním pohromám a zda symbolizují vládní program. Spor vyhrál a konfiskace byla zrušena. Přesto však sešity vycházely potom s jinou obálkou.

Prager Presse

Stalo se mi to před čtyřmi roky v oáze zeleně na Malé Straně, kde se může potkat každý s každým: na lavičce k oddechu seděla dáma s usměvavou tváří, jejíž jemné pletivo vrásek ukazovalo jistě k osmdesátce. Ale právě takové dámy, s jiskrou v oku a s úsměvem na tváři, bývají často zdrojem lákavých tajemství. Za chvíli jsme se znali i jmény. Vzděláním učitelka, překvapovala i výborným postřehem o současnosti. Bydělá ne daleko Kamy v bytceku s krásně malovaným stropem — za dva roky mi půjčila úzkoprofilového Gorbačova Přestavba a nové myšlení.

»A víte, že jsem znala vašeho jmenovce, Franze Kafku?« překvapila mne. Je šedesát roků mrtve a poslední rok života strávil v Berlíně a umíral v Rakousku, blesko mi. »Jak je to možné? To byste ho musela poznat jako docela mladičká dívka?« Jeho souvěkovi, první překladatelé i vydavatelé jsou už dávno mrtvi. Jak se mohla právě ona kdysi setkat s tímto Hamletem pražského hvězdného nebe?

»Pracovala jsem v redakci Prager Presse. Šéfredaktor Laurin mi nefeld jinak než Bedničku — měla jsem na starosti štočkárnu. A Franze Kafku jsem tam spatřila na návštěvě tak v roce 1922. Prager Presse měla redakci nejříve v Nerudově ulici a na Vínohradskou do nového Orbisu jsme se stěhovali až později.«

»A jaký byl Franz Kafka?«

»Nikdy jsem s ním sama nehovořila. Chodil kolem mne, pozdravil, zdvořilý a slušný, tichý a neupoutávající ničím na sebe pozornost, přímo k Arne Laurinovi.« Znovu tu problesklo jméno muže, který proslul jako jeden z nejbezohlednějších novinářských šéfků někdejší Prahy, ale vedl 19 let německy psaný deník, oficiální orgán státní politiky; jeho pány bylo ministerské předsednictvo a ministr zahraničí. Tento bilingvistický pražský, neobvykle vzdělaný žurnalista se narodil jako Arnošt Lustig a znal se s plejádou české kultury velmi důvěrně: byl i přítel Karla Čapka a kupoval si Václava Špálu...

»Nepamatujete se, zda Prager Presse s Franzem Kafkou literárně spolupracovala?« zeptal se té bystré stařenky-Bedničky. »Já vím, že v Bohemii otiskl první fejeton o letadlech v Breslavi a něco pak v Prager Tagblatu...« dodal jsem nejistě.

Přesnou odpověď jsem od Laurinovy dozorkyně nad štočky Prager Presse nedostal. Nepamatovala se. Upoutala mne však znovu, když pro-

zradila, že má ještě po Laurinovi redakční památky, které jí věnoval. Byl jsem rád, když mne pozvala k návštěvě u ní doma.

Ověřil jsem mezitím bibliografický údaj o vztazích Franze Kafky k Prager Presse. V doslovu k jeho povídkám uvádí Květa Hyřilová, že jako jedna z posledních byla tam otištěna povídka Zpěvačka Josefína aneb Myši národ. Napsal ji necelé tři měsíce před smrtí v březnu 1924 a vyšla ve velikonočním čísle Prager Presse téhož roku.

Franz Kafka nebyl tehdy příliš znám a nebyl vůbec proslulý, i když patřil k oněm pozoruhodným osobnostem pražského kulturního světa, o jejichž výjimečnosti se v německých kruzích vědělo — tehdy už přece dostal Fontanovu cenu. Ze Franze Kafku tiskl v překladech Florián ve Staré Říši a S. K. Neumann v Červnu — to tak rozhodně nebylo...

Co jsem věděl o Prager Presse? Vycházely přece už dávno před ní dva uznávané německé deníky: Prager Tagblatt měl výbornou část národohospodářskou a dobrou úroveň kulturní rubriky. Bohemia byla zase proslulá kulturní rubrikou, kterou řídil spisovatel Ludwig Winder. Prager Presse však nebyl »německý« list. Se stejným cílem jako před půl stoletím Skrejšovského Politik byla německy psaným orgánem české státní politiky. Po r. 1918 se stal pro novou republiku politickou nutností. Německá buržoazie četla ve svých »laib-žurnálech« až do roku 1925 o naší zahraniční politice projevy profesora Bruno Kafky, poslance Německé demokratické strany svobody, o kterých říká historiograf dr. Brügel: »Jeho kritičnost k čsl. zahraniční politice pocítovali příležitostně jeho parlamentní kolegové, kteří v ní spatřovali útok na základy státu... než ministr zahraničí podepsal locarnský pakt, zaručující demokratickému Německu jeho právoplatné místo ve světě.«

Novinářské záporny zpravodajské a politické části Prager Presse — dost nudnou žurnalistiku, určenou pražské diplomacii a zahraničí — musel šéfredaktor Arne Laurin vyrovnávat jinak. A povznesl tím list vysoko nad onu »úřední« úroveň: Stala se svou kulturní částí přímo líh-ní, obrovským překladatelským skleníkem pro českou kulturu, kterou plánovitě, dobře a v reprezentativním výběru zejména hánilivti po dvě decenia zpřístupňovala světu.

Wehrwille der Franzosen sinkt

Umfrage: Im Fall eines sowjetischen Angriffs lieber verhandeln

ne Minderheit von acht beziehungsweise zwei Prozent für den Einsatz französischer Atomwaffen.

Nach der Umfrage ist die Bedrohung der Umwelt die größte Sorge der Franzosen (48 Prozent), an zweiter Stelle rangiert die Angst vor Terrorismus (45), während das Risiko eines Krieges nur von 22 Prozent der Befragten als »größte Gefahr« bezeichnet wird.

Zwar ist die Zahl derer, die sich positiv zur Abschreckung mittels französischer Atomwaffen äußern (57 Prozent) größer als in früheren Jahren (1980: 50 Prozent). Andererseits sind aber auch 56 Prozent der Ansicht, das Geld für die Atomstreitmacht würde besser für den Bau von Schulen oder Krankenhäusern genutzt. Auch die Zahl der Befürworter der Wehrpflicht ist mittlerweile geringer als jene einer Berufsarmee.

ALLONS ENFANTS... DE GAULLE VIBROYE!

hhg PARIS, 23. Mai. Der Wehrwille der Franzosen hat im Vergleich zu früheren Jahren abgenommen. Dies ergab eine Umfrage, die das Meinungsforschungsinstitut CSA im Auftrag der Zeitung »Le Monde« und des Fernsehprogramms FR 3 bei 1000 Personen anstellte.

Danach tritt jeder zweite der Befragten (56 Prozent) im Fall einer sowjetischen Invasion französischen Territoriums für Verhandlungen mit Moskau ein, »ohne Versuch einer militärischen Verteidigung zu unternehmen«. Vor sieben Jahren hatten sich dafür nur 42 Prozent ausgesprochen. Noch geringer ist die Bereitschaft, dem Bundespartner Bundesrepublik im Fall eines sowjetischen Angriffs beizustehen. Zwei von drei Befragten würden Verhandlungen befürworten, ohne daß sich Frankreich militärisch engagiert, oder für eine neutrale Haltung eintreten. In beiden Fällen ist nur eine klei-

Poslanci o přestupcích

[čtk]: Vládní návrh zákona o národohospodářském plánování byl mj. prvním bodem programu druhého dne jednání výboru CNR pro školství a vědu, který se sešel v Praze. Bohutou diskusí vyvolaly projednávané zásady zákona CNR o přestupcích. Některé z dosavadních trestných činů, které se týkaly např. alkoholismu nebo opuštění republiky budou posuzovány i jako přestupky, a tak přibude pracovníkům SNB a pře-
přestupkův komisím národních výborů další práce. Poslanci se pozastavovali především nad tím, že zatímco se v této souvislosti počítá se zvýšením počtu pracovníků i finančních prostředků ve SNB národním výborům nehude mzdový objem zvýšen. A přitom dnes je už jasné, že v řadách pracovníků NV je velmi málo pracovníků právě proto, že zde pomocou dostal stejné platy jako v jiných organizacích.

ČESKOSLOVENSKE FIEDROUSNA REPUBLIKA!

Noch über tausend Kleinbrauereien

In der Bundesrepublik gibt es derzeit noch 1168 Brauereien, die im vergangenen Jahr 92,4 Millionen Hektoliter Gesamtausstoß verzeichneten. Laut Statistischem Bundesamt entfielen davon gut 33 Millionen Hektoliter auf die 18 größten Braukonzerne.

NAH NAMI TO OBEJVA...

Hähnchen flattern voran

Jeder Bundesbürger hat 1988 rund elf Kilogramm Geflügelfleisch verzehrt, eine Zunahme um fünf Prozent. Hähnchen lagen dabei mit 6,5 Kilo pro Kopf in der Beliebtheitsskala vorn. Dies teilt die Central Marketinggesellschaft der deutschen Agrarwirtschaft mit.

prvního dvacetiletí Československa

Můj první, vlastně ještě dětský obraz naší samostatnosti má podobu dřevěné hlavy, která se oddělila od trupu skáceného Wehrmannu. Do té doby se jako symbol německví zachmuveně opíral o štít a meč na dolejší konci brněnského Velkého náměstí. Za příspěvek jedné zlatky (výše daru směrem nahoru ovšem nebyla omezena) na vdovy po padlých rakouských vojácích podala službu konající paní v černém šlechetnému dárci křesadlo a kovany hřebík: měl právo zatlouci jej do libovolné části rytířova dřevěného těla. Teď tu ustrašenou hlavu dav vítězů nesl po Radnicích (vyní Česká). Pod vlastními červenobílými prapory domovníci odklízeli poslední zbytky německých tabulí nad obchody a šukové slomky po rakouských obřích nad vchody do úředních budov a cukrář na Schmerlingově (později Legionářské, dnes kpt. Jaroše) dal ve vlasteneckém nadšení do prodeje válečné zásoby pendreků: do dnes cítím jeho mdlé sladkou kořenou chuť.

Bylo mi tenkrát šest let, ale některé věci z těch velkých dní si vybavuji opravdu dobře. O jiných už si nejsem tak jistý, zda se má vzpomínka neutvářela až dodatečně, sprostředkovaně z vyprávění rodičů, starších bratrů či z četby. Zvlášť v poslední době jsem ty dávné skutečnosti a tu vpravdě vzrušenou dobu prožíval velice intenzivně znovu. Pokoušel jsem se totiž shrnout své vzpomínky do literárního tvaru. Dopadlo to sice trochu jinak, než jsem zamýšlel, místo osobních memoárů, k nimž mi radili přátelé, mi z toho vyšel opět román, rád bych řekl román první republiky s fiktivními hrdiny, ale stejně zůstávají jeho hlavními stávkami osobní zážitky, osvěžené a utištěné četbou materiálu.

Jsem dnes jeden z mála očitých svědků, pamětníků té doby a jevílo se mi, že to onomu období v našem národním životě, období až dosud dost opomíjenému, přeházenému a obházenému, jaksi důkám. Vždyť i ono je součástí našeho povědomí o životě a o světě, a to nejen nás pamětníků, nás starších a starých, ale i těch, co první republiku vůbec nezažili a přišli o ní neslyšeli. Naše mentální ustrojení formuje totiž stejně tak přítomnost jako dění odezvěle dávnou dřív, než jsme se narodili.

Ani ve svém románě, ani v těchto řádkách se nepokouším o historicky či sociologicky fundovaný obraz té doby. Jsou to spíš střípkové dojmy, vzpomínky a zážitky, ovšem volených ne zcela náhodně. Mám totiž naději, že i ze střípků může vzniknout slušná mozaika, něco, co dává smysl.

Vraťme se k věci, ke vzpomínkám. Jedna ze vzpomínek černých patří černé tabulce s bílou kresbou lebků a zkřivených hnatů. Viděl jsem je viset na domovních dveřích v naší ulici a znamenaly výstrahu, že v domě nedávno někdo zemřel na španělskou chřipku. Ta, než v podobě zhoubné epidemie oběhla svět, vyžádala si podle pozdějších údajů třikrát víc obětí než světová válka.

Ale nikdo se tím příliš neobírá, není čas: vlast, národ, slavná husitská minulost, Sokol, legie, slovanství jsou hesla, jimiž nadšený lid plní své nadšené srdce. První opojení s nabytí samostatnosti se musí vybit a vlastenecké euforie se nevyhnou ani české spisovatelé: František Šauer v čele dále organizuje povolání mariánského sloupu na Staroměstském náměstí.

Josef Kuffner dovozuje, že v dávnověku bylo Prusko obydleno Slovany, a nyní žádá, aby k republice byla připojena část Pruska i Saska - za účelem napravení události dávnověkých, jež byly Slovanům nepřiznány. - Jan Havlasa doporučuje, aby Československu byly přiděleny také nějaké kolonie, jako je mají velmoce. Vyskytuje se i návrh založit Československou námořní společnost po vzoru Lloyd, neboť čtyři námořní lodě ve Vladivostoku přý patří českým legiím. - A doktor Chalupný podává návrh, aby

Videa a část dolních Rakous byly připojeny k Československému státu. Svůj návrh doprovází sociologickým rozborom, že většina Vídně patří do populační sféry Čech a Moravy. - Architekt Janák navrhuje postavit k oslavě našeho vítězství po pařížském vzoru triumfální oblouk, který by na Mústku tvořil vhodný architektonický pádník k budově Národního muzea. - Často se mluví a píše o nezbytnosti územního koridoru k našim pobratimům do Jugoslávie. A to vše v situaci, kdy dosud bezpečně nevíme, zda vůbec nám pařížská mírová konference přičkne Slovensko.

První industrie, které se ve válce vyčerpaly a vydrancované zemi rychle rozvíjí, je industrie zábavy. Otevírají se první bary a danciny, vznikají šantány a kabarety, pořádají se stovky tanečních zábav. Podle týdeníku Nový lid získalo jen v Praze do roka po osvobození licencí 58 stálých kabaretů a v roce devatenáctém se tamtéž pořádalo 3798 plesů a veřejných tanečních zábav.

A do této atmosféry dolehnou zprávy, které opožděně veřejnost nechce brát příliš na vědomí: že -rudé- vojsko Maďarské republiky rad mezeitím obsadilo dvě třetiny slovenského území. Teprve až neschopného generála Piccionia v čele špatně vyzbrojené české armády (složené z nedávných frontových navrátilců, ze sokolů, nevyvíčených bojovníků z řad studentstva a jiných dobrovolníků) nahradí francouzský generál Pellé, podaří se vytlačit maďarské vojsko za jižní slovenskou hranici. Tisíc šestnáct padlých na české straně je dáno našemu nerozhodnému politickému vedení a dosud chaotické mezinárodní situaci, kdy se teprve čeká na definitivní uspořádání střední Evropy po rozpadu habsburské říše.

Sny o očekávaném rychlém poválečném blahobytu se nechtějí plnit a nová republika se potýká s mnohými obtížemi. (Masa-ryk v interviewu přiznává americkému novináři: «Musíme se záhy omezit v přidělu chleba do té míry, že by neženatým mužům nebyl přidělován.») Porážené Rakousko se jen tak nehodlá smířit se vznikem Československa a ani domácí Němci nejsou spokojeni se svou příslušností k naší republice, dožadují se, aby čtyři oblasti: Deutschböhmen na severu Čech, Sudetenland na severní Moravě a na jižní oblast se složitým jménem Deutschsüdmähren a Böhmerwaldgen na Šumavě byly prohlášeny za državy rakouského státu.

Vrcholu nepochopení nové politické reality dosahuje vídeňský parlament, když v kombinaci jakéhosi zoufalství a demagogie ještě měsíc po vzniku Československé republiky odhlasuje zákon, jímž se přikazuje obyvatelům tří měst - Brna, Jihlavy a Olomouce (bez příslušného okolí) - Mít se rakouskými zákony. Za to se těmto městům slibuje zastoupení ve vídeňském Ná-

rodním shromáždění.

Ani na Slovensku není národnostní situace jednoduší. Když 4. února devatenáctého roku má být vypraven zvláštní vlak ze Žiliny do Bratislavy, aby se vládní zmocněnec pro Slovensko dr. Srobár se svými ministry a ministrem v Bratislavě ujmul vlády, musejí být narychlo povoláni železničáři z českých zemí, jinak by pro protestní stávkou maďarských a německých železničářů vlak, v němž jeli také někteří členové Národního shromáždění a dohodoví důstojníci, do Bratislavy vůbec nedošel. Z druhého běhu řeky míří na město maďarské kanóny, i most přes Dunaj je uprostřed zabarikádovaný a podmínovaný. Situace je tak napjatá, že bratislavský vojenský velitel odmítá zaručit se za Srobárova bezpečnost. - A za týden vypuká nová stávka ve městě s velkým počtem maďarských a německých obyvatel, a současně se z obou stran stíhají: kromě obchodníků stávkují dokonce i restaurace. Teprve až nový šupan Zoch pohrozí, že všem, kdo znovu neotevrou krámy, sebere živnostenské oprávnění, dají si obchodníci před.

Třistaletý útlak pod habsburským panstvím hledá ventil, jímž by se vybilily síly toužící po odvetě: čeští herci, sokolové, legionáři a dělníci v jediné nacionální směšici zabírají do té doby německé Stavovské divadlo, kde se ještě týž večer narychlo hraje Prodáná nevěsta. V řadě měst dopláci na vzedmuté nacionální emoce zvlášť Josef II., jehož pomníky se kácejí v Teplicích, v Chebu, v Děčíně, v Aši, kde po střebe z obou stran zůstalo několik mrtvých. (V Podmoklech, kde josefský pomník nebyl, poukoušeli se demonstranti snížit alespoň pomník Schillerův.)

Jenže nacionalističtí původci demonstrací na obou stranách brzy a údivem sledávají, že bouře na ulicích jim přerůstá přes hlavu a že bromadné akce nacionální se proměňují v hromadné akce sociální a hrozí proměnit se v delikty proti majetku. Od zabírání německých budov je jen krok k zabírání soukromých bytů, valkostatků, továren či doů. A tak společný strach před «duchem násilného komunismu» nakonec národnostní rozbroje utlumí: začne-li dělnictvo zabírat ne už divadla a redakce, ale výrobní prostředky, pak je na čase, aby buržoazie bez ohledu na rodný jazyk vyáhla do boje jakožto třída.

Ale i dělnická levice se brání: 13. prosince devatenáctého roku večer se náhle celé Brno ocitá ve tmě: vzbouření havíři a dělníci obsadili oslavanskou elektrárnu a přerušili dodávku proudu. Teprve vojsko druhého narychlo vyslaného vojenského vlaku se spolu se zmobilizovaným četnictvem podaří zlomit oslavanskou vzpuru. Po zabrání Lidového domu v Praze a potlačení sociálních nepokojů v různých oblastech Čech si teprve buržoazní vedení státu může dočasně oddychnout a začít upevňovat své pozice se všemi sociálními protiklady dalšího vývoje.

Jedním z příznaků společenských antagonismů jsou pokusy jednotlivců řešit osobní nesoulad a zklamání ze sociální politiky v novém státě násilnými činy. K prvnímu atentátu dochází už začátkem ledna devatenáctého roku, kdy jen náprsní taška, po níž se svezla kulka z revolveru, zachránila život prvnímu národně demokratickému ministerskému předsedovi dr. Kramářovi.

Druhou obětí, tentokrát dokonaneho politického atentátu, se stal ministr financí dr. Rašín. Jeho osobní otázkou bylo učinit z československé koruny pevnou a hardou měnu, jak říká. Vskutku se mu podařilo prosadit velkou deflační operaci, již byla naše koruna zhodnocena z 9 až na 21 centimů švýcarského franku. To však mělo za následek zmenšení odbytu našeho zboží na zahraničním trhu a bankrot řady podniků a menších továren, snížení mezd a platů nebo propouštění z práce; v první vlně nezaměstnanosti, kterou republika prožila, přišlo o práci téměř 300 000 lidí, především dělníků

Nezaměstnaní jsou ochotni vydělat si pár korun jakýmkoliv způsobem. K typickým pouličním obrázkům té doby patří pochozující velké reklamní plakáty od zubní pasty Thymolin přes mydlo Klida až po trimetrové láhve propagující ovocné víno Feris Narentica. — Za příspěvek jedné koruny předvádí na Masově nezaměstnaný dělník z Olomouce stojku o rukou na zábradlí horního můstku nad hloubinou 136 metrů. Ale mnozí naši lidé hledají východisko z nouze ve vystěhování, především do Ameriky. V Praze Česká na vystěhovačské povolení tolik nemajetných, že magistrát musí pro ně nakonec zřídit v Lázní malý barákový tábor, kde se o ně nouzově stará Česká srdce.

Vina za tento stav se zesla na Rašínovu hlavu: ještě ani ne dvacetiletý anarchista ukončil jeho život na ulici výstřelem do zad.

Veřejný život v první republice vůbec často podléhal emocím a cit pro míru nebyl silnou stránkou ani úřadů a institucí. Jirásek zajisté patřil k mílovaným a uctívaným autorům. K jeho pětasedmdesátinám se sjely do Hronova kromě představitelů vlády delegace snad všech politických stran i nejrůznějších organizací, před jeho vilou vyhrávaly kapely různých spolků, dostavilo se i na sto diváků v bílých fících. Tolik gratulantů by se k Mistrovi nedostalo, a tak tlačivý dav obsadil aspoň protější návrší. Náchodem projížděly alegorické vozy symbolizující všechna jeho díla, na závěr průvodu šel celý šik husitského vojáka v plné zbroji v čele s Žižkou a s hejtmany na koních.

Když po Mistrově smrti vypsal v Praze veřejnou sbírku na Jiráskův pomník, obnoval ministr zahraničí Beneš 200 Kč, Bata rovněž dvě stě (nikoli 199), Kramář čtyři stě a ministerstvo školství a osvěty 100 Kč. Reputaci české kulturní štěrnosti a vděku našemu nejnárodnějšímu spisovateli zachránil Smíchovský akciový pivovar, který na pomník upsal 1000 Kč.

Život první republiky šel dál, v pětiletí před velkou celosvětovou krizí v devětadvacátém roce prožívalo naše hospodářství nebyvalou konjunkturu, agrární kapitál tvrdě soutěžil s kapitálem průmyslovým, republika dosáhla mezinárodního renomé jako vyspělý kapitalistický stát. Současně ovšem skutečnost vzájemně, často bezohledné rivalitly politických stran vyvrátila Mesarykovo idealistické heslo „Zvíťšíme zbraními ducha“, praxe veřejného života nebyla v souladu ani s heslem, které si dala do znaku první republika: Pravda vítězí. Postupná aktivizace reakčních sil, již pravice vlády nedokázaly a ani příliš nechtěly čelit, spolu se silnými separatistickými tendencemi sudetských Němců — to vše zprvu nenápadně, ale čím dál neodvratněji spělo až k truchlivému konci naší dvacetileté samostatnosti — k Mnichovu...

Proto předkládáme tento přehled o oktech č. Četnictva, policie a vojska, při nichž bylo v letech 1919—1935 použito zbraní proti demonstracím pracujících za sociální a demokratické požadavky.

1. Ružomberok (2. února 1919). Četníci stříleli do demonstračních dělníků a devatenáct jich zranili.

Jak to bylo se střílením do dělníků a demonstrantů za tzv. první re-
mečný stav.

2. Bratislava (12. února 1919). Při generální stávce dělnictva bylo zastřeleno sedm demonstrantů.

3. Rumanová (26. března 1920). Četníci zastřelili dva zemědělské dělníky a několik jich zranili.

4. Hlohovec (18. srpna 1920). Při mzdových demonstracích zastřelili četníci jednoho dělníka a sedm jich těžce zranili.

5. Praha (10. prosince 1920). V době prapiscové generální stávky při demonstraci před parlamentem zastřelili četníci dělníka Jana Lajdu a více než deset demonstrantů těžce zranili.

6. Most (14. prosince 1920). Při protestní demonstraci zastřelili četníci devět dělníků a 26 těžce zranili.

7. Vráble (17. prosince 1920). Při demonstraci byli zastřeleni tři stávkující a postřeleno jedno dítě. Před dvacet stávkujících bylo zraněno.

8. Krompěchy (21. února 1921). Při demonstraci šel na továrnu dvoře šlechty proti snížení přídelu mouky a zhoršení její kvality byli zastřeleni čtyři dělníci a patnáct dalších těžce zraněno.

9. Ardenovo na Zakarpatské Ukrajině (2. července 1921). Při exekuci byli zastřeleni dva rolníci a jedenec zraněno.

10. Topolčany (12. října 1921). Při zatykáni zavraždili četníci jednoho dělníka. Měl být zatčen pro to, že jeho dcera sbírala zbytky řepy na sklizeném poli.

11. Hrušová na Zakarpatské Ukrajině (1. června 1922). Četníci stříleli do stávkujících. Devatenáct osob bylo zraněno.

12. Nové Mesto nad Váhom (14. června 1922). Při demonstraci proti nízkým mzdám zastřelili četníci jednoho dělníka a osm demonstrantů zranili.

13. Košice (30. července 1922). Při slavnosti uspořádané komunistickou stranou zranila policie dvanáct dělníků.

14. Močenok (1. srpna 1922). Při stávce zemědělských dělníků z penství biskupa Kmetka zabil četníci jednoho dělníka a jednoho těžce zranili.

15. Dulová na Zakarpatské Ukrajině (27. října 1923). Četníci stříleli do maloroľníků, kteří hájili své práva na lesní pastviny. Byl zastřelen jeden malozemědělec, tři byli těžce zraněni, dvacet lehce.

16. Poljana na Zakarpatské Ukrajině (30. května 1924). Při násilné exekuci dobytka četníci těžce zranili sedm rolníků.

17. Svaljava na Zakarpatské Ukrajině (3. srpna 1924). Při protiválečné demonstraci zastřelila policie tři rolníky.

18. Trenčín (8. října 1924). Při stávce textilních dělníků byl zastřelen jeden dělník.

19. Praha (10. února 1925). Po skončení velké protidrahovní demonstrace byl uspořádan průvod přes Václavské náměstí, kde policie střílela do demonstrantů. Šest demonstrantů bylo těžce a mnoho lehce zraněno.

20. Orlová (4. dubna 1925). Při stávce ostřevských horníků, hutníků a lučebníků byli zastřeleni dva dělníci a pět bylo těžce zraněno.

21. Berehovo na Zakarpatské Ukrajině (31. května 1925). Při stávce cihlářů zabil četníci jednu dělnici.

22. Praha (11. června 1926). Při rozháňení demonstrace proti zvýšení agrárních cen stříleli četníci do dělníků a několik jich zranili.

23. Kráňany (2. května 1926). Při stávce zemědělských dělníků zastřelili četníci jednu ženu, dvě ženy a jednoho mláděka těžce zranili.

24. Boroňava na Zakarpatské Ukrajině (6. října 1926). Četníci uspořádali pogrom na rolníky. 34 mužů a čtyři ženy byli četníky zbiti a utrpěli vážná zranění.

25. Dolní Zychnov, Olvi — okres Sokolov (17. ledna 1930). Četníci stříleli do stávkujících sklářů a pět z nich těžce zranili. Nad Falknovskem byl vyhlášen výje-

mečný stav.
26. Radotín — okres Praha-západ (20. dubna 1930). Četníci napadli průvod mládeže, zahájili střelbu a těžce zranili dvě děti a tři členky Komunistického svazu mládeže.

27. Duchcov (4. února 1931). Při hladovém pochodu nezaměstnaných zastřelili četníci čtyři horníky a řadu dalších zranili.

28. Košáty — okres Galanta (25. května 1931). V době stávky zemědělských dělníků, při táboru lidu, četníky zastřeleni tři dělníci a další zraněni.

29. Chust na Zakarpatské Ukrajině (20. července 1931). Při stávce dělníků na stavbě regulace řeky byl zastřelen jeden dělník.

30. Frývaldov (dnešní Jeseník) — (25. listopadu 1931). Při hladovém pochodu nezaměstnaných četníci zastřelili sedm dělníků a jedno čtrnáctileté děvče.

31. Turja Pasika na Zakarpatské Ukrajině (18. února 1932). Při protestu zemědělců proti odvážení zatčených dělníků četníky zastřelen jeden zemědělec.

32. Strakonice (19. února 1932). Při stávce textiláků zranili četníci osmnáct dělníků.

33. Horní Suchá — okres Karviná (30. března 1932). Při stávce horníků na Těšínsku zastřelili četníci jednoho horníka a dva těžce zranili.

34. Most (13. dubna 1932). Za velké maceškové stávky byli zastřeleni na schůzi stávkujících dva dělníci, pět jich bylo těžce a 21 lehce zraněno.

35. Červená Skala — Margecany (8. června 1932). Při stávce za vyšší mzdy byl zastřelen v Telgártu jeden dělník a další čtyři zraněni.

36. Holč — okres Senica (8. června 1932). Četníci stříleli do nezaměstnaných, kteří žádali rozšíření prací na regulaci řeky Moravy, aby zde dostali práci. Několik dělníků bylo zraněno.

37. Pohorelá — okres Banská Bystrica (9. června 1932). Četníci stříleli do dělníků, kteří zastavili vlak a žádali propuštění zatčených soudruhů z Telgártu (nyní Svermovo) odvážených v poutech.

38. Sátor — okres Rymavská Sobota (15. července 1932). Při exekuci byl zastřelen jeden maloroľník, jeho syn, který ho chtěl odštit, byl těžce zraněn.

39. Nižná Apša na Zakarpatské Ukrajině (21. září 1932). Při exekuci byl zastřelen jeden maloroľník a tři rolníci těžce zraněni.

40. Polomka — okres Banská Bystrica (18. listopadu 1932). Při demonstraci chudých rolníků a nezaměstnaných zastřelili četníci dva demonstranty a několik jich zranili.

41. Rosicko-Oslavansko (12. prosince 1932). Při stávce v tomto ubelíném revíru proti snižování mezd zatkli četníci stávkujícího horníka a zbil ho tak, že zranění podlehl.

42. Gemorská Horka — okres Rožňava (11. února 1933). Při demonstraci proti zastavení práce v papírně zabil četníci jednoho dělníka.

43. Volovec na Zakarpatské Ukrajině (2. března 1933). Při protestu nezaměstnaných proti zatčení a zbití dělnické delegace zastřelili četníci jednoho rolníka a tři nezaměstnané zranili.

44. Černý Balog — okres Banská Bystrica (7. června 1933). Při protestní demonstraci dřevařských dělníků proti snižování mezd zranili četníci tři dělníky.

45. Rachovský okres na Zakarpatské Ukrajině (11. března 1935). Při stávce zemědělských dělníků proti snížení hladových mezd četníci těžce zranili pět stávkujících a patnáct bylo zraněno lehce.

46. Čertizná, Habura — okres Humenné (13. a 14. března 1935). Při provádění exekuce se vzbouřilo veškeré obyvatelstvo těchto chudých obcí. Mnoho demonstrantů četníci střelbou zranili.

Perly

kládek Pražského hradu mají nadě-
š. Už během má-
píce května totiž
pracovníci Geo-
Industria zahájí
přípravu práce
pro rekonstrukci
nejprve Ledebur-
ské, později
i dalších tří his-
torických sa-
hrad. Nejprve
musí odborníci
z Geolindustria
sjednat svač a
na základě sond
prověřit jeho
stabilitu i stabi-
litu stavebních
prvků v terasovi-
tých zahradách. Um-
ělníci barokní
kompozice datují
odborníci někdy
k roku 1728.

Salmek: ČTK

Skvosty zazáří

Geolindustria v zahradách pod Hradem

Praha (Iř). O palácových zahradách na jižním svahu Pražského hradu, jejich neutěšeném stavu i připravované rekonstrukci jsme už informovali. V našich prvotních informacích zazněl po vzdech, protože projekt i peníze k dispozici byly, ale nenašel se nikdo, kdo by netolík odbornou práci byl schopen odvést v požadované kvalitě.

Problém byl i v tom, že organizace, která zahrady Ledeburskou Pálffyovskou a Malou a Velkou Fürstenberskou spravit mohly, si jako požadavek kládly zajištění značného množství dotazů na speciální zahraniční techniku. Ale to už je dnes minulost! Koucem dub na totiž došlo k dohodě mezi Správou kulturních zařízení a podřízenou Geolindustria, který je svým dávatelům pro rekonstrukci zahrad. A nejenom to. Už během května by se u Ledeburské zahrady měli objevit pracovníci podniku, kteří zahájí sondáž terénu. Geolindustria se svěřuje, že sáhne rekonstrukce po stránce stavební, statické a geologické. Subdávatelem, který se postará o sešlá,

buď podnik Sady, lesy a zahradnictví.

Rekonstrukci si pracovníci podniku Geolindustria rozdělili po dohodě s generálním projektantem, Projektovou a inženýrskou organizací MK ČSR, a investorem, Správou kulturních zařízení, na několik etap. Nejprve se pustí do Ledeburské zahrady, která se zaskví v plné kráse v roce 1992.

Rozpočet na rekonstrukce všech zahrad je 90 miliónů korun. Geolindustria si žádné dotazy nenárokovala, všechny práce provedou zaměstnanci technickými prostředky podniku.

co asi nevíte

Někdejší pražské Pátá čtvrt, kde se v minulém století říkávalo v Židech, či v ghettu, byla pověstná svou těžkou populací. Od minulosti zde byli soustředěni Židé oddělení od ostatního pražského křesťanského obyvatelstva. Pro jeho odpor se Izraeliti nesměli usazovat ani se zakupovat v jiné městské čtvrti.

Pražské židovské město bylo doslova přecpáno rychle rostoucími rodinami, protože prostor ghetta nesměl být zvětšován. Do ghetta vedlo devět branek a hranice mezi židovským městem a ostatním městským světem byly vymezeny napjatými dráty sahajícími do

výše několika sáhů. Proto se tu říkávalo »za drátem«. Po večerním klekání se židovské obyvatelstvo směřovalo jen ve svém ghettu. Uličky židovského města byly sice většinou vy-

zde často za laciný peníz nalézali pravé poklady. Na rohu Úzké ulice bývala polosklepná krčma, v níž byly k dostání různé pochutiny za několik krajcarů. Chodila se sem stra-

v přizemí za okny zakrytými průhlednými záclonkami a s libovůlnými úsměvy bývaly na kotelajdoucí muže.

V polovině prosince roku 1886 rozhodlo pražské město-
držitelské shromáždění, že v Páté čtvrti bude konečně přikročeno k sanaci a zrušení nevyhovujících a zdravotně závadných stavení, která byla zdrojem infekcí a rejdištěm bezpočtu potkanů i bohatě na výskyt různého hmyzu. Ve starém domě, jenž kdysi patřil rodině Raudnických, byly při bourání objeveny židovské rituální lázně pro nevěsty i pro nebožtíky. Našli se staré, nikam již nevedoucí stoky plné bahna a na některých zdejších i židovských kostelích. Při sanaci vzaly za své i některé cenné stavební památky.

D. H.

PÁTÁ ČTVRŤ

dlážděny, ale byly špinavé, plné nečistot. Jeho obyvatelstvo se většinou živilo obchodní činností. V ulici, která se jmenovala Široká, směřující od kostela sv. Ducha, se převážně prodávalo v temných krámcích či »kvelbech« staré železo, plechové nádoby a kartáčařské zboží. V Malé ulici, která patřila v ghettu mezi nejširší, prodávali obchodníci staré knihy, grafiky i obrazy a smalci

vovat pražská chudina. Za Úzkou ulicí byly krámký a krátkým zbožím, hodinami, ale prodávalo se zde i perli, slavníky i starožitnosti. Míval tady také svůj kram židovský traktér nabízející pečené husy, husí škvarky a pověstný židovský »soulet«. V Cikánské uličce kvetla prostituce a v jejím okolí bývalo několik nevěstinců pro nejoboři i »nóbi« zákazníky. Astartiny kněžky tady sedávaly

Jak se slavil Bakchus

Od druhé poloviny 15. století se nejen v Praze, ale také ve venkovských městech oslavoval Bakchus. Po pražských ulicích chodily průvody veselé chasy a hlavně studentů, jimi v čele kráčel anebo byl vazen na voze, sedá obkročmo na velkém plavém sadu, Bakchus, jehož v pozdějších dobách lidová vykládka nahradila krátem Gambrinem.

Bakchické slavnosti měly kořeny hluboko v řecké mytologii, kde Bakchus byl vlastně bohem plodnosti v přírodě — Dionýsem. K počtí tohoto božstva byla v Aténách za Peisistrata zaváděna Dionýsia — divadelní hry, které se z této slavnosti vyvinuly. Oslavy Bakcha v našich zemích měly symbolizovat příchod jarního po-
božného pústu. Představitel Bakcha byl přestrojen za okliklou maškara. Byl vycpán, aby vypadal tlustý, ne nejvíce blahobytný. V jedné ruce v průvodu držival velkou jitrnici a v druhé pívni hubatku. Vyvrcholením průvodu bývalo Bakchovo odsouzení k záhubě. Bylo

vždy za veliké veselosti konáno a mnoha spatra promlouvavými šertovnými, často veršovanými proslovy. Ty pronášeli za soudce a advokáty přestrojení studenti a přítom srdečovně náklaka Bakchova žena.

Starobylý jarní zvyk se a nás udržel až do doby po první světové válce, kdy se slavil hlavně na pražské periferii, jako například v Nuslích. Ve druhé polovině minulého století se poslední dny masopustu pravidelně oslavovaly v některých pražských pivovarech, kterých bývalo v Praze hodně. Tradičně se pochoval Bakchus na Pofidí a Rozvařilů, a Bucká a Labuť a jiné v pivovarech. Za Bakcha, kterého mnohde nahrazovali i dávným vlámským králem Sembrinem, jemuž tradice přisuzovala vynález piva, byl z pivovarské chasy vybrán nejtlustší mladák. Za velké švandy mu pořádně vycpali břicho, na hlavu vsadili věnec či papírovou korunu a vždy v pondělí a úterý masopustní sedával v pi-

vovarském průjezdu nebo i v lokále obkročmo na co největším sudu. V ruce mival pívni máz, ale častěji plechový korbek, a něhož po celý ten čas upíjel anebo se tak tvářil.

Před pivovary se shromažďovaly houfy výrostků, zvědavých ženských, které za velkého veselí proháněly po chodnicích šid i harlekýn — šašek. Za podívanou v pivovaru se platily dva krajcary vstupného. K večeru, kdy podívaná končovala za velké účasti diváků, Bakcha nebo Gambrína pochovali. Po tomto hluchém obřadu se v sále tančovalo. Protože při těchto slavnostech docházelo ke rvačkám a výtržnostem, pražská c. k. policie je kolem roku 1890 ve vnitřní Praze zakázala.

U ZLATÉHO LVA

Na Malé Straně v Nerudově ulici čp. 218 je dům známý spíše nápisem Dítěčova lékárna než domovním znamením U zlatého lva. Byl to první šlechtickým lékárníkem — Josef Dítěč, neboť domy patřily k Hradčanům. O lékárníkově Dítěčovi je známo, že v polovině 18. století měl velkou farmakologickou sbírku čítající 5000 exemplářů a jeho lékárna se udržela do roku 1800. V domě bydlel, jak připomíná pamětní deska s portrétem, historik Prahy, znalec památek a umělec, publicista V. V. Štěch.

Český mecenáš

Hlávkův most v Praze. Kdo si ze současníků vzpomene na osobnost, jejíž jméno most nese? Tento významný muž — Josef Hlávka — se narodil před více než 150 lety (15. února 1831) v Přesticích v rodině chudého úředníka Hlávky. Od dětství ho zajímala technika a především architektura a stavitelství. V roce 1846 odešel studovat na dvouroční stavovskou reálku při polytechnickém ústavu v Praze. Revoluční události roku 1848 nechaly v duši mladého Hlávky trvalou stopu. Spolu s dalšími studenty se zúčastnil v červnu 1848 bojů na barikádách a po rozpuštění studentské legie se stal členem a funkcionářem Akademického řečnického a čtenářského spolku.

VAKČINOU NA KURÁKY. Novou vakcína proti končím vyzkoušeli ve Francii. Pokusu se zúčastnilo 130 dobrovolníků, z nichž po měsíci léčby dovedenát číselu zahrlo docela, třicet smřilo. Děnní dávka ne polovinu a deseti zbylým nepomohla ani vakcína.

Hlávka potom odešel studovat architekturu na vídeňskou Akademii výtvarných umění. V roce 1854 mu vídeňská Akademie výtvarných umění udělila cenu za nejlepší práci posluchače a v téže roce ho vídeňský stavitel F. Šebek zaměstnal ve své kanceláři. Brzy nato se stal ředitelem Šebkova stavebního podniku. Mladý ambiciózní architekt se s tím nespokojil a zúčastnil se několika soutěží. Bylo mu uděleno státní cestovní stipendium, a tak se mohl důkladně seznámit s architektonickými památkami Itálie, Řecka, Francie, Anglie a Německa.

Kariéra stavebního podnikatele

Získal stavební koncesi a stal se stavebním podnikatelem. Během šedesátých let minulého století postavil zejména ve Vídni řadu objektů (paláce, kostely, školy i činžovní domy). Největšího veřejného uznání se mu dostalo za stavbu vídeňské dvorní opery.

Tato činnost přinesla Hlávkově vedle vynikající pověsti i velké jmění. Mohl proto v roce 1866 koupit nedaleko svého rodiště Přestíc zámek Lužany (od barona Ringhofferů) a panství s vesnicemi a dvory Skočicemi, Dlouhou Loukou a Vlčím. Tehdy ještě netušil, že za pouhých tři roky se mu zámek stane na dlouhá léta „zlatou klecí“, když zde bude nucen žít pro vážné ochrnutí těla.

S ohledem na jeho odbornou erudici byl jmenován členem rady významných institucí, např. Ústřední komise pro zachování umělecko-historických památek v Rakousko-Uhersku, císařsko-královské Akademie výtvarných umění aj. Když byla zemská polytechnika v Praze rozdělena v roce 1869 na samostatný čes-

ký a německý ústav, bylo Hlávkově nabídnuto místo profesora pozemního stavitelství na české části. Ten je však kvůli pracovnímu zaneprázdnění ve Vídni nepřijal. To ovšem neznamená,

že bychom se se stopami jeho činnosti v Čechách nesešli. V letech 1867—74 byla podle jeho projektu v novogotickém slohu postavena v Praze zemská porodnice u Kateřinek. Během jednoho roku byl na místě starých zbořených domů v Jungmannově a Vodčickově ulici v Praze postaven zajímavý moderní komplex činžovních domů. Svým odborným posudkem se podílel na záchraně historického Karlova mostu. Při povodni v září 1890 se do vin řeky Vltavy zřítily část mostu (společně se sochařskou výzdobou) a byl to právě Hlávka, který se vzhou své autority zasadil o to, že bylo nakonec přistoupeno k náročné opravě historicky nesmírně cenného objektu.

Hosté lužanského zámku

Životní plány Josefa Hlávky nečekaně narušila v roce 1869 těžká choroba. Dlouhých jedenáct let se potom pohyboval jen v poljském křesle. Díky jeho silné vůli a houževnatosti se jeho stav později zlepšil natolik, že mohl chodit alespoň o holcích. V zámeckém parku a tichých pokojích lužanského zámku měl osudem těžce zkoušený architekt dost času na přemýšlení. Přijímal v té době každého, kdo mohl pro český národ něco udělat. A tak se postupně rodily myšlenky, které měly ovlivnit další vývoj českého národa.

Na lužanském zámku i v pražském Hlávkově bytě byly často hosty vynikající osobnosti českého národa, jako například Antonín Dvořák, Josef Suk, Oskar Nedbal, Jindřich Jindřich, Josef Bohuslav Foerster, Julius Zeyer, Jaroslav Kvapil aj. Přiležitost k tvorbě našli v Lužanech i Josef Václav a Julius Mařák. Mezi hosty nechyběli ani politikové.

U Hlávky se plánovaly různé politické akce proti pangermani-zační politice vídeňského dvora. Společně se uvažovalo, jak pozvednout národ na vyšší úroveň.

Hlávka se tvrdošjně snažil o založení vrcholné instituce pro rozvoj duchovního života národa — České akademie věd a umění. Tato myšlenka však dlouho narážela na odpor úřadů, které neměly zájem o poznesení českého lidu. Až v roce 1890 císař zřízení akademie schválil. Jejím prvním prezidentem se stal J. Hlávka, který akademií věnoval 200 000 zlatých (císar 20 000). Ještě vyšší sumou přispěl Národohospodářskému ústavu, který vznikl v roce 1906.

J. Hlávka byl tím, čemu se říká mecenáš (od dob starého Říma). Založil i tzv. nedací J. a M. Hlávkových, která měla umožnit nadaným chudým posluchačům studia. Dodnes nám tento ušlechtilý záměr připomínají Hlávkovy koleje v Praze. Za svého života věnoval na různé podpůrné národní účely obrovskou sumu, bezmála jeden a půl miliónu rakouských zlatých. Přesto jeho závěť byla pro řadu lidí šokem. Celé své jmění včetně lužanského zámku a panství v hodnotě 7 miliónů korun odkázal českému národu. Roční výnos odkazu měl být 70 % sloužit k podpoře české vědy a 30 % bylo určeno na podporu českých vysokoškolských studentů (nadace doposud existuje).

Můžeme souhlasit s Právem lidu, které 12. března 1908 (den po Hlávkově smrti) napsalo, že: »Byl milionář, český milionář, jenž svého bohatství nabyl při provádění velkých stavebních podniků pro rakouský stát a k jehož cti ale nutno říci, že toto bohatství užil způsobem co nejušlechtiljším k podpoře českého života kulturního.«

Kolik cukru potřebuje člověk

Vlastně žádný, ale protože to sotva kdo dokáže, uvádíme, kolik cukru bychom bez újmy na zdraví a linii, mohli denně spotřebovat. Jinak je to u dětí, jinak u dospělých, a nutno brát v úvahu, že nejde jenom o množství „viditelného“ cukru, jímž sladíme čaj či kávu, ale také o cukr, který obsahuje různá potravinářská výrobky, kupovaná i doma připravovaná.

Děti od 1—3 let	30 g
Děti od 3—6 let	40 g
Děti starší	asi 50—60 g
Dospělí	asi 60—80 g

Ve skutečnosti tato hranice jak děti tak dospělí překračují denně v průměru o dvacet procent (někdo i více). Cukr je záležitostí chuti, a tedy zvyku na sladkou chuť. Každých 10 g cukru představuje 41 kalorií (170 joula). Abychom nemuseli vážit, uvádíme tahleku množství cukru (jmenový krystal — krupice), převáděno na lížky:

1 lžička (rovná)	asi 5 g
1 lžíce	asi 12 g

Mislaňkové by měli vědět, že tzv. tvrdé bonbóny obsahují přibližně 90 proc. cukru

zavazetiny, marmelády, kakuládové pralinky a perník	asi 65 proc. cukru
koláče, dorty, sušenky	asi 25 proc. cukru
zmrzlina	asi 12 proc. cukru
slazená mošty	asi 10 proc. cukru
lízadla	asi 5 proc. cukru

Kdo chce snížit své úvahy, ten se musí sladkosti zcela zříci; leda by zpacifikoval, než si na sladkou chuť navykne, sladil některým nekalorickým sladidlem.

Tisková beseda v Gabčíkovu

(čtki). Rozhodnutí rady ministrů M. R. o přečesnutí prací na stupni Nagymaros soustavy vodních děl na Dunaji neovlivnil rozsen ani termíny dokončení výstavby na čs. území, zdraznili na liskový besede v Gabčíkovu představitelé záčastných investičních a stavebních organizací. Postup stavebních a montážních prací v roce 1989 vytváří všechny předpoklady pro dodání litery mezvládní smlouvy ze strany čs. burdovalu. Znamená to v prosinci 1989 začít napouštět hrusovskou zdřz, v dubnu 1990 splavnit umělé korýto a v červenci téhož roku vyrobít první elektrickou energii. **23. 5. 89**

Dopovaly i děti

MOSKVA (čtki). Specializované sportovní třídy v SSSR se neosvědčily. Jen dvřitina záků se dostane do vrcholového sportu. Omyly a chyby při výběru stojí štát 180 miliónů rublů, píše se v časopisu Plodněstaja Pravda, kde se autor článku zabývá také používáním zakázaných látek. »Nikdo to otařeně nepřiznal, ale jeden mladý zápasník se mi svěřil, že mu trenér na snížení tělesné hmotnosti dal turomicin.« Ríká se v materiálu. V. SEMJONOV, člen zdravotní komise MOV a vedoucí ústředí dopingová laboratorie v SSSR potvrdil, že se doping v dětském sportu skutečně zahřdžil: Testy na Spartakiádě dětí a mládeže SSSR potvrdily použití anabolik.

VÍCE NEŽ 15 000 knih v hodnotě čtyř miliónů šilinků ukradl v minulých letech jeden vídeňský právník. Podle slov kriminalisty při pohřbu na polici v jeho pětipokojovém bytě by bleďí zůstali i realitní věřejných knihoven. Bez zaplacení si právník přinesl domů i několik set gramoděsek. U soudu tvrdil, že si krádežemi knih téžil deprese. Bránil se rovněž tvzením, že se nechťel obohatit, ale pouze číst. Není jisté, zda v tom bude moct za mřtými pokračovat.

NEREL V TEN PRSTY VĚNOUS.

Bipolární úspěšný sportovní jezdec MVDr. M. KOLÁČEK (59) je nejstarším jezdcem Pony Expedice a tráví-li mu patří některý z posledních úseků. »Tri roky jsem byl slubebně na Kubě, říká dr. Koláček, »viděl jsem na vlastní oči roho i těžkou práci pastevců na koni. A od té doby jsem přiručencem westevnového jezdeckého to pěkný, sportovní výkon bez velkých nerodů, s jakým jsou spojeny každé zábody. Někteří lidé nám zazitují koubolské oblečení, ale i to má svůj účel. Stroký klobouk chrání jezdecke před deštěm nebo sluncem, třísné na rukávech i kalhotách sudějí při desit údu dotla a oděv není hned promočený.«

Tragický konec

Zříčení Štefánikova letadla popisuje nejen jeho přítel Daniel Lévis; existují jiná vyličení této katastrofy. Ferdinand Peroutka napsal, že Štefánik se nechtěl vrátit domů střízlivým vlakem jako Masaryk a Beneš, a zvolil proto letadlo. Přátelům řekl před letem, že se nechce dotknout nepřátelské půdy a snad dokonce se starými nepřáteli vyjednat (při přechodu rakouských hranic). Teprve dopoledne 4. května bylo do Bratislavy telegraficky ohlášeno, že odletěl aeroplánem z Itálie... Několik minut před dvánáctou hodinou objevil se nad Bratislavou velký italský dvojplášník a začal kroužit nad blízkým letištěm (ve Vajnorech). Bylo větrné počasí. Snad sražen větrem, snad z jiné nevysvětlené příčiny aeroplán prudce zakolísal, začal kolmo padat k zemi a zmizel za malým lesíkem, odkud vyrazil potom k nebi sloup černého dýmu... Aeromobil dopravily čekající delegaci na místo neštěstí. Našla trosky aeroplánu v plamenech a několik zuhelnatělých mrtvol. O několik metrů dále ležela nehýbná postava muže v generálské uniformě, meně dotčená ohněm než ostatní. Bylo zřejmé, že tento muž vyskočil z letadla ještě před dopadem.

Z řízení očitého svědka, Štefánikova přítele ze studentských let, Jána Halla... se dozvídáme, že Štefánik byl v Bratislavě očekáván již ve čtvrtek 1. května a pak v pátek. Oba přílety byly zrušeny, pravděpodobně pro špatné počasí. Konečně byl ohlášen na neděli 4. května. Tři neb čtyři vyšší úředníci se sešli v úřadě Vavro Šrobára nad Dunajem. Šrobár sám, ministr pro slovenské věci, nemohl se vítání zúčastnit, poněvadž musel doprovázet italského generála Piccione, velitele armády na Slovensku, do Skalice za účelem zasazení stromu svobody — lípy. Chvilu po jednácté hodině vojenský velitel oznámil, že Štefánikovo letadlo přistane na letišti Vajnory v poledne. Halla, Milan Ivanka, Ludovít Medvecký a několik jiných odjel ve spěchu z vládní budovy ve svých autech, při čemž již mohli vidět letadlo nad Dunajem.

Janko Halla napsal později toto svědectví:

"Letadlo nad Vajnory sa vracia okruhom, azda, aby sa sblížilo pre kl'zavý spád a beda, pri zatáčke vo výške asi 300 metrov obracia sa predkom dolu a rychlým pádom mizne za jelšovým hájom... na rozblátenej ceste, príbehávajú francúzski vojaci, ktorých Štefánik poslal, aby pripravili jeho sletnutie... predierame sa kríkmi a s úžasom vidíme dohorevajúci aeroplán a tri bezvládne telá na polnej ceste. Jedno telo bol náš Štefánik...

Odkrývame letecký šišák, tie okúzľujúce oči sú zavreté, z nosa tečie malý pramienok krvi. Srdce nebije, ale telo je ešte teplé. Na ruke retiazka z zlatých peňazi, a na peniazoch písmeny AMOR-ROMA, na prsiach list snubienic: "Volá ma vlast, adio Giuliana" (markýza Giuliana Benzon, pozn. J. A. B.)"

Příčinou havárie Štefánikova letadla se v roce 1927 zabývala komise Vojenské kanceláře prezidenta republiky. Vyslovila několik názorů; největší váhu kladla na pověrčivostní poměry. Příčinou katastrofy měl být prudký nárazový severozápadní vítr.

Vyšetřovací komise však současně potvrdila, že letadlo bylo už při přiletu nad Bratislavou ostřelováno. Dokonce jmenuje vojáka Meško, že na letadlo vystřelil, když přelétalo dunajský most. Názory svědků o tom, že na letadlo střílelo i dělostřelecko z kasáren na Kuchajdě, nebyly jednotné. Komise však vyslovila názor, že i když se pravděpodobně střílelo, nelze mluvit o nějakém zlém úmyslu, nýbrž o nešťastné náhodě, zaviněné ukvapeností a tím, že letadlo nebylo poznáno.

V této souvislosti napsal starý přítel Štefáníkův, Anatole de Monzie, předválečný státní podtajemník ve francouzském ministerstvu námořnictví: "Jedni říkají, že to byli rakouští vojáci (kteří letadlo ostřelovali), druzí, že to byla slovenská pohraniční stráž. Italské noviny vinily z tohoto tragického zločinu demobilizované rakouské tlupy. Zdá se, že ve skutečnosti se tu přihodilo hrozné nedorozumění a že Štefánikovo letadlo spadlo následkem výstřelu ještě nepokojných národovců nové Československé republiky."

Je historickým faktem, že týden před osudným 4. květnem 1919 čs. armáda zaútočila na revoluční maďarskou armádu komunisty Bély Kuna. Nad slovenské území se dostávala ojedinelá letadla maďarské Rudé armády. Mohlo se tedy ležet stát, že italské národní barvy Štefánikova letadla byly považovány čs. vojáky za maďarské, které jsou podobné, a proto na ně stříleli. Je to pochopitelné zvláště s ohledem na příkazy Štefáníkovy informovat v poslední chvíli jen minimální počet osob o jeho přiletu do Bratislavy.

Slovenští radikální separatisté se pokoušeli při různých příležitostech, jak za první republiky, tak za Slovenského státu, i po válce v exilu, obvinít Masaryka a Beneše ze sestřelení letadla, aby se tak zbavili nepohodlného politického soupeře. Tato odporná hypotéza by si neměla zasloužit zmínky, až snad na konstatování, že ani ve válečném Slovenském státě, ani za komunismu nebyl nikdy učiněn pokus o obnovu seřazení okolností kolem Štefáníkovy smrti, přesto že by to mohlo přinést vitanou desavuační obou zakladatelů Československé republiky, jejichž nejužším spolupracovníkem byl M. R. Štefánik.

Loan byl ve světě vyroben rekordní počet 34,0 miliónu osobních automobilů. Na výfalek se podílely zejména tři hlavní střediska automobilového průmysla — EHS, Japonaka a USA.

Největší počet, více než 12 miliónů automobilů, bylo vyrobeno v zemích EHS, Francie, Itálie a Španělsku. Japonaka a USA dosáhly přibližně stejné úrovně — kolem osmi miliónů vozů.

Postavení největšího vývoze si udrželo Japonaka s více než čtyřmi milióny automobilů. Státy EHS vyvezly za hranice společenství necelě dva milióny osobních vozů.

Největším dovozcem osobních aut byly Spojené státy, kde bylo loai zaregistrováno skoro 12 miliónů vozidel, tedy asi o čtyři milióny více, než jich bylo z výrobních páků amerických automobilů.

Západoněmecká Commerzbank předpovídá, že letos se sníží světový obchod

s osobními vozy, což povede k růstu konkurence. Očekávaný vyšší prodej ve Španělsku, Portugalsku, Tichomoří a Střední Americe by neměl vyvážit pokles ve většině západních států, zejména v USA.

Dalším významným momentem na světových trzích, tedy také při prodeji automobilů, se stane rok 1993, kdy má začít fungovat jednotný vnitřní trh EHS. Zatímco americké společnosti mají v západní Evropě již dlouhá léta řadu montážních závodů, japonské firmy se nyní snaží urychleně proniknout na "starý kontinent" zejména přes Velkou Británii.

Na rostoucí konkurenci se pečlivě připravují také hlavní západoevropské výrobci v NSR a Itálii. Zaměřují se zejména na maximální robotizaci výrobního procesu, snižování nákladů a zlepšování technického provedení, a to zejména ve vztahu k životnímu prostředí.

Auf Export angewiesen

Export 1988

in % des Sozialprodukts

TV-Werbe-Millionen

Eine Menge Geld ist im Spiel. Das kassierten die Sender 1988 mit Werbung:

ARD	943,6 Millionen Mark
ZDF	632,4 Millionen Mark
RTL plus	124,4 Millionen Mark
SAT 1	115,5 Millionen Mark
Tele 5	18,0 Millionen Mark

Quelle: ZAW

Etiopie po pokusu o převrat

Addis Abeba: Podle posledních zpráv je situace v Addis Abebe dva dny po pokusu o vojenský převrat klidná, na hlavní třídě hlídají tanky a obrněná vozidla a mezinárodní letiště je uzavřeno. Podle místních diplomatických zdrojů jsou však hlášeny srážky mezi vojenskými jednotkami věrnými vládě a povstali u vojenského letiště Debre Zeit asi 50 kilometrů jižně od Addis Abeby. Tato základna je podle některých zpráv dosud v rukách vzbouřenců, kteří zřejmě získali podporu části vojenského letectva. Ve středu totiž etiopský vládní rozhlas oznámil, že mezi pučisty, kteří zahynuli při pokusu vyvolat nepokoje, byl i velitel vojenského letectva Amha Desta. Zatčen byl další z organizátorů puče, bývalý velitel letectva, ministr průmyslu Fanta Belaj. Podle zpráv několika tiskových agentur prý pučistům vyslovila podporu 2. etiopská armáda, jejíž štáb sídlí v druhém největším etiopském městě Asmae, správním středisku provincie Eritrea na severu země. Tato armáda se svými přibližně 150 000 muži představuje zhruba polovinu počtu pozemních ozbrojených sil a vade v této oblasti vlekle boje proti separatistické protivládní organizaci Eritrejská lidová osvobozená fronta (EPLF). Zastavení bojů proti separatistům v Eritreii i v sousední provincii Tigra je pravděpodobně jedním z hlavních požadavků pučistů. EPLF již oznámila, že jednostranně zastavuje na 14 dní palbu, aby tak pomohla vzbouřeným vojenským jednotkám. Do země se z návštevými NDR předčasně vrátili nejvyšší etiopský představitel Mengistu Halle Mariam. Čs. velvyslanec v Addis Abebe oznámilo, že všichni čs. občané žijící a pracující v Etiopii, v hlavním městě i v jednotlivých provinciích, jsou v pořádku.

SEDMADYACETILETÁ ITALKA Stefania Pollinoová v pondělí po 13denním pobytu v podzemní jeskyni vystoupila opět na zemský povrch. Italka je již dobrovolnou izolací ukončena, protože zcela ztratila pojem o čase. Od týdne žila v desetmetrové hloubce bez jakéhokoli kontaktu s jinou osobou v jedné z jeskyň v americkém státě New Mexico, asi 450 km jižně od Albuquerque. Těsně před ukončením experimentu se domnívala, že je teprve 14. března. Za dobu pobytu pod zemí ztratila na váze 9 kg a značně jí také poklesl obsah nápníku v kostech, zřejmě v důsledku neustáléku slunečního světla.

Aufgespießt

Auch die Alpen würden SPD wählen. Auch Eichen würden SPD wählen. Auch die Nordsee würde SPD wählen. Auch der Wald würde SPD wählen.

Parolen auf Werbeflakaten der SPD zur Europawahl am 18. Juni: FURT LEPT! NEZ SLOVAN CDU!

Soutěž na pomník bratří Čapků

[čtk]: Dnem 3. května byla ukončena veřejná anonymní sochařsko-architektonická soutěž na návrh pomníku bratří Josefa a Karla Čapkových, který bude umístěn na náměstí Míru v Praze 2. Porota I. ani II. cenu neudělila. TM zvýšené III. ceny byly uděleny akademickému sochaři Janu Simotovi a akademickým architektům Bohumilem Chalupníčkem, akademickému sochaři Jaroslavu Vackovi s inženýrem architektem Vojtěchem Saldou a Milanu Doubravovi. Porota rovněž udělila odměny dalším sedmi návrhům.

SO LET PO SRRTI...! HANBA!

(BEZ DOVOLENÍ "ZPRAVODAJE"...

292

290

U červené lišky

Součástí národní kulturní památky Staroměstské náměstí je i dům čp. 480, zvaný U červené lišky, jehož průčelí stojí přímo proti Staroměstské radnici. Po architektonické stránce je to jedním z nejceněnějších objektů v této části Královské cesty.

Va sklepních prostorech byly objeveny zbytky původního románského domu, na který navázal dům gotický, poprvé připomínaný v r. 1481. V te dvoupátrová řadová budova se čtyřosým hlavním průčelím. Podléhá do náměstí má dvě půlkruhové arkády. Po stranách rámcují fasádu vysoké pilastry a volutovými hlavice. Ukazující římsa je nesena konzolkami s akantovými listy, mezi nimiž je štuková reliéfní výzdoba. Nad hlavní římsou probíhá kamenná balustrová zábradlí. Dnešní podoba domu je výsledkem barokní přestavby v posledním desetiletí 17. století, která dala objektu novou fasádu, nově zaklenuté — původně gotické — podlaží atd. Za autora přestavby, která je významným uměleckým projevem vrcholného baroka, je pokládán Jan Křtitel Mathey. Při barokní přestavbě dostal dům i věžovou nástavbu — střešní altán s dvou osách, krytý stanovou střechou. Jak dokazují staré dobové ilustrace až při klasicistické úpravě kolem r. 1800. Účel altánu byl obdobný jako u některých okolních domů — v době letního horka, kdy zápach z ulice, kam se při neexistenci kanalizace vylévaly veškeré splašky z odpady, sloužil jako oddechový rekreační prostor. Dnes slouží dům i altán bytovým účelům.

Strašnická škola

Už 112 let své existence oslaví letos 25. srpna budova zvaná někdy také strahovský sámeček v ulici V zátočce 1 v Praze 10. I když její vzhled a hlavně věžička na střeše sámeček tak trochu připomínají, účel domu byl úplně jiný. Rychlý růst Strašnice a stoupající počet obyvatel přinesl naléhavou potřebu vlastní školy. Ta vyrostla na náklady obce v průběhu roku 1877. Byla jednotřídní, což se v průběhu dalších let ukázalo jako nedostatečné. Obec se dále rozrůstala, a proto padla rozhodnutí postavit škola novou a zejména desetitřídni. Tak se také v letech 1908—1909 stala (jedná se o dnešní budovu 25 v Olšáncích). Původní, stará strahovská škola se stala sídlem obecního úřadu a po roce 1948, po nové době pražských obvodů, v ní působil národní výbor Prahy IX. Dnes tu sídlí MO VII ve Strašnicích.

»Strašnický sámeček« je patrový objekt z novorenesančními prvky. Na jeho střeše stojí věžička, tvořící dominantu blízkého okolí. Na nízkém podstavci je otevřená lincova. Tvořená osmi lžními sloupky, nahoře zakončená oblouky. Římsa jí odělně od čtyřboké střechy ve tvaru cibulovité bány. přecházel se vzhled v hrot a markovité. Stříška i podstavec jsou kryté plochem.

KDO CHODIL DO REDUTY?

V Masné ulici čp. 620 stávaly kdysi dva gotické domy, mezi nimi i dům Vasiňův podle majitelů, aneb Reduta. Jejíž velký sál se dal přivzít k Zofinu. Konec ly se tu plesy, bály, maskární karnevaly. Chodil sem národní obrozenec důstojník Jan Jeník z Bratic, koncertoval tu skladatel a kapelník C. M. Weber, tančily tu šlletý Ferenc Liszt v roce 1840, který se tu setkal se 73letým dobrodruhem, knihovníkem Valdešské knihovny v Duchově Cusanovou.

V letošním roce dovršuje pivovar U Fleků již 530 let svého trvání. Pivovar tu byl již v roce 1459, tehdy nazývaný Na křemenci. Dnešní název nese od roku 1762, kdy ho koupil Jakub Flekovský.

Pivovar se odedávna těšil velké oblibě a byl hojně navštěvován nejrůznější společností. Už v polovině 19. století sem chodili čeští vlastenci a cítili se tu dobře. Pivovar se také stal oblíbeným místem schůzek českých umělců. S herci Prozatímního divadla tu někdy sedával Jan Neruda, Bedřich Smetana tu občas hrával bulku s Františkem Kolářem a Petrem Doubravským. Svůj stálý stůl tady měl vyhrazen Jindřich Mošna a večer po představení sem chodil F. F. Šamberk. Tvrdí se, že právě on je zakladatelem tradice flekovských topinek s česnekem. V roce 1887 tu ranila mrtvice barytonistu Leopolda Stropnického. Když byl v roce 1890 stržen Karlův most, přestěhoval se ke Flekům Jakub Arbes se svými přáteli. Chodily sem celé generace umělců, z nichž jmenujme alespoň Rudolfa Deyla st., Karla Hašlera, Zdeňka Štěpánka, Bohuše Záhorského, Františka Kovářka.

Malíř Láda Novák vyzdobil pivovar nástěnnými malbami a sládek Khop byl vyzdobou tak nadšen, že umělcům vyhradil k užívání malou místnost hned za výčepem. Tak vznikla Akademie, do níž měli přístup pouze její členové. Bylo to sdružení veskrze demokratické, jak svědčil nápis nad vchodem, že »přezůvky a tituly se odkládají v šatně«. Hlavou sdružení byl Láda Novák, jenž tu byl v roce 1908 korunován na »flekovského krále v království legrace a smíchu«. Tady

také vzniklo pět knih flekovských. Bývalo tu nadmíru veselo, ale sdružení nepřestávalo jenom hospodskou zábavu. Občas pořádalo pro veřejnost ochotnická představení a kulturní pořady, jejichž výnosy byly určeny pro chudé děti. Akademie měla nejbohatší výzdobu. Stále ještě tu stojí trůn flekovského krále a je tu zavěšeno kopyto posledního vola, který vozil po pivovaru slad. Pivovar má řadu místností: Staročeskou sňň, Rytířský sál, Kufr, Chmelnic, Jitřnici, Věclavku.

V pivovaru se dodnes vaří vlastní pivo, flekovská třináctka, již se říkávalo Flekandr. Vaří se ze čtyř druhů sladu, z 50 % pilsenského, 33 % bavorského, 10 % karamelu a 4 % přepíleného sladu pro obarvení piva. V pivu je 4,1 % alkoholu. Ročně se uvede 8300 hektolitřů piva a také se tu všechno vypije. Zařízení pivovaru, které je dosud v provozu, je technickou kulturní památkou.

Přehledka mléka

Všera vykonal okresní lékař dr. Lokay s okresním dozorcem přehledku mléka ve čtvrti sv. Petra, mlékařce Josefě Kálkové s Chvti. Všechno toto mléko bylo zabaveno a vypuštěno do stoky. Obsahovalo nejméně desetinu přiléhavé vody a tak znehodnoceno.

Národní listy 17. 6. 1899

titelů, po půl roce již 100 a za rok se jejich počet zdvojnásobil. Jeden telefonní hovor stál tehdy 20 krejcarů.

V roce 1882 byl také vydán první pražský telefonní seznam. O tom, jak se Pražské podnikatelství pro telefonii snažilo svým předplatitelům dobře sloužit, svědčí výřez, otištěný v pražském telefonním seznamu platném od 1. července 1883, v němž se psalo: »P. I. abonenti se tímto nutně žádají, aby každý přebíral ze strany manipulačního personálu ústřední stanice ihned správně tamtéž oznamující a za tím účelem o vydání knihy pro stížnosti žádali; jinak by nebylo možným vedy poskytnuté odstranit a zájmy P. I. abonentův vydalné chrániti.«

Telefon v plenkách

Na závěr ještě dodáme, že koncem roku 1898 měla pražská telefonní síť 1051 účastníků a v r. 1895 již 1600; roku 1916 bylo v Praze v provozu 8214 telefonních stanic.

Konečně se plyní telefon v Čechách zlehel roku 1880 podnikatel Bedřich Frey, který díky ní mohl na tehdejších předměstí Prahy — ve Vysokéměch — telefonovat ze svého bytu do ukrovera. Ve stejném roce byla zřízena i první pražská telefonní stanice.

Když se osel začne vřít
Jako bystrá štika
Nevěřte že nově myslí
On jen nově hýká

Na přestavbu dneska
pohled prý je dvojitý:
Jedni věří, že to vyjde,
druzí se jí bojí.

10. srpna 1882 měla 10 předpla-

Někdejší šarecký letohrádek Hanspaulka je v současnosti depozitářem archeologických sbírek Muzea hlavního města Prahy. Vznikl na místě staré vlnité usadlosti postavené kolem roku 1750. Dal jej postavit pražský měšťan a úředník v zamské kanceláři Jan Pavel Hippmann jako letní sídlo.

Obě Hippmannova křesna jména Hans-Paul dala pojme nování pro letohrádek a v pozdějších dobách také vilové čtvrti Na Hanspaulce. Své nejhorší doby prožívala usadlost v době válek o rakouské dědictví. Francouzští vojači proměnili Hanspaulku v dělostřelecký opěrný bod. Avšak téměř vzápětí byli odtud vytlačeni útočím rakouským vojskem, které se zmocnilo pozice a francouzská děla se obrátila proti jejich nedávným majitelům.

Po Hippmannově smrti změ-

nil letohrádek několikrát majitele. Na rozmezí konce minulého a počátkem tohoto století shromáždil v Hanspaulce bohaté archeologické sbírky konzervátor památkové péče, amatérský archeolog J. A. Jíra. Výsledky svého téměř třicetiletého badatelského snažení, v němž mu pomáhala i jeho

Hanspaulka

žena Marie, uložil populární archeolog, známý v širokém okolí Prahy svými výzkumy, v interiérech starého zámečku. Když vešel v platnost zákon o Velké Praze, stala se usadlost majetkem pražské obce. Správu a udržováním někdejších Jírových sbírek se stala Společnost předhistorického muzea v Bubenči, později pak Muzeum hlavního města Prahy. Ve třech sálech letohrádku bývaly vedle pravěké kera-

myk instavány v zasklených skříních rekonstruované nalezené hrobové celky, které budily velkou pozornost návštěvníků. Mohl tak uvidět například hrob keltského bojovníka obří postavy, po jehož boku bylo nalezeno železné kopí, meč a u skeletu byl i zbytek polorozpadlého šlifu. Vedle hrobů se «skrčenými» kostrami nebožtíků zde byla i kostra malého dítěte, jemuž dali do ruky jeho pozůstalí žilci, ve víře, že jí snad bude potřebovat i v záhrobí.

Konzervátor Jíra za svého působení odkryl v okolí Dejvic 28 pravěkých lokalit, pohřebišť i různého osídlení. Archeologické nálezy byly vystaveny ve třech sálech usadlosti v prvním poschodí. Největší roční návštěvnost muzeum vykazovalo vždy, když Pražané na jaře putovali na tradiční matějskou pouť konanou u svatomatějského kostelíka.

Zámek tří slohů

Libní, součástí osmého pražského obvodu, bezesporu vévodí zámek, dnes sídlo ONV 8. Na jeho místě kdysi stávala gotická tvrz. Z ní pocházejí sklepy i část přilehlé jižní a západní křídla. Raně barokní přestavba probíhala těsně po polovině 17. století. Za pruského vpádu roku 1757 byl zámek těžce poškozen... Současná podoba libeňského zámku je stará 220 let; roku 1769 byla provedena rozsáhlá rokoková přestavba zámku podle projektu Jana Prachnera, který také navrhl úpravu interiéru.

Libeňský zámeček patří mezi historické památky, a to nejenom osmého pražského obvodu: kloube se zde vlastně tři stavební slohy: renesanční, raně barokní z roku 1662 a rokokový. Ir

Večerník Národních listů z pátku 2. června 1922 přinesl na titulní stránce v černém rámečku zprávu, že téhož dne o půl osmé ráno tíše zesnul profesor J. V. Myslbek ve věku 74 let. V příštím dnu o zemřelém psaly téměř všechny pražské listy.

Veřejnost se dověděla o Myslbekově životním díle a že byl za své zásluhy o rozvoj české kultury jmenován pražskou univerzitou čestným doktorem. Jeho jmenování bylo potvrzeno den před Myslbekovou smrtí.

končit již v 15 letech. Jako sedmnáctiletý sochařský pomocník v Seidanově dílně byl svým zaměstnavatelem vyslán do Vídně, kde byla Seidanovi svěřena práce pro vídeňský arzenál. V novém prostředí Myslbek, který byl mimořádně výtvarně nadán, získal práci pro továrnu na gumové hračky, pro kterou vytvářel modely zvířátek. Vydělané peníze zčásti zasilal

Génius kamenných krás

Josef Václav Myslbek pocházel z nebohaté pražské rodiny. Narodil se na Smíchově dva dny po vyhlášení stanného práva nad Prahou, dne 20. června 1848. Jeho otac Václav byl malířem pokojů a matka, Antonie, rozená Adamcová, pocházela ze Starého Města pražského, kde její rodiče měli nifafský krámk.

Jako mládík pracoval Myslbek jako sochařský pomocník u Tomáše Seidana a odtud přešel k Václavovi Levému. Před tím, než bylo v Myslbekově rodině rozhodnuto, jakou životní dráhu si chlapec zvolí, navštěvoval nižší reálku, ve které musel pro nepostačující finanční poměry školní docházku za-

na přilepšenou svým rodičům do Prahy. Od konce roku 1866 pracoval Myslbek v dílně sochaře Levého ve Spálené ulici. Aby si doplnil odborné vzdělání, navštěvoval v letech 1868 až 1871 pražskou Akademii. Jeho práce již tehdy upoutávaly pozornost odborníků. V 70. letech mu byla svěřena práce na výzdobě Národního divadla. Z mnoha děl, která v dobách svého uměleckého vzestupu Myslbek vytvořil, vynikl pomník knížete Václava zdobící Václavské náměstí.

V roce 1905 dostal Myslbek za své dosavadní díla jedno z největších vyznamenání. Byl jmenován doživotním členem panské sněmovny. Než Myslbek

Nelitostný měsíc

Prohlédneme-li dnes staré kroniky, jeví se nám počasí v měsíci červnu v minulých stoletích jako velmi proměnlivé a bohaté na rozmanité přírodní úkazy. Nejčastěji bývalo zatmění Slunce i Měsíce.

K 17. června roku 1156 se psáno, že bylo v Praze a velkou úzkostí pozorováno zatmění Měsíce v první noční hodině. Potom následovala velká sucha a morová epidemie. Mnozí učenci dokonce tvrdili, že všechny ty anomálie měl na svědomí Měsíc. Následná zatmění Slunce bývala v červnu hojná. Nejstarší záznam pochází z 24. června roku 1157. Jtáé zatmění uviděh Pražané v roce 1406 dne 15. června. Zpráva o tom vypsál Veleislavín. Byla prý to «tak strašlivá zatmění, že se lidé sotva viděti a poznati mohli». Další takový úkaz následoval v roce 1424 v pondělí po sv. Janě Křtiteh [26. 6.] a mělo prý na svědomí, že uhořel mráz, který způsobil veliké škody na polích i vlnicích. V těch dnech se také v Praze objevilo morové nakažení. O devět let později, 17. června, bylo, jak se píše, «strašlivé a hrozné zatmění Slunce, takže tma byla a morozumná hovada se ho děsila a stála, jako by padnouti chtěla». Z toho zatmění hvězdář místní Křišťan předpověděl smet polského krále Vladislavovi, který v následujícím roce také dopravdy zemřel.

Dne 8. června roku 1318 bylo v Praze pozorováno «veliké a hrozné zatmění Slunce», které údajně zavinito hned na počátku příštího roku smrt císaře Maxmiliána I.

Červnová vedra, od kterých se samy lesy zapalovaly, nastala v roce 988 a potom v roce 1119, vždy hned po počátku měsíce. Jiné kalamity v červnu zavinito kroupy. Velké jako husí vejce padaly v Praze 4. června 1581 a nadšlaly obrovské škody ve městě i na polích a vlnicích. Co neznížily kroupy, o to se postaraly deště. Ke dni 22. června 1445 se připomínají nevidané počtrná mračen, které trvaly několik dnů. Červnové bouře byly také tragické a přinášely škody. Třeba blesk 26. června 1432 vyvolal velký požár v kostele sv. Jiří na Starém Městě, při kterém se roztavily na věži zvony. Povodně ve Vltavě postihly Prahu v červnu let 1461, 1569, 1583 a 1589. Voda při nich vystoupila tek vysoko, že zatopila skoro celou podobu Bradáče, Pražanům známé plastiky vytesané pod Karlovým mostem.

„Teď, co trpím nespavostí, už jenom škudlim. Dříve jsem se alespoň ve snu pořádně rozzoupil!“

dospěl k svému životnímu uměleckému vyvrcholení, mu seš profi mnoha úskalími, závisť i nepřátelstvim. Na Akademii výtvarných umění působil 23 let jako profesor. Byl sice velice impuzivní, ale vždy čestný a přímý člověk.

„Stejně je mi Bedřichu záhadou, jak jsi dokázal tohle všechno přečíst a přitom zůstat sám sebou...“

Věštína z nás si rychle vyb-
ví jeden z nejznámějších
pražských památkových objektů,
proslulý výjimečnou architekta-
rou, loretánským pokladem a
zvonkohrou. Horší to bude s od-
povědí na otázku, proč se pro-
slulá památka jmenuje právě
tak...

Pro odpověď se musíme podí-
vat o několik století zpátky, do

na svědomí stibobné paní Ben-
gna Katořina z Lobkovic. Stalo se
tak v roce 1626, nedlouho po její
návštěvě a olomouckého biskupa
kardinála Dřihovského. V morav-

mošla být stavba 25. března
1631 vysvěcena. Za několik de-
setilet let nahradily malby a sgra-
fity na stěnách překrásné italské
škuly a v interiéru se objevila
i socha P. Marie Loretánské
z lipového dřeva, zarámovaná do
stříbrné výzdoby, vytvořené před-
ním Hrbkem. Ve zdech loretánské
chýše jsou zazděny dva trámy a
cihla údajně pocházející přímo
z Loreta...

Ačkoliv název Lorety byla po
roce 1651 uzavřena dvoupatrovými
ambly, jelikož pítkami sloužily za
škrytí pentakty před nepohodou, a
aprotřed východní strany byl před
polovicou 18. století postaven ko-
stel Narození Páně — stavebním a
ideovým centrem Lorety zůstává
zvláštní kamenná chýše.

GRÁCIE, JOSEFINO!
I Praha viděla slavnou fran-
couzskou tanečnici a později
i zpěvačku, bojující za mír a
soužití národů i ras Josefinu Ba-
kerovou. Na dnešek připadá 83.
výročí od jejího narození. Byla
v Praze v roce 1928 — jak vzpo-
míná ve svých memoárech —
když projížděla Evropou s no-
vým tancem — charlestonem.
jako amulet nosila zaježí paci-
ku, což byla móda podle filmu
Loď komediantů. Pražané ji po-
slali tolik paciček, že prý jíh
měla téměř vagón. Velký úspěch
zažila ve velkém sále Lucerny,
kde tančila v dábléském rytmu,
celá propocena, až jí uklouzla
noha a spadla, zranila se na lok-
ti a ruce. Sállem však zněl hro-
mový potlesk. Do Prahy se pak
dostala až v roce 1970. Bylo jí
64 let. Zpívala šansóny na pódiu
velkého sálu Lucerny. Arriveder-
ci, řekla mi po napsání autogramu.
Gracie, odpověděl jsem. Ale
už se nikdy nevrátila. Zemřela
12. dubna roku 1975.

Kamenná chýše z Loreta

městečka, ležícího nedaleko
italské Ancony — Loreta. Právě
tady byla postavena zřejmě prv-
otní casa santa — svatá chýše,
stavba vypačující jako malý do-
meček. Tvrdilo se o něm, že jej
na tuto místo přenesl roj andělů
až z Nazareta. Stalo se tak poté,
když se právě v téhle chýši zje-
vil P. Marii sám archanděl Ga-
briel a prozra-
dil jí sladké ta-
jemství — na-
rození syna
Krista.

To byl vděčný
námet pro Hebe-
burky, kteří po
vítězství na Bílé
hoře hledali pro-
středky k opé-
tavnému získání
šukáckého oby-
vatelstva ke kate-
lickému vyznání.
Kult Lorety k to-
mu přimě vybi-
vol. Záhy byla
v Čechách po-
stavena přes tři-
set kopií italské
Lorety a nejzná-
mější se stala
ta, která stojí
před Černínské-
mu palácem.

Stará místní
svatá chýše má

ském Mikolově nviděla poprvé sve-
tou chýši a nedaleko žiak, než že
musí mít v Praze také takovou.
Stavbou pověřila odborníka
nad jiné zkušeného, vlašského
stavitele Giovanna Battista Orsi-
ho z Coma. Ten si pospíšil, a tak

Hadrové spory

Patr Osovský z Adlaru se svou
manželkou Žofkou z Fuleně svle-
bovali sice libeňský statek, nikoliv
však s obilím ke svým sousedům.
V roce 1590 založili pod libeňskou
tvrzí hadrový mlýn se stoupenou,
v němž zabývali výrobu papíru
z hadrů. Hadrý jim opatřovali li-
beňští lidé, kteří se zde počali bej-
ně osazovat.

Zakladateli mlýna měli sejmíti vltavský Jas tak nesmírné. Za nadv-
lovené voda setopila i na Starém
Městě podzemní lochy a domy. Pra-
zece šeloval manželé Osovských
přimo a králo Ferdinand I. Králov-
ský kancelář na Pražském hrade
povolila obžalovase na 8. srpna 1630
na 13. budinu k jednání.

K jaké nápravě došlo, není zná-
mo, jisté je jen to, že hadrové
mlýny na v Libni připomínají jak
v roce 1689 a 1690, tak dokonce
k roku 1830. Ste a dva hadrové
mlýny s dobrým odbytem papíru
v Praze.

Proč Ořechovka

Původcem jména dnes tak
v Praze známého nebyl Zádny
Vořech, nýbrž Bořek či správ-
něji »von Borschek«, vynikající
státní úředník, významná praž-
ská osobnost před 280 lety. Psal
se rok 1710, když na půdě tři
vinic dal založit nádhernou za-
hradu a postavil letohrádek. Nic
tu nechybělo: sochy, vodotrysky,
nádrže na vodu, schodiště, loubí,
altány a různorodé květiny. Za-
hrada ale nepřekročila dlouho
svého tvůrce. V roce 1742, pat-
náct let po jeho smrti, ji úplně
zničilo rakouské dělostřelectvo,
když byla Praha obsazena fran-
couzským vojskem. pš

Česky pravidelně

Před 165 roky byla zahájena pre-
videlná česká představení ve Sta-
vovském divadle pod vedením dra-
matika Jana Nepomuka Štěpánka.
Česky se hrávalo pouze v neděli
a ve svátek opeledno. Na repertoáru
byly převážně práce dramatiků
V. K. Kilepory a J. N. Štěpánka.
Na tehdejší dobu byla i to málo
velkým úspěchem.

NEJEDNÁ se o žádnou lední ká-
strofu ale o došti pad Viktorie Žiž-
kov, který slavěno fotbalového klu-
bu, který hrde konkuroval Lutně. Je
ho dros naučil i reprezentant Klá-
ka, Mysík, F. Hujer, Podzázl, O. No-
vák, K. Steiner, Láda Žemčík, Čer-
van, Dvořáček, Heuda, Meduna, O.
Zajíček, Randák, Luřl, Menčík. Zu-
tónek, Zč. Procházká, a nichž mno

Viktorie klesá

si odcházel i do Sparty a Slavie.
V roce 1920 Viktorie, jak se klub
inově říkáto dokonce vyhrála ligu.
Tento ústřední klub, nejlepší a pro-
středně fotbalový střední Žižkova, sestou-
pil a nejvyšší soutěže v roce 1947
a stejně jako SK Libeň se z toho už
nikdy nevyzpatoval. V sobotu
v 10.15 zvoni Viktorii smutčení hra-
na, posledním utkáním s Jun. Dukou
se losil na svém hřišti v budově
BRO s H. národní ligou a klesá do
divize. Krize, trvající už léta, již ni-
kdo ve fotbalové Praze ani v samot-
ném oddělu zřejmě neuvnoval velkou
poroznati. dosahují nového vrcholu.
Skoda. Členovci na Žižkově by mě-
li zptynat eptdmi, jak v posled-
ních letech nakládali se jónem, kte-
re bývali fotbalovým poharem, pro-
tože Viktorie měla sluzbu obec-
přiznivců. Křaby so jen trochu vy-
svěbila na světlo, bylo by hledíst
složitě zaplněna, a určitě by měla i
prevolgový průměr v návštěvnosti.
Quo vadis, Viktorie Žižkov? [4]

MOZARTŮV >HROZEN<

Na rohu Havříské ulice a Ovoc-
ného trhu stojí dům před rekon-
strukcí s domovním znamením
U modrého (zlatého) hrozu. Pá-
vodní dům se připomíná sice už
ve 14. století, ale v roce 1756 do-
stal novou podobu. Byla tu
Chmelářova vinná a kavárna
s kulečnickem, který tu rád hrá-
val skladatel W. A. Mozart, když
děl v Praze a v dnešním Tylově
divadle. Chodil sem i kapelník
divadla, skladatel C. M. Weber,
častým hostem byl i Václav
Thám a další umělci.

Buršácký opilec

V noci na středu se opil jistý
buršák. Byl tak zpit, že nemohl
ani najít dům, v němž bydlí. Po
strastiplus cestě doklopýtal k jed-
nomu domu na Václavském námě-
stí. Za pomoci domovníka, jenž
tvrdil, že kde bydlí jeho známý,
se dostal do 2. patra. Zazvonil
a jedných dveřích. Otevřela služka,
a když viděla, v jakém je stavu,
vpuстила jej dovnitř. Ztrpěl přede
dvěma pohorlivými křaváři, kopal do
dveří i do nich bačil pěstí. Nako-
nc, protože bylo již pozdě v noci,
je násmětel. probuzeni se spánka,
dostřkal ke schodům. Vratké nohy
jej unnesly, spadl a musel být
převzen do nemocnice.

Národní Listy, 4. 6. 1889

Usmrcena vlakem

• Oznamuje se nám, že když v pan-
dělť se přibližoval směřený vlak Se-
verozápadní dráhy ku strážnému
domku číslo 268 u Mlázec, utrhla
se železničnická strážník kráva a
vběhla na koleje. Manželka jeho
se strachla, aby tlak krávy opat-
řel, vyběhla z domku ven, aby zel-
ta odhala. Vlak však přešel ženu
i krávu. Manželka hradiště byla
stará 44 let a matka 3 dětí.

Národní Listy, 4. 6. 1889

JE TO ŠKODA, BEJVALA
TAM LEGRACE A ŽVA-
VALO ! VIKTORKA JE
NAŠE PARTNERKA !

Právníkův mlýn

Na Čertovce stával kdysi je-
den z mlýnů, svaný Huťský.
Mlýn Huť vyženil sňatkem s Apo-
lonou se Dříně právník, zakla-
datel českého humanismu, dě-
kan fakulty svobodných umění
Viktorin Kornel ze Všehrd. Na-
psal devatera knih O právech,
soudcích a deskách země české.
Odsuzoval domácí spory, svyso-
vání robot a propagoval právní
řád. Zemřel tu na mor asi v ro-
ce 1520.

Aufgespießt

„Die Mehrheit der Bevölkerung
nimmt der Union und der FDP irgend
etwas übel.“
Der niedersächsische Minister-
präsident Ernst Albrecht in
„Bild am Sonntag“ zu dem
schlechten Abschneiden der
Bonner Regierungsparteien bei
der Europawahl

Testovací souprava na AIDS

Washington: Vynález nového zařízení, které dokáže
zjistit onemocnění chřobou AIDS, ohlásil výzkumný
tým Floridské univerzity vedený Rogerem Clemons-
sem. Testovací souprava je podle doktora Clemons-
se významným pokrokem proti nynějším metodám, které
vyžadují týdenní látku, než je možno onemocnění pro-
kázat. Podle zprávy pro tisk spočívá zařízení ve spo-
jení několika dosud známých metod zkoušek na AIDS
do jediné soupravy. Vzorky krve jsou umístěny na
plastovou tyčinku, na níž byla nanesena chemikálie.
Tyčinka po vnoření do vyvířovacího roztoku v přípe-
dě přítomnosti viru AIDS nebo protilátky proti AIDS
změní po páti minutách barvu. Metoda byla úspěšná
při laboratorních zkouškách. Clemons řekl, že sou-
prava bude možno využít i při zjišťování viru AIDS
v dalších tělesných tekutinách, jako je moč. Soupra-
va by pak byla vhodná i pro domácí použití.

Bylo přejeto dítě

Včera jala Rytířskou ulici drožka č. 20 pod níž vběhla šestá deseračka krajčírka, Hedvika Seidnerová. Byla přejata po sražení na sam začátku kolem drožky a pravá ruka jí byla rozříznutá. Musela být rychle převezena do nemocnice. **Národní listy 16. 6. 1893**

„Čtyřka z matiky, pětka z češtiny a ani neví, s kým bude mít dítě!“

- V České socialistické republice přesáhl počet interrupcí 100 tisíc za rok. Přesněji uvedeno – v roce 1987 bylo v ČSR uměle přerušeno 107 800 těhotenství a loňský údaj je obdobný.
- Některou z moderních antikoncepčních metod používá pouhá čtvrtina žen. V 6 procentech jde o hormonální tablety, v 18 procentech o nitrodložní tělíska.
- Ve srovnání s vyspělými státy je to zanedbatelná část. Např. v NDR používá hormonální pilulky přes 60 procent žen v plodném věku, ve Velké Británii 64 procent žen a stejná čísla vykazují také Nizozemí a skandinávské země.

Falešné zlatníky

V posledních letech se v Praze vyskytly falešné zlatníky s letopocetem 1868. Nejvíce jich byla zachyceno na veřejném trhu i drábžím trhu. Policie došla k závěru, že jsou dělané do oběhu i v pražském okruhu. Přes usilování pátrání se nepodařilo ještě přesně zmapovat, ani odkud měnítele těchto falešných peněz. **Národní listy, 3. 6. 1988**

„Další“

Ve volbách neuspěl, v lásce ano

Rím: Mezi účastníky předvolebního maratónu v Itálii bylo i několik populárních herců a zpěváků. O místo v západoevropském parlamentu se ucházejí například „komisař Cattani“ – M. Placido, zpěvák D. Modugno a řada dalších. Nikdo z nich však neuspěl. Nejbližší k poslaneckému křeslu má M. Placido, který kandidoval za italské republikány. Na jejich kandidátce skončil těsně druhý se ziskem 46 063 hlasů za předávkem Italské republikánské strany, který získal její jediné poslanecké místo pro Evropský parlament. Během předvolební kampaně se populární „komisař Cattani“ stihl v USA znovu oženit a pokračovat v natáčení dalšího filmu, tentokrát v hlavní roli jako neohrožený hrdina. Volební program M. Placida nebyl nezajímavý: pomoc rozvojovým zemím a pozornost komunitě afrických žertochů, kteří žijí v zemích západní Evropy. Mnozí z nich začátkem léta a turistické sezóny nabízejí ve všech větších italských městech a letovištích různé celky, aby získali pár tisíc lir na přání.

V 27 městech Východočeského kraje má státní podnik Potravinářský Hradec Králové již 33 vědeckých. Tyto podniky mají prodlouženou otevírací dobu a některé nabízejí služby i v neděli.

SLOVO O FILMU

Kromě společných filmových produkcí, kdy se na výrobě filmového díla podílejí dva nebo i více národních štábů, existuje i produkce zakázková. Výrobce je pouze jedna společnost, která z nejrůznějších důvodů natáčí svůj snímek v zahraničí.

Také naše filmové studio na Barrandově poskytuje tyto služby zahraničním zákazníkům. Jedním z nejzajímavějších filmů, který se u nás v posledních měsících natáčel, byl snímek MOZARTOVA CESTA DO PRAHY, jehož producentem je společnost TV 2000 Wiesbaden v Německé spolkové republice. Na tomto díle, určeném pro televizi, se podílela řada našich umělců. Autorem námětu a režisérem snímku je Petr Weigel, kameramanem Jaroslav Kučera a mezi představiteli se objeví i naši herci Soňa Valentová, Emilia Vašaryová a Luděk Munzar. Děj snímku se soustřeďuje na skladatelskou cestu do Prahy, kde se má zúčastnit slavnostní premiéry své opery Don Giovanni. Během cesty rekapituluje Mozart svůj život, přemýšlí o vztahu k manželce, vzpomíná na své lásky a vrací se k některým zážitkům z italské cesty, kde se setkal s lidmi, kteří ho inspirovali právě k vytvoření postav opery Don Giovanni. W. A. Mozarta ztělesnil německý herec Tobias Christopher Schachner, jeho manželku hraje Švédka Jeanette Tjernerová, v pěveckých partech uslyší diváci Petra Mikuláše, Magdalénu Hájossovou, Livii Aghovou a Josefa Kudláka.

Firmy Německé spolkové republiky natáčely na Barrandově ještě několik dalších televizních filmů. Tak společnost Bavaria film z Mnichova tu pod režijním vedením Klause Emmericha pracovala na snímku RUDÁ ZEMĚ, což je sociální drama hornické rodiny, odehrávající se v letech 1918–1953, zatímco rovněž mnichovská společnost Mutoskop natáčela historický film z období zrodu fašismu v Německu, nazvaný ROSAMUNDE, jehož režisérem byl Egon Günther.

Studie budou předloženy

Budapešť: Zmocněnci vlády MUR pro výstavbu vodního díla na Dunaji Gabčíkovo-Nagymaros L. Úřady reagují věru na prohlášení ministru zemědělství vlády ČSSR P. Hrivnáků, týkající se této stavby. Na argument, že maďarská strana dosud nepředložila ČSSR dokumenty s novými fakty, kterými zdůvodňuje zastavení stavebních prací v Nagymarosu uvedl, že shromážděné materiálu si vyžádalo již řadu let, všechny písemnosti však budou předloženy nejpozději do 25. srpna. V rozhovoru pro tiskovou agenturu MTI údajně sdělil, že jde o vědecké studie a analytické materiály zhotovené před rozhodnutím vlády pozastavit výstavbu angymarosské části. Další dokument se připravuje v maďarské Akademii věd a bude se týkat seizmologických, hydrologických a agroekologických otázek.

„ALE HAJÍ STAROSTI!“

Hřebecí jsou v převaze

(čtk) O dvacet hřebat se letos rozšířilo stádo šlechtitelského chovu anglického plovkoveňka v hřebčíně Mimon státního statku Záakup na Českolipsku. V převaze jsou hřebecí, kterých se nurodílo 13, novorozenci k hřebcům je sedm. Ve stejném poměru jsou hřebecí i rváčům. Otce osm z narozenců hřebat je patnáctiletý hřebec Monseigneur, jeden z nejlepšíh hřebců chovaných v ČSSR. Narodil se v USA, mimochm ho získal před rokem za přibližně 25 miliónů korun. O jeho sportovních kvalitách svědčí řada vítězství a umístění ve 14 grupových dostizích světové elitě ve Velké Británii, Francii a Itálii. Šlechtitelský chov anglického plovkoveňka založili v Mimonu před 24 lety, prodávat koně začali v roce 1977 v současně době zde chováni na 150 koní, z toho 50 klisen.

Pražské věže

U Ježíška

Malostranský dům čp. 303, zvaný U Ježíška, původně U města Paříže, stojí na nároží Tržiště a Břetislavovy ulice. Stál v těsné blízkosti bývalých malostranských bradab. V podzemních prostorách se dochoval gotický sklep a valenou klenbou a cihelným lomeným portálem — jediný pozůstatek původního pozdně gotického domu, poprvé připomínaného v roce 1517. Kolem r. 1591 vyrostl na jeho místě renesanční objekt (dnešní západní část). V r. 1701 ho koupil Petr Fink a dal jej přestavět do barokní podoby. V té době vyrostl na volné ploše, obrácené k Tržišti, nový patrový přední paláček. Je neoporné dílem předního pražského architekta, protože jeho práce patří svou kvalitou mezi přední díla pražského vrcholného baroka.

Při severní straně domu bylo snad v době třicetileté války vystavěno křídlo s průjezdem spojujícím přední a zadní dvůr. Křídlo je zakončeno věží, přistavěnou sem zřejmě až dodatečně, nikoli v nejstarším barokním období. Od druhého patra domu ji odděluje profilovaná hlavní římsa. Věž má fasádu členěnou lisenovými rámci, na přední straně jsou dvě okna, na boku arkáda tvořená dvěma oblouky. Střecha je nevysoká, jehlanová, krytá prejzy.

Věž původně asi sloužila — podobně jako u jiných barokních domů a paláců — jako oddechový altán, vyhledávaný hlavně v zimě. Je v ní jedna místnost s rovným dřevěným trámovým stropem. Dlouhá léta sloužila jako část podkrovního by-

tu. — V současné době se vážně uvažuje o rekonstrukci domu U Ježíška k hotelovým účelům.

Před několika dny se objevila v denním tisku zpráva o rozsáhlých úpravách Františkánské zahrady u kostela a bývalého kláštera P. Marie Sněžné, kde byl nalezen »neznámý objekt« — klášterní studna.

V témže roce byly před sesutím opraveny klášterní cely nad studnou a od ní udělány nové kamenné schody do zahrady a od studny k zahradě byl upraven kanál pro odpad vody a vydlážděn cihlami. V roce 1695 byla před refektářem vyhloubena studna s rumpálem, na nějž se navi-

v zahradě umělá nádrž na ryby. V roce 1680 vystavěli mniši v klášteře pivovar a sladovnu, kde se vařilo pivo jen pro potřeby řeholníků a voda na jeho várky se brala ze studny.

V roce 1700 byl kolem zahrady postavena domácnost, jenž byl později nahrazen zdí. V témže roce byl obnoven domeček stojící uprostřed zahrady a jeho strop ozdobil malbami člen františkánského řádu Benedikt. V roce 1718 byly v zahradě postaveny nové schody, které vedly přes lékárnickou zahrádku, v níž byly pěstovány léčivé rostliny pro klášterní lékárnou. Ovocnými stromy se vzácnými druhy ovoce byla zahrada osázena v roce 1760. Byly zde upraveny cestičky podle květinových záhonů. Sloužily k procházkám klášterníků. Okolo na zahradě zbudované fontány byly postaveny sochy čtyř světců — sv. Václava, Jana Nepomucena, Františka a Antonína.

Tajemství zahrady

V dochovaných klášterních análech se popisují všechny bývalé vodní zdroje v areálu zahrady. O bývalé studni víme, že byla zřízena již někdy během 17. století v místech, kde na pustém místě u kláštera vznikala zahrada. V roce 1679, za kardinála Rudolfa Vavrockého, bylo klášterní nádvoří vydlážděno před konventem, směrem k Široké ulici (t. č. Jungmannova) a Starému Městu.

noval řetěz. Tehdy se také měřila hloubka studny a bylo shledáno, že ke dnu měří 21 loktů. V roce 1718 byla studna zasypana a byly na ní položeny pevné dubové trámy i prkna. V roce 1730 zřídili františkáni mezi refektářem a klášterní školou místo studny pumpu. Dál potom v roce 1769 byl zřízen nový vodovod na zalévání a položeno šest rour. V 60. letech 17. století bývala také

Pro lepost portálů a branek

Amatérský fotograf Josef Pfeiffer soustředil na začátku tohoto století svou pozornost na pražské portály, brány a branky. Svým deskovým aparátem zachytil na tři sta »těchto architektonických a skulpturálních pamětníků minulých věků«, jak napsali v listu Národní obzor. Při jubilejní výstavě obvodu obchodní a živnostenské komory, která se pořádala v roce 1908 na výstavišti (nyní PKOJF), umístil v pavilónu Prahy třicet zmíněných fotografií.

V časopisu ČESKÝ SVĚT k nim napsal: »Byla to trudná podivná na znetvoření ozdob staropražských domů výběsnými štíty různých obchodů... jen některé fotografie zaznamenávaly ještě dávno lepost portálů a branek pražských.«

V roce 1909 uvažoval Český svět seriál článků o pražských portálech a brankách doprovázený Pfeifferovými snímky. Chválil krásné staropražské portály, o něž majitelé pečují. Jmenoval a na fotografických dokumentačních portálů bývalé mincovny a v té době zemského soudu v Celetné ulici, Valdštejnského paláce, velkopřevorství na Malé Straně, libeňského zámečku, ústavu Blechtického na Hradčanech, Klomentína, portál do Královské obory...

»Na staroměstském velkém náměstí renesanční portál „u Kamenného beránka“ je nyní odkryt. Po mnoha desetiletí nebylo lze spatřit jej. Pokryt obhod-

ními štíty, olakován, slovem vše možně zohyzděn podával smutné svědectví nonchalance pana domáčeho k nejpřednější ozdobě jeho domu,« připomenuli v Českém světě.

A velmi konkrétně a věcně kritizovali ty majitele domů, kteří nepožadovali o portály, nechávali je znevažovat firmami tabulemi či dokonce reklamami.

Kritizovali i pražský magistrát a psali: »Málo kdo u nás dbá, že domy s krásnými starožitnými portály jsou vznešenými svědky minulosti velké slavné Prahy. Despekt před vším starožitným, jaký dávají dosud našinci na jevo, je přímo zarážející.«

Také další pražský tisk té doby se starobylými portály, bránami a brankami občas zabýval. Nedával se však na celý problém tak kriticky jako časopis Český svět.

Třeba v Zlaté Praze, Světovězoru, Pražských novinách nebo

časopisu turistů upozorňovali, že »kamenným svědkům naší kultury vyspělosti se nyní mnohem více pozornosti věnuje, necitlivé zásahy do budov staropražských se napravují« (SVĚTOZOR). Ve ZLATÉ PRAZE dokonce tvrdili, že »krása většiny portálů staropražských může směle s obdoby architektury skvosty pařížskými se měřit«.

Adresa české lékařce

Ženský úřední spolek český v Praze a s ním 30 jiných vlasteneckých jednot ženakých podaly adresou opatřeno 700 podpisů pro složku M. Bayerova, lékařku v Bernu. V našich krajích požívá první lékařka česká největšího uznání. Ačkoli složila veškeré státní zkoušky lékařům předepsané, nevydaly jí rakouské úřady oprávnění k provozování lékařské praxe. Může tak působit jen v cizině. Dámské jednoty vysílají přání, aby mohla také působit doma.

Národní Listy 9. 6. 1883

Marcel Marceau naposledy?

(psů): již podruhé se Mariánské Lázně stanou místem setkání příznivců pantomimy z mnoha zemí světa. Mezinárodní festival pantomimy, k jehož pořádání se Československo zavázalo v roce 1985 na budapešťském kulturním fóru vstoupí do svého druhého ročníku ve dnech 18. až 24. června a představí naši veřejnosti i zahraničním lázeňským hostům skutečně špičky v této umělecké oblasti. Festival zahájí inscenace Noss souboru národního umělce L. Fialky. Dále vystoupí mj. maďarský soubor Artus Mimos Company jeden ze zakladatelů sovětské profesionální pantomimy A. Jelizarov, významný žák zakladatele moderní klasické pantomimy E. Decrouze Y. Lebretou z Francie, náš B. Potůvka se sólovou pantomimou Trošečník a především žijící legenda světové pantomimy Marcel Marceau. Očist M. Marceaua na mariánskolázeňském festivalu (představí se rovněž 23. června v pražském Paláci kultury) je zřejmě poslední možností, kdy naše obecenstvo může zhlédnout jeho vrcholné umění. Po velkém letošním světovém turné, jehož jsou Praha a Mariánské Lázně součástí, chce M. Marceau ukončit své jevištní vystupování.

„Dejte pokoj s městem! Na chvíli si lehnete a už po vás přecházejí chodci!“

Nový název Barmy

Praha: Barmská vláda oficiálně oznámila změnu názvu státu na Myanmar. Zároveň byly změněny názvy některých měst, mj. hlavního města Rangúnu, který se nyní nazývá Jankoun.

Od kubismu k paláci

Nedožitá devadesátá narozeniny architekta Josefa Havlíčka, zastoužilého umělce, příslušníka slavné generace meziválečné architektonické avantgardy narozené kolem roku 1900, připadají právě na dnešek.

Již v době studií na pražské fakultě architektury podléhal společně s Aloisem Wachsmannem kouzlu kubismu. Kreslil své první studie jehlancového kubistického stylu a provokoval tak své konzervativní pedagogy a bezradné spolužáky.

Na začátku dvacátých let se již projevil jako silný výtvarný talent. Vstoupil do Devětsílu, skupiny ARDEV — Architekti Devětsílu. V ústavu profesora Folkmanna se pokoušel o kubistickou sochařskou tvorbu inspirovanou černošskými plastikami a prostotou lidových figurek. Jeho

široký umělecký záběr se od roku 1918 uplatňuje v Artělu, kde působí jako malíř, sochař i umělecký výtvarník.

Do určité doby se Havlíček Devětsílu vzdáčil, aby si ověřil nosnost funkcionalismu, což byl pro něj skok k úpinému protikladu. Do Devětsílu se vrátil až v druhé polovině dvacátých let, aby sledoval puristicko-konstruktivistickou linii.

Prahu obohatil realizací několika projektů, mezi nimiž vyniká palác Všeobecného penzijního ústavu — dnes ÚRO — na Žitkově, na němž pracoval společně s architektem Karlem Honzikiem. Vítězství jejich návrhu s celkem devíti ovlivnil především ekonomický faktor. Na rozdíl od ostatních, z nichž každý měl průměr 200 000 m², jejich projekt předpokládal jen 150 000 m², což v tehdejší měně znamenalo nižší

Budovu ÚRO, bývalý Všeobecný penzijní ústav, vyprojektovali architekti Josef Havlíček a Karel Honzík. Snímek: VP — Teraba

náklady o 20 miliónů Kč. Dále byla i vysoce hodnocena jasná orientace objektu na půdorysu kříže, jistá demokratičnost při zajištění plného osvětlení a klimatizace nejen u reprezentativních místností, ale i v kancelářích.

Samotná výstavba budovy vyžadovala od architektů značné vypětí. Průběžně museli čelit nabídkám domněle levnějších řeše-

ni, jiných stavebních materiálů, velmi obtížně prosazovali konečný keramický obklad. Havlíčkova vytrvalost se uplatňovala i v prosazování těch nejmenších detailů, bojoval o klinky, nápisy, štítky apod. Jen díky aktivitě téměř až na mez lidských možností byla uskutečněna stavba, která je ukázkou výzorné administrativní budovy, dlouho neptekonanou.

Aféra na prahu války

Národní listy uveřejnily 4. března 1914 sensační zpráva: činný představitel národně socialistické strany dr. Karel Šviha je plácnutým důvěrníkem pražské státní policie! V českém politickém životě jako by vybuchla bomba. Nejvíce asi zamrazilo vůdce národních socialistů Václava Křiváče, jenž před několika týdny jednáním Švihovi svěřil obsah svých »velezradných« jednání s nábojníkem ruského generálního štábu.

Karel Šviha byl považován za jednoho z nejperspektivnějších politiků své strany. Ve svých třiceti letech byl zvolen poslancem českého zemského sněmu a v roce 1909 poslancem říšské rady; od roku 1911 předsedal klubu říšských poslanců národně socialistické strany... Obviněn s konfidencí důrazně popřel [přiznal jen, že se stýkal s policejním komisařem dr. Klímov], dal straně k dispozici svůj mandát a podal na Národní listy žalobu. Ale při přelíčení před pražským porotním soudem 13.—15. května 1914, kde byli jako svědci vyslechnuti i přední političtí činitelé — mezi nimi T. G. Masaryk a Karel Kramář —, se mu nepodařilo prokázat lživost obvinění, vznesených proti němu Národními listy. Odešel pak zcela z politické scény a posléze si dokonce změnil příjmení.

Švihovo odhalení rozpoutalo ovšem v české veřejnosti vášně. Mladochéši, podporovatelé socialistické demokracie a klerikály, zahájili zuřivou kampaň proti kompromitaci národně socialistické strany nevybíravé útoky, pinitly po týdny stránky českých novin a

prehlušovaly vše zřetelnými příznaky blížící se války. Aféra proprala i příznačné »špinavé prádlo« dobové české politiky; mimochodem vyšlo najevo, že v mladočeských národních listech získal první svědectví o Švihově spolupráci s policií již v dubnu 1911, ani je však nezapadlo upozornit na to své tehdejší národně socialistické volební spojení a svůj trumf použít až ve chvíli, kdy se vyhečtily rozpry mezi mlado-

českou a národně socialistickou stranou.

Po vzniku ČSR bylo v policejních archívech zjištěno, že Šviha nebyl policejním konfidencem, ale že prostřednictvím pražského policejního ředitelství poskytoval důvěrné informace z českých politických kruhů následníku trůnu Františku Ferdinandovi d'Este, za což dostával nemalé finanční částky. Ve srovnání s následníkem měl také paralyzovat antimilitaristické hnutí a působit na změnu orientace své strany v prorakouském duchu.

Dr. Karel Šviha pracoval po roce 1918 jako právní poradce Waldesovy továrny v Praze. Zemřel takřka zapomnět 29. června 1947.

Říká český turista v Benátkách své ženě:

„Já vím, že mě okradli. Ale na rozdíl od nás to udělali aspoň roztomile!“

„Jezuskote, přeložte jim někdo, že to není heroin, ale knedlíky v prášku!“

OMNIBUS SE NEUJAL

Právě před 100 lety, roku 1829 poprvé zavítal do pražských ulic nový dopravní prostředek — koňský omnibus. První pravidelná linka vedla od Staroměstské radnice k nekdějšímu Zemskému ústavu na Malé Straně. Omnibusovou dopravu provozoval jakob Chocenský. Po jejím tešení zájem u této druh dopravy velmi brzo opadl, a tak omnibusová doprava v Praze neměla dlouhého trvání.

Stolo se z nešťastné lásky

Především večer, po 11 hodině, se ozval výstřel z revolveru v Marianě ulici v domě č. 8. Řáda vyvolala velký šubh hlíd. Na chodbě doma byl nalezen v kalhotách krev zšedlý muž s krvavými ranami v hlavě, v semknutí bylo konstatováno, že je těžce zraněn. Zaměřoval se do jiné uličky, ale jeho stoly nebyly z její strany opětovány.

Národní Politika 12. 5. 1899

Lůvko přes Státní nádraží

Generální stavební ředitelství společnosti Státní dráhy odpovědělo k žádosti rady městské, že jest ochotno projekt lůvka přes nádraží Státní dráhy v Praze ve směru Marianě ulice a ulice na Florenci. Město vypracovalo a proset dle újed. nání a žádá se, aby náklady byly ze nejmenší.

Národní Politika 3. 2. 1886

Nové sousoší

Sousoší Přemysl a Libuše na mostě Palackého, jak sochař pan Myslík městské radě oznámil, dohotoveno bude v nejbližších dnech. Tato zpráva byla s uspokojením vzata na vědomí.

Národní Politika 19. 5. 1889

Osobnost našeho nejčestějšího hudebního skladatele patří neodmyslitelně ku Praze, v níž prožil léta uměleckých zápasů, slávy i krutého pronásledování.

V době svých studií bydlel mladý Smetana u své tety v Petřské a později v Rybné ulici. Byl zákem slepého pedagoga Josefa Proksche a docházel do jeho hudební školy v Železných dveřích čp. 436 v Michalské ulici. V roce 1848 si Smetana otevřel svou první hudební školu na Staroměstském náměstí čp. 548, kde působil i koncertní večery pro své přátelé. V té době byl komorním klavíristou dobráckého císaře Ferdinanda V., jemuž chodil každý pátek hrát. Jednou si císař usmyslel zúčastnit se hudebního

Sláva i strasti

večera u Smetany a tehdy se koncert protáhl až do noci. Císař totiž při hudbě usnul a někdo si netroufl ho probudit.

V roce 1849 se Smetana oženil s Kateřinou Kolářovou a po svatbě bydleli mladí manželé v jámě čp. 696. Po třech letech si našli Smetanovi byt na rohu Betlémské ulice a nábřeží a tady byl u nich hostem Franz Liszt při své návštěvě Prahy v roce 1856. Tady také nešťastní rodiče ztratili tři ze svých čtyř dcerušek — čtyřletou zázračně nadanou Bedřichku, dvouletou Gabrielu a půlroční Kateřinu. Pro útěchu jim zůstala jen dcerka Zofie. V roce 1859 Smetana ovdověl a přibuzní se sta-

raň o jeho novou ženitbu. Po roce se znovu oženil s mladíčkou Bettynou Ferdinandiovou, švagrovou svého bratra. Rodina se rozrostla o dcery Zdeňku a Boženu. V roce 1862 se Smetanovi nastěhovali do třetího patra velkého paláce Lažanských čp. 1012 proti Národnímu divadlu. Smetana tu

měl svůj druhý hudební ústav a složil tady opery Prodaná nevěsta a Dalibor. Za sedm let se odstěhovali do ulice K. Světlé. V roce 1874 Smetana poprvé pocítil známky sluchové poruchy. Po neurvalých štvanicích proti jeho osobě nervově onemocněl a následkem byla úplná hluchota. Těžce zkoušený skladatel našel útulek u své dcery Zofie v jankovické myslivně a do Prahy už jen zajížděl ke kratším pobytům. Tehdy bydlel u svého přítele a věrného průvodce Josefa Srba-Debrnova v Jirchářích čp. 151. Svůj strastiplný život dokončil Bedřich Smetana v ústavu choromyslných Ke Karlovu čp. 468. Zemřel právě před 105 lety následkem progresivní paralýzy a na zánět mozkových blan. Byl uložen k věčnemu spánku na Vyšehradských hřbitov. V roce 1936 bylo na Novotného lávce čp. 201 otevřeno Smetanovo muzeum, v němž jsou shromážděny památky dokumentující jeho život.

Chtěl spáchat sebevraždu

V domě č. 93 v Lažické ulici na Malé Straně se včera před půludím udál truchlivý případ. Studující 8. gymnaziální třídy se pokusil o sebevraždu. Pilně se učil a připravoval se na závěrečnou zkoušku. Měl zaplatit maturitní taxu, na níž mu měl poslat peníze jeho bratr z Pobernic. Když peníze nepřicházely, tak v zoufalství se střelil do levého spánku. Vystřelený náboj jej neusmrtil, ale jen vážně poranil. Byl převezen do nemocnice, kde lékaři doufají, že jej zachovájí při životě. V den pokusu o sebevraždu peníze došli. Zdržely se na poště.

Národní Politika 5. 5. 1889

BUNDESPOST 2

Z Přední Kopaniny

Před patnácti lety, roku 1974, byla k šestému pražskému obvodu připojena obec Přední Kopanina. Ve středu někdejší obce se nachází původní románská rotunda sv. Maří Magdalény, která patří k nejstarším stavebním památkám obvodu. První písemná zmínka o rotundě pochází z roku 1352; rozsáhlá oprava proběhla v letech 1852—58, kdy byla vystavěna zcela nová klenba.

Franz Kafka a dnešek

(Ic): Pražský německy píšící spisovatel židovského původu Franz Kafka zemřel před pětadesáti lety. Bylo mu pouhých jednactyřicet. Zanechal díla, které se stalo znepokojivým a zneklidňujícím momentem, jež přes niterné vyznění zoufalé duše vyslovilo obecné pochyby části generace. Zjednodušeně lze říci, že Kafka dělníka stále postupující a prohlubující se degradace člověka v složitém mechanismu světa, nad nímž tenlo člověk nejen ztrácel kontrolu, ale jehož obětí se postupně stával. Jeho protest, zašifrovaný do svých vizí, napodílejších zákonů běžné kauzality, byl různě vykládán. Jestliže byl zpočátku ukončován sociální podtext, postupem doby se ukazovalo — a stále zřetelněji se ukazuje — že Kafkaovo práce máji šířší, dalo by se říci metafyzický dosah. S. K. Neumann napsal, že Kafka jako jemný duch viděl „do organismu dnešní nespravedlivé společnosti“ a že mluvil vykořisťované a nemilosrdně tepsal bohatce. Kafka ovšem cítil svět mnohem složitěji a člověka viděl ohroženého z více stran, a jeho hledání smyslu existence bylo proto komplikovanější. Cítil, jak zmechanizovaný svět ve jménu svých praktických institucí a byrokratických sítí čím dál těsněji ohraničuje člověka, jak jej pohanělu vylučuje ze života a činí z něho outsidera existence, jež bez jeho podílu musí ztrácet smysl. Činil tak složitým způsobem úniku do niterných snů, v nichž mu pro komunikaci zbýval vlastně jediný partner — spisovatel sám —, s nímž mohl vést zoufalý boj o existenciální perspektivu. Uvědomil, jaká situace v oblasti zmechanizovaného a zbyrokratizovaného života je dnes, pak musíme říci, že varovné momenty Kafkaova díla neztratila pranic na své aktuálnosti.

TO SE MI SNAD JEN ZDA!!

Poslední pražský cechovní malíř

(Ic) Když se v Praze na konci 19. století čekalo na otevření Akademie, začalo se, že malíř Jan Quirin Jahn má nevíce naděje ze všech domáckých umělců, aby se stal jejím ředitelem. Pocházel z umělecké rodiny, prodělal ještě učednická léta v pražském malířském cechu, zrušeném r. 1782 Josefem II. a navíc byl jeho posledním představeným. Svě umělecké vzdělání si rozšířil studiem na vídeňské akademii, která jej dokonce jmenovala svým řádným členem. K pedagogické dráze byl předurčen také tím, že se zabýval výukou kresby a byl autorem aho průhledových listů, podle nichž se před založením Akademie vyučovala kresba. Nikdo se s ním také nemohl měřit ve znalostech domácího umění, jak o tom hovoří jeho odborný spis o stavu malbě u Karla IV. a výklad o olejové malířské technice a perspektivě. Věnoval se také významným historickým vývarným uměním a dokonce sepsal i anekdotické příběhy českých umělců. Protektor hraběte Thuna stal se však ředitelem Akademie pasovský komorní malíř Josef Bergler. Ukázalo se, že Bergler se dověděl všli v potřeby domáckého umění a na Jana Quirina Jahn se brzy zapomnělo. Ostaně, zemřel už v r. 1802 ve věku 63 let. Zitra si připomeneme, že od jeho narození uplynulo 250 let. V Anežském aréálu Národní galerie v Praze jeho dílem začíná vývoj českého umění 19. století. Národní galerie chová také zasluhou J. Q. Jahn ve svém archivu staré cechovní knihy, z nichž nejstarší je z doby Karla IV.

JOJO, TO JE NOVÝ IGLUDRAP DRBNÝ...

DRBNÁ

Raucher haben höhere Cholesterinwerte...

In einer Analyse von 54 veröffentlichten Studien konnten W. Craig und Mitarbeiter einen Zusammenhang zwischen Rauchen und erhöhten Blutfettwerten nachweisen. Raucher hatten dabei deutlich erhöhte Werte für Cholesterin, Triglyceride, LDL-Cholesterin sowie verminderte Werte für HDL-Cholesterin. Zwischen Nichtrauchern, leichten, mäßigen und starken Rauchern ergaben sich deutliche Unterschiede.

Malíř B. Němcové

Na Malé Straně na rohu Hellichovy, Nosticovy a Nebovídkské stojí Markvartský dům. Bydlel v něm malíř a portrétista Božena Němcová Josef Vojtěch Heitlich. Jeho portrét je považován za neuvěřnější a je znám z mnoha reprodukcí.

...UND WENIGER SELD!

VYSLEDEK AMVETY "O ZLATOU MOHE YKU"

KONEČNÉ PORADÍ

1. Hasek (Tesla Pardubice) 967 b
2. Kozáček (Dukla Třebíč) 900
3. Hasek (Dukla Třebíč) 416
4. Janec (Tesla Pardubice) 407
5. Selba (Tesla Pardubice) 385
6. Slavina (VŠZ Kolinec) 312
7. Svitek (VŠZ Kolinec) 267
8. Procházka (CHZ Litvínov) 212
9. Hara (VŠZ Kolinec) 177
10. Štebhan (Dukla Pardubice) 173

Na první rozhlasové vlně Guinness

Začalo to na letišti ve Kbelích ● Příliš drahé poslouchání

Dne 18. května roku 1923 bylo zahájeno pravidelné vysílání československého rozhlasu. Lze a jistou národní hrdostí říci, že náš rozhlas byl mezi prvními v Evropě. Již na jaře roku 1923, před oficiálním zahájením, vysílal pravidelně burzovní i některé jiné správy i nevěřejné koncerty.

Praha počala vysílat z letiště ve Kbelích upravenou radiotelegrafní vysílačkou Huth. Před tím s ní dělalo pokusy ministerstvo pošt a telegrafů, vlastníci malou rozhlasovou stanicí na poštovním úřadě v Moravské ulici na Vinohradech. Vysílačka ve Kbelích, propůjčená společností s ručením omezeným — Radiojournal — byla využívána dvojmo. Za dne jako radiotelegrafie a v podvečer jako radiofonie. První rozhlasové studio bylo, jak se o tom již mnohokrát psalo, v plátněném stanu ve Kbelích, který pro ten účel propůjčily pražské Prázdňinové kolonie. Vedle zmíněných vysílaček existovala v Praze ještě pokusná vysílačka patřící hloubětínské továrně na žárovky. Elektř. Postavil jí i řídil tehdy ještě mladý inženýr J. Březina. Měnil 10-50 wattů. V té době započaly také pokusy s petřickou vysílačkou. Pro členy vlády, úřady a pro diplomaty byl uspořádán vůbec první rozhlasový koncert dne 15. května 1923. Tehdy byl rozhlás předváděn na veřejnosti v Osvětlovém svazu a zároveň v biografu Sansouci. Radiojournal se ustavil až po zahájení pravidelného rozhlasového vysílání. Začínal ve třech místnostech na Národní třídě. U Choděrbů, a jeho základní kapitál činil půl miliónu Kč.

Zpočátku bylo radiopřijímačů jako šaňpanu. Do konce roku

1923 měl rozhlas již 47 posluchačů a koncem následujícího roku se jich přihlásilo 1564. Rozhlasový poplatek činil tehdy 100 korun a vybíral jej přímo Radiojournal. Protože to byla částka dost značná, poslouchalo se hodně „načerno“. Prozrazení vinici mivali oplétačky se soudem. Nejčastějším příjemcem méně majetných koncesionářů bývaly stanice „krystalky“, které si mnozí kutilové vyráběli doma. Horší bylo ke „krystalce“ sehnat sluchátka. První rozhlasové přijímače se k nám dovážely převážně z Francie. Nebyly laciné. Čtyřelektronkový přijímač z ciziny se vším výsady a s postavením antény stával něco přes 10 000 Kčs. Nejlepší pěttilampovka firmy Marconi s příslušenstvím, k němuž patřily akumulátory, anodová baterie, sluchátka, reproduktor a několik náhradních elektronek, stávalo 14 000 Kčs.

Byl čtvrtek 15. května 1895 ráno. Před osmou hodinou se vltavské nábřeží Palackého (nyni Bedřicha Engela) zahalovalo velkým kotoučem dýmu a vzápětí se ozval ohlušující výbuch vycházející z přístaviště parníků První paroplavební společnosti. Parník, připravený k odplutí, se počal pozvolna potápět.

Z vltavské hladiny kolem parolodi se ozýval křik, volání o pomoc a voda se zaplnila tonoucími. Mnozí pasažéři utrpěli různá zranění, když se v šoku drali uzounkym schodištěm od přístaviště nahoru na nábřeží. Všude kolem parolodi nepopsatelný zmatek, vriskot a křik. Jednoho hochu výbuch vymrštil do výše prvního poschodí domustojícího na nábřeží a jeho bezduché tělo potom dopadlo na chodník, kde zůstalo ležet v iracionální krvi. Doprěstřed nábřežní vozovky dopadla utržená hlava mladíka, v němž byl později zjištěn technický úředník Mareš Blecha z Vinohrad, Havlíčkovy ulice. Při katastrofě zahynulo celkem šest lidí. Mnoho tonoucích zachránili Podskaláci a lidé z Kampy, kteří na místo katastrofy přijeli ze svých lodkách. Zpráva o tom,

Magnetem pozornosti Londýňanů a návštěvníků britské metropole ze všech koutů světa se stala nová výstavní síň, jež byla před nedávnem ve městě nad Temží otevřena a svou atraktivitou předčí i známé muzeum voskových figurín. Jejím zřizovatelem jsou vydavatelé slavné Guinnessovy knihy rekordů a jsou v ni soustředěny doklady o těch nejkurióznějších faktech, jež byla od roku 1955, kdy začala vycházet, publikována na stránkách této publikace.

Expozice je rozdělena do šesti samostatných celků — první z nich je věnován člověku, další světu zvířat, planetě Zemi, sportu, zábavě a poslední stavebním i technickým unikátům. Seznámení s kuriózními rekordy zprostředkovává návštěvníkům nejmodernější audiovizuální technika a počítače, další přibližují do nejmenších detailů propracované modely.

K nejzajímavějším částem patří bezpochybně oddělení věnované člověku; v něm je mimo jiné umístěn model nejdelšího muže světa v životní velikosti — Američana Roberta Wandlawa, který žil v letech 1918 až 1940 a měl

272 centimetrů. Ti, kteří mají problémy se svou hmotností, se zase s pocitem zadostiučinění zastaví před vitrinou s figurínou Roberta Earla Hughese (1926 až 1958), který vážil 485 kilogramů a do Guinnessovy knihy rekordů byl zapsán jako nejobéznější muž v lidské historii. Pozornost však upoutá i figurína Rusty Fieldové, která si vysloužila pochvybný věhlas jako nejtetovanější žena Velké Británie, a další exponáty.

Uspořadatelé věří, že zájem o novou expozici bude tak obrovský, že sama výstava bude do Guinnessovy knihy rekordů zanesena jako nejnávštěvovanější místo v Londýně... I když jde o předpoklad značně odvážný, nelze ho označit za nesplnitelný: samotná Guinnessova kniha rekordů totiž drží jeden primát — v roce 1974 jí byla prodáno na 23,9 miliónu výtisků, což je rekord v nakladatelském podnikání. V roce 1988 činil její náklad 60 miliónů exemplářů, což představuje (jak hbitě spočítali Guinnessovi odborníci na unikáty) přesně 168 stohů knih vysokých jako Mount Everest.

Obtížný návrat

Andrzej Marciniak, 30letý polský hornolezec, který jediný přežil tragický pád na Mt. Everestu, kile si Javina vyžádala pět životů mezinárodní polské expedice, bojuje o přežití. Marciniak zůstal v láboře č. 3 ve výšce 7200 m nám pnta, on zemřel vedoucí expedice Chrobak a utrpěl frakturu několika žebér a zranění obou končetin. Protože se projevovaly účinky větrných směrů a rannova ze základního tábora mu nemohli vyjít na pomoc, rozhodl se zraněný Marciniak zahájit cestu. Všichni jej neznali „obtížná cesta k životu“. Dostalo se prokurátora spoustami sůhu a v neděli ve 21 hodin tamního času se dostal do tábora č. 1 ve výšce 6000 m. Tam našel jinde i pít a po noci pokračoval v sestupu. Jeho kolegové stále ještě čekají na slápnění počasi, aby mu mohli vyrazit na pomoc. Hornolezecký svět studuje s mimořádným zájmem Marciniakův boj o přežití.

Přednost dávají M. Gorbačovovi

Londýn: M. Gorbačov se upřímně snaží zastavit horečné zbrojení — tento názor vyjádřila většina dotazovaných ve Velké Británii, Francii, Itálii a NSR v průzkumu veřejného mínění. Například 74 procenta dotazovaných Britů prohlásilo, že považují nejvyššího sovětského představitelce za „skutečného bojovníka za mír“. List Guardian v této souvislosti připomíná, že před dvěma lety dospělo k tomuto závěru jen 31 procent dotazovaných Britů. Dva ze tří dotazovaných vyjádřili naprostou důvěru v mírové iniciativy SSSR. Guardian současně píše, že pouhých 40 procent dotazovaných v Británii, Francii, Itálii a NSR se vyslovilo se stejnou důvěrou k politice prezidenta USA G. Bushe v otázkách odzbrojení.

do se stalo v přístavišti parníků, se rozletěla rychlostí blesku a na místo se hrnuly zástupy zvědavců. Netrvalo dlouho a na místo nešťastí přijeli hasiči se stříkačkou. Objevila se i vůz záchranné služby.

Parník nazvaný jménem rakouského panovníka Františka Josefa I. byl tehdy největší vltavskou parolodi. Dlouhý byl 41,14 m, široký 5,03 m. Při pomoci 41 cm měl výšku nad hladinou 3,32 m. Mohl pojímat

Výbuch na Vltavě

na jehož kotelku vzrazení nastalým hvízdáním na pístale dával znamení, aby diváci uvolnili cestu. Na Kampě se zatím rozšířila zvěsta, že na parník byla hodena puma (přičinou výbuchu bylo roztržení lodního kotletu a že se utopily desítky lidí).

300 pasažerů ale v case plné sezóny mohli přijmout až 1200 lidí s 800 osobami na palubě vyvinul nejvyšší rychlost 7,22 kilometru prot proudu, po proudu 14,12 km. Parní stroj parníku měl 120 HP. Za hodinu mohl spotřebovat 300 kg uhlí.

Vor Explosion Sabotage?
MOSKAU, 6. Juni (dpa). Über die Ursachen für die Explosionskatastrophe an der Transsibirischen Eisenbahn im Ural, die am vergangenen Sonntag mehrere hundert Menschenleben forderte, herrschte am Dienstag weiter Unklarheit. Die sowjetische Presse schloß eine vorläufige Beschädigung der unterirdisch verlegten und parallel zur Eisenbahnlinie verlaufenden Flüssiggasleitung nicht vollständig aus. Aus einem Leck in der Pipeline war ein hochexplosives Gasgemisch ausgetreten, das bei der Begegnung der beiden Züge detoniert war.

Wie die Tageszeitung „Sozialistisches Kaja Industrija“ unter Berufung auf das Verkehrsministerium berichtete, wurden am Tag vor der Katastrophe Reparaturarbeiten an der vor fünf Jahren verlegten Leitung durchgeführt. In der UdSSR seien auch Fälle von Rowdystum und vorläufiger Beschädigung von Ferngasleitungen bekanntgeworden, fügte das Blatt ohne weitere Angaben hinzu. Nach Angaben der „Sowjetskaja Rossija“ wies das 720 Millimeter dicke Rohr Anzeichen für einen von außen geführten Schlag auf. Die „nach innen eingefüllten Ränder“ ließen keinen Zweifel daran.

Přelet čs. státní hranice

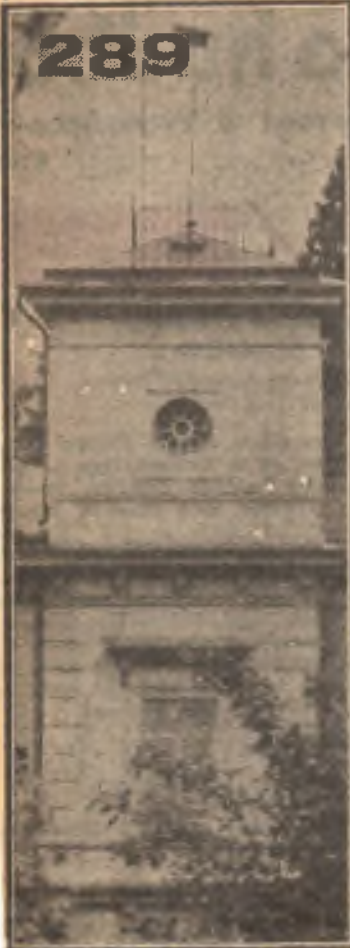
(čtk) V sobotu odpoledne kolem 15 hodiny přelétl v prostoru Českých Velebic ve výšce 1000 m č. státní hranici větroň ASTIR—CS Jens. Větroň, pilotovaný rakouským občanem, 49letým J. Steinschneiderem, přistál na letišti v Českých Budějovicích v důsledku ztráty orientace. Pilot po přenocování byl v neděli dopoledne na oddělení pohraniční kontroly Dolní Dvořitzě na základě rozhodnutí čs. státních orgánů předán rakouským úřadům. Větroň bude na náklady pilota převezen dalek do Rakouska.

TO JSOU HOVNÍ PEESESACI, ŽE ?

12.02.2010 - SABOTAZNIK

Pražské věže

289

Mrázovka

Mrázovka není jen usedlost na Smíchově; objekt stejného jména najdeme i v zárečském údolí v Dejvicích.

Jeho historie ázce souvisí s usedlostí Žitnou, stojící nedaleko o něco výš se strání. Je to původně viněná objekt, upravený v roce 1846 k obytným účelům. Název pochází z konce 17. století, kdy dům vlastnil staroměstský měšťan Jiří Žitník. V letech 1877—1885 vlastnil Žitnou vrchní inženýr František Mráz, který dal v zahradě nad silnicí postavit nové sídlo — výstavnou novorenesanční vilu, která se na jeho počest do dnes jmenuje Mrázovka.

Vila stojí v bezké, parkové upravené zahradě. Při jižním rohu je zajímavá čtyřhranná věž. Má tři podlaží, z vnějšku na fasádě oddělená výraznými římsami. V přízemí a prvním patře jsou obdélná okna renesančních tvarů a římsami, v nejvyšším poschodí pak kruhová okénka ve tvaru rážice. Střecha je velmi nízká, jehlanovitá, zakončená vysokou korouhvičkou. Nároží zdobí balustráda.

Vila Mrázovka dnes slouží potřebám mateřské školy pro 25 dětí. Vše je součástí obytných místností a jsou v ní třídy, v nejvyšší části vede schodiště do malé místnosti (bývalé kápitoly), dnes nevyužívané, jsou tu i dveře na půdu.

Tenis a Mucha

PARÍŽSKÉ veřejnosti se v těchto dnech představuje Ivan Lendl nejen špičkovým teniskem na mistrovství Francie ale i jako sběratel výtvarného umění. Až do 17. 7. je v Musée de l'Affiche (muzeum plakátů) v Paříži instalována jeho soukromá jedinečná kolekce reklamní grafiky Alfonse Muchy. Více než stovka grafických prací zachycuje umělcovo pařížské období a poslední roky života v Praze.

MOSKVA

Moskva — název města je doložen již od 12. století v podobě „Mosky“ (genitiv „Moskve“, akusativ „Moskov“), odvozuje se od jména řeky, jež městem protéká (srovnej — „Moskva-řeka“). O původu tohoto hydronyma bylo vysloveno mnoho hypotéz, nejpravděpodobnější z nich uvádí, že je odvozeno ze staroslavanského základu „+mosky“, což znamená „močolové místo“, případně je příbuzné s baltským „+mazg“, jež vyjadřuje „omývat“.

A KDE JE „ZVĚZDA“? TO PRAHA JI MÁ...

LONDÝN

London — jméno britské metropole je patrně keltského původu; v písemných pramenech se poprvé objevuje v latinsko-romané podobě u Tacita (v letech 115 až 117 našeho letopočtu) jako „Londinium“, v 8. a 9. století je v historických pramenech uváděno jako „Lundonia“ či „Lundenne“. Výklad jména se různí — někteří badatelé předpokládají, že vzniklo z keltského základu „londo“, což znamená „divoký“ a znamenalo buď „Londinovo město“ nebo „Město Londýn“ (bylo pojmenováno podle osoby nebo kmene), jiní odvozují jeho původ z keltského spojení „lon-dün“, jež označovalo „pevnost na vyvýšenině“, či „llyn-dün“, jak byl nazýván „opevněný přístav“.

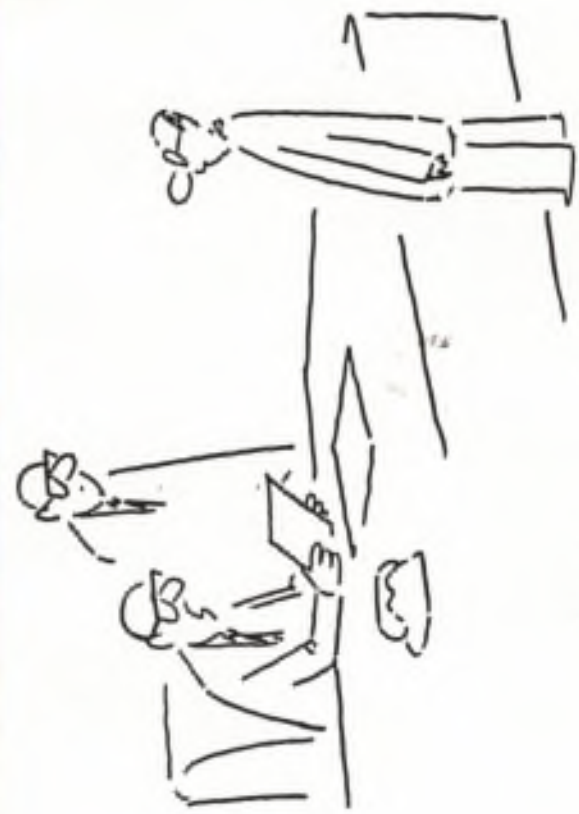
V duchu porozumění

(Čtk): Šestnácté řádné zasedání hraničních zmocněnců ČSSR a NSR se uskutečnilo v minulých dnech v Praze. Mimo jiné byly projednány otázky provozu a udělení na společných státních hranicích. Obě delegace se shodly, že situace na státních hranicích je klidná a bylo konstatováno, že zlepšující se vztahy mezi oběma státy se promítají i do oblasti společných státních hranic. V průběhu zasedání navštívila delegace obec Lidice, kde byla přijata předsedkyní MNV M. Jarošovou. Vedoucí delegace hranicní zmocněnec NSR dr. K. U. Kersten položil kytkici k památce iku opěti fašismu.

⊗ ZVĚZDA BY SE JAROSOVA BLBOST, KAMBY ČEL POHALU...?

„Během tří, čtyř let asi ukončím inženýrskou kariéru.“ řekl Lendl (29) v rozhovoru pro Le Figaro, „a potom se chci věnovat svým zálibám a obchodům.“

MAJEME TADY NA VÁS UDÁNÍ: UY TRÝ MÁTE RADĚJI PŘÍRODU, NEŽ LIDI.

Elektronické váhy z Finska

100: 112 48 kontraktů na dodávku elektronických železničních a silničních vah uzavřela s čs. partnery specializovaná finská firma Pivotex. Jsou jimi vybaveny kupř. Doly Ležáky v Mostě, Moravská chemická závody v Ostravě, Chemické závody ČSSR v Litvinově, Kautčuk Kralupy aj. Výhodou těchto železničních vah je, že nepotřebují betonový základ, silničním vahám pak stačí velmi slabý. Při vážení železničních vagonů je namířeno rozpočítávat celý vlak psmalu váhu přejede a každý vagon je přesně zvážen. Tím, že elektronická váha je vybavena terminálem s tiskárnou a s možností napojení na závodní či osobní počítač, mají v podstatě přesnou a okamžitou přehled o přísunu suroviny a pomocných látek nebo o odsunu výrobků či odpadních látek. Stejnou elektronikou jsou vybaveny i silniční váhy.

Když dnes vyslovíme slovo stříelnice, vybaví se nám nejspíše pouť a papírové růže. Ovšem Pražané, žijící v 16. století, označovali tímto pojmenováním konkrétní místo svého města. Míst, která sloužila ke cvičení a předvádění střelby z ručních palných zbraní, jejichž obliba díky technickému zdokonalení právě v této době prudce rostla.

První stříelnice vznikla za vlády císaře Ferdinanda I. byla postavena na kraji jeleního příkopu. Její délka dosahovala asi 150 metrů a svému účelu sloužila až do roku 1679. Druhá stříelnice, zřízená za vlády tohoto panovníka, byla v jižní části Střílečského ostrova, který ve 16. století stal jevištěm střeleckých her nazývaných «střílení ku ptáku». Zrušena byla 1. ledna 1886, protože střelba z tehdy moderních pušek se stávala pro okolí nebezpečnou.

Další stříelnice se nacházela v Královské oboře. Hřnové zvané Stromovka, a to přibližně v místech dnešního tzv. Růžového sadu.

Obliba střelby z ručních zbraní nebyla pouze výsadou šlechty, i obyčejní Pražané si rádi vyzkoušeli své střelecké umění. Proto vznikla — rovněž

byla figura jezdce s koněm pohybující se na laně natažené mezi domky pro cílné. Ovšem nepředstavujeme si konika s panáčkem z pěkličky. Střelci mířili na jezdce sice dřevěného, ale v pinám kyrysu, držího kopí, s hlavou krytou přilbou s chocholem, přičemž zbroj, závesy i meč byly pozlacené. Kůň

KDE SE STŘÍLELO

v 16. století — stříelnice na ostrově Štvanice.

Při vzpomínání na pražské stříelnice nesmíme zapomenout ani na červenovou střeleckou slavnost z roku 1555. Konala se u příležitosti oslav udělení Řádu zlatého rouna císaři Rudolfa II. pravděpodobně na místě dnešních Chotkových sadů; ve stříelnici, postavené podle návrhu arcivévody Ferdinanda Tyrolského, se střílelo na pohyblivý terč. V tomto případě šlo

nesi sedle z rudého sametu ozdobené dvojicí jezdeckých pistolí. Náklady věnované na tyto terče nebyly bezdůvodné: střelci totiž chtěli vidět, jaké trofeje je čekají. Vždyť účastníci této slavnosti získávali originály toho, co na figurinách zasáhli; například císař si vystřílel papír a dýku s opaskem a závesy. V této stříelnici si střelci naposledy mohli zastřílet roku 1928.

Letohrádek hvězda

na Křehě z roku 1737.

Na kostele provrtnána 215 kulmi. Průčelí katedrály máto více než 100 zásahů a velké hodiny na západní straně, které sloužily prušáckým kanonýrům za terč byly úplně rozštípeny. Západní kule, jež dopadla do kostelního kůru, zničila krásné varhany. Na Pražském hradě i ve městě vznikly dělostřelbou obrovské škody. Bylo zničeno na 860 domů.

Německé schönfeldské c. k. Poštovské noviny zveřejnily dne 4. května roku 1762 zprávu, že 12. května bude na Pražském hradě konána dražba starožitných předmětů z někdejší «kustkomory» císaře Rudolfa II.

Dražba císařských sbírek

Tyto předměty, z nichž některé měly velkou cenu, byly nasypány do sandků a na nosidlech vynášeny ze sklepů do velké dřevěné kolny, stojící na II. hradním nádvoří. Tam je ředitel dražby pražský knihlikař Schönfeld «odborně posuzoval» a odděloval od ostatního «braku». Neměl o ceně antikvit ani nejmenšího ponětí a oceňoval je jen podle libového vzhledu.

Ve středu 12. května na Hrad již od časného rána přicházely davы zájemců, hodně židovských překupníků a obchodníků. Většina jich po prohlídce věcí určených k dražbě byla zklamána a odešla. Za neuvěřitelně směšné ceny byly vydraženy opravdové vzácnosti. Na dražbu se přišli podívat někte-

ří znalci, jako byl například profesor Ehemat, Herget a rytíř Bieneberk, kteří zde pro své sbírky získali pravé poklady. Herget na licitaci nakoupil mnoho alchymistické a astrologické literatury. Po jeho smrti byly tyto knihy, jako i mnoho jiných věcí, prodány do ciziny, hlavně do Anglie. Pozůstali tak

kteří z ní dal vysousružit závaží k visacímu hodinám.

Z kuriozit, které byly ze sbírek vydraženy, tu byly například meč pražského kate Mydláře, taška, střevíc i lahovitá nádoba, údajně Přemyslova, dáblik uzavřený ve skleněném hranolu, muziční z kouzelném mandragory i zvonek na přivolávání duchů. Pokud je známo, bylo ve sbírce i mnoho starých obřezů, starých plastik obrovské ceny. Lidská nevědomost slavila na výprodeji rudolfinské «kustkomory» své velké hody a vničit přišly nenahraditelné unikáty...

získali za tyto staré tisky pohádkové sumy. Vydražena byla za 30 krejcarů antická plastika Niobina syna Biomea, torz bez hlavy a rukou, které se po složitých osudech dostalo do mlčchovské glyptotéky, kde je vystaveno mezi poklady sbírek. Pochází asi z 2. poloviny 4. století před n. l. Socha byla vydražena jako «nárožní mramorový kámen». Otlučeno hlavu sochy našel sluhové až ku konci dražby a byla prodána za dva krejcarý. Koupil ji jakýsi venkovský duchovní.

Na prahu sedmileté války

Za dva roky poté, co císařovna Marie Terezie navštívila se svým manželem císařem Františkem Prahu, aby zde mimo jiné i založila ústav šlechticů na Hradčanech, přitáhla do Prahy pruské vojsko.

Ve druhé polovině dubna roku 1757 započal Fridrich II. nepřátelské tažení do Čech. Pruské vojenské sbory postupovaly ze Saska, Slezska a z Lužice do středu napadené země a tlačily před sebou habsburské vojsko, koncentrované kolem Hradce Králové, kterému velel generál Piccolomini, a Brownovy pluky, shromážděné v prostoru Budyně. Rakušané se rozhodli zaujmout obrannou pozici na Bílé hoře. (Již v minulosti proslula jako bojiště v roce 1620, další velká bitva se Švédy se zde odehrála před koncem května 1639.) Protože však rakouským generálům došly zprávy, že ku Praze táhne Fridrichovo vojsko, čítající na 80 000 mužů, ze svých pozic na Bílé hoře rychle ustoupilo do Prahy. Dne 2. května 1757 nepřítel obsadil Bílou horu bez odporu Rakušanů a bez jediného vstřelu.

Jízda se utábořila na bělohorské pláni a pěšáci v oboře u Letohrádku Hvězda. Pruský král

se rozhodl, že zřídí hlavní stan v letohrádku. Protože vojáci neměli dostatek dříví na topení, začali kácet stromy v oboře. Tak vznikla zakrátko velká spoušť. Všechny odrostlejší stromy byly vandalsky pokáceny. Král téměř denně sedával na kamenné lavičce v severní části vykáčené oboře a odtud přehlížel na střelbu pruských děl zarívených ponejvíce na Pražský hrad. Lavičce, na které pruský monarcha sedával, ukazovali ještě v minulém století návštěvníkům oboře jako historickou pamětihodnost.

Sílnou palbu soustřeďovali prusáci hlavně na chrám sv. Víta, o němž se Fridrich vyjádřil, že musí být zničen tak, aby z něj nezůstal ani kámen na kameni. Dne 5. června vypálili na svatovítskou katedrálu 1550 ran, které se naštěstí většinou minuly cíle. Za bombardování počalo v chrámu asi ve 30 případech hořet, ale vždy se podařilo oheň včas uhasit. Jak bylo později sledováno, byla plechová střecha

Pražské věže

287

Proboštský dvůr

Již od poloviny 14. století patřila část vsi Dejvice proboštoví svatovítské kapituly. To platilo až do husitských válek a pak, po dlouhé přestávce, znovu až od r. 1790. Tyto doby připomíná Proboštská ulice ve Starých Dejvicích a v ní stojící bývalý proboštský dvůr up. 1. jde v podstatě o klasicistní komplex budov, z nichž zejména prosovní část si uchovála značné rozměry i původní ráz. Součástí dvora byla také hospodářských budov, jako např. někdejší kovárna, dnes sloužící bytovým účelům, či pivovar a kaple sv. Václava z 1. poloviny 18. století, v letech 1908 až 1909 proměněný v dětskou opalovnu. Pivovar s kaplí má šp. 4.

Kaple, v jádru barokní z 1. poloviny 18. století, do dnešní doby upravená klasicistně kolem r. 1800, je obdélná stavba s průčelní věží. Věž, posazená na hřebení střešce, vystupuje svou soverní stranou z průčelní stěny kaple na způsob křesla. Vchod je obdélný, nad ním pak vyšší polokruhově zakončené okno, o něco výš pak okno krahové. Další obdélná okna, krytá zeluziemi, jsou v horní části věže. Střešce je jehlanovitá, dale členěná velkými geometrickými římsami. Uvnitř věže, do které se vstupuje po schodech z pudy, dnes není nic.

Výstava velryby

V době od neděle 12. do neděle 19. tohoto měsíce bude otevřena na Betlémském náměstí výstava velrybí kostry. Po výstavě bude velryba, která každého překvapí svou velikostí, dopravena do nové budovy Královského zemského muzea.

Národní Politika 13. 5. 1969

Pražské věže

288

Ve starém Podskali

Památek po starém Podskali nezůstalo mnoho. Tato osada, připomínaná již koncem 12. století, žila z rybářství a obchodu s dřívím, z něhož se tu platilo clo. Kromě staré celnice je jednou z mála dochovaných staveb z bývalého Podskali i kostelík sv. Kosmy a Damiána ve Vysohradské ulici, dnes v areálu benediktinského kláštera Na Slovanech. Jako faru si připomíná již v r. 1174. Někdejší románská stavba však zanikla a nahradil ji barokní kostel z r. 1657, v interiéru se zajímavou štukovou výzdobou stropů z r. 1713. Právě při tomto kostelíku založil v r. 1347 Karel IV. zminěný klášter, jehož budovy podskalskou avaturní optikou téměř pohltily. Dnes vede podél kostelíka schodiště na malé náměstí Pod Emauzí a do Zitkových sadů.

Kostel sv. Kosmy a Damiána je prostá jednoobojná bazilikální stavba, doplněná věžkou na hřebeni střešce. Jde o útvar klasicistních barokních tvarů — na oizkám soklu lucerna, vše osmiboké, stříška je kuželovitá silně prolamovaná, zakončená hrotem s makovicí.

Kostra v Reporyjích

Je tomu osmdesát let, co v re-poryjské cihelně došlo k nálezu, který vrátil obyvatelé z širokého okolí a dokonce na několik hodin zaměšinal místní policii. V zápisě z března roku 1969 je uvedeno:

„Při úpiném vyprazdňování jámy objeveny lidské kosti v neprostém neporádku rozházené, takže na řádný pohřeb nelze souditi. Lebka byla násilím rozdrcena, kusy rozhozeny, s nimiž smíchány lebeční fragmenty jiných individuí, po nichž nebylo v jámě ani památky.“

Vešší rozřčená lebka náležela dospělému člověku, jehož ruce, lebka, ba i pánev byly rozbity a přeráženy. Na některých kostech bylo zjeveno, že pádem ze značné výše se přelomily...

Dodáme, že vše se posléze vyšetřilo. V těsném okolí kosterních pozůstatků byly nalezeny ještě další kosti, tentokrát zvířecí, spolu s kamennými třídky na obilí a zlomky keramických nádob.

vraždě vůbec došlo, tak nejdříve v pozdní době bronzové... hav

Ten zjistil, že lidské kosti byly přiváženy do obsahu prověké od padní láhvy. Pokud tedy k nějaké

Poslední senzáční dohady kolem podivného nálezu rozptýlila náhoda přívolaného archeologa.

O lokalitu

Velkopřevorského mlýna projevili zájem koncern Vitkovice spolu s australskou firmou Pennant, kteří by zde chtěli adaptací současných objektů vybudovat hotel. Skica akazuje pohled z Velkopřevorského náměstí tak, jak si lokalitu představují investoři. Připomínáme, že jde o návrh, o jehož přijetí ještě zdaleka není rozhodnuto a diskuse o něm teprve začíná.

Pražský chrám a klášter sv. Jakuba patří mezi nejzajímavější pamětihodnosti města. Celý objekt vzniklý v rané gotice a prošlý čtyřmi stavebními proměnami až do vrcholného baroka je střešením výtvarné kultury naší minulosti.

V kostele jsou shromážděna díla předních pražských umělců a v minulosti sloužili nejen k církevním obřadům, ale i k důležitým politickým aktům. Protože náležel mezi největší a nejrepresntativnější

pražské svatyně, bývala zde po smrti vystavována těla panovníků a členů jejich rodin. Dne 12. prosince 1378 byla přes noc vystavena na skvostném katafalku, kolem nějž hořelo 500 svíců, tělesná schránka Karla IV. Poté, dne 9. ledna 1387, do chrámu přinesli mrtvolu první manželky Václava IV., královny Johanny, která tady byla přes

obnovena. V roce 1611 bylo toto nákladné dílo znovu příslušníky řeznického cechu zachráněno před útokem lázy, která v klášteře hledala pasovské žoldnéře. Na paměť udanosti řezníků byla v kostele umístěna pamětní deska a zřezena cechovní hrobka. V červnu roku 1889, kdy francouzští patiči založili oheň v Kaprově

Velkolepá památka

noc. V roce 1577 bylo v chrámu dokonce zatímně pohřbeno tělo císaře Maximilána II. V dobách husitského kvasu byly zásluhou staroměstských řezníků, majících své krámy na severní straně kláštera, ochráněny klášterní budovy od zničení. Brzy poté byl klášterní vyhnání a kostel i klášter přeměněny ve zbrojnicí a mincovnu. V roce 1437 nastalo přechodné uklidnění a mnichové se sem opět vrátili. Pražské obyvatelstvo jim nepřálo a občas se zvedla proti nim nevráživost. V roce 1521 byl kostel rozlíceným davem poničen a zkáza pak byla dovršena požáry v letech 1558 a 1596. Po posledním požáru v letech 1596 až 1603 byla celá chrámová dispozice nákladně

ulici, byly kostel i klášter postiženy novým požárem. Skody byly veliké. V roce 1941 byl klášterní celek restaurován. V klášteře je nyní umístěna střední elektrotechnická průmyslová škola.

K předním historickým památkám v kostele patří především, vedle mnoha uměleckých plastik a obrazů, mramorový náhrobek Václava Vratislava z Mitrovic z roku 1716, jehož tvůrcem byl F. M. Brokoff. Starodávna fáma vypráví, že v hrobce pohřbený urozenec po smrti obživil a marně se pokoušel z pozemí uniknout. Jiná pověst uvádí, že v roce 1400 jakýsi lapka chtěl oloupit o šperky sošku P. Marie, stojící v kostele na oltáři. Byl při tom přistižen a za trest mu kat utal ruku. Byla pak zavěšena celá vyschlá na řezku u oltáře. Jako dobrovolný kajeník potom tento poberta žil prý v klášteře po 21 let, až do své smrti...

Náhrobek

Václava Vratislava z Mitrovic od F. M. Brokoffa patří k cenným památkám kostela sv. Jakuba.

První tiskárna

Na Malém náměstí na Starém Městě stojí dům čp. 143, kde býval hostinec U Čížků. Chodíval sem i Jan Neruda, Jakub Arbes, Jindřich Baar, Ignát Herrmann aj. Ve druhé polovině 15. století tu vznikla nejstarší knihtiskárna, kde byla vytlačena Česká bible, zvaná Pražská. Dům i tiskárna patřily Mikuláši Konáčovi z Hoděštkova a z Louže, jenž byl pisařem viničních hor pražských a dvorským místosoudním.

Tageszeit anpaßt. Sie besteht aus zwei Lagen Papier, dazwischen sind Flüssigkristalle. In der Morgensonne verfärbt sich die Tapete optimistisch

Plyn z Karlína

Před 145 lety, roku 1844, vznikla v Karlíně první pražská plynárna. Nacházela se v místech dnešní Pobřežní ulice. K dispozici měla celkem tři velké plynáreny a za pouhé tři roky, roku 1847, zajišťovala osvětlení 200 plynových lamp na Starém i Novém Městě.

grün, mittags ist sie cremeweiß, abends leuchtet sie verführerisch in Lila.

Počátky telegrafu

Elektrický telegraf patřil k prvním přístrojům, díky nimž se začalo v praxi, a tudíž v širším měřítku, využívat elektřiny. Jeho prvním uživatelem byly železnice, a je tedy logické, že první telegrafní linky vedly podél železniční trati. Praha se napojila na telegrafní linku Víden-Brno roku 1847. První pražská telegrafní stanice byla původně umístěna v nádražní budově v Hybernské ulici, později se přemístila do budovy gubernia na Malé Straně. Je zajímavé, že první tři roky bylo povoleno telegrafovat pouze služebně; teprve od 15. února roku 1850 se mohli odeslatelé telegramů stát také soukromníci. Texty musely být zpočátku psány pouze německy; telegramy s českým textem směla obstarávat až od roku 1866. Cena za telegram z Prahy např. do Vídně nebyla rozhodně malá: ve dne stálo odeslání textu s 20 slovy 7 zlatých a 40 krejcarů, v noci 12 zlatých 56 krejcarů.

Policejní strážník na loďce

Policejní ředitelství v Praze požádalo městskou radu, aby poskytla lodici pro strážníka, který by dohlížel na koupající se osoby ve Vltavě a v případě nebezpečí jim poskytl pomoc a tonoucí zachraňoval. Nášlo máli i předcházet rovným nezbedaustem mládeže.

Národní Politika 27. 5. 1889

Sochař v Lázeňské

Na Malé Straně v Lázeňské ulici 3 — čp. 483 — se dochoval raně klasicistní, díve renesanční, objekt z konce 18. století, jehož majitelem byl holandský sochař a litec, manfrista šinný v Praze od roku 1801, Adriaen de Vries (správně Fries). Vytvořil bystu císaře Rudolfa II. a sochy v zahrádě Valdštejnského paláce, jejichž originály se dostaly do Švédaka za švédských válek.

Tapete, die Ihre Farbe ändert
New York — US-Erfinder Dr. Paul Neville entwickelte eine Tapete, die sich der

Wieder nacht

Rem — im 16. Jahrhundert malte Michelangelo in Rom das „jüngste Gericht“ mit nackten Figuren. Im 18. Jahrhundert wurden viele angezogen — ihnen wurde Kleidung übergemalt. Jetzt wollen Restauratoren sie wieder entkleiden.

Millionen-Krach

London — Die Ex-Beatles Ringo Starr, George Harrison und die Lennon-Witwe Yoko Ono haben eine Millionen-Klage gegen Paul McCartney eingereicht: Er habe sie bei der finanziellen Auswertung von Plattent benachteiligt.

Chceme vydělat... A PROČ NE!

O HOTELOVÉM PROGRAMU PRAHY

„Není to tak dávnou, co jste psali, že necháváme peníze válet na ulici. Teď, když jsme začali rozvíjet rozsáhlý program rozvoje cestovního ruchu v Praze a jednáme i se zahraničními společnostmi, jsme zase obviňováni z gigantomanie a rozprodeje centra města...“

Těmito slovy reagoval náměstek primátora JIŘÍ KLÍMA při setkání s novináři na jednu z otázek. A nepřítomně i na některé články, které se v poslední době objevily například ve Svobodném slově a které hodnotí začínající takzvaný hotelový program pří nejmenším jednostranně. Každý má ovšem právo na svůj názor. Ale protože se tato otázka dotýká ne jednotlivců, ale všech Pražanů, je seriózní předložit ucelená fakta. Proto dnes zveřejňujeme cíle, záměry a současný stav tohoto programu tak, jak jej Národní výbor hl. města Prahy přednává.

Deset tisíc lůžek

Údaj v titulku udává počet hotelových lůžek, které dnes Praze chybějí. Přičemž ono chybějí si zaslouží podtrhnout. Představují totiž peníze, a to v tvrdých měnách, které hlavní město pro svůj další rozvoj potřebuje. A může mít.

Fakta jsou jasná. V Praze se dnes realizuje necelých 80 procent deizového přírůstu ze zahraničního cestovního ruchu v celé ČSSR. Jinak řečeno, je hlavním centrem zájmu zahraničních návštěvníků. Přitom však je vinou malých ubytovacích kapacit nemůže uspokojit. A logicky ani vydělat na cestovním ruchu tak, jako kupříkladu Vídeň. Pro představu, v ní se roční příjem z této oblasti pohybuje kolem sedmi miliard dolarů. Praha chce do pěti let vydělat miliardy a neslyší se za to. Národní výbor si prostě musí začít vydělat na rozvoj svých území. V tom je smysl i vážnost hotelového programu Prahy.

Proto také Generální plán rozvoje počítá se zvýšením počtu lůžek vyšších kategorií z dnešních 11,5 tisíce na zhruba dvacet tisíc. Jde o to, jak tohoto cíle rychle a efektivně dosáhnout.

Využití nabízené možnosti

„Získávat nové ubytovací možnosti vlastními silami znamená investovat značné prostředky a zvolnit na stavbu hotelů stavební a další kapacity.“ řekl k tomu J. Klíma. „Naše finanční zdroje jsou však omezené a nechceme ani stavět hotely na úkor staveb zdravotnického programu, školství, komplexní bytové ústavby atd. Proto je pro nás zařazená úloha zahraničních firem. Ty nabízejí kapitál i stavební dovednosti. Podmínky jsou přitom zákonem dány, mohou u nás rozvíjet svou činnost ve spolupráci s některým našim partnerem buď jako akciové společnosti, nebo

v rámci podniků se zahraniční účastí. A Praha je pro ně nesmírně atraktivní. Hovoří se například o vytvoření turistického trojúhelníku Vídeň—Budapešť—Praha a zahraniční společnosti šobře vědí, jaký zisk investice u nás slibují. Proto už téměř všechny přišly se svými nabídkami. To je reálná situace. A dávat nám možnost si vybrat i diktovat podmínky.

Dodáme, že jednání probíhají a jsou většinou ještě otevřené. Ale pravidla, podle nichž bude NVP o náhlkách rozhodovat, jsou dána. „V prvé řadě pečlivě zvažujeme ceny pozemků. A počítáme, co za povolení k výstavbě musíme dostat. Uprímně řečeno, zahraniční společnosti i jejich tuzemské partnery jsme tím zaskočili. Počítali s tím, že dostanou pozemky zdarma. Ale my trváme na tom, že výstavba bude vázána na protihodnotu.“

Praha zná svou cenu

Jak už jsme uvedli, většina dohod je zatím ve stádiu jednání. Ale už jejich podmínky ukazují, že NVP bude na daných pravidlech trvat. Z řady rozjednaných dohod uvedme alespoň některé. • Akciová společnost Hotelinvest, což je československo-rakouská společnost, chce, jak už jsme informovali, postavit hotel Panorama II na Centrálním náměstí v Praze 4. Podmínkou stavebního povolení bude podpis smlouvy, podle níž společnost zajistí souběžnou výstavbu — to znamená s dokončením v roce 1991 — obchodního domu s téměř 17 000 metry prodejní plochy. Od stejné společnosti je požadováno za povolení stavby hotelu v Sovových mlýnech vybudování archívní knihovny a za povolení rekonstrukce paláce ve Sněmovní ulici na hotel rekonstrukce plynových kotelů.

• A. a. Tourinvest (čs.-francouzská) zahajuje stavbu hotelu v Praze 6, Těšnová. Požadavek — zabezpečit stavební první etapu rekonstrukce Obecního domu za řádově desítky milionů korun nejpozději do roku 1991.

• A. a. Tatracoop (čs.-rakouská) chce postavit do roku 1991 hotel v Praze 3, Želivského. Za to je od ní požadováno devizové krytí rekonstrukce ubytovacího kotelu na výměňkové stanici v Praze 3 a provedení prací vlastními kapacitami.

Z jednání s dalšími firmami může Praha získat i novou tenisovou halu, rekonstrukci Vrbovské zahrady, rozšíření obchodní sítě, nové školy atd. Jde o desítky akcí za řádově stovky milionů, na některé by město jinak nemělo dost sil a prostředků. A které budou vesměs sloužit ne turistům, ale Pražanům. Proč tedy hotelový program naráží na odpor?

Nic není zadarmo

Jedním z důvodů je asi fakt, že jsme si zatím nezvykli tímto způsobem obchodovat. Druhým, a vážnějším, skutečností, že stavba hotelů zasáhne do života města.

„Zahraniční investoři mají zájem výhradně o pozemky v centru města. Tady ovšem volně plochy nejsou. Stavět se dá jen na úkor něčeho — bytů nebo jiných objektů. Je to obtížné rozhodování. My v žádném případě nechceme likvidovat bytový fond v centru, ale prostě už lokality, kde byty vůbec nejsou, neexistují. Musíme se proto rozhodnout — získat touto cestou peníze které nezbytně potřebujeme pro rozvoj Prahy i za cenu některých starých bytů, na jejichž opravy v dané chvíli stejně nemáme síly a jejich obyvatelé nám to především vyčítají, nebo jít od věci. Zastáváme proto názor, že je nezbytné zvažovat a každém případě všechny argumenty, zasahovat do bytového fondu co nejméně, a pokud k tomu dojde, vždy po jednání s obyvateli a s tím, že podmínkou uskutečnění stavby hotelu bude vždy výstavba náhradních bytů v blízkém okolí. Aby se lidé nemuseli stěhovat daleko z míst, kde jsou zvyklí.“

Jedním z případů, kde tato otázka již vyvolala a vzbudila rozruch, je lokalita Veikopfevorského mlýna včetně přilehlého Saského dvora, v blízkosti též uličného pro ubytování, a domů v Lázeňské ulici na Malé Straně. Pořádali o ní konference Vítkovice, přípravníci socialistické společnosti s australskou firmou Pennant. Rekonstrukce objektů na hotel s 300 lůžky by stálo zhruba 100 milionů nekvantifikovaných bytů III. a IV. kategorie. Výsledně uvádíme, že nic není rozhodnuto, bylo to odmlčeno zašlepením Veikopfevorského a Maltěvorského paláce do projektu a jakémukoli rozhodnutí bude předcházet pečlivé průzkumy dotčeného bytového fondu. A pokud by se zde hotel stavěl, bylo by to ve dvorních traktech bez zásahu do charakteru ulice a celého cenového území. To je zásada, která bude dodržována obecně.

Nemá ovšem smysl si zastírat, že každý zásah do bytového fondu bude vždy konfliktní záležitostí. Ale jde skutečně o zvážení všech pro a proti a přijetí takových opatření, aby dopad na obyvatele byl minimální. Na druhé straně neobstojí argument, že stavba hotelů znamená vyhlídnování centra. Hotel není kancelář, která se odpoledne zavře a úředník odejde domů. Naopak hotelový host přináší kromě své osoby (která netráví večer mezi čtyřmi stěnami u televize jako většina Pražanů) i oživení obchodního ruchu, služeb atd. Což vše samozřejmě slouží stejně jemu jako obyvatelům města.

Náměstí Republiky

Tato nesmírně cenná lokalita budí obrovský zájem firem, které by zde chtěly stavět, ale i veřejnosti, začínající se, co tedy bude. Opět konstatujeme, že rozhodnuto není, ale...

Nejzávažnější zatím v alternativách vypadá nabídka Čedoka. S podmínkou, že by v jeho výstavbě nebyly kancelářské plochy, a že by počítal v partech a vybudování obchodní sítě. Podmínkou opět bude financování stavební náhrada "likvidovaných objektů, bytů, výstavba obchodního centra v ulici V osmičce a na každém hotelový objekt další etapa prací na rekonstrukci Obecního domu. Ne podrobnosti, ale zatím čca. mimo jiné i proto, že

se kromě ústředního partnera Čedoka a účet se akcí zakládají i americké firmy Hyatt, Hilton, Marlotte a jidokorejská firma Daewoo.

A mimochodem nebo lépe podtrženo Praha si jako investory chce a bude vybírat výhradně silné společnosti, u nichž je záruka, že své záměry dokážou i uskutečnit. I tyto garance jsou podmínkou.

Jsme na začátku

Jak už jsme uvedli, hotelový program je v začátcích. Zahraniční firmy předkládají nabídky, probíhá jednání. Jak ukazuje vystoupení náměstka primátora před novináři, jedná se otevřeně, není žádáno, aby se jim tajil přínos ani cena, kterou město zaplatí. Stejně se budou přednávat i jednotlivé akce, protože bez podpory veřejnosti ani nelze záměry uskutečnit. A tak doplníme na závěr ještě odpověď na otázku, co může přinést tento program investiční návštěvníkovi Prahy. Ubytování v nové budovavých hotellech ani jen výjimečně, kategorie i cena budou vysoké. Ale jejich výstavba se uvolní dnešní ubytovací kapacitu, které bude možná rekonstruovat. I k tomu se naklepe sebranici investoři uzavazují se souhlasem k výstavbě. Navíc konkurence bude tláčit i na celkové zvýšení kvality služeb. A v této souvislosti stojí za zmínku i to, že nové hotely, které budou pořizovat kvalifikovaní personál, si je budou také muset u nás vychovávat, takže se počítá s tím, že vybudují hotelovou školu v Praze.

Nejenom Kytice

Kdo by neznal Karla Jaromíra Erbena — autora Kytice a řady sbírek prostonárodních pohádek. Jeho poslední dílo je ale z jiné oblasti. K. J. Erben byl zaměstnán jako magistrátní archívník a jeho poslední vydanou knihou je Antický ukazatel ulic a náměstí a čísel domovních hlavního města Prahy. A protože předmluva je datována 4. listopadu 1870 — a K. J. Erben zemřel 25. listopadu 1870 — jde zřejmě o jeho poslední dílo. Pamětní deska s datem jeho úmrtí je na domě čp. 440 U pět tykvl v Michalácké ulici.

HLAHOVICE V PODOLÍ

Kláster Na Slovanech neboli jak se později ujalo — Emauzy, postavený u starého podolského farářského kostelíka sv. Kosmy a Damiana, byl založen r. 1347 Karlem IV. Důvod k tomu činil byl v české historii ojedinělý: měl se zde soustředit řeholníci z jinde Evropy, kteří jako liturgického jazyka užívali staroslověněštiny a spolu s ní i slovanského písma — hlaholice. Hlaholské písmo zaznamenalo největší období své slávy na Velké Moravě, kam je — jak známo — přinesl byzantský bratr Konstantin a Metoděj. Když však byl Metodějovi žáci z Velké Moravy vyhnáni, začala být hlaholice rychle nahrazována písmem latinským. A právě o znovuoživení tohoto nabrakovaného písma se snažil Karel IV., když do nově vybudovaného kláštera povolal dalmatské benediktiny, kteří hlaholice užívali až do počátku 15. století.

Sundejte darebáka ze šibenice, a on, vds tam pověst, FRANCOUZSKÉ

KALENDÁRIUM ROKU 1918

30. 5.: Pittsburská dohoda mezi slovenskými a českými krajskými organizacemi v USA a představiteli Československé národní rady.

2.—8. 6.: Vzpouza 71. pluku v Kragujevac.

29. 6.: Diplomatičké uznání ČSNR Francií.

13. 7.: Reorganizace Národního úboru jako vrcholné domácí národné politické instituce.

9. 8.: Diplomatičké uznání ČSNR Británií.

18. 8.: Ustavena Zemská hospodářská rada pro Čechy s cílem organizovat zásobování.

3. 9.: Diplomatičké uznání ČSNR Spojenými státy severoameričkými.

8. 9.: Ustavena Sociálnícká rada jako vrcholný orgán sociálníckých stran.

17. 9.: Diplomatičké uznání ČSNR Japonskem.

20. 9.: Vznik komise pro přípravu politického a hospodářského zákona po převzetí moci buržoazií v českých zemích.

21. 9.: Bitva na Doss Alto se stala nejvýznamnějším vystoupením čs. legií v Itálii.

11. 10.: Vznik Šmeralova akčního úboru pro přípravu generální stávký.

14. 10.: Generální stávka, při níž české dělnictvo na několika místech živelné vyhlásovalo samostatnou socialistickou republiku.

14. 10.: V Paříži byla vyhlášena prozatímní Československá vláda v čele s T. G. Masarykem.

16. 10.: Manifest císaře Karla — neúspěšný pokus o federalizaci habsburské říše.

18. 10.: Washingtonská deklarace naznačila hlavní zásady uspořádání budoucího státu.

20.—24. 10.: Boje čs. legií ve Fronti v bitvách u Terrova, Chetrea a Vouziers.

24. 10.: Diplomatičké uznání ČSNR Itálií.

25. 10.—5. 11.: V Ženevě se uskutečnilo jednání zástupců domácího odboje v čele s Kramářem a představiteli ČSNR o charakteru Československého státu.

28. 10.: V Praze vyhlášena Československá samostatnost a vydán první zákon nového státu.

30. 10.: Slovenská národní rada přijala v Martině Deklaraci slovenského národa o společném státním životě s Čechy.

14. 11.: Na prvním zasedání Národního shromáždění byla uzákoněna Československá republika, prezidentem zvolen T. G. Masaryk a ustavena vláda v čele s Karlem Kramářem.

(X)

Zdenka Precilka — půjde o plastiku sedícího chlápka se džbánem a dvěma psy u nohou. Zda bude představovat Švejka či redaktora Světa zvířat J. Haška anebo někoho docela jiného, to už je na fantazii diváků... A sklep — ten by se měl proměnit v malý klub, veřejnosti nepřístupný. To je jistě novým zřehledem k původnímu záměru, kdy se počítalo jen s výstavními, kancelářskými a schůzovými místnostmi. Přesto si myslíme, že je škoda dělat z kavárny jen galérii a nepřidat v srdci metropole aspoň malou veřejnou kavárnu, nefuku-li noční podnik, kterých — tedy těch pro běžné našince — je naprostý nedostatek. Víme, že toto přání, či, chcete-li, požadavek, moc radostí lidem z Litfondu neudělá. Znamenalo by to opravovat již schválené projekty, ale myslíme si, že vzhledem k poměrně dlouhému termínu adaptace je ještě pořád dost času na to vrátit Montmartru nejenom Haškovi a jeho nejvěrnějším čtitelům, ale nám všem. Na stálou výstavu totiž nechodí divák opakovaně, do útulné kavárny může s přáteli zajít kdykoli. Takové uctění našeho světového velkána by nám právě vzhledem k jeho osobě připadalo životnější než ne příliš povedená Haškova socha, která se, věřme už brzy, přece jenom přesune z depozitáře v bohnické psychiatrické léčebně na místo určení, na Žižkov.

Dlouhý příběh domu v Retězové ulici snad tedy směřuje k happy endu. Dům U tří divých měl vlastně štěstí, že dít Montmartru a Haškovi na něj prostě nebylo možno zcela zapomenout. V centru matky měst, stověžatá Praha, je ovšem podobných, zcela zdevastovaných domů mnohem víc. Zatím mají smůlu, že se tam nejenom nikdo významný nenarodil, ale ani tam nechodil. Jsou ve stavu, který by Haškovi odpíchl jako dobrý námět pro nejednu humoresku, takže by oak s neobrázdnou kapsou mohl zajít do Montmartru a dokonce snad i zaplatit útratu.)

JAROSLAV HAŠEK

má tragedie montmartrská

U jednoho mého známého mají velkou dogu. Ta když spí, je jako anděl, pracký má přes sebe, tváří se zcela nevinně, funí jako malé dítě, ale pokuste se ji vzbudit. Začne vrčet a kouše.

Tuto dogu má patrně na mysli přítel Opočenský, když napominá v noci mé i své přátele, aby mě nebudili. Bude tomu pomáhat již rok, když něco podobného říkal o mně i v Montmartru: „Nebudte ho, on je pes.“

Kroutil přitom hlavou a starostlivě lřel svá poetická ústa, aby dodal vážnosti svým slovům, zatímco jsem vzadu v šambru na pohovce spal s roztomilou naivností, že mne nikdo neprobudí.

Když staří Římané někde zazrazili hůl do země, tu znamenalo to tolik, že půda ta patří Římu, a když někdo chtěl se tom usadit, tu s ním válčili.

Mám podobný zvyk díky svému, abych tak řekl neobyčejně klasickému vychování. Kde usnu, tam myslím, že mně to patří, a nedám se tak lehce odtamtud vypudit.

Jednou jsem dokonce usnul na nádvoří královského hradu a moglem bych se tím zapletl do nějaké velezáradné aféry, poněvadž jsem policejní hlídku ubezpečoval, že jsem doma a že se ze svého bytu nehnu.

Nevim, co tenkrát vlastně přímělo přítele Waltnera, že šel mne budit se svým celým štábem. Snad to učinil jedině kvůli tomu, abych po roce mohl o tom psát.

Příští historikové nazvou snad tažení přítele Waltnera do šambru, kde jsem spal, dobrodružnou výpravou. Vypravovalo se též, že prý jsem ho prosil, aby mne vzbudil, ale že jsem neřekl kdy, on že tedy mne šel vzbudit, abych mu řekl, kdy mne má vzbudit.

Faktum je, že nedovedl jsem chápat, a proto jsem chopil židli. A tím začíná vlastní zvěř. Zpovídám se vám, Waltner, a vám, pane Hamlete, který jste na místě Waltnerově, že jsem vám tenkrát chtěl podrazit nohy a demolovat Montmartru.

A děkuji vám i všem svým přátelům, kteří jste mne v té kritické chvíli pomohli rychle na čerstvý vzduch. Ono bylo přece jen v tom šambru velmi dusno. Nikdy vám nezapomenu to, že poskytl jste mně možnost pozorovat, jak venku před Montmarrem vycházející slunce vrhá své zlaté paprsky na šplčky mých

bat, když táhl jsem od Čataldží v Retězové ulici.

A pamatuji si, že když zvolal jsem do dveří Montmartru: „Mau ho zas přijít?“, jak se ozvalo různé: „Nikdy!“ A dveře Montmartru se nade mnou zavřely. Připadal jsem si jako květina, kterou už snad nikdo nezalije a šel jsem do kostela U dominičků, pomodlit se za ty, kteří mne šli budit. A tam jsem, nežli jsem mohl věnovat jim vroucí svou modlitbu, usnul v lavici. Od té doby si velice vážím duchovních, neboť kostelník mne nešel budit.

Od té doby potloukal jsem se za tichých nocí (kdy měsíc leje své bílé světlo) kolem Montmartru jako psanec.

Někdy byl jsem již v místnosti, kde za jistou odměnu vám pověsí klábouk nebo svrchník na věšák, čemuž jsem nikdy dobře nerozuměl.

Ale zůstalo jen při pokusu. Pak se uvnitř v místnostech Montmartru říkalo a sdělovali si navzájem, že Haška zas vrátí od vchodu.

Byly to dny podivných zápasů, které opět nebudou chápat historikové budoucnosti. Byl jsem však jako mravenec. Vítr ho sfoukne se stromu, kde čeká, že bude moci lizát sladké zadečkův mšic, ale mravenec leze poznovu. Jednou jsem vnikl až do kuchyně a byl jsem přistižen, když jsem žebroňil o trochu rumu. Vrátný, který mne moci za límeček vlekl ven, říkal po celé cestě: „Já proti nim nic nemám.“

Za těchto smutných okolností se stalo, že jednoho dne po svém vpádu tak nepodařeném, jako byl vpád Pasovských do Prahy, potkal jsem známého policejního inspektora.

Ptal se mne, byla jedna hodina v noci, proč jdu již tak záhy domů. Vyprávěl jsem mu slabým smutným hlasem o svých bojích a zápasech, o té své velké tragédii Montmartrské. „Když neděláte výtržnost,“ řekl policejní inspektor, „a nejste opilý, tak vám musí nalít, pojedte s sebou, uvidíte, že dostanete láhev piva.“

Šel jsem s ním s novou nadějí do budoucnosti. A když jsem s ním vstoupil do Montmartru, policejní inspektor řekl, že mně musí dát láhev piva. Vyšlo však najevo, že nemusí a že jen dobrovolně to pivo mně přinesou.

„Vidíte,“ pravil policejní inspektor, „kdyby mne nebylo, tak byste zde neseděl.“

Pil jsem zbožně to láhvané pivo, a když došlo k placení, tu se objevilo, že nemám, čím bych to pivo zaplatil. Policejní inspektor účet sice vyrovnal, ale sám vlastnoručně pomohl mně z Montmartru ven.

Vím jen, že chodbou, kterou mne vlekl, mluvil cosi o tom, že mi páni rodiče byli velmi řádní lidé. Jest to úplná pravda. Mého nebožtíka otce nevyváděli z Montmartru.

A tím se uzavřela na čas kniha historie těch zápasů. Jedno sladké tajemství dovoluji si prozradit příteli Waltnerovi, a to, že pak přicházel jsem inkognito do Montmartru v různém převlečení.

Příteli Waltnerě, ten Španěl s černým pinovousem, který jen láhvané mluvil německy, to jsem

těž. A to jest ta má tragedie montmartrská.
byl já. A poněvadž tenkrát jednou jsem nezaplátil, vyhodili jste ho

JAROSLAV HAŠEK MOŽNÁ DOSTANE K NAROZENINÁM (STODESÁTÝM) DŮM

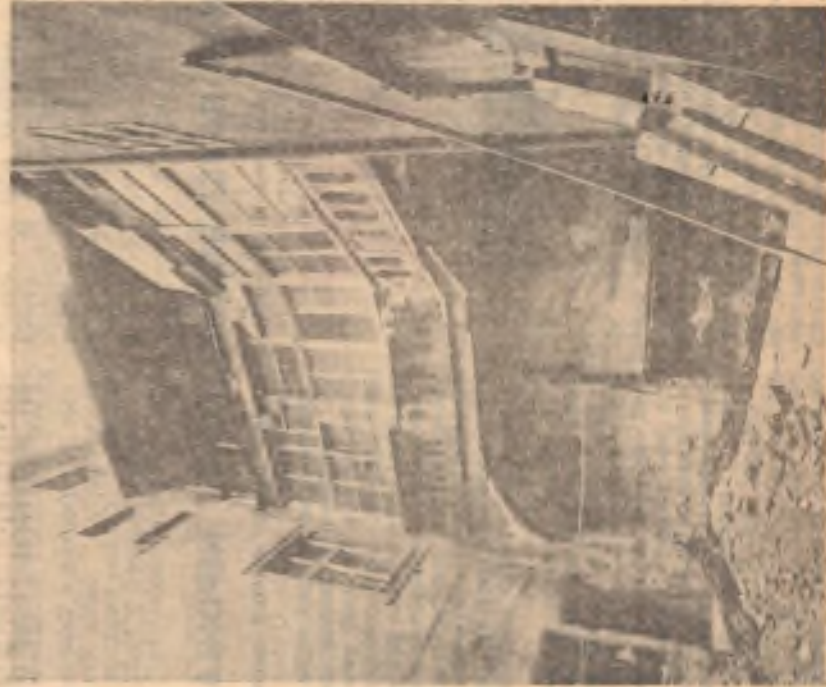
Bývaly doby, kdy pražské kavárny a jiné podobné podniky byly zcela samozřejmě výdělečnými, přestože konzumace nepředstavovala jejich jediný účel. Přestože tu bývaly k mání naviny a časopisy, které kavárníci přičinlivě opatřovali a nabízeli svým hostům třeba jen k jediné kávě. Přestože se tu nejdnou vic debatovalo, než pilo. Scházivali se tu kumštýři všeho druhu, žurnalisté, doktoři i lidé dalších profesí, aby probírali denní události, družili se, žili... Většina oněch památých "společenských zařízení" už v Praze, bohužel, vzala za své. Zmizela například Unioňka na nynější Národní třídě, metru ustoupila vinárna U Ježíška ve Spálené ulici, už dávno nepřišel žádný host do Montmartru na Starém Městě...

Většina z těch dávných stáčí začala káysl i slavného pražského bohéma Jaroslava Haška. Také Montmartre, jak ostatně dokládá humoreska, kterou pro názornost otiiskujeme.

Kavárna Montmartre byla otevřena v roce 1911 v Retězové ulici číslo 7/224, v domě U tří divých. Težko posoudit, proč se zrovna sem, do dvouklenutých prostor v přízemí dvouposchodového domu, začala stahovat pražská bohéma. Montmartre a jeho atmosféra nebyly snad v žádných vzpomínkách umělců činných na scéně rakousko-uherské monarchie a v prvních letech předmnichovské republiky. Po druhé světové válce potkal Montmartre, vyzdobený freskami Sedm hlavních hříchů V. H. Brunnera, osud mnoha hospůdek, obchodů a krámků v centru města (proměnil se ve sklad), a tak kdysi živé ulice Starého Města byly dlouhá desetiletí lemovány zanedbnými výlohami.

Ovšem zašla sláva Montmartru nedávala některým lidem zapomenout; občas se objevily snahy zalímovat lokalit znovu otevřít. Jejich vyvrcho-tením bylo rozhodnutí ministerstva kultury ČSR a NVP vytvořit z domu U tří divých Dům Jaroslava Haška. Bližší se to-říž sté výročí narození (v roce 1983) jednoho z našich největších spisovatelů.

Když jsme však nedávno navštívili dům U tří divých, zjistili jsme, že o Dómu I. H. nemůže být pořad ještě řeč. Pří- lom podle původních předstá-ven) být rekonstruovaný dům

Takhle vypadá montmartrovský dům zeonitý dneška... FOTO: MF — P. MOLI

Nově staropražské divy

U tří divých

ry NVP. Leč i tady se vyskytl zádrhel: v pražském stavebnictví došlo k reorganizaci — PSP byl převeden pod PSO — a výsledkem se stalo rozporové řízení o dodavateli. Později došlo k reorganizaci reorganizovaného velepodniku, PSP se opět osamostatnil, a... před dvěma měsíci konečně převzal stavební záležitost v Retězové ulici Radomír Mach, ekonomický náměstek Českého lidového fóndu: „Jsme v parádovní situaci — máme peníze, ale nejsme pány. Diktují si stavěti.“

V současné době je situace následující: Byla schválena kompletní projektová dokumentace, proveden archeologický průzkum a vydáno stavební povolení. Armábeton se chystá na mikropilotáž, tedy na zpevnění základů, což přijde asi na půl druhého milionu korun. Pak se dají do práce další řemeslníci. Celá rekonstrukce by měla stát téměř 15 milionů korun. Sta-

vební část má být ukončena v roce 1991 a Dům Jaroslava Haška má být otevřen v roce 1990, výročí Haškova narození, tedy v roce 1993.

To je ovšem z dnešního pohledu velice vzdálená a těžko představitelná budoucnost. Když jsme totiž dům U tří divých navštívili, spatřili jsme spoušť. Nedokázali jsme si představit, že se nějaká budova, natož v samém centru hlavního města republiky, může vůbec ocitnout v tak žalostném stavu. Opršená a opadaná fasáda, na níž jsou ještě patrné stopy po fresce, patří spolu s klenutým sklepem k tomu nejlepšímu. Hromady sutí na zadním dvor-ku a léta neuklizená půda v závěsu holubního trusu jsou také jen okrajovými nedostatky, je otravné, i když bohužel nijak výjimečné, jak „dokázat“ odpovědné orgány pečovat o společný majetek.

A je jen dalším paradoxem naší současnosti, že Litfond se

musej před zahájením rekonstrukce zavázat, že zajistí výstavbu nezbytné trafostanice nejen pro svůj objekt, ale pro celý domovní blok, i když ta- ta miliónová investice by přišla na úhradu OPBH, který zcházívá domů v Retězové 7 připustil, přivodil a jemuž to bylo tolerováno. Přitom nejde o budovu památnou pouze tím, že tam chodili Hašek a spol. Budova skrývala pod omítkami dřevěné malované stropy, její základy jsou gotické... Ostatně i Brunnerovy nástěnné obrázky v bývalém lokále, či lépe řečeno jejich torza, jsou už dnes historicky cenné.

K pamětihodnostem hodným opravy patřil i malovaný vý- věsný štít. Když jsme byli U tří divých, chtěl nám ho pracovník Litfonda ukázat, ale... „Kam se poděl, vždyť tady ještě táno byl?“ zeptal se dvou stavebních dělníků. „Odnesli si ho dva páni, šli támhleť směr- em.“ — „Proč jste jim ho dá- li?“ — „Mý myslili, že jsou od vás.“ — „To jste se jich ani na nic nezeptali?“ — „Ne, proč?“ Krádeží více než metrového plechového štitu s malbou tří divých se již zabývají krimi- nalisté. Pokud byste na něj ně- kde narazili, dejte jim (či nám) vědět.

A co bude dům skýtat po své rekonstrukci? V přízemí, tedy v prostorách někdejšího Mont- martru, by mělo být vystavě- ní sň karikatur. Což je idea jistě chvilivěhodná, protože stárou galérii tohoto typu u nás ne- máme (nepočítáme-li foyer Ma- lostranské besedy, která je však nyní v opravě...), zatím- co kreslířů — i těch špičko- vých — máme dost.

V prvním patře bude instalo- vána expozice věnovaná Jaros- lavu Haškovi a dalším velkým satirickým a humoristům. Ve druhém poschodí bude zaseda- cí síň Společnosti I. Haška, Ka- binet J. H., pár kancelář Lit- fonda a případně též tematická knihovna. A v podkrovní by mě- lo vzniknout několik hotelo- vých pokojů pro hosty Litfonda. Ještě jsme vlastně zapomněli na dvorek a sklep. Dvorek, spíš dvoreček, bude zbaven záchod- Kové přístavby a bude na něm instalována kašna se soškou od

Kresba V. H. Brunnera ze stěny Montmartru

PRVNÍ KRAL

historik Dušan Tréščík, byly „jednou velkou knížecí vesnicí, v níž asi půl až tři čtvrtě miliónu zemědělců krmilo, napájelo, odívalo a obsluhovalo tři až čtyři tisíce veimozů a dalších deset až patnáct tisíc bojovníků, kněží, hajných, celníků, biřiců a katů“. Panující kníže měl brát ohled nejen na členy vlastní rodiny a rodu, ale i na mocné předáky, jejichž věrnost si zajišťoval nejen slovy, ale i činy: povyšováním do úředních a vojenských funkcí, jakož i odměňováním majetkem.

Přemyslovci však vynikali vládyčtivou citlivostí, toužili po moci a dobývali ji všemi dosažitelnými prostředky, nevyjímaje zradu nebo politickou vraždu. Existence „lásky bratrské“ představovala spíše výjimku, která potvrzovala pravidlo „všichni proti všem a s kýmkoliv na své straně“. Přisloví, že „úšel světi prostředky“, potvrdilo i šestileté panování Břetislava následníka.

Spytihněv II. stačil za své krátké vlády napáchat tolik nepromyšlených činů, že to až zaráží. Nejdříve se pustil do své rodiny: matka Jitka a úřední olomoucký kníže Vratislav uprchli před jeho mstivostí do Uher. Bratři Konrád a Ota museli opustit své moravské údělky: první posloužil knížeti

rý bývalý břeňovský mnich Jan. Počátkem prosince 1067 skončil Šebif a nejmladší bratři Konrád a Ota poslal pro Jaromíra, vybavili ho kněžskými náležitostmi a přesvědčili, aby přijal biskupskou hodnost. Vratislav si však vyhlédl nového kandidáta — svého saského kaplana Lance.

Na náchodské Brance, v lokalitě zvané Dobenín, se sešel sněm, aby rozhodl o novém biskupovi. Kníže, jeho bratři, kněží, hradští správci seděli a za nimi „stáli všichni bojovníci“. Po představení Lance „nastalo reptání v lidu“, které vyvrcholilo vystoupením správce knížecího dvora Kojaty. Jako krupobití sypal na hlavu svého pána výčitky: proč je odmítán knížecí syn a na jeho místo má udesndout cizinec, který „do naší země přišel bez kalhot“. Padl i nezdvořilý, dnes již historický výrok: „To chceme raději, věru raději, aby psi ocas nebo oslí hovno bylo posazeno na svatý stolec než Lanc.“

Opozice s vojáky odpochoďovala k hradu Opočno, Vratislav se svými věrnými odkvačil do Prahy. Obě strany se pak setkaly na lukách u Hostivaře, kde došlo k „narovnání poměrů“: Jaromír dostal biskupské křeslo, Konrád a Ota složili přísahu věrnosti a odcestovali na Moravu; Kojata s přítelem Smilem uprchl před knížecím hněvem v noci neznámo kam. Spor tím však zdaleka nekončil. Trval až do Jaromírovy smrti, projednával se nejen na císařském, ale i papežském dvoře, pražský biskup svému olomouckému „kolegovi“ těžce ubířil na zdraví, Vratislav založil vysehradskou kapitulou a vyhýbal se Jaromírovi na sto honů.

■ „MAILBERSKÁ LVÍČATA“

České vojsko si získalo pověst výkonného válečného sboru, neistotného v boji a krutého k poraženým. Od bitvy na řece Lechu (955), kdy pomohlo při zastavení maďarského vpádu, se pod vedením svých panovníků účastnilo téměř každého velkého boje, a to nejen doma a v nejbližším sousedství, ale i ve vzdálené cizině. Partnerství mezi českým a německým panovníkem vtáhlo české bojovníky do zápasu, jemuž se tradičně říká „boj o investituru“, tj. do střetnutí mezi mocí papeže a císaře o vládu nad křesťanským světem.

Uhry, Polsko a mnozí říšští veimozé si postavili na stranu papeže, Vratislav II. se však držel cesty, kterou nastoupil jeho otec Břetislav I., a stal se nejvěrnějším spojencem císaře Jindřicha IV. Vytrval na ní i po císařově potupném pokání v Canose, poskytl mu na svém dvoře útočiště, 4000 hřiven stříbra a 300 vybraných bojovníků k pochodu na Řím. Češi se vyznamenali nejen při přechodu Alp, ale i za obléhání a dobývání papežovy metropole. Jen na okraj: domů se jich vrátilo pouze devět. Za Jindřichovy nepřítomnosti v říši Vratislav střežil jeho zájmy.

Papežská strana v říši, která těžila z císařova otřeseného postavení, odhala přesně váhu českého státu v tomto boji a vyprovokovala vojenské měření sil mezi brněnským knížetem Konrádem a rakouským markrabím Leopoldem. Počáteční hraniční incidenty v povodí Dyje brzy přerostly v řádnou válku. Vratislav vzkázal Leopoldovi, že si s ním zahraje válečné kostky a obě strany soustřeďovaly vojska. Markrabí mobilizoval každého, kdo unesl zbraň, český kní-

však přikléd svým následovníkům tím, že vstoupil na cestu, která koncem příštího století vedla ke vzniku dědičného Českého království. Dlužno ještě dodat, že Kosmova zmínka o „divokých lvíčatech“ a vítězství terizovala dobový názor na Iva jako symbol statečnosti. Triřičet let po jeho smrti, v roce 1158 nastala his-

v Mohuči ho korunoval na krále českého a polského. Vložil mu na hlavu královskou čelenku a trevírského biskupa pověřil, aby knížete v jeho pražském sídle pomazal na krále a ozdobil ho korunou. Velký a slavný obřad se konal o rok později, 15. června 1086 v Praze. Tak se kníže Vratislav II. stal prvním českým králem — jen doživotně, nikoli dědičně. Dal

se sežít, tak oni mečem potřeli síly nepřátel a odporce skáklí k zemi; z tak četného množství sotva kdo zbyl, kdo s markrabím samým uprchl. A tak ovce nakrmlila lvíčky a Čechové, ztratíce jen málo svých, odnesli si slavné vítězství“. Císař Jindřich IV. uznal Vratislava vy zasluby o vítězství nad papežskou stranou a na velké shromáždění

své vojsky pak za „hlavě viky a divoká lvíčata“. Projev nedokončil, protože „útok Čechů zkrátil jeho slova“. Vratislav do boje nejdříve poslal křídlem německé a moravské síly. Sám v čele hlavního voje „kázal svému vojsku sesednout a v pěším utkání bojovat s protivníky. Ti, než to dořekli, seskočili z koní a povzbudili se křikem; a jako zuřil oběh, zapálili se suché střílně, a v okamžení všech-

ze se spojil s oddály řezenského biskupa a moravskými houfy bratři Konráda a Oty. Bitva se odehrála u dolnorakouského Mailberku (v roce 1082 se tam oslavovalo její 900. výročí) dne 12. května 1082. Její průběh znamená Kosmas. Markrabí pronesl ke svým bojovníkům „velkou řeč“, v níž nepříteli označil za „ovce a zrádlo pro viky“.

KNÍŽE cítil, jak se blíží jeho poslední hodinka — z těla vyprchávala síla, připadal si jako starec, ačkoliv věkem patřil do kategorie zdatných padesaťníků. Zbývalo mu málo času, aby promluvil o tom, co považoval za nevyhnutelné. K úmrtnímu loži dal svolat přední muže své země.

Na chrudimském hradě totiž společně očekávali příchod vojska, které mělo vést na válečnou výpravu do Uher.

■ OTEC A SYNOVÉ

Břetislav I. připomenul shromážděným, že pohled do minulosti jim poradí v časech budoucích. Zdůraznil, že jistou dobu byl jediným vládyčtelným následníkem svého rodu a „bratrská láska“ byla tehdy velmi vzácnou věcí — ostatně o tom svědčí vražda knížete Václava jeho bratrem Boleslavem. Tehdy však šlo o spor jen mezi dvěma bratry a nyní necht každý uváží, zda lze uhodnout, „co by učinilo pět bratří“. Zachmuřené tváře přítomných ho přiměly k tomu, aby je vyzval k přísaze věrnosti, že se postarají, „aby mezi mými syny nebo vnuky vždy nejstarší držel nejvyšší moc a stolec v knížectví“, jinak, a znělo to jako vážná výstraha: „Věřte mi, nebude-li jediný vládce spravovat toto knížectví, vám předním hrozí ztráta hrdla a veliká škoda lidu.“ Po těchto slovech, které zaznamenal Kosmas, český kníže Břetislav I. zemřel 10. ledna 1055.

Stalo se, jak si zeznulý přál, a princip vlády nejstaršího Přemyslovce se dodržoval celých padesát let po jeho smrti. Čtyřladvacetiletý Spytihněv usedl na knížecím stolci, mladší bratři Vratislav, Konrád a Ota dostali moravské údělky — olomoucký, brněnský a znojamský. Prostřednímu Jaromírovi přisoudil otec duchovní kariéru — měl se stát pražským biskupem, jakmile zemře dosavadní biskup Šebif.

■ „LASKA BRATRSKÁ“

Čechy v 10.—11. století, jak píše

jako lovců, druhý jako správce jeho kuchyně. Vyhnal mnichy slovanské liturgie ze sázavského kláštera a Kosmas s uspokojením zaznamenal, že stejný osud postihl i Němce v Cechách. Ta poslední zpráva neodpovídá však skutečnému stavu věcí. Odejtí musel jen jednotlivci, kteří přežili knížecím choutkám.

Navenek projevoval Spytihněv křesťanskou zbožnost, před svou smrtí se smířil s bratrem Vratislavem a položil základní kámen ke stavbě baziliky sv. Víta na Pražském hradě. Nelze vyloučit domněnku, že výkyvy v jeho chování byly možná důsledkem trpkých zážitků z doby, kdy jako rukojmí pobýval na německém královském dvoře — tehdy mu bylo osm až deset let.

■ SNĚM NA DOBENINĚ

Vratislav se po bratrově smrti ujal knížecí hodnosti a začal plnit své povinnosti. Nejprve urovnával poměry v rodině: Konrádovi vrátil brněnský úděl a nejmladšího bratra Otu odškodnil svou bývalou državou v Olomouci. Zbývalo nyní, jen aby přiměl prostředního bratra Jaromíra k splnění otcova přání. Zkusil to nejprve po dobrém. Když to nepomohlo, dal průchod své autoritě: po nuceném vyhození kněžské tonzury mu striktně nařídil, aby při bohoslužbách ministroval biskupovi. Ctižádostivý Jaromír však duchovní dráhu považoval za zcela zvláštní cestu k moci, po níž se mnil ubírat naprosto světským způsobem. Postavení Šebifova ministranta se mu srdečně zajídalo, a proto se na pět let vzdal se svými přáteli do Polska.

Další vývoj věcí zkomplikovalo několik povážlivých událostí. Na Vratislavovo naléhání svolil biskup Šebif, aby v Olomouci vzniklo moravské biskupství, v jejímž čele stanul sta-

torická chvilke, kdy druhý český král Vladislav II. dostal od císaře Fridricha I. Barbarossy do znaku lva. Kronika takřečeného Dalimila k tomu sděluje, že císař hned potvrdil nové království a dal „černého orla, který štít českých knížat zdobí dodneška, jednoocasým lvem zaměnit, jenž se bíle v rudém poli skví“. Od poloviny 13. století se pak erbovním znakem českého státu stává stříbrný, zlatě korunovaný, dvouocasý lev ve skoku s červeným jazykem v červeném štítě.

Labyrint světa a lusthaus srdce

V DOUBRAVNÍKU, pávabné obci kousek za Tišnovem, žije starý venkovský učitel, pan Leopold Mazač, který je jedním soukromým majitelem prvního vydání Komenského Labyrintu světa z roku 1631. Kniha byla vytištěna v polském Lesně.

Jejím původním majitelem byl písmák Českomoravské vyzodiny, Tomáš Juren. Ten byl po Bílé hoře tajným evangelikem a jeho život byl těžký a smutný jako život člověka, který je schopen za své přesvědčení trpět. Po jeho smrti roku 1827 zdědil Labyrint spolu s dalšími cennými knihami Jurenův syn Ignác. Když zemřel, svobodný a bez potomků, dostaly se knihy i s Labyrintem do školy ve Vítchově, odkud je později získal katolický kněz (ovšem velký ctitel Husa a Komenského) Antonín Životský. U něho byla po smrti své matky vychována Veronika Životská, matka Leopolda Mazače. Ta také po smrti kanovníka Životského roku 1891 knihu získala. Po její smrti zdědil knihu její dosavadní majitel pan Leopold Mazač, kterému bylo již 86 roků.

Osud knihy se mohl naplnit i v poměrně nedávné minulosti. Když se za II. světové války blížila k Doubravnicku fronta, ukrýl Leopold Mazač pečlivě zabalený Labyrint světa do země s dopisem tohoto znění: „Nejdražší věcný poklad, první vydání Komenského Labyrintu světa, ukládám do země v plné víře, že blížící se fronta od Brna nás nezahubí.“ Fronta pana Mazače nezahubila, a tak byl Labyrint světa naporučeně uchován.

Roku 1968 se kniha oděla do krásné kožené vazby, jejímž autorem je umělecký knihař Bohuslav Pleva.

Velmi cenná je Řeč patřící k IX. kapitole, která v prvním vydání nebyla uvaдена (v dalších však již ano) s kterou některý z pozdějších majitelů pečlivě na šesti stranách sepsal a ke knize dal přivázat.

Dnes pan Mazač říká:

„O Labyrint je mnoho zájemců, ale obavy, že by nezůstal národu uchován ve vlasti, jsou zbytečné. Byl bych šťastným českým učitelem, kdybych nezajistil, aby se tento kulturní poklad nestal předmětem nějakého obchodu. Takový osud Labyrintu světa nikdy nesmí stihnout.“

Roy Eldridge verließ der Lebensmut

New York – Nachdem seine Frau vor drei Wochen gestorben war, verlor er allen Lebensmut: Am Sonntag hörte auch das Herz des Jazz-Musikers Roy Eldridge (78) auf zu schlagen. Der Trompeter galt neben Louis Armstrong, bei dem er gelernt hatte,

Dizzy Gillespie und Miles Davis als einer der ganz Großen auf seinem Instrument. Bei uns wurde er durch seine Tourneen mit Benny Goodman und Ella Fitzgerald bekannt. Mit Ella war er auch in Hamburg. „Jazze“ mit ihr auf einer Parkbank (Foto).

Beamte: Erst mit 65 Höchstpension

Bonn – Beamte sollen die Höchstpension – 75 Prozent des letzten Gehaltes – erst bekommen, wenn sie mit 65 Jahren in Ruhestand gehen. So steht es nach BILD-Informationen im CDU/CSU-

Reform-Vorschlag für Pensionen. Bisher gibt es Höchstpension nach 35 Dienstjahren. Nur 10 Prozent der Beamten arbeiten bis 65. Weitere Reform-Vorschläge: ▶ Beamte

sollen bis zum 65. Lebensjahr arbeiten (Ausnahmen: Polizisten, Lokführer). Auch Arbeiter und Angestellte sollen nach der Rentenreform wieder bis 65 arbeiten. ▶ Wenn sich für Arbeiter und Angestellte

die Beiträge für die Rentenkassen erhöhen, sollen die jährlichen Gehaltszuschläge für Beamte um diesen Mehrbetrag gekürzt werden. Ersparrnisse durch die Reformen: 3 Milliarden Mark im Jahr (geo)

O.K.!

Newmans Testament
★ Paul Newman (64) hat seine fünf Töchter geschockt: Er will den Großteil seines Vermögens wohltätigen Organisationen überlassen. 28 Millionen Mark Jahresgewinn aus seiner „Newman's Own“-Lebensmittelpalette gehen schon dieses Jahr an 350 verschiedene karitative Organisationen.

Rychlý růst populace

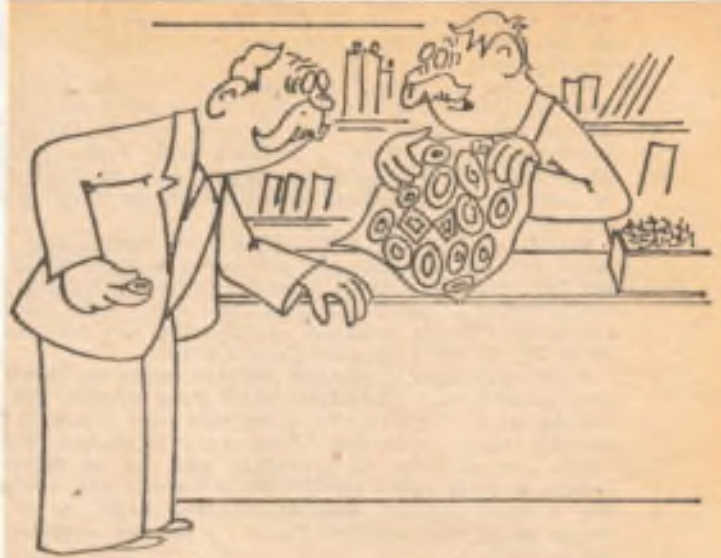
New York: Počet obyvatel naší planety roste rychleji, než se předpokládalo před dvěma lety. Brzy bude na Zemi žít šest miliard lidí a další miliarda přibude do roku 2010. Vyplyvá to ze zprávy světelné v úterý v sídle OSN v New Yorku. Pokud bude zachován nynější populační trend, počet obyvatel Země by se po stu letech měl stabilizovat na deseti miliardách osob, údajná kontrola by však mohla udržet počet obyvatel i na osmi miliardách.

Orgel der Queen dringt durch Mark und Stein

London – Die Pfeiler der Hofkapelle von Königin Elizabeth II auf Schloss Windsor sind von Rissen und Sprüngen durchzogen. Fachleute machten sich auf die Suche nach der Ursache – ohne Erfolg. Wissenschaftler vom Institut für Ton und Vibration der Universität Southampton wurden fündig: Es sind die Töne E, F und G der Orgel. Sie lassen die Pfeiler vibrieren. Nun soll die Kapelle umgebaut werden, damit die Orgel weiter erklingen kann.

■ I v Čechách máme perlorodku! Ide o perlorodku česka, jejíž výskyt je v současné době pozorován jen v několika lokalitách sumavských loků. Tento chráněný zvláštní je nejen na kvalitu vody, ale patří k němu ke svému vývoji ještě i některé přičítá dno a dále pstruha. Přičítá – či spíše především jeho zábrvy – na nichž se usazují a parazitují, glochtole perlorodky.

Auf dieser Karte sehen Sie, wie Sie am besten mit dem FVV zur Bundesgartenschau kommen. Vom Parkplatz am Rebstock fährt ein Pendelbus zum Eingang Prawnheim

Samotné těsnění nemáme, ale můžeme vám nabídnout novinku s 50% slevou... sadu za 130 Kčs.

Brief „beleidigte“ KP-Chef

PRAG, 10. April (dpa). Weil sie einen Brief an den Generalsekretär der tschechoslowakischen KP, Milos Jakes, geschrieben haben, sind am Montag in Prag nach nur kurzer Verhandlung die Schauspielerinnen Vlasta Chramostová und ihre Mitunterzeichnerin Libuse Silhanová zu je drei Monaten Haft mit einer Bewährungszeit von drei Jahren verurteilt worden. Das Gericht sah in dem Brief „einen Angriff auf einen öffentlichen Würdenträger“.

ŠAJSETRÉČR!

Porouchaný parník

Nynější jeruť vody valí se již plným proudem řekám. Nejsem pl. záhy paraplešk. Parník Rudolf popřel vyjel na Víťava a z kóntra byl poudem vrčen lakovan stla a ažerše přistavitě, že bylo nárazem rozřítáno a n parníku by to značné poroucháno jedno lopatkové kofa. Všechny osoby na parníku sekutěny maou strachu i anáš.

Národní Listy 29. 3. 1989

ZAČÁTKY KOMIKA

Filmy s Vlastou Burianem jsou pro svou nepřekonatelnou komiku všeobecně oblíbeny.

Zítřka by se Burian dožil 98 let. Narodil se 8. dubna 1891 v Liberci. Byl synem tamějšího krejčího Antonína Burlana a jeho křestní jméno nebylo Vlasta, ale Josef. Do obecné školy chodil Burian v Liberci a ve druhé polovině 90. let minulého století se s rodiči odstěhoval do Prahy. Byl si Burianovi našli na Žižkově, v tehdejší Riegrově třídě 15. Burianův otec byl nadšený ochotník, zapálený pro divadlo. Proto již v Liberci vodil svého synka do divadla, kde působil, a Josef ještě jako malý chlapec vedle svého otce vystupoval na ochotnickém divadle v dětských rolích. V Praze chodíval Burianovi občas do kabaretu v Riegrových sadech, kde působil komik Václav Srba. Stal se chlapcovým idolem. Po ukončení školy šel Josef Burlan do učení v elektrotechnickém závodě Jeřábkově v Žitné ulici. Jak dlouho tam působil, není známo. Jan Klepetář, který ho dobře znal, zaznamenal, že mladý Burian byl zaměstnán ve Vopálkově obchodě na Perštý-

ně, a také, že v Praze navštěvoval obchodní školu.

Zprávy o některých údobích Burianova mládí se různí. Také ve vyprávěních o Burianových

jevištních počátcích jsou různá. Klepetář, který se zdá být nejlépe v tomto směru informován, píše, že své první angažmá nastoupil Burian v libeřském kabaretu U Deutschů. Jinde se zase uvádí, že Burian působil krátkodobě i na mimopražských ochotnických scénách. Podle Klepetářova popisu přešel Burian od Deutschů do smíchovské Arény. Vystupoval v Národním divadle v Brně, v Městském divadle v Plzni a ve Vinohradském divadle. Tam všude zpíval v operetním souboru a dostával drobné role v činohrách. Na podzim roku 1916. Hašterovou zásluhou, dostal angažmá v kabaretu Kokoko.

Vedle divadla byl pro Buriana velkým koníčkem sport. Vynikl jako cyklista a jako fotbalista. Byl fotbalovým brankářem ve Slavoji, Unionu Žižkov, Viktorii Žižkov a nakonec se stal věrným stoupencem AC Sparty. V 30. letech se stal také členem Slavie, kde založil ze svých starých přátel Burianovu jedničku

Psalí jste o výstavbě sídliště Na vř. Butovice, které je součástí jeho západního Města. Zafitmo by mne, jak bude velké.

Obytný soubor Nové Butovice má mít po dokončení celkem téměř 3720 bytů pro zhruba dvacet tisíc lidí. Náklady dosáhnou částky téměř dvě mld. Kč. Součástí sídliště mají být i nákupní centrum, poliklinika, knihovna, kulturní dům, ale jsou tu už nyní rezervované plochy i pro výstavbu hotelu, obchodního domu atd. V těsném sousedství sídliště je stanice metra Dohledská na trase B, drobná vycpaná přímo uprostřed obytného souboru a začne sloužit za čtyři roky. Až k sídlišti Nové Butovice bude sesahovat i centrální park Jižozápadního Města.

Der FVV bietet Buga-Besuchern ein Kombi-Ticket (12 Mark) an: Damit kann man im gesamten Stadtgebiet auf allen Linien fahren, gleichzeitig ist es Eintrittskarte für die Gartenschau. (Die besten FVV-Verbindungen zur Buga sehen Sie auf unserer Karte.)

JA HRAJ VÝBORNĚ TONIK A VE ZAIL
← ZAVRANĚ AUTA...

Lendl darf auswandern

Die CSSR-Behörden haben dem Welt-ranglisten-Ersten Ivan Lendl die legale Emigration erlaubt. Dies berichtete die offizielle Parteizeitung „Rude Pravo“ in ihrer Montagsausgabe. Lendl habe bereits im letzten Jahr einen Emigranten-Paß mit Beibehaltung der tschechoslowakischen Staatsbürgerschaft beantragt. Dieser Paß werde ihm in den nächsten Tagen ausgestellt, schreibt „Rude Pravo“.

Florenz lehnt Zirkustiere ab

FLORENZ, 11. April (dpa). In Florenz dürfen künftig bei Zirkusveranstaltungen auf öffentlichem Boden keine Tiere mehr auftreten. Dies beschloß am Montagabend das Parlament der Stadt. Die Entscheidung verbietet Veranstaltungen mit gefangengehaltenen Tieren aus Gründen des Tierschutzes.

TO TAM JUVILLO TAKY NEŠKI!

Zahnärzten Pusch vorgeworfen

HAMBURG, 11. April (AP). Die Enquete-Kommission des Bundestages hat den bundesdeutschen Zahnärzten Pusch bescheinigt. In einem bislang unveröffentlichten Gutachten des Gremiums heißt es laut ARD-Magazin „Panorama“ vom Dienstag: „In klinischen Untersuchungen wurden bei 78 Prozent der Einzelkronen und 82 Prozent der Brücken biologisch nicht akzeptable Überhänge und Ausdehnungen bis ins Zahnfleisch gefunden.“

co asi nevíte

Jakub Arbes se narodil na Smíchovské a zůstal mu věrný po celý život. Dělatví, prožité na periférii města, nprostřed bídě proletariátu, upavnilo jeho sociální citění a bylo živnou půdou jeho přístičích sociálních románů. Proto později dovedl tak neochvějně hájit své stanovisko, když byl jako odpovědný redaktor Národních listů mnohokrát souzen. Arbes měl také neobyčejné znalosti z historie, dějiny umění a přírodních věd, z nichž nejvíce ho upoutala lučba. Kromě toho ovládal čtrnáct jazyků, jako svobodomyšlný novinář bojoval proti zpátečnictví, proti sociálnímu a politickému útlaku.

V roce 1862 poznal Arbes Josefinu Rabochovou, dceru soustružníka. Když otec bránil dceři v její známosti, dala

přednost své lásce. Utekla z domova, najala si pokojík v roubeném domku na Novém světě čp. 93, kam za ní Arbes docházel, a živila se šitím. Láska však nezůstala bez následků, a tak Arbes zoufale

mu typickému způsobu života. Dopoledne spal, odpoledne pracoval a až k desáté hodně večerní přicházel mezi své přátele, s nimiž rád chodil na nekonečné toulky Prahou v rušných debatách. Vyčerpávající

OTEC ROMANETA

sháněl jakékoliv místo, aby zabezpečil rodinu. Týden před svatbou se narodila dceruška, avšak brzy zemřela. Rodinné neštěstí připoutalo Arbesa k jeho obětavé «pařmámě», jak jí rád nazýval. Když v roce 1886 zemřel nadaný jedenáctiletý syn Edgar, povzdech si nešťastný otec nad synovým hrobem: »Zde odpočívá poslední Arbes.«

Arbes byl vystaven perzekuci, až v roce 1879 ztratil zaměstnání. Od té doby byl odkázaný jen na nejisté výdělky literáta. Tehdy se naučil své-

boj politický a existenční podlomil jeho zdraví. Musel se podrobit operaci pravého oka a ke konci života již téměř neviděl. Svou slepotu snášel hrdině. Z oblíbené hospůdky, kterou ještě občas navštěvoval, měl do svého bytu ve Švédské ulici čp. 1137 napačítáno přesně 2385 kroků. Cestou dovedl s kýmkoliv hovořit, aniž by se v počtech zmýlil. Tak úžasnou měl paměť do poslední chvíle. Zítra uplynou již tři čtvrtiny století od jeho smrti.

Táňa JELÍNKOVÁ

Kde bydlel Gogol

Na zítřek připadne 180. výročí narození ruského spisovatele a satirika Nikolaje Vasiljeviče Gogola. Mála se ví, že byl i v Praze. Bylo to roku 1845. Bydlel v hotelu U arcivévodky Stěpana na Koňském trhu (dnes Evropa). U modré hvězdy na Příkopě (dnes stojí v tomto místě státní banka), U saského dvora v Hyberborské ulici (na rohu Senovážné, hotel zrušen) a U zlatého anděla v Celetné ulici (dnes OPRH 1). V těchto hotelích bydliveli obyčejně vážení ruzinci.

S granátovým jablkem

V ulici U milosrdných na Starém Městě najdeme v zadní části nemocnice na Františku domovní znamení: granátové jablko nad vchodem do bývalé lékárny toho jména, dříve patřící k nemocnici. Granátové jablko je symbolem zábravého řádu mnišského, založeného někdy v první polovině 16. století v Granadě ve Španělsku. Ti osvětlovali nemocné a nemocnou chudinu, tento znak nosili jako křižovníci erbu ve škapulíři.

Auslandsschulden der Türken sinken

Die Verbindlichkeiten der Türkei im Ausland sind im vergangenen Jahr um nahezu zwei Prozent auf 37,7 Milliarden Dollar gesunken.

Meteorologu vysvětlí mně pokud možno v jedné větě proč jsou klouzačky jen v zimě kdežto skluzy v zimě v létě?

co asi nevíte

Francouzská spisovatelka George Sandová, vl. jm. Anora Dupinová (1804–1875), byla obdivovatelkou našeho husitského hnutí, ale tuto dobu chápala jako sociální hnutí a liší ji nerealisticky. Pramenem k této době byly Dějiny válek husitských od francouzského historika L. Lenfanta. Některé poznatky z tohoto díla použila ve svém románě Consuela, který vyšel roku 1842 v Paříži a v roce 1885 u nás v překladu Žofie Podlipské. Hrdinkou románu je zpěvačka Consuela.

Ve druhé části románu se Consuela na své cestě z Vídne do Berlína zastavuje v Praze. Jde Prahou a za měsíční noci se dostane na Karlův most. Zde vidí sochu sv. Jana Nepomuckého, obklopenou modřicím se klečícím zástupem lidí. Spatřu-

je dvě samostatná místa, jedno se nazývá novým a bylo postaveno císařem Karlem IV. roku 1348, a druhé město má původ v nejdávnější starobylosti.

Tento román tehdy vzbudil v Praze rozruch v literárních

Až po letech se záhada o pobytu Sandové v Praze rozřešila. Byl nalezen její dopis příteli J. H. Schitzerovi, a to již po vydání románu v roce 1844. Sandová píše, že nikdy Prahu neviděla než na vinětece a Če-

Prahu nikdy neviděla

kruzích. Šířily se dohady, kdy Sandová byla v Praze a vůbec v Čechách. Spisovatel, lékař dr. Josef Radomil Čejka, znalec francouzské literatury a přítel B. Němcové, nejdříve tvrdil, že Sandová před napsáním románu byla v Praze a že ji doprovodil. Vznikla polemika mezi Čejkou a literáty. Ti nedovedli pochopit, že by někdo o jejím příjezdu nevěděl. Čejka jim tvrdil, že Sandová přijela na zapřenou a že ji poznal podle fotografie. Nevěřili.

chy znala jen za zeměpisné mapy. Prahu popisovala podle rytiny z titulního listu Lenfantovy knihy Dějiny válek husitských. Později se objevil další dopis z roku 1865, který psala Sandová své překladatelce románů Ž. Podlipské. Sandová zde uvádí, že se snažila pochopit z překladů a vlastní jasnostivosti duši Čech, krásu kraje a hluboko skrytý význam v symbolu kalicha. Neměla však možnost přijet do Prahy.

J. V. Rott a metro

Kdyby ti z našich předků, kteří rozhodovali v minulém století o záležitostech Prahy, byli méně konzervativní, mohlo mít pražské metro za sebou již 120. výročí. Známý pražský obchodník J. V. Rott přednesl totiž městské radě svůj návrh na vybudování podzemní dráhy v Praze již roku 1808; doporučoval v něm využít kanalizační síť.

Druhý návrh vznikl o půl století později, jeho iniciátorem byl ing. V. List, spolu s ing. B. Beladou ho předložil primátorovi 3. prosince 1926 s tím, že předpokládá čtyři trasy vedené v nevelké hloubce pod zemí.

Za čtyři roky na to vypsaly Elektrické podniky hl. m. Pra-

hy soutěž o nejlepší návrh podzemní dráhy pro Prahu. Jedním ze tří vítězných návrhů byl projekt Škodových závodů, který doporučoval tři trasy, vedené přibližně tak, jak je známe dnes. Navíc obsahoval do detailu promyšlenou návaznost povrchové dopravy.

Ani tento projekt nebyl realizován. Před válkou byly vypracovány ještě tři návrhy, ovšem ani jejich uskutečnění se Praha nedočkala; dnem 15. května 1941 nacisté veškeré projekční práce na pražské podzemní dráze zastavili.

OBJEVIL SI GOEBBELS

Schweine ergänzen Kugellager

Die japanische Minebea, größter Kugellager-Produzent der Welt, diversifiziert weiter: Für umgerechnet 28 Millionen Mark will das Unternehmen in Kanada eine Schweinefarm errichten und sich auch mit diesem Projekt an die internationale Spitze setzen. Abgerundet wird die Produktpalette durch Orchideen.

Heidemarie Hatheyer wird 70

ZÜRICH. Die österreichische, jetzt in der Schweiz lebende Schauspielerin Heidemarie Hatheyer wird am Samstag siebenzig Jahre alt. Sie gehörte zum Gründungs-Ensemble des Berliner Staatstheaters und erwarb sich frühen Filmruhm vor allem als „Geierwally“.

Aufgespießt

„Immer wenn diese Regierung von Reform redet, zuckt man unwillkürlich zusammen.“

Außerung des Vorsitzenden der Industriegewerkschaft Druck und Papier, Erwin Fertemann, laut dpa auf dem Gründungskongress der IG Medien in Hamburg.

HÁKLIVÁ OTÁZKA

Čo si taký človek počne, ktorý nemá príjmy bočné.

Jihočeské zelné placky

400 g kysaného nebo marinovaného zeli, 500 g hladké mouky, 150 g sádla bez škvarků, 1 vejce a sůl.

Z mouky, rozpuštěného sádla, pokrájeného zeli, vejce a soli vypracujeme na vále těsto, ze kterého vytvoříme placku asi 3/4 centimetru silnou. Válečkem ji přeneseme na plech a nakrájíme na čtverečky. Pečeme v dobře vyhřáté troubě dorůžova. Podáváme k čaji, vínu i pivu.

Dobrovodské zelné palačinky (Východní Čechy)

200 g hladké mouky, půl litru mléka, 2 vejce, 300 g hlávkového zeli, 50 g slaniny, olej Vitolan, sůl a pepř.

Z mouky, mléka, vajec a špetky soli připravíme řídké palačinkové těsto. Slaninu nakrájíme na drobné kostičky, rozškvaříme, přidáme drobně nakrouhané zeli, sůl, mletý pepř, dusíme doměkka a necháme vychladnout. Pak zeli promícháme do palačinkového těsta a na dobře olejem vymazané pánvi upečeme po obou stranách silnější palačinky. Hotové palačinky klademe na nahřátý talíř a podáváme nesvinuté.

Uhlířina (Kladensko)

4 silnější plátky kynutého nebo houskového knedlíku, 4 velké brambory, 50 g škvarkového sádla, 1 velká cibule, kmín a sůl.

Na kostičky nakrájené knedlíky smícháme s vařenými, na kolečka nakrájenými brambory, opečeme na sádle na osmažené cibuli. Ochutíme před opečením kmínem a podle chuti osolíme. Můžeme též podávat s podušenou zeleninou.

Pučálka (Pošumaví)

250 g hrachu, 100 g škvarků, mletý pepř a sůl.

Přebraný a vypraný hrách dáme do kameninové nebo porcelánové nádoby, zalijeme vodou a nádobu postavíme do teplé trouby nebo na radiátor topení, aby hrách vypučel. Jakmile vzklíčí, scedíme vodu, hrách necháme oschnout a pak jej opražíme. Podáváme mírně opražený, podle chuti osolený s rozehrátými škvarky.

Hrachovec (Sušicko)

250 g hrachu, půl balíčku předvařené rýže, 400 g vepřového žebírka, 2 lžičky sádla, 1 cibule, 3 stroužky česneku, majoránka, kmín a sůl.

Vepřové žebírko nakrájíme a dáme na pánev na sádlo s pokrájenou cibulí a nadrobno nakrájeným česnekem. Osolíme, okmínujeme, podlijeme trochou vody a upečeme. Vařený hrách a předvařenou rýži promícháme s upe-

čenými majoránku, podle chuti ještě osolíme a krátce v mírné horké troubě zapečeme. Podáváme se salátem z kysaného zeli a cibulí.

Hubník (Podkrkonoší)

5 tvrdých housek, šálek sušených hub, 4 lžičky krupice, půl litru mléka, 2 vejce, 5 stroužků česneku, majoránka, sádlo a sůl.

Několik hodin před přípravou pokrmu namočíme sušené houby do mléka. Pak je lehce vymačkáme, povafíme v nezbytně nutném množství vody doměkka a drobně usekáme. Housky nakrájíme, rozmocíme v mléce, přidáme krupici, vejce, česnek utřený se solí, majoránku, usekané houby a vše dobře promícháme. Pak vložíme směs do sádlem vymazaného pekáčku nebo zapékací misky a v horké troubě zapečeme. Místo sádla můžeme použít rostlinný tuk Ceres-soft.

Bramborové šišky (Křivoklátsko)

500 g brambor, 200 g hrubé mouky, 100 g strouhané housky, 50 g másla, 2 vejce a sůl.

Brambory uvaříme ve slupce, oloupeme, prolisujeme, přidáme mouku, vejce, sůl a propracujeme tužší těsto. Pak je nakrájíme na stejné velké kousky a každý kousek vyválíme na šišku. Vaříme v osolené vodě asi 3 minuty. Šišky podáváme s upraženou strouhankou a polijeme rozpuštěným máslem. Vhodným doplňkem je ovocný kompot.

Šumavský „Černý Kuba“

250 g trhaných krapek, 40 g sušených hub, vrchovatá lžička sádla, 1 větší cibule, 4 stroužky česneku, kmín, zázvor, majoránka, sůl a tuk Ceres-soft na vymazání pekáčku.

Přebnané krupky spaříme horkou vodou a slijeme. Pak je zalijeme asi dva prsty nad krupky studenou vodou a povafíme. Do změkklých krapek rozmícháme česnek utřený se solí, drobně usekanou cibulí, majoránku a zázvor. Sušené houby namočíme před přípravou pokrmu alespoň na 3 hodiny do trochy mléka. Nabobtnalé houby lehce vymačkáme, drobně nakrájíme a podusíme s kmínem na sádle. Zapékací misku nebo pekáček vymačkáme sádlem nebo Ceres-softem a vysypeme čerstvou strouhanou houskou. Do pekáčku klademe střídavě silnější vrstvu krapek, slabší vrstvu hub, poslední vrstvu tvoří opět krupky. Zapékáme v předehřáté troubě, až se na povrchu pokrmu vytvoří červená kůrka.

Havířský bramborák (Mostecko)

500 g oloupaných syrových brambor, 250 g kabanosu nebo netučných uzenek, 2 menší cibule, 150 g anglické slaniny, 3 stroužky česneku, 2 vejce,

20 g hladké mouky, mletý pepř, sůl a na vymazání pekáčku Ceres-soft.

Brambory jemně nastrouháme a více než polovinu z nich vyloučené vody slijeme.

K bramborám přidáme na drobné kostičky nakrájenou slaninu, jemně nakrájenou cibuli, česnek utřený se solí, vejce, mouku, sůl, mletý pepř a vše dobře promícháme. Pekáček vymačkáme tukem a vložíme polovinu bramborákové směsi. Tuto vrstvu poklademe kolečky nakrájené uzeniny a salám opět pokryjeme vrstvou bramborákového těsta. Bramborák připravujeme ve velkém pekáči, protože vrstvy bramborového těsta nesmí být příliš vysoké, nejlépe asi dva centimetry. Bramborák zapečeme v předehřáté troubě dočervena a podáváme horký se zeleninovým salátem.

Krupoto se špekáčky (Vamberecko)

300 g krup, 6 špekáčků nebo 3 velké uzenky, 50 g másla, 1 větší cibule, mletý pepř, majoránka a sůl.

Krupy propíchneme horkou vodou a propláchnuté uvaříme v osolené vodě doměkka. Drobně nakrájenou cibuli zpěníme na másle, vložíme na slabší kolečka nakrájenou oloupanou uzeninu, osmahneme a krátce podusíme. K podušeným špekáčkům přidáme uvařené krupky, promícháme, okořeníme pepřem, majoránkou a podle chuti osolíme. Podáváme s kysaným zelím nebo salátem z ředkviček, či ředkvi.

Kapr na mátě (Vodňansko)

Dvě porce kapra (asi 300 g), 10 lístků čerstvé máty peprné, 20 g hladké mouky, 2 lžičky Vitolan – oleje, 100 g smetany, 300 g brambor, citrónová šťáva a sůl.

Očištěné porce kapra osolíme, pokapeme citrónovou šťávou, potřeme jemně rozsekanými lístky máty peprné a necháme asi hodinu odležet. Pak rybu obalíme v mouce a na rozpáleném oleji po obou stranách opečeme. Opečené porce kapra zalijeme smetanou a v mírné horké troubě zapečeme. Podáváme s vařenými, omaštěnými brambory.

Malínská hovézí pečeně (Střední Čechy)

600 g hovézí kýty, 80 g sádla, 40 g slaniny, vývar z kostí nebo z masoxu, mletý pepř, lžička másla, sůl; na nádivku: 150 g másla, 3 lžičky křenu.

Odblaněné maso naklepeme, nožem uděláme do masa otvor na nádivku, maso na povrchu i uvnitř osolíme a opepříme. Otvor v mase naplníme nastrouhaným křenem, rozetřeným s máslem

a zašijeme. Nakrájenou slaninu rozškvaříme, přidáme sádlo a připravené hovézí maso. Nejdříve maso ze všech stran opečeme, pak pekáček s masem vložíme do rozehráté trouby a maso upečeme doměkka. Nejdříve pečeme maso přiklopené, v průběhu pečení poleváme vypečenou šťávou a podle potřeby podléváme vývarem. Měkké maso vyjmeme, ke šťávě přilijeme asi 1/8 litru vývaru, podle chuti ještě osolíme a krátce povafíme. Nakonec šťávu procedíme a zjemníme máslem. Pečené maso nakrájíme na plátky, urovnáme na mísu, polijeme připravenou šťávou a podáváme s bramborovým knedlíkem a hlávkovým salátem.

Valašské kúsky (Severní Morava)

500 g vepřové kýty, 200 g hřibů nebo žampionů, 40 g sádla, 20 g másla, 30 g hladké mouky, sterilovaný nebo čerstvý kopr, ocet, 2 dl kyselá smetana a sůl.

Maso nakrájíme na menší plátky a osolené vložíme do pánve s rozehrátým sádlem. Maso zvolna dusíme v předehřáté troubě. Podušené maso vyjmeme, do šťávy z masa přidáme mouku a připravíme světlou jíšku. Pak přidáme horkou vodu, promícháme a dobře provaříme. Očištěné houby (žampiony též oloupané), nakrájíme na slabší plátky a s jemně nakrájeným koprem podusíme na másle. Ke šťávě přidáme podušené houby, kyselou smetanu, nepatrně dochutíme octem a pouze velmi krátce povafíme. Omáčkou přelijeme podušené maso a podáváme s houskovým knedlíkem.

Vepřové maso po mělnicku

750 g vepřové kýty, 200 g mražených rajčat, 60 g slaniny, 50 g sádla, 30 g hladké mouky, 10 g kaparů (můžeme vynechat), 250 g zeleniny ve sladkokyselém nálevu, 1 sladkokyselá okurka, 1 litr vývaru z masoxu, 1/8 litru přírodního červeného vína a sůl.

Vepřovou kýtu protáhneme po vlákněch nudličkami nakrájené slaniny, osolíme a na sádle na pánvi ze všech stran opečeme dorůžova. Štávu zaprášíme moukou, podlijeme vývarem, červeným vínem, přidáme nakrájená rajčata, odkapanou zeleninu, na plátky nakrájené okurky a usekané kapary. Lehce promícháme a pod pokličkou dusíme za občasného podlévání vývarem doměkka. Měkké maso vyjmeme, nakrájíme přes vlákno na plátky a upravíme na nahřátou mísu. Maso obložíme zeleninou a zeleninu polijeme šťávou. Podáváme s dušenou rýží nebo s knedlíky.

DOBROU CHUŤ VINSUJE REDAKCE DRBANY

Pokrmý maďarské kuchyně

SLEPIČÍ POLÉVKA UJHÁZY

Půlka slepice, 200 g hovězích kostí, 200 g hovězího masa, 200 g kořenové zeleniny (mrkev, celer, petržel), malý kousek kapusty, půlka zelené papriky, 1 rajče nebo lžička rajčatového protlaku, kousek květáku, 1 lžice hrášku nebo fazolových lusků, 1 čerstvá houba (nebo 1 lžička sušených hub), mletá sladká paprika, 2 papře, 50 g pochoutkových nudlí, petrželka, sůl

Očištěnou slepici nakrájíme na čtyři kousky, přidáme maso a kosti, dva litry studené vody, osolíme, uvedeme do varu a pomalu uvaříme téměř doměkka. Poté přidáme očištěnou zeleninu, houbu (nebo předem namočené sušené houby) a koření. Jakmile maso změkne, polévku procedíme, část tuku odstraníme, do polévky přidáme zvlášť uvařené, ocezené a studenou vodou propíchnuté nudle, vykostěné a pokrájené slepičí maso, část drobně pokrájené zeleniny a usekanou petrželku. Hovězí maso podáváme zvlášť.

KUŘECÍ PERKELT

1 malá kuře nebo 1 kg kuřete s kostmi, 60 g slaniny, 1 malá cibule, mletá sladká paprika, vývar z kostí (nebo z masoxu), játra z 1 kuřete

Opláchnuté kuře rozkrojíme na 8–12 kousků a osušíme je. Slaninu pokrájíme na kostičky, rozškvaříme, přidáme jemně nastrohanou cibuli, osmažíme ji dozlatova, zasympeme paprikou a necháme ji zpěnit. Ihned přidáme kuřecí kousky, sůl a minutu je opékáme. Zalijeme dvěma lžicemi vývaru a pod pokličkou dusíme doměkka. Při dušení obracíme, je-li třeba, podlijeme ještě dvěma lžicemi vývaru. K téměř měkkým kouskům kuřete přidáme drobně pokrájená játra a dusíme, až maso i játra změknou.

MASOVÝ TOKÁN

250 g roštěnce, 250 g vepřového ramínka bez kostí, 20 g sádla, 2 dl smetany, 1 dl bílého vína, 1 cibule, mletá sladká paprika, sůl

Jemně nastrohanou cibuli zpěníme na sádle, přidáme roštěnec nakrájený přes viákna na nudličky, posypeme paprikou, osolíme a dusíme do vysmahnutí šťávy. Poté maso podlijeme vínem a dusíme. Asi za půl hodiny přidáme vepřové ramínko nakrájené na hranolky a dusíme, až maso změkne; podle potřeby je podlijeme několika lžicemi vody. Měkké maso podlijeme smetanou.

LANGOŠE

400 g hladké mouky, 250 g vařených brambor, sůl, 1 lžička cukru, 15 g droždí, 3 lžice mléka, tuk na smažení

Cukr rozmícháme s droždím, přidáme vlažné mléko a tři lžice mouky, zamícháme a necháme kynout na teplém místě. Vařené oloupané brambory prolisujeme do misky, přidáme prosátou mouku, sůl a trochu vlažné vody, vykynuté kvásek a zaděláme středně tuhé těsto. Necháme je vykynout na teplém místě, potom jej rozkrájíme na pomoučeném válu na tenký plát, nakrájíme jej na kousky a necháme opět chvilku kynout. Nakynuté langoše usmažíme prudce po obou stranách na rozehřátém tuku a podáváme teplé.

TARHONÉ (těstovinové strouhání) 250 g těstovinového strouhání, 40 g sádla, kousek cibule, mletá sladká paprika, sůl, 1/2 l vody

Těstovinové strouhání vložíme do kastrolku na rozehřáté sádlo a na plotýnce (bez přímého ohně) nebo v troubě je opražíme do světle růžova, vmícháme drobně pokrájenou cibuli, lehce ji osmahneme, vše zasympeme mletou paprikou, rychle zamícháme a hned zalijeme vařící vodou. Tarhoné osolíme, zamícháme a dusíme v troubě, až změkne.

Připravíme-li těstovinové strouhání doma z nudlového těsta, budou tarhoné lepší než z koupeného strouhání.

UZ NE MAĎARSKY:

Drožděná polévka s kapáním

1/2 l vody, 50 g kořenové zeleniny, 20 g droždí, 20 g cibule, 20 g másla, sůl, petrželka. Na kapání: půl vejce, 20 g hrubé mouky, 1 lžice mléka, sůl. — Kapání: Mléko, vejce, mouku a sůl rozmícháme na řídké těstíčko, které lijeme do vařící polévky.

Drobně nakrájenou cibuli a zeleninu zpěníme na tuku, přidáme rozdrobené droždí a opražíme. Zalijeme vodou a povaříme. Do vařící polévky přes vidličku lijeme kapání a ještě 5 minut povaříme. Do hotové polévky přidáme usekanou petrželku.

Mozečková polévka

100 g mozečku, 30 g rostlinného tuku, 30 g hladké mouky, 2 dl mléka, kmín, petrželka, sůl, žemle.

Z větší části tuku a hladké mouky připravíme světlou jíšku, zředíme ji vodou a dobře provaříme. Mozeček zalijeme horkou vodou a necháme 20 minut máčet. Pak jej odblaníme, rozsekáme a osmažíme na části tuku. Povařenou jíšku přecedíme, přidáme mléko, mozeček, sůl a přivedeme do varu. Hotovou polévku sympeme jemně usekanou petrželkou a osmaženými hranolkami nakrájené žemle.

Koprová polévka s vejcem

2 dl kysané smetany, 400 g brambor, 4 vejce, 1 lžice hladké mouky, 2 dl mléka, 20 g másla nebo rostlinného tuku, kopr, sůl.

Brambory oloupeme, nakrájíme na kostičky a s kmínem vaříme v osolené vodě. K poloměkkým bramborám přilijeme mléko s rozmíchanou moukou a dobře povaříme. Nakonec do polévky přidáme kysanou smetanu, sekaný kopr, natvrdo vařená vejce a již nevaříme.

Sekané bifteky na žampionech

300 g mletého masa, 60 g žemlovky, 1/2 dl mléka, menší cibule, vejce, sůl, 30 g oleje. Omáčka: 100 g žampionů, 4 lžice rajčatového protlaku, 10 g hladké mouky, 40 g másla nebo rostlinného tuku, citrónová šťáva, petrželka, sůl.

Do mletého masa přidáme jemně nakrájenou cibuli, vejce, sůl, předem v mléce namočenou žemlovku a vše dobře promícháme. Z masové hmoty děláme tenké placičky, které po obou stranách opékáme na oleji. Osmažíme mouku, zalijeme vodou, přidáme drobně nakrájené žampiony předem podušené na máse, krátce povaříme a osolíme. Přidáme rajčatový protlak, citrónovou šťávu, rozmícháme, vložíme bifteky a krátce povaříme. Sympeme sekanou petrželkou.

Kuřecí játra na smetaně

300 g kuřecích jater, 1 cibule, 2 lžice oleje, lžička hladké mouky, sůl, 1/4 l kysané smetany.

Na oleji zpěníme jemně sekanou cibuli, přidáme kuřecí játra a osmahneme. Asi po

10 minutách zalijeme kysanou smetanou rozmíchanou s moukou, osolíme a povaříme. Podáváme s dušenou rýží.

Skopové kotlety s fazolkami

300 g skopového hřbetu, 250 g fazolek, 30 g rostlinného tuku, malá cibule, 1 dl kysané smetany, 1 lžice hladké mouky, sůl.

Ze skopového hřbetu si připravíme kotlety, jemně je naklepáme, po stranách nařízeme a osolíme. Drobně nakrájenou cibuli zpěníme na tuku, přidáme kotlety a po obou stranách dorůžova opečeme. Podlijeme trochou horké vody a dusíme doměkka. Při dušení podléváme malým množstvím vody. Měkké kotlety vyjme, šťávu zahustíme moukou rozmíchanou ve smetaně a dobře provaříme. Kotlety vložíme zpět, vmícháme fazolky sterilované nebo čerstvé, předem ovařené, a krátce povaříme.

Slaná krupicová kaše

50 g krupice, 1/2 l mléka, 20 g másla, cibule.

Vařící mléko osolíme, přidáme kousek másla, za stálého míchání sympeme krupici a povaříme. Kaši podáváme s osmaženou cibulkou, sázeným vejcem a hlávkovým salátem.

Zeleninové krokety

300 g kořenové zeleniny, 30 g rostlinného tuku nebo másla, 30 g hladké mouky, 1 natvrdo vařené vejce, 1/8 l mléka, půl vejce, strouhanka, sůl, olej na smažení.

V malém množství vody udušíme očištěnou zeleninu, necháme ji odkapat a pak nakrájíme na malé kostičky, stejně tak nakrájíme vejce. Z tuku a mouky připravíme světlou jíšku, zředíme mlékem, osolíme a uvaříme hustou omáčku. Vmícháme připravenou zeleninu, vejce, osolíme a necháme vychladnout. Ze směsi tvoříme krokety, obalíme je v rozležaném vejci, strouhance a smažíme v rozpáleném tuku.

Livance

300 g polohrubé mouky, asi dva a půl dl mléka, 2 vejce, 20 g droždí, sůl, 30 g cukru, tuk na opékání livanců, džem, 1 bílý jogurt.

Do části vlažného mléka s cukrem rozdrobíme droždí a necháme chvíli kynout. Potom přidáme vejce, sůl, mouku a zbytek mléka. Necháme na teplém místě nakynout a v livanečnicku pečeme livance. Teplé sympeme skořicí s cukrem nebo potřeme džemem a zdobíme jogurtem.

Omelety se špenátem

2 vejce, 2 lžice mléka, sůl, olej, dušený špenát.

Vejce rozšleháme s mlékem a solí a upečeme dvě omelety. Půlku každé omelety potřeme horkým špenátem a přehneme.

Tvarohové taštičky

400 g vařených strouhaných brambor, 120 g hrubé mouky, 1 vejce, sůl, strouhanka, cukr na posypání, máslo na maštění. Nádivka: 200 g měkkého tvarohu, 30 g cukru, 1 vejce, rozinky.

Den předem ve slupce uvařené a oloupané brambory nastroháme, přidáme mouku, sůl a vejce. Vypracujeme těsto, které vyválíme na 5 mm silný plát. Nakrájíme čtverečky, na každý dáme kousek připravené tvarohové nádivky, přeložíme na důlky a okraje dobře stlačíme. Taštičky vaříme v osolené vodě asi 3–4 minuty. Hotové sympeme cukrem a na máse osmaženou strouhankou.

Žemlový smaženec

4 žemle, 1/3 l mléka, 60 g cukru, 4 vejce, citrónová kůra, máslo na pečení, skořicový

V pravo otvorená výstava knižních vydání pekáčů i původních rukopisů Hrabalových děl. Expozice doplněná četnými dokumentárními fotografiami a grafickými listy jeho přátel portrét do kůže sruba.

K životnímu jubileu Bohumila Hrabala

(čtk): K letošnému životnímu jubileu spisovatele zasloužilého umělce B. Hrabala byla věřera v knihovně knižní kultura památníka národních písemnictví

Kdy byly kapy uvedeny do prodeje, přestalo knižní už 200 tisíc lidí, hned po prvním použití vzrazařová jřka.

ASI 1/4.000.000 ROTHILE...

Skupina vědců a pekingského Ústavu pro studium tradiční medicíny vypracovala recepturu na zvláštní snižující. Vše kapy do nosu. Tvoří je vřtačky z 36 různých bylin. Testy prokázaly účinnost tohoto léku z 95 procent. Prý od chvíle.

cukr nebo ovocná šťáva.

Ostrouhaná žemle nakrájíme na plátky, zalijeme mlékem a necháme nasáknout. Potom je rozmícháme, přidáme vejce, cukr, citrónovou kůru. Na pánev rozehejeme máslo, dáme tenkou vrstvu těsta a pečeme. Když je těsto zespodu pečené, roztrháme je na kousky, obrátíme a dopečeme. Podáváme pocukrovaně s ovocem nebo ovocnou šťávou.

Citrónová pěna

1 vejce, šťáva z poloviny citrónu, 1 lžice cukru.

Žloutek třeme s cukrem a citrónovou šťávou do zhoustnutí, potom lehce vmícháme sníh z bílku. Podáváme s piškotem.

Mramorová bábovka

3 vejce, 100 g tuku, 150 g cukru, asi 1/8 l mléka, 250 g polohrubé mouky, půl prášku do pečiva, vanilkový cukr.

Máslo třeme s cukrem a žloutky, střídavě přidáváme mouku s mlékem, nakonec sníh z bílků a trochu mouky smíchané s práškem do pečiva. Třetinu těsta odebereme a smícháme se lžicí kakaa, rozmíchaného v trošce vody. Bábovkou formu dobře vymažeme tukem a vysypeme moukou, vlijeme polovinu světlého těsta, potom tmavé a nakonec zbytek světlého těsta. Pečeme ve vyhřáté troubě.

SEKANÁ PEČENĚ NA VÍNĚ

500 g masa (hovězí a vepřové), 1 plátek žemlovky, 1 vejce, 1 lžice sójové mouky, 1 cibule, 2 stroužky česneku, sůl, 1 lžice vegety, 1 lžice sádla, 1,5 dl bílého vína

Maso jemně umeleme s namočenou a vymačkanou žemlovkou, promícháme s vejcem, sójovou moukou, jemně nakrájenou cibulí, česnekem utřeným se solí, kořením. Z hmoty uděláme šišku, vložíme ji na rozehřáté sádlo, podlijeme trochou vína a za občasného přelévání vypečenou šťávou a zbylým vínem upečeme. Sekanou podáváme s bramborovou kaší a salátem z čerstvé zeleniny.

Žebrácké vepřové kotlety

4 vepřové kotlety, 3 lžice oleje, 2 střední cibule, 1 lžička mleté sladké papriky, 5 stroužků česneku, 3 lžice hořčice, 2 dl bílého vína, 150 g ementálu.

Jednotlivé kotlety naklepeme na okrajích a u kosti nařizneme, aby se nekroutily, osolíme a posypeme sladkou mletou paprikou. Na části rozehřátého oleje je po obou stranách zprudka dozlatova opečeme. Na zbytku oleje osmahneme nadrobno pokrájenou cibuli, kterou přidáme k opečeným kotletám. Vše podlijeme částí bílého vína a pomalu dusíme na mírném plameni. Podle potřeby kotlety občas obrátíme a podléváme dalším vínem. Ke konci dušení přidáme nasekaný česnek. Potom šťávu vysmahneme na tuk. Každou kotletu na talíři potřeme hořčicí a posypeme strouhaným ementálem.

Pikantní kotlety podle uzenáře Václava

4 vyšší vepřové kotlety, hladká mouka na poprášení, 4 nožičky párků, 3 lžice oleje, 4 plátky šunky, 4 kyselé okurky, pepř, sůl.

Kotlety naklepeme, po okrajích a u kosti nařizneme, osolíme, opepříme a lehce poprášíme moukou. Na rozehřátém oleji kotlety po obou stranách zprudka opečeme dozlatova a dále dopečeme doměkka na mírném ohni. V polovině pečení přidáme jednotlivé nožky párků na konci do kříže prořiznuté, plátky šunky a společně dopečeme s kotletami. Jako přílohu podáváme opečený brambor. Na talíře klademe kotlety na opečené brambory, na každou položíme plátek šunky a půlku páruku. Jednotlivé porce přelijeme vypečenou šťávou a ozdobíme do vějířku nakrájenou kyselou okurkou.

Putimská žebírka

600 g žebírek, sůl, 1 párek, 1 sladkokyselá okurka, 1 lžice hladké mouky, 50 g sádla, 2 cibule.

Opraná žebírka nařizneme, do řezu vložíme podélně rozkrojený párek, sladkokyselou okurku a upevníme párátky. Vše osolíme a na zpěněné cibuli prudce opečeme. Podlijeme vodou a doměkka dusíme. Maso vyjmeme, do tuku vysmahneme šťávu, zaprášíme moukou a zlehka osmahneme. Opět zalijeme vodou, povaříme a přecedíme. Nakonec žebírka vykostíme, zbavíme párátek a naporcujeme. Přelité šťávou podáváme s bramborovým knedlíkem.

Diplomatické plátky

4 větší vepřové plátky, 4 menší telecí plátky, 60 g šunky, pepř, sůl, 60 g másla, 1 cibule, kousek celeru, mrkve, petržele, 2 lžičky hladké mouky.

Dobře rozklepané vepřové plátky osolíme a opepříme. Stejně připravíme i telecí plátky, které položíme na polovinu vepřového plátku, spolu s plátkem šunky. Volnou polovinu vepřového plátku přehneme přes šunku a zachytíme párátky. Na másle zpěníme cibulku a zeleninu a přidáme připravené maso. Podlijeme a dusíme doměkka. Hotové maso vyjmeme, šťávu vydušujeme, zaprášíme moukou, osmahneme, rozředíme a povaříme. Podáváme s knedlíkem.

Staročeská vepřová pečeně na zázvoru

600 g vepřové pečeně, 2 cibule, 40 g sádla, zázvor, sůl, kmín.

Očištěnou vepřovou pečení osolíme, potřeme mletým zázvorem a posypeme kmínem. Cibuli nakrájíme na kolečka a spolu s pečením položíme na sádlo. Pečeme doměkka za stálého přelévání šťávou a podlévání vodou. Upečené maso vyjmeme a vysmahnutím připravíme přírodní šťávu. Jako přílohu podáváme houskový nebo bramborový knedlík.

Debrecínská vepřová plec

600 g vepřové libové plece bez kosti, 2 párky, 4 lžice oleje, 1 větší cibule, 2 lžice rajčatového protlaku, 1 lžice hladké mouky, sůl.

Vepřovou plec opláchneme a protkneme párkem. Osolíme a prudce opečeme na rozehřátém oleji po všech stranách. K masu přidáme na plátky pokrájenou cibuli, podlijeme vařící vodou a pečeme doměkka. Při pečení přeléváme maso šťávou a podléváme horkou vodou. Pak maso vyjmeme, šťávu vydušíme do tuku, zaprášíme moukou, osmahneme, zalijeme teplou vodou a rozšleháme. Přidáme rajčatový protlak a povaříme. Šťávu přecedíme, přidáme na kolečka nakrájený párek, prohřejeme, případně dosolíme. Podáváme s houskovým knedlíkem.

Vepřová kýta na víně

500 g vepřové kýty, stroužek česneku, 1 menší cibule, kousek mrkve a celeru, mletá paprika, sůl, 1 lžice hladké mouky, 1 dl bílého vína, 2 lžice sádla.

Vepřovou kýtu jemně naklepeme a protkneme klínky česneku a mrkve. Osolíme, na sádle v tlakovém hrnci opečeme po všech stranách. Pak ji vyjmeme, na sádle osmažíme nadrobno pokrájenou cibuli, mrkev a celer, vmícháme mouku, osmažíme ji dorůžova. Potom přidáme mletou papriku, osolíme, zalijeme vínem a 1 dl vody, přidáme pečené maso a dusíme půl hodiny. Měkké maso vyjmeme, pokrájíme na plátky, šťávu přecedíme a zeleninu do ní prolisujeme. Podáváme s dušenou rýží a zeleninovým salátem.

Československo – Vatikán

Va dnech 10.–21. dubna byla v Československu delegace Vatikánu vedená apoštolským nunciem se zvláštním posláním, arcibiskupem F. Colasuonnem. Vatikánští činitelé jednali s vládní delegací ČSSR vedenou náměstkem ministra V. Janků, ředitelem sekretariátu vlády ČSSR pro věci církevní. Navštívili některé diecéze a katolické bohoslovecké fakulty. Na závěr jejího pobytu v Československu delegaci přijal místopředseda federální vlády M. Lúčan.

Vatikánská delegace čs. stranu informovala, že papež Jan Pavel II. bude v listopadu tohoto roku v bazilice sv. Petra v Římě svatořečit Anežku Přemyslovnu. Jak uvádí zpráva ČTK, čs. strana označila tuto zprávu za pozitivní projev vůči našemu lidu. V průběhu rozhovoru se obě strany shodly na potřebě dospět k řádnému a plnému obsazení biskupských stolic.

Po skončení rozhovorů V. Janků odpověděl na otázky novinářů. V odpovědi na dotaz LD ke kanonizaci Anežky Přemyslovny mj. řekl: „Anežka Přemyslovna je důstojnou dcerou přemyslovského královského rodu. Po své smrti byla považována za jakousi jeho patronku a již tehdy Eliška Přemyslovna

předpokládá, že kanonizace v Římě se zúčastní i duchovní a věřící z ČSSR.

postojů v zahraničí neuspěl.“ Ředitel Sekretariátu vlády ČSSR pro věci církevní

navrhovala její svatořečení. Po ní se pokoušel o kanonizaci či alespoň blahřečení sám císař Karel IV., avšak ani on za tehdejších

**VAŘÍME
PODLE
BABIČEK**

Vepřové řízky v omeletách

4 vepřové řízky, 40 g másla, 1 lžice drobně usekané petrželky nebo 2 lžice strouhaného křenu, olej, pepř, sůl. Omelety: 4 vejce, 4 lžice mléka, olej, sůl.

Změklé máslo rozetřeme s petrželkou nebo strouhaným křenem a necháme v chladničce ztuhnout. Vejce rozšleháme s mlékem a solí, připravíme 4 menší tenké omelety a přeložíme je na talíře. Naklepané vepřové řízky po obvodu několikrát nařizneme, osolíme, opepříme a po obou stranách rychle opečeme. Potom je položíme na omelety, poklademe ochuceným máslem, okraje omelet přehneme přes maso a hned podáváme. Jako přílohu volíme vařené nebo opečené brambory a zeleninový salát.

Hladká polévka

5 dl mléka, 80 g hladké mouky, sůl, žloutek.

Mouku rozkverláme v mléce a vlijeme asi do 1½ l vroucí vody. Osolíme, rozmícháme a povaříme. Do hotové polévky můžeme vmíchat žloutek. Polévku podáváme s chlebem nebo vařenými brambory.

Kmínová polévka

1 litr vody, cibule, špetka papriky, sůl, ½ lžičky kmínu, 40 g sádla, 50 g mouky.

Cibuli oloupeme, drobně nakrájíme a s tlučeným kmínem a špetkou papriky osmažíme na tuku a zaprášíme moukou. Zalijeme vodou, osolíme a řádně povaříme. Podáváme s osmaženou žemlí nebo vařenými brambory.

Couračka

1 litr kyselého mléka, 20 g hladké mouky, 250 g kyselého zelí, dva brambory.

Kyselé mléko dáme vařit s rozkverlanou moukou. Pak přidáme vařené kyselé zelí i s vodou, ve které se vařilo. Nakonec vmícháme nakrájené vařené brambory.

Kucmouch s krupkami

500 g brambor, 100 g trhaných krupek, 2 střední cibule, 60 g sádla, 2,5 dl mléka, česnek, majoránka, sůl.

Brambory oloupeme a uvaříme v osolené vodě. Měkké brambory scedíme a s horkým mlékem vymícháme hladkou kaši. Krupky předem zvlášť uvaříme v osolené vodě, měkké scedíme, na cedniku propláchneme teplou vodou a necháme okapat. Promícháme s bramborovou kaší a okořeníme třemi stroužky třešňového česneku a rozemnutou majoránkou. Podáváme s osmaženou cibulkou.

Sekaná pečeně s hrachem

500 g mletého vepřového a hovězího masa, 200 g hrachu, 50 g slaniny, menší cibule, 1 vejce, 2 stroužky česneku, sůl, pepř, sádlo na vymazání pekáče.

Mleté maso smícháme s nakrájenou cibulí, vařeným, prolisovaným hrachem, třešňovým česnekem, pepřem, solí a vše spojíme vejcem. Dáme do vymazaného pekáče a pečeme ve vyhřáté troubě.

Drůbky s majoránkovými knedlíčky

1 drůbky, cibule, kořenová zelenina, 30 g másla, 1 lžice mouky, sůl. Knedlíčky: 3 rohlíky, ½ l mléka, 1 vejce, 1 lžice sádla, lžička majoránky, strouhanka.

Drůbky uvaříme ve slané vodě spolu s kořenovou zeleninou a cibulí, kterou předem osmažíme. Z másla a mouky si připravíme jíšku, drůbky zahustíme a dobře povaříme. Rohlíky na knedlíčky nakrájíme na drobné kostky a polijeme teplým mlékem a horkým sádlem. Promícháme a necháme vychladnout. Pak přidáme vejce, špetku soli, rozemnutou majoránku a podle potřeby strouhanku. Tvoříme menší knedlíčky a zaváříme do slané vody. Opatrně je vybereme a k drůbkům podáváme zvlášť, pokapeme máslem.

Zelné placky

250 g dušeného zelí, 100 g vepřových škvarků, 300–400 g mouky, sůl.

Zaděláme tužší těsto z pokrájeného zeli, umletých škvarků a mouky se solí. Vytváříme asi 4 mm silný plát a vykrájíme placičky. Pečeme na plechu v troubě.

Pražná krupice

120 g krupice, sůl, 60 g tuku.

Krupici pražíme asi pět minut v rozpáleném tuku. Pilně mícháme, aby stejnoměrně zžloutla. Pak osolíme a po lžících přidáváme horkou vodu, aby nabobtnala. Vodu přidáváme opatrně, jinak by se tvořily žmolky. Kaši podáváme jako příkrm nebo samostatně s osmaženou cibulkou k salátu.

Vaječná bába

3 dl mléka, 4 vejce, 2 lžice hladké mouky, sůl, máslo na pekáček, cukr na sypání, mletá skořice.

V mléce rozkverláme vejce, přidáme mouku a špetku soli. Těstíčko vlijeme na dobře vymazaný pekáček a v teplé troubě pečeme po jedné straně. Pak rozdělíme na čtyři díly, obrátíme a pečeme na druhé straně. Pečené sypeme skořicí nebo potřebné připraveným tvarohem a stočíme.

Uhlířina

600 g brambor, 150 g polohrubé mouky, kmín, sůl, 120 g cibule, 60 g sádla.

Brambory oloupeme, pokrájíme a vaříme ve větším množství vody s kmínem a solí. Mouku rozmícháme se špetkou soli a vodou na nepřilíhající husté těsto. Lžičkou odkrajujeme z těsta nočky a zaváříme je k bramborám chvíli před dovařením. Když jsou brambory a nočky měkké, slijeme přebytečnou vodu a oboje promastíme kouskem sádla. Cibuli nakrájíme, zpěníme na zbylém sádle a sypeme noky a brambory na talíři.

Jablkové knedlíčky

300 g hrubé mouky, 1 vejce, 15 g droždí, lžička cukru, mléko, sůl, jablka, skořice, tvaroh a cukr na posypání, máslo na omaštění.

Do mísy prosijeme mouku, přidáme vejce, špetku soli a připraveným kváskem zaděláme těsto. Na teplém místě necháme vykynout a pak na pomoučeném vále rozdělíme těsto na stejné kousky. Do každého zabalíme ¼ jablka a necháme kynout. Potom zaváříme do vařící vody a podle velikosti knedlíků vaříme asi deset minut. Uvařené knedlíky vyndáme, každý lehce natrháme, aby vyšla pára. Na talíři sypeme skořicí nebo tvarohem s cukrem a mastíme máslem.

Karásky

600 g hladké mouky, 30 g droždí, sůl, mléko podle potřeby, mák, mouka na vál.

Droždí rozdrobíme do mouky, osolíme a vlažným mlékem zaděláme nepřilíhající tuhé těsto. Vykynuté rozválíme na pomoučeném vále a rozdělíme na kousky. Z každého uděláme váleček a vždy po třech spleteme do tvaru delších housek. Dáme na pomastěný plech a sypeme solí a celým mákem. Pečeme v předehřáté troubě.

Kaše z kopřiv

400 g mladých kopřiv, 1 dl mléka, 2 vejce, 40 g másla, sůl, 1 lžice hladké mouky.

Listy mladých kopřiv omyjeme a posekáme. Rozpustíme tuk, kopřivy na něm zpění-

me, zasypeme moukou a osmažíme. Potom zalijeme mlékem s rozšlehanými vejci a za stálého míchání krátce podusíme, až vejce ztuhnou.

Bramborové lívance

500 g vařených brambor, 300 g hrubé mouky, 70 g cukru, 3 vejce, mléko podle potřeby, sůl, tuk na opékání, cukr, skořice.

Vařené brambory nastrouháme a smícháme s moukou, cukrem, žloutky a špetkou soli. Přidáme tolik mléka, aby těsto bylo husté asi jako na kynuté lívance. Nakonec lehce vmícháme ušlehaný sníh z bílků. Na pánvi rozpálíme tuk a lívance opékáme po obou stranách. Pečené sypeme cukrem se skořicí.

PREMIÉRY A VERNISÁŽE

Premiéry a vernisáže

Lodičky plují mořem sekta

Hřnem se vícháni na masáže

Vyprchalého intelektu

Vernisáže a premiéry —

Navenek jsme si každý ujem

A jenom v sobě redispéry

Odvážně druhé kritizujem

Premiéry a vernisáže

Bonmot je zákon! Jiný není

Až se nám někdy z toho zdá že

Otevřenost je na zavřčení

H. Siebenschlein: 100

V dubnu letošního roku si česká germanistika připomíná narození svého čelného představitele poválečného období univ. prof. Huga Siebenschleina (nar. 6. 4. 1889 ve Strážnici). Do Prahy přichází již definitivně v r. 1928 a od r. 1930 je jeho život spjat s působením na pražské Karlově univerzitě.

H. Siebenschlein pracoval paralelně v oblasti literárněvědné a v oblasti metodicko-pedagogické. Oba tyto proudy jeho odborné činnosti jsou těsně propojeny jak v rovině literární, tak jazykové.

Z dlouhé řady literárních tvůrců, kteří poutali zájem Huga Siebenschleina, zůstávají na předních místech Goethe a H. Heine. K nim přistupují zejména Th. Mann a Fr. Kafka.

Také učitelská a osvětová činnost H. Siebenschleina začíná už v meziválečném období. Jako středoškolský profesor pořádá přednášky pro veřejnost a píše odborné články. Na ně navazuje tvorbou učebnic a edicí školní čteny Deutsche Lektüre. Vhodnými ukázkami otevírá nejen studentům přístup k hodnotám. Vedle této řady se záhy objevuje obdobná edice české literatury Kytice. Pro studenty vydává v roce 1958 Stručné dějiny německé literatury, obohacené ukázkami z děl.

Bytostný zájem H. Siebenschleina o soužití a vzájemné ovlivňování německé a české oblasti dokládá též konfrontace obou jazyků a kultur v čtyřsvazkovém Příručím německo-českém slovníku vydaném v letech 1936–1948, který dosáhl uznání jako trvalá hodnota i za hranicemi našeho státu. Výrazná postava české germanistiky prof. Hugo Siebenschlein opustil své uzavřené dílo v prosinci 1971.

Panda v Praze

(hk): Pouhý měsíc trvala rekonstrukce, během níž se prodejna lovné obuvi v Kozí ulici v Praze změnila ve specializovanou prodejnu obuvi z ČR. V Pandě, jak se nová prodejna nazývá, by Obchod obuvi chtěl prezentovat celou řadu sortimentu: dámské obuvi dámské, pánské i dětské. Zákazníky zaujmou zejména především roztomilé dětské botičky i sportovní plátněná obuv, která zejména v dámském sortimentu nepostrádá ani atraktivní barevnost. Počítá se s dalším rozšířením počtu dovážených vzorů a do budoucna patrně i s obohacením sortimentu a čínskou koženou galanterií. Obchod obuvi společně s PZO Exica otevřením této prodejny, jediné svého druhu v ČSSR, dokázal i značnou průzračnost: celá myšlenka totiž vznikla teprve v lednu letošního roku. Nakoupiť do Pandy můžete pětjut od pondělí do pátku od 8.00 do 18.30 hod.

TOMÁŠI, JENE!! BAŤO!!!

VLTAVĚ

Rackové jsou vůbec taškáři. U Jiráskova mostu se nechají unášet proudem a vozí se přes hranu jezu, vzletnou teprve před kypící vodou a znovu se vracejí několik metrů nad jez. Nebo se honí s havraní. Zpočátku se zdálo, že se zase jedná o nějaký boj o dobré sousto, jež si etičtí havran nesl někam do ústraní. Ale několikrát jsem sledovala havraní hejno, které ráno přeletovalo od Vyšehradu směrem k Petřínu a odpoledne zpátky od Petřína k Vyšehradu. Pokud bylo právě ve vzduchu i hejno racků, často se strhla nonička, při níž „babu“ měl chvíli racek a chvíli havran. Jednotlivé dvojice si tak několik minut hrály ve vzduchu a předváděly své letecké umění, havraní v něm za racky nijak nezaostávali. Jinak než jako „hru“ či povyražení si jejich počínání vysvětlit nedovedu.

Mezi racky chechtavými, jejichž početná hejna se v Praze pravidelně zdržují teprve asi od dvacátých let, je občas možné zahlédnout většího racího zatoulance — racka bouňního nebo ještě většího racka stříbřitého. Většinou jde o mladé ptáky, kteří ještě nemají peří dospělých jedinců, a proto není snadné je rozlišit. Jsou plašší než chechtaví bratřanci a nezučastňují se jejich halasných šarvátek při krmení ve vzduchu. Spíš někde opatrně poklovávají do leklé ryby, nebo raději plavou uprostřed řeky.

Potápivé kachny zastupují na Vltavě polák velký a polák chocholačka. Početné hejno těchto krásných ptáků každoročně pluje u Smetanova muzea nad jezem u Karlova mostu. Zvláště černé chocholačky s ostře ohraničenými bílými boky a chocholkou na hlavě působí velmi elegantně. Dokonale sladěné barvy poláka velkého: šedá, rezavá a černá — nezůstávají ovšem o nic pozadu. Řeč je o samcích, samice vzhledem k svým mateřským povinnostem musí mít naopak šat co nejméně nápadný. Potravu obou druhů tvoří hlavně měkkýši, mlži, drobné rybky a hmyz, méně už strava rostlinná. V Praze se při přezimování žijí výhradně plži okružankami a bahenkami.

Zastavení poštovního styku s Libanonem ohlazuje federální ministerstvo dopravy. Čs. poštovní správa nemá v současné době možnost vypravovat jakékoliv zásilky do Libanonu pozemní ani leteckou cestou, přímo ani s použitím tranzitních služeb ostatních poštovních správ.

Nad Karlovým mostem lze při troše štěstí zahlédnout i vzácnější hosty — například rzohlávku rudozobou, úhlednou kachničku se sytě červeným zobákem a výrazně kulatou zlatě hnědou hlavou. Není vyloučeno, že si jen na chvíli odletěla z trojské zoologické zahrady, ale může to být i protahující jedinec.

Zcela jiným způsobem života žije slípka zelenonohá, velká asi jako koroptev, tmavě zbarvená, s červeným čelním štítkem. Je velmi opatrná a pohybuje se skrytě v pobřežním prostoru stojatých vltavských ramen, kdo ji zahlédne, bezpečně ji pozná podle trhavých pohybů zvednutého bílého ocásku.

V Praze je možné spatřit i naši nejmenší potápku — potápku malou. Je tmavě hnědá s rezavým krkem a nezkušený pozorovatel si asi pomyslí, kde se tady to kachňátko bere. V posledních letech jsem pozorovala jen jediný pár vždy v lednu. Ale ještě v polovině sedmdesátých let se tu na podzim objevovalo hejno až dvacet kusů a lovilo nad jezem u Jiráskova mostu.

Značnou část denního programu vodního ptactva zabírá péče o peří — pro ně životně důležitá. Dokonalou izolaci těla může zajistit jedině peří, které dokonale odpuzuje vodu, a vodní ptáci si je pečlivě mastí roztrášením mastných výměšků ze žlázy pod ocasem. Tyto párové kostrční žlázy vyměšují velmi složitou směs mastných kyselin, vosků a vyšších alkoholů a složení výměšku je typické pro jednotlivé řady vodních ptáků. Jsou však i ptáci — jako třeba volavka —, kteří žlázy nemají a mastné sekrety nahradil pudr, který se tvoří rozpadem zvláštních per na bříše nebo zádech. Při koupeli se hladina kolem nich často doslova pudrem pokryje.

Ten, kdo nechodí s očima zabodnutýma do země a občas i zvedne hlavu, může zahlédnout i přelétající volavky popelavé, jsou velké jako čáp, ale v letu mají svůj dlouhý krk složený do tvaru písmene S — na rozdíl od čápa, jenž má při letu krk natažený dopředu.

A tak v samém středu velkoměsta — od Podolí ke Karlovu mostu — uvidí bystrý pozorovatel i od podzimu do jara devět deset druhů z velké rodiny vodního ptactva.

JINDRA MALINOVÁ

Snímky Oldřich Malina

● V bývalém koncentračním táboře Mauthausenu bylo v neděli pietní shromáždění ke 44. výročí jeho osvobození.

● Nová společenská organizace. Hnutí zelených byla ustavena v Moskvě. Za hlavní cíl své činnosti organizace považuje ochranu životního prostředí. „Zelení“ budou rovněž bojovat proti spotřebitelskému vztahu k přírodě a byrokratickému přístupu k řešení ekologických problémů.

..A CO TAKHLE
„ČS. ZELENNÁ CHADTA JSŮM“?

KRÁLOVNA KUCHYNĚ

„Prosím vás, obyčejná cibule“ řekne mnohdy z nás; ale je cibule skutečně tak obyčejnou zeleninou? Sloupneme-li jejích sedm slupek, najdeme pod nimi nejenom 90 % vody, ale i cenné bílkoviny, vitamíny. 100 g cibule obsahuje 175 mg kalia, 31 mg vápníku, 1,4 mg zinku, 42 mg fosforu a eterické oleje. V cibuli přítomné fytoncidy ničí škodlivé mikroby; slizy a pektiny působí zase dobře i při některých střevních chorobách.

Neměli bychom se tedy cibuli vyhýbat, ale spíše se jí naučit chuťně připravovat a podrobněji se s ní seznámit.

Jarní cibulky, zvané také natové, mají jemně aróma a přidáváme je syrové do různých salátů, zdobíme jimi svačtinové chleby, můžeme je připravovat i jako chřest, a dusíme-li je, tedy jenom krátce. **Červená cibule** je jemný druh cibule, kterou můžeme rovněž jíst zasyrová. Svou krásnou červenou barvu ozdobi každý pokrm. **Drobná, perličková cibule:** Tento druh, na rozdíl od ostatních, toliko oloupáme a používáme v celku. Perličková cibule se zvláště dobře hodí k nakládání.

Bílá cibule mají jemně aróma **zlatavé kuchyňské cibule** mají naproti tomu ostrou až kořeněnou chuť. Na rozdíl od nich patří cibule **šalotky** k nejjemnějšímu druhu cibule vůbec. S šalotkami připravujeme jemně omáčky a rybními náplněmi, pak k tomu účelu vybereme **velké**, tzv. **zeleninové cibule**, které mají jemnou a sladkou chuť.

TIP pro ty, které cibule nadýmá: Zkusme oloupanou nakrájenou cibuli spářit na sítku vařící vodou. Ztratí tím zpravidla svou útočnost. Po okapání použijeme cibuli podle zvyklosti. Osvědčilo se také oloupanou a nakrájenou cibuli podusit na tuhu, a po vychlazení ji uložit alespoň na několik hodin do mrazničky. Ještě nerozmrazenou cibuli přidáváme do horkých polívků. Její ostrost se zmrazením otupí.

Dušená cibule s mrkví

250 g malých cibulek, 1 kg mrkve, 1–2 lžíce sádla, 1 bobkový list, tymián, 1 hřebíček, 250 g vařeného uzeného bůčku, pepř, cukr, 2 lžičce neslazeného kondenzovaného mléka.

Mrkev očistíme, opereme a nakrájíme na kolečka. Cibuli oloupáme a nakrájíme na čtvrtky. V kastrólu (nejlépe se silným dnem) rozpustíme sádlo a obojí zeleninu krátce osmahneme, přidáme koření, plamen zmírníme a přiklopíme pokličkou 15 minut dusíme. Uzený bůček nakrájíme na plátky a přidáme je spolu s mletým pepřem k zelenině. Na malém ohni (státě přiklopíme), asi 15–20 minut dusíme. Měkkou zeleninu zalijeme kondenzovaným mlékem, promícháme a hned podáváme. Dušená cibule s mrkví dobře chutná s bramborovou kaší.

Pikantní příloha s červenou cibulí

750 g červené cibule, 50 g moučkového cukru, 60 g másla, 3 snítky čerstvého nebo špetka sušeného rozmarýnu, 4 bobkové listy, 125 ml červeného vína, sůl, mletý pepř, 2 lžičky octa (nejlépe vinného). Cibuli šetrně oloupáme tak, aby ještě zůstala červená, a nakrájíme ji na malé osminky. Na pánvi rozpustíme cukr, přidáme maslo a za stálého míchání svaříme karamel. Vložíme nakrájenou cibuli a promícháme, aby se cibule obalila. Přidáme rozmarýn a bobkové listy a po troškách zalijeme vínem. Pak ochutíme solemi, pepřem a octem. Přiklopíme pokličkou na velmi malém ohni (nejlépe úsporče) 15 minut dusíme. Konec udané doby sejmeme pokličku a tekutinu částečně odpaříme. Tato cibulová příloha se výborně hodí ke zvěřině.

Rubínovo cibulové maso

500 g cibule, 1 kg zadního hovězího masa, 50 g másla, 2 dl vývaru (i z kostky), 2 dl smetany ke šlehaní 33 %, 1 lžíce hladké moučky, sladká mletá paprika, rozmarýn, stroužek česneku, sůl.

Na másle zpěníme nadrobno nakrájenou cibuli, přidáme koření, špetku sladké mleté papriky, dušený rozmarýn, stroužek podrobený česneku, a vše společně krátce podusíme. Omytá a osušená masa nakrájíme na proužky, a na druhé pánvi je ze všech stran krátce opečeme, pak je přiložíme k cibuli, kastrol přiklopíme a na malém ohni dusíme. Občas zalijeme horkým vývarem. Ve smetaně rozkvedláme mouku a přilijeme ji k měkkému masu. Krátce povaríme a hned podáváme. Dobře chutná s brambory nebo dušenou rýží.

Cibulové maso po berlínsku

1 kg cibule, 800 g jehněčího masa, 1 lžička kmínu, 1 a 1/2 lžíce hladké mouky, 1 lžíce silnějšího vývaru, mletý pepř, sůl.

Oloupanou cibuli nakrájíme na kolečka, maso na kostky. Obojí vložíme do hrnce a zalijeme vodou. Přivedeme k varu, sejmeme pěnu, přidáme koření a pomalu vaříme na malém ohni, až je maso měkké. Pak přidáme v troše studeného vývaru rozmíchanou mouku a vaříme, dokud obsah nezhoustne.

Vepřové panenky po srbsku

250 g cibule, 500 g vepřových panenek, tuk Ceres soft nebo Deliko, sladká mletá paprika, 2 stroužky česneku, sůl.

Z panenky nakrájíme 4 silnější medailonky. Důkladně je potřeme uťřeným česnekem, paprikou a sůlí. Na rozehrátém tuku je po obou stranách propečeme. Měkké medailonky položíme na předehřáté talíře a povrch masa silně posypeme nadrobno nakrájenou cibulí.

Cibulová majonéza

6 malých cibulek (nejlépe šalotek), 2 lžice strouhanky, 2 žloutky, 200 ml rostlinného oleje, trochu vody, 1–2 lžice citrónové šťavy, sůl.

Strouhanku navlhčíme vlažnou vodou a tekutinu, která se nevstřebala, sceďíme. Cibuli najemno nastrouháme, dáme do misky a smícháme s vřikou strouhanou. Za stálého míchání po částech přidáváme žloutky, a po nich, stále míchaje, po kapkách olej. Hotovou majonézu ochutíme citrónovou šťavou a sůlí.

Salát z perličkové cibule

1 malá lahvička nakládaných cibulek, 2 větší sladkokyselé okurky, 3 lžice rostlinného oleje, 1 lžíce octa, 1 lžička nadrobno nakrájené petrželky, 2 lžičky čerstvého nebo nakládaného kopru, několik listů hlávkového salátu.

Cibulky vyjme z nálevu a necháme je okapat. Okurky nakrájí-

me na jemná kolečka. Obojí smícháme s olejem, octem a bylinkami. Podáváme na listech hlávkového salátu.

Čočkový salát s cibulí

250 g cibule, 200 g čočky, 2 lžičky nadrobno nakrájené petrželky, 1 lžíce octa, 1 lžíce citrónové šťavy, 3 lžice rostlinného oleje, mletý pepř, sůl.

Čočku uvaříme doméčka. Ocezenou, ještě horkou posypeme nadrobno nakrájenou cibulí a petrželkou, ochutíme pepřem, sůlí, octem, citrónovou šťavou a olejem. Dobře promícháme, vychladíme a podáváme.

Cibulový toast

(Zákusek k pivu)

10 středně velkých cibulí, 8 plátků toastového chleba, 150 g syra na strouhání, 6–8 lžic majonky, kmín.

Z toastového chleba odřízeme kůrku, plátky potřeme majonkou a na ni rozprostřeme na tenká kolečka nakrájenou cibuli. Cibuli ještě potřeme zbylou majonkou a více silně zasypane strouhaným sýrem i kmínem. Toasty položíme na plech a v předehřáté horké troubě dozlatava zapečeme. Ihned podáváme.

25 Milionen Opel Rüsselheim – Bei Opel in Rüsselheim ist der 25millionste Pkw vom Band gelaufen – ein Omega.

Dallas, wie es wirklich ist

DALLAS, 21. Februar (AFP). Die Stelle, an der der Mörder von US-Präsident John F. Kennedy auf sein Opfer wartete, ist am Montagabend als Museum eingeweiht worden. Der mutmaßliche Attentäter Lee Harvey Oswald hatte sich am 22. November 1963 in Dallas (Texas) im sechsten Stock eines Lagers für Schulbücher hinter Bücherkisten versteckt an einem Fenster postiert. Der Raum wurde wieder so eingerichtet, wie ihn Oswald hergerichtet hatte. Der Zugang zum Standort des Schützen wird durch eine Glasscheibe blockiert, doch der Besucher kann von den übrigen Fenstern des Raumes fast den gleichen Blick auf die Elm Street werfen, auf der Kennedy erschossen wurde. Dokumente und Filme über John F. Kennedy wurden ebenfalls angeschafft. Die Museumsleiter erwarten 500 000 Besucher im Jahr. Die Familie Kennedy hatte es abgelehnt, daß das Mörder-Versteck zum Museum gemacht wird. Auch in Dallas ist es heftig umstritten.

Čtenářky se ptají

Tantokrát na to, jak upécl tzv. rakvíčky. Na trhu se konečně to a tam objevují plechové trojlitka, a tak jsme našli v kuchyňce J. Sandtnerové tento předpis a vyzkoušeli jej.

VANDLIČKY SE SLEHAČKOU: 150 g moučkového cukru, 4 žloutky, několik kapek citrónové šťavy. Pokud ta budete všechno šlehat ručně, je uvedeno, se po dobu půl hodiny. Ale protože většinou máme šlehač, bude se žloutků, cukru a trochy citrónové šťavy hustá pána lámět se chvíli. Trojlitka vymažeme rozpustěným máslem, počkáme, až na stěnách trochu ztuhne a pak do trojlitky žloutkou opatrně klademe žlutkovou pěnu – jen asi do výše jedné její třetiny. Vložíme je do předehřáté trouby, jakmile nabudou, neboli „naskočí“, troubu velmi zmírníme a dopékáme či spíše dosoušíme. (Upřímně řečeno, v plynové troubě se mi to zrovna nepovedlo. I když jsem mezi dvěma trouby vložila starý nůž a mála ji tedy polootevřenou, rakvíčky neboil vandlíčky guky. Ale nevadilo to, závedu jsem zakryla šlehačkou.) Má-li některá čtenářka lepší návod, uvítáme jej, a otiškneme. (hš)

Dacia na 3,6 litru

V Rumunsku začal v únoru prodej nového malolitrážního automobilu DACIA 500. Je to čtyřmístný, dvoudvřevý vůz připomínající vzhledem Italský Fiat Uno. Zadní sedadla jsou pohyblivá, což umožňuje zvětšit zavazadlový prostor. Dvoudvřevý, vzduchem chlazený motor je umístěn vpředu. Objem všech je 499 cm³, max. rychlost 106 km/h, rychlostní skok je pětistupňová. Spotřeba benzínu při rychlosti 60 km/h je podle údajů výrobce 3,6 litru na 100 km, při rychlosti 80 km/h a v městském provozu 4,9 litru na 100 km. Cena je v Rumunsku stanovena na 48 000 lei, tj. zhruba 60 proc. ceny dalších na rumunském trhu dostupných vozů Dacia 1310 a 1420 nebo Oldit. Průměrné čekací doba na auto činí v Rumunsku tři až čtyři roky.

BERLIN, 23. Februar. Sexuelle Gewalt in der Ehe ist in der DDR strafbar. Darauf hat jetzt der Staatsanwalt beim Generalstaatsanwalt der DDR, Dieter Plath, in einem Gerichtsbericht hingewiesen. In der monatlich erscheinenden Jugendzeitschrift „Neues Leben“, die der staatliche DDR-Jugendverband FDJ herausgibt, wird der Fall einer Vergewaltigung einer Frau eine Woche nach ihrer Scheidung abgehandelt. Dabei wurde in der Gerichtsverhandlung erörtert, ob die Frau „in der Ehe auch geschlagen oder schon einmal mit Gewalt zum Geschlechtsverkehr gezwungen wurde“.

ZIMNÍ JÍDELNÍČEK

V zimě obvykle sestavujeme jídelníček z pokrmů energeticky vydatnějších. Pokud máme dostatek pohybu a nesedíme jen doma u kamen, můžeme si dovolit je připravovat. Vracíme se k jídlům, která se vařila dřív a byla oblíbená. Využívaly se v nich různé kuchyňské zbytky potravin, které se tak při přípravě nového pokrmu mohly dobře zužitkovat. Ani v zimních měsících nezapomínáme na zeleninu, přestože není dostatek čerstvé. Pokud je to možné, používáme jak zeleninu sterilovanou, tak i zmrazenou.

Panáďlová polévka (využíváme zbytek bílého pečiva)

1 l vody, 2 mrkve, 1/8 kusu celeru, 1/2 kostky masoxu, 2–3 tvrdé rohlíky nebo žemle, 1/4 l kávové smetany, 1 žloutek, 1 lžice másla nebo Juna 2, sůl, muškátový květ, čerstvá nebo sušená zelená nať pažitky, petrželky nebo libečku.

Do vody dáme dobře očištěnou mrkev i celer v celku, přidáme pečivo i masox a vaříme. Když je zelenina měkká, vše rozmixujeme, přidáme v smetaně rozšlehaný žloutek, ochutíme solí a muškátovým květem. Doplníme nadrobno nakrájenou zelenou natí (může být sušená) a tukem — zdravější je rostlinný tuk.

Luštěniny

Měly by se také častěji objevovat v jídelníčku. Můžeme je připravovat ve více obměnách.

Čočka se zeleninou a klobásou

150–200 g čočky, 250 g zmrazené míchání zeleniny — jarní nebo pražská směs, 200 g klobásy, 50 g slaniny, 1 větší cibule, sůl, česnek.

Čočku přebereme, dobře propláchneme a dáme hned vařit. Když začíná měknout, přidáme k ní zmrazenou zeleninu a na silnější plátky nakrájenou klobásu a společně dovaříme doměkka. Pak nakrájíme nadrobno slaninu. Rozškvaříme ji, osmažíme na ni oloupanou, nakrájenou cibuli a přidáme k měkké čočce. Teprve potom osolíme a dochutíme nastrohaným česnekem. Podáváme se zelným salátem.

Salát z kysaného zelí s jablky, mrkví a křenem

1/2 sklenice sterilovaného kysaného zelí,

2 jablka, 1 větší mrkev, křen, sůl, ocet, cukr.
Ze zelí ocedíme nálev, ale nevylejeme ho. Zelí překrájíme nadrobno, dáme do misky a přidáme oloupaná, nastrohaná jablka, mrkev a pečlivě očištěný, nastrohaný křen. Pak salát promícháme, doplníme slitým nálevem ze zelí a teprve je-li třeba, podle chuti přidáme sůl, ocet, případně i cukr. Rozdělíme do misek a hned podáváme.

Skopové maso

Je biologicky stejně hodnotné jako ostatní masa. Před přípravou je zbavujeme zbytečného povrchového loje, který by nepříznivě ovlivnil chuť pokrmu; maso tak má nižší obsah tuku, a proto bychom je měli do našeho jídelníčku častěji zařazovat.

Skopové maso na cibuli a česneku v tlakovém hrnci

600–800 g vykostěného skopového masa, sůl, pepř, 6 lžic oleje, 300 g cibule, 4–6 stroužků česneku.

Omyté maso zbavené veškerého loje nakrájíme na kostky nebo plátky. Plátky můžeme naklepat. Na oleji osmažíme oloupanou, na plátky nakrájenou cibuli. Během smažení přidáme oloupaný a nastrohaný česnek a společně dosmažíme. Na tento základ vložíme maso, promícháme, krátce osmažíme tak, aby se cibule nepřipálila, zalijeme vodou, hrnec uzavřeme a maso upravujeme doměkka. Doba úpravy je různá podle stáří zvířete a použité části masa. Pokrm nemusíme zahušťovat, je příjemně zahoustlý cibulí. Podáváme s brambory nebo s rýží.

Skopové maso na oreganu a rajčatovém protlaku

4 lžice tuku Vita plus nebo oleje, 2 větší cibule, 600–800 g vykostěného skopového masa, asi lžička oreganu, sůl, 2 lžice hladké mouky, 4 plné lžice rajčatového protlaku, 1/2 kostky masoxu — česnek.

Na tuku zpěníme oloupanou, nadrobno nakrájenou cibuli, vložíme na ni vykostěné, veškerého loje zbavené maso, nakrájené na kostky nebo plátky — plátky naklepáváme, aby rychleji změkly. Osolíme, posypeme oreganem a poprášíme moukou již v hrnci, mouku zamícháme i do základu z cibule tak, aby se neudělaly žmolky. Dobře promícháme zalijeme protlakem a znovu dobře promícháme. Pak teprve zalijeme malým množstvím vody, aby maso bylo zakryté,

a doplníme masoxem. Hrnec uzavřeme poklicí a upravujeme doměkka — doba je závislá na stáří zvířete a použité části masa. K této úpravě se nejlépe hodí těstoviny nebo opět rýže.

Poznámka: Česnek můžeme a nemusíme přidávat — je však typický při italských úpravách a ke skopovému masu se vždy hodí.

Těstoviny s masem z konzervy

200 g fliček, vřetenek, nudlí apod., sůl, 2 lžice Hery, 1 cibule, 1/2 konzervy hovězího masa ve vlastní šťávě, 1/4 l mléka nebo kávové smetany, 1–2 vejce, 100 g tvrdého sýra, Vegeta.

Těstoviny uvaříme dle návodu na obalu. Mezitím na tuku osmažíme nadrobno nakrájenou cibuli, přidáme k ní maso z konzervy i se šťávou a promícháme. Měkké těstoviny jen scedíme, promícháme s masem — můžeme dochutit některou z Veget — speciál, kari nebo paprikovou — a rozetřeme do tukem vymazaného pekáčku. Zalijeme mlékem s rozšlehaným vejcem a povrch posypeme strouhaným sýrem. Podáváme se zeleninovým salátem.

Zadělávané fazolky kari s houskovými knedličky

1 sklenice nebo konzerva sterilovaných fazolek, 2 lžice Hery, 1 cibule, 2 lžice hladké mouky, sůl, kari koření, 1/2 l kávové smetany, 1/2 kostky slepičích bujónů, sušená nebo čerstvá zelená nať.

Na tuku necháme zpění oloupanou, nakrájenou cibuli. Zasypeme ji moukou, upravíme světlou zásmáčku a hned v ní promícháme kari koření. Zalijeme nálevem z fazolek a dobře provaříme i se smetanou. Pro lepší chuť přidáme ještě slepičí bujón. Promícháme i čerstvou nakrájenou nebo drcenou sušenou zelenou nať. Pak již jen doplníme fazolkami a zamícháme zvlášť připravené a uvařené houskové knedličky.

Houskové knedličky

1/2 l strouhanky, 1 vejce, 1/8 l mléka, 100 g slaniny nebo uzeného bůčku, sůl, 2 lžice petrželky.

Do misky dáme strouhanku, vejce, mléko a předem nakrájenou a rozškvařenou slaninu nebo uzený bůček i s tukem, sůl a hodně nadrobno nakrájenou petrželku — může být i sušená. Je-li hmota příliš hustá, přidáme ještě trochu mléka, dobře promícháme a na prkénku tvarujeme knedličky. Zaváříme je do vařící osolené vody. Vaříme asi 5 minut a hned je ocedíme a zamícháme k fazolkám. Tento druh knedličků můžeme podávat i k jiným úpravám zeleniny nebo k masu.

Saláty z červené řepy

Hodí se k mnoha pokrmům. Připravujeme je z dobře očištěné řepy, kterou vaříme v tlakovém hrnci, pak ji oloupeme a krájíme ozdobným nožem na kostičky nebo nudličky. Můžeme i hrubě nastrohat. Ochucujeme marinádou svařenou z vody, soli, cukru a octa. Typickou chuť získáme povaze ním s fenylem. Pokud použijeme hotový, koupěný sterilovaný salát z červené řepy, můžeme ho doma doplnit strouhanými jablky (i se slupkou), nastrohaným celerem, vitamínově ho zhodnotíme přidáním nastrohaného křenu. Pro nás neobvyklá, ale chuťově velmi zajímavá varianta: Do hotového salátu z červené řepy zamícháme na jednu porci vždy 1–2 lžice klikvy, brusinek nebo rybízu v podobě kompotu nebo také džemu.

Horava do USA

KLADNO [lv]: Přestože kladenský trenér Bohumil Prošek se na tiskové konferenci po utkání Kladno–Slovan k odchodu Hořavy do kanadsko-americké NHL nechtěl vyjadřovat s tím, že celá věc je předčasná, sám Milošlav Hořava uvedl: „Všechny náležitosti mám vyřízeny, k cestě do USA mám souhlas a v sobotu bych měl odletět. Čekám už jen na letenku.“

Anonym usvědčen

[čtk]: Příslušníci Správy SNB hlavního města Prahy a Středočeského kraje včera ve 14 h vypátrali, dopadli a usvědčili pachatele anonymní telefonické výhrůžky podané ve středu 15. února 1989 v 0.50 h na tiskovou linku 158, že týž den „v 7.45 h na stanici pražského metra Muzeum vybuchne nálož“. Pachatelem tohoto činu, který naplňuje skutkovou podstatu paragrafu 199 trestního zákona, je 38letý, za majetkovou a násilnou trestnou činnost vícekrát odsouzený topič n. p. Lášilva Petr Novohradský, přebodněm bydlícím v Praze 4. Jako motiv činu v první výpovědi uvedl, že jím chtěl vyjádřit svůj negativní vztah k Bezpečnosti a provést její akceschopnost. Ke svému činu se plně doznal. Na základě anonymní výhrůžky byly bezpečnostní orgány v součinnosti s pracovníky pražských Dopravních podniků nuceny přistoupit ve středu 15. února k nezbytným opatřením. Nutná výluka způsobila rovněž mnoho nepříjemností Pražanům s dopravou do zaměstnání a škol. Podle vyjádření představitelů Správy SNB hlavního města Prahy a Středočeského kraje byla přijata taková opatření, která vztářejí předpoklad pro odhalení dalších pachatelů podobných trestných činů. Vyšetřovatel OS SNB Praha 10 vnesl na P. Novohradského obvinění ve smyslu paragrafu 199 trestního zákona a podal návrh obvodnímu prokurátorovi na uvalení vyšetřovací vazby. Přesný motiv činu a případné další okolnosti, které k němu vedly, jsou předmětem dalšího vyšetřování.

Jeden z hostů ve vlnárně si si objednal vínný střík, druhý u vedlejšího stolu pivo. Po půl hodině přinesl číšník pivo a postavil ho před prvního hosta.
„Ale, pane vrchní, já jsem si objednal střík...“
„No, snad to není taková práce předsednout si...“

Pragoinvest má obchodní spojení s partnery ve více než 30 nesocialistických zemích. Do Asie, Afriky a Latinské Ameriky odcházejí čs. diesel-agregáty, pojízdné kompresory, lodní motory značí mj. ve Španělsku, Řecku, na Kypru, ale i v Brazílii, kde se uplatňují v povodí Amazonky.

PRAHA LÁKÁ I ŽALUJE

„Již staří Čechové...“ Ano. Tak by mohl tento článek začít. A pokračovat „...bývali národem lidumilným a veskrze pohostinným. Milovali své sličné hlavní město, vzdělávali a velebili je a neváhali se o jeho krásy podělit s těmi, kteří si takovou podívanou přáli a zasloužili.“ — Ale co dnes? Kde je pýcha Pražanů nad městem, „jehož sláva hvězd se dotýká“, když jeho půvab a malebnost nechají zapadat vrstvami prachu a obehnat trouchnivějící lešením?

Kam se poděla vlastenecká hrdost, když nechají chátrat proslulé město na sever od Alp, postavené z vápna a kamení, město bohaté, věhlasné i štědré (jak je už v 10. století popsal arabskožidovský cestovatel Ibráhím ibn Jákúb ve své obšírné zprávě o Praze).

Odebírají mu zeleň a panelovou fortifikací zaničují jeho spanilost. Z někdejších vztahů Pražanů k Praze a Prahy k cizincům zůstala — myslím — jen jakás takás vzpomínka na někdejší samozřejmě pohostinnost.

CO SKÝTÁ NAŠE METROPOLE?

Odmyslím-li samozřejmě, to jest nádherné dědictví stavitelů a umělců, zahradníků i urbanistů, králů a řemeslníků, filozofů či kupců, dědiců, kterému se po léta do Prahy jezdí obdivovat milióny návštěvníků z celého světa, zbývá pomyslet i na nabídku, která tu s vrchu vzpomenuť kulturní pasivu pro oči, uši a srdce neodmyslitelně doprovází: nabídku odpovědi a stravování.

Poslední léta se po této stránce Praha nemohla chlubit výraznou kvalitou, ba ani dostatečným množstvím, alespoň pokud se říká ubytovacích kapacit. Jednoduše řečeno návštěvník, který do našeho hlavního města zavítá neplánovaně nebo neorganizovaně, má jen malhou naději na ubytování. A to je, zvláště pro turisty, klíčující často západní země, nepochopitelné, a pro nás Čechy trochu zahanbující a hodně ztrátové. Ovšem stejný problém, ne-li větší, je samozřejmě i a ubytování návštěvníků z naší republiky, kteří by chtěli přijet do Prahy jen na krátký výlet nebo na dovolenou. Možná, že mají ještě menší šanci nalézt tu nocleh — a ne za horečné ceny — než turisti ze zahraničí; ti jsou v hotelech vítanějšími hosty, neboť se jim započítává ke stanovené částce ještě značná výsoká přírůžka. (Jaké štěstí, že se nám nendovůdčí stejným způsobem.)

Nabídka a poptávka, tradice a skutečnost té naší české pohostinnosti gastronomické jsou však také ve velkém rozporu. Ty tam jsou doby, kdy se v Praze každý — od formana po baronku, od císaře po vojáka — dobře a levně najde. Kdy malostranské a staroměstské hospody nebo kaffiny na dálku lákaly svými rozmanitými vůněmi, a pověstí o jejich kvalitě, o vězlosti a účtě k hostům se rozléhaly daleko za hranice města, ba i království nebo republiky a přemáhovily se až v legendy, jež si nic nezadaly s pravdou o divokém tvrdě toho dobrozděného města. „Praha (...) vždy a všude (...) představovala osobu první, vždy a odevždy hleděly na ni kraje ostatní; ona pak stála vždy holoiva k radě a pomoci, ona stáhla slávu a bláznost národa.“ (I. K. Tyl)

NA TOM PRAŽSKÉM MOSTĚ

Ale taky po obou březích Vltavy a v meandrech uliček mezi domy a paláci korzují neustále lidé. Někteří dennodenně — na nákupy, do zaměstnání, do divadla... Jiní se však dívají i nad výlohy, častěji se pozastavují a s pláňky města ověřují vyznačená, doporučená a turisticky zajímavá místa. Čekají sponžité, vrčí kamery. A my jsme hrdí, že máme co ukazovat, že se líbíme, že dojíždíme; zvláště když svítí slunce a Praha kvete a voní, až srdce uesá. Za všechny ty nádherné pohledy se ovšem sypou do

mnoha pokladniček valuty. Čím tvrdší, tím lepší. Nakonec proč ne? Obchod je obchod, ať je uzavírán v Paříži nebo v Benátkách či v Moskvě. Ale troufou si tvrdit, že je na světě jen málo historických památek, které by se dokázaly před solventními turisti převlékat z roucha do rou-

cha tak, aby přitom ztratily svůj původní účel, svůj půvab, pro který jsou právě vyhledávány. A pokud takové jsou, pak nejspíš u nás, v Praze, ze které se pozvolna vytratilo osobité kouzlo velkoměsta malých rozměrů, ale zato však velkého významu a slavnou minulostí, jehož znakový koloret by si dnes návštěvníci chtěli zaznamenat na videa a do mikrofónů tak, jako v New Yorku nebo v Tokiu nebo v Paříži...

JENŽE

Jenže Praha na svůj nenapodobitelný koloret jaksi zapomněla. A neváhá poskytovat mnohé „bonbónky“ ve prospěch dobře placených devizových hostů, obchodníků, makléřů. Já vím, že je výhodné (a možná i nezbytné) najmout si pro některé rekonstrukce nebo stavby nových objektů dobře zavedené zahraniční firmy; že takové transakce vítají obě strany z hlediska ekonomického. Jinak by je asi solva uzavíraly; jinak by byl asi solva přestavován Palace hotel, jinak by se asi neuvažovalo o rekonstrukci Sovových mlýnů na Kampě pro ubytovací účely, nebo hotelu Evropa na Václavském náměstí... Jinak by asi pomalu docházely, mnohé hotely i budovy, přitažlivé nejen svým dosavadním půvabem, ale i dávnou a dobrou pověstí. Jenže — jak je známo — každá mince má dvě strany. A o té druhé se chci právě zmínit.

Tím, že budeme v centru Prahy nabízet přílivězděckové hotely, budeme na ně samozřejmě vázat i extrasolventní a exoranárodní hosty. Ti budou za své peníze požadovat extra služby jako například dopravu vlastním autem až před hotel, přepychové, komfortní ubytování hodné člověka z konce dvacátého století, a tak dále. Jenže to všechno si vyžádá velké základy do našich starověkých domů a paláců, umoudy se budou muset obětovat i románské a gotické základy budov. Znovi do nenávratna čtené architektonické prvky nebo celé umělecky hodnotné domy. Klenoty solva vyvážitelné jakoukoliv měnou.

Téměř ilustračním příkladem by mohl sloužit nejnovější projekt, připravovaný v útvaru hlavního architektů města Prahy s pracovním názvem Hotelový areál na Malé Straně, který však zatím není znám jinak než v hrubých obrysech. Jenže i tak je velmi zneklidňující:

MALÁ STRANA K MĀNĪ, zn. JEN SOLVENTNĪM

Tím solventním je občan Austrálie. Přijel do Prahy, viděl a zájmal, neboť génius loci mu přivodil nápad opírat svým kontem Lázeňskou ulici, kousek Mostecké, obydlencou část Čertovky, nepatrná z Velkopřevorského náměstí. Seskou ulici nevyji-

maje. A nejméně 10 domů v tomto areálu (soukromých i nájemních) přestavět na hotely s kapacitou zhruba 200 lůžek. Co na to řeknou lidé, kteří tu bydlí — anozí odjakživa, mnozí odnedávna, ale všichni rádi a s patřičnou úctou a hrdostí na mimořádné místo, které se jim stalo domovem s klasickými sousedskými vztahy, jak je známe dnes už jen z venkova? Jak si zvyknou na neosobní bydlení v houšlích panelákových? Zavoní ještě někdy buchty z kuclyné paní, co chodí se špicem na Kampu? Co zbyde z někdejší hospůdky „U Stajniců“, kam chodil posedět pan Ryšánek a pan Schlegl? Odpověď jistě není třeba uvádět. S tím vším, jestli se projekt uskuteční, zamíří právě onen zmíněný koloret, ty dobové scénky, bez nichž by nikdy nevznikly ani Povídky malostranské, ani Jansovy akvarely, ani Arbesovy povídky, ani Maroldovy kresby, ani... ale proč hofekovat dále? Vždyť tím pádem by si zdejší hoteloví hosté neměli možnost zachytil na celuloidový pásek nic jiného než kulisy bývalého srdce Prahy, které by už netlouklo díky vlastní krvi, ale jen za pomoci implantovaného stimulatoru, doprovázeného pěknou sunou valut.

Neměli bys to pochopit, mlhovníku týdnů v tichém domě a vočerních šplechtů; i ty — figurko malostranská, která větší řinářky po prábě, co se tu taky narodila; i ty, když jsi svou lásku k téhle stařícké perle Prahy, k večně inspiraci umělců, obětovaš skoro všechny vynálezy civilizace, abys mohl oblučenou, zavilhou světlici v suterénu na Malé Straně proměnit v ráj piny muškátů a pohody; vy všichni, prorostli až na kost s malebnými uličkami a štíty domovních znamení, s tóny klavírů a fléten, pronikajícími okny paláce hrabat Straků z Nedabylic; i vy, kterým stoupá do oken vůně od stolů hodovníků U malců; i vy, co máte peňny nasáklé kofením od Salvátora; i vy, jejichž podrážky splývají s dlažbou Karlova mostu a jež si důvěrně tykáte se sochami světců?

Já vím, chtělo by to asi méně nadsázky, méně legrace a více věznosti, když nám, Pražanům, Čechům, Čechoslovákům, Evropanům [usilujícím o společný evropský dům], když už nám — lidem — hrozí ztráta zdravého rozumu i etu a prachobyčejné selské moudrosti. Když už puvýžuje peníze nad klenoty. Ale jakápak legrace! Jakápak nadsázka! Praze hrozí nebezpečí, že bude ve své neobyčejně krásné a cudnosti i nadále nabízena k použití, aby zachránila ztrácející se slavnou pověst. Slavnou pověst obydlencého místečka uprostřed Evropy, o které vždy byl a zdá se, že i bude zájem ostatního světa. Z historie známe, že Praha stála vždy ve středu péče a pozornosti celého národa. Nebylo pochyb, že bez ní by byl ztracen a opuštěn jako dítě bez matky. Na počátku století napsal výstražně F. X. Hartas: „Byli jsme zbave-

než naše něžná láska k ní? Co je dražšího, než její jasná, krásná budoucnost? ... Neodoláme se té Prahy Staré!

ni mnohého stáku svého, ztratili jsme tolik práv, privileji, tolik výhod, tolik samostatnosti, tolik moci — a zde nám zbývá poklad, dědictví minulosti neocenitelné, zlatem nevyvážitelné: Stará Praha, opředená kouzlem své slávy, zahalená ve svůj královský šat, vyzdobená šperky uměleckých vytvoř minulosti Co je přirozenějšího,

Na knedlíky s hůlkami

OD NAŠEHO PEKINGSKÉHO ZPRAVODAJE

LI Č'-si brzy po vyučení začal vařit nejprve na kanadském velvyslanectví v Pekingu, později na etlop-ském. To však byly jen krátké epizody ve srovnání s dosavadními, takže sedmnácti lety u sporáku v zaměstnanecké jídelně na čs. zastupitelském úřadě v metropoli ČLR. Co si myslí o naší kuchyni, v čem se liší od čínské? Stejnou otázku o mnoho dalších jsem položil i Karlu Kobliho, který se už pátý rok úspěšně snaží přesvědčit hosty našeho velvyslanectví, že česká kuchyně se nemů proč stydlivě krčit ve stínu výhlednějšího čínského kulinářského umění.

Kolik českých jídel umíte uvést?

LI: Já osobně bez přihlížení do receptu minimálně deset hlavních jídel. Podle vaší kuchařky samozřejmě mnohem víc. Navíc polévky, moučníky, saláty.

V čem vidíte silné i slabší stránky naší kuchyně?

LI: Více než my dáváte přednost různým omáčkám, často sladkým i nakyslým, hodně jíte bovčí maso. Moc mám rád vaši svičkovou na smetaně. A slabiny? Snad malá pestrost používané zeleniny, málo ryb, celkově těžší stravitelnost.

Jaký je váš názor na čínskou kuchyni po tolika letech v Pekingu?

Kobliha: Obdivuji její pestrost, fantazii, nesešňorovanost nějakými přísnými pravidly.

Komu z nejváženějších čínských hostů jste už vařil?

Kobliha: Mnoha představitelům nejvyššího stranického i státního vedení ČLR. Jen namátkou si vzpomínám na předsedu vlády Li Pchenga, jeho náměstka Wu Süe-čchien, ministra zahraničí Čchien Čchi-čchien, člena státního výboru politického byra ÚV KS Číny Jao I-lina a mnoho dalších. Mám vlastní archiv jídelniček, abych jim při další návštěvě u nás nevařil totéž jídlo.

Doma také vaříte naše jídla?

LI: Moje žena miluje vaše bramboráky a česnekem, děti zase česnečku, gulášovou, cibulo-

vou, držkovou nebo frankfurtskou polévku.

V čem se liší u nás prezentovaná čínská kuchyně od reálné v ČLR?

Kobliha: Samozřejmě určitý posun je u nás vyvolán omezeným přístupem k nezbytným surovinám. Podle mne nejvíce se blíží skutečnosti pražská restaurace ve Vodičkově ulici. I proto asi, že má nejdelší tradice. Největší rozdíl? Mnoho lidí si u nás myslí, že pravá »Čína« musí být patřičně ostrá. To však s výjimkou s'čhuanské kuchyně obecně neplatí. Na druhé straně zde vůbec nejsou vzácnosti jídla vyloženě sladká nebo i takřka mdlé nevýrazné chuti. Dále je chybný názor, že »pravá Čína« musí doslova plavat v sójové omáčce. Oni ji skutečně často používají, ale mnohem střídměji a zdaleka ne do každého jídla. Jak si mnozí lidé u nás myslí.

Proč čínská kuchyně v posledních letech vítězně táhne světem?

Kobliha: Určitě díky nepřekonatelně široké škále používaných druhů surovin, druhů masa, zeleniny, koření a nepřebírnému množství přísad a doplňků. Není daleko od pravdy tvrzení, že čínský kuchař dokáže připravit k jídlu, a přitom chutnému, takřka všechno, co roste na naší zemi, léta, plazí se, běhá nebo plave.

U nás lidé málo vědí, že Číňané jedí hodně skopového, oblíbení jsou všemožní korýši, měkčí, za lahůdku, navíc cenově méně dostupnou pro většinu Číňanů, považují mořské i sladkovodní ryby, žáby, žabi stehýnka, mušle, kraby, krevety atd.

Čím by měl být vyvážen náš milovník čínských jídel?

Kobliha: Určitě kulatou pánev a plynovým sporákem nebo jiným otevřeným ohněm. V české kuchyni proces přípravy surovin zabírá přibližně stejný čas jako pak samotné vaření. Číňané přibližně dvadesát procent času vše potřebné krájí, čistí, vykostují a pak velmi rychle, většinou jen pár minut na pánevi rychle restují. Kulatá pánev je plamenem stejnoměrně zahřívána po celé ploše, zatímco v našem hrnci je nejvyšší teplota jen u dna. Díky krátkému zpracování na pánevi se pak v zelenině a dalších výchozích surovinách zachovává mnohem více vitamínů a dalších potřebných látek. Díky tvaru pánve je třeba jen menší množství oleje. Navíc po-

užívají výhradně rostlinné tuky.

Které suroviny pro přípravu »činy« chybějí na našem trhu?

Kobliha: Kvůli sójové omáčce, bambusové výhonky, rýžové nudle, sušené černé houby, šao-singové víno, koření pěti vůní a řada dalších, vej-su, i když se u nás občas dostane glutazol, nahradit ho může jen částečně. Snad i černé vejce, oleje, černý ocet a tak by bylo možné pokračovat ještě dlouho. V této souvislosti mě loni o dovolené v Praze překvapily v našich obchodech obyčejné okurky z ČLR. To je trochu přepych vozit to, co buď můžeme vypěstovat sami, nebo koupit někde blíž.

Dříve se pil k jídlu takřka výhradně nezralý zelený čaj. Dnes ho hlavně v restauracích vytlačuje pivo, kofaika i suché víno. Čím byl vyvolán tento ústup od tradice?

LI: Především rostoucí životní úroveň lidí, vyššími příjmy, snad i trochu snahou stát se »světovějšími«.

Proč se v čínských restauracích podává rýže jen na objednávku?

LI: My neznáme pojem »přiloha« ve vašem chápání. Rýže je pouze jedním z chodů. Pokud si zákazník objedná i tento »lido-vý« pokrm, což se zvláště v dražších restauracích nestává právě často, dostane požadovanou misku s rýží. Naproti tomu v závodních jídelnách i doma stále dominuje.

Pro nás byly značným zklamáním čínské polévky, které se navíc podávají v Číně až na závěr stolování před moučníkem.

Kobliha: Jejich funkce je úplně jiná než u nás. Bývají často pro nás mdlé chuti, neslané, bez zeleniny, masa, Číňané ji ale v místičkách smíchají se šťávou, která zůstala na talířku od předcházejících chodů, přidají i trochu rýže. I to je jedna z mylných představ, které se u nás tradují. Číňané si nedělají rizoto tím, že by do misky plné rýže navrch kládli jednu vrstvu masa za druhou. Jednotlivé chody si nabírají z velkých talířů uprostřed kulatého stolu, většinou na speciální točce; každý si nabere porcelánovou lžičkou na menší talířek a pak už jí hůlkami. Rýže je spíše nutnost v rodinách, kde si nemohou dovolit vařit masové pokrmy a mnoha druhy dnes v Číně relativně dosti drahé zeleniny. V dražších restauracích rýži vyžadují hosté v menší míře.

Co říkáte našemu podávání polévky před hlavními jídly?

LI: To je věc tradice. V čem tkví hlavní rozdíl? Vy si nejprve vytvoříte v žaludku rybník a do něho pak vypete tužší část potravy, navíc často ve spěchu nedostatečně rozkousané. Číňané naproti tomu si vytvoří v zažívacím traktu několik vrstev pevnějších částic stravy, vše dostatečně předem jemně nakrájené, a nakonec to shora důkladně prolíjí polévkou, podle vašich měřítek prakticky jen vývarem

Kannibale zum Tode verurteilt
Moskau - Der Tatar Alexej Sukletin (40) hat gestanden, sieben junge Mädchen vergewaltigt und getötet zu haben. Dann zerstückelte und aß er sie. Hin und wieder verkaufte er Menschenfleisch an ahnungslose Bekannte, die daraus Schaschlik zubereiteten. Der Kannibale wurde zum Tode verurteilt und erschossen.

Myslete, že by případně české restaurace v Pekingu nabíly dostatek zákazníků?
LI: Isem o tom hluboce přemýšlel. Česká kuchyně má co nabídnout i tomu nejnáročnějšímu čínskému laubůžníkovi. Máte mnoho jídel, se kterými se Číňan jinde neseťká. Asi největší zájem by byl mezi mladými. Ti jsou i v jídle mnohem méně konzervativní.

Jídla z těsta vždy patříte do jídelníčku prostého Číňana?
LI: Hlavně v severních provinciích. Od nepamatuji tam míchají těsto buď z pšenice, nebo rýžové mouky. Mnohde říkájí knedlíkům v přeneseném slova smyslu »parní chleba«, protože je nevaříme jako vy v horké vodě, ale jen v páře.

Jídelních pohodlně jedí a pomoci hůlek, navíc většinou jako samostatný chod?
Kobliha: Zřejmě hlavní důvod spočívá v nízké ceně a snadné přípravě. Máte pravdu, že oni jako u nás, ale za hlavní jídlo. S rostoucími příjmy v Číně se to také začíná projevovat v rostoucí míře zvláště mezi

Při cestách po Číně mě překvapilo, v jaké míře například v Sanghaji i jiné s chutí konzumují různé druhy knedlíků, těstových kátek a mletých masem zvaných a mnoho dalších jídel z těsta. Mám dojem, že nás v některých provinciích Číny dokonce předtí v nabídce knedlíků, které hlavně v levnějších

bez výraznější chuti. Myslím, že náš způsob dosti usnadňuje trávení.

Ein Phantom namens Willie

WASHINGTON, 27. Juni (AP). Die Pensionierung des bisherigen schwedischen Botschafters in Washington, Wilhelm Wachtmeister, bereitet dem US-Außenministerium unerwartete Schwierigkeiten: Nach Feststellung der Aktenlage kam das State Department zu dem noch unproblematischen Schluß, daß der Botschafter des Zwergstaates Nauru, T.W. Star, dienstältester Diplomat und damit — den Gepflogenheiten entsprechend — Nachfolger Wachtmeisters als Doyen des Diplomatischen Korps werden mußte.

Nur: In Washington kennt niemand den diplomatischen Vertreter der winzigen Pazifikinsel, der um die 40 Jahre alt sein soll und als „Willie“ noch am bekanntesten zu sein scheint. Recherchen ergaben, daß Star zeitweise nicht nur Botschafter in den USA ist, sondern zugleich auch in Australien gewesen war und in Melbourne gelebt hatte.

Schließlich trieb man Star, der am 6. Juni 1980 dem damaligen Präsidenten Jimmy Carter sein Akkreditierungsschreiben übergeben hatte, doch noch auf: Auf der Pazifikinsel Guam. Dort, so teilte er mit, sei er Generalkonsul. Auf die Frage, ob er auch noch Naurus Botschafter in Washington sei, sagte er, da müsse er erst einmal seine Regierung fragen...

NEVI, KDE MU HLAVA STOJI...

Dissidenten Pässe abgenommen

PRAG, 28. Juni (AFP/AP). Der Ehefrau des Dramaturgen und tschechischen Oppositionellen Vaclav Havel, Olga Havlova, und der Aktivistin der Unabhängigen Pazifistischen Vereinigung (NMS), Ruth Sormova, sind in Prag die Pässe abgenommen worden. Wie Angehörige jetzt berichteten, wurde der Paß von Frau Havlova am Montag beschlagnahmt, als sie ein vor Wochen beantragtes Ausreisevisum nach Österreich abholen wollte.

Frau Sormova hatte bereits eine Erlaubnis für eine Reise nach Spanien zum Treffen der pazifistischen Organisation END (European Nuclear Disarmament) und später nach Ungarn erhalten. Polizisten kamen am Dienstag in ihre Wohnung in Sobeslav (100 Kilometer südlich von Prag) und nahmen ihr den Paß ab, wie aus Oppositionskreisen in Prag zu hören war.

Vaclav Havel befürchtet, daß er bei einer Entgegennahme des Friedenspreises des Deutschen Buchhandels im Oktober in Frankfurt ausgebürgert werden könnte. In einem Interview der Tageszeitung „Die Welt“ sagte der 52jährige Schriftsteller, er habe einen Paß beantragt. „Sollte mir gesagt werden, daß ich keinen Paß bekomme, wird für mich alles klar und einfach sein. Wird mir ein Paß ausgestellt, werde ich in große Verlegenheit kommen, ob ich eine solche Reise riskieren soll, denn es droht immer die Gefahr, daß man mir während einer solchen Reise die Staatsbürgerschaft entzieht.“ Dies wolle er auf keinen Fall ermöglichen.

Der tschechoslowakische Bürgerrechtler Frantisek Starek wurde am Mittwoch wegen Aufrufs zur Rebellion zu zweieinhalb Jahren Haft unter verschärften Bedingungen verurteilt.

Nach 26 Jahren In die Heimat

London - Erstmals seit 26 Jahren wird der Pianist und Komponist Wladimir Ashkenazy (51) ein Gastspiel in der Sowjetunion geben. Er hatte seine sowjetische Heimat 1963 verlassen, wollte nie mehr zurückkehren.

Der Spion, der in die Kälte ging

Überläufer aus den USA beging in der Sowjetunion Selbstmord

MOSKAU, 28. Juni (dpa/igl). Ein Überläufer aus den USA, dessen plötzlicher Tod in der Sowjetunion jetzt gemeldet wurde, war Spion des sowjetischen Geheimdienstes KGB und hat Selbstmord begangen, wie KGB-Chef

Wladimir Krutshkow, am Rande der Sitzung des Obersten Sowjets mitteilte. Laut Krutshkow war der 32jährige Michael Jewgenewitsch Orlow ursprünglich US-Bürger, hieß Glenn Michael Souther, spionierte mehr als ein Jahr in der US-Marine für den KGB und lief nach einem Verhör durch Beamte der US-Bundespolizei FBI 1986 über.

Zur Bestattung seien auch seine Eltern

aus den USA angereist, sagte Krutshkow. Nach seiner Flucht, so der KGB-Chef, habe der Spion die sowjetische Staatsbürgerschaft verliehen bekommen und fortan für den KGB gearbeitet. Seine Frau ist Russin. Aus der Ehe ist eine heute eineinhalbjährige Tochter hervorgegangen.

Laut Krutshkow fühlte sich Orlow schon lange schlecht und habe unter nervlicher Anspannung gelitten. „Sein Leben in seinem Herkunftsland war nicht leicht gewesen.“ Anscheinend litt Orlow unter Verfolgungswahn.

Im Nachruf der Armeezeitung „Roter Stern“ hieß es, Orlow habe sein Leben völlig dem Kampf gegen die Gefahr eines Atomkrieges gewidmet. Nach US-Angaben hatte er von 1975 bis 1982 als Fotoexperte bei der US-Marine gearbeitet, bevor er als Reserveoffizier beim Nachrichtendienst der Marine eingestellt wurde.

Svečeni kněží pro olomoučskou arcidiecézi vykoná 24. června v 9.30 h v olomouckém domě sv. Václava pražské svěřící biskup Msgr. ThDr. Antonín Liška. Světost kněžství přijme 17 letňák.

USNESENÍ, KTERÝM FS SCHVALUJE STÁTNÍ ZÁVĚREČNÝ ÚČET

Vláda ČSSR předkládá podle ustanovení paragrafu 25 odst. 2 a 4 zákona č. 134/1970 Sb., o rozpočtových pravidlech návrh státního závěrečného účtu čs. federace za rok 1988 se souhrnným přehledem státních závěrečných účtů čs. federace, České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky za rok 1988 a navrhuje, aby Federální shromáždění ČSSR ve smyslu ustanovení čl. 36 odst. 1 písm. d) ústavního zákona č. 143/1968 Sb., o čs. federaci, ve znění ústavního zákona č. 125/1970 Sb.

- schválí
 - návrh státního závěrečného účtu čs. federace za rok 1988, který vykazuje příjmy 216,280 440 tisíc Kčs, výdaje 214,630 656 tisíc Kčs a celkový přebytek 1,649 784 tisíc Kčs,
 - návrh na použití přebytku z výsledku hospodaření podle státního rozpočtu čs. federace ve výši 1,649 784 tisíc Kčs k poskytnutí mimořádné dotace ze státního rozpočtu čs. federace k vyrovnání státního rozpočtu CSR ve výši 1,328 437 tisíc Kčs a státního rozpočtu SSR ve výši 321 347 tisíc Kčs;
 - vzalo na vědomí, že
 - souhrnné výsledky plnění státních rozpočtů ČSSR podle státních rozpočtů čs. federace, CSR a SSR za rok 1988 vykazují celkové příjmy 330,810 216 tisíc Kčs a celkové výdaje 330,810 216 tisíc Kčs,
 - ve finančním hospodaření národních výborů v roce 1988 převýšily příjmy národních výborů jejich výdaje celostátně o 2,846 656 tisíc Kčs, z toho v CSR o 2,410 286 tisíc Kčs a v SSR o 436 370 tisíc Kčs.

STANOVISKO K BUDOVÁNÍ VODNÍHO DÍLA GABČIKOVO - NAGYMAROS

Poslanci Sněmovny lidu a Sněmovny národů Federálního shromáždění ČSSR se seznámili se stanoviskem vlády ČSSR z 15. května 1989 a z 8. června 1989 k rozhodnutí vlády Maďarské lidové republiky zastavit na dva měsíce výstavbu vodního díla Nagymaros, které je součástí společného československo-maďarského vodního díla. Jednotransně rozhodnutí maďarské vlády je v rozporu s uzavřenou mezinárodní smlouvou.

Soustava vodních děl Gabčíkovo-Nagymaros má značný význam pro ochranu území, vodní hospodářství a energetiku, dopravu, zemědělství a další odvětví národního hospodářství našich zemí. Byla dlouhodobě připravována kvalifikovanými odborníky obou národních států s ohledem na ekonomické, ekologické, seizmografické a další nezbytné předpoklady. Federální shromáždění ČSSR je přesvědčeno, že úspěšné zakončení výstavby děl Gabčíkovo-Nagymaros bude všestranně sloužit k prospěchu československého a maďarského lidu.

Federální shromáždění ČSSR se obrací na Národní shromáždění OLR, aby přispělo k naplnění mezinárodní smlouvy, aby ona naše zastupitelské sbory podpořily úspěšné dokončení tohoto vodního díla, které bude přínosem pro život současné i příštích generací našich socialistických zemí.

autor asi čtyřadvaceti živelných, televizních a rozhlasových her (některé jsou docela pěkné) a dostal se po zásluze do povědomí veřejnosti). Si patrně v tomto případě nezvolil pro svůj styl práce nejlepší téma, a řečte, místo aby pomohla, výrobila z inscenace společné a vytvárnky nevyskusi a podbizivý šantán.

Největší kontraband v historii

(Čtk): Pokus o dosud největší pašování vlnit a zbrov-čí v historii časového styku v ČSSK odhalili pracovníci Čelní správy ve spolupráci s orgány pasové kontroly na čs.-rakouském hranicím přechodu v Bratislavě-Petržalce. Ve speciálně zhotoveném úkrytu v palivové nádrži osobního auta značky Volvo se pokusili dva státní příslušníci ELR převézt přes naše území do Rakouska kontraband v celkové hodnotě 5,995 400 korun. V objevené schránce se nacházelo 355 300 rublů, 225 000 forintů, 5999 leva a 30 000 Kčs, korun v hotovosti, dále zlato v přestanech a zlomcích s hmotností 44 kilogramů v hodnotě 1 400 000 korun.

JE TO DOST A NEVI, TO DOST!

Poflesk jen Hašlerovi

(Jkl): Třetího ledce staropražského romantického, satirického, známý i méně známý, ale docela jistě nesmrtelný písničkář a kupletník herce, zpěváka a kabaretníka Karla Hašlera. Proložte to, co napsal Vlastimil Vondrák a zřeživoval Jiří Ráček ml., k nobilemu příliší neof. Divadlo F. X. Šaldy v Liberci přišlo do Prahy s inscenací Ta naše písnička česká, kterou uvedlo v čs. premiéře konce minulého roku. Tebeže je celkem zřejmě, proč autor trau tak nazval, domníváme se, že titul není vhodný, protože se stejně jmenoval i film Zl. Podkateňského natočený v roce 1967. Spíše říjnový či televizní stříhový scénář, který misty a melodičkami retrospektivní vstupy, se podobá více než divadelní bre lačinému kabaretu — tomu zas ovšem zabraňují vážné pasáže a dialogy a tragické kopce této naší populární osobnosti uměleckého světa prvního čtyřicet let tohoto století (Hašlera představuje Hanuš Bor). Těmže tři čtvrtiny představení tvoří písničky (proč je, jsou pořád pýbavné, melodické i výpňné), ale proč se nám při nich neustále nabírá pohled na polonabé křís? Nebo například zbytečně řivovní pítky? V. Věncík, jinak

• Hlavní stáb Vojenského námořnictva SSSR oznámil, že bylo zrušeno omezení přístupu dopravních a rybářských lodí ve 28 oblastech SSSR, na psal sovětský list Trud. Jde především o pobřeží Estonska a dalších pobaltských republik, kde byl zákaz vstupu zrušen na území a celkově rozloze více než 1500 kilometrů čtverečních.

Proces s čs. únosci

Bonn: Před soudem pro nezletilé ve Frankfurtu nad Mohanem byl věcera zahájen proces se dvěma čs. státními občany S. Macičkem a D. Sýtkem, kteří 29. března letošního roku unesli letadlo maďarské společnosti Maiev. Pod pohrůzkou násilí a se zbraněmi v ruce přinutit posádku letounu spolu s rukojmíči k odletu z Prahy do Frankfurtu nad Mohanem, kde se vzdali. Prokuratura obviňuje oba únosce z držení rukojmích a z nebezpečného narušení letecké dopravy. Jak uvedl v rozhovoru se zpravodajem ČTK soudce K. Dierschowitz, který v procesu s čs. únosci předsedá senátu, obžalovaný jako motiv svého činu uvedl, že byli šikanováni pro neochotu vstoupit do Socialistického svazu mládeže, dále že měli problémy v podniku a s rodiči. Tyto údajné těžkosti však mladíci blíže nespecifikovali. K. Dierschowitz dále sdělil, že proces bude pokračovat 27. června a pak ještě 4. července. Soud ve Frankfurtu se koná navzdory tomu, že ministerstvo zahraničních věcí ČSSR několikrát žádalo orgány NSR o vydání obou pachatelů. Jak věcera sdělila agentura DPA, orgány NSR tuto žádost odmítly. Mluvčí bonnského ministerstva zahraničních věcí na dotaz zpravodaje ČTK však tento údaj nepotvrdil.

● Po dlouholetém oddílení se v ukrajinském Novomoskovsku zase rozezněly zvony unikátního Trojického chrámu s devíti kopulemi, který byl bez použití jediného hřebu postaven v roce 1773 z dubového a borového dřeva; na základě rozhodnutí dněpropetrovského oblastního sovětu byl chrám opět předán věřícím.

● Náš nejrychlejší letec, torýs obecný, dokáže uletět až 200 kilometrů za hodinu. Je na to vybaven mimořádně dlouhými, srpovitě zahnutými křídly, která přesahují svou délkou ocas. Zato se mu těžko chodí po zemi: má zakrnělé nohy s ostrými drápkami na prstech, jež jsou všechny obráceny dopředu, což umožňuje zachytit se i na malých výšnělých skal nebo zdí. Torýs tráví většinu svého života ve vzduchu; denně nalétá až 900 km. Za letu se koupe a dokonce i páří. Hnízdo mává schováno pod taškami střech (v různých dutkách). K nám přilétá až v květnu a pobude jen krátce — již v srpnu zase odletá. **A TO FOTĚM!**

Mládež a trestná činnost

(Barl) Celkem 20 530 trestných činů a přečinů bylo v loňském roce spácháno na území ČSR mládeží od šestnácti do osmnácti let. Znamená to, že v úrazovějším poklesu kriminality mládeže v roce 1988 došlo (pouze o 718 skutků méně než v předcházejícím roce). Výraznější úbytek této kriminality nastal jen v krajích Východočeském a Jihoomoravském (proti tomu byl však zaznamenán trvalý nárůst ve Středočeském, Jihomoravském a Severomoravském kraji). Nejčastěji se mládež dopouští majetkové kriminality v tomto směru bylo v roce 1988 mládeží spácháno 8340 trestných činů a přečinů. Znepokojivý je i fakt, že u násilné kriminality zvyšuje mládeží intenzitu a brutalitu útoků proti životu a zdraví občanů. Dalším závažným problémem je alkoholová toxikomanie. K 31. 12. 1988 bylo pracovníky VB evidováno v ČSR 4983 nealkoholových toxikomanů z toho 109 ve věku do patnácti let a 809 ve věku 15–18 let. Nejvíce mládež zneužívá syntetické náhradní látky (např. tolucen, perchlorethylen) ročně tak umírá 30–35 mladých lidí. Příčinou kriminality mládeže je patrně i nedostatečná výchova a péče v negativních příkladech rodiny a okolí. Ale i to v nepříznivě využitelní volného času.

A KDO ZA TO AŽI MŮŽE?

Omezení v prodejních potravin

(Čtk) V letním období nastává v s. p. Potraviny Praha každoročně složité situace, neboť dochází ke snížení počtu pracovníků díky dovoleným. A tak nezbyvá, než některé obchody na přechodný čas uzavřít nebo slespout krátké jejich provozní doby. Letos přeruší během července a srpna prodej téměř 15 procent provozoven. Krácení otevírací doby postihne dalších 18 procent prodejen. Přitom bude dodržena zásada, že širokosortimentní potravinářské obchody musejí být otevřeny nejméně do 18 hodin. O úpravách prodejní doby nebo o přechodném uzavření obchodů budou spotřebitelé informováni čtrnáct dní předem. Nedostatek pracovníků nahradí brigádníci, především z řad studující mládeže. Předpokládá se, že letos posílí pražské potravinové prodejny více než 1100 studentů vysokých a středních škol a na sto třicet chlapců a dívek z Polska.

NEBEJTE POLAKŮ...

Hodinky předpovídají počasí

Tokio: Hodinky, které lze použít také jako motokulárku, elektronický zápisník nebo televizorek, nejsou dnes na japonském trhu vzácností. Proto přišla společnost Casio s novinkou, která má předpovídat počasí. Náramkové hodinky jsou vybaveny miniaturním polovodičovým zařízením, které měří několikrát denně změny atmosférického tlaku a ukládá je do paměti. Pomocí složitých výpočtů se odborníci japonské společnosti podařilo vyjádřit vztah mezi změnou tlaku a vývojem počasí. Výsledky se objeví na displeji hodinek. Díky vzájemnému převodníkovi je možno elektronického meteorologa použít také jako výskoměr nebo hloubkoměr.

UŽ JE TO ŠKORO TADY: S UDOBŤŤŤŤSKEM...

● Bezpilotní letoun Condor, navržený a zkonstruovaný firmou Boeing, překonal při zkušebním letu v USA dosavadní světový výškový rekord: vystoupil až do výše 20 tisíc metrů nad úroveň mořské hladiny a tím překonal dosavadní rekord 17 tisíc metrů, kterého dosáhl už v roce 1938 Ital Mario Pezzi na modelu firmy Caproni.

● Konkurs na let sovětského novináře do vesmíru vyvolal velký zájem. Jak napsal v listě Pravda předseda Kosmické komise Svazu novinářů SSSR V. Gubarev, komise již vybrala 31 kandidátů.

Tier-Beschluss dürfte genant

BONN, 29. Juni (dpa). Als völlig unzureichend hat der Bundesverband der Tierverschutzbund den Gesetzentwurf der Bundesregierung zur Verbesserung des Tierschutzes im Zivilrecht kritisiert. Die „erschreckend dürftige“ Vorlage traue weder zur Abschaffung der millionenfachen Tierversuche noch zur Überwindung der qualitativen Massentierhaltung bei demangeltigen Verbandspräsidenten Ilja Weiss am Donnerstag in Bonn. Der Entwurf beseitige nur die selten genutzte Möglichkeit, Tiere im Privatsitz zu pflanzen, und eröffne den Ansprüchen privater Tierhalter auf Erstattung der Behandlungskosten nach schuldhafte Verletzung eines Tieres. Weiss betont, es genüge nicht, festzustellen, daß Tiere keine Sachen, sondern fühlende und leidensfähige Lebewesen seien. Vielmehr solle der Gesetzgeber grundlegende Rechte der Mitleidenschaft anerkennen.

Hier korrigiert der Prinz

LONDON, 29. Juni (dpa). Prinz Charles (unser Archiv-Bild) hat öffentlich beklagt, daß seine Bediensteten kein richtiges Englisch schreiben und sprechen können. Der Thronfolger sagte am Mittwoch vor Geschäftsleuten in London: „Alle Leute, die in meinem Büro arbeiten, können nicht ordentlich englisch sprechen. Sie können nicht richtig englisch schreiben. Alle Briefe, die von meinem Büro abgesandt werden, muß ich selbst korrigieren, weil Englisch so verdammt schlecht gelehrt wird. Das ist das Problem.“ Vertreter der Lehrgewerkschaft schlugen zurück und warfen Charles vor, öffentlich geflücht zu haben. „Wenn er Schimpfwörter benutzt, beweist er, daß die Privatschulen auch nicht besser sind als die Staatsschulen.“ (Charles hat die Privatschule Gordonstoun besucht.) Andere meinten, offenbar zahle der Prinz seinen Angestellten nicht genug.

TAKOVÁ OUSKA MĚL TEN SNAH
TONDA ZAPOTONDA A KRAJ
LAURA, ŽECENY UŠATEC...

„Rain Man“ warnt nicht mehr

HOLLYWOOD, 29. Juni (AP/AFP). Der mit vier Oscars ausgezeichnete Film „Rain Man“ wird an Bord der Verkehrsflugzeuge von 15 Gesellschaften nur in einer zensierten Fassung gezeigt. Grund dafür ist eine vierminütige Szene, in der der Held Raymond Babbit (Dustin Hoffman) 30 Abstürze des Jahres 1987 detailliert nach Maschinentyp, Flugesellschaft und Zahl der Opfer aufzählt und sich dann weigert, ein Flugzeug zu besteigen. Diese Sequenz wurde herausgeschnitten.

Regisseur Barry Levinson sagte in einem Interview, damit fehle dem Film eine Schlüsselszene. Weil Raymond nicht mit seinem Bruder Charlie (Tom Cruise) fliegen will, begeben sich beide mit dem Auto auf eine Odyssee durch die USA.

Nur die australische Fluggesellschaft Qantas zeigt „Rain Man“ ungekürzt. Mit gutem Grund: Am Ende der Horroraufzählung sagt der Autist „Rain Man“, mit dieser Gesellschaft würde er als einzige fliegen, da Qantas-Maschinen noch nie abgestürzt seien.

.. A ČSA..

Romanow
Letzter Russenprinz starb in den USA
Woodside - Der letzte vor der russischen Revolution geborene Prinz, Wasili Romanow, starb mit 81 in den USA. Er kam in einem Palast mit 1000 Zimmern zur Welt, war später Hühnerzüchter.

Krank werden im Krankenhaus

DÜSSELDORF, 29. Juni (dpa). Jedes Jahr ziehen sich rund 700 000 der elf Millionen Krankenhauspatienten in der Bundesrepublik zusätzlich zu ihrem Leiden eine Infektion zu. Die Infektionsrate liege zwischen 5,7 und 6,3 Prozent. Dies ist das Ergebnis einer ersten repräsentativen Untersuchung zu Infektionen im Krankenhaus, die die Deutsche Krankenhausesellschaft (DKG) am Donnerstag in Düsseldorf vorlegte. International gesehen sei der Anteil „unvermeidbarer Infektionen“ in den Akutkrankenhäusern nur etwa zwei Drittel so hoch, erklärte die DKG. Selbst bei optimalen hygienischen Rahmenbedingungen könne eine Infektionsrate von „Null“ nie erreicht werden.

Mit deutlich mehr als einem Drittel entfalle der größte Anteil der Erkrankungen auf Harnwegsinfektionen, gefolgt von Wundinfektionen (etwa 22 Prozent) und Infektionen der unteren Atemwege (etwa 15 Prozent). Mit bis zu 7,6 Prozent liege das Infektionsrisiko für ältere Patienten „überdurchschnittlich hoch“ und steigere sich bei den über 75jährigen auf bis zu 9,4 Prozent. **U 400 LETYCH 100 70**

Vier Bürgerrechtler in der CSSR verurteilt

PRAG, 29. Juni (dpa/AP/Reuter/AFP). Das Gericht der Kreisstadt Ustinad Orlici in Ostböhmen hat vier Bürgerrechtler, darunter der bekannte Oppositionelle Frantisek Starek, zu Haftstrafen zwischen einem Jahr und zweieinhalb Jahren verurteilt. Ihnen wurde vorgeworfen, Material über die Haftbedingungen von verurteilten Bürgerrechtlern gesammelt und diese Informationen vervielfältigt und schriftlich verbreitet zu haben.

Die tschechoslowakische Geheimpolizei hat dem auf Bewährung entlassenen Regimekritiker Vaclav Havel mit neuer Verhaftung gedroht. Dies berichtete am Donnerstag der Bruder des Dramatikers, Ivan. Vaclav Havel kritisierte unterdessen in einem Interview des ungarischen Fernsehens die mangelnde Reformbereitschaft der CSSR.

Von 2000 CSSR-Bürgern ist ein Appell an die Regierung zum „reellen Dialog“ unterzeichnet worden, teilten die Organisatoren der Initiative am Donnerstag mit. Sie nennen einen Dialog die „einzige Möglichkeit, um aus der Sackgasse herauszukommen“. Sie befürchten eine „offene Krise“ aufgrund der sozialen Spannungen. Zu den Unterzeichnern gehört auch Vaclav Havel.

VACLAV HAVLICEK PRAZSKY...

Was ihn mit Goethe verbindet

Johann Wolfgang von Goethe war 72 Jahre alt und auf der Höhe seines Ruhms, als er die 17-jährige **Ulrike von Levetzow** in Marienbad traf. Die Tochter eines Gutsbesitzers hatte nie eine Zeile von ihm gelesen. Zwei Jahre später bot er um ihre Hand. Vergeblich. Wochenlang war Goethe unfähig eine Zeile zu schreiben. Sie blieb unverheiratet.

Charlie Chaplin (Goldrausch, Moderne Zeiten) hatte bereits 77 Filme gedreht, dreimal geheiratet. Sein Haar wurde schon weiß, als er mit 53 die 17 Jahre junge **Oona** traf. Die Tochter des US-Dichters Eugene O'Neill wurde seine vierte und letzte Frau. Bis zu seinem Tod 1977 führten sie eine Traumehe – fast 35 Jahre lang. Sie schenkte ihm drei Söhne und fünf Töchter.

Ludwig I. König von Bayern. Er war 60 Jahre alt und verheiratet, als er der 28-jährigen Tänzerin **Lola Montez** verfiel. Sie hatte mit ihrem erotischen Spinnentanz halb Europa verückt gemacht. Er schenkte ihr viel Geld, Schmuck, schrieb ihr Gedichte, erhob sie zur Gräfin. Sie machte ihn in aller Öffentlichkeit zum Narren. Er mußte abdanken.

x) PAPAUREU

Nicht alle Lenin zugeschriebenen Zitate sind auch zu belegen. Authentisch ist indessen, was er vom Pazifismus hielt. 1922 schrieb Lenin dem sowjetischen Außenminister Tschitscherin, der sein Land in Genua auf einer Konferenz vertrat, auf der sich die im Ersten Weltkrieg kriegführenden Länder um eine europäische Nachkriegsregelung bemühten: „*Gen. Tschitscherin! Sie sind übernervös. Es genügt noch, wenn wir am 22. oder 23. 2. den Plan unseres Auftretens in Genua besprechen. Den Pazifismus haben Sie ebenso wie ich als Programm der revolutionären proletarischen Partei bekämpft. Das ist klar. Aber von wem, wo und wann wurde die Ausnutzung der Pazifisten durch diese Partei abgelehnt, wenn es galt, den Feind, die Bourgeoisie zu zersetzen?*“ (Lenin-Briefe, Band IX, Ost-Berlin 1974)

Gerechte Kriege sind demnach:

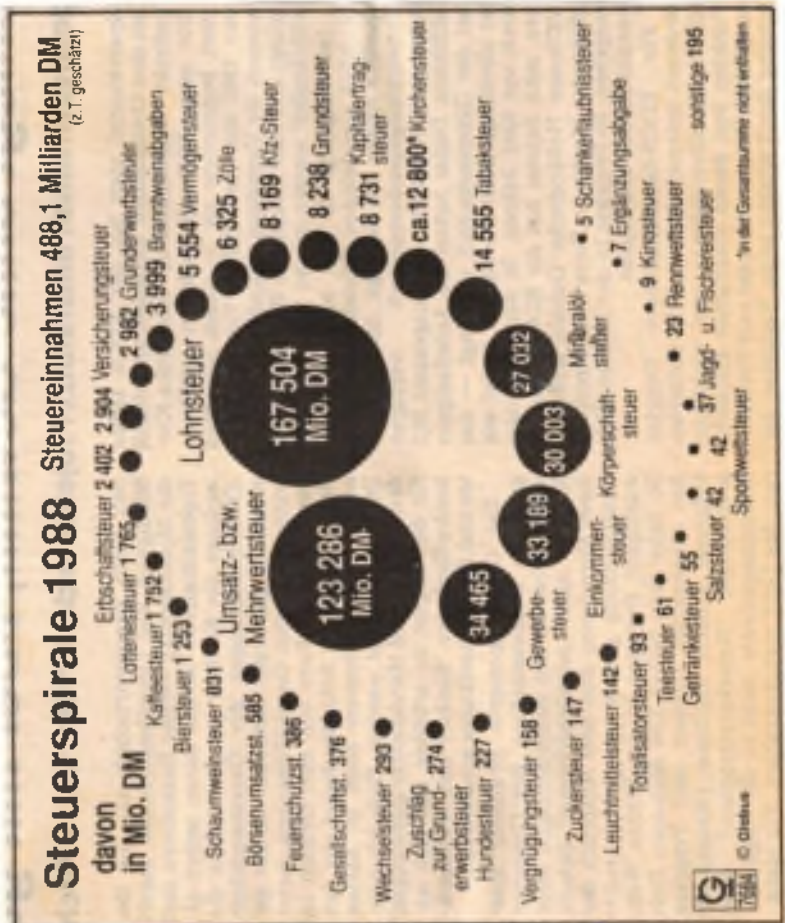
- Kriege zur Verteidigung des Sozialismus,
 - revolutionäre Bürgerkriege,
 - nationale Befreiungskriege der Völker kolonialer und abhängiger Länder,
 - Kriege zur Verteidigung unabhängiger junger Nationalstaaten,
 - Befreiungskriege der Völker kapitalistischer Länder, die Opfer einer imperialistischen Aggression wurden.“
- Zu den ungerechten Kriegen, die von den kommunistischen Staaten verurteilt und bekämpft würden, zählen:
- Kriege imperialistischer Staaten gegen sozialistische Länder,
 - Bürgerkriege der Bourgeoisie und anderer reaktionärer Kräfte gegen die sozialistische Bewegung des Proletariats und seiner Verbündeten sowie gegen revolutionär-demokratische Bewegungen der Volksmassen,
 - Kolonialkriege des Imperialismus,
 - Kriege des Imperialismus gegen junge Nationalstaaten,
 - Raubkriege imperialistischer Staaten gegen schwächere kapitalistische Länder,
 - Eroberungskriege zwischen imperialistischen Staaten.“

• Světoznámý francouzský vědec a oceánograf J.-Y. Cousteau byl včera zvolen členem Francouzské akademie. Stal se tak jedním z „nositelů náč“, jak ve Francii nazývají pouhých 40 členů této renomované instituce.

TAK JEDNODUCHÝ TO JE...

Bei dieser Auflistung von sogenannten gerechten und ungerechten Kriegen vermißt man allerdings die Formen der militärischen Gewaltanwendung, derer sich die Sowjetunion nach dem Zweiten Weltkrieg zusammen mit ihren Verbündeten bedient hat. Gemeint ist die Niederschlagung des Volksaufstandes 1953 in der DDR, das brutale Vorgehen 1956 gegen die Aufständischen in Ungarn, die als „brüderliche Hilfe“ bezeichnete Invasion der Warschauer-Pakt-Staaten 1968 in der Tschechoslowakei, die militärische Interventionspolitik in Afrika unter der Hilfenahme Kubas und Nordkoreas bis hin zum sowjetischen Einmarsch in Afghanistan. Westliche Proteste gegen diese keineswegs gerechtfertigten militärischen Interventionen werden nicht nur als Einmischung in die inneren Angelegenheiten kommunistischer Staaten zurückgewiesen, sondern auch als Versuche des „Imperialismus“ gedeutet, den Pazifismus im kommunistischen Machtbereich zu propagieren. Dies unterstellt jedenfalls das Ost-Berliner „Militärlexikon“: „*Da pazifistische Strömungen und Tendenzen in den sozialistischen Staaten der Festigung der Verteidigungsmacht und damit dem Erhalt des Friedens schaden, benutzt der Imperialismus gerade diese Losungen in seiner ideologischen Diversionstätigkeit gegen die sozialistischen Länder, um ihre Verteidigungskraft zu untergraben. Deshalb müssen pazifistische Absichten in den sozialistischen Ländern konsequent überwunden werden.*“

CHYBÍ DÁVĚ 2 KONDOMU, HURENŠTEUER A ATHEUŠTEUER, JAKOŽ I ZPRŮJMU, ZÁČPY A „VĚTRŮ...“

UDAINĚ NEJVĚTŠÍ KNIHA na světě byla vytištěná a sdružena ve francouzském městě Toulouse. Podle agentury AFP má skutečně úctyhodné rozměry čtyřikrát tři metry a váží osm tun. Na pouhých 30 stranách – každá však váží 200 kilogramů – přináší publikace životopisy nejvýznamnějších místních osobností, které se proslavily v oblasti umění, přemyslu, obchodu a tisku.

SKRÍVANÝ JSOU V NOVĚHO BYDŽOVA A TEN JE ZASE V CHLUMCE N.C., KTERÝ TOHÁ BUŽE DO PARBUČIC...

Pamětní deska dr. Václavu Vojtěchovi byla odhalena na jeho rodném domku ve Skřivanech na Královéhradecku. Jako první Čechostovák překročil V. Vojtěch v roce 1929 70. stupeň jižní šířky a dosáhl Rossnyv ledové bariéry v Antarktidě.

Fotbaloví střelci prozrazují svá tajemství, recepty a myšlenky

JSDO-LI SPRINTERI králové atletiky a cyklistiky. jsou podobně uznávaní ve fotbale kanonýři. Neexistuje král brankářů, stoperů či středopolarů, i když by si mnozí z nich tento titul zasloužili, zato se všude na světě hovoří o králcích střelců, dostává se jim nejvyšších poct na šampionátech, v ligových soutěžích a nejlep-

ší z nich v Evropě dokonce získává „zlatou kopačku“. Fotbalovým střelcům tleskají tribuny, protože svými jedinečnými uměními živěji šíří duši mužstva, korunují své individuální schopnosti, mohou rozhodnout zápasy. Každá fotbalová generace má jiné, nedá na ně dopustit a považuje je za své idoly.

V Brně se předávkem týdne sešel Klub ligových kanonýrů. Bráři kloní k vítězství ujměně 100 branek a

tak jsme měli možnost s některými hovořit o fotbalovém kátrání. Jak se říká střelci gólů. A renomovaný kanonýř dávneí i vedávne minulosti prozradil leccos zajímavého. ■ Co je pro střelce největší?

JOSEF ADAMEC: (Jrnava), 170 branek, 44 mezistátních utkání. „Když má před sebou lakového brankáře, jakým byl Viktor! Byla ho plná branka, dokázal útočnické doslova hypnotizovat tím, že zůstával dlouho stát, nepadal a sledoval míč. Brankáři který spojí své nohy a o něž víte, že chytá nemožno, se jen těžko dávájí goly!“

■ Na co jste myslel, když jste vy střelci a mič skončil v síti?

LADO PAVLOVIČ (Prpšov), 164 branek 14 mezistátních střetnutí. „Suťva se dá vysvětlit, co v tom okamžiku prožíváte, snad to lze definovat takto: velká radost velké uvolnění a velký impuls! Byl jsem vždy dvakrát šťastný, protože se každý gól počítal i pro Klub kanonýrů. Vzpomínám si, že dvakrát jsem na hřišti dokonce plakal. Jednou radostí, když jsem dal proti

Kladnu čtyři branky a rozhlásil ohlášil, že jsem se stal králem střelců, podruhé zklamáním, že jsem nevyužil jedinou ze čtyř šancí na Dukle a o titul střelce jsem se dělil s Rudolfem Kuberou.“

■ Jaky je rozdíl mezi kanonýrem včera a dnes, zejména v padesátých a osmdesátých letech?

MIROSLAV WIECEK (Ostava), 174 branek, 1 utkání za ČSSR: „Nemyslím si, že by byl příliš velký a dokonce tvrdím, že dnes mají víc šancí, ale zhytelně bodně jich promarní. Dřív se střelci museli prosadit, i když byli pečlivě stráženi. Moe obvykle osobně hlídali dva soupeři. To, že dnes střelci tolikrát neuspějí v rozhodujícím okamžiku, je vinou jejich přístupu. Dřív se trénovala střelba i po hrudičku, dnes už se hráči dívají na hodinky, jestli trenér neprutakuje čas a pak hned utíkají ze hřiště...“

■ Kterého střelce z těch, co jste viděl, pokládáte za nejlepšího?

MARIAN MASNY (Slovan Bratislava), 103 branek, 75 utkání, mistr Evropy '76: „Nechtěl bych jmenovat, i kdybych samozřejmě mohl,

■ Jak je kanonýr, když nepro- mění (zv. vyloučenou šanci)?

STANISLAV ŠTRUNC, Dukla, Plzeň, 100 gólů, 2 mezistátní střetnutí. „Záleží na situaci. Když jsem si šanci vytvořil sám, tak jsem i ochotný mič nešťoval. Když jí však vypracoval kolektiv, tak to bylo horší, protože jsem věděl, že jsem poskádil mužstva. Lehčí jsem to měl v Dukle, kde na mne pracovala více hráčů. Nejvíce ovšem mrzelo,

■ Na co jste myslel při zakonče- ní míče? Na brankáře, způsob, ■ jak dát gól, nebo...?

ZDENEK NEHODA (Dukla), 145 gólů, 90 mezistátních utkání, mistr Evropy 1976: „Když jsem byl se formě, tak mi na brankáři nezáleželo. Většinu šancí jsem našel instinktivně, na rozvažování nebyl čas a až po zápase jsem mohl uvažovat, co bylo a nebylo správné, jak jsem to měl udělat. Dnes střelci v šanci spíš přemýšlejí, a proto jich tolik zmaří. Nelze ovšem přehlednout, že to mají stále těžší. Proto je důležité: čím rychleji příležitost zeší, tím lepší! Všechno můžete natrénovat, ale situací před brankářem nikdy, protože je vždycky jiná.“

■ V čem tkví tajemství dobrého střelce?

když jsem šanci promarnil na hřišti soupeře. Pak se však ozvala lavice ka „Stando, hraji další!“ a to mi po mohlo. Myslí si, že střelec nikdy nemá klesnout na duchu, ale znovu a znovu zkoušet štěstí.“

■ Co potřebuje kanonýř: cit i no- za, techniku, sílu, odvahu, rych- lost, mušku?

OLDŘICH NEJEDLÝ (Sparta), 140 branek, 43 mezistátních utkání, vicemistr 1934, král střelců MS '34 s 5 góly: „Všechno! Nejvíce dobrou mušku. Střelba se dá naučit, ale hráč k ní potřebuje i talent. Myslím si, že dnes se střelbě tolik pozornosti nevěnuje — měli by ji ovládat i trenéři! A ještě jedno: střelec potřebuje přesnou přípravu. Dlouhou i krátkou...“

■ Na co jste myslel při zakonče- ní míče? Na brankáře, způsob, ■ jak dát gól, nebo...?

VÁCLAV MAŠEK (Sparta), 121 branek, 16 střetnutí za ČSSR, na MS '62 v Chile: „Čas na zakončení ve fotbale stále mouně. Dřív nebyl fotbal tak rychlý a pamatují si, že když jsme hráli na pát útoč- níku a Kvašňák mi přehrál na teso křídla, mohl jsem se rozmyslet, jak vysvětlit. Realizace ovšem bývá náhodná. V dnešním fotbale a bloudícími útočníky a bez křídla, si musel střelce hledat sám, proto i času k vystřelení je málo. Proto dnes potřebuje útočník smysl pro perfektní orientaci, aby se dostal v přeplněném prostoru na vhodná místa. Tomu se i dnes říká — mít chyt na goly.“

PŘES ČTYŘI KILOMETRY DLOUHÝ stáří, který se proplétá centrem Florencia, obsadilo ve středu večer přes 12 a půl tisíce stolovníků. Večera na největší den v roce stála 25 000 000 lir a obsluhovalo při ní několik tisíc dobrovolníků. Hrozeny pomocí nyslaček. Jenom rýže se připravovala v třicetilitrovém kotli, tatat bylo poroženo 10, kapounů přišlo o život 260 atd. Víno, vodu a pečivo pro „nejdelší“ večeri v lidli i patrně i na světě dodal mistr obchodů a florentští občané. Výteček celé akce, která pokračovala lidovou vesetici, byl věnován na boj proti nádorovým onemocněním.

Zemětřesení jižně od Hurbanova

(Řík): Slabé zemětřesení s epicentrem na území MLR asi 40 km jižně od seismická stanice Geofyzikálního ústavu SAV v Hurbanovu zaregistrovaly ve čtvrtek 22. června ve 14.06 h letního času všechny seismické stanice v ČSSR. Magnitudo — podle Richterovy stupnice — určena ze záznamu seismické stanice Zelená Studnička — byla 2,5. Zemětřesení ojediněle pocítili na československém území obyvatelé Komárna, Hurbanova a Marcelové.

Palava zůstane beze změny

(ren): Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody v Brně obdrželo písemné sdělení ministerstva kultury ČSR, jež obsahuje rozhodnutí ministry kultury ČSR se zamítavým stanoviskem k výstavbě nové stlnice v Chráněné krajinné oblasti Pálavských vrchů — lokalitě Dvůrn. Znamená to, že se nebude realizovat projekt, podle něhož Správa radio- komunikací Praha uvažovala o vybudování, resp. konstrukci televizního vysílače. Tomuto rozhodnutí předcházela oháňlá veřejná diskuse. V rozhodnutí ministry se doporučuje Správě komunikací zvolit jinou lokalitu, vzhledem k mimořádně vzácné pálavské flóře i fauně.

Král nejraději smažené ledvinky

Z vyprávění sefKUCHARE

Prozradil jsem hned v úvodu to, co nám na poslední stůžku odpovědi vy- nikající gastronomicky znáček M. Escoffier přifler, když jsme o něho byli na ně- užívě coby team kuchářů-fotbalistů. Bylo to ohromující sdělení, protože jsme ještě nikdy ve Francii smažené ledvinky na lidovém listku neviděli, ani o nich nečetli. Escoffier nám na vysvětlenu řekl, že je to jeho vlastní předpít, a že jej nikdy dosud nepublikoval. Moc jsme toužili vědět něco bližšího, a tak nám vysvětlil velmi podrobně, jak připravoval smažené ledvinky pro anglického krále jitho, když byl o něho děkneba- řem:

„Nejlépe se hoří ledvinky jeněbě. Přepříš se, vyřinou metody, že str- douč vody se plídá trochu více a ta- dá. Takže k fazolákám, líku, špenátu, řeny- řu, dušenému štrébáku a další zelenině, zám rád rumsteak či tournedos nebo rosteček. Ani jeden den nevynechám sání a čerstvé zeleniny.“

Pro nás, kuchářské začátečníky, to bylo setkání nezapomenutelné, velice po- učné. Když jsme už odcházeli, řekl Escoffier na rozloučenou:

„Moi garçon, ne tenez pas (Chápeš, abkupt!) kuchtat, který končí, sřící včebereš chef. A kuchtat bez chef! Když není a nemůže být opravdovým k- chefem!“

Nu a tak skončilo mé setkání se sv- tovou jedničkou, a kuchářem M. Escof- tierem.

Toužil jsem znát všechny podrobnos- ti, a tak pokračoval: „Vždyť máš vypra-

Sogefährlich war der Sex für ihn

Papandreou, vor neun Monaten am offenen Herzen operiert, lebte gefährlich — wegen seiner Liebe zu Mimi. Der Sexualmediziner Dr. Volker Herms sagt, was im Körper eines älteren Mannes beim Sex passiert:

Der Herzschlag wird Oxtyozin aus — die Muskel ziehen sich zusammen, um sich plötzlichen entspannen. Die körperliche Anstrengung ist so groß, als ob man zu Fuß die Treppen eines Hochhauses hinaufsteigt.

Die Streitkräfte der Staaten des Warschauer Pakts

Staat	Bevölkerung in Mill.	Gesamtstreitkräfte ¹ in 1000	Heeresverbände ²	Panzer ⁸	Kriegsschiffe ³	Flugzeuge ⁷	Wehrdienst
Bulgarien	8,99	162	5 PzBrig. 8 motSchDiv.	1 300	75	273	Armee u. Luftw. 2 Jahre Flotte 3 Jahre
ČSSR	15,5	204,5	5 PzDiv. 5 motSchDiv. 1 LuftlandeBrig.	3 500	—	544	Armee 2 Jahre Luftwaffe 3 Jahre
DDR	16,76	167 ⁹	2 PzDiv. 4 motSchDiv. 2 PzAbwBat. 1 LuftlandeBat.	1 500	182 ⁴	394	Armee u. Luftw. 18 Mon. Flotte 36 Mon.
Polen	36,50	340	5 PzDiv. 8 motSchDiv. 1 LuftlandeDiv. 1 MarineInfDiv. 3 PzAbwReg.	3 450	139	1 045	Armee u. Luftw. 2 Jahre Flotte 3 Jahre
Rumänien	22,65	189,5	2 PzDiv. 8 motSchDiv. 5 PzAbwReg. 1 LuftlandeReg.	1 390	123	445	Armee u. Luftw. 16 Mon. Flotte 30 Mon.
UdSSR	271,8	5 050 ⁹	50 PzDiv. 134 motSchDiv. 7 LuftlandeDiv. Strat. Raketentruppen: 325 000 Mann, 1 400 ICBM, 600 IRBM + MRBM	50 000 ⁵	1 474 ⁶	10 937	Armee u. Luftw. 2 Jahre Flotte 3 Jahre
Ungarn	10,76	105	1 PzDiv. 5 motSchDiv. 1 LuftlandeBat.	1 200	—	164	Armee 18 Mon. Luftw. 24 Mon.

- 1 Heer, Luftwaffe (einschließlich Luftverzögerung), Marine.
 - 2 Ohne Spezialeinheiten wie Raketenbatalione, technische Einheiten, Artillerieregimenter, Gebirgsjäger usw.
 - 3 Einschließlich Küstenschutzeinheiten.
 - 4 Einschließlich Landungsschiffen und Schnellbooten der Grenzbrigade Küste.
 - 5 Nur Ausrüstung der PzDiv. und motSchDiv.
 - 6 Nur Überwasserschiffe (davon 1 Hubschrauberträger); hinzu kommen 276 U-Boote, davon 119 mit Nuklear- und 157 mit Dieselantrieb und insgesamt 978 SLBM, ohne 125 Einheiten in Reserve (95 U-Boote + 25 Überwasserschiffe).
 - 7 Einschließlich Transport-, Aufklärungs- und Schulflyzeugen, ohne Helikoptereinheiten (Mindestangaben); DDR: ohne Schulflyzeuge.
 - 8 Ohne leichte Panzerwagen und Schützenpanzer (Mindestangaben).
 - 9 Ohne Grenztruppen; UdSSR: einschließlich Stabs- und Nachschubeinheiten (1,5 Mill.).
- Quellen: The Military Balance 1983-1984, hrsg. vom International Institute for Strategic Studies, London 1983. Die Nationale Volksarmee der DDR im Rahmen des Warschauer Paktes, Autorenkollektiv, München 1980.

Quelle: DDR-Handbuch, 3. Auflage 1985

Prager Handelsbank in Frankfurt
Als Gemeinschaftsgründung von je zwei Kreditinstituten aus der Bundesrepublik (DG Bank und BHF-Bank) und der Tschechoslowakei sowie der GZB in Wien soll am 1. Januar 1990 die Prager Handelsbank AG in Frankfurt ihre Tätigkeit aufnehmen.

zaci mají tzv. bezpečné světové obilí dosahovat objemu 350 miliónů tun, avšak stav k 1. červenci bude pouhých 290 miliónů tun. Ve Spojených státech proto sítí protesty proti vývozu obilí do Sovětského svazu.

PŘED 10 LETO TO BYLO JEN 15 MIL.TUN..

ního dovozu vyšší než ve stejném období roku 1988. Účelů to učera v rozhovoru pro sovětský list Pravda řešil sovětského podniky zahraničního obchodu Exportobchod O Klimov. Obilí dováží SSSR především ze Spojených států, Kanady a Argentiny prostřednictvím plodinových burz v Chicagu a Kansas City, uvádí O. Klimov. Zhruba polovina dovozu tvoří potravinářské krmivo s vysokým obsahem proteinu. Situace na obilním trhu se v posledních letech podstatně zhoršila, konstatoval dále. Podle údajů mezinárodních organizací

Beleidigendes Überbleibsel

Mit Genugtuung und Interesse habe ich Ihre kurze Notiz „Netter Einfall“ (FR vom 20. 8. 1989) gelesen. Sie fanden Wohlgefallen an der richtigen Bezeichnung unseres Landes „Bundesrepublik Deutschland“. Nach Ihren Worten bedeutet die Berichtigung des bisherigen „Bundesrepublik Deutschlands“ ein Entgegenkommen Moskaus. Sehr wohl.

Ich möchte aber folgendes hinzufügen: Im Vergleich zu dieser Änderung sollten Sie auch dafür Sorge tragen, daß mit der dummen, sprachlich, politisch und historisch unbegründeten Bezeichnung unseres Nachbarlandes „die Tschechei“ endlich mal Schluss gemacht wird. Es handelt sich um kein Kürzel, wie man gerne behauptet, sondern um ein beleidigendes Überbleibsel aus der Zeit, wo man die Tschechoslowakei aus feindpolitischen und machthaberischen Gründen herabzuwürdigen suchte.

Die Deutschen freuen sich über „Bundesrepublik Deutschland“. Die Völker der Tschechen und Slowaken sind es wert, richtig bezeichnet zu werden.

Wladimir-Franz Settina, Frankfurt am Main

V souvislosti s cestou do socialistických zemí přijela do Prahy delegace čilských představitelů obchodu a průmyslu, kterou vede předseda Čilské národní komory D. Platovský-Turek. Při jednání s čs. obchodními partnery byl vyládfon zájem na obnovení styků na úrovni obchodních komor a jejich členských podniků

Zpíval rytíř Čestné legie

(Ja) Na scénu doslova nabitého Kongresového sálu Paláce kultury v Praze s ním vstoupil i kus historie. Historie kinetického představitel francouzského žanru, svědka jeho kvilného poválečného vzestupu autora jeho slavných hitů Gilbert Bécaud. Mnoho myšlenek se mohlo v té chvíli promítnout posluchačům mysli. Třeba to, jak tento šlofrancouzský rodák, šarmantní mladík ještě ve svých dvašadesáti letech, razil obtížně svou cestu mezi vyvolené osobnosti vážné hudby (premiéra jeho klasické „Opery Aran“ byla v roce 1982 prováděna v Paříži nadšením i skandálem) jak po tomto nezdáfeném pokusu trvale přešel k takému žánru, uplatnil se v kabeletech jako herec a skladatel ve filmu (Země odkud přicházím), osídlil v pařížské Olympii a stal se nativním miláčkem populárních pádů a scén Vedla Edith Piafová, a až ho polilo úzké přátelství, psal svou uměleckou autobiografii a spoluvytvářel ji svým konzervativním vystoupením po celém světě. Tak se nám také znovu představil po letech v Praze, kde má místo svých příznavců bezmála tři generace. Bécaudova vystoupení je vždy skvělým zážitkem. Od prvního koncertu s ním vstupuje na pódiu velké osobnosti s cizlým vztahem ke každému z nás a melodii, nendostatečný muž s uměleckým projevem a citlivým, navíraným šarmem. Člověk, který miluje živý styk s publikem a náladu vtipodaných sálů. A co nejdůležitější: Hraje a zpívá se svým oddanými příznivci a posluchači. Jmž zasévá své melodie a tóny do srdce. Vždyť nezapomenutelné zážitky které nám zde zanechal. A oberanost to upřímně kulovalo.

ZA TO DRUHÝ "T" NEMUŽU...
Frank Roudschau
27.06. 1989

Marcel Marceau v Praze

[Čkr]: Světznámý francouzský mim Marcel Marceau, předseda Společnosti přátelství Francie-Československo, pobývá v těchto dnech v ČSSR, kde mimo jiné předvedl své umění na veřejném vystoupení v pražském Paláci kultury. V rozhovoru pro ČTK

M. Marceau uvedl, že ho k naší zemi poji velké sympatie. Ačta k její historii, přítomnosti a zájem o její budoucnost v rámci přístavby která s ním otvírá nový prostor pro tvůrčí práci. Využívám se, foki, co nejvíce přispět k rozšíření vzájemných kulturních vztahů ve všech oblastech — otevřít hranice divadla, hudby, věnujeme umění. Rovněž se zmínil o svém přátelství s ministrem kultury ČSR, při kterém navštívil Mladý v lednu v Praze festival, na němž by představitel akázky ze své pantomimické, výtvorné a literární tvorby a vystoupil se rovněž pro možnost studijních nabytí našob mimů ve Francii.

O dovozu obilí do SSSR

Moskva: Sovětský svaz loni dovezl 35 miliónů tun obilí. V prvním pololetí letošního roku to bylo obilí.

Im Kampf gegen Aids fehlen der UdSSR Spritzen und Kondome

Illustrierte ruft nach Devisen und Spendenkonto / Jelzin gibt Buchhonorar / Mehr Infizierte und Kranke befürchtet

MOSKAU, 26. Juni. Der Radikalfreier und Chef der Bau-Kommission des Obersten Sowjet, Boris Jelzin, hat ein Buch geschrieben, von dem er hofft, daß es in vielen Ländern der Welt erscheint. Die Honoreare will der Ex-Partei- und Ex-Parteichef von Moskau, wie das Sowjetfernsehen jetzt angekündigt, der Aids-Hilfe in seiner Heimat spenden. Auch andere prominente Sowjetbürger, bisher meist Schriftsteller und Wissenschaftler, sind bereit, sich finanziell an der Aids-Hilfe zu beteiligen. Die beliebte Illustrierte „Ogonjok“ hat inzwischen bei der Außenwirtschaftsbank der UdSSR um die Einrichtung eines „Anti-Aids“-Spendenkontos ersucht.

Benötigt werden ausschließlich Devisen. Der Grund: Die Sowjetregierung ist wegen akuter Knappheit von ausländischer Währung und weil sie das Aids-Problem für die UdSSR unterschätzt, nicht bereit, unverzüglich harte westliche Valuta für den Import von Einweg-Spritzen, Kanülen, Pipetten, Kathetern und weiteren medizinischen Ausrüstungen aus dem Westen bereitzustellen. Dringend be-

nöht werden etwa drei bis vier Milliarden Einweg-Spritzen. Bis Ende dieses Jahres sollen, wie Vize-Gesundheitsminister Alexander Kondrusew „Ogonjok“ mitteilt, Produktionskapazitäten für die Herstellung von einer Milliarde dieser Injektionsnadeln importiert werden. Erst 1991 werde dann das für die UdSSR nötige Niveau von über drei Milliarden erreicht.

Das aber ist viel zu spät: Sowjetische Hochrechnungen haben ergeben, daß es 1995 über 600 000 Aids-Infizierte und sechstausend Aids-Kranke und -Tote geben könnte. Bis zum Jahr 2000 könnten die Zahlen gar auf 15 Millionen Infizierte und 200 000 Opfer hochschnellen. Das sowjetische Gesundheitsministerium, dessen Leiter Jewgenij Tschasow dieser Tage nach längerer Befragung durch Abgeordnete erneut als Minister vorgeschlagen wurde, sei nicht beunruhigt, sondern verhalte sich gegenüber dem Aids-Problem „kalt und glatt“, rügte „Ogonjok“. Erst kürzlich habe sich Tschasow in der „Prawda“ zufrieden mit der sowjetischen

Präservative: Die Produktion von Präservativen könne man nicht für morgen erwarten, mockerte sich „Ogonjok“, denn noch laufe der Kampf gegen sexuellen Extremismus auf Hochtouren: so entfielen drei dieser Gummis auf einen Mann pro Jahr, das seien in der Tat Produktionszuweisungen für Veteranen zum Feiertag.

cher“, so der Chef der epidemiologischen Abteilung des sowjetischen Gesundheitsministeriums, Michail Narjewitsch. Die Leidtragenden sind Ärzte und Schwestern, wissen sie doch, was sie tun und haben keine Wahl. Der Satz des Vize-Ministers Kondrusew: „Bei uns reicht vieles nicht, doch das entbindet in keinem Fall die Krankenschwester von der Verantwortung.“ Klingt fast schon zynisch. Die Lage ist dramatisch, doch, so „Ogonjok“, ein „sehr verantwortlicher Funktionär, der das weiß, hat noch vor kurzem schönfärbend erklärt: „Beunruhigt euch nicht, Genossen, eine solche Aids-Epidemie wie im Westen wird es bei uns nicht geben.“

Mangeltware sind auch Präservative: Die Produktion von Präservativen könne man nicht für morgen erwarten, mockerte sich „Ogonjok“, denn noch laufe der Kampf gegen sexuellen Extremismus auf Hochtouren: so entfielen drei dieser Gummis auf einen Mann pro Jahr, das seien in der Tat Produktionszuweisungen für Veteranen zum Feiertag.

Präservative: Die Produktion von Präservativen könne man nicht für morgen erwarten, mockerte sich „Ogonjok“, denn noch laufe der Kampf gegen sexuellen Extremismus auf Hochtouren: so entfielen drei dieser Gummis auf einen Mann pro Jahr, das seien in der Tat Produktionszuweisungen für Veteranen zum Feiertag.

Aktivní bilance obchodu se zeměmi RVHP

Československý vývoz převáží nad dovozem * Příznivý vývoj cen čs. zboží

(tisk). Zahraniční obchod Československa se zeměmi RVHP dosahuje roční hodnoty 195 miliard Kčs. V loňském roce kdy se změna s těmito státy zvýšila o 2,4 procenta, v úm bylo dosaženo změny z pasivní obchodní bilance z minulých let na aktivní bilanci. To znamená, že čs. vývoz byl větší než dovoz, a to o více než čtyři miliardy korun. V roce 1987 byl vývoz větší o jednu miliardu Kčs a v roce 1986 dokonce o 3,5 miliardy Kčs.

Československý vývoz převáží nad dovozem * Příznivý vývoj cen čs. zboží (tisk). Zahraniční obchod Československa se zeměmi RVHP dosahuje roční hodnoty 195 miliard Kčs. V loňském roce kdy se změna s těmito státy zvýšila o 2,4 procenta, v úm bylo dosaženo změny z pasivní obchodní bilance z minulých let na aktivní bilanci. To znamená, že čs. vývoz byl větší než dovoz, a to o více než čtyři miliardy korun. V roce 1987 byl vývoz větší o jednu miliardu Kčs a v roce 1986 dokonce o 3,5 miliardy Kčs.

Hamburg – Renate Piller (46), Geliebte des verstorbenen bayerischen Ministerpräsidenten Franz Josef Strauß, hat ihre intimen Erinnerungen an den „Stern“ verkauft. Sie enthüllt, was nach dem Wunsch der Strauß-Familie für immer hätte geheimbleiben sollen: Sozialistický Bleták...

DESATERO:

- 1 Rauche nicht im Büro, wenn die Mehrheit Nichtraucher ist – auf keinen Fall im Fahrstuhl.
- 2 Puste deinem Nächsten nie Rauch ins Gesicht.
- 3 Drücke deine Kippe so aus, daß sie nicht endlos weiterkolt.
- 4 Reinige den Aschenbecher spätestens nach jeder 5. Kippe – volle Aschenbecher sind auch für Raucher eine Plage.
- 5 Versuche nie, einen Nichtraucher zum Rauchen zu überreden, erst recht keinen, der gerade „auf Entzug“ ist.

- 6 Rauche nicht, wenn kleine Kinder im Zimmer sind.
- 7 Verlange nicht von Deiner nichtrauchenden Frau, Freundin oder Sekretärin, von Deinem Mann oder Freund, daß sie oder er Dir Zigaretten besorgt.
- 8 Verzichte im Auto auf kurzen Strecken aufs Rauchen, wenn Du Nichtraucher im Auto hast, auf langen Fahrten schränke Dich ein.
- 9 Rauche erst, wenn alle mit dem Essen fertig sind – und kelter etwas dagegen hat.
- 10 Rauche nie vor dem Frühstück – schon gar nicht im Bett.

beffern und den Ölmultis die Rechnung schicken. Dabei werden eine der Ölpest erlegene Seemöwe mit acht Dollar, eine kanadische Gans mit 36 Dollar und eine Robbe mit 15 Dollar veranschlagt. Die erste Rechnung dieser Art geht an den Exxon-Konzern, dessen Tanker „Exxon Valdez“ im März vor Alaska die bislang größte Ölkatastrophe in nordamerikanischen Gewässern verursacht hatte.

Nach Olpest kostet eine tote Seemöwe acht Dollar

WASHINGTON, 27. Juli (dpa). Die Verantwortlichen für die jüngsten Tankerunglücke in den Gewässern der Vereinigten Staaten werden zur Kasse gebeten. Die US-Regierung will in Kürze die in der Tierwelt angereicherten Schädlen in Geld

Rafael Kubelik wird 75
MÜNCHEN. Der Dirigent Rafael Kubelik, von 1961 bis 1979 Chefdirigent des Sinfonieorchesters des Bayerischen Rundfunks, wird am Donnerstag 75 Jahre alt. Der aus der Umgebung Prags stammende Musiker, der aus gesundheitlichen Gründen zurückgezogen teils in Kalifornien, teils in der Schweiz lebt, ist auch als Komponist hervorgetreten.

HOLT NEMÍ TO PRÜSERÁR KARAYAN...!

nosti nejsou příliš dobré... V Kolně nezapomněli na Basko festivalu československého filmu, kdy z Prahy dostali neúplnou kolekci objednaných filmů s francouzskými titulky, ani na ostudu s vystoupením hudební skupiny, které bylo odvoláno proto, že Pragokonzert měl v danou chvíli už splněný plán divizového zisku.

Vraceli jsme se s Petrem Prouzou plni reálného optimismu. Co že to je za kuliferdální pojem? Obsahuje povědomí o množství práce, jež je třeba udělat, než skutečné mosty budou postavěny.

UDACANA = PETSCHAUER

ONDŘEJ NEFF
KRA'LOVCKA' CESTA?
MRTVA' CESTA !!!

Rozpustilý smích přehlušilo náhlé ticho. Stály nehnuté, ruce strnulé v načrtnutém gestu, vyfřesčené oči. Pět vteřin, snad deset... Teprve pak našly sílu k němu útoku.

Pestrobarevné brašny jim zmateně poskakovaly po zádech.

Z místa, kde ty dvě malé školačky stály, je k portálu hrobky Karla a Marie Orlových pouhý krok. Čerstvě žlutavá prkna, jež měla patrně nahradit někdejší dveře, se povalují kolem. Otevřelo scénu, která bezmála zažene na útek i nás.

To, co trčí z polorozpadlé rakve s utrženým víkem je... ono, je ta lidská noha. Levá noha. Mrtvola ženy (soudě podle vlasů a zpráchnivělých šatů) leží na břiše, v póze na hony vzdálené posmrtnému smíru. Další schránky s lidskými ostatky se povalují v žalostném stavu kolem. Náhrobní kámen je vypáčený, rakve vytaženy na povrch.

Proč? Kdo? Z jakých pohutek a kdy? „Pokoj popelí jejích,“ píše se nad vchodem...

Jsmo ve čtvrté, nejstarší a přinejmenším historicky nejcennější části Olšanských hřbitovů. Jsmo v hlavním městě civilizované země. Zděšení jdeme stínem staletých stromů a hledáme obsah pojmu úcta. Etika. Lidskost.

Je to snad ona, která udělala z desítek hroebk ruiny? Která vylámala dveře i lepané míže, odnesla všechno cenné a rozbila, co se odnést nedalo? Která otevřela možná stovku rakví a rozmetala lidské kosti, jako by byly ještě miň než onen — prach?

Kde se v člověku vzalo tolik zvrácené odvahy, aby po úspěšném drancování vyzdobil hrobku vánočním stromkem, a kam se podělo svědomí jiného člověka, který mu v tom měl zabránit?

Jak vysvětlit, že největší a nejhonosnější Lonnova hrobka je volně přístupná (chybí jí to „symbolická“ prkna), takže oni pro nás nebyl problém najít v ní uprostřed úděsné spleti koster a rozbitých rakví „intimní koutek“ ze závoňných matrací, použitých prezervativ, sotva načaté cigarety, desítky lihových kahanůk, prázdné plastické obaly od Eunalgitu a Acifeinu, gumové rukavice a plechovku od toluenu?

Považuje snad správa hřbitova za „nedopatření“, objevíme-li prastarou hrobku naplněnou urنامi s popelem lidí zesnulých v roce 1987 a 1988? Považuje za „normální“, že dobyte živelné kočky roznášeji po hřbitově lidské ostatky?

Nepřekvapuje snad už nikoho lebka umístěná nikoli náhodně uprostřed ná-

hrobku přímo u veřejné cesty? Nemělo by snad překvapit oni nás?

Jdeme cestou lemovanou v mramoru zvěčňnými jmény, z nichž mnohá dnes zdobi učebnice dějepisu. Jdeme a nutíme se uvěřit, snažíme se tlumočit. Zbytečně. Kde kraluje hrůza, múzám se nedají...

Snad jen tehle anděl vzdoroval. Bezbranný, leč silný svou bronzovou velikostí stál u hřbitovni zdi. Také on měl být ukraden; když však padal, padla s ním i zeď. Asi tím otvorem překotně přeholil pojednou neúspěšní zloději do ruchu ulice. I my tudý odcházíme. Do „svého světa“.

A necháváme za sebou padlého anděla.

Hamburská kuchyně v Praze

(Vč): Na pražské pěší zóně v restauraci Peilkahn, Na příkopě 7, probíhá od učerějšíka gastronomická akce „Hamburská kuchyně v Praze“, kterou a firmou CCH Gastronomie Hamburg organizují Restaurace a Jidelny v Praze 1. Až do 2. července si zde mohou hosté restaurace Peilkahn objednat a jidelního listku speciality známého přístavního města od aperitivů, přes předkrmy, polévky, hlavní jídla, po dezerty, což vše připravují kuchaři a cukráři z Hamburku. RAJ Praha i spolupracují s hamburským partnerem již deset let a obohacují tak rok co rok nabídku v polostině centra našeho hlavního města. V kavárně Nové scény Národního divadla byla zase oděra ochutnávka zmrzlina a mražených krémů jednoba z největších výrobců zmrzliny na světě firmy Schäffer Eis z Norimberka.

⊗ jednoho měsíce před nástupem do vojenské základní služby, požádali na žádost a přemístění podává veliteli příslušného útvaru.

K organizaci změním v ČSLA

Z rozhovoru ministra národní obrany armádního generála M. Václavíka

(Eh): Před více než čtyřmi měsíci vydala Rada obrany státní prohlášení o animentu počtu osob, výzbroje a organizacích zbraních v ČSLA. V souvislosti s je již realizací požadavků zprávy (ČSLA ministra národní obrany CSSR armádního generála M. Václavíka o zvláštní vyjádření:

Pokud jde o konkrétní realizaci prohlášení, ukončili jsme plánování organizačních změn na léta 1989 až 1990 a vstupujeme do nejméně složitého období jejích realizací. Organizace změny se budou dělat zhruba 30 000 osob, z toho 4000 vojáků z povolání a 900 občanských pracovníků a uskuteční se u nás 200 útvarů a zařízení ČSLA. Bylo započato s ruho poměru stá, pokud nebudou nastatové vztahové zbrojovak kroky ze strany NATO, lze těžko uvažovat o všeobecném zkrácení základní služby. Je také třeba vidět, že různé názory a návrhy na zkrácení vojenské základní služby jsou některými skupinami a lidmi vyznívány záměrně s cílem podřadit občanskou odpovědnost. Nemají nic společného s péčí o zajištění obranyschopnosti země a udržení jejího zájmu, což je hodnověrná a obrana socialistů. Patrně je snaha o zpochybňování těchto hodnot — a jak jinak než oslabováním důvěry v rozhodnutí mocenských nástrojů socialistického státu, jímž je naše lidová armáda.

Dě 1. února letošního roku setouplio v plátnost nařízení náčelníka generálního štábu ČSLA, které umožňuje sloužit odvětvěm a rodinami nebo sociálně méně štěstlivými a blízkosti místa jejich trvalého bydliště. O co konkrétně jde a jak bylo nově nastavení v dubnovém nástupním termínu opíjání?

Podle dosavadní praxe nesmějí vojáci vykonávat základní službu v kraji svého trvalého pobytu a v okrese příslušném k okresu trvalého bydliště v jiném kraji. Toto nastavení bylo zmíněno tak, že vojáci nesmějí vykonávat službu pouze v okrese svého trvalého pobytu. Již v dubnu jsme tak vyšli vstříc několika stoletkům nových příslušníků ČSLA. I z tohoto důvodu se navíc připouští výjimky, a to u vojáků a vázňů, kteří mají v úmyslu nastoupit do vojenské služby a data nepřekročí rok od vzniku vojenská a občanská vykonávání službu v okrese svého trvalého pobytu. Již v dubnu jsme tak vyšli vstříc několika stoletkům nových příslušníků ČSLA. I z tohoto důvodu se navíc připouští výjimky, a to u vojáků a vázňů, kteří mají v úmyslu nastoupit do vojenské služby a data nepřekročí rok od vzniku vojenská a občanská vykonávání službu v okrese svého trvalého pobytu. Již v dubnu jsme tak vyšli vstříc několika stoletkům nových příslušníků ČSLA. I z tohoto důvodu se navíc připouští výjimky, a to u vojáků a vázňů, kteří mají v úmyslu nastoupit do vojenské služby a data nepřekročí rok od vzniku vojenská a občanská vykonávání službu v okrese svého trvalého pobytu.

V souvislosti s organizačními změnami v ČSLA se mezi veřejností, zejména mladými lidmi, vyvíjely různé názory a mínění, z nichž by deueltem základní služby nebylo možno zkrátit. Jak je váš názor na tato mínění?

Tato záležitost není v kompetenci federálního ministerstva obrany. Právěním zákonem o vojenské službě síl CSSR je branný zákon, který upravuje jejich délku, složité, organizaci i brannou povinnost občánů. V této věci bychom se měli řídit tím, jaká je potřeba vzhledem k tomu, že úleku základní služby nikdo svévolně nolanouje — vyplývá z počtu a branné populace, početního stavu ozbrojených

Kdo obchoduje s cizinou

(K): Od 1. července loňského roku, kdy ustoupil v plátnost rákón uměňující obchodování se zahraničím i v rámci podnikům, dalším organizačním a strukturám, existuje v CSSR vedle 49 organizačních zařízeních obchodovat dalších 273 subjektů majících právo obchodovat s cizinou. Jsou to především různé obchodní organizace, které v zájmu obnovení našeho trhu provádějí přímé výměny zboží se socialistickými zeměmi. Účle družstva, která obchodují jak s hmotnými, tak s nematériálními činnosti, tak s výsledek předemné své zemědělské činnosti, tak s výsledek předemné výroby. Opředení k zahraničím obchodní činnosti mají rovněž všechny podniky se zahraničními společnostmi neboť společně podniky. Ježž to dnes a nás 28. Jak uveďte přeuštevité federálního ministerstva zahraničního obchodu na věřejší tiskové konferenci, je hlavním hlediskem při vyřizování žádostí o posolení elektronost a ochopnost prováři tuto činnost racionálně a bez dotací, při respektování celospolečenských zájmů.

Nabídka zboží z USA

(Vč): Americká firma pro průběhem trhu International Marketing Services vystavuje v pražském hotelu Forum pro ES, obchodní partnery zboží 15 firem z USA, jak z oblasti potravinářského a nápojářského průmyslu, tak drobné průmyslové výrobky pro domácnost jako jsou elektrické holiče strojíky, vysoušeč vlasů, opěšně topinek, stolní ventilátory aj. Zaměřuje se, že tyto nabízené průmyslové výrobky jsou zhotovovány ve společném čínsko-americkém podniku v Kantonu a dodávány na trh v USA a v Kanadě. Společný podnik, jehož se zúčastní americká firma Windmore Corporation, má dnés v člně 12 tisíc zaměřených a jedná o založení dalšího společného podniku s sovětským Karachstánu, firmy z USA, které v Praze vyvíjejí prostřednictvím marketingové společnosti IMS, mají zájem rovněž o nákup zboží v CSSR a o kontakty, jež by mohly vést k založení společného podniku i v nás.

Tandlers Schulden

München - Bayerns Finanzminister Gerold Tandler (52) hat rund 17 Millionen Mark private Schulden. Der Minister zu Bild: „Es geht nicht um die Schulden, sondern darum, daß alles korrekt ist.“

[ok]: Věková složení čs. obyvatelstva je dosud charakterizováno příznivými poměry mezi jeho hlavními skupinami — podíl obyvatel do 15 let se pohybuje kolem 23 procent, občané v produktivním věku je zhruba 58 procent a v poproduktivním věku 19 procent z celkového stavu obyvatelstva. Věková struktura však není rovnoměrná a jsou značné rozdíly mezi republikami a menšími územními celky.

Podle projekce obyvatelstva do roku 2000, zpracované Federálním statistickým úřadem, se zvýší počet obyvatel ČSSR z 15,5 miliónu v roce 1986 na 15,1 miliónu v roce 2000. Nastanou změny také ve věkové struktuře a předpokládá se, že bude pokračovat dlouhodobý proces populačního stárnutí. Celkový počet obyvatel v poproduktivním věku se do roku 1995 mírně sníží. Ovšem v roce 2000 se počítá s vypáčením 4,4 miliónu důchodců, což za patnáct let představuje zvýšení o 10 procent. Po roce 2000 by se měl počet a podíl obyvatel ve věku nad 80 let ještě zvýšit.

Všechny tyto skutečnosti budou klást nároky na společenskou spotřebu, zejména na zdravotní a sociální péči, důchodové zabezpečení, ale i na vytvoření podmínek pro optimální využití pracovního obyvatelstva v důchodovém věku z hlediska potřeb národního hospodářství. V deváté většice se předpokládá jen mírný pokles počtu pracujících starobních důchodců.

V současné době žije v ČSSR zhruba 3,5 miliónu osob, které pobírají některý druh důchodu — starobní, invalidní, vdovský apod. Mnozí jsou však nadále pracovníci činní. Počet pracujících důchodců v ČSSR stoupá a nyní tvoří zhruba necelou čtvrtinu občanů pobírajících některý z druhů důchodu. Růst je ovlivněn především zvýšením počtu pracujících žen — starobních důchodkyň.

Pracující důchodci jsou tak významným doplnkovým zdrojem pracovních sil čs. národního hospodářství a v řadě odvětví se jejich podíl pohybuje mezi 14–20 procenty z celkového počtu pracovníků — např. ve vnitřním obchodě, JZD, bytovém hospodářství, komunálních službách. Ekonomická aktivita osob v poproduktivním věku je do značné míry motivována sociálními důvody, v řadě případů ale není zanedbatelným hlediskem možnost pokračovat v seberealizaci i ve vyšším věku.

Před rokem jsme na těchto stránkách referovali o presentní demenci, kterou trpěl Maurice Ravol. Trpěl tzv. Alzheimerovou nemocí, jak se jedna z forem presentní demence nazývá. Vědci z Mont Sinai Medical Center v New Yorku nyní prokázali, že tato onemocnění je geneticky podmíněné. Riziko vzniku choroby je pětkrát vyšší u primé dny — prarodiče, rodiče a děti. Onemocnění je charakterizováno předčasným stárnutím, úhylným intelektem po 40. roce věku, někdy vzniká porucha čtení, psaní, mluva, schopnost porozumění mluvenému slovu. Onemocnění je nevyléčitelné a stav se vždy postupně zhoršuje. V současné době se předpokládá, že onemocnění postihuje přibližně 1 milión lidí na světě. Genetické studie prokázaly, že u Alzheimerovy choroby jde o genetickou poruchu lokalizovanou na 21. chromozomu. Tento nový poznatek nabízí do budoucna nezávadnou otázku: Proč se Alzheimerův gen projevuje jako choroba u některých osob dříve a u jiných později? Proto studie pokračují. Jejich odhalení ještě jiné mechanismy, které vedou k tomuto závažnému onemocnění.

„PROTOŽE MUSÍ ŽIVIT VELKÉ DĚTI!“

Bitte keine Scherze in der Schlagersendung!

Beim staatlichen italienischen Fernsehen „RAI 2“ ist Unerhörtes geschehen: Am Tag vor dem Beginn der Abitur-Prüfungen, an denen in diesem Jahr 468 318 Schülerinnen und Schüler aus ganz Italien teilnehmen, erlaubte sich das junge Team der beliebten Schlagersendung „Studio 2“ einen Scherz. Zwischen Rock- und Discomusik ließ Disc-Jockey Federico Biagione seine jungen Zuschauer in einer ausgelassen-heiteren Ansage wissen: „In den Schulen ist es trotz wochenlanger Bemühungen nicht gelungen, die Prüfungskommissionen zusammenzustellen. Deshalb habt ihr alle das Abitur auch ohne Examen bestanden.“

Diesen Spaß verstanden alle auf Anhieb. Tausende von Fans riefen in Rom an, gratulierten dem Sender-Team und gaben noch andere Jux-Meldungen zum besten. Nicht so die Direktion. Chefredakteur Corrado Guerzoni setzte sich nach Minuten schon mit dem Unterrichtsministerium in Verbindung, unterbreitete sein tiefes Bedauern und kündigt eine sofortige Strafmaßnahme gegen die Verantwortlichen an. Nicht nur Biagione wird fristlos entlassen, sondern auch seine Mitarbeiterinnen Luciana Biondi und Clarita Busti. „Eine Verantwortungslosigkeit ohnegleichen“, wettete Guerzoni vor der versammelten Redaktion.

Disc-Jockey Federico fiel aus allen Wolken. „Was haben wir denn Böses getan? Ein bißchen Spaß, um den Abiturienten die Examensangst zu nehmen, die ihnen allen im Nacken sitzt. Mehr war das doch nicht!“

▼ **TECHTO DNEOH** ● očekává dodávka prvních ze 3000 automobilů DAEWOOD RAGER, vyrobených jihokorejskou firmou Daewoo Corporation. Automobil, na který už Mototechna brala zájmy, je produktem několikaleté spolupráce jihokorejské firmy se západoněmeckým Opel. V podstatě jde tedy vlastně o v licenci vyráběný Opel Kadett LS 1,3 (na našem snímku), který se k nám loni dostal prostřednictvím PZO Tuzex.

A HURA DO MOTOTECHNY!

Allah auf großem Fuß

DHAKA, 25. Juni (AFP). Mit Großanzeigen in allen wichtigen Zeitungen Bangladeschs hat sich der internationale Schuhkonzern Bata bei Volk und Regierung für seine von vielen Moslems als blasphemisch bezeichneten neuen Sandalen entschuldigt. Im ganzen Land war es in den vergangenen Tagen zu heftigen Protesten gegen die Schuhe gekommen, auf denen nach Angaben der Firma nur mehrere hängende Glocken zu sehen sind, nach Ansicht von Moslems jedoch der arabische Schriftzug „Allahu Akbar“ (Allah ist groß) zu erkennen ist.

Ein Sprecher des Bata-Konzerns betonte, das Design sei nicht absichtlich so gewählt worden. Er deutete an, daß die Kampagne möglicherweise von der Konkurrenz angeheizt worden sei.

Mehrere hundert Moslems hatten am Freitag Bata-Schuhläden geplündert. Bereits zuvor hatte die Regierung die anstößigen Sandalen beschlagnahmen lassen. Ministerpräsident Moudud Ahmed sprach von einem „unverzeihlichen und verdammenswerten Verbrechen“. Der Islam ist seit vergangenem Jahr Staatsreligion in Bangladesch.

„Polen-Markt“ floriert weiter

BERLIN, 25. Juni (dpa). Auch nach dem Verbot des sogenannten Polen-Marktes in West-Berlin auf dem Gelände zwischen Philharmonie und Nationalgalerie in der vergangenen Woche gehen die Schwarzmarktgeschäfte weiter. Nach Erkenntnissen der Polizei hat sich die illegale Handelstätigkeit jetzt auf das gesamte Stadtgebiet verteilt. Die Polen, die oft von weit her einreisen, versuchen mit ihrem Handel an Westgeld zu kommen. Wer 50 Mark verdient, hat damit praktisch den Gegenwert eines Monatsgehalts in Zloty eingenommen.

Nach Beobachtung der Grenzkontrollbehörden reisten am Wochenende kaum weniger Polen als sonst nach West-Berlin ein. Am Samstag schickten Zollbeamte an der Grenzkontrollstelle Dreilinden innerhalb von elf Stunden rund 500 Personenwagen aus Polen zurück, weil deren Insassen eindeutig „gewerbliche Tätigkeiten“ verfolgt hätten.

Dodávka 3000 vozů Daewoo Racer je jednorázová a lze předpokládat určitě potíže s náhradními díly. Auto bude prodávat Mototechna ve vybraných prodejnách za 188 900 Kčs, přičemž příplatek na metalizu je 1000 korun. Jde tedy o automobil určený těm, kteří „na to mají“...

Kolik je nás na Zemi

New York: Sekretariát Organizace spojených národů zveřejnil tento týden upřesněné údaje o počtu obyvatel na Zemi. Podle nich obývala naši planetu v po-

Hersfeld-Preis für Rastl
KAŽDEJ VÍ, KDO JE RASTL, TĚB!
DŮE SI STEJNĚ Z PRÁVY ŽE STEJNĚ STRÁNKKA A DŘI TOHTO
NĚM VŮŘEC PRAVDA!

„Bundesliga“ o 16 týmech
PRAHA (st): Na svém zasedání rozhodl fotbalový svaz NSR, že příští ročník „bundesligy“ bude o dva kluby snížen na šestnáct. Navrhované novinky, např. sebrát každé střevníkové kolečné během týdne neprošlo a svazový trenér Beckenbauer to hodnotí jako výřezví zdravotního rozumu. V předposledním 33. kole ligy prohrál nový mistr Bayern Mnichov 1:2 v Norimberku, obhájce titulu Werder Brémy 0:1 v Karlsruhe, zatímco 1. FC Köln zdolal Kölniany 5:1, Pauli 4:2. Ostatní výsledky: HSV—B. Laverkusen 1:1, B. Uerdingen—Stuttigarter Kickers 1:3, Bochum—Hannover 3:3 (1:1), VfB Stuttgart—K. Mönchengladbach (Strakal) 2:1, Kaiserslautern—W. Mannheim 0:3, 2. Frankfurt—B. Dortmund 2:1 (1:1), Stuttgart—Hannover a Stuttigarter Kickers, o vítězství se rozhodne mezi 1. FC Nürnberg a Bochumem.

Stále přibývá nových onemocnění cukrovkou. V současné době se předpokládá, že v ČSSR je asi 1 milión diabetiků. Podobně je tomu i jinde ve světě. Mnoho případů není registrováno, jiné nejsou správně léčeny, mnozí pacienti však především nedodrží lékařem doporučenou dietu a konzumují sladké pokrmy a nápoje. O vzniku cukrovky bylo vypracováno mnoho teorií. Skutečná příčina však ve většině případů známa není. Rovněž o vztahu cukrovky a genetické zátěže se v minulosti mnoho nepsalo, hovořilo se o rodinné zátěži nebo genetické dispozici. V loňském čísle vědeckého časopisu Science, vycházejícím v USA, byly publikovány výsledky pozoruhodné studie, kterou provedli vědci z amerického Národního ústavu diabetických, ledvinových a zraňovacích chorob. Vědci našli u některých diabetiků genetické mutace v genech odpovídajících za vytvoření správné struktury receptoru, na který se insulina musí navázat, aby mohla fungovat. K podobným závěrům došli rovněž vědci z univerzity v Chicagu a v Kjótu v Japonsku. Po prozkoumání příbuzných postižených diabetem našli vědci podobné genetické defekty u rodiců diabetiků. Výsledky studií nelze samozřejmě generalizovat a tvrdit, že všechny cukrovky jsou podmíněny geneticky. Jsou zde však už reálné podklady pro sjištění dalších genetických souvislostí.

„Bundesliga“ o 16 týmech
PRAHA (st): Na svém zasedání rozhodl fotbalový svaz NSR, že příští ročník „bundesligy“ bude o dva kluby snížen na šestnáct. Navrhované novinky, např. sebrát každé střevníkové kolečné během týdne neprošlo a svazový trenér Beckenbauer to hodnotí jako výřezví zdravotního rozumu. V předposledním 33. kole ligy prohrál nový mistr Bayern Mnichov 1:2 v Norimberku, obhájce titulu Werder Brémy 0:1 v Karlsruhe, zatímco 1. FC Köln zdolal Kölniany 5:1, Pauli 4:2. Ostatní výsledky: HSV—B. Laverkusen 1:1, B. Uerdingen—Stuttigarter Kickers 1:3, Bochum—Hannover 3:3 (1:1), VfB Stuttgart—K. Mönchengladbach (Strakal) 2:1, Kaiserslautern—W. Mannheim 0:3, 2. Frankfurt—B. Dortmund 2:1 (1:1), Stuttgart—Hannover a Stuttigarter Kickers, o vítězství se rozhodne mezi 1. FC Nürnberg a Bochumem.

lovně minulého roku 5,1 miliardy lidí a toto množství se každý rok zvyšuje o 1,7 procenta. Nejrychleji rostou populace v Africe a západní Asii. Nejpočetnější — s méně než jedním procentem — je pak v tomto směru Evropa včetně SSSR a Severní Ameriky.

Ideální město je z mého hlediska dlouhá hlavní třída bez vedlejších ulic, které brzdi provoz. Prostě je jedna dlouhá jednosměrka. S jedním vysokým domem, v němž všichni žijí. Pro každého tu je jeden výťah, jeden vrátný, jedna poštovní schránka, jedna pračka, jedna popelnice, jeden strom a jedno kino hned vedle.

A. W.

Kdyby autor těchto slov — „otec pop artu“ Andy Warhol — někdy přijel do Medzilaborců, zjistil by, že toto východoslovenské městečko jeho představuje ideálního města teoreticky skoro vyhovuje. Navíc tu ještě vznikne jedno muzeum (z budovy jediné pošty, která se přestěhovala o dům vedle), v němž se možná objeví jediná československá expozice z děl tohoto amerického malíře.

Já vím, že to zní trochu absurdně — nejvýznamnější americký modernista šedesátých let a Medzilaborce. Nic na tom nemění ani fakt, že je odsud jen asi deset kilometrů na Havaj (viz dokumentární foto). Přes všechnu neuvěřitelnost však je to tak — Andy Warhol s tímto zapadlým koutem souvisí.

„Matka mi vždy, jak nejlépe dovedla, se svým silným československým přízvukem předčítávala knihy. A já jí vždy říkal „děkuji, mami“, i když jsem z jejího přednesu Dicka Tracyho nerozuměl ani slovo...“

A. W.

Andy Warhol se vlastně původně jmenoval Andrej Varchola. Za jeho života se o něm vesměs hovořilo jako o Američanovi, i když se připouštělo, že má někde v Evropě předky. Když asi v roce 1987 zemřel na komplikace po operaci žlučníku, začalo se mezi vytvářeními teoretiky nesměle hovořit o tom, že je Čechoslovák, případně Čech. Jak měsíce plynuly, začalo se toto tvrzení upřesňovat — objevily se informace, že je Slovák z východního Slovenska. Úplná pravda je však ještě jiná — oba rodičové Andyho Warhola pocházeli z malé vesky nedaleko Medzilaborců — z Mikové — a byli nikoli slovenské, ale ruské národnosti. Považovali se však především za Čechoslováky — vždyť Varchola starší odešel za práci do USA nedlouho před 1. světovou válkou, a když se vrátil, aby si odvezl za oceán rodinu, protože si konečně vybudoval zajištěné postavení, právě vznikla Československá republika. A v ní byl podle Masarykovy teorie jednotný národ československý. Správním střediskem okresu, kam Miková tehdy spadala, byly právě Medzilaborce — proto vznikla idea, že muzeum Andyho Warhola by mělo vzniknout právě zde. Andy Warhol se sice narodil a prožil celý život v USA — stopy k jeho předkům však jednoznačně vedou do tohoto kraje. Na rozdíl od svých rodičů a svého bratra Andy neudržoval pravidelný styk s obyvateli Mikové o okolí, věděl však o svých kořenech a dokonce se

setkal se svou tetou Evou Bezákovou, která přijela na návštěvu za příbuznými do USA v šedesátém sedmém roce.

Měl i celkem jasnou představu, co za kout Evropy jeho stará vlast v okolí Medzilaborců je. „Jsem odnikud!“ prolašoval prý podle očitých svědků, narážaje tak na skutečnost, že rodiště jeho rodičů vystřídal v posledních staletích řadu pánů.

Jsem městské dítě. Ve velkých městech to zařídili tak, že můžete jít do parku a být tedy na chvíli na miniaturním venkově, na venkově však nejsou žádné kousky velkého města, takže se mi tam velmi stýská.

A. W.

Miková je plná Varcholů. Nicméně ten, kdo má k Andymu nejbliže, se jmenuje Varchola, ale Bezák. Dědeček Bezák je Warholův strýc — respektive přesněji manžel jeho tety, která v polovině šedesátých let Andyho Warhola navštívila v jeho atelieru. Je mu už přes osmdesát a také on strávil své nejlepší léta mimo obec, kde se narodil a kde nyní bydlí. Podobně jako jiní Mikované i jako Warholovi rodiče se vydal v mládí do světa za prací. Nestovalo však tak daleko jako starý Varchola — pracoval v Čechách, šternkval železniční náspy. Se svou ženou se znal odmalicka, bydleli v sousedství — takže si dodnes pamatuje, kde stával dům Varcholových, co odjeli do Ameriky. To, že odjeli za velkou louží, ostatně nikoho v Mikové příliš nepřekvapilo. Dobrá třetina jejich obyvatel má příbuzné někde v zahraničí — z tohoto koutu chlapi jezdili vydělávat do zahraničí po mnoho generací. Zdejší kraj byl odtržený od světa — historik o tom, jak jedné z místních babek zavedli elektrický proud a ta si po několika hodinách přišla postěžovat kamarádkám, že „fouká a fouká, už jí huba od foukání bolí a lampa pořad nechce zhasnout“, je tady stará jen několik desetiletí. Většinu vesnice tu ovšem dnes už netvoří dřevěnice, v jakých žili kdysi Varcholovi, co odjeli za štěstím ven. Jedna vedle druhé tu stojí pěkně zděné vilky. Kus dědictví těžkých minulých dob však zůstalo i v nich. Například podobně jako v jiných okolních dědinách tu někteří žijí v suterénu s malíčkými okny, zatímco přepychové patro je jen pro návštěvy. Povídáme si o tom s Vladimírem Protivňákem, který patří mezi další členy rozvětveného Warholova příbuzenstva. Vysvětluje: „Na vesnici se tu žije líp, lidé však stále ještě nedovedou žít tak, aby ze života něco měli. Místo aby z úspor jeli třeba do Bulharska, předhánějí se v budování honosných domů, skrblí a pak žijí v jedné nebo dvou místnostech a ty ostatní schovávají na horší časy pro děti.“

Dědeček Bezák této nemoci nepropadl. Po smrti manželky žije v malém, nic nepředstírajícím domku a vypadá, že ho zájem o jeho osobu, v souvislosti s podivným synovcem jeho ženy, docela baví.

Ochotně vypráví útržky vzpomínek Evy Bezákové. Andy byl prý hodný, obdaroval ji, a „co tam měl v domě papírů, co s tím jenom dělal?“ Eva Bezáková se prý jenom divila, že se chtěl se svou tetou neustále modlit. Je to zvláštní vzpomínka — paní Bezáková navštívila Warhola v době, kdy byl na vrcholu slávy, kdy šokoval mimo jiné i svými filmy, z nichž některé byly na pomezí pornografie. Jak to šlo dohromady s jeho vášnivou religiozitou? Další důkaz, že svět není tak jednoznačný, jak se zdá.

Maminka vždycky říkala, že je zbytečně se trápit láskou, ale že je nutné se oženit. Já jsem ale vždycky věděl, že se nikdy neožením, protože nechci mít děti, nechci, aby měly stejně problémy jako já. Myslím, že si je nikdo nezaslouží.

A. W.

U Protivňáků je soustředěn soukromý archiv rodinných dokumentů, týkajících se Andyho Warhola. Listujeme ve starých fotografiích, útcích a vystřížích a povídáme si o Andym. V albech tu jsou zajímavé věci — třeba Warholovo daňové přiznání z šestašedesátého roku. Není na nijak ohromující částku — pouhých deset tisíc dolarů ročně. Na jiném pokladním dokladu je zase nejzajímavější skutečnost, že koncovka ve jménu Warhol je retušována, pod textem také prosvítá původní verze jména Varchola. Nejcennějším exponátem soukromé sbírky je pak gramofonová deska, kterou v Americe pro své příbuzné nazpívala Julie, Andyho matka. Jsou na ní ukrajinské písně, které v Pensylvánii notovala svým dětem — Johnovi, Andymu i ostatním.

Přestože rodina byla ve stálém korespondenčním styku s Andyho matkou a posléze i ve styku s Andyho starším bratrem Johnem Warholem — dlouho si nikdo neuvědomoval, jak slavného mají příbuzného. Až náhodný rozhovor s Michalem Byckem, učitelem z medzilaborecké LŠU, přinesl překvapivý objev. Bycko si uvědomil, že Andy, o kterém se mluvilo v rodinných dopisech, je vlastně identický s malířem, který podle kritiků vyvolal revoluci ve výtvarném umění i ve filmu, jehož vliv na umělecký svět je plně srovnatelný s přínosem Picassa. Dalším významným okamžikem byla nedávná návštěva Johna Warhola v Mikové a v Medzilaborcích. John tu mimo jiné navštívil vernisáž výstavy Zuzany Osavčukové ve výstavní síni v Medzilaborcích. Právě tady padla slova o tom, že by právě v tomto městečku mohla vzniknout stálá expozice o Andym Warholovi. John Warhola sám přišel s nabídkou, že by Medzilaborce mohly obdržet některé z Warholových děl. O tom, zda se tato transakce uskuteční, však musí rozhodnout Nadace Andyho Warhola pro vizuální umění, která je výhradním správcem Warholova dědictví.

V době, kdy jsme přijeli do Medzilaborců, vypadal celý projekt slibně. Tuto informaci jsme získali nejen zprostředkovaně od Vladimíra Proti-

vňáka a dr. Bycka. Také jsme byli svědky telefonátu mezi Medzilaborci a Johnem Warholem v USA. Byl veden rusinsky a vedle přání pozdravů všem v Medzilaborcích končil i příslibem, že vše je na nejlepší cestě.

Lidské sny jsou to, co dělá lidem problémy. Když nebudete mít sny, nebudete mít problémy, protože budete brát prostě jen to, co je. Ale pak budete postrádat lásku, protože láska je nalézání svého snu v lidech, kteří jej nemají.

A. W.

V Medzilaborcích mají sen o tom, že tu vznikne galerie Andyho Warhola, že se Medzilaborce stanou poutním místem milovníků moderního umění. Samozřejmě, tohle městečko může i do budoucna zůstat tím, čím je teď, provinciálním hnízdem se dvěma továrními bez významnějších pamětihodností. Ale tento sen může podle mého názoru Medzilaborcům i celé republice jen prospět.

TŘETI VERZE: ADY SE CÍM MOHLO JELITI, NEBO JAK ŘÍKAVALI PLZEŇÁCI - SAMONIT...

Akte Morika je nadešný golfista a žadatel svým konstruktérům škol vyvinout aparát, s jehož pomocí by mohli nerušeně poslouchat hudbu z kazet při chůzi po golfovém břehu.

■ DRUHÁ VERZE HOVORÍ O TOM, že Morikovy děti před deseti lety poslechaly hudbu tak divokou a bizarní, že jejich otec zúšel od konstruktérů aparát, se kterým by mohli nerušeně odkrážet do ticha a sloužit a poslouchat hudbu podla svého vkusu.

Rychlejší než oheň

(čtk) Za 36 sekund se vypráší. Je světelné káždé...
 ■ HUBOŘE: Holíčské pokres...
 ■ Městem setkali mačků...
 ■ Hradisti...
 ■ 0,5...
 ■ glocke...
 ■ Práve...
 ■ antrologem, aby se zavěsily za noly na bořicim la-

Golf u vzniku walkmana?

TOKIO: Když před 10 lety uváděla japonská firma Sony na trh malý kazetový přehrávač nazvaný „walkman“, tukali si manažeréti u konkurenčních firm na četo a prorokovali dráhné novince lepší život. První „walkman“ firmy Sony stáły okolo 200 dolarů, což se expertům v oblasti elektroniky zdálo příliš mnoho za pouhou výhodu, že májítejti trpasličího přehrávače a sluchátek může poslouchat hudbu v chůzi, jízdě či dokonce v běhu.

■ NÁSTUDJICH 10 LET UKÁZALO, že firma Sony měla s „walkmanem“ dobrý čili, dnes je to svět v provozu více než 50 miliónů těchto přehrávačů se značkou Sony a jejich výroba se věnuje rovněž početitk tisíc firm z různých zemí.

■ VĚKŠOSTI VLÁDNOU pouze kolov tonu, jak vlastně u firmy Sony vznikl genialit nápad vyrobit „walkmana“, letuva verze uvádí, že nejvyšší šéf firmy Sony

Im westeuropäischen Vergleich ist Frankreich in bezug auf die verkehrsunfallbedingte Todesrate trauriger Spitzenreiter. Einer Statistik der westeuropäischen Verkehrsministerkonferenz für das Jahr 1986, der jüngsten offiziellen Studie, ist zu entnehmen, daß in Frankreich durchschnittlich 217 Personen pro eine Million Einwohner durch Verkehrsunfälle getötet werden — trotz eines Rückgangs im Vergleich zu Beginn der 70er Jahre um rund 40 Prozent. 1986 wurden in Großbritannien 99 und in der Bundesrepublik Deutschland 146 Menschen pro eine Million Einwohner getötet.

Die Verkehrsunfälle einschließlich der Folgekosten schlagen nach einer Schätzung des französischen Verkehrsministers, Michel Rochard, mit annähernd 100 Milliarden Franc jährlich zu Buche, das entspricht acht Prozent des Staatsetats. Kein Wunder, daß sich die französische Regierung verstärkt Gedanken macht, mit ihrer Unfallstatistik zumindest in das europäische Mittelfeld vorzurücken. Doch die Gründe für das „gefährliche Pflaster Frankreich“ sind vielschichtig. Zu den gefährlichsten Straßen des Landes zählen zwei- bis vierspurige Landstraßen, auf denen fast 45 Prozent des Gesamtverkehrs (in der Bundesrepublik lediglich 15 Pro-

Frankreich ist ein gefährliches Pflaster

Verkehrstoten-Quote erheblich höher

zent) abgewickelt werden. Über 80 Prozent der tödlich verlaufenden Unfälle geschehen dort. Obwohl auch in Frankreich eine Ansnallpflicht besteht und Zuwiderhandlungen mit 230 Franc (65 DM) geahndet werden, schätzt das Verkehrsministerium, daß lediglich 70 Prozent aller Fahrer den Gurt anlegen (in der Bundesrepublik 90 bis 95 Prozent).

Geschwindigkeitsüberschreitungen werden von den französischen Fahrern als Kavaliersdelikt angesehen. Mehr als die Hälfte aller Fahrzeugbenutzer hält sich nicht an das vorgeschriebene Geschwindigkeitslimit. Darüber hinaus sind, einer Einschätzung des Gesundheitsexperten Claude Got zufolge, mindestens 40

Prozent aller Todesopfer auf alkoholbedingte Unfälle zurückzuführen.

Zwar hat die französische Polizei im vergangenen Jahr stärker durchgegriffen und 18 Prozent häufiger Verwarnungen und Bußgelder wegen Geschwindigkeitsüberschreitung ausgestellt und ist um 54 Prozent häufiger gegen Alkoholmißbrauch am Steuer vorgegangen — 350 000 Führerscheine wurden eingezogen —, dennoch hat sich die Zahl der Getöteten 1988 gegenüber dem Vorjahr um rund sieben Prozent erhöht. Allerdings zeigten die verschärften Kontrollen, mit denen im Sommer begonnen wurde, ihre Wirkung: Während die Zahl der Verkehrstoten in den ersten sieben Monaten noch um 16 Prozent stieg, wurde in den Folgemonaten ein Rückgang um 4,6 Prozent erreicht.

New York

Phantasiepreise für Taxifahrten nachgewiesen

New Yorks 12 000 Taxifahrer arbeiten unermüdlich an ihrem schlechten Image. Presse und Polizei der Millionenmetropole sind sich einig, daß die wenigsten Chauffeure ihren Wagen ohne Hintergedanken starten. Wenn es irgendwie geht, wird der Fahrgast geschöpft. Mit verschiedenen Aktionen haben Journalisten und Gendarmen den Berufsfahrern nachgewiesen, daß sie ihre Kundschaft regelmäßig übers Ohr hauen.

Doch die Taxifahrer läßt dies meist kalt: Sie zahlen eine Geldbuße von maximal 300 Dollar — und gehen dann weiterhin ihrem einträglichen Gewerbe nach.

Bei der „Operation Sting“, bei der sich Polizisten als Touristen tarnten und von den Flughäfen „John F. Kennedy“ und

„La Guardia“ in die Innenstadt fuhren, verlangten 22 von 50 „Yellow Birds“ zum Teil erheblich mehr als erlaubt. Bis zu 110 statt der üblichen 30 bis 35 Dollar kassierten die schrägen Vögel in ihren gelben Droschken. „Es sind aber auch Fälle bekannt“, so ein Polizeisprecher, „wo 200 oder 400 Dollar verlangt wurden.“

Die ausgebufften Großstadt-Kutscher freuen sich dabei vor allem über Japaner und Bundesbürger. Diese Zielgruppe kommt ihnen nach Ansicht New Yorker Reporter mit „ihrer typischen Unbedarftigkeit und Leichtgläubigkeit“ am meisten entgegen. Die „New York Times“ machte die Probe aufs Exempel und kam dabei zum selben Ergebnis wie die Polizei: Reisende, vor allem aus dem Ausland, werden schonungslos ausgenommen.

Die Tricks der „Straßenräuber von New York“ sind immer die gleichen. Mal bestehen sie wortreich und mit eindrucksvollen Gesten auf Phantasiezöllen oder fiktiven Zuschlägen, mal haben sie sogenannte „Zapper“ eingebaut, die den Taximeter beschleunigen und pro Sekunde 15 Cents hinzuzaddieren.

Wie viele Reisende Tag für Tag den zweifelhaften Verdienstmethode aufsitzen, ist auch bei der Polizei nicht bekannt. Die Beamten empfehlen aber, schon beim geringsten Zweifel an der Redlichkeit des Taxifahrers dessen Daten — Namen und Lizenznummern prangen auf der rechten Seite des Armaturenbrettes — festzuhalten. Doch nicht nur New Yorks Polizei ist dankbar über Hinweise dieser Art. Auch die örtliche „Taxi and Limousine Commission“ hat dafür ein offenes Ohr. Die Organisation notiert seit neuestem über ein eigens eingerichtetes Beschwerde-Telefon (212-8694237) derartigen Kundenärger.

Varna podle počítače

PRAHA (KOV): Po vyhodnocení všech zápasů XXII. mistrovství Evropy basketbalistek ve Varně počítá se s tím, že na medaile dovedou dva prvenství čs. hráček v pěti disciplínách. Kategorie (finální příhrávky) (asistence) vyhrála Ka-
 lauzáková se 16 před Kysilkovou 11, Tornikidaovou (SSSR) 11, Dobrovolcovou 10 a Nováková 9. V „odebraných míčích“ získala prvenství Kysilková — 21 před Golcovou (102) 17, Nováková 15, Tornikidaovou 15, Kaluzáková 14, Vange-
 listskou 13 a Vasilkovou 12. V „restujících hodech“ zvítězila Nakičová (114) 92,24 procent před Dobrovolcovou 90,48. Tato naša pivotmanka se jako jediná z našich hráček objevila mezi deseti nejlepšími doskakujícími jako poslední se 33 míči. Vyhrála Marfaria Neměrhová s 57. A konečně v tabulce střelců bylo pořadí: 1. Nakičová 122, 2. Arbuzov 108, 3. Golcova 102, 4. Follimová (11) 88, 4. Klorová (Niz) 69, 5. Zabuská (SSSR) 81, 6. Nováková 81.

Kriminelle Mutprobe

Fast jeder dritte „Geisterfahrer“ auf der Autobahn fährt in voller Absicht als sogenannte Mutprobe gegen die vorgeschriebene Fahrtrichtung. Darauf hat der SPD-Verkehrsexperte Klaus Daubertshäuser in Bonn aufmerksam gemacht. Daubertshäuser verband dies mit der Forderung, diesen 30 Prozent der Geisterfahrer den Führerschein auf Lebenszeit zu entziehen.

Nach Angaben des SPD-Politikers droht Geisterfahrern zur Zeit wegen Fahrens gegen die vorgeschriebene Fahrtrichtung eine „eher läppische Geldstrafe“ und ein einmonatiges Fahrverbot. Wer absichtlich und bewußt zum Geisterfahrer werde und damit den Tod anderer Menschen grob fahrlässig in Kauf nehme, könne und dürfe aber kein Verständnis erwarten.

Wie Daubertshäuser weiter berichtete, kommen 35 Prozent der Geisterfahrten als Folge zu hohen Alkoholgrenzen zustande. In 20 Prozent der Fälle sei Orientierungslosigkeit der Fahrer die Ursache.

Oslavy výročí kanonizace

(ml): V sobotu a v neděli se uskutečnila v Prachaticích v předvečer dvanáctého výročí kanonizace pout ke sv. Janu Nepomuku Neumannovi. Významná církevní slavnost předcházely v sobotu bohoslužby v Českých Budějovicích. V klášterním kostele Panny Marie pro dospělá a v Růžencovém kostele pro děti a rodiče byly slouženy bohoslužby slova. Slavnou pontifikální mši v českobudějovické katedrále sv. Mikuláše celebroul v sobotu před polednem světitel biskup pražský A. Liška. Koncelebranty byli arcibiskup philadelphský, biskup z rakouského Lince a zástupce biskupa ze západoněmeckého Pasova. Odpoledne se na prachatickém hřbitově uskutečnila modlitba u hrobu rodičů a sester sv. Jana Nepomuka Neumanna. Poté v děkanském chrámu sv. Jakuba se konala bohoslužba slova s uctíváním ostatků sv. Jana Nepomuka Neumanna za přítomnosti amerického arcibiskupa z Philadelphie, lineckého biskupa, zástupce biskupa z Pasova, světitel biskupa pražského A. Lišky, kapitulního vikáře českobudějovického J. Kavařeho, kapitulního vikáře královéhradeckého K. Jonáše, prachatického vikáře Fr. Štrbla a dalších kněží. Mše konaná v sobotní předvečer zahájila řadu nočních bohoslužeb, kterým až do půlnoci byl přítomen americký arcibiskup z Philadelphie. V neděli ráno o desáté hodině byla v prachatickém děkanském chrámu sv. Jakuba sloužena slavnost biskupská mše, celebrouaná světitel biskupem pražským A. Liškou s koncelebranty kapitulním vikářem českobudějovickým J. Kavařem a philadelphským arcibiskupem a dalšími kněžími. Odpoledními nešporami byla slavná pouť k sv. Janu Nepomuku Neumannovi skončena. Obřadů se zúčastnili též zástupci ministerstva kultury ČSR.

Odborníci z Evropy, Severní Ameriky a Asie si v Praze na mezinárodním symposiu „Divoká ovce“ vyměnili zkušenosti a vytýčili zásady chovu muflona, jeho biologie, genetiky a posuzování trofejí. Současné ocenili výsledky, dosahované při chovu muflona v ČSSR. Program symposia uzavrou odborné exkurze. K FLEXU...

A ZA SVATOU TRPĚLIVOST SE TAKY „SVATOPŘECI“?

Král francouzské operety

[Sl:] Dnes si připomínáme sto sedmdesáté výročí narození slavného francouzského skladatele, violoncellisty a divadelního podnikatele Jacquese Offenbacha. Jeho cesta ke skladatelskému poslání vedla přes soukromé salóny, v nichž se Offenbach uplatňoval jako virtuózní cellista. V letech 1850—1855 působil jako kapelník v činohře Théâtre Français a v roce 1855 zahájil dráhu vlastního divadelního podnikání. Světový úspěch mu přinesla v roce 1858 operetní parodie Orfeus v podsvětí, v níž v plné míře projevuje geniální divadelnický cit a zkušenost i obrovskou melodickou invenci. Od roku 1862 se cele věnoval skládání další opereta aktualizující antický námět Krásná Helena či Modrovous, Pařížský život, Trebizondská princezna a další si braly na mušku nejen poměry za vlády Napoleona III., ale místně parodovaly i meyerbeerovskou a rossiniovskou operu či hudbu Richarda Wagnera. E. T. A. Hoffmann poskytl Offenbachovi látku k jedinečnému opernímu dílu — Hoffmannovým povídkám. Od sedesátých let minulého století byly Offenbachovy operety nepřetržitě uváděny i v Praze (Orfeus v podsvětí již páté let po premiéře v roce 1863). Jakub Arbes byl osobností Offenbacha inspirovan k napsání Záhadné povahy.

VÝZNAMNÝ GEODETICKÝ BOD — vrch Strom (404 m n. m.) na jihovýchodním okraji brněnské předměstské obce Soběšice — byl před 230 lety zeměměřiči vybrán za místo významné pro účel geodézie a kartografie ve střední Evropě. V roce 1750 se tuto kóta stala koncovým bodem základní geodetické úsečky, od níž pak bylo odvozeno triangulační měření celého tehdejšího Rakouska. Druhý koncový bod měření byl u vídeňského Nového Města. Geodetickým bodem byl střed kaple sv. Kříže postavené na vrcholu Stromu v roce 1713. Byla zbořena v roce 1886 a nyní je tu sloup se dvěma bronzovými deskami, které připomínají strohými údaji tuto událost.

KLDR otevře hranice

Pchjongjang: KDR se rozhodla počínaje 23. červnem na hranicím přechodu v Pchjongmundžomu jednostranně otevřít hranice pro filokorejce, kteří projevili zájem zúčastnit se nadcházejícího festivalu mládeže a studentstva v Pchjongjangu. Bylo to včera oznámeno v hlavním městě KDR. V dokumentu se zdůrazňuje, že KDR se k tomuto kroku rozhodla bez složitých jednání s Jižní Koreou ve snaze poskytnout mladým jihokorejcům možnost zúčastnit se festivalu. KDR předpokládá, že se festivalu zúčastní nejméně 500 zástupců Jižní Koreje. KDR je však nadále ochotna o této otázce se Soulem oficiálně jednat.

ARABOVÉ A HUCULOVÉ

Jedinečné vytrvalostní dostihy na 60 a 45 km, které uspořádala v sobotu TJ Aster Praha v Pekloušské roklí u Kostelce nad Čer. lesy, prokázaly kvality kůní arabského a huculského plemene. V dostihu na 60 km arab Tabrak (jezdec Gallo) nejen zvítězil ve skvělém čase 3:33,11 hod., ale získal i Cenu kondice, kterou udělovali veterinární lékaři. Dostih na 45 km vyhrál kůň Fik — arabhucul, před huculem Hermesem (oba z patřadající jendny s jezdcem Hekemou a Valantou). Dřívější vytrvalostní dostihy nebyly jen zkouškou koní, ale i jezdců, z nichž řada je da se riel veterináři a některých úsecích trati běžela nebo do kopců šlapala pěšky vedle svých koní, aby jim poskytla trochu oddech.

JOHN WAYNE BY TO NEUDĚLAL...

Havárie vrtulníku

[ra:] V pátek odpoledne se v kalesiru obce Litkovic na Pchjongmuvsku zřítíl vrtulník, který prováděl chemický posírik. Pilot se při pádu nezranil. Vrtulník byl zcela zničen. Předběžným šetřením, komise byla určena jako pravděpodobná příčina havárie chybná technika pilotáže. Škoda na vrtulníku činí 900 000 koran. I nadále případ vyšetřují příslušníci okresní správy SNB Pchjongniov.

PŘI POSTŘIKÁŽI CHYBNÁ TECHNIKA Ž PILOTÁŽE...

NEJVĚTŠÍ SLONÍ STÁDO V EVROPE je v ranskouém Grazu. Jeho členové však nevydávají strašlivý řen ani nekypají choboty; jsou totiž porcelánovní, sklenění, dřevění, zlatí, stříbrní, umělohmotní nebo zhotoveni z kdovíjakých dalších materiálů. Jejich majitel, devětapadesátiletý bankovní úředník V. Pfeifer, své spěřence starostlivě ochraňuje za sklem sekretáře. Nejstarší z 926 mltiurních sloních sošek je z bronzu a je jí 200 let.

...KROMĚ ÚV RČ...

• V Británii žije 250 nepotrestaných válečných zločinců, kteří nesou odpovědnost za masové vraždy. Oznámil to londýnský deník Daily Express. **A KOLIK V NDR?**

• Úřady emirátu Sardžá, který je součástí Spojených arabských emirátů, zabavily při neočekávané razii v obchodech celých 47 tun vepřového masa, jehož požívání je spolu s pitím alkoholu v zemi od roku 1985 zakázáno.

47 TUN VEPŘOVÉHO MASA...

• Podle statistické ročenky World's Telephones je v SSSR v provozu 27 660 900 telefonních stanic, 9,7 na 100 obyvatel. SSSR zaujímá třetí místo před Francií, Británií a NSR. První v počtu telefonních přístrojů jsou USA, kde jich je v provozu 118 400 662 a druhé je Japonsko s 49 978 000 přístroji.

• Nedátek Earle ve státě Arkansas přišel v sobotu o život americký astronaut D. Griggs, který v roce 1985 vzlétl do vesmíru na palubě amerického raketoplánu. Při třetíkovém letu Griggs z dosud neznámých příčin ztratil kontrolu nad řízením malého lehkého letounu a zřítíl se.

• V Moskvě začalo šestidenní setkání **Chápaní** hodnot západní civilizace, jehož se účastní mnoho významných politiků, veřejných a náboženských činitelů, ekonomů a představitelů kultury ze SSSR a USA.

CHÁPÁNÍ BOLI, ACH OUVY!

... PŘÍBUDNĚ...

„Pokud vím, pane Sazenička, povolili jsme vám otevřít bistro!“

Ausweiskopie reicht

Spanien-Urlauber brauchen bis zum 15. September keine Angst vor Dokumenten-diebstahl zu haben: Während dieser Zeit genügt es, innerhalb des Landes eine beglaubigte Kopie eines gültigen Ausweises mit sich zu führen, Reisepaß oder Personalausweis können dann ruhig an einem sicheren Ort deponiert werden. Die Beglaubigung wird auch von Banken oder Behörden anerkannt und kann bei jeder spanischen Polizei-Dienststelle eingeholt werden.

Israel wertet Schekel ab zum zweiten Mal binnen sechs Monaten abgewertet. Mit 4,3 Prozent fiel der Abschlag jedoch geringer aus als erwartet. Im Januar war der Außenwert um 13 Prozent gesenkt worden.

Krojido v Kanále

Roku 1902 měli Pražané možnost vidět kousek ze Korbokou branou sejmavou zovívanu. Bylo jí obrázek na řepě a ercepí, které se koupil předváděti pražské Vlastenecké hospodářské společnosti Jensei Kanaol Canal de Malaballs a Kio-...
Národní listy 16. 6. 1989

Dlouhotrvající vedro

Letošní suché a horké počasí působí akodlivě na přírodu i na lidi. V některých krajích byly právě mračen a kroupobí. Objei nářadí mnoho škod. Na stráně je tenké krovové keře nemají téměř zeleného listku a také listy stromů akaciových i kořtanových slou-...
Národní listy 16. 6. 1989

Nepřistojnosti

Obyvatelé síce Lilitové sbratřili se na policijní ředitelství se stížností, že v síti je kofaina, kde je kád-...
Národní listy 16. 6. 1989

Neprakta — Švandřík

Slib do rukou prezidenta Československé socialistické republiky Gustáva Husáka

(čtk): Prezident CSSR G. Husák na návrh ústředního výboru KSČ a předsednictva ústředního výboru Národní fronty CSSR, rozhodnutím ze dne 19. 6. 1989, odvolal podle článku 61 ústavního zákona o čs. federaci B. Urbana, prvního místopředsedu vlády CSSR z funkce předsedy Státní plánovací komise, P. Hrivnaka z funkce prvního místopředsedy vlády CSSR a předsedy Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj, L. Knotka z funkce místopředsedy vlády CSSR, K. Julíše z funkce místopředsedy vlády CSSR a ministra hutnictví, strojírenství a elektrotechniky CSSR J. Závku z funkce ministra vlády CSSR pověřeného řízením Federálního cenového úřadu.

Rozhodnutím z téhož dne jmenoval prezident CSSR Gustáv Husák na návrh ústředního výboru KSČ a předsednictva ústředního výboru Národní fronty CSSR Matjeje Lúčana prvním místopředsedou vlády CSSR, Pavla Hrivnaka místopředsedou vlády CSSR, Jaromíra Závku místopředsedou vlády CSSR a předsedou Státní plánovací komise, Karla Julíše místopředsedou vlády CSSR a předsedou Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj, Ladislava Vodrážku místopředsedou vlády CSSR a pověřil jej řízením federálního ministerstva hutnictví, strojírenství a elektrotechniky, Alfréda Šebka ministrem vlády CSSR a pověřil jej řízením Federálního cenového úřadu.

Nově jmenovaní členové vlády CSSR složili včera na Pražském hradě do rukou prezidenta CSSR slib předepsaný ústavním zákonem o československé federaci. Složení slibu byli přítomni předseda vlády CSSR Ladislav Adámec, první místopředseda vlády CSSR Bohumil Urban a vedoucí Kanceláře prezidenta CSSR František Šalda.

TO JE ROŠÁDA, CO?

Ve VSR žilo k 1. dubnu 1989 64 411 688 lidí, z toho 48,8 procenta mužů a 51,4 procenta žen. Je to výsledek druhého sčítání lidu, který uveřejnil vietnamský tisk.

Starý most dosloužil

(čtk): Záměr Soumarský most přes Teplou Vltavu mezi Volary a Lenorou má novou tvář. Níže navich předků ustoupilo pořádkům ekonomiky a bylo nahrazeno přenositím z oceľových profilů a novostavbou 40 tun. Starý dřevěný most odstraní a modernizaci provedli příslušníci ÚStA ze Střelických Hoštic. Těsně za mostem na pravém břehu řeky je mj. ocelová bořitěv nádků, která odstartuje k plavbě po Vltavě. Je to zároveň místo, kde se hořící oběť na lávku symbolicky odemýká a na podzim zamyká pro loďmi turistický provoz. Soumarský most nese svůj název z minulosti, kdy tudy vedla železná stezka pro do pruhu 20021 ze středního Rakouska i z jižních států od Středočeského moře do Čech.

NOVÝ TO ČERA...

Glasnost-Kitsch à la DDR

BERLÍN, 23. Juni (AP). Die DDR hat die einst geächtete Schriftstellerin Hedwig Courths-Mahler (unser Archiv-Bild) rehabilitiert. An ihrem Geburtshaus in Nebra an der Unstrut im DDR-Bezirk Halle wurde nach Angaben der Ost-Berliner Nachrichtenagentur ADN am Freitag eine Gedenktafel enthüllt. Die am 18. Februar 1867 in dieser Kreisstadt geborene und 1950 in Rottach-Egern gestorbene Courths-Mahler schrieb mehr als 200 Romane („Die Bettelprinzessin“, „Griseldis“, „Dein ist mein Herz“), in denen sie — laut Brockhaus — „breiten Schichten den Wunschtraum eines erfüllten Lebens in einer vornehm wirkenden Scheinwelt vor Augen stellte“.

Im DDR-„Lexikon der deutschsprachigen Schriftsteller von den Anfängen bis zur Gegenwart“ von 1972 hieß es noch, Courths-Mahlers „Schundromane“ seien der „Inbegriff des literarischen Kitsches in der imperialistischen Ära“ und gekennzeichnet von „leichtfertiger Machart“ und „plumper Übertünchung von Klassenunterschieden“.

Vikendový prodej cementu

(čtk): „Den otevřených dveří“ v sedmi cementárnách státního podniku Českomoravských cementárn a to v Radutině a Berganě ve Středočeském kraji, Čížkovicích v severních Čechách, Prachovicích ve Východočeském kraji, Mokře na jihu, v Hranicích a Ostravě na severní Moravě, se uskutečnil v sobotu. V beurovském závodě měli nachystáno zhruba 350 tun cementu SPC 250, iniciativně připravili i prodej směsi hydraulického pojiva SHP 150, který se běžně používá jako zdicí cement a do základů. Toho měli rovněž 30 tun. Neprodali však ani celé množství, které měli přichystané. Větší zájem o cement byl v závodě Radutině. Celkem 77 zákazníkům prodali 454 tun cementu SPC 250 přímo v závodě a dalším zájemcům 100 tun v prodejne jednoty. O zájmu zákazníků svědčí i to, že od pátečního večera jich osm čekalo před bránou závodu. Po sestě hodině raně jich bylo 150, takže průjezdnost komunikací v Radutině zabezpečovali příslušníci VB, ještě větší zájem o cement projevili zákazníci v Čížkovicích v okrese Litoměřice, kde museli prodloužit prodej cementu až do 16. hodiny. Do 13. hodiny zde prodali 245 tun cementu. Je s podivem, že o sobotním volném prodeji cementu soukromým stavebníkům se v prachovické cementárně ve východních Čechách dovodili nejdříve z ústředního tisku. Oficiální informace z nadřazeného brněnského státního podniku přišla dalším v polovině tohoto týdne. První zájemci začali před branou cementárny vyvířet frontu ještě za tmy. „Za necelých sedmi hodin prošlo prachovickým závodem 80 vozidel, vyexpedovali 322 tun cementu. Stejně množství by dokázalo připravit 16 velkokapacitních návězů, přičemž nakládky by byla mnohem plynulejší,“ řekl vedoucí balírny J. Miřejovský.

.. A ЖИТЕЦ!

Letecké neštěstí v Berlíně-Schönefeldu

Požár letounu IL-62

BERLÍN: K leteckému neštěstí došlo v sobotu dopoledne na letišti Berlín-Schönefeld. U letadla společnosti NDR Interflug na lince Berlín-Moskva necelou minutu po startu v 8.28 hod. SEČ nastala porucha, v jejímž důsledku letadlo nezvážlo, rotovalo 500 metrů mimo startovací dráhu a začalo hořet. Na palubě bylo 103 cestujících z NDR, SSSR, Itálie a Nepálu a desetiletá posádka. Kolem desáté hodiny se požárním jednotkám podařilo hořící letadlo uhasit. Schönefeldské letiště přechodně zastavilo provoz, kolem 9.50 hod. pak byl částečně obnoven.

■ PŘEDSEDA RADY MINISTRŮ NDR W. Stoph vytvořil pro vyšetření příčin havárie vládní komisí vedoucí ministrem dopravy NDR O. Arndtem. Komise pozastavila všechny staré letadla společnosti Interflug typu IL-62.

■ Z CELKOVÉHO POČTU 113 OSOB NA PALUBĚ stálo těžce poškozené letadlo před vypuknutím požáru opustit 100 lidí, 62 cestujících vyvázlo bez zranění, 39 cestujících je v nemocnicích ošetřováni a pět bylo z letadla vyproštěno mrtvých. Smrtelně byl zraněn jeden člověk, který v době neštěstí pracoval na palubě, na němž letadlo vyjelo z dráhy.

■ PŘI ZÁCHRANNÝCH PRACÍCH na místě sobotní havárie letadla typu IL-62 společnosti Interflug v Berlíně byly v sobotu večer nalezeny další mrtvé oběti. Dva cestující podlehli zraněním v lékařském ošetření. Počet obětí na životech se tak zvýšil na 17.

DŮM MÁ SPÁTER, V KAŽDÉM JE ŽOKEJ, KOLIK JE DOHODNĚNÍKŮ DĚDÍ LET?

Teure Autobahnen

Autobahngebühren belasten auf zahlreichen Routen in den Süden die Reisekasse teilweise erheblich. Wer beispielsweise in diesem Sommer von Mülhausen über das Rhönetal nach Alicante fährt und dabei auf dem Hin- und Rückweg ausschließlich Autobahnen benutzt, zahlt dafür 340 Mark. Hängt an dem Pkw gar noch ein Wohnwagen, kostet die Fahrt 426 Mark.

Kräftig ins Geld gehen auch Routen wie Innsbruck — Brenner — Brindisi (Auto: 244 Mark/Gespann: 360 Mark), Mülhausen — Rhönetal — Barcelona (198/282) oder Innsbruck — Brenner — Ancona (160/234). Aber auch auf Strecken wie Basel — Gotthard — Livorno (116/192), Salzburg — Tauern — Pula (84/98) oder Kufstein — Feibertauern — Plöcken — Grado (64/69) — die letztgenannte Route ist für Wohnwagengespanne nicht zu empfehlen — sollten Autotouristen von vornherein die Maut mit in den Ferienetat einkalkulieren. tdt

Deutscher warnte Stalin

MOSKAU, 23. Juni (Reuter). Der deutsche Botschafter in Moskau von 1934 bis 1941, Friedrich Werner Graf von der Schulenburg, soll nach Erkenntnissen des sowjetischen Historikers Georgi Kumanew dem ehemaligen Diktator Josef Stalin den Termin des Angriffs der Wehrmacht auf die Sowjetunion im Juni 1941 im voraus genannt haben. Stalin habe die Warnung aber mißachtet, schrieb Kumanew im KPdSU-Zentralorgan „Prawda“. Schulenburg gehörte dem deutschen Widerstand an und wurde am 10. November 1944 in Berlin-Plötzensee hingerichtet.

Wieder Wunder in Lourdes?

LOURDES, 23. Juni (AFP). In dem südfranzösischen Wallfahrtsort Lourdes hat am Donnerstag offenbar wieder eine Wunderheilung stattgefunden: Ein an den Beinen gelähmter 38-jähriger Italiener erhob sich aus seinem Rollstuhl und konnte nach Angaben von Augenzeugen wieder ganz normal gehen.

Der in Madrid lebende Fabrikant Hugo-Mario Fisiscaro erklärte, nach einem Bad in dem Wasserbecken und einem Schluck aus der Quelle an der Mariengrotte habe er die Kommunion erhalten. Daraufhin sei er ohnmächtig geworden. Als er wieder zu sich kam, habe er plötzlich wieder gehen können. Fisiscaro hatte im Februar einen Autounfall gehabt und war zehn Tage später im Badezimmer der Klinik so unglücklich gestürzt, daß er die Beine nicht mehr bewegen konnte. Nach Meinung der Ärzte bestand nur eine geringe Chance auf Heilung.

SPĀ AT TAM NEJDE HUSÁK A SPĀL.

... und Yves Saint Laurent verduftet

Das Modehaus Yves Saint Laurent zieht sich hingegen aus China zurück. „Wir wollen nichts mit blutverschmiertem Geld zu tun haben“, sagt ein Sprecher des Pariser Unternehmens zur Begründung. O.K., O.K.!

Obst, Gemüse und Salat im Test

Früchte und Grünes regelmäßig unter zehn Becquerel

23. 6. 89

Der Elternverein „Restrisiko“ (Wiesbaden) hat für seinen neuesten Cäsium-Meßbericht frische Salate, Pilze, Gemüse und Früchte untersucht. Dabei ist Blattsalat mit 6 Bq/Kilo bestimmt worden, Zwiebeln hatten 5 Bq, Apri-

kosen aus der Türkei einmal 6 Bq, einmal 1 Bq. Die Apfelsorte „Morgenduft“ aus Südtirol war mit 4 Bq belastet, ebenso wie die Feigen aus der Türkei. Grapefruit aus Israel hatten 2 Bq/Kilo.

In Eisbergsalat, Erbsen, Lauchzwiebeln, Spinat und Erdbeeren ließen sich keine Cäsium-Spuren nachweisen. Dasselbe berichtet das Münchener Umweltinstitut von Blumenkohl und Rettich. Kohlrabi steht bei den Münchenern mit 1 Bq in der Liste. Bei den Pilzen sind die Champignons aus Italien mit 6, Austernpilze aus Deutschland mit 1 Bq gemessen worden.

Zu Fleisch und Aufschnitt: Restrisiko hat einen Schinken aus Buchholz-Wörme (Heidschnucke) mit 752 Bq/Kilo in der Liste. Eine andere Sorte (Schwarzwälder Rinder-Saftschinken) hatte 8 Bq; in einem Honig-Schinken war Cäsium nicht nachweisbar. Ebenso war es bei der Cervelatwurst und einer Wurst-Gemüse-Sül-

ze. Rindfleisch aus der DDR ist einmal mit 306 Bq gemessen worden, ein zweites Mal mit 51 Bq. Rindfleisch aus Bremen: 13 Bq. Kalbfleisch aus Niedersachsen: 12 Bq. Reh hatte nach Messungen des Münchener Umweltinstituts mal 178, mal 35 Bq. In Lamm und (Brüsseler) Leberpastete haben sich Cäsium-Spuren nicht nachweisen lassen. Noch zwei Werte vom Fisch: Hecht aus dem Stocksee ist mit 63, Seelachs aus Bremen mit 8 Bq/Kilo bestimmt worden. Seelachs aus Dänemark hatte 2 Bq.

„Restrisiko“ hat sich auch wieder mal die Baby-Kost vorgenommen. Ergebnis: acht Sorten erwiesen sich als unbelastet, fünf hatten bis zu 5 Bq Cäsium/Kilo. In die erste Gruppe gehören die „7-Korn-Vollkornnahrung“ von Granovita, „Beba 2“, Früchte Kompott Aprikose und Erdbeere und das Gemüse-Allerlei von Alete, „Pre-Aletemil“, „Pre-Aptamil“ und Humana-Vielkornbrei. „Aletemil“ hatte 5 Bq, Bircher-Baby-Müsli, „Humana 2“, Humana Folgemilch und „Pre-Humana“ hatten 4 Bq/Kilo Pulver.

Zur Bewertung: Die Unabhängige Strahlenkommission des BUND rät Erwachsenen dazu, nicht mehr als 35 Bq Cäsium auf ein Kilo Nahrung aufzunehmen. Kinder, Schwangere und Stillende sollten die Grenze bei 10 Bq ziehen. Für Einfuhr und Handel gelten die Grenzwerte von 600 Bq und 270 Bq (Milch und Milchprodukte). clau

Sternenbanner darf brennen

von Entscheidungen der 60er Bürgerrechtsbewegung den Kamm gestützt und Liberale in Alarmstimmung versetzt hatte, da fand sich nun eine Mehrheit von fünf Richtern und bewies erneut die Unberechenbarkeit des Gerichts.

Mit einem Sreich hatte das Gericht Gesetze in 48 der 50 Unionsstaaten gekippt, die die Schandung der Flagge unter Strafe stellen. „Wenn jemand die Flagge nicht mag, soll er doch wo hingehen, wo er eine mag“, granteilte tags drauf Minderheitsführer Senator Robert Dole, und der Senat verabschiedete mit 97 zu 3 Stimmen eine Erklärung, man wolle Wege finden, um die Flagge zu schützen. Im Repräsentantenhaus ist man da schon weiter. Es hagelte geradezu Entwürfe, der Verfassung einen Zusatz anzufügen, der die Flagge schützt.

„Mr. Speaker, ich glühe vor Zorn! Was zum Teufel ist hier los! Amerika sollte entsetzt sein“, schimpfte lautstark der demokratische Kongreß-Abgeordnete Douglas Applegate. „Gibt es denn überhaupt keine Grenzen mehr? Werden die demnächst erlauben, daß sich die Leute mittags auf dem Times Square paaren?“

Douglas Applegate war am Donnerstag nur eine Stimme im landesweiten Aufmarsch wegen der Entscheidung des Obersten Gerichtshofs, die US-Demonstranten erlaubt, die US-Flagge als Zeichen politischen Protests zu verbrennen. „Total falsch“, war George Bushs „private Meinung“, nachdem er als Präsident versichert hatte, er respektiere die Entscheidung des Obersten Gerichtshofs.

Gerade erst hatten sich die Konservativen erleichtert zurückgelehnt, nachdem das Gericht mit einer Serie

BUDAPEST Maďarské sdôlovaci prostriedky nanaufj pohreb I. Nagya a jeho spolupracovnikov za prôjev národného usmernenia a sám platil akt, ktorý probôhl bez incidentu v výraz dôstojného prístupu a etno pravania. Pretože vo zpravodajstvi prevládajú informácie o kládni vecu a kvôli na mestskom úrbitov, ktoré pokračovalo celý víkend, začínajú se už obje-

K pohřbu Imreho Nagye

ovat i některé jiné hlasy. Nejvíce polemických diskuzí a výměny názorů vyvolávají zřejmě projevy na Náměstí hrdinů které byly většinou laičny v protisovetském a protisocialistickém duchu a byly namířeny proti MSDS. Jak vyplývá i z poznámky Budapešťského nadělníka Vasárnapi Hírek, lidé, kteří od pátku vstoupili na ÚV MSDS, do stranických organizací a do redakcí, považují za nedůstojné, že platí aki byl zneužit k vyjádření protikomunistických a protisocialistických názorů. Některé organizace Demokratického svazu míšdôže (FIDESZ) se v telefonátech redakcím rovněž distancovaly od vystoupení představitelů FIDESZ v Orbána jednoz. projev u katafalku označují za „narudeni píaty, politicky nezodpoveditelný a nevyspělý“. Za neodpusitelné považují hlavně to, že sváj snokromý názor vydával za názor celé mladé generace.

BUKUREŠT. Na rumunská ministerstva zahraničí v Bukurešti byli v sobotu pozváni velvyslanci Maďarska a dalších zemí. Byli informováni a oficiálním protestem Rumunska proti nepřátelským projevům, které zazněly v Budapešti v rámci pátešního pohřbu bývalého předsedy maďarské vlády I. Nagya. Jak zománil list Scinteia, předmětem oficiálního rumunského protestu u maďarské vlády, který byl předán velvyslanci MLR P. Szutkovci, byly „protisocialistické, protirumunské, nacionalistické a revizionistické projevy, k nimž 16 června v Budapešti došlo“. Scinteia současně uveřejnila redakční komentář, v němž pokázala na to, že pohřeb I. Nagya se změnil v manifestaci jasně orientovanou proti MSDS, socialismu a komunismu, jakož i proti Varšavské smlouvě.

Als größtes europäisches Unternehmen beschaffte die Post 1988 im Jahresdurchschnitt 488 727 Personen. Das sind rund 600 weniger als im Vorjahr.

Protisovětská demonstrace

Varšava: Další protisovětskou demonstrací se v pátek večer v centru Varšavy pokusili zorganizovat aktivisté tzv. solidarity bojující, solidarity mladých a některých jiných polských protisocialistických skupin. Přestože to měla být demonstrace pokojná, jak v sobotu uvedl polský tisk, proměnila se záhy v agresivní politickou výtržnost. Asi 300 převážně mladých lidí po dvě hodiny provolávalo protisovětská a protisocialistická hesla. Napadli příslušníky veřejné bezpečnosti maj. lahvevi s hořavinami a někoiik jich zranili. Nejagrestivnější účastníci demonstrace, které se konala v blízkosti katolického kostela Sv. Kříže na Krakovském předměstí v Varšavě, byli zadrženi.

Ohlasy na pohřeb I. Nagye

Budapešť: Čtyři dny po uložení ostatků I. Nagya a jeho spolupracovníků dochází v maďarské společnosti k diferenciaci názorů na tuto událost. Přestože ještě stále dozrává euforie uplynulých hodin a zděrazňuje se především národní cítění, ozývají se hlasy zpochybňující tolik proklamovanou důstojností pietního aktu. Podle stranického listu Népszabadság říká na Náměstí hrdinů opětovně potvrzila, že maďarská společnost je v podstatě schopna vytvořit jednotu. Pravdou však také je, a neměla by se zamlčet, že tam ozduznely i takové projevy, které byly jiné nesolidární. Některé řečníci se postavili proti socialismu a ve svých zevšeobecněních zpochybňovali jeho existenci. Obavy vyvolal i požadavek programů směřujících k narušení vztahů se SSSR. Obvodní organizace MSDS v Újpesti adresovala ústřednímu výboru strany stanovisko, ve kterém uvádí: „Užili jsme a doufali, že

TO JIM LEŽI V ZÁLUPHU...
 Je třeba být vzhledem k tomu, že v tomto období se v maďarské společnosti rozvíjí protisocialistické názory...

bodáky a pažbami pušek útočili na zde sroměžděně studenty. Na budově si vojáci vedli jako barbaři. Straželi obrazy ze stěn, zpustošili archivy, přičemž se ztratila pečť zlatých bulí Karla IV. Nejhůře si vedli v chemické laboratoři, kde všechno zničili. Rozšířila se totiž nesmyslná zpráva, že zde uschovány jed, jímž měli být vojáci otráveni.

Po světověclavaké má, kterou slončil dne 12. června roku 1940 na tehdejším Koňském trhu (t. č. Václavské náměstí) radikální farář Jan Arnošt, napjatá politická situace revolučního roku v hlavním městě vrcholila. Čekalo se jen na poslední zápalnou výskru, která by vznítla nabroušené národně obrozenecké náladu.

Americká vláda letos poprvé vyčlenila na boj proti AIDS příbližně stejnou částku jako na boj s rakovinou nebo s nemocemi srdce. Zatímco na výzkum AIDS bylo z federálního rozpočtu uvolněno 1,3 miliardy dolarů, na výzkum rakoviny to bylo 1,4 miliardy a na výzkum nemoci srdce jed- na miliarda dolarů.

Po pětácti letech se v Československu obnovila tradice vojenských barikád. V Praze se v minulých letech stala barikádování součástí vojenských cvičení. V současnosti se v Praze a v ostatních městech Československa obnovila tradice vojenských barikád. V Praze se v minulých letech stala barikádování součástí vojenských cvičení. V současnosti se v Praze a v ostatních městech Československa obnovila tradice vojenských barikád.

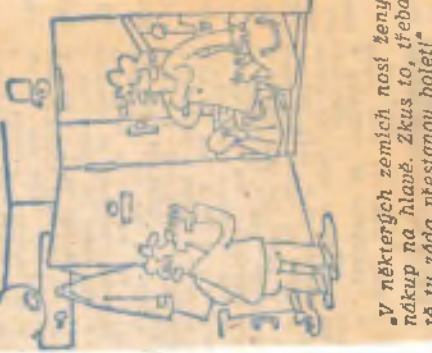
Pět dní na barikádách

Po pětácti letech se v Československu obnovila tradice vojenských barikád. V Praze se v minulých letech stala barikádování součástí vojenských cvičení. V současnosti se v Praze a v ostatních městech Československa obnovila tradice vojenských barikád.

Za několik hodin jich vyrostlo na 400. Jejich obhájci však neměli dostatek prostřků, s bráním vycvičenému vojsku. Nejdůležitějším centrem barikádníků se stalo Klementinum, jehož nádvorní bylo stále zaplněno muži odhodlanými dát se s vojáky generála Windischgrätze do boje. Čelá budova byla obklopena barikádami a zátarasy postavenými hlavně z lavic vynešených z univerzitních poslucháren. Na barikádách bylo hodně ženských bojovníků. Některé byly v nápadných národních oblecích, jiné v krojích a bylo mezi nimi i hodně dělnic. Do dějin se zapsala dívka, která přišla do Prahy od někud z Křivoklátska. Říkali jí Slovanka, byla velice krásná, uměla dobře střilet. Co rána, to zásah. Vyprávělo se, že je dcerou nějakého lesníka. Na barikádách jí bylo vidět všude tam, kde se urputně bojovalo, a student, jak bylo napsáno, vše za ní hrnul, co za vůdcem svýme.

Situace vyvrcholila po bodákovém útoku císařského vojska na lidi vracející se z Koňského trhu. Zraněno bylo na 50 lidí. Hned nato hlavně studenti, ale i ostatní Pražané, počali stavět a ulicích proti vojsku barikády.

MALE LIDÉ ONEMOCNÍ RAKOVINOU ČÍČAJÍ NEŽ VELCI. Vyplyvá to z poznatků Národního institutu pro výzkum rakoviny v USA v Pittsburghu. Jeho pracovníci rozdělili více než 12 000 osob do čtyř skupin podle tělesné velikosti. Ve skupině těch nejmenších zaznamenali za 10 let jen poloviční výskyt onemocnění rakovinou než u skupiny s vyššími lidmi. Podle pittsburghského výzkumu je pro kategorii nejvyšších lidí zvláště nebezpečná rakovina kůže, jejíž výskyt byl 2,1krát vyšší než v ostatních třech skupinách.

V TROSKÁCH amerického Boeingu 707, který se v únoru zřítil na Azorských ostrovech (144 mrtvých), našla policie kufr s 1,3 miliónu DM. Spolu s penězi našli v zavazadlové překážce jednoho z policistů zastřeleného mafijáka z Neapoli. Kriminální policie z toho usoudila, že poklad převážel na palubě letadla šéf mafie Ernesto Bardellino. V Itálii je v provozu 14004 muzeí: 532 jich je v správě státu, 356 je státních, 192 je majetkem církve, 109 soukromých a celá řada jich je řízena občanskými společenstvími organizacemi nebo společenstvími.

Cvičná havárie

(čtk) Včera v poledních hodinách se začala Prahou šířit zpráva, že kdesi u Suchbátce v Suchdole sa skutečně objevily rozházené části dopravního letounu Nechvětil ani „cestující“ v troskách sjížděly se bezpečnostní, záchranné a požární složky. Zněly sirény sanitek a požárních automobilů, objevili se zdravotníci v bílém. Každý z „cestujících“ byl totiž „zraněn“. Vše, jak bývá v případě mimotědné letecké události. Nešlo však o letecké neštěstí, ale o cvičení s cílem prověřit součinnost a koordinaci bezpečnostních, požárních a záchranných jednotek a útvarů. Podle vyjádření velitele požárního útvaru ČSA R. Tesate všechny zúčastněné útvaru a jednotky cíle cvičení splnily.

Evropské konsorcium Albus na pařížském aerosalonu oznámilo, že uzavřelo s Čs. aerolinie- mi prosřednictvím PZO Omnipol dohodu o prodeji dvou dopravních letounů typu Albus A310. Po NDR se tak Československo stává druhým zákazníkem tohoto konsorcia mezi socialistickými zeměmi.

Pivo z ostružin a borůvek

Brusel: Společba pivů v Belgii v roce 1988 klesla proti předchozímu roku o tři litry na osobu ročně a celková výroba o 1,4 procenta. Belgičtí sladaři jsou přesto s výsledky spokojeni, protože poklesl i dovoz piva ze zahraničí, zatímco vývoz belgického piva stále stoupá. Se 119 litry vypitého piva na osobu v roce 1988 Belgičané stále patří mezi největší konzumenty na světě. Pivovary uvařily téměř 14 miliónů hektolitrů pěnívého moku. Snížením konzumace připsují odborníci především loňskému chladnému létu a ne snaze Belgičanů o zdravější život. Zamýšlejí se i nad měněním chuti „pivářů“. Zaznamenali, že mnozí přecházejí od příliš hořkých piv k pivům sladším i k belgické specialitě, pivům ovocným, mezi nimiž nechybí například pivo vyráběné z ostružin nebo borůvek. Sdružení belgických pivovarníků označilo za úspěch zvýšení počtu pivovarů v zemi ze 126 v roce 1987 na 143 v roce minulém. S novými si však připomnělo léta, kdy se v Belgii pivo vařilo v 3349 pivovarech. Bylo tomu tak ještě na počátku tohoto století. **ANGREŠTOVÝ PILS S RYBÍZOVOU PĚNOU...**

Kolín zní hudbou

(čtk) Ústředním kolem národní soutěže středních dechových orchestrů byl zahájen 27. ročník národního festivalu Kmočův Kolín. Pod heslem Hudbou za mír mezi národy i letos znovu ožívá Kmočův odkaz a Kolín se již tradičně v těchto dnech stává místem setkání milovníků dechové hudby. Zahraniční hosté festivalu jsou ze SSSR, NDR, Itálie, Islandu, Švédska, Švýcarska a Velké Británie. Zajímavá bude předhlídka moderní a současné dechové hudby. Na závěr akce je v neděli připraven tzv. monstrkoncert, tj. společný koncert budoh na náměstí Obránců míru. Navštěvníci Kolína mohou zhlédnout i pořady doprovodné, např. módní předhlídku, výstavu Kmočův Kolín ve fotografiích či vystoupení skupiny historického šermu.

Co je to proti HERESJEVOVI...

(čtk) Vyhlašením vítězů skončil v Brně VI. mezinárodní křižovkářský maraton. Zúčastnila se ho družstva z Finska, Jugoslávie, MLR, PLR, USA a po dvou z ČSR a SSR. Soutěžící sestavovali 24 hodin křižovka, která měla šířku 25 políček (každá o ploše 1 cm²) a výšku podle výkonu. Každý stát jí tvořil podle vlastních národních pravidel v souladu s duchem a gramatikou svého jazyka. Absolutním vítězem se stalo družstvo z Budapešti, které za 24 hodin vytvořilo křižovku o výšce 31 m a 58 cm. Druzí byli Jugoslávci a třetí kolektiv USA. Družstvo brněnských Kabráků (ve složení Z. Chromý, V. Koudelka, R. Stuchlik, P. Šařaf a P. Vácha) vytvořilo nový čs. rekord s hodnotou 23 m a jeden centimetr VII. mezinárodní křižovkářský maraton bude za rok v Jugoslávii.

Křížovky na melry

(čtk) Vyhlašením vítězů skončil v Brně VI. mezinárodní křižovkářský maraton. Zúčastnila se ho družstva z Finska, Jugoslávie, MLR, PLR, USA a po dvou z ČSR a SSR. Soutěžící sestavovali 24 hodin křižovka, která měla šířku 25 políček (každá o ploše 1 cm²) a výšku podle výkonu. Každý stát jí tvořil podle vlastních národních pravidel v souladu s duchem a gramatikou svého jazyka. Absolutním vítězem se stalo družstvo z Budapešti, které za 24 hodin vytvořilo křižovku o výšce 31 m a 58 cm. Druzí byli Jugoslávci a třetí kolektiv USA. Družstvo brněnských Kabráků (ve složení Z. Chromý, V. Koudelka, R. Stuchlik, P. Šařaf a P. Vácha) vytvořilo nový čs. rekord s hodnotou 23 m a jeden centimetr VII. mezinárodní křižovkářský maraton bude za rok v Jugoslávii.

FUSSKÄNGERKREUZWORTRÄTSEL...

NEDOSTATEČNÝ POČET ZRCADEL v letadle švédského krále údajně znemožňuje jeho manželce Sylvii náležitě se při oficiálních návštěvách před vystoupením z letadla upravit, a tak se král Karel Gustav XVI. rozhodl objednat nové letadlo u společnosti Saab, která se zavázala, že je vybavené nejen nejmodernější technikou včetně telefonu a telexu, ale také samozřejmě zvýšeným počtem zrcadel a prostornými šatnami pro královnu, píše pařížský International Herald Tribune.

IKRÁLOVNY STÁRNOU. A JAK!

(čtk) Vyhlašením vítězů skončil v Brně VI. mezinárodní křižovkářský maraton. Zúčastnila se ho družstva z Finska, Jugoslávie, MLR, PLR, USA a po dvou z ČSR a SSR. Soutěžící sestavovali 24 hodin křižovka, která měla šířku 25 políček (každá o ploše 1 cm²) a výšku podle výkonu. Každý stát jí tvořil podle vlastních národních pravidel v souladu s duchem a gramatikou svého jazyka. Absolutním vítězem se stalo družstvo z Budapešti, které za 24 hodin vytvořilo křižovku o výšce 31 m a 58 cm. Druzí byli Jugoslávci a třetí kolektiv USA. Družstvo brněnských Kabráků (ve složení Z. Chromý, V. Koudelka, R. Stuchlik, P. Šařaf a P. Vácha) vytvořilo nový čs. rekord s hodnotou 23 m a jeden centimetr VII. mezinárodní křižovkářský maraton bude za rok v Jugoslávii.

Super-Jet fliegt Tempo 27 200 Los Angeles - „X-30“ heißt das neuste Super-Flugzeug. projekt der US-Luftwaffe. Testpilot Ted Wierzbowski enthielt die erste Einzelheiten: „Die X-30-Meter lang, sieht aus wie eine Rakete mit Flügeln, 27 000 km/h schnell, 27000...“

Fernsehen ist fabelhaft. Ich kriege nicht nur Kopfweh davon, sondern erfahre gleichzeitig, welche Tabletten dagegen helfen

„Tak nevěmete!! V tom případě nikam neletím!!“

Petr Urban

„Než si tě vezmu za manžela, vysvětli mi, proč ti kamarádi říkají Malý péro?!“

● Jack šel kolem baru, když náhle ze dveří vyletěl Joe, proletěl vzduchem s roztaženými nohama a složil se před barem na silnici.

„Co bíbneš, Joe?“ ptá se Jack.

Joe se rozzlobeně sbírá ze silnice a bručí:

„To bych rád našel toho darebáka, co mi vodvázal koně!“

● Povídá žadatel úředníkovi:
„Já vím, že jste nepodplatitelný, ale co kdybyste se napřed poradil s manželkou?“

Výrobek nedoznal podstatnější změny samozřejmě mimo názvu a ceny

● Američan se dopustil v Itálii dopravního přestupku. Policista ho zastavil a přikázal mu, aby udělal písemné prohlášení o svém přčinu.

„Vždyť já se italsky sotva domluvím,“ bránil se turista.

„V tom případě vás musím zadržet!“

„To mi raději dejte papír, zkusím to.“

Američan papír přeložil a vsunul do něho desetidolárovou bankovku.

„No vidíte,“ povzbudil ho policajt.

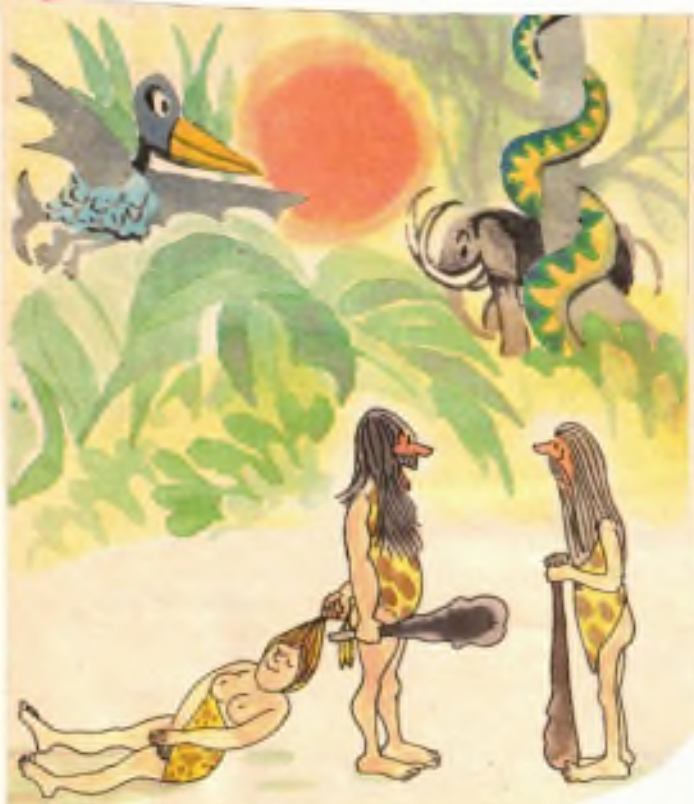
„Prý neumíte psát italsky a polovinu už máte hotovou!“

„Začalo to úplně nenápadně — vyříznul jsem si tam díru, abych se mohl trochu narovnat.“

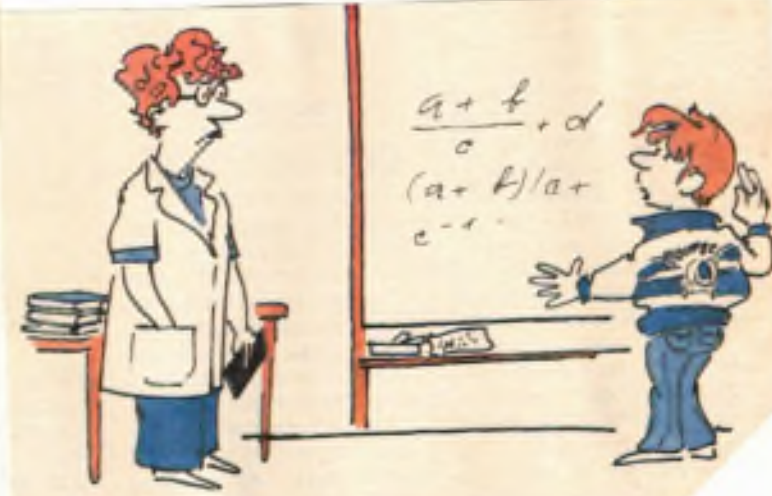
ŽENSKÁ VÝSADA
 Ženy mají zvláštní schopnost
 Dělat z mužů trosky
 Vypnou prsa
 A tím mužům vypínají mozky

„S emancipací by odpadla spousta manuální dířiny!“

„Sehnal jsem ti pravou džínovinu.“

„Prosím, chcete ten výsledek v markách nebo v našich?“

„Jakýho máš tatínka? Vypůjčenýho, sehnanyho, náhradniho, nebo pravýho?“

Je chyba, řekl bych, tvrdit, že máme dosti statků, jen podle mužských břich a podle ženských zadků.

„Raději tam nelezte, kradou tam plavky!!“

Výstava přítulných šelem

Moderní a málo známá plemena . Účastníci se i ochranáři

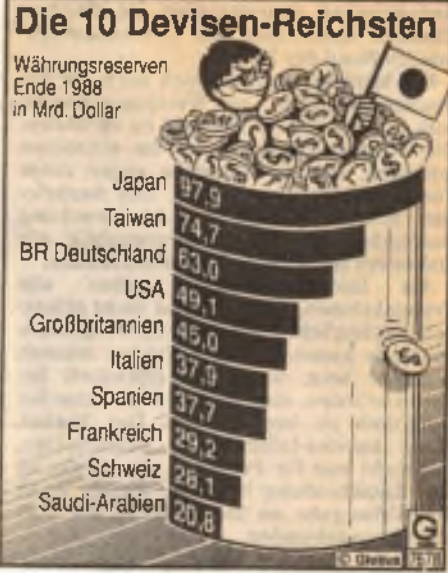
Ležely na polštářích, seděly, spaly, krmily se, nechaly se hladit ze všima, česat, přimlouvat — a hlavně hodnit... Sto čtyřicet kočičích krasavic a krasavců se o víkendě sešlo v závodním klubu pracovníků obchodu v Parížské ulici na specializované výstavě, pořádané základní organizací 06/11 chovatelů ušlechtilých koček z Prahy 6.

Byly tu k vidění kočky perské, orientální, siam-šim davy okukující lidi přilids nevádí. Obecně však, ale i domácí. Raritou byly ukázky dvou moderních plemen, kočky barokové a perské, která svou zlatohnědou barvou a pro- mýlnější a kladnější, čím tmavší nebo barevnější táblou hlavou připomíná své divoké předky, a kočka, tím temperamentnější. Však také na ně- díl od známých „majových kotat“ má harlekyn k divákům nebo přímo nápis „Pozor, kouše“, va- hebkou, bohatou a dlouhou srst peršanů. Kočky rovnal před příšnou důvěrností k hebkým tvo- perské samozřejmě i tady, jako na každé výstavě, budily pozornost nejvíce; byla tu k vidění celá barevná škála od bílých přes krémové a červené až po tmavě šedé. Zajímavé a u nás vzácné plemeno je i kočka čínšila; tři kocoři byli dovezen z USA a na výstavě se předváděly výsledky chovu činšil u nás.

Kočky jsou většinou na výstavě zvyklé a tak Ale pokud si děti i rodiče skutečně chtějí po- řídit kočku, nemuseli ani tak odejít z nepoříz- nou. Výstavy se zúčastnil i pracovníci ochrany přírody, kteří přivlezi opuštné kočky hledající nové majitele. Jejich účast na výstavách se stává už v poslední době pravidelnou a mívá i úspěch, takže tvorečkové, kteří mají mnohdy za sebou kru- tý osud, často tímto způsobem najdou nový do- mov. Ostatně není nutné si kočku odnést z vý- stavy; ve Spálené ulici č. 55 se můžete zastavit, zjeptat nebo vybrat si každý všední den od 10 do 15 hodin. Třeba vám nový přibudek do domá- nosti bude dělat tolik radosti, kolik jí udělali ušlechtilí kocoři a kočky svým majitelům o vi- kendu, když prošli přísným hodnocením odbo- né poroty a získali na další dva roky hrdé ozna- čení „chovný“.

Bürgers Meinung zu Europa
Von je 100 Befragten halten die Mitgliedschaft in der EG für eine gute Sache:

Niederländer	84
Italiener	79
Luxemburger	77
Iren	75
Spanier	74
Belgier	73
Portugiesen	70
Franzosen	68
Griechen	67
Deutsche	55
Briten	48
Dänen	42

Jak ve výuce náboženství

Rozhovor LD s náměstkem ministra kultury ČSR F. Jelínkem

Do naší redakce přišla v poslední době řada dopisů, v nichž se čtenáři zajímají o to, jakým způsobem se v současné době vyučuje náboženství, jaké jsou podmínky pro přijetí dětí a podobně. Požádali jsme proto FRANTIŠKA JELÍNKU, náměstkem ministra kultury ČSR a ředitele Sekretariátu vlády ČSR pro věci církevní, aby nám zodpověděl otázky, které se k výuce náboženství vztahují.

V jakém termínu a kde se podává přihláška a jakým způsobem se vyřizuje?

Od školního roku 1988/1989 se písemně přihlášky na výuku náboženství podepsané oběma rodiči nebo jinými zákonnými zástupci podávají do 25. června kalendářního roku farním úřadům nebo úřadům náboženských obcí příslušným podle úřadů žáků. Na základě podaných přihlášek pořídí farní úřady nebo úřady náboženských obcí seznamy přihlášených žáků na jednotlivých školách podle příslušných ročníků a předloží je příslušnému okresnímu národnímu výboru, aby zajistil ostatní (např. zřízení odpovídajícího počtu oddělení a podobně).

Je výuka ohraničena určitým věkem dítěte?

Na výuku náboženství mohou být přihlášení žáci 2.—7. ročníku základních škol.

Je počet žáků pro výuku nějak omezen?

Počet žáků na výuku náboženství není omezen.

Oddělení pro výuku se zřizují podle počtu přihlášených žáků tak, že je-li počet přihlášených menší než 40 žáků, zřídí se jedno oddělení, další oddělení se zřizují při vyšším počtu přihlášených.

Nemůže přihláška dítěte na tuto výuku znamenat určitou diskriminaci žáka i rodičů?

O výchovu dětí pečují především rodiče a stát, rozhodující úlohu mají rodiče, kteří rozhodují o záležitostech rodiny společně, proto je třeba soublasné vyjádření obou rodičů k výuce náboženství jejich dítěte. Forma písemné přihlášky ani způsob jejího doručení farnímu úřadu nebo úřadu náboženské obce se neurčuje, ani se nevydávají zvláštní tiskopisy ani vzorové formuláře přihlášky. Zároveň je nutné zdůraznit, že písemně přihlášky zůstávají uloženy na farním úřadu nebo úřadu náboženské obce. Tento způsob přihlašování nemůžeme považovat za diskriminaci žáka nebo jeho rodičů.

F. Filipa. Nemenšího úspěchu však dosáhla i tiktivní historická triologie o dobrodružstvích Petra Kukaně z Kukaně, která kromě bohavé fabule a humoru upo- satla svým výrazným humaristickým poselstvím. V. Neff je také autorem několika filmových scénářů (Tale- ství krve, Pochodník), dramát (napesal je s manželkou, harčekou V. Petrovičovou) a originálního předvoce po filozofii filozofický slovník pro samouky.

Hunderudel ausgebrochen

ALTENKIRCHEN, 20. Juni (AP). Vor zehh Hunden, die am Dienstagmorgen aus einem Gehege bei Wissen im Westerwald ausgebrochen sind, hat die Polizei in Altenkirchen gewarnt. Nach Angaben eines Sprechers brach das Rudel, das aus einem Rüden, einer Hündin und acht Weipen besteht gegen 7 Uhr aus dem Ge-

bege des Verhaltensforschers Eberhard Trumler in Wolfswinkel aus. Bei den Tieren handelte es sich um eine Kreuzung von Haushund, Schakal, Wolf und australisches Dingo, erklärte der Leiter der Vollzugspolizei im Landkreis Altenkir- chen, Josef Weitershagen. Das Verhalten der Tiere könne nicht sicher abgeschätzt werden. Die Hunde seien Menschen nicht gewöhnt und scheu.

Virtuózní skladatel

(ok): Německý skladatel Richard Strauss (1864 až 1949) nebývá řazen k největším z největších tvůrců 20. století, nikdo z posluchačů a odborníků však nemůže popřít, že patří k osobnostem nefatraktními. Jeho za mnohé vděčil všestrannosti a výjimečnosti svého talentu. Vedle víceméně autodidaktického hu- debního vzdělání vystudoval filozofii, dějiny umění, estetiku, velmi snadno se stal Bülowovým nástupcem v čele proslulého meiningenského orchestru a stejně lehce získal místo dvorního kapelníka (Mnichov, Ber- lin) nebo dokonce ředitele vídeňské opery (1919—24). Údiv vzbuzovala od počátku i Straussova překotnost tvoření, sverchovaně virtuózní instrumentace, britký vtip i dráždívý efekt invence. Žánrově inklinoval skladatel zprvu mandelssohnovsko-brahmovskou ele- gancí inspirován k absolutním formám, později obra-

til tvůrčí energii k symfonické básni — stačil vzpo- menout na orchestrální kreace Don Juan a Enspiglova šibalství nebo proslulou orchestrálně-koncertantní skladbu Don Quijote. Od prvních let tohoto století se zase soustředil téměř výhradně na operu. Strauss-ovy životní úspěchy na tomto poli představovala mý- smyslné Salome (1905), vášnivá Elektra (1909) nebo komediální Růžový kavalír. K nejduchapinářším au- torovým kompozicím náležel i virtuózní komorní hri- cka Ariadna na Naxu. Podstatná část skladatelova díla je stále velmi živou součástí světového repertoáru. Dne 11. června uplynulo od Straussova narození 125 let.

Zaujaty výpravě příběhu

(pet): Dnes by se dožil osmdesátiletý let narození umě- lce Vladimír Noff, který zemřel v Praze 2. července 1983. Jiz od konce třicátých let byl spisovatelem z po- volání, přičemž jeho zájem zpočátku přitahovala pa- rodia tzv. zábavného čtení (např. antická detektiv- ka Lidé v tóčech). Od počátku své tvorby však V. Neff překvapoval suverénním vpravěckým mistrovstvím, důrazem na bohatý děj, schopností zvláštního kritic- kého nebo ironizujícího odstupu od tématu a osobito prací s jazykem poučenou na vančurovské próze. Pre- to, že zvlášť ve Třinácté komnatě a Merii a zahře- níkoví, které autor zasadil do prostředí pražské Kam- py, se projevil také jako citlivý znalec lidského nitra, svéta ději a vzeplákové příběhy. Popularitu je- především pro jeho historické příběhy. Populární je- ho pětidílné rodové kroniky třicet osady rodiny Bor- na a Nedobylův ještě zvýšil televizní seriál v režii

Sowjetexperte berichtet in Bonn

BONN, 20. Juni (AP). Das Waldgebiet rund um das Atomkraftwerk in Tschernobyl ist seit der Reaktorkatastrophe Ende April 1986 zum Teil völlig vernichtet oder zumindest stark beschädigt. Der stellvertretende Vorsitzende des sowjetischen Staatskomitees für Forstwirtschaft, Iwanowitsch Pisarenko, berichtete der Enquete-Kommission des Bundestages „Vorsorge zum Schutz der Erdatmosphäre“, in der Nähe des Atomkraftwerks seien 200 Hektar Wald vernichtet worden. Nach Angaben der Bundestagspressestelle teilte Pisarenko ferner mit, daß seine Regierung weitere 150 000 Hektar rund um Tschernobyl zum Schutzgebiet erklärt und jegliche Nutzung des Waldes untersagt habe.

Die Belastung der Waldgebiete betrage mehr als 40 Curie Cäsium pro Quadratki-

lometer. Die Atombombentests der 40er und 50er Jahre hatten weltweit etwa 300 000 Curie Plutonium über die Erde verstreut.

Die SPD wies in der Anhörung darauf hin, daß es auch in der Bundesrepublik „umstrittene Untersuchungen“ über Waldschäden gebe, die durch den Normalbetrieb eines Kraftwerks verursacht sein könnten.

Oscar zaROPáky předán

New York: Americká Akademie filmových umění a věd uděluje své výroční ceny — slavné Oscary — nejen tvůrcům známých a úspěšných „velkých“ filmů, ale také začínajícím filmařům za nejzajímavější díla natočená ještě v průběhu jejich studia na filmových školách. Cenu za nejlepší zahraniční studentský film převzal v Los Angeles čs. režisér Jan Svěrák za film ROPÁCI. „Celkem bylo uděleno těchto studentských Oscarů pět — čtyři americkým filmařům a jeden, ten náš, pro nejlepší z filmů navržených členskými instituty Mezinárodního sdružení filmových škol (CILECT).“ řekl J. Svěrák zpravodaji ČTK. „Je to pro mne i moje spolupracovníky samozřejmě velká pocta.“

ZM potřebuje změny

PRAHA (ČP) Jedním v Praze uděluje Ji čs. organizátoři v úterý tečku za 42. ročníkem cyklistického závodu míru. Jedním byl přítomen předseda ÚV ČSTV a člen sekretariátu ÚV KSČ J. Polebník. Předseda čs. organizačního výboru a předseda svazu cyklistiky V. HOLEČEK: „Sportovní hodnota závodu klesla, veřejnost jej pak nepřijala tak spontánně jako v minulosti,“

průběhu. Zpracováváme návrhy, které předložíme tradičnímu případu i dalším partnerům ZM“ J. POLEBNÍK „Jsem přesvědčen, že závod potřebuje změny nejen dílčí, ale podstatné. Dříve hlavy dohromady a najdeme takové řešení, které závod míru vrátí někdější popularitu ve veřejnosti.“ Zástupci etapových výborů v Ml. Boleslavě tak spontánně jako v minulosti,“ řekl Trnávka, v Praze a dalších slavných vedoucích ročníky bylo příkl. žek. nřevážl. řekání oznaml.

TOUR DE BOLŠEVIQUE...
Pracovníci Závodu 29. augusta v Partizánském zhotoví letos 32 milionů párů obuvi. Z tohoto objemu produkuje 45 procent na základě výrobní kooperace zejména s Vietnamem, odkud získávají 8 milionů párů svršků, a s Mongolskem. Dostatečná základna pracovních sil a vhodné surovinové zdroje v těchto zemích motivují partnery k založení společných podniků. První vznikne letos ve VSR a další pak v příštím roce v MoLR a v Indii. V Partizánském však vyrábějí i obuvnické stroje, pro jejichž lepší uplatnění připravují dohodu s firmou na výrobu mikroelektroniky v Texasu. Americký partner bude dodávat do našich obuvnických strojů mikroelektroniku a současně zabezpečovat jejich odběr v nesoocialistických zemích.

JE TAKY „ARDETSKO-CE FAKULTÁT“?

Berlin verbot „Polenmarkt“

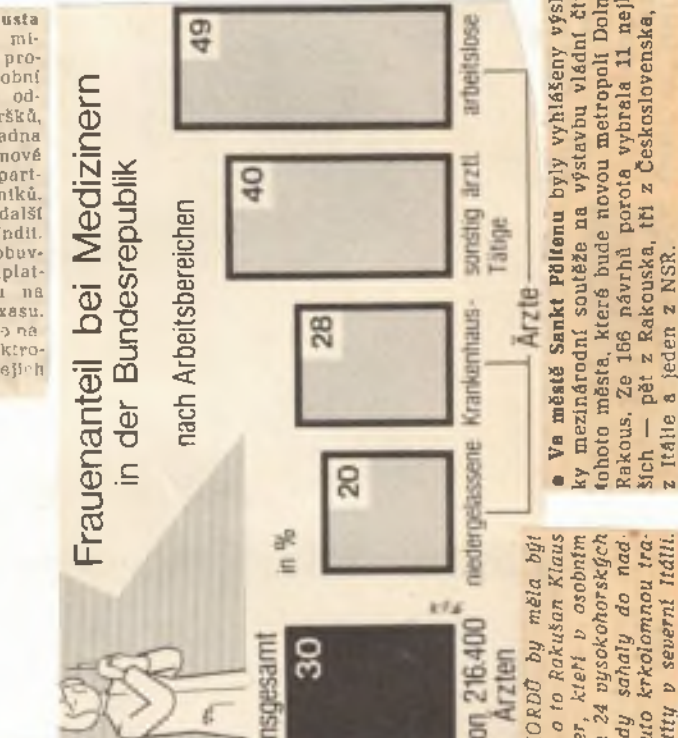
BERLIN, 20. Juni (dpa). Der Berliner Senat wird den illegalen Handel polnischer Touristen in der Stadt unterbinden. Das derzeit vom sogenannten Polenmarkt genutzte Gelände im Bereich zwischen Philharmonie und Nationalgalerie soll für die Handelstätigkeit sowie das Parken und Befahren für polnische Fahrzeuge gesperrt werden. Der Senat beschloß am Dienstag entgegen seiner ursprünglichen Absicht außerdem, kein Ersatzgelände für den „Polenmarkt“ zur Verfügung zu stellen. Zuletzt hatten an jedem Wochenende tausende Markttreibende ihre Waren feilgeboten, neben Polen auch geschäftstüchtige Händler verschiedener anderer Nationalitäten.

Implantierbare „Pille“ in USA empfohlen

New York — Als Alternative zu oralen Kontrazeptiva oder zur Spirale hat das zuständige Beraterkomitee der FDA ein implantierbares Verhütungsmittel mit dem Wirkstoff Levonorgestrel zur Zulassung empfohlen. Das von Wyeth-Ayerst in den USA entwickelte Verhütungsmittel besteht aus einem winzigen Silastic-Implantat mit sechs Kammern. Es wird im Oberarm unter der Haut eingepflanzt und gibt den Wirkstoff kontinuierlich über fünf Jahre ab. Wenngleich die Implantation ärztliche bzw. fachliche Handhabung verlangt, macht die lange Wirkdauer dieses Verhütungsmittel auch für die Dritte Welt geeignet. Bisher wurde das Medikament an 2 470 Patientinnen in acht Ländern, darunter vier Dritte-Welt-Länder, geprüft. Allerdings empfiehlt das Komitee, bei der Zulassung eine ausführliche Patienten-Information zu erarbeiten. Darin soll u. a. darauf hingewiesen werden, daß diese implantierbare „Pille“ bei Frauen mit mehr als 70 kg Körpergewicht weniger wirksam ist.

AIDS-Impfstoff in den USA getestet

Wien — Ein von der österreichischen Firma Immuno entwickelter Impfstoff gegen AIDS soll jetzt in den USA klinisch geprüft werden. Immuno stellte bereits 1987 einen ersten Prototyp des Impfstoffes der Öffentlichkeit vor. Dabei handelte es sich um gentechnisch hergestellte Teile des Hüllproteins des HI-Virus, um das Glykoprotein gp 160. Der Impfstoff soll in der Körperabwehr Antikörperbildungen hervorrufen. Wie Immuno Ende Mai mitteilte, wird in den klinischen Prüfungen in den USA jedoch nicht mehr der seinerzeit vorgestellte Impfstoff eingesetzt, sondern eine Weiterentwicklung. Die erste Studie soll zwei Jahre dauern und wird an mehreren klinischen Zentren der USA durchgeführt. In dieser klinischen Prüfung wird noch nicht die Wirksamkeit, sondern die Verträglichkeit untersucht.

• **Ve městě Sankt Pölten** byly vyhlášeny výsledky mezinárodní soutěže na výstavbu vládní čtvrti tohoto města, které bude novou metropolí Dolních Rakous. Ze 166 návrhů porota vybrala 11 nejlepších — pět z Rakouska, tři z Československa, dva z Itálie a jeden z NSR.

Kasino v Praze

(ik). Včera byla v Praze podepsána smlouva o založení společného podniku Casino Čedok Sun Gold Prague Ltd., jehož zakladateli jsou za Československou stranu státní podnik Čedok Praha a dále americká firma Coll Financial Group z Las Vegas a kanadská společnost z Vancouveru Sun Gold Developments International Ltd. Podnik bude provozovatelem herny v pražském hotelu Forum, určenou pro zahraniční návštěvníky. Kromě provozování herny s kasina bude zajišťovat nábor zahraničních návštěvníků do ČSSR z těch oblastí, kde Čedok prozatím nemá rozvinutou síť partnerských cestovních kanceláří. Čs. strana bude mít 54procentní podíl na zisku, příležitost Čedok podléhá s NVP dohody o spolupráci a dělení zisku a jeho užiti pro rozvoj Prahy.

GUINNESSOVA KNIHA REKORDŮ by měla být bohatší o další záznam. Ustulují o to Rakoušan Klaus Tomas a Němec Werner Böser, kteří v osobním automobilu zdolali za 17 hodin 24 vysokohorských průsmyků, které by dohromady sahaly do nadmořské výšky 44 640 metrů. Tuto krkolomnou trať překonali mezi alpskými štíty v severní Itálii.

CDU/CSU: Nur 43,1 % glauben an Sieg

Tübingen — Nach der Europawahl glauben nur 43,1 % der Deutschen an einen Sieg von CDU/CSU bei den Bundestagswahlen 1990, ergab eine Wicken-Umfrage. Vor einer Woche waren es 68 %. Auf die Frage „Warum urteilen Sie so?“ antworteten 74 %, die Partei habe sich zu sehr von den wirklichen Wähler Sorgen entfernt, Politiker lebten in den Wolken.

Porsche baut die doppelte Schaltung

Stuttgart — Porsche revolutioniert das Schalten im Auto. Im neuen Carrera 2 (kommt Anfang 1990 auf dem Markt) hat der Fahrer erstmals gleichzeitig Automatik- und Schaltgetriebe im Wagen. Er kann nach Belieben wechseln, etwa in der Stadt Automatik fahren, auf der Landstraße sportlich-zügig selbst schalten.

LAS PRAGAS...

• **V Budapešti** bylo oznámeno navázání konzulárních styků mezi Maďarskem a Chile. V dohledné době budou v obou hlavních městech otevřena konzulární zastupitelství. Diplomatické styky mezi Maďarskem a Chile byly přerušeny 26. září 1973.

Bez kyslíku do hloubky

VARADERO (sk): Kubánci Francisco Herrera vytvořil nový světový rekord v hloubkém potápění bez použití kyslíkového přístroje. Ve vodách Karibského moře, nedaleko od svotoznaného lázeňského města Varadero, se dostal až do hloubky 45 metrů. S návrtem na vodní hladinu mu to trvalo 2:10 minuty. S výkusem však nebyl spokojen, plánoval totiž, že se do hloubky 50 metrů. To mu však znemožnila silná podmořská proudy. Předěšlý rekord držel Robert Kraft z USA, který před 31 lety byl ve hloubce 36 metrů. Herrera drží i další rekord se stálým zadržím se ponořil do hloubky 69 metrů.

Paris - Sind Sie brünett, gebildet, nicht größer als 1,75 Meter, lachen Sie leise und tragen Sie grundsätzlichen, feinen Mann sein. So etwa

lich flache Absätze? Dann könnten Sie die Idealfrau für den erfolgreichen, feinen Mann sein. So etwa

Paris - Die französische Frauenzeitschrift "Vingt Ans" fragte 50 erfolgreiche Fernsehjournalisten, Schauspieler, Fotografen zwischen 20 und 30 Jahren nach ihrer Idealfrau '89:

tuch oder edler Handtasche. Die Berufe Mannequin, Schauspielerin, Journalistin, Ministerin und Wissenschaftlerin sind unerwünscht. Ebenso Schmuddeloch, Make-Up-Korrekturen im Restraum, abgekauter Fingerdattel und lautes Lachen.

Fall darf die Dame aufgedonnert sein. Beliebte sind bei den Herren die Kollektionen von Chanel und Alaïa. Lacroix ist ihnen zu ausschweifend. Jeans und Lederjacke dürfen getragen werden, aber nur in Kombination mit schickem Seiden-

Mannequins unerwünscht
Bei Kleidung und Kosmetik istlässiger Schick gefragt, in keinem Vorurteil: jeder zweite

86 Prozent wünschen sich von dieser Frau Hochschulbildung, 76 Prozent finanzielle Unabhängigkeit. Blonde Frauen werden weniger geschätzt als Dunkelhaarige. Superschlank ist nicht unbedingt Voraussetzung: jeder zweite

Paris - Die französische Frauenzeitschrift "Vingt Ans" fragte 50 erfolgreiche Fernsehjournalisten, Schauspieler, Fotografen zwischen 20 und 30 Jahren nach ihrer Idealfrau '89:

Korespondence s Mitterrandem
Vážený pane prezidente,
s potěšením Vám sděluji, že mě mi přátelé na posledním sokolském plese v Paříži zvolili jednomyslně novým prezidentem svobodného Československa. Dovoluji si zároveň přiložit volební listinu, spolu s výsledkem hlasování a také fotografií, která zachycuje okamžik, kdy jsem složil přísahu. Byl bych Vám velice vděčen, kdybyste byl tak laskav a umožnil mi nyní oficiální návštěvu ve své kanceláři v Paříži. Tak bych mohl ve své nové funkci s Vámi prodiskutovat otázky, které se týkají obou států. Vím, že rád také cestujete a slibuji Vám, že bych Vás také rád pozval později do Prahy, jakmile mi bude umožněno v tamním úřadě převzít řízení Československa.

Srdečně Vám děkuji
S pozdravem
Ivan Kraus

Vážený pane Krausi,
ve své funkci tajemníka pana prezidenta republiky Mitterranda jsem byl pověřen odpovědět na Vaš dopis. Vaši žádosti nemůže bohužel pan prezident vyhovět. Obávám se, že jde z Vaší strany o vtip. Není-li tomu tak, musíme Vás upozornit, že podle mezinárodních uzácní je nepřipustné, aby se prezident, který má vykonávat svůj úřad, zdržoval trvale v zahraničí, mimo území svého státu. Litujeme, že Vaši žádosti nemůžeme vyhovět.

S pozdravem
(podpis nečitelný)

Vážený pane tajemníku,
děkuji za Vaš dopis. Obávám se však, že jde o nedorozumění. Byl jsem skutečně zvolen prezidentem svobodného Československa a to organizací Sokol. Tato organizace je legální a na rozdíl od organizace PLO, která je teroristická, dodržuje Sokol demokratické zákony tohoto státu. Dovolte, abych se při této příležitosti odvolal na návštěvu pana Arafata v Paříži. Také pan Arafat je zvolen prezidentem Palestiny organizací PLO. Stejně jako já se nezdržuje v Palestině, především proto, že tento stát - na rozdíl od Československa - dosud neexistuje! Přesto pana Arafata v těchto dnech přijal pan prezident Mitterrand. Panu Arafatovi se dostalo oficiálního uvítání na letišti, a to, podle protokolu, i s červeným kobercem. Rád bych upozornil na to, že takovou pozornost rozhodně nevyžadují a že také neočekávám přijetí na letišti, protože dnes žiju patnáct kilometrů od Paříže a jsem ochoten přijet vlastním vozem, řízeným mou ženou. V očekávání Vaší laskavé odpovědi,
s pozdravem
Ivan Kraus

Vážený pane,
s politováním musíme Vám sdělit, že v případě pana Arafata nejde právně o precedens, protože pan Arafat nenavštívil pana prezidenta Mitterranda jako prezident Palestiny, ale pouze jako předseda PLO. Zároveň Vás chceme upozornit na to, že palestinský stát zatím neexistuje oficiálně a právně, ale že je plánován, a to z části na území Izraele. Pan Arafat je tedy de facto prezidentem dosud okupovaného státu. Tato skutečnost měla také vliv na jeho pozvání k prezidentu republiky, panu Mitterrandovi, který má zájem na mírovém soužití blízkého Východu.
S pozdravem
(podpis nečitelný)

Vážený pane tajemníku,
děkuji za Vaš dopis i za vysvětlení, v jaké funkci pan Arafat navštívil pana prezidenta. Dovolte však, abych Vám připomněl, že i já jsem prezidentem okupovaného státu, a to sovětskou armádou už od roku 1968. Československo však - na rozdíl od Palestiny - existuje jako stát, a to již od roku 1918, i když je od roku 1948 pod vladou teroristické organizace KSČ. Ujišťuji Vás, že stejně tak jako pan Arafat neuznává existenci státu Izrael, který však existuje de jure od roku 1948, neuznávám ani já vládu KSČ, která nevládne v ČSR podle demokratických principů a nepřipouští existenci dalších demokratických politických stran.

Proto znovu žádám, abych byl oficiálně přijat a doufám upřímně, že pan prezident Mitterrand, který má zájem na mírovém soužití Blízkého východu má stejný zájem na mírovém soužití ve střední Evropě.
S pozdravem
Ivan Kraus

Monsieur,
v nepřítomnosti tajemníka prezidentské kanceláře, který je na dovolené, dostal jsem Vaš dopis. K němu Vám sděluji, jako šéf garáže prezidentského paláce, toto: zaparkujete-li nedovoleně svůj vůz před palácem, bude úředně odtažen a zaplatíte pokutu 2500 franků. Učiníte-li to ještě jednou, bude vůz odtažen a zaplatíte pokutu 5000 franků. Krom toho bude přezkoumán Vaš řidičský průkaz a Vaše totožnost. Při dalším přestupku zaplatíte 10.000 fr. pokuty, bude Vám odebrán řidičský průkaz i vůz a bude přezkoumán Vaše danové přiznání.
(podpis nečitelný)

BEZ DOVOLENÍ, ZPRAVODAJE ...

Botschaft des Geldes
WASHINGTON, 21. Juni (AP). Mit der Begründung, die vom US-Präsidenten George Bush vorgeschlagenen Botschafter-Kandidaten für Spanien, Australien und Neuseeland hätten keine anderen Qualifikationen vorzuweisen als hohe Wahlkampfspenden, haben demokratische Senatoren die Entscheidung über ihre Bestätigung vertagt. Bis Mitte Juli werden die diplomatischen Vertretungen in den Ländern deshalb ohne Botschafter bleiben.

Der demokratische Senator Paul Sarbanes sagte im Ausschuss für auswärtige Angelegenheiten, Botschafter sollten wenigstens einige Qualifikationen für ihren Posten vorweisen können. Doch bei Bushs drei Kandidaten falle bisher lediglich auf, daß sie im Präsidentschaftswahlkampf mehr als 100 000 Dollar in die Wahlkampfkasse Bushs gespendet hätten.

NO TĚBUCH!

War Zarah Leander Spionin?
STOCKHOLM, 21. Juni (AFP). Die legendäre schwedische Schauspielerin und Sängerin Zarah Leander hat möglicherweise während des Zweiten Weltkrieges für den sowjetischen Geheimdienst KGB spioniert, berichtete die schwedische Tageszeitung "Göteborgs-Posten" am Dienstag. Der US-Geheimdienst habe sich während des Krieges nicht wegen Zarah Leanders Beziehungen zu den Nazis in Berlin für die Schauspielerin interessiert, sondern wegen ihrer eventuellen Spionagetätigkeit für den Osten. Die Zeitung bezieht sich in ihrem Artikel auf einen Bericht des militärischen US-Geheimdienstes an die Bundespolizei FBI aus dem Jahre 1951, in dem es hieß, die Schwedin habe während des Krieges für den KGB gearbeitet. Dieser Bericht sei kürzlich dem Forscher Paul M. Cole zugänglich gemacht worden, der eine Studie über die schwedische Sicherheitspolitik nach dem Krieg verfaßte. Die in Schweden wegen ihrer Verbindung zum Nazi-Deutschland umstrittene Schauspielerin starb im Juni 1986.

QUIZ: JE TO "GRABA" TICESKI SPRÁVNE?
Fotošarbn Travelling Theatre. Divadlo osmáho dne i na veľkých priestoroch vystupovať v Parku kultury a oddachu I. Fučika. Od nás bude Karavana mltu dáte pokračovať od Západného Berlína, Kodaně, Baviidit' stú. Československá skupina mimó a kleunú Li z Poznáně. Leningská skupina má v Karavane mltu také síteja, Laussane a Btois. Cílem přehlídky je navázat zúslupce - je ím brněnské Divadlo na provázku, kret na tradiční potulinych divadelních společností. Lidovými slavnosti a jarmarků, přispět k mezinárodní spolupráci i k rozvoji kulturních vztahů. A co vše bude na této netradiční přehlídce k vidění? Například vystoupi společnost avantgardních umělců z Velké Británie

Unerfahrener Offizier steuerte sowjetischer Luxusliner auf riesige Eisplatte
Karavana míru i do Prahy
(Ka): Až do konce října se uskuteční v řadě evropských měst mezinárodní festival pouličních divadel Karavana míru, který byl za účasti osmi divadelních souborů ze Sovětského svazu, Francie, Polska, Itálie, Španělska, Velké Británie a Československa zahájen v květnu v Moskvě. Nyní vystupují divadelníci v Leningradě, pak poputují do Varšavy. Sakejř sa s nimi i Československí diváci, a to od 6. do 8. července

KAŽDÁ HERRYNE BYLA ZA ADOLFÁ ŠPIONKOU!

Während sich im frischen Spargel, neuen Kartoffeln (aus Italien) und Rhabarber nach den Messungen des Strahlenlabors der Stadt Landshut keine Cäsiumspuren gefunden haben, sind die Werte in frischen Kräutern und den

entsprechenden Tees nach wie vor auffällig. So hat „Restrisko“ (Wiesbader) in Hagebutten-Tee aus der Schweiz 233 Becquerel Cäsium auf ein Kilo ermittelt. Melissen-Tee ist mit 101 Bq aufgefallen. Eine Kräutermischung vom Mittelmeer, gekauft auf dem Markt in Wiesbaden, hatte 95, Brust- und Husten-Tee (Salus) 64 Bq.

Weitere Werte: Brennesselkraut-Tee: 42 Bq/Kilo, Lorbeerblätter-Tee und Salbeiblätter-Tee: 40 Bq. Magen-

Kräuter und Tee belastet

Weniger Cäsium in Pilzen

16.06.89

und Darm-Tee von Abtswinder: 26 Bq, Schafgarben-Tee: 15 Bq, Löwenzahnkraut-Tee: 12 Bq, Früchte-Tee von Teekanne (Fix Frutta): 3 Bq.

In Landshut sind die ersten Pilze dieses Jahres gemessen worden: Speisemorcheln hatten 22 und 14 Bq Cäsium/Kilo.

Schwarze Oliven aus der Türkei, „Musa Aksoy“: 70 Bq. Schafkäse aus Bulgarien ist mit 21 Bq aufgefallen, Schafkäse aus Deutschland hatte 4, aus Griechenland kein Cäsium.

Milchpulver (aus Österreich) ist immer noch mit 238 Bq Cäsium/Kilo auf dem Markt, eine zweite Probe hatte 70

Bq. Vollmilchpulver von Uelzen: 42 Bq, Speise-Fruchtquark von Gervais: 10 Bq, Speisequark („Biogarde“): 6 Bq, Handelsüblicher Frischkäse war frei von Cäsium.

Schokolade: Sahne-Nuß-Schogetten stehen mit 8 Bq, weiße Schokolade von Nestlé („Crunch“) mit 6 Bq, Kinder-Riegel von Van Netten mit 5 Bq in der Liste von „Restrisko“. Ferrero-„Küßchen“ hatten 5 Bq; ebensoviel wie Nougat-Schokolade von Ritter. Müsli-Riegel von Kellogs brachten es auf 2 Bq, der Schoko-Keks Vollkorn von Drei Pauly auf 5 Bq.

Zur Bewertung: Die Unabhängige Strahlenkommission des BUND rät Erwachsenen dazu, bei der Ernährung den persönlichen Grenzwert bei 35 Bq/Kilo Nahrung zu ziehen. Kinder, Schwangere und Stillende sollten sich an 10 Bq/Kilo orientieren. Die Grenzwerte für Einfuhr und Handel sind bei 600 Bq, beziehungsweise 270 Bq (Milch und Milchprodukte) festgesetzt. clau

● **Kreděže a poškození veřejných telefonních stanic jsou velkým problémem rumunského hlavního města. Jen za prvních pět měsíců letošního roku bylo ukrotěno přes 80 veřejných telefonů a více než 400 přístrojů poškozeno.**

Bundesrepublik Deutschland:
Größter Osthändler des Westens
Anteil der BR Deutschland am Handel der westlichen Industrieländer in % mit:

Co je Interkama 89?

[Vč]: Podnik Brněnské veletrhy a výstavy je u nás výhradním zástupcem známé veletržní správy NOWEA z Düsseldorfu a na včerejší tiskové konferenci v Praze spolu s jejími představiteli informovali o mezinárodní výstavě Interkama 89, která se koná každé tři roky a letos proběhne od 9. do 14. 10. v düsseldorfském moderním veletržním areálu. Výstava je vlastně inovačním trhem pro měření a automatizaci a stala se ukazatelem směru automatizační techniky. Zúčastní se jí asi 1300 vystavovatelů z více než 25 zemí s nejmodernější technikou i softwarem. Mezi vystavovatelé bude i PZO Kovo s řadou výrobků čs. průmyslu, zvláště však se servopohonů, v nichž se rovnáme světové špičce a hlavně nabíjíme v tomto směru kompletní sortiment, což nemá v servopohonech žádná jiná světová firma.

J. Johannes odletěl do Nizozemí

[čtk]: Ministr zahraničních věcí ČSSR J. Johannes odletěl včera na oficiální návštěvu Nizozemského království, kterou vykoná ve dnech 6. a 7. června 1989 na pozvání ministra zahraničních věcí Nizozemského království H. van den Broeka. Na mezinárodním letišti Schiphol beskoslovanského představitele přivítal velvyslanec ČSSR v Nizozemí F. Chláď, nizozemský velvyslanec v ČSSR de Marchant a představitel ministerstva zahraničí Nizozemského království.

● Jugoslávie a NSR podepsaly v Bělehradě dohodu o podpoře návratu zahraničních dělníků do vlasti. Smlouva předpokládá vyčlenění pěti miliard marek, které budou hradit stejným dílem obě strany, z této částky budou jugoslávským dělníkům v NSR, kteří se chtějí vrátit domů, poskytovány úrokově výhodné půjčky jako základ nové existence.

V NĚMECKÉM TISKU NEBYLO...

Bleifrei in der Türkei

Ab Mitte Juni gibt es auch aus türkischen Zapfsäulen bleifreies Benzin. Darauf wies jetzt der Auto Club Europa (ACE) vor der Reisezeit hin. Als touristisches Ziel ist die Türkei längst kein Geheimtip mehr. Das beweisen die stetig steigenden Besucherzahlen. Lediglich für Fahrer mit abgasgereinigten Autos war hinter dem Bosphorus bisher ein weißer Fleck auf der Landkarte. „Kursunsuz Benzin“ (unter diesem Namen wird der Sprit an den Tankstellen angeboten) soll in 22 Städten und Orten zu erhalten sein: Kapikule, Istanbul, Izmit, Bursa, Bahkesir, Canakkale, Etremit, Izmir, Cesme, Kusadasi, Denizli, Soeke, Bodrum, Mugla, Marmaris, Fethiye, Kas, Kale, Kemer, Antalya, Side (an der Kreuzung nach Alanya) und Alanya.

ELEKTRONICKE PŘESYPACÍ-HODINY vážící pět set kilogramů a tyčící se do výšky 3,5 metru zkonstruovali vědeckou týmu pracovníci a japonském univerzitním městě Sendai. Kybernetické zařízení slouží k tomu, aby po přesypání pisku z horní do dolní baňky tyto spojitě nádoby převrátí.

Bereits über 600 Tote nach Zugunglück im Ural

MOSKAU, 15. Juni (AP/dpa). Die Zahl der Todesopfer der Eisenbahnkatastrophe vom 4. Juni im Ural hat sich auf über 600 erhöht – und täglich sterben weitere Verletzte. Das berichtete jetzt die sowjetische Zeitung „Sozialistitscheskaja Industrija“.

Das Blatt zitierte den stellvertretenden Staatsanwalt Wladimir Krawzew mit den Worten, die Leichen von 379 Fahrgästen der zwei Züge, die von einer gewaltigen Gasexplosion getroffen worden waren, seien geborgen worden. Außerdem habe die Regierungskommission, die die Katastrophe untersucht, weitere 228 Menschen für tot erklärt. Von ihnen wisse man, daß sie sich in den Zügen befanden, doch habe man ihre Leichen noch nicht gefunden. Krawzew sagte, die beiden Züge seien mit insgesamt 1284 Fahrgästen besetzt gewesen. Laut „Sozialistitscheskaja Industrija“ liegen 334 Schwerverletzte in Krankenhäusern. Unter den behandelnden Ärzten sind laut einer Meldung der Nachrichtenagentur TASS auch Experten aus Israel.

Z TISKOVÉ KONFERENCI

Erste Diskussionen über die Interpretation von Gorbatschows Mauer-Äußerungen hatten eingesetzt, da faßte sich ein tschechoslowakischer Journalist ein Herz, „Herr Präsident“, begann er auf russisch seine Frage an den sowjetischen KP-Generalsekretär, der auch das Amt des Staatspräsidenten innehat, um sofort von diesem unterbrochen zu werden.

„Gospodin President“ zeigte sich verwundert, das er von einem Genossen aus einem sozialistischen Land mit „Herr“ angeredet wurde. „Herr/Genosse Präsident“, korrigierte sich der Genosse aus Prag, wobei er zur Erklärung anfügte, daß man sich in Bonn doch „auf dem Boden der Bundesrepublik befände“. Gorbatschow lachte. Alle lachten. Und den Tschechen wird man wohl deshalb nicht füsilieren.

„Horká linka“ prodána

[č]: Známá „horká linka“ zajišťující bleskové spojení mezi nejvyššími činiteli SSSR a USA, byla ve Spojených státech prodána švýcarské telekomunikační společnosti. Dopusud bylo spojení, jež obsahuje jak satelitní, tak i pozemní složky pro přenos, sdělení, v rukou společnosti Western Union Corporation. Novým majitelem se za částku 56 milionů dolarů stala nedávno newyorská firma Tele-Columbus USA, kterou však vlastní Švýcaři.

Geschmackvoll verpackt

PARIS, 15. Juni (AFP). Eßbare Verpackung aus Reis, Teigwaren oder grünen Bohnen ist die jüngste Idee eines umweltbewußten Erfinders in Frankreich. Den „Biopack“ ersann der 49jährige französische Geologe Pierre Laurens, der angesichts des wachsenden Abfallbeseitigungsproblems einen „enormen Markt“ erwartet.

Die Methode ist denkbar einfach: Pflanzenstoffe werden zwischen zwei dünnen Plastikfolien in Form gepreßt. Diese Verpackung, die hermetisch verschließbar ist, kann je nach Wunsch mit oder ohne Geschmack, mit oder ohne Geruch, mit oder ohne Vitaminzusatz hergestellt werden. Auf diese Weise läßt sich etwa Eis in Waffeln, Schweinskotelett in grünen Bohnen, Fisch in Reis und Hunderagout in Nudelpaste liefern. In jedem Fall ist „Biopack“ fast hundertprozentig verzehrbar oder wiederverwendbar, denn die Plastikfolie macht nur ein Prozent des gesamten Materials aus.

Eishockey-Star Holik zu Hartford

Der in der vergangenen Woche geflüchtete CSSR-Eishockey-Spieler Robert Holik ist vom nordamerikanischen Profiliga-Klub Hartford Whalers unter Vertrag genommen worden. Der 18jährige von Sparta Prag ist der Sohn des tschechoslowakischen Rekord-Internationalen Jiri Holik (319 Länderspiele) und Bruder der ebenfalls geflüchteten Tennis-Spielerin Andrea Holikova.

Zádst vlády Kanady

(čtk) Podle sdělení federálního ministerstva národní obrany požádala vláda Kanady diplomatickou notou o provedení inspekce vojenské činnosti na území ČSSR podle čl. 65 a 66 závěrečného dokumentu stocholmské konference o opatřeních k posílení důvěry a bezpečnosti a odzbrojení v Evropě. Inspekce se uskuteční ve dnech 14.—16. června 1989.

Das neue Europa-Parlament Vorläufige Sitzverteilung

INDEX FUNK 3686

Fraktionen	Sitze	Sitze bisher	Änderung
Sozialisten	182	166	+ 16
Christdemokraten	107	112	- 5
Brit. Konservative	48	66	- 18
Kommunisten	42	48	- 6
Liberale	44	45	- 1
Gaullisten u. a.	19	30	- 11
Grüne	23	20	+ 3
Rechtsextreme	16	16	0
Andere	37	15	+ 22

Netter Einfall

MOSKAU, 19. Juni (dpa). Das sowjetische Parteiorgan „Prawda“ hat damit begonnen, die Bundesrepublik sprachlich aufzuwerten. In einem Kommentar zu den Ergebnissen des Bonn-Besuchs von Staats- und Parteichef Michail Gorbatschow verwendete das Blatt bei der russischen Bezeichnung des Landes nicht mehr wie bisher den zweiten Fall — Bundesrepublik Deutschlands (russisch: Federatiwnaja Respublika Germanii) —, sondern den ersten Fall: Bundesrepublik Deutschland (Federatiwnaja Respublika Germanija).

Die sprachliche Veränderung, die seit dem Besuch Gorbatschows in der Bundesrepublik auch in andere sowjetische Medien Eingang gefunden hat, bedeutet nach Ansicht von Beobachtern ein Entgegenkommen Moskaus. Zum ersten Mal werde die Bundesrepublik mit ihrem richtigen Namen bezeichnet.

... A TSCHEHEI? A ČESKO?

Ameisen nähren Wunden

Mombasa — Mit Ameisen statt Nadel und Faden nähren Bantu-Arzte in Afrika Wunden, berichtet ADN. Die Wund-Ränder werden zusammengehalten, dann wird eine Ameise der Gattung Anomma oder Dorylus auf die verletzte Stelle gesetzt. Reflexartig schnappen die Tiere zu, bohren ihre säbelähnlichen Beinwerkzeuge ins Fleisch und halten die Wunde geschlossen. Brust und Hinterleib werden abgezwickelt. Ist die Wunde geheilt, fällt die Klammer ab.

Beseda o přestavbě v SSSR

(bay) U kulatého stolu se ošera v Praze sešli členové Press-klubu cs. a sovětských novinářů s členem redakční rady a vedoucím oddělení organizace stranické práce z časopisu Partijnaja žizň V. Čurilovem.

Auch vier EG-Gegner im Parlament

Straßburg — Im Europaparlament werden die Sitze verteilt: Sozialisten 181 (+15), Christdemokraten 108 (-4), Konservative 50 (-16), Kommunisten 42 (-6), Liberale 45 (unverändert), andere Parteien 92 Sitze. Kurios: Die dänische Anti-EG-Bewegung ist mit vier Abgeordneten vertreten.

So wurde in den Ländern gewählt:

Dänemark: Anti-EG-Bewegung 18,9 %, Liberale 16,6 %, Konservative Volkspartei 13,4 %.

Spanien: Sozialisten 39,6 %, Konservative 21,4 %, Zentrum 7,1 %.

Italien: Christdemokraten 32,9 %, Kommunisten 27,6 %, Sozialisten 14,8 %, Neofa-

schisten 5,5 %.

Niederlande: Christdemokraten 34,6 %, Sozialisten 30,7 %, Rechtsliberale 13,6 %.

Großbritannien: Labour Partei 40,3 %, Konservative 34 %, Grün 15 %.

Frankreich: Bürgerliche Einheitsliste 28,5 %, Sozialisten 23,6 %, Rechtsradikale 11,6 %, Grüne 10,6 %.

Irland: Die konservative Fianna Fail erreichte 31,5 %, die eher progressive Fine Gael 21,6 %.

Portugal: Rechtsliberale 32,7 %, Sozialisten, 28,5 %, Kommunisten 14,4 %, Christdemokraten 14,2 %.

Belgien: Christlich-soziale Parteien 29,2 %, Sozialisten 27 %, Liberale 17,8 %.

Luxemburg: Christliche Demokraten 34,9 %, Sozialisten 25,5 %, Liberale 20,0 %.

Griechenland: Konservative Neue Demokratische Partei 52,4 %, Panhellenische Sozialistische Bewegung (Papan-dreou) 31,4 %, Kommunisten 12,8 %.

Nový model hokejové ligy

0 body od 13. 9. čtyřkolově bez nadstavbové části

PRAHA (čtk): Sekretariát ÚV ČSTV na svém pondělním zasedání projednal vyhodnocení první celostátní hokejové ligy ročníku 1988/89 a přípravu soutěže na příští sezónu.

Návrh výhodu Svazu jediného hokeje bude zahájen 15. září 1989 a po ne-ÚV ČSTV ne uspořádání 1. hokejové ligy 1989/90 obsahuje při počtu 12 oddílů základní čtyřkolovou část, na kterou navazují družstevní play-off. oddílně jako v minulých sezónách.

Družstva na 1. a 10. místě se utkají o umístění ve třech zápasech na dvě vítězství a 11. a 12. družstvo vehráje spolu s prvými dvěma družstvy první české a první slovenské NHL, probíhající současně ve stejné podobě jako v uplynulé sezóně. Ligový ročník 1989/90 bude zahájen 15. září 1989 a po ne-ÚV ČSTV ne uspořádání 1. hokejové ligy 1989/90 obsahuje při počtu 12 oddílů základní čtyřkolovou část, na kterou navazují družstevní play-off. oddílně jako v minulých sezónách.

Ve svém úvodním vystoupení V. Čurilov nastínil některé z hlavních aspektů přestavby ve stranické práci KSSS. Převážná část besedy však byla věnována právě skončenému sjezdu lidových poslanců, jehož se V. Čurilov osobně zúčastnil. **KECAT ONI — VELTMÁJSTŘI!**

Vorläufiges amtliches Endergebnis

Das Statistische Bundesamt hat das vorläufige amtliche Endergebnis der Europawahl in der Bundesrepublik am Montag wie folgt übermittelt:

Parteien	Stimmen		Prozent		Gewinn/Verlust		Sitze	
	1989	1984	1989	1984	1989/1984	1989/1984	1989/1984	
CDU/CSU	10 659 088	37 846 0	37,8	46,0	- 8,2	31/39	31/39	
SPD	10 524 859	37 337 4	37,3	37,4	+ 0,1	30/32	30/32	
Grüne	2 381 278	8 482 2	8,4	8,2	+ 0,2	7/7	7/7	
FDP	1 576 280	5 648 2	5,6	4,8	+ 0,8	4/—	4/—	
REP.	2 005 555	7 1—	7,1	—	+ 7,1	6/—	6/—	

Zu vergebende Sitze: 78 plus 3 Sitze aus Berlin

Wahlberechtigte im Bundesgebiet ohne Berlin: 45 723 901
Wahlbeteiligung: 62,4 Prozent

Položením kytky u Památníku padlých amerických vojáků u Chebu učtilo památku svých spoluobčanů na čtyřlístek amerických veteránů. bývalých příslušníků 2. pěší divize americké armády, která zde operovala ke konci II. světové války.

Nežádoucí nánosy zmizí

(čtk): Zhruba dvacet procent z celkové výměry 41 tisíce hektarů, které obhospodářují zeměstanici Státního rybářství České Budějovice v ČR, bylo ještě před třemi roky k intenzivnímu chovu ryb nevyužitelných. To proto, že tato výměra byla nejen zarostlá, ale zároveň silně zabahnělá. I když pomalu, práce se situace zlepšuje a rybníky nezávadoucí nánosy odstraní, podle zpracovaného harmonogramu, který se dodržuje, se nyní každoročně odváží naplavenina asi ze 340 hektarů. Současně se čistí i přítokové a odtokové rybníční stoky v délce zhruba třiceti kilometrů.

ZAVÁDEJÍ RYBI DISKO..!

Zwei Damen im Vergleich

Beide blond, beide 55 - Hannelore Kohl, charmante Gastgeberin, Raissa Gorbatschow, bezaubernder Gast. „Ich bin mithelfende Ehefrau“, hat Frau Kohl mal über ihre Rolle an der Seite des Kanzlers gesagt.

Wer von den beiden ist die bessere Helferin?

Günter F. Thiele, Chef der größten deutschen PR-Agentur ABC, über:

● Raissa Gorbatschow

„Sie ist sehr warmherzig. Als der kleine Junge mit den Blumen wedelte, winkte sie ihn dezent zu sich, obwohl die Nationalhymne gespielt wurde. Raissa gehört zu den Frauen, von denen junge Männer sagen: Die möchte ich gern zur

Schwiegermutter haben.“

● Hannelore Kohl

„Sie ist fraulich, gibt sich natürlich. Ihr Einsatz für die Hirngeschädigten zeigt: Sie ist sozial engagiert, hängt ihre Hilfe aber nicht an die große Glocke. Ihre einzige Schwäche: Sie wirkt kühler, als sie ist.“

Thiele: „Beide könnten gute Freundinnen sein. Sie funken auf der gleichen Wellenlänge, haben die gleiche ‚Chemie‘. Ihre Männer können sich bei ihnen auch schon mal die Sorgen von der Seele reden, Probleme diskutieren.“

Barbara Bernstorff, Modedesignerin, über die Abendkleider im Schloß Augustsburg: „Raissa hatte hervorra-

gend ausgesucht, war elegant und schlicht. Hannelore Kohls Kleid fand ich nicht edel genug. Sie hat schönere Ensembles.“

Die Hamburger Top-Friseurin Marlies Möller über Frisuren und Make up: „Raissas Haarfarbe paßt hervorragend zu ihren braunen Augen. Ich würde ihr den Pony schneiden und die Strähnen mit Haarspray zurücktaupieren. Ihr Makeup gefällt mir gut, sehr dezent. Hannelore Kohls Haare sollten nicht immer so tupiert sein. Ich würde ihr gern dunkelblonde Strähnen einfärben, das macht die Haarfarbe lebendiger. Sie hat das Glück, daß sie alle Make up-Farben tragen kann.“

Pokud jde o jednostranné pozastavení práci na stupni Návratos společného vodního díla, vláda ČSSR hodlala svoje stanovisko z 15. května 1989 a rozhodla, že bude připravována skupina čs. odborníků, kteří posoudí všechny problémy, náklady a ztráty související s tímto aktem. Uložila dále plynule pokračovat ve výstavbě vodního díla Gabcíkova a při jednání s maďarskou stranou trvat na dokončení výstavby celá soustava.

ZE ZPRÁVY ZE ZÁNEŠOVANÉ VLÁDY...

PĚSTITEL BANÁNŮ - zaričený člen klubu pěstitelů subtropických a tropických rostlin Ludvík Burian z Uherského Hradiště Sadů se po třech letech konečně dočkal. V jeho skleníku o ploše 50 metrů čtverečních začíná v těchto dnech na čtyřmetrové banánovníku ztvárnit plody. Hmotnost asi 200 pňadů pěstitel odhaduje zhruba na 40 kg. Kromě banánovníku se L. Burian těší z 54 odrůd citrusů, přehledně, kvítí a kábovníku.

ZASOUBOVANÍ UYĚČENO!

Zájem Italu o naši vlast roste

Láká je především Praha

ŘÍM: V posledních letech přibývá každoročně 10–15 tisíc italských turistů, kteří individuálně navštíví Československo. Jehom na konzulárním oddělení čs. velvyslanectví v Římě bylo předloni vydáno na 69 000 víz. loni již 80 000 a letošní trend ukazuje další zvýšení. Tisíce Italů si však vyřizují vízové záležitosti na čs. konzulátě ve Vídni a další využívali dostal vízum přímo na čs. hraničních přechodech.

■ **PRO ITALY, KTERÍ SE ROZHODNOU** navštívit jako turisté Československo, je příjemným zjištěním nejen skutečnost, že víza mohou obdržet na několika místech, ale i fakt, že je dostanou na počkání.

■ **DALEKO NEJVĚTŠÍ ZÁJEM** mají Italové o návštěvu Prahy, kde obdivují především renovované historické části města. Většina návštěvníků ze země těstovin, zeleniny a lehkých vín si navíc pochvaluje i speciality české a slovenské kuchyně a přívětivou pohostitost.

■ **O TO NEPŘÍJEMNĚJŠÍ** je upozornění, kterým je každý individuální turista z Itálie společně s vízem vybaven, že hotelová ubytování v Praze a většinou dalších velkých měst nelze v příštích dvou měsících (pokud jde o hlavní turistickou sezónu) zajistit. Na druhé straně je však skutečností, že právě služby v těchto hotelech si Italští turisté po návratu velmi pochvalují.

Tajnosti amsterodamských kanálů

[Hay]: Speciální brigáda, která se se svým úkoly stará o čistotu 110 kilometrů vodních cest v Amsterdamu, ohlásila letošní bohaté „úlovky“ z kanálů. Z vody vytáhli její pracovníci mj. na 250 starých říznicích kol, 111 ukradené automobily, dvanáct neregistrovaných střelných zbraní a čtyři nefunkční pušky. Na souš se dostaly také dva bankovní trezory, které lupiči po vybrání prostě utopili.

SKORO JAKO V ČERTOVCE...

● Za novou „Mariannu“ pro devadesátá léta byla vybrána špičková francouzská manekýnka Ines de la Fressange. Její busta -- podobně jako jejích předchůdkyň B. Bardotové a C. Deneuveové -- bude zdobit všech 36 000 francouzských radnic.

● Navzdory protinflačním opatřením argentinské vlády se hospodářská krize nadále prohlubuje. Podle oficiálních údajů vzrostla inflace v květnu o 78,5 proc. a životní náklady stouply dokonce o 103,7 procenta.

● Náhradní díly, nástroje a zařízení pro údržbu více než 50 těžkých nákladních automobilů Liaz byly v rámci čs. pomoci Etiopii ve středu předány etiopským představitelům v Addis Abebě.

★ Herpes endlich im Griff: Die lästigen Lippenbläschen können mit dem neuen Lipactin-Gel (rezeptfrei in der Apotheke) tatsächlich im Keim erstickt werden.

Wird das Gel aufgetragen, sobald sich das Übel durch leichtes Kribbeln oder Ziehen bemerkbar macht, kommt es oft gar nicht erst zum Ausbruch oder wird erheblich gebremst.

TESOS-společný podnik

[čtk]: Prohloubení spolupráce při efektivním řešení a využití výpočetní techniky v Československu, v Bulharsku i v třetích zemích je hlavním cílem činnosti prvního čs.-bulharského společného podniku, který včera vznikl v Praze. Tento nový podnik s názvem TESOS (Technicko-softwarové systémy) bude prostřednictvím svých 26 specializistů napomáhat zavádění špičkové techniky a technologie pro automatizaci národních hospodářství pomocí výpočetní, výrobních, obchodních, servisních, propagačních, zprostředkovatelských a poradenských služeb. Na základním kapitálu v hodnotě 10 milionů Kčs se obě strany podílely polovinou. Společný podnik, který má formu akciové společnosti, vytvořilo pět akcionářů -- tři z ČSSR a dva z NDR.

SAPOVANI ŽDOU DO KONKURZU...

S pivem na slony

[čtk]: Keňa a Zaira -- tak se jmenují dvě slápkata původem ze Zimbabwe, která teprve krátce patří mezinárodnímu cirkusu Evropa a která byla pokřtěna zlatovým mokem v plzeňském pivovaru. Cirkus má v Plzni v těchto dnech šapló a právě tady se také oba „dobečci“, každý o hmotnosti 430 kilogramů, představili veřejnosti poprvé, je určito zvláštností, že Evropa usadila na tlusokožce z Afriky, zpravidla totiž v monéži vystupují sloni indičtí. Jak ale prozradil pětíměsíční zkušenosti i nakonec výsledky dřezéra D. Nečasa, i mláďata z černého kontinentu jsou učenlivá. Vzhledem k tomu, že se sloni v zajetí dožívají až 60 let čeká tyto čtyřnohé artistry velká budoucnost. A prož se křest odehrál zrovna v západně českém krajském městě? Snad z toho důvodu, že ředitel cirkusu Evropa P. Dobček pochází z Plzně a má do dneška ke svému rodišti vřelý vztah.

MLR: Návrh zákona o volbách

Budapešť: V Maďarsku byl včera k všelidové diskusi předloženo návrh zákona o volbách poslanců Národního shromáždění, prezidenta republiky a členů místních orgánů moci, který vypracovalo ministerstvo vnitra spolu s ministerstvem spravedlnosti. V souladu s návrhem zákona o volbě prezidenta republiky může kandidáta na tuto funkci a spolu s ním i na funkci viceprezidenta navrhnout libovolná strana nebo sdružení stran a rovněž občané, kteří získají pro svůj návrh 50 000 podpisů. Prezidentem se může stát ten, kdo získal více než polovinu platných hlasů, pod podmínkou, že se volbě zúčastnila nadpoloviční většina voličů -- podle alternativního návrhu dvě třetiny voličů. V návrhu zákona o volbách poslanců Národního shromáždění se říká, že strana, která získá 10 000 podpisů na svou podporu, může stavět své kandidáty ve všech volebních obvodech a vytvářet celostátní kandidátku.

Západoněmečtí občané o SSSR

Bonn: O úspěchu politiky „perestrojky“ a „glasnosti“ v SSSR je přesvědčeno 62 procent západoněmeckých občanů. Bylo to zjištěno při průzkumu veřejného mínění, jehož výsledky zveřejnil v posledním čísle Casopis Der Spiegel. Jak se v NSR změnilo smýšlení o SSSR, dokazuje to. Že zatímco v listopadu 1983 mělo dobrě nebo velmi dobře míněná o SSSR jen 13 proc. dotazovaných, nyní vzrostl jejich podíl na 73 procent. 58 proc. občanů NSR pocituje vůči SSSR velké sympatie nebo mu přeje všechno dobré. S politikou, kterou reprezentují Michail Gorbáčov, souhlasí 61 proc. dotazovaných, 36 proc. odpovídá, že zkrátka, a pouze dvě procenta odpovídá bylo záporných. O nadcházející návštěvu nejvyššího sovětského představitel v NSR se zajímá nebo velmi zajímá 73 proc. západoněmeckých občanů.

● Nedělních parlamentních voleb v Polsku se podle předběžných údajů zúčastnilo 62,11 procenta oprávněných voličů. V noci na včerejšek to ve Varšavě oznámila státní volební komise.

...sonst ist er einfach nicht!

Otřes herce

MIROSLAV HORNÍČEK

Nejsem rozhodně typ ani technický ani vědecký. I když jsem prošel redkrou — tercií dokonce dvakrát — a i když moji rodiče věřili, že budu technickým pracovníkem pizeřské Skodovky, jako oba matčini bratři. Nu — neobstál jsem.

Při jakési přijímací zkoušce mi dali nakreslit stroje a já ho měl obkreslit na papíře zvaném, myslím, pauzovací. Rýsoval jsem tedy a kdesi v závědomí mne děsil pocit, že dělám něco nedovoleného, což jako špiónáž.

Svět techniky i vědy mi zůstal uzavřen, ale občas se mi naskytne nějaký průhled, když čekáje v televizi na přenos hokejového zápasu, zaslechnu kus vědecké přednášky. Anebo, když jsem pozván, abych ke krátkému filmu z těchto oblastí namluvil komentář. Před časem jsem komentoval takový filmový průzkum školních dětí, pokud jde o dobu, kdy se pohybují. Bylo měřeno denní asi tři set dětí po několik dní a otázka zní: upadíme-li, že den má dvacet čtyři hodiny, z čehož dítě spí osm, kolik času ze zbývajících šestnácti hodin je dítě v pohybu? Odpověď je zneklidňující a tak trochu, jak praví titul, otřesná: dítě se pohybuje za den čtyřicet minut. Zbytek času sedí ve škole, doma nad úkoly nebo před televizí. I tam, kde má do školy jednu stanicí tramvají, jede.

Když jsem byl chlapec, tak na lukách, která leží za Plzní a kterými vede tazvaná kilometrka na Lochotín, jsme hrávali kopanou. Kabáty položené na zem byly branky a takových improvizovaných hřišť tu bylo na celé rozloze osm nebo deset. Kde jsou dnešní kluci? Kádkoliti tam jdu, je mi smutno.

Jak zní závěr Čapková Loupežníka?

Fanka: A najednou mi přišlo litó...

Voják: Čeho?

Fanka: Mýho ztraceného mládí.

A mně na těch lukách a při namlouvání toho komentáře přišlo litó jejich ztraceného mládí.

Kde rostou přišli Pláničkové, Bleanové, Masopustil a Pluskalové? Reknou mi: odpovědně, pod odborným vedením na hřišti. Zájemce o sport dostane otázku: chcete dělat sport vrcholový? Jsnak by, prosím, nebylo místo. Já si myslím, že vrcholový sport — pokud jde třeba o kopanou — roste na plácku s tenisákem u nohy.

A druhý — tak trochu otřesný — fakt: je velké množství analphabetů mezi mládeží. Nikoli, že by nedovedli číst, ale tato jejich dovednost je omezena tím, že čtou pouze nutná sdělení. Od kolika do kolika, kudy ne, kde je vchod a kde naopak je vstup zakázán a někdy i jidelní listek. A samozřejmě si počtou v učebnicích — prostě to, co číst musejí.

Je mi cizí a protivná role moudrého staříka, který dochází k pocitu, že „za našich časů“ toto nebylo. Až k němu dojdou, budu staříkem nemoudrým. Ale vedle těch luk a kopané, vedle těch honiček a her, kdy jsme se honili po lesích a skalách za Plzní na Zámečku, jsem přečetl kde co a ve dvanácti letech jsem chodil dobrovolně do školní knihovny, abych si odnášel dva tři svazky historických povídek. Četl jsem samozřejmě spoustu braku, ale prošli jsme jím dál a výš. Byla v nás potřeba číst.

A opět: je mi tak trochu smutno, když vidím mladé kluky, jak hledí na monitory počítačů nebo na obrazovku televize, což obojí jim podává informace rychleji než četba, ale ono se nedá nic dělat: četba je proces; od slova ke slovu, od věty k větě prostupují příběhem, kdy se pozvolna učím rozeznávat příběhy dobré a dobře napsané od horších a špatných. Naslouchal jsem v televizi hlasům mladých lidí, kteří posuzovali svá pracoviště, odsuzovali jisté nespravedlnosti, hájili pocit, že ten, kdo dělá víc, má méně než pracující, mluvili o hmotných — a jen hmotných — okolnostech a ani slovo nepadlo o kultuře. A skoro všichni byli smutní, jakoby ovládnuti pocitem, že se jim děje krivda ve velkém a já jen čekal, kdy se některý rozesměje a řekne třeba

ve smíchu nějakou tu hořkou pravdu — přičemž nepochybují ani o pravdivosti ani o hořkosti jejich sdělení.

Tak někdy věda nahlédne do života: třeba v tom měření času, kdy se školní dítě pohybuje a třeba ve zjištění, že se čte pouze to nejnmutnější, jen pokyty a zákazy a jindy se život sám projevuje, když třeba ti mladí hovoří o svých problémech hmotných a především finančních.

Mnoho se mluví o estetické výchově na školách, ale ono nejde o to kolik hodin jí věnovat, ono by mělo jít o to vyvolat v mladém člověku potřebu číst, jít do divadla, na koncert, na výstavu. Nevodit je tam. Anebo vodit tak, aby tam přišli šli sami, aby se jim tam něco zalíbilo, což by měl být úkol pedagoga. Předem už vysvětlit, kam se jde, co uvidí nebo uslyší. Pak bychom nemuseli naslouchat otištěnému nářku učitelky, že žáci se při nejužnějších scénách vynikajícího a otřesného filmu Pokání smáli. Já bych si raději zanařikal nad touto učitelkou. Myslim totiž, že by si mohla a měla opatřit některá fakta o tomto filmu a předem s nimi ty děti seznámit. Anebo si své záky předem rozdělit: některé by rádi šli na výstavu, jiné na koncert a další do divadla. Nesourodý houf není ochoten přijímat. A hrát pro ně — jako herec to vím — je taky tak trochu otřes.

Gottwaldovské centrum se mění

(rvi): Jiz více let se provádí velké úpravy v centru Gottwaldova kolem náměstí Míru. Vyrůstá tam Dům zelantny, Dóm obuvi i Dóm potravín, vzniká podchod pod Marzínovou třídou i podzemní garáže a velká parkovací plocha a teď upravuje samotné náměstí. Přitom se modernizuje a zlepšuje vzhledy prostředí a služeb. Nedávno byla na náměstí Míru otevřena mláčeá sídlna, nyní přibyl prvni gottwaldovské hototiquo, jež vybudoval JZD Vlachovice. Do konce června by měly být opraveny řasdy domů a do závěru července otevřeno na místě bývalé lékárny ESO. Dosavadní prodejna kožerů se přestěhuje do ulice Kvitčové a na jejím místě vznikne rychlé občerstvení, jež zřídí JZD Podhoran Frýšták. Dále se na náměstí počítá s otevřením luxusní prodejny jugoslávského koženého zboží Gosenky.

Die Frau wird frei geboren und hat die FREIHEIT, GLEICHHEIT, SCHWESTERLICHKEIT! Die gleichen Rechte wie der Mann.

Z NENÁPADNÉ HRUDKY HLÍNY, kterou za svým domkem ve středoaanglickém Mortonu našel a pokoušel se rozdrobit donkát Peter Hallam, se vyklubal zlatý přívěšek z doby Vikingů, jehož stáří odborníci odhadli přibližně na tisíc let a cenu — na 1,4 miliónu liber šterlinků.

- Zahříček WITA k 1. červnu: 1. Gravitová, 2. Navrátilová, 3. Sabatinová, 4. Kverlová, 5. Garrisonová, 6. Suková, 7. Manuela Malajevová, 8. Štriverová, 9. Zehavová, 10. Sanchezová, ..., 12. Nováková, ..., 30. Mandlíková.

INZERAT: KOUPIŇ DRTIC HLIVNYCH HRUB → 2N., IHUBD"...

Wie geht's ihm denn heute, hat er den ersten Tag gut überstanden, oder Augenringe? Von wegen, Gorbl kommt, strahlt und siegt. Der Mann hat Nehmer-Qualitäten, und ein Lächeln, daß man den Damen erzählen möchte, die Röcke festzuhalten. (Auf diese Idee käme man bei Mr. Bush nicht, weil der Immer dreinschaut, wie ein vergrämter Steuerbeamter, dem 5 Mark fehlen.)

GENERAL, KTERÝ MNOHO VĚDĚL

Stručná faktografie k nedožitým devadesátinám Heliodora Píky

Před devadesáti lety se narodil vynikající český voják a diplomat, jedna z prvních obětí zvláště a nezákonnosti pouzrorového režimu v Československu — Heliodor Píka. Třebaže pocházel z uvažných poměrů a skončil potupnou smrtí, patří k předním osobnostem našeho národa, z jehož dějinné paměti nic nemůže vymazat jeho hrdinné jméno.

Narodil se 3. července 1897 ve Štítině na Opavsku, kde byl jeho otec kolářem na statech německých rytířů. Vyrůstal se šesti sourozenci, kteří po smrti otce v mnohém pomohli, aby nadaný bratr mohl studovat na matičním gymnáziu v Opavě. Vypukla však první světová válka a sextan odchází jako lékařský praktikant do Nového Bvdžova. V říjnu 1915 je odveden k 15. zeměbranceckému pluku v Opavě. Dodatečně zde skládá maturitu a již v dubnu 1916 odjíždí jako četář aspirant na ruskou frontu. Odjíždí s pevným úmyslem, že nebude bojovat za cizí zájmy, a tak již po dvou měsících v uniformě c. k. rakousko-uherského poddůstojníka přechází se svou četou frontu, do zajen. V zajateckém táboře u Bajkalského jezera nepobývá dlouho a v říjnu 1916 se hlásí do čs. legii.

Pro Heliodora Píku, činitele Palackého a Havlíčka, obdivovatele Masaryka, začíná první odboj za osvobozením národa. Účastní se bojů u Bachmače a Zborova, a aby se nemusel domů vracet zdlouhavou cestou přes Vladivostok a USA, hlásí se k čs. jednotkám ve Francii. V Cognacu je přidělen k 21. pluku a bojuje v Alsasku, v Champagni, u Terronu a v Argonách. V prosinci 1918 se s vysokými vyznamenáními vrací do vlasti jako poručík legie a rozhoduje se zůstat v tvořitel se armády republiky. Po krátkém nasazení na Těšínsku a na Slovensku je vstaven do vojenské péchaňní školy v Saint-Cyru u Paříže. Od roku 1920 působí kapitán Píka ve vojenské akademii v Hranicích. Velení čs. armády umí ocenit jeho schopnosti a v říjnu 1926 ho vysílá na válečnou školu ve Francii.

Po návratu pracuje na zemském vojenském velitelství a na ministerstvu národní obrany. Pak je jmenován vojenským atašé v Rumunsku a Turecku se sídlem v Bukurešti. V této funkci působí od roku 1932 do roku 1937 a je považován za jednoho z nejlepších našich vojenských zpravodajců a diplomatů. V č. pro republiku ohrožovanou fašistickým agresorem znamená upevnování spojeneckých svazků, mj. se Sovětským svazem. Pomáhá prosazovat strategickou železniční trať z CSR přes severní Rumunsko do SSSR, našemu průmyslu pomáhá budovat průmyslové celky v Rumunsku za účasti čs. podniků, jako byly např. plzeňská Škodovka, brněnská Zbrojovka, pražská ČKD, jejichž peníze ve zahraničí pak vydatně pomáhaly druhému čs. odboji.

V roce 1938 pracuje opět na ministerstvu národní obrany a nehodlá se smířit s mnichovskou kapitulací. Děla vše možné pro to, aby se cenná vyzbroj č. armády nedostala do rukou hitlerovského Německu. Vyjednává její odprodej do Rumunska a Anglie, pomáhá zabezpečit výrobní plány brněnské Zbrojovky před upínatelem. Přichází však osudný 15. březen 1939 a Heliodor Píka okamžitě navazuje kontakty s radici se vojenskou odbojovou organizací Obrana národa. Umi se však pohybovat v cizím prostředí, je vyšetřován zpravodajec, znalý mnoha řečí, a tak ještě koncem března opouští přes Polsko a Rumunsko okupovanou zemi. Již v dubnu se v Paříži účastní jednání o možnostech aktivního ozbrojeného boje Čechů a Slováků. V Londýně projednává s Janem Masarykem možnosti uplatnění našich specialistů odcházejících z Československa v zahraničí. Prezident dr. E. Beneš, dleci v té době v USA, posílá Pikovi písemné rozhodnutí, aby se stal vedoucím čs. odboje na Balkáně se sídlem v Bukurešti. Zde organizuje pomoc čs. uprchlíkům, ačkoli oficiálně vystupuje jako administrativní ředitel tamní pobočky brněnské Zbrojovky. Na tlak hitlerovců — *Camarisün abwehr*

ma Píku již dávno na mušce — toto místo opouští a věnuje se plně organizaci předchůdů Čechů a Slováků a zpravodajské službě. Řídí sí kurýry, zpracovává zprávy odbojových složek z domova. Na žádost nacistů je fašistickou Železnou gardou zatčen, ale díky svým konexím v rumunských vládních kruzích je tajně propuštěn a odvezen do Konstanty, odkud se 15. října 1940 dostává do Turecka.

V Istanbulu, který se stává dalším důležitým centrem zahraniční odbojové akce, pokračuje Píka opět ve své zpravodajské a organizační činnosti, řízené londýnskými exilovými orgány. Úzce zde spolupracuje se zpravodajskou službou Velké Británie, země, která v té době vedla asamaocena a jako jediná efektivní válku s Německem a její zpravodajci dovedli využít dobrých výsledků zpravodajské práce čs. odboje a materiálně ji i podpořit, jak se to projevovovalo již v březnu 1939 při odletu čs. zpravodajců z Prahy a v umožnění jejich činnosti v Anglii.

Je pochopitelné, že výběrné schopnosti Heliodora Píky, ani jeho permanentní spojení s domovem neušly pozornosti vsudyprítomné zpravodajské služby sovětské a ze se s ním pokusila navázat kontakt a spolupráci. Sověti zpravodajci — na rozdíl od politického vedem země — byli dohodě informováni o umyšlech Adolfa Hitlera a nedělali si iluze o trvalosti sovětsko-německého paktu. Navíc byli v kontaktech i s odbojovými složkami v protektorátě, protože si uvědomovali význam postavem českých zemi v rozrůstajícím se válečném konfliktu. Prezident Beneš, přesvědčený, že SSSR vsoupí do války s Německem, dal Píkovi souhlas k co nejprůběžnější utajované spolupráci se sovětskými zpravodajci, když i samy londýnské orgány byly ve styku se sovětskými zástupci. Dr. Beneš přistupoval k jednání mezi našimi a sovětskými zpravodajci velmi obezřetně a opatrně, požadoval jak podmínku uznání čs. vlády v Londýně, ale nakonec se vyslovil kladně k sovětskému nálehání, aby plk. Píka odjel v čele zvláštní skupiny do Moskvy k jednáním, když bylo stibeno ze sovětské strany, že bude umožněn odsun našich vojáků internovaných v SSSR a tam bude ponechán jen základní kádr pro vybudování vojenské jednotky pro vypuknutí sovětsko-německého konfliktu. Předběžných jednání se zúčastnil již i pplk. Ludvík Svoboda. Sovětská místa se především dažadovala informace z okupovaného Československa, protože dovedla využití účinnou zpravodajskou aktivitu českého domácího odboje, zejména o zbrojním a průmyslovém potenciálu země, i jeho transportní síte mezi hitlerovskou říši a SSSR. V šechna jednaní se vedla píšně utajeně, protože se sovětská místa bála např. indiscrete Angličanů, o nichž si myslela, že chtějí dostat Sovětský svaz do války s Německem. Chtěla okamžitě jejího začátku co nejvíce oddálit, protože dobře věděla o německých přípravách k tažení na východ, cenné informace o nich pocházely právě ze zpravodajské síte českého nekomunistického odboje. Jednání vyvrcholila několika-denní poradou v Istanbulu v lednu 1941, při nichž čs. stranu zastupovali H. Píka a P. Kumpost a sovětskou generál Fokin a vicekonzul Veršanskij, a konečně odjezdem čs. mise v čele s Píkou do Moskvy, kam přibýla 22. dubna 1941 a ujala se svého poslání. Plně bylo ovšem rozvinuto až po přepadení SSSR hitlerovci.

Pík Píka ve své titulární funkci náčelníka vojenského mise vlády ČSR u vlády SSSR vyvinuly tepohnute a nelehké době nezměrně usilil pro sblížení a spolupráci obou zemí, když fakticky i oficiálně zastupoval Československo v SSSR, neboť vyslanec Zdeněk Fierlinger obnovil svou diplomatickou činnost v Moskvě až v druhé polovině srpna 1941. Mezi tím Píka, povýšený na brigádního generála, v Moskvě dohodl a 18. července 1941 podepsal čs.-sovětskou dohodu o výměně vyslanců obou států, o vzájemné podpoře ve válce a o souhlasu SSSR budovat na jeho území čs. vojenskou jednotku. Její organizaci pak věnoval hlavní své usilí. Dohoda o její organizaci podle platných čs. předpisů, jak byly uplatňovány u jednotek ve Velké Británii, byla uzavřena Píkou a gen. Vasilevským a podepsána 27. září 1941. Píka

prekovaným nejrůznějších obnů a také obřívání generála Píky z velzrady v pozdější době. Moskevské vedení KSC se snažilo v jednotce uplatňovat svůj vliv a své představy o poválečném uspořádání země. V zdvi obdoby svým musel čelit z počátku — než se podílel — i velitel jednotky Ludvík Svoboda, o němž osvětlují důstojník kapitán Jaroslav Procházka psal na jare 1942 Klementu Gottwaldovi, že uplatnitý příslušný „vojácky duch“ toleruje anti-komunistická proujeva a je nutno ho mít pod stálým dozorem. Píka se s počátečním souhlasem sovětské vlády snažil připravit jednotku tak, aby předešlo mohla zasáhnutí do osvobozovacích bojů na území naší republiky. Tomu podřízoval i organizaci a výběk vyzbroje z řad našich občanů. Od počátku byl přisvěcen o nornosti příprav celonárodního postavení proti okupantům, nejřiv na Slovensku, pak v čes-

hování politických osobností do života jednotky. Již vprípise sovětské vládě ze dne 24. června 1941 formuloval tezi, že Češi a Slováci budou rozhodnuti k nejvyšším obětem, budou-li přesvědčeni, že se oběti za vítězství spravedlivosti, za své osvobození z německého jha, za svou nezávislost... Tuto oběť může na národu žadat jen čs. vláda v Londýně, která může posoudit onen vřadný okamžik z hlediska strategického a politického pro rozhodný boj. Jediné rozkaz prezidenta Beneše bude respektován a proveden celým národem. Tyto zásady se Píka snažil prosazovat od počátku, formování naší jednotky začátkem roku 1942 až do období důležitě operace, kdy byla jeho kompetence jako představitel čs. vlády a ministrstva národní obrany přenesena na velení J. a 4. ukrajinského frontu sovětské armády, v jejichž rámci byly čs. jednotky nasazeny. Pramáčelo to nezměrně

vpracovává a předkládá podrobný návrh na organizaci jednotky a okamžitě provádí příslušné kroky k jeho realizaci. Již v srpnu 1941 řádá lidový komissariat pro státní bezpečnost o svolení internovaných čs. občanů pro vstup do jednotky a zároveň požaduje zřetelné vazby ke vstupu do jednotky v sovětském území a rozhlase. V té době jedná i o jejím materiálním vybavení a zabezpečení, přičemž sovětská strana uvítala, že vyzbroj dodají zčásti Angličané. Tak stál generál Píka u zrodu naší vojenské jednotky v Sovětském svazu a rovněž přijímání budování a vybavení nasazení. Vyšel při tom ze svého přesvědčení a ze směřence londýnské vlády akceptované sovětskými místy. Že jednotka bude organizována podle předválečného vzoru čs. armády, že na velitelská místa budou povolováni důstojníci národnostní struktury, v jednotce nebude připuštěna stranáckopolitická činnost a nebude dovoleno zasá-

kých zemích. Vyšel z toho, že důsledně dodržované koncepte prezidenta Beneše o obnově ČSR v původních hranicích a v právní kontinuitě s prvou republikou. Již na přelomu roku 1942 a 1943 uvažuje o patřičných krocích v tomto směru. Na jeho dotaz v Londýně mu ministerstvo narodní obrany 7. srpna 1943 sděluje: „Předvídáme lidové povstání doma v poslední fázi války a děláme přípravy pro ně. Projeďte se předběžně tuto pomoc s SSSR a zajistěte též parašutistický výcvik našich důstojníků a vojáků k navazání styku s domovem.“ Již 11. října 1943 hlásí Píka do Londýna, že „všechny otázky byly projednány a že se nám dostane plně podpory“. Píka i generál Ingr předpokládali, že Němci obsadí Slovensko a že v tom okamžiku musí povstání začít. V tom smyslu vypracoval Píka plán obrany Slovenska, který předložil londýnskému MNO a generálu G. Žukovovi. V tomto elaboratu navrhuje organizovat povstání v době přiblížení sovětské fronty do oblasti Lvov-horní Dněstr, o momentu jeho zahájení rozhodnout po dohodě s vrchním velícím sovětské armády, a jestliže nastane okupace Slovenska německou armádou dříve, vytvořit ohniskovou odporu (jako v Jugoslávii), která by povstala nacistické jednotky K tomu zajistit potřebnou pomoc vojenskou i válečným materiálem a také letištní prostory (Kamenice, Humenné a Tri duby u Zvolena) a určit ohnisková povstání. Rovněž postavil druhou samostatnou paradestantní brigádu a situaci leteckou k používání na Slovensku. 2. března 1944 jedná Píka u vyslance Fierlingera se sovětskými generály Kulikovem, Fokinem, Jevstignejevem a Žukovem o možnostech povstání na Slovensku a jeho zabezpečení. Je zde dohodnuta součinnost partyzánských oddílů s jednotkami armádními u povstaleckých. Od května 1944 se pak Píka konkrétně angažoval v organizování příprav povstání, zejména v budování spolehlivých kontaktů s vlasteneckými činiteli na Slovensku, kteří upozorňovali na možnost přechodu dvou slovenských divízi k Rudé armádě v prostoru Presova. Spolu s novým velitelem čs. armádního sboru gen. vrákem Kratochvílem vyjednává se sovětskými orgány podřízení partyzánských skupin operujících na území republiky velitelství sboru. V srpnu pak, ještě před vypuknutím Slovenského národního povstání, se účastní několika významných porad a situaci na Slovensku a 29. srpna ve tři hodiny v noci informuje generála Davydova o vypuknutí povstání a opakuje požadavky na zasluku zbraní a munice. Sovětsku místa pak průběžně informuje o průběhu povstání, stejně jako později o přípravách povstání v Praze.

Konec války zastihl generála Píku jako hlavního představitele čs. armády v Moskvě, odkud se vrátil do vlasti vyznamenan nejvyššími čs. řády a vyznamenáními, sovětskými Řádem rudého praporu, Řádem vlastenecké války I. třídy, Za osvobození Prahy a Řádem vítězství nad Německem. Celkem byl nositelem 30 vyznamenání, mezi nimiž byly i vysoké řády francouzské, britské, americké, jugoslávské, rumunské a další. Vrací se jako hrdina, jako jeden z nejvýznamnějších bojovníků za národní osvobození, jehož vynikající schopnosti vojenské i diplomatické mají být využity i v mírové době. Je jmenován zástupcem náčelníka generálního štábu, jako čs. delegát se spolu s dr. Clementinem účastní patičské mírové konference, v Bukurešti je po něm pojmenována jedna z hlavních tříd.

To už se ale nad ním začínají stahovat mraky nevířivosti a nenávisti, u někoho pak také pocit, že toho tento vlastenecký generál příliš mnoho ví, že příliš poznal zákulisí mnoha důležitých jednání a detailů mnohých aktů, o nichž by se rádo pomělo nebo by se interpretovaly podle momentálních politických a ideologických potřeb. Plukovník a později generál Bedřich Reicin, dříve četar a osvětář čs. jednotky v SSSR, náместek ministra národní obrany a náčelník V. oddělení obranného zpravodajství tohoto ministerstva, již před únorem 1948 začal na Píku sbírat materiálu, když se zmocnil důležitých dokumentů z archivu londýnské vlády. V době únorových událostí byl generál Píka nemocný, v březnu 1948 se ve vojenské nemocnici podrobil operaci žánětu žlučníku. V době rekonvalescence, 5. května 1948 jej dal Reicin zatknout a převést do konspirační vily ve střešovické Dělostřelecké ulici, kde byl podroben postupným výslechům, většinou za Reicinovy osobní účasti. Dalo se to bez jakéhokoliv právního podkladu k vazbě. 12. května 1948 je datováno trestní oznámení vrchnímu vojenskému prokurátorovi pro podezření z velezrady, mj. za to, že „ve funkci náčelníka čs. vojenské mise v SSSR opětovně kladl překážky organizaci boje za osvobození ČSR...“

Vyšetřování plně intrik a podlosti trvalo do 17. listopadu 1948. 26.-28. ledna 1949 se konalo neveřejné přelíčení u státního soudu na Pankráci, když již předtím, 21. ledna, schůze vojenské komise při ÚV KSČ za přítomnosti K. Gottwalda, R. Slánského a generála Drgáče, Svobody, Drnce, Procházky a Reicina rozhodla o jeho průběhu a rozsudku. Předseda senátu plk. dr. Otakar Matoušek a prokurátoři generál Jan Vaněk a pplk. dr. Karel Vašs dalšími soudci a přísedícími se přes upřímnou a přesvědčivou obhajobu dr. Rostislava Váhaly a dr. Františka Čefovského drželi rozhodnutí komise, a 28. ledna 1949 vynesl soud ortel.

Divizní generál Heliodor Píka byl shledán viněn z zločinu vojenské zrady a znětížení služební moci a odsouzen podle § 62/III. s.zákona č. 50/23 Sb., za použití § 45, 96 v.t.z. kromě kasace, vyloučení z čs. armády a ztráty čestných odznaků a vyznamenání k trestu smrti provozem.

Všechny faktické zásluhy Heliodora Píky o budování československé armády a účast na vedení národní osvozoovacího boje proti fašismu, jeho obětavá a hrdinná služba vlasti, byly nejen popřeny, ale přímo převráceny v obvinění nejhrubšího kalibru, a to jak žalobci a pochybými svědectvími, tak i odůvodněným rozsudkem.

Degradovaný generál Píka přijal hrdelní rozsudek klidně a po krátké poradě s obhájci ohlásil zmáteční stížnost a odvolání. Po skončení přelíčení v 10.00 hodin 28. ledna 1949 se soud usnesl nedoporučit odsouzeného k milosti prezidentu republiky. 9. března podali obhájci v zákonné lhůtě zmáteční stížnost a odvolání proti výsti trestu, které Nejvyšší soud v Brně 8. dubna zamítl. Samotný ministr spravedlnosti Čepička urgoval jeho urychlené rozhodnutí. 12. dubna poslal Píka prostřednictvím obhájce žádost o milost prezidentu republiky. Ten jí však zamítl, přesto, že se do jeho rukou dostávají četné žádosti o milost, mj. bývalého náčelníka francouzské vojenské mise v předválečném Československu generála Fauchera i rodné obce odsouzeného vlastence.

(V roce 1968 řekl tehdejší prezident generál L. Svoboda, že v květnu 1949 intervenoval u K. Gottwalda za Píku a dostal od něho ujištění, že dostane milost. V první polovině června jel pak Svoboda do Lán, kde právě zasedala tzv. pětka za účasti K. Gottwalda, R. Slánského, A. Zápotočského, L. Kopřivy a Jindřicha Veselého za účasti přízvaných B. Reicina a J. Procházky. „Gottwald vyšel ven do parku“ — vzpomínal gen. Svoboda — „a když mne uviděl, vzal mě pod paždí a povídá: „Tak jsme toho Píku nezachránili. Píka byla pro zamítnutí žádosti o milost. Já na to povídám, pane prezidente, vy jste přeci prezident, vy rozhodujete. Na to Gottwald odpověděl, že v „pěce“ je on jako rovný mezi rovnými a musí se podrobit většině, a tam byli všichni proti, zejména Zápotočský trval na zamítnutí.“)

Po vynesení rozsudku napsal H. Píka svému synovi, který byl rovněž ve vězení, — všechny strašně tragických dnech čekám konec svých dní s naprostým klidem a čistým svědomím. Není tak těžko zemiť zcela nevinně při vědomí, že jsem se po celý život snažil poctivě prospívat národu a vlasti. . . . Za války jsem pracoval se spojenci bez rozdílu, zda je to Intelligence Service nebo politik či voják. Po válce jsem společensky s jedním v Londýně poobědval, s jiným v Praze též jednou poobědval, a s třetím povéčeřel. V rozhovoru jsem hájil naši politiku, i SSSR, hájil jsem Sovětský svaz. Stykem s Int. Service jsem prý zradil vlast. Dále jsem se dopouštěl zločinu, že jsem plnil rozkazy prezidenta republiky a naší londýnské vlády. Proces není justičním omylem, ale politickou vraždou. Neptípustili jediného svědka, jediného dokumentu a z archivu vybrali jen zprávy nepříznivé. . . . Nutno-li, zemřu s největším klidem.“

Potom byl Píka převezen do věznic na pizeňské Bory. Zde mu předseda senátu plk. dr. Matoušek 20. června 1949 oznámil, že všechny žádosti o milost byly zamítnuty a že rozsudek bude vykonán druhý den ráno. „Umírám jako voják v boji,“ říká na to Píka a prosí pak přítomného syna a obhájce „A1 bude přiznání doba, očistíte mne, jsem nevinný.“

21. června 1949 v 6 hodin ráno byl bývalý generál Píka ve své generálské uniformě vyvezen na dvůr borské věznic a na dotaz předsedy senátu, zda má nějaké poslední přání, řekl: „Mým posledním přáním je, aby národ zůstal sjednocen a aby každý pracoval na sjednocení národa.“ V 6.08 byl oběšen. V 6.15 konstatoval úřední lékař u popraveného smrt udusení.

Tak se skončil život statečného vlastence.

Die Weltauflage des Gorbatschow-Bestsellers schätzt der Verlagsprescher auf zehn Millionen Exemplare. Genau Zahlen kenne er nicht, da die Auflage in den osteuropäischen Ländern nicht bekannt sei. Es sei aber „nicht ausgeschlossen“, daß Gorbatschow weitweites Gesamtnoriar bei zehn bis 15 Millionen Mark liegt.

Von dem Geld führt Gorbatschow einen Teil an die Parteikassee ab, der Rest ist für gesellschaftliche Zwecke vorgesehen. Bedacht werden die Erdbebenopfer in Armenien, der sowjetische Kulturfonds und ein Kinderpark in Moskau.

Zehn Milionen mal „Gorbi“

SAARBRÜCKEN, 14. Juni (AP). Auch als Buchautor hat der sowjetische Staats- und Parteichef Michail Gorbatschow beachtlichen Erfolg. In einem Interview des Saarländischen Rundfunks bezifferte ein Sprecher des Droemer/Knaur-Verlags die Honorarsumme allein seines Hauses für Gorbatschows Buch „Perestrojka“ auf rund drei Millionen Mark. Diese Ausgabe zu 39,80 Mark habe in der Bundesrepublik mehr als 700.000 Käufer gefunden, die kürzlich erschienene Taschenbuchausgabe ging bereits

o justiční omyl, vždyť vše je tak průhledné — že jde o publickou vraždu, přece však rad přinesu tuto nášilnou oběť, bude-li sloužit k uklidnění v národě, v jeho sjednocení. Není ve mně zloby, nenávisti ani pomstychtivosti, snad toho chtějí moji protivníci využít k dosažení jediného — studí mne však hořká litost nad tím, že zmizela spravedlnost — snad jen dočasně — a šíří se nenávist, zmizel smysl pro spravedlnost, pro svobodu myšlení a projevu. Jak lehce se pravda překrotitela v pravý opak a není dovoleno dáti jediného svědčíka a důkazů k obhájení pravdy. Je mi líto, že strach ovládl většinu lidí a že se neodvažují říci pravdu, znebo alespoň neřici vytvořenou lež buď z donucení nebo z konjunkturalismu. Kam že zmizela poctivost a odvaha? Kam zmizela naše „credo“ — zděděné od M.J. Husa a T.G. Masaryka — které jsme tak hrde sobě i světu připomínali? Je to soumrak národního svědomí, nebo už temno

Na podzim 1968 se konalo nové soudní přelíčení před vojenským soudem v Píbramí a Praze, v němž byl generál Heliodor Píka posmrtně plně rehabilitován. Bvli však rehabilitován skutečně? V1 nebo má možnost naše veřejnost vědět o pohnutém osudu tohoto vlastence? Bude na jeho rodném domku ve Střítně pod historickou Hůrkou odhalena alespoň pamětní deska?

Pripomeneme si v této jubilejní vzpomínce nedožitých devadesátin generála Heliodora Píky nabádávající slova posledního jeho dopisu na rozloučenou, která napsal své rodině krátce před svou smrtí: „Milovány, neidraží, před strašně a hrůzně tragickými okamžiky stojím klidný, vřovaným, s čistým svědomím, že — přes mnohobchýby — jsem své povinnosti plnil co nejsvětomitéji a co nejpoctivěji. Jsem přesvědčen, že nejde

Alkoholverzicht mindert Brustkrebsrisiko

Zur Vorbeugung gegen Brustkrebs sollten junge Frauen Alkohol möglichst meiden. Denn das Risiko für eine Frau, an Brustkrebs zu erkranken, steigt stark an, wenn sie vor ihrem 30. Lebensjahr viel Alkohol trinkt, berichtete jetzt die Ärztezeitschrift „Medical Tribune“ (20/1989). Wird der Alkoholkonsum erst in späteren Lebensjahren verringert, führt dies wahrscheinlich nicht mehr zu einer Abnahme des bereits erhöhten Krebsrisikos.

Nach neueren Untersuchungen scheinen bei erwachsenen Frauen auch das Meiden fetter Speisen und die Reduktion von Übergewicht das Brustkrebsrisiko nicht so stark zu vermindern, wie bisher angenommen worden ist. Nach wie vor unbestritten bleibt dagegen die Rolle einer erblichen Veranlagung für Brustkrebs.

.. NEHĀM PRSA AMI ZVĀR ..

Die französische Tageszeitung „Figaro“ hat es mal, die rote Zarin“ genannt. In Moskau kursiert – wahr oder gut erfunden – diese Geschichte: Der Besucher einer Fabrik spricht einen Arbeiter an: „Ich bin Michael Gorbatschow.“ „Oh, antwortet der überrascht, „ohne Ihre Frau hab ich Sie gar nicht erkannt.“

Michael Gorbatschow hat sich gestern in Bonn mit seiner charmanten Frau geschmückt. Ihre großen braunen Augen hatte sie mit dunkelbraunem Lidschatten zart umrandet. Die Lippen waren blaßrosa geschminkt, die Fingernägel im selben Ton lackt. Mehr Schminke braucht Raissa nicht.

Sie liebt Schmuck: Am linken Handgelenk blitzte ein breiter goldener Armreif mit zwei Löwenköpfen.

Für den Besuch im Bonner Beethoven-Haus hatte sie sich umgezogen: Hellblaues Seidenkostüm mit großem weißem Blumenmuster, weißer Bluse, breiter Goldring mit fünf Brillanten, passende Ohrstecker mit vier Brillanten.

Raissa Gorbatschow schaut sich die Schritte der römischen und Pariser Modemacher genau an. Modelle, die ihr gefallen, läßt sie von ihren Moskauer Lieblings-Schneidern Tamara Mokoveva und

„Gorbasmus“

Die US-Nachrichtenagentur UPI: Der Gorbatschow-Besuch in Deutschland sei ein viel größeres Medienereignis als der von US-Präsident Bush. Die Agentur fragt, ob die Deutschen wohl dem „Gorbi-Charme“ („gorbacharm“) erliegen seien. Ex-Regierungssprecher Diehl wird mit dem Satz zitiert: „Die Deutschen erleben einen Gorbasmus.“

Slava Saltzeva umarbeiten. Modeschöpfer Saltzeva in der Pariser Zeitschrift „Paris Match“. „Im Politbüro gibt es extra ein Atelier, das für sie zuständig ist.“

Deutsche Modemacherinnen sind von Raissa begeistert. Beatrice Hympehl: „Die östliche Mode holt uns ein. Unsere Politikerfrauen müssen versuchen, Schritt zu

Aufgespießt

„Im Interesse der Sicherheit und der nationalen Ruhe (...) ist es dem abgesetzten Präsidenten Ferdinand Marcos weder per Luft noch zu Wasser erlaubt, die Philippinen zu betreten. Dieses Verbot gilt auch für seine Leiche.“

Der philippinische Verkehrsminister Rainerio Reyes, der den Fluggesellschaften den Transport des Ex-Diktators Marcos untersagt hat.

Weniger Tankstellen für mehr Autos

Die Zahl der Tankstellen hierzulande wird bis Mitte der 90er Jahre nach Einschätzung der Mineralölwirtschaft auf 15 000 bis 16 000 Stationen abnehmen, obwohl der Autobestand ständig wächst. Momentan stehen noch an 19 000 Plätzen Zapfsäulen. 1988 wurden 47 000 Tankstellen in der Bundesrepublik gezählt.

BOLSEVIKY DONOVITE A PREDNOVITE!

halten.“ Caren Pfleger: „Der Name Gorbatschow ist das Sinnbild des neuen russischen Zeitgeistes. Raissa repräsentiert diesen Zeitgeist mit perfektem Stil.“ Iris von Arnim: „Modische Perestroika in Rußland. Hoffen wir, daß wir demnächst auf dem Roten Platz ähnlich elegant gekleidete Frauen wie die First Lady sehen werden.“

Neue Höchstbeträge für Eurochecks

Von sofort an dürfen Eurochecks in Jugoslawien bis zu einem Wert von knapp 300 Mark in Dinar ausgestellt werden. Bislang galt eine Umtauschbeschränkung von 100 Mark (siehe auch FR von gestern). In Spanien wird des Weiteren die Garantiesumme für Eurochecks von 30 000 auf 25 000 Pesetas (rund 387 Mark) verringert.

100 DM = 333,333 DINARU
300 DM → 1 MILION!

Zahl der Flüchtlinge aus Bulgarien hat sich verdoppelt

ANKARA/SOFIA, 14. Juni (AFP). Die Zahl der türkischstämmigen Bulgaren, die seit Monatsbeginn in die Türkei geflohen sind, ist auf 20 000 angestiegen, gab der Sprecher des türkischen Außenministeriums, Nazim Belger, am Dienstag in Ankara bekannt. Noch am Vortag hatte er von etwa 10 000 türkischen Exilanten gesprochen.

Ladenschluß in Europa

regionale Einzelbestimmungen

Urlaubsreisen werden den Bundesbürgern zeigen, wie unterschiedlich die Einkaufsbedingungen in Europa sind: Während die Ladentüren in Irland um 17 Uhr geschlossen werden, bleiben in Portugal täglich bis zu sieben Stunden mehr Zeit zum Einkaufen; spätestens um 24 Uhr gehen dort die Rollgitter herunter. In den übrigen Ländern liegen die gesetzlichen Ladenschlußvorschriften zwischen diesen Extremen. In den meisten Staaten gibt es einen Tag in der Woche, an dem Güter und Dienstleistungen länger als üblich feilgeboten werden dürfen. Frankreich, Spanien und Schweden verzichten auf Vorschriften zu den Öffnungszeiten. FR

Schweizer Teuerung legt zu

Die Jahresteuering in der Schweiz ist im Mai 1989 auf drei Prozent geklettert. Im April hatte die Inflationsrate noch bei 2,6 Prozent gelegen.

2 DEJTI 3500 0 1% LEAN, HEC!
INFORMACE...

Trotzkis Urenkel ultrarechts

TEL AVIV, 13. Juni (dpa). Die israelische Polizei hat in der arabischen Stadt Hebron um besetzten Westjordanland einen Urenkel des russischen Revolutionärs Leo Trotzki wegen rechtsextremer Aktivitäten festgenommen. David Axelrod, der im jüdischen Viertel lebt, wurde unter anderem beschuldigt, israelische Soldaten attackiert zu haben, die jüdische Siedler von Angriffen auf Palästina nenser abhalten wollten. Axelrod war am Montag in seinem Haus verhaftet worden, nachdem er mehrere polizeiliche Vorladungen ignoriert hatte.

Nach einem Bericht der Tageszeitung „Jerusalem Post“ vom Dienstag, gilt der Urenkel des russischen Revolutionärs selbst unter rechtsextremen jüdischen Siedlern als „rechis“. Er ist Anhänger der wegen ihres fanatischen Extremismus verbotenen Kach-Partei des radikalen Rabbins Meir Kahane.

KOBY NEL LEVA DEVI, TAN P
SŮVĚTĚ NĚHALO NĚMŤIN MILĚRŮ...

WHO: 100 Millionen Tote wegen Zigarettenkonsums

HAMBURG, 13. Juni (AP). Der vermehrte Griff zur Zigarette wird nach Einschätzung der Weltgesundheitsorganisation (WHO) die Lebenserwartung von fast jedem achten Raucher erheblich verkürzen. 100 der etwa 850 Millionen Menschen, die in den 32 WHO-Mitgliedsstaaten leben, werden in den nächsten Jahren an den Folgen des Rauchens sterben“, sagte der für Europa zuständige WHO-Regionaldirektor Jo Asvall am Dienstag in Hamburg voraus.

Bei der Einführung eines von der Allgemeinen Ortskrankenkasse (AOK) und der WHO gemeinsam veranstalteten Kongresses beschrieb Asvall die Überlebenschancen eines rauchenden Jugendlichen mit einem drastischen Vergleich: Man könne ihm ebenso einen Revolver mit drei leeren Kammern und einer scharfen Patrone geben. Jeder vierte Jugendliche werde an den Folgen des Zigarettenkonsums sterben.

Verheerende Konsequenzen habe das Rauchen auch für Frauen, die nach Beobachtungen von Medizinerinnen derzeit wesentlich öfter zur Zigarette greifen als Männer. So steige nicht nur die Zahl der Lungenkrebskrankungen bei den Frauen erschreckend an. Auch die Rate der Fehlgeburten sei bei den Raucherinnen doppelt so hoch wie bei den „qualmfreien“ Geschlechts-genossinnen.

NEBULIZI PIETATINSTITUT POVA
INFORMACE...

In Ost und West überwiegt die Zurückhaltung gegenüber

Die US-Reaktionen zum Besuch Michail Gorbatschows sind gekennzeichnet durch eine auffällige Diskrepanz zwischen ausführlicher Berichterstattung in den Medien und fehlender Stellungnahmen seitens der Regierung. Während sich das US-Außenministerium und das Weiße Haus bis zum Mittwoch in Schweigen hüllten, beherrscht das Thema die Frontseiten der großen Ostküstenzeitung

USA

gen und nahm in großen Reportagen einen prominenten Platz in den Abendnachrichten der drei großen Fernsehanstalten ein. Sichtlich erstaunte Moderatoren sprachen von „außergewöhnlichen Willkommensszenen auf deutschen Straßen“. Die Tageszeitung „Wall Street Journal“ schrieb von „Hosiannas und Umrangungen“. Keine der großen Zeitungen kommentierte das Thema bis zum Mittwoch, lediglich die „New York Times“ versuchte in einer Kolumne den Besuch in Relationen zu rücken und schrieb von der festen Verankerung der Bundesrepublik im westlichen Bündnis, in dem die USA einen Platz hätten, sie (Washington)

„Mit dieser gemeinsamen Erklärung der Sowjetunion wird die Bundesrepublik zum privilegierten – und natürlich – Partner Moskaus in Westeuropa“ schreibt die linksliberale Pariser Zeitung „Libération“ am Mittwoch. In einem Korrespondentenbericht aus Bonn vermerkt Gorbatschow: „In der neuen ‚deutschen sowjetischen Entente‘ glaubt es die Ab-

Frankreich

sicht der Bundesrepublik und der Sowjetunion zu erkennen, sich als „Pfeiler des künftigen europäischen Gebäudes“ vorzustellen. Die Wirtschaftszeitung „Les Echos“, die dem Thema nur einen kurzen Beitrag widmet, in dem der Name des Bundeskanzlers auch noch mit Helmut Schmidt angegeben ist, schreibt: „Die Unterzeichnung der gemeinsamen deutsch-sowjetischen Erklärung könnte uns zu Vorzeichen einer neuen Zeit leben, die unter anderem dadurch gekennzeichnet ist, daß es trotz der Teilung des Alten Kontinents das Bewußtsein einer europäischen Identität und Zugehörigkeit gibt.“

In Großbritannien macht man sich mit dem Gedanken vertraut, im Verhältnis zur Sowjetunion eine Nebenrolle zu spielen. Kaum zwei Wochen, nachdem Premierministerin Margaret Thatcher bei der Debatte über die Kurzstreckenraketen eine Niederlage hinnehmen mußte, wird jetzt der Besuch des sowjetischen Staats- und Parteichefs Michail Gorbatschow in der Bundesrepublik als neuerlich-

Großbritannien

che Schlappe für Großbritanniens Außen- aber auch Wirtschaftspolitik gewertet. Einige Zeitungen verwiesen am Mittwoch auf die wirtschaftliche Anziehungskraft der Bundesrepublik. Dem „Independent“ zufolge hat sich Frau Thatcher ihre außenpolitischen Probleme jedoch selbst zuzuschreiben. Die Attraktivität der Bundesrepublik „sowohl für Moskau als auch für Washington besteht genau darin, daß Westdeutschland im Herzen der europäischen Gemeinschaft und im Herzen Europas gesehen wird“. Premierministerin Thatcher laufe gerade mit ihren Ausfällen gegen die EG in Brüssel Gefahr, daß Großbritannien als „am Rande stehend“ betrachtet werde.

Zurückhaltend registrierten die DDR-Medien den Gorbatschow-Besuch in der Bundesrepublik – im Gegensatz zum Besuch Leonid Breschnevs vor acht Jahren. Die Hauptnachrichtensendung „Aktuelle Kamera“ brachte Kurzberichte jeweils erst nach einer Viertelstunde. Das SED-Zentralorgan „Neues Deutschland“ (ND) meldete den ersten Besuchstag auf der ersten Seite unten, den zweiten Besuchs-

DDR

tag auf der zweiten Seite. Der Jubel der Bonner Bevölkerung wird nicht erwähnt. Das ND druckte am Mittwoch die „Gemeinsame Erklärung“ auf der zweiten Seite im Wortlaut. Im Kommentar nennt es den Besuch einen „konstruktiven Schritt“ in den Beziehungen beider Staaten und „zur Normalisierung der Beziehungen zwischen den europäischen Staaten überhaupt“, die den Zielen der DDR-Außenpolitik entspreche. Dem Bundeskanzler wird wegen seiner Tischrede vorgeworfen, „wieder einmal“ Schwierigkeiten mit den Realitäten zu haben. Kohls Vorgänger Adenauer habe „planmäßig die Spaltung Deutschlands betrieben“.

Die Bundesrepublik und die Sowjetunion haben nach Ansicht der tschechoslowakischen Parteizeitung Rude Pravo mit der am Dienstag unterzeichneten gemeinsamen Erklärung den „Schlußpunkt“ unter den Kalten Krieg gesetzt. Die durch „Kalten Krieg, Mißtrauen und mangelndes Vertrauen“ geprägte Nachkriegszeit sei damit beendet, schreibt das Parteiblatt zum Besuch des sowjetischen

CSSR

Staats- und Parteichefs in der Bundesrepublik. Kritisch äußerte sich Rude Pravo zu den anhaltenden Bonner Appellen für die deutsche Wiedervereinigung: Auch in einem gemeinsamen europäischen Haus könnten die beiden deutschen Staaten „zwei verschiedene Wohnungen“ haben. Das Festhalten an der Wiedervereinigung und der „offenen deutschen Frage“ hieße, „in einer Wohnung zu wohnen und die Stabilität des europäischen Hauses zu bedrohen“, schreibt das Organ der tschechoslowakischen KP in seiner Mittwochausgabe. Das Bild vom „Gemeinsamen Haus Europa“ ist zum geflügelten Wort des Gorbatschow-Besuchs geworden.

Auch die CSSR will auf Airbus-Jets umsteigen

PARIS (dpa/VWD). Als zweites Unternehmen des Ostblocks nach der Interflug der DDR will die staatliche Fluggesellschaft der CSSR zwei zweistrahlige Airbus-Jets vom Typ A310 erwerben. Sie sollen Ende 1990 beziehungsweise Anfang 1991 ausgeliefert und vornehmlich im Langstreckenverkehr eingesetzt werden. Das wurde am Rande des 38. Luftfahrtsalons in Paris-Le Bourget bekannt. Die polnische LOT hatte als erstes Unternehmen des Ostblocks modernste westliche Verkehrsflugzeuge, amerikanische Boeing 767, geordert. Erst im Zusammenhang mit diesem Auftrag hatte Washington Bedenken gegen solche Hochtechnologieexporte in den Osten aufgegeben.

Der sowjetische Luftfahrtminister Alexej Wolkow, dem auch die staatliche Fluggesellschaft Aeroflot unterstellt ist, nahm die Gelegenheit wahr, vom Aero Salon aus erstmals die Fertigungsanlagen und die Endmontage der europäischen Airbus Industrie in Toulouse zu besuchen. Allerdings ist trotz der Lieferungsengpässe der sowjetischen Luftfahrtindustrie nicht damit zu rechnen, daß die Sowjets ebenfalls westliche Flugzeuge ordern werden.

Nach Angaben des französischen Verkehrsministers Michel Delebarre dürfte das Airbus-Konsortium 1989 rund 400 Aufträge erhalten. Seit dessen Bestehen gingen dort 1600 Bestellungen – darunter 1200 feste Kaufverträge – ein. Ausgeliefert wurden bislang 500 Maschinen.

Kostenlose Motorsägen im brasilianischen Regenwald

SAO PAULO, 14. Juni (Reuter/dpa). Der Gouverneur des waldreichen brasilianischen Bundesstaates Amazonas, Amazonino Mendes, will 4000 Motorsägen kostenlos an die Bauern verteilen. Ein Sprecher bestätigte am Dienstag telefonisch aus der Landeshauptstadt Manaus, daß das Wahlversprechen eingehalten werden solle. Umweltschützer verurteilten den Plan, da durch den Einsatz der Motorsägen der bedrohte Regenwald weiter zerstört werde. Mit ihnen könnten Bäume zehnmal schneller als mit Äxten gefällt werden.

Im vergangenen Jahr wurden im brasilianischen Amazonas-Gebiet eine Waldfläche etwa halb so groß wie die Bundesrepublik Deutschland abgebrannt oder abgeholzt. Wie das staatliche brasilianische Institut für Weltraumforschung (INPE) am Dienstag bekanntgab, wurden 1988 insgesamt 121 000 Quadratkilometer vernichtet.

Čs. občané v ČR v pořádku

(ČTK) Federální ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že všichni čs. občané, kteří se v současně době nacházejí na území Čínské lidové republiky, jsou zdraví a v bezpečí. V úzké spolupráci s příslušnými místy v ČR bude jejich bezpečnost i nadále plně zajištěna.

VZÍME JO, VŮV HSC NE!
RYBA O TOM KOYU NARICAL FEJETON

FANFÁRAMI a vypěšením historických praporek na staré radnici v Jemnici na Moravě začala v pátek slavnost Barchan, která připomíná pobyt královny Elišky Přemyslovny v roce 1312. V areálu programu je proto vedle bohatství sportovních a kulturních pořadů i scéna vjezdu královny Jana Lucemburského s královnou Eliškou do bran města a průvod historických osobností, halapartníků, bubeníků a rytířů.

Weltbestleistung durch CSSR-Geher

Eine Weltbestleistung im 5 000-m-Bahgehen stellte der Tschechoslowake Roman Mrazek beim Leichtathletik-Grand-Prix-Sportfest in Pressburg auf. Mrazek unterbot in 18:28,80 Minuten die bisherige Bestleistung seines Landsmannes, 20-km-Olympiasieger Josef Pribillnec, um fast 14 Sekunden.

Verbrecherbanden suchen die Sowjetunion heim

Innenministerium nennt Versorgungsengpässe als Grund / Arbeitermilizen in Gorki erfolgreich

MOSKAU, 14. Juni (Reuter/AP). In der Sowjetunion treiben Tausende von Verbrecherbanden ihr Unwesen. Die Kriminalitätsrate ist in diesem Jahr um fast 32 Prozent gestiegen. Das gaben am Dienstag in Moskau hohe Polizeibeamte bekannt. Der Sprecher des sowjetischen Innenministeriums, Generalmajor Anatoli Smirnow, machte für diese erschreckenden Erscheinungen ein Aufweichen der Disziplin, Drogenkonsum und Versorgungsmängel verantwortlich, die mit den begonnenen Reformen einhergingen.

Smirnow gab bekannt, in den ersten fünf Monaten dieses Jahres seien 884.967 Straftaten registriert worden. Das bedeutete gegenüber der Vergleichsperiode des Vorjahres einen Anstieg von 31,9 Prozent. Die Zahl der Mordfälle habe um 26,5 Prozent, die der Eigentumsdelikte um 53 Prozent, die der Straßenkriminalität um 83 Prozent zugenommen. Die Versorgungsmängel hätten die Nachfrage nach gestohlenen Gütern gesteigert, was wiederum einen Auftrieb für Diebstahl, Raub und Unterschlagung bedeute. Als „sehr beunruhigendes Syndrom“ bezeichnete es Smirnow, daß Züge, Flugzeuge

und Schiffe zu einem Schwerpunkt der Kriminalitätsbekämpfung, das gute Ergebnisse gezeitigt habe. In der Großstadt Gorki an der Wolga, wo im Winter zwei Polizisten ermordet worden seien und die Einwohner sich nachts nicht mehr auf die Straße traute, habe man zur Unterstützung der Polizei Arbeitermilizen geschaffen. Dies habe zu einer Abnahme der Kriminalität geführt.

Smirnow erwähnte ein Experiment der Kriminalitätsbekämpfung, das gute Ergebnisse gezeitigt habe. In der Großstadt Gorki an der Wolga, wo im Winter zwei Polizisten ermordet worden seien und die Einwohner sich nachts nicht mehr auf die Straße traute, habe man zur Unterstützung der Polizei Arbeitermilizen geschaffen. Dies habe zu einer Abnahme der Kriminalität geführt.

Der Polizeioberst Gennadi Tschebotarew sprach von mehr als 1000 organisierten Verbrecherbanden, die jedes Jahr ausgehoben würden. Oft handele es sich um Gruppen von über 100 Leuten, die ihre „Arbeitsgebiete“ gegenseitig abgrenzten und Schutzgelder erpreßten. Häufig seien in diesen Banden frühere Sportler tätig. Die im Zuge der Reformen entstandenen privaten Kooperativen seien ein neues verlockendes Ziel von Erpressungsmanövern geworden. Die durch die

Engpässe verursachte Schattenwirtschaft haben einen Wert von schätzungsweise 70 bis 90 Milliarden Rubel (rund 210 bis 270 Milliarden Mark) jährlich, sagte Tschebotarow.

Die sowjetischen Banden arbeiten auch mit der internationalen Unterwelt zusammen. Hier gehe es vor allem um Gold, Juwelen und Antiquitäten sowie um die Einfuhr von Computern in die UdSSR, sagte Tschebotarow.

Likvidace následků havárie

[čtk]: Onk kauo do Labe po střeďeční havárii na potrubí pro odvádění vyčistěné vody do řeky v elektrárně Mělník, kterým odtéká směs popílku a vody z odkaliště, se večera podařilo snížit na minimum. Podle sdělení pracovníků České vodohospodářské inspekce se jakost vody v Labi mimořádně nezhoršila a nepředpokládá se ani ovlivnění profilu na hranici s NDR. Přesto je kvalita vody Labe na několika místech i nadále sledována. Chod elektrárny je závislý i na provozu odkaliště. V co nejdříve době budou proto popílkové směsi provizorně přavedeny do odkaliště náhradního. Nejpozději v pátek budou uvedeny do provozu bloky EME, které byly zastaveny. Příčina porušení dvacet let starého betonového potrubí není dosud zcela jasná.

ZA PŘÍSTIČEK 20 LET SE TO SNAD UVIVETLI...

Pokus o upálení v Moskvě

Moskva: Sovětský deník Pravda večera reagoval na dopisy čtenářů ohledně údajných pokusů o hromadné sebeupálení v Moskvě. Informuje, že 7. června se skutečně na Dzeržinského náměstí v Moskvě pokusil upálit 25letý obyvatel města Krasnojarska M., který se již dvakrát v místě svého bydliště léčil s psychickými poruchami. Pověsti o hromadném upálení jsou však neopodstatněné. List dále uvádí, že M. se polil benzínem v pétilitrového kanystru, běžel ke zdejšímu panátníku a zapálil se. Na pomoc mu ihned přispěchali dva příslušníci automobilové inspekce, kteří na blízku řidili dopravu. Bez ohledu na vlastní nebezpečnost ubasili hořícího M. pláštěm, M. utrpěl těžké popáleniny a nyní je v nemocnici. Příklad se vyšetřuje, uzavírá Pravda.

.. A CO DEPI BICAN, PUC, KOPECKÝ, NEJEOLY? →

Kvůli zvonu stavěli věž...

[čtk]: Právě 416 let uplynulo v těchto dnech od zahájení stavby Bílé věže v Hradci Králové, která je se svými 70 metry výšky historickou dominantou města. V jejím nejnižším patře je zabudován druhý největší zvon v Čechách (hned po svatovítském) nazývaný Augustín. Celá něčí budova je v současné době v rekonstrukci. Věž sloužila jako strážník, ale s její stavbou se začala předevíhat proto, aby byl využit zvon, který pro svou určitou křehkost nemohl být umístěn na králověhradeckém kostele sv. Ducha. Na náklady hradecké obce byl užit v dílně zvonare Ondřeje Žáčka již v roce 1508. Stavbní práce, které trvaly s přestávkami 22 let, řídil mistr Burian Vlach. Svůj název dostala věž podle bílého pískovce, z kterého je postavena.

A MĚLI HO SNAD DRŽET V RUCI? →

Opět létající talíře

Moskva: Podivné věci pozorovali v úterý téměř pát hodiny lidé v okolí Ladozského jezera. Na nebi, asi kilometr nad zemí, se vznášela karavana 20 létajících talířů. Píše leningradský zpravodajský deník Pravda. Lidé s údivem pozorovali, jak se talíře pomalu pohybují po obloze a mizí za obzorem, píše list. Nebeská tělesa přitom svým vzhledem přesně odpovídala číselným popisům korábů mimozemských civilizací, které se objevují v souvislosti s lety UFO. Talíře se otáčely kolem své osy a lidé na nich přesně rozeznávali kulatá okénka. Deník v této souvislosti publikuje názory odborníků, podle nichž šlo o známý optický klam při pozorování vzdušných vířů.

TA GLASNOŠŤ!

▲ Onemocnění tuberkulózou bylo zjištěno u 222 kusů skotu v JZD Poltář na Lučenecku. Nakažená zvířata byla dána na nucenou porážku. Osoby, které přišly do styku s nakaženými zvířaty, se podrobily testu na onemocnění TB, přičemž z 200 případů bylo sedm pozitivních. Výše škody se po náprodeji masa z nucené porážky snížila na dva milióny korun.

Králem je Pelé!

FOTBALOVÝ svět je zase bohatší o jeden zebříček. Určil jej Udo Lattek, úspěšný trenér Bayernu Mnichov a FC Barcelona, který se stal novinářem; dal v týdeníku „Sport Bild“ dohromady pořadí deseti nejlepších fotbalistů všech dob. Králem je král Pelé (na kresbě), Laco Kubala, který oblékal také čs. dres a je dnes trenérem ve Španělsku, skončil osmý.

Pořadí: 1. Pelé (Brazlie), výjimečný technik, střelec, atletičtější než Maradona, 2. Maradona (Argentina), schopný ještě větších překvapení než Pelé a přestože má starost s vahou, je schopen rozhodnout utkání, 3. Cruyff (Nizozemsko), všestranný hráč od libéra po útočníka, úžasné rychlý a dynamický, na tak brilantní jako jihoameričané, 4. Beckenbauer (NSR), nejlegendnější hráč bez technických nedostatků, jedinečný zadák, který dovedl i tvrdě bojovat, 5. Platini (Francie), jediný památník francouzského fotbalu, geniální tvůrce hry a střelec, 6. Di Stéfano (Argentina), lehkonožný hráč ohromné síly a vynikající technik, strateg, bojovník, střelec a velký bojovník, 7. Fritz Walter (NSR), jemný technik a tvůrce, který hrál téměř bez hry tělem, 8. Kubala (Španělsko), hrál za Maďarsko, ČSSR a Španělsko, perfektní technik, obounohý střelec, atletický vyhraněný dirigent hry, který dovedl strhnout celé mužstvo, 9. Fekkas (Maďarsko), nejlepší levák na světě, dynamický motor mužstva, konstruktivní tvůrce hry, střelec, 10. Suarez (Argentina), excelentní útočník s rafinovanou technikou, výborný střelec a akvární hlavičkář.

FRANTIŠKU, USTA VEJ, CHYBIS NAH... →

▲ Pro trestný čin ublížení na zdraví byl obviněn 21letý dělník z Vietnamu. Počátkem března napadl ve Vilemově na Přelčsku v místní vinárně 24letého občana. Hodil po něm popelník a zasáhl ho do obličeje. Zranění si vyžádalo osm dní pracovní neschopnosti.

VYHODILI JI ZE SUPRADHO... MĚLA ZAKAZ VEŘEJNOSTI... →

Stiháčkou naboural auto

[čtk]: Historické tetadlo MIG 15, které bylo připraveno pro natáčení filmu Čs. televize, poškodil ve čtvrtek časně ráno na ploše vojenského letiště ve Kbelicích v Praze 9 letecký mechanik. Bez povolení popojížděl s letadlem a kromě stroje, který řídil, poškodil i stojící letadlo používané v leteckém provozu a nákladní automobil. Škoda na historickém letadle se pohybuje kolem 100.000 Kčs. Ostatní způsobená škoda bude stanovena dodatečně.

.. JEN AUTO... →

Mlčení povzbuzuje teroristické akce

[čtk]: Na federální ministerstvo zahraničních věcí byl pozván velvyslanec NSR v ČSSR H. Huber, aby převzal rádu, ve které čs. strana uzavírá svou žádost z 30. března 1989 o vydání mediálních únosů letadla společnosti Malév Š. Mačičky a D. Styka. Dále bylo zdůrazněno, že více než dvouměsíční mlčení míst NSR k čs. žádosti povzbuzuje další teroristické akce a není v souladu se snahou obou stran o dobré sousedské vztahy.

Postřik zničil úrodu jahod

[čtk]: Ke značnému poškození porostu jahod o rozloze asi 14 ha došlo v JZD 25. února na Českobudějovicku. Při jarním postřiku jahodových sazenic byl zaměřen chemický postřik proti plevele a celou plochu teď bude nutné zorot a vysadit nové sazenice. Práce si vyžádají náklady převyšující půl miliónu korun.

POSTŘIK: NĚKDO HO MUSEL PŘEVÉST... PŘECE! →

Pamětní deska významnému českému malíři, ilustrátoru a scénickému výtvarníkovi, národnímu umělci Janu Zrzavému byla odhalena na Zámeckých schodech v Praze. Je dílem národního umělce profesora Jana Simoty, autorem architektonického řešení je profesor Bedřich Hanák.

A ŠITOVŮM NIC?

V jednom z výcvikových prostorů ČSLA pokračovalo taktické cvičení motostřelců. Jeho průběh měli možnost sledovat členové delegace rakouské armády vedené plukovníkem generálního štábu H. Fitzalem. Na všechny otázky, které kladli cvičícím vojákům, dostali vyčerpávající odpovědi.

RAKOSNÍK TO ČERANĚ ODNĚSE... →

PhDr. Anna Masaryková: Letná — historie jednoho pražského předměstí. To je téma přednášky, kterou pořádá Klub za starou Prahu v rámci cyklu Hovory o Praze. Opět jsou zváni členové i jejich přátelé do DKK na Smíchov na pondělí 12. června v 19 hodin.

RUDOLF POPLER

V předvečer Velké pardubické steeple-chase skládají účastníci pardubických dostihů před pamětní deskou Rudolfa Poplera, která je umístěna na staré betonové tribuně, slavnostní slib. Deska připomíná nezapomenutelného hrdinu pardubické dostihové dráhy, který na ni ukončil svůj život.

Rudolf Popler se narodil 29. května 1899 na Jagelci u Vysokého Mýta. Za první světové války narukoval do hulanského pluku, absolvoval důstojnické školení a pak byl poslán na frontu. Po válce a po zrodu Československé republiky vstoupil do čs. armady. Absolvoval ekvitační školu a později vyšší jezdeckou školu v Pardubicích. Od prvního dne udivoval svými jezdeckými výkony a byl velmi úspěšný, jak na dostihové dráze, tak na jezdeckých kolbištích. V roce 1924 byl členem čs. reprezentačního družstva na OH v Paříži s koněm ELDORADO. V roce 1925 byl vyslán na roční stáž do italských jezdeckých škol v Pinerolu a Tor di Quinto. Po návratu domů se stal propagátorem italského „přirozeného“ ježdění. Od roku 1929 působil jako učitel jízdy v pardubickém jezdeckém učilišti.

Bilance Poplerových úspěchů je ohromná; svědčí o tom i jeho sportovní trojeje shromážděné v síni slatňanského hipologického musea, která nese jeho jméno. Za poměrně krátkou dobu, která mu byla vyměřena, startoval v 506 dostizích, z nichž ve 140 zvítězil, získal 108 druhých a 73 třetích míst. Ve Velké pardubické startoval devětkrát a dvakrát v ni zvítězil. Bylo to v roce 1926 s koněm ALL RIGHT II. a v roce 1930 s GYI LOVAM. V roce 1929 byl s GYI LOVAMEM třetí, se stejným koněm v roce 1932 druhý a GIBRAL TAREM v roce 1931 čtvrtý. V roce 1931 startoval s GYI LOVAM i ve Velké národní v Liverpoolu, kterou sice nedokončil, ale přesto podal výborný výkon. Dostihových úspěchů docítil v Praze, Vídni, K. Varech, Plzni, Pardubicích a Brně.

Neméně úspěšný byl i ve skokových soutěžích. Od roku 1924 byl členem čs. reprezentačního družstva a zúčastnil se zájezdu do Nice, Vídne, Berlína, Varšavy, Říma i jinam. OH se zúčastnil v roce 1924 v Paříži a v roce 1928 v Amsterdamu. Mezi jeho nejúspěšnější koně patřili ELDORADO, ESPERANTO, ENTENTISTA, DENK, CVOK, KAMILA i ELIOT. Prvé vítězství ve skokové soutěži dosáhl již v roce 1923 v Bratislavě s koněm EDRA. Výkonem 180 cm vytvořil také první čs. rekord ve skoku do výšky. V roce 1926 zvítězil s koněm DAGESTAN na prvních celostátních závodech v Praze na Letné, které můžeme přirovnat k dnešnímu mistrovství republiky.

Dne 16. října 1932 byl ve Velké pardubické těsně druhý. Týž den startoval s koněm ELA v Memoriali Z. Kinského a tento start byl i jeho posledním. Na celkem lehké překážce „dvojbradli“ která dnes nese jeho jméno, klisna padla a Poplera zalehla. Na paměť tohoto vynikajícího jezdce a člověka byl Kinského memoriál v roce 1949 přejmenován na Poplerův. V údobí první republiky se pod tímto názvem vyspovaly i skokové soutěže. Rudolf Popler bude navždy patřit mezi největší postavy našeho jezdeckého i dostihového sportu.

POHŘEB VEDL STRÝC - PO DNE NĚHO HO NEJODĚVĚ KŮŤ KŮRYTEM KOPL DO HLAVY A DŮTOM HO ZA - LEHL... MĚL ISEM DOBOVOU FOTOGRAFII...

Nejskromnější tenista: Mečtř

UŽ POTŘETÍ zorganizoval časopis Tennis Revue z NSR čtenářskou anketu o nejruznější „nej“ světových tenistech a tenistů. Z našich hráčů v ní figurují na předních místech Miloslav Mečtř a Helena Suková. Oba dosáhli největších úspěchů v kategorii „nejskromnější“ - Mečtř ji vyhrál před Edbergem a Wilanderem, Suková byla druhá za Grafovou a před Zverevovou. Ospěšní byli naši zástupci i ve třídě „nejlérovější“ - získali čtvrtá místa (tedy zvítězili Wilander před Beckerem a Grafová před Evertovou). Šesté příčky jim patřily v oblíbenosti, kde vyhrál Agassi před Edbergem a Grafová před Evertovou. Disciplína „nejetizádostivější“ se podle čtenářů stala kořistí Lendle a na dalších místech byli Becker, Muster, Steeb a Hlasák (Mečtř až 15.), v ženách patřil prvenství Grafově, druhá je Navrátilová, třetí Sabininová, šestá Mandliková a dvádnáctá Suková. „Nejarogantnějšími“ jsou McEnroe, Lendl, Muster, Cash, Becker, Noah a až 18. je v tomto pořadí Mečtř, mezi ženami „vyhrála“ Shriverová před Navrátilovou, Sabininovou, Grafovou, Mandlikovou, Suková skončila devátá.

A NEJZRAVĚJŠÍ? A NEJSEXY?

Velký zájem o kameny

Již téměř 2000 návštěvníků si za první den prohlédlo výstavu „Drahé kameny“ v Národním muzeu. Zvláštnímu zájmu se těší především naše tři největší brillanty. Unikátní výstava, která potrvá pouze do konce června, si však vyžaduje i některá zvláštní omezení. S ohledem na přísná bezpečnostní opatření je třeba počet návštěvníků výstavy regulovat na skupiny. Je také nutné, aby návštěvníci odkládali všechny předměty (tašky, deštníky, atd.) v šatně.

A CO RIFIPI?

POSELNI CESTA KARLA ČAPKA

Pohřeb Karla Čapka se konal ve čtvrtek 29. 12. 1938. Smuteční obřady začaly o půl jedenácté dopoledne v chrámu sv. Petra a Pavla na Vyšehradě. Pontifikální rekviem sloužil opat premonstrátské kanonie na Strahově dr. Method Zavoral. Po mši se pohřební průvod odebral ke hrobu, kam rakev s tělesnými pozůstatky donesli nejbližší Čapkoví přátelé J. Fürth, R. Jilovský, dr. E. Konrád, F. Peroutka, dr. K. Steinbach a dr. J. Stránský.

Nad rakví promluvil za obec spisovatelů básník Josef Hora, za divadelní umělce kritik dr. Miroslav Rutte a za vědecké kruhy proděkan filozofické fakulty Univerzity Karlovy prof. Vincenc Lesný. Se zesnulým se za Lidové noviny rozloučil jejich šéfredaktor Eduard Bass a poslední slova jmenem osobních přátel pronesl Ferdinand Peroutka.

Za české děti potom slíbujícím šestiletá Marta Červenková, že budou číst, že ponesou Čapkův odkaz do zítřků. Ještě v poslední chvíli vystoupil ke hrobu havíř Toncar a několika slovy se rozloučil jménem havířů z Kladenska a Slánska, těch, kteří milovali Čapka snad nejvroucněji. Kvarteto lesních rohů začíná hrát státní hymnu a rakev je pomalu spuštěna do země; do hrobu dopadají květy, větévka sosničky z rukou jeho chotě, jeden za druhým přicházejí lidé, významní i prostí, dělníci, umělci, studenti, vojáci, všichni, jak se přišli poklonit památce milovaného spisovatele berou do rukou hrst hlíny rozloučení. Nad jejich hlavami se ozývá sbor výšehradské kapitulky a zasněženým výšehradským hřbitovem se nesou slova oblíbené básníka „Zelení hájové...“

(Dle dobového tisku. Projevy nad rakví Karla Čapka otiskly Lidové noviny, roč. 46, č. 656, 30. 12. 1938, s. 1-2.)

1. Rekorder für zwei Kassetten

Chicago - In den USA ist der erste Video-Rekorder für zwei Kassetten vorgestellt worden, der „VCR-2“. Vortell: Mit nur einem Rekorder kann ein Film von einer Kasette auf die andere überspielt werden. Man kann mit dem Gerät einen Film aufzeichnen und sich gleichzeitig mit der zweiten Kasette einen anderen Film ansehen. Preis: unter 1000 Dollar. Hersteller: „Go-Video“.

....Übrigens: Alle sprachen von den Gorbatschows, von oder mit Gastgeber Kohl sprach (außer Bodo Hauser im ZDF) kaum jemand.

A HUSAR S JAKOSEM SE TAM HONOU JI KLOUZAT...

At nikdy neuvadnou

Snad právě v červnu kvetou ráže v lidickém andu míra (téměř nejkrásnější barvami, aby připomínaly, že jejich sadba byla sem přivezena z celého světa. Manifestuje vůli pokrokového lidstva ze všech končin nepřipustit více takové tragédie, k jakým nás došlo v červnu roku 1942. Některé provedl Lidice a Ležáky jsou výrazem utrpení, které přinesla první světová válka, plodem militarismu a jsou snůžkami jejich krutosti, plodem militarismu a snah po světovládě. Tehdy v červnu 1942, když byla denáková obec Lidice obkročila nacističtí vojáci, byla hitlerovská moc na svém vrcholu. Kontrolovala skoro celou Evropu, pokoušela se zničit a ovládnout úplně stát republikou a spolu se svými spojenci opánovat i část severní Afriky. Hitler si myslel, že mu patří svět, že může beztrápně diktovat svou vůli. Byl přesvědčen, že na území okupovaných států si může libovolně dovést a tam odpor státníků. A tak útlak bezbranných a lamen odpor státníků. A tak se stalo, že pod vyhlášenou záminkou a v dusné atmosféře po atentátu na Heydricha ze svých domovů, aby odtáhli 10. června 1942 vyhnáni ze svých domovů, aby pak byli všichni muži (nejméně 100) chyceni ještě několik měsíců do pohnutí leti soustředění na jednom místě obce a bromačně zastřeleni. Další byli odebráni matkám a odvezeny na „převýchovu“, z níž se po válce ze 104 vrátilo jen 16. Zbytek byl transportován do koncentračního tábora Ravensbrück, kde jen polovina z nich utrpěla přezítí. Ideno obce, zaplácené a srovnané se zemí, mělo zmlzet nejen z map, ale i z lidského povědomí.

Na plaveckém stadionu v Praze-Podolí byl včera zprti stupněn pro vatejnost přes sto metrů dlouhý tobogán, který je dílem Sportovních staveb Praha

K havárii sovětské stíhačky

Paríž: Čtvrtletní havárie sovětské stíhačky Mig-29 při předváděním letu na mezinárodním aerosalonu v Le Bourget nebyla způsobena chybou pilota, příčinou zřejmě byla závada motoru, prohlásil včera řídicí létání na mezinárodním aerosalonu. Život zkušebního letce Anatolije Kvočur, který se katapultoval z padajícího stroje těsně nad zemí, je nyní mimo nebezpečí. Příčiny havárie vyšetřuje zvláštní komise, a které jsou i sovětské zástupci. Předváděcí lety sovětských strojů budou pokračovat. Řídicí létání uvedl, že nejsou žádné výhrady proti sovětské straně, která plně dodržuje plán letů a všechna potřebná opatření a předpisy.

LIDICE :
10.06.1942
LEŽÁKY :
24.06.1942

• Pro podezření ze spolupráce s mafií uzavřela policie v italské Neapoli dvě malé soukromé televizní stanice. Jejich vysílání totiž často přerušovala podivná hlášení typu „Varuj se bílých střevců“ či „Čluny dorazily“. Policie se domnívá, že může jít o kódované zprávy určene příslušníkům Camorry, neapolské mafie.

„ALE I „JAKÉŠ JDE...“

• Strana maďarských Romů byla založena v Budapešti. Jejím cílem je zastupovat zájmy více než 700 000 maďarských občanů romské národnosti.

VE ZNAKU MÁMÍ SLEPICI...

ES GEHT AUFWÄRTS IM GEEINTEN EUROPA

Lufthansa und Aeroflot gemeinsam

Die im April vereinbarte Zusammenarbeit zwischen der Lufthansa und der sowjetischen Staatslinie Aeroflot geht offenbar weiter als bisher bekannt. Wie „Der Spiegel“ berichtet, wollen beide Gesellschaften mit Aeroflot-Maschinen gemeinsame Frachtflüge starten.

LUFTFLOT, NAR. PODNIK...

ABB modernisiert UdSSR-Kraftwerke

Die schwedisch-schweizerische Gesellschaft Asea Brown Boveri (ABB) wird gemeinsam mit zwei italienischen Unternehmen an der Modernisierung sowjetischer Kraftwerke mitwirken.

NETRŽIVÉ TAKALI ROZUM A PENÍZE DO NĚMČU A TĚŠ TOHLE...

Bauer-Verlag liefert in die DDR

Nach dem Burda-Verlag liefert auch der Zeitschriften-Konzern Bauer (Hamburg) künftig einige seiner Blätter in die DDR. Die Illustrierten „Neue Mode“, „Maxi“, „Selbst ist der Mann“ sowie „kochen und genießen“ werden über Geschenkabonnements geliefert und von der DDR-Firma Kunst und Antiquitäten vertrieben.

Biertrinker für Reinheit

Die Bundesbürger bevorzugen nach wie vor reines Bier. Nach einer Umfrage der bundesdeutschen Agrarwirtschaft halten 93 Prozent das Reinheitsgebot für wichtig. Rund 70 Prozent finden es gar unverzichtbar, daß ihr kühles Blondes nur aus Hopfen, Wasser, Hefe und Malz gebraut wird. Der Europäische Gerichtshof hatte die Bundesrepublik 1987 verpflichtet, auch nicht nach dem Reinheitsgebot hergestellte ausländische Biere zuzulassen.

A CO VODA?

Bundesbürger bejahen meist Tierversuche

Repräsentative Umfrage durch das EMNID-Institut

Frankfurt (Ihe). Die überwiegende Mehrheit der Bundesbürger bejaht Tierversuche in der Arzneimittelforschung. Dies ergab eine repräsentative Umfrage, die das EMNID-Institut im Auftrag des BPI erhob.

Von insgesamt 1100 Befragten akzeptierten 76 Prozent den Einsatz von Tieren bei der Entwicklung neuartiger Medikamente „und zur Gewährleistung ihrer Sicherheit“. Nur knapp zwölf Prozent lehnen Tierversuche „rigoros“ ab. Zu den Tierversuchsgegnern gehören vor allem junge Menschen zwischen 14 und 34 Jahren. Sechs Prozent der Befragten stellten ihre Bedenken gegen Tierversuche zurück, als sie erfuhren, daß in der Arzneimittelforschung nur mit Ratten und Mäusen experimentiert werde.

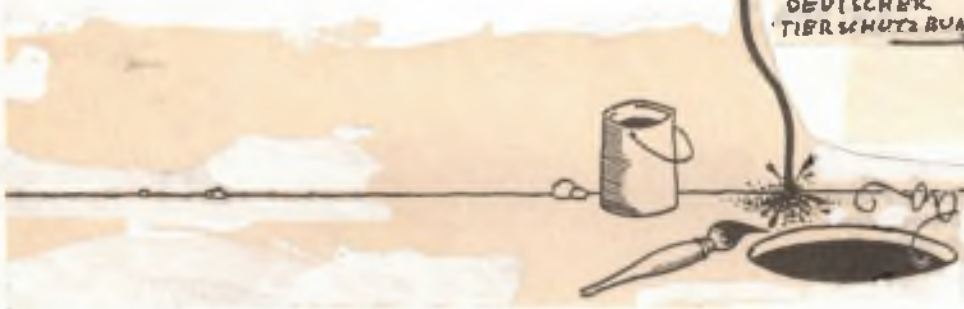
Die Bundesbürger sind zugleich „außerordentlich“ tierfreundlich: Den Wert von Tierleben schätzen 54 Prozent geringer ein als den menschlichen Lebens, 43 Prozent als gleichwertig, und drei Prozent billigen dem Tier mehr Lebensrechte zu als dem Menschen.

Burda und Iswestija zufrieden

Die seit Anfang 1989 bestehende Werbemöglichkeit für westliche Firmen und Institutionen in der sowjetischen Regierungszeitung Iswestija stößt nach Angaben des Burda-Verlages, der das Projekt betreut, auf großes Interesse und steigende Nachfrage. Bislang erschienen 16 Werbebeilagen mit insgesamt 170 Anzeigen.

RATTE UND MAUS, NICHT GUT IM HAUS POKUSY AND UND MESH' TO BYT NA'S HUND!

DEUTSCHER TIER SCHUTZ BUND

Mont-bleu-blanc-rouge

PARIS, 12. Juni (AFP). Für die 200-Jahr-Feiern der französischen Revolution muß auch der Montblanc erhalten: Vom 24. Juni bis zum Nationalfeiertag am 14. Juli werden auf Europas höchstem Berg (4810 Meter) 100 000 Besen in den Farben Blau, Weiß und Rot in den Schnee gesetzt, die weithin sichtbar die französische Flagge darstellen sollen. Die überdimensionale Trikolore soll 30 000 Quadratmeter groß werden.

Ausgedacht haben sich die Aktion ein

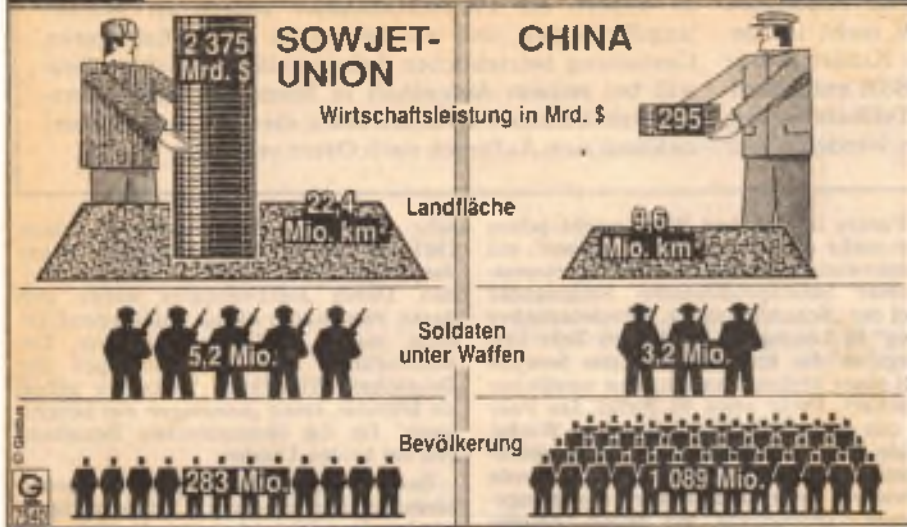
Bergsteiger und eine Ärzte-Hilfsorganisation, die anschließend die bunten Besen für 200 Francs (rund 60 Mark) pro Stück verkaufen wollen, um Impfaktionen in der Dritten Welt zu finanzieren.

Hot Dogs in Moskau

Hot Dogs, die Nationalspeise der Amerikaner, gibt es von November an auf dem Roten Platz in Moskau zu kaufen. Ein entsprechendes Abkommen ist zwischen der UdSSR und dem US-Lebensmittelkonzern Nathan's Famous vereinbart worden. HOT DOGS, RED DOGS...

Die beiden roten Riesen

Angaben für 1987

Nach einer vollständigen und genauen Bestandsaufnahme haben wir entschieden, daß uns Stalin und Breschnew angenehmer waren als Gorbatschow
Bull's

Die „Goldader“ in der Waschmaschine

Die Geschichten, die das Leben schreibt, sind noch immer die unglaublichsten. Das kann der mittlerweile wieder in seine Heimat zurückgekehrte türkische Gastarbeiter Kemal H. bezeugen, der im Emmentaler Bauerndorf Sumiswald auf eine „Goldader“ stieß, als er seine verschmutzten Arbeitsklamotten zu waschen versuchte. Die Waschmaschine in der Arbeiterunterkunft von Kemal mußte mit 20-Rappen-Münzen gefüttert werden, sonst blieb sie stumm und still. Also eilte der Türke rasch zur nächsten Poststelle im Dorf und besorgte sich dort für 20 Schweizer Franken (etwa 25 Mark) eine ganze Rolle mit 100 Münzen zu 20 Rappen.

Doch anderntags stand er wieder am Schalter und beschwerte sich aufgebracht beim Posthalter: „Das nix gut für Waschmaschine. Maschine schweigen, tot. Nicht geht mit das Geld.“

...A PROTO-AUSLENDRI VEN!

NATO-Übung zum Empfang

BONN, 12. Juni (AP). Wenige Stunden vor dem Eintreffen des sowjetischen Staatspräsidenten Michail Gorbatschow in der Bundesrepublik ist vom Hauptquartier der Allianz in Belgien — zu Übungszwecken — NATO-Alarm ausgelöst worden. Die alle sechs Monate angesetzte Übung „active edge“ (zu deutsch: „Scharfe Kante“), mit der die Einsatzbereitschaft der Streitkräfte geübt wird, wurde dem Vernehmen nach erst auf massive deutsche Proteste am Montagmorgen gestoppt.

Wie die Nachrichtenagentur Associated Press aus Kreisen der Bonner Handhöhe erfuhr, soll der für Militärpolitik zuständige General Klaus Naumann von einer „Instinktllosigkeit“ gesprochen haben. Auch andere hohe Offiziere hätten es als „unmöglich“ bezeichnet, ausgerechnet während des Gorbatschow-Besuchs Maßnahmen durchzuspielen, wie sie bei einem unmittelbar bevorstehenden Überfall nötig sind.

Der Oberbefehlshaber des Bündnisses in Europa, US-General John Galvin, setzte die Übung aus, bevor in ihrer zweiten Phase Soldaten mit Waffen und Gerät aus Kasernen ausrückten. Ein Sprecher des Verteidigungsministeriums erklärte auf Anfrage, „active edge“ sei „nach Konsultationen mit den Bündnispartnern beendet worden, nachdem das Übungsziel der NATO-weiten Alarmierung erreicht worden ist“.

50 Sonnenbäder sind genug

BERLIN, 12. Juni (AP). Über das Jahr verteilt sollte jeder Mensch höchstens 50 Sonnenbäder nehmen — egal, ob im Solarium oder am Strand. Denn jedes Sonnenbad fördere die Faltenbildung und erhöhe das Risiko, an Hautkrebs zu erkranken, warnte das Bundesgesundheitsamt in Berlin am Montag. Kurz vor Beginn der Sommerurlaubszeit gab die Behörde noch einmal heiße Tips gegen überhitzte Haut: Die Haut langsam an längere Sonnenstrahlung gewöhnen, Präparate mit hohem Lichtschutzfaktor verwenden, kein Make up oder Deo beim Sonnenbaden nehmen und Vorsicht bei Medikamenten. Sie können die Lichtempfindlichkeit der Haut erhöhen.

Vor allem warnte das Amt vor der Zunahme von Hautkrebs durch das Streben nach „gesunder“ Bräune. Die meisten Hautkrebsarten würden durch zuviel Sonne verursacht. Besonders hoch sei das Risiko für hellhäutige Menschen. 120.000 Personen erkrankten dem Amt zufolge in der Bundesrepublik jedes Jahr an Hautkrebs. Besonders gefährlich sei der schwarze Hautkrebs, der — nicht behandelt — in 99 Prozent der Fälle zum Tod führe.

Die Bräune aus Solarien sei nicht sicherer als die natürliche Bräune durch die Sonne, unterstrich das Bundesgesundheitsamt. Ausdrücklich warnte es vor sogenannten Münz-Solarien, wo es an Hygiene und fachlicher Beratung mangelte.

Pflichtbewußt inspierte der Beamte die in Amtspapier eingeschlagenen Münzen — und erleichte. Kemal H. hatte eine ganze Rolle mit 20-Franken-Goldstücken im Gesamtwert von etwa 20.000 Schweizer Franken (25.000 Mark) zurückgebracht...

Was die Waschmaschine nicht schlucken mochte, war gerade tausendmal soviel wert, wie das Gerät sonst fürs Schleudern und Spülen verlangte. Mit der Vorgeschichte dieses Goldfundes mußte sich dann auf Ersuchen des Posthalters von Sumiswald der Dorfpolizeichef befassen. Der kam nach mühsamer Kleinarbeit der Sache auf die Spur. Auf einem einsamen Berghof in 710 Metern Höhe stöberte er Anna H. auf, die ihm berichtete, sie habe als Lohn für die Pflege eines kranken Verwandten ein paar Möbel und eine in Papier für 20-Rappen-Stücke eingeschlagene Münzrolle

erhalten. Ohne die Rolle zu öffnen, hatte sie die vermeintlichen Zwanziger beim nächsten Gang ins Dorf auf der Poststelle gegen eine Banknote umgetauscht — und ein paar Tage später wanderten die als 20-Rappen-Stücke maskierten Goldmünzen unerkannt zum Türken Kemal H. weiter.

Zu Geschichten, die das Leben schreibt, gehört selbstverständlich auch ein „Happy-End“. Auch zu dieser: Anna H. ist inzwischen stolze und rechtmäßige Besitzerin eines stattlichen Vermögens, denn der Handelswert der „Goldvrenelli“, wie die 20-Franken-Stücke in Gold heißen, liegt mehrfach über dem Kurswert — und mit Hilfe des einstigen Arbeitgebers in Sumiswald gelang es auch, dem Türken Kemal H. umgerechnet etwa 5000 Mark als Finderlohn zu überweisen.

Auch Passivrauchen bedeutet Krebsgefahr

Rauchen erhöht für Frauen das Risiko, an Gebärmutterhalskrebs zu erkranken, um das 3,5fache. Wie die Ärztezeitschrift „Medical Tribune“ (20/1989) jetzt berichtete, ist es dabei unerheblich, ob eine Frau selber raucht oder sie zu Hause zum Passivrauchen gezwungen wird. Bei einer Untersuchung an der Universität von Utah in Salt Lake City (USA) stellte sich jedoch heraus, daß Raucherinnen unter 30 Jahren das höchste Risiko eingehen, an Gebärmutterhalskrebs zu erkranken, während das Krebsrisiko durch Passivrauchen am höchsten ist für Frauen über 40, die mindestens drei Stunden täglich in ihrem Heim verqualmte Luft einatmen müssen.

Die Zeitschrift wies darauf hin, daß diese Befunde über ein derart hohes Gebärmutterhalskrebsrisiko für Passivraucherinnen aufgrund bisheriger Erkenntnisse über die Schadstoffe in rauchgeschwängelter Luft gar nicht so überraschend seien. Während einer Stunde Passivrauchens würden zwangsweise so viele krebsbegünstigende Nitrosamine eingeatmet, wie ein Raucher während dieser Zeit durch den „Konsum“ eines halben Päckchens Filterzigaretten inhalieren würde.

Aufgespießt

„Generationen von Westdeutschen haben mit der Furcht vor den Russen am Rhein gelebt. Nun sind sie da.“

Die sowjetische Wochenzeitung „Moscow News“ in einem Artikel über den ersten Besuch von sowjetischen Offizieren und Soldaten in der Bundesrepublik.

CHUDACI NYCHTRAUCHRI!

Tragický pád lešení * Obeti na životech

Konečného námetu — oblast Brnany tradičně nazývána Tivoli — patří ke klidnějším zákoutím velitržního města. Dátum vyháně k podnětu Kraví hory Žižkova ulice, v níž stavební podnik Bruno Venkov adaptoval objekt pro dachdovec, který má mít po dokončení 41 bytových jednotek s dovozem stravy a slouží zdravotnickou službou. Jde o první zařízení tohoto druhu v Brně.

Budova o výšce 22 a délce 28 metrů obehnulo trubkové lešení. Nyní o něm bude řeč už jen v čase minulém ... V pátek v 19.10 hodin se lešení nenadále sesunulo právě v době, kdy se na něm nacházela omítkářská četa ze slovenského Gaudce. V uličkách se ozývali sitény vozů rychlé sanitní služby, příjíždějí příslušníci veřejné bezpečnosti a místní požárníci, kteří se autogenem přezdívali k postřeleným. Jeden z omítkářů stačil ještě proskočit zaskleným oknem. Další z pracovníků byl změtí trubek odhozen bokem: později se zjistilo, že má zlomeninu pánevní kosti a další zranění. Avšak pro jednoho z mužů s rozdrčeným hrudníkem je již pozdě ...

Procházíme místem tragické nehody. Kolem dokola se na zemi rozkládá pavoučí síť zdeformovaných trubek, rozbitých dřevěných podlášek, pouliční svítidla je zkroutena k zemi. Jedno ze zaparkovaných osobních aut bylo zcela zničeno, další silně poškozena, na zemi se váří popraskané přední sklo. Dům má na sobě ze všech stran, tak jak se lešení sesouvalo, hluboké rhyhy v omítkě. Prostor ohraničuje uzávěra, za kterou stojí šokovaní lidé. Jsou zde také lešení z jiné organizace, kteří přišli zhlédnout dílo zkázy. Jeden z nich drží v ruce kovovou sponu lešení: „Zdá

se, že konstrukce byla dobrá, spony jsou dobré. Někdy je loženáti možno otelet, takže by mohly proklouznout, ale tyto jsou pěkně, suché ... vypadá to, že vlivem silných dešťů se někde mohli propadnout o 10 až 20 cm podstavce, na kterém trubky stojí na zemi — a pak už se hrotily — jedna strana za druhou.“

„To jsou ovšem jen úvahy, skutečnou příčinu určí vyšetřovací komise. Vedle adaptovaného domu na Žižkově ulici 3 se nachází dětské jesle, ke zranění dětí ani chodců však nedošlo. Se stavbyvedoucím Zdeňkem Fuchsem, který zde trávil svůj pracovní čas i o víkendů nahlížime do plánu, zatímco spuštění z lan odstraňují mladí členové závodu MZB JZD Bobrava u Brna zbytky lešení, jež zůstaly ještě viset na zdi.“

Pád lešení v Praze Na příkopech ve 30. letech zhroutil zdíva Kulturního domu v Brně-Cerných polích v r. 1968 po předčasném odhednění nezvratěného betonu, zřícením střechy zimního stadiónu v Třebíči před asi deseti lety, pád lešení v brněnské ulici Příkop před třemi lety ... I stavebnictví má své nebezpečí. Pátační nehoda v Brně se, žel, zapsala ke kapiolám se ztrátami lidského života.

Wenn die Raupen nicht mehr spinnen...

Seit Wochen spinnen Italiens Seidenraupen nicht mehr richtig und haben der italienischen Seidenproduktion mit ihrem Streik bereits „Milliardenverluste“ zugefügt. Nach Angaben des nationalen Seidenraupenzüchterverbands gelingt es den Seidenraupen einfach nicht mehr, sich in ihre Kokons einzuspinnen. Der Schaden für die Züchter belaufe sich bereits auf eine Milliarde Lire (etwa 1,4 Millionen Mark), einige hätten ihre Zucht aufgeben müssen. Experten eines Zoologischen Instituts in Padua vermuten, daß die ungewöhnliche Arbeitsunlust der Raupen auf die diesjährige schlechte Qualität der Blätter des Maulbeerbaums — ihrer Nahrung — zurückzuführen ist.

...SIS SPINNEN JA...!

Schamhüllen auf Gemälden Michelangelos sollen fallen

ROM. Bei der bevorstehenden Restaurierung des Wandgemäldes „Das Jüngste Gericht“ von Michelangelo in der Sixtinischen Kapelle im Vatikan sollen viele der Schleier fallen, die im 16. und 17. Jahrhundert zur Verdeckung der Geschlechtsteile angebracht worden waren. Diese Meinung äußerte der Direktor der Restaurierungsarbeiten, Fabrizio Mancinelli, in einem Interview mit der Kirchenzeitschrift „30 Giorni“.

Die endgültige Entscheidung darüber wird bei einem internationalen Kongreß im Frühjahr 1990 getroffen werden. Die Restaurierung des Jüngsten Gerichts bis zum Jahr 1992 wird die Säuberung der Wandgemälde in der berühmten Kapelle beenden.

Imám Chomejní zemřel

TEHERÁN: Oficiální iránská tisková agentura IRNA oznámila, že ve věku 87 let zemřel v Teheránu po dlouhotrvající nemoci nejvyšší iránský politický a duchovní vůdce Imám R. Chomejní. V souvislosti s jeho úmrtím byl v samé vyhlášen čtyřicetidenní státní smutek. Imám Chomejní se 23. května podrobil těžké operaci, která měla zastavit vnější krvácení v zažívacím traktu. Až do konce minulého týdne, kdy se objevil komplikace, byl jeho stav označován za nepokojivý. Imám R. Chomejní, vlastním jménem Reholáh Meadí, se narodil v roce 1901 v Chomejan v iránské provincii Teherán. Vystudoval teologii a poté předčal na teologických školách v Isfahánu a Kómu. V roce 1930 byl jmenován ajatolláhem (církvní titul pro vyšší vykladače koránu) a přijal jméno Chomejní. Do politického života zasáhl v roce 1963 v době náboženských nepokojů, namířených proti tzv. bílé revoluci iránského šáha, jejímž cílem bylo provést díle modernizační směs včetně pozemkové reformy a katolické zčásti části pády z majetku muslimského duchovenstva. Chomejní se tehdy jako jediný z ajatolláhů vyslovil proti kompromisu a trval na odstoupení šáha. Za své postoje byl pronásledován a téhož roku odešel do zahraničního exilu. Do roku 1978 žil v Íráku a poté působil ve Francii. Postupně se stal vůdčem iránské náboženské opozice a za hostilých vnitropolitických krizí v Íránu v roce 1978 svými radikálními výzvami přispěl ke svržení šáhova režimu. Po návratu z exilu v roce 1979 se stal symbolem radikálního islámského fundamentalistického hnutí, jehož vliv se rozšířil i za hranice Íránu. V iránsko-iránském konfliktu podporoval požadavek pokračovat ve válce až do vojenské porážky Írána a taprve v polovině roku 1988 přistoupil na zastavení bojů. Například se neobe upoulat pozornost světových médií a cích prostředků letos v únoru, když vyhlásil „trst smrti“ nad britským spisovatelem indického původu S. Rushdiem za jeho knihu Salanské verše, kterou označil za rouhání vůči islámu. • Nástupcem imáma Chomejního byl včera v Teheránu zvolen dopadavá prezident Saíjad Ali Chamenei. Oznámily to teheránský rozhlas a oficiální tisková agentura IRNA. Rozhodnutí učinilo shromáždění iránských duchovních zástupců na závěr osmdesátého zasedání. Pro Chameneiho kandidatura hlasovaly více než dvě třetiny z 80 členů shromáždění. S. A. Chamenei se narodil v roce 1939 v Maíhadu v iránské provincii Chorásán. Vystudoval teologii ve „svatém městě“ Kómu, kde byl lákem ajatolláha Chomejního, a hímž od roku 1963 spolupracoval v hnutí proti šáhovskému režimu. Od roku 1981 do roku 1987 byl generálním tajemníkem islámské republikánské strany, od října 1981 dodnes prezidentem republiky. Do této funkce byl znovuzvolen v roce 1985. Koncem června 1981 byl těžce zraněn při puňmové atentátu. A. S. Chamenei nepatří ke špičce iránského duchovenstva, má náboženský titul hodžatolláha. Je považován za stoupence umírněné linie a pragmatických hospodářských reforem.

Paprský přinášeji smrt

Špionáž proti velvyslanectví SSSR

LONDÝN: Desítky odposlouchávacích zařízení odhalili v poslední době sovětské odborníci v budově obchodní mise a v bytech pracovníků velvyslanectví SSSR v Británii. Bylo to v sobotu oznámeno v Londýně.

■ JEN V BUDOVĚ sovětského obchodního zastupitelství v Londýně bylo odhaleno 26 účinných odposlouchávacích zařízení a vlastních anténami. Některé z nich byly přímo v konstrukcích prvních stávby, vybudované před 15 lety anglickými firmami.

■ V JINÝCH PŘÍPÁDECH, zejména v bytech pracovníků velvyslanectví, byla zařízení pravděpodobně umístěna nedávno při stavebních úpravách prováděných britskými dodavateli. Odhalená zařízení novlnám přivedli sovětský odborník který vysvětlil jejich funkci a umístění.

■ NA NEVYSVĚTLITELNÁ onemocnění a úmrtí několika sovětských občanů v Londýně včera upozornil deník Izvestija v článku nazvaném Paprsky přinášeji smrt. Uvádí v něm, že odposlouchávací zařízení v bytech a kanceláři sovětského zastupitelství bylo ovládnuto velmi silným vysokoenergetickým zářením. To umožňovalo zřízení nejen zapínat a vypínat, ale i zasobovat ho energií a využívat ho po nakočené dlouhou dobu bez nutnosti výměny.

■ DENÍK VYSVĚTLUJE podezření, že existuje souvislost mezi silným zářením a smrtí přítelkyně J. Sobola a stážisty Tiskové agentury Novosti B. Laburca nebo těžkou leukemickou chorobou malé dívky N. Laburcové a dalšími podivnými případy.

Autokarem za zvěř

ČEŠKA: Při bezmála třicetiletém budování se pro veřejnost otevřely brány nového více než třicetiletého křevu Safari ve Východočeském zoo Duřák Kladno. Nad láben. Krajočeský zoo je vůbec první v socialistických státech, kde se zkouší tento způsob prohlídky obklopených ve velkých národních zooparkách, při kterém návštěvníci pozorují volně se pohybuující zvěř z jednoduše vozidla. Pro předem ohlášené autokarové zájezdy je připravena projížďka po pěťokilometrové trase. V prostoru se volně pohybuje více než stovka atrických kopytinů, mj. zebra, antilopy, pakoně, prinořáci a také mohutný buval kaferdky. Na svůj nový domov si zvyká i bezmála 70 ptáků. Zároveň jde o dvouletý experiment, při kterém se mj. zjišťuje chování zvířat a jejich zdraví. Součástí se máří koncentrace škodlivin v ovzduší způsobená provozem autobusů. Pracovníci zoo však hledají jiné možnosti pro ekologicky výhodnější dopravu. Od původního záměru — jízdy osobními vozy — upustili a také předpokládaný denní maximální počet jízď autobusů byl snížen na polovinu.

TO SI LOKNOU SRAČOR...!

VE HRADBU širokou 130 cm a dohně uchovanou do výšky 140 cm, příkop vyhloubený ve skalnatém podloží a další konstrukční prvky z kamene. Opevnění vybudoval lid kultury nálekovitých pohárů ve starší baalberské fázi osízení. Je dokladem o umu a schopnostech budovatelů tohoto díla, patřícího k nejstarším dosud odkrytým opevněním podobné konstrukce ve střední Evropě.

Nové poznatky z doby kamenné

ČEŠKA: Nové poznatky o životě v přední době kamenné přinesl zřítavací výzkum, uskutečňovaný pracovníky brněnského Archeologického ústavu ČSAV pod vedením PhDr. M. Šnida na výštiněm opevněném hradišti Rmiz u Laškova v katastru Náměstí na Haně. Jde o významnou lokalitu z konce čtvrtého a počátku třetího tisíciletí před n. l. Ve třech pásma opevnění, sledovatelném v délce 250 metrů, odkryli archeologo-

CENSTĚHOVÁ (a): Na zářijové mistrovství Evropy volejbalistů ve Švédsku se z kvalifikace v čenstochově probíjovali reprezentanti Polska a Bulharska. Jediný prohraný set odsunul celek ČSSR na třetí místo v kvalifikační skupině a tak poprvé v historii bude čenstoslovenský volejbal mezi evropskou elitou chybět!

BRATISLAVA (1): Sobotní 3. mistrovství Evropy v karate družstev, jehož se zúčastnilo 40 týmů ze 14 zemí (s výjimkou obháje titulu španělského Mabuni) přineslo nečekaný úspěch našim barvám. Titul evropských šampionů vybojovali karatisté Slovácku Trnava. Finálové utkání s římskými Carabinieri skončilo 2:2, pomocné body však rozhodly pro Trnavu.

ATÉNY (a): Čs. reprezentant Michal Franek našel na 28. mistrovství Evropy v boxu v Aténách přemožitele až v závěrečném duelu, když ve finále lhotnostní kategorie do 75 kg podlehli na body olympijskému vítězi a dvojnásobnému mistru Evropy Henrymu Maskemu z NDR. I přes porážku je druhé místo vynikajícím výsledkem nejen pro juniorského mistra světa z roku 1985, ale i pro celý čs. box.

Světla pro noční město

Nové svítily z pražského Elektropodniku • O neony není zájem

Světla v nočních ulicích — to je něco, co tvoří nedomyslitelnou součást každého města. Lampy a lucerny s ozdobnými rameady, či svítily na vysokých stožárech nejsou jen světelným zdrojem, ale i významným detailem, bez něž se dobrá architektura neobejde. Péče věnovaná veřejnému osvětlení se vyplácí — o tom se ostatně dnes v Praze přesvědčujeme na každém kroku: na nových sídlištích, stejně jako v ozkých uličkách staroměstských...

V současné době je v hlavním městě 120 tisíc světelných zdrojů, o které se stará pražský Elektropodnik. Ve srovnání s rokem 1960 je to téměř o třetinu víc — a to nejen díky nově postaveným sídlištím... V posledních letech se totiž „rozsvítilo“ i centrum města: v souvislosti s výstavbou metra, pěší zóny a s rekonstrukcí Krátovské cesty přibývá v historickém a obchodním středem Prahy desítky nových svítlen. To, že každá část města vyžaduje zcela jiný typ, nám dnes připadá jako samozřejmost. Ještě v poměrně nedávné době to však tak samozřejmě nebylo: například v Pařížské ulici stály až do roku 1980 typizované svítily, které mezi secesními domy působily jako špatný vtip — a podobně to bylo i na mnoha dalších místech. V posledních letech však Elektropodnik mnohé „hříčky“ z minulých let napravil. V současné době je nabídka obohacena o dvacet typů zcela nových svítidel, navržených architekty a výtvarníky. Vidět je můžeme například na pěší zóně, na Jungmannově, Malostranském či Václavském náměstí, na Národní třídě, v okolí Národního divadla a na mnoha jiných místech. Rekonstrukce osvětlení se chystá i v dalších částech Prahy — především v ulicích Starého Města, které byly zatím dost zapovězeny. Do těchto prostor se vrátil světlo v té podobě, jakou znáti Pražané před více než sto lety: v podobě kopii původních víceramenných stožárů a raménkových luceren.

Významná je také technická stránka těchto modernizací a rekonstrukcí veřejného osvětlení. Od roku 1980, kdy v holešovičské Tesle vznikl složitý technologický problém s výrobou vysokotlakových sodíkových výbojek, jsou tyto moderní a úsporné světelné zdroje nasazovány ve stále větším množství. Například v roce 1988 jich do provozu bylo uvedeno 60 tisíc a spotřeba energie se tak snížila na úroveň poloviny sedmdesátých let.

Televizní projev K. Grósze

Budapešť. Generální tajemník MSDS K. Grósz v úterním projevu v maďarské televizi odmítl tvrzení, že uplynulých 49 let údajně bylo slepou uličkou, chybou cestou, že byla zvolena špatná alternativa. To, že se idea v Praze špatně realizovala, není vlna samé idea, zdůraznil. Nynějšími státem se dokazuje, že došlo k těžkým chybám, ale kromě chyb bylo dosaženo i úspěchů, za které se nikdo nemusí stydět, podtrhl K. Grósz. K případu I. Nagy generální tajemník řekl, že pokud prokuratura během vyšetřování dospěje k závěru, že rozrůdek byl právně neodůvodňatelný, bude to zároveň znamenat i politickou rehabilitaci. Na dotaz ohledně role některých členů stranického vedení K. Grósz odpověděl, že není třeba zveličovat ulohu jednotlivců. Každý člověk rozhoduje o tom, jaký bude charakter strany v budoucnosti. Maďarská strana potřebuje návrat k marxistickým zdrojům, zdůraznil. Generální tajemník MSDS dále upozornil, že uvatit strany nyní působí maloburžoazní proudy, které jsou hláskou trouhuby bezbřehé demokracie. Druhý směr si přije socialismus, ale ne takový, jaký děláme nyní. Mezi těmito dvěma tendencemi je centrum, které usiluje o změny a zároveň si přeje uchovat dřívější hodnoty. K. Grósz sám sebe přiřadil k centru a dodal, že toto označení je pro něj čestné.

Národní cena pro krasavce

(Čtk): Rostoucí zájem o chov čistokrevných plemen psů potvrdila dvoudenní Mezinárodní výstava psů, která skončila v Nitře. Na více než 3000 psů chováteřů z ČSSR a dalších 12 evropských států se přišlo podívat každý 30 000 návštěvníků. V soutěži byli uděleni rozdílné ocenění nejhezším psům v pěti třídách a určitě vítěze chovatelských skupin, parů a paných soutěží. Poprvé byla v Nitře udělena národní cena nejlepšímu psu československého plemene. Získal ji slovenský kopový Achat z Dúbravy majitele Ivana Šupáka z Porúžanského. Československo má mezinárodní kynologickou federaci uznávaných plemenech psů.

In Texas lag das Geld auf der Straße

Unvorhergesehener Geldregen auf der Städt autobahn von El Paso in Texas: Ein Geldtransport verlor gleichsäckeweise seine wertvolle Last, und es regnete Banknoten. In Sekundenschnelle hatten am Mittwoch alle Autofahrer ihre gute Erziehung und die Verkehrsregeln vergessen, stoppten ihre Wagen mitten auf der Straße und hatten nur noch einen einzigen Gedanken: Soviele grüne Notizen wie möglich zusammenraffen, zurück ins Auto und dann nichts wie weg... Schon nach kurzer Zeit bildeten sich lange Schlangen auf der Interstate 10.

„Das ist eine Lektion über die Habsucht des Menschen“, kommentierte der Polizeibeamte Roberto Campos. „Die

3840 Dollar Beute aus dem Staub machen wollten. „Ich habe ihren Tag ruiniert. Von der glücklichsten Minute in ihrem Leben zur bitteren Erkenntnis, jetzt muß ich ins Gefängnis“, räumte Campos ein wenig zerknirscht ein. Polizei und Feuerwehr benötigten mehr als eine Stunde, um die übriggebliebenen 8800 Dollar auf dem Highway wieder einzusammeln. Wieviel Geld insgesamt auf der Straße lag, konnte zunächst nicht ermittelt werden. Doch will die Polizei zahlreiche Kennzeichen von Autofahrern besitzen, die alzu eifrig von dem Geldesegen profitierten, und droht ihnen nun mit Anklage wegen vorsätzlichen Diebstahls, wenn sie ihre Beute nicht wieder herausrucken.

Derivaty z náhradních surovin

(Čtk): Z ročního sběru 40 576 litrů tzv. náhradních surovin pro výrobu krevních derivátů v laboratorním ústavu s.r. v Ústavi s.r. a očkovačské látky v Praze připsávají albumin a gammaglobulin v hodnotě přes 22 miliónů Kčs.

Růst cen v Jugoslávii

Bělehrad: Od soboty platí v Jugoslávii nové ceny některých potravin a spotřebního zboží. Ceny chleba a pečáckých výrobků se zvýšily o 50 procent, masa o 40 procent a cigarety o 65 procent. Posledně se letos zvýšily ceny benzínu a motorové nafty, tentokrát o 32 procent. Benzín nyní stojí 7200 až 7600 dinárů, nafta 6000 až 6200 dinárů. Osobní automobily jsou dražší o 16 procent. Za uplynulých 12 měsíců přesahla inflace v Jugoslávii 600 procent. **NORHÁLKA!**

„Ex-Trinker leben gefährlich“

BOSTON, 8. Juni (APF). Abgesehen vom verbreiteten Übermaß an Alkoholen, birgt allein das schnelle Trinken ganzer Gläser oder Flaschen „auf Ex“ eine große Gefahr in sich. Nach Informationen einiger US-amerikanischer Forscher kann dadurch eine der vier Hauptarterien zur Versorgung des Gehirns beschädigt werden. Eine 32-jährige Frau war kürzlich das Opfer eines solchen Gehirnschlags, nachdem sie mehrere Gläser Whisky in einem Zug ausgetrunken hatte. Nicht die Alkoholvergiftung sei für die Attacke ausschlaggebend gewesen, sondern die Art und

V Praze je dnes 409 000 hlavních telefonních stanic. Přesto je evidováno přes 58 000 nových žadatelů o připojení vlastní linky.

Laut einer neuen Umfrage halten die Westdeutschen Michail Gorbatschow für besser, sympathischer, ideenreicher und sogar humorvoller als alle anderen Politiker - deutsche wie ausländische, nur Weizsäcker ausgenommen.

Doch Bonn's Sicherheitskräfte haben für den am Montag beginnenden Staatsbesuch auferüstet, als gelte es den weit und breit verhaftesten Menschen zu schützen:

- ★ Vorheriges Absuchen aller Wegstrecken und Örtlichkeiten, die der Kreml-Zar ansteuert;

**HOPSA MAJSA,
PŘÍJDE RAJSA.
HOPSA HOPSAPOV,
PŘÍJDE GORBAPOV.
HOPSA HOPSA,
PŘÍJDE JAKES!**

- ★ Sperrung aller Straßen, auf denen er erwartet wird, einschließlich der vom Flughafen nach Bonn führenden Autobahn A 59;
- ★ mehrmaliges Durchchecken des Personals, das ihn bedient;
- ★ Luftraum- und Funküberwachung, vor allem nicht genehmigter Frequenzen, um „Leitstellen“ eventueller Attentäter aufzuspüren.

Die Antiterroreinheit GSG 9 hält zwei Bombenentschärfer in Bereitschaft. Die Speisen, die der mächtigste Mann des Ostblocks von deutschen Köchen angerichtet bekommt, kosten seine Leibwächter vor. Die Kanaldeckel im Bonner Regierungsviertel sind zugeteert - allerdings noch vom Weltwirtschaftsgipfel 1985.

Gorbatschow, Sternzeichen Fisch, ein Jahr jünger als Helmut Kohl, wurde vor 58 Jahren im südlichen Rußland, in einem kleinen Dorf namens Priwinoje, geboren. Die nächstgrößere Stadt, Stawropol, findet man im Atlas nördlich des Kaukasus, etwa in der Mitte zwischen dem Schwarzen und dem Kaspischen Meer.

Der Vater des kleinen „Mischa“, Sergej Gorbatschow, war Mährdscherfaher in der örtlichen Kolchose, der Großvater, Andrej Gorbatschow, Vorsitzender einer Kolchose. Selbständige Bauern gab es nicht mehr. Stalin hatte sie enteignet und zu Tausenden umbringen lassen.

Der Schulbus Gorbatschow, einziges Kind seiner Eltern, bekam von diesem schlimmen Zeit wenig mit. Er hatte überdies andere Sorgen. Nach der Volksschule bekam er weiterführenden Unterricht in einer 15 Kilometer entfernten Kleinstadt. Diese Strecke legte er täglich, im heißen Sommer wie im eiskalten

Honig „nicht verkehrsfähig“

09. 06. 89

rei Hans Baecker mit 46 Bq/Kilo verzeichnet. Echter deutscher Waldhonig der Schwarzwälder Großimkerei Hans Baecker hatte 45, Heidehonig „Naturkost Biophar“, 44 Bq.

Mit 40 Bq bis 43 Bq Cäsium sind die Sorten Heidehonig von Nageler (Berlin) und Dreyer (Ulzen), der „Fichtenhonig von Gühler, Berlin, der wabenreine Rottannenhonig „Deliko“ von der Ascheberg GmbH und der bayerische Waldhonig von Honig-Bracker in Bordsesholm verzeichnet.

In der Gruppe der Sorten, die es auf 10 bis 40 Bq Cäsium brachten, finden sich „Heidetracht hocharomatisch“ von Bracker, Tannenhonig von Nage-

„Nicht verkehrsfähiger Honig im Handel“ - so überschreibt die Berliner Strahlenmeßstelle die neuesten Meßberichte zur Cäsiumbelastung in Lebensmittel. Denn in einer Probe Heidehonig eines Imkers aus Ahlden (Niedersachsen) wurden 820 Becquerel gemessen. Zwei weitere Heidehonig-Sorten aus Falingbosten wiesen 207 und 203 Bq/Kilo auf. Nächste Werte: Ein „Feiner Waldhonig“ der Darbo GmbH aus Simmerberg im Allgäu hatte 71 Bq. Fichtenhonig von Honig-Nageler, Berlin: 34 Bq. Tannenhonig von Gühler, Berlin: 50 Bq. Waldhonig von Dreyer in Ulzen: 48 Bq. Der griechische Honig Medi Attium aus Attiki ist ebenso wie der Weißtannenhonig der Schwarzwälder Großimke-

• **Proti zvýšení cen základních potravin,** nedostarku elektrického proudu a pitné vody protestoval v Dílně několik tisíc příslušníků Indické lidové strany [BIP]. Účastníci akce rovněž požadovali, aby bylo Dílně vyhlášeno indickým svezovým státem.

Winter, meistens zu Fuß zurück. Während seines 5. Schuljahres mußte er drei Monate zu Hause bleiben, weil die Mutter zu arm war, um ihm die abgelaufenen Schuhe zu ersetzen.

Die Eltern: Mutter Maria, eine strenggläubige orthodoxe Christin, und Vater Sergej Gorbatschow, Mährdscherfaher auf einer Kolchose des Heimatdorfes. Er starb 1976, die Mutter lebt noch. Fotos: Jürgen Ost + Europa Photo

Das geschah übrigens im Sommer 1942, im zweiten Kriegsjahr. Am 5. August hatten deutsche Truppen auch seine Heimat erobert. Mit elf Jahren begegnete Michail Gorbatschow den ersten Deutschen. Sie trugen Stahlhelme und Knobelbecher. Fünf Monate lebten er und seine Mutter unter deutscher Besetzung. Es gab auch

positive Erlebnisse. Die Deutschen gaben den Bauern das Land zurück und ließen den unter Stalin abotterten Gorbatschow wieder zu. Im Januar 1943 mußten sie den Rückzug antreten.

Gorbatschows Vater war schon bei Ausbruch des Krieges eingezogen worden, kämpfte vier Jahre an der Front, wurde als Minenräumer mehrmals verwundet, kehrte jedoch im Mai 1945 aus dem „Großen Vaterländischen Krieg“ zu seiner Arbeit als Mährdscherfaher zurück.

Ich kann noch heute Gedichte aufsagen

Dennoch: Am Gefallenendenkmal des Dorfes sind heute die Namen sieben anderer Gorbatschows eingemeißelt.

Mit 19 beendete Michail Gorbatschow die Schule. Er erhielt für seine Leistungen eine Silbermedaille (seine spätere Frau Raissa schaffte die goldene). Im Unterricht zeichnete er sich vor allem durch ein hervorragendes Gedächtnis aus. „Bis heute kann ich Gedichte, die ich in der Schule gelernt habe, auswendig aufsagen.“

Aber viel wichtiger: Mit 18 erhielt er den „Orden der Roten Fahne der Arbeit“. Für hervorragenden Ernte-

einsatz und seine politischen Führungsqualitäten im „Komsomol“, der kommunistischen Jugendorganisation. Damit gehörte er zu den Auserwählten, die auf Staatskosten in Moskau studieren durften.

Als er dort im September 1950 nach einer 1600 Kilometer langen Eisenbahnfahrt eintraf, besaß er einen Mantel, eine Kosaken-Pelzmütze, eine durchlöcherne Hose und etwas Wäsche. „Ich wollte Physik studieren, aber ich mußte in der juristischen Fakultät anfangen.“

Ein Lichtblick im ersten Studententjahr: Beim Tanzunterricht traf er die hübsche, auffallend gebildete Philosophie-Studentin Raissa Maximowna Titorenko, seine spätere Frau. Bis er sie heiraten konnte, mußte er viele Konkurrenten abhängen.

Und da gab es noch ein Problem: Er lebte im Studentenheim mit fünf Kommilitonen auf einer spartanisch eingerichteten Bude. Wollte er mit seiner Angebeteten allein sein, mußten sich die anderen verdrücken. Er hängt einen Plan aus, auf dem die beschrifteten Schächerstündchen eingetragen waren. „Säuberungsstunde“ nannte er es.

- ★ **Morgen lesen Sie:**
- ★ **Hochzeit ohne Flitterwochen**
- ★ **Was Marianne von Weizsäcker und Hannalore Kohl von Raissa halten**
- ★ **Raissas Macht hinter den Kulissen.**

K výročí J. A. Komenského

[mv] V roce 1992 uplyne 400 let od narození J. A. Komenského. Už nyní se chystají akce, které zdůrazní význam této jedné z největších osobností české a světové kultury nejen jako pedagoga, filozofa a pansofisty, ale i jako nositele mýrových idejí. Do cestovních oslav se zapojuje také Severomoravský kraj. Nejvíce akcí se chystá v Přerově, kde učitel národu studoval a působil. V roce 1991 se v tomto městě připravuje 23. kolokvium z dějín školství a výstava Blahoslav, Komenského a československé školství, rok na to se počítá se seminářem na téma Didaktická technika ve sbírkách muzeí ČR a výstavou na stejném téma, dále s výstavou Přerovská komendiána, která tvoří nejpůsobivější fond v ČSSR. Na března 1992 Okresní vlastivědné muzeum J. A. Komenského ohlásilo Týden otevřených dveří, který umožní zhlédnout expozice Komenského a přírodní vědy. Stará škola a Socialistická škola. Ke Komenského jubileu by měly v roce 1992 vyjít pěti ONV Přerov bibliofilie Komenského mapy Moravy, průvodce Přerovská komendiána, Přerov - město Komenského a publikace Didaktická technika ve sbírkách muzeí ČR v Památku J. A. Komenského ve Fulneku se plánuje otevření nové expozice, rekonstrukce zámku, parkové úpravy a restaurátorské práce na památkových objektech v městském centru a dostavba základní školy v České ulici. Krajský pedagogický ústav v Olomouci vydal metodický list s nejzákladnějšími životopisnými údaji o J. A. Komenském.

ler, wabenreiner Weißtannenhonig „Deliko“, der polnische Tannenhonig von Allos Walter Lang, der Wald-Honig von Langnese, der norddeutsche Sommerblütenhonig von Allos Walter Lang und die „Bayerische Frühjahrsblüte“ desselben Abfüllers.

Nur sechs Sorten waren cäsiumfrei: Bayerischer Imkerhonig „Biophar reform“, Gelee Royale in Bienenhonig von Dreyer, türkischer Honig „An-Bali“ der Tannenhonig von Allos Walter Lang (Herkunftsland Polen) und der spanische Heidehonig desselben Abfüllers.

Zur Bewertung: Unabhängige Experten der Strahlenkommission des BUND raten, Erwachsenen, sich an einer persönlichen Grenze von 35 Bq Cäsium je Kilo Nahrung auszurichten. Kinder, Schwangere und Stillende sollten die Grenze bei 10 Bq je Kilo einführen und Handel liegen bei 600 und 270 Bq/Kilo.

ZÜRICH, 7. Juni (Reuter). Vor einem „verhängnisvollen Klima der Verharmlosung“ beim Thema Sextourismus und Aids hat das Zürcher Fraueninformationszentrum (FIZ) gewarnt. Nach Abklingen des Aids-Schocks sei ein erneuter Reiseboom in Länder wie Kenia und Thailand zu verzeichnen, sagte eine FIZ-Vertreterin in Zürich. Sextouristen seien zwar über die Risiken der Ansteckung mit der tödlichen Immunschwäche ausreichend informiert, ein Teil von ihnen verwende aber trotzdem keine Präservative, heißt es in einer Studie des Zürcher Instituts für Sozial- und Präventivmedizin.

Die Zahl der schweizerischen Thailand-Touristen habe in den ersten Monaten 1988 um 40 Prozent zugenommen, nachdem der Zuwachs im Jahr davor bei 48 000 Touristen rund 26 Prozent ausgemacht habe. Nach Kenia reisten jährlich weit mehr als 50 000 Schweizerinnen und Schweizer. Gerade in diesen Ländern breite sich aber Aids explosionsartig aus. In Kenia seien nach einer Untersuchung von 1987 etwa 85 Prozent der Prostituierten von Nairobi mit dem Aids-Virus infiziert.

„Das wird natürlich kein Reisebüro sagen, weil man nicht zugeben will, daß Männer wegen Sex in diese Länder reisen“, so die FIZ-Vertreterin.

Die Furcht vor Aids habe weltweit zu einer steigenden Nachfrage nach immer jüngeren Kindern im Sexgeschäft geführt. In Thailand seien gegenwärtig rund 800 000 Kinder und Jugendliche unter 16 Jahren als Prostituierte tätig. Durch die Kinderprostitution sei der Anteil an infizierten Kindern stark angestiegen. Laut Umfragen sind in Bangkok 40 Prozent der Prostituierten unter 16 Jahre alt.

BERLIN (AP). Touristen aus Industriestaaten sollten nach Ansicht des Bundesgesundheitsamtes in den warmen Urlaubsländern weder Eis noch Rohkostsalat essen, um nicht an Durchfall zu erkranken. Vor allem im Mittelmeerraum, Afrika, Asien und in großen Teilen Süd- und Mittelamerikas seien derartige Erkrankungen weit verbreitet, teilte das Amt am Mittwoch in Berlin mit. Leitungswasser sollte — selbst in guten Hotels — nur gekocht getrunken werden.

VOJNY NE NÚZNO! LUĐKOVE SU BLIŽI...

Deputierter sagt Zusammenbruch voraus

MOSKAU, 8. Juni. Der renommierte Wirtschaftswissenschaftler Nikolai Schmeljow hat vor dem Volkskongreß der Sowjetunion der politischen Führung am Donnerstag grobe Fehler in der Wirtschaftspolitik vorgeworfen. Schmeljow sagte unter dem Beifall vieler Abgeordneter, wenn es nicht gelinge, das Defizit von derzeit 120 Milliarden Rubeln (rund 360 Milliarden Mark) im Staatshaushalt zu verringern, die Inflation und den Zerfall des Marktes wegen fehlender Konsumgüter aufzuhalten, werde die Sowjetwirtschaft in zwei, drei Jahren zusammenbrechen. Dem vom Volkskongreß im Amt bestätigten Ministerpräsidenten Nikolai Ryschkow warf Schmeljow indirekt vor, seine Regierung erkenne das Ausmaß der Gefahr nicht. Am Abend gab es einen Eklat, als die Delegierten aus Litauen geschlossen den Sitzungssaal verließen, weil sie sich bei der Bildung des Komitees für Verfassungskontrolle nicht durchsetzen konnten.

Als einen von vielen Fehlern der Wirtschaftspolitik nannte Schmeljow dann die „gulgemeinte“ Antialkoholkampagne, die aber lediglich dem Schwarzmarkt und den Selbstbrennern von Alkohol Nutzen gebracht hätte. Es sei nicht weniger getrunken worden, man müsse die sozialen Wurzeln des Alkoholismus bekämpfen. Ein weiterer Fehler sei der Kampf gegen nicht erarbeitete Einkommen. Dieser Fehler von 1986 wurde inzwischen mit der Einführung der Genossenschaften korrigiert. Ryschkows Vorwurf, die Genossenschaften seien an vielen Wirtschaftsproblemen schuld, wies Schmeljow mit der Begründung zurück, die Ko-

operativen machten nur vier Prozent der Gesamtwirtschaft aus.

Der Reformler warnte dann davor, immer neues Geld zu drucken. Schon heute seien 150 Milliarden Rubel (rund 450 Milliarden Mark) nicht durch Güter gedeckt. Wenn mehr Geld in Umlauf gebracht werde, erhöhe sich nur die Inflation. Um den Ölpreisverfall und die damit verringerten Deviseneinnahmen auszugleichen, forderte Schmeljow verstärkte Importe an Konsumgütern aus dem Westen für fünf bis sechs Milliarden Dollar jährlich, die auf dem sowjetischen Markt mit gutem Gewinn verkauft werden könnten. Statt Getreide im Ausland zu kaufen, solle man gegen harte Devisen das Getreide von den eigenen Bauern erwerben und diesen damit einen Produktionsanreiz geben, statt die Devisen für Getreidekäufe im Ausland auszugeben. Die Auslandshilfe für Lateinamerika müsse gekürzt werden.

Ryschkow hatte am Mittwoch ein düsteres Bild der Wirtschaftslage gezeichnet, aber Anzeichen einer Besserung gesehen. Er legte dabei einige Zahlen vor, die bisher tabu waren: So hat der Afghanistan-Krieg jährlich fünf Milliarden Rubel gekostet. Für den Erwerb moderner Technologie in der Leichtindustrie habe die UdSSR Kredite im Ausland im Wert von einer Milliarde Rubel „ungeachtet der Valutaprobleme“ aufgenommen. Die UdSSR habe in den vergangenen drei Jahren allein durch den Ölpreisverfall 25 Milliarden Rubel in Devisen verloren und den Verlust durch den Export von Fertigwaren nicht ausgleichen können. Dagegen habe man in den vergangenen drei Jahren Lebensmittel und Rohstoffe für 31 Milliarden Rubel importiert; für dieses

Jahr sind Importe für 22 Milliarden Rubel geplant, „darüber über fünf Milliarden in Devisen für Getreide und Lebensmittel“.

Als Ursachen der sich verschärfenden Wirtschaftskrise nannte Ryschkow unter anderem die Katastrophe im Atomkraftwerk Tschernobyl, die das Land acht Milliarden Rubel gekostet habe, ferner den Krieg in Afghanistan. Ryschkow kündigte auch soziale Reformen an und sagte, dazu werde auch gehören, daß die medizinische Vorzugsbehandlung für hohe Funktionäre gestrichen werde. Das Vierte Direktorat im Gesundheitsministerium, das sich gegenwärtig um das körperliche Wohlbefinden der Spitzenfunktionäre aus Partei und Regierung kümmert, werde aufgelöst. Dagegen sollen die Renten für 20 Millionen Pensionäre auf 70 Rubel (rund 225 Mark) angehoben werden. Gegenwärtig müssen einige Rentner ihr Dasein mit nur 30 Rubel (knapp 100 Mark) im Monat fristen. „Die Regierung ist sich der Tatsache bewußt, daß gegenwärtig rund 40 Millionen Menschen unterhalb der Armutsgrenze leben“, sagte Ryschkow.

Außergewöhnlich scharf griff ein anderer Abgeordneter die Führungsrolle der Partei an und bezeichnete die derzeitige Führung als inkonsequent. „Die Partei ist ein Teil des Volkes, folglich steht das Volk auch über der Partei“, sagte der Agrarwissenschaftler Alexei Jemeljanow am Donnerstag unter dem Beifall der Delegierten. „Unser Kongreß steht über dem Parteikongreß, der Oberste Sowjet über dem Zentralkomitee, die Verfassung über dem Parteistatut.“

JAKESOVI SE ASI NEVDLNO...

VARSAVA: Einsacování volební kampaně polské opozice za Západy je podle mínění Solidarity zcela normální a nelze proti tomu nic namítat. Volebním „Jankem“ je přf naspak upozornění polské vlády, že za-

Volební kampan Solidarity

padní podpora je otevřením zanecháním do vnitřních záležitostí Polska. Vyplyvá to z prohlášení mluvčího Solidarity J. Onyszkiewicza, které zveřejnil polský tisk. J. Onyszkiewicz tvrdil, že finanční, materiální a politická podpora za Západy je jen projevem sympatií k Solidaritě a Walesovi a není porušením polské svrchovanosti. Varovně vlády označil za „propagandistický útok“ proti Solidaritě a za „zastaralé věcné neorientovaných lidí“. Podle Solidarity je normální také volební agitace katolické církve ve prospěch opozice, jak uvedl Trybuna ludu, v katolických farnostech jsou pořádána politická shromáždění a další akce odporující politické neutralitě, kterou oficiálně hlásá polská katolická církev. Před kostely se rozdávají letáky a z kazatelien se instruje, kdo je třeba vyškrtnout z hlasovacích listků. Na pokrytí opozice a překrocování faktů poukázal dosud rovněž křesťanský Trybuna ludu J. Majka. Postupující taktika opozice ve volební kampani, co lze od ní čekat v příštím parlamentu? Tato otázka by před nedávným hlasováním neměla zůstat nezodpovězena, zdůraznil J. Majka. a Ustavitel sjedl nová polské organizace spisovatelé skončil ve Varsavě. Předsedou nové organizace, která dříve nebyla registrována, a tedy nemá povolení vyvíjet činnost, se stal J. J. Szczępański, který prohlásil na tiskové konferenci, že nová organizace bude otevřena pro všechny spisovatele a bude sdružovat lidi různých orientací a názorů. Předplkádá se však, že nová organizace bude mít blízko především k názorům opozice.

CO SE CLOVĚK VŠECKO NEVDVI...

Rekorde über den Wolken

Die europäischen Linienfluggesellschaften haben 1988 rund 137 Millionen Passagiere befördert, fünf Prozent mehr als im Vorjahr. Damit erzielten sie erstmals einen Nettogewinn von mehr als einer Milliarde Dollar. Zugleich stellten sie einen Rekord in Unpünktlichkeit auf: Innerhalb Europas hatte einer von fünf Flügen mehr als 15 Minuten Verspätung.

Americká hvězda v Praze 29

(ČK). Několik hodin před začátkem větrně vyvolněného koncertu se americký zpěvák Steve Wonder sešel s čs. a zabraněním novináři. Rekl ml. že je velmi šťastný, že je pozván v Československu, které zná mimo jiné díky úspěšným výsledkům našich sportovců například na olympijských hrách v Souči. Uvedl, že na pražský koncert přiveze jednu z nejlepších zvukových aparatur na světě, ale má o to, aby zvuk při živém vystoupení co nejvíce zachycoval kvalitu, které se dají dosahovat v podminkách studia, a aby měl současně maximálně živou atmosféru. V odpovědi na dotaz, jak vypadá denat režim zpěváka, který vydeřil deanná na pódiu dvě a půl hodiny i děle, S. Wonder odpověděl lakonicky, že se snaží po koncertě vždy co nejdříve spát. Čvrtl, aby se udržel v dobré fyzické kondici, k oblíbenému sportu patří šok přes švihácko. „I při turné bodně píši a skládám hudbu.“ V odpovědi na další otázku vysvětlil, že při komponování nových písní čerpá hodně nápadů z klasické hudby, kterou považuje za velmi „bezokou a radostnou“.

Havel erhält Friedenspreis

Země v srdci Evropy

Svýcarské turistické prospekty označují vlastní stát za zemi v srdci Evropy. Československé prospekty tvrdí totéž o Československu, občas se za srdce Evropy prohlašují také Němci, Rakušané a Maďari. Kdyby prospekty všech pěti států měly pravdu, pak by náš světadíl trpěl na pořádné zbytečné srdeční svalu. Metaforické srdce Evropy se v politických úvahách stává střední Evropou.

Kromě lůžkových a jídelních vozů v NDR, které se ještě dnes označují jako MITROP, se německý termín prosadil v posledních letech v Itálii. Moc slov italštiny z němčiny v moderní době nepřevzala, ale v novinách na jih od Alp se napařad vyskytuje „la Mitteleuropa“. Němci v SRN to takhle nechat nemohli. A tak si vymysleli nový termín Ostmittleuropa. Nesmysl k pohledání, ale už se našli Češi, Poláci, Maďari i příslušníci jiných národů, kteří hbitě slovo přeložili a tak v češtině „středovýchodní Evropa“ pomalu vzlíná do různých tiskovin, zatím většínou exilových. Kdyby se někdo pídil po „středozápadní“ Evropě, šel zlou by se ptázel: není. A ovšem není ani „středoseverní“ nebo „středojihní“ Evropa.

Těžko ostatně říci, co do té „středovýchodní“ Evropy má patřit – spíš je možné vypočítat, co tam podle západoněmeckých teoretiků nepatří: Švýcarsko, SRN, NDR, Rakousko. Takže Praha je „středovýchodní“ Evropa, Vídeň zato „střední Evropa“. Zřejmě proto, že v Praze vládnou komunisté, kdežto ve Vídni nikoliv. V NDR sice také vládnou komunisté, ale jaksi omylem, takže Drážďany jsou jen „střední Evropa“.

V Mnichově má sídlo Südosteuropagesellschaft. Byl jsem jejím členem, ale vystoupil jsem. Pořád nemohu pochopit zeměpisné vymezení činnosti této instituce. Neboť její působnost se rozprostírá na Jugoslávii, Albánii, Řecko, Bulharsko, Rumunsko, Turecko (včetně asijské části), Maďarsko a Slovensko. Protože do roku 1918 patřilo Slovensko k Uhrám a Uhry jsou přece jihovýchodní Evropa, jsou Bratislava, Žilina a Čadca v jihovýchodní Evropě jako třeba Vama, Istanbul nebo snad i Ankara. Lublaň síce do roku 1918 k Uhrám nepatřila, ale Jugoslávii v Mnichově zařadili do jihovýchodní Evropy celou. Jaksi honors causa.

Ona ostatně neexistuje žádná Nordosteuropagesellschaft – o Südwesteuropagesellschaft či Nordwesteuropagesellschaft ani nemluvě.

Před válkou se v německém tisku mluvilo o Zwischeneuropa. Veřejnosti se vysvětlovalo, že jde o země mezi Německem a Ruskem, od Finska na severu přes baltské státy, Polsko, Československo a Maďarsko až k Jugoslávii, Rumunsku, Albánii, Řecko, Bulharsku a Turecku na jihu. Rakousko bylo velkomyslně počítáno k Německu (už před rokem 1938) a Bělorusové a Ukrajinci byli stejně velkomyslně ponecháni Rusku.

V letech 1938 až 1941 si hodně z této Mezievropy vzal Hitler, zbytek si vzal Stalin. Od roku 1941 do roku 1943 byla Mezievropa skoro celá nacistická a počínaje rokem 1944 začala rychle rudnout. Na severu zůstalo bílé Finsko, na jihu bílé Řecko (a Turecko). Od konce války se odstín rudé barvy v Mezievropě neustále mění. Dnešní Maďarsko – stejně jako Polsko – je spíš něžně růžové než sytě rudé, zato Albánie, Rumunsko, NDR a ČSSR mají pořád ještě barvu červené řepy.

Podezírám teoretiky v SRN, že dnes už nepatřičný termín Zwischeneuropa jednoduše zmomodizovali na Ostmittleuropa. Ovšem at už se jedná o Zwischen- nebo Ostmittleuropa, je přece přirozené, že tam srdce Evropy nikdy netouklo. Takže stetoskop má smysl přikládat jen na Německo (včetně NDR), Rakousko či Švýcarsko. To je ona krystalicky čistá střední Evropa.

Srdce není uprostřed těla. Takže „země v srdci Evropy“ nemusí být ve středu Evropy – vlastně by tam ani být neměla.

Střední Evropa by ovšem měla být ve středu Evropy – a ten je pryč někde na české straně Šumavy. Zasmušilé hvězdy se nehodí jako střed kontinentu s antickými památkami a gotickými katedrálami, takže je třeba pohlédnout se po blízkých významnějších městech. Není jich málo – a některá jsou v Čechách. Co z toho plyne? Asi nic.

Patří k oblíbené intelektuální zábavě některých kruhů v zemích tzv. reálného socialismu (a v jejich exilích), že diskutují buď o národním charakteru nebo o střední Evropě. Nejčastěji se diskutuje o obojí. Jde většinou o to dokázat souseďm, že dotyčný národ je středoevropštější (spíš ovšem západoevropštější) než ostatní.

Pokud jde o národní charakter je situace složitější. Jsou lidé, kteří se nemohou vynadivit, že jim osud dopřál příslušet k tak skvělému národu v jeho středu přišli na svět. Jíni se s výrazem mučeníku považují za údy národa, složené z ustrašenů či ptomců, popřípadě z obou nešťastných charakterů a intelektů. Tito lidé za svůj osud nemohou, národ si přece při narození nevybral. Vždyť on i ten národ za to vlastně nemůže, že má takovýhle nevábny charakter: kdysi byl dobrý, ba skvělý, ale zlí sousedé mu ho poničili.

Nikdo dnes nechce patřit k východu – a málokdo chce patřit k Balkanu (takže nejhorší je být z východního Balkánu). Nic nepomůže, že na Balkánském poloostrově jsou takové Atény a v jeho nejvýchodnější části leží byzantský Cañhrad.

Češi a Slováci mají za sousedy Němce, Rakušany, Maďary, Ukrajince a Poláky.

Vlastně nikdy žádné jiné sousedy za posledních tisíc let neměli – a sotva budou mít brzy jiné. Sousedy si nevybrali, stejně tak si ovšem naše národy nikdo za sousedy nezvolil. **Jsem odkázán na to, abychom s těmito sousedy žili a pokud možno spolupracovali. Co o nich víme? Patříme-li ke střední Evropě, pak k ní patří také (leđa že bychom chtěli tvrdit, že střední Evropa končí na vnější straně našich hranic). Mají-li středoevropské národy něco společného, musíme mít něco společného s těmito sousedy i my. Co společného vidíme my – a co společného s námi vidí naši sousedé?**

I kdybychom nebyli v srdci Evropy, i kdyby střední Evropa byla fikce, i kdybychom neměli vůbec nic společného se sousedními národy, zbývá nevyvratitelná skutečnost: **ve vlastním zájmu bychom měli o svých sousedech vědět co nejvíc.**

A víme toho – zvláště o některých z nich – málo, moc málo...

Arbeitserlaubnis muß nach acht Jahren erteilt werden

BERLIN, 8. Juni (dpa). Abgelehnten Asylbewerbern, die nach Vollendung des 15. Lebensjahres acht Jahre lang in der Bundesrepublik gelebt haben, muß eine Arbeitserlaubnis erteilt werden. Voraussetzung ist, daß ihre Asylverfahren rechtsgültig abgeschlossen sind und Aufenthaltsgenehmigungen ohne ausdrückliches Arbeitsverbot vorliegen. Das hat das Bundessozialgericht am Donnerstag in

KVULIVA ČÍSLUM

Moskau kürzt Rüstungsetat

Rubel Forschung, 3,9 Milliarden Rubel (zwei Milliarden Mark) auf militärische und 1,3 Milliarden Rubel (vier Milliarden Mark) auf das sowjetische Raumfahrt-Buran. Ryschkow betonte, die Einbeziehung des Weltraums verdröppele die Verteidigungsstärke des Landes.

Das von Ryschkow vorgestellte Sparprogramm soll in den nächsten zwei Jahren das sowjetische Haushaltsdefizit um 63 Milliarden Rubel (190 Milliarden Mark) verringern. Mit dieser Ankündigung gab Ryschkow indirekt zu, daß das Haushaltsdefizit die offizielle Zahl von 36 Milliarden Rubel (108 Milliarden Mark) übersteigt. Nach Schätzungen von führenden sowjetischen Wirtschaftsexperten beläuft sich das Defizit des Haushalts für 1989 insgesamt auf 100 Milliarden Rubel (300 Milliarden Mark).

Erster Schritt des Sparprogramms soll neben der Kürzung des Verteidigungsetats die Steigerung der Produktion sein, erklärte Ryschkow. 9000 Unternehmen, die mit Verlust produzieren, sollten in Konkurs gehen.

MOSKAU, 7. Juni (ig/APP). Die sowjetische Regierung will die Verteidigungsausgaben bis 1995 drastisch kürzen, kündigte Ministerpräsident Nikolai Ryschkow am Mittwoch an. Nach Darstellung amtlichen Nachrichtennagennur TASS sagte Ryschkow vor dem sowjetischen Volkskongreß, der Anteil der Verteidigungsausgaben am Nationaleinkommen solle bis 1995 um das 1,5 bis Zweifache verringert werden. Dabei ist allerdings zu berücksichtigen, daß das Volkseinkommen in dieser Zeit vermutlich um 20 bis 30 Prozent steigen wird. Staats- und Parteichef Michail Gorbatschow hatte kürzlich den Verteidigungshaushalt mit derzeit 77,3 Milliarden Rubel beziffert - umgerechnet etwa 230 Milliarden Mark. (Zum Vergleich: Die USA geben 290 Milliarden Dollar oder 661 Milliarden Mark für 1989 aus.)

Ryschkow nannte auch die genauen Ausgaben für die Weltraumforschung. Von den insgesamt 6,9 Milliarden Rubel (21 Milliarden Mark) entfielen 1,7 Milliarden Rubel (fünf Milliarden Mark) auf die

Z ROZHOVORU O LABUTĚCH:

Takže počet labutí už dále nestoupá?

Lze říci, že se labuť ještě šípí územně, v současné době hlavně na Slovensku, ale početně už ne. Naopak v hlavních, původních rybníkatých oblastech stavy poklesly. Odhaduje se, že v Československu nyní hnízdí 600–700 párů a v době kdy už jsou vyvedena mláďata, je u nás asi 6000 labutí.

Labuť nřdu jako symbol krásy a elegance přitahovala pozornost člověka. Dnes i v mláulosti. V mnohých případech natolik. že řadu umělců inspirovala v jejich tvorbě. Martialis ve svých Epigramech napsal: „Zpřevem ohlásí labuť, její že se blíží smrt.“ Ale jak je to vlastně s onou labutí plsní?

Labuť piseň jako taková neexistuje. Zvukové projevy u nás žijící labuť volké jsou hrubé a nehlasité a, po pravdě řečeno, nepřilíš vábne. Je to takové hrubé troubení. Pěknější hlas patří spíše labutí zpěvné, ta má jemnější tóny. Labuť je dost tichým tvorem – však se jí také dříve říká labuť němá. A co se týká labutího zpěvu spojeného se smrtí, to je bajka. Také se říká, že když uhne jeden z páru, i druhý steskem zemře, spáchá pryč sebevraždu – vzlétne, zazpívá a spadne na zem. Ovšem takovou věrnost labuť neznae, aby pověst mohla být pravdivá. I když většíng párů skutečně žije spolu, dokud jeden z dvojce neumře, či až čtyři procenta párů se rozpadají ještě v době, kdy partneři žijí. A po smrti jednoho z páru si druhý v brzké době najde náhradu. Pouze někteří samci, kteří jsou úzce vázání na své stanoviště, nemají takovou možnost náležit si brzy samici, a jsou dva tři roky sami. Ale v žádném případě partneři neumřají, když druhého ztratí.

Berlin entschieden.

Die Bundesrichter zogen in dem Grundsatzurteil erstmals die Konsequenz aus der sogenannten Altfallregelung für Asylbewerber des Landes Berlin von 1987, in der allen vor 1981 eingereisten Asylbewerbern unbefristete Aufenthaltsgenehmigungen zubilligt wurden.

Nach Auffassung des Bundessozialgerichts liegt der Regelung die Erkenntnis zugrunde, daß dem betroffenen Personenkreis eine Rückkehr in ihre Heimat nicht zuzumuten sei.

Sté výročí Poldi - SONP Kladno

Anne Frank

Was in Frankfurt an sie erinnert

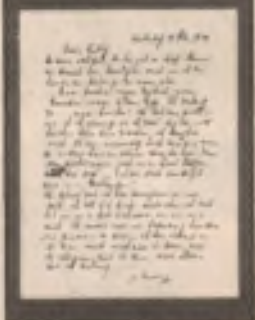

Anne Frank – Leben und Tod des jüdischen Mädchens erschütterten Millionen Menschen in aller Welt

Von JOCHEN DERSCH
Berühmt wurde Anne Frank vier Jahre nach ihrem Tod. Das Tagebuch des jüdischen Mädchens erschütterte die Welt. Zweimal wurde ihr kurzes Leben verfilmt (1959 und 1988). Zwei Monate vor Kriegsende starb sie im Konzentrationslager Bergen-Belsen – erst 15 Jahre alt. Am 12. Juni wäre sie 60 geworden.

1929 wurde Anne Frank in der Frankfurter „Klinik des Vaterländischen Frauenvereins“ (heute Rot-Kreuz-Krankenhaus) geboren. Ihre Eltern zogen kurz darauf in die Ganghoferstraße 24 in Eschersheim. 1933 flohen die Franks aus Hitler-Deutschland, fanden in Holland Asyl, versteckten sich nach der Besetzung des Landes durch die Deutschen in einem Amsterdamer Hinterhaus. Im August 1944 wurde das Versteck entdeckt, die Familie ins Konzentrationslager verschleppt. Dort starb Anne

Das Tagebuch der Anne Frank

Das Tagebuch der Anne Frank. Deutsche Auflage: Über 2 Millionen (S. Fischer Verlag, 8,80 Mark)

Frank im März 1945 an Typhus.

In Frankfurt sind die Realschule in der Fritz-Tarnow-Straße und eine Nachkriegs-siedlung in Eschersheim nach ihr benannt. Ihr Tagebuch wird an vielen Schulen gelesen. Aber wissen junge Leute in

Frankfurt heute noch, wer Anne Frank war? **Friedrich Binder (15), Schüler:** „Ich kenne ihr Leben aus dem Deutscherunterricht. Sie ist ein Symbol für die Judenverfolgung.“

Lisa Fahrmeier (24), Krankengymnastin: „Ich habe einen traurigen Berührungspunkt mit ihr: Auch ich habe am 12. Juni Geburtstag.“

René Haltz (23), Tischler: „Ich weiß nur: sie lebte während der Nazizeit. Und daß es einen Film über ihr Leben gibt. Aber den kenne ich nicht.“

Christoph Kretschmer (16), Schüler: „Meine Mutter hat mir von ihr erzählt. Ihr Schicksal war schrecklich. Mit Freunden rede ich oft über die Nazizeit.“

Beate Annacker (24), Parfumierle-Angestellte: „Ich habe ihr Tagebuch auszugsweise gelesen. Ihr Name sollte eigentlich allen Deutschen ein Begriff sein, aber man verdrängt das so leicht.“

Das heutige Moin-gau-Krankenhaus in der Eschenheimer Anlage. Im 3. Stock wurde Anne Frank am 12. Juni 1929 geboren

Das Haus Ganghoferstraße 24. Eine Gedenktafel, angebracht 1957, erinnert daran, daß die Franks hier lebten

Fotos: Heike Lyding

Nejdokonalejší jazyk

Úspornost efektivnost, stručnost, jasnost... Takové jsou požadavky a potřeby dnešní doby ve všech oblastech lidské činnosti, oblast jazyka jako nástroje lidské komunikace, dorozumívání nevyjimaje. Není proto divu, že se lingvisté na celém světě pokoušejí vymyslet dorozumivací prostředek, kód, který by spojoval všechny národně kritéria současnosti. Vzhledem k různým potížím při užívání jazyků se již dlouhou dobu reálně uvažuje o nutnosti vytvoření mezinárodního vědeckého jazyka. Měl by to být jazyk uměle vytvořený, nebo spíše některý z jazyků přirozených? Každá alternativa má své klady i nedostatky.

Polský badatel Andrej Suski dává přednost používání některého ze současných přirozených jazyků. Za rozhodující kritérium výběru toho kterého jazyka považuje jeho stručnost, ekonomičnost. Aby byly výsledky jeho výzkumu exaktní, měřitelné, rozhodl se pro číselné vyjádření porovnání délky textů přeložených do osmi jazyků. A výsledek? Po porovnání dospěl A. Suski v časopise Aktualne Problemy Informacji i Dokumentacji k závěru, že nejstručnější ze zkoumaných jazyků je – čeština! Dáme-li jí 100 bodů, mají další jazyky ve srovnání s ní následující koeficienty:

slovenština	– 90,89
angličtina	– 91,70
ruština	– 90,44
polština	– 88,80
francouzština	– 81,52
španělština	– 80,92
němčina	– 77,08

Polský lingvista vzhledem k těmto skutečnostem doporučuje český jazyk za mezinárodní vědecký jazyk.

Čeština je skutečně jazyk úsporný. Její ohebnost (skloňování, časování) jí umožňuje vyjádřit na malém prostoru tolik, k čemu je potřeba v jiných jazycích často zdoluhavých opisů, „neekonomických“ vazeb apod. Z dalších předností češtiny uvedme ještě alespoň její častou jednoduchost, používání diakritických znamének (čárka, háček, kroužek), početné slabiky bez samohlásek atd. **HAOZAJ...**

Vídeňské setkání spisovatelů

Vídeňských zemí – L. Bailek, že v ČSSR je na čase, aby se uznalo, že je nesmyslné dělit literaturu na domácí a exilovou. Exilová literatura je pevnou součástí české a slovenské literatury. Jugoslávský PEN-klub navrhl, aby V. Havlovi byla udělena Nobelova cena míru. Ostatní centra PEN-klubu tento návrh předsloží ve svých zemích ke schválení; na konferenci ve Vídni se za návrh postavili delegáti dalších zemí, přičemž zvláště poštiti delegáti zolucí více přivítali.

Na dalším setkání – v Holandsku – se očekává účast nově založeného sovětského PEN-klubu, který se v Moskvě postavil na obranu V. Havla. Doufejme, že do Holandska přijedou také čeští delegáti a že v ČSSR bude opět obnovena činnost PEN-klubu.

Dětský úsměv je jedním z našich nejcennějších pokladů!

„A ESENBALI STIKALI Z DĚL DO KOČÁRKU...“

Smlouvu o založení společného podniku podepsali v Praze představitelé Bytalexu Liberec a libermý Bankótež z Velké Británie.

V uplynulých čtyřech a půl měsících bylo v Bulharsku vyšetřeno na syndrom získaného selahání imunity (AIDS) přes půl milionu osob. U 13 z nich byly testy pozitivní. Čtyř jsou cizinci a tři bulharští homosexuálové.

JAK SE ZRODIL OVERLOD

Po kapitulaci Francie v červnu 1940

zůstala ležet u nohou nacistického Německa porobená celá Evropa a na pořad dne se dostává zle pocuchaná Velká Británie. Mezi ní a nacistickými armádami však ležel průliv La Manche, v nejužším místě dlouhý dvaatřicet kilometrů. 16. července 1940 vydává Hitler válečnou směrnicí Seablow. Jejím cíl je zcela jednoznačný — pokohit ostrovní říši.

● Americká ústřední zpravodajská služba (CIA) založila zvláštní protinarkotickou jednotku o více než stovce mužů. Je vybudována podle vzoru protiteroristické skupiny CIA a jejím hlavním úkolem je podle deníku Washington Post připravovat a uskutečňovat tajných operací proti kolumbijským pašerákům drog, kteří mají pod kontrolou téměř veškerý obchod s kokainem v Latinské Americe.

Celá věc má však jeden háček. Převaha pozemních sil německých nad britskými byla zcela jednoznačná, na moři však byli tradičně silnější Britové. A tak se v druhém bodě tohoto plánu praví mimo jiné: „Anglické letectvo musí být ochromeno v takovém rozsahu, aby nebylo schopno klást invazním vojskům podstatnější odpor.“ Nad Velkou Británií a Londýnem se rozpoutala nevidaná letecká bitva. Dosud neporažená Luftwaffe narazila na neprodyšnou zeď anglických, polských a k naší hrůstě i československých letců. 17. září 1940 byl Hitler donucen operaci Seablow odvolat na neurčito. Byla to jeho první větší porážka, kterou utrpěl při svém tažení proti lidstvu.

Po napadení Sovětského svazu a vstupu USA do války v roce 1941, se začíná situace měnit. Nejpodstatněji pak směr invaze, tentokrát, a jak se ukáže zcela definitivně, je na řadě opačný — z Anglie na starý kontinent. Americký prezident F. D. Roosevelt si dohře uvědomoval, že válka se rozhodne v prvé řadě na evropském bojišti, proto také byl zásadním zastáncem invaze. Nejprve ovšem musel zdolat vnitřní překážky a přesvědčit obhájece priorit asijského bojiště, hlavního admirála E. J. Kinga a generála D. Mac Arthura. U britského premiéra W. Churchilla však bezprostředně nospěl, ten zatím dával přednost Středomoří. Jednak se jednalo o tradiční sféru britského vlivu a jednak zdaleka ještě nebyl přesvědčen o úspěšnosti invaze. Proto také Roosevelt ve zprávě Stalinovi o tom, že Američané jsou připraveni uskutečnit invazi v roce 1942, mluvil pouze za sebe. Starý líšák Churchill při osobním rozhovoru se sovětským ministrem zahraničních věcí Molotovem vzal celou záležitost jako vítanou dezinformaci na Hitlerův vrub. Jak se později ukáže, toto blafavání přineslo své ovoce. Führer byl nucen vzít invazi na vědomí až v den D.

Churchillovým argumentům o neuskutečnitelnosti invaze mimo slov scházely pádné důkazy. Postaral se o ně, aby Rooseveltovi a hlavně Stalinovi dokázal, že to s vyloděním není tak jednoduché. 19. srpna 1942 provedli Britové nájezd na francouzský přístav Dieppe. Přes nezměrnou statečnost nasazených vojáků byly výsledky víc

než katastrofální. Z 6100 Kanadánů bylo ztraceno 3500 mužů, vysoké ztráty měly i jednotky commandos, amerických rangerů, vojenského námořnictva a letectva. Byl to drazé vykoupený argument, nicméně účel světlí prostředek a Churchillovi se tak podařilo uložit problém invaze do Francie na nějaký čas k ledu. Spojenecké jednotky a vylodovací plavidla si to místo toho namířily do Středozemí a 8. listopadu 1942 se vylodily v severní Africe. V červenci a září 1943 následují Sicílie a Itálie, kde podstoupily náročné pozemní boje, trvající až do konce války.

Přes všechny oddalovací manévry britského premiéra, dokázal v nich, byť poněkud problematicky, že je opravdu na výši situace, problém invaze zůstává. A opět je to Churchill, který přichází s novou variantou. Nabízí vylodění na Balkáně a přetnout tak Evropu na dvě poloviny. V tomto návrhu šlo zcela jednoznačně o poválečnou tvář starého kontinentu podle britských představ. Zůstal však osamocen, Roosevelt se odmítl připojit a o Stalinových postojích nebylo pochyb. I toto se projednávalo na teheránské konferenci 28. listopadu 1943, kdy se poprvé všichni tři státníci setkali. Roosevelt a Churchill, ten s notnou dávkou sebezapření, zde přislíbili, že k invazi do Francie dojde do 1. května 1944. Prezidenta pak optimisticky naladila Stalinova nabídka, že po ukončení bojů v Evropě vstoupí Sovětský svaz do války s Japonskem. Na jednu jeho otázku však nebyli schopni oba západní politici odpovědět. Kdo bude vrchním velitelem invazních sil?

Veřejnost se dozvěděla jeho jméno na Štědrý den roku 1943 z Rooseveltova rozhlasového projevu. Stal se jím třílapanasáttletý americký generál David Dwight Eisenhower, přezdívaný Ike. Po předcích byl německého původu a známé přístavi o stromu a jablku v jeho případě jaksí neplatilo. Děda Jacob, německy mluvící kvakerský duchovní, byl totiž ortodoxní pacifista. Eisenhowerova předválečná kariéra nebyla nikterak oslnivá. Prošel řadou provinciálních amerických garnizón a sloužil také v zahraničí, v Panamě a na Filipínách. Ještě

v březnu 1941 měl hodnost podplukovníka. Jedno však na něm bylo přece pozoruhodné. Začínal jako tankista, podobně jako de Gaulle, který se k tankům dostal o něco později. Mimochodem, Eisenhower byl jeden z mála Američanů, kteří se byli schopni s tímto svérázným francouzským generálem domluvit. Po vypuknutí II. světové války začíná Eisenhowerova hvězda závatně zářit. V červnu 1942 se stává velitelem amerických ozbrojených sil v Evropě a postupně velí spojeneckým vojskům, která se vylodila v severní Africe, na Sicílii a v Itálii. Svědčil to o jeho mimořádných schopnostech, o houževnatosti, ale také o smyslu pro únosný kompromis. Jinak to ani nešlo, jako velitel se nesetkával pouze s čistě vojenskými problémy, neoddělitelná byla i politická stránka věci.

Kolem Eisenhowera se soustřeďuje štáb Overlordu (krycí název invaze). Jeho zástupcem je jmenován britský letecký maršál Arthur Tedder, velitelem vzdušných sil je další letecký maršál Leigh-Mallory a námořním štábem velí opět Brit, admirál Bertram Ramsay. Velení pozemních sil si Eisenhower ponechal, když neprošla kandidatura anglického generála Harolda Alexandra. Za maximálních bezpečnostních opatření se mění britská ústroví v obrovský výcvikový prostor. Každá operace je pečlivě zkoumána, a to jak na štábních mapách, tak i při úporném výcviku v terénu, na moři a ve vzduchu za účasti desítek tisíc důstojníků a vojáků a nevidaného množství techniky. Špatné počasí ještě více umocňuje pochyby. Sám vrchní velitel píše necelých čtyřicet dní před dnem D dopis, ve kterém bere na sebe veškerou zodpovědnost za případný neúspěch. Gesto pro budoucí historiky, bílým svědomím, pocíty bezmocnosti...?

Těžko říct, to vše už bylo v rukou prostých vojáků, a ti rozhodli. Historie pak zaznamenala, že 6. června 1944 o půl sedmé ráno se na francouzském pobřeží úspěšně vylodila invazní armáda, aby se odtud z pozemních pláží vydala na tažení proti lidskosti, totalitě a zvlášť do nitra Evropy...

OTA SIK, einer der herausragenden Männer des „Prager Frühlings“ und gegenwärtig Professor für Systemvergleich in St. Gallen, hat vom Fachbereich Wirtschaftswissenschaften der Gesamthochschule Kassel (GHK) die Würde eines Doktors der Wirtschafts- und Sozialwissenschaften ehrenhalber verliehen bekommen. Sik emigrierte 1968 nach dem Einmarsch sowjetischer Truppen aus Prag in die Schweiz.

einvernehmlich einigen, ob geraucht werden darf, in Kantinen, Aufenthalts- und Pausenräumen sollen „rauchfreie Zonen“ eingerichtet werden. In Aufzügen, Räumen mit Besucherverkehr sowie Lehr- und Unterrichtsräumen und Bibliotheken wird das Rauchen generell verboten. Ministerpräsident Björn Engholm (SPD) erklärte, freiwillige Rücksichtnahme erhalte weiterhin Vorrang vor einem allgemeinen Rauchverbot.

Kiel setzt Rauchern Grenzen
KIEL, 7. Juni (Reuters). Schleswig-Holsteins Landesregierung hat einen Erlaß zum „Schutz der Nichtraucherinnen und Nichtraucher in Diensträumen“ gebilligt. Danach sollen in allen Behörden und Dienststellen des Landes Raucher und Nichtraucher — wenn möglich — getrennt untergebracht werden. In den anderen Fällen sollen sich die Beauftragten

NĚMECKÉ DEMOKRATICKÉ NOVINY SE O 42 LETECH VÝROČÍ INVAZE ANI SLOVEM NEZMÍNIVLY...! TEN TISKOVÝ ŠÉF KOHLA PROHLÁŠIL, ŽE ES BYLY „DOBŘE ORGANIZOVANÉ BOJOVÉ JEDNOTKY“... SNAD NESLYŠEL DOSUD O MORITŠBERKÝCH PROČÍTECH... JE TOMU TEN 42 LET NAZAD“...!

Mýtus z rodu brankářů

OD KLAPKY, který jako první brankář oblékal v roce 1920 čs. reprezentační svetr, až po Štejskala, jenž chyběl za národní mužstvem dnes, měl náš fotbal v brance vždy osobnosti. Nechme stranou, kdo z nich byl nejlepší. Zda František Plánička, kapitán vicemistrů své to 1934, nebo Vilda Schrojli který střežil branku vice mistrů světa 1952 či Ivo Viktor, opora mistrů Evropy 1976. Nebo Šlapák, Hochman, Rajman, Slacho, Benča, Pový. Jedno je však jisté: Plánička se už za své ho života stal legendou a mýtem brankářského rodu! Dnes, v pátek 2. června, se dožívá vzácného životního jubilea 85 let a postovní doručovatelka bude mít zřejmě v těchto dnech co přiušacet do ulice Na Strži 53 v Praze 4. Jeho jméno si fanouškové předávají z generace na generaci.

SVETR S LÍMCEM
Vyšel po první světové válce z proslulé lhaně v SK Bubeneč, kde začínal Josef „Sedl“ Sedláček, Karel Kolub, Miroslav Pospíšil a Jan Vaník, později bratři Tenckých „S“. Trénoval půl roku na Spartě než přešel do Slavie. Se 173 cm se zdál číselným rudých přítlak matněky, i když ho brankář PEYR povzbuzoval slovy: „Už ahyb má vytridat!“, a tek se stal velkým u — červenobílých. PLÁNICKA: „Byl jsem spartan proto, že na staré hřiště, které bylo v místech, co je dnes technické muzeum, se lazlo lehněti přes plot než na Slavii kde byli budiš hřiště!“ Za Slavii chystal v letech 1923—38, sehrál 74 mezistátních a 18 meziměstských utkání, byl s ní šestkrát mistrem, hrál na MS 1934 a MS 1938. Stál v brance v době, kdy brankáři ohlíkali silné svetry s vysokými přeloženými límci a v typické anglické bekové a kšiltu. PLÁNICKA: „Mým protivníkem dremem byla však červenobílá košile, zatímco hráči nosili bílá tílka s červenou hvězdou.“ Ty náčipné červené hvězdy s jednou špičkou vzhůru zdobily také bílý plot kolem jeho vily na Petřínách.

POZOR NA VŠECHNY

Fotbal se změnil, Plánička ne. Byl hvězdou mezi hvězdami, mezi ním a Španělem Ricardem Zamorou se rozhodoval experti, kdo je č. 1, a ním byl na výsluní Rakušan Hliden, Ital Combi, Němec Jacob. PLÁNICKA: „V té době jsem musel dávat pozor na všechny útočníky a hlavně na toba, kdo je o míče. Nezajímalo mne, zda je to Binder, Stadelár, Toldi, Schaffer, Plula, Meazza, Vertari, Janda — Očko, Vaník, Bican, Braine, Nejedlý. Dnes se stíhají ještě dost v zápasech v zahraničí, u nás je to horší. DMV se páhlo ze všech pozic, dneska útočníci hledají spolupráci v trestném území, stíhají se pozdě. Jako kdyby si hráči nevěřili a nechtěli si udělat ostudu. A volaje, jaké dával Puč, až nejsem vidět. Dneska musí být brankáři někdy otrávení. My museli být stále ve střehu.“ Pláničkovou specialitou bylo chytání míče do kůže a odvěká ná robinzonády pod nohy soupeře. Nebylo se co divit, že strpěl pět otevřených mozku, z nichž byl nejhorší ten v roce 1935 v zápase proti Rakousku na Letné. Probadil se v nemocnici až po devíti hodinách, viděl jen bílé stěny, a když se vedle postele objevil jiný pacient a zjistil konečně kde je, zeptal se: „Jak to skončilo?“ Nula nula byla odpověď. „Zaplat pánbůh.“ dodal Plánička, je-li první myšlenka patřila fotbalu.

Jako relikvii chrání modrou legiti-mační Československé asociace fotbalové, č. 28, kterou dostal po skončení aktivní činnosti ve 34 letech, v níž jsou vypsána všechna mezinárodní utkání, která sehrál. Ieden pokoj v bytě má plný suvenýrů, pohárů, diplomů, vyznamenání, plakát.

medaili a odznaků mužstev proti kterým hrával, je v něm i míč z finále MS 1934 v Římě, fotografie. Vesla se sem miniaturní částice fotbalového světa, ale i jeden dlouhý žlvt velkého brankáře.

MĚL VŠECHNO

Vzpomínky a obdiv na Pláničku vyjadřují jeho spoluhráči, soupeři, obdivovatelé. JOSEF BICAN, král ligových střelců všech dob, který proti němu hrával za Rakousko a po zdějí i jeho spoluhráč: „Plánička nikdy neuzklemal, byl stoprocentově spolehlivý... Když nastupovala Slavia k utkání s Pláničkou, vedla až 2:0 před výkopem. Věděl jak na útočníky, protože sám začínal na levé spojce. Jednou při mezinárodním utkání v Prátru Zischek prudce odcenroval, já hlasovo usměrnil míč do opačného rohu, byl to jasný gól, spoluhráči už měli ruce nad hlavou, ale jeho ruce zázračně vyrazily míč na roh.“ MUDr. IVAN CHODÁK, bráče i. ČSK Bratislava (předchůdce Slovanu): „Ohromný brankář i člověk, úžasné jeho nasazení a koncentrace, dokázal vystihnout, kam útočníci budou střílet. Hráli jsme spolu za staré internacionály proti hercům v Zlaru nad Hronem a ještě dělal robinzonády. Jako lékař jsem trnul a Míkal me: Už ujeji nejmladší, dávej na sebe pozor!“ KAREL NEPALA, útočník Židenice: „Výjimečný zjev Vydržel do konce kariéry ve vrcholné formě, výjimečně skromný fotbalista a opravdu brankář fair-play. Když se opraril brankář, musel se někdo tebdy z mužstva převléknout, střídání ne existovalo. Někdy jsem proto musel do branky, takže dovedu ocenit velikost Pláničky.“ IVO VIKTOR, dnes trenér juniorky Dukly: „Viděl jsem ho ještě chytat za starou gardu, dělal robinzonády a chytal míče do rukou slovanů jako do kůže, a přesto, že už mu bylo přes padesát let, dělal to dobře. Když jsem se s ním později seznámil, a byl jsem někdy zkrusem neúspěchem, utěšoval mě: Taký jsem dostal v Budapešti osm gólů! Nikdy se nevyvyšoval, byl skromný.“ OLDA NEJEDLÝ, král střelců na MS 1934, útočník Sparty a národního mužstva: „Těžko se mu dávaly góly, protože měl vše: Postřeh, mrštnost a byl chytrý. Muc branek jsem mu ani já nevážil. A mimo to byl úžasné slušný, čestný, kamarádili jsme spolu! JAROSLAV VEJVODA, nejúspěšnější trenér ligy: „Plánička si svou popularitu získal, protože je není nikdy zadarmol V jeho době nebyla úroveň brankářů taková, jeho suverenita přemohla ze stabilního výkonu, mrštnosti. Přes menší postavu neměl problémy a vysokými míči, chytání přizemních střel bylo jeho doménou. Hrál si obranu, byl zkusný a k tomu hrál v protičinném mužstvu!“

I NÁRODNÍ PŮVEDOMÍ

„Plánička byl mezi brankáři prvním mýtem, stejně jako Bican mezi střelci a útočníky a Puč mezi křidly.“ rozhovořil se spisovatel BOHUMIL HRABAL, zakouzlilý umělec, který brankáře Slavii jako slavištvu vždy bezmezně obdivoval. „Plánička podobně jako kanoňr Franci Svoboda měl něco jako sakrální vztah k dřevu, udržoval si živoušprávu, takže dlouho měl věhnanou výkonnost, byl králem morálky. Mezi situace řešil robinzonádami pod nohy soupeře a uvazte jen, v jakých kontaktech se tehdy hrávalo. Byly mohutné těžké

a tvrdí!“ A pokračoval: „Ve třicátých letech jsem viděl utkání, v němž Slavia porazila Kladoň i s Klotzem 6:0, ale nebyl Plánička, mohl být výsledek 6:4 nebo 6:5! Plánička reprezentoval i národní povědomí, za jeho času byl fotbal velkou společenskou událostí. O střetnutí se debatovalo celý týden, piiznival se chystali hned po obědě na utkání, zápas se dohrával ještě v městech a vesnicích, v hospůdkách, restauracích, doma, vedly se napívné, ale ferdovské debaty. A když mužstvo prohrálo, bylo to jako úmrtí v rodině. A sochař JINDŘICH WIELGUS, národní umělec: „Když jsem se v roce 1932 přestěhoval do Prahy a bydlel v kolonii u Špejcharu, chodil jsem na procházku kolem Slavie a mnohokrát sledoval Pláničku i při tréninku. Fotbal byl tehdy jiný, ale on ovládal trestné území jako nikdo jiný. Zádny míč nevyvážel, ale pokud mohl, tak vždycky jej chytal a jeho robinzonády byly prostě nádherné. Měl jsem ho opravdu rád!“

Františku, hodně zdraví, pohody a ještě dobrého fotbalu!

„JEH DAB, SE VSEM HO ZAZIL „LIFE“..“

Klein-Jiri (6) sorgte dafür, daß Lala jetzt für Eintracht stürmt

CSSR-Star auf Besuch in Frankfurt

Trainer Olejnik (l.) mit seinem neuen Star Jiri Lala. Foto: Czech

JEN TAK PRO ZAJÍMAVOST...

★ ELEKTRICKÝ ČISTÍC výtukových plynu vypočil kolektiv pracovníků Ústavu fyziky a biofyziky matematickofyzikální fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě a zároveň zhotovil několik funkčních vzorů. Zařízení se přihlašuje k patentování v ČSSR a jako europatent v NSR, Francii, V. Bellánii, Itálii, ve Švédsku a samostatně v Jugoslávii. Nás automobilový průmysl dosud neprojektivl o čistící zájem. Zřízení však vzbudilo pozornost výrobce traktorů v ZIS Martin a sovětských konstruktérů, kteří uvažují o jeho montáži do Moskvitů.

POLICEJNÍ MOUCHY místo policejních psů vy-cvičených pro hledání narkotik budou prý jednou nasazovány do boje proti pašování drog, jak tvrdí američtí vědci, kteří se zabývají genovým inže-nýrstvím a kteří si ověřili, že i obyčejné mouchy mají mnohem jemnější čich než psi.

„A BOLŠEVKY OZVAČUJI TEČKOU...“

Růst mezd a cen v SFRJ

Bělehrad Za dvanáct měsíců do března letošního roku vzrostly v Jugoslávii mzdy proti stejnému období předešlého roku o 27 procent. Ani tak strmý růst mezd však nedokázal vyrovnat růst cen. Čeny ve sledovaném období „vyskočily“ na šestnácti-pek, takže i přes nominální zvýšení se reálný hodnot průměrná mzdy snížila o 12,5 procenta. Inflace se v posledně době v Jugoslávii výrazně prohloubila. Očekává se bonus o 600 procentech, neoficiálně až o 1000 procentech. Iznadí experti předpovídají, že kon-cem roku bude v zemi „hyperinflace“ kolem 5000 procent. Pokud jde o mzdy, každá administrativní omeze-ní jejich nominálního růstu mátlácky již neexistují.

Munzar úspěšný v Monze

MONZA (a): V neděli se let závod mistrovství Evropy autoveteránů v italsko Monze. Luděk Munzar se zúčastnil s vozem Tatra 602, Sport 602, který vzbudil velkou pozornost diváků i odborníků. L. Munzar také zvítězil v kategorii 64.

Von MANFRED SCHÄFER Frankfurt. — 200 Länderspiele, 90 Tore — das ist Eintrachts neuer Eishockeystar Jiri Lala. Der Superstürmer war zu einem ersten Besuch in der neuen Heimat.

Ein sechsjähriger hat Mitschuld daran, daß der CSSR-Nationalspieler in Frankfurt spielt. Klein-Jiri, der Sohn des 29-jährigen. Der Außenstürmer hatte auch Angebote aus Kanada. Lala begründet's: „Jiri ist in der ersten Klasse. Ich wollte nicht zu weit weg von ihm.“ Ehefrau Ivana kommt im September.

In der letzten Saison war Lala zweitbestener Skorer (Tore und Vorlagen). Abteilungsleiter Langela flachste: „Bei uns reichen fünf Tore pro Spiel.“

Im Gedenken an Günther Herald will Eintracht die Eissporthalle nach ihm benennen lassen. Langela: „Wir werden bei der Stadtverordnetenversammlung einen entsprechenden Antrag stellen.“

Před 115 lety se 21. května narodil v rodině prostého ševce sochař Josef Mařatka. Sudicky ho obdařily hned dvojnásobným: hudebním a výtvarným.

Entzücken über Steffis Rücken

LIOSKA BLÍŽOST VEZNU OPRAVOU MEZI

Géniem z omylu

Rodný dům v Žitné ulici čp. 564 označují dvě pamětní desky umělců, kteří tu prošli velkou část svých životů: Dvořáková a Mařatková. Skladatel rozpoznal

Oslavný ohňostroj

Ohňostroj k oslavě sv. Jana Nepomuckého za odbyl dne 15. 1. m. a byl zabíjen 5 dělovými ranami. Pak se na nebi objevily rakety, barvové puky, velká skupina barvo-
ných tečových ohňů, ohňové barvo-
kyřice a mnohé další ohňostroj-
vé oběje.

Národní Politika 20. 5. 1889

Malý hudebník

Před několika úny zemřel ve zdejším dětské nemocnici Josef Albrecht, 4letý synáček před nedávnem zesnulého a. k. sotníka Josefa Albrechta. V hošíku jsme zřítitli znamenitý talent hudební. Již jako tříletý, kdy ztěž uměl ještě mluvit, bral na tahací harmoniku tak, že vzbuzoval obdiv u zkušených hudebníků

Národní Politika 29. 5. 1889

Stahování sovětských vojsk

Moskva: Stahování sovětských vojsk ze spojeneckých zemí pokračuje přesně podle harmonogramu, konstatoval první zástupce náčelníka generálního štábu obrněných sil SSSR generálplukovník B. Omelčev. V rozhovoru pro agenturu TASS uvedl, že k 1. červnu opustilo Československo přes 1000 vojáků, 150 tanků a více než 20 děl, z nichž NDR bylo staženo přes 350 vojáků, 1650 tanků a téměř 120 děl, z Maďarska přes 4300 vojáků, asi 320 tanků a 160 děl, z Mongolska přes 2000 vojáků, 200 tanků, téměř 170 děl a 14 letadel.

.. Z KUZE

Nebezpečný »crack«

NEW YORK: Crack představuje mnohem větší hrozbu než jiné drogy. Není to jen další z přechodných krizí, ale katastrofa historických rozměrů.

■ NICÍ kvalitu života a s ním život na všech úrovních americké společnosti, může se stát pro dnešní USA tím, čím byla velká krize ve 30. letech nebo vietnamská válka. Tak charakterizuje* uliv dnes již neznámější drogy v USA list New York Times. Upozorňuje na rychlost šíření cracku, jeho mimořádně závažné následky a na nedostatečnost veškerých dosavadních opatření v boji proti této krajně nebezpečné droze.

■ CRACK VZNIKÁ tepelným zpracováním kokainu do podoby krystalů, které se většinou kouří zároveň s tabákem. Tento »pohodlný« způsob užívání, zvláště ve srovnání s vpichováním jiných drog do žil, je jednou z příčin jeho rychlého šíření. K dalším patří snadná dostupnost, zejména finanční.

■ TATO DROGA, která se objevila teprve před několika lety, přelapivá mimo jiné k prudkému růstu zločinnosti. Na rozdíl od jiných nevyvolává totiž slavnostní nebo euforie, ale vyvolává agresivní následky. Počet zranění a úmrtí způsobených touto drogou se za poslední tři roky zvýšil desetinásobně.

■ Z VELKÝCH MĚST se crack rychle šíří i na venkov, užívají ho stále mladší lidé včetně dětí a mimořádně »populární« se stal také mezi ženami. Nedávný průzkum v Bostonu zjistil užívání cracku i u dvaceti procent těhotných žen, přitom tato droga má mimořádně zhoubový vliv na lidský plod.

ROBOTIZOVANÉ STRAŠÁKY proti traktorům začala vyrábět japonská firma Mirorakt smloum. Strašák má podobu dvoumetrového traktora, plave pod vodou v krizích podle předem určeného programu a vyfukuje zvuky, jež odhánějí živé traktory od míst, která před ním mají být společně chráněna.

SLOGAN: CRACK-NENI BRACK!

studentských let až do smrti mu zůstala přezdívka Kuřátko, jež vznikla z profesora přeslechnutí jeho jména a která tak výstižně charakterizovala jeho povahu. Za první světové války sloužil jako důstojník sanitní služby a z těchto prožitků pak vznikla řada Mařatkových válečných pomníků. V roce 1920 byl jmenován profesorem na Umprum. To již byl osm let ženat a byl otcem šestiletého syna Zdeňka. Bezmála čtvrtstoletí pracoval umělec v nádvořním ateliéru v ulici Na výšinách čp. 940 na Letné. Teprve v roce 1934 si postavil vlastní domek s ateliérem ve Sifešovicích U páté baterie čp. 938. Nového ateliéru však již mnoho neužil, o tři roky později zemřel na rakovinu.

Expertní rozhovory

(Čtk): Na otázku ČTK týkající se vztahu Československa k Mezinárodnímu měnovému fondu odpověděl vedoucí tiskového odboru úřadu předsednictva vlády ČSSR M. Šavel: »Delegace expertů ministerstva financí a zahraničních věcí ČSSR a Státní banky Československé v současné době situuje ve Washingtonu, sdílejí Mezinárodní měnového fondu, fungování mechanismu této mezinárodní organizace a podmínky pro činnost jednotlivých členových států. Tyto expertní rozhovory naznačují, že byla zahájena přípravná jednání ke vstupu ČSSR do Mezinárodního měnového fondu.»

NETIC REFEROVALI JIUK, DRMA SE TOM ZMÍMLA...

NEMÁ RÁD IDIOTY, JENÉ DO KUDRE

PRODEJNÍ TRHY U BELIE...

K DAPEROVI ALE SE STADYM...

Norové s novým přístupem

(Vč): Největší výrobce ferrosilitu na světě, norská firma Elkem, sezámila včera v Praze čs. odborníky na seminář k technologii ochrany životního prostředí se svými filtračními systémy, zvláště s hadicovými filtračními stanicemi zaměřenými na spolehlivé čištění ferrosilitu a s ním související procesy. Firma nejen dokáže zachytit nejnečistější prach, který se vytváří při výrobě různých ferrosilitů, ale vyvinula i systémy umožňující zpracovávat prach na prodejné výrobky, případně ho přimíchávat do betonu nejvyšší kvality. Pražský seminář firmy Elkem se zabýval rovněž vysokoteplotní extrakcí. Norský výrobce vyvinul totiž víceúčelovou elektrickou pec, která umožňuje zpracování nebezpečných odpadů do formy inertních strusek, jež lze jisk uložit na skládce, případně je z nich možné zpětně získávat kovy, zejména železo. Firma Elkem je významným výrobcem ferrosilitu, kovového křemíku a hlínku na světě.

DIALOG?

Problémy s prodávací

(čtk): Jedním z problémů vnitřního obchodu je nedostatek kvalifikovaných pracovníků s vysokým počtem fluktuujících. Statistické údaje dokazují, že v sortimentu obchodu počet mladých obchodně provozních zaměstnanců klesá. Do třiceti let věku jich v roce 1978 bylo 40,5 procenta, v roce 1985 už jen 36,3 procenta. Důvodem je mj. nižší úroveň výdělků, častá práce o sobotách a nedělních nebo špatné sociální vybavení většiny starších prodejen. Odchod mladých zaměstnanců obchodu do jiných resortů k lepšímu uspokojení spotřebitelské potřeby a z kvalitnější obsluhy rozhodně nenapomáhá. Ženy, kterých je v uvedeném věkové kategorii více než 85 procent, často svůj odchod z prodejen odůvodňují nevhodnou strukturou pracovní doby. Ta jim neumožňuje věnovat se potřebné rodině. Ukazuje se, že v přípravě žáků se poněkud zapomíná na vytváření profesního vztahu k práci v obchodě, a že fluktuace souvisí hlavně s adaptačními obtížemi absolventů SOU.

PŘIJÍMÁNÍ PŘÍRUCÍCH BYLO ZAKÁZÁNO...

Uzavření tatranské stezky

(čtk): Vichřice, která se začátkem května přehnala nad Vysokými Tatrami, zanechala stopu i na turistických stezkách. Za obětí jí padlo bezmála 150 tisíc m³ dřevní suroviny, což je trojnásobek roční těžby v Tatranském národním parku. Z toho vyplývá, že likvidace následků kalami ty si vyžádá delší dobu, takže v nadcházející letní sezóně bude pohyb turistů po některých stezkách omezen. Uzavřena bude stezka (modrá značka) z Tatranských Matliarů na Kežmarské Bielye Vodě až po cestu na Slavičiv pramen a stezka (modrá značka) z Kežmarských Zlabů do Tatranské kotliny. Tyto úseky budou pracovníci TANAP využívat k příbívání a svozu dřevní suroviny. V Západních, Vysokých a Bielských Tatrách dosahuje celková délka turistických stezek 584 km. Exponované věstvy členové Tatranské horské služby zabezpečí i umělémi pomůckami — skobami, řetězy, aby pohyb turistů byl co nejbezpečnější. V posledních letech některé přechody zjednodušili, případně zdvojili řetězy.

USA: Ztrácejí se děti

New York: Šestiletý Etan Patz zmizel v jižním Manhattanu již před deseti lety, když šel poprvé sám na zastávku školního autobusu. Dodnes o něm nemá rodiče žádnou zprávu. Jeho případ však není vůbec ojedinělý. V USA bylo za posledních pět let ohlášeno zmizení téměř 22 tisíc dětí jen o něco málo více než polovinu z nich se podařilo vypátrat a vrátit rodinám. 157 pohřešovaných dětí bylo nalezeno mrtvých, všechny ostatní zůstávají neznámé.

K vojenskému rozpočtu SSSR

Moskva: V souvislosti s informací o výši sovětského vojenského rozpočtu a s návrhem na jeho další snížení o deset miliard rublů v letech 1990—1991, které na úterním zasedání Sjezdu lidových poslanců přednesl předseda Nejvyššího sovětu SSSR M. Gorbačov uveřejnila sovětská tisková agentura TASS rozhovor s ministrem financí SSSR B. Gostěvem. Ministr upřesnil, že těžiště vojenského rozpočtu SSSR, který v současné době představuje částka 77,3 miliardy rublů, spočívá v prostředcích určených na zajištění spolehlivé obrany země. Zahnuje však nejen přímé vojenské výdaje, ale i částky určené na výplatu důchodů vojákům v záloze nebo ve výslužbě, na výstavbu a provoz nemocnic, poliklinik a dalších zdravotnických objektů i sanatorií a rekreačních zařízení pro důstojníky a jejich rodiny. Z vojenského rozpočtu se financuje také výstavba a provoz škol, mateřských škol a pionýrských táborů pro děti vojáků atd. V souvislosti s návrhem snížit vojenský rozpočet o deset miliard rublů B. Gostěv poznamenal: Tato částka se přibližně rovná prostředkům, které v letošním roce stát vynakládá na rozvoj třech největších průmyslových komplexů země: strojírenského, metalurgického a chemicko-dřevařského.

VĚCI TOHO TOLIK NEVAPSALI...

Dny bez kouře

(čtk): Je potvrzeno, že vykouřením jedné cigarety si zkrátíme život v průměru o čtvrt hodiny. Kuřák jich za život vykouří okolo 300 000, takže si zkrátí život ani o osm a půl roku. Samozřejmě, že to neplatí paušálně, někdo je odolnější a zkrátí si cigaretou život třeba jen o pět minut, další však může být na škodliviny vnímavější. V žádném případě bychom ale neměli turzet lékaři a vědci podceňovat a „shazovat“ s odvoláním na jedince, kteří „kouřili a dožili se vysokého věku“. K tomu, aby člověk přestal kouřit, potřebuje především motivaci. Finanční efekt je kupodivu nejslabším motivem pro zanechání kouření. Přitom průměrný kuřák v ČSSR vydal v loňském roce za cigarety zhruba dva a půl tisíce Kčs, což jistě není málo a částka by se dala jistě použít lépe. Zatím u nás kouří stále zhruba 60 procent mužů a polovina žen. Soustředěně úsilí přineslo již určité výsledky. Loň přestalo kouřit asi šest procent kuřáků a dalších 19 procent jich kouření podstatně omezilo. Projevilo se to mj i ve snížení spotřeby cigaret. V ČR se prodalo o 832 milionů kusů cigaret méně a v SSR o 313 milionů kusů. V ČSSR klesly výdaje za cigarety o 235 milionů Kčs. Pro tyto finanční „ztráty“ však ovahy kuřáků o tom, že když přestanou kouřit, přijde stát o značné zisky. Jsou opodstatněné jen v tom smyslu, vezmeme-li v úvahu krátkodobý efekt. Z hlediska budoucnosti průzkumy jasně ukazují, že korunu získanou z prodeje cigaret je třeba kompenzovat třemi korunami investovanými do léčby chorob zaviněných kouřením. Kuřáci, kteří si chtějí zatím alespoň vyzkoušet pevnost vůle, mohou dnes a zítra využít dvou možností, které nabízejí nekuřácké dny. 31. květen se stal Dnem bez tabáku z podnětu Světové zdravotnické organizace a 1. června — o Mezinárodním dnu dětí — se u nás již tradičně obrátil děti na kuřáky se žádostí: „Dejte nám dárek — nekuřte!“

Dva milióny z Tesly

(čtk): Dvomiilionová barevná televizní obrazovka byla včera vyrobena v k. p. Tesla v Rožnově pod Radbostí. Licenční smlouva s japonskou firmou Toshiba byla na tuto produkci podepsána v roce 1978. Současná průměrná denní produkce činí v rožnovské Tesle 2350 barevných obrazovek, což je v porovnání s projektem dvojnásobně množství. Včera zhotovený dvojmiliónový výrobek měl původně opustit montážní linku až v roce 1991.

A CO OBRAZ? TAKY DVA MILIÓNY?

Papež ve Skandinávii

Oslo: Papež Jan Pavel II. přiletěl včera do Oslo a zahájil tak návštěvu skandinávských zemí Norska, Islandu, Dánska, Finska a Švédska. Je to jeho 42. cesta do zahraničí, ale první do Skandinávie, kde se jen asi jedno procento obyvatelstva hlásí ke katolické víře. Papežova cesta do skandinávských zemí se označuje za „delikátní“, protože luteránské biskupové nezapomínají na exkomunikaci Martina Luthera před 400 lety. Ve Vatikánu se zděračuje, že návštěva má dokumentovat úsilí o obnovu jednoty křesťanstva.

.. ŽE TAM LEZE.. UPÁLIL N. J. HUSA!

ŽE BY RAKUSANE ztratili chuť ustupovat do manželství? Loň totiž přišlo na matriční úřady jen 35 300 párů se žádostí o sňatek. Je to o polovinu méně než v předcházejícím roce. Nejstaršímu loňskému ženichovi bylo 91 a nejstarší nevěstě o osm let méně. Největší věkový rozdíl mezi novomanžely měl pár, ve kterém byl muž o 55 let starší než jeho nastávající. Na druhé straně matriční statistiky zaznamenaly případ, kdy byla nevěsta o 40 let starší než muž.

O hospodáření televize

(čtk): Poslanci — členové výboru ČNR pro kulturu a výchovu se včera zabývali výsledky hospodáření a závěrečným účtem Čs. televize v ČR za rok 1988. Zpráva o hospodáření televize byla předložena v rámci celkové zprávy o činnosti kolektivů tohoto sdělovacího prostředku spíše základem ideové tematice, které a v praxi uplatňovaly 10 zasedání ÚV KSC. Televizní diváci mohli sledovat na obou programech celkem 7611 hodin vysílání. Pádí barevného vysílání obsáhli 97 procent a premiérová vysílání čimlo 70 procent. Na stejné úrovni roku 1987 zblatyl vývoz pořadů ČST do zahraničí. Vychálo se výrazně 74jem zahraničních televizních organizací o natáčení v naší zemi.

zustimmt, und wenn Königin Elizabeth II. unterschreibt, dann hat Ilford endgültig gegen King Henry gewonnen.

Brasilien will mehr Tropenholz-Export

Brasilien will den Export tropischer Hölzer in diesem Jahr um 15 Prozent steigern. Dies teilt der Verband der Holzexporteure mit. Allein im Bundesstaat Para seien 120 Exportfirmen mit 3000 Sägewerken aktiv, die 1988 eine halbe Million Kubikmeter tropische Hölzer aus-

Dieses über 760 Jahre alte Gegenargument wurde auch bei der Debatte wieder ins Feld geführt. Der Abgeordnete Neil Thorne, der das im Osten Londons gelegene Ilford vertritt, setzte dem entgegen, daß nur eine „sehr bescheidene“ Zahl von Märkten diese Vorlage geplant sei. Die Vorlage wurde in zweiter Lesung mit 157 gegen 88 Stimmen angenommen. Wenn sie auch in dritter Lesung akzeptiert wird, wenn dann noch das Oberhaus

Royale Marktwirtschaft

LONDON, 7. Juni (AP). Das britische Unterhaus hat am Dienstagabend in zweiter Lesung einer Vorlage zugestimmt, die der Großlondoner Gemeinde Ilford das Marktrecht zugesteht. Die Mehrheit in dem spärlich besetzten Parlament stellte sich damit gegen einen Erlaß von König Heinrich III., der den Ilfordern im Jahr 1247 einen eigenen Markt mit der Begründung verwehrt hatte, damit würde dem Markt im sechs Meilen entfernten Romford eine Konkurrenz erwachsen.

JAKÁ BYLA...?

„V poledne přijeli na místo. dr. František Soukup, dr. Alois Rašín, dr. František Soukup, Jiří Stříbrný a také již dr. Vavro Šrobár. Hrabě Coudenhove je očekával v přijímacím salónu vedle své pracovny...“

První se po krátkém zaváhání ujal slova Švehla: „Chci vám, Excellence, oznámit, že v Praze byl vyhlášen samostatný československý stát. Moc převzal Národní výbor. Přebíráme veřejnou správu a máme i vlastní vojenské jednotky.“

Coudenhove samozřejmě něco podobného očekával, ale přece jen jim zpráva viditelně otřásla.

„Pánové,“ obrátil se ke všem členům předsednictva, „pan ministerský předseda Lammasch mě pověřil, abych vám sdělil, že se připravují návrhy na novou úpravu monarchie... Proto je záhodno,“ snažil se zdůraznit, „aby se zatím žádná zvláštní vláda v Praze netvořila a vyčkalo se až do zahájení akce pana ministerského předsedy.“

Tady se Coudenhove trochu nadechl a chtěl ještě pokračovat. Vtom mu ale skočil do řeči zcela bez protokolu Rašín a po něm Švehla:

„To je ovšem zcela nemožné.“
„O tom nemá smysl diskutovat.“

„Lid na ulicích nelze již zastavit,“ vmisil do hovoru ohnivě Soukup a také Stříbrný dodal: „Bylo již rozhodnuto.“

■ ■ ■
Popsaná událost byla jednou z velkých finálových akcí kolem vzniku Československé republiky. Převzali jsme její popis z knihy prof. dr. Václava Čady: „28. říjen 1918 — skutečnost, sny a iluze.“ Společně se ohlížíme a hovoříme o příčinách a okolnostech vzniku republiky, ale také o tom, jaká byla v následujícím dvacetiletí.

Kdy se v českém politickém táboře poprvé objevuje požadavek samostatnosti?

Celé devatenácté století a vlastně až do začátku první světové války usilovala česká politika o získání rovnoprávného postavení v rámci habsburské monarchie. Samostatnost — toto magické slovo — nepatřilo do slovníku prakticky žádného českého politika. Pokud se přesto našel někdo, kdo takto uvažoval, nebyl brán za příliš seriózního politika. Důvody byly různé, největší váhu měl argument, že naše malá země by si „v objetí“ okolních velmocí nemohla udržet samostatnost, a když, tak jen formální. Například — otevřela by se útokům agresivního německého nacionalismu. Nezapomínejme, že v historických hranicích českých zemí žilo několik milionů Němců. A tak

pro mnohé politiky představovalo Rakousko dokonce jakousi ochranu před tlakem Německa, ale i reaktivního carismu. Ještě v prvních letech války setrvává česká politika na těchto pozicích. Její představy se týkají pouze spravedlivějšího uspořádání v poválečném Rakousku. Ostatně — válečný stav nepřál nastolení radikálního nacionálního programu. Okamžitě by následovala tvrdá perzekuce ze strany rakouských úřadů. Česká politika se tak pohybovala v dosti stísněném prostoru: mezi aktivismem a pasivitou. Aktivismus žádal, aby se český politický tábor veřejně přiklonil k habsburské monarchii, byl loajální, vyhnul se tak perzekuci a vydobyl si slušnou výchozí pozici pro poválečné uspořádání v říši. Skupina politiků, která prosazovala pasivitu, vycházela z toho, že Rakousko válku prohraje a není tedy třeba si špinit ruce jeho podporou, ale také není nutné dělat něco pro porážku Rakouska.

Existovala však výjimka. Masaryk.

Alois Masaryk jako jeden z prvních pochopil, že válka zásadně mění podmínky pro existenci českého národa. Také on však k tomuto postoji dohrával. Dlouho mu šlo spíše o to „odrakoušit“ v Rakousku. Ve své knize „Česká otázka“ například píše: „Kdyby Rakousko v evropské konflagraci podlehlo a se rozbilo, dostali bychom se k Německu, s nímž už tisíc let jsme ve styku. Co by to znamenalo, ať si každý domyslí.“ Propuknutí války však v jeho očích znamenalo nástup německého nacionalismu a ohrožení českého národa. Usoudil, že tváří v tvář tomuto ohrožení je třeba udělat maximum pro porážku Německa a Rakouska a pro rozpad habsburské monarchie. Byl také první, který spojil řešení české a slovenské otázky v jedno. Pro české země žádal sebeurčení spíše na základě historického práva, pro Slovaky jen na základě práva přirozeného. Bylo mu jasné, že nemá šanci prosazovat tento program na domácí půdě, proto odešel do emigrace a odstartoval svou známou zahraniční akci.

Sám o sobě by však mnoho nedokázal. Jeho spolupracovník Beneš si v jednom z dopisů, které se četly v Praze na podzim 1915, stěžoval, že západní diplomacie nemá dosud s českými zeměmi žádný plán. A ještě v lednu 1918 hovoří americký prezident Wilson ve svém poselství Senátu pouze o tom, že „národům Rakousko-Uherska, jejichž místo mezi národy přejem si viděti zabezpečeno a za-

jištěno, nutno dáti nejvolnější příležitost k autonomnímu vývoji.“ Co přispělo ke změně v postoji státníků Dohody?

Už koncem roku 1916 v odpovědi dohodových velmocí na mírovou výzvu amerického prezidenta Wilsona bylo zařazeno i „osvobození Čechoslováků“. Později však, v období, kdy dohodové mocnosti usilovaly o separátní mír s Rakouskem, byla tato slibná slova ovšem zapomenuta. V lednu 1918 hovoří Wilson pouze o autonomii. Teprve když zkrachovala jednání o separátní mír, který měl izolovat Německo a urychlit jeho porážku, měni se postoje Dohody s definitivní platností. Tuto změnu ovlivnila především revoluce v Rusku. Vliv VŘSR na naši samostatnost však nesmíme pojmát schematicky, jak se ještě někdy děje. Totiž tak, že příklad Října radikalizoval lid, který pak stávkami, demonstracemi a vojenskými vzpourami rozložil Rakousko zevnitř. Je skutečností, že tehdy došlo k radikalizaci postojů lidí, Dekret o míru a o sebeurčení národů, který sovětská vláda vyhlásila, byl semenem do úrodné půdy, tedy reálnou politickou silou, vždyť proti válce stávkem, proti národnostnímu utlačování právo sebeurčení. Co však bylo rozhodující: Pod vlivem Října došlo ke změně postojů domácí politické reprezentace a samozřejmě ke změně názorů dohodových mocností. Ty si uvědomily, že těžko lze čelit pronikání revolučních myšlenek do střední Evropy tím, že Rakousko bude jen reorganizováno. To v dané historické chvíli už nemohlo utlačované národy uspokojit. Jen vytvoření moderních národních států mohlo být solidní hrází proti bolševismu. Nyní šlo o to, zda česká politika přesvědčí dohodové mocnosti, že opravdu nechceme mít s Rakouskem nic společného. A je třeba polemizovat s názory, že revoluční situace doma a Masarykova zahraniční akce nic neznamenaly, protože ČSR je jen výsledkem velmocenských sáčků. Naopak — bylo třeba vykonat ještě mnoho politické práce.

Usilí Masaryka a jeho spolupracovníků bylo dlouho oslabováno prorakouskými postoji politiků, kteří pracovali doma. Kdy přesně došlo k tolik potřebnému sjednocení postojů?

Když jsme se zmiňovali o odpovědi dohodových mocností na Wilsonovu mírovou výzvu, což představovalo určitý, byť dočasný úspěch Masarykovy zahraniční akce, připomeňme i reakci domácích politických kruhů. V prohlášení tzv. Českého svazu — sdružení českých politických stran — sa 30. ledna 1917 konstatovalo: „... Presidium Českého svazu odmítá tuto insinuaci... a rozhodně prohlašuje, že národ český jako vždy v minulosti, tak také v přítomnosti a v době příští jen pod žezlem habsburským vidí

svou budoucnost a podmínky svého vývoje.“ Jenže ta „doba příští“ trvala jen několik měsíců. Už únorová buržoazně demokratická revoluce v Rusku — jejíž vliv na události ve střední Evropě se neprávem opomíjí — znamenala, že se začal výrazněji prosazovat revoluční, sociální a demokratický proud ve světové politice, tedy dochází i k pohybu v českém politickém myšlení. První zaveleli do útoku spisovatelé. V jejich Manifestu z května 1917 adresovaném politikům se píše: „Obracíme se k vám, pánové, ve velké době našeho národního života, v době, za níž všichni budeme odpovídat celým stoletím... buďte pravdivými mluvčími svého národa... povězte státu i světu, co váš národ chce a na čem trvá... Nedovedete-li učiniti zádot všemu, čeho národ po vás žádá a co vám ukládá, vzdejte se raději svých mandátů...“ Po květnovém Manifestu posílila pak především VŘSR integrační proces celé české politiky na protirakouské a protihabsburské základně. Výrazem se stala Tříkrálová deklarace z 26. ledna 1918, v níž se poprvé domácí političtí představitelé vyslovili pro sebeurčení našich národů. Od té chvíle táhnou za společný provaz s naší politickou reprezentací v zahraničí. Mohl se tak vést soustředěný tlak na mocnosti Dohody ve prospěch samostatného Československa.

Přišel 28. říjen 1918. Byla vyhlášena Československá republika. Proč však buržoazně demokratická republika, když víme, že i v našich zemích tehdy nazrávala revoluční situace? Proč přišlo dělnictvo o plody své aktivity a buržoazie vstoupila do období první republiky se značným náskokem?

Československá republika byla výsledkem revolučních přeměn v Evropě, ale vznikla jako buržoazní republika. Jde o zdánlivý paradox, vždyť buržoazie doma i v zahraničí byla u politického kormidla. Sociálně demokratická strana, která tehdy vedla dělnické hnutí, vlastně jen pokračovala ve své oportunistické poznamenané politice. Válka pro ni znamenala šok. Celé předválečné období stavělo svůj program na usilí o přeměnu Rakouska v demokratickou federaci národů. A nyní bylo jasné, že tento cíl se vzdálil za obzor. Vždyť válka přinesla posílení absolutismu, likvidaci parlamentu, svobod. Vedení strany v této situaci zastavilo politické a hospodářské boje, vyzvalo stranické organizace, aby se zdržely politické činnosti a uchovaly síly na lepší příští. Mahutná politická organizace zmrtvěla. Na těchto pozicích setrvala až do roku 1917. Teprve nyní, když hrozilo nebezpečí, že buržoazní strany plně využijí stoupajících nacionálních nálad ve veřejnosti a kdy i v dělnictvu se hlasitěji ozývá volání po samostatnosti, radikalizuje své postoje. Jestliže ještě na

jaře 1917 soudil Bohumír Šmeral, vůdčí činitel strany, že vznik malých států ve střední Evropě představuje pro ně chmurnou budoucnost, protože jejich svoboda v sousedství velmocí nemůže být skutečná, přikláni se o něco později i sociální demokracie k seburčovacím proklamacím buržoazních stran. Skutečně přikláni a nevytváří vlastní program, který by pomohl dělnické třídě v boji o charakter budoucího státu. Národní výbor, reprezentativní orgán české politiky, který byl utvořen v létě 1918, mohl tak naplánovat klidnou revoluci. Jinak řečeno, buržoazie mohla v klidu převzít moc do svých rukou.

Vznik ČSR tedy znamenal samostatnost československého národa. Proč ne českého a slovenského národa?

Pomíňme diskriminující názory českých politiků, kteří Slováky považovali jen za jakýsi nářečně odlišný kmen českého národa, a podívejme se na problém z politického hlediska. O čechoslovakismu se píše jako o mocenském nástroji české buržoazie vůči Slovensku. Stal se jím, ale z počátku sehrával i pozitivní úlohu. V atmosféře vzniku nových států bylo nemyšlitelné, aby neexistoval vedoucí národ. Malé národy slepě volně v jeden státní celek nezbuzovaly důvěru velmocí jako dostatečně pevně. A nezapomeňme, že v novém státě bylo daleko víc Němců než Slováků. Teze o československém národě znamenala v praktickém politickém zápase posílení pozic Čechů a Slováků právě proti tlaku vůdčích činitelů německé menšiny na oslabení státu. Teprve později, když slovenský národ dospěl do stadia, že měl vlastní početnou inteligenci a tedy i vlastní požadavky, nerespektování svébytného národa vedlo ve svých důsledcích k oslabení vnitřní soudržnosti republiky a přispělo k jejímu rozpadu. Formálně vzato, čechoslovakismus nesehrál svou neblahou úlohu jen jako teze, vždyť v tomto slově je zakotveno i neuznání českého národa, ale jeho praktické uplatňování. Tedy, že československý se rovnalo český.

Jak fungovala moc v první republice? Populární výklady hovoří o tom, že moc měla v rukou buržoazie a vykonávala ji prostřednictvím politických stran, které získaly většinu ve volbách a tím rozhodující zastoupení v parlamentě. Zní to sice přehledně, ale ploše.

První republika byla právním státem. To je nesporné. A v jako každém právním státě byly v popředí legislativní složky moci: Národní shromáždění, vláda, prezident, nejvyšší soud. Nižší pak okresní a obecní úřady. Tyto orgány měly k výkonu svých rozhodnutí k dispozici soudy, policii a četnictvo. Ve státě však exi-

stovaly i nelegislativní orgány jako byla koalice politických stran či Hrad, které ovlivňovaly její fungování zvenku. Třídní charakter se projevoval i v té legislativní rovině, ale především v rovině nelegislativní, kde se mohl prosadit beze zbytku.

Typickým příkladem je osobnost prezidenta Masaryka. Jako hlava státu měl značnou legislativní moc, kterou po návratu z emigrace v prosinci 1918 ještě posílil řadou doplňků k ústavním právům prezidenta. S jeho jménem je však spojen i fenomén tzv. Hradu. To nebyl legislativní orgán, ale přesto nebo právě proto měl značnou moc. K tomuto blíž politicky neohrazenému uskupení patřili mnozí kulturní pracovníci, funkcionáři Sokola, učitelských organizací, Čs. obce legionářské, ale také mnozí političtí, kteří jinak pracovali v legislativních složkách moci. Tmelem byla Masarykova autorita. Byla obrovská. Mnohdy stačilo, aby při slavnostech na Hradě nepodal některému z politiků ruku a ten byl na dlouhou dobu politicky vyřazen. Masaryk ovšem nespolehal jen na svou autoritu, měl k dispozici dobře fungující vnitropolitické zpravodajství, které mu zprostředkoval „Informační odbor kanceláře prezidenta republiky“, takže byl dokonale informován o tom, co se děje v zákulisí politických stran. Měl k dispozici i značný fond finančních prostředků, o jehož výši a způsobech využití se dosud mnoho neví. Hrad stál jaksi nad stranami a vytvářel o sobě iluzi, že mu jde o zájmy všech vrstev národa. Tedy: Masaryk mohl na politické dění působit legislativně jako prezident, ale i nelegislativně prostřednictvím politicko-mocenské skupiny Hradu.

Jinou typicky nelegislativní strukturou byla tzv. Pětka, jakýsi vedoucí orgán koalice. Jejími členy byli vůdčí představitelé buržoazních a reformistických stran: Švehla, Strábrný, Rašín, Šrámek a Bechyně. Scházeli se na Švehlově statku v Hostivaři a co si v tomto kuloáru dohodli, bylo obvykle v parlamentě prosazeno. Z hlediska legislativního byli jen poslanci, ale jejich rozhodnutí byla závazná pro vládu. Jejich pozice vyplývala i ze zajímavého volebního systému v první republice. Podívejme se v úvaze do jednoho volebního obvodu. Bylo v něm řekněme 200 000 voličů. O jejich přízeň se ucházelo dvacet stran. Takže: počet voličů se vydělil počtem stran. Vzniklo volební číslo: 10 000. Vlivná strana získala třeba 40 000 hlasů, ale měla v návrhu 15 kandidátů. Dostalo se tedy jen na čtyři. Proto bylo důležité nejen to, zda se ambiciózní politik dostane na kandidátku své strany, ale také v jakém pořadí na ní bude. Existovala tedy fakticky zvolitelná a nezvolitelná místa. O jménech kandidátů a jejich pořadí na kandidátní listině rozhodovalo vedení politických stran. Pokračujeme dál. Mandát zvolených poslanců vlastnila poli-

tická strana, poslanci ji podepisovali ještě tzv. abdikacími reversy. Vedoucí představitelé politických stran tak měli armádu svých poslanců plně pod kontrolou a nebylo divu, že co Pětka usnesla, bylo ve vládě či parlamentě prosazeno. A pokud hrozilo, že některé opatření či zákon nebudou přijaty, protože příliš protežovaly zájem jedné strany, pánové se sešli a systémem vzájemných úsluh rozpory uhladili. Však se také nikdy nestalo, aby vládě byla projevována nedůvěra.

Dalšími významnými institucemi byly banky a zejména Živnobanka. Existovala v legální rovině jako významná hospodářská instituce, ale významně ovlivňovala politická rozhodnutí z druhé — nelegislativní roviny. Jak jinak, než finanční silou. Krátce po vzniku republiky se jí podařilo levně skoupit většinu akcií rakouských podniků zaregistrovaných u nás, vytvořila si mocný fond volných úvěrů a získala obrovský vliv na státní zakázky. Její ředitel, dr. Preiss, velice vlivný muž, měl navíc osobní fond a není pochyb, že přímo podplácel příznivá politická rozhodnutí. Vliv tohoto finančního giganta v politickém životě země byl značný, stále ještě není dostatečně prozkoumán.

Jakou měl tento systém opozici?

Politický systém buržoazní demokracie si opozici přímo vyžaduje, nemůže bez ní fungovat. Opozice, ať je jakkoli kritická, pokud neutočí na podstatu společenského systému, nepředstavuje nic, co by vládnoucí kruhy mělo znervózňovat. Znervózňujícím prvkem v českém politickém táboře byla především komunistická strana. Měla tu výhodu, na rozdíl od KS v mnoha jiných zemích, že po celou dobu 1. republiky mohla působit legálně. Byla tedy jednak součástí legislativní struktury — svou účastí v parlamentě — ale působila také nelegislativně, vydávala letáky, brožury... Byla sice v Národním shromáždění, ale nikdy nevstoupila do koalice či vlády. Podstatou její třídní politiky bylo nepřebírat spoluzodpovědnost, mít možnost plně kritiky. Jiné dělnické strany z těchto pozic dávno ustoupily, staly se součástí mocenského systému. Až Lenin opět vrátil dělnickou stranu na tuto pozici. Tedy: dilem je součástí legislativní struktury, dilem mimo ni. Jinými slovy: kritizovat může zevnitř, likvidovat zvenku.

Shrňme: Jaká tedy byla první republika?

Byla prvním společným státem Čechů a Slováků. V tomto smyslu představovala historický pokrok. V době jejího trvání existovaly svobody — shromažďovací, spolkové i jiné — podle mne snad nejširší v tehdejší Evropě, samozřejmě s limity, o kterých jsme se zmínili. Buržoazie, která byla u moci, se však nepodařilo vyřešit národní a sociální problémy a — jak se projevilo v období Mni-

chova — ani otázku spolehlivých státoprávních garancí. K pozitivnímu z odkazu první republiky je třeba se hlásit, ale naši současnou státnost naplňujeme i sociálním obsahem a v podobě federace i spravedlivým národnostním uspořádáním.

Symbol Středomoří

Bližší se doba dovolených a mnozí z nás zamítli třeba k teplejším mořím na jih. A tam se nepochybně setkali se stromem, který je jedním ze symbolů Středomoří a jehož plody jsou pro tamější obyvatele odedávna jedny z nejcennějších. U nás je používáme jako lahůdky, ať už nakládané plody přímo, či olej z nich ltačený. Reč je o stromu a jeho plodech se známým, milým jménem — o olivě.

Vzhled olivovníku je trochu přísný a jakoby smutný, jeho kmen je zkroucený bojem o život v suché půdě. Je svalnatý a houževnatý, pevně zapuštěné kořeny se nad zemí zauzluží. Listky jsou tenké, zelené i sřibklité sedé s kořenovou vůní, reagující na sehemnější závan větru. Trpělivý zápas stromu s půdou a suchými větry je cenou míru a pokoje, s nímž je bytostně spojován.

Olivovník používá v jižních krajích stále nesmírně úcty; ve starověku přecházela až ke zbožňování. Olivové háje byly ve starém Řecku přírodními chrámy zasvěcenými různým božstvům. Dávno legendy svědčí o mimořádném postavení stromu v povědomí lidí. Podle jedné z nich se stromy rozhodly, že si zvolí krále. Nejprve se obrátily na olivovník, ten však odmítl a řekl: „Cožpak mohu opustit svůj olej, který slouží božím a lidem, a vznášet se nad stromy?“

Sklizené olivy není možno jíst v syrovém stavu, jsou příliš hořké. Zelené plody se prokládají směsí ze 3 dílů dřevěného popela a jednoho dílu vápna tak dlouho, až se dá pečka snadno oddělit od dřevě. Oliva přitom dostává žlutavou barvu. Zasaditost se zbytečně v kádčích s vodou pak se nakládají do nálevy složené z 800 gramů vody a 60 gramů soli, aromatičovaného feytklem, kurlandrem a skořicí.

Jestliže má jít o černé olivy, je nutné vyčkat úplné zralosti plodu, který je černý a vrásčitý. Pak se soli, nechá se sušit na slunci a nakládá do oleje. Protože jsou zjemněné olejem, jsou černé olivy stravitelnější, ale oba druhy jsou velmi výživné a chutné. Jsou též oblíbeným pokrmem diabetiků.

Kurs pro kuřáky
řák: Jako jeden z netradičních a účinných prostředků svého vlivu na zdraví kurdák a jelich okoli zřídil pracovníci zdravotní výchovy už v roce 1987 v Písku kurs odevkání kouření po telefonu. Právě v těchto dnech je na píseckém telefonním čísle 118 dostupné už jeho třetí opakování. Kurs má sedm tekcí, jejichž prostřednictvím zdravotníci přicházejí do soukromí vyznávající nikotinu a podání tím často kuřákovi, avšak ověřené rady které by se v jiném prostředí asi těžko seikaly s potřebnou vážností. Lekce sestává jeden z předních čs. expertů v oboru, přímá plnění oddělení OÚŇV v Kutné Hoře MUDr. J. Kozák, ČSC. Za dobu vysílání tedy v rozmezí sedmi týdnů, zaznamenaly spole se uvedeném čísle při předání 18 000 a při prvním opakování až 20 000 impul-
st.

úpravce knihy, od počátku komponovat kresbu ve vztahu k typografii a naopak. Brzo jsme se shodli na Grušově koncepci, že příběh by se měl odvíjet jako akce, tedy ve smyslu comics. Nechtěl jsem ovšem dělat vyslovený kreslený seriál, ale český comics, jak ho vlastně dělal už Josef Lada. Během práce na slabikáři jsem často myslel na Chestertonův výrok, že umění nespočívá v roztažování věci, nýbrž v jejich sestřihávání.

Jak fungovala spolupráce mezi textářem a výtvarníkem?

WAGNER: S Jirím Grušou jsme se setkávali pravidelně a často. V přátelské atmosféře, s humorem a vzájemným respektem. Myslím, že nás ta práce bavila, i když v závěru jsme se oba dva těšili, až to budeme mít za sebou. To je ale asi s každou tvůrčí prací tak a jinak to prostě nejde.

Proti zamýšlenému slabikáři se vedla v části krajanického i exilového tisku dosti demagogická kampaň. Vzáli jste ji nějak na vědomí?

GRUŠA: Občas mi někdo poslal nějaký výstřípek. Jednou dokonce ze zámoří, z novin psaných češtinou, nabytou právě ve státních dílnách a tedy s trvalými škodami pro vnímání a uspořádání světa. Jazykem, který dávno pozbyl vědomí o své funkci. Právě se tam, že nyní věci dospěly tak daleko, že „komunista Gruša“ se ujímá úkolu kazit mládež. To se v Praze soudruzi jistě váleli smíchy – protože na příslušném oddělení na rozdíl ode mě čtou všechno. Autor by za trest měl absolvovat doučovací kurs s Edou a Micou, snad by se od zvířátek ledascemu lidsky prospěšnému naučil.

V Ilráži slabikáře se uvádí, že na knize redakčně spolupracovala „skupina českých spisovatelů v Praze“. Je nužno, aby nadále vystupovali incognito, nebo už je možno některá jména „odtáhnout“?

GRUŠA: Možná, že ano, ale já bych se jich musel zeptat a odpověď by asi přišla až po uzavěření. Snad byste mohli uveřejnit jejich jména dodatečně, jestli odpoví kladně. Dodateková čítanka českého slabikáře pochází z velké části z Prahy, dělali ji renomovaní literáři – opět vyzvaní Pavlem Kohoutem, který nad celým projektem organizačně bděl a koncipoval konečné uspořádání tohoto oddílu.

Pavel Kohout nedávno oznámil, že Rakouské státní nakladatelství plánuje „velkou českou čítanku“. Budete se na ní také podílet?

GRUŠA: Věci nejsou myslím ještě tak daleko. A samozřejmě, že bychom neodmítli, kdybychom byli nakladatelem přízvání i tentokrát.

JIRÍ GRUŠA

(nar. 1938 v Pardubicích), filozofická fakulta Karlovy univerzity; od r. 1960 redaktor různých literárních periodik (Nové knihy, Tvář, Sešity, Zlíněk), v r. 1970 stihán pro zveřejnění románu Mimmer, pak v různých zaměstnáních; spoluvydavatel Edice Pellice, v r. 1978 uvězněn za román Dotazník (cena J. Koláře a E. Hostovského). Stipendium v USA, r. 1981 zbaven čes. občanství. Další díla: Cvičení mučen (verše), Dámský gambit, Doktor Kokeš, mistr Panny (próza), práce přeloženy do řady jazyků, sám překládal do češtiny (Kafka, Rilke). Od roku 1980 žije a pracuje ve Spolkové republice Německo.

MIROSLAV WAGNER

(nar. 1942 v Prostějově), filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci; působil několik let jako odborný asistent v Památníku národního písemnictví v Praze. Od r. 1977 žije a pracuje ve Spolkové republice Německo. Malíř a grafik, zastoupen ve sbírce Uměleckoprůmyslového muzea v Praze, v grafické sbírce Albertiny ve Vídni, ve sbírce Městského muzea v Monsu aj.

Návrat knížek do knihoven

Pod tímto nadějným titulem jsme se dočetli 18. dubna ve Svobodném slově, že se do čs. knihoven vrací mnoho děl, vyřazených cenzurou v letech 1972/73. Prý jde přibližně o 800 titulů, což má být polovina knih postížených zákazem; poprvé se tedy dovídáme z oficiálního pramene, jak rozsáhlou spoušť v československé kultuře normaliza-toří natropili.

Z beletrie se mají vrátit např. díla L. Aškenázyho, H. Bělohradského, V. Blažka, J. Čepa, J. Durycha, J. Frieda, D. Hamšíka, B. Hrabala, P. Chudožilova, J. Koláře, O. Kryštofka, F. Křeliny, I. Kříže, A. Lustiga, J. Foglara, K. Michla, K. Misáře, J. Muchy, J. Olčenáška, F. Pavlička, J. R. Picka, J. Procházky, K. Ptáčka, J. Putika, A. Radoka, A. Sedlmayerová, O. Scheinplugové, J. Smetanové, O. Suse, K. Šiktance, J. Šotoly, J. Zahradníčka a J. Závada.

Jenže: „Vyřazené svazky putovaly v krajích do centrálních skladů, které spravovala Státní knihovna. Samozřejmě, čas pracoval. Ne všude mají sklady suché, ne všude se všechny knihy zachovaly. Znamená to vybalit, co zbylo, zkontrolovat, pořídit nové záznamy, zařadit do katalogů, porovnat, kolik zbylo zachovalých svazků schopných půjčování,“ upozorňuje Svobodné slovo. A nemysleme si, že se začne hned tak z těchto fondů půjčovat: „Prezenčně jsou knihy k nahlédnutí ve studovně a po prázdninách budou zřejmě k máni k vypůjčení absencímu.“ (Pokud ještě neshly či neskončily dávno ve stoupě, pochopitelně.)

Představitelé Svazu českých spisovatelů se prý jasně vyslovili za návrat české psané literatury do kontextu naší kultury, tvrdí Svobodné slovo, a uzavírá: „Tento první krok je tedy zřejmě signálem v upřímné snaze zaplnit bílá místa, jež v kontinuitě naší literatury léty vznikla.“ Bílá místa vznikla i é t y – vychutnejme si tu skvostnou formulaci!

Samizdatový časopis OBSAH, vydání z března 1989, uveřejňuje jiný seznam autorů, který ten ze Svobodného slova znamenitě doplňuje. Obsahuje totiž jména těchto autorů, kteří jsou zakázáni i nadále:

Andras, Antek, Baláz, Bartošek, Belda, Bendlová, Beneš J., Blažková, Blažek, Bobek, Bodláková, Brousek, Budín, Budínová, Bystřina – a to jsme teprve u pis-

mena B. Ta další jména už jen namátkou a na přeskáčku...

Cisár, Černý V., Dienstbier, Diviš, Dubček, Filip, Fleischmann, Fučík B., Gardavský, Grossmann, Goldstücker, Havel, Hermach, Hochman, Hořec, Hübl, Jezdinský, Jungmann, Kalina, Kantůrková, Kaplan, Kliment, Kohout, Kosík, Kostka, Kulka, Kundera, Kusák, Kusý, Kusín, Kyncl, Laub, Lederer, Liehm, Linhartová, Löbl, London, Machonin, Machovec, Mlynárik, Mynář, Mňačko, Müller, Pachmann, Pláfl, Pecka, Pelikán, Rozner, Salivarová, Selucký, Schulz, Steiger, Steiner, Strobinger, Sviták, Šik, Šikl, Škutina, Skvorecký, Stovičková, Trefulka, Tučková, Uhde, Utitz, Vaculík, Valenta Z., Valenta E., Volný, Weiner – celkem 206 (dvěstěšest) autorů. Dalším 120 autorům byly do knihovnických fondů uvolněny jen některé jejich tituly...

Tato čísla byla zjištěna srovnáním vyřazovacích seznamů z roku 1971 s uvolňovacím seznamem z letošního března. Není tedy zatím důvod k jásotu nad velkorysou liberalností nových náčelníků českého a slovenského písemnictví.

A DRBNA ?

Italien brmsť Lastwagen

MÜNCHEN, 8. Juni (dpa). In Italien wird zur Hauptreisezeit das Fahrverbot für Lastwagen verschärft. Wie der ADAC am Mittwoch in München mitteilte, betrifft die Maßnahme auch Wohnmobile, die das zulässige Gesamtgewicht von fünf Tonnen überschreiten. Diese dürften dann während der Saison ebenso wie andere Schwerfahrzeuge sonn- und feiertags und meist auch ab Freitag nachmittag und samstags nicht mehr fahren. Fahrer von schwergewichtigen Wohnmobilen, die das Fahrverbot missachten, müßten ebenso wie Transporterfahrer mit Geldbußen von umgerechnet mindestens 280 Mark rechnen. Im einzelnen gelte das Fahrverbot, von dem Busse ausgenommen seien:

– an Sonn- und Feiertagen von April bis einschließlich September von 7 bis 24 Uhr, in den übrigen Monaten von 8 bis 22 Uhr

– vom 21. Juli bis 27. August am Freitag, 16 Uhr (am Freitag, 28. Juli, bereits ab 7 Uhr), bis Sonntag, 24 Uhr. Das Fahrverbot gilt während dieser Zeit allerdings nicht am Freitag und Samstag (10./11. August) sowie am Freitag, 18. August – am Dienstag, 1. August, von 7 bis 24 Uhr.

Eisrakete für Gorbatschow

KÖLN, 8. Juni (AP). Kölner Kneipenwirte wollen während des Staatsbesuches von Michael Gorbatschow in der Bundesrepublik symbolisch das Eis zwischen West und Ost schmelzen lassen. Der aus Frankfurt stammende Eiskünstler Christian Funk hat am Donnerstag im Auftrag der Wirte auf dem Zülpicher Platz in der Dornstadt damit begonnen, eine insgesamt sechs Meter hohe Nachbildung der sowjetischen SS-20-Rakete aus Eis zu bauen.

Die Eisbombe soll während des viertägigen Aufenthaltes des sowjetischen Staatsoberhauptes langsam, aber stetig abtauen und das politische Tauwetter zwischen der Bundesrepublik und der Sowjetunion symbolisieren. Neben der ab-

tropfenden Rakete wollen die Wirte rings um den Zülpicher Platz auch rote Fahnen hissen und russische Spezialitäten anbieten. ...UND EISBOMBE? Malajsijski létakí provedli v neděli v Kuala Lumpur s pomocí ultrazvuku operaci slamských dvořáčů. Sedmiměstní děvčátka byla srostlá v dolní části brudníku a měla společně játra. Stav pacientek umístěných v jednotce intenzivní péče je podle lékařů stabilizovaný.

záměrem největší zá- kteného si nesmírně sledoval jeho fantastické že se s ním po tolika jako čestného předšedá Mezi- ANTONIO SAMARANCH. (23.5.89)

PRAHA (kov): „Ze své osmé oficiální návštěvy Prahy si odvezím největší zá- žitek z toho, že jsem mohl udělit olympijský řád člověku, kterého si nesmírně vážím, sportovci Emilu Zátopekovi. Jako novinář jsem sledoval jeho fantastické výkony na OH 1952 v Helsinkách a nikdy mě nenapadlo, že se s ním po tolika letech při této příležitosti setkám. Navíc jsem ho dnes považoval jako čestného přítele. Teď už je téměř v závěru liskové besedy předšedá Mezi- národního olympijského výboru JUAN ANTONIO SAMARANCH. (23.5.89)

Videa v čs. lize?

PRAHA (a): Vítěz letošního PMEZ v lize žen Hypobank Vídeň nemá v rakouské lize prakticky soupeře a vyhrává, jak chce. Manažer celku Günar Prokop se z tohoto důvodu nechal slyšet, že by byl velmi rád, kdyby jeho celek mohl hrát od příštího ročníku v čs. lize. (23.5.89)

Skanzeny Vysočina a burza památek

Pracovníci Krajského střediska státní památkové péče a ochrany přírody v Pardubicích soustředí na Veselém kopci ve skanzenu nazvaném Soubor lidových staveb a řemesel Vysočina přenesené stavby a kopie staveb z různých dob a z různých měst a míst Českomoravské vysočiny, zejména z Chrudimské a Hlinska. Zemědělské stavby pocházejí zvláště z Hmožděnic, Veselého kopce a Svobodných Hamrů, známých léž zpracováním železa.

V Hlinsku, v dřívější chudinské čtvrti Betlém, se opravují domy, do nichž by se měl postupně rozšířit skanzen jako ukázka tradiční rukodělné výroby (např. hrnčířství, ševcovství, výroba loutek, proutěného zboží aj.).

Záměrem památkářů je podat ucelený obraz života a práce na vesnici do počátků socializace. Pracovníci střediska v Pardubicích vyšli ze zájmy, že památky mají být osídleny a užívány; v roce 1967 přišli s nápadem uspořádat burzu památek. Nevyužitě objekty nabídli památkáři zá-

stupním a zájemcům z 15 podniků či organizací. Ačkoliv zpočátku byl zájem velký, v konečné fázi památkáři neuspěli. To je ovšem neobradilo a památky další obdobné akce, od nichž si slibují více. Změnily se totiž některé podmínky. Zatímco dříve mohli nabídnout objekty i na organizacím, které je od státu pronajímají, nyní lze na základě opatření ministerstva kultury ČSR menší objekty nabídnout i soukromníkům, ti si je ale musejí koupit. Tuto možnost mají zájemci z celé republiky. Jde však především o najem větších staveb.

"Takový barokní zámek v Neděhšti u Hradce Králové," říká ředitel Krajského střediska státní památkové péče v Pardubicích Radomil Kryl, "to je přece ideální středisko pro internát školní — jde asi o dvacet místností. Nebo bývalá písmácká škola v Rokytnici nad Jizerou, ta se bude svěle hodit pro společenské a kulturní akce národního výboru."

Spousta možností se otevírá pro podnikavé organizace i jednotlivce na takovýchto akcích památkářů...

Jedna z lidových staveb ve skanzenu Vysočina

Kanadská whisky z Hradce Králové

(Etk) Za pouhé dva měsíce se podniklo v královéhradeckém provozu KORD sl. p. Konzervárny a lihovary Nové Město nad Metují zahájit výrobu kanadské whisky „Crown Canadian“. Na první stáčení se přijeli podívat sponzor a majitel kanadské společnosti „International Potter Distilling Corporation“ pan Heinz A. Buchbinder a prezident kanadské obchodní vývozní a dovozní společnosti Slovakotour H. Skritek. I při vysokých daních na alkohol je konopice pro obě partnery velice výhodná a pro čs. výrobce zdrojem nemalých devizových prostředků, neboť alespoň v počáteční fázi bude směřovat veškerá produkce whisky na západní trh. „Jeden dotar produkuje podstatně efektivněji než náš exportující strojírenské průmysl,“ řekl novinářům ředitel sl. p. E. Polák. „Získané prosředky využijeme na modernizaci našich značně zastaralých potravinářských provozů. K tomu chceme také zkvalitnit nabídku našich výrobků na domácí trh.“ Podle uzavřené smlouvy naplní KORD whisky v tomto roce 160 tisíc lahví, v příštím roce již téměř půl miliónu.

V KANADĚ BUDEJÍ ZAČE VYRABĚT BEHE-RUKU...

Papež ve Skandinávii

Osl. Před prací vědy a techniky a před „tatešnou vírou v pokrok“ varoval papež Jan Pavel II. v norském městě Trondheim. Při slavnosti bohoslužbě volal „za nové křesťanské kapitoly v občích“. Měm papežové cesty do Norska a dalších čtyř skandinávských zemí je směr katolíky a protestanty což není jednoduché. Jeho bohoslužby v Trondheimu se zúčastnil jen čtvrt z 11 norských biskupů. Ve Velikonoce byla k papežově cestě do Skandinávie vyhlášena zvláštní poštovní známka, o kterou je mezi filatelisty mimořádný zájem. Je na ní totiž latinsky chybně napsáno jméno Švédska, **NEHÁ TO TATĚ LEHKY, TAK PROČ TATĚ LEŽE, ŠOUHÉN!**

Jugoslawien über 600er-Marke

Die jährliche Teuerungsrate in Jugoslawien hat im Mai die 600-Prozent-Marke überschritten. Nach Angaben des Statistischen Amtes in Belgrad belief sie sich auf exakt 601,6 Prozent nach 490,1 Prozent im Mai. Allgemein wird in diesem Jahr eine Steigerung auf tausend Prozent befürchtet.

Nová velvyslankyně USA v ČSSR

Londýn. Novou velvyslankyní USA v Československu byla jmenována Shirley Templeová Blacková. Mluvčí Běhého domu to oznámil ve čtvrtek v Londýně před ukončením návštěvy prezidenta Bushe v Británii. Šliletá Američanka byla v letech 1969—70 členkou delegace USA při OSN a v letech 1974—75 velvyslankyní USA v Ghaně. Pamětníci si jistě připomenou její dětské role v četných hollywoodských filmech.

JAKOŽ, ŽE TOHO NEBOŽILA ANT. NEBOŽINSKA!?

Novou lanovkou na Lomnický štít

(Etk) Po ukončení montáže v těchto dnech začínají restaurační práce a kontroly státním technickým dozorem nové kabinové visuté lanovky ze Skalnatého plesa na Lomnický štít, která by měla od poloviny června na opět sloužit návštěvníkům Vysokých Tater. Technickou část dodala švýcarská firma Von Roll Habegger. Rekonstrukce, která si vyžádala téměř 60 miliónů korun, nebyla v drsných vysokohorských podmínkách jednoduchá. Lanovkou bylo z Tatrauské Lomnické přepraveno více než dva tisíce tun stavebního materiálu. Stavební práce na Skalnatém plesu i Lomnickém štítu pokračovaly vzhledem ke krátkému letu často i v nočních hodinách.

.. A TAKY NĚKDY VE DNE!

Úlomky rakety spadly v Americe

Moskva. Jak včera oznámila agentura TASS s odvoláním na informace ministerstva zahraničních věcí USA, spadly ve středu 31. května úlomky sovětské nosné rakety Proton na území v oblasti pohraničí USA a Kanady. Třž den vynesl třetí stupeň rakety Proton na oběžnou dráhu družice Kosmos 2022, 2023 a 2024 a poté vstoupil do hustých vrstev atmosféry, kde měl zcela shořet. Podle údajů amerického ministerstva zahraničí však neshořelé zbytky spadly v oblasti americko-kanadských hranic.

A DO RUSKA NIC!

Prekvapení pro restaurátory

(mv) V Olomouci na náměstí Rudé armády byla u důkladné přípravy sepnta 2,6 m vysoká socha P. Marie z marového sloupu, postaveného známým olomouckým kameníkem V. Reiderem počátkem 18. století. Prekvapení pro restaurátory bylo, že v horní části sloupu nebyl 4 m dlouhý zeleňý dep o průměru 70 cm na němž byla socha npevána. Prasklina ve sloupu byla způsobena rozpínavostí železa za roztavení. Soudržnost hmoty sloupu zajišťoval vlastně jen 1 cm silný pruh dravého kamene.

JIVAR SAMĚ KARIÉS...

Pojede na výstavu

Jak nám bylo sděleno, pojede na světovou výstavu pařížskou na veletrhu Ros Harimannsgrosz. Cesta zapadne z Váňavy a hodit p vykonat v 16 dnach.

Národní Politika 19. 5. 1989

Změny portugalské ústavy

LISABON. Portugalský parlament zrušil všechny pokrovkové politické články portugalské ústavy, která byla schválena v roce 1976. Dva roky po vítězství nad salazarovským diktátorským režimem. Pro změny, kterými zejména umožní reprizitaci sesládného přímého myšlení, hankovství a zemědělských družstev, se kro mě poslaneč vlády. Sociálně demokratické strany (PSD) vystavěly také poslanci největší opoziční Socialistické KS a Strany zelených. Z ústavy byly vyřazeny ústavní články, které knovní a puvinnost jít k boštrfání společenosti, zajistí přechod k socialismu a učinit proces zeshňovant nezrcetým. Nynější změny ústavy tvrdě prosazoval zejména portugalický premier A. Cavaco Silva, který tvrdí, že jedině postmoderním soukromého kapitálu se může Portugalsko úspěšně za- pojit do budování jednotného trhu EHS.

SOCIALISMUS JE UZ „VERNEOUKA“!

Včera jsme už připomněli 95. výročí narození prof. ing. akad. arch. Adolfa Benše, jednoho z předních představitelů a předchůzci tvůrců moderní české architektury, která zejména v období mezi dvěma válkami obohatila naše hlavní město. Silná inspirace funkcionalismu se promítla v jeho návrzích v druhé polovině dvacátých let. Nevykonaným z nich jsou „spoujené stavební letišti v Puzyni z roku 1934, které patřilo ve své době k nejlepším řešením v Evropě. Architekt Benš byl za svou architektonickou, pedagogickou a veřejnou činnost v letech 1957—1964 vyznamenán Řádem práce a v roce 1964 titulován za- sloužilým umělcem.

PAŠOVANÉ ZLATO

Bohatí zimbabwští obchodníci a zahraniční diplomatié vyvozejí nezákonné každý rok ze Zimbabwe zlato a smaragdy v ceně více než deset miliónů amerických dolarů. Uvádí to zdejší noviny Herald. Znočnou část nelegálně vyváženého zlata získávají u třiceti tisíc oficiálně neregistrovaných zlatokopů, kteří svou činnost provozují na březích a v ústí četných řek a říček. Podle odhadů odborníků ročně získávají kolem 750 kilogramů drahocenného kovu.

Hostinský Palivec by měl radost

Státní podnik Hotely a restaurace Prahy 2 se má čím chlubit

„Při této příležitosti upozorňuji, že hostinský Palivec je naživu. Překonal válku, kterou prokročil v žaláři, a zůstal stále tímž, jako když měl tu aféru s obrazem císaře Františka Josefa. Přišel mne teď navštívit, když četl, že je v knize, a skoupil přes dvacet sešitů prvního čísla, které rozděl svým známým, a přispěl tak k rozšíření knihy,“ neapal Jaroslav Hašek brzy po prvním vydání dnes své toznámého Svejka.

Tato slova jsou ozdobou fidelejšího listku nově otevřené restaurace U Palívce na Fügnerově náměstí v Praze 2. Vejdeme-li dovnitř, zdá se, jako bychom se vrátili do roku 1914. Hostinský Palivec by se určitě potěšil. Výčep zdobí vývěsní štít s nupisem — ceny velice mírné, každé konkurenci čelící. A je to skutečná pravda. Ačkoli je restaurace zařazena do druhé cenové skupiny, nejdražší jídlo zde přijde na 25,60 — to je pečená kachna s bram-

borovými knedlíky a zelím. Celé menu dává zapravdu sloganu „Jídlo jako u maminky — pivo jako kien“. Ze studených předkrmů tady podávají tlačenkou s cibulí, kyselou rybu, pivní sýr. Pokud máte chuť na něco teplejšího, jsou tu k dispozici kačnina játra s jablky. Nechybí ani typická česká polévka česnečka s opečeným chlebem. I hlavní jídla jsou podřízena záměru nahřít i ve večerních hodinách (otevřeno je od 16 do 23 hodin) jídla, která jsou pro náš národ charakteristická — roštěnou na česneku s bramborovými knedlíky, piňňné žebřík s lepenicí, vepřové na pivě s bramboráky apod. Jako moučník si můžete objednat závin s jablky, ale podle zájmu počítají i s buchty, švestkovými knedlíky a dalšími moučníky našich babiček. A samozřejmě nesmí chybět pivo — v tomto případě Plzeň.

V restauraci je padesát míst — personál čítá celých pět osob. Děvčata mají jednotný oblek ve žlutocerných barvách. Stoly, židle, porcelánové tácky na pivo, stěny obložené dřevem, dobové fotografie na stěnách, mezi nimiž nepochybí ani císař František Josef nad výčepem, připomínající dobu, kdy se hostinský Palivec dostal kvůli mouchám (mimořádně z dobřím vývěsní štít) do nestěsti. A vypovídají i o tom, že personál v čele s vedoucím Pavlem Töpferem nechybí typicky český smysl pro humor ani snaha vrátit se k tradici naší pohostinnosti. (Heš)

PALIVEC, UŽ JDU!

Přeplněný blázinec

Ano, duševně nemocní lidé bývali v Praze i v minulém století. V knize K. V. Zapa Popsání hlavního města Království českého v roce 1868 se mimo jiné píše: „Zemský blázinec, čili ústav pro pomalé na mysli, náležel ještě před patnácti léty mezi nejvýtečnější ústavy toho druhu, nyní však velkým přeplněním trpí... Až pak mu zřízení filiálních blázinčů na venkově ulehčeno bude, lze se nadíti, že zase své bývalé dobré pověsti nabude...“

ir

UV KSČ?

Valdštejnovy domy

Je znám sice Valdštejnský palác na Malé Straně, který nese jméno generalissíma císařských vojsk a vévody třídlantského Václava Eusebia Albrechta z Valdštejna. Méně je známo, že skoupil i 23 dalších domů s pozemky v dnešní Valdštejnské a Karmelitenské ulici, kde dal strhnout staré domy a nové postavit. Mezi nimi byl i dům U tří čapů (dříve U tří králů), kde je dnes Valdštejnská hospoda.

Odvolení zamítnuto

(Čtk): U městského soudu v Praze se včera konalo odvolací řízení v trestní věci obžalovaných Vlasty Chramostové a PhDr. Libuše Silhánové. Obě obžalované napsaly 16. ledna 1989 dopis adresovaný generálnímu tajemníkovi ÚV KSČ a předsedovi vlády ČSSR, v němž nepravdivě osočily státní orgány ze zlé a v němž vesměs souhlas s činností ústátního zakázáním shromáždění na Václavském náměstí v Praze dne 15. ledna 1989, kde se několika občané dopustili trestných činů ohrožujících veřejný pořádek. Rozsudkem ze dne 10. dubna 1989 uznal obvodní soud pro Prahu 2 V Chramostovou a PhDr. L. Silhánovou vinnými trestným činem útoku na státní orgán a orgán společenské organizace podle paragrafu 154 odst. 2 tr. zák. Oběma obžalovaným uložil trest odnětí svobody na trvání 3 měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu jednoho roku. Proti tomuto rozsudku se obě obžalované i prokurátor odvolali. Městský soud v Praze včera ve veřejném zasedání toto odvolání projednal a podle paragrafu 258 trestního zákona je zamítl jako nedůvodné. Rozsudek obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 10. dubna 1989 tím nabyl právní moci. Odvolací řízení se zúčastnili rovněž čs. novináři a zástupce Výboru čs. veřejnosti pro lidské práva a humanitární spolupráci.

CO JAK JE TO ZA EXISTENCE?

Otrávená Dřevnice

(Čtk): Velkou otravu ryb včera zaznamenali v řece Dřevnici na Gottwaldovsku vodohospodáři. V katastru obce Slušovice, Lupa a Zelenčovic došlo k značnému uhynutí pstruhů, sítivíh potůčků, ostroretek a dalších druhů. Včera se velké množství mrtvých ryb objevilo již na toku Dřevnice v Gottwaldově. Odebrané vzorky vody převzali příslušníci VÚ a odborníky provoz státního podniku porost Moravy. Štětí je vyhodnocuji. Příčina letošní druhé velké otravy v řece Dřevnici a výše škod se dále vyšetřují.

...A KDO BY MĚL!

Pokus o únos letadla

(Čtk): Včera dopoledne došlo za letu na pravidelné lince USA z Prahy do Karlových Varů k pokusu o únos letadla JAK 40 s dvaceti sedmi cestujícími. Ozbrojený únosce Bohuslav Běnila, narozen 11. 6. 1948, travle byltem v Mariánských Lázních, byl příslušníkem SNB na palubě letadla zneškodněn. Nikdo z cestujících ani členů posádky nebyl zraněn. Letadlo přistálo na letišti v Karlových Varech. Případ se vyšetřuje.

Zasedání parlamentu MLR

Budapešť: Schválením změny zákona o státním rozpočtu na letošní rok skončilo v Budapešti zasedání Národního shromáždění MLR. Poslanci rovněž vyslechli situáční zprávu týkající se vodního díla na Dunaji Gabčíkovo-Nagymaros a informaci předsedy parlamentu M. Szűrőse o osobnosti a politické činnosti I. Nagye, který se podle jeho slov stal obětí vykonstruovaného politického procesu. Národní shromáždění schválilo a podpírálo rozhodnutí, aby se 16. červen, den pohřbu I. Nagye, stal symbolem národního usmíření. Předseda vlády M. Németh odmítl, aby se o budoucnosti vodního díla rozhodovalo lidovým hlasováním, a prohlásil, že rozhodnutí pozastavit výstavbu se týká jen stavenišť v Nagymarosu a stavební práce na horním úseku Dunaje dále pokračují. K této otázce se bouřlivě diskutovalo. Parlament nakonec rozhodnutí vlády zastavit stavební práce vzal na vědomí a vyzval ji, aby výsledky šetření, jeho závěry a návrhy byly předloženy Národnímu shromáždění. Pověřil dále vládu, aby v době, kdy se budou provádět expertizy, pokračovala v jednáních s čs. stranou o možnostech změny v mezinárodní smlouvě, respektive o jejích možných důsledcích. Při hlasování parlament rozhodnutí vlády pozastavit práce v Nagymarosu podpořil. **A BUDOU KAUZOVAT JAKO KOMOVÉ!**

Ve Fezku myslí na budoucnost

Progressivní technika základem inovace • Autopotahy z tkanin

Strakonice jsou nejen městem strojařů, ale i textiláků. Vždyť už v roce 1482 tu byl založen cech snášenká a postřehovská. Vedle vládního ústavu se začala postupně rozvíjet i výroba vládných punčoch a v roce 1716 byl ustanoven cezměstský cech punčochářů. Nejdůležitější tehdy byly punčochy v červené barvě jako vhodný doplněk k lidovým krojům.

Začátkem 19. století zvládli punčochářští mistrři Sustr a Petršs i výrobu ležů. Tuto starou textiláckou tradici rozvíjeli v současnou dobu na stále modernějších základech pracoviště státního podniku Fezko Strakonice. Patří k nejúspěšnějším vlnářským podnikům u nás a při pohledu zpět neexistuje je rok, kdy by se jeho zaměstnanci, převážně ženy, nevyrovnali s plánovými úkoly. K velkému rozvoji podniku došlo v roce 1986, kdy byla zahájena stavba nového závodu a dokončena v polovině roku 1973. Strakonický textiláři tak mohli rozšířit ročně výrobu například o tři milióny metrů pleteliny a osm miliónů pokrývek hlavy. S přibývajícími výrobními kapacitami se samozřejmě zvyšovala spotřeba mykanych přízí v celém našem národním průmyslu. A byly to právě Strakonice, které měly nejlépe vyhovující podmínky pro výstavbu nové přádelny na mykané příze. Byla vybudována nákladem 23 miliónů korun a zkušební provoz začal koncem srpna v roce 1985. Ročně se tu vyrobí pro potřeby našeho vlnářského průmyslu 3350 tun mykané vlněné příze a 360 tun mykaného prameně.

Založení státního podniku přináší strakonickým textilákům nejen větší pravomoci, ale i vyšší odpovědnost. Podle slov ředitele M. Říhy musí vedení podniku zavést systém dynamického vnitřního podnikového řízení, které vyžaduje maximální odpovědnost od vedoucích jednotlivých úseků, na něž byla přenesena příslušná pravomoc v rozhodování. Náročná úkoly čekají pracovníky předvýrobních útvarů. Jde třeba o změnu výroby autopotahů z tkanin místo dosavadních úpletů a sice uplatněním jednodušší technologie při zachování kvality. Je nutné hledat cesty k modernizaci výroby pokrývek hlavy, protože plyně sedmidesát procent těchto výrobků strakonický textiláři vyvázejí hlavně do nesocialistických zemí. V podniku rovněž počítají s vysokou inovací sportovních čapek zaváděním progresivní techniky.

Studijní cesta do zahraničí

Pan MUDr. Měrbaut, asistent na České fakultě lékařské, obdržel dovolenou od sboru profesorského a účelem studia hygieny pořávků a odejel na vědeckou cestu do Francie a Německa.

Národní Politiku 14. 7. 1989

Otazníky nad Labskou boudou

Pokusy zvrátit neblahé dědicví ztrátového provozu • Vlek vedle hotelu

JAKO například se uvádí budka z kamenné, roští kůry, v úž před 150 lety začala podnikavá žena prodávat kofí sýr, mléko a kořalku. Později jí vystřídal podnikaví muži a to se už v rozšířované boudě dalo přečíst. Do jejího dalšího zvelebování se nejvíc zapasal sám hrabě Harrach a stavení nad Labskou roklí a Navorskou jámou na náhorní rovině mezi Pohraničím a Českým hrbenem západních Krkonoš se stáralo postupem.

Probnoucí se české lyžařství si jí vyhledalo za jednu ze svých horských stanic a začalo kolem ní psát své dějiny — s tragickou zastávkou v roce 1913, spjatou se jmény Hantice a Vrbaty. Po první světové válce dostala bouda české nájemce, nelze zapomenout na Josefa Zapadla, jehož vztah k boudě a horám, laskavě tvář a vřidné slovo způsobí příkladům člověka na svém místě.

V roce 1965 Labská bouda vyhořela, a protože rozlehlé plochy Labské a Pánčavské louky, zakončované strmými roklími a doly orientáčně velmi nesnadné a přitom hojně navštěvované, potřebovaly záchranný bod, začalo se za čtyři roky s její obnovou. Projekt z architektury ing. arch. Zdr. Řiháka z Brna měl zadání horského hotelu. Za šest let je pražské konstruktiva převedla do požadovaného tvaru a v roce 1975 se slavnostně zahajovalo. Mnoho důvodů ke slávě však nebylo. Horský hotel Labská bouda se příliš nepovedl a jako by stánu první v řadě dalších architektonických nezdorů v Krkonoších.

Opustil příznačné stylové i funkční znaky bou dárského stavitelství v Krkonoších, jehož základním stavebním kamenem bylo dřevo, a usiloval moderní architektonický výraz. Některé požáry hrbenových bud nutily investory i projektanty nahrazovat dřevo ohnivzdornými materiály a v případě Labské boudy, li, se tato podmiňovala splnění snad ještě více desloze a do písmene. Vznikla stavba z betonu, ocele a skla, studená — to platí obrazně i ve skutečnosti — a cize působící v horské přírodě. Svým sklobetonovým pláštěm drávala objektu jakési rušivé ošklivěné vze

Alé ono se často nepodání obsadí lážka ani domácím hosty, kteří za tyž pokoj zaplatí asi 70 Kčs. Třeba v roce 1987 byla hotelová část využita jen na polovinu. Nedávno jsem na Labské prošli při jarních dnů. Slunce žhnulo, firmové plochy vra cely jeho stříbrné paprsky k nebi, běžka se po nich šťastně klouzala a oči byly z nádherného divání jak v líčkovém vidění. Dny jako stvořené pro obsazení všech 130 lůžek, otevřených jako základ hospodářsky vyvážený provoz Labské. Žel, obsazeno bylo jen jedno: pisatelé tohoto článku. Mohli se cítit náramně, ale byl smutný, nejen z té samoty. Věřím, že se v té době neomlouvali v kanceláři Čedoku naučenými slovy: „Jukujeme, ale právě nyní je kapacita horského hotelu plně obsazená.“ Takové zkažky o nefungujícím dispečinku se rády vyprávějí, ale často na nich ulpí víc než zrnko pravdy.

Takže podřízeno a sečteno o 15 letech nové Labské boudy — účet dává dost zdrcující zjištění: provoz je ztrátový a prostavěných 20 miliónů se soiva kdy vrátí zpátky. V sedmé pětiletce se pro dělávalo kolem 550 000 Kčs, v roce 1986 1 273 000 a o rok později 1 228 000 Kčs! V dalším roce se plánovanou ztrátou 1 500 000 Kčs podalho snížit o šest set tisíc. Varovná čísla o nešťastném údělu jedné stavby pro ekonomicky myslivého odborníka, ale i smutný úděl ve tváři člověka, který v hrbenové boudě nevidí obchodní zájmy.

Za deset let se na Labské opravuje čtvrtá stěcha a za tu dobu se tam vystřídalo šest vedoucích. Teď má už dva roky oteže v rukou Jaroslav Hrabě. Na Krkonoše přišel ze Západočeského kraje s elánem podívat se tomu poruchovému stroji pořádně na zub a závady postupně zprovoďat ze světa. Svá pozorování a představy, jak odstranit ztráty, shrnul v materiálu, zaslanému Krkonošským hotelům (dříve Interhotelům), odštěpnému závodu pražského Čedoku. V jeho myšlenkách stále žije naděje, že zachrana Labské je možná.

Dobry, kdy se ze zoufalství nad bezvýchodností stavu uvažovalo dokonce o fejmí prodeji silněmu a úspěšnému podnikovi, jsou tytam. Horský hotel jede dál pod starým štítem a s novými zlepšovacími návrhy. Profežentem podlahy dosavadního snack baru ve zvýšeném podlaží hotelové restaurace se má posílit odolnost skleněného pláště proti vítrvu počasi a tím i izolaci schopnost. Snack bar se tak promění ve společenskou místnost s televizí, rv, videotechnikou a hudbou, případně v poslu chárnu. V hotelu se přeslaví dva až tři pokoje ve středisko Fitness se saunou, harnou a malou tělocvičnou a vedle Labské se roztočí kola přenosného lyžařského vleku dlouhého 500 m. KRANAP dále předchází soublas. Tím se Labská bouda otevře novým návštěvníkům.

Připravované proměny snad zvýší zlmní i letní přitažlivost boudy i její nabídku, ale nepůjdou II

Na shromáždění italských biskupů papež Jan Pavel II. ve čtvrtek odsoudil dokument 63 italských teologů, kteří vznesli kritické připomínky k „římskému centralismu“. Zdůraznil, že jedině biskupové jsou autentickými vykladači víry a v církvi není místo pro žádnou souběžnou nebo alternativní výklady.

NO JO, JE TO HOLT „MASCULINUM“

Bierdurst ist gestillt

Der Bierkonsum der Bundesbürger hat nach Einschätzung der deutschen Brauer mit dem erreichten Niveau von durchschnittlich 144 Litern im Jahr die Sättigungsgrenze erreicht. Die Branche setzte 1988 mit 56 000 Beschäftigten knapp 15 Milliarden Mark um. Der Bieraussstoß stagnierte bei rund 93 Millionen Hektolitern. In den ersten vier Monaten dieses Jahres nahm er um 1,6 Prozent ab.

Milicionářům

Praha (ji). Přestřižením pásky večera slavnostně otevřel člen předsednictva ÚV KSČ a vedoucí tajemník MV KSČ Miroslav Štěpán vinné účelové zařízení pro pražské jednotky Lidových milic. Vznikla rekonstrukce nebytových prostor v historickém objektu s prostedkům které milicionáři získali brigádnickou výpomocí především na Královské cestě a při zpracování lesních pulomů na Šumavě. Podání PSO s dalšími pražskými snhodávateři a rovněž s brigádnickou pomocí milicionářů byl hotov s rekonstrukcí za pět měsíců.

Vzácná podivaná
Mezinárodní puzorama v Bezero na PŘKopech poskytuje v tomto týdně divákům sérii vzácných obrazů z Číny a Japonska. Přijď každý, kdo se chceš ponížit, poznati cizí kraje, Hád I život Nebeské říše! Národní Politika 12. 5. 1989

A CO TEPRVE TA VYFIKONDACE V PECU...! (NIKOLIV „V PECI“...)

s nimi i zlepšena propagace objektu s hledáním nových hostů, ale i vyšší jakost všech služeb a zejména podstatně snížení nákladů na údržbu, zůstane Labská stát na půl cesty. A nepřidá li svůj díl i personál, zejména ti mladí, co vydrží zpravidla jen dvě sezony, tedy letní i zimní v jednom roce, bude bouda stále podobná tomu nešťastnému šaňarovu dvorečku z naší národní písničky. Asi se všech otázek z neblahého dědictví nezbaví, ale ať alespoň nepřibývají jiné.

HONECKER UZ VEMA „ZUBY“...

Nové opatření v oblasti devizových účtů

Od 1. května letošního roku došlo k významným změnám v oblasti zřizování devizových účtů čs. občanů. Protože, jak vyplývá z dotazů, ne všichni naši čtenáři se v této problematice orientují, zašli jsme si pro vysvětlení za ing. Františkem Hlaváčem, ředitelem správy účetní a pokladní Hlavního ústavu SBČS.

• Jak si nyní může čs. občan zřídít devizový účet ve volně směnitelné měně?

»Federální ministerstvo financí vydalo podle ustanovení § 28 a § 32 vyhlášky č. 143/1970 Sb., kterou se provádí zákon o devizovém hospodářství, všeobecné devizové povolení č. 1173 E/N. Z něho vyplývá, že od letošního 1. května mohou čs. občané skládat na účty devizové prostředky ve volně směnitelných měnách v hotovosti. Lalicke řečeno, mohou si přiklást do banky dolary či jinou konvertibilní měnu uvedenou v kursovém listku SBČS a nikdo se neptá, kde k ní přišli...«

• Je zřízení účtu nějak omezeno?

»Všakové prakticky není — účet lze zřídít i dítěti, když s te pořá-

dá jeho zákonný zástupce. Jedním omezením je totiž výše minimálního vkladu, který musí činit 308 amerických dolarů (550 západoněmeckých marek apod.). I zde však lze povolit zřízení účtu s nižším základním vkladem, pokud klient prokáže, že jeho účelky budou pravidelné a časem dosáhnou výše účtu stanoveného minima.«

• Neatraktivnější možností, kterou devizový účet skýtá, je bezesporu možnost cestování do nesocialistických zemí. Komu může majitel účtu prostředky na takovou cestu poskytnout?

»Na základě devizového účtu může prostředky na něm uložené použít k cestě do zahraničí vlastník účtu a osoby jemu blízké. Do této kategorie patří podle § 116 občanského

zákoníku příbuzní v širším smyslu (rodiče, děti, prarodiče, vnucci), sourozenci, manžel a jiné osoby, které jsou v poměru rodinném či obdobném (druh, družka). Mohou cestovat ale i osoby jiné pokud vlastník účtu do zahraničí doprovázejí.«

• Kolik se platí SBČS za zřízení devizového účtu?

»Nic. SBČS si ale za každou operaci s účtem (výběr, vklad) účtuje poplatek ve výši jednoho procenta z částky, které se daná operace týká.«

• Jaký je o zřízení devizových účtů zájem?

»Obrovský. Abychom předešli několika hodinovým frontám, zavedli jsme objednávkový systém, kdy klient přijde na určenou hodinu. Máme už první klienty, kteří využili možnosti sjednat individuální úrokové sazby — tato možnost poskytuje SBČS při výši vkladů větším než 10 000 amerických dolarů...«

Kdo kazí pověst Romů

Z celková populace České socialistické republiky tvoří občané cikánské národnosti 1,3 procenta. Na páchnání veškeré trestné činnosti obecné kriminality se však podílejí z 12 procent.

Praha je hlavním městem naší federace, výkladní skříň státu, podle které návštěvníci a cizinci hodnotí vše další. V Praze je nyní hlášeno deset až dvanáct tisíc obyvatel, které nazýváme cikány. Někteří z nich mohou řadit »starousedlíků« jít příkladem, ale...

Příslušníci VB Prahy 1 mají právě s těmito občany mírně řečeno smutné zkušenosti. Co o nás asi vykládá muž, který je okraden nebo oloupen, si lze snadno představit. Z 23 loupeží spáchaných v roce 1988 v centru Prahy jich osoby cikánského původu spáchaly prokazatelně 14. V devíti případech byli pachatelé zjištěni, pět loupeží spáchaných těmito občany zůstalo neobjasněno a z dalších pěti si poškození nejsou jisti, zda je přepadly osoby cikánského původu. Jednáni bylo buď tak rychle, nebo poškození nemohli plně vyjádřit pro silnou podnapitost.

V mnoha případech působí cikánky jako volavky nabízející nejstarší ženské řemeslo. Většinou je však jejich úkolem pouze odvádět poškozeného stranou, kde nastupují muži. Útok je rychlý a brutální. Rány pěstí, a než se přepadný zmůže na odpor, má pryč peníze, náramkové hodinky a další.

Varující jsou i nájezdy příbuzných, například z Plzně, Karlových Varů, Chomutova a podobně, kteří jezdí do Prahy odělat, jak oni říkají, »přípítko«. Překlad zní: loupežné přepadení. Za víkend zde stihnou spáchat třeba i tři případy, a pak se po nich

slehne zem. Vybírají si přede vším podnapilé osoby. Jednak takový přepadený klade menší odpor a jednak není schopno následně podat podrobný popis osob. Nejfrekvencovanější místa, která volí osoby cikánského původu k násilným útokům, jsou v Praze park před hlavním nádražím. Vodičkova, Jindřišská ulice a podchod ve směru Václavského náměstí.

Inka v rytmu zrozená

Když před rokem vydal Supraphon LP desku Inky Zemánkové — Dívka k rytmu zrozená, sestavenou z repertoáru jejich písniček z let 1939—44, nikdo netušil, jak velkou pozornost tato deska vyvolá nejen mezi posluchači, ale i mezi odborníky. Někteří hudební kritici ji dokonce zařadili na špičku úspěšných desek roku.

Deska nyní vychází v reedici znovu. I když je na ní zachycen jen krátký úsek práce naší »první dámy swingu«, jak byla nazývána, reprezentuje výběr nejen československou, ale i evropskou kvalitu té doby.

Není bez zajímavosti, že se o působení zpěvačky zajímají i zahraniční odborníci. Například nejstarší evropský jazzový časopis Jazz Orkester Journal (Švédsko) jí ve svém lednovém čísle věnoval titulinu stránku a článek s názvem Praha má svoji Babs. Srovnává jí v něm se slavnou švédskou hvězdou Alicí Babs Nilsonovou a řadí jí k evropské třídě.

Inka Zemánková, průkopnice jazzového hřívání u nás, však neustrnula tam kde začala. Jej

talent, umocněný neúnavnou píli a studiem, patnáctileté působení v zahraničí, častá práce ve studiích různých evropských velkoměst, snaha zachytit včas nové směry a v neposlední řadě láska k hudbě a zpěvu, které podtrhly celý svůj život, to vše ji vedlo od swingu až k současnému výrazu.

JSEM DÍVKOU V RYTMU ZROZENÁ... I ♥ INKA!

Podvedený krejčí

O tom, že v Praze nebyla o podvodníky nouze už na počátku 15. století, svědčí zpráva v Novoměstské úřední knize:

»Když Svatoš, krejčí, městan Nového Města Pražského, našel právem Bartoše, literata ze Sušice, dává mu za mínu, že jemu slibil dověsti některého běhu v Achymův. Toho nedovedl a Svatoš proto velkou škodu vzal na zlatěch, na řemesle i na svém statku.«

Proti tomu Bartoš odpověděl, že o tu při je s ním smířen křesťanský.

Otec hostinský

V Jileké ulici čp. 450 se nacházel tzv. Vratislavský dům, kde bydlel nějaký čas kapelník Stavojského divadla, německý skladatel Carl Maria Weber. V místním hostinci U Pěkných se scházeli už studenti revolučního roku 1848 a hostinský byl nazýván jejich »otcem«. Měl k nim dozorčelný vztah a podporoval je. K známým návštěvníkům tu patřil i básník a novinář Jan Neruda.

Letní divadlo zahájí

Dnes bude zahájeno v letním divadle na Smíchově U Libuše letní sezóna. Hraje se odpovídne ve 1/2 na 4 a večer v 6 hodin. V divadle dovoleno jest konfiti a vkladu zahraniční restaurace páně Kofava poskytuje veškeré občerstvení. Všichni hosté jsou vítáni.

Inzerát

Letní byly elegantní a jednom. švón, třeš, až šestí pokojích a nádherným salonec, podle přání i s úbytkem, jsou k pronajmutí v letohrádku Na Aradě v Hloubčích. Je zde park, útulné besídky a zastávka státní dráhy, která táže projíždí 2X denně. Jízda do Prahy trvá jen 13 minut.

Národní Politika 13. 5. 1989

Kůň spadl do strouhy

Nezvyklá nehoda se stala včera v Hloubčích česť. Jel tudě těžký povoz na Hradčany. Pod jedním z koní se probořil mřížový základ do stoky. Po značné námaze a za přispění několika mužů byl kůň vyproštěn. Mimo několika odřenin se mu nestalo nic vážného.

Národní Politika 5. 5. 1989

oznamuje všem čs. občanům, kteří plánují cestu do USA v létě 1989, že si mohou zakoupit přepravu v KČs na těchto spojích:

Telefonsex gegen Rechnung „sittenwidrige Dienstleistung“

adH HAMM, 2. Juni. Der sogenannte Telefonsex, die Vermittlung von erotischen Gesprächen, ist eine „sittenwidrige Dienstleistung“. Kunden, die diesen Service in Anspruch nehmen, aber die spätere Gebühr nicht bezahlen, können weder straf- noch zivilrechtlich belangt werden. Dies hat jetzt die Generalstaatsanwaltschaft in Hamm grundsätzlich klargestellt, nachdem sich die Strafanzeigen wegen Betruges gegen säumige Kunden gehäuft hatten.

Eine Firma mit Sitz in Berlin, die als Marktführerin Sexgeplauder per Telefon gegen eine Gebühr in Höhe von 60 Mark anbietet, kann danach ihre bereits erheblichen Außenstände abschreiben. Von dem Telefonerotik-Angebot wird zwar rege Gebrauch gemacht, jedoch hat die Zahlungsmoral merklich nachgelassen. Da Zahlungsaufforderungen und Mahnungen an die kostenlosen Nutznießer von Sextelefonaten nichts fruchteten, schaltete das Berliner Unternehmen in mehreren Städten die Staatsanwaltschaften ein. Die juristische Quittung kam prompt: alle Rechtsgeschäfte im Zusammenhang mit Telefonerotik verstoßen gegen die guten Sitten.

DRBA: DODÁNE SOULOŽ POKYTOVÁ

Raser müssen zahlen

Skunfälle gehören in jedem Winter zu den unschönen Begleiterscheinungen des Tourismus, teilweise ernste Folgen für die Betroffenen führen oftmals zu gerichtlichen Auseinandersetzungen um Schuld und Haftung. Einigermaßen sicher können sich Skifahrer — so schreibt die Tourismus-Fachzeitschrift „Fremdenverkehrswirtschaft international“ — dabei nur fühlen, wenn sie auf der Piste und bei der Benutzung von Aufstiegshilfen geltendes Recht beachten und so Eigenverschulden möglichst ausschließen. Wer beispielsweise mit überhöhter Geschwindigkeit ins Tal rast und durch eisige Stellen, Buckel und Mulden oder schlechte Sicht zu Fall kommt, kann bei einer Verletzung keine Schadenersatzansprüche stellen: Zwar müssen die Betreiber von Wintersportanlagen durchaus im zumutbaren Rahmen für Sicherheit auf der Piste und am Lift sorgen, der Skifahrer trägt jedoch stets die Verantwortung, entsprechend dem eigenen Können, seine Fahrweise den Gegebenheiten anzupassen. So hat der Gesetzgeber die sogenannte „Verkehrssicherungspflicht“ — jeder Verkehrsteilnehmer muß alle möglichen Sicherheitsmaßnahmen ergreifen, um andere nicht zu gefährden — auch für den auf zwei Brettern fließenden Skibetrieb vorgesehen: Mißachtet ein Freizeitsportler diese Regel, stehen seine Chancen vor den Richtern schlecht.

Doch auch von seiten der Betreiber müssen Sicherheitsmaßnahmen ergriffen werden: Unglücke, die etwa durch tiefe Löcher, Betonsockel, scharfkantige Liftstützen oder nicht einzusehende Steilflanken entstehen, werden in der Regel nicht den Opfern, sondern den verantwortlichen Unternehmen angelastet. Auch Schilder mit der Aufschrift „Benutzung auf eigene Gefahr“ oder ähnliches

entheben die Betreiber von derartigen Anlagen nicht ihrer Verkehrssicherungspflicht den Kunden gegenüber. tdt

O.K.

Bettenknappheit in Paris

Paris steht in diesem Sommer offenbar vor einem neuen Tourismus-Rekord. Das Tourismusamt der französischen Hauptstadt teilte jetzt mit, daß dieses Jahr bislang 106 675 Gäste die Stadt an der Seine besucht hätten — 45 Prozent mehr als im Vorjahreszeitraum. Das Amt rief die Pariser auf, Privatquartiere zur Verfügung zu stellen, denn Juni, Juli und August werde es vermutlich sehr voll. Im Sommer finden in Paris die 200-Jahr-Feiern der Französischen Revolution statt, zu denen Zehntausende Besucher erwartet werden. Zudem sorgen zahlreiche Konferenzen wie das Gipfeltreffen der sieben wichtigsten westlichen Industrienationen und ein Radiologenkongreß mit 15 000 Teilnehmern für eine zusätzliche Verknappung des Bettenangebots. kps/REUTER

2M. 24 BORA

Protest von „Straps und Grips“

MÜNSTER, 2. Juni (dpa). Zur Erinnerung an den Prostituiertenstreik vor 14 Jahren in Lyon ist am Freitag in der westfälischen Bischofsstadt Münster eine Gruppe von Dirnen auf die Straße gegangen. Die gemeinnützige Selbsthilfegemeinschaft „Straps und Grips“ veranstaltete eine Demonstration unter dem Motto „Wir sind Frauen wie andere auch“. Bei dem Umzug durch Münsters Innenstadt wurden Spruchbänder wie „Wir verkaufen uns nicht! Wir verleihen unseren Körper“ mitgetragen. In Lyon und anderen Städten hatten 1975 rund 150 „anschaffende“ Frauen für zehn Tage ihre Arbeit niedergelegt und eine Kirche besetzt, um ihren Forderungen nach gesellschaftlicher Anerkennung Nachdruck zu verleihen.

Pusten Sie mal, Käpt'n

ANCHORAGE, 2. Juni (dpa). Kapitäne und Offiziere, die mit ihren Öltankern Alaskas Häfen verlassen wollen, müssen seit Donnerstag ins Röhren blasen und nachweisen, daß sie nüchtern sind. Die Alkoholtests müssen eine Stunde vor dem Auslaufen absolviert werden. Wer die Tests nicht besteht, darf nicht auf sein Schiff.

Die Tests wurden von der Regierung Alaskas vorgeschrieben, nachdem der Supertanker „Exxon Valdez“ am 24. März auf ein Riff im Prinz-William-Sund gelaufen war und die größte Ölpest in der Geschichte der USA verursacht hatte. Dem Kapitän des Tankers, der sich zur Zeit der Havarie nicht auf der Brücke befand, wird vorgeworfen, betrunken gewesen zu sein.

Shirley Temple wird Botschafterin

LONDON, 2. Juni (dpa). Shirley Temple, früher Hollywood-Kinderstar und später amerikanische Diplomatin, wird US-Botschafterin in der Tschechoslowakei. Dies wurde am Freitag während des London-Besuchs von Präsident Bush bekannt.

Red Adair hilft in UdSSR

MOSKAU, 2. Juni (Reuter). Mit Unterstützung des weltbekannten US-Spezialisten Red Adair haben sowjetische Feuerwehrleute am Freitag ihren Kampf gegen seit einer Woche wütende Brände auf drei Ölbohrinseln im Kaspischen Meer fortgesetzt. Ein Vertreter des Ölministeriums in Moskau teilte mit, der am Dienstag in Baku eingetroffene Adair berate die sowjetischen Kollegen nur, bei den Löscharbeiten helfe er nicht. Die Bohrinseln, insgesamt vier, waren in Brand geraten, als sich vor acht Tagen an Bord des Komplexes 150 Kilometer vor der Küste von Baku eine Serie von Explosionen ereignete.

Ja zu Baustopp in Ungarn

BUDAPEST, 2. Juni (AP). Das ungarische Parlament hat am Freitag mit überwältigender Mehrheit den von der Regierung verfügten Baustopp für das Donau-Staudammprojekt gebilligt. Der Abgeordnete Gaspar Körös kündigte für Ende des Monats ein Mißtrauensvotum gegen Umweltminister Laszlo Marothy an, falls ihn die dafür notwendigen 20 Prozent der Abgeordneten unterstützen würden. Er warf Marothy vor, das Parlament nicht umfassend informiert zu haben, bevor die Abgeordneten im Oktober einen Antrag der Regierung auf Weiterbau des umstrittenen Staudamms billigten. Umweltschützer hatten das Projekt mit der Begründung kritisiert, damit würden unersetzliche Feuchtgebiete vernichtet und ein riesiges unterirdisches Trinkwasserreservoir verschmutzt.

TO JE PRŮSER...

Militär schlug Streik nieder

MOSKAU (dpa). Mit Panzern und Maschinengewehren haben Sowjetsoldaten im Juni 1962 einen Streik und Bürgerproteste in der südrussischen Stadt Nowotscherkassk niedergeschlagen. Die Zeitung des sowjetischen Jugendverbandes, „Komsomolskaja Prawda“, berichtete auf Bitten von drei Deputierten des Volkskongresses am Freitag erstmals über die Geschehnisse, die mehr als 20 Tote und 30 Verletzte forderten. Gründe der Unruhen seien Preissteigerungen für Fleisch- und Milchprodukte sowie krasse Wohnungsprobleme gewesen.

Generalleutnant M. Schnapuschnikow, der die Einheiten damals befehligte, sagte der „Komsomolskaja Prawda“, daß er den Befehl gegeben habe, die Munition abzuliefern und nicht zu schießen. Auf Anweisung des Oberbefehlshabers hätten die Soldaten jedoch das Feuer auf die Menge eröffnet. Die „22 oder 24 Toten, darunter ein Schuljunge“, seien heimlich beerdigt worden. Ein anderer Augenzeuge berichtete, einige Straßen hätten neu asphaltiert werden müssen, da es nicht gelang, die Blutspuren zu beseitigen.

Raissa Kopelew gestorben

KÖLN. Die Schriftstellerin Raissa Orlova Kopelew, Ehefrau des sowjetischen Autors Lev Kopelew, ist in Köln im Alter von 70 Jahren nach einer schweren Krankheit gestorben. Nach der Ausbürgerung des Ehepaars aus der Sowjetunion im Jahre 1981 schrieb Raissa Kopelew das Buch „Die Türen öffnen sich langsam“. Darin beschrieb sie ihre ersten Erfahrungen im Westen. Raissa Kopelew hatte 1988 und 1989 ihre Kinder in Moskau besuchen können und arbeitete an einem neuen Buch mit dem Titel „Köln — Moskau“. AP

NEVI RAISSA JAKO RAISSA...

Litovelské Pomoraví chráněné... heseuské pofechehemei... Sedmiletá let se zitra dožívá zasloužilý umělec Václav Svob. heteč e režisér, člen Národního... 1973—1981 působil jako šéf činobry. 1973—1981 působil jako šéf činobry.

Errare humanum est

ROM, 2. Juni (dpa/AP). Für die vatikanische Post reist der Papst in diesen Tagen nicht nach Schweden, sondern nach Schwaben. Auf dem Sonderstempel der Vatikan-Post anlässlich der Skandinavien-Reise, die der Papst am Donnerstag angetreten hat, heißt es in der Amtssprache der Vatikanstadt: „Paulus II norvegiam, islandiam, finniam, daniam, svebiam visitat“.

Erst als der Entwertungstempel bereits tätig war, wurde der „Schwabenstreich“ bemerkt: Svebia heißt Schwaben; Schweden, das eigentlich gemeint war, wird im Lateinischen Svetia geschrieben. Kommentar dazu des vatikanischen Lateinexperten Carlo Eger: „Der Fehler war vermeidbar, leider verfällt die Kenntnis des Lateinischen auch im Vatikan.“

Latein ist die offizielle Sprache des Vatikans. Lateinübersetzer hatten schon im Juli letzten Jahres bei der Abfassung eines päpstlichen Dokumentes einen Fehler gemacht. Doch auch sie können für sich wohl in Anspruch nehmen: Errare humanum est (Irren ist menschlich).

IO - v tomto prípade je to zkratka „Iohannes“ ale niekto to zmešuje. dcera Imachova prave meua v kravu, ale on je „masculinum“.

„Fall Wallenberg dunkle Seite“

PARIS (dpa). Der schwedische Diplomat Raoul Wallenberg, der nach Kriegsende in einem Moskauer Gefängnis starb, ist erstmals von offizieller sowjetischer Seite gewürdigt worden. Der Tod dieses „edlen Menschen“ bezeichne eine „dunkle Seite in der Geschichte“ der UdSSR, sagte am Donnerstag Wladimir Andrejew, Mitglied der sowjetischen Delegation, am Rande der KSZE-Konferenz in Paris. Wallenberg, der während des Zweiten Weltkriegs in Ungarn Tausenden von Juden das Leben rettete, war von den Sowjets festgenommen worden und 1947 nach offizieller Lesart im Lubianka-Gefängnis von Moskau gestorben. Mehrere Zeugen wollten ihn danach in sowjetischen Lagern gesehen haben.

RÄTSEL gibt Fachleuten der Steil- und Sturzflug einer mit 325 Menschen besetzten australischen Boeing 747 auf. Bei dem Zwischenfall wurden 47 Insassen verletzt. Der Flottenmanager des Flugunternehmens Qantas, Flugkapitän Les Hayward, berichtete am Freitag, der Jumbo sei am Donnerstag mit einer Geschwindigkeit von 830 Kilometer pro Stunde in rund 9100 Meter Höhe über Westaustralien geflogen, habe sich plötzlich steil aufgerichtet, sei 450 Meter in die Höhe geschossen und dann auf einmal nach unten gekippt. Der Pilot habe die Maschine erst nach quälend langen Minuten abfangen können.

Fontána znovu zpívá

(čtk): Zpívající a „tančící“ fontána patří od začátku května opět mezi nejvyhledávanější atrakce v Mariánských Lázních. Vznikla páří MěstNV v letech 1982 až 1986 jako součást rekonstrukce prameništěho prostoru kolonád Maxima Gorkého. Fontána je neobyčejně svými rozměry, výtvarným ztvárněním i funkcemi. V mělké kruhové bazénové misce o průměru 18 metrů je umístěna dvanáctidílná plastika stylizovaného květu. Fontána disponuje sedmi základními vstříkovými systémy. Z nich lze vytvořit několik desítek kombinací, která mohou být ohměňovány podle nastaveného programu na počítači. Celkový efekt po setmění umocňují barevné reflektory. Pořádá jednotlivých stříků lze libovolně měnit podle scénografického a režijního nápadu. První skladbu nazvanou „Hudba pro fontánu“ napsal P. Hapka; v současné době fontána „tančí a zpívá“ podle osmi skladeb.

SNAD I PÍSEŇ PRAKÉ...

Proti spekulantům

Jaro 1919 nebylo v novém Československu příliš klidné. V šesti měsících, které uplynuly od jeho vzniku, se poněkud ochladila a ooumal euforie z obyčejné svobody a samostatnosti a na porad se dostávaly stále více každodenní problémy a také existenciální starosti občanů. Dědictví světové války se promítalo do života zejména pracujících vrstev ve městech, kde se nejintenzivněji projevovaly poválečné hospodářské těžkosti násobené sociální nerovnováhou, která mladé republiky sice chtěla řešit, ale bránila jí v tom třídlná omezenost jejího systému, byl demokratického a na svou dobu velmi pokrokového. Nespokojenost se zpodobnila plnění vládního programu vedla nejen k posilování levice v sociální demokratické straně, ale i k menší vládní krizi po přijetí zákona o pozemkové reformě, kdy jen prezident T. G. Masaryk zabránil demisi vlády. Její předseda K. Kramář byl v té době v Paříži na mírové konferenci a na tato jednání by bezpochyby nepřiznalivě zapůsobil informace o neshodách v čs. vládní koalici. Tak se o sporech mezi agrárníky a socialistickými stranami nedozvěděla ani čs. veřejnost a dělnictvo mohlo jen tušit, že se vedení sociální demokracie podřídlilo stanoviskům agrární strany, především pokud šlo o detaily provádění pozemkové reformy. Pracující mnohem více rozhořčovaly zásobovací potíže, nedostatek základních životních potřeb a jejich drahotu i nadměrné zisky keřesů a spekulantů. Na mnoha místech docházelo k demonstracím a slávkám, které v Praze, v Kladně, v Lounech, v Písečce i na jiných místech přerostly ve dnech 24. až 27. května 1919 v bouře a konfliktu s mocenskými orgány. V Praze a v Kladně nosili demonstranti v protestních průvodech symbolické šibenice a hesla proti keřesům. Obchodníci byli donucováni k výprodej zatajponého nedostatečkového zboží a v Kladně začala potraviny rozdělovat dělnická rada, která po vzoru ruských sovětů chtěla důsledně hájit zájmy pracujících. Události před sedmdesáti lety naznačovaly značnou diferenciaci v politické životě nové republiky. Informování revolučního směru v sociálně demokratické straně.

Seriálový král

(pat): V pondělí 22. května by se dožil šedesátí let král českého seriálu, dramatik a scenárista, zasloužilý umělec Jaroslav Dietl, který navždy opustil svou práci nečekané 29. června 1985 v padesáti šesti letech. Přestože byl absolventem textilní průmyslovky, vedl ho další zájem na studia FAMU a odtud do Čs. televize. Pracoval zde jako dramaturg a ve stejné funkci přešel i do čs. filmu, aby později, když se jeho jméno stalo pojmem pro milióny televizních diváků u nás i v zahraničí, definitivně zvolil dráhu spisovatele z povolání. Dříve než obrazovka ho však proslavilo divadlo; jeho prvotní Nepokojné hody svatě Kateřiny, půvabná lidová komedie, se po premiéře v libežském Divadle S. K. Neumanna doslova rozletěla na profesionální i amatérská jeviště. Třebaže svět divadla zcela neopustil, největší úspěch a obrovskou popularitu přinesla Dietlovi jeho původní televizní tvorba, hry, adaptace a především téměř dvě desítky seriálů. Na začátku této cesty byli osmačtyřicetiletí Tři chlapi v chalupě, pak následoval úspěch za úspěchem (Nejmladší z rodu Hamrů, Muž na radnici, Nemocnice na kraji města, Synové a dcery Jakuba Skláče atd.). Některé ze seriálů byly na obrazovku uvedeny až po jeho smrti. Dietlov nezaměnitelný autorický rukopis však zůstal stále živý a jeho hrdivové se k radosti televizních diváků na obrazovku stále vraceli.

A KDO JEDNOU NAPÍŠE SERIÁL O PŘESTAVBĚ A DEMOKRATIZACI?

Vyhoštění britských diplomatů

(čtk): Dne 26. května byl velvyslanec Spojeného království Velké Británie a Severního Irska P. L. O'Keefe pozván na federální ministerstvo zahraničních věcí, kde mu byl tlučen důrazný protest proti bezdůvodnému obvinění čtyř pracovníků zastupitelského úřadu ČSSR v Londýně z „nedovolené činnosti“ a proti jejich vypovězení. Čs. strana vznesená obvinění rozhodne odmítá jako zcela nepodložená. Britské rozhodnutí je v rozporu s příznivým rozvojem čs.-britské spolupráce a procesu posilování důvěry a bezpečnosti v Evropě. Velvyslanec P. L. O'Keefe byl zároveň požádán, aby tři pracovníci britského zastupitelského úřadu a jeden britský pracovník zahraničního obchodního zastoupení v Praze do 14 dnů opustili Československo vzhledem k činnosti neslučitelné s jejich oficiálním posláním v ČSSR. Jedná se o D. R. Todda, A. Arnolda, P. Hollandovou a N. M. Brookse. Na závěr bylo z čs. strany zdůrazněno, že je v zájmu obou zemí, aby se vztahy mezi nimi rozvíjely pozitivně, v duchu zásad celoevropského procesu.

JAK YINAR!

REKURTE SVE ZEVE: ZELENINU DENNE!

Výsledky šetření zveřejněny

Moskva: Zvláštní komise, která byla pověřena prozídem Nejvyššího sovětu SSSR, aby prošetřila zprávy a obvinění, že se vyšetřovatelé prokuratury SSSR T. Gdijan, N. Ivanov a další členové jejich vyšetřovací skupiny dopustili závažných porušování zákonů, zveřejnila závěry svého šetření. Uvádí se v nich, že vyšetřovatelé zneužívali své pravomoci a vynucovali si falešné svědectví s cílem rozšířit okruh osob obviňovaných především z poskytování a přijímání úplatků. Naopak byli zbavení trestní odpovědnosti někteří úplatkáři, kteří před soudem poskytovali svědectví vyžadáná vyšetřovateli. Ti vyšetřovatelé, kteří s nezákonnými kroky nesořadili, byli zbaveni povinnosti a ignorovali instrukce generálního prokurátora, byl zbaven vedení vyšetřovací skupiny. neřídila loké zasahovali do činnosti soudů. Vzhledem k tomu, že T. Gdijan prakticky přestal plnit své služby povinnosti a ignoroval instrukce generálního prokurátora, byl zbaven vedení vyšetřovací skupiny.

JAKO ZASTARA!

Obavy z výbuchu jsou neopodstatněné

Moskva: Dne 15. května oznámila neznámá osoba správě Výboru státní bezpečnosti pro Moskvu a Moskevskou oblast, že skupina osob hodlá proniknout do Střediska mezinárodního obchodu a vědeckotechnických styků se zbrněním a s výbušninami. Jak sdělili voera agenti TASS představitel Výboru státní bezpečnosti, byla podniknuta větší nezbytná bezpečnostní opatření. Obavy z údajně možného výbuchu ve Středisku mezinárodního obchodu a vědeckotechnických styků v Moskvě jsou tudíž zcela neopodstatněné. Telefonát považujeme za provokaci chrligánů. Vzhledem k tomu, že šlo o bezpečnost lidí, jsme však museli reagovat operativně, řekl představitel Výboru státní bezpečnosti.

Na slo vědců z 19 zemí se účastní sympozia k uctění památky vynikajícího dánského jaderného fyzika N. Bohra, které začalo ve čtvrtek v Kopenhažce.

PODTEL SE NA ATOMOVĚ BOMBE...

NA JEDENÁCT TISÍC LÍBER SE VĚRA V AUKNÍ SÍŇI Sotheby's podařilo vydražit vrkoč Mozartaových hřnědých a Beethovenových šedých vlasů ve ukusném společném rámečku. Aučník sáh oznámilo, že šťastným vlastníkem vlasů obou hudebních genů se stal londýnský obchodník se starožitnostmi Otto Haas. Je to zcela listě nejvyšší cena zaplacená za dva vrkoče lidských vlasů. Rekl mluvčí auční síně.

JZELÁT: PROMY VĚCHNY VRKOČE, ZH. IHNEB
SOUČASNÝ PRŮŽÍKUM spotřeby potravin v brážíli ukazuje, že rodina s průměrným 560 dolarů zde utratí více za citaný než za chléb a více za pivu než za kávu. Podle předchozího průzkumu z roku 1973 byly výdaje za chléb vyšší než za citaný. **CHLEBA SE ALE NEMÁ VYKOUČIT!**

LEVNĚJŠÍ ZELENINA

Praha (vpl). Ode dneška platí nové majonbchodní ceny zeleniny. Okurky salátové stojí v I. jakosti 16 korun, II. — 13 a NS — sedm korun. Svazek ředkviček I. jakosti je za 1,80 koruny, II. — 1,40 a NS — 0,70 koruny. Rana kapusta stonkus v I. jakosti čtyři koruny, II. — 3 a NS — 1,50 koruny, kořenný s nati stojí v I. jakosti kus 1,50 koruny, II. — 1,20 a NS — 0,60 koruny. Jabody výhř 20 korun. I. — 23 II. — 18,50, NS — šest korun, jabody neřiděné sto kilogram dvacet korun

Žižkovské dračice

Přepadení místo lásky — co o nás řekne doma?

Praha [hal]. Včera v rubrice Na lince 138 byl popsán nepěkný zázrak cizince, který byl v Praze přepaden a oloupen. Půl hodiny před polednem nalezl v Husitské ulici místní občan zločtého a okradeného cizince.

Jak bylo zjištěno, vášnivý 24letý žilán se v Praze 1 seznámil se ženou cikánského původu. Přidal láskavou nabídku k návštěvě jejího bytu. Cizince z pod-Akropole «volavka» potádně povodila do Praze, takže nevěděl, kde je. Když vešel do jejího bytu v Praze 3, vbrzku také nevěděl, či je. Na místo lásky her májových byl přivítán starší ženou, rovněž cikánského původu, a události nabraly rychlý spád. V prudkém sledu se rozloučil s vidinou něžného laškování, zlatým fetiškem a zapalovačem. Byl okraden o 1800 Kčs a 200 marek, to vše

za doprovodu fyzického násilí. Jako »stréna«, která cizince odváděla na místo činu, je zjištěna Květa L. (1953), jedenkrát soudně trestaná, zaměstnaná jako uklízečka. Její zdatná sekundantka je Anna C. (1924), desetkrát soudně trestaná důchodkyně. V bytě pachatele byl zjištěn odcizený fetišek a zapalovač včetně odcizených valut. Rozhodně tento případ není ojedinělý a je dobře, že příslušníci VB věnují tomuto způsobu páchaní trestné činnosti zvýšenou pozornost. Na obě samozvané »hostesky« je podán návrh na uvalení vazby.

HITY Z MONAKA

Svazácký boutique v Haštalské
H o l e š o v i c e [ht]. V poslední době rostou různé obchody typu boutique jako huby po dešti. Jedním z posledních, který začne stoupat svým zákeřnictvím a zákazníkům v létě letošního roku, bude prodejna Monako (bílá móda na kolečkách). Jejím zřizovatelem je Správa úředních zařízení MV SSM v Praze.

Sídli v Haštalské ulici č. 3 a současně době je tu již v pro-

vozu dílna ve dvořanu traktu, kde dívky sjí veselé modely, a prodejna prochlází posledními stavěnými úpravami. Všichni ti, kteří se chtějí hezky oblékat, se mají určitě nač těšit, neboť zdejším hitem bude čs. patent — tzv. kovodžínovina. Jejím duchovním otcem je Jar. Lešner. Základem je stoprocentní bavlna, která po dokončení technologického postupu působí jako kůže a díky kombinaci dvou barev vzniká na materiálu džínová kresba okolo švů. Docílí lze celkem 3600 barevných kombinací. Vedoucí průběhy Ing. Hana Holkové rozbila svůj stánek se zbožím ve vstupní hale PKOJF v době konání městské konferen-

ce SSM. »Děláme těžkou konfekci, tedy katoly, bundy, sukně, kabátů apod. Téměř vše se nám podařilo prodat, neboť naše výrobky jsou cenově dostupné, stojí totiž stejně jako klasická džínovina na vnitřním trhu...«

VČELA MATKA, VČELA DÉLNICE, TRUBEC... JEN MĚ ZNEPOKOJUJE, ŽE JIM TO KLAPE, I KDYŽ NIKDE NEVIDÍM VČELU ÚŘEDNÍCI...

Žebrota dětí v pražských ulicích

Komise pro zabránění žebroty dětí se rozhodla, aby bylo požádáno s. k. policejní ředitelství, aby každý měsíc podávalo výkaz o žebrotych dětech. Přicházejí do města většinou z venkova a z cizelen kaňkajských i smíchovských. Policie má působit na obyvatelstvo, aby nikdo takové žebroty dětí nepodpo-

roval. Městská rada tento návrh schválila.
Národní Politika 28. 5. 1889

Po bouři

Při sobotní bouři, která se snesla na Prahu večer, vystoupila ze stínky u Hrabovky na Žižkově voda a zaplavila část sítnice. Včera již voda opadla a vozovka byla zase sjízdná.
Národní Politika 27. 5. 1889

Včera uplynulo 140 let od narození malíře Františka Ženiška, umělce z generace Národního divadla. Ženiškovy rodný dům je označen pamětní deskou s reliéfním portrétem, je to národní dům čp. 510 v Žitné a Štěpánské ulici. Ženiškovův otec tu měl také kapecký krám. Chtěl mít ze syna lesníka, ale syn si zvolil uměleckou dráhu. *25. 5. 89*

Ženišek studoval od roku 1863 celých čtrnáct let střídavě na pražské a vídeňské akademii. V roce 1873 se oženil s Marií Otradovcovou, s níž měl syna Julia. Po třech letech ovdověl, oženil se znovu s Barbarou Otradovcovou a svou rodinu rozmnožil o syna Františka, Karla a tři dcery. V roce 1879 podnikl Ženišek s Mikolášem Alšem cestu do Itálie a vzápětí se společně vrhli do práce na soutěžních návrzích pro výzdobu Národního divadla. Jejich přátelství později zkazily spory okolo autorství provedených lunet. František Ženišek měl šťastnou ruku a dostalo se mu hodně příležitostí v Národním divadle. Nejvíce ho proslavily nástěnné malby ve foyeru, první opona Národního divadla, která však při požáru shořela, a nástropní malby v hledišti, kde osm krásných ženských postav bylo malováno na plátně a vsazeno do stropu.

Ženiškova tvorba má lyrický ráz a dýchá z ní hudba. Plně

vyhovoval vkusu své doby, a proto již za svého života sklizel četné pocty a uznání. Pro svou noblesnost se stal velmi vyhledávaným a patřičně oceňovaným umělcem. Měl nadbytek zakázek, a tak není divu, že vytvořil na osmdesát portrétů. Uznávaný umělec byl v roce 1885 povolán jako pedagog na nově zřízenou uměleckoprůmyslovou školu, v roce 1898 se stal profesorem na pražské malířské akademii. Hmotně dobře zabezpečen, nepodléhal uměleckým zápasům a jeho tvorba nehledala nové cesty a neměla nouzi o uplatnění. Byl z mála šťastných umělců, kteří sklídili slávu za svého života. V posledním desetiletí svého života bydlel v Bubenčské v Ovencecké ulici čp. 157. Zemřel po delší nemoci ve věku 67 let a byl pohřben na Olšanech.

Spadla s okna

V Benediktinské ulici v č. 1039 po polední, čistě okna išletá služka Anna Čechová. Uklouzla a spadla ze 3. poschodí na ulici. S těžkými zraněními jí převážili do nemocnice.
Národní Politika 26. 5. 1889

Půl století v blázinci

Včera byl pohřben na bráňově cikánském hřbitvě starec Hynek Hrodit. Muž tento sestral a sešle divěl v Praze v blázinci. Dodán tam byl dne 1. 8. 1837. Poblýl tedy 51 let a 3 měsíce.
Národní Politika 26. 5. 1888

KNIHA POSILUJE DUCHA

Essen und Altwerden

Darmstadt – Das Erreichen eines hohen Lebensalters ist nicht von bestimmten Diäten oder vegetari-

ischem Essen abhängig. Das ergab eine Untersuchung des Ernährungswissenschaftlers Professor Menden

(Gießen) an 216 Menschen im Alter zwischen 80 und 97 Jahren. Aber wichtig: Nie einseitige Ernährung.

Istanbul – 50 Deutsche sind auf einen gemeinen Trick von türkischen Gaunern hereingefallen: Den Urlaubern wurden Erdbeeren, Fruchtsäfte oder Tee angeboten, die mit K.o.-Tropfen vergiftet waren. Die Touristen brachen bewusstlos zusammen und wurden ausgeraubt. Das bestätigte das deutsche Konsulat in Istanbul. Es warnt Urlauber: Nehmen Sie keine Lebensmittel oder Getränke von Einheimischen an, die Sie nicht kennen.

● Was Deutsche in Istanbul erlebten, lesen

Istanbul – Eine Million Deutsche Urlauber werden in diesem Jahr in der Türkei erwartet. 50 haben im Konsulat in Istanbul bereits berichtet, wie sie ausgeraubt wurden.

Horst P. (55) und seine Frau Martina (55) gingen im Stadtteil Topkapi von Istanbul spazieren. Sie wurden von zwei Männern, 40 bis 50 Jahre alt, angesprochen. Einer bot ihnen aus einer braunen Tüte frische Erdbeeren an. Horst P. freute sich über die freundliche Geste, nahm eine Erdbeere und aß sie. Minuten später bekam er Magenkrämpfe, preßte seine Hände vor den Bauch und fiel bewusstlos auf die Straße. Seine Frau, die keine Erdbeere gegessen hatte, beobachtete: Blitzschnell durchsuchten die Männer die Taschen des Deutschen. Sie raubten sein Portemonnaie und zwei silberne Kugelschreiber, rannten davon.

Horst P. kam ins Krankenhaus „Capa“. Dort wurde ihm der Magen ausgepumpt. Nach drei Stunden wurde er entlassen.

Andere Deutsche berichteten dem Konsulat, ihnen seien Obstsäfte oder Tee mit K.o.-Tropfen angeboten worden.

Die englische Touristin Dr. Sylvia Watkins (40),

einem wartenden Taxiver-schleppen. Ihre Freundin, die keine Erdbeere gegessen hatte, konnte es im letzten Moment verhindern.

eine Ärztin, wollte für einen kleinen Jungen einen Ball vom Baum holen, als ein Mann dazukam und ihr Erdbeeren anbot. Sie aß eine, wurde bewusstlos. Die Türken wollten sie in

Engländer verhöhnen deutsche Urlauberinnen

London - Die „Sun“ schickte ihre Reporterin Sue Evison nach Teneriffa. Sie freundete sich zum Schein mit deutschen Urlauberinnen an, horchte sie aus. Gerda Müller (24), Trainee in einem Düsseldorfer Fitness-Center, soll gesagt haben: „Englische Boys sind die besten. Sie wollen saufen bis zum Umfallen, aufwachen und Liebe machen. Für mich ist es gut, daß sie so klein sind - dann kann ich sie tragen, wenn sie viel getrunken haben. Die Briten stehen trotzdem immer noch ihren Mann. Deutsche Boys wollen immer nur pennen.“

Und weiter: „Ich besorge mir oft einen englischen Boy im Urlaub. Dann holen wir zwei Kösten Bier, gehen aufs Zimmer, trinken und lieben uns den ganzen Tag.“

Die Münchner Verkäuferin Heidi Großkopf (25) hat angeblich gesagt: „Englische Boys glauben, sie seien richtige Männer, aber sie sind wie Mäuschen, wenn ums Saufen geht. Ich bin nicht so dürre wie englische Girls. Ich habe was zum Festhalten - das gefällt den Männern besser.“ Die „Sun“ nennt sie „Heidi high“ - besoffene Heidi.

Über die Kölner Kosmetikerin Bente Valen (26) zieht die „Sun“ auch her. Sie habe über die britischen Mädchen gesagt: „Sie sind oft häßlich. Ich mache gern ihre Freunde an - und sie wütend. Ein Mädchen griff mich an, als ich mich bei ihrem Freund auf den Schoß setzte.“

Kevin Jones (18), Barkeeper aus Manchester, sagte der Reporterin auf Teneriffa: „Ich lernte eine Annet aus Hamburg kennen. Die trank mich glatt unter den Tisch. Dann besorgte sie ein Taxi, schleppte mich rein und machte sich über mich her.“

• Nudle, které se samy ohřívají, dodá zatím na domácí trž japonský potravinářský koncern Nissin Foods.

PAK ZASE LAMY VYSTYDNOU...

Die Mannschaften von heute 27,5 gegen 46,5 Millionen

Cardiff - Im 20-Mann starken Kader von Wales sind acht Zweitliga-Spieler. Aber die Elf, die heute antritt, ist 27,5 Millionen Mark wert. Auch ein Grund, diesen Gegner nicht zu unterschätzen.

Trotzdem: Der Vergleich geht klar zugunsten unseres Teams aus. Am Kurs der italienischen Börse gemessen ist unser Team 46,5 Millionen Mark wert. Spieler wie Häbler, Möller, Fach sind von der Bundesliga (Ausnahme Bayern) nicht mehr zu bezahlen.

Bei Rush und Hughes liegen die Ablössesummen ihrer letzten Transfers zugrunde. Neville Southall würde beim Wechsel von Everton zu einem anderen englischen Klub einen Transfer-Weltrekord für Torhüter erzielen.

Deutschland

Hilgner	2 Mio.
Berthold	4 Mio.
Fach	5 Mio.
Buchwald	1,5 Mio.
Reinhardt	1 Mio.
Brehme	5 Mio.
Reuter	2 Mio.
Häbler	8 Mio.
Möller	6 Mio.
Völlner	7 Mio.
Riedle	5 Mio.

Wales

Southall	4,5 Mio.
Phillips	1 Mio.
Ratcliffe	1 Mio.
Holden	0,5 Mio.
Bowen	1 Mio.
Nicholas	1 Mio.
Horne	2 Mio.
Williams	1 Mio.
Saunders	3 Mio.
Rush	8 Mio.
Hughes	4,5 Mio.

Czterstolelet převozu právnictvíne autobusové mezinárodní linky mezi Brnem a Vídní si v Brně připojnili představitelé obou společností provozovatelů - s. p. ČSAD Brno a Ředitelství pošt a telegrafů pro Vídeň, Dolní Rakousky a Burgenlandsko.

Složitá situace v PLR

VARŠAVA: Současnou situaci v Polsku z hlediska vnější bezpečnosti státu zhodnotil na svém nedělním zasedání ve Varšavě za Mizeni W. Jaruzelského Výbor obrany země. odsoudil výtržnosti extremistů a analyzoval projevy, jež se nebezpečí. Upozornil na závažnost vnější bezpečnosti země na dodržování právního řádu a na respektování nadřazených národních a státních zájmů všemi společenskopolitickými silami a občany. S přihlédnutím k vývoji situace se výbor seznámil s prosídky k zajištění společenského klidu a stabilizace státu. • V různých oblastech Polska stoupá napětí. Týká se to nejen jednotlivých závodů, ale celých odvětví. Vrací se stávková horečka - není resort, kde by v posledních době stávky nezhrozily, prohlásil ministr pro otázky odborů J. Oleksy na lítačkové konferenci ve Varšavě. Upozornil, že většina stávek a protestů je organizována v rozporu se zákonem. Stávky mají především ekonomické pozadí, jde hlavně o zvýšení mezd. V některých případech připomínají situaci z minulosti: nepřikládají se požaduje propuštění ředitele nebo přiláze zástupců vlády, rovněž se níčí společenský majetek. Ministr řekl, že zástupci vlády se neúčastní žádných sporů a jednání o záležitostech v závozech. Objevilo se také nové vážné nebezpečí, poukázal J. Oleksy. Spočívá v tom, že nespokojení mezdových požadavků v závozech jedné nebo resortu okamžitě vede k nátlaku na zvýšení mezd v dalších sektorech hospodářství. Vedení podniků vydávají již nyní poslední peníze na plánovaný letošní růst mezd, přestože do konce roku zůstává ještě sedm měsíců. V důsledku toho jsou již některé podniky na pokraji bankrotu.

INTERHOTEL BEZ KOUPELEN

Olamouc jako sedmé největší město naší republiky se má čím pochlubit. Žel i v negativním směru. Na první pohled jsou to třeba zchátralé fasády velkého počtu domů v malebném centru. Jestliže v blízkosti těchto objektů spatříte cizince, musíte se stydět ještě víc než normálně. Stejně tak se vás zmocní stud, ale současně i rozptýlení, ubytujete-li se například v hotelu Palác na tř. 1. máje. Toto zařízení Interhotelu Ostrava se však narodilo od vás nesydí. Klidně se totiž honosí přídomkem, že jest interhotelem, ačkoli právě váš pokoj nemá ani sprchový kout a kloset je pouze jeden pro celá patro... Ovšem když interhotel, tak samozřejmě interhotelové ceny. Za ubytování i jídlo; jestliže si poručíte docela málo místičku okurkového salátu, zcela obyčejného, zaplatíte desetikorunu. Svěříte-li se s těmito nářky sympatickým pracovním v recepci, dáva-li vám za pravdu a jsou snivější než vy. Protože narodilo od vás, kteří s radostí hotel opusťte, ony pracovníci nemohou a jen dalším hostům mohou a musejí dávat za pravdu.

INTERHAJZLY A INTERBLAŠT...

• Turecké úřady vrátily Sovětskému svazu vojenský stíhač letounu MIG-29, který jeho pilot A. Zujev v sobotu unesl do města Trabzon. Únosce však přes naléhání SSSR dosud nevydaly.

Diplomatický incident

MOSKVA: Britská vláda informovala 19 května sovětské úřady, že se rozhodla vyhostit z Velké Británie 11 pracovníků sovětských organizací v Británii. Mluvčí sovětského ministerstva zahraničí G. Gerasimov v Moskvě oznámil, že britské úřady rovněž oznámily za nezáhodnou osobu tři sovětské občany, kteří již dříve Velkou Británii opustili. Svůj krok britská strana motivovala tvrzením, že sovětská občana-provádějí einnost neslučitelnou s jejich postojem. řekl sovětský mluvčí. Představitel ministerstva zahraničí SSSR 28. května v rozhovoru s britským velvyslancem v Moskvě proti tomuto rozhodnutí důrazně protestovali. Sovětská strana kategoricky odmítla nepodmíněnou obvinění proti sovětským občanům, jejichž činnost je v plném souladu s obecně uznávanými normami mezinárodního práva. Britská strana nepředložila žádné konkrétní důkazy, které by její obvinění potvrzovaly. SSSR má k dispozici důkazy o nezákonné činnosti některých britských občanů působících v Sovětském svazu, kteří pracují pro britskou rozvědku, upozornil Gennadij Gerasimov. Jedenáct britských občanů proto musí Sovětský svaz během 14 dnů opustit. Za nezáhodnou osobu by byli označeni tři britští občané, kteří dříve v SSSR pracovali. SSSR se rovněž rozhodl snížit stav pracovníků britských organizací v SSSR z nynějších 375 na 205. Toto rozhodnutí se týká i sovětských občanů působících v britských organizacích na území SSSR. Pačet pracovníků britských organizací v SSSR se po tomto snížení bude rovnat počtu sovětských pracovníků zaměstnaných v Británii, konstatoval sovětský mluvčí.

Půlnoční zprávy ze zámoří

[Jabu]: Zdá se, že úspěch na zahraničních půdách nemusí být v budoucnu vyhrazen pouze našim koncertním tělesům a hvězdám pop music. „Náš zájezd byl, myslím, úspěšný. Navíc, došlo k navázání nových kontaktů, a tak se dvíhka do světa poutavěla trochu víc i čs. rockové hudbě. Z jednání našich hostitelů jsme vytušili také zájem o vzájemnou výměnu.“ řekl nám po návratu z USA Milan Hlavsa, kytarista skupiny Půlnoc. Tato populární pražská formace, ovášená mj. Cenou Melodie za rok 1988, nadávno absolvovala třítýdenní turné v zámoří: hrála v Chicago, Northamptonu, Bostonu, Seattle, San Francisku, Washingtonu a nevynachala ani New York. Právě do newyorského klubu P. S. 122 si ji přišel poslechnout i básník Allen Ginsberg, který se později v rozhovoru s muzikanty přiznal, že se koncem května chystá do Prahy. Věhlasné časopisy Rolling Stone a Village Voice nešťatily pochvalnými kritikami a televizní stanice MTV materiálem při natáčení jednoho z koncertů. „Všichni jsme nakonec měli radost z toho, že jsme českému rocku neodmítli oostudu. Stejný pocit musejí mít i náš kulturní atašé, který nás viděl hrát ve Washingtonu.“ zakončil krátké povídání M. Hlavsa. První plody rozjiždějího se jednání o výměnách československých a amerických rockových skupin budeme mít možnost ochutnat již 17. 6. ve sportovní hale Eden, kde vedle Půlnoci, Geráže a Black (NSR) vystoupí i alternativní newyorská Copernicus.

Nejjakostnější chmel z Moravy

[mvy]: Na chmelnicích v moravské chmelářské oblasti kolem Trutic pěstitelé „zeleného zlata“ začali chmelářskou révu navádět na rodící dráčky. Vloni moravští chmeláři dosáhli nejvyššího výnosu chmelle z hektaru: skludili 1,43 tuny, zatímco průměr ČSR byl 1,35 tuny a na Slovensku 0,97 tuny. Také jakostí byl trřískový chmel nejlepší: do prvních dvou tříd bylo zařazeno 62,8 proc. surovin, v celé ČSR to bylo 59,4 proc. a na Slovensku 36,9 proc. Na Morávě rosti chmel na 1140 ha; první se sklízeli v roce 1861. V první polovině na počátku 50. let dal hektar moravských chmelnic výnos 580 kg suchého chmelle.

A CO ZATEC 2↑

• Podle zpráv zářebského denku Vjesnik vykazuje v Jugoslávii tempo inflace ročně 1340 procent. Redakce listu uspořádala akci, během níž sledovala vývoj cen 18 různých výrobků v období tří

měsíců. Února, března a dubna. Cena mléka podle průzkumu vzrostla o 122 procent a chleba o 76 procent, benzínu o 152 procent a tiskovinu o 100 procent.

Sex mit Zwang keine Beleidigung

Bundesgerichtshof: Vergewaltigung nur bei körperlicher Gewalt

ukn KARLSRUHE, 1. Juni. Nach einem Grundsatzurteil des Bundesgerichtshofs (BGH) stellt eine sexuelle Handlung gegen den Willen der Frau noch keine Beleidigung dar. Vielmehr müßten Umstände hinzutreten, in denen eine Herabsetzung des Opfers zu sehen ist. In dem am Donnerstag in Karlsruhe veröffentlichten Urteil halten die Richter des 2. Strafsenats an der Rechtsprechung fest, daß eine Vergewaltigung nur dann vorliegt, wenn gegenüber dem Opfer Gewalt angewendet wurde. Im vorliegenden Fall hatte ein Arzt bei einer psychisch labilen Patientin den Coitus gegen deren Willen durchgesetzt (Az.: 2 StR 662/89).

Nach den Feststellungen des Landgerichts Hanau hatte der Arzt die entkleidete Patientin überrumpelt. Sie sagte

zwar, daß sie nicht mit ihm verkehren wolle, körperliche Gegenwehr hatte der Arzt jedoch nicht zu überwinden.

Das Landgericht verurteilte den Mediziner wegen tätlicher Beleidigung zu einem halben Jahr Gefängnis auf Bewährung. Das Urteil wurde in Karlsruhe aufgehoben. Nach Ansicht der Bundesrichter ist der Arzt möglicherweise wegen sexuellen Mißbrauchs Widerstands unfähiger schuldig.

Eine Vergewaltigung wurde vom BGH wegen nicht festgestellter Gewaltanwendung verneint. Aber auch die Verurteilung wegen Beleidigung hob der Senat auf, da ein Angriff auf die Ehre der Frau nicht festgestellt sei. Beleidigung liege vor, wenn der Täter durch seine sexuelle Handlung das Opfer herabsetze.

Sedmáctiletá Moskvanke Julie Suchonová (aprostrád) se 21. května stála v Moskvě první Miss Sovětského svazu. Na druhém místě skončily Jekaterina Mačerjaková (vlevo) a Anna Gorhunnová (vpravo)

FOTOKOPIE ASI HOC DOBRĚ, NEVYJDE, ALE JSOU TO HĚZKY KOLCHOZNICE...

Kampf den Krankmachern in der Küche

Von ANNETTE BOPP

Es war ein traumhaftes Menü, das da duftend auf dem Tisch stand: frischer Hummer mit selbstgemachter Mayonnaise und vorweg eine Muschelsuppe – genau das richtige für Meeresfrüchte-Liebhaber. Gudrun F. und ihre Familie allerdings bereuten wenige Stunden nach dem üppigen Mahl die Schlemmerei – ihr, ihrem Mann und den beiden Söhnen war speiübel. Darmkrämpfe, Durchfall, Erbrechen, Kopfschmerzen und das Gefühl grenzenloser Zerschlagenheit plagten die junge Familie.

„Lebensmittelvergiftung“, diagnostizierte der eilends herbeigerufene Hausarzt. Er verordnete milden Kräutertee, Bettruhe und für zwei Tage strikten Verzicht auf jedwede feste Nahrung. Den Auslöser für die Vergiftung vermutete er in den Muscheln oder der Mayonnaise. Der Hummer schied aus – er war ganz frisch zubereitet worden und gut durchgegart. Die Mayonnaise dagegen könnte zu lange aufbewahrt worden sein, und einige wenige verdorbene Muscheln konnten die ganze Mahlzeit vergiftet haben.

Familie F. gehört zu den rund 1,5 Millionen Fällen von Lebensmittelvergiftungen, die die Weltgesundheitsorganisation jährlich in der Bundesrepublik verzeichnet. Am häufigsten sind Salmonelleninfektionen. Salmonellen sind Bakterien, die in Hähnchen, Hühnchen und Hackfleisch vorkommen. Sie werden nur abgetötet, wenn die Lebensmittel über 90 Grad erhitzt wurden, und zwar an allen Stellen. Beim Tiefgefrieren werden die Salmonellen zwar inaktiviert, aber nicht getötet. Sie erwachen zu neuem Leben, sowie das Fleisch aufgetaut wird.

Salmonellen und alle anderen krankheitserregenden Bakterien gedeihen am besten bei Temperaturen zwischen 8 und 40 Grad. Sie vermehren sich mit rasender Geschwindigkeit: Wenn 2 Kilo Hackbraten 3 bis 4 Stunden lang auf einem kalten Büfett stehen, haben sich hundert möglicherweise darin enthaltene Salmonellen in dieser Zeit auf über 400 000 vermehrt.

Beugen Sie deshalb rechtzeitig vor, um Lebensmittelvergiftungen zu vermeiden. Wie, rät Ihnen Professor Dr. Dieter Großklaus, Präsident des Bundesgesundheitsamtes Berlin.

- Essen Sie in der warmen Jahreszeit, also von Mai bis Oktober, kein rohes Fleisch!
- Bewahren Sie verderbliche Lebensmittel grundsätzlich im Kühlschrank auf – und möglichst nie länger als ein bis zwei Tage.

- Braten oder kochen Sie Geflügel, insbesondere Hühnchen und Hähnchen, immer vollständig durch. An Stellen, wo das Fleisch roh bleibt, sind Bakterien – u. a. Salmonellen – nicht abgetötet.

- Gießen Sie Auftauwasser von tiefgefrorenem Fleisch weg.

- Spülen Sie den Wischlappen, mit dem Sie verschüttetes Auftauwasser abwischen, anschließend gut aus. Besser noch: Benutzen Sie Papierküchentücher, die Sie wegwerfen können. Sonst verschleppen Sie die Bakterien auf den Esstisch und ans Geschirr.

Wie kleine Knäuel wirken die lebensgefährlichen Salmonellen, die sich besonders auf tiefgefrorenem Geflügel befinden. Beim Auftauen vermehren sie sich hundertfach

- Erhitzen Sie Gerichte, die Sie im Mikrowellenherd zubereiten, immer vollständig – nicht nur auf „Mundwärme“. In einzelnen kalten Stellen könnten sich lebende Salmonellen halten.

- Transportieren Sie Lebensmittel fürs Picknick im Grünen immer in der Kühltasche. Lassen Sie sie nicht in der Sonne stehen. Nehmen Sie Gerichte mit, die nicht so leicht verderben (Obst, frische Salate, Nudeln, sauer Eingelegtes, Käse).

- Putzen Sie in den Sommermonaten Ihren Kühlschrank häufiger als gewohnt.

TÜV wird teurer

KÖLN, 1. Juni (AP). Seit Donnerstag müssen die Autofahrer in der Bundesrepublik bei der TÜV-Untersuchung tiefer in die Tasche greifen. Wie der Technische Überwachungs-Verein Rheinland in Köln mitteilte, ist am 1. Juni die von Bund und Ländern beschlossene neue Gebührenregelung in Kraft getreten. Kostete die Hauptuntersuchung eines Pkw bisher bundesweit einheitlich 31 Mark, so können die Gebühren nun zwischen 30 und 50 Mark schwanken.

Eyn schriuer wilcher land art in duytzer nacioin geboren is / sal sich zo vur flyssigen / dat he ouch ander duitsch / dan als men in synk land synget / schriuen lesen und vur nemen moeg.

(Unbekannter Autor, 1527)

**1 AUSLENDR POZVA, ZE PŘEKLAD ZE STARO-
VĚKŮVY NEŠTYMUJE...**

Jeder Deutsche, aus welcher Landschaft er auch stammt, soll auch das Deutsch anderer Landschaften und nicht nur das seiner eigenen beherrschen (zitiert nach Besch).

★ **Freßnapf, der nicht „wandert“**

Der Hundefreßnapf steht fest, wenn Sie einen Gummiring eines Einmachglases darunterlegen oder ein dünnes Stück Schaumgummi ankleben.

Andrea Müller, Hammelburg

★ **Gleichmäßig stricken**

Leider habe ich die Angewohnheit, beim Stricken die linken Maschen lockerer zu stricken als die rechten. Deshalb nehme ich für die linken Reihen eine halbe Nadelstärke dünner. So wird das Gestrickte schön gleichmäßig.

Anselm Hollenstein, Krefeld

★ **Sägemehl gegen Schnecken**

Um Gemüse und Salat vor Schnecken zu schützen, streue ich um die Pflanzen und Beete Sägemehl. Die Schnecken können diese Wälle nicht überwinden.

Adele Simmer, Großbrosseln

★ **Rutschfest mit Wasser**

Die Kunststoffdecke auf dem Gartentisch haftet besser und verrutscht nicht, wenn man den Tisch vorher naß abwischt.

H. P. Hönscheld, Eitorf

★ **Schokoglasur in der Mikrowelle**

Die Schokoladenglasur für den Sonntagskuchen schmilzt in der Mikrowelle wunderbar, wenn man einen kleinen Becher Wasser mit hineinstellt.

Merge Kaufmann, Worms

★ **Essigwasser für Holzbrettchen**

Unansehnlich gewordene Holzbrettchen reinige ich mit Essigwasser. Sie werden hygienisch sauber und sehen appetitlich aus.

Erika Wojtzechke, Lübeck

★ **Knoblauchzehen aufspießen**

Sollen Knoblauchzehen nur kurz mitkochen, stecke ich sie auf einen Zahnstocher. So kann ich sie, bevor ich die Speise serviere, problemlos herausfischen.

W. Merz, München

★ **Zwiebeln in Folie wickeln**

Zwiebeln treiben nicht, wenn man sie einzeln in Alufolie wickelt.

Hildegard Zimmer, Steinau

★ **Perlen auf nackter Haut**

Echte Perlenketten soll man öfter unter einem Pullover auf der nackten Haut tragen, dadurch wird der natürliche Glanz erhalten oder wieder aufgefrischt.

Leni Uffheber, Rabenau

★ **Lockere Frikadellen**

Frikadellen werden besonders locker, wenn man kurz vor dem Braten in jede Frikadelle einen kleinen Eiswürfel drückt.

Hildegard Hartmann, Nienburg

★ **Kartoffeln gegen Spinatflecke**

Spinatflecke reibt man mit einer rohen Kartoffel ab, wäscht in Seifenlauge aus und spült gut nach.

Gretel Schwermer, Kirchhundem

★ **Tomaten vertreiben Fliegen**

Fliegen halten sich nicht im Zimmer, wenn dort eine Tomatenpflanze aufgestellt ist. Sie können nämlich den Geruch nicht vertragen.

E. Güde, Immenhausen

★ **Spinatwasser reinigt Edelstahl**

Mit dem Kochwasser von Spinat lassen sich Edelstahltöpfe prima reinigen. Sie werden wieder blitzblank.

Therese Thelmer, München

★ **Glänzende Schuhe**

Schuhe glänzen besonders schön, wenn sie mit Milch geputzt und mit einem weichen Lappen nachpoliert werden.

Paula Friedrich, Ewersbach

★ **Falsche „Katzen“ retten Erdbeeren**

Erdbeeren werden im Garten nicht mehr von den Amseln angefressen, wenn Sie zwischen die Pflanzen alle paar Meter einen ausgedienten Stubenbesen mit den Borsten nach oben legen. Die Vögel meiden diese „Katzen“.

Birgit Müller, Gr. Hesepe

Mißbildungen bei Löwenzahn

Pflanzen werden untersucht

Drei Jahre nach dem Kraftwerksunglück in Tschernobyl hat der Elternverein „Restrisiko“ (Nassauer Straße 11, 6200 Wiesbaden, Telefon 842681) begonnen, Beobachtungen über Veränderungen und Mißbildungen bei Pflanzen zu sammeln.

Dies, nachdem in diesem Frühjahr „auffällig viele Veränderungen gefunden“ worden seien: Tulpen, bei denen aus einem Stengel mehrere Blüten trieben, Löwenzahn, die sich zu regelrechten Monsterpflanzen ausgewachsen hatten. „Die beobachteten mißgebildeten Löwenzahnpflanzen“, so schreibt „Restrisiko“ in einer Presseerklärung, „haben eine fatale Ähnlichkeit mit denen, die sechs Jahre nach der Reaktorkatastrophe von Three Miles Island bei Harrisburg gefunden wurden“.

In den Meßlisten der Initiativen und Institute schwankt in dieser Woche die Belastung der Milch zwischen einem und 3 Bq Cäsium/Liter. Denn im frischen (bayerischen) Gras wurden immer noch 92 Bq gefunden, in der Grasnarbe gar 873 Bq.

An frischen Kräutern wurde Hufblatlich aus Tirol gemessen: In 580 Metern Höhe waren die Pflanzen mit 580, in 900 Metern Höhe mit 178 Bq Cäsium/Kilo belastet. Die Fruchteeemischung von „Teekanne“ hatte 18 Bq, die Blüteeemischung desselben Herstellers 6 Bq Cäsium.

Bei Nudeln sind nach den Erhebungen des Münchener Umweltinstituts die Tomatenspaghetti von „Mamma Lucia“ mit 71 Bq aufgefallen. Spaghetti von Zanellini hat „Restrisiko“ mit 18 Bq bestimmt, Spaghetti von Birkel mit 16 Bq/Kilo. Nudeln „Krawättli“ von Sereno: 7 Bq. „Piffli“ Nudeln von „Goldstar“: 6 Bq, Echte Spätzle dieser Marke stehen mit 5 Bq in der Liste der Wiesbadener. Ohne Cäsium waren die Nudeln von „Carlini“; allerdings fanden sich in der zugehörigen Fertig-Nudelsauce 4 Bq.

Zur Bewertung: Unabhängige Experten des BUND raten Erwachsenen, sich an einem persönlichen Grenzwert von 35 Bq/Kilo Nahrung zu orientieren. Kinder, Schwangere und Stillende sollten die Grenze bei 10 Bq ziehen. Für Einfuhr und Handel gelten die Grenzwerte von 600 und 270 Bq (Milch und Milchprodukte).

... warum und seit wann wir Pfingsten feiern?

Das Wort Pfingsten kommt vom griechischen „pentekoste“ und bedeutet: der 50. Tag (nach Ostern, Ostersonntag mit einbezogen). An diesem 50. Tag seit Christi Auferstehung und 10 Tage nach seiner Himmelfahrt kam der Heilige Geist in Form von Feuerzungen auf die in Jerusalem versammelten Jünger und Apostel Jesu herab. Seit dem 3. Jahrhundert wird Pfingsten als kirchlicher Festtag gefeiert.

nach Verübung seiner sechsjährigen Haftstrafe freigelassen worden.

Bürgerrechtler sechs Jahre in Haft PRAG, 1. Juni (KNA). Der tschechische Bürgerrechtler Jim Wolf ist waktische

Buchhandlung Dialog: 20 Uhr, die tschechische Filmschauspielerin Lida Baarová erzählt über ihr Filmleben, Gutleutstraße 20.

Aus Gorbatschows Vorkrise wurde die Krise

Michail Gorbatschow korrigierte sich in seinem Rechenschaftsbericht vor den 2250 Abgeordneten des Volkskongresses in einem wichtigen Punkt, doch kaum einer hat es bemerkt. Bisher hat er die Lage der Sowjetunion mit „vorkrisenhaft“ bezeichnet, jetzt sprach er vom „Zustand einer ernsten Krise auf allen Gebieten des Lebens“. Wie recht der Parteichef und Staatspräsident hat, zeigt der Volkskongreß, der schon eine Woche lang tagt. „Es ist“, meinte ein Moskauer Wissenschaftler, „als sähen wir einen permanenten Krimi.“ Als die Debatten der Abgeordneten schärfer und die Kritik an führenden Genossen unerträglich wurden, stellten denn auch gleich einige Deputierte den Antrag, die Übertragung zu stoppen. Sie kamen nicht durch, denn in dieser Frage entschied allein die Kremelführung, geleitet vom Druck der Massen.

Der Volkskongreß war bisher reich an Sensationen, doch arm an revolutionären Ergebnissen. Dennoch: „Unser Land, die Menschen und die Partei, das

alles ist nach diesem Kongreß nicht mehr so, wie es vorher war.“ Diese Meinung hört man in Moskau derzeit überall. Für nicht wenige Bürger ist dieser Kongreß eine Farce, ein „schwarzer Fleck“ der Perestrojka. Der Grund: Die KPdSU als führende Kraft der Gesellschaft habe die Regie fest in der Hand, sie bestimme die Besetzung führender Posten „mit Personen“, so der Radikalforscher Boris Jelzin in seiner Rede, „die die Gesellschaft nicht aus der Krise der Politik, Wirtschaft, Finanzen und des Lebensstandards herausgeführt haben“. Allen voran Michail Gorbatschow, dessen Selbstkritik „Ihn nicht von der Verantwortung für das alles entbindet“.

Jelzin wurde denn auch am Mittwochabend auf der Kundgebung der Moskauer vor dem Sportstadion Luschniki als einziger konstruktiver Redner des Kongresses gefeiert.

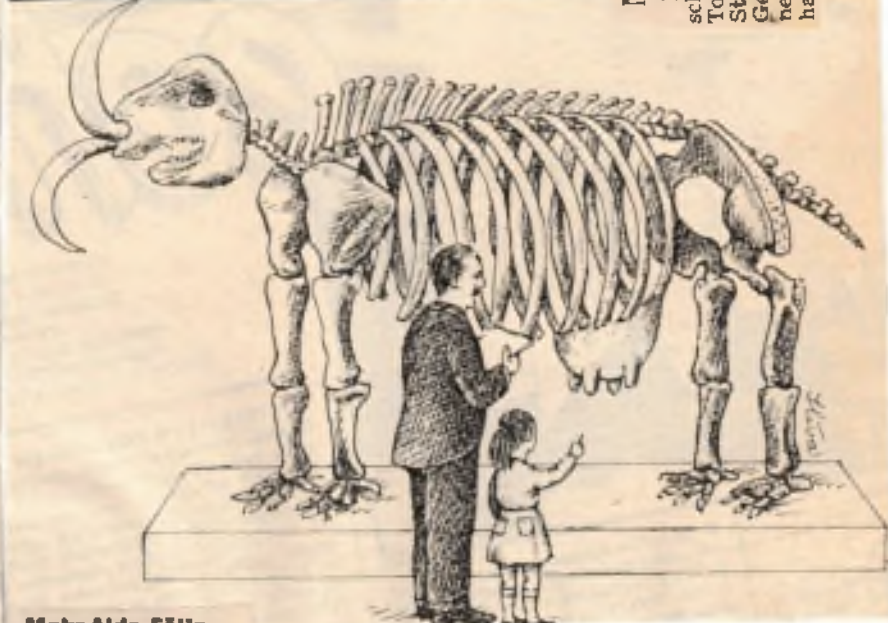
Die Kette der Redner reißt nicht ab, die auch der Regierung unter Ministerpräsident Nikolaj Ryschkow eine Bankrotterklärung ausstellen. So forderte der frühere Weltmeister im Gewichtheben, Juri Wassow, die verantwortlichen auf, zurückzutreten, da sie „das reichste Land der Welt“ auf Lebensmittelmärkten gesetzt hätten. „Das ist überall auf der Welt üblich, nur bei uns tritt die Regierung nicht zurück.“

Der zweite wunde Punkt wurde universens von den Vertretern der drei baltischen Staaten Litauen, Lettland und Estland berührt: Die fordern eine politische Bewertung des Hitler-Stalin-Paktes von 1939, vor allem des geheimen Zusatzprotokolls, das von den Außenministern Ribbentrop und Molotow unterzeichnet wurde und den Balten als Freibrief für die Annektierung ihrer Republiken durch die UdSSR gilt. Der litauische Parteichef Algirdas Brauskas etwa sieht die Korrektur der Stalin-schen Politik in dieser Frage als Grundlage für das künftige Verhältnis des Baltikums zur Moskauer Zentrale an.

Die von den Balten vorgeschlagene Kommission des Kongresses zur Untersuchung dieser Frage stieß bei den meisten Abgeordneten aber auf völliges Unverständnis. Dieser Vertrag, so ein russischer Deputierter aus Tallinn, sei doch am 22. Juni 1941 — dem Tag des Angriffs der deutschen Armee auf die UdSSR, sowieso außer Kraft gesetzt worden.

Gorbatschow befuhrwortete dann zwar die Kommission, aber nicht in ihrer vorgeschlagenen Zusammensetzung, sondern „erweitert um kompetente Personen“, etwa Politbüromitglied Alexander Jakowlew. Außerdem teilte er mit, daß alle Versuche, das Original des Zusatzprotokolls zu finden, vergeblich gewesen seien. Auch in Bonn sei es nicht zu finden.

Daß Jelzin, Tschernyschenko und andere Abgeordnete offen Mitglieder der Kremelführung und den ersten Mann des Landes, Gorbatschow, für politische Mißerfolge kritisieren und ihnen sogar Inkompetenz bescheinigen, hat es so bisher noch nie gegeben. Das wird sicher Signalwirkung haben, denn „damit ist künftig auch die öffentliche Kritik an lokalen Parteichefs nicht mehr Tabu“, kommentierte ein Moskauer weiter — der das alles fassungslos im Fernsehen mitverfolgt hat.

Mehr Aids-Fälle

Genf - Ende Mai gab es weltweit 157 191 Aids-Fälle - 5400 mehr als im April. In der Bundesrepublik waren es 3086 Fälle.

... wer die französische „Marianne“ war?

Der Name dieser Symbolgestalt der Französischen Republik geht auf eine geheime politische Gesellschaft zurück, die zu Zeiten von Kaiser Napoleon III. (1808-1843) im Untergrund agierte und sich nach einer glühenden Patriotin namens Marie-Anne nannte.

... wer den Auto-kühler erfand?

Der deutsche Ingenieur Wilhelm Maybach, damals Mitarbeiter bei der Daimler-Motoren-Gesellschaft, stellte 1897 eine „Vorrichtung zur Abkühlung des Motors“ vor. Dieser Bienenkorb genannte Wabenkühler war praktisch der Urahn vom heutigen Mercedes-Grill.

... wer den Büstenhalter erfand?

Schon die Frauen des Altertums (Ägypten, Griechenland, Rom) stützten ihre Brüste mit Bändern. Den ersten modernen Büstenhalter ließ sich der Wiener Niederhersteller Hugo Schindler am 3. September 1891 patentieren. Aber erst in den 20er Jahren dieses Jahrhunderts begann der BH eine „tragende“ Rolle zu spielen. Den berühm-

testen Büstenheber konstruierte der spleenige US-Milliardär Howard Hughes für die Hollywood-Diva Jane Russell.

So sah der BH vor 100 Jahren aus: ein Gebilde aus Draht und Seide

Nicht mehr vom Tod bedroht

BUDAPEST, 1. Juni (AP). Das ungarische Parlament hat am Donnerstag die Todesstrafe für „Verbrechen gegen den Staat“ abgeschafft. Ein entsprechender Gesetzentwurf der Regierung wurde ohne Gegenstimmen bei einer Stimmenthaltung angenommen.

Hohes Risiko durch Rauchen

Weltgesundheitsorganisation beging „Tag des Nichtraucher“

GENÈVE, 31. Mai (dpa). Alle 13 Sekunden stirbt irgendwo auf der Welt eine Raucherin oder ein Raucher an Lungenkrebs, Lungenemphysemen, chronischer Bronchitis oder Herzkrankheiten. Jährlich sind es laut Angaben der Weltgesundheitsorganisation (WHO) insgesamt 2,5 Millionen Menschen und in zunehmendem Maße Frauen.

Die WHO in Genève und mit ihr zahlreiche andere Organisationen in Dutzenden von Ländern begingen am Mittwoch den zweiten „Welt-Nichtrauchertag“, um nachdrücklich auf die mit dem Tabak verbundenen Risiken hinzuweisen. Da in vielen Ländern immer mehr Mädchen und Frauen zum „Glimmstengel“ greifen, lautete das diesjährige Motto: „Raucherinnen gehen ein höheres Risiko ein“.

Gemeint ist damit, daß Frauen nicht nur die üblichen Raucherkrankheiten drohen. Wenn sie die Pille nehmen, ist die Gefahr von Herzinfarkten und Schlaganfällen größer. Werden sie schwanger, setzen sie die Gesundheit ihrer Kinder aufs Spiel.

In einigen Ländern wie der Bundesrepublik, der Schweiz, Australien, Frank-

reich, Italien und den USA rauchen bei den Teenagern mehr Mädchen als Jungen. Für die Bundesrepublik gibt die WHO das Verhältnis mit 31 zu 24 Prozent an. Diese Zahlen stammen aus dem Jahre 1984.

WHO-Generaldirektor Hiroshi Nakajima (Japan) sagte zum Welt-Nichtrauchertag, Frauen würden, da der Tabakverbrauch bei Männern in einigen Ländern ständig abnehme, zum „Hauptziel“ der Tabak-Werbung.

Laut WHO rauchen in den Industrieländern zwischen 20 und 40 Prozent der Frauen, vor allem junge. Die entsprechende Quote bei den Männern beträgt 30 bis 50 Prozent. In der Dritten Welt lieben zwei bis zehn Prozent der Frauen den „blauen Dunst“ (Männer: 40 bis 60 Prozent).

In den reichen Staaten sterben jährlich rund 1,5 Millionen an den typischen Raucherkrankheiten, ein Drittel davon sind Frauen. 500 000 dieser Todesfälle werden in Europa registriert. In den Industriestaaten haben die von Lungenkrebs verursachten Todesfälle bei Frauen seit 1950 um über 200 Prozent zugenommen.

Radikal-Reformer rügt Machtkonzentration

MOSKAU, 31. Mai. Der radikale sowjetische Reformpolitiker und frühere Moskauer Parteichef Boris Jelzin hat gefordert, den Präsidenten der UdSSR jährlichen Vertrauensabstimmungen des ganzen Volkes zu unterwerfen. Nur so könne die „gefährliche Machtkonzentration“ in den Händen des Präsidenten kontrolliert werden. Dem gerade vom Volkskongreß auf fünf Jahre gewählten Präsidenten Michail Gorbatschow warf Jelzin vor, die Verantwortung dafür zu tragen, daß nach vier Jahren Perestrojka „das Programm nicht erfüllt wurde und die Menschen schlechter leben als vorher“.

Jelzin sprach am Mittwoch vor dem Volkskongreß in der Debatte über den Rechenschaftsbericht Gorbatschows vom Vortag. Er kritisierte, daß die Partei die Macht nicht an den neu eingeführten Kongreß abgeben, sondern behalten habe: Für leitende Posten habe das KPdSU-Zentralkomitee wieder jene Personen vorgeschlagen, die die Gesellschaft nicht aus der Krise der Wirtschaft, Finanzen und des Lebensstandards geführt hätten.

Jelzin warnte vor der Gefahr, den Volkskongreß in einen Apparat umzuwandeln, der dem Präsidenten untergeordnet sei. Der Kongreß habe dem Präsidenten „außerordentliche Vollmachten“ gegeben. Dessen persönlicher Einfluß und seine Macht könnten dazu führen, daß er Probleme mit Gewalt lösen wolle und die UdSSR in die Gefangenschaft einer neuen Diktatur und eines neuen Totalitarismus gerate.

Für die Zukunft forderte Jelzin eine direkte Wahl des Präsidenten mit mehreren Kandidaten. Der linke Reformerschluch ferner vor, ein Gesetz über die Partei zu erarbeiten: „Es muß eine Dezentralisierung der Macht geben.“ Ein

außerordentlicher Parteitag solle die Reihen der Partei von Anti-Perestrojka-Kräften „reinigen“, ein neues Zentralkomitee wählen und eine neue Satzung beschließen. Die Demokratisierung in der Partei hinke heute weit hinter der Demokratisierung der Gesellschaft her.

Die Lage im Land beschrieb Jelzin als „äußerst besorgniserregend“. Der Rubelkurs müsse gestiftet werden, die Kapitalinvestitionen sollen um 30 Prozent gekürzt und die freiwerdenden Mittel für die Gesundung des Marktes verwendet werden. Die soziale Lage der Rentner und Invaliden müsse sofort verbessert werden, das Land müsse den Bauern zurückgegeben werden. Jelzin forderte auch die Abschaffung der Privilegien für die in Luxus lebende Eliteschicht (Nomenklatura) und schließlich — unter starkem Beifall — die Abschaffung dieser Schicht selbst: „Das Wort Nomenklatura muß aus unserem Lexikon verschwinden.“ Es müsse außerdem von der Partei unabhängige Massenmedien geben.

In einer ebenfalls sehr scharfen Kritik forderte später, wie dpa berichtete, der Moskauer Delegierte Juri Wlassow die Regierung auf, alle zwei bis drei Wochen öffentlich Rechenschaft über ihre Tätigkeit abzulegen. „Das große Land ist völlig vernichtet“, sagte er. In anderen Staaten sei es üblich, daß die Regierung zurücktrete, wenn sie die Situation nicht meistern könne. Den sowjetischen Geheimdienst KGB bezeichnete Wlassow als „geheimste und verschlossenste Einrichtung der UdSSR“. Die Deputierten müßten umfassend über diese Organisation informiert werden, zum Beispiel über den KGB-Etat. Der Chef des KGB solle künftig gewählt werden.

HELO BY SE TO PŘECÍST!

REPUBLICE VICE PICE!

První seče jsou již pod střechou

Včasná sklizeň píce zaručuje kvalitu VICE PICE REPUBLICE!

Návrh na latinskou transkripci

Kišinev: V tisku Moldavské SSR byl uveřejněn návrh zákona sovětské Moldávie o transkripci moldavštiny latinkou. Prezidium Nejvyššího sovětu republiky oznámilo, že byl proveden předběžný průzkum veřejného mínění, v jehož rámci bylo odevzdáno asi sto tisíc vyplněných anketních listků. 99,33 procenta respondentů se vyslovilo pro latinskou transkripci své mateřštiny. Závěry vědců přesvědčivě potvrzují, že latinka přesněji vyjadřuje fonetiku i gramatiku moldavštiny, která je románským jazykem. Přechod na latinskou transkripci bude proveden po etapách v letech 1990—1995. Je to podmíněno nutností inovovat zařízení tiskáren, rozšířit kvalifikaci pracovníků vydavatelství, redakcí, tiskáren a učitelů škol všech stupňů. Návrh zákona předpokládá možnost čtenářů republikových novin a časopisů vybrat si druh písma a přelížit také k záměru autorů při vydávání publikací. Podle jejich přání mohou kterékoliv publikace vycházet i v transkripci do azbuky.

Cestovní ruch v MLR

(kt) O změnách celních předpisů a o připravovaném novém celním zákonu MLR informovala včera v Maďarském kulturním středisku v Praze představitelka Celistátního velitelství cel a finanční stráže MLR dr. I. Légradlová. Uvedla, že poté, co byl loni v Maďarsku zaveden celosvětový pas, umožňující maďarským občanům cestování bez výjezdních dovozků, vycestovalo během minulého roku do zahraničí 11 mil. maďarských občanů, což však na druhé straně představovalo značné dovozkové břemeno pro národní hospodářství. Ukázala se ekonomická nutnost určitě regulace cestování občanů MLR do ciziny, k čemuž slouží nové celní předpisy platící od 8. dubna. Podle nich mohou maďarská občana dovézt ze zahraničí bezcelně zboží za 5000 forintů (dříve to bylo za 10 000 forintů), přičemž tyto prostředky nemohou již rodiny sdílet. Nežli občane mohou z Maďarska bezcelně vyvézt zboží v hodnotě 3000 forintů, pokud ovšem mají potvrzenou směnu peněz. Loni navštívilo Maďarsko celkem 3,6 miliónu čs. občanů, což představovalo 31 proc. návštěvnosti občanů ze socialistických zemí.

ONO CESTOVAT NENÍ JAKO CESTOVAT, KDYŽ NA TO NENÍ. ČROFOVÉ A RACOUNI...

Mezinárodní projekty

Moskva: Projekt mezinárodní dohody o spolupráci při výrobě dálkového dopravního letounu IL 96-300 je podle informací sekretariátu RVHP v Moskvě připraven k podpisu. Letoun nové generace, který bude dopravovat 300 cestujících na linkách dlouhých od čtyř do devíti tisíc kilometrů a v některých případech až 11 tisíc kilometrů, bude vyráběn v Sovětském svazu a ostatní státy podlejší se na projektu — Bulharsko, Československo, Jugoslávie, Kuba, NDR a Polsko — budou dodávat jednotlivé součásti. Další připravovaný mezinárodní projekt počítá s kooperací při výrobě dopravního letounu TU 204. Budou se na něm podílet Bulharsko, Československo, Jugoslávie, Maďarsko, NDR a SSSR. Od roku 1992 by se podle plánu měl ze sovětských výrobních linek do účastnických zemí dodávat tento model, jehož bude podle předpokladů do roku 2000 potřeba nejméně 400 kusů. TU 204 je konstruován pro dopravu 214 cestujících na vzdálenost do 3500 kilometrů.

DO 3500 KM LITAYÍ VLAŠŤOVKY...

Pokus o únos letadla

Moskva: Jeden z cestujících sovětského dopravního letadla letícího na lince z Luandy do Darasalamu se minulý čtvrtek pokusil přinutit posádku k přistání v Jihoafrické republice. Oznámil to v Moskvě mluvčí ministerstva zahraničí SSSR G. Garasimov. Díky rozhodné akci posádky byl teroristický akt zmařen, přestože únosce byl vyzbrojen výbušninou. Únosce byl zražen, ke zranění cestujících ani posádky nedošlo. Po přistání v Darasalamu byl pachatel odevzdán tanzanským úřadům, uvedl sovětský mluvčí.

MNOHO GRATULANTŮ se ožera vystřídalo v rodinném domku v Havičkově Brodu, když nícházeli blahopřát Janu Vencovi ke stoterám narozeninám. Jubilant je žilg, zůstane některé domácí práce, pozorně sleduje sportovní události. Blahopřání do dalších let prožítých ve zdraví a spokojenosti byla tím nejkrásnějším dárkem šťastnému nejstaršímu žilgáckému občanovi v okrese Havičkův Brod.

MEZI ČTENÁŘI ORRWY JSOU I BYVALÍ PŘICANÉ HAVIČKOVÁ BRODU...

Ende der Visumpflicht für USA noch nicht festgelegt

BONN, 31. Mai (dpa). Die Befreiung USA-Reisender aus der Bundesrepublik vom Visumzwang kann nach Auskunft der Konsular-Abteilung des US-Außenministeriums vom Mittwoch vielleicht noch für Reisen in diesem Sommer nach den USA verwirklicht werden. Allerdings gibt es noch keinen Termin für die Abschaffung der Visumpflicht. Reisende müssen deshalb bis auf weiteres den Sichtvermerk im Paß haben. US-Präsident George Bush hatte am Dienstagabend bei einer Tischrede in Bonn gesagt: „Heute Abend möchte ich gleich eine kleine Ankündigung machen: Die Inhaber von Pässen der Bundesrepublik Deutschland als Touristen oder Geschäftsleute werden in Zukunft nicht mehr amerikanische Visa beantragen müssen.“ Er hoffe, „daß dies ein beschleunigter Beleg dafür ist, wie sehr die Beziehungen zwischen unseren beiden Ländern immer enger werden“.

Die geplante Aufhebung des Visumzwangs wird zunächst für drei Jahre gelten. Der US-Kongreß hatte in seinem Einwanderungsgesetz von 1986 für acht befreunde und vertrauenswürdige Länder ein solches Programm probeweise vorgesehen. Großbritannien, Japan und seit wenigen Tagen Italien gehören bereits dazu. Nach weiteren Informationen braucht, wer länger als 90 Tage bleiben will oder muß, weiterhin ein Visum.

Památno českého básníka, prozaika a dramatika J. Mahena bylo včera, v den 50. výročí jeho smrti, obnoveno pletní vzpomínkové shromáždění u umělcova domu v Brně.

In Italien geht es den Parksündern an den Wagen

Nach der Einführung von „Tempo 110“ auf Italiens Autobahnen und der Ansnahmpflicht für die meisten Verkehrsteilnehmer wendet sich die Strenge des Gesetzes im Italien erneut gegen das geplagte Heer der Autofahrer: Vom 1. Juni an wird es erheblich teurer, die Straßenverkehrsordnung zu übertreten. Zwar haben die Städte meist ihre Pflicht versäumt, für ausreichenden Parkraum außerhalb der historischen Zentren und für genügend moderne öffentliche Verkehrsmittel zu sorgen. Dennoch muß der Bürger zahlen, und nicht zu knapp!

Wer seinen Wagen im Halteverbot stehen läßt -- andere Möglichkeiten sind in Rom und Florenz kaum zu finden -- muß mindestens 35 Mark hinblättern. Doppelt soviel kostet es, einen gestikulierenden Verkehrspolizisten zu mißachten. Wer eine rote Ampel igno-

riert, hat die dreifache Strafe zu erwarten. Wohlgemerkt: Damit sind nur die „Grundgebühren“ erwähnt. Falls schwerere Umstände hinzukommen, kann die Rechnung bis zum Betrag von 410 Mark klettern.

Nach langer Zeit haben die entappten Autofahrer Gelegenheit, ihre Übertretung sofort aus der Welt zu schaffen: Die Polizisten kassieren auf Wunsch selbst. Sonst bleiben zwei Monate Zeit zum Zahlen oder als Einspruchsfrist.

Vor Jahren noch war es ein Kavaliersdelikt, seinen Wagen stundenlang mitten auf der Straße stehen zu lassen. Der „vigile“ mit weißem Helm und weißen Handschuhen klemmte einen Straßenzettel hinter die Windschutzscheibe, und den bezahlte man (manchmal) wie eine Parkgebühren. Heute verschwinden täglich allein in Rom Tausende von Kraftfahrzeugen am Haken roter Ab-

schleppwagen und können nur nach viel Zeitverlust für umständliche Verwaltungsakte zurückerobert werden.

Vor allem Römer stellen die Preisfrage: Wenn nicht im Halteverbot parken, wo denn sonst? In den siebziger Jahren kamen ausländische Parksünder noch mit einer kostenlosen, höflichen Ermahnung davon. Inzwischen werden auch ihre Autos auf den Haken genommen.

Weitere „Folgermethoden“ für Verkehrsteilnehmer sind noch in der Erprobung. Mailand möchte die „Parktrale“ am liebsten gleich einsetzen, während andere Städte die Gefahr sehen, damit den Verkehr erst recht zu blockieren. Eine endgültige Entscheidung fällt erst nach eingehender Überprüfung. Ähnlich geteilt ist die Meinung über das Abschrauben von Nummernschildern durch Polizeibeamte. Mit dieser Maßnahme wollen einige Theoretiker

Na besedě s jubiliujícím hercem, národním umělcem Ladislavem Chudíkem

Roky leti a nejdnou to vypadá tak, že lidem, kteří jsou ustavičně před tvdí veřejnosti, utíká ještě prudčeji. Ani se nám nezda ředitel, že jedná z nejpoupatárnějších československých hereckých osobností. Národní umělec Ladislav Chudík, čelný člen činohry Slovenského národního divadla, typický „jederátní“ herec, s „domovským průvsem“ či

Požádali jsme Lubianta, aby si s námi vyprávěl na téma svých vztahů k české kultuře. On si jak odrazový můstek přinesl úryvky ze své korespondence s národním umělcem Ladislavem Chudíkem a Karlem Högerem, kteří patřili k jeho nejbližším a nejmilějším.

„Vztah k těmto osobnostem byl pro mě věrností zásadě, která je na jedné straně pro mě cti, na druhé jistým konzervatismem. Vždy jsem totiž avá- děl, že básníky mého srdce má duše jsou Jan Kósira, Jaroslav Seifert a Milan Rúfus. A pokud jde o herecké vzory, tak jsem vždycky hovořil o velkém inspirativním vlivu Karla Högera a z mezinárodních scény zůstávám věrný Olivierovi jako typovému ideálu herectví. Pro mě herecký život málo mimořádný význam přezveť stálety po náhlém odchodu Karla Högera v televizním seriálu Nemoocitce na kraji kládal jsem si za čest převzít od mrtvého životv šifletu.“

— Vaše kontakty s českou kulturou, s českými autory, spolupráce s kulturními institucemi, ale i váš vztah k českému divákoví nebo posluchačů mají hluboké kořeny. Co byste na jejich okraji řekl?

„To jsou zvláštní hry osudu. Ze první hlavní roli ve filmu, Bagara, jsem hrál ve Vávrově Nástupu. Největší úspěch na divadle jsem měl v Praze, při zájezdu naší činohry SND v Inscenaci Po pádu — větší aplaus jsem v životě nezažil. A popularitu jsem získal v českém televizním seriálu Nemoocitce na kraji města.“

Mohu s pocitem zadostovnění a i jisté spokojenosti zaregistrovat čas, to až neuvěřitelný vztah, jaký si ke mně vytvořili čeští diváci a posluchači, čehož důkazem jsou slovy, ba titule dopisů, ale především přímá, živá setkání s obyvčíny českými lidmi, kteří mi otevřeně projevují lásku a přání takovou měrou, že mě často dostávají až do takových úmblů, že se mi až oči orosí. A chci bych jim říci jen tolik, že je to velikánský dar, který jsem od nich dostal, že si toho nesmím né vážit, ale že pro člověka je čím dále větším problémem zůstat takovým, jakým je a pracovat tak abych je v tomto vztahu ke mně nezklamal.“

— Nestává se vám, že vaše „manifestační“ přihlášení se k tradicím české kultury a to nejen proklamativně,

Čestným občanstvím stejné tak ve slovenské, jako i v české divadelní, filmové, televizní a rozhlasové kultuře, se 27. května dožívá 65 let. Nejen svým hereckým uměním, ale i recitačními programy, občanskými postoji a besedami umělníků do nejšířšího diváckého či posluchačského vědomí v celé naší vlasti.

— aia činorodě, se každému na Slovensku nelíbí?

„Slováci často, jedni s pochopením, jiní s jistou dávkou podezřívavosti, se na mě dívají a myslí si, že když ho všem o české kultuře, českém mlhu nebo českém člověku, zrazují světlí povod a že jsem už „menším“ Slovákem, než bych měl být. Ale já chci zůstat věrný svému přesvědčení. Je mnoho těch, co kall vody a bourají mosty i mlčky ve spoluziti našich národů. Já se hlásím k těm, kdo tyto vztahy chtějí stabilizovat a mosty upevňovat!“

— Celým vašim „životem v umění“ se ozyvá vztah k rodnému kraji, ke kultuře vašeho národa. Nezapomínáte však také na vliv českých umblů, působících kulsy na Slovensku, kteří v první části poezie Jána Kósira a Miroslava Váilka a ve druhé verše psané na vodu a básně Jaroslava Seiferta a Vítězslava Nezvala. Bylo to opravdové a reflexivní putování s poz- zít s nezapomenutelnými zážitky. A samozřejmě mním v návštěvách českých a moravských měst s pozemí pokračovat. Mám nové pozvání na Novovičinsko, čekají mě v dalších moravských městech a městěčkách, kde upevňování česko slovenských vztahů má nejkypější půdu. A velmi se na to těším!“

FURT ESTĚ HOLT ČECHUNI...

ker Falschparkern begegnen, die andere Bürger besonders stark gefährdet oder blockiert haben.

Das Nein der meisten Stadtverwaltungen kommt nicht aus Mitleid mit den geplagten Kraftfahrern. Es hat vielmehr einen praktischen Hintergrund: Auch in Italien sind Nummernschilder inzwischen so fest mit der Karosserie verbunden, daß ihre Demontage das Fahrzeug beschädigen könnte.

Parkburen, bisher stüchlig der Alpen fast unbekannt, sollen den ruhenden Verkehr in geordnetere Bahnen lenken. Zudem verspricht der Staat, innerhalb der nächsten Jahre 200.000 neue Parkplätze zu finanzieren. Die Absicht mag gut sein, die Wirkung aber ist geringer als der sprichwörtliche Tropfen auf den heißen Stein. Allein in Rom sind über zwei Millionen Autos zugelassen.

JNFORDNACIA PRE TURISTOV...

Neue 100 000-Dinar-Scheine

In Jugoslawien werden vom heutigen Donnerstag an neue 100 000-Dinar-Scheine eingeführt. Sie entsprechen einem Gegenwert von zwölf Mark. Die Inflation des Landes beträgt über 500 Prozent.

Sejm o stavu polského hospodářství

Poslanci podpořili postup vlády • Nelegální stávka studentů

VARSÁVA: Vývoj polského hospodářství od začátku letošního roku brání dalším úspechům této polské země a ztíží možnost vypracovat procesy za pomoci peněz. Bylo to zdárně na včerejším zasedání Sejmu PRL v Varšavě, jehož se účastnili nejvyšší polští představitelé W. Jarnuzelski a M. Rokowski.

Polský parlament schválil zprávy o realizaci národního hospodářského plánu, státního rozpočtu a finančního plánu v roce 1988 a vystavil souhlas s postupem vlády v tomto období. Konstatoval, že přes pokračující zavádění hospodářské reformy a různá operativní opatření vlády se loni nepodařilo zabránit nadměrnému růstu inflace, prohlubování peněžní krize, měnny, pokles výroby některých druhů zboží a jejich kvality, a účinně čelit také některým jiným negativním jevům v hospodářství.

Mzdy v Polsku loni vzrostly o více než 63 procent, což je 40 procent více, než předpokládal plán, při průměrném růstu 20 procent.

Politické byro ÚV PDS se rozhodně postavilo proti uplatňování morálních pochybůch metod včetně poměru ve volební kampani opozice před blížícími se parlamentními volbami v Polsku. Za nepokojlivé označilo zvláště pouliční výtržnosti, je to ve výrazném rozporu se zásadami dialogu a ustanoveními příslušného kulturního stolu. Instituce, jejichž úkolem je zajistovat klid a pořádek, by měly na takové pokusy reagovat rozhodně a v souladu se zákony.

Vedení Výboru pro rozhlas a televizi rozhodlo neobjevit v úterý večer televizní program Solidarity, jehož obsah byl v rozporu s dohodami dosaženými s kulturním stolem. Vedení státní televize předalo uvedený program příslušné komisi, aby ho posoudila a přijala konečné rozhodnutí.

Na několika polských vysokých školách pokračovala nelegální stávka studentů, kteří se tímto způsobem domáhají uznání Nezávislého svazu studentů (NZS). Legální tato organizace v úterý odmítla veškeré vstupy do Varšavy s vzhledem k požadavku NZS na právo na stávku, které podle polských zákonů přislíbilo pouze odborovým organizacím. Ústřední stávka pokračuje na některých školách ve Varšavě, Vratislavi, Gdaňsku, Toruni a Lodži. Prozatímní požadavek Nezávislého svazu studentů ve vypláté situaci na vysokých školách podpořili odborový svaz Solidarnita, jejíž vůdce L. Walesa zaslal studentům Varšavské univerzity dopis, v němž přislíbil NZS „veškerou možnou pomoc“. Některí studentští svazy k dispozici mají i listiny a zřízení Solidarity a zdůrazňují, že poslanci a senátoři Solidarity se budou v příštím parlamentu o legalizaci NZS zasazovat.

Polsko může počítat s určitou hospodářskou pomůckou ze západu jen pod podmínkou úspěšného procesu demokracizace v západním poli. S tímto ultimátem, jak vyplývá z rozhovoru v opozičním deníku Gazeta Wyborcza, se nyní z USA vrátil jeden z členů představenstva Solidarity B. Gromek.

SOCIALISMUS - ČESTA DO PŘEDELŮ

Wohin die Kugel rollt

VANCOUVER, 30. Mai (AFP). In der CSSR wird es bald zwei Spielkasinos geben, „vergleichbar denen von Las Vegas“. Das teilte am Montag der Präsident der kanadischen Gesellschaft „Sun Gold Developments“, Dallas Stanley, am Sitz der Firma in Vancouver mit. Das Unternehmen hat laut Stanley mit den Behörden der CSSR bereits ein Abkommen über die Einrichtung der Kasinos geschlossen. Das erste soll Mitte Juli im Hotel Forum in Prag eröffnet werden, das zweite und größere im kommenden Jahr in einem Schloss.

Stanley versicherte, fünf tschechoslowakische Ministerien hätten dem geplanten Gemeinschaftsunternehmen prinzipiell zugestimmt. Die staatliche Touristikagentur der CSSR, Cedok, werde zu 54 Prozent an den Spielstätten beteiligt sein, das übrige Kapital werde er stellen.

Mit 170 an der Schule vorbei

vs DÜSSELDORF, 30. Mai. Als einen „erschreckenden Rekord der Unvernunft“ wertete der nordrhein-westfälische Innenminister Herbert Schnoor das Ergebnis einer Geschwindigkeitskontrolle von Kraftfahrern vor den Schulen des Landes. Der „Rekord“ erzielte ein Motorradfahrer, der mit 170 Stundenkilometern an einer Schule vorbeidonnerte. Andere Autofahrer fuhren mit mehr als einhundert

Stundenkilometern an Schulen vorbei.

Von insgesamt rund 144 000 überprüften Autos und Motorrädern überschritten mehr als 13 000 die zulässige Höchstgeschwindigkeit vor den Schulen. Gegen 455 Fahrerinnen und Fahrer wurde Strafanzeige erstattet, über 7000 andere wurden mit einem Strafmandat für die Ra-

se zvyšují i jejich nároky na pozemcích kolejeblatých, nejdolejších často i těžko přístupných koních naši planoty. A dnes jsou četné cestovní kanceláře schopny uskutečnit a zajišťit pro tyto turisty kde co. Počítají se v ceně se pak odrážejí i doprovodné služby, jako třeba pronájem klimatizovaných dopravních prostředků, jak to nabízejí a také ekotouristika kanadská cestovní kancelář Adventure Network pro penzisty, kteří se rozhodli vydat po stopách Amundsona k jižnímu pólu.

Světový průmysl číslu jedna

Byl by to možná zajímavý pokus udělat takovou docela malou anketu mezi odpovědnými zástupci občanů na téma, které průmyslové odvětví vlastně pokládají za největší, nejrozsáhlejší a také nejvýznamnější. Odpovězeme bez ankety a rovnou: Už před několika lety se objevily předpovědi, že do konce našeho století se mezinárodní cestovní ruch, jak jsme si na vykládání bramborů zájezdy a návštěvy křídající nejen jednotlivé kontinenty, ale obkávající celou planetu, stane největším průmyslovým odvětvím s největším vlivem a také s nejvíce se „točícími“ penězi. Zdá se však, že na vyplnění těchto prognóz nebude třeba čekat až do úplného konce našeho století. Už před dvěma lety, roku 1987, se cestovní ruch číslu jedna turistika pevně usadila na prvním místě hospodářského významu a tvrdě vytlačuje takové, až dosud reanovanou odvětví, jako je například ropný, dlejší průmysl, strojírenství nebo chemie. The Travel Industry World Yearbook odhadl částku všech výdajů na turistiku na celém světě na astronomickou částku 2 trilionů dolarů. Zdá se však a cifry přece jen méně rozměrnějších a zřejmě přijatelnějších. Z nich vyplývá, že v roce 1987 se vydalo ze hranice vlněných dnů na 354 miliónů lidí a zaplatili za to 150 miliard dolarů. Ale tento, jak se zprva zdálo rekordní rok, bude a největší pravděpodobností, až bude vše spočítáno, na hlavu porazen rokem loňským. Už dnes je patrné, že po počáteční stagnaci na kraji osmdesátých let a padesátém pak v roce 1986, což lze připsat na účet tebejšim mnoha teroristických akcí, protiva zahraniční turistice nezůstává vzestup. Pochopitelně, že se všichni klady i záporny.

Už nedávno uvedl západoněmecký týdeník Der Spiegel, dochází všude, a v šiléném tempu, k takovým přeměnám, které kdysi postihly pobřeží Středozemního moře. Oázy přírodních krás a volné přírody jsou jedna za druhou spouštěny betonovou infrastrukturou hotelů, plavečkových bazénů, tenisových či golfových hřišť, „továrny na dovolenou“, kde se vlastně ani nemusí opouštět klimatizovaný pokoj vybavený vším možným, co je podle posledních trendů potřebné k prožití volných dnů. Zabetonované pláže na karibských ostrovech, turecké Riviera, mexickém poloostrově Jukatena či přímořských letoviscích a lázních v Maroku se od sebe vlastně vůbec neliší. A je dost podivné, že právě tato až někdy desítky uniformně plynoucí cestovnímu ruchu či turistice právě ony velké slzy. Například na Sri Lance doslova vyskočily x 1,2 miliónu dolarů v roce 1986 na tak- Fka 150 miliónů v roce 1982, kdy však počátek občanské války další boom zabrzdl. Turistický průmysl je velmi důležitý v platební bilanci Maroka. Tuniska, Řecka i Thajsku, těch zemí by byl opravdu dlouhý seznam.

To je však jen jedna stránka cestovního ruchu. Má i další, na první pohled méně zřetelné a patrné. Už dnes existuje řada sociologických studií, z nichž vyplývá, že turistický průmysl ovlivňuje a rozkládá tradiční společenské struktury zejména rozvojových zemí, ničí originální místní kulturu. Na prvním místě i místech dalších v pořadí hodnota je jen zisk, zisk a zase zisk. Odborník na slova vsatý v otázkách sociálního a ekonomického dopadu rozvoje turistické Philipp Bachmann prohlásuje, že rozvojem cestovního ruchu dochází k zajímavému transferu peněz, které nezůstávají v pokladnách rozvojových zemí, které na turistický průmysl vsadily (a mnohdy ani ne v vlastní vůli), ale vrací se zpět — a zmmohotněnější — do průmyslově rozvinutých zemí. Na první pohled imponující čísla dokládající hospodářský význam turistiky mohou být ve své podstatě klamné. Z přílivu deviz a valut totiž mají prospěch pouze někteří, počet nových pracovních míst bývá omezen a v podstatě pro domorodce zbyvá jen to nejpodstatnější a nejméně plectné. Cím chudší země, uvedl až zmíněný Der Spiegel, tím je více a přitom panos v turistice méně výnosný. Podle údajů Světové organizace pro turistiku je bilance z cestovního ruchu například v Indii, Alžírsku, Malajsi, Nigérii či Indonésii nebo Brazílii (a těch zemí je daleko více) málo výnosná.

Turistika a cestovní ruch, to je velký obchod, ale ne pro všechny. Avšak ani to, ani značné negativní vlivy svatově-cké cestování v dnešním praktickém uskutečňování neodrazují — zejména chudší země — od toho, aby — mnohdy i proti vlastním rozumným úvahám a s rozpaky — na ně nevysadily. Je spočítáno, že například pracovní místo v luxusním hotelu stojí 35 až 40 tisíc dolarů. Za tuto částku, tvrdí švýcarský sociolog Ueli Meader, by bylo možno zřídít padesát nových pracovních příležitostí třeba v zemědělství. Avšak zahraniční investoři do zemědělství rozhodně investovat nechtějí. Zisk je příliš malý. A tak se uzavírá bludný kruh: rolníci nechávají půdu ležet ledem, vždyť se turistech se dá vydělat více. Druhá půda je tedy nevyužitá, je třeba dovézet potraviny, rostou životní náklady... Kdo vlastně tedy nejvíce získává x milard, které „současný“ rozvoj turistiky přináší? Podle údajů získaných už před lety ve Spojených státech, získali 12 „turistických“ miliard dolarů, avšak 20-má (dohromady) 57 miliard (z toho nej-

více tisíce, pak Spánisko, Francie a Velká Británie). Světová organizace pro turistiku uvádí, že rozvojem země hostí ročně na 50 miliónů číselných cestovních turistů vyjíždějících ze hranice své země navštívit oblast jižovýchodní Afriky, jedna šestá částina Střední východu a jedna třetina africký kontinent. Nejvíce se podílí na mezinárodním turistickém obyvatele průmyslově rozvojitých zemí. Západu a obyvatel rozvojitých zemí v rámci zemědělnictví

KRUPÍRY BUDOU FIZIOVÉ...

Obchodníci s malými dětmi

Západoněmecké městečko Wallenhorst ještě nedávno znalo v NSR jen mládež. Teprve když se jeho jméno objevilo palcovým písmem v titulech denního tisku, tak vyšlo do povědomí miliónů lidí současně se skándálem, který vypukl kolem tamního „podnikatele“ Dietricha Fürstenberga.

Fürstenberg řídil ze své kanceláře v jednom soukromém domě desítky velkoučebních a kojeneckých matek. Každý týden vycházely v týdeníku Springerova koncernu Walt am Sonntag jeho inzeráty. Jmily své „zboží“ nabízet bohatým zájemcům Otfesně – zapůsobil navíc to, že nikomu ani ne políci ani na prokuraturu tyto inzeráty nevadily. A nikdo nezakročil.

Skándál propukl až když na celé případ upozornila organizace na ochranu dětí nazvaná Terre

des Homines (Země lidí). Ta také odhalila rozvětvenou síť zprostředkovatelů, kteří se na tomto „obchodování“ podíleli. Organizace Terre des Hommes připomněla i případ brabčete Adelmanna von Adelmansfelden, který obstarával malá děti z východní Asie. Blízkého vzhodu a z „ryze německých území“ za odstupňovanou cenu od 15 000 do 45 000 marek. Zmíněná organizace zjistila, že se v NSR tímto způsobem prodá ročně 800 až 900 malých dětí z rozvojových zemí a že jich

dnes v NSR žije v „adopčních rodicích“ kolem patnácti tisíc.

Současně se proválil další skándál: obchod s mladými ženami z rozvojových zemí. Zjistilo se, že skoro dena přistávají na letišti ve Frankfurtu nad Mohanem tyto budoucí otrokyně; několik letadel na Ince Manila-Frankfurt bylo plně obsazeno mladými filipínskými ženami. Hned po přistání se těchto žen ujímají čekající dozavocel, kteří je rozvázejí do barů a nevěstinců. Kde se záhy ocitají v postavení otrokyně; po vypršení krátkodobého turistického víza jsou v NSR ilegálně a bez právní ochrany. Společnost kriminální úřad zatím v souvislosti s tímto skándálem jen suše vyjádřil názor, že ve všech těchto případech jde „o obchod s astronomicky vysokými zisky“.

London – Es geht schon wieder los: Wie in den letzten Jahren zu Beginn der Feriensaison haben uns die Engländer den „Urlauberkrieg“ erklärt. Englands größte Zeitung, „Sun“, verhöhnt die hübschen deutschen Mädchen auf Teneriffa: „Es sind Riesinnen über 1,80 Meter. Sie halten sich vom frühen Morgen bis in die späte Nacht an der Flasche fest, trinken die stärk-

sten Männer unter den Tisch. Am liebsten greifen sie sich kleine Engländer für heiße Nächte, weil die nach ein paar Gläsern nicht gleich einpennen wie deutsche Männer.“

POKRAČOVÁNÍ JINDY A JINDY...

V NĚMECKÉM TISKU ZATÍM ANI „N“...

O obyvatelích britských ostrovů se tvrdí, že jsou většinou uzavření do sebe a jen neradi dávají nahlédnout do svého soukromí. „Můj dům, můj hrad,“ říkáají Britové a na děti kolem sebe neuzrušeně hledí s „klidem An“ (na). Proto je zajímavé nahlédnout do statistik které v hojně míře v Británii vycházejí a prozrazují leccos zajímavého o zemi, která stále ještě podle mnohých žije ve „splendid isolation“.

Ve srovnání s obdobím zhruba před dvaceti lety, dnes Britové žijí déle a v průměru mají vyšší životní úroveň. Průměrná věk úzrosti v období 1966 až 1986 u žen ze 74,5 na 77,5, u mužů z 68,5 na 71,5 roku. Tím se zvýšil podíl obyvatelstva ve věku nad 75 let z pěti procent na 6,5 procenta. Britové utraceli v průměru o 40 procent více než před dvaceti lety a třikrát více jich jezdí na dovolenou do zahraničí.

V příštích letech bude v zemi stále větší shánka po mladých ženách do manželství i do práce. Podle statistik Sítědská pro výzkum rodinné politiky bylo ve věkové skupině od 20 do 29 let před třemi lety o 113 000 mužů víc než žen; do roku 2001 tento mužský „přebytek“ stoupne na 142 tisíce a do roku 2025 na 177 000. Znamená to, že britské nevěsty si budou moci vybírat a naopak zdravotníci, obchodní síť a další pracovníci s většinou žen bude obtížněji shánět dostatek pracovních sil. Protože bude soustavně klesat nejen podíl, ale i absolutní počet mladých lidí – ve věku od 15 do 19 a od 20 do 24 let, ubude do roku 2025 přibližně po půl miliónu lidí – zamýšlí armáda v budoucnosti doplnit sábsí ročníky ženami.

Statistiky říkají, že britští muži ještě méně než v předchozích letech pomáhají ženám v domácnosti. Ty musejí zastávat většinu povinností, i když jich 86 procent má nějaké zaměstnání. 82 procent Britů je přesvědčeno, že domácnost je hlavní starostí žen a jen 12 procent soudí, že se o povinnosti musí rozdělit muž a žena rovným dílem. V 72 domácnostech

BRITOVÉ ve statistice

ze sta např. uklízí hlavně žena, jen ve čtyřech hlavně muž a ve zbývajících se o úkild rovnouměrně děl. Večeři chystá v 77. procent domácnosti žena, v 7 hlavně muž.

Sešmapadesát procent žen tvrdí, že největší starost jim dělají peníze. Řtěnku používá téměř 82 procent žen, 40 proc. jich pravidelně cvičí, 37 proc. se pokouší zhubnout, ale jen 16,6 procenta váží víc než 67 kilogramů. Čtyřiačtyřicet procent mužů přiznává, že v pracovní době čtou knihy, noviny a časopisy, 17 procent jich luští křížovky.

Statistiky dokazují, že dřívější povně víra Britů v pověstného „bobbyho“ jako v rameno spravedlnosti postupně slabne; dnes už jen 51 procento obyvatel věří, že policisté vždy slouží zájmu veřejnosti. Jen 37 procent důvěruje členům vlády, 31 proc. místním radním a 15 procent rovinďmů hlavních listů. Zatímco v roce 1983 kritizovalo mimomanželský pohled na život 93 procenta Britů, zvýšil se tento podíl na 88 procent a ještě znatelněji stoupl počet lidí odsuzujících homosexualitu.

Pes intenzivní protikuřáckou kampaň stále ještě kouří 36 procent mužů a 32 procenta žen, alkohol požívá 93,4 procenta Britů. Ostravní země je ve spotřebě alkoholu na obyvatele na dvandcátém místě na světě – každý Brit vyplje v průměru 7,1 litru čistého alkoholu za rok. Nejtýpčtějším nevělním obědem je rostlý s york-shirským pudínkem, smaženými bramborami, mrkví a omáčkou. Pak se podává tradiční jablečný koláč se sladkým krémem. Podle názoru 66 proc. hospodyněk je však nejdůležitější součástí denní stravy snídaně. Po večeři se pravidelně dívá na televizi 76 procent obyvatel.

V žebříčku nejdražších měst našli planety obsazuje britská metropole „čestně druhé“ místo hned za Tokiem,

v němž jsou životní náklady v porovnání se 130 vybranými velkoměsty bezkonkurenčně nejvyšší. Britská královna Alžběta II. je s majetkem odhadovaným na 5,2 miliardy liber šterlinků nejbohatší ženou na světě. Z 200 nejbohatších žen a mužů Británie, kteří společně vlastní většinou zděděný majetek přesahující 39 miliard liber, je na druhém místě vévoda z Westminsteru (3,2 miliardy liber), na místě třetím lord Saintsbury (1,97 miliardy). List Sunday Times napsal, že Napoleonův výrok, že „Británie je země kramářů“ nadále platí; mezi uvedenými 200 boháčů je 53 majitelů velkých obchodních společností.

V zemi, která jako jedna z prvních zavedla povinnou školní docházku a jejíž univerzity jsou obdivovány po celém světě, je překvapující počet nezvědicanců. Téměř polovina národa nedokáže zvládnout jednoduché matematické úkony a orientovat se v jzdním řádu. Dvě třetiny si nevědí rady s pravopisem složitějších slov. Většina Britů není s to označit na mapě, kde je Sítědní Amerika, Japonsko, Perský záliv. A co víc – 13 procent mělo problémy s vyhledáváním své vlasti. V průzkumu provedeném mezi 10 000 dospělými z devíti zemí sice Britové nedopadli dobře, ale přece jen ještě předběhli Italy a Mexičany.

Kolektivní dílo nazvané Kniha všedního dne, jež se stalo britským bestsellerem, prozrazuje, co všechno se ve Velké Británii stane během jedné hodiny. Tak například se koná 46 svačed, 17 rozvodů, narodí se 79 dětí, zemře 73 lidí, poštovní úřady rozšířil 1,75 miliónu dopisů a balíčků. Britové utratí za hodinu celkem 3 milióny liber šterlinků za nejrůznější sladkosti, což je zařazuje mezi „nejmisknější národy“.

O Brítech se říká, že za jakékoli příležitosti dovedou vtečně konverzovat o počasí. Mají o čem, neboť v posledních letech jim přejí méně než dříve. Činila-li průměrná roční teplota v Anglii a Walesu v roce 1966 10,5 stupně Celzia, o dvacet let později to bylo pouhých 9,1 stupně...

begrub sie bei lebendigem Leib. Abbot wurde gehenkt. Jackie Halbruder Greville, ein Anwalt mit vielersprechender Karriere, überlebte seine Schwester Gale nur um Tage. Er starb bei einem Autounfall in Marokko.

Jackies Vater, sind also Jackie's Halbeschwester. Gale, ein hübsches Mädchen mit mandelförmigen Augen, schloß sich einer Black-Power-Kommune in Trinidad an. Anfang 1972 stach ihr Kommunarde Stanley Abbot mit einem Messer in die Kehle und

Als sie erfuhr, daß ihr 45 Jahre alter Fehtritt be- kann geworden ist, stürzte sie vor Schreck die Treppe hinunter und mußte ins Krankenhaus. Die Reporter deckten auf: Frau Plugges Zwillingsskinder Gale und Greville, 1944 geboren, waren von

das verschweig Buch. Doch britische Reporter fanden jetzt die Frau. Sie heißt Ann Plugge und ist heute 75.

Auch tagsüber mit Licht?

STUTT GART, 30. Mai (AP). Autofahrer sollen nach Informationen des gewerkschaftlichen Auto Clubs Europa (ACE) bis 1992 in ganz Europa verpflichtet sein, am Tage mit eingeschaltetem Licht zu fahren. Der ACE berichtete am Dienstag in Stuttgart unter Berufung auf schwedische Verkehrsfachleute, eine Experten-gruppe der UN habe die von Schweden vorgelegten Entwürfe für neuartige Tageslichtscheinwerfer akzeptiert. Die Erfahrungen Finnlands und Schwedens mit der dort seit 1977 gesetzlich vorgeschriebenen Beleuchtungspflicht am Tage hat-

ten nun auch andere Länder überzeugt. Im Oktober sollten in Genf bei der UN die Details für nationale Vorschriften festgelegt werden, schreibt der ACE. Die neuen Leuchten sind den Angaben zufolge mit Begrenzungsleuchten vergleichbar, brennen aber heller.

Vor Schreck gestürzt

London – O, Jackie O. Jetzt haben Reporter ihr peinlichstes Geheimnis aufgedeckt. Ihr Vater, Jack Bouvier, war ein notorischer Schürzenjäger, schreibt der amerikanische Autor David C. Heyman in seiner Biographie.

Er hatte im Zweiten Weltkrieg ein Verhältnis mit der schönen Frau eines britischen Marineoffiziers. In den Sommerferien auf Long Island wurden die damals 13jährige Jacqueline und ihre Schwester Lee Au-

genzeugen der Affäre. Heyman: „Das Paar ging Arm in Arm, hielt Händchen, küßte und knutschte sich ungeniert. Sie liebten sich am Strand, in Jacks Haus oder hinter den Dünen.“ Den Namen der Englän-

Von je 100 sind besorgt über

(čtk): Mezinárodní konference „Čtyřicát let JZD — hale JZD Agrokombinát Slušovice v Zábvořicích na G výřivky ČSSR. Svaz družstevních rolníků ČSSR, vysoké křmi družstevníky.

Jednání se zúčastní 500 odborníků. Přivítali mezi sebou kandidáta předsednictva ÚV KSČ a vedoucího tajemníka Jihomoravského KV KSČ V. Hermána, generálního konzula SSSR v Brně V. Poljakova a další hosty. Přítomní jsou exportní z Bulharska, Finska, Jugoslávie, Maďarska, NDR, Nizozemí, Polska, Rakouska, SSSR, USA a představitelé Organizace spojených národů pro výživu a zemědělství (FAO).

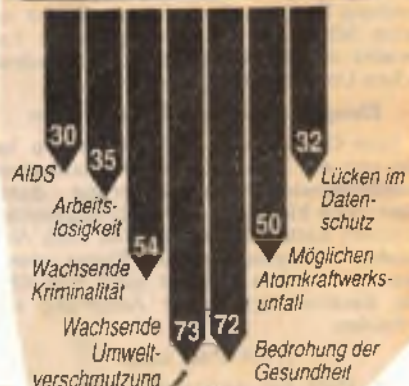
Předseda ÚV SDR ČSSR P. Jonáš připomněl, že zakládání JZD málo v letech 1949—1953 rychlé tempo. Vzniklo 8388 různých typů družstev z 285 000 rolnických hospodářství. Přostavba byla v podstatě dokončena v roce 1959, kdy socialistický sektor vlastnil 85 procent zemědělské půdy. V 60. letech se podniky po překonání počátečních organizačních a hospodářských potíží ekonomicky a společensky upevnily; práce 12 560 JZD v průměrnou výměrou 354 ha zemědělské půdy neumožnila efektivně využívat zdroje. V roce 1960 proto vláda ČSSR doporučila postupnou koncentraci a specializaci výroby.

O přednostech velkovýroby v ČSSR svědčí fakt, že proti roku 1948 se zvýšila hrubá zemědělská produkce více než dvojnásobně a tržní produkce trojnásobně. Přitom o desítninu se zmenšil půdní fond a o dvě třetiny počet pracovníků. Jestliže v nedávné minulosti činil podíl vlastní práce zemědělců na hodnotě výroby potravin 75 procent, zbytek tvořily vstupy z ostatních odvětví národního hospodářství, v současnosti je tento poměr obrácený. V roce 1949 bylo z plochy 2,8

zkašenosti a perspektivy“, začala včera v kongresové ottwaldovsku. Pořadají ji ministerstvo zemědělství a školy zemědělské v Praze, Brně a Nitra se slušovic.

miliónu ha sklízeno 5,2 miliónu tun obilovin. Vloni z výměry o 300 000 ha menší 11,6 miliónu tun žrta.

Na 2000 pracovníků resortu připadá 36 vysokoškolských a 161 středoškolských. Zanikl rozdíl v životní úrovni města a vesnice. Změnilo se společenské a sociální ekonomické postavení zemědělců, vyrovnaly se jejich peněžní a sociální příjmy. Ročně jich 93 000 absolvoval preventivní lékařské prohlídky, 25 500 lázeňskou a rehabilitační léčbu, 133 000 domácí a zahraniční rekreaci. JZD ročně věnují 350 miliónů Kčs na volební programy NF. Za posledních 10 let vybudovala 617 vlastních mateřských škol, 57 jeslí, 229 společenských a kulturních zařízení, 147 kluboven ap. K 1. 1. 1989 hospodař v ČSSR 1655 JZD a průměrnou výměrou 2590 ha na 64 procentech zemědělské půdy. Státní sektor ji obhospodaruje 31 procent a soukromé asi tři procenta.

Odsun sovětských tanků

(tk): Z čs. území, v Krupce v okrese Teplice se včera vydalo na železničních vagónech do Sovětského svazu 23 tanků z celkového počtu 192, které mají být podle rozhodnutí vlády Sovětského svazu v letošním roce z ČSSR staženy. Jde o současné, moderní tanky typu T 72. Jak uvedl v rozhovoru s československými a zahraničními novináři náčelník štábu Střední skupiny genpor. J. Štěpán, část tanků bude v Novorossijsku k m ešalon směruje, přetavena na ocel, z části bude odstraněna kompletní výzbroj a budou využity jako speciální tabače a stroje v zemědělství. Naše území opustily na základě jednostranné odzbrojovací iniciativy vyhlášené v loňském roce generálním tajemníkem ÚV KSSS M. Gorbačovem na zasedání OSN v New Yorku, které zahrnuje snížení početního stavu sovětských ozbrojených sil o 500 tisíc mužů a 10 tisíc tanků, již úderně paradesantní praporek a automobilní praporek. Zhruba za měsíc se vydá na cestu do Sovětského svazu na pěti esalonech železniční praporek sovětské armády. Celkem má být v letech 1989—90 stažena z ČSSR jedna tanková divize a čtyři samostatné praporek o celkové síle 5300 osob, 708 tanků a 20 bojových letounů. Další vojenské svazky budou reorganizovány tak, aby byl výrazně posílen jejich obranný charakter.

První Miss Sovětského svazu

Julii je sedmnáct let

MOSKVA: Sovětskou Miss supermodel 89 je od soboty 18letá studentka Echa Urbsaluová z Estonska. Soutěž pořádaná světovými kosmetickými a módními firmami se uskutečnila v rámci prvního celostátního finále soutěže krásy, které v Moskvě včera vyvrcholilo hlavní soutěží — volbou Miss Sovětského svazu.

PRVNÍ SOVĚTSKÁ MISS supermodel má 175 centimetrů, váží 57,5 kilogramu a má míry postavy 90—62—94. Je už držitelkou titulu Miss Tallinnu a Estonska. Na moskevské soutěži krásy se v sobotu uděloval také titul Miss filmové šance. Hlavním úkolem uchazeček bylo co nejpřirozeněji vyznat lásku a reagovat na nenadány požár. Poula poroty sovětských režisérů a herců se toho nejlépe zhostila 17letá Anne Portová z Južnuzachajnska.

PRVNÍ MISS SOVĚTSKÉHO SVAZU se včera stala Moskvanka Julii Suchonová. Svě hlasy ji prostřednictvím telefonních linek poslalo zhruba o 3000 diváků více, než drabě v pořadí Anně Gorbanovové. Julii je 17 let, má 172 centimetrů a váží 55 kilogramů. V tomto roce končí studium střední školy, přičemž z vědeckých disciplín dává největší přednost ekologii. Jejím oblíbeným sportem je aerobik. V budoucnosti by chtěla využít svoje schopnosti v reklamě.

NOVÁ MISS SSSR B9 si získala sympatie diváků i odborníků svým přirozeným chováním i pohybem. Tyto vlastnosti chyběly řadě jejích soupeřek, na jejich vystupování byla až příliš vidět snaha zvládnout. Mnohé krásy, kterým se zpočátku vzhledem k jejich dokonalému reprezentativnímu vzhledu dávalo více šanci, se právě při mluvném projevu i pohybových ukázkách dopustily řady chyb. Zapomněly totiž, že současný vkus stále více oceňuje přirozenost a nenucenost ženské krásy.

A CO RASSA?

...ALE TĚŽKÝ KOLEC

Furcht vor Dirnen-Camp
Im Bahnhofsviertel sind die Prostituierten unerwünscht, am Rande des Fechenheimer Industriegebietes dürfen sie ihr Gewerbe ausüben. Was hierzulande bislang nur aus in München gedrehten Tatorten bekannt war, ist jetzt auch in der Karl-Benz-Straße, ausgerechnet auf dem Platz, wo die Jugendfeuerwehr des Stadtteils an der Wasserspritze übt, eine Realität.
Sechs Frauen bieten hier ihre Dienste in einem Bus an. Toilette und Campingwagen sind auch schon aufgestellt, weshalb die Bürger in der nur 500 Meter entfernten Wohnsiedlung betrachten dies werde der Anfang für ein Dirnen-Camp sein.
Im Straßenbauamt hütet sich Klaus Gierse, die Entwicklung „moralisch zu bewerten“. Er hat lediglich festzustellen, daß die Prostituierten öffentlichen Verkehrsraum für gewerbliche Zwecke nutzen. Straßenrechtlich ist das nicht anders zu bewerten, als der Obststand auf der Zeil.
Gierse hat der Halterin des Busses aufgelegt, eine Sondernutzung zu beantragen. Danach wird eine Nutzungsgebühr festgelegt. Die richtet sich allein nach der Fläche, die das Vehikel beansprucht. Die Gebühr wird bei rund 1200 Mark im Monat liegen, habe

TEPRVE TED ?

Nelehký boj s alkoholismem

Moskva: V letech 1985—1988 se spotřeba alkoholu vyráběného sovětským průmyslem snížila na více než polovinu, napsal list Izvestija v článku věnovaném problému alkoholismu v SSSR. Deník konstatuje, že uvedená skutečnost by byla impozantním úspěchem v boji proti alkoholismu, pokud by se zároveň nezvyšovala domácí výroba alkoholických nápojů. Je však všeobecně známo, že v uvedeném období se výrobou alkoholu pro domácí spotřebu i prodej začal zabývat obrovský počet lidí. Peníze, které dříve šly do státního rozpočtu, nyní mizí v kapsách soukromých výrobců a spekulantů. Jenom v roce 1988 bylo za nelegální výrobu alkoholu poleháno k odpovědnosti 414 000 lidí, z nichž 13 000 bylo odsouzeno. Úřady zabavily 325 000 přístrojů na výrobu alkoholu a okolo čtyř miliónů litrů lihovin domácí výroby. Za nákup domácího alkoholu bylo pokutováno 126 000 lidí. Celkový počet osob, které porušují zákonné předpisy, nadále činí zhruba 10 miliónů. Počet lidí, kteří se pod vlivem alkoholu dopustili trestných činů, vzrostl na 379 000. Důsledkem snížení prodeje alkoholických nápojů a zvýšení jejich cen byl rovněž růst narkomanie a toxikomanie. Pokus skoncovat s alkoholismem pomocí administrativních zákazů tedy zjevně nepřinesl úspěch. Prodej alkoholických nápojů ve státních obchodech proto opět roste. Boj pokračuje, ale jiným prostředky. Na prvním místě musí být výchova a rovněž opaleni ke zlepšení situace v léčebných zařízeních, napsaly Izvestija.

Urlaub: Ersatzlampen
Ersatzlampen heute sogar gesetzliche Vorschriften. Auch Skandale für Lichtpannen stets gewappnet sein. Denn sonst können sie die dort gültigen Tagfahrlicht-Vorschriften nicht beachten.
Ersatzlampen gehören wie Verbänderkasten und Warndreieck zur Sicherheitsausrüstung eines Autos. In einigen Ländern wie beispielsweise Jugoslawien, die DDR und die DDR ist das Mitführen von Ersatz-

Fleisch: Mehr kaufen
Hackbraten etwa 25 Prozent ihres Gewichts, Kalbs- und Lammbraten 30 Prozent, Schweinebraten 35 Prozent und Rinderbraten sogar 40 Prozent. Die Verluste sollten Sie beim Kauf einkalkulieren.
Fleisch schrumpft beim Braten erheblich zusammen. Experten haben jetzt den Gewichtsverlust für jede Fleischart genau ausgerechnet. Danach verlieren ganze Brathähnchen und

Sowjetunion drückt erstmals Solschenizyns „Krebsstation“
MOSKAU. Das Verlagshaus „Sowjet-skaja Rossia“ will Anfang nächsten Jahres drei Werke von Alexander Solschenizyn, darunter zum ersten Mal in der Sowjetunion die „Krebsstation“ aus dem Jahr 1968, veröffentlichen. Wie die „Literaturaja Rossia“ berichtete, sollen außerdem „Ein Tag im Leben des Iwan Denisowitsch“ und „Matrjonas Hof“ publiziert werden.
Americká zpěvka Chrissie Hynde včera vila znovú na žebříčku deset nejpopulárnějších zpěvček populární hudby ve Spojených státech. Celych 24 let poté, co se jí to podařilo poprvé. Je to nový rekord, alespoň v „kategorii žen“.
Světová zdravotnická organizace varovala, že během příštích 10 let se může počet nemocných s AIDS zvýšit až na více než půl miliónu. Jako předpověď je založena na odhadu, že lék proti syndromu získaného selhání imunity nebude k dispozici do konce století.

Doprastav pro Gabčíkovo

[Čtk]: Denně přibližně 2,5 tisíce m² těsnících asfaltobetonů uloží pracovníci bratislavského Doprastavu na svazích hrází téměř 18 kilometrů dlouhého přírodního kanálu, který začne dunajskou vodu z brušovské zadržky přivádět k hydrocentrále Gabčíkovo již v prostoru letošního roku. Do konce října mají uložit ještě přibližně 200 tisíc m² asfaltu. Pokrýt je ochranným reflexivním nátěrem a navíc dokončí cementovou zpevnění zemního dna kanálu. Kolektiv tamního hospodářského střediska sídlícího již čtvrtý rok na základně v Horním Baru se kromě asfaltování soustředil na betonové základy mezi hrázi a rejdami plavebních komor gabčíkovského stupně a v prostoru nouzového přístaviště lodí. 22. 5. 89

Požadavky obyvatel Nagymaros

Budapešť. V obci Nagymaros se uskutečnilo v pátek shromáždění obyvatel k otázce další budoucnosti vodního díla na Dunaji. Účastníci se vesměs vyslovovali pro ukončení stavby a žádali odstoupení vlády a premiéra za nedávné rozhodnutí pozastavit výstavbu. Ostrá kritika se nevyhнула ani sdělovacím prostředkům, které podle jejich názoru jen vyvolávají vášně, ale seriózním argumentům neposkytují prostor. Odsoudili také aktivitu „zelených“, kteří jsou sdruženi v Dunajském kruhu. 24. 5. 89

Ke stavbě Gabčíkovo - Nagymaros

Budapešť. Zahraniční výbor Národního shromáždění MLR vyslechl na svém veřejném zasedání zprávu o investiční stavbě Gabčíkovo - Nagymaros. Komise „ad hoc“ ministerstva spravedlnosti dospěla k závěru, že podle mezinárodního práva nenastaly změny, které by Maďarsku daly právo odstoupit od ša-marské dohody. Referendum by nemělo žádný vliv na ustanovení mezinárodního práva. Pokud jde o Rakousko, ústní rakouských podniků je stanovena ve čtyřech jednotlivých smlouvách a v těchto otázkách je třeba sledit rakouským právem. Spor má rozhodnout arbitrážní soud. Hospodářský efekt výstavby byl posouzen ve Státním plánovacím úřadu. Závěr zní, že ukončení výstavby by si vyžádalo méně prostředků, než její přerušování. 24. 5. 89

BUDAPEŠT: „Připravenost ke spolupráci a společná odpovědnost“ — těmito slovy charakterizoval výsledky maďarsko-československých rozhovorů předseda vlády obou zemí maďarský premiér M. Németh. 27. 5. 89

K návštěvě M. Németha v Praze

hovorů a maďarskými novináři po návratu z Prahy dále řekl, že v hospodářských, politických, kulturních a turistických otázkách se sem — tam nepochybně nějaké problémy objevují, ale zodpovědným přístupem se dojí všechny překážky odstranit. Proto bylo dohodnuto vytvořit společné pracovní skupiny, které má za úkol vytvořit nové dvoustranné formy spolupráce. Bylo dosaženo shody i v tom, že dosavadní prohlášení třeba nahradit konkrétními dohodami. M. Németh dále informoval novináře, že rozhodnutí MLR v otázce Gabčíkovo - Nagymaros přijala čs. strana rozvážně a s porozuměním. Přestože CSSR má nadále zájem o úplné dokončení vodního díla, L. Adamec vyjádřil připravenost některé problémy opět společně a objektivně posoudit, prohlásil M. Németh. Dodal, že v případě, že expertiza potvrdí značné pochybnosti, čs. strana neuzavírá ani možnosti změny dohody. Pokud jde o rozdílné psaní o problému Nagymarose v maďarském a v čs. tisku, M. Németh řekl, že otevřenost ve sdělovacích prostředcích, jejich formy a úroveň vyšetřování nelze směřovat ke vztahy mezi státy a vládami. Při jednáních byla potvrzena společná historická zodpovědnost za další rozvíjení čs.-maďarské spolupráce a za odstranění entelečních momentů. 27. 5. 89

VÍDEŇ: Předseda rady ministrů MLR M. Németh jednal včera ve Vídni s rakouským kancléřem F. Vranitzkým a hospodářských vztazích mezi oběma zeměmi. Těžkým rozhovorem byly otázky související s pozastavením výstavby dunajské vodní elektrárny v Nagymarosu, na které se podílejí i rakouské firmy. F. Vranitzký vyjádřil porozumění pro rozhodnutí maďarské vlády, upozornil však, že Rakousko bude trvat na splnění dohody o dovozu elektrické energie z MLR i na plném nahrazení škod postíženým rakouským firmám. Podtrhl, že je třeba ctít zásedu dodržování smluv. 27. 5. 89

Seminář u příležitosti Světového dne telekomunikací, který jsme si připomněli 17. května, uspořádalo v Praze federální ministerstvo dopravy a spojů ve spolupráci s ČSVTS. Odborníci vyslechli mj. přednášku o nejdělní telefonní magistralé na světě — Japonsko - SSSR - Československo - západní Evropa - jižní Amerika.

„Marilyn holte sich auch Frauen ins Bett“

Marilyn Monroe war auf der Höhe ihres Ruhmes die begehrteste Frau der Welt. Aber sie suchte sich häufig ihre Männer in billigen Kneipen — das platinblonde Haar unter einer Perücke verborgen, Schwergeschminkt und im billigen Kleidchen.

Das enthüllt jetzt der amerikanische Schauspieler Ted Jordan, der Norma Jean verführte, als sie 17 war. Ihm verriet sie: „Ich mach' diese Kerle an, schlafe mit ihnen und sag' ihnen dann: 'So, du hast mit Marilyn Monroe gesamt.' Die wenigsten glaubten es.“ MM fühlte sich nach diesen Abenteuern immer mies, versprach sich selbst, es nie wieder zu tun. Ein paar Tage später passierte es dann doch wieder. Jordan: „Marilyn war sexsüchtig. Sie holte sich auch Frauen ins Bett. Ihre Stiefmutter hatte ihr das beigebracht, da war Norma Jean sechs.“ Jordan: „Immer, wenn sie Sex wollte, tat sie es auch. Mit jedem, der gerade greifbar war.“

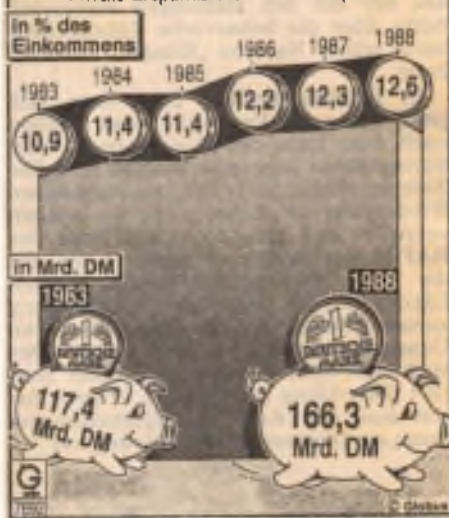
Eine ihrer lesbischen Freundinnen war die bekannte US-Stripperin Lill St. Cyr.“ Jordan ging einmal mit Marilyn während eines Gewitters am Pazifik-Strand nackt baden. Sie wälzten sich im Sand. Beim Sex blitzte und donnerte es. Marilyn Monroe schrie dabei wild: „Jeder Blitz ist wie ein Orgasmus, der den Himmel erhellt. Der Donner ist, als ob jemand in Ekstase schreit. Und wenn die Regentropfen herunterfallen, dann ist es, als ob der Himmel einen Orgasmus hätte.“

Stöckelschuhe: Blut fließt langsamer

Freiburg — Stöckelschuhe können lebensgefährlich sein. Professor Staubesand (Uni Freiburg): Durch das Bewegen der Sprunggelenke wird Blut zurück ins Bein gepumpt. Bei Stöckelschuhen fällt die Bewegung weg — und das Blut fließt langsamer. So besteht die Gefahr, daß Thrombosen (Blutgerinnsel) entstehen.

Sparschweine immer dicker

Private Ersparnis in der Bundesrepublik

Údržba se neobejde bez techniky a materiálu

Údržba se neobejde bez techniky a materiálu. V současné době je v CSSR v provozu téměř 500 kilometrů dálnic o čtyřech pruzích. V roce 2000 by to mělo být přes 700 kilometrů a uvažovaný vlivový stav představuje více než 1800 kilometrů.

Nomenklatura je racionalizace a efektivnost, udržby dálnic. Stále však chybí stříš sortiment potřebných materiálů i nových strojů. Řešení tohoto problému nezávisle jen na samotných správcích dálnic, ale na celém řetězci průmyslových odvětví. Aut. stroje aut na československé území v CSSR vyřáběny v potřebném množství, ale neexistují v dostatečném množství. V současné době je v CSSR vyřáběny v potřebném množství aut. stroje, ale neexistují v dostatečném množství. V současné době je v CSSR vyřáběny v potřebném množství aut. stroje, ale neexistují v dostatečném množství.

V RĚDÁKCI DRBNÝ JE ALE VÍDKY NEZASTAVILA...

Fort Wayne — Der Amerikaner Al Fitzwater bestieg seinen vor dem Haus geparkten Wagen und startete den Motor. Das weckte eine ein Meter lange Schlange, die heimlich in das Auto gekrochen war. Sie biß in Fitzwaters Knie. Vor Schmerz trat Fitzwater versehentlich aufs Gaspedal — und rampte sein Haus. Eine Gasleitung brach. Zündfunken steckten es an. Auch der Wagen fing Feuer. Die Schlange war nicht giftig. ... NE JOHN...

Landon und das Kaninchen

Michael Landon (52) hat Nachbarn mit einem Kaninchen. Übers Wochenende führen die Nachbarn weg. Da kam der Hund des TV-Schauspielers mit einem blutverschmierten toten Kaninchen im Maul angetrabi. Landon säuberte das tote Tier und legte es in den Stall zurück. Nach ihrer Rückkehr erzählten ihm die Nachbarn: „Merkwürdig, am Tag vor unserer Abreise starb unser Kaninchen. Wir haben es im Garten vergraben. Und jetzt liegt es wieder in seinem Käfig.“

KOSTKOVANĚ LEOPARDY vypěstoval v keňské hlavní město Nairobi jistý Leopold Kramp, v ry svým čítným chovancům podával různé chemikálie, čímž se mu podařilo získat kožesiny neobvyklých barev jako například světle růžové nebo oranžové skvrny na modrém nebo fialovém podkladě včetně kožesin různobarevně koskovaných. KOSOČVĚRČKOVÝ LEOPARD HODRÁŘILY = LEOPARDUS STRAVISI BAVARIENSIS...

War Nofretete selbst Pharao?

Fund eines Skarabäus scheint die These zu bestätigen

zu belegen. Ein Fund vor der türkischen Südküste ist jetzt für den britischen Archäologen A.J.S. Spawforth, Kurator des Griechischen Museums in Newcasile, ein neuer Beleg für die zeitweilige Herrschaft Nofretetes, deren Kalksteinbuste eines der Glanzlichter der Berliner Museen darstellt.

LONDON/BERLIN, 29. Mai (dpa).

Hat Nofretete, Ehefrau des Königs Echnaton aus dem 14. Jahrhundert v. Chr., selbst einige Jahre nach dem Tod ihres Mannes auf dem Pharaonenthron gesessen und über Ägypten geherrscht? Die Spekulation darüber ist nicht neu und bis heute nicht schlüssig

Spawforth verwies am Montag in der englischen Zeitung „Daily Telegraph“ auf ein amerikanisch-türkisches Archäologenteam, das 1986 vor der Türkei das Wrack eines Schiffes aus dem 14. Jahrhundert v. Chr. entdeckt hatte. Unter den Funden war ein Schmuckstück, ein kleiner goldener Skarabäus, dessen Hieroglyphen auf Nofretete hinweisen. Die Inschrift „Lieblich ist die Schönheit der Sonne“ oder „Nefernefruaten“ ist nicht nur ihr offizieller Titel, sondern auch der eines Pharaos, der unmittelbar nach Echnaton herrschte und dessen Leben und Wirken immer noch unerforscht ist.

Von manchen Experten wird die Vermutung abgelehnt, Nofretete selbst habe einige Jahre auf dem Thron gesessen. Rolf Kraus vom Ägyptischen Museum der Staatlichen Museen Preussischer Kulturbesitz in Berlin schloß auf Anfrage diese Möglichkeit nicht aus, sagte aber, daß bis heute nichts bewiesen sei. Eine kleine Gruppe vor allem englischer Ägyptologen glaube an die Nofretete-Herrschaft, „die Masse der Ägyptologen sieht das aber anders“. Den von Spawforth zum „Kronzeugen“ berufenen Skarabäus könne er auch, sagte Kraus, doch gerade den entscheidenden Beweis nicht her. Dem Ergebnis bisheriger Forschungen zufolge habe vermutlich die älteste Tochter Nofretetes die unmittelbare Nachfolge Echnatons angetreten.

● PACHNOUCI DAVKU řidkú trusu vystřeli na každého potenciálního nepřítele mládčata dudka chochočatelů. Jestliže se cítí v hnízdě ohrožena. Jak mláďata dorostou a opouští svůj dutinu stromu, matka přivede jim ten to obranný prostředek odeberu. — Dudka chochočatel se každoročně vrací z svého zimoviště v rovníkové Africe v dubnu. Vyhledává krajinnu a dostatek luk a starých vykotlaných stromů, které potřeboje k hnízdění. S výživou a 10 mládčat mají rodiče plno práce: 43-50krát za den jim přinášejí obutná sousta, většinou larvy hmyzu. (NIS)

Die 100 größten Nervensägen der Nation

Hamburg - Die Zeitschrift „Tempo“ hat „Die 100 größten Nervensägen der Nation“ aufgelistet: auf Platz 1 Bayerns CSU-Justizministerin Mathilde Berghofer-Weichner (58). Begründung: „Ist Knödel, trägt Knödel im Haar und knödelt Haßgesänge gegen alles, was links von Schönhuber steht.“ Sie sagte BILD dazu: „Auf einer Negativliste dieses Blattes an erster Stelle zu stehen, betrachte ich fast als Auszeichnung. Und Knödel sind eine bayerische Nationalspeise.“ RTL-Sexberaterin Erika Berger (49) kam auf Platz 25: „Tut so, als hielte sie eine Vorlesung über Puddingzubereitung.“ Die Moderatorin stößt sich nicht dran. BILD sagte sie: „Nervensägen sind wichtig, sonst wären die Zeitungen leer.“

↓ In der „Nervensägen“-Liste von „Tempo“ tauchen auf: Auf Platz 2 Verkehrsminister Zimmermann („versäumte die Chance, aus der Bundesregierung zu verschwinden“), dann Neo-Nazi Kühnen („statt in die Leder-Szene abzutauschen, hampelt er in Nazi-Kluft durch die Gasse“), Schönhuber, Gauweiler und Cohn-Bendit, Helmut Schmidt, Hans-Jochen Vogel und Freimut Duve von der SPD, das Ehepaar Kohl. Bildungsminister Mollmann ist für die Zeitschrift „fantasielos, gelzig,

eingebildet“. Es fehlen nicht: Jutta Ditfurth, Günter Grass, Mercedes-Chef Reuter, Alice Schwarzer und Boris Becker.

Platz 5 der Liste: Der Darsteller aus der TV-Werbung für die „Fünf-Minuten-Terrine“. „Der Mann sagt nicht nur Plastik, sondern vor allem an unseren Nerven“, heißt es in „Tempo“. Und: Er „soll seine Terrine selber auslöffeln“.

Showmaster Mike Krüger (Platz 11). „Qualte mit seiner TV-Show ‚Vier gegen Willi‘ nicht nur Zuschauer, sondern auch Hamster...“. Krügers Frau Birgit zu BILD: „Mein Mann ist keine Nervensäge. Seine Show hatte sicherlich mehr Zuschauer, als diese Zeitschrift Leser hat.“

Auch Talkmasterin Margarethe Schreinemakars bekommt ihr Fett ab (Platz 21): „Das Schweinchen Dick der deutschen Talkshows bringt mit seiner quiekenden Stimme jeden Bildschirm zum Zerspringen“. BILD sagte sie dazu: „Es ist ja fast schon eine Ehre, bei dieser Aufzählung dabei zu sein.“

Sascha Hehn wird aufgezählt, Desirée Nosbusch, Herbert Grönemeyer, Roberto Blanco, Justus Frantz, Wussow, Bielek, Brandauer, Kroetz und Doris Dörrie.

Begründung bei Silvia Seidel (Platz 32): spießig, treudoof-kindlich. Ihr Vater zu BILD: „Ihre durch das Ballett erarbeitete eiserne Disziplin hat nichts mit Spießigkeit zu tun.“

Auch Kollegen der „Tempo“-Macher kriegen einen mit: Scholl-Latour, Nannen, Augstein, Wallraff („Er hat seine Bücher nicht selbst geschrieben“), Lea Rosh, Elke Heidenreich („unvergleichliche Platttheit“) und die Mainzelmännchen, über die es heißt: „Relikte aus der Zeit, als man die Cannes-Rolle noch für eine französische Frivolität hielt.“ Die Cannes-Rolle ist ein Zusammenschritt von Werbe-

● Zapadoněmecký prezident R. von Weizsäcker přijal 10 příslušníků Sovětské armády, kteří na pozvání listu Die Welt vykonali osmidenní návštěvu v NSR.

Spartip: Geld erst im Urlaubsland tauschen

Düsseldorf - Tauschen Sie Ihr Geld erst im Urlaubsland, rät das „DM“-Wirtschaftsmagazin. Es fand heraus:

● In Jugoslawien gibt's für 1000 Mark 4,6 Millionen Dinare. Bei der Deutschen Bank in Düsseldorf weniger als die Hälfte - 2 Millionen. ● 60 Prozent mehr Devisen erhalten Urlauber, die statt zu Hause in der Türkei tauschen. ● In Portugal bringt das Wechseln vor Ort 12 Prozent mehr. ● Griechenland

9%. ● Frankreich, Italien, Spanien rund 3%. ● Dänemark 2%. ● Österreich 1 Prozent. Grundsätzlich gilt: Am billigsten wird der Geldwechsel mit einem Postspargbuch. Denn in den meisten europäischen Ländern verlangt die Post keine Umrechnungsgebühren. Am schlechtesten schnitt beim „DM“-Test der Euroscheck ab: Werden, wie üblich, 1,75 Prozent Gebühr auf den eingelösten Betrag erhoben, sind das 7 Mark bei einem Scheck über 400 Mark.

DIVKA JMÉNEM RINDĚŘIÁ se stala první mongolskou královnou krásy v soutěži pojmenované Krásnice 89. V celostátním klání tak zopakovala své neúspěšné vítězství nad nejpřiblíženějšími dvěma mi mongolské metropole. Vítězku od nynějška kráčí s stříbrnou korunou zlatěná „dáviti drachonennosti“ - zlatem, stříbrem, mědi, ocelí, perleť, tyrkýsem, lazuritem, kordem a perlou, jež Mongolové odědávna považují za symboly dobra, úspěchu a dlouhověkosti. Podle agenturních zpráv 20leté hostesse ulánbátarského Domu vědy, techniky a kultury koruna pravem patří. Mědní volba miss se tak nevyhnutelně stala asijské zemi s typicky přísnými mravními tradicemi.

TO JE SPORTOVCE...? Nevyhnutelně sportovcem a náš domo je televizor. Často bývá od rána do noci.

TO BY DYLLO ZADĚLENÍ PROTI SNB →

Hrubé narušení vztahů

Londýn: Britská vláda včera hrubě narušila dvoustranné vztahy s Československem, když obvinila čtyři pracovníky zastupitelského úřadu ČSSR v Londýně z „nedovolené činnosti“ a vypověděla je. Velnýslanec ČSSR v Británii J. Fidler, kterému svědčena ministerstvu zahraničních věcí v Londýně britské rozhodnutí tlučeno. vznesená obvinění rozhodně odmít. Prohlásil, že postup britské vlády neprospěje dobře se rozvíjejícím vzájemným vztahům a je v ostrém rozporu s celkově pozitivním vývojem mezinárodních vztahů i helsinského procesu mírové spolupráce a porozumění v Evropě.

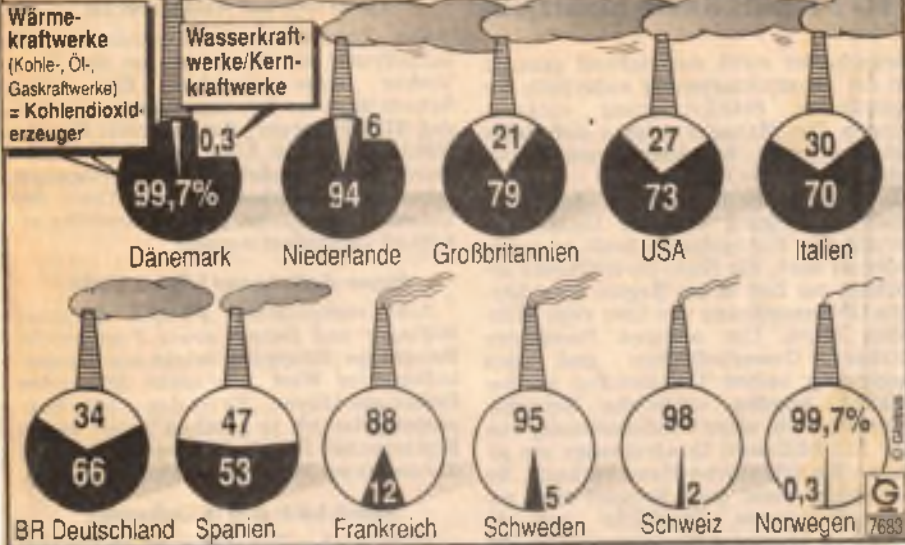
Dorothea Slawinsky (60) war einst Strip-Königin im Pariser „Crazy Horse“. Ihr Künstlername: Dodo d'Hamburg - denn sie wuchs in Hamburg auf. Jetzt hat Dodo, die inzwischen als Antiquitätenhändlerin in Bologna lebt, ihre Memoiren geschrieben: „John, Robert und Ted Kennedy waren nacheinander meine Liebhaber“, behauptet sie und erteilt ihnen Noten: * Eine 2 für den Präsidenten John: „Er wäre der ideale Liebhaber gewesen, hätte er es nicht immer so eilig gehabt.“ * Eine 4 für den Justizminister Robert Kennedy: „Sehr unkonzentriert bei der Liebe: er hatte immer ein schlechtes Gewissen.“ * Eine 5 für Senator Edward: „Er war zu lasch im Bett.“

Über Bergsteiger Messner (Platz 56) meint das Blatt: „Der chronische Asket quät Berge über 8000 Meter. Sieht Yetis wie andere weiße Mäuse.“ Über Bayern-Manager Hoeneß: „Der Dagobert Duck unter den Bundesligamanagern. Sein Blick sagt: Haben, haben, haben.“ Hoeneß sagte BILD: „Interessiert mich nicht.“ Schauspielerin Hanna Schygulla (Platz 27 der Nervensägen) wird von „Tempo“ eine „ewig tränensüchtige Mimik“ genannt. Und: Sie winge Kinoszuschauer, „sich intensiv mit den Innenseiten ihrer Zellulite-Schenkel zu befassen“.

Exkurzemi odborníků do IZD Agrokombinát Slušovice vyvrcholila mezinárodní konference „Čtyřicet let IZD - zkušenosti a perspektivy“. Slušovice vítějí jen za posledních 30 let zvýšili výkony na pracovníka z 21 000 na loňských 797 000 Kčs.

Stromerzeugung - mit und ohne Kohlendioxid

Zur Stromerzeugung tragen bei:

Aufteilung der Arzneimittel-Mark

Modellrechnung für den Ladenpreis eines Original-Arzneimittels

Von jeder DM für Arzneimittel entfallen auf...

Vertriebskosten (Industrie, Großhandel, Apotheken)

Netto-Gewinne (Industrie, Großhandel, Apotheken nach Steuern)

Werbung, Information

Herstellungskosten (einschl. Forschung)

Steuern (Mehrwert-, Ertrag-, Einkommensteuer)

© Globus

● Smlouvu o licenční kooperaci uzavřeli tento týden v Římě představitelé ZFS Martin a italské společnosti Lombardini F. I. M., která patří k největším výrobcům diesellových motorů v Evropě.

Prorazí s Tarpanem?

Tarpan je jméno vyhynulého divokého koně a nyní také malého nákladního automobilu v Polsku. Výrobce doufá, že tímto levným, robustním vozidlem prorazí na západních trzích za volně směnitelné měny. Mini-nákladní automobil je 4,5 m dlouhý, jeho čtyřválcový motor o obsahu 1,5 litru vyvinul před 4 lety Fiat pro své různé osobní auta. Tarpan dosahuje max. rychlosti 120 km za hodinu, má spotřebu 10,5 litru normálního bezolovnatého benzínu a v NSR bude (podle listu DIE WELT) stát 10 545 DM. (8)

Guinnessova kniha rekordů ruší jedlíky

Pan Lotito zůstane

LONDÝN: Šéfredaktor Guinnessovy knihy rekordů Donald McFarlan v Londýně oznámil, že od letošního podzimního vydání se ruší kategorie „přesřadajících“ rekordů, protože například snaba překonat nynější rekord a sníst celého vola za méně než 42 dnů může způsobit vážné zdravotní potíže. „Už jen dývat se na některé z těchto pokusů je prostě nechutné,“ řekl McFarlan.

■ V NOVE GUINNESSOVĚ KNIZE tedy už bude chybět 43 jedlíkových rekordů, jako bylo vypít litru piva za 1,3 sekundy, třicet láhvi šampaňského za rok, sněžení 27 kilogramových karal na posezení, 14 vajec uvařených „na tvrdo“ za 36 sekund, 23 párek za 3 minuty a 10 sekund, 11 celých citronů včetně kůry a jeder za 15,3 sekundy nebo 350 šneků za 6 minut 29 sekund.

■ VZHLÉDEM K MOŽNÝM ZDRAVOTNÍM následkům bylo už několik let kapitolu Guinnessovy knihy věnována rekordům jedlíků uvedená půlstránkovým varováním. Psalo se v něm, že editorky nebudou zahrnovat žádné rekordy týkající se alkoholu, ani rekordy zjevně nebezpečné, jejichž podstatou je například jeden svých mravenců, akvarijních rybek, syrových vajec nebo zvyšací gumy „Vrchol hlouposti – sněžení bicyklu – však zafixován byl, protože patrně nevolá konkurenci,“ uvádí se v knize.

■ JEDINÝM JEDLÍKOVSKÝM REKORDEM, který pro „svou historickou hodnotu“ v knize zůstane, je největší vězřevce. Je Jim Francoux Michel Lotito, „narodil se 1950 a žije v Grenoblu, který od roku 1953 jí kovy a sklo. Lékaři rentgenovali jeho žaludek, ale jsou stále zmateni. Od roku 1966 snědl Lotito sedm bicyklů, nákupní vozík ze samoobsluhy (za čtyři a půl dne), sedm televizních přístrojů a nizkokalorický lehký letoun Cessna, který snědl v Caracasu ve Venezuele“.

V NEHCINĚ UZ TO V ORDĚ BYLO...

Skvělý tanečník a choreograf

[jh]: Aktivní umělecký život tanečnicka je poměrně velmi krátký. Zůstane jen pár filmových a televizních dokumentů, baletních filmů a hlavně vzpomínky současníků. Umění se stane legendou. Tak je tomu i s nezapomenutelným tanečním umělcem národního umělce Miroslava Kůry. Již řadu let působí jako choreograf v pražském Národním divadle. Před tím jej však diváci v Praze, Brně, Bratislavě, Košicích a dalších městech znali jako obdivovaného, nedostupného a okouzlujícího interpreta všech hlavních rolí klasického i současného baletního repertoáru. Taneční Merkucius i Romeo v Prokofjevově baletu Romeo a Julie, Alberta v Giselle, Prince z Tabutho jezera a desítky dalších postav. Na rozvoji jeho umělecké osobnosti se podíleli dva nejvýznamnější pováleční českoslovenští choreografové – Ivo Váňa Psova a Saša Machov. V jejich šlápěných kráčí Miroslav Kůra i jako choreograf. Zvláštní pozornost si zasloužil jeho televizní balety, například Ravelovo Bolero, Čajkovského Pas de quatre, Vily (Adamova Giselle) a Prokofjevův Romeo a Julie. Miroslav Kůra byl za svou uměleckou činnost mnohokrát významně odměněn – poctu nejvyšší, titul národního umělce, obdržel v roce 1968 jako první československý tanečník. Kůrovo pozoruhodné umění připomíná na příležitosti jeho šedesátých pátých narozenin.

Zasloužil se o naši operu

[vbr]: Stoleté výročí narození Ferdinanda Pujmana (23. 5. 89) nám připomíná nešvédni osobnost české hudební kultury. Musíme se tu ohlídnout z dneška, kdy operním divadlem nejednou vládne s režisérům režisérismus, do oněch dob, kdy na jevišti ještě dožívalo pouhé aranžování převů a kdy spolu s dirigentem teprve zabírali vytvářet představení i režiséři. Právě tomu zasvětil život Pujman, který na základě teoreticky uvědomělé koncepce vstříkl interpretaci opery scénický řád, zavedl v tomto umění principy profesionální rovně a dosáhl osobně vyhraněného stylu. I když s tím posledním nebylo třeba vždy ve všem souhlasit, vysoká etika Pujmanovy činnosti budila obecný respekt. Rozsah jeho vzdělanosti i repertoáru byl obdivuhodný, právě tak jako systém, který vstříkl nejen každému představení, ale i své celoživotní práci. S pěvci režíroval už v klavíru, tedy ještě než přišel na jeviště, a to jak v duolu díla, tak koncepčně dramaturgickou. Současně vychovával i operní dorost, režiséry i zpěváky, na konzervatoři i na AMU. Měl zvláštní styl řeči, v technickém projevu jakoby rytmicky deklamoval, v psaném textu přímo obráběl slova až k novotvarům a projevoval obraznost hodnou šezimovské poezie. Vzpomínám Pujmanovy osobní statečnosti za okupace, např. v průvodním slově při koncertním provedení Smetanova Dalibora v Knihovně (Národní divadlo bylo uzavřeno). K jeho jménu se přidává charakteristika „zakladatel české operní režie“ – i když Pujman nebyl v té funkci sám. Jen o tři roky mladší Otta Zitek také o moderní režii psal, učil a v téměř čase jí hledal a uskutečňoval, zejména v Brně při Janáčkovských premiérách s dirigentem Neumannem. Nicméně Ferdinandu Pujmanovi, který se zasloužil o české operní divadlo jako málokdo jiný, patří oprávněně nejen Řád práce, ale i primát mravní.

»Leo« z Ikarusu

Městský osobní automobil dlouhý pouze dva a půl metru vyvíjí mnichovská firma Tecoplan. Jak uvedl list WELT AM SONNTAG, má být vozidlo, nazvané Leo, vyráběné v maďarském podniku Ikarus. V roce 1990 má být vyrobena nultá série. Leo má motor vozu Fiat o obsahu 750 ccm a dosahuje max. rychlosti 130 km/h. Rozhodující jsou ale jeho malé rozměry, které mají umožnit snadné zaparkování ve městě. Auto bude dvoumístné, do zavazadlového prostoru pojme dva kočky a má stát kolem 15 tisíc DM.

Pro Kennex vsadil na naši tenisovou mládež

PRAHA (em): Přes rok trvá smlouva mezi Kennexem a tenisovými svazem se týká totiž především tenisové mládeže. Vše kolem čtyř milionů ročně! Za a začne se vyplácet i naší straně. ER. SLEZÁK: „Byli mikrobusy, které nám firma poskyla, umožňují vyjíždět do turnajů širšího rázu. Nejdříve Gálík, věnovali jsme jim do zápu. Berjím Gálík, který byl jinak měl malou šanci na nominaci, a turnaj v přelobu vyhrál! Nezanechal si na pomoci PRO KENEX při souhrnné situaci na našem trhu s tenisovými materiálem. Dnes má s touto firmou osobní smlouvu dvacet. Ka hrádi a stíný nošet našich trenérů. Všechny š, mistrské soutěže od kát po dospělí se hraji s měji pro Kennex, hrálo se s nimi nejdříve v Praze. Přitvrzení jsou pro hráče, které dříve mě svými vlastnostmi předské měl a bezokopen – po 7 třet. USA heben Visumzwang auf BONN, 30. Mai (AP). Die Vereinigten Staaten heben den Visumzwang nun auch für bundesdeutsche Touristen und Geschäftsleute auf. Dies kündigte US-Präsident George Bush am Dienstagabend in Bonn abweichend vom vorher verbreiteten Text seiner Tischrede beim Essen mit Bundeskanzler Helmut Kohl an. Prámadný Austrálie, který ještě v roce 1962 snědl za rok celkem 111,8 kg masa, ho v loňském roce spouštěl na jen 85,4 kilogramů. ZAVĚDLI TAH HMASU V...

V jednom z četných kasin v Monte Carlo byl „přijet“ do práce elektronický krupier dílo japonské firmy Mitsubishi. Speciální program umožňuje robotu, který je obléčen do bezvadného fraku doplněného sněhobílou košilí, obsluhovat ruletu, kde je minimální sázka 500 do laře. Práci vykonává bezchybně a přesně, nediskutuje s hosty rozvášněnými hrou. Majitelé kasina o něm hoví v superlativě: je neuplatný, může pracovat prakticky čtyřladvacet hodin denně nežádá příplatek za práci přes čas a nepatří k žádnému odborovému svazu.

A FOR AN-GESTELLETE... ZAVĚDLI TAH HMASU V...

werden sollen. Später will Stockholm elektronisch kontrollierbare Aufkleber und Tagesgebühren von zirka 25 Kronen (7,50 Mark) einführen. Dies würde die Zahl der Autos in der Hauptverkehrszeit um etwa 25 Prozent senken, glauben Stockholms Politiker: Während bei einer Monatskarte für jene, die schon gezahlt haben, der Anreiz, das Auto stehenzulassen, wegfiel, würde eine hohe Tagesgebühr jeden autofreien Tag zu einer spürbaren Ersparnis machen.

kosťet 200 Kronen. Gebührepflichtig sind Autofahrten an Werktagen von sechs bis 18 Uhr, ausgenommen sind nur Busse, Einsatzfahrzeuge und Autos von Behinderten.

Nach Berechnungen des Umweltkomitees wird die ab Mitte nächsten Jahres fällige Maut das Verkehrsaufkommen in Stockholm um drei bis vier Prozent senken. Die S-Bahn-Karte ist nur als Zwischenlösung gedacht, mit der motorische Autofahrer zum Kollektivverkehr gelockt werden sollen.

Beschluß in der Stockholmer Geschichte" sagte Knut Nilsson, der Vorsitzende des zuständigen Umweltkomitees. Die Maut wird die Autofahrer monatlich 300 Kronen (88 Mark) kosten und soll in Form einer Karte der Stockholmer Verkehrsbetriebe SL bezahlt werden. Mit dieser Karte kann ihr Besitzer entweder das Bus- und S-Bahn-Netz benutzen oder sie deutlich sichtbar im Fenster kleben und mit dem Auto in die Stadt fahren. Eine SL-Netz-karte ohne "Autobenutzung"

KOPENHAGEN, 30. Mai. Wer mit dem Auto in die Stockholmer Innenstadt fahren will, muß künftig eine Monatskarte der öffentlichen Verkehrsbetriebe hinter die Windschutzscheibe kleben. Das Stockholmer Stadtparlament beschloß mit großer Mehrheit die Einführung einer Mautgebühr, um den überhandnehmenden Autovekehr zu bremsen. Die Einnahmen will die schwedische Hauptstadt verwenden, um den Kollektivverkehr auszubauen. „Das ist der größte umweltpolitische

Kouzelník magického světa dětství

JEHO ŌSMĚV byl űsměvem kluka. Věčně mladý národní umělec Ota Hofman, a nachopením pro dětskou duši, pro sny mládeži, jehož schopnost zobrazit fantazii v realitě a realitu ve snu je základem úspěchu jeho tvorby u dětí i dospělých, patří k našim nejlepším autorům knih pro děti a mládež. Právě jsme se s ním nevdzy rozloučili.

S Otou Hofmanem nic nebylo nemožné a nedostupné. S ním a hrdiny jeho knižních i filmových děl jsme se znovu stávali dětmi, prožívali nejnepověřitelnější příběhy. A bylo jedno, zda se jednalo o Chobotnica z Čertovky, Lucii, postrach ulice. Návštěvníky či Pana Tau, abychom jmenovali ty nejznámější.

Ota Hofman sám říkal, že většinu svých nápadů našel v životě svých dětí a vnoučat. Vždy — ať psal scénář nebo knižku — osvědčil výbornou znalost svého publika. Věděl, co lidé upoutá, věděl, že je strhne živý děj, v němž napětí bude vyváženo humorem a v němž nebude chybět poezie. Svě scénáře i své knižky pojímal vždy tak trochu z zorného úhlu pohádky. Co ostatně o pohádce soudíš?

„Děti mají právo na pohádku. Ideálně vzhovuje určitě etapě jejich života, spoutané nudným příkazy mocných: Přestaň si hrát a pojď jíst. A teď už spát. Ve hře a pohádce přebírá moc dítě je princem. Bojuje s drakem a poráží ho. Nejráději by bylo současně i drakem. Mít devět hlav. Plivat oheň.

Pohádky však současně splňují jeho touhu po dobru, pravdě, vítězství, spravedlnosti. Alespoň ty nejlepší z nich.

Ostatní hry nejmenších dětí jsou blízké pohádkám. Hranice mezi skutečností a pohádkou ještě neexistuje. Rozhodně ne silněji než napříhledná mlha, kterou lze projít. Do určité míry nám děti přináší zprávy z tohoto podivuhodného světa Šifry, vypadaající jako již Praštilovské historie. Ale světi na ulici se již zmocňuje vte a vte. Anta, Latadia, Reklamy. Aktivní fantazie z druhé ruky zůstává hlad po pohádce. Teď by měly sedět babičky a maminky každý večer u postele a vpravět...

Ota Hofman vedle svých vlastních námětů převedl do filmové podoby i knižky jiných autorů. Podle známé Andersenovy pohádky napsal scénář k filmu Malá mořská víla podle knižek Bohumila Řihy převedl do filmového tvaru Hanzlík na cestu a knižku O letadélku Káněti pod názvem Prázdniny v oblacích. Natočil Velké trápení podle Heleny Šmahelové a Frančiška Hrubého našel podtitul pro film Kráska a netvor. PM posledním rozhovorů nám řekl:

„Jako autor a spisovatel sedím dnes na dvou třech židličkách. Píši knižky, scénáře pro televizi a pro film. A čím dál víc se mi zdá úloha knihy, psaného slova, nezastupitelná. Ve filmu a v televizi vypadá kouzelný zámek na pohádkové hoře tak, jak ho vidí filmový štáb, výtvarník, režisér, kameraman. Při četbě pohádky vzniká tolik kouzelných zámků, kolik je čtenářů. Jsou spoluautory. Jejich fantazie pracuje na plné obrát-

ky. Mohou být Gulliverem Aletkou v říši divů Vinnemumem i Old Shatterhandem. Kapitánem Nemem.“

Knížky i filmy Oty Hofmana milují děti i dospělí. Znaří je nejen čtenáři a diváci u nás, ale i ve většině zemí Evropy, v Austrálii, v Asii. Mnohé z filmů, na nichž se Ota Hofman podílel, byly oceněny na filmových festivalech v Americe, třebaže v distribuci tam nejsou. Ve Spojených státech vyšla jeho knižka űlák, která na mezinárodní soutěži o knihu pro mládež atomového věku získala první místo.

„Mám radost, že se na mé filmy dívají nejen děti, ale i dospělí, že mé knižky čtou i babičky a dědečkové a mnohdy i krásné maminky. A že se jim líbí,“ usmíval se Ota Hofman své neodolatelným chlapeckým űsměvem.

Syndrom reakce na katastrofu

Tblitsi: Syndrom reakce na katastrofu je diagnóza, kterou stanovili američtí a francouzští lékaři po vyšetření dětí a školáků, kteří si v gruzínských nemocnicích stěžovali, že jsou přiotrávení. Lékaři zastupující sdružení Lékaři bez hranic a Lékaři za lidská práva byli povoláni do Tblitsi v souvislosti s těžce ním osob postižených při demonstraci v Tblitsi 9. dubna. Tehdy bylo zraněno a chemickými látkami přiotráveno několik set osob. Podle názoru francouzských odborníků chemická trauma nastalo teprve za nějakou dobu po noci na 9. dubna. Je to dosti složitá psychická nemoc, která se může projevovat dokonce jako epidemie, pokud je psychická trauma silné a dotklo se mnoha lidí. Léčení tohoto onemocnění je psychologická záležitost a musejí se na něm podílet jak lékaři, tak rodiče a další lidé v okolí nemocného. Pouze tak se podaří odstranit strach, náplá a stres, což je příčinou choroby. Američtí a francouzští odborníci upozorňují, že syndrom se může projevit i v budoucnu dokonce u dalších lidí, zejména za rok, kolem 9. dubna.

Zadržení nebezpečného pachatele

[čtk]: Řidič tureckého kamiónu TIR oznámil v neděli 21. května večer příslušníkům Dálničního oddělení VB v Podvíně (okres Břeclav), že zjistil narušení ochranné plachty přívěsu. Podle sdělení Krajské správy SNB v Brně hlídka VB při ohledání kamiónu na parkovišti před motorestem u Lanžlota odhalila bez nákladem ukrytý neznámého muže. Ten místo toho, aby po její výzvě opustil skryš, použil proti ní stříelnou zbraň. Neznámému pachateli se podařilo uniknout do blízkého lesa. Při pátrací akci byl druhý den odopeden pachatel objeven. Po opětovném použití zbraně se nakonec práce vzdal. V průběhu zákroku utrpěl lehké zranění ruky stříelnou zbraní. Z příslušníků SNB ani z dalších osob nebyl nikdo zraněn. Vyšetřovatel KS SNB proti šlošnému rumunskému občanovi — tojaku základní služby, vnesl obvinění pracovní činnosti na území republiky a pro trestný čin űtku na veřejného činitele. Prokurátor dal souhlas k jeho zadržení a eskortování do vazby. Ve vyšetřování případu se pokračuje.

Celníci před sezónou

[ru]: Celníci chtějí zvládnout letní nápor na hranicích přechodech bez zvýšení počtu svých pracovníků, prohlásil na tiskové konferenci v Praze generální ředitel űstřední celní správy ČSSR J. Brož. Hodlájí také napřítkat rozšířit způsob jednostranného odbovování turistů, vždy pouze orgány jedné země na hranicích se sousedními socialistickými státy. Zároveň chtějí zrušit potvrzování každého celního a devizového prohlášení a více se zaměřit na námětkovou kontrolu. V souvislosti s přípravami na letní turistickou sezónu se také uvažuje o snížení celních sazeb u dalších druhů výrobků dovážených z turistů ze zahraničí. J. Brož dále uvedl, že v poslední době na hranicích přechodech stoupá počet případů organizovaného pašování zboží a postupně — sice nepatrně, ale přesto — se zvyšuje pašování drog přes naše území.

Odstřel jelenů pro tuzemce

[ker]: Na Novinářské středě hovětí ministr lesníhu a vodního hospodářství a dřevozpracujícíhu průmyslu ČSR Ing. J. Boček o náležitých úkolích resortu. Připomněl, že jeho hlavního posláním se stává rozumné hospodářství s přírodního bohatstvím a jeho ochrana. V této souvislosti se zmínil také o škodách, jež v lesích páchá jeleni zvěř. Zvláště způsobemoupaním a ohryzem jsou natořik vysoké, vzhledem k přemnožení zvěř, že již vloni odstřelili myslivci dvojnásobný počet kusů než v minulých letech. Protože však stavy jelenů v honičích neklesají, musí se při-

Rehabilitaci, kteří pečují o románskou zvonici u Sv. Jiřího ve Veluštru v Itálii, marně upozorňují úřady už od r. 1981, že stále vlnití ohrožují. Je tuto stavbu tribunami ve zdivu; zastavíit bytí vyzvávání, aby zvonici uchránili před vibracemi.

šche Umweltministerin Mariltes Fleming, die eine harte Attacke gegen die tschechoslowakischen grenznahen Atomkraftwerke führte.

des Umweltschutzes in allen Bereichen zu respektieren" sei unerläßlich. Bundesumweltminister Klaus Töpfer regie die Gründung einer europäischen Umweltagentur an, die für „weitere Informationssoffenheit“ sorgen und einheitliche Maßwerte und Maßgeräte schaffen solle. Der Vorschlag wurde von Ungarn und der CSSR aufgegriffen. Für Aufregung sorgte die „österreicher-

des Umweltschutzes in allen Bereichen zu respektieren" sei unerläßlich. Bundesumweltminister Klaus Töpfer regie die Gründung einer europäischen Umweltagentur an, die für „weitere Informationssoffenheit“ sorgen und einheitliche Maßwerte und Maßgeräte schaffen solle. Der Vorschlag wurde von Ungarn und der CSSR aufgegriffen. Für Aufregung sorgte die „österreicher-

Töpfer regt Umweltagentur an PRAG, 30. Mai (dpa). Mit der erklärten Absicht, die Zusammenarbeit im Umweltschutz zu vertiefen, endete am Dienstag in der tschechoslowakischen Hauptstadt Prag eine zweitägige Konferenz der Umweltminister sechs mitteleuropäischer Staaten und der Sowjetunion. In einem von allen Teilnehmern angenommenen Memorandum heißt es, „die Erfordernisse

zpráva, že poplatkový odstřel od příštího roku nebude určen pouze pro cizince, lesní zvěř už tak získají další význam zdroj paněbních příjmů k samofinancování.

Populární komisař Margret z francouzských filmů byl okraden. Přesněji jeho představitel, herec Jean Richard, v jeho bytě v Beauvais zloděj ukradl papouška. **ŘÍKALI MU SIMPSON...**

Nápadné souvislosti

MILENA BALAŠOVÁ

Nejen na schůzích, ale i při různých setkáních a doma v mnoha rodinách se diskutuje o provokacích na Václavském náměstí z poloviny ledna. Pamětníkům silně připomínají události před dvaceti lety. Je to pochopitelné, neboť jejich iniciátory jsou pohrobci z těch krizových let.

Tehdy šlo údajně také o jakousi „svobodu“ a k tomu o „socialismus s lidskou tvář“. Ve jménu těchto populárně znějících pojmů a v hysterickém ovzduší, že se skutečného cíle — likvidace socialistického zřízení — nepodaří dosáhnout, přimělo zfanatizované okoli studenta Jana Palacha k demonstrativní sebevraždě upálením na historickém Václavském náměstí. Odněl mnohá tajemství o těch, kdo se zrudnou myšlenkou na takovou sebevraždu přišli.

Výročí nesmyslné smrti tohoto mladého člověka se mělo stát záminkou pro pohrobky — chartisty a jim podobné křiklouny — k manifestacím proti našemu zřízení. Shromáždění povoleno nebylo, mimo jiné i po zkušenostech, kdy povolené shromáždění na Škroupově náměstí v Praze 3 jeho organizátoři zneužili k protistátnímu štvání. Ale pod heslem demokratizace nelze přece nečinně přihlížet anarchii. Navíc — každý stát má povinnost bránit svůj právní řád, klid a pořádek.

Provokaci se účastnili z velké části mladí lidé, namnoze ti, kteří v letech 1968—1969 ještě ani do školy nechoďili. Všichni byli pěkně oblečení, někteří však své bundy vyzdobili provokujícími znaky, jiní se snažili předvést svou světovost výstředními účesy. Všichni byli dobře živeni. Odpovědi na dotaz, oč jim vlastně jde, byly, mírně řečeno, rozpačité a neurčité. Někteří šli na Václavské náměstí proto, že to bude „junda“, jiní ze zvědavosti. Právě této bláhovosti a nevědomosti zneužili — a chtějí zneužívat — ti, kteří provokace připravovali. Přesně podle taktiky svého nechvalně známého učitele, profesora Černého, který se proslavil výroky, „že to teda půjde až k těm lucernám“. Mordování — velkoryse řekl pan profesor — přenechají davu. Davové psychóza je velice zlá a nebezpečná věc. Mohli jsme se o tom přesvědčit, když se provokatéři snažili vyvolávat rvačky, uráželi příslušníky SNB i náhodné chodce, kteří si troufli doporučit křiklounům, aby šli domů.

Příslušníci SNB jsou také většinou mladí chlápci. Konali spolehlivě svou službu, bránili pořádek a klid pro každého z nás, pořádek a klid v našem státě. Jak jim bylo, když na ně křičeli: gestapáci, fašisti?

Když provokace po neděli 15. ledna

pokračovaly, drtivá část veřejnosti v Praze žádala energičtější postup. Vždyť už nešlo jenom o vynucené omezení dopravy, časové ztráty, uzavřené obchody. Lidé se nedostali včas domů z práce, nebo museli oklikou, nemohli navštívit obchodní a kulturní centra. „Co vlastně chtějí?“ byl stále častější dotaz Pražanů.

Vyskytly se názory — kdyby je nechali položit věnce, byl pokoj. Jenže ono vůbec nešlo o položení věnců, ale dlouhodobě připravovanou provokaci. Jako před dvaceti lety, i teď hojně radili z Hlasu Ameriky i tzv. Svobodné Evropy. K rádcům se přihlásil ve Vídni i tehdejší ministr zahraničních věcí USA pan Shultz. Projevil dojemnou péči o lidská práva v Československu a vůbec mu nevalilo, že ve stejných dnech se konaly pogromy na černochoy v jeho vlasti, v Miami. Televizní šot, jak bílý policista proráží sklo výkladní skříně hlavou mladého černocho, obletěl celý svět.

Vyslechla jsem názor, že by se té mládeži mělo umožnit „vykřičet se“. Nějaký takový Hyde Park jako mají v Londýně. Není to poněkud naivní? Nebylo by rozumnější připomenout si londýnské demonstrace nezaměstnaných, policisty na koních, kteří je rozhánějí? Nebo vědí například ti naši, jak je těžké hned u našeho západního souseda v Německé spolkové republice získat učňovské místo, kolik mladých po skončení studia zůstává bez práce — a protože nebyli zaměstnaní, i bez podpory v nezaměstnanosti? Určitá část naší mládeže má dokonale informace, co se dá koupit v obchodech na Západě. Ale u nás by to také šlo, kdyby už konečně každý začal pořádně pracovat.

Pražáci jsou lidé zvědaví. Co však říci zvědavcům v důchodovém věku, kteří se šli „jenom podívat“? Samozřejmě, sportovnímu sprintu potom nestačili, zato se však divili, že přišli domů v promočených šatech. Argumenty „my se jen dívali“ před rozumnou úvahou neobstojí. Můj známý, výherce několika televizních soutěží, jel na návštěvu a na Václavském náměstí chtěl přestoupit. Dostal pěknou sprchu. Stručně prohlásil: Neměl jsem tam chodit.

Neměl jsem tam chodit. To je také řešení. Ale nebylo by prospěšnější, kdybychom uměli doma, ve škole, na pracovištích, klidně pohovořit o tom, jak organizátoři podobných akcí nezodpovědně zneužívají v útocích proti socialistickému zřízení především nevědomosti mladých lidí? Kdybychom si častěji připomínali staré české přísloví o dobrém bydlu, které páli?

Na jedné schůzi jsem slyšela při

diskusi o provokacích na Václavském náměstí i o jiných mladých Pražanech. O těch, kteří okamžitě po zprávě o zemětřesení v Arménii zorganizovali sbírku pro postižené arménské obyvatelstvo. I o těch mladých z celé naší vlasti, kteří se přihlásili a odjeli pomáhat do této sovětské republiky. Také se hovořilo o národohospodářských ztrátách, které provokace způsobily, i tom, že kdyby to jejich účastníci s republikou mysleli dobře, šli by poklidit pražské parky, nebo by pomohli při jiných naléhavých pracích.

Dostala jsem dopis od přítele z Francie. Je to dělník, zvyklý vyjadřovat se bez servitek. Píše: naše televize ukazovala s potěšením, jak tam u vás pár „salopards“ povykují. (Salopards znamená v překladu špinavci). Také se ptá, zda si neumíme udělat pořádek. Takže provokatéři nám udělali také pěknou ostudu ve světě. Nic na tom nemění, že se na Václavském náměstí snažili zpívat hymnu. To nebylo z vlasteneckých pohnutek, i to byla provokace.

Je o čem přemýšlet, nezapomínat na poučení z krizových let. Ani na to, že v současném světě je hra i se seběmenším ohničkem nebezpečná.

ZE "SVĚT SOCIALISMU" 6/89
BALAŠOVÁ, BALAŠOVÁ, T.Y.,
UŽ NEJSEŠ ANI SVINSKÁ
KRAVA!!

Ludvík Vaculík

KOMUNISMUS JE BITÍ

Víc než stoletou obchůzku Evropou končí strašidlo komunismu také u nás upřímným projevem své povahy: bitím lidí na náměstí. A myšlí se, jestli netaktizuje, sovětský dramatik Šatrov, když v „Diktatuře svědomí“ (Divadlo pracujících ve Zlíně) podává věc tak, jako by se šlechtná idea komunismu měla jen očistit od zla; to nejde, je to zlo samo.

Já jsem na to náměstí nešel, protože bych jistě vletěl do něčeho, při čem by mě zabil. Prý na ně lidé volali „fašisti“ a „gestapo“. To je nesprávné! Oni nejsou surovi proto, že by ztratili nervy či se vymkli z řízení, nejsou „jako fašisté“. Jsou nelidští nezavísele a samostatně, ze své povahy a výchovy i řízení. Proto na ně přistě volejte „komunisté“. Pak se ani neurazí, jako se podle Gottwalda nemůže urazit vůl, když se mu tak řekne. A dále, oni nejsou surovi, jen když zrovna bijí, jsou takoví pořádk: když schůzují, vyměňují si zkušenosti, přednášejí, vychovávají či vysílají. A v kondici, jakou nám předvedli, prostě jen nechali dojít na své slova. „Máme vedoucí úlohu,“ říkají ex cathedra, a kdo jim ji upře, toho zmlátí, na tom jsou mezi sebou dohodnutí. Slovo věst přeci znamená mlátit. Ano, po staletém vzdělaném heglonání končí komunismus, tištěn ke zdi důsledky svých činů, bitím lidí: má to ve svých filozofických genech. A ty když se spojí s biologickými geny ostravského chacharství, komunismus vydá rudý květ.

Oni ovšem vždycky někoho bili, jenže dělávali to tajně či nevěřejně, bez vědomí jiných lidí nebo s jejich zkaženým vědomím. Po té stránce jsou poslední události pokrokem ze tmy ke světlu. Vláda vůbec udělala pro nás kus práce: po dvaceti letech zatajování každého občanského nesouhlasu dala Chartě 77 a jiným skupinám místo ve sdělovacích prostředcích, zpopularizovala některá čestná jména.

BEZ DOVOLENÍ ZAPRAVDATE...
jediní vycházející z zločnické povahy přijde před soud. Tisíce pachatelů obviněných ze suróvosti při výkonu služby bude se jistě zas utíkat pod známou nornberskou výmluvu: plnit jsem rozkaz. Proto se snažme prosadit do příštího evropské...

dáme tolik defektních osob? Dneska se na západě i východě rodí myšlenka „společného evropského domu“ a první lehké právní akty črtají zaklady humanějšího řádu v něm. V takovém domě potom

jak lesní studaruka. Jednu těžkou myšlenku však máme: kde se vzalo tolik surovců v uniformě i v civilu, kdo je tak vychovával a řítil? Až dnešní prozatímní vláda odejde, kam

Prubdita konečně zajem mládeze o Jana Palacha! Rudé právo ve špatném úmyslu otisklo. poetický program Českých dělní, ten však musel mnohé čtenáře okouzlit, neboť v tom okolním slovním hnoji zurčel

„Promiňte, mohli byste nám ...“
„Vy mně taky!“

„Jistě, jistě! Můžete se spolehnout, předsedo.“

no zákoniku ještě jeden paragraf: kdo dokáže splnit rozkaz odporující lidskosti, bude ztraven občanských práv.

„O Mistrově životě nyní promluví docent doktor Gdoule, vedoucí kiosku nádraží Praha-Bubny.“

„Je to veselý člověk — každou chvíli mu někdo rozbijí hubu.“
CO JE BALAJEVA? PROTI VACUČKOVÍ!

DALŠÍ UVYRKY
BONDES-PŘESIDENTA...

„Děsnej průsvih!
Nějaci vandalové postríkali bilou pani zeleným sprejem!“

Mit der Verfassung allein ist kein Staat zu machen

Hamburg – Deutsche klagen: Sie wollen mehr Freizeit und weniger arbeiten. Das ist das Ergebnis einer Umfrage des Hamburger Freizeitforschers Prof. Horst Opaschowski (48) unter 2000 Arbeitnehmern. 55 Prozent der Befragten nähmen für mehr freie Stunden ein geringeres Einkommen in Kauf. 23 Prozent sind für den Sieben-Stunden-Tag, 22 Prozent wollen nur vier bis sechs Stunden arbeiten. Für eine Vier-Tage-Woche sind sechs Prozent, eine Zwei-

bis Drei-Tage-Woche können sich vier Prozent vorstellen. Bei der Arbeitszeit liegen die Deutschen heute schon hinten. Sie arbeiten im Durchschnitt im Jahr 1697 Stunden, die Japaner 2149 und die Amerikaner 1912 Stunden.

① Ein Gegner ist auch immer ein Lehrer

Freiburg – Müssen die 3,9 Millionen Katzen-Besitzer in Deutschland für ihre schnurrenden Lieblinge bald Steuern zahlen? Ewald Scheer, Leiter eines Kreistierheims in Baden-Württemberg, hat beim Deutschen Städtetag beantragt: „Um die Katzenflut einzudämmen, brauchen wir eine Katzensteuer. Für jede Katze jährlich 60 Mark, für kastrierte Kater 30 Mark.“ Der Deutsche Städtetag will in zwei Monaten darüber beraten.

③ Wir können uns nicht alles leisten

..ALE CHERLIERER A AUSSIEDLER JO!

②

Aby byl zákazník skutečně pánem

Podniky vnitřního obchodu a veřejného stravování byly jedním z prvních odvětví, která loni vstoupila do experimentálního ověřování nového mechanismu řízení, která loni vstoupila do experimentálního ověřování nového mechanismu řízení, která loni vstoupila do experimentálního ověřování nového mechanismu řízení...

BATO, VSTAVEJ!

Negativní skutečností bylo, že se nadále zvyšovala napětí mezi podniky a národním plánem... Nové podniky řízení se overovaly také v podobě nákladů na výrobu, které byly přibližně o 74 procent větší než v roce 1987...

Priesto sa ukazuje, že experimentujúci podniky pôsobia ako aktivujúci faktory v celom resortu...

Experimentujúci podnikníci 5%, u zisku jsou 17,1%, ziskovosť podniků 14,1%... Ale vrátíme se k organizaci vnitřního obchodu, kde se na počátku 80. let usklovaly mnohem méně tam...

Oslavy výročí kanonizace
Při začátku minulého týdne vyrehabili oslavy 50 výročí kanonizace sv. Klementa M. Hofbauera... Katedrále v sobotu od 9 hod. Slavnostní mše začala v 11 hod. a hlavním celebrantem byl vídeňský arcibiskup...

(ště): Po NSR a Belgii je Německá demokratická republika třetí zemí, kde Laterana magika představuje svou nejnovější inscenaci Odyseus. V titulní roli celkem sedm představení se divákům v blízkém městě NDR střídavě představi V. Harepa a J. Kadlec. Osobitě zpracovali stavbu Homérovo mytu Odyseus mělo vím na jaře mimořádný úspěch v Münsteru a v záveru roku i v Bruselu, kde Laterana magika přimě všíř...

Názory na sdělovací prostředky * Kultura ve městech a na venkově

(met): V Ústavu přednášednictva vlády se čerba sešli novináři a ředitelům Ústavu pro výzkum veřejného mínění K. Rybářčikem a jeho spolupracovníky, aby se seznámili a výsledky průzkumů názorů našich občanů na sdělovací prostředky a na možnosti kulturního života ve městech a na venkovi.

V prvním výzkumu, který sledoval 240 aspektů působení sdělovacích prostředků (120 občanů a 120 týkářích se výhradně Radeho práva), vyjádřili svůj názor 2872 respondenti z ČSR. Z jejich odpovědí například, že 66 procent sleduje téměř denně televizi, vysílání, 59 procent rozhlas a 57 procent denní tištěné věřbina z nich sice považuje za rozumně politické a ekonomické informace za srozumitelné a srozumitelné ano a 59 procent spíše ano a zejména (31 a 48 procent), ale nikoli za věcné a přesvědčivé (v prvním případě odpovědělo pouze 17 procent rozhočné ano a 30 procent spíše ano a druhý pak 41 procenta a 33 procent). Významny je

Únos vojenského letadla

Moskva: Agentura TASS oznámila, že sovětský vojenský letec A. Zulev, který byl zproštěn ze zdravotních důvodů letové činnosti, napadl v sobotu se zbraňí v ruce strážného bojových letadla a unesl z letiště Čekaja stíračku letounu na letišti v tureckém městě Trabzonu. Při únosu stíračku postříhali. Sovětské ministerstvo zahraničí požádalo tureckou vládu o vydání zločince a navržen letadla. Turecká strana uváděla s návratem sovětské stíračky souhlas. Kompetentní orgány případ vyšetřují.

Rakowski: Sozialismus am Ende Lob für Aggressivität des Kapitalismus im 19. Jahrhundert

HAMBURG, 28. Mai (Reuters). Der polnische Ministerpräsident Mieczysław Rakowski befürchtet schweren Widerstand gegen die Wirtschaftsreform in seinem Land. In einem Gespräch mit dem Hamburger Nachrichtenmagazin "Spiegel" sagte Rakowski, noch sei offen, ob nicht zuviel Demokratie die wirtschaftlichen Erfolge wieder in Frage stellen werde. Es sei nicht möglich, "das neue Wirtschaftsmodell durchzusetzen ohne eine ziemlich rücksichtslose Wirtschaftspolitik". Polen könne zwar nicht zum Kapitalismus des 19. Jahrhunderts zurückkehren. "Aber es was von der Dynamik und Aggressivität dieser Zeit brauchen wir", sagte er.

Der Sozialismus in bisheriger Gestalt sei beendet. Die gesamte Epoche seit der Oktoberrevolution einschließlich ihrer Machtkonzepte und Machtstrukturen sei abgeschlossen oder stehe kurz vor ihrem Ende. U3 DD 1917...

NEDDZENOU, NEPŘEDHONI!
KDO NEJDE S NÁMI, JE BLAŽEN...

BY DIVOCÍ...

s ANTONÍNEM PANENKOU, fotbalovým internacionálem

Trenéři nevidí rádi pivní sklenice v ruce fotbalistů, že?
 „Zejména v Československu jen užímečně povolují hráčům jedno pivo po večeru, a tak podle přísloví „odlíkaného chleba nejvyšší kralič“ má těch zákaz spíš opačný účinek. Po sledných devět sezón působím v Rakousku a tam je v tomto směru značná polnost. Fotbalisté pít většinou pivo, někteří vínné stříčky, ale nikdo to konzumací nepřehání. O mně jeden z rakouských trenérů věděl, že mám rád pivo, a tak mi při soustředěních vždy jedno přinesl před večerou až do postele... Psychologicky to byl výborný tah. Já za tu velkou důvěru nechal druhý den na hřišti duši.“

Vyrostl jste a žijete v Praze na Vltavě, kde ještě dnes je téměř na každém rohu hospoda. Většinou jde o podniky IV. cenové kategorie. Takové ty obyčejné pivnice se svou typickou atmosférou. Jsou podobné k vidění v cizině?
 „Jistě, naloudu se, ale je o nich všechno nesrovnatelně čistší. Interiéry udržované a příjemné. Hlavně však nemusíte se bát objednat st tam něco k jídlu, naště k výborné. A podobně vyzní srovnání restaurací a podniků vyšších cenových kategorií u nás a třeba v Rakousku. Manželka mi vyprávěla, že v jisté restauraci na Václavském náměstí si ji začal číšník ušmát, až když promluvil německy. Indij začla s dětmi na oběd a po více než půlhodinovém mluvení na

číšníka, aby si mohl objednat, seten konečně u jejího stolu zastavil a myslitel, že chtěl jít. To už bylo na nás moc a odešel hladově... Tohle by se v Rakousku stát nemohlo. Tam všude vytvářejí hostu pohodu, předcházejí si ho. Někde dostanete zdarma kampaň, jiné skleničku alkoholu. Chovají se k vám laskavě i ekonomicky.“

U nás by to nešlo?
 „Ale ano, jenže moc takových záležitostí příkladů není. Známe jednoho vedoucího, o vše se vzorně stará, italo a pít je vítěbné, několikrát denně čistý ručník na záchodě i když je to jen »trojka«. Musíte se však k němu dlouho dopředu objednat.“

Poručil byste si v restauraci karbanátek?
 „Nikdy! Když, jakou by měl zase bou historii...“

Co si myslíte o výměně smažičích olejů na pánvích našich restaurací?
 „Nic lichotivého, žádná lžice. Někdy jsem totiž vyslechl debatu párkrát, těch od slánek, co ohřívají klouby. Trumfovali se rekordními počty dnů, kdy tuk nemění. V mnohých restauracích to bude podobné. Vydělávat takto peníze na úkor zdraví zkažníka — to je zločin!“

Možná teď mluvíme o zdravé výživě...
 „...ale jen mluvíme. Pojďme opět k našim životním sousedům. Běžně tam

na předním listku najdete takzvaný zeleninový talíř, to jest minimálně sedm druhů vařených i syrových zeleniny. Vynikající každému doporučuji. U nás jsem to však nikdy neviděl.“

Ja vám přes čtyřicet a i když ve ve Slovany Vídeň podáváte stále dobrou výkony, jednoho dne obujete kopáčky naposlady. A protože jste absolventem střední hotelové školy, a bízí se otázka: Nevstoupíte na dráhu úspěšného hoteliéra, vedoucího restaurace či vinárny? Podnik s názvem „U Panenkovy penalty“ by určitě lákal zákazníky...
 „Jeden podnikatel v Rakousku chtěl v Innsbrucku založit podnik nesoucí mé jméno a přál si jen, abych tam jednou týdně přiletěl z Vídně a dvě hodiny odpoledne se bavil s hosty u fotbalu. A večer zase ležel zpátky. Ten nápad nezněl špatně, usnejte? Ale nakonec ze všeho sešlo. Ovšem, abych věrně odpověděl na otázku. Zatím nemám žádné konkrétní plány, ale neříkám, že bych něco podobného nemohl dělat. Vést menší kavárnu či restauraci, proč ne, věděl bych jak na to. I když v začátcích by mi chyběly nějaké ty provozní zkušenosti.“

Zákazník v železářství k pro-
 dáváči:
 „Vy taky věčně nic ne-
 máte!“
 „To je možné, ale zato jsme tady od rána do večera!“

NEW YORK: Nejnovější žebříčky ATP: 1. Leand, 2. Becker, 3. Edberg, 4. Wilander, 5. Agassi, 6. Muster, 7. McEnroe, 8. Hlasek, 9. Navratov, 10. Meit. Vítěz turnajů v Bologna a Rimě Mancini; postoupil z 25. na 13. místo.

V ČSSSR
 JE TO ZA
 KČ...
 ZA PADESAT ŠVEDSKÝCH KORUN lze ve Švédsku přenoprotat za mířem — ne běžně Langholm, který bylo přestavěno na hotel a mládežnickou ubytovnu. Za 20 miliónů korun bylo 11. čel ve vězení starém 250 let obnoveno tak, aby byl co nejméně zachován vězeňský ráz — aby mohl až po duševně, přechem pohitě dvere. Jen strava má být v novém podniku lepší než v bývalé „base“.

Jednání maďarské vlády a odborů

Budapešť: Kompromisu se podeřilo dosáhnout na setkání zástupců maďarské vlády a odborů, které skončilo v noci na čtvrtek. Cílem dlouho očekávaných konzultací, které vedl premiér M. Németh a generální tajemník Celostátní rady odborů Sándor Nagy, bylo domluvit se na kompenzačních opatřeních pro sociálně slabší vrstvy obyvatelstva a vyjasnit si názory na hospodářské a sociální problémy. Vláda ustoupila od svého původního záměru zvýšit v letošním roce vodné a stočné. Také ceny domácích zdrojů energie vzrostou méně, než se původně předpokládalo. Důchody nižší než 5000 forintů se zvýší o 200 forintů a ostatní důchody o 100 forintů. Rodinné příspěvky se od 1. září zvýší o 150 forintů. Maďarská vláda na svém zasedání rozhodla zvýšit od dneška o dva forinty ceny všech druhů benzínu kromě bezolovnatého. Počítá se, že tímto opatřením získá vláda více než 4 miliardy forintů, které mají být použity na rozvoj a údržbu silniční sítě, které měly být původně financovány zavedením dálničních poplatků. Jež byly zrušeny. Dále se od 1. června zvýší ceny domácích zdrojů energie, to znamená uhlí, plynu, topného oleje, dřeva, elektřiny a ústředního topení v průměru o 20 procent. Plánováno bylo třicetiprocentní zvýšení.

Francouz s dvouhlavkou v ruce z toho moc nedělá. I jednatelův oblíbenec země přečetl na ihu Francie, místní úředníci výplanky na pobřeží všem. Povoleno k lovu v době hánění bylo běžné. V posledních dobách se však otepřeli takové bezbřehého vyhoření stáje. Čas- též obrací na soudy s žádostí o prošetření porušování předpisů, které francouzská vláda podepsala. A tak např. jen v loňském roce tak bylo zrušeno 40 dvacet regionálních výměk dovozních lovu v době hánění. „Honen na nimrody“ se cítil ukřivčen především Francouzský svaz myslivců. „Nejame vrazi, jsme ochránči přírody.“ prohlásil jeho představitel, především pak generální tajemník spolku A. Hartero, který se rozhodl dát loveccké lobby politický akcent. Prohlásil, že bude sestaveno zvláštní kandidátní listina posílající-nimrody pro červnové voľby do Evropského parlamentu. **MUSÍ SI VYSTRÁHĚT KONKURENCI**

Fahrt in die Sonne teurer
 MÜNCHEN, 28. Mai (dpa). Wer im Urlaub auf dem schnellsten Weg mit dem Auto in den Süden will, muß tief in die Tasche greifen: Nach Angaben des ADAC haben sich die Autobahengebühren in zahlreichen europäischen Ländern teils erheblich verteuert. Der Club rät, die Mautgebühren jeweils in Landeswährung zu bezahlen. So könne vermieden werden, daß man durch ungünstige Wechselkurse „zusätzlich geschroßt“ wird.

K výrokům vyšetřovatelů

Moskva: Mluvíci ministerstva zahraničních věcí SSSR v Perfiljev vědru na tiskové konferenci v Moskvě řekl, že člen politického byra, tajemník ÚV KSSS J. Ligačov a bývalý člen politického byra ÚV KSSS M. Solomencev zaslali komisi prezidia Nejvyššího souvu SSSR a Generální prokuraturě SSSR prohlášení, v němž žádají důkladné vyšetření nadávných výroků dvou vyšetřovatelů Generální prokuratury N. Ivanova a T. Gidjana. J. Ligačov a M. Solomencev připomínají v prohlášení, že zmínění vyšetřovatelé pronesli v minulých dnech v televizi a před pracujícími četně provokační výroky o porušování zákonnosti, jehož se údajně dopustili někteří vedoucí političtí činitelé země. J. Ligačov a M. Solomencev to rozhodně popřeli a označili za provokační a lež. Oba představitelé požadují, aby celá záležitost byla prošetřena a výsledky seřazené zveřejněny v tisku. K celé záležitosti vydalo prohlášení též prezidium Nejvyššího souvu SSSR, jehož text zveřejnil 13. května sovětský deník Pravda. Prezidium odsoudilo výroky obou vyšetřovatelů, které označilo za provokační a vedené snahou dezorientovat lid.

Hony na nimrody ve Francii

„Be det si pozor na svůj zadek“ bylo ležním z mnoha hesel, s nimiž vyšetřovatelé do ulice četných italo-francouzských měst a městeček přišli. Ise demonstrovat proti novým předpisům týkajícím se ochrany přírody. Ise především o nahzení snáží se zabránit dosavadním tak- rka workarským lovům na lažné pásky předložit se svých zimošťů do severních částí Evropy a také ošetřelu vodního ptactva, rozla- hoující stí apod. Ostré předpisy zavedla zvláštní komise Evropského hospodářského společenství se sídlem v Bruselu už před deseti lety. A již tehdy to vyvolalo velkou bouři mezi francouzskými lovci, pro něž je lov jedak tradiční formou vyplývající vlného času a jedak pří cestou do „lepší společnosti“. „Nimrodská lobby“ představuje v Francii významnou sílu. Je to přes 1,8 miliónu lidí, kteří se rozhodně stavějí proti omezení vše, co se hne při protestních akcích např. v Marsallie se shromáždilo na 100 tisíc lidí. Kolik politických stran nebo odborů by bylo schopno postavit takovou masu sjednocenou jako jeden masu výsledky svého seřazení, v němž uvedlo, že T. Gidjan, N. Ivanov a další vyšetřovatelé při objasňování závažných trestných činů porušovali socialistickou zákonnost. Pavříla současné prokuraturu, aby prozkoumala prohlášení a zprávy o porušování zákonnosti vyšetřovatelů skupinu kterou T. Gidjan B. Kravcov k případu ml. uvedl. Že zatím se zjišťují všechny fakta a že není vyloučeno, že se objeví fakta nová a že některé tvrnější nebudou potvrzena.

Pouze předběžné závěry

Moskva: Závěry komise prezidia Nejvyššího souvu SSSR, které se zabývala stížnostmi občanů na porušování zákonnosti ze strany vyšetřovatelů Tolmiana Gidjana a Nikolaje Ivanova, jsou předběžné. Uvedlo to v sobotu sovětská televize v hlavním zpravodajském pořadu Vremja. Komise není soudním orgánem. O výpořadu obou jmenovaných může podle zákona rozhodnout pouze soud. Lidé však mohou být přesvědčeni, že boj s korupcí pokračuje a bude přísný a nekompromisní, ale bude veden v rámci zákona, zdůraznila sovětská televize. V pátek zveřejnila komise prezidia Nejvyš-

— VITA: 1. Grafová, 2. Navratovová, 3. Šachmatlová, 4. Zverevová, 5. Zverev, 6. Šarifovová, 7. Soková, 8. Štravrová, 9. M. Matějková, 10. In. Šachmatov.

Vynález knihtisku impulsem pro českou kulturu

Do dějin knihtisku se nesmazatelně zapsal jeho vynálezce Johann Gutenberg, rodák z Mohuče, v polovině 15. století. Připomeňme si, jakým převratným mezníkem v rozvoji světové kultury se vynález tisku stal, jaké zkrácení doby potřebné k výrobě knih přinesl, jak umožnil mnohobásné zvýšení počtů výtisků a podívejme se na stručnou historii knihtisku v Čechách a na Moravě.

Když v Praze vyšel roku 1487 první tisk, končilo již skoro dvacetileté období plzeňského knihtisku, o tři roky dříve se tisklo ve Vimperku, o jeden rok dříve v Brně, takže Praha je na čtvrtém místě v pořadí. Příčinou tohoto opoždění bylo především husitské hnutí, které začátkem 15. století znamenalo pokrokový nástup, ale při jeho potlačení značnou izolaci od okolních katolických zemí, kde se knihtisk rozvíjel. Tehdy si církev uvědomovala význam tisku pro šíření náboženství, a proto ho podporovala.

První českou knihou je Kronika trojanská, vydaná 1488 v Plzni, což je románově zpracovaná historická látka, řada dalších tisků má náboženský obsah. Týká se to vimperského tisku i knihtiskové produkce z Brna. Připomeňme si však rozdíl a nesouměřitelnost z hlediska významu pro naši národní kulturu. Knih tisk v Praze byl téměř výlučně i jazykově český a zaměřoval se a působil na široké vrstvy českých čtenářů. Technicky byl na poněkud nižší úrovni, naši tiskaři si teprve postupně osvojovali všechny potřebné dovednosti, dokázali však brzy vytvořit vhodné české písmo. Naproti tomu v Brně se tisklo na vyspělé evropské úrovni, ale německými tiskaři, produkujícími převážně latinské knihy. Ty byly určeny pro vzdělanější čtenáře jak u nás, tak i za hranicemi. Počítalo se s obytem v okolních zemích, kde ještě tisk neměli. Vždyť v tehdejší době existovala ve Vídni pouze skromná tiskárna Koblingerova v období 1482—1486, v Budíně vytiskl Andreas Hess pouze tři tisky roku 1473, jiná, přesně nelokalizovaná tiskárna vytiskla někde v Uhrách čtyři tisky v letech 1477—1480 a v Krakově pracoval tiskař Kaspar Straube jen od roku 1473 do roku 1476. Chudičká tiskárna Kaspara Blyana ve Vratislavi zanikla v roce 1482. Přitom ve Vídni, Pešti, Bratislavě i v Krakově byly vysoké školy, které knihy potřebovaly.

V prvotiskovém období, tedy od roku 1500, působily v Praze tři tiskárny. První byla tiskárna Jonaty z Vysokého Mýta, největší pražský podnikem prvotiskového období byla tiskárna Severýnova-Kampova, třetí v jagellonské Praze je dílna spojována se jménem tiskaře Benedy.

První pražskou tištěnou knihou v roce 1487 je Žaltář a v tomtéž roce, týmž typem písma, vyšlo druhé vydání Trojanské kroniky, která byla v tehdejší době ve velké oblibě jako rytířský román a dobrodružné i zábavné čtení měšťanů.

O rok později kramář Severin se svým tiskařem Kampem začal tisknout a do roku 1500 zhotovil 17 tisků. Šlo především o Pražskou bibli, která měla 610 foliových listů. Z dalších si připomeňme Ezopovy Bajky, Pasionál, Kalendář s praktikou, Nový zákon, Vladislavovo zřízení zemské.

Třetí pražská tiskárna je známa pěti tisky; rozsáhlejší je traktát od Korandy z roku 1493, kde byl poprvé u nás uplatněn titulní list. V této tiskárně byl tiskařem jakýsi Beneda.

Zajímavé je, že každá ze tří tiskáren prvotisků v Praze měla své vlastní písmo, které nyní nazýváme českou bastardou. V tom se Praha liší od moravských tisků, které byly tištěny z importovaných typů. Celkový počet prvotisků (do roku 1500) v českých zemích byl 44, z toho pochází z Prahy 24. Lze je charakterizovat jednoznačně jako převážně světské s tematickým zaměřením na díla astronomická, historická, zábavná a na spisy úřední povahy. Všechna byla v češtině a lze je označit jako nositele idejí národního humanismu.

Ovšem i historie českého knihtiskařství šestnáctého a prvních dvaceti let sedmnáctého století je historie slavná a mnohostranně významná. Dokonalosti tisku a literární a umělecké úrovně pražských tiskáren mohou konkurovat jen některé bratrské tiskárny. Od začátku 16. století proniká do české literární produkce stále výrazněji humanistická literatura a s ní přichází i nový umělecký směr — renesance. V městech se výrazně prohloubila vzdělanost, takže knihy nacházejí odbyty.

Z pražských tisků 16. století zasluhuje pozornosti Kosmografie švýcarského polyhistora Münstera a Česká kronika Václava Hájka z Libočan, což bylo oblíbené čtení našich předků o minulosti země. Z tiskařů připomeňme Konáče, Severýna, Kosořského.

Za vlády Ferdinanda I. v roce 1547 postihla české země pohroma. Po potlačení protihabsburského odboje císař zastavil činnost všech tiskáren s jedinou výjimkou Bartoloměje Netolického, který koruně přísluhoval a měl privilegium na úřední dvorské tisky. Později musel přibrat za společníka Melantricha, kterému v roce 1552 tiskárnu postoupil. Tím byl dán základ k činnosti nejvýznamnějšího tiskařského podniku tohoto

Proti znečišťování ulic olejem z parkujících nebo oprávovaných automobilů či motocyklů prodávají v NSR save desky „01-Ex“. Jsou vyrobeny z polyuretanu a mají rozměr 110 x 60 centimetrů. Jsou pevné, takže se po nich dá šlápat, aniž by se rozdrobily. Vysáji čtyřikrát tolik oleje než je jejich vlastní hmotnost. Likvidovat se dají spalováním.

Ve městě Illinois ve Spojených státech začali prodávat šumivé mléko. Způsob vstříknutí kyslíčků uhlíčího do odstředěného mléka se liší od výroby sodovky a je strážným tajemstvím. Experimentuje se rovněž s různými příchutěmi a vůněmi. Problémem zatím zůstává krátká trvanlivost tohoto „mléčného sektu“.

V době národního obrození vzniká aktivitou hradeckého Pospíšila v Praze tiskárna, na kterou později navázala činnost Ottava nakladatelství. Vydatelstem prvního českého naučného slovníku (Riegrova) byl Ignác Kober. Tam vyšel také Cervantesův Don Quijote s ilustracemi Quinda Mánese a Karla Purkyně. Významný podíl na prosazení výtvarně hodnotné produkce měla Zdenka Braunerová. Připomeňme její účast na Mrštíkové Pohádce máje v roce 1897 v Ottově nakladatelství.

V polovině 19. století začíná velký rozmach české literatury, vědy a kultury. Z již zmíněné Tiskárny normální školy vznikla tiskárna Státního nakladatelství a druhým státním podnikem se stala Státní tiskárna na Malé Straně, což byla původně tiskárna mistodržitelská, později guberniální. V době, kdy byl ředitelem Karel Dyrynk, tedy začátkem 20. století, dosáhla vrcholu knihtiskarské činnosti.

Rozmach podnikání umožnil vznik tiskáren Grégrovy, Wiesnerovy, Neabertovy, Tůmovy, Urbánkovy i Vilimkovy. Z akciových podniků připomeňme Politiku, Dělnickou, Cyrilo-metodějskou, Melantrich a další. Stroje zatlačovaly rukodělnou práci, tiskárny rostly ve velké průmyslové podniky. Dobří odborníci usilovali o kvalitní produkci, a to i v menších podnicích. V období první republiky působí tiskárny, na které navazuje po modernizaci na socialistickém základě současnost naši polygrafie.

Významným obdobím pro českou polygrafii bylo znárodnění polygrafického průmyslu. Zákon o znárodnění byl schválen 5. května 1948. Zná-

století. Vzdělaný Melantrich, který měl přehled o evropském tisku, vydal na dvě stě titulů, jež byly dokonalé po stránce grafické i dřevorytské. Připomeňme jen Mattioliho herbář, bible, Zřízení zemské, Masopust. Nástupcem Melantrichovým se stal Daniel Adam z Veleslavína, který za pouhých čtrnáct let vydal 81 větších knih z historie, filologie, přírodních věd, dále knihy právní, hospodářské i náboženské. Po rozkvetu této tiskárny přichází pád s událostmi roku 1620, kdy se uplatňují represe vítězných Habsburků po Bílé hoře.

S tím souvisí také emigrace nekatolických měšťanských vrstev a inteligence. V té době odcházejí do ciziny i tiskaři s celými rodinami. Následuje celkové zbláznění země v třicetileté válce. V češtině se tisknou především modlitby, kázání, kalendáře, drobná lidová četba. Do popředí přichází němčina jako úřední jazyk. V tiscích se udržuje dřevorez, v některých nákladných dílech latinských a německých se více uplatňuje mědiryt jako samostatná, do knihy vlepená ilustrace.

V 17. století se uplatňují menší rodinné tiskárny, významnější postavení měla klementinská akademická tiskárna a v 18. století její nástupkyně pod názvem Tiskárna normální školy. Zde je významně působení J. Tomsy, který v rámci národního obrození prosazoval zavedení latinky a opuštění švabachu. Nadprůměrné velikosti byly tiskárny Rosenmüllerova a Schönföldova, na něž v 19. století navázala tiskárna Bohumila Haase. V období baroka a protireformace se na knize podíleli významní čeští výtvarníci — Skrétla, Reiner, Birckart aj.

Potenzstörungen?

Auf Sellerie ist kein Verlass. Emasex gibt Ihnen wieder volle Sicherheit!

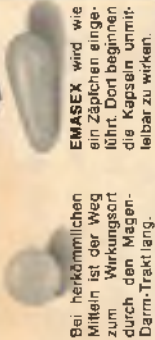
Haben Sie Potenzprobleme? Kein Grund zur Panik, da sind Sie nicht der einzige. Und auch nicht der erste: Das Thema Potenzstörungen gibt es seit Jahrhunderten. Und genau so lange werden Ratschläge zur Hilfe überliefert: Geriebener Elefantenzahn oder Rjinozeroshorn, in kleinen Pisen genommen (und oft mit Gold aufgewogen). Auch Kaviar und Austern oder Alltägliche...

res wie Sellerie und Spargel sollen wirken... Manchmal wirkte zwar der Glaube an diese Tips aus Großvaters Geheimrezeptsammlung, der Stoff selbst tat es nicht!

Echte Aussichten auf Hilfe aber gibt es erst seit klinisch erprobte Substanzen in Dragee- und Pillenform zusammengestellt wurden. Und dann kam das Präparat EMASEX in Form von Rektalkapseln. Hier

Libido, die „Freude an der Liebe“ kehrt zurück.

Bei herkömmlichen Mitteln ist der Weg zum Wirkungsort durch den Magen-Darm-Trakt lang. EMASEX wird wie ein Zäpfchen eingelegt. Dort beginnt die Kapsel unmittelbar zu wirken.

EMASEX-Rektalkapseln! Ein echtes Medikament. Rezeptfrei, aber nur in Apotheken. Sie können es gleich heute selbst erproben.

EMASEX

Anwendungsgebiete: Sexuelle Schwäche und Erschließungszustände, funktionelle Impotenz, sexuelle Neuzustände (Neurosität), körperliche und geistige Überarbeitung, Klimakteriumviele. **Nicht anwenden bei:** Schildrüsenüberfunktion, Herzklappenverengung, Herzrhythmusstörungen.

unterstützt die Anwendungsmethode (Einführen wie ein Zäpfchen) verblüffend die Wirkung der Inhaltsstoffe! Denn sie haben nun keinen langen Weg mehr durch Magen- und Darmtrakt, auf dem Wirkung verloren gehen, oder sich abschwächen könnte. Dank der EMASEX-Anwendung in Form von Rektalkapseln (wie Zäpfchen) wirken die erektionsfördernden Stoffe direkt und schnell „vor Ort“ im kleinen Becken.

Und die Hilfe der EMASEX-Rektalkapseln – garantiert ohne den umstrittenen Stoff Yohimbini! – wirkt über den Augenblick hinaus auf Dauer: Die Gefäßwände werden angeregt, die Hormonproduktion angeregt. Die

NEBENWIRKUNGEN: NEGOPY JO, NEGOPY NE!

Riesenpflanzen in Tschernobyl

MOSKAU, 25. Mai (AP). Zu Fällen von Riesenwachstum bei Pflanzen ist es in der Umgebung des Atomkraftwerkes in Tschernobyl in der Ukraine gekommen, das nach einer Explosion und einem Brand im Jahr 1986 große Mengen von Radioaktivität freigesetzt hat. Wie die Zeitung „Leninskoje Snamja“ jetzt berichtete, entwickelten einige Nadelbäume in Wäldern, die nach der Katastrophe zunächst verdorrt waren, Riesenwachstum. Die Blätter der Pappeln würden bis zu 18 Zentimeter lang. Einige Blätter und Zweige seien anormal geformt. Die Staubgefäße neigten zum Zerfasern. Knospen hätten sich in einer Zeit zu Blättern entfaltet, in der sie normalerweise ruhen müssten, schrieb die Zeitung.

In dem Artikel wurden Gerüchte dementiert, wonach sich in einem Umkreis von 30 Kilometern um die Atomruine Ratten, Mäuse und andere Nager extrem vermehrt haben oder überhaupt keine Tiere mehr am Leben sein sollen. „Obwohl es bei Nagern in dem Gebiet einige genetische Veränderungen gegeben hat, wurden doch keine merklichen Änderungen in ihrem Aussehen oder ihrem Verhalten festgestellt“, schrieb die Zeitung. Die Zahl der in dem verstrahlten Gebiet lebenden Elche und Wildschweine schein jedoch zurückgegangen zu sein.

STEMCE JAKO ŽELVY!

Wir werden immer mehr

WASHINGTON, 25. Mai (AFP). Das Wachstum der Weltbevölkerung hat sich erneut beschleunigt. Mitte des Jahres werden 5,24 Milliarden Menschen auf der Erde leben, die jährlich 90 Millionen mehr ernähren muß. Das teilte das US-amerikanische Bevölkerungsbüro (Population Reference Bureau) in Washington mit. Zwei Demographen dieser privaten Forschungsorganisation schätzen, daß beim gegenwärtigen Wachstumstempo die Marke von 6 Milliarden Menschen in weniger als einem Jahrzehnt überschritten sein wird. Nach Ansicht von Carl Haub und Mary Kent müßten, um das Ziel einer Stabilisierung der Weltbevölkerung bei 10 Milliarden Personen zu erreichen, „die Geburtsraten bald in einer gleichmäßigen Weise sinken“.

JE ESTE FURT HALO TELEVIZOR...

„Wir verrichten nur Menschenwerk, und das bleibt immer unvollkommen.“

„Es geht Parteien um die Macht. Allmächtig aber sind sie gerade nicht.“

Salbei fällt aus dem Rahmen

Neue Strahlenmeßwerte

Frische und getrocknete Kräuter haben die verschiedenen Strahlenmeßstellen beschäftigt; am auffälligsten war dabei das Ergebnis der Messungen

beim Salbei aus Griechenland, der mit 270 Bq/Kilo bestimmt worden ist. Weitere Proben hatten 40 und 5 Bq. Bohnenkraut aus Deutschland ist mit 40 Bq notiert, Thymian aus Polen hatte 19, deutsche Petersilie 12 Bq. Das Umweltinstitut in München hat in frischen Schlüsselblumen 41 Bq gemessen, Brennesseln lagen bei 10 Bq. Misch-Kräuter vom Münchener Viktualienmarkt sind mit 11 Bq verzeichnet, Gewürzmelisse aus Österreich mit 32 Bq. Nicht nachweisen ließen sich Cäsium-Spuren in Dillspitzen, Basilikum und Bärlauch.

Zu Fleisch und Wurst: Rehbauch aus Österreich hat man mit 1443 Bq/Kilo gemessen, österreichische Rehkitzleber mit 48 Bq. Rentierfleisch aus Schweden hatte einmal 429 und einmal 119 Bq. Wildschwein aus Celle: 135 Bq. Rindfleisch aus Österreich: 52 und 28 Bq. Gulasch aus der Konserve: 18 Bq („Simon“) österreichisches Schafffleisch: 33 Bq. Schafniere: 19 Bq. Hauskaninchen aus Polen: 31 Bq. Hase aus Visselhövede: 3 Bq. In Schwarzenmagen, Leberwurst und Schinkenwurst (alle von „Heinzelmann“ in der Dose) ist kein Cäsium nachgewiesen worden.

In Nuß-Nugat-Creme werden immer noch 7 Bq gemessen („Wangenia“ von Tengelmann), die Sorte A&P hatte nur 3 Bq. Pflaumenmus von Zentis ist mit 17 Bq aufgefallen, die Marke Winsener Topf mit 4 Bq. Österreichische Heidelbeer-Marmelade hatte 85 Bq.

Ein paar Werte vom Käse: Parmesan aus Italien ist einmal mit 30, ein weiteres Mal mit 2 Bq aufgefallen. Schnittkäse aus Schweden ist bei „Restrisiko“ mit 3 Bq verzeichnet, Limburger Käse hatte 2 Bq.

Zur Bewertung: Die Unabhängige Strahlenmeßstelle des BUND rät Erwachsenen dazu, sich an 35 Bq je Kilo Nahrung zu orientieren. Kinder, Schwangere und Stillende sollten die Grenze bei 10 Bq ziehen. Für Einfuhr und Handel gelten die Grenzwerte von 600 Bq und 270 Bq (Milch und Milchprodukte).

„Wir leben auf Kosten anderer Teile der Welt und zu Lasten der Zukunft.“

„Wir im Westen müssen zur systemöffnenden Zusammenarbeit mit dem Osten bereit sein.“

4 CITÁTY BUNDEL PRESIDENTA...

Venouš přišel domů ze školy a plakal. Byl po škole, poněvadž nevěděl, kde jsou Pyreneje.

„I to to, pane doktore! Ted je jasné na slezině, aby dokázala, co umí!“

„Srdece prý, ledviny prý, játra prý, budete muset toho pít přece jen nechat!“

„Dobře ti tak,“ řekl otec, „aspoň si budeš pamatovat, kam co položíš!“

„Mistře, zeptala se vášnivá čička spisovatele. „Jaký způsob psaní považujete za nejlepší?“ – „Zle va doprava,“ pravil spisovatel.“

Americký klub přívrženců Česneku uspořádal svoje šesté setkání v městečku Gilroy v Kalifornii, počet jeho obyvatel tak náhodně odpovídá stoupl. Vše se točilo kolem Česneku a všechno bylo prosyceno jeho vůní. Setkání bylo vlastně velkou přehlídkou jídel, jejichž základem nebo hlavní přísadou byl Česnek — sportovalo se ho více jak půldruhé tuny. Ve státě Indiana to však členové Klubu nemají nijak lehké — osoby, které jedly Česnek nesmějí jezdit tramvají a jsou-li holiči, nesmějí v Nebrasce před nástupem do práce a během pracovní doby konzumovat Česnek.

Členem newyorského Klubu žvýkačičích se může stát jen náruživý sportovní žvýkač gumy. Stanovy klubu totiž předepisují, že členové musí mít za stálého pohybu čelisti žvýkačku v ústech po celý den s výjimkou jídla, spaní a čištění zubů.

Francouzský klub milovníků šlapacích automobilů sdružuje 1 200 členů. Ti si svá vozidla zhotovují sami a účastní se jimi každoročních závodů, při nichž je třeba překonat 672 km za 24 hodin. Rychlost těchto vozidel činí až 33 km/h.

Cyklistický klub Le Pédallissimo, založený v Paříži, učuje svým členům, aby alespoň jednou týdně nechali automobily doma a jeli do zaměstnání na kole — pro zdraví svoje i svých spoluobčanů.

Klub jódlování rozvíjí svoji činnost ve Švýcarsku, kde sdružuje přes 20 tisíc vyznavačů a příznivců jódlování. Setkávají se každoročně v Saint Gallen, které se na několik dní proměňuje na „metropoli jódlování“. Soutěží se účastní až na 8400 závodníků.

Klub chodců na obědách mají v Dánsku, nejlépeji si však prý vedou jeho členové v malém městečku Gislev, které tímto způsobem chtějí proslovit ve světě. Jeho členům se ukládá, aby chodili na chůdách všude, kde je to jen možné a aby se pravidelně zúčastňovali společných tréninků.

Klub přátel dýmky existuje v Itálii. Statut klubu mimo jiné ukládá svým členům závazek poctivě zaučít nováčky do tajů kouření dýmek. Podle něho každý člen musí mít nejméně 12 dýmek, ze kterých v průběhu týdne postupně kouří.

Členy Klubu přátel böhání se mohou stát jen celé rodiny. Tyto kluby existují ve Švédsku a v Norsku. Otcevé rodin se v přihlášce zavazují, že podniknou za každého počasí, v každém ročním období nejméně 15 minut trvajícím běh se všemi členy své rodiny s výjimkou dětí mladších 5 let.

Klub lidí spřízněných křesťámským jménem Fritz mají v Efringenu v NSR. V tomto jménu našli takové zalíbení, že každý narozený chlapec pojmenovaný jako Fritz dostává od klubu přemí 100 marek a stává se ihned plnoprávným členem.

Klub otvíračů konzerv rozšířil pestrou škálu klubů ve Francii. Tento byl založen v Paříži. Každý se do něho může přihlásit, každý je vítán, ale musí slavnostně slíbit, že už nikdy nebude jíst nic jiného než konzervy...

Bratrství rytířů krvavého jelita je literární sdružení založené ve francouzském městě Montagne. Každý rok uděluje přemí tomu ze svých členů, který ve svém oslavném díle dokáže nejdokonaleji vyjádřit chuťové vlastnosti a kvalitu jelita.

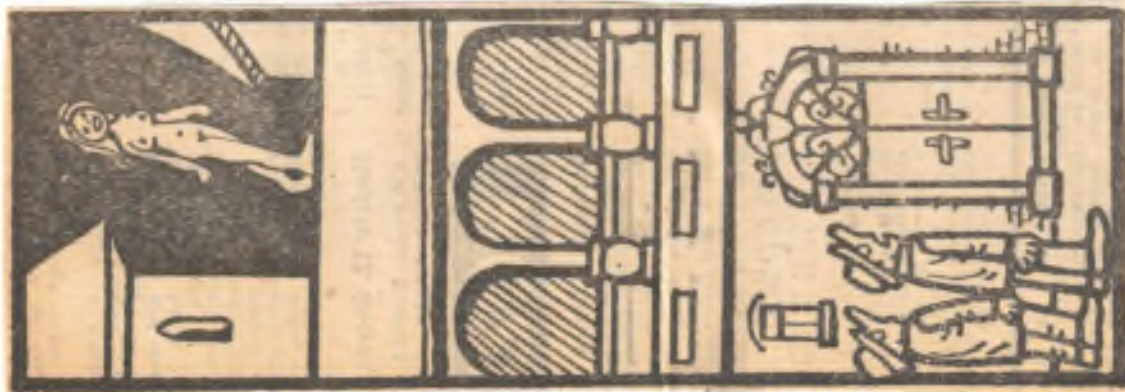

„Vy jste tady zase?“

Nepraktičtí — Svandřilík

„Tak už to chodí: Jedni ho vyzunknou a druzí v něm musí bydlet.“

„Bílá paní byla ze svého teritoria vytlačena mestýdatou kasta lánkou.“

Supertermiště

Termity jsou vynikající architekti, jak dokazuje nodávný náleze ze severu Austrálie. Objevili tam doposud nejvyšší známé termiště světa: výška 6,7 metru, obvod více než sedm metrů

„No, občas se nám i něco nepovedlo. Tady jsou třeba učebnice.“

„Haló? Londýn? Redakce Guinnessovy knihy rekordů?“

„Víte,“ povídá starostlivě, „mně nevádí, když někdo trvá na tom, aby mi říkal Mistrě. Ale jsem roční, když se bez toho obejdu. A to není ze skromnosti, chraň pámbul To je z opatrnosti. Vzpomínáte si na Husa? Taky mu říkali mistrě, a jak to s ním dopadlo.“

Při nějaké slavnostní příležitosti se kolem Jana Wericha rojila spousta lidí. A samé potřásání rukou. Mistrě sem a Mistrě tam, až se na jednodu starý kisaun zarazil.

Tenčí než vlas
 Miniaturizace snad nemá hranic. Dnes se již neměří v milimetrech, ale v mikronech. Na Kalifornské univerzitě odborníci zkonstruovali elektrický motorek, jehož motor má průměr pouhých 60 mikronů. Pro porovnání: průměr lidského vlasu činí 70–100 mikronů, Ozubaná

kolečka takového motorka má velikost buňky krve. K čemu je takový motorek dobrý? Vědci soudí, že ho bude možné použít například v mikrochirurgii při očních operacích nebo při pročišťování tepen a žil. Nepatrné rozměry mohou být také výhodné při letech lidí do vesmíru.

„Pane vrchní — ještě jednoho napoleona! At je doma Waterloo!“
 Neprakta — Švandrlík

by kveteni, a to ve výšce asi 10 cm nad zemí, a podruhé koncem srpna až začátkem září v době před dozráním semen. Nař sušíme na stinném a vzdušném místě.

Bezalku musíme uchovávat v dobře uzavřených kořenkách, aby nám nevyprchaly vonné silice. Jako koření se používají listy v čerstvém stavu i sušené. Hodí se ke koření zeleninových i masových polévek, omáček, do salátů, fazolí, okurek, do tvarohu, při přípravě zvěřiny, jater, karbanátků a ryb. Obsahuje silice a třísloviny (je též hlavní složkou tzv. tygří masti), působí v lidském organismu proti nadýmání; má vliv na vylučování žaludečních šťáv, podporuje chuť k jídlu, trávení a ulehčuje odkašlávání. Uklidňuje nervy a zlepšuje též činnost ledvin.

Hodnotným zdrojem vitaminů v zimním období a také v předjaří jsou některé natové a pochutinové zeleniny, které si můžeme doma snadno vyřadit. Hlavně v kuchyni patří i tyto zeleniny k oblíbeným pochoutkám.

K zeleninám, které lze rychlit v našich domácnostech, patří především pažitka, petržel, celer, cibule-sazečka, kopr a řeřicha zahradní. Listy a nař těchto zelenin jsou bohaté na obsah vitaminů, hlavně vitaminu C, minerálních a dalších látek, prospěšných lidskému zdraví. Mají vliv na chuť k jídlu, podporují trávení a přisuzují se jim i léčivé účinky.

Při rychlení pažitky postupujeme tak, že na podzim vyřte a na záhoně založené trsy postupně vysazujeme do květináčů a podle potřeby je přenášíme do bytu, kde je stavíme na světlé a teplé místo, nejlépe k oknu. Rostliny přiměřeně zaléváme, přihnojujeme a první nař sklízíme podle teploty v místnosti za 2,3 až 5 týdnů. V každém květináči doroste nař dobře ošetřovaných rostlin k druhé až třetí sklizni. Listy se používají výhradně syrové, sušením ztrácejí nejen aroma, ale i biologickou hodnotu. Slouží především jako zelené koření do polévek, omáček, na zdobení různých salátů, na přílohy, chléb s máslem i na obložení chlebičky.

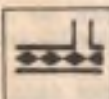

Řeřicha setá neboli zahradní je listová zelenina s pikantní, příjemně štiplavou chutí, připomínající ředkvičku nebo křen. Semena vyséváme během zimy nahusto do misek, které stavíme na světlé a teplé místo u okna. Vyséváme je pouze na povrch, nebo je jen mělce zapravíme do substrátu – písku, rašelinny či pilin. Asi za týden dosáhnou rostlinky výšky 6–8 cm, kdy se vytvoří první pravé listky a my už můžeme postupně sklízet jemnou nař jako pažitku na chléb s máslem, tvarohem i vejci, zdobíme ji obložené chlebičky, dáváme ji do bramborového salátu, do polévek i bylinkových omáček. Velmi chutný je i řeřichový salát s octem, solí, olejem a pepřem.

Trest za rozkrádání

(Řt) Okresní soud v Ústí nad Labem odsoudil bývalého uvolněného předsedu oborového výboru ROH při bývalém generálním ředitelství Pozemních staveb Ústí nad Labem J. Janouška (1914) za rozšířenou majetkovou trestnou činnost. Bylo mu prokázáno, že od roku 1985 do června 1988 si nechal za neuskutečněné služební cesty propalovat nejméně 5264 Kčs. Navíc prodejem svěřených věcí získal nejméně 17 000 Kčs. Mafincem i s rekreačními poukazy do Řecka, Jugoslávie a Duharska způsobil škodu 47 000 Kčs. Z ní měl zisk nejméně 10 000 Kčs. Z účtu odborové organizace ROH vyzvedl 30 000 Kčs, které použil pro svoji potřebu. Dále si vypořádal nejméně 56 300 Kčs od občánů. Od 3. 1. 1984 do 4. 6. 1988 využil nejméně v 60 případech služebního vozidla pro své soukromé cesty i pro potřeby své rodiny a jiných osob. Tím způsobil škodu 20 059 Kčs. Tyto trestné činy spáchal především proto, že dekl. dobu dojíždění i služebním vozem do soukromých barev v Liberci, kde při hazardních hrách prohrával vysoké částky. Za uvedenou trestnou činnost byl obžalovaný J. Janoušek odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na trvání čtyř let se zaplacením do prací úpravně výchovné skupiny. Dále mu okresní soud v Ústí nad Labem uložil povinnost splácet zůstatkovou škodu.

(Graphik: Ute Moeller)

- bevorrechtigte Parkstände für Bewohner
- Parkstände für Kurzzeitparker
- Parkstände für Langzeitparker
- durch Beschilderung abgegrenzte Zone mit Parkbevorrechtigung für Bewohner

• Důsledkem dalších strukturálních změn v Polské lidové armádě v letošním a příštím roce bude další snížení ozbrojených sil PLR o 40 000 vojáků, o 350 tanků, 900 děl a minometů, 700 obrněných transportérů a 80 letadel. Uvedl to na tiskové konferenci ve Varšavě mluvčí ministerstva národní obrany P.L.R. I. Czvětewski.

• Nehodnotit maturingní práce rozhodlo ministerstvo kultury a školství M.R. Budou platit známky na závěrečných vysvědčeních. Ti, kteří toto rozhodnutí považují za nespravedlivé, budou moci složit dodatečné zkoušky.

Eigenheim auf Rädern

Wohnmobile in der BR Deutschland
(Bestand jeweils Jahresanfang)

NEJVĚTŠÍ MOZAIKU na světě složilo 350 školáků v jihofrancouzském městě Albi: během několika hodin trpělivé práce vytvořily děti na ploše 368 čtverečních metrů ze 153 664 střípků obraz na téma Naše město v roce 2000.

STRASSBURG, 23. Mai (AFP). Das Straßburger Europa-Parlament hat am Dienstag Pläne der EG-Kommission gebilligt, die Grenze für Alkohol am Steuer in allen Ländern der Gemeinschaft ab Januar 1991 auf 0,5 Promille festzusetzen. Allerdings soll dieser Wert nach Ansicht der Parlamentarier bereits ab Januar 1991 gelten und nicht erst ab 1993, wie von der Kommission geplant. Bisher gilt der Wert von 0,5 Promille nur in den Niederlanden und Portugal. In den zehn übrigen Mitgliedsstaaten, darunter der Bundesrepublik, sind maximal 0,8 Gramm Alkohol pro Liter Blut zulässig.

Aufgespießt

„Für Yuppies und Schickimickies steh' ich doch nicht bis 21 Uhr im Laden.“
Streikende Verkäuferin in Düsseldorf zum geplanten Dienstleistungsabend laut Nachrichtenagentur AP.

Pronásledování a přeče užiteční

Rád dravec (Falconiformes) zahrnuje téměř devadesát rodů a 271 druh. Pro tyto vynikající letce je charakteristická robustní stavba těla. Společným znakem je i masitá potravina, kterou se většina z nich živí, a také silný zobák; jeho horní část přesahuje spodní a je na konci hákovitě ohnutá.

Ze všech ptáků právě dravci mají nejpestřejší jídelníček. Většinou si ce loví ptáky a savce, ale je řada „specialistů“, kteří se žíví výlučně hady, rybami, hmyzem, případně plíží z vodní hladiny. Africký Gypso hierax se dokonce odrodil a stal se vegetariánem. Jihoafrická harpyje loví opice a lenochody. Všechno se živí plodem vos a čmeláků, hadilovové pisaří a orlicí krátkodrápí hady — jedovatými i nejedovatými. Supi fungují jako ztravotní policie: likvidují mršiny mnohdy i velkých savců.

Čím se pták živí, se dá rozpoznat i podle konstrukce jeho nohy. Poměrně malé drápy mají mrchožraví supi, kteří kofist neuchvacují; dlouhé drápy by jim navíc vadily i v pohybu po zemi. Ostatní dravci používají prsty nejen k chycení kofist, ale i k jejímu zabíjení.

Většina sokolovitých loví v letu i na zemi. Orli jsou schopni uchvátit i středně velké savce. Patří k nejdůležitějším lovcům. Někteří z nich jsou mimořádně obratnými rybáři — jejich kofist bývají ryby, které se vyhívají pod hladinou.

Při aktivním letu je mezi ptáky sice nejrychlejší rorýs (až 170 km za h) ale jeden z dravců dokáže vyvinout při střemhlavém pádu rychlost 300 až 400 km/h. Je to sokol stěhovavý. Vyletí vysoko nad kofist — např. holuba — načerá složí křídla, shrbí ramena a zahájí střemhlavý pád. Když se dostane několik metrů za svou kofist, nakloní pánev, natáhne nohy dopředu a zasekne pařáty do holoúbitu těla.

Od nepaměti jsou dravci používáni jako pomocníci při lovu. V Evropě to byl (a je) nejčastěji sokol a rorýs, případně jestřáb či moták pochop. Ve Střední Asii se k lovu dokonce využívá orlů.

Zároveň není natolik škodlivý, aby byl člověkem pronásledován tak, jak tomu bylo v minulosti. V Evropě a v Severní Americe bylo proti dravcům vedeno neúspěšné tažení. Díky tomu a v důsledku dalších negativních civilizací vlivů je mnoho druhů na pokraji vyhynutí je to tím smutnější, že dravci prokazují člo věku cenné služby — např. hubením hlodavců, kteří by se jinak neúnosně přemnožili.

Sparta říká ne!

PRAGA (em): Na rozhovor s Řekem Colagierakem z Panathinaikos Atény, který jsme včera otiskli, reagoval člen mezinárodní komise Sparty dr. LUBOŠ BEJDA, který nám poskytl následující vyjádření: „S panem Colagierakem jsme o zádných přestupcích nejednali, natož o částkách za ně a jasně jsme řekli, že zádného hráče neuvolníme. Šlo jen o přístávkou obsázevu, při níž šlo o další negávní spolupráce klubů. Konkrétně — pan Colagierak nás prchal do Řecka na jednová nastápnění. Zda nabádá k přijetí, avdíme po konzultaci o programu národního muštvá.“

Bulgaren feiern die Väter ihres Alphabets

Daß Kirchenheilige in einem sozialistisch verfaßten Land sozusagen von Staats wegen geehrt werden, ist sicher nicht die Regel, daß man ihrer mit einem offiziellen Feiertag — am 24. Mai — gedenkt, erstaunlich. Die Rede ist von dem bulgarischen Brüderpaar Kyrill und Method, das im 9. Jahrhundert die kyrillische Schrift schuf, das altbulgarische Alphabet. Nachdem diese Arbeit etwa in der Mitte des 9. Jahrhunderts abgeschlossen war, wurden von den beiden Brüdern und ihren Schülern die wichtigsten Kirchenbücher aus dem Griechischen ins Bulgarische übersetzt, und rund zehn Jahre später nahm Bulgarien den christlichen Glauben an. Gegenüber anderen Ländern hatte Bulgarien damit den Vorteil, daß Gottesdienste in der allen verständlichen Sprache abgehalten werden konnte. Das Vorhandensein einer eigenen bulgarischen Schrift und Sprache erwies sich später, während der nahezu 500 Jahre währenden osmanischen Fremdherrschaft als ein wichtiger Pfeiler des einigenden Nationalgefühls der Bulgaren.

Schon 1851 wurde der kirchliche Feiertag Sankt Kyrill und Method auch Schulfesttag, heute ist er ein Nationalfeiertag, an dem in Bulgarien arbeitsfrei ist. Im besonderen Maße ist er jedoch ein Feiertag für alle, die im kulturellen Bereich arbeiten. Und das sind nicht wenige, wie die Statistik zeigt: den rund zehn Millionen Bulgaren — das entspricht in etwa der Einwohnerzahl Bayerns — offerieren die Verlage des Landes jährlich rund 5000 Buchtitel, mehr als 14 400 Hochschullehrer unterrichten über 100 000 Studenten, und auch Theater und Film spielen eine wichtige Rolle: mit 0,86 Theaterbesuchen pro Bürger und Jahr sind die Bulgaren in Europa mit am theaterfreudigsten, mit elf Kinobesuchen pro Jahr liegen sie sogar an zweiter Stelle in der Welt. Ein wenig feiert sich die bulgarische Nation also auch selbst an diesem 24. Mai. Was Wunder, daß jeder Bulgare von Kind auf die Hymne kennt, die eigens den beiden Heiligen Kyrill und Method gewidmet ist: „Schreite, wiedererwachtes Volk, deiner lichten Zukunft entgegen.“

BULHARŮM ASI NEVADI, ŽE CYRIL-KONSTANTIN BYL / SOLUNSKÝ ŘEK A BYZANTSKÝ / MINKH, KTERÉHO POSLAL CÍŠAR / MICHAL III. DO VELKOFODAVSKÉ / ŘÍŠE S BRATŘEM METODĚJEM. / JEL TAK MIMOCHODNĚ SE STAVIL / HLAVOLICI A OBA ŠIRILI SLOV- / LITURGIJ. METODĚJ BYL VĚZŇEN / V ELLWANSEN... ČESKÉ POUTĚ...

Potravinny Praxe

[hk] S tím, co chystá státní podnik Potravinny Praha nejen pro letošní letní sezónu, seznámil novináře na tiskové konferenci nově zvolený ředitel podniku Ing. J. Šulc. Uvedl mj., že budou mzdové preferovány ty prodejny, které omezi dobu uzavření nebo krácení prodejní doby z důvodu dovolených. Zvláště v centru Prahy se prodejny budou naopak snažit otevřít dobu prodloužit a vyjít tak všude především návštěvníkům Prahy jako již tradičně, i letos se počítá s letní výpomocí především z řad studentů, at už ve skladech nebo při tzv. ambulátním prodeji, jako byl např. v loňském roce úspěšný prodej zmrazených výrobků na pěší zóně. Kromě našich vymoňou Potravinám v létě i brigádníci z Polska.

BEZ POLAKŮ NALT NIC NEJDE!

Raser müssen in Italien 1120 Mark Bußgeld zahlen

MÜNCHEN, 23. Mai (AP). Wer die Tempolimits auf italienischen Straßen um mehr als zehn Stundenkilometer überschreitet, muß vom 1. Juni an mit einer Buße von umgerechnet 1120 Mark rechnen.

Der ADAC teilte am Dienstag in München mit, daß nach Einführung der neuen Straßenverkehrsordnung in Italien eine Tempüberschreitung bis zu zehn Stundenkilometer bereits umgerechnet 280 Mark kostet.

Ebenfalls 280 Mark müssen den Angaben zufolge bezahlt werden bei Verkehrsverletzungen, Verstößen gegen das absolute Rechtsfahrgebot vor Kurven und Kuppen und bei unbefugter Benutzung von Sonderfahrspuren. 140 Mark kostet die Mißachtung des Überholverbots, Nichteinhaltung des Sicherheitsabstandes sowie Halte- und Parkverbotsmißachtung. Mit 420 Mark werden Ampelsünder zur Kasse gebeten.

Wer innerhalb von 60 Tagen nach dem Verkehrsverstoß bezahlt, muß nach der Mitteilung des Autoclubs nur ein Viertel des Maximalsatzes berappen. Wenn man sich 150 Tage Zeit läßt, aber auf Einspruch verzichtet, bezahlt man die Hälfte. Der Höchstsatz wird fällig, wenn ein eingeleiteter Einspruch abgelehnt und der Verkehrssünder rechtskräftig verurteilt wird.

Aber bitte mit Sahne!

Der Sahneverbrauch in der Bundesrepublik ist 1988 weiter um 0,3 auf 7,4 Kilogramm pro Kopf gestiegen. Davon entfielen allein 4,8 (Vorjahr: 4,6) Kilogramm auf Schlagsahne.

»Americký film« zahájil

Josd: Za přítomnosti velvyslance USA v ČSSR J. Hana M. Niemczkyka byla včera v Mlé sportovní hala PKOJF v Praze slavnostně otevřena výstava „Americký film“, která je věnována historii i současnosti jedné z největších a nejstarších světových kinematografií. Expozice „Americký film“, která od roku 1964 putuje po evropských městech, se jistě stane magnetem pro pražské diváky i návštěvníky hlavněho města. Až do 11. června denně od 12 do 20 hod. (mimo pondělí) si mohou diváci prohlédnout fotografie, ukázky z filmů, originály populárních Oskaru, kostýmy filmových hvězd i další zábavné atrakce. Denně budou rovněž v provozu tři stálé kino, která budou uvádět vybrané americké filmy. Mezi nejzajímavější tituly patří Suplína volba s M. Streepovou v hlavní roli a kresla Šnůrka od W. Disneye.

Stolz und wehrwillig

GENE, 25. Mai (epd). Die Schweizerinnen und Schweizer haben großes Vertrauen zu den Behörden sowie zur Armee und hegen starkes Mißtrauen gegen Gewerkschaften und Medien, wobei das Fernsehen etwas besser abschneidet als die Zeitungen. Das ist das Ergebnis einer am Mittwoch veröffentlichten Untersuchung der Universität Genf über das Wertesystem der Eidgenossen.

In der „Sorgenliste“ folgen nach Umweltverschmutzung das Drogenproblem, Wohnungsnot in den Städten sowie Angst vor Überfremdung. Der „Wehrwille“ ist bei den 20- bis 24jährigen wesentlich geringer als bei den älteren Schweizern.

Die Genfer Wissenschaftlerinnen, die die Studie präsentierten, weisen besonders auf die konservative Grundstruktur hin. 88 Prozent legen starken Wert auf geregelt Familienleben, fast die Hälfte der 1400 Befragten wünscht mehr „Achtung vor der Autorität“.

Jeder elite Däne ohne Arbeit

Die Arbeitslosenquote in Dänemark ist

300 000 Menschen seien in dieser Zeit bei Verkehrsunfällen verletzt worden. Diese Zahlen entsprechen in etwa der Unfallstatistik der USA, während die Zahl der Verkehrstoten in der Bundesrepublik und in anderen europäischen Ländern viermal niedriger liege.

In der UdSSR so viele Verkehrstote wie in den USA

MOSKAU, 25. Mai (dpa). In der UdSSR sind im vergangenen Jahr im Straßenverkehr 47 000 Menschen ums Leben gekommen. Dies berichtete jetzt ein Sprecher der sowjetischen Polizei in Moskau.

gesamt waren 255 400 Menschen ohne Beschäftigung registriert — 13,3 Prozent mehr als im März 1988.

im März um 0,1 Prozent gegenüber dem Vormonat auf 9,2 Prozent gestiegen. Ins-

Kořenné a aromatické zeleniny

Snad v každé zahradce se najde kousek volného místa i pro pěstování několika druhů kořenové a aromatické zeleniny, vhodných pro použití v naší kuchyni. Jejich čerstvé, nakládané, sušené i jinak upravené části jsou zvláště vítanou a v mnoha případech i nezbytnou součástí rozmanitých pokrmů, jimž dodávají pikantní chuť, lákavou vůni a navíc podporují trávení. Mnohé z nich zároveň patří i k vyhlášeným léčivým rostlinám, dodnes hojně používaným v lidovém lékařství.

Kořenné a aromatické zeleniny tvoří důležitou skupinu kulturních rostlin, hojně používaných v kuchyni při přípravě pokrmů i nápojů. Obsahují rozmanité charakteristické látky, především silice, ale též různé alkaloidy, glykosidy, barviva, tuky i hořčiny a mnohé z nich mají významný obsah vitamínu C a některé i vitaminy skupiny B a provitamin A. Poptávka je nejen po jednoletých, ale i různých vytrvalých kořenových a aromatických zeleninách, k nimž patří kmín, kopr, majoránka, máta peprná, anýz, estragon, tymián, šalvěj lékařská, fenýkl obecný, kerblík, koriandr, libeček, bazalka, saturejka, šrucha zelná, yzop, meduňka, roucha, brutnák, levandule, mařinka, pažitka a další.

Kmín — *Carum carvi*: semena jsou známou přísadou k masu a mladou zelení lze upotřebit jako koření do polévky. Také kořeny můžeme použít místo petržele nebo pastináku. Tato dvouletá rostlina se vysévá od dubna do června a semena se sklízí v příštím roce v červenci. Výsev do řádků, vzdálených od sebe asi 30 cm. Můžeme jej však pěstovat i jako mezplodinu, např. mezi mákem. Má rád dobře zpracovanou zahradní půdu s dostatečným obsahem humusu a vápníku. Na polohu je celkem nenáročný a dobře prospívá i v podhorských oblastech. Z odrůd stojí za zmínku 'Elefant', kterou je nutno požnout ihned, jakmile začnou zrát první okoliky, neboť dozrávající nažky velmi snadno opadávají, a také odrůda 'Rekord' s neopadávajícími nažkami, kterou sklízíme, až když dozrají všechny nažky v okolících.

Kopr vyniká silnou kořenitou chutí i vůní. Jako koření se používá čerstvá mladá nař nebo i celé rostliny po odkvetu, hlavně při nakládání zeleniny. Nař je vynikající přísadou do omáček i salátů, lze ji však i sušit, naložit do octa či soli, což se doporučuje hlavně u časnější sklizně, ještě než rostliny vykvetou, aby si zachovala plnou hodnotu a vůni. Vedle známého použití za zelena se rovněž uplatňují semena, zvláště při nakládání kysaného zelí a okurek. Kopru se nejlépe daří na slunných místech v hlinitých, spíše lehčích půdách. Dobře však prospívá i na lehece zastíněných stanovištích. Semena vyséváme od druhé poloviny dubna do řádků vzdálených 10 až 30 cm a výsevy podle potřeby zaléváme. Chceme-li mít stále čerstvou nař, musíme výsev vždy asi po 2—3 týdnech opakovat, a to až do července. Zahradkáři zpravidla vysévají kopr do řádků mezi rané zeleniny. Kopr podporuje chuť k jídlu, působí proti nadýmání, je mírně močopudný a má celkově uklidňující účinky na lidský organismus.

Majoránka — *Origanum majorana* se silnou aromatickou vůní patří k nepostradatelnému koření při zabijačkách, ochucování některých polévek i při přípravě dušeného masa, drůbeže, karbanátů a dalších pokrmů. Látky obsažené

jak v čerstvém, tak i sušeném stavu urychlují trávení, uklidňují zažívací trakt, působí proti nadýmání, střešní kolice, neurózám a pomáhají i při nachlazení. Líbí se jí v humózní, spíše lehčí půdě v teplých a slunných polohách. Prospívá hlavně v půdě ve staré síle, to znamená už v dřívějších letech dobře vyhnojené. Nevyhovuje jí však hnojení navyžrálym chlévským hnojem. V půdách s velkým obsahem dusíku mívají rostliny zpravidla málo silice. Pěstujeme ji buď ze sadby, kterou si obstaráme v druhé polovině května, nebo ze sazenic předpěstovaných v truhlíčku či v polotěplem pařeništi. Semena volně vyséváme v březnu, nezasypáváme po výsevu zeminou, pouze je mělce přimáčkeme prčkem do půdy. Potom truhlík nebo pařeniště lehce přistíníme, klíčící rostlinky opatrně zaléváme a větráme, vždy podle potřeby. Mladé sazenice vysazujeme na záhon v době, kdy už pomíne nebezpečí pozdního mrazu, to znamená asi po 15. květnu. Shluk 4—5 rostlin vysazujeme do řádků na vzdálenost 20 × 15 cm. Nař sklízíme 2—3 × do roka, vždy v době před plným rozkvetem, řezáme ji ve výšce asi 5 cm. Pouze při poslední sklizni vytrháváme z půdy celé rostliny. Nař sušíme při mírných teplotách, nejlépe na vzdušném a zastíněném místě. Usušenou vymneme a tak získáme směs listků a květů, kterou pak používáme jako koření.

Pažitka — *Allium schoenoprasum* vytváří 15—30 cm vysoké husté trsy, má hladké trubkovité listy, které vyrůstají z drobných cibulák. Užitekovou částí pažitky jsou zelené listky, které se používají pouze v syrovém stavu. Obsahují značné množství vitamínu C, provitaminu A, vitamínu B₂ a z minerálních látek vápník, draslík, fosfor, železo a sůl. Pažitka ovlivňuje chuť k jídlu, podporuje trávení a má mírný vliv na snižování krevního tlaku. Nejlépe prospívá v středně těžké až těžší, výživné, neutrální až zásadité půdě, dobře zásobené humusem. Během vegetace vyžaduje přihnojení průmyslovými hnojivy. Rozmnožujeme ji buď výsevem semen přímo na záhon od poloviny dubna do konce května, nebo dělením silnějších trsů. Oddělky vysazujeme na záhon do řádků na vzdálenost asi 20 × 20 cm.

Dobromysl obecná — *Origanum vulgare* je medonosná, 20—50 cm vysoká vytrvalá rostlina s příjemně kořenitou vůní, vlnitě chlupatými lodyhami, vejčítými listy a drobnými, světle nachovými květy, sestavenými v latkách. Kvete od července do září, nař se však sbírá v červenci a srpnu; lze ji však sklízet i krátce před rozkvetem. V přírodě roste na slunných stránkách, v křovinách i světlých lesích a tudíž i na zahradě je zcela nenáročná. Obsahuje vonné silice, tříslovinu a hořčiny, účinné proti kašli, podporující chuť k jídlu, mající protizánětlivé účinky, uklidňující, zvyšující vyměšování žluči a působící proti průjmu. Používá se většinou sušená, hlavně do pokrmů, k nimž se přidává majoránka, již pro podobnou chuť a vůni dobromysl plně nahradí. Větší množství tohoto koření však může způsobit u méně odolných osob podráždění ledvin.

Estragon — *Artemisia dracunculus* je až 1 m vysoká, pelyňku příbuzná rostlina, jejíž výhonky vyrůstají z podzemních oddenků a silně se větví. Má 3—6 cm dlouhé kopinaté listy a kvete bíle v srpnu. Estragon můžeme pěstovat

na zahrádce na slunném stanovišti v době vyhnojené zahradní půdě. Celá rostlina je prostoupena příjemnou vůní. Listky se sbírají ještě před rozkvetem rostliny a používají hlavně v čerstvém stavu, ale i sušené jako kuchyňské koření k aromatizování různých pokrmů. Zvláště dobře se hodí do nádivek do drůbeže, k dušeným i pečeným masům, do omáček i majonéz, do bylinkových másel, do salátů, polévek i k jemným zeleninám.

Levandule — *Lavandula spica* (L. officinalis) je známý a oblíbený stálezelený, příjemně vonící polokeř, běžně pěstovaný na skalkách, svazích i obrubách a také ve vinicích. Dorůstá do výšky 30—40 (60) cm, má šedo-zelené listy a fialově modré květy, uspořádané v kláscích, které se objevují v červenci a srpnu. Miluje místo na slunci a spokojuje se s normální zahradní půdou. Rozmnožuje se buď výsevem semen nebo dělením silnějších trsů. Jako koření se sbírají listy, pro léčivé účinky květy, které se rychle suší, pročístí na síte a uskladní v uzavřené nádobce. Léčivé látky mají uklidňující účinek při migréně, příznivě ovlivňují vysoký krevní tlak a potlačují rozvoj bakterií. Dále upravují střevní činnost, působí proti průjmu a uklidňují žaludek při křečích a žaludečních křečích. Používá se jako koření pouze v malém množství, hlavně jako součást vonných bylinek zároveň s rozmarýnem.

Libeček — *Levisticum officinale* je vytrvalá, až 2 m vysoká rostlina s dužnatým oddenkem a celou podobnými listy. Kvete v červenci drobnými žlutými květy sestavenými v okolíku. Celá rostlina je prostoupena vůní, připomínající polévkové koření. Tato kořená a léčivá bylina obsahuje kromě silic i vitaminy, enzymy, organické kyseliny a další látky. Prospívá v každé normální zahradní půdě a slunné poloze. Jako koření slouží čerstvé nebo sušené listy, které sklízíme a sušíme hlavně v červnu. Jako lék se používají vedle listů také kořeny této rostliny. Oddenek se přidává do močopudných čajových směsí a má účinek na celkové uklidnění. Libeček má vliv i na vylučování trávicích šťáv, mírní bolesti při nadýmání a podporuje činnost srdce a jater. Koření se přidává do bramborové, hrachové i do ostatních zeleninových polévek a do hovězího vývaru. Čerstvým libečkem lze rovněž kořenit celou řadu pokrmů, jimž dodává aromatickou příchut, jako jsou brambory, rýže a nudle, přidáváme je do rajčatového a paprikového salátu, nadrobno rozsekaný i do nádivek, karbanátků, k dušeným masům se zeleninou a také do tvarohu, pomazánek, bylinkového másla i do omáček.

Mařinka vonná — *Asperula odorata* je nejen naší domácí rostlinou bukových lesů, ale i vynikající okrasnou trvalkou, výborně nahrazující trávník, zejména v polostinných i zcela zastíněných partiích zahrádek. Dorůstá do výšky 15—20 cm, má přeslenovitě uspořádané listy a kvete v květnu až červnu příjemně vonícími bílými květy. Zvláště dobře prospívá v lehké humózní půdě na mírně zastíněných stanovištích. Nař, obsahující kumarinové glykosidy a také tříslovinu, sklízíme krátce před odkvetem, rychle ji sušíme na zastíněném vzdušném místě a používáme pouze v malých dávkách jako léku proti nespavosti, podrážděnosti, jenž rovněž tlumí bolesti ve střevech. Jako koření je vítanou součástí bowle a bylinkových likérů, jichž neasmíme požívat ve větší míře, neboť po nich bolí hlava.

Máta peprná — *Mentha piperita* je až 50 cm vysoká rostlina s vejčítými, na

rubu většinou nafialovými listy. Kvete od července do srpna drobnými, světlými nachovými květy, sestavenými v lichobílečných květech. Snadno se rozmnožuje oddenky a také dělením silnějších trsů na jaře nebo v časném podzimu. Prospívá na vlhkých i lehčích zahradních půdách s obsahem vápníku. Listy i nař sklízíme v době před rozkvetem a podruhé

z téhož druhu sklízíme v době před rozkvetem a podruhé

z téhož druhu sklízíme v době před rozkvetem a podruhé

z téhož druhu sklízíme v době před rozkvetem a podruhé

z téhož druhu sklízíme v době před rozkvetem a podruhé

Tymián — *Thymus vulgaris* je 20—30 cm vysoký polokeř s primými, silně zduřinatými stonky a drobnými, silně aromatickými listy. Kvete od června do října modrofialovými kvítky, sestave-

sahují velmi účinnou silici, která může působit dráždivě na zaživací trakt, nedoporučuje se dlouhodobě pít tymiánového čaje. Jako léčivá rostlina působí proti průjmům a nadýmání, jako dezinfekce proti střevním parazitům a pomáhá též při chronických zánětech žaludku. Mírní křeče a pomáhá při bronchitidách. Má i dezodorační účinek, neboť odstraňuje pachy. Tymiánu jako koření používáme při uzení masa, do sekaných mas, ke zvěřině, k přípravě ryb, do omáček, do hrachových a fazolových pokrmů, k zelenině i při přípravě italské pizzy.

Meduňka — *Melissa officinalis* je 50–80 cm vysoká rostlina s čtyřhrannými, jemně chloupkatými lodyhami, dlouze řapíkatými, na povrchu zvrásněnými listy a bílými či nařezávkovými květy, které se objevují v červnu a červenci. Rostlinám se nejlépe daří v živné půdě na slunném a chráněném stanovišti. Rozmnožují se semenem nebo dělením silnějších trsů časně jara. Výsev se provádí do truhlíku a předpěstované sazenice se vysazují na záhon až po odchodu „ledových mužů“ v druhé polovině května, neboť meduňka je citlivá na chlad; nejlépe na vzdálenost 30 x 30 cm. V době vegetace udržujeme záhony čisté, občas vykypíme půdu a rostliny podle potřeby zaléváme. Před příchodem mrazů je mírně přihneme kompostní zeminou. Nejlepší sklizeň dávají rostliny dvouleté. Užítkovou částí je nať, kterou sklízíme před květem nebo na počátku kvetení, vždy jen za suchého počasí a pokud je ještě svěží, neboť v této době jsou listy nejkvalitnější a nejintenzivnější voní. Je dobře známo, že nať požnutá až v době zrání plodů má už nepříjemnou vůni. Účinnou složkou je silice s bohatým obsahem citralu. Dále jsou přítomny třísloviny, hořčiny a další součásti. Meduňková silice má podobné účinky jako silice máty — má vliv na snížení krevního tlaku, utišuje migrény, uklidňuje, zlepšuje trávení a působí proti plynatosti. Čerstvé a sušené listy se hočí do omáček, polévek i salátů, všude tam, kam se dává citrón nebo citrónová kůra. Listky se přidávají vždy jen do téměř hotového

pokrmu, protože vařením ztrácejí charakteristickou vůni i chuť. Listy i sušená nať se musí pečlivě skladovat v dobře uzavřené kořance či jiné nádobě, aby nevyprchala silice a koření tak neztratilo typickou citrónovou vůni.

Routa — *Ruta graveolens* je polokeřovitá, 60–80 cm vysoká rostlina s rozvětvenou polodřevnatou lodyhou a jemně dělenými, sivě zelenými listy. Kvete od června do srpna zelenavě žlutými květy. Celá rostlina je prostoupena silnou aromatickou vůní. Vyžaduje teplou, slunnou polohu a živnou, třeba i lehčí písčitou půdu s obsahem vápníku. Mnozí se semenem nebo dělením starších trsů během jara. Užítkovou částí jsou listy, které obsahují silici, glykosid rutin, hořčinu, tříslovinu a další látky. Povzbuzují chuť k jídlu, mají uklidňující vliv na zaživací trakt, podporují dýchání, jsou močopudné a působí proti neurozám. Doporučuje se používat je pouze v menších dávkách. V podobě koření se uplatňuje jako přísada do salátů, omáček a bylinkových máseľ. Je silně aromatická a společně se šalvějí se zvláště dobře hodí k skopovému masu a s jalovcem, tymiánem a také s bobkovým listem ke zvěřině, a to nejlépe sušená a rozdrcená na prášek. Listy a také nať sbíráme v době rozkvětení a rychle je sušíme při teplotě do 35 °C. Drti se až před použitím a v prášku se používají jako lék.

Šalvěj lékařská — *Salvia officinalis* je významná léčivá a aromatická rostlina. Vůni a také chuť šalvějových listků vytvářejí hlavně silice, které rovněž ob-

sahují třísloviny, hořčiny, pryskyřice i některé hormony a další látky. Tato skromná polokeřovitá medonosná rostlina dorůstá do výšky asi 70 cm, má přímé, naspodu zdřevnatělé lodyhy a silné, kožovité, stříbřité plstnaté listy. Kvete v červnu až červenci modrofialovými květy uspořádanými v klasech. Dobře prospívá v každé normální, spíše sušší zahradní půdě na chráněných a slunných stanovištích. Rozmnožuje se výsevem semen nebo dělením silnějších rostlin během jara. Na zahrádce se uplatňuje jako nenáročná, dlouho kvetoucí trvalka. Jako lék zmiňuje nadměrné pocení, ničí bakterie, podporuje trávení, zlepšuje funkci žlučníku i jater a působí protizánětlivě. Nikdy se však nesmí používat v nadměrných dávkách. Jako koření se sbírají čerstvé listy po celý rok, pro sušení v době krátce před rozkvětem. Sušit se musí pouze v tenkých vrstvách na liskách na vzdušném a zastíněném místě při teplotě do 35 °C. Používá se hlavně k masu, rybám i do pokrmů z dršťek. Čerstvé šalvějové listy znamenitě ochucují společně s mátou vzopem a petrželkou nadijky, kuřata i opékané vepřové kotlety. Šalvěj je rovněž nezbytná při přípravě skopové a jehněčí pečeně i k telecímu masu. Doporučuje se jako kloktadlo při zánětech v dutině ústní.

Yzop — *Hyssopus officinalis* je 40–60 cm vysoká medonosná rostlina s rozvětvenými lodyhami a kožovitými, leskle zelenými listy. Kvete od července do září modrofialovými, někdy i nařezávkovými až žlutobílými květy. Vyžaduje slunnou a chráněnou polohu a normální zahradní půdu s obsahem vápníku. Rozmnožuje se semenem a dělením starších trsů, nejlépe na začátku jara. Nať i listy obsahují vitamín C, dále silice, glykosidy a třísloviny. Tyto látky pomáhají proti nadměrnému pocení a výtazky z listů mají antibakteriální účinky. Kromě toho se yzop přidává do různých žlučedních likérů. Jako koření se používají čerstvé i sušené listy, které se sklizejí krátce před rozkvětem a suší se co nejrychleji na vzdušném a zastíněném místě. Přidávají se do omáček i pod zvěřinu a hovězí masa, dále do nádivek, k masu, do karbanátků i do salátů a polévek, hlavně do tzv. bílých polévek, jako je hrachová, zeleninová a bramborová.

Pelyněk — *Artemisia absinthum* je bylina s krátkým oddenkem, která vytváří trs přímých lodyh, vysokých až 1 m. Celá rostlina je stříbřité plstnatá. Kvete od července do září drobnými žlutými květy. V přírodě roste hlavně na teplých, slunných kamenitých stráních, zejména na vápencových podkladech. V zahrádkách se spokojí s každou normální zahradní půdou a slunným stanovištěm. Mnozí se semenem. Má silně kořenitou vůni a hořkou chuť, obsahuje tmavě zelenou silici, glykosidní hořčiny, třísloviny a fytoncidy. Používá se jako účinná droga při poruchách zažívání, působí na silné vylučování trávicích šťáv, reguluje střevní činnost a tím podporuje chuť k jídlu. Ovšem trvalé a nadměrné požívání je nezdravé a vůbec se nesmí používat v těhotenství. Jako koření slouží čerstvé nebo sušené listy. Pro sušení se sbírají vrcholky natě v době rozkvětení, které se suší na zastíněném vzdušném místě při teplotě do 35 °C. Zásadně přidáváme pouze jeden až dva listky, třeba do palačinkového těsta. Na tučné pečeně se přidává trocha sušeného a rozdrceného prášku. Pelyněk je rovněž důležitou součástí směsi koření pro výrobu vermutů a hořkých likérů.

Pelyněk brotan, známý jako boží dřevce — *Artemisia abrotanum*, je okrasná rostlina s příjemnou vůní, ozdobně svými sytě zelenými listy s nitkovitými

úkrojky. Je zcela nenáročná, ráda se spokojí s každou zahradní půdou a slunnou polohou. Celá rostlina, jež voní po citrónu, obsahuje silice, hořčiny, třísloviny a další látky. Mnozí se semenem nebo dělením silnějších trsů. Nať, která má slabě nahořklou chuť, se používá proti dušnosti a nadýmání. Jako koření nachází uplatnění podobně jako pelyněk — *Artemisia absinthum*.

Saturejka zahradní — *Satureja hortensis* je jednoletá, 10–30 cm vysoká rostlina, tvořící keřovité rozvětvené lodyhy s drobnými, čárkovitě kopinatými listy. Kvete od července do září drobnými bílými nebo lila nařezávkovými až červenými květy. Celá rostlina příjemně voní a má palčivou chuť. Obsahuje silice, hlavně karvakrol a cymol a také třísloviny, jež mají protiprůjmový účinek. Sklízňovou částí je nať, kterou stříháme v době kvetení, nebo ještě lépe těsně před rozkvětem, kdy nám zpravidla dává ještě jednu sklizeň. Nať dosušíme na vzdušném místě v polostínu. Sušená i čerstvá nať nachází použití zejména jako dobré a zdravé prospěšné kuchyňské koření, vhodné též jako přísada při konzervování zeleniny a při výrobě uzenin. Odrhnuté listky jsou aromatictější než celé sušené snitky. Sušená nať je cenou drogou a musí být uchovávána v dobře uzavřených kořenkách na suchém místě. Čerstvou saturejku lze přidávat např. při přípravě zvěřiny, smetanových omáček, do všech luštěninových jídel (proti nadýmání a tvorbě plynů v zaživacím traktu), do kapusty, bramborové polévky, bramborového, okurkového i fazolového salátu i do bylinkových omáček. Sušenou a na prášek rozmělněnou saturejkovou natí kořením majonézy, houby, rajskou omáčku, fazolové luský a pokrmy z krup. Vynikající chuť má i kuře pečené na saturejce. Miluje lehký propustnou zahradní půdu a slunné, teplé stanoviště. Můžeme ji pěstovat buď na zahrádce nebo v truhlíku za oknem či na balkoně. Na zahrádce vyséváme semena koncem března do pařeniště, kde vyklíčí asi za 14 dní. Po vzejití semenáčky přepícháme a sazenice vysazujeme po odchodu „ledových mužů“ na záhonek na vzdálenost 25 x 20 cm. Semena rovněž můžeme vysévat do řádků přímo na záhonek od konce dubna do začátku května.

Ke kořenění pokrmů lze rovněž použít vytrvalého druhu saturejky — *Satureja montana*, s níž se dosti často setkáváme ve skálních partiích zahrádek. Je to 10–40 cm vysoký polokeř, neobvyčejně bohatě kvetoucí po celé letní období množstvím bílých, bledě růžových až světle fialových kvítků.

Anýz, též badník — *Pimpinella anisum*, je jednoletá rostlina, dorůstá do výšky až 50 cm, má tři druhy listů rozmanitého tvaru a kvete od června bílými květy, uspořádanými v okolnicích. Plody jsou šedožluté nebo šedohnědé dvounažky. Prospívá pouze v slunných, teplých a chráněných polích, v jiném prostředí ohrožují rostliny pozdní mraziky. Miluje dobrou, humózní zahradní půdu. Vyséváme semena během dubna, nejlépe do řádků vzdálených od sebe 30–40 cm. Po vzejití je nutno rostliny vyjednotit na vzdálenost asi 5 cm. Sklízí se v době, kdy semena začínají hnědnout. Nať sušíme na vzdušném a zastíněném místě pod střechou a semena získáváme vymáčením. Anýz obsahuje silici s nasádlou aromatickou chutí, jejíž hlavní složkou je anethol. Semena i silice jsou součástí známého léku Ipecarín a také čaje proti kašli, prodávaného pod jménem Pulmorán. Silice omezuje růst škodlivých bakterií, působí proti tvorbě plynů a střevním katarům, ulehčuje kašel, má vliv na vylučování žluče, urychlu-

je trávení, podporuje chuť k jídlu, má účinky proti křečím trávicího traktu a podporuje sekreci žláz. Podobné vlastnosti má i fenýk, jehož kultura je méně náročná a anýz spolehlivě nahrazuje.

Kerblík — *Anthriscum cerefolium* subsp. *setiva* je rovněž jednoletá rostlina s jemně zkadeřelými listy podobnými listům kořenové petržele. Dorůstá do výšky asi 50 cm a jeho bílé květy jsou uspořádány v okolnicích. Docela dobře se mu daří jak na vsi, tak i v polostíně. Semena můžeme vysévat postupně od dubna do září, čímž si zajistíme dostatek čerstvé natě, kterou lze sklízet už za 4–5 týdnů po výsevu. Čerstvá sklizeň nať chutně nasládlá a příjemně voní.

Kerblík používáme všude tam, kde je vhodná petrželová nať nebo i společně s ní, např. do polévek a omáček, ke kořenění masitých jídel, při zdobení oblíbených chlebíčků, do vaječných jídel, pomezanek, k pečením, grilovaným masům i k rybám. Sušený a najemno rozemletý kerblík byva součástí směsi koření na opékané masa. Čerstvé listy obsahují vitaminy včetně vitamínu C, minerální látky a aromatickou silici. Je mírně močopudný, podporuje trávení a povzbuzuje chuť k jídlu.

Bazalka pravá — *Ocimum basilicum* je jednoletá, až 40 cm vysoká rostlina s aromatickými, příjemně hřebíčkové vonícími listy. Kvetoucí v červenci

vitaminy včetně vitamínu C, minerální látky a aromatickou silici. Je mírně močopudný, podporuje trávení a povzbuzuje chuť k jídlu.

vitaminy včetně vitamínu C, minerální látky a aromatickou silici. Je mírně močopudný, podporuje trávení a povzbuzuje chuť k jídlu.

vitaminy včetně vitamínu C, minerální látky a aromatickou silici. Je mírně močopudný, podporuje trávení a povzbuzuje chuť k jídlu.

vitaminy včetně vitamínu C, minerální látky a aromatickou silici. Je mírně močopudný, podporuje trávení a povzbuzuje chuť k jídlu.

Prastará lidská láska – pečená husa

Nejenomže vynalezli porcelán, ale je tomu přinejmenším pět tisíc let, co Číňané jako první zdomácnili divokou husu. Také dnešním lidem je tento chytrý pták milý, tato láska je však trochu problematická, protože doslova „prochází“ žaludkem.

Pranáti všech husích plemen je patrně šedá husa africká, dosahující doletu interkontinentálních tryskových letadel. Na svých cestách létá z nejsevernější Evropy a Asie až do Afriky, Indie a Číny.

Zajímavé je, že v současné čínské kuchyni nemá husa zrovna význačné postavení, zato v době života Marca Pola byly čínské trhy husami doslova přeplněny. Také italský kněz Odoric de Pardenone, který do Číny zavítal o něco později než Marco Polo jako misionář, byl husí nabičkou nadšen, jak svědčí jeho poznámka: Člověk zde může dostat pěkně upečenou a okořeněnou husu za méně než křejcar!

Avšak vraťme se k huse té nejdávější historie. Důležitou stanicí na její cestě kuchyněmi národů byl Egypt. Rozsáhlé území močálů v Nilské deltě poskytovalo africkým husám ideální životní podmínky. Už za rozkvětu Staré říše kolem roku 2500 př. n. l. byla husa hledanou pochoutkou. Opékali ji na rožni nebo pekli ve žhavém popelu. Nejdříve ji lidé lovili jako divokou, ale i v Egyptě brzy zdomácněla. Egypťané si husy vážili také pro její vlastnosti – mirumilovnost, odvahu, ostražitost a věrnost. Husí svazek trvá po celý život, což může být i víc než čtyřicet let. Nu a těmto svým ctnostem husa vděčí za to, že byla poprvé v historii v zemích pyramid vyháta ze statutu pouhých poživatin a dostala se jako zářný vzor povahových vlastností pod ochranu božstev.

Od té doby byla husa zasvěcena bohyni Isis, ochránkyni života a mateřství. Požívat husu směli jedině faraónové a kněží. Později se však toto nařízení uvolnilo, ale stejně trvalo dobrých tisíc let, než se stala ochočená africká husa běžným jevem v egyptské kuchyni.

V antickém Řecku byla husa zasvěcena hned dvěma bohyním. Jednak mocné Persefoné, a pak též bohyni lásky a krásy Afrodité. Husa byla považována za půvabného a obdivuhodného ptáka a kdo něco ve společnosti znamenal, choval husu nebo i vícero husí, jako například Odysseova manželka Penelopé. Na její usedlosti na Ithace pobíhaly dvě desítky hus – ne však k vykrmení a snědku, ale k okrase.

O nejlepší způsob výkrmu husy s cílem, aby játra byla co největší a nejbělejší, se zasloužil podle Plinia sám konzul Metellus Scipio.

A dostáváme se v historii k Římanům, u nichž měla sotva která poživatina šanci uniknout pekáči, byť by byla zasvěcena třeba nejvyšším bohům. Přesto však i tady se podařil huse obratný úhyb a na několik století unikla hladovým žaľudkům. Jako posvátný pták bohyň Junony sídlila v jejím chrámu na Kapitolu.

Když Galové kolem roku 390 před n. l. dobývali Řím, podle pověsti husy hlasitým štěbetáním prozradily jejich vpád. A tak zachránily nejen Kapitol, ale i své krky, neboť byly prohlášeny za nedotknutelné. Za tento neúspěch Galové přísahali pomstu, především husám. Začali tyto opeřené strážce chovat. Později pak, když César dobýval galskou říši, pletla se jeho vojákům pod nohy stáda vykrmených hus. Odevšad voněla římským legiím pod nos pečená husa, kterou oni nesměli jíst. Pokušení bylo větší a větší, až následoval hříšný pád, a husa konečně putovala z Kapitolu na pekáč a na talíř.

Poté dováželi Římané velika množství galských hus. Aby byly po tak dlouhé cestě požitelné, hnali je v „originálním balení“, to znamená živé, ze severozápadu Francie přes Alpy do Říma. Husy pak sami vykrmovali podle Scipiova návodu: olivovým olejem a ve víně naloženými sušenými fíky. Játra ihned po zabíjení hus nakládali do mléka s medem, čímž se nejen zvětšil jejich rozměr, ale zvýraznila se i jejich chutnost.

Husí pečení přišli na chuť jak staří Germáni, tak Slované, a to ještě před příchodem římských legií. Měli své vlastní chovy a vyznali se ve výkrmu. V kvalitě husího masa byl jen sotva znatelný rozdíl.

Všem národům, které si pečenou husu oblíbily, je společně jedno magické datum, a sice první polovina listopadu. V té době je to mutoto „corpus delicatissimum“ prokazován posledním hold, prostřednictvím pekáče. Pro volbu jednoho a téhož data jsou tři důvody: kulinářský, mytologický a legendární. První a nejstarší říká docela jednoduše, že v první polovině listopadu jsou husy osm až devět měsíců staré, čili v rozkvětu kvality svého masa a v ideální velikosti. Druhý důvod pochází z mytologie, v níž husa patřila k obětním zvířatům určeným nejvyšším bohům jako vděk za sklizenou úrodu. Poslední důvod, legendární, se váže k legendě o svatém Martinovi. Když byl roku 371 zvolen biskupem v Tours ve Francii, schoval prý se v husím chlívkou, neboť se domníval, že není hoděn vysokého úřadu. Husy ho však svým křikem prozradily. Pro upomínku na tento jejich hanebný čin prý nařídil, aby byly husy zabíjeny o jeho svátku. Těžko však lze

věřit, že by se aktem pomsty mohl sv. Martin stát patronem hus. Spíše se tak stalo proto, že se sv. Martin vyznačoval ctnostmi: dobrotou, ostražitostí, zdrženlivostí, umírněností.

Jisté je, že na svátek sv. Martina se scházejí všechny tři důvody – kulinářský, mytologický i legendární, čímž je odůvodněno a oprávněno požívání pečené husy trojnásobně.

Ve středověku byla pečená husa vítaným soustem především na tabulích mocných a bohatých. Jejich statky vždy oplývaly hejny hus, jež musely být k dispozici, když na ně panstvo dostalo chuť.

Ve Francii, kde se husy vykrmuje hlavně kvůli játrům, došlo v roce 1785 ke gastronomickému objevu, který je chválen labužníky jako jeden z nejvznešenějších a nejgeniálnějších. Kuchařské umění poprvé předvedlo husí paštiku. Tento gastronomický div je výtvozem mistra Close, šéfa kuchyně maršála von Constades, tehdejšího guvernéra ve Štrasburku. Lahůdka z husích jater byla pak ještě dále zdokonalována, François Doyen paštiku obalil fáší z telecího masa, Eduard Artzner ji vyšperkoval lanýži.

Uprava husího masa se v různých kuchyních světa liší, avšak naše česká pečená husa je pochoutka přímo klasická, neboť uchovává husímu masu jeho pravou lahodu a chuť. Je i naším tradičním jak posvicenským, tak božihodovým jídlem.

Předpis na pečenou husu – dnes už téměř klasický – od odborné autorky Marie Janků-Sandtnerové:

PEČENÁ HUSA

Husu čistě oškubáme, vložíme do studené vody, načež ji polijeme opatrně vařící vodou, dobře ji očištíme a ve studené, čisté vodě opláchneme. Pak husu rozřízneme, vykucháme, z jater odstraníme žluč a vyčistíme žaludek. Z krku odstraníme hltan a hrtan a husu, je-li čerstvě zabitá, dáme do studena na 2 dny odležet. Pak usekáme hlavu, křídla, nohy a husu vypereme, uvnitř i povrchu ji osolíme, okmínujeme a dáme do pekáče. Trochu ji podlijeme vodou, dáme péci prsíčky do pekáče a za častého polévání ji pečeme, až zčervená. Je-li tučná, popícháme ji opatrně vidličkou, pak ji vyndáme, všechno sádlo sebereme, husu vložíme obrácenou stranou do pekáče, podlijeme horkou vodou a upečeme opět do červena. Měkkou husu nakrájíme, složíme na mísu, šťávou trochu podlijeme, ostatní podáváme v omáčnicku. K huse se hodí příkrm zeli, knedlíky, ale i brambory. Velmi chutná je husa, pečeli se v hlubokém kamenném pekáči. Starší husu musíme nejdřív dusit, dobře přikrytou na plotně, a tep ve pak péci.

„HUSA V SÁDLE“ – to je gastronomický pojem.

nebo sádla a pečeme za častého podlévání šťávou dozlatova. Je-li pták příliš tučný, vyjmečné do něho pichneme vidličkou, ale jen do vstvy sádla, aby se lépe vypeklo. Občas je sléváme, aby se nepřipálilo. Později ptáka obrátíme a na

MLADÁ HUSIČKA PEČENÁ

1 mladá husa, event. 60 g másla

Husu osolíme i okmínujeme zevnitř i zevně. Položíme prsy dolů, podlijeme trochou horké vody. Je-li zceľa libová, dáme kousek másla

do necháme vysmahnout až je úplně bez vody, pak maso zalijeme a teprve studené sklenice považujeme.

Předpis na tuto pochoutku pochází z kuchyně zkušeného mistra kuchaře Jaromíra Trejbalu:

HUSA ZALITÁ V SÁDLE

Vybereme husu, která nám může dát alespoň 1½ kg sádla. Husu rozdělíme na 8 dílů, všechno sádlo ne-

Tipy pro domácnost

KAREL PINKA

- Aby byla cibule při přípravě domácího bramborového salátu stravitelnější a chutnější, drobně ji nasekáme a krátce povaříme v malém množství vody, do které jsme přidali lžičku citronové šťávy.
- Aby čekankové puky zůstaly pěkně bílé a nebyly hořké, přidáme do vody, v níž hodláme čekanku vařit, jednu až dvě kostky cukru a šťávu z jedné poloviny citronu.
- Česnek hraje v kuchyni významnou úlohu, dokáže však způsobit i určité nesnáze. Není vždy lehce stravitelný a téžavě olejnaté sloučeniny se projevují v dechu, který mívá po požití česneku silnější aróma. Tyto potíže odstraníme, vyjmeme-li ze středu každého stroužku klíček.
- Zeleninové saláty připravujeme vždy s trochou tuku. Obvykle je to jemný salátový olej, kysaná krémovitá smetana nebo při výrobě bramborového salátu dobrý hovězí vývar. Přidávek tuku podporuje využití provitaminu A (karotenu) a dodává salátu chuti a sytivosti.
- Máme-li povadlý salát, ponoříme jej nejprve do vlažné a teprve pak do studené vody. Salát opět získá na čerstvosti.
- Zeleninový odpad, který vzniká při čištění a dělení zeleniny, jako jsou slupky z kedluben, listky a košťály květáku, košťál zeli, zelené natě celeru apod., obsahují ještě dost nerostných látek. Proto je oprané vyvaříme a vývar použijeme na polévku nebo jím podléváme maso apod.
- Maso pečeného kuřete bude jemnější, vložíme-li před pečením do vnitřku kuřete dva malé trojúhelníky taveného sýra. Maso se nevysuší.
- Do mletého masa se hodí téměř všechno koření i mnohé zelené bylinky. Do syrového mletého masa můžeme přidat: sůl, pepř, hořčici, cibuli, kapary, sardelová očka, sladkou i ostrou papriku.
- Do mletého masa na pečení nebo smažení přidáváme: sůl, pepř, cibuli, papriku, kari koření, muškát, hořčičná semínka, tymián, rozmarýn, majoránku, česnek, petrželku i různé průmyslově vyráběné směsi koření.
- Chceme-li mít omáčku tmavší barvy, vmícháme do osmažené cibulky lžičku mleté sladké papriky. Když do omáčky přidáme smetanu, omáčka podstatně zesvětlá. Pro jemnější chuť vmícháme do hotové omáčky lžičku másla.
- Do většiny pokrmů se dá místo kysané smetany použít jogurt, biokys nebo kysané mléko, které nejsou tak energeticky vydatné.
- Strík brandy nebo červeného vína zjemní hovězí pečení i šťávu ze zvířiny.
- Příliš slanou šunku nebo uzené maso namočíme na několik hodin do syrového mléka. Špatně zabalená šunka nebo uzené maso rychle ztvrdne. Namočíme-li je do syrového studeného mléka, brzy změkne. Ukazuje-li se na povrchu uzeneho masa nebo šunky slabá vrstva plísňe, neznamená to ještě, že je maso nepoživatelné. Plíseň odstraníme tak, že uzené maso potřeme kaší ze soli a vody.
- Křehké těsto připravujeme z dobře rozrtatelného tuku, který nesmí být zmrzlý, drobný, ani měkký, mazlavý. Správně má mít teplotu kolem 20 °C. Těsto s tukem zpracováváme lehce a rychle, aby se tuk v těstě nerozpouštěl.
- Těsto na tažený závin musí být tenké, proto konce těsta odkrajujeme. Můžeme je dohromady znovu zpracovat, nahřát pod horkým kastrolem a udělat z nich malý závin.
- Do litého (palačinkového) těsta můžeme přidat různé jogurtové koktaily nebo krémy. Chuť se tím zvýší. Dbáme však, aby těsto bylo správně řídké. Jestliže těsto přidáním jogurtu zhoustne, zředíme je ještě trochou mléka.

hřebětí dříve dopečené dozlatova. Mladou husičku pečeme 1 až 1½ hod. a tuňou husu i 2½ hodiny. Mladou husičku podáváme s brambory a okurkovým salátem, jinak k huse patří knedlík a zeli.

BEJLÍK (HUSÍ PRSA)

Husí prsa, 60 g husího sádla, 1 cibulka, sůl, zázvor a česnek
Večer před pečením očištěná prsa protáhneme střídavě malými kousky zázvoru a česneku. Druhý den zpěníme cibulku na husím sádle, osolená prsa do ní vložíme a pod pokličkou udušime doméčka za občasného podlévání. Podáváme s brambory a se zelím.

POMAZÁNKA Z HUSÍCH JATER

Měščí husí játra, 1 cibulka, hřebíček, 100 g husího sádla, 2 vejce natvrdo uvařená, 1 lžička hořčice, 1 lžička sardelové pasty, citronová šťáva, sůl

Husí játra nejprve máčíme v mléce, pak do nich napícháme několik hřebíčků a vložíme je do rozpáleného sádla, nesolíme a přidáme rozpulenou a oloupanou cibulku. (Cibulka nezhnědne.) Játra dusíme zakrytá na kraji plotny, jednou je obrátíme a hotová necháme vychladnout. Pak vyjmeme koření a játra umeleme na strojku i s cibulkou a vejci natvrdo, přidáme ostatní přísady i sádlo, v němž se játra dusila a dobře promícháme.

Nejstarší pražskou nemocnicí je Fakultní nemocnice na Františku, která stojí již na původním místě již přes 600 let. V roce 1364 zde založil Bohuslav, syn Oldřicha, bratra Menhartovce, špitál, hrozící amputací.

Odešel národní umělec

[neš]: Když uváděla televize seriál o kinu Ferdinanda, usedly před obrazovkou nejen děti, ale i dospělí. Obdobná situace nastala i v případě promítání 33dílného pana Taua nebo před dvěma lety při vysílání Chobotnic z druhého patra. Pod všemi seriály byl podepsán jako autor Ota Hofman. Absolvent dramaturgia a scénaristiky na FAMU zasloužil v podstatě celou svou tvorbu filmářskou i spisovatelskou dětem — od prvních filmů, na nichž se podílel (Puňta a čtyřlístek, Zpívající pudrenka, Antčka jde do školy atd.), až po již zmíněné seriály, včetně filmů o nezbedné Lucii. Do světa literatury vstoupil O. Hofman v roce 1961 Pohádkou o staré tramvaji, po ní následovala kniha Králci ve vysoké trávě. Protože autor mnoho svých televizních i filmových námětů knižně zpracoval, čtenáři se stále mohou ke svým oblíbeným hrdinům vracet. Za svou výraznou tvůrčí činnost byl letos v květnu jmenován O. Hofman národním umělcem. Své nové knihy — Návrat na planetu Mikymauz, kterou má v edičním plánu Čs. spisovatel — se autor nedočekal. Zemřel včera po dlouhé nemoci ve věku 61 let. + 19. 05. 89

TO JE RÁNA!

V. Havel podmíněně propuštěn

[tkt]: Obvodní soud pro Prahu 4 včera rozhodl o podmíněném propuštění odsouzeného Václava Havla, narozeného 5. října 1936, z věku trestu odnětí svobody Rozsudkem OS pro Prahu 3 z 21. února 1989. Ve spojení s rozsudkem městského soudu v Praze ze dne 21. března 1989, byl jmenován uzázněným vězněm trestným činem podněcování podle paragrafu 153 trestního zákona a přečinem proti veřejnému předání podle paragrafu 6, písmeno a) zákona č. 150/1963 Sb., a odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na 8 měsíců, který vykonával v 1. nápravné výpravě na skupě, jeho protiprávní jednání spočívalo v tom, že v době od 9. do 13. ledna 1989 prostřednictvím vydání zahraničních rozhlasových stanic BBC a Svobodná Evropa pro Československo opakovaně vyzval a utvářel občany Prahy a dalších míst ČSSR k nerespекtování rozhodnutí Obvodního úřadu v Praze v Praze 1 ze dne 6. ledna 1989 o zániku veřejného shromáždění i souvislosti s tzv. vzpomínkovým aktem na Jana Palacha dne 15. ledna 1989 na Václavském náměstí. Ize jedná 1989 v Praze 1, na Václavském náměstí, v prostoru kolem pomníku knížete Václava, v době od 15.25 hodin do 16.00 hodin se zúčastnil nepovoleného shromáždění osob, které narušilo veřejný pořádek. Dne 27. dubna 1989 podal odsouzený V. Havel prostřednictvím svého obhájece zápis, ve kterém uvedl: "Uložení mi úkoly plním ve srozumitelných lhůtách, a to s největší pečlivostí, takže mě nikdy chybí ve výkonu trestu není žádných připomínek, a domnívám se, že se ve výkonu trestu vzorně chovám. Ize předpokládat, že dosávním výkon trestu splní úcel předpokládaný ustanovením paragrafu 23 a 31 trestního zákona, jelikož lze očekávat, že v budoucnu povedu řádný život a svým chováním jsem prokázal, že splňuji podmínky pro podmíněně propuštění, základem, abych byl z výkonu trestu podmíněně propuštěn." Obvodní podnět podal manželka V. Havelka a bratr odsouzeného. Při věrejšího veřejném zasedání soud zjistil, že odsouzený se započelím výkonem polovinu trestu. Za zprávy útvaru Šboru nápravné výchovy vypověděl, že vzorně plní úje a chová se ukázněně. Po zjištění, že jsou splněny podmínky pro podmíněně propuštění, soud rozhodl, že se odsouzený podmíněně propuští z výkonu trestu, a stanovil mu zkušební dobu na 18 měsíců. Veřejného soudního zasedání se zúčastnil také zástupce Věrobní úř. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci a řs. a zahraniční noviny. Rozhodnutí soudu nabývá právní moci.

Zemřel básník O. Vyhliďal

[kt]: Po dlouhé nemoci zemřel 14. května ve věku 63 let zasloužilý umělec, básník a překladatel Oldřich Vyhliďal. Verše publikoval od roku 1946. Jeho sbírky milostné i reflexivní byly představeny v naší společnosti poezí Vyhliďala jako výraznou individualitu tvořící vědomě mimo různé módní vlny. Vrcholu dosáhl jeho tvorba v letech sedmdesátých v cyklu knih Světáček, Pláňky a Taťkovy ruce. I v jeho posléze řadě sbírkách Vodopád, Nedopustky, Girkos otfina po selství čisté obrazové sdílnosti a mohutného mefalo-rického významu. Kromě básnické tvorby věnoval se i Vyhliďal také překladatelské práci, především starořecké a starobulharské lyrice. V zasloužilém umělci O. Vyhliďalu ovlivnil naše společnost talentovaného spisovatele a upřímného člověka. Poslední rozloučení s básníkem O. Vyhliďalem se bude konat 23. května v 9.30 hodin ve velké obřadní síni strahovského kre-matoria.

Diabetes mellitus, úplavice cukrová, cukrovka. Někomu možná mohou znít názvy této choroby vzdálené a nevinné. Byl by to krutý amy! Diabetes se již vyspíhal mezi pět nejrozšířenějších onemocněním současného světa, a podle střízlivých odhadů jím trpí více než sto miliónů lidí. Zhruba sedm z každé stovky osob ve středním věku. Jen u nás je v téměř 300 diabetických porodnách evidováno na 600 000 nemocných, včetně dětí. Jsou to asi čtyři procenta populace. A rok co rok se jejich počet zvyšuje o dalších 30 000!

Cukrovka, to je problém nejen osobní a rodinný, ale také problém sociální a ekonomický. Diabetici jsou častěji nemocní, potřebují ke svému životu s cukrovkou léky a přípravky k jejich aplikaci, potřebují speciální dietu atd. Proto byl také u nás vypracován a postupně se realizuje celospolečenský diabetologický program. Proto se rozšiřuje a zkvalitňuje výroba inzulínu a jiných diabetických přípravků, potravin pro cukrovkáře, jednorázových injekčních stříkaček a jehel, a snad i různých dávkovačů a inzulínových pump. Ale oni to pořád ještě nestačí. Ne vždy a ne ve všech případech se totiž i při sebelepší péči podaří zabránit dalším komplikacím, jež cukrovku pracovější. Proto právě zavedení nových metod v jejich léčbě je letos navržena na jednu ze státních cen Klementa Gottwaldova.

K ČEMU JE NÁM SLINIVKA?

Je to orgán dvou tváří. To první — exokrinní — je obrácena směrem k trávicímu ústrojí, do něhož pankreas jako výkonná chemická továrna vysílá řadu hormonů nezbytných k trávení bílkovin, tuků i cukrů. Tvář druhá — endokrinní — se představuje hormonem jménem inzulín, který je z Langerhansových ostrůvků slinivky produkován přímo do krve. Dohromady nějakých osmdesát gramů žláznatě tkáně o délce nejvýše dvaceti centimetrů, která je uložena v blízkosti žaludku a která je i přes své zanedbatelné rozměry jedním z orgánů tzv. životně důležitých. Bez ní to prostě nejde. A nejde to především bez oné vnitřně sekretorické funkce v podobě inzulínové regulace hospodaření s glukózou jako hlavním zdrojem energie v organismu.

Po tisíciletí je již známa nemoc jménem diabetes mellitus čili úplavice cukrová — lidově cukrovka. Už v jednom ze staroegyptských papýrů z doby kolem roku 1550 př. n. l. se hovoří o „podivné nemoci, při níž se maso a kosti ztrácejí do moče“. Jméno diabetes, jež lze přeložit jako „průchod či průtok“, a které tedy odráží nadměrnou produkci moči, dal této nemoci Aretaeus z Kapadocie už ve druhém století našeho letopočtu. A již v roce 1674 si Angličan T. Willis všiml, že „moč těchto nemocných je podivuhodně sladká, jako by byla nasycena medem a cukrem...“

Avšak teprve ve 2. polovině 19. století objevil Paul Langerhans ve slinivce zvláštní ostrůvky nesoucí dodnes jeho jméno a čínici ze slinivky onu žlázu s vnitřní sekrecí. A konečně až v roce 1921 se udála ona pozoruhodná syntéza všech předchozích poznatků, bez níž není myslitelný žádný velký objev. Tato syntéza se odehrála v hlavách E. Banting a Ch. Besta, kteří tehdy při svých pokusech izolovali ze slinivky inzulín. A nejen to — právě oni také dokázali, že podávání této látky psům s experimentálně vyvolanou cukrovkou dovede hladiny cukru účinně snížit. V lednu roku

1922 podali inzulín poprvé člověku a o rok později už za svůj objev obdrželi Nobelovu cenu.

HROZBA UMENEM DIABETES

Možnost inzulínové léčby znamenala jeden z oněch velkých obrátů v medicíně a zásadních přínosů pro nemocné. Do té doby přinášela cukrovka jednoznačný rozsudek smrti z diabetického komatu, způsobeného nahromaděním ketolátek v krvi. Denní injekce inzulínu, které jsou jakousi „chemickou náhradou orgánu“, přinesly možnost prodloužení života miliónům lidí...

Jak už to ale ve světě a ve vědě zvláště bývá, po vyřešení jednoho problému následovaly za čas problémy jiné. Cukrovka totiž především zdaleka není vzácným onemocněním, a účinná léčba počet žijících diabetiků dále rozšířila.

A za druhé je ve hře fakt, že ani podávání inzulínu nemůže vždy a bez výjimky zabránit vzniku a rozvoji komplikací.

Zejména u tzv. juvenilního diabetu, čili u cukrovky vznikající již v dětství a závislé na dodávkách inzulínu, mohou v některých případech po letech nastat určité změny nejprve v cévách a pak i v tkáních a orgánech. Tzv. mikroangiopatie čili poškození drobných cév vedou zejména k selhání ledvin (až sedmkrát častěji než u diabetiků), k poruchám zraku (pěťadvacetkrát častěji) či nervového systému. Diabetes se ale může podepsat i na velkých cévách, usnadňovat tak cestu ateroskleróze, a s ní i ischemické chorobě dolních končetin nebo dokonce srdce...

Kómen úrazu totiž spočívá v tom, že běžným injekčním podáváním inzulínu nelze za všech okolností zajistit fyziologické přizpůsobování „poptávky a nabídky“. Každý přece ví, že jiná je potřeba energie z glukózy (a tedy i produkce inzulínu) v klidu nebo po fyzické námaze či rozčilení, jiná po bohatém obědě nebo při hladovění...

NEJEN INZULIN...

Téměř ideálně se fyziologickým požadavkům organismu dovedou přizpůsobit různé pumpy a dávkovače, složité elektronické přístroje s vestavěnými analyzátory hladiny cukru v krvi a s minipočítači, jež údaje nepřetržitě vyhodnocují a automaticky podle nich regulují infuzi inzulínu do organismu. Ale pořád je tu ono slůvko „téměř“. I ta nejdokonalejší zařízení jsou totiž stále příliš objemná nebo složitá nebo nákladná, takže mohou sloužit jen ve speciálních ústavech nebo případech. Pomáhají zvládnout těžké zpřevraty látkové výměny či diabetická komata, „asistují“ při porodech a operacích u těžkých cukrovkářů, dostávají je nejvážnější pacienti...

A přece existuje ještě jedna šance. Vlastně nejdokonalejší náhrada pankreatu či spíše jeho Langerhansových ostrůvků, odmitajících dodávat tělu nezbytný inzulín. A zároveň i nejúčinnější možnost prevence vzniku či rozvoje diabetických komplikací. Tato šance vstoupila na scénu v roce 1966, kdy byl proveden první takový výkon, respektive zhruba o desetiletí později, kdy se podařilo nalézt schůdnější cestu a dosáhnout lepších výsledků. Na této přeměně snů ve skutečnost se podíleli i českoslovenští odborníci, které za to nyní ozdobí státní cena. Šance se stala realitou a my ji známe pod jménem

TRANSPLANTACE

K náhradě nezvratně zničeného lidského orgánu, který již nelze zachránit a bez jehož funkce není další život po-

stížený možný, lze totiž využít (vedle zmíněné chemické náhrady u cukrovky nebo třeba hemodialyzačního přístroje u selhání ledvin) také nejdokonalejších výtvarů přírody — lidských orgánů samotných.

Orgány se získávají buď od živého dobrovolného dárce (což ovšem připadá v úvahu jen u ledvin jako párového orgánu, neboť dárci i příjemci stačí k normálnímu životu ledvina jediná), nebo od dárce zemřelého. Tedy od člověka, jemuž ani moderní medicína už pomoci nemůže (například po vážném úrazu, autonehodě apod.), kdy je nezvratně poškozen mozek), ale jehož ostatní orgány jsou v pořádku a mohou pomoci zachránit život druhému. Z neštěstí a smrti jedné lidské bytosti se ještě může zrodit naděje a šance na život pro jinou...

Transplantologie je nesporně nejprogresivnější a nejrychleji se rozvíjející oblastí moderní klinické medicíny. Je proto dobře, že se do ní výrazným písemem zapasala a zapisuje i československá lékařská věda a praxe. Naše transplantologie se úspěšně rozvíjí — nejprve pod vedením zakladatele této oblasti u nás — akademika Prokopa Málka, a později pod vedením jeho pokračovatele a dnešního ředitele IKEM prof. MUDr. Vladimíra Kočandrlého, DrSc. — již zhruba čtvrt století. Krom stovek zachráněných či prodloužených životů lidí s nefungujícími ledvinami, srdcem či slinivkou přinesla práce rozsáhlého týmu vědců a lékařů i velké množství nových znalostí. Ty zlepšily péči i o všechny ostatní pacienty kardiologických, nefrologických, diabetologických a dalších ambulancí či lůžkových oddělení. Vlastně o každého z nás.

Není ovšem transplantace jako transplantace. Liší se pacienti a liší se i situace u jednotlivých orgánů. Relativně nejjednodušší situace je u ledvin — vzhledem k existenci umělé ledviny, k možnosti odběru ledviny od živého dárce a její poměrně dlouhodobé možné konzervaci, i vzhledem k jednoduššímu chirurgickému výkonu — zatímco přenos ostatních orgánů vyžadují překonávání četných dalších překážek. Je to poměrně krátkodobá možnost konzervace orgánů před transplantací a tedy nedostatek času na její přípravu. Velké množství cévních spojení, jež je nutné při ní vytvořit. Specifické problémy s ošetřováním pacientů před výkonem a po něm. A tak dále, a tak dále.

Pacienti vyžadující transplantaci pankreatu patří k těm, jimž je třeba věnovat největší péči, a u nichž bývá transplantace spojena s řadou problémů. Má-li se povést, pak nelze zanedbat ani ledviny. Jsou to lidé, kteří za sebou mají léta, někdy dokonce dvě či tři desítky let „žítava s jehlou“. K pravidelnému píchání inzulínu patří i přísná dieta a specifický životní režim, který pochopitelně na fyzické či psychické odolnosti — nezbytné k takovému výkonu — nepřidá. A transplantace navíc přichází ke slovu teprve tehdy, když se přidaly i diabetické komplikace: s očima, s nervy či s ledvinami. Proto se také jako optimální postup muselo zvolit kombinovaná transplantace ledviny a pankreatu, která vlastně jedním výkonem řeší hned dva problémy najednou.

To vše a ještě mnoho dalšího je třeba vzít v úvahu a překonat, má-li výsledek odpovídat očekávání. Má-li si lékař a hlavně pacient jako účastníci „souboje s cukrovkou“ nakonec říci „stálo to za to“. Což ovšem nemůže být žádná náhoda a přijít samo sebou jako blesk z čistého nebe.

KROK ZA KROKEM

Zahájit rozsáhlý a náročný program

pohlíželo na tyto výkony jako na životu nebezpečné a nikoli život zachraňující. Ale tak je to s každou novou věcí až do chvíle, než někdo dokáže pravý opak. Vědecký pracovník IKEM chlejí patřit k těm, kdo se o to v zájmu diabetiků pokusí...

hodobá koncepcí rozvoje transplantací pankreatu, kterou už někdy před více než patnácti lety zpracoval v IKEM docent MUDr. V. Bartoš, DrSc. Není přitom bez zajímavosti, že zdaleka nešlo o žádné přitakání módní vlně. Viděl tehdy se při ročním prezírii maximálně tři procent transplantovaných slinivky

moci umělé ledviny. A konečně zcela samozřejmým požadavkem bylo i vypracování a navíc optimální taktiky a techniky vlastní transplantace, jakož i vyladění kooperací péče včetně ovlivňování imunologické odpovědi organismu na přenesený orgán.

Na takhle vše musela pamatovat dlouholetá péče o pacienty s diabetem. Bylo nutné vypořádat se ze základními teoretickými otázkami: choroba slinivky, rozpracování precizní diagnostiku diabetu a jeho komplikací umožňující vybrat a správně ošetřovat vhodné kandidáty transplantace, musela být dokonale zvládnuta léčba selhávání ledvin u diabetiků po-

Stoic to ovšem nemahlo. Bylo nutné vypořádat se ze základními teoretickými otázkami: choroba slinivky, rozpracování precizní diagnostiku diabetu a jeho komplikací umožňující vybrat a správně ošetřovat vhodné kandidáty transplantace, musela být dokonale zvládnuta léčba selhávání ledvin u diabetiků po-

bylo samozřejmě máine bez komplexní přípravy a vytvoření všech předpokladů. V IKEM byly již dlouholeté zkušenosti s transplantací ledvin z hlediska chirurgických i imunologických přístupů, byly zde i potřebné předpoklady k péči o pacienty před transplantací a po ní.

U první fázi tzv. biologického experimentu se museli mimo jiné vypořádat s problémem „samonatravování“ pankreatu, k němuž by mohlo dojít v důsledku vylučování trávicích enzymů exkretorickou částí transplantované slinivky. Využili přitom mj. dřívějších studií akademika Prokopa Málka a farmakologické ochrany poškozeného pankreatu, i práci docenta Bartoše věnovaných odvodu lymfy při jeho chorobách.

Díky tomu pak mohla někdy před jedenácti lety začít druhá etapa, v níž se do práce zapojili chirurgové. Soustředili se — to už hovoříme o doktoru Pavlovi a docentu Vaňkovi — hlavně na vývoj techniky tzv. segmentální transplantace slinivky v psů (čili přenosu pouze části pankreatu s Langerhansovými ostrůvky). A brzy se ukázalo, že to byla šťastná volba. Vždyť zhruba od roku 1978 se transplantací aktivita u diabetiků v celém světě začala opět zvyšovat a výsledky zlepšovat právě zásluhou této techniky. Krom toho bylo ovšem třeba vypracovat i vhodnou metodu odběru, promyti a konzervace pankreatické štěpu, atd.

Nakonec pak nastal čas, kdy se mohlo začít uvažovat o syntéze. Jednotlivé praménky poznání, vytvářené po léta náročným studiem literatury, vlastními experimenty i pečlivým promyšlením všech problémů, mohly — pod vedením ředitele IKEM a současně i vedoucího transplantčního výzkumu v ČSSR a zemích RVHP prof. MUDr. V. Kočandrleho, DrSc., člena korespondenta ČSAV — splýnout v mohutnější tok. Bylo možné zahájit systematický program transplantací pankreatu v humánní medicíně. Dnem „D“ se stal 26. červen roku 1983...

PRINOS SVĚTOVÉ VEDE I NAŠEMU ZDRAVÍ

Dnes už tedy od první kombinované transplantace slinivky břišní o ledvinu uplynulo téměř šest let. Více než desetkrát dalších výkonů prověřili nejen technickou spolehlivost vypracované metody, ale i dokonalou souhru všech členů týmu. U téměř šedesáti procent operovaných se rozvinula dlouhodobá funkce pankreatického štěpu a zbavila tak nemocné po letech oně ubíjející každodenní závislosti na injekcích inzulínu. Více než třetina pacientů s transplantovaným pankreatem a ledvinou se vrátila do zaměstnání, další vykonávají domácí práce, žádný z nich nepotřebuje soustavnou lékařskou péči jako před transplantací. Navíc a především se pak podařilo zastavit zhoršování tolik obávaných komplikací postihujících oči, nervovou soustavu, ledviny.

Zdá-li se vám to ale pořád ještě málo, nabízíme malé srovnání. Ze čtrnácti stejně vážné nemocných diabetiků, kteří rovněž na transplantaci čekali, ale u nichž z různých důvodů nemohla být provedena, zemřela pětina polovina během osmnácti měsíců. Ostatní přišli o zrak, nebo byli pro další komplikace odkázáni na trvalou intenzivní péči včetně léčby umělou ledvinou. Ostatně právě tato srovnávací studie — první na světě — byla s velkou pozorností přijata na mezinárodním transplantčním sympoziu v Haagu jako pádný argument ve prospěch transplantční léčby diabetických komplikací. Podobně kladného přijetí se dočkaly práce a výsledky odborníků z IKEM i na kongresech a sympoziích v Leydenu, Bruselu, Moskvě, Göteborgu, Varšavě, Paříži, Mnichově, Berlíně, Assisi, v Lipsku, Florencii nebo v Montrealu. Mezinárodní ohlas získalo i téměř padesát článků s touto tematikou, publikovaných v nejrozličnějších odborných časopisech. Teoreticky zaměřeným odborníkům z některé jiné oblasti by to snad mohlo stačit. Ne tak příslušníkům vědy lékařské, kte-

ří nacházejí naplnění svého poslání právě v přeměně znalostí na konkrétní výsledky u lůžka nemocného, na operačním sále, v ordinaci. Proto svůj úspěch měří nikoli pouze ohlasem v odborném tisku a na konferencích, nikoli jen cenami a poctami, nýbrž především stavem dané oblasti v celém našem zdravotnictví. Jedno se prostě neobejde bez druhého.

ZDRAVÍ MÍSTO SENZACÍ

Bylo by asi lidské a pochopitelné, kdyby teď někteří ze čtenářů zatoužili poznat blíže nejen oceněné výsledky, ale také pacienty nebo navržené laureáty. Snad by skutečně stálo za to uvést, že docent Bartoš se v důsledku svých zkušeností v oblasti patofyziologie a kliniky pankreatu a transplantací ledviny a slinivky stal jako jediný zástupce socialistických zemí členem redakční rady předního mezinárodního odborného časopisu Clinical Transplantation. Že docent Vaněk přichází na operační sál nejen při transplantacích pankreatu a ledviny, ale také při přenosech srdce, a že se podílí i na nejnáročnějších operacích srdce a cév. Že doktor Pavel sice nepokračuje v literárních slépejích svého otce Oty Pavla, ale za svůj přínos k vypracování techniky transplantace pankreatu získává cenu už ve svých osmatřiceti letech. Že ředitel IKEM profesor Kočandrle se stane laureátem státní ceny Klementa Gottwalda již potřetí — předtím jí byl oceněn jako člen týmu realizujícího transplantace ledviny a poté jako vedoucí skupiny, která u nás zahájila klinický program transplantací srdce...

Jistě by bylo možné o těchto lékařích, stejně jako o širších souvislostech jejich výzkumné i klinické práce, uvést mnoho dalších zajímavostí. Jenže — chceme-li skutečně pochopit současně a budoucí možnosti souboje s cukrovkou, nesmíme se spokojit s hitáním kusých zpráv o nepodstatných detailech ze soukromí pacientů či lékařů s předdechem senzace. Jestliže lékařská věda postupuje vpřed, jen za cenu dlouhodobé náročné a soustavné práce, volme i my sice méně atraktivní a mnohem obtížnější, nicméně jedině správnou cestu k pochopení podstaty jejich snah. A ta je skryta za jediným, zdánlivě prostým a obvyčejným slovem — zdravím.

Největší českou knihou 16. století byla Münsterova Kosmografie. Vydal ji v roce 1554 významný knihtiskař a kartograf Jan Kosořský z Kosoře. Kniha pojednávala o zeměpise a o obyčejích národů celého světa. Náklad na její vydání byl obrovský a možná že právě to způsobilo dlouhý vydavatel, pro které seděl nějaký čas v Černé věži. Kosořského tisky vynikaly sličnou úpravou.

Ostrov Kampa byl kdysi doménou pradlen. Pověst vypráví, že jedna z nich, Marie Šporerová, nebyla obyčejnou pradlenou, ale cisářskou, protože prala Rudolfovi II. Patřil jí nejhezčí dům na kampské rynečku zvaný „U bílé boty“.

LONDÝN: Dnes se dožívá osmdesátý tenisová legenda, Angličan Fred Perry. Jako první tenista na světě vyhrál turnaje ve Wimbledonu, Forest Hills, Roland Garros a mistrovství Austrálie (i když ne v jednom roze). V DC z 52 zápasů vyhrál 45. Perryho největší chránit byl Jorhend a nezlomně sebevědomí. 18. 5. 29

Z maďarské továrny Ikarus pocházejí celé dvě třetiny klubových autobusů vyráběných ve světě. Používají se převážně pro městskou hromadnou dopravu. Autobusy dlouhé 16,5 metru se dodávají nejen do socialistických zemí, ale i do Švédska, Kuvajtu, USA a Kanady. Do rozvojových zemí vyváží Ikarus jednoduché autobusy dlouhé 6,5 až 12 metrů. Jsou tam dodávány v sadách a na místě montovány ve vlastních montážních závodech, například v Iráku, Angole, na Kubě, v Mosambiku a v Libyi. Do některých zemí jsou dodávány pouze karoserie a místní firmy je doplňují svými podvozky a motory.

První pokus o skutečnou městskou hromadnou dopravu v Praze na pravidelné lince učinil podle pařížského vzoru Jakub Chocenský již v roce 1830. Zkoušel dopravu omnibusy na lince Staroměstské náměstí — Malá Strana. Pro malý zájem cestujících však tato linka ještě téhož roku zanikla.

Největší a nejmohutnější pražskou branou v opevnění byla brána Koňská. Měla tři mohutné průjezdy a nahofe kamenný ochoz, z něhož byl malebný pohled nejen na plochu náměstí, ale i na značný okruh města. Rádi zde pobývali a pracovali malíři, kteří nám zanechali několik překrásných pohledů na město. Brána však bohužel držela i jiný primát, byla vyhledávaným místem sebevrahů.

Zanedbávání oprav veřejných, obytných a továrních budov v Londýně vedlo k jejich značnému zchátrání. Nutnou opravu vyžaduje také třetina vododárných potrubí. Tento stav je způsoben zejména snižováním výdajů na generální opravy.

V yaleské univerzitní knihovně (USA) byla pod spoustou prachu objevena dosud nejstarší známá kuchařská kniha. Recepty jsou klinovým písmem zaznamenány na hliněných tabulkách a pocházejí z Mezopotámie, přibližně z let okolo 1700 před n. l. Jidelníček tam byl zřejmě celkem bohatý, sestával z různých hustých polévek, řady dušených jídel atd. Polévky připravovali z krup, piva, mléka nebo zvířecí krve. Často používali cibuli a česnek.

„Lobkovice Jiřího Kristiána knížete vinárna mělnická“ bývala v Praze v domě U (bílé) postovní trubky ve Vlášské ulici čp. 348/III. Nebylo obvyklé, aby si šlechtic otevřel vinárnu, ale Lobkovicové vlastnili nejlepší vinice v Čechách kolem Mělníka. Zde se víno pěstovalo od poloviny 14. století, především burgundské červené, o němž „fajšmekři“ tvrdili, že je dokonce léčivé.

Řád Gustava Husákov

Řád: Krátce po 14.30 hod. přijel generální tajemník VSS, prezident 88 N. Ceausescu na prvního předsedu třetím mandátem národního ústředního výboru strany ČSSR G. Husáka. Po státním vyhledání obou sezení přijal nejvyšší stranický představitel lidstvá veletve čestné členství straně a spolu s prezidentem se jednání účastnil také ministr zahraničí a prezident ČSSR vykonal jeho přehládku.

Účtování v konvertibilní měně?

Budapešť: Někdyčtuje se, že v obchodu mezi SSSR a Maďarskem bude od roku 1991 zaváděno účtování v konvertibilní měně. Problémem to s odvoláním na nyníjší dvoustranné jednání náměstek předsedy maďarské vlády P. Veličkessy, který se věnoval v úřadu do Budapesti ze zasedání výkonného výboru RVHP. Uptěštili, že zřejmě již v příštím roce bude u některých položek zaváděno účtování ve volně směnitelné měně, aby si podniky v obou zemích zvýšily výkazy na novou situaci.

Majitel obchodu s dámskými klobouky v Londýně pan Harry Fox sáhl k neobvyklému způsobu reklamy. Postavil, posadil a položil do výkladní skříně svého obchodu několik sličných modelek, „oblečených“ pouze do apartních dámských kloboučků. Nepočítal ale s londýnskou policií, která k velkému zármutku všech kolemjdoucích i kolemjdoucích zlikvidovala výstavku a panu Foxovi předepsala pokutu za zablokování uličního provozu.

Zeptá-li se vás někdo, jestli poděbradská jezdecká socha krále Jiřího, dílo Bohuslava Schnircha, stála někdy v Praze, neřeknete hned ne. Ona v Praze opravdu stála. Na Zemské jubilejní výstavě v roce 1891 byla umístěna na umělém pahorku před průmyslovým palácem. Její části tu byly provizorně sešroubovány, a potom při konečném osazení v Poděbradech byly snýtovány.

Pohledka o TUZEXU:

Koncem minulého roku zvirila hladinu veřejného mínění v Československu vlna dohadů kolem Tuzexu: Bude zrušen? Bude zdravotvorbou zboží? Bude „měna“, která znehodnotí dosud vydané tuzexové poukázky a konta? Ne snad, že by informace o skutečných plánech kolem Tuzexu chyběly docela, ale pro společenskou atmosféru typický jev — nedůvěra k oficiálním informacím — vedl ke spekulacím. Ve skutečnosti nešlo o nic jiného než o přecenění spojené s emisí nových poukázek, ceny vzrostly o 75 procent, stejně se zvýšila nominální hodnota kont, v téměř poměru jsou vyměňovány a přijímány staré bony. Nic se nestalo. Nebo přece?

Vznik

Tuzex byl založen v roce 1957 s cílem zachycovat prostředky cizinců žijících v ČSSR, turistů, československých občanů s legálním (a prakticky také ilegálním) devizovým příjmem, samozřejmě jenom pokud jde o valuty volně směnitelných měn. K těmto „oprávněným“ nebo přesněji řečeno privilegovaným patří také československá pracovníci v socialistických zemích. Z čistě hospodářského hlediska to byl jistě přínos, protože nedostatkem tvrdých valut trpěla naše hospodářství prakticky od počátku jeho socialistické orientace. Rozdělení trhu a měnové soustavy na dvě různé kvalitní části však má i jiné důsledky než hospodářské. Nese s sebou také dělení občanů na ty, kteří mají tuzexová konta a poukázky, a na jiné, kteří je nemají. První si mohou kupovat standardní, a tedy na měřítko plátná v socialistických zemích mimořádně kvalitní zboží ze Západu: auta, elektroniku, potraviny, oděvy. Ti druzí nemožou, jsou občany druhé kategorie. A přitom nejde jenom o tradiční a odvěky protiklad mezi různými majetnými, z nichž někteří mají nedostatek a jiní žijí ve větším či menším blahobytu. Je to kvalitativně nový sociální rozdíl: jsou i laciné maličkosti, které by si mohli dovolit nemajetní, ovšem pokud by trh nebyl rozdělen na dvě kategorie. Malý příklad: v celém Československu obvykle není za koruny k dostání kvalitní čepelka nebo holicí strojek, takový, který i na tvrdé vousy účinkuje ještě po týdnu používání. V Tuzexu je celkem běžné... Zavedení Tuzexu tedy plně zapadlo do charakteristiky padesátých let: po zrušení sociálních protikladů buržoazní společnosti začaly rychle vznikat nové.

A co dál?

V současnosti je nutné v otázce Tuzexu projevit realismus a vyhnout se radikálismu, který má — jak dosvědčují historické zkušenosti — obvykle zhoubné důsledky. Bylo by snadné podlehnout idealistickému mravnímu rozhořčení a vznést požadavek: zavírat Tuzex! Buď máme na do-

vaz pro všechny, nebo pro nikoho! Bylo by to však rozumné? Posuďte to bez emocí a objektivně. Zkusme se nejprve zeptat v duchu tradiční právní formule Cui bono?: komu by zrušení Tuzexu prospělo? Trh kvalitního zboží by monopolně ovládli veškerá a šmelinář, pokud naivně nepředpokládáme, že by nás vnitřní obchod zaplavil výrobky z dovozu. Cenová hladina černého trhu by ovšem patřičně vzrostla, takový už je zákon monopolního trhu. Neprivilegovaný občan by ztratil i tu omezenou možnost nákupu západního zboží, kterou disponuje prostřednictvím černého trhu bonů nebo jejich legální koupě od vlastníků tuzexového konta (což je ovšem z jeho pozice totéž, obě kategorie prodávajících inkasují bezpracný příjem, protože i legální majitel nabytí bony („staré“) v kursu asi 2 až 3 koruny za bon, zatímco prodává za 5 až 8 korun). Hospodářství by ztratilo spolehlivý zdroj volných měn, který ročně přináší devizové inkaso ve výši přibližně 150 milionů dolarů, což je z hlediska platební bilance se zahraničím částka zásadního významu. Pro lepší představu o činnosti Tuzexu: v roce 1988 nakoupil zboží za 100 milionů dolarů, z toho třetinu v korunách na československém trhu, dvě třetiny v tvrdé měně v zahraničí. Ve stejném roce toto zboží prodal za 250 milionů dolarů, z toho 90 procent v konvertibilní měně, 10 procent v měnách socialistických zemí (tuzexová konta československých diplomatů v socialistických zemích, pracovníků organizací zahraničního obchodu, montérů, vrácené kapesné a diety ze služebních cest a podobně). Rozdíl mezi nákupem a prodejem 150 procent, to už je přece slušné, ne? Nemluvě o devizách, tyto zdroje by musel v případě zrušení Tuzexu státní rozpočet někde získat, a kde to jde snáze, nežli z kapes daňových poplatníků (příme daně a zdanění zisku, poplatky) a spotřebitelů (nepřímé daně, zejména obrátová daň)? Závěr je tedy jasný.

Devizové, nebo tuzexové konto?

V loňském roce dostali všichni, kdo mají příjem ve volné měně, možnost založit si příslušné bankovní konto. Povinný „prodej“ takto získaných prostředků banke a nucené založení tuzexového konta se staly minulostí. Tuzex tak ztratil svůj monopol na využití volné měny z důchodů, dědictví, honorářů a dalších příjmů obyvatelstva, a to mu může být jenom ku prospěchu, stejně jako jeho zákazníkům. Na tiskové konferenci, která se konala v Obecním domě v Praze na počátku roku, se generální ředitel Tuzexu ing. Antonín Račanský k této skutečnosti přihlásil a konstatoval, že možnost cestování z kont a snížení cen vytvářejí pro Tuzex cenovou konkurenci. Je celkem jasné, že bude-li Tuzex chtít za svoje zboží přilákat mnoho, pak se dolary z kont přestěhují na účty západoněmec-

kých a rakouských obchodních domů či zasilatelských firem, které již projevují o československý trh živý zájem. Reakcí Tuzexu na novou situaci má podle ředitele Račanského být rozšiřování sítě, zlepšování nabídky i služeb a snaha stlačit ceny na konkurenceschopnou úroveň. Ke zlepšení služeb patří i rozšiřování úvěrových karet a výstavba nového střediska v areálu veletrhu v Brně s plochou 5500 čtverečních metrů, dále prodejny v Michalovicích, Košicích, Karlových Varech a v Praze.

Tuzex na věčné časy?

Přes všechno, co hovoří ve prospěch zachování Tuzexu, je třeba mít stále na paměti, že jeho existence je projevem ne-normálního stavu ekonomiky a že rozdělení trhu je morálně nepřipustné. Proto je třeba ovšem nikoli zrušit, zakázat Tuzex, protože ani krizové příznaky se zakázat nedají, ale překonat jej. Využít pozitivní rysy, které v sobě obsahuje, rozvíjet je a v procesu radikální ekonomické reformy jej přebudovat v normální, veřejně prospěšný podnik zahraničního obchodu, který bude v zahraničí nakupovat a v Československu za koruny prodávat, případně vydělat i vývozem. Klíčovým slovem pro budoucnost Tuzexu — i naší — je konvertibilita koruny. A právě v jejím rozvoji může Tuzex sehrát velmi pozitivní roli. Sama existence trhu tuzexových poukázek, které se prodávají za koruny (ať už je to trh „černý“ nebo „bílý“) a které přitom reprezentují vztah k tvrdým měnám, je jakousi zárodečnou formou směnitelnosti. Dalším nepatrným, ale nesporným krokem ve stejném směru je prodej (i když jen části) tuzexového zboží za koruny. Z ekonomického hlediska je přitom zajímavé srovnání mezi korunovými cenami a cenami v bonech: poměr je v naprosté většině případů 6:1 (v cenách před 1. 1. 1989), jinak řečeno, ustavuje se zde neoficiální a pracovníky Tuzexu vehementně popíraný kurs mezi československou korunou a tuzexovou poukázkou. Bylo by zajímavé znát názory samostatných ekonomů — veškláků — na tuto otázku. Že by námět na rozhovor? — Prostým znásobením kursu bonu vůči dolaru vychází dolar přes třicet korun. Život nás zřejmě ještě naučí prosté logice kupeckých počtů.

Budoucnost směnitelnosti samozřejmě neleží v činnosti Tuzexu. Bude o ní rozhodovat politická vůle k provedení dostatečně hluboké ekonomické reformy, schopnost a ochota přijmout všechny její ekonomické i politické důsledky, odvaha vytvořit skutečně náročné prostředí soužití ve všech sférách života společnosti. Cepek se však skládá z částí, a Tuzex je součástí celku. Proto budme spravedliví a rozumní při jeho posuzování, z ohledu k sobě samým i k lidem, kteří v něm pracují. Jsou to jako i my vesměs poctiví lidé, kteří ve své práci hledají obživu i naplnění, a nebylo by moudré jim ji znechucovat.

Ve dvoře velkého domu na nároží Národní třídy a ulice Karoliny Světlé stojí vysoká čtyřhranná věž, pozoruhodný zbytek dávno zaniklého opevnění Starého Města pražského. Vznik věže se klade do 13. století. Její nynější vzhled ovšem neodpovídá zcela původnímu provedení, neboť byla během staletí několikrát opravována a celé čtvrté poschodí z cihel pochází z novější doby.

30. dubna 1344 vydal papež Kliment VI. bulu, kterou povýšil pražského biskupství na arcibiskupství. Splnil tak přání svého bývalého žáka, krále Karla, který byl v roce 1341 zvolen budoucím českým králem a zatím byl zástupcem svého otce Jana Lucemburského, pokud král nepobýval v Čechách. O zřízení pražského arcibiskupství usilovali čeští králové již ve 13. století, neboť české země patřily pod církevní svrchovanost mohutného arcibiskupa. Své nynější rozhodnutí zdůvodnil papež velkou vzdáleností od Mohuče a odlišností jazyka. Prvním pražským arcibiskupem se stal Karluv přítel a rádce biskup Arnošt z Pardubic, který byl slavnostně instalován 21. listopadu téhož roku.

V roce 1890 rozhodl český sněm, že se v Praze uskuteční zemská jubilejní výstava, která ukáže, co se v naší zemi rodí, pěstuje, vyrábí, vytváří i vynalézá. 15. května 1891 byla výstava zahájena. Na okraji Stromovky, na ploše téměř osmi hektarů, vyrostl gigantický výstavní areál: 107 pavilónů, včetně mohutného Průmyslového paláce a Strojnického pavilónu. Za necelý rok bylo všechno vyprojektivováno, zkonstruováno, vyrobeno, dopraveno, postaveno, zmontováno, nainstalováno. A k tomu ještě vybudována petřínská rozhledna (stála za čtyři týdny!), lanovky na Petřín a na Letnou, první pražská tramvaj...

Dnešní Ječná ulice se původně jmenovala Svinská, podle trhu s vepřovým dobytčím, který tam býval. Na východní straně ji uzavírala Svinská brána. Teprve od 18. století nese ulice jméno Ječná, když původní trh s vepřím se změnil v prodej ječmene.

Rád bych se alespoň stručně zmínil o něčem, o čem tu už nejednou padla řeč — o problému emigrace a nepublikované literatury.

Můj příspěvek vychází z toho, s čím jsem se střetl během čtyřměsíčního studijního pobytu ve Spojených státech, kde jsem měl neschůdněkrát možnost i povinnost hovořit o naší literatuře jak s Američany, ať

JAROSLAV VEIS

Ujede nám vlak?

už se spisovatelé, profesory, studenty a nakladatele, tak s ostatními autory z celého světa, kteří se účastnili mezinárodního spisovatelského programu iowské univerzity. Z valné většiny to byli lidé zcela otevření, nezatažení předem žádnými dogmaty a předpojatostmi.

Co z těchto diskusí vyplynulo? Skutečnost, že svět zná a oceňuje tvorbu například Bohumila Hrabala, Ladislava Fuksa nebo Miroslava Holuba, že i daleko od Vlatvy narazíte na čitele Holanovy a Seiferovy. Taký však zjištění, že čtenáři i odborníci nejen v západních státech, ale i v řadě dalších zemí posuzují naši emigrační a nepublikovanou literaturu jako integrální součást českého písemnictví, jež svým obsahem tvorbu doma vydávanou často zastihuje. To je příklad děl Milana Kundery, ale

stále víc i Škvoreckého, Arnošta Lustigá, z autorů žijících u nás pak Václava Havla či Ivana Klímky.

Tento stav není dílem nějakých tenkých sil, ale výsledkem celého komplexu faktů. Svou roli hrají komerční zájmy, někdy módnost, do značné míry dosud malá aktivita literární agentury DILLA, která jediná zastupuje zájmy našich autorů v cizině.

JAROSLAV VEIS

Ujede nám vlak?

Avšak připusíme si, že i my chápeme třeba Bunina, Zamjatina či Brodského jako součást literatury ruské, Salmana Rushdieho jako spisovatele indického a Kazua Išiguru jako tvůrce japonského — byť všichni žili nebo žijí jinde než v zemi svého původu. Je prostě obecným jevem, zejména v době emigračních vln, v níž žijeme, že ta která národní literatura je tvořena jak spisovatelé žijícími ve své vlasti, tak i těmi, kteří odešli a žijí na druhém konci světa.

Do problémů jsem se v oněch diskusích ovšem dostával v okamžiku, kdy se partneri v rozhovoru začali ptát na zpětnou vazbu čili čtenářský ohlas zmíněných autorů u nás — a na to se ptali skoro pokaždé. Nechápal jsem, že jejich současná tvorba je u nás čtenářské veřejnosti prakticky neznámá, že i jejich starší díla, napsaná a vydána ještě do-

ma, jsou vytvářena z knihoven, že učebnice je zapírají. Vysvětlit, proč je tomu tak, je velmi obtížné a často nemožné. Svět v čtveřlonožnosti — a tohle slovo dnes už znají a dokonce umějí vyslovit i v lowě — prostě těžko chápe, že některý autor by neměl být čten v zemi svého původu, protože ji opouští nebo protože vyznává jiné názory, než se tam sluší vyznávat.

Musím se priznat, že zpočátku jsem se při těch rozhovorech a besedách potil i díky tomu, že jsem byl trochu obětí stavu, o němž je právě řeč. Radu děl jsem prostě neznal a nezbyvalo než krčit rameny. Nicméně jsem si knížky vypůjčil v univerzitní knihovně, po večerech zameškané dohnal a pak mohl někde souhlasit, jinde ne, přit se nebo vysvětlovat, zkrátka projednat svůj názor, což je podstatou diskuse. Nemáje po ruce nikoho, kdo by mi říkal, co si mám o čem myslet, musel jsem ovšem používat stereotyp a spolehnout se na vlastní úsudek. Nemyslím, že by mi to příliš uškodilo.

Myslel jsem však přitom vždycky na ty, které podobné situace čekají po mně — už proto, že jich brzy bude o hodně víc. Vůle k mírové spolupráci je dnes silná na obou hemisférách a společný evropský dům, v němž se obyvatelé jednotlivých bytů budou navštěvovat co nejvíc, není už fantastickou vizí. Zejména mladí lidé se hlásí o právo poznávat svět, střetávat se s jinými názory a těmito střety si třít vlastní ži-

ve zvlhčila. Po několika hodinách se spálenina sama oddělí.

● **Skvrny z teflonových pánví** odstraníme tímto roztokem: Na malém ohni povaríme 10 minut 1 šálek vody se dvěma lžičkami žaživací sody a polovinou šálku octa. Tento roztok nalijeme na postižená místa a necháme vychladnout. Před dalším použitím potřeme hrnec nebo pánev rostlinným tukem. Hrnec a konvice s usazeninou kotelního kamene na dně naplníme roztokem poloviny vody a poloviny octa, povaríme a necháme vychladnout. Usazenina se uvolní.

● **Jemné tenkostěnné sklo**, například sklenice, nikdy nepoužíváme do horké vody spodním okrajem. Náhlou expanzí by sklo mohlo snadno prasknout. I to nejjemnější sklo (sklenice) snese horkou lázeň, ponoříme-li je vtrčným okrajem dolů.

● **Pro hezký vzhled křišťálového skla** přidáváme vždy do vodní lázně octet, a to v poměru: na 1 dl octa 3 dl teplé vody. Omyté křišťálové sklo necháme oschnout na vzduchu.

První pražský biograf otevřel v Karlově ulici Dismas Šlambor v roce 1907 s názvem „Divadlo živých fotografií“. Dismas Šlambor používal pseudonymy. Viktor Pontepo. Po něm se nazývalo později i jedno pražské kino.

voťní postoje. Stále víc z nich se nechce spokojovat s realitou z druhé ruky a odmítají si tvořit názory prostřednictvím názorů těch, kdo se k tomu právě v té či oné době cítí povoláni. Což se týká i problému emigrační a nepublikované literatury. Domnívám se, že je nutné postavit se k ní mnohem otevřeněji než dosud, či jak se dnes říká, odtabuizovat ji. Není žádný důvod mít z ní strach. Skutečný socialismus má v sobě víc síly, než se obávají ti, kdo ho chtějí horlivě sřezit i před hrozbou slov.

Dovolte mi ještě jednu krátkou poznámku. Tématem diskusí mezinárodního spisovatelského programu iowské univerzity nebyly jen jednotlivé národní literatury, ale i vývoj literární teorie a současně tvůrčí směry. Často padaly zejména pojmy neostrukturalismus — ten vždy ve spojení s obdivnými odkazy na pražskou školu — a postmodernismus, v němž se odrážejí prudké změny společnosti osmdesátých let, komunikační a informační exploze, převratný vývoj výrobních a potažmo společenských a politických vztahů. Je víc než smutné, že u nás doma se o obou pojmech dozvíte mnohem víc z několika desítek řádků, než jim ve svém úsměvném románu Svět je malý věnuje anglický spisovatel David Lodge, než ve vysokoškolských přednáškách. Zdá se, že onen pověstný vlak, o němž se v novinách občas dočítáme a jenž nám ujíždí tu s jedním a potom s ně-čím jiným, má o jeden vagon víc.

Ve dnech 3.—5. dubna 1904 byl v Praze uspořádán první český hudební festival. Konal se v pravém křídle Průmyslového paláce v dnešním Parku kultury a oddechu Julia Fučíka. První den odpoledne bylo na programu Dvořákové rekviem Svatá Ludmila, které dirigoval Oskar Nedbal a jako sólisté vystoupili mimo jiné Karel a Františka Burianovi. Večer byl věnován sborovému zpěvu Ustřední jednoty zpěváckých spolků československých. Na programu pondělního koncertu byly skladby Smetanovy, Dvořákovy, Fibrichovy a dalších autorů a jako sólista vystoupil František Ondříček. Třetí den odpoledne účinkoval Česká kvarteto a Česká filharmonie.

Grünes Geld macht viele Türken zornig

naya, die anstößigen Banknoten wieder einzustampfen.

Die Zentralbank hält sich bedeckt. „Die Verantwortlichen sind noch nicht gefunden“, meldete das Massenblatt Günydin (Guten Morgen) seinen Lesern. Ein „technisches Versehen“, entschuldigt sich ein anonym zitiertes Finanzbeamter: die Banknote sei grüner geraten als beabsichtigt. Solche Ausführliche aber lassen die sachkundigen Kommentatoren der vierfarbig gedruckten türkischen Tageszeitungen nicht gelten: auf den Fünfzigtausendern gibt es da und dort durchaus Gelb-, Braun- und Rottöne — es sei mithin technisch durchaus möglich gewesen, die Nationalfärbung so zu colorieren, wie es die Verfassung vorschreibt, nämlich rot.

Längst heißen die vor einer Woche in Umlauf gesetzten neuen Scheine im Volksmund „Turgut-Banknoten“ — eine Anspielung nicht nur auf die inflations-trächtige Finanzpolitik des konservativen Premiers Turgut Özal, sondern vor allem auf die ihm nachgesagten islamisch-fundamentalistischen Neigungen. Während die Presse unermüdlich reherchiert, um die vermeintliche Mulah-Verschöpfung aufzudecken, kann ein ehemaliger Beamter der Zentralbank die ganze Aufregung nicht verstehen: schon einmal, in den dreißiger Jahren und somit noch zu Lebzeiten Atatürks, habe es in der Türkei eine grüne Banknote gegeben, erinnert sich der Pensionär — ohne daß damals der auf religiöse Propaganda nun wirklich all-ergisch reagierende Republikgründer Anstoß genommen habe.

des Propheten. Und das sorgt nun für heiße Diskussionen in Anatolien: ist die Zentralbank etwa von moslemischen Fundamentalisten unterwandert worden, jenen religiösen Fanatikern, die den iranischen Mullahs nahesteuern und aus der weltlichen Republik einen islamischen Gottesstaat machen wollen? Was vielen Türken jetzt die Zornesröte ins Gesicht treibt, ist vor allem dies: auf der Rückseite des Fünfzigtausenders ist neben dem Parlamentsgebäude die türkische Flagge abgebildet — ebenfalls in Grün. So aber steht es nicht in der Verfassung, in deren Artikel 3 es heißt: „...die türkische Flagge besteht aus weißem Halbmond und Stern auf rotem Grund“. Schon fordert der prominente Verfassungsrechtler Tarik Zafer Tu-

werteten Geldscheinen vollgestopften Brieftaschen wieder schlanker werden. Aber es gibt Ärger mit den neuen Banknoten, großen Ärger. Auf den ersten Blick scheint alles seine Ordnung zu haben: streng blickt auch von diesem, wie von allen türkischen Geldscheinen, der Staatsgründer Kemal Atatürk seine Landsleute an; auf der Rückseite ist das Parlamentsgebäude abgebildet; die Faksimile-Unterschriften des Zentralbankchefs Rusdu Saracoglu und seines Stellvertreters Ercan Kumcu garantieren, daß es sich um ein gesetzliches Zahlungsmittel handelt; und der silberne Sicherheitsfaden bürgt dafür, daß man keine Blüte in Händen hält. Alles in Ordnung? Eben nicht. Denn das neue Geld ist grün — grün, die Farbe

Siebte Zloty-Abwertung in diesem Jahr

Die polnische Zentralbank hat den offiziellen Kurs ihrer Währung um 6,25 Prozent abgewertet. Seit Jahresbeginn verlor der Zloty durch sieben Abwertungen damit um 37 Prozent an Wert gegenüber dem amerikanischen Dollar, für den jetzt 800 Zloty bezahlt werden müssen. Nicht davon betroffen ist der Kurs auf dem privaten Devisenmarkt, auf dem der Dollar 3800 Zloty kostet.

SONDERANGEBOT DES TAGES! ZLOTY!

V letošním čísle NR č. 7 byl na str. 4 článek o Marii Wágnerové-Černé, autorce příhod a povídek o Kájovi Maříkovi. Málo lidí asi ví, že Kája Mařík nebyl jen literární postava se smyšleným jménem. Skutečný Kája Mařík se narodil 16. 6. 1904, zemřel ve věku 51 let 14. 5. 1956 a je pochován na vršovickém hřbitově. Na náhrobku má fotografii a podle ní byl skutečně tak milý, jak jej autorka ve svých příbězích vypodobňovala. Je tam také fotografie jeho manželky Marie (Maruška z myslivny), která ho téměř o 30 let přežila, zemřela 2. 6. 1985. Pomník se nalézá asi v půli zdi, která odděluje horní část hřbitova od dolejší části, nad vršovickým nádražím. Vede okolo cesta a naproti je oddělení urnových pomníků.

UNIFORMOVANÍ CHUDÍ

Dnešní doba již pojem »robocních chudých«, kteří bývali ubytováni v chudobincích, nezná. I Praha mívala takový chudobinec, jemuž se tradičně říká U svatého Bartoloměje. Název pochází z roku 1505, kdy obec pražská zakoupila starý celestínský klášter pod Vyšehradem a nazvala ho U svatého Bartoloměje — dům pro chudé a neudrživ. Jeho chovanci byli dokonce uniformováni, nejprve nosili červené kabáty s bílými výložkami, později — asi od roku 1809 — šedé šaty se žlutými výložkami. Zřejmě proto, aby bylo dobročinnost vidět.

Počet chovanců se v průběhu doby zvyšoval. Zprvu zde bylo 48 chudých, v roce 1820 se uvádělo 270 a v letech 1882 až 1885 430. set

Do kopce více.

Prázně, kteří se ve 20. letech našeho století rozhodli použít drožku nebo fiaker, mohli být připraveni na značné vydání. Poplatek za čtvrthodinovou jízdu drožkou činil 8 Kč a za půlhodinou 12 Kč; za 15minutovou jízdu fiakrem se vzhledem ke dvěma zapřazeným koním platilo 15 Kč a za půlhodinou 20 Kč. Těmž řar-

PROTOLÉ SE ČLOVĚKO-
tana. V roce 1841 hrádní v domě VALO
1 stádní Tyl, Rieger, Trojan
i Pichl. VITĚ PICE...

ton mezi předpisy můžeme navázat doplněk sezobníku vydávaného magistrátem, týkající se příplatků za jízdy do kopce. Drožkář mohl požadovat navíc 4 Kč a fiakrista o dvě koruny více, tj. 6 Kč — háček byl však v tom, že někde nebylo přesně stanoveno, o jakého sklonu se vozovka považuje za kopce.

Měně že zohade nezajímavé připojit ještě ceny různýchho českých tramvaj z tohoto období. Jízdenka na libovolnou vzdálenost každé z 19 linek s možností přestupu stála dospělého 1,20 Kč a dítě 0,50 Kč; vysoký byl poplatek za zavazadlo — 2,40 Kč, za zavazek

Gespannt öffneten die türkischen Staatsbediensteten am 15. Mai dem Zahltag für den öffentlichen Dienst, ihre Lohntüten. Und da waren sie: die neuen 50 000-Lira-Banknoten, frisch aus der Presse. Von den Geldscheinen verspricht sich der türkische Finanzminister Ekrem Fakdemirli Erleichterungen im Zahlungsverkehr, und das ganz wörtlich. Denn angesichts einer Inflationsrate von derzeit rund 70 Prozent müssen sich die türkischen Geldboten und Kassierer mit immer dickeren Banknotenbündeln plagen. So war die bisher größte Banknote, der 20 000-Lira-Schein, vor zwei Jahren umgerechnet 44 Mark wert, heute hingegen nur noch 18 Mark. Für diesen Zwanzigtausender bekommt man heute im Supermarkt so viel wie vor fünf Jahren für einen Zweitausender. Da soll der Fünfzigtausender nun dafür sorgen, daß die mit stark ent-

Malíř a pivovar

Na Perštýně — v místě domu 344 — stával kdysi pivovar, založený už Janem Kastkem z Pernštejna, podle něhož dostala jméno i ulice. Do tehdejšího Pernštejnského domu se přistěhoval a přiznal malíř Václav Rainer, který navštěvoval pivovar a hostinec. Domu se říkalo pak U Herzoga, zčeštovalo se to U vojvody. Rainer si vzal za manželku dceru Jana Ignáce Herzoga v roce 1725 a zde také zemřel 9. 10. 1743.

Mlynářský cech

Vůbec jedním z nejstarších pražských cechů je cech mlynářský. ... První zmínky o jeho existenci pocházejí z doby panování krále Jana Lucemburského ze 14. století. V roce 1444 se pražští mlynáři spojili v jedinou cechovní organizaci, ale již v 16. století se opět osamostatnili. Do mlynářského cechu patřily podle zvláštních pravidel i ty mlýny, které byly vzdáleny do tří mil (33,6 km) od pražských bradec.

Těžce zraněna

Stěbna M. Löschnerová, 20letá učitelka hry na piano, vracela se večer odpoledne ke 3. hodině domů. Před hostincem U Bathara z bonci kvali buvol. Jedno z těchto zvířat se splašilo a upadlo stěbne. Buvol dvakrát nabral našťastnou učitelku na rohy. Utrpěla velice těžké zranění obličej. Byla odvedena k lékařskému ošetření a případ bude mít dohru a soud.

Národní Listy 20. 4. 1889

Kde se učil Smetana?

Na rohu staroměstské Lillové a Anenské ul. stojí dům čp. 221, zvaný Cejlský, ale i U Morgensternů. Bývala in od roku 1830 tudeb-

Praze

Jaroslav Seifert

*Tak jsem tě mlouval a mlouval jen slovy,
 má Praho líbezná, když plášt tvůj šepíkouvý
 jsi rozballila učera odhodlaně,
 oč více řekl ti, kdo měl zbraně.*

*Dost bylo slz, lež snídať jsme denně,
 když stékající solili nám skývy.
 Hlas našich mrtvých zněl nám při tom jemně,
 hlas vyčítavý a hlas spravedlivý.*

*Na dlažbě leží mrtví a krev studu
 mě polévá a věčně, věčně budu
 si vyčítat, že nejsem mezi nimi.
 Ty město statečné, jsi mezi statečnými
 a budeš věčně, věčně, v všechny časy.*

Ten den ti chyběl do své slunné krásy.

(1943)

TADY MÁTE DVA MILIÓNŮ, MLÁDENCÍ, A NATOČTE MI PRAVDU.

Hodinky Raketa, výrobek firmy Vostok ze SSSR

Viedeňský Schöenbrunn — park s výstavným bývalým císařským zámekem je častou zastávkou našich mototuristů

A VON JE TO VIEDENSKÝ BELVEDERE!

NE STYDĚTE SE VYPADAT
ČESKY!

PRINCEZNA SE UČÍ
Britové neradi slyší, že jejich „národní manů-ment“, princezna Diana, neukončila ani s protekcí střední školu. Její Výsost se proto rozhodla učinit konec ustěpacným poznámkám a v 27 letech chce konečně složit matu-riční zkoušku. K tomuto účelu hledá Buckingham-ský palác soukromé učite-le, kteří by budoucí krá-lovnu zasvěcovali do tajů anglické literatury, fran-ouzštiny, matematiky, his-torie a hospodářské nau-ky. Zajímci se hrnou, ale lidé z princeznyina okolí soudí, že nebudou mít leh-kou práci...

VLADIMIR

Vladimír — název tohoto starobylého ruského města je odvozen z osobního jména „Vladiměr“ převlastňovací přípo-nou „j“ a doslova znamená „Vladimí-rův hrad“ — na počest svého zakla-datele Vladimira Monomacha. Původ osobního jména Vladiměr se odvozuje z prastavovského základu „vald“ („vlá-do“, „moc“) a „mēr“ („velký“, „slavný“), což vyjadřovalo „vládou slavný“, respek-tive „s velkou mocí“. Později došlo k zá-měně druhé části osobního jména za „-mir“ („svět“, „pokoj“).

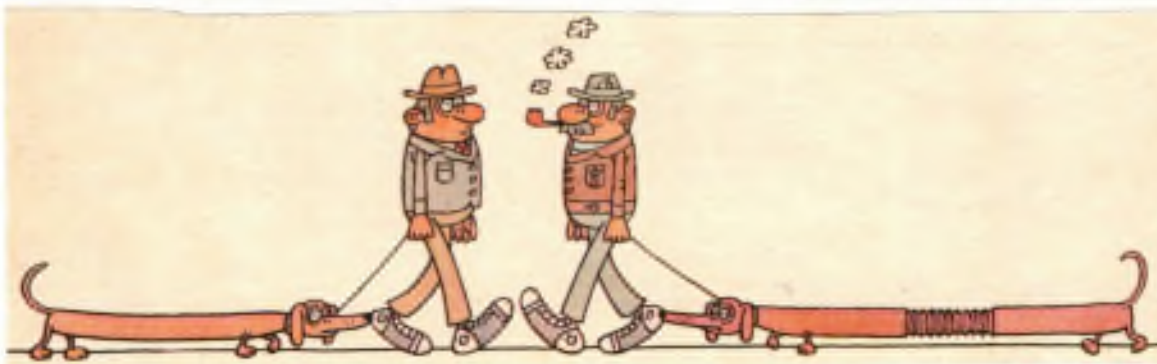
MUSEL SE PODROBIT

Jeden z gigantů amerického automobilového průmyslu — firma Ford — byl nucen vyřadit z provozu více než půl miliónu prodaných aut a podrobit se tak požadavku federální agentury pro ochranu životního prostředí. Bylo totiž zjištěno, že četné z modelů značky Ford z let 1984 a 1985 vypouštějí do ovzduší v důsledku

abývatele ulice dali najevo, že si nehodlají dávat znovu tisknout vizitky a dopisní papíry s předtištěnou adresou. Radní proto obrátili pozornost na sousední, málo obydlenou ulici. Zdálo se, že je vše v pořádku, dokud činitelé CSU nezjistili, že ulice vede přímo na náměstí Karla Marxe. „Nevhodné“, poznamenali lako-nicky. Celou tahaňici ovšem uvítala opoziční SPD. „Musí přece existovat místo mezi nebem a zemí pro F. J. Straussa,“ nechali se slyšet její představitelé a na-vrhli kompromis: Když byl Strauss nazýván „pilotem ba-vorské politiky“, ať jeho jméno nese letecká linka Kolín-Mnichov. Mluvčí CSU ohodnotil tuto snahu je-dným slovem: „Nevkusné.“ Zatímco politikové stále ještě hledají vhodné místo, lid ho již našel. Monstrózní novostavbu státního kancléřství v Mnichově začal na-zývat „Straussoleum“...

V Mnichově vzplál boj. Předmětem sváru nemí ni-kdo jiný než loni v říjnu zesnulý Franz Josef Strauss. Jde o to, že měst-ská rada rozhodla pojme-novat jednu z mnichov-ských ulic po někdejší-m předsedovi bavorské vlá-dy. Háček je v tom, kte-rou. Bodii radní se totiž ne a ne dohodnout. Nej-přve uvažovali a jedně velké ulici v centru měš-ta, ale návrh neprošel.

budou na účet Forda zlokonaleny karburátory, systémy zapalování a čištění výfukových plynů. konstruktérů záved více uhloditků a kyslíčnicku uhlíči-tého než připouští norma. U všech vyřazených vozů

Rekonstrukce chrámu Týnského
 Architekt P. Mocker předložil městské radě plány a rozpočty na rekonstrukci Týna, jehož základy byly jednoobdobně přijaty. Desaroval chrámské střešní krově zahrazená korou ve síluh golté km. Chrámským velice získá. Zboží se desarují neobhledná křesba, která stábu znečišťuje. Bude nahrazena novou, také v přechámských golticím. Náklad je rozpadá na 147 000 staveb.
 Národní Listy 27. 4. 1900

L'Oreal sorgt für guten Duft in Moskau

wef PARIS. Im Rahmen eines Gemeinschaftsunternehmens mit einer sowjetischen Staatsfirma wird der französische Kosmetik-Konzern L'Oreal bald in Moskau für die Russen Schönheitsmittel aller Art produzieren. Eine Vereinbarung über dieses Projekt wurde jetzt geschlossen.

Für die Pariser Gesellschaft, die 1988 als Weltmarktführer in der Kosmetik-Branche einen Umsatz von umgerechnet acht Milliarden Mark machte, erfordert das Joint-Venture in den nächsten fünf Jahren eine Investition von 253 Millionen Franc, davon 160 Millionen für Ausrüstungen und 88 Millionen für Rohstoffe. Ein Geschäft für Oreal-Produkte soll schon 1989 eröffnet werden.

In den ersten fünf Jahren muß L'Oreal die gesamten erzielten Gewinne in der Sowjetunion reinvestieren. Danach kann zumindest ein Teil der Profite nach Frankreich transferiert werden. Außer L'Oreal haben auch der französische Modeschöpfer Pierre Cardin und die Industrieanlagen-Gruppe Technip mit der UdSSR einen Pakt unterzeichnet. Es geht dabei um eine Zusammenarbeit für die Modernisierung von bestehenden und auch für den Neubau von Textilfabriken.

Vysvětluje se to nedostatkem píce pro hospodářské zvířata. Pokud se nějaké málo z venkova do města dostane, je velice drahé.

Národní listy 20. 4. 1989

Nouze o čerstvé máslo
Nedostatek čerstvého másla
Praxe dostoupit svého vrbánka.
Nebylo v tyto dny nikde k dostání.

Neprakta - Švandrlík

„Nezvolili jsme si moc mladýho ředitele? Mně se nelíbí, že nám všem říká vole, vole!“

L'ORAISA...

Wo bitte geboren?

KONSTANZ, 22. Mai (dpa). Das Kopferbrechen um die Bestimmung eines ungewöhnlichen Geburtsortes scheint gelöst: Ein Baby, das vergangene Woche auf einer Bodensee-Fähre das Licht der Welt erblickte, erhält offiziell einen zwölf Worte langen Geburtsort in seine Papiere eingetragen.

Wie ein Standesamtssprecher in Konstanz mitteilte, werde künftig vermerkt: „Geboren auf dem Fährschiff Meersburg auf der Fahrt von Meersburg nach Konstanz“. So verlange es die Vorschrift. Die Fähre habe sich während der Geburt bereits auf der Fahrt befunden, so daß weder Meersburg noch Konstanz in Frage komme. Fest stehe lediglich der Beurkundungsort, da der Heimathafen der Fähre Konstanz sei.

In höchster Eile war vergangenen Donnerstag ein Ehepaar aus dem Bodenseekreis im Auto auf das Schiff gefahren, um das Konstanzer Krankenhaus zu erreichen. Da bei der Frau bereits die Wehen eingesetzt hatten, legte die Fähre sogar fünf Minuten zu früh ab. Bevor die „Meersburg“ jedoch in Konstanz anlegte, war ein gesunder Junge bereits auf der Welt.

Die Errungenschaft wird in Kürze für rund 1 000 Mark von dem Londoner Geschäftsmann Bernard Hunt auf den Markt gebracht. Angesichts der etwa 400 000 jährlichen Autodiebstähle in Großbritannien dürfte er damit einen großen Coup landen, falls das System narrensicherer arbeitet.

Keine Rekorde mit Fressern

LONDON, 22. Mai (Reuter). Würden Sie gern einen ganzen Ochsen verschlingen oder zweieinhalb Pfund Schafshirn in weniger als drei Minuten? Wenn Sie damit in das Guinness-Buch der Rekorde gelangen wollen, können Sie sich die Mühe sparen. Sein Herausgeber Donald McFarlan kündigte am Montag an, daß 43 solcher Freßorgien aus der nächsten Ausgabe gestrichen würden — aus Gesundheitsrücksichten.

über Funk an seinem Auto ein Signal aus, woraufhin im Rücklicht des Wagens eine Aufschrift: „Der Fahrer des Autos ist ein Dieb“ oder „Ich bin gestohlen worden“ erscheint. Auf Wunsch kann der Besitzer auch noch eine Sirene auslösen oder die Benzinleitung seines Wagens kappen.

„Wenn Sie sich einmal einen solchen Wettbewerb anschauen, die sind einfach scheußlich“, sagte McFarlan der britischen Nachrichtenagentur PA.

Aus „historischen und nostalgischen Gründen“ soll aber der größte „Allesfresser“ im Buch der Rekorde verzeichnet bleiben. Der ist der Franzose Michel Lotito, der seit 1966 unter anderem zehn Fahrräder, sieben Fernsehgeräte, einen Sarg einschließlich der Griffe — und ein Kleinflugzeug verschlungen hat.

Das neue Auto petzt
LONDON, 22. Mai (AFP). Im Kampf um den Autodiebstahl haben sich zwei Schoten jetzt etwas ganz Besonderes einfallen lassen. Ein Auto, das sich als geklaut zu erkennen gibt. Sobald der Besitzer den Verlust seines Wagen bemerkt, sendet er

Zapomenutá ulice

Před lety zanikla obec pražská nezbytnost nové silnice ze Slap přes anenské údolí. Bylo v tomto směru i vyjednávání i podzimní přípravné práce. Za několik týdnů byl od továrníka Goldschmieda zakoupen ve Slapech jednotatový dům a část zahrady, kudy má silnice probíhat. Staré vákovité topoly zde rostoucí byly a překot pokáceny, dřevo i záhřada zrovnaný se zemí. Avšak dále se ně nic nestalo. Projekt leží snad někde v archivu a čeká na objevení.

Národní listy 29. 4. 1989

Komisionální ohledání

Provizor kláštera Křižovatky padesát pražskému magistrátu stíhá měst. Je náročná seř klášterní, vyčerpávající do Křižovatky a Platňovské ulice, jest postkozovně vazy které se musjí vyřbít vagónům tramwaya. Požadoval, aby obec poděl celého kláštera stídlis zvláštní chodník. Konalo se na místě komisionální řízení a žádost byla nemítuta.

Národní listy 28. 4. 1989

Film, který vstal z mrtvých

Ten film má zcela prostý, skoro by se dalo říci neatraktivní název Komisařka. Líčí epizodu z občanské války v Rusku. Když jej sovětský režisér Alexandr Askoldov v roce 1967 dokončil, vzbudil u oficiálních představitelů doslova hrůzu. Nejen, že se nesměl objevit v kinech, ale měl být zničen, rozstříhán, spálen. Naštěstí se zachovala v sovětské filmotéce jedna kopie — sice značně zničená — z níž mohl režisér po dvaceti letech zrekonstruovat původní podobu filmu.

Námět pro Komisařku poskytla povídka Vasilije Samjonoviče Grossmana. Ve městě Berdičevě z roku 1935, líčíci pohnutou epizodu z dob občanské války. Hrdinkou je komisařka, která při obsazení města Berdičeva musí přerušit službu z velmi prostého důvodu: je těhotná a uchýlí se proto do rodiny malého židovského řemeslníka. Porodí zde chlapečka, věnuje mu několik prvních týdnů, ale pak jde opět za svou povinností. Válka je neúprosná.

Když se režisér ptal, jaký smysl má jeho film, odpověděl: „V podstatě existuje pouze jedna jediná hodnota na tomto světě: lidský život. A to jsme chtěli našim filmem ukázat. Přes všechny rozdílnosti názorové, politické, náboženské a rasové by lidstvo mělo usilovat o jednotu a bratrství. Tohle nejsou ovšem nové myšlenky, ale často na ně zapomínáme, protože velmi často znásilňujeme život ve jménu rozmanitých fiktivních lidí a falešných hodnot.“

Film vznikl v roce 1967 v Gorkého studiu v Moskvě. Obnovován po dvaceti letech byl ovšem ve studiu Mosfilmu. „Ani po dvaceti letech nejsem s to překročit práh studia Gorkého,“ řekl režisér A. Askoldov. „V době natáčení mě tam počezení zrušili ze všech možných nejhorších důvodů. Když jsme natáčeli exteriéry na Ukrajině, dostávali jsme telegramy, vyzývali nás, abychom natáčení přerušili. Přesto jsme pracovali dál. Ale když jsme pak v promítačce moskevského studia předvedli náš film, ozval se po skončení dupot a pískot. V promítačce byla sítná převaha byrokratů, kteří mě okamžitě nařklí z antisovětskosti. Byl jsem propuštěn a jako odůvodnění se udávala profesionální neschopnost.“

Teď byciom měl přeskochit dvacet let a promluvit o dalším promítání, které se uskutečnilo v rámci Mezinárodního filmového festivalu v Moskvě v roce 1987. Ale uspoň poznámkou se zmiňme o tom, že režisér Askoldov byl nějaký čas bez práce a že v sedmdesátých letech odešel do Tatarské autonomní republiky a že tam skoro ilegálně natobil televizní film o stavbě velké automobilky. V roce 1972 byl siračnický rehabilitován a v osmdesátých letech pracoval jako ředitel koncertního sálu Rossia v Moskvě. A nyní k tomu novému promítání. Po pravdě řečeno i v roce 1987 neměl film ještě zelenou a vedení sovětského filmu jej nedovolilo promítnout. Po jedné tiskové konferenci, kdy se mluvilo o tom, že žádný sovětský film není zakázán, přihlásil se o slovo režisér Askoldov a upozornil na Komisařku. Nezbyvalo než povolit uzavřené promítání, které se uskutečnilo hned další den. Režisér na to vzpomíná: „Když se v promítačce rozsvítilo, rozhostilo se hrobové ticho. Pojednou se však zvedla bouře potlesku. Opace trvaly plných deset minut. Deset dlouhých minut. Pak se ke mně vrhl Levontij Jevtušenko a přede všemi mě objal. Přatelé mi blahopřáli a pak mi přišli stisknout ruku Stanley Kramer, Glusep de Santos, Markes, Vanessa Redgraveová ... A ředitel festivalu v San Francisku Peter Scarlett zvolal: — Zvu Komisařku na festival do San Franciska!“

Film Komisařka byl nejen v San Francisku, sbíral další ceny a obdiv i v Západním Berlíně, Taškentu, Torontu, Sydney, Jeruzalému, Locarnu, Londýně, Rio de Janeiru a v dalších městech. Jisto je, že loňského roku se režisér A. Askoldov v Moskvě nezdřívá a že se svým filmem trávil většinu svého času v zahraničí. „Víte, co je největším zadoštiněním a největším uspokojením, které dnes pocítuji?“ řekl režisér. „Okolnost, že diváci v Moskvě, v Jeruzalémě i v New Yorku reagují na můj snímek naprosto stejně.“ A stejně budou nepochybně na tento hluboce lidský film reagovat i naši diváci, kteří teď mají příležitost zhlédnout film, který doslova vstal z mrtvých. Na závěr se zmiňme aspoň letmo o režisérovi. Narodil se v roce 1932. V roce 1955 skončil studia filologie na moskevské univerzitě a v roce 1966 dokončil režii na filmové škole. Není bez zajímavosti, že to byl on, kdo se snažil rehabilitovat Bulgakova na stránkách časopisu Divadlo a že to byl on, kdo v podstatě zachránil Bulgakovův archív. Tehdy netušil, že jeho film Komisařka bude mít podobný osud jako Bulgakovův román Mistr a Markétka (dostal se ke čtenářům dokonce s třicetiletým zpožděním). Závěrem dejme ještě jednou slovo režisérovi Askoldovi, abychom se dověděli, na čem v současnosti pracuje: „Napsal jsem scénář k filmu, jehož pracovní titul zní Návrat do Jeruzaléma. Pro mě je ovšem Jeruzalém jen metaforickým symbolem. Chci v tom filmu promluvit o nesnadné cestě mé generace k mravní čistotě, o nesnadné cestě umělců v době stalinistického kultu a diktatury. Buď to tedy film o lásce a lidské důstojnosti.“

Vracejí se zpět do SSSR

(Čtk). Z Olomouce byl v sobotu zahájen přesun automobilního praporu Střední skupiny sovětských vojsk v CSSR zpět do SSSR. Tento krok je plně v souladu s rozhodnutím sovětské vlády, které schválily čínské státy Varšavské smlouvy, a je součástí opatření k jednostrannému snížení počtu sovětských ozbrojených sil, jak je oznámil M. Gorbačov v prosinci 1988 na půdě OSN. Vlastnímu odvodu předcházeli mítink v objektu kasáren. Před odjezdem jednotky řekl jeden z odcházejících vojáků, vojín R. Nurullin, že se na cestu do vlasti těší a že odchází s pocitem dobře splněných úkolů. V jeho mysli však zůstane také trochu smutku, protože v Československu zanechá několik svých nových přátel. Před devátou hodinou se vydala kolona těžkých kulových vozidel o celkové délce 11 kilometrů na cestu k hranicím Československa se Sovětským svazem.

UŽ TAM NĚLI BÝT DÁVNO!

Dostavník v ulicích Prahy

(Čtk). Kdo v sobotu potkal v ulicích Prahy dostavník doprovázený westernovými jezdci a country skupinou Krajánci, byl svědkem nejen neobvyklého zážitku, ale také propagační jízdy, kterou pražská správa účelových zařízení SSM upozornila na konání Country areny 1989. Toto setkání přátel country hudby a westernu se uskutečnilo 23. května na Centrálním tenisovém dvorci na Štvančce. Mezi účinkujícími budou v bohatém odpovídání a večerním programu Skupiny Zelenáči, Krajánci, Pacific a Banket, usku-tečnými se přehlídka jeansové módy, prostor bude pro country tance i pro mnohá populární hosty.

V ČELE POJEDE DUCH J. WAINA ...!

... Slyšíte, přáteli, jak tady všude vůkol libezně přežvykuje kůroveň? "

Kvalita přece jen lepší

(Čtk). Výbor lidové kontroly ČSR uskutečnil v loňském roce prověrky jakosti výrobků v resortu průmyslu ČSR. Tento resort pak vypracoval stanovisko ke zprávě VLK o vyhodnocení výsledků kontroly jakosti a činnosti opatření k jejímu zvýšení ve druhém pololetí roku 1988. To bylo předneseno na nedávné schůzi výboru ČSR pro průmysl a stavebnictví. Ze stanoviska vnitřně jine vyplývá, že kvalita produkce v resortu průmyslu byla loň. lepší než v roce 1987. Například ziráty z nejakostní výroby poklesly o deset miliónů korun. Objem vyrobeného zboží s nejvyšším stupněm jakosti „Q“ činil v resortu 312,5 miliónu korun. Kvalita výroby v resortu čsák není na patřičné úrovni. Příčinou nedostatků, které zjištili pracovníci VLK ČSR, byla vedle nekvalitní práce v podnicích a závodech především nedostatečná úroveň technologických zařízení. Cestou ke zlepšení je co nejrychlejší modernizace strojního vybavení v resortu průmyslu ČSR, stejně jako strukturální změny výroby.

KADĚBY CHLOUPČEK DOBŘEJ!

..Pozor, tady přemýšlejte po staru.“

Česká svatodušní píseň

Nastala doba podlet: „Nebe je slunce jasnější, moře pokojnější, bylinky zelenější, květné tráva vonnější. Hory se zelenají, zvířátka pastvu mají, všichni ptáčkové letí k živnostem svým v podlet.“ Tak zní mnohasloková jarní píseň, zapsaná v graduálu příbramském z r. 1583. Její melodie je libezna a často se s ní setkáváme v průběhu 16. století i s řadou jiných textů.

Ano, příroda rozkvétá do svatodušního času, který se v Čechách bohatě slavoval vždy po sedmi týdnech po velikonočních; letos nás překvapují v polovině května, ale mnohdy bývají posunutí už do prvních červenových dnů. Inu, to vše záleží od prvního jarního úplňku, podle něhož jsou stanoveny velikonoce. Sořtky letnic připomínají člověku sílu ducha, duchovní úroveň, která vždy měla zabránit vyhroceným nesvárům, měla odhaučovat zlu, odvykat mýchání jedů do šíř těch nepohodlných a nezabíjejí nepřátele osídly otráveného ovzduší. Naopak tyto svátky připomínají pochopení a rozhovory v mnoha různých jazycích...

Zastavme se u několika českých pramenů, které přinášejí zpěvy svatodušního období. Ve zmíněném příbramském graduálu je v oddílu „o Duchu svatém“ volný český překlad latinské sekvence „Veni Sancte Spiritus“ — tedy „O přijdiž svatý Duše“. Všechny svatodušní zpěvy navazují obsahově na latinské předlohy, avšak hudebně svou melodií bývají úplně samostatné a odlišují se mnohdy dost podstatně od původních latinských melodických tvarů. Tak příkladně text „Veni dulcis consolator“ inspiroval básnický překlad „Vítej, sladký Těšiteli, temnosti Osvětiteli, srdce naše osvěćuješ, božským ohněm zapaluješ!“ Vyskytuje se v kancionále Mifinského z r. 1531 a pak v celé další řadě našich tiskových kancionálů 16. i 17. století. Tato česká básnická verze má ovšem zcela odlišnou melodii, uzavřenou do písňové stroje, která v ničem na původní latinskou prozou nenabuzuje.

Právě tak je tomu i u zpěvu „Naušlív nás, Duše svatá, naušlív mistře přebobří, Pane všem miloslužný!“ Obsahově také předkládá do češtiny latinskou sekvenci Veni Sancte Spiritus et emite coelitus...“ Zápis této melodie i textu známe ze Sekvencionáře Arnošta s Pardubice ze Svatovítské katedrály z r. 1663; prý ji složil francouzský král Robert. Podotkneme však, že autorství ve středověkém období je vždy spíše legendou než realitou. Našla jsem ji také v prepýchové vypraveném graduálu v Lounech z r. 1563.

Graduál z Loun, který má velký formát i značnou úhu, vznikl v dílně Jana Táborského z Klokotské Hory a byl iluminován slavným Fabianem Pulérem. Je český, podobí, s mnoha barevnými vyobrazeními. Jisté, že i literární hodnota českých textů je vysoká, kalíšnické věty v „Těle a krvi Páně“ nebo o „Mistru Janu Husovi“ byly v 17. století cenzurovány jeně zalepeny, takže nebyly poškozeny a dnes jsou dobie čitelné. Jeho jednohlásná hudba by jistě stála za povšimnutí i za interpretaci.

Svatodušní hudební tematiky není tolik jako zpěvů vánočních nebo i velikonočních, jsou ovšem v českých verzích typické svým domácí, výrazně lapidárním projevem. Trňasé zpracování najdeme třeba v graduálu mladoboleslavském z r. 1572. Kontrapunktické zpracování najdeme v souboru hlasových knih pražského literátského bratrstvu chrámu sv. Michala, nyní v Jirchářích ze sedmdesátých a osmdesátých let 16. století. Zde je i řada českých motet v části „Sestání Ducha svatého slavice hod dnešní z daru Božího“. Také ve dvou hlasových knihách v Klatovech, které zbyly z původní šestihlasé kolekce, je uveden tento text původně šestihlasého moteta Jiřího Rychnovského.

Po stopách shora uvedených českých zpěvů, drobných kamínků z celkového materiálu svatodušních zpěvů, můžeme zajít hluboko do české minulosti... Otevře se nám široký obraz tradičního udržování duchovní latky zároveň s mnoha obměnami básnickými i hudebními. Bezděle se nám vybaují otázky, jak se vlastně vyvíjely české překlady ruku v ruce se stavbou typických melodií, odlišných od latinských próz a sekvencí. Kde se vzaly tyto melodie u nás, z jakých studnic čerpaly svou nápodobnost? Představujeme si tedy české letnice v prostředí literátských bratrstev, v době České konjese, v řadách předbělhorských, ale i v období třicetileté války, protireformace a ještě hluboko v letech nastupujícího baroka. Opakujeme si básnická slova českého jazyka: „Vítej, sladký Těšiteli, temnosti Osvětiteli, srdce naše osvěćuješ, božským ohněm zapaluješ!“

JITKA SNÍŽKOVÁ

najdeme v historii hudby další, ve kterém by tolik členů jediného rodu tak vyniklo během dvou pokolení, jako u Bendů. Není divu, že Antonín Dvořák dal v lakobinu typické postavení venkovského kantora jméno Benda. Stalo se symbolem českého muzikantského.

POSLEDNÍ PRÁCE PROF. SUŠEKOVÉ.

POTOMEK KRÁLOVA HOUSLISTY

V PODZAMČÍ STARÝCH BENÁTEK, na břehu Jizery, žil kdysi chudý káďal Jan JIM Benda se ženou Dorotkou, dcerou skalského kantora Brixho. Měli jedenáct dětí. Na chléb si přibydělávali muzikou po hospodách, na káru i na zámku. Nejstarší František pěkně zpíval. Na housličky se vyučil u potulného Žida Lúbia. Hrál tak krásně, že když dospěl, vydal se s nimi do světa. Šel a hrál, hrál a šel, nevedlo se mu zle. Když jednou došel do Prus ke krásnému zámku Sanssouct, jeho housle okouzily prince hradešho na flétnu tolik, že přijal Františka do královské kapely. Když pak zemřel král a princ nastoupil na trůn jako Bedřich Veliký, povýšil ohlíbeného houslistu na koncertního mistra. Aby získal další výtečné houslisty, poslal do Čech oddíl dragounů s povozy pro tři Františkovy bratry a ostatní z rodiny. Vykoupil je z poddanství a daroval jim dům v Nowe Wsi, nedaleko zámku. Nejednou Františka navštívil v jeho domě. Benádům se až do smrti vedlo dobře. Čtyři bratři hráli u krále, sestra zpívala, otec tkal. Jen JIM po čase odešel do jiných služeb. Příběh podobný našim pohádkám o Honzovi, který šel do světa...

Když jsem navštívil Postupim, marně jsem v Nowe Wsi hledal hroby Bendů. Hřbitov byl již dávno zrušen. Zůstal jen dům s pamětní deskou. Děti tkalce měly sedmnáct potomků a tak jejich rod žije dodnes.

Posledního profesionálního hudebníka ze sedmého kolena Františkovy větve jsem viděl dirigoval na počátku války v Brně. Jeho pradědečka, ředitel káru i jeho potomky pruský král povýšil do šlechtického stavu. Hans von Benda, dirigent Berlinského orchestru, imponoval — stejně jako jeho orchestr — skvělým rytmickým cítěním. Se svou kapelou koncertoval v Americe, Japonsku, v Indii i v jiných vzdálených zemích. Na programech koncertů měl vždy skladby svých předků Bendů a Brixů. Hrdě uváděl jejich český původ, třebaže sám neznal jediného slova česky. Benádové byli jeho láskou i doménou orchestru.

Později mi pan profesor vyprávěl o tom, že na sklonku války sovětská hlídka prohlížela doklady civilistů v krytech Berlína. Důstojník se ho zeptal, jak přišel k českému jménu, které zná z dějin hudby jako jméno autora prvých hudebních melodiarů. „Ano, to byl můj předek, pocházel z Čech.“ To stabilio, aby prof. Benda využil ke svolání členů orchestru. Za pár dnů, čtvrtého dne po vyhlášení míru, se konal na ulici mezi ruinami první berlinský koncert po válce. Hrál i Bendy.

Asi u roce 1964 jsme koncertovali — Pražské duo a Jana Jo-

nášová — na čs. vojenské misi v Západním Berlíně. Mezi pozvanými byl i prof. Benda, býval tu častým hostem. Poznali jsme se a pozval jsem jej ke společnému koncertu do Prahy. Poprvé zde dirigoval v roce 1966 v Ledeburské zahrádce Mustci di Praga, pak v Poděbradech a v Brně. Pošlil mně u nás se známým flétnovým koncertem Fr. Bendy c moll. Na oplátku jsem ho obdařil jsem neznámou koncertní díru s flétnou z Duchovní kantáty J. A. Bendy. Objevil ji brněnský regentschor prof. Tomašík. Obě skladby provázely naše koncerty, rozhlasové nahrávky i televizní film. Zpívaly je Jana Joňášová a Marta Boháčová.

Nejkrásnějším koncertem v Čechách byl však ten, který uspořádaly Bendtky nad Jizerou k jeho osmdesátinám v roce 1968. Byl hostem svého přítele, děkana Bedřicha Tupey, v roditi svých předků. Ten se mu stal průvodcem po městečku, po zámku, okolo i na káru sv. Mari Magdalény, kde Bendové tolik muzikovali. Starý pán dojatě hledl klávesy varhan, dřevěné pilníky i desku křového zbradil. Do pamětní knihy děkanství napsal: „Žije tu minulost a tvoří přítomnost. Svému praroci děkuji za životní sílu a hudební talent.“ Smutně postál u místě, kde dříve býval domek Bendů, neváženě zbouraný krátce před prohlášením za kulturní památku.

Dopoledne mu předal předseda národního výboru na zámku čestné občanství. Pocta ho nesmírně potěšila. Viděl v ní poděkování za celoživotní službu skladbám Bendů ve světě.

Velkého muzikanta, uslechtilého umělce a prostého, pokorného člověka jsem poprvé viděl zářícího pýchou. Večer dirigoval na slavnostním koncertě Čs. komorní orchestr. Jubilanťa pozdravil tehdejší šéf opery ND Jaroslav Vogel. Důstojný hold poslednímu muzikantu bendteckého rodu. Brzy poté, v den dirigentových osmdesátin, bylo velké studio západoberlinského rozhlasu svědkem dalšího slavnostního koncertu. Prof. Benda sestavil program z části své předka Fr. X. Brixho, A dur symfonie J. A. Bendy a Mozartovy pražské symfonie. Jako sólisty pozval čtyři pěvce pražského Národního divadla. Další vyznání účty českým předkům i umění.

Poslední Bendovo vystoupení u nás bylo v prosinci 1970 v kapli Klementina. Přijel se do země svých předků rozloučit s uměleckou družkou a s taktoukou. Čs. televize nejprve natočila jeho procládky se synem Franzem, mlatochovským výtvarníkem, po Benádách nad Jizerou, pak zkoušku a koncert s Plzeňským rozhlasovým orchestrem. Scenáť předepsoval, že mám dirigenta „provokovat“ k slovním připomínkám k orchestru. Nešlo to. Stál před kamerou snad poprvé. Naopak,

V berlinském bytě s účtov operátnal několik vřadných mátek na prapraděca Františka: taktouku, koncertní úbor pr královu houslisty a malovanou skříň. Se všim se rozlil v srpnu 1972 a odešel za svými předky. Nejmnožejší hudební dynastii je rod Bachů. Vedle něho

stále jen septať. Proto jsem do míst, kde měl odklepat, zaslal vít a nahlas vyslovit připomínky, napsal do partitury netkým tiskacím písmem „LAUT!“. Když jsme při natáčení dospěli k taktovému místu, obrátil se na mne a nahřebané zšeptal: „Lieber Silca, warum laut? Hier ist doch piano!“

Zlatá, stověžatá... a

špinavá

„Praha je nejkrásnější a nejšpinavější město, jaké jsem kdy viděl...“ Přesně tuto — jednou dochem vyslovenou — chvíli i pohanu metropole ve středu Evropy jsem nedávno slyšela od turisty z poměrně daleké ciziny. Zdářile se usmíval... Usmívala jsem se také — co ostatní v podobné situaci můžete dělat jiného? Vysvětlovat hostovi, že jeho cestovatelešské obzory jsou přece jen poněkud omezené, protože kdyby si dal víc práce a lépe se porozhlédl po světě, našel by ještě mnohá špinavějších měst? Podobné námitky znějí jakoliv podivně — a tak zůstanete raději u toho zdvořilého šamova. Ale začnete se kolem sebe trochu víc a pozorněji rozhlížet...

Jarní sluníčko je nemilosrdné. Jeho zářivé světlo odhalí první vrásky na naší tváři, skvrnu na kabátě i skvrny na kráse města. Ostré paprsky slídí po nepořádku jako křivelná hospodyňka na návštěvě. Neří proto divu, že většina pražských ulic a uliček, náměstí a zákoutí se nám nejednou zdá zašlá, špinavá a zaplebaná.

Z POSTŘEHO PRAŽSKÉHO CHODCE

Tahle nespokojenost se pravidelně projevuje i v naší redakční poště — když přijde jaro, začínají se množit dopisy s velmi podobným obsahem. Píše je jeden je díný člověk, i když má desítky jmen a tváří. Je to člověk, kterému na jeho městě záleží. Vypůčíme si slova básníkovy a říkáme mu Pražský chodec...

Jeho dopisy jsou rozhořčené: „Vážená redakce, připadá mi už pomalu jako stádl, ale nedá mi to... Jsem důchodce, a tak mám dost času dívat se kolem sebe. Pravidelně pozoruji popeláře v naší ulici a sleduji, jakým způsobem vyprazdňují kontejnery a popelnice. Po jejich odjezdu se chodník změnil doslova v malé smetiště — co jim upadne na zem, to klidně nechají ležet. A upadne jim toho dost...“

Jeho dopisy jsou ižlivé: „Vážená redakce, nedávno jsem z list odpovědného činitele NVP slyšel, že čistota ve středu města je věnována zvláštní péče a výsledky jsou příznivé... Chtěl bych se s vámi podělit o jeden pozoruhodný zážitek: Před několika dny jsem šel po Národní třídě, o níž se domnívám, že k centru města patří. Přesto však v okamžiku, kdy se zvedl silný vítr, začalo vzduchem proudit smet v takové intenzitě, že jsem měl pocit, jako by se schylovalo k písečné bouři. Jestli takto vypadá pečlivě udržovaný střed města, jaké to asi musí být na jeho okrajích...“

Jeho dopisy jsou i unavené věčným čekáním: „Vážená redakce, o tom, že o čistotu Prahy je třeba pečovat, se honorář dlouhá léta, stejně dlouho se mluví i o tom, že situace je kritická a musí se zlepšit. Srdce však zůstává pouze u slov a halasných proklamací, nepořádek je však stále stejný. Zatím se nezměnilo vůbec nic.“

Tolik tedy Pražský chodec... Má na své nářky právo? Slepou otázku jsme položili těm, kteří se s podobnými problémy setkávají denně — pracovníkům Městské inspekce veřejného pořádku Národního výboru hlavního města Prahy.

INSPEKTOŘI NA BABETĚ

Jezdí na malých motocyklech značky Babetta a nosí ponurě šedé uniformy — snad i proto jim ti, kteří už od nich obdrželi pár poukázek na pokutu, začal říkat „šedý mor“. Tuto nelichotivou přezdívku si však nikdo nezasloužil tak málo, jako právě oni... Práce těchto „hlídačů“ čistoty a pořádku ve městě je potřebná a není vůbec jednoduchá — je jich málo a těch, kteří porušují stanovená pravidla hrů je na ně trochu moc. Porovnejme jen tato dvě čísla: v roce 1987 bylo na celém území Prahy pouhých 60 pracovníků inspekce a během dvaceti měsíců museli vyředit téměř 60 tisíc případů. O jaké přestupky jde nejčastěji?

Slovo má vedoucí Městské inspekce Stanislav Pavlík: „Výběr je v tomto případě dost bohatý — od spěchajících chodců, kteří v letu odhazují tramvajové jízdanky, papírky a špačky, přes majitele psů, kteří své miláčky vedou na chodníku, až po ty, kteří nám nadělávají starosti nejvíce — to jsou průmyslové a stavební podniky. Za jediný den můžeme v Praze zaznamenat na tisíc konkrétních případů znečišťování ulic, které mají na svědomí právě stavbaři. Snad nejkriklavějším příkladem je v současné době stav ulic a silnic v jihozápadním městě a okolí nového Ústředního domu rekreace

na Dřabačově, v jehož blízkosti se razí Strahovský tunel.“

Je jasné, že každá stavba do svého okolí občas „vyveze“ trochu hlíny a bláta. Stejně jasné je ale mělo být i to, že svou špínu si po sobě zase rychle uklidí — vidíme to i na příkladech zahraničních firem, které stavějí u nás. Ostatně ani v soukromém životě by asi nikoho z nás nenapadlo projít se po bytě v zablácených bagančatech a spoušť, která z námi zůstane, nechat bez povšimnutí. Ve „velkém“ je to ovšem zcela běžná praxe. Má to samozřejmě i svá rizika — pokud se někde v blízkosti objeví rychle babeta s příslušníkem městské inspekce, mohou organizace podle platných právních norem zaplatit pokutu až 20 tisíc korun. Zdá se však, že podobné postupy nikomu příliš nevadí. Podniky je zřejmě už dávno započítaly do běžných provozních nákladů: prostě zaplatí — a jede se dál...

Veškerý úklid tak zůstává na jediné organizaci a tou je koncernový podnik Pražské komunikace. Vraťme se tedy k původní otázce — jaká je v současné době péče o čistotu města?

KDYŽ CHYBÍ TECHNIKA...

Těch pár údajů by mohlo být odpovědí — jsou to čísla, která trochu zarážejí: v Praze je téměř 2500 kilometrů silnic a dva tisíce kilometrů chodníků, které je třeba čistit, více než čtyři tisíce odpadkových košů, které je třeba denně vybrat. Mechanizace, a níž pracovníci Pražských komunikací mají všechno tohle stihnout, poněkud připomíná čajovou lžičku, kterou měl v jisté pohádce chudý chasník vyprázdnit jezero. Například kropicích vozů je v „depu“ tohoto podniku o tři desítky méně, než je nezbytně nutné, multikar pouze padesát, ačkoli v jich byla třeba alespoň stovka... a tímto způsobem by se dalo pokračovat dál. Čajová lžička chasníka z pohádky byla navíc děravá — i v tomto ohledu přirovnání docela sedí: Většina mechanismů je v povážlivém technickém stavu. Průměrně stáří strojového vybavení pražských „počistovačů“ je 10 let, ačkoli jeho skutečná životnost nepřesahuje pět let. Také „bobří“, které vyvázejí popelnic a kontejnery, je málo a svou technickou úroveň budou zanedlouho zralé spíš pro muzeum, než pro provoz v moderním velkoměstě. Když k tomu připočteme ještě onu téměř neuvěřitelnou skutečnost, že 1 z toho mála, co je k dispozici, „odpočívá“ celá třetina v garážích a opravárnách pro nedostatek náhradních dílů, je jasné, že v této oblasti nám docela slušným tempem ujíždí vlak... Popeláři a metaři jsou přetíženi (to není ironie — mají skutečně o 30 procent vyšší normu, než je ve světě obvyklé), náš Pražský chodec reptá (a málokdy se stane, že by neměl pravdu) a turisté se podivují (fotografující občas kromě slavných pamětihodností páchnoucí zátíši s přetékajícími popelniciemi...).

Jak se dostat ven z tohoto bludného kruhu, ve kterém obcházíme už dlouhá léta? Odpověď na podobnou otázku nebude vůbec jednoduchá. Defini-

Hašek, Pavlas, Růžička

LIPTOVSKÉ MIKULÁŠ (tag) Nejdříve hokejové na jednolitých patkách tak je určila anketa. Předtím TIP byli v první volbě v Domě kultury v Liptovské Mikuláši. Zestřížky byly sestaveny podle hlasů členů reprezentativní ligy a úředního žebříku (Gina, Vyslečky — hranáři: 1. Hašek (Pard.) 65, 2. Bříza (Motor) 30, 3. Brož (Koš.) 17, 4. Šindel (Sparta) 13, 5. Svoboda (Hil) 7, 6. Harimann (Tren) 6, 7. Gula (Pízeň) 4, 8. Blažek (Golf) 1. — Obránci: 1. Pavlas (Tren) 42, 2. Slavjána (Mot) 19, 3. Marlar (Pard.) 18, 4. Bára (Koš.) 17, 5. Procházka (Hil) 14, 6. Stanina (Koš.) 13, 7. Štrába (Hil) 11, 8. Strida (Pard.) 5, 9. Hl. Gálal (Tren) 4. — Útočníci: 1. Růžička (Tren) 65, 2. Šejba (Pard.) 18, 3. Hašek (Tren) 16, 4. Lala (Motor) 16, 5. Janek (Pard.) 13, 6. Světek (Koš.) 8, 7. Lubina (Pard.) 5, 8. Dužal (Sparta) 2. — All stars: Hašek — Slavjána, Bára — Světek, Růžička, Hašek. V případě rovnosti bodů rozhodly o pořadí hlasy reprezentativních trenérů.

„Park-Kralle“ auch in Italien

MÜNCHEN, 21. Mai (AP). Vom 1. Juni an droht Falschparkern in Italien die „Park-Kralle“. Der Deutsche Touring-Automobil Club (DTAC) hat jetzt in München darauf hingewiesen, daß im nächsten Monat in Italien eine verschärfte Bußgeldverordnung in Kraft tritt. Für das Abstellen eines Autos in Park- oder Halteverbotszonen werden dann je nach Verrechnungsbehinderung Strafen bis zu umgerechnet 500 Mark fällig. Zudem werde die Polizei künftig auch sogenannte „Park-Kralle“ einsetzen, mit denen der Wagen eines Parkünderers so lange blockiert werde, bis die Geldbuße bezahlt sei.

Rozsudek potvrzen

(MJK): Před senátem krajského soudu v Ostravě se konalo odvolací řízení v třetí věci Tomáše Hradítky, který byl dne 5. února okresním soudem Přerově uznán vinným pokusem pobuřování a z trestného činu poskožování zájmu republiky v tuzemské úpravě. Mu trestu odnětí svobody v trvání 13 měsíců, jehož výkon byl podmíněně položen na zkoušební dobou dvou let. Krajský soud v Ostravě se většinou zasedání potvrdil rozsudek okresního soudu v Přerově v plném rozsahu. Odvolání okresního prokurátora v Přerově a „obžalovaného zemiti jako neúčinné podle paragrafu 256 trestního řádu. Rozsudek list nabyt právní moci.

tvinní řešení všech nastiňovaných problémů se neobejde bez nákladných investic — a proto si na ně patrně ještě nějakou dobu počkáme.

Cross-Weltmeister Glajza gefüchtigt

Der Cross-Weltmeister der Radamateuren, Ondrej Glajza, soll sich nach Informationen der „Berliner Morgenpost“ entschlossen haben, nicht mehr in die CSSR zurückzukehren. Der 23jährige, der im Januar im französischen Pontchateau den Titel gewann, will am Montag in Berlin einen Asylantrag stellen.

Jak Sternberk ke jménu přišel

S jarem se otevřely brány i gotického hradu Sternberka. Vstupujícího z bohaté zeleně na úpatí nízkého Jeseníku pod známou závodní trať do pruhu Ece homo. Vloni si jeho historické poklady i exponáty kasovníku v muzeu hodin prohlédlo 109 tisíc hostů, takže hrad náleží k nejnávštěvovanějším památkám na severní Moravě.

Letos si o nich při připomínce 720 let trvání, patří tedy k nejstarším zachovalým hradům u nás. První zmínka o něm je v listině z roku 1269. Český král Přemysl Otakar II. v ní povoluje klášteru Hradišku u Olomouce držbu sporného lesa a v něm se nacházejícího nerostného bohatství a pánům na Sternberku nářizuje neoprávněně zmocněný majetek vrátit a za způsobeně škodu postoupit klášteru náhradu — dva hamry.

Údaj dosvědčuje už existenci hradu, jehož počátky se kládou mezi léta 1253—1263. Založil jej český šlechtic pan Zdeslav, po tomce rodu Divišoviců, který postavil statky ve středních Čechách a do roku 1241 užíval přídomku „z Chlumce“. Teprve o rok později, když vstoupil hrad

nad řekou Sáztavou a pojmenoval jej v souladu s módní vlnou německým jménem Sternberk, začal tohoto jména užívat i pro sebe.

V roce 1253 moravský markrabě Přemysl požádal o pomoc při vyhnání uherských Kumánů, kteří tehdy pronikli až k Olomouci.

Hrad Sternberk a patrným gotickým jádrem

mouci. Zdeslav útočnický úspěšně odrazil a vypudil do Uher. Za zsluhy mu panovník věnoval statky na Moravě u Olomouce a u Telče a pro léta 1253 až 1256 mu světil vysokou junkal — čišníka moravského. V obou nových državách Zdeslav založil také hady a nazval je Sternberk; zatímco na Olomoucku stojí dodnes, Sternberk u Telče byl již za husitských nátek zničeninou.

Ke gotickému jádru hradu Sternberka na severní Moravě přibývaly renesanční přístavby. Dnes je hrad navštěvován zejména pro soubor moravské gotické deskové malby a plastik, jež doplňují nástěnné malby vysoké umělecké hodnoty z okruhu Mistra Theodorika, malíře epochy Karla IV. Renesanční umění je zastoupeno vzácnými díly nalských a nizozemských autorů z 15.—17. století, plastikami, nábytkem, koženými italskými i nizozemskými tapetami i renesanční malbou na skle a bohatě zdobenými kamny, nejnárovnějšími na našich hradech a zámcích vůbec. Neméně zajímavé a jedinečné jsou exponáty časomíry v muzeu hodin instalovaném v podhradí.

P. Novák do Řecka?

PRAHA (žhm): Fotbalové derby pražských „S“ sledoval z hlediště i technický ředitel a manažer klubu Panathinaikos Atény, jinsk též místopředseda trenérské komise UEFA, Yannis Galogeras (53). Hrál za Peisteri Atény, sedmkrát reprezentoval Řecko. Ale do Prahy přijel prohlédnout si při hře Petra Nováka z pražské Sparty. Y. GALOGERAS, Panathinaikos je perfektně zorganizovaný klub, oči a uši máme všude a víme o všech dobrých a perspektivních hráčích v celé Evropě. Novák jim je a chceme jej angažovat.“ Na důkaz vstáhl řecké noviny s patřivými titulky na i. stránce Dnes uvidí Nováka, Galogeras, do ČSR na utkání Stavla—Sparta“, a řekl: „Jsem přesvědčen, že Peter bude dohrout posilou pro příští sezonu, v níž musíme fanouškům co sdělet, protože titul letos bohužel už nezískáme. Novák je dobytec fotbalista a v Aténách bude ještě lepší.“ S představiteli Fotbalového svazu zatím Řekové nejednali. GALOGERAS, Trenér Sparty Jarabinský a tajemník Bednář za oddíl sblížili, že nám odpoví do tří týdnů a v případě souhlasu sdělí i požadovanou částku. Panathinaikos je finančně velmi silný a má i o někoho zájem, nebývá přehnaně sporný. Budeme čekati, nechceme nic uspěchat a máme zájem na navázání solidních vztahů se Spartou. V budoucnu bychom rádi v Aténách přivítali např. Skuhravého a hlavně Grigul!“

Rekonstrukce „pražských Benátek“

(žtk): Od loňského léta se na rekonstrukci pražské Čertovky podílejí vrtní, inženýři, ale také zedníci, tesaři a betonáři ze speciálního závodu zakládání staveb s. p. Vodní stavby Praha. Tento kolektiv za několik měsíců dokázal změnit vzhled „pražských Benátek“ zabezpečil statické poměry zdejším chráněným objektem a doslova je zachránil pro další staletí. V současné době se dokončuje železobetonový prah na levém břehu. Ten společně s mikropiloty nahradí dosavadní ztrouchnivělé a vodou vykatlané původní dřevěné posuvky budov Málkové v. Je to úroveň je pod vodou téměř ocelové pevné, stačí však, aby bylo vystaveno vzduchu a okamžitě se rozpadne. U deseti domů bude prah dokončen do konce června. Cílem rekonstrukce tohoto romantického koutu Prahy není „vysušit“ suterény domů, jak se leckdy píše. Není to ani možné již proto, že tu působí vitavská spodní voda.

ŽAK TV BUDOU ŽEZDIT ŽINÁKLIERI...!

Příliš drahé cigarety

(žtk): Při více než 12 600 požárech bytového fondu v ČSR za posledních pět let přišlo o život 331 lidí, jen dříve způsobily za toto období 1961 požárů a škody způsobené takto na majetku činí 27 miliard korun. Kuřáci mají na svědomí škodu 8,5 miliardy korun, která vznikla při 1056 požárech zaviněných jejich nedbalostí. Konkrétní případy svědčí především o podceňování možnosti vzniku požárů. Například v březnu loňského roku vysypala 40letá žena před svým odchodem z bytu v Karvině nedopalky z popelníku do odpadkového koše. Vzniklý požár se z koupelny rozšířil do kuchyně a na chodbu. Škoda činila 90 000 korun. O pár měsíců později zavinil požár svého bytu také kuřák, tentokrát v Praze, když kouřil v posteli a usnul. Od cigarety se kolem půlnoci vznítily matrace, které ještě zvládli odnést do koupelny a odvezt. Nedostatečně uhašené matrace se však později znovu vznítily. Zplodlnami hoření se přiotrávil manželka a syn, sám majitel byl navíc popálen a odvezen v kritickém stavu do nemocnice. O nedostatečné preventivní výchově i dohledu nad dětmi svědčí další loňský případ, kdy si desetiletý chlapec krátil čas tím, že na půdě rodinného domku v Kamenici-Bystřici pod Hostýnem zapaloval zbytky molitany. Když začal materiál intenzivně hořet, utekl a našelší řekl všechno své babičce. Při požáru byla zničena podkrovní místnost, její vybavení a krovky. Celková škoda představovala 35 000 korun.

JEV CIGARETY?

SKUTEČNOST, že letecká pošta nemusí být vždy nejrychlejší, potvrdil nynější případ z Francie. Jedna obyvatelka Bordeaux na jihozápadě země konajícího svého času vojenskou službu v africkém Džibuti. Dopis byl odeslán 20. října 1965. V té době byla adresátka svobodná 17letá dívka, zatímco dnes je matkou čtyř dospívajících dětí.

Osud v rukou rozhodčích...

HÁZENKÁŘI DUKLY se vrátili v úderu z Kofie vojenským speciálem. Trenér RUDOLF HAVLÍK o jejich vyžehlení: „Uhráli jsme maximum, hráčům nelze nic vytknout, jejich výkon byl více než sto procentní, zato nejsme vůbec spokojeni s výkony rozhodčích. A to jak v sobotním střetnutí, které pískala dvojice Slanec — Naháč, tak v nedělním u páru Ondráš — Valenta. Na tak kvalitní zápsy vůbec nestačili, ale hlavně neměli stejný metr na obě družstva. V sobotním zápase nechalých osm minut před koncem vyrovnali. Pak jsme dostali tři zbývající minuty ve tři sedmileté silné problémy. V nedělní odpověď, v níž Kofiče hrály hůř, než v sobotě, se zvl. díky postupu, vedlo naše družstvo v 32. min. 18:15 a zdálo se, že to dohře dopadne. Ale v té chvíli vzali rozhodčí osud utkání do svých rukou. Tříkrát po sobě nás velice poškodili,

Vzal nám míč pro pasivní hru, zapískali prorážení a nakonec Nováková Kraky. Ani v jednom případě neměli pravdu! Když jsem pozoroval koňského trenéra Šutce jen se tomu spokojeně usmíval. Přitom třeba na druhé straně Farový góly padaly většinou po porušení pravidel o krocích... Polovina hráčů v naší kabině po zápase plakala a protestovala, že takovou házenou hrát nebude. Že to nemá se sportem nic společného! Důkaz toho, co se v Kofičích dělo, mohou poskytnout videozáznamy. Vychovávatel hrůže k Československému boji, ale když se potom setkali s takovým přístupem rozhodčích, je vesměra výchovná práce pryč...“ — Tolik slova zklamaného trenéra a bývalého čl. reprezentanta. Je smutné, že v naší lize se mnozí podobné případy. Nejedna ligový trenér mluví v těchto dnech o tom, že manipulování výsledků nejvyšší soutěže dochází neuvěřitelných rozměrů. (kov)

Pozvánka do Opočna

Začátkem dubna se otevřely brány dvou dětských hradů a zámků, které jsou ve správně krajského sídelsku státní památkové péče o ochrany přírody Východočeského kraje se sídlem v Pardubicích. Veřejnosti byl zpřístupněn také soubor lidových staveb a řemesel Vysočina u Hlinska v Čechách a dnes přivítá poprvé své návštěvníky státní zámek Náchod, nablížící prohlídce květinových zátiší ze 17. a 18. století i umělecky cenného zařízení z doby, kdy byl majitelem zámku O. Piccolomini.

Pro dlouhodobou rekonstrukci jsou naopak

Zámek Opočno
i v letošním roce uzavřeny hrady Kunetická hora, Litice nad Orlicí a Vizmburk, kostel Zahradka a zámky Pardubice, Kostelec nad Orlicí a Ra-

abodím. V šestí zámeckých sátech jsou rovněž umístěny dobové hrací stroje, hudební nástroje, publikace, tisíce notových děl, maketa hlediště Národního divadla i další zajímavé exponáty. Československo získalo na letošním devátém mezinárodním veletrhu sportovního zboží v Plovdivu čtyři zlaté medaile. Do soutěže a též přitom bylo přihlášeno osm čs. výrobků.

řibovíce. Zde však zve k návštěvě alespoň Babiččino údolí s mlýnem a Starým Beládem. Jenom o sobotách, nedělích a svátcích bude z technických útrobů zpřístupněn hrad Lipnice nad Sázavou, zatímco na Trojských se zájemci místo obklopení prohlídky musejní spolkují pouze s výhledem pod věží Panna a základní informace o historii hradu.

Ještě před zahájením letošní sezóny byla otevřena třetí část expozice Muzea české hudby na zámku v Litomyšli. Zachycuje především rozvoj naší novodobé hudební kultury v letech 1850 až 1918. Zároveň přiblíží osobnost B. Smetany, A. Dvořáka i dalších skladatelů, spjatých s tímto

Čs. stanovisko k rozhodnutí vlády MLR

Reakce na dočasné zastavení výstavby Nagymarosu

(Btk): Ministr zahraničních věcí ČSSR J. Johanes přijal v Praze velvyslance MLR M. Barlyte a seznámil jej se stanoviskem vlády ČSSR k rozhodnutí vlády MLR ze dne 13. 5. 1989 okamžitě zastavit na dobu dvou měsíců práce na stupni Nagymaros společného čs.-maďarského vodního díla na Dunaji, budovaného na základě Smlouvy mezi ČSSR a MLR o výstavbě a provozu Soustavy vodních děl Gabčíkovo-Nagymaros ze dne 16. 9. 1977.

Tento jednostranný krok vlády MLR prakticky znamená, že bylo pozastaveno provádění Smlouvy a předstává obrození celého záměru. Čs. strana v průběhu výstavby Soustavy vodních děl vychází důsledně ze Smlouvy a na ni navazujících smluvních dokumentů a úzce přitom spolupracuje s maďarskou stranou. Navíc byl z iniciativy maďarské strany dne 6. 2. 1989 podepsán protokol, na jehož základě se má termín výstavby urychlit o 15 měsíců.

Všechny okolnosti, o které vláda MLR své rozhodnutí opírá, byly společně prozkoumány před podepsáním smlouvy, tedy již před zahájením výstavby, a upřesněny v jejím průběhu. Rozhodnutí vlády MLR bylo učiněno bez projednání s československou stranou. Tím nebyl dodržen postup stanovený Smlouvou pro řešení sporných otázek. Čs. strana považuje za-

to akt za neodůvodněný, nemající opodstatnění ani z včného, ani z mezinárodního právního hlediska. Vláda ČSSR proto trvá na pokračování a dokončení výstavby Soustavy vodních děl Gabčíkovo-Nagymaros podle platných smluvních dokumentů.

Jednostranným pozastavením prací vzniknou značné škody a československá strana si vyhrazuje právo na vyčíslení a následně uplatnění jejich náhrady v souladu se Smlouvou. Totéž platí i o mnohem větších škodách, které by vznikly zmařením výstavby celé Soustavy vodních děl.

Vláda ČSSR je připravena zahájit jednání s vládou Maďarské lidové republiky s cílem najít společnou cestu k úspěšnému dokončení soustavy vodních děl Gabčíkovo-Nagymaros.

Své stanovisko k rozhodnutí vlády MLR vydalo i předsednictvo vlády SSR. Obrátil se v něm mj. na stavební a dodavatelské organizace, aby pokračovaly v plněném plnění úkolů.

Dreimal Lohn
Monatliche Durchschnittsbeträge 1989
je Arbeitnehmer in DM (Schätzung)

Der Betrieb wendet auf:
(einschl. Arbeitgeberbeiträge zur Sozialversicherung)

4 188 DM

Auf der Verdienstabrechnung steht:
(Bruttolohn oder -gehalt)

3 372 DM

Der Arbeitnehmer bekommt ausgezahlt:
(Nettolohn oder -gehalt)

2 230 DM

Rakouský postoj k rozhodnutí MLR

Videaň a Nagymaros

VIDEŇ: Rakouský kancléř F. Vranitzky v souvislosti s pozastavením stavby maďarské části díla Nagymaros řekl, že jde „především o základní zásadu dodržování smluv“. Rakousko jako země orientovaná na vývoz musí podle Vranitzkého slova „trvat na dodržování smluv“ a „není možné Maďarsko jako jedinou zemi z této povinnosti vyjmout“.

■ **KANCLÉŘ Vranitzky** a ministr hospodářství W. Schüssel hovili o rakouském postoji k maďarskému rozhodnutí o Nagymarosu na tiskové konferenci po zasedání vlády. Oznamil, že rakouským firmám vznikly již škody 2,3 miliardy šilinků, jednak tím, že elektrárna Nagymaros se dosud nestaví, jednak částečně zpracovaným materiálem.

■ **NÁMĚSTEK** vídeňského primátora H. Mayr řekl, že zastavení stavby se netýká jen rakouských firm, ale „všech rakouských daňových poplatníků“. Kontrolní banka totiž zaručila úvěr Maďarsku 2,5 miliard šilinků. Podle Mayrových slov nestačí jen prohlášení maďarské strany, ale „bude třeba vznést rakouské požadavky, jestliže účet nemají platit rakouské poplatníky“.

■ **SDRUŽENÍ** rakouských průmyslníků označilo za „nerealistickou“ představu, že by se rakouské firmy mohly odškodnit náklady „náhradními smlouvami“, jestliže ustoupí od účasti na stavbě elektrárny Nagymaros. Podle názoru sdružení by se v případě sružení smlouvy musely uplatňovat penalizační požadavky.

BUDE TO FISCHER

PRAHA (Jf): Stále větší rodina našich vyznavačů tenisu se po letech shánění trochu kvalitnějších raket, kde se dalo (o cenách ani nemluvě), konečně dočká. Porodný rám si bude moci koupit i v našich obchodech a nikoliv „z podpalu“ od března 1990.

Koncem minulého měsíce totiž státní podnik Sport podepsal kontrakt s rakouskou firmou Fischer příbližně za 13 miliónů šilinků na dodávku strojů a poskytnutí licence. V době byla zájmu Sport ve Štáti vznikla ročně 20 000 rámu. Časem vzroste výroba o dalších 30 000 kusů. A jelikož na nich bude ochrana známka Fischer, je jasné, že bude nutné přitom dodržovat kvalitu!

Ředitel Sportu Ing. Jiří Ombrecht na veřejnosti tiskové nechal kolovat několik rámu Fischer typu Open 1988 (cena příbližně 330–350 DM). „Fischerky“ dobře vypadají, mají na grif kvalitní kůže; ve srovnání s dosud vyráběnými „artiskami“ z prepregu (skelná tkanina napuštěná epoxidovou pryskyřicí) je to opravdu pořádná čarokta.

Předtím firma Fischer, když Sport kontaktoval mj. i jiné, třeba Donnay, Head, Kneissl, Rosignol, Vörl a Sullivar, Jiří OMBRECHT: „Fischer jediné nabídli použitelnou ochrannou známku a z renomovaných firem se ozval sám. Navíc nevylučili možnost navázat spolupráci: při vývoje lyží“.

Jednání o získání licence trvalo rok a půl. Technické rámy budou ze 70 procent z materiálu vyrobeného v Pra-

Dovážet se mají všakoa z horou. Keru, uhlíku a keramiky. Cenu rakety (poučte se s rozpisem 1200–2500 Kčs) pak ovlivní použitý materiál. Z kontraktu vyplývá, že Fischer po dobu pěti let, na něž byla licence poskytnuta, bude sortiment raket obměňovat. Tedy každý rok se na trhu objeví nový model.

Sport vypočítal, že vložené investice se mu vrátí po třech letech. Tod by se stejnou cestou měl vydat Silon Plzeň. Binak se klidně může stát, že do kvalitních sémů nebude co dat – výploty totiž z našich obchodů zcela zmizely!

Gorbis Lohntüte

MOSKAU, 19. Mai (AP). Er verdient 1200 Rubel im Monat (nach offiziellem Kurs rund 3600 Mark), liebt Waldspaziergänge und hat neben der Arbeit gerade noch Zeit zum Schlafen. Mit diesen für sowjetische Verhältnisse fast schon sensationellen Details aus seiner Privatphäre wartete Staats- und Parteichef Michail Gorbatschow in einem Interview in der neuesten Ausgabe der Nachrichten aus dem Zentralkomitee auf. „Die wenigen

BUDAPEŠT: Všechny maďarský tisk včera podrobně informoval o mimořádném zasedání vlády, které v sobotu rozhodlo zastavit na dva měsíce výstavbu nagymaroského stupně soustavy vodních děl na Dunaji. Jak vyplývá z prvních ohlasů, toto rozhodnutí překvapilo řadu maďarských organizací, institucí a podniků. Podle mnohých je v něm hodně nejasností, protichůdností, chybí mu celková promyšlenost a informovanost ve všech aspektech tohoto verdiktu. Nejvíce neozodpovězených otázek se týká způsobu zastavení prací, právních aspektů a mezinárodních závazků MLR nejen vůči ČSSR, s níž buduje vodní dílo společně, ale i vůči Rakousku, které je hlavním vykonavatelem stavebních prací na maďarském úseku.

Na dotaz, kolik bude stát přerušení stavebních prací, nedokázal dát zatím nikdo uspokojivou odpověď, takže tisk cituje předsedu vlády M. Nemetha, který před časem prohlásil, že stavební práce stojí denně deset miliónů forintů. Státní tajemník ministerstva ochrany životního prostředí a vodního hospodářství M. Varga řekl, že sám přesně neví, co znamená přerušení nagymaroské investice, zda se to týká jen tamních prací, nebo veškeré činnosti včetně příslušných zařízení a hrází.

FRANZ JOSEF V STAUBY!!

Česká překypně světové pověsti Eva Randová získala v uplynulých dnech nejvyšší mezinárodní ocenění Americké akademie umění v Los Angeles za sólový part v Wagnerově opeře Lohengrin, která byla nahrána pod vedením dirigera Sira Georga Soltiho.

Film o Mečířovi

MILOSLAV MEČÍŘ jde s rybářským prutem alej stromů a k tomu hlas komentátora vypočítává jeho tenisové úspěchy. Už tenhle začátek dokumentu o našem tenistovi (scénář a režie Světopluk Beneš, kamera Ervin Sanders) dokonale vystihuje nekonvenčnost Mečířovy osobnosti. Autoři z krátkého filmu se na malé ploše podařilo skvěle vymáknout, že Mečíř sice je jedním z nejlepších tenistů světa (dodáme, s tomu také odpovídající výděly, ale přitom zůstal skromný a se všemi členovými láskami – k rodině, příteli, tenisu. A pochopitelně k rybním, které se dají chytit na ulici, i těm, ježemy je nutné přinést do akvária porovnu z rybníků. Směle se rodil v MPF rok a půl. Mečíř chce totiž žít jako normální smrtelník, nerad nechává omládnout do svého soukromí. Ošetřel soubu le-le-lizla natočil jiný dokument odmitl s tím, že na člověka je jeden film za život snad už dost... Dokument o Miloslavu Mečířovi by se měl objevit v kinetu během půl roku. (Jf)

A CO TAKLE, P DRÖBNÝM?

Nový společný podnik

(Btk): Prahaohotel – společný podnik se zahraniční účastí byl založen v nešetr hlavním městě. Za přítomnosti pražského primátora Z. Horáka, starosty města Vidně H. Zilka, předsavitele českých obvodních národních výborů a zástupců politického, sociálního a kulturního života Prahy podepsali zakládající smlouvu vedoucí pracovníci s. p. Pražské restaurace Praha 1, PZO Tradice a dodavatelské firmy GHR Grassl Vidně. Hlavním předmětem činnosti zakladatelů nového podniku bude výstavba, rekonstrukce a provoz zařízení restorativního, především hotelů včetně reklamních a marketingových akcí. Prvním jejich dílem bude hotel Barrandov, jehož stavbu zahájí v roce 1990. Dále se zaměří na obnovu areálu Ugetel, rozšíří a zmodernizují hotely Evropa a Kriván, postaví hotel Hegerova chelna a další. Současně podepsali představitelé obou stran dohodu a vstátně obchodního domu, který bude otevřen s novým hotelem Panorama II v Praze 4.

Na výstavbě se opět podílejí podniky již osvědčené na plynovodu Progress Hydrostav Bratislava a Plynostav Pardubice. Složení budovatelé mají na starosti dvě stavby o celkové délce 164,8 km. Pardubiči pak dvě stavby o délce 111,6 km. Přešetina délky ks, úseku vede přes močály a bažiny a v cestě le více než 150 kottů a stříží a rovněž řeka Dnestr.

Československo se zúčastní po skončení svých prací na sovětském plynovodu Progress také budování plynovodu lamal – západ. Je veden z lamalského naleziště zemního plynu do Uzhorodu a našim organizacím byl svěřen úsek dlouhý více než 275 kilometrů. Zečína ve vzdálenosti 3648 km od naleziště a prochází Chmelnicou, Jar-nopolskou a Ivano-Frankovskou oblas-

PAK PŘIPADNE ZASE POHAR PATISEA RUS K ČSR..

Otočil klíčem k řeči Chetitů

Teorie Bedřicha Hrozného zpočátku odborníky šokovala

Dětství světoznámého orientalisty akademika Bedřicha Hrozného se v leccem podobá dětství Alberta Schweitzera — oba pocházeli z rodiny evangelického faráře. Hrozný se narodil 6. května 1879 v Lysé nad Labem, městě, které v osmnáctém století poznamenala silná osobnost hraběte Františka Antonína Sporka. Dalo by se tedy předpokládat, že chlapce síkají české dějiny. Jenže rodinná výchova otvírala jiné obzory, denní četba bible ho uváděla do kultur starověkého Východu.

Už tehdy ho počali zneklidňovat všichni ti „Parthové, Médové a Elamité, obyvatelé Mezopotámie, Judeje a Kappadokie, Pontu a Asie, Frygie a Pamfylie, Egypta a krajů Lybie i Kyrény a přistěhovalí Římané, židé i obrácení pohané, Kréťané i Arabové“. Otec Václav ho v naději, že se syn stane duchovním, nabádal ke studiu orientalistiky, neboť zvládnutí této vědy je nezbytným předpokladem k pochopení Starého zákona.

Na Akademickém gymnáziu v Praze si Bedřich oblíbil zvláště latinu, kromě toho studoval soukromě hebrejštinu a arabštinu. V septimě mu náhle umírá otec; ovdovělá matka opouští faru a stěhuje se do Kolína. Aby jí ulehčil v existenčních starostech, rozluďne se Bedřich dokončit studia na kolínském reálném gymnáziu. Potvrzuje se tu platnost přísloví, že i zlé může být pro něco dobré — na tomto učilišti totiž pozná prof. Justina V. Práška, známého popularizátora dějin starověku, který ho v jeho zájmech vydatně podporuje.

Jediná fakulta evangelické teologie v Předlitavsku byla ve Vídni, a proto tam B. Hrozný hned po maturitě zamířil. Kromě teologie se zapsal i na filozofickou fakultu, ale toto „sezení na dvou židlích“ trvalo pouze jediný semestr. Poté ho už beze zbytku poblíhla aramejščina, egyptologie, perština, sanskrit. Za svůj životní obor považoval asyriologii, jenže ta právě ve Vídni přicházela dosti zkrátka. Rozhodl se tedy po dosažení doktorátu filozofie pokračovat ve studích v Berlíně, kde asyriologii naopak kvetla pšenice. Pšenice, žito, ječmen... nejeden obyvatel města si tyto obilniny pletl. Nevyznal se v nich ani filologové luštitel babylónské klinopisné tabulky. Český vědec uvedl naprostou většinu omylů na pravou míru, obilí v Babylónii ostatně věnoval velký odborný spis. Jak je možné, že právě on byl úspěšný? Zřejmě proto, že filologie byla pro něho snižným odrazovým můstkem pro poznání životního stylu obyvatel starověkého Východu. Zajímal se o všechno — o jejich výživu, oděv, bydlení, práci, zábavu, zkrátka o materiální kulturu, kterou někteří historikové nechávají takřka bez povšimnutí.

I pivo v Babylónii znali, černé a jiné druhy. Tajemství jejich výroby odhalil Bedřich Hrozný.

O jeho študii na toto téma se nadšeně hovoří v referátu komise české filozofické fakulty v Praze, která navrhovala jeho profesuru: „Práce vyplnila citelnou mezeru, je prací základní, velkého významu vědeckého. Na poli dějin obilí a piva prohlášena úsudkem odborným právem za jednu z nejdůležitějších vymožeností.“ Přes vynikající výsledky svých bádání se musel Hrozný až do konce první světové války spokojit s místem ve vídeňské univerzitní knihovně; ani docentura a později mimořádná profesura na vídeňské univerzitě nemohly vyřešit jeho existenční potíže.

Orientalista by ani nebyl celý, kdyby si občas nevyjel „zakopat“ do některých archeologicky příťažlivých míst. Roku 1904 se Bedřich Hrozný zúčastnil výpravy prof. Sellna do Taanneku v Palestíně. Bohužel v roce 1906 nebyl s prof. Wincklerem v tureckém Boghazkőy; ale právě nálezy této expedice později tolik ovlivnily jeho vědeckou dráhu. Dě šlo? Na místě Boghazkőy stávalo ve 2. tisíciletí př. Kristem hlavní město říše Chetitů Chatušaš. Tento národ hovořil dosud neznámým jazykem a badatelům zatím pranic nepomohlo, že užíval všeobecně rozšířeného klinového písma. B. Hrozný se do věci vložil roku 1914 na žádost Německé orientální společnosti, a odebral se proto do Cañhradu, kde Winckler zanechal většinu nalezených tabulek. Chléb, voda, jíst, pít — to byla první slova, jež se mu podařilo rozšifrovat, tedy slova označující cosi nepostradatelného v lidském životě. Čím dál tím naléhavěji se mu vrtala myšlenka, že chetitština patří k indoevropské jazykové skupině. Řekněte sami: neslyšíte ve slově „wāder“ — vodu. Wasser, wa-

ter? Když roku 1915 zveřejnil Hrozný svou teorii o indoevropském původu Chetitů, způsobil tím v odborných kruzích menší šok. Chtělo to určitý čas, než byly jeho závěry obecně přijímány.

Je přímo symbolické, že k rozšířování chetitského jazyka dochází v okamžicích velkého rozdělení národů. Hrozný naštěstí nemusí na frontu,

slouží jako písař u domobranu a jeho nadřazení přivírají oči, když během pracovní doby luští klinopisné tabulky. Je již několik let ženat s Vlastou Procházkovou, a právě za světové války se narodí obě jejich dcery — Olga a Helena.

Na pražské české univerzitě sledovali Hrozného úspěchy již dlouho, ale musela se nejprve rozpadnout monarchie, aby se tu konečně stal řádným profesorem klinopisného bádání a dějin starého Orientu. Velice ho to už tělo do terénu, konkrétně do blízkosti tureckého města Kayseri, odkud pocházely tzv. kappadocké tabulky. Domořelci je se ztskem prodávali badatelům, ale nevědělo se, odkud je tajně vykopávají. V podzemí byl uměle navršený pahorek Kültepe.

Výzkumná cesta B. Hrozného do Turecka a Sýrie proběhla v letech 1924—25 ve dvou etapách. V prvním roce kopal především v Sýrii, roku 1925 se zaměřil na pahorek Kültepe, skrývající zdi starobylého města Kaneše. Klinopisný „archív“, obsahující celá hnízda tabulek, se však nacházel na nedaleké Hadži Mehmedově louce. Svě zážitky z vykopávek zivárnil Hrozný v cestopise nazvaném V říši palměsíce, v němž s humorným nadhledem vyličil svízele pobytu mezi lidmi s neevropskou mentalitou. V tomto duchu se nesou i vzpomínky na podnějem u jedné vdovy ve vesnici Kara Hbjúk: „Třebáže naše provizoraň paní domáci byla ženou, možno říci, prastarou, přece nám jeň nejstarší syn zakázal používatí dveří, vedoucích na dvůr, jen abychom se s ní ani zpozvdáli nemohli setkatí. A tak jsme do svého příbytku lezli vždy z ulice po žebříku, a to vše jen kvůli této babce.“

Bedřich Hrozný, kterého v kritickém roce 1939 zvolili rektorem staroslavného Karlova učení, nebyl ve všem tak úspěšný jako v chetitologii. Jeho pokusy o rozluštění protoindického a krétského písma nemají trvalou platnost. V jeho životě, uzavřeném 12. prosince 1952, nás upoutává především vůle k syntéze, projevující se zejména v knize Nejstarší dějiny Přední Asie, Indie a Kréty. Za největší dar Východu ostatnímu světu považuje autor dějin „nejskvělejší náboženství lidské, křesťanství, jež, zaměřeno jsouc na věčnost, dá lidstvu především pevný mravní řád.“

TO MĚ NEZAJÍMÁ, KTEREJ Z VÁS DVOU TO BYL.

● Nový americký raketoplán, který nahradí havarovaný Challenger, se bude jmenovat Endeavour, tedy stejně jako loď, na níž britský mořeplavec James Cook podnikl cestu kolem světa. Vítězný název vzešel ze soutěže, které se zúčastnilo přes 70 tisíc amerických školáků.

SPUS. FR. KVOŽIK SE DOŽIL 80 LET.
V zahraničí působí v současné době téměř 2000 čs. odborníků, které tam vysílá podnik zahraničního obchodu Polytechna. Působí rozmála v 50 zemích, zejména v rozvojových, např. v Libyi, Alžírsku, Kuvajtu, Tunisku, Maroku, na Malte, v Mosambiku, Zambii, Nigerii, Etiopii a dalších. Na celkovém objemu této nabídky se nejvíce podílí lékaři, zdravotnický personál a odborníci ze školství. Zbývající část tvoří odborníci ze sklářství, pivovarnictví, textilního průmyslu a geologie, z průmyslu stavebních hmot, z lesnictví, veterinářství a j. Devizové příjmy z takového vysílání expertů se pohybují od 120 do 150 mil. Kčs. ročně. Tento export odborných znalostí není provázen téměř žádnými materiálovými náklady, tudíž je velmi efektivní. 2 fakultativ Polytechny jsou na druhé polovině minulého roku přiznávány výrobním podnikům a institucím devizové podíly za každého pracovníka vyslaného do zahraničí.

Im Sommer nur 90 km/h
Nach Italien reduziert nun auch Schweden in der Hauptreisezeit die Höchstgeschwindigkeit auf Autobahnen. Nach Informationen des ADAC dürfen Autofahrer auf den schwedischen Autobahnen vom 20. Juni bis 20. August „Tempo 90“ nicht überschreiten. In der übrigen Zeit sind bis zu 110 km/h erlaubt.
Italien hat eine ähnliche Regelung bereits 1988 eingeführt. In den Sommermonaten (in diesem Jahr vom 8. Juli bis 3. September) gilt dort statt der Höchstgeschwindigkeit von 130 km/h grundsätzlich „Tempo 110“.

Pokus o násilný přechod hranice
(čtk.): K pokusu o násilný přechod státní hranice z ČSSR do NSR došlo v noci z 15. na 16. května 1989 na hranicích přechodu ve Síráněm, okres Přechečice. Řidič vyzdila značky Vojha, ve kterém bylo celkem sedm občanů NDR, z toho čtyři děti, vjeř zvyšenu rychlostí do prostoru hranicního přechodu a pokusil se prorazit signální závoru. V důsledku havárie a utržení sítečky vozidla došlo ke zranění dítěte. Posádka a usmrcení devítiletého chlapce. Narušitelé byli zatíženi příslušníky Pohraniční stráže.

Ceausescu Kurs mißbilligen

Der rumänische Staats- und Parteichef Nicolae Ceausescu ist am Mittwoch zu einem Besuch der Tschechoslowakei in Prag eingetroffen. Er wurde auf dem Flughafen von Präsident Gustav Husak und anderen Spitzenfunktionären begrüßt. Die Menschenrechtsorganisation Charta 77 nutzte den Besuch zu einem offenen Brief mit der Aufforderung an den kommunistischen Parteichef der CSSR, Milos Jakes, eine klare Position zu Ceausescu repressivem Kurs zu beziehen. Wir veröffentlichen den Brief nachfolgend leicht gekürzt im Wortlaut.

Obwohl Nachrichten nur schwer durchsickern, hat die Welt von der katastrophalen Situation erfahren, in die die Regierung des rumänischen Präsidenten das Land gebracht hat. Weitere Pläne sind bekannt geworden, die noch mehr Repression für die ganze rumänische Gesellschaft bedeuten. Wenn die Pläne umgesetzt werden, gerät die rumänische Gesellschaft an die Schwelle zum kulturellen Genozid (Völkermord).

Die Abkehr von den Grundrechten und individuellen Freiheiten des einzelnen, die Unterdrückung der nationalen Minderheiten, die systematische und planvolle Zerstörung kultureller Monumente, die Pläne, die rumänische Bevölkerung in agrikulturellen Zentren zu konzentrieren, die Armut und die Beschneidung der Rechte für die Mehrheit sowie die Privilegien und die Macht der Führung, die totale Isolation Rumäniens vom Rest der Welt und der Trotz, mit dem die rumänische Führung der öffentlichen Mei-

nung in aller Welt entgegentritt — dies alles hat die rumänische Gesellschaft in eine miserable Lage gebracht, die ohne Beispiel in Nachkriegs-Europa ist. Die zivilisierte Welt ist empört. Sie legt gegen Ceausescu Politik Protest ein.

Erlauben Sie uns deshalb zu sagen, daß wir den geplanten Arbeits- und Freundschaftsbesuch als extrem unpassend empfinden. In einer Zeit, in der die Welt schockiert ist über die rumänische Politik gegenüber den Menschenrechten, sollte es die moralische und staatsmännische Pflicht jeder Regierung sein, gegen diese Politik zu protestieren.

(...) Wir appellieren an Sie als Generalsekretär, öffentlich die Haltung der rumänischen Führung gegenüber ihrem Volk zu mißbilligen. Sollten Sie das nicht tun, müssen wir zu der Überzeugung kommen, daß Sie solche diktatorischen Maßnahmen nicht nur dulden, sondern sie sogar aktiv unterstützen.

POLITISCH UND GEISTIG INSTINKTLOSE HORNOCKSEN!

Ein Ausreißer aus Finnland

Beeren und Früchte im Test

19.05.89

Preiselbeeren aus Finnland sind nach dem neuesten Strahlenbericht der Wiesbadener Elterninitiative „Restrisiko“ mit 456 Bq Cäsium/ Kilo bestimmt worden.

Heidelbeeren aus Holland: 10 Bq, Blaubeeren aus dem Emsland: 6 Bq, Waldheidelbeeren der „Odenwald GmbH“: 3 Bq.

Apfelmus der Marke „Sterngold“ ist mit 6 Bq/ Kilo verzeichnet. Apfelsaft von Lindavia hatte einmal 11 und einmal 9 Bq; eine dritte Probe dieses Saftes ist mit „unter 3 Bq“ notiert. Das Schlehen-Elixier von Weleda hatte 14 Bq. Orangen aus der Türkei sind mit 6 Bq bestimmt worden.

Bei den Marmeladen führt die Sorte Schwarze Johannisbeere von Lihn („Die Fruchtige“) die Liste mit 28 Bq Cäsium an. Es folgt eine Blaubeer-Marmelade aus Norwegen mit 23 Bq. Holunder-Kirsch von Lorey & Lihn hatte einmal 17, ein weiteres Mal 5 Bq. Die Blaubeermarmelade von Schwartz ist mit 8 Bq verzeichnet. Hagebuttenkonfitüre aus Nordrhein-Westfalen hatte 3, die Sauerkirschmarmelade von „Die Weissen“ ist mit 1 Bq gemessen worden.

Während Schokoladen-Produkte in der Regel zwischen 1 und 5 Bq Cäsium belastet sind, ist Schokoladenpulver von Milka mit 12 Bq/Kilo aufgefallen. Eine schwedische Vollmilch-Nuß-Rolle („Marabu“) war mit 25 Bq Cäsium belastet. Die Werte für Eiscreme von Schoeller sind mit

„unter 2 Bq“ bis 1 Bq angegeben.

Gemessen wurden von „Restrisiko“ auch Kaffee-Surrogate. Im „Caro“-Kaffee waren 8 und 11 Bq Cäsium, in den Marken Bauck und Linde's je 5 Bq, eine belgische Sorte namens „Lima“ ist mit 4 Bq verzeichnet.

Zur Bewertung: Unabhängige Experten der Strahlenschutz-Kommission des BUND raten Erwachsenen zu einer Ernährung mit nicht mehr als 35 Bq Cäsium je Kilo Nahrung. Bei Kindern, Schwangeren und Stillenden sollte die persönliche Grenze bei 10 Bq/Kilo liegen. Für Einfuhr und Handel gelten offiziell die EG-Grenzwerte 600 und 270 Bq (Milch und Milchprodukte).

CSSR-Bürgerrechtler freigelassen

PRAG, 18. Mai (AP). Der tschechoslowakische Bürgerrechtler Jiri Wolf ist nach Angaben der Internationalen Gesellschaft für Menschenrechte vom Donnerstag nach sechs Jahren Haft aus dem Gefängnis entlassen worden. Der jetzt 37-jährige Wolf habe dies in einem Telefongespräch bestätigt. Nach der Entlassung sei Wolf sofort für weitere drei Jahre unter „polizeiliche Schutzaufsicht“ gestellt worden.

Munzar v tatraplánu

NÁMEST N. O. (MOSS). Vážení čitatelia, automobilový závodník a športovník Jiri Munzar, který se stal v roce 1972 známým díky své roli v historii českých automobilů, zemřel na srdeční zástavu. Jeho smrt byla tragická a jeho odkaz bude žít v srdcích milovníků rychlosti.

PRISLOVEČNĚ STĚSÍL V NEŠTĚSÍ MĚL 53letý L. R. Collins z Alabamy, který od dopravní nehody v roce 1972 nemohl mluvit. Když neudáno zakopal a prorazil hlavou skleněnou tabuli, netušil, že učinil rozhodující krok k vyléčení. Přišel sice o půl druhého litru krve, ale když mu lékaři zašili 23 centimetrů dlouhou ránu a probudil se z narkózy, zjistil, že se mu dar řeči opět vrátil.

Odešel prozaik a dramatik

(pa): Nové jmenovaný zasloužilý umělec Jiří Šotola zemřel po dlouhé těžké nemoci 8. května, aniž by se dožil svých 65. narozenin (28. května). Přestože na Divadelní akademii múzických umění vystudoval režii a tuto funkci vykonával v několika divadlech, kde zároveň pracoval jako dramaturg, zvláště u něj nakonec láska k literatuře. Zpočátku se věnoval poezii, byl příslušníkem skupiny kolem časopisu Květen a později originálními básníkem především tzv. civilizačního proudu. Od poloviny šedesátých let se J. Šotola vrátil do světa dramatu a zde zaujal především svými hrami s historickými náměty (Cesta Karla IV. do Francie a zpět, Bitva u Kresčaku, Padalo listí, padala jablčka nebo náchovská verze A jenom země bude m). Podobná tematika je charakteristická i pro většinu jeho televizních scénářů (Waterloo) a pro jeho prozaická díla. V tomto literárním žánru debutoval v roce 1969 románem Tovaryšstvo Ježíšovo. Po Světem na mostě, je osudu potulného komedianta v napoleonských válkách věnováno Kuře na rožni. Některé z jeho románů se dočkaly úspěšné scénické podoby. V Jiřim Šotolovi odešel jeden z významných prozaiků a dramatiků, který v historické paralele hledal aktuální spojnice a dneškeni.

O možnostech spolupráce s Rakouskem

(čtk): Předseda vlády CSSR L. Adamec v Brněnském paláci v Praze přijal H. Zilka, předsedu vlády spolkové země Vídeň a starostu města Vídeň. Seznámil jej s procesem společenské přestavby v Československu, s přechodem podnikové stěry na samofinancování i s neoddlitelným spojením ekonomické reformy s demokratizací veřejného života. Oba politikové si pak v obsáhlém rozhovoru vyměnili názory na možnosti rozvoje spolupráce mezi Československem a Rakouskem v ekonomické oblasti, v ochraně životního prostředí i ve společném podnikání, mimo jiné v turistice. V této souvislosti hovořili i o podnikových spojení mezi oběma zeměmi, které je třeba zlepšit a urychlit, o případném založení společných cestovních kanceláří, společné reklamě na třetích trzích a dalších námětech. L. Adamec a H. Zilk se shodli v tom, že obě země mají velmi dobré předpoklady pro další a rozsáhlejší rozvoj dobrých sousedských vztahů. Přijetí byli dále přítomni Z. Horčík, přímátor hlavního města Prahy a K. Peterlík, velvyslanec Rakouské republiky v CSSR.

ZA ČÍSARĚ PAŇA...

V Tatrách rádlila vichřice

(čtk): Vichřice, která se v pondělí přehnalá nad územím Slovenska dosahovala na břehových Vysokých Tatier rychlosti přes 140 km/h. Zasáhla celou oblast Tatier — od Tatranské kotliny až po Tichou dolinu s centrem v okolí Kežmarských žlabů. Padající stromy přerušily automobilovou dopravu na sítnici stohody i provoz na tatranské elektrické železnici.

ALĚ NEZASAHLA PŘĚSTAVBU...

● Neexistují žádné důkazy o tom, že by byla souvislost mezi šířením choroby AIDS a vášnivým křibáním, i když v USA tvrdí opak. Uvedl to britský ministr zdravotnictví D. Mellor v písemné odpovědi na dotaz jednoho z poslanců, který se týkal článku v americkém časopise Journal of the American Medical Association, v němž se tato příjenná činnost spojovala s možností přenosu obávaného viru HIV.

České země největším kráterem?

New York: Astronom Bastonské univerzity M. Papéžianis předložil na nedávném kongresu Amerického geofyzikálního svazu hypotézu, podle níž je území Čech a Moravy kráterem vzniklým srážkou Země s obrovským meteoritem. Jak informuje nejnovější číslo amerického měsíčníku Discover, v případě potvrzení této domněnky by české země byly daleko největší kráter na povrchu Země. Podle údajů časopisu je na Zemi jen 120 prokázaných kráterů vytvořených dopadem kosmických těles. Znády z nich nemá v průměru více než 140 kilometrů, zatímco průměr „české plošiny“ je zhruba 300 kilometrů.

A KDE BYLI V DOBĚ DOPADU PETROVU BOLŠEVICI...

■ Automobilové přepravy v loňském roce 1,79 miliónu tun zboží v mezinárodní dopravě. Bylo to o 13 proc více než předloni a jejich služby uspojovaly především potřeby čs. zahraničního obchodu. Zvýšila se zejména přeprava železnic do západoevropských zemí. Největší počet jízd se uskutečnil do NSR Rakouska, Nizozemska, Itálie a více kamiónů putovalo také do Belgie, Lucemburska, Švýcarska a Svádsky. Ke zvýšení konkurenční schop-

nosti čs. kamiónové přepravy přispívá nově uplatňované ekonomické měřítko našeho zahraničního obchodu.

EG verschärft Warnung auf Zigarettenpackung

Fettgedruckte Hinweise im neuen Binnenmarkt vorgeschrieben / Teergehalt muß angegeben werden

BRÜSSEL, 16. Mai (AFP). Von Januar 1993 an müssen alle Zigarettenpackungen in der Europäischen Gemeinschaft fettgedruckte Aufschriften tragen, die vor Gesundheitsrisiken durch Rauchen warnen. Die neue Bestimmung ist in einer Richtlinie enthalten, die von den Gesundheitsministern der zwölf EG-Staaten am Dienstag verabschiedet wurde. Auf allen Verpackungen der rund 500 Milliarden Zigaretten, die jährlich über den Ladentisch gehen, muß künftig die deutlich sichtbare Aufschrift „Rauchen/Tabak gefährdet die Gesundheit“ erscheinen. Durch den Beschluß, der sich in eine Reihe von EG-Maßnahmen zur Krebsbekämpfung einreicht, sollen – auch mit Blick auf den Binnenmarkt – in allen zwölf Mitgliedstaaten gleiche Warnvorschriften gelten. In manchen Ländern, wie Luxemburg, Griechenland und Italien, gelten bisher keine solche Vorschriften. In der Zwölferegemeinschaft sterben jährlich 440 000 Menschen an den Folgen von Tabakkonsum.

Die Zigarettenindustrie muß außerdem verbindlich auf der Rückseite eine zweite Warnung anbringen, die entweder „Rauchen verursacht Krebs“ oder „Rauchen verursacht Herz- und Gefäßkrankheiten“ lautet. Freiwillig können die EG-Länder zudem aus einer Liste 14 gezieltere Slogans auswählen – wie etwa „Rauchen gefährdet die Gesundheit Ihres Kindes bereits in der Schwangerschaft“, „Raucher sterben früher“ oder „Jedes Jahr verursacht Tabakmißbrauch mehr Opfer als der Straßenverkehr“. Alle diese einmal ausgewählten Warnungen müssen auf der Rückseite in regelmäßigen zeitlichen Abständen nacheinander aufgedruckt werden. Zwingend ist auch künftig die Angabe des Teergehalts.

Keinen Beschluß faßten die Minister hinsichtlich des maximalen Teergehalts von Rauchwaren, der ebenfalls bis Ende 1991 gemeinschaftsweit geregelt werden soll. Als Ergebnis des Ministerrates ging lediglich eine politische Orientierung hervor, wonach von Januar 1993 an 15 Milli-

gramm, von 1997 an 12 Milligramm Teergehalt nicht überschritten werden sollten.

Der Teergehalt einer einzigen Marke ist EG-weit je nach Absatzland noch unterschiedlich. Die Marke Camel erreicht beispielsweise in Deutschland nur 13 mg, in den Niederlanden aber 18,5 mg. Bei den meistgerauchten Zigarettenmarken (leichte Sorten ausgeschlossen) liegt der Gehalt gegenwärtig zwischen 15 und 22 mg. Das „stärkste Kraut“ wird mit 21 mg (Reval und Roth-Händle) in der Bundesrepublik, in Spanien (36 mg/Ducados) und in Frankreich (Gitanes Mais/44 mg) konsumiert. Für Griechenland liegen keine Angaben vor.

Ein weiterer Vorstoß der EG für ein Rauchverbot in öffentlich zugänglichen Räumen endete nach dem Willen der Minister am Dienstag jedoch nur in einer Empfehlung. Zum Schutz der unfreiwilligen Mitraucher soll in öffentlichen Anlagen möglichst ein Rauchverbot verhängt werden – allerdings gegebenenfalls mit der Auflage eines „Raucherecks“.

Es gibt ein Leben unter der Käseglocke

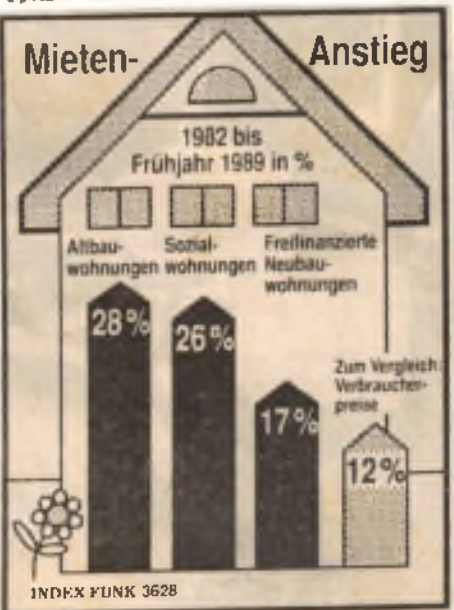
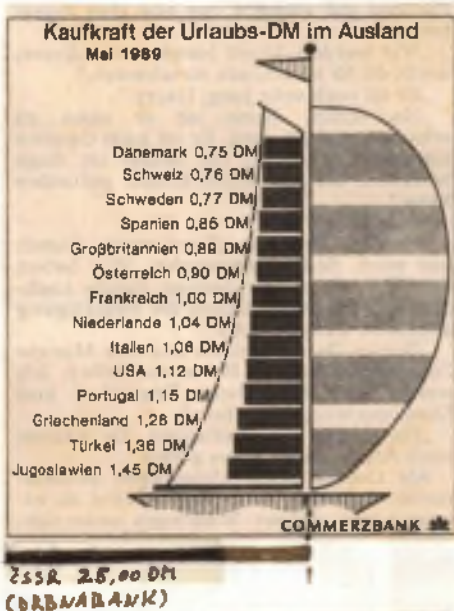
Stefania Follini, die zur Zeit mutmaßlich einsamste Frau der Welt, wird die Sonne früher wiedersehen, als sie in ihren 18 Quadratmetern Höhle 15 Meter unter der Erde New Mexico glaubt. Die 27jährige Innenarchitektin harret als Versuchskaninchen eines italienischen Forscherteams, das in eigener Regie für mehrere amerikanische Universitäten und die US-Raumfahrtbehörde NASA arbeitet, seit dem 13. Januar in einer Plexiglaszelle unter Tage aus. Und das ohne Uhr, es sei denn, die innere. Und die geht gewaltig nach.

Das Forscherteam will herausfinden, was nahezu vollkommene Isolation aus einem Menschen macht. Die Erkenntnisse, die mittels Follini in der Höhle bei Carlsbad gewonnen werden, könnten Raumfahrern zugute kommen, die sich auf lange und damit allumfassend langweilige Raumflüge machen.

Stefania Follini, die allein mittels eines Computers, der per Piepsen ab und zu ungeteilte Aufmerksamkeit auf sich zieht, mit der Außenwelt Verbindung hält, ist nach ihrem jüngsten Bericht der Ansicht, sie müsse noch zwei Monate in der selbstgewählten Isolation verbringen. Dabei ist es nur noch eine Sache von Tagen, bis sie die Freiheit und die Sonne wieder hat.

Follini hat es offenbar nicht geschafft, ihre innere Uhr im richtigen Gang zu halten. Auf die am 4. Mai gestellte Frage, welchen Tag man wohl schreibe, antwortete sie, es dürfte der 7. März plus minus zwei Wochen sein. Der Wissenschaftler Andrea Galvagno sagte, Follini habe das Vergehen der Zeit nicht an ihrem Menstruationszyklus abschätzen können, da dieser unter Tage ausgesetzt habe.

Stefania Follini ist zwar allein, aber nicht unbeobachtet. Drei Kameras haben sie im Auge. Werte von Blutdruck und Herzfrequenz werden regelmäßig nach oben geholt. Follini verbringt ihre Zeit, wie es hieß, mit Lesen, Gitarrespielen und Vor-sich-hin-Summen. Den Mikrofonen in der Plexiglashöhle entgeht nichts.

Prag hört wieder „alte Töne“

PRAG, 18. Mai (dpa). Das Außenministerium der CSSR hat die „Sudetendeutschen Tage“ in Stuttgart wesentlich schärfer als in den vergangenen Jahren verurteilt. Wieder seien „die alten Töne über die Offenheit der deutschen Frage

Mehr Gas für weniger Geld

Die Bundesrepublik hat im ersten Quartal dieses Jahres ihre Erdgasimporte um 10,8 Prozent auf 14,2 Milliarden Kubikmeter erhöht. Nach Mitteilung des Bundesamtes für Wirtschaft mußten dafür 1,5 Milliarden Mark bezahlt werden – 300 Millionen weniger als im ersten Quartal 1988. Dies entspricht einem Importpreiskrückgang von 26,6 Prozent.

Mehr Aussiedler gezählt

GÖTTINGEN, 16. Mai (dpa). Die Zahl der Aussiedler aus Osteuropa und der Sowjetunion ist wieder deutlich gestiegen. In der vergangenen Woche wurden 4995 Ankommende im Grenzdurchgangslager Friedland bei Göttingen, im Nebenlager in Osnabrück und im Lager des Bundes in Bramsche registriert. Das sind 1505 mehr als in der Vorwoche.

NAZDAR HODINY!

Mann mit Bettgestell gesucht

BRISBANE, 17. Mai (AFP). Die australische Polizei bittet um Hilfe bei der Suche nach einem Mann im Schlafanzug und in Handschellen, der ein Bettgestell auf dem Rücken trägt. Es handelt sich dabei um einen Flüchtling aus dem Princess Alexandra Hospital in Brisbane. Der Unbekannte wurde dort am Mittwoch mit einer Überdosis Drogen eingeliefert. Wie ein Polizeisprecher mitteilte, floh er, sobald er das Bewußtsein wiedererlangt hatte, obwohl er nur mit einem Pyjama bekleidet war. Außerdem nahm er das Bett mit.

„Wenn jemand eine Person mit einem Bettgestell auf dem Rücken sieht, lassen Sie es uns wissen“, sagte der Sprecher der Polizei von Brisbane.

und das nichterfüllte Recht der Sudetendeutschen auf ihre Heimat und über angetanes Unrecht erklungen“, heißt es in einer Stellungnahme.

Als „Höhepunkt der Frivolität“ müsse die Forderung des Sprechers der Landsmannschaften, Franz Neubauer, an die Siegermächte betrachtet werden, den Artikel 13 des Potsdamer Abkommens zu annullieren. Der Artikel gab der CSSR das Recht, Sudetendeutsche, die die deutsche Staatsbürgerschaft angenommen haben, als Ausländer auszusiedeln.

BYK TARY MAMY UYIHECNE PRAVDU!!

cenu Sekce výchovných filmů, Sřibřného racka, získal na festivalu v portugalském Cořia do Esprit film v zřpadoněmeckém Oberhausenu Ceřarja a P. Koutského. Hlavní

Dokument krátkého filmu Praha režisřky D. Vihanové „Za oknem“ získal na 35. Dnech krátkého filmu v zřpadoněmeckém Oberhausenu Ceřarja a P. Koutského. Hlavní

16.5. 1989 Ungarn stoppt Staudambau

Regierung prüft Verzicht auf umstrittenes Projekt an der Donau

BUDAPEST, 15. Mai. Die ungarische Regierung hat einen zweimonatigen Baustopp für das umstrittene Donaukraftwerk Nagymaros verfügt. Die Kabinettsentscheidung erfolgte ein halbes Jahr nach einem Beschluß des Budapester Parlaments, das Kraftwerk fertigzustellen. Der Regierung lag die Empfehlung einer Kommission zugrunde, die den 1977 zwischen Ungarn und der Tschechoslowakei vertraglich vereinbarten und inzwischen begonnenen Bau des Gemeinschaftskraftwerkes Gabčíkovo-Nagymaros als „Symbol einer fehlgeleiteten ungarischen Wirtschafts- und Investitionspolitik“ bezeichnet.

Ungarische Umweltschützer, die von dem Kraftwerksbau nachhaltige Schäden für Fauna und Flora des Auengebietes sowie für die Trinkwasserversorgung Budapests befürchten, nannten das Kraftwerk ein „Wahnsinnsprojekt“.

Einiges weist darauf hin, daß die vorläufige Einstellung der Bauarbeiten auf ungarischer Seite das Ende für die gesamte Anlage bedeutet. Ende Mai wird voraussichtlich im ungarischen Parlament ein Gesetz über Volksabstimmungen verabschiedet, dessen Folge ein obligatorisches Plebiszit über das Kraftwerk wäre. Kraftwerksgegner haben bereits 125 000 Unterschriften zugunsten einer Volksabstimmung gesammelt, die Parteichef Karoly Grosz jüngst noch abgelehnt hatte.

Der stellvertretende Ministerpräsident Peter Medgyessy kündigte nach der Kabinettsitzung an, daß eine Studie über die finanziellen, juristischen und ökologischen Auswirkungen der Einstellung des Baus erarbeitet werde. Budapest dürfte sich bei einem Baustopp mit hohen Schadensersatzforderungen seitens der CSSR

wie österreicherische Firmen konfrontiert sehen. Prag hat bereits etwa 70 Prozent seiner Arbeiten im Wert von einer Milliarde Dollar fertiggestellt. Ungarn hat wegen Geldmangels 70 Prozent der in seiner Regie anfallenden Arbeiten der österreichischen Donaukraftwerks-AG zur Ausführung und Finanzierung übertragen.

CSSR will Schadenersatz haben

PRAG (Reuter). In der Tschechoslowakei ist die ungarische Entscheidung am Montag scharf kritisiert worden. Das Regionalpräsidium der Slowakei bezeichnete den Schritt der Budapester Regierung in einer von der amtlichen Nachrichtenagentur CTK verbreiteten Erklärung als eine Verletzung des Völkerrechts.

„ I BUĎET VOJNA !!“

CENY PRODU:

	Preis in Pt/kWh	Veränd. 89/88 in %
Bundesrepublik	16,66	+ 0
Großbritannien	13,36	+ 7,7
Norwegen	13,27	+ 3,5
Italien	12,79	+ 6,8
Irland	12,70	+ 0
Belgien	12,38	+ 1,7
USA	12,34	+ 3,8
Finnland	11,42	+ 2,4
Frankreich	10,33	+ 2,3
Holland	9,27	- 5,3
Australien	9,21	+ 6,0
Schweden	8,35	+ 7,0

Prostata-Beschwerden oft durch Streß

Auch Streß und Anspannung können Prostata-Beschwerden auslösen: Für die Patienten ist deshalb ein Gespräch mit dem Arzt besonders wichtig, „denn Aufklärung ist Teil der Therapie und nimmt den Männern ihre Angst“, meinte der Präsident der Südwestdeutschen Gesellschaft für Urologie (SWGU), Professor Gerhard Ludwig, in Frankfurt am Main. Der Direktor der Urologischen Klinik in Frankfurt-Höchst verwies darauf, daß die Prostata-Schwäche (Prostatodynie) nicht gefährlich ist. Sie tritt häufig auf und wird nach Erfahrung der Urologen oft mit einer Entzündung verwechselt. Männer zwischen 35 und 55 Jahren leiden mehr als andere Altersgruppen an den Beschwerden, die vor allem in Streßsituationen auftauchen. Für Urologen sei die Prostata deshalb „das Schlachtfeld der Seele“, sagte Ludwig. Die Schmerzen im Genitalbereich rühren von der Adrenalin-Ausschüttung her, mit der der Körper in aufregenden Situationen reagiert und die eine Gefäßverengung auslöst. „Wenn die Patienten diese Zusammenhänge erfahren und auf durchblutungsfördernde Maßnahmen wie Bewegung und Sport hingewiesen werden, sind sie erleichtert“, berichtete Ludwig.

KEINE ANGST, ROSEMARIE!

Arztattest ist kein Beweis

MÜNCHEN, 15. Mai (dpa). Eine Arbeitsunfähigkeitsbescheinigung des Arztes ist nach Auffassung des Landesarbeitsgerichts München vor Gericht kein ausreichender Beweis für die Krankheit des Arbeitnehmers. Nach einem jetzt veröffentlichten Urteil (Az.: 5 SA 292/88) ist die Bescheinigung nach § 416 Zivilprozessordnung (ZPO) lediglich eine Privaturkunde, die nicht die Richtigkeit des Inhalts beweist.

Dies bedeute, daß der Arbeitnehmer bei einem Zweifel des Arbeitgebers vor Gericht den Arzt oder andere geeignete Personen als Zeugen für den Beweis seiner Arbeitsunfähigkeit beibringen müsse. Bisher hatte das Bundesarbeitsgericht (BAG) in seiner Rechtsprechung aus der Arbeitsunfähigkeitsbescheinigung eine Rechtsvermutung von hohem Beweiswert hergeleitet.

TO JE ALE KRAVINA!
SOUDNOMY PAPIR - ŽADONÉ
NEMOCEŇSKÉ...

Bürgerrechtler im Krankenhaus

PRAG, 15. Mai (AFP). Der tschechoslowakische Bürgerrechtler Stanislav Devaty, der am 1. Mai im Gefängnis in den Hungerstreik getreten war, ist am Wochenende auf die Intensivstation einer Prager Klinik verlegt worden. Das teilte die Bürgerrechtsbewegung „Charta 77“ mit, deren Sprecher Devaty war.

„Sun“ prüfte nach „Cowboy“ und „Rough-Rider“ von Lee. Schlußlicht wurde laut Wrangler-Jeans „Sun“ die Teuerste: „501“ rib angeblich nach 21 Sekunden. Pepe-Modell

London - Die US-Jeansfirma „Levi“ gab Millionen für einen Werbespot aus: Ein Auto schleppt ein anderes mit einer „Original 501“ ab.

Berlin-Flüge teurer: Eine Reise an die Spree wird ab sofort teurer: Nachdem Bonn die Zuschüsse im Berlin-Flugverkehr gekürzt hat, kostet das Hin- und Rückflugticket beispielsweise zwischen Frankfurt und Berlin-Tegel 418 statt 388 Mark. Bereits zum 1. April hatten die Fluggesellschaften die Tarife im Schnitt um 3,5 Prozent angehoben.

Protest gegen Staudamm-Stopp Ungarn sollen Entschädigung an CSSR und Österreich zahlen

WIEN, 16. Mai (AP). Auf die ungarische Entscheidung, die Bauarbeiten am Donaukraftwerk Nagymaros vorläufig einzustellen, haben am Dienstag die tschechoslowakischen Behörden mit scharfem Protest und Umweltschützer mit Jubel reagiert. Während der Prager Außenministerium in einer Protestnote von einer Verletzung des tschechoslowakisch-ungarischen Abkommens sprach, signalisierte die österreichische Regierung Verständnis. Die Regierung in Budapest hatte die vorläufige Einstellung der Bauarbeiten an dem Milliardenprojekt am Wochenende bekanntgegeben und erklärt, in zwei Monaten solle die endgültige Entscheidung fallen.

Der ungarische Außenminister Gyula Horn hatte gesagt, sollte sich herausstellen, daß das Projekt „unvorhersehbare ökologische Auswirkungen“ habe, behalte sich sein Land das Recht vor, das gemeinsame Projekt mit der CSSR neu auszuhandeln. Der tschechoslowakische Außenminister Jaromir Johanes erklärte daraufhin in seiner Protestnote, hier-

durch werde das Gesamtkraftwerksprojekt Gabčíkovo-Nagymaros gefährdet. Prag bestehe auf der Fortsetzung der Bauarbeiten. Andernfalls seien Entschädigungen zu zahlen. Das staatliche CSSR-Fernsehen berichtete, der Bau koste Prag täglich umgerechnet 1,2 Millionen Mark. Die Einstellung des Projekts hätte „riesige wirtschaftliche und politische Folgen“. Es wurde von einem „vorläufigen Schadensanspruch“ von umgerechnet 7,5 Milliarden Mark gesprochen.

Der österreichische Bundeskanzler Franz Vranitzky äußerte Verständnis, wies allerdings darauf hin, daß die Wirtschaft seines Landes nicht auf finanzielle Forderungen in Höhe mehrerer Milliarden Schilling verzichten könne. Österreichische Firmen sind am Bau beteiligt. Die Projektfinanzierung läuft zum größten Teil über österreichische Banken und ein Stromkompensationsgeschäft. Wirtschaftsminister Wolfgang Schüssel beauftragte die Höhe des Schadens für österreichische Firmen mit bis zu einer Milliarde Schilling (rund 140 Millionen Mark).

PRÍDE ZIGMUND, TA LIŠKA RYŠAVA' A KUHAŇI, HONVĚDI
A HULANI S POKŘÍKEM „V BOJ“ PROTI HRAŽÍM... A ROZMETATI DÍLO!

Leningrad

Wo findet sie ihresgleichen, eine Stadt mit weniger als dreihundert Jahren Geschichte und so bedeutenden Ereignissen, die in die Weltgeschichte eingingen; eine Stadt mit einer Lage auf der Höhe des südlichen Grönland und so viel barocker Üppigkeit; von Gogol, Puschkin, Dostojewski beschrieben und enthusiastisch besungen und von Hitler als bedeutungslos und nicht erhaltenswert der Vernichtung anheimgegeben — Petersburg, Petrograd, Leningrad, Weltwunder in den Sümpfen Kareliens einst, Phönix aus der Asche eines Weltbrandes heute.

Gegen jede Vernunft gründete Peter I. im Jahre 1703 mit dem Bau eines Holzhäuschens und einer Festungsanlage die Stadt Sankt Petersburg zwischen einem Meerbusen und einem riesigen See, die fast ein halbes Jahr lang mit dickem Eis bedeckt sind. Es war kaum ein Platz denkbar, der, wenn auch strategisch günstig, von seinen natürlichen Gegebenheiten her so ungeeignet für eine Ansiedlung war wie das sumpfige, mückengeplagte, aus über hundert Inseln bestehende Newadelta. Und es gibt kaum eine Stadtgründung, die so sehr vom Ehrgeiz und der Persönlichkeit ihres Gründers geprägt wurde wie Petersburg. Mit eiserner Hand und rücksichtsloser Energie setzte der Zar seinen Willen durch; Tausende von Soldaten und Leibeigenen arbeiteten unter schwierigsten Bedingungen, Tausende ließen ihr Leben, starben in Kälte und Nässe vor Hunger und Erschöpfung.

Millionen Baumstämme wurden in den schlammigen Boden gerammt. Holz gab es in den umliegenden Wäldern zur Genüge. Handwerker, Architekten und Künstler holte Peter aus Westeuropa. Um der neuen Stadt ein westeuropäisches Gepräge zu geben, verbot er bald die anfängliche Holzbauweise. Wer sich in Petersburg ansiedelte, mußte für sein Haus Bausteine herbeischaffen. Maurer und Steinmetze wurden nach Petersburg zwangsversetzt. Bereits neun Jahre nach dem ersten Spatenstich verlegte der Herrscher seine Residenz formell von Moskau nach Petersburg, das für gut zweihundert Jahre die Hauptstadt des russischen Reiches wurde.

Peters wahnwitziger Versuch war gelungen. Was er begonnen hatte, was immer wieder durch Feuersbrünste oder Überschwemmungen zerstört wurde, erneuerten und vervollkommneten seine Nachfolger. Aber Peter „der Große“, der Zar und Zimmermann, war es gewesen, der das „Fenster zum Westen“ geöffnet hatte. Er war es, der Rußland aus dem Dunkkreis Asiens in den Kreis der europäischen Länder hob. Ende des 18. Jahrhunderts war Petersburg eine der schönsten Städte der Welt.

Der Besucher aus dem Westen, der heute Leningrad besucht mit einem zwar wohlwollenden, aber doch nicht vorurteilsfreien Bild von „Rußland“ im Hinterkopf, erlebt zunächst einen Schock. Die Pracht und Schönheit der Stadt verwirren, man glaubt sich ins 18. oder 19. Jahrhundert zurückversetzt. Aber Leningrad ist kein Museum. Zwischen der Stadt Peters des Großen und dem heutigen Leningrad liegen zwei Weltkriege und zwei Revolutionen, und auch das spürt der Besucher auf Schritt und Tritt.

Eine erste Annäherung geschieht auf der Fahrt vom Flughafen zum Hotel. Sogleich drängen sich dem Fremden die zwei goldenen Nadeln, die überaus schmalen, hohen Türme der Peter-und-Pauls-Kathedrale und der Admiralität ins Auge. Sie sind, rechts und links der Newa gelegen, von nun an Orientierungspunkte auf allen Wegen durch die Stadt. Unvergleichlich golden und nicht durch Umweltschutz getrübt stechen sie in den blaßblauen Him-

mel, spiegeln sich im blaßblauen Wasser des Flusses, reflektieren die hier immer schräg stehende nördliche Sonne. Prachtvoller noch und ebenfalls in purem Golde strahlt die riesige Kuppel der St-Isaaks-Kathedrale; 100 Kilogramm Blattgold auf der Kuppel, 300 Kilo im Innern. Im Jahr der tausendjährigen Taufe wurden viele Kirchen restauriert, vom Staat als Museen genutzt wie auch solche, in denen die russisch-orthodoxe Kirche noch oder wieder „arbeitet“. Aus einem Gerüst, hinter dem noch die Erlöserkirche verborgen ist, schiebt sich, wie eine Knospe im Frühling, die erste goldene Zwiebelhaube.

Das Motiv der Nadeln erscheint im Stadtbild Leningrads in vielfacher architektonischer Variation. Altes und Neues verbindet: in der Patina vieler kleiner Türmchen, im Granit von Säulen und Obelisken, silbern auf dem modernen Gebäude des Passagierhafens, in den aufregenden Masten der großen Seeschiffe und schließlich, nicht zu übersehen, aber langweilig modern, im Eisengestänge des Fernsehturms, der seit 1963 alles überragt.

Wer Zeit hat, sollte mit Fotoapparat und Teleobjektiv eine Tour durch Leningrad unternehmen, die nur den „Nadeln“ gewidmet ist. Oder dem Schmiedeeisen: Ganze Filme ließen sich füllen mit dem Formenreichtum der Geländer Hunderter von Brücken, der Kanalufer, der Zäune und Tore der Parks, mit reizvollen Balkonen auf dem Newski-Prospekt und den Kandelabern der Straßenlaternen auf dem Schloßplatz, die Eisengitter der Friedhöfe nicht zu vergessen.

Der Newski-Prospekt: faszinierend und durch die Literatur bestens bekannt, viereinhalb Kilometer lang, mit seinem nicht endenden Menschenstrom, mit gut restaurierten Fassaden der Häuser, Palais, Geschäfte, Theater und Restaurants. „Nichts Schöneres gibt es als den Newski-Prospekt, in Petersburg einmal gewiß nicht — hier bedeutet er ganz einfach alles. Kein Glanz, den diese schönste Straße unserer Residenz entbehren müßte! Ich bin mir sicher, daß nicht einer von den bleichgesichtigen Beamten, die die Stadt bevölkern, den Newski-Prospekt um alle Güter dieser Welt vertauschen möchte.“ So schwärmt Gogol 1835 in seiner berühmten Novelle. Faszinierend ist hier auch der Blick durch die Fenster der Geschäfte: neben einem Jugendstil-Metzgerladen mit kümmerlichen Fleischkonserven, in dem sich die Menschen drängen, ein weißer Satinfrack in der Auslage eines Bekleidungshauses und Schuhe, die mehr kosten, als ein Durchschnittsbürger im Monat verdient.

Biegt man von der auch nachts noch belebten Prachtstraße in eine der Nebenstraßen in Richtung zum Platz des Friedens, dem früheren Heumarkt, so eröffnen sich andere Ausblicke. Die engen, vergammelten Hinterhöfe in verkommenen Straßen und Häusern zwischen Fontanka und Gribojedow-Kanal sind aus russischer Sicht keine guten Fotomotive, hier hält man nichts von Hinterhof- und Dostojewski-Romantik. Mietskasernen und Kellerlöcher der „Erniedrigten und Beleidigten“, wie sie der Dichter, der hier wohnte, beschrieb, sollten nach siebzig Jahren Arbeiter- und Bauern-Macht eigentlich längst der Vergangenheit angehören.

„Das ist ein großes Problem“, bekennt die Reiseleiterin von Intourist, die die ausländischen Gäste natürlich nicht in diese Gegend führt — ein Satz, beinahe schon eine Formel, die man heute in der Sowjetunion allenthalben hört. Aber man hört sie nie voller Resignation, immer schwingt ein Hauch Optimismus mit. Jeder blickt jetzt in die Zukunft, wartet darauf, daß es besser wird. Wie viele sich aktiv engagieren, sich mehr anstrengen als bisher — Marina zuckt die Achseln... Perestroika sollte lieber Stroika heißen, nicht Umbau, sondern

Aufbau, wir wollen etwas Neues, sagt ein russischer Student der Ökonomie und bittet um eine Westzigarette.

Leningrad ist eine Stadt der Offenheit im wahrsten Sinne des Wortes. Überall eröffnen sich Durchblicke und neue Perspektiven — übers Wasser, über riesige Plätze, in baumreiche Parkanlagen und lebendige Straßen. Selbst die Newa-Brücken öffnen sich nachts für die großen Schiffe, ein einzigartiges Spektakel, wenn man nach Mitternacht noch unterwegs ist und nicht vergessen hat, auf der richtigen Seite, das heißt dort, wo sich auch das Hotel befindet, zu verharren.

Wem schmiedeeiserne Gitter und Durch- und Ausblicke reizlos erscheinen, der mag vielleicht mit seinem Blick den vielen weisenden Händen folgen, die Leningrads zahlreiche Statuen zieren. Denkmalskultur, wie Lenin sie 1918 propagierte, war schon im Zarenreich wichtig für die Darstellung und Erhaltung von Macht. Russische Bildhauer scheinen seit jeher ein besonderes Faible für die Dynamik ausgestreckter Hände zu haben — zeigend, weisend, gebietend, bittend, einladend —, ein sympathischer Zug.

Mit spielerischem Vergnügen wandert der Besucher von heute von Denkmal zu Denkmal, von Epoche zu Epoche. Lenin, für diese Stadt besonders denkmalswert, steht mit dem Rücken zum Smolny-Institut, der einstigen Erziehungsanstalt für „wohlgeborene Jungfrauen“ und zeigt auf das ehemalige Nonnenkloster. Lenin vorm Finnischen Bahnhof zeigt auf „diese Stadt“, seine Stadt der Revolution, die alles einschließt, Hafen- und Arbeiterviertel und Winterpalais.

Puschkin auf dem Platz der Künste am Russischen Museum, der durch seine Dichtung den „Ehernen Reiter“ weltbekannt machte, zeigt auf die markante Kuppel vom heutigen „Haus des Buches“, in dem einst die Nähmaschinenfabrik Singer ihre Niederlassung hatte. Erzengel Gabriel auf der Alexandersäule weist in den Himmel. Vor dem himmelblauen Portal der Nikolai-Kirche strecken alte Frauen bettelnd ihre verwitterten Hände dem Besucher entgegen.

Petersburg, das Peter aus dem Sumpf stampfte, war zweihundert Jahre später die Wiege der Revolution. Aus der Stadt der Herrscher und des Adels wurde die des proletarischen Aufstandes. Vor gut siebzig Jahren stieß hier Wladimir Iljitsch Uljanow, genannt Lenin, die Tür zu einem neuen Zeitalter auf, jedoch ohne die Spuren des alten zu zerstören.

Lenins Dekret von 1917 über den Schutz der Kulturdenkmäler war überaus wichtig für die Kulturgeschichte der Stadt. Anders als in der chinesischen „Kulturrevolution“, wurde gewachsene Kultur bewahrt und dem Volke zugänglich gemacht. Es wird berichtet, daß die Moral der roten Revolutionäre beim Sturm auf das Winterpalais so hoch gewesen sei, daß niemand etwas von den Schätzen des Palastes mitgehen ließ. Heute sitzen die Besucher der Eremitage auf den alten zaristischen Sesseln und Sofas und wetzen in aller Bescheidenheit den roten Samt der Polster und das Blattgold der Armlehnen ab.

Kunst dem Volke. Am Newakai vor der jadegrünen Fassade mit ihren weißen Pilastern und goldenem Stuckwerk warten lange Schlangen auf den Einlaß. Die Leningrader sind museumsfreudig und kunstbegeistert, und die Eremitage ist ein Heiligtum für alle Russen. Das Museum besitzt heute zweieinhalb Millionen Exponate auf einer Million Kubikmeter umbauten Raumes. Die Wegstrecke durch alle 374 Säle, so haben fleißige Statistiker errechnet, beträgt mehr als 42 Kilometer. Verweilte man vor jedem Ausstellungsstück nur eine halbe Minute, bedürfte es bei sieben Stunden täglicher Besuchszeit neun Jahre, um alle Schätze zu betrachten.

Der Schloßplatz draußen, zwischen Winterpalast und Generalstabsgebäude, ist die schönste und historisch reichste Platzanlage Leningrads. Ein Triumphbogen, der die lange, klassizistisch strenge Front des Generalstabs aufbricht, soll an den Sieg der Russen über Napoleon erinnern. Dem gleichen Zweck dient die Alexandersäule, deren unverankerter Monolith aus rotem karelischen Granit den Mittelpunkt des Platzes bildet. Zu Beginn unseres Jahrhunderts war dieser Platz Schauplatz zweier weltbewegender Ereignisse, die zum Sturz des russischen Zarentums führten — dem Blutsonntag im Jahre 1905 und dem Sturm der Revolutionäre auf das kaiserliche Winterpalais 1917.

Die Jahre nach der Revolution gehören wohl zu den bewegtesten und kreativsten in der Geschichte der Stadt. Mit Enthusiasmus begrüßten avantgardistische Künstler den Sturz der verhassten alten Regierung und den angekündigten Aufbau einer neuen Gesellschaft auf industrialisierter Grundlage. Begeistert stellten sie sich in den Dienst eines Propagandafeldzuges, der eine neue Welt, einen neuen Menschen verkündete. Sie organisierten Aufzüge und Feste, sie bemalten Züge und Schiffe, klärten das Volk über Hygiene und Kleintierzucht auf und inszenierten gewaltige Revolutionsspektakel mit Tausenden von Statisten. Die Alexandersäule wurde mit futuristisch-abstrakten Konstruktionen geschmückt, Majakowski besang die Revolution und schuf eine Fabriksirensymphonie.

Von dieser Epoche, der die Jahre des Stalinschen Terrors und der Invasion durch Hitlerdeutschland folgten, gibt es kaum sichtbare Zeugnisse. In den zwanziger Jahren war Rußland das erste Land der Welt, in dem abstrakte Kunstwerke offiziell und in großer Anzahl ausgestellt wurden. Geblieben ist ein einziger Kandinsky im Russischen Museum. Aber man darf gespannt sein, welche Schätze aus den Archiven demnächst im Zeichen von Glasnost und Perestroika das Tageslicht erblicken werden. Die unlängst im Erdgeschoß des Russischen Museums zeigte Ausstellung eines lange veremten Leningrader Malers war ein Signal und hat die wieder wohlwollende Malerei des Sozialistischen Realismus vorübergehend — oder dauerhaft? — verdrängt.

Das jüngste der weltgeschichtlichen Ereignisse, das die Stadt bis in die Grundmauern erschütterte, war die 900 Tage dauernde totale Blockade durch Hitlers Armeen. Von 1941 bis 1944 hielt Leningrad stand. Die Bevölkerung der Stadt ergab sich nicht der anstürmenden Übermacht, sondern leistete erbitterten Widerstand. In dieser Zeit wurde jedes fünfte Haus zerstört und jedes dritte beschädigt. 641 000 Leningrader starben den Bomben-, Hunger- oder Kältetod. Insgesamt kamen an der Leningrad-Front anderthalb Millionen Zivilisten und Militärpersonen ums Leben.

Heute kann sich der Besucher des Piskarjow-Gedenkfriedhofs im Nordosten der Stadt, auf dem die Opfer der Blockade in Massengräbern bestattet wurden, nur schwer das Ausmaß der Entbehrungen vorstellen, unter dem die Zivilbevölkerung zu leiden hatte. Ein Stück Brot und eine kleine Petroleumlampe in einer Vitrine — neben düsteren Bildern der Zerstörung, die so sehr den Bildern gleichen, die wir aus Dresden oder Berlin kennen — sollen an Hunger und Kälte erinnern. 125 Gramm Brot war die tägliche Ration für Hausfrauen, Angestellte und Kinder, Schwerarbeiter bekamen das Doppelte.

Die Erinnerung an diese Zeit ist bis heute lebendig, wie es der Epitaph der Leningrader Dichterin Olga Berggholz auf dem Gedenkfriedhof verkündet: „Wisse es jeder — niemand ist vergessen und nichts ist vergessen.“ Am 7. Oktober 1941 hatte das Oberkommando der Deutschen Wehr-

macht folgende Direktive an den Oberbefehlshaber der bei Leningrad stehenden Heeresgruppe Nord erlassen: „Der Führer hat befohlen, die Stadt Petersburg dem Erdboden gleichzumachen. Nach der Niederlage Sowjetrußlands besteht keinerlei Interesse mehr für das Fortbestehen dieser Großstadt.“

Immer wieder kann man beobachten, wie sich das Gesicht eines Menschen verändert, der die Blockade erlebt hat und darauf angesprochen wird. Unvermittelt kommt etwas Hartes, Abweisendes in die eben noch freundlichen Züge; unter der Anspannung liegt deutlich sichtbar der Schmerz. Die Betroffenen erinnern sich allzu gut und wollen doch nicht immer wieder an die alten Leiden rühren. Und sie wissen gleichzeitig, wie wichtig es ist: Niemand vergessen und nichts vergessen.

Die jüngere Generation hat es einfacher. Für sie ist gewesenes Leid erzählt; die Distanz macht es leichter, darüber zu reden. Unsere Reiseleiterin beschreibt die Anstrengungen der Leningrader, die Kunstschätze ihrer Stadt vor Raub und Zerstörung zu bewahren. Die vier berühmten Bronzefiguren auf der Anitschkow-Brücke, die Rossebändiger des deutschen Bildhauers Peter Klodt, wurden vergraben. Das Denkmal Peters I. auf dem Dekabristenplatz verschwand hinter Brettern und Sandsäcken. Paläste hat man durch riesige grüne Tarnnetze in Parkanlagen verwandelt. Die Kunstschätze der Eremitage wurden bis in den Ural evakuiert: 1118 Kisten mit einer halben Million Gegenständen. Aus ihrem Rahmen gelöste Gemälde, in Watte und Korkschat verpackte Plastiken, dazu die Objekte aus den Depots vertrieben Leningrad bis zur Schließung des Blockaderinges am 8. September 1941. Der Rest blieb in den Kellern des Museums, die nun als Luftschutzräume dienen.

Alpinisten verrichteten die halbschwerere Arbeit, dem Turm der Admiralität, der wegen seines weithin leuchtenden Goldes der gegnerischen Artillerie ein wichtiger Orientierungspunkt war, einen extra angefertigten „Rock“ aus derbem Sackleinen überzuziehen. Der Turm von Peter und Paul wurde ebenso wie die Kuppel von St. Isaak mit grauer Tarnfarbe übermalt. Berühmt und bis heute gefehrt ist die „Blockadealpinistin“ Olga Firssowa, die noch im Bombenhagel an der Turmspitze arbeitete, dabei abstürzte und schwer verletzt wurde.

Wer Leningrad heute sieht, weiß oft gar nicht, wie groß das Ausmaß der Zerstörungen war und kann die gewaltigen Anstrengungen der Restaurationsarbeiten kaum richtig einschätzen. Bereits 1944, also noch während des Krieges, begannen die Arbeiten zur Wiederherstellung der Eremitage, wozu die Regierung in Moskau großzügig die Mittel bereitstellte. Schon am 4. November 1945 wurde das Museum in alter Pracht neu eröffnet.

Trotz des dringenden Bedarfs an neuen Wohnhäusern gab die Sowjetregierung Unsummen für den Wiederaufbau zerstörter Gebäude aus dem 18. und 19. Jahrhundert aus. Man kann geteilter Meinung über die Großzügigkeit sein, jedenfalls wurden die Restaurierungsarbeiten nicht nur in einem für westliche Denkmalschützer unvorstellbaren Maßstab, sondern auch in einer das überkommene Originalbauwerk weit übertreffenden Qualität ausgeführt. Phönix aus der Asche, so entstand Leningrad neu, prachtvoll, aber ein wenig starr, wie in Fesseln gelegt. Erst fünfzig Jahre nach seiner Wiedergeburt beginnt es sich wieder zu regen, durchströmt eine ganz neue Lebendigkeit die erstarrten Schwingen; Perestroika heißt das Zauberwort.

Perestroika und Glasnost sind die Schlagworte, die die westlichen Besucher mitbringen. Im Lande hört man sie weniger, als daß man sie spürt. Andenkenbuden mit allen möglichen Unmöglichkeiten wachsen wie Pilze aus dem Boden. Schon

gibt es das erste private Restaurant an der Fontanka mit wahrhaft gepfefferten Preisen. Während Zucker noch rationiert und gutes Fleisch Mangelware ist, verkaufen Bauern auf freien Märkten, was ihre Wirtschaft hergibt: Pfifferlinge für den Topf oder Birkenreiser fürs Schwitzbad, Pfeffer-schoten oder Granatäpfel, Blumen, Honig, Brathähnchen. Wer bereit und in der Lage ist, den dreifachen Preis gegenüber dem staatlichen Handel zu bezahlen, wird hier gut bedient und vermeidet das Schlangestehen.

Vor den einladenden Kolonnaden der Kathedrale der Gottesmutter von Kasan auf dem Newski-Prospekt, in der heute das Museum für Religion und Atheismus untergebracht ist, treffen sich allabendlich die jungen Leute. Sie tragen Jeans, Miniröcke und schwarze Spitzenstrümpfe. Sie machen Musik, aber vor allem: Sie diskutieren. Zwei Polizisten stehen dabei und hören zu; es scheint niemanden zu stören. Auf dem Boulevard flaniert das Volk. Und im Kino läuft „Malenkaja Vera“, dessen erotische Freizügigkeit die Zuschauer, vielleicht zum ersten Mal im Kino, den Atem anhalten läßt.

Jazztrompeter Woody Shaw gestorben

NEW YORK. Der amerikanische Jazztrompeter und Komponist Woody Shaw, der jahrelang in Europa gelebt und musiziert hatte, ist in New York gestorben. Der Musiker, der fast blind war, hatte im Februar den linken Arm verloren, als er in einer U-Bahn-Station das Gleichgewicht verlor und vor einen Zug stürzte. Shaw, der mit allen Größen der amerikanischen Jazzszene spielte und zeitweilig ein eigenes Quintett leitete, galt als einer der besten Trompeter der Gegenwart. dpa

SCHWERSTARBEITER !!

Viel Geld für Sissis Bett

Kaiserliche Utensilien in München unter dem Hammer

Gemalt, Kaiser Franz Joseph I. fand für 30 000 Mark einen neuen Besitzer. Ein Gästebuch des Kaisers — für 3000 Mark aufgerufen — kam für 26 000 Mark unter dem Hammer, ein Fotobuch wurde auf 14 000 Mark hochgesteigert, ein Besteckkasten mit feuervergoldetem Tafelsilber von 7500 auf 50 000 Mark — alles fand binnen weniger Minuten neue Besitzer.

„Sissi“ war die Tochter des Herzogs Maximilian Joseph in Bayern und wurde Heiligabend 1837 geboren. Ihr exzentrisches Wesen und die Abneigung gegen höfische Gebundenheit ließen sie vereinsamen. Sie führte ein ruheloses Reiseleben. 1898 wurde die Kaiserin von einem italienischen Anarchisten in Genf ermordet.

MÜNCHEN, 15. Mai (dpa). Für 115 000 Mark hat ein Münchner Museum am Samstag ein Bett der einstigen österreichischen Kaiserin Elisabeth (genannt Sissi) ersteigert. Der Auktionspreis für das braune Buchenholzmöbel samt durchgelegener Originalmatratze hatte bei 9000 Mark gelegen.

Bei der Versteigerung kamen auch ein Nachttisch und ein Reitvorleger aus dem Schlafgemach der Kaiserin sowie ein Sommerkleid, Seidenstrümpfe und andere persönliche Gegenstände unter den Hammer — teils für mehr als das Zehnfache des Schätzwertes.

Das Sommerkleid Sissis wurde mit 9500 Mark aufgerufen und brachte 26 000 Mark. Ein sehr schlichtes Bett von Sissis

Zloty wertet erneut ab

Polen hat den Zloty zum sechsten Mal in diesem Jahr abgewertet. Der offizielle Kurs wurde von 710 auf 750 Zloty für einen Dollar festgesetzt.

КАЗДЕМ ТЕПЛОМ ТЕПЛО!

Mit Vollgas in den Tod

Der jugoslawische Autoput — Europas gefährlichste Nord-Süd-Verbindung

Es regnet seit Stunden, die Autos ziehen lange Wasserschleppen hinter sich her, aber kaum einer vermindert die Geschwindigkeit. Hier, kurz hinter Sremska Mitrovica, ist der Autoput eine Straße, die den Namen kaum verdient. Immer wieder ereignen sich hier an einer leichten Steigung schwerste Unfälle. Trotz Überholverbots zieht ein Lkw am nächsten vorbei. Ein Polizeifahrzeug ist weit sichtbar aufgestellt, trotzdem wird vor den Augen der Ordnungshüter weiter überholt. Der jugoslawische Polizeibeamte zuckt die Schultern und winkt den Fahrer eines Audi, der mit hoher Geschwindigkeit überholt hat, heraus. Der ist so übermüdet, daß er erst einige hundert Meter später zum Stehen kommt.

„Hier ist erst vor wenigen Wochen eine ganze Familie bei einem Überholvorgang ums Leben gekommen, nur ein kleines Mädchen hat überlebt“, erzählt er uns. „Sie essen nicht, trinken nicht und schlafen nicht“, meint er resigniert, „und dann kracht's.“

Autoput, obwohl inzwischen streckenweise ausgebaut, bedeutet noch immer Schrecken, Unfälle und Schrott. Ausgebrannte Pkw- und Lkw-Wracks erinnern an menschliche Tragödien. Autoput, auch Straße der Brüderlichkeit und Einigkeit genannt, das ist noch immer die schlimmste und unfallträchtigste Strecke in Europa. Wahrscheinlich ist es die gefährlichste Straße der Welt.

Die Straße, die Westeuropa nicht nur mit Griechenland, sondern auch mit der Türkei, dem Nahen und Mittleren Osten und Asien verbindet, wurde nach dem Zweiten Weltkrieg ausschließlich für jugoslawische Bedürfnisse gebaut. Dabei wurde viel freiwillige Jugendarbeit, aber um so weniger Zement eingesetzt. Heute ist der Autoput hoffnungslos überlastet, in weiten Teilen in miserablen Zustand und häufig von völlig überladenen Fahrzeugen in schlechtem technischen Zustand befahren. Auf den Autodächern kunstvolle Aufbauten, Kühlschränke, Bettgestelle, Sessel und manchmal sogar eine Schubkarre oder eine Badewanne. Erster unfreiwilliger Stopp ist dann häufig eine der Polizei-Autobahnstationen, die vor allem in der Hauptreisezeit gezielte Kontrollen nach überladenen Fahrzeugen machen. Die Polizei-Autobahnstation in Neu-Isenburg an der Autobahn A3 Frankfurt-Würzburg hat eine mobile Waage, mit der immer wieder zum Teil gravierende Überladungen festgestellt werden, manche Achse ist bis zu 70 Prozent überlastet.

„Die Verkehrsteilnehmer müssen dann hier bei uns ihre Fahrzeuge so entladen, daß eine sichere Weiterfahrt gewährleistet wird“, erzählt Polizeihauptkommissar Werner Gerich. Das führt meist zu langen Diskussionen, was denn nun im eigens eingerichteten Lager der Polizei bleibt, der Kühlschrank oder die Waschmaschine. Bleibt man auf deutschen Autobahnen unentdeckt, wird dann meist der Autobahn-Grenzübergang Salzburg zum unüberwindlichen Hindernis.

„Was wir hier sehr häufig erleben, ist, daß schlecht befestigte Dachaufbauten oft zu 50 Prozent überladen sind und damit natürlich die Sicherheit im Straßenverkehr nicht mehr gewährleistet wird“, berichtet Polizeihauptkommissar Josef Dendel, stellvertretender Leiter der Polizeidienststelle am Grenzübergang. Natürlich ist hier dann die Fahrt vorläufig zu Ende.

Josef Dendel: „Die Fahrzeuge müssen hier entladen werden, da sie so die öster-

reichischen Kollegen nicht einreisen lassen. Außerdem wird ein Bußgeldverfahren eingeleitet. Nicht nur Gepäck und Güter, sondern auch zu viele Insassen sind immer wieder Grund der Überladung. Im letzten Jahr tauchte am Grenzübergang Salzburg ein achtsitziger Kleinbus auf, aus dem 24 Menschen kletterten.

Aber nicht nur auf der Reise in Richtung Jugoslawien und Türkei oder Griechenland, sondern auch auf der Rückreise kommt es immer wieder zu Problemen. Manche der Fahrzeuge haben dann bereits mehrere Unfälle hinter sich und sind inzwischen mehr Totalschaden als Fortbewegungsmittel. „Das Auto war rund herum zerbeult, die Vorderachse eindeutig verschoben“, erinnerte sich der Grenzpolizist. „Nach Hamburg“, meinte der Fahrer, als ich ihn nach dem Ziel gefragt habe. „Wir haben das Auto aus dem Verkehr gezogen, und es mußte verschrottet werden.“

Im Jahr 1985 überquerten rund 270 Millionen Kraftfahrzeuge die Grenze der Bundesrepublik Deutschland. Die weit aus meisten Fahrzeuge führen über die im Westen (52 Prozent) und Süden (43 Prozent) gelegenen Grenzübergänge Österreichs. Oft wird dabei übersehen, daß der massiert auftretende Urlaubsverkehr nicht nur denen Probleme bringt, die daran teilnehmen. Sie bedeuten auch für Anrainer Lärm- und Schadstoff-Emissionen, behindern den lokalen Verkehr durch Kolonnenfahrt und Staus und führen zu steigenden Unfallzahlen.

Über 50 Prozent der im Juli/August auf Österreichs Straßen Verletzten und Getöteten sind jeweils Ausländer.

Der Widerstand der Österreicher gegen die kaum noch einzudämmende Autoflut ist in der Zwischenzeit so groß geworden, daß vor dem Grenzübergang in Richtung Maribor sogar Militär zur Beruhigung der Situation eingesetzt werden mußte. Dr. Wolf Dietrich Zuzan vom Kuratorium für Verkehrssicherheit in Österreich: „Vor einigen Jahren haben sich die Leute in Graz auf die Straße gelegt, um ein Nachfahrverbot zu erzwingen. Die Aktion hatte Erfolg. Dies führte auch zu einem Unikum: Normalerweise durchtunnelt man einen Berg an der schmalsten Stelle, um möglichst rasch durchzukommen, bei Graz wurde der Berg der Länge nach durchtunnelt, damit man die Stadt umfahren und auf diese Weise von den Transitbelastungen entlasten konnte.“

Immer wieder erschrecken schwerste Unfälle, die oft ganze Familien auslö-

sen. Dr. Zuzan: „Wir wissen, daß hier vor allem die überlangen Fahrzeiten bei türkischen und jugoslawischen Reisenden die Ursache sind. Die Leute sind derart übermüdet, daß sie sehenden Auges ein Überholmanöver beginnen und frontal in den Gegenverkehr rasen. Durch ihre Übermüdung nehmen sie nicht mehr wahr, daß ihnen ein Fahrzeug entgegenkommt.“

Eine weitere Ursache der schweren Unfälle ist die Tatsache, daß viele Fahrzeuglenker weder Straßenkarten haben, noch diese lesen können; dadurch bilden sich ganze Pulks von vier, manchmal bis zu zehn Fahrzeugen, die einem „Schlepper“ folgen. Es wird dann um jeden Preis überholt, damit der Anschluß nicht verlorenght. Das provoziert eine Reihe besonders gefährlicher Überholmanöver, die oft tödlich enden.

Wolf Zuzan fällt es bei der Vielzahl der schweren Unfälle nicht leicht, ein Beispiel zu erzählen: „Man hat sich fast an dieses Grauen gewöhnt, weil es beinahe jedes Wochenende passiert, daß eine gan-

ze Familie ausgerottet wird. Manchmal überleben von einer zehnköpfigen Familie nur ein oder zwei Kinder, die dann allein dastehen und nicht mehr wissen, wo sie hin sollen.“

Neben den menschlichen Fehlern ist es aber immer wieder auch der technische Zustand der Fahrzeuge, der zu Unfällen führt. Zuzan: „Im Sommer bauen wir auch technische Stützpunkte auf. An einer dieser Hilfsstellen hielt ein Auto, dessen Fahrer uns erklärte, daß irgendetwas an seinem Auto wohl nicht funktioniere. Wir haben dann das Fahrzeug aufgebockt. Als wir es angehoben haben, ist plötzlich die Hinterachse herausgefallen, sie war nur noch drangesteckt.“

Ein besonderer Unfallschwerpunkt befindet sich bei Kallwang. Dort signalisiert der Streckenverlauf scheinbar, daß man überholen kann. Durch falsche Überholvorgänge haben sich dort so viele Unfälle ereignet, daß man hier ein eigenes Unfallkrankenhaus eingerichtet hat. In der Nähe des Ortes Steinach befindet sich eine der Rotkreuz-rettungsstellen. Gerhard Brenner ist der Leiter in Steinach und wird immer wieder Zeuge schwerster Unfallfolgen. Er erzählt aber auch von der großen Hilfsbereitschaft der Betroffenen. „Was mich immer wieder beeindruckt, ist der große Zusammenhalt der ausländischen Arbeitnehmer. Nach einem Unfall kommt es immer wieder zu großen Solidaritätshandlungen untereinander. Man versucht, den Kindern zu helfen und Leichtverletzte mit in die Heimat zu nehmen.“

Man hat durch viele Maßnahmen versucht, den vielen Unfällen vorzubeugen. So hat man zum Beispiel für türkische Reisende einen eigenen Rastplatz eingerichtet. Untersuchungen haben gezeigt, daß es dadurch tatsächlich gelungen ist, die Reisenden zu einer zusätzlichen Rast zu bewegen. Angeboten wird türkische Kost, es wurden ein Gebetshaus und ein Kinderspielplatz gebaut, um die Rast reizvoll zu machen.

Der Grenzübergang Spielfeld von Österreich nach Jugoslawien gehört zu den frequentiertesten in Europa. Über 100 000 Fahrzeuge wälzen sich an jedem Wochenende in der Reisezeit nach Jugoslawien, eine Blechlawine, die sich dann zur bulgarischen oder griechischen Grenze weiterschiebt. Auf dem neuen Autobahnstück zwischen Zagreb und Slavonki Brod geben besonders die Fahrzeuge mit deutschen Kennzeichen Vollgas. Man weiß, daß die gut ausgebaute Strecke nicht lange anhält, und will Zeit schinden.

Auf dem noch nicht ausgebauten Teilstück zwischen Slavonki Brod und Sremska Mitrovica spielen sich kaum vorstellbare Szenen ab. Ein Pkw überholt an einer schlecht einzusehenden Stelle einen griechischen Lkw, der will auch überholen, zieht nach links und drängt den Pkw in den Graben. Alle Versuche, der verstörten Fahrerin zu helfen und ihr Fahrzeug auf die Straße zurückzuziehen, scheitern, da der Verkehr mit ungehinderter Geschwindigkeit vorbei rollt. Einige Lkw-Fahrer hupen sogar empört.

Alein in diesem Bereich ereignet sich pro Jahr alle 500 Meter ein schwerer Unfall, auf 1,2 Kilometer gibt es einen Toten. Im Juli und August herrscht hier eine Art Ausnahmezustand, haben Polizei, Ärzte, Sargtischler und Abschleppdienste der Umgebung Urlaubssperre. Innerhalb von nur sieben Kilometern starben hier in der Vergangenheit pro Jahr 50 Menschen, 800 wurden verletzt.

Dies alles ist auch eine Folge des ungenügenden Rettungssystems. Das Pflege-

personal ist nicht ausreichend ausgebildet, es mangelt an wichtigen Medikamenten, die hygienischen Verhältnisse sind nicht immer einwandfrei. So faßt ein Sprecher der Botschaft der Bundesrepublik Deutschland in Belgrad die Situation zusammen. Deswegen hofft man hier, daß die Betroffenen so versichert sind, daß sie mit einem Rettungsflug in die Heimat überführt werden können.

Allein im Raum Skopje sind in den letzten Wochen drei Deutsche ums Leben gekommen, erzählt uns Wolfgang Hoier in der Botschaft in Belgrad. „Die Autofahrer rechnen nicht mit dem regelwidrigen Verhalten anderer Verkehrsteilnehmer, zum Beispiel, daß oft auf großen Durchgangsstraßen nach Eintritt der Dunkelheit unbeleuchtete Fahrzeuge und Fußgänger auftauchen.“

Allgemeine Geschwindigkeitsbeschränkungen gibt es in den Teilrepubliken Jugoslawiens in unterschiedlichster Form. So ist in Kroatien zur Zeit eine Höchstgeschwindigkeit von 120 km/h, in Slowenien von 100 km/h erlaubt. Daß Übermüdung natürlich auch bei deutschen Urlaubern eine der Hauptunfallsachen ist,

erläutert Wolfgang Hoier am Beispiel eines Unfalles, der sich erst vor wenigen Wochen ereignet hat.

„Da war ein älteres Ehepaar, das auf Urlaubsfahrt nach Griechenland gewesen ist. Sie sind mit ihrem Camper in den frühen Morgenstunden auf die linke Straßenseite geraten, haben ein Brückengeländer durchbrochen und sind 15 Meter den Abhang hinuntergestürzt. Ein klarer Fall von totaler Übermüdung.“

Immer wieder zeugen Kränze und Kreuze am Rande der Strecke von menschlichen Tragödien. Ausgebrannte Lkw- und Pkw-Wracks erinnern an das Versagen von Mensch und Maschine. Zwischen Belgrad und Nis steht plötzlich ein verunglückter Lkw auf der falschen Fahrbahn. Der Fahrer war restlos übermüdet in die falsche Fahrbahn eingefahren und zum Geisterfahrer geworden. Nur wenige Kilometer weiter ein völlig zertrümmerter Lkw. Sein Fahrer war ebenfalls eingeschlafen, hatte rund 70 Meter Leitplanke zerstört und liegt nun auf der Seite. Seine Ladung, frisch geschlachtete Rinder, türmt sich schaurig auf den Trümmern des Lkw.

In Nis teilt sich der Autoput für Reisende, die in die Türkei über Bulgarien fahren wollen, oder die, die in Richtung Thessaloniki nach Griechenland reisen. Wer die Fahrt durch Bulgarien und damit die langen Wartezeiten an der Grenze scheut, muß einige hundert Kilometer mehr auf sich nehmen und über Griechenland fahren. Das bedeutet aber nicht, daß er damit rechnen kann, an der griechischen Grenze ohne Schikanen abgefertigt zu werden.

Türken sind gastfreundlich und hilfsbereit. Aber technische Hilfe oder ein Abschleppdienst ist oft erst nach Stunden und mit großen Schwierigkeiten aufzutreiben. Abdullah Aldogan ist Generaldirektor der staatlichen Behörde für Verkehrsangelegenheiten in Ankara und damit der höchste Verkehrsbeamte der Türkei. Er sieht das Unfallgeschehen realistisch:

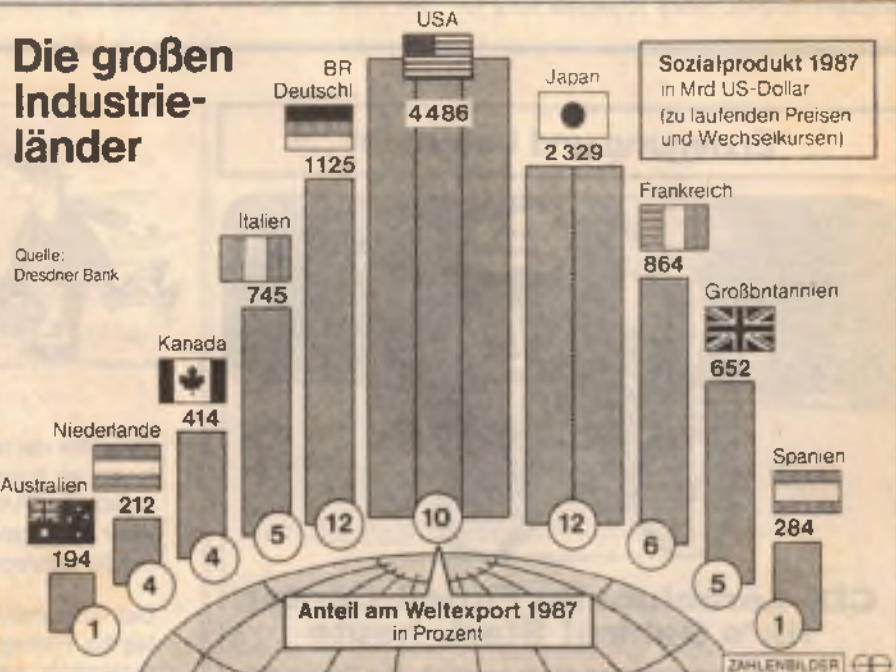
„Es wird meist zu schnell gefahren. Wir haben als Höchstgeschwindigkeit 90 km/h, aber kaum einer hält sich daran. Deutsche Urlauber vertrauen viel zu sehr den Verkehrsschildern. Sie fahren bei Grün an eine Kreuzung mit vollem Tempo und rechnen nicht damit, daß türkische Autofahrer auch häufig bei Rot eine Ampel passieren.“ Zu wenige Autofahrer wissen, daß Ampeln in der Türkei erst seit kurzem bekannt sind.

Devisen im Tank

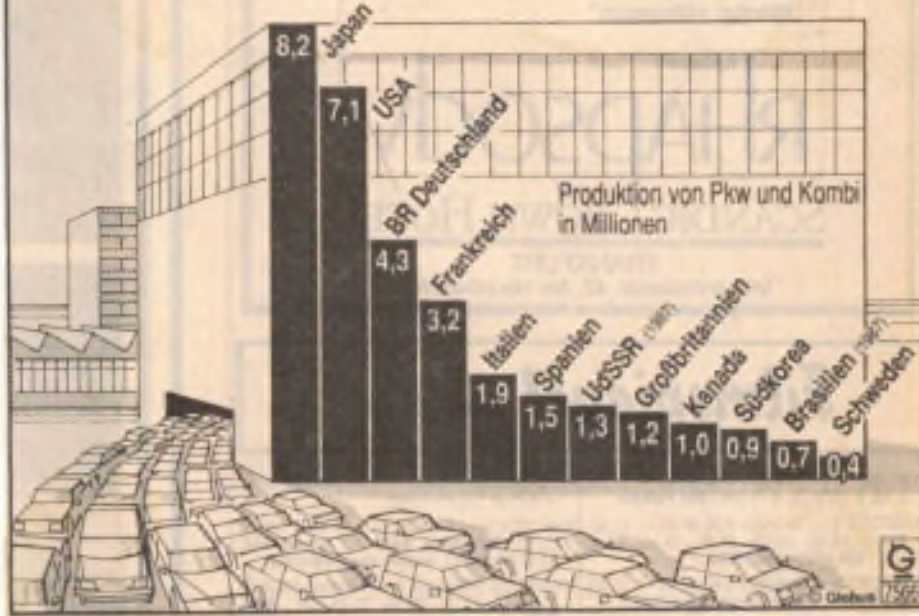
BELGRAD, 15. Mai (AFP). Der rund 155 000 Fahrzeuge zählende Wagenpark der jugoslawischen Regierung kostet den Steuerzahler jährlich rund 2,9 Milliarden

Die großen Industrieländer

Die größten Autoproduzenten 1988

Mark. Wie die Belgrader Tageszeitung „Borba“ am Sonntag berichtete, entspricht diese Summe der Hälfte aller Deviseneinnahmen durch den Tourismus in Jugoslawien.

In einem scharfen Kommentar gegen die Privilegien der jugoslawischen Politiker betonte die Zeitung, daß die Staatskosten Tausende von Tonnen teuren Treibstoff verschlingen, während viele Jugosla-

wen nicht einmal wüßten, womit sie ihr Brot bezahlen sollen. Nach Meinung von „Borba“ würde Ministerpräsident Ante Makrovic Zustimmung ernten, wenn er den Fahrzeugpark auf 15 000 Stück reduziert.

SRBA'CI BYLI UŽDYCKI HONOFERNO!

ŘÍKÁ SI „NĚŽNÝ BARBAR“

SEDMDESÁTÉ PÁTÉ. NAROZENINY oslavil nedávno jeden z našich nejvýznamnějších spisovatelů B. Hrabal, jehož knihy znají čtenáři doma i v zahraničí. Vystudoval právníckou fakultu v Praze. Po uzavrání českých vysokých škol v roce 1939 vystupoval více povolání: byl úředníkem na notářství, pak skladníkem, dělníkem a později výpravčím ČSD. Po válce působil jako agent pojišťovny, obchodní cestující, jako brigádník ve Spojených oceánárnách Kladrub, kde utrpěl těžký úraz. Pět let pak pracoval ve Sběrných surovinách, od roku 1959 jako kulturní a statista v Divadle S. K. Neumanna v Praze. Od roku 1962 je spisovatelem z povolání.

„Přítel vždy o tom, co se mě podíbuhozně stalo, o tom, co se zvládněhodně stalo těm druhým. Tedy bod odpíu je vždycky autentický, na začátku je vždycky údolí, zážitek. Ale ta hravost v čláku mi nezále, abych jistou imaginaci nestavil sled událostí jinak, abych do autentičnosti nenasytl kvazisky upřesňující fantazie, tak jako stávy se mění ve vno, mladinka v pivo. Těto téměř chemické reakci říkáám pábení.“

Do literatury vstoupil Bohumil Hrabal jako spěšitý, výrazný prozaičt. Svou první knihu — Perličku na dně — vydal jako zrádý muž v roce 1963, ve svých 49 letech. Od té doby se na knižních pultech objevila celá řada knižních titulů, které vesměs vzbudily obrovský čtenářský ohlas a byly okamžitě rozebrány. Za všechny připomeňme Taneční hodiny z mládeže a pokročilých, Osíve sledované války, Domácí akoly z píl, a zejména vlnou třítilou novel Postřiziny, Krasosmánní a Harlekýnovy milióny. Některé z Hrabalových novel byly zfilmovány — Postřiziny, Slavnostně sněženek, Ostřie sledované války, které byly také dramatinizovány. Divadelní podoby se dostalo rovněž textům Bambini a Praga a Něžný barbar.

Zastihnout Bohumila Hrabala kolem jeho životního jubilea bylo prakticky vyloučené, už proto, že týden před narozeninami odjel na delší náůševu do USA. Ocitujeme tedy alespoň několik jeho myšlenek, úvah a názorů z besedy před jeho odjezdem.

„Každého textu, který jsem chtěl proměnit v knihu, každého rukopisu jsem se lekal, báli jsem se ho, protože jsem psal o událostech, které zajímají obyčejné lidi, používal jsem termíny a slova, které se na veřejnosti neříkají, které jsou tabuizované. Takže každou knižkou jsem tak trochu umíral.“

... zrovna tak jako ostatní lidé rozovutím čas od času knihu svého života, knihu Má dáti — Dal. A já se zrovna tak lekam čtenářů, protože vím, že čtoucí veřejnost je právě ta porota neúpravných soudců z lidu, porota, která nejlépe slyší na spovátel vyřádné hlou, někdy i čerpenou kartu, že i v literatuře jsou jistá pravidla a hranice, které odpovídají kategoriím sportu, brankám, bodům, sekundám. To je ta odpovědnost, která i na spisovatele tihá zdoia. „Změnit svět“, napsal Marx. „Změnit život“, napsal Rimbaud. „Změnit věč“, napsal Mallarmé. To je ta kontrola spisovatele šora. Tak spisovatel českých zemí to nemá jednoduše, zrovna tak jako spisovatel celého světa, který věd o zákonité potřebě kvalitativní proměny spovátel i čloeka. Ale i to by bylo málo. Důležité je, že v té situaci jsou i ti obyvatelé všep sbíradíu, kteří ustíu o to, aby svět byl krásnější a spravedlivější. A to je to požádání, ta rádosť, že čloek, a tedy ani spovátel, na světě není sám...“

Spisovatel jako svědomí národa? Nemí o co stá. To je, jako když strkáte hlavu mezi rozhoupané dveře, říkáte nahlas věci, které se sice říkají, ale jen v rodině, nebo v hospodě, nebo když se sejdou přátelé. To se vždycky pozná až pak, je-li spovátel

spovátel svědomím národa. Svědomím národa byl třeba Franz Kafka nebo Jaroslav Hašek. Kafka byl vysoký úředník v delnické úrazové pojišťovně a jeho styl psaní je takový, jako kdyby počítal zprávu abštrakté úrazové pojišťovně o tom, co se děje; a k tomu měl velkou fantazii, ovšem ta fantazie předbítala skutečnost, takže Procusu, když v roce 1936 vyšel, jsem nerozuměl. Byla to jakoby říkce. Když ho aneska žete, tak čtete jakoby zprávu o čloeka, panu Josefu K., v jehož situaci se ocitly milióny lidí, nejen židů, ale i křesťand a lidí jinak smýšlejšech, než smýšleli např. v NSDAP. A druhým svědomím národa je ten náš Hašek. Pochopitelně, nehodil se do ideologie zádáného stádu dvacátých let, ani panu prezidentu Masarykovi, ani panu Čapkovi, ale tomu, co napsal v nejucudněším románě světové literatury — Jak říkám Svatkovi, tomu všemu rozumím. A rozumím tomu nejen já. Ti dva se stali svědomím národa, a nejen jednoho, ale celé přinejmenším střední Evropy.“

Sympatický, dělovitý pán s přisným pohledem, který svůj neobyčejný, těžko napodobitelným poetickým viděním skutečnosti dovede vykrlesit životní situatí prostého čloeka. Takový je Bohumil Hrabal, básník denního života, prozaičt uznávaný čtenář nejen českými, ale obdivovaný v celém světě. Vždyť jeho dílo vyšlo v jedendací jazyčtích. První a rovný čloek, jehož mnohostranný záber je náratem ke skutečnosti, k realitě, kterou označuje za „pravé, svatě šitenství“.

A co říká Bohumil Hrabal sám o sobě? „Já se ztotožňuji s názvem Něžný barbar. Umět dát vedle sebe něžnost a barbarství, vduj v tom je celá poetika Sklopokého, metoda ozvládnění. Něžnost a plachost a osívechaosť a reflexivní lyrika je něco, co má být překonáno.“

Staudamm in Ungarn „Fiasko“

BUDAPEST, 11. Mai (Reuter/FR). Als ein „Fiasko“ hat Ungarns Ministerpräsident Miklos Nemeth die Entscheidung seines Landes für den Bau eines Donau-Staudammes bezeichnet. Vor dem Parlament sagte der Regierungschef, die Entscheidung zum Bau des Nagymaros-Projekts sei auf undemokratische Weise zustande gekommen und drohe, die Nation zu spalten. Es gelte jetzt, eine Lösung zu finden, die dem Land eine politische Krise erspare, der Umwelt nicht schade und die internationalen Beziehungen Ungarns nicht beschädige.

Die Regierung der CSSR hält an dem in Zusammenarbeit mit Ungarn entstehenden umstrittenen Donau-Staudamm-Projekt fest, wie ein Sprecher der Regierung erklärte.

A BUDE VOJNA?

Noví zasloužili umělci

Ministr kultury CSR spolu s E. Pítrou předali významnatým diplomu o udělení titulu zasloužilý umělec: Režiséroví Čs. televize J. Adamcovi, herci Realistického divadla Z. Nejedlého v Praze J. Adamirovi, spisovatel Z. Adlovi, akad. malíři L. Bartořovi, režiséroví a sborníroví Čs. rozhlasu J. Bergerovi, spisovatel P. Bojarovi, kameramanovi FSB J. Čuřkovi, skladatel a klavíristovi doc. P. Ebenovi, akad. malíři a grafikovi J. Flejšaroví, houslistce dor. N. Grumíkové, režiséroví, PZO Art Centrum M. Horvatovičovi, spisovatel JUDr. B. Hrabalovi, dramatikovi J. Hubařovi, skladatel a klavíristovi I. Huratovi, herci Jihoceského divadla v Českých Budějovicích K. Charvátovi, sólistce opery Státního divadla v Brně J. Janské, zpěvačce P. Janů, klavíristovi I. Klánkové, režiséroví FSB D. Kleinovi, výtvarníkovi Divadla na Vinohradech v Praze Z. Kolářovi, akad. malíři a grafikovi V. Komárkovi, herci Národního divadla v Praze P. Kostkovi, spisovatel a scénáristovi Divadla vého studia Gottwaldov ing. J. Kostrhnovi, scénáristovi FSB V. Körnerovi, spisovatel doc. PhDr. J. Matějkovi, ČSc., režiséroví Čs. televize A. Moskalýkovi, herci Národního divadla v Praze a malíři M. Nesvadbovi, akad. malíři M. Netikovi, herci Národního divadla v Praze F. Němcovi, básníke a prozaické J. Otráovicové, klavíristovi a skladatel R. Roklovi, režisé Čs. televize E. Sadvké, skladatel a dramaturgoví Národního divadla v Praze L. Simonovi, akad. malíři a grafikovi J. Šárovi, skladatel K. Svobodovi, spisovatel a šéfredaktorovi časopisu Kmen ing. K. Šýsovi, režisé Čs. televize V. Přívové-Šimkové, herci a řediteli Divadla pracujících v Mostě J. Šnajdrovi, spisovatel a dramatikovi J. Šotolovi, arřtistovi Čs. cirkusu a varletě R. Štipkovi, akad. architektovi I. Tatroškoví, architektovi prof. ing. arch. L. Todlovi, ČSc., akad. malíři a restaurátovi prof. J. Toraňovi, varhaníci prof. A. Veselá, hobojsťovi prof. V. Winklerovi a mistru houslaři K. Zedražilovi.

HRABAL SE DOČÍRAL A CO TAKLE PAVKA KOHOUT?

Památník Lidicím

BRĚMY: Památník věnovaný Lidicím byl odhalen v západoněmeckém městě Brémách. Slavnostní aktu se zúčastnili předseda Senáta a první starosta Brém K. Weidemeier, představitelé Lidické iniciativy, člen předsednictva Čs. mírového výboru, předseda Městské mírové rady v Praze Z. Souček a předseda federálního sdružení Pacem in terris S. Vymětal. Přítomen byl chargé d'affaires velvyslanectví ČSSR v NSR I. Kramár, Autorem památníku, který je umístěn v parku nedaleko bývalých městských hradeb, je entuziastický umělec Jürgen Waller. Jeho dílo znázorňuje ohrožené zbytky lidického domu a zdejší občanům připomíná tragedii, která se udála 10. června 1942. Při obyvatel Brém, které spolu se 80 km vzdáleným přístavem Bremerhavenem tvoří nejmenší spolkovou zemi NSR nani Československo uznáním státem. Brémy rozvíjely partuerské vztahy a Bratislavou. Sídli zde Lidická iniciativa založená v roce 1979 k účelům památky oběti z této české obce. Cílem tohoto mírového hnutí je přispívání k porozumění mezi národy, k odzbrojení a k vytváření vzájemné důvěry. Nejvýznamnější akcí Lidické iniciativy je mezinárodní mírový seminář, který se koná střídavě v Brémách, v Lidicích nebo v Kladrubě.

Delegace Svazu českých spisovatelů položila květinu světu na hrob K. H. Máchy u příležitosti 50. výročí přenesení ostatků velkého českého básníka z Litoměřic na pražský Slavín.

In der Nacht zum 17. Mai 1943 warf die englische Luftwaffe Spezial-Springbomben über dem Edersee ab, die eine Lücke von 22 Meter Tiefe und 70 Meter Breite in die Staumauer rissen. In der ungeheuren Flutwelle — 160 Millionen Kubikmeter Wasser stürzten zu Tal — kamen 300 Menschen ums Leben und zahlreiche Dörfer wurden zerstört.

Svět na čtyřech kolech

Na neúčinné pařížské konferenci o automobilech se přední konstruktéři a zástupci světových automobilek shodli v tom, že cílem snah o vůz budoucnosti je bezpečný dopravní prostředek co nejméně pokročilostí životní prostředí. Velká úloha při ochraně bezpečnosti silničního provozu se přisuzuje zejména elektronice, která má především neustále kontrolovat technický stav vozidla.

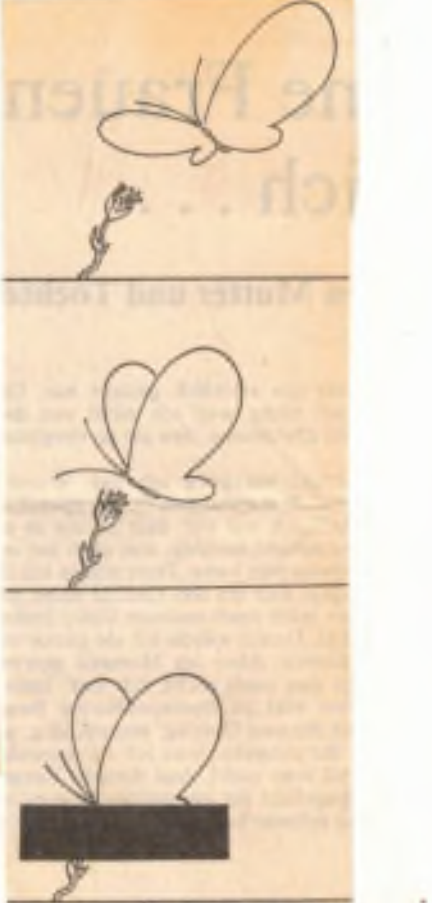
Podle statistik byl v uplynulém roce ve světě vyroben rekordní počet 34,8 miliónu osobních automobilů. Nejvíce, přes 12 miliónů vozů, vyrobily členské země EHS, hlavně NSR, Francie, Itálie a Španělsko. USA a Japonsko dosáhly přibližně stejné úrovně — kolem osmi miliónů automobilů, přičemž „země vycházejícího slunce“ přes polovinu své produkce vyvezla. Největším dovozcem jsou stále Spojené státy, kam loni směřovalo téměř 12 miliónů zahraničních automobilů. Kromě Japonců se na americkém trhu stále více prosazují dynamické jihokorejské automobilky. Jak tvrdí průzkum západoněmecké Commerzbank, v letošním roce se světový obchod s osobními vozy ve většině západních států, především v USA, sníží. Předpokládá se výsší prodej ve Španělsku, Portugalsku, Tchomoti a Šíední Americe.

Tři největší američtí výrobci automobilů snižují po špatných prodejních výsledcích v prvním čtvrtletí letošního roku plánovanou výrobu osobních vozů. Automobilka General Motors omezila plánovanou produkci na druhé čtvrtletí o tři procenta, tedy o 29 000 vozů. Další snížení o 30 000 kusů připsává na červenec a srpen. Z pášů společnosti Ford sjede proti plánu o dvě procenta méně vozů, ale bude to o čtyři procenta více než ve stejném čtvrtletí loni. Nejvíce sníží v druhém čtvrtletí výrobu Chrysler — o 17 procent. Opačnou politiku praktikuji výrobní závody japonských automobilek v USA. Jejich produkce se zvýší ve druhém a třetím čtvrtletí letošního roku na 580 000 proti 410 000 ve stejném období loni.

Důležitým mezníkem při prodeji automobilů má být rok 1993, kdy má začít fungovat jednotný vnitřní trh západoevropské „dvanáctky“. Automobilový průmysl dnes představuje zhruba devět procent z celkové průmyslové výroby členských států EHS. Ve výrobě přimě nebo nepřimě pracuje kolem deseti miliónů lidí. Proto se au-

tomobilovému průmyslu a společné strategii tohoto odvětví věnuje v členských zemích EHS velká pozornost. Vlekým problémem je rostoucí konkurence a pronikání japonských a v poslední době i jihokorejských firem na západoevropský trh.

V jednotlivých zemích EHS nastí k asijské konkurenci značné rozdílné postoje. Tak zatímco například do Španělska Japonsko loni vyvezlo pouze jedno procento všech tam prodaných vozů, do Francie 3 procenta, do NSR téměř 15 procent a do Irsku dokonce 42,6 procenta. Japonci se na „starý kontinent“ snaží dostat hlavně přes Velkou Británii. Místopředseda Evropských společností M. Banhamman se nedávno nechal slyšet, že kvantitativní omezení dovozu do zemí společenství musí postupně zmizet. Zdá se, že na budoucí zvýšenou konkurenci se nejlépe připravují západoněmečtí a italská výrobci, kteří se orientují na maximální robotizaci a snižování nákladů; značné problémy mají britské automobilky. V loňském roce tvořily 57 procent prodaných automobilů na britských ostrovech vozy z dovozu. (hd)

„Stalin war Komplize Hitlers“

Sowjetfernsehen stellt die beiden Diktatoren einander gleich

MOSKAU, 12. Mai (dpa). In der Sowjetunion vollzieht sich offenbar ein weiterer Schritt zur Entlarvung des einst als Sieger über den Faschismus gefeierten Diktators Josef Stalin. In einer im sowjetischen Fernsehen am Freitagabend gezeigten zweistündigen Dokumentation wurden Stalin und Hitler als „zwei Seiten einer Medaille“ bezeichnet und Stalin als Verehrer und Komplize Hitlers dargestellt. In der Sendung wurden der Nationalismus in Deutschland und der Stalinismus miteinander verglichen und völlig gleichgestellt.

Die Dokumentation unter dem Namen „Der Zeuge“ stütze sich im wesentlichen auf Aussagen des früheren Dolmetschers Valentin Bereschkow, der an den entscheidenden deutsch-sowjetischen Verhandlungen teilgenommen hatte. Erstmals bekam die sowjetische Öffentlichkeit einen Text des von den Außenministern Ribbentrop und Molotow unterzeichneten geheimen Zusatzprotokolls gezeigt, in dem die beiden Diktatoren 1939 Osteuropa unter sich aufgeteilt hat-

ten. Stalin habe Hitler sogar als sein Vorbild hingestellt, berichtete Bereschkow in der Dokumentation. So habe Stalin auf einer Sitzung des Politbüros 1934 am Tage nach der Ermordung Röhm in Deutschland Hitler einen „Prachtkerl“ genannt: „Habt Ihr gesehen, wie Hitler mit Röhm fertig geworden ist? Was für ein Prachtkerl Hitler ist? Er hat uns gezeigt, wie man mit politischen Gegnern umgehen muß.“

Dann zeigte die Dokumentation Stalin mit seinem Opponenten Sergej Kirow, der kurz darauf liquidiert worden war. Bereschkow weiter: „Man kann sagen, was man will, aber die Systeme lassen sich vergleichen. Und wenn wir ehrlich sein wollen: Wir hatten die ersten Konzentrationslager. Und dann kam Hitler an die Macht und baute seine Konzentrationslager.“

Auf die Frage, warum er sich erst jetzt mit seinem Wissen an die Öffentlichkeit wende, sagte Bereschkow: „Ich war zu tiefst davon überzeugt, daß das, was sie taten, richtig war.“

HOONO BAVORSKÉ A USA CENZURY!

ANI OSÍ JÁTRA nevydrží soustavný nápor piva, a tak osel-plvač Pancho bude muset odejít ve svých třiceti letech do výslužby. Rozhodlo o tom zvěrolékařské konsilium v motelu Mayabe u kubánského města Holguínu. Pancho po léta k potěše návštěvníků motelu mistrně vysával přímo z láhve denně osm až deset piv, i když dosáhl i rekordních 46 v jednom dnu. Jako správný pivař přitom odmítal zteplaté pivo, vyžadoval jen vychlazené. Po patnácti letech holdování pěnívému moku se ale dostavila jaterní krize a s delším Panchovým vyčkáváním, který turista ho pozve „na jedno“, je zřejmě konec.

ČLOVĚK MUSÍ BÝT OSEL, AŽ V HUŇERDO ZITNUL PIVO...

Věnce u památníku čs. letců

Londýn: Položením věnců u památníku čs. letců v jihoafrickém Brookwoodu uctil v sobotu velvyslanec ČSSR J. Fidler památku zahraněních vojáků, kteří se v Británii významně zasloužili o znovunahytí svobody pro naše národy. Do asi šesti tisíců hrobů brookwoodského vojenského hřbitova, který je v lužních lesích hrabství Surrey, svedla válečná smrt občany 22 národností. Pískovcové desky pomníků nezvěstných nesou další tři a půl tisíce jmen hrdinů. NAJEDNOU!

TO JE NOVINA!!!

Vzpomínkový akt

(čik). U mohyly Milana Rastislava Štefánika na Bradle se v neděli konal vzpomínkový akt u příležitosti 70. výročí tragické smrti slovenského politika a diplomata, který stál při zrodu československé státnosti. Zúčastnila se ho delegace ÚV NF SSR, SNR a vlády SSR vedená místopředsedou ÚV NF SSR D. Fulejem. Jejimi členy byli místopředsedkyně SNR A. Rvbníková, první místopředseda vlády SSR S. Murin, předseda Strany slovenské obrody J. Stanth, předseda Strany svobody K. Brodziansky a předseda ÚV SSPB S. Kodaj. Pietní akt začal položením kylic květů k pamětní desce odhalené u příležitosti 70. výročí vzniku Československa. K téměř 6000 přítomným promluvil předseda ONV v Senici F. Elbert, který připomněl význam osobnosti st. R. Štefánika. Potom za zvuků hvostických písní v podání převéckého sboru Cantilena položily delegace k památníku věnce — ÚV NF SSR, SNR a vlády SSR, a krajských, okresních a místních státních orgánů a organizací.

Podivné suvenýry

(re). V sobotu v půl třetí ráno zadržela autohlídka VB v Praze 7 šestnáctiletého nizozemského státníka příslušníka, který stihl osm čs. státních vlajek a šest vlajek SSSR. Zdůvodnil své jednání tím, že si chtěl vlajky odvézt jako suvenýry. LIDI JSOU RŮZNÉ...

MLUVÍVALO SE O 120.000

DIE ERSTE SOWJETISCHE ARMEE-EINHEIT hat am Wochenende ihren Rückzug aus der Tschechoslowakei angetreten, berichtete die amtliche tschechoslowakische Nachrichtenagentur CTK. Danach überquerte eine elf Kilometer lange Kolonne aus sowjetischen Militärfahrzeugen am Samstag die tschechoslowakisch-sowjetische Grenze. In den Kasernen der Einheit fanden Abschiedsfeiern für die Soldaten statt. Das Bild zeigt die Verabschiedung russischer Soldaten durch „Junge Pioniere“ in Olomouc. Die sowjetischen Truppen waren nach dem „Prager Frühling“ Ende August 1968 in der Tschechoslowakei stationiert worden. Nach Schätzungen westlicher Experten befinden sich dort derzeit 80 000 sowjetische Soldaten.

Schon bald billiger Ersatz für die FCKW?

Der amerikanische Chemiekonzern E. I. Du Pont de Nemours soll dem Vernehmen nach eine Nachfolgesubstanz für Chlorfluorkohlenwasserstoffe (FCKW) entwickelt haben. Das berichtet die Wissenschaftszeitschrift „Science“ (243, S. 1279). Die neue Substanz sei in der Herstellung nicht sehr viel teurer als FCKW, die das Unternehmen bislang produziert.

Jednou z cest, vedoucích k řešení stále palčivého a výstavba rodinných domků systémem Stamo. Je založen na principu dřevěných panelových dílců, které vyrábějí Východočeské dřevařské závody Trutnov.

Předností metody Stamo je nejen dostupná cena, ale také krátká doba výstavby, umožněná lehkou montáží i nepatrnými nároky na nedostatečnou zdiel materiál. Panelové díly Stamo se ovšem hodí nejen k výstavbě samostatných objektů, ale také půdních nástavb. Přesvědčili jsme se o tom při setkání s vedoucím provozu dřevostavby Inženýrských služeb Hradec Králové B. Tichým.

„Náš provoz,“ vysvětluje v úvodu B. Tichý, „zabezpečuje po dohodě s Východočeskými dřevařskými závody již druhým rokem poradenství, inženýrskou, projekční a stavební montážní činnost u půdních nástavb domů se sedlovou i rovnou střechou. Přitom jsme schopni zajistit, aby stavba mohla být zahájena nejdříve do jednoho roku od převzetí zakázky.“

Změny ve vydávání viz novinářům

Londýn: Informační fórum v Londýně pokračovalo v pátek dopoledne plenárním zasedáním a odpoledne jednáním komisí. Pozornost organizačního výboru byla soustředěna na tiskové 47 předložených návrhů na zlepšení činnosti novinářů v účastnických zemích KBSE, které budou od úterý 10. května projednávány na závěrečném jednání fóra. V dopoledním jednání vystoupil i delegát ČSSR J. Kvaček. Ocenil, že větší návrh odrazí převládající konstruktivní duch fóra. V odpoledním jednání komisí pro tisk M. Jelínek oznámil pak, že Československo změní ještě v tomto roce dosavadní praxi ve vydávání novinářských viz, o kterých se na fóru mnoho diskutovalo. Počítá s tím, že vizy budou novinářům vydávány jako každým jiným návštěvníkem Československa, takže je bude možno obdržet i na čtyřech hraničních přechodech z NSR a třech z Rakouska. Změny se týkají i možnosti vydávání viz pro opakovaný vstup do ČSSR, která zatím západní státy novinářům z Československa neudělují.

.. A PROČ TAKY!

Kompaktní desky s J. Novotnou

(kk) Rychlý nástup kompaktních desek, které pod značkou CD nahrazují dosavadní dlouhohrající gramofonové desky LP, už dnes ve světě předčil tempo nahrávání nových snímků. Přední gramofonové společnosti proto sahají po nejlepší a nejlepšího do historických archivů. Na nový nosič zvuku CD tak už bylo přepsáno vše, co kdy zaznamenala Maria Callasová (i pirátské nahrávky jejích zkoušek na Parížské, Annu Boleňovou, Traviatu a Macbetha), objevují se celé série záznamů s dirigenty Furtwänglerem, Karajanem a Bernsteinem, legendární nahrávky z Bayreuthu i Šallapla, Meiba, Gigli a Caruso (také s etiketou Supraphon). Italské firmy Melodram a Legato uvedly nyní na trh v rámci výběru dochovaných živých záznamů řízených Arturoem Toscaninim dva komplety v nichž v dokonalé zvukové kvalitě ožívá také umělec české pěvecké larmy Novotná: Mozartovu Kouzelnou Pětinu zaznamenanou v Salcburku v roce 1937 a Beethovenovu 9. symfonii s Odou na radost v záznamu z New Yorku z roku 1944. Do letitce — firma Pearl právě vydává na kompaktní desce s toutéž slavnou českou pěvkyní scénu z Lehárovovy Giuditty, zaznamenané za řízení skladatele v roce 1935.

JEDNOU SI VZDĚMENO I NA FIRKUSNEHO, R. KUBELKA, PROF. HUSU A OST...

„Preise in UdSSR zu hoch“

MOSKAU, 11. Mai (dpa). Die unkontrollierten Preissteigerungen und die schlechte Versorgungslage in der Sowjetunion lösen nach Ansicht des Gewerkschaftsorgans „Trud“ bei der Bevölkerung „ernste Unruhe“ aus. Das Blatt veröffentlichte am Donnerstag einen Brief des neu gewählten Parlamentsabgeordneten Donschenko aus dem südrussischen Donetz mit der Forderung nach radikaler Abhilfe.

Nach Donschenkos Worten erreichten die Preissteigerungen in den vergangenen zwei Jahren bis zu 43 Prozent. Die Arbeit des staatlichen Komitees für Preisbildung sei „alles andere als effektiv“. „Wann gibt es in unseren Regalen neben den teuren auch endlich wieder billige Waren?“, fragte der Abgeordnete, der eine Arbeitsbrigade leitet. „Zehn Millionen Menschen haben ein Monatsentkommen von 50 Rubel, und das zu einer Zeit, da nach Expertenmeinung 75 Rubel das Existenzminimum sind“, zitierte „Trud“ den Deputierten. „Noch 1987 konnte ich einen Bettbezug für sieben Rubel kaufen, heute bezahle ich dafür elf Rubel“, schrieb er.

Zlatá Tatramatka na domácí trh

(čtk) Automatickou pračku, vhodnou i do malých koupelen, vyvinuli ve s. p. Tatramat v Popradu-Matejovicích. Pod názvem Tatramat 246-mini ji spotřebitelům představili na jubilejním 20. ročníku Mezinárodního veletrhu spotřebního zboží v Brně, kde získala nejvyšší ocenění — zlatou medaili.

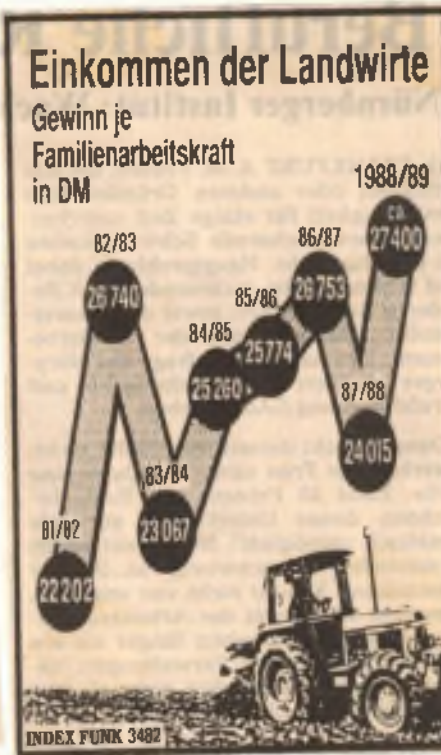
HUBAAA!!!

Montovaný systém Stamo je ideálním řešením především při rekonstrukci objektů, u kterých by se musela opravovat střecha. Nespornou výhodou rovněž je, že při montáži není nutné dům vyklidit. Stačí, když vyšší dodavatel položí na půdu svařenou lepenku, rozebere krov a prodlouží schodiště a komíny.

Potom nastoupí provoz dřevostavby, který je schopen do čtyř měsíců provést nejen vlastní hroubou montáž, ale také vnitřní i vnější obklady, litování, kompletaci oken a dveří atd. Takže pokud se podaří včas sehnat např. koupelnové vany či další úzkoprofilové, ale přesto nezbytné doplňky, lze se do nového bytu nastěhovat za devět měsíců od zahájení přístavby. Přitom náklady na jednu bytovou jednotku 3+1 l. kategorie představují v průměru 170 tisíc korun.

„Nyní stavíme 38 bytů na sídlišti v Novém Městě nad Metují a 44 bytů pro Lachem u Brna v Králově Poli. Systém Stamo je však vhodný také pro jedno- i dvoupodlažní objekty občanské vybavenosti a v neposlední řadě i pro modernizaci rodinných domků. Proto nás mrzí, že nemůžeme soukromým zájemcům zatím vyhovět, neboť u jednotlivých panelů dosud neexistuje maloobchodní cena,“ dodává na závěr B. Tichý.

CHATY NA STŘEŠE...

SEDLACI FURT KUDLI A FURKAYI, SKORO UZ JAKO VEMOU DIALOG...

Aufgespießt

Verantwortungsflucht Zeugen gesucht: 26. April 86, Tschernobyl/Ecke Kiev

Anzeige im Schwäbischen Tagblatt zum 3. Jahrestag der Atomkatastrophe von Tschernobyl

Mogylnij se nevrátil z MS

MOSKVA (čt): Ve výpravě sovětských hokejistů, kteří se vrátili ze švédské MS v ledním hokeji, chyběl devatenáctiletý útočník Alexandr Mogylnij. Oznamoval to agentura TASS. Podle vyšetření vedení výpravy opustil Mogylnij mužstvo před odjezdem na stockholmské letiště. Trenér Viktor Lichanov jmenem všech hráčů tím Mogylného odsoudil. Mimo jiné řekl, že zklamal své spoluhráče i milióny sovětských fanoušků, kteří se radovali z vítězství SSSR na MS. Připomněl, že krátce před odjezdem do Stockholmu se Mogylnij obrátil na vedení oddílu BSKA Moskva s žádostí o přidělení bytu, neboť se hodlá ženit a přivést do Moskvy rodice z Chabarovska. O tom, co hodlá Alexandr Mogylnij dělat, zatím není nic známo. Mluvčí klubu Baltijs Sabres z NHL, který má totoho hokejistu na draftu, řekl, že vedení klubu s ním nenavázalo kontakt. Pokud se tak stane a Mogylnij skončí v některém z mužstev nejvyšší severoamerické profesionální soutěže, může to vážně narušit vztahy mezi sovětským a bámořským hokejem.

Korist nebo lovec?

Alfred E. Bruhm napsal v minulém století ve svých Povídkách ze života zvířet o tygrech mimo jiné toto: „V žádném zvířeti není sloučeno tolik krásy vedle hrozných krvelačnosti... Jeho poměr k vládci země, člověku, je opravdu jedinečný. Misto, aby ho zaplábló stále se šířící obdělávání půdy, kultivace až do nedávna divokých krajů a stále dál a dále pronikající člověk, naopak táhne ho to k němu a na některých místech dokonce on sám vypudil člověka.“

V nedávnosti je tygr zapsán mezi ohrožené druhy zvířet. Jeho stavy pomohla udržet v Indii, Nepálu, Bhótánu a Bangladéši tzv. Operace tygr, kterou započala v roce 1972 Světová nadace pro ochranu divokých zvířat (WWF). Její výsledek? V roce 1973 bylo v Indii podle oficiálních statistik kolem 1800 kusů těchto šelem. Za patnáct let se jejich počet více jak zdvojnásobil.

Lov na tygry býval populárním „sportem“ maharádů. A nejen to. Byl i symbolem, odrazejícím jejich posavení. Maharádža z Udeipuru údajně sám uovil 1012 tygrů. To však stačilo „pouze“ na druhé místo za maharádžou ze Surgudji...

Nyní se povoluje odstřel tygra jen výjimečně. Především v případech, kdy si tygr zvyklý za svou korist vybírat člověka. Například v bažinaté deltě Gangy, v kraji Sunderbens, přichází ročně o život po útoku tygra na dvacet lidí.

Slavný lovec tygrů Jim Corbett (1875 až 1955) již na přelomu století dokázal na případech jím ulovených tygrů — lidožroutů, že k lovu člověka je šelma většinou dohnána chronickým zraněním, způsobeným nejčastěji střelou z pušky. Výjimečně jde o přestářlého, či jinak hendikepovaného jedince.

Největšímu zablýsknu — tygřici z Čampwatu — připadlo za období 436 lidí. Hlavní koristi žilných šelem není rozhodně člověk. V přirozeném prostředí loví jeleny, antilopy, divoké vepře. Zdravý tygr se však pohybuje na území o několika desítkách až stovekách čtvercových kilometrů. Z původního biotopu ale člověk stále více a více ukrájuje půdu pro svůj potřeby. Potravu zde nenachází tak zvěř, již se tygr živi. Nezbyvá mu pak mnohdy nic jiného než lovit domácí dobytek. Podle odhadu spotřebuje tygr ročně šest tun masa.

I když se v poslední době tygři vzájemně, jako druh nemají zdaleka vyhráno. Několik poddruhů, jako např. tygr balijský, bylo už vyhubeno. Dva-tři tygřích rezervací v Indii má ne postačující rozlohu a předládná zeř z ní ještě dále ubývá. K zajištění otlovu tygrů by podle zoologa P. Leyshausen z NSR bylo potřeba nedotčené území o rozloze kolem osmi tisíc čtverečních kilometrů, na němž by žily alespoň tři stovky těchto šelem.

Půl metráku něžných svalů

VŠECHNO začalo před čtyřmi roky jednoho slavného dne na plovárně v Žilíně, když k ledví 22leté dívky se přivlekl dva mladí muži a po obvyklých trzích ji navrhl, zda by nechtěla dělat kulturistku. Snobovala a minula nedělí vytoužil dálnopis z Norska strohou zprávu: ZUZANA KURINKOVÁ se stala v kate gorii do 52 kg mistrýni Evropy!

Kluci mi tenkrát byli docela sympatičtí, vzpomíná Zuzana. „Tak jsem řekla, proč ne, ale že o tom vůbec nic nevíám. Za pár dní jsem dostala haldu amerických časopisů a ty ženské na obzích byly opravdu pěkné, žádné mužulky.“ Zuzana do té doby dělala atletiku, ale ne překážková, vystupovala se pod mírnou nikdy nedostala zaklání pro kulturistiku, která pro ni znamenala novou motivaci, to však byl dobrý Vrhla do posilovny jako včelka a tři týdny na denní základy trenovala. Pak jela na závody do Spriánových těžišť a -- vyhrála! „Naučila mě to, způsobil se, že jsem šla, úplně dovedla.“

Ti dva kluci z plovárny, tedy Drahošir Krásnohorský a Rukerl Brynys, absolvovali jakoby tělesné výchovy a sportu v Bratislavě se stali jejími trenery a první z nich je dnes i jejím životním druhem. Zuzana Kofinková jako svobodná matka má dcerku Natáši, leprve dvojnásobnou a to je vlastně důvod, proč se na evropské scéně objevila poprvé až teď. V Lisabonu obsadila čtvrté místo a byla to vůbec její první a dosud také jediná porážka na soutěži! „Nice se mi zdálo, že mě tenkrát trochu pokradli rozhodčí, ale dnes jasně vidím svoje chyby. Kulturistka je hrazená péčí, proto jsem si řekla, že letos v Norsku musím získat medaili. Když to nevyšlo, tak by mě zřejmě ani láska a obdiv k Drahoširovi, který mě pomáhá překonávat všechny bolesti a starosti, tehdy sportu, nedonutily, abych ještě pokračovala. Na nedávném mistrovství republiky jsem po půlminutě vně sestavy měla druhé místo, jako když ztrávený zrak zapomene text. Tehdy mi to jsem improvizovala a koučoval ke spokojenosti rozhodčích -- vyhrála jsem. Před evropskýmampionátem jsem si nakonec větila a musím sebevěřit! Přiznal: byla jsem skutečně nejlepší!“

KUNDNACHUNG:

Der FVV zeigt den Rauchern die rote Karte. Vom 1. August an ist das Rauchen in den unterirdischen Bahnhöfen der S- und U-Bahnen verboten. Nach dem Vorbild von Berlin, München und Stuttgart hat nun auch der FVV die Tunnelstationen zur Tabuzone für den blauen Dunst erklärt. Betroffen davon sind täglich rund 500 000 Pendler. Der Verbund begründete seinen Schritt am Donnerstag mit dem „gestiegenen Gesundheitsbewusstsein der Bevölkerung“ und der „ständig zunehmenden Verschmutzung der Stationen“ durch weggeworfene Kippen.

Getreideernte 1989 geringer

Die bundesdeutschen Landwirte werden nach Schätzungen des Bonner Ernährungsministeriums in diesem Jahr voraussichtlich weniger Getreide einfahren als 1988, als das Rekordergebnis von rund 27 Millionen Tonnen erzielt wurde. Begründet wird dies hauptsächlich mit den umfangreichen Flächenstilllegungen.

Hohe Werte bei Trockenpilzen

Neuer Strahlenmeßbericht

Vergleichsweise hohe Cäsiumwerte in Milch und Milchprodukten meldet das Berliner Strahlentelex in seiner neuen Ausgabe. So ist eine Bioland-Vollmilch (Melktied in Ostfriesland) mit 11 Bq/Liter bestimmt worden; zwei weitere Milchproben, eine Rohmilch aus West-Berlin und eine Rohmilch aus Schwabmünchen, haben es auf 6 Bq Cäsium gebracht.

Bremerland Vollmilch und Müllermilch „ultraleicht“ hatten 4, Igemo Vollmilch 3 Bq. Heideblume Kondensmilch ist mit 11, Gervais Speisequark mit Ananas mit 10 Bq bestimmt worden. Der Speisequark „Biogarde“ hatte 6 Bq. Dickmilch aus Schleswig Holstein steht mit 3, Dickmilch „Lünebest“ mit 2 Bq in der Liste der Berliner. Schlagsahne und Sauerrahm waren um 2 Bq/Liter belastet.

Ebenfalls aus Berlin, gemessen von der Strahlenmeßstelle des Berliner Senats, kommen neue Werte zur Kinder-Fertignahrung. Demnach hatte Bircher Baby-Müsli als auch Vollkornmilchmüsli aus Hessen als auch Frühcerealien aus Baden-Württemberg jeweils 4 Bq/Kilo. Köln Vollkorn-Haferflocken „blütenart“ wurden mit 5 Bq Cäsium bestimmt.

Das Münchener Umweltinstitut hat den ersten Pilz dieses Jahres gemessen, einen „Mairitterling“ aus Dachau. Das Ergebnis: 55 Bq. „Restrisiko“ (Wiesbaden) hat getrocknete Pilze aus Polen untersucht. Die Röhrenpilze sind mit 4842 Bq verzeichnet, die Steinpilze mit 1318 Bq.

Neue Werte von Fleisch und Wurst, ebenfalls von „Restrisiko“ ermittelt: „Schaffleisch aus Norddeutschland ist mit 166 Bq/Kilo verzeichnet, Rindergehacktes aus Dörpen hatte 34 Bq, Kaninchen aus Langen: 8 Bq. Parma-Schinken ist mit 84 Bq notiert, Pfefferschinken aus Frankreich: 16 Bq. Italienische und schwäbische Salami hatten jeweils 5 Bq.

Zur Bewertung: Unabhängige Experten der Strahlenschutzkommission des BUND raten Erwachsenen, den persönlichen Grenzwert bei 35 Bq/Kilo Nahrung zu setzen. Kinder, Schwangere und Stillende sollten sich an 10 Bq je Kilo orientieren. Die offiziellen Grenzwerte für Einfuhr und Handel liegen bei 600 Bq und 270 Bq (Milch und Milchprodukte). clau

Osmanische Archive geöffnet

ANKARA, 12. Mai (Reuter). Die Türkei hat die Archive des bis 1923 bestehenden Osmanischen Reiches geöffnet. Der Regierungsanzeiger meldete am Freitag, türkische und ausländische Forscher sollten Zugang zu den schätzungsweise 100 Millionen Dokumenten erhalten. Die Archive könnten Licht in eines der dunkelsten Kapitel türkischer Geschichte bringen, den Völkermord an den Armeniern während des Ersten Weltkrieges. Nach Schätzungen sind bei den Verfolgungen bis zu eineinhalb Millionen Armenier ums Leben gekommen. Die Türkei bestreitet den Genozid bislang.

Die Dokumente des im 13. Jahrhundert

Der neue Bußgeldkatalog, der zum 1. Januar 1990 wirksam wird, sieht zum Teil drastisch erhöhte Bußgelder sowie Fahrverbote für Kraftfahrer vor, die sich schwere Geschwindigkeitsüberschreitungen zuschulden kommen lassen. Neu ist ein einmonatiges Fahrverbot für Kraftfahrer, die sich zweimal innerhalb eines Jahres eines schweren Verkehrs gegen das Tempolimit schuldig machen.

Novaky, hatte vorige Woche mitgeteilt, die Grenzöffnung werde schätzungsweise 40 Millionen Forint (etwa 1,3 Millionen Mark) kosten.

Schärfere Strafen für Raser

BONN, 12. Mai (dpa). Raser, Drängler und notorische Linksfahrer sollen künftig schärfer als bisher zur Rechenschaft gezogen werden. Die Grundlage dafür bildet der neue Bußgeldkatalog, den der Bundesrat am Freitag zusammen mit einem neuen Verwarnungskatalog und einem überarbeiteten Punktesystem für

ren das Geld, und niemand wolle die Arbeiten ausführen. Firmen und landwirtschaftliche Kooperativen zeigten sich nicht daran interessiert, im Austausch für das Material die Sperren abzubauen, oder es fehle ihnen an Gerät, die Betonpfeiler aus dem Boden zu reißen und kilometerlangen Stacheldraht aufzurollen. Daher würden die Grenztruppen wohl oder übel selbst die von ihnen jahrelang bewachten Sperren abbauen müssen, heißt es bei MTL. Leider wüteten sie nicht, wie sie die Kosten decken sollten. Der Chef der Grenztruppen, Oberst Balazs

Begrenzte Mittel

BUDAPEST, 12. Mai (Reuter). Finanzierungsprobleme behindern in Ungarn die Demontage des „Eisernen Vorhangs“. Wie die ungarische Nachrichtenagentur MTI berichtet, fehlt für den von der Regierung verkündeten Abbau des Stacheldrahtzauns und der anderen Grenzsper-

FAKTA, FUNDUS, OLČANY...

Bundesbürger trinken den meisten Saft. Die Bundesbürger sind in den vergangenen Jahren zum Weltmeister im Safttrinken avanciert. Rein statistisch schluckte jeder von ihnen 34 Liter im Jahr. An zweiter Stelle rangieren die Amerikaner mit 28 Liter.

Když 29. března 1899 zmizela dvacetiletá švadlena Anežka Hružová při návratu z Polné do Věžničky a byla teprve třetí den po vyhlášení pátrání nalezena brutálně zavražděna na okraji lesa — v polovině cesty mezi obcemi —, nikdo netušil, jaké následky její smrt vyvolá a jak svým významem přeroste v událost, která vejde do historie.

Patrně již organizátor pátrací akce, četnický strážmistr Klenovec, tehdy za přítomnosti svědků vyřkl osudná slova, jejichž přímý důsledek si stěží uvědomoval. Rána na hrdle mu připomínala řez košeráckým nožem, který používali židé na jatcích k utrácení dobytka. Když pak zásluhou soudního zapisovatele pronikl na veřejnost údaj z lékařské zprávy, že při pitvě zavražděné bylo nalezeno jen nepatrné množství krve, začaly se rychle šířit protizidovské nálady.

V předvečer pohřbu oběti, na velikonoční pondělí 3. dubna, také poprvé padlo jméno údajného pachatele, které se stalo symbolem aféry. Měl jím být třidvacetiletý Leopold Hilsner židovského původu, patřící sociálně mezi maloměstskou chudinu. Zaměstnání měl pouze příležitostně, čas si krátil v hospodách hrou v karty, kuželkami a na tancovačkách.

V atmosféře houstnoucího napětí jako blesk z čistého nebe působilo svědectví jednoho z Hilsnerových kamarádů, který upozornil četníky na jeho podivné chování v den vraždy. Ve výpovědi uvedl, že Hilsner se už brzy odpoledne z jejich společnosti neočekávaně vytratil a přišel až navečer značně rozrušený a s oděvem znečištěným od krve. Když městem proskočila zpráva o prohlídce Hilsnerova obydlí, rychle se hlásili další svědkové. Strážmistr Klenovec na doporučení radních a přes odpor okresního soudce rady Reichenbacha, jenž postrádal přesvědčivé důkazy, vsadil Hilsnera do vězení. Osamocení soudce, ze všech stran vystavený nátlaku, posléze zatykač potvrdil, ale zároveň vyslal žádost k nadřízenému soudu v Kutné Hoře o poskytnutí pomoci při řešení případu.

Krajským soudem byl vyšetřováním pověřen návladní Schneider-Svoboda, který se překvapivě přiklonil k zastáncům rituální vraždy a vznesl na Hilsnera žalobu pro vraždu Anežky Hružové. V té době už českou veřejností otráasaly odezvy na události v Polné, které prostřednictvím až fanaticky zanicených zpravodajů pronikaly i mimo hranice historických zemí a vytvářely základnu k bouřlivé polemice o příčině vraždy. V desítkách českých měst vypukly antisemitské nepokoje a mistodržitelství bylo přinuceno přistoupit k pořádkovým opatřením. Svou duševní omezeností a zdoluhavým chápáním byl Hilsner snadno manipulovatelný pro obžalobu i vyšetřujícího soudce, a zároveň značnou svízel pro obhajobu. O tom se přesvědčil jeho obhájce, kutnohorský advokát Zdenko Auředniček, který také dospěl k přesvědčení, že Hilsner vraždu nespáchal a nemá s ní nic společného. Pro rodinu Hružových byl jako právní zástupce zprostředkován doktor Baxa, poslanec za radikální stranu a obratný právník.

Průběh kutnohorského procesu, který začal 12. září, byl poznamenán zaujatostí vyslychaných svědků i postojem představitelů justice a prokuratury. Hilsnerův obhájce vedl předem ztracený boj a ani nedůvtipný klient mu jeho postavení neusnadnil. Jednomyslným výrokem poroty i soudu byl Hilsner 16. září shledán vinným a odsouzen k trestu smrti provazem.

Tomáš G. Masaryk — tehdy mimořádný profesor Karlovy univerzity — už nebyl

DRAMA

POVĚŘ A VÁŠNÍ

části české veřejnosti neznámý. V minulosti měl za sebou nejedno nesmlouvavé střetnutí s předsudky a lidskou omezeností. Nejproslulejší byl spor o pravost obou Rukopisů, jenž mu vynesl jak přívržence, tak i zapřísáhlé nepřátele. Masaryk tehdy osobním dopisem zodpověděl dotaz svého někdejšího posluchače z Vídně, týkající se názoru na polenskou událost. V duchu vlastního přesvědčení označil dění za slabomyslnou kampaň, která národní výspělosti neprospívá. Bývalý posluchač dal dopis k dispozici listu Neue Freie Presse, kde byl otištěn v plném znění. Důsledky se dostavily okamžitě. Masaryk se ocitl v palbě zaujaté kritiky, ve které rozpoznal i zlobné útoky odpůrců z doby Rukopisů, kteří využívali neočekávané příležitosti se i po letech s Masarykem vypořádat. Ten se však prudkou reakcí nedal zastrábit.

Aby se svým stanoviskem seznámil co nejširší veřejnost, publikoval prohlášení k případu na stránkách Času. Počátkem roku 1900 přicestoval na zapřenou do Polné, aby si pohovořil s lékaři, soudcem a některými svědky. Město opustil až poté, kdy díky prostřednictví jednoho tamního studenta vyšla najevo Masarykova totožnost a jeho další přítomnost se ukázala nebezpečnou.

Se zvlášť trapnou událostí se Masaryk setkal o několik týdnů dříve přímo na univerzitě, kde ho studenti vyzvali k vystoupení v polenské záležitosti a očekávali především zodpovězení svých dotazů. Mnozí z posluchačů byli již ovlivněni antisemitským štváním denního zpravodajství — a tak svého profesora, aniž ho rádně vyslechl, vypískali. Pro Masaryka to byl ne-

obyčejné zarmocující zážitek; studenti mu byli obzvlášť blízcí a nesnel představu, že budoucí česká inteligence, do níž vkládal velké naděje, si počíná v přímé názorové shodě s povykující ulici. Byl v pokušení vzdát se další účasti v aféře, ale příznivý vývoj v následujících dnech ho povzbudil.

Už počátkem prosince požádal kasacíni soud ve Vídni lékařskou fakultou Karlovy univerzity o posouzení doličných předmětů ve věci Anežky Hružové. Věcný posudek rozmetl mýtus rituální vraždy, ale z povědomí značné části veřejnosti ji neodstranil. Případ, nadále už jen zatěžovaný setrvačnou hysterií, byl svěřen krajskému soudu v Pisku, který oznámil zahájení dalšího procesu na 25. říjen. Rozpoutala se nová antisemitská vřava, na niž reagovalo mistodržitelství striktním výnosem nesmlouvavě zabavovat ty tiskoviny, které přes výstrahy posuzovaly událost jako rituální vraždu, anebo o ní jen uvažovaly. Docházelo k policejním razím přímo v tiskárnách, k zabavování hotových výtisků i odmítání vydavatelských koncesí. Blížící se proces vyvolával nervozitu na všech stranách. Masaryk v polemice nepolevoval a to mu vyneslo výčitky o ztrátě vlastenecké cti a bylo mu dokazováno, že je podplacen židovskými penězi.

Písecký proces se vlekl tři týdny. Steereotypní výpovědi, známé již z Kutné Hory, nepřilákaly zprvu velký počet zájemců — ale jen do té doby, než se ukázalo, jak bravurně si počíná právní zástupce Baxa. Ten navzdory opatnostní soudu na pořad jednání prosadil výroky o rituální vraždě a v soudní síni navodil atmosféru známou z období prvního procesu. Celkové náladě podlehl i porotci; na otázku soudu o Hilsnerově vině všech dvanáct vyslovilo souhlas a 14. listopadu byl podruhé nad Hilsnerem vynesl trest smrti. Mnohatisícový zástup v píseckých ulicích přijal rozsudek s nadšením a uspořádal Baxovi vřelé přijetí. Ironií dějin zůstává, že tentýž muž o osmnáct let později, ve funkci pražského primátora, jako první přivítal svého tehdejšího odpůrce T. G. Masaryka na hlavním nádraží v Praze, po návratu do vlasti, jako představitel novodobého státu.

Setrvejme ještě u osudu Leopolda Hilsnera. Po píseckém rozsudku mu zbývala už jen císařská milost. Ta měla být udělena a trest změněn na doživotní žalář. Císaře k tomu rozhodnutí vedl nejspíš ohled na mocné hospodářské zázemy v monarchii, které do značné míry kontrolovali židovští podnikatelé a bankéři. Hilsnerův osud pozměnil dramatické události konce světové války a vyhlášení amnestie. Nevinně odsouzený se tak ocitl po takřka dvaceti letech na svobodě. Z třidvacetiletého mladíka byl přestálým strádáním vyčerpaný, předčasně zestárlý muž. Usadil se v rodném Velkém Meziříčí, kde jej přijala tamní židovská obec. Aby unikl všetečné pozornosti necitlivých lidí, změnil si jméno na Heller a později Himmelreich. Živil se jako podomní obchodník, ale nejčastěji byl odkázan na podporu židovských spolků. Oženil se s učitelkou místní židovské školy a v dvacátých letech se odstěhoval do Vídně, kde v Rothschildově dobročinné nemocnici zemřel 11. ledna 1928 ve věku 53 let.

Hilsner se stal obětí pověr, rasových předsudků a náboženského nesnášenlivosti. V aféře, která nese jeho jméno, jediné jisté zůstává, že nebyl vrahem Anežky Hružové a s celou záležitostí neměl nic společného. Skutečné pozadí její smrti nebylo dodnes vysvětleno a pachatel nikdy dopaden.

Protest britského velvyslance

{RUK}. Britský velvyslanec L. O'Keefe byl přijat na ministerstvu zahraničních věcí ČSSR, kde přednesl protest nad postupem beskoslovenských orgánů ve věci britského novináře Mishy Glennyho. V odpovědi mu byl z čs. strany tlumočen podiv. chování M. Glennyho, jenž se při prvomájové manifestaci na Václavském náměstí nacházel mezi osobami pokoušejícími se narušit průběh oslav. Bylo poukázáno na to,

že při ověřování totožnosti neměl u sebe novinářský akreditační průkaz, ale ani jiný osobní doklad. Po zjištění totožnosti byl M. Glenny okamžitě propuštěn. Protest velvyslance byl jako neopodstatněný odmítnut, protože uvedený postup M. Glennyho neodpovídá všeobecně uznávaným zásadám pro práci zahraničních novinářů.

NET BUNAĀA, NET ĀELOVĚK!!

Počátky hradu nad Brnem

Reprezentativní sídlo Přemyslůvů • Objev válcové věže

Stoupali jsme poměrně příkrým cestou a rozhlíželi se kolem. Tato místa jsou důvěrně známá Brňanům z nedělních procházek i turistům a náhodným návštěvníkům města. Dnes jsou však es-tety na Špilberku pokřiveny brnou- kultura památka — hrad Špilberk, totiž prochází náročno etapu děkousné rekonstrukce.

V první řadě byl vyčištěn porost na špilber- ských stránkách, poněkud kdysi ve středověku jsme se zeptali vědeckého pracovníka Muzea úrodnými vlnicemi, a pracovníci Ingstavu přikro- čili k opravám barokních fortifikací. O Špilberku chodí gótské či středověké příběhy, třeba nálevo a naprá- vo bylo již napsáno mnoho řádek, současně však více než stokrát více historiky o „upějících“ věž- ních v kasematách v době tereziácké a josefin- ské ceni seriální výzkum historie hradu v do- bích nedávných i dávných. Kasematy zbudované v roce 1742 jako skladiště a ubytovny pro vo- jenskou posádku sehrály jako záložní jistě velmi negativní roli v časech habsburské monarchie, voda kapající do hlavy odsouzenců a vězňové mezi krytými kanály však patřil do říše smýšle- nek. Mnohem tragičtější byla funkce Špilberku jako vězňovce v době nacistické nadvlády.

Odvolační řízení

(čtk): O městského soudu v Praze se všera konalo odvolací řízení i trestní věci obžalovaných H. Marva- nová a T. Dvořák. Odvodní soud pro Prahu 1 je 17. března letošního roku uznal vinými, že od září 1988 soustředovali k rozšiřování písemnosti, které by- ly svým obsahem zaměřeny proti socialistickému spo- lečenství a státnímu zřízení republiky. T. Dvořák v téže období formou letáků a listech nevhodných přímoust vyvolal obavy k ústní manifestací or- ganizované nelegálními protisocialistickými skupinami 28. října loňského roku na pražském Václavském ná- městí. Obě obžalované spáchaly přípravu k trestnému činu pobuřování podle paragrafu 7 odst. 1 a paragra- fu 100 odst. 1 písm. a) trestního zákona a obvodní soud pro Prahu 1 je odsoudil k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 10 měsíců. Výkon trestu jim byl odložen na zkušební dobu v délce 30 měsíců. Před tímto rozhodnutím se odvolal městský prokurá- tor i oba obžalovaní. Městský soud po většině ve- řejném zasedání změnil rozhodnutí soudu i, stupně trestu. Ze rozšířené trestní činnosti obžalovaných o jed- nání, kterého se dopustil 21. srpna 1988 a které po- važoval za součást skutku, pro něj je uznal vinými obvodní soud pro Prahu 1. Při stejné právní kvalifi- kaci uložil obžalovaným složený trest. Větebného za- sedání se zúčastnili čs. novináři a zástupce Výboru čs. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spo- lupráci.

možně s listinou čtk, že AIDS byl do Volgogradu přenesen z Ellist. Nemoc může mít také jiné pří- činy. Každopádně nové případy onemocnění způsobily naprostý nedostatek infekčních stříkaček pro jedno použití a nevhodná sterilizace předem již používaných zdravotnictví.

• **Prvníhovalé oslavy** byly ve vsi nedaleko Gorké- ho v SSSR přerušeny mohutným výbuchem. Letoun AN 2, který asistoval při zajištění oslav, při let- nom z manévru havaroval. Na jeho palubě byli v době neštěstí tři členové posádky a dva náhod- ně pasażéři, kteří „neprošli, aby se mobil svět“. Všichni zahynuli.

Rehabilitace obětí represálií

MOSKVA: Komise politického byra ÚV KSSS pro další studium materiálů týkajících se represálií ve 30.—40. letech a na začátku 50. let na svém řádném zasedání ohrulo první výsledky práce na soudní a stranické rehabilitaci osob, jež se staly obětmi nezák- onných represálií. Bylo konstatováno, že jedním z významných výsledků této práce bylo včasně představení materiálů souvisejících s takzvaným pří- padem „protisovětského pravocově trockistického blo- ku“ s „laningradským případem“ a „protisovětskou trockistickou vojenskou organizací“ a s mnoha dal- šími případy. Tyto procesy se týkaly řady význam- ných stranických, ekonomických a vojenských pra- covníků a pracovníků sověti. Bylo konstatováno, že všechny tyto procesy byly vykonstruovány a že byly organizovány na základě nejhrubšího porušování so- cialistické zákonosti. Osoby pobídné k trestní od- povědnosti na základě smyšlených obvinění z proti- státní a protisovětické činnosti byly v plném rozsahu soudně rehabilitovány. Mnozí z těchto soudruhů byli znovu přijati do KSSS, o členství zbývajících an

jedná. Komise konstatovala, že soudní i stranické re- habilitace nabývá stále plánovitějšího charakteru a veřejnost ji achvaluje a stále více podporuje. Při hod- notení výsledků dnasavadní práce bylo zobrazeno, že je třeba dále aktivizovat a zdokonalovat činnost or- gánů na ochranu zákona, sovětu a stranických orgá- nů, směřující k znovunastolení spravedlnosti, k dů- sledně realizaci usnesení ÚV KSSS a výnosu prezidia Nejvyššího sovětu SSSR ze 16. ledna 1989 o dalších opatřeních k obnovení spravedlnosti vůči obětem re- presálií z období 30.—40. let a ze začátku 50. let.

AIDS v dětské nemocnici

Moskva: Na chirurgickém oddělení dětské nemoc- nice ve Volgogradu bylo u deseti dětí zjištěn virus AIDS. Informoval včera list Izvestija. Všechny děti se zde léčily z plnicího onemocnění. Jednou z mož- ných příčin je podle odborníků onemocnění ve měs- tě Ellista. Onemocnění AIDS se v Kalmycké autonomní republice objevilo nikoli v lednu až únoru letošního roku, kdy o tragédii informovaly všechny sdělovací prostředky, ale mnohem dříve. Virus zřejmě „praco- val“ v Ellistě již od května loňského roku. Nelze sa-...

Podivné vyvody pana Kleina

Bonn: Nový míručí bonnské vlády Hans Klein v tk- novém rozhovoru považoval za nutné obhajovat jed- notky SS, které se za druhé světové války podílely na mnoha válečných zločinech. V rozhovoru pro čas- opis Quick řekl Klein, že jednotky SS „byly bojové jednotky a žádní zločinci. VĚHY, že musejí bránit vlast“. V norimberském procesu byla nacistická or- ganizace SS odsouzena jako zločinecká, a současně se prokázalo, že její elitní vojensky organizované útvary se podílely na řadě zločinů, mj. i v okupova- ných Čechách a na Moravě. H. Kleina včera kritizoval předseda Osvědčené rady židů Heinz Gallinsky. Kleinova slova, že jednotky SS byly „bojové jednotky“, ozna- čil za „nemístná“ vzhledem k bromadnému vyvraždě- vání židů. Francouzský list Le Monde ke Kleinovým výrokům napsal, že mezi lidmi, kteří přežili nacistic- ký masakr v Oradouru, se „sotva setkali se souhra- sem“. Oradour je obec ve střední Francii, jejíž oby- vatele esadci vyvraždili a domy srovnali se zemí po- dobně jako v Lidicích.

PAN KLEIN POCHÁZÍ ZE ŽUDET...
PAN KLEIN JE „DIVNÝ PAN“!

Jmenování nových generálů

(čtk): Ministr národní obrany ČSSR armádní gene- rál M. Václavík vyhlásil v Praze při příležitosti 44. výročí vyvrcholání národně osvobozeneckého boje čes- kého a slovenského lidu a osvobození Československa rokz prezidentu ČSSR a povýšen a jmenováných nových generálů ČSLA. Do hodnosti generálporučíka byl povýšen velitel svazu generálmajor V. Grohman, do hodnosti generálmajora bylo jmenováno pět plukov- níků ČSLA. V projevu k nově jmenovaným generálům a vyznamenaným ocenil M. Václavík jejich dosavadní činnost. Slavnostního aktu se zúčastnili vedoucí od- dělení ÚV KSČ R. Hebenhart, náčelník vojenské kan- celáře prezidentů ČSSR generálporučík I. Nečas a další představitelé.

A CO GENERAL LAUDON?

MOC TI TY JATICKY SLOVÍ, DABIE, ŽE
KRÁVÁ, KRÁVÁ JAKO ČERSTVÉ NATOCENÝ
POLLITR...

Bezohledný monopol

New York: Americká ropná společnost Exxon, jejíž obří tanker Valdez způsobil 24. března u Aljasky nej- větší ropnou katastrofu v dějinách Severní Ameriky, má v úmyslu vyčistit jen část zasaženého pobřeží. Podle nejnovějšího návrhu by měly být technické pro- středky nasazeny jen na necelou polovinu znečiště- ného březí — 173 mil pobřeží. O zbývající 191 mil se má podle představy společnosti postarat příroda. Projekt se v americké veřejnosti i úřad setká se značnou neobětí. K tomu přispívá i skutečnost, že za více než měsíc po havárii tankeru Valdez se spo- lečnosti Exxon podařilo vyčistit pouhobně dvě milja pobřeží.

Tramvají do Cricchi

Kolébku mnoho technických objevů a vynálezů byly v 18. a 19. století britské ostrovy. Originální je možné i dnes spatřit v řadě známých muzeí nebo v technických skanzenech Velké Británie. Jedno z méně známých muzeí je ve střední Anglii v hrabství Derby. Zde ve vesničce Cricch, v blízkosti města Matlock, je umístěno zřejmě největší a nejstarší tramvajové muzeum na světě.

Cricch je malá anglická vesnička, přibližně dvacet kilometrů na sever od města Derby. Samozřejmě, že zde původně žádná elektrická dráha nejezdila, a tak mnohého překvapilo, proč právě zde byl vybudován ráj milovníků starých tramvají. Rušení tohoto prostředku městské dopravy ve Velké Británii v padesátých letech nenechalo radu lidu klidných. Skupina nadšenců založila již v roce 1955 „Společnost tramvajového muzea“, která byla v roce 1962 úředně registrována. Přá-

Velké Británie (tze jmenovat Londýn, Glasgow, Sheffield, Blackpool a další). Většina historických vozů pouliční elektrické dráhy je (jak již je na britských ostrovech běžné také u autobusů) patrových, takže působí na násilce i trochu exoticky. Postupem času získala muzeum řadu výrazných a zastaralých

ve v Cricchi získali její členové poměrně rozsáhlý pozemek, včetně několika budov. Postupně byl upraven, nově na něm vybudována vozovna, potřebné technické zázemí i vlastní tramvajová trať v délce asi 1,5 kilometru. Současně společností získala relativně snadno provozuschopné tramvajové vozy z mnoha měst

NAHORĚ: Dvoupatrové tramvaje patří dnes v Británii minulosti. VLEVO: Kousek Prahy v tramvajovém muzeu v Cricchi.

tramvají z jiných evropských měst. Mezi exponáty nechýbí ani historický vůz č. 180 z Prahy, předaný muzeu v roce 1972.

Muzeum v Cricchi je přístupné veřejnosti, která má možnost nejen si tramvaje prohlédnout, ale také se v různých vozech svézt po trati, jejíž stanice mají evokovat časy „třatého věku“ elektric-

SLOVNÍČEK

Černá kuchyně — obvykle zděná prostora s otevřeným ohništěm, vydělená v zadní polovině síně; z ní se vytápějí světnicová kamna, případně pec; dým uniká širokým otevřeným komínem nahrazujícím strop.

Došek — z žitné slámy či rákosí, povříslkem svázaný otep pro krytinu.

Dýmná jizba (černá jizba, dýmnice, kurná jizba, kurlok) — hlavní obytná místnost domu s otevřeným ohništěm před pecí; kouř uniká otvorem v horní části stěny, dveřmi do sítě apod.; je-li kouř odváděn lapacím dýmu do podstřeší, jde o polodýmnou jizbu.

Dýmný dům — obytné stavení s ohništěm umístěným zpravidla v síni, z něhož je kouř odváděn do podstřeší, kde se využívá k dosoušení obilí apod. (vyskytuje se například v Rakousku nebo v Pobaltí).

Hambálek — vodorovný trámek spojující nahofe krokve.

Komora — nevytápěná skladovací prostora v obytné části domu nebo ve špýcharu, případně i jako samostatná stavba.

Krokev — šikmo uložený trám střešní konstrukce, k němuž se přibíjejí latě nesoucí krytinu.

Prejzy — půlkruhově vydulá pálená krytina známá z nákladných panských staveb. Kladla se někdy na selské brány. Lze ji v nouzi nahradit pálenými esovkami, taškami ve formě ležícího S.

Stůl — vstupní prostora uprostřed domu, kterým napříč prochází; má především komunikační význam, je nevytápěná, může však mít topeniště pod komínem.

Stolice dvojité stojaté — dva sloupky stojící na příčném trámu položeném nejméně 15 cm nad podlahou pudy, ve vrcholu spojené vodorovným trámem. Nesou podélnou vaznici, která podepírá krokve krovu asi uprostřed jejich délky.

Stolice dvojité ležaté — sloupky jsou ve sklonu střechy, aby se usnadnila manipulace v prostoru pudy.

Světnice — hlavní vytápěná obytná místnost v domě; na rozdíl od jizby nemá otevřené ohniště (s výjimkou stěnového krbečku, který slouží především k osvětlování místnosti).

Šindel — ručně štípaná, nebo strojově řezaná krytina, nejčastěji ze smrkového dřeva. [Síla asi 1 cm, délka 60–68 cm, šířka 7–12 cm, přibíjí se na latě vzdálené 30–33 cm a na 1 m² je zapotřebí asi 37 kusů. Ručně štípaný vydrží přes 40 let, řezaný (řetinu).]

Tašky hrobky — pálené hladké tašky, obvykle se kladou dvojitě. V nouzi je lze nahradit pálenými falcovkami, které do sebe zapadají falcem, a proto se vždy kladou jen jednoduše.

Valba — čtyřokapová střecha. Valbička je jen na vrcholu štítu, nahrazovala kabřinec. Polovalba sahá do poloviny štítu.

VEČER VE VINÁRNĚ POEZIE

	3,—
	10,—
	18,—
	9,—
	14,60
	33,40
	9,40
	6,80
	53,20
	157,40

„PANE VRCHNI, 160 !“

Jak ve tvorbě zdrojů, tak v úspoře nákladů a ve snížení fondu pracovní doby. Bylo zastaveno přijetí nových plánovaných pracovní soboty. K úspoře finančních prostředků má přispět rozhodnutí vlastními silami provést generální a další větší opravy stroje a zařízení. V koncernových podnicích Doly Nástup Tušimice a Doly J. Fučíka v Blitbě prodávají sražený písky. Vzniklou situací, způsobenou nízkým odbytem ubíjí, v SHR neohodnotí jako dlouhodobou. Jiný průběh zimy vše obrátí.

Havíři mají starosti.
[čtk]: Poslední dvě zimní se vypořádvly ve všeobecně nízké spotřebě paliv. Tím poklesla poptávka dokonce i po dřeva řádoucích tříděných dřevích. Zatímco tato situace je pro národní hospodářství přínosná, velké starosti působí havířům. Severočeskému národnímu revíru tím do dnešního dne vzniklo od počátku roku manko ve výši 1,2 milionu tun a podle průzkumů odběratelského trhu dosáhne do konce roku 2,5–3 milionů tun. Vedení státního podniku proto rozhodlo o přednostním využívání vlastních možností při překonávání nízkého odbytu uhlí.

Čestná stráž pionýrů
[čtk]: Bude tomu již čtyřicet let, kdy 5. května 1945 oznamil pražský rozhlas celému světu, že český lid v Praze povstá se zbraní v ruce proti úplné nacistické okupaci. V ulicích Prahy hroměly výstřely. Na 1600 pražských barikádách pět dnů bojovalo proti přesile téměř 30 tisíc mužů a žen. Píes dva tisíce obránců města padlo. V pátek — 5. května u 1500 pomníků a pamětních desek na území našeho hlavního města vzápětí holdy pražští pionýři všem, kteří obhájili své životy pro mírový život současných a budoucích generací.

• „Už dva roky se zabývám jen politikou,“ řekla se před vyšetřujícím soudcem v Římě I. Stalderová, známější pod „uměleckým“ jménem Cicciolina. „Pornoposlaneky“ italského parlamentu byla obviněna z účasti na šíření obscénní porcování. Slovo konkrétně o pornofilním Fantastická Mopá, Cicciolina v něm sice nevystupuje, ale měla se podílet na jeho distribuci. Při zjišťování okolností podstata se vyšetřující soudce nechal tím propracovat a — jak podotkla Cicciolina — sledoval ho se za libenta.

DÁMY A PÁNOVI, prezident právě opustil svou kancelář a řádně další zprávy se neočekávají.
„Opustil se z reproduktorů v místnostech novinářů akreditovaných v Bílém domě obvyklé hlášení. A přesto na něm bylo něco neobvyklého: G. Bush totiž procházel v 1640 Bílým domem a vyslovil slova nad tím, proč je zde v tuto posadí hochnu stále ještě tolik novinářů. Když mu vysvětlili, že čekají na každodenní oznámení mluvčího, začal se jeho kancelář, ušatý mikrofon a osobně oznámil, že „pauze“. Bylo to první napřev v historii Bílého domu, kdy prezident vystoupil v této roli.

JA JSEM NAVIČ A HDO JE VÍČ ?
HROTY NEPRÁVNÝ UHLI...

ZÁHADA JANTAROVÉ KOMNATY

přitahuje už dlouhá desetiletí pozornost historiků, vědců, ale i dobrodruhů a zlodějů. Po skvostu, ztraceném v posledních dnech druhé světové války, pátraly tajné služby několika států. Bezvýsledně. Vynořují se nejfan-

tastičtější teorie. Nedávno například vyšla v NSR kniha Heinze G. Konsalika, jenž tvrdí, že bedny s pokladem byly ukryvány v jeskyni pod horou Tautstein nedaleko Alsfeldu, a poté odvezeny do Ameriky. Tam prý padly do rukou jakéhosi šilence, který všechno vyhodil do povětří. Takovéto tvrzení pochopitelně nelze brát vážně, avšak i další badatelé se domnívají, že jantarova komnata už neexistuje. Všechny potenciální úkryty byly prázdny. Ždá se, že tajemství jantarové komnaty, kterou kdysi přikázal zhotovit pruský král a jehož syn jí daroval Petru I., už nikdo nerozluští...

A PŘECE SE TOČÍ ...

Třebaže od dob Galilea a Kopernika uběhlo už několik století, ukazuje se, že sluneční soustava a její zákony jsou pro mnohé lidi dodnes záhadou. Podle průzkumu, uskutečněného nedávno ve Francii, dvacet pět procent dotázaných soudí, že Slunce se otáčí kolem Země, dvacet dvě procenta mají za to, že mimozemšťané již navštívili naši planetu a jedno procento je přesvědčeno, že věštkyně naprosto spolehlivě předpovídají budoucnost. Nejsmutnější je, že většina dotázaných jsou mladí lidé ve věku do třiceti let.

JEN POČKES, DIOAE, DOJENU A PŘEDKŽENU!
NÁPIS NA JUKE-BOXU

Dřív než přijde pingl
Pusťte si náš singl

REKLAMNÍ SLOGAN

Tam kde není nad čím jásat
Vymýšlíme hesla:
Místo čipů aspoň čpky!
Podepsána Tesla

ZAHRAVICE VŠEDNÍCH DNŮ

Plno místa mezi hroby
Pro auta i pro stany
K romantické dovolené
Zve autokemp Olšany

A JEDEN HISTORICKÝ ...

Slečna Marie Kopecká, zvolená při zahájení P. V. V. za prožskou královnu krásy.
Světozor č. 1, r. 1929.

TOALETNÍ TURISTIKA

Podle stavu záchodu
Poznáš co je v národu —
Co národy v sobě nosí
A toho se strachují
Co je těžší Co je kosí
A co rády splachují ...

ŘÍTOLEZCI

Pro návál v ní není k hrnutí
Nespoléhej na strejdu!
I já bych tam vlezl s chutí
Jenže už se nevejdu

TRAPNÁ NEJISTOTA

Oblíbení bilbosti
Postrádáme jistotu
Zda její páta kolona
Není už i v nás

PŘEŽIJÍ ROK 2000?

Nedrážděte medvěda
V podtatranské rezervaci
Když na závěr oběda
Opřen o strom tře zvrací

A JEDEN HISTORICKÝ ...

Světový houslista Váša Příhoda se svým vozem „Mercedes“ (24—100—140 HP). Světozor č. 4, r. 1929.

MALÁ ČESKÁ OSVĚTA

Nejlip dělá osvětlu
Kdo nic neví o světu

PRODANÁ NEVĚSTKA

Kccal byl z funkce odvolán
Jeník to má už zavařený
Mařenka dál se prodává
Pochopitelně za matny

NÁRODNÍMI UMĚLCI BYLI PREZIDENTEM ČSSR PROHLÁŠENI:

zasloužilý umělec **Alfonz Bednár**, spisovatel, za významný přínos k obohacení slovenské literární tvorby;

zasloužilý umělec **Vlastimil Harapes**, umělecký vedoucí baletu Laterny magiky, za vynikající umělecké výsledky v oblasti baletního umění a úspěšnou reprezentaci v zahraničí;

zasloužilý umělec **Oto Holman**, scénárista, spisovatel, za celoživotní zásluhy o rozvoj čs. kinematografie, literatury a televizní tvorby pro děti;

zasloužilý umělec **Otmar Mácha**, hudební skladatel, za vynikající skladatelské dílo obohacující čs. socialistickou kulturu;

zasloužilý umělec **doc. PhDr. Jiří Marek, CSc.**, spisovatel, za zásluhy o rozvoj české socialistické literatury;

zasloužilý umělec **prof. ing. Stefan Nosák**, choreograf, vedoucí katedry taneční tvorby, hudební fakulta Vysoké školy múzických umění, Bratislava, za výrazný tvůrčí podíl na formování slovenského folklórního umění;

zasloužilý umělec **doc. Václav Rabas**, varhaník, za všestrannou a umělecky vynikající činnost varhaního virtuosa a příkladnou společenskou angažovanost;

zasloužilý umělec **doc. Ludvík Rajter, dr. h. c.**, dirigent a hudební skladatel, za mimořádný přínos k rozvoji slovenského hudebního umění a jeho vynikající reprezentaci;

zasloužilá umělkyně **doc. Zuzana Rážičková**, cembalistka, za výjimečné domácí i zahraniční úspěchy v oboru cembalové hry a ve výchově mladé interpretáčnické generace;

zasloužilá umělkyně **Jarmila Šuláková-Schmidtová**, zpěvačka, za vynikající interpretaci národních písní;

zasloužilý umělec **Stefan Uher**, režisér hraných filmů Slovenské filmové tvorba Bratislava, za výrazný přínos k rozvoji slovenské kinematografie;

zasloužilý umělec **Jindřich Wlodek**, akademický sochař, za celoživotní dílo v oboru sochařství a zásluhy o rozvoj socialistického výtvarného umění.

... A LETOS ZÁBŮVĚ HERBEC...

Ytong zieht Großauftrag aus der UdSSR an Land

MÜNCHEN (dpa/VWD). Gegen starke internationale Konkurrenz hat der Baustoffhersteller Ytong einen sowjetischen Großauftrag an Land gezogen. Dieser umfaßt zunächst die Lieferung eines kompletten Betriebs zur Herstellung von Porenbeton mit der Technologie des Münchener Unternehmens.

Nach Angaben von Vorstandschef und Mehrheitsaktionär Lars Sjöberg wird sein Haus darüber hinaus die Partner in der UdSSR bei der Planung und dem Bau weiterer Anlagen unterstützen und bei Bedarf Maschinen liefern und montieren.

Das Werk soll rund 1000 Kilometer östlich von Moskau in Kuibyschew entstehen und über eine Jahresleistung von 170 000 Kubikmetern Porenbeton verfügen. Es soll im Herbst 1990 fertiggestellt sein. Das gesamte Auftragsvolumen wird in Branchenkreisen mit 20 bis 30 Millionen Mark beziffert.

Der Konzernumsatz von Ytong ist im vergangenen Jahr einschließlich Lizenzgebühren um rund sechs Prozent auf 335 Millionen Mark geklettert. Der Gewinn vor Steuern stieg um 6,5 Prozent auf 23 Millionen Mark. In der AG fiel der Jahresüberschuß mit 8,2 Millionen Mark nahezu 14 Prozent geringer aus als 1987. Die Aktionäre erhalten erneut eine Dividende von 15 Prozent sowie einen fünfprozentigen Bonus. Im laufenden Jahr erwartet Ytong nicht zuletzt wegen der Belebung am Wohnungsmarkt ein zweistelliges Umsatzwachstum.

Návštěva u loupežníka Babinského

Kdykoliv slyším zpívat ... mezi nama Babinskéj, známěj lotr mexic-

kej", mám vztek pro to překrucování skutečnosti. Co měl kdy Babinský společného s Mexikem? Správně text zní: "... známěj lotr jičínskej", protože kartouzskou trestnici u Jičína poznal Babinský dost důvěrně. Prosim vás, aspoň vy to zpívejte správně, ano?

Za to vám prozradím, že Václav Babinský, přezdívaný „pokratický Venca“ (narodil se totiž v Pokraticích u Litoměřic), působil převážně v severních Čechách, ale i na Moravě

Jaderné elektrárny bezpečně

(tlk) Představitelé Československé komise pro atomovou energii, českého a slovenského úřadu bezpečnosti práce a ministrův zdravotnictví ČSR a SSR seznámili na tiskové konferenci v Praze naše i zahraniční novináře s výsledky práce státního dozoru nad bezpečností jaderných zařízení. Uvedli mj., že v loňském roce nedošlo v Československu k žádnému případu nadlimitního úniku radioaktivních látek do životního prostředí ani k situaci, která by k němu mohla vést. Počet neplánovaných odstávek reaktorů činil loni v průměru 1,1 odstavení na blok, což představuje velmi dobrou světovou úroveň. Nižších počtů dosahují pouze některé japonské a kanadské reaktory. V souladu se světovými zkušenostmi s provozem starších reaktorů byl od letošního roku zaveden tzv. zvláštní provozní režim na bloku V — 1 v Jaslavských Bohunicích, který dosáhl stáří 10 let. Předpokládá se mimo jiné i zvýšení četnosti a rozsahu kontrol.

TO SVAD NENI PRAVDA!!

Všechna metra světa

(čtk) V Domě rekreace ROH v Praze bylo zahájeno zasedání podvýboru pro provoz metra — Mezinárodního svazu provozovatelů městské brodné dopravy (UITP). Jednání řídí jeho předseda A. Lambert z Bruselu, přítomni jsou odborníci z celého světa a také z ČSSR. Naše hlavní město nebylo pro toto zasedání vybráno náhodou: 9. května vzpomene pražské metro 15 let zahájení svého provozu. Nepatří sice k největším, ale svým architektonickým ztvárněním se řadí mezi nejkrásnější. V této souvislosti bude dnes 5. května v 10 hodin v Domě kultury ROH Dopravní podnik hl. m. Prahy zahájena výstava „Všechna metra světa“, zaměřená k 125. výročí zahájení provozu první podzemní dráhy na světě v Londýně a k 15. výročí metra pražského.

■ V SSSR bylo podle nejnovějších údajů zjištěno 198 nositelů viru AIDS. Smrt osob na tuto chorobu onemocnělo a čtyř z nich již zemřelo. Uvedl to v rozhovoru pro list Pravda ministr zdravotnictví SSSR J. Čazov.

NEBUDE OHEŇ BEZ DÝMU

Americká tabáková firma R. J. Reynolds odtrouhila svoje mohutné reklamní tažení propagující „bez dýmu“ cigaretu značky Premier. Tato cigareta měla být takzvané „čistá“. Vypadala na pohled úplně jako normální cigareta — na jejím konci se však zapaloval jen malý kousek dřevěného uhlí. Horký vzduch od něj kuřák inhaloval přes kapsli, naplněnou tabákovým extraktem. Odpadl popel a kouř, mělo se tak vyjít vstříc ochráncům ovzduší. Rozhodující slovo ovšem nakonec samozřejmě měli samotní kuřáci. Ti snesli na ubohé premiérky celou lavinu stížností — počínaje psychologickou nechutí vůči cigaretě, která se kouřením nezkracuje, přes údajnou „nezbytnost zapalovat tuto cigaretu plamenometem“ až po výhrady k příliš horkému kouři a hlavně špatné chuti nových cigaret. Firma R. J. Reynolds tak k potěše svých konkurentů může odepsat minimálně 500 milionů dolarů, které investovala do vývoje a reklamy premiérek. Nevzdává se však a procuje na dalším zdokonalení „bez dým“ cigaret ... Magnátovo pokorné přiznání se tedy nedá brát vážně.

Palačinky a játry

1,5 l mléka, 4 celá vejce, mouku, sůl, 100 g tuku, 200 g jater, 1 celá cibule, trochu smetany, 4 lžice sýra jemně ustrouhaného, pepř.

Z mléka, vajec, mouky zaděláme těsto na palačinky. Do pánve nedáváme mnoho tuku, jenom ji vymažeme namaštěným papírem. Stačíne se, aby první palačinka byla co nejtenčí, ta nám sebere přebytečný tuk a po ní teprve připravujeme samotné úhledné palačinky. Ty pak plníme játry rozemletými s cibulkou, osolenými a opeřenými, zabalíme a naskládáme do ohnivzdorné misky nebo pekáčku, který jsme předtím slabě vytřeli máslem. Pokapeme smetanou nebo mlékem a posypeme strouhaným sýrem. Dáme zapéct.

Postava loupežníka Babinského je známá i těm, kteří o jeho skutečném životě a osudech nevědí vůbec nic, nebo ho dokonce považují za osobu zcela vymyšlenou. K jeho popularitě jistě přispěl i čin olomouckých divadelníků, totiž uvedení komedie „Případ Babinský“. Olomoucké divadelní obecenstvo si na ni jistě vzpomíná, i když od jejího uvedení uplynula už řada let. Onen divadelní soubor vystupoval pod názvem „Radionkabaret“ — jeho „uniformu“ tvořila totiž radionka čili baret — a za zmínku ještě stojí, že hudbu k jeho hrám komponoval olomoucký lékárník.

Budete-li chtít navštívit místo posledního pobytu skutečného Václava Babinského, vydejte se v Praze na konečnou stanici tramvaje „Kotlářka“ v Košířích. Odtud se dejte městským autobusem č. 164 až na zastávku „Řepy — závod“. Nedaleko odtud, při samé silnici, najdete dvojici malých hřbitůvků. Na levém z nich, v řadách zcela stejných prostých hrobů s jedním červeným a jedním žlutým kařikem růží, odpočívají řádové sestry. Vy vstoupíte do pravého, normálního hřbitůvku, projdete podél levé zdi až k brance, tou se dáte ven za zeď hřbitova jeptišek a jste na místě. U osamělého rovu, pěkně udržovaného v zarostlém okolí, na kameni čtete nápis:

Zde v Pánu odpočívá
VÁCLAV BABINSKÝ
20. 8. 1796 — 1. 8. 1879

Náhrobek tvoří jednoduchá deska z nové doby, o původním náhrobku mi bohužel není nic známo.

A tak jsem bývalému zahradníkovi položil na hrob tři kopretiny z nedaleké louky (i lotři občas dostávají květiny).

a v Polsku. Jeho živnost loupežnická vzala za své v roce 1840, kdy byl konečně poťapen a následujícího roku odsouzen. V příštích 20 letech poznal Kartouzy, Špilbark a konečně Řepy v Prahy, to už ne jako trestanec, ale jako zahradník v klášteře jeptišek. Staříčků a kulhavý exloupežník (do nohy ho střílili při dopadení) pěstoval květiny i zeleninu a občas se upřímně rozhořčoval nad nepoctivostí lidstva: „Zase mi tu někdo krade jahody!“

... a jdeme

z Prahy do Prčic
PROHLÁŠILO ÚV KSC...!

Poptávka trvale převyšuje nabídku

K zásobování vnitřního trhu průmyslovým zbožím

(Ltk): Problémy v objemu i struktuře dodávek do sítě vnitřního obchodu ČSR bezprostředně ovlivňují úroveň zásobování zejména v sortimentu průmyslového zboží. V hlavních položkách poptávka trvale převyšuje nabídku.

Poptávka se v sortimentu textilu a oděvů orientuje na jarní sezónu, avšak zásobování bylo podvázáno nevyřešeným objemem celoročních dodávek. Velký zájem mají nyní spotřebitelé o obuv, jejíž výběr se jen částečně zlepšil díky druhému z dovozu.

Podobná situace je s dodávkami barevných televizorů, mrazniček, automatických praček a řady dalších elektrospotřebičů — vliv dovozu je jen částečný. Dále se zvýšila poptávka například po jízdnicích kolech. Předpoklady pro její uspokojení jsou u běžných typů, zatímco s ohledem na nedostatečnou domácí výrobu nebude dostatek sportovních typů.

V drogistickém zboží přetrvávají sortimentní nedostatky v nabídce saponátových pracích prostředků, hygienického zboží, nářadových hmot a kosmetiky. Obchod uvolnil devizové prostředky pro domácí výrobce, aby bylo možné zvýšit produkci některých pracích prostředků jako Titan, Mobeo a Juvel.

Od začátku roku je velký zájem o všechny druhy stavebnin. Velkou dostatečně byla začátkem roku nabídka vápna a cementu, ale trvale je nedostatek stavebních truhlářských výrobků, pálených i nepálených zdicích materiálů, střešních izolačních pásů a stavební keramiky. Vysoké intenzitě nabídky neodpovídá zásobování nábytkem, zejména je málo kuchyní, skříněk a kusového nábytku.

Kromě objemu fondů jsou častým problémem dodavatelsko-odběratelské vztahy. Obtíže vyplývají z příslušných jednotlivých experimentujících a státních podniků. Jde například o neplnění úkolů státního plánu, přednostní dodávky pro vývoz, omezení nebo úplné zastavení produkce levných druhů zboží, které jsou z hlediska výrobce neefektivní. Pro spotřebitele jsou nepřijatelné i změny odbytových cest ve prospěch prodejných sítí samotných výrobních organizací.

KDYBY BRBNA UYELA ZA 100 LET, BYL BY TENTO ČLÁNEK FURT JEŠTĚ „HEISS“!!

Polen wertet erneut ab

Polen hat den Zloty zum fünften Mal in diesem Jahr abgewertet, und zwar nun um etwa 4,2 Prozent. Der amtliche Kurs für ausländische Touristen und Außenhandelsgeschäfte beträgt jetzt 710 (zuvor 680) Zloty je US-Dollar. Am Jahresbeginn kostete der Dollar noch 503 Zloty. Nicht betroffen von der Abwertung ist der Kurs von derzeit etwa 4000 je Dollar, zu dem Polen bei ihren Banken US-Währung gegen Zloty tauschen können.

ASI 340 ZL. ZA HARKU...

AMI SWIČOVICĚ NE?

O Miss není zájem?
(křep): Před větší autogramádou v obchodním domě Kotva se vítězky soutěže Miss ČSR 89 seřadily v Praze s novinářky. Násle královna krásy I. Christová prohlásila, že zamířila bydliště (Praha) a zaměstnavatele (ČKML), uzavřela smlouvu s japonskou firmou FUJI a americkou Pepsi Colou, v sobotu se v NSR bude fotografovat pro titul státní budy. Také blondýnka I. Hronková se věnuje vedle studia na lékařské fakultě pozování pro fotografe a besedám, připravuje se na celostátní televizní show v Hongkongu a soutěží Miss World v Londýně. Třetí nejkrásnější dívka M. Polívková má před maturitou na gymnáziu, pak se zúčastní volby Miss Europe v Itálii, vybere plně schránky dopisů a neustále zvedá telefon. Hrátky fotbalový klub ji požádal o slavnostní výkop; čs. poutníky však zatím velký zájem o Miss v závislosti a propagaci svých výrobků neprojevily. Zřejmě ji nepotřebují...

Lieber ins Glas geguckt

LONDON, 7. Mai (AFP). In Großbritannien werden Leseratten immer mehr vor den Videosüchtigen verdrängt. Nach einer Studie der britischen Buchverleger geben die Inselbewohner im Durchschnitt sechsmal mehr für Videofilme aus als für Bücher. Den Alkohol lassen sie sich obendrein gleich zwölfmal soviel kosten wie literarische Nahrung. Die über 55jährigen und die Frauen lesen statistisch mehr als die 16- bis 34jährigen oder die Männer. Regional betrachtet werden in Schottland, London und Südostengland die meisten Bücher gekauft. Was den Autor der Studie, Jilly Cooper, am stärksten beunruhigt, ist, daß junge Leute immer weniger Interesse am Lesen zeigen.

„I U ČS. EMIGRANTŮ TO PLATI“!

Nagy-Rede von 1956 gesendet

BUDAPEST, 7. Mai (Reuter). Der ungarische Rundfunk hat am Samstag ein jahrzehntealtes Tabu gebrochen und die Rede des früheren Ministerpräsidenten Imre Nagy ausgestrahlt, in der der 1958 hingerichtete Regierungschef am 4. November 1956 die Öffentlichkeit vom Einmarsch sowjetischer Truppen unterrichtete. „Heute bei Tagesanbruch haben sowjetische Streitkräfte einen Angriff auf unsere Hauptstadt begonnen, offensichtlich mit der Absicht, die legale, demokratische ungarische Regierung zu stürzen“, sagte Nagy in der Rede, die am Morgen des 4. November 1956 erstmals gesendet worden war.

„A CO UKAZAT BREČIČIHO DOBZEKA?“

Aufgespießt

„Ja, es wurden auch Fehler gemacht und falsche Lösungen verkündet. Aber ist das die ganze Wahrheit?“
„Die Antikommunisten haben immer unrecht, wir, die Kommunisten, haben trotz mancher Fehler und Niederlagen immer recht.“

Die Historiker Prof. Hanna Wolf und Prof. Wolfgang Schneider im „Neuen Deutschland“ in einem Beitrag über die Geschichte der Kommunistischen Internationale.

VÝKUP STAROŽITNOSTÍ

bude uspořádán v BRNĚ v Muzeu dělnického hnutí, nám. Rudé armády, ve dnech

- 16. 5. 10—12 hod., 14—17 hod.
- 17. 5. 9—12 hod., 14—17 hod.
- 18. 5. 9—12 hod., 14—16 hod.

Vykupujeme za hotové:

kvalitní starožitné předměty, staré sklo, značkový porcelán, zlaté mince, zlaté a stříbrné šperky, staré hračky, starožitné zbraně, orientální koberce a kvalitní obrazy.

STAROŽITNOSTI — KLENOTY PRAHA,

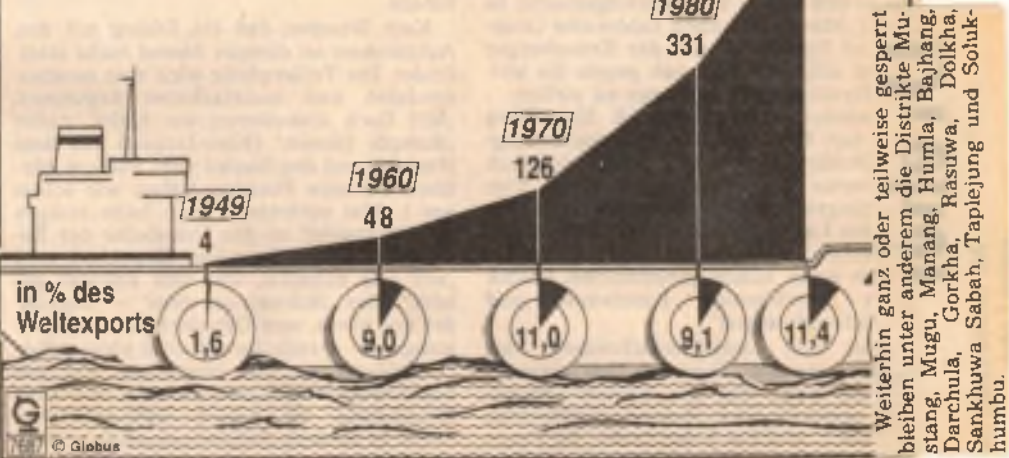
Obránců míru 112, Praha 6

„A PAK PRODEJ ZA VALUTY.“

Aufstieg zur Exportmacht

Ausfuhr der Bundesrepublik Deutschland

in Mrd. DM

Weiterhin ganz oder teilweise gesperrt bleiben unter anderem die Distrikte Mustang, Mugu, Manang, Humla, Bajhang, Darchula, Gorkha, Rasuwa, Dolkha, Sankhuwa Sabah, Taplejung und Solukhumbu.

Nepal gibt Sperrgebiete frei

KATHMANDU, 9. Mai (AFP). Die nepalesische Regierung hat am Dienstag 18 entlegene Sperrgebiete im Nordwesten des Himalaya-Königreichs für den Tourismus geöffnet. Die freigegebenen Zonen liegen fast ausnahmslos an der Gren-

ze zu Tibet, teilte das Innenministerium in Kathmandu mit. Freien Zugang haben Touristen künftig zu folgenden Orten, die zwei Jahrzehnte lang für Ausländer gesperrt waren: Rimi, Kaigaun, Sarmi, Naraku, Kalika, Laha, Likhu, Pahada, Tripurakot, Suhun, Jufa, Dajhfal, Dunai, Raha, Lawan, Saharfara, Koksindo und Dho.

Zum Schutz vor Wilderern Nashörnern Hörner abgesägt

WINDHUK, 9. Mai (Reuter). Um sie vor Wilderern zu schützen, werden den Nashörnern in Namibia jetzt die Hörner abgesägt. Denn nur der Hörner wegen werden die vom Aussterben bedrohten Rhinoceros gnadenlos gejagt. 16 Nashörner wurden von Wilderern in diesem Jahr bereits abgeschlachtet.

Die Hörner würden abgeschnitten, während die Tiere unter Beruhigungsmitteln stünden, sagte der Chef der Wildhüter, Jan Joubert. Das stelle sicher, daß die Dickhäuter dabei keinen Schmerz verspürten. Das Ganze sei so, als wenn man einen Fingernagel schneide.

Ein Wilderer erzielt umgerechnet rund 2800 Mark beim Verkauf eines Horns.

Mogilny spielt nun bei den Buffalo Sabres

Um 2.20 Uhr Ortszeit in der Nacht zum Samstag war die erste geglückte Flucht eines sowjetischen Eishockey-Nationalspielers perfekt. Vier Tage nach dem Gewinn des Weltmeistertitels mit den „Eis-Sputniks“ aus der UdSSR bei der WM in Schweden landete der 20 Jahre alte Außenstürmer Alexander Mogilny planmäßig mit dem Linienflug Nummer 903 der „Scandinavian Airlines“ auf dem Kennedy-International-Flughafen von New York, wo sich der sowjetische Nachwuchsstar unverzüglich bei der amerikanischen Einwanderungsbehörde meldete.

„Wir haben zwar während der WM Gespräche mit ihm geführt, aber die Flucht war auch für uns völlig überraschend“, erklärte Gerry Meehan als Manager der Buffalo Sabres, für die Mogilny in der nächsten Saison der nordamerikanischen Profi-Meisterschaft (NHL) den Puck jagen will. Meehan hatte den Leutnant der Roten Armee auf dem Flug von Stockholm zusammen mit Buffalo-Direktor Don Luce begleitet, streitet aber alle Vorwürfe von seiten der UdSSR-Behörden ab.

„Unser Klub ist nach allen Seiten offen. Eine Vertragsunterzeichnung war bislang kein Thema. Es sind noch viele Hindernisse zu überwinden, aber die werden wir nehmen“, erklärte Meehan, dessen Klub sich vorerst des „Überläufers“ angenommen hat. Eventuelle Schwierigkeiten in den Beziehungen zum UdSSR-Verband auch hinsichtlich des Offiziersstatus des Spielers sieht Meehan jedoch nicht.

„Es war keine geplante Aktion. Insofern ist es falsch, von Piraterie zu sprechen“, sagte Meehan zum Vorwurf der staatlichen UdSSR-Nachrichtenagentur TASS, die harte Kritik gegen den amerikanischen Klub übt und von einer Belastung der Beziehungen zwischen dem UdSSR-Verband und der NHL spricht. TASS und auch das sowjetische Fernsehen hatten Mogilnys Flucht schon am Donnerstagabend in der Öffentlichkeit bestätigt und verurteilt.

„Der Fall ist eine ernsthafte Belastung zu den gerade geknüpften Beziehungen zur NHL, der sich eigentlich auf legalem Wege mehrere unserer Spieler anschließen wollen“, urteilt TASS zur Flucht Mogilnys, der vor seinem WM-Einsatz wegen einer Schlägerei in einem Meisterschaftsspiel noch eine zehntägige Strafpause abbüßen mußte und ohnehin als schwierig zu behandelnder Spieler gilt. Kontakte zur US-Profiliga haben aus dem WM-Kader noch Verteidiger Wjatschelow Fetisow, den die New York Devils umwerben, sowie Igor Larionow und Wladimir Krutow, die beide bei den Vancouver Canucks im Gespräch sind.

Während sich UdSSR-Trainer Viktor Tichonow über den Vorfall verbittert äußert und meint, keiner seiner Spieler hätte Gründe zur Flucht, wiegelte Wjatschelow Koloskow als Chef des für Fußball und Eishockey zuständigen UdSSR-Departments den Vorfall ab. „Es war die alleinige Entscheidung des Spielers. Das sollte unsere Beziehungen zum US-Verband aber nicht belasten. Wir werden nun erst einmal mit NHL-Präsident John Ziegler reden, um die Sache zu bereinigen“, erklärte Koloskow gegenüber der staatlichen Tageszeitung „Iswestija“. sid

★ KDO NAHRADIL legendárního útočníka Makarova - Larionov - Krutow ve „šhorné“? Larionov údajně během MS podepsal smlouvu s Vancouver Canucks. S napětím se čekalo, zda si pro Makarova opravdu přijedou zástoupit Calgary Flames, aby ho odvzali k současným útkáním Stanleyova poháru. Svéjší odborníci tvrdí, že Tichonow bude preferovat útočníka z kladiv Kamenenského a Chomutovem, který byl podle jeho názoru lepší než Larionov. Formace a má největší šanci, aby na zisku získal medaili. Další úroveň na zisku město se má stát až když Ingříne... Fiodarov... Bure. První dva... Rine... pověst... a... skálo... pločka... na...

JOJOJO!

Přednost vývozu na národní trhy není jen v okamžitém získání vstří. Zaměřitelé obrátit za zboží nakupují vyspělé západní technologie, s jejichž pomocí mohou zvyšovat atraktivitu své nabídky. Tímto způsobem chce modernizovat výrobu náhradních dílů z plastů JZD Naštip Plazy. Čs. obchodní partneré aktove společnosti Koo- spol hodnají vzájemnou spolupráci dobře. Svědčí o tom například letité vztahy s JZD Blatnice, Hus- topeče, JRD Slatické Lázy a dalšími.

Spolupráce slušovického agrokombinátu s Koo- spolem trvá již deset let. Umožňuje družstevníkům nezávislost na přídělech deviz z centrálních zdrojů. Od prosince 1987 vznikl v budově Kooopolu v Praze společný úřad, jehož zástupci se dají lé- pe zpeněžovat výrobky slušovických na nejnáro- nějších trzích. Družstevníci ovšem též také ze dvou mezinárodních kooperací se zahraničními fi- rmy a připravují se uzavřít další. Překvapuje nás, že obchodních služeb využívá JZD Blatnice, jež má už delší čas možnosti vlastní za- hraniční obchodní činnosti. Vysvětlení je zřejmé; dodavatel chce mít prospěch ze zkušebního kádrů pracovníků této akciové společnosti, z jeho vel- kých tradicí a dobrého jména v obchodním světě. Kooopol nabízí všem zemědělským podnikům své odborné služby a přístup k devizám. Úspěch ve světě jim však dokáže zajistit něco mnohem pod- statnějšího než pouhé přebytky výrobních kapa- cit. Ale o tom jsme se již zmínil...

Bez devizových prostředků se v nás už zrej- mě nedá dobře hospodářit. V tomto názoru vás službu, nebo žádají cenné rady zejména při navazování obchodních styků. A nezapomínej- me, že Kooopol sleduje individuální zájmy na- šich výrobců v zahraničí. Zkratká Kooopol chce, a má i povinnost, poná- hat v obchodě nezkoušeným zemědělským podnik- kům, aby prodaly na národních trzích své zboží co nejlépe. Ze to není lehký úkol, snad ani není třeba záh- razňovat. Na naše potravinářské výrobky totiž na Západě nikdo nečeká, jsou navíc vystaveny čet- ným ochranným opatřením, neboť zákazník si může vybrat z trvalé domácí nadprodukce. Ovšem i v takové situaci se prosadit můžeme, zvláště když přijdeme se zbožím, jemuž vlastní nápad či patent vtiskne určitou jedinečnost.

Na západní trhy je však zemědělci dostávají především s tradičními přebytky, jde o sortiment ovoce a zeleniny - padaná jablka, koncentráty, sušené výrobky... Přistupuje k nim však i pro- dukce z přírodních surovin, například plasty, dřevěné hranoly, odpadní plasty kovové výrobky, sklenice, víčka twist-cif a mnohé další. K získání patentů v této oblasti se můžeme srovnávat s ostatními zemědělci, kteří se věnují podobnému obchodu, mu zboží v posledních letech patří školkařské vý- (kter)

O dodávkách koksu z ČSSR

Budapešť. V listopadu 1987 se mezi oběma zemi- mámi z ČSSR nastala dodávka koksu do MaR jako odvetu za to, že maďarský investiční výbor a rozhov- ovedník A. Dubáčekem Celim vás vstřítil v létě Napsal- ság... (text continues with details of the coal trade agreement and the role of the investment committee).

„V uplynulých dnech vznikl v jihovietnamské metropoli Ho Chi Minově Městě další společní podnik se zahraničním partnerem. Založil jej viet- namská státní společnost na opravu lodí Saigon Ship Repair Company a francouzská firma Sub-tec Middle East Corporation (MTEL).“

• V uplynulých dnech vznikl v jihovietnamské metropoli Ho Chi Minově Městě další společní podnik se zahraničním partnerem. Založil jej viet- namská státní společnost na opravu lodí Saigon Ship Repair Company a francouzská firma Sub-tec Middle East Corporation (MTEL).

• V uplynulých dnech vznikl v jihovietnamské metropoli Ho Chi Minově Městě další společní podnik se zahraničním partnerem. Založil jej viet- namská státní společnost na opravu lodí Saigon Ship Repair Company a francouzská firma Sub-tec Middle East Corporation (MTEL).

• V uplynulých dnech vznikl v jihovietnamské metropoli Ho Chi Minově Městě další společní podnik se zahraničním partnerem. Založil jej viet- namská státní společnost na opravu lodí Saigon Ship Repair Company a francouzská firma Sub-tec Middle East Corporation (MTEL).

• V uplynulých dnech vznikl v jihovietnamské metropoli Ho Chi Minově Městě další společní podnik se zahraničním partnerem. Založil jej viet- namská státní společnost na opravu lodí Saigon Ship Repair Company a francouzská firma Sub-tec Middle East Corporation (MTEL).

• V uplynulých dnech vznikl v jihovietnamské metropoli Ho Chi Minově Městě další společní podnik se zahraničním partnerem. Založil jej viet- namská státní společnost na opravu lodí Saigon Ship Repair Company a francouzská firma Sub-tec Middle East Corporation (MTEL).

• V uplynulých dnech vznikl v jihovietnamské metropoli Ho Chi Minově Městě další společní podnik se zahraničním partnerem. Založil jej viet- namská státní společnost na opravu lodí Saigon Ship Repair Company a francouzská firma Sub-tec Middle East Corporation (MTEL).

• V uplynulých dnech vznikl v jihovietnamské metropoli Ho Chi Minově Městě další společní podnik se zahraničním partnerem. Založil jej viet- namská státní společnost na opravu lodí Saigon Ship Repair Company a francouzská firma Sub-tec Middle East Corporation (MTEL).

• V uplynulých dnech vznikl v jihovietnamské metropoli Ho Chi Minově Městě další společní podnik se zahraničním partnerem. Založil jej viet- namská státní společnost na opravu lodí Saigon Ship Repair Company a francouzská firma Sub-tec Middle East Corporation (MTEL).

• V uplynulých dnech vznikl v jihovietnamské metropoli Ho Chi Minově Městě další společní podnik se zahraničním partnerem. Založil jej viet- namská státní společnost na opravu lodí Saigon Ship Repair Company a francouzská firma Sub-tec Middle East Corporation (MTEL).

• V uplynulých dnech vznikl v jihovietnamské metropoli Ho Chi Minově Městě další společní podnik se zahraničním partnerem. Založil jej viet- namská státní společnost na opravu lodí Saigon Ship Repair Company a francouzská firma Sub-tec Middle East Corporation (MTEL).

• V uplynulých dnech vznikl v jihovietnamské metropoli Ho Chi Minově Městě další společní podnik se zahraničním partnerem. Založil jej viet- namská státní společnost na opravu lodí Saigon Ship Repair Company a francouzská firma Sub-tec Middle East Corporation (MTEL).

• V uplynulých dnech vznikl v jihovietnamské metropoli Ho Chi Minově Městě další společní podnik se zahraničním partnerem. Založil jej viet- namská státní společnost na opravu lodí Saigon Ship Repair Company a francouzská firma Sub-tec Middle East Corporation (MTEL).

• V uplynulých dnech vznikl v jihovietnamské metropoli Ho Chi Minově Městě další společní podnik se zahraničním partnerem. Založil jej viet- namská státní společnost na opravu lodí Saigon Ship Repair Company a francouzská firma Sub-tec Middle East Corporation (MTEL).

• V uplynulých dnech vznikl v jihovietnamské metropoli Ho Chi Minově Městě další společní podnik se zahraničním partnerem. Založil jej viet- namská státní společnost na opravu lodí Saigon Ship Repair Company a francouzská firma Sub-tec Middle East Corporation (MTEL).

VIDA, BYVALI KOLONIALISTE!

Kam pro valuty

„KDY ŽÁDNOU S VYLOPOMÁNÍM BANK V ZARAHVICI?“

• V uplynulých dnech vznikl v jihovietnamské metropoli Ho Chi Minově Městě další společní podnik se zahraničním partnerem. Založil jej viet- namská státní společnost na opravu lodí Saigon Ship Repair Company a francouzská firma Sub-tec Middle East Corporation (MTEL).

Dvoumilionový osobní automobil typové řady Sko- da 7423, známé pod označením Š 105, 120, 125, 130 a Rapid, siel včera z montážní linky v AZNP Mladá Boleslav. KAM?

Pamětní deska českému historikovi a teoretikovi umění V. Kramářovi byla včera slavnostně odhalena v průčelí Městské knihovny v Praze. Slavnostnímu aktu byli přítomni náměstek pražského primátora I. Hájek a další představitelé veřejného života hlavního města.

Pokus o výtržnost

K VĚROBYTÍ... (text continues with details of a business deal or attempt in Bratislava).

Další v řadě — Tourist

KAŽDÝ VÝROBCE AUT dříve, než uvede nový výrobek na trh, počítá s jeho modifikacemi. Nejinak je tomu i v mladoboleslavské automobilce. Ještě z výrobního pásu nesjel první Favorit, ale na krknecké konstruktérů byly už hotovy náčrty dalších typů. Slo přitom o to, aby se v míře co nejvyšší daly využít díly ze základního typu, tedy z Favorita. Zabítkem dubna předali záslupci AZNP pracovníkům ministerstva vnitra do užívání nové vozy v provedení Tourist, zatím především ve verzi, s níž se počítá pro použití ve zdražování. Z toho je patrné, že nové auto Škoda Tourist (s pracovním označením S 785) asi také zanedlouho přijde do sériové výroby.

Škoda-Tourist je pětimístný automobil s uzavřenou pětidvřevou dvouprostorovou karosérií se šikmou záďí. Hnací agregát je opět vpředu a pohání přední nápravu a stejně jako ve Favoritu je umístěn napříč. Došlo k výraznému zvětšení zavazadlového prostoru zvýšením celkové délky automobilu o 345 mm. Celkové řešení vozu však vycházelo z Favorita, a tak přední část, podstatná část podlahy, přední a zadní dveře i páté dveře jsou shodné pro oba typy. Odlišnosti karosérie spočívá v prodloužené střeše, v prodloužené zadní podlaze, zadních postranních a novém zadním nárazníku. S tím souvisí i prodloužení střešních lišt v zadní části. Boční pevná skla za zadními bočními dveřmi jsou pevně vlepena do karosérie. Výbava Touristu se od Favorita liší pouze odlišnými zadními sedadly, osvětlením zavazadlového prostoru. Zadní část interiéru je vybavena dalšími panely a koberci, panel plate je doplněn o přední část.

K nutným rekonstrukcím muselo dojít u podvozkových orgánů, neboť typ Tourist má vyšší celkovou hmotnost i odlišné rozdělení hmotnosti na nápravu a prodlouženou délku karosérie. K nejdůležitějším odlišnostem patří změna převodu v rozvoďce z 3,895 na 4,167 vyznačením nápravnic. Díky tomu je zvýšena tuhost pružin zadní nápravy. Další charakteristika tlumičů sil tlumící obou náprav, nové seřízení regulátoru brzdného účinku na zadní nápravu, prodloužení zadní části vřutku, úprava elektrické instalace v zadní části, zvýšená únosnost diskových kol.

Počítá se s tím, že vozy Škoda Tourist 136 se budou vyrábět v provedení 136 L, 136 LS 135 L, 135 LS [označení 135 znamená, že se jedná o motor, v němž lze použít bezolovnatý benzín a je vybaven katalyzátorem vylukující plynů. S využitím vozu se počítá i ve zdravotnictví. Zvětšený vnitřní prostor umožňuje namontování skládacího nouzového lehátka, přičemž pro lékáře nebo ošetřovatele zbude na zadních sedadlech 1/3 sedadla, za řidičem. Uvažuje se o vybavení zvláštní výbavou, jako jsou zvláštní zvuková a světelná výstražná zařízení, hledáček, svítilna pro spolujezdcu, radiostanice apod.

Základní technické údaje vozu Škoda 136 L — Tourist jsou tyto:

MOTOR — Kapalinou chlazený, zážehový, řadový čtyřválec, uložený napříč před přední nápravou, vrtání válců X X zdvih pístu (mm): 75,5 X 72, zdvihový objem (cm³): 1280, kompresní poměr 9,7:1, max. výkon (ISO) při ot. (kW/min⁻¹): 46/5000, max. dovolená otáčky (min⁻¹): 5500, rozvod: OHV, vačkový hřídel v bloku poháněný řetězem, karburátor: dvojitý, postupný spádový JIKOV 28 až 30 LEKR, zapalování: elektronické, bezdotykové s odstředivou a podtlakovou regulací předstihu zážehu.

PŘEVODOVÉ ŮSTROJÍ — Převodovka: pětistupňová s přímým řazením a synchronizovaným I.—V. stupněm, stálý převod 4,167 (75/18), spojka: jednokotoučová suchá s tařiovou pružinou a bezobestvovým obložěním, mechanicky ovládaná, vnější průměr obložení 190 mm, poháněná kola: přední.

KOLA A PNEUMATIKY — ráfky: 23 X 4,5 BH [zvýšená únosnost], pneumatiky: 165/70 R 13 (berdušové).

PROVOZNÍ VLASTNOSTI — paliv. nádrž: 47 l, max. rychlost: 140, zrychlení 0—100 km/h 16 s, spotřeba (EHK) 90 km za h 5,7 l, 120 km/h 7,7 l, město 8,9 l, palivo — bezolovnatý nebo olivnatý benzín min. 95 oktánů.

KAROSÉRIE — počet míst: 5, rozměry — délka: 4160, šířka: 1620, výška (nezatíž./zatíž.) 1415/1380, světlá výška (mm) 120, rozvor (mm) 2450, rozchod vpředu/vzadu (mm): 1400/1365, pohot. hmotnost (kg): 890, celková hmotnost: 1340, užít. hmotnost (kg): 450.

Při obsazení čtyřmi nebo pěti cestujícími má Favorit objem zavazadlového prostoru 670 dm³, zatímco Tourist 1025 dm³. Při obsazení dvěma cestujícími a sklopenými zadními sedadly je tento poměr 1038/1300 dm³ (toch)

TIP NA NEDELI

ZAPÉKANÁ KUREČÍ STEHNA: 4 usené kuřecí stehna, 300 g brambor, 40 g másla, 2 dl mléka (Tatra mléko), 100 g struhaneho sýra, 2 vejce, 40 g másla petrželka. — Stehna vložíme do vařící osolené vody a mírně vaříme pod pokličkou 25 minut. Pak vykostíme. Brambory (malé a pokud možno ve slupce) vyparame, ve slané vodě ovaříme, oloupeme, nakrájíme na plátky a osolíme mlékem, osmažíme. Kastról vymažeme máslem, osolíme na dno maso se stehny, pokryjeme plátky brambor a zalijeme mlékem, v němž jsme rozlehali vejce, sýr, sůl. Pokrm v troubě zapékáme a podáváme s bílým nebo okurkovým salátem.

Bez oliva

V západní Evropě je dnes více než 50 000 čerpadel, která prodávají bezolovnatý benzín. Nejvíce jich mají — 19 000 — v NSR, kde se v březnu podíl bezolovnatého benzínu na celkovém prodeji zvýšil na 56 proc. Stejný trend lze pozorovat i v dalších zemích: v Rakousku, Švýcarsku, Beneluxu, Dánsku a Švédsku se benzín bez oliva prodává u všech čerpadel a tomutu stavu se blíží i Norsko. Např. v Itálii se počet těchto čerpadel možnost zvýšil za jeden rok z 569 na 5900. Nedostatečná nabídka trvá ve Španělsku, Portugalsku a Řecku.

JEDINOU PASAŽÉRKOU OBRÍHO BOINGU 747 při letu z Tokia do Londýna byla Japonka, které se po oznámení velkého zpoždění Boeing 747 nechtělo přelozit svůj odlet na jindy; měla tedy k dispozici 353 sedadel, sama mohla rozhodnout o pořadí promítání šesti připravených filmů, a hlavně si líbovala, že klobzst měla sama pro sebe a nemusela čekat ve frontě u jeho dveří.

Slavnostní premiéra

[osd]: Na motivy povídky V. Grossmaga Stalo se v Berdyčevu natočil v roce 1967 tehdy třicetiletý sovětský režisér Alexandr Askoldov film Komisařka, jehož děj se odehrával začátkem bojů po natočení matně — byl za tento film vyloučen z KSSS a uselil dokonce na lavici obžalovaných. O dvacet let později, v rámci mimosoutěžního programu MFF v Moskvě, byl Askoldov jediný celovečerní snímek poprvé uveden před diváky a vzápětí nastoupil triumfální pouť po celém světě. Vloni byl film uveden na 25 filmových festivalech, získal Stříbrného medvěda a zvláštní cenu poroty v Záp. Berlíně, stal se „filmem roků“ v NSR, Švédsku, Švýcarsku a řadě dalších zemí. „Komisařka“ je film o lidské důstojnosti, o náboženské, sociální a národnostní snášenlivosti, řekl na včerejší tiskové konferenci v Praze režisér A. Askoldov. „Film vyjadřuje můj model revoluce, kdy revoluce pro lidstvo musí znamenat i účtu pro každého jedin-

ce, pro člověka, je namířen proti životnímu a antihumánnímu a ruk a pít po jeho opačném směru. S tím máme problémy. Rekl bych že je určitým úsilím přelstít a stále jako ona má své přivěčené a aktivní napěť. Ale už to, že je lidé chápat jako živé bytí, které jim má do říci i po tak dlouhé době je tou nejlepší událostí pro nás.“ ● U příležitosti 44. výročí vyhlášení národní osvobození Sovětskou armádou uspořádaly Národní fronty ČSR, SR, vstoupily SNSK v ČSRK a ČS, film v pražské kině Světloar slavnostní premiéru filmu Komisařka. Večer se zúčastnil člen předsednictva ÚV KSČ a předseda výroby pro státní kinematografii v ČSR K. Urbanek, člen sekretariátu ÚV KSČ Z. Hrabec, místopředseda vlády ČSSR J. Ohliva, vedoucí oddělení ÚV KSČ A. Dočka, tajemnice výboru pro státní kinematografii v ČSR M. Hutterová, nastupující ČNR Br. J. Kana, první náměstek ministra zahraničních věcí ČSR P. Sádurský, tajemník ÚV NF ČSR Br. V. Kuklík a další představitelé našeho politického, kulturního a kulturního života. Přítomní byli rovněž řada vyslanec velvyslanectví SSSR v ČSSR J. Krušný a zástupci našich velvyslanectví, socialistických zemí v Praze.

● Maďarská pohraniční stráž v oblasti Kőszegu zahájila včera likvidaci technického signalizačního systému na hranici mezi Maďarskem a Rakouskem. Signalizační systém, který fungoval více než dvacet let, bude úplně odstraněn do konce roku 1990.

stádky — v muzeu D'Orsay, Louvu a katedrály Notre Dame. Studby „řetěch autobusů“ jsou nabízeny zejména Pařížanům, pro turisty jsou určena zvláštní vyhlídková planidla. Pravidelná říční osobní doprava, která byla zastavena v roce 1934, má ulehčit zejména přetížené silniční dopravě v centru města.

„ŘIČNÍ AUTOBUSY“ v Paříži zahájily v pondělí experimentální provoz na Seíně v Paříži. Osobní lodě se tak po 55 letech vrátily do bromačnické prapry francouzského hlavního města, aby se snížily dopravní zácpu v jeho historickém centru. První z plánovaných devíti plavidel přepraz 150 cestujících za 45 minut od Eiffelovy věže k městské radnici. Na tratě jsou tři velmi atraktivní za-

Velké počty se dostala Jena Nováková z Dálek Prahy, kterého rmanšský trener I. Kaniš nímnoval do syba na světu před utkání s Portugalskem při čeránových pbedávních gurlingůské házené v Lisabonu.

A KDE BYL HUSÁK, INORA, JAKES A DALŠÍ BLYBYBOYS?

Pochybná galérie ve Stuttgartu

Většina čtenářů si jistě vzpomene na velkou aféru z roku 1983, kdy západoněmecký týdeník Stern s velkou slávou začal publikovat údajně Hitlerovy deníky. Jak se nakonec prokázalo, byl to padělek, jehož autorem byla tehdejší „hrůžka“ sternovského reportérského nebe, Konrad Kujau. Sto letých nelen o velkou osudu a blamáži, ale stěrně tak o velké peníze. Kujau byl za svůj čin odsouzen a když se za ním zavřela brána věznic, rázem se na celou záležitost s onou chutí zejména u některých kruzích, zapomělo.

Po třech odpykaných letech trestu byl dnešních padesátinik a obchodník se starožitnostmi propuštěn. Podrobil se složité operaci a pak se pustil do dalšího podnikání. Především řečeno, do podnikání s oficiálními padělků. Dvělet si pro ten účel speciální galérii ve Stuttgartu.

Když kdysi proával ve Vídni tři akvarely Adolfa Hitlera, signoval je iniciálami svého jména. Takových obrazů a padělaných

věcí je v jeho nynější galerii více. Je tam možno koupit padělaná díla Picassa, obrazy Chagalla, van Gogha či Dalího, Dürera a mnoha dalších, za což je požadováno 300 ale také 1200 marek. Majitel podniká na díla pak vlastnoručně má dobrozdání že jde o originální falsifikát zakončený v galerii Konrada Kujaua.

Nejzajímavějším exponátem v této pochybné galerii je právě obraz „Druhé zapření Petrova“ namalo-

vaný Rembrandtem, ale ve skutečnosti odlišný padělek. Je pořízen na staré dřevěné desce pocházející snad z doby života valkého malíře a umístěn v honosném zlatém rámu. A kdyby snad číselník někdo spíše než výtvarník díla koupil třeba oficiální padělek, pak i ty peníze oficiální padělatel Kujau poskytl a už bůdnou v bohatém výběru. Pro sběratel má rukopisy Ludvíka XIV., Konrada Adenauera a také Klingera, Brandta, Schmalda či Kolha.

A co jeho dávná láska — Adolf Hitler? Jeho deníkové zápisy leží poklidně pod sklem. Ale ty jsou spíše jen na ozdabu, protože sám jejich tvůrce říká, že s nimi už ani žádný obchod neodělá. Chybějí totiž zájemci. (Info)

K jubileu J. Rybáka

(Info): Předním českému básníku a publicistovi, národním umělci J. Rybákovi předal v Praze k jeho významnému životnímu jubileu ministr kultury ČR M. Kymlička blahopřející dopisy generálního tajemníka DV KSC M. Jaskše a prezidenta ČSSR G. Husáka.

NAK TO JEHO POKORUVILI, NE?

★ ZVLÁŠTNÍ CENU sovětské formy, která odměňuje vědy a umění, udělil vloni v Moskvě prezidentovi SSSR M. Gorbačov. Jednolíniový stříbrný polohový pohár, jehož nositelem ale kolo hostování, je kromě národního dělníka Pavel Rázka (Sovětský SSSR), pětiadvacetletý mládežník z Ukrajiny, který se jmenuje Viktor Ponomarev. Další nositelé jsou: Vladimír Kozlov (Sovětský SSSR), Dimaev Vsevolod (Ruský SSSR), Eldeheinsk, Růdnovskij Boris (Sovětský SSSR), Varda, Zari (Ukránský SSSR), Nortan, Lafon (USA), Kessling, Friesen, Franz (SŠR).

Ražba Strahovského tunelu pokračuje • „Návštěvní den“ na staveništi

Dvě desítky metrů za měsíc — to je průměrné tempo stavbě pěti režbů Strahovského automobilového tunelu, který je jednou z největších dopravních investic v Praze. Tato významná součást Základního komunikačního systému odlehčí dopravní zátlak na levém břehu Vltavy — zejména na Malé Straně — a výrazně tak přispěje ke zlepšení životního prostředí v historickém centru města.

Do konce letošního roku by pracovníci Metrostavu měli dokončit úsek dlouhý 350 metrů. V jeho rámci zejména budou vybudovány všechny tři režby v obtížných geologických podmínkách. Při podrobném průzkumu bylo totiž zjištěno, že Strahovská „hora“ se skládá převážně z černých írochů varle — svými parametry je ojedinělý nejen u nás, ale i v ostatních zemích RVHP. Rozměry tohoto zařízení, které vyrobily Přerovské strojíreny, jsou skutečně obří: jeho výška a délka je šest metrů, vnější průměr dvaceti metrů a všechny jeho součásti váží dohromady 390 tun.

Na stavbu Strahovského tunelu byl tento zcela nový a unikátní typ stroje vyvinut v roce 1960. K tomu došlo v rámci projektu „Dvojče“, který měl být realizován v rámci spolupráce mezi Československem a SSSR. Stroje byly vyvinuty v zájmu zjednodušení a zrychlení stavby. V současnosti jsou tyto stroje používány v mnoha dalších projektech, zejména v rámci stavby tunelů v zahraničí.

Právě z tohoto důvodu je třeba, aby režbi mě- li nad sebou štít, který by je před sesuvem horniny chránil. Jíká hlavní inženýr výstavby Ing. Vladimír Rešák: „Počítat z Přerovských strojů znamená, že by se hřídlice dala do pohybu, zarazí ji několika tunový oceňový „strop“, pod nímž je teprve umístěn vlastní hydraulický mechanismus.“

K tomu došlo v rámci projektu „Dvojče“, který měl být realizován v rámci spolupráce mezi Československem a SSSR. Stroje byly vyvinuty v zájmu zjednodušení a zrychlení stavby. V současnosti jsou tyto stroje používány v mnoha dalších projektech, zejména v rámci stavby tunelů v zahraničí.

Projekce za hodinu dva tisíce aut, bude zajišťovat moderní technika — provoz bude řídit počítač umíštěný ve „velinu“ na Strahově, spojený se všemi úseky tunelu. Zároveň bude zajišťováno napájení na řídicím centru, chybět nebude ani měřidla teploty vzduchu a koncentrace zplodin.

Takže všechno je však zatím jen hruha budoucnosti...

Duel v bazénu: Opice vers. student

NEZVYKLÝ závod se uskutečnil v bazénu egyptského přístavního města Alexandria, kde se plavecké trati dvakrát 50 metrů student místního velovychovného institutu a — oranžtan Třetího oranžtanu Kaipus dohodli na cíl závodů o čtyři body dříve než jeho soupeři. Odborníci přičítají je to vítězství skutečnosti, že se stá- valo volným stylem a ruce oranž- tana jsou v poměru k postavě značně delší než ty jeho. Oranž- tan Kaipus rovněž prozradil, že opicek miluje vodu a v místní 750 metrové trávě.

• Počet obyvatel SSSR dosáhl počátkem letošního roku 286 717 000. Vyplyvá to ze zveřejněných předběžných výsledků sčítání obyvatelstva.

První bylo »Plzeňské«

(Info). Před 120 lety, přesně 30. dubna 1859 v 10.45 hodin, byla v úřadovně Obchodní živnostenské komory v Plzni zapsána nejstarší čs. ochranná známka „Pilsner Bier“. Tedy Plzeňské pivo. V této podobě je plzeňské Městanské pivovar užíval do roku 1898, kdy ji změnil na „Pilsner Urquell“, v českém překladu „Plzeňské Prázdnoti“. Témto slovy je pivo z Plzně označováno dodnes. Samotný vzárok i zmíněná změna známky byly motivovány snahou zamezit, aby název plzeňského piva nebyl zneužíván. Vynikající pověst tohoto moku totiž od samého počátku sváděla jiné výrobce vydávat svojí produkt za „plzeňské“. Tak se ukazuje schůdnější cesta k zajištění práva vede přes dvoustranné dohody a ochranu původní označení. Takovou dohodu uzavřela ČSSR např. s Portugalskem, kde teď jsme jedním nositelem práva k označení „plzeňské pivo“. V podobném duchu se nesla nedávno jedním se Španělskem. Dvacet let probíhá jednání o uzavření smlouvy také v RVHP, protože např. v NDR se prodává pivo se známkou „Deutsches Pilsner“ nebo také „Radeberger Pilsner“. Stejná dávno vedly před česem k polární žaloby proti Montpexu v Budapešti, který dováží do Maďarska pivo s etiketou pořízenou slovy „Pilsner“ a „Pils“. Přikládá zneužití proslulosti plzeňského piva je však i v poslední době mnohým vic.

Prekvapivý objev ve Vietnamu

NEW YORK: Několik velmi vzácných nosorožců javánských žije ve válkou a chemikáliemi zničené oblasti pobřeží Ho Či Minova Města ve Vietnamu. Tato překvapivou zprávu oznámil v New Yorku po návratu z expedice ve Vietnamu ředitel Mezinárodní organizace na ochranu divoce žijících zvířat (Wildlife Conservation International) George Schaller.

■ DOSUD SE PŘEDPOKLÁDALO, že úto unikatní nosorožci ve Vietnamu vymřeli v 60. letech a žijí nyní v počtu asi 50 kusů pouze na západě indonéského ostrova Jávy.

■ TMAVOSEDY NOSOROŽEC javánský je podobný svým černým africkým druhům, je však podsaditější, s velkými kožními záhyby. Dospělí jedinci dosahují hmotnosti kolem 1600 kilogramů, 170 centimetrů výšky a až 3,5 metru délky.

■ EXPEDICE, KTERÉ SE účastnili američtí a vietnamští zoologové, siže živé zvíře nespáříla, našla však mrtvého jedince a mnoho čerstvých stop. Podle Schallerova odhadu žije populace nosorožců javánských v této oblasti asi 10 až 15 kusů.

■ STOPY TĚCHTO VZÁCNÝCH zvířat našla Schallerova expedice v únoru a březnu na březích řeky Dong Nai asi 120 kilometrů severovýchodně od Ho Či Minova Města.

Schnecken gegen High-Tech

PRAG, 10. Mai (dpa/VWD). Die Tschechoslowakei tauscht lebende Schnecken gegen Videorekorder. Nach Presseberichten vom Mittwoch wurde die erste Lastwagenladung mit über 14 000 Kilogramm Schnecken diese Woche von Znojmo (Südmähren) nach Frankreich geschickt, wo die Kriechtiere als Delikatesse gelten.

Insgesamt 25 Tonnen lebende Schnecken sollen dieses Jahr aus der CSSR exportiert werden. Dafür erhält die Tschechoslowakei Videorekorder, Computer, Rundfunkgeräte und andere Waren der Verbraucherelektronik.

← ALE MYJI V TOM KAPÁNĚ ZHATEK! Elektronika za plze

(Info). První kamión s nákladem 14 283 kilogramů živých plzeňských nosorožců odcestoval ze Znojma pracovním jmenem ke do vyřazení jednoty francouzské Armády v Bannathu. Úkup plžů vyhrá-

PŘESNĚ ŠEDESÁT LET věra uplynulo od první projekce zvukového filmu v Československu.

Podle dostupných archívních materiálů města Ústí nad Labem měl svou opravdovou premiéru totiž 26 dubna 1929 v někdejší kinu Alhambra ve Střekově u Ústí n. L. Dějiny filmu, které říká, že v Čechách promítal film poprvé až v pražské Alje koncem srpna 1929, se tedy mýlili. První český zvukový film Tonka Šibenice byl natočen o rok později v Paříži.

První kamión s nákladem 14 283 kilogramů živých plzeňských nosorožců odcestoval ze Znojma pracovním jmenem ke do vyřazení jednoty francouzské Armády v Bannathu. Úkup plžů vyhrá-

První kamión s nákladem 14 283 kilogramů živých plzeňských nosorožců odcestoval ze Znojma pracovním jmenem ke do vyřazení jednoty francouzské Armády v Bannathu. Úkup plžů vyhrá-

K jednání mezi ČSSR a Vatikánem

Znovu jsme zdůraznili, řekl VI. Janků, že zájmem a cílem státu je seriózně projednávat s odpovědnými církevními představiteli reálně existující problémy a v otevřeném dialogu nalézt konstruktivní řešení. Jak stát, tak představitelé církví zároveň zaujali odmítavé stanovisko k nezákonným strukturám, k těm skupinám či jednotlivcům, kterým nejde o nboženství a církev, ale o jejich zneužití k politickým antisocialistickým účelům. Vatikánská delegace se zcela distancovala od působení těchto struktur a prohlásila, že papežská kurie za nimi rozhodně nestojí. Zejména odmítá různé nátlakové akce. Přeje si normalizaci, mírově dohodou mezi církvemi a ČS. spolužitím. Svátým stolicem a vládou ČSSR, K tomu VI. Janků dodal, že kardinál Jozef Tomko, prefekt kongregace pro evangelizaci národů, při své nedávné návštěvě na Slovensku (navštívil svou nemocnu matku) prohlásil, že posláním církve je šířit víru a ne rozkládat společenské zřízení.

K otázce svatořečení blahoslavené Anežky uvedl ředitel sekretariátu následující podrobnosti: Delegace Vatikánu informovala čs. stranu, že papež Sv. Petra, svatořečit Anežku Přemyslovnu, Čs. strana Pavel II. bude v listopadu v Římě, v bazilice sv. Petra, svatořečit Anežku Přemyslovnu. Čs. strana přijala s potěšením tuto zprávu jako pozitivní projev vůči své zemi. Je ubecně známo, že Anežka Přemyslovna je důstojnou dezerou přemyslovskeho královského rodu. Po své smrti byla považována za jeho patronku a již královna Eliška navrhbovala její kanonizaci; po ní tak učinil i Karel IV., avšak ani on za tehdejších postojů v zahraničí neuspěl. Předpokládá se, že kanonizace v Římě se zúčastní i duchovní a věřící z Československa. Na dotaz, zda předmetem jednání byla i návštěva Va Svateého otce v ČSSR, odpověděl VI. Janků zá-

porně. O této návštěvě se nejednalo.

ve v PLR. o zárukách svobody svědomí a o sociálním zabezpečení duchovních. Předseda polské vlády M. Rakowski v úvodním projevu konstatoval, že navrhované zákony, které budou přijaty až po dalším projednání v parlamentních výborech, navazují na tradici náboženské tolerance a svobod. Uznávají historický přínos katolické církve a dalších náboženských organizací k rozvoji národní kultury i posilování morálních hodnot a upevňují podmínky spolupráce pulských občánů různých vyznání a světoových názorů ve prospěch vlasti. Navrhované zákony jednoznačně potvrzují rovné práva všech občánů, věřících i bez vyznání, ve státním, politickém, hospodářském, společenském a kulturním životě Polska. Jsou výrazem společné vůle státních a církevních orgánů celí všem formám nenáklonnosti a diskriminace z důvodu viny nebo přesvědčení. Rečí též právní a majetkovou situaci církvi. V zákonu o vztahu polského státu a katolické církve se uvádí, že tato církev působí v rámci ústavního zřízení PLR. Stanoví, že katolická církev se ve svých záležitostech řídí vlastním právem a rozhodnutím, tj. bez zásahu státních orgánů či konzultací s nimi. Zákon katolické církvi zároveň umožňuje zaujímat stanoviska ke státním, politickým a dalším záležitostem. Umožňuje jí také rozvíjet církevní školství, vyvíjet aktivní náboženskou činnost mezi dětmi, mládeží a v armádě. M. Rakowski poukázal na postupné rozšiřování a prohlubování dialogu a součinnosti státních a církevních orgánů. Zdůraznil, že polská vláda oceňuje aktivní postoj katolické církve při řešení složitých problémů Polska a její přínos k úspěšnému zakončení nedávných rozhovorů o kulatém stole. Vyjádřil naději, že konstruktivní postoj vednutí i duchovenstva katolické i jiných církvi a náboženských organizací přispěje k realizaci dohodnutých opatření. Polský premiér vyjádřil také naději, že brzy bude podepsána konvence mezi Polskem a Vatikánem, která byla parafována již loni 4. května a která má být základem plné normalizace diplomatických styků mezi PLR a Vatikánem. Návrhy zákonů v parlamentní debatě podpořili představitelé poslaneckých klubů PSDS. Sjedenáct lidové strany, Demokratické strany a další poslanci. Zasedání Sejmu pokračuje dnes, kdy se očekává i doplnění polské vlády.

Na otázku, jak hodnotí výsledky jednání, řekl jednání celkově posouzena situace ve všech dimenzích. Funkci biskupa považujeme za významně normalizovat vztahy se Svátým stolicem na základě vzájemné úcty a respektování principů základních vztahů dohodnutých v Helsinkách a soce odpovědným výběru kandidátů. Církevní bilopělnově zdůrazněných v Závěrečném dokumentu viděšk následně schůzky. Na tomto základě ta-viděšk Československo usiluje o řešení otevřených otázek. Zároveň můžeme zaznamenat i na druhé straně jistý realismus a snahu o nalezení východisek, konstatoval VI. Janků. To pochopitelně neznamená, že naše vzájemné postoje jsou shodné, v řadě otázek zůstáváme odlišné názory. Naše jednání však bylo velmi otevřené a výměna názorů kon- struktivní. Reálný přínos rozhovorů vidím jed- nak v tom, že vedly k určitým výsledkům, které obě strany předloží svým příslušným orgánům, pokračování oficiálních rozhovorů. Přece jen bych však chtěl vyjádřit určité zklamání nad tím, že jsme nedosáhli širších výsledků; čs. delegace by- la k tomu připravena. Druhá strana se držela svých procedurálních postupů, a ona má dobré vůle, kterou má ČSSR, je nadále poněkud jednostranná, řekl VI. Janků.

Při jednání se také podrobně hovořilo o působení nelegálních církevních struktur, které ná- dávně opětovně odsoudil generální tajemník ÚV KSČ M. Jakes. Tyto struktury se snaží — citováno z projevu — „zneužít náboženského cítění a ob- řadů k tomu, aby zapolitizovaly náboženství a otev- ředly v rozporu se základními zájmy občánů naší země i samotných věřících jakousi další frontu proti socialismu.“

Přijímá s potěšením tuto zprávu jako pozitivní projev vůči své zemi. Je ubecně známo, že Anežka Přemyslovna je důstojnou dezerou přemyslovskeho královského rodu. Po své smrti byla považována za jeho patronku a již královna Eliška navrhbovala její kanonizaci; po ní tak učinil i Karel IV., avšak ani on za tehdejších postojů v zahraničí neuspěl. Předpokládá se, že kanonizace v Římě se zúčastní i duchovní a věřící z Československa. Na dotaz, zda předmetem jednání byla i návštěva Va Svateého otce v ČSSR, odpověděl VI. Janků zá-

porně. O této návštěvě se nejednalo.

0 interview A. Dubčeka

Budapešť. Člen politického byra ÚV MSDS, státní ministr MĽR R. Nyers přijal včera v Budapešti velvyslance ČSSR v Maďarsku V. Ehrenbergera na jeho vlastní žádost. Při setkání byly posouzeny některé aktuální otázky vztahů mezi oběma zeměmi. Čs. velvyslanec vyjádřil jménem stranických a státních orgánů ČSSR úctě nad tím, že 17. dubna mohl v maďarské televizi prezentovat historicky nesprávné, nepodložené a subjektivní názory A. Dubčeka. V rozhovoru byl dále zdůrazněn zájem ČSSR na prohlubování přátelství a spolupráce s MĽR R. Nyers v odpovědi ujistil našeho velvyslance, že o čs. stanovisku bude informovat stranické a státní vedení MĽR a vyjádřil zájem své země na dalším rozvoji dobrých společenství vztahů s ČSSR a na objektivním posuzování problémů.

TEB JE VATICANUL..!

• Banda viděškých taxikářů záměrně zavínala nejméně 150 ale možná až 500 srážek, aby poté vynkasovala od policejovny tučné odškodné. Výše škod je odhadována na 77 mil. šilinků.

Čtyři nestejnosti — tak zní překlad čínské názvu jelena milu, je to listě parohy jako jelen, kopývá jako kráva, ocas jako kůň a stýl jako velbloud. V přírodě se milu již po více než 200 let neuskýtá, avšak podarilo se získat z různých zoologických zahrad alopř 40 kusů této zvěře, uvažují čínští představitelé o znovuvyazení milu do některého teritoria.

TO JE ROZDÍL, CO? ↑

Budou, nebo nebudou?

Proč nejsou k dostání jízdní kola, auta, pračky, sporáky, barevná televizory? Proč jsou ledničky laké, jaké jsou? Proč není jednodu o, a podruhé zase ono? Podobné otázky si my spotřebitelé klademe stále častěji. Kritický stav v množství a kvalitě některého zboží dlouhodobě spatřuje je všeobecně znám, což ovšem neznamená, že bychom se v dohledné době dočkali výraznějšího zlepšení. Lidé, kteří mají na úhled a průmysl na starosti, uvádějí, že tato situace byla především způsobena neuměrně rychlým růstem peněžních příjmů obyvatelstva, zejména v lastním roce. To by zachopitelně mohla být jedna z příčin zvýšené poptávky nad nabídkou, ale rozhodně ne příčina hlavní. S příjmy obyvatelstva, zrovna tak jako s jeho úsporami se přece musí počítat předem a brát je v úvahu při každém plánování dodávek do tržních fondů. Pes je zakopaný někde jinde. Základní problém spočívá v nízké operativnosti naší ekonomiky, zastaralosti značné části naší strojírenské výroby, a v malém zapojení našich podniků do mezinárodní dělby práce. Potvrdil to na nedávné tiskové besedě také představitel federálního ministerstva hutnictví, strojírenství a elektrotechniky, když prohlásil, že vzájemná výměna a určitá zdravá konkurence výrobků mezi RVHP neodpovídá potřebám doby. Podle jejich ujištění se mají v blízké budoucnosti některé projevy nerovnováhy zmírnit. K tomu by měl přispět například plyn náběh výroby vize Škodě Poveriti, a chladničiek a mrazniček by měla pomoci rychlá modernizace a zahájení výroby na nové lince dovozené z Itálie. Přípravuje se také rozšíření výroby automata tiskových prádek v Tatramatu. Poprad elektrických sporáků ve státním podniku Moravia generální oprava linky na větší smaltovaných van a mnohá další investiční akce. To vše jsou ale spíše výhledy a dlouhodobá opatření. Základníky bude více zajímat, co kouní v úhledech už dnes. Izsol

NO NEBUDOU!

• New York stojí tváří tvář sřadověkému problému: co s krysami, které se množí a ohrožují obyvatela. Podle poslední zprávy je v New Yorku nebezpečných hlodavců více než lidí! Jen na Manhattanu je prý 8 miliónů krys. Celé armády těchto zvířat se skrývají v kanálech, jež jsou v katastrálním stavu.

Und wer redet von Denis...?

Alle reden von Maggie. Zehn Jahre Downing Street sind ja auch keine schlechte Leistung. Aber wer redet von Denis? Zehn Jahre Downing Street an Margaret Thatchers Seite — das ist doch eigentlich erst die wahrhaft bewundernswerte Leistung dieser britischen achtziger Jahre.

Nicht, daß sich Denis Thatcher diesbezüglich irgendwelche Klagen erlaube. Die Loyalität des Mannes, der „der treueste Fan“ seiner berühmten Frau ist, gestattet ihm höchstens mal ein verlegenes Lächeln, wenn er auf die unsichtbaren Ketten angesprochen wird, die ihn an „No. 10“ fesseln. Vor vielen Jahren, als Margaret Thatcher gerade zum Sprung an die Spitze der Konservativen Partei ansetzte, und es Denis plötzlich dämmerte, daß es aus einem ruhigen Rentnerdasein in einem stillen Cottage auf dem Lande nun nichts werden würde, war der Schock noch einiges größer. „Damals hab ich gedacht, auf was laß ich mich da ein“, beschrieb er seiner Tochter Carol diesen Augenblick schmerzender Klarsicht. „In einer Billardhalle im örtlichen Konservativen Club hat man mir dann was zu trinken angeboten, und ich habe gesagt: Fein, schenken Sie mir den größten Whisky ein, den die Welt gesehen hat.“

Inzwischen, 74 Jahre alt in diesem Monat, hat er mit seiner Rolle zu leben gelernt, und damit, daß er möglicherweise den Rest seiner Tage in Downing Street verbringen wird. Er hat sich daran gewöhnt, den Part zu spielen, den sonst immer die Ehefrauen prominenter männlicher Politiker übernehmen — nämlich dem Partner seelische Stütze zu sein, in schweren Stunden für Aufheiterung zu sorgen und zu gesellschaftlichen Anlässen oder bei Besuchen auswärtiger Gäste als vorzeigbare Begleitperson aufzutreten. So erfolgreich hat er sich in diese Rolle eingelebt, daß unlängst zu seinen Ehren in Amerika ein „Denis-Thatcher-Fan-Club“ der Männer berühmter Frauen gegründet wurde: Offenbar hilft sein Vorbild manchen seiner verunsicherten Geschlechtsgenossen, mit einer Rolle sozialer Bescheidenheit fertigzuwerden, die vordem wie selbstverständlich den Frauen zugeordnet war.

Woran er sich nicht hat gewöhnen können in all den Jahren in Downing Street, das ist der Ulk, den ein Teil der Presse mit ihm treibt, der sanfte Spott, der sich über seinen tapsigen Charme, seine Leidenschaft fürs Golfspielen und seine Liebe zum gelegentlichen Gläschen Gin und Tonic ergießt. Daß er zu einem prominenten Comic-Charakter des satirischen Gewerbes in Großbritannien geworden ist, daß seit zehn Jahren in der Zeitschrift „Private Eye“ unter seinem Namen köstliche (fingierte) Briefe aus Downing Street erscheinen, und daß ihm gar mit der Whitehall-Komödie „Anyone for Denis?“ eine, wenig schmeichelhafte, theatralische Hauptrolle gewidmet wurde, vermag ihm keine Begeisterung zu entlocken: „Die wollen mich doch als eine Art beschwipsten Trottel abtun, der an nichts anderes denkt als ans Golfspielen.“ Statt dessen, betont er gern, sei er schließlich ein erfolgreicher Geschäftsmann, Direktor mehrerer Firmen, Aufsichtsratsmitglied von Wohlfahrtsverbänden, ein vielbeschäftigter

und vielgefragter Busybody in London. Und wahrhaftig, das weiß die Nation, wäre ohne seine finanzielle Unabhängigkeit die heutige Premierministerin früher wohl kaum in der Lage gewesen, sich als Berufspolitikerin eine Karriere aufzubauen. Inzwischen ist diese seine Geschäftstätigkeit aus verständlichen Gründen etwas in den Hintergrund getreten, und Denis Thatcher muß, um seine Frau nicht in Schwierigkeiten zu bringen, sorgfältig darauf achten, daß er nicht leichtfertig für seine Geschäftsverbindungen das Briefpapier von No. 10 Downing Street verwendet (was in der Vergangenheit schon vorkam und damals zu einem kleinen Aufstand in der Presse führte).

Während Margaret offenbar Denis' Rat in finanziellen und geschäftlichen Dingen schätzt, hält er sich, wie alle Freunde der Familie versichern, aus den politischen Angelegenheiten, die sie beschäftigen, weitgehend heraus. Aus den politischen Kommentaren, die von ihm bekannt sind, läßt sich schließen, daß er eher noch konservativer, um nicht zu sagen noch reaktionärer denkt als seine Gattin — aber natürlich hat er auch seine Kommentare nicht so sorgfältig abzuwägen wie die Regierungschefin. Jedenfalls kennt man seine Sympathien für die von nutzlosen Negern belagerten Weißen in Südafrika, seine Antipathien gegen aufmüpfige Arbeiter, oder seine Überzeugung, daß in der BBC „alles Rosarote und heimliche Marxisten“ sind. Ein früherer Aufsichtsratsvorsitzender der Rundfunkanstalt, George Howard, konterte einmal bei einem Essen einen entsprechenden Kommentar mit der trockenen Bemerkung: „Thatcher, Sie stehen so weit rechts, daß man Sie kaum noch sieht.“

Generell ist er aber ganz froh, wenn er die Zählung der BBC und der Gewerkschaften seiner Frau überlassen und selbst „diesem ganzen politischen Zirkus“ für ein Weichen entschlüpfen kann. In solchen Fällen, wenn er sich irgendwo im Lande mit Freunden in einem hübschen Golf-Hotel einquartiert, ganz der höfliche, zurückhaltende, etwas altmodische Gentleman aus einer vergangenen englischen Epoche, kann es ihm passieren, daß der Portier seine Eintragung ins Gästebuch mit der Bemerkung quittiert: „London, No. 10 Downing Street? Mann, den Witz kenn ich schon. Solche Witzbolde wie Sie haben wir hier massenhaft. Haben Sie vielleicht einen Ausweis dabei?“

Im übrigen ist er in treuester Ergebenheit zur Stelle, wann immer Margaret Thatcher seine Unterstützung braucht; und wiewohl er sie freimütig „den Boss“ nennt und als solchen akzeptiert, scheint keineswegs wahr zu sein, daß er seiner Eisernen Lady gegenüber, in einem echten Ernstfall, kein Widerwort riskieren würde. Bei einem Flug nach Schottland beispielsweise, vor ein paar Jahren, fragte ihn einmal die Stewardess, ob sie ihm etwas zu trinken bringen dürfe, und er bestellte dankend einen Gin und Tonic. „Findest Du nicht“, fragte ihn seine Frau, „daß es für einen Gin und Tonic ein bißchen früh ist?“ „Margaret“, antwortete er, „für einen Gin und Tonic ist es nie zu früh.“

Rozhodnutí krajského soudu

(čtk): U krajského soudu v Brně bylo včera před jednání odvolání J. Popelky [1956] a městského prokurátora proti rozsudku městského soudu v Brně. Obžalovaný Popelka, v minulosti 123krát soudně trestaný, spáchal přečin proti veřejnému pořádku podle paragrafu 6, písm. a) zákona č. 150/69 Sb. tím, že ležet v březnu v Brně rozmožnil a rozšiřoval výzvy k účasti na nepovolených manifestacích. Za to mu byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání čtyř měsíců, pro jehož výkon byl zatážen do první nápravné výchovné skupiny. Senát krajského soudu na veřejném zasedání zrušil rozsudek městského soudu pouze ve výroku o trestu propadnutí věci. Obžalovanému uložil trest propadnutí jenom těch, které byly použity ke spáchání trestné činnosti. Pokud jde o vlnu a trest odnětí svobody, zůstal původní rozsudek nedotčen. ● Týž den se krajský soud v Brně zabýval odvoláním D. Skály proti rozsudku okresního soudu ve Vyškově. Ten ho uznal vloním přípravou k trestnému činu pobuřování podle paragrafu 7, odst. 1, paragrafu 100, odst. 1, písm. a), odst. 3, písm. a) trestního zákona. Za to mu uložil trest odnětí svobody v trvání 15 měsíců, jehož výkon podmíněně odložil na zkušební dobu čtyř let. Krajský soud v Brně se ztotožnil s okresním soudem pokud jde o výrok o vlně. Uložený trest zmírnil. Obžalovanému uložil trest odnětí svobody v trvání jednoho roku a zkušební lhůtu stanovil na dobu dvou let. Své rozhodnutí zdůvodnil tím, že soud 1. stupně při ukládání trestu náležitě nepřihlédl k tomu, že jednání obžalovaného bylo hodnoceno jen jako příprava k trestnému činu, a k osobním poměrům pachatele, zejména k jeho zdravotnímu stavu. Rozhodnutí krajského soudu v Brně nabývaly rozsudky právní moci.

Zdravotní stav obyvatelstva

K úrovni kvality péče ● Nízká jakost potravin ● Způsob života

(čtk): Ve srovnání s vyspělými zeměmi není zdravotní stav čs. obyvatelstva příliš příznivý. V mnoha ohledcích, například ve střední délce života, jama se liší od ostatních zemí, které je horší než police zastupované v šedesátých letech. Střední délka života mužů a nás v roce 1987 byla 67,5 roku, u žen 74,95 roku, z 23 států Evropy, jejichž údaje jsou k dispozici, jsme se dostali na 19. místo. Za námi je Rumunsko, Polsko, SSSR a Maďarsko. Nejlepší jsou na tom Švédsko a Švýcarsko, ve světovém měřítku Japonsko. Zejména nepříznivá je úmrtnost mužů v produktivním věku, která je dvakrát vyšší než v ostatních vyspělých státech. Problém jsou rovněž a vysokou nemocností žen. K hlavním příčinám úmrtí patří nemoci oběhového ústrojí a zhoubné novotvary. Každý druhý občan u nás umírá na cévní a srdeční onemocnění, každý čtvrtý na zhoubný novotvar. Na 1000 obyvatel připadá zhruba 669 chronických nemocí, pouze asi 20 až 30 procent občanů je zdravotně.

Resort zdravotnictví podle světových údajů, máže zdravotní stav ovlivnit jen asi z 20 procent. Vezme-li v úvahu, že úroveň kvality zdravotnické péče je na jedné straně závislá na materiálních technických zábermech, například moderních diagnostických přístrojích, dálež na úrovni a množství zdravotního personálu, další jsou v chronickém nedostatku terapeutické, rehabilitační, léčebné a profylaktické techniky, technické vybavenosti lékařské a lékárenskou službu, výpočetní a informační techniky. Přitom je prokazatelné, že právě v těchto oblastech v moderních létech a zdravotnickém materiálu se ve zdravotnictví „zhmnožuje“ vědeckotechnický pokrok, který určuje nejen jeho výkonnost, ale také úroveň a kvalitu zdravotnické péče a z 20 procent i úroveň zdravotního stavu občanů.

1987 o 87 případů, z toho však samotná trestná činnost se zvýšila o 258 případů. V roce 1988 bylo zaznamenáno méně případů (100), objasněno 93 procent), loupeže (179, objasněno 85 procent), zabití (163, objasněno 89 procent) a napadení křivdu (111,337, objasněno 66 procent). Na druhou stranu však nejvíce vzrostly materiálně trestné činy a přečiny celkem o 16 procent. Z nových prohlášených trestů nadále zůstávají relikty (na trestných činech se podílely 36 248 případů) a kriminalita mládeže a 12 294 trestnými činy. Asi jedna třetina pachatelů se dopouští svých skutků pod vlivem alkoholu.

Pokles obecné kriminality

(čtk): Celkový počet obecné kriminality v trestném činu a přečiny poklesl byl v Čsk upros roku

TEILKASKO

Von »Ablage-Vorrichtungen« bis »Zusatztank« — über 100 Einzelposten sind in der Tabelle des (prämienfrei) mitversicherten Zubehörs fein säuberlich aufgeführt. Auch wenn es mühsam erscheint, sich durch diese langweilig wirkende Auflistung zu arbeiten: Zumindest für Besitzer gut ausgestatteter Autos ist es wichtig, sich hier ins »Kleingedruckte« einzulesen.

Da die Liste regelmäßig im Sinne der Verbraucher geändert wird, sind heute auch viele gängige Extras in der Teilkasko mitversichert: Selbst für Breitreifen und Leichtmetallfelgen, Spoiler und (mit Einschränkung) Stereo-Anlagen wird der Kasko-Schutz ohne Zusatzprämie gewährt.

Voraussetzung für den Ersatz nach Diebstahl ist allerdings immer, daß Teile und Zubehör im Fahrzeug eingebaut, unter Verschluss gehalten oder mit dem Fahrzeug durch entsprechende Halterung fest verbunden waren.

Kleinlichkeit kann man den Versicherungen eigentlich nicht vorwerfen. Die Liste des versicherten Zubehörs enthält unter anderem auch CB-Funkgerät, Kindersitz, Sportlenkrad, Spezialsitze, Dachträger (für den gesamten Freizeitbereich), Zusatzscheinwerfer und Lautsprecher bis 1000 Mark Ersatzbirnen und Schneeketten sind ebenso penibel vermerkt wie Servolenkung und Sperrdifferential, deren Entwendung als Einzelteil Mühe machen dürfte.

Entscheidend ist jedoch eine zweite Liste, die all jene Sachen im und ums Automobil aufzählt, die nur gegen einen Zuschlag versicherbar sind, wenn deren Wert 1000 Mark überschreitet. Das beginnt bei dem automatischen Geschwindigkeitsregler (Tempomat), Dachkoffer, Diktiergerät oder Fernseher und endet bei nicht serienmäßigen Zusatzinstrumenten wie Bordcomputer, Höhenmesser oder Innenthermometer. Auch für Kotflügelverbreiterungen muß eine Zusatzprämie bezahlt werden — während Spoiler und Schweller mitversichert sind.

Problematisch wird es beispielsweise bei aufwendigen Stereo-Anlagen, CD-Geräten und Verstärkern. Laut den Allgemeinen Bedingungen für die Kraftfahrtversicherung (AKB) kommt die Kasko-Versicherung bei Diebstahl nur für »ein Radio, ein Tonbandgerät, einen Plattenspieler oder ei-

nen Cassettenrecorder bis zusammen 1000 Mark« auf. Von einem Verstärker ist nirgendwo die Rede.

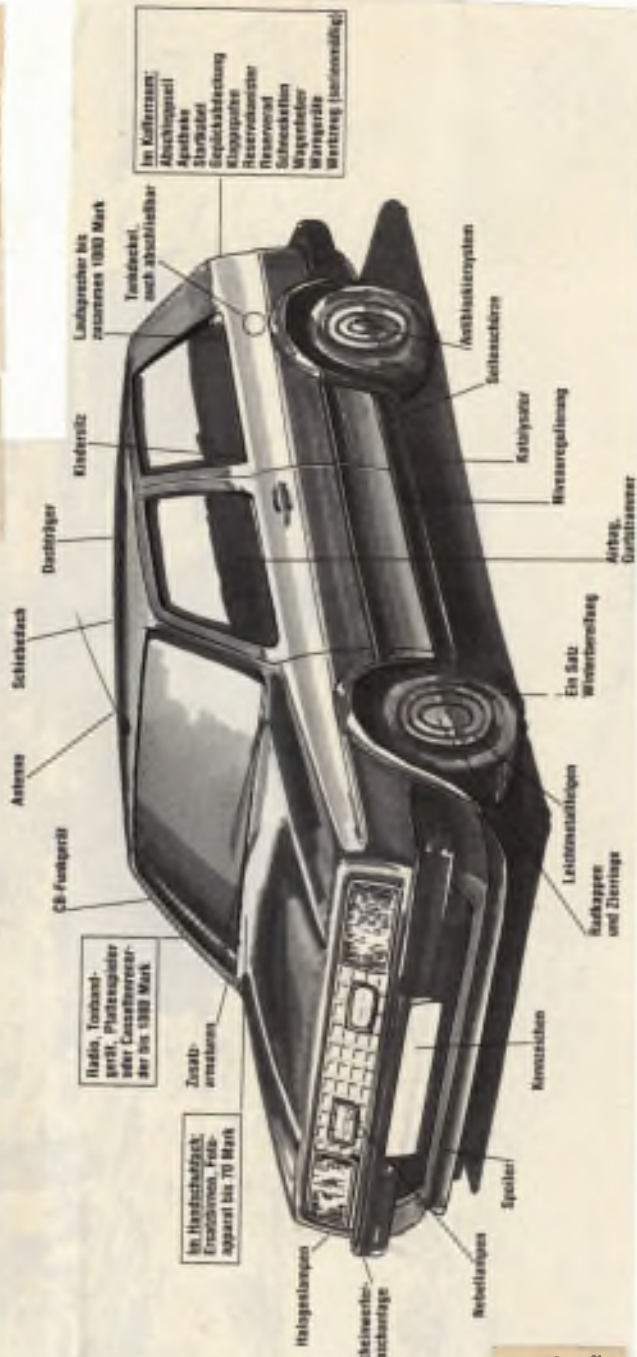
Wer die Preise aufwendiger HiFi-Geräte kennt, weiß, daß diese Grenze schnell überschritten und die teure »Sound-Machine« damit überhaupt nicht versichert ist — es sei denn, ein entsprechender Prämienzuschlag ist (vorher!) bei der Versicherung entrichtet worden: Je nach Versicherungsgesellschaft und Selbstbeteiligungshöhe muß man mit ein bis drei Prozent vom Wert der Extras rechnen.

Es gibt auch eine Reihe von Dingen, die überhaupt nicht versicherbar sind. Zum Beispiel Atlanten, Karten, Cassetten, Fahrerkleidung, Fotoapparate mit einem Wert von mehr als 70 Mark, Kühltasche, Maskottchen, Rasierapparat und Staubsauger. Auch für Campingausrüstung, soweit nicht fest mit dem Fahrzeug verbunden, gibt es bei Verlust aller Art keinen Ersatz.

Für die Besitzer gut ausgestatteter Autos, die keine Zusatzprämien bezahlen müssen (da alle Extras in der Liste der mitversicherten Teile enthalten sind), hat der ACE noch einen wichtigen Tipp parat: Da der Fahrzeughalter nach einem Diebstahl beweisen muß, welches Zubehör montiert war, sollte man entweder alle Rechnungen aufbewahren oder die Versicherung über den Ausstattungsumfang des Autos informieren.

● 17 000 km ušet 35letý Francouz René Fiontis, který tuto trať absolvoval během dvou let z Paříže do Bangkoku. Nikdy ný nebyl unaven a přestávku si udělal jen v Aiehi-místě kde ošetřoval zraněné oběti občanské války.

Diese Teile sind in der Teilkasko ohne Zusatzprämie mitversichert

Riesiger Kunstraub in Rio

RIO DE JANEIRO, 5. Mai (AP). Aus Brasilien ist jetzt ein Kunstraub riesigen Ausmaßes gemeldet worden. Sechs als Polizisten verkleidete Männer verschafften sich bereits am Mittwoch abend Zutritt in das Chacara-do-Ceu-Museum in Rio de Janeiro und raubten nach Angaben der Museumsleitung Bilder und Plastiken im Wert von mehr als 70 Millionen Mark. Gestohlen wurden unter anderem Bilder von Henri Matisse und Salvador Dalí sowie zwei chinesische Pferdeplastiken aus der Zeit der chinesischen T'ang-Dynastie des 7. Jahrhunderts.

Museumsdirektor Marcio Fortes bezeichnete den Wert des Gestohlenen als eigentlich unschätzbar. Die meisten der geraubten Kunstgegenstände waren nicht versichert.

Moreira teilte mit, neben anderen seien das Dali-Bild »Die zwei Balkone«, gemalt 1929, und das 1905 von Matisse gemalte Bild »Der Luxembourg-Garten« gestohlen worden. Das Dali-Gemälde sollte auf einer diesen Monat in Stuttgart beginnenden Ausstellung von Werken des Künstlers gezeigt werden.

ADAC: Tempolimit nur nachts

BONN, 5. Mai (AP). Tempolimits während der Nacht hat der Allgemeine Deutsche Automobilclub (ADAC) auf Autobahnen in Wohngebietsnähe gefordert. Den Autofahrern sollte diese Maßnahme mit Schildern mit dem Aufdruck »Lärm-schutz« verständlich gemacht werden, forderte der ADAC am Freitag in Bonn bei seiner Jahreshauptversammlung.

Der Generalsekretär des ADAC, Werner Schardt, plädierte vor Journalisten zudem für strengere Abgasgrenzwerte für Benzin- und Diesel-Fahrzeuge. Ziel müsse sein, daß nur noch Fahrzeuge benutzt werden, die den strengen US-Normen für Abgasemissionen genügen. Vor allem die Bestimmungen für den Ausstoß von Benzol und Schwefel seien bislang nicht ausreichend.

DILLI: Dillí bude po Kalkatě druhým Indickým městem, které bude mít metro. Délka nového dopravního systému bude 221 kilometrů, přičemž 60 kilometrů v centru povede pod zemí. Systém bude úzce propojen s autobusovou dopravou.

● Z téměř 83 milionů Mexičanů žije 23 milionů v chudobě. Z toho tři milióny v extrémní bídě. To znamená, že téměř obydli jsou bez práce, nemají prostředky na stravu a očasnou ani přístup ke vzdělání. Údává to statistika Národního kolegia mexických ekonomů.

● Podle zprávy mexického ministerstva zdravotnictví bude v Mexiku do roku 1991 na 70 000 případů onemocnění AIDS a tři až čtyři milióny lidí nakažených touto chorobou. Celkem má Mexiko na 83 milionů obyvatel. První případ onemocnění AIDS byl zaznamenán v Mexiku v roce 1981.

... und was wir über sie wissen sollten

Ohne Hormone läuft im menschlichen Organismus überhaupt nichts. Sie werden von den Drüsen mit innerer Sekretion direkt ins Blut abgegeben und kreisen mit dem Blut im Körper. Es gibt kaum einen Lebensbereich, auf den Hormone keinen Einfluß ausüben. Daß wir überhaupt leben, verdanken wir den Hormonen unserer Eltern, die bei beiden Geschlechtern die Entstehung und Ausbildung der Geschlechtsorgane steuern.

Das in der Samenflüssigkeit enthaltene Hormon Prostaglandin macht die Befruchtung erst möglich. Das Hormon Ocytocin setzt die Wehen in Gang und bewirkt die Geburt. Das

Hormon Prolaktin fördert die Milchbildung. Schilddrüsenhormone lassen das Gehirn reifen, helfen bei der Regulation des Wärmehaushalts und des Sauerstoffverbrauchs. Das in der Hirn-

Drüse, der Hypophyse, gebildete Somatotropin ist verantwortlich für die Körpergröße.

Adrenalin macht mobil

Insulin, das Hormon der Bauchspeicheldrüse, steuert die Verwandlung der Kohlenhydrate unserer Nahrung in Blutzucker. Bei schwerer körperlicher Arbeit mobilisiert das Hormon Adrenalin die Energiereserven. Der Wirkstoff Adiuurin sorgt

dafür, daß der Harn in konzentrierter Form ausgeschieden wird.

Wir können den Einfluß der Hormone nicht fühlen, doch er ist größer, als wir es uns vorstellen.

Erst bei Über- oder Unterfunktion der Hormondrüsen nehmen wir ihre Arbeit überhaupt zur Kenntnis. Der hormonelle Mangel oder Überfluß wird durch Medikamente ausgeglichen. Diabetiker bekommen Insulin, Frauen in den Wechseljahren Sexualhormone. Als „Pille“ verhüten Hormone

unerwünschte Schwangerschaften. Wie viele Hormone es überhaupt gibt, kann niemand sagen. Das Wissen um die chemischen Botenstoffe ist in den letzten Jahren durch die Gentechnik rapide gewachsen.

Hormone als Medikament

Da man in vielen Fällen weiß, welche Gene die Hormone steuern, kann man diese Hormone inzwischen in großer Menge gentechnisch als Medikamente produzieren.

X) Dabei könnte eine Gruppe blutbildender Hormone, die CSF (colony stimulating factor), besonders wichtig bei der Behandlung von Aids werden. Vor allem eine Untergruppe dieser Substanzen, die GM-CSF (G für Granulozyten, M für Makrophagen) wird gegenwärtig mit besonderem Interesse betrachtet. Beide sind Freßzellen des Immunsystems, die körperfremde Eindringlinge vernichten. Dieses Hormon könnte eines Tages die Wirkung eines Aids-

Medikamentes unterstützen, indem es neue Blutkörperchen produziert, während das Medikament die aidsbefallenen Blutzellen angreift.

Kommandozentralen

Die Ausschüttung der Hormone wird von drei Drüsen gesteuert. An der Spitze steht die Hypophyse (1), die ihrerseits wieder die Schilddrüse (2) und die Nebenschilddrüsen (3) an der Arbeit hält. Alle Lebensäußerungen des Menschen werden von diesen Organen beeinflusst

Größter Gewinn aller Zeiten

HARRISBURG, 28. April (Reuter). Den größten Lottogewinn in der Geschichte in Höhe von über 115 Millionen Dollar (rund 216 Millionen Mark) hat die Staatslotterie des US-Bundesstaates Pennsylvania ausgeschüttet. Bislang sind 14 Arbeiter einer Ziegelei in Eindham (Ohio), die am Donnerstag der Lotteriegesellschaft ihren gemeinsamen Tippschein präsentierten, neben 13 anderen Spielern als Gewinner ermittelt, die sich aber noch nicht gemeldet haben.

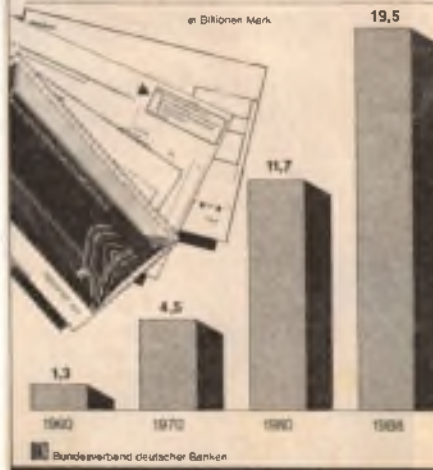
In diesen Tagen wäre Charlie Chaplin, der vielleicht bekannteste Schauspieler aller Zeiten, hundert Jahre alt geworden. Zu seinen Ehren werden seine Filme gespielt und Ausstellungen dokumentieren das Leben des Amerikaners. Wer sich aufgrund des runden Geburtstags einmal mit Chaplins Biographie beschäftigt, der wird auch erstaunt feststellen können, daß Charlie auch Musiker war. Nicht genug damit, daß er die Musik zu seinen Filmen selbst schrieb, spielte er auch selber noch Cello.

Chaplin auch Musik-Genie

Dem deutschen Cellisten Thomas Beckmann ist es zu verdanken, daß Chaplins musikalisches Werk auch einer breiteren Öffentlichkeit bekannt gemacht wurde. Zwei Alben hat der Wahl-Düsseldorfer inzwischen realisiert.

Bargeldloser Zahlungsverkehr erreicht 19,5 Billionen Mark

Überweisungen, Lastschriften und Scheckverrechnungen in der Bundesrepublik Deutschland

Bandar Seri Begawan – Der Sultan von Brunei, Hassanal Bolkiah (43), verdient in jeder Minute 7134 Mark. Das sind über 10 Millionen Mark am Tag, errechnete der englische Autor James Bartholomew.

Der braunhäutige Sultan ist mit einem Barvermögen von 30 Milliarden Mark der reichste Mann der Welt. Sein Jahreseinkommen: 3,75 Milliarden – steuerfrei. Nur 36 Menschen auf der Welt besitzen ein Vermögen, das Bolkiahs jährliches Einkommen übersteigt.

Sein Sultanat auf der Insel Borneo (230.000 Einwohner) schwimmt auf einer Ölwanne. 90 Prozent der Ausfuhren entfallen auf Erdgas und Erdöl.

Der Sultan hat zwei Frauen und sieben Kinder. Seine Lieblingsfrau ist die Ex-Stewardess Mariam Bell (33). Alle leben wie im Märchen: Einer seiner beiden Paläste (Baukosten 750 Millionen Mark) hat 1788 Zimmer, 257 Waschräume, 18 Fahrstühle, eine Garage für 350 Autos, ein Dach aus 22karätigem Gold.

„Die Tschechoslowakei“

Main-Kinzig-Kreis – „Die Tschechoslowakei von 1918 bis zur Gegenwart“ ist der Titel eines Seminars, das das Jugendbildungswerk vom 10. bis 14. Juli anbietet. Diese Reise nach Marienbad wurde vom Hessischen Sozialminister als Bildungsurlaub anerkannt.

In dem Seminar soll schwerpunktmäßig die aktuelle Situation Osteuropas am Beispiel der Tschechoslowakei behandelt werden. Die Themen, die auf dem Programm stehen, schlagen den Boden von der Gründung der ersten Republik 1918/19 und die innen- und außenpolitischen Entwicklungen der Ära Masaryk/Benesch über den „Prager Frühling“ bis hin zur Gegenwart. Neben dem Unterricht sind Exkursionen nach Karlsbad, Prag und Lidice geplant.

Die Teilnehmergebühr beträgt 300 Mark. Anmeldungen nimmt das Jugendbildungswerk des Main-Kinzig-Kreises, Herzbachweg 2, 6460 Gelnhausen, entgegen. Wer zuvor nähere Informationen zu diesem Bildungsurlaub einholen möchte, kann diese auch telefonisch unter den Rufnummern (0 60 51) 8 92 95 oder (0 66 61) 8 21 11 erfragen.

Transitland Schweiz

Nicht weniger als 67,3 Millionen ausländischer Automobile und Motorräder sind im letzten Jahr in die Schweiz oder durch die Schweiz gereist, zwei Drittel davon im reinen Reiseverkehr. Die Fahrzeuge kamen zu knapp 50 Prozent aus der Bundesrepublik Deutschland und Italien. Stark ist auch der französische Anteil. Gegenüber dem Vorjahr sind die Einreisen ausländischer Motorfahrzeuge um 6,2 Prozent gestiegen, in den letzten zehn Jahren um 42 Prozent. Von den 67,3 Millionen entfallen 23,7 auf den Pendlerverkehr ausländischer Arbeitnehmer, die Hälfte davon auf Franzosen. In der Schweiz selbst sind rund drei Millionen Pkw registriert. mid

Endlager Mensch

Das Endlager ist der Mensch: Zwischen zwei und fünf Becquerel (Bq) Cäsium je Kilo Körpergewicht hat sich die Strahlenbelastung in den Bewohnern der Bundesrepublik drei Jahre nach dem Unglück von Tschernobyl eingependelt. Nach einer Bewertung von Eckhard Krüger, Wissenschaftler beim privaten Münchener Umweltinstitut, bedeuten diese vom Bundesgesundheitsamt zusammengetragenen Werte für den ganzen Körper eine geringe, für die einzelnen Zellen aber eine hohe Dauerbelastung.

Populär ausgedrückt: Durch die Bestrahlung werden die Informationen der Zellen durcheinandergebracht. „Wenn die Leberzelle denkt“, so Krüger, „sie muß ein Haar werden, dann entsteht Krebs.“

Männer in Süddeutschland, wobei die Gebiete südlich des Mains gemeint sind, haben am meisten Cäsium aufgenommen: Für sie wird ein Durchschnittswert von fünf Bq je Kilo Gewicht angegeben. Im April und Juni 1987 hatte der Spitzenwert je Kilo Körpergewicht bei einer Münchener Gruppe bei 20 Bq Cäsium gelegen. Daß Männer höher belastet sind als Frauen könnte sich nach Krügers Worten daraus erklären, daß sie sich weniger vorsichtig ernähren als Frauen.

Was Frauen und Kinder angeht, so bringen es diese Personengruppen, jedenfalls in der Südhälfte des Landes, auf nahezu gleiche Werte: um drei Bq je Kilo Gewicht. Der Höchstwert hatte ein Jahr nach dem Unglück 17 und 18 Bq betragen. Frauen in Norddeutschland, wo der Tschernobyl-Fallout um einiges niedriger war (weil es weniger geregnet hatte), sind in den vergangenen drei Jahre weitaus besser davon-

gekommen: Bei ihnen wurden höchstens sieben Bq (Mitte 1987) gemessen. Dennoch hat sich auch bei dieser Personengruppe seit Ende 1988 die Belastung bei zwei Bq pro Kilogramm eingependelt.

Das Cäsium, das sich seit 1986 in den oberen Bodenschichten verteilt hat, wird im Körper besonders in den Muskeln und in der Leber eingebaut. Ob die Zellen, in denen das Nuklid abgelagert ist und die damit einer hohen Strahlendosis unterzogen wurden, zu wuchern beginnen oder ob sie kaputtgehen und vom Körper abgebaut werden, hängt laut Eckhard Krüger davon ab, „wie der Körper mit dieser Belastung fertig wird“. Wie er also zum Beispiel in der Lage ist, die Arbeit der betroffenen Zellen von anderen übernehmen zu lassen.

Wenig Informationen stehen laut „Umweltinstitut“ derzeit noch über die Belastung der Menschen mit Strontium zur Verfügung: „Zu solchen Messungen müßte man die Körper anschnitten.“ Das Bundesgesundheitsamt habe aber begonnen, die Knochen von Toten auf Strontium zu untersuchen.

Germanen siedelten schon vor den Slawen

Auf die bisher größte germanische Siedlung in der DDR sind Archäologen an der Stadtgrenze von Leipzig bei Tauscha gestoßen. Sie stammt aus der Zeit von 50 vor bis 200 Jahre nach Christus und hat mit Ausmaßen von 1500 mal 300 Metern Stadtgröße. Dieser Fund wird einigen Geschichtsschreibern der DDR Kopfzerbrechen machen. Denn DDR-Autoren erklärten bislang — als Folge des Germanenkults der Nazizeit — in fast allen Stadt- und Landbeschreibungen ihr Territorium zu „Slawengebieten“. Stadt- und Ortsgründungen, egal ob Leipzig, Wittenberg oder Berlin, seien von Slawen aus dem Osten besiedelt worden.

Über die beim Bau einer rund 60 Kilometer langen Fernleitung für die Trinkwasserversorgung von Torgau an der Elbe nach Leipzig gemachte Entdeckung sagte der Direktor des zuständigen Landesmuseums für Vorgeschichte Dresden Dr. Heinz-Joachim Vogt, jetzt sehr vorsichtig: „Ziemlich einmalig“.

Von der rund 45 000 Quadratmeter großen Fläche am Ufer des Flüsschens Parthe wurden bisher erst 2000 Quadratmeter freigelegt, der Rest durch Oberflächenfunde und Bohrungen lokalisiert. Experten rechnen daher durchaus noch mit weiteren interessanten Funden.

Rund 500 Hauspfostenlöcher — erkennbar an den grau-braunen Bodenverfärbungen — beweisen engste Bebauung. Auf dem relativ kleinen freigelegten Stück konnten bisher rund ein Dutzend

Podle dodatečného sdělení Slatiny banky československé budou devizové účty ovládat také následující pobočky SBČS: Trutnov, Hadomín, Žitav nad Sázavou, Ostrava, Olomouc a Bratislava-venkov.

A CO SLUŽOVICE?

Jak s Chagallovým dědictvím?

Jeden z nejvýznamnějších a nejvýraznějších malířů nové doby Marc Chagall zanechal po své smrti (před čtyřmi lety na francouzském středomořském pobřeží ve věku 95 let) nesmírně bohatou sbírku vlastních děl. Zdá se, že na rozdíl od jeho vrstevníka Picassa se problémy s jeho dědictvím obešly bez boje.

Chagall velmi pracoval: v podobném souptu jeho sbírky figuruje kolem 10 tisíc děl — malby, kresby, kvaše, sochy, keramika, tapisérie a tvrdiny. Experti odhadli dědictví na více než 700 milionů franků, přičemž polovina této sumy připadá na obrazy. Picassovo dědictví bylo před časem odhadnuto na 1,25 miliardy franků: po smrti velkého Španěla se jeho přibuzenstvo začalo o majetek dohládat, v bitanci tehdejších sporů nechyběl ani sebevražda. Chagalloví dědicové si vzali poučení a dohodli se na kompromisu, takže senzace se nekonalala.

Objevil se však objektivně složitý problém jak uspokojit stát. Speciální zákon umožňuje zapla-

tit dědictvím daň státu ve formě darování uměleckých děl. Dědicé tedy poslali do Paříže přes 500 děl vybraných experty, aby se s nimi seznámila zvláštní komise na hodnocení darů. Nakonec byla vybrána nádherná sbírka od prvního autportrétu z roku 1908 až po Červené střešky z roku 1953 jsou v ní zastoupena všechna období Chagallovu tvorby, všechny jeho žánry a „podivinství“. Celé toto bohatství, které se stalo vlastnictvím francouzského státu, bylo pedfův přemístěno do Centra umění G. Pompidoua, kde se vystavuje v téměř plném rozsahu.

Celá expozice se dělí na dvě umělecky odlišné části, tedy tak, jako se děl Chagallova tvorba. V první části je období, kdy si

umělec ostojoval estetiku avantgardy počínaje symbolismem až po kubismus a zároveň zachovával věrnost oblíbeným ruským námětům. Druhá část odpovídá druhé půli malířova života, kdy šel k sobě k námětech biblických či folklórních.

Přesto však není „Chagallov případ“ úplně uzavřen, zůstala ještě jeho poslední stránka. A tak zde se nabízí analogie s Picassem. Osud té části dědictví velkého Španěla, které přešlo do rukou státu, byl předurčen: do stane se do budoucího Picassova muzea v Paříži ve vile Salet. Také Chagalloví dědicé sní o tom, že se jejich dar stane základem fondem budoucího muzea, v němž by se mohla soustředit všechna díla tohoto mistra roztroušená po různých státech a městech. Zatím však na cestě této myšlenky stojí velké překážky, včetně materiálních. Oficiální místo například vůbec pochybují o účelnosti samotného principu zakládat osobní muzea umělců.

Grundrisse von Häusern — das längste mißt 34 Meter — freigelegt werden. Jeweils an den bis zu acht Meter breiten Vorder- oder Hintergiebeln der „Langhäuser“ sind 20 bis 50 Zentimeter tiefer liegenden fünf mal drei Meter große Grubenhäuser angebaut. Es waren vermutlich Vorratsgebäude, Werkstätten oder Speicher. Möglicherweise dienten sie auch zum Feuchthalten von Spinngut, wie Wolle. Eisenschlacke und Reste eines Rennofens sowie Eisensfunde beweisen, daß die Siedler es verstanden, eiserne Werkzeuge, Beschläge und Blechbänder für Kästen oder Ackergeräte selbst herzustellen.

Geza von Cziffra gestorben

DIESSEN. Der Filmregisseur und Autor Geza von Cziffra, von jüngeren Kollegen oft als Hauptvertreter von „Opas Kino“ kritisiert, ist im Alter von 88 Jahren im oberbayerischen Dießen am Ammersee gestorben. Im Laufe der Jahrzehnte schrieb er 138 Drehbücher und inszenierte 73 meist Unterhaltungsfilme, darunter „Der weiße Traum“, „Kauf dir einen bunten Luftballon“, „Die Dritte von rechts“ und „Tanzende Sterne“.

Der in Arad am Rande Siebenbürgens geborene Künstler hatte ein bewegtes Leben hinter sich. Aus dem k.u.k.-Offizier wurde 1918 ein Journalist, der dann in Wien bei Alexander Korda das Filmhandwerk lernte. In Berlin arbeitete er zunächst als Autor, war mit vielen Größen der Zeit bekannt, darunter so unterschiedliche Persönlichkeiten wie Erich Kästner, Albert Einstein, Marlene Dietrich und Greta Garbo, aber auch Adolf Hitler und Josef Goebbels. Von seinen Begegnungen mit bedeutenden Zeitgenossen hat der Autor in seinen Erinnerungsbüchern „Kauf dir einen bunten Luftballon. Erinnerungen an Götter und Halbgötter“, „Immer waren es die Frauen. Eine intime Zeitgeschichte“ und „Im Wartesaal des Ruhms“ berichtet.

Zu Cziffras größten Drehbucheerfolgen zählten „Frauen sind keine Engel“ und „Es war eine rauschende Ballnacht“. Er schrieb auch Theaterstücke und Kriminalromane.

Sowjettruppen halfen bei Sturz

MOSKAU, 5. Mai (Reuter). Sowjetische Truppen sollen im Dezember 1979 beim Sturz des afghanischen Präsidenten Hafizullah Amin geholfen haben. In der Regierungszeitung „Iswestija“ widersprach der Historiker I. Gankowski am Donnerstag mit dieser Darstellung bisherigen offiziellen Angaben, sie hätten erst auf Bitten des Amin-Nachfolgers Barbrak Karmal zur Abwehr einer äußeren Gefahr für Afghanistan eingegriffen. Seine Erkenntnisse habe er aus Gesprächen mit Offizieren „des begrenzten Kontingents“ gewonnen, schrieb Gankowski. Dieses Kontingent war am 24. Dezember in Kabul gelandet. Drei Tage später folgten Verbände, die die Hauptstadt besetzten.

Der Kampf um den Präsidentenpalast habe nicht lange gedauert, schrieb Gankowski weiter. „Abgesehen von Amins Leibwache versuchte niemand, seinem Regime zu Hilfe zu kommen.“ Der Histo-

riker: „Es ist Zeit, die Wahrheit zu sagen, wie bitter sie auch sein mag.“

JAK ŽIVĚ!

Mullbinden im Darm vergessen

MÜNCHEN, 2. Mai (dpa). Fünf Wochen nach der operativen Entfernung eines Dünndarmabschnitts hat ein Patient eines Münchner Krankenhauses nach heftigen Beschwerden zwei 100 und 70 Zentimeter lange Mullbinden mit dem Stuhl ausgeschieden. Der 30jährige Angestellte hat jetzt Strafanzeige wegen fahrlässiger Körperverletzung gegen unbekannte Ärzte der Klinik gestellt. Ein Ermittlungsverfahren wegen des Verdachts eines ärztlichen Kunstfehlers läuft, bestätigte die Staatsanwaltschaft am Dienstag.

Nach Angaben seines Anwalts hat eine neue Röntgenaufnahme ergeben, daß sich im Darm weitere Fremdkörper befinden. Dabei handle es sich vermutlich „um massivere Materialien“.

„A OD TE DOKY SE PONDĚJETE INSTRUMEN - TABKA...“

Nový film V. Chytilové Kopystem sem. Kopytem tam. který do naší hrane kinematografie vnesl pschomertiku quenomenonu AFB, je také pokusem a diagnóza některých chorob současného životního stylu.

2.5.87

KONCEM DUBNA... ROKU 1564

Koncem dubna chodívám každého roku do kostela sv. Trojice ve Stratfordu. Po špičkách. Dne 26. dubna (r. 1564) tu byl pokřtěn a dne 25. dubna (r. 1616) pohřben William Shakespeare, největší světový dramatik všech dob.

Ačkoliv se Shakespeareův život odehrál v nevelikém prostoru mezi Londýnem a Stratfordem, odehrál se zároveň na divadelních prknech, která znamenají i v sobě zahrnují celý svět. V jeho dramatu vystupují lidé různých pletí, nejrozumnějších postav a nejrozumnějších povah, muži i ženy. Jeho dramata se konají v různých zemích a částech světa, v Řecku, Itálii, na ostrovech ve Středozemním moři, ve Francii a dokonce i v Čechách. Odehrávají se také v různých dobách: ve starověkém Římě, v Egyptě, v pohanské Anglii, ve XIV. a XV. století, i v autorově současnosti. Někoho snad překvapuje, že si Shakespeare žádnou pojednanou látku nevymyslí (všechny odněkud převzal, nejraději ze starších divadelních her), ještě překvapivější však je, že zároveň všechny ty různé typy, postavy a látky přesadí do současnosti své doby, a to jak místně, časově, tak zejména problémově. To dosvědčuje, že jeho divadlo jednalo vždy o „teď a tady“, což je jedna ze základních formulí divadelního žánru a každé inscenace; avšak při rozpětí pojednaných osob, dob, míst (a při zásadním přejímání cizích látek) to zároveň odhaluje sílu a moc jeho bytostně dramatického ustrojení.

Při psaní svých her stane Shakespeare několikrát na „elektrických drátech“ spojujících jeho dílo s českou historií. Když skládal hru o Richardovi II., nemohl si nebýt vědom toho, že první choť tohoto krále byla českou princeznou, dcerou císaře a krále Karla IV. Když psal svého Falstaffa (v Jindřichovi IV.), zcela určitě narazil na to, že jeho brdina (původně zvaný sir John Oldcastle) byl vysoce váženou osobou v Čechách Husovy doby. Nejspíš mu unikl vztah mezi Jindřichem V. a Zikmundem Lucemburským, zato o Čechách své doby věděl jistě dost. Vždyť dvůr Rudolfa II. byl nejvyhlášenější evropskou „univerzitou alchymie“ tehdejších let a Čechy významným bodem střetu mezi protestantstvím a katolicismem, dvěma základními ideologiemi, pod jejichž bojovnými prapory se tehdy Evropa formovala do dvou velmocenských bloků. Svou zmínku o pražském pou-

stevníkově a o českém původu vězně Bernardina (v Oku za oko) převzal asi Shakespeare odněkud z pramenů, ale jeho Boufe se dávala u dvora na počest sňatku anglické princezny Alžběty s Fridrichem Falckým, a tato Alžběta pak nakrátko dosedla na Hradčanech na český trůn.

Ačkoliv v Čechách Shakespeareovy doby nalezlo útočiště několik katolických exulantů (mezi nimi i Edmund Campion a rodina básničky Vestonie), většina českého panstva a veřejnosti hluboce sympatizovala s bojem shakespeareovské Anglie proti španělské moci. Mnozí z nich zaplatili tyto sympatie popravou nebo exilem — mimo jiné proto, že král Jakub I., patron Shakespeareovy herecké společnosti, odmítl poskytnout českému stavovskému odboji a svému zeti účinnou vojenskou pomoc.

Zda se české prostředí seznámilo a některými Shakespeareovými hrami a divadelním uměním jeho kolegů ještě ze básnickova života, nevíme. Rok po jeho smrti však projelo Čechami a Moravou několik anglických hereckých družin a z poloviny XVII. století

známe i názvy některých her, jež se tu dávaly. Byly mezi nimi tragédie Julius César a Romeo a Julie.

Nezdá se, že by v těch letech zanechalo Shakespeareovo umění nějaké stopy v našem kulturním prostředí. Zato se stalo mohutným inspiračním zdrojem od chvíle, kdy se v českých překladech postupně dostávalo k českému čtenáři a divákovi. Jeho vliv na českou kulturu, hudbu, výtvarné umění, drama a literaturu představuje pak dlouhou historii. Ač bylo v každé době pojmáno jinak — s jinými významovými akcenty — vždy působilo svou náročnou uměleckostí a svou neméně náročnou normou lidské existence. A tak si zajisté ceníme jeho her i dnes — že sugerují vůli po svobodě, pravdě, čestnosti a spravedlnosti jakožto nejzákladnějším podmínkám důstojné lidské existence a pravým hnacím silám společenského vývoje.

Pro to vše chodívám koncem každého dubna do kostelíka sv. Trojice ve Stratfordu a za nás za všechny tam kladu kytičku vzpomínek z Čech k Shakespeareově křtitelnici a hrobu.

NEDOSTATEK PENĚŽ ZPŮSOBIL, že soudci, kteří bojují v Reggio di Calabria na jihu Itálie proti mafii, museli ponechat svou opančovanou botičku v garážích a chodit do práce pěšky. Fondy určené pro jejich služební vozidla docházely opakovaně a pozdě a tak nakonec došla majitelům místních kanceláří stanic imobilnosti a přestali dávat souzení poháněné imobilníma.

Podivné cesty Matse Wilandera

„K VRCHOLU vede cesta vždy jen dolů,“ medituje MATS WILANDER, jeden z nejlepších světových tenistů. A v této jinak logické věty, začíná podivná cesta Švéda, který už v 17 letech vyhrál první velký turnaj v Roland Garros, kde se stal mistrem Francie. Od tohoto úspěchu v roce 1982 se pět vítězství, poběží, titulů a dolarů nesměle zryloval. Dvakrát vyhrál Austrálii, znovu Francii, Wimbledon ve čtyřech a Nyströman, Flushing Meadow, byl ve finále turnajů v New Yorku, získal i prvenství na dalších turnajích v Monte Carlo, Římě, Indianapolis, Barceloně, Bastoně, Zenově, Cincinnati...

Loňs po pětiletém vítězství ve Wimbledonu USA nedostal ani sedl na tenisový trůn a byl 137. výdělná světovou jedničkou. Od té doby však často prohrává se slabšími soupeři, není oporou švédského daviscapového družstva, nad jeho výkonností krouží mnozí hlavo-

ci. Co se stalo s Wilanderem? Patřil v kvartetu mladých talentů Sundström, Jarrod, Nyström a Wilander k největším nadějím a také to nejdláždě. Stavbní firma SIAB věnovala na jejich sportovní výchovu 200 000 dolarů, poslala je do světa na zkušenou. Spolu cestovali, hrávali, trávili večery. Tehdy je trénoval Jan Anders Sjögren, současný nehraví kapitán družstva v DC. Později se švédské rozpadla, ale všichni přispívali k tomu, že Švédsko zůstalo i po Borgovi tenisovou velmocí.

Wilander v roce 1987 prohrál ve finále mistrovství Francie v Paříži i USA ve Flushing Meadow vždy a Londlem. To jej tvrdě zasáhlo. Poprvé se zabýval myšlenkami skončit s tenismem. Od takového úmyslu jej odvrátila jeho žena Sonja Müllhollandová, pocházející z Jižní Afriky. Tento playboy, před nímž si švédská dívka nebyla příliš jistá, je dva a půl roku šťastně ženat, manželka je mu oporou. V ladnu přezil v Melbourne na mistrovství Austrálie

ve finále wimbledonského vítěze Cashu v pěti setech za čtyři a půl hodiny a začal si opět věřit. Pak se ve Wimbledonu proboujel do semifinále, a když ve finále ve Flushing Meadow v pětiladovém boji zdolal Lendl, postoupil v šebřičku ATP na 1. místo. Tehdy řekl: „Byla to cesta z pekla do nebe.“

Každý jiný hráč by byl šťastím bez sebe. Jenže Wilander nechtěl být jedničkou, stres na tomto místě je příliš velký. „Cítím se jako politik. Co řeknu, objeví se druhý den v novinách. Za takových okolností mě tenis nebaví. Svět stratil náhle motivaci. Řekdák z Vaxjö je slunný a sympatický člověk, k novinářům vždy pozorný. A velmi skromný. K rodičům, kteří stále ještě bydlí ve Vaxjö, někdy zajede stovky kilometrů, aby s nimi povečkal.

Letos ho ve 2. kole australského šampionátu vyřadil ve 2. kole Ian Kráňan a tento neúspěch Wilandera rozladil. Sebral se a odjel tajně se svou ženou do nového turistického střediska Ayer Rock, 2000 km od Melbourne. Kromě jeho přítelce anglického novináře, který píše jeho paměti, nikdo o něm nevěděl.

Wilander ztratil radost z tenisu, dává přednost spakojenému soukromému životu. Cení si šťastného manželství. Vedle toho, že ztratil motivaci a nechce být světovou jedničkou, trápí 25letého Wilandera ještě kožní zánež na obou nohách, který dostal z ohromné námahy, již je každý hráč vystaven.

Svou tenisovou budoucnost si příliš netrápí, dokonce uzavírá vzdát se aktivní činnosti. „K vrcholu vede cesta vždy jen dolů,“ opakuje. Chce se víc věnovat své zálibě golfu a své krásné manželce. S úsměvem prozradil: „Stáčí mi být jedničkou v Greenwichu!“ V tomto městečce v americkém státě Connecticut se sice nehraje žádný turnaj GP, ale zde si postavil vilu, prý hezčí než má Lendl, který je jeho sousedem.

Švédsko, strahlend blaue Augen. Dennoch sagt sie: „So schön wie Julie Christie war ich nie. Ich habe Dr. Schwago viermal gesehen, das erste Mal in der Moskauer US-Botschaft. Aber der Film zeichnete ein falsches Bild vom Leben in Rußland 1917: Damals gab es keine Pelzmäntel, Juwelen und Luxus. Alles war viel trauriger. Rund um uns herum herrschte das Chaos.“ Sie war fünf, als die Oktober-Revolution ausbrach. „Meinerseits Kindheits-Erinnerungen sind blutige Straßenkämpfe.“

Švédsko, strahlend blaue Augen. Dennoch sagt sie: „So schön wie Julie Christie war ich nie. Ich habe Dr. Schwago viermal gesehen, das erste Mal in der Moskauer US-Botschaft. Aber der Film zeichnete ein falsches Bild vom Leben in Rußland 1917: Damals gab es keine Pelzmäntel, Juwelen und Luxus. Alles war viel trauriger. Rund um uns herum herrschte das Chaos.“ Sie war fünf, als die Oktober-Revolution ausbrach. „Meinerseits Kindheits-Erinnerungen sind blutige Straßenkämpfe.“

Moskau - In einer schäbigen Einzimer-Wohnung in Moskau lebt eine Frau, deren Schicksal Millionen Menschen zu Tränen rührte. Sie heißt Olga Ivinskaja und wird in dieser Woche 77 Jahre alt. Sie ist die „Lara“ aus Boris Pasternaks Roman „Dr. Schiwago“. Im Film wurde sie von Julie Christie dargestellt, den Dr. Schiwago spielte Omar Sharif. „Lara“ ist noch heute eine schöne Frau, ihr seltsames graues Haar trägt sie in einem kleinen Knoten. Auf alten Fotos dhnet sie der Film-„Lara“: hohe Wangenknochen, sinn-

O hospodářské spolupráci s Tureckem
 (článek) Předseda vlády ČSSR L. Adamec přijal v Hrázském paláci v Praze F. Kurta, ministra energetiky a přírodních zdrojů Turecké republiky. Obě představitelé zevrubně posoudili hospodářskou spolupráci mezi Československem a Tureckem. Shodně přitom konstatovali, že se zde stále nevyužívají všechny možnosti, které v obou zemích pro tuto spolupráci existují jak na dvostranném základě, tak při společném vystupování na třetích trzích. Zajímavé bylo rovněž spojitvost činnosti stavebních firem z Turecka s čes. dodávkami strojů a dalšího technologického zařízení. L. Adamec také poukázal na zájem o cestu do Turecka, pro což je nutné vyvíjet potřebné ekonomické podmínky vzájem našeho zboží.

ZATO BY NĚHĚKOVÉ SVOJE LIDI UTVĚRISOVALI K ŠTRTI !!
 Zato by něhěkové svoje lidi utvěrISOVALI K ŠTRTI !!

● Viktoriina jezaro, největší v Africe, se hrozí změnit v odpadní jímku. Z keňské strany do něho proudí přítoky odpady, které vypouštějí toxiny. Také zemědělců soustavným porážením stromů zvyšují erozi půdy. Bábno, které tak vzniká, má přirozenou potravu pro zvířata a ryby hynou v nich jedovatých průmyslových splašcích.

List Pravda o postoji

k armádě v Pobaltí

MOSKVA. Nejednoznačným postojem k sovětským ozbrojeným silám v pobaltských republikách se věru zabýval List Pravda. Upozornil na četná hesla přázející a hanobící Sovětských armád. Která se v poslední době objevují v Pobaltí, a v této souvislosti si všiml postoje lidových front a stranických orgánů k problematice obranné výstavby. Problematika výstavby ozbrojených sil je obsažena v programech všech lidových front v Pobaltí. Například v programu Litevského hnutí za přestavbu (Sajudis) se tvrdí, že největší zápas výkonu vojenské služby a usiluje o to, aby Litovci mohli absolvovat vojenskou službu v Litvě. Stranické organizace v pobaltských republikách zastávají názor, že každý mladý člověk musí absolvovat základní vojenskou službu, upozorňuje List. Zároveň klade otázku, zda je možné změnit výšejší strukturu sovětských ozbrojených sil a vytvořit v každé svazové republice vlastní vojenské jednotky. Nezaujatý rozbor dané otázky ukazuje, že žádná sovětská republika nemůže takovou armádu vytvořit ani udržovat. Příslušníci ozbrojených sil jsou nyní obelžováni z různých chyb a omylů a dokonce i z frekvencí činů. Jdež se dopustit konkrétní historické osobnosti, píše Pravda. List si v této souvislosti všiml postoje velitelů a politických pracovníků pobaltského vojenského okruhu k tomuto vývoji a upozorňuje, že mnozí z nich zaujmají vyčkávací postoj. Nejsou přesně informováni o činnosti lidových front a nemají v těchto organizacích prakticky žádný vliv. Zástupci armády by už měli navázat kontakt s předáky těchto front a zahájit s nimi dialog, píše Pravda. Takový krok by byl velmi prospěšný.

Sowjetische Soldaten über Tschernobyl-Risiko im unklaren

TALLINN, 26. April (Reuter). Auch drei Jahre nach der Reaktorkatastrophe von Tschernobyl werden die zu Räumungs- und Entseuchungsarbeiten in das Gebiet entsandten sowjetischen Wehrpflichtigen über die drohenden Gefahren nach Angaben eines estnischen Physikers im unklaren gelassen. Ain Pajumae, Leiter des neuen Estnischen Tschernobyl-Komitees, das die Interessen der Betroffenen vertreten will, teilte am Dienstag in Tallinn (Reval) mit, die Militärbehörden lehnten es ab, die Soldaten über die radioaktive Strahlungsintensität aufzuklären, der sie im Bereich des Atomkraftwerks ausgesetzt seien.

Meßgeräte, die die Gruppe zu beschaffen versucht habe, seien von den Militärbehörden beschlagnahmt worden, sagte Pajumae. Zugleich mehrten sich die Symptome eines schlechten Gesundheitszu-

standes unter Zehntausenden, die im Bereich des am 26. April 1986 von der Reaktorkatastrophe betroffenen Kraftwerks im Einsatz gewesen seien. „Keiner der Menschen, die an dem Reaktor gearbeitet haben, kennt die genaue Dosis, der er ausgesetzt war“, sagte der Leiter der seit Januar aktiven Interessengruppe für die Rechte der „Tschernobyl-Veteranen“.

Im Stadion von Dynamo Kiew versammelten sich nach Augenzeugenberichten am Mittwoch zum dritten Jahrestag der Katastrophe von Tschernobyl 20000 Menschen und demonstrieren gegen die mangelhafte Informationspolitik der Regierung. Die Versammlung war erstmals gemeinsam von führenden Kommunisten der ukrainischen Hauptstadt und der örtlichen Umweltbewegung organisiert worden.

Unbekannte Manuskripte von Jules Verne entdeckt

PARIS. Zwei bislang unveröffentlichte Manuskripte von Jules Verne, die sich seit dem Tod des französischen Schriftstellers im Jahre 1905 in einem Koffer befanden, hat ein französischer Wissenschaftler im Nachlaß des Autors entdeckt. Der Roman „Le voyage à reculons en Angleterre et en Écosse“ und „Unbekannte Poesien“ erscheinen jetzt im Verlag Cherche-Midi.

Beide Bände sind Jugendwerke, die den Verfasser berühmter Abenteuer- und Entdeckungsromane wie „Von der Erde zum Mond“ oder „In 80 Tagen um die Welt“ von einer neuen Seite zeigen: als aufmerksamen Beobachter des victorianischen Englands und romantischen Lyriker.

Den Koffer mit rund tausend Manuskript-Blättern von Verne, dem weltweit am häufigsten übersetzten französischen Schriftsteller, hatte seine Geburtsstadt Nantes 1983 für 5,8 Millionen Francs (1,7 Millionen Mark) von den Nachfahren erworben.

Jste sečetli?

Svou sečetlost a všeobecnú vzdělaní si můžete zkontrolovat v následujícím testu. Odpovězte poctivě na všechny otázky a za každou správnou odpověď si započítejte po jednom bodu. Na závěr se dozvíte naše hodnocení.

CO JE TO:

- covellin
 - nerost
 - druh všivaneho koberce
 - ozdobný prvek čínských pagod
- tupí
 - příčešek
 - skupina indiánských jazyků
 - vládnoucí zastoupení v Grónsku
- Ačolové
 - asijský kočovní kmen
 - absolventi prvního stupně vzdělávání v buddhismu
 - nilotský kmen v Africe
- toten
 - indiánský symbol
 - bylina z čeledi růžovitých
 - filipínský zemědělský nástroj
- čumiza
 - rostlina z čeledi lipnicovitých
 - chilský pokrm
 - staroslověnský název pro okerní otvor
- đerniéra
 - sochařská technika
 - poslední představení (opak premiéry)
 - bretonský název pro záclonu
- totach
 - typ mayské keramiky
 - velký obléhací prak
 - maďarská zavěrka do polévky

- zerav
 - typ dřeviny
 - táčičky přehradní nádrží
 - posvátný egyptský pták

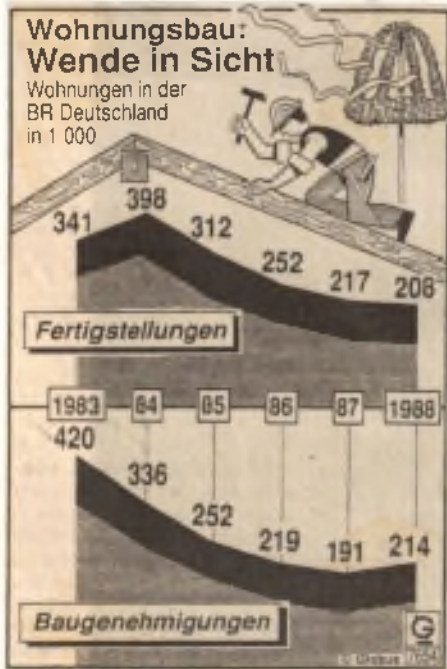
- etuvování
 - speciální úprava hovězího masa

- tepelná úprava sušeného ovoce
- výroba ozdobných schránek na šperky

10. hadilov

- jhočeské označení lovců hadů
- jezeček v chodském nářečí
- rod velkých ptáků z čeledi dravců

ROZLUŠTĚNÍ NA YINĚM MÍSTĚ... ALE MUSÍ SE HLEDAT!

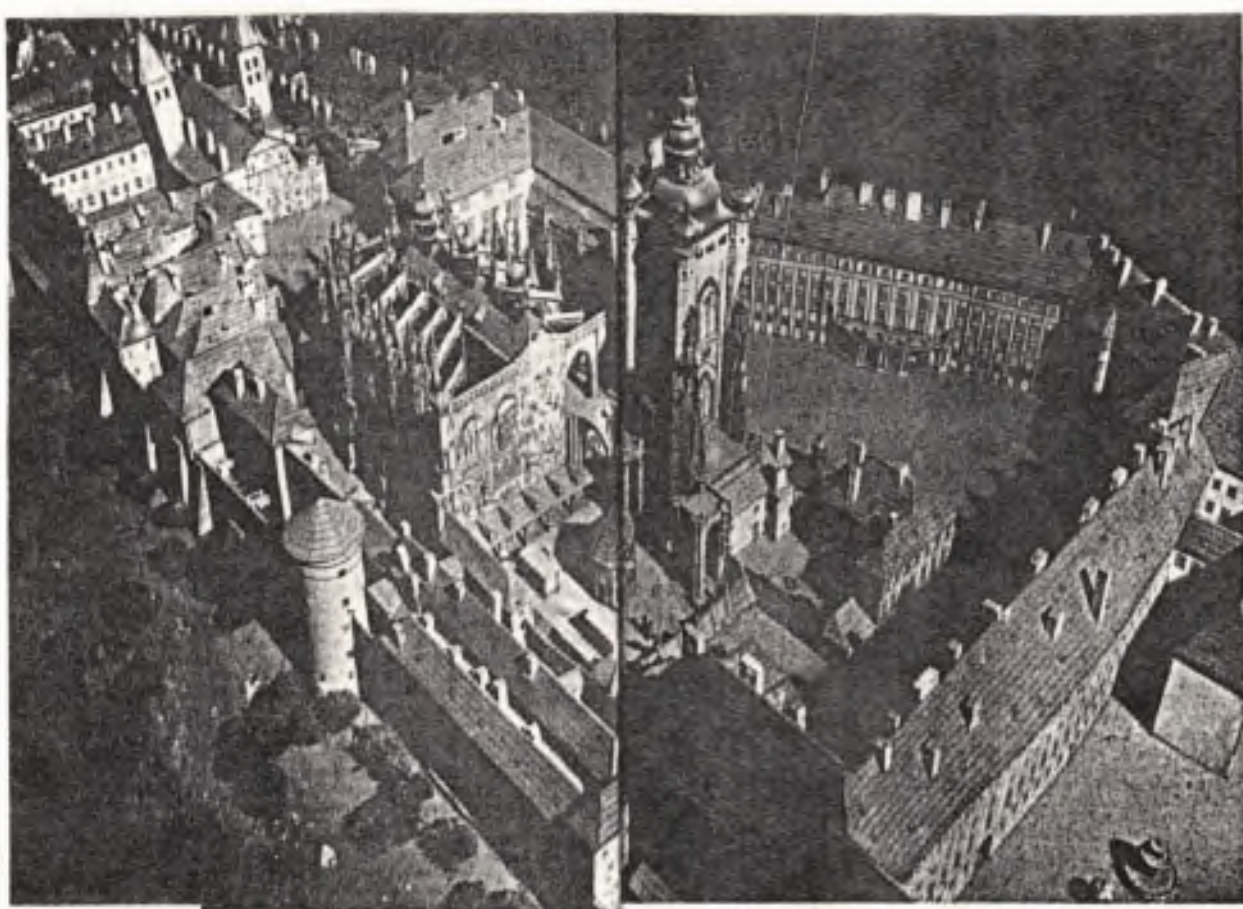

Demonstrace v Moskvě

Moskva: Několikahodinovou demonstraci uspořádali včera v centru Moskvy aktivisté tzv. Demokratického svazu. Proti akci, před níž moskevská prokuratura organizátory oficiálně varovala, zasáhli příslušníci městské pořádkové služby. Na 500 demonstrantů a několik tisíc zvědavců zablokovalo v odpovídajících hodinách dopravní v okolí Puškinova náměstí v Moskvě. Členové

tzv. Demokratického svazu a moskevské lidové fronty nesli vlajky carského Ruska, prapory předtrolební Gruzie, a volali po „skutečné demokracii“. Pořádková služba 47 osob zadržela.

Miliónový návštěvníkem Muzea SNB a vojsk ministerstva vnitra v Praze se stal 18letý instruktor Jan Kupa z Děčína... **POVOLÁNÍM BLB!**

Katedrála před dostavbou západní části.

Langweithův model Prahy z let 1836—37. Pohled od severozápadu.

Subventions-Weizen für Moskau

Die Vereinigten Staaten liefern der Sowjetunion 1,5 Millionen Tonnen verbilligten Weizen im Wert von 235 Millionen Dollar. Präsident George Bush billigte die umstrittene Subventionierung nach dem Exportförderprogramm. Seit Oktober 1988 kaufte die UdSSR 18,6 Millionen Tonnen Weizen und Mais in den USA.

akademie vyprávěla absolvent-ský film pohledů J. Svěčka „Ropáci“, vyrobený ve spolupráci s Krátkým filmem Praha jako nejlepší ze čtyř filmů v celosvětové soutěži studentů. Svěček se zástupcem školy byli pověřeni převzetí ceny „Studentského oskara“ na západě června do Los Angeles.

Západní průčelí přestavěné části.

Aufgespießt

„Wenn ihr das Volk nicht die Wahrheit schreiben laßt, dann habt ihr was zu verbergen!“

Parole der chinesischen Studenten während einer Demonstration in Schanghai für mehr Demokratie laut Nachrichtenagentur AFP.

MUMIE MIT GOLDMASKE ENTDECKT: US-Archäologen haben auf einem mehr als 2000 Jahre alten ägyptischen Friedhofsgelände die vollständig erhaltene Mumie einer Frau mit goldener Totenmaske entdeckt. Der Entdecker des Grabes, der Ägyptologe Wilfried Griggs, schrieb in seinem Ausgrabungsbericht, die in Blumen gebettete Frau sei am 20. Februar in einem etwa aus dem Jahr 100 vor Christus stammenden Grab auf dem Friedhofsgelände bei Seia gefunden worden.

10. JO, ↑ Americký film v akademii vyprávěla absolvent-ský film pohledů J. Svěčka „Ropáci“, vyrobený ve spolupráci s Krátkým filmem Praha jako nejlepší ze čtyř filmů v celosvětové soutěži studentů. Svěček se zástupcem školy byli pověřeni převzetí ceny „Studentského oskara“ na západě června do Los Angeles.

ZLATA ŽENSKA! Společba alcholu v japonsku dosáhla v loňském roce rekordní hranice 95 litrů na dospělého člověka. Podle vládní zprávy, vypracované v březnu, tak Japonci za rok 1988 vypili celkem 8,45 miliard dví litrů alcholu.

Násiiné prekonani hranice

(Přek): Bude 21. února ve 12.00 hod. na hranicích přečteno prohlášení parlamentu i následující preambula: „Když budeš dýšet, dýšáš, užíváš si života, křičk k Tomuho Janu psal: Všichni mají právo, mít právo. Půlna, ať nepřijímá ani uzavírat žádná podle přání, něčí předpis a postavi, ko. Důležitě, které otevírá hranice naproti tomu, v té mu. Aby nedošlo k obnošené hranice, osazené, dostatek, nebo lo. pro předsedatelném soudu správy. Při posouzení nás ní prekonání hranice, bylo to, do, po hranici de zabývané, to, na. Vše, co se pohybuje, pohybuje, však, je, doje, to, na území Rakouska. Gita pochází, by, i, že, čer, hraně. Připis je především, do, slo, vysvětování.

Aufgespießt

„Warum wollen einige Berliner Politiker nicht, daß US-Präsident Bush die Stadt besucht?“ „Als Kennedy kam, sagte er: Ich bin ein Berliner. Als Reagan kam, sagte er: Ich bin ein Demokrat. Nun fürchten alle, daß Bush nach Berlin kommt und erklärt: Ich bin ein Republikaner.“

Polit-Witz, der am Rande des CDU-Parteitages in Saarbrücken die Runde machte.

K šedesátému výročí dostavby Svatovítského chrámu

V letošním roce vzpomínáme šedesátého výročí dokončení dostavby katedrály sv. Víta na Pražském hradě. Byla dobudována v roce 1929, kdy se slavilo tisící výročí mučednické smrti českého knížete sv. Václava. Sv. Václav byl také stavebníkem prvního kostela na místě pozdější katedrály. Byla to rotunda, zasvěcená sv. Vítu, která se papežským rozhodnutím stala v roce 973 kostelem nově založeného pražského biskupství. Později byla rozšířena o kapli, v níž byly pohřbeny ostatky sv. Vojtěcha, druhého pražského biskupa, který zemřel mučednickou smrtí na misijní cestě ve Východním Prusku. Byl pohřben ve Hnězdě, odkud jeho pozůstatky dovezl do Čech v roce 1035 kníže Břetislav I.

Nedlouho poté byla nevelká rotunda, která potřebovala pražského biskupství nemohla dostacovat, zbořena a na jejím místě založil kníže Spytihněv II. drouchovotou baziliku, která byla dobudována za vlády jeho nástupce, knížete a později prvního českého krále Vratislava II.

Ale ani románská bazilika nepřečkala období středověku. Král Karel IV., vychovaný ve Francii, jejíž gotické katedrály znal a obdivoval, dal — už jako královic a správce Českého království — zpořít baziliku, kterou zbudovali jeho předkové, a na jejím místě založil velkolepou gotickou katedrálu. K její stavbě pozval francouzského stavitele Matyáše z Arrasu, kterého po jeho smrti v roce 1352 vystřídal Petr Parléř z Gmündenu. Stavba gotických katedrál nejen u nás, nýbrž i v zemi jejich zrodu, ve Francii, byla podnikem nejen nákladným, nýbrž i dlouhodobým. Začínalo se obvykle na východní straně, presbytářem, který mívá leckde ještě rysy pozdně románské, a končilo se západním průčelím, většinou už v období pozdní gotiky. Stávalo se, jako například u pařížské katedrály Notre Dame, nebo u katedrál v Remesi i jinde, že dvojice západních věží už nebyla dokončena, anebo byla dobudována jen jedna z nich, nepochybně proto, že se během doby původní nadšení vytratilo a finanční prostředky na stavbu pomalu vysychaly, až vyschly docela.

Ani Svatovítská katedrála nebyla za života svého zakladatele dokončena. Byl zbudován jen chór s věncem kaplí, na nějž navazovalo křížení, dokončené v obvodovém zděvu včetně vnější výzdoby, jen na jižní straně. Na západní straně byla katedrála uzavřena provizorní zdi vrcholli štítem. Hlavní vstup byl situován na jižní straně. Je to tak řečená Zlata brána, nazvaná tak podle mozaikové výzdoby s bohatým zlačením. Vlevo od tohoto nádherného portálu se tyčila věž, budovaná až po smrti Karla IV. Parléřovými syny a rovněž nedokončena. Stavbu přerušily husitské války a po jejich skončení se už nepokračovalo.

Před provizorním západním průčelím se rozkládal hřbitov, na němž byla v roce 1575 zbudována tehdejší hradním stavitelem Oldřichem Aostalim kaple sv. Vojtěcha o půdorysu protáhlého desetiúhelníka. Vpravo od ní stál někdejší biskupský palác s románskou kaplí sv. Mořice, v době barokní přebudovaný na kapitulní probostství. Tak je Svatovítská katedrála vyobrazena na starých plánech Pražského hradu i na početných pražských panoramatech, počínaje koncem 15. století a konče poslední třetinou století 19. Trojrozměrně ji zpodobil A. Langweil na svém známém modelu Prahy z let 1826—37.

Je nutno připomenout, že dva čestí panovníci se zabývali opravou věží. Je nutno připomenout, že dva čestí panovníci se zabývali opravou věží. Je nutno připomenout, že dva čestí panovníci se zabývali opravou věží.

První byl Vlastislav Jagellonský (1471—1518), druhý pak Leopold I., který položil základní kámen k dostavbě v roce 1673. Oba tyto pokusy však ztroskotaly už v počátcích.

Během svého trvání nebyla katedrála ušetřena ani živelních a válečných pohrom. Nejvážnější byl „velký oheň pražský“ v roce 1541, kdy její klenba snad dílem i prohořela a některá její pole se propadla. Byla pak postupně opravována po polovině 16. století „paunisty“ Pražského hradu, Hansem Throlem a Bonifacem Wolmuthem. Z této doby pochází renesanční ukončení velké věže. Podruhé byla katedrála poškozena za pruského oblehání Prahy v roce 1757, po němž bylo zapotřebí další opravy věže, jejíž bán tehdy dostala svou dnešní barokní formu.

Bylo to nepochybně nejen náboženské, nýbrž i vlastenecké nadšení období našeho národního obrození, které dalo podnět ke znovuzrození myšlenky na dobudování nevyznamnějšího kostela nejen v Praze, nýbrž v celém Českém království. Inicátorem byl kanovník svatovítské kapituly Václav Michael Pešina z Čechorodu, jmenovce slavného Tomáše Pešiny z Čechorodu, který tutéž funkci zastával v 17. století. Václav Pešina, který se narodil v roce 1782 v Novém Hradci u Hradce Králové, se stal kanovníkem roku 1833. Od roku 1844 začal usilovat o založení jednoty pro dostavění chrámu sv. Víta. Jeho definitivního ustanovení v roce 1859 se však nedočkal; zemřel dne 7. května téhož roku, necelých 14 dní před ustavující schůzí, která se konala 22. téhož měsíce. Takřka od prvopocátku byl jeho nejbližším spolupracovníkem František hr. Thun-Hohenstein, později první předseda Jednoty, kterou vedl až do své smrti v roce 1877. Thunové pocházeli z Tyrolska a patřili k těm několika šlechtickým rodům, které se v našich zemích oclyly většinou v době třicetileté války a na něž české prostředí působilo tak mocně, že zde nejen zdomácněly, ale staly se nakonec aktivními vyznavci českého vlasteneckví. Obdobnou asimilaci prošli například i Schwarzenberkové a byl to právě pražský arcibiskup Bedřich kardinál Schwarzenberk, který se stal protektorem jednoty pro dostavění chrámu.

Uvěst ve skutek tak náročný plán nebylo ovšem snadné. Předpokládalo to jednak dlouhou přípravu, jednak shromáždění nezbytných finančních prostředků, a to v míře skutečně obrovské. Na nákladech se sice podílela subvencemi jak zemská, tak rakouská státní pokladna, ale to zdaleka nestačilo. Potřebné prostředky se doplňovaly z výdělků sbírek, darů i odkazů jednotlivců a z příspěvků členů jednoty.

Prvním stavitelem chrámu byl v roce 1862 jmenován Josef Kranner, který také vypracoval první návrh dostavby a provedl některé zajišťovací práce. Zemřel však už v říjnu roku 1871, dříve než mohly být zahájeny hlavní stavební práce. Jeho nástupcem se stal architekt Josef Mocker, jmenovaný do této funkce v roce 1872. Byl autorem nového projektu dostavby a podle jeho plánu byla také zahájena položením základního kamene dne 1. října roku 1873.

Dostavba Svatovítského chrámu zdaleka nebyla problémem jednoduchým. Neslo totiž jen o přistavbu západního dílu chrámové lodi, ale o statické zajištění prakticky celé gotické stavby. Nejprve bylo třeba zpevnit základy velké věže, což byl úkol technicky velmi náročný a vyžádal si mnoho let usilovné práce nejen stavitele chrámu a jeho pomocníků, nýbrž i četných stavebních znalců zvaných na komise. Patřil k nim především vídeňský vrchní stavební rada Friedrich Schmidt, autor projektu restaurace hradu Karlštejna, a náš významný odborník, stavební rada Josef Hlávka. Mimoto měla Jednota svou vlastní stálovou „uměleckou radu“, složenou z odborníků pro architekturu, sochařství i malířství. V osmdesátých letech 19. století byl jejími členy Josef Zítěk, Antonín Barvátus, František Segens, Ludvík Šimek a Achille Wolf.

Jednota vydávala každoročně tištěnou výroční zprávu, zpočátku v jazyce německém, později v jazyce německém i českém a konečně jen v českém. Zpráva obsahovala jednak přehled hospodaření Jednoty, příjmy i vydání na stavbu v běžném roce, jednak podrobný přehled prací, které byly na dostavbě nové části a zabezpečení staré části chrámu provedeny, a konečně seznamy členů jednoty i dobrodinců, přispívajících na dostavbu peněžními dary.

Ve zprávách o stavebním postupu je obsaženo mnoho zajímavého, jsou v nich totiž zmíněny i významné nálezy, učiněné během stavebních prací. Tak se například dovidáme, že na románskou rotundu sv. Víta, zbudovanou sv. Václavem, se narazilo už 3. března roku 1886. Pozůstatky západního chóru baziliky Spytihněvovy a Vratislavovy byly objeveny dokonce už v roce 1877. V roce 1909 byly západně od hlavní věže při výkopu pro novou arcibiskupskou hrobku odkryty základy masivního pilíře, který byl založen při rané barokní dostavbě chrámu.

Aufgespießt

„Von Ihnen gelobt zu werden, ist mittlerweile außerordentlich gefährlich geworden — besonders wenn man Minister ist.“

Der SPD-Vorsitzende Hans-Jochen Vogel am Donnerstag im Bundestag in seiner Antwort auf die Regierungserklärung von Bundeskanzler Helmut Kohl.

Z podříbnosti obsažených ve výročních zprávách o stavební činnosti nás zaujme skutečnost, že v roce 1890 byla sejmuta mozaika Zlaté brány, kterou předtím Josef Mocker pečlivě okopíroval, a prozatímně uložena k budoucí rekonstrukci. Zdivo jižního portálu muselo být totiž opraveno, při čemž by mozaika mohla být poškozena.

V roce 1900 byla za Hilbertova vedení provedena rekonstrukce zvonice v hlavní věži, na níž se podílel mistr zvonar Antonín Diepold. Od roku 1901 se práce soustředily na osazování kamenických článků na operním systému nové části chrámové lodi, a to zejména na jižní straně. V červnu měl totiž Praha navštívit František Josef I. a bylo tedy žádoucí, aby se alespoň jižní průčelí katedrály zaskvělo v plném lesku, bez lesení. Teprve ve stavební sezóně roku 1902 mohl architekt Hilbert zahájit práce na zaklenutí nové části hlavní lodi, a to pak bylo dokončeno roku následujícího. Poněvadž pilíře v této části nebyly průchozí, navrhl Hilbert, aby byly v úrovni triforia zřízeny kolem nich komunikační ochozy, tak aby jednotlivé úseky triforia byly navzájem spojeny. Tehož roku byla kaulodována železná konstrukce krovu. Na ochozech kolem pilířů pracovali kameníci v roce 1904, kdy už byla hlavní loď nové části katedrály v hrubé stavbě dokončena.

Tim ovšem dostavba katedrály ještě zdaleka nebyla dovedena do konce. Stále ještě se pokračovalo v zajišťovacích pracích na hlavní věži i na jejím průzkumu, na opravách ve staré sakristii a od roku 1907 na klenutí postanních lodí nové části chrámu. Současně probíhaly práce na dobudování a zaklenutí transeptu, který — jak už řečeno — v gotickém stavebním období nebyl dokončen. Bylo třeba zaklenout novou Mockerovu sakristii po severní straně chrámu i novou klenutnici nad ní. V roce 1910 byl zahájen průzkum provizorního západního štítu chrámu. Z barokních fresek Schönorových a pozdějších Kramolínových a Hagerových byly nalezeny jen fragmenty. V květnu téhož roku zahájil Viktor Foerster znovu osazení mozaiky jižního portálu.

Ve stavební sezóně 1911 byl otevřen oltář sv. Václava ve Svatováclavské kapli. Architekt Hilbert se také významně zasloužil o to, že dostavba katedrály i obnova její staré části byly spojeny s pečlivým archeologickým průzkumem všech pozůstatků starších sakrálních staveb, jmenovitě rotundy Václavovy a baziliky Svytlivé a Vratislavovy. Pod jeho vedením byl odhalen celý půdorys baziliky. V letech 1912—1913 se stavební i restaurátorské práce soustředily zejména na Svatováclavskou kapli, jejíž klenba i nástěnné malby potřebovaly náležitě opravy.

Je pochopitelné, že ve válečných letech 1914—18 pokračovaly práce na dostavbě katedrály volnějším tempem, nebyly však ani v oněch těžkých dobách úplně zastaveny. Pracovalo se na opravě konstrukce krovu i křtiny bání hlavní věže a osazovala se velká rozeta v západním průčelí, kterou navrhl Kamil Hilbert. V předposledním roce války byla dokončena klenba nové západní varhanní kruchty.

V plném tempu se práce na dokončení katedrály rozběhly zase až v roce 1924. Byla zbořena stará Parléřova západní šlitova zed a obě části chrámu byly spojeny. S tím souviselo rozehraní Wolmuthovy varhanní kruchty, která byla přenesena do severního ramene transeptu. Její nové osazení bylo dokončeno v roce 1928. Když byla v roce 1925 ohledána klenba západní části chóru, zjistilo se, že byla poškozena nejen požárem v roce 1541, ale znovu i při ostřelování v roce 1757. Poté byla žebra vyspravena. Stav klenby byl však tak špatný, že bylo rozhodnuto zaklenout tři nejzápadnější pole úplně nově a další opravit.

Architektu Hilbertovi se podařilo dokončit dostavbu Svatovítské katedrály ke Svatováclavskému mlému, které se slavilo k výročí světcovy smrti — 1929. Tohoto roku dne 12. května poznačil katedrálu světlí biskup Jan Sedláč a dne 28. září ji světlí biskup Antonín Podlaha odevzdal

Od roku 1880 se pracovalo na základech nové části hlavní lodi, a to zejména na jejím západním dvouvěžovém průčelí. To se podařilo Josefu Mockerovi dokončit v hrubé stavbě v roce 1892. Současně se vyzdávaly obvodové zdi jižní i severní postranní lodi novostavby a v další etapě obvodové zdi hlavní lodi. V roce 1898 bylo rozhodnuto, že katedrála bude mít střechu pokrytou bituménem na železné krovové konstrukci. V tomto roce dovedl Josef Mocker obvodové zdi hlavní lodi do rovnosti a pod jeho vedením se začalo s osazováním krovu. Zaklenutí hlavní lodi však už nezačal, neboť zemřel dne 16. ledna roku 1899.

Na návrh Josefa Zitka jmenoval výbor Jednoty na Mockerovo místo architektka Kamilla Hilberta, tehdy třicetiletého, a to jednomyslně, proti návrhu Josefa Teigeho, který doporučoval konkurs. Čas ukázal, že Zitkovo doporučení bylo takřka jasnovidné, neboť mladý architekt nejen splnil, ale zdaleka předčil to, co se od něho očekávalo.

Ale ani po vysvěcení práce na umělecké vyzdobě chrámu neskončily. "Generace Národního divadla" je u nás už dávno vžitým pojmem. Stejným právem bychom však mohli mluvit ne o generaci, nýbrž o generacích dostavby Svatovítské katedrály. Na její vyzdobě se totiž podíleli všichni naši nejvýznamnější umělci doznávajícího 19. století a první poloviny století 20., ať už to byli malíři, sochaři či zástupci uměleckých řemesel. Ze sochařů to byli zejména Jan Štursa, Bohumil Kafka, Ladislav Kořanek, Bedřich Benda, Jan Lauda a Vojtěch Sucharda, kteří vytvořili potřeby busy těch osobností, které se o dobudování chrámu neuvic zasloužily. Návrhy na zasklení oken vytvořili: František Kysela, Alfons Mucha, Karel Svoboda, Cyril Bouda a Max Svabinský, nástěnné malby pocházejí většinou dílem od Františka Sequense. Zmínujeme se jen o těch nejvýznamnějších, neboť není možné v krautické stati vzpomenout opravdu všech. Svatovítská katedrála je nejen nejpredejší památkou gotické architektury v našich zemích, ale po své dostavbě i významným památkovním našeho soudobého výtvarného umění, které vytvořilo se starou částí chrámu neobyčejně působivý umělecký celek.

Pohled na katedrálu a Pražský hrad z Petřína.

Dubeck wieder in Ungarns IV

BUDAPEST, 27. April (AP/Reuter/FR). Das ungarische Fernsehen hat am Mittwochabend trotz offizieller tschechoslowakischer Proteste den zweiten Teil eines Interviews mit dem CSSR-Parlamentarier des „Prager Frühlings“, Alexander Dubcek, ausgestrahlt. Dubcek bekräftigte darin, zu keiner Zeit habe während des Reformprozesses in seinem Land eine „konterrevolutionäre Gefahr“ bestanden. Auch Milovan Djilas, der später in Ungnade gefallene Weggefährte des verstorbenen jugoslawischen Parteichefs Josip Tito, kam im ungarischen Fernsehen zu Wort. Er meinte, ein Mehrparteiensystem könne die Spannungen im Vielvölkerstaat Jugoslawien noch verstärken.

Unterlassen hat sich Ungarns Parteichef Karoly Grosz scharfe Angriffe mit seiner Bemerkung eingehandelt, in Ungarn müsse der wirtschaftliche Notstand ausgerollt werden. Die Tageszeitung „Magyar Nemzet“ berichtete von einem Vertreter unter starkem politischem Druck steht, vor, er habe seine Bemerkung nicht genügend erläutert.

Hakenkreuze auf Rasen geätzt

BERLIN, 27. April (Reuter). Riesige Hakenkreuze haben Unbekannte auf zwei Rasenflächen im Berliner Bezirk Wilmerdorf geätzt. Wie ein Polizeisprecher am Donnerstag mitteilte, waren die Nazisymbole 50 mal 50 Meter und 20 mal 20 Meter groß. Es sei eine ätzende Flüssigkeit verwendet worden. Um welche Substanz es sich handelte, war zunächst unklar.

NA NEBI TO ETCOVAT NEJDE.

747 242 221 191 162 133 104 75
DVK SOV TAKY DRÁHY
Nástenní kříž
Tomam et it in Prozent
Weniger Flache gängen
Hochzeiten
haben
weniger
als im Jahr zuvor.

Kouzelný pán v buřince se loučí

Maif, ale i dospělí diváci mají nyní možnost zhlédnout v našich kinech film Pan Tau. Mnozí z nich vědí, že je to vlastně rozloučení s kouzelným pánem v buřince, který celých jedenadvacet let byl velkým přítelem našich dětí. A je to i rozloučení herce Otto Šimánka s postavou pana Tau.

Jaká to byla práce?

Zkuste najít ženu, která je jedenaadvacet let vydržela v jednom kostýmu. Myslím, že by se nenašla. Já jsem v něm vydržel velice rád, protože ta práce, alespoň si to myslím, stálo za to. Nejen proto, že jsem se při natáčení podíval do světa, tedy do různých zemí, ale hlavně jsem měl možnost nahlédnout do světa dětské fantazie. Pan Tau rozuměl dětem, plnil jim jejich přání, pomáhal rozvíjet jejich fantazii.

Takže nepovažujete ta léta za ztracená?

Vůbec ne. A kromě toho jsem pochopitelně dělal i jiné věci, v televizi, na divadle, ve filmu. Nemohu si stěžovat, že by mi pan Tau nějak zamezil v bereckém růstu v jiných oborech.

Není vám s rozloučením s postavou pana Tau smutno?

To víte, že je. Ale maminka a režisér přejí mají vždycky pravdu. A režisér tvrdí, že je lepší skončit ve chvíli, kdy se říká: To je škoda! Než ve chvíli, kdy každý řekne: No konečně!

Neměl jste za ta léta někdy pocti, že přestáváte být Ottou Šimánkem a stáváte se panem Tau?

Určitá popularita a ocenění je za mou práci a je jedno, jestli jsem Otto Šimánek nebo pan Tau. Ale za těch jedenadvacet let se mi několikrát stalo, že jsem si musel říct: Tak moment, teď musíš uvažovat jako ty sám a ne jako pan Tau!

S postavou, s níž jste prožil tolik let, jste se rozloučil. Co na vás čeká nyní?

Dodělal jsem dvě televizní inscenace, měl bych hrát ještě v jedné takové krimipříhodě. V měsíčních divadlech pražských jsme zavedli nově...

CELI TOMU ALE MOŽE UVIDĚTI...

Správné odpovědi: 1a, 2b, 3c, 4b, 5a, 6b, 7b, 8a, 9b, 10c.

HODNOCENÍ

0-2 body
Hodně jste při svém vzdělání zanedbali. Nebyli jste ve škole často nemocní? Nevěšte ale hlavu, všechno můžete dohonit. Po večerech si namísto televize raději čtěte v encyklopediích a výsledek se brzy dostaví.
3-6 bodů
Pokud jste dosáhli tohoto počtu, patříte k dobrému průměru, což však neznamená, že byste měli další vzdělávání zanedbávat.
7-10 bodů
Takových výsledků mohou dosáhnout jen osoby, hanlivě nazývané chodící encyklopedie. Nejste náhodou trochu šprt?

Rozluštění

Velice důležitým faktorem při skokanských předpokladech je poměr tuků (pasivní) a svalové (aktivní) hmoty k celkové tělesné výšce a váze. Maurerovy analýzy potvrdily, že u špičkových bruslařů činí díl tuků z celkové váhy 6-8 proc., u nejlepších žen je poněkud vyšší - 10-14 procent. Při váze 44 kg a výšce 143,7 cm má Itová

vínku, která by měla zpestřit repertoár. Každý pátek hrajeme od 18.18 a od 20.20 hodinová představení. Já jsem obsazen do hry Noc a skála aneb Slabá chvíle knížete Bořivoje, což je apokryf od Františka Nepila. No, a doufám, že na mě čekají další a další věci, o kterých já vůbec nevím. A to je na tom právě zajímavé.

Ale na dětského diváka snad nezapomenete?

Ani nemohu. Stále dostávám pozvání na besedy, která rád přijímám. Stanovl jsem si jednu zásadu, že děti za setkání s panem Tau nic neplatí a já je dělám bez nároku na honorář.

Žena, která se blíží mužům

Co prozradil rozbor poměru tuků a svalové hmoty o Japonce Itové

PO JOZEFU SABOVČÍKOVÍ, který skočil v roce 1986 na mistrovství Evropy v Kodani jako první závodník v oficiální soutěži čtvrtý odplchnutý rittberger, má krasobruslení další senzaci. Osmnáctiletá Japonka Midori Itová předvedla čistě na letošním mistrovství světa v pařížské hale Bercy trojitý axel, mezi ženami dosud skok z oblasti snů...

Itová, která se narodila, studuje a trénuje v Nagoji a jejími koničkami je vyžívání, se stala mistryní světa díky fantastické volné jízdě, ve které předváděla řadu různých trojitých skoků. Odborníci a další nešli svědkové jejího vystoupení, zařadili subtilně Japonku, která má tělo pouhých 144 cm a váží 44 kg, okamžitě na úroveň mužů. Mistr světa Švédsko OLIVER HÖNER, někdejší soupeř našeho Barny, její skoky jsou velice vysoká a čistší a krásnými výjezdy a závodnice po jejich obdivování drží stále vysoké tempo. — Bronzový s MS Polák GRZEGORZ FILIPOWSKI: „To, jak jezdí a skáče, je fantastické. Její volná jízda je souměřitelná s námi a ve volné by hyla mezi muži v pořadí hodně vysoko...“

Náš přední odborník prof. dr. IVAN MAUER z Bratřislavy, jenž má díky moderní technice „pod lupou“ všechny přední světové krasobruslaře, nahlídl ještě další zajímavé skutečnosti: „Díky své rychlosti, skvělým koordináčním schopnostem a cílevědomému tréninku, dosáhla Itová toho, že její letová fáze u skoku jí trvá stejně dlouho jako mužům!“ Maurer dále tvrdí, že Japonka má skvělé motorické předpoklady k tomu, aby abstraktně dvojitě či trojitě skoky mnohem snadněji než ostatní závodnice. MAUER: „Výzkumy ukázaly, že při svých skokových krocích dokáže zůstat ve vzduchu až 0,75 s, tedy tak dlouho, jako mistr světa Browning, mistr Evropy Faščíjev, či olympijský vítěz Boitán. Touto schopností má Itová náskok až jedné desetiny sekundy před všemi nejlepšími světovými krasobruslařkami, Katarinou Wittovou navyjímaje.“

Velice důležitým faktorem při skokanských předpokladech je poměr tuků (pasivní) a svalové (aktivní) hmoty k celkové tělesné výšce a váze. Maurerovy analýzy potvrdily, že u špičkových bruslařů činí díl tuků z celkové váhy 6-8 proc., u nejlepších žen je poněkud vyšší - 10-14 procent. Při váze 44 kg a výšce 143,7 cm má Itová

první položku na hranici 4,6 kg (tj. 13,4 proc.), ale svalová hmota činí 18,6 kg (tedy 45,9 procent). I tady se nabízí srovnání a nejlepšími muži. Mistr světa Kurt Browning (66 kg, 169,5 cm) má procento tuku na hranici 7,5 proc. (4,4 kg) a svalové hmoty 49 proc. (28,9 kg), držitel stříbrné medaile Christopher Rowman (72,5 kg, 175,3 cm) 9,2 proc. tuku (5,8 kg) a 48,6 proc. (37,8 kg) svalové hmoty. MAUER: „To dokazuje, že Japonka je vyloučená sportovním typem s ideálním těžištěm těla, což jí při skvělé nervo-svalové koordinaci umožňuje absolutně nejobtížnější skoky naprosto suverénně. Přesto však nespíná moje představy o uměleckém dojmu z bruslení. V tomto směru zůstává Wittová královnou ledu.“

Pro zajímavost ještě dodajme, že Itová dosahuje při skocích maximální výšky 61 cm, Browning 79 cm, a že legendární Kanadčan Jackson byl při mistrovství světa v roce 1962 při svých skokových krocích nad ledem 99 cm! Itová se svým trenérem Machido Yamadou pracuje na čtvrtém odplchnutém rittbergeru, a tímž by chtěla triumfovat na zimní olympiádě v Albertville. Ta se ovšem bude konat až v roce 1992, a proto označili všichni odborníci trojitý axel Japonky v Paříži jako skok tohoto krasobruslařského desetiletí!

Russen fallen die Zähne aus

Die Folgen in der Sowjetunion: 31 Tote hatte es gegeben, und 209 Verletzte. 108 000 Menschen wurden evakuiert. Die Stadt, in der 150 000 Bäume blühten, ist heute eine strahlende Wüste. Keine Bewohner, keine Vögel. Bei Zehntausenden von Sowjet-Soldaten, die in den letzten drei Jahren zu Aufräumarbeiten nach Tschernobyl geschickt wurden, zeigen sich Symptome einer Strahlen-Krankheit.

Physiker Ain Pajumae, Chef eines Tschernobyl-Komitees, warnt: „Alle beklagen sich über süßsauren Geschmack im Mund. Viele leiden unter fortgesetzter Müdigkeit oder

Haar- und Zahnausfall. Einige sind gestorben.“ Es gibt für sie keine Gaiger-Zähler bei den Entseuchungs-Arbeiten. Pajumae: „Messgeräte wurden von den Militär-Behörden beschlagnahmt.“

Laut „Pravda“ ist das verseuchte Gebiet 200 000 Quadratkilometer groß. Die Zahl der Krebskranken hat sich dort verdoppelt. Auf einer Kalchase gab es 41 mißgestaltete Ferkel und 35 Kälber. „TASS“ meldete, daß die 20 verseuchtesten Dörfer evakuiert werden.

Dennoch erzeugt die Sowjetunion heute mehr Atomstrom als vor Tschernobyl.

naše kritická a ne destruktivní, že má být zabavena na úřadních znalostech a ne na poruchách emočních dojmů. Ze má být pro člověka a ne pro námu a že tedy musí potírat všichni, co je antihumánní. Čs. žurnalistika byla a je neomilitaristická, fašistická, totalitní, národnostní nenávistí, je pro útrpné, profi válečné, prohláší vedoucí čs. delegace. Řeky v Československu si nemyslíme, že v našem novinařském domě máme vše v pořádku. Žurnalistika musí sloužit informovanosti mnohem víc než dříve. Označil jsem informovanost dále rozšířit již existující prostředky rozhlasových a televizních přenosů, připravuje úpravy ve vydávání viz zohraném novinařům a novelizaci tiskového zákona.

LONDÝN: Na informačním fóru v Londýně promlouvali večer k zástupcům 35 účastnických států Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě (KSBE) kletí jednání o nové naplní informační politiky a zlepšení podmínek činnosti novinářů, vedoucí delegace ČSSR velvyslanec D. Spáčil. Charakterizoval helsinský proces spolupráce a mirového snužili jako jedna z nejvýznamnějších událostí tohoto století. Potvrdil, že Československo jej uvítalo a přistupuje k němu s plnou odpovědností. Velvyslanec Spáčil upozornil na úlohu nového myšlení v SSSR a konstatoval, že Československo sovětské iniciativy od začátku aktivně podporuje. Řekl, že úkolem londýnského informačního fóra je odstranit „obraz nepřítelů“. Uznání nutnosti řešit světelské problémy v Evropě a ve světě neznamená, že se jeden systém podřídí druhému. Nesmí jít o kon-

frimaci, vyzbavování či ukazování prstem, ale o spolupráci pro společný cíl. Informační politika je v Československu v důsledku přestávky a impulsů nového myšlení v politice. Změny jsou odrazem požadavků na sírší veřejnou informovanost, ale neznamenají negaci zkušeností, získaných za dobu existencí sociálnědemokratické žurnalistiky. „Vycházíme nadále z toho, že žurnalistika má být objektivní a pravdivá, že

Projev D. Spáčila

tení podmínek činnosti novinářů, vedoucí delegace ČSSR velvyslanec D. Spáčil. Charakterizoval helsinský proces spolupráce a mirového snužili jako jedna z nejvýznamnějších událostí tohoto století. Potvrdil, že Československo jej uvítalo a přistupuje k němu s plnou odpovědností. Velvyslanec Spáčil upozornil na úlohu nového myšlení v SSSR a konstatoval, že Československo sovětské iniciativy od začátku aktivně podporuje. Řekl, že úkolem londýnského informačního fóra je odstranit „obraz nepřítelů“. Uznání nutnosti řešit světelské problémy v Evropě a ve světě neznamená, že se jeden systém podřídí druhému. Nesmí jít o kon-

Werte in Süddeutschland zehn- bis 50fach höher als vor der Katastrophe / Wild und Waldpilze sind besonders verstrahlt

MÜNCHEN, 25. April (Reuter / dpa). Die Belastungen des Menschen und einzelner Nahrungsmittel durch langlebige radioaktive Stoffe nach dem Reaktorunfall in Tschernobyl liegen nach Angaben des Münchener Umwelt-Instituts auch drei Jahre nach dem Unglück noch erheblich höher als vorher. Aus einem am Dienstag veröffentlichten Bericht des Instituts geht hervor, daß die Belastung von Mensch und Nahrung mit Cäsium 134 und Cäsium 137 gerade in Süddeutschland noch um das zehnfache bis fünfzigfache über der vor dem 26. April 1986 — dem Tag des Unfalls — liegt. Generell wurden in Süddeutschland weit höhere Werte gemessen als in Norddeutschland.

Das private Institut beruft sich bei seinen Zahlen auf Messungen des Bundesgesundheitsamtes. In den drei Jahren seit Tschernobyl sei danach die Cäsium-Radioaktivität in Süddeutschland auf etwa ein Fünftel des Höchstwertes von

Tschernobyl entstanden war, um die Öffentlichkeit über Umweltbelastungen zu informieren, eine relative Konstanz der radioaktiven Belastungswerte in den Nahrungsmitteln.

Heinz-Jörg Haury von der Gesellschaft für Strahlen- und Umweltforschung (GSF) in München weist ausdrücklich auf die Belastung aller Nahrungsmittel hin, die aus dem Wald kommen. Die Bäume haben mehr Radioaktivität aus der Luft gefiltert als Wiesen oder Straßen, entsprechend sind Wild und Waldpilze auch heute zum Teil weit stärker belastet als andere Lebensmittel. Wildwachsende Pilze, so die GSF, werden auch in den nächsten Jahren vergleichsweise stark belastet sein. Ansonsten bleibt das Cäsium im Boden fest gebunden, Trinkwasser weist keine meßbaren Gehalte an Radionukliden aus dem Tschernobyl-Fallout auf.

Im menschlichen Körper hatte der Gehalt an radioaktivem Cäsium-134 und Cäsium-137 im Sommer 1987 ein Maximum erreicht, seitdem fällt er kontinuierlich wieder ab. Das ist das Resultat verschiedener Ganzkörpermessungen. Die biologische Halbwertszeit von Cäsium ist wesentlich geringer als die physikalische Halbwertszeit — nach 80 bis 100 Tagen hat ein Erwachsener die Hälfte des aufgenommenen Cäsiums wieder ausgeschieden. So liegen die Werte bei Erwachsenen im südbayerischen Raum bei drei bis sechs Becquerel (Bq) pro Kilogramm. Im Sommer 1987 waren es bis zu 40 Becquerel.

Bei Kindern, deren Organismus Cäsium etwa doppelt so schnell ausscheidet wie der von Erwachsenen, werden derzeit etwa drei Becquerel pro Kilogramm Körpergewicht gemessen. Der mittlere Wert des natürlichen und allgegenwärtigen Kalium-40 ist etwa zwanzigmal so hoch: Um 60 Bq pro Kilogramm.

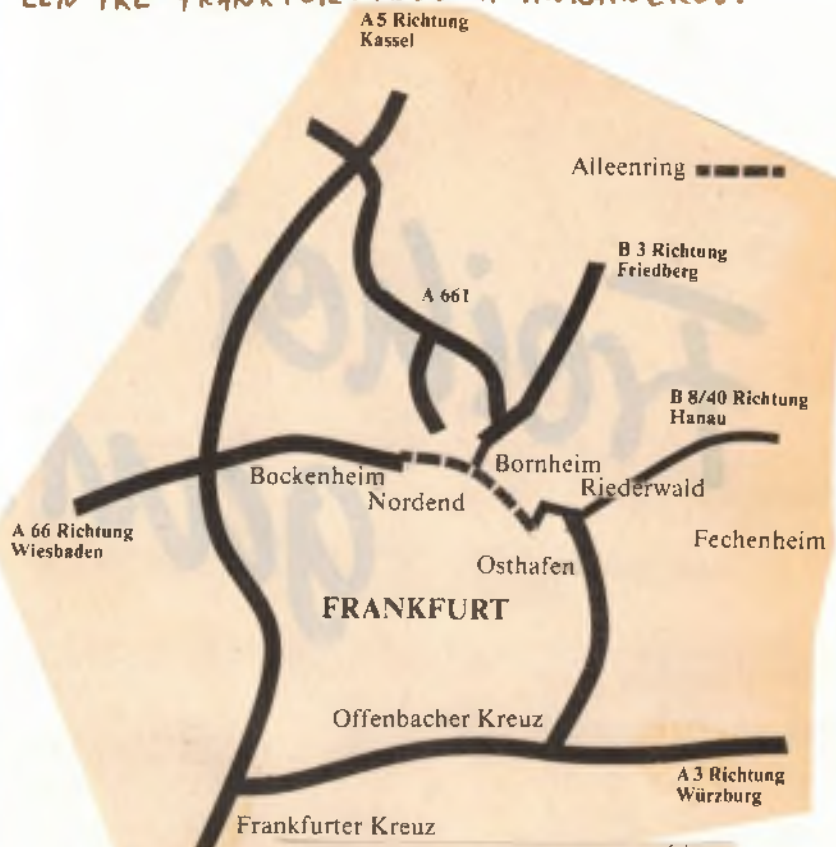
1987 gesunken, seit Herbst 1988 sei sie fast konstant. Verglichen mit der Zeit vor dem Unglück seien die Werte aber immer noch zehn bis 15mal höher. In Norddeutschland liegen die Meßwerte zum Teil unter dem Zehnfachen. In Milch sei Cäsium zum Teil noch 50mal so viel enthalten wie vor Tschernobyl, in Obst und Getreide zwischen 20- und 25mal, hieß es in dem Bericht weiter.

Das Institut geht davon aus, daß Nahrungsmittel deutlich geringer mit Strontium belastet seien, das aber wegen seiner besonders langen Verweildauer im Körper — Meßwerte im Menschen liegen noch nicht vor — besonders beobachtet werden müsse. Der Strontium-Gehalt sinke erheblich langsamer als der Cäsium-Gehalt. Noch keine Aussagen traut sich das Institut über Belastungen mit Plutonium 239 zu.

Für die nächsten zehn Jahre erwartet das Institut, das nach dem Unglück von

VÝVOZ ITALSKÝCH ZLATÝCH ŠPERKŮ vzrostl loni o osm procent a dosáhl hodnoty 2,45 miliard dolarů. Oznámla to sdružení milánských a lombardských zlatníků. Italský zlatý šperk se loni stal módní záležitostí v Japonsku, kam se za minulý rok zvýšil vývoz o 15 procent, a v Hongkongu, kam se hodnota jeho vývozu zvýšila dokonce o 21 procento. Ani v Evropě nebylo málo kupteů, kteří si mohli dovolit zaplatit — vývoz do Spojencko se zvýšil o 20 procent, do Británie o 18 procent, do Francie o 16 procent a do NSR o 14

LEN PRE FRANKFURT AŇ A ANRAINEROV:

Der Alleinring ist für die Lastwagenfahrer, die von den Autobahnen im Frankfurter Westen zum Osthafen oder ins Fechenheimer Industriegebiet wollen, der kürzeste Weg. Eine Umfahrung wäre nur südlich der Stadt über das Frankfurter Kreuz möglich.

Je to jaderná syntéza, nebo není?

Pochybnosti kolem pokusu

ZAPADNÍ BERLÍN Třetice západoněmeckých vědců působících v Západním Berlíně a ve Frankfurtu oznámily, že po důkladných zkouškách se domnívají, že teplo vytvořené „chladnou“ jadernou syntézou obsahuje energii másto britsko-amerického vědeckého dvojice M. Fleischmann — S. Pons „není důsledkem jaderné syntézy, ale katalytické oxidace“, což význam tohoto objevu dosti snižuje. R. Kreysa, G. Marx a W. Plieth v prohlášení pro tisk uvedli, že „za použití lepších měřicích metod je možno i ostatní náznaky z Ponsova a Fleischmannova pokusu přičíst jiným faktorům, než jaderné syntéze“. Zatímco v laboratořích v Itálii, Brazílii, Jižní Koreji, SSSR, Polsku, Bulharsku, NDR i Československu se již podávají experiment popsaný 23. března Fleischmannem a Ponskem znepokojit, vědecký svět se shoduje na tom, že dosud nebyl podán jednoznačný důkaz, že když až osminásobný zisk energie při reakci je důsledkem jaderné syntézy, a nikl se vědecký doposud pokoušeli jen za mimoriádně vysokých teplot. „Pokud by šlo o jadernou syntézu, muselo by být avoleno obrovské množství neutronů, které však zaznamenáno nebylo.“ řekl v Praze na konferenci čínských vědců o syntéze profesor Čching Čchung žijící. „Množství zjištěných neutronů je asi o deset miliard menší, než by melo podle teoretických výpočtů být.“ řekl v rozhovoru pro agenturu Reuter K. Fowler z proslulé kalifornské laboratoře Lawrence Livermore. „Teoreticky by každý, kdo stojí poblíž zařízení, kde probíhá pokus, měl dostat do několika hodin churčoho z ozaření.“ řekl Fowler. Některí vědci, jako britský profesor T. Palk, se domnívají, že při pokusu probíhá v kombinaci chemická reakce a jaderná štěpení, které je opakem syntézy, při níž se jádra slučují i M. Fleischmann na vědecké konferenci o svém objevu minulý týden na Sicílii řekl, že je potřeba ještě opakovaně nezávisle potvrdit, že při pokusu skutečně dochází k syntéze. Ačkoli po prvotním ohromení nastopje nyní skepse vědců se řešení problému nezdávají. „Přes mě silné pochybnosti o této nové teorii jde o záležitost, kterou stoji za to prozkoumat.“ řekl čínský jaderný fyzik Che Cao-siou. Ve kře není málo jaderná syntéza, by mohla znamenat, že z jednoho litru mořské vody by bylo možno získat 300krát více energie než z litru benzínu.

JAIN!

procent. Jednou z mála zemí, kde se italský šperk líbit přestal, je poněkud překvapivě Saudská Arábie, která jich koupila loni o 32 procenta méně než předloni.

loučeny tramvaje, které obstarají dopravu pouze do Lazarské ulice a na Gorkého náměstí, bude uzavřena i stanice metra Mústek. Od 10 hodin začne v pražském PKOJF prvomájové veselice, kterou pořádá Pražské odborová rada. Ve dnech 3. až 6. května učí Pražské pamáku sovětských i našich hrdinů, kteří přiložili své životy ve druhé světové válce. Přetní akty se budou konat na 21 místech Prahy. Vyvrcholením oslav 4. května výročí osvobození Československa bude slavnostní shromáždění občánů v PKOJF 6. května 9. května, slavnost nad Prahou zvuk sirén, který připomene slavné dny května 1945. Městský výbor SČSP uspořádá jako každoročně v PKOJF Slavnost míru a čs.-sovětského přátelství.

Májové oslavy v Praze

10. letičních májových oslavách v hlavním městě Informoval pražské noviny letámků MV KSČ v Praze A. Geršl spolu s představiteli MV NF, NVP a dalších organizací. Prvomájová manifestace se po 16 letech opět vrací na Václavské náměstí a do jeho přílehlých ulic. Po čs. státní hymně, hlavním projevu a Internacionále se bude průvod ubírat směrem k třetímu náměstku, kde se rozdělí do třídy 28. října a ulice Na příkopě. Manifestace se bude konat pod heslem „V jednotě strany a lidu cestou přestavby a demokratizace za rozvoj socialistické společnosti“. Manifestace začne v 9 hodin. Hlavní část dopravy zastaví metru, především stanice Muzeum, Národní, Staroměstská. Náměstí republiky, I. P. Pavlova, Karlovo náměstí. Z průvodu přes Václavské náměstí budou vy-

...PŘEHLEDNA „NA SPARTÉ“ NEBODE...

JAKÉ JMÉNO PRO KONĚ?

Vymyslet rok od rok jména pro tisíce koní není lehké, zvláště nyní, kdy se u nás ustálil zvyk, že pojmenování nového anglického plnokrevníka musí začínat stejným písmenem jako jméno jeho matky. Je to dobré natřásat, neboť to je vodítko, jak si pamatovat původu nebo jak lze v písemné kuize vysledovat všechny další podrobnosti. V době, kdy toto pravidlo ještě neplatilo, se vyskytovala jména velmi neobvyklá.

Mezi nejzvláštnější patří POT — 8 — OS, který se narodil v druhé polovině 18. století a patřil mezi nejlepší dostihové koně své doby. Jeho majitel se rozhodl nazvat ho POTATOES (potatoes), což znamená brambory. Protože ale tato plodina nebyla tehdy ještě v Anglii obecně známá, napsal vedoucí stále jméno, jak ho slyšel a chápal, tedy pot — eight — os a protože eight znamená číslovku 8 [ejt], objevil se na dvěřech stále nápis POT — 8 — OS. Majitel se omylu zasmál a jméno koní již nechal.

Kůň tohoto zvláštního jména byl synem slavného hřebce ECLIPSE. Ten se narodil v době zatmění slunce a tak přišel ke jménu, které v angličtině značí zatmění.

V roce 1898 pojmenovala Louisa Trautmannsdorferová hřebceka po hřebci Matchbox — Edelwels, kterého koupila na dražbě v Napajedlech, HEJ SLOVANĚ, a o čtyři roky později v roce 1902 nový majitel hřebceka po Panzerschiff z Erziky SERVUS BŘEZINA. Co tím mínil, se dnes již neví. Klisna ANNA SACHER se stala později matkou SACHERTORTE. Majitel byl zřejmě obdivovatelem vyhlášené vídeňské pochoutky.

Na žádné jméno si asi nemohl vzpomenout hrabě Schönborn, proto nazval svého mladou klisničku BEZEMĚNĚNĚ. Kdo ví, proč napadlo majitele rodního koně dát mu jméno DEDOUŠEK, který v dospělém věku ve dvacátých letech, kdy však ještě daleka nebyl „dědouškem“, startoval dvakrát ve Velké pardubické steeple-chase a pokaždé drahu dobře překonal.

Pravděpodobně při výcviku velice zlobila klisna hřebce Klinského, proto jí asi nazval výstředně NEZLOB, ale nebylo to nic platné. Její jezdec z ní jednou spadl a vážně se zranil. Tento majitel volil vždy výstřední jména, charakterizuje to nejlépe bojové NEDEJ SE.

Ze druhé světové války vlastenecký majitel přejmenoval z Německa dovezenou dostihovou klisnu GRÄFIN D na MÁ VLAST. Ejhle — zvolal překvapeně chovatel, když se narodila v roce 1919 klisnička z matky Bony. A tak jí také jméno EJHLE! zůstalo. A jméno se určitě líbilo, neboť její první hříbě — klisnička narozená v roce 1926 po hřebci Percy, dostala jméno EJHLE II.

K množství neobvyklých jmen, které se v historii jezdeckého sportu objevilo, patří i „SOS“, což možná byl zoufalý výkřik nad finanční situací majitelky hřebce Napajedle A. Baltazzlové po první světové válce. Podnikatelskou prozřetivost majitele signalizuje na druhé straně jméno TIME IS MONEY, JIŽ LETIM! je sebevědomé jméno hřebce narozeného v roce 1919. Těsně po první světové válce dostal vlastenecké jméno KŮŇ NAZDAR, od kterého se jen jedním písmenem lišilo pesmisticke NEZDAR. [pn]

Na zdravotnické přednášce dostal lékař otázku:

„Jaké choroby se léčí nejobtížněji?“

„Ty, které pacientům vyhovují...“

„KDE MEDVĚDI DĚVAYÍ DOBRŮU NOC!“ ↓

ÚDĚL SPISOVATELE

MEDVĚD ZA PANELÁKEM

Výskyt šelem ve volné přírodě nabádá turisty k opatrnosti

[n]: Nedávná zpráva o povolání regulovaného odstřelu medvědů napovídá, že ve slovenských lesích — vzdor často nepříznivým podmínkám — dochází k přemnožení některých druhů zvěře. Ia to situace se dotýká nejen lesníků, ale i návštěvníků těchto horských oblastí.

Podobné nečekané zážitky však mohou nastat i v jiných místech, jež mají daleko k tatranským velikánům. Počátek byl docela prozaický: strojní sazeč brněnského n. p. Tisk, Ota Doubek, vyznačiv živé přírody a chovatel pláží — (nejednou překvapil kolegy na pracovišti přimíseným neškodným hádkem) — se zmínil o čerstvé stopě medvěda, kterou odlihl do sádky syn Lukáš. Stalo se tak u Střelice na Brněnsku, jež jsou vzdáleny od panelového sídliště brněnského předměstí Bohunice zhruba deset kilometrů...

To už jsme hovořili s vedoucím zdejšího polesí Bučin Jiřím Vačkářem, který zprávu potvrdil: „Majitelka včelnice — což jsou jednotlivě rozmístěné úly — zjistila, že tři z osmi úlů jsou poškozeny. Domnívala se však zprvu, že škodu má na svědomí nedávný vítr s prudkým deštěm. Mezitím náš lesník Jiří Světka našel na bažince, zvané v kapi, otisk přední medvědí tlapy. V pátek 14. dubna jsme se tam vypravili autem a asi v 19.55 hodin uviděli zhruba tříletého medvěda, jak vybírá obsah včelích rámků. Byl překvapen víc než my a rychle zmizel ve směru k obci Javůrek na Bílém potoce u Veverské Bítýšky.“

Myslíteckou hečí se uvádí, že zvěř „přetahuje“, její výskyt se může rychle měnit. Na Vsetínsku byli nedávno pozorováni tři medvědi, může tedy jít o některého z těchto jedinců. V úterý 18. dubna Jiří Vačkář sděluje: „Právě před půlhodinou jsem

dostal zprávu od přátel z Nového Města na Moravě o zdejším výskytu mladého medvěda. Kdo si jej tu dokonce vyfotografoval — znamená to, že se tento kus v jihomoravském kraji pohybuje asi týden.“

Zmíněný hulič nejevil agresivní sklony; avšak medvědi patří k šelmám s nevyočítatelnými reakcemi, takže opatrnost je vždy nutná, zejména u dětí. V loňském roce se na Brněnsku a Tišnovsku pátralo po puňku za pomoci veřejné bezpečnosti a národních výborů, které občany informovaly o jejím výskytu pomocí obecních rozhlasů. Zvěř, snad uprchlé některému z chovatelů nebo svévolně vsazené do přírody, bylo nakonec uloveno... Před několika lety srazil motorista v kupci u Smolína nedaleko Pohořelce — 25 km od Brna — vzrostlého rysa... Škoda...

Naše taušky krajinou tedy mohou přinést ne jedno překvapení. Těto skutečnosti bychom si měli být vědomi právě nyní, v začínající turistické sezóně, a do přírody přicházet s tím, že jí — i v šechay tam žijící tvory, budeme respektovat.

● **Nový světový rekord v hraní na akordeon vytvořil ve východoiranouzském městě Champigneulles-en-Bassigny 39letý muzikant Christian Dufant, který hrál nepřetržitě 216 hodin, při nichž odehrál 1508 kousků. Svého krajana Jean-Marie Fourntera překonal o 31 hodin.**

Deset let po tragickém souboji Deckarm a Panovics si podali ruce

BYLA TO DOJEMNA v. Gummersbach v souboji o míč, Joachim, nešťastnou náhodou udeřený Lanou den se deset let po tragickém pádu na helionovu podlahu již v bezvědomí, bez obranných reflexů. Proto si přivodil parání ležky a pohmoždění mosku. V důsledku těchto těžkých zranění byl potom 131 dní v bezvědomí a od té doby statečně bojuje o obnovení svého zdraví. V současné době se již zvolna pohybuje, může opustit invalidní vozík, na kterém strávil přes 9 let. Dnes již pomalu a s obtížemi mluví, denně trenuje ruce a pomáhá běh. Chce se stát „mistrům světa“ v zdravotnictví a tak Tanto někdejší juniorový mistr NSR v atletickém desetiboji a jeden z nejlepších házenkářů světa na konci 70. let na sobě pracuje podle tréninkového programu, který mu se

stavit jeden z jeho prvních trenérů Werner Hürier. Byvalý vynikající střelec reprezentace NSR, mistr světa 1970, a Gummersbachu má stále ještě značné potíže, jeho pokroky jsou však enormní, přispěl k nim svou vynikající vůli dlouholetého sportovce.

Své si vytrpěl i LAJOS PANOVICS: „Moje problémy byly v psychické oblasti. Stále mám strašnou paní, když si vzpomenu na 22. minutu toho utkání. Moc často jsem si pouštěl videonaznam ze zápasu s Gummersbachem a přesto stále nemohu pochopit, jak se to mohlo stát.“

Střek rukou měl Lajosem a Joachimem, při jejich setkání nyní v NSR, byl velkým a dojemným okamžikem. (bka)

mladci JOACHIM DECKARM, byla to nešťastná náhoda! LAJOS stál proti Joachimovi v hlubokém pohnutí, se slzami v očích. „Zůstanou navždy přáteli?“ nechal si přeložit do němčiny stručnou otázku maďarské házenkář a předal Joachimovi svůj osobní dar.

Tito dva protibrádři se srazili 30. 3. 1970 v pohárovém utkání Tatahanyosa

Praha je město velmi zvláštní, ve střední Evropě ojedinělé. Původně tam, kde je dnes Staroměstské náměstí, bývalo tržiště. Toto náměstí je tragické. Tu byli popraveni čeští a němečtí páni, jeden Slovák, protestanti i katolíci. To bylo po Bílé hoře. Dnes tu stojí Šalounův pomník Mistra Jana Husa, věčná výtka katolíkům. Ale ti mohou položit k nohám na smír půl milionu obětí husitských válek. Rád bych se však dožil chvíle, kdy pražský arcibiskup před Husovou sochou odsoudí jeho upálení. Od polovice 17. století tu stával krásný Mariánský sloup od J.J. Bendla, postavený na památku uchránění Prahy před Švédy, podle jiné verze ukončení 30-ti leté války. Hned po převratu roku 1918 jej strhla nachmelená chasa, prý na protest proti Habsburkům. Jejich vedoucí Franta Sauer zemřel kající v nemocnici Milosrdných sester Pod Petřínem, tuším ke konci války. Prázdné místo náměstí je kulturní hanbou a katolíkům traumatickým, protože to byla socha matky Kristovy. Karel IV. postavil na Hradčanech novou katedrálu, dole ve městě založil Dobyččí a Koňský trh. Katedrála je duchovním středem českého národa a srdcem města. Stále je tu ctěn sv. Václav, sv. Vojtěch, Jan Nepomucký, je tu ctěna památka českých knížat a králů, i husitského krále Jiříka z Poděbrad. Sem přišel prosit o pomoc nešťastný prezident Protektorátu Böhmen und Mähren Hácha. Sem si přišel pro pozeňání také první dělnický prezident Klement Gottwald, ale ani na jeho dílo ani na něj, zdá se, pozeňání nesetouplio. Koňský trh se stal dějištěm významných událostí. Na Svatováclavské náměstí jej překřtil Karel Havlíček Borovský. Zde se roku 1848 vyhlásila památná deklarace, vypracovaná ve Svatováclavských lázních. Tu byly tehdy slouženy 3 národní mše. Osmdesát let později, roku 1918, se tu konaly projevy před 28. říjnem; pak vital básník T.G. Masaryka "Žehnej ti svatý Václav a Mistr Jan", a zase o 20 let později jiný básník burcoval národ "Češi, myslíte na chorál". Roku 1929 tu probíhala část svatováclavských oslav a pak tiché modlitby za německé okupace. Po válce roku 1945 se tu zpívalo na svátek svatého Václava Tedeum. Jeho ostatky jsem měl čest nést. Naposledy tu bylo oslaveno svatovojtěšské jubileum roku 1947. Potom byl sv. Václav němým svědkem jiných událostí. Zde bylo prohlášeno znárodnění průmyslu, dolů a bank, první dvouletka a roku 1948 vítězství dělnické třídy. Dvacet let nato se pod sv. Václavem znovu objevily sovětské tanky. Sotva nás osvobodily od nacistů, přivezly novou ztrátu samostatnosti a svobody. V době Pražského jara se pod sochami rozehřel nový život, ale 16. ledna 1969 se tu vzněla živá pochodeň proti lhostejnosti národa. Upálil se student Jan Palach. Co se však dalo v Fijnu 1988 a v lednu t.r. na Václavském náměstí, to sv. Václav ještě neviděl. Ozval se tu hlas dlouho umlčovaných lidí, kteří toužili po svobodě a spravedlnosti, po lidské důstojnosti a právech. Byli bití, rozháněni vodními děly, nuceni k slzám plynem, zajišťování a špinění a špinění. Trochu dále od dolního konce náměstí se musely na policii ženy svlékat donaha. Tak byly poniženy. Ale tím se ukázalo, že "král je nahý". Velice se zlobili na zrcadlo tu, kdo mají křivou hubu, jak se hraje v ruské komedii. Jsem asi z mála pamětníků komunistické demonstrace zde, roku 1925. Tehdy asi 20 tisíc komunistů táhlo od Příkopů v pevně sevřených řadách. Proti nim stáli v kordonech Bienertovi hoši. Třikrát byly kordony prolomeny. Teorve potom

došlo na pendreký. Byla rozbita nějaká okna v Lucerně a redakci Českého slova. Tehdy jsem bydlel jako studentík ve smečkách, u strýce, obchodního sluhý, a u tety, domovnice. Naproti syn domovnice, učitel, dostal také ránu pendrekem. Velice jsme to my, chudí lidé, tajili. Zpolovice jsme s demonstranty souhlasili, demonstrovali za sociální spravedlnost, ale zpolovice ne. Šel z nich strach. Chtěli převrat a uchopit se moci. Že to byl strach oprávněný, potvrdil Klement Gottwald v parlamentě známým výrokem "Zakroutíme vám krky, máme v tom majstry v Sovětském svazu."

Dnes víme, že to byli skutečně mistři nad mistry a že i naši učňové se učili velmi pilně. Po roce 1948, kdy se chopili moci, kroutili krky nepřátelům lidu, nekomunistům i komunistům. A oni? Přátelé lidu? Svou roli z ruky už nepustili. Dnes už krky nekroutí... Zajišťují, propouštějí a hned zase zajišťují. Asi na památku toho, že když jejich předáci byli zajištěni, nosili jim pankráčtí dozorcí jídlo z restaurace. Ale Gottwald tehdy za svou hrozbu zajištěn nebyl. Měl přece poslaneckou imunitu. Ostatně, jejich prominenti měli také zástupce. Nezaměstnaní, kteří byli zaměstnaní, seděli za vynikající vězně v žaláři nejtemnějším, jak praví Ivan Olbracht. Bezpečnost je dnes zcela zajištěna celostátní pohotovostí při tak nebezpečných akcích, jako byla Anežská pout v Praze a v menším měřítku, ale s větší brutalitou o velkých poutích. Ta brutalita vyvrcholila surovostmi páchanými na modlicím se shromáždění v Bratislavě o Velikém pátku 1988 a sozďěji v Olomouci. Ruka, která sotva podepsala potvrzení o rozšíření helsinských dohod ve Vídni, týrá lidi, kteří oslavovali právě výročí helsinských dohod v Praze. Byli tu ovšem i nebezpečné demonstrace, neboť policie prý našla v koši na odpadky pistoli. Také byste našla původce telefonátu, který ohlašoval své upálení. Byl opilý a ke všemu se přiznal. Ale policie se nenamáhala, aby odhalila bestiální vraždu kněze, inženýra Coufala, jejíž výročí připadá na 23. února, smrt studenta Švandy v Macoše a jiné. Předseda vlády ČSSR Ladislav Adamec skrytě obvinil kardinála Tomáška, že omlouvá, ospravedlňuje výtržníky v historické části Prahy, že nabádá k občanské neposlušnosti a anarchii, že vede útok proti autoritě vlády. Dopis kardinálův nebyl uveřejněn v souhlase s naším způsobem dialogu. Co z něho vím, mě ujišťuje, že kdyby vláda s kardinálem jednala, byla by na tom její autorita lépe. Ten dopis vyjadřuje jistě mínění těch 6-ti set tisíc signatářů pod jednatřiceti body, ale dnes už mnohem, mnohem víc. Jsou důsledně umlčovani oba mluvčí národa, kardinál Tomášek i Václav Havel. Kníže Václav slhíží v síle a pokoji na své dědictví. Kolik autorit se tu po něm vystřídalo! Ale byla tu nějaká vláda, která, by svou činností tak pohřbivala vlastní autoritu? Předchozí vláda skončila dost trapně. Tato začíná ještě hůř. Svatý Václave, kníže náš, pros za nás Boha. Naše perglasnost začíná divně.

K chemické látce použité v Tbilisi

Moskva PFÍ zásahu proti skupině demonstrantů 9. dubna v Tbilisi použily sovětské bezpečnostní orgány látku podobně slzotvornému plynu a nikoli bojo- vých otravných látek. Prohlásilo to na tiskové konfe- renci v Moskvě mluvčí sovětského ministerstva zabra- níteř J. Gremitskich s odvoláním na úřade gruzinského ministerstva zdravotnictví. PFÍ demonstraci před stá- lem gruzinské vlády bylo několik desítek osob posti- ženo chemickou látkou, jejíž původ byl podle zpráv sovětského tisku nejasný. List Izvestija ve středu oznámil, že do nemocnice bylo převezveno 138 postiže- ných, z nichž 135 bylo po ošetření propuštěno J. Gremitskich konstatoval, že pořádkové síly použily che- mické látky, která se svým složením blíží slzotvorné- mu plynu. "Tvzení o tom, že byla použita otravných látek či dokonce nervově paralytických plynů, je pou- hý výmysl," prohlásil mluvčí.

ring sollten Urlauber zu Hause lassen.
● USA: In Nationalparks nur auf bewachten Campingplätzen übernachten. Sonst drohen Überfälle.
● Türkei, Indien, Pakistan, Spanien, Südamerika, Südostasien: Vor dem Abflug Koffer nicht aus den Augen lassen. Nehmen Sie auf keinen Fall Gepäckstücke oder Geschenke für Fremde mit nach Deutschland - es könnte Rauschgift darin versteckt sein.
Als besonders sicher gelten Griechenland, Portugal, Österreich, die Schweiz, Thailand und die Dominikanische Republik.

übernachten. Räuber erschrecken auch vor Mord nicht zurück.
● Tunesien: Frauen sollten nicht allein am Strand spazierengehen. Einheimische Männer verstehen dies als "Einladung", grabtschen und vergewaltigen.
● Kenia: In den letzten zwei Monaten wurden bei Safaris sechs Deutsche von Banditen angeschossen. Deshalb nur in Konvois in die Wildnis fahren.
● Brasilien: In Rio wurden am Wochenende in 24 Stunden 39 Menschen ermordet. Straßenräuber sind hinter dem kleinsten Schmutzstück her. Selbst den Ehe-

Schmuck, Kameras, Pässe, Schecks, Scheck-Karten im Hotel-Safe deponieren.
● Italien: Autoräuber nichts Wertvolles im Wagen lassen, leeres Handschuhfach offen lassen (damit Diebe sehen, daß nichts zu holen ist).

Schon ein Ehering macht Diebe...

Nicht zu aufreizend an den Strand gehen. Im März wurde eine Frau (53) erschlagen, weil sie nur mit Höschenbadete.
● Türkei: Nie am Strand

Hannover - Der deutsche Urlauber Ernst B. (67), ein Rentner aus Hessen, ging in Palma auf Mallorca spazieren. Zwei junge Männer folgten ihm. Der eine hielt den Touristen plötzlich fest, der andere fuchtelte mit einer Spritze vor seiner Nase herum und drohte ihm: "Das ist eine Fixer-Nadel. Geld her oder ich steche zu - dann hast du Aids." Der Deutsche mußte seine Brieftasche ziehen und die 8000 Pesetas herausrücken, die er bei sich hatte - rund 155 Mark. Dann ließen ihn die Gangster laufen.
2000 von 40 000 Deutschen, die in diesem Jahr schon Urlaub auf der spanischen Mittelmeeresinsel machten, wurden nach Angaben des Konsulats in Pal- ma überfallen oder bestoh- len. "Radio Alema" bringt jede Woche etwa 20 Namen von Deutschen, deren Pa- piere gefunden wurden. Räuber werfen Hand- oder

Wol ist der Urlaub '89 noch gefährlich? Wie können Urlauber sich schützen? TU- Pressesprecher Jacko Hasenmeier (46) weiß es:
● Spanisches Festland, Kanarische Inseln, Ibiza: Straßenräuber sind vor allem abends unterwegs.

SRACNA JAKO SRACNA!

MISTŘI ČESKÉ SOUDNÍČKY

JAKUB ARBES (1840—1914)

Nadšený ctitel divadelní herečky

Nesměle, skoro bázlivě zazvonil dne 10. dubna letošního roku ledý mladíček v domě č. 108 v Eliščině třídě u bytu divadelní herečky německé, slečny Antonie Hillerovy.

Služka otevřela a mladíček chvějícím se hlasem vyslovil přání, že by rád mluvil se slečnou Hillerovou, které chce cosi důležitého sdělit.

Mluvil jazykem německým a byl předpuštěn.

Hluboce se ukláněje a nesměle oči klope, vešel do elegantního budoáru. Herečka uvítala jej vřelě, nabídla pohovku a optala se, co si přeje.

„Ah, převzácná, slavná umělkyně!“ započal mladík s patosem. „Přicházím se zvěsti Hiobovou — hrozí vám nebezpečí, velké, takřka neodvratitelné nebezpečí...“

„Jak to?“ táže se rychle herečka.

„Vím o spiknutí proti vám,“ vypravuje dále neznámý jinoch. „Asi čtyřicet nebo padesát mladíků utvořilo komplot proti vám a jakmile vystoupíte na jevišti, chtějí syčet a pískat a demonstrovat tak dlouho, až...“

Herečka zbledla. Po chvíli se vzpamatovala; ale nežli odpověděla, ozval se opět mladíček.

„Myslím, že snad se přece dá něco v té věci učinit — možná, že se dají uplatit — budu s nimi vyjednávat...“

„Prosím, snažně prosím, učíňte tak,“ vece herečka, a mladík opustil budoár.

Druhého dne dostavil se poznovu.

Opět se hluboce klonil, opět mluvil zpučátku nesměle, ale později se rozehlál.

„Přináším zprávu zspoň poněkud potěšitelnou,“ pravil mimo jiné. „Vyjednával jsem, vynaložil jsem veškerou svou výmluvnost, prosil jsem a zapřísahal jsem náčelníky, ale nic naplat! Nechtějí povolit, dokud jim od vás, proslulá hvězdo, nepřinesu sto zlatých. Avšak po mém skromném náhledu dostačí padesát nebo šedesát zlatých — přičiním se ze všech sil, bych hrozící vám nebezpečí veřejného skandálu odvrátil.“

Slečna Hillerová byla tentokráte již klidnější. S úsměvem požádala mladíčka, aby učinil, co za dobré uzná, že mu bude vděčna...

Mladíček odešel. Slečna Hillerová uznala však za dobré, poradit se v té věci s několika přáteli svými. Někteří, poměrů divadelních znáří, jí radili, aby případ ten udala policii, poně-

vadž to může být pouhý švindl, a slečna rady té uposlechla...

A když pak třetího dne ledý mladíček dostavil se do bytu slečny Hillerovy potřetí, očekával jej tam — policejní komisař a zatknul jej.

Tak octnul se mladíček ten večera před zdejším soudem, jsa obžalován pro pokus podvodu. Hlavní svědkyní byla slečna Antonie Hillerová. Jelikož však se k soudu nedostavila, byl pro ni poslán soudní zřizenec.

Obžalovaný, o němž v užších kruzích je známo, že jest vášnivým ctitelem divadelního umění, zapíral, že chtěl nějakých peněz vymámit. Tvrdil a ubezpečoval s dětskou naivností, že jest nejen mlčovnském divadla vůbec, nýbrž tajným zbožňovatelem slečny Hillerovy, že houroucně toužil po okamžiku, aby se s ní mohl seznámiti, a nevěda jiného způsobu, že odhodlal se k bizarnímu tomuto kroku.

Avšak soud omluvě té nedal víry, poněvadž obžalovaný hned po svém zatčení na policii udal, že tak učinil z nouze, a odsoudil „nadšeného ctitele divadelní herečky“, jenž je, mimochodem řečeno, žid a „kupecký mládeneček“, do těžkého žaláře na čas čtyř neděl.

TO JE „ZADARMO“

(DROVA)

ČESKÁ „PERESTROJKA“...

Vajdagubskij čistí moře

Novo Vorská sovětská loď Vajdagubskij určená ke zvláštnímu druhu práce, opouští se dvířek od polárních pu křivě zastřešené příbřežní přístavi Sevarda a napuště se do tlavice náhodně rozšířené havarie způsobené krasnou zimou. Právě tímto tankerem Exxon Valdez. Speciální sovětské pravidlo — nejméně a neefektivnější svého druhu — dokáže za hodinu zpracovat až 800 metrů kvěčlových smetů, což je vzhledem k úživě na sípce až 100 metrů. Vajdagubskij bude pracovat prakticky nepřetržitě, do příslahu Sevard se bude vracet pouze pro doplnění zásob průhoných hmot a potravin. Sebranou ropu pak bude ze svých úrobů přepravovat do amerických icternavých loď. Nátlové koncerno Exxon, která plá vtdlo katastrofu způsobilo, vyplati sovětské straně za každé den činnosti Vajdagubského 1000 dolarů.

IGNÁT HERRMANN (1854—1935)

NADĚJNÝ AMERIKÁN

Zdá se, že nejrovnější cesta do Ameriky je přes Malé Hrušany, ale kdo chce docela bezpečně trefit, aby se dal malohrušanskou hájovnou, druhým oknem pravo ode dveří. Tak aspoň se na Ameriku rozběhl František Kalous, třidvacetiletý obuvnický pomocník.

Totíž — račte odpustit: Je-li to Kalous! Ze chtěl do Ameriky, prohodil tak maně a snad je to pravda. Ze byl v Malých Hrušanech, je také pravda, a že tam vykonal návštěvu starému hajnému — naneštěstí nebyl poctěný hospodář doma — že ji provedl cestou ne více neobyčejnou, totiž oknem, a že když nešel nikoho doma, našel aspoň nějakou památku — to všechno je pravda pravdoucí. Jen na to se nedá přísahat, že by vše to byl provedl František Kalous jako skutečný Kalous, neboť neměl-li pochybnost, že kradl, je pochybnost jeho ctěná osobnost. Dost možná, že Kalous jest jeho umělecký „pseudonym“, že snad mu rozličné rodinné ohledy ukládají, aby na veřejnost vystupoval pod cizím jménem. Neboť když jej chytili, nalezena u něho byla pracovní knížka na jméno Václav Reblci, ale že se netmnuje Reblci, doznať Kalous sám.

Račte dovolit, ať se jmenuje jak chce, zjištěno jest, že mladý ten záhadný muž, který se chtěl dát „na Ameriku“, učinil důvěrnou zastávku v Malých Hrušanech, a to dne 23. května, tedy v svatojánském oktávu.

Do Hrušan šel dost pomalu, tamodtud nápadně spěchal. Nápadným byl aspoň jeho spěch starému hajnému — jehož jméno vyklouzlo nám z paměti — když se se svým synem vracel z lesa k hájovně.

„Koukej, koukej,“ povídal k synovi, „ten to bere!“

Rekl to dobře, starý hajný, a přece chybil v časování. Měl říci: Ten to bral, poněvadž to „brání“ bylo už minulého času.

„A něco nese,“ poznamenal synek hajnému.

„Bodejtež,“ přisvědčil hajný. „Co

pak je to asi? Aby tak byl někomu něco vzal!“

František Kalous totiž měl v ruce hezký balík.

Za pět minut věděl už hajný i jeho syn, co to neznámý cestovatel nesl a komu to vzal. Napadlo jim to již, když se na dvacet kroků podívali k hájovně, jejíž jedno okno bylo rozbito a otevřeno. Vrazilí dovnitř, rozhlédli se, a tu to bylo! Vlastně nebylo to tul Totíž nebyly tu boty, nedělní šaty hajného a syna, prádlo, nebyly tu také hodinky, deštník, dalekohled, nějaké prsteny — a nebyly tu ještě jiné drobotiny. Vše to bylo nejspíše v tom uzlíku a ten uzlík byl v rukách neznámého mladíka.

Hajný koukl na syna, syn na otce a kupodivu si rozuměli. Skok ze dveří a teď to „bral“ mladý hajný, jako by jel na bicyklu.

František Kalous je asi obezřetný člověk, neboť se přes tu chvíli za sebe ohlížel. A když se tak v jednom

FRANTIŠEK NĚMEC (1902—1963)

Paní Krušandlovou ubíjí prostředím

Kdo viděl paní Krušandlovou, musel říci: „Hotový dítě!“ Tak byla mlaďuňka.

Paň Krušandl našel byt jako klíček. Byli tam už pomalu druhý týden, a partaje pořád nevěděly, co je to zač. Stará Merličková se tedy rozhodla, že to vezme na sebe. Takovou panenku nezkušenou vyzpovídá jedna dvě. Paní Krušandlová té Merličkové řekla opravdu všechno: že má maturitu, že čte ráda Balzaka, ale že s Russellem ve všem nasonhlasí a v manželství že by byla nelkem spokojená.

Dodala: „Jen přej, aby mě neubilo tohle prostředí.“

Merličková potom odešla partajím referovat: „Tadla Krušandlová? Vzpomeňte si přej na mě! Všecko bude dobrý, jenom dyž ji neubije prostředí!“ „A heleme,“ řkou na to dámy. „Tak von jí tuče? Podívejme se, vypadá to, a zatím... Inu, to už tak hejvá...“

„Ale,“ ujala se slova Merličková, „jeu at jí nějak vsadí. Bude to beztoho nějaké pěknéj frucek. Muže má mladýho, a jak vidím, vod hákýho Russella už utekla a teď tomu Krušandlovi ze žádama drží s jistým Balzakeim šak vona nadarmo neměří tudletu maturitu. To známe! Dybysi byla co pořádnýho, voni by na tebe žádnou maturitu neuvalili. Žes frucek, máš holt maturitu. Zadarmo by ti ji nedali.“

Před přestupkový soud dostalo se to už ve formě, že se u Krušandlě „perou jako psi“. Paní Merličkovou ta úprava stála jednu stovku na pokutě a dobrých sto padesát korou na útrátech. Jenom když ví, jak to teď u Krušandlů chodí.

20. 4. byla přijata místopředsadou vlády ČSSR Mariem Lúčanem. Delegace Vatikánu informovala čs. stranu, že papež Jan Pavel II. bude v listopadu tohoto roku v bazilice sv. Petra v Římě svatořečit Anežku Přemyslovnu. Čs. strana přijala s potěšením tuto zprávu jako pozitivní projev vůči své zemi. V průběhu rozhovorů se obě strany shodly na potřebě dospět k řádnému a plnému obsazení biskupských stolic a předložit svým příslušným orgánům výsledky svého jednání. Zároveň byla zdůrazněna nutnost pokračovat v oficiálních rozhovorech a otázkách společného zájmu. **A CO JAN HUS 2**

Jednání ČSSR-Vatikán

[Čtk]: Od 10. dubna do věrejška byla v Československu delegace Vatikánu, vedená arcibiskupem Francisem Colasuonnem, apoštolským nunciem se zvláštním posláním, a měla rozhovory s vládní delegací ČSSR vedenou Vladimírem Janou, náměstkem ministra, ředitelem Sekretariátu vlády ČSSR pro věci církevní. V době svého pobytu navštívila delegace Vatikánu některé diecéze a římskokatolické Cyrilometodějské bohoslovecké fakulty v Litoměřicích a v Bratislavě. Dne

okamžiku ohlédl, viděl, že za ním někdo spěchá.

Poněvadž pochyboval, že by mu tento někdo ještě něco nesl, co by snad on byl v hájovně zapomněl, vzal také nohy na ramena a ve chvílce byly tu malé dostihy. Syn hajného již již počestného doháněl. Kalousovi zbýval jen jediný prostředek k záchraně. Aby zahodil, co nese.

Stihatel se po tom shýbně a on, Kalous, uteče. Ale nepodařilo se. Syn hajného nechal zatím uzel ležet a běžel dál.

Na tuto procházku díval se zdaleka ovcák a napadlo mu:

„Poženou-li se ti dva ještě půl hodiny, mohou si něco uhnat. Snad bych toho prvního chytil — ten druhý pak také přestane.“

Skočil a udělal to a stalo se navlas, jak předvídal. Mladý hajný zastavil se právě u chyceného Kalousa a děkoval v duchu pánuobohu, že se nezastavil již dříve u onoho uzlíku. Neboť nejcejnější věci, hodinky, prsteny, měl Kalous u sebe v kapse. Vše co ukradl, mělo cenu přes padesát zlatých.

Vrátili ho k hájovně, od hájovny vedli ke starostovi, schovali jej do příchodu četníkova a pak šel Kalous k zemskému soudu do Prahy místo do Ameriky, a konečně jej vyvedl ze se-parace č. 67 před čtyřlenný soud.

Krom této krádeže byl žalován také, že „aby přišel dáť“ užíval nepravé pracovní knížky, tedy falešné listiny. Kalous popíral, že by si ji byl sám zfalšoval. Tvrdil, že ji od toho Václava Reblci koupil za padesát krejcarů. Reblci prý jí více nepotřeboval. Ať tomu bylo jakkoli, užíváním zfalšované knížky a vydáváním se za Reblci — zpočátku — dopustil se přestupku § 320. Po návrhu veřejného žalobníka, náměstka pana L., byl Kalous — je-li to Kalous — uznán vinným v obou směrech a odsouzen do těžkého žaláře na dva měsíce se čtyřmi posty.

Přišla mu tedy do cesty „na Ameriku“ malá překážka. Jestli ho tam čekali, budou mít starost, zdali se cestou neupil.

hovář nákupy zboží nebo služeb zásadně prostřednictvím PZO (tzv. Kromě živnostenské banky a ús. obchodní banky budou devizové účty zřizovat i vybrané pobočky SÚŘS. Předpis bude publikován ve-ET- hnutí zpravodaj. Podmínky, za nichž budou těst devizové banky devizové účty, budou od úvedeného data k dispozici u těchto bank.

ČESKOSLOVENSKÁ ZDĚLATELNA, N. P. X 46 mb H 8 KG 2 AG...

du z částky 500 amerických dolarů, resp. protubodno- ty této částky v jiné volně směnitelné měně na Čes- ku 300 dolarů. Na devizový účet lze skládat de- vizové prostředky ze všech platebních titulů, s vy- jímkou náhrad věcných škod z titulu pojištění place- máho v Českosloven- ké měně. Při čerpání zůstatků na cesty do zahraničí není stanovena žádná hranice čerpání. Při čerpání prostředků na individuální ta- rítku musí být dodržena minimální výše 10 US do- larů na osobu a den, u dětí do 12 let věku částka poloviční. Vlastní devizových účtů mohou uskuteč-

Změny pro devizové účty
[Čtk] Federální ministerstvo financí sděluje, že od 1. května 1989 vstupují v platnost nové Zásady pro vedení devizových účtů fyzických osob a jejich po- užívání. Proh dosud platné úpravy jde o tyto hlavní změny: Na devizové účty je možné skládat devizové prostředky bez prokazování původu jejich nebytí, a to došlou devizovou nhradou, inkasem platebního do- kumentu nebo složením devizových prostředků v ho- tovésti. Smlouze se výše minimálního porátčného vka-

MŮJ PŘÍTEL VONDRA

KAZDÝ MÁME „SVEHO“ AUTORA, „sveho“ skladatele, „své.“ ho“ malíře. Já mám svého Vondru, což je příjmení, ale málo kdo to ví. Každý mu říká jen: Vondra. Jednoho dne jsem byl svědkem jeho počtu, že se „zbláznil“.

Seděl jsem na zádech, nad hlubokým údolím, na jehož dně straně se na výsoce skále — jako onk hnízdo — tučtí ústředko Turejce sur Loup. Je to v oné provincii, které se říká Haute Provence. Nad Nice, Vondra kreslil bizarní žovary tohoto místa a přitom pro nás vžil kávu.

Najednou se zračil — v obavě své činnosti — a povídá: „Poď sem, já jsem se asi zbláznil.“

Člověk to u svých známých čeká denně, ale ono to tehdy bylo jinak. „Já jsem poprvé ve Francii“ — natož pak tady — a přece poznám ze své kresby, že jsem tohle už jednou v životě kreslil! Povídam mu: „Jsem ve Francii, může to být la illusion de déjà vue — iluze už jednou viděného, tady je to běžné.“

„Ale on mř na své teprve vznikající kresbě ukazoval: „Podívej se — tenhle domek, který pokrácíte městským hrabami, to, co je nad ním, ty všechny zádky, které jsou lepeny jako vláštvočtí hnízda — to znám zpaměti!“ Nu — vysvětlilo se to. Teď tady vznikala naše společná kniha jak hledat stunce, mo- je druhá kniha o Provincii. K té prout — Listy z Provence — mi dělal ilustrace jen na základě pohlednic.

A jedna z těch pohlednic byla právě adieu — z Tournette.

Nvzdánil se, dovaril kávu a dokreslil městečko. Seděl jsem na strání Alpiček — Les Alpitres — tedy jakési tanint zarobnělné Alp, nejen slavní, ale i turopé, já uvažoval, a řeknu jednu větu, protože nejsem z těch, kdo si během cesty plši poznámky, a on o kus dál kreslil. Tentokrát použil i akvareli nebo temper, neřím, jsem laik. Vyšel jsem si k němu a chvilu přičítal jeho horečnatému chvatu, což on, já to vím, nemá rád, ale mlčky to strpěl. Dívám se na vrtika-

řící obraz a říká si: Kde se tam bere ta červená? Proč použí- vá jí malbě té strně s olivovníky červenou barvu?

A pak jsem jí — díky lemu — objevil. Nejen na jeho obraze, ale i na strání — byla v níhž té země, ale to musí přijít ma- líř, aby nám ji ukázal a dokázal, tak jako impresionisté kdysi ukázali nepříteli a nevěřícím, že ve snehu je moat.

Mám rád jeho obrazy.

Nejsem teoretik ani odborník, mám je rád a tuji si R. M. Rukelto: „Umělecká díla jsou dosazitelna nekonečnou samotou a ničím tak málo jako kritikou. Jen láska je může uchopit a držet a být vůči nim spravedlivá.“

Jedli jsme po té překrásné konděně jménem Provence a rovtlo u nás něco — mluvim za sebe — jako penné přátelství. Byli jsme samozřejmě přátelé i před tou cestou, ale ony jsou to právě ty společně prožvané krásy i drobné tráble takového skoro ještě studentského putování, které vztah posilují a pro- hlubňují.

Trávil většinu těch dní dos. I v galériích chodil bos — a do- dnes ho vidím, jak dostlova probíhá soubornou výstavou Bon- nardovou v galérii Maeght nebo Picassovou v papežském pá- láci v Avignonu — ano, zprvu dostlova probíhá, aby se pak pomalu a důkladně vracel k jednotlivým dílům, sedávali jsme spolu na náměstíčkách těch míst a jedli baguette, sýr, paštičky a popíjeli víno.

Jednou na cestě z Comarque do Nimes jsme šli silnicí le- mounou skalkami asi doumětrujícími. A nahore jsme zahlédli drátěnou obrodu s nápisem Attention toraux... Pozor býci. Tam budu se pětují býci pro koridu. Vylezl jsem nahoru a chvíli si je ufojtoval. Ode mne asi padesát metrů stál veliký býk a pásí se. Čekal jsem, až zvonec hřívou. Najednou se vedle mne objevil Vondra se svým spucim pytlíkem, který byl z druhé strany červený. A nádhernými pohyby malátora se rozfocil.

Býk zval klana. Nejen, rozběhl se směrem k nám, skočil

jsme cba z toho doumětrujícího břehu a dopadli na stíněl v záclupatú smičku.

Konečně tedy má Vondra výstavu v Praze. Měl jsem tu čest i rockoř mu ji zahálovat — vede odborného a výborného vy- klatu Blanky Jiráčkové — a stál jsem znou před jeho krás- nými malovánými v ústavu: ty obrazy je nut to být jako knihu neba sledovat jako drama. V prostoru většinou světlých barev se tu vznášejí nýsostně průky ženstov a já před firm polyben, před tím děním máni pocit, že se atávám ke sirupu Sixtínu, kde se otehrudá něco podobného. I když méně pozemského a přesného.

Alsobcent Akademie výtvorných umění, žák profesora Vladi- mira Sychry, mladý student, který už tenkrát zaujal během tet- ního kursu velkého malíře Oskara Kokoschku natolik, že mu rabíli stády pobyt v Satburku, malíř, který si žije stranou a v itchu svého ateliéru, přináší v Praze poprvé svůj dá.

Ilustroval mě tři knihy, mám doma jeho dva obrazy a ura- čim se k nim na dlouhé, klidné chvilé soustředění, protože na ne se nesačí podívat — jsou mimo dosah jednoho po- hledu, jsou epické i dramatické, jsou ostavou onoho věčného žensví, a kterém říká J. W. Goethe v závěru svého Fausta, že „za věčným žensvítem jsme nesení výš“.

V originále je to jinak: „Das ewig weibliche zieht uns hinan.“

Věčné žensví není náď námí a nemítme k němu jako k cíli, věčné žensví je v nás a táhne nás vzhůru. Ten, ve kterém není, může být mužem, ale není člověkem.

Vondra, ve kterém ono věčné žensví je, vystupuje v Krá- mářově sni v ulici Čs. armády v Dejvicích. Pozval bych tam rád všechny, kdo mají rádi obrazy, kdo od nich nechcejí jen popis toho, co sami mohou vidět, kdo věří, že obraz je součá- stí ně básně i hudby. Výstava potrvá do 23. dubna. Máme tedy čas. I já, který se tam ještě vrátím.

MIROSLAV HORNÍČEK

Einstieg

Der CSSR. Polen wird nach den jüngsten Reformen in Warschau sicherlich auch mehr Entgegenkommen erwarten können als in absehbarer Zeit Bulgarien oder die DDR, die noch in Vorgesprächen mit Brüssel stehen. Moskau schließlich hat Brussel von sich aus verlangt, in seinen künftigen Vereinbarungen mit der EG müsse seine Großmachtrolle sichtbar werden. Daß Rumänien, solange Ceausescu regiert, von der Gemeinschaft gar nicht bedient wird, liegt auf der Hand.

Gerade weil man in Westeuropa den „Ostblock“ für überwunden hält, wird eine differenzierte Ostpolitik nicht nur von den einzelnen EG-Regierungen be- trieben, sondern auch von ihrer Gemein- schaft. Es ist klar, daß damit der Ent- wicklungsprozeß in Osteuropa vorange- trieben wird.

„Bimbo“ Binder ist tot

Österreichs Fuß- ball-Legende Franz „Bimbo“ Binder ist am Montag in Wien im Alter von 77 Jahren an Herzversa- gen gestorben. Binder hat als Spieler und Trainer Ge- schichte geschrie- ben. Als Mittelstür- mer von Rapid

Wien schoß er in 765 Meisterschaftsspie- len 1006 Tore und wurde 1941 mit seiner Elf Deutscher Meister mit einem 4:3-Sieg im Berliner Olympiastadion über Schalke 04. Binder erzielte damals drei der vier Treffer. Zwischen 1933 und 1949 spielte er 19mal für die österreichische National- mannschaft und neunmal für Deutsch- land.

Nach Ende seiner aktiven Laufbahn setzte Binder seine Fußball-Karriere als Trainer fort und feierte in den 50er Jah- ren mit der damaligen Rapid-Mann- schaft, in der auch die späteren Bundesli- ga-Trainer Ernst Happel und Max Mer- kel mitgewirkt haben, große Erfolge. Wei- tere Stationen seines Trainerlebens wa- ren der PSV Eindhoven, Jahn Regens- burg, der 1. FC Nürnberg und München 1860.

HRAVAL S BICANEM V RAPIDU VIDEN...
dpa

Spieglein, Spieglein ...

Schweden wird ein neues Flugzeug für König Carl XVI. Gustav und Köni- gin Silvia kaufen, weil sich die Monar- chin im alten beengt fühlte und einen Spiegel zum Schminken vermißte. Eine Sprecherin des Königshauses gab am Montag in Stockholm be- kannt, Silvia habe sich geweigert, wei- ter mit der „unbequemen, lauten und

340-B für 70 Millionen Kronen (rund 20 Millionen Mark), in der es neben Telefon und Telex auch eine geräum- ige Garderobe gebe. Die Saab, die als Lanienflugzeug 50 Passagieren Platz

engen“ Fairchild Metro III zu fliegen. „Es fehlten sogar Spiegel, so daß die Königin Probleme hatte, ihr Make-up zu kontrollieren, bevor sie bei Staats- besuchen ausstieg“, sagte die Spreche- rin. Der Monarch bestellte eine Saab

WER IST DIE SCHÖNSTE IM GANZEN LAND?
RAISA..

bietet, soll auch Mitgliedern der Re- gierung zur Verfügung stehen.

Widersprüche im westböhmisches Bäder-Dreieck

Das Hotel heißt „Erfolgreicher Februar“, sieht aber gar nicht so aus. Der Bau stammt aus der Zeit der Jahrhundertwende, die Fassade ist überbordend vor Verzierungen, hier eine Gips-Girlande, dort eine Rosette; barocke Säulen und ziselirtes Eisen dienen als Balkonbrüstungen. Ein Paar üppiger Gazi-zen rahmt das Eingangsportaal, und als krönender Abschluß ragen zwei Posaunen-engel auf dem gewölbten Blechdach gen Himmel. Dem Architekten war nichts zuviel für die Zierde des Hauses, einst Eck-pfeiler des mondänen Kurorts Marienbad.

Seinerzeit hieß das Hotel „Pacific“, doch während man anderen prächtigen Palä-sten mit ebensolcher Vergangenheit ihre weltläufigen Namen aus der Gründerzeit („Esplanade“, „Astoria“) beließ, wurde das „Pacific“ mit sozialistisch-surrealistischem Pathos umgetauft — zur Erinnerung an den Februar des Jahres 1948. Damals konnte die Tschechische Kommunistische Partei mit ihrem Vorsitzenden und Mini-sterpräsidenten Klement Gottwald endgül-tig die Macht im Lande übernehmen.

Jetzt bildet das Hotel das Kopfende der kilometerlangen Hauptstraße Marien-bads. Und wer durch den Taleinschnitt hinaufkommt und an dessen Ende inmitten lauter Gebäuden von barocker Fülle, zwischen schwülstigen Zeugen der Archi-tektur des 19. Jahrhunderts steht, wähnt sich in einer anderen Welt.

Tschechische Widersprüche, selten werden sie so sichtbar wie hier im Bäder-Drei-eck Westböhmens, wo aller Glanz vergan-gener Monarchien sich am stumpfen Grau der Gegenwart bricht. Marienbad, Fran-zensbad und Karlsbad, die Namen hallen aus der k.u.k. Monarchie herüber, als sich hier die oberen Zehntausend aus Adel, Poli-tik und Kunst ein Stelldichein gaben, der Kongreß tanzte und die Kultur blühte.

Die Hochzeit der böhmischen Bäder war auch die der Kaiserreiche, und die Herrscher Europas und der Welt nutzten die heilkräftigen Quellen der Gegend und bauten sich darum herum gleich ihre Freizeit-Paläste. Der englische König Edward VII. zum Beispiel traf sich im Jahre 1907 mit dem französischen Ministerprä-sidenten Clemenceau und dem russi-schen Außenminister Iswolski im Marienbader Hotel Weimar, das heute „Kau-kasus“ heißt und nach wie vor das prächtigs-te Gebäude der Kurstadt ist.

Aber auch Chopin war da und Richard Wagner, Nicolai Gogol und Franz Kafka, und selbstverständlich auch unser Goethe, der hier 1823 im Alter von 74 Jahren seine letzte Liebe erlebte. Weil aber das Fräulein Ulrike von Levetzow sich dem 55 Jahre älteren Poeten nicht hingab, mußte er sich dem Dichten hingeben, und so sind wir in den Genuß der Marienbader Elegien gekommen. „Letztes Jahr in Marienbad“, Alain Resnais' Film, ließ den Namen voll-ends gleichbedeutend mit Melancholie und Verlorenheit werden.

Heute freilich wirkt Marienbad, äh-nlich das kleinere Franzensbad und die alten Teile des Karlsbader Kurzentrums, wie ein leuchtendes Zeugnis vergangener Größe inmitten einer schäbig-nüchternen Gegenwart. Gleich einer Insel des Lichts taucht das durchweg im „Kaisergelb“ gehaltene Kurviertel oberhalb der asphalt-ten Neustadt auf. Die alten Empire- und Jugendstil-Häuser sind fast alle in warmem Ockerton gehalten, je älter ein Bau, desto leuchtender die Farbe.

Doch sie blättert ab, überall an den Fas-saden. Deshalb wird hier eifrig gebaut und ausgebessert. Die Kolonnade Maxim Gorki ist gerade noch rechtzeitig zum Jubiläum fertig geworden: Der langgestreckte, in leichtem Bogen geführte Bau auf gußeisern

nen Säulen ist genau 100 Jahre alt. Davon haben sie 14 Jahre auf seine Renovierung verwendet. Nun glänzt er frisch poliert, während nebenan die Säulenhalle über der Kreuzquelle ebenso von den Stahlstangen der Maurer vergittert ist wie ein Stück weiter unten die Rudolfsquelle.

Das älteste Haus der Stadt, ein schön-er, ebenmäßig strenger Bau aus dem Jahre 1816, wird demnächst abgerissen. Für die Sanierung fehlte das Geld. Jetzt ist es zu spät. Und mitten im Zentrum gähnt eine öde Fläche, von einem Bau-zaun begrenzt. Hier sollte das neue Kur-zentrum entstehen. Doch sozialistische Planwirtschaft und Vertragsquerelen mit einer italienischen Baufirma ließen erst mal Gras über die Erweiterungspläne wachsen. Nun soll zum Jahresende mit dem Neubau eines kleinen Kurhauses mit 148 statt der einst vorgesehenen 720 Betten begonnen werden.

In der nach dem russischen Dichter Maxim Gorki, auch er einst Gast in Marienbad, benannten langen Wandelhalle spazieren die Patienten unter dem Fresko „Die Entwicklung der Menschheit gegen den Kosmos“ hin und her und schlürfen das gesunde Wasser aus den verlängerten Henkeln ihrer Trinkgefäße, die dadurch an Schnabeltassen und Kinderkrankheiten erinnern. Genau 400 durchnummerierte Porzellankrüge stehen in den Regalen hinter der steinernen Theke der Rudolfsquelle, der Kurgast kann das Wasser warm oder kalt schlürfen, eine Handbewegung über dem Hahn läßt das heilende Naß fließen — moderne Magnettechnik macht's möglich.

Marienbad bemüht sich sichtlich, Anschluß zu halten an die Entwicklung auf dem Kurmittelmarkt. Als Spezialität preist man das Marienbader Gas, Karbondioxid. Etwa eine Million Gasspritzen werden hier pro Jahr verabreicht, aus Klistieren von einigermaßen erschrek-kender Größe. Das Wasser der Quellen soll vor allem gegen Erkrankungen der Nieren und Harnwege, die gesunde Luft den Atemwegen guttun. Man wirbt mit der grünen Umgebung. Der Kaiserwald schütze den Ort gegen Norden vor dem Dreck des Braunkohle-Tagebaus bei Sokolov, früher Falkenau, versichert Milos Micka, Chefarzt des Kurhauses „Roter Stern“, und setzt hinzu: „Wir haben hier keinen Smog wie die in Karlsbad.“

Die wirtschaftliche Lage der Kurbäder fördert eben auch im Sozialismus die Konkurrenz. Vor allem Jachymov, be-kannter als Joachimsthal, hat da ein Bei-spiel gesetzt. Kurdirektorin Hana Horna-tova hält sich auf ihren Erfolg etwas zu-gute: „Wir haben das höchste Devisen-In-kasso der CSSR.“

Das hat Jachymov zum einen seiner Monopolstellung als Radiumbad zu ver-danken, hier führen die Quellen radioakti-ves Wasser. Heute ist die im Mittelalter blühende, für ihr Silber („Joachimsthal-er“) bekannte Siedlung der Inbegriff der Trostlosigkeit. Wer hierher kommt und bleibt, muß wirklich krank sein. Vor allem an Rheuma Leidende versprechen sich Heilung. So macht Joachimsthal jetzt Taler mit Radiumbädern und „Joachimsthaler Schachteln“, die radioaktive Nadeln enthalten, als Heilmittel gegen rheumatische Leiden.

Das Pfund aber, mit dem nicht nur Joa-chimsthal, sondern auch Marienbad und Franzensbad wuchern können, ist die Lage im Nordwesten der CSSR. Hier treffen sich alljährlich nicht wenige Brüder und Schwestern aus beiden Teilen Deutsch-lands. „Die Kollegin Hornatova“, sagt Marienbads Kurdirektor Jaroslav Berka mit dieser typischen böhmischen Höflichkeit, „hat mehr Gäste aus den — verzeihen Sie — kapitalistischen Ländern.“ Von den

knapp 18000 Besuchern Jachymovs pro Jahr kommen je etwa 2000 aus BRD und DDR. In Jachymov werden die Kurgäste, anders als in Franzensbad und Marien-bad, auch nicht voneinander getrennt beim Wohnen und Essen. In der Fran-zensbader „Villa Imperial“ etwa dürfen nur dann Tschechen wohnen, wenn nicht genügend Ausländer angemeldet sind.

Franzensbad ist fast ein Vorort von Eger, heute Cheb. Kurz hinter der Stadt ist am Ende einer Allee mit dünnen Bäu-men ein ausgedehnter Park mit goldgel-ben schnuckeligen Häuschen versteckt. Kein Auto stört hier die Ruhe, auch Hun-de, Radler und Raucher haben keinen Zu-tritt zur Fußgängerzone Franzensbad.

Am Ende der vielleicht 300 Meter langen Hauptstraße grüßt ein runder Bilder-buch-Pavillon. Auch hier heißt die größte Wandelhalle wie in Karlsbad „Kolonnade zur tschechisch-sowjetischen Freund-schaft“, sie ähnelt aber eher einem süd-französischen Bahnhof. Und die Glaub-erquelle ist gleichsam von einem ideellen Gesamtkurhaus überdacht.

Das Wahrzeichen von Franzensbad ist Frantisek. Der kleine Knabe aus Bronze steht mitten im Kurpark und hat einen Fisch im Arm — als Symbol der Frucht-barkeit. Die jungen Paare mit Kinder-wunsch kommen zuhauf, die Frauen sol-len Frantisek berühren: Dessen winziger Penis ist blitzblank gerieben. Die Herren der Schöpfung halten den Griff ins volle Menschenleben mit der Kamera fest.

Im Innern der Zuckerbäckerbauten hier wie in den anderen Kurorten blinkt und lüstert es nach Kräften. Wir sind im Land der Kronleuchter, riesige Spiegel hängen zwischen goldverziertem Stuck, selbst die Teller haben Goldrand und die

guldene Aufschrift „Staatliche Bäder“. Aber die Schalter an der Wand in der „Villa Imperial“ sind aus grellrotem Plastik, und neben dem Empire-Vertiko steht ein Tischchen mit schmutzig-grauer Wachstuchdecke.

„Frantiskovy Laazne, Marianske Laazne“, spricht unsere Begleiterin Milena die Ortsnamen aus. Sie ruhen sich richtig gemütlich aus auf dem „a“, die Böhmen. Und sie bleiben stets freundlich, selbst wenn einer mit ungebrochener westlicher Überheblichkeit fragt, wann denn das „verkrustete System“ hier endlich aufgebrochen werde. „Bei uns kann jedenfalls niemand, bitteschön, von der Arbeit eines anderen profitieren“, antwortet Jaroslav Berka nur.

Von der Arbeit der Gäste aus dem kapitalistischen Ausland wollen die Karlsbader künftig mehr Gewinn schla-gen — beim Glücksspiel. Eben ist im tra-ditionsreichen „Bad 1“ ein Casino eröff-net worden, das erste in der Tschechoslo-wakei. Im Prager Hotel Forum soll bald

das zweite folgen. Der Spielsaal ist in der ersten Etage des traditionsreichen „Bad 1“ verborgen, dessen Patina man riechen kann. In der Vorspielhölle stehen freilich erstmal einarmige Banditen. Der Saal selbst, mit braunrotem Holz bis an die Decke getäfelt und üppig verziert, diente früher Leibesübungen. Daher rühren die bloßen Damen auf den Wandgemälden.

Hier dürfen Tschechen freilich nicht spielen und nur in Begleitung erwach-sener Ausländer hinein. Spielwährung ist der österreichische Schilling: Das Casino ist nämlich ein sozialistisch-kapitalisti-sches Gemeinschaftsunternehmen. Und weil dessen Sinn und Zweck das Geld ist, werden die reichsten Gäste auch beson-ders umworben: Vor dem Eingang stehen große Reklametafeln auf deutsch und arabisch.

Karlsbad, nach Prag am meisten be-suchte Stadt der CSSR, ist bei aller Armut, die auch hier sichtbar wird, noch am ehesten ein Kurort westlicher Prä-gung. Das geschichtsträchtige Bad hat

zeigten ebenfalls Liebesabenteuer, halb-nackte Menschen und „einige Bewegun-gen im Bett“. Dies alles verderbe die jun-gen Leute.

in unserem Land. Die sexuelle Be-freiung der westlichen Bourgeoisie führt insbesondere zu Sexualverbrechen“, ana-lysiert das Blatt. Die chinesischen Filme seien dem Trend allerdings gefolgt und

zahlreiche Verbrechen. Zu diesem Schluss kam die amtliche chinesische Justizteil-nahme am Dienstag. Pornographische Bü-cher, Filme und Videos aus dem Ausland seien „wesentliche Ursachen für Verbre-

Verderbliche Bewegung im Bett
PEKING, 25. April (APP). Filme über Sex und Liebe untergraben die Moral der jungen Chinesen und sind Ursache für

sich viel von seiner Tradition bewahren können. Bei Neubauten haben die Karlsbader sich zu kompromißloser Moderne entschlossen — um den Preis grandioser Häßlichkeit. Vor allem der Hochhauskomplex „Thermal“ prözt mit einem Waschbeton-Realismus, der seinesgleichen sucht. Inzwischen restauriert man wieder vorsichtig, die Jugendstil-Fassade des Astoria im Kurzentrum etwa.

Medizinisch bietet Karlsbad von allem etwas, seine Spezialität aber scheint die Zerstreung des Kurgastes. In den kleinen Bädern wie Marienbad und Franzensbad haben die Gäste dagegen einen gemeinsamen Kurschatten: die Langleweile. Erst kurz nach Mitternacht ist im ansonsten völlig ausgestorbenen Marienbad der Teufel los. Er heißt Madonna und singt „Like a Prayer“. Der neue Schlager

und Katerina Wolf, manche Autoren haben unter Pseudonym veröffentlicht. Das Buch will „Einblicke in Alltag und Kultur“ geben, und diesen Anspruch erfüllt es. seg

Tips für die CSSR

BESTE REISEZEIT: Übereinstimmend werden die Monate Mai und September genannt.

ANREISE: Grenzübergang für Autofahrer ist Schirnding, auf der tschechischen Seite ist Cheb (Eger) Grenzstadt; die Entfernungen zu den einzelnen Bädern ist denkbar gering. Das Auto ist trotz Umwelt empfehlenswert, ein Ausflug von Karlsbad nach Prag (120 Kilometer) etwa dauert mit der Bahn vier Stunden. Für Reisen mit der Bahn ist Karlsbad (Karlovy Vary) die Ankunfts-Station, wer nach Marienbad (Mariánské Lázně) oder Joachimsthal (Jáchymov) will, muß mit dem Bus weiter. Die Kurdirektion Joachimsthal läßt ihre Gäste in Karlsbad oder Eger auch abholen.

EINREISE: Seit Jahresbeginn werden Visa für die Tschechoslowakei auch an der Grenze direkt ausgestellt. Sonst wickelt man den Papierkram am bequemsten über das offizielle Reisebüro der CSSR ab: Das „Cedok“ hat seinen Sitz in Frankfurt, Kaiserstraße 54, Telefon 089/23 20 757 oder (für Kurreisen) 089/23 45 28.

WÄHRUNG: Es gibt in der sozialistischen Republik noch immer Kronen und Heller. Der offizielle Kurs ist fünf Kronen für eine Mark, in den Hotels werden auch zwölf Kronen für die Mark geboten, auf der Straße noch mehr. Aber da darf man sich eben nicht erweisen lassen.

SPRACHE: Offenbar können fast alle Böhmen noch ein wenig Deutsch, zudem hat man sich auf den Fremdenverkehr aus den beiden deutschen Staaten eingerichtet. Im übrigen beleben Versuche, ein paar Worte der Sprache der Einheimischen zu erlernen, noch immer die Kommunikation.

UNTERKUNFT UND KUREN: Wer in ein verhältnismäßig armes Land wie die CSSR reist, sollte keinen Luxus erwarten.

Die besten Kurhäuser, jene für die Besucher aus dem Westen, sind sehr gepflegt, erfüllen aber eher bescheidene Ansprüche. Dafür ist das Personal ausnehmend freundlich. Informationen über Kurreisen in die CSSR geben neben Cedok-Reisen die Tschechoslowakische Heilbäderinformation, Waldstraße 5 in 8274 Hünstetten, Telefon 06438/207; oder direkt BALNEA, die Vertretung der Tschechoslowakischen Heilbäder und Mineralquellen, 110 01 Praha (Prag) Parizska 11.

VERPFLEGEUNG: Schwein, Schwein und nochmal Schwein. Die böhmische Küche ist berühmt — gewesen. Was wir vorgesetzt bekamen, hatte nicht den Hauch einer Idee von neuer Küchenkultur. Aber vielleicht wird man nach längerem Suchen fündig.

LITERATUR: Ein aktuelles und mit kritischem Blick geschriebenes Buch ist im VSA-Verlag erschienen: „Tschechoslowakei“, Untertitel: „Ein politisches Reisebuch“. Herausgeber sind Marie Cupalová

des Teenager-Idols aus den USA dient als Rausschmeißer in „Milan Illeks Video-Disco“, die jeden Abend berstend voll ist. Da lachen sich dann auch schon mal Rostocker Schülerinnen auf Klassenfahrt einen flotten Wessi an — dieses Jahr in Marienbad.

„VONO SE TO USTRÁHLO A „VONO“ SE NA TO ZAPOTVĚLO! PROTO JE KONEC O KOUŠER DÁL...“

vorgemacht, wie man beim Autofahrer abkassiert. Die Verbraucher müssen sich selbst helfen: Sie sollten an den großen Verbrauchermarkten tanken. Vor den haben die Mineralölkonzerne Angst.“ Max Dörfler vom ADAC rät: Weniger fahren. Auch das drückt die Preise! Mit dem Zapfhahn haben es die Autofahrer auch diesmal in der Hand, die Preise wieder herunterzuziehen.“

Mark. In Österreich wurde der Benzinzinpreis um 16, in der Schweiz sogar nur um acht Pfennig erhöht. Götz Weich, Hauptabteilungsleiter Straßenverkehr vom ADAC zu BILD: „Der Wettbewerb funktioniert zur Zeit nicht. Die Oligoschichten manövrieren durch ihr gleichgerichtetes Verhalten in der Hand, die Regierung hat durch ihre Steuererhöhung

der Nordsee. Vor zwei Wochen hieß es noch: Benzin ist knapp geworden, weil der Amerikaner verstärkt bei uns einkaufen. In Rotterdam mußten die Benzineinkäufer gestern 555 Mark pro Tonne Benzin bezahlen — 109 Mark mehr als vor vier Wochen. Conoco (Jet) — Sprecher Bernd von Rosenzweig: „Das entspricht etwa einem Literpreis von Super

Hamburg — Esso nahe gelegene zwei Gründe für die neue Preisrunde: Fertigungsprodukte (zum Beispiel Motoröle) sind auf dem internationalen Markt teurer geworden, weil die Opec die Produktion drösselt. Produktionsausfälle aufgrund von Betriebsstörungen auf Förderplattformen in

Benzinpreise: Weniger fahren

Die neue Quellensteuer...

- ... beträgt 10 % vom Zinsertrag
- ... wird einbehalten und abgeführt von Kreditinstituten
- ... wird auf die Lohn- und Einkommensteuer angerechnet

Ausnahmen (keine Quellensteuer zu zahlen):

- Bauspar-Zinsen** wenn Bausparer Bausparprämie oder Arbeitnehmer-Sparzulage erhalten hat
- Zinsen auf Auslandsanleihen** und ausländische Investmentzertifikate
- Girokonten-Zinsen** bei Zinssätzen bis 0,5 %
- Sparbuch-Zinsen** auf Guthaben mit gesetzlicher Kündigungsfrist
- Sparer mit geringerem Einkommen** Ledige bis 24 000 DM, Verheiratete bis 48 000 DM Jahreseinkommen. Sie bekommen „Nichtveranlagungsbescheinigung“ vom Finanzamt

~~10%~~

Kdo dal gól?

PŘI KOKTEJLU po přednášce vyhlásila firma Siemens malou soutěž: pro účastníky MS. Začíná hokejové utkání mezi mužstvy A a B. Rozhodčí vhodí do středu kluzště buřty, puku se dotkne jenom hráč A a srazí si na brankovní branky. Puk skončí za brankovou čarou, aniž by se ho dotkl hráč B. Kdo dal gól? Komu je tato branka připisána? A je vůbec uznána? Kdo první uhodne správnou odpověď, dostane od firmy Siemens dárek za 50 marek. Ve Stockholmu v tiskovém středisku zatím nikdo úspěšně nebyl. Čtenáři LD mohou vřelě odpovědět telefonicky na číslo 0045-3 003-1445. Telefonáty čeká D. Schreyerger. (mon)

IT IS THE KVESAN...

MED PRO KRÁSU

Med můžeme užívat nejen vnitřně — široké uplatnění nachází v přírodní kosmetice, účinný je i proti drsným a rozpraskaným rtům (natřeme je silnou vrstvou medu a necháme působit přes noc) či napomáhá rychlejšímu zhojení škrábanců a odřenin (každou hodinu je potřeme slabou vrstvou).

Chcete-li mít pokožku celého těla hladkou a hebkou, připravte si čas od času medovou koupel: šálek medu rozmíchejte ve dvou litrech horkého mléka a přidejte do koupele.

Nakonec jsme pro vás v dnešním receptáři připravili recepty na přípravu účinných pleťových masek z medu pro všechny typy pleti.

SUCHÁ PLEŤ: Smícháme lžici kyselé šlehačky a lžici medu a přidáme tolik mletých ovesných vloček, aby vznikla hustá kaše. Tato maska upravuje vlhkost pleti a uklidňuje ji.

NORMÁLNÍ PLEŤ: Smícháme jeden žloutek, půl lžičky medu, lžici tvarohu, půl lžičky citrónové šťávy, lžičku sladké šlehačky a lžičku mletých ovesných vloček. Tato maska je velmi osvěžující a výživná.

SMIŠENÁ PLEŤ: Lžici medu a lžici mletých ovesných vloček smícháme s teplým mlékem na jemnou kaši. Tato maska pleť čistí a odmašťuje.

MASTNÁ PLEŤ: Jeden bílek našleháme s dvěma lžičkami medu. Působí protizánětlivě a léčivě.

Všechny masky nanese se rovnoměrně na obličej a krk a po 25 minutách působení smyje se vlažnou vodou.

Co to je program MOSV

Slušovická cesta k moderní a zdravé výživě

Statistiky naznačují, že nejméně 30 procent lidí, kteří konzumují příliš mnoho cukru, tuků a soli, neví, že doplnění lékární a soustav se přeliduje. Požadovanou spotřebu potravin k nesycení člověka 10 350 kJ je překračována a dosahuje asi 13 150 kJ. Přitom ani nabídka potravin nevyhovuje vždy zásadám racionální výživy.

Proto se před necelým půlročním tucem zrodila v JZD Agrokombinát Slušovice myšlenka znečistit konceptní rozvojový potravinářský program (na bázi vědeckých poznatků MOSV — moderní systém výživy). V rámci tohoto programu řešíme jak samotnou zemědělskou výrobu, tak i její zpracování na kvalitní potraviny, včetně jejich balení, skladování a dopravy. uvádí v našem rozhovoru z mezinárodním potravinářském salonu Salina v Brně náhledek pro zahraniční obchod JZD Agrokombinát Slušovice ing. M. Kovařík, ČSc. Ukázkový program MOSV vystavuje Slušovičtí v pavilónu Morava. „Vycházíme z toho, že koncepcí moderní výživy málo u nás uskutečňovat právě velké zemědělské celky kombinátového typu ve spojení s moderní výrobou. Současně řešíme i otázku obilí. Vedle polyetylénu, polypropylénu a polyetylénu využíváme v posledních dobách také polyetylénterfiátu. A co je třeba, odpad z použitých obilí dokážeme novými technologiemi opět zpracovat prakticky v bezodpadovém cyklu výroby. Tuto novou technologii zpracování vystavujeme nyní v Brně ve spolupráci s rakouskou firmou Greiner, je to kooperativní partnerství. Je to jeden z kroků k tomu, aby náš potravinový program mohl časem přejít na samofinancování. Záměr počítáme dostat do bilanci materiálů. Například výroba polyetylénterfiátu u nás byla odložena o tři roky a jsme nuceni jej dovážet a platit devizami.“

Program MOSV se teprve rozvíjí. Nemí samozřejmě určen pouze pro obyvatele Slušovic a okolí. „Vytvořili bychom rádi podniky“, uzavírá náš rozhovor ing. Kovařík, „pro racionální výživu široké veřejnosti a přispěli tak k ovlivnění nepříznivé statistiky o zdraví naší populace. Nabízeli jsme například i výstavbu kompletní obchodní sítě pro Prahu, Brno a Bratislavu, včetně zásobování naším sortimentem.“

Na Salině představují Slušovičtí 72 potravinářských exponátů. Ne všechny splňují zatím kritéria MOSV. Některé jsou již známé z prodejen slušovického Agrokombinátu, jiné se teprve zavádějí, často ve spolupráci s tuzemskými či zahraničními partnery. Zlatou Salinu obhájuje 7 výrobků, např. nové druhy ochuceného mléka, jogurtů, sýr Forman aj. Na výstavě Embex-Print součteží o nejlepší vavříny 23 obalů ze Slušovic.

A ještě jedna zajímavost, která již nemá vztah k brněnskému výstavám. Slušovičtí zřídili v závěru loňského roku speciální prodejnu KVATRO S pro 200 druhů kvalitních, výživných a dietetických hodnotných potravinářských výrobků. Prodejní doba je od 12.–21 hodiny, takže si mohou družstevníci nakoupit v klidu i po své práci bez obav o špiněný sortiment. V sezóně totiž přijíždí do Slušovic až 80 zájezdových autobusů denně. Protože hosté příliš nakupevali, na družstevnický zbyval po práci již jen omezený výběr.

O Tatra je zájem

[čtk]: Historii a současnost jedné z nejstarších dosud žijících evropských automobilů přibližuje technické muzeum nynější kombinátu TATRA Koptivnice. Expozice, kterou tvoří 64 automobilů a 72 motorů, ročně zhlédne více než 150 000 návštěvníků z tuzemska i ze zahraničí. Zájem je též o další, pracovníky muzea poskytované služby. Patří k nim mj. zprostředkování veškerých dostupných informací k již nekompleťovaným typům vozidel, podle dochovaných knih zakázek jsou podle čísel podvozku a motoru identifikovány vozy vyrobené v letech 1897–1947, zaslány jsou fotografie, prospekty, technické popisy, základní seřizovací údaje. Na své si přijdou také sběratelé

upomínkových předmětů majících vztah k Tatrě. Loni byly nabízeny ve 42 druzích a prodalo se jich za více než 706 000 korun. K chystaným expozicím novinkám patří letos dokončení renovace vozu Tatra 97 a zahájení prací na obnově dvoudvřetvého tatrařánu Monte Carlo s hliníkovou karosérií.

V MUZEU URČITĚ! TENKRÁT SE TATRAŘÍ RIKALD „AUTA“!

Ztráta našeho baletu

[vi]: Po těžkém onemocnění zemřel v Praze jeden z našich čelných baletních umělců Lubomír Kafka. Odešel v rozkvětu svého umění ve 32 letech. Jeho umělecká dráha, předznamenaná studii v Praze a v Leningradě, vykazovala pronikavé úspěchy, jež mohl L. Kafka uplatňovat doma i v zahraničí. Od roku 1975 působil jako sólista Národního divadla v Praze a sklidil největší ceny a uznání při vystoupeních a v současných v USA, Japonsku, NSR atd. Po stářích v Zap.

BUDAPEŠT: Pod titulem „O ce nevinu MSDS?“ byli v Maďarsku zveřejněny blávné losy akčního programu MSDS, který byl projednán na ústředním zasedání jejího ústředního výboru. V úvodu zveřejněného materiálu se konstatuje, že Maďarsko dospělo k historickému roz-

Akční program MSDS

roku. MSDS v tomto ohledu zcela přerogativovat své síly a jejím nepřetržitým cílem je překonání krize. V dokumentu se píše, že rozhodující je dnešní maďarské společnosti jsou pokrokové a demokratické. MSDS se na minutost dívá kriticky a otevřeně. Kritizuje deformované a chybné politické a hospodářské struktury, stejně jako chyby dřívějšího vedení, a distancuje se od subjektivismu. Cílem strany je vrychlit společenský rozvoj a budování demokratického socialismu odpovídajícího národním zvláštnostem. MSDS je organizovanou politickou silou a univerzálním programem, který reprezentuje národní hodnoty. MSDS nabízí spolupráci všem občanům a organizacím, kteří na sebe vezmou odpovědnost za budoucnost země a jsou pokrokového smýšlení. V materiálu jsou poté v tematických okrajích formou též vyjádřeny cíle, o něž MSDS usiluje. K hlavním a mnohdy patří zajistit plnění vůle lidu vytvořením právního státu, demokratické a sociálně demokratické strany. Program rovněž vyjadřuje vytvořit moderní systém politických institucí a zákonů, zajistit práve jednatelce i společenství. Začíná dříve klade programový dokument na překonání hospodářské krize Maďarska. V této souvislosti vyjadřuje úkol zastavit hospodářský pokles a raketu zadluženosti, omezovat nefektivní činnost, modernizovat hospodářský mechanismus a prosazovat reformu RVP. MSDS si dále klade za úkol vytvořit přiznané podniky pro rozvoj vědecké a tvůrčí činnosti a zajistovat svobodu vyznání. Strana bude rovněž usilovat o přátelské vztahy se sousedními národy, o upomínání přátelství a spolupráce se SSSR o budování společného evropského domu a o svět bez velenských bloků. Přechod ke lidové demokracii si MSDS přeje pokrokovou cestou, bez vytrhávání napříti. Tento akční program je otevřený a bude se průběžně měnit na základě nových myšlenek a zkušeností členů strany. Ústřední výbor očekává od členů MSDS vyjádření názorů a připomínek, uvádí se i v materiálu.

Berňák byl angažován jako sólista tamní Německé opery, kde vytvořil řadu výtečných kreací. Jeho odchod znamená velkou ztrátu pro čs. baletní umění.

Tragická šťastná láska

V tomto titulu není protimluv. Takovou lásku skutečně prožil básník Jiří Wolker. Bylo mu dvadvacet, když se mu zalíbila Marie Koldová — dívka sotva škoře odrostlá. Bylo to roku 1922 v Prostějově, v ulici, kam Wolker chodil do hodin francouzštiny. Marie dokončovala tehdy dvouletou obchodní školu a byla o 6 let mladší než Jiří, tehdy student práv. Na podzim toho roku se sblížili v tanečních hodinách. Počátkem ledna 1923 na akademickém věnečku pořádaném každoročně ve prospěch Fondu pro podporu nemajetných vysokoškoláků spolu neustále tančili a Jiří vyznal Marii lásku.

V dubnu Jiří Wolker těžce onemocněl tuberkulózou a musel na léčení do Tatranské Poljanky. Milenci si psali vroucí i žárlivé dopisy, těšili se na Jiřího návrat, který však byl pro výkyvy nemoci několikrát odložen. Wolker se vrátil do Prostějova teprve počátkem ledna 1924 již v předsmrtné agonii. Poznání sice ještě svou životní lásku, zašeptal několik slov na pozdrav — ale to bylo vše. Zemřel 3. 1. 1924 dopoledne. Většina dopisů Marie Koldové byla pietně uložena se zesnulým do rakve a pohřbena. A tak jen z básnickových dopisů dnes můžeme vytušit velikost i tragičnost této lásky.

Máničko, je už to dnes můj osud, že za každý drobet štěstí musím draze platit. Mám po věřejšku horečky tak vysoké jako nikdy a lékař rozhodl ležet tak dlouho, až bude úplně normální teplota. Kdy ovšem to bude, to je ve hvězdách, a to ještě ve hvězdách velmi vzdálených.
(Prostějov 14. 4. 1923)

Milá, ... jsem tedy v Tatrách. Vysoké, zasněžené hory tyčí se za naši chajdou do nebe, dnes jsme v mracích, sedím u okna s krásnou vyhlídkou a myslím na Máňu, která je tak daleko, že to bolí, a přece tak blízko, že to bolí ještě víc.
(18. 6. 1923)

Miláčku, deset dní už sbírám sílu k tomuto dopisu, deset dní vím, že jej přece jen napsat musím ...

Prožívám peklo, můj miláčku. Nelze si představit horších, úkladnějších a hlubších bolestí nad tyto, do nichž jsem náhle se zase propadl. Víte, že jsem měl jet už domů, těšil jsem se jako dítě na Vás, má milá, na Vás ze všeho nejvíce ...

... To, co jsem si tu odležel a protrpěl, nemá být ničím proti tomu, co bude následovat, neboť takové horečky jsem dosud nikdy neměl. Spalují mě jako oheň, bledozním a vyvrhnu vše, co do mě vstává. Miláčku, Vy, která jste šťastna aspoň tím, že jste zráva, chápete, jak mi je? Plakal jsem celé tři dny nad svým mladým zkaženým životem. Vždyť jsem se tolik těšil na Vás a na tu nejmenší míru lidského štěstí, kterou jsem si už přece svým utrpením dostatečně vykoupil. A teď — v poslední okamžiku, zákeřně, nespravedlivě!

... Váš poslední dopis, tak krásný ve své lásce a čekání, měl jsem pod hlavou a nad ním jsem plakal, neboť co v něm byla naděje, to já už jsem třímal jak beznaděj, a zatímco Vy, pišíc ho, jste stavěla krásné zámky, já viděl jsem se je zde rozprodávat ...

... Jsem opět nemocen a budu asi dlouho nemocen a naděje na shledání je daleko. Nesmím svým chorobným tělem tarasit cestu Vašemu mládí, které kež je šťastnější než moje. Nemám práva žádat po Vás, abyste tak dlouho čekala. Proto Vám, miláčku, vracím volnost, a najdete-li Vy, či najde-li Vás někdo, koho můžete mít ráda, mějte ho ráda. Vaše čisté srdce snad najde si dobrou cestu. He, musím Vám toto říkat právě v tu hodinu, kdy jsem Vás tak pln, že až slzami mi z očí vystupujete. Ale musím to napsat, neboť znám života běh, hlad srdce a svoji chorobu. Ale stalo-li se, že zapsal jsem se do vašeho srdce tak hluboko, že neexistuje čas, že nechce znát jiné lásky, že vytrvá, tož, miláčku, se přece snad jednou shledáme. Byl by to sice výjimečný případ, ale já dnes, který nedvěřím na nic, kterému celý svět zdá se být nesmyslnou stokou nepravosti a nespravedlnosti, věřím ve Vás, drahá, a věře ve Vás, věřím i ve výjimečnost v tomto případě.

Proto: nepište mi! Každé Vaše psaní by mě bolelo, jako každá vzpomínka na vás mě bolí. Našel-li bych v dopise slova laskavá, mučila by mě přítomná bída, která z té lásky nemůže nic učinit, našel-li bych v dopise slova, kterými se vzdalujete, bolelo by to dvojnásob ...

Jdu ještě do boje, miláčku, hvězdo, vedte mě.
Líbá Vás Jiří.
(Tatranská Poljanka 1. 11. 1923)

Miláčku, chtěl bych mít dost síly, abych Vám mohl vypovědět všechn svůj dík za Vaši lásku, musím se však omezit jen na pár slov, protože se mi ruka třese a hlava točí.

Maminka mi psala ... že jsem byl vůči Vám krutý, když jsem Vám zakázal mi psát. Nene, milá, vůči sobě byl jsem krutý a k Vám, že jsem Vás tolik měl rád, chtěl jsem být jen spravedlivým ...

Tedy: je-li můj boj bojem Vaším, moje vítězství Vaším vítězstvím, je-li Vám naše láska vším — pak miláčku; mi pište a odpusťte jen, že prvý čas nebudu moci na Vaše slova odpovídati tak, jak si to zasluhuji.

Líbám Vás vroucně a jsem Váš Jiří.
(Poljanka 15. 11. 1923)

■ **Cokoládovny**, státní podnik Praha-Modřany, převáděly na Salimě 6 novinek. Jedna z nich — gumovité bonbóny Jo-Jo, vyráběná novou technologií v závodu Maryša v Rohatci u Hodoňína, získala Zlatou Salimu a zároveň čestné uznání Úbali roku. Bonbóny Jo-Jo marshmallow se dosud dovážejí z Francie a prodávaly se v prodejně Paříž—Praha za 19 Kčs. Jsou vyráběny na

holandském zařízení a jejich cena byla stanovena na 7 Kčs. Všechny používané suroviny jsou z tuzemska. Ze stejného závodu je novinka nugátová bonboniéra Flineta. Soja Kofin nabízí například Granco s borůvkovou a dále s meruňkovou příchutí, Orton Modřany výrobku Reneta z řady Styl, již obsahuje vlákninu. Novinkou ze závodu Sfinx Huřešov jsou karamely Zuzi.

Ist Kohl überhaupt zu stürzen?

Erselbst hat 1982, sechs Monate vor der Wende, über SPD-Kanzler Schmidt gesagt: „Nach unserer Verfassung hat der Kanzler eine starke Position. Übrigens: Das ist doch kein politischer, sondern ein physikalischer Vorgang. Wenn sich ein Kranker ruhig im Bett verhält und nicht bewegt, kann er sich unter Umständen noch lange halten.“

In der Tat: Während der Legislaturperiode kann der Kanzler kaum gestürzt werden. Das Grundgesetz sieht in den Artikeln 67 und 68 nur zwei Möglichkeiten vor:

● **Das konstruktive Mißtrauensvotum.** „Der Bundestag kann dem Bundeskanzler das Mißtrauen nur dadurch aussprechen, daß er mit der Mehrheit seiner Mitglieder einen Nachfolger wählt.“

● **Die Niederlage bei der Vertrauensfrage:** „Findet ein Antrag des Bundeskanzlers, ihm das Vertrauen auszusprechen, nicht die Zustimmung der Mehrheit der Mitglieder des Bundestages, so kann der Bundespräsident auf den Vorschlag des Bundeskanzlers binnen einundzwanzig Tagen den Bundestag auflösen. Das Recht zur Auflösung erlischt, sobald der Bundestag ... einen anderen Bundeskanzler wählt.“ Dieses Verfahren führte zur Wende 1982.

Der Berliner Historiker Arnulf Baring kommt zu dem Schluß: „Wenn ein Kanzler gute Nerven hat, ist er praktisch nicht wegzukriegen.“ Bei einigen spielten die Nerven nicht mit:

● **Ludwig Erhard:** 1966 wurde er öffentlich mürbe gemacht. Fraktionschef Barzel damals: „Erhard ist und bleibt unser Bundeskanzler.“ Die meisten wußten, daß das nur

Pflichtübung war und das Gegenteil bewirkte. Erhard ging.

Willy Brandt: Als Guillaume als Spion enttarnt wurde, erklärte Brandt am 7. Mai 1974 seinen Rück-

tritt.
Helmut Schmidt: Bei der Nachrüstung versagte die SPD ihrem Kanzler 1981/82 die Gefolgschaft. Er stellte die Vertrauensfrage und verlor.

NEJOBSÁHLEJŠÍ ŽIVOTOPIS V ANGLIČTINĚ VYŠEL
nedávno v USA: má 1438 stránek a líčí události
ze života Winstonu Churchilla, avšak autor
z úsporných důvodů věnoval pozornost jen ob-
dobí Churchillova života od konce druhé světové
váčky, kdy mu bylo již 70 let.
JIMAK BY TO BYLO ASPŮJ 700 (MARZU...
● Dnes se dožívá 80 let p. JAROSLAV NEBEŠKY ze Smi-
chova. Du dalších let hodně zdraví přeje a za všech
ně děkuje rodině.
DODROŽČLOD S UNLIT... I R KVALITK!
DODROŽČLOD S UNLIT... I R KVALITK!

DDR-Bürgerrechtler wollen CSSR-Häftlinge frei sehen

BERLIN, 20. März (AP). DDR-Bürgerrechtler haben am Sonntagabend bei Protestveranstaltungen in mindestens zehn Städten die Freilassung aller politischen Gefangenen in der CSSR gefordert. Zu dem „DDR-weiten Aktionstag“ hatten insgesamt 16 unabhängige Gruppen aufgerufen. Fürbittgottesdienste und Informationsabende gab es dem Vernehmen nach in Ost-Berlin, Leipzig, Dresden, Halle, Naumburg, Altenburg, Zwickau, Nordhausen, Nischwitz und Erfurt. In Dresden fasteten Oppositionelle 24 Stunden lang aus Solidarität mit den zur Zeit in der Tschechoslowakei inhaftierten Bürgerrechtlern.

In mehreren Kirchen gab es Lesungen aus den Werken des kürzlich zu neun Monaten strenger Haft verurteilten Dramatikers Vaclav Havel. So wurden Textpassagen aus dem Band „Wofür es sich zu leiden lohnt“ vorgetragen.

Raketen zu Kunstwerken

MOSKAU, 17. März (dpa). Nicht Schwerter zu Pflugscharen, aber Raketen zu Kunstwerken will der sowjetische Bildhauer Subar Zereteli machen. Wie das sowjetische Parteiorgan „Prawda“ am Freitag berichtete, traf im Atelier des Künstlers in der georgischen Hauptstadt Tiflis unlängst ungewöhnliche Fracht ein: Teile verschrotteter Mittelstreckenraketen des Typs SS-20. Aus dem Kriegsmüll sollen Skulpturen werden, die vor dem UN-Gebäude und der Riverside Church in New York aufgestellt werden.

Eine Skulptur stellt den heiligen Georg dar, der eine Drachenbrut aus Raketen teilen bekämpft. Zereteli hofft, dafür auch Teile von Pershing-Raketen aus den USA zu erhalten.

..NEBO KONDOMY..

Falsche Ernährung begünstigt Darmkrebs

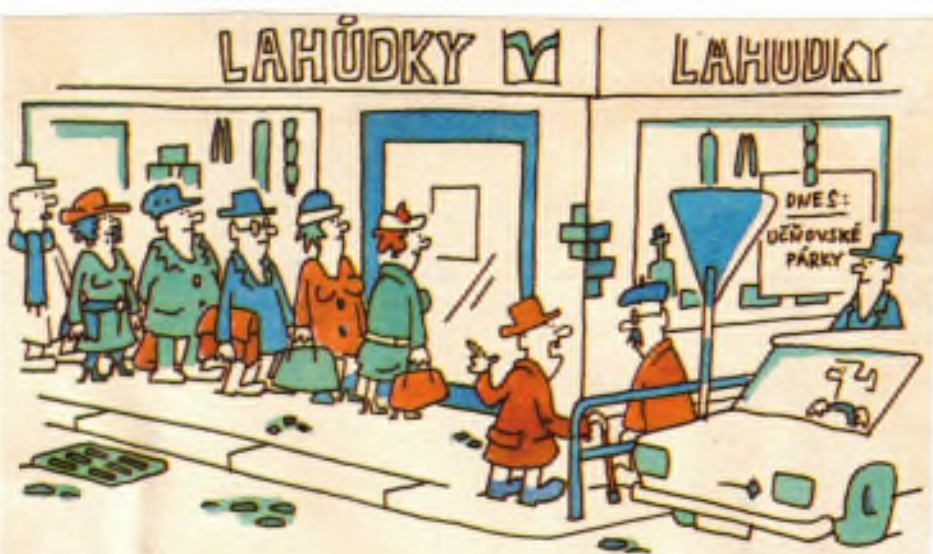
An Darmkrebs sterben in der Bundesrepublik Deutschland jährlich mehr als 20 000 Menschen. Über die Ursachen gebe es zwar verschiedene Theorien, mit Sicherheit jedoch spiele die Ernährung eine wichtige Rolle, teilte die Deutsche Krebshilfe zum „Europa-Jahr gegen den Krebs“ mit. Die Fleisch- und fettreiche, aber ballaststoffarme Ernährung, wie sie in Europa und den USA üblich ist, begünstige die Entstehung von Krebs. Japaner zum Beispiel, die ihren Kalorienbedarf nur zu zehn Prozent mit Fett decken, erkranken seltener an Darmkrebs.

Japan schafft gewaltigen Sprung

Die japanische Wirtschaft hat 1988 das höchste Wachstum seit 15 Jahren verbucht. Das Bruttosozialprodukt legte getrieben durch eine kräftige Inlandsnachfrage um 5,7 Prozent zu. Trotzdem blieb die Inflationsrate mit 0,4 Prozent sehr niedrig. Im Vorjahr war das Sozialprodukt um 4,5 Prozent geklettert.

SPOLEČNÉ PODNIKY

Tato forma podnikání budoucnost má velikou: doženeme druhé státy jejich vlastní technikou.

Vaclav a Petr Herinkovi

„Jako kluk jsem taky kupoval učňovské párky, vždycky je prodávali se slevou.“

CÍSAŘI, MYSLÍM ŽE BYSME K TOMU WATERLOO NEMĚLI JEZDIT - VE SNU SE MI OZVAL HLAS ŽE ZAHROBÍ, KTERÝ ŘÍKAL: „TEN PŘÁVEJ PROHRAJET“

„A Mohykán je zase poslední!“

● Nejsm abstinem, ale alkohol piji pouze tenkrát, mám-li k tomu vážný důvod. A to je vždycky, když mám peníze

ČAPKŮV ŽIVOTOPIS

Od svého početí žil jsem půl století A všechny ty roky byly válkou s mloky

Harmonika do kapsy

větší existuje řada nástrojů jako Piccola, Popu-
tar či dětská foukačí klávesová harmonika Otava
a další, například Rallye.

K výrobě foukačích harmonik se používá tvrdé
bukové dřevo. To však v současné době stále více
se nahrazuje umělá hmota, která z funkčního
hlediska tépe vyhovuje, protože je odolnější proti
vládnutí. Dříve se používaly různé druhy plechů,
mosazný, ocelový, poniklovaný a hliníkový. Důst
každé harmoniky jsou hlásky, jsou to tenounké
pístky, jejichž chvěním vzniká tón. Dělať se ze
speciální zvukové mosazi a na síte a velikosti
každého hlásky závisí výška tónu. K nejdůležitě-
jším operacím proto patří ladění ozvučných
desítek, které jsou srádem nástroje. Stávají se
o to zkušeni ladíři, kteří sedí vždy po jednom
ve zvukově izolovaných oddělených kabinách,
aby se nerušili. Na ladícím stoleku se každá des-
tíčka zkouší na jednotlivé hlásky a vylučují jem-
ným pílníčkem podle základního tónu, který si
ladíči rozeznají sešlápnutím měchu. Tato náročnou
práci mohou dělat jen lidé s výborným hudeb-
ním sluchem. Vyladěné ozvučné desítky pak pu-
tují do monitáže, kde každá foukačí harmonika
dostává svůj konečný vzhled.

V loňském roce vyrobili v píseckém závodě
Delicia téměř půl milionu foukačích harmonik.
Značnou část je o ně i v zahraničí. K tradič-
né největším odběratelům patří Maďarsko, Spa-
nělsko, NSR, USA a další země.

Trockengelegt und bewässert

MOSKAU, 17. März (AFP). Erstmals in
der Geschichte der UdSSR mußte jetzt
ein sowjetischer Minister für eine huma-
nistische Fotomontage herhalten. Die sa-
tirische Revue "Krokodil" veröffentlichte
ein Bild von Wasserwirtschaftsminister
Nikolas Wassiljew, der lächelnd hinter
einem "Schreibbisch" sitzt. Schreibbisch
und Minister stehen auf einer von Bauar-
beiten verwüsteten Mondlandschaft. Die
Fotomontage ist mit dem ironischen Satz
unterschrieben: "Wir haben nicht nur
Millionen Hektar Land trockengelegt, wir
haben sie anschließend auch noch bewäs-
sert."

Karikaturen von Regierungsmitglie-
dern waren in der Sowjetunion bislang
verboten. Ausländische Zeitungen, die hu-
moristische Darstellungen sowjetischer
Minister enthielten, durften nicht einge-
führt werden.

Aufgespießt

"Bier ist ein Bestandteil unserer Le-
benskultur."
Der "Bayernkurier", das Zen-
tralorgan der CSU, in einem Be-
richt über die Lage der bundes-
deutschen Brauwirtschaft.

Kein „Autoput“-Ausbau

Spätestens 1992 sollte Jugoslawiens
„Autoput“ durchgehend vierspurig be-
fahrbar sein. Doch jetzt steht fest: daraus
wird nichts. Löcher im Staatssäckel ver-
hindern den Ausbau der transjugoslawi-
schen Autobahn, die auf 1200 Kilometer
ausgelegt ist, aber derzeit dem Verkehr
erst knapp zur Hälfte vierspurig zur Ver-
fügung steht.

Nach Angaben der Belgrader Zeit-
schrift „Osmica“ werden für den endgül-
tigen Ausbau der Autobahn noch unge-
rechnet rund 3,5 Milliarden Mark benö-
tigt, doch deren Finanzierung sei nicht
mehr gesichert. Wolle man planmäßig bis
1992 die Nord-Süd-Autobahn – auf dem
„Autoput“ starben allein 1987 bei Ver-
kehrsunfällen über 4500 Menschen – fer-
tigstellen, müsse die Regierung darauf
verzichten, am restlichen Straßennetz
des Landes weiter zu bauen oder dieses
zu sanieren, was jedoch, so das Blatt we-
ter, sich zwangsläufig verbiete. Außerdem
sei der Autobahnbau längst zum Zankap-
fel der jugoslawischen Teilrepubliken ge-
worden: Bosnien-Herzegowina, Montene-
gro und der Kosovo haben sich – weil die
Autobahn nicht direkt über diese Re-
gionen verläuft – ebenso gegen den wei-
teren Ausbau des „Autoput“ ausgespro-
chen wie etwa Serbien, das Planungsmän-
gel ausgemacht hat. Auch Slowenien
und Kroatien votieren dem Bericht zufolge
mittlerweile gegen den Ausbau der
Transitautobahn, die Mittel hierfür seien
besser angebracht für einen Autobahn-
schluß Richtung Italien oder eine vier-
spurige Schnellstraße entlang der Adria.

„Jste připraveni na zimu?“
„Samožřejmě, jako vždy! Jen
se bojíme, aby nás nezaskočil
sníh a mráz!“

Post nimmt von April an höhere Gebühren

BONN (AP). Von Anfang April an muß
ein Standardbrief innerhalb des Bundes-
gebietes mit einer Mark frankiert wer-
den. Ferner klettern die Gebühren für
Päckchen und im Postbankdienst. Ein
Päckchen wird 50 Pfennig teurer und ko-
stet dann 3,50 Mark. Für eine Postanwei-
sung bis 100 Mark verlangt die Post dem-
nächst nicht fünf Mark, sondern 6,80
Mark. Zum 1. September steigen dann
auch die Gebühren für Standardpakete
von 4,40 auf 5,20 Mark.

Telefongespräche werden hingegen bil-
liger. Vom 1. April an wird die Gesprächs-
dauer pro Einheit von 0,23 Mark für
einen Anruf bei Entfernungen zwischen
20 und 50 Kilometer von 45 Sekunden auf
eine Minute im Normaltarif und von 67,5
Sekunden auf zwei Minuten im Billigtarif
nachts sowie an Wochenenden und Feier-
tagen verlängert. Bei über 100 Kilometer
werden die Zeittakte im Normaltarif um
drei Sekunden angehoben, sie sind dann
15 Sekunden lang. Münzfertensprecher
kassieren künftig allerdings schon für die
erste Gebühreneinheit 30 Pfennig statt
bisher 20 Pfennig. Von April 1991 an wer-
den alle Ortsgespräche kostspieliger.

Ein Informationsblatt geht allen Haus-
halten demnächst zu.

JEŘEBH ŠILINČA-SVARCE...

„Medvědy štíplim přímo le-
vou rukou,“ vychloubá se jeden
nimrod druhému.
„Cože, ty už jsi někdy ulo-
vil medvěda?“
„Spoustu medvědů – třeba
na ostrově Rujána.“
„Ale tam přece žádní med-
vědi nejsou.“
„No, teď už ne!“

Polsko: Volby budou dvoukolové

Varšava: Mluvčí polské vlády J. Urban včera na tiskové konferenci ve Varšavě informoval, že státní rada PLR na svém pondělním zasedání posoudila návrhy změn v ústavě, které předpokládají vytvoření druhé komory parlamentu (Senátu) a úřadu prezidenta republiky. Může to znamenat, dodal, že státní rada počítá se svým zrušením. O návrzích nyní budou jednat parlamentní výbory a poté Sejm. Lze očekávat, že Sejm zkrátí své nyníjší volební období a otevře tím cestu k volbám v červnu. Ty se uskuteční ve dvou kolech. V prvním budou zvoleni hlavní z předpokládáných četných kandidátů na poslance, ve druhém kole budou z vítězných kandidátů zvoleni posílanci Sejmu a 98 senátorů. Hlavním zájmem rozhovorů u kulatého stolu nyní bude příprava závěrečných dokumentů, uvedl dále J. Urban. Po rozhovorech však zůstanou kromě dosazeno dorozumění také desítky nevyřešených problémů, jež jsou příliš složité nebo podrobné, a ne lze je proto vyřešit během několika týdnů. J. Urban konstatoval, že v uplynulých 14 dnech se v Polsku uskutečnilo 135 stávek, především menších podniků, jichž se zúčastnilo 31 600 zaměstnanců. Větší stávky nadále pokračují v městském podniku v Plocku, na poštách ve Vratislavi, Štětíně, Graňsku, Lodži a v některých dalších polských podnicích. Včera vypukly stávky ve třech dolech na Katovicku.

Vynesení rozsudku v Jihlavě

(čtk): V Jihlavě se konala hlavní líčení proti obžalovaným Ivanu Bronsovi (nar. 1944) a Jiřimu Tichému (nar. 1946). Soud je uznal vinnými trestným činem pobuřování podle paragrafu 100 odst. 1, písm. e) trestního zákona. Jmenování v nepřátelství k socialistickému společenskému a státnímu režimu republiky pobuřovali více osob (tm, že od loňského dubna do srpna společně zkoncipovali a vyhotovili písemnost, v níž utrážili a pomlouvali státní a politické orgány ČSSR, obvinili je z fyzického a psychického teroru a současně zkreslené a nepodložené líčily postup státních orgánů při rozhodování v trestních věcech, jíž čtyřikrát soudně trestaný I. Tichou byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 18 měsíců a výkonem v II. nápravně výchovné skupině. Osud netrestaný J. Tichou byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 5 měsíců nepodmíněně a výkonem v I. nápravně výchovné skupině. Soudního jednání se zúčastnila delegace Mezinárodní helsinské federace pro lidská práva se sídlem ve Vídni a zástupce Východu čs. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci.

COPA TO ASI ZNAHENA / KOTJE TERNI.

Co je ve skutečnosti pyl? Jsou to samčí pohybliví buněk vyšších rostlin. Většinou je lejí sbírají a donášejí v rouskách a špičkových péro nožiček. U pylu, uloženého v buněčce, probíhá miliónkrát opakující se proces, takže je vlastně konzervován – připraven k trávení. Je právem nazýván chlebíčkem včel. Má obdohbné vlastnosti jako mžeří kasička.

Včelí jed je bílá tekutina obsahující směs látek, které se tvoří jako sekret sliznice včel. Včela jej používá podobně jako ochrannou vrstvu na kůži. Vasek tento jed obranný reflex, který se vyvíjí již v dělníku, je stoji život. (Vasek však kupodivu ne.) Pichnutí může v alergických osob způsobit dýchací potize, pářiny, svědění a smrt. nemá-li alergik co neléčivo lékařskou pomoc. Nebezpečné je pichnutí do oka, jazyka, ústní dutiny. (Nikdo dávát při pojitání ovce či čehokoly sládkého pozr.) Taký v těchto případech musíme ihned vyhledat lékaře. Zihadit z ranky co nejdříve odstraníme na místě, kde si můžeme pomoci sami, nějakým ostrým předmětem. I nehtem. Získaná žihadla nebo včelí jed se používají k výrobě léků ve formě injekcí nebo mastí. U nás se vyrábí Vitagla (i pro export). Včelím jodem se léčí revmatické bolesti, sčelý svatá a nervy, tromboza žil, astma atp.

Včelí vosk je produktem voskovitých žláz včel, který včely používají při budování plástů a buněk. Udána patř včelí vosk právě tak jako v minulosti k výsoco cenovým surovinám v průmyslu i kmetice.

Pyl, včelí vosk a jed

Co je ve skutečnosti pyl? Jsou to samčí pohybliví buněk vyšších rostlin. Většinou je lejí sbírají a donášejí v rouskách a špičkových péro nožiček. U pylu, uloženého v buněčce, probíhá miliónkrát opakující se proces, takže je vlastně konzervován – připraven k trávení. Je právem nazýván chlebíčkem včel. Má obdohbné vlastnosti jako mžeří kasička.

Včelí jed je bílá tekutina obsahující směs látek, které se tvoří jako sekret sliznice včel. Včela jej používá podobně jako ochrannou vrstvu na kůži. Vasek tento jed obranný reflex, který se vyvíjí již v dělníku, je stoji život. (Vasek však kupodivu ne.) Pichnutí může v alergických osob způsobit dýchací potize, pářiny, svědění a smrt. nemá-li alergik co neléčivo lékařskou pomoc. Nebezpečné je pichnutí do oka, jazyka, ústní dutiny. (Nikdo dávát při pojitání ovce či čehokoly sládkého pozr.) Taký v těchto případech musíme ihned vyhledat lékaře. Zihadit z ranky co nejdříve odstraníme na místě, kde si můžeme pomoci sami, nějakým ostrým předmětem. I nehtem. Získaná žihadla nebo včelí jed se používají k výrobě léků ve formě injekcí nebo mastí. U nás se vyrábí Vitagla (i pro export). Včelím jodem se léčí revmatické bolesti, sčelý svatá a nervy, tromboza žil, astma atp.

Včelí vosk je produktem voskovitých žláz včel, který včely používají při budování plástů a buněk. Udána patř včelí vosk právě tak jako v minulosti k výsoco cenovým surovinám v průmyslu i kmetice.

Polhraniční NDR zabránil včera vážné provokaci na hranicích své země s NSR. Zadrželi zde několik osob převlečených do maskovacích pláště, které u sebe měly zbraně a výbušniny. Narušitelé byli předáni komplementním orgánům.

Polhraniční NDR zabránil včera vážné provokaci na hranicích své země s NSR. Zadrželi zde několik osob převlečených do maskovacích pláště, které u sebe měly zbraně a výbušniny. Narušitelé byli předáni komplementním orgánům.

Neprakta - Švandrlík

„Ale jo, pstruha vám prodat můžu. Zlatý rybky ovšem nosím do ESA.“

O MĚŠTÁKOVI

Když jsem byl kluk, všechno svoje přesné meze mělo
 měšťák měl na hlavě klobouk, líné tučné tělo
 paničku měl v kožichu, bydlel ve vile
 když jsme vyšli na brigádu, zirať zavile
 teď chci poznat měšťáka, marně pouším zraky
 nějak se mi podobá, tobě, nám, vám taky

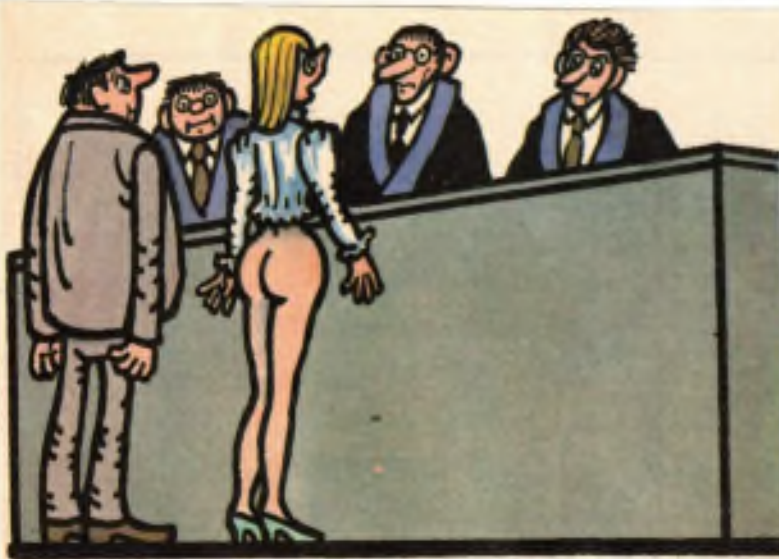

„Dobře . . . a kdy to asi tak bylo, co jste poprvé pocítila, že s vaším televizorem není něco v pořádku?“

„Nejsem pro glasnost.“

UPRAVILA
 „DRBVA“...

Neprakta - Švandrlík

„Odpůrce si mě vzal s nahým zadkem, takže, jak vidíte, jsem se po jeho boku nijak neobohatila.“

Když ti voda teče střechem přímo až do bytu,
 OPBH zaručeně nemá žádnou kapacitu.
 Když kotelná netopí a od rána tě mrazí,
 stěžování bývá marnost, kapacita schází.
 Když ti auto nejede, opravná se brání —
 u nás není kapacita, moc špatně se shání,
 musíš kapacitu lákat, lze to, žádné strachy.
 Zjev se, vzácná kapacito, mám pro tebe prachy.

● Ptá se pan
 Jeníček chod-
 ce:
 „Mohli byste
 mi laskavě říci,
 kolik je ho-
 din?“
 „Deset de-
 set . . .“
 „Děkuji.“
 „Odvěti pan Je-
 níček, jde dál,
 vrtí hlavou si
 říká:
 „To jsou lidí!
 Jako by nemo-
 hl rovnou říct,
 že je dvacet!“

Nepřekta—Svandrlík

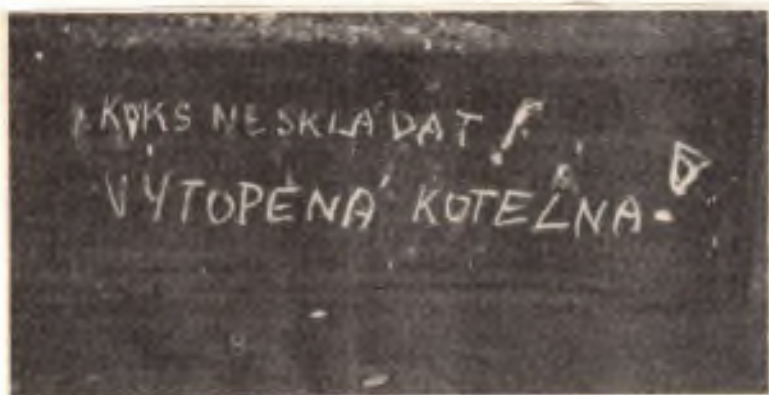
„Když nás chtějí ukazovat za valuty — no prosím. Ale proč v tom jedou na polovic s Rakouskem?“

„Je to stále stejný — buď dojde barva nebo nadšení.“

„Nemluví, ale rozumí.“

„Sněží! Dostanu patnáct korun!“

Poznáváme naše sýry

PRIMÁTOR. Sýr primátor je československá varianta známého sýra omeletti původně vyráběného v severovýchodní části Švýcarska v údolí, jímž protéká řeka Innna. Dnes se jeho výroba přesunula do moderních výrobnů v Bernu a v dalších švýcarských městech.

V Československu se tato výroba zavádla především v oblasti Šumavy, Krkonoš a Orlických hor, kde je dostatek kvalitního mléka potřebného k jeho výrobě. Sýr primátor se vyrábí při uplatnění nejmodernější světové technologie. Vyniká jemnou aromatičnou chutí a má v kuchyni téměř všestranné uplatnění při přípravě studených i teplých pokrmů.

SÝROVÉ TOASTY SE ŠUNKOU A ZAMPYONŮ. 12 plátků veku, 200 g sterilovaných zampiónů, 100 g šunky, 2 lžičce máslové špekta soli, 2 lžičce petrželky, 150 g sýra primátor. Okapané zampióny nakrájíme na plátky, vložíme na pánev s rozehřátým máslem a krátce osmahneme. Pak přidáme na kostičky nakrájenou šunku, směs mladá osolíme a opečeme ji. Opečeno směs navrstíme na plátky veku, posypeme posekanou petrželkou a přidáme na proužky nakrájený sýr. Toasty zapечeme na grilu nebo v předehřáté troubě a ihned podáváme.

POCHOUTKOVÝ SÝROVÝ SALÁT. 200 g sýra primátor, 1 hlávková saláta, 2 velké rajčata, 200 g pečeného nebo grilovaného drůbežního masa, 100 g šunky, 1 větší cibule, 1 stroužek česneku. Na marinádu 3 šálky smetany, 2 lžičce oleje, 2 lžičce citrónové šťávy, špetka cukru, mletý pepř, sůl. Sýr a dobře omyté hlávkové salát nakrájíme na nudličky a vložíme do salátové mísy. Přidáme na kostičky nakrájená rajčata a drůbeží maso, na nudličky nakrájenou šunku a na prstence nakrájenou cibuli. Salát zalijeme marinádou a necháme v chladničce odležet. Při přípravě marinády rozšleháme smetanu s olejem a citrónovou šťávou a ochutíme rozetřeným česnekem, cukrem, pepřem a osolíme.

SÝROVÉ NOKY SE ZELENINOU. 8 bílků, 300 g vařené nebo sterilované mrkve, 1 šálek sterilovaného hrášku, 100 g sterilovaných zampiónů 150 g sýra primátor, polohrubá mouka na zabušení, červená sůl na opékání.

Z bílků ušleháme tuhý sníh, promícháme ho s kostičkami mrkve, hráškem,

plátků zampiónů a osolíme. Přidáme strouhaný sýr a zahustíme polohrubou moukou na polotuhou hmotu, ze které lžící vykrajujeme noky a na rozehřátém tuku je po obou stranách opékáme do zlatova. Necháme je na sítku okapat a rozdělíme na talíře. Podáváme je k masu nebo s vařenými brambory a ochucujeme katarskou omáčkou nebo majolkou.

SÝROVÉ SMAZENKY SE ŠUNKOU. 16 tenkých plátků sýra primátor, 8 tenkých plátků šunky, 3 lžičce hladké mouky, 2 vejce, strouhanka na obzvlášť, tuk na smažení. Píkaniní majonéza smícháme 1/2 šálku smetany, 2 lžičce majolky, lžičku hořčice a lžičci citrónové šťávy.

Mezi každé dva plátky sýra vložíme plátek šunky a spícháme párátky nebo jehliami na závitky. Připravené smaženky obalíme v mouce, rozšlehaných vejcích a strouhance. Usmážíme je po obou stranách v rozehřátém tuku do zlatova. Podáváme je s vařenými brambory a pikantní majonézou.

SÝROVÉ OMELETY S CIBULÍ. 8 vajec, 2 lžičce oleje, 150 g sýra primátor, 2 středně velké cibule, sůl, 1 šálek mléka tuk na opékání, 2 lžičce sekané pažitky nebo petrželky.

Cibuli nakrájíme na nudličky, podusíme na oleji a smícháme se sýrem nakrájeným na malé kostičky. Vejce rozšleháme s mlékem a solí a smícháme se směsí cibule a sýra. Ze směsi postupně připravíme 4 omelety, které pečeme po obou stranách do zlatova. Při podávání je posypeme nadrobno sekanou pažitkou nebo petrželkou. Ihned je podáváme s vařenými brambory.

Recycling macht erhebliche Fortschritte

In der DDR sind derzeit 50 000 Container zur Sammlung von wiederverwertbarem Müll aufgestellt. Im vergangenen Jahr wurden pro Kopf der Bevölkerung 25 kg Schrott, 17 kg Altpapier und 78 Glasbehälter und Flaschen gesammelt. Mehr als zehn Prozent der industriellen Produktion in der DDR sollen künftig von wiederverwendetem Altmaterial stammen. In der Bundesrepublik Deutschland werden beispielsweise beispielsweise 51 Prozent aller Weißblechpackungen wiederverwertet. Sie werden überwiegend mit Hilfe von Magneten aus Hausmüll aussortiert. Bei Altglas beträgt die Wiederverwertungsquote 45 Prozent gegenüber 6,5 Prozent im Jahre 1974.

Die britische Stadt Richmond-upon-Thames verdient bereits am Recycling von Hausmüll. Seit der Einführung des Müllsortierens vor sechs Jahren hat sie netto 135 000 Pfund Sterling Gewinn verzeichnet. Der jährliche Gewinn beläuft sich derzeit auf 31 000 Pfund Sterling (zirka 100 000 DM). Allein das Aussortieren von Altglas erbringt jährlich mehr als 9000 Tonnen. Die Verringerung des Müllvolumens durch Aussortieren verwertbarer Bestandteile senkt auch die Deponiekosten nicht verwertbarer Abfälle. Kostet das Deponieren von Hausmüll 18 Pfund Sterling pro Tonne, kommt das Aussortieren einer Ersparnis von 6,25 Pfund Sterling pro Tonne gleich.

In Westeuropa gibt es derzeit 557 Müllverbrennungsanlagen. Davon nutzen 188 die erzeugte Wärme in irgendeiner Form. 77 dienen der Stromerzeugung oder der Kraft-Wärme-Kopplung.

Sofiožánér Lubomír Kafka gestorben

BERLIN. Der tschechoslowakische Tänzer Lubomír Kafka, der in zahlreichen Balletten in Ost und West engagiert war, ist im Alter von 92 Jahren in Prag gestorben. Er trat häufig in der Deutschen Oper Berlin auf.

Husak erliit Schlaganfall

PRAG, 19. März (Reuter). Der tschechoslowakische Präsident Gustav Husak hat einen leichten Schlaganfall erlitten und befindet sich im Krankenhaus. Das meldete die Nachrichtenagentur ČTK am Wochenende.

TRAVEL GUSTAV TRI HUSY U MAJA... (FUTURISTEN CYMISMOS!)

Tschemnobl nicht erledigt

„Prawda“ druckt erstmals Karte der Strahlenschäden

MOSKAU, 20. März (Reuter). Die sowjetische Parteizeitung „Prawda“ hat am Montag zum ersten Male eine Landkarte veröffentlicht, die das Ausmaß der Strahlenverseuchung auf sowjetischem Territorium nach dem Reaktorunglück von Tschernobyl vom April 1986 verdeutlicht. Die Karte scheint Befürchtungen zu bestätigen, wonach die vom radioaktiven Niederschlag erzeugte Verseuchung schlimmer ist, als zunächst angenommen wurde. Ein Begleitkommentar befürwortete die Benutzung der Kernkraft, warnte aber vor der Auffassung, die Strahlenprobleme seien inzwischen erledigt.

Der Vorsitzende des Staatlichen Komitees für Hydrometeorologie, Juri Israel, sagte unter Bezugnahme auf eine Studie von 1988, rund 230 000 Menschen lebten

in Gebieten, in denen die Strahlungswerte des gefährlichen Caesium-137 über der Marke von 15 Curie/Quadratkilometer liege. Dies stelle noch keine gesundheitliche Gefahr dar, solange die Menschen mit nichtkontaminierten Nahrungsmitteln versorgt und regelmäßig gesundheitliche Kontrollen vorgenommen würden. Die „Prawda“ brachte jedoch einen Brief eines Labor-Besuchers, der erklärte, viele Kontrollen stünden nur auf dem Papier.

Israel zufolge weist eine Fläche von über 10 000 Quadratkilometern eine Strahlenbelastung auf, die mindestens 15 Curie pro Quadratkilometer beträgt. Betroffen von dieser Kontamination seien 7000 Quadratkilometer in Weißrußland, 2000 Quadratkilometer in Rußland und 1500 Quadratkilometer der Ukraine.

Pravidelná tisková konference

(re): Na pravidelné tiskové konferenci Úřadu předsednictva vlády CSSR, která byla venována právě skončenému zasedání federální vlády k otázkám Prahy, na otázky novinářů odpovídal pražský primátor Z. Horčík. Seznámil novináře mj. s modernizací bytového fondu, se zkvalitňováním městského dopravního systému a se současným řešení m terčární sféry. K závěrem třidenního jednání ministrů zahraničních věcí signatářských zemí KSSE ve Vídni se vyjádřil mluvčí FMZV I. Kulhánek. Ocenil, že účastníci jednání se především shodli v tom, že podmínky, které nyní existují pro celkový vývoj mezinárodní situace, jsou příznivé. Na dotaz zpravodaje Francouzské tiskové agentury (AFP) týkající se úpravami stavu prezidenta ČSSR Gustáva Husáka mluvčí FMZV odpověděl: „K nepravdivým informacím o zdravotním stavu a dalším spekulacím ve vztahu k osobě prezidenta ČSSR Gustáva Husáka, které jsou šířeny některými zahraničními rozhlasovými stanicemi a agenturami, mohu sdělit, že jsou zcela nepodložené, a dementovat je.“ Vedoucí tiskového odboru Úřadu předsednictva vlády ČSSR M. Pavel informoval, že experti vlád sousedních zemí pozvaných předsedou vlády ČSSR L. Adamcem na schůzku k ochraně životního prostředí se sejdou v Praze ve dnech 13.—14. března.

A CO YINDE? TREBA VE SVEDSKU, TAM JSOU HODNOTY RADACKY VYSOKÉ...

Moskau nennt Aids-Zahlen

MOSKAU, 17. März (dpa). In der Sowjetunion waren Ende Februar 176 mit Aids infizierte und zwei an der Immunschwäche erkrankte Sowjetbürger registriert. Diese Zahlen, die über bisher veröffentlichten Daten liegen, nannte der stellvertretende sowjetische Gesundheitsminister Alexander Kondrusew am Freitag in Moskau zum Ende einer internationalen Aids-Konferenz. Bis zum 13. März seien drei Sowjetbürger und drei Afrikaner der Krankheit erlegen. Der Zustand der beiden weiteren sowjetischen Aids-Kranken sei „befriedigend“.

Wie Kondrusew weiter sagte, wurde darüber hinaus bei 378 Ausländern in der UdSSR eine HIV-Infektion diagnostiziert. Im vergangenen Jahr wurden nach Angaben von Kondrusew in der UdSSR 18 Millionen Blutproben seriel auf das HIV-Virus untersucht. In 112 Fällen habe man infizierte Proben entdeckt und aussortiert. Der Vizeminister bemängelte das geringe Interesse der sowjetischen Öffentlichkeit an Aids: „Bedeutungslos fühle ich mich der größte Teil der Bevölkerung nicht angesprochen“, sagte er. „Die Menschen reagieren nicht panisch, sondern völlig indifferent.“

„A TAKY „WODKALISCH“...“

Etwas weniger Blei

Die französischen Raffinerien liefern seit dem 1. März Superkraftstoff, dessen Bleigehalt von bisher 0,40 Gramm pro Liter auf 0,25 Gramm pro Liter verringert wurde, wie der Dachverband der Mineralölindustrie (UCSIP) in Paris mitteilte. Die Autofahrer können ab 15. März um vierzig Prozent weniger verbleites Super in allen von den großen Konzernen belieferten Tankstellen vorfinden. In der Bundesrepublik Deutschland war der Bleigehalt im Benzin schon 1978 auf maximal 0,15 Gramm pro Liter reduziert worden. Italien will den Bleigehalt ab 1. April von 0,40 auf 0,30 Gramm reduzieren.

Die französischen Raffinerie-Unternehmen wollen außerdem das Netz der Tankstellen mit bleifreiem Benzin von rund 1000 im vergangenen Jahr auf 3300 bis zum 1. Juli erweitern. Nachdem auch die unabhängigen und Supermarkt-Tankstellen mit der Einrichtung bleifreier Zapfsäulen begonnen haben, dürften den Autofahrern im kommenden Sommer rund 4000 „grüne“ Tankstellen zur Verfügung stehen.

JENKVOYZ MAHE ATOMY.

Filmregisseur stellt wachsenden Faschismus in der DDR fest

Alarmruf in Ost-Berliner Kirchenblatt / Skinheads und „Faschos“ mit „Traum von Groß-Deutschland“

BERLIN, 17. März. In der DDR sei die „Gefahr einer neuen faschistischen Bewegung, getragen von jungen Menschen unseres Landes, denkbar“, geworden, schreibt der 47jährige Filmregisseur Konrad Weiss in einer Analyse über „junge Faschisten in der DDR“, die jetzt in dem von der Evangelischen Bekenntnisgemeinde im Ost-Berliner Stadtteil Treptow herausgegebenen, hektografierten Blättern „Kontext“ veröffentlicht wurden. Weiss teilte mit, daß Anfang 1988 die Zahl der in faschistischen Gruppen organisierten jungen Leute in der DDR auf 1000 geschätzt worden sei. Inzwischen müsse das Potential „viel höher eingeschätzt werden“. Die Faschisten haben mit zwei bis drei Rechtsradikalen pro Klasse. Auf 14- bis 15jährige übe die rechte Szene eine starke Anziehungskraft aus.

Weiss beschreibt zwei Gruppierungen:

Die durch ihr martialisches Äußeres auffallenden Skinheads und die „gefährlicheren Gruppierung“ der, wie sie sich selbst nennen, „Faschos“, die sich unauffällig gaben, angepaßt erschienen, gute Arbeiter seien, insgeheim aber „in geschlossenen Zirkeln an ihrer alt-neuen Weltanschauung“ bastelten. Deutlicher als Skinheads bezögen sich die „Faschos“ auf nationalsozialistisches Gedankengut. Beide Gruppen lehnten den sozialistischen deutschen Staat, die DDR, ab.

Bei den „Faschos“ seien auch Vorbehalte gegen die westdeutsche Demokratie auszumachen, schreibt Weiss. Sie wollten die Wiederherstellung des deutschen Reiches in den Grenzen von 1938. Sie lehnten es ab, aus der DDR auszureisen, sähen ihr Wirkungsfeld viel mehr „in der Besetzung der sozialistischen Gesellschaft und im Kampf um ein vereinigtes Groß-Deutschland“. Ihr Haß richtete sich gegen die Siegermächte des Zweiten

Weltkriegs, die den faschistischen Staat zerschlagen haben. Bekannt sei eine rege Reisefähigkeit in sozialistische Länder. Es breite sich ein „Antiamerikanismus“ unter ihnen aus. Antisemitismus und Rassismus seien unterschiedlich vorhanden. „Auf den Fußballplätzen, in den Kneipen der rechten Szene sind antimilitarische Sprüche und Witze ohnehin an der Tagesordnung“, schreibt Weiss.

Körperliche Erüchtigung und gesunde Lebensführung gehörten ebenso zum Programm der Rechtsradikalen wie Persönlichkeit und Kameradschaftsgeist. Kultiviert würden „soldatische Werte“ wie Disziplin, Gehorsam, Ausdauer, Verlässlichkeit. Es gäbe Bewährungssituationen wie „Mutproben“, „Feige, hinterhältige Angriffe auf völlig Unbeteiligte“. An Wochenenden sollten sich manche „Clients“ mit regelrechten Wehrtuchübungen treffen oder „paramilitärische Übungen durchführen“, schreibt Weiss.

Um die Jugend gegen faschistisches Gedankengut zu immunisieren, fordert Weiss „eine neue Kultur des öffentlichen Dialogs“. „Unser Land braucht Gedanken- und Pressefreiheit und ein Spektrum unzensurierter Medien.“ Eine öffentliche demokratische Kontrolle der machttützenden Organe würde jungen Bürgern mehr Rechtssicherheit und Vertrauen geben und Aggressivität abbauen. **DE REPUBLIKANER...**

Neuere Menschen unter Trümmern begraben / Ursache unklar

PAVIA, 17. März (dpa). Der aus dem elften Jahrhundert stammende Stadtturm am Domplatz von Pavia ist am Freitag zusammengefallen und hat unter seinen Trümmern mehrere Menschen begraben. Mindestens zwei Menschen kamen in den Trümmern um, zwei Männer und eine Frau konnten von den Feuerwehrleuten nach stundenlangem Einsatz aus den Schuttmassen noch lebend geborgen werden. Nach weiteren Opfern wurde in den zehn Meter hohen Geröllmassen gesucht. Etwa zehn Personen wurden mit leichteren Verletzungen in Krankenhäuser gebracht.

Bei dem Einsturz des 50 Meter hohen Turms wurde ein Zeitungskiosk zerstört. Mehrere Läden und zahlreiche Autos wurden beschädigt. Die Inhaberin des Zeitungsladens wurde von den Trümmern erschlagen. Viele Menschen konnten sich noch retten, als sie die ersten großen Steinquader herabfallen sahen. „Ich war in einer Staubwolke und stürzte mich unter ein geparktes Auto, so kam ich mit dem Leben davon“, schilderte ein Geschäftsinhaber.

Stadtturm von Pavia fiel um

Der Einsturz ereignete sich um neun Uhr kurz nach Öffnung der Läden und wurde im ganzen Stadtzentrum wie ein Donnerschlag gehört. Viele Einwohner dachten zunächst, es habe sich ein Erdbeben ereignet. An dem Turm in lombardischer Bauart mit einer Bekrönung aus dem 16. Jahrhundert war wegen einiger Reparaturarbeiten an der Regenrinne ein Gerüst angebracht worden.

Das Bauwerk stand in unmittelbarer Nachbarschaft des Doms von Pavia, der an einer Außenwand beschädigt wurde. Die für die Monumente zuständige Stadträtin von Pavia, Maria Antonietta Abrate, nannte als mögliche Ursache des plötzlichen Einsturzes eine „Materialkompression“. Im Verlauf der Jahrhunderte sei der Mörtel, der die Bausteine zusammenhielt, abgebröckelt.

Zuletzt war in Italien 1902 ein antiker Turm in einem Stadtzentrum eingestürzt. Damals brach in Venedig der Glockenturm der Markusbasilika in wenigen Sekunden in sich zusammen. Niemand wurde damals verletzt.

EINGESTURZT ist am Freitag der aus dem Mittelalter stammende Stadtturm der norditalienischen Stadt Pavia. (Bilder: AP)

• Dies: v-pomenemo; nedložič 75. narodenin panu
 heleny Černej z Itálie 7. Vypointa dera 5. rodnou.
MOJE SESTRA...

• Mononif současné medicíně neznámých
 bade vité.
MOJE SESTRA...

• Nové nález ukazují, že nemoc přibý-
 vá. Že se stále odhalují nové formy a že
 především původců infekčních one-
MOJE SESTRA...

Aufgespießt

8300 Tote ... das ist 118mal Ramstein, das ist 1383mal Remscheid.

Die Zeitschrift „Jet News“ der Gemeinschaft der Besatzungen strahlgetriebener Kampfflugzeuge der Bundeswehr in einer Gegenüberstellung der Opfer des Straßenverkehrs und der Toten von Kampfflugzeug-Abstürzen.

Saty z ananasu

Obyvatelé Filipín nejenže mají možnost pěstovat částo ananas, ale využívají tuto plodinu i jako „ananasové“ šaty.

Mezi listopadem a dubnem se na ananasových plantážích sklízí listy. To jsou ony rostlinné části, pomocí kterých, které předstevují ananasy pro výrobu materiálu, jenž patří na Filipínách hlavně k slavnostnímu oblečení. Z „ananasové“ tkaniny se však dělá i obrusy a šátky.

DVA MALE OSTRŮVKY Terra Nona, které podle map a atlasů leží na severu ledového kontinentu blízko břehů Viktoriiny země, byly v skutečnosti pouhými pohyblivými se ledovými horami. Tato zjištění přinesla ve středu novozélandská tisková agentura NZPA. Na výzkum ostrůvků se totiž vydala západoněmecká vědecká expedice. V místech, kde měly podle zeměpisných údajů oba ostrůvky ležet, však nenašla nic. Ostrůvky byly zaneseny do světových map v roce 1961. Nyní, po téměř 30 letech, navrhl odborník z NSR, aby byly z mapy opět vymazány.

Tedy dávno — je to už šedesát pět let — nám mladý profesor českého jazyka na reálném gymnáziu nejen odhaloval mnohé létky naší gramatiky, ale přibližoval nám i kouzlo poezie. Bylo to jak ve školních hodinách, tak i mimo ně, v debatním kroužku nebo v besídkách, na nichž se hovořilo o básnicích a recitovaly se jejich verše. Přítelstost proniknout hlouběji k básnickým myšlenkám bývala i při občasném technickém cvičení, jež bylo součástí tělesné a hudební hodiny, kdy si někdy z nás cvičili své vystupování na pódiu. Skoda, že dnes nic takového není.

Ze starších básníků se mezi námi těšili oblibě zejména dva významní představitelé generace devadesátých let, ale odlišného ražení — Josef Svatoopluk Machar a Antonín Sová. Z nejmladších to byl Jiří Wolkar. A potom, jaksi samozřejmě v měřítku nad Olavou, strakonický roják, milovaný a uctívaný František Ladislav Čelakovský.

Narodil se 7. března 1799 ve Strakoncích jako syn chudého tesaře; prožil poměrně krátký život v existenčních starostech, ale v pilné a vytvářel práci. Po studiu prošel několika zaměstnáními. Od roku 1822 byl sedm let vychovatelem, v letech 1834 a 1835 se stal redaktorem Pražských novin a jejich závažné přílohy Česká věsta, roku 1838 knihovníkem v rodině knížete Kláškov. V roce 1841 byl jmenován profesorem a nastřížky se ho undervizně ve Vratislavi. Avšak nedálo se tam

PROČ NEMA ŠTOLTEPERS TAKOVÉ PROBLEMY...
Tajemství pod horou

(čtk): Tisnovští speleologové poodhalili tajemství, které skrývá nad městem hora Květnice. V minulých dnech vstoupili do dosud neznámých prostor, jež zdombily tisíce krápníků. Délka nově objevených podzemních prostor je 300 metrů s výškovým rozdílem kolem 50 m. O zpřístupnění jeskyní pro veřejnost se zatím jedná. K nejkrásnějším objevům patří sintrové jezírko, stalagmit tří metry vysoký, a nebo dóm, nazvaný Tisnovský, o ploše 30 X 20 a výšce 30 metrů. Objevily souhlas s prognózou z roku 1985. Na styku dvou již prokázaných poruch by měl existovat další, ještě větší dóm. Jeskyněři předpokládají, že hlouběji v masivu jthozápadním směrem ještě nalou na složitém tektonickém křížent pozoruhodné partie.

Na mezinárodním veletrhu uměleckých femesel v Mnichově získaly Bavorskou státní cenu a zlatou medaili československé výtvarnice Ludmila Karpasová — za pallčokovaný závěs Praha a Ivana Mešitová — za umělecké sklo.

Miloval lidovou píseň

JOSEF LEDEK

řekou Otavou, k básnickovu bělostnému pomníčku, na místa, kde vznikala jeho „Růže stolisté“.

Sbirka obsahuje sto písní stejné zmlčkové formy, prvotních padesát básní je poezie lyrická, druhá část má ráz reflexivně filozofický a vlastněná je citově říze spojená s básnickovým redlístím, kde ji také v roce 1940 vydali ve slávné bibliofilské úpravě a šesti filozofiem zdejšího akademického malíře Jiřího Řeřáka ke stému výročí prvního vydání. Za nacistické okupace to znamenalo tvrdé poselý národního ducha.

ZAPOMNELI, ŽE SE KOLEJE NEDELI JAKO AMOBA PROTEUS...
Jak s tuzexovými poukázkami

(čtk): V souvislosti se zavedením jednosložkového kursu čs. koruny došlo počátkem letošního roku v Tuzexu k některým změnám. Jednosložkový kurs vedl ke snížení hodnoty jedné tuzexové koruny koeficientem 1,75 a zároveň stejným koeficientem byly zvýšeny ceny zboží v Tuzexu. Pro zákazníky se tímto opatřením vlastně nic nemění, protože za volně směnitelné měny získávají od 1. ledna 1989 o 75 procent tuzexových korun více. Problémem je nedostatek nových tuzexových poukázk, které byly dány do oběhu začátkem letošního roku, a to především jejich nižších hodnot. Staré poukázky jsou v prodejních Tuzexu přijímány při placení ještě do konce letošního září, ovšem pouze do doby jejich platnosti vyznačené na poukázce. Přitom je pochopitelné jejich stará vyšší nominální hodnota přepočítávána na nové ceny. Ne všude je však možné v současné době za staré tuzexové poukázky vracet v daném přepočtu nové tuzexové koruny, protože jich není zatím dostatek. Podle ujištění vedoucích pracovníků Tuzexu tím není zákazník nijak poškozován, neboť pro nové i staré poukázky platí, že PZO Tuzex je povinen za nákup vrátit nazpět v poukázkách, které nemají dobu platnosti kratší, než byla doba platnosti použitého poukazu. Od října do konce letošního roku, kdy už nebude možno starými tuzexovými poukázkami platit v prodejních Tuzexu, bude možno ještě placně staré poukázky vyměnit za nové v čs. devizových bankách.

Verzicht auf Rauchen als Hochdruck-Therapie

Je höher der Blutdruck, um so größer das Herzinfarkt- und Schlaganfallrisiko. Deshalb wird verschiedentlich gefordert, alle Patienten mit einem diastolischen Wert (dies ist der an zweiter Stelle genannte) über 90 mmHg mit Medikamenten zu behandeln. Wichtig ist auf jeden Fall, weil der Blutdruck in weiten Grenzen schwankt, erst dann hohen Blutdruck (Hypertonie) anzunehmen, wenn wiederholt von Fachleuten erhöhte Werte gemessen werden.

Wie hoch der Blutdruck ist, hängt bekanntlich vom Alter ab; doch ganz abgesehen davon ist ein diastolischer Wert über 90 mmHg immer bedenklich. Zwi-

schen 90 mmHg und 94 mmHg liegt der Blutdruck nach der Definition der Weltgesundheitsorganisation im Grenzbereich. Neue Studien deuten dem Ärztemagazin „Selecta“ (3/1989) zufolge darauf hin, daß bei milder Hypertonie die Behandlung weniger nützlich ist, als man bisher hoffte. Der Arzt muß sorgfältig abwägen, ob es sich lohnt, die gar nicht so seltenen Nebenwirkungen — in fünf bis 15 Prozent verschlimmern sich zum Beispiel Diabetes und Gicht — in Kauf zu nehmen. Wichtiger und sinnvoller ist es auf jeden Fall, wenn sich der Patient als erstes einmal das Rauchen abgewöhnt, anstatt zeitlebens ohne nachweisbaren Nutzen Medikamente zu schlucken. Raucher scheinen nämlich insgesamt von blutdrucksenkenden Arzneimitteln am wenigsten zu profitieren.

Přetížené koleje

Vita, že československé železnice přepraví stejná množství materiálu, osob atd. jako železnice francouzské nebo západoněmecké? Vezmeme-li v úvahu, že jsou zhruba o polovinu kratší, je to účtyhodný výkon. Zamyšlime-li se ovšem nad tím, jak podobným zatížením železniční síť trpí kvalita dopravy, není důvod k přílišné chvále. V přetížení železnice si Československu vybojovale evropský primát, v kvalitě však nikoli. Přitom dvě třetiny provozních výkonů se soustřeďují na hlavních železničních tazích představujících pouhých osmnáct procent z celkové délky sítě ČSD. Příčinou tohoto stavu jsou více než jednoznačně — velká dopravní náročnost naší ekonomiky, neuvážené přemísťování materiálu a surovin z jedné strany republiky na druhou apod. Železniční doprava zabezpečuje sedmdesát procent přepravních výkonů nákladní dopravy a přes třicet procent výkonů osobní dopravy v ČSSR. Mudrá armáda zouněštnává přes dvě stě tisíc pracovníků a hospodáři se základními prostředky v hodnotě asi dva set miliard korun. Od roku 1950 do roku 1985 byl zaznamenán čtyřnásobný nárůst výkonů v nákladní železniční dopravě, přičemž zájem o osobní přepravu v uvedeném období poněkud poklesl. Přesleže dnes opět nastává určitá remesauce osobní vlakové dopravy, Československé státní dráhy na ní i nadále prodávají téměř čtyři miliardy korun ročně. Železniční doprava je v nás jedním z oborů, které nejcitelněji postihují zastaralost technické základny. Za posledních čtyřicet let vrostla délka kolejí pouze o dvě procent a délkou dvoukolejových tratí se prodává o necelých pěti procent. Ve stejném období se při srovnatelné hladině cen pohybovaly investice do železniční dopravy v rozmezí tři a půl až šest procent z celkových investic do národního hospodářství. Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v letech 1967—69 a to 5,5 až 6 procent. Od počátku osmdesátých let nepřevýšily investice do železniční dopravy čtyři a půl procenta a nepokrývaly ani prostou reprodukci. Zastaralé technické prostředky vykazují vysokou poruchovost, blokejí frekventovaně tratě a způsobují tak nemalé škody. Prohlubující se disparace v technické základně mají vážné důsledky i z hlediska mezinárodních vztahů. Odhaduje se, že jenom v osmé pátiletce se z tohoto důvodu sníží devizový přínos státu o 1,1 miliardy korun (při reprodukční hodnotě US dolaru 3,60 Kčs). Za každou výuku, za každé pozdější v tranzitní dopravě se platí. Hodnota pozdější v technickém rozvoji se snad ani vyčísli neda ...

Na plakátu se objevilo: „Alkohol je nepřítel!“ V noci k tomu kdosi dopsal: „Jen zbabělec utká před nepřitelem!“

Hlavní příčinou pondělního zsmrtěšení na luhozápadě NDR vyvolaného (trhacím pracem) v jednom z draselných dolů pobliž okresního města Bad Salzungen bylo seizmické napětí v půdě způsobené vytlačováním odpadních vod z blízkého draselného revíru v sousední NSR. Práví se to v oficiálním sdělení, které věrova zveřejnila agentura ADN. A JE TO!!

Důraz na rychlost a spolehlivost • Příprava expresních tratí

[čtk]: Československé železnice přepraví ročně téměř 300 milionů tun. Podle prognóz odborníků by to mělo být v roce 2005 shruba 319 milionů. Počítá se, že struktura přepraveného zboží se bude měnit. Poklesne například potřeba pevných paliv. Předpokládá se, že neopak vrostle podíl kusového zboží a výrobků vyšší užité hodnoty. To bude mít vliv na kvalitu železniční nákladní dopravy.

Takové změny si bezesporu vyžadují zvyšování kapacity ČSD. Počítá se, že provozní výkony vzrostou do roku 2005 nejméně o deset procent. S tím úzce souvisí postupná modernizace československé železniční sítě. Ta se ukazuje doslova jako životně důležitá — pokud nechceme ztratit krok s okolními evropskými zeměmi. Zejména u našich západních sousedů kladou zákazníci stále větší důraz na rychlost, včasnost a spolehlivost.

Železniční síť ČSSR čítá více než 13 000 kilometrů tratí, z toho 2800 dvoukolejných. Jen na třinácti procentech z celkové délky lze však jezdit rychlostí 100 kilometrů za hodinu a tratěvy rychlostí 120 km/hod. je povolena pouze na pěti procentech. Přičinami pomalého pohybu vlaků na našich železnicích je především jejich přetíženost, ale zároveň i špatný stav kolejového svršku a spodku.

Evropa tedy směřuje ke stále rychlejšímu cestování vlakem. Dokument OSN a Evropské hospodářské komise o magistralních železničních tratích na „starém kontinentě“ je zaměřen právě na toto zrychlování po-

hybu vlaků. Mezi vybrané tratě patří také ty, které vedou přes území Československa.

Pokud chceme udržet krok s evropskou železniční dopravou, musíme se přizpůsobit tomuto trendu a tedy stavět a modernizovat. Proto projednala vláda ČSSR v nedávné době koncept rozvoje železniční dopravy, především modernizací. Jde mimo jiné o rychlenou rekonstrukci železničního svršku a spodku — každoročně 850 kilometrů. Do roku 2005 by mělo být 1300 kilometrů tratí ČSD upraveno pro rychlost 140 kilometrů za hodinu.

Předmstém zájmu je příprava zcela nových vysokorychlostních tratí s navrhovanou rychlostí 250 kilometrů za hodinu. V roce 1991 by pak měl být předložen již konkrétní projekt. V současné době se uvažuje o tom, že výstavba bude zahájena na počátku desáté pětiletky.

*„A jak dlouho jezdíte, že máte jen tři nehody?“
„Od občerstvení!“*

Neobyčejné muzeum v Taizzu

Národní muzea většinou poskytují představu o dějinách své země a o historickém vývoji národů, které v ní žijí. Nle takového se nedá najít v Taizzu, které bylo až do protijeddánské revoluce v roce 1962 sídelním městem země krále Ahmada. Právě jeho residence byla nyní prohlášena za muzeum a zpřístupněna domácím i zahraničním návštěvníkům.

Tato několikpatrová pompézní budova byla postavena v první polovině našeho století v typickém regionálním stavebním slohu. Exponáty, které jsou v jejích místnostech vystaveny, ve skutečnosti dokumentují obzvláštní životní zvyklosti zesnulého panovníka, jenž často vládl jako despota a vedl zemi do úplné izolace od ostatního světa. Pro jeho soukromý život bylo příznačné, že se spokojoval pouze se dvěma manželkami, ačkoli islám dovoluje mít žen více, ale zejména o to víc

měl rozmarů, což prokazuje celé muzeum.

Exponáty shromážděné v prostorách bývalého královského sídla nasvědčují tomu, že král Ahmad byl přímo posedlý sběratelskou vášní. Zřejmě nejvýstižněji to dokazují koupelny, jejichž stěny jsou prakticky obloženy nesčetnými druhy mýdel — od jedrových až po nejpřechybnější v nejnádhernějších obalech — ze všech konic světa. Obdobně, i když v jiné podobě, je tomu v tzv. lékárenských komnatách, které jsou do-

slova plné léků všeho druhu. Nikdo z průvodců neví, zda král měl sklony k hypochondrii, nebo zda měl chorobný strach, že by mohl onemocnět. Faktem však je, že se nespolehal jen na výrobky předních farmaceutických firem v Evropě, čemuž nasvědčují nesčetné nádoby a nádobky s beduínskými bylinami rovněž neznámého původu.

A nesčetné vitríny náležitě zabezpečené proti otevření jsou doslova přeplněny zlatými pery, náramkovými hodinkami i pokojovými hodinami, dalekohledy a operními kukátkami, ačkoliv král údajně nikdy na žádné opeře nebyl. A tak jen pár kovotepeckých uměleckých předmětů vybočuje z rámce kuriozit muzea, které sotva má na světě obdobu.

Česnekový festival

Na polovině cesty mezi San Franciskem a polnostrouven Monterey leží městečko Gilroy. Jehož více než dvacet tisíc obyvatel se zabývá převážně zemědělstvím. Už před deseti lety zde probíhala akce, která umožnila Gilroyi, aby se vyhlásilo za „hlavní česnekové město světa“. Tehdy zde poprvé uspořádali festival zasvěcený česneku a jeho léčivým vlastnostem. Zúčastnilo se jej asi 30 000 hostů. O rok později jich však bylo už 60 000 a další rok pak téměř 130 000. Od téchle dob se zde každoročně scházejí milovníci česneku z celé Ameriky. Začátkem tohoto století USA ještě česnek dovážely z Evropy, ale jen do té doby, dokud v okolí Gilroye nebyla uskutečněna první výsadba této obilniny zemědělské plodiny. Dnes už zabírá území v okruhu 200 kilometrů. Urodí se tu téměř 90 000 tun česneku, přibližně třetina produkce neuplatní na vnitřním a zahraničním trhu, zbytek je podroben dehydrataci a používá se na výrobu rozličných domácích přísad. Neustále rostoucí obliba česneku u Američanů (více než dvajdnásobná spotřeba během posledních desetiletí) zaručuje Gilroyi česnekovou budoucnost. Ne zmíněném festivalu, na kterém se za účast vybírá jen malé vstupné, se nabízí všechno možné s česnekovými motivy: klobouky, spůny na opasky, těžítka, odznaky, kresby a mnoho jiných předmětů. Nejrozsáhlejším místem festivalu je Alej labužníků. Je to obrovská kuchyně pod šitým nebem, kde si návštěvníci tohoto kalifornského městečka připravují nejrozličnější pochoutky. Vzduch je zde pro voněn česnekem. Labužník z něj připraví veňe lze nejen ochutnat, ale je možné se i s ním přiřipravovat. Zlatým hřebem festivalu je velká soutěž česnekových receptů a přípravy jídel. Vítěze vyhláší porota složená z uznávaných znalců a novinářů zastupujících známé zemědělské noviny a časopisy v USA.

US-GARLICIADA...

Zemětřesení s epicentrem v NDR

Berlín, Bonn, Vídeň: Trhací práce v draselném dole Ernst Thälmann v Merkersu poblíž Eisenachu v NDR vyvolaly včera ráno po 14. hodině zemětřesení o síle 5,7 stupně Richterovy stupnice. Jeho epicentrum bylo v obvodu města Bad Salzungen. V obcích Vacha a Völkershausen bylo několik osob zraněno úlomky padajících kominů. Ve čtyřech dalších místech byly poškozeny budovy, našel elektrický proud a některé sílnice musely být uzavřeny. Jak oznámila tisková agentura ADN, podzemní ořtesy byly zaznamenány až za oblastí Durynského lesa, mezi Elsenchem a Magdeburgem, i když tam nezpůsobily žádné škody. Přesná příčina tzv. horského ořtesu, který je průvodním jevem hornické činnosti, objasňuje zvláště ní komise. Ořtesy pody o síle pět až šest stupňů Richterovy stupnice byly včera zaznamenány také na již hořepadě NSR. Podle agentury DPA se v některých místech zachvěly domy a do pohybu se daly některé bytové doplňky. Ořtes pody trvalý šest sekund by zaznamenán i v dolech. Výchvěžky zemětřesení ne úže mí Rakouska zaznamenal také Ústřední úřad pro meteorologii a geodynamiku ve Vídni.

Tucet falešných tisícikorun

[čtk]: V loňském roce bylo v ČSSR zadrženo mj. 12 padělků tisícikorun. Přestože byly většinou nevalné kvality, pokladní několik bankovních se považovali za pravé. Konec roku byl například přijat ručně kreslený padělek v prešovském lunaparku, ale poměrně kvalitně napodobenou bankovku odhalil i ve zřetelě vlnárně Rada, aby se pravost ověřovala nejen podle velikosti a barvy, ale především podle portrétu a jeho kvality se ještě na všech místech neprosadila. Množství padělků zatím v ČSSR není ekonomickým problémem, ale rostoucí trend jejich výskytu vzbuzuje určitě znepokojení do budoucna. Nežůstalo jen u tisícikorun. Mnoho let zneplhjemňují pokladním život také nepravé pětkoruny, které jsou zneužívány v řízenkových automatech. Přitom pachatelé riskují třetí odnětí svobody nejméně na pět let. V roce 1988 se děle rozšířil sortiment zadržovaných padělaných valut na 17 druhů platidel šestí zemí. Patří k nim například nizozemské studenkovky se slukou a italské padesátitřicicovky s portrétem Alessandra Volti. Padělek této bankovky nijak nevybočoval z průměru. Nepravých dolarů bylo ze zahraničních měn tradičně nejvíce — celkem 57 procent. Výrazně stoupl počet odhalených falešných stotomákových bankovek.

→ ŽADNEJ VEKKEJ KUHSŤ!

Minipivovary do světa

[čtk]: Minipivovary s ročním výstavením od dvou do pěti tisíc hektolitřů piva jsou novým letošním výrobním programem kombinátního podniku Závodů Vítězného února v Hradci Králové. Mníchov, Kolín nad Rýnem a Norimberk budou místy, kde východočeskí strojaři letos tuto novinku představí, první pivovary má podnik do NSR exportovat již v červenci. Závodů Vítězného února si v tomto roce připomenou již 120 let od okamžiků, kdy zde začala dlouholetá a úspěšná tradice výroby zařízení pro potravinářský a chemický průmysl. Pivovary mezi ně patří, podnik je exportuje do socialistických i nesocialistických zemí, největší měly roční výstav milión hektolitřů piva. ZVÚ Hradec Králové se nyní přizpůsobuje světovému trendu produkci minipivovarů v neregovém nebo měděném provedení. Vedle NSR projevili zájem o novinku také zákazníci z Dánska, Francie, Polska a Peru. podnik počítá s nabídkovými akvizitními akcemi v rámci ČS. výstav a veletrhů také v dalších zemích.

US-GARLICIADA...

ros byla znovu zatavena na počed jednání Národního shromáždění. Rada ministrů i nadále respektuje rozhodnutí parlamentu k této otázce z října loňského roku a hodlá pokračovat ve výstavbě. Vláda rozhodla rovněž o vytvoření poradního orgánu pro světové hospodářství při radě ministrů a zaujala klád-né stanovisko k návrhu zákona o sčístkách, který bude předložen Národnímu shromáždění.

Vlastně náhodou, zcela mimo dramaturgický plán barrandovského studia ze pouhé dva měsíce, natočila svůj nejnovější celovečerní film nazvaný „Kopýtem sem, kopýtem tam“ režisérka Věra Chytilová. A NÁHODOU BUDE DOBRĚJ...
Budapešť: Celostátní rada maďarských odborů na svém čtrnáctém zasedání pozastavila platnost dosavadních stanov v zájmu přechodu na novou strukturu odborového hnutí. Organizace maďarských odborů a jejich další činnost bude až do vypracování nových stanov pokračovat v duchu tezi přijatých na proslulové celostátní konferenci. Celostátní rada vyzývá členstvo, aby podlé své vlastní volby začalo vytvářet základem organizace, které by nejlépe odpovídaly jeho zájmům a pracovnímu zařazení. Odboráři mají také rozhodnout, zda se budou chtít připojit k celostátním, odvíčovým nebo odborovým svazům. Maďarská vláda na svém včerejším zasedání nedoporučila, aby výstavba vodního díla na Dunaji Gabčíkovo-Nagyma-

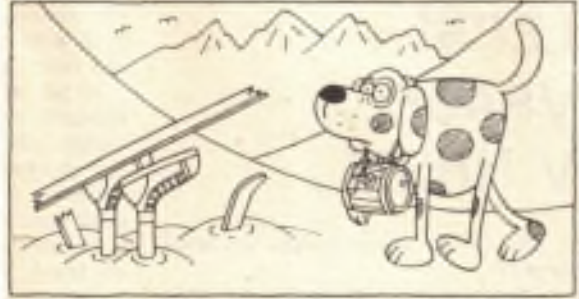
Nabídka Warholova bratra

[čtk]: V poslední době bylo v našem tisku publikováno několik informací a úvah o nabídce Johna Warhola, bratra významného umělce světového jména Andyho Warhola, jehož rodiče pocházeli ze Slovenska, darovat část umělcovy pozůstatosti jejich rodné zemi. Ministerstvo kultury SSR považuje za potřebné oznámit, že neexistují žádné překážky ze strany našich institucí tuto nabídku přijmout a realizovat. Ministerstvo kultury SSR se obrátilo prostřednictvím velvyslanectví ČSSR ve Washingtonu na Nadaci Andyho Warhola pro umění i na J. Warhola se žádostí oznámit bližší požadavky a podmínky realizace uvedené nabídky a vyjádřit se o její právní opodstatněnosti. J. Warhol vyjádřil zájem, aby Nadace darovala dva obrazy z dědictví pro pamětní jizbu Andyho Warhola na východním Slovensku. Očekává se, že rozhodnutí Nadace bude známé v průběhu prvního pololetí 1989. V případě kladné odpovědi ministerstvo kultury Slovenské socialistické republiky učiní všechna potřebná opatření pro realizaci nabídky podle přání dědiců A. Warhola.

ZÁKONY SLEČNY MURPHYOVÉ ● KDYŽ JSOU POHROMADĚ ŽENY, TAK DRBOU, KDEŽTO MUŽI — TI SE INFORMUJÍ. ● SEDI-LI NA POHOVCE MUŽ — REGENERUJE SE. ŽENA VŠAK SEZENÍM NA POHOVCE ZANEDBÁVÁ DOMÁCNOST.

„Říkejte si, co chcete, milej zlatej, ale komplexní vyšetření jasně prokázalo, že nejste Napoleon, nýbrž Becherovka!“

..HUSA'KU, INORO, BIL'ARU...!

EKOLOGICKÁ KATASTROFA

Břichem vzhůru plavou ryby.
To je ovoce
hrubé ochrannářské chyby:
Kariéristé si myli ruce v potoce.

LETO 32
PODZIM 64
2174 128

VYPÁDA TO NA ČESKÉ RIFIFI, VOJKOLI BYDLÍ DOST ČIZKŮ..!

40 Meter langer Drahtzaun gestohlen
BABENHAUSEN. Einen 40 Meter langen und immerhin 2,5 Meter hohen Maschendraht-Zaun aus grünem Kunststoff haben Unbekannte in der Kiesgrube Babenhausen (Kreis Darmstadt-Dieburg) in der Nacht zum Mon-

Z JEDNOHO ČLÁNKU:

Verstaubte Lastwagen der Sowjetmarke Kamas rollen verrostete Panzerketten, in Stücke gesägte Kanonenrohre, entschärfte Minen und scharfkantige Bombensplitter zu den Docks am Saigon-Fluß. Dieser Schrott aus dem US-amerikanisch-vietnamesischen Krieg verschwindet im Hafen von Ho Tschí Minh-Stadt, dem früheren Saigon, im Laderaum eines unter Panama-Flagge fahrenden Frachters. Vietnam vermarktet meistbietend auf Dollar-Basis die von den USA hinterlassenen Kriegsschrott-Halden, die Washington einst Milliarden gekostet haben.

Auch 14 Jahre nach dem Vietnam-Krieg türmt sich auf den blutigsten Kriegsschauplätzen wie Bien Hoa, Binh, Danang und Play Cu das Waffenarsenal zu Bergen. Reisbauern räumen die Trümmerhalden, um ihre Felder neu zu bebauen. Ho Tschí Minh-Stadt im Süden und Haiphong im Norden sind die Häfen, aus denen der Schrott zu den Schmelzöfen in der UdSSR und einigen westlichen Ländern verschifft wird — zum Tonnenpreis bis zu 100 Dollar.

Die Aufräumarbeiten auf den Kriegsschauplätzen sind in vollem Gang. Vietnamesische Offizielle wissen nicht, wie lange es dauern wird, bevor die zum Teil noch tödlichen Waffen weggeschafft sein werden. Hinzu kommen die Trümmer von amerikanischen Bombenflugzeugen, Hubschraubern und Mannschaftstransportern.

Orkan kontra lanovka
(čtk): Závěr letošního teplé zimy se v Tatrách ohlásil 24. února silným větrem, který na štitu dosahoval rychlosti orkánu. Mohutné náporů víchřice vyhodily z uložení obě nosná lana nové visuté lanovky na Lomnickém štítu, obalené slnčnou námaزou. Přitom jedno lano váží zhruba 14 tun. Lanovka, která už zkušebně jezdila, byla tak vyčizena z činnosti. Odstraňování následků víchřice začalo ihned, jak to počasí dovolilo. Obě nosná lana uložili pracovníci montážní čety ČSD za účasti montáže dodavatelské švýcarské firmy von Roll Habegger. Nová lanovka by měla sloužit veřejnosti už v létě. I když se víchřice ve Vysokých Tatrách ohlašují s větší či menší silou každoročně, podobný případ by se už neměl opakovat, protože nosná lana jsou zabezpečena tak, aby je ani extrémně silný vítr nemohl vyhodit z uložení na nájezdové rampě víchřolové stanice lanovky na Lomnickém štítu.

„A CO TEPRVE KOBY PŘÍČEL RYBICOUL A ZAFUNĚL!“

● Eine gute und schlechte Nachricht für den Finanz-Minister: 15 Prozent mehr Steuer-Einnahmen im Februar; damit verringerte sich das Minus in der Staatskasse von 2,5 auf 1,25 Milliarden Mark. Gleichzeitig überweisen die Deutschen soviel Geld ins Ausland wie noch nie.
71 Milliarden Mark fließen ab, 46 Milliarden mehr als Februar '88 — wg. Quellensteuer.

● Wenn sie die Preise nicht weiter steigen lassen wollen, werden die Zentralbanken das Geld durch höhere Zinsen knapper machen müssen.
Höhere Zinsen aber treiben Anleger raus aus den Aktien und rein in den Geldmarkt, wo sie mehr verdienen können. Die Folge: Die Kurse an den Börsen gaben schon nach und der Dollar stieg um einen Pfennig auf 1,87 DM.

als im März 1987. Aber: Die benötigten Facharbeiter sind im Heer der 2,05 Millionen Arbeitslosen kaum zu finden.
● Weil soviel bestellt wird, steigen die Preise.
Bundesfinanzminister Gerhard Stoltenberg glaubt, daß die Teuerungsrate 1988 bei 2,5 Prozent liegen wird oder „vielleicht etwas höher“; die Forscher vom RWI-Institut gehen von „reichlich drei Prozent“ aus.

Bonn - Der neueste Monats-Bericht der Deutschen Bundesbank ist optimistisch. Das sind die Kernausagen:
● 1988 wurden für neue Maschinen und Bauten unserer Wirtschaft 264,4 Milliarden Mark ausgegeben — 27,8 Milliarden mehr als im Vorjahr.
● Es gibt zur Zeit 220 000 offene Stellen — 40 000 mehr

Mistr psychologie i konverzačky

(pat): V minulých dnech nás opustil v necelých 78 letech (narozen 19. 11. 1911 v Jihlavě) herec Eduard Dubský. Začínal sice původně s operetou ve společnosti Mateny Zieglerové, ale do povědomí široké divácké obce vstoupil především jako člen Městských divadel pražských, kde působil od roku 1950 až do roku 1984. Proslul v salónních typech, konverzačkách npod., které však vždy dokázal spojit s psychologickou hloubkou, jež obohacovala tyto dost jednostranné postavy o bohatější rysy. Těžšístě jeho tvorby spadá do let padesátých a šedesátých, kdy vytvořil řadu výrazných postav v anglosaském repertoáru, klasickém dramatu i současných hrách. Výrazného herectví E. Dubského využíval i film a televizní obrazovka.

RÍKALI MU „MR. VĚSTIČKA“...

Konfekce na export

(čtk): Z letošní produkce Oděvních závodů Trenčín je pro zahraniční odběratele určeno 60 procent. Do nesocialistických států dosáhne objem vývozu 230 milionů korun a do SSSR téměř 310 milionů korun ve FOB. Z čs. producentů pánské konfekce jsou Oděvní závody jejím největším vývozcem do nesocialistických států. Obleky, saka, kalhoty a pláště dodávají do NSR, Nizozemska, USA, Kanady, Belgie, Rakouska a dalších evropských zemí. Konfekce z domácích materiálů se na vývozu do těchto teritorií podílí 54 procenty. Zbytek dodávek tvoří výrobky zhotovené ve formě mzdové práce, neboť z materiálů dodaných odběratelům.

ZALOŽIL KÁJA
PAŘÍK...
↓

Masné pochoutky z Kájova

(zh): V Českém Krumlově se těší velkému zájmu prodejna masa a masných výrobků i bufet, který nedaleko hlavního náměstí v historickém jádru města vyhledovali s pomocí v jednom z domů pracovníci statku Kájov Agrokombinátu Šumava. Nabízejí tu různé druhy gulášů, karbanátky, ovar, světlou i tmavou tlačenku, zajišťovnou polévku (přičemž jedna porce s rohlíkem stojí jen korunu a deset haléřů). Kromě výsekového masa tu prodávají jehlička a jitničky, domácí sádlo a škvarky. Denně sem dovážejí 500 kg čerstvých výrobků. Nyní budoují Kájovští v Křenově Vsi zpracovnu masa a tři udřny, takže od podzimu obohatí nabízený sortiment o uzená masa, anglickou slaninu a další speciality.

● Jogurt z bavořího máka je pochoutka, kterou je možno při dávkce štěstí ochutnat na Kubě. K dostání je díky tomu, že před pěti lety byl experimentálně zaveden chov vodních buvolů jako způsob využití bažinatých oblastí jižní části ostrova.
JAK JE ŽENA OD BUVOLA?
BUVOLKA, BUVOLEČKA, BUVOLO... 2

1939

1989

DOBRÝCH SLUŽEB

BILA LABUT

PRAHA 1 NA POŘÍČÍ 23 tel. 232 06 22

Padesát let dobrých služeb

(el): Před výlohou obchodního domu Bílá labuť v Praze je od věrejška zřetelně živější než jindy. Kolmýdounci zajímá nejen zboží aranžované ve vykladních skříních, ale také video, na němž sledují třicet let starý film. Natočil jej k 20. výročí Bílé labuť Oldřich Nový. V místech, kde už padesát let prosperuje obchodní dům, bylo kdysi v zahradě staré formanské hospody U bílé labuť kabaretní pódium — první, na němž vystupoval mladý Oldřich Nový. Pamětníci mohou ve výlohách konfrontovat prostřednictvím exponátů výrobky, které se nabízejí při otevření Bílé labuť, s tím, co se vyrábí a prodává dnes. Bílá labuť připravila ke svému výročí jarní prodejní akci s spoluúčastí téměř 100 výrobních podniků a družstev. Na zajištění nabídky se podílí i řada podniků, které letos dosahují rovněž výročí své činnosti. Akcí provází mj. 327. emise Čs. státní loterie, která bude slosována 23. března. Filatelisté mohou získat na poště v Jindřichské ulici příležitostné razítko.

V RÁMCI OSLAV Mezinárodního dne žen se v Hoří Minově Městě konala soutěž o nejkrásnější dívku této čtyřmilionové Hlohovské metropole. Z 217 uchazeček perota nakonec vybrala 20letou kadeřnici Do Thi Kie Khanh (výška 161, váha 47), která si jako hlavní odměnu odnesla milion dongů (u přepočtu přes 200 dolarů). Tuto první soutěž v Miss v Hoří Minově Městě po 13 letech uspořádala redakce tenkého časopisu Dhu Nu. Cenami do ní přispělo také tamní kulturní a informační středisko ČSSR.

ZA 200 \$ BY NESOUTĚŽILA TADY ANI HILDEGARD KNEF...

TO BYLO TENKDAT SLAVY PRVNI POKYBLIVE SCHODY -ESKALATOR, ALE DREVENY...

Zpráva o AIDS

Země, v nichž podle dostupných informací je šíření AIDS trestně postížitelné:

NSR (Musí být prokázán úmysl a vysoký stupeň nebezpečí nakažení. Postížitelné podle znaku trestného činu ublížení na těle nebo zabití)

Velká Británie (Trestně postížitelné v rámci obecného ohrožení.)

Švédsko

Dánsko (Kterákoliv osoba, která z důvodů vlastního prospěchu, anebo kdo lehkovážně ohrozí zdraví druhé osoby...)

SSSR

ČSSR

Země, v nichž podle dostupných informací šíření AIDS není trestně postihováno:

Švýcarsko

Itálie

Francie

USA

Země, v nichž nakažené osoby mají právo na náhradu škody:

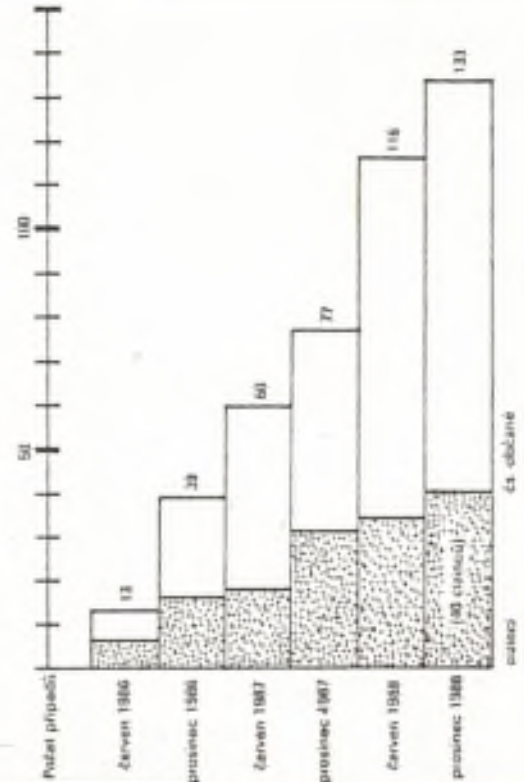
USA

V ČSSR probíhá soudní proces, v němž hemofilik infikovaný krevními deriváty žaluje zdravotnictví o náhradu škody. Rozhodnutí soudu vytvoří precedens pro další podobné případy.

Dneš 16. 3. v pomínkách druhého výročí smrti má ho manželka Václava Trefelka, bývalého vedoucího laboratorace "U knížete Václava" v Dejvických, šifře vzpomíná manželka Vlasta.

BYLA TO SPRÁVNÁ PŮTYKA... KDO JI ZNAL?

Růst počtu případů nákazy virem AIDS na území ČSSR v letech 1986 - 1988

Stav výskytu infekce HIV a AIDS v ČSR k 29. 12. 1988

	ABSOLUTNÉ			RELATIVNÉ NA 100 000			Z TOHO CIZINCI		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
Celkový počet anti HIV + osob	108	7	115	1,043	0,068	1,111	30	4	34
Z toho:									
a) klin. nemocných AIDS (včetně zemřelých)	8	1	9	0,077	0,010	0,087	0	1	1
b) HIV + s ostat. klin. příznaky (PGL, ARC)	18	1	19	0,174	0,010	0,184	1	0	1
c) HIV + bez klin. příznaků	82	5	87	0,792	0,048	0,840	29	3	32
Celkový počet zjištěných kontaktů	226	51	277	2,183	0,493	2,676	3	0	3
Z toho:									
a) kontakty serologicky pozitivní	69	3	72	0,666	0,029	0,695	2	0	2
b) kontakty serologicky negativní	157	48	205	1,516	0,464	1,980	1	0	1

ZÁKAZ CHOŤAT PSY byl vydán před 80 lety v islandském Reykjavíku. Psi tehdy přenášeli parazity. Poněvadž toto nebezpečí pomínulo, uvažovala úřední místa o zrušení tohoto zákazu. V lidovém hlasování však zvířili - většinou 80,2 procenta - odpůrci psů. Co však nyní s prozatímně povolenými psy? Jednoho z nich má něčelník policie. (vo)

MNICHOVÁTI CHIRURGOVÉ dospěli k závěru, že osoby operované pod narkózou všechno u operačního stolu slyší a mohou si všechno zapamatovat, protože mozek registruje hovor dál. Proto prý mají chirurgové při operacích mlčet, protože si pacient může zapamatovat něco, co by neměl vědět. (dv)

Stav výskytu infekce HIV a AIDS v ČSR k 29. 12. 1988

Podle rizikových skupin u všech anti HIV pozitivních osob

	Základní riziko	Vedlejší rizika						
		bisex.	parent. drogy	hemofilie	sex. styk s cizincem	dlouhodobý či opak. pobyt v cizině	sexuální promisk.	kontakt s AIDS sexuální
HOMOSEXUALITA	33	9	0	0	23	42	25	15
BISEXUALITA	15	0	0	0	22	34	11	5
HEMOFILIE	16	0	1	0	0	0	0	0
PŘÍJEM KRVE A DERIV.	11	0	0	0	0	0	0	0
PARENT. NARKOMANIE	0	0	0	0	0	0	0	0
HETEROSEXUÁLNÍ PŘENOS	3	0	0	0	0	4	0	2
OSTATNÍ	1	0	0	0	0	1	0	0
NEZJIŠTĚNO	36	0	0	0	1	40	4	2
CELKEM	115	9	1	0	46	121	40	24

Gold-Kolosseum für Bonn

sir ROM, 21. März. Die Stadt Rom hat Bundespräsident Richard von Weizsäcker das „Goldene Kolosseum“ verliehen: Eine etwa ein Kilogramm schwere Nachbildung des berühmten Bauwerks in Gold. Mit dieser Auszeichnung wird jedes Jahr das Oberhaupt eines Landes geehrt, dessen Besucherzahlen Roms im Vorjahr den größten Zuwachs hatten.

Unter den bisherigen Preisträgern waren Präsident Reagan, Königin Elisabeth II., die Könige von Schweden und Spanien sowie im vergangenen Jahr Kaiser Hirohito von Japan.

Moskau druckt Havel gewidmetes Stück

MOSKAU. Das sowjetische Kulturmagazin „Theater“ hat in seiner jüngsten Ausgabe drei Stücke des irischen Schriftstellers Samuel Beckett veröffentlicht, von denen eins dem inhaftierten tschechoslowakischen Dramatiker und Dissidenten Vaclav Havel gewidmet ist. „Theater“ wird vom sowjetischen Kulturministerium, dem Schriftstellerverband und der Schauspielervereinigung der UdSSR getragen.

MĚL HO DOSTAT HUSÁK - PÓDLE PROŠTĚNT: 1987 - 4 TURISTA, 1988 - 2, 7.7. 0 100 % !

PROFESE	Muži	Ženy	Celkem	Z toho cizinci
ADMINISTRATIVA	9	1	10	3
ČIŠNÍK	5	0	5	0
POTRAVINÁŘ VE VÝROBĚ	3	0	3	0
OSTATNÍ DOPRAVA	3	0	3	0
PRODAVAČ NEPOTRAVINÁŘ	2	1	3	0
UDRŽBAŘ, OPRAVAŘ	1	0	1	0
HOTELOVÝ PERSONÁL	1	0	1	0
OSTATNÍ SLUŽBY	8	0	8	0
PEDAGOG	3	0	3	0
STUDUJÍCÍ VŠ	18	2	20	16
UČEŇ	3	0	3	0
ŽÁK I. STUPNĚ ZŠ	5	0	5	0
ŽÁK II. STUPNĚ ZŠ	6	2	8	4
PŘEDŠKOLNÍ DÍTĚ	1	0	1	0
OSTATNÍ VE ŠKOLSTVÍ	6	0	6	4
LÉKAŘ	2	0	2	0
NZP	4	0	4	0
ZEMĚDĚLEC A LESÁK	2	0	2	0
PRAC. VE VÝROBĚ A STAVEBNICTVÍ	9	0	9	0
CESTUJÍCÍ Z FMVZ, FMZO, PZO	1	0	1	0
PRACUJÍCÍ V ZAHRANIČÍ	1	0	1	0
OSTATNÍ PRACUJÍCÍ V KULTUŘE	1	0	1	0
DŮCHODCI INVALIDNÍ	4	0	4	0
DŮCHODCI STAROBNÍ	2	1	3	0
VĚZŇOVÉ	1	0	1	0
OSTATNÍ	7	0	7	7
Celkem	108	7	115	34

Země, které podle dostupných informací přistoupily k povinnému testování příslušníků rizikových skupin:

- Bulharsko
- SSSR
- V NSR pouze Bavorsko
- Austrálie — pouze prostitutky
- Itálie — pouze narkomani
- Jugoslávie — vybrané skupiny narkomanů a homosexuálů

Země, které podle dostupných informací přistoupily k povinnému testování zahraničních studentů:

- Belgie
- V NSR pouze Bavorsko
- Bulharsko (+ cizinci, kteří přijedou na delší dobu než měsíc, + občane, kteří se vrací po více než měsíčním pobytu v cizině.)
- SSSR (+ občané, kteří se vrací po více než měsíčním pobytu v cizině, + cizinci, kteří přijedou na delší dobu než tři měsíce.)
- ČSSR

Země, které doporučují testování před sňatkem:

- Bulharsko
- Francie

Země, které doporučují testování těhotným ženám:

- Bulharsko
- Finsko
- Francie
- Island
- Norsko
- Švédsko

Segalova domněnka o AIDS

Rakouský měsíčník BASTA otiskl ve svém prosincovém čísle rozhovor s profesorem biologie Jacobem Segalem, který žije v NDR. Segal již před časem zveřejnil svou teorii, podle které je onemocnění AIDS výsledkem pokusů s biologickými zbraněmi a z důvodů nedbalosti se začalo šířit po celém světě.

Na otázku reportéra časopisu,

jak k tomu vlastně došlo, říká Segal: „HTLV-3 nebo HIV virus odpovídá přesně kombinaci dvou virů, které byly známy už v polovině 70. let. V USA vystoupil 9. června 1969 před komisí amerického Kongresu jistý Donald McArthur, tehdy vedoucí oddělení, dnes expert na ekologii při Pentagonu. Mám protokol debaty. McArthur předložil plán vývoje určitého viru, který se od ostatních výrazně liší, ne-

ni znám lidskému imunitnímu systému, a proto proti němu také není možná žádná obrana. Tento virus mohl být vyroben za 5 až deset let. McArthur požadoval pro tento projekt deset milionů dolarů.

V bloku 550 americkou armádou řízeného Fort Detricku byla vybudována vysoce jistěná laboratorie typu P 4 a na podzim 1977 bylo toto zařízení otevřeno. Kombinovaný virus HTLV 1 byl hotov v roce 1978. Stejný termín se dá také vypočítat z genetické variability viru AIDS. Tomu odpovídá také doba, kdy se objevili první nemocní v New Yorku.

Na pařížské konferenci o AIDS potvrdilo 17 nezávislých výzkumných týmů domněnku, že základy šíření AIDS jsou v New Yorku.

Já říkám, že pokusy s viry byly prováděny na trestancích, kteří byli odsouzeni k velmi vysokým trestům a po pokusech byli propuštěni, protože se ještě nevědělo jak AIDS účinkuje. Fort Detrick leží přímo mezi New Yorkem a Washingtonem. Přírodně se propuštění stěhují do New Yorku, kde je možné zmizet v podsvětí. Mnozí z nich měli ve vězení homosexuální vztahy

Šest set let starý Manneken Pis

Vloni oslavil šest set let své existence slavný „čurající chlapec“ Manneken Pis v Bruselu.

První soška chlapce, který koná svou malou potřebu, se prý v dnešním belgickém hlavním městě objevila už v roce 1388. Tvrdí to alespoň lidé z okruhu takzvaných přátel Manneken Pis, společnosti, jež v belgickém hlavním městě existuje „pouhých“ dvacet let. Kolem figurky malého chlapce se během staletí nakupilo tolik legend, že je téměř nemožné je reprodukovat. Pětapadesát centimetrů velká soška byla nesčetněkrát ukradena, naposledy v roce 1965. Původně byl chlapec kamenný, v roce 1616 byl nahrazen bronzovým modelem, dnešní soška je kopie jiného originálu z roku 1630.

Občané Bruselu a návštěvníci tohoto města si postavicky čurajícího chlapce velice váží. V roce 1817 byl například jeden z jeho zlodějů odsouzen na doživotí a k nuceným pracím za to, že chlapce zničil. Jedna legenda praví, že Napoeon, když dobyl Brusel, povýšil chlapce do hodnosti brigádního generála. Také general Dwight Eisenhower, vrchní velitel Spojeneckých armád, poté co za druhé světové války osvobodil Brusel, vykonal formální návštěvu u této sošky. Městská rada v Bruselu dokonce zaměstnává jakéhosi Jacquese Stroobanta, který má funkci oblékače sošky. Chlapec není totiž vždycky nahý. Občas dostane oblek. Má ve své „domácnosti“ na 445 oblečků. Jsou to dary od různých osobností i organizací z celého světa. Jednou z nejvzácnějších je hedvábný kostým, který daroval chlapčovi v roce 1747 sám francouzský král Ludvík XV. Jedním z nejpodivnějších je uniforma newyorské policie, kterou přivezli američtí vojáci za druhé světové války.

Manneken Pis je dobrým reklamním agentem belgického hlavního města. Kdo na něj hlavně nedá dopustit, jsou obchodníci v přilehlých ulicích kolem sošky. Chlapec přitahuje turisty po statisících do jejich čtvrti, a tak obchod vesele kvete. Před třemi lety se v Bruselu objevila pro Mannekenu konkurence. Je to jakási čurající holčička, kterou však zastánci Mannekenu rozhodně odsuzují jako vrchol nevkusu, který nemá s historickým Pisem vůbec nic společného.

SLAVNÁ ŠIKMÁ VĚŽ v Pise se loni opět vychýlila o další 1,29 milimetru, což je více než v roce 1987, kdy to bylo 0,7 mm. Uvádí to ve své zprávě profesor G. Toniolo, vedoucí skupiny pro záchranu této památky, jež pochází z 12. století. (kn)

NADÁVKY A KLETBY začal sbírat Reynold Arman z Nebraska. Nejprve v rodině řeči a potom rozšířil svůj zájem také na jiné jazyky. Svě vlastní tak podléhá, že dokonce vydává časopis, kde je publikuje. Pokud se mu dlo nadeří, může si sbíratel zanadávat ve 120 různých jazycích. (m)

Část sovětské dezinformační kampaně. Segal v rozhovoru pro rakouský časopis říká, že podobný případ by se mohl stát i jinde než v USA. Vývoj biologických zbraní je totiž možný všude. KULACE... (m)

Vnitropolitické spory vyvolal v Rakousku plénovaný okázalý pohřeb někdejší císařovny Zity, která v úterý zemřela ve Švýcarsku ve věku 97 let a má být pohřbena ve vídeňské hrobce Habsburků. Očerst na pohřbu obíhal vícekanclář a ministr zahraničí A. Mock a ministr obrany R. Lichal přišli oficiální vojenské pouti. FRANZ JOSEF SE USHVA... (m)

DAVNO VYVRAČENA SPE... (m)

Pasování U tři pštrosů

Ke skvostům Malé Strany bezesporu patří velký krásný hotel U tři pštrosů. Charakterizuje jej už třináct let, od jeho velkorysé adaptace, vybrané bydlení, výborná kuchyně — i romantické zákoutí, v němž je schován jako nádherný říbek hned u paty Karlova mostu. Vyhledávají jej hlavně zahraniční turisté, kteří mají rádi romantiku a zároveň pohodlí a dobrou kuchyni.

Je tomu několik dní, co ve zdech hotelu došlo k slavnostní události. Hotel nebo spíše jeho představitelé byli pasováni za členy Mezinárodní federace kulinářů. Vedoucí hotelu ing. Karel Kluba se stal zároveň tzv. ambasadorem společnosti, takže bude zastupovat naši gastronomii na sjezdech federace.

Když jde o kulinářskou společnost, tak zřejmě největší roll sehraja při hodnocení kuchyně, ptáme se. „Snažíme se propagovat naši českou kuchyni, ačkoliv to možná zní dnes neobvykle. V současné době vzhledem k racionalizaci výživy nemá česká kuchyně právě snadné postavení,

vysvětlil vedoucí ing. Kluba. „Snažíme se zachovat všechno typické a zároveň českou kuchyni co nejvíce vylehčit.“ Vedoucí restaurace Zdeněk Pokorný, který bude také „pasován“, dodává: „V našich pohostinstvích se stalo zvykem pořádat týdny různých zahraničních kuchyní. Ale kde dnes ještě umíme a podáváme skutečně dobrou českou kuchyni?“ Slovo do prance, a proto se ptám: Jaká česká jídla míváte v jídelničku vaší restaurace? Dozvídám se, že největší chůdly dosahují u zahraničních návštěvníků s kachnou nebo husou po staročesku. Drůbež se vykostí, upeče tak, aby v ní nezůstal tuk, a podává v pídicích s několika druhy upraveného zelí. K tomu se nabízí čtyři druhy knedlíků. Nebo jako přílohu nabízejí v restauraci i bramborák ze sýrových brambor. Moučnickem bývají lívančky, babiččina jablčka atp. Často připravují vepřovou pečení, svěčkovou na smetaně, hodné zvěřiny — srně, kaně, bažantia.

Dostávám do ruky menu slavnostního pohostění hostů, kteří budou přítomni pasování na členy Mezinárodní společnosti kulinářů: Roastbeef po malostransku, kysané zelí po selsku, řílety z husy, bramborové knedlíky, „bosáky“ ... K pití naše vína. „Jsem velmi spokojen s našimi viny, hostům skutečně chutnají. Zejména oblíbený Vavřinec z Velkých Pavlovic, Rulandské z Mikulova, sekt Chateau Radyně ze Starého Pizence,“ podotýká ing. Kluba.

Pro čs. gastronomii je uzdní bezesporu přínosem, pro pracovníky hotelu a restaurace U tři pštrosů vyznamenáním. Z pouzdra už byl vyřat meč, jímž budou zástupci společnosti pasovat nové členy. Společnost vznikla před dvaceti lety, má sídlo v Mnichově a své členy po celém světě. Ve Velké Británii právě tak jako ve Švýcarsku, v Itálii, Rakousku a Švédsku, ale také za mořem — v USA. Během třiletého nendápného hodnocení služeb získal hotel U tři pštrosů 96 procent úspěšnosti, takže o jeho přijetí už nemohlo být

■ Výživný nápoj z mravenců začali vyrábět v Číně, kde se okamžitě stal velmi oblíbeným. Přípravuje se z vysušených mravenců rozdrčených na jemný prášek. Nápoj obsahuje tolik bílkovin jako sójové boby, je čtyřikrát výživnější než hovězí maso, a navíc obsahuje 19 cenných aminokyselin a značné množství zinku, jehož nedostatek v organismu je často příčinou pomalého růstu dětí.

CO TEPRVE ZE SVÍCENÉHO MRAVENCEČNÍKA!

■ Nejstarší dub v Evropě — jak tvrdí rakouští botanici — roste u štyrské obce Fürstenfeld. Stáří tohoto 22 metrů vysokého stromu odhadli na tisíc let. Kmen má průměr téměř tři metry, obvod devět metrů a koruna dosahuje úctyhodného průměru 38 metrů. Dub, který před dvaceti lety vážně poškodil úder blesku, je národní kulturní památkou.

Umwelt ho stejně změní...

■ Problémy s potkany a myšmi prý nebiá italská metropole. V ruinách antických staveb, na tržištích a dvorech žije totiž na milión populárných koček. Když nastanou chladna, chytré tulačky se stahují na parkoviště, kde jim kapoty automobilů poskytnou aspoň trochu tepla.

AUTO JAKO KUOCNA...

● Maďarsko včera oslavilo státní svátek 15. března, který je poprvé nejen svátkem mládeže jako dosud, ale všeho obyvatelstva. Po celé zemi si maďarští občané připomínali události z revolučních let 1848—1849 a vzdali hold památce tehdejších vůdců boje za svobodu a národní nezávislost. Tzv. alternativní skupiny a nezávislé organizace se ke společným oslavám nepřipojily a uspořádaly vlastní akce.

ELJEN!

Státní hrad Pernštejn bude od 1. dubna do 10. dubna uzavřen, v době od 9. do 17. dubna 1989 bude uzavřen hrad Křivoklát a od 18. do 27. dubna bude uzavřen hrad Svihov. V uvedených termínech se bude natáčet film Thomas Müntzer. Studio Barrandov žádá veřejnost, aby v této době hrady Pernštejn, Křivoklát a Svihov nenavštěvovala... **PROTOŽE TAM NEBUDOU**

POUŠTĚT...

MEDVĚD BYL SPATŘEN na krajně netypickém místě — na pomezí Hané a Nizkého Jeseníku u obce Těšíkov na Olomoucku, poblíž známého zdroje kyselky — včera časně ráno. Myslivci a veterináři zahájili po hučáči ihned pátrání, aby ho uspal a rozhodli o jeho dalším osudu. Stopa se však ve vysoké trávě ztratila. Nevypluče se, že jde o toulavého medvěda, který byl sledován na počátku roku v okrese Vsetín.

BUDE USPAJN PRO POTULKV...

Prohlášení ČTK

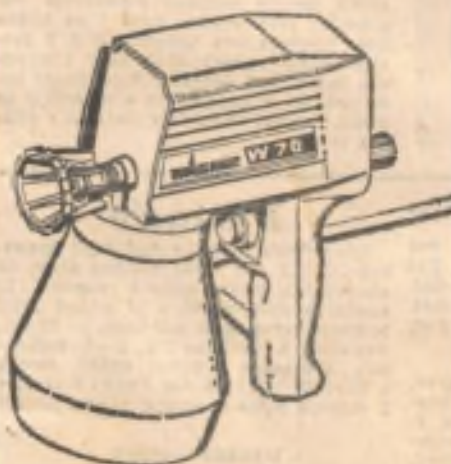
(Čtk): Nizozemský parlament 27. ledna tohoto roku rozhodl o propuštění válečných zločinců Franze Fischera a Ferdinanda aus der Fünten odsouzených za zločiny proti lidskosti. Oba byli osobně odpovědní za deportace desettisíců Židovských občanů Nizozemí během druhé světové války a jejich následnou smrt v koncentračních táborech. V době, kdy si připomínáme 50. výročí počátku okupace naší země nacistickým Německem a neblahé následky této události pro osudy našich národů a další vývoje ve světě, nemůže rozhodnutí nizozemského parlamentu nechat lhostejným cítění československých občanů, kteří prožili zločiny a hrůzy nacismu. ČTK pokládá za nutné prohlásit, že Československo, jedna z prvních obětí nacismu, očekává, že nizozemská oficiální místa si nepřiznivý dopad svého rozhodnutí uvědomí.

POZOR! MIMOŘÁDNÁ PRODEJNÍ NABÍDKA

dvýcarských
sl. stříkacích pistolí

WAGNER W 70

s příslušenstvím

MC: 2962 Kčs

K dostání ve sběrnách a průzkumových prodejních výrobního družstva

● Při cvičném letu v jižní části Maďarska se v úterý srazily dvě stíhací letouny Maďarské lidové armády. Havarovaná letadla dopadla na pole, jejich piloti se stačili katapultovat, avšak byli zraněni a jsou ošetřováni v nemocnici. Příčina havárie se vyšetřuje.

Württemberger Landesparlament für Späth, 14 Prozent Kohl. Am zweitgrößten ist Späths Ansehen im Norden: 35 Prozent (15 %). In Nordrhein-West- falen und Bayern je 33 Prozent (23 und 19 %). In Hessen, Rheinland-Pfalz und im Saarland setzen 30 Prozent auf Späth (24 %).	36 Prozent für Späth, 12 Prozent wünschen kei- nen von beiden. Bei den SPD-Wählern würden sogar 38 Prozent für Späth stimmen, nur 7 für Kohl. FDP-Wähler: 33 % für Späth, 30 % für Kohl. Überraschend groß ist Späths Ansehen bei den Wählern der Republika- nem: 57 Prozent bevor- zugen ihn, nur 3 Kohl. 40 Prozent lehnen beide ab.
ihrem Landesparlament für Späth, 14 Prozent Kohl. Am zweitgrößten ist Späths Ansehen im Norden: 35 Prozent (15 %). In Nordrhein-West- falen und Bayern je 33 Prozent (23 und 19 %). In Hessen, Rheinland-Pfalz und im Saarland setzen 30 Prozent auf Späth (24 %).	44 Prozent der CDU/C- SU-Wähler sind für Kohl, ab.

Bonn - 9 Prozent der Befragten machten keine Angaben. 36 Prozent lehnten sowohl Kohls als auch Späth ab. Von den 54 Prozent, die einen von beiden wählen würden, entschieden sich 35 Prozent für Späth, nur 19 Prozent für Kohl.

37 Prozent der Männer und abgeschlossener Lehre (39 %). Die Zahlen für Kohl: 16 und 22 %.

Jeder dritte Befragte (33 %) mit Abitur oder Studium (35 %) wünschte Späth (Kohl 18 %).

Am meisten vertrauen Personen mit mittlerem Schulabschluss (38 %) natürlich die Badener oder mit Grundschule

Hannover/Bonn - Die Eintagsküken werden extra für das Ostergeschäft in China, Taiwan und Südkorea gezüchtet. Sie schlüpfen in Brutmaschinen, werden dann sortiert. Die kleinen Hennen dürfen weiterleben, müssen später Eierlegen.

Für die Hähnen bedeutet allein die Tatsache, daß sie keine Eier legen können, das Todesurteil. Es wird 24 Stunden nach dem Schlüpfen vollstreckt:

Ein Helfer wirft jeweils 500 wehlose, jämmerlich piepsende Küken in eine Plastiktonne. Anschließend werden sie mit Helium vergast. Ein Sprecher des Deutschen Tierschutzbundes in Bonn: „Der Todestampf dauert zehn Minuten. Erst dann sind alle Tierchen tot.“

se wird durch die leeren Augenhöhlen und dem Schlauch abgesaugt. Dann wird dem Küken der Bauch aufgeschlitzt, um die Inneren zu entfernen. Die Bauchhöhle wird dann mit Strah oder Halzwolle ausgestopft und wieder vernäht.

Nach eine Oster-Quälerei Tierschützer Apel aufgetallen: „Am Osterabend werden in vielen Geschäften auch lebende Küken aus deutschen Brüterei- en angeboten - für vier bis fünf Mark. Sie werden kurz vor den Feiertagen mit Mo- defarben (pink, lil) besprüht.

„Sattl a obšikat kačkáta není jednoduché, to mívá to.“ říká Ing. PAVEL MAJERIK, asistent trenéra Sparty a zároveň mistopředseda oddílu. Vážími jsou si totiž obvi (na snímku J. Začka) plovmana Hynek Cimradský a adidask, která drží pohromadě sportpánska - tři-krát nmianá kolm nártu...

S tímto hraje te ligové finále? „Co se má dělat, jiné by nemám. Velikost dísta patnáct se u nás nevyrábí. Tyhle adidasky nosím už rok, a to zramená, že vydržely hodně. Před ním jsem měl allstars, ale odešly za tři měsíce a taapieny, která nevydržely a moc dale. Na loňském zahraničním zájezdu jsem v NSR viděl basketbalové boty, stály však dvě stovky marek, ale to je, uznaje, trochu moc peněz...“ vysvětluje HYNĚR (203 cm a 11 kg) a pokračuje: „Už dva měsíce jsou adidasky v harmonium stovu, denně je na každém trénink musím takto ležovat.“ Zkoušel jsem hrát v ptátných adidaskách, ale v nich mě strašně bolely nohy.“

„Jak se s touto situací vypořádáte? PAVLA MAJERIK, muž velkých organizačních schopností tato otázka nevyvede z míry, naopak. „Jednoume na všech stranách. Už před dvěma lety jsem napsal třem výrobcům obuvi u nás,

Prag, 22. März (AP/dpa). Das tschechoslowakische Parlament hat am Mittwoch in Prag schärfere Demonstrationsgesetze beschlossen, durch welche die Strafandrohungen verdoppelt wurden. Die Behinderung von Beamten im Dienst soll künftig mit einer statt einem halben Jahr Haft, die Störung der öffentlichen Ordnung mit sechs statt drei Monaten Freiheitsentzug geahndet werden. Die Geldstrafen für die Störung der öffentlichen Ordnung wurden von 5000 auf 20.000 Kronen heraufgesetzt (umgerechnet etwa von 900 auf 3600 Mark). Die neuen Gesetze waren erstmals am 14. Februar bekanntgegeben worden, nachdem es im Januar in Prag zu heftigen regierungsfeindlichen Demonstrationen gekommen war.

Im tschechoslowakischen Konsulat in Kattowitz demonstrieren am Mittwoch fünf junge Menschen für die Freilassung des Dramatikers und Bürgerrechtlers Václav Havel. Die fünf hatten sich an ein Geländer in dem Konsulatsgebäude angeketet. Havel war wegen Teilnahme an den Demonstrationen im Januar in Prag zu neun Monaten Haft unter verschärften Bedingungen verurteilt worden. Am Dienstag hatte ein Berufungsgericht in Prag die Strafe abgemildert.

Obří šlápoty

Z Parížánského odespall, že nemají tak velkou formu za podrážku, za skutče neodpověděli vůbec, ale usměli jsme ve Svitu Gottwaldov. Během dvou měsíců vyrobili jeden pár mimořádně velkých bot pro našeho mladého plovmana Franti Novotného, který má chodidla dlouhá 41 centimetrů; tačky už ani nelze mluvit o velikosti (pozn. red.: Frontáček měří 220 cm, je mu přes dvacet a přý ještě roste). Boty vydržely rok a tak jsem Frantovi obdělání další tři páry. Je s nimi spokojen. Tedy jsme poslali do Svitu obkreslenou šlápotu Novotného, teď si obkreslil nožku Cimradského a problém ve spolupráci s Gottwaldovskými, kterými touto cestou děkujeme, bude snad vyřešen.“ Hynekova šlápotu měří „jen“ 34 cm.

Napadá nás otázka: A co civilní obuv? Její zhotovení nebude podle všeho jednoduchou záležitostí. HYNĚR CIMRADSKÝ s tím souhlasí: „V obchodě seženete maximálně 26. 31. Takže zbývá - buď si nechat ušít boty na zakázku nebo chodit v každém městě do prodejny obuvi a doufat, že tam budou mít náhodou ještě větší, superobří lenisky či lyžařské boty, protože ty se těžko zhotovují na zakázku. Mimochodem lyžařské „kamínky“ má stáły skoro čtyři tisíčovky...“

Novotný 220 cm (čís. boty neexistuje) Cimradský 203 cm (č. 15), Douša 212 cm (č. 15), Forejt 224 cm (č. 13); kačkáři Sparty (ale i jiných oddílů) jsou každé narostli. O obuvi teď bylo, ale co takhle třeba teptakové soupravy? - PAVEL MAJERIK už podle tónu řeči dává najevo, že tohle je problém mnohem jednodušší. „V normální obchodní síti je nelze opatřit, ale už máme své dodavatele - například oděvní službu v Praze, Dřevnická ulice. Tam nám pokaždé vidnu vstříte.“

Die Bundesregierung bezeichnete in Bonn auch dieses zweite Urteil gegen Havel als Verstoß gegen die Vereinbarungen der Konferenz für Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa (KSZE).

VYNESENÍ rozsudku skončilo v pátek v Praze učením k nerestitním pokutám od 10 000 do 40 000 Kčs. Balma, kterým v trasi věci proti 26 činovníkům, hráchám a dalším osobám v čase Bohemians, Procas trval bezmála tři týdny. Spisy čítaly 30 svazků a bez příloh 5300 stránek. Prokurátorka rova Zolova zhlédla na vyřčení neuvěřitelně dlouhý, přibližně 1000 stránkový materiál, rozkřídala majetka k sociálnělékařským vlastním, porádávala povinnosti při nakládání s bmcovními prostředky a jurnm porokování zákonně.

jak zněmo, Zdr. Svoboda a J. Típek zejména od roku 1977 do března 1987, a J. Schiller do ledna 1986, vytvořili v Bohemians četný fond, který byl v rozporu s platnými předpisy, zejména směrnice č. 17 ČSTV a získali do něho nejméně 146 000 zápisodněmeckých marek, 100 000 štikinců a 1 730 000 Kčs. obvodní soud pro Prahu 10 za předsedal. tří JUDr. K. Petráška vynesl podmíněně tresty.

Podle par. 127, odst. 1, 3 trest. zákona a paragrafu 127 a odst. 2, 3 byl býv. tajemník oddílu kopané Zdr. Svoboda odsouzen k odnětí svobody na 2 roky a podmíněněm odložen na 4 roky, když soud přilul společenství záruku ZV ROH TJ Bohemians. Býv. předseda oddílu J. Típek byl odsouzen k podmíněnému trestu v trvání 18 měsíců s odložením na 3 roky a býv. hospodář oddílu Jiří Schiller s odložením na 3 roky a podmíněnou na 2,5 roku - včetně ná. třetího J. Čouvanec, Mělnice, Sloup a otec hráče Plzně v Československé fotbalistice v roce 1934 odst. 1 a 3 inž. K. Všem zprávnějším výrokům rozsudku a dále padel atřítsetk chcačka Josef dle odst. 2 a 3 byli odsouzeni k podmíněným trestům od 15 měsíců do 3 let a odložením od 2-4 roků a dožad nemabyl právní moci.

Soud přihlídl k poměrům v československé kopané, řekl předseda senátu

Podmíněné tresty v čase Bohemians

Soud zprostil viny (protože se dopustil pouze nebe- lostného trestného činu dle par. 134 odst. 3 a ztahuje se na ně amnestie prezidenta republiky z 4. 4. 1985) tyto ob- žalované: funkcionáře Bohemians M. Bůžko a bráče mlle- so, Jeřábka, inž. Matějka, úředníka inž. Facka, inž. K. B- sni, Sejiarce, Švárného, Skudr, Tymičko, Václav a Váňa.

Když sedmadvacíti předseda senátu JUDr. K. Petrášek vyje trestu lpoz. red.: v podstatě jsou celněhříti a bráčů naž a činovníkůti. Řekl, že soud přiblížil k poměrům v ča, ko- paně, které trénují činnost občalovaným spíš aněti, ne- bor, se jí dopustili funkcionáři věšitě, ne-li věšitě fořba- rovéh oddílů I. ligy, ale i v ostatních souatěhí Reki. Je- podotázil na tvorbě termně fondů, že tím však neuvakulo poditěti na každém škodu na majetku v socialistickém vlasnitství, nebož ten se stále pohyboval ve sféře tělovýchovy mezi jednat- třetími TJ.

Proti rozsudku se z odsouzených zatím odvolal přimo Vondra se provinit s podmíničtí ke škodě majetku v so- cialistickém vlasnitství dle par. 134 odst. 1 a 3 inž. K. Všem zprávnějším výrokům rozsudku a dále padel atřítsetk chcačka Josef dle odst. 2 a 3 byli odsouzeni k podmíněným trestům od 15 měsíců do 3 let a odložením od 2-4 roků a dožad nemabyl právní moci.

Mehrere Kandidaten bei CSSR-Wahlen

PRAG, 22. März (dpa). Bei den Nachwahlen zum tschechoslowakischen Parlament am 20. April werden erstmals mehrere Kandidaten in einem Wahlbezirk angetreten. Die Nationale Front, Sammelbewegung aller in der CSSR zugelassenen politischen Organisationen, nominierte 20 Bewerber für neun frei gewordene Parlamentssitze.

● Vatikánský deník L'Osservatore Romano věnoval výrazně upravený ilustrovaný článek čs. výstavě o K. Kolumbovi v brněnském Technickém muzeu, přenesené postupně do Bratislavy a do Prahy; k 500. výročí objevit Ameriky bude v r. 1992 velká mezinárodní výstava v Janově, Kolumbovi tituleckém rodišti.

New York – In vielen Filmen spielte Cary Grant den sanften Verführer, den strahlenden Frauenhelden, den Charmer mit den perfekten Umgangsformen. „Ein Hauch von Nerz“ mit Doris Day, „Über den Dächern von Nizza“ mit Grace Kelly, „Hausboot“ mit Sophia Loren – Cary Grant, der mit 82 Jahren am 29. November 1986 starb, verzauberte Generationen.

Es war alles Kinol. Drei US-Biographien enthüllen den Menschen hinter dem Star – den geizigen, den brutalen, den bisexuellen.

Seine Ex-Geliebte Maureen Donaldson (42) behauptet in ihrem Buch „Eine Affäre zum Erinnern“:

- Daß Cary Grant Frauenunterwäsche aus Nylon trug.
- Daß er ihr vorwarf, Toilettenpapier zu stehlen.
- Daß er bei der Liebe das Licht ausschaltete, weil er beim Orgasmus Gänsehaut bekam.
- Daß er die Gespräche seiner einzigen Tochter abhörte und aufzeichnete.

Der Biograph Charles Higham (58) führte 150 Interviews und behauptet in seinem

Buch „Cary Grant: Das einsame Herz“:

Er lachte, wenn sie vor Angst weinte

● Daß Cary Grant homosexuelle Affären hatte – mit Cowboy-Star Randolph Scott (1903-87, „Zorro“) lebte er fünf Jahre zusammen. Sie hatten ein Haus in Santa Monica. Den Multi-Millionär Howard Hughes (1905-76) lernte Grant auf einer Jacht lieben.

● Daß er seine vierte Frau Dyan mit Fäusten schlug und lachte, „wenn sie vor Angst weinte“.

● Daß der gebürtige Brite in Kalifornien für den englischen Geheimdienst Nazi-Sympa-

thysanten ausspionierte, sogar seine eigene Frau Barbara Hutton, die damals mit dem deutschen Tennis-Baron Gottfried von Cramm befreundet war (sie heiratete ihn später).

● Daß er LSD nahm, um seine Selbstzweifel zu bekämpfen.

● Daß der Geizkragen auf Milchflaschen rote Kontrollstriche malte und die Eier im Kühlschrank zählte.

Der farbige US-Schauspieler Michael St. John behauptet in „Schneller Ritt auf einem goldenen Esel“:

● Daß Grant einem Beerdigungs-Institut mehrere tausend Dollar zahlte, um sich nachts zu den aufgebahrten weiblichen Leichen zu schleichen.

Biograph Higham erklärt Grants gesplante Persönlichkeit so: „Seine Mutter hat ihn nie geliebt. Erst spät entdeckte er, daß seine wirkliche Mutter eine Geliebte seines Vaters (ein Wäschebügler) gewesen war.“

Kellner aus dem Knast

Im Kittchen sind noch Kellner frei: Weil Amerikas Hoteliers bis zum Jahr 2000 mehr als eine halbe Million neue Mitarbeiter brauchen, diese aber so einfach nicht finden, setzen sie jetzt auf Leib-Über aus dem Gefängnis. Ihr Gewerbe sei gezwungen, im Personalbereich nach Alternativlösungen zu suchen, meint die Präsidentin der American Hotel and Motel Association, Elaine Grossinger-Etess, die bereits auf erste Erfolge verweisen kann. Einige Hotelketten hätten bereits damit begonnen, Freigänger aus Haftanstalten zu beschäftigen.

Patriarch wird Abgeordneter

MOSKAU, 24. März (AP). Das Oberhaupt der russisch-orthodoxen Kirche, Patriarch Pimen, wird als Abgeordneter in den sowjetischen Volksdeputiertenkongress einziehen. Das berichtete am Donnerstag die Moskauer Nachrichtenagentur TASS. Er sei am Mittwoch als einer von fünf Abgeordneten gewählt worden, die das sowjetische Friedenskomitee als eine der Massenorganisationen stellen darf, für die 750 der insgesamt 2250 Mandate reserviert sind. Pimen habe die höchste Stimmenzahl erhalten.

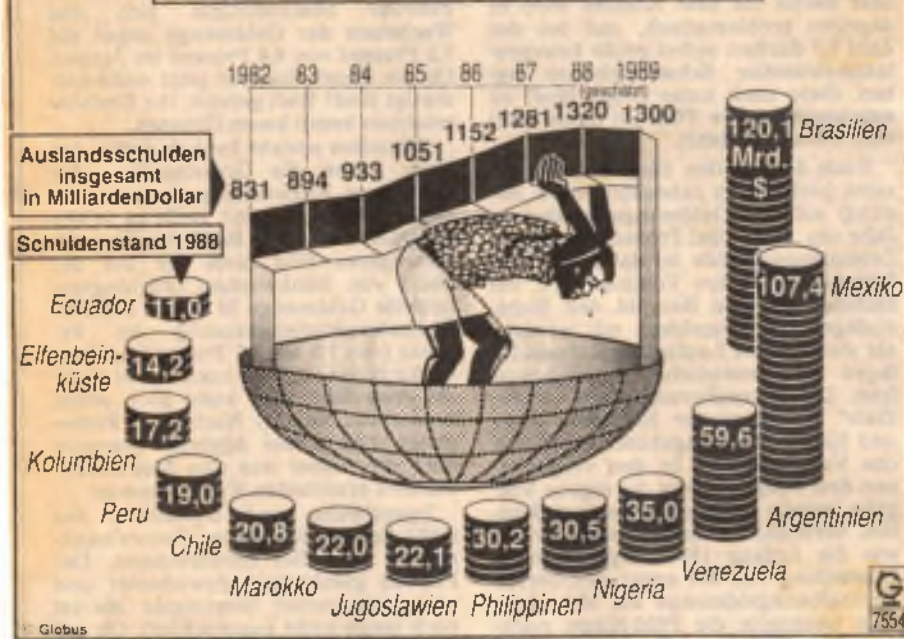
Bonn – In einer repräsentativen Kanzler-Umfrage hat BILD ermitteln lassen, welchen SPD-Politiker die Bundesbürger lieber als Kanzler hätten –

Hans-Jochen Vogel oder Oscar Lafontaine. Das Ergebnis (1039 Teilnehmer, Infas): Von den Befragten, die einen der beiden SPD-Politiker nannten (ins-

gesamt 65%), entschieden sich 60 Prozent für den saarländischen Ministerpräsidenten, 40 Prozent für den SPD-Chef. Im ersten Teil der Kanzler-

Umfrage (BILD berichtete gestern) hatten sich 64 Prozent für Lothar Späth und 36 Prozent für Helmut Kohl entschieden.

Dritte Welt unter Schuldendruck

Mezinárodní burzy kraslic

VÍDEŇ: První mezinárodní burza velikonočních vajíček v Rakousku začala v sobotu ve Vídni. Jejich sběratelé a autoři ze čtrnácti zemí nabízejí k výměně či prodeji kolem 14 000 malovaných, škrábaných, voskovaných, olejovaných, děrovaných, pozlacených či dokonce okovaných kraslic.

■ **TAKÉ JEJICH PŮVOD** je pestrý – jsou mezi nimi droboučká vajíčka andulek i obří pštrozi vejce. Přilivost opanhltit největší rakouskou sbírku kraslic si určitě nedá užít její majitel Vídeňan E. Polak. Ve své kolekci jich má již čtyřicetých 15 000.

■ **PORTRÉTY** a zátiší, nejrůznější ornamenty, ozdoby a mozaiky na vejcích mohou zhlédnout návštěvníci na šesté Mezinárodní burze velikonočních vajíček, která nyní probíhá v Kolíně nad Rýnem.

■ **BARVY, PERLY, různé nitě** a vlákna změnilly mnohé vejce na skutečná umělecká díla. Tomu odpovídá také cena: zatímco nejjednodušší ozdoba stojí v Kolíně deset marek, nejdražší vajíčka mají cenu až do 10 000 marek.

■ **BURZA** totiž není určena pouze k prohlídce, nýbrž také k nákupu a výměnám. Představuje se na ní přes 70 umělců z 20 zemí s bezmála 10 000 výtvyry.

DO GUINNESSOVY KNIHY nejroztodivnějších světových rekordů se hodí dostat malajsijský hotel Tln Mtn Stong díky svému unikátnímu rekordu: během třinácti let stihl být jako svědek na čtyřech steh svatebních obřadech.

Případ živé mrtvolky

Padesátiletého Stenberga Leifa operovali na klinice Karolinska ve Stockholmu: transplantace srdce mu zachránila život. Po operaci nastaly řádné zdravotní komplikace, ale o to víc právnick. Stenberg Leif je totiž jedním z nejvěstších podvodníků ve Švédsku.

Už v roce 1983 se vyhnul vězení jen díky vážné srdeční chorobě a jeho nejnovější případ vyvolal mezi švédskými právníky, politiky a lékaři velmi složité a vážné diskuse. Díky transplantaci srdce mu už vězení nehrozí. Podle švédských zákonů je totiž člověk pokládán za mrtvého, „když mu srdce přestane bít“. Přirozeně, že s tím nemůže navzdory paragrafům souhlasit státní prokuratura. Podle ní „rozumný a střízlivě uvažující člověk musí přijmout skutečnost, že Stenberg žije, protože mrtvolky malokdy dovedou přecházet přes ulice“...

pokládala švédská policie Stenberga, tehdy nazývaného „Mister X“ za jednoho z nejnebezpečnějších představitelů podsvětí. Podváděl, vydíral, obchodoval s drogami, byl zapletený do byznysu s prostitutkami atd. Daně vůbec neplatil. Pro nedostatek důkazů se mu však vždy podařilo uniknout před trestem. Měl rád blahonit, velká americká auta, luxusní restaurace a elegantní vily; všechny tyto „maléčkosti“ zptjehmášfoc život si také mohl v hojně míře dopřát. Poprvé se podařilo Stenbergu usvědčit z trestného činu až v roce 1976, kdy mu dokázali několikamiliónový daňový podvod.

Po skončení soudního procesu však Stenberg dostal svůj první těžký srdeční infarkt, za nímž následoval druhý a nakrátko i třetí. Vynesení rozsudku pokazilo musel odročit.

A teď je zase úplně jiná situace. Když se konečně Stenberg může těšit dobrému zdraví, právně neexistuje, protože mu v hrudi bije cizí srdce. Tato neuvěřitelná situace se ovšem nemůže dlouho udržet. Případ vyvolal širokou odezvu a vše vypadá na to, že švédský parlament bude muset platný zákon modifikovat. Podle návrhu lékařů by měla právně nastat smrt, až když přestane fungovat mozek. Ovšem pokud nové znění zákona nevstoupí v platnost, bude podvodník a zločinec Stenberg Leif právně mrtve a bude si klidně žít na svobodě.

Moskau will Zollvorschriften ändern
Die Sowjetunion will die Zollvorschriften liberalisieren, um den Weg für ihren Beitritt zum Allgemeinen Zoll- und Handelsabkommen (GATT) zu ebnen. Als erster Schritt ist die Angleichung der Ausfuhrbestimmungen für Waren an die internationalen Normen geplant.
JURO BYL V PRAZE NAVRATU SEHO SOUSESTI MUSÁKA. PONAVRATU SEHO SOUSESTI TALÍ, JAK SE MU VEDE. „HEJ, PÁČILO SA MI VĚLA, JIDYHO SI DOBRĚ BÝVA A DOBRĚ SA MU VEDE, LEN TA ZLOBÍ, ŽE V PODHRADIE BÝVA EŠTE VĚLA ČECHUNOV!“

„OSTEREIER 1989“

KADYČK S TÍN.
SE NA OBRÁZOVCE
OBJEVÍ ČORBI
V PAROSTROJCE...

СОВЕТСКАЯ БЕЛОРУССИЯ

Novinky z rodiny MAZ

S triumfem se před časem vrátili domů z pařížského autosalonu zástupci mínského automobilového závodu. A plným právem. Nákladní automobil MAZ-2008, který tam představili, zaujal přítomné odborníky originalitou svého řešení, technickými novinkami, jimiž je vybaven. Eleganční kotel, nazvaný svými tvůrci Perestrojka, je 25 metrů dlouhý a čtyři metry vysoký. Zaujme jeho obrovské panoramatické přední sklo a zaoblená kabina. Vše hovoří o síle a rychlosti vozu. A ještě o komfortu. Sedadla jsou pohodlnější než v šluplíku, v kabině jsou dále dvě lážka, prostory pro oděv, dlouhá řada různobarevných knoflíků a „budík“ informuje řidiče o chodu motoru a celého vozu. Je zde i televizní obrazovka přibližující situaci za automobilem, rozhlasový přijímač je konstruován na příjem signálu prostřednictvím družice.

Ceny z jazzového festivalu

(čtk): Vyhlášením výsledků a udělením cen skončil v Karlových Varech VI. čs. jazzový festival. Svě síly na něm ve třech soutěžních koncertech změřilo dvacet amatérských skupin z ČSSR, Finska, NSR, Polska, Rakouska, Rumunska, SSSR a Švýcarska. První cenu — Zlaté vídlo — udělila porota finskému souboru Muhallus. Stříbrné vídlo si do NSR odvezl soubor Susan Weinertová — Peter Weniger Band. Bronzové vídlo zůstává v Československu zásluhou jazzové skupiny Tutu. Porota dále přisoudila cenu nejlepšímu sólistovi — hráči na saxofon — P. Wentgerovi z NSR, cenu DV SSM nazvanou „Objev festivalu“ jazzorchestru Vielharmonie z NDR.

CO BUDE V ROCE 2020?
V AMERICE SPOMENE STÁTY
TECHNOKRATICKÉ, V RUSKU
ŠVAJ SOUTĚŽNÝCH KAPITA-
LISTICKÝCH REPUBLIK A
V ČSSR SOCIALISTICKÝ
SKANZEN!

Airbus mit Wasserstoffantrieb

Projekt des Luftfahrtkonzerns MBB / Tanks vorn und hinten?

HAMBURG, 27. März (dpa). Der Münchner Luft- und Raumfahrtkonzern Messerschmitt-Bölkow-Blohm (MBB) plant in einem Pilotprojekt, einen Airbus auf Wasserstoff-Antrieb umzurüsten und bis 1995 mit der Flug-Erprobung zu beginnen. Dies berichtet die „Welt am Sonntag“. In der UdSSR, die führend auf diesem Sektor ist, hatte im Frühjahr 1988 eine umgerüstete Tupolew ihren Jungferflug mit Wasserstoff absolviert.

muß dieser Treibstoff in innendruckfesten, sehr gut isolierten Tanks mitgeführt werden, denn Flüssigwasserstoff hat eine Temperatur von minus 253 Grad Celsius. Herkömmliche Tragflächen- oder Leitwerk tanks entfallen also zwangsläufig — benötigt werden große Tanks in Kugel- oder Zylinderform. Solche Probleme lassen sich nach Ansicht von Luftfahrtexperten lösen. Ein wasserstoffbetriebenes Flugzeug von der Größe des Airbus A310 könnte beispielsweise in zwei Passagier-Etagen genausoviel Fluggäste wie bisher befördern, wenn die Tanks vorn und hinten im Rumpf eingebaut werden.

Nach dem Test bis etwa 1992 soll laut Studie mit der Entwicklung der umweltfreundlichen Wasserstoff-Umrüstung für den Airbus begonnen werden. Wasserstoff wird aus der Aufspaltung von Wasser in Wasserstoff und Sauerstoff gewonnen und kann auch durch Sonnenenergie, Erdwärme, Wind- und Wasserkraft hergestellt werden. Auf Wasserstoff umgerüstete Triebwerke erzeugen nur Wasserdampf. 1997 soll der Airbus in der Luft erprobt und zur Jahrtausendwende im Liniendienst eingesetzt werden.

Vor allem gilt Wasserstoff als wesentlich sicherer als Kerosin. Wasserstoffbrände dauern nur, einen Bruchteil der Zeit von Kerosinbränden. Obendrein verdampft Wasserstoff wegen seiner niedrigen Siedetemperatur schnell, was seine gefährliche Explosivkraft aufwiegt. Vor allem brennt Wasserstoff nach oben weg und bildet keine Feuerterpiche wie Kerosin, so daß es schon Flugzeugentwürfe gibt, in denen druckkesselförmige Tanks als zweites Deck konzipiert sind.

Wasserstoff ist erheblich leichter und hat einen dreimal höheren Heizwert als Kerosin, nimmt aber zehnmal mehr Raum ein als herkömmlicher Treibstoff. Es werden daher entsprechend dreimal so große Treibstofftanks benötigt. Zudem

Als Standort für das Projekt ist Hamburg vorgesehen. Im MBB-Werk Finkenwerder werden Airbus-Teile montiert.

Mumie stará 4500 let

Káhira: Egyptským archeologům zkoumajícím okolí Cheopsovy pyramidy se podařilo nalézt plně zachovalou mumii staroegyptské princezny, která byla balzamována asi před 4500 lety. Oznámil to list Al-Achbár. Princezna byla vysoká asi 150 centimetrů. Archeologové rovněž našli její bronzovou korunu vykládanou zlatými plíšky a různé šperky a kožené pásky. Odborníky však hlavně udivila malá houbka hrobu. Klíč faraónovy dcery totiž chránilo pouze 1,5 metru zeminy. Vědci to vysvětlují přírodními katastrofami, které se po dobu věčného spánku princezny odehrávaly a vytlačily její hrob tak blízko k povrchu. Nedovedou však vysvětlit, proč nebyla poškozena mumie, která nebyla uložena v hermeticky uzavřeném sarkofagu.

MUMIE KREV A MLÍKO...
▲ ZASEDÁNÍ TENISOVÉHO SVAZU se neslo ve znamení posledních úspěchů, ale zároveň zazněly varující hlasy: Svět nás chce porážet a většinou má k tenisu lepší podmínky! I u nás by se snad měly zlepšit podmínky, co byl tenis konečně zafixován do I. kat. sportů. Za zasedání ve zkrácené: V dubnu se rozhodne, zda začne vycházet tenisové časopis. ● V roce 1990 se bude hrát na Slovensku samostatná turnaj mužů, dotovaný 50 tisíci US dolary. ● Státní podnik Sport stojí před podepsáním licenční dohody na výrabu rámu s firmou Fischer. ● Nákop licence na výpletv le i po kontaktování patnácti zahraničních firem zatím bezvýsledný. ● V r. 1991 by měl Arababaton zahájit na Sivanclci výstavbu tenisového areálu, mj. se čtyřmi krytými dvorci. ●

● Spotřebitelské ceny v USA vzrostly v únoru o celé jedno procento, tedy mnohem více než v lednu. Tento výrazný inflační trend v prvních dvou měsících roku znamená, že při zachování dosavadního tempa by roční míra inflace činila v USA letos více než 12 procent.

24 100 LET JE TO 1.200 %... BLBČI

● Druhý blok arménské jaderné elektrárny byl zastaven. Ředitel hlavního dispečinku ministerstva jaderné energetiky SSSR E. Pozdyšev připomněl, že provoz jaderné elektrárny byl zastaven na základě zvláštního výnosu rady ministrů SSSR, schváleného letos v lednu pod vlivem veřejného mínění.

VEREJNÉ MIVĚNÍ V ČSSSR = BAZA...

Okradená Labuť

(re): V Praze došlo v pátek ráno k vloupání do skladu kožeslin obchodního domu Bláň labuť. Dosud neznámý pachatel odcizil ze skladu zboží v hodnotě asi 30 000 Kčs.

..K 50. VÝROČÍ...
Leben in Hessen ist teuer...

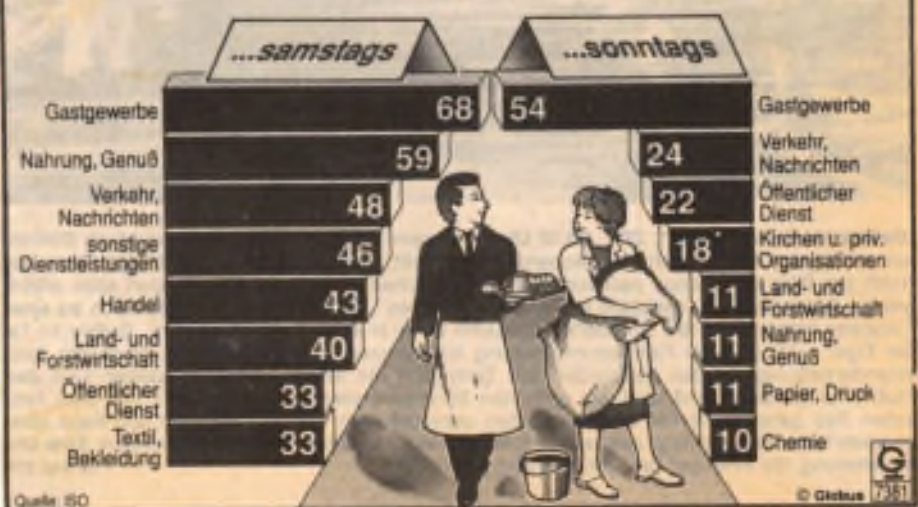
Die Verbraucherpreise in Hessen sind im März um 2,6 Prozent im Vergleich zum entsprechenden Vorjahresmonat geklettert. Im Januar und Februar hatte die Teuerung 2,5 beziehungsweise 2,4 Prozent betragen.

...ALE, RADOSTNĚJŠÍ KVULIVA NPO...

PRES ALE RAD VYBOUCHNE, MI RNYXOYRNYX...

Wer arbeitet am Wochenende?

Von je 100 Arbeitnehmern arbeiten regelmäßig...

Quelle: ILO

Pro kus kvalitního dřeva až na Moravu * Každý výrobek musí být povolen

Vratislav Židlický přijímá své zakázky v prádelně. Tedy — v bývalé prádelně, vkusně a k nepoznání upravené na malou výstavní síň. Zde nabízí milovníkům ušlechtilé krásy dřeva a skla množství ozdobných i zcela účelových předmětů, vyrobených z těchto přírodních materiálů. Především ženy obdivují dřevěné poličky, květinové stolky, konzole, svícný, věšáky a kombinované slánky a cukřenky.

Podle vašich požadavků a přání vám vystudovaný slaboproudek a profesionální hudebník vyrobí z dubu, buku, jasanu, borovice, či ze vzácného mahagonu téměř vše.

„Hned první den, kdy jsem začal pracovat jako soukromník pod národním výborem, mi někdo rozbil okno u autá,“ stěžuje si V. Židlický, který střídavě zabezpečuje chod svých dvou „průvozoven“ v Praze na pískách a v Bříství u Nymburka.

„Největší problémy mám ovšem s materiálem,“ pokračuje. „Nedovedete si představit, jaké úsilí musí člověk vynaložit, než sežene kus kvalitního dřeva. Někdy jezdím až na Moravu...“

V. Židlický získal v oboru umělecký truhlář bohaté zkušenosti, i přes odlišné zaměření původních profesí. Více než deset let spolupracoval s družstvy Zadruba, Tvar apod. a na základě této spolupráce obdržel také osvědčení potřebné k uzavření smlouvy s národním výborem. Samostatná práce vyžaduje mnohem více nejrůznějších administrativních úkonů. Každý, i ten nejneopatrnější výrobek, musí mít svoje číslo, jeho výroba musí být povolena. Je třeba přesně evidovat nejen příjmy, ale i režijní náklady, které se pochopitelně odečítají z daní. Národní výbory stanovily třicetiprocentní snížení daní pro první dva roky samostatné činnosti, což začínajícím řemeslníkům umožňuje na koupit zařízení a dosáhnout vyšší efektivnosti a kvality poskytovaných služeb. Poněkud přehnaně ovšem působí požadavek národního výboru vykazat již při vzniku nové provozovny celkový roční příjem. Takový údaj musí být i při nejlepší snaze velmi nespolehlivý.

„Mým cílem je vyhovět každému přání zákazníka,“ říká závěrem V. Židlický. „Stoprocentní kvalita není sice nejrychlejší a nejvhodnější cesta k rychlému výsledku, ale pro klid duše a pocit dobře odvedené práce znamená mnoho...“

DŮM v CÁCH, jedna z nejceněnějších historických staveb z 12. století se svými pozdějšími přístavbami, se ocitl v nebezpečí rozpadu. Na stavbě se začaly propadat prohnílé a koro-dované krovy, takže katedrála musí podstoupit záchrannou akci. Podle předběžných odhadů potrvá deset let a bude stát kolem 20 milionů marek.

Matthews se vrací!

JE TO K NEVÍŘE, ale sir Stanley Matthews se stejně opět objeví na fotbalovém trávníku. I když má již 74 let. Podle všeho přijme nabídku z svého rodného klubu Stoke City a zároveň se benefitce bývalého brankáře účastní se benefice bývalého brankáře týmu Foxe, který se Stoke chytl před 24 lety.

LASSIE SE TAKY VRÁTILA...

taine unter Republikanern: 48 Prozent würden ihn lieber als Kanzler sehen wollen. Keiner (0 %) setzt auf Vogel. SPD-Chef Vogel forderte inszwischen die FDP auf, die Koalition mit der CDU/CSU aufzukündigen: „Die FDP hätte keine Probleme einen Wechsel vorzunehmen, wenn sie mit dem derzeitigen Partner in die Gefahr des Untergangs geräte. Wenn dürfte der FDP nicht gram sein, wenn sie sich auch in Zukunft bei Bündnissen danach richtet, wie sie überleben können“, sagte er der Mainzer „Allgemeinen Zeitung“.

25 %). In Hessen, Rheinland-Pfalz und Saarland sprachen sich 40 Prozent für ihn aus (Vogel: 33 %). Nur 19 Prozent Bayern wünschen sich Vogel als Kanzler, aber 43 Prozent Lafontaine. In Nordrhein-Westfalen kam Vogel auf 30 Prozent (Lafontaine: 34 %). Im Norden setzten 36 Prozent auf Lafontaine (Vogel nur 23 %).

Bonn - 5 Prozent machten keine Angaben. 32 Prozent lehnten sowohl Vogel als auch Lafontaine ab. 39 Prozent entschlossen sich für Oscar Lafontaine, nur 26 Prozent für Hans-Jochen Vogel.

Lafontaine wird von mehr Männern - 45 Prozent - geschätzt, als von Frauen: 33 Prozent. Vogel gilt beiden Geschlechtern gleich viel: je 26 Prozent.

Am meisten gilt Lafontaine in Baden-Württemberg: 46 Prozent (Vogel: 26 %).

Telexport zahraničním partnerům

(čtk): Bočanův „Oček ze seriálu“ Smyczkova „Oslovská léta“, Platových „Případy kapitána Bábovky“ „Kam zmizela 55. základní škola?“ J. Němcové a Ražův „Třetí léta“, byly neúspěšnějšími televizními pořady z nabídky Telexportu Čs. televize partnerům z německy mluvících zemí. Třídenní přehlídka se zúčastnilo na 20 zástupců velkých televizních společností z NSR, Rakouska a Nizozemí. Vybrat si mohly z celkem 500 titulů.

Rozsudek OS pro Prahu 1

(čtk): U obvodního soudu pro Prahu 1 skončilo dvou-denní hlavní líčení v trestní věci proti obžalovaným H. Marvanové a T. Dvořákoví. V rozsudku byli uznáni vinnými z toho, že od září 1988 v Praze soustřeďovali k rozšiřování písemnosti, které jsou svým obsahem zaměřeny proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky, T. Dvořák v témže období formou letáků a jiných nevhodných písemností vyzýval občany k účasti na manifestacích organizované nelegálními protisocialistickými skupinami dne 28. 10. 1988 v Praze na Václavském náměstí. Tím spáchal přípravu k trestnému činu pobuřování podle paragrafu 7 odst. 1 a paragrafu 100 odst. 1 písm. a) tr. zákona a odsuzují se oba k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 10 měsíců. Výkon trestu se jim odkládá na zkušební dobu v délce 30 měsíců. Pokud se týká skutku, který spočíval v účasti obžalovaných na nepovolené demonstraci dne 21. 8. 1988, soud dospěl k závěru, že nebyly naplněny skutkové znaky trestného činu pobuřování podle paragrafu 100 odst. 1 písm. a) tr. zákona. Jednáni obžalovaných by bylo možno kvalifikovat jako trestný čin výtržnictví podle paragrafu 202 odst. 1 tr. zákona. S ohledem na amnestii prezidenta republiky ze dne 27. 10. 1988 bylo proto v tomto bodě trestní stíhání obžalovaných zastaveno. Rozsudek není v právní moci. Přelíčení se zúčastnil mimo jiné pověřený zástupce Výboru čs. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci.

HUMANITA - LAŠ VZOR!

Zájem na prohloubení vztahů

(čtk): Předseda výkonného výboru Organizace pro osvobození Palestiny J. Arafat přicestoval včera na krátkou pracovní návštěvu do ČSSR. Na ruzyňském letišti přivítal nejvyššího představitele OOP člen před-sednictva a tajemník ÚV KSČ J. Lenárt. Generální tajemník ÚV KSČ M. Jakeš přijal J. Arafata krátce po přiletu k rozhovoru, ve kterém si oba představitelé vyměnili názory na mezinárodní otázky s důrazem na situaci v oblasti Blízkého východu a rovněž k problematice oboustranné spolupráce mezi ČSSR a OOP. Rozhovor proběhl v přátelské atmosféře plného porozu-mění, shody názorů na projednávané otázky a v jeho průběhu byl vyjádřen oboustranný zájem na dalším prohlubování a rozvoji československo-palestinských vztahů.

SEHT EX SE JIÁ DOBŘE PROBÁVÁ!

Ledový gigant už nehrozí

Wellington: Dosed největší změřený ledovec, plující v Rossově moři u pobřeží Antarktidy, již nepředstavuje vážnější nebezpečí pro námořní dopravu. Současně nehrozí že by svou masou uzavřel přístup k americké vyzkumné základně McMurdo, na níž nyní pobývá na 700 lidí. Tak to alespoň tvrdí novozélandští vědci. Podle jejich dlouhodobých měření má ledový gigant délku 154 a šířku 35 kilometrů. Přičemž za 18 měsíců trvajících poutí chlazenými vodami Sesterského kontinentu urazil více než tisíc kilometrů. „Zhubl“ při ní na 641 ku o deset kilometrů a jeho současná plocha je 2500 čtverečních kilometrů.

Pro cukr s punčochou na hlavě

(re): Ve čtvrtce dopoledne v Brně zazvonil neznámý muž, který byl maskovaný punčochou přetaženou přes obličej, u bytu 24leté ženy. Když otevřela dveře přiložil jí na krk nůž, zatlačil jí zpátky do bytu a žádal peníze. Žena mu dala 300 Kčs, načež pachatel odešel. Tentýž den před pátem hodinou ráno dva muži maskovaní punčochou přetaženou přes obličej zaklepali v Břílně na Teplicku na dveře bytu 53leté ženy. Po otevření jí zatlačili zpátky do bytu, poručili jí, aby si lehla na gauč a otočila se ke zdi. Jeden z mužů na ní mířil pistolí a druhý prohledával byt. Pak odcizili 15 Kčs, košili a 1 kg kostkavého cukru.

PUNČOCHY STOJÍ 35 Kčs...

V nakladatelství Pravda v Bratislavě včera vyšla v nákladu 30 000 výtisků brožura Závěrečný dokument vídeňské následné schůzky KBSE. Brožura má 78 stran a obsahuje všechny závěrečné dokumenty z jednání. ČSSR vydáním dokumentů, které v češtině vyšly tento týden, plní svůj mezinárodní závazek.

ŠKODA PAPIRŮ...

● V londýnské dražební síni Sotheby's bude 18. května vydražen literární objev velkého významu; původní náčrt světoznámého díla ruského spisovatele I. S. Turgeněva Otcové a děti. O spisu, který má dohromady 180 stran, neměli literární historikové donedávna ani tušení.

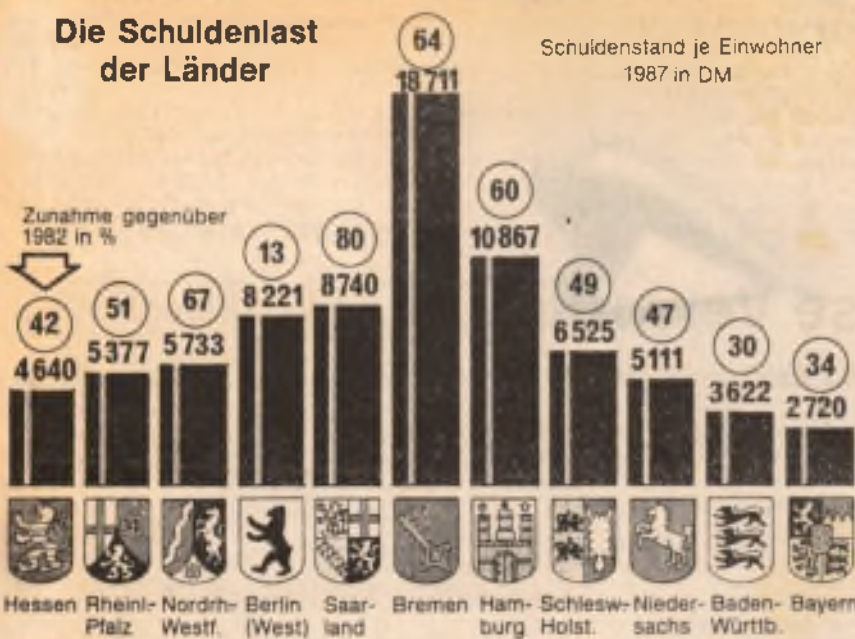
● První ceny Fondu N. Bucharina za rok 1988 byly ve středu uděleny v Moskvě. Mezi lauréaty je také známý americký odborník na sovětskou problematiku S. Cohen, který cenu dostal za svou knihu o Bucharinovi.

● Nejméně 200 lidských životů by v Rakousku ročně zachránil zapnutý bezpečnostní pás v automobilu. Oznámili to experti vídeňského kuratoria pro bezpečnost silničního provozu. Loň přišlo na rakouských silnicích o život 1439 lidí a 56 184 jich bylo zraněno.

Die Schuldenlast der Länder

Schuldenstand je Einwohner
1987 in DM

TRICET LET NÁMORNÍ PLAVBY připomene 27. března šest nových poštovních známek, o nichž jsme již předběžně informovali. Malíř Vladimír Héjsek tu zobrazil na známce hodnoty 50 h nákladní loď Republika a také na všech dalších novinkách jsou československé nákladní lodě brázdící světové oceány. Znáмка hodnoty 1 Kčs nese obraz loď Pionýr, na dvoukorunové hodnotě vidíme loď Brno, a na tříkorunové loď

Třinec. Novou emisi uzavírají dvě známky hodnot 4 Kčs a 5 Kčs s Orlíkem a Vitavou. (Na naši reprodukci první čtyři známky). K nové sérii byly vydány také tři obálky prvního dne vydání se zajímavými detaily těchto lodí a různých přístrojů. Znáмки vytištěné rotačním ocelotiskem a vícebarevným hlubotiskem v listech po padesáti kusech (jen hodnota 4 Kčs vyšla v tiskovém listu po pětadvaceti kusech) vyřil do oceli Václav Fajt a Miloš Ondráček.

Letová zkouška konvertoplánu

New York. První letová zkouška konvertoplánu, letounu, který startuje jako vrtulník a létá jako letadlo, uskutečnil v neděli dva piloti konsorcia Bell-Bowling v Arlingtonu v Texasu. Letoun, který nese označení V 28 Osprey, byl testován po dobu 15 minut jako vrtulník, když vrtule dvou natáčlivých turbomotorů směřovaly vertikálně. Další zkušební let, kdy budou po startu vrtule natočeny také do horizontální polohy, se má uskutečnit v brzké době. Nový stroj má dosahovat při horizontálním letu rychlosti až 550 kilometrů v hodině při úsporném provozu a má dosahovat dobré výkony také ve větších výškách. Hybrid letadla a vrtulníku je vyvíjen společně firmami Bell a Boeing pro potřeby americké armády. Podle získané objednávky americké ozbrojené síly od roku 1992 postavě 650 strojů z hodnotě 1,1 miliard dolarů.

Tatry pro nové tisíceletí

(čtk.) Rozvoj materiálně technické základny Vysokých Tater si vyžádá do roku 1990 téměř půl miliard korun. Od roku 1981 tu bylo opraveno a zmodernizováno na 50 objektů, mezi nimi rekonstrukce visuté lanovky v úseku Skalnaté Pleso—Lomnický štít. Další rozvoj Vysokých Tater se však neobejde bez řešení ekologických problémů. K naléhavým patří například dostava čistírny odpadních vod v oblasti Popradu a Svitú s napojením kanalizačního sběrače ze Strby a Smokovců. Závažným problémem je likvidace tuhého odpadu i zhoršování zdravotního stavu lesních porostů. Přislíbeno do budoucnosti v ozdravení tatranské přírody je generální plán řešení a rozvoje dopravy v oblasti Vysokých Tater. **JESTLI TO DO GE**

Rozhodnutí městského soudu v Praze

(čtk.) U městského soudu v Praze se včera konala odvolací řízení ve věci obžalovaného Václava Havla. Obvodní soud pro Prahu 3 ho 21. února letošního roku uznal vinným trestným činem podněcování podle paragrafu 164 trestního zákona a trestným činem ztěžování výkonu pravomoci veřejného činitele podle paragrafu 156 a) trestního zákona a za uvedeně trestné činy odsoudil k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání devíti měsíců ve II. nápravně výchovné skupině. Proti rozsudku se odvolali prokurátor, obžalovaný, jeho manželka a bratr. Po projednání městský soud napadený rozsudek podle paragrafu 258 odst. 1 písm. d), odst. 2 trestního řádu zrušil ve výroku o vině trestným činem ztěžování výkonu pravomoci veřejného činitele podle paragrafu 156 a) trestního zákona a ve výroku o trestu. Za použití paragrafu 259 odst. 3 trestního řádu byl obžalovaný Václav Havel uznán vinným, že dne 16. ledna 1989 v Praze I na Václavském náměstí v prostoru kolem pomníku sv. Václava se zúčastnil nepovoleného shromáždění osob, které narušilo veřejný pořádek, čímž spáchal přečin proti veřejnému pořádku podle paragrafu 6 písm. a) zákona č. 150/1969 Sb., a byl odsouzen za tento přečin a trestný čin podněcování podle paragrafu 164 trestního zákona, zrušením nedotčený, podle paragrafu 35 odst. 1, paragrafu 164 trestního zákona k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání osmi měsíců. Podle paragrafu 39 a odst. 3 trestního zákona byl pro výkon trestu zařazen do I. nápravně výchovné skupiny. Rozsudek nabyl právní moci. Veřejného zasedání se mj. zúčastnil čs. a zahraniční novináři, zástupci Výboru čs. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci a Mezinárodní helénské federace pro lidská práva.

Král taneční hudby

(Slá.) Složil přes dvě stě písníček, šansonů a tanců (foxtrotů, schimmy, tanga), které po patnáct let zněly Prahou v autentickém podání jeho populárního orchestru, známého pod názvem R. A. Dvorský a jeho Melody Boys. Rudolf Antonín Dvorský (narozen 24. března 1899) nebyl jen skladatelem a kapelníkem, ale i zpěvákem, hercem, klavíristou a nakladatelem; ve svém hudebním nakladatelství, založeném v roce 1936, vydával skladby J. Traxlera, J. Ježka, K. Vacka, J. Vejvody, A. Jindry, M. Ducháče aj. Svou životní dráhu začal jako absolvent obchodní školy, od roku 1918 vystupoval v Hašlerově kabaretu Lucerna a v kabaretu Červená sedma. V letech 1929—1944 stál v čele vlastního padesátiletého orchestru R. A. Dvorský a jeho Melody Boys, s nímž hrál v Praze, Karlových Varech i zahraničí. Se svým orchestrem natočil přes 1000 gramofonových desek a řadu rozhlasových pořadů, sám se uplatnil jako zpěvák, herec, kapelník a aranžér v českém i zahraničním filmu.

...**DÁVTE ZLOČINEC!**...

Voda šetří uhlí

(čtk.) Jedna kilowatthodina elektrické energie vyrobené z vody plínáší úsporu jednoho kilogramu uhlí. V ČSSR je nyní v provozu zhruba 550 malých vodních elektráren (MVE), přičemž jejich největší počet je ve Východočeském kraji — 156. Loni vyrobily přes 27 000 MWh energie, když do sítě dodaly bezmála 12 500 MWh. Další čtyřadvacet hidroelektráren spravují Východočeské energetické závody Hradec Králové. V loňském roce přibýlo ve východních Čechách 16 nových MVE s instalovaným výkonem 520,5 kW. Mezi majitele MVE se přidalo i sedm soukromníků. Problematika MVE, jako levného zdroje energie, je také v centru pozornosti královéhradeckého kabinetu racionalizace spotřeby paliv a energií ČSVTS. Rekonstrukci MVE bude věnován květnový program tzv. energetických úterků, které kabinet organizuje jednou za měsíc.

A KDO ŠETŘÍ, STEJNĚ NEMÁ UHLÍ!

Příliš mnoho nehod

(čtk.) V Praze bylo v roce 1988 zaregistrováno téměř 15 tisíc dopravních nehod, při nichž přišlo o život 70 osob a 292 bylo těžce zraněno. Alarmující je zejména vzrůstající podíl chodců dosahující více než jednoho tisíce případů. Především jejich vinou přibývalo také nehod pod vlivem alkoholu. Naopak pozitivní přínos dopravní výchovy dokazuje desetiprocentní pokles počtu nehod zavíněných dětmi. K nezanedbatelným příčinám nehodovosti rozhodně patří zvyšující se intenzita automobilové dopravy. Vždyt v hlavních městě je nyní evidováno přes 400 tisíc motorových vozidel. Jak vyplývá ze včerejší tiskové konference, odpovědní činitelé vyvíjejí značné úsilí, aby vyřešili současnou situaci. Ve vypracovaném souboru opatření ke snížení dopravní nehodovosti zahrnují řadu technických a kontrolních prací. Jde například o pravidelnou kontrolu tramvajových kolářů, vývoj nového typu signalizačního zařízení, vybudování mezidopravních bezpečnostních zábradlí ve vybraných zastávkách, včetně celé řady výchovných akcí pro řidiče.

DORŮ VYDŘE!

Britský recenzent o Rozvzpomínání

Londýn. „Nejlípí aru, kterou jsem shlédl při svém nedávném pobytu v Československu, nehráli na pražském javiští, ale v prostě vybiřelém Divadle na provázku v brněnském Domě umění, napsal v čtivodě své recenze hry „Rozvzpomínání“ jeden z nejznámějších britských divadelních kritiků M. Coveney. Recenzent uvěřejnil děník Finanční Times. Recenzent vyslovoval oceňující práci dramaturga P. Oszlého a režiséra J. Krobota s autorovým textem B. Hrabala. Uvedl, že hra má „břehtovské rozměry“, spojení herců s divákem je „mocná a nakažlivá“ a herecké výkony že podle „vrcholem potěšení“. Divadlo na provázku je podle něj „velkou naději pro divadelní budoucnost národa“.

Památky Antonína Dvořáka

(čtk.) V roce 1991 vzpomene naše i světová kulturní veřejnost již 150. výročí narození významného českého hudebního skladatele A. Dvořáka. Při této příležitosti vypisuje Galerie hl. m. Prahy anonymní soutěž o nejlepší návrh pomníku věnovanému tomuto hudebnímu skladateli. Pomník bude umístěn v Praze I. v parkovém prostoru Klárovo. Soutěžní podmínky vyžadují (za zálohovou částku 100 Kčs) nebo zašle na dobírku sekretariát soutěže při Galerii hlavního města Prahy, Praha 6-Hřbitovní, Mitočkewiczova 3 (tel. 34 14 08) do 30. 9. 1989.

POBÍHEM letošního roku bylo v Rakousku registrováno přes čtyři milióny motorových vozidel. Podle zprávy ústředního statistického úřadu ve Vídni je to o tři procenta více než ve stejném roce loň.

...A JAK PAR TO MĀ SČESTNĀ?

Die Rolle der Ärzte vor und während des Dritten Reiches ist in der „Zunft“ nach wie vor ein brisantes Thema: trotz der zahlreichen Dokumente, die Medizinhistoriker inzwischen veröffentlicht haben. Immerhin: Ende vorigen Jahres erinnerten Ärzte in einer Veranstaltung daran, daß 1933 rund 10000 jüdische oder „staatsfeindliche“ Kollegen mit Billigung von Teilen der (offiziellen) Ärzteschaft aus dem Amt gedrängt wurden. Kurz nach dieser Veranstaltung startete das Deutsche Ärzteblatt eine Leserbrief-Kampagne. Zu den Gedenkveranstaltungen legte die „Liste Demokratischer Ärztinnen und Ärzte in München“ eine Dokumentation über die Schicksale nach 1933 vor.

Den j ü d i s c h e n S t u d i e r e n d e n d e r M e d i z i n

wird in ihrem eigenen Interesse sowie im Interesse der Wahrung von Ruhe und Ordnung in den Hörsälen geraten, Sitzplätze erst nach Beginn der Vorlesungen einzunehmen. Die vordersten Sitzreihen sind den übrigen Medizinstudierenden in erster Linie vorbehalten.

Sollte dieser wohlgemeinte Rat nicht beachtet werden, so sehen wir uns gezwungen zu schärferen Massnahmen zu greifen.

Leiter der Münchener Ärzteschaft.

Handwritten signature

Handwritten signature

Gegengez. vom Dekan der med.-akultät
Prof. Dr. Burke Febr. 1933

Quelle startet Verkauf in Jugoslawien

Das bundesdeutsche Versandhaus Quelle bietet nun auch in Jugoslawien seine Waren feil. In Zagreb werden insgesamt 5000 Produkte verkauft. Ist das gemeinsame Projekt mit der jugoslawischen Firma Agimex erfolgreich, wird das Netz auf das ganze Land ausgeweitet.

Butterverbrauch steigt

Die Bundesbürger essen mehr Butter. Im vergangenen Jahr hat jeder von ihnen — rein statistisch — im Schnitt 8,3 Kilo und damit 200 Gramm mehr vertilgt als 1987. Die Interventionsbestände wurden in dieser Zeit um gut 80 Prozent auf 47 000 Tonnen reduziert, was in etwa dem monatlichen Bedarf hierzulande entspricht.

„A CO DOSTANOU RUSACI, ROYZY TO NEMCI VSECHNO SEZEROU...“

MOSKVA: Postavením KS Estonaka v této svazové republice, vlivem strany ne vývoj událostí a také činnosti Estonaké lidové fronty a dalších reformních organizací na věcera v obšířném članku zabývá list

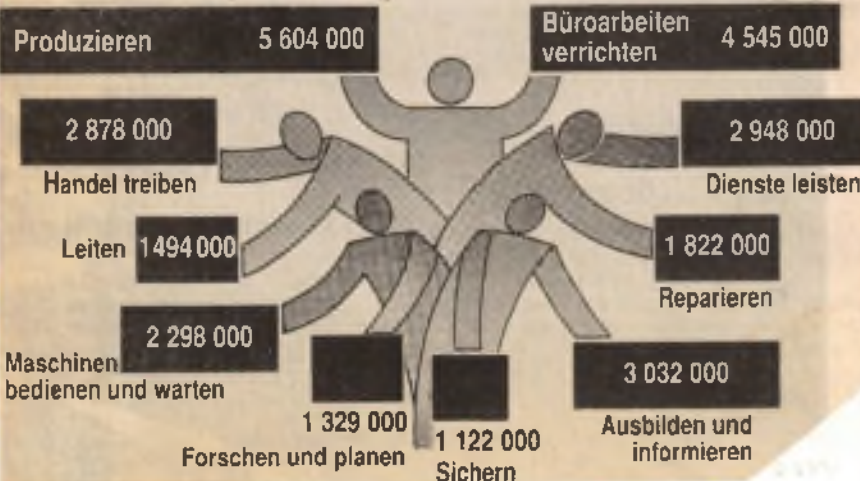
Složitá situace v Estonku

Právda. Upozorňuje v této souvislosti na požadavky k vytvoření „srovnávané“ KS Estonaka, které spadají na některých okrajních stranických konferencích, a klade otázku, zda nejde o oddělování estonských a ruských komunistů a o výzvy k rozkolu ve straně. V Estonku vznikla situace, kdy se podnikají rozsáhlé útoky na jednotlivé komunisty ve vedoucích funkcích a cílem postavít je proti „lidu“ a kdy se také zpochybňuje sama vedoucí složka strany. Jestliže UV KS Estonaka bude nadále zaujímat pasivní postoi, pak to bude mít pro komunistickou stranu těžké následky, zděračuje Právda. List si dělá výsměšné iluze, Estonaké lidové fronty a pokračuje na to, že se nestala organizací všeho estonského lidu, a činní svázce vznik internacionálního hnutí. Obě tyto orgánizace se neustále navzájem urážejí, prosazují konfrontační linii, což znemožňuje řešení sociálních ekonomických problémů. Vlnou ústředních demonstrací a mítinků se zhoršila pracovní kázeň a řada podniků neplní smluvní závazky. Ušlechtilé cíle a úkoly, které si lidové fronty stanovila, se tedy změnily a nejasnou ke prospěchu přestavby. Právda dále upozorňuje na klíčové aktivitu a iniciativu stranických orgánů a cituje slova tajemníka stranického výboru jednoho estonského závodů, že „UV KS Estonaka dlouho nezajal k vážným extremistickým prohlášením otevřeně, zejména z hlediska by byla jasná a přesná platforma strany“. Slovo konsolidace je dnes pro Estonako velmi aktuální, zděračuje Právda. Vydávaje naděli, že KS Estonaka bude schopna sjednotit sděravé síly republiky a soustředí je na řešení složitých a obtížných okolností přestavby.

PRŮ SROVNÁVÁNÍ SE ZDEJŠÍMI TRITIKÉH
Po krátké těžké nemoci zemřel 17. března v odpoledních hodinách ve věku 48 let přední herec Divadla E. F. Buriana v Praze Ladislav Křiváček. Poslední rozloučení se koná 24. března ve 14 hodin ve Velké ohrádní síni ve Strašnicích.
TO UZ ZAVAZNÍ BECKEROUŠTINOU →

Die Bundesbürger bei der Arbeit

Von den Erwerbstätigen waren 1987 überwiegend beschäftigt mit:

Dvoji výročí

(P8): Před pětadvaceti lety (23. 3. 1964) zemřela — a před devadesáti lety (23. 3. 1899) se narodila Mila Mellanová. Nejvýrazněji je její jméno a dílo spojeno s Pražským dětským divadlem, jež založila a vedla a jimž vytvořila ojedinělou situaci, která byla po dlouhá léta vzorem našemu divadelnictví, zaměřenému k dětskému divákovi. Mellanová, sama inspirovaná dvoji cestou do Moskvy, na níž vyrostlo její celoživotní přátelství s podobným uměleckým typem, režisérem Moskevského divadla mladých diváků Natalij Saccou (jejíž knihu až do posledních dnů svého života předkládala do češtiny), dala tomuto typu divadla nejen své nepřelstlivé a dny svého života, ale i velkou část svého nemalého majetku, protože za první republiky a za protektorátu své dětské divadlo prostě dotovávala ze svých. Její životní osudy i administrativní osunuti k divadlu loutkovému, u něhož nemohla být šťastná a úspěšná ani s teatrovým umělcem, jakým byl Josef Skupa, jenž byla „přidělena“ jako dramaturg, jsou celkem známy — a dokonce uzavřeny jejím dost předčasným odchodem, naprosto neodpovídajícím její vtežitě a jejím úsilí o další tvorbu. Právě nad těmito dvěma výročí bychom se měli zamyslet nad některými otázkami divadelnictví pro děti, které Mellanová tvářičkou způsobem už před více než padesáti lety odvážně řešila a z nichž mnohé vyřešila.

Vítězství VRSR podtržilo prudký rozmach dělnického a národní osvobozeneckého hnutí ve světě. V Evropě zasáhla revoluce vlna snad nejsilnější Německo a Rakousko-Uhersko. V některých oblastech Německa,

Jubileum republiky rad

v Maďarsku a na Slovensku vznikly v průběhu první poloviny roku 1919 sovětské republiky (poprvé mimo území bývalé Ruské říše). Maďarská republika rad byla vyhlášena 21. března. Tehdy před 70 lety se sloučili sociální demokraté a komunisté v Maďarskou socialistickou stranu a byla vytvořena revoluční vláda, jež vyhlásila republiku rad, která se udržela nejdéle — vzdorovala mezinárodní a vnitřní reakci celých 133 dní. Nejvíce v hlavním městě, ale i v jednotlivých úpěch převzaly veškerou moc řady dělnických vojenských a rolnických zděrupů. Předsedou vlády byl sociální demokrat Sándor Garbai, skutečným vůdcem republiky však byl komunista Béla Kun zastávající funkci ministra zahraničních věcí. Tato vláda vydávala dekrety o odzbrojení policele, četnictva a staré armády a vytvořila Rudé stráž (bezpečnost) a Rudé armády. Záhy také národnila doprava, bankovníství a průmyslové podniky nad 20 zaměstnanců, bez náhrady vyklácala státní pozemky půdu nad 50 hektarů a zavedla osmihodinovou pracovní dobu. Přijala i řadu dalších závažných opatření, mezi nimi dekret o odstranění národnostního útlaku. Podle nového demokratického volebního zákona proběhly 7. dubna volby do župních a místních orgánů státní moci, ve kterých pracující potvrdily svou podporu republiky rad. PM uskutečňoval svého programu. Musela revoluční vláda čelit rostoucímu útlaku zahraniční i vnitřní reakce. Pro nedostatek času její upltna jen zčásti. Kromě toho se dopustila řady chyb, zejména v agrární otázce. V důsledku zahraniční intervence, ale i zrádcovské politiky reformistů, byla Maďarská republika rad nakonec vojensky porážena. Po jejím pádu rozpoutala reakce bílý teror (jen v letech 1919 až 1921 bylo zavražděno 5000 a uvězněno na 70 000 lidí). V r. 1920 byla nastolena diktatura admirála Miklósa Horthyho, jež trvala téměř čtvrt století. Přestože republika rad trvala poměrně krátce, měla jako první stát diktatury proletariátu ve střední Evropě i značný mezinárodní význam.

Svět už nebaví divat se, jak naši tenisté vyhrávají

NENECHTE SI UJIT JEDINEČNOU CESTOVATELSKOU PŘÍLEŽITOST:

LODNI ZÁJEZDY ČEDOKU

Stále ještě jsou volná místa v některých nových zájezdech námořní lodí ESTONIA:

V průběhu 12denního zájezdu

● FRANCIE A SEVERNÍ ŠPANĚLSKO

navštívíte 14 významných měst a jedinečných kulturně historických center ve FRANCII, na atlantském pobřeží ŠPANĚLSKA a v PORTUGALSKU:

PARÍŽ - ROUEN - LE HAVRE - BORDEAUX - SAN SEBASTIAN - SANTANDER - SANTILIANA DEL MAR - LA CORUNA - SANTIAGO DE COMPOSTELA - VIGO - LISABON - SINTRA - CABO DA ROCA - ESTORIL

Odjezd z Prahy: 2. 7. 1989
Číslo zájezdu: 7-02-3-5004-9

Cena zájezdu podle kategorie ubytování v kajutách od 21 200 Kčs. V ceně zájezdu není zahrnuto kapesné.

Za romantikou, sluncem a teplým mořem přímo do kolébky antické kultury vás zavede loďní zájezd

● K BRANĀM ORIENTU

Během bohatého programu navštívíte:

VARNU - ISTANBUL - TRÓJU - EFES - BODRUM - ANTALYI - řecké ostrovy KRĚTU, KOS a SAMOS - BURGAS a jiná zajímavá místa v Malé Asii a na Balkáně

Odlet z Prahy: 25. 8. 1989
Číslo zájezdu: 7-02-3-5010-8

Cena zájezdu podle kategorie ubytování v kajutách od 19 730 Kčs. V ceně zájezdu není zahrnuto kapesné.

Při obou zájezdech je v každém přístavu zajištěn bohatý program výletů a exkurzí, které jsou zahrnuty do ceny zájezdu. Ani při samotné plavbě se nebudete nudit, protože ČEDOK pro vás připravil celou řadu zábavných a společenských akcí.

PŘIHLÁŠKY NA UVEDENÉ ZÁJEZDY PŘIJÍMAJÍ A BLIŽŠÍ INFORMACE PODÁVAJÍ VŠECHNY CESTOVNÍ KANCELÁŘE ČEDOK

Rezervaci míst je možno vyžádat si také telefonicky od pondělí do pátku (9-16.30 hod.) na pražských telefonních číslech 22 81 05 nebo 22 37 74.

▲ VOLAT! A HLEDAT!

● Odbyt kávy v NSR dosáhl loni rekordní úrovně 480 000 tun. Proti poslednímu rekord z roku 1987 to znamená růst o 1,2 procenta. Odbyt pražené kávy se zvýšil ze 452 000 na 459 000 tun, zatímco u rozpustné kávy poklesl na necelých 30 000 tun

ZASLUHU NA TOM MÁJÍ I ETNICRANTI, CO SI POUŠŤAJÍ DOHŮ...

Mi se rádují z pěkných ilustrací v nové knížce, známé jméno Aloise Senefelder? Tak se totiž jmenuje vynálezce novodobého psaní na kámen, vynálezce grafické techniky zvané litografie. Můžeme být pyšní, že se narodil v Praze -- bylo to 6. 11. 1771, v domě, který stával na dneš. níh místě pražské tržnice, kde je také umístěna jeho pamětní deska. Ovšem jeho českým původem se chlubit nemůžeme -- byl Němec, syn herce, který mel tehdy v Praze angažmá. Alois Senefelder se v Praze narodil, byl tu pokřtěn, ale dlouho tu nežil. Celá rodina se brzy odstěhovala do Mnichova, kde v podstatě strávil vynálezce litografie celý život. Nadaný chlapec vystudoval svy-

borcům prospěchem gymnázium a později práva, neboť si jeho otec nepřál, aby syn zdědil herecké povolání. Ale mladý Senefelder po něm přece jen toužil, tím víc po úspěchu své dramatické prvotiny, která se hrála i na kurfiřtiském divadle, proto se po otcově smrti stal asi na dva roky hercem u kočovných společností. Poznal však, že mu tento způsob života nevyhovuje, vrátil se do Mnichova a znovu se pokoušel o šířší dramatické autorství, jeho nová hra však byla vinou tiskárny vytištěna později, než určil nakladatel, proto o ni neměl zájem, naklady nezaplátil a mladému dramatikovi vynesl jeho pokus pouze těžké dluhy. Zoufalý Senefelder se proto pokoušel objevit nový levný způsob tisku, který by mu umožnil rozmnožovat vlastní literární práce, aniž by potřeboval služeb tiskárny. Zkoušel všechno možné. Náhodou přitom objevil princip stereotypie (tlačít

sažu do těsta z mouky, vody a uhelného práchu a takto získanou formu vytvářel směrš pečeneho vosku a sádry). Ryl text do měděných desek a zkoušel mnoho způsobů, které se nám dnes zdají bizarní. Až náhodou objevil vlastnosti solenohofského vápence, jehož desky užíval na třetí barvu. Zjistil totiž, že kresbu mastným inkoustem na povrchu vápencové desky lze pořídit tiskárskou barvou a otiskovat na papír, což se daf především v roce 1818, když byl povrch kamenné desky napřed zalepán kyselou.

Senefelder nebyl chemik ani výtvarník. Je proto podivuhodné, jak dlouho rozvíjel všechny možnosti svého objevu. Ve své učebnici, která vyšla v roce 1818, kromě fotomechanické reprodukce -- fotografie ještě nebyla vynalezena -- všechny způsoby a techniky litografické práce, které známe dnes, kresbu perem, křídou, přetisk a atd., a především barevnou litografii tištěnou s několika doones, i když způsob tisku je mnohem dokonalejší. Ve funkci dozorce královského bavorského ústavu litografického roku 1834 zemřel s ušlechtilým přáním, aby se jeho objev rozšířil po celém světě a aby jej nikdy nebylo užito k něčemu jinému. Litografie se velmi brzo rozšířila po světě, neustále dlouho a vznikla v Praze kamenoliskárna Machkova.

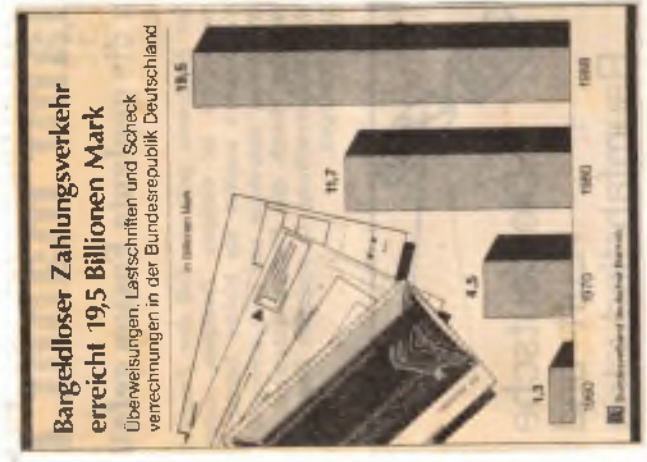
Umírající vynálezce litografie měl přes tíhu a neměze svého plodného života štěstí, jakého se málokdy lidem dostává. Jeho poslední přání o posláním litografie se splnilo. Stála se běžnou technikou v celém světě, stala se nástrojem umělců, a sloužila -- alespoň ve zbarující většině -- jen dobrému, umění, kráse a pokroku.

Umrávající vynálezce litografie měl přes tíhu a neměze svého plodného života štěstí, jakého se málokdy lidem dostává. Jeho poslední přání o posláním litografie se splnilo. Stála se běžnou technikou v celém světě, stala se nástrojem umělců, a sloužila -- alespoň ve zbarující většině -- jen dobrému, umění, kráse a pokroku.

Psáno do kamene

neboť si jeho otec nepřál, aby syn zdědil herecké povolání. Ale mladý Senefelder po něm přece jen toužil, tím víc po úspěchu své dramatické prvotiny, která se hrála i na kurfiřtiském divadle, proto se po otcově smrti stal asi na dva roky hercem u kočovných společností. Poznal však, že mu tento způsob života nevyhovuje, vrátil se do Mnichova a znovu se pokoušel o šířší dramatické autorství, jeho nová hra však byla vinou tiskárny vytištěna později, než určil nakladatel, proto o ni neměl zájem, naklady nezaplátil a mladému dramatikovi vynesl jeho pokus pouze těžké dluhy. Zoufalý Senefelder se proto pokoušel objevit nový levný způsob tisku, který by mu umožnil rozmnožovat vlastní literární práce, aniž by potřeboval služeb tiskárny. Zkoušel všechno možné. Náhodou přitom objevil princip stereotypie (tlačít

terálem, na němž mělo být psáno co nejjednodušeji, nejrychleji a nejlacněji. Skutečně na počátku šlo pouze o písmo, teprve později o kresbu, která dává obrázky cenově dostupně, ale přece plně zvláštního kouzla. Kámen -- klasický materiál přírodních limf byl nahrazen otem křehkých, měkkých čar, které se za pomoci kyseliny, zvláštního inkoustu nebo kříd, tiskárské barvy a lisu otiskovaly na papír. Křídka "najedenou" z hlediska dlouhé historie kamenných soch, reliéfů a v kameni rytých nápisů skutečně najednou. Ale měřeno šedesáti až sedmdesáti lety, jež jsou vyměřena člověku, stačí na to právě jeden lidský život. A byl to život nadaného a vzdělaného muže, který měl snad jen jedno povahové minus. Scházel mu zcela obchodních duchů, aby výsledek celoživotního úsilí zpěněžil odpovídajícím způsobem. Neboť jeho výpázež byl z těch, jimž se říká "epochální". Statků pozemských se mu za života nedostalo, zato hojně -- a ovšem většinou až po smrti -- těch hodnot, o nichž praví biblická moudrost, že je mol a rez nezkaží, aniž zloději vykopávají a berou, to jest úcty a věrnosti a paměti nehynoucí u všech lidí, kteří přijdou nějakým způsobem do styku s tvorbou a reprodukci grafických děl. Ale kdo z těch, kte-

Bargeldloser Zahlungsverkehr erreicht 19,5 Billionen Mark Überweisungen, Lastschriften und Schecks verrechnungen in der Bundesrepublik Deutschland

Rekonstrukce raketových základen

Moskva: SSSR zahájil rekonstrukci některých operačních raketových základen, kde dosud byly rozmístěny rakety středního doletu RSD 10 (SS 20) určené k likvidaci na základě washingtonské smlouvy z roku 1987. Oznámil to večera v Moskvě mluvčí sovětského ministerstva zahraničí V. Perfiljev. Podle smlouvy o likvidaci raket středního a kratšího doletu mají SSSR a USA právo přeměnit operační raketové základny na základny pozemních balistických raket či raket s plochou dráhou letu, jichž se washingtonská smlouva netýká. Z prohlášení Vadima Perfiljeva vyplývá, že SSSR hodlá využít základny likvidovaných raket RSD 10 pro rozmístění mobilních mezikontinentálních balistických raket typu RS 12M. Stationární základny, na nichž byly dosud rakety RS 12M rozmístěny, budou zlikvidovány. Sovětský mluvčí dodal, že SSSR včas upozornil americkou stranu o svém záměru rekonstruovat základny raket RSD 10. Upravené raketové základny budou přístupné pro inspekci amerických odborníků.

V elektrárně Tušimice II začali uvádět do zkušebního provozu odsíťovací část jednotky na odsíťování kouřových plynů z jednoho 200MW výrobního bloku, jednotka bude za hodinu odsíťovat 1,2 milionu m³ kouřových plynů. Ročně vyprodukuje 85 000 tun kyseliný sírové.

● Tehal wan otevře obchodní zastupitelství v Maďarsku. Bude jeho prvním v socialistických zemích. Maďarsko je tchajwanským největším odbytištěm v východní Evropě.

Následující dokument snad ani nevyžaduje velké komentáře. HG samozřejmě znamená Hlinkovu gardu, HM Hlinkovu mládež, zkratky FS a DJ jsou nám neznámé, snad Freischutz a Deutsche Jugend.

Když se tak člověk zamyslí nad tím, co všechno již Gustáv Husák ve svém životě podepisoval a co ještě může podepsat, pak si uvědomí, že Stalin opravdu nepřeháněl, když tvrdil, že "komunisté jsou lidé zvláštního ražení". Za připomenutí snad ještě stojí to, že výzva byla podepsána v době, kdy v Protektorátě doznívala heyrichiáda.

Ústřední svaz špeditérov v Bratislave
Ventúrska 3/III., tel. 4743.

Zentralverband der Spediteure, Bratislava,
Venturgasse 3/III., Tel. 4743.

Číslo: 961/42
Zahl:

Bratislava, 20. októbra 1942

Obežník č. 16. — Rundschreiben Nr. 16.

Podpora na predvojenskú
vychovu HG, HM, FS, DJ.

Hlavné veliteľstvo HG, FS obrátilo sa na náš svaz so žiadosťou, aby sme medzi našimi členmi previedli zbierku, ktorej výsledok rozdelí sa medzi HG, FS, HM a DJ a bude slúžiť na predvojenskú výchovu týchto organizácií.

Náš ústredný výbor na svojom zasadnutí dňa 9. X. 1942 uzniesol sa spolupracovať na usporiadaní tejto zbierky, lebo sa jedná o celonárodné organizácie a potrebný cieľ.

Preto žiadame všetkých našich členov, aby na túto zbierku prispeli podľa svojich možností a doporúčujeme, aby na zbierku poukázali obnos vo výške ročného členského príspevku v našom svaze. V tejto výške totiž na predmetný cieľ prispievajú aj iné svazy, napríklad Svaz priemyselníkov a pod. K poukázaniu daru použite složenky, ktorú Vám v tomto obežníku pripojujeme. Po skončení zbierky odovzdáme jej výsledok na spoločné konto zbierky poriadajúcich organizácií.

Pripomíname, že dary na tento

účel sú odpočítateľnou položkou jak dane dôchodkovej, tak i dane zárobkovej podľa výnosu Ministersva financií č. 4919 42-III/6 zo dňa 6. III. 1942. Členovia, ktorí darujú najmenej Ks 500 — dostanú od HG zvláštne potvrdenie a budú vynesani od podomovej zbierky na tento účel, nakoľko svoju povinnosť už splnili.

Ešte raz žiadame našich členov, aby priloženou složenkou primeraný príspevok poslali a tým dokázali svoje pochopenie pre celonárodný cieľ.

Unterstützung für die vormilitärische
Erziehung der FS, DJ, HG, HM.

Die Landesführung der FS und der HG hat sich an unseren Verband mit dem Ersuchen gewendet, unter unseren Mitgliedern eine Sammlung durchzuführen deren Ertrag zwischen der FS, DJ, HG und HM aufgeteilt und der vormilitärischen Erziehung dieser Organisationen dienen wird.

Unser Zentralausschuss hat in seiner Sitzung am 9. X. 1942 beschlossen, bei der Veranstaltung dieser Sammlung mitzuarbeiten, da es sich um einen nützlichen Zweck handelt.

Za Ústredný svaz špeditérov:
Für den Zentralverband der Spediteure:

Dir. F. Weiss
podpredseda — Vizepräsident.

JUDr. G. Husák,
tajomník — Sekretär.

Sovětští odborníci se školí v NSR

Konkurentů bylo hodně, hlavně z USA, Velké Británie a NSR, bylo mezi nimi i tak renomované město amerických ekonomů — Harvard. Nakonec zvládla bonnská firma Wolframa Hatesaula, která se specializuje na poradenství pro hospodářské západoněmecké manažery. Přesněji, právě tuto firmu si v SSSR vybrali a pověřili ji přeškolením vedoucích kadrů předních sovětských podniků.

V západoněmeckých hospodářských kruzích je tento krok pokládán za významný proto, aby si sovětské hospodářské pracovníci osvojiли zásady tržního hospodářství. W. Hatesaul byl v doprovodu západoněmeckého kancléře H. Kohla při jeho loňské návštěvě Sovětského svazu a měl na téma přeškolení sovětských hospodářských pracovníků rozhovory se sovětským premiérem Ryžkovem. A právě tehdy, v loňském říjnu, padlo definitivní rozhodnutí, které nyní na sebe vzalo konkrétní podobu. Školení bylo zahájeno v únoru v Burg Rheinecku poblíž Koblenze.

Na základě dohody se uskutečnil šestnáct seminářů a praktických cyklů a každého se zúčastnil patnáct ředitelů sovětských pod-

niků, celkově tedy 240 lidí. Východním bodem jsou kursy. Je to v podstatě praktické Interpretace koncepce Ludwiga Erharda a Josepha Schumachera — od řízení podniku přes kalkulace a účty nákladů až po marketing. Tuto etapu pak ukončí verifikace; zdárné výsledky budou dosvědčeny patřičnými certifikáty. A v tom okamžiku začne nejnáročnější část cyklu.

Absolventi se vrátí na své pracoviště v sovětských podnicích, ale ne sami. Budou je doprovázet „pozorovatelé“ — zkušení praktiky z NSR. „Pozorovatelé“ mají zjistit, co v existujícím hospodářském modelu je pro částečný kursu špatné a nevhodné. Zda široce pojeté prostřední nebo ještě nedostatečné znalosti či systém v továrně nebo distribuční. Všichni jsou si konce-

konců vědomi, že překonání určitých bariér, třeba ve způsobu myšlení a návyků, bude obtížné. Proto po půlročních praktických ověřováních se manažéři a jejich „pozorovatelé“ znovu setkali v Burg Rheinecku s přednášejícími na dva týdny. Pak bude následovat opět půlroční praxe znovu pod přísným dohledem „pozorovatelů“ přímo na pracovišti kapitána průmyslu a teprve potom bude celý školící cyklus uzavřen.

Zájem o tento experiment je s obou stran velký a o jeho významu hovoří už fakt, že „pozorovatelé“ budou představiteli těch týmů v NSR, které podnikají v tomto oboru jako frekventanti kursů anebo jsou potenciálními dodavateli sovětským podnikům. Je to promyšlené, protože tyto západoněmecké firmy participují na některých částech operace částkou pěti milionů marek. Sovětská strana bradí výdaje spojené s přípravou všech účastníků kursů a pobyt svých lidí v Burg Rheinecku. (dov)

Celá řada výhod

OTTAWA: Originální skafandr, který umožňuje potápět v hloubce až 300 metrů pod hladinou, může pracovat jako ze normálního tlaku, výroba kanadská firma Hard Suits (HS) z Vancouveru.

HLAVNÍM VÝLEPŠNÍM „podmořského obleku“ je 20 klobouk z hliníku a titánu, které umožňují potápět volně se pohybovat i přes obrovský tlak, který v těchto hloubkách panuje. K vyrovnání vnějšího tlaku na klobouk slouží atomistické bydracelkové ventily.

NOVÁ KONCEPCE potápěčského skafandru má celou řadu výhod. Kromě vynikající pohyblivosti se potápěč nemusí po pobytu v hlubinách podrobovat, jak tomu je u klasického vybavení, nutné dekompresi, která trvá někdy až osm dní. Jen přímé náklady spojené s izhotovením pobytového potápěče v hloubce kolem 300 metrů se tak snižují z dnešních asi 29 000 dolarů na 7000 dolarů.

A NA TĚH TAKY „KADIBOVKA“

Soja je perspektivní

(čik): V celosvětovém měřítku patří soja k nejrozšířenějším plodinám. V osvětlených plochách jí patří čtvrté místo, hned za pšenicí, kukuricí a rýží. V CSSR jí zemědělcí sklízeli velice malé množství, zhruba kolem 3000 tun ročně. Vlivem šlechtitelské práce našich výzkumníků však jde o perspektivní plodinu i pro čs. zemědělství. Svědčí o tom program výroby této luskoviny, který po pěti letech uskutečňování přináší své ovoce. Hektarové výnosy se pohybují kolem 15 tuny z každého hektaru výměry. Cílem zemědělců v CSSR je sklízet na konci současné pěstítky nejmeně 200 hektarů této luskoviny s průměrným výnosem kolem 1,8 tuny. Ke změně přístupu dochází i u odvětví. Například Slováccká konzervárny Uherské Hradiště v loňském roce zahájily výrobu několika zeleninových salátů, které obsahují zrna soji.

Diskuse o společném trhu

(čik): O ekonomických otázkách spojených s vytvořením západoevropského společného trhu v roce 1992 a vlivu této změny na čs.-nizozemskou ekonomiku spolupráci diskutoval v Praze s představiteli čs. hospodářské sféry generální ředitel hospodářských vztahů se zahraničím ministerstva hospodářství Nizozemského království Frans Engering. Zdůraznil, že cílem připravované změny je posílit ekonomické postavení členských zemí EHS, které je v posledním období stále více ohrožováno konkurencí nejen USA a Japonska, ale i některých dalších, především asijských zemí. Současně bilaterální vztahy Československa k jednotlivým členským státům tohoto západoevropského seskupení budou nabrzeny vztahem CSSR — EHS.

Pekárek stále vede

TETOUAN (aj): III. etapu cyklistického závodu Kolem Maroka vyhrál Tolkačev (SSSR) za 1:17:28. Dvrtý dojel náš Kozánek za 1:18:12 a šestý Pekárek 1:18:32. Celkové vede stále Pekárek 9:10:32, následují Satybalidjev 9:11:53 a Tolkačev (oba SSSR) 9:11:55, 8. Valčíček 9:14:40.

Hošek dojel první!

PRAHA (pos): Dvorní závod ME auto-krosu na Mallorce. 1. Hošek (ČSSR), 2. Hakwoort (Niz.), 3. Susan (It.) v. d. vizi II vybojoval Kečirek 7. místo.

POKAURATU BUDOU VOLIT REPUBLIKÁNY...

BŘEZEN, 15., 1939

Hraběte Galeazza Ciana, ministra zahraničí Benita Mussoliniho, lze spatřit na některých fotografických zachycujících tragickou událost v československých dějinách — podepsání mnichovského diktátu.

Tento muž, který vystudoval právo na finské univerzitě, opustil dráhu uměleckého kritika, aby vstoupil do diplomatických služeb. V té době patřil ještě mezi kritiky fašistického hnutí, ačkoli jeho otec zastával významné postavení v hierarchii. Avšak po svatbě s Mussoliniho dcerou Eddou, v letech 1931—1932, vystřídal funkci vyslance v pěti zemích. V roce 1933 se stal šéfem Mussoliniho tiskové kanceláře, státním podtajemníkem pro tisk a propagandu a členem Velké fašistické rady. V roce 1936 jako třiatřicetiletý byl jmenován ministrem zahraničí. V puči proti Mussolini, 25. července 1943, sebral vůdčí úlohu. Mussolini ho po svém osvobození z Gran Sassa postavil před soud a na počátku roku 1944 nechal zastřelit.

Deník, z něhož uvádíme dva zápisy, si Ciano psal mezi 1. lednem 1939 a 23. prosincem 1943. Uzavřel ho dva týdny před popravou. Deník ukazuje, jak rozporuplný byl tento člověk ovlivňující světové dění, ale zároveň ukazuje, že jako státník viděl hlavní problémy tehdejší zahraniční politiky jasně a bez iluzí. Věděl, že samostatná Itálie bude moci existovat jedině po porážce Německa. Proto působí věrohodně slova na závěr posledního zápisu, kde se zmiňuje Ribbentropa velikáská slova týden před německým útokem na SSSR: »K značné míře nepoctivosti a lstivosti vůči Itálii tedy přistupuje ještě velké nepochopení skutečností, jež bylo přinejmenším s to přispět k válečné porážce...«

Z DENÍKU

14. března 1939. Dlouhá rozmluva s Wellingtonem Koo o čínsko-japonské situaci. Jako všichni Číňané vkládá i on naději do času jakožto do činitele, který Japonsko vyčerpá. Radil jsem mu, aby se obrátil přímo na Tokio a nespolečal jen na sliby pomoci, jež přicházejí od tzv. demokracií a nejsou prosty sobectví.

Vévoda z Austy mluvil s jistým optimismem o situaci v Habeši. Nutno dodat, že ze všech lidí přicházejících odtamtud je vévoda jediným optimistou. Doporučuje vyhnout se konfliktu s Francií, který by mohl zmařit pacifikační dílo v císařství a vyvolat nebezpečí i pro jeho existenci. Ne-

chápu, jestli v tu chvíli mluvil jako habešský místokrál nebo jako manžel francouzské šlechtičny.

Zprávy ze střední Evropy jsou stále vážnější. Ribbentrop po rozmluvě s Attolikiem poprvé naznačil, že německý program zahrnuje toto maximum: přivtělení Čech, vytvoření vazalského státu ze Slovenska a postoupení Podkarpatské Rusi Maďarům. Nelze říci, kdy a jak se tento program uskuteční, ale takové vyhlídky musí na italský národ působit velice sklíčujícím dojmem.

Osa přináší prospěch jen jednomu z partnerů, který nabývá převahy a jedná už jen ze své iniciativy a bez ohledu na nás. Ducemu jsem své stanovisko vyložil. Radí k rezervovanosti a nezdá se, že by celé události připisoval velký význam. Domnívá se, že protiváhou budou výhody Maďarů ze společné hranice s Poláky. Pověřil mě, abych Budapešti sdělil, že si má vést rozhodně. Podle mě je to slabá kompenzace.

15. března 1939. Události v noci dostaly překotné tempo. Po schůzce Hitlera, Háchy a Chvalkovského začalo německé vojsko obsazovat Čechy. Je to velice vážné, zejména když Hitler ujišťoval, že nechce anektovat ani jediného Čecha. Německý zákrok ale není Československo versailleské, nýbrž Československo vzešlé z Mnichova a z Vídně. Jaký význam ale lze napříště přisuzovat prohlášením a slibům, které se dotýkají víc nás? Zbytečné popírat, že to všechno nevyvolává v italském národě starost a pocit ponížení.

Je proto nutné dát mu náhradu a zadostiučnění: Albánii. Mluvil jsem o tom s ducem a vyslovil jsem přesvědčení, že v tuto chvíli nenarazíme ani na místní překážky, ani na vážnější mezinárodní potíže a komplikace, které by překazily náš plán. Dostal jsem za úkol poslat telegram Jaccomoni, aby připravil místní revolty. Osobně pak nařídil námořnictvu připravit v Tarentu druhou eskadru.

Radil jsem se ihned s Cavagnarim. Odeslal jsem telegrafické instrukce do Tirany a spojil se telefonicky s Jaccomoni, který byl na cestě do svého působení. Slíbil, že hned nazítří mi telegraficky sdělí možnosti. Navrhl i následující eventualitu: dát králi ultimátum — buď přijme příchod italského vojska a požádá o protektorát, nebo se italské vojsko vylodí a vydá se na pochod proti němu. Nová porada s ducem. Případá mi trochu méně nadšený pro albánskou operaci.

Přišel vévoda Hessenský s obvyklým sdělením. Tentokrát je verbální a málo uspokojující. Führer nám vzkazuje, že se ujal iniciativy, neboť

Češi nechtěli demobilizovat, paktují se s Ruskem a muži Němce. Takové výmluvy se hodí pro Goebbelsovu propagandistickou řeč, ale vůči nám by se jich nemělo užívat. Udělali jsme chybu v tom, že jsme k Němcům loajální. Vévoda pak tlumočil Hitlerovy díky za italskou neochvějnou podporu a dodal, že tato operace uvolnila dvacet divizí, jichž je možné využít jinde pro zájmy osy. Současně prý však Hitler Mussolinimu radí, aby v případě, že chce podniknout nějakou větší akci, raději počkal rok dva, aby pak mohl mít k dispozici podporu sta pruských divizí. Tenhle dodatek si mohl ušetřit. Duce na jeho slova reagoval okamžitě prohlášením, že v případě války s Francií budeme bojovat sami, aniž požádáme Německo byt jen o jediného muže, ale že současně budeme rádi, dostane-li se nám materiální pomoci.

Po odchodu vévody Hessenského jsem se vrátil k Mussolinimu. Sdělení ho deprimovalo. Nespokojeně zakázal dodat tisku jakoukoli zprávu o vévodově návštěvě s tím, že »Italové by se mi posmívali, že Hitler pokaždé, když obsadí nějakou zemi, pošle mi oznámení«.

Znovu se mluvilo o Albánii, ale o operaci duce ještě nerozhodl. Zřejmě má nějakou pochybnost, o níž mi zatím neřekl. Chtěl, abych navečer ještě jednou přišel.

Přijal jsem také polského a rumunského vyslance. Obě země berou na vědomí dokonání čin důstojně a s plnou vážností.

Odpoledne znovu u duceho. Uvědomuje si nepřátelský ohlas události v italském národě, ale tvrdí, že se musíme tvářit přívětivě na tu nečistou německou hru a vyhnout se tomu, »abychom se znelíbili Bohu a nepřítelům«. Znovu se zmínil o možnosti puče v Albánii, ale nerozhodl o akci. Obsazení Albánie by podle jeho mínění nemohlo u světové veřejnosti vyvážit fakt, že říše si přivtělila jedno z nejbohatších území na světě, jímž jsou Čechy. Dospívám k přesvědčení, že nic nepodnikneme! Tím spíš, že Mussolini přede mnou přijal admirála Cavagnariho, jehož se vyptával na všeobecné podmínky vylodění na albánské pobřeží, ale nedal mu žádný rozkaz v tom ohledu. Škoda. Podle mého názoru by vylodění v Albánii pozdvihlo morálku v zemi. Toto vylodění by bylo totiž skutečným plodem osy. A tím, že bychom tento plod sklídkli my, mohli jsme znovu uvažovat o vlastní politice, a to i vůči Německu, jehož nadvláda začíná nabývat zneklidňující podoby.

Kinder der Bezirks hat eine kranke Schilddrüse.“ Und es gebe doppelt so häufig Lippen- und Mundkrebs.

Kolinko besuchte auch die ViehzuchtKolchosa Petrowski, wo 350 Kühe und 87 Schweine versorgt werden. Dort sah er das Ferkel mit dem Froschaugen: „Ein erschütterndes Bild: Statt eines Auges hatte dieses Lebewesen dicke Gewebepildungen ohne Hornhaut und ohne Pupille.“ Tierarzt Pjotr Kudin: „Das ist eine von vielen Mißgeburten, mit denen wir es hier immer wieder zu tun haben.“

In den fünf Jahren vor Tschernobyl wurden nur drei Mißgeburten registriert — im ersten Jahr danach waren es 64, in den ersten neun Monaten 1988 bereits 76.

Der Tierarzt: „Wenn ich mir diese Statistik ansehe, habe ich doch gar keine andere Möglichkeit, als die Ursachen im Zusammenhang mit Tschernobyl zusehen.“

Eine Schweinezüchterin aus der Gegend: „Meine Tochter hat gerade geheiratet — was für Enkel werde ich wohl haben?“

**2 INTERVIEW ES. TĚMENE-
ZA LÍHNĚ ES. TEMISTŮ
V PRĚROVĚ:**

• Iak je to s vaší spoluprací s Agro-kombinátom Slušovice?

„Odborník na výživu dr. Fořt nám sestavil speciální jídelníčeky. Ze slámo-
vic získáváme určité potraviny. Snaží-
me se vařit zdravě, třeba bez tuků.
Hráči vědí přesně, jak a co jíst během
turnaje, aby zbytečně nezapřavili or-
ganismus nevhodnou stravou.“

Moskau - Drei Jahre nach der Reaktorkatastrophe von Tschernobyl werden immer mehr Spätfolgen sichtbar. Denn auch Dörfer, die bis zu 90 Kilometer von Tschernobyl entfernt liegen, sind offenbar radioaktiv verseucht: „Ich habe es selbst erlebt“, schreibt Wladimir Kolinko in den „moskau news“, „als ich im vergangenen Herbst mit dem Gelgerzähler den Hof der Kolchosbauerin Strutzkaja abtastete, fand ich nicht ein einziges Fleckchen, an dem die Gammastrahlung weniger als 0,2 Milliröntgen je Stunde betragen hatte.“ Der Berliner Strahlenschutz-Experte Dr. Udo Morfeld: „Normal sind 0,01 Milliröntgen“.

Hauptproblem ist die Ernährung. Zwar werden die Bewohner der Region mit Lebensmitteln aus nicht verstrahlten Gebieten versorgt. „Da es diese Nahrungsmittel offenbar nicht in einer ausreichenden Menge gibt, helfen sich die Leute auf ihre Weise“, schreibt Kolinko: „Sie trinken die Milch von hiesigen Kühen, essen Obst und Gemüse aus ihren Gärten, ohne um sich die gefährlichen Strahlenwerte zu kümmern.“ Der Medizinische Dienst im Bezirk Naroditschi stellte bei acht Prozent der Einwohner zwischen 3 und 10 Mikrocurie Cäsium 137 fest — ab 4,4 Mikrocurie gibt es nach einer Sowjetstudie „im menschlichen Organismus bedeutende Veränderungen.“ Folge: Über die Hälfte der

Smutek

NAD EVROPOU

Ohavný atentát na vznešený český lid je spáchán. Nepatříme mezi ty, kdo by tato zpráva překvapila. Nebyli jsme tak naivní, abychom uvěřili ve fährerovu dobrou vůli. Věděli jsme o jeho zavilé touze vládnout světu násilím a lži, vládnout jako furýr síly. Bylo by ztrátou času rozbořovat se. To, co jsme předvíдали, se stalo. Teď musíme ale říct, co se stane.

Pláčeš, Praho! Ty ale budeš také plakat, Německo! Včerejší den tě přinutí v budoucnu prolít hořké slzy. Prokleješ vítěze, jehož oslavuješ. Neboť tvým jménem právě vepsal do účetní knihy strašlivý dluh, který tě donutí zaplatit.

Ještě do včerejška, Německo, si svět mohl myslet, že napravuješ nespravedlivými prostředky nespravedlnosti zlovolných versailleských dohod, které jsme první jako takové odhalili. Ale v tom osudném dni, 15. března 1939, ses o vlastní vůli dopustilo toho nejméně odpustitelného zločinu: znásilnilo právo, které jsi samo požadovalo, právo svobodných lidí rozhodovat sami o sobě; napadlo a zotročilo hrdý národ, který nebyl vůbec tvé krve a jež nikdo nemá právo morálně ničit: tento národ se po celá staletí bránil cizímu panství, a z toho boje vyšel nezlomen a nezlomitelný, hoden obdivu a lásky celého světa. Německo, tys přibilo na svůj hákový kříž lid Jana Husa a Masaryka. Vstane z mrtvých!

Avšak dokonáný zločin, jehož ses dopustilo, se obrátí proti tobě! Jednoho dne se příklad, který dal tvůj fährer, obrátí v tvůj zánik. Budeš se muset znovu podřídit nemilosrdnému zákonu vítězů. Nedomnívej se, že nám to působí radost! Se sevřeným srdcem ohlašuji řadu odplat za tvé zločiny. Záleželo jen na tobě, zda vznešeným duchem rozumu a rovnosti přerušíš řetěz Osudu, který ubíjí tím, že poutá bratrské znepřátelené národy Evropy. Démon zaslepené pýchy, nenávisti a šílenství, který oslnil svého fährera, znovu zpevnil jeho články. Běda tobě, Německo! A běda Evropě! Jednoho dne se lidstvo spojí, aby vykřiklo: »Proklet buď člověk, který znovu otevře bránu války!« A den vstupu do Prahy bude pro všechny Němce dnem smutku.

16. března 1939

ROMAIN ROLLAND

(Vyšlo v revui Europe v dubnu 1939. Přeložil Josef Hajný.)

Kühlgeräte nie auf den Sperrmüll

Jedes Jahr werden in deutschen Haushalten etwa 2,5 Millionen Kühl- und Gefriergeräte neu angeschafft. Aber wohin mit den alten Geräten, wenn sie nach durchschnittlich 15 Jahren nicht mehr funktionieren? Fragen Sie unbedingt bei der örtlichen

Stadtreinigung oder Umweltberatung nach, wer die Altgeräte umweltfreundlich entsorgt. Kühl- und Gefriergeräte nie zum Sperrmüll stellen, warnen Umweltschützer. In ihren Dämmstufen und Kälteschlangen stecken nämlich die gefährlichen

Fluorkohlenwasserstoffe (FKW), die unsere Ozonschicht zerstören. Bei umweltfreundlicher Entsorgung kann das FKW wiederverwendet werden.

Auf dem Sperrmüll wird es freigesetzt – Jahr für Jahr 760 Tonnen.

Z PROJEVU ČS. TIN. ZAVRANĀČI JOHANESE:

ČSSR udržuje dnes diplomatické styky se 136 státy. V zahraničí máme 89 velvyslanectví, šest stálých misí, 14 generálních konzulátů a dva konzuláty. Propagaci naší kultury zajišťuje též deset kulturních středisek.

V Československu působí 69 velvyslanectví, 13 generálních konzulátů, dva konzuláty a jeden honorární konzul. Do oblasti kulturních styků patří sedm kulturních a informačních středisek Československa je členem 60 vládních mezinárodních organizací. Kromě toho se podílíme na činnosti více než 1000 nevládních organizací.

Důležitým nástrojem pro uskutečňování cílů čs. zahraniční politiky jsou mezinárodní smlouvy. Naše smluvní základna se v uplynulém období dále rozšiřila. V současné době máme se 127 státy světa celkem 1969 dvoustranných a 886 mnohostranných smluv.

Protesty proti okupaci

Okupace Česko-Slovenska nacistickou armádou 15. března 1939 přitáhla oketě měnila mapu Evropy, než aby tento krok mohl zůstat bez diplomatické odezvy. Navíc vyhlášením „Protektorátu Čechy a Morava“ zavedl Hitler do evropské politiky pojem, který se dosud užíval jen vůči koloniím.

Formulare článku 1 fährerova rozhodnutí znělo: „Části bývalé Česko-Slovenské republiky, obsazené v březnu 1939 německými oddíly, náleží od nynějška k území Velkoněmecké říše a vstupují jako „Protektorát Čechy a Morava“ pod její ochranu.“ Ovšem hned článek 2 dával Hitlerovi možnost vše změnit: „Pokud obrana Říše toho vyžaduje, učiní Václav a říšský kancléř pro jednotlivé části těchto území úpravu od tohoto odchýlnou.“

Napochybně to byl i tento urážlivý způsob, kterým nacistické Německo „řešilo“ Československou otázku, který pohnul evropské mocnosti, aby k události zaujaly stanovisko. Francouzská vláda, dosud formálně vázaná spojeneckou smlouvou z roku 1924, vyslovila „důrazný protest proti opatřením, která byla nucena vedoucím osobnostem Československé republiky“. Zároveň prohlásovala, že jde „o flagrantní porušení textu a smyslu dohod podepsaných v Mnichově 29. září 1938.“ a zdůrazňovala, že „za těchto okolností nemůže uznat nový stav vytvořený v Československu akcí Říše a musí udělit všechny výhrady co do následků, které z toho mohou vyjít.“

V podobném duchu se nesla i protestní nota Velké Británie, která zdůrazňovala, že „události posledních několika dní musí považovat za úplné zrušení mnichovské dohody a popření ducha, v němž se účastníci této dohody zavázali spolupracovat na mírovém řešení“. Vláda jeho Velicestva dále uváděla, že musí „protestovat proti změnám v Československu německou vojenskou akcí, která je, podle jejího názoru, právně úplně nepodstatná.“

Z uvedeného vyplývá, že přes nevelké dílčí rozdíly zaujaly obě vlády obdobně stanovisko, ovšem jen v oblasti slovní. Ani zmínka například o přerušení styků nebo dokonce o sankcích, i když Hitlerův čin byl přímo poříčkem do tváře obou velmocí, které mu v Mnichově ochotně pomáhaly zlomit odpor Československa. Hitler správně předpokládal, že ani tentokrát nenarazí na vážnější odpor.

Velmi kategorické stanovisko zaujala sovětská vláda, která se netajila svým kritickým postojem k politice nacistického Německa už v době mnichovské krize. V notě ze 17. března 1939 sovětská vláda vysoce ocenila dílo Československa v evropské politice, když konstatovala, že „mezi všemi státy existujícími po první světové válce Československá republika byla jednou z mála zemí, kde byl zajištěn klid a mírová zahraniční politika“.

Dále pak sovětská vláda zaujala kritické stanovisko k postupu prezidenta Hácha: „Sovětská vláda nezná žádný stát, ve kterém by hlava státu měla právo bez souhlasu lidu zrušit samostatnou existenci státu. Je těžké připustit, že kterýkoliv národ by dobrovolně souhlasil se znáčením nezávislosti a vřetením do jiného státu“. Nota upozorňovala na články 64 a 65 ústavy ČSR, proň jejichž

zrušení jednal dr. Hácha, a uzavírala, že „vzhledem k tomu uvedený dekret nemůže mít právní moc“. Logickým závěrem rozboru situace bylo stanovisko sovětské vlády, že „nemůže uznat přivtělení českých zemí k Německé říši, ani jakoukoli formu přivtělení Slovenska za zákonné a odpovědné všeobecně přijatým pravidlům mezinárodního práva a spravedlnosti a jsoucí v souladu se zásadou sebeurčení národů“. V samotném závěru sovětská nota upozorňovala na závažné širší souvislosti kroku nacistické vlády: „Podle názoru sovětské vlády čin německé vlády nejen neodstrahuje nebezpečí uhrdující všeobecný mír, ale naopak vytvořil a zvýšil toto nebezpečí, porušil politickou stabilitu ve střední Evropě, zvýšil znepokojující prvky, které v Evropě byly, a zasadil novou ránu pocitů bezpečnosti mezi národy“.

Události z března 1939 byly signálem pro české a mnohé slovenské vlastence k zahájení boje proti nacistické okupaci. Vedle odboje domácího se začal velmi brzy formovat i odboj zahraniční. Světová vláda se na jaře 1939 pokusila obnovit spolupráci s Velkou Británií a Francií na základě politiky kolektivní bezpečnosti, ale právě „duch mnichovského“ který v obou zemích dosud přetrvával, znemožnil úspěch takového jednání. Britská a francouzská vláda sice nemohly po 15. březnu 1939, který představoval jejich vážnou diplomatickou porážku, jednat se Sovětským svazem. Československo je jedinou zemí na světě, kde je pořádán festival filmů s pořádnými tematikou.

Světový rekord v polykání mečí vytvořil včera večer v Ústí nad Labem československý fähr Zdeněk Zahradka. Najednou spolkl šest mečů, každý v šíři 2,5 cm. Překonal tak dosavadní nejlepší světový výkon, který v prosinci loňského roku vytvořil Rudolfo Guani z NSR ve švýcarském Luzernu, kde spolkl „pouze“ pět mečů, šavli a kordů.

JAKO DESERTY SI DAL PRÁT SVOJÍKŮ...

Kampa wintk mit höherer Dividende

VIDA, OSTROV KATYPA, ČNBH...

DRAHOKAMY NAD KVĚTY

Nejmenší, nejkrásnější, nejobratnější, nebarvenější — takové přívlastky je nucen použít každý, když vypráví o kolibřících.

PIRRODOVĚDEC G. E. L. de Buffon kolibříka popsal v 18. století takto: „Ze všech živých bytostí má nejkrásnější postavu a je nejnádhernejší zbarven. Nelze srovnat drahokamy a kovy s těmito přírodními skvosty... Někdy jej nezakrpní zemský prach, neboť tento aetherický tvor dotýká se sotva na krátkou okamžik země...“

KOLIBŘÍKOVITÍ (Trochilidae) je řád ptáků patřící do řádu svíšťounů. Jsou obyvateli tropů jižní a Střední Ameriky. Znemo je na 320 druhů. Přestože se na začátku století stalo módou zdobit dámské klobouky jejich peřím, popřípadě celými vycpanými exempláři, populace kolibříků poměrně dobře odolala a dnes mezi ohrožené patří jen šest druhů. Zatím — protože tropický prales z povrchu zemského „díky“ člověku doslova mizí a kolibříci tak ztrácejí životní prostor.

NEJVĚTŠÍ z kolibříků — kolibřík velký — má o něco málo víc, než dvacet centimetrů. Z toho však polovina délky připadá na zobáček a ocasní pera. Nejmenším je, jak jméno napovídá, kolibřík nejmenší. Sameček tohoto druhu má něco přes šest centimetrů, samička je pak „velká“ zhruba pět a půl centimetrů, přičemž samotné její tělíčko je dlouhé pět druhého centimetru! Tomu odpovídá i hmotnost vajíček kolibříka nejmenšího — půl gramu.

JE NEUVĚRITELNĚ, že drobná tělíčka těchto ptáků musejí samozřejmě obsahovat kompletní placi kostra i všechny orgány. Přitom až tři čtvrtiny hmotnosti kolibříka připadá na letecké svalstvo. Není to náhoda. Tito ptáci jsou nejdokonalejšími letci. Dokáží „viset“ ve vzduchu na jednom místě, couvat, stoupat kolmo vzhůru a vzápětí se víc jak stokilometrovou rychlostí spustit k zemi. Pohyb křídél je pro lidské oko nepostřehnutelný. Jeho frekvence představuje 70 až 90 rázů za sekundu.

OBROTNOST kolibříků ve vzduchu je založena na zvláštním pohybu křídla — jeho kostra se může v lopatkovém pletenci otáčet o sto osmdesát stupňů. Není pro ně problém z prudkého letu na jedinou zastavit. V takovém případě působí ocasní pera jako aerodynamická brzda.

ZÁKLADNÍ SLOŽKOU POTRAVY kolibříků je nektar z květů. Dodává drobným tělíčkům zdroj energie — glukózu a fruktózu. Doplnující stravu je limfa. Aby se kolibřík „uživil“, musí navštívit denně na dvě tisícovky květů, z kterých saje nektar pomocí dlouhého a daleko vysunutějšího rýhovaného jazyčku.

PŘÍVLASTEK „LÉTANCI DRANOKAMY“ mají kolibříci podle svého pestrobarevného peří. Prostá hněd peří se změnou úhlu pohledu promění v ohňostrojí barev. Peří je totiž pokryto milióny rohovinových destiček, jen několik mikronů silných, která lámu a rozkládají sluneční světlo.

Ďam'ám v Jihlavě (Čko): Osmičlennou útlou kočkovatou dámadam se po jedendáctiletém úsilí podarilo získat jihlavské zoologické zahrádě. Už vzhledem k tomu, že tento jedinečný druh opic není — podle loni vydané ročenky International Yearbook Zoo — v zoologických zahradách celosvětově vůbec zastižen, lze nový přírůstek označit za skutečnou raritu. Jihlavští dámadam získali od Ústava čer a ochranných létek, kde se neobdělávají mezi kočkodany arényfými pokusné šelvy. — Dámadam se v přírodě vyskytuje na jediné místě — v jižní části Etiopie a oblasti Margareta jenera, kde dříve sloužil za potravu lidem. — Což právě archlo latipaský název tohoto draba Cercopithecus sethlope džamdamansis.

POSTREHY Z LUHAČOVIC

Po nějaké době jsem se opět dostal do Luhačovic. Je to jedno z mála našich měst, které si uchoválo svůj genius loci. Je to i jistě i zásluhou architekta národního umělce Dušana Jurkoviče i dnešních radních. Stará a nová výstavba tu jde jako málokde dohromady. Pečují tu dobře o starý bytový fond. Konečně jde o lázně. Nové vily, zvláště v Pražské čtvrti, oslní svou architekturou, jsou zjevně určeny i pro lázeňské hosty. I dvě nová rekreační zařízení ROH přes svou hmotnost dobře zapadnou do prostoru. Horší už je to s výstavbou pod objekty Sigmy Luřín. A úplně špatně se stavbou dvou obrovských budov přímo u přehrady. Ty se sem prostě vůbec svou hmotností nehodí. Není však koho kritizovat, protože obě stavby nejsou označeny. Po jejich dokončení přehrada ztratí své kouzlo. A ještě něco mnohé návštěvníky i obyvatele Luhačovic trápí. Vraký automobilů v krásné Pražské čtvrti. Také Olšava již zdaleka nepřipomíná horskou říčku. Nejen svou kádnou zelenou vodou, ale i svým dnem, poskytnutím vše potřebné pro vybavení domácnosti — samozřejmě v dávno prošlé době. A nejde jen o úsek mezi přehradou a městem, ale i o část nad přehradou. Olšava přímo volá po skupině dobrovolníků nebo raději profesionálů, kteří by prošli její koryto a zbavili ji všeho harampádí. Také v centru mezi hotelem Palace a novým kulturním domem by měla zmizet co nejrychleji stará zástavba. A také si myslím, že Luhačovice by mohly být naším prvním nekuřáckým městem. Už k tomu mají dost blízko. PhDr. A. R., Praha 9

ČSSR na veletrzích

(Vlk): Československo se v letošním roce oficiálně zúčastní 32 mezinárodních veletrhů a výstav. Jak uvedl na včerejší tiskové konferenci v Praze ředitel odboru federálního ministerstva zahraničního obchodu J. Svejcar, výběr je výsledkem obchodně politického rozboru našich zájmů a jednání zahraničního obchodu nejen s výrobou, ale i zastupitelskými úřady v ČSSR. Přihlášeno bylo i k tradiční, kterou ČSSR má na jednotlivých akcích. Poprvé se Československo letos zúčastnilo spotřebního veletrhu Konsumexpo v lednu v Moskvě a nově se představí rovněž v Pekingu.

Výbuch v továrně na amoniak

Moskva: Ve výrobním sdružení Azot v litevském městě Jonava (asi 100 km od Vilniusu) včera z důvodů neznámých příčin vybuchla nádrž o objemu deset tisíc metrů krychlových, z čehož dvě třetiny byly naplněny amoniakem. Oznámila to agentura TASS. Vzniklý požár se podařilo během několika hodin zlikvidovat, ale do ovzduší uniklo velké množství amoniaku, který vtr rozvářil různým směrem. Vedoucí představitelé i pracovní kolektiv vypostížených oblastí byli upozorněni a byla přijata příslušná bezpečnostní opatření. Podle předběžných údajů byli při výbuchu dva lidé usmrceni a 41 raněno. Příčiny výbuchu se vyšetřují.

Tragédie na operačním sále

Nantes: Nehoda na operačním sále stála v pondělí život šedesátiletého muže, který byl zaživa upálen na klinice v Nantes. Přívodcem požáru při operaci kyčelního kloubu bylo pravděpodobně krátké spojení v elektrickém skalpelu. Tělo nemocného, které pak fungovalo jako elektrický vodič, bylo připojeno k operačnímu stolu popruhy. Pět osob na operačním sále se marně pokoušelo odepnout nemocného a uhasit požár.

... NOVODOBÉ PALIVO... (FÚJ!)

Japonská společnost Toyota Motor vyvinula vodikem poháněný vysokozrybný vůzik. Vodič je umístěn v nádrži ve formě kovových prášků se železem a titanem. Nové zařízení, které bude předvedeno na hannoverském veletrhu, uzvedne břemeno o váze až dvou tun do výše tři metrů.

Zlato objevené z kosmu

Tokio: Rozborem snímků zemského povrchu pořizovaných americkými a západoevropskými družicemi objevili japonští vědci velké ložisko zlata na indonéském ostrůvku Lombok asi 80 kilometrů severně od Timoru. ... A DO BOLŠEVICKÝCH TREZORŮ VIDĚT NEBYLO?

● Sovětské nakladatelství téměř rok umožňují vydávat autorům knihy na jejich vlastní náklady. Loni tímto způsobem vyšlo v SSSR 50 knih. Pět velkých moskevských knižkupectví nyní také otevře oddělení prodeje těchto publikací. Maximální náklad publikace je 5000 výtisků. Kromě knih je možné si nechat vytisknout i bulletiny, plakáty a pohlednice.

● NĀPĀDĀ HOSPODYŇKA v západoněmeckém Düsseldorfu uložila rodinnému počítači, aby prozradil manželovi a abemá dětem, co námahy musí ona vynaložit jen při mytí nádob. Ukázalo se, že za rok umyje kolem 12 000 talířů, 8000 skleniček a šálků, 18 000 kusů příborů spolu se třemi tisíci kostřoly a pánevmi, takže ročně projde jejíma rukama více než pět tisíc kilogramů nádob.

● V římské bazilice sv. Klimenta se u hrabu sv. Cyrila konaly oslavy liturgického svátku spolupánců Evrony sv. Cyrila a Metoděje.

Barzel: Früher war Kohl für Ämtertrennung

München — Die CDU dürfe sich „keine Tabus an Gedanken erlauben“, sagte der ehemalige CDU-Chef Rainer Barzel. Und: „Ich möchte in aller Höflichkeit daran erinnern, daß der Herr Bundeskanzler Kohl früher beredt und lautstark die Trennung der Ämter des Kanzlers und des Parteivorsitzenden gefordert hat. Vielleicht denkt er mal darüber nach.“ Barzel über CDU-Generalsekretär Geißler: „Er ist zu einseitig.“

Zahnterrien in Singapur

Singapur — Eine erste Reisegruppe von Zahn-Touristen ist aus Singapur in die Bundesrepublik zurückgekehrt. Einer der Teilnehmer hatte sich in Singapur für 2632 Mark eine zwölf Zähne umfassende Brücke bauen lassen. 1800 Mark kosteten Flug und zwei Wochen im Hotel. Zusammen 4512 Mark. Durch die Gesundheitsreform hätte er in der Bundesrepublik als Eigenanteil 5250 Mark zahlen müssen. Ersparnis: 738 Mark — und zusätzlich noch Ferien in Singapur.

Osobní vůz Toyota Corolla, který včera začal prodávat Tuzex formou objednávkové služby, představila v Praze japonská firma Toyota Motor Corporation. Tento automobil kategorie malých vozů je nejprodávanějším modelem známého japonského výrobce. **PRO KOGO?**

Zufrieden mit der Wohnung?

Von je 100 befragten Deutschen sagten über ihre Wohnung:

DDR nennt sich reformfreudig

Grüne und neue Rechte: Kein Vergleich

Die einen geben halbgeare Versprechungen ab, die anderen wecken dumpfe Erinnerungen

Der Union passiert zur Zeit genau das, was der SPD vor einem Jahrzehnt widerfahren ist. Konkurrenz im eigenen Lager. Von der Funktion her sind die Republikaner für die CDU/CSU dasselbe wie die Grünen für die SPD: Spaltprodukte, die die Grenzen der Integrationskraft von Volksparteien anzeigen. Die sozial-liberale Koalition der 70er Jahre hatte die ökologische Gefährdung der modernen Industriegesellschaft nicht früh genug begriffen, da entstanden die Grünen. Die CDU/CSU hat ihrer Wählerschaft zu lange in „nationalen“ Fragen die Unwahrheit gesagt. Sie hatte eine unvernuöfuge Deutschlandpolitik versprochen, aber eine vernunöfuge gemacht. Sie hat so getan, als könne man europäisch und nationalkonservativ zugleich sein. Jetzt merkt der rechte Flügel der Deutschen, daß er beschwindelt worden ist. Also entsteht eine neue Rechte.

Es ist doch eine Lebenslüge der Konservativen, wenn Grüne und Republikaner inhaltlich auf eine Stufe gestellt werden. Nach dem Motto: Wir sind die Mitte und bekämpfen Rechtsradikale und Linksradikale gleichermaßen. So einfach ist die Welt nicht.

Die Grünen sind eine zum Teil wirre Partei; sie propagieren neben sinnvollen auch unausgegorene Ideen und haben noch keine feste Struktur; also sind sie unzuverlässig. Ihr wichtigster Impuls, der ökologische, aber ist zukunftsorientiert. Ihre Wählerschaft ist jung, mobil, gut ausgebildet und stammt öfter aus den feineren Vierteln der Großstädte, als die CDU/CSU es wahrhaben möchte. Vor allem aber verfügen diese Grünen über eine ganze Reihe fähiger, eindeutig demokratischer und attraktiver Politikerinnen und Politiker: zum Beispiel Waltraud Schoppe, Joschka Fischer, Otto Schily. Gegen all diese Leute kann man doch nichts einwenden; und neben, über oder unter ihnen gibt es auch verstiegene, verbissene und intolerante Figuren. Mit Jutta Ditfurth, mit oder ohne Adelsprädikat, möchte ich nichts zu tun haben. Aber alles in allem ist die Grüne Partei auf dem Weg in die politische Normalität.

Anders als die Republikaner. Sie verfügen über einen einzigen Franz Schönhuber: der ist kein Nazi, aber ein ziemlich bedenken- und verantwortungsloser Populist. Das Programm der neuen Partei weist nicht nach vorn, sondern nach hinten. Der Traum von der Wiederherstellung des Bismarck-

reichs ist unrealistisch, die Idee einer „reinen“, unvermischten „Volksgemeinschaft“ verhängnisvoll. Die Wählerschaft dieser neuen Rechten ist zwar nur zu einem kleinen Prozentsatz nazistisch und unverbesserlich, aber eben doch schwer beeinflusbar. Mit welchem Programm will man eigentlich protestierende Bauern, proletarische Jugendliche aus großen Städten und ein alterndes nationalkonservatives Bürgertum zusammenbinden?

Daß das Aufkommen der Republikaner die Union nervös macht, ist verständlich. Auch die SPD war nervös, als die Grünen entstanden. Nur ist die gegenwärtige Unsicherheit der Union gegenüber den Republikanern für die Demokratie gefährlicher als die vergangene Unsicherheit der SPD gegenüber den Grünen. Die Grünen sind ein halbgeares Versprechen, die Republikaner eine dumpfe Erinnerung. Wer beide Kräfte auf eine Stufe stellt, kann in Kreisversammlungen der CDU großen Beifall erzielen; die Probleme der Republik aber wird er verfehlen.

Der Ministerpräsident von Rheinland-Pfalz, Wagner heißt der Mann, hat eine spätere Koalition der CDU mit den Republikanern nicht ausgeschlossen. Parteipolitisch wäre das (für die SPD) ein gefundenes Fressen; staatspolitisch eine Zerstörung unseres Parteiensystems. Ein Kanzler, der sich auf die Republikaner stützte, könnte weder in den Vereinigten Staaten noch in der Sowjetunion, weder in Israel noch in Frankreich erfolgreiche Politik machen.

Wer es gut mit der Union meint, muß ihr klarmachen, daß es besser ist, in die Opposition zu gehen, als die eigene Seele zu verlieren.

Vědět všechno sám znamená vědět lépe

Jedovatému hadu se i lev vyhne

Antifaschistisches Denkmal vor Hitlers Geburtshaus

LINZ, 29. März (dpa). Vor dem Geburtshaus Adolf Hitlers in Braunau am Inn wird ein etwa 120 Zentimeter hohes Mahnmahl aus Stein errichtet. Wie der Braunauer Bürgermeister Gerhard Skiba am Dienstag ankündigte, soll das antifaschistische Denkmal in etwa einer Woche fertiggestellt sein. Für das Mahnmahl wird ein Granitblock aus dem Steinbruch des ehemaligen Nazi-Konzentrationslagers Mauthausen bei Linz verwendet. Der Stein trägt die Inschrift: „Für Frieden, Freiheit und Demokratie, Nie wieder Faschismus, Millionen Tote klagen an“.

Vor fünf Jahren war der Plan des Gemeinderates, eine Tafel am Hitler-Geburtshaus anzubringen, am Widerstand der Eigentümerin gescheitert, die Anschläge befürchtet hatte.

Moskau bestellt Mais in USA

Die Sowjetunion hat in den Vereinigten Staaten 550 000 Tonnen Mais bestellt. Der Auftrag ist Teil des Getreideabkommens, das 1983 geschlossen und Ende 1988 verlängert wurde.

„NEPOMOHLI BYSTE NÁM VYŘEŠIT PROBLÉM HAVLA A JEMU PODOBNÝCH?“

USA vypověděly sovětského diplomata jako odvetu za to, že SSSR neřádně vyhostil amerického vojenského příslušníka z Moskvy. Zdroje v americkém ministerstvu zahraničí uvedly, že sovětský diplomat nijak neporušil americké předpisy nebo diplomatické normy a že jde jen o odvetu za sovětský krok Vypovězeným je pracovník sovětské obchodní mise v New Yorku S. Malinin. ZÁHADNÝ NEVI, CO TO JE DIPLOMATIE, ZÁHADNÝ NEVI, CO TO MÁ BYT... (C. MALININ)

Finanzamt kassierte 1 Pfennig Quellensteuer

Hameln - Benjamin Reimer (13) hat bei der Volksbank ein „Taschengeldkonto“ - monatlich überweisen seine Eltern 30 Mark. Jetzt kam der Kontoauszug fürs erste Quartal 1989: Guthaben 39,93 Mark, dazu 13 Pfennig Zinsen. Und ein Pfennig Quellensteuer war ihm per Gesetz von der Bank abgezogen und ans Finanzamt überwiesen worden.

„Unmöglich. Jetzt zieht der Staat schon Kindern das Geld aus der Tasche“, sagt seine Mutter Barbara (38). Hintergrund ist eine Gesetzeslücke: „Die Ausnahmeregelung, die es für Bagatelsteuern bis 10 Mark gibt, gilt nur bei jährlicher Zinsberechnung“, sagt Volksbank-Sprecher Wegmann.

Benjamin vereinbarte jetzt jährliche Zinszahlung, hotte sich beim Finanzamt einen

Antrag auf Nichtveranlagung.

Hermann Palm (33) vom Finanzamt: „Den Bescheid kann er bei seiner Bank einreichen, bekommt den Pfennig zurück.“

Jelzins Niederlage

MOSKAU, 29. März (AFP). Die Moskauer Wahlkommission hat kurz vor den Wahlen zum neu geschaffenen Kongreß der Volksdeputierten ein Muster für das Formblatt der Wahlergebnisse erhalten, das nicht ganz frei von Hintergedanken war. Die „Moskau News“ veröffentlichte in ihrer jüngsten Ausgabe ein Foto dieses Formulars. Darin unterlag der Kandidat der Reformer, Boris Jelzin, dem Bewerber der Stadtpartei, Jewgenij Brakow. Tatsächlich gewann der populäre Jelzin aber die Wahl am Sonntag haushoch mit 89 Prozent der Stimmen.

Die „Moskau News“, ein für den Reformkurs engagiertes Blatt, kritisierte vor allem, daß in dem Muster nicht fiktive Kandidaten wie „Iwanow oder Petrow“ benutzt worden seien, und bezeichnete das Formular als plumpen Manipulationsversuch.

Prag verspricht Bürgerrechte

PRAG, 29. März (dpa). Die Regierung in Prag hat dem offiziell zugelassenen „Komitee zur Wahrung der Bürgerrechte und zur humanitären Zusammenarbeit“ versprochen, die Bürgerrechte zu konkretisieren und das Versammlungsrecht neu zu formulieren. Dies allerdings soll erst in der neuen Verfassung geschehen, die 1990 verabschiedet werden soll. Wie Regierungssprecher Miroslav Pavel am Dienstag sagte, reagierte Ministerpräsident Ladislav Adamec mit diesem Versprechen auf einen entsprechenden Brief des Komitees.

Inzwischen hat der tschechische Nationalrat entschieden, daß nur solche Versammlungen geduldet werden, die eine Woche vorher von den Kreisbehörden genehmigt wurden. Mit einem entsprechenden Beschluß des slowakischen Landeparlaments wird gerechnet.

Na jednu britskú dálnicu ztratil nákladní vůz balík s řebíky. Výsledek: Na 70 aut zůstalo stát a prázdnými gumami.

ZENY A TVC. - Někdejší poštovní here sportovní mušské domány útokem i ve trojici. Další došlo o tom příjímá zpráva z Doněcka. Kde se několik desítek atletek začalo soutěžit za skuku o tyč. vítězství výkon byl 240 cm. Bez zajímavosti není jméno vítězky - Natalija Petrovová [17], je dcerou dlouholetého trenéra světového rekordmana Sergeje Bubky.

„Jen jednou jsem se, pánové, ZLATE OČI, zmýlil,“ povídá v dobré náladě PROČ PLÁČETE? šéf. „Domníval jsem se, že jsem VŠÍM VYHOJE udělal chybu, ale zmýlil jsem NEBŮDETE... sel“

Od 1. června v Itálii budou drasticky zvýšeny pokuty za dopravní přestupky. Takového západoněmeckého turistu přijde špatně zaparkování až na 136 DM.

O soudruhu Miloši Jakeši se vypráví, že byl zázračné dítě. Už ve čtyřech letech uměl mluvit jako dospělý. Že to není jen legenda, která se vytváří kolem velkých mužů, o tom svědčí úryvek projevu tohoto velkána čs. dějin na aktivu šéfredaktorů ústředních sdělovacích prostředků. Škoda, že nemáme místo na projev celý...

... My potřebujeme snižovat těžbu uhlí. Radikálně je potřebujeme snižovat. Tedy náš útok musí být na úspory paliv a kolem toho musíme mluvit. A taky konec konců proč oni zase mají zájem, když to překročí, dostanou vysoký prémie, dokonce se hádají každý rok, aby měli co nejnižší plán, aby jej mohli co nejvíce překročit a co největší prémie dostat. Přitom ta kapacita těch těžebních zařízení je dána, pokud tam nenastanou nějaké komplikace, nějaký havárie atd., tak to hrabe, hrabe, tam je to dané.

No a když budou hrabat v sobotu, tak dostanou za to víc peněz. Kdyby nemuseli hrabat v sobotu, oni mají zájem, aby hrabali, ale zájem společnosti to není, aby se hrabalo. Zájem společnosti není taky, aby se maximum, bych řekl, elektrické energie vyrábělo a tím se prostě neohospodárně potom pracovalo. My tu musíme vytvořit i nějaký tlak, takovou reálnou, bych řekl, v tom smyslu, nedostatkost, tlačit je - fabriky, aby nepotřebovali tu energii, aby ji nechtěli, tu energii, tu elektrickou a ne jim ji nabízet a pokutovat za to, že ji neodebrali. Jo, oni tím argumentovali, ale ta pokuta je zato obvykle, že ji neodebrali v noci. Za to je, ale to oni prostě neřeknou. Oni to berou všechno přes den. No za to je ta pokuta, že neodebrali prostě podle diagramů, který měli odebírat. To znamená, vykašlou se na všechno, jen žádnou organizátorskou práci, nedělají na noční, pece veliké, vypnou to všechno na denní, že jo. No a pak samozřejmě energetické kapacity nemůžou tomu stačit. Tedy mluvím zase o tom, aby v naší propagandě byl zase ten správný tón, aby se šlo po těch strategických cestách, že jo, to znamená úspory. Clovek si kolikrát říká, jak je to možné, a teď tu nemožnost si klade, jak to, že jsme tak nemožoucí. Jestliže víme a i to v Sovětském svazu a všude v celém RVHP, víme to, všichni to křičíme, tvrdíme to z tribunu, že uspojit elektrickou energii i jinou je třikrát levnější, než ji znovu získat. Třikrát levnější. Ale všechny naše plány v RVHP jdou na to, aby jsme měli další naftu, další plyn, další uhlí, další rudu atd. A do toho se dají peníze. A nedávají se, aby se to uspořilo. Tady vidíte, jak je složité, aby z té ideologie to došlo k praxi. Obrovská setrvačnost tady působí. Víme to, a my nejsme schopni ten manévr udělat. Aby jsme řekli tomu Ehrenbergerovi: "Nic nedostaneš, prostě". A hodíme do toho šetření prostě tyhle ty prachy všechny. A on znovu ty doly další otvírá na tom Slaným a támhle pod téma horama, že jo, na tom Frenštátu a bude to tam likvidovat, všechnu tu krajinu a všechno možný a znovu se tam, ano, ono je to výhodné, i lidi kteří tam dělají, dostávají vysoké platy. Oni se tam zabydleli, musejí být otázka, kam je dát, co s nima dělat. To jsou ty brzdy naše, základní, tohleto. To my musíme prostě překonávat... *CO SLOVO, TO KRAVSKÝ ...*

**ZAJÍC PATŘÍ K NEOMYSLELNÝM ZNAROM
velikonoce v NSR. A tak výtahy obchodů jsou v těch
to dnech plné usádků nejrůznějších tvorů a vyho-
tovení. Nejvíce idou na odbyti ti čokoládoví: na
velikonoce se jich v NSR sní 46 milionů. Že vejce
je symbolem velikonoce, je známo. Proč ale zafce,
který žádná vejce nesnáší? Pro vysvětlení je po-
třebné zafce až do starověku. Zafce byl tenký sym-
bolickým obrazem životní síly, zárodek a plodnos-
ti. Vždyt jeden pár dába každoročně živit asi 15
potomkům. Skeptici ale nabízejí prozaičtější ob-
vod: Zafce se stal symbolem velikonoce proto, že
v 16. století jednomu pekařskému mistru z Laden-
burgu vyšlo z pece velikonoční kůzle s přitís-
tlohubým ústima... **A TAKY PRAK. VOLNO...****

ANTONÍN RÝGR

Včera nás zarmoutila smutná zpráva: ve čtvrtek 23. 3. samfel náhle ve věku 67 ANTONÍN RÝGR, vynikající fotbalista 40. a 50. let. Hrál za Admira VIII, SK Kladno (ve 246 utkáních 280 gólů), ASO Otomouc a Spartu, v níž získal dva mistrovské tituly - 1952 a 1954. V nejvyšší soutěži nastřfil 62 branky, za Československo zahrál dvě mezinárodní utkání, ale později jako trenér vedl reprezentaci pátadvacetkrát. V ilze trenérsky působil v Teplicích a Slavii. Čest jeho památce! (re)

Louvre-Pyramide eröffnet

Der französische Staatschef François Mitterrand hat am Mittwoch die umstrittene Glas-Pyramide im Innenhof des Louvre-Museums in Paris eröffnet. Der futuristische Stahl- und Glasbau des amerikanisch-chinesischen Architekten Ieoh Ming Pei dient als neuer, zentraler Eingang zu den Kunstschatzen und ist zugleich erste Etappe zum Ausbau des Louvre zum „schönsten und größten Museum der Welt“.

Die zunächst stark umstrittene 21,60 Meter hohe Glas-Pyramide birgt in ihrem unterirdischen, aber lichtdurchfluteten Inneren eine mit Marmor ausgelegten Eingangshalle, ein Auditorium und Hallen für Sonderausstellungen sowie Büchereien, Restaurants und Ladenstraßen. Erste Besucher äußerten sich begeistert über die großzügige Anlage, in die der Besucher über eine Wendeltreppe hinabsteigt. Die Pyramide sei erstmals „würdiger Eingang“ zu den weit auseinander liegenden Flügeln des Museums - bislang mußten sich die Besucher durch kleine Eingänge hineinzwängen.

Im Zuge des Ausbaus zum „Großen Louvre“ soll bis in die Mitte der 90er Jahre die Ausstellungsfläche auf rund 70 000 Quadratmeter verdoppelt werden. Dann sollen viele der insgesamt 300 000 Kunstschatze zu sehen sein, die bislang in Kellern liegen oder ausgeliehen sind. Insgesamt werden 80 Prozent der Kunstschatze neu an-

geordnet. Um Platz zu schaffen, muß das Finanzministerium aus den goldgetäfelten Prunkräumen Napoleons III. ausziehen. Im Rahmen des zweiten Bauabschnitts werden unter den Tuileriengärten eine Tiefgarage für Busse und Personwagen, eine Ladenstraße gebaut.

Die Pyramide des chinesisch-amerikanischen Architekten Ieoh Ming Pei war eines der umstrittensten Pariser Bauprojekte, die auf die persönliche Initiative Mitterrands zurückgehen, der den ehrgeizigen Ausbau zum „Großen Louvre“ 1981 bekanntgab. Der sozialistische Staatschef, häufig als Sphinx karikiert, habe sich ein Denkmal setzen wollen, wetteter die Kritiker, die das „unsinnige Bauwerk“ als Verschandelung des größten Palastes der Welt empfanden. Die Wogen des Protestes haben sich mit der Zeit gelegt. Waren die Franzosen nach einer Umfrage 1985 noch mehrheitlich gegen die Pyramide, so haben sich inzwischen 56 Prozent mit ihr ausgesöhnt. Mit dem Projekt hatte der 71jährige Pei, Erbauer des neues Flügels der National Gallery in Washington, mehr Glück als Bernini. Der Meister des italienischen Barock sollte den Louvre im 17. Jahrhundert im Auftrag des Sonnenkönigs Ludwig XIV. umgestalten, der jedoch auf seine Pläne verzichten mußte. 1793 war der Königspalast während der Revolutionswirren in ein „Volksmuseum“ umgewandelt worden.

Vyznamenání účastníků operace Grom

Moskva: Generální tajemník ÚV KSSS, předseda pro zřídla Nejvyššího sovětu SSSR M. Gorbačov předal včera v Kremli sovětská vyznamenání účastníkům operace na záchranu třiceti školáků. Děti unesla v prosinci loňského roku ve městě Ordžonikidze skupina ozbrojených banditů. Tato skupina zločinců vedená P. Jakšlancem unesla 1. prosince jako rukojmí záky čtvrté třídy jedné ze základních škol v Ordžonikidze a jejich učitelku N. Jetimovovou. Pod pohrůzkou zabít rukojmích si bandité vynutili na úřadech velkou částku peněz v cizí měně, zbraně a letadlo, jímž by mohli odletět do Izraele, JAR nebo do Pákistánu. Nakonec se rozhodli pro Izrael. Sovětská vedení se rozhodlo učinit vše pro záchranu dětí. Všem účastníkům operace, která probíhala pod označením Grom, bylo hned od začátku uloženo, aby nepodnikali žádné kroky, které by mohly ohrozit životy školáků. Byl vytvořen společný štáb, jehož členy se stali představitelé ministerstva zahraničních věcí SSSR, Výboru státní bezpečnosti SSSR a ministerstva civilního letectví SSSR. O postupu operace neustále informoval M. Gorbačova ministr civilního letectví SSSR A. Volkov. Letadlo Il 76 T, které bylo dnoscím poskytnuto, přistálo 2. prosince na letišti v Tel Avivu. Již druhý den byla skupina zločinců na základě dohody s izraelskými úřady vrácena sovětské straně.

↑ A UŽ SE NAHLUVAJÍ ...

Pravidelná beseda s novináři

(čr): Na pravidelné tiskové konferenci věnované zasedání federální vlády informoval v Praze první místopředseda Státní plánovací komise V. Věrtelář o návrhu zákona o národohospodářském plánování. Konstatoval, že navrhovaná právní úprava má velký význam v procesu přestavby čs. hospodářského mechanismu. V odpovědích na dotazy novinářů V. Věrtelář spolu s náměstkem ministra - sekretářem Vládního výboru pro otázky plánovitého řízení národního hospodářství J. Matějku zdůraznil, že v návrhu zákona se příkládá větší úloha hadnotovým vztahům. Místopředseda Státní plánovací komise T. Beneš novinářé informoval o vládních opatřeních k řešení hlavních nedostatků na vnitřním trhu v letošním roce. Upozornil, že mimořádné nákupy spotřebního zboží v zahraničí nemohou odstranit zásadní obtiže našeho vnitřního trhu. Hlavní roli při rozšíření a zkvalitnění nabídky spotřebního zboží ohyvatelstvu musí sehrát aktivity domácích výrobců. Vedoucí tiskového odhru Úřadu předsednictva vlády ČSSR M. Pavel oznámil, že 10. dubna bude v Praze pokračovat jednání mezi delegacemi čs. vlády a Vatikánu o imenování nových biskupů v Československu.

VEZMAU JAKO MELOUCH JAKEŠ, BILÁK, INDRÁ A ARCI BISKUPEM BUDĚ GUSTO...

Svédská firma Volvo, která kromě aut vyrábí i letadla, dosáhla loni zisku 8,24 miliardy švédských korun (asi 1,3 mld dolarů), což je vte pež optimistické předpovědi expertů.

Co rychle vzplane, brzy dohoří

Als die dreistrahlige Tupolew 154 als Flug MA 640 Budapest-Prag-Amsterdam gestern den Luftraum der Bundesrepublik erreichte, war den deutschen Fluglotsen längst klar, daß sie es nicht mit einer normalen Aufgabe zu tun hatten. Zwei Jungen, 15 und 16 Jahre alt, hatten sie im Handstreich auf dem Prager Flughafen gekapert und wollten damit nach Barcelona fliegen. (Siehe auch Seite 1.)

„Nach dem Einflug in unseren Luftraum sagte der Pilot, die Entführer wollten in Frankfurt landen. Dann haben wir alle Koordinationsmaßnahmen getroffen“, sagte der Sprecher der Bundesanstalt für Flugsicherung in Frankfurt, Hans-Ulrich Ohl.

Aus sicherer Quelle wurde der Start in Prag so geschildert: „Die Tupolew stand neben einer leeren Lufthansa-Maschine. Das ungarische Flugzeug war nach der Kaperung umstellt. Plötzlich wurden die Sicherheitskräfte abgezogen, das Flugzeug durfte starten.“

„Der Prager Flughafen benachrichtigte die deutschen Fluglotsen von der Entführung“, hieß es weiter. „In Bonn

Vorbereitet auf die Luftpiraten

Fluglotsen früh informiert

trat der für solche Fälle vorgesehene Krisenstab unter Leitung des Innenministeriums zusammen. Nach Änderung des Zielorts wurde in Bonn entschieden, daß das Flugzeug in Frankfurt landen dürfe.“ Theoretisch könne der Krisenstab die Lotsen auch anweisen, einem entführten Flugzeug keine Landeerlaubnis zu geben.

Dazu Ohl: „Es ist unvorstellbar, daß in der Bundesrepublik etwa ein Feuerwehrauto quer über die Landebahn gestellt wird, um die Landung zu verhindern. Es muß alles getan werden, um das Leben der Passagiere und der Besatzung zu schützen.“

Weiteren Angaben aus Luftverkehrskreisen zufolge liebten die Entführer „über den Piloten mitteilen, daß sie auf dem amerikanischen Teil des Frankfurter Flughafens landen

wollten. Sie wollten dort einen Brief abgeben“, sagten sie. Die Amerikaner haben sich aber geweigert, die wollten nichts mit denen zu tun haben.“

Die Tupolew landete dann ohne Zwischenfall; die amerikanische Militärpolizei nahm die Entführer noch auf dem Rollfeld in Empfang, das allerdings deutschen Behörden unterstellt ist. Weder bestätigt noch dementiert wurde, daß das „Vorschicken“ der Amerikaner ein Täuschungsmanöver war, das die Luftpiraten zur gewaltlosen Aufgabe bringen sollte.

Ohl sagte, der übrige Flugverkehr sei durch das Führen der Maschine nach Frankfurt nicht beeinträchtigt worden. „Der Flug MA 640 wurde in den normalen Verkehr eingereiht.“ So mußte der Pilot der TU-154 wie seine von Osten kommenden Kollegen wegen des Wetters eine große Schleife fliegen, ehe er zur Landung ansetzen konnte.

„Wir haben immer nur mit dem Piloten Kontakt gehabt“, sagte Ohl, „nicht mit den Entführern.“ So erklärt sich möglicherweise, daß das Alter der beiden Piraten bis zur Vernehmung durch die Polizei unklar blieb.

24 tisíc kilometrů uletěl za 40 dní a 20 hodin, tedy téměř o devět dní rychleji než jeho předchůdci v režimové letecké službě. Garant byli na palubě sém. záměrně v roce 1956 se ne úspěšně pokusili dříve více než stotřicetkrát posádku.

Něžný i krutý pábitel

Výbor z povídek Bohumila Hrabala, který nedávno vyšel pod názvem *Můj svět* (Čs. spisovatel), připomněl blízkost se jubileum, pětasedmdesátiny jednoho z našich nejčtenějších a nejpřekládanějších (zatím do 24 jazyků) prozaiků.

Bohumil Hrabal [nar. 28. 3. 1914 v Brně-Zlodochovicích], doktor práv a muž mnoha povolání (úředník, skladník, železniční dělník, výpravčí, pojišťovací agent, brigádník v oceárnách, balíč papíru, kulíšák v divadle), odmítá považovat se za spisovatele: „... Já jsem si vždycky Mikal zapisovatel. Já většinu hezkých příběhů slyším od cizích. Takže já jenom sbírám, tak jako paní Božena Němcová sbírala pohádky. Já sbírám do hlavy celou řadu těch story, až jich mám celý takový lustr, těch sklíčků. Když pak mám ten přetlak, když mi hrozí, že mi hlava praskne, tak musím na to sednout, za psací stroj.“

Debutoval opožděně, až na prahu padesátky, povídkovou knihou *Perlička na dně* [1963, předcházeli bibliofilský svazek *Hovory lidí*, 1956] — a pak už následovaly v malých odstupech další knihy: povídky *Pábitel* (1964), novela *Taneční hodiny pro starší a pokročilé* (1964), povídky *Inzerát na dům*, ve kterém už nechci bydlet (1965), novela z okupace *Ostře sledované vlaky* (1965) atd. Právem se hlásil k dvěma vlivům: k tradici moderní poezie (prošel etapou postpositivismu a neosurrealismu) a k hospodské rozprávce, kterou geniálně pěstoval před desítkami Jaroslav Hašek. V jednom z četných interviewů prozradil o své inspiraci:

„Deset let a víc nepsat, měnit zaměstnání, umět dělat tak jako ostatní a přitom donutit lidi, aby se vydávali baze zhytku zrovna tak, jako se vydáváš ty. Hledat, jaké jsou souvislosti mezi geniálním člověkem a docela obyčejným. Učit se řeči, slangům, hovorům. Umět napodobit, parodovat. A přitom studovat filozofii, literaturu, katalogy a ceníky. Umět se připojit nejen s přáteli, ale i s náhodnými píjáky. Milovat ženské tek k zbláznění, že je lepší s nimi nic nemít. Zvyšovat tedy zmatek a napětí. Pak se možná dostaví zákon dostatečného důvodu sednout a pokusit se napsat obraz světa, jak já jej vidím, sdělit své poselství.“

Jeho tvorbu charakterizují prudké kontrasty — krása nemá daleko k oškřivenosti, něha ke krutosti, radost k tragédii, poetické vidění k výrazové obhroublosti, myšlenková hloubka k banalitě. Ve druhé polovině sedmdesátých let se přesouvá těžiště jeho tvorby ke klidným životním hodnotám. V trilogii *Postřiziny* (1976), *Krasomutnění* (1979), *Harlekýnovy milióny* (1981) uplatňují se vzpomínky na dětství, do popředí vystupuje pábitelský strýc Pepin a enargická, romantická maminka. Trilogie vyšla později v jednom svazku nazvaném *Městečko u vody* (1982). Povídky o lidech z dnešní polabské vesnice, „zasažených krásou i steskem“, najdeme ve svazku *Slavnosti sněženek* (1978). Další složku Hrabalovy tvorby tvoří úvahy o umění, portréty přátel, tvůrčí zpovědi, vzpomínky. Shrnutí je především ve svazcích *Kluby poezie* (1981), *Domácí úkoly z pilnosti* (1982), *Život bez smokingu* (1986).

Hrabalova díla sklízela úspěchy i na jevišti (*Ostře sledované vlaky*, *Bambini di Praga*, *Něžný barbar* — v dramatisacích *Věciava Nylta*) i na filmovém plátně (v režii Jiřího Menzela — *Ostře sledované vlaky* získaly Oscara, zfilmoval i *Postřiziny* a *Slavnosti sněženek*).

Hrabal, přijímaný zprvu s rozpaky a nedůvěrou, stal se postupně „bestsellerovým“ autorem. V nejbližší době se dočkáme románů *Obsluhoval jsem anglického krále* (dosud vyšel jen v klubové edici) a knihy rozhovorů *Klíčky na kapsníku*.

MA' ŽIT SPOLEČNĚ S OUDÍREJEM NEFFEM 23. 04. 89 v 17.00hod. (NEOĚLE) V SALE U TONDY PETKRAURA.

Lezecká škola

(čtk): K teoretické a praktické výuce montérů pracujících ve výškách slouží pátým rokem v k. p. Hutní montáže Ostrava „lezecká škola“. Jejím u neobvyklému názvu odpovídá i vybavení, tvořené především speciální cvičnou ocelovou konstrukcí. Na treňažeru, který je instalován v závodě ve Svaldovně na Frýdecko-Místecku, lze simulovat nejčastěji v praxi uskutečňované montážní úkony. Cvičná ocelová konstrukce má nejen stabilní část, ale též rozehrávatelné prvky — mj. jeřábovou dráhu, schodiště, malopřůměrové potrubí a plošiny. Při nácvičce montážních činností jsou zároveň používány nejnovější typy bezpečnostních zařízení pro „lezece“. Zatím si na tomto treňažeru osvojovala a prohlubovala profesní návyky více než 250 montérů. Výcvikový treňažér slouží i k ukázkám lezecké techniky pro organizace zabývající se bezpečností práce. K dispozici je též více než hodinu trvajících videofilmů s tematikou správné metodiky pohybu ve výškách se zabezpečovací technikou. Zájem o zkušenosti se cvičnou ocelovou konstrukcí projevil rovněž specialisté z NDR.

.. I DO PRDELE ?

Ondatry zaplavily pláže

BRUSEL: Ohromné množství ondatr zaplavilo v těchto dnech pobřežní duny a písčité pláže v Belgii. Tisíce a tisíce se jich rovněž hemží na březích kanálů, kterými je tato země protkána, a hrozí uštědřit hospodářství Flander těžkou ránu.

■ O PRUDKÉ ROZMNOŽENÍ těchto hlodavců se zasloužil společně člověk a příroda. V důsledku neobvykle teplé simy totiž výrazně poklesl zájem o kabáty a košičky. Uměrně tomu se na třetině snížila výkupní cena ondatřích kůže a jejich lovcům se (i naek výnošná živnost přestala vyplácet.

■ DŮSLEDKY TOHO, že ondatry přivádějí mláďata na svět čtyřikrát do roka a samičky mohou být březí již ve čtyřech měsících, na sebe nenechaly dlouho čekat.

■ NEJVĚTŠÍ NEBEZPEČÍ ondatřím invaze spjatí s řady v tom, že hlodavci odradí od návštěvy pobřeží většinu turistů. Pro ondatry se přý pak opuštěné hotely, restaurace a kavárny stávají celou postářívkých útoků.

PODLE HLUSTVISIKÁKA „UNDATRA“

Otokar Březina: VZPOMÍNKA

ANNĚ PAMMROVĚ

Rytmem vašeho kroku a zmlženým rozehvěntm hlasu (v němž dřímou slova zapomenutá) vždy do ždru mi vzeplá doutnající západ onoho dne a v zelenavém jasu žene na mns oblaky vůni a mámvěho tepla.

Po léta ve mně zrály ty vůně. A dnes, když je cítím, otázka mrtvá a onemlá se kouri z jejich tlení, myšlenky sladkost, jež přilís pozdě roztála žitím, hořel olej rozkvetlých oliv. A brzdami snění za noci plul s uln písní, jež stříká pod vesel mých metrem, a pod hvězd prostřenou mapou v dál zapadlou nesen, a cítím, jak z ostrovů opuštěných do tváře dýchá mi větrem mír cypřišů v květinu, prohřátých stínů a planoucích vesen.

(Ze souboru Otokara Březina NEVLASTNÍ DĚTI ZEMĚ, který vyšel nedávno v naklad. Čs. spisovatel)

Památky na velkomoravském sídlišti

(čtk): Nové nálezy zaznamenali letos archeologové v jihomoravském kraji. Pochvalně slova zazněla ná ed-resu begristy J. Břečky a starbyvedoucího ing. L. Lulovi z kyjovského závodu Zemědělských staveb. Při práci v Kyjově-Něbtčích objevili kostřev hrabý a oznámili to expedici Archeologického ústavu ČSAV v Mikulčicích. Část většího pohřebiště s osmi hroby obsahovala železné kopí, bronzovou náušnici, zachovalou slovanskou keramiku a železný nůž. Úspěšnou akci mikulčické expedice byl záchranný výzkum v katastru obce Kyjov-Rohulavice ve stejné údolní nivě. Ve třech slovanských hrobech byla nalezena velká železná dýka, ošklka, kostěný jeheňník, kamenné nástřeý a slepičí vejce. V okolí bylo zjištěno i sídlišti neolitické kultury s volutovou keramikou.

Podpisová akce

Nutno přiznat, že protestní vlna žádá zejména propuštění dramatika a esejisty Václava Havla. Nechtějí se tím znevažovat, bagatelizovat ostatní nespravedlivě stíhaní, Havel je z nich prostě nejznámější, stala se z něho vůdčí postava čs. dissentu. Tak také figuruje v protestech z domácí půdy, kterých je nepočítaně a nespočítatelně. Jednotlivci i skupiny požadují propuštění Havla i všech politických vězňů. Za všechny aspon dopis iniciativy kulturních pracovníků předsedovi federální vlády Adamcovi.

Václav Havel

"16.ledna 89 byl na Václavském nám. zatčen Václav Havel a další účastníci pietního aktu za Jana Palacha. Nás, kteří Václava Havla známe jako vynikajícího dramatika a čestného člověka, nepokojuje a uráží jak nepravdivé sdělovací prostředky o této události referují. Jako kulturní pracovníci jsme přesvědčeni, že existující společenské problémy nelze zastírat ani řešit ostouzením a násilím. Žádáme proto, aby čs. úřady přistoupily na dialog, jehož užitečnost samy zdůrazňují. Předpokladem takového dialogu je propuštění Václava Havla i všech neprávem zadržovaných a pravdivě informování veřejnosti."

Tuto petici podepsalo od 26.1. dodnes přes 1300 kulturních pracovníků ze všech oborů čs. duchovního života. Sešli se tu chartisté i nechartisté, dokonce signatáři tzv. anticharty, nekomunisté i komunisté, známí i neznámí občané, spisovatelé, herci, výtvarníci, písničkáři, prostě celá česká a slovenská duchovní elita. Opět máme místo jen na jména nejznámější, aniž tím projevujeme méně úcty k ostatním statečným. Tu je jen jejich bědný "výběr": Jana Brejchová, Věra Galatíková, Jaromír Hanzlík, Karel Heřmánek, Josef Kemr, Ladislav Šmoljak, Jiří Suchý, Zdeněk Svěrák, Adriana Šimotová, Olbram Zoubek, Otomar Krejča, Jiří Menzel, Vít Olmer, František Pavlíček, Josef Topol, Milan Uhde, Ivan Klíma, Ivan Vyskočil, Rudolf Hrušínský ml., dr. Karel Drbohlav DrSc., doc. dr. Pavel Materna CSc., akademik Miroslav Katěnov, doc. dr. Petr Vopěnka DrSc., Vladimír Merta, Petr Nárožný, Jan Trefulka, Ivan Wernisch, Jiří Kodet, Leoš Suchařípa, Jar. Rejžek, Erich Sojka, Pavel Šrut, Zdeněk Urbánek,

Vladimír Just, Petra Orišková, Radoslav Brzobohatý, Jitka Molavcová, Jiří Hanzelka, Alena Vostrá, Miroslav Zikmund, Jarmil M. Burghauser, Marek Kopelent, Bohumír Liška, Josef Híršal, Bolek Polivka, Sergej Machonin, bratři Kudělkové, bratři Šmerdové, bratři Slavičtí, Pavel Dobeš, Bohumír Janát, Martin Palouš, Antonie Hegerlíková, Stanislav Oubram, Jiří Plachý, Jiří Svěrák, Eva Kantůrková, Iva Kotrlá, Tomáš Pěkný, Hana Ponická, Milan Šimečka, Ivo Štuka, Dominik Tataraka, Ludvík Vaculík, Josef Abrhám, Jiřina Bohdalová, Petr Haničinec, Jana Štěpánko-

vá, Miroslav Cervenka, Milan Jungman, Vladimír Karfík, František Kautman, Zdeněk Pochop, Josef Vohryzek, Andrej Charvát, Stanislav Ondráček, Svatopluk Beneš, Karol Skladan, Ján Uhrín, Vladimír Jiránek, Ivo Zidek ml., a mnoho, mnoho jiných. Dnes je jich přes 13 set a pořad, nepřetržitě podpisují noví a noví. Nemáme, bohužel, místo na všechna jména poctivých kulturních pracovníků, víc se jich můžete dozvědět v redakci.

Nemožnost postihu

Ozvala se však nejen duchovní elita Československa (protože jich je tolik, nemohou je úřady pronásledovat, musela by se zavřít divadla, usnulo by novinářství, architektura, výtvarnictví, zanikla by z větší části hudba a jiná odvětví kulturního života) zvedli svůj hlas ve zvláštní petici i "obyčejní" občané. Pod petici, žádající "okamžité propuštění a ospravedlnění všech protizákonně zadržovaných v týdnu od 15. do 20. ledna" odmítající lživou kampaň čs. sdělovacích prostředků, jakož i vyšetření všech nezakonnosti příslušníků orgánů ministerstva vnitra, se do konce února podepsalo 3500 občanů, z dobrých 25% dělníků. Protestovalo zvláštním podáním 42 posluchačů Bohoslovecké evangelické fakulty v Praze, 244 studentů AMU, (úplný seznam jejich seznam na videokazetu o lednových událostech "kdoši" promptně odcizil), ostravští, petivaldští dělníci.

Kdo nepodepsal

Prokazatelně odmítla podepsat skupina herců, vedená Jiřinou Švorcovou. Zasloužilý umělec Jiří Mikula, rektor Akademie výtvarných umění, byl pojednou konfrontován s desítkami podpisů protestujících výtvarníků a členů Svazu, jehož je předsedou. Rektor AMU, zasloužilý umělec Ilja Bojanovský, stál tváří tvář těžce situaci, zrazen dokonce vlastními žáky. Podobně se vedlo jinému zasloužilému umělci, Antonínu Kohoutovi, a národním umělci Antonínu Švorcovi jakož i zasloužilému umělci Jiřímu Svobodovi, z nichž první odpovídá za hudebníky, druhý za operní zpěváky a třetí za dramatické umělce. Jediný, kdo stál alespoň fyzicky po boku Jiřímu Svobodovi, byl herec Josef Vinklář, který požadoval, aby i nadále byl Sovětský svaz náš vzor.

Ti a několik málo jiných ze "zdravého jádra" (třeba Vítězslav Ržounek, Jaroslav Čejka, Radek John či Vladimír Vodička a Viktor Vrabec) zasedli za stůl s vedoucím tajemníkem MV KSČ Miroslavem Štěpánem, odpovědným za brutalitu policie v lednovém týdnu, popovídali si o správnosti zákroku na Václavském náměstí, který vzbudil ve světě takové rozhořčení (i Evropský parlament protestoval), takže Štěpán mohl s hrdostí prohlásit: "STRÁVILI JSME SPOLU PŘÍJEMNÉ A UŽITEČNÉ CHVÍLE."

Jsou sami

Jejich spokojenost se markantně odráží od mínění 670 vysokoškolsky vzdělaných odborníků ze 70 různých vědeckých institucí, kteří Adamci napsali mimo jiné: "...Domníváme se, že by vláda i další orgány státní moci měly o nezávislou kritiku a veřejné posuzování své činnosti usilovat, vytvářet pro ně vhodné podmínky a ne je násilím potlačovat. Připojujeme se proto k výzvě čs. kulturních pracovníků a žádáme vás, abyste použil svého vlivu k propuštění všech občanů, zadržovaných v souvislosti se shromážděními na Václavském náměstí a k zastavení jejich trest-

... a Havlova

O projevech solidarity občanů se dozvěděli v pankrácké cele Václav Havel a vzkázal, že za zvláště důležité považuje, že se ho zastali i umělci a vědci, působící v oficiálních strukturách. Je prý to důležitě nejen pro něj, ale "především proto, že to svědčí o prohlubujícím se svobodném duchu a občanské hrdosti v naší společnosti."

Soud

Odporem čs. společnosti se však čs. justice nedala pohnout, soudila, že by se Havlíčkův vojenský soud cara Vladimíra nad Perunem nestačil koukat. Předsedala souckyně Obvodního soudu pro Prahu 3 dr. Helena Hlavatá a měla všechny

mnohem víc, než stačime zaznamenat - odpověděla za čs. premiéra televize, že Adamec "dostává každý den množství dopisů, připomínek, podnětů a stížností" a že proto "nelze považovat dopis s podpisy některých umělců za něco mimořádného...". Nemůže prý zasahovat do soudního řízení, které o vině Havla a ostatních osmi souzených rozhodne. Taková oficiální výmluva na děbu státní moci je stejné plytkou drzostí jako v případě dopisů kardinála Tomáška odvolání na uzkostlivé dodržování listovního tajemství. Nedodržování obou zásad je přece od samého začátku komunistické vlády jejím neodmyslitelným atributem, s jeho pomocí se udržuje u veslá.

kteří chcete zaradousit a vykorčinit - myslí našich lidí ty ideály a hodnoty, pro které Jan Palach položil život. Hanba moci, která nezakonné pronásleduje, zatýká a vězňi dobře a statečně člení naši národní a občanské pospolitosti. Styďte se, pánové! Styďte se a nezapomněte, že všeho do času. Plamen výzvy našich Janů, jenž nikdy zcela neuhasl, začíná hořet v srdcích stále většího počtu spoluobčanů. Ještě jednou - hanba vám!" Hradílek byl za toto prohlášení promptně vzat do vazby, za den propuštěn, ale je stíhan na svobodě.

Odpověď Adamcova...

Na všechny tyto výzvy - bylo a je jich

ního stíhání...". Ozvali se i jednotlivci, např. herec kolínského divadla Petr Burian, nebo dr. Radomír Malý, katolický aktivista z Olomouce, který se v dopise českému generálnímu prokurátoru podivil, že spachal táž provinění jako Havel a nikdo ho pro ně nestiha. Jediný mluvčí Charty 77, který nebyl zatčen, inž. Tomáš Hradílek se také obrátil veřejným prohlášením na vládní orgány, z něhož citujeme: "... Jaký to Evropa buduje společný dům, když zakládá pilíř, ono pásmo důvěry, je projektovánými, kteří se pro své zistné zájmy nestítí věst boj s vlastními lidem. Hanba vám, kteří se snažíte potlačit vzpomínky na našeho novodobého hrdinu a mučedníka,

paragrafy "v jedné patronaši". Na Havla 21.2. použila zejména § 202 a § 156 trestního zákona. První z nich stihá výtržnictví, druhý ztěžování výkonu pravomoci veřejného činitele. Podle zpráv, které ze soudní síně v Jagellonske ulici vynesl některý ze 16 občanů, přípuštěných k přelíčení, byla prý dopálena, kladla však svědkům tak chytré otázky, že se ve výpovědích zamotávali do protikladů. Jednoho z nejkomičtějších se dopustil příslušník VB, který Havla viděl na shromáždění v den, kdy dramatik seděl ve vězení. Přes tyto nesmysly odsoudila dr. Hlavatá Havla k 9 měsícům vězení v 2.nápravné skupině (tedy zostřeného). Z Havlovy závěrečné řeči uveřejňujeme pasáž, v níž se zabývá prací a významem Charty 77.

Havlovo plédoaije

"...Charta 77 vznikla a působí jako neformální společenství, které se snaží sledovat, jak jsou v naší zemi respektována lidská práva a jak jsou dodržovány příslušné mezinárodní pakt, případně ústava ČSSR. Dvanáct let Charta 77 upozorňuje státní orgány na vážné rozpory mezi přijatými závazky a společenskou praxí. Dvanáct let poukazuje na různé nezdravé a krizové jevy, na porušování ústavních práv, na svévoli, nepořádky a nekompetentnost. Touto svou prací Charta vyjadřuje mínění značné části naší společnosti, jak mám příležitost se denně přesvědčovat. 12 let nabízíme státní moci o těchto věcech dialog, 12 let státní moc na naši iniciativu nereaguje a jen nás za ní zavírá a pronásleduje. Přitom sama dnes přiznává četné problémy, na které Charta poukazovala už před léty a které mohly být už dávno řešeny, kdyby byl na její hlas brán zřetel. Charta vždycky zdůrazňovala nenásilnost a zákonnost svého působení. Jejím programem nebylo a není organizovat pouliční nepokoje. Nejednou jsem veřejně upozorňoval na to, že míra respektu k nekonformním a kriticky smýšlejícím občanům je

ukazatelem míry respektu k veřejnému mínění vůbec. Nejednou jsem už řekl, že trvalá neucta k pokojným projevům veřejného mínění může nakonec vyvolávat jen stále viditelnější a důraznější protesty společnosti. Nejednou jsem řekl, že nikomu nepomůže, bude-li vláda čekat, až začnou lidé demonstrovat a stávkovat, a že tomu všemu může snadno předejít věcným dialogem a dobrou vůlí slyšet i kritické hlasy. Varovným úvahám tohoto druhu nebylo nasloucháno a dnes tedy soudobá moc sklízí setbu svého vlastního pyšného postoje. Přiznám se k jedné věci: v pondělí 16.ledna jsem chtěl opustit Václavské náměstí ihned poté, co budou u sochy Sv. Václava položeny květiny k uctění památky Jana Palacha. Setrval jsem tam nakonec přes hodinu hlavně proto, že jsem nevěřil svým vlastním očím. Stalo se totiž něco, co by mě bývalo ani ve snu nenapadlo. Zcela zbytečný zásah Bezpečnosti proti těm, kdo chtěli v tichosti a bez jakékoli publicity květiny k soše položit, vytvořil okamžitě ze zcela nahodilých chodců protestující dav. Uvědomil jsem si najednou, jak hluboká asi musí být občanská nespokojenost, když se toto mohlo stát. Obžaloba cituje můj výrok na adresu státních orgánů, že situace je vážná. Řekl jsem našim představitelům dokonce, že je vážnější, než si myslí. 16.ledna jsem náhle pochopil, že je vážnější, než jsem si myslel já sám. Jako občan, kterému záleží na tom, aby se naše země rozvíjela v míru a pokoji, pevně věřím, že si státní moc, z toho co se stalo,

vezme konečně poučení a zahájí důstojný dialog se všemi složkami společnosti a nikoho nebude z tohoto dialogu vyřazovat s tím, že ho bude označovat za antisocialistu. Pevně věřím, že se státní moc přestane konečně chovat k nezávislým iniciativám jako ošklivá dívka, která rozbíjí zrcadlo v domněni, že je vinno jejím vzhledem. Proto také věřím, že nebudu znovu bezdůvodně odsouzen.

Necítím se vinen, nemám tedy, čeho bych litoval, a budu-li potrestán, přijmu svůj trest jako oběť dobré věci, oběť, která je nicotná ve světle absolutní oběti Jana Palacha, jejíž výročí jsme si chtěli připomenout."

V týž den, co soudila dr. Hlavatá Václava Havla, vyřkl také dr. Těšík ortel nad jinými sedmi, kteří byli zatčeni v lednu zároveň s Havlem - případ Dany Němcové byl vyloučen pro špatný zdravotní stav obviněné. Ota Veverka dostal 12, Jana Petrová 9 měsíců, oba nepodmíněně, Jana Šternová, David Němec, Petr Placák, Saša Vondra a Stanislav Penc byli odsouzeni k peněžitém trestům a k trestům na svobodě s podmíněčným odkladem.

Jak soud probíhal

O tom několik podrobností vyprávěl Saša Vondra: "...Předseda soudu dr. Těšík postupoval vysloveně neseriózně. Často porušoval ustanovení trestního řádu, zkrlesle protokoloval, upravoval výpovědi svědků v neprospekch obžalovaných, odmítl opřít zápisy, často dokonce odmítl obhájcům slovo a ze soudní síně dal vyvést matku Otakara Veverky, protože mu připadalo, že se nevhodně zatvářila... Řeč prokurátora dr. Jankerla se mi zdála poměrně inteligentní. Tresty, které navrhl, byly v podstatě o něco nižší, než jsem já sám předpokládal. On dokonce zdůraznil jakousi atypičnost našeho případu, že posuzovat kladení květin jako výtržnost je poměrně neobvyklé. Zdůraznil, že čin sám o sobě vlastně nic neznamená. On jako první do toho vnesl jakousi politiku..."

Hrůzné poměry v ruzyňské věznici

Vypráví o nich jedna z odsouzených, Jana Šternová: "...V poutech nás odvezli do Ruzyně, kde jsem strávila deset dní. První tři dny byly hrůzné. Bez možnosti umýt se, bez toaletních potřeb, bez hřebenu, stáhli mně punčochy, takže mi tam byla zima, záchod takový asiatský, takové ty šlapky, nikde se nemůžete umýt, špina, švabi, no, hrůza. Po třech dnech mě dovedli do jiné cely a každý druhý den ke mně strídali novou vězenkyni. Vodili mě na procházku samotnou. Manýry bachařů jsou hrůzné, sprosté nadávky, kopání do dveří. Umýt se - jednou za týden ve studené vodě, pod sprchou. Vězení nedůstojné člověka ve 20.století..."

Jaderná syntéza za pokojové teploty

New York. Americkým a britským vědcům se na univerzitě v Utahu ve Spojených státech po více než pětiletém bádání podařilo uskutečnit při pokojové teplotě řízenou jadernou syntézu s využitím deuteria (těžkého vodíku). Podle některých odborníků to otevřelo dveře ke zcela novým vědeckým výzkumům a nabízí m. snadnou technologii výroby tepla a elektrické energie. Při jaderné syntéze na rozdíl od fissionového štěpení prakticky nevzniká jaderný odpad a celá reakce je považována za ekologicky čistou. Doposud se jadernou syntézou dařilo uskutečňovat pouze při supervysokých teplotách. Někteří specialisté přijali zprávu o pokusu skepticky: pochybují především, zda se nový postup osvědčí v průmyslovém měřítku.

MÍSTO POLEN DO KRBU...

und von 18 bis 8 Uhr an Wocentagen wird der Zeittakt in der Fernzone 1 von 67,5 auf 120 Sekunden fast verdoppelt

Briefe teuer, Telefon billiger

Gebührenerhöhungen der Post am 1. April bis zu 25 Prozent

Gebühr für das Standardpaket von 4,40 auf 5,20 Mark.

Eine Verbilligung bei Ferngesprächen tritt dadurch ein, daß sich für die Fernzone 1 (20 bis 50 Kilometer) der Zeittakt im Normaltarif von 45 auf 60 Sekunden und in der Fernzone 3 (über 100 Kilometer) von 12 auf 15 Sekunden erhöht. In den Billigtariffzeiten am Wochenende

Vom 1. April an erhöht sich eine Reihe von Postgebühren. Teurer werden unter anderem Briefe und Päckchen, aber auch das Telefonieren von Münzfernsprechern aus. Dafür verbilligen sich bestimmte Ferngespräche.

Im einzelnen gelten dann folgende neue Gebühren: Der Standardbrief (bis 20 Gramm Gewicht) kostet eine Mark statt 80 Pfennig; der Standardbrief ins Ausland (außerhalb von EG-Staaten) kostet 1,40 statt bisher 1,20 Mark; das Porto für Postkarten ins Ausland steigt von 70 auf 80 Pfennig, im Inland bleibt es bei 60 Pfennig; die Standarddrucksa-che verteuert sich von 50 auf 60 Pfennig.

F 1 v Moskvě!

MOSKVA (a): Průběhem spolupráci při přípravě a organizaci závodu formule 1 mezi Federací automobilového sportu SSSR a Nichtenlejnskou firmou Dorna Management and Service Ltd, byl včera podepsán v Moskvě. Cílem je vybudovat v hlavní město SSSR autodrom, na kterém by se konalo MS těchto vozů, dále připravit novětské jezce a vytvořit tým pro tento šampionát. I prostředkem možnosti využít světové technologie při stavbě vozů F-1.

DĚKOVANÉ PANU MINISTROVI SCHWARZ-BLÜHLINGOVÍ...

Zelená, žlutá a červená v jarním jídelníčku

O velikonočních myslíme víc na to, co budeme všechno dělat na zbrádku (pokud ji máme), než na to, co budeme vařit, aby to odpovídalo tradicím krásných jarních světlů. Možná, že některá z babiček přece jen upeče dětem „pláčky“ s kynutého těsta, které se kdysi pekávaly už na Květnou neděli. Vítalo se jimi jaro. Nebo upeče dnes na Velký pátek jídáše a dáma si je k večeři s mlékem. Také ovšem bychom dnes mohli mít dušený špenát s brambory, abychom dodrželi velkopáteční pát. A taky proto, abychom pojedli „něco zeleného“, jak to dělávali už naši předkové, neboť instinktivně v tuto dobu toužili po čerstvých bylinkách. Uvádíme několik tipů do velikonočního jídelníčku — postaru i ponovu.

ZELENÁ POLÉVKA Z JARNÍCH BYLÍNEK: Nasbíráme mladé lističky ze škviku, polníčku, špenátu, z jahodní nebo i listůk fialkových, můžeme přidat několik mladých listůk špenátu, hlávkového salátu, 1 lžici opeance, petrželky a pažitky, popř. i bazalky, dále budeme potřebovat 50 g másla, 2 žloutky, 1 lžici hladké mouky a sůl. — Bylinky přebereme, opláchneme, jemně posekáme. Upravíme světlou jíšku z másla a mouky, přidáme k ní nakrájené bylinky a trochu je v jíšce (má být řídká) podusíme. Potom je zalijeme vodou podle počtu osob, přisolíme a povaríme. Polévku obohatíme rozšlehanými žloutky, už nevaříme. Petrželku a pažitku jemně nakrájenou sypeme až do hotové polévky.

Tradicí byla také tzv. hlavička neboli nádivka či nadivánina ap. Pekla se převážně z uzeného masa, a to ve velké dávce, protože se jí dávala nejprve teplá, studená pak po celé svátce.

HLAVIČKA z Českomoravské vrchoviny (podle M. Ulehlové-Tišchové): Uvaříme hustou krupicovou kaši asi ze tří čtvrté litru mléka. Necháme ji vychladnout, zamícháme do ní 3–5 vajec, posekané tučnější uzené maso (krkovička), přisolíme, přidáme sekané bylinky — mladé listky kopřivy, pažitku, petrželku, papoušek. Dobře promícháme, dáme do vymazaného pekáče a upečeme do zlatova. Podáváme s hlávkovým salátem.

Pokud si však nepotrpíme na uzené maso, připravíme „nadiváninu“ sýrovou podle novodobého předpisu:

STŘOVÁ NADIVÁNINA: 100 g jemné strouhanky, ¼ l mléka, 3 vejce, 50 g másla, 2 středně velké cibule, sůl, pepř, špetka muškátového kvetu, 200 g sýra (buď tučnějšího čedaru nebo méně tučného eidamu), pažitka, petrželka nebo mladé kopřivové lističky, všechno jemně posekané. — Na rozpuštěném máse zpěníme jemně nakrájenou cibuli, musí zůstat světlá. Strouhanku zalijeme mlékem, okořeníme pepřem a krájecími bylinkami. Vejce rozšleháme téměř do pěny, sýr nastrouháme na jemném struhadle a s podušenou cibulí přidáme vše do strouhanky s bylinkami. Promícháme. Vymažeme ohnivzdornou mísu, vložíme do ní připravenou směs a dáme do předehřáté trouby. Mírně pečeme asi 35 až 45 minut, dokud „nadivánina“ nevyběhne a nezapění. Podáváme teplou i studenou, teplou s vařenými brambory a hlávkovým salátem. (hš)

PLNĚNÉ SKORÁPKY: 200 g listkového těsta, 4 vejce, 1 malá cibule, 2 kávové lžičky másla, 4 polévkové lžice šlehačky, pažitka — nebo máme-li, tak 4 hlavičky chřestu, 4 kávové lžičky kaviáru; 1 žloutek na potření. — Z listkového těsta upečeme paštičky tak, že těsto vyválíme a vykrájíme z něj kulatou formičkou 8 placiček. Čtyři necháme plné, čtyři uprostřed tvořítkem vykrojíme. Nejprve plné placičky potřeme žlout-

kem, položíme na ně vykrojené, které rovněž potřeme (žloutek nesmí stékat po stranách). Plech pokropíme vodou a paštičky pečeme v předehřáté troubě. — Mezitím ostřím nože naklepeme vejce na špičce tak, aby zbyly dvě třetiny skořápek. Oddělíme žloutky od bílků. Skořápku důkladně, ale opatrně očistíme v teplé vodě. Na pánvičce rozpustíme máslo, přidáme rozšlehané žloutky. Na mírném ohni stále mícháme, aby se žloutky nesrazily. Když začínají houstnout, necháme je vychladnout za stálého míchání. Pak je dochutíme jemně strouhanou cibulí, solí a pepřem. Promícháme s pevnou šlehačkou a piníme do skořápek. Skořápku postavíme do paštiček a dáme na půl hodiny chladit. Před podáváním ozdobíme jemně krájenou pažitkou (nebo čerstvým a kaviárem).

PIKANTNÍ JEHNĚCÍ ŽEBIRKA: 4–8 jehněčích žebříků (aby na 1 porci bylo asi 150 g masa), 1 lžice hořčice, sardelová pasta, 1 vejce, mléko, hladká mouka, strouhanka, olej n. tuk na smažení. — Z žebříků odstraníme lůž, vykostíme je, lehce naklepeme. Z jedné strany je potřeme hořčicí, z druhé sardelovou pastou. Posypeme moukou a několikrát je obrátíme ve vejci, které jsme rozšlehali s mlékem. Pak je obalíme v jemně strouhané, kterou na ně namažeme, aby při smažení neodpadávala. Smažíme na mírném ohni z obou stran. Podáváme s hranolky a hlávkovým salátem.

1990 JSOU TAKY VELIKONOCE!

Kosmetika z rostlinných výtažků

Dvě polské kosmetické firmy přivezly do Prahy své výrobky na výstavu, která je instalována v Polském informačním a kulturním středisku. Svoje příznivce má bezesporu polská kosmetika i za hranicemi své země, a tedy i u nás je určitě hodně mužů a žen, kteří si mezi polskými výrobky našli svoji oblíbenou značku. Na pražské výstavě se představují dvě polské firmy, — Pollena Uroda a Pollena Ewa.

Pollena Uroda z Varšavy je největší polskou kosmetickou firmou s devadesátiletou tradicí. Třetina její produkce jde na vývoz, dvě třetiny zůstávají pro domácí trh. Do Československa vyveze ročně zboží za 5–6 tisíc rublů. Základem jejího sortimentu jsou krémy, šampóny na vlasy, rtěnky a pánská kosmetika — např. známá značka Wars. Veškerá kosmetika, kterou tato firma vyrábí, vychází od základní receptury až po finální výrobek z firemních zdrojů, přičemž se ročně obmění přibližně 12 % výroby. Při přípravě krémů se snaží výrobce využívat co nejvíce přírodních surovin a biologicky aktivních látek. Jsou používány výtažky z kaštanů, z měsíčku zahradního aj. Firma se také snaží dodávat spotřebitelům kosmetiku pro každou věkovou skupinu — tedy i pro starší ročníky. K tomu pochopitelně patří nejen péče o pleť, ale i kosmetika pro osobní hygienu, jako jsou pasty na zuby. Firma je vyrábí teprve krátkou dobu, ale přesto si již získaly velkou oblibu u spotřebitelů. Obsahují fluór i rostlinné substance a mají příjemnou chuť i vůni i dobré dezinfekční účinky. Stojí za zmínku, že výrobky kosmetické firmy Uroda získaly na bratislavské Inchebě v posledních deseti letech 96 medailí a diplomů.

Druhým vystavovatelem je lodžský kosmetický závod Ewa. Závod vyrábí především laky na nehty ve více než stovce barevných odstínů. Dále se zde specializují na přípravky pro péči o ruce a nohy. Také firma Ewa se snaží využívat při výrobě kosmetiky co nejvíce moderních poznatků, a proto se zaměřila na využití látek biologických — například biologicky aktivní sféry využívají při výrobě vlasových šampónů. Do Československa vyváží Ewa nejvíce laky na nehty, zejména perlaťové. Podle slov jejich zástupců by však tento vývoz bylo možné ještě rozšířit.

Na prodejní výstavě v pražském FIKS nabízejí polské kosmetické firmy čtyřicet druhů svých výrobků, ne všechny vystavené exponáty jsou prodávány. Nabídka prodeje odpovídá tomu, co se do Československa z Polska dováží. Polští výrobci kosmetiky si však trochu stěžují na konzervativní výběr polské kosmetiky ze strany čs. obchodních zástupců. Již po léta například dovážíme ženšenový krém. Kdysi se prosazovala zásada, že čím mastnější krém, tím výživnější. Dnes se dává přednost především krémům, které zajišťují pokožce optimální vlhkost. Polské firmy jich nabízejí celou řadu. Je tedy na zástupcích našeho obchodu, aby vybrali našim zákazníkům to nejlepší.

Modernizace komunikací

(čtk): Údržba více než 8700 kilometrů místních komunikací zlepšuje životní prostředí v Jihomoravském kraji. Podíl bezpražných vozovek činí zhruba 63 pro-

Gewürze leicht verstrahlt

Die neuesten Meßwerte

Verschiedene im Handel erhältliche Kräuter und Gewürze hat der Wiesbadener Verein Restrisiko in der vergangenen Woche untersucht. Bei Kräutern der Provence, Marke ASO/Flora Gewürze (30 Gramm-Packung, Haltbarkeitsdatum 12/93), wurden 26 Bq/kg Cäsium gemessen. Ganzer Kümmel, Marke Ostmann (80 Gramm-Packung, 6/93), enthielt 18 Bq/kg, gerebeiter Thymian, Marke Ubena (35 Gramm Packung, Ende 93), ergab 16 Bq/kg.

Bei türkischen Teigwaren „Hamur Isleri Anadolu“ maß Restrisiko außerdem 26 Bq/kg.

Die Radioaktivitätsmessungen des Münchner Umweltinstituts ergaben bei bayrischen Molkereiprodukten höchstens 3 Bq. Auch verschiedene Marken Crème Fraiche und Dickmilch ergaben Werte von höchstens 2,5 Bq. Haselnußkerne vom Herbst 1988 aus 7952 Bad Buchau enthielten 28 Bq/kg.

Zur Bewertung: Erwachsene sollten sich nach den Empfehlungen des BUND an einer Cäsium-Belastung orientieren, die 35 Bq/kg Nahrung nicht übersteigt. Kindern, Schwange-

dokázat, že kůň není kůň, ale že je to božítko. Ronovi Nestorovi jde při soudním přelíčení o mísi trestu, jeho obhájci o nemolou reklamou, státním žalobci o zavedení důležitých precedensů, led čí. kdo na přelíčení již nemá netmenší zájem, je Ronův kůň. Tento lástivý arab se stal totiž jedinou obětí noční srážky s dodávkou.

ACKOLI VĚTŠINA LIDI by nad otázkou, zda kůň je skutečně kůň, dlouho neudhata, v pennsylvánském Pittsbuřhu se tímto problémem bude zabývat soud. Policie tam totiž obdržela 34letého Rona Nestora, že zabíjí obpravuň 34letou podnapitím stavu při jízdě neosvětleným vozidlem. Ron jel na koni, a tak sídlní žalobce musí

KŮŇ JE VOZIDLO, JEJEL JE KOLOBEŽKA...

ren und Stillenden wird die persönliche Grenze von 10 Bq empfohlen. Für Einfuhr und Handel hat der Gesetzgeber die Grenze von 600 und 270 Bq (Milch und Milchprodukte) festgesetzt.

cent z jejich celkové délky. Součástí místních komunikací jsou mosty, tunely, lávky, podchody a veřejné schody. Chocnětko, včetně schodů, se udržuje kolem 4633 kilometrů. Toto množství je každoročně zvyšuje. Na jihomoravských místních komunikacích jsou dva tunely, 2560 mostů a 1005 lávek o světlosti přesahující dva metry. Voznější se snižuje počet mostů dřevěných a kamenných, ve prospěch betonových či ocelových **NEBO ZÁBŮCH!**

DŮSTOJNÉ POSELSTVÍ LIDSKOSTI

Pozoruhodná výtvarná díla v jihomoravských kostelích

Oblast Moravského krasu je světově proslulá rozsáhlými jeskynními systémy často a bohatou krápníkovou výzdobou, slápnými a poloslápnými idolliemi, suchými křehy, rýhami ve vápenci zvanými krapy, závrtky, propastmi a propadáními, vyvěrátky vod, ponornou říčkou Punkvou a dalšími krašovinými jevy. Vedle těchto často kurládních výtvarů přírody přitahují návštěvníky této oblasti také díla vytvořená lidskou rukou. A není náhoda, že v posledních letech míří domácí i zahraniční turisté také do Senetářova a do Jedovnic. Setkávají se tu totiž s pozoruhodnými projevy moderního umění — architektonického i výtvarného.

Modernismu pojetím pouhá už z dálky kaple sv. Josefa v Senetářově, která nahradila někdejší malou kapli na rozcestí. Za svůj vznik paradoxně vděčí neradostné události v dějinách obce. Když v roce 1943 němečtí fašisté v souvislosti s rozšiřováním výskokové vojenské střešnice Senetářov násilně vystěhovali, věřili zdejší občané pevně, že se zase vrátí domů. A jako výraz vděčnosti si slíbili, že po návratu postaví v obci novou kapli.

Po osvobození v roce 1945 byl Senetářov znovu osídlen, cesta ke splnění slibu však nebyla jednoduchá. Až v roce 1967 se definitivně rozhodlo o stavbě nové kaple a v červnu 1969 byl položen základní kámen. V červenci 1971 byla v kapli sv. Josefa sloužena první mše. O rychlý průběh stavby se zasloužil občané ze Senetářova i ze širokého okolí, kteří jen v roce 1970 odpracovali zdarma 11 000 brigádnických hodin. Zvláštní zmínku si zaslouží dnes již nežíjící tesař — dřevoce Karel Skoták ze Suchdolu u Sloupu, který denně pracoval na stavbě jen za úhradu cestovného a svými odbornými znalostmi pomáhal dotvářet, stavební plány.

Architektem stavby i autorem úpravy interiéru je brněnský umělec Ludvík Kolek, křížová cesta je dílem pražského malíře Mikuláše Medka, laureáta státní ceny K. Gottwalda, který předčasně — ve věku pouhých čtyřiceti osmi let — zemřel v roce 1974.

Kaple sv. Josefa upoutá již svým zevnějškem a nemýlí se ten, komu objekt připomíná loď, která zachraňuje tonoucí. Věčná světlo září v noci do širokého okolí, prostý železný kříž ční vysoko nad střechou kaple. Zvony v netradičně řešené zvonici budou i zítřka hlásat radostnou zvěst vzkříšení.

Interiér kaple, jemuž vědují Kolkův triptych nad oltářem znázorňující Stvoření vesmíru, Dilo vykoupení a Dilo posvěcení, se pesnaří návštěvníka ničím ohromit. Je dokonale prosvětlený, vzdušný a působí příjemným dojmem. Moderně je řešen i mosezný reliéf sv. Josefa nad ambonem.

Zvláštní pozornost si zaslouží Medkova křížová cesta, umístěná na levé boční stěně kaple. Pašijové scény patří, jak známo, již od středověku k nejčastěji užívaným námětům a není snad ve

světě významného malíře nebo sochaře, který by s tímto nesnadným tématem nesvedl v minulosti tvůrčí zápas. Nevyhýbají se mu ani soudobí výtvarní umělci. Vždyt utrpení je součástí lidského života, jednou z mezních situací, v nichž se plně odzrcelují lidské charaktery. Medkova křížová cesta je souborem čtrnácti obrazů, v jejichž symbolice hrají ústřední roli barvy — především červená a modrá. Působivost těchto obrazů je dána nejen dokonale zvládnutou moderní výtvarnou řečí, ale především vnitřním prožitkem, v němž se promítá nelehký životní osud. Medkova křížová cesta však nevyznívá pesimisticky. Svědčí o tom výklad k předposlednímu a poslednímu obrazu souboru: Matce položili na klín mrtvého syna. Jasně červená barva naznačuje, že ani teď její naděje neumírá. — Zapečetěný hrob neznamená konec, proto se v pozadí objevují červánky, příslib nového života po vzkříšení.

Mikuláš Medek významně zasáhl také do výzdoby kostela v Jedovnicích; původní stavba zde stála již ve 13. století, jak vyplývá ze záznamů o předávání panství. Nynější kostel, zasvěcený sv. Petru a Pavlu, byl postaven v letech 1783 až 1785, základy věže však pocházejí už z roku 1621. Při obrovském požáru, který 7. května 1822 zničil téměř celé městečko, shořela na kostele šindelová střecha a čtyři zvony se žárem roztavily. Byly zničeny i varhany a obraz na hlavním oltáři. V ro-

ce 1873 byl postaven hlavní oltář v pseudogotickém slohu, obraz sv. Petra a Pavla namaloval tehdy akademický malíř E. Pirchan z Vídne. V roce 1963 byl tento oltář, značně poškozený vlhkem, nahrazen oltářem novým. Podílel se na něm Mikuláš Medek a akademický sochař Jan Koblasa, okna v presbytáři navrhl akademický malíř Josef Istler, o další úpravu v lodi se postaral Ludvík Kolek. Každý detail zdařil obnoveného interiéru má svou náboženskou myšlenku. Mikuláš Medek vytvořil oltářní obraz — Kristův kříž. Obraz je namalován barvami drahých kovů, čímž umělec chtěl vyjádřit, že kříž je pro většinu pokladnicí, z níž má čerpat sílu pro svůj život. Stylizace symbolu zároveň naznačuje poselství Kristovy oběti.

Rám oltářního obrazu — dílo J. Koblasy — představuje lidský život. Dřevorezby znázorňují práci ducha i rukou, radost a bolest, odhodlání i únavu, neklid a nakonec vyrovnání se s těžkostmi životní pouti.

Z původní výzdoby kostela pochází křížová cesta a dva postranní oltáře. Vlevo je obraz sv. Barbory, patronky horníků [protože nedaleké Rudice byly dříve hornickou obcí], vpravo obraz sv. Dominika [patrona sousední Krasové]. Gotická madona od neznámého mistra pochází z poutního kostela v nedalekém Housku, který byl zničen za husitských válek. Její nynější umístění dokazuje, že staré a soudobé umění může tvořit obdivuhodný soulad.

Další z pozoruhodných děl Mikuláše Medka najdeme také v kapli Božského srdce v obci Kotvrdovice, ležící mezi Senetářovem a Jedovnicemi. Jde o oltářní obraz, jehož tématem je Kristus a člověk; umělec tu výtvarně vyslovil myšlenku, že každý nese svůj kříž životem. Horní část obrazu naznačuje utrpení člověka, v dolní části je zobrazeno Kristovo utrpení.

Když jsme si v senetářovské a v kotvrdovické kapli i v jedovnickém kostele prohlíželi obrazy a plastiky, vytvořené moderním výtvarným rukopisem, položili jsme si otázku, s jakým ohlasem se tato díla setkávají u lidí, kteří se nezajímají o vývoj moderního umění a kteří jsou zvyklí vidat na místech určených k bohoslužbě tradičně pojeté umělecké tvůrce. Jedovnický kaplan Josef Chyba, který nás obětavě doprovázel místo nepřítomného faráře Františka Vavříčka, nás ujistil, že lidé přijímají tato díla příznivě. Zasluhu na tom má právě farář F. Vavříček, milovník moderního výtvarného umění a hynbá síla výstavby senetářovské kaple. Od počátku lidem trpělivě vysvětloval smysl moderních obrazů a plastik, seznamoval je předem s maketami. Ale i návštěvníci z celé republiky i ze zahraničí, kteří neprošli touto „přípravou“, dokáží zmíněná díla ocenit. Svědčí o tom česká, slovenská i cizojazyčné zápis v pamětní knize jedovnického kostela.

Patronátní prodejna Dermacolu

[Pl]: Po roční rekonstrukci byla v Praze na Václavském nám. 57 otevřena prodejna parfumerie Drobného zboží Praha. Sloučenina dvou dřívějších obchodů — parfumerie a fotokina — vznikla prostorná prodejna s hezkým interiérem a velkými skladovacími prostory. Patronátní prodejna má známý výrobce kosmetických přípravků Dermacol — Filmové studio Barrandov. Výrobky Dermacolu se zde budou prodávat ve třech základních skupinách — kosmetika pro čištění a odličování pleti, přípravky pro čištění pleti a přípravky pro zkrášlení pleti. Novinkou na pultech jsou oční stíny v jedenácti módních barvách a vysokým obsahem perletí, které mají dlouhotrvající efekt. Výrobce však již chystá pro své zákaznice další nový výrobek — sypké pudry v odpovídající barvě vyráběných make-upů.

PRY TO NA SVĚTOVOU ÚROVEŇ...

Odešla Jarmila Jerábková

[Zp]: Ve věku 77 let zemřela v Praze 21. března Jarmila Jerábková, lež se nezastupitelně zapsala do vývoje novodobého tance u nás. Absolventka taneční školy E. Duncanové v Rakousku rozvíjela taneční směr své učitelky jako tanečnice, choreografka a pedagog. Duncanovské principy obhátila o rýze slovenskou spontánnost a křehkou lyrčnost jako tanečnice a choreografka se J. Jerábková inspirovala především tvorbou českých skladatelů, její umění našlo mimořádný ohlas i mezi literáty, výtvarníky a hudebníky. Pojeť přirozeného, vnitřně prožitého pohybu, harmonicky rozvíjeného lidského osobnost, uplatňovala J. Jerábková ve své intenzivní, činovní a věcné kultivované pedagogické práci. Zaslouhu této umělkyně la dnes Československo jedinou zemí, kde se duncanovský taneční směr nestal konzervou, ale sídla se vyvíjí a má i své dnešní, zcela současné podoby.

Tricet let na vlnách oceánů

[art]: První dubnový den slaví Československá námořní plavba 30. výročí své činnosti. V roce 1959 přebíralo vůbec první Československé rejdérství pět lodí od podniku Cechartracht. Nosnost všech plavidel tehdejší flotily byla necelých 49 tisíc DWT. V současnosti — březen vlny oceánů a moří 15 lodí pod č. vlajkou s celkovou nosností více než pětinašobnou. K prvnímu lednu tohoto roku přepravila ČNP svými loděmi celkem 31 599 000 tun nákladu. Tyto skutečnosti vyplývají mj. ze většího ltskové nosnosti a předčasnější ČNP. V rámci dlouhodobé koncepce obnovy Čes. námořní flotily jsou v současnosti kontrahovány další jednotky, takže v polovině příštího roku by měla Čes. rejdérství provozovat již 23 plavidla — mezi nimi i tři lodě pro převoz hromadného suchého nákladu typu Panamax, každou o nosnosti 64 500 DWT.

Palivo pro chalupáře

[tk]: Uplynulá dvě mírná zimy se projevily v menší spotřebě uhlí nejen u velkoobchodatelů, ale i u obyvatelstva, jeho současný nadbytek umožňuje prodávat palivo i chatarům a chalupářům. Sverřočekové uhlí sklady využívají příjezdu občanů na dovolenou a v období rekreace míst a budou dnes odpodělně v sobě do dopoledne prodávat na turistických trasách a branky dřevěné uhlí a přijímat objednávky na dodávky jakéhokoli množství paliva. V okrese Děčín zvolili za své stanovité vrch kameničák, na Lounsku Lubenec, v okrese Liberec náhodou uhlí ve svých skladech v Tanvaldu, Nová Ves a na odpočívadle ze Liberec směrem na Turnov. Na Mostecku byly k tomu vybrány obce Brandov a Nová Ves.

Termiti na Sorbonně

Pomalu, ale jistě, od jihu a jihozápadu, je Francie napadána termiti. Zatímco v roce 1953 zamořovali jen 13 departementů, nyní se ohvěvili už v téměř dvojnásobku těchto správních oblastí a jejich četní vnje stále postupují. Za ohvě jim padá papír, nábytek, dřevěná čtá, ale i celé zděné budovy. Sotva pětinašobně tvorné jsou neustále při chuti, neobstojí před nimi ani cement. Při stěhování nábytku a stavebního dřeva se objevili i v Paříži, kde ohrožují dokonce univerzitní budovy slavné Sorbonně. Musíme se naučit s nimi žít. Píky některých odborníků Vypudit totiž termity se sliadně velké budovy přijde na statisíce fran-

PROČ SE NEVAJÍDÍ PROTI BOLEVIKŮM?

Gorbatschow: Ernährungskrise gefährdet die Perestrojka

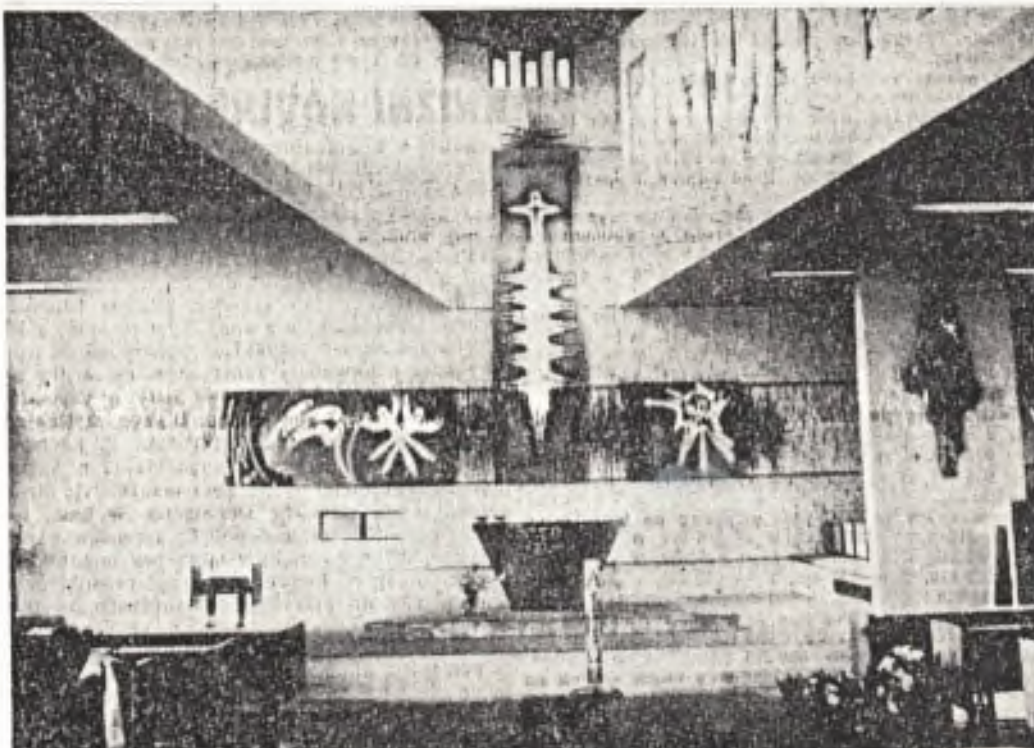
MOSKAU. 31. März (Reuter/igl/AFP). Die Versorgungsengpässe in der Sowjetunion können nach den Worten von Staats- und Parteichef Michail Gorbatschow das gesamte Reformprogramm gefährden. Das Nahrungsproblem sei das derzeit grundlegende, sagte Gorbatschow nach einem Bericht der Parteizeitung „Prawda“ vom Freitag bei seinem Gespräch mit den Chefredakteuren der staatlichen Medien. „Wenn wir es lösen, wird es nicht nur in der Wirtschaft, sondern auch im politischen und sozialen Bereich einen kolossalen Sieg geben.“ Wenn es aber nicht gelöst werde, „können wir offen gesagt die gesamte Perestrojka ruinieren“. Auch bestehe dann die Gefahr einer ernsthaften Destabilisierung der Gesellschaft.

Gorbatschow betonte, daß die bäuerlichen Genossenschafts- und Staatsbetriebe, die sich als nicht rentabel erwiesen hätten, trotzdem nicht geschlossen werden dürften, da sie immerhin 20 Prozent der Produktion darstellten und ein großer Teil der Bevölkerung durch sie lebe.

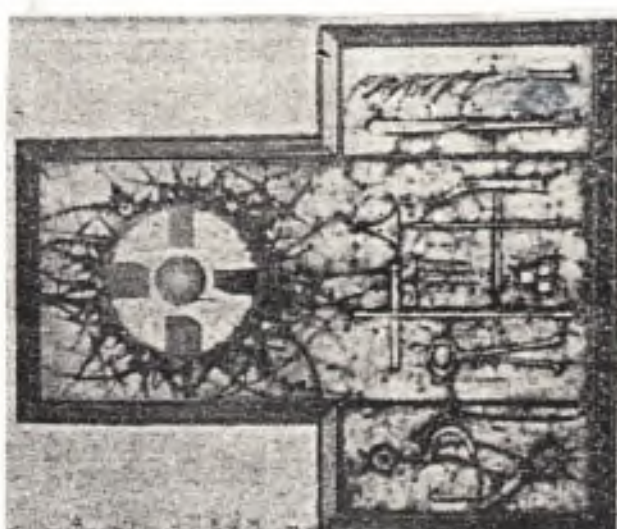
HLAD ZEMĚ VLKY KUBSNICI...

Keple sv. Josefa v Senetářově

Část Interiéru kple sv. Josefa v Senetářově

Málo známý nitápní obraz Mikuláše Medka z kple Pýžáckého srdce v Koltvrdovjtech Foto: O. SAFÁR

Gebiet des kleinen Grenzverkehrs

Rakouská vesnice pro Arménii

Videa: „Rakouská vesnice“ bude postavena u st. manského násta Lebnakaru, které bylo loni řéze poškozeno katastrofickým zemětřesením. Inicijátorem akce je vídeňský deník Kurier, kterému se podařilo získat peníze na sedmdesát rodinných domků, každý za pát miliónu šllinků. Prostředky na stavbu domků získala redakce listu především od rakouských firem, bank, politických organizací i od soukromých osob. Semí dnem Kuriera vložili peníze na stavbu pátí rodinných domků.

SPANISCHE DÖRFER, BÖHMISCHE DÖRFER, ÖSTERREICHISCHE DÖRFER...

Evangelia ve světle nových poznatků

Skupina budov stojící nedaleko Damascénské brány, obklopena napůl zdivočelými zahradami, byla postavena bezmála před stovkou let. Skola biblistiky, biblických věd v Jeruzalémě. Patří k předním světovým badatelským střediskům zabývajícím se studiem textů Starého i Nového zákona. Knihovna tohoto vědeckého centra patří k nejpřednějším svého druhu na světě a tam, v tichu badatelen, jde o práce takových badatelů, jakými jsou např. O. Benouti, O. Leamlouille nebo O. Marie-Emile Boismard.

Nevzdor starým omšelým zdem se za nimi čas nezastavil. Badatelé tam na základě nejnovějších objevů a poznatků prokazují, že Kristus byl historickou postavou. „Toto zjištění,“ konstatuje Marie-Emile Boismard, „však ještě neodstraňuje všechny problémy.“ Je třeba mít stále na paměti, že Krista známe pouze prostřednictvím evangelíí. A ta jsou doklady stále ještě plnými tajemství a záhad, které nebyly ještě všechny bezzbytku odhaleny.

Na světě dnes existují dva nejkomplicitnější a také nejstarší evangelijní texty. První a nejdůležitější je nazýván Vaticanus, to podle toho, že je uložen ve Vatikánu. Pochází z poloviny 4. století, je redigován řecky a obsahuje text Starého i Nového zákona.

Historie druhého nejstaršího a neucelenějšího textu má předešlé detektivky. Je znám pod označením Sinaiticus, podle místa svého objevu v klášteře Svaté Kateřiny na Sinajském poloostrově. Nálezce byl Němec K. Tischendorf. Rukopis objevil — v odpadkovém koši a podařilo se mu přesvědčit křesťany (ti ale obvykle uvádějí jinou verzi), aby text věnovali darem ruskému caru. To se stalo v polovině minulého století. A plynula léta. V roce 1930 pod tlakem nejrovnějších obětí prodala sovětská vláda rukopis Britskému muzeu za částku sto tisíc liber. V majetku muzea v Londýně je kodex dodnes.

Samozřejmě, že vznikly pochybnosti o autentičnosti těchto textů, tím spíše, že chyběly některé části, především Genesis, ale ty se podařilo před několika lety — opět v klášteře Svaté Kateřiny — kde byly zazděny — objevit.

Podle nejnovějších výzkumů pocházejí oba texty — Vaticanus i Sinaiticus z Alexandrie. Avšak nebyly to texty jediné, které se podařilo

najít. Většina našich nálezů byla uskutečněna ve starých klášteřích v egyptské poušti. K nejdůležitějším a také nejzávažnějším patří kodex (kniha) napsaná na papýru a obsahující celé Evangelium sv. Jana. Badatelé kladou jeho vznik do roku 200. Tedy o půl druhého století hlíže k době Kristova života. Druhým důležitým objevem byl nálezy tří páteř Evangelia sv. Lukáše a část Evangelia sv. Jana pocházející z počátku 3. století. Nyň jsou tyto texty uloženy v Bodmeriánské knihovně v Ženevě.

A jaký nejstarší doklad vůbec existuje? Marie-Emile Boismard je přesvědčen, že se jedná o fragment 18. kapitoly Evangelia sv. Jana, část týkající se setkání Ježíše s Pilátem. Tento text byl, podle dobrozdání odborníků, napsán někdy v letech 125 až 150.

Dá se tedy říci, že texty evangelíí kolovaly v opisech po celé tehdejší římské říši. Je např. známo, že Tertulianus (narodil se kolem roku 180 a je pokládán za nejstaršího z církevních spisovatelů, kteří psali latinsky) měl zřejmě texty evangelíí k dispozici. Někdy kolem roku 175 Tacianus spojil čtyři evangelia v jedno a se-

psal je nejpravděpodobněji ve své mateřštině — syrštině.

Mohlo by se tedy na první pohled jevit zkoumání textů a jejich další výzkumy zbytečné. Je jisté, že Kristus žil a byl historickou osobností, jsou známa čtyři evangelia, která více méně popisují tytéž historické události...

Badatelé zabývající se studiem biblických textů, např. již zmíněný Marie-Emile Boismard, O. Benout, O. Lamouille a další dokládají ve svých dílech, že tomu tak zcela není. A v tom je jeden ze základních problémů současné biblistiky. Určité rozdíly a odchylky poznal už sv. Augustin kolem roku 400 a pokusil se sestavit přehled analogií i rozdílností, dublety a odlišnosti v chronologii atd. Například právě M. E. Boismard se věnuje studiu a srovnávání námětu blahoslavenosti. V Evangeliu sv. Lukáše jsou čtyři a vedle nich čtyři varování. Matouš uvádí sedm blahoslavenství, ale už ne žádné varování. Zapomněl snad sv. Lukáš na něco či sv. Matouš něco přidal?

Je pozoruhodné a poměrně málo známé, jak rychle biblistika ve svých výzkumech pokračuje. Není tomu tak dávno, někdy v průběhu loňského roku, co jiný badatel, Emile Puech, zabývající se studiem proslulých rukopisů z Kumranu, textů nalezených před časem u Mrtvého moře, došel k závěru, že text blahoslavenství je vlastně elementem tradice Ezeje (náboženská sekta, působící v čase života Kristova). Styl je jiný, zvláštní, ba dalo by se říci důmyslný a vynalézavý, ale význam je podobný, ba shodný. Vyplývá z toho, že Ježíš je představen už během své činnosti.

Studium rozdílností a odchylek v evangelíích je jedním ze základních úkolů biblistiky. Tímto problémem, se např. zabýval už německý badatel Griesbach, od jehož smrti uplynulo už více než 200 let. Po celá léta studoval a porovnával texty čtyř evangelíí a došel k prostému závěru: podle jeho názoru nejstarší je patrně text sv. Matouše, pak napsal svou zprávu sv. Lukáš s využitím Matoušova evangelia, ale také ústní tradice i dokladů, které se však v průběhu doby ztratily. Sv. Marek, podle názoru Griesbacha, provedl redakci třetího evangelia, opíral se o dvě evangelia předcházející, která spojil. A podobně zkoumal i Evangelium sv. Jana. Koncem minulého století však došlo ke kritickému zhodnocení Griesbachovy teorie, tehdy se objevily metodické výzkumy perikop a logií. Perikopa znamená fragment textu, logion, to je slova nebo část slova vyřčeného Ježíšem. Při porovnávání textů a zjišťování pořádku, ve kterém po sobě perikopy následují, sledování opakování slov a formulací, i těch nejmenších doplňků a rozdílností textů byla vytvořena teorie tzv. dvou zdrojů.

Odborníci, především němečtí badatelé, došli k závěru, že existovaly dva prameny, z nichž vycházel Matouš i Lukáš. Jedním z nich měl být text

Markův, který měl být podle této teorie nejstarším autorem. Druhý pramen byl neznámý a dostal označení jako „pramen Q“. Většina badatelů se i dnes přiklání k této teorii dvou zdrojů, dvou pramenů a mezi vědci zabývajícími se výzkumem textů bible jich je většina. Patří mezi ně například Belgičan Franz Neirynck z univerzity v Louvain. Naproti tomu americký badatel prof. Farmer pokládá teorii „dvou pramenů“ za příliš složitou a spíše se přiklání k hypotéze Grienbachově. S určitou ucelenou teorií vystoupil před časem na odborném sympoziu biblistů i Francouz.

Ti vycházejí ze základního předpokladu, co asi nejvíce vzrušovalo současníky Ježíše. Základní skutečnost: zemřel a pak vstal z mrtvých. Ta zvěst se šířila rychlostí vln na moři. Lidé se svědků události neustále vyptávali. Marie-Emile Boismard k tomu dodává: Ti, kteří šli, aby zvěstovali dobrou zprávu pravděpodobně neměli žádné zápisy. Ale určitě se v jejich paměti natrvalo upevnila základní Kristova slova. Možná, že si i někteří něco poznamenali. A to vše se odhalovalo v nábožensky zřetelném klimatu tehdejší Palestiny, zdůrazňuje M. E. Boismard. Možná některý z kazatelů, aby mu lidé lépe rozuměli, použil té či oné formulace ze Starého zákona, jiný, který se třeba obracel k nežidovským obyvatelům zjednodušil látku typicky židovskou. Tak zřejmě, předpokládá M. E. Boismard, vznikly první základy nám neznámých proto-evangelií. Například Evangelium sv. Matouše je dnes — a to je už známo — dílem redakcí tří následných evangelíí: první, to byl originál, o němž nevíme nic než to, že byl napsán v některém ze semitských jazyků (snad hebrejsky, snad aramejsky), který označujeme jako Matouš 1. Pak je Matouš 2, jinak také nazývaný Matouš prostřední. Tento text se zřejmě také nedochoval, ale bezpochyby musel existovat, jeho stopy jsou totiž patrné jak u Marka, tak i u Lukáše.

Matouš 3, je evangelium, které dnes známe. A podobný vývoj je možno sledovat třeba u Evangelia sv. Marka, jehož poslední redakce obsahuje výrazy typické pro sv. Pavla. Tedy, poslední redakce se očividně opírá o předchůdce. Autor využil nejen ta evangelia, která mu byla známá, ale také listy sv. Pavla kolující mezi křesťanskými skupinami. Například Matouš, Marek i Lukáš ličí proces Ježíše před sanhedrynem (nejvyšším židovským tribunálem). Naproti tomu Jan ve své relaci nejen o tomto procesu nemluví, ale dokonce některé jeho části přasnouje do času, který předcházel narození Ježíše. Dá se tato odlišnost nějak objasnit? Někteří odborníci se shodují v názoru, že při porovnání čtyř evangelíí nesmíme zapomínat na skutečnost, že je psali lidé Východu, kteří se snažili jít nad rámec příběhu a odkázat a předat jisté učení. A právě Marie-Emile Boismard z tohoto předpokladu vychází. Podle jeho mínění byla evangelia úspěšně redigována právě takovým způsobem.

zamyšlení stojí zdůrazňuje ve svém výkladu M. E. Boismard, ani ne tak to, že se evangelia v určitých detailech liší, ale to, jak dalece jsou si podobná. Obráz Ježíše je všude stejný. Obráz, který stále vzrušuje a znepokojuje a přitahuje.

vše jasné. Ale zmrtevčívání, to byl blásek z číselného nebe. Nikdy nikdo nic takového neviděl ani o němčem takovém nesyšel. Svět byl jiný před zmrtevčíváním. Evangelia, to jsou spisy, které předávají tu neslýchanou novinu od národa k národu, od člověka k člověku. Za

a musela být — až nesrozumitelná a tajemná, vždyť i pro nás je mnohá ještě záhadou. Lidé, kteří ho viděli se podívali jeho činům uzdravení či vzkríslení. Ale vždyť i před ním proroci konali takové zázraky. A potom, Ježíš utrpěl porážku, možno říci, že se jí sám záměrně vystavil. Porážce ale jen zdánlivá. Zemřel. Až potom je

Mohl bychom si tedy položit otázku, jaká je vlastně pravda o Ježíši. Z toho, co až dosud bylo řečeno, je zřejmé, že tato pravda je obsažena právě v evangelích, jejich tvůrci a historici nevmysleli ani nevytvořili. Hrstka věrných šla za Ježíšem, většina na jeho místě nechápala a nerozuměla jí. Pro mnohé současníky Ježíše byla

Prag bekräftigt harten Kurs

Kein Dialog mit Opposition / Rehabilitierungen abgelehnt

PRAG, 31. März (AP/AFP/dpa). Der tschechoslowakische KP-Chef Milos Jakes hat am Donnerstag in Prag die harte Linie der Parteiführung bekräftigt und einen Dialog mit der Opposition und Dissidenten ausgeschlossen. In einer Rede zum Auftakt einer zweitägigen Sitzung des Partei-Zentralkomitees wandte er sich auch entschieden dagegen, die Reformer des „Prager Frühlings“ vom Jahre 1968 zu rehabilitieren, so etwa den damaligen Parteichef Alexander Dubcek.

Nach einem Bericht der Prager Nachrichtenagentur CTK zeigte sich Jakes unachgiebig gegenüber Versuchen von Oppositionskräften, die öffentliche Meinung dadurch zu beeinflussen, „daß sie das Recht des Staates in Zweifel ziehen, gegen ungesetzliche Umtriebe einzuschreiten, daß sie die öffentliche Ordnung stören und gar Angriffe gegen die Grundlagen der Gesellschaftsordnung richten“. Feinde des Sozialismus im In- und Ausland suchten das gesellschaftliche Bewußtsein zu vergiften, unüberlegte Hand-

lungen zu provozieren und politischen Pluralismus im bourgeoisen Sinne zu fördern, sagte der KP-Chef.

Die Prager Regierung dürfe nicht vor dem Druck der Opposition zurückweichen, sagte Jakes weiter. Die Unterzeichnung eines Aufrufs zur Freilassung des Bühnenautors und Menschenrechtlers Vaclav Havel und anderer politischer Gefangener durch mehrere tausend Künstler, Intellektuelle und Wissenschaftler in der CSSR nannte Jakes bedauerlich. „Wir lehnen solche Aktionen kategorisch ab“, fügte er hinzu.

Jakes gab eine für alle Parteigliederungen geltende Richtlinie aus, keinen „anonymen Dialog“ mit Andersdenkenden einzugehen. Die Partei toleriere einen Dialog nur „dort, wo sich die Leute kennen, an Arbeitsstätten und in Schulklassen“.

30. 03. 89

Poděkování Gustáva Husáka

(čtk): Prezident ČSSR Gustáv Husák obdržel v těchto dnech četné pozdravy a přání brzkého uzdravení od orgánů, organizací, pracovních kolektivů a jednotlivých čs. občanů, jakož i od významných představitelů ze zahraničí. Za všechny tyto pozdravy G. Husák upřímně děkuje. Podle sdělení ošetřujících lékařů bude prezident ČSSR G. Husák v nejbližších dnech propuštěn z nemocničního do domácího léčení.

ZA CO ?

Nejkrásnější knihy roku

(čtk): V Památku národního písemnictví v Praze byly vyhlášeny výsledky soutěže Nejkrásnější knihy roku 1988. Do soutěže se přihlásilo 28 českých nakladatelství, která nabídla porotě k posouzení 215 titulů. Ceny ministerstva kultury ČSR: za nakladatelskou iniciativu — nakladatelství krásné literatury a umění Odeon, za vynikající výsledky v oblasti ilustrace — J. Kovařík a V. Tesař, za vynikající výsledky v oblasti grafické úpravy knih S. Kolbal, pro mladého výtvarníka — J. Mířtera. Cenu generálního redaktelství Polygrafického průmyslu získal národní podnik Polygrafia, Praha. Cenu Arna Šaňky Památku národního písemnictví obdržel A. Najbrt. V rámci soutěže Nejkrásnější knihy roku 1988 bylo dále uděleno 39 čestných uznání.

● Odstřední statistický úřad římskokatolické církve oznámil, že ve světě působí 4071 katolických biskupů, o 363 více než v r. 1978; z toho je 1138 v Evropě a 1566 ve všech částech Ameriky. Průměrný věk přesahuje 64 léta, v Evropě 67 let.

Jetzt haben Sie sicher erst mal die Schwanzrolle vom Jagen was ?

► DRAZE ZAPLACENÝ ÚTBK jednoho vězně v nizozemské metropoli Wellington dostouva šokoval obyvatele města. Po vyhlášení poplachů se prováděl akce zástražní policie hlídkové vozy a vrtulníky, z nichž jeden narazil do elektrického vedení o vysokém napětí, takže město zůstalo bez proudu a tři členové posádky vrtulníku při havárii zahynuli. Uprchlý vězeň byl nakonec přece jen zadržen.

Únos letadla

(čtk): Včera v dopoledních hodinách na ruzyňském letišti v Praze násilím a s použitím rukojmích vnikli dva ozbrojení teroristé na palubu letadla TU 154 maďarské společnosti Malév, které bylo připraveno k odletu na pravidelné lince Budapešť — Praha — Amsterdam. Po vyčerpání všech možností formou vyjednávání s teroristy byla došazena propuštění všech žen a dětí z paluby letadla. Únosci se původně pokoušeli

přinutit posádku k cestě do USA. Pilot však odpověděl, že může letět pouze na evropské letiště, což bylo důvodem, proč byla vybrána pro přistání Barcelona s ohledem na akutní ohrožení života zbývajících 20 cestujících a členů posádky letadlo v 11.32 hod. odstartovalo a ve 12.30 přistálo na letišti ve Frankfurtu nad Mohanem. Kompetentní čs. orgány podnikají kroky k vydání teroristů.

Na ministerstvo zahraničních věcí ČSSR byli včera pozváni velvyslanec NSR v ČSSR Herman Huber a rada velvyslanectví Španělského království Emilio Pérez de Agreda y Saenz. První náměstek ministra zahraničních věcí Pavel Sadovský je požádal v souvislosti s únosem letadla o součinnost ve vzniklé situaci a vydání teroristů.

FRANKFURT NAD MOHANEM: Bez tragických následků skončil včera odpoledne na letišti ve Frankfurtu nad Mohanem únos maďarského letadla TU 154 s deseti cestujícími a čtyřmi členy posádky na palubě.

Oba únosci, údajně Čechoslováci ve stáří 15 a 16 let, se po 40 minutách vyjednávání vzdali západoněmeckým úřadům. Oznámily to úřední zdroje v NSR. Unesené letadlo přistálo na frankfurtském letišti půl hodiny po poledni.

Oba mladíci se prý po startu z ruzyňského letiště chtěli dostat do USA, ale protože letadlo nebylo k západoněmeckému letu vybaveno, museli si vybrat cíl v Evropě. Ve Frankfurtu chtěli údajně zarožovat do sektoru patřícího americké armádě, což však Američané odmítli. Příjezdovou cestu na své letiště zahradili vojenským tahačem. Podle jiné agenturní zprávy letadlo zamířilo k základě USA jenom proto, že se jeho pilot na frankfurtském letišti nevyznal.

Po vyjednávání se únosci ve 13.10 hodin vzdali. Podle mluvčího policie H. Neitzeho byla na palubě letadla nalezena nábojnice. Při zatčení odebrali policisté mladíkům brokovnici s uplivanou hlavní, kulovnici a atrapa granátu.

Zahájení výslechu nebyl přítomen tlumočník, čímž se objasnění případu pozdrželo. To byl také důvod, proč se odsunul návrat rukojmích.

Diskuse kolem celého dramatu se nyní v NSR soustřeďuje na další osud únosců. Agentura DPA informovala o krocích čs. úřadů požadujících vydání teroristů. Současně s odvoláním na bonnské ministerstvo zahraničí napsala, že oba Čechoslováci, kteří požádali západoněmecké úřady o azyl, čeká buď soud ve Spolkové republice, nebo vydání do ČSSR. 30. 3. 89

Nedosažitelný sen?

(čtk): Počet telefonních stanic v ČSSR čínil v současně době zhruba čtyři miliony a do konce roku se počítá, že to bude 4 067 000. Rytových stanic bude na konci letoska více než 1 530 000. Přesto to nestačí — sčítá se o tom více než 280 000 nevyžádaných žádostí o telefon. Mít doma telefon, by nemělo být na konci osmdesátých let dvacátého století přepychem či nedosažitelným snem. „Bellovým přístrojem“ je u nás vybaveno o polovinu méně domácností než v Československu. Spolu s barevným televizorem se stal v Československu nejžádanějším předmětem dlouhodobé spotřeby. Dosáhnout rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou by znamenalo více než dvojnásobně urychlit zřizování a přikládání telefonních stanic.

aktuální nabídka

NAVŠTIVTE SOVĚTSKÝ SVAZ

u druztevnost cestovní kanceláři Rekrea

11denní letecký zájezd
Moskva — Frunze — Dušanbe — Ašchabad — Taškent
RK 15810 29. 4.— 9. 5. 8490 Kčs

11denní zájezdy s kombinovanou dopravou — let., BUS, vlak
Taškent — Buchara — Samarkand — Fendžikent —
— Samarkand — Dušanbe — Moskva
RK 15836 19. 4.— 29. 4. 8490 Kčs
RK 15837 24. 5.— 3. 6. 8490 Kčs
RK 15840 16. 8.— 26. 8. 8490 Kčs

13denní zájezd s kombinovanou dopravou — let., BUS
Taškent — Alma-Ata — Dušanbe — Samarkand —
— Fendžikent — Samarkand — Taškent — Moskva
RK 15872 21. 6.— 3. 7. 10 630 Kčs

11denní zájezd s kombinovanou dopravou — let., BUS
Jeravan — Tbilisi — Moskva
RK 15895 22. 6.— 2. 7. 6840 Kčs

8denní zájezd s kombinovanou dopravou — let., BUS
Tbilisi — Jeravan — Tbilisi — Telavi — Tbilisi
RK 15901 17. 7.— 24. 7. 5990 Kčs

11denní zájezd s kombinovanou dopravou — let., BUS
Kyjev — Tbilisi — Jeravan
RK 15905 27. 6.— 7. 7. 6590 Kčs

13denní zájezdy s kombinovanou dopravou — let., BUS
Moskva — Baku — Jeravan — Tbilisi — Leningrad
RK 15913 16. 5.— 28. 5. 7960 Kčs
RK 15914 20. 6.— 2. 7. 7960 Kčs

11denní zájezdy s kombinovanou dopravou — let., BUS
Moskva — Pjatigorsk — Ordžonikidze — Tbilisi —
— Jeravan — Moskva
RK 15930 24. 5.— 3. 6. 6690 Kčs
RK 15931 26. 7.— 5. 8. 6690 Kčs

6denní zájezdy s kombinovanou dopravou — let., BUS
Leningrad — Kalinin — Moskva
RK 15949 24. 6.— 29. 6. 4620 Kčs
RK 15941 26. 8.— 31. 8. 4620 Kčs

11denní zájezdy s kombinovanou dopravou — let., vlak
Moskva — Murmansk — Leningrad
RK 15947 24. 4.— 4. 5. 6610 Kčs
RK 15948 28. 8.— 7. 9. 6610 Kčs

10denní zájezd s kombinovanou dopravou — let., vlak
Moskva — Minsk — Leningrad
RK 15954 11. 6.— 20. 6. 5690 Kčs

11denní zájezdy s kombinovanou dopravou — let., vlak
Kyjev — Oděsa — Volgograd — Leningrad
RK 15994 27. 5.— 6. 6. 6740 Kčs
RK 15995 15. 7.— 25. 7. 6740 Kčs

10denní zájezd s kombinovanou dopravou — let., vlak
Leningrad — Moskva — Oděsa — Kyjev
RK 16000 26. 5.— 4. 6. 6150 Kčs

9denní zájezd s kombinovanou dopravou — let., vlak
Moskva — Tallin — Leningrad
RK 16026 25. 5.— 2. 6. 5570 Kčs

8denní zájezd s kombinovanou dopravou — let., vlak
Leningrad — Moskva — Kyjev
RK 16058 29. 8.— 5. 9. 4990 Kčs

pro podnikové kolektivy — 3denní autokarový zájezd
Užhorod
RK 16136 18. 6.— 18. 6. 790 Kčs bez dopravy
RK 16138 4. 8.— 8. 8. 790 Kčs bez dopravy

15denní letecké zájezdy s pobytem u Černého moře
Soči — hotel Zeměžizna
dospělý děti 7—12 let
RK 16200 9. 5.— 23. 5. 8190 Kčs 3980 Kčs
RK 16201 23. 5.— 6. 6. 8190 Kčs 3980 Kčs
RK 16202 6. 6.— 20. 6. 8190 Kčs 3980 Kčs
RK 16203 20. 6.— 4. 7. 8490 Kčs 4150 Kčs

Jednání s rakouským ministrem

[Etik]: V Praze jednal ministr národní obrany ČSSR arm. gen. M. Václavík se spolkovým ministrem obrany Rakouské republiky R. Lichalem. V přátelské atmosféře jednání bylo vyjádřeno uspokojení ze spolupráce, jejíž základ byl položen před třemi lety a loňní potvrzen při oficiální návštěvě M. Václavíka v Rakousku. O prohlubování vzájemných styků svědčí i návštěva generálního inspektora spolkové armády Rakouské republiky generála O. Tauschitzte v Československu v prosinci minulého roku a účast pozorovatelů na cvičení armád obou zemí. Prohlubování kontaktů ve vojenské oblasti je součástí rozšiřujících se styků mezi ČSSR a Rakouskou republikou. Ministr národní obrany ČSSR informoval ministra R. Lichala o snížení počtu osob, výzbroje a o organizačních změnách, které se realizují v ČSLA. Oba ministři projevíli zájem na delším rozvoji kontaktů. R. Lichal pak navštívil v doprovodu ministra M. Václavíka vojenské letiště ve středních Čechách.

UŽ ZASE...

● Americké tajné službě se podařilo odhalit peněžokazeckou dílnu, v níž byly vyrobeny bankovky v celkové hodnotě asi 100 miliard dolarů. Zatčeno bylo celkem 85 lidí.

23. 04. 1989 (mede) má být v sale hospody Toudy Petschauerova v 17.00 hod. Ondřej Neff a Bohumil Hrabal - jsou ochotni podepsivat ...

o vysoké, dražší liturgického zpěvu u nás v 11. století.

Zlomky jsou cennými dokumenty výpovědi písemné i písečné kultury v Čechách. Čteme z nich ovšem dnes nímá očima, proč a jak jsou plny tajemného a vyrovnaní pro člověka stihoné. ho nemoce, stresem, nepohodou a nezářem. Tak se zpívalo v postním a velikopředním čase za krále Vraťky slavní II. (zemřel 1092), který žádal o schválení slovanské bohoslužby pa-peže Řehoře VII., avšak nepochodil, neboť tento papež již v r. 1080 za-bal pronásledovat vše, co se vymyka-lo římskému obradu. — a tedy likul-oval i liturgií cyrilometodějskou s původním zpěvem. Viděl Kosmas také píse o tom, že knihy jelech la-za-ka (slovanského) byly rozchuceny a zničeny... Není tedy divu, že v této době byl u nás podporován vznik la-tinských rukopisů s neumatikými znaky pro zpěv, který byl — jak pily- ne ze zápisů — vyspělý a hojný. Ne- na pochýby, že řada knih vzala za své v mnohých požárech. Dočítáme se v Kosmově kronice, že „17. dubna ve středě (1091) druhý týden po veli- koncích shofel kostel svatých cmu- bedníků Vítá, Václava a Voljecha na hradeš Praze... V zimě nebylo ani sněhu, ani deště...“

Nálezy notaci v uvedených prame- nech z doby, v níž žil Kosmas, nám doplňují představu o tehdejších veli- koncích jako o období meditace a slavnosti.

Velikonoce v hudební meditaci

vuřt i svou větší stránkou, která ho- vořt o stáletém působení, listy jsou nesmírně opotřebované, v textu jsou škrty a začerněná slova, neumatiké znaky jsou drobné a mnohdy špatně čitelné. Notový obsah svědčí o značné oblibě ambrosiánského chordu, který byl zřejmě u nás rozšířen a není tedy divu, že později jej Karel IV. v Praze znovu obnovil.

Jiným pramenem postních zpěbů z doby Kosmova jsou už jen zlomky pergamenů s texty i s notací. Patřily do nám dnes neznámých latinských rukopisných knih, jelech listy byly použity do vazeb dalších, tehdy no- jako výstuže hřbetů a desek knih již někdy na konci 13. a v průběhu 14. století. Ne bez dojetí rozluštime text i notaci postního offertoria „Confite- bor tibi Domine in toto corde meo...“ (Celým svým srdcem ti budu důbřo- vat, Pane.) Tento text se tedy již zpí- val v 11. století a jeho melodie se trochu odlišuje od známého kodifiko- vaného nápěvu. Z jiného zlomku nám zazní prosebný zpěv „Deus, in nomi- ne tuo saluam me fac“ (Bože, ve svém jménu mě ušetr). Na jiném útržku je velikopřední věta opatřené neuma- tickými značkami: „...da cruce cla- mabat dicens: Memento mei, Domi- ne...“ (...z kříže volal kř: Rozpo- meň se na mne, Pane...) Celé od- stavec jsou notovány a vypovídají

základ, co lich našel před kostelem, bohatost dobrého skruku pomáhat... Po jitrní mši pak „rozdělovat čtyřicet- čtyři chleba a tolikrát slaneček nebo kusů jiného jídla rozdával mezi ch- dě...“
Zalimá nás tedy, jak asi zněly zpí- vané žalmy, které Kosmas slyšel. Má- me z této doby vůbec nějaká velika- noční hudební památky, nějaké zápi- sy notací?
Ano, v Čechách je najdeme mezi prvním notovými odstavci ve vzác- ném rukopisu 11./12. století z ostrov- ského kláštera. Čteme v něm posní- responsorium „Parce Domine“, které se zpívalo podle zápisů bezlínkových neumatikových znaků. Tento celý latin- ský zpěv je jedním z nejmáloka- má 179 listů, ale jen na několika stránkách je poznamenaná notace, vidy v záberu jednotlivých kapitol. Kniha měla pohnutý osud. Byla zapo- čatá na Sázaně, potom přenesena uprchlými mnichy do beneštského kláštera v Ostrově u Davče. Skry- kops byl v ostrovském skriptor- řtu ve 14. století — tedy jako kniha již tři sta let stará — přeudán do- ňubouhých desek potažených tehdy bi- lou koží a opatřených kováním. V do- bě husitských bouří byla zoubá pře- nesená do svatoústecké kapituly, v jejíž knihovně je dodnes.

Popsané stránky rukopisu nás oslo- vují a než dozpívá žalm, všem uba- ří

Ne Veliký pátek při pašij hla- se, vědycky, jednou za rok Blanič otvírá se!

Prastará pověst o bájím Blanič a českých rytířích byla spojována s velikonočním mystériem. A také zpěvy pašij o Kristově utrpení patří- ly odečtená k klaniím hudebním pro- jevům velikonočního týdne. Navazo- valy na posní píse, které se zpívaly o nedělich po Popelci. Svým obsahem zamýšlení nad utrpením jsou ústřed- ním bodem křesťanské meditace. V pašijích bylo utrpení vyjádřeno ve strohě lapidárnosti děla zpíbalými sólisty, vidy žlonek v minulosti t dnes se vzrušením poslouchá dra- mata říšské bolesí.

Zamysle-li se nad velikonoční hu- dební tematikou, vyběví se vám asi barokní oratoria, Bachovy pašije, ruz- ná Stabat mater, díla rozsáhlá, zvů- nd, patetická, díla ne nepodobná ba- rokním klenbám se úkemi těmi barev- ným freskami utrpení na Gbgigotě. Docefa listě se vám vybaví Dvořákovo- Stabat mater, rozsáhlá skladba, která dábto přerostla svou působností funkci- chrámové hudby, a stařa sex slavnou kompozici koncertů celého světa.

Člonek dneška však bývá pozor- hodně přitahován minulostí svého ná- roda. Nad žebou Kosmova kroniky si ueddomuje, jak v čase předvelikonč- ním se intenzně profilovala doba posní Dvořádme se, jak biskup Geb- hart se před dešli teily „činil-dobro- dini a než dozpívá žalm, všem uba-

● Soubor herců Moskevského dramatického stu- dia Anatolije Vasiljeva, který pobostinsky vystu- poval v Římě, byl přijat Janem Pavlem II.; papež pronesl k sovětským umělcům projev v ruském jazyce.

JAK SE PEČOU MAZANCE

PEČIVO — samozřejmě kynuté — napuštěné jako jarní příroda. Mazanec, lidáča. Mnoho vejec, zelné rostliny, med — základní velkonoční potravin a obřadní pokrmy.

To se vezme mouka, droždí, mléko a zadělá se na kvásek — ba ne, takhle se to ve většině domácností už dlouho nedělá. I když mazanec a jídáčky stále patří k velkonočnímu pečivu a ani o letošních svátcích nebudou chybět v žánru rodině.

Speciální prodejna pečiva na pražské třídě W. Plecka je spojena s pekárnou. I tady pečou mazance. Pro svátky jara upečou v táhle malé pekárně v přepočtu na půlkilové kousky tak třicet až třicet pět tisíc velkonočních bochánek — ovšem všechny se zde neprodají. Mazance rozveřejí do dalších prodejen pečiva a ve vlastním krámku jich prodají asi tak jednu desetinu z celkového množství.

Samozřejmě už neplatí, že by pekaři míšili ručně těsto ve velké dřívěném koplstem, protože dneska je tahle práce zmechanizovaná. Ale stále platí, že těsto zůstává živou hmotou a i dnešní pekaři s ním musejí opatrně a prozravě zacházet. Proto se také, než se rozjede pečení mazanců naplně, zadělá nejdříve na zkušební várku. I když zde plzeňský mazanec pečou v průběhu celého roku, velkonoce, to je něco jiného. To se tady rozebíhá pečení čtyř druhů bochánek od těch obyčejných ve dvou velikostech, přes plzeňské mazance s prosazeným ovocem, cukrářské s mandlemi až po krále mazanců — mazanec speciál. Do toho se dává pouze čisté máslo, jiný tuk se nepoužívá. Jenomže pozor, máslo zase někdy dělá v těstě trochu neplech, je hodně těžké a tak kynuté těsto mnohdy táhne dolů. A ještě jedna podmínka mistrů pekařů. Víte, že odborníci jsou toho názoru, že nejlepší mazanec není čerstvý, ale tak týden starý, dobře rozleželý?

Vraťme se však do vonicí pekárny. Také tady už dávno po ránu nerozdělávají pekaři učedníci pod peč oheň. Dnes se používají pece vytápěné plynem. Těsto se však zpracovává — na rozdíl od velkopekáren — převážně ručně. To znamená, že se těsto vyválí, zformuje a ručně se pomásluje. Ne, tady se nepoužívá mašlováčka jako doma, to by bylo v tomhle velkém množství příliš zdouhavé. Tady to musí jít ráz na ráz a tak přijde ke slovu speciální smetáček, který potře celý bochánek najedenkrát. Po mašlování je na řadě zdobení mazanců mandlemi a nakonec přijdou ke slovu nůžky. Používají je pekaři k takzvanému prostřihávání, neboli tradičnímu značení bochánek symbolem kříže. A pak už putuje jeden plech s mazanci za druhým do vytopené pece.

Kolik se ve zdejším peci upeče za hodinu pečiva? Mazanců asi tak pět set, ale záleží samozřejmě na hmotnosti výrobků — takových rohlíků upeče pec podstatně více. Asi sedm tisíc. A když se ty zlatavé vonicí záznaky vyndávají, k tomu je zapotřebí pořádný fortel. Mistr pekař se musí umět s pekařskou lopatou ohánět.

Na třídě W. Plecka upečou stáe mazanců hodně, ale pro nás, spotřebitele, to zdaleka nestačí. A tak k zá-

sobování velkonočního trhu přispívají další pražské pekárny. I ty opravdové kolosy, jako je například taková pekárna v Michli. Tam upečou zhruba za pět dnů, kdy se velkonoční pečivo peče, přibližně sto patnáct tisíc mazanců, tedy padesát jednu tunu hotových výrobků.

Mazanec nebo bochánek — jak kdo tomuto, kdysi obřadnímu, pečivu říká. Patří na náš velkonoční stůl stejně jako malovaný vajščka, jarní hlávkový salát nebo velkonoční hlavička. Důležité však také je, aby každému z nás vracející se slunce přineslo dobrou pohodu, sílu a zdraví. (pl)

VODA — hlavní očistný prostředek. V obřadech má význam hlavně tekoucí, odnášejší. Ale není to jen známé velkopáteční omývání či polévání na velkonoční pondělek. Zcela vážně a prozaiicky se myje a drhá celý dům. Než se šlo na Vzkříšení, celá rodina se musela vykoupat, a každý měl mít na velkonoce něco nového na sebe. S touto očistou vlastně souvisí i velkonoční křesťanská spověď. Vodou byli poléváni i oráči, kteří první vyhlédli do poli, stejně tak i pasáci a jejich dobytek.

OHĚN — další očistný prostředek v tuto dobu vítězí. Pálí se čarodějnice. Lidová symbolika ráda užívá kontrastů. Smrt a zmar v kontrastu s čistotou a životem.

Ungarns KP verliert Mitglieder

BUDAPEST, 31. März (AP). Die kommunistische Ungarische Sozialistische Arbeiterpartei (USAP) hat in den vergangenen 18 Monaten 120 000 Mitglieder verloren. Das gab jetzt Politbüromitglied Janos Lukacs in Budapest bekannt. Im selben Zeitraum seien nur 20 000 Leute neu eingetreten. Die Partei zähle gegenwärtig 780 000 Mitglieder, der Schrumpfungszweifel gehe weiter.

BERLIN, 31. März (AP). In der DDR ist eine dem sowjetischen Parteiführer Michail Gorbatschow gewidmete Ausstellung eines Potsdamer Malers abgesagt worden, die in einer sowjetischen Kaserne gezeigt werden sollte. Das bestätigte der betroffene Künstler Joachim Buhlmann am Freitag. Die Ausstellung in der sowjetischen Einheit Krampnitz bei Potsdam hätte am 11. März auf Anregung der zuständigen sowjetischen Offiziere eröffnet werden sollen, sei jedoch zwei Tage zuvor offensichtlich auf Druck der zuständigen DDR-Organen aus „technischen Gründen“ kurzfristig wieder abgesetzt worden.

Užiteční škorpióni?

Dva američtí lékaři zaznamenali zvláštní případ: Jistá 43letá žena trpěla silnou mozkemíšní sklerózou. Měla nečitlivou polovinu tráse, spodní část těla trpěla poruchami rovnováhy a zraku. Do nohy jí štípí škorpión, což při velkých bolestech vyvolalo i silné křeče o trháni nohou po dobu několika hodin. Ve dvou následujících týdnech se příznaky sklerózy zmírnily až zmizely úplně. Za dva měsíce se však vrátila a po půl roce se choroba dostala do původního stavu. Lékaři vyšetřují případ tak, že jed škorpióna zmírní na čas poruchu v průcházeti sodíku v nervech. Soudí, že škorpiónní jed síce nebude moci mozkemíšní sklerózu léčit, ale mohl by uspořádat přechodně smírňovat její následky.

Trestné činy a tresty

(čr): Soudy v ČSR pravomocně odsoudily v loňském roce 69 012 osob. Mírně poklesl podíl občanů odsouzených za trestné činy a přečiny spáchané vlivem alkoholu, stoupl však podíl recidivistů označených soudem. Varující je téměř 6200 odsouzených mladistvých, kteří představují 8,9 procenta z celkového množství odsouzených. Jak na tiskové konferenci informoval náměstek ministra spravedlnosti ČSR P. Běna, absolutní počet odsouzených v ČSR v roce 1988 byl nižší než v předchozích dvou letech (přibližně o deset tisíc), avšak tato skutečnost je ovlivněna rozhodnutím prezidenta ČSSR o amnestii ze dne 27. října 1988. Podle dřívějších údajů z konce loňského roku bylo před soudy ČSR zastaveno trestní stíhání 5896 osob. V mnoha dalších případech bylo trestní stíhání zastaveno orgány přípravného řízení nebo vůbec nebylo zahájeno. V souvislosti s amnestií se desetitisíce občanů týká prominutí nepodmíněných trestů odnětí svobody uložených za trestný čin opuštění republiky podle paragrafu 109 odst. 1 a 2 trestního zákona — jen loňský bylo podle tohoto paragrafu odsouzeno asi 2400 emigrantů. Tato amnestijní řízení zatím většinou nejsou ukončena.

K OZDRAVENÍ OVZDUŠÍ by měl přispět nový způsob pinění sprejů. Začali jej ověřovat ve zkušební provozu v Chemickém ústrojímském družstvu invalidů Rimavu v Rimavské Sobotě. Pinění sprejů se děje pomocí stlačeného vzduchu podle licenční smlouvy s obchodním podnikem DUNA Budapešť. (čr)

POMLÁZKA — prut, podkladem je živý napuštěný prut vrby, břízky, osiky, jalovce, křivky v sobě nese živou sílu. Steháním se tato síla přenáší. Stehají se ženy, muži, dobytek. Někteří zástupci jen živé proutky, častěji však byly umně spletené pomlážky, někde i ohromané, několik metrů dlouhé symbolické proutky. Za tento blahodárný akt „pomlážení“ se musejí platit — vejci i dary.

LIDOVÁ SYMBOLIKA — Líka ráda užívá ustálené obrázky. Například vejce, kynuté těsto, červená barva a pečování se symbolem života, zdraví a štěstí. Med a polévání předměty jsou symbolem ochrany. Vyměščená sláma, přednáška, prázdno plný hlemýžď, bílá barva jsou naopak symbolem smrti.

48 Mordversuche verübt

MOSKAU, 2. April (AFP). Es scheint einer der schwersten Kriminalfälle des 20. Jahrhunderts zu sein, von dem die Zeitung der sowjetischen Mediziner in Moskau am Sonntag erstmals berichtete: Eine vierköpfige Familie in der Ukraine hat im Lauf mehrerer Jahre insgesamt 48mal versucht, verschiedene Menschen mit dem Metall Tallium zu vergiften. 14 der Opfer starben. Die Mordversuche erstreckten sich über mehr als zehn Jahre. Das Ehepaar und seine beiden Töchter wechselten häufig den Wohnort, um nicht entdeckt zu werden, berichtet die Zeitung. Experten suchten bei den Vergiftungsfällen nur nach Spuren eines normalen Giftes, nicht aber nach dem Schwermetall Tallium.

CO JE TO PIZOTI SEPPIMU...

V loňském roce činila spotřeba piva na osobu v NSR kolem 146 litrů, spotřeba nealkoholických nápojů 170 až 175 litrů.

AT Y POZVOU OTČANKO GUSTO...

Raffle Ronald Reagan

TUCSON, 2. April (AFP). Ex-Präsident Ronald Reagan verkauft sich nicht nur teuer, er verlangt auch gerne einen „Nachschlag“. Eine amerikanische Medizinervereinigung aus Tucson in Arizona, die Reagan für eine Gastrede verpflichtet hatte, lud den Präsidenten a. D. jüngst aus, weil seine Vermittlungsa-

tur statt der vereinbarten 50 000 Dollar plötzlich „erheblich mehr“ Geld für das Prominenten-Gastspiel sehen wollte. „Was zuviel ist, ist zuviel, haben wir beschlossen“, rechtfertigte Mac Burton, Vizepräsident der „Stiftung Medizinisches Zentrum“ aus Tucson die Ausladung.

Skvělý klobouček z vlasové plsti
originál Oulíková - Nusle

ZAJEĎTE SI PRO KLOBOUČEK K OULÍKOVÉ. VYPLATÍ
SE VÁM TO. JE TO U STANICE EL. DRÁHY 3, 13, 14, 19, 23
VLADIMÍROVA ULICE

Bonn - Gnadenfrist für Verkehrsstörer: Der neue Bußgeld-Katalog tritt erst ab 1. Januar 1990 in Kraft (geplant war Mitte 1989). Ab 1990 bekommt ein Autofahrer dann einen Monat Fahrverbot, wenn er in einem Jahr zum zweiten Mal die erlaubte Geschwindigkeit um mehr als 26 km/std überschreitet. Auch wer bei über 130 km/std auf der Autobahn zu dicht auffährt, riskiert einen Monat Fahrverbot.

Frankfurt - Spektulärer Neuzugang bei der Eintracht. Der Eishockey-Bundesligist holt den tschechoslowakischen Nationalspieler Jiri Lala. Manager Herold: „Wir sind uns mit Lala und Pragospport einig. Ich kann dem Präsidium einen entsprechenden Vertrag vorlegen.“
Der Außenstürmer spielte letzte Saison bei Budweis in der Nationalliga. Für die WM in Stockholm ist der 29-jährige bereits nominiert. „Auch für die zweite Ausländerstelle ist ein CSSR-Spieler im Gespräch“, meinte Herold. Die Weiterverpflichtung von Charlie Simmer sei an finanziellen Dingen gescheitert.

legt - die Kleinen sind ganz schmutzdelig geworden.“ Hunde-Mutti Bush wechselte des halb zur „Washington Post“.

Rüge vom Weissen Haus
Barbara Bush (63) beschwerte sich bei einem Korresponden-

ten der „New York Times“: „Ihre Zeitung hat zuviel Drucker-schwärze. Ich hab' Milhe's Weipen Pa-pierschnipsel als Unterlage in den Korb ge-

ROČNÍK 1/5.

ALÉ MÓDY

Prohor
Malým módám
z Ameriky
Jina Krubá.

9-

GRAVÉRO. SÁPEN 1946

7-8/1946 ↑ Kdo se ne má paměť je ?

Wald
SLUNCE...

Moc se toho ze posledních 46 let
v módy nezměnilo...

1498

1499

1497

1500

1496

„Großer Schmelztiegel“

Eine Art bayerischer Historikerstreit ist zwischen dem SPD-Landesvorsitzenden Rudolf Schöfberger und der Staatskanzlei von Innenminister Edmund Stoiber (CSU) entbrannt. Es geht um Stoibers Warnung vor einer „durchmischten“ und „durchrastrten“ Gesellschaft in Bayern und der Bundesrepublik. Die FR veröffentlicht Schöfbergers Stellungnahme aus der Sozialdemokratischen Pressekorrespondenz und eine Antwort der Staatskanzlei im Wortlaut:

„So kann nur einer daherreden, der die bayerische Geschichte nicht kennt“, meint Schöfberger, in Anspielung auf die Angst Stoibers vor einer „durchmischten“ und „durchrastrten“ Gesellschaft in Bayern. Ein Blick in die Geschichte Bayerns – vor allem seines Teils zwischen Alpen und Donau – zeigt, so Schöfberger, daß dieses Gebiet „historisch betrachtet der größte Völker- und Rassen-Schmelztiegel des alten Kontinents“ gewesen ist: „Von allen Himmelsrichtungen sind Illyrer, Etrusker, Kelten, Germanen, Alemannen, Römer, Franken und Slawen jahrtausendlang auf die schwäbisch-bayerische Hochebene geströmt.“

Rudi Schöfberger hat – nicht nur für Edmund Stoiber – die Vielzahl der Völker und Rassen zusammengestellt, die entscheidend die heutige Bevölkerung Bayerns geprägt oder zumindest ihre Spuren hinterlassen hat. Sein geschichtlicher Überblick ergibt folgendes:

- seit 12000 v. Chr.: Illyrer und Verwandte der Schweizer Pfahlbauern;
- seit 700 v. Chr.: Kelten, vermutlich Verwandte der Etrusker – kein Volk, ein „Volk von Völkern“;
- 500 v. Chr. bis 15 n. Chr.: die keltischen Hauptstämme Noriker und Vindeliker mit vielen Unterstämmen wie Estionen, Chatten, Alauen;
- 113 v. Chr.: Kimbern und Ambronien;
- 100 v. Chr.: elbgermanische Sueben;
- ab 1000 v. Chr.: nördlich der Donau: Germanen in Form der thüringischen Hermunduren, Naristen, Markomannen und Quaden;
- 16 v. Chr. bis 500 n. Chr.: Römer mit Besatzungssoldaten aus allen Teilen des römischen Weltreichs: Griechen, Syrer, Mesopotamier, Nordafrikaner usw.; sie bringen beispielsweise die Weinrebe, die Breze und die Zither mit; starke Vermischung mit Kelten und eindringenden Germanen;
- 162 n. Chr.: germanische Chatten;

- 168 n. Chr.: Markomannensturm über die Donau Richtung Süden;
- ab 233 n. Chr.: Allemannen aus dem Westen;
- ab 357 n. Chr.: germanische Juthungen;
- ab 375 n. Chr.: Hunneneinfälle in germanischen Stammländern, Auslöser der Völkerwanderung;
- ab 400 n. Chr.: Markomannen in breiter Front;
- ab 406 n. Chr.: Alaunen, Vandalen, Sueben, Burgunder, Franken;
- ab 500 n. Chr.: Ostgoten, Heruler, Rugier, Thüringer;
- ab 508 n. Chr.: Bajuwaren aus Böhmen (die Namensgeber des späteren Bayern) mit einem starken markomannischen Kernstamm; im Gefolge weitere Sueben; Langobarden auf dem Durchzug nach Oberitalien; versprengte illyrische Osi;
- 600 bis 749 n. Chr.: iroschottische Mönche;
- 749 n. Chr.: Franken als Beherrscher der keltisch-römisch-germanisch-bajuwarisch-alemannischen Mischrasse;
- ab 750 n. Chr.: Goten von Südosten her slawische Karantanen (Kärnten);
- 900 bis 955 n. Chr.: Ungarn mit hunnisch-tatarischen Avaren;
- 955 n. Chr.: nach der Schlacht auf dem Lechfeld Ansiedlung ungarischer Kriegsgefangener (zum Beispiel in Münsing am Starnberger See);
- 1146 n. Chr.: weitere Ungarneinfälle;
- ab 1229 n. Chr.: Juden;
- 1440 n. Chr.: Hussiten bis Bamberg, Nürnberg, Straubing;
- 1688 bis 1724 n. Chr.: türkische Kriegsgefangene;
- 1704 bis 1724 n. Chr.: Panduren;
- ab 1799 n. Chr.: Pfälzer (pfälzische Linie des Hauses Wittelsbach);
- ab 1805 n. Chr.: Franzosen;
- ab 1850 n. Chr.: Tiroler, Ladinier und Italiener;
- ab 1945 n. Chr.: Preußen, Pommern, Schlesier, Sudetendeutsche, Siebenbürger Sachsen, Banater usw.

hin, daß die Tausend-Gramm-Grenze „den Bedürfnissen der Praxis gerecht“ werde. Auch bei einer „geringeren Gewichtsfestlegung“ sei die psychische Not der betroffenen Eltern nicht lösbar. Wegen der hohen Bestattungs- und Grabpflegekosten würde eine Bestattungspflicht von Fehlgeburten „dem Willen eines Großteils der Eltern“ nicht entsprechen.

Die evangelische Kirche in Würtemberg legt unterdessen nicht nur den rund 80 Verwaltungen evangelischer Friedhöfe, sondern allen Gemeinden und Städte nahe, ihre Friedhofsatzungen zu „öffnen“, um den daran interessierten Eltern die Beerdigung ihres Kindes unabhängig vom Gewicht zu ermöglichen. Die badi-sche Landeskirche hat sich im Januar dieses Jahres dafür eingesetzt, daß Toigeborene auf Wunsch der Eltern kirchlich bestattet werden können.

nicht. Eine vom Elternkreis „Regenbogen – glücklose Schwangerschaft“ in Waldstetten im Ostalbkreis an den Bundestag gerichtete Petition mit dem Ziel, durch eine Änderung des Personenstandsrechts künftig das Ausstellen von Totenschei-nen auch für Fehlgeburten unter 1000 Gramm zu ermöglichen, blieb erfolglos. „Wie sollen wir Eltern klarmachen, daß eine 900-Gramm-Fehlgeburt den Stellenwert einer amputierten Zehe hat“, fragt „Regenbogen“-Initiator Herrmann Riebel.

Manchmal, weiß der Selbsthilfe-Elternkreis aus Erfahrungsbereichten Betroffener, scheidet eine Beerdigung am Widerstand des Krankenhauses oder der Friedhofsverwaltung. Dies sei unzumenschlich und ein untragbarer Eingriff in die Elternrechte. Die Sozialministerin wies in der Stellungnahme zu dem CDU-Antrag darauf

990 Gramm wiegendes Kind in der Regel der Klinik. Nur wenn die Eltern „rechtzeitig ihr Bestattungsinteresse äußern“, so die baden-württembergische Sozialministerin Barbara Schäfer Ende 1988 in ihrer Stellungnahme zu einem Antrag der CDU-Landtagsfraktion, wird die Klinik von der meist üblichen „anderweitigen Beseitigung“ absehen.

Unverstanden fühlen sich die Eltern, die jahrelang vergeblich auf ein Kind warteten und dann eine Fehlgeburt hinnehmen mußten. Nachdem zunächst die Schwwestern und Ärzte um das Überleben des Kindes gekämpft haben, kann es so mit geschehen, daß die Eltern noch um die sterblichen Überreste ihres Kindes ringen müssen. Eine verständnisvolle Klinik, ein einsichtiger Friedhofsbeamter würden hier kaum einen Stein in den Weg legen. Ein Recht auf ein Kindergrab aber haben die leidgeprüften Eltern

SCHWÄBISCH GMÜND, 3. April (epd). Nicht jede Frau, die eine Fehlgeburt erleidet und ihr totgeborenes Kind bestatten will, kann dies ohne weiteres auch tun. Es kommt nämlich, so makaber dies klingt, auf das Gewicht des Kindes an. Nach dem 20 Jahre alten Bestattungsgesetz, darauf macht seit einiger Zeit eine baden-württembergische Elterninitiative aufmerksam, gibt es eine „Kindesteiche“ erst ab 1000 Gramm. Eine 990-Gramm-Fehlgeburt ist danach nur ein „Leichen-teil“, für das die Eltern keinen Totenschein erhalten. Ohne Totenschein kann aber eine Beerdigung nicht stattfinden.

Inzwischen überleben dank der Frühgeborenen-Medizin in Einzelfällen sogar Frühgeborenen von unter 600 Gramm. Wenn aber alle Mühen in einer Intensivstation vergeblich waren, um etwa ein Sechsmonatstkind zu retten, dann „gehört“ ein nach der Geburt gestorbenes

„Am Anfang einer neuen Völkerwanderung“

Stoiber ließ auf Schöfbergers Geschichtstabelle mit folgender Presseerklärung reagieren:

„Die oberlehrerhafte Belehrung des Hobby-Historikers Rudolf Schöfberger verfehlt das Thema und wird ihm nicht einmal in Bremen einen Geschichtslehrstuhl einbringen. Mit seiner Neigung zu Feind- und simplen Weltbildern ist es offensichtlich unvereinbar, sich argumentativ mit den eigentlichen Anliegen der Asyl- und Ausländerpolitik auseinanderzusetzen. Zur Sache verweist Innenminister Edmund Stoiber auf seine Aussagen in einem Interview der jüngsten Ausgabe der Münchner Katholischen Kirchenzeitung: „Wenn ich gegen eine multikulturelle Gesellschaft bin, dann bin ich natürlich damit kein Rassist. Die Kulturen befruchten sich gegenseitig, und gerade Bayern ist ein typisches Beispiel: Keine Kultur kann

sich abschotten, aber was ich nicht will – und das verstehe ich unter multikultureller Gesellschaft –, daß sich in unserem Lande nebeneinander ohne eine Integrationsfähigkeit Kulturen entwickeln.“

Unser Ziel ist die Wahrung der nationalen Identität. Das schließt Offenheit für Vielfalt und kulturelle Bereicherung ein, wenn sie sich als integrationsfähig erweist. Aber man muß auch die Grenzen dieser Integrationskraft sehen. Sie können nicht durch den Begriff multikulturelle Gesellschaft weggeredet werden... Wir stehen doch am Anfang – und deswegen muß man auch darauf hinweisen – einer neuen Völkerwanderung. Wer das nicht sieht, der verdrängt Realitäten.“

„AIE PRO CIBOKY TE CLOUENEMUJ EMPRYO A37YDUU STARE...“

tauschkurs von rund 3000 Zloty pro Dollar, den die polnischen Banken Privatleuten anbieten.

46 Prozent. Offiziell gilt jetzt ein Wechselkurs von 600 Zloty je US-Dollar. Nicht berührt von dem Schritt ist der Um-

Polen wertet erneut ab
Polen hat den Zloty zum zweiten Mal in diesem Jahr abgewertet, und zwar um

3400 Prozent Inflation in Peru

Die Inflationsrate Perus schnellte im März auf 3414 Prozent in die Höhe. Allein im Monatsvergleich kletterten die Verbraucherpreise um 42 Prozent. In der Hauptstadt Lima wird erwartet, daß eine von der Regierung beschlossene Abwertung der Landeswährung Inti um 16,6 Prozent die Teuerung weiter anheizt.

Český román německy

Česká literatura má v německy mluvících zemích dlouholetou tradici, která sahá až do první poloviny 19. století. Tehdy, v roce 1819, vyšel první německý překlad z české poezie: Rukopis královédvorský. Od té doby — až po dnešek — bylo do němčiny přeloženo několik set prozaických i básnických děl, od antologií středověké poezie až po romány a poezii současných autorů. Česká literatura v německých překladech má svou historii a zasloužila by samostatnou a obsáhlou studii.

Od konce minulého a v průběhu tohoto století byla do němčiny přeložena řada klasických děl české literatury, například Kollárova Slávy dcera, Čelakovského Ohlasy, Erbenova Kytice, Máchův Máj, Havlíčkův Křest svatého Vladimíra, Němcové Babička, Nerudovy Povídky malostranské, Bezručovy Slezké písně, romány, povídky a cestopisy Karla Čapka a mnoho dalších titulů, z nichž se mnohé dočkaly nových vydání; zde lze připomenout Máchův Máj, jehož první překlad vyšel v roce 1844. Páté vydání této slavné romantické skladby vyšlo v roce 1983.

Mnohé překlady vyvolaly v Německu a v Rakousku značnou pozornost. K těmto překladům patří např. Březinova sbírka Ruce z roku 1908, jehož autorem byl Emil Saudek. O Březinově poezii se tehdy s velkým uznáním vyjádřili spisovatelé Stefan Zweig, Hermann Bahr, Rainer Maria Rilke a německý tisk se zaplnil březinovskými studiemi. Velký ohlas měl rovněž překlad slavného románu Jaroslava Durycha Bloudění, který byl vydán v roce 1933. Autorem jedné z nadšených recenzí byl Thomas Mann.

V osmdesátých letech vyšlo v Německé spolkové republice několik pozoruhodných titulů. Kromě próz Bohumila Hrabala Příliš hlučná samota, Něžný barbar a Obsluhoval jsem anglického krále, vyšel v druhém vydání překlad groteskního romaneta Ladislava Klímy Utrpení knížete Sternenhocha a experimentální povídky Richarda Weinerja Hra doopravdy.

Nyní se však zaměříme na čtyři romány, které vyšly v západním Německu v letech 1986 a 1987. Jsou to knihy tří exilových autorů: Josefa Škvoreckého Zbabělci, Milana Kundery Žert, francouzsky psaný román Věry Linhartové, jehož název možno přibližně přeložit jako Živící obrazy a posléze román-novela v Praze stále žijícího Ladislava Fukse Spalovač mrtvol. Škvoreckého Zbabělci vznikly koncem čtyřicátých let, román Věry Linhartové v letech osmdesátých, Fuxův román zpracovává předválečnou a protektorátní tematiku a Kunderův Žert se odehrává částečně v šedesátých letech, přičemž jeho hlavní zápletky je situována do doby Stalinova kultu.

Román Josefa Škvoreckého Zbabělci, jenž vyšel v r. 1986 jako druhé vydání v nakladatelství Franz Greno Verlag, byl napsán v letech 1948-1949. Vydání bylo však realizovatelné až v r. 1958, zřejmě také proto, že se cenzura dala obelstít poznámkou nakladatelského lektora na obálce knihy, že je to vylíčení protifašistického odboje na českém maloměstě v posledních dnech války. Oficiální kritika však záhy tento „omyl“ prohlédla a začala román, který vyvolal velký rozruch, i jeho autora napadat a kritizovat všemi tehdy užívanými frázemi a floskulemi. Druhé vydání z r. 1964 musel autor poněkud upravit.

Částečně autobiografický příběh maruranta Danyho Smiřického, který myslí spíš na svou přítelkyni a na jazz než na revoluci, je zasazen do východočeského městečka Kostelce, do dnů mezi 4. a 11. květnem 1945. Fronta právě dosáhla Kostelce a obyvatelé — zbabělci románu — začínají si hrát, když už nehrozí žádné nebezpečí, na revoluci, která však není ni-

čím jiným než fraškou, s ubíjením zajatých německých vojáků. Škvorecký se v tomto románu jako první odváží porušit tabu a mýtus protifašistického odboje v české provincii. Překlad Karla-Heinze Jahna, který je reedici prvního vydání z r. 1969, není však adekvátní Škvoreckého jazykové plasticitě a bezprostřednosti.

Také román Milana Kundery Žert, který byl vydán v r. 1987 v mnichovském nakladatelství Carl Hanser Verlag, vychází v Německu podruhé. V Praze vyšel Žert v r. 1967 a v roce následujícím byl zfilmován režisérem Jaromilem Jirešem, avšak promítání bylo záhy zakázáno. Hrdina románu, student Ludvík Jahn, pošle v době vrcholícího Stalinova kultu pohled své přítelkyni, ortodoxní stranické funkcionářce, s textem, který je parafrází Marxova známého citátu: „Optimismus je opiem lidstva! Ať žije Trockij!“ Ludvík je však svou přítelkyní, která tento žert nepochopí, udán. Nejdříve je vyloučen ze studia a krátce nato poslán do pracovního tábora. Po dvaceti letech se chce pomstít na tom, kdo zavinil jeho tragédii, jede proto na Moravu, aby zde v jednom maloměstě během lidové veselice provedl svou pomstu. Ale plán končí neúspěchem a mění se v trpkou a groteskní ironii vlastního Ludvíkova osudu, spojenou s desilusí.

Milan Kundera patří v západním Německu k nejpřekládanějším autorům českého původu. Všechny jeho romány, vzniklé až na Život je jinde v Paříži, byly v minulých letech pohotově přeloženy do němčiny, ať to byla Kniha smíchu a zapomnění, Život je jinde, Valčík na rozloučenou nebo Kunderův poslední román Nesnesitelná lehkost bytí, který byl několik měsíců bestsellerem knižního

trhu a jehož filmové zpracování se již několik měsíců úspěšně promítá v německých kinech.

Prózy, od r. 1968 v Paříži žijící autorky Věry Linhartové, nejsou v Německu neznámé. Linhartová, historička umění, v letech 1962-1966 členka pražské surrealistické skupiny, věnující se dílu malíře Josefa Šimy a japonskému malířství 20. století, publikovala svou první prózu Meziprůzkum nejbližší uplynulého v r. 1964. Její prózy byly pro čtenáře i kritiku velkým překvapením. Jsou to esoterické texty na hranici filozofického eseje, upomínající na tvorbu významného experimentátora české meziválečné literatury Richarda Weinerja, k jehož reedici dvou povídek Hra doopravdy z r. 1967 napsala Linhartová obsáhlý doslov. Již v šedesátých letech byly prózy této autorky překládány do němčiny a nacházely svůj — stejně esoterický — okruh čtenářů. Dnes píše Věra Linhartová ve francouzštině a její nový román s hádankovitým titulem Živící obrazy, je příběhem člověka, jehož cílem bylo zapomenout vše, co ho spojuje s tímto světem. Vyšel roku 1986 v curyšském nakladatelství Edition Howeg v překladu Susanny Rothové.

Susanna Rothová, která přeložila rovněž Kunderův Žert, se narodila v r. 1950 ve švýcarském Winterthuru. Studovala bohemistiku a romanistiku v Praze, Curychu a v Paříži, kde působila jako stipendistka švýcarského národního fondu pro českou literaturu, a zabývala se českou literaturou 19. století. Susanna Rothová, ovládající dokonale češtinu, patří k neaktivnějším a nejzasazenějším západním bohemistům. Je činná nejenom jako překladatelka, ale také jako publicistka a odbornice v oblasti české literatury. Pozornost vzbudila její doktorská práce z r. 1986 *Laute Einsamkeit und bitteres Glück, Zur poetischen Welt Bohumil Hrabals Prosa (Hlučná samota a hořké štěstí. O poetickém světě próz Bohumila Hrabala)*, zabývající se podrobně Hrabalovým dílem. V současné době žije S. Rothová ve Vídni, kde pracuje na kritickém vydání díla filozofa Jana Patočky.

Vynikající novela Ladislava Fukse Spalovač mrtvol byla vydána v r. 1987 v nakladatelství Sachon Verlag; autorem překladu je v Mnichově žijící básník a překladatel Petr Sacher. Tato Fuxova novela z r. 1967 vyvolala nadšený ohlas také v cizině. Do němčiny byly již dříve přeloženy také některé další Fuxovy prózy, jako autorova první novela Pan Theodor Mundstock nebo romány Variace pro temnou strunu a Případ kriminálního rady. Spalovač mrtvol patří k nejlepším autorovým prózám. Jazykově i stylisticky virtuózně napsaný příběh zaměstnance pražského krematoria a „vzorného“ otce rodiny Karla Kopfrkingla, zprvu neškodného, v patetických frázích se vyjadřujícího podivína, který se pod vlivem nacistické ideologie mění v monstrózního vraha, reprezentuje v Německu skvělým způsobem českou prózu šedesátých let.

Na Fuxově Spalovači mrtvol osvědčil Petr Sacher opět své překladatelské schopnosti. Také v německém překladu je zachována specifická dikce a úmyslná

Haus Pöhl verkaufte dabei 9,2 Millionen Dollar. Später fiel der Kurs unter 1,89. Unter Druck geniet das britische Pfund, das um zwei Pfennig auf etwa 3,17 Mark abbröckelte.

Notenbanken drücken Dollar

Unter dem Eindruck von Interventionen der Bundesbank und der Bank von Japan überwand der Dollar zum Wochenende nur vorübergehend die Hürde von 1,89 Mark. Die US-Währung wurde am Freitag mit 1,8917 Mark gegenüber Freitag (1,8927) kaum verändert notiert. Das

to směru je překlad Petra Sachera kon-
geniální s originálem.

Česká literatura má v současné době v západním Německu svůj již pevný — třebaže do jisté míry esoterický — okruh zájemců, pro něž jsou mnohá díla prá-
vými objevy, otvírajícími nové a dosud
netušené obzory.

verbální strojenost autorova, který dává
hrdinu novely mluvit kýčovitě května-
tým a exaltovaným jazykem, jenž zde
plní netoliko funkci tzv. ozvlášťovací-
ho efektu, ale zároveň funkci groteskní-
ho kontrastu k brutální realitě tohoto
jedinečně pointovaného příběhu. I v tom-

Heiratswillige in der DDR müssen Gold für Ehering mitbringen

Es mag viele Gründe geben, warum ein Brautpaar an einem bestimmten Tag heiratet. Einen überraschenden Grund gab jetzt die Ost-Berliner Zeitung „Der Morgen“ für die DDR zu Protokoll. „Mit entscheidend für den Hochzeitstermin“, so heißt es in dem Blatt der liberaldemokratischen Blockpartei, „sei die Arbeit des Goldschmiedes.“ Die Zeitung berichtet über einen Goldschmiedemeister der Bezirksstadt Neubrandenburg im Norden der DDR und stellt schon in der Überschrift die Frage: „Ohne Ring zum Standesamt!“

Nach Angaben des „Morgen“ gibt es allein in Neubrandenburg 1000 Eheschließungen im Jahr, aber nur für 200 künftige Ehepaare gebe es „industriell gefertigte Ringe“. Die anderen Heiratswilligen sind auf die Arbeit des Goldschmiedes angewiesen. Ist es da ein Wunder, daß es in den Zeiten, wo besonders viele heiraten wollen, zu Engpässen und langen Wartezeiten kommt? Im ganzen Bezirk Neubrandenburg mit seinen 14 Landkreisen „versuchen“, wie es im „Morgen“ so schön heißt, neun private Handwerksbetriebe und ein staatlicher Betrieb, den Wünschen der Kunden auf diesem Gebiet gerecht zu werden.

Der Bericht verschweigt allerdings, daß in der DDR in aller Regel nur der Aussicht auf einen goldenen Ehering hat, der das dafür benötigte Gold gleich mitbringt; aus Familienbesitz, am besten den alten Ring von der Oma. „Nur gegen Altgoldabgabe“, heißt der Hinweis in jedem Juweliergeschäft. Und das gilt auch für die, die „industriell gefertigte Ringe“ erwerben wollen.

Die Zeitung berichtet über weitere Versorgungsmängel, mit denen sich der Goldschmiedemeister herumzuplagen hat: „Fehlende Federringverschlüsse sowie andere Ersatzteile für Ketten, der Mangel an Kartonagen und Schmuckschatullen tragen zu längeren Wartezeiten bei“, heißt es lapidar. Es mangle auch an Werkzeugen für die Goldschmiede, zum Beispiel an Walzen. Was über die staatliche Einkaufs- und Liefergenossenschaft zu erhalten sei, genüge nicht.

In dem Neubrandenburger Geschäft liegen die Reparaturarbeiten für „sonstigen Schmuck“ bei „etwa vier Wochen“, wie der Goldschmiedemeister stolz vermerkt. Und das sei weniger als bei manchem Kollegen. Freilich liegt das nur daran, daß diese Arbeiten die Ehefrau ausführt. „Reparaturen und Anfertigungen von Goldschmuck oder Änderungen sind schon problematischer“, gesteht der Meister verschämt ein, denn diese Arbeit muß er allein machen. Er hat nur einmal in der Woche seinen Laden geöffnet, aber an diesem Tag, es ist der Dienstag, suchen jeweils 200 Kunden „Rat und Hilfe des Meisters“. Denn ohne goldenen Ehering geht auch in der DDR kaum einer zum Standesamt.

S mimotádne dobrým ohlasom se setkali měsíční turné pražské Laterny magiky po Izraeli. Umělecký soubor, který se včera vrátil do Prahy, uvedl v Tel Avivu, Haifě a Jeruzalému celkem dvacetkrát inscenaci Kouzelný cirkus.

K únosu maďarského letadla

(čtk): V návaznosti na středeční Informaci ČTK o únosu letadla maďarské společnosti Malév z ruzyňského letiště v Praze do NSR federální ministerstvo vnitřní věci sdělilo že únos skutečně mladiství 17letý S. M. a 16letý D. S. z Banské Bystrice. S. M. odletěl svému otci kulovnicí značky Mauser a brokovnicí značky Hammerles a náboji. Uvedených zbraní bylo použito při násilném vniknutí do letadla a k varovnému výstřelu z paluby letadla. Vyšetřování bližších okolností případu pokračuje. Německá spolková republika byla požádána o vydání únosců.

BUDAPEST: Unesené maďarské letadlo společnosti Malév se včera po půl jedné v noci vrátilo z Frankfurtu zpět do Budapešti. Na improvizované tiskové konferenci zopakovali členové posádky všechny podrobnosti únosu a potvrdili, že maďarské letadlo si teroristé vybrali náhodně, protože stálo nejbliž k letištní budově a mělo otevřené dveře.

Posádka vysoce ocenila pohotovost a odvahu maďarského konzula v Praze L. Taba, který dělal únoscům neovládajícím kromě slovenštiny žádný jiný jazyk tlumočnicka, zasloužil se o propuštění věřiny cestujících a sám pokračoval v letu jako dobrovolný rukojmí.

O náležitě nezletilých únoscích svědčí i jejich původní představa, aby letadlo letělo nízko nad mořem nedařilo španělských břehů nejvyšší možnou rychlostí, aby z něho pak mohli vyskočit. Jen těžko se podařilo jim tento plán vymluvit.

Nakonec letadlo přistálo ve Frankfurtu, kde se únosci vzdali. Při prvním výstřelu se ukázalo, že se narodili v roce 1972 a 1973 pocházejí z Banské Bystrice a učí se zámečnicku. O důvodech únosu řekl jen tolik, že se chtěli dostat do USA.

Velitel letadla J. Durucz řekl, že až do konce usilovali o jednání a pokojné řešení situace podle zásady, že ve všech případech je na prvním místě bezpečnost cestujících. Výslech posádky a cestujících trval ve Frankfurtu více než osm hodin a teprve poté se mohli vrátit pět.

Jménem vedení Malévu náměstek jeho ředitele T. Ódor prohlásil, že náklady vzniklé v průběhu akce uhradí společnost Malév.

Ministerstvo zahraničních věcí MLR vydalo k únosu prohlášení, v němž tento akt označuje za teroristický čin vzdušného pirátství. Takové akce vlád Maďarské lidové republiky odsuzuje a jejich iniciátory podle zákona co nejpřísněji trestá, praví se v prohlášení.

Na ministerstvu zahraničních věcí ČSSR v Praze byla včera zástupci velvyslance NSR v ČSSR P. Meizgerovi předána písemná nota, ve které je požadováno vydání pachatelů únosu letadla čs. orgánům.

Podle zjištění příslušných čs. orgánů byli pachatelé dva nezletilí čs. státní občané Štefan Mačičko, narozený 10. prosince 1972, a Dušan Styk, narozený 13. února 1973. Oba bytem v okrese Banská Bystrica. Únosci se vzdali orgánům NSR.

Rozhodnutím příslušných čs. orgánů bylo ve věci zahájeno trestní stíhání podle paragrafu 180 a, odst. 1, písmeno a) čs. trestního zákona pro trestný čin ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku. O vydání pachatelů čs. orgánům bylo také požádáno s odvoláním na článek 8, odst. 2 úmluvy o potlačení protiprávního zmocnění se letadla (Haag 1970), podle něhož lze tuto úmluvu pokládat za právní podklad pro vydání pachatelů tohoto trestného činu. Právomoc čs. soudů vyplývá z uvedené úmluvy, neboť trestný čin byl spáchán na čs. státním území. Touto úmluvou je vázána ČSSR i NSR.

Ministerstvo zahraničních věcí ČSSR v této souvislosti vyjadřuje přesvědčení, že orgány NSR přistoupí k posuzování čs. žádosti v zájmu společného postupu vůči mezinárodnímu terorismu, jak je to rovněž vyjádřeno v závěrečném dokumentu vídeňské následné schůzky KBSE. Jde o vydání osob, které se teroristického činu zúčastnily, a terorismus nemůže být za žádných okolností ospravedlněn.

BONN: Zástupce frankfurtské prokuratury H. Harth americké agentury AP řekl, že oba únosci by mohli být vydáni do Československa. Dodal však, že by to byl zdoluhavý proces, protože „rozhodnutí by muselo být učiněno na vládní úrovni a to nepájde rychle. Mohlo by to trvat měsíce.“ Konečný verdikt ovlivní podle jeho slov i výše trestu, která by mladistvým teroristům hrozila v ČSSR.

Oba únosci při vyšetřování přiznali, že se na svůj útek dlouho a důkladně připravovali.

Na pachatele únosu byl včera odpoledne v NSR vydán zatykač. Důvodem k tomuto kroku je „zadrženi rukojmích“ a „nebezpečný zásah do letecké dopravy“.

„SHAKALI SE SEBOH...“

▲ K protřetí hráze rybníka došlo z dosud nejnižších příčin u obce Mirošova na okrese Žďár nad Sázavou. Přítal vody zasáhl 21 rodinných domků v obytých prostorách sahala voda až do jednoho metru. Ke zranění osob nedošlo, ale hmotné škody se odhadují na půl miliónu korun, NEHLUBĚ NA

ÚNIK VODY...

POUŽIJTE VÝHODNOU
AUTOKAROVOU DOPRAVU
na dovolenou k moři do:

JUGOSLAVIE

DALMACIE — Zadar, Šibenik, Split, Makarska, Kardeljevo. Odjezd z Prahy vždy v sobotu od 3. 6. do 16. 9. na čtrnáctidenní a třítýdenní turnusy. Cena za osobu 740 Kčs (obě cesty).

RECKA

Soluň, Atény se zastávkami v SFRJ v Bělehradě a Skopji (tranzitní ubytování). Odjezd z Prahy vždy ve čtvrtek od 15. 6. do 7. 9. na čtrnáctidenní turnusy. Cena za osobu činí 1800 Kčs (obě cesty + tranzitní ubytování) do Řecka, do SFRJ 860 Kčs (obě cesty).

ITÁLIE

Benátky, Padova, Bologna, Rimini se zastávkami v Rakousku — Linzi a Salzburku. Odjezd z Prahy vždy v pátek od 9. 6. do 1. 9. na čtrnáctidenní turnusy. Cena za osobu činí 990 Kčs (obě cesty) do Itálie a 590 Kčs (obě cesty) do Rakouska.

★ ★ ★

V Řecku, Itálii a Jugoslávii zprostředkujeme rovněž ubytování. Bližší informace vám podá a objednávky přijímá:

CESTOVNÍ ZÁJEZDOVÁ KANCELÁŘ
ČSAD,

PRAHA 1, JUNGMANNOVA 4,

tel.: 235 12 62, 235 19 83, 235 13 78

„A DO FRONTY!“

Kommunale Stöckelschuhe

LAHR, 5. April (dpa). Die badische Stadt Lahr muß der SPD-Stadträtin Ursula Högel 83 Mark für die Reparatur ihrer abgebrochenen Stöckelschuhe bezahlen. Die Lokalpolitikerin war innerhalb weniger Tage zweimal mit ihren Schuhen in den Fugen des Pflasters der Lahrer Fußgängerzone hängen geblieben. Sie machte die Stadt für das Mißgeschick verantwortlich und setzte sich jetzt vor einer Zivilkammer des Landgerichtes Offenburg durch.

Stöckelschuhe — so das Gericht — seien weit verbreitet. Daher könne die Stadt nicht allen Besucherinnen der Fußgängerzone zumuten, nur festes Schuhwerk zu tragen. (Az.: 30613/88)

Suková o příčku výš

MIAMI (AP): Z pobledu do nejnovějšího světového počítačového pořadí žen (WITA) je zřejmé, že v čele zůstává i nadále Grafová, ale Helena Suková postoupila a jednu příčku, když si vyměnila místo se Shriverovou. Novotná je na 41. pozici, ale po svém osminálovém postupu v Key Biscaynu si také polepší. Pořadí: 1. Grafová, 2. Navrátilová, 3. Šabatníová, 4. Evertová, 5. Suková, 6. Shriverová, 7. Garrisonová, 8. M. Maléjová, 9. Zverevová, 10. K. Maléjová.

církve a asi 80 procent věřících litevského obyvatelstva se hlásí ke katolickému náboženství. Mezi zbývajícími dvaceti procenty věřících jsou příslušníci starokatolické, ruské pravoslavné a reformované evangelické církve.

Proti tomu se sovětskému režimu podařilo změnit kdysi převážně zemědělskou Litvu v poměrně dobře vyvinutou průmyslovou zemi.

Důležitou úlohu sehrála v celém vývoji historická minulost, a pro mnohého pozorovatele bylo skutečným překvapením, do jaké míry se sovětské a komu-

nistické politice nepodařilo zamlžit či vymýtit z paměti baltských národů události, staré skoro půl století. Ukázalo se, že ani po pět desetiletí neustále opakované bajky o domnělé socialistické revoluci a dobrovolném připojení Estonska, Lotyšska a Litvy k Sovětskému svazu, nenahradily vědomí, že kdysi samostatné státy se staly obětí sovětské agrese, umožněné dohodou o rozdělení Evropy, jak si to představovali tehdejší spojenci Hitlera a Stalin.

Sovětské baltské republiky

Estonsko měřilo něco víc než 45 000 čtverečních kilometrů a bylo nejmenší z tří baltských států. Po 45 letech sovětské nadvlády mělo Estonsko v roce 1985 něco víc než jeden a půl milionu obyvatel, z nichž skoro půl milionu žije v hlavním městě Tallinu, zvaném kdysi Reval. Složení obyvatelstva prodělalo pod sovětským režimem značné změny: Sovětská oficiální politika, podporující již po desetiletí přistěhovalectví příslušníků ruské národnosti, spolu s masovými deportacemi původních obyvatel republiky, měla za následek stálý pokles počtu Estonců. Počátkem osmdesátých let dosahoval jejich podíl na počtu obyvatel již jen 64,4 procenta.

Sovětská okupace Estonska změnila i všechny ostatní demografické struktury země: Před druhou světovou válkou se hlásilo více než 90 procent Estonců k evangelicko-lutheránské víře, zbytek byli příslušníci ruské pravoslavné církve. Dnešní situace v náboženském sektoru je předmětem pouhých odhadů, neboť neexistují oficiální statistiky o náboženském složení obyvatelstva. Ale jak Estonci, tak cizí pozorovatelé si jsou zajedno, že sovětská protináboženská politika a ateistická propaganda rozvrátily estonský náboženský život. Viditelným důkazem je citelný pokles účasti na bohoslužbách.

Dnešní národohospodářský profil Estonska má mnoho společného se strukturami jiných malých národů pod sovětskou nadvládou: Národní příjem je v poměru k počtu obyvatelstva nejvyšší v celém Sovětském svazu a národní hospodářství se opírá o dva hlavní faktory: potravinářský a lehký průmysl. Významnou pozici potravinářského průmyslu vysvětluje skutečnost, že třetina plochy estonské sovětské republiky je zemědělsky obhospodářována, nejdůležitějšími produkty jsou krmiva, mléčné a masné výrobky. Těžištem zemědělské výroby je pastvinářství a chov dobytka, rybolov a výkrm vepřů.

Situace Lotyšska nebyla příliš odlišná ve chvíli, kdy se loňského roku začaly projevat snahy o maximální rozsah národní nezávislosti: Lotyšsko měří přes 63 000 čtverečních kilometrů, a počátkem roku 1985 mělo něco víc než 2,6 milionů obyvatelů, z nichž žilo v hlavním městě Rize skoro 900 000. Ovšem pokud jde o složení obyvatelstva, dokazují sporné statistiky, že právě tato baltská republika byla nejvíc postižena důsledky be-

zohledně stalinické národnostní politiky, která pokračovala i za Stalinových následníků:

Také v Lotyšsku používala sovětská politika dvou oblíbených prostředků: Na prvním místě deportaci místního obyvatelstva, na druhém místě centrálně řízeného přistěhovalectví příslušníků ruské národnosti. V roce 1979 dosahoval podíl Lotyšů na celkovém počtu obyvatelstva již jen 53,7 procenta, podíl Rusů obnášel 38,8 procenta. Ale i tento nepříznivý poměr se za posledních let citelně zhoršil v neprospěch Lotyšů: Dnes tvoří pouhých 48 procent z celkového počtu obyvatel a příliv desetitisíců Rusů ročně pokračoval až do loňského roku.

Záporné důsledky měla politika Moskvě oddaného komunistického režimu i v oblasti náboženského života: Před druhou světovou válkou se hlásilo 55 procent lotyšského obyvatelstva k evangelické víře, římských katolíků bylo asi 25 procent, devět procent tvořili příslušníci ruské pravoslavné církve a pět procent dosahoval podíl židů, z nichž se skoro všichni stali obětí hitlerovské persekuce. Pro dnešní situaci nejsou k dispozici přesné statistiky, ale jak místní, tak i zahraniční odborníci odhadují počet aktivních příslušníků všech církví asi na padesát procent celkového počtu obyvatel.

Sovětská nadvláda nad Lotyšskem změnila také hospodářské struktury země: Kdysi zajímalo první místo zemědělství, dnes dominují průmysl a rybolov, při čemž průmyslová výroba představuje asi 60 procent národního důchodu.

Trochu odlišná byla výchozí pozice litevské sovětské republiky, které se ze všech tří baltských států podařilo, ubránit se nejuspěšněji oficiální a brutální sovětské politice důsledné rusifikace. Litva měřila asi 65 200 čtverečních kilometrů a má přes 3,5 milionů obyvatel, z nichž je stále ještě asi 80 procent Litevců. Podle statistik z r. 1970 žilo tehdy v Litvě asi 8,6 procenta Rusů a asi 7,7 procenta Poláků a příslušníků jiných národností. Před třemi léty mělo hlavní město Litvy Vilnius (dříve Viina) půl milionu obyvatel.

Pokud jde o náboženský život, je Litva nejkatolictější republikou celého Sovětského svazu a o intenzitě náboženského života v Litvě mluví občas — i když bez sympatií — oficiální sovětské dokumenty. Podle sovětských údajů existují v 630 litevských obcích — z celkového počtu 761 — instituce římsko-katolické

Havana - Küchen auf beide Wagen für Ehefrau Raisa, eine Umarmung für Michail Gorbatschow. So begrüßte Kubas Staatschef Fidel Castro seine Gäste aus Moskau. Mit Mütze und im olivgrünen Kampfanzug holte er den sowjetischen Staats- und Parteichef Michail Gorbatschow nebst Ehefrau und Gefolge vom Flughafen bei Havanna ab.

Gorbatschow war mit einer Iljuschin-62M der „Aeroflot“ mit fast einstündiger Verspätung in der kubanischen Hauptstadt eingetroffen. 600 000 säumten den Weg zum Gästehaus, jubelten „Eviva Gorbatschow“ und winkten mit roten Fähnchen.

Trotz des Jubels gibt es Probleme: Castro hält nicht viel von der Perestroika Gorbatschows. Er will seinen eigenen Kurs beibehalten — obgleich der den Kubanern nach 30 Jahren Revolution nicht gerade Wohlstand beschert hat. Armut beherrscht die Insel, trist sind die Städte, leer die Regale, freudlos die Menschen. Die Revolution brachte manchen Fortschritt. Es können fast alle lesen und schreiben, haben fast alle eine Wohnung, zahlen fast alle einheitlich zehn Prozent vom Lohn als Miete. Aber die

Sitten sind streng: Keine Nuten, keine Nackten. Die Geheimpollizei ist allgegenwärtig. Wer AIDS hat, wird kaserniert. Und zu kaufen gibt es wenig. In den Straßen qualmen uralte Chevrolets, Bulcks und Chrysler, Baujahr 1959 oder früher. Neue Autos sind nicht zu haben. Benzin ist rationiert. Wie alles auf Kuba — von den Lebensmitteln bis zur Kleidung.

Das vor 22 Jahren eingeführte „Zuteilungsheft“ gilt noch immer. Danach erhält jeder erwachsene Kubaner im Monat: Drei Dosen Tomatenmark, drei Dosen Kondensmilch, fünf Pfund Reis, 125 Gramm Bohnen, fünf Pfund Zucker, ein Pfund Schmalz, ein halbes Pfund Kaffee, ein Huhn, 375 Gramm Rindfleisch, 15 Pfund Brot, ein Pfund Fisch und zwölf Eier.

Alle drei Monate gibt es eine Tube Zahnpasta, einmal im Jahr eine Hose und ein Hemd, alle sechs Wochen ein Stück Seife.

In Läden ähnlich dem „Intershop“ gibt es Luxusgüter gegen Devisen. Dabei erhält Kuba aus Moskau jedes Jahr etwa 10 Milliarden Mark Entwicklungshilfe — über 25 Millionen an jedem Tag. Dafür muß Kuba seine Produktion beim großen Bruder abliefern. Gorbatschow prophezeigte gestern dem lateinamerikanischen Kontinent „eine große Zukunft“. Für Kuba hat sie noch nicht so recht bekommen.

• Stavěníh Krasnodarské jaderné elektrárny v předhůří severního Kavkazu opustil poslední dělník. Výstavba této jaderné elektrárny byla zastavena 18. března na základě rozhodnutí rady ministrů SSSR pro palivový a energetický komplex, které přihlíželo k názorům vědců a požadavkům veřejnosti. Elektrárna měla být totiž postavena v seizmicky aktivní oblasti, kde je nebezpečí zemětřesení.

JE MOŽNO PŘEDVOLAT CLOVEKA pobývajícího ve vesměru na údat? Pro byrokrata to není žádný problém, napsala agentura TASS. Sovětský kosmonaut S. Krikaljov v rozhlasovém přenosu ze stanice Mir řekl, že se dozvěděl, že už poněkud kolikrát obdržel předvolání na společnou vojenskou správu. Jméno S. Krikaljova, které je na oběžné dráze od 26. listopadu loňského roku, a jeho kolegů se v rozhlasu a televizi i na stránkách tisku vystýklují téměř denně, úředníkům to však asi nevádí. Hlavně, že dodržují svoje předpisy. **VYDAVATELÉ ROZVLA VOZBŮVNÍKA SPRAVA V PRAZE PŘED 2 ROKY K SLAVNOSTNÍMU PROPŮTĚNÍ Z VOJ. ZALOŽKY NA ŽOFÍN...**

Ablösesummen stehen an / Pole Rudy kostet Millionen / CSSR-As Kubik geht nach Florenz

Fußball-Stars aus den Ostblock-Staaten sind für Interessenten im Westen nicht länger zum „Nulltarif“ zu haben. Auch für Fußball-Flüchtlinge aus dem Osten sind Ablösesummen — zum Teil in Millionen-Höhe — fällig. Die rosigen Zeiten, da West-Vereine nur die automatische einjährige FIFA-Sperre abwarten mußten, um einen geflohenen Star kostenlos unter Vertrag nehmen zu können, gehören endgültig der Vergangenheit an.

Der Internationale Fußball-Verband (FIFA) schloß am Dienstag mit einem Grundsatzentscheid durch den Dringlichkeitsausschuß seiner Spielerstatut-Kommission dieses Schlupfloch. „Die Einstufung eines Fußballspielers als Amateur oder Nicht-Amateur fällt allein in die Kompetenz des Landesverbandes“, hieß es in der Entscheidung.

Damit ist die frühere Praxis beendet, denn nach Ländern wie Polen oder Ungarn haben inzwischen auch die CSSR und Rumänien die FIFA offiziell über die Existenz von Berufsfußballern in ihren Ländern informiert. Einzige Ausnahme von der neuen Ostblock-Regel ist — noch — die DDR. Damit lebt die deutsch-deutsche Problematik auch auf dieser Ebene noch fort.

Die Sowjetunion kennt keine Sorgen mit Flüchtlingen und hat zudem im Zeichen von Perestroika inzwischen durch hochkarätige Transfers in den Westen und offizielle Transfer-Zahlungen inner-

halb des UdSSR-Bereichs den „Professionalismus“ bestätigt.

„Auf diesem Feld ist jetzt Klarheit geschaffen. Im Prinzip existiert für uns jetzt nur noch das deutsch-deutsche Problem“, kommentierte FIFA-Presseschef Guido Tognoni die Entscheidung: „Die Staaten sind ja nicht nur an einer Entschädigung interessiert, sondern wollen die im Westen tätigen Spieler ja auch weiterhin in ihren Nationalteams einsetzen.“

In dem Fall, der schließlich den Entschcheid auslöste, ging es um die beiden CSSR-Nationalspieler Lubos Kubik und Ivo Knoflicek von Sparta Prag. In der Vergangenheit hatte aber vor allem Polen immer wieder Fälle von Flüchtlingen, obwohl es auch zahlreiche Wechsel mit Genehmigung gab.

Allerdings war und ist in Ostblock-Ländern die Altersgrenze für Wechsel auch ein Fluchtgrund. Der letzte solche Fall betrifft das große polnische Talent Andrzej Rudy. Der Mittelfeldspieler von GKS Kattowitz, der sich im letzten November bei einem Testspiel der Nationalelf in Mailand absetzte, ist inzwischen beim Bundesligisten 1. FC Köln gelandet.

„Wir haben es mit einer internationalen Fußball-Mafia zu tun, der wir endlich das Handwerk legen müssen. Wir gehen auf die Barrikaden, sonst können wir unseren Laden bald schließen.“ Dies sagte Zbigniew Kalinski, der Generalsekretär

des polnischen Verbandes, nach Rudys Flucht.

Tatsächlich ging es der FIFA auch darum, zwielichtigen Spieler-Vermittlern und dubiosen Fluchthelfern den Boden zu entziehen. „Das sind alles Profispieler, die Verträge besitzen und auch einhalten müssen“, sagte Kalinski. Und deswegen könnte der „Fall Rudy“ ähnlich wie der „Fall Lesniak“ noch in einen „normalen Transfer“ einmünden.

Marek Lesniak hatte sich letztes Frühjahr bei einem Olympia-Qualifikationsspiel im dänischen Aarhus abgesetzt und war bei Bayer Leverkusen in der Bundesliga untergekommen. Die Polen einigten sich mit dem Bayer-Konzern im nachhinein gütlich über eine Ablösesumme von zwei Millionen Mark.

Diesen Weg möchte auch Köln mit Rudy beschreiten. Doch könnte die hohe Ablösesumme noch ein Hindernis werden. Denn Kattowitz zahlte für den Jungstar, die für polnische Maßstäbe riesige Summe von umgerechnet 300 000 Mark an Slask Breslau.

CSSR-Flüchtling Lubos Kubik, wie Knoflicek zunächst bei Derby County in England untergekommen, hat sich inzwischen mit seinem Verband und früheren Klub arrangiert. Er kehrt sogar kurz zum Wehrdienst zurück in die Heimat und darf dann in der neuen Saison zum AC Florenz nach Italien wechseln. Die Ablösesumme in diesem genehmigten Transfer liegt bei umgerechnet 12 Millionen Mark.

KUBIK A KNOFLICEK MĀLI ZA SLAVII PRAHA...

Die Abkassierer

Bonn — Politische Beamte können nach Paragraph 36 Bundesbeamtengesetz jederzeit ohne Begründung in den einstweiligen Ruhestand versetzt werden. Sie bekommen dann ihr Gehalt drei Monate weiter, fünf weitere Jahre 75 Prozent, danach um 50 Prozent. Ein Bonner Staatssekretär (45. verh., 1 Kind) verdient 13 963,03 Mark plus 1180,50 Ortszuschlag = 15 143,53 Mark. Ist er 20 Jahre lang im Ruhestand, kostet das um die zwei Millionen Mark.

Heribert Hellenbroich (58), Ex-Verfassungs-schutzpräsident, mußte 1985 nach der Enttarnung des Ostspions Tiedge gehen. Hellenbroich bekommt rund 7 800 Mark Pension monatlich. Als Industrie-Sicherheitsberater verdient er — so ein Insider — im Jahr „kaum unter 150 000 Mark“ dazu. In Schleswig-Holstein hat Gerd Behnke (48), Regierungssprecher unter Barschel, über 9000 Mark Ruhestandsgeld im Monat. Jetzt sitzt er im Vorstand eines Spielautomaten-Konzerns. Eine Branchenkennerin schätzt sein Jahresgehalt auf „wenigstens 100 000 Mark“. Behnke sagt: „Ich will mich nicht äußern.“ Ebenfalls über 9000

Mark Pension erhält der ehemalige Kieler Staatssekretär Dr. Carl-Hermann Schleifer (47). Er listet jetzt für ein Versicherungsunternehmen tätig, hat dort — wie ein Makler vermutet — „kaum unter 100 000“ im Jahr.

München muß seinem Ex-Kulturreferenten Dr. Jürgen Kolbe (48) fast 7 000 Mark Ruhestandsgeld zahlen. Er verdiente bis zur einvernehmlichen Trennung von einem Medien-Konzern vor kurzem noch 20 800 Mark im Monat dazu.

Daß es anders geht, zeigt Niedersachsens Ex-Regierungssprecher Dr. Hilmar von Poser (46). Beim Aus-

scheiden sagte er, er wolle sich „nicht an Steuergeldern bereichern“. Vom Land nimmt er nur 1900 Mark Ruhestandsgeld an. Nur bei einem Unfall oder wenn er 65 ist, möchte er die volle Pension — 4800 Mark. Bei einem Medien-Konzern verdient er rund 12 000 Mark monatlich.

In Berlin gibt es nach dem jüngsten Regierungswechsel 36 Einstweilige. Ihr Ruhestand kostet die Landeskasse in diesem Jahr fast 7,1 Millionen Mark. „Und die meisten Herren sitzen nicht zu Hause rum“, sagt Professor Schraepfer vom Steuerzahler-Bund, „sondern verdienen hinzu.“

Škola pro Spítak

(člátek): Předsednictvo ÚRO na svém zasedání 14. března letošního roku rozhodlo uvolnit z Fondu solidarity ROH částku do 100 milionů korun, za kterou by naši stavitelji ve spolupráci se sovětskými postavili v arménském městě Spítak, zničeném zemětřesením. Základní škola pro 840 dětí. Vyubování by v ní mělo začít již 1. září 1990. V novém Spítaku, který se nyní začíná budovat a se zahrnutím pomoci zhruba pět kilometrů od zničeného města, se počítá s vybudováním celkem čtyř škol. Pracovníci přiležitých pozemků staveb tam postaví osm přízemních pavilónů, ve kterých bude 22 tříd speciální učebny, laboratorní, tělocvična, a dvě haly pro tělocvičnu a burén.

Okolí Černobylu je stále pod kontrolou

MOSKVA: Odborníci trvale zkoumají radiální situaci v oblasti Černobylské jaderné elektrárny a upřesňují příslušná doporučení pro obyvatelstvo a státní orgány, uvedl v listu Komsomolskaja pravda první náměstek předsedy ukrajinské vlády J. Kačalovskij.

Průzkum radiální situace v třicetkilometrové zóně kolem elektrárny ukázal, že návrat obyvatelstva do evakuovaného pásma není v blízké době možný, pokračoval ukrajinský představitel. Současně se objevilo značštění na jhozápad od tohoto pásma v Žitomirské oblasti, odkud již také byla evakuována část obyvatel.

Hlavní pozornost se i nyní věnuje kvalitě potravin, zejména mléka. Tam, kde hladina radionuklidů přesahuje povolenou mez, se vykupuje od obyvatelstva a zpracovává na máslo, do něhož se dostává jen jejich nevýznamná část.

Mléko, maso a zelenina se současně dovážejí z jiných, radiálně „čistých“ oblastí.

Aby se odvrátila možnost vnitřního ozáření prostřednictvím potravin, provádí se dlouhodobý průzkum zemědělských pozemků a pastvin. Do půdy se zaváží vápennec, minerální hnojiva a jiné kultivační prostředky.

Vádcí dospěli k názoru, že stupeň ozáření obyvatel za život neasmí přesáhnout stanovenou maximální hodnotu. Ve všech místech není možné tuto podmínku dodržet, proto se v nejbližších letech plánuje vysídlení ještě několika

obcí. Starší lidé se většinou nechtějí stěhovat, ale mládež je připravena rodná místa opustit.

Do třicetkilometrového pásma se navíc svobodně vrátilo asi 1000 lidí, kteří neberou ohled na blízkost území s poměrně vysokou úrovní radiace. Tato fakta a chybějící sociální infrastruktura neumožňují vytvořit normální životní podmínky. Proto je nutné těmto lidem skutečnou situaci vysvětlit a přijímat opatření, aby se svobodnému návratu lidí předešlo.

Vážným problémem jsou také dočasné místa pro skladování radioaktivních odpadů z dezaktivních prací. Těchto míst jsou stovky a uvažuje se proto o výstavbě speciálního zpracovatelského podniku, konstatoval J. Kačalovskij.

Maß Ich mit Gürtelrose leben?

Ich habe seit 18 Monaten eine Gürtelrose an der linken Stirnseite. Jede ärztliche Behandlung hat bisher fehlgeschlagen. Gibt es noch eine Hilfe? Erich J. Friedrichsdorf

Hautarzt Dr. Ulrich Gehrke: Ich nehme an, Sie haben immer noch Schmerzen, wenn die Behandlung nichts gebracht hat. Das akute Bläschenstadium ist nämlich in der Regel nach zwei bis drei Wochen verschwunden. Da aber die Verursacher Viren sind (übrigens die gleichen wie bei den Windpocken) und sich im Bereich sensibler Nerven ansiedeln, entstehen meist erhebliche Schmerzen. Auch wenn die Gürtelrose äußerlich nicht mehr erkennbar ist, können sie über Monate und Jahre anhalten. Eine Kombinationstherapie aus Schmerzmitteln und Vitamin-B-Komplex bringt oft Hilfe.

● Po celoroční práci byla dokončena obnova fresek Giusta De'Menabuoiho z Florencie z r. 1382 v kapli blahoslaveného Luky Belludiho v padovské bazilice sv. Antonína; v r. 1944 tyto fresky označili odborníci za poklad navždy ztracený.

● V Mexiku bylo dosud zjištěno 2250 případů onemocnění AIDS, což staví tento stát na čtvrté místo v Latinské Americe a 11. místo na světě. Uvádí se to ve zprávě mexického ministerstva zdravotnictví.

Sowjet-Militär registriert „Strom“ von Gesuchen junger Männer

igl MOSKAU, 4. März. In der UdSSR wächst offenbar die Zahl der jungen Männer, die vom Armeedienst befreit werden wollen. Der stellvertretende Generalstabschef der Sowjetstreitkräfte, General Kriwoschejew, sagte jetzt in einem Interview mit der Regierungszeitung „Iswestija“, das Verteidigungsministerium in Moskau erhalte derzeit „buchstäblich einen Strom“ verschiedener Bitten und Gesuche für eine Befreiung vom Armeedienst. Das Ministerium und „persönlich“ Verteidigungsminister General Dimitrij Jasow aber hätten keine Rechte für entsprechende Freistellungen. Wehrdienstverweigerung wird bis heute in der UdSSR nicht anerkannt und mit Gefängnisstrafen belegt.

Kriwoschejew gab an, nur wer krank sei oder physische Mängel aufweise, könne vom Armeedienst freigestellt werden.

Weiter teilte Kriwoschejew mit, sowjetische Hoch- und Fachschüler müssten künftig ihr Studium nicht mehr unterbre-

chen, um den Armeedienst abzuleisten. Die neue Regelung gelte seit Frühjahr dieses Jahres. Studenten erhielten ihre militärische Ausbildung jetzt im Rahmen des Studiums an sogenannten „Militärlehrstühlen“. Damit werden sie so Kriwoschejew, von dem aktiven Armeedienst befreit. Wer an Hoch- und Fachschulen studiert, die keine militärischen Lehrstühle haben, muß sich nach dem Examen zum Armeedienst melden. Die Absolventen mit militärischer Ausbildung werden als Reserve-Offiziere ohne Armeedienst geführt.

In den vergangenen Jahren mußten sowjetische Studenten, die nach Abschluß der zehnklassigen Mittelschule in der Regel schon mit 17 Jahren ihre Ausbildung beginnen, sich nach dem ersten Studienjahr zum Militär einziehen lassen.

Wie Kriwoschejew bestätigte, soll der Armeedienst in der UdSSR nicht verlängert werden. Er beträgt gegenwärtig zwei Jahre.

Úloha parlamentu v MLR

Budapešť: Na nutnost dále zvýšit úlohu maďarského parlamentu a zcela vyjasnit jeho poslání poukázal nový předseda Národního shromáždění MLR M. Szűrös na setkání s politickými představiteli a poslanci župy Csongrád, kam před velikonocemi zavítal. Prohlásil, že práce parlamentu nemá smysl, pokud bude pracovat podle staré struktury a pokud každé rozhodování zůstane prakticky v rukou politického byra ÚV MSDS. V odpovědi na dotazy uvedl, že MSDS v dohledné době zůstane nejsilnější stranou v zemi, je ale přitom nutné zbavit se některých rysů dřívější praxe a dogmat. O bývalém generálním tajemníku MSDS (nyní předsedovi strany) J. Kádárovi M. Szűrös řekl, že je bezpochyby velkou osobností maďarských dějin, ale velká je i jeho historická odpovědnost. Prohlásil, že za Kádárova funkčního období se Maďarsko dostalo do krize, za kterou nesou odpovědnost nejen dřívější čelní představitelé, ale i chybby struktury.

● Na tři sta tisíc obyvatel sovětského Lotyšska se zúčastnilo pochodu k uctění památky obětí deportací asi 40 000 Lotyšů před čtyřiceti lety v období masové kolektivizace. Vláda republiky přijala usnesení o nepodstatnosti deportace.

Tramvajové linky čekají změny

(Čtk): Praha patří k nejvíce ekologicky narušeným městům naší republiky. Vysoká koncentrace obyvatel, průmyslu a dopravy nese s sebou i řadu negativních vlivů na životní prostředí. Podle názoru odborníků dozná pražská tramvajová doprava značných změn. V roce 1990 v souvislosti s prodloužením trasy B metra přibude v Praze 8, v ulici Na Žerzavě, tramvajová linka, která umožní spojit dopravu v Vysočanech a Libně s metrem ve stanici Palmovka. Ve stejném roce traf Ohrada-Palmovkalepší spojení ve východní části města a částečně nahradí autobusy, již nyní se buduje tramvajový úsek z Braníka do Tylovky čtvrti v Modřanech. V letech 1991-1994 se plánuje výstavba tramvajového přívaděče k sídlišti Barrandov. Zavedení trolejbusů přes zřejmý ekologický přínos není bez problémů. Potřebují totiž čtyřproudé komunikace bez prudkých stoupání i kvalitní trolejová vedení. Počítá se s nimi hlavně pro místní dopravu v okrajových částech. **24. 4. R.E.P. JE ZDĚLIL NA PR. A-Z. NA, KALVAZINIKY - A TO BYLO STOUPA...**

O vraždě I. Gándhíové

DILLÍ: Thakkarova komise předložila včera indickému parlamentu správu o okolnostech zavraždění bývalé indické premiérky I. Gándhíové v roce 1984. Komise nevyplnila možnost, že atentát proti premiérce byl součástí spiknutí za účelem zabránění tajné služby, jehož cílem bylo destabilizovat situaci v Indii. Komise soudí, že oba atentátníci byli „pouhými nástroji řízenými neviditelnou rukou“ a upozornila, že má dostatek materiálů potvrzujících podíl zahraniční tajné služby na přípravě atentátu a na pomoci teroristům. Zpráva uvádí, že nejméně šlo o předání, kdyby osoby odpovědné za bezpečnost premiérky náležitě plnily své povinnosti, zejména v souvislosti s nerůstající hrozbou atentátu po vyhnutí sikhských extrémistů ze Zlatého chrámu v městě Amritsaru. Dokument rovněž vrhá podezření z podílu na přípravě vraždy na R. K. Dhavana, dlouholetého spolupracovníka I. Gándhíové a nynějšího poradce ministerského předsedy R. Gándhího.

Telegram do rychlíku

(Čtk): Ne každý ví, že může do rychlíku ČSD poslat telegram. Je to však možné pouze ve vnitrostátním poštovním styku. Adresa musí obsahovat celé jméno toho, komu telegram posíláme, popřípadě bližší označení osoby, slovo „rychlík“, jeho číselné označení, název podle platného jízdního řádu i jméno doručovací stanice. Adresátovi je vydán po předložení průkazu totožnosti a poté co zaplatí průvodcům poplatek za doručení. Stejně tak může cestující podat u průvodčího telegram adresovaný příjemci v CSSR. Pomocí telegramu si cestující rovněž může vyžádat vyhlášení soukromé zprávy rozhlasem v železniční stanici.

Europa-Wahllokale bis 21 Uhr geöffnet

WIESBADEN, 4. April (dpa). Bei der Europawahl am 18. Juni können die Bundesbürger von acht bis 21 Uhr ihre Stimmen abgeben. Maßgebend für die späte Schließung der Wahllokale ist das europäische Wahlrecht, das die Anlehnung an andere europäische Länder vorschreibt.

V. Majakovskij zavražděn?

Moskva: Sovětská televize v sobotu večer spochybnila oficiální verzi o příčině smrti sovětského básníka V. Majakovského. Podle této verze Majakovskij v dubnu roku 1930 spáchal sebevraždu výstřelem do srdce. Komentátor sovětské televize Vladimir Molčanov předložil divákům dosud neznámou posmrtnou fotografii V. Majakovského, na níž je jasně patrná krvavá skvrna v levé části břišního hrudi. Zároveň je však zřejmá další skvrna v pravé části hrudi a rovněž pramen krve vytékající z levého spánku mrtvého. Tento nálezk podle fotografie potvrdil soudní lékař ministerstva zdravotnictví RSFSR. Podle vyjádření tehdejších Majakovského sousedů byly v místnosti, kde básník zemřel, nalezeny dvě pistole. Bylo přitom známo, že Majakovskij vlastnil pouze jednu. Výpovědi rovněž nasnačují, že v kritický den se s Majakovským bylo ozvalo několik výstřelů. V. Molčanov uvádí, že před svou smrtí obdržel básník několik dopisů, v nichž mu neznámý pisatel vyhrožoval smrtí. Kromě oficiální správy nabýly v Sovětském svazu po roce 1930 zveřejněny i smrti Majakovského řádné bližší podrobnosti.

CO TEN STALIN VŠECHNO STAČIL...

Stabilizovat finanční situaci

Moskva: Stabilizovat finanční situaci SSSR je cílem neodkladných opatření sovětské vlády, řekl v rozhovoru se zpravodajem TASS náměstek ministra financí SSSR V. Sengáčov. Poukázal na to, že finanční situace SSSR je nyní ještě složitější než v uplynulých letech. Projevuje se to v destabilizaci spotřebního trhu a růstu inflace. Není odstraněna ani hlavní příčina této složité situace - nevyváženost příjmů a výdajů státu. Státní rozpočet na rok 1989 byl schválen se schodkem 35 miliard rublů. Další 63,4 miliardy bylo vypůjčeno z prostředků Státní banky SSSR. Rozdíl tak dosáhl téměř 100 miliard rublů. Navíc je nutno přiznat, že schodek rozpočtu se nesnižuje, ale naopak roste. Jaká jsou možná řešení této situace? Především se plánuje prudké zvýšení výroby zboží a služeb, vyvážení poplatků a nabitky. Bude revidován program výstavby. Přísná opatření - včetně uzavření - budou použita vůči ztrátovým podnikům. Nemalé částky poskytna i snížení výdajů na obranu.

DESTABILIZOVAT JE ALE LEHČÍ...

● Hrůzný obraz v podobě roztrhaného mužského těla se naskytl v sobotu ráno ošetřovateli lvů v zoologické zahradě v Melbourne. Protože zvířata nechtěla svou oběť vydat, bylo nutno je speciálním projektilem uspat. Nešťastníkovy lvy ležely vzorně složené v rohu klece. Podle sdělení policie jde o bývalého pacienta psychiatrické léčebny.

● Šištěl v náletě měl 44letý britský horolezec, s nímž se v pátek utrhli sněhový převis v horách nedaleko skotského městečka Lochaber. Takřka bez zranění přežil pád do hloubky 180 metrů. Zachránila jej hromada navátého sněhu. Do ní se dostal zapíchl, přičemž mu zůstala koukat hlava. V této nepohodlné poloze pak nebyl celých šest hodin čekal na záchranáře.

schon Festung und archäologische Kleinfunde, die aus dem 15. Jahrhundert stammen könnten.

„Die Beweise sind überzeugend“, sagte Oberst Blashford-Snell, der die Entdecker-Gruppe an Bord des Segelschiffes „Lord Nelson“ geführt hatte, vor Journalisten im englischen Southampton. Jetzt müssten Wissenschaftler über die Echtheit der Funde entscheiden: „Entweder ist das Ganze ein vor mindestens 200 Jahren äußerst sorgfältig vorbereiteter Scherz, oder die Geschichtsbücher müssen neu geschrieben werden.“

Amerika bereits 1450 entdeckt?

LONDON, 4. April (AFP). Portugiesische Seefahrer haben den amerikanischen Kontinent möglicherweise schon 1450 entdeckt, also fast ein halbes Jahrhundert vor Christoph Kolumbus. Das behaupten junge britische Forscher, die Höhlenzeichnungen auf den Bahamas untersuchen haben. Auf den Höhlenzeichnungen auf der Insel Abaco, die die Forscher auf das Jahr 1450 datierten, seien portugiesische Schiffe dargestellt. Ein wohnber der Insel zeigten den Forschern außerdem die Ruinen einer portugiesi-

Obnovené členství

Kyjev: Prezidium Svazu spisovatelů Ukrajinské SSR rozhodlo obnovit členství sovětského spisovatele Viktora Nekrasova (1911-1987) v této tvůrčí organizaci. Autor významného románu V zákopec Stalingradu, který napsal brzy po skončení Velké vlastenecké války, byl později vyloučen ze Svazu spisovatelů a byl nucen opustit vlast. V posledních letech spisovatel žil v Paříži, kde je také pochován. První tajemník Svazu spisovatelů Ukrajiny J. Mušketik řekl v interview pro agenturu TASS, že tato organizace se nyní zaneprázdně nově vydání knih Viktora Nekrasova a o zveřejnění jeho děl napsaných v zahraničí v ukrajinských časopisech.

Verkehrschao in Wien / Rund 150 000 nutzten arbeitsfreien Tag / Bevölkerung wehrte sich

WIEN, 3. April (AP). Zwei arbeitsfreie Tage, verbunden mit am kommenden Wochenende in Kraft tretenden verschärften Zollbestimmungen in ihrem Land, haben am Montag rund 150 000 Ungarn zu einem „Einkaufsbummel“ in den Osten Österreichs gelockt und dort zu einem Zusammenbruch des Verkehrs geführt. Die Polizei sprach von einem einzigartigen Chaos und rief die ortsansässige Bevölkerung auf, bis auf absolute Notfälle auf das Auto zu verzichten. Ein 70 Kilometer langer Stau an der Grenze zwischen Stunden und Wien waren die Folge.

„Die wollen wohl ganz Ungarn in eine Disco verwandeln“, wunderte sich eine Kundin in Wien. Ein Polizist sprach von einem „Irrenhaus“. Mehrere zehntausend Ungarn hatten sich durch das Verkehrschao bis in die Wiener Innenstadt durchgeschlagen. Seit 6.00 Uhr morgens warte-

ten sie in Schlangen vor den Elektrogeschäften. „So arg war's noch nie“, sagte ein Wiener Polizist angesichts der von Autos mit ungarischen Kennzeichen zugesperrten Straßen.

Schon während der Nacht wälzte sich die Autoschlange Richtung Westen. „Die Verkehrsverhältnisse sind gelinde gesagt chaotisch“, kommentierte ein Polizist die Situation im Burgenland. „Nicht einmal ein Fahrrad findet mehr einen Platz.“ Selbst kleine und kleinste Gemeinden wurden gestört. Der österreichische Rundfunk sprach von einer „kaum vorstellbaren Situation“.

In Zurdorf griff die Bevölkerung angesichts des Andrangs zur Selbsthilfe. Sie blockierte die Straße mit Sitzstreiks. Einwohner schickten ihre Kinder nicht zur Schule oder in den Kindergarten, denn ein Überqueren der Bundesstraße war nicht mehr möglich. „Die Ungarn wirbel-

ten, daß niemand mehr an Schlaf denken konnte“, berichtet ein erboster Anwohner. Händler boten schon am Straßenrand Waschmaschinen und Videorecorder an. Einige Läden hatten bereits während der Nacht geöffnet. Schon um 5.00 Uhr reisten die ersten Ungarn wieder ab. Elektronikgeschäfte meldeten ausverkaufte Regale.

Ende der Woche werden in Ungarn der bisher einheitlich bei 30 Prozent liegenden Reisezolltarif und der 15prozentige Vorzugszolltarif für Videorecorder und Computer auf 45 Prozent angehoben. Die Zollfreigrenze sinkt. Ungarn können nach Österreich ohne Probleme einreisen. In Budapest gibt es offiziöse Schätzungen, wonach Ungarn seit Beginn 1988 bis Ende Februar diesen Jahres rund 6,5 bis 7,8 Milliarden Schilling (etwa 950 Millionen bis 1,2 Milliarden Mark) in Österreich ausgegeben haben.

Beipackzettel schreckt Patienten ab

Viele Menschen in der Bundesrepublik Deutschland haben aus Angst vor Folgewirkungen ein gespaltenes Verhältnis zu Arzneimitteln. Manfred Herrmann, Geschäftsführer der Infratest Gesundheitsforschung, erklärte jetzt als Mitverfasser einer Studie „Medikament und Öffentlichkeit“, zwischen 10 und 30 Prozent der Patienten verzichteten auf die Einnahme einer Medizin, nachdem sie den Beipackzettel gelesen hätten. Die Information und die persönliche Erfahrung seien die Kriterien für die individuelle Abschätzung der Risiken eines Medikaments. Bei sachlicher Darstellung der Risiken und Chancen von Medikamenten könnten Ängste abgebaut werden.

In die Infratest-Untersuchung wurden Patienten einbezogen, die an Zuckerkrankheit, Rheuma, Herz-Kreislauf-Erkrankungen und Bluthochdruck leiden. Diese Patientengruppen bewerteten den Nutzen von Medikamenten generell höher als die nicht betroffene Allgemeinbevölkerung. Ärzte sind, so die Studie, von den Chancen der Medikamente im Vergleich zu möglichen Risiken noch überzeugter als die betroffenen Patienten.

Weil Arzt und Patienten zu wenig miteinander reden, werden Medikamente so oft falsch oder gar nicht angewendet, sagte Prof. Klaus Heilmann vom Münchener „Institut für Untersuchung technologischer und wirtschaftlicher Entwicklungen im Gesundheitswesen“. Die Hälfte aller Patienten nehme Arzneimittel entweder überhaupt nicht oder unvorschriftsmäßig ein, auf knapp ein Drittel der Falschanwendungen folgten ernste Gesundheitsschäden. dpa

Bonn soll Nazi-Leichen holen

ROM, 3. April (AFP). Italien hat die Bundesregierung gebeten, die Leichen von drei nationalsozialistischen Kriegsverbrechern, die auf einem italienischen Soldatenfriedhof begraben liegen, in die Bundesrepublik zu holen. Das berichtete die italienische Presse.

Ein deutscher Diplomat hatte vor einigen Monaten enthüllt, daß in Costermario in Venetien neben Tausenden in Norditalien gefallenen deutschen Soldaten auch drei ehemaligen Mitglieder der SS beerdigt wurden. Es handelt sich um Christian Wirth, den sogenannten Schlächter von Treblinka, seine rechte Hand, Franz Reichleitner, und Gottfried Schwarz, der das Konzentrationslager im polnischen Belzec leitete.

.. A SUP SNI MI DO WALHALLY...

DIALOG INFORMUJE

Člen vídeňského Burgtheater herec Pavel Landovský (nyní známý z filmu Nesnesitelná lehkost bytí) vystoupí v pátek 7. dubna od 20 hod. ve frankfurtské Weissfrauengemeinde, Gutleutstr. 20 a v sobotu 8. dubna 1989 od 16 hod. v IGNIS, Else-Brandström-Str. 6 v Kolíně nad Rýnem. Informace podá DIALOG, Gutleutstr. 15, 6000 FFM 1, tel. 23 52 80 (3x týdně).

Písničky ze SEMAFORU zazní v podání Pavlína Filipovské a Karla Štědrého v klubovém pořadu Písničkáři v pátek 28. dubna 1989 od 20 hod. ve Frankfurtu v sále evangelické církve, Gutleutstr. 20. Do uzávierky nebyl znám termín v Kolíně nad Rýnem, buď ve čtvrtek předem nebo v sobotu od 16 hod. v IGNIS, tel. 0221/73 47 40. Oba umělci účinkují poté ve Francii.

Život v cizině je námětem sobotního odpoledne v Bílém domku na Rýně, u silnice B 42 Rüdeshim-Koblenz, kóta 544, hranice země Rheinland-Pfalz mezi obcemi Lorchhausen a Kaub. Bude se konat za účasti lékařů a psychologů v sobotu 15. dubna od 15 hodin, další setkání vždy druhou sobotu v měsíci. Informace DIALOG.

Lída Baarová v Německu. Známa česká filmová herečka Lída Baarová (Dívka v modrém, Lelíček, ale i celá řada německých a italských filmů) bude vzpomínat při ukázkách z filmů ve čtvrtek 1. června v Mnichově (informace mnichovský Dialog, Heßstr. 88, tel. 52 57 10), v pátek 2. června 1989 od 20

TO Z NICH NIKDO NEPLATI → Nové celní předpisy v Rumunsku

Bukurešť. Podle nových rumunských celních předpisů, které budou platit od 12. dubna, mohou zahraniční turisté bezcelně vyvážet jen zboží zakoupené za volně směnitelné měny. Při vývozu automobilů a jejich příslušenství, kol, domácích elektrických spotřebičů, síťových strojů, televizních a rozhlasových přijímačů, nábytku, koberců, konfekce, pleteného zboží, bot, koženin a kožených výrobků, křišťálu, porcelánu, jidelních přiborů, stavebních materiálů, zemědělského nářadí, léků a jakéhokoliv výrobku dražšího než 1000 lei se bude platit clo ve volně směnitelných měnách. Zároveň je zakázáno vyvážet jakékoli zboží, jež se do Rumunska dováží. Cizí státní příslušníci musejí při posílání balíků z Rumunska do dalších zemí zaplatit clo ve volně směnitelných měnách.)

A CO NAYI POSILAT.

hod. ve Frankfurtu v Gutleutstr. 20 (informace frankfurtský Dialog, Gutleutstr. 15, tel. 23 52 80) a v sobotu 3. června v IGNIS, v Kolíně nad Rýnem, tel. 73 47 40, zde od 16 hod. Filmový maratón s filmy s Lídou Baarovou ve frankfurtské české restauraci Gilde-Stuben, Bleichstr. 38-a v sobotu 22. dubna od 14.30.

Dva koncerty Jaroslava Hutky pořádá mnichovský Dialog. Pátek 7. dubna 1989 od 20 hod. v Norimberku, Gaststätte Schwänlein, Hintere Sterngasse 11, před koncertem od 17 do 19 hod. prodej knih. 8. dubna, v sobotu bude Hutka vystupovat na mnichovském Velehradě, Kreuzstr. 16. Začátek koncertu ve 20 hod., od 16 hod. výstava knižních novinek a promítání českých filmů.

Amtsblatt würdigt Hitler

KONSTANZ, 3. April (Renter). Im Amtsblatt der Gemeinde Gailingen im Landkreis Konstanz ist zum 100. Geburtstag von Adolf Hitler am 20. April eine umstrittene „Würdigung“ des Diktators erschienen. Der für den Inhalt des Blattes verantwortliche Bürgermeister Heinz Brennenstuhl wies am Montag Kritik an dem Artikel zurück. Der Autor und ehemaliger CDU-Gemeinderat Heinz Rall sei bekannt dafür, daß er die deutsche Geschichte „nicht nur aus der Sicht der Sieger“ sehe.

Rall hatte unter der Rubrik „Denkwürdige Daten zur Zeitgeschichte“ einen Hitler-Lebenslauf mit einer ausführlichen Schilderung der Jugend- und Soldatenzeit veröffentlicht: „Zum Zeitabschnitt 1933 bis 1945 hieß es lediglich: „Sein Hauptziel, den Versailler Vertrag wirkungsvoll zu bekämpfen, gelang nicht. Der 2. Weltkrieg bricht aus. Als Hitler keinen Ausweg mehr sah, nahm er sich am 30. 4. 1945 das Leben.“ HEIL!!

Briten fliegen auf Sheila

LONDON, 4. April (AFP). „Sheila, das erste australische Parfüm, das auch Fliegen tötet“, ist ein Volltreffer in Großbritannien. Ärgerlich ist nur, daß es „Sheila“ gar nicht gibt. Zwar haben in den vergangenen zwei Wochen an 4500 Bushaltestellen große beleuchtete Plakate die Vorzüge des neuartigen Duftes gepriesen — doch die großangelgte Aktion sollte lediglich die Reaktion der Öffentlichkeit auf neue Werbeflächen testen. Die Firma zur Förderung der Werbung hatte extra hinzugefügt: „Tötet auch Fliegen“, um Mißverständnisse garantiert auszuschließen.

Einem, einen solchen Glücksfall wollten sie sich offensichtlich nicht entgehen lassen.

Zahlreiche Briten verlangten in ihrer Parfümerie dennoch ein Flacon von „Sheila“. Zwei Produkte für den Preis von

Österreichs Exkaiserin Zita in Wien feierlich beigesetzt

WIEN, 2. April (AFP). Starker Regen hat am Wochenende den erwarteten Ansturm entlang der Strecke des Trauerzugs für die ehemalige Kaiserin von Österreich und Königin von Ungarn, Zita von Habsburg-Lothringen, gebremst. Anstatt der erwarteten 100 000 Schaulustigen fanden sich rund 40 000 Menschen ein. Der Wiener Erzbischof Hans Hermann Groer zelebrierte mit Bischof Johannes Vonderach aus Chur, in dessen Diözese Zita in den letzten Jahre ihres Exils gelebt hatte, und Altbischof Bruno Wechner aus Feldkirch die Trauermesse zu Mozarts Requiem. Kirchliche Würdenträger aus dem Ausland, darunter der ungarische Primas Laszlo Paskei und Diözesanbischof Marian Jaworski aus Lubaczow (Polen) wohnten der Trauermesse bei.

Zu Beginn der Zeremonie verlas Kardinal Groer einen Brief des apostolischen Nuntius in Wien, Michele Cecchini, an Otto von Habsburg, der mit der Anrede „kaiserlich-königliche Majestät“ beginnt. Zita von Habsburg wurde ebenfalls als „apostolische kaiserlich-königliche Majestät“ tituliert. Dies löste eine heftige Reaktion des in Österreich angesehenen Fernsehreporters Hugo Portisch aus, der die Ansicht vertrat, vor „Vertretern der Republik Österreich hätte das nicht sein müssen“ — Bundespräsident Kurt Waldheim sowie mehrere Minister wohnten der Messe bei. In einer Republik, in der es Gesetze gebe, „auch wenn sie manchen antiquiert erscheinen mögen, sollte man diese Gesetze einhalten“, meinte der Kommentator. In Österreich wurde mit einem Gesetz vom 3. April 1919 der Adel abgeschafft.

Die Fürbitten der Totenmesse wurden in den Sprachen der Donaumonarchie

auf tschechisch, ungarisch, kroatisch, polnisch und italienisch gesprochen. Das Tuch über den Sarg Zitas war mit dem Wappen des Reiches versehen und am Rand mit den Farben Österreichs (rot-weiß), Ungarns (grün-weiß-rot) und der Monarchie (gelb-schwarz) verziert. Nach der Messe wurde der Sarg Zitas auf jenen Wagen gelegt, mit dem zuletzt Kaiser Franz Josef 1916 vom Stephansdom zur Kapuzinergruft, der letzten Ruhestätte der Habsburger, gebracht worden war. Der Trauerkondukt zog durch die Wiener Innenstadt zur Kapuzinerkirche, wo der ehemalige Wiener Erzbischof Kardinal Franz König die Einsegnung vornahm.

„A MĚLI ZPÍVAT: „ČESKO-KRAŠNĚ, „TSCHECHI“ MĚ...“

Aufgespießt

„Der Vater der Klägerinnen verlangte zuerst die Auszahlung der Versicherungssumme an sich. Das lehnte die Versicherungsgesellschaft jedoch (...) ab. ... Im Laufe des Rechtsstreits stützte sie die Anfechtung auch darauf, daß der Vater der Klägerinnen seine Absicht, seine Ehefrau zu ermorden, bei Vertragsabschluß verschwiegen habe.“

Aus einem Urteil des Bundesgerichtshofs, in dem die Kinder einer ermordeten Frau auf Auszahlung ihrer Lebensversicherung klagten.

RESTE EINES WEHRTURMES: Dortmund sammeln nun eifrig für die Wiederaufbau des Adlerturmes, dessen früheres Aussehen jedoch niemand genau kennt.

Paris — War ein amerikanischer Wachbeamter in den Tod des Hitler-Stellvertreter Rudolf Heß (93) im Spandauer Gefängnis verstrickt? Das Pariser „Figaro-Magazin“ zitiert einen Brief von Heß an den amerikanischen Spandau-Kommandanten Keane, in dem sich der Häftling über den Wächter Jordan beschwert: „Er ist zu einer Gesundheitsgefahr für mich geworden. Seine ständigen Beleidigungen bringen meinen Puls auf 120. 125 wäre tödlich für mich.“ Jordan hatte am 12.8.1987 Dienst — der Tag, an dem sich Heß angeblich erhängte.

AT VYDAJI PAMĚTNÍ MINCI...

Hund roch Krebserkrankung

LONDON, 3. April (Reuter). Spürhunde können nach Ansicht britischer Mediziner bei der Diagnose von Krebserkrankungen beim Menschen Hilfestellung leisten. Die beiden Ärzte Hywell Williamson und Andrew Pembroke vom Londoner King's College Hospital schilderten in der medizinischen Zeitschrift „The Lancet“ den Fall einer Frau, deren Leben wahrscheinlich durch einen Mischlingshund mit empfindlicher Nase gerettet wurde. Das Schnüffeln ihres Hundes habe die Frau vor zwei Jahren auf ein von Krebs befallenes Muttermal aufmerksam gemacht.

„Die Hündin zeigte keinerlei Interesse an anderen Muttermalen der Patientin, schnüffelte aber jeden Tag wiederholt für einige Minuten an der befallenen Stelle“, schrieben die Ärzte. Schließlich habe die Hündin, eine Kreuzung zwischen Collie und Dobermann, die Hautveränderung abgesehen, was die Frau veranlaßt habe, zum Arzt zu gehen. Der zusätzliche Einsatz von Tieren mit hochentwickelten Riechorganen bei der Krebsdiagnose sei zu erwägen, schrieben die Mediziner. Es sei denkbar, daß Krebsgeschwulste, wie etwa das Melanom auf der Haut, für Menschen nicht wahrzunehmende Gerüche ausströmten, die von Hunden jedoch sehr leicht aufgespürt werden könnten.

mandantur hat dieses Verbot mit einer Anordnung erneuert, teilte Senatspräsident Werner Kolhoff am Montag mit.

..A TAKY TO JDE!

NPD-Verbot erneuert
BERLIN, 3. April (dpa). Der rechtsradikalen NPD ist in Berlin weiterhin eine Betätigung untersagt. Die Alliierte Kom-

ně, vyvážet. A až začne vyvážet a vyprodukuje nějaké devizové prostředky, může postoupit dál — zatím budovat speciální výrobní zařízení, které zajistí produkci devizových prostředků. Takových výrobních zařízení máme v našem JZD mnoho. Například robotizované pracoviště pro výrobu palet, jehož úkolem je vyvážet asi za 70 miliónů devizových korun. Máme pracoviště na výrobu regranulátu, jehož úkolem je produkovat devizové prostředky v rozsahu asi 40 až 50 miliónů devizových korun, pracoviště výroby kanystrů epod.

■ Od 1. ledna 1989 vstoupil v platnost pro všechny organizace zemědělsko-potravinářského komplexu nový hospodářský mechanismus. Jak byste hodnotili možnosti rozvoje vědy a techniky a výroby vzhledem k těmto aplikacím v nových podmínkách ve srovnání se starými?

Hodnotíme-li optimální podmínky pro rozvoj podniku a tím i vědy koeficientem 100, pak starý hospodářský mechanismus vytvářel podmínky z asi deseti procent a současný nový hospodářský mechanismus přibližně z 25 procent. Musíme proto vykonat ještě mnoho práce, abychom se dopracovali na žádoucí úroveň. Je potěšitelné, že v posledním období ústřední výbor KSČ a federální vláda přijaly řadu závazných rozhodnutí. Ke změnám však musí dojít i v nižších řídicích orgánech, kde stále ještě pracují po staru.

A přece jen umění?

Velvyslanec ČSSR dr. Dušan Spáčil vystavoval v Městské knihovně ve Wuppertálu od poloviny února do poloviny března sto svých obrazů, vlastnoručně namalovaných v posledních šesti letech za svého působení v SRN, pod skromným názvem „Obrázky z Evropy“. V úvodním projevu vylíčila starostka města Krausová (SPD) velvyslance jako mileho a hodného diplomata, městský kulturní decemter jej nazval „umělecky nejambicióznějším diplomatem“ v Bonnu, který spolupracuje na družbě měst Košice a Wuppertal.

Prohlédli jsme si obrázky, mezi nimiž bylo hodně typu „chaloupky pod horama“, avšak viděli jsme i obrázky velkoměst, např. Prahy se svítivě zelenou střechou mikulášského kostela, nikde rudá hvězda! „Jeho idylické krajiny jsou v protikladu k politickému povolání“, napsal list Westdeutsche Zeitung 16. února t.r.

Velvyslanec se rád doznal ke všem chválám, předneseným v úvodních projevech. Dovolené prý trávil malováním nejen v domovíně s chaloupkami a kostely, ale také např. na Krétě. Tleskajícímu posluchačstvu, především ze společnosti přátel družby Wuppertal-Košice, uslo, že i na zahraničních dovolených reprezentoval lid své země, který se dnes již dost těžko dostává na Balaton, natož na Krétu, nebo dokonce za velkou louží.

Umělecké ambice je však nutno velvyslanci přiznat. Hraje dokonce na zobcovou flétnu a na harmoniku a i malířská produkce, kterou odvázně vystavuje, přesahuje rámec výkonu diletanty.

Dr. Spáčil přiznal, že není jen soukromou osobou, nýbrž velvyslancem,

avšak cudně pomlčel o tom, že v zemi, kterou zastupuje, jsou umělci žalářováni. Jak daleko je od případu Havla k případu Rushdie? Velvyslanec-umělec, ani politici, kteří jej opěvovali, nepociťovali tuhu svědomí a lehce odkládali zodpovědnost za deformaci humanity, již by umění mělo sloužit... Plzeňské a slivovické tekly zdarma a tak se tleskalo.

Devisen- und Sortenkurse

03-04-1989	Sorten (Touristenkurse)		Devisen (amtl. Kurse)	
	Ank.	Verk.	Geld	Brief
USA (1 \$)	1,83	1,93	1,8877	1,8957
England (1 £)	3,09	3,26	3,166	3,180
Irland (1 Ir £)	2,60	2,77	2,661	2,675
Kanada (1 C\$)	1,53	1,64	1,5848	1,5928
Holland (100 hl)	87,60	89,85	88,565	88,785
Schweiz (100 sfrs)	112,75	115,75	113,950	114,150
Belgien (100 blrs)	4,63	4,85	4,766	4,786
Frankreich (100 FF)	28,70	30,50	29,565	29,725
Dánsko (100 Dkr)	24,70	26,50	25,620	25,740
Norsko (100 Nkr)	26,60	28,40	27,500	27,620
Švédsko (100 sKr)	28,35	30,15	29,345	29,506
Italien (1000 Lire)	—	—	1,3590	1,3690
(100 Lire)	0,13	0,14	—	—
Österreich (100 GS)	14,07	14,37	14,193	14,233
Spanien (100 Ptas)	1,54	1,66	1,602	1,612
Portugal (100 Esc)	1,04	1,14	1,203	1,223
Japonsko (100 Yen)	1,37	1,44	1,4270	1,4300
Finsko (100 Fmk)	43,25	45,25	44,365	44,565
Jugosl. (100 Din)	0,01	0,04	—	—
Griechsko (100 Dr)	0,90	1,35	—	—
Turecko (100 TL)	0,05	0,14	—	—
Australien (1 \$)	1,46	1,60	—	—
100 Ostmark = DM	10,25	13,25	—	—

Aufgespießt

„Die Kabinettsumbildung des Herrn Kohl soll offenbar nach der Methode des Recyclings vorgenommen werden: Die alten Flaschen werden wiederverwendet.“

Der stellvertretende Vorsitzende der SPD-Bundestagsfraktion, Horst Ehmke, zu Meldungen über die bevorstehende Regierungsumbildung in Bonn.

S Františkem Čubou o tom, jak JZD Agrokombinát Slušovice uplatňuje

vědeckotechnický rozvoj

Nalézt klíč, kterým lze otevřít dveře vysoké produktivity práce a efektivnosti výroby, není snadné. Hlavní brzdou je stále pomalé prosazování poznatků vědy a techniky v praxi. Mnohé organizace však při využívání vědeckotechnického rozvoje přesto dosahují velmi dobrých výsledků. Jednou z nich je právě JZD Agrokombinát Slušovice. Jak zde postupují? Lze zkušenosti tohoto družstva uplatnit i v ostatních podnicích? O odpovědi na tyto otázky jsme požádali doc. ing. FRANTIŠKA ČUBU, CSc., předsedu družstva.

V čem spočívá váš úspěch v rozvoji a uplatnění vědy a techniky?

Slovo úspěch je nepřesné a je ho třeba konkrétně vymezit. I to, co je pro někoho normální nebo slabé, může jiný označit za úspěch.

Co tedy považujete ve Slušovicích za rozhodující pro hodnocení úrovně vědeckotechnického rozvoje družstva?

Výsledky hodnotíme podle přírůstku výroby a přírůstku zisku.

Zisk, to snad ano. Ale přírůstek výroby? Neznamená to prosazování extenzivních cest rozvoje?

Ukazatel přírůstku výroby je někdy přesnější, objektivnější. V prvních letech některých náročných výrobních vývojů značné množství prostředků a zisku docílíme až později. Při jednoznačném hodnocení pouze přírůstku zisku bychom museli tyto výroby zrušit.

Jak se podílí věda a technika na přírůstku výroby a zisku ve vašem družstvu?

V posledních letech zvyšujeme oba ukazatele v průměru o 30 procent ročně. Přírůstek zisku a výroby zabezpečujeme zhruba z 25 procent novými investicemi, z 21 procent zvýšením počtu pracovníků a z 54 procent vědeckotechnickým rozvojem.

Můžete bližší specifikovat zdroje a původ vědeckotechnických poznatků, kterých v družstvu využíváte?

Realizace výsledků podnikového výzkumu se podílí na vědeckotechnickém rozvoji zhruba 24 procenty, kopírování zahraničních výrobků 21 procenty, využívání vědeckotechnických informací 18 procenty, nákup nových technologií v zahraničí 15 procenty, využívání iniciativy pracujících 15 procenty. Využili výsledků československého výzkumu devít procenty. Přitom podnikový výzkum se asi ze dvou třetin opírá o informace ze zahraničí, které se snaží využít pro potřeby JZD.

Uvedené ukazatele se samozřejmě mění. Jeden rok uskutečneme rozsáhlý nákup technologií, v jiném období třeba více využíváme vědeckotechnických informací apod. Například v roce 1988 byl vědeckotechnický rozvoj družstva ovlivněn nejvíce nákupem nových technologií. Jeho prostřednictvím nakupujeme i výsledky výzkumu partnerských organizací — základního a aplikačního výzkumu třeba v NSR

či USA. Nové technologie produkují výrobky světové, úrovně, prodávají v zahraničí za světové ceny. Podnikový výzkum pak může navázat na úroveň, která je daná dovezenou technologií.

Nejsou ovšem devět procent výsledků československého výzkumu málo?

Vědeckotechnický rozvoj není schopna zabezpečit žádná země sama. Československý výzkum může řešit nanejvýš deset procent úkolů. Vše ostatní hledáme ve světě. Tady je základ úspěchu, na který jste se ptal.

Úroveň uplatnění vědy a techniky ve výrobě závisí především na lidech a jejich kvalifikaci. Jak můžete tuto stránku věci ovlivnit?

Struktura našich pracovníků není odlišná ve srovnání s ostatními podniky. Pracuje u nás asi 850 vysokoškolačů, šestnáct kandidátů věd a dva doktoři věd. Čím však tuto strukturu ovlivňujeme? Pravidelným hodnocením se nám podařilo vytvářet dostatek pracovníků, kteří se hodí pro realizaci vědeckotechnických programů.

Zaměstnáváte řadu špičkových odborníků. Čím si vysvětlujete jejich zájem o práci u vás?

V roce 1988 se k nám hlásilo asi deset a půl tisíce lidí. Přijato bylo zhruba 700, tedy méně než sedm procent. Přitom nejde o špičkové odborníky, ale většinou o běžné pracovníky, například pro stavební závody, chemickou či biochemickou výrobu apod.

Špičkové odborníky si vychováváme sami, a to především z absolventů vysokých a středních škol. Do JZD se jich přihlásilo 250. Přijali jsme jich asi 230. Tedy téměř každý absolvent střední a vysoké školy se k nám dostane. Absolvuje nejdříve půlroční praxi a po ní je zařazen do technickohospodářské funkce. Po určité době je povinností náměstků a ředitelů závodů těm nejlepším umožnit přejít do vyšších technickohospodářských funkcí.

Častou bariérou vědeckotechnického rozvoje je nedostatečná materiální technická základna...

Tato otázka není pro nás tak důležitá. Materiály a zdroje, které se v Československu nevyrábějí, musíme dovážet ze zahraničí. Proto je stále důležitější program tvorby devizových prostředků pro zabezpečení nákupu technologických zařízení a některých materiálů. Družstvo proto buduje pracoviště se speciálním úkolem tvorby deviz.

Mohly by být vaše výsledky lepší? Co vás brzdí?

Nejvíce nás brzdí složité podmínky pro spolupráci se zahraničím a nedostatek finančních prostředků. Vědeckotechnický rozvoj není možný bez rozsáhlé a intenzivní spolupráce se zahraničím. Náš systém spolupráce je velmi pomalý a těžkopádný. Další brzdou jsou vysoké odvody. Realizace vědeckých a technických poznatků totiž od-

vykle přináší velký prospěch, ale je také velmi nákladná. Na uskutečnění velkých programů, tedy těch, které přinášejí nejvyšší efekty, obvykle chybějí finanční prostředky. Nejsou proto, že stát odnímá podnikům rozhodující část zisku. Podle mého názoru je padesátiprocentní odvod z mezd správný, ale není správný padesátiprocentní odvod ze zisku. Náklady na realizaci vědeckých a technických programů by měly být odpočítatelnou položkou od základu pro výpočet daně ze zisku. Tak, jak je to ve většině předních kapitalistických zemí...

Na jaké základní směry vědeckotechnického rozvoje se družstvo v současné době zaměřuje?

Stanovujeme si strategické programy, které vycházejí ze studia vývoje světové ekonomiky. Na ně navazují velké vědeckotechnické programy a na ty potom malé vědeckotechnické programy. Ke strategickým programům například patří biotechnologie, elektronika, technologie pro zemědělství a zušlechťovací technologie.

Jsou tyto programy totožné s rozvojovými programy, které jste si vytyčili na začátku osmdesátých let?

V podstatě ano.

Doplňli jste je novými, případně jste odstoupili od realizace některých původních záměrů?

Nově jsme si stanovili program rozvoje moderního systému výživy MOSIV. Poznání a vědeckotechnický rozvoj se vyznačují určitými riziky. Z deseti programů zhruba čtyři programy nevyjdou. Zbýlých šest programů však vytvoří zisk, který zaplatí ztráty.

Můžete uvést příklad nedoplněného programu, od kterého jste odstoupili?

Například jsme budovali závod na výrobu snímacích hlav. Protože však povolovací řízení probíhalo několik let, dostali jsme se do situace, že další realizace by už znamenala ztráty. Každý program přináší zisk jenom v určitém čase.

Můžete charakterizovat mechanismus řízení vědeckotechnického rozvoje, který je u vás uplatňován?

Strategické programy zabezpečuje mikrostruktura pro vědeckotechnický a investiční rozvoj. Velké programy řeší náměstci a ředitelé závodů. Za malé programy odpovídají ředitelé závodů a vedoucí provozů a ostatní technickohospodářští pracovníci.

Na všech úrovních je však využívání vědy a techniky součástí čtvrtletních hodnocení technickohospodářských pracovníků a hodnocení má vliv na setrvání ve funkci, na úroveň výdělků. Uvedu příklad: každé pondělí ředitelé závodů a vedoucí provozů a technickohospodářští pracovníci předkládají výsledky, kterých dosáhli při realizaci výsledků vědy a techniky. Ty se hodnotí. Kdo dosáhne zvýšení zisku do sta tisíc korun nebo milion korun produkce navíc, nebo uspoří jednoho pracovníka, dostá-

zahraničními partnery. A dále, máme celou síť organizací zahraničnického obchodu, jejichž povinností je zabezpečovat vývoz zboží jednotlivých podniků.

Jak by měl takový podnik postupovat?

Nejdříve musí nalézt vývozní zboží. Musí si tedy rozebrat své vlastnosti a vytipovat takové zboží, které je možné, třeba nevyhod-

Jste však sávisli na zdrojích deviz a takové možnosti, jako máte vy, nemá každá výrobní organizace...

Teoreticky má, ale prakticky je to opravdu daleko složitější. Každý podnik může produkovat devizové prostředky. Může získat, podle rozhodnutí vlády, vlastním oprávněním pro zahraniční obchodní činnost nebo si může vytvořit společný podnik se

prospěch.

Vidíte v tomto systému nedostatky?

Pro potřeby našeho JZD je dostatečně.

Myslíte, že vaše zkušenosti a metody lze uplatnit i v jiných hospodářských organizacích?

Každý podnik to může zavést okamžitě, od dnešního dne.

zase vědy a výzkumu se celkově v rámci technickohospodářského pracovníka?

Dvacet procent. Hodnotí se pět základních ukazatelů. Jak realizuje výsledky vědy, výzkumu a vývoje, jak řeší operativní problémy, jak zabezpečuje podniky dlouhodobého rozvoje (ty jsou zase ovlivněny využíváním výsledků vědy), jaké má ekonomické výsledky a jak pečuje o družstevníky a buduje pracovní

vá jeden bod. A tak to jde dál. Zisk nad milión korun, výkony nad deset milión korun a desora více než deseti pracovních sil znamená pět bodů. Za zvlášť mimořádné zvýšení je deset bodů. Za zemědělské výrobní programy a úspory energie se dávají dva body navíc. Za celé čtvrtletí se body sčítají a tím se stanoví, jak kdo byl úspěšný v realizaci výsledků vědy a výzkumu.

Jaký podíl má hodnocení reali-

Verteidiger Klars verweist auf „Sonderrecht“ für RAF-Häftlinge

KARLSRUHE, 6. April. In der Darstellung von Generalbundesanwalt Kurt Rebmann über die Haftbedingungen der RAF-Gefangenen fehlen nach Angaben von Rechtsanwalt Elard Biskamp (Frankfurt) wesentliche Punkte. Biskamp ist Strafverteidiger von Christian Klar, der in Stuttgart-Stammheim eine lebenslange Freiheitsstrafe verbüßt.

In einer 21 Seiten umfassenden Presseerklärung hatte Rebmann am Dienstag die Haftbedingungen von 25 RAF-Gefangenen detailliert dargestellt. Danach hatte etwa Klar 1988 79 Besuche, davon 53 von seinem Verteidiger. Er erhielt 895 Briefe und verschickte 359. In Klars Zelle, so Rebmann weiter, befindet sich ein Radio und ein Kassettenrecorder. Er beziehe sieben Zeitungen und Zeitschriften. Adelheid Schulz, die in Köln einsitzt, erhielt laut Bundesanwaltschaft im vergangenen Jahr sogar 1073 Briefe und schrieb

778. Die Zelle von Frau Schulz ist täglich mehr als acht Stunden geöffnet. Während dieser Zeit hat sie Kontakt zu anderen Gefangenen auf dem Flur. Von „Gesinnungsgenossen“ wird sie allerdings getrennt.

Biskamp bestreitet diese Zahlen nicht. Man müsse aber dazu sagen, daß alle ein- und ausgehenden Briefe von Beamten gelesen würden. Bei Begriffen wie etwa „politische Gefangene“ würden die Briefe angehalten, aber als „empfangen“ mitgezählt. Die Zahl der angehaltenen Briefe schwanke. Nach Schätzung des Anwalts werden etwa 20 bis 30 Prozent der Briefe angehalten und in die sogenannte „Habe“ genommen.

Die „Habe“ umfaßt all das, was ein Häftling nicht ausgeliefert bekommt. Im Normalvollzug werde die Postkontrolle nur in Ausnahmefällen und nur zeitweise durchgeführt.

digepost werde jedoch ausnahmslos vom Kontrollrichter gelesen — auch dies eine Besonderheit im Terrorismusbereich. Der Schriftsteller Christian Geißler (Autor des Romans „Kamalatta“) habe nicht die Erlaubnis bekommen, Christian Klar zu besuchen, weil er den Hungerstreik der RAF und ihre Forderungen unterstützt.

Biskamp wies schließlich darauf hin, daß Gefangene aus dem Normalvollzug vernommen und ausgehört würden, wenn sie einen regelmäßigen Kontakt zu RAF-Häftlingen aufbauen. Er selbst habe einen Mandanten vertreten, der deshalb sogar aus dem Gefängnis in Bruchsal verlegt worden sei. In Bruchsal verüben Günter Sonnenberg und Karl-Friedrich Grosser eine lebenslange Freiheitsstrafe.

Ein weiterer Unterschied zu den anderen Gefangenen bestehe darin, daß RAF-Gefangene etwa alle sechs Wochen in eine andere Zelle verlegt würden; einmal wöchentlich werde die Zelle durchsucht.

Besucher nur hinter der Trennscheibe

Besondere Haftbedingungen hätten die RAF-Häftlinge vor allem in der Besuchsregelung. Christian Klar stünden monatlich 90 Minuten für Privatbesuche zu, die auf zwei bis drei Besucher verteilt würden. Verteidiger, Bekannte und Freunde müßten ihn ausnahmslos im Trennscheibenraum besuchen.

Nur enge Familienangehörige dürften mit dem Gefangenen an einem Tisch sitzen, wobei ein Beamter des Landeskriminalamtes und ein Wachtmeister immer anwesend seien und Berichte anfertigten. Zwischen Angehörigen und Häftlingen bestehe ein Berührungsverbot. Themen, die nicht angesprochen werden dürften, würden zuvor mitgeteilt.

Schließlich müsse sich der Gefangene vor und nach dem Besuch nackt ausziehen und die Kleidung wechseln. Verteidigerbesuche — die ebenfalls mit Trennscheibe stattfinden — würden als einzige nicht überwacht, so Biskamp. Die Vertei-

Erstmals führt ein kommunistisches Land Straßengebühr ein

bau des Straßennetzes — vor allem im Hinblick auf eine Weitausstellung Wien — Budapest — dienen, wie der Minister erklärte. Autofahrer, die ohne den erforderlichen Aufkleber auf der Autobahn angehalten werden, müssen zur Strafe den zehnfachen Preis bezahlen.

BUDAPEST, 6. April (AFP). Ungarn führt als erstes kommunistisches Land ab dem 1. Mai eine Straßennutzungsgebühr für alle Autofahrer auf den Autobahnen des Landes ein, hat Verkehrsminister Andras Derzsi am Donnerstag vor der Presse in Budapest angekündigt. Der Jahressatz soll 1500 Forint (rund 50 Mark) betragen. Für ein Quartal liegen die Kosten bei 700 Forint (23 Mark), ausgenommen während der Sommermonate des dritten Quartals, da sind es 800 Forint (26 Mark).

Die ungarische Bevölkerung reagierte mit großem Unmut auf diese neue Maßnahme. Viele zweifelten auch daran, daß die Einkünfte wirklich in den Straßenbau fließen. „Uns wurde schon bei den letzten Benzinpreiserhöhungen versprochen, die zusätzlichen Einnahmen würden dafür verwendet, aber alles floß an die Steuerbehörden.“

Die auf 1,2 Milliarden Forint (knapp 40 Millionen Mark) geschätzten Einkünfte aus der Autobahnmaut sollten dem Ausbau der Autobahn dienen.

1989 APR 10 10 24 DANVILLE

„Republikaner“ lehnen Koalition mit der CDU zur Zeit ab

Die Bundesbank-Gewinne

INDEX FUNK 3574

Faktisch ein Einreiseverbot

Die von der Bundesregierung beschlossene Verschärfung der Visabestimmungen für Polen kommt praktisch einem Einreiseverbot für Normalbürger aus dem Ostblockland gleich, sollten sie keine Verwandtschaft im Westen haben.

Nach der beschlossenen Regelung müssen Polen für jeden Tag Aufenthalt in der Bundesrepublik 50 Mark in Devisen sowie einen ausreichenden Krankenversicherungsschutz nachweisen, wenn sie von der deutschen Botschaft in Warschau einen Sichtvermerk (Visum) erhalten wollen.

Zum offiziellen Devisenkurs der Mark von 319 Zloty wären dies 15950 Zloty und damit rund ein Drittel des durchschnittlichen Monatsgehalts in Polen. Allerdings kann zu diesem Kurs kein Pole D-Mark erwerben. Vielmehr gilt die offizielle Rate vor allem für Besucher aus dem Westen, die umgekehrt bei Polen-Reisen täglich 36 Mark umtauschen müssen. Dieser Zwangsumtausch liegt also um 14 Mark unter dem Betrag, der künftig von Polen pro Aufenthaltstag in

der Bundesrepublik nachgewiesen werden muß. Polnische Normalbürger, die sich weder mit Handel Hartwahrung beschaffen können noch von Verwandten im Westen mit Devisen versorgt werden, sind dagegen auf den Schwarzmarkt oder aber die staatliche polnische Bank angewiesen.

Doch dieser Kurs liegt beträchtlich über dem offiziellen: 1550 Zloty müssen die Polen hier für eine Mark bezahlen. Bei 50 Mark pro Tag wären dies je 77500 Zloty und damit das Anderthalbfache des statistischen Durchschnittsverdiensts für einen Monat.

Der Nachweis von 50 Mark pro Tag wird dem Kabinettsbeschluß zufolge aber nicht verlangt, wenn ein Pole von Bundesbürgern eingeladen wurde, die für ihn aufkommen können, oder bei Pauschalreisen. (AP)

Střešní nástavby v ČSSR

(čtk): Na plochých střechách domů řady G a TOA, kterých bylo v ČSSR v letech 1960 až 1980 postaveno téměř 11 000, je možné postavit kolem 70 000 nových bytů. V nich by nalezly kvalitní ubytování desetitisíce občanů — bez záboru další zemědělské půdy nebo zelených ploch ve městech. Navíc by se odstranily problémy se zatékáním. Například tzv. dvouletkové domy mají klasické klopenné střechy s prostornými půdami. Odstrojením střešní konstrukce vznikne plocha pro nástavby. Další výhodou je zateplení bytů v původně posledním poschodí. Nové byty tímto způsobem vznikají nejen bez nároků na stavební parcely, ale také s minimálními nároky na budování další technické a občanské vybavenosti. Nezanedbatelným kladem je rovněž rychlost výstavby a nízká materiálová a energetická náročnost na pořízení bytové jednotky. Praxe, zejména v Praze, dokazuje, že není vždy snadné získat povolení ke stavbě. Původní obyvatelé v nových domů se úpravám střech často brání. Nedůvěru občanů k úpravám může pomoci překonat i vkrácení doby výstavby a zmenšení plochy stavebních záborů. Nutné je rovněž stavět plynule, bez zbytečných prostojů. To však je podmíněno kompletním předzobehem stavebním materiálem, který musí být uložen mimo vlastní stavbu, přesným dodržováním smluv a subdodávkách klempířských a pokrývačských prací a rychlejší profesionální přípravou.

Blahopřání prezidenta ČSSR

(čtk): Prezident ČSSR Gustáv Husák zaslal blahopřejný telegram Jásiru Arafatovi k jeho zvolení do funkce prezidenta Palestiny.

MOČ CHYTRÉ TO NEUDELALI...

VRANA IL V DAVU...

AUGUSTE RODIN V PRAZE

ROKU 1900 SE DVA ČESTÍ MALÍŘI, Arnošt Hofbauer a jeho přítel Miloš Jiráček, vydali na vytvořenou cestu do Paříže. Iell přes Curuch do městského Monruzu, kde navštívili profesora dějin umění Williama Rittera. Ten jim dal několik doporučení dopisů pro významné umělce v Paříži.

Díky těmto doporučením poznali osobnosti tak známých jmen jako Odilon Redon, Florian, Grasset, Rivier. Nejpříteli početou však byla návštěva v ateliéru Augusta Rodina. Hofbauer o tom psal rodičům: "Tento vynikající umělec je největší muž s prošetřivějším plinovým a laskavým pohledem mladých obl. Pohořil nás výborně a prováděl nás po svých ateliéru. Je tu Eud, Jan Křtítel, Victor Hugo, Občané z Catalis..."

V dalším dopise pokračuje: "Byl jsem dvakrát v Meudonu v ateliéru Augusta Rodina, kdybyste to řekl Ladislav, ten by škáklil tím byl mltén bratranec, sochař Ladislav Saloun. Sedl hodín jsem s ním strávil v hovor. K mému potěšení jsem však nechtěl, nejen stran jazyka, ale i co do obsahu rozhovoru. Ostatně byl při obědě obsluhován jedním z nejlepších, ne-li největších umělcem celého světa, to také za něco stojí. Nepočítám o tomto rozhovoru napíši kraší články do Volných směrů."

Hofbauer a Jiráček byli dojatí velikolepými díly Rodinovými a prosili Mistra, aby navštívil Prahu a pořádal u nás výstavu svých prací. Rodin slíbil návštěvu na jaře v roce 1902. Vždyt jeho milý žák, sochař Josef Matakka, mu o Praze mnoho vypravoval!

Uplnily skoro dva roky. Za tu dobu členové spolku "Mánes" postavili pavilón vhodný k umístění výstav v zahrádě Kinských.

Dne 15. května 1902 přivítali členové "Mánes" Augusta Rodina na nádraží a doprovodili ho do hotelu Central.

Druhý den byl Mistr Rodin očekán v pavilónu Mánes. Nad pavilónem vláda vlajka s porotělem Honoré de Balzaca, který natoual Vítadím Zupanský. Kolém desáté hodiny zastavil kočár, ze kterého vyšlo sochař Sucharda a pomáhal vystoupit vzácnému hostu. Prošli spáirem čekáříckých za nadseného jánotu. Po ukázaní jako prv oslovil vzácného hosta profesor Sucharda, aby tlumočil při všech, že Mistr zavítal do Prahy. Potom předstoupil Arnošt Hofbauer a pronesl francouzsky utácaj proslov. Roki mltmo jiné:

"Mý, mladi umělci, chápeme a cítime hlavně to, co je odvádné ve vašem umění. Pro vltvu osobní, který nám přinášíte, pro novou budoucnost, kterou nám otvíráte, voláme: "Drahý, vzácný Mistře, upřímně a srdečně díky!"

Večer po prohlídce výstav se Rodin zúčastnil představení opery Dalibor v Národním divadle. Přítel den sl se zájmem prohlédl Národní muzeum a jel v kočáře na Petřín. Pořádk na kvetoucí Prahu Rodina uchovátil. Ukázal se též jarní slavnost v letohrádku královny Anny, která se konala ve prospěch sbírky na postavení pomníku Julia Zeyera v Chorkových sadech. Sešla se tam společenost umělců a vědci: F. Herites, J. Vrchlický, A. Lauermannová, A. Sova, I. Nováková, A. Novák, H. Jelinek, profesor Gail a Heyrovský.

Herečka Beděková-Kuklová zde učila Rodina francouzským prostonem a krásnou kytičk. Po prohlídce letohrádku odvezli ctitelé vzácného hosta do Hvědy a na Bílou Horu, kde Mistr posílá v řidubokém dlejteli.

Másteučitel den byla neště. J. Mařatka a R. Vácha jeli s Rodinem parukem na Zbraslav kolem pamětní desky Francouze Barranda. chuchetského kostelika a zelených kopců. Na Zbraslav obdivoval Rodin kostel a klášter. Potom prošel zeleným údolím závláským a došel až do Břežan, kde si prohlédl zámeček, park a oratoř. Odtud se vrátil opět malým parukem do Prahy. Na toad byl Mistr pozván a obecenstvo mu provolávalo slávu a zpívalo české písně.

Za svého pobytu v Praze navštívil Auguste Rodin profesora Suchardu u jeho bubenečské vile. Zúčastně se mu líbily jeho sošky "Ukolébavka" a "Vltava". Sucharda obě tyto sošky daroval Rodinovi.

Odpoledně před svým odjezdem uspořádal Rodin pro své přátelské přátele hostinu v hotelu. Zpívaly se písně, které měl Mistr nejraději a Arnošt Hofbauer s mladíčkou Evou Vrchlickou předvedli slovanický tanec, zvaný drapák nebo odzemek, který se Mistrovi i všem přítomným velice líbil.

Rodin byl též pozván Jočkou Uprkou na Moravu, který zápro francouzského hosta uspořádal "řízdu králů" v pesirých krajích a výlet do Macochy. Pak přišlo loučení. Na nádraží v Brně se stromázálo mnoho členů "Mánesa", aby naposléd zamávali milovanému umělci na cestu do Vídně.

Teure Tomaten ärgern Verbraucher

rei FRANKFURT A. M. Teure Tomaten beschert die EG dem Verbraucher. Statt billiger, wie man es im Frühjahr eigentlich erwarten kann, klettern die Preise in den nächsten Wochen um ein bis zwei Mark pro Kilo. Das befürchtet die Arbeitsgemeinschaft der Verbraucherverbände (AgV).

Grund dafür ist die Preispolitik der EG. Um die holländischen Treibhaustomaten vor unliebsamer Konkurrenz zu schützen, werden die billigeren und leckereren Freilandtomaten aus Mittelmeerländern wie Albanien oder Marokko mit hohen Strafzöllen belegt.

Die AgV verurteilt diese Praktiken mit deftigen Worten. Sie seien „wirtschaftlich pervers und verbraucherfeindlich“. Ein Schaden von jährlich mehreren hundert Millionen Mark allein in der Bundesrepublik sei die Folge. Außerdem bezeichnet sie es als völlig widersinnig, die preiswerten und umweltfreundlichen Anbaumethoden in den Mittelmeerländern zu behindern oder gar zu zerstören, um die teure Produktion von Treibhausgemüse in den kühleren Regionen der EG zu erhalten.

ŠAJSE! SPOLEČNÝ DŮM EVROPA...

CSSR-Dissidenten verurteilt

PRAG/WIEN, 5. April (AFP/Reuter). Ein CSSR-Gericht hat Tomas Hradilek, einen der drei Sprecher der Bürgerrechtsbewegung „Charta 77“, zu 13 Monaten Haft auf Bewährung verurteilt. Nach Angaben der Oppositionsgruppe sprach der Richter in Prerov den 43jährigen am Mittwoch der „Aufhetzung zur Rebellion“ schuldig, wobei als erschwerender Umstand gewertet wurde, daß dies über die Massenmedien erfolgt sei. Angeklagter und Staatsanwalt legten sofort Berufung gegen das Urteil ein.

Hradilek mußte sich für die Veröffentlichung von zwei offenen Briefen an die tschechoslowakische Führung verantworten, in denen er Ende Januar gegen die Polizeibrutalitäten bei den Kundgebungen zum 20. Jahrestag der Selbstverbrennung von Jan Palach protestiert hatte.

Bereits am Dienstag wurde in Brno der 38jährige Bürgerrechtler Slavek Popelka zu vier Monaten Haft verurteilt, weil er Flugblätter verteilt hatte, in denen die kommunistische Führung kritisiert wurde.

ŠAK JINAK!

Kneipen-Philosoph hungert

LONDON, 8. April (dpa). Der tschechoslowakische Bürgerrechtler und Philosoph Julius Tomin hat am Donnerstag in seinem südeinglischen Wohnort Swindon einen zehntägigen Hungerstreik begonnen, um die Prager Behörden zu zwingen, ihm seine Staatsbürgerschaft zurückzugeben. Tomin, der sich in Großbritannien als „Kneipen-Philosoph“ einen Namen gemacht hat, informierte den zu einem Staatsbesuch in London weilenden sowjetischen Staatschef Michail Gorbatschow in einem Brief über seine Protestaktion.

Der 49jährige Professor, dessen Proteste in seiner Heimat in den 70er Jahren international Aufsehen erregt hatten, hält seit vergangenem Herbst regelmäßig philosophische Vorlesungen in der „Beehive“-Kneipe (Bienenkorb) in Swindon. Kneipenwirt Noel Reilly hatte von dem Schicksal des Emigranten gelesen, der seit 1980 in Großbritannien lebt, und ihm einen Dreijahresvertrag als Teilzeit-Lektor für 5000 Pfund (16 000 Mark) pro Jahr angeboten.

Worte des Monats

„Wie wir pfleglich miteinander untergehen...“

Versprecher von Bundeskanzler Helmut Kohl in der „Stageschau“ zum Koalitionsklima.

zpsobn hospodářství — kolichozů, savchozů, zemědělských podniků, zemědělských firem, zpracovatelských a dalších podniků, nájemních kolektivů a nájemců, rolnických hospodářství a jejich družstev a také osobních pomocných hospodářství občanů, združňuje se v dokumentu. Usnesení požaduje, aby jim byly vytvořeny rovnoprávné ekonomické podmínky. Plněním zasedání rovněž povazuje za účelné uskutečnit v letech 1989 až 1995 cílový program sociální přestavby na vesnici, přiče se v usnesení.

Usnesení o zemědělské politice
Moskva: Agentura TASS v sobotu uveřejnila usnesení plenárního zasedání ÚV KSSS, které se konalo 15. a 16. března. V usnesení o zemědělské politice KSSS v nynějších podmínkách je mj. vyznačen úkol zmírnit v nejbližší době potravinový problém v SSSR a zajištit v letech 1991 až 1995 takovou zemědělskou výrobu, která umožní stabilní zásobování obyvatele potravinami. Čtem nvněší zemědělské politiky je rozvílet zemědělskopřodmyslovou výrobu na základě rozmanitých forem socialistického vlastnictví a

Zvýšení cen v PLR

Váševe: V Polsku byly všepřítím dnem zvýšeny ceny benzínu. Cena nepoužívavnějšího 90oktanového benzínu vzrostla ze 190 na 250 zlotech za jeden litr. Ji více než 30 procent. Zvýšení cen je odvívodňováno mj. značným růstem spotřeby benzínu a jeho nedostatečným zásobami a výrobou v PLR. Od soboty se v Polsku zvýšily poplatky za elektrickou energii o 33 procent a za plyn o 15 procent. Zvýšení byly rovněž ceny jízdného a městské hromadné dopravy, a to o 100 procent.

ALITR ASI 0,75 PL!

Nejrychlejší šlágr hollywoodského písničkáře

Za čtyři sekundy stovkou!

Mercedes Benz „SL“ je už desetiletí synonymem pro absolutní světovou třídu ve stavbě aut a Ford Fiesta mezinárodní prodejů (trvalkou mezi malými vozy. Oba mají něco společného a jejich zcela nově konstruované nástupci, kteří slavili premiéru na autosalonu v Ženevě, jsou tak významnými novinkami, že se k nim ještě vrátíme. Ale dnes jsme připravili „nejrychlejší šlágr písničkáře“, který byl na IAA středem pozornosti.

Název nového hitu hollywoodského komponisty Giorgia Morodera by se mohl jmenovat „Narodil se vůz“. Ale na rozdíl od olympijských písní „Reach out for the Gold“ (Dosáhní pro zlato) a „Hand in Hand“ (Ruku v ruce) z r. 1984 (Los Angeles) a 1988 (Souil), patří tento šlágr ke zhmotnělým automobilovým snům skladatele v podobě vozu Cizeta Moroder V16T. Po skvělé vernisáži v hotelu Century Plaza v Los Angeles byl představen široké veřejnosti poprvé v Ženevě. Jde o fascinující sportovní vůz snů exkluzivního konstrukčního slohu.

Technické parametry automobilu vyrábějí dech stejně jako tvary jeho karosérie: 16válcový V motor o zdvihovém obsahu 6 litrů, 64 ventilů, 8 hřídels a výkon kolem 580 k. Tento futuristický dvousedadlový sportovní vůz se za pouhé 4 s může ketapultovat z klidu na 100 km/h a svou maximální rychlostí 330 km/h představuje nejrychlejší sériové auto světa. Technická lahůdka tvaru do T s pětistupňovou převodovkou propůjčují Cizetě Moroder i typové označení T 16.

Tvůrcem automobilu je Marcello Gandini, bývalý šéfdesignér Bertoneho. Reference tohoto Itala jsou spojeny s někdejšími legendárními auty vysokých výkonů jako Lamborghini Countach a Miura, dále Ferrari 308 GT4 nebo Maserati Khasim, ale také se spoluprací na autech pro každý den BMW řady 5, VW Polo a Audi 50. Ovšem za duchovního otce tohoto snu na čtyřech kolech, když udeřila hodinu jeho zrodu v Hollywoodu, označil Claudio Zambolli, někdejší zkušební pilot Lamborghini, technik a obchodník s auty – komponistu Giorgia Morodera, pocházejícího z jižních Tyrol a žijícího v Beverly Hills.

Prvním velkým hitem, jímž dal o sobě Moroder jako komponista vědět (spolu s interpretkou Donnou Summerovou), byl v r. 1974 „Love to love you Baby“. Dnes už je považován za spolutvůrce hudby disko osmdesátých let. Až losud byly jeho skladby oceněny třemi Oscary a četnými „Grammy awards“. Filmové písně „Midnight Express“, titulní šlágr k „Flashdance... what a feeling“ nebo „Take my Breath away“ z filmu „Top-Gun“ jen upevnily jeho světový věhlas: jako mnohonásobný gramo-

deskový milionář je geniální tvůrce hudby a vitrávní melodiemi i doterovými multimilionář. Na sportovní-muzikálních výšinách se Moroder usadil oběma olympijskými kompozicemi pro Los Angeles a Souil. Jen samotný jihokorejský šlágr „Hand in Hand“ se udržel dlouhé týdny v 15 zemích na vrcholu žebříčku jako hit č. 1.

Čeho se Giorgio Moroder chopil, bylo zrozeno k úspěchu: teď je to pro hollywoodského komponistu sportovní vůz vysokých výkonů. MORODER: „Byl jsem vždy automobilovým fanouškem a obdivovatelem plnokrevných aut. Projekt na vůz Cizeta Moroder vznikl zhruba před dvaapůl rokem, když jsem se seznámil s konstruktérem Claudiem Zambolliem. Založil jsem firmu a k jeho nápadu jsem přidal své jméno a peníze. Cizeta v názvu auta znamená ale třeba než Zambolliho jméno G a Z v italském přepisu. Při našem prvním

setkání mi Zambolli předvedl skoro hotové plány a představy. Protože k samotnému projektu jsem přišel relativně pozdě, nechtěl jsem už svému příteli do jeho díla fušovat, tím spíš, že mě jeho myšlenka okouzila.“

Cizeta Moroder existuje zatím v jednom modelu, ale v závodě v Modena se už staví druhý prototyp, který absolvuje všechny testy. Začátek výroby těchto aut se plánuje už na polovinu roku 1990, prodej pro exkluzivní klientelu by měl začít od r. 1991. MORODER: „Určitě nebudeme levní. Přesná cena auta ovšem není ještě určena, bude se pohybovat mezi 450 až 500 000 šv. franků. Na stole máme už kolem 25 objednávek. Zvláště v Japonsku je poptávka obrovská, že bychom tam mohli expedovat tolik aut, co stačíme vyrobit. Odhadují naši roční produkci na 50 kusů. Ptají se mě, co je snazší – komponovat šlágr nebo konstruovat sportovní auto. Nad odpovědí jsem nikdy nemusel moc přemýšlet, protože oba obory jsou nerosrovnatelné. Většina mých melodií vzniká za jeden den. Cizeta Moroder si až dosud vyžádala dva a půl roku intenzivní práce.“

Kdyby zapnuli pásy...

Nejméně 200 lidských životů by v Rakousku ročně zachránil zapnutý bezpečnostní pás v automobilu. Oznamují to experti vídeňského kuratoria pro bezpečnost silničního provozu. Upozornili současně, že ve městech jezdí bez zapnutého bezpečnostního pásu polovina, mimo města třetina a na dálnicích čtvrtina řidičů. Přitom v Rakousku platí povinnost jízdy s bezpečnostním pásem již pátý rok. Kuratorium nyní vyzvalo k přísnému trestání všech řidičů, kteří pás ignorují. Loni přišlo na rakouských silnicích o život 1439 lidí a 56 184 jich bylo zraněno.

...ABER ZU WENIG BIERGE-

NUSS FÜHRT ZUM TOD DURCH AUS-TROCKNEN...

Historické poklady se otevírají...

(Čtk): Na pět milionů domáček a jeden milión zahraničních návštěvníků – taková je bilance loňské sezóny památkových objektů CSR, z nichž se jako každoročně těšily největší pozornosti hrady a zámky Konopiště, Hluboká a Karlštejn. Přiznivě hodnocena byla také např. loni nově zpřístupněná expozice historické lékárny a barokních obrazů v západočeském bývalém klášteře Piasy, či třeba rozdělení trasy na Konopišti na dva prohlídkové okruhy, které znamenalo zkrácení čekací doby. Od 1. dubna bude veřejnost otevřeno více než 110 hradů, zámků, tvrzí a dalších památek v Olomouci nově zpřístupní v dubnu Přemyslovský palác s historickou a archeologickou expozicí. Z neznámějších objektů zůstanou v nedohledné sezóně uzavřeny: Betlémská kaple, Bečov, Bítov, Blatná, Bruntál, Házmburk, Hradec nad Moravicí, Jindřichův Hradec, Kašperk, Krakovec, Kynžvart, Kunětická hora, Landštejn, Lemberk, Lešná, Lichalce, Litice, Loket, ratibořický zámek, Stramberská trůba, Vysoký Chlumec a Zebrák.

... A TADY ZAVIDATI!

Pietní akt v Naardenu

Haag: V nizozemském Naardenu se večera konal pietní akt u příležitosti 397. výročí narození Jana Amose Komenského. Delegace čs. velvyslanectví v Nizozemí položila u hrobu světoznamného českého pedagoga kytice květů. Slavnostnímu aktu byli přítomni také starosta města Naardenu H. Kastein a čs. velvyslanec v Nizozemí František Chlud. Nizozemí patřilo mezi nejdůležitější hostitelské státy dlouhého Komenského exilu. Při čtvrtém pobytu v této zemižil „učitel národů“ od roku 1656 až do své smrti v roce 1670 v Amsterdamu, od něhož je Naarden vzdálen jen několik kilometrů.

JEDEN ZNAKCH ČTENÁŘU TAM AŽI PŘED

Weltgrößter Eisberg wächst

WELLINGTON, 5. April (AP). Mit Beginn des Winters auf der südlichen Erdhälfte hat der größte jemals vermessene Eisberg der Welt weiter an Umfang zugenommen. Der Wissenschaftler Harry Keys von der neuseeländischen Umweltschutzbehörde berichtete am Mittwoch, der Eisberg, der „B-9“ genannt wird, sei nun 154 Kilometer lang. Er treibt auf dem Ross-See in der Antarktis täglich zwei Kilometer aufs offene Meer zu.

Der Eisberg stelle keine Gefahr für die Schifffahrt dar, sagte der Wissenschaftler. „Er bewegt sich viel zu langsam“, meinte er. Außerdem sei sein Standort jeweils auf Wetterkarten verzeichnet.

„B-9“ hatte sich vor 18 Monaten vom Ross-Eisschelf abgespalten und ist seitdem 1100 Kilometer weit getrieben. Keys erklärte, die Bewegung des Eisberges habe den Wissenschaftlern wertvolle Informationen über die Strömungen in der Antarktis verschafft. „B-9“ werde in drei Jahren das offene Meer erreicht haben und zu schmelzen beginnen. Bis er sich aufgelöst habe, werde ein weiteres Jahr vergehen.

Viel Biergenuß krebserrregend?

LONDON, 5. April (AFP). Das Bier, das lange Zeit wegen seiner Reinheit als eines der unbedenklichsten Getränke galt und mancherorts als Grundnahrungsmittel angesehen wird, ist einer britischen Studie zufolge bei dem Genuß von großen Mengen krebserrregend. Wer in der Woche 3,5 Liter Bier trinkt, trägt nach Einschätzung britischer Wissenschaftler ein dreimal höheres Risiko, an Bauchspeicheldrüsenkrebs zu erkranken, als jemand, der nur in geringen Mengen von dem süßigen Gerstensaft nippt. Das hat eine am Mittwoch in London in der Internationalen Zeitschrift für Krebskunde veröffentlichte vierjährige Untersuchung ergeben.

Znovu evropský rekord?

Podle odborníků automobilky Volkswagen by letošní prodej osobních automobilů v západní Evropě mohl dosáhnout rekordní úrovně. Změlna ve Španělsku a Portugalsku je nečekaně silná poptávka a ani zvýšení úrokových sazeb v mnoha západoevropských zemích zákazníky neodradilo. Podle prognóz VW by evropský prodej mohl letos dosáhnout 13,5 miliónu kusů a překonat tak loňský rekord, který činil 12,99 miliónu kusů. Již v r. 1987 předstihla Evropa Severní Ameriku a stala se největším světovým trhem aut. Volkswagen letos pravděpodobně prodá na tři milióny kusů, zatímco plánil to bylo 2,86 mil

Nový přístroj na léčbu patologického zaktivení páteře vyvinula skupina odborníků OONZ v Rimavské Sobotě. Je konstruovaný tak, aby ho uměle obsluhoval samotní pacient. Po čtrnáctidenní

hospitalizaci pacient dostane přístroj domů až do té doby, pokud se páteř nevyrovná nebo neskončí skeletální růst.

razítko, podle něhož byl dopis odeslán v říjnu 1979 z pošty vzdálené od redakce – pouhý jeden kilometr. Autor správného řešení teď dostal aspoň cenu útechy. DULHARIKÉ POŠTY – VZOR PRO BP!

Bonn - Schönhuber, der Mitglied der Waffen-SS war, sagte über den Bundespräsidenten und dessen Vater:

● „Weizsäcker hat in seiner Rede vom 8. Mai gesagt: Jeder Deutsche hätte wissen müssen, wohin die Züge Richtung Osten gefahren sind. Aber ausgerechnet von Weizsäcker hätte aufgrund der Position seines Vaters wissen müssen, wohin die Züge tatsächlich gefahren sind. Sein Vater war mitschuldig an den Zügen.“

● „Wenn behauptet wird, von Weizäckers Vater sei ein Widerstandskämpfer gewesen, dann war ich der Robin Hood von Bayern.“

Der Vater des Bundespräsidenten, Ernst von Weizsäcker (1882 - 1951), wurde 1938 Staatssekretär und damit zweiter Mann im Reichsaußenministerium; in seinem Tagebuch schrieb er damals, er nehme „dieses Kreuz“ auf sich - für „die Verhinderung eines Krieges“. Er blieb bis 1943 im Amt, wurde danach deutscher Botschafter beim Vatikan. Ernst von Weizsäcker hatte Beziehungen zu den Widerständlern des 20. Juli, wußte von der Deportation und Ermordung der Juden. 1948 wurde der Ex-Staatssekretär in Nürnberg angeklagt, von

seinem Sohn Richard mit verteidigt und zu sieben Jahren Gefängnis verurteilt - für „Verbrechen gegen den Frieden“ und „Vergehen gegen die Zivilbevölkerung“. Englands Premier Churchill sprach von einem „schrecklichen Irrtum“.

Die Präsidenten-Beleidigung Schönhubers löste in Bonn Empörung aus: **Der SPD-Rechtsexperte Emmerlich:** „Schönhuber steht nicht nur in der nationalistischen und völkischen Ecke, sondern rudert im braunen Sumpf.“ **Der rheinland-pfälzische Ministerpräsident Wagner (CDU):** „Dieser rüde Angriff auf

den Bundespräsidenten bestätigt: Wir als CDU haben mit solchen Rechtsauslegern nichts am Hut.“ **Die FDP-Politikerin Hildegard Hamm-Brücher:** „Empörend und entlarvend.“ **Trude Unruh, Abgeordnete der Grünen:** „Schönhuber muß dafür strafrechtlich verfolgt werden.“ **Heinz Galluski, Vorsitzender des Zentralrats der Juden:** „Verunglimpfung des Bundespräsidenten.“

K prvnímu letu na lince Ostrava - Moskva - Ostrava odstartovalo včera letadlo Čs. aerolinií TU-134 A z letiště Ostrava-Mošnov. Začal tak provoz pravidelné linky, která bude k dispozici každé pondělí a pátek.

Russisches U-Boot „Mike“-Klasse

**Bis 95 Mann Besatzung
9700 Tonnen
Länge: 108 Meter**

**Torpedo-Rohre Radar-Antenne
Kurzwellen-Antenne**

Marschflugkörper mit Atom-Sprengköpfen! Sie werden durch Torpedo-Rohre abgeschossen

**SSN 21 Atom-Raketen
Reichweite: 3145 Km**

Zwillings Atom-Reaktor

Die vier entscheidenden Fragen

● **Droht eine Katastrophe wie in Tschernobyl?**

Wenn die zwei Atomreaktoren an Bord abgeschaltet wurden (so UdSSR-Außenminister Jasow) droht vermutlich keine Kernschmelze wie in Tschernobyl. „Die Reaktoren sind gut isoliert“, so Johan Baarli, Leiter des Strahlenschutz-Instituts Norwegens. Finn Ingebretsen, Physiker der Uni Oslo: „Solche Reaktordruckbehälter können Wasserdruck von mehreren Hundert Atmosphären aushalten. Dort unten herrscht aber nur ein Druck

von 200 Atmosphären. Der Behälter ist aus Stahl, hält mehrere Jahre“. Unklar ist, ob bereits eine Strahlenwolke freiwurde, als das U-Boot nach über Wasser war. „Daß könnte eine Verseuchung ganz Skandinaviens über den Wind bedeuten“, so Greenpeace.

● **Ist das Boot eine tickende Zeitbombe?**
Die Atom-Reaktoren werden mit flüssigem Metall (vermutlich Natrium) gekühlt. „Sollte ein Loch im Reaktor entstehen, gibt es eine Explosion, wenn sich Natrium mit Wasser

beste Isolierung für den Reaktor. US-Admiral Powell Carter: „Der äußere Reaktor-Stahlmantel bei diesen Booten hält 1000 Jahre, dann rostet er durch Salzwasser vielleicht um einen Millimeter weg.“
● **Was passiert im Meer?**
„Bisher gab es bei keinem Untergang von Atom-U-Booten eine Strahlenverseuchung der See“, sagte US-Militärexperte Norman Polmar. Bente Asfjord vom norwegischen Naturschutzverband: „Das Plutonium an Bord strahlt 24000 Jahre.“ Er befürchtet lang-

verbindet“, sagt Hans Möller Kristensen, Sprecher von Greenpeace-Grünland. Außerdem könne langfristig die Kühlung versagen. Folge: Kernschmelze wie in Tschernobyl. Anders die Meinung der Internationalen Atomenergie Aufsichtsbehörde (IAEA) in Wien: „Der Reaktor ist in einem U-Boot im Eismeer extrem gut geschützt. Wasser ist die

AT 2131 POMĚBNÍ USTAVY!

Das gesunkene Super-Atom-U-Boot der Sowjets (NATO-Code: „Mike“) im Querschnitt. Die Überlebenden kralten sich an einem Schlauchboot fest (oben). Die Stelle des Untergangs (links).

früher eine Verseuchung des Meeres. Physiker Ingebretsen: „Radioaktivität würde bei Lecks sofort verdünnt“. Die Strahlung komme nur langsam an die Oberfläche. „Die Strömung verarbeitet sie dann allerdings schnell“.
● **Waren Atomraketen an Bord und können sie explodieren?**

US-Experten vermuten Marschflugkörper mit Atomsprenghäupten (Typ SS-N-21) an Bord. Dazu Hamburger Friedensforscher: „Diese Raketen sind nie scharf gemacht. Vermutlich haben sie Sicherheitssysteme, die ein selbsttätiges Explodieren verhindern. Da sie unter Wasser abgeschossen werden sollen, können sie auch nicht wegen hohen Wasserdrucks zerbersten und explodieren.“

V mlahavských prodejnách paritavých oděvů zavedli nový způsob prodeje - obličej prodávali na váhu. Za 1 kg se platí 28 marek

Zucker in Moskau rationiert

Zwei Kilogramm Süßstoff für jeden Einwohner im Mai

MOSKAU, 11. April. In der sowjetischen Hauptstadt wird ab Mai der Zucker rationiert. Der Süßstoff ist bereits seit längerem in den meisten anderen Teilen der UdSSR und sogar in Leningrad, der zweitgrößten Stadt des Landes, rationiert.

Wie die Moskauer Zeitungen am Dienstag mitteilten, hat jeder Moskowiter, auch Kinder und nur zeitweilig in der Stadt lebende Sowjetbürger, das Anrecht auf zwei Kilogramm Zucker für den Monat Mai, im Juni und Juli — Beginn der Einmach-Saison — erhöht sich die Menge auf drei Kilogramm. Die Marken für Mai und Juni werden den Moskowitern ins Haus geliefert. In Moskau, erklärte der Vorsitzende des Handels der sowjetischen Hauptstadt, Walerij Sharow, in einem Interview, habe sich der Verkauf von Zucker in den vergangenen drei/vier Jahren um fünf bis zehn Prozent gesteigert, im letzten Jahr habe man zusätzlich bereits 50 000 Tonnen Zucker erhalten, in diesem Jahr 40 000 Tonnen. Wenn der Verkauf von Zucker sich nicht verringere — und das sei nicht zu erwarten —, dann werde die Situation in zwei, drei Monaten für die Stadt kritisch, das könne man nicht zulassen. Zucker ist auch in Leningrad rationiert. Im vergangenen Sommer verschwand Zucker für Wochen ganz aus den Geschäften, damals wurde vermutet, das Defizit sei politischer Natur, um in der Bevölkerung Unzufriedenheit mit der Perestroikapolitik hervorzurufen. Als Grund galt auch die mittlerweile eingestellte Anti-Alkohol-Kampagne. Damals verbrauchten Schwarzbrenner viel Zucker.

Nicht nur bei der Zuckerversorgung, sondern auch bei der von Fleisch, Milch und sogar Brot ist die Lage in Moskau kritisch.

„Gruftis“ öffnet Särge

BERLIN, 10. April (dpa). Mehrere junge Leute sind in Dresden zu Geldstrafen oder Jugendhaft verurteilt worden, weil sie Grüfte und Särge auf Friedhöfen geöffnet und „Skeletteile sowie Urnen“ entnommen haben. Diese Taten haben in der Bevölkerung „Unruhe, Betroffenheit und Empörung“ hervorgerufen, berichtete die „Sächsische Zeitung“. Die „Gruftis“ hatten um die Jahreswende nachts auf drei Friedhöfen ihr Unwesen getrieben und auch Kreuze, Kränze und Grab-schleifen von Grabstätten entfernt.

„Gruftis“ sind in der Regel schwarz gekleidet und weiß geschminkt. Friedhöfe sind für sie Treffs für Zusammenkünfte und „Totenmessen“. Im Stadtbild der DDR sind „Gruftis“ sehr selten anzutreffen.

Bonn berät China im Wohnungsbau

Bus von Böhmen nach Bayern

Waidhaus, 7. April (dpa). Voraussichtlich Ende Mai werden erstmals nach dem Zweiten Weltkrieg wieder Linienbusse über die deutsch-tschechische Grenze fahren. Wie der oberpfälzische SPD-Landtagsabgeordnete Otto Brenner am Freitag mitteilte, plant das westböhmische Omnibusunternehmen CSAD tägliche Verbindungen zwischen Pilsen und Weiden — eventuell mit Verlängerung nach Amberg oder Nürnberg — sowie zwischen Karlsbad und Weiden.

Der Linienverkehr soll Bundesbürgern den Besuch in der Bierstadt Pilsen und im böhmischen Bäderdreieck ermöglichen. Im Gegenzug können Tschechen zum Einkaufen in die Oberpfalz fahren...

.. NEBO TAKY NE!

Bleifrei lebt länger

Autofahrer, die bleifrei tanken, handeln nicht nur umweltfreundlich: Sie erhöhen obendrein auch die Lebensdauer ihres Autos. Dies bestätigen Untersuchungen des Umweltbundesamtes. Verglichen wurden zwei Autoflotten mit je 15 Fahrzeugen, die verbleit betankt wurden und durchschnittlich 120 000 Kilometer zurücklegten.

Es zeigte sich, daß in den unverbleit betriebenen Motoren der Zylinderverschleiß um 34 Prozent, der Verschleiß der Ventilführungen um 39 Prozent und die Abnutzung der Pleuellager um 23 Prozent geringer ausfiel. Die Lebensdauer der Auspuffanlagen erhöhte sich um 100 Prozent. Die Wechselintervalle bei den Zündkerzen verlängerten sich ebenfalls auf das Doppelte.

Zákazník je nespokojen mnoho se s tím nedělá výklady budi stále dojem skladů Národního muzea

Nejsou lidi kdekdo kušní. Vymizeli. Zvlášť ti slušní

Praha (sts). Když vloni v listopadu začala motoristům sloužit druhá polovina mostu A. Zápotockého a systém ramp na obou březích, dala se představit v plné kráse, zdálo se, že nás již nížem nemůže překvapit. A přece! Důkazem toho je dřevěné »monstrum«, které vyrostlo na levém předmostí.

Je to známka toho, že v plném proudu je architektonické a výtvarné dotvoření mostu. Dvě — řečeno mluvou odbornou — umělecké lokality jsou na levém břehu, jedna na pravém. Na hlubočeské straně jde vlastně o stříšky, které plní dvojitý účel. První — zkrásnit most — jsme si již připomněli a druhý? Částečně zastínit schodiště z úrovně mostu dolů. Most zatím pěším neslouží a právě dokončené

schodiště je jednou z podmínek pro »napojení« chodníků.

Stříšky, v podstatě železobetonové skořepiny, budou mít unikátní tvar, který projektant popisuje jako lasturu, méně poeticky jako obrácenou čepici. V současné době je již jedna obložena dřevěným bedněním, které jsme vzpomínali v úvodu, a během dubna by se měla začít betonovat. Druhá se v současné době vyztužuje a postupně bude první následovat. Obě by měly být hotovy na podzim.

A na branickém břehu? Tam vyrůstá podstavec pro plastiku Rovnováha, která bude zdobit přístup na most od centra Braníku.

Dopadený zloděj

Na galerii Národního divadla došlo v poslední době ku smělným krádežím s kapsou dem. Jednalo se hlavně o tobačky, ale strážníci se také kukátka s dokonce i holinky. Policie podholství vyslela do divadla své nejlepší detektivy. Krádeže se však opakovaly a nic se nepodařilo zlatit. Teprve v neděli se podařilo chytit jednoho muže z lepší pražské společnosti při činu. Je nyní ve vazbě a v jeho domácnosti byla provedena šomovní prohlídka, při níž byly některé okradené věci nalezeny.

Národní Listy 26. 3. 1989

Asche von Katyn übergeben

MOSKAU, 9. APRIL (AFP). Die Sowjetunion hat Polen eine Urne mit der Asche von Opfern des Massakers an polnischen Offizieren in Katyn übergeben. Wie die sowjetische Nachrichtenagentur TASS jetzt meldete, nahm eine polnische Delegation die Urne im Rahmen einer feierlichen Trauerzeremonie in Smolensk entgegen. Die Asche soll in Warschau beigesetzt werden.

Stalo se v Praze roku 1512. Na pohorelecké popraviště — určené pro osoby šlechtického rodu — byl jednoho dubnového dne vyvedeni dva odsouzení, bratři Chlévcové. Čekali na ně vykonání hrdelního trestu způsobem přineseným do Prahy před několika lety z Uher — dřením a vstrkáním na kůle!

Popravě předcházelo odsouzení — a nutno dodat, že spravedlivé, protože oba povedení bratři byli věhlasní mordýři a lapkové. Na sílnicích v Čechách si před nimi nebyl nikdo jistý. Cestující

čanském městě mnoho a často do nich utíkali opuštění nemocní lidé a ohavně tu umírali.

Nazítří k ránu Chlévec vstal a doulekl se k domu vedle kostela sv. Benedikta. Když ho tam našli

ji knězi přeškal a ten po vyslechnutí podal mu tělo Páně. Hned potom Chlévec umírel a pochovali ho tu při kostele sv. Benedikta na Hradčanech.

Téměř hororová historie o «šťastném» konci lupiče Chlévce, spaseného zásluhou oblíbené světky sv. Barbory, se objevila v České kronice Václava Hájka z Libočan. Stala se oblíbenou především v období protireformace, kdy se tématu chopila řada pisatelů a malířů.

Jedním z dokladů, které může me ještě dnes vidět na vlastní oči, je malá koplčka, začleněná do zahradní zdi v Lorelánské ulici. Dal ji postavit v roce 1725 hrabě Stěpán Kinský k počtě sv. Barbory a původně ji zdobila freska od Václava Vavřince Rejnera, na které mimo orodující světky byl zobrazen závěr neobvyklé popravky — zaopatřování lupiče a vraha Chlévce.

Počuj rady zkušeného starca z dediny: kto hnoj kydã na iného, sám sa zasviní!

Polen erhöht Brotpreise

WARNSCHAU, 9. April (AFP). Der Brotpreis in Polen wird vom heutigen Montag an um durchschnittlich 27 Prozent angehoben werden, berichtete am Sonntag die amtliche polnische Nachrichtenagentur PAP. Ein Brot von 800 Gramm, das zur Zeit 49 Zlotys (14 Pfennig) kostet, ist in Zukunft 69 Zlotys teuer. Die Agentur, die eine Mitteilung des Finanzministers verbreitete, gab an, daß die Preiserhöhung auf die geringe Brotproduktion zurückzuführen ist und die Bäcker zu vermehrtem Backen veranlassen soll. Seit Anfang des Jahres ist dies die zweite Brotpreiserhöhung.

Příběh z popraviště

a poutníky zabíjeli na počkání, a to nejen pro peníze a šperky, ale často jen z pouhé zábavy...

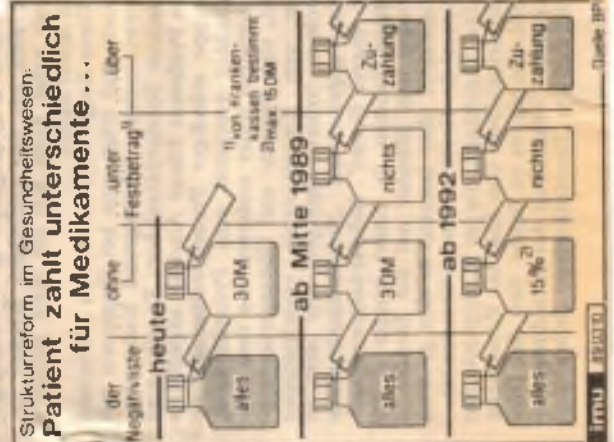
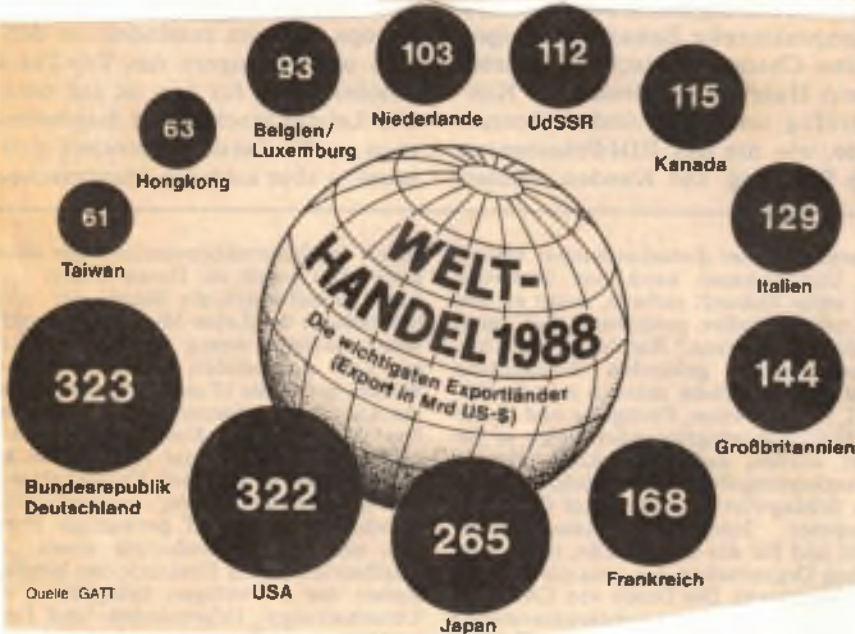
Na popravišti za Strahovskou bránou (ta tenkrát stála na rozhraní dnešních ulic Lorelánské a U kasáren) se shromáždili dav svědků a kat s pomocníky se pustili do díla. O tom, co se dělo pak, se můžete dočíst v zápisech kronikářů a historiků:

... jeden z Chlévců brzy zešel, ale s druhým se daly divně věci: kůl mu vynikli mezi plece mi a kat jej z něho dvakrát znovu vytáhl. Když už potřetí kůl do něj bíl, ten Chlévec katu pravil, že zase zle jde ten kůl do něho. Ale kat už nechal tak a špatně nastrčeného ho vyzdvihl. A mnoho lidí tu stálo a dívali se na něj až do večera. Ten vrah, jak na tom kůlu vězel s neporušenou hlavou a velkou bolest snášel, prosil pro všechny svaté, aby se někdo nad ním slitoval a ty provazy na rukou mu přeřezal, že si potom sám už pomůže. Ale nikdo se toho neodvážil. V noci pak se mu kůl zlámal u samého zadku. A on s tím kůlem v těle dolezi až na hradčanské náměstí a tam se zahrabal do hnoje naproli kostelu sv. Benedikta. Těch hnojů bylo tehdy v položbořeném hrad

lidé, prosil, aby mu zabolali kněže, že chce ke správe Boží. Prisel tedy jeden zbožný kanovník a Chlévec se před ním s velkou lítostí vyznával, že nic dobrého v životě neučinil, jen jeden záslužný měl obyčej, říkat k poctivosti sv. panně Barbore kratičkou modlitbu... Z posledních sil

Polen wertet Zloty erneut ab. Polen hat die Landeswährung Zloty erneut abgewertet. Der offizielle Kurs beträgt nunmehr 630 Zloty je Dollar nach zuvor 600 Zloty.

Phosphorbelastung verringert

BONN, 7. April (dpa). Flüsse und Seen sind nach einem Bericht des Bonner Umweltministeriums nicht mehr so stark mit Phosphor aus Wasch- und Reinigungsmitteln belastet wie vor rund 15 Jahren. Wie das Ministerium am Freitag weiter mitteilte, gelangen derzeit noch 5000 Tonnen Phosphor durch das Waschen in die Gewässer. 1975 seien es etwa 42000 Tonnen gewesen. Der Anteil der Wasch- und Reinigungsmittel an der Phosphorbelastung der Flüsse liege bei einem Zehntel (1975: 42 Prozent). Heute hätten sich phosphatfreie Waschmittel eindeutig durchgesetzt. Auch würden nicht mehr Waschmittel verbraucht als 1983.

Polo soll Trabant ablösen

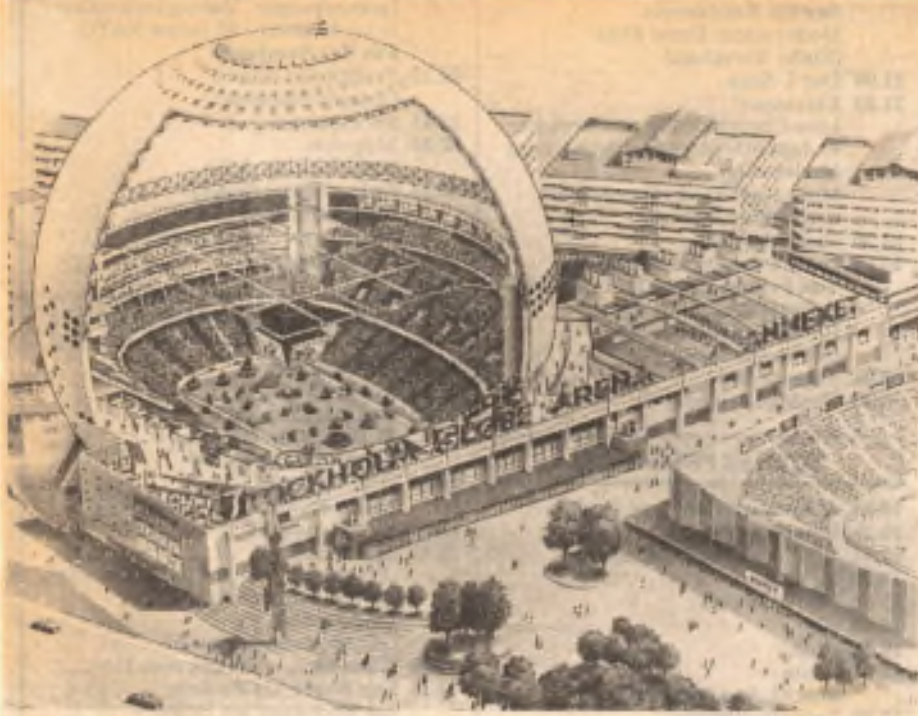
Die DDR will von VW die Lizenz zum Bau des Kleinwagens Polo erwerben und in den neunziger Jahren die Produktion ihres Zweitakter-Autos Trabant einstellen. Das berichtet der „Spiegel“.

.. JAKO JEDNOTAKT ?

Prag denkt an IWF-Beitritt

Die Tschechoslowakei will nach Angaben ihrer Staatsbank nach einer Abwesenheit von 35 Jahren wieder in den Internationalen Währungsfonds eintreten.

VALUTITKY!

RUNDERNEUERT ist die „Stockholm Globe Arena“ nicht, sondern neuerrichtet. Für 200 Millionen Mark zogen die Schweden anlässlich der Eishockey-Weltmeisterschaft eine Stahlkonstruktion 85 m hoch. 14 000 Zuschauer finden bei Spielen um die schwarze Scheibe Platz in dem futuristischen Kuppelbau. Ob auch der Sport zukunftsweisend sein wird? (Bild: WEREK)

Moskauer Kino zeigt erstmals Film über Selbstverbrennungen

Lange Zeit wurde in der UdSSR die Befreiung der Frau in Mittelasien als große Errungenschaft gefeiert. Doch längst schon denkt man anders darüber: Wie die Frauen und Mädchen in Tadschikistan, Turkmenien und Usbekistan unter alten Bräuchen, der Diktatur von Eltern und Ehemännern bis heute leiden, dokumentiert ein Film, der bis jetzt verboten war, inzwischen aber in einem kleinen Moskauer Experimentierkino gezeigt wird: „Die Flamme“; es geht um ein tragisches Thema: die Selbstverbrennungen von Frauen in Usbekistan. Von 1986 bis Mitte 1988, heißt es am Ende des Films, verbrannten sich in der Republik Usbekistan 364 Frauen.

Der Film beleuchtet in Interviews mit Überlebenden, jenen Frauen, die es gerade noch einmal geschafft haben, mit Eltern, die Motive: Gewalt in der Ehe, die Aussicht, wegen Mittellosigkeit und vielen Geschwistern keine angemessene Mitgift zu bekommen und also ledig, damit ausgestoßen, zu bleiben, das Gefühl, überflüssig zu sein, werden als Beweggründe für den schrecklichsten letzten Schritt im Leben usbekischer Frauen, die sich mit Benzin übergießen und dann anzünden, genannt. Manche töten zuvor auf dieselbe Weise auch ihre Babys.

Der Film zeigt auch Aufnahmen aus einem Smarkander Krankenhaus, in das die sterbenden Frauen eingeliefert werden. Wer hier sein Leben aufgibt — und das sind fast hundert Prozent der mit schwersten Verbrennungen Eingelieferten, erleidet Höllenqualen. Wer gerettet werden kann, nach Monaten oder sogar einem Jahr, ist erst recht entstellt — physisch und auch psychisch. Über 90 Prozent, so ein Arzt, sterben. Der halbstündige Film endet damit, daß wieder eine Frau im Notarztwagen in die Klinik gebracht wird, der zweite Fall in drei Tagen, sagt der Arzt.

Überreste der Zarenfamilie schon vor zehn Jahren entdeckt

MOSKAU, 12. April (Reuter). Die sterblichen Überreste des letzten russischen Zaren Nikolaus II. und seiner Familie sind nach einem Bericht der sowjetischen Wochenzeitung „Moscow News“ vom Mittwoch bereits vor zehn Jahren entdeckt worden. Der Kriminalschriftsteller Geli Rjabow habe die Leichen des von den Bolschewisten im Juli 1918 ermordeten Zaren und seiner Frau, ihren Kindern und Dienern in einer Grube nahe dem heutigen Swerdlowsk im Ural entdeckt, aber nicht gewagt, den Fund bekanntzumachen. Nach offizieller Darstellung waren die Leichen durch Säure völlig zerstört worden.

Neben einem Interview mit Rjabow druckte die Zeitung das Foto einer Schaufel mit einem Totenschädel darauf ab, der laut „Moscow News“ dem Zaren gehörte. In einer von der amtlichen Version abweichenden Darstellung erklärte der Schriftsteller, die Führung des revolutionären Sowjetstaates habe für Exekution gestimmt und die örtlichen Behörden hätten die Grabstätte geheimgehalten, um zu verhindern, daß sie Anhänger des Zaren anziehe. „Vor zehn Jahren, als wir das Grab öffneten, in das man die nackten Leichen geworfen hatte, und selbst später konnte ich das Ergebnis meiner Untersuchung nicht veröffentlichen“, wurde Rjabow zitiert. „Die Zeiten waren anders ...“

Grenze zur DDR amtlich

BONN, 12. April (Reuter). Im Bundesinnenministerium in Bonn ist am Mittwoch ein Protokoll über den innerdeutschen Grenzverlauf unterzeichnet worden, auf den sich die deutsch-deutsche Grenzkommision geeinigt hatte. Es enthält aber keine Festlegungen zum umstrittenen Grenzverlauf an der Elbe.

V. ARCHÍVU kostela sv. Jakuba v Praze leželo dlouhá léta Requiem G. moll Václava Jana Tomáška, významného českého skladatele obrozenecké doby. Nahrávku tohoto pozoruhodného díla nyní realizoval dirigent Josef Havel s tělesy pražského rozhlasu za spolutažní příležitosti H. Tyrdě, V. Walterové, A. Hamply, K. Průchy a varhaníka O. Nováka.

Hohe Preise sollen Energieverbrauch drosseln

BONN, 12. April (dpa). Deutlich höhere Preise sollen die Bundesbürger nach dem Willen der Sozialdemokraten zum sparsameren Umgang mit Energie veranlassen. Dies ist das Ziel eines ökologisch ausgerichteten Steuer- und Abgabensystems, das SPD-Umweltexperte Harald Schäfer in Bonn vorstellte. Um etwa 25 bis 30 Prozent teurer werden danach vor allem Benzin, Diesel und Heizstoffe.

Nach Angaben Schäfers sind von jährlich rund 100 Milliarden Mark Umweltschäden in der Bundesrepublik etwa die Hälfte auf die Verbrennung von Erdöl, Kohle und Gas zurückzuführen. Der Straßenverkehr gilt dabei als Umweltsünder Nummer eins. Weiterhin schlägt die SPD einen mit dem Verbrauch steigenden Stromtarif vor. Bisher sinken die Preise bei steigendem Verbrauch. Vorgesehen sind ferner zusätzliche Abgaben auf Getränkeverpackungen, Abwässer und Luftschadstoffe.

shocking

LONDON, 12. April (KNA). Der Führer der britischen Labour-Partei, Neil Kinnock, hat die katholische Kirche verärgert, indem er religiöse Ausdrücke auf Premierministerin Margaret Thatcher angewandt hat. Im Blick auf den zehnten Jahrestag der Regierungsübernahme durch Frau Thatcher nannte Kinnock sie eine „unbefleckte Mißgeburt“ und sprach von der „Himmelfahrt der Heiligen Margaret“. Der Vorsitzende der katholischen Bischofskonferenz von England und Wales, Kardinal Basil Hume, bezeichnete in einem am Mittwoch bekanntgewordenen Schreiben an Kinnock dessen Äußerungen als „beleidigend“. „Es ist mir völlig unverständlich, daß eine Person des öffentlichen Lebens gegenüber den Gefühlen eines großen Teils unserer Bürger so gefühllos sein kann“, heißt es.

Der Duke von Norfolk, „ranghöchster“ Katholik in Großbritannien, meinte in der „Times“, Kinnock sollte wissen, daß die kirchliche Lehre über die Gottesmutter Maria „kein Thema für geschmacklose Wortspiele“ sein könne. Die Mehrheit der Katholiken der Insel unterstützt traditionell die Labour-Partei.

Tempo 100 auch bei Werbung?

ROM, 12. April (dpa). Autohersteller, die in ihrer Werbung in den italienischen Medien Höchstgeschwindigkeiten ihrer Fahrzeuge angeben, die das Tempolimit auf Autobahnen überschreiten, sollen mit Strafen belegt werden. Dies will der zuständige italienische Minister, Enrico Ferri, mit einem Gesetzentwurf durchsetzen, über den am Mittwoch die italienische Presse berichtete.

Ferri hatte bereits 1988 mit der Einführung des Tempolimits von 110 Stundenkilometern auf Autobahnen in Italien erheblichen Unmut ausgelöst.

Wer also in der Autowerbung eine Spitzengeschwindigkeit angibt, die höher als 130 Stundenkilometer ist — dies ist das derzeit gültige Tempolimit an Werktagen, muß je nach Verbreitung mit einer Geldstrafe zwischen einer Million (1350 Mark) und 40 Millionen Lire (54 000 Mark) rechnen.

Několik losů, kteří se k nám zatoulali z Polska nebo z Sovětského svazu, si našlo svůj nový domov na Třeboňsku. Zoologové se domnívají, že při důsledné ochraně by mohli vytvořit základ losí populace u nás.

„To je brozné, říká úřednice kolegyni v kanceláři, „všechno, co má člověk rád, je bud“

z kamenolomu bývalého koncentračního tábora Mauthausen. Nese nápis „Za mř, svobodu a demokracii. Nikdy více fašismus. Milióny mrtvých ža-“

Pomník obětem nacismu byl včera odhalen před rodným domem A. Hitlera v honnorakouském městěčku Braunau. Je vytesán ze žuly pocházející

„Hele, díval ses někdy, jaký krásný pitomosti rozvažíme?“

DO ROLÍ V TENISOVÉM DRAMATU s názvem *Bude či nebude* Mečíř hrát vstoupili už v úterý, což jsme nevěděli, dvě nové postavy. Když v pondělí viděl Michal Danáč v televizi šot z pražské Sportovní haly a v něm Mečíře, jak se skácel po jednom bekhendu v bolestech na zem, dovedlo ho to k rychlému jednání. Před časem měl zdravotní potíže, hrozila mu operace, ale Vojtěch Zllizho, 39letý údržbář jednoty Galanta, ho postavil do slova na nohy. Proč by jeho schopnosti chiropraktika nepomohly i našemu tenistovi?

Zná to jako pobádka. Oba muži se rychle domluvili, v úterý dopoledne sešli do auta a odpoledne, po předchozí telefonické domluvě s Mečířem, svezouli s dvěma jeho pražskými kolegy. Slovo má MICHAL DANÁČ: „Mečíř ležel na koberec a že by se mohl nějak moc pohybovat, to ne. Vojtěch ho oprotičel, asi za pět minut nagevrohl. Mečíř vsnal, začal normálně chodit, udělal pár cviků. A v půl šesté už brál v hale půl hodiny tenis.“

Pověst o šikovných rukách Vojtěcha Zllizho se rychle roznesla. Schopnost pomáhat při určitých potížích se dělá

v jejich rodině z otec na syna. O tom, že rodák z Tešedíkova má za těch pětadvacet let činností početnou klientelu (je z celého světa), svědčí každému, kdo jeho pravé ruky na jeho kloub vyrostl mazol. Právě jím do vás „dinubno“, autor to zkouší na vlastní kůži. Kdo dnes nemá nějaké potíže se zády? Zllizho léčbu vyzkoušel i kromě Mečíře i nehrající kapitán hezkého týmu František Pála. Autor na vlastní oči také viděl, jak se po kratší době chvilil ulavilo kolegovi z Rudého práva a začalo fungovat kolenou došlého kolegy ze Zemědělských novin tak, že se po třech letech bezvýchledného léčení začal zase těšit na fotbalček.

Na první pohled vypadá Miloslav Mečíř věčně kolem třicetiletý hoch. Když se ohlévají ve Sportovní hale, že je v prášku. Z auta si donesl i vak s raketaми. Odpoledne, v čase vyhraněném našim barvám k tréninku, však

nehrál. Plně cvičil v šárně. „Ordinujícímu“ Zllizho řekl, že se cítí dobře. Ze ho trápí týma Mečířův stav se tedy zlepšil proti tomu, jaký byl třeba v pondělí večer či v úterý ráno. To ho k vyhlášené paní Mojžíšové donesl ze sanitky na nosítkách. Domů odešel už po svých, po zákroku chiropraktika pak dokonce hrál. Jenže v inkovném stavu, kdy 14 dní pořádně netrénoval, by měl zkřížit šňůru i se čtvrtým hráčem světového žebříčku Dackereem? Při pohledu na jeho trénink jak tak trochu strach držel i na zdravého tenistu...

Takže asi je logické, že Mečíř hrát v utkání Davisova poháru nebude. I když nehrající kapitán FR. PÁLA včera říkal: „Definitivně rozhodnutí o Mečířově startu či absenci padne hodinu před čtvrtěním losování.“ Kdo v případě neúčasti Mečíře k Švejbrovci (chirurgický zákrok na bolavém zubu nepočkal do pondělí a už se ukutečnil)? Dvojice Fr Pála - Vl. Zedník nominuje buď Nováčka, nebo Kordu, nechme se překvapit. Sestavu teprve soupeř. Předpokládá se však,

že zkusí DC ve zkratce: Podívej slovo Fr. Pála nevytvořil Ivan Lendl, s nímž telefonicky hovořil, že by se v budoucnu mohl v Davisově sestavě našeho týmu objevit. V Brněnské síle pražské Staroměstské radnice se včera odpoledne konalo setkání představitelů hlavního města s aktéry a hosty utkání DC.

V loňském roce poprvé poklesl počet trestných činů hospodářské kriminality, ubylo pachatelů, zvýšila se však hmotná škoda, kterou způsobili národním hospodářství. To jsou základní údaje, které poskytl věsta novinářům pracovníci ministerstva vnitra a zdravotní prosthedi CSR.

„Tak vám, Evičko, šéf zvýšil plat? Jak jste toho dosáhl?“
 „Já vám to řeknu, pane kolego, ale nebude vám to nic platné.“

Autor literatury faktu

(pat): Reportáže, povídky a fejetony, kterými začínal, vyměnil v šedesátých letech takřka výlučně za literaturu faktu. Prozaik Miroslav Ivanov patří dnes k představitelům tohoto žánru a atraktivitou volených témat si již získal široký okruh čtenářů. Zaměřuje se především na dobu nacistické okupace, české dějiny a historii české literatury. Jeho knihy mají blízko k rébusům a detektivním zřehadám, a to i tehdy, když se zabývá známými skutečnostmi. Dovede je totiž zařadit do překvapivého kontextu, který často znamená zcela nový pohled oprostěný od tradičních nánosu. Z jeho víc než početného díla jmenujme alespoň *Atentát na Reinharda Heydricha*. A hořel s medí kámen z okupačních let, *Český pítavál aneb Královraždy*, knihu o Janu Žižkově *Kdy umírá vojvodce*, *Tajemství RKZ*, *Záhada Rukopisu královédvorského* nebo *Důvěrná zpráva o Karlu Hyuku Máchovi*. Ivanov nepsal také řadu knížek určených dětem a je autorem několika scénářů filmových i televizních (*Anna proletárka* a ti druzí, *Lenín v Praze*, *Nejen černé uniformy*). Dne 10. dubna se prozaik Miroslav Ivanov dožívá šedesátí let.

● Jugoslávští spotřebitelé si opět musejí zvyknout na zvýšené ceny potravin, spotřebního zboží i služeb. Nynější již druhá vlna výrazného zdražování od začátku roku s tentokrát týká asi 850 druhů výrobků. Litr mléka stojí 3600 dinárů. Výrazně se zvýšily ceny masa, kavy, poplatky za telefon a telegraf. Elektriina je dražší o 118 procent. Očekává se další „úprava“ ceny benzínu.

Hlemýždi do světa

(čtk): Jedenašedesát tun hlemýžďů má letos nakoupit na východním Slovensku prašový odstředný závod družstevního obchodního a výrobního obrovského podniku ve Zvolenu. Nejvhodnější období pro sběr je po teplejších květnových deštích, není však vyloboeno, že při letošním počátku bude možný i dřív. Celý export z východního Slovenska je určen na stoly francouzských labužníků. Za získané devízy se doveze především spotřební elektronika. Napozdí od minulých let budou tentokrát nákupci úzce spolupracovat s ochránci přírody, aby nedošlo k neúnosnému úbytku hlemýžďů z naší přírody.

● „U nás v kanceláři mi to připadá jako v Orientu.“
 „Proč?“
 „Samý turek, samý bakšiš!“

Osmdesátiny Františka Hudečka

(fd): Na nebi naší výtvarné kultury čtyřicátých let, z nichž vyrostly v podstatě naše dnešní nejvýznamnější výtvarné osobnosti, zářily zvlášť podmaňujícím světlem tři hvězdy, jejichž jména František Gross, František Hudeček a Kamil Choták se dnes spojují s klasickými hodnotami české moderní malby. Zitra se František Hudeček dožívá osmdesátí let. Na veřejnost pronikl především s aktivitou Skupiny 42, ale jeho další tvorba posunula jeho význam také do oblasti výtvarné spolupráce s architekturou; je například autorem krásné vitráže v průchodu mezi Jindřichskou ulicí a divadlem Semafor v Praze, zapsal se i do historie naší poštovní známky a ilustrace. F. Hudeček na sebe prvně upozornil v r. 1932, když se zúčastnil soutěže k vyhledávání mladých výtvarných talentů. Od počátku 40. let se ztotožnil s programovým textem *Svět*, ve kterém žijeme, [jmž J. Chaloupecký otevřel novou epochu českého výtvarného umění. V této době se v nesčetných obdobích objevuje v tvorbě F. Hudečka podoba člověka jako nočního chodce zatámovaného světly města, v jehož osamělosti je symbolicky vyjádřeno postavení člověka v tehdejší společnosti. V postupujících letech zesílalo v Hudečkově cit pro racionální konstrukci obrazu. Tento vztah mezi geometrickým řádem a jeho individuální realizací v obraze je pro něho soustavou světelných paprsků, jež dovedou člověka sjednotit s vesmírným děním. Tím právě dosáhl originality, již se natrvalo zapsal do dějin naší moderní malby a grafiky. Monografii o jeho díle vydala v r. 1969 Eva Petrová.

Seminář KSČ-SPD

Sešib: Jednotné vnitřní tříh EMS ve světě vzniká východ-západ je název semináře KSČ a západoněmecké sociálně demokratické strany (SPD), který byl včera zahájen ve městě Seibu v Horních Francích. ČS. delegaci vede člen sekretariátu ÚV KSČ a tajemník výboru pro strategickou práci v CSR J. Nevařil, v čele delegace SPD je poslanec Spolkového sněmu H. Böcher. Z CSR jsou přítomni představitelé ÚV KSČ, poslanec PS a zástupci dalších středních institucí. Mezi účastníky je také velvyslanec ČSSR v NSR D. Spáčil. Ze strany SPD se semináře účastní členka ústřední představenstva strany H. Wiedersacková-Zenlova, poslanci Spolkového sněmu a bavarského zemského sněmu, starostové některých měst v Horních Francích a další. Kromě problematiky západovostropáckého jednotného trhu se účastníci v průběhu dvou dnů budou zabývat také otázkami životních prostředků a vztahy mezi ČSSR a Bavarskem. Na včerejším dopoledním jednání promluvil J. Nevařil. Poznamenal na to, že je třeba prohlubovat informace o procesech v EMS, o jejich vnitřních i vnějších mechanismech.

Pánská jízda s krasavicemi

(čtk): Na malou vytíženost si nemůže stěžovat 24 pohledných dívek z celého Československa, které jsou od pondělí v Ostravě a připravují se na sobotní finále o titul Miss ČSSR 89, konané v Pařáci kultury a sportu. V těchto dnech získávají body v pěti základních nevěřejných disciplínách. Patří k nim náročné psychologické testy, jazykové testy z němčiny, francouzštiny a angličtiny, společenské vystupování a také sportovní kategorie, jako plavání či košíková. Zajímavé bylo novinářské odpoledne, kdy zástupci sdělovacích prostředků božovali pohotovost a nápaditost odpovědí na všetečné otázky. K programu patřila i exkurze do Vítkovic - Železáren a strojíren Klementa Gottwala. Poprvé se dívky představí veřejnosti v pátečním semifinále v pořadu Pánská jízda, v němž budou účinkovat také naši přední zpěváci, skupiny a herci. Sobotní finále bude od 20 hodin přenášet Čes. televize. Bude rovněž rozhodnuto, které dívky se zúčastní soutěže Miss Europa v červnu v Itálii a Miss World v listopadu v Londýně.

Osobnost české germanistiky

(čtk): Univ. prof. dr. Hugo Siebenscheln, narozený 6. dubna 1889 ve Strážnici, vstoupil na Karlovu univerzitu jako lektor německého jazyka v roce 1930; avšak jeho všostranná činnost spjatá s tímto ústavem se výrazně uplatňovala až po roce 1945. Literárněvědné dílo prof. Siebenschelna obsahuje vedle dvou rozsáhlých prací (z 30. let) a dalších studií o postavách a problémech německé literatury řadu podstatných prací z oblasti styků české a německé kultury. Neopominutelná je jeho autorská a redakční práce na jubilejním Goethově sborníku (1932), na sedmadvazkovém komentovaném vydání spisů a dopisů H. Heina (1951 až 1958 a 1967) a na čtyřsvazkovém Příručném německo-českém slovníku (1936-48), díle dožné ceněné i v německé jazykové oblasti. V profesoru H. Siebenschelnovi odešla v prosinci r. 1971 výrazná osobnost české germanistiky.

Novou Miss Československa se stala v sobotu v Ostravě Ivana Christová z Prešova

Titul Miss CSSR 80 získala v sobotním finále v ostravském Paláci kultury a sportu devatenáctiletá Ivana Christová z Prešova. Je povoláním konstruktérka a v soutěži o nejkrásnější Československou dívku zastupovala Východoslovenský kraj.

Ličení s T. Hradítkem

(Čtk): U okresního soudu v Pterově bylo včera zahájeno hlavní líčení v trestní věci proti obžalovanému Tomáši Hradítkovi (nar. 1945) z Lipníka nad Bečvou. Obžaloba ho vlní z trestného činu pobutování podle paragrafu 100 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a) trestního zákona a z trestného činu poškozování zájmů republiky v cizině podle paragrafu 112 trestního zákona. Vedejněho zasedání se m. j. účastní čs. a zahraniční novináři a zástupci velvyslanectví Kanady a USA v Československu. Po provedeném dokazování a závěrečných řečech prokurátora a obžalovaného bylo hlavní líčení odročeno na dnešek.

Rozsudek nad T. Hradítkem

(Čtk): Vyhlášením rozsudku skončilo včera u okresního soudu v Pterově dvouleté hlavní líčení v trestní věci proti obžalovanému Tomáši Hradítkovi z Lipníku nad Bečvou. Soud jej uznal vinným, že jako československý občan z nepřátelství k socialistickému společenství a státnímu zřízení republiky napsal 17. 1. 1989 a 28. 1. 1989 v Lipníku nad Bečvou, okres Pterov, dopisy, ve kterých byly použity formulace, která jsou objektivně způsobně vyvolat nepřátelské nebo nepřívětivé náhledy proti socialistickému společenství a státnímu zřízení, jakž i poškozují zájmy republiky v zahraničí. Tyto dopisy rozasílal různým orgánům, institucím a tiskovým agenturám. Nebylo však prokázáno, že by tyto písemnosti přišly do rukou některé agentury obdržely. Podle paragrafu 8 odst. 1 trestního zákona tím spáchal pokus trestného činu pobutování podle paragrafu 100 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a) trestního zákona a trestného činu poškozování zájmů republiky v cizině podle paragrafu 112 trestního zákona. Okresní soud v Pterově odsoudil T. Hradítku podle paragrafu 100 odst. 3 trestního zákona k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 13 měsíců. Výkon trestu se odkládá na zkušební dobu dvou letů. Obžalovaný i prokurátor se proti rozsudku odvolali. Rozsudek dosud nenabyl právní moci.

Mluví o pozvání M. Gorbačova

Moskva: Nejvyšší sovětský představitel M. Gorbačov podle dosavadních informací nehodlá při své letošní cestě do Číny navštívit KLDŘ. Oznámil to v Moskvě mluvčí sovětského ministerstva zahraničí V. Perfiljev. M. Gorbačov je pozván k návštěvě KLDŘ, avšak termín této návštěvy dosud nebyl oznámen, konstatoval sovětský mluvčí. Návštěva Číny se uskuteční ve dnech 15.-18. května. Nejvyšší sovětský představitel hodlá letos kromě Číny navštívit NSR, Francii a na podzim Finsko. Případné termíny dalších cest budou oznámeny později, prohlásil V. Perfiljev.

Odvolání proti rozsudku

(Čtk): V Praze se včera konalo odvolací řízení ve věci obžalovaných Jany Petrové, Otakara Veverky, Davida Němce, Stanislava Pence, Petra Placáka, Jany Sternové a Alexandry Vondry. J. Petrovou, O. Veverku, D. Němce a J. Sternovou obvodní soud pro Prahu 2 v hlavním líčení 22. února letošního roku uznal vinnými z trestného činu výtržnictví podle paragrafu 202, odst. 1 trestního zákona. J. Petrovou a O. Veverku zároveň z trestného činu útoku na veřejného činitele podle paragrafu 156, odst. 2 trestního zákona. Jednáni S. Pence, P. Placáka a A. Vondry kvalifikoval soud jako přečin proti veřejnému pořádku podle paragrafu 6, písmeno a) zákona č. 150/1969 Sb. J. Petrové uložil soud nepodmíněný úhrnný trest odnětí svobody na 9 měsíců s výkonem v I. nápravně výchovné skupině. Další obžalovaní byli odsouzeni: O. Vavěrka k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody na 12 měsíců s výkonem ve II. nápravně výchovné skupině, D. Němec k trestu odnětí svobody na 6 měsíců s podmíněným odkladem výkonu trestu na zkušební dobu tří let a k peněžitému trestu 4000 korun, J. Sternová k trestu odnětí svobody na 4 měsíce s podmíněným odkladem výkonu trestu na zkušební dobu jednoho roku a S. Penci, P. Placák a A. Vondra k trestu odnětí svobody na 2 měsíce s podmíněným odkladem výkonu trestu na zkušební dobu dvou let a k peněžitému trestu 2500 Kčs. Všichni obžalovaní se odvolali. Odvolal se rovněž prokurátor pro Prahu 2. V odvolacím řízení městský soud v Praze odvolání proti rozsudku obvodního soudu pro Prahu 2 projednal a neshledal je důvodnými. Proto byla odvolání zamítnuta a rozsudek soudu I. stupně tudíž nabyl právní moci.

Zemřel mistr animovaného filmu

(Psd): Ve věku 78 let zemřel včera v Gottwaldově národní umělec Karel Zeman, jehož jméno je zřejmě nejznámějších tradic té části české kinematografie, která si dohlahla světově proslulostí — animovaného filmu. Jako amatérského filmaře a všestranného výtvarníka jej objevili neomylně vřelá talenta F. Kina, který mu umožnil práci v profesionálních podmínkách zlínského studia Zde vznikl kombinovaný snímek Vanochův sen, který v roce 1946 K. Zemanovi přinesl Cenu za nejlepší loutkový film v Cannes a úspěch u našich i zahraničních diváků. V poválečných letech vytvořil soubor krátkých filmů s prvky českou současnou karikaturní loutkou „panem Proskoukem“. Jeho prostřednictvím autor satirickým směrem i laskavým směrem bojoval s negativními lidáckými vlastnostmi. Triumfálním obdobím tvorby K. Zemana byla 50. léta, kdy v gotwaldovském studiu vytvořil Česlu do práce a především objevy snímek Váněček zkrás. Všechny další umělecko-výtvorní práce — např. Baron Páskil, Bláznova krotička, Ukradená vzducholod, Na komotě, Pohádky Ulice a jedné noci a Jarodůvěj úsměv — přinesly tvůrčí úspěchy domácími i zahraničními ocenění a potvrdily jeho technickou perfekci, bábní rozvířivost fantazie i zcela osobitý humor. Jež daly filmovému umění hodnoty, obhospoďící milióny diváků na celém světě.

K úmrtí K. Zemana

(Čtk): Generální tajemník ÚV KSČ M. Jakeš zaslal ústřednímu ředitelství Gs. filmu, ministerstvu kultury ČSR a Svazu českých dramatických umělců soustředěný dopis k úmrtí národního umělce Karla Zemana. Jeho odchodem naše společnost nenahraditelně ztratila tvůrce, který svou prací vnesl do pokladnice její socialistické kultury jedinečné hodnoty. Píše se v dopise: „Jeho nezapomenutelnému dílu se právem dostává hluboké úcty, uznání a obdiv doma i v zahraničí. K. Zeman zůstane v našich myslích i srdcích umělcem vpravdě národním, pramenem z rybníků země své tvorby rozdávaj. pramenem z rybníků zaroje kultury našeho lidu a z oddané služby umělce komunitě velkým ideálním socialismu.“

Soustrastné dopisy k úmrtí K. Zemana zaslal prezident ČSSR G. Husák, předseda vlády ČSSR L. Adamec a předseda FS ČSSR A. Indra.

Heute 1,1 Milliarden Chinesen

PEKING, 13. April (dpa). Jede Minute kommen in China 26 Kinder zur Welt. Wie das chinesische Amt für Statistik am Donnerstag mitteilte, erreicht die Bevölkerungszahl der Volksrepublik am heutigen Freitag die 1,1-Milliarden-Marke. Die Zahl der Menschen im bevölkerungsreichsten Land der Welt habe sich in den vergangenen 40 Jahren mehr als verdoppelt. Bereits 22 Prozent der Weltbevölkerung leben nach Angaben des Amtes in der Volksrepublik.

Vážená redakce,

záměra ve většině velkých měst v zahraničí je jednoznačná snaha automobilovou individuální dopravu z měst spíše vytlačovat, u nás stále ještě vidím snahu usnadňovat individuálnímu motoristovi pohyb ve městě na úkor životního prostředí. Přitom v zahraničí jde většinou o země, kde se používá bezolovnatý benzín. Vůbec si myslím, že rozvoj individuálního motorismu není z celospolečenského hlediska nějaký pokrok. Už dnes v řadě zemí poznávají, že zvyšování počtu motorových vozidel nelze do nekonečna, a hledají cesty, jak z bludného kruhu ven. Pro zkvalitňování hromadné dopravy by se mohlo udělat hodně i bez nákladů na investice. Stačilo by dát ve městě hromadné dopravě jednoznačnou přednost — vyhrazovat trasy, přednost na křižovatkách apod. Zrychlila by se tím hromadná doprava a zřídil pohyb individuálních vozidel, což by vedlo k omezení jejich používání ve městě. Hlavní problém vidím v tom, že se ve městě prakticky parkuje bez omezení doby a zdarma — to je další naše rarita. Ve většině sousedních států je parkování ve městě značně drahé záležitost. Zde naše národní úřady přecházejí o značné částky. Nesprávně parkování [uvedně na chodnicích], neoprávněně vjezdy a průjezdy jsou ba huže kontrolovány a pokutovány dost sporadicky. Myslím si, že aspoň u parkování by bylo užitečné zapojit inspektel veřejného pořádku. Také systém odtažů je podle mne zbytečný a příliš nákladný. Proč to neudělat, jak se praktičtěji v zahraničí? Prostě poznamenávat poznávací značky, pod stěračkou přikládat předvolání, ale hlavně podstatně zvýšit pokuty.

K odtáze omezení provozu motorových vozidel v případě smogu navrhuji, aby v Praze byla motorová vozidla jako celek považována za velkého znečišťovatele ještě před průmyslovými podniky. Pak by se také jejich provoz měl omezovat hned v první fázi vyhlášením regulací. Tyto způsoby jsou pro lidi přínemějším stejně škodlivé jako kouření cigaret, proti kterému se vede velká kampaň.

M. Kolář, Praha 8

Aufgespießt

„Die Christen im Ostteil meines damaligen Bistums Berlins sind nicht besser als die im Westteil, nur haben sie weniger Gelegenheit zum Sündigen.“

Der Kölner Erzbischof Kardinal Joachim Meisner

Nesmýslům nelze dát nikdy nový smysl.

Moskau – Ist eines der großen Rätsel der Weltgeschichte jetzt gelöst?

In der sowjetischen Wochenzeitung „Moscow News“ berichtet der Kriminalschaffsteller Geli Rjabow, er habe vor zehn Jahren die sterblichen Überreste des letzten russischen Zaren Nikolaus II. und seiner Familie in einer Grube nahe dem heutigen Swerdlowsk im Ural entdeckt, ausgegraben und identifiziert. Damals habe er aber nicht gewagt, seinen Fund bekanntzumachen. Heute, im Zeitalter von Glasnost, wolle er nicht länger schweigen.

Der amerikanische Schriftsteller Robert E. Massie hat die Ermordung der gefangenen Zaren-Familie am 16. Juli

1918 in Jekaterinburg beschrieben: „Um Mitternacht wurde die Zarenfamilie in einem 5 x 6 Meter großen Raum versammelt. Geheimpolizist Jurawski schob dem Zaren direkt in den Kopf. Danach feuerten seine Begleiter auf Zarin Alexandra. Sie konnte nach ein Kreuz machen, ehe sie getötet wurde. Die Töchter Olga, Tatjana und Marie, die hinter ihrer Mutter standen, starben schnell. Die Zofe Demidowa wurde mit 30 Bajonettschüssen umgebracht. Jimmy, der Cockerspaniel, wurde von einem Gewehrkolben zerquetscht. Nach den Morden war es plötzlich still. Dann hörte man ein leises Stöhnen. Zarewitsch Alexei, der noch in den Armen des Zaren lag, tastete kraftlos mit der Hand nach dem Mantel seines Vaters. Einer der Mörder trat ihm gegen den

Kopf. Jurawski schob ihm aus nächster Nähe zweimal ins Ohr. In diesem Augenblick wachte Anastasia auf, die das Bewußtsein verloren hatte. Mit Bajonetten und Gewehrkolben fiel der gesamte Trupp über sie her. Sekunden später war alles zu Ende.“

Was aber geschah mit den Leichen? Darüber gab es bisher keine Gewissheit. Nun behauptet Geli Rjabow in der Nähe des Tatortes elf Leichen der Familie ausgegraben zu haben.

Stimmt sein Bericht, wäre jetzt auch das Schicksal der jüngsten Zar-Tochter Anastasia geklärt. Jahrzehntlang hatte eine Frau namens Anna Anderson behauptet, Anastasia zu sein. Nach der Zahl der angeblich gefundenen Leichen aber mußte auch Anastasia unter den Toten gewesen sein.

Podo BA TU JE... →

Der letzte russische Zar Nikolaus II. (kleines Foto) wurde 1918 ermordet. Jetzt behauptet Geli Rjabow den Schädel des Zaren (großes Foto) sowie andere sterbliche Überreste der Familie ausgegraben zu haben.

Garderobenparken

Der nach Darstellung der Stadt erste Modellversuch in der Bundesrepublik mit dem sogenannten Garderobenparken in einem öffentlichen Parkhaus wird am 17. April in Mainz gestartet.

In einem großen unterirdischen Parkhaus der Innenstadt sollen vor allem Frauen die Möglichkeit haben, ihr Fahrzeug an der Einfahrt abzugeben und dort auch später wieder abzuholen. Das Ein- und Ausparken übernimmt gegen eine Zusatzgebühr von einer Mark ein Mitarbeiter der Parkanlage.

Wie Oberbürgermeister Hermann Hartmut Weyel (SPD) und Anne Knauf vom Frauenbüro der Stadt Mainz am Donnerstag mitteilen, wird das Garderobenparken zunächst für eine dreimonatige Probephase eingeführt. Parkzeit ist von montags bis freitags ab 15.00 Uhr, samstags ab 19.00 Uhr und an langen Wochenenden ab 15.00 Uhr, jeweils bis Mitternacht.

Park-Labyrinth

Ein Rentner aus dem Münsterland stellte sein Auto in einem Parkhaus in Gelsenkirchen unter, fand es nicht wieder, meldete es als gestohlen und kaufte sich einen neuen Wagen. Jetzt, zwei Monate nach dem Vorfall, wurde das alte Fahrzeug völlig verstaubt in der Parkgarage wiederentdeckt, berichtete die Polizei am Donnerstag. Der Rentner sei allerdings nach wie vor davon überzeugt, sein Auto damals in einem Nachbarparkhaus abgestellt zu haben. dpa

NORDHALKA!

Ceausescu: Auslandsschulden abgebaut

Rumänien hat nach den Worten von Staats- und Parteichef Nicolae Ceausescu keine Schulden mehr im Ausland. Ende März seien die letzten Verbindlichkeiten beglichen worden. Anfang der 80er Jahre stand das Ostblock-Land noch mit etwa elf Milliarden Dollar bei seinen ausländischen Gläubigern in der Kreide. Dieser Berg war durch ein drastisches Sparprogramm zu Lasten der Bevölkerung bis auf zwei Milliarden Dollar im vergangenen Jahr abgetragen worden.

..CEAUSCESCU ABGEBAUT!

Oslavy výročí NATO

Brusel: Vyznam o „nezastupitelnej úloze“ NATO pro zachytenie mieru vo svete sa včera prejavilo v rámci prvej najvyššej predstaviteľi NATO pronosených v príležitosti oslav 40. výročia vzniku aliancie. Generálny tajomník NATO M. Wörner na slávnostnom zasadnutí rady partneri použil vo svem prejave výraz „připomínající období studené války. Zcela obracel skutočnosť, ktorá postavená bola a sovietská agresia, ktorá postavená byla vzhľadom na vývoj NATO a dialo. Z východem a Západem. Slova o „sovietská hrubá“ ponáku zmäťujú na tiskové konferencii pravdivé tvrdenia. Že sa sovietského vývoje vyplýva, že SSSR nechce rozpoutat válku a jeho úmysly jsou mírové. Přičet však zástupu „dělání strategií“ NATO, která podle něj „musí dála čelit“ nezměnné vojenské síle SSSR. S tímto „závazáním“ přichází, že trvá platnost doktriny jaderného odstraňování, seletané na distatečném množství jaderných a konvenčních zbraňí NATO.

Dřeva již vyvázíme méně

(čtk): O výhledu (t) let 8. pětiletky v lesním a vodním hospodářství informoval v Praze hospodářství a zemědělství a vodního hospodářství a dřevního hospodářství a dřevoprárnického průmyslu ČSR Z. Kopecký. Pokud jde o obnovu lesa, zalesňování, těžbu dříví a jeho vývoz, plní resort úkoly tak, jak mu určuje plán. Například tolik kritizované vývoz dříví do kapitalistických zemí poklesl od roku 1985 o více než 50 procentů a do socialistických byl zcela zastaven. Vodní hospodářství zahřívá potřebu vody pro národní podniky a obyvatele. Buduje další zdroje, které zajišťují, že obyvatele přezkoušená kladeňská, Brno, a pod. Přes vysoké opatření se však ve dřevě není negativní kvantitativní vlivům na jednolitě ve složky prostředí — lesy, vody a ovzduší — jejichž geogrem je výše zmíněné ministerstvo. Proto mu vláda ČR uložila prohloubit komplexní péči v této oblasti. Nejvíce problémů se koncentruje do vodního hospodářství. Na besedě se též hodně hovořilo o dalším sloužení přepřes — ovzduší. Slav řístový dnes slyší na území ČSR stovky stanic, ke zjištění příčiny i stavování technické ekonomického centra ochrany ovzduší.

PROTOŽE DOCHA'ZI... →

Setkání s J. Jevtušenkem

(čtk): Versám, vzpomínkám na své přátele — známého sovietského spisovatele a básníka, osobním názorem na historický vývoj své země i na současnou její realitu bylo věnováno vědecké setkání s J. Jevtušenkem v Domě sovietské vědy a kultury v Praze. Známý sovietský básník představil své verše z různých tvůrčích období, kterými se snažil vždy reagovat na společenskou situaci. Zazněly verše věnované druhé světové válce, dětství na Sibiři, kultu osobnosti, hospodářským a společenským problémům stagnace, sovietským vojákům v Afghánistánu. Účastníkem setkání, mezi nimiž byli spisovatelé, novináři, překladatelé, literární pracovníci i mladí lidé, zodpověděl řadu dotazů. Týkaly se zejména jeho tvorby, vztahu k procesu přestavby a demokratizace v Sovětském svazu, hudebního života nastupující generace, mírových řešení sporů mezi národy i básnickových postojů k Československu a jeho lidu.

REGULAČNÍ LOV MEDVEDŮ povoluje letos ulovit 92 huňáče, z toho 86 ve středoslovenském kraji, včetně 20 jedinců ulovených odchutem. Zásoh o populační hustoty medvědů na Slovensku je zaměřen rovněž na zlepšování věkové a sexuální struktury populace, které byly v posledních letech vážně narušeny.

Geringste EG-Arbeitslosenquote seit 1983

Die Arbeitslosenquote in der Europäischen Gemeinschaft ist im Februar auf den niedrigsten Stand seit sechs Jahren gefallen. Sie betrug 9,7 nach 9,9 Prozent im Januar. Am höchsten war die Erwerbslosigkeit in Spanien mit 18,3 Prozent.

Slavia do finále PMEZ

SUBOTICA (aj): Fozemkání Slavia (PS dosáhli pekného úspěchu, když v kvalifikační skupině PMEZ neztratili ani bod a postoupili do finále. Postupně porazili Zrnko Subotica 1:0, finský Spol 2:0 a svedský ISM Vahalla 1:2.

Quellensteuer-Debatte stärkt Mark

Die Spekulationen über eine mögliche Abschaffung der umstrittenen Quellensteuer haben die Mark gestern deutlich gestärkt. Der Dollar gab beim Fixing in Frankfurt auf 1,8715 nach 1,8853 Mark am Mittwoch nach. Danach fiel er weiter zurück und schloß in Frankfurt bei 1,8700/10 Mark.

PO STOPÁCH OBOJŽIVELNÍKA

Odhalení Lukáše z Haškova Dobrého vojáka Švejka

Kdo byl Rudolf Lukáš? Na tuto otázku jsme se pokusili v roce 1983 odpovědět v seriálu Josef Švejk a ti druzí při příležitosti stých narozenin Jaroslava Haška na stránkách Večerní Prahy. Dnes můžeme čtenářům prozradit více, podařilo se nalézt nové dokumenty k této postavě Haškova románu. Současně přinášíme dvě snímky této postavy (bez čepice v uniformě důstojníka 91. pluku c. k. monarchie v Českých Budějovicích, v čepici jako důstojníka buržoazního Československa).

Ještě za Lukášova života charakterizoval ho v Českém slově (roku 1924) spisovatel Jan Morávek: „... Takový byl: přitný, nebojácný, přímý, vědomý své odpovědnosti, obávaný i vážený... rodem Pražák, který nebyl ani Čech, ani Němec, ale spravedlivý voják... Do Čes. armády byl někdejší npr... přijat zejména pro vojenský příkladný způsob, jímž v chaosu převratových dnů ochránil v Mostě nad Litavou majetek a spisový materiál českobudějovického pluku...“

„Podle foršriftu“ bylo a zůstalo jeho девизом a oblíbeným řečením.

Jaroslav Hašek ve Švejkovi podává následující charakteristiku: „... byl typem aktivního důstojníka zchátralé rakouské monarchie. Kadetka vychovala z něho obojživelníka. Mluvil německy ve společnosti, psal německy, četl české knihy, a když vyučoval ve škole jednoručných dobrovolníků, samých Čechů, říkal jim důvěrně: „Budme Češi, ale nemusí o tom nikdo vědět...“ Jinak byl hodný člověk a nebděl se svých představených... Uměl, pravda, kličet, ale nikdy nenadával. Používal vybraných slov a vět. Jestli byl vůči vojákům spravedlivým a netřýznil jich, byl v jeho povaze zvláštní rys. Nenáviděl své sluhy, poněvadž měl vždy to štěstí, že dostal nejprotivnějšího a nejpodlejšího pučleka...“ Jinak prý rád trestal lež atd. Vyžadoval však slepou poslušnost.

Po pravdě třeba říci, že Jaroslav Hašek charakterizoval Lukášovy projevy jako typ rakousko-uherské soldatesky; v něm ztělesňoval lidskou podobu, která vyhovovala monarchistickému a později i buržoazně republikánskému vojáckému drtu. To byl zřejmě hlavní důvod, proč byl Lukáš převzat do služeb československé buržoazní armády.

Podle novinových zpráv prý se Lukáš vyjádřil, že nebyl spoko-

jen s tím, jak byl Haškem ztvárněn ve Švejkovi, prý byl Hašek vojákem, který prý si vysloužil hodnost svobodníka. Ve skutečnosti byl Hašek jednoručním dobrovolníkem (podle dosaženého vzdělání na obchodní akademii) a z tohoto titulu mu náležela hodnost. Lukáš se bránil charakteristice, že nic takového, co se líčí ve Švejkovi, se u 91. pluku nedělo. Zřejmě Lukášovi vadila satira, a proto volal po jiném líčení 91. pluku. Lukáš se příliš pochvalně nevyjadřoval o svém sluhovi — v úvalu padá osobnost Strašlípky!

Vraťme se k osobnosti Lukáše. Jaroslav Hašek nepatrně změnil jméno aktivního důstojníka 91. pluku — z Lukáše Rudolfa učinil Jindřicha Lukáše. (Jistě tak učinil z ohleduplnosti vůči Lukášovi. V jiných případech zachoval pravost jména.) Vůbec Hašek nepřipomíná Lukášovy služby v Československé armádě.

Brzy po vzniku buržoazního Československa pokračovala vojácká kariéra Rudolfa Lukáše, a rovnou na ministerstvu národní obrany! Podle „foršriftu“ se zřejmě plně hodil do služeb.

Ze zpráv Národních listů (24. 2. 1938) čteme: Mjr. Rudolf Lukáš z MNO podílel angličtinsky pectoris. Zpráva Českého slova (24. 2. 1938): „... bude pohřben z vojenských kaple na Karlově náměstí se všemi vojenskými poctami... Lukáš bude pohřben do rodinné hrobky na Malvazinkách.“

Máme pohromadě mnoho nových údajů o Rudolfu Lukášovi (alias Jindřichu Lukášovi), jehož jméno zůstává vepsáno na stránkách Dobrého vojáka Švejka, potvrzení

faktu, že Hašek při stylizaci svých postav vycházel z reálných životních příběhů, atd

Ve zprávě Večerního Českého slova (23. 2. 1938) můžeme zaznamenat ještě jednu zajímavost: „Major Lukáš byl předposlední z žijí-

cích osob Haškova románu. Dosud žije jen jednoručák Mareček.“

Co dodati na konec? Jaroslav Hašek použil velkoryse básnické volnosti k tomu, aby z Lukáše udělal prototyp chátralci rakouské monarchie, v žádném případě nebyl Lukášovým životopisem a toto platí v plné míře i o postavách hejtmana Sagnera, feldkuráta Katze, plukovníka Schrödra a dalších.

Lord Snowdon
fotografiert für
die Bundespost
* Lord Snowdon (58)
fotografierte in sei-
nem Londoner Stu-
dio Werbung für die
Deutsche Bundes-
post - sieben Plakat-
Motive in drei Tagen.
Honorar: 42.000
Mark.

Somráci z Bataliónu

»Na stránci Udolí lásky se každý rok na prvuho dubna pořádá volba starosty sanktusáků. Shromáždí se tady somráci z okolních bataliónů — z Krče, Braníka, Košíř, Dejvic, Františku atd. Starostou je prohlášen ten, kdo má důkaz o tom, že sežene nejvíce alkoholu.« psalo se v reportáži, kterou před pětadesát lety uveřejnil Pražský ilustrovaný zpravodaj pod titulem Batalión v jedové chýši — Z pražského podsvětí.

Udolí lásky se tedy ironicky říkalo prostoru pod Karlovem mezi Horskou ulicí a Albertovem, kde stál i rozpadávající se dům, sídlo sanktusáků, somráků, lidí bez domova, vyvrženců, nyní by příslušníci Veřejné bezpečnosti řekli — závadových osob. Domovní trosce se někdy říkalo batalión, jindy jedová chýše a pražská policie přiznávala: »S lidmi z Bataliónu si už dávno nevíme rady,« jak citoval Polední list jednoho vyššího představitelů policijního ředitelství.

»Těmto lidem bída a zchátralost vzala vše, co je potřebí k životu, tak jsou poniženi a vyvrženi. Nemí třeba hloubat o jejich minulosti a o všem, co je přivedlo až na tato místa. Lidé z je-

dové chýše jsou produktem všeobecné bída kolem nás a po všech úvahách při pohledu na ně zbývá ti jen jediná možnost — soucit.« tvrdilo se v Pražském ilustrovaném zpravodaji.

Večerní Právo lidu bylo konkrétnější, psalo, že takzvaní somráci, lidé z bataliónů, jsou především nezaměstnaní, kteří už se vzdali naděje, že najdou práci. »Ze zoufalství, z nejtemnější bída se dali na toulání, na alkohol. Je nepravdivé tvrzení, že jsou to většinou lidé štítlí se poptivé práce.«

Ve vnitřní Praze bylo na padesát hostinců, kde pro vyvržence z karlovského Bataliónu shromažďovali pivní slivky. Somráci lovíli z popelníků nedopaiky

V podvečer

odcházel sanktusáci s bandaska-
mi na pivní slivky do pražských hostinců.

TO JEŠTĚ POZNAL...

CO ČTOU RAKUŠANÉ NEJRADEJI v denním tisku, prozradila právě zveřejněná studie vídeňského institutu pro výzkum trhu: jsou to programy televize. Téměř 43 procent dotázaných zajímá nejvíce právě program televize, 37 procent jich nejraději čte politické materiály, pak následuje problematika zdraví a ekologie. O kulturu se zajímá pouze devět procent čtenářů.

KAM KRÁČÍŠ, CHARTO!

ANNE HAVEL
 PLUJE SE ZTOOTOŽUJEME S
 ČINNOSTÍ CHARTY 77, KTERÁ
 JE SVĚTEL A TĚTO. PONURÉ
 STOLEČNOSTI A ODHADUJE
 LIDSKÁ PRÁVA, SVOBODU ŽIVOT
 A VOLNOU ALEŽEVÍ RANĚ
 ŽE NÁŠ STUŽENÍ JE ODHADNĚ
 NA ROZLIČNOSTI ČINU RODIČŮ
 VÁŠ, PRÁVĚMĚNŠÍ RADIČI A
 PRÁVĚNŠÍ SE O PŘÍZNAKŮ
 KŤAČNĚ ŽIVĚ ŽE O ŽIVĚNÍ
 NA ŽIVĚNÍ TĚ ŽE O ŽIVĚNÍ
 15. 1. 1989 V ODPOLDNĚNĚ
 NĚKŤAČNĚ ŽIVĚNÍ A KONČE
 O PĚT POCHOENÍ ŽE
 TO ŽIVĚNÍ ŽE NĚKŤAČNĚ
 JE TĚTO ČIN ŽE ŽIVĚNÍ
 NĚKŤAČNĚ ŽE NĚKŤAČNĚ
 A ŽE ŽIVĚNÍ ŽE NĚKŤAČNĚ
 V ŽE ŽIVĚNÍ ŽE NĚKŤAČNĚ
 ŽE ŽIVĚNÍ ŽE NĚKŤAČNĚ
 ŽE ŽIVĚNÍ ŽE NĚKŤAČNĚ
 ŽE ŽIVĚNÍ ŽE NĚKŤAČNĚ
 ŽE ŽIVĚNÍ ŽE NĚKŤAČNĚ
 ŽE ŽIVĚNÍ ŽE NĚKŤAČNĚ

mi, kteří věří ve smysl Tvé smrti, doufáš, že Tvůj náhrobní kámen bude mluvit za Tebe. Zkus však zajít mezi ty mladší i starší, kterým nemoc nebo nešťastná událost přivolává konec života, teplej se jich, zda by měli, zda by dobrovolně pustili z ruky jediný den na tomto světě. Pak určitě pochopíš, že nejsi na konci, ale na začátku. Vlastně, kolik je Ti let? Dvacet? Máš před sebou život, který nabízí další nové naděje a perspektivy, který Ti dává šanci mnoho vykonat.

Nic Ti neradím, jen prosím o zamyšlení. I práveš otce, jehož starší syn se přiblížil Tvému věku. Diskutuj, nesouhlas, vyjadřuj svůj názor, ale prosím Tě žij, studuj a pracuj. Máš

právo nevěřit, ale máš také povinnost vědět, že podlehneš-li pokušení šlechtit gestem do našich tváří, nic nečeš. Tvůj čin bude jen přelíčeností pro ty radce a zrádce, kteří tvrdí, že život teď a v této zemi nemá cenu. Ale život má cenu vždycky, pro Tebe, pro Tvé nejdražší, kteří Tě mají rádi, i pro společnost.

Proto ještě přemýšlej, projdi si ulice a podívej se, koho potkáš. Přinejmenším tisíce žen podobných Tvé matce, které Ti kdysi v bolestech dala život. Chceš, aby po Tobě zůstala bolest tisíckrát ostřejší? Pro pokrytectví jiných?

Prosím Tě, přemýšlej.

Ing. Václav JANOVEC, CSc.

Cynické »puzvání chartistů a jim podobných «vlasteneč» prostřednictvím pana Havla, který si hraje na utlačovaného »blázně« a současně bojovníka za lidská práva a o jehož rodině se všeobecně ví, že v Lucerně, kterou vlastnila, vytvořila krycí kancelář gestapa, v níž se stýkala s konfidenty, je přesvědčil průhledně, než aby je mohl mladý či starý Pražan brát vážně. V »puzvání« na Václavské náměstí není ani špetka lidskosti, je morálním vydíráním. Každému člověku, který má rád život a poctivou práci, je zřejmé, že podobná setkání NENÍ MOŽNÉ POVOLIT A PŘIPOUŠTĚT, neboť jsou v hrubém rozporu se zájmy čestných a poctivých lidí. Víme, že jsou velice dobře zaplácána, organizována a podporována zvenčí. Cíl je jediný — narušit a zpochybnit přestavbu, demokracizaci a kumplikovat proces prosazování nového myšlení v mezinárodních vztazích. Každý poctivý občan naší socialistické republiky tyto průhledně a bezcenně triky musí zásadně odmítnout.

Faksimile dopisu V. Havla Poslední noviny z Fleet Street

LONDÝN: Zafukal poslední psací stroj, dotočila se rolačka, čísti ruce sdružaly poslední balík novin. Všechny Sunday Express se stal posledními novinami napsanými, redigovanými a vytvářenými na Fleet Street, ulice v londýnské City, proslulá jako synonymum žurnalistiky. Skočila tak tradice dlouhá skoro 500 let a ninoveci se od doby, kdy listy Wynken de Worde začala v této ulici jako první tisknout v roce 1500 knihy. Teprve v minulém století, kdy se sem přestěhovaly redakce všech novin, které chýly něco znamenat, se Fleet Street stala v celém světě zprávným pojmem. Jej odchod ze slávy zahájil v roce 1986 multimilionář a tiskový magnát R. Murdoch, který v souvislosti se svou hrou nahrudil co nejlepší lidskou práci elektronikou a oslabit tak do té doby výlučně tiskárské odhary, presunul sídla svých novin — The Times, The Sunday Times, The Sun a The News of the World — z Fleet Street do starých londýnských zákoutí přebudovaných na moderní centra podnikání.

Největší rychlosti dosáhne člověk v momentě, kdy se řítí do průvihu.

V posledním období se snaží hrstka organizátorů protisocialistických a protistátních kampaní v naší zemi, prostřednictvím západních sdělovacích prostředků, znovu rozdmýčkovat vášně u narůchnout úsilí poctivých lidí o řešení každodenních problémů na jeho hlavního města. Nešťastí se k tomu nyní uzenit i tak tragického a nesmyslného činu, jakým byla smrt Jana Palacha před 20 lety. Ve svém cynismu jdou tak daleko, že ne přímo nabádají k podobnému činu, jak o tom svědčí široká publicita anonymního dopisu, který obdržel pan Havel a s kterým se starostlivě svěřil vysoce »Svobodná Evropa«. Redakce Večerní Prahy obdržela řadu telefonátů i dopisů, které v drtivé většině odsuzují tento hazard, k němuž se uchýlila »Charta 77« a jí podobné nelegální skupiny. Chceme vás proto seznámit s obsahem dopisu anonymního pisatele a jedním z dopisů, které redakce obdržela.

Neznámému mladému pisateli

Pane Havel, plně se ztotožňujeme s činností Charty 77, která je světlom v této ponuré společnosti a obhajuje lidská práva, svobodu projevu a volnosti církví. Řada z nás studentů je odhodlána rozhodujícími činy podpořit Vaši zásluhou práci a zasadit se o přiznání politických práv pro Vaše úsilí. Na důkaz těchto slov dne 15. 1. 1989 v odpoledních hodinách na Václaváku u koně opět zazáří jedna lidská pochodeň. Pevně věříme, že tento čin probudí celý národ ze společenské a politické letargie a vyburcuje všechny občany k veřejné otevřenosti a veřejným projevům národní identity, tak jak tomu bylo přesně před 20 lety.

Nejrůznější starostlivé západní rozhlasové stanice citují teď, díky iniciativě pána Havla, Tvůj dopis, ve kterém pišeš o svém odhodlání proměnit své tělo a život ve zničující plamen. Máme si tak, nad Tvým přetřeseným životem, všichni připomenout smutné dny, kdy jsme se před dvaceti lety dozvěděli o podobném činu.

Nevím, zdali jsi tehdy už vnímal svět, ale mohu Ti říci, že čin bez smyslu a účelu, odkázal tragédie a gesta samy o sobě nic nemění a měnit nemohou.

Nevím, proč jsi se tak rozhodl a kdo Ti radil či Tě nabádal. Neznám Tě a nikdy jsem s Tebou nemluvil. Byl bych však rád, kdybych Ti mohl naslouchat a říci, že nevěřím ve vyčerpání Tvých možností žít. Ty zatím žiješ. A proto uvažuj o svém životě.

Možná, po rozhovorech s tě

ZA ORGANIZAČNÍ VÝBOR HROMADNÝCH SEBEVRAŽD OPĚT PACHODENÍ Č. 1

12. ledna 1989

Psychiatr I. Dominian z londýnského Institutu pro výzkum manželství seznamil veřejnost s odstrašujícími výsledky svého šetření rozvedených. Podíl na sebevražedách je zákrat vyšší než u ženatých či vdancích. Dvakrát tolik rozvedených umírá na srdeční infarkt a pětina rakovinu, sedmkrát víc na cirrhózu jater, čtyřikrát více při auto-nehodách a desítkrát více končí v psychiatrických ústavěch.

Naše umění v Japonsku

(Článek) Z pracovní návštěvy Japonska, kde mj. v Tokiu zahájil reprezentativní výstavu obrazů, plakátů, kreseb a grafik Alfonse Muchy, se vrátili ministři kultury ČSR Milan Kymlicka. Pokud jde o tuto expozici, je vůbec největší muchovskou výstavou. Přes 150 exponátů pochází ze sbírek Národní galerie v Praze a dalších galerií a muzeí v ČSSR. Přibližně stejný počet je z majetku sběratelů prací tohoto předního evropského tvůrce období secese z Japonska, Spýrského, NSR a dalších zemí. Až do poloviny příštího roku postupně navštíví devět velkých japonských měst.

LÉTAČNÍ DRAK ve tvaru stonožky o délkou 110 metrů a hmotností 160 kilogramů byl jedním z největších letadel »přemrklí«, které se a sobou zúčastnili zahraničního cvičení v roce 2. okrajové ho mezinárodního festivalu dráček. Mezinárodní festival pořádají tři dny a bude na něm předvedeno více než 600 dráček symbolizujících vzrůstání a růst i čtyř letadlových jednot. Největší drak má být 300 metrů dlouhý a nejmenší o velikosti kroubky od srek.

...TĚŽKA JE TO FORT LBRÁDI...

Dvě úspěšné implantace

(ČTK) Dvě úspěšné implantace kardiostimulátorů třetí generace — první svého druhu v ČSSR — uskutečnili naši odborníci na geriatrické klinice KÚZ Fakultní nemocnice s poliklinikou v Kocích. Oba pacienti, kterým byl voperován kardiostimulátor Vita-iron QTX model 919 holandské výroby, se cítí dobře a podstatně lépe snášejí fyzickou i psychickou zátěž. Nejnovější přístroj na podporu srdeční činnosti má několik předností. Především má automaticky řízenou stimulaci komor, jejíž frekvence se přizpůsobuje metabolickým potřebám pacienta. Kromě toho je menší než dosud používané kardiostimulátory, přičemž jeho životnost může být až dvojnásobná, tj. kolem 14 let. To vše ho předurčuje pro aplikaci hlavně mladším pacientům s vážným poškozením vodivého systému srdce a dramatickým průběhem, kde nejde jen o přežití, ale i výrazné ovlivnění kvality života.

Méně turistů do Jugoslávie

(ČTK) O aktuálních problémech turistické výměry mezi Československem a Jugoslávií hovořili v Praze s novináři při příležitosti zahájení již tradičních Dnů Rutniku v ČSSR představitelé této jugoslávské cestovní kanceláře a zástupci dalších turistických orgánů a organizací SFRJ. Konstatovali, že v posledních letech počet čs. turistů směřujících do Jugoslávie klesá. V loňském roce vycestovalo do této země na 270 tisíc Čechoslováků. Podle slov zástupců turistických organizací jsou v současné době v Jugoslávii možnosti pro přijetí až milionu našich turistů.

ZA TY PĚMĚŽE?

RČENÍ O TUHÉM kočičím životě se potvrdilo v norském Aalesundu, kde podle listu Verdens Gang kočka Samantha přežila pětiminutovou nedobrovolnou koupel v automatické pračce. Na skutečnost, že se Samantha omylem dostala společně se špinavými texaskami do bubny pračky, upozornil štěkotem pes rodiny Nedregaardových. Když byla kočka po pět minutách ze saponátové lázně vyjmuta, nejevila známky života. Majitelka se zoufale pokusila o umělé dýchání a Samantha se do slova znovu narodila.

ODBOURNÍCI TOKIJSKÉ UNIVERZITY vydali knihu pro amatérské potápěče, kterou je možné číst také pod vodou. Kniha má 36 stran ze speciálního papíru a text je upevněn rozpustnou barvou. Podvodní publikace, která je výsledkem dvouletého úsilí nádečkové kolektivu, obsahuje rovněž barevné fotografie s krátkými charakteristickými asi 100 podmořských živočichů žijících v hlojně míře u poloostrova Izu. Zde jsou ideální místa pro podmořské potápění, které se stává velmi populární formou aktivního odpočinku Japonců.

TRILETÝ RECKÝ HOŠÍK se stal zřejmě nejmladším světovým výhercem, když tento úkvně správně uhodil všech 13 výsledků mírnéázky a získal první cenu v hodnotě 225 000 dolarů. Malý Ilias předpověděl bezchybně výsledky utkání první a druhé řecké ligy přesto, že se podle utvořených slov s kopačím míčem jen začíná seznamovat v bytě rodičů.

Neobyčejně velké životní síle se těší více než 240 let stará kamélle v zámeckém parku Pillnitz u Drážďan, která v těchto dnech po dlouhé době opět ukázala své nádherné červené květy. Devět metrů vysoká pillnitzká kamélle je dnes poslední ze tří, jež byly v roce 1775 — tehdy již jako 30leté — přivezeny do Evropy z Dálného východu.

Rostropowitsch gastiert 1990 in der Sowjetunion

WASHINGTON. Mstislav Rostropowitsch, der vor elf Jahren aus der Sowjetunion ausgebürgert wurde, wird im kommenden Jahr zu einer Konzerttournee mit dem Washingtoner „National Symphony Orchestra“ in seine Heimat zurückkehren. Nach Angaben der „Washington Post“ wird der Cellist und Dirigent im Februar eine Woche lang in der UdSSR gastieren und unter anderem in Moskau und Leningrad Konzerte geben. Rostropowitsch war seit seiner Ausreise im Jahr 1974 nicht mehr in der Sowjetunion. AFP

■ K prvním postům jara — vedle skřítanů a špačků — patří čejka chocholatá. Hnízdí v lukách a na polích v okolí rybníků; z jihozápadní Evropy a oblasti Středomoří se vracívá někdy již koncem února. Mrazivé páry hned obsadí svoje hnízda ní revíry. V době namluvy samečci předvádějí nádherné vzdušné reje, doprovázené hučivým zvukem, který vydávají křídly. V sezóně na 3—4 vejčích se oba nastávající rodiče střídají. Čejku poznáme podle pěkné chocholky a černobílého zbarvení. Za zmínku stojí, že byly dřívě doby, kdy se čejčí vajíčka v obrovských množstvích sbírala, protože je labužníci pokládali za vybranou pochoutku. Naštěstí zákon o ochraně přírody už to nedovoluje.

PROTOŽE UŽ ASI ŽADNA VEJČO...

VÍTE, jaký sběratelský konicek je nerozšířenější ve Francii? Nejsou to ani známky ani pohlednice či jízdenci, ale sýrové etikety. Není divu, uvážíme-li, kolik sýrů se jen ve Francii samé vyrábí. Kdysi bylo známé rčení francouzského prezidenta De Gaulle, který si povzdychl: „Jak chcete vřádnout zemi, kde existuje 365 druhů sýrů.“

..A 100.000 ZVACEK VINA...

Žena proti Tysonovi?

LIAN DUPRECHOVÁ má tu drzost vyvolat profesionálního mistra světa v boxu Mike Tysona na souboji 15letá Kanaďanka však nechce vsouptit do ringu, ale chce si z ním rozdat v předtlačování rukou opětně o lokty, což je na západě velice populární sport. Šestinásobná mistryně světa nedávno porazila za 6 v. tv. bývalého zámožského NHL Pierra Boucharda, který se 109 kg měl velkou sílu v pažích. (6)

TAKY rekord — i když v Guinnessově knize asi nebude zanesen. Nejstarším lupičem na světě se stal pravděpodobně jeden důchodce, který v malém západoněmeckém městě přepadal poštu a ohrožoval pokladníka pistolí. Bylo mu jedenadvadesát let a u soudu prohlásil, že si potřeboval zvýšit životní úroveň.

■ V dějinách světového zemědělství si zajistili vynálezem ručadla bratrančí František a Václav Veverkovi trvalé místo. Důmyslnou konstrukcí a účelností jejich objev předčil veškeré pluky té doby: ručadlo Veverkových pádu nejen obracelo, ale zároveň i kypřilo. — Letos v únoru jsme si připomněli 140. výročí úmrtí Františka Veverky. Narodil se r. 1799 v Rybitví u Pardubic, stal se mechanikem a podle jeho návrhu bratranec Václav, výtvarný kovář, převratně ručadlo zhotovil.

JSOU POKHOVANI V PŘELOUČI NA SV. POLI

Případ Knoflíček — Kubík

Rozhodnutí komise FIFA

CURYCH (ČTK) Zvláštní komise FIFA pod vedením Španěle P. Porty na svém zasedání v Curychu definitivně uzavřela případ Knoflíček — Kubík. Ve svém prohlášení zdůraznila význačnou kompetenci jednotlivých národních fotbalových svazů k určení statusu hráčů, tedy rozhodnutí, zda hráči jsou amatéři či profesionály. Potvrdila stanovisko šs. fotbalového svazu, že hráči Knoflíček a Kubík jsou amatéři. Při rozhodnutí o tom, že bez písemné smlouvy mohou za nový klub hrát až po jednorázové čekací lhůtě od rozhodnutí komise. Touto rozhodnutí se v současné době vztahuje již jen na trojici Knoflíčka, neboť Kubíkova situace se vyřešila jeho návratem do vlasti.

MOSKVA, OSLO: Sovětská tisková agentura TASS v sobotu oznámila, že 7. dubna v 11 hodin 41 minut na torpédové ponorce s jaderným pohonem vypukl v jednom z oddělení požár. Ponorka se nacházela asi 180 km jihozápadně od Medvědího ostrava v mezinárodních vodách několik set kilometrů od Norska. Bez ohledu na přijímané opatření se ponorka v 17 hodin 15 minut potopila do hloubky více než 1500 metrů. Nehoda si vyžádala oběti na životech. Posádce ponorky poskytl pomoc sovětské loď, které připluly na místo havárie. Podle zjištění odborníků je vyloučena možnost radioaktivního ohrožení životního prostředí. By-

Havárie sovětské ponorky

la jmenována vládní komise, která vyšetří příčiny havárie. O nehdě informoval norskou premiérku Gre Harlem Brundtlandovou v osobním poselství nejvyšší sovětský představitel M. Gorbačov. Ujistil ji, že byla přijata všechna nezbytná opatření a že nevzniklo nebezpečí radioaktivního uvolnění. Podobné poselství obdržela podle zprávy britského mluvčího také britská premiérka Margaret Thatcherová. Požár na palubě sovětské torpédové ponorky s jaderným pohonem v Norském moři vznikl v sedmé sekci a přeskočil i do šesté sekce. Rekl to ministr obrany SSSR D. Jazov v rozhovoru, který v sobotu otiskl list Izvestija. Ministr uvedl, že posádka ponorky se několik hodin snažila požár uhasit. Nepodařilo se to a ponorka se potopila do hloubky více než 1500 metrů. Na místo nehody připlulo na pomoc několik sovětských lodí. Také sovětská letadla se účastnila záchranných prací. „Bohužel, všechny se nepodařilo zachránit. Máme oběti,“ řekl D. Jazov. Posádka ponorky je nyní na palubě vojenské lodi, která ji odvezl do sovětského přístavu Murnansk. V oblasti nehody jsou odborníci, kteří sledují situaci. „Víme jistě, že jaderný reaktor byl zastaven. Podle násora kompetentních orgánů je radioaktivní ohrožení životního prostředí vyloučeno,“ zdůraznil sovětský ministr obrany. Přední západní tiskové agentury obsahují informace o havárii sovětské ponorky, k níž došlo v pátek severně od norských břehů. Napsal to sovětský list Pravda. Západní zdroje upozorňují na operativnost, s níž sovětské úřady informovaly vlády a veřejnost zainteresovaných zemí a této tragické události. Pravda konstatuje, že podle západních informací zdrojů bylo na palubě ponorky 69 sovětských námořníků z nichž 42 zahynulo. Během ztroskotání vodu a vzduchu z místa, kde v pátek ztroskotala sovětská ponorka, potvrdily, že neunikla žádná radioaktivita. Úvedl to ve věřejném tiskovém prohlášení zvláštní stáb, který jmenovala norská vláda ke kontrole radiální situace v místě nehody. „Zkoušky sice zatím nejsou úplné, ale pokud by za místě byla výrazněji vyšší radioaktivita, už bychom to věděli,“ řekl v rozhovoru pro norskou tiskovou agenturu NTE průvodkyně stáhu Anne Alviková. Norská vláda vyslala na místo nehody vlastní loď, které zde odebraly vzorky vody, jež pak byly letcky dopraveny do Oslo k rozborům. Kromě toho odebraly vzorky z trupů letadel, která přelétávala nad místem nehody. Na místě je ještě jedna loď s potřebným technickým vybavením, která bude odebrat vzorky vody z větších hloubek.

PRO INFORMACI ČESKÁ VERZE

Nález na Bahamách

SOUTHAMPTON: Náčresy, které by mohly porazit Kryštofa Kolumba v historickém boji o skutečné objevení Ameriky, nalezla v jeskyni na Bahamském souostroví skupina 30 mladých britských badatelů. Na jeskynních stěnách totiž objevili obrázky portugalských lodí s vlajkou této země.

■ MOŽNÁ NIC ZVLÁŠTNÍHO, kdyby n náčresů nebyl zapsán letopočet 1450. Kdyby se totiž potvrdilo, že zobrazení pochází skutečně z tohoto období, Portugalci by předbehli janovského rodáka o osmých dvačtyřicet let.

■ TVRZENÍ O PRVENSTVÍ Kryštofa Kolumba popřel již v roce 1963 norský badatel Helge Ingstad, který při svých výzkumech na Newfoundlandu přišel na to, že Leif Erikson, syn Erika Rudého, který byl za vraždu vyhnán z kontinentální Evropy, dosáhl amerického pobřeží již kolem roku 1000 našeho letopočtu. Vikingové směřovali na západ přes Island a grónskou pevninu.

■ PŘES TYTO VÝZKUMY a nové vědecké výsk podle plánu v roce 1992 vyrazí z Pyrenejského poloostrova dlouhá karavana lodí, které plavbou v Kolumbových stopách oslaví 500. výročí objevení Ameriky. Kopie lodí Santa Maria, Nina a Pinta v čele konvoje budou dokladem toho, že by se Evropané a propaganý mýtem, že pro náš nový svět objevil Kryštof Kolumbus, jen neradi loužili.

Ozonloch: Hautkrebs in Brasilien

Deutsche sterben zuerst

Von CHRISTEL VOLLMER
Brasilien – Schreckliche Auswirkungen des Ozonlochs: In der brasilianischen Kleinstadt Santa Maria de Jatiba sind 90 Prozent der 16 000 Einwohner an Hautkrebs erkrankt. Alle sind deutschstämmige Bayern, deren Vorfahren aus Pommern einwanderten.

Die Bayern, deren Vorfahren vor 120 Jahren nach Südamerika kamen, haben alle eine sehr helle Haut, blonde Haare und blaue Augen. Sie arbeiten von 5 Uhr früh bis 19 Uhr auf dem Feld, bauen Knoblauch, Tomaten, Gurken und Avocados an.

Ihr Dorf liegt in Espirito Santo, einem der sonnigsten Bundesstaaten Brasiliens. Die Haut der Deutschen bräunt nicht, wird nur rot. Offenbar

durch diesen Dauer-Sonnenbrand zeigten sich Hautkrebs-Symptome, glauben Mediziner.

Brasiliens Gesundheitsministerium hat eine Untersuchung eingeleitet, um herauszufinden, ob die Hautkrebs-Epidemie, wie befürchtet, durch das riesige Ozonloch über der südlichen Polkappe ausgelöst wurde. Die Ozonhülle rund um den Erdball filtert die krebs-erregenden Strahlen der Sonne. Wo sie durchlöchert ist, gehen die „Todesstrahlen“ ungefiltert hindurch.

„Meine Schwester Lucia bekam an Armen und Beinen, die immer der Sonne ausgesetzt sind, zuerst eine Art Flechte. Dann bildeten sich Wunden, die aufbrachen – es war Hautkrebs“, sagt Bauer Al-

fons Kempin (48), der noch plattdeutsch spricht.

Laura Mutz (42) aus dem Nachbardorf Alfonso Claudio: „Hier ist fast in jeder Familie ein Krebsfall. Meine Mutter wurde noch 96 – heute sterben die Leute hier durch den Krebs früher.“

Ronald Reagan (79), Ex-Präsident der USA und selbst zweimal wegen Hautkrebs an der Nase operiert, wird bald in einem TV-Spot vor den Gefahren der Sonnenstrahlen warnen. „Als junger Mann verbrachte ich viele Sommer als Strandwächter, leider immer ohne Sonnenschutz. Meine arme Nase sollte sein, sich nicht allzu lange ungeschützt der Sonne auszusetzen.“

Rache für Stalin?

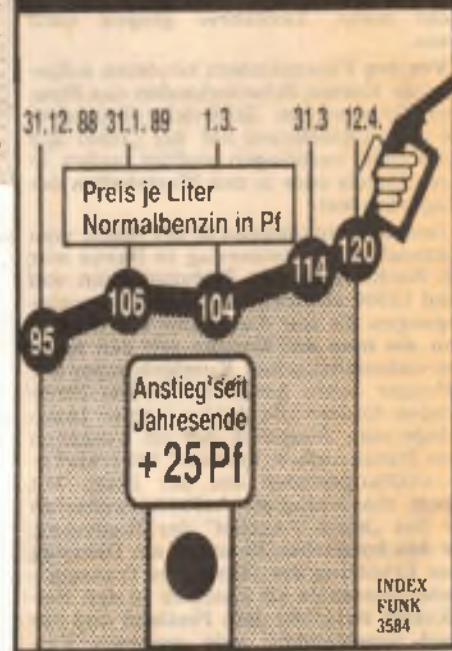
Moskau – Außenminister Schevardnadse hat seinen für Sonntag und Montag geplanten Bonn-Besuch wegen der Unruhen in Georgien verschoben. Die Armee-Zeitung „Roter Stern“: In Georgien gibt es Gerüchte, nach dem der blutige Einsatz der Sicherheitskräfte vom Sonntag Rache für Stalin war. Stalin war georgischer Georgier. Bei der Niederschlagung von Unruhen hatten aus anderen Regionen herbeigefahrene Soldaten Bürger mit Spaten getötet. Georgiens Parteichef will zurücktreten: „Ein General, der eine Schlacht verloren hat, muß abtreten.“

Panzerknacker

FALLINGBOSTEL, 13. April (Reuter). Ein britischer Kampfpanzer hat im Heideort Oerbke am Rande des Truppenübungsplatzes Bergen eine Dorfgaststätte demoliert. Wegen eines Defektes in der Lenkung sei der 60 Tonnen schwere „Challenger“-Panzer am Dienstag von der Fahrbahn abgekommen, habe die Wand des Fachwerkhäuses durchbrochen und sei vor dem Treppen zum Stehen gekommen, teilte die Polizei Fallingbostels am Donnerstag mit. Menschen wurden nicht verletzt. An der Gaststätte, die am gleichen Abend nach einer Renovierung mit einer Feier neu eingeweiht werden sollte, entstand Schaden von 150 000 Mark.

Da es sich bei den beiden Panzerfahrern um Fahrlehrer handelte, sei menschliches Versagen auszuschließen, teilte ein Sprecher der britischen Armee mit. Er gab weiter an, daß der Panzer auf dem Weg in die Panzerwerkstatt in Oerbke gewesen sei. Die Fahrer hätten vor dem Unfall einen Defekt an der Lenkung festgestellt und hätten deshalb den direkten Weg durch das Dorf gewählt, statt die Panzer-Ringstraße zu benutzen, die um das Dorf herumführt.

Benzinpreise – nicht zu bremsen?

In der UdSSR mehren sich die Ausstände im Bergbau

MOSKAU, 13. April (igl/dpa). In der UdSSR nehmen Arbeitsniederlegungen, vor allem im Bergbau- und im Transportwesen zu. Vor diesem Hintergrund forderten ein sowjetischer Wissenschaftler und ein Parteichef eine Verordnung über Streiks und Streikrecht.

Das jüngste Streikbeispiel schilderte am Donnerstag die Parteizeitung „Prawda“: weil sie Lohnerhöhungen von mindestens 30 Prozent durchsetzen wollten und das Management ihnen zu autoritär erschien, weigerten sich in der nordsibirischen Stadt Norilsk Bergarbeiter, den „Tamir“-Schacht zu verlassen. Die Streikenden saßen in 1500 und 1000 Meter Tiefe.

Die amtliche Nachrichtenagentur TASS meldete am Mittwochnachmittag, der Streik sei beendet worden. Anscheinend hat man sich auf einen Verhandlungskompromiß geeinigt. Wie viele Arbeiter streikten, ist nicht bekannt. Die „Prawda“ sprach von „Tausenden von Bergarbeitern“.

Der Gebietspartei- und Parteichef von Krasnojarsk, Oleg Schenin, hatte sich laut „Prawda“ teilweise auf die Seite der Streikenden gestellt. Er unterstützte

zwar nicht die Lohnforderungen, meinte aber, der Übergang zu „ökonomischen Wirtschaftsmethoden“ müsse kühner erfolgen. Die Bergbauarbeiter hatten kritisiert, daß ein Teil der Gewinne des Schachtes zur Subventionierung unrentabler Betriebe abgezweigt wurde.

Die „Prawda“ zitierte Schenin mit den Worten: „Wir brauchen ein Dekret oder einen Entwurf über Streiks, über das Streikrecht, auch wenn Streik keineswegs der beste Weg ist. Ich glaube, wir haben die Lösung dieser immer noch sehr heiklen Frage zu lange hinausgezögert.“

Auch der Wissenschaftler Semenichin regte einen Erlaß über Streik und Streikrecht an. Streiks seien jedoch nicht der beste Ausweg aus der Lage, die Wirtschaft müsse besser gelenkt werden, sagte er.

Erst vor einem Monat hatten Bergarbeiter im Schacht „Nord“ in Workuta für drei Tage die Arbeit niedergelegt. Im vergangenen Jahr streikten wiederholt in verschiedenen Orten Busfahrer. Für den 1. Mai haben Moskau Taxifahrer einen „Generalstreik“ angekündigt.

Japans Handelsüberschuß wächst

Der Überschuß in der japanischen Handelsbilanz ist im Haushaltsjahr 1988/89, das am 31. März endete, weiter um vier Prozent 79 Milliarden Dollar geklettert. Die Exporte nahmen um 14,7 Prozent auf 272 Milliarden Dollar zu, während die Einfuhren um nahezu ein Fünftel auf 193 Milliarden schrumpften. In die EG lieferte Nippon Waren im Wert von 47,8 Milliarden (plus ein Fünftel), während die Importe aus dieser Region um fast 30 Prozent auf 25,5 Milliarden Dollar sanken.

CO JE TO PROCI WERICKOW VYMA-
 LEZU: SKLADACI TUNEL PRO ŽELEZNICI DĚ NA DOVOLENOU...

Knopf ohne Loch und Faden

GENF, 13. April (dpa). Der Hauptpreis der diesjährigen internationalen Genfer Erfinder-Messe ist am Donnerstag dem Schweden Gudmar Olovson für einen Knopf verliehen worden, der nicht angenäht, sondern angeschraubt wird. Nach Worten der Messe-Organisatoren ist der sogenannte „Spearbut“ eine „geniale“ Erfindung. Er hat eine Schraubspitze, die einfach durch den Stoff gesteckt und festgeschraubt wird. Danach wird die Spitze abgebrochen, und der Knopf sitzt fest. Das Ganze nehme auch für Nähunkundige nur wenig Zeit in Anspruch. Der Knopf ist aus Plastik und kann in allen Formen und Farben hergestellt werden.

Vražda součástí spiknutí

DILLI: Zavraždění bývalé ministerské předsedkyně I. Gándhiové v roce 1984 bylo součástí spiknutí, jehož cílem bylo narušit celistvost Indie. Prohlásil to večer v Dillí indický premiér R. Gándhí. V projevu na setkání členů studentského křídla vládnoucí strany indický národní kongres (I) uvedl, že když se I. Gándhiová dostala v roce 1980 opět k moci, organizátoři spiknutí dospěli k závěru, že jí musejí fyzicky zlikvidovat, aby mohli svůj plán uskutečnit. Záměru destabilizovat situaci v Indii se dosud nevzdali, konstatoval R. Gándhí. Upozornil rovněž, že některé členové opozice podporovali ty, kdo nepomáhali vráždě bývalé ministerské předsedkyně. Premiér prohlásil, že jeho vláda je rozhodnuta zbavit Indii teroristů. Řekl, že teroristé nemají nic společného s náboženstvím. Jsou to lidé, jímž jde jen o zabití a loupeže. Podle R. Gándhího se situace v Paňdžábu v poslední době zlepšila, o čemž svědčí i to, že se někteří extremisté vracejí do normálního života. V minulosti tomu tak nebylo, řekl R. Gándhí.

Z kroniky města pražského

Chuchelská tragédie

Až do 4. dubna roku 1910 trval v Prámyslovém paláci na bývalém Starém výstavišti v Bubenči (t. č. Park kultury a oddechu Julia Fučíka) Pražský automobilový salón. Výstavu přišla tenkrát zhlédnout téměř celá Praha. Bylo to na počátku doby, kdy se motorismus stal velmi populárním.

Velká tlačenice byla kolem letadla, jehož majitelem a konstruktérem byl inženýr Otto Hieronymus. Stroj se hodně podobal letadlu francouzského inženýra Louise Blériota, jednoplošníku, s nímž tento aviatik přeletěl kanál La Manche. Hieronymus byl znám jako automobilový závodník a spolupracovník mladoboleslavské automobilky Laurin & Klement. Už na výstavě bylo oznámeno, že Hieronymus hodlá se svým strojem vzlétnout v Chuchli v pondělí 4. dubna.

Přesto, že byl všední den, sešlo se v Chuchli na 20 tisíc diváků. Na okolních stránkách i na okolních silnicích byly božpočetné davy lidí. Přijel i arcivévoda Karel František Josef, který osobně popřál odvážnému aviatikovi mnoho zdaru. Pro silný vítr se start uskutečnil až v 19 hodin a 12 minut. Vzlet byl plynulý, avšak záhy silný větrný porыв mřtil letadlo nalevo, přičemž křídlo narazilo na tabuli umístěnou na letišti proti cíli. Křídlo bylo těžce poškozeno a letadlo klesalo z výše asi 60 metrů šikmo k zemi. Při dopadu na zem padající stroj málem našel na knížete Leopolda Lobkowicze, stojícího na louce, a s ním rozmlouvajícího novináře. Vrhli se duchapřítomně k zemi a nebezpečí vážného úrazu bylo tak zažehnáno. Na letišti vznikl těžce popsateľný zmatek. Na tribuně se skácela v mdlobách Hieronymusova manželka.

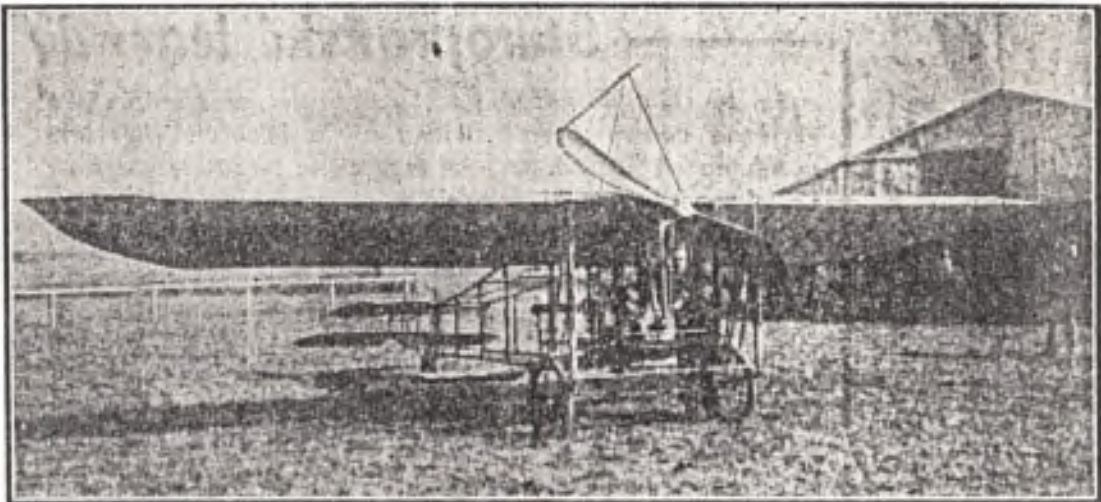
Přesto, že byl všední den, sešlo se v Chuchli na 20 tisíc diváků. Na okolních stránkách i na okolních silnicích byly božpočetné davy lidí. Přijel i arcivévoda Karel František Josef, který osobně popřál odvážnému aviatikovi mnoho zdaru. Pro silný vítr se start uskutečnil až v 19 hodin a 12 minut. Vzlet byl plynulý, avšak záhy silný větrný porыв mřtil letadlo nalevo, přičemž křídlo narazilo na tabuli umístěnou na letišti proti cíli. Křídlo bylo těžce poškozeno a letadlo klesalo z výše asi 60 metrů šikmo k zemi. Při dopadu na zem padající stroj málem našel na knížete Leopolda Lobkowicze, stojícího na louce, a s ním rozmlouvajícího novináře. Vrhli se duchapřítomně k zemi a nebezpečí vážného úrazu bylo tak zažehnáno. Na letišti vznikl těžce popsateľný zmatek. Na tribuně se skácela v mdlobách Hieronymusova manželka.

Hieronymusovo letadlo v Chuchli.

Snímek: archiv autora

Nešťastný aviatik ležel pod převráceným strojem a snažil se z troskek vyprostit. S pomocí několika ochotných lidí byl letec zpod letadla vytažen bez těžšího poranění. Měl jen několik málo pohmožděnin na těle a na čele krvácela řezná rána způsobená drátem.

Za velkého shonu, křiků i rozruchu bylo obecně známo, které se mohlo prokázat zakoupenými vstupenkami, odškodňováno vráceným vstupným. V Praze vyvolala událost mnoho debat i různých nepravdivých řečí. Svou technickou reputaci si inženýr Hieronymus napravil několika zdařilými lety v Řijnu toho roku v Mladé Boleslavi.

Pražské věže

282

Đáblický zámek

Ves Dáblice, původně snad Čávilice nebo Davilice, dnes součást osmého pražského obvodu, se poprvé připomíná v r. 1235. Byl to po staletí, s výjimkou husitských válek a období stavovského povstání, majetkem církevního zájezdního knížecího a červeného hraběte, kteří sídlili na Starém Městě pražském při předmostí Karlova mostu. Ti tu mívali hospodářský dvůr a při něm i tvrz, zmiňovanou k r. 1620. Jejím jádrem bývala velká kamenná věž. Již na konci 17. století však tvrz zanikla. Před polovinou 18. století dvůr vyhořel a při jeho obnově se křižovníci rozhodli, že v průběhu dvora mají vystavět zámek, který bude plnit funkci lebního sídla. V roce 1755 byla jeho budova ještě rozestavěná. Je to patrový objekt na půdorysu plamene L, ve střední části již průčelí a vystupujícím rizalitem, zakončeným trojúhelníkovým štítem. Kolem štítu jsou piastíky, snad z okruhu sochaře L. F. Platzera. Na hřebeni střešy stojí věžička na půdorysu osmiúhelníku, zakončená cibulovitou bání a hrotem a makovicí. Přechod od lucerny k hání tvoří několikasnábné ustupující bohatě profilované římsy, stejně jako vzholy sloupků lucerny. V lucerně je zavěšen malý zvon.

Zámek se dvorem je dnes v majetku Státního statku hl. m. Prahy. Zámeková budova, která v minulých letech značně upadla, se v současné době opravuje.

Parcelování Palmovky v Lbni

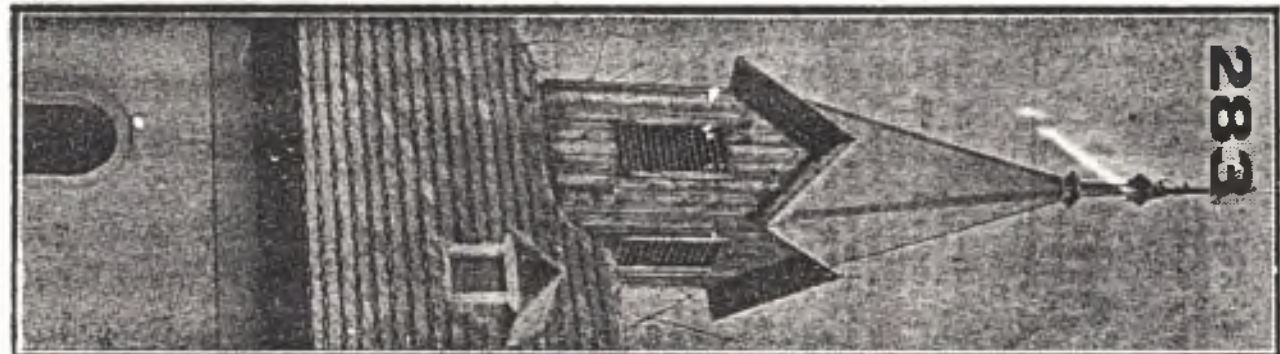
Pan V. Svare, majitel usedlosti Palmovky, poslal na úřady žádost o svolení k parcelaci rozsáhlých pozemků k Palmovce přilehlých k r. 3. stavbě krmelny a aby se uplatilo na předpokládaného na městě pro r. 1908.

V Butovicích

PRAGENSIA

Mimořádná pražská cena bude letos opět udělena jako každoročně cechu stavitelů ohrad z plechu

Butovice, když samostatná osada, dříve součást Prahy 5. j. m. 1. má velmi staré mlejnské Na ostroha obklopeném náleží tím potokem vyrostla v 4. století (na místě stálosti a pozdní doby kromě) stovantůk bratří a dvojím opravám. Při jeho rekonstrukci byla zřízena osada Butovice, připomínající v roce 1008. Jedním pos.

283

Pražské věže

Marná varování

Vůbec nevypadal na bezohledného vládce. Všechno na něm bylo drobné, jen oči měl pronikavé, ba pichlavé, i když se také dovedl dívat nejistě a nesměle. Od svého nástupu do úřadu kancléře v květnu 1932 však Engelbert Dollfuss pracoval k přeměně Rakouska v klerofašistický stát. Nemohl svého cíle dosáhnout bez zničení dělnických organizací, hlavně silné sociální demokracie.

Engelbert Dollfuss.
Foto archiv RP

Mnozí Rakoušané nechtěli uvěřit, že by se toho malinký Dollfuss odvážil. Nazvali ho »Mittelmeter-nichem« a vypravovali si o něm spoustu vtipů: Zlomil si prý nohu, když ze žebříku otrhával pampelišku a spadl. Na známku se vešel v životní velikosti. Jeden lyžik dostal Nobelovu cenu za rozbití atomu — použil k tomu rakouského kancléře. Do Říma na oficiální návštěvu nemusel jet vlakem, poslal ho letacím poštou. K atentátu na něj měla posloužit past na myši ukrytá v jeho ložnici.

O vtipech Dollfuss věděl a přý se jim smál. Upřímný smích to nebyl: kancléřův napoleonský komplex si žádal účtu a obdiv, sněsil i obavu, jen pro anekdotu pochopení neměl.

V březnu 1933 rozpustil Dollfuss parlament, již to bylo výzvou sociální demokracii na souboj, ale vedení strany ji přestalo. Politickou podporu hledalo spíše v zahraničí, odkud měli mocchtivého kancléře přivést k rozumu. Z napětí v zemi, která ke všemu citelně trpěla hospodářskou krizí, mohli přece těžit nacisté. Nebylo jich už málo, povzbudilo je Hitlerovo ovládnutí Německa, chtěli se obdobně prosadit v Rakousku. Třeba násilím. Dollfussův útok proti socialismu mohl jejich zámrám jen prospět.

Bez ohlasu

Toto nebezpečí cítili i v Československu. Vývoj v sousedním Rakousku tu od světové války sledovali pozorně, občas dokonce se snahou ho přímo ovlivňovat. Československo se podílelo i na vydatné finanční pomoci Rakousku, kterou ve Vídni životně potřebovali. Měla také přispět k udržení demokratického režimu v zemi.

»Fašismus jako státní forma by byl pro Rakousko nešťastím, znamenal by první krok k hitlerismu,« vzkázal v březnu 1933 Dollfussovi československý ministr zahraničí Beneš. Nenašel u kancléře porozumění, Dollfuss se lákal příkladem mussoliniovské Itálie, která si ostatně už Rakousko zařadila do své mocenské sféry.

Československá diplomacie hledala tedy pro svůj tlak na Dollfusse spojence. I na Západě museli přece mít — aspoň podle ní — zájem, aby Rakousko nepropadlo fašismu. Jeho další úspěch by zasáhl celou střední Evropu vzešlou z mírových smluv a učinil tu Československo ještě osamocnějším. Benešovy žádosti, aby došlo ke společnému zákroku s Dollfusse, však v Paříži a Londýně přešlechtil, zato Československu vyčítal, že dost nespěchá s další sanační půjčkou Rakousku.

Osobní schůzka

Beneš se tedy rozhodl mluvit s Dollfusse samostatně. Na jeho zákrok ostatně rakouští sociální demokraté dost spoléhali, měli také užší styky s československou legací ve Vídni, kterou vedl vyslanec Flerlinger. Chvilku trvalo, než se dohodlo datum Benešovy polosoukromé cesty do Rakouska. Odpovědne 18. října 1933 se konečně mohl s Dollfusse setkat. Chlěl kancléře přesvědčit, že v politice musí dbát širších souvislostí, vidět ji v evropském rozměru — a dbát tedy jeho rad. Dollfusse považoval Beneš za nezralého, málo poučeného, závislého na italském vzoru.

»Fašismem jen otevřete cestu hitlerismu,« opakovali československý ministr to, co už dříve kancléři vzkázal. »Pouze rozum-

né vládní koalice bude moci úspěšně řídit Rakousko.« Vyostřovat napětí s dělnickým hnutím považoval Beneš za hazard: »Sociální demokraté další úderý nesnesou. Jsou v takovém psychickém stavu, že sáhnou ke krajnostem, i kdyby se tím měli třeba zahubit.« Bylo to varování před občanskou válkou.

Dollfuss nijak zásadně neopponoval, ale také nic neslíbil. Nebylo pro něj snadné vést s Benešem spor, a nechtěl ani hosta podráždit, protože by to mohlo ohrozit československou půjčku. Politická doporučení, která uslyšel, mu ale byla cizí. Když se pak znovu objevila v oficiálním pražském deníku, hněvivě se nad nimi rozčílil. Už nemusel dbát na dobré mravy hostitele.

Porážka v boji

Československý nátlak tedy již na vnitřní vývoj Rakouska nepůsobil. Koncem října 1933 přijel o něj do Prahy znovu požádat velitel sociálně demokratického schutzbundu Deutsch. Byl přijat i v Černínském paláci, ale víc než slova porozumění si nemohl odvézt. Vyčetl z nich, že tu mají z věcí příštích v Rakousku nejvážnější obavy.

Byly oprávněné. Spolu s Dollfusse se na dělníky chystal ozbrojený fašistický heimwehr. Tato podivná koalice měla být pro oba ochranou proti dalšímu fašistickému konkurentu a zběsílci, rakouskému a říšskému nacismu. Nejdříve se ale chtěla vyopředit se socialisty Schutzbund byl zahrán do ilegality, jeho velení zatčeno. Represe, policejní provokace, troufalost heimwehru — tak začínal v Rakousku rok 1934. V polovině února přišla dělnická odpověď v Linzi a ve Štýru začaly ozbrojené boje. Propukly i ve Vídni a na

dalších místech.

Vůdcové sociální demokracie nebyli na takové střetnutí připraveni. S ozbrojeným mocenským zápasem nikdy nepočítali. v schutzbundu viděli jen obrannou organizaci. Navíc nebyli schopni nahradit jeho zatčené vojenské velení. Důsledkem byl zmatek, hodně jednotek odporu, která se ocitla v defenzivě. Něj kde trvaly boje krátce, jinde se protáhly na několik dnů.

Pomoc a solidarita

Vláda nesadila proti dělníkům dokonce dělostřelectvo, která stáhla do obytných domů. Poněkdo je těžce a křemem v nich bralo život. Také soudy nemilosrdně zvyšovaly počet obětí. Byli mezi nimi muži s českými jmény a československou státní příslušností. Pár se jich podařilo zachránit.

Některé malé dělnické oddíly ustupovaly k hranicím Ptes se. desát schutzbündlerů z jedlersdorfu se probíjelo do Československa. Pochod ve vlnitě, v závějích a za stálého pronásledování jim trval přes čtrnáct hodin. Skoro padesát jich došlo.

v Československu se zachránili i známý sociálně demokratický politik Otto Bauer. Za pomoci dvou německých žurnalistů se o to postaralo československé vyslanectví. Do Brna se za několik dnů dostal také Julius Deutsch. Bratislava a Brno se staly prvními zachytnými body i pro mnohé další rakouské antifašisty. Starali se o ně jejich československá družla. Pravicovým politikům se to sice nelíbilo, ale proti vině lidské solidarity se neodvážili vystoupit. Výstřely z rakouských měst byly v Československu slyšet hlasitě.

Zanedlouho měl Dollfuss poznat, že varování z Prahy vůbec nebylo plané. Jeho útok na dělníky povzbudil už v červenci 1934 nacisty k puči; malého, bezohledného kancléře při něm bezohledně zabili.

Pražské věže

281

Kostel v Záběhlicích

Najvýznamnější stavbou starých Záběhlic v Praze 10 je kostel Narození Panny Marie. Dávní zakladatelé ho umístili na

ostrov, z jedné strany obklopený Bolkem, z druhé chráněný hladinou Kamerského rybníka. Právě v těchto místech bývalo jádro staré vsi.

Kostel je cenná památka. Byl postaven románsky již ve 12. století, ve století 13. přestavěn goticky; z té doby pochází presbytář se Žebrovou klenbou. Část stavby, především klenba lodi, nese stopy barokní úpravy ve druhé polovině 18. století. Kostel býval původně obklopen bříllovem, obelhaným dodnes zachovanou ohradní zdí.

Stavba byla původně bez věže. Tento nedostatek se Záběhlicí rozhodli napravit až ve druhé polovině minulého století. V letech 1876—1880 dal se kostel přestavět mohutnou čtyřbokou věž v novorománském stylu. Má tři poschodí a kryje ji vysoká stanová střecha a břídicovými taškami, do všech stran otevřená velkými okny. V nejvyšším poschodí jsou velké sdrážené okna románských tvarů, o patře níž pak jednoduchá, o něco užší románská okna, podobně jako v prvním poschodí.

V odborném školství nový směr: učební obor krupíer.

HISTORIE POMNÍKU

Křížovnické náměstí již 140 let zdobí pomník zakladatele Karlovy univerzity, jehož realizace měla pohnutou historii.

Když se blížilo 500. výročí založení vysokého učení, začalo se uvažovat, jakou formou trvale oslavit toto významné jubileum. Tehdy se zdálo být velmi aktuální výstavba nové univerzitní budovy na místě Karolina, ale veřejná sbírka pro ni nepřinesla dostatek prostředků.

V roce 1842 byl ustaven výbor, který měl připravit důstojnou oslavu 500. výročí založení Karlovy univerzity. Členové se jednoznačně vyslovili pro pomník. Jako autora doporučil ředitel Akademie Ruben drážďanského profesora Arnošta Hähnela. Jednalo se ještě s Emanuelem Maxem, který již předtím pomník skicoval. Když odměnil spolupráci, uvolnila se cesta k jednání s Drážďany.

Hähnel se okamžitě chopil práce a už v roce 1848 si u něho mohla pražská delegace prohlédnout model císařské figury, který pak byl odvezen k odlišit do Norimberka k litci Burgschmietovi. Jednalo se také o podstavci bohatě zdobeném se dvěma alegorickými postavami univerzitních fakult.

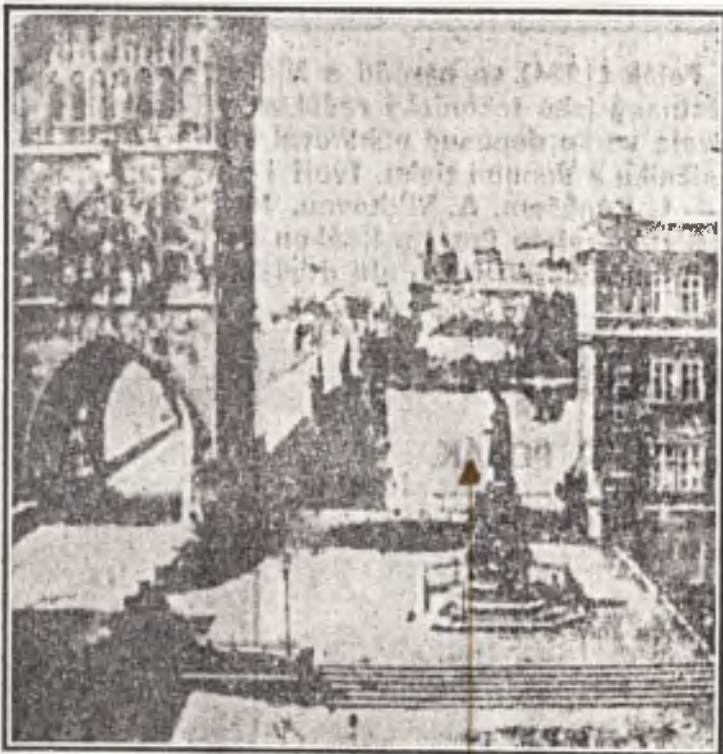
Bouřl polemik přineslo v roce 1848 umístění pomníku. Mnozí by ho rádi viděli na Koňském trhu, ale výbor a s ním i autor trvali na Křížovnické náměstí, i když se mohlo zdát, že nedosáhne předpokládaného účinku mezi velkými hmotami Staroměstské mostecké věže a křížovnického chrámu. Čas ale již ukázal správnost této volby.

Před umístěním díla muselo být náměstí upraveno. Vše bylo připraveno k oslavě jubilea, která se měla konat 7. dubna 1848. Vzhledem k bouřlivým událostem tohoto revolučního roku se slavnost stále odkládala, až z ní úplně sešlo. Pomník stál na náměstí stále zabedněn, až se konečně o jeho odhalení postaralo větrná zimní počasí počátkem roku 1849.

*Poseděl jsem v kantýně
ředitel mě setřel zas
tak to už si líbit nedám
ve volbách mu nedám*

hlas

POHLED Z TĚTO STRANY JE NEPŘÁVIVÝ...

Křížovnické náměstí

s pomníkem Karla IV. a Staroměstskou mosteckou věží zachytil uzenářský autor. Jde o pravděpodobně nejstarší douchovaný fotografii Prahy pořízenou po roce 1850.

šla Prahou zvěst, že nakradl kromě 8000 různých zlatých mincí také na dva vozy stříbrných předmětů. Když potom za sedmouhý čas hodlal loupežnický plukovník kořisti dopravit do Německa, zabavil mu ji stavovští žoldáni.

Zpráva o tom, že do Prahy táhne proti velitelům z Pasova velké vojsko krále Matyáše, jemuž vešel polní maršálek Jan Zikmund z Herberšteina, uspořádal ústup Pasovských z Prahy. Zatímco jich bylo sotva pět tisíc, Matyáš přišel do města s daleko početnějším vojskem dobře vycvičeným. Přicházel, aby od svého bratra Rudolfa II. převzal panovníckou moc. Panovník byl v tom čase nemocen a neschopný odporu. Matyáš přivítal Pražané s velkou pompou. Vyjel mu naproti až do Dolních Počernic. Do Prahy dorazil průvod již za smutku, pročel Horskou branou a stanul pak na Staroměstském náměstí, kde královského hosta ubytovali v domě královského rychtáře Hanuše Kirchmatera z Rejchovic. Rychtářův dům byl osvětlen pochodňami po celou noc. Zatímco Matyáš v Praze vítali, vyplnili ustupující Pasovští krutým způsobem město Tábor...

Jaroslav Kopecký

Král Matyáš

na rytině J. Sadelera z roku 1616.

městani obhájí unikl z bojiště po Kameném mostě (t. j. Karlově) do Starého Města. Pasovští ustupující pronásledovali za neustálé stíhání, se snahou vniknout do města. Městem by se tak stalo. V krajním nebezpečí se podotlo stá-

Přijel král

Matyáš

roměiskému měšťanu Janu Šustrovi z Goldburka, povoláním zlatotepel, spustit slinokovovou mříž v mostecké bráně. Když to uviděl Pasovští, dali se rychle na ústup.

Na Malé Straně se zatím rozpoutalo pravé peklo. Pasovští se dali do bezohledného drancování měšťanských domů i šlechtických paláců. O plukovníkovi Vavřinci Raméru

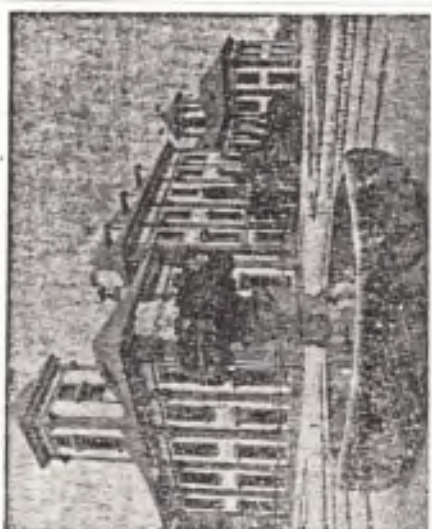
CO ASI NEVÍTE

Březnové dny roku 1611 přinesly Praze svízele a utrpení. Za časného rána 24. 3. vtrhlo do Prahy pasovské vojsko. Přes Újezd, kde nebylo město dostatečně chráněno, vrhl se na Malou Stranu.

Tam se v ulicích rozpoutaly zuřivé šarvátky. Pasovským jezdcům i žoldánům se podařilo vylít na odpor stavovští ozbrojenci, jimž velel Jindřich Matyáš Thurn. Na Pasovské bylo zhusta stříleno z oken malostranských domů. Nepřítel měl zřejmě převahu i větší válečné zkušenosti. Hlavní velitel Pražanů Thurn byl v bojích raněn. Stavovští jezdcí a mušketýři nastoupili na Hruďčany a

Nohejbal do Mnichova

PRAGA (ČE): Poprvé v padesátileté historii nohejbalu se ČSSR zúčastní mezinárodního turnaje v zahraničí. Až 16. května jej uspořádá IFTA v Mnichově. Čs. barvy budou hájit Ivanec-ky, Bertka (oba DP Košice), Drahoušková (Admira Košice), Hošek (ZPA Košice) a Žalud (TJ Padolí).

Po náročném rekonstrukci bude od 1. července zpřístupněn Trojský zámek, který je součástí Galérie hl. m. Prahy. V této významné barokní památce se budou konat koncerty vážné hudby, přednášky o umění, na zahrádě budou moct návštěvníci shlédnout historické divadlo. V zámečku se plánuje stálá expozice malířství 19. století a va východních květech má být Janova výstava barokního skla.

● Chlapi nemívají tvrdé srdce, ale játra.

Z kroniky města pražského

Dne 20. března roku 1475 byl položen základní kámen k nové pražské věži, která se měla svou výstavbou rovnat staroměstské mostecké věži. Slavnost se konala za přítomnosti mnoha pražských diváků a památný kámen do základů věže vložil vlastní rukou na vyvolené místo ku stavbě král Vladislav.

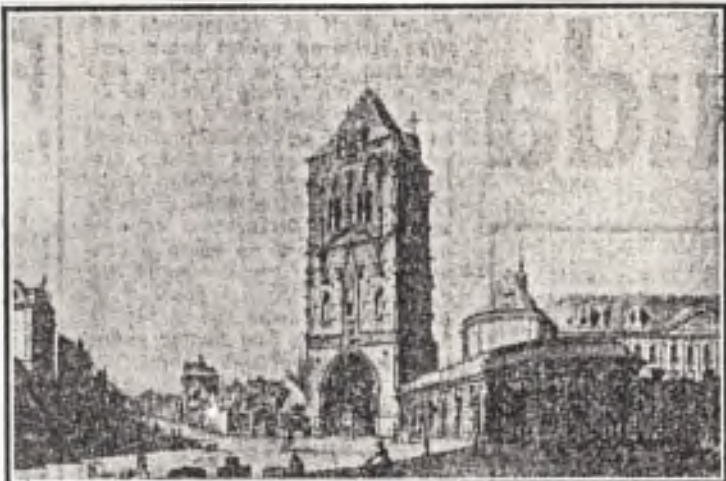
Bylo určeno, aby nová brána byla vybudována na vnějším okraji starodávného městského příkopu, kde blízko toho místa byla nedávno zbořená stará čtverhranná věž, kterou tehdy nazývali Odraná. Jako stavitel věže byl vybrán zednický mistr Václav, o němž historie zachovala jen skromné povědomí. Historik Tomek vyslovil kdysi domněnku, že to snad byl pražský kameník Václav, připomínaný v letech 1465 až 1478 na Novém Městě pražském.

V prvním roce stavby věž vyrostla nahoru z městského příkopu až zároveň s mostkem, jenž zde vedl přes příkop z doby, kdy ještě stála teď už zbořená Odraná brána. Znamená to, že za

BRÁNA U PŘÍKOPU

rok postavil ještě i dnešní přizemek brány. Mistr Václav byl v jádra jen prostý člověk, neznající uměleckých a ozdobnějších stavebních prací, a tak se počaly ozývat hlasy, aby dílo bylo dále svěřeno stavebníku způsobilějšímu.

Tak tedy hned v příštím roce přidali Václavovi pomocníka, jakéhosi uměleckého poradce. Pro tento účel byl vyvolen Matěj bakalář řečený Matyáš Rejsek, jenž dostal své přízvisko odtud, že „mohl sličně rejsovati“. Byl tenkrát správcem týnské školy a šla o něm pověst, že ačkoliv je samouk, umí krásně pracovat s kamenem a že je výborný ja-

Prašná brána v 19. století.

Snímek: archiv autora

ko stavitel. Brzy se ukázalo, že páni z městské rady měli šťastnou ruku.

Spolupráce s prostým zedníkem však nedělala dobrotu. Jejich názory na stavbu se často velmi lišily a stavba tím nemálo trpěla. Ve třetím roce stavby navrhl Rejsek konšelům, že by sám mohl všechno se zdarem dovésti. Konšelé ochotně dali Rejskovi přednost a svěřili mu celou další práci na věži. Rejskovi však osud nedopřál, aby dokončil stavbu. Po jeho smrti nebyla věž dostavěna, ale vyvedena jen pod krov a ten byl udělán jen prozatím. Tehdy se brána říkala Nová a teprve daleko později

Prašná, protože v ní bývalo skladiště střelného prachu.

Drahý čas potom se na věži nic dál nedělo. V roce 1592 byl do brány vybudován nový přístup — místo dřevěného dosavadního mostku k ní přistavili točité schody. V běhu času utrpěla brána na svém vzhledu mnohé vážné škody. V roce 1822 ji chtěl přeměnit na účelové stavení a pod přístřeší dalt hodiny. „aby byla alespoň na něco dobrá...“. V letech 1876—1892 byla brána restaurována nákladem 150 tisíc zlatých. Jejím novým upravovatelem byl architekt Josef Mocker, který jí dal gotický puristický vzhled.

Před 559 roky

došel do Prahy list adresovaný „Českým bludařům“, jímž francouzská lidová bojovnice Johanka z Arku, jež je v dějinách nazývána také Panna orléánská, vyhrožovala českým odpárcům katolické církve, že je rozhodnuta je vyhladit. V listu, který Johanka dala napsat svému písaři Pasquarovi, stálo, že nedozví-li se, že se Čechové napravili a zbavili bludů, ve kterých údajně žijí, že se s vojskem vypraví udělat v zemi potádek. Tento odpovědný list byl datován dnem 23. března roku 1430 a sepsán v městečku Sully, ležícím na Loře mezi Jargeau a Gienem, přibližně od Orléanu. V závěru listiny bylo uvedeno doslova: „jestliže se hodíte vzpírat a vzdorovali ostruže má výzvy, pomněte všech nepravostí a zločinů, jichž jste spáchali, a společně, že se dostavím se vši mojí sil božských i lidských, abych vám vrátila všechno, čeho zlého jste se dopustili na druhých...“ Panna orléánská tehdy ještě netušila, že již po roce bude sama upálena na hranici po nafčení z čarodějnictví a hlavně kacířství. Zemřela na ohnivě hranici 30. května 1431 u Rouennu. Jak si představoval tento akt romantický malíř, vidíte na snímku. jk

Až bude ke koupi ptakopysk či mamut, zas mi ho vykoupí ten, kdo má dost valut.

Všechno máme ve výzkumu ve vývoji či v rozvoji je třeba jen zajistit si ať cizí věda postojí

Na Vinohradech

se nachází sídlo bratří Čapků. Původně se jmenovala Úzká a šaká je i ve skutečnosti. Najdeme v ní vltu připomínající bratry Karla a Josefa Čapkovy. Bydleli zde do začátku druhé světové války. Náš snímek zachycuje zadní část vily, kterou obýval Karel Čapek.

Moskau will Einkommen progressiv besteuern

MOSKAU (rtr). Die Sowjetbürger werden in Zukunft möglicherweise nach einem progressiven Tarif Einkommensteuer zahlen müssen. Nach einem jetzt veröffentlichten Gesetzentwurf soll die Progression bei einem Monatseinkommen von 700 Rubel (rund 2100 Mark) mit einem Steuersatz von 15 Prozent einsetzen und bis zu einem Spitzensatz von 50 Prozent für Einkommen von über 1500 Rubel (rund 4500 Mark) steigen. Derzeit müssen für die ersten 100 (300 Mark) Rubel 8,2 Prozent an Abgaben berappt werden, für alle darüberliegenden Einkünfte gilt ein Einheitssatz von 13 Prozent.

Ein Industriearbeiter verdient in der Sowjetunion durchschnittlich 250 bis 300 Rubel (720 bis 900 Mark) im Monat. Bauern kommen auf etwa die Hälfte dieser Beträge.

Die neuen Steuersätze zielen offenbar auf die Beschäftigten in den privatwirtschaftlich betriebenen Kooperativen, deren Einkommen erheblich über dem Durchschnitt liegen. Im vergangenen Jahr hatte es in Moskau Vorschläge gegeben, die Genossenschaften mit bis zu 90 Prozent Steuern zu belegen, doch waren diese Pläne fallengelassen worden, nachdem reformorientierte Ökonomen erklärt hatten, dies würde die Kooperativen zum Scheitern verurteilen. Staats- und Parteichef Michail Gorbatschow knüpft an diese Vereinigungen mit Blick auf eine bessere Versorgung große Hoffnungen.

NEJAKÝ „STOLTENBERGOV“...

Neue Zahlen

WIESBADEN. Wie das Statistische Bundesamt mitteilt, haben im Prüfungsjahr 1987 (Wintersemester 1986/87 und Sommersemester 1987) 155 000 Prüfungskandidaten ihr Studium an einer Hochschule im Bundesgebiet beendet. Neben 69 000 Diplomprüfungen und entsprechenden Abschlüssen an wissenschaftlichen Hochschulen wurden 16 000 Doktorprüfungen, 17 000 Lehramtsprüfungen und 53 000 Diplomabschlüsse in Fachhochschulstudiengängen gemeldet. Über 149 000 Prüfungen wurden von deutschen Kandidaten abgelegt. Unter den Absolventen waren 57 000 (36,8 Prozent) Frauen, bei den Lehramtsprüfungen 65 Prozent, bei Diplom- und entsprechenden Abschlußprüfungen 36 Prozent, bei Doktorprüfungen 26 Prozent.

Im Vergleich zum vorangegangenen Prüfungsjahr 1986 hat sich die Zahl der bestandenen Prüfungen um insgesamt 4700 (+ 3,1 Prozent) erhöht. Bei den Männern betrug die Zunahme 3800 oder 4,0 Prozent (Fachhochschulabschlüsse: + 7,0 Prozent). Die Zahl der Absolventinnen nahm um 1000 (1,7 Prozent) zu, am stärksten bei Diplom- und entsprechenden Abschlußprüfungen (+ 12,2 Prozent) und bei Doktorprüfungen (+ 7,4 Prozent). Die Lehramtsabschlüsse gingen sowohl bei den Männern (- 20,8 Prozent) als auch bei den Frauen (- 16,1 Prozent) weiter zurück.

S puškami Beretta

PRAGA (agf). Firma Beretta dodá podle smlouvy s ÚV Svazarmu čs. brokovní a zbraní (dvanáct Beretta S 682 a šest nejpopulárnějšího typu ASE 901, za její uvelavení výstrojí, dodá zdarma 50 000 kusů střeliva a zvláštní příj. další nákup zbraní. Pro čs. střelce bude platit i prvního systému za umístění na 1.-3. místě. Finální úspěchy odloží na konci listopadu. Na př. v Soulu vystřelil Bedaňák s Berettou střelbu.

Wappenbuch Karls V. entdeckt

DÜSSELDORF, 17. April (AP). Das Wappenbuch Kaiser Karls V. haben Wissenschaftler in den Beständen der Schloßbibliothek von Corvey in Ostwestfalen entdeckt. Das aus dem Jahre 1544 datierte Werk ist eine Beschreibung der Reichsstände des Heiligen Römischen Reichs Deutscher Nation, wie es in einer am Montag in Düsseldorf veröffentlichten Mitteilung des nordrhein-westfälischen Wissenschaftsministeriums heißt.

Das zufällig gefundene Buch mit farbigen Wappendarstellungen ist laut Ministerium „eine wissenschaftliche Sensation“. Es soll jetzt aus historischer und heraldischer Sicht erforscht und als Faksimile-Ausgabe veröffentlicht werden. Auf 66 Folio-Seiten werden die Reichsstände, angefangen bei den geistlichen und weltlichen Kurfürsten über den Reichsadler bis hin zu Gauen, Städten und Dörfern aufgelistet.

Den Text schrieb der 1558 gestorbene nürnbergische Stadtschreiber Georg Frölich, die Zeichnungen schuf laut Ministerium Hartmann Teutschold, Miniaturmaler und Wappenherold des Kaisers. Karl V. regierte von 1519 bis 1556.

Antikrimineller Schutzwall

LONG BEACH, 17. April (AFP). Eine 90 Meter lange und drei Meter hohe Betonmauer soll um den Schulhof eines Colleges in Long Beach bei Los Angeles errichtet werden, um die Schüler vor der Gewalt in den umliegenden Straßen zu schützen. In der vergangenen Woche mußte der Pausenhof zweimal geräumt werden, weil es in der Nähe der Schule zu Schießereien gekommen war. Vor zwei Jahren war ein Schüler, der im Hof Basketball spielte, von einer verirrten Kugel in die Brust getroffen und schwer verletzt worden. Regelmäßig würden Bierflaschen und Fahrradlenker von der Straße aus auf die Schüler geworfen, berichtete ein Lehrer.

„Es ist wirklich traurig, daß es soweit kommen mußte. Aber in der heutigen Gesellschaft ist solcher Schutz halt nötig“, meinte Schuldirektor Max Fraley zum Bau der Mauer, deren Preis auf 160 000 Dollar veranschlagt wurde.

Hodinu v ledových vlnách

Murmansk: Nyní se již nemusíte obávat o životy námořníků. Krize už byla překonána, řekl skupině notnácti vojensky lékař profesor V. Ivaškin, který přiletěl spolu s dalšími odborníky z Moskvy do murmanské nemocnice, kde se léčí námořníci zachráněni po havárii sovětské ponorky. V. Ivaškin poukázal na výjimečnost situace: námořníci z potopené ponorky zůstali naživu poté, co byli více než hodinu ve vodě o teplotě 2 až 3 stupňů Celsia. Při této teplotě je přitom život ohrožen již po pouhých deseti minutách. V. Ivaškin uvedl, že z těchto námořníků, kteří se živi dostali na palubu rybářské lodi Alexej Chobustov, zemřeli tři - ještě na palubě této lodi. Na palubu byla vyvedena také těla 19 utopených mužů. Členové vládní komise ocenili chladnokrevnost členů posádky a účelnost jejich akcí při boji s požárem i při evakuaci z potápějící se ponorky. Jako poslední opustil tonoucí plavidlo jeho kapitán J. Vanin. Pomohl ještě vylezt na můstek námořníkovi, který se zdržel uvnitř, a pak i on sám skočil do ledových vln. K záchranným člunům se však už nedostal - boj s požárem jej stál příliš mnoho sil. Kapitán zahynul před očima své posádky. Smuteční akt za oběti tragédie se bude konat 12. dubna. Na místě neštěstí hlídají lodě severního námořnictva SSSR, které hledají těla 23 nadále pohřešovaných mužů. Rozboru ukazují, že radiální situace je zde normální. Náčelník politické správy sovětské Severní flotily viceadmirál S. Vargin rčera v sovětské televizi prohlásil: „Domníváme se, že ponorku musíme vydvihnout, abychom beze zbytku objasnili příčinu havárie.“ Ponorka leží na mořském dně v hloubce 1500 m.

12. 04. 89

BENZIN,
NAJEMNĚ,
VLÁDA,
TO SE RYHNE!

Dílo T. Živkova v češtině

(čtk): Vyznamným příspěvkem k poznání a hlubšímu seznámení se současným politickým, společenským a hospodářským vývojem v Bulharské lidové republice je výbor z prací a projevů generálního tajemníka ÚV BKS a předsedy státní rady BLR T. Živkova. V těchto dnech obohatilo čs. knižní trh české vydání knihy s názvem Problémy rozvíjené socialistické společnosti. U příležitosti uvedení knižního výboru prací T. Živkova v češtině se uskutečnilo na velvyslanci BLR v Praze přátelské setkání, kterého se zúčastnil člen předsednictva a tajemník ÚV KSC J. Fojtík, vedoucí oddělení ÚV KSC M. Dočkal a J. Janík a další představitelé našeho politického, kulturního a společenského života.

JEN V BULHARŠTINĚ BY TO TAKY STAČILO...

Nedostatků v nabídce zboží

(zpo): O současném stavu dodávek zboží dlouhodobé spotřeby na náš vnitřní trh informovali novináři na včerejší tiskové besedě v Praze představitelé federálního ministerstva hutnictví, strojírenství a elektrotechniky. Kromě jiného uvedli, že spotřebitelům bude letos nabídnuto 129 tisíc osobních automobilů, 200 tisíc chladničků, 183 tisíc nrazniček, 169 tisíc automatických praček, téměř pět milionů jízdních kol a 370 tisíc barevných televizorů. Přesto u některého nejběžnějšího zboží i nadále potrvá převaha poptávky nad nabídkou. Nedostatkové budou lednické, barevné televizory, pračky, sporáky a jiné strojírenské výrobky.

JAK JINAK!

Moskva: Cukr na listky

Moskva: V sovětském hlavním městě bude s platností od příštího měsíce zaveden listkový systém prodeje cukru. Oznámlí to včera list Moskvaevskaja pravda. Již loni v dubnu byl v Moskvě zaznamenán prudký nárůst prodeje cukru a sovětská vláda tehdy uvolnila z centrálních fondů 50 000 tun cukru navíc, uvolnil list. Napjatou situaci v zásobování cukrem se podařilo uvolnit až koncem roku. Letos v únoru byl však listkový systém zaveden ve většině svazových republik a oblastí Ruské federace. Tato skutečnost vedla k novému prudkému zvýšení poptávky. V březnu se v Moskvě prodaly denně dva tisíce tun cukru, což je dvojnásobek oproti březnu 1988. Zvýšením prodeje cukru klade sovětský tisk do souvislosti s omezením prodeje alkoholických nápojů, které radí ke zvýšení nelegální podomácké výroby lihovin. Nesmí-li se v Moskvě prodej cukru, omezi se během dvou měsíců jeho zásoby na kritickou úroveň, napjala Moskvaevskaja pravda. Jedním zýchodiskem je zavedení listkového systému. V květnu si bude moci každý obyvateľ Moskvy zakoupit dva kilogramy cukru v čerstvé a čerstvé se toto množství o další kilogram zvýší. Nákup cukru na listky bude možné realizovat v kterémkoli obchodě. O době platnosti tohoto opatření rozhodne moskevský sovět na své schůzi 15. dubna.

CUKRY TAFI BYLO VÝBĚKY HALO...

Přehlídka francouzských filmů

(čtk): Nové snímky francouzských režisérů nabídnou divákům v Praze a Bratislavě Dny francouzského filmu. Včera je v kině Světozor zahájila kriminální komedie scénaristy a režiséra F. Vebera Uprchlíci. Věbeva se zabývá tím, velvyslancem Francouzské republiky v CSSR J. Humano a členové francouzské tvůrčí delegace. Další projekce se uskuteční až do 15. dubna v rámci v podněrných a veřejných hostinách rovněž v pražském Světozoru. Přiblíží chlapce z francouzské hvězdy a odhávávat se koncem 50. let nazval scenárista a režisér Jean-Paul Hubert Velká cesta. snímek Ch. Silverové z věznického prostředí Vězňákyně (hraje v něm A. Girardotová), dále film P. Girarda Umělecké dětství (táto starostl. i radostí mladých adapt. režisérů i psychologický příběh nazvaný Z písků a krve, který natočil J. Labruque, postmoderním trhárem. Přehlídka bude psychologické drama (třeba zločinn. Slavoun C. Deneuvreovou v něm režisér Vasil A. Tě. číně.

eri FRANKFURT A. M. In der Bundesrepublik zu wohnen, dürfte in den kommenden Monaten noch teurer werden. Die Frankfurter Hypothekenbank erwartet, daß sowohl die Preise für Immobilien und Bauland als auch die Mieten in diesem Jahr erneut kräftig anziehen werden. Bei Eigentumswohnungen ist, wie Vorstandsmitglied Hans Schuck voraussetzt, bundesweit erneut mit einem Aufschlag von im Schnitt zehn Prozent zu rechnen.

1 ZA ČARA...

Löcher im Eisernen Vorhang

Am 2. Mai wird man in Ungarn damit beginnen, ein erstes Loch in den sogenannten „Eisernen Vorhang“ zu schlagen: Im ungarisch-österreichischen Grenzabschnitt von Köszeg (Guns) sollen auf vier Kilometer Länge jene Wachtürme, Stacheldrahtzäune und elektrischen Grenzsperranlagen beseitigt werden, die dieser Grenze ihren Namen gegeben haben und die die Bewohner des „kommunistischen Zukunftsparadieses“ daran hindern sollten, es vor Erreichen des angekündigten Endzustandes durch illegalen Grenzübertritt mit der „kapitalistischen Misere“ eintauschen zu wollen.

Abgezeichnet hatte sich ein solcher Schritt schon seit einiger Zeit: Im vergangenen Herbst bezeichnete der inzwischen zum Staatsminister avancierte ungarische Superreformer Imre Pozsgay das ungarische Grenzsystem als „historisch, politisch und technisch überholt“. Bereits davor hatte Ungarn — nachdem wieder einmal einige Minuten auf österreichisches Territorium abgeschwemmt worden waren — mit der Räumung der Minenfelder als zusätzlichem Beweis einer neuverstandenen „guten Nachbarschaft“ zu Österreich begonnen. Das hochgesicherte System von Anlagen war um so unsinniger geworden, da so gut wie jeder ungarische Staatsbürger einen gültigen Reisepaß besitzen kann, mit dem er jederzeit — so es sein Geldbeutel erlaubt — ins westliche Ausland reisen darf. So ging es schließlich nur um einige wenige Bürger aus jenen „Bruderländern“, die noch nicht im Besitz ähnlicher Privilegien sind. Ungarn an der Flucht über die „grüne Grenze“ zu hindern, muß ja nicht unbedingt als bedeutende Aufgabe des ungarischen Staates angesehen werden. Eine solche „brüderliche Hilfe“ kann notfalls auch in der Form der auch im Westen üblichen Grenzkontrollen wahrgenommen werden.

Die elektrischen Grenzsperranlagen waren nicht etwa gleich nach dem Krieg, sondern erst 1967 angelegt worden, also ein gutes Jahrzehnt nach der ungarischen Revolution. Bis dahin war der „Eiserne Vorhang“ weit altmodischer gewesen. Dies allein war allerdings nicht die Ursache, daß 1956 Hunderttausende von Ungarn in den Westen geflüchtet waren. Damals stand die Grenze tagelang offen, war

unbewacht, weil teilweise auch die Grenztruppen mit der Revolution liebäugelten.

Inzwischen hat Ungarn längst ganz andere Flüchtlingsprobleme. Neuerdings strömen aus dem kommunistischen Nachbarland Rumänien in zunehmender Zahl Flüchtlinge, die im Reich des Diktators Nicolae Ceausescu nicht mehr leben wollen. Sie werden am Betreten des „gelobten Landes“, des magyarischen Mutterlandes — die meisten Rumänienflüchtlinge sind Ungarn, die im rumänischen Siebenbürgen leben —, nicht durch ähnliche Grenzsicherungsanlagen gehindert, wie sie noch an der ungarischen Westgrenze bestehen. In jüngster Zeit aber verfolgten rumänische Wachsoldaten die Flüchtlinge und erschossen einige sogar auf ungarischem Territorium.

Sollte der Abbau des „Eisernen Vorhanges“ zügig voranschreiten — vorausgesetzt, in dem schmalbrüstigen Staatshaushalt ist dafür genügend Geld vorhanden, mit dem die von Wirtschaftsunternehmen ausgeführten Demontearbeiten zu bezahlen sind —, könnte die ungarisch-österreichische Grenze bald um eine fragwürdige „Touristenattraktion“ ärmer sein: Bis in die heutigen Tage kann man zum Beispiel am Neusiedlersee westliche Besucher beobachten, die mit einem leichten Horror die funktionslos gewordenen Relikte der sichtbaren Grenzanlagen betrachten. Das Loch, das jetzt in die Grenzzäune geschlagen wird, könnte umgekehrt eine „historische Dimension“ annehmen. Läßt es doch das geteilte Europa wieder etwas näher aneinanderrücken.

KDE JE DÍRA, TAM SE NATIRA!

Střípky ze „salátové mísy“

U KONJECICH ... Na závěrečné tenisové konferenci v pražské Sportovní hale dostali vítězové turnaje obvyklou otázku, jaká jsou jejich hlavní úspěchy. STĚBEJ: „Lyžování a tobogán.“ BECKER: „Život!“ JELEN sice prohlásil, že kóli a lyžování, ale KUHNEN kloubového svinčením dodal: „Ve skutečnosti je to jídlo a spánek.“ Sára pak řekla: „Odpodínek.“ PILIC: „Vešm do děláme, se snažíme vyhrát a je jediné jádlo o šachy nebo tenis.“ **NORMÁLNÍ DAVISCUPŮVÁ ATNOS-FERA.** — Stejně jako v DC mají vždy poněkud nervoznější atmosféru než zápasy na řadových turnajích. Zvláště když do hlediště usedne každé ze tří tisíc 1000 diváků jako v Praze. Publikum se necoivno vždy v duchu tenisové etiky obává fádní fanouškové chvilky pořadí čtenářů, kteří se však nestěžívali STEEB. „Je to normální občanská úcta k vítězi.“ Ze soudce v hledišti vstříh bohužel vítězná fanoušková z CSR vydatně jen pomohl a turistické z NDR, přestože jich bylo třikrát méně. Své hráče pozvuzovali a za nepřítomnosti staré, zejména namožené z mobilizovaní síly jen kovář-pokřivení chvilky přehráli skandování svých protivníků.

SAMPANSKÉ NA RAPOTE. — Po závěrečném míčku ukádk Becker — Steeb vyputka ve Sportovní hale a kolem ní euforie zapadoněmeckých fanoušků, jedná za nřinou souditky háky od sampanského a slavně se správně usude. Chumel tidi i talistebů charakteristického tvaru stál v prostředí slunce kolem jantaru

z černých vozů firmy Opel, které přikrádli byly k dispozici slavně, oficiálním hostům. Za okny bylo to možné rozpoznat tvář Honse Beckera a jeho rodinu. Mimořádně jasně Beckerovi počítali z Nového Vrčína.

OVIDINE CARLSONOVA? — Když pokřijete dvorce supremem, klidně přijedou. Takže odpovídat umějí BECKER na otázku, zda se zúčastní pražského turnaje Grand Prix Cedok-open. Pochopitelně to bude v žertu, dotace 176 tisíc dolarů je pro hráče jeho kalibru příliš nízká. Na švaničku bychom však mohli vidět 7-13. srpna jiné zahraniční dvojnásobnou novovale. Měi řidiči organizace mužského tenisu hráce první ústředky, zejména ženská zhrubka Svěda Kenia Carlssonova.

JAN KODEŠ TENIS CLUD. — „Dovolte, abych vám pozval do naší nové tenisové školy.“ Pěroučnicki na Prahu vs. Vá Jan Kodeš i i role jsou si převážně v reklamní ležáku, který při DC kovář sportovní halon. V červnu 1985 zahájil provoz „Jan Kodeš tenis club“ umístěný v areálu čtyřhry, dvířková úroveň se 100 dvouhryvými korty a anaristů. K dovození tute in, zejména hráčské konferenci sál, své křivých a celím dovozu tenku, ten kurty pro squash, cyklistická stánek, tenis horelovým areálem a přírodně-kuřm parkem. Vznikne ideální svět slavní pro tréninková i rekreační pobavy od začátků pro profesinále, na šledovan v úrovní 1991.

Psychiater zum Patienten: „Warum kratzen Sie sich ständig?“ — „Weil ich der einzige bin, der weiß, wo es mich juckt.“

MOSKVA Prezidium Nejvyššího sovětu SSSR schválilo v sobotu 8. dubna výnos O změnách a doplnění zákona SSSR o trestní odpovědnosti za protistátní činy a některých dalších sovětských zákonodárných aktů. Výnos stanoví, že veřejné výzvy k podkopávání a ke svezení sovětského státního a společenského zřízení,

Výnos prezidia Nejvyššího sovětu

stejně, jako vyhotovení nebo rozkládání materiálů s tímto obsahem se trestá odnětím svobody do tří let nebo pokutou do 2000 rublů. Stejně akce konané opakovaně nebo organizovanou skupinou lidí, případně s využitím tiskárenských prostředků se trestá odnětím svobody do sedmi let nebo pokutou do 5000 rublů. Uvedené akce uskutečňované na pokyn zahraničních organizací se trestají odnětím svobody v rozsahu od tří do desíti let. Omyslné akce zaměřené na vyvolání národnostního nebo rasového nepřátelství, omezování občanských práv v souvislosti s rasovým nebo národnostním přívodem se trestají odnětím svobody do tří let nebo pokutou do 2000 rublů. Stejně akce spojené s násilím, podváběním, jakož i podnikání tatičnými představiteli — odnětím svobody do pěti let nebo pokutou do 5000 rublů. Činy, které spáchala skupina osob nebo které si vyžádaly těžké následky — odnětím svobody do 10 let. Výzvy k elastizradě a k teroristickým činům nebo diverzi se trestají odnětím svobody do tří let nebo pokutou do 2000 rublů. Veřejné urážky nebo diskreditace nejvyšších státních a správních orgánů SSSR a dalších státních orgánů vytržebných Sjezdem lidových poslanců SSSR nebo Nejvyšším sovětem SSSR, nebo oficiálních činitelů jmenovaných, volených nebo potvrzovaných Sjezdem lidových poslanců nebo Nejvyšším sovětem SSSR, stejně jako veřejných organizací působících v souladu s ústavou, se trestají odnětím svobody do tří let nebo pokutou do 2000 rublů. Prezidium Nejvyššího sovětu svazových republik bylo uloženo upravit zákonodárství svazových republik v souladu s tímto výnosem. Výnos prezidia Nejvyššího sovětu SSSR vstoupí v platnost dnem zveřejnění.

OPICI SE PO „PRAZE“...

Opera pro dva pěvce

[ubri]: Perzoleslio 235 let stará opeňka Služka paní [La serva padrona] patří za první komickou operu vůbec, rozhodně je však první buffou, která dvě a půl století ve zdraví přežila. A právě, protože působí veselé podnes. Připomíná to nedávno provedení dirigentky Miriam Němcové a režiséra Jiřího Nekvasila se směřnou skupinou Pražských madričalistů v Klementinu, pak v Molákově Ale CKDZ a konečně v zruclivém sále ve Správě služeb diplomatického sboru v Krocimově ulici. Tam živě představovala sluzku Sorpino, která si osedlá svého pána, sopránistka Věra Sranková, starého mládence soudně správně basista Vitalij Bina a sluhu, který omluvil, hrál mba Jiří Hrdina. Od omluva iřili, Karol Mládek, Janouare vtipně znázorňuje, jak chytlá žena dokáže změnit muže v loučku, za jejíž nitky táhá k nasemu pohovně.

Tragedie sovětské ponorky

Moskva: Vládní komise začala objasňovat příčiny vzniku požáru v ponorce a všechny okolnosti její havárie. Uvedli to v rozhovoru pro list Izvestija ministři obrany SSSR D. Jazov, SdBli, že z potopeného plavidla se podařilo získat palubní deník. Nyní se zkoumají všechny zápisy, které byly učiněny před tragédií i při ní. Do zvláštního deníku se zapisovalo i sledování činnosti jaderného energetického zařízení. Bylo zjištěno, že reaktor byl odstavěn ještě před havárií plavidla a je spolehlivě uřlumen. Porušení jeho pláště se vylučuje. Sovětsí odborníci odebrali vzorky vody v oblasti havárie a rozborom prokázali, že radice nepřekračuje normu. V ponorce bylo deset torped, z toho dvě v jadernou nálož. Patopila se zároveň ani při potopení do velké hloubky, prohlásil D. Jazov. Okolnosti havárie se nadále zkoumají. Řekl ministr. Bylo konstatováno, že kdyby shořela jen sedmá sekce, ponorka by se nepotopila. Zcela však vyhořela i šestá sekce. Posádka slyšela několik výbuchů; předpokládá se, že v ponorce začala při vysokém tlaku explodovat zvláštní zařízení. Těch bylo na palubě sedm. Je možné, že v trupu se na několika místech objevily trhliny. Ministr Jazov ocenil odvahu námořníků, kteří se snažili loď zachránit, a řekl, že v sekci zabývali čtyři muži. Z posádky se podařilo zachránit 29 námořníků, dva z nich později zemřeli. Spolu se šteny posádky, kteří havarií přežili, byla na palubu sovětského křižáku vyzvednuta i těla 19 utopených mužů. Stále ještě je 23 mužů pohřbováno. Zachránění byli ve velmi těžkém stavu. Jeden muž byl v ledové vodě přes hodinu. Náčelník politické správy severního loďstva S. Vargin listu Izvestija telefonicky sdělil, že podle předběžných údajů vypukl požár v důsledku zkratu. S. Vargin sdělil, že už je známa přesná poloha potopené ponorky.

Aufgespießt

„Der von der Rechtsprechung für die absolute Fahruntüchtigkeit von Fahradfahrern errechnete Grenzwert von 1,7 Promille kann nicht ohne weiteres auf Pterdeutscher übertragen werden.“

Das Amtsgericht Köln in einem Urteil, zitiert nach Neue Juristische Wochenschrift vom 5. April 1989.

Callgirl Pamela

Lendl miloval ji jako školničky

London - Das Callgirl aus dem Unterhaus, Pamela Bordes (27), hatte nach ihren Aussagen auch eine Affäre mit dem libyschen Staatschef Gadda-

fi: „Er war einer der rauhesten Männer, mit denen ich je geschlafen habe.“ Außerdem war sie fünf Monate mit Tennis-Star Ivan Lendl (29) befreundet - und

verkleidete sich für ihn als kleines Schulmädchen mit Minirock und weißen Söckchen.

Lendl über Pamela

Sie ruinierte mich beim Tennis

Pamela Bordes (27), das Callgirl aus dem Unterhaus, wurde dem libyschen Staatschef **Oberst Muammar el Gaddafi** als Reporterin vorgestellt - sie wurde seine Geliebte. Nach ihrer Meinung hat er eine Behandlung wegen einer Geschlechtskrankheit

Miss Indien und Mr. Tennis: Fünf Monate verdrehte Pamela dem Tennis-Ast den Kopf. Lendl: „Sie rauszuwerfen, war die schwerste Aufgabe meines Lebens.“

hinter sich. Es sei die gleiche gewesen, an der auch der gestürzte ugandische Staatschef **Idi Amin** leiden soll und die „in fortgeschrittenem Stadium bleibende Gehirnschäden verursachen kann“.

Auch **Ivan Lendl (29)**, damals bester Tennisspieler der Welt, hatte 1985 eine Affäre mit Pamela Bordes - fünf Monate lang. Für ihn ein teures Vergnügen. Lendls Ghostwriter **George Mendoza**, der für den Tennistar das Memoiren-Buch „Hitting hot“ geschrieben hat, berichtet: „Sie gab sein Geld mit vollen Händen aus - fast 800 000 Mark, allein für Reizwäsche 83 000 Mark“.

Während Lendl damals 15jährige Freundin **Samantha Frankel** in seiner Villa in Greenwich (Connecticut) saß, ließ er sich von Pamela Bordes in seinem New Yorker Appartement den Kopf verdrehen. Mendoza: „Sie hatte Sextricks

auf Lager, die ihn völlig verrückt machten. Seine Karriere geriet in Gefahr.“

Nach Mendoza liebten Lendl und Pamela ihre Liebesspiele mit der Video-Kamera aufnehmen. Mendoza: „Lendl zeigte die Filme seinem Agenten und Freunden - er wollte beweisen, daß er im Bett genauso gut wie auf dem Tennisplatz ist.“

Manager **Jerry Solomon** und Trainer **Tony Roche** machten sich schließlich Sorgen um die Spielstärke Lendls. Solomon sagte Lendl: „Entweder Pamela oder Tennis. Du mußt sie loswerden.“

Die Gelegenheit dazu kam, als Pamela sich auf Lendls Kosten einen Porsche für 127 000 Mark kaufen wollte. Es kam zur Auseinandersetzung. Sie zog aus. Noch am selben Tag ließ Lendl die Türschlösser seines Appartements austauschen.

Lendl: „Ich mußte brutal sein. Sie ruinierte mein Tennis.“

LENDLIK - BLBĪK!

Podle poslední zprávy Světové zdravotnické organizace bylo koncem března ve 140 zemích světa registrováno přes 146 000 nemocných syndromem získaného selhání imunity (AIDS), což bylo asi u 5000 více než před měsícem. Nejvíce nemocných touto nevyčlelnou chorobou je na americkém kontinentě - přes 100 000, z toho více než 86 000 v USA.

Fechenheim Jetzt rollt die Linie Sex

ŠEFEM JE TAM M. J. ...!

In der Carl-Benz-Straße/Ecke Robert-Bosch-Straße, unweit der Haltestelle **Siemens Werk** (Industrie-Gebiet Fechenheim), steht ein knallroter Bus. Er beherbergt Frankfurts er-

stes rollendes Bordell. Die neue Attraktion des Nachtlebens, das es anderswo in Frankfurt nicht mehr geben soll, öffnet heute um 16 Uhr erstmals ihre Pforten. „Willkommen“ steht auf dem

Fußabtreter. Das feuerrote „Spielmobil“ ist die Antwort von sechs Liebesdamen auf die Sperrgebietspolitik des Magistrats. „Am 1. Juni müssen wir aus dem Bahnhofsviertel raus. Entweder wir

enden als Sozialfälle, oder wir akzeptieren die neuen Toleranz-Zonen - meist Industrie-Gebiete ohne Kneipe, sogar ohne Toilette“, erklärt die blonde Ilona: „Wir mußten uns was einfallen lassen!“

Sie bildeten eine **Selbsthilfegruppe**, mieteten einen alten Mercedes-Bus und bauten ihn zum 220 PS starken Liebestempel um: Brauner Teppichboden, die vier Zimmer sind mit rosa Velours ausgeschlagen, haben Waschbecken. Der Strom fürs heiße Wasser kommt aus dem eigenen Aggregat. Sonja erklärt: „Es wird mit bleifreiem Sprit betrieben und hat sogar einen Katalysator.“

Die derart umweltfreundliche **Linie Sex** ist täglich von 16 bis 2 Uhr geöffnet.

Fünf Liebesdamen vor ihrem 11 Meter langen Mercedes-Bus. Er stammt aus Salzgitter. Der Umbau zur **Linie Sex** kostete 50 000 Mark

OSMDESÁTKRÁT ŽENATÝ malajsijský „karodéj“ Rájeľý Pak Awang nedavno uzavrel ďalší sňatek. „entobrád s ženou křicitelou, což podle jeho názoru podporuje, že sňatku „čorodáti“ rozumi a dovede vyčarovat skutečně účinné „amulety lásky“.

Divonní vyjev popravila „drbna“

Odvážná Francouzka

SAN FRANCISCO (c) Francouzka **Anne Lardetová** se stala první ženou, která na jachtě překonala cestu z New

Yorku do San Franciska kolem Hornova mysu. Vzdálenost přes 21 000 km urazila spolu se svým pomocníkem a sunubencem **Josephem Le Guenenem**, rovněž z Francie za 99 dnů.

Pille gegen Herzinfarkt

Hamburg - Die erste Tablette gegen Herzinfarkt (Mevinacor, rezeptpflichtig) ist seit gestern erhältlich. Sie senkt den Cholesterin-Gehalt um 30 bis 40 Prozent. ● Neuer Rekord: Im vergangenen Jahr waren in der Bundesrepublik 225 664 Ärzte registriert - 7 664 (3,3

Prozent) mehr als im Vorjahr. ● Der telefonische Krebs-Informationsdienst des Deutschen Krebsforschungszentrums in Heidelberg beantwortet Fragen zum Thema Krebs - kostenlos und anonym: Montag bis Freitag, 7 bis 20 Uhr, Telefon Nr. 06221-410121.

Kdo to zaplatí?

Vloni se nám podávalo v Čechách zlomit další rekord. Ve spotřebě masa na obyvatele jsme již dosáhli 99 kilogramů, tedy víc, než kolik jsme měli sotva v roce 2000 podle dřívějších odhadů neudovaných odborníků. Nejde teď o to, zda tolik masa prospívá zdraví či oškvrní. Aktuální je jiná otázka - zda ne to vůbec máme... Zvířata jsme sice vykrmili v domácích stájkách, ale na jejich výživu jsme potřebovali nakoupit ústředí jader (krmného obilí) na světovém trhu. Zaplatit jí jsme rovnou miliardu devizových korun. Právě nyní se u nás zemědělci dostali do překerné situace, protože v mnoha chovech už nemají ani kilogram jádrového krmiva. Jlsak řečeno: Nemají co dát do žlaba a du sni je jaksepatří daleko. Na Náchodsku ai zemědělské podniky pomohly samy. Pájily si navzájem v tím, že po ekizaci se dluhy v naturální formě zas vyrovnají. V některých oblastech jsou však na tom zemědělci moždem hůře a musí žádat o půjčku ze státních rezerv. V uplynulých dnech se rovdějilo mezi chovatele v ČSR bezmála půl milionu ton obilí, tedy téměř tolik, kolik jsme dovzeli v loňském roce. Stát ovšem předpokládá, že své abilaviny dostane po zních opět zpátky. Co je nynější předmětem sporu, se říká finanční vyrovnání. Cena zapůjčeného obilí má být podstatně vyšší než běžná "náhrada" žeba, přibližně od 1. ledna letošního roku. Jakký div, že sverzánsá formá "pokuty" ze zemědělců brání. Manko nevzniklo jejich vlnou. Jak už řečeno, dodavatelé jatečných zvířat vyhověli vloni požadavkům společnosti a zvýšili nákup podle potřeby. Dostalo se jim za to i morálního ocenění, jenže - víc zvířat víc potřebuje. Na každý kilogram přírůstku masa musíte mít alespoň tři kilogramy jader (průměr u všech jatečných zvířat). A v republice bylo o kilogramy, ale o tisíce tun. Přes úspěšnou aktivitu obilí zásoby vystačily sotva do jara. A jsme v situace, která nyní "hřebe žilci" našim chovatelům. Když chlébí od společnosti, od čize, která je žádala o více masa, jadro ze uormální cen, dostávají zamítavou odpověď. Vláda totiž názor, že v zemědělských závodech je peněz dost, ať tedy platí bohatí. Krmí drakým obilím však může být v mnoha chovech prodávající činnost, na níž v nových podmínkách hospodářské přestavby podnik nemusi přistoupit. Omezí tedy výkrm prasat, bývá, drábeže a dalších zvířat podle vlastních možností krmivové základy. Například na Břeclavsku jsou rozhodnuti podstatně zredukovat živočišnou výrobu a tedy nákup jatečných zvířat. Ze by mohli vzniknout i situace, kdy za pár týdnů a měsíců nebude do porážek, je zcela pravděpodobné. Byl by ohrožen dnes dobře nasycený a vyrovnaný trh s masem a masnými výrobky, mohli bychom se vrátit do let, kdy se na hovězí a vepřové stály dlouhá fronty. V souhrasnosti ještě není rozhodnuto, jak se problem s jádrem bude řešit. Budeme-li však požadovat, aby náš vyčený "apetit" zaplatili zemědělci z vlastní kapsy, obrátí se brzy takový postop proti nám. Jak, to jsme v předchozích řádcích naznačili...

Výnos sovětské vlády

Moskva - V Moskvě byl zveřejněn výnos rady ministrů SSSR o zásadní přestavbě hospodářských vztahů a řízení v zemědělskopřmyslovém komplexu v zemi. Dokument, který sleduje zlepšení zásobování potravinami, má předpokládat přijetí opatření zemědělných na zvýšení efektivnosti zemědělskopřmyslové výroby, na urychlení přechodu k progresivním hospodářským formám a na vytvoření příznivých podmínek pro produktivní práci zemědělských podniků a rolnických hospodářství. Výnos rady ministrů SSSR předpokládá, že do 1. května letošního roku budou navrženy nové státní výkupní ceny zemědělské produkce, které vstoupí v platnost od roku 1990.

Dubcek in Ungarns Fernsehen

CSSR-Parteichef schließt in Moskau seine Rehabilitation aus

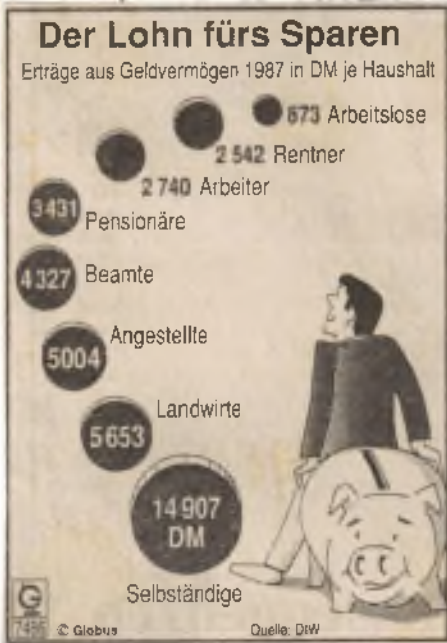
yr/igl BUDAPEST/MOSKAU, 18. April. Aus Ungarn wurde am Dienstag eine mediopolitische Sensation gemeldet. Alexander Dubcek, Erster Sekretär der Kommunistischen Partei der Tschechoslowakei (KPC) in der Zeit des „Prager Frühlings“, durfte am Montagabend im staatlichen ungarischen Fernsehen zu den Reformvorgängen des Jahres 1968 Stellung beziehen. Unterdessen unterstrich der tschechoslowakische Parteichef Milos Jakes am Dienstag nach einer überraschenden Unterredung mit dem sowjetischen Staats- und Parteichef Michail Gorbatschow in Moskau, es werde keine Neubewertung des „Prager Frühlings“ oder eine Rehabilitation Dubceks geben.

Das Interview mit Dubcek wurde in Ungarn demonstrativ genau am 20. Jahrestag seiner von Moskau betriebenen Ablösung als Parteichef durch Gustav Husak gesendet. Dubcek durfte sich zum ersten Mal in einem Medium des kom-

munistischen Osteuropas artikulieren. In den gesendeten 20 Gesprächsminuten vertrat der 67jährige Dubcek die Auffassung, eine energische Haltung des ehemaligen ungarischen Parteichefs Janos Kadar und des Polen Wladyslaw Gomulka hätte möglicherweise die vom sowjetischen Parteichef Leonid Breschnew angeordnete Niederschlagung der Prager Reformpolitik verhindert. Das Interview konnte in weiten Teilen der Ungarn benachbarten Slowakei empfangen werden.

KPC-Chef Jakes sagte in Moskau, die tschechoslowakische und die sowjetische Führung stimmten in ihren Reformzielen überein, beim Weg dorthin müßten aber die unterschiedlichen Bedingungen in beiden Ländern berücksichtigt werden. Er sagte, die fünf in der CSSR zur „Volksfront“ zusammengeschlossenen Parteien sollten künftig wichtige Ministerposten erhalten, aber eine politische Opposition werde nicht zugelassen.

Ať emigruje do Uherska a šlytec!

Die Alm strahlt weiter

WIEN, 18. April (AP). Auch drei Jahre nach dem Atomunfall von Tschernobyl am 26. April 1986 strahlen Hochalmen weiter. Das Wiener Ökologieinstitut teilte am Dienstag mit, auf Hochalmen in Österreich werde eine Belastung mit Cäsium 137 von mehr als 1000 bis 4000 Nanocurie gemessen.

Die Strahlenbelastung mit Cäsium 137 sei dort besonders hoch, wo die Flächen nicht umgearbeitet wurden. Cäsium 137 hat eine Halbwertszeit von 30 Jahren. Besonders stark belastet fand das Ökologieinstitut bei seinen rund 2000 Einzelmessungen einzelne Täler in Osttirol, Gebiete bei Bad Gastein, den Pyhrnraß, das Gebiet Linz-Pasching, die Region südlich von Schladming und unbearbeitete Wiesen im Mühl- und Waldviertel.

P. Hrivnák na Envitecu 89

Düsseldorf: Erste ministropredsa vlády ČSSR a predsedá štátní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj P. Hrivnák, který je na návratě v NSR, si večer v Düsseldorfu prohlédl exponáty 6. mezinárodního větrného techniky pro ochranu životního prostředí Envitecu 89. Na valatru se představuje přes 700 vystavovatelů z 19 zemí včetně Československa. P. Hrivnák se pak spolu se zástupci BR, PLR a SSSR zúčastní na večerňu tiskové konference. V jejím úvodu ministr ochrany životního prostředí a pro bezpečnost jaderných reaktorů NSR K. Tüpfel poukázal na dobrou základnu bý-západoněmecké spolupráce při udržení životního prostředí. P. Hrivnák seznámil nově s iniciativou předsedy vlády ČSSR Ladislava Adamece uspořádat setkání premiérů sousedních zemí k projednání otázek životního prostředí. V rozhovoru s šéf novináři P. Hrivnák pozitivně zhodnotil své jednání s K. Tüpfelerm i přístup západoněmeckých orgánů k iniciativě L. Adamece.

Unhygienischer Wurstverkauf

BONN, 18. April (AP). In vielen Geschäften fassen Verkäufer Fleisch und Wurst mit bloßen Händen an und kassieren oft auch selbst. Zu diesem Ergebnis kam die Verbraucherzentrale Bayern bei einer Untersuchung von 68 Geschäften. Der Auswertungs- und Informationsdienst für Ernährung, Landwirtschaft und Forsten (AID) teilte am Dienstag in Bonn mit, in 43 Geschäften sei die Ware mit bloßen Händen berührt, in 20 Fällen zwischendurch auch noch die Kasse bedient worden.

Berlin-Flüge erneut teurer

BONN, 18. April (Reuter). Die Anfang April erhöhten Tarife im Berlin-Flugverkehr dürften im Mai erneut angehoben werden. Zum 16. Mai kündigte das Bundesministerium für innerdeutsche Beziehungen am Dienstag eine Kürzung des Bundeszuschusses pro Flug an. Die Subvention für Hin- und Rückflug soll je nach Streckenlänge nur noch zwischen 24 und 58 Mark betragen (gegenwärtig zwischen 32 und 76 Mark). Zur Zeit liegt beispielsweise der Bundeszuschuß für das Ticket Köln/Bonn-Berlin, das 436 Mark kostet, bei 64 Mark.

Alkoholkennzeichnung künftig Pflicht

Auf allen Flaschen und Dosen von alkoholischen Getränken können die Verbraucher künftig den Alkoholgehalt ablesen. Vom 1. Mai an gilt eine allgemeine Kennzeichnungspflicht.

US-Preise steigen schneller

Die Verbraucherpreise in den USA sind im März um 0,5 Prozent nach 0,4 Prozent im Februar gestiegen. Die Jahresrate liegt damit bei 6,1 Prozent, die höchste Teuerung seit zwei Jahren.

„Kecale! Vy máte nabízet nevěsty a ne bony!“

„Aspoň nemusíme do práce.“

žání jeho obrazu „Akrobat a mladý harlekýn“ v londýnské aukční síni Christie's na 37,6 miliónu dolarů. Je to nejvyšší cena, jaká kdy byla zaplácena za umělecké dílo 20. století.

U nás je Picasso zastoupen neobyčejně hodnotným souborem obrazů z let 1906–14. Shromáždil jej dr. Vincenc Kramář a dnes tvoří významnou součást moderní sbírky pražské Národní galerie. (ra)

Jak posílat cenné psaní

J. W., VSETÍN: Chtěl jsem poslat cenné psaní větší hodnoty a použít pečetičky svého zesnulého tchána. Na informačním letáčku o cenném psaní stojí: „Na pečetičkách musí být otisk téhož razítka se jménem, písmeny nebo znakem.“ Ústně mi bylo sděleno, že cenné psaní větší hodnoty musí být zapečetěno dvěma pečetičkami se začátečními písmeny mého jména. V tom případě by pak ne mohl poslat cenné psaní větší hodnoty, kdo by neměl vlastní pečetičku.

REDAKCE: O vyjádření jsme požádali Ing. V. Götha, náměstka ředitele Městské poštovní správy v Brně, který nám sdělil: „Pracovníci pošty se řídí § 29 Poštovního řádu, který stanoví, že obsah musí být zapečetěn tak, aby byla vyloučena jakákoliv možnost dostat se k obsahu bez zjevně patrného poškození obálky nebo uzavírky. Na všech pečetičkách musí být otisk pečetičky se jménem, písmeny nebo znakem – u cenných psaní mezinárodního typu s iniciálkami, nebo jménem odesílatele. Ve vnitřním styku není nutné, aby se jednalo o iniciály odesílatele (je tedy možné použít pečetičku tchána, rodičů atd.). Ide hlavně o to, aby označení bylo neupodobitelné. Z toho důvodu se nesmí jako pečetička používat mince, běžných prstůň apod. Na obálkách vydaných správou spojuj stačí dvě pečetičky. Ostatní obálky musí být uzavřeny tolika pečetičkami, aby jimi byly zachyceny všechny chlopně obálky a obsah psaní byl zajištěn. Pečetě musí být čisté a zřetelné, musí být všechny ze stejného vosku, nesmějí se navzájem dotýkat a sahat až na okraj obálky. Ve vnitřním styku je dovoleno uzavírat obálky cenných psaní s udanou adresou do 2000 Kčs místo pečetičkami průhlednou nebo i neprůhlednou lepicí páskou, 2 až 3 cm širo-

kou. Pro taková cenná psaní musí odesílatel použít jen obálek vydaných správou spojuj. Nesmí se používat lepicích pásek vlastní výroby a pásek z umělé hmoty.“

Připravuje se změna Poštovního řádu, který by měl vejít v platnost v letošním roce. Je proto pravděpodobné, že budou upraveny i podmínky pro odesílání cenných psaní.

Bei Sophia Loren seiter er gebürtigt.
Vor seinen TV-Debatten im Wahlkampf gegen Richard Nixon 1960 simuliert er sich JFK durch Sex. Vor dem ersten Duell in Chicago habe er seinen Berater Langdon Marvin bei der Ankunft im Hotel mit der Frage begrüßt: „Stehen die Mädchen bereit?“

● Zřejmě nejdražší hodiny na světě byly prodány v neděli při aukci v Ženevě. Umělecké dílo hodnota P. Pateka bylo oceněno rekordní částkou 4,5 miliónu švýcarských franků. Calibre 89, jehož 1728 součástek tvoří velmi složitý mechanismus, může plnit až 33 různých funkcí. Nejdražší hodiny světa získal nejméně ověřený sběratel z Jižní Ameriky.

... KOLIK DĚL PO SOBĚ ZANECHAL PICASSO? – ptá se Ladislava Kaiserová z Turnova.

Pablo PICASSO (nar. 25. 10. 1881 ve španělské Malaze, zemřel 8. 4. 1973 ve francouzském Mougias) je nesporně jeden z největších umělců našeho století, který výrazně ovlivnil vývoj moderního umění, a superlativně předpona „nej“ je pro něho přiznačná i v dalších směrech: jeho tvorba patří k nejprozáhlejším a picassovská literatura k nejobšáhlejším.

Podle údajů v jeho nejnovějších monografiích namaloval Picasso 14 000 obrazů a vytvořil 100 000 grafických

listů a kreseb, 24 000 knižních ilustrací, 300 plastik a 23 000 keramických děl. Při tak obrovském počtu prací, které jsou po umělcově smrti předmětem dalšího studia a badatelského i sběratelského zájmu, je ovšem pravděpodobné, že nejde o čísla definitivní. Jasně však dokládají neobyčejnou tvůrčí aktivitu a plní tohoto výjimečného umělce, jehož díla zaplnila několik samostatných muzeí a galerií (v Barceloně, v Antibes a v Paříži) a objevují se ve veřejných i soukromých sbírkách na celém světě. Jak vysoko se dnes cení, dokládá i loňské vydra-

John F. Kennedy: Stehen schon die Mädchen bereit?

Neues Buch über die Affären des ermordeten Präsidenten

So steht es in einer neuen Kennedy-Biographie, die soeben in den USA erschienen ist. Titel: „A Woman called Jackie“

Autor David Heymann berichtet, John F. Kennedy brauchte seine „tägliche Dosis Sex.“

Kennedy liebte Poolpartys im Weißen Haus mit weiblich drei Mädchen. Heymann: „Wenn Jackie das Weiße Haus betrat, sprangen die nackten Mädchen in alle Richtungen davon.“ Einmal, als Jackie einen Reporter durch das Weiße Haus führte und in einem Büro zwei junge Damen entdeckte, meinte sie: „Das sind Liebchen meines Mannes.“ Frank Sinatra aber bekam von ihr Hausverbot, weil er ein Treffen zwischen Marilyn Monroe und Kennedy im New Yorker Hotel „Carlyle“ arrangiert hatte. Denn die Monroe hatte dem Präsidenten Liebesgedichte ins Weiße Haus geschickt und Jackie soll telefonisch gebeten, sich scheiden zu lassen.

Auch mit Jayne Mansfield soll Kennedy eine Affäre gehabt haben, als sie im vierten Monat schwanger war; das habe ihm besonders

New York – Im Washingtoner „Statler-Hilton“ wurde die Amtseinführung von John F. Kennedy als 35. US-Präsident gefeiert. Plötzlich verstand der Ehrengast: Auf einer anderen Party bei Frank Sinatra vergnügte er sich im Eilzug-Tempo mit dem Hollywood-Star Angie Dickinson. Nach 30 Minuten kehrte er mit einer „Washington Post“ unter dem Arm zurück. Seine Frau Jackie fragte: „Na, gibt es heute Nacht besonders interessante Dinge auf der Welt?“

Vladimír Renčín

„Zlato! Tuny a tuny zlata! Obávám se, že to bude další průser pro naše národní hospodářství.“

● Pak Koniček se vrtil na toaletu.
 „Napřed mi dejte korunu!“ žádá pani u vchodu.
 „Ale to je moc! Když jsem byl ve Slušovicích, neplatil jsem nic.“
 „Já vám věřím, ale jak se tak na vás dívám, do Slušovic to už stejně nestihnete!“

A NYNÍ ZPRÁVA O POČASÍ - KOČKA LEŽE DÍROU, PES OKNEM...

„... Nejhorší je, když mi selže lidský faktor... to pak dělám samý koniny...“

„Já ti řeknu, Mery, tohle dálkový ovládání, to je věc.“

Klenotnice ve věži

(čik) Klenotnice nazývaná síň ve věži Staré radnice v Brně, která je nejstarší místností na území města dochovanou v původní podobě ze 13. století, je zpřístupněna veřejnosti a to s výjimkou pondělí denně od 9 do 17 hodin. Ve středověku sloužila k ukládání nejprecennějších předmětů z městského majetku. V truhl-

cích se v ní uchovávala městská privilegia a městské knihy vůbec, peníze a řada dalších reálií, které v současné době tvoří významné fondy Archivu města Brna. Celék doplňuje menší výstava dokumentů a předmětů připomínající Brno jako sídlo moravských markrabat z rodu Lucemburků od poloviny 14. do počátku 15. století.

JESTE ŽE HUSAK S JAKOŠEM NEJOU LUCEMBURKOVÉ...!

Záhada moai

„Milý pane Pavle, děkuji za Váš dopis ze 14. května. Byl jsem velmi překvapen, když jsem uviděl fotografie modelu soch z Velikonočního ostrova během transportu, a byl jsem překvapen ještě více, když jsem četl Váš dopis o tom, že jste vedl experiment se stěhováním soch. Samozřejmě se velmi zajímám o další podrobnosti týkající se tohoto experimentu...“ Takto začal dopis Thor Heyerdahl, který odeslal 23. května 1985 ing. Pavlu Pavlovi do Strakonice. Pro něho tím vrcholilo jedno velké dobrodružství a začal se napínovat sen, který se uhnil již kdysi v klukovském mozku a který pak stále přizívala touha vysvětlit něco, s čím si nikdo jiný zatím neporadil.

„Objevovat zapomenuté způsoby transportu moai mi v první chvíli připadalo jako malý hlavolam.“ vzpomíná ing. Pavel Pavel. Když se tímto problémem začal vážně zabývat, byl však už vybaven znalostmi absolventa Vysoké školy strojní a elektrotechnické v Plzni. „Doprava bez poškození, jen pomocí pák, několik desítek tun těžkého předmětu tisíce metrů daleko? V knihách o ostrově je popsáno několik teorií, ale raději jsem si jich nevšímal.“ dodává ještě. Z domorodých pramenů se dověděl, že sochy „chodily“ ve vzpřímené pozici kývavým pohybem v přívravných polokroužcích dopředu. Jak se však mohla několik metrů vysoká socha kývat, aby nespadla? Pavel Pavel vzal do ruky inžku a počítal. Výsledky ho překvapily. „Zjistil jsem, že moai má těžistiště asi v jedné třetině výšky odspodu. Je tedy poměrně hodně stabilní. Vypočetl jsem, že na vychýlení třináctimetrového obra se šílkou podstavu tři metry je třeba značné síly. Ale to platí jen pro statickou sílu a pro tvrdou podložku. Pokud však moai bude stát na zemi a tah bude rytmický...? To je jiná situace.“

Cesla k rozřešení záhady se zdála být nadějná. Inženýr Pavel však napsal ještě hodně papíru, než došel k určitému teoretickému závěru. „Musel jsem počítat i s tím, že se

socha při transportu zřejmě pontáčela. Vždy na jedné a potom na druhé polovině podstavu a tím se také obrušovala. Mírně zaoblenou ji však už také mohli vytesat. Se sochou šlo tedy kývat. Postupně se mi podařilo vypočítat, kolik je potřeba lidí na to, aby dokázali moai mírně naklonit a potom s ní pootočit. Vyšel mně počet mužů desítkrát menší, než kolik jich najímal Thor Heyerdahl při svých pokusech s taháním soch.“

Všechno to však byla stále jen teorie. Potvrdit ji anebo vyvrátit mohl jen pokus. Inženýr Pavel s několika dalšími nadšenci vyrobil betonovou kopii moai. Při zkonšce ve Strakonici ji pak skutečně rozhýbali a naučili „chodit“. Následovalo pozvání od slavného norského badatele Thora Heyerdahla na Veliko-

noční ostrov dokázat, že hypotéza platí i na místě, kde moai spotřily světlo světa a kde skutečně záhadně „putovaly“.

A tady už začíná kniha PAVLA PAVLA RAPA NUI (vydává ji Jihočeské nakladatelství), v níž autor deníkovým způsobem zaznamenává vše, co se ve dnech od 22. ledna do 14. února 1988 odehrávalo na Velikonočním ostrově. O jak významnou expedici šlo, dokládá skutečnost, že kvůli ní se Thor Heyerdahl a jeho spolupracovník Arne Skjelsvold neváhall po třiceti letech vrátit na Velikonoční ostrov. Doprovázeli je další odborníci a štáb švédské televize. „Trpěl jsem pocitem velké zodpovědnosti, nebo snad dokonce strachem, abych nendělal někde chybu a nevrátil se s ostudou.“ vzpomíná ten, kvůli kterému se to všechno odehrálo.

Na Velikonočním ostrově uskutečnil Pavel Pavel s Thorem Heyerdahlem tři pokusy, během nichž se sochy po třech letech daly opět do pohybu. Před každým experimentem inženýr Pavel propočítal, kolik lidí bude potřebovat na otáčení a kolik na naklápění. Šlo vždy jen o několik mužů, kteří k překvapení všech svůj úkol bez větších problémů zvládli.

„Šel jsem za Thorem. Poprvé mi podal ruku a východu z jeho letadla v Kodani. Rekl lehdý novinářům, že mě pozval, protože při přečtení mého dopisu uvěřil, že sochy budou kráčet. Teď jsme si podali ruce naposlád a mě hlál pocit, že jsme to dokázali...“ končí poslední záznam v deníku u jednom splněném snu.

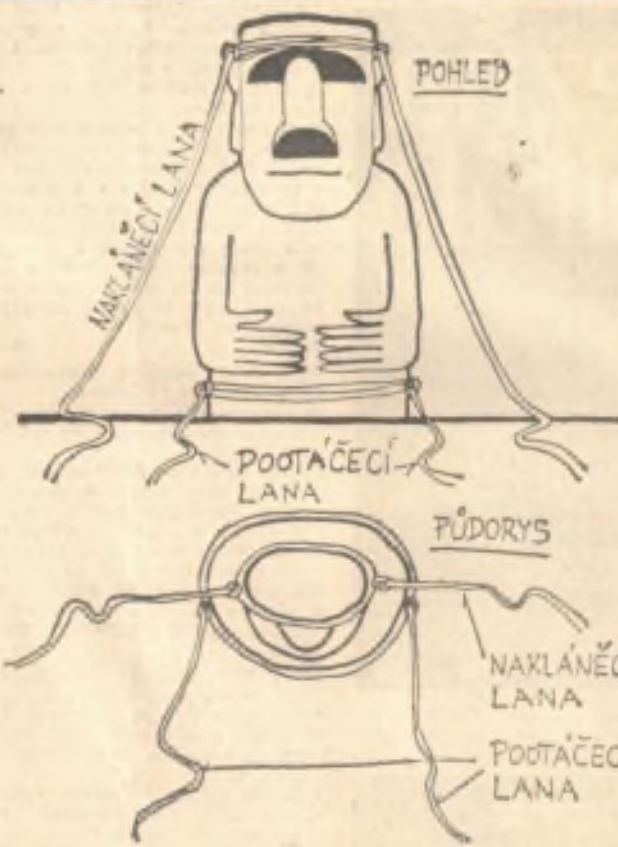
Das ist sicher

RIO DE JANEIRO, 16. April (AP). Ronald Biggs, einer der legendären britischen Postzugräuber, hat eine ehrenwerte Beschäftigung gefunden: Er macht Werbung für Sicherheitsschlösser. Kürzlich wurde ein Werbespot mit dem 58-jährigen gedreht, der seit seiner Flucht aus einem britischen Gefängnis vor knapp 20 Jahren in Brasilien lebt. „In dem Film betrachte ich mit einem Vergrößerungsglas dieses Schloß, das in Einzelstücke zerlegt auf einer Werkbank liegt, und sinne darüber nach, was für ein gutes, einbruchsicheres Ding es ist. Dann sagte ich: Wenn sie gut gesichert sind, ist dies eine wunderbare Stadt“, erzählt Biggs. „Wunderbare Stadt“ ist der Spitzname der Brasilianer für Rio de Janeiro. Der Werbespot, der in Englisch und Portugiesisch gedreht wurde, soll bei den Festspielen für Werbefilme in Cannes vorgeführt werden.

Rozsudek není v právní moci. Většinou vasedání se zúčastní v zastupení. Vězení 25. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci a Mezinárodní belsinská federace pro lidská práva. 11. 4. 89

Vynesen rozsudek

(Překl.) U obvodního soudu pro Prahu 2 se všere konovalo hlavní líčení v trestní věci proti obžalovaným Vladě Chramoslově a PhDr. Tibuši Šilhánově. Obžaloba jim kládla za vinnu, že se společně dopustily trestného činu útoku na státní orgán a orgán společenské organizace podle paragrafu 154 odst. 2 tr. zák., a trestného činu schvalování trestného činu podle paragrafu 165, odst. 1 tr. zák. Bylo prokázáno, že obě obžalované napsaly 16. ledna 1989 dopis adresovaný generálnímu tajemníkovi ČV KSČ a předsedovi vlády ČSSR, v němž nepřímo vyvolaly stranické a státní orgány ze 121. a 1. nebž vystoly souhlas a úctou ústřední zakázáno shromáždění na Václavském náměstí v Praze dne 15. ledna 1989, kde se některé obžalované dopustily trestného činu ohrožení veřejného pořádku. Text dopisu obě obžalované zasly rovněž Ru denku právu. ČTK, a APN. Jednat Vlasti Chramoslově a PhDr. Tibuše Šilhánové soud kvalifikoval jako trestný čin útoku na státní orgán a orgán společenské organizace podle § 154 odst. 2 tr. zák. Oběma obžalovaným uložil trest odnětí svobody v trvání 3 měsíců s podmíněným odkladem na „kušební dobu jednoho roku. Škrtková podstava druhého obžalovaného trestného činu (§ 165, odstavec 1 trest. zák.) spočívající podle obžaloby ve schvalování trestných činů spěchá- ných při zakázání shromáždění na Václavském náměstí v Praze dne 15. ledna 1. r., nehyla prokázána. Obě obžalované se odvolaly, prokurátor se nevybíral.

Náčrt principu upevnění lan pro pohyb moai

Nudeln aus Tintenfisch-Tinte
Washington - Die Tintenfisch-Tinte wird eingedickt, mit Butter, Ei-

gelb und Mehl vermischt. Für ein Pfund dieser Nudeln müssen 1000 Pfund Tintenfisch geschlachtet werden. Pfund-Preis: 250 Mark.

Pilot: Ich verführte 100 Frauen - im Flug

besser durchblutet.“ Pilot Murphy meinte, Geschäfts-frauen um die 40 seien besonders scharf auf Sex während des Fluges. „Eine 42jährige York und Chicago an die Wand, knöpfte mir den Gürtel auf und sagte: Ich will Dein Fahrwerk kontrollieren.“
lette. Jedes Klo ist nämlich mit zwei Sauerstoffmasken ausgerüstet. Mit ein paar Sauerstoffstößen in der Lunge ist Sex nochmal so schön. Das gibt einen enormen Energiepush, und sämtliche Nerven fangen an zu zittern.“ Ein Arzt: „Tatsächlich werden durch den Sauerstoff alle Organe
Londen - US-Pilot John Murphy (32) gestand der Zeitung „Sunday Sport“: „Ich habe schon über 100 Frauen während des Fluges geliebt.“ Der schwarzhäutige Pilot, früher Steward für Overseas National Airways: „Am tollsten ist die Liebe auf der Flugzeugtoi-

Die Reaktionen auf meinen Prozeß zeigen mir, daß sich die Arbeit lohnt

Ein Interview mit dem inhaftierten tschechoslowakischen Schriftsteller Vaclav Havel ist der CSSR-Oppositionszeitschrift „Lidove Noviny“ (zu deren Herausgebern Havel gehört) nach eigenen Angaben im Prager Ruzyne-Gefängnis gelungen, wo er bis vor wenigen Tagen — vor seiner Verlegung in eine andere Strafanstalt — einsaß. Havel, Mitbegründer der Bürgerrechtsbewegung Charta 77, ist zu acht Monaten Haft verurteilt, weil er sich im Januar an einer Demonstration auf dem Prager Wenzelsplatz zum 20. Jahrestag der Selbstverbrennung Jan Palachs beteiligt hatte. Palach hatte mit seiner Selbsttötung gegen die Besetzung der CSSR durch Truppen des Warschauer Pakts protestiert, die das gewaltsame Ende des „Prager Frühlings“ bedeutete. Das aus dem Gefängnis geschmuggelte Interview mit Havel soll in „Lidove Noviny“ gedruckt werden. Es wurde der FR von der Dissidenten-Presse-Agentur Palach Press (London) zur Verfügung gestellt, von der auch die Anmerkungen im Text stammen.

FRAGE: Leider konnten Sie die bisher drei diesjährigen Ausgaben von „Lidove Noviny“ nicht lesen. Aber Sie konnten be-

stimmt die offiziellen Zeitungen lesen, insbesondere „Rude Pravo“ (das tschechoslowakische Parteiorgan, FR), wahrscheinlich sogar sorgfältiger als unsere Leser (von Lidove Noviny, Red.). Was haben sie daraus für einen Eindruck?

HAVEL: Abgesehen von „Rude Pravo“ werden mir verschiedene andere Zeitungen und Zeitschriften von zu Hause und von Freunden geschickt. Wenn ich „Scena“, „Atelier“, „Gramorevue“ (Zeitschriften der Schauspielergewerkschaft, der Künstlergewerkschaft beziehungsweise der Schallplattenfirma „Supraphon“, Anm. d. Red.) und andere Kunstzeitschriften lese, habe ich das Gefühl, Literatur aus einem ganz anderen Land oder einem anderen Zeitalter zu lesen, als wenn ich „Rude Pravo“ lese. Ich lese alles von der Titel- bis zur letzten Seite, und es freut mich natürlich zu lesen, daß Topol aufgeführt wird (Josef Topols Schauspiel „Ende des Fastens“, das in den 60er Jahren sehr bekannt war, aber während der sogenannten „Normalisierung“ nach dem Prager Frühling von der Bühne verbannt worden war, wurde kürzlich von einem Lokalensemble in Cheb/Eger und später in Prag aufgeführt,

Red.), daß Krauz (Karel Krauz vom „Theater hinter dem Tor“, wo auch Havel arbeitete, Red.), Machonin (Sergej Machonin, ein Journalist, der in den 60er Jahren Buch- und Theaterrezensionen für die damals wichtigste tschechoslowakische Literaturzeitschrift „Literarni noviny“, schrieb, Red.); oder Skvorecky (der Schriftsteller Josef Skvorecky lebt inzwischen im kanadischen Exil, Red.) er-

wandten schreiben, während in der Untersuchungshaft die Länge nicht beschränkt war. Er muß alles dem Gefängniszensur vorlegen, der entscheidet, was hinausgehen darf, Red.). Ich würde wirklich gerne schreiben, aber nur wenn ich weiß, daß es auch gelesen wird. Ich schrieb und schreibe immer noch nicht gern nur für mich selbst — im Bewußtsein, daß es konfisziert wird oder daß ich es wegwerfen muß. Wenn ich sicher gewesen wäre, daß — sagen wir — ein Essay, den ich hätte schreiben können, Sie auch erreicht hätte, dann hätte ich einen geschrieben. Doch nun kann ich wirklich nicht mehr. Meine U-Haft in Ruzyne geht zu Ende, und im Gefängnis habe ich keine Zeit dafür. (Anfang April wurde Havel ins Prager Pankrac-Gefängnis verlegt und muß harte Zwangsarbeit leisten, Red.) Ich hätte es natürlich vorgezogen, mein Urteil hier in Ruzyne abzusetzen. Ich habe den ganzen Tag mit Lesen verbracht. Es ist friedlich hier.

Interview mit Vaclav Havel

wähnt werden. Viele werden erwähnt, ich selbst natürlich nicht. Aber ich bin überrascht, wieviel plötzlich möglich ist. Und in „Rude Pravo“ kommt mir dann der Brief eines Lesers in die Quere, der eine höhere Haftstrafe für mich verlangt?

Können Sie in der Haft auch schreiben?

Ich habe einen kurzen Text geschrieben, aber Sie können sich die Probleme vorstellen, die er haben wird, zu Hause anzukommen“ (Havel darf während seiner Strafverbüßung nur persönliche Briefe von vier Seiten an seine engsten Ver-

Was sind Ihre Pläne für nach der Entlassung? Glauben Sie, daß Sie sofort wieder an Ihr Theaterstück gehen können?

Ich denke, wenn ich zurückkomme, werde ich doch zuerst zu einer Willkom-

Havel-Interview in der Haft

wn FRANKFURT A. M., 16. April. In einem aus dem Gefängnis geschmuggelten Interview für die tschechoslowakische Oppositionszeitschrift „Lidove Noviny“ hat der in Prag inhaftierte Schriftsteller und Bürgerrechtler Vaclav Havel die Bedeutung der öffentlichen Proteste hervorgehoben, die seine Verurteilung ausgelöst hat. Das gegenüber früher viel größere Ausmaß dieser Proteste zeige ihm, daß sich die Bürgerrechtsarbeit lohne und die Menschen dabei seien, sich selbst zu befreien.

Der wegen einer Gedenkdemonstration für Jan Palach zu acht Monaten Gefängnis verurteilte Havel beklagt in dem Interview, daß er sich wegen der Haftbedingungen und der Gefängniszensur zur Zeit am Schreiben gehindert sieht, während er in einigen Kunst-Zeitschriften der CSSR eine erfreuliche Tendenz zur Beschäftigung mit bisher verpönten Autoren und Künstlern feststellt. Er sei bei deren Lektüre überrascht, „wieviel plötzlich möglich ist“.

menspartei eingeladen, oder? Dann gehe ich zum Zahnarzt, in die Sauna und so weiter. Dann fahre ich nach Hradecek (Havels Landhaus, Red.), wo ich zwei Wochen lang alles studieren werde, was ich während der Zeit im Gefängnis versäume — alle Zeitungen, Untergrundschreiben, Tonbänder, einfach alles, was mich wieder in die Atmosphäre zurückbringt. Erst dann werde ich anfangen, wieder normal zu leben und an dem Stück weiterschreiben, von dem ich weggerissen worden bin.

Eine letzte Frage. Was denken Sie über die öffentliche Reaktion auf Ihren Prozeß? Haben Sie bemerkt, daß die Proteste im Vergleich zu Ihrer Inhaftierung vor zehn Jahren deutlich stärker wurden und auch aus unerwarteten Ecken kamen?

Ich habe das sehr wohl bemerkt und halte es für sehr wichtig, weil es mich darin bestärkt, daß sich unsere Arbeit lohnt und einen Sinn hat. Mir geht es viel besser, wenn ich sehe, daß die Menschen sich selbst befreien. Übrigens ist es äußerst interessant, wie positiv die Öffentlichkeit nach 20 Jahren noch einmal auf die Heldentat Jan Palachs reagiert.

Naše osiva do zahraničí

(fms) V poslední době se zvyšuje také vývoz našich osiv. Odměrné kontroly semenniček hrdlíků Osiva navyšují již jen třídílní semena tráv, ale také osiva obilovin z jarních pěstir puvovna letos Spadla do skladiska a Rumunská a do Rumunská ještě čekám, oves a ječm. Do zemi EHS odměrné podniky odešly 1100 tun osiva hrubou jedliho, především pšenice, bobu, ječm, vavřík, začal také do Rumunské pšenice, zemičnicki si na jilne objektivni osiva pšeničky Arctika a z SSR jelet lučni tepanlovní kvarta.

Delegace Vatikánu v Praze

LEKI. Na pozvání československé strany přelstevva- ja věřci do Prahy delegace Vatikánu, vedená epistol- ským nunciem se zvláštním posláním arcibiskupem francuském Colasoummon. V příslušných dnech bude mít rozhovory s československou vládní delegací, vedenou náměstkem ministra, ředitelem Sekretariátu pro te- ologické vztahy vlády CSSR Vladimírem Jančk.

„Ich hab' dir doch gesagt, du sollst von Ozonloch wegbleiben!“

Hlavní město Slovenska se připravuje na dvoji výročí

Jen málokteré město u nás se může zahledět slavy je jednou z nejrozsáhlejších městských památek hluboko do minulosti jako Bratislava. Dávno mátkových rezervací v Československu. Připočte-li k tomu plochu hradu s nádvořím, Hradního ské oppidum, na dnešním Hradním vrchu byly nevrchu a podhradí, dostaneme celkovou výměru 46 lezeny pozůstatky strážní stanice římských legií hektarů, které by se měly stát takovou vizitkou a o několik století později se tu rozložilo jedno hlavního města Slovenské socialistické republiky, z největších sídel Velké Moravy. Na jeho tros-

Korunovační cesta vede také přes Náměstí 4. aprila kolem Staré radnice

Foto: JURAJ SCHRAMEK

kách byl zbudován středověký hrad, pod nímž vrostlo, jak o tom svědčí písemné prameny i archeologické nálezy, lidnaté sídliště s tržištěm v blízkosti brodu přes Dunaj. Významným leto-počtem byl pro Bratislavu rok 1291. Kdy poslední uherský král z rodu Arpádovců Ondřej III. udělil městu rozsáhlá privilegia a povýšil ho mezi města podléhající pouze panovníkovi.

Za dva roky to bude rovných 700 let. A takové výročí si už zaslouží oslavu. Jak se na ně slovenská metropole připravuje? Tato otázka jsme položili řediteli Městské správy památkové péče a ochrany přírody Ing. Jozefa Stipkalaovi:

„Sedladesátihektarové historické jádro Bratis-

lavu Korunovační cestu. Je sice kratší, ale dvoji výročí, protože zároveň se sedmi sty lety od udělení městských práv oslavíme dva tisíce let keltského oppida, prvního sídliště městského typu na území Bratislavy, bychom chtěli dát historickému jádru nový vzhled. Samozřejmě doba je příliš krátká a tak se musíme soustředit alespoň na ty nejvýznamnější stavební akce. Vedle zpřístupněného podhradí, kde vznikne parkový areál, a dokončené komplexní rekonstrukce Primaciálního paláce, kterou provádí polská firma PKZ Varšava, bude nejvýznamnější záležitostí celková asanace Korunovační cesty.“

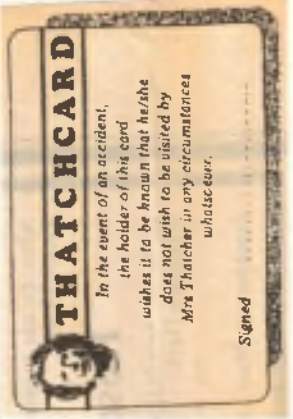
Tak jako má Praha svou Královskou cestu, má Bratislava Korunovační cestu. Je sice kratší, ale

také je spojena s významnými historickými událostmi. Připomíná dobu, kdy po dobytí Budína Turky v polovině 18. století se Bratislava až do počátku 19. století stala městem uherských králů. Na zdejších hradeb byla uchovávána svatoštěpánská koruna a v gotickém chrámu sv. Martina bylo korunováno deset uherských králů a osm královen. Na pahorku na břehu Dunaje v místech dnešního Stúrova náměstí pak panovníci přísahali, že budou dbát práv a svobod uherských stavů. Právě tedy začíná Korunovační cesta a pokračuje do města Rybárskou branou na náměstí 4. aprila ke Staré radnici, odtud dále Sedlářskou ulicí do Michalské ulice k Michalské braně. Měří celkem 480 metrů a ve své větší části představuje vlastně někdejší slavné bratislavské korzo.

Stavbaře zde čeká celková rekonstrukce 26 historicky cenných objektů a 12 tisíc čtverečních metrů dlažby, sklývající pod sebou inženýrské sítě a především kanalizaci v takřka havarijním stavu. Koordinátorem celé rekonstrukce, včetně s ní spojené inženýrskoinvestiční činnosti, je právě bratislavská Městská správa památkové péče a ochrany přírody. Co k tomu říká její ředitel Ing. Jozef Stipkala?

„Vím, že to bude práce velice náročná pro všechny dodavatele v čele s Vodohospodářskými stavbami Bratislava a Bratislavským stavebním podnikem. Prakticky během necelých dvou let bude nezbytné vyměnit celou infrastrukturu a pak dostat povrch ulic do jedné úrovně. Počítá Korunovační cestu se nebudou opravovat jenom řasá-

eines Unfalls „auf keinen Fall und unter keinen Umständen von Frau Thatcher besucht werden möchte“.

měs s byty I. kategorie výpěňnými plynem a vznile-dem k historickému prostředí s netypickým dis-pozicemi. K tomu si přidejte výrazné omezení au-tomobilové dopravy, které přinese do centra po-měrně ticho, klid a čistší vzduch. Takže bydlení v historickém jádru Bratislavy by mohlo být opět velice přitažlivé.“

Das Kärtchen, das sich „Thatch-card“ (siehe unser Bild) nennt und das Format einer kleinen Scheckkarte hat, teilt nämlich dem ehrlichen Fin-der eines Katastrophenopfers in ein-deringlicher Kurze mit, daß der Inha-ber/die Inhaberin der Karte im Falle

ský dům ve Vlnkovej ulici bude po rekonstrukci zase sloužit udboru kultury Národného výboru města Bratislavy. Kráchně-li starobylými ulička-mi, vidíme, jak se postupně proměňují. Ale záro-veň pas napadá otázka. Nestane se po rekonstruk-ci historické jádro slovenské metropole jen ar-tým muzeem s úžasnými lákadly pro turisty?

Inženýr Jozef Stipkala tvrdí, že nikoliv. „Chce-mě totiž posílit obytnou funkci starobylého centra města.“ připomíná „V současnosti tu bydlí kolem 3000 lidí. Podle naší koncepce rekonstrukce měst-ské památkové rezervace do roku 2000 by tu mě-lo žít takřka 4000 lidí. Napomůže tomu vstřeňo-vání většiny úladů a skladů, které se tu dnes na-cházejí, a především komplexní obnova bytů. Vždyť ještě nyní tady máme mnoho bytů I. III. ka-tegorie. Navíc pro centrum města s nevhodným způsobem vytápění. Do budoucna potřebáme ves-

ČTĚ DOH SV. VYTA A POKALICHA“ A NAJI VŮ VŮČHUO

Neue WM-Regeln

Stockholm - Es gibt Strafzeiten, wenn:

- a) nach Tore oder zu Beginn des 2. und 3. Drittels mehr als sechs Spieler auf dem Eis sind;
- b) mehr als sechs Offizielle hinter der Bande stehen;
- c) Verletzte ohne Aufforderung behandelt werden.

NAKISTI JSOU KUDE I MUSAK VA NE ZA VĚKY VYBĚRAL...

„Sowjetbürger feiern Hitler“

LENINGRAD, 19. April (idea). In der Sowjetunion wird der 100. Geburtstag Adolf Hitlers am 20. April nach Berichten aus der Untergrundpresse (Samisdat) von russischen Neo-Nazis gefeiert: Nach dieser Darstellung rüsten sich die Neo-Nazis mit aggressiven antisemitischen Parolen für „Führers Geburtstag“.

Über die Existenz einer „Russischen Nationalsozialistischen Partei“ informier-te jetzt das kommunistische Parteiorgan Leningrads, die „Leningradskaja Praw-da“. Wie jüdische Auswanderer in Tel Aviv ergänzend mitteilen, findet die anti-jüdische Bewegung in fast allen größeren Städten Russlands starken Zulauf. Offen tragen die russischen „Nazis“ an ihren Hemdsärmeln Hakenkreuze, schänden jüdische Friedhöfe, überfallen Juden und schüchtern andere Bürger ein, die sie als „Judenfreunde“ verdächtigen.

Už nyní dostává centrum slovenské metropole novou podobu. Zpočátku se vylupují starobylé objekty ačkoliv svými oprávněnými zásadami. V čí-nském roce byla dokončena rekonstrukce Pálffyho paláce v Nálepkové ulici, dále Zvechtlo paláce v Ji-laskovej ulici, který se změnil v Dům občanských obřadů. Naleznete tu svatební síň i sálček pro vi-tání novorozenětek, v přízemí nachybují květinár-ství, fotoateliér a restaurace. Renesanční městan-

Das Erlebnis für aufmerksame Zeitungsleser

13 Tage Busrundreise bis zum Nordkap inkl. Eismeerkreuzfahrt

Einschließlich aller Leistungen nur
1.448 DM

Hier der Reiseverlauf:

1. Tag: Fährüberfahrt nach Dänemark, über Kopenhagen nach Helsingborg und weiter nach Jönköping. Hotelübernachtung.
2. Tag: Fahrt nach Stockholm, Stadtrundfahrt (z.B. Wasa-Werft, Stadthaus, Dom u.v.m.). Hotelübernachtung.
3. Tag: Fährüberfahrt nach Naantali in Finnland, über Helsinki nach Espoo. Hotelübernachtung.
4. Tag: Stadtrundfahrt Helsinki (Festung Suomenlinna, Felsenkirche, Finlandia-Haus u.v.m.). Über Lahti, einem bekannten Wintersportort, nach Jyväskylä. Hotelübernachtung.
5. Tag: Fahrt durch die Finnische Seenplatte, über Pihtipudas und Kajaani in das Kirchdorf Kuusamo, in der Nähe der Grenze zur UdSSR gelegen. Hotelübernachtung.
6. Tag: Über Rovaniemi (deutscher Soldatenfriedhof, Polarkreisstation und Santa-Claus-Station) nach Luosto. Hüttenübernachtung.
7. Tag: Tankavaara (Goldgrä-

- berstadt), Inari-See (evtl. Rundflug), Lakselv (Lappenmuseum). Ankunft in Stabburdalen. Hüttenübernachtung.
8. Tag: Höhepunkt dieser Reise! **Eismeerkreuzfahrt zur Nordkapinsel und Ausflug zum Nordkap.** Übernachtung im Hüttenpark in Stabburdalen.
9. Tag: Abstecher nach Hammerfest. Weiter durch eine wildromantische Bergwelt über Alta, Muonio in den Raum Pello zur Hotelübernachtung.
10. Tag: Weiter in Richtung Süden nach Tornio. Am Bottnischen Meerbusen entlang in den Raum Örnsköldsvik. Hotelübernachtung.
11. Tag: Gävle, Uppsala (Aufenthalt) und weiter nach Stockholm. Hotelübernachtung.
12. Tag: Norrköping, Jönköping, Helsingborg und nach Kopenhagen. Abends "Lichterfahrt" und Hotelübernachtung.
13. Tag: Fährüberfahrt nach Deutschland und Heimreise in Ihren Heimatort.

Das ist das Äußerste an Natur und Landschaft! Wer von Ihnen, liebe Leser, möchte nicht auch einmal den großen Raum, die Unberührtheit der Erde, die grandiose Stille und vor allem das Licht des Nordens erleben? Schon immer war es ein Menschheits Traum, den Polarkreis zu überschreiten und die **Mitternachtssonne** zu erleben, bis zur **Nordspitze Europas** vorzustoßen und am Eismeer zu stehen. Der Weg dahin ist lang, aber nicht beschwerlich. Dafür erleben Sie mit **Dänemark, Schweden, Norwegen, Lappland und Finnland** das ganze Skandinavien, den ganzen Norden Europas. Eine **große Reise!** Wir bieten Ihnen mit diesem Angebot die Gelegenheit dazu. Entdecken auch Sie Skandinavien inkl. aller Leistungen zum **Sage- und Schreibe-Preis** von nur **1.448,- DM!** In diesem Reisepreis sind neben der Busreise im ***- oder ****-Reisebus, 12 x skandinavischem Früh-

stücksbüffet, 9 Hotelübernachtungen der **A-Kategorie** (DU/WC, Telefon, TV), 1 komfortablen Hüttenübernachtung mit DU/WC und 2 traumhaften, aber einfachen Hüttenübernachtungen, der einmaligen **Eismeerkreuzfahrt** von Hammerfest auf die Nordkapinsel mit anschließendem Ausflug zum Nordkap, alle im Reiseprogramm angebotenen Fährüberfahrten, **Stadtrundfahrten** mit deutschsprachigem Führer in **Stockholm, Helsinki und Kopenhagen** sowie alle Steuern und Abgaben enthalten. Als besondere Auszeichnung für die Teilnahme an dieser Reise erhält jeder Teilnehmer ein Nordkap- und Polarkreiszertifikat! Ein **unvergeßliches Erlebnis!** Lassen auch Sie sich von den Naturschönheiten Skandinaviens verzaubern!

Termine:	
12. 6. — 24. 6. 89	
10. 7. — 22. 7. 89	
19. 8. — 31. 8. 89	

Reiseveranstaltung und Durchführung:
SKAN-TOURS, Touristik International

Buchung und Beratung
Bärbels Reiseladen,
Zell 111 (Passage), Tel. 0 69/28 15 61
Ruppert's Reisen,
Rheingaustr. 66, 6200 Wiesbaden, ☎ 0 61 21 /20 08
HRD/Horizont-Reisedienst,
Rheingaustr. 66, 6200 Wiesbaden, ☎ 0 61 21/2 17 15

Unser genaues Programm sowie Reiseverlauf bitte anfordern! **Kostenlose Zusendung!**

„Věk objevů“ tématem EXPO '92

Československá účast na světové výstavě v Seville

(Tisk) Jednou z 84 zemí světa, které dosud přijaly účast na světové všeobecné výstavě EXPO '92 ve španělské Seville, je i Československo. Blíží Informace u akce připravované již v současné době sdělil generální komisař čs. účasti na EXPO '92 J. Honzel.

Nadchazející světová všeobecná výstava bude uspořádána v roce 1992, v roce, kdy si celý svět připomíná páté výročí objevu Ameriky. Ačkoli Kryštof Kolumbus sám nebyl španělského původu, bylo to právě Španělsko, jež se stalo kolebkou jeho objevitelské cesty. O uspořádání světové výstavy v roce 1992 se původně ucházely dva státy: Španělsko pro město Seville a Spojené státy americké pro město Chicago. Na základě konečného rozhodnutí Mezinárodní organizace pro výstavu bude světová všeobecná výstava EXPO '92 zahájena 20. dubna 1992 v Seville a brány výstaviště se uzavřou 12. října — v den výročí objevu amerického kontinentu.

Účast na světových výstavách je otevřena prakticky všem národním reprezentovanými suverénním státům, i mezinárodními organizacemi — pokud se rozhodly nebo rozhodnou přijmout pozvání pořadatelské vlády. Účasti Československa se zabýválo předsednictvo vlá-

dy ČSSR koncem minulého roku a ve svém usnesení vyslovilo s pozváním a účastí souhlas. V současné době probíhá tvůrčí soutěž čs. scénáristů, jejímž výsledkem bude základní ideové zaměření — libreto naší účasti.

Koncepce výstavy určuje jako hlavní téma „Věk objevů“, a to nejen ve smyslu objevů geografických a technických. Zahnuje veškeré aspekty objevitelského genia člověka ve všech oblastech jeho materiální i duchovní činnosti, vývoj sociálních vztahů i prognózu objevitelského ducha lidského společenství.

Celková rozloha výstavního areálu činí 215 hektarů. Československý národní pavilón bude umístěn v centrální části výstaviště, v sousedství velkého programového zařízení EXPO '92 na pozemku o rozloze 2400 m². Kromě vlastních expozičních částí bude pavilón zahrnovat restaurační provoz s nabídkou našich gastronomických specialit, prostory pro kulturní a jiné doprovodné akce.

Gutenberg by se divil

(TPO). Pod názvem REPRO 89 byla včera zahájena dosud největší výstava v pražském Paláci kultury. O jejím významu bovoří v úvodním projevu místo- předseda federální vlády ČSSR a ministr hutnictví, strojírenství a elektrotechniky K. Julis. REPRO 89 je pořadí již sedmou mezinárodní výstavou v Československu, věnovanou reprodukčním zařízením a racionalizačním prostředkům pro technické a organizační práce. Účastní se jí jednatel zavedených a šest našich výstavovatelů. Mezi nejzajímavější exponáty patří produkční matricové kopírky — spouštěcí výhody offsetového tisku a kopírování — od firmy REX ROTARY a ROBINKO, laserová kopírka firmy OCE, systém GTE pro grafickou úpravu textů a obrázků a následně zhotovení kopii vzniklé předlohy od firmy RENKER. Výstava potrvá do 15. dubna.

HAMMERFEST

NORDKAP

BUDOU VYŠTAVOVAT INOVOVANOU INKOUSTOVOU TUŠKU A „BOUSTRANNÝ“ KOPÍROVACÍ PAPIR...

Weiler zur Eintracht wechselt

Lala nicht bei der WM

Frankfurt/Stockholm - Eintrachts neuer Eishockey-Star Jiri Lala fehlt im CSSR-Team bei der Weltmeisterschaft. Frankfurts Manager Günther Herold überrascht: „Mir

wurde gesagt, Lala ist im Aufgebot.“ Doch Trainer Dr. Pavel Wohl hat den 29-jährigen gestrichen: „Lala ist nicht dabei, weil er nach Deutschland wechselt.“

Der Trainer-Doktor will keine Legionäre, baut auf eine junge Mannschaft. Trotzdem können sich die Fans auf den Neuzugang in der Bundesliga freuen. Wohl versichert

„Lala ist ein Topspieler. Er fehlt nicht wegen schwacher Leistung.“

KOPALISTI Z BUNDESLEIGY SMI HRAT ZA NARODNI MANEFT (KOCIAN, STRAKA); KOPALISTU JE HOLT MALO!

Svátek ptactva

Duben je měsícem nejen „aprilovým“, ale na jeho bedrech leží snad největší zážitek. Je měsícem lesů, bezpečnosti v silniční dopravě a také měsícem čistoty. Méně již lidé vědí, že na jeho první den připadá svátek všech opeřenců, ornitologů a ochránců přírody — Mezinárodní den ptactva. Má především připomenout, že ptáci, nedílná součást a okrasa přírody, to a lidmi vůbec nemají jednoduché. Mnoho zástupců avifauny z naší modré planety úplně vymizelo — červené knihy ohrožených druhů se vlivem nečitlivých zástupců člověka do přírody neúčetně zaplňují. Připomeneme si v roce, který je celosvětově vyhlášen Rokem ochrany životního prostředí, že povinností každého lidstva, chce-li samo přežít, je zachovat přírodní prostředí ...

☆

Sedočerného zástupce řádu pěstil REHKA DOMÁČHO (Phoenicurus ochruros), zná jistě každý, kdo se jen trochu zajímá o přírodu. Lidé ho pro jeho zbervení nazývají také čermák nebo komániček. Tento neposedný ptáček z čeledi drozdotovitých na sebe upozorňuje rychlými pohyby, pobíháním, podřepy a kmitáním rezavého ocasu. Původně byl obyvatelem horských skalnatých svahů. K lidským obydlím se přestěhoval později. Dnes je v prostředí lidských sídlišť hojnější než ve svém původním prostředí. Jeho základní potravou jsou různé druhy hmyzu a již tento potravní důvod ho řadí mezi ptáky písňové tažné. Pravidelně počítá komárův odtáhl zimovat do jižní Evropy nebo severní Afriky. Na svoji každoroční dalekou cestu se však v loňském roce některé jedinci nevydali. Je to poprvé, co jsem tuto zvláštnost na území našeho města pozoroval. Přidal si tito užiteční pěstil k stále rostoucí armádě stálých ptáků jako např. Kos černý (Turdus merula) a další? Silné zásahy člověka do přírody způsobují prudké změny v chování mnoha zoologických druhů. * * *

Dopravně bezpečnostní akce na okrese Praha-západ

Včera ráno, přesně v 7.00 hodin, začala na okrese Praha západ dopravně bezpečnostní akce, kterou zorganizoval dopravní inspektorát okresní správy SNB a jehož pracovníci umožnili novinářům zhlédnout práci kontrolních orgánů na třech stanovištích, které byly na silnici 1/6, „karlovarské“.

Neuběhlo ani třicet minut od zahájení a v Hostivicih, kde byl první kontrolní bod, stavěl červeným letáčkem rolný Petr Horák modrou nákladní avii pilotní Dola Kl. Gottwald v Kladně. Řidič předkládal vodní průkaz, občanský i řidičský průkaz, ale podpraporek Tomáš Kunc se ho neprve dotazuje, zda je ochoten podrobit se dechové zkoušce na alkohol. Řidič souhlasí a fouká do „balónku“, jehož průběžka nepřijímá mění barvu. „Ano, večer jsem vypil sedm nebo osm dekadůnek,“ prouhává řidič, který si nyní další dobu nesedne za volant.

O několik kilometrů dál, u Jenečků, je nechráněný zatáčavý přejezd. Včera zde hoduje řidičů překračovalo povolenou rychlost skoro o polovinu. Takže 48 jich zaplňují cílelonu pokutu, jednou, který seděl za volantem „sacetřímáček“ a jel o 40 km/hod rychleji, než je povoleno, byl odebrán řidičský průkaz. Měrné byly vyměny ze jeho šel, sedící na zadním sedadle, pospíhá do Prahy ...

Třetí stanoviště, také kontrolující rychlost, bylo po oběi Hostivici, v místěj zvaných „V pávkách“. Zde též ukleři automobilisté nedodrželí předepsanou „dvacetka“, za což pelou museli plout ...

Když kapitan dr. Milan Procházka, náčelník DI OS SNB Praha-západ v 11 hodin akci po jejím skončení hodnotil, uvedl, že asi ze dvou stovek kontrolovaných vozidel bylo zadrženo 34 osvědčení o technickém průkazu, neboť starší technik kpt. Fr. Dřda shledal závady hlavně na pneumatikách a světlech, zejména únik oleje z motoru a další technické nedostatky. Dvanáct řidičských průkazů jejich držitelé odvezdali na místě, neboť byly poškozené, omazané či jinak znehodnocené. Jeden byl odebrán pro pozici alkoholu. Mnohdy musel řidič sáhnout i do peněženek. Dopustil se veštesásati přestupků, když nesprávně předjížděl, odbočoval, nebo jinak porušil pravidla silničního provozu. Šest řidičů či spolujezdců cestovalo s nezapnutou bezpečnostní páso.

„Kontrolní akce jsou v našem okrese časté,“ řekl zástupce náčelníka OS SNB kpt. dr. B. Vocička, „jež pro proto, že jsme okres, který má v ČSR největší počet rekreačních objektů a tak je ovikrádách na našich vozovkách rušno. Navíc zde vedou frekventované silniční tahy jako je právě karlovarská, státnická a chomutovská silnice a dálnice D 5 mířící do Plzně. Práce příslušníků dopravního inspektorátu není omezena proti řidičům, naopak pomáhá chránit životy a bezpečnost všech účastníků silničního provozu, tedy i chodců, děti a cyklistů.“

„Technický stav motorových vozidel není celkově dobrý,“ přidává se kpt. dr. M. Procházka, „a proto závažně ohrožující bezpečnost silničního provozu nelze přehlížet. Kontrola se tentokrát podrobili asi z jedné třetiny řidiči amatéři, majitelé soukromých motorových vozidel, ze dvou třetin profesionálové s vozů socialistického sektoru. Výsledek? Soukromí majitelé se snaží své vozidlo udržovat v dobrém technickém stavu, zatímco socialistické sektor ve snaze i skutečnosti za ními daleko pokulhává.“ [ml]

Raserei soll Straftat werden

DÜSSELDORF, 19. April (Reuter). Fahrverbote, die sofort an Ort und Stelle wirksam werden, sind nach Ansicht von NRW-Innenminister Herbert Schnoor „das einzig wirksame Mittel gegen Raserei“. Am Mittwoch kündigte er in Düsseldorf eine Bundesratsinitiative der Landesregierung zur entsprechenden Änderung des Strafgesetzbuches an. Danach sollen erhebliche Geschwindigkeitsüberschreitungen ebenso geahndet werden wie bisher bereits „Alkohol am Steuer“. In der Vergangenheit hätten Bußgelder allein nicht die nötige Wirkung gehabt, sagte Schnoor. Die „Raserei“ müsse deswegen in dem Rang einer Straftat gehoben werden.

Laut Minister soll Pkw-Fahrern, die das Tempolimit um 40 Stundenkilometer innerorts und um 50 km/h außerhalb geschlossener Orte „unter konkreter Gefährdung“ überschritten haben, die Fahrerlaubnis sofort entzogen werden. Für Lkw soll die Grenze bei 30 und 40 Stundenkilometern liegen. In der Sache sind sich die Bundesländer laut Schnoor einig.

O.R.! O.R.! O.R.!

Petrarca-Preis 1989 an Jan Skacel

MÜNCHEN. Der vom Verleger Hubert Burda gestiftete Petrarca-Preis wurde für 1989 dem in Brünn lebenden Dichter Jan Skacel zuerkannt. Mehrere Bände seiner Gedichte liegen in deutscher Übersetzung von Reiner Kunze vor.

Den Petrarca-Übersetzerpreis erhielt der Zürcher Felix Philipp Ingold für seine Übertragung der Werke des französischen Dichters Edmond Jabes, den Nicolas-Born-Preis die aus Bregenz stammende Autorin Eva Schmidt für ihre Erzählung „Reigen“.

Juroren waren Peter Hamm, Peter Handke, Alfred Kolleritsch und Michael Krüger.

rekrea DRUŽSTEVNÍ CESTOVNÍ KANCELÁŘ aktuální nabídka

BEZ DEVIZOVÉHO PRISLÍBÍ

můžete navštívit Španělsko Francii nebo i Orient, vyberete-li si některý z lodních zájezdů, které pořádá družstevní cestovní kancelář Rekrea ve spolupráci s CEROKEM.

Francie a severní Španělsko	2 7.-13. 7	21 200—22 570 Kčs
Silné Středomoří	13. 7.—24. 7	19 250—20 490 Kčs
Od Apenin do Kartága	22. 7.—4. 8	23 700—25 230 Kčs
Za poklady antiky	2. 8.—12. 8	14 550—14 870 Kčs
K úžasinám Orienta	25. 8.—9. 9	20 160—21 010 Kčs
Z Itálie k africkým biehům	24. 9.—9. 10	25 600—31 660 Kčs
Z Kanárských ostrovů do Paríže	6. 10.—26. 10	23 500—25 180 Kčs
Západoevropské metropole	23. 10.—5. 11.	21 580—22 970 Kčs

ZUGREIFEN!

● Podstatné snížení doby základní vojenské služby v Sovětské armádě předpokládá vynos prezidia Nejvyššího sovětu SSSR zveřejněný v listu Krasnaja zvezda. Změny se týkají zejména vojáků základní vojenské služby povoláných do ozbrojených sil po ukončení studia na vysoké škole. Délka jejich základní služby byla zkrácena v závislosti na zbraní a služnosti z jednoho a půl až dvou let na jeden rok.

MSDS: Kádrové změny

Budapešť. V budapešti vězeň zasedat ostrahou v bor MSDS. Plénum projednálo a schválilo úpravu ze ústředního tajemníka strany K. Gróze o styly a metodách práce vedoucích orgánů MSDS, kterou vypracovala zvláštní pracovní komise. Na zasedání bylo rozhodnuto také o kádrových otázkách. V talánu hlasování byl usířední výbor rozšířen o deset nových členů. Plénum dále přijalo onstápení generálního tajemníka strany a politického byra CV MSDS a poté rozhodlo o členech tohoto orgánu tajněn hlasování. Generálním tajemníkem MSDS byl opět zvolen K. Gróze. Za členy politického byra čtyřčlenného výboru byli zvoleni K. Gróze, C. Hármori, P. Iványi, M. Jusó, M. Németh, R. Nyers, J. Pozsgay, I. Talmosová a F. Vass. Mezi nevolenými dosavadními členy byla je např. J. Berecz.

J. BEREZ BYL AŽ TAKO RULÁK A INDRÁ DOHRABY...

Osobnost čs. baletu

[h]: Vaneček a choreograf šéf baletu Národního divadla Jiří Němček dosáhl největší. Titul národního umělce mu byl udělen v roce 1980. Rad práce mu byl propůjčen v příležitosti jeho sedesátých narozenin v roce 1984. Významnými ocenění dosáhl i v zahraničí, například na Mezinárodní baletní soutěži ve Varně dostal Cenu za současnou choreografii. Dnes Jiří Němček oslavuje své pětadesátiny i pracovní jubileum. Před padesáti lety roku 1939 stanul totiž poprvé na scéně Národního divadla jako interpret. Za ta léta působil na mnoha scénách jako tanečník — sólista i jako choreograf. S jeho uměleckou činností se mohli seznámit diváci nejen v Praze, ale i v Opavě, Písní a Beně, v zahraničí v Polsku, Bulharsku, Holandsku, na Kubě atd. Z desítek jeho baletních inscenací připomeňme alespoň Vostřákovu Viktorku, Čuláckého Mládí, Prokofjevova Romea a Julii a Kamenný krátek, Burghausarova Sluhu dvou pánů, Hanošova Othella, Čajkovského Labuť jezero, Bendova Medea a Moldobasanova baletní oratorium Matčino pole.

Die größten Handelspartner 1988

der Bundesrepublik Deutschland
in Mrd. DM

Die Frage, wer unser bester Handelspartner sei, ist schnell beantwortet: Frankreich. Sowohl bei der Einfuhr als auch bei der Ausfuhr standen die Franzosen 1988 an erster Stelle.

Devisen- und Sortenkurse

Währung	Sorten (Touristenkurse)		Devisen (amtl. Kurse)	
	Ank.	Verk.	Geld	Brief
USA (1 \$)	1,81	1,91	1,8500	1,8680
England (1 £)	3,09	3,26	3,177	3,191
Irland (1 £)	2,60	2,77	2,660	2,674
Kanada (1 c \$)	1,51	1,62	1,5673	1,5753
Holland (100 fl)	87,60	89,85	88,535	88,755
Schweiz (100 sfr)	112,00	115,00	113,615	113,815
Belgien (100 bfr)	4,63	4,95	4,766	4,786
Frankreich (100 FF)	28,65	30,45	29,480	29,620
Dänemark (100 dkr)	24,70	26,50	25,640	25,760
Norwegen (100 nkr)	26,50	28,30	27,485	27,585
Schweden (100 skr)	28,35	30,15	29,290	29,450
Italien (100 Lire)	0,13	0,14	1,3575	1,3675
Österreich (100 s)	14,07	14,37	14,185	14,226
Spanien (100 Ptas)	1,55	1,67	1,605	1,615
Portugal (100 Esc)	1,04	1,34	1,198	1,218
Japan (100 Yen)	1,35	1,43	1,4080	1,4110
Finnland (100 Fmk)	43,50	45,50	44,060	44,880
Jugoslawien (100 Din)	0,01	0,04	—	—
Griechenland (100 Dr)	0,90	1,35	—	—
Türkei (100 TL)	0,05	0,14	—	—
Australien (1 \$)	1,42	1,56	—	—
100 Dsmark = DM	10,00	10,00	—	—

PRE INFORMACIU...

Der Kaiser entschuldigte sich

TOKIO, 14. April (AFP). Japans Kaiser Akihito hat sich bei China für die japanische Besetzung großer Teile des Landes während des Japanisch-Chinesischen Kriegs (1937—1941) entschuldigt. Der chinesische Ministerpräsident Li Peng zitierte Akihito am Freitag in Tokio mit den Worten: „Beide Länder blicken auf eine lange Zeit des Austauschs zurück. Ich bedauere, daß es in der jüngsten Epoche eine unglückliche Geschichte gegeben hat.“ Er selbst habe darauf geantwortet, über die Vergangenheit nachzudenken, bedeute, einen klaren Blick auf die Zukunft zu bekommen.

Li lud das japanische Kaiserpaar zu einem Besuch der Volksrepublik ein.

Immer mehr Bleifrei

Nach Erhebungen des Bundesamtes für Wirtschaft in Eschborn entfielen im Jahr 1988 insgesamt 44,5 Prozent des Absatzes von Vergaserkraftstoff auf unverbleites Normal- und Superbenzin (1987 25,7 Prozent). Der Gesamtverbrauch von Vergaserkraftstoffen aller Qualitäten stieg im Jahr 1988 gegenüber dem Vorjahr um 3,9 Prozent auf 26,02 Millionen Tonnen. Der Absatz von Dieselkraftstoff nahm um 3,3 Prozent auf 16,39 Millionen Tonnen zu. baw

USA—Europa für 99 US\$

Um ihre leeren Kassen zu füllen, verschleudert die amerikanische Fluggesellschaft PanAm rund sechs Wochen lang einen Teil ihres Flugplatzangebotes. Zwischen dem 4. April und 17. Mai 1989 werden auf einigen Routen von der amerikanischen Ostküste nach Europa und Mittelamerika Flüge zum Preis von 99 US-Dollar angeboten. tdt

Linienflüge von Paris zum Kilimandscharo hat die französische Fluggesellschaft Air France in ihr Programm aufgenommen. Ab sofort fliegt sie jeden Samstag mit Jumbo-Maschinen von Paris über Lyon und Dschibouti nach Arusha in der Nähe des 5900 Meter hohen Berges im Nordosten von Tansania, der zu den Hauptreisezielen Afrikas gehört. AP

Künftig schneller Schweizer

BERN, 19. April (AFP). Staatsangehörige der Bundesrepublik und Österreichs können künftig in der Schweiz schon nach fünf Jahren Aufenthalt das Niederlassungsrecht erhalten, bisher galt eine Frist von zehn Jahren.

Raritäten aus dem Geldbeutel: Das seltene Umlauf-Fünf-Mark-Stück in Silber 1958 J (links) und die 50-Pfennig-Münze Bank Deutscher Länder, geprägt in Karlsruhe mit dem Buchstaben „G“.

Sbornik o N. Chruščovovi

MOSKVA. Sovětské Kavkazské politické úřady vydaly sborník článků o životě a díle bývalého prvního tajemníka ÚV KSSS a předsedy vlády SSSR Nikoly Chruščova. Do publikace jsou zahrnuty články sovětských historiků a publicistů, kteří sledovali Chruščovovu činnost ve vedení KSSS a sovětské vlády. Sborník obsahuje pět výpovědí Chruščova, třech souhrsních analyticky kritických a některých náhodných jeho řízení. Aniž je publikován porovnáním bývalého prvního tajemníka ÚV KSSS s jinými lidmi, rozporuplnou osobnost, která současně vyvolala úspěch v panice a v rozpacích lidí, konstituovala z nich, sovětské lidstvo.

Pstruzi se rodí v Táboře

[ha]: Sportovní rybáři na jihu Čech se již řadu let zabývají intenzivním odchovem plátek pstruha obecného — a dosahují výsledky až o 30 procent lepší, než je celostátní průměr. Jak to čtenové Českého svazu rybářů dělají? Vtip je v tom, že na rozdíl od většiny ostatních organizací, které vysazují již v dubnu plátek velikosti tří centimetrů do chovných potůčků, Táborští chovají plátek v takzvaných zemních rybníčcích nebo náhonech až do května. V té době již plátek dosahuje délky asi pěti centimetrů a navíc mají — s ohledem na pozdější roční dobu — v rybníčcích

..A TARY VE VODĚ...

kteří jim hrozí v podobě nákerých vodních dravců.
jiz dostatek přirozené potřeby. Kromě toho jsou již také natolik pohybliví, že jsou schopni lépe unásknout nábzpečí.
doby již plátek dosahuje délky asi pěti centimetrů a navíc mají — s ohledem na pozdější roční dobu — v rybníčcích

Benzinpreisanstieg läßt Kartellamt diesmal kalt

Zuschläge im Rahmen der Bewegung an den Spotmärkten / Indizien für Wettbewerb

Obwohl die Mineralölgesellschaften kräftig an der Benzinpreisschraube drehen, ist der Ruf von Verbraucherverbänden und Automobilclubs nach einem Einschreiten des Bundeskartellamts in diesen Wochen weniger laut zu hören als bei früheren Erhöhungsrunden. Und die Wettbewerbsbehörden selbst beobachten zwar genau die Entwicklung, sehen aber bisher keine Veranlassung, aktiv zu werden. Denn die Preiszuschläge an den Tankstellen fallen – Steuerlasten herausgerechnet – in diesem Jahr niedriger aus als die am Spotmarkt in Rotterdam.

Gegenüber Anfang Januar registriert das Bundeskartellamt an den Tankstellen um 35 bis 57 Prozent angehobene Preise (ohne staatliche Abgaben). Im Bundesdurchschnitt wurde Super verbleit um 38 Prozent und Normal bleifrei um 42 Prozent teurer. Am Markt in Rotterdam, wo „freie“ Mengen gehandelt werden, verschlechterten sich die Konditionen zu Lasten der Einkäufer im gleichen Zeitraum dagegen um 62,2 beziehungsweise 65,8 Prozent; wobei ein Teil der Inflation durch die Abwertung der Mark bedingt

ist. Die Tankstellen konfrontierten die Bürger in diesem Jahr mit sieben Zuschlagsrunden über zusammen 21 Pfennig; faktisch durchgesetzt wurde ein Aufgeld von 16,3 Pfennig je Liter.

Dabei gibt es erhebliche regionale Schwankungen zwischen Hochpreis- (Hamburg/München) und Billigregionen (Stuttgart/Ruhrgebiet). Bemerkenswert finden die Wettbewerbsbehörden, daß die Begehrlichkeit diesmal weitgehend Erfolg hatte, nachdem die Mineralölkonzerne in den Vorjahren immer wieder zurückstapeln mußten. 1987 hatte es 15 Erhöhungsrunden über eine Summe von 45 Pfennig pro Liter gegeben; Ende Dezember konnte Benzin aber um zwei bis drei Pfennig günstiger als im Januar gezapft werden. 1988 hoben die Spritanbieter die Konditionen in 18 Schritten insgesamt um 54 Pfennig für bleifreies und 57 Pfennig für verbleites Benzin an; zum Ultimo blieben davon gerade zwei bis fünf Pfennig Zuschlag übrig.

Für den Berichtersteller der zuständigen Beschlußabteilung des Kartellamts, Klaus-Peter Schultz, spricht neben den

fehlgeschlagenen Anhebungen die Existenz der sogenannten Preis-Trichter mit Hoch- und Niedrigpreisgebieten dafür, daß doch wesentlicher Wettbewerb auf diesem Markt existiert. Damit könne man vom Instrumentarium des Kartellgesetzes die Paragraphen 1 (Kartellverbot) und 25, Absatz 1 (Untersagung abgestimmten Verhaltens) abhaken. In teuren Regionen könnte deshalb lediglich die Frage eines Ausbeutungsmissbrauchs untersucht werden. Im Kartellamt weiß man, daß dies ein schwieriges Unterfangen wäre, da die Beamten einem Oligopol der großen Ölgesellschaften eine überragende Position und die Durchsetzung mißbräuchlich überhöhter Preise nachweisen müßten.

Deshalb appellieren die Berliner Aufseher an die Autofahrer, den Wettbewerb auf Trab zu halten und möglichst billig zu tanken. Chancen dazu gibt es fast immer, denn rund ein Viertel aller bundesdeutschen Tankstellen wird von meist günstigeren Super- und Verbrauchermärkten sowie freien Mittelständlern betrieben.

.. AT TO VECKAYI NAKUPOVAT SLUŠOVICIM!

Katastrophe am Aralsee

Der Aralsee im mittelasiatischen Teil der UdSSR ist vor der Austrocknung nicht mehr zu retten. Im Aralseegebiet, der karakalpakischen autonomen Republik, wo Hunderttausende Usbeken, Kasachen, Turkmenen, Russen und Ukrainer wohnen, bahnt sich eine Umweltkatastrophe an, die von sowjetischen Experten für weit bedrohlicher als Tschernobyl oder die Erdbeben von Armenien und Tadschikistan gehalten wird. Aus der ökologischen Krise könnte eine nationale werden: Die islamischen Völker Mittelasiens werfen den Russen vor, ihnen das Wasser der sibirischen Flüsse für die Bodenbewässerung vorzuenthalten, und das knappe Trinkwasser mit Chemikalien zu vergiften.

Zwei Monate lang erforschte eine Expedition von Wissenschaftlern und Publizisten die Probleme der Aralzone in Mittelasien und Kasachstan. Sie legten dabei 13000 Kilometer zurück und brachten, wie die „Literaturnaja Gaseta“ jetzt berichtete, alarmierende Ergebnisse mit. So ist die Sterberate bei Kindern in Karakalpakien heute mit 80 Totgeburten auf tausend Neugeborene eine der höchsten der Welt. Man trifft auf „massenhafte Hepatitis-, Magen- und Darmerkrankungen“, es fehlen Kliniken und einfachste sanitäre Einrichtungen. Nur jedes zehnte Dorf hat Kanalisation, das Wasser ist mit Pestiziden und Herbiziden vergiftet, die Nahrung „kärglich“. Pro Kopf der Bevölkerung gibt es pro Jahr acht bis zehn Kilogramm Fleisch, „ein Drittel der medizinischen Mindestnorm“, für Obst und Gemüse ist der Anteil noch geringer.

Mittelasien ist heute, was die industrielle und soziale Entwicklung betrifft, das Schlußlicht in der UdSSR. Die Geburtenraten in Tadschikistan und Usbekistan sind sehr hoch, die Menschen leben meist in patriarchalischen Großfamilien in den Dörfern. Eine falsche Wirtschaftsstrategie, so der Demograph Perewedenzew in der „Literaturnaja Gaseta“, habe zu hoher Arbeitslosigkeit in den Städten und zu einer verdeckten

in den Dörfern geführt. Um die Region aus ihrer ökonomischen Rückständigkeit herauszuführen, müßte man „Millionen neuer Arbeitsplätze“ in der Industrie schaffen. Doch die Frage ist, wo – weigern sich doch die mittelasiatischen Völker, ihre Heimatgebiete zu verlassen. Bis 1995 soll, so sieht es ein Regierungsbeschluß anscheinend vor, die Aralzone saniert sein, das aber bedeute „Tausende von menschlichen Opfern“ und sei nichts anders als „professionelles Analphabetentum, Scharlatanerie, Unüberlegtheit oder schlicht der Wunsch, die Spuren endloser Fehler zu verwischen“.

Die Hauptschuld an der Aralkatastrophe schreiben die Experten dem Ministerium für Wasserwirtschaft zu, das jahrelang Milliarden Rubel vom Staat erhielt. Die Regierungskommission zur Rettung des Aral unter Leitung des langjährigen sowjetischen Umweltministers Jurij Israel arbeite hinter „siebenfach geschlossenen Türen“. Das von ihr vorgesehene Projekt zur Rettung des Aral, kritisierte jetzt der Chef des kasachischen Aralkomitees, Schachanow, würde sogar vor seinem Komitee geheimgehalten. Dagegen müsse man sich wehren: „Jetzt hängt viel vom einheitlichen Handeln der Regierungen in Kasachstan und Mittelasien ab“ – gegen die Moskauer Zentrale. Der Vorsitzende des usbekischen Aralkomitees, Schermuchamedow, forderte Moskau auf, den Plan für Baumwolle zu senken und die Anbaufläche von 2,1 Millionen Hektar auf 1,5 Millionen zu verringern. Außerdem könne man die Hälfte des verbrauchten Wassers durch sparsame Nutzung einsparen. Doch: „Auf unsere Meinung baut man nicht, es dominieren das Wasserwirtschaftsministerium und die Agrarbehörde.“

Die Vernichtung des Aralsees, der in wenigen Jahren nur noch eine austrocknete Salzwüste sein wird, ist längst nicht die einzige Ökokatastrophe in Mittelasien. So sind in Turkmenien

schon die Hälfte der Böden nicht mehr landwirtschaftlich nutzbar, in Usbekistan wurden bereits eine Million Hektar Agrarland zu Wüste. Die Ernteerträge sinken, das Wasser ist verseucht, die Krankheiten, die „in der zivilisierten Welt schon lange vergessen sind“, so der Ökonom Wassilij Seljunin, nehmen rapide zu.

Sowjetbürger haben viel Geld, können aber wenig dafür kaufen

sen die Durchschnittslöhne im Berichtszeitraum um 9,4 Prozent, während die Produktivität 4,5 Prozent zulegte. Below sagte, es sei notwendig, das Geldmengenwachstum so zu beschränken, daß es mit dem Produktivitätswachstum übereinstimme. Entsprechende Pläne seien in Arbeit.

Nach einem Bericht der US-Geheimdienste CIA und DJA, der in Washington veröffentlicht wurde, hat die Perestrojka 1988 nur wenig zur Verbesserung der sowjetischen Wirtschaft beigetragen. Eine schlechte Ernte, Versorgungsschwierigkeiten und Verwirrungen, die durch die Reformpolitik von Staats- und Parteichef Michail Gorbatschow ausgelöst worden seien, hätten die Wirtschaft der UdSSR 1988 nur um 1,5 Prozent wachsen lassen, hieß es.

MOSKAU, 24. April (AP/Reuters). Die Sowjetbürger haben nach Einschätzung von Wirtschaftsexperten zwar viel Geld in der Tasche, können jedoch zu wenig dafür kaufen. Dieses Mißverhältnis, das zur Verknappung von Waren führe, könne die in Gang gekommene Wirtschaftsreform in Gefahr bringen, sagte Vadim Medwedjew, der im Politbüro der KPdSU für Ideologiefragen zuständig ist. Sollte der Wert der Rubels nicht stabil gehalten werden können, könnte die Wirtschaft aus den Fugen geraten, sagte Medwedjew weiter.

Nach Angaben des stellvertretenden Chefs des sowjetischen Amts für Statistik, Nikolai Below, sind die Löhne in der Sowjetunion im ersten Quartal 1989 doppelt so schnell gewachsen wie die Produktivität. Nach Belows Angaben wuch-

Wie Bulgarien die moslemische Minderheit im Lande einfach per Definition abgeschafft hat

Die Bulldozer, so berichten Augenzeugen, kamen im Morgengrauen. Quiet-schend und ratternd krochen die Ungetüme auf den Friedhof des Dorfes, wühlten die Erde auf. Grabsteine splitterten unter den Panzerketten. Nach kurzer Zeit war das Gräberfeld verwüstet. Schauplatz: das Dorf Isiklar in der südostbulgarischen Provinz Kirdzali.

Isiklar ist ein von Moslems türkischer Abstammung bewohntes Dorf. Die Zerstörung ihres Friedhofes, erfuhren die verschreckten Leute später aus der Presse, war Teil einer „Wiederbelebung“. So jedenfalls bezeichnen die Behörden in Sofia, was seit Jahren der türkischstämmigen Minderheit in Bulgarien widerfährt. Die vermutlich etwa 900 000 im Lande lebenden türkischen Moslems sollen, ob sie nun wollen oder nicht, Ahnenforschung betreiben. Das Ergebnis der Stammbaumprüfung steht allerdings von vornherein fest: Bei der moslemischen Minderheit in Bulgarien handelt es sich, so die bindende Lesart der Regierung, nicht um Menschen türkischer Abstammung, sondern um Bulgaren, die von den osmanischen Besatzern in vergangenen Jahrhunderten versklavt und „islamisiert“ worden seien. Und nun, so erklären Offizielle in Sofia triumphierend, sei ein „kraftvoller, freiwilliger Prozeß der Wiederbelebung“ slawischer Ursprünge in Gang gekommen.

Sogar die Toten machen mit bei dieser Wiederbelebung, posthum. Bevor in Isiklar und vielen anderen moslemischen Dörfern die Planierdrahten anrückten, kamen Männer mit Schaufeln zu einigen islamischen Friedhöfen. Sie exhumierten Leichen, nahmen die Gebeine mit und meldeten nach eingehenden anthropologischen Untersuchungen pflichtgemäß: Bulgaren, nicht Türken seien da zur ewigen Ruhe gebettet gewesen. Beisetzungen von Angehörigen der islamischen Minderheit finden nun auf neuen Friedhöfen statt. Statt des islamischen Kniefalls gen Mekka wird eine weltliche Schweigeminute eingelegt, statt der Koranverse erklingt bulgarische Trauermusik. Parteifunktionäre und Geheimpolitisten überwachen die Totenfeiern.

Der in Bulgarien fast abgeschlossene Versuch, eine ethnische Minderheit, die immerhin rund zehn Prozent der Bevölkerung stellt, per Definition binnen weniger Jahre einfach abzuschaffen, ist im Nachkriegseuropa ohne Beispiel. Er stellt nicht nur einen, wie die Hilfsorganisation amnesty international anklagte, schweren Verstoß gegen die Menschenrechte und die Schlussakte von Helsinki dar; er markiert auch einen radikalen Kurswechsel der offiziellen bulgarischen Politik gegenüber der türkischen Minderheit im Verlauf von nur wenigen Jahren.

Nicht, daß die türkischstämmige Minderheit in der Volksrepublik Bulgarien zuvor sonderlich gut gelitten gewesen wäre. Zwischen Sofia und Ankara gab es seit jeher Streit um die Zahl der in Bulgarien lebenden Türken. In einer bulgarischen Bevölkerungsstatistik aus dem Jahre 1976 wurde sie auf 500 000 Menschen beziffert, während die Türkei von 1,5 Millionen sprach. Ihre Existenz war bis dahin jedoch nie strittig. Sie ist nicht nur in zahlreichen internationalen Verträgen von Sofia anerkannt worden; auch Bulgariens damaliger Ministerpräsident und späterer Staatschef Todor Schiwkoff sprach beispielsweise 1962 in einer Rede von einer notwendigen Verbesserung des türkischen Schulunterrichts „für die Kinder der türkischen Gemeinschaft“ in Bul-

garien und bestätigte zuletzt 1983 in einem Interview mit dem britischen Verleger Robert Maxwell die Existenz der Minderheit: „Es gibt sie.“ Nur zwei Jahre später aber, 1985, definierte der bulgarische Innenminister Dimitri Stojanoff die neue Position seiner Regierung: „Es gibt keine Türken in unserem Land. Diese Angelegenheit ist erledigt.“ Folgerichtig tauchen sie in den aus der Volkszählung des Jahres 1986 hervorgegangenen Statistiken nicht mehr auf.

Wer heute in einem bulgarischen Telefonbuch, in anderen amtlichen Unterlagen oder auf einem Türschild nach einem türkischen Namen sucht, wird ihn nicht mehr finden. Das ist das Resultat jener Slawisierungskampagne, mit der Sofia Ende 1984 und Anfang 1985 den Südosten des Landes überzog. Nahezu eine Million Moslems mußte ihre Namen ändern. Aus Jussuf wurde Iwan, aus Mehmet machten die Behörden Miliew, Ali hieß plötzlich Ilja. „Freiwillig“, so hieß es begeistert in offiziellen Darstellungen aus Sofia, hätten sich Hunderttausende von Moslems plötzlich entschieden, ihre „alten bulgarischen Namen wieder anzunehmen“. Tatsächlich aber waren die Menschen von schwerbewaffneten Miliz- und Armee-Einheiten gezwungen worden, Personalpapiere mit ihren neuen Namen zu unterzeichnen. Nach Erkenntnissen von amnesty international, die von Berichten westlicher Diplomaten bestätigt werden, sind im Verlauf dieser Aktionen mindestens hundert Menschen getötet und zahllose weitere inhaftiert, mißhandelt und gefoltert worden. Andere Quellen, beispielsweise US-Geheimdienste, sprechen von „vielen hundert Toten“, die es im Verlauf von „zweifelsfrei dokumentierten Massenexekutionen und individuellen Erschießungen“ durch die Sicherheitskräfte gegeben habe. Ein vertrauliches Papier der US-Botschaft in Sofia nannte die Namensänderungskampagne ein „gesellschaftspolitisches Unternehmen Orwell-scher Dimensionen“.

Die türkischstämmige Minderheit im Südosten Bulgariens datiert aus der Zeit zwischen dem 14. und späten 19. Jahrhundert, als diese Region zum osmanischen Reich gehörte. Damals wanderten Türken aus Anatolien in die Landstriche zwischen dem Südufer der Donau und den Dardanellen. Unmittelbar vor dem russisch-türkischen Krieg von 1877-78 waren die bulgarische und die türkische Bevölkerungsgruppe in der damaligen Donauprovinz zahlenmäßig etwa gleich groß. Aus dem Berliner Kongreß von 1878, der unter Otto von Bismarcks Vermittlung eine — sich wenig später als brüchig erweisende — Neuordnung des Balkans zum Ziel hatte, ging zunächst ein tributpflichtiges Fürstentum Bulgarien hervor, das 1908 zum unabhängigen Königreich wurde.

Schon mit dem Ende des russisch-türkischen Krieges begannen unruhige Zeiten für die türkische Bevölkerung in Bulgarien. Hunderttausende wanderten ins Land ihrer Vorfäter zurück, nach Anatolien. Andere blieben. Und deren Enkel garieten seit dem Ende des Zweiten Weltkriegs in Konflikt mit dem neuen, aggressiven Nationalismus der Volksrepublik Bulgarien. „Überbleibsel der einstigen osmanischen Vorherrschaft müssen vollständig getilgt werden“, forderte schon 1946 Georgi Dimitrow, der Führer der bulgarischen KP.

Das ist heute fast gelungen. Der noch in den fünfziger Jahren geduldete Schulunterricht in türkischer Sprache ist

langst abgeschafft, der Gebrauch des Türkischen selbst in privaten Unterhaltungen oder am Telefon steht unter Strafe. Von den 1946 erscheinenden 95 Tageszeitungen und 14 Zeitschriften in türkischer Sprache gibt es heute keine einzige mehr. Die letzte dieser Publikationen, das zweisprachig in bulgarisch und türkisch erscheinende Blatt „Yeni Isik“ (Neues Licht) darf seit 1985 nur noch in bulgarischer Sprache gedruckt werden.

Religiöse Riten wie die Beschneidung sind der türkischstämmigen Volksgruppe untersagt; ihre Toten dürfen sie nicht mehr, wie es islamischer Brauch ist, in den Gräbern mit Blick auf Mekka bestatten. Islamische Grabsteine werden, wie in Isiklar, niedergewalzt, oder die türkischen Inschriften auf den Gräbern werden mit Zement getilgt. Im Verlauf der Namensänderungskampagne wurden türkischstämmigen Familien Formulare vorgelegt, auf denen sie mit ihrer Unterschrift zu bestätigen hatten: „Ich bin kein Türke. Ich habe keine Verwandten in der Türkei. Ich werde nicht in die Türkei auswandern. Ich bin kein Moslem, ich habe nie eine Moschee besucht und habe auch nicht die Absicht, künftig eine Moschee zu betreten.“

So sucht das Regime in Sofia dem Drängen der Türkei nach Abschluß eines neuen Auswanderungsabkommens vorzubeugen. Derartige befristete Vereinbarungen wurden 1931, 1950 und zuletzt, auf zehn Jahre begrenzt, 1968 zwischen Ankara und Sofia getroffen. Hunderttausende machten davon Gebrauch und siedelten nach Anatolien um. Seit dem Auslaufen dieses letzten Abkommens Ende 1978 verweigert Bulgarien den Angehörigen der türkischstämmigen Minderheit die Ausreise. Künftigen Wünschen der Türkei nach Ausreisevereinbarungen wird die Regierung in Sofia triumphierend die Resultate der Volkszählung von 1986 entgegengehalten: Es gibt offiziell keine türkische Minderheit mehr in Bulgarien.

Man kann nur darüber spekulieren, was die Regierung in Sofia bewegt hat, Mitte der achtziger Jahre ihre Assimilierungsbemühungen gegenüber der moslemischen Minderheit so überaus repressiv und selbst um den Preis internationaler Verwicklungen vorangetrieben zu haben. Eine Rolle mag gespielt haben, daß die benachteiligte, verarmte, zahlenmäßig stärkste Minorität empfänglich zu sein schien für islamisch-fundamentalistisches, revolutionäres Gedankengut. Entscheidender dürfte gewesen sein, daß sie überdies eine sehr schnell wachsende Volksgruppe war und ist: Während der Bevölkerungszuwachs der Bulgaren nahe Null tendiert, kam die moslemische Minderheit in den vergangenen Jahrzehnten auf einen Geburtenüberschuß, wie man ihn im Umkreis Europas nur aus Anatolien kennt: 2,7 Prozent Bevölkerungswachstum pro Jahr.

Die türkische Regierung bemüht sich verstärkt, dieses Minderheitenproblem anklagend der internationalen Öffentlichkeit vorzutragen. Sicher zu Recht, aber doch nicht, ohne selbst in argumentative Schwierigkeiten zu geraten. Denn auch in den Grenzen der Türkischen Republik, im Osten Anatoliens, lebt eine um ihre kulturelle Identität, ihre Sprache, ihr Brauchtum, eine um ihren völkerrechtlich geschützten Status als ethnische Minderheit gebrachte Volksgruppe: die nahezu zehn Millionen Kurden. Sie tauchen in türkischen Statistiken nicht als Minderheit auf. „Dogulu Vatandas“ heißen sie im offiziellen Sprachgebrauch „Ostbürger“.

...ABY SE VEDELO - STAT SE TO V YIR. AFRIČE, TAK VYHLAŠI ČELY SUET SANKCE! KUPUV TEN NEBULHANSKY
OVCÍ ČYR...

Noch 1001 Nacht und Europa wird gemacht

Dvojčísobná mistryně světa v krasobruslení, Aja Vrećinová-Zanová, stále pracuje pro ICE CAPEDES a cestuje po svobodném světě. Zarmoutilo nás, že její manžel - pan Steindler - před časem zemřel.

Brüssel – Heute sind es noch 1001 Nacht, bis Europa wirtschaftlich endlich eins wird, die zwölf Staaten der EG – Deutschland, England, Frankreich, Italien, Irland, Dänemark, Griechenland, Spanien, Portugal, Belgien, Niederlande und Luxemburg.

Ab 1. Januar 1992 wird der EG-Binnenmarkt geschaffen. Die Schlagbäume an den Grenzen fallen, jeder der 320 Millionen EG-Bürger kann mit seinem Paß ohne Kontrolle zwischen Perth und Palermo reisen. Er darf innerhalb der Gemeinschaft leben, wo er will. Das birgt gute und schlechte Nach-

richten in sich:
 ● EG-Bürger werden dort arbeiten wollen, wo am meisten verdient wird (Stundenlohn in Portugal: 5 Mark). Die Bundesrepublik gehört zu den am besten zahlenden Ländern. Darum dürften viele zu uns übersiedeln – und die Mieten in manchen deutschen Städten um 25 Pro-

zent steigen.
 ● Platzt Ihre Ehe? Dann nehmen Sie sich einen irischen Anwalt. Die verlangen nur ein Viertel der deutschen Gebühren. Hauskauf notariell beurkunden? Das macht der

portugiesische Notar am billigsten (weniger als die Hälfte der deutschen Gebühr).

● Jeder EG-Bürger kann ab '92 alle sozialen Vorteile ausnutzen, wo es ihm paßt. Die Bundesrepublik zahlt am besten: Kindergeld, Wohngeld, Sozialhilfe, Arbeitslosengeld, Kurzuschüsse... Das summiert sich für eine vierköpfige Familie schnell auf 1600 Mark im Monat – mehr als der Verdienst eines Facharbeiters in neun der zwölf EG-Länder. Das wird uns viele neue Bürger bescheren.

● Wundern Sie sich nicht, wenn der neue Frauenarzt um die Ecke einen Turban trägt und Dr. Singh heißt. Er ist ein Inder mit britischem Paß und darf überall in der EG seine Praxis aufmachen.

● Der Wettbewerb wird hart. Nur absolute Qualitätsarbeit wird überleben. Dabei haben die deutschen Betriebe die besten Chancen. Facharbeiter werden noch mehr verdienen als heute.

● Freie Bahn für den privaten Grenzverkehr. Jeder Tourist kann jede

Menge Wein aus Italien, Cognac aus Frankreich, Zigaretten aus England zollfrei mit nach Hause bringen.

Das alles ist erst der Anfang. Die Beamten müssen bis 1992 noch 279 Gesetze fertigstellen zur „Vereinheitlichung der Lebensbedingungen“.

Das reicht von Autos (gleicher Kat) über Lebensmittel (weniger chemische Zusätze) bis Tabletten (gleiche Packungen für Aspirin). Ein einheitliches EG-Geld ist dagegen vor dem Jahr 2000 nicht zu erwarten.

TAKY JI MUSÍ BYT KOLEM „60“... NEJMEŇE!
 ← ALE MOC JI TO NEUZALO...

Wo kann man im Sommer noch hin?

Rimini (Italien) – An vielen Stränden der Adria, dem „Teutonengrill“, droht Badeverbot. Faulende rote Algen schwappen wie Gelatine im Meer. „Wir müssen davon ausgehen, daß im Sommer ein Ge-

sundheitsrisiko beim Baden besteht. Deshalb befürchten wir, daß es an mindestens 150 Kilometern Küste nördlich und südlich von Rimini Badeverbote geben wird“, sagt Luciano Guerzoni, Präsi-

dent der Region. Jetzt fragen sich Millionen Deutsche, die den Urlaub planen: Wo darf man bei dem Dreck in den Meeren im Sommer überhaupt noch baden?

Hon. Chaviva Hošek je ontarijskou ministryni pro bytové adležitosti a pohádu z Československa. Koncem října 1988 se účastnila našich oslav 70. výročí založení Československé republiky a v minulém čísle „Kanadských Listů“ jsme přinesli její fotografii; byla převzata z denního tisku, protože jsme jinou neměli. Na té fotografii se také tvářila jaksi narpuště. Od té doby jsme od ní dostali fotografii oficiální s věnováním „with the compliments of CHAVIVA HOŠEK, Minister, Ministry of Housing“. /I s tím háčkem./ Vzhledem ke kritickému nedostatku vhodných bytů v Torontě a v jižním Ontáriu, nemá paní ministryně Hošková „na růžích ustláno“ a musí často na půdě provinčního parlamentu vysvětlovat a obhajovat snahy současně liberální vlády premiéra Petersona. I lidé jiného než liberálního politického přesvědčení uznávají, že paní Hošková je jednou z nejschopnějších a nejeftivnějších osobností na ontarijské scéně. Přejeme jí v budoucnu jen zdar.

—Pražský „Hlas Revoluce“ přinesl zprávu, že po březnu 1940 odjela ze Suzdalu /SSSR/ asi třetina tzv. „vězňáků“, aby na pokyn sov. zpravodajců infiltrovali šs. voj. jednotku. P. K. Klapálek, Angl. zpravodajci několik z nich hned zaklali. Tyž list otiiskl ve dvou kapitolách článok „Poslední žijící“ o plk. americké zpravodajské služby Emanuelovi Voskovi. Název seriálu se týká jeho dcery Villy Bechynové-Voskové, která žije v Mariánských Lázních. Nesmírné utrpení Vosky v 50. letech bylo zachyceno /E. Voska byl v r. 1950 na zpětné rodina nesmyslnou obvinění uvezen a propuštěn až po dědické letech – jako čtyřlidské dítě otřecizuly na to 1. dubna 1960 zemřel/... PŘACEVAT ŮZ S TĚH...
 ... PRŮTO PŮJME PIVO S BOBKEM...

► **Italien:** Durch die Algenpest gilt die Adria bis Pescara, 300 km südlich von Rimini, als verseucht. Südlich von Pescara kann man baden. Auch in Apulien, Kalabrien, Sizilien, im Golf von Tarent, rings um Sardinien ist das Mittelmeer sauber. Im Golf von Salerno und im Golf von Neapel ist mit Badeverbot zu rechnen. Beeinträchtigt: Die Strände von Capri und Ischia.
 ► **Spanien:** Fast überall kann man baden. Nicht zu empfehlen sind die

Mündungsgebiete der Flüsse Ter (Costa Brava), Llobregat (bei Barcelona), Ebro (Provinz Tarragona), Guadalquivir (Andalusien). An der Costa del Sol bei Gibraltar wimmelt es von Dreck.
 ► **Frankreich:** Mit Badeverbot muß nur an einigen Stränden der Kanalküste gerechnet werden. In St. Tropez gilt der Strand „La Bouillabaisse“ als stark verschmutzt. Sonst kann man am Mittelmeer und der südlichen Atlantikküste überall baden.

► **Dänemark:** An der Nordseeküste oberhalb von Sylt bis Skagen ist baden unbedenklich. Letztes Jahr gab es Badeverbot an rund 100 Strandstellen. Inzwischen wurden einige Reinigungsanlagen gebaut.
 ► **Griechenland:** Um die Inseln ist das Wasser klar. Als gefährlich verschmutzt gelten die Buchten von Saloniki und Korinth, auch die Strände von Athen.
 ► **Israel:** Überall ist das Wasser zum Baden geeignet. Besonders klar ist das Rote Meer bei Eilat.
 ► **Türkei:** Kristallkla-

res Wasser zwischen Kas und Bodrum. Keine Gefahren an der gesamten Mittelmeerküste, auch am Schwarzen Meer ist's sauber.
 ► **Deutschland:** „Die Qualität des Badewassers in Nord- und Ostsee ist in Schleswig-Holstein nach wie vor gut“, heißt es in einer Studie des Kieler Umweltministeriums. Das Wasser wird regelmäßig an 200 Stellen untersucht. „Ob es Badeverbote geben wird, kann man nicht voraussagen“, erklärt Carsten Red-

lich von Greenpeace. „Salmonellen können bei bestimmten Wetterverhältnissen plötzlich auftreten. Schuld daran sind Jaucheeinleitungen aus der Landwirtschaft und Dreck von Schiffen.“

Moskau —

Jesus ist die Freiheitstatue. Jesus wird am roten Sowjetstern gekreuzigt. Jesus hält die Waagschalen der Gerechtigkeit in seinen Händen. Bilder einer Ausstellung im sowjetischen Kunst-Untergrund: Jesus hängt im Luftschutzbunker eines achtstöckigen Mietshauses an der Moskauer Enthuslastenstraße, nur 500 Meter vom Loterovo-Gefängnis entfernt. Dort saß Kreml-Flieger Mathias Rust (21).

Eine schnarrende Klingel und eine Stahltür trennen die Untergrundkunst vom sozialistischen Alltag. Nicolas (32) öffnet: schulterlange, braune Haare, Vollbart, ausgemergelter Körper im Jeans-Anzug. Der Gründer der Kunstkommune „China“ („Wir leben die Mystik des Ostens“), führt uns in seine Welt. „China“, das sind zehn wilde Maler und Musiker, Neo-Hippies zwischen 15 und 32 Jahren. Für ihre Familie sind sie Schüler und Studenten. Vier verschachtelte Räume. Unter den niedrigen Decken staut sich die muffige Bunkerluft. Die Wände sind mit Bildern tapaziert: Auf Leinwand, Stoff, immer schreiend bunt. Götter, Helden, die amerikanische Flagge. Und Jesus, immer wieder Jesus.

★ Haschisch aus Usbekistan

„Ich träume von einer Welt der Toleranz“, sagt Nicolas, „in der die Ideologien abgeschrieben sind, die Menschen friedlich miteinander leben.“ Das Ticket in seine Traumwelt heißt Haschisch. „Der Stoff kommt aus Usbekistan, 15 Rubel die Streichholzschatel. Dort wird der Stoff von Bauern illegal angebaut, in die Hauptstadt geschmuggelt, in Szenecafés verkauft.“

Manchmal igelt sich die Hippie-Kommune drei Tage lang in ihrem Bunker ein, ernährt sich von Tee, Haschisch, Musik und Malerei. „Das Leben draußen interessiert uns nicht.“

Fünf Uhr nachmittags: Draußen läuft die Sowjetmaschine auf vollen Touren. Hunderttausende gleiten wie auf einem Fließband über die Prospekte (russ. für Prachtstraße). An den Metrostationen teilt sich der Menschenstrom in kleine Nebenflüsse, die sich vor den Eingangssperren stauen. Fünf-Kopeken-Münzen werden in den Automaten geworfen, die rote Kontrollampe springt auf grün, gibt den Durchgang frei.

Dann wird die graugekleidete Masse von endlos langen Rolltreppen in die Tiefe gesogen. 30 Sekunden, dann

kommt die nächste Metro, nimmt sie mit, um sie nach einigen Stationen wieder auszuspucken. Auf den zweiten Blick sind die Inseln im Menschenstrom zu sehen: Unter den Arkaden eines fünfstöckigen Hauses, stellen Straßenmaler ihre Bilder aus. Ein Portrait kostet fünf Rubel. Soviel wie ein Kilo Rindfleisch im überfüllten Schlachterladen. Vor Geschäften mit leeren Schaufenstern warten die Menschen in meterlangen Schlangen. Dort gibt es Zucker oder Seife, Mangelware in diesem Jahr.

„Du erkennst an den Klamotten, wer direkt aus dem Betrieb in die Disco gekommen ist“ sagt Tomas (24) zwei Stunden später am Rande der Tanzfläche im Kulturheim der Straßenbahner: „Wer in Rock und Anzug kommt, hatte keinen Zeit mehr, sich zu Hause umziehen“. Wer's geschafft hat gibt sich lässig, trägt Jeans, Minirack und kunstvoll verwuscheltes Haar. Zeit ist knapp beim

Tanz in der Moskauer Vorstadt — drei Stunden bleiben die Kids unter sich, von leben bis zehn Uhr. Tanzen, Flirten, Händchenhalten. Alles garantiert jugendfrei. Alkohol wird nicht ausgeschenkt.

★ Drinnen ist Pjotr, draußen der Wein

Ein Milizionär, im grauen Mantel mit roten Schulterklappen bewacht den Eingang. Mit gelangweiltem Gesicht verteilt er kleine weißen Pappzettel, die auf dem Tisch vor ihm liegen. „Noch nicht einmal rauchen darfst Du hier“, beschwert sich Lara (19): „Wir bekommen von der Miliz einen Bon, gehen vor die Tür. Nur wenn wir ihn zurückgeben, dürfen wir wieder rein.“

Zusammen mit ihrer Freundin Julia (18) tanzt sie zu „Schickeria“ von der Spider-Murphy-Gang. Das stumpfe Tanzparkett vibriert im Takt von zweihundert Füßen. Rote und blaue Scheinwerfer, Stroboskopblitze und eine flackernde Lichtorgel mühen sich um Partyatmosphäre. An den Wänden hängen Fotos von Helden der Arbeit: Verdienten Straßenbahnfahrern. Die Disco ist eine Mantel- und Jackendisco. Niemand, der hier ohne

Parka, Wollmantel oder Anorak tanzt. André (19) hat sogar seine Kaninchen-Fellmütze aufbehalten, seine Freundin Mila (16) tanzt mit Schal und Handschuhen. Warum? „Wir rennen ständig rein und raus.“ Ganze Cliquen verlassen wie auf Kommando die Tanzfläche, laufen auf den regennassen und windigen Hofplatz. Draußen, da ist die versteckte Weinflasche, der Wodka, die Zigarette und die dunkle Knutschecke. Drinnen, da ist Pjotr, der Sekretär vom Komsomol (staatliche Jugendorganisation). Pjotr, obwohl erst Mitte zwanzig, ist ein Fossil. Das kleine Notizbuch hat er sich schon abgewöhnt — Gorbis sei Dank — aber seine wachen Augen kreisen immer noch durch den Saal. „Der Komsomol und die Jugend benutzen nicht nur unterschiedliche Straßenseiten, sie bewegen sich darüberhinaus auch noch in verschiedene Richtungen.“ Wer hat das gesagt? Michail Gorbatschow vor dem 20. Komsomolkongress 1987.

und die „schlechten Perspektiven der nahen Industrie“. Eine bedeutende Rolle in einem, einigen Europa würden neben London und Paris vor allem nach Brüssel, Amsterdam, Rom und Kopenhagen spielen. In der „dritten Reihe“ werden Frankfurt, Düsseldorf, München, Hamburg, Mailand, Dublin und Luxemburg genannt.

Preußenprinz gescheitert

BERLIN, 21. April (AP). Friedrich Karl Prinz von Preußen ist mit einer Klage gescheitert, mit der er das Land Berlin zur Rückgabe des Schlosses Glienicke und des dazugehörigen Parks zwingen wollte. Das Berliner Kammergericht wies am Donnerstag das Begehren mit der Begründung ab, das Land sei seit über 30 Jahren im Grundbuch als Eigentümer eingetragen.

Das Schloß gelangte 1824 in Familienbesitz des Prinzen und war 1939 von seinem Vormund, Prinz Christian zu Schaumburg, für 920 000 Reichsmark an die Stadt Berlin verkauft worden. Friedrich Karl sagte vor Gericht, der Verkauf sei nur unter dem Druck einer damals drohenden Enteignung durch die Nationalsozialisten zustande gekommen. Der Vertrag sei sittenwidrig und daher ungültig, weil der Wert des Anwesens tatsächlich bei 15 Millionen plus 700 000 Mark für die Kunstwerke liege, meinte der Kläger.

Die Richter lehnten ferner ab, den Senat ersatzweise zur Zahlung einer Entschädigungssumme in Höhe von 11,174 Millionen Mark zu verurteilen. Den Prozeß zur Herausgabe des von Friedrich Karl von Preußen ebenfalls beanspruchten Schmucks und der Bilder, die sich in den Gebäuden befinden, vertagte das Gericht auf den 18. Dezember.

Europas wird zwar keine deutsche genannt, einige deutsche Städte erfüllen jedoch bereits die Voraussetzungen, für die Stadt der Zukunft“ und hätten glänzende Aussichten, so die Studie. London werde dank seiner Bedeutung als Finanz-Metropole neben Paris die überragende Rolle in Europa spielen, heißt es. Aber die Nachteile der britischen Hauptstadt seien ihre Überalter-

Europas währe Hauptstadt

ROM, 21. April (dpa). Die „wahre Hauptstadt“ eines zusammenwachsenden Europas wird Paris werden. Zu diesem Ergebnis kommt eine am Freitag von der Turiner „Agnelli-Stiftung“ vorgestellte Studie über die Zukunftsaussichten der europäischen Ballungszentren und Städte. Unter den sechs wichtigsten Städten

UdSSR hat 286 Millionen Einwohner

MOSKAU, 21. April (AFP). Die UdSSR hat nach den neuesten Erhebungen eine Bevölkerung von 286 Millionen Einwohnern gegenüber 262 Millionen im Jahre 1979.

VČETNĚ GORBILHO...

Tajemství stradivárek odhaleno?

Fozorahadná správa z Texasu oblékla ludební met jako to nejrychlejší letadlo. Biochemik Joseph Nagyvary, úbecký pracovník texaského State College průdhalil tajemství houslařského mistra Stradivariho. Po doancti letech výzkumu, za pomoci elektronického mikroskopu a počítače registrujícího zvuky, staví housli, které podle názoru největších kapacit a odborníků na slova nralých, si neříkají nicadažl s nástroji postannými proslulým italským houslařem Antonio Stradivariem, který žil v letech 1644 až 1737.

Originální nástroje tohoto genálního stavitele hudebních nástrojů především houslí, stojí dnes od 270 tisíc dolarů až po 1,3 miliónu dolarů. Naproti tomu „nagyvaryusky“, jak se začala říkat houslím texaského biochemika, pouze 6 až 10 tisíc dolarů. Několik jeho nástrojů už koupil přední houslista z newyorské Metropolitan opery a také z filharmonie kalifornského Los Angeles. A všichni je jednohlasně vychvalují.

Italské houslaři se pokládali za umělce ne méně, než byl třeba Leonardo da Vinci, tvrdí badatel z Texasu, a přece to byli jen a jen dovední řemeslníci, dodává. Prostě objevili správné materiály a správnou dobu a správném mis-

lě. Makké, suché a propustné dřevu h obzvláště trdý lak.

Joseph Nagyvary studoval několik let v Itálii a patřal po stopách tajemství stradivárek. V Cremoně např zjistil, že houslaři kupovali dřevu určené pro stavbu lodí v Benátkách. A tak jim udávali místní alchymisté. Dřevu pocházelo z Alp a před tím, než bylo prodáno lodářům, leželo ueměně tři roky ve slané vodě benátské laguny.

Biochemik J. Nagyvary pak pod mikroskopem zjistil, že prasoleté dřeva, z něhož byly italské mistrovské housle stavěny, měly vliv na to, že se podstatně zvedl jeho objem. A bakterie a mikroskopické plísně zase dřevu vylehčily a bylo také znořejší. Tak-

to připravené materiály pak až padestina obná více natřeba lak.

Nagyvary rovněž zjistil, že dlouhý pobyt ve vodě se v houličt dřeva vytvořily krystalky nejroznořších minerálních látek, což má také blahodárny vliv na zvuk houslí a takového dřeva používáných. Po mnohaletých výzkumech sestavil i vlastní lak, v němž je mimo krystalky kiediene obsažen i jemně rozemletý jantar, zinek, vápno a vulkanický popel. Vlastní materiál na housle je dřevu červené jedle a javoru. To nechává po čtyři týdny ležet ve slané roztoku a pro zlepšení rezonance je dodatečně mofl v kávové usazenině.

Pevní úspěchy v Nagyvarovo houslím přiměl texaské úřady k tomu, že poskytly venšlezeč finanční podporu a využíj i to tom, že by ze State College vytvořily družbu Cremona. Nedávno Joseph Nagyvary získal počítačem řízenou plinu, a jenž pomocí může během tří dnů vyřezat až sedesát jednotlivých částí houslí. Až do dosud zhotovl v rok pouze jeden nástroj. (ndr)

Ceny Interkamery 89

Interkamery 89 je nejmodernější a nejvýkonnější kamera v současnosti. Její konstrukce je založena na principu reflexní objektivní optiky. Kamera je vybavena 135 mm objektivem s 1:1,8 světelností a 1/1000 s. Základní údaje: Rozměry: 135 x 100 x 100 mm. Hmotnost: 1,2 kg. Cena: 150 000 Kč. Interkamery 89 je ideální pro profesionální a amatérské použití. Její konstrukce je založena na principu reflexní objektivní optiky. Kamera je vybavena 135 mm objektivem s 1:1,8 světelností a 1/1000 s. Základní údaje: Rozměry: 135 x 100 x 100 mm. Hmotnost: 1,2 kg. Cena: 150 000 Kč.

Dolar v sovětském sportu

KOMENTÁTOR VLADIMÍR KIRILLJUK ze sovětské agentury APN napsal pod titulkem „Dolar v sovětském sportu“ speciálně pro čtenáře Lidové demokracie zajímavý článek o ekonomice ve sportu SSSR.

Nevim, jestli lépe zná tvrzení, že dolar proniká do sovětského sportu anebo že dolar pracuje pro sovětský sport. Podle mě je ta druhá formulace správnější. Podstata neupřesňuje v tom, že GOSKOMSPOORT SSSR v současné době ochotně přistupuje na kontrakty mezi sportovci a profesionálními kluby, nehledě na to, že sam dostává málo peněz ve valutách, ale spíš v tom, že první zkušenosti s legální komerční činností odhalily mnoho různorodých forem spolupráce výhodných pro obě strany. Obchod ve sportu přináší s sebou něco mnohem víc než jen peníze napomáhající dalšímu rozvoji sportu. Jsou tu i některé negativní tendence související s profesionalismem.

Před dvěma až třemi lety jsem v možnosti přechodu sovětského fotbalu na samofinancování. Zkušenosti ukázaly, že při průměrné kapacitě stadionů v nejvyšší lize (30 000) a ceně vstupenek mezi jedním a jedním a půl rublem pokryje zisk asi jen jednu třetinu všech nutných nákladů. Kde vzít dvě zbývající třetiny? Reklamní činnost v tomto je na špatné úrovni, televizní hospodář na úkor státního rozpočtu. Zůstává možnost věnovat se výrobě sportovních suvenýrů apod., což však nevede k řešení.

Skupina leningradských ekonomů přišla před lety s návrhem, aby fotbalové kluby přešli na profesionální bázi. Operovali nejzávažnějšími čísly příjmů. Vše souhlasilo, ale byly to nakonec jen cifry a nikoliv peníze.

V roce 1988 začal se samofinancování první fotbalový klub Dněpr Dnepropetrovsk. Na konci sezóny byl sice bez dluhů, ale trenér K. Kučeravskij přišel, že při přechodu na tuto profesionální bázi je v prvé řadě zapotřebí krátkodobého úvěru. A toto otázka se současně stále konzultuje.

Dněpr dnes následují Dynamo Tbilisi, Dynamo Kyjev, Šachtar Doněck a každý z nich má své specifické problémy. Vyžadují operativní a konstruktivní přístup, předvidavost. Z klubů se zákonitě stávají samostatné právní subjekty, ekonomicky samostatné a finančně nezávislé.

Existují různé formy této existence. První — na základě úplného chozrščutu a samofinancování, druhá — při částečné samostatnosti (část prostředků dodává i inkasuje patronátní organizace), a třetí — kluby mají právo ukládat samostatně peníze za prostředky získané z čtenářských příspěvků.

Samofinancování se v sovětském sportu začíná rozvíjet. Sportovní organizace získaly právo volně ruky ve finanční činnosti, a to i na mezinárodní scéně. Vloni mnohé překvapila pětimiliónová smlouva kyjevského fotbalisty Zavarova s Juventusem, zejména pak to, že dva milióny dolarů získal Zavarovův klub, Dynamo Kyjev. Ten použil peníze na zlepšení práce s mládeží, obnovu materiální základny a kromě jiného i k přechodu na samofinancování.

CSSR verwehrt Polen-Reise

WIEN, 21. April (AP). Die tschechoslowakischen Grenzbehörden haben am Freitag den ehemaligen Außenminister Jiri Hajek und drei weitere Bürgerrechtler von der „Charta 77“ an der Ausreise nach Polen gehindert. Wie Emigranten in Wien mitteilten, wollten die vier nach Warschau, wo am Samstag eine Konferenz des Internationalen Helsinki-Bundes beginnen soll. Dieser Zusammenschluß von Bürgerrechtlern überwacht die Einhaltung der Menschenrechtsverpflichtungen, die 35 europäische und nordamerikanische Staaten 1975 in der finnischen Hauptstadt eingegangenen waren.

Škoda Favorit pro lékařskou službu první pomoci • Uspora pohonných hmot

V České socialistické republice je přeprava pacientů, materiálů i zdravotnického personálu zajišťována více než 6000 vozy. z nichž velkou část tvoří Škoda 1203. Tento typ je bez podstatných změn vyráběn už dvacet let a jeho užívání je spojeno se značnými problémy — např. spotřeba se pohybuje mezi 12 a 15 litry na 100 kilometrů, vůz je pomalý, málo spotřebivý.

Asi 2000 vozů typu Škoda 1203 se používá k přepravě zdravotnických pracovníků v terénu — pro lékařskou službu první pomoci a pro službu návštěvní — kde je opravdu nevhodný. Ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí ČR začalo uvažovat o vhodnějším dopravním prostředku a požádalo i AZNP Mladá Boleslav o pomoc. Výsledek jsme mohli vidět včera před budovou MZSV ČR v Praze 10.

Pracovníci s. p. AZNP Mladá Boleslav představili čtyři vozy Škoda Favorit v různých modifikacích. Škoda Favorit Praktik je upraven pro rozvoz zdravotnického materiálu, zejména pro potřeby lékařské služby. Měl by sloužit vytipovaným okresním lékárnám ke každodennímu obnovení zásob léků. Výrobce nabídl, že ještě v tomto roce dodá pro tyto účely sto vozů a sympatické je, že to budou první, které v tomto roce vyrobí.

Dalším typem je Škoda Favorit Tourist, jehož modifikace poslouží lékařské službě první pomoci a návštěvní službě. Vůz je vybaven i pohotovostním typem nosiče, takže lékař může v případě naléhavé potřeby převést nemocného do nemocnice. Umožní tak zkrátit čekací doby nemocných na poskytnutí zdravotnických služeb na minimum. Je vybaven radiovým přijímkem, kterými bude osádky stále spojeny s dispečinkem. Zástupci AZNP přistoupili, že již v příštím roce dodají několik vozů tohoto typu ke zkouškám v různých terénech.

Posledním typem byl obdobný vůz upravený pro převoz kontejnerů se speciálním zdravotnickým materiálem. Měl by sloužit k přepravě krevních konzerv, orgánů pro transplantace apod.

Počítá se, že používáním všech těchto typů automobilů by se dosáhlo asi 50proc. úspory pohonných hmot a výrazně by se snížily i další náklady. Minister zdravotnictví a sociálních věcí ČR J. Prokepec zástupcem s. p. AZNP upřímně poděkoval za to, že dokázali pochopit potřeby našeho zdravotnictví a v krátké době nabídli reálnou možnost řešení. (Hes)

JEN PRO SRRČENCE!

V archívech Gestapa ve Wiesbadenu jsou tyto zajímavé informace o Heydrichovi, když ho přivezli na Bulovku v den atentátu: jeho zranění nebylo smrtelné; stěpina granátu mu poškodila slezinu a protřihla bránici. Ledvina zasažena nebyla. Čeští lékaři nesměli provést nutnou operaci /ta by asi zachránila Heydrichovi život/ a čekalo se na německé lékaře Hollbauma a Dicka. Po operaci, která byla úspěšná, přijel do Prahy osobní lékař Himmlera, dr. Gebhardt. Zdravotní stav Heydrichův se po operaci natolik zlepšil, že ještě 3.6. při obědě seděl. Teprve odpoledne nastala zhoršení a následující ráno /4. června/ Heydrich zemřel. Ani přítomnost dr. Sauerbrucha a osobního Hitlerova lékaře, dr. Motella, nepomohla. Hitler měl prohlásit, že Heydrichova smrt se rovná prohrané bitvě "v rozsahu, jaký jsme dosud neutrpěli".

sovětských sportovců, fotbalistů, hokejistů, cyklistů, v USA začne brzy přípravu sovětský profesionální celek boxerů. K podobným krokům se připravují další sporty. Současně tyto tendence přestávají být jednostranné. Objevují se první zranění sportovci v našich týmech. Rulbarský fotbalista Minčev (Stara Zagora) hraje od letošní sezóny v Kujbyševě. SKA Rostov na Donu angažoval hránáře a útočníka z Muzambiku, momentálně probíhají konkrétní jednání o těchto přestupech. V tisku se objevily zprávy o zájmu Ilyuma Kyjev o re prezentanta CSSR Vladimira Weissa. Z jeho přístupu zatím sešlo. Trenér V. Lobanovskij v jednom rozhovoru označil, že funkcionáři GOSKOMSPOORTU jednají neupřímně.

Komerční sponzor — to je v SSSR věc zcela nová. Nedávno byl v Moskvě uspořádán bilardový turnaj, jehož sponzorem byla jedna americká firma; ceny pro vítěze činily 200 000 dolarů, ale část těchto peněz bude sloužit i dalšímu rozvoji sportu, který z Moskvy téměř zmizel. Nejsou to však jen zahraniční firmy, které pomáhají sportu, například Donské stěvařiny v Aktauoblsku, podporující činnost cyklistů Kazachstánské SSR, dodávají peníze na cestu závodníků do Itálie a ti na svých dresech nově reklamují stěvařiny. Podobně ve fotbalové lize moskevský Spartak nosí trička s reklamou řížského výrobního sdružení RAF.

Komerčializace sportu i přes všechny klady přináší zároveň i jisté zápory. Snadno může dojít k chybám a přehmatům s dalekosáhlými důsledky. Proto se o celé této oblasti a nás stále hodně diskutuje. Je užitečné znát i zahraniční zkušenosti, počítá se s nimi. Proto jsme se při nedávné návštěvě předsedy NOV Itálie Arriga Gattala v Moskvě septali, co soudí o nebespěši komerčializace sportu pro humanistické ideály olympijského hnutí. Odpověď byl stručná: „Není nutná tato otázka některak dramatizovat. Od sponzorů si musíme vztít vše nejlepší pro zvyšování úrovně národního i mezinárodního sportu.“

Temata argumentů jistě nechybí logika, ale jeho oprávněnost musí ještě pravěříti praxe.

V minulých dnech byla ve francouzském Avignonu založena Mezinárodní federace triatlonu, tedy sportu, který si za deset let existence získal obrovskou popularitu na celém světě. Mnozí o něm dokonce tvrdí, že je sportem budoucnosti. Zhráznují při tom jeho atraktivnost, možnost dalšího vývoje a v neposlední řadě také několik nezajímavou komerční stránku věci. Nakonec příspěvky velkých firem typu Coca-cola nebo Toyota lo potvrzují. Triatlon bude v srpnu pořádat oficiální mistrovství světa (v mátech objemech) a na olympijských hrách v Barceloně v roce 1992 by měl být ukázkovým sportem.

První triatlon vůbec se konal v roce 1978 na Havaji a Československu se o dva roky později stala druhou zemí na světě, která závod „Zelený míč“ uspořádala, přičemž následující rok proběhla na našem území už osm triatlonů. Ve stejné době se uskutečnil první závod také v Nizo-

zemi, další země Západní Evropy se přidaly později. Z naší iniciativy pak byla 20. 8. 1984 založena Evropská triatlonová únie. V tomto roce vzal tento sport pod své křídla SSM, protože na ČSTV jaksi nebyl zájem. Vše se změnilo teprve v poslední době. Byly ustanoveny republikové svazy a když všechno půjde dobře, mohl by se triatlon už koncem května dočkat i svazu federálního.

Československo stále ještě patří spou s USA a Novým Zelandem ke světovým triatlonovým velmocem, byť díky omezeným možnostem mezinárodních kontaktů za své původní prestiže hodně ztratilo. Je například smutné, když Polsko, kde jsou dva kluby a pořádejí sro 20 závodů ročně (v CSSR téměř 70 oddílů a 300 triatlonů) má na kongresu v Avignonu na zaplacení základního příspěvku jen číni 500 československých franků a Československo (ata částku dosud neuhradilo. Učinil to musíme do 1. června, jinak budeme v federaci vyloučeni. Tato nepřijímání eventuality jsou nebezpečí, ale něco takového by se sávat prostě nemělo. Jinak totiž některá prohlášení u pomoci nezřídícím sportovním aktivem lze považovat opravdu jen za proklamování.

Škoda Favorit Tourist upravená pro potřeby lékařské služby první pomoci a pro návštěvní službu

: VMD GER DOLLAR ROLLT...

...la na Republikánskou stranu zemědělského a ma-
torinického lidu. Socialistickým stranám šlo
o vyvlastnění velkých statků bez náhrady a zvl-
nět její rodici se levice, odmítala jakoukoliv pa-
vidoval feudální latifundie a umožnil také větší
pronikání finančního kapitálu do zemědělství.
V červenci 1919 byl schválen zákon o obecním
statku, který mj. odebral právo užívání obecních
lesů, pastvin a polí tzv. starosedulickým, většinou
vesnickým boháčům, a dal je do užívání celá
obce. V lednu 1920 pak byl přijat zákon přídělo-
vý a v březnu téhož roku zákon úvěrový, který
stanovily principy přidělování půdy a úvěru na
její zakoupení. Již v dubnu 1919 byl zřízen Stát-
ní pozemkový úřad, který pak podle příslušného
zákona z 11. června téhož roku určoval, komu a
kolik půdy bude přiděleno, jaká bude náhrada
apod. Rozhodující vliv v něm měli exponenti
agrární strany, která si tak posilovala své pozice
--- ač je to v průmyslově vyspělé zemi histo-
rickým životě první republiky.

I když tyto zákony byly kompromisní a odrá-
žely se v nich stупeň radikality a pak i upev-
nění moci buržoazie, i když v nich byly různé
klíčiky umožňující třeba tvořit statků zbytko-
vospokojovaly potřeby rolníků. Důležitý byl § 14
zákonu, který umožňoval vyvlastňovat
půdu i pod stanovenou hranici podle po-
třeby, který pak mohl být využit bezprostředně
po roce 1945, kdy pozemková reforma pokračo-
vala ve svých třech lidově demokratických eta-
pách, **ŽAKO PRUSEK**

1919 se v Praze konal přípravný sjezd katolick-
kých domkářů, který ve své rezoluci jednoznačně
žádal, „aby velikostaty všechny bez rozdílu byly
vyvlastněny a půda předána nebo svěřena k ob-
dělení zemědělcům, kteří jí mají málo.“
Hlavním krokem reformy byl zákon o zabránění
velkému majetku pozemkového, který přijalo Ná-
rodní shromáždění právě před sedmdesátí lety
18. dubna 1919. Zákon rámcově stanovil výměr,
od něhož měly velikostaty podléhat záboru, na 150
hektarů půdy zemědělské a 250 hektarů půdy
veškeré. Celkem šlo o 4 021 800 hektarů, z nichž
789 803 hektarů bylo v drobných přídělích roz-
děleno mezi zemědělce. Na všechny žadatele se ne-
dostalo, mj. i proto, že později při různých ta-
hách, **ŽAKO PRUSEK**

1919 se v Praze konal přípravný sjezd katolick-
kých domkářů, který ve své rezoluci jednoznačně
žádal, „aby velikostaty všechny bez rozdílu byly
vyvlastněny a půda předána nebo svěřena k ob-
dělení zemědělcům, kteří jí mají málo.“
Hlavním krokem reformy byl zákon o zabránění
velkému majetku pozemkového, který přijalo Ná-
rodní shromáždění právě před sedmdesátí lety
18. dubna 1919. Zákon rámcově stanovil výměr,
od něhož měly velikostaty podléhat záboru, na 150
hektarů půdy zemědělské a 250 hektarů půdy
veškeré. Celkem šlo o 4 021 800 hektarů, z nichž
789 803 hektarů bylo v drobných přídělích roz-
děleno mezi zemědělce. Na všechny žadatele se ne-
dostalo, mj. i proto, že později při různých ta-
hách, **ŽAKO PRUSEK**

Dreigeteilte Post
Beschäftigte 1988
bisher:
Deutsche Bundespost
488 700

Postdienst Postbank Telekom
Briefe, Postsparkasse, Telefon, Telex, Blitz u. a.
231 700
40 900
216 100
INDEX FÜRTE 1986

...la na Republikánskou stranu zemědělského a ma-
torinického lidu. Socialistickým stranám šlo
o vyvlastnění velkých statků bez náhrady a zvl-
nět její rodici se levice, odmítala jakoukoliv pa-
vidoval feudální latifundie a umožnil také větší
pronikání finančního kapitálu do zemědělství.
V červenci 1919 byl schválen zákon o obecním
statku, který mj. odebral právo užívání obecních
lesů, pastvin a polí tzv. starosedulickým, většinou
vesnickým boháčům, a dal je do užívání celá
obce. V lednu 1920 pak byl přijat zákon přídělo-
vý a v březnu téhož roku zákon úvěrový, který
stanovily principy přidělování půdy a úvěru na
její zakoupení. Již v dubnu 1919 byl zřízen Stát-
ní pozemkový úřad, který pak podle příslušného
zákona z 11. června téhož roku určoval, komu a
kolik půdy bude přiděleno, jaká bude náhrada
apod. Rozhodující vliv v něm měli exponenti
agrární strany, která si tak posilovala své pozice
--- ač je to v průmyslově vyspělé zemi histo-
rickým životě první republiky.

I když tyto zákony byly kompromisní a odrá-
žely se v nich stупeň radikality a pak i upev-
nění moci buržoazie, i když v nich byly různé
klíčiky umožňující třeba tvořit statků zbytko-
vospokojovaly potřeby rolníků. Důležitý byl § 14
zákonu, který umožňoval vyvlastňovat
půdu i pod stanovenou hranici podle po-
třeby, který pak mohl být využit bezprostředně
po roce 1945, kdy pozemková reforma pokračo-
vala ve svých třech lidově demokratických eta-
pách, **ŽAKO PRUSEK**

1919 se v Praze konal přípravný sjezd katolick-
kých domkářů, který ve své rezoluci jednoznačně
žádal, „aby velikostaty všechny bez rozdílu byly
vyvlastněny a půda předána nebo svěřena k ob-
dělení zemědělcům, kteří jí mají málo.“
Hlavním krokem reformy byl zákon o zabránění
velkému majetku pozemkového, který přijalo Ná-
rodní shromáždění právě před sedmdesátí lety
18. dubna 1919. Zákon rámcově stanovil výměr,
od něhož měly velikostaty podléhat záboru, na 150
hektarů půdy zemědělské a 250 hektarů půdy
veškeré. Celkem šlo o 4 021 800 hektarů, z nichž
789 803 hektarů bylo v drobných přídělích roz-
děleno mezi zemědělce. Na všechny žadatele se ne-
dostalo, mj. i proto, že později při různých ta-
hách, **ŽAKO PRUSEK**

Kräuter sind höher belastet

Neue Strahlenmesswerte

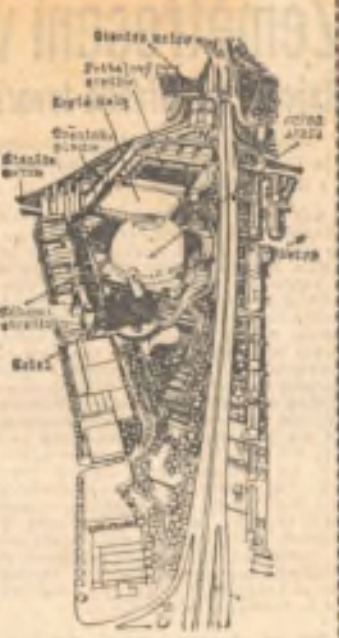
Die Elterninitia-
tive „Restrisiko“
(Wiesbaden) hat
einen der Schwer-
punkte im neuen
Strahlenbericht
auf Kräuter gelegt,
deren Belastung
mit Cäsium ver-
gleichsweise hoch
ist. Die Liste wird
angeführt von der
Christrosenwurzel
aus Italien, die ein-
mal mit 515, ein
zweites Mal mit
255 Bq Cäsium je
Kilo bestimmt wor-
den ist. Auch Sal-
beiblätter (getrock-
net) erwiesen sich
als nicht „ohne“
414, beziehungs-
weise 60 Bq. Frau-
enmantel (ohne Her-
kunftsangabe):
255 Bq, Ackerschach-
telhelm (Italien):
217 Bq, Oregano
(ohne Herkunfts-
angabe): 147 Bq,
Zitronenmelisse
(Italien) hatte 88
Bq, Pfefferminz
(ohne Herkunfts-
angabe): 60, 18
und 8 Bq/Kilo. Die
Eibischwurzel brach-
te es auf denselben
Wert wie Kümmel:
52 Bq, Huflattich:
44 Bq, Gewürzmel-
isse: 31 Bq, Glüh-
weingewürz 28 Bq.
Bei der Milch ist
die Kondensmilch
„Heideblume“ mit
14 Bq/Liter aufge-
fallen. Nächste
Werte: 6 Bq (Bären-
marke), 4 Bq (Lib-
by's) und „unter
3 Bq“ für die Marke
„Hocheifel“. Bei
der Frischmilch tauch-
en Werte bis 7 Bq
auf, und zwar in
einem Bioland-Pro-
dukt aus Ostfrie-
sland. Das Münche-
ner Umweltinstitut
hat Bayerische
Rohmilch mit 6 Bq
bestimmt, Müllermilch
(„ultraleicht“) mit
4 Bq, Saure Sahne,
laut „Restrisiko“:
9 Bq (Herkunft
aus einer Molkerei
in Eschede), Frische
Milch am 1. Oktober
nicht mehr auf dem
Nationalfeiertag
aufgehängt.

Schlagsahne aus Weihenstephan hatte
um die 2 Bq.
„Restrisiko“ hat auch die unter-
schiedensten Säfte unter die Lupe
genommen. Ergebnis: Der Apfel-Dick-
saft von Donath brachte es auf 44 Bq
Cäsium/Liter, der Birnen-Dicksaft von
Libn hatte 27 Bq. Denselben Wert er-
reichte Holunder-Birne-Saft der Vita-
bornwerke. Die Sanddorn-Zubereitung
von Donath steht mit 21 Bq in der
Liste. Apfelsaft von Lindavia: einmal
11, einmal 1 Bq. Multivitamin-Saft von
Geno: 6 Bq.
Zur Bewertung: Die Unabhängige
Strahlenschutz-Kommission des
BUND rät Erwachsenen dazu, die per-
sönliche Grenze bei 35 Bq/Kilo Nah-
rung zu ziehen. Kinder, Schwangere
und Stillende sollten sich an 10 Bq/
Kilo ausrichten. Offiziell gelten für
Einfuhr und Handel die Grenzwerte
von 600 Bq und 270 Bq (Milch und
Milchprodukte).

Unterschiedliche Ursachen von Schäden am Profil.

ZITRA ZACINA ve Stockholmu 53. mistrovství sveta v lednim hokeji. Na obrázku vidime sportovní komplex Hovet s dominantou — stropem Globe.

nava 1961: 1. Kanada, 2. ČSSR, 3. SSSR, 29. Colorado 1962: 1. Švédsko, 2. Kanada, 3. USA, bez čs. účasti, 30. Stockholm 1963: 1. SSSR, 2. Švédsko, 3. ČSSR, 31. Innsbruck 1964: 1. SSSR, 2. Švédsko, 3. ČSSR, 32. Tampere 1965: 1. SSSR, 2. ČSSR, 3. Švédsko, 33. Lublan 1966: 1. SSSR, 2. ČSSR, 3. Kanada, 34. Viedeň 1967: 1. SSSR, 2. Švédsko, 3. Kanada, 4. ČSSR, 35. Grenoble 1968: 1. SSSR, 2. ČSSR, 3. Kanada, 36. Stockholm 1969: 1. SSSR, 2. Švédsko, 3. ČSSR, 37. Stockholm 1970: 1. SSSR, 2. Švédsko, 3. ČSSR, 38. Bern 1971: 1. SSSR, 2. ČSSR, 3. Švédsko, 39. Praha 1972: 1. ČSSR, 2. SSSR, 3. Švédsko, 40. Moskva 1973: 1. SSSR, 2. Švédsko, 3. ČSSR, 41. Helsinky 1974: 1. SSSR, 2. ČSSR, 3. Švédsko, 42. Mníchov 1975: 1. SSSR, 2. ČSSR, 3. Švédsko, 43. Katovice 1976: 1. ČSSR, 2. SSSR, 3. Švédsko, 44. Viedeň 1977: 1. ČSSR, 2. Švédsko, 3. SSSR, 45. Praha 1978: 1. SSSR, 2. ČSSR, 3. Kanada, 46. Moskva 1979: 1. SSSR, 2. ČSSR, 3. Švédsko, 47. Stockholm 1981: 1. SSSR, 2. Švédsko, 3. ČSSR, 48. Tampere 1982: 1. SSSR, 2. ČSSR, 3. Kanada, 49. NSR 1983: 1. SSSR, 2. ČSSR, 3. Kanada, 50. Praha 1985: 1. ČSSR, 2. Kanada, 3. SSSR, 51. Moskva 1986: 1. SSSR, 2. Švédsko, 3. Kanada, 52. Viedeň 1987: 1. Švédsko, 2. SSSR, 3. ČSSR.

MS v číslech

Historický přehled medailí

SSSR	20	7	4
Kanada	19	7	8
ČSSR	6	12	13
Švédsko	4	12	10
USA	2	9	3
Anglie	1	2	2
Svýcarsko	0	1	8
Německo	0	1	2
NSR	0	0	0
Rakousko	0	0	2

Přehled medailistů a čs. účastí na dosavadních MS: 1. Antverpy 1920: 1. Kanada, 2. USA, 3. ČSR, 2. Chamonix 1924: 1. Kanada, 2. USA, 3. Anglie ... 5.—6. ČSR, 3. Sv. Mořic 1928: 1. Kanada, 2. Švédsko, 3. Svýcarsko ... 5.—7. ČSR, 4. Chamonix 1930: 1. Kanada, 2. Německo, 3. Svýcarsko ... 6.—9. ČSR, 5. Krynice 1931: 1. Kanada, 2. USA, 3. Rakousko ... 5. ČSR, 6. Lake Placid 1932: 1. Kanada, 2. USA, 3. Německo, bez čs. účasti, 7. Praha 1933: 1. USA, 2. Kanada, 3. ČSR, 8. MHIán 1931: 1. Kanada, 2. USA, 3. Německo ... 5. ČSR, 9. Davos 1935: 1. Kanada, 2. Svýcarsko, 3. Anglie, 4. ČSR, 10. Ga Pa 1936: 1. Anglie, 2. Kanada, 3. USA, 4. ČSR, 11. Londýn 1937: 1. Kanada, 2. Anglie, 3. Svýcarsko ... 5. ČSR, 12. Praha 1938: 1. Kanada, 2. Anglie, 3. ČSR, 13. Basilej, Curych 1939: 1. Kanada, 2. USA, 3. Svýcarsko, 4. ČSR, 14. Praha 1947: 1. ČSR, 2. Švédsko, 3. Rakousko, 15. Sv. Mořic 1948: 1. Kanada, 2. ČSR, 3. Svýcarsko, 16. Stockholm 1949: 1. ČSR, 2. Kanada, 3. USA, 17. Londýn 1950: 1. Kanada, 2. USA, 3. Svýcarsko, bez čs. účasti, 18. Paříž 1951: 1. Kanada, 2. Švédsko, 3. Svýcarsko, bez čs. účasti, 19. Oslo 1952: 1. Kanada, 2. USA, 3. Švédsko, 4. ČSR, 20. Curych, Basilej 1953: 1. Švédsko, 2. NSR, 3. Svýcarsko, čs. hráči odstoupili pro státní smutek, 21. Stockholm 1954: 1. SSSR, 2. Kanada, 3. Švédsko, 4. ČSR, 22. Krefeld 1955: 1. Kanada, 2. SSSR, 3. ČSR, 23. Cortina 1956: 1. SSSR, 2. USA, 3. Kanada ... 5. ČSR, 24. Moskva 1957: 1. Švédsko, 2. SSSR, 3. ČSR, 25. Ojaio 1958: 1. Kanada, 2. SSSR, 3. Švédsko, 4. ČSR, 26. Praha 1979: 1. Kanada, 2. SSSR, 3. ČSR, 27. Squaw Valley 1960: 1. USA, 2. Kanada, 3. SSSR, 4. ČSSR, 28. Ze-

Historická tabulka MS skupiny „A“

Československo	48	367	235	34	98	1795-863	504
SSSR	31	266	226	16	24	1806-483	468
Kanada	42	305	221	17	67	1886-601	459
Švédsko	47	365	202	33	130	1628-1046	437
USA	40	303	136	145	1302-1260	294	
Finsko	35	285	92	31	147	919-1354	115
Svýcarsko	26	172	66	12	94	627-843	111
NSR	26	215	54	22	139	599-1195	130
Anglie	14	85	44	37	280-911		
Polsko	26	186	37	16	133	421-1066	90
Německo	10	65	30	7	28	136-140	67
NDR	14	117	25	10	82	258-649	60
Rakousko	13	80	26	7	47	203-357	59
Itálie	11	68	17	12	39	149-369	46
Maďarsko	10	51	15	7	29	98-117	37
Norsko	11	68	14	1	53	164-436	24
Francie	10	41	10	1	30	56-197	21
Rumunsko	8	46	8	0	38	70-307	16
Belgie	12	43	6	1	36	83-418	13
Lotyšsko	5	22	6	0	16	37-93	12
Japonsko	4	16	2	2	12	44-154	6
Nizozemsko	4	22	2	0	20	34-156	4
Estonsko	1	4	1	0	3	3-43	2
Jugoslávie	1	5	0	1	4	3-60	1
Dánsko	1	3	0	0	3	4-80	0
Austrálie	1	6	0	0	6	10-87	0

Vnitropodniková banka Slušovice

[Čtk]: Bezhotovostní peněžní styk zavedlo JZD Agro-kombinát Slušovice. Zrušilo výplatu záloh a mzda je

převáděna ve výplatní den na družstevní úrožňo na konto pracovníka. Od 1. dubna zahájily činnost další pobočky této vnitropodnikové banky. Každý člen družstva si může peníze vyzvednout v kterékoli pobočce. Bez žádosti může vybrat částku do výše 3000 Kčs dlu-

Aufgespießt

„Jene, die nicht hätten sterben sollen, sind gestorben. Jene, die hätten sterben sollen, sind noch am Leben.“
Text von Wandzeitungen, die derzeit in Peking und Schanghai von Anhängern des am Wochenende gestorbenen chinesischen Reformers Hu Yaobang ausgehängt werden.

... JAKO V PRAZE ...

Známy baťovec, ředitel Antonín Čekota, oslavil na Batavě dne 13. ledna t. r. své 90. narozeniny. Asi 50 našich batawských krajanů se sešlo v neděli dne 15. ledna, aby toto jubileum jak se patří oslavili. Byla to radostná událost v kruhu nejbližších přátel, ale nejvíce ho potěšilo, že jeho šéf, Tomáš Bata /II/ oznámil zřízení stipendia pro trénování mladých lidí firmou Bata, které ponese jeho jméno. Během večera byly předneseny jeho básně /pí Jahodová a M. Třetina/, za Sokol jubilanta pozdravil Fr. Janák a jeho životní dráhu popsal Antonín Daičar, Arnold Marek a F. Rábel.

Ředitel Antonín Čekota je rodák z Napajedel /blízko Zlína/, kde také vyšel základní školy. Po vzoru TGM za čal učil řemeslu /zedničnické/, ale pak se u Baťů stal výrobným kraječem kůže. Po vyhlášení samostatné Československé republiky se přihlásil jako dobrovolník do 1. moravského pluku, který se formoval v Uherském Hradišti. Odjel s plukem na Slovensko a účastnil se bojů s Maďary. U Bánovců byl zraněn. Povyhláčen se vrátil do Zlína, pracoval jako kraječ a šetřil na studia na průmyslové škole v Pardubicích. Po jejím absolvování na sebe ve Zlíně upozornil zakladatele firmy Tomáše Baťu /I/, který mu svěřil redakci časopisu "Sdělení". Po německé okupaci v r. 1939 byl Gestapem zatčen. Po propuštění /na zákrok starosty města D. Čipecy/ se mu podařilo odjet do Ameriky. Postupně byl Tomíkem Baťou pozván do Kanady a stal se jedním z jeho nejbližších spolupracovníků. Za války se staral o nábor pracovníků sil /firma měla tehdy přes 1.200 zaměstnanců a vyráběla válečný materiál, vedle bot/. Stal se o místní firemní rozhlas a o firemní publikaci. Už tehdy začal sbírat materiál pro svou nejspěšnější knihu "Boj o domov". Pokud se týče krajské činnosti, byl u kolébky Sokola a krajské školy, jakož i místní farnosti. Psal do mnohých listů a byl aktivním členem SVU. K významnému životnímu jubileu mu upřímně gratulujeme.

FŠECKO DOBRÝ!

Změny ve vízové praxi

[Čtk]: Ve vízové praxi našich bezprostředních sousedů došlo k některým pozitivním změnám. Na základě jednání mezi FMZV a velvyslanectvím NSR v Praze zastupitelství úřad NSR počínaje 20. březnem uděluje víza NSR i v postovním styku. Na písemně požádaní začle velvyslanectví formulář žádosti o vízum a Informaci, ve které jsou vysvětleny podrobnosti týkající se postupu při udělování víz v postovním styku. Pas s uděleným vízem bude žadatelé zaslán na jeho adresu. O vízum NSR je možno požádat s časovým předstihem až jeden rok před plánovanou cestou do NSR. Přestala tedy platit dosavadní praxe, kdy zájemce o vízum se musel osobně dostavit k podání žádosti na velvyslanectví NSR do Prahy. Současně bylo přistoupeno ke zrušení devítidenní lhůty, která byla dosud nutná k nabytí platnosti víz NSR. Nyní jsou víza udělována v průběhu dvou dnů a jsou použitečná ke vstup do NSR okamžitě ode dne vydání. Rovněž Rakouské republiky usnadňuje cesty do Rakouska pro čs. občany. Rakouské vízum je možné obdržet na hraničních přechodech. Vízové poplatky je však vyšší, než jaký vybírá rakouské velvyslanectví v Praze, a je nutno jej uhradit v rakouských šilincích.

výtvarník a architekt. Stejně jako bral se s K. Flaša brzy optimal před filmovou kamerou a spolu s T. Plíštekem, J. Plachou, A. Ondráčkou, A. Nedožítou a mnoha dalšími položil již ve 20 letech základní kameny společného filmového hnutí. A do konce 60. let trval K. Flaša v tmelech 300 filmové režie. Po roce 1960. Muz v obřadit, plavecky marš, vrahského i Cikány Batařův, v nichž stěsnil přední vřsnu prvé lidové typy a ke dváma desítkám titulů slově. Filmařem hubbu, Zelená 24. března 1970.

predexim populeni cesky umovy herce. Ve svých uměleckých začátcích se K. Flaša chtěl celé věnovat hudbě po absolvování pražské konzervatoře a profesora V. Nováka a I. Kříčků je však starší bratr František přivedl do prostředí divadla a literárního kabaretu. Při této příležitosti připomeneme některá další jména bohužel rozvívené umělecké rodiny Flašů. Zmíněný Emanuel bratr František (Ferenec Futurista) prošel jako excentrický komik, bratranec Jiří Julius a Ferdinand se úspěšně etabloval v oblasti filmu — první jako autor filmové hudby, druhý jako

STÁTNÍ BANKA SLOUŠOVICKÁ: SBS!

Až 500 Kčs mu vyplátí na šek též ve všech zřetelích JZD, která disponují hotovými penězi (obchodní, restaurace atd.). Peníze na šeky agrárníků může vyzvednout pověřený pracovník bromašné. Jednou za měsíc obdrží družstevník informaci o stavu svého konta.

Nedožitá devadesátka filmáře

[Čtk]: Devadesát let by se dnes dožil zaslaný umělec Emanuel Flaša, skladatel, klavírista, dirigent a

DAS WAR der 20. April

● Rechtsradikale feierten mit Sekt ● Ausländer schlossen Geschäfte ● Kinder gingen nicht zur Schule

Hamburg – Flammen über Garmisch-Partenkirchen. 1260 Meter hoch, zwischen Königstein und St. Martin, brannte ein sechs mal sechs Meter großes Hakenkreuz aus Holzlatten – eineinhalb Stunden lang. Neonazis feierten damit Adolf Hitlers 100. Geburtstag. In Essen besetzten fünf Mitglieder der rechtsextremen Freiheitlichen Arbeiterpartei das Büro der Deutschen Presseagentur, enthüllten Transparente: „Adolf Hitler. Sein Kampf – unser Auftrag“. Polizisten nahmen sie fest.

In einem weißen Haus in Bielefeld knallten an diesem 20. April Sektorken. Mitglieder der rechtsradikalen Nationalen Front (NF) trafen sich hinter Stacheldraht und verammelten Fenstern.

NF-Vorsitzender Meinolf Schönborn (33): „95 Prozent unserer Mitglieder sind zwischen 14 und 35. Schulen sind unsere Umerziehungsfant.“

Lehrer und Eltern der Realschule Glinde in Schleswig-Holstein holten ausländische Kinder von zu Hause ab, begleiteten sie zur Schule – aus Angst vor Rechtsradikalen. In manchen Hamburger Schulen erschien nur jedes fünfte Kind, erklärte der Referent der Schulsenatorin. Im Stadtteil Veddel

waren es an einer Grundschule nur 40 von 400.

Sechs randalierende Skinheads wurden in der Stadt festgenommen. Einige türkische Geschäfte blieben geschlossen. Eine Wäscherei gab ihren 25 ausländi-

der ihre Geschäfte geschlossen.“

In Berlin stießen Unbekannte auf dem türkischen Friedhof 38 Grabsteine um. In Hamburg malten drei Schülerinnen (17 und 18) Hakenkreuze auf U-Bahn-Sitze.

Hamburger Polizisten nahmen am Vorabend des 20. April 41 junge Türken fest, die sich mit Messern, Macheten, Gaspistolen und Bellern bewaffnet hatte – zum Schutz vor Neonazi-Gewaltak-

ten, wie sie sagten. Gestern früh um 8 wurden die 41 freigelassen. Auch in Berlin führen „Schutz-Truppen“ durch die Stadt – mit Schlagstöcken, Reizgas, Messern und Aufklebern „Gegen Nazis“. Neun wurden kurzfristig festge-

Thema des Tages

schen Angestellten frei. Eine Sprecherin: „Damit sie zu Hause bleiben können.“

Verängstigte Menschen auch in Eisenberg (Pfalz). Bürgermeister Halthöfer: „Aus Angst vor rechtsradikalen Skinheads hielten Auslän-

der ihre Geschäfte geschlossen.“

Fahrzeugen mit Dreiwegkatalysatoren sei keine Vorschritt und meist sehr kostspielig. Daher würden vor allem vermögendere Steuerzahler davon profitieren, meinte der Minister. Er erinnerte daran, daß jedoch ab 1. Juli 1989 bleifreies Benzin in Frankreich geringer besteuert werde als verbleiter Kraftstoff.

Filmový smích

Slavnostní premiéři vyslaly kritiku. Dle kohozu S úsměvem jde všechno. Hip bude v pondělí 17. dubna zahájen v Noemě. Měsíční rad. Měsíční 11. ročník Festivalu české a slovenské filmové veselohry. Sedm současných filmů, vybráno do festivalového kola odlišné předlohy, se letos bude nacházet o pár festivalových cen. Hlavní cenu – Zlatý Prh – udeří porovná v čele se Zl. Poetským režisérovi nejlepší české a slovenské veselohry. Diváckou cenu – No-

BRONTOBLBUS JAKEŤI

UPRAVILA "DRBNA"

Za Trasky Slunce, seno a pár Jacek. Tato bláznivá komedie, nanazující na film Slunce, seno, jahody, tentokrát vypráví hlavně o lásce, pomluvách, sváru rodin a svatbě, která se málem nekonala. Dále budou až do 23. dubna soupeřit o přízeň diváků i festivalové ceny filmy Sedm hladoových, Stek, Pražská pětka, Jonáš 11 aneb Jak je důležité mít Melicharovou, Dobří holubi se vracejí a Neřádky uverko.

Mimo hlavní soutěž se na festivalovém plátně ještě objeví pásmo komedií absolventů FAMU, starší filmy – např. Panelstory, Svatba jako remeň, a pásmo veselých pohádek pro děti. Součástí 11. ročníku bude již tradičně Trinder setka

ni před oponou, kterých se zúčastní naši přední režiséři, scenáristé a herci.

I když si Festival české a slovenské filmové veselohry již vybudoval pevné místo v našem kulturním kalendáři, v posledních letech se potýká se stále chudším výběrem vhodných soutěžních filmů. Proto pořadatelé pozvali do Noveho Města také zástupce filmové tvorby z SSSR, Bulharska a NDR, jelikož chtějí již v příštím roce rozšířit program o nesouběžní přehlídku zahraničních filmových veselohr či národních k. nematografii.

ABY NA TO MIKDO NE-ZAPOMNEL!

Kein Kat-Anreiz in Frankreich

PARIS, 23. April (AFP). Frankreich plant keine steuerlichen Vergünstigungen für Besitzer von Autos mit Katalysatoren. Das gab Haushaltsminister Michel Charasse am Freitag in der Nationalversammlung bekannt. Die Ausrüstung von

DŘEVĚNÝ RUČNÍ STAV vystavený ve Vlastivědném muzeu ve Vysokém nad Jizerou můžete snad na přehlédnout. Patří usak k ukádním exponátům. Pracovalo se na něm koncem minulého století v Italcově v Hrudsku, kde se jako v jednom z mála míst na světě vyráběly vzdušné brokáty a tkaniny na ornáty dodávané přímo do Říma a Vatikánu. Tkalo se zlatými, stříbrnými a heřvábnými nitěmi. Zručná tkadlena stála za celý den zhotoví jenom asi půl metru díla.

.. A ŠLO TO...

NOČNÍ OMYL přišel draho amerického důvěřivce Scotta Branta z Minnesoty, který při návratu domů v pondělík povzneseně nhládě přátelsky laskavě neznámého nevelkého psa, jenž k němu přiběhl z živého platu. Vzdal ho s sebou do domy -- a tvrdě usnul; ráno s hrůzou zjistil, že má okousanou všechnu nábytek a obuv. Z přítulného čtyřnohého přítele se totiž na denním světle vyklubalo čtyřměstní liška, které uteklo ze zoo...

... TAM SEŽNALO HRDIČE...

■ V SSSR bylo dosud zjištěno 570 nosičů vtru HIV. Z toho bylo 378 cizinců a ti už SSSR opustili. Ze sedmi lidí, kteří onemocněli AIDS, byli čtyři sovětsí občané, z nichž tři zemřeli a jeden se léčí. Píše to v listu Selskaja Žizn představitel hlavní epidemiologické správy ministerstva zdravotnictví SSSR I. Flodbrp.

ÚBAJE STAĽE ŽIVÉ...

■ Myriády afrických divočků včel začaly na obyvatele mexického městečka Santa Anna na poloostrově Yucatan. Tisíce včel vtvářely na stěchách a stromech hnávě hroudy. Pak napadly děti, které se k nim bezelstně přiblížily. Místní úřady ohroženému obyvatelstvu okamžitě evakvovaly a povolaly na pomoc odborníky, kteří velice zabnall vodními stříkačkami a chemikáliemi.

HĽI TOVOLT SŮB - NA' ZKŮŠENOSTI SE STŘIKÁČKAMI...

SENZAČNÍ NÁLEZ, který vypruči všeobecně rozšířenou domněnku, že se člověk naučil rozdělatvat ohen přibližně před 400 tisíci roky, učinili američtí antropologové při průzkumu okolí Viktoriina jezera v Africe, kde objevili ohniště, jehož stáří se odhaduje na milión čtyři sta tisíc let.

RODNÁ ZEM 1,997.000 LET...

Dny amerického filmu

[psd] Slavnosti premiérou filmu režiséra R. Zernickeho Falešná hra s králikem Rogerem, oceněným před několika dny třemi Oscary, byly včera v pražském kině Světozor zabájeny Dny amerického filmu. Program Dnů, které se konají v ČSSR vůbec poprvé, sestavili američtí partneři a nabídli v něm pět celovečerních snímků ze současně filmové produkce. Až do 21. dubna vždy od 17 a 20.30 hod. mohou diváci v kině Světozor zhlédnout tyčd filmy. Romantickou komedii o baseballu, kterou s hofnými ukázkami rokenrolové hudby natočil režisér R. Shalton, pokus slavného R. Redforda -- tentokrát jako režiséra -- o moderní western Fazelova válka v Millagru, pozoruhodný příběh bývalého účastníka vietnamské války nazyvaný Kudla (v režii D. Jonese se v hlavní roli představuje R. De Niro) a dobrodružné snímek scenáristy a režiséra D. Maineta Věci se mění. Na Dny amerického filmu naváže již v měsíci květnu další významná akce, dokládající rozvíjející se spolupráci kinematografů obou zemí. Po životech evropských zemích bude také u nás instalována rozsáhlá výstava Americké film, v jejímž rámci proběhne řada projektů, seminářů a dalších doprovodných akcí. Expozice Americký film bude zpřístupněna veřejnosti ve dnech 18. května až 11. června v Malé sportovní hale PKOJF v Praze.

Žádost o vydání únosců

[čtk]: Jak již bylo dříve čs. veřejnost informována, zmocnili se letos 29. března dva nezletilí pachatelé -- Českoslovensí státní občané Š. Mačičko a D. Styk na pražském letišti Ruzyně dopravního letadla maďarské letecké společnosti MAĽEV a pod pohrůzkou násill přinutili posádku letadla spolu s rukojmími k odletu do Frankfurtu nad Mohanem v NSR. Na dotaz ČTK, ro, podnikají naše příslušné orgány, aby NSR vydala dva únosce maďarského letadla, kteří jsou čs. občané, odpověděli mluvčí ministerstva zahraničních věcí ČSSR I. Kulhánek: "Ministerstvo zahraničních věcí a další čs. úřady v souvislosti s únosem neprodávne podnikly a nadále podnikají opatření směřující k vydání pachatelů kompetentním čs. orgánům. Oficiální Československou žádost o vydání pachatelů jsme předali 30. března nótu, kterou převzal chargé d'affaires velvyslanectví NSR v ČSSR. Uvádí se v ní kromě jiného, že usnesením příslušných čs. orgánů ze dne 29. března bylo zahájeno trestní stihání ve věci podle paragrafu 140 a, odst. 1, písm. a) Československého

trestního zákona pro trestný čin ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku. Čs. žádost o vydání byla odůvodněna mj. odvoláním se na článek 8 odst. 2 úmluvy o potlačení protiprávního zmocnění se letadly [Haag, 1970]. Dále bylo vyjádřeno přesvědčení, že orgány NSR přistoupí k posuzování čs. žádosti z hlediska společné pozice. Že terorismus nemůže být ospravedlněn za žádných okolností. Naše ministerstvo tlumočilo západoněmecké straně, že Československá žádost by měla být posuzována z hlediska dobrých sousedských vztahů mezi ČSSR a NSR, tím spíš, že byly splněny všechny nutné předpoklady k vydání únosců, nezbytné z hlediska zákonů NSR pro případy, kdy není uzavřena dvoustranná dohoda o extradici. Z naší strany byla rovněž potvrzena zásada reciprocity pro případ, že by bylo usneseno letadlo z NSR do ČSSR. V minulých dnech byly podniknuty v zájmu vydání únosců další kroky. Konzuloví západoněmeckého velvyslanectví byly předány tři dokumenty: usnesení o zahájení trestního stihání proti únoscům letadla letecké společnosti MAĽEV, usnesení o vznesení obvinění a zatýkáací rozkazy na obviněné mladistvé D. Styka a Š. Mačičku. Z naší strany bylo při této příležitosti opětovně poukázáno na vážný politický zájem o vydání únosců, zvláště pak v souvislosti s příslušnými ustanoveními závěrečného dokumentu vídeňské následně schůzky KBSE, i když se jedná o závažný trestný čin, nelze opomenout ani cily rodiců obou pachatelů. Z hlediska hluboce lidského přístupu zde sehrává svoji významnou roli jejich oprávněný požadavek navrácení nezletilých do ČSSR. Rodiče obou pachatelů jsou si přitom vědomi závaznosti trestného činu svých dětí a rovněž důsledků, které si tím přivodily. Ve svých dopisech adresovaných západoněmeckým místním žadáci rodiče o vydání svých dětí čs. úřadům. Příslušné dopisy předalo ve čtvrtek naše ministerstvo prostřednictvím svého konzulárního odboru velvyslanectví NSR v ČSSR."

PONEKUD předčasný druh vyspělosti projevily tři patileté děti ve francouzském městečku Rios-sur-Gior. Svůj odpor k návštěvě mateřské školy daly nejovo vakutko zvláštním způsobem. Nejenže rozblly všechna okna, ale zdi pomalovaly hořčicí a ponežadvě nebyly ještě zběhlé v písemných projevech, podpealy se písmenem Z -- což, jak uvědí po depezení -- znamenalo Zorro mstitel.

Die kuriosesten Meldungen der Woche

Stoßseufzer der Woche

"Nach der mühsamen Überwindung des Winterschlafs trifft uns nun die Frühjahrsmüdigkeit wie ein Keulen-schlag".
Wandspruch in einem Hamburger Behördenbüro

Urteil der Woche

"Bakterien und Viren müssen einen Heidenrespekt vor ihr haben -- sie ist nie krank."
Jeff Fuller, Leibwächter von Prinzessin Anne, über seine Chefin

Scheidung der Woche

Nach 30 Ehejahren hat Ann Small (53) aus Slapton (Südengland) die Scheidung eingereicht. Begründung ihres Anwalts: "Während der Bergungsjahre hat der Beklagte der Klägerin nicht dieselbe Zuneigung und Liebe entgegengebracht wie dem Panzer." Ehemann Ken (57) hatte 18 Jahre Freizeit und rund 40 000 Mark in die Hebung und Restaurierung eines Sherman-Panzers investiert, der vor der Landung der Alliierten in der Normandie im Ärmelkanal gesunken war.

Gewinn der Woche

Als Hauptpreis eines Zuschauerwettbewerbs für die Aufklärungssendung "Sex und Aids" setzte der britische TV-Sender ITV einen "Jahresvorrat für Kondome" aus. Gewinnerin ist eine Großmutter, 76 Jahre alt.

Werbung der Woche

Ein Vertragshändler der japanischen Autofirma Subaru in Beirut (Libanon) wirbt in Zeitungsinseraten mit der Garantie: "Wenn Ihr Wagen durch Bürgerkriegseinwirkung zerstört wird, kriegen Sie kostenlos einen neuen. Einzige Bedingung: Sie müssen überlebt haben".

Diebstahl der Woche

Für einen Tag war der Betrieb auf dem kleinen Geschäftsflughafen im Londoner Themse-Hafen lahmgelegt. Diebe hatten nachts 30 Meter Telefonkabel aus Kupfer ausgegraben und mitgenommen.

Josef Čapek:

ZA BRATREM

Karle, můj bratře, napořád tě živého i mrtvého v svém srdci nosím. Tvá bytost ustavičně v životě mém tkví, byt' ty jsi zemřel, stále trvá, žije, o hoře mého hoře, naše bratrství!

Ze sbírky Básně z koncentračního tábora /Přinášíme k 50. výročí smrti Karla Čapka./

Stříbrný poklad ze středověku

[čtk] Ve středu odpovědně byly objeveny v Kutné Hoře zbytky stříbrného pokladu ze středověku. Podle prvních posudků odborníků jde o pražské grube z první poloviny 15. století. Bůžší určení a zařazení mincí bude však možné až po jejich konverzi. Poje budou uloženy ve sbírce Ukrajnité muzea v Kutné Hoře. Poklad objevil žák SOU Teplotečna při teletipickém úpravách internetu.

• Maďarská vláda na svém veřejném mimořádném zasedání rozhodla o devalvaci forintu o dalších šest procent. Toto opatření souvisí s nepřiznaným hospodářským vývojem v prvním čtvrtletí letošního roku. **IGEN!**

Středověký poklad u Vřesce

[čtk] U jednoho z objektů farmy Vřesce [2D Ražbořské Hory na Tábořsku byl včera při zemní práci nalezen poklad mincí niozrodných v hlubném nádobě s poklicí. Na místo vyjeli okamžitě odborníci. Muzea husitského revolučního hnutí z okresuho mášsa a porvedli zájem objev více než šesti set stříbrných grošů a drobných stříbrných mincí ze XIV. případně XV. století. Průzkum nejbližšího okolí pokračuje. Nález je jedním z největších středověkých pokladů mince v období v hlzních Čechách a vůbec největší po druhé světové válce. Neví bez zajímavosti, že ve Vřescích je to již druhý poklad tohoto typu, první byl učiněn v roce 1931. Historické souvislosti a hodnota nálezu budou určeny v nejbližší době.

Krása pečetiho umění

Státní oblastní archiv v Brně má největší sbírku pečetidel » Zajímavá výstava

Tradice pečeti má své kořeny již ve starověku, skutečného rozmachu se užívání pečeti dostalo však až v dobách středověkých. Otisk pečeti totiž „jednoznačně určoval konkrétní fyzickou či právní osobu a sloužil především k ověřování či zajišťování právní platnosti a správnosti písemného pořízení“. Jak uvádí Vademecum pomocníků věd historických.

Pečeť dolnokoumnického probosta Wolfganga z roku 1595 Foto: I. ŠEFR

Pečetí disponoval papež, vyšší i nižší klérus, kláštery, kapituly i univerzity, své písemnosti jimi ověřovali císaři, králové, šlechtici, ale též měšťané a privilegovaní vesničané. Pečetní razidla, typárny, bývaly většinou zhotoveny z měkkého kovu, mosazi nebo bronzu, vyskytují se však

i ocelové, stříbrné a zlaté. Nejběžnější tvar byl kulatý, šlechta zpočátku používala pečeti štítovitě, církevní instituce si postupem doby oblíbily formu oválnou.

Zpracování obrazové náplně pečetí představuje vlastně drobný umělecký artefakt, mnohdy závislý na soudobém pojetí tvarů, často však ovlivněný preky z oblasti výtvarně pokročilejších Vlastní ztvárnění námětu záleželo především na vyspělosti a kvalitě rytce. Některé z typárů jsou ryté rutinně a bez jakýchkoli ambicí na výtvarnou dokonalost, na jiných obdivujeme i dnes soulad kompozice či detailnost rytecké práce — neklamná znamení tvůrčí invence autorovy.

Náměty na pečetích u některých institucí se stávaly na dlouhá staletí zavazujícími. Tak z r. 1275 známe první pečeť probošta kláštera premonstrátek v Dolních Kounicích — Mikuláše, v jejímž poli je vyobrazen sv. Jan Křtěl držící na levé ruce Beránka božího. Tento světec byl pravděpodobně patronem proboštovy kaple. Námět se stal stabilním a používali jej pak na svých pečetích i další probošti až do zrušení kláštera na počátku 16. století a jejich typáře patřily vždy k těm umělecky nejzdarilejším.

Největší sbírkou pečetí se může na Moravě bezesporu pyšnit Státní oblastní archiv v Brně, od jehož založení uplynulo letos 150 let. Případní zájemci si mohou pečeti, ale také množství písemných dokumentů prohlédnout na výstavě v Muzeu dělnického hnutí Brněnska, která je otevřena od 19. do 29. dubna.

PRECISOVÁNÍ POLEDNÍKŮ tak, aby nultý, dosud Greenwichský poledník procházel Tichým oceánem mezi Sovětským svazem a Severní Amerikou, navrhl v přednášce v Královské geografické společnosti v Londýně profesor Arno Peters ze západoněmeckých Brém. Předěl, který proslavil dnešní londýnské předměstí Greenwich, by se tak posunul do země nikoho. Profesor Peters navíc navrhl, aby nový nultý poledník byl zároveň i datovou hranicí, neboť nyní se obě tyto hranice neshodují. Rozhodnutí o nultém poledníku z roku 1884 bylo velkým činem. Janž sjednotil světový čas, Británie tehdy vládla soušim i mořím a nejdůležitější poledník si pro své území, nad nímž slunce nikdy nezapadalo, tak trochu přivlastnila. Změnou nyníjšího uspořádání by odepsala, podobně jako již mnohokrát v minulosti, další symbol své imperiální minulosti. Známej kartograf z NSR, který se postavil proti vztěmu greenwichekému uspořádání, tedy věděl, kde nejlépe se svým přesvědčováním začít.

Prachová vichřice

(PŘ) Sektorem, na němž trávil občané Východočeského kraje, protože jakový kandidát zpodobil slivé prachou, takže nechtěl vůbec se jít v udělovatních a zejména v notujících soudech pohyboval v náčích z nich od 30 do 115 stromů, v následně u náčích udělovatních dle toho, že z nejdůležitějších řad vedlostá. V pohledu stáhu a aplikací v přelomové viera vstoupil rlyboý stoupeň, že na trupech stoupi Cel-sin, tvorily se s okresních úřadů. Hledel i sledoval z hledisků a pracovních vichřice, Inspektor Východově-ských energetických závodů v Hradci Králové zarma-nenal 14 parobů na všech vysokých nápečí, Svoj vřit-kaže způsobit nemate škury na stromova, takže ula-nání vává i 600 cele kmeny zpřetřchaly energetické věděl.

Jan Ryba

EPILOG

Jednou když měsíc pohřbil se do plujícího ryb vzlykajících pláčem rytmu madrigalu a blues

swing života jak spráta parket svlékáním duše do úplné nahoty citu tehdy zřítíl se kamenný sloup

točil se z jedné řady do druhé a další až protcnčil betonový strop

beztvaré fantazie kteoru vymyslet může jen šarlatán mozku a s ním celý dům k němuž jsem právě došel.

Freiberufler: Die mit dem Bohrer verdienen am besten

Rechtsanwälte, Ärzte, Wirtschaftsprüfer, Architekten — 23 823 Freiberufler gibt es in Frankfurt. Die meisten verdienen gut. Doch immer mehr Hochschulabsolventen drängen nach, nehmen sich gegenseitig Klienten, Kunden und Patienten weg. Rolf Jürgen Zaengler (Verband Freier Berufe in Hessen): „Ein Medizin- oder Jurastudium und ein Messingschild an der Tür sind keine Garantie mehr für hohes Einkommen.“

- Noch ernähren Kronen, Brücken, Plomben ihren Mann am besten: Die 453 Zahnärzte in Frankfurt gehören mit einem Durchschnittseinkommen von 170 000 Mark im Jahr zu den Spitzenverdienern.
- Fast bescheiden sind dagegen die 129 400 Mark der 1 076 Frankfurter Ärzte.
- Die 213 Apotheker bringen es auf 110 000 Mark Jahreseinkommen.
- Erheblich darüber liegen Wirtschafts-

- und Buchprüfer mit 163 500 Mark.
- Rechtsanwälte bringen es auf 109 700, Steuerberater auf 95 400, Architekten und Ingenieure auf rund 75 000 Mark.
- Stiefkinder unter den „Freien“ sind Journalisten (51 000), Heilpraktiker (38 000) und Künstler mit 39 200 Mark Jahreseinkommen.
- Im Durchschnitt verdienen Freiberufler das Zweieinhalbfache eines Arbeitnehmers.

V Písku vyprodáno

(Pří): Na 85. mezinárodní aukci sportovních a jezdeckých koní bylo včera v Písku nabídnuto — a také prodáno. — 109 koní od různých chovatelů z celé republiky. Zájem zahraničnických kúpeč byl opět velký. Například i do tak chovatelsky proslulé země jako je Anglie, zakoupil zástupce firmy Parker pět koní. Nejdražším koněm dražby byl sedmiletý plackrevník Venom (Donald—Vegetace) z JZD Boritov, kterého za 4800 dolarů koupil západoněmecký obchodník Schmocker. Nejúspěšnějším prodejcem bylo JZD Boritov, za jehož 7 koní se utržilo 20 050 dolarů, což je průměr 2875 dolarů za koně. Velký zájem byl i o dvojspréží do sportovních kočárů. Nejdražší sítěžení prodalo JZD Humburky, a to za 5100 dolarů.

MAJINKO KUP TI KONICKÁ, ALE Z ČESKÉ - ZA BABKU!

Zd. Mlynář, t.č. ve Vídni, prý o sobě napsal, že je po Trockém nejvyšším kom. funkcionářem, který odešel do exilu. --

● V Turecku každý rok onemocní rakovinou kolem 100 000 osob, přičemž polovina nakonec umírá. V současné době je tato zákeřná nemoc na druhém místě jako příčina úmrtí v zemi, hned za chorobami srdce a cév. Vyplyvá to z průzkumu, který provedla ankerská univerzita.

KULTURA

Daphne du Maurier gestorben

LONDON, 19. April (ap). Die britische Schriftstellerin Daphne du Maurier ist am Mittwoch in der Ortschaft Par in Cornwall im Südwesten Englands gestorben. Sie war 81 Jahre alt. Mit ihren zahlreichen Romanen, die geprägt waren von Romantik und einem Hang zum Übersinnlichen, wurde sie eine der meistgelesenen Autorinnen dieses Jahrhunderts. Ein Teil ihrer Erfolgswerke, die sich durch spannende Handlung und eingehende Charakterstudien auszeichnen, wurde verfilmt.

Weitbekannt wurde sie durch „Rebecca“, die Geschichte einer Zweitehe, die vom Tod der ersten Ehefrau überschattet wird. Dieser Roman ist in alle Weltsprachen übersetzt, 1940 von Alfred Hitchcock mit Sir Lawrence Olivier in der Hauptrolle verfilmt und 1978 von der BBC als vierteilige Fernsehserie neu aufgelegt worden. Durch Hitchcocks Verfilmung berühmt wurden auch „Die Vögel“.

Tři sta učebna středních škol vybaví termínátovou síť počítačů Zbrojovacek brněnské Zbrojovka. První, vzorovým a plně funkčním příkladem je učebna středního odborného učiliště zelezářského v Brně, kde už února přaveť začal s 15 školními mikropočítači Causal 2717 Zbrojovacek

SLUŠOVICÁČEK...

■ Nedávný pohřeb bývalé posádky Zlvy ve Vidni vyvolal v celém Rakousku vlnu nostalgické poľabsburské monarchie. Pořevní to přízkou v bezpečí miment, podle věroz se pro obnovu monarchie vyslovilo 15 procent dotázaných, zatímco před pět lety to bylo jen 11 procent.

NO A CO? HORŤI BY TO NEBYLO: C. K. ČESKO-RAKOUSKO-UHERSKO (VČETNĚ HORNÍCH UHER!)

■ Rumunsko nebude v budoucnosti přijímat žádné zahraniční úvěry. Zakazuje to nový zákon, který včera projednalo a schválilo Velké národní shromáždění RSR.

Tradice jménem český granát

Text: Český granát obdržel u Rudolfů II. a do dnešních dnů spěry zohrně tímto polodrahokamy zvané. Društvo Granát Turnov je vypořádo 30 zemí světa, mj. i do Japonska. Sarouha se též v Českém středohoří a turnovské spěrkářské roční spotřebiči zruha tuhu těchto vzácných kamínků, z nichž ty nejvíce litnější jsou až šest milimetrů velké. Granát se zasazuje převážně do stříbra a ke zhotovení celého spěrkářů jsou stále nejdělejší říze a um řemeslníků. V archivu družstva Granát je uloženo 10 000 vzorů roční přílohu zhruba 450 nových. Kromě granátů používají spěrkářů i další vzácné kameny, mj. ametyst, rubín, zázračnou a tygří oko. Zhotovují také spěry řezané z láta nebo stříbra, tzv. řezané. Turnovští mají tři hlavní produkty a chtějí by otevřít další. V nich například noračnejší akvizitní možou koupit autou ské spěry, tj. v jediném exempláři.

Splněný sen české režisérky

Velké barevné plakáty zvou v městě Dostojevského na Proces pražského roduka Franze Kafky. V drammatizaci J. Grossmana ho v leningradském divadle Experiment uoddi Československý tým (J. Malina, Z. Slivka, Z. Kratochvílová) v čele s režisérkou Lidou Englovou, která je také autorkou inscenační úpravy. Režisérka, jejíž domovskou scénou je nyní Státní divadlo v Ostravě, se v minulých dnech vrátila ze Sovětského spazu do Prahy, kde nechal na pavětech, ale se souborem Městských divadel pražských už zkouší Serbeovu Sklenici vody.

■ Jak vůbec ke spolupráci s divadlem Experiment došlo?

Moje hostování vzniklo na základě kulturní dohody mezi CSSR a Sovětským svazem a to přímo na popud sovětské strany poté, co jsem před čtyřmi roky inscenovala se scénografem J. Malinou v Rostově na Donu Jitkovu Silvestra. Podobných hostování zatím bylo dost málo a velkou se dělaly takové tituly jako Svejč nebo Fudík, takže my jsme představovali určitou výjimku. Myslím, že inscenace Silvestra dopadla dost zajímavě, a i když jsem tehdy na další pozvání moc nevěděla, došlo k němu. Dávalo se několik divadel, ale mně se přiblížila taková vřástlivá vě. Vstoupila jsem do divadla Experiment a řekla jsem tedy chci zůstat. Ide totiž o malé komorní divadlo pro 220 diváků udělané z bývalého kina a braci prostor je zkrátka zářak. Takovou výpravu by člověk těžko vymyslel a ona tu prostě je. Také jsem musela přistoupit na několik podmínek, například, že na jevišti zůstane křídlo. Znáte krásnější dekoraci? Já ne. Také jsem musela zamést klavírnicu, znamenitého hudebníka, navíc zvyklého hrát v činoherních představeních. A pak to nejdůležitější. Když jsem přišla do divadla, hned jsem řekla, sem by se hodil Kafka a oni souhlasili. Dovedete si to představit? Prostě sen...

■ Pracovalo se vám dobře se zdejšími herci?

Soubor je malý, nastálo jsou zde angažováni čtyři herci a dvě herečky, ale k tomu mají ještě mimy a muzikanty, celkem asi 16 lidí a mohla jsem si vzít řadu hostů. Tradice ruského divadla považuje za nejdůležitější, aby na jevišti dominoval velký herecký výkon. V Procesu však musí herec sloužit především

celku, stejně jako všechny ostatní složky. Snad se zde mohou opřít o křtitku, která kromě názvu nad tím, že inscenace mohla vzniknout za pouhých devět neděl, ocenila hlavně to, že zde všechno funguje na úrovni herců a všechno dohromady zase slouží Kafkovi. Přesto, že herci Kafku neznali, byla to pro ně hra ze života. V současné době se tu uvádí Mrozek, uvazuje se o Beckettovi a Ionescovi, ale myslím, že právě Kafka je z hlediska jak publika, tak herců vlastně nejzajímavější, protože v něm není nic vynyšleného, nřr, co by se vymykalo tomu, co všichni denně žijí.

■ Jak na inscenaci reagovalo publikum?

Zdejší občanstvo je možné jen závidět. Věkový průměr kolem 30 let, nesmírně pozorné a citlivé ke všemu, co není povrchní. A jak jsem se mohla sama přesvědčit, setkání s Kafkou pro ně bylo setkání se světem, který jim dosud chyběl a který potřebují. Věřím mi, že Kafka je velmi příjemným a srozumitelným partnerem, když k textu přistoupíte s pokorou a neprojekujete do něj nějaké vlastní kreace. Kafka sám o sobě vás nikdy nemůže zradit.

■ Prozářte nám alespoň stručně vaše nejbližší plány.

Celé dva měsíce jsem četla jen Dostojevského a Kafku, protože pro mě mají mnoho společného. A tak jsem si domů přivezla takové dědictví — chtěla bych příští rok dělat Dostojevského Zločin a trest.

VŠUDE - JEN NE V PRAZE...!!

Pražské baroko v Rakousku

V pátek 21. dubna bude v rakouském zámku Schallaburg, který leží asi 60 km na západ od Vídně na dělnici spojující hlavní rakouské město s Mnichovem, slavnostně zahájena Československá výstava Pražské baroko. Pořadatelem výstavy je ministerstvo kultury ČSR a zemská vláda Dolních Rakous; obsahovým a organizačním zájmem bylo pověřeno Muzeum hl. města Prahy. Těsně před odjezdem do Rakouska jsme požádali o krátký rozhovor ředitele pražského městského muzea dr. Zdeňka Miky, ČSČ.

Co je obsahem výstavy, jejíž vernisáž se začne 21. dubna? Jak už z názvu vyplývá, na 570 exponátů nejen z našeho muzea, ale také z Národní galerie, Národního muzea, Uměleckoprůmyslového muzea, Archivu hl. města Prahy, Památníku národního písemnictví, Státní knihovny ČSR a dalších muzeí, galerií a odborných ústavů, představí baroko, barokní umění a užité umění, jak bylo transformováno v našem prostředí během dvou století, od roku 1618 až do poloviny 18. století s výstižným do Josefského období v Praze.

Je nějaká tato výstava pozoruhodná? Především v tom, že nejde o běžnou galerijní výstavu, ale expozici postihující na historickém vývoji Prahy, v historickém kontextu a na pozadí hospodářských, náboženských a politických poměrů umělecký vývoj města. Na autentických předmětech i fotografiích jsou zachyceny vývojové fáze tvorby barokní Prahy; vždyť např. více než polovina domů v historickém jádru města je barokní, ale i další exponáty ukazují, co dala barokní Praha Evropě, i to, co dala v této době Evropa Praze. Součástí výstavy je i rozsáhlý katalóg vydaný rakouskou stranou s pozoruhodnou úvodní studií a sátekami k jednotlivým částem výstavy (je to 21 oddílů volně na sebe navazujících), autory jsou naši přední specialisté na tuto problematiku.

Jde tedy jen o historickou rekonstrukci? Tak se to rozhodně neděje. I když je pozornost věnována historickým událostem a jejich vlivu na rozvoj umění, doby a města, je závěrečná část výstavy zasvěcena péči našeho státu o pražské barokní památky. Podstatná část vystavovaných exponátů, především ty, které pocházejí ze sbírek městského muzea, bude po skončení výstavy v Schallaburgu navrátilo instalována v naší expozici v hradičanské Loreté. To bude ale až po 1. listopadu, protože výstava v Rakousku trvá až do konce října.

Solidarita zaregistrována

Válcová B. vojvodského spadu ve Vatslavě byla 1. března zaregistrována Solidarita jako občanská iniciativa. Záměrem je samostatně odhodnotit L. Walesa a B. G. republiky. Celni představitel Solidaritě za věřících českých opozitních sil. Další součástí výstavy bylo. Ze věřejší právní akt povážlivě ohlaski za registraci nově Solidaritě. Jak bylo podle čtenářů informací donedávno v rozporu s kolátoho státním, ale za druhou registraci původní Solidaritě. Která byla registrována na podzim roku 1981. L. Walesa ve svém prohlášení, které světlých mlavě odborové organizace bojují Omskovicové na tiskové konferenci ve Varsavě, uvedl všechny členy a přezvanou Solidaritě, aby zavazoval všechny tvorbí závodů i oblastní organizace svazu. Uvedl je též k aktivní mlavě i již zahájené pracovní kampaň a k populární opozitních kandidátů na poslance Sejmu a na senátory.

Washington - Vor der UN-Vollversammlung in New York versprach Kremichel, Gorbatschow die Verringerung der sowjetischen Streitkräfte (5,2 Millionen Soldaten) um

500 000 Mann. Das war am 7. Dezember. Jetzt bestätigte der US-Geheimdienst CIA in einem Bericht an den Kongress: Gorbatschow will offenbar Wort halten. Er soll tatsächlich eine entsprechende Kürzung des Militäretats um 14 Prozent vorbereiten. 1988

sei der Militäretat aber noch einmal um drei Prozent gesiegen. DARÜBER PERNE!

NEBUDE!

DARÜBER PERNE!

BELVEDERE JE V PRAZE DRUHÝ

Hotel bez bariér • S pokoji pro tělesně postižené občany

Projel kolem mě. Mladý muž, asi třicetiletý, na invalidním vozíku. Na krku se mu houpal japonský fotoaparát a jeho rozesmátá tvář už z dálky zdavila kolegy z výpravy. Před pražským hotelem Belvedere se živě bavila skupinka zahraničních turistů.

Pražský hotel Belvedere po rekonstrukci

Je bohužel faktem, že ve světě stoupá pracovní invalidita lidí, říká mi vedoucí tříhvězdičkového hotelu v P. 7 Štěpánka Faltusová. Začátkem letošního roku totiž zahájil po rekonstrukci opět provoz hotel Belvedere. Samozřejmě patřičně zmodernizován a komfortně zařízen. To by však nemělo být nic mimořádného, kdyby se hotel nezařadil hned na druhé místo v Praze (po hotelu Forum) s další vymožeností — s poskytováním tzv. bezbariérového ubytování pro hosty na invalidních vozících. V moderní a vyspělé společnosti by už to vlastně neměla být ojedinělost.

Čelou rekonstrukcí provedla polská firma Budopol, generálním projektantem se stal Pražský projektový ústav. Bezbariérové ubytování bylo do plánu zahrnuto na základě spolupráce se Svazem invalidů. Hotel má nyní kapacitu 227 lůžek, z toho pět dvoulůžkových pokojů je speciálně upraveno pro invalidy. Sociální zařízení jsou vybavena madly a uzpůsobena k snadnějšímu přístupu, ulehčují ho například proluky v obozdění vany. V pokojích je snížený nábytek, signalizační zařízení zajišťuje v nouzi okamžitě spojení s hotelovou pokojkou a s recepcí. Navíc jsou pokoje pro invalidy situovány na odlehlejší stranu od rušné třídy Obránců míru. Jsou tedy tiché a také nejhezčí a největší v hotelu.

Bezbariérový přístup je však prakticky zabezpečen po celém objektu. Byl zde instalován prototyp speciální zdvižné plošiny pro převýšení mezi recepcí a halou, kde je již výtah. Ale hosté — invalidé se snadno dostanou i do hotelové restaurace nebo kavárny. Pomáhat lidem vyjadřuje upřímný vztah k člověku, pomáhat postiženým je už naší povinností. Usnadnění jejich návratu do normálního života prostě nelze ošidit. A v hotelu Belvedere to vědí.

Z TISK. KONFERENCE JAKOŠE V MOSKVE: ↓

M. Jakoš zevrubně hovořil o úkolech při uskutečňování přestavby v Československu a zvláště poukázal na nezbytnost aktivní úlohy strany v tomto procesu. Nebudeme-li však předkládat reálná východiska z problémů, mohou s nimi přicházet jiná a mohou nastolovat řešení, která se neshodují se základním smyslem přestavby, tj. s upevněním socialismu, se zvýšením jeho mezinárodní autority a přitažlivosti. Generální tajemník ÚV KSČ připomněl, že v Československu byl vypracován obsáhlý program nejen hospodářské, ale i politické reformy, postupně se v praxi prosazuje široká veřejná informovanost jako předpoklad rozvoje demokracie a uskutečňuje se rozsáhlá decentralizace jak v ekonomice, tak i v systému řízení společnosti.

Zvláštnost přístupu Československa k přestavbě vyplývá z úrovně ekonomického rozvoje a z nezbytnosti strukturálních změn národního hospodářství, které jsou naléhavější než v jiných zemích, prohlásil M. Jakoš. Čs. lid poznal období buržoazní demokracie, zná hranice jejich možnosti a je o to více připraven aktivně rozvíjet demokracii socialistickou. Odmítáme chápání přestavby jako pouhý rozvoj demokracie, chápané ve smyslu buržoazním. Základ tkví v tom, že přestavba má prokázat přednost socialismu, zabezpečit jeho rozvoj a přitažlivost ve světě.

Při jednání o mezinárodních otázkách se potvrdila plná shoda názorů, zdůraznil generální tajemník ÚV KSČ, Československo je malý stát a má tedy v porovnání se Sovětským svazem menší možnosti k iniciativám při řešení problémů. Plně podporujeme politiku KSSS vycházející z nového myšlení.

V ekonomické spolupráci mezi socialistickými zeměmi je nezbytné nalézt nové nástroje opírající se o ekonomické předpoklady, je nezbytné, aby se otevřela cesta bezprostředních kontaktů mezi podniky, aby byly odstraněny všechny překážky, které tato možnost brzdí. Tento cílům je podřízena příprava porady členských zemí RVHP na nejvyšší úrovni.

M. Jakoš dále hovořil o dvoustranné čs.-sovětské spolupráci. Připomněl, že je velmi rozvinutá, upozornil však, že její úroveň již neodpovídá současným požadavkům. Obě země chtějí, aby rozhodující posílly vazby mezi jednotlivými podniky, výrobní kooperace. Tento záměr však zatím naráží na řadu překážek, které jsme rozhodnutí v zájmu dalšího rozvoje odstranit. Pro Československo to znamená především možnost postupně zúžit sortiment výroby, který je neúměrný a znemožňuje rychlá tempa inovace. Probluhenní spolupráce s ostatními zeměmi je pro nás spojeno se strukturální přestavbou ekonomiky, nevyhýbáme se ani možnosti kooperace s kapitalistickými zeměmi. Jde o to vytvářet více společných podniků. Mezi ČSSR a SSSR jich působí již pět, avšak dosud ještě neprosazují zcela svou opodstatněnost, protože nejsou plně dořešeny ekonomické vazby. Principálně však tyto podniky potvrzují, že je to efektivní cesta kooperace, vynakládá investic a využívání výsledků vědy a techniky. Proto touto cestou půjdeme daleko rychleji, stejně jako ve spolupráci mezi vědeckými a výzkumnými ústavy obou zemí.

ROZVINUL SVOJI ROZVINUTOU BLBOST...

Čínský kořen proti AIDS?

New York: Vědecký tým Kalifornské univerzity v San Francisku oznámil výsledek svého výzkumu při bližšímu léku proti AIDS. Kalifornským vědcům se podařilo získat a kořen jedné odrůdy čínské okurky připravené nazvané GU 223, který působí na krevní buňky. Vědci věří, že zároveň nepoškozuje buňky zdravé. Potvrzení těchto výsledků by znamenalo první možnost léčit AIDS, ukořiti jen dosud známé znečistěné průběhy choroby. Nuborníci však upozorňují, že vyšetřování si vyžádá ještě mnoho času, a až vážně varují před pokusy o neodbornou léčbu zmíněným kořenem.

— Jaroslav Drobný / vítěz Wimbledonu / má adresu: 23 Kenilworth Court, Lower Richmond Rd., London SW15, England.

Favorit v Jugoslávii

Na 28. autosalonu v Bělehradě se v posledním březnovém týdnu představily v čs. expozici PZO Motokov osobní vozy, Skoda 120 a Rapid a především Skoda 136 L Favorit. Po autosalonech v Amsterdamu a Ženevě byl početil tento vůz oficiálně prezentován v zahraničí. Kromě osobních aut tu byly rovněž nakladací vozy Iiaz a Tatra, motocykly a mopedy. Předpokládá se, že letos vyvezeme do Jugoslaviie kolem 2000 osobních aut, jedná se rovněž o exportu motocyklů a nákladních aut Liaz.

Pětsetkrát levnější než chemie

[čtk]: Od dubna se rozmnožují hraboši polní. Ročně nás připraví asi o jednu miliardu Kčs. K jejich opakovanému přemnožování docházelo na Kroměřížsku. „Až čtyřikrát ročně jsme hraboše trávili. Výsledky neodpovídaly představám a není nám ani jedno, kolik chemických prostředků se do půdy dostane. V roce 1987 jsme proto uzavřeli hospodářskou smlouvu s organizací Českého svazu ochránců přírody v Divokých o biologické regulaci hrabošů na zemědělské půdě s pomocí dravců. A nyní jsme pokud jde o regulaci množství hrabošů, spokojeni,“ uvedl předseda družstva Ing. F. Poděšva. Ochránci vytvářejí pro dravce potřebné životní podmínky: Vytrobili 100 kusů sedáček pro kánata a rozestavili je v porostech jetelů atd., a na vyšších stromech umístili plastikové budky. Biologická regulace je program dlouhodobý. Párek kalousů chytí asi deset hrabošů denně. „Když připočítáme stravu šesti mladých sov, známe spotřebu hrabošů (je vyšší než hmotnost zvířete) atd.,“ vyjde roční úspora u svého páru 190 000 Kčs. U poštolky se sedmi mláďaty činí odhad 60 000 Kčs. Biologická ochrana poškoťek vyjde pětsetkrát levněji než chemická. Jedno káně za rok života zabíjí ztrátám na výnosech plodin v hodnotě 27 000 korun,“ řekl J. Sedláček z organizace ochránců přírody v Divokých. Zahřizdění dravců s mláďaty letos „ušetří“ přes 900 000 korun. Navíc nepřijíždá na pozemky další chemikálie.

TO JE NOVINA, TO JE NOVINA!

Úspěch tanečního divadla

[kr]: Úspěšnými vystoupeními se v minulých dnech na Lubingenském tanečním festivalu v NSR a na mezinárodním tanečním festivalu ve Vídni představilo Taneční divadlo Univerzity Karlovy. Jeho celovečerní program složený z šesti nejlepších baletních jednoaktovek se jako reprezentativní ukáзка naseho současného tanečního umění setkal s velkým zájmem odborné i laické veřejnosti.

• Mladší syn britské královny Alžběty III Edward přiletěl v sobotu do Moskvy na pozvání ministra kultury SSSR. Prince Edward je patronem Národního mládežnického divadla Velké Británie, které přijelo do Moskvy na pohostinská vystoupení.

Z. Housarň za jeho činy odpovědným. Značnou roli při páchní jeho trestné činnosti sehrálo i nadměrné požívání alkoholu. Snúdíšť Housarňovy převýchovy bude i ústavní psychiatrické léčba se sexologickým zaměřením. Rozsudek dosud nenbýl právně mohl.

8

Před 40 lety — 23. dubna 1949 — vznikla sloužícím Svazu české mládeže a Svazu slovenské mládeže jednotná dětská a mládežnická organizace — Československý svaz mládeže. Tomuto významnému jubileu je věnována výstava „Mládež — budoucnost socialistické společnosti“ v pražském Muzeu K. Gottwaldova.

A DWĚPRA ČUCHA K ČIKULI...

Rozsudek nad násilníkem

[čtk]: Měsíčník snud v Praze odsoudil Zdenka Housarň (1967), občianka z Prahy 6, k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 12 let ve II. nápravě výrbuvou skupin. Hlavní trest, který probíhalo od 20. března, potvrđilo taktka všechny body občianby. Jež kládla jmenovanému za vinnu pokus trestného činu úřady, znásilnění ubřiznětí a trestný čin omezování osobní svobody, vyjma dvou pokusů trestného činu znásilnění z let 1985 a 1987. Od února 1983 do srpna 1988 přepádl celkem šest žen, z nichž dvě se pokusily zvráždit a čtyři znásilnit. K zadržování i přiměmu úloku použítel vlastnoručně upravené útočné nože, kterými dvěma z žen způsobil těžká zranění. Zranil i muže, který přišelchal jedné z jeho obětí na pomoc. Znail z oboru psychiatrie a psychologe uznal

HODNOTY

lidu blízké

Všechny státy světa užívají státních symbolů, nejčastěji státní vlajky a státního znaku, jako výrazu své státní suverenity. Na dějinných proměnách našeho státního znaku se odrazily politické změny, kterými náš stát ve své historii procházel. Náš soudobý státní znak je tedy výsledkem dlouhodobě se vyvíjející tradice, jejíž základní momenty si připomeňme při příležitosti 70. výročí vzniku moderního československého státu.

Prvním znakem (erbem) českého knížecího státu se stala koncem 12. století orlice, jejíž podoba byla odvozena od císařského znaku. Přejímání tohoto symbolu (odlišného barvami) od zemských znaků bylo tehdy obvyklé, aniž to znamenalo přímou závislost na říši, spíše tak byl vyjadřován formální svazek křesťanských panovníků, v jejichž čele stál císař. Vybarvení českého knížecího znaku je známo až z počátku 14. století — jako černá orlice ve stříbrném (bílé) poli, s červenými plaménky kolem klídel (od toho pochází její další název »plamenná orlice«). Rovněž je někdy nazývána přemyslovskou orlicí, neboť se stala rodovým znakem této české panovnické dynastie. Setkáme se i s názvem »svatováclavská orlice«, jehož původ lze spatřovat v jejím mystickém spojení s osobou knížete Václava v roli patrona a věčného vládce Čech, který podle středověkých představ propůjčoval vládu nad zemí živým vládcům.

Znak českého lva je poprvé doložen na pečeti moravského markraběte Vladislava Jindřicha z roku 1213. Podle Dalimilovy kroniky obdržel kníže Vladislav II. znak bílého (stříbrného) jednoocasého lva v červeném poli a královský titul od císaře Fridricha I. za pomoc při dobytí Milána v roce 1158. Volba této znakové figury je zřejmá odvozením od císařova rodového znaku Štaufů. Přidání druhého ocasu byl český lev polepšen podle téže kroniky císařem Otou IV. v roce 1202, čímž se zařadil mezi nadpřirozená zvířata. Plamenná orlice však nebyla lvm z oficiální symboliky vytlačena hned, ale obě formy znaku byly ještě užívány společně zhruba dvě stě let. Po vymření Přemyslovců byla sice jako uprázdněný znak udělena tridentským biskupům, ale její užívání znovu po dobu své vlády zavedl Karel IV., který velmi ctil kult sv. Václava. Problematiku obou znaků lze tedy shrnout, že zatímco orlice byla znakem knížecím, vztahujícím se pouze na území samotných Čech, byl lev znakem královským, který byl nadřazen všem znakům zemí ovládaných českým králem. Správný popis českého historického znaku zní: v červeném poli stříbrný dvouocasý lev ve skoku, vpravo hledící, se zlatými drápy, jazykem a korunou.

Země koruny české

Ve znacích dalších dvou zemí koruny české (označení vzniklo za vlády Karla IV.) se udržel znak orlice. Znakem Moravy je v modrém poli červená a stříbrná šachovaná orlice. Slezsko má ve zlatém poli černou orlici se stříbrnou pružinou na hrudi.

O znaku Slovenska lze hovořit až od poloviny 19. století, neboť slovenský národ se vyvíjel v rámci uherského mnohonárodnostního státu bez vlastní státotvorné a územně správní tradice. Přesto však přitom vytvořil svébytnou národní kulturu. Teprve v revolučním roce 1848 si slovenští vlastenci zvolili znak stříbrného dvouramenného

klíže v červeném poli, stojícího na modrém trojvrší. Znak byl převzat ze starého uherského znaku, kde byla barva trojvrší zelená a u paty klíže zlatá korunka. Změnou barev dosáhl Slováci na svém znaku slovenské trikolóry a v duchu revolučních idejí vypustili monarchistický symbol královské koruny. Tento znak, pod kterým společně s českými dobrovolníky bojovali za svou národní svobodu, se stal později i znakem Matice slovenské.

Znaky zemí koruny české je možno do dnešna spatřit na některých monumentálních památkách. V Praze například na obou mosteckých věžích Karlova mostu, na Staroměstské radnici, na Pražské bráně, na arkýři Karolina, na Hradě na Matyášově bráně, v katedrále sv. Víta na Pálčových náhrobcích českých knížat a králů, v triforiu a na královské oratoři. Mimo Prahu je nejvýznamnější znakový vliv nad branou hradu Točnicku. Rovněž významné jsou prameny písemného charakteru, jako jsou různé erbovníky a rukopisy nebo hmotné památky, královské pečeti a mince, na nichž lze zvláště dobře sledovat státotvorní proměny, odrážející se v postavení českého a ostatních zemských znaků vůči sobě navzájem či proti rodovému znaku panovníka cizí dynastie, vládnoucí Českému království.

České země dosáhly pouze formální spojení se Slovenskem až v rámci personální jagellonské unie česko-uherské. Tento stav trval i po dobu trvání habsburského soustátí (1526—1918), kdy Slovensko zůstalo součástí Uherského království.

Ztráta suverenity

Ztráta suverenity českých zemí po bělohorské porážce se projevila i ve státní symbolice, kde pak náleželo vždy první místo císařskému dvouhlavému orlu nebo rodovému znaku Habsburků a znaky zemí koruny české byly degradovány na úroveň ostatních zemských znaků zemí ovládaných Habsburky.

Teprve s rozvojem kapitalismu v našich zemích koncem 18. století se znovu začalo formovat národní povědomí a ze středověkých národností se postupně v průběhu 19. století prosřednictvím buržoazních revolucí začaly utvářet novodobé národy, což platí i pro Čechy a Slovaky. Buržoazní nacionalismus se neobešel bez národní a později i státní symboliky. V první polovině 19. století je již možno vysledovat uvědomělé snahy českých a slovenských obrozenců o prohloubení vzájemnosti mezi oběma národy a o teoretické zdůvodnění jejich přibuznosti jako reakce na německý a maďarský národnostní útlak.

Cílem rakouské státní byrokracie bylo oslabit vzájemné vztahy mezi zeměmi koruny české a podřídit je pouze centrální moci Vídně. Z toho důvodu čeští představitelé trvali na společném užívání všech znaků, tedy Čech, Moravy a Slezska, nebo aby jejich jed-

notu symbolizoval samotný český lev jako nadřazený symbol všech těchto zemí. Tato trojice znaků byla od počátku habsburské nadvlády zobrazována společně až do roku 1838, kdy byly na středním znaku mocnárství od sebe odtrženy. Od té doby, s prohlubujícím se rakouským absolutismem, byla zřetelná snaha vídeňských vlád zamezovat společnému zobrazování těchto znaků, aby tak nepřipomínaly obyvatelstvu státotvorní tradici spojení těchto zemí v Českém království. Byla to jedna z forem uplatňování známého hesla »Rozděl a panuj!« V roce 1893 bylo společné užívání těchto znaků zakázáno a během první světové války trestáno jako zločin velezrady. Politické problémy rakousko-uherské mnohonárodnostní monarchie se tak odrážely i ve státní a zemské heraldice.

První zahraniční odboj

Znaky Čech, Moravy, Slezska a Slovenska byly též zastoupeny ve dvou hlavních formách symbolů našeho zahraničního odboje, neboť se na něm podíleli jejich obyvatelé. První byl čtvercový štít, v jehož polích se nacházely znaky uvedených zemí v tomtéž pořadí. Znaků užívá prof. T. G. Masaryk. Uprostřed byl svazek čtyř tzv. Svatopetrkových prutů, symbolizujících jednotu těchto čtyř zemí a zdůrazňujících vědomí historické kontinuity s Velkomoravskou říší.

Druhou, zvláště legemí užívanou formou symboliky byl tzv. legionářský znak, sestávající z uvedené číveřice znaků na zvláštních štítech s českým lvem uprostřed, moravskou a slezskou orlicí po stranách a slovenským lvem nahoru. Byl navržen v Paříži grafikem L. Striplemem a plasticky proveden akad. malířem E. Purkhartem. Legionářský znak byl pak užíván buď samostatně, nebo na červenobílých praporech. Náš zahraniční odboj si tedy v dané situaci vytvořil živelně svou vlastní symboliku, jež vešla do povědomí desítek tisíc jeho účastníků. Tradicí společného boje a společných obětí za národní svobodu se tak stala tato číveřice znaků základem pro vytvoření nových heraldických symbolů Československé republiky.

V samostatné republice

Po jejím vzniku 28. října 1918 nabyla otázka nového státního znaku zásadní aktuálnosti vzhledem k různým mezinárodním smlouvám, jimiž měl nový středoevropský stát upevnit své postavení, což bylo samozřejmě doprovázeno čilým diplomatickým ruchem, který se bez státní symboliky nabešel.

Národní výbor od vzniku republiky shromažďoval nejrůznější návrhy na nový státní znak a ocítil se před nesnadným rozhodnutím, zda přilnout za státní symbol odbojové znaky, či vybrat některý z nových návrhů. Potom ale agendu státních symbolů převzalo Prezidium ministerské rady, které k odbornému řešení tak důležité otázky jmenovalo znakovou komisi z tehdejších předních odborníků, archivářů a historiků, jako byli: univ. prof. dr. G. Friedrich, řádný profesor pomocných věd historických na české univerzitě v Praze; dr. J. B. Novák, ředitel Archivu země České; dr. L. Klíčan, ředitel Archivu ministerstva vnitra; dr. V. Vojtíšek, pracovník městského archivu v Praze, a J. Kurša, heraldik z Archivu ministerstva vnitra. Toto vědecké jádro komise se neměnilo, ale na její práci se s různou pravidelností podíleli i státní úředníci, zástupci ministerstev, poslanci, vojáci a výtvarníci.

Protože odpovědné rozhodnutí o podobě státního znaku nebylo možno uspěchat a události si vyžadovaly rychlého užití státního znaku, byl z pověření komise vytvořen i. Kursou prozatímní znak ČSR, stříbrný dvouocasý lev na červeném poli, který byl stanoven vládním nařízením č. 300/Sb. z 19. 5. 1919. V tomto případě je patrné vztahy československé koncepce, kdy byl český lev tímto způsobem aplikován i pro Slovensko. Tehdejší ministr s plnou

mocí pro správu Slovenska. MUDr. V. Šrobár, se proti tomuto ustanovení bránil a nařídil na Slovensku užívání legionářského znaku, který obsahoval i znak Slovenska, až do konečné úpravy státního znaku. K té se znaková komise dopracovala až po dlouhých a komplikovaných jednáních v březnu 1920. Bylo totiž třeba upřesnit podobu slovenského znaku a ujasnit jeho umístění na třech zvolených formách státního znaku, malé, střední a velké. Toto dělení bylo převzato od rakouské monarchie z důvodu odstupňování reprezentativních účelů a bylo též výrazem potřeby československé buržoazie vyjádřit na velkém znaku všechny země náležející k území ČSR. Situaci zkomplikovala i nutnost vkomponování znaku Zakarpatské Ukrajiny (Podkarpatské Rusi) do středního a velkého znaku ČSR, jež vytvořila znaková komise na základě návrhů jejích představitelů. Státní znak byl ve svých třech formách spolu se státní vlajkou, státní pečeti a standartou prezidenta republiky uzákoněn zákonem č. 252/Sb. z 30. 3. 1920. Jednalo se o kolektivní dílo znakové komise, ve které odvedl po teoretické stránce nejvíce práce prof. Friedrich spolu s J. Kursov, který navíc vlastnoručně vyhotovil všechny formy modelových experimentálních návrhů, aby na nich mohlo být odpovědně posouzeno konečné, z tehdejších hledisek optimální řešení této problematiky.

Malý a velký znak

Malý znak ČSR, který byl také nejvíce užíván, byl tvořen českým lvem, který nesl na hrudi štítek se slovenským znakem. Střední znak tvořily dva štíty, z nichž na předním byl znak Čech a na zadním, čtvercém, byly znaky Slovenska, Zakarpatské Ukrajiny, Moravy a Slezska. Byl určen pro slavnostnější příležitosti a odpovídal tradici legionářského znaku. Velký znak ČSR byl nejreprezentativnější formou. Na předním štítě byl znak Čech, na zadním štítě, který byl dělen na sedm polí, byly historické zemské znaky v tomto pořadí: Slovensko, Zakarpatská Ukrajina, Morava, Slezsko, Těšínsko (zlatá orlice v modrém poli), Opavsko (štít červeně a bíle polcený) a Ratibořský (štít polcený, v pravém modrém poli zlatá orlice a levé pole bílé a červeně polcené). Zadní štít velkého znaku po obou stranách držel zlatí korunovaní lvi jako štítonoši a pod štítem se vlnula nápisová stuha s husitským heslem: Pravda vítězí. Trojici státních znaků ČSR umělecky ztvárnil podle Kursových návrhů profesor uměleckoprůmyslové školy František Kyseľa. Dosud je možno jejich barevné provedení spatřit na pravé vnitřní stěně uprostřed katedrály sv. Víta na Pražském hradě.

Současná podoba

Uvedené státní znaky byly v platnosti až do listopadu 1960, kdy si změna společenskopolitických podmínek vynutila změnu ústavy, názvu republiky (z ČSR na ČSSR) a následnou změnu státního znaku na dnešní, všeobecně známou a zažitou podobu, která nahradila předchozí tři formy. Státní vlajka zůstala nezměněna. Současná podoba státního znaku je upravena v článku 110, odstavec 1 Ústavy ČSSR: „Státní znak Československé socialistické republiky tvoří štít tvaru husitské pavézy s pěticípou hvězdou v horní části, na kterém je bílý dvonocný lev nesoucí na hrudi červený štítek s modrou siluetou Kriváně a vatrou zlaté barvy. Kresba znaku je zlatá.“ Tato podoba státního znaku byla uzákoněna zákonem č. 183/Sb. ze 17. 11. 1960.

Abychom lépe pochopili význam dnešního našeho státního znaku, je nutno se zmínit o tragickém přerušení naší státní suverenity fašistickou okupací našich zemí, která se promítla i do změny státní symboliky tzv. protektorátu Čechy a Morava. Pod přímým nátlakem říšského protektora byly vládním

nařízením č. 222/Sb. z 19. 9. 1939 stanoveny protektorátní státní symboly: Vlajku tvořily tři vodorovné pruhy o stejné šíři, horní bílý, střední červený a dolní modrý. Menší znak tvořil samostatný český lev a větší znak byl čtvercový, kde v pravém horním a levém dolním poli byl český lev a v levém horním a pravém dolním poli moravská orlice. Tyto státní symboly platily na území tzv. protektorátu od 8. 10. 1939 až do osvobození našeho území v květnu 1945. Slovenský klerofašistický stát si ponechal slovenský znak a vlajka se lišila od protektorátní pouze tím, že modrý pruh byl uprostřed. Kontinuitu našich státních symbolů podržel domácí i zahraniční odboj a jejich platnost byla po osvobození okamžitě obnovena.

Na našem dnešním znaku došlo k několika změnám proti předchozím podobám. Královská koruna byla nahrazena pěticípou hvězdou, symbolem naděje proletářů na vybudování spravedlivé bez třídní společnosti. Pavéza je v našich podmínkách nejnámější jako štít husitského vojska a symbolizuje tak revoluční a demokratické tradice našeho lidu. Na standartě prezidenta republiky je znak doplněn husitským heslem: Pravda vítězí. Na nešťastnějším místě, na hrudi lva, je umístěn srdeční štítek, který nese v červeném poli modrou siluetu Kriváně se zlatou partyzánskou vatrou. Tímto symbolem Slovenského národního povstání, které bylo vyvrcholením revolučně demokratických tradic slovenského lidu, byl nahrazen bývalý slovenský znak, zneužitý slovenskou klerofašistickou vládou k její vlastní reprezentaci. Český lev již tradičně symbolizuje českou státnost a suverenitu. Lev byl v heraldice vždy zosobněním uslechtilé síly, odvahy a statečnosti. Tři základní barvy v naší státní symbolice mají následující význam: červená — krev prolitá v boji za svobodu, hrdinství; bílá (stříbrná) — čistota, čest, svoboda, mír; modrá — vědění, rozum, stálost, spravedlnost.

□

Spatřujeme tedy v našem státním znaku hodnoty, jež byly našemu lidu vždy blízké a jež by se daly charakterizovat slovy básnička jako krása bez ješitnosti, síla bez surovosti a odvaha bez krutosti. Uvědomme si vždy při spatření našeho státního znaku slavnou minulost obou našich národů, jež symbolizuje, a buďme na ni hrdí, neboť nás zavazuje jak pro současnost, tak i pro budoucnost.

Prozatímní znak ČSR (platný od 19. 5. 1919 do 29. 3. 1920)

Knižec „plamenná orlice“

Kursův návrh velkého znaku ČSR (znak Zakarpatské Ukrajiny je zde stranově obrácen a v konečné verzi následoval za znakem Slovenska) Obrazová dokumentace autor

Die Nudel als Guillotine

Ganz im Trend des Revolutions-Jubilärs in Frankreich liegt ein Nudelhersteller aus dem elsässischen Wittenheim, der seine Erzeugnisse zum zehnhundertsten Jahrestag der Republik in Form revolutionärer Symbole anbietet. Da gibt es Nudeln in Form der Guillotine, des dazu passenden Henkerkarrens, der Jakobiner-Mütze und der Sansculotten.

Die Kollektion „Paris 1789“ der Firma Valfleuri umfaßt etwa 20 verschiedene revolutionäre und post-revolutionäre Motive, darunter auch Pariser Bauten. Der Triumphbogen, die Kirche Notre-Dame und der zur Hundertjahrfeier der Revolution errichtete Eiffelturm kommen in miniature auf den Teller, zusammen mit Pistolen, Säbeln, Beilen und Fahnen, die den gewalttätigen Aspekt des Umsturzes illustrieren.

Die revolutionären Teigwaren sollen laut Hersteller in französischen Supermärkten und auch in der Bundesrepublik und in Belgien vertrieben werden.

CEZENA' GUILLOTINA S PÁKEM, ZAPEČENÁ EIFFELOVKA S TVAROVKEM...

Třetího října

Jára Kobout

Motto:
Byla to dřina
třetího října

V roce 1948 3. října, tedy před čtyřiceti lety, se stala ohromná věc v mém životě. Přechel jsem o půlnoci z okupované vlasti do svobodného světa. Útěk byl dobrůdružný, jak to při útěcích bývá. Dva mladíci, kteří nás převáděli nás okradli o šest kufříků, ve kterých byl majetek. Když jsme se lezem-lesem dostali z Aše do Selbu, neměli jsme nic, jen ohromnou radost, že jsme z toho komunistického otroctví venku. Tři děti, manželka Mimi a já jsme skákali na náměstí německého městečka každý metr dvacet do výšky. Potom jsme se zastavili na pět dní v Regensburgu a na 4 měsíce v uprchlickém táboře v Ludwigsburgu. První noc nám tam ustlal posteť Pavel Tigrid. Na to od 2. února 1949 již pravidelně vysílal své satyrické programy domů z pařížského radia 2 a půl roku. Tyto nahrávky se nenatáčely na pásky a nebyly rušené. Svobodná Evropa ještě nevysílala a já dostával z Československa necenzurované dopisy s náměty a anekdotami. Během mé činnosti tam, bylo těch psaníček 648. Nebyla víza do Ameriky a my museli na ně čekat v Evropě 4 roky. Při čekání jsem dostal dopis od přítele Jiřího Špánka z Paříže a ten mě radil, abych napsal krátkou povídku o svém přechodu do Hlasatele v Chicagu. To jsem ihned učinil a tedy pší od těch dob veselé do Hlasatele.

Denní Hlasatel
13. října 1988

Neformální hnutí v SSSR

Moskva: Podle sociologických průzkumů působí nyní v SSSR na 30 000 různých neformálních organizací a hnutí, z toho zhruba 2000 v Moskvě. Uvedl to list Krasnaja zvezda. Aktivně je do těchto hnutí zapojeno 10–13 procent sovětské mládeže, zhruba 50 procent mladých lidí se na jeho činnosti podílí neprevidečně. Největší koncentrace neformálních skupin je ve městech s více než miliónem obyvatel. Členové neformálních organizací se zabývají různými problémy — od společenskopolitických, přes ekonomické. Některé neformální skupiny podporují přestavbu, jiné hnutí zaujmají protisociální postoje a využívají demokracizace k vytvoření oficiální opozice vůči straně a státu. Absolutní většina neformálních organizací však vyjadřuje konstruktivní postoj a aktivně přispívá k rozvoji společenského života. List Krasnaja zvezda se dále zaměřil nad vztahem neformálních organizací a oficiálních orgánů a upozorňuje, že konstruktivní dialog s těmito hnutími dosud zjevně chybí.

Moskaus 3500-Zimmer-Hotel wegen Kakerlaken geschlossen

MOSKAU, 30. Januar (AFP). Moskaus Cosmos-Hotel muß ab Dienstag für zwei Tage geschlossen werden, da in dem Riesengebäude eine große Kammerjägeraktion auf Kakerlaken gestartet wird, teilte am Montag ein Sprecher des Hotels mit. Nach Angaben des Funktionärs wird das 1979 erbaute 3500-Zimmer-Hotel zum ersten Mal einer solchen Säuberungsaktion unterzogen. Die Gäste der Herberge wurden in andere Hotels verlegt.

V HOTELU 3500 ZIMMŮ, BYLJE NÁHRNĚ RÁDI. KOBYCHOM JE NEHELI, MOC BY NÁM V SSSR CHYBĚLI.

Soldaten aben Gefallene

Brisbane — Im Zweiten Weltkrieg wurden japanische Soldaten in Neu-Guinea, die von Nachschubtruppen abgeschnitten worden waren, zu Kannibalen. Sie aben hungriggeschwächt das Fleisch eigener und gegnerischer Gefallener. Das beweisen Dokumente, die nach 45 Jahren aus dem australischen Regierungs-Archiv in Brisbane freigegeben wurden. Verfasser des 470-Seiten-Reports von 1943 ist Sir William Webb, seinerzeit oberster Richter in der Provinz Queensland, später Vorsitzender in Tokioer Kriegsverbrecherprozessen.

Wieder mehr Aussiedler angekommen
GÖTTINGEN, 30. Januar (dpa). Im Grenzdurchgangslager Friedland bei Göttingen und in der Außenstelle Osnabrück sind in der vergangenen Woche 2488 Aussiedler aufgenommen worden. Das sind 391 mehr als in der Vorwoche.

TO JE RÁDOSTI NA BONNSKYJ JALANDE!

Preiserhöhungen in Ungarn

BUDAPEST, 30. Januar (dpa). In Ungarn sind am Montag drastische Preiserhöhungen von Lebensmitteln in Kraft getreten. Betroffen sind nicht preisgebundene Waren. Die Preise von Lebensmitteln mit Festpreisen — wie Milch, Milchprodukte und Fleisch, Mehl, Fette und Zucker — wurden bereits zu Jahresbeginn im Durchschnitt um 15 bis 16 Prozent erhöht.

Ungarische Wirtschaftsexperten rechnen im Zusammenhang mit den Bemühungen um eine Sanierung der Wirtschaft in diesem Jahr mit einer Inflationsrate von zehn bis 15 Prozent.

DAVOS (Reuter). Die osteuropäischen Länder müssen nach Meinung des ungarischen KP-Chefs Karoly Grosz unter Umständen eine höhere Arbeitslosigkeit und zeitweilig auch ein Absinken des Lebensstandards als Preis für die Modernisierung ihrer Wirtschaft in Kauf nehmen. Auf dem Weltwirtschaftsforum in Davos sagte Grosz am Sonntag, die Ostblockländer hätten keine Alternative zu ihrem Versuch, ihre „ererbte Rückständigkeit“ zu überwinden.

UZ ZASE! ALE MA GROSZ

„Phobos-2“ umkreist den Mars

MOSKAU, 30. Januar (AP). Die sowjetische Marsonde „Phobos-2“ hat nach sechs Monaten Raumflug über 180 Millionen Kilometer am Sonntag den Roten Planeten erreicht und damit ihre erste Aufgabe erfüllt. Die Nachrichtenagentur TASS berichtete, die Bremsraketen von „Phobos-2“ seien um 13.55 MEZ gezündet worden, so daß die Raumsonde in eine Umlaufbahn um den Mars eingeschwenkt sei. Ihre erste Aufgabe wird sein, die Schwankungen der Temperatur auf der Marsoberfläche zu registrieren und zusammen mit anderen Meßergebnissen zur Erde zu funken.

Eigentliche Aufgabe der Raumsonde ist es, eine Umlaufbahn einzuschlagen, auf der sie als Instrumententräger dem Marsmond Phobos so nahe wie möglich kommt. Geplant ist eine Annäherung bis auf 50 Meter im Vorbeiflug Anfang April. Dabei soll die Oberfläche des Mondes erkundet werden, bevor „Phobos-2“ zwei Roboter auf ihm absetzt. Am Unternehmen „Phobos“ sind auch Wissenschaftler europäischer Länder und die europäische Raumfahrtorganisation ESA beteiligt.

DO ZLEBU VYSOKO...

Castro riet in Kuba-Krise angeblich zu Atomschlag

MOSKAU, 30. Januar (AP). Während der Kubakrise des Jahres 1962 soll die Welt einem Atomkrieg näher gewesen sein, als angenommen wurde. Der kubanische Partei- und Regierungschef Fidel Castro soll fest mit einer Invasion der USA gerechnet und den sowjetischen Parteichef Nikita Chruschtschow gedrängt haben, einen Präventivschlag mit Atomwaffen zu führen. Angeblich lagerten um diese Zeit schon 20 Atomsprengeköpfe aus der Sowjetunion auf Kuba. Dies verlautete aus einer Konferenz in Moskau, auf der erstmals nicht nur US-Amerikaner und Sowjets, sondern auch Kubaner am Tisch saßen.

Die angebliche Empfehlung Castros an Chruschtschow wurde am Montag von dem Funkjournalisten Pierre Salinger unter Berufung auf einen sowjetischen Gesprächspartner gemeldet. Salinger war 1962 Pressesekretär des US-Präsidenten John F. Kennedy. Castro, so sagte der sowjetische Gewährsmann angeblich in einem vertraulichen Gespräch mit Salinger, habe die Nacht zum 26. Oktober 1962 im Bunker der sowjetischen Botschaft zugebracht und Chruschtschow dann in einer Botschaft um den Atomschlag gebeten.

Zahlen Ost und Zahlen West

Bei einer Gegenüberstellung der Zahlen über Militärpotentiale von Ost und West in Europa ergeben sich erhebliche Unterschiede, unter anderem bei den Truppenstärken beider Seiten und einzelnen Waffenkategorien. Nach Ansicht westlicher Militärexperten beruhen die Differenzen auch auf unterschiedlichen Bezeichnungen und Zuordnungen der Waffensysteme. Das sowjetische Parteiorgan „Prawda“ veröffentlichte am Montag folgende Tabellen mit einem Kräftevergleich zwischen dem Warschauer Pakt (WP) und der NATO. Die Angaben wurden von dpa übermittelt.

Kräftevergleich Truppen (in 1000 Mann)

Benennung	WP	NATO	Verhältnis
Führungsorgane: General(Führungs)-stäbe Haupt- und Zentralabteilungen der Verteidigungsministerien	30,2	49,47	1 : 1,6
Landstreitkräfte Luftlandetruppen Armeeflieger	1 823,5	2 115,36	1 : 1,2
Luftabwehr	550,5	137,7	4,0 : 1
Luftwaffe	425,1	482,3	1 : 1,1
Marine	338,0	685,0	1 : 2,0
Aufklärung, Fernmelde- truppen, technische Instandhaltungseinheiten Hochschulen u. a.	225,4	96,9	2,3 : 1
Rückwärtige Einheiten und Einrichtungen	146,3	87,5	1,7 : 1
Truppen der zivilen (territorialen) Verteidigung	34,1	6,0	5,7 : 1
Insgesamt Streitkräfte in Europa und umliegenden Gewässern	3 573,1	3 660,2	1 : 1
Taktische Kampfflugzeuge der Luftwaffe, Kampfflugzeuge der Luftabwehr und der Marine (einschließlich der taktischen Flugzeuge der Luftwaffe und der Luftabwehr	7 876	7 130	1,1 : 1
Abfangjäger der Luftabwehr, die nicht gegen Bodenziele einsetzbar sind	1 829	50	36 : 1
Kampfflugzeuge der Marine)	692	1 630	1 : 2,4
Insgesamt Angriffsflugzeuge (Bomber, Jagdbomber) innerhalb der taktischen Luftwaffe und der Marine	2 783	4 075	1 : 1,5
Kampfhubschrauber (mit Marine)	2 785	5 270	1 : 1,9
Startrampen für taktische Raketen	1 608	136	11,8 : 1
Panzer	59 470	30 690	1,9 : 1
Panzerabwehrraketenanlagen	11 465	18 070	1 : 1,6
Kampfwagen der Infanterie und Schützenpanzer	70 330	46 900	1,5 : 1
Raketenwerfer, Geschütze (ab Kaliber 75 mm), Minenwerfer (ab Kaliber 50 mm)	71 560	57 060	1,3 : 1
U-Boote (außer U-Booten mit strategischen ballistischen Raketen)	228	200	1,1 : 1
davon atomgetrieben	80	76	1 : 1
große Überwasserschiffe (Flugzeugträger, Schlachtschiffe, Kreuzer, Zerstörer, Fregatten, Landeschiffe mit Verdrängung ab 1200 t)	102	499	1 : 5
davon: flugzeugtragende Schiffe und Flugzeugträger	2	15	1 : 7,5
Schiffe mit Marschflugkörpern	23	274	1 : 11,9
Landeschiffe (Verdrängung ab 1200 t)	24	84	1 : 3,5

Die NATO veröffentlichte im November folgende Zahlen:

	NATO	WP
Truppenstärke	2 213 593	3 090 000
Kampfpanzer	16 424	51 500
Schützenpanzer	4 153	22 400
Andere Panzerfahrzeuge	35 351	71 000
Artillerie	14 458	43 400

terbestehen sollten, dann müsse man ihnen einen Weg aufzeigen und neue Formen.

Es gebe nichts Wichtigeres für den Menschen als die Nahrung: „Nahrung — das ist Politik.“ Wenn es überall genug Nahrungsmittel gäbe, so Gribow, wäre die Perestroika schneller umzusetzen: „Mit einem satten Volk entscheidet man leichter Probleme.“

ВЕСНИКО МА, СТРЕЛИКОВА..!

Ruf nach dem alten Dorf

„Prawda“ druckt beißende Kritik an Moskaus Agrarpolitik

Land und der Mensch blieben im wesentlichen unbeweglich.“ Die „verantwortlichen Führer“ wollten ein Plenum des Zentralkomitees durchführen, eine neue Direktive erlassen, irgend etwas reorganisieren — und schon fließt Milch in Büchsen, könne man Fleisch und Butter kaufen, soviel man wolle. „Doch so war es nicht.“ Gut sei es, daß man noch Gold habe, Öl pumpe, Gas fördere und Bäume fälle, „aber diese Reichtümer können schnell ausgegeben sein, wenn man Zwiebeln in Ägypten kauft und Kartoffeln aus Kuba importiert.“

Die Zwangskollektivierung der Landwirtschaft unter Stalin nennt der Autor „schrecklich“. Seit damals sei das Dorf zum Niedergang verurteilt. Als Lösung sieht Gribow nur eins: Pachtwesen und Familienbetriebe auf dem Lande. Wenn schon die Sowchosen und Kolchosen we-

MOSKAU, 30. Januar. In der sowjetischen Presse häufen sich Veröffentlichungen, in denen die Wirtschafts- und Agrarreformen der Gorbatschow-Führung als bisher erfolglos kritisiert werden. So druckte die Parteizeitung „Prawda“ am Montag einen Artikel des Schriftstellers Jurij Gribow mit dem Titel „Wer ernährt uns?“ Darin prangert Gribow den Mangel an Nahrungsmitteln an und fordert, das „alte Dorf“ wiederherzustellen, um die Landwirtschaft zu beleben. Wenn es nicht gelinge, das Land „in allernächster Zeit“ zu ernähren, werde die Perestroika „die Spitze des Berges“ nicht erreichen.

Der Autor wirft der Kremführung vor, „kochende Leidenschaften“ um die Landwirtschaft zu entfachen — aber nur in den Amtsstuben: „Sie rückten Tische, wechselten die Schilder, Papiere flogen von einem Ende zum anderen, aber das

	NATO	WP
Panzerabwehrwaffen	18 240	2 744
Luftverteidigungssysteme	10 309	68 900
Hubschrauber	2 419	31 400
Panzerbrücken	454	48 700
Kampfflugzeuge	3 977	22 400
Land und Luft		11 700
Streitkräfte (in tausend)	3 197	14 100
Kampfpanzer	33 600	15 500
Schützenpanzer	9 900	2 105
Artillerie	17 060	9 955
Panzerabwehrwaffen	28 300	271
Mörser (120 mm und mehr)	2 900	4
Luftabwehrgeschütze	9 900	36
Bodenlufraketen	3 400	257
Bewaffnete Hubschrauber	3 208	117
Kampfflugzeuge	8 245	909
Marine		704
U-Boote	241	
Flugzeugträger	22	
Kreuzer	46	
Zerstörer/Fregatten	435	
Landungsschiffe	107	
Marineflugzeuge	1 946	
Anti-U-Boot-Hubschrauber		387

Rechtsfragen des Alltags

DARMSTADT, 30. Januar (dpa). Eine betagte Dame kämpft gegen den Altweibersommer — freilich nicht gegen das so benannte schöne Herbstwetter, sondern gegen dessen Bezeichnung. Die 77jährige fühlt sich mit dem Begriff diskriminiert und hat deswegen vor dem Landgericht Darmstadt Klage gegen den Deutschen Wetterdienst erhoben: Die Meteorologen sollen künftig die Verwendung des Wortes Altweibersommer unterlassen. Laut Klageschrift fühlt sich die 77jährige gleich doppelt betroffen — wegen ihres Geschlechts und ihres Alters. Der Begriff „altes Weib“ bedeute in aller Regel Herabsetzung und Abwertung. Der Wetterdienst hält das anstößige Wort hingegen für einen „wissenschaftlich fundierten Begriff“, und im übrigen sei der Altweibersommer etwas äußerst Positives, die Schönwetterperiode im September/Oktober werde allgemein geschätzt. Das Urteil soll am 2. Februar verkündet werden — dem Tag der Weiberfastnacht.

gegen, daß die Alpen mit Bergbahnen zugebaut werden. „Die Leit, die auf d' Berg wolln, solln ihre Haxn benutzen, so wia's mia a gmacht habn.“

Vorstädtischem Publikum nahm er die Ausländer an: „Für uns Republikaner ist das Schicksal eines Holzfallers wichtiger als das eines Plantagenarbeiters in Nicaragua.“

Das kommt an bei Menschen, die in der modernen Welt Orientierungsschwierigkeiten haben.

Der Erfolg von Berlin hat Schönhuber hungrig gemacht.

Zu BILD sagt er: „Ich würde an meinem politischen Verstand zweifeln, wenn ich nicht sicher wäre, bei der Landtagswahl in Bayern ein zweistelliges Ergebnis zu erzielen.“ Und: „In Bayern, aber auch im Stadtrat von München werden wir drittstärkste

gehalten hatte: Die CSU, die Münchner Gesellschaft, der Bayerische Rundfunk, sie alle ließen ihm fallen. Da liegt der Grund für seine Rache. Zwar bekamer vom Bayerischen Rundfunk 290 000 Mark Abfindung

Thema des Tages

und eine Pensionszusatz von 7 000 Mark pro Monat. Dennoch war er tiefverletzt und zog sich in die fürkel nach Antalya zurück. Dort besitzt er ein villenähnliches Ferienhaus. Sein Buch brachte ihm im Lauf der Jahre an Honoraren 750 000 Mark ein.

1983 kam die Wende. Franz Josef Strauß vermittelte der „DDR“ einen Milliardeng-Kredit. Teile der CSU waren schockiert. Eine neue Partei wurde gegründet. Deren Chef war bald Franz Schönhuber. Auf dem Lande wertete er gegen die Massentierhaltung und da-

und Ansehen. Dann, im Oktober 1981, brachte er ein Buch heraus: „Ich war dabei“, ein persönliches Bekenntnis zu seiner Zeit bei der Waffen-SS. Die rechtsextreme „Deutsche Nationalzeitung“ wählte es zum Buch des Jahres.

Da geschah mit ihm als „Nazi vom Bayerischen Rundfunk“ das, was er selbst nie für möglich

So reden die Republikaner

Berlin — Franz Schönhuber und seine Republikaner lieben große Sprüche. 1986 erreichten sie bei der Landtagswahl in Bayern 3 Prozent. Markig kündigte Schönhuber darauf den „Marsch auf Bonn“ an.

Kernig wettern die Republikaner gegen „Pfründewirtschaft, Egoismus, Selbstherrlichkeit, politische Feigheit“.

Parteisprecher Neubauer prahlt sogar: „Die CSU kann sich heute in einem Telefonhäuschen treffen, für Schönhuber sind die großen Wirtschaftskreise zu klein.“

Über den umstrittenen Fernseh-Spot in Berlin mit spielenden Ausländerkindern („Spiel mir das Lied vom Tod“), sagte Schönhuber: „Wir hätten das Christkindli-Lied singen können, man hätte uns das in Berlin in gewissen Kreisen übel genommen.“

Rundfunk Karriere, wurde Moderator der Sendung „Jetzt red“ und stellvertretender TV-Chefredakteur. In dieser Position gehörte er zum sogenannten „Frenzies-Club“, Freunde von Franz Josef Strauß. Schönhuber, mit einer Rechtsanwältin verheiratet, genöß in der Münchner Gesellschaft sein Einkommen, Ehre

Bei der „Leibstandarte-SS“

Von JOACHIM RIENHARDT München — Franz Schönhuber, der Führer der Republikaner, ist ein Parteivorsitzender, der kein Honorar für diese Tätigkeit bekommt. „Bei mir ist alles idealisiert“, sagt er. Vielleicht meint er auch, die Wahrheit aber ist: Er fühlt sich als Rächer in eigener Sache. Franz Schönhuber (65), Sohn eines Metzgers aus Trostberg, machte 1942 in München Abitur, meldete sich als 19jähriger freiwillig zur Waffen-SS. Bei der

Jeder neunte in West-Berlin ist Ausländer

Hamburg — Die „Republikaner“ wurden am 27. November 1983 in München gegründet — von den aus der CSU ausgetretenen Bundestagsabgeordneten Franz Händlos und Ekkehard Voigt sowie dem ehemaligen TV-Journalisten Franz Schönhuber. 1985 übernahm Schönhuber die Parteiführung.

Hauptthema der „Republikaner“ (7800 Mitglieder) ist die Ausländerpolitik. Partei-Sprecher Neubauer nach der Berlin-Wahl: „Wir sind für humane Familienzusammen-

führung der Ausländer — in ihren Heimatländern.“

Schönhuber im Wahlkampf: Es gehe darum, „daß es bei uns nicht bald Niederlassungen der Camorra,

der Cosa Nostra und der Mafia gibt“.

In ihrem TV-Wahlspot unterlegten die „Republikaner“ Bilder spielender Ausländerkinder, Punks und Drogentäter mit der Melodie „Spiel mir das Lied vom Tod“. In Hauswurfsendungen forderten sie Arbeitsplätze und Wohnungen vorrangig für „deutsche Berliner“.

Die meisten Stimmen holte die Partei in den traditionellen Arbei-

tervierteln Wedding (9,9 Prozent) und Neukölln (9,6 Prozent). Wegen der „knappen Kandidatendecke“, so der Landeswahlleiter, haben sie jetzt Schwierigkeiten, ihre errungenen Mandate zu besetzen.

In Berlin (2,01 Millionen Einwohner) leben rund 223 000 Ausländer; in Grundschulen des Stadtteils Kreuzberg sind statistisch 8 von 10 Kinder Ausländer.

HUIIL SCHÖNHUBER!

Franz Schönhuber, seine Frau Ingrid und ihr Cocker-Spaniel in ihrer Münchner Wohnung. Gestern Abend kochte sie ihm Spaghetti mit Knoblauchsauce. Dazu gab es Rotwein. Foto: Zeitler

30. JANUAR '33/'83
NICHTS GELEHRT

Test-Einbrecher bei der Queen

London — Wie sicher vor Einbrechern ist der Buckingham-Palast in London? Die „Königliche Schutztruppe“ testete die Sicherheitsmaßnahmen: Drei Pollzisten zogen Taucheranzüge an und kletterten im Schutz der Nacht über eine Mauer auf das Palast-Gelände. Keiner ihrer Kameraden wußte davon. Absichtlich lösten die drei eine Alarmanlage aus. Mit Schnorcheln tauchten sie durch einen kleinen See und gingen auf einer Insel an Land. Dort kletterten sie auf einen Baum. Sie sahen, wie Polizei und Soldaten nach Eindringlingen suchten. Man fand sie nicht. Nach drei Stunden tauchten sie zurück und kletterten unbehelligt über die Mauer davon.

Volení trenéři v SSSR

MOSKVA (a): Sovětský sňbor pro tělesnou výchovu a sport projednal projekt přípravy na olympijské hry v Barceloně. V návrhu se důležitě zplátnoje princip decentralizované přípravy a probíhajícího demokratickeho vyřazení do reprezentace i v obsazení míst trenérů. Předseda A. KOLJESOV: „Sportovci, kteří se připravovali v dávnejším záměrem domácním prostředí, získávají v soutěži úspěchy. Neopak je, kteří byli přemámeni od svých trenérů do centrální přípravy s cílem osbezpečit pro ně ideální podmínky, sešhali. To je případ veselířů, boxerů, plavců, úkázelo se, že centralizace vede ke střetům rozdílné a podléhající tvorbě tělesnosti. Trenér a svěřenec při společné práci zároveň vzájemně poznávají jemné nuance osobnosti druhého, jsou schopni lépe pochopit jeho náhledy, což je vždy lepší než trenérský diktát. V současné době volné místo reprezentáčních trenérů plavání, veslování a mužského basketbalu budeme obsazovat na základě výsledků volab.“

● Začátkem příštího ruka vypustí země východního slunce svůj první družici směrem k Měsíci. Informuje o tom list Sankei Šimbun v článku nazvaném „Japonsko vstupuje do období výzkumu planet sluneční soustavy“.

V HNICKOVÉ TO
TENDRAT TALKY
ZATEALO. KDODAR
NAPÍŠE NOVOU
„HORST-WEISEL-
LIED“... MEIN
KAMPF!“ UŽ
NAPSAL! TO JE
ZASE SOUSTO PRO BOLŠEVIKY!!

L. Adamec uvítán v Teheránu
ALE SACH ON SACH TAMUŽ NENÍ!

Ema Destinnová jako spisovatelka

Dosud nevydaný fragment jejího románu ve Vyšehradě

Zásluhou nakladatelství Vyšehrad poznáváme světoznámou zpěvačku Emu Destinnovou i jako spisovatelku. Pod názvem Pan doktor Casanova zde vychází — až dosud knižně nevydaný — fragment románu, který dal svazku jméno, a dvě novely, Stromy zrazené lásky a Mladá pání stará. Rukopis Pana doktora Casanova, odpočívající půl století v divadelním oddělení Národního muzea, byl napsán německy a do češtiny jej přeložil Václav Šmejkal. Dvě novely, doplňující knihu, byly psány česky.

Hned dvě věci jsou překvapující. Předně literární činnost slavné zpěvačky, dále pak její dvojjazyčnost, promítající se do její spisovatelství tvorby. To že Destinnová stejně dobře mluvila i psala česky jako německy, je dáno jednak výchovou v rodině, jednak dobou společenskou situací. Ale méně obvyklé je, aby se autor umělecky realizoval ve dvou jazycích, jak to činila Destinnová. V němčině vydala dva svazky poezie, Sturm und Ruhe a Der galante Abbé, německy napsala zmíněný už fragment Pan doktor Casanova a do němčiny překládala některé česká díla, například Zeyerovu hru Radúz a Mahulena a libreto Kovařovicovy opery Psohlavci.

Už z výřezu těchto prací je zřejmé, že pro Emu Destinnovou nebyla literatura jen rozptýlením nebo únikem z náročné práce operní hvězdy. Psaní se věnovala po celý život a lze říci, že jí bylo důležitým druhem seberealizace, doplňujícím a docelujícím její hlavní tvůrčí činnost, a že v něm chtěla spatřovat další důkaz svých uměleckých schopností. Svědčí o tom především její rozsáhlá rodová kronika Ve stínu modré růže (vyšla ve čtyřech svazcích v roce 1925), stejně jako její hry U cíle, Rahel a Táně, kdy si hrané ochotnickými soubory.

Fragment románu Pan doktor Casanova je dílem klíčovým. Ema Destinnová napsala původně dvě varianty, jednu o 130 a druhou o 462 rukopisných stranách. Překladatel V. Šmejkal zvolil druhou, obsáhlejší a definitivnější, která vznikala v letech 1905 až 1915. Časově zabírá kniha zpěvaččinu osudu v letech 1898 až 1909, tedy období jejího působení u berlínské Dvorní opery. Destinnová sem přichází po zklamání osobním (nešťastná láska) i uměleckém (odmítnutí v pražském Národním divadle a nezdar v drážďanském Theater des Westens). Ve stylu libivého romantismu tu dokumentuje jak poměry přední německé scény, tak i osobní — především své — vztahy mezi umělci. Tímto dvojm

přístupem k látce — na jedné straně sentimentální líčení citových vztahů, na druhé až faktografické záznamy — dodává její textu zvláštní napětí a pochopitelně i přitažlivost. pramenící ovšem především z toho, že tu mluví o svých osobních záležitostech přísti největší zpěvačka své doby. Ema Destinnová vystupuje v románu jako Eva Königová a je pozoruhodné, s jakou kritičností o sobě vypovídá i do jakých detailů zachází při popisování vztahů, v případě doktora Richtera na svou dobu více než odvážných.

Jinak je patrné, že jde o pouhý rozběh, o expozici, která by se teprve později rozostřila do klíčového románu, v němž by zpěvačka podrobněji vypověděla o svém vztahu k dirigentu dr. Karlu Muckovi, který v románu vystupuje jako doktor Martens. Takto zůstává kniha zajímavým torzem, jebož cena není pochopitelně v hodnotě literární, ale dokumentární. Po umělecké stránce stojí výše obě novely, zejména pak první, nazvaná Stromy zrazené lásky, obsesivně baladickým přítím lidové pověsti, kterou Destinnová zpracovala s citem a vkusem. Objevné torzo Pan doktor Casanova je provázena studií V. Holzknechta, uvádějící do situace, o níž román vypráví, a seznamující čtenáře s důležitými okamžiky v životě Destinnové i s jejím literárním působením.

Kdo má SPOROŽIRO

pravidelně spori
BY SI KOUPIŁ 2 Boží,
KTERÉ SE ŽENĚ
27 Boží.

Významné opatření čs. státu

Prohlášení o snížení počtu osob, výzbroje a organizačních změnách v ČSLA
(tisk) Z rozhodnutí Rady obrany státu v souladu s obrannou doktrínou československého státu Varšavské smlouvy a v letech 1989—90 provedena organizační směry ke zvýšení obranného charakteru a snížení počtu osob a výzbroje v Čs. lidové armádě.

ČSSR tím přistupuje k postupné realizaci své iniciativy, k vytvoření pásmo důvěry, spolupráce a dobrosousedských vztahů na linii dotyku mezi státy východní Evropy. V rámci vojenských výpomocí a jejich podstatné rozšíření zejména ve stavebnictví a železniční dopravě.

1. Plánované výdaje na obranu státu v letech 1989 a 1990 sníží o 15 procent.
 2. Sníží počet vojáků v bojových jednotkách ČSLA o 12 000 osob. Posílí armádní státní organizace počet o 20 000 vojáků ČSLA.
 3. V organizačních strukturách pozemního vojska a letectva sníží počet tankových a leteckých pluků. Z výzbroje ČSLA vyřadí a postupně zlikvidovat celkem 850 tanků, 165 obrněných transportérů a 51 bojových letounů.
 4. Tři vševojenské divize reorganizovat na sklady jejich výzbrojí a techniku sekonzervovat, ve skladech ponechat jen nezbytný počet osob ke střežení a provozní údržbě.
 5. Sníží počet prováděcích divizních a plukovních taktických cvičení s vojsky o 50 procent, počet bojových střelb o 25—30 procent a počet záloh povolávaných na cvičení o 15 000 osob.
- Uvedené opatření vycházejí z principu obranné dovednosti a zabezpečují spolehlivou obranu státu. Tato opatření jsou prováděna jednorázově jako konkrétní vklad ČSSR ke zvýšení důvěry a bezpečnosti v Evropě. V případě, že státy NATO budou ochotny provést obdobná opatření ve svých ozbrojených silách, jsme připraveni v tomto procesu pokračovat.

NERUDA: KAM S TÍM?

Maďarská státní sportovní agentura začala vydávat eurošeky pro ty maďarské občany, kteří mají vlastní devizové nebo cestovní konto. Odhaduje se, že v MLR je na 400 000 majitelů těchto účtů, pro něž bude své služby poskytovat v Budapešti 24 a mimo hlavní město 46 poboček státní společnosti.

Tatra u profinožců

WELLINGTON: Expedice Tatra kolem světa ve středu v odpoledních hodinách dorazila do Wellingtonu, hlavního města Nového Zélandu. Poté se členové posádky koptivického speciálu setkali s pracovníky vůbec nejvíce vzdálenějšího československého zastupitelského úřadu. Tatra 615 GTC je na Novém Zélandu, v pořadí 42. vozidlo na trase, od 17. ledna. První výprava přes Tichý oceán z Ekvádoru na Nový Zéland se uskutečnila po dvou letech. Zahraniční oblas, který cesta expedice převezí, připadá k tomu, že holandská loď společnost Medloy využila transportu expedičního vozidla k vlastní propagaci a přepravě je na většině trasy zdarma. NĚKTERÍ ČLENOVÉ VÝPRAVY následovali trasu tatra letenky a filmová skupina využila čas nutný k loďní přípravě k natáčení záběrů atraktivních odlehlých oblastí jižního Tichomoří.

V AUČKLANDU se děsativci výpravy setkali se zástupci několika podniků, které prodávají čs. výrobky, zejména automobily. Například firma Ellison prodávající i vozy Tatra, nyní čeká na automobily s kineim na pravé straně, jež vyznačuje provoz na zdejším silnicích. V AUSTRALSKÉM SYDNEY by se tatra měla vyložit 5. února. Tam se výprava, které se doposud od domova stále vzdalovala, začne československou opět přiblížovat z opačné světové strany. Nynější dvacetidenní časový rozdíly se bude postupně snižovat.

„Valutová cizinci jsou v tomto luxurním restaurantu velice spokojeni. Jen je mrzí, že se zde nesetkávají s bodrymi Pražany!“

SMUTNÝ OSUD

Před vchodem do plaveckého bazénu v Brisbane visí plakát „Pomozte Duncanu Armstrongovi“. Do plakátu je vložen nápis: „Do odměny 100 000 dolarů podám cizincům informace o nás.“ Duncan Armstrong, olympijský vítěz ze Soulu na 200 m v. zp., a strážník na 400 m v. zp., patří mezi 700 000 nezaměstnaných v Austrálii. Senační úspěch na OH byl rychle zapomenut, poplácávání nohama vyřídily všechny starosti. Zrené Lawrence si našel lukrační nejší zaměstnání. Armstrong získal kamarády z klubu však uspořádání sbírku z olympijské vítězka z Melbourne. Rima a Tokia Dawn Prerová poslaly do parlamentu, zahájila kampaň za vytvoření státního fondu na podporu vřecholových sportovců... (r)

Více žádostí o důchod

(tisk) V souladu s novým zákonem o sociálním zabezpečení bylo v ČR k 1. říjnu loňského roku upraveno 2 325 851 vypláčených důchodů, z toho většina — 98,6 procenta — automatizovaná. V letošním roce bude ukončeno vyřizování reklamací, dotazů a dopisů, souvisejících s úpravami důchodů v minulém roce. Jak informoval novínář Fedtel Úřadu důchodového zabezpečení v Praze J. Peterka, očekává se zvýšený počet nových žádostí o důchod, protože řada občanů, kterým již vznikl nárok na důchod před účinností nového zákona o sociálním zabezpečení, čekala na výhodnější podmínky. Mnozí z nich odcházeli do důchodu od ledna 1989, aby do průměrného vědělku pro výpočet důchodu byl započten i rok 1988. Odhaduje se, že počet nových žádostí o důchod letos vzroste na 250 000. Průměrný počet nových žádostí o důchod v předchozích letech činil 185 000. HODK TATKY 2

O svobodných ekonomických zónách

Moskva: Do letošního léta bude v Sovětském svazu připraven plán vytváření svobodných ekonomických zón, které se budou vézat na určitá území SSSR. Oznamil to náměstek předsedy státní komise rady ministrů SSSR pro vnější ekonomické vztahy I. Ivanov. Uvedl, že v té či oné formě o ně projevuje zájem přibližně 15 oblastí: jde o Přímořský kraj a Soči, Vjborg a Oděsu, Estonsko a Murmansk. Zatím sice u iniciátorů převládá „ekonomický romantismus“, ač by mělo jít především o ekonomický mechanismus výhodný jak pro samu zónu a celou zemi, tak i pro zahraniční účastníky. Svobodné ekonomické zóny se musejí vytvářet a fungovat v ekonomice SSSR ne jako enklávy, ale jako její nedělitelné součásti. Mohou proto být nejen v pohraničních oblastech, ale i hluboko ve vnitrozemí. Zóny budou hospodářské, nikoli politické útvary, v nichž bude platit svazové a příslušné republikové zákonodárství, s výjimkami v oblasti hospodářského a sociálního práva. Zóny budou vyjmuty z celního území Sovětského svazu a budou v nich zavedeny doplňkové záruky pro zahraniční investice a systémy pojištění před komerčním rizikem.

PROVĚDE LUDVIK!

MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽ SUPERPOČÍTAČŮ byla v americkém státě Illinois. Stovka z nejrychlejších počítačů na světě si to rozdala při řešení soustavy lineárních rovnic, přičemž musela uskutečnit asi 700 000 aritmetických operací. Bezkonkurenčními šampióny se staly vývoje americké firmy Cray, které obsadily devět z deseti prvních míst. Zdaleka nejrychlejší si počínal počítač Cray-YMP, který si s úkolem poradil za 0,004 sekundy. Ve „špatné formě“ zastihla soutěž až dosud údajně nejrychlejší počítač na světě od japonské firmy NEC. Pro jejího zástupce NEC-SX2 zbyla jen 12. příčka.

A JE TO AINČUAY...

Inverze na severu Čech

(čtk): Podle informací ČHMÚ Tušimice se na území okresů Most, Chomutov a Louny vytvořila nepříznivá rozptylová situace. Dětem předškolního a školního věku, mládeži, aktivním sportovcům a zdravotně narušeným osobám se proto doporučuje omezit zvýšenou tělesnou námahu a dlouhodobý pobyt mimo uzavřené místnosti. Pro všechny větší zdroje znečištění v západní části Severočeského kraje budou uloženy přísné regulační opatření. Např. pro elektrárny Prunéřov II, Tušimice II a Počeradky to znamená spalovat uhlí s podstatně nižším obsahem síry i snížení jejich výkonů, které se však díky příznivé energetické situaci neprotiví na dodávkách elektrické energie. Zároveň se zhoršil stav ovzduší ve středních pahácích Krušných hor, v nadmořských výškách 600 až 900 metrů.

„ČMAD „DIVERZE“ NE...“

Phobos krouží kolem Marsu

Moskva: Sovětská automatická mezíplanetární stanice Phobos byla včera ve 13 hodin 38 minut SČČ převedena na oběžnou dráhu kolem Marsu a stala se jeho smolou družicí. Phobos startoval z kosmodromu Bajkonur loni 12. července. Za 200 dní letu překonal 470 milionů kilometrů. Experimentu se účastní vědci z více než 10 zemí a z Evropské kosmické agentury (ESA) Mars tak má poprvé ještě jednu družici. Převádění automatické stanice na oběžnou dráhu kolem Marsu a pozdější „kosmický výsadek“ na Phobos přibližuje lidstvo k rozluštění záhady, zda je měsíc přírodním výtvorem nebo zda ho vytvořily myslící bytosti, které kdy obývaly Mars.

KRUCIAY, KRUCIAY, UKRUCIAY!

● Soul má 10,28 milionu obyvatel, oznámila jihokorejská agentura Jonghap. Protí roku 1987 byl zaznamenán přírůstek 2,95 procenta, což je trojnásobek průměrného přírůstku v jihokorejských městech. V Soulu žije téměř čtvrtina obyvatel jižní Koreje.

Nová města na Slovensku

(čtk): Dudince, Gbely, Hriňová, Jur u Bratislavy, Nemšová, Rajecké Teplice, Stupava a Veľký Šariš se staly v letošním roce z rozhodnutí vlády SSR obcemi městského charakteru. Od začátku ledna v nich začaly působit městské národní výbory. Vybrané obce jsou charakteristické zvyšující se úrovní práce národních výborů. Rozšiřování pracovních příležitostí, budování komplexní bytové výstavby přinesly výrazný růst počtu jejich obyvatel. Jsou mezi nimi lázeňská a rekreační místa celostátního významu jako Rajecké Teplice a Dudince. Sídli v nich podniky s celoslovenskou působností, např. Nafta Gbely, Sklobal Nemšová, Státní rybářství Stupava, ZTS Hriňová, Pivovar Veľký Šariš. Jsou tu i stará svobodná královská města, jako např. Jur u Bratislavy a Veľký Šariš, která mají bohatou historii.

Kein Krimi ohne Kartoffelchips

46 000 Tonnen Kartoffelchips schoben sich die Bundesbürger im vergangenen Jahr in den Rachen – meist beim Fernsehen oder geselligen Zusammensein. Damit hat sich der Konsum der Kartoffelkracher im Vergleich zu 1980 um ein Drittel erhöht.

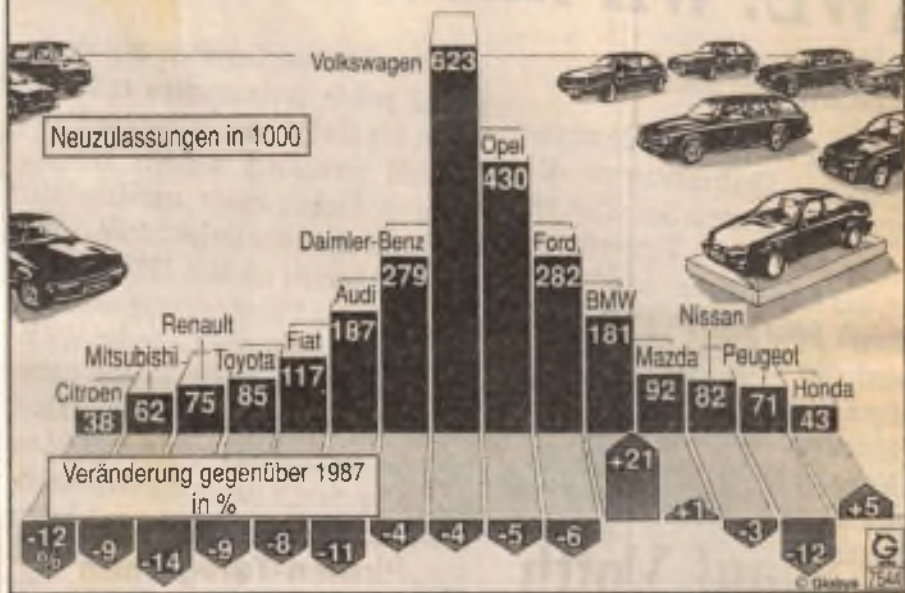
FRANKFURT A. M. (FR). Insgesamt 90 400 Aussiedler sind derzeit in der Bundesrepublik arbeitslos gemeldet, dreimal so viele wie vor einem Jahr. In Hessen warten 5810 erwerbslose und weitere 5450 noch in Sprachkursen befindliche Aussiedler auf ihre Eingliederung ins Berufsleben.

Nové disciplíny ZOH

COURCHEVEL (Št): Program zimních olympijských her 1992 v Albertville bude tvořit 55 soutěží. Oznamil to včera v Courchevalu ve francouzských Alpách předseda MOV J. A. Samaranch na tiskové konferenci. Téhož 55 soutěží bude rozdělena takto: 31 pro muže, 22 pro ženy a 2 pro dvojice. Nové byly zařazeny: pro ženský biatlon běhy na 15 a 7,5 km a štafeta 3x7,5 km, dále pro rychlobruslení na krátké dráze dva závody pro muže (1000 m a štafeta 3000 m), jakož i jízda na „malých“ v akrobatickém lyžování. V kategorii akrobatických sportů se představí curling, rychlostní lyžování a akrobatického lyžování balat a skok. Zařazení disciplín akrobatického lyžování v žádném případě neznamená, že se stanou trvalou součástí olympijského programu.

* DO DOM. VIDEN. ŠRAMLU hled.: kytaristu, znal. znač. i not, houslistu, znal. not. stáci III. pal. Zn. Nejlepší d. chodce - LD5-7748

Automarkt 1988 in der Bundesrepublik Deutschland

Obduktionsfotos für den Außenminister

London – Der Mediziner Dr. Hugh Thomas hat über den Tod von Heß ein Buch geschrieben: „Die Geschichte von zwei Morden.“ Darin stellt er schon vor Jahren eine abenteuerliche Theorie auf: Um selbst Nachfolger des „Führers“ werden zu können, habe SS-Chef Himmler 1941 den damaligen Hitler-Stellvertreter Heß umbringen und dann einen Doppelgänger des Toten nach Großbritannien fliegen lassen, wo er über Schottland mit dem Fallschirm abgesprungen sei.

Rudolf Heß wurde bis Kriegsende in England gefangen gehalten und 1946 im Nürnberger Kriegs-

verbrecherprozeß zu lebenslänglich verurteilt. Dann saß er als „Gefangener Nr. 7“ in Spandau ein. Seine Frau Ilse, seit 1927 mit ihm verheiratet, durfte ihn öfter besuchen. „So'n Quatsch“, sagte sie später im Familienkreis, als das Gerücht von einem Doppelgänger zum ersten Mal auftauchte: „Ich werde doch wohl meinen Mann erkennen.“ Nach 46 Jahren Haft starb Heß 1987 in Spandau, amtlich durch Selbstmord.

Der Münchener Gerichtsmediziner Professor Spann, der die Leiche im Auftrag der Familie Heß untersuchte, kam aber zu dem Ergebnis: Frische Wunden am Hals deuten eher auf Strangulation als auf Selbstmord durch Erhängen hin.

Der englische Militärarzt und Pathologe Dr. Hugh Thomas ging noch weiter: Er behauptete, dem Toten fehlten Narben auf der Brust, die der echte Heß aus dem Weltkrieg mitgebracht habe und schrieb über Obduktions-Photos vom Hals des Toten: „Niemand kann sie anschauen und sagen, es sei nicht Mord.“ Er übersandte die Photos an die Staatsanwaltschaft und an seinen Unterhausabgeordneten Dr. David Owen (Ex-Außenminister und ebenfalls Arzt). Der reichte das Material an Außenminister Sir Geoffrey Howe weiter. Nun hat Generalstaatsanwalt Alan Green zur Vorsicht Scotland Yard eingeschaltet, die Vorwürfe zu prüfen.

AKORDY

Místem zrození tahací harmoniky je město. Městský folklór, jemuž sloužila na ulicích i v hospůdkách, tančárnách, restauracích a kavárnách, a s ním se vyvíjela. Svě harmonikářské legendy má Berlín, Vídeň, Praha, Paříž — obzvlášť její rozhoupané melodie a typický trylek, nerozlučně s francouzským šansonem, lidovou romancí a písničkou. Téměř po celém světě se harmonika brzy vydala i za město a natrvalo se usadila také ve venkovské folklórní hudbě. Dnes, ač nástroj rovnocenný všem ostatním i na koncertních pódiích a ve vážné hudbě, zůstává kupodivu víc než kterýkoliv jiný stále lidovým.

Ve starém domě na rohu ulic Vodičkovy a V jámě jsou harmonik plně regály. Činžák je sice známý spis Branický sklípkem v přízemí, ale do patra často míří lidé obtěžkami kufry. V nich je vlečou, harmoniky rozladěné, pochroumané, zkrátka takové, kterým vážne hlas. V prvním poschodí je opravná výrobní družstva Igra, kde je dávají dohromady.

Spoluzakladatelem provozovny byl například slavný král českých harmonikářů Franta Poupě, její vedoucí Otakar Nováček, který je zde spolehlivou autoritou v řemesle i v hudbě. Profesi je mechanik a opravář klávesových nástrojů, stejně jako jeho pět dalších spolupracovníků, specialistů na ladění, opravy různých typů mechaniky a dalších součástí nástroje. A všichni jsou muzikanti, dovedou na akordeon dobře hrát. Jak jinak by zjistili, co nástroj chybí a zda se oprava náležitě zdařila. Opravují všechny typy a značky akordeonů, nežádka doslova zachraňují staříčky „kousky“, i flašinetu a nejrůznější hrací stroje, jsou mnohdy jedinou spásou pro muzea a soukromé sběratele harmonik, jejichž sbírky pomáhají udržovat. Pro tuzemskou firmu Delicia, Weltmeister z NDR, italskou Scandalli a veškeré existující světové značky poskytují opravy a servis.

Pravidelnými zákazníky jsou hudební školy z Prahy a Středočeského kraje, pražská konzervatoř, koncertní mistři v čele s mistry světa a Evropy ve hře na harmoniku Pavlem a Petrem Drešerovými, známými sólisty, populární harmonikáři, například Staropražští heligonkáři, a velká obec fanoušků, amatérských muzikantů. Občas se sejde v těsné chodbičce — vlastně na zasklené pavlači sousedící s dílnami — hned několik známých najednou, a rázem je z toho improvizovaný koncert. Před mohutným zvukem neuhněš, ale kupodivu nikdo z okolí si nestěžuje, tady jsou na to zvyklí...

Řemeslná sláva zdejších mistrů-mechaniků sahá roky i za hranice, za opravou nástroje neváhají do Prahy přijet zakazníci z NSR, Jugoslávie, SSSR, Polska, Bulharska... V knize přání a stížnosti je o tom všem pěkně čtení. Ale — idylka to zdaleka není. Náhradní díly jsou velkou vzácností, zvlášť ke starým, ba historickým nástrojům. Tam mnohdy nezbyvá, než součástku „na koleně“ znovu vyrobit.

Nejčastěji je žádáno ladění, opravy mechaniky a měchů. Harmonika je po této stránce zapeklitý nástroj, brzy se rozladí a hudebník si ji nemůže naladit sám, tím méně pouštět se do opravy. Kdo to přece jen zkusí, přinese obvykle součástky v uzliku. Na harmonice a v ní jich totiž je čtyři až čtyřiapůl tisíce. Opravář je nejen ladičem a mechanikem, ale i truhlářem, knihařem a nástrojařem, a materiály, které se mu dostávají do ruky, jsou kvalitní kovy, dřevo, kůže, plst — a ještě to nejsou všechny. Základem harmoniky je sice hrubá dřevěná skříň neboli nosné těleso, ale uvnitř je zamontována celá složitá soustava mechanických a hlasových částí nástroje. Skříň se potahuje celuloidem, měch se dělá z kozinky nebo jehnětiny, klaviatura a knoflíky ze slonoviny a umělé hmoty. Povrchová úprava tahacích harmonik byla odjakživa podivnou, chloubou, a každý výrobce o ni náramně dbal. Bohatě se vykládaly perletí nejrůznějších barev, třeptnými kamínky, slonovinou, lesklými plíškami, obdivuhodnými dřevěnými intarziemi, nepřebornými zdobnými prvky. I dnešním nástrojům snaha o působivý vzhled zůstala, a navíc oproti všem svým předchůdcům představují nesrovnatelnou špičku technické a zvukové úrovně. Kvalitní nový akordeon, bez jakého se konzervatorista neobejde, stojí přes dvacet tisíc korun (a zpravidla mu nevystačí jeden), tuzemský mistrovský nástroj bezmála padesát tisíc. Cena špičkových nástrojů světových značek se odhaduje, a to střízlivě, na sto padesát tisíc korun i víc.

Ne nadarmo se dnes říká, že je akordeon jeden z nejtěžších nástrojů na výuku a z nejdražších pro rodiče. Přesto prožívá podivuhodnou renesanci, a děti, které se na něj chtějí učit hrát, je mnohem víc než možností.

V kruzích zasvěcených bychom se dozvěděli, že doba velkého návratu, doslova módy, nastala i heligonkám. Začaly se vyrábět v osmdesátých letech minulého století a největší oblibě se těšily v letech 1910 a dalších, až do konce první světové války. Z prvních českých firem, které je vyráběly, byly nejznámější a vyhlášené Josef Hlavaček Louny, Antonín Hlavaček Praha, Kebrdle Hořovice (dnešní Delicia, která vyrábí a exportuje koncertní, školní i heligonové nástroje), Stibitz České Budějovice a Vavřín Česká Třebová. Zjednodušeně se dá vysvětlit, že heligonka byla tahací knoflíková harmonika diatonického ladění, která při sání a tlaku

vždy vydávala jiný tón. Byla snadno ovladatelná, lehce se na ni naučil hrát i laik, a díky heligonovým basům jí bylo slyšet široko daleko. Vlastně vydala málem za dechový orchestr. A heligonky patřily k nejarodnějším...

Hodně krásných harmonik se zachovalo, jsou k vidění i v Praze na Malé Straně — v Muzeu hudebních nástrojů v Lázeňské ulici, mají je znalci, sběratelé, ale i lidé jen tak pro radost. Čas od času se vynoří další zapomenuté, nahodaně červotočem, moly nebo jen zubem času, a tady, v opravě Igra, ji probudí znovu k životu, k písničce. I v té záplavě si mnohé pěkné kousky pamatují. Před třiatřiceti lety se do dílny dostala stará pianová harmonika, celá popsaná azbukou. Prošla druhou světovou válkou, z Moskvy až do Berlína, a sovětský voják, jemuž patřila, na její povrch vryl názvy všech měst, kudy spolu šli.

Zachránili například dřevěnou námořnickou harmoniku, jednoradovou diatonickou, nejspíš italské výroby, pěkně vykládanou a zdobenou mosaznými trumpetkami. Opravili i mimořádně krásnou heligonku z dílny někdejšího pražského Hlavačka, ozdobu jedné sběratelské kolekce, a další rarity a zajímavosti.

Největší harmonika, jakou zákazník přinesl, byla značky Kebrdle a měla na výšku metr. Nejmenší, velikosti krabičky kuchyňských zápalák, patří varietnímu umělci, podobně jako rozličné hračky předměty (akustické polštářky, hračky lahve, knihy, balonky), které také vyrábějí pro hudební klauuny, loutková divadla a další zakazníky.

Snad jediné, co v opravě těžce nesou, jsou harmoniky posílané k opravě poštou. Na zásilkovou službu tu nejsou ani v nejmenším vybaveni, a při takovém krkolomném dopravování nástroj značně trpí, což je proti muzikantskému svědomí. I když je sem pro mnohé, zvlášť mimopražské, a leckdy zdaleka, cesta trnitá, stojí za námahu. Dosud se nestalo, aby někdo odcházel s odmítnutím.

Na upati Petřina, od vyústění dnešní Vítězné ulice až k dolní stanici petřinské lanové dráhy, stávala dlouhá budova Ujezdských kasáren, zbudovaných v roce 1712 podle plánů arch. Antonia Luragha. K těmto kasárnám se vztahuje narození básníka, spisovatele, novináře, bojovníka za práva českého národa Jana Nerudy. Narodil se 9. července 1834 v rodině kasárenského kantinského. Krátce po zboření kasáren v roce 1932 zde byla odhalena jeho socha, kterou vytvořil sochař Antonín Dvořák.

Golo Mann über Asylanten und Aussiedler

Stuttgart — „Wenn es in Sri Lanka den Leuten Spaß macht, sich die Köpfe einzuschlagen, dann ist das doch nicht die Schuld der Bundesrepublik. Sie kann nicht... alles Elend der Welt beheben.“ Das sagte der große Historiker Golo Mann (79) in den „Stuttgarter Nachrichten.“ Die Bundesregierung müsse ihren Kurs in der Asylanten-Politik ändern. Mann: „Es kommen ja so viele, die im Grunde nur das bessere Leben suchen.“ Über Aussiedler sagte er: „Auch die uneingeschränkte Aufnahme der Deutschen aus dem Osten scheint mir zu weit zu gehen. Das gibt böses Blut. Ich weiß von Fällen, wo Leute Hals über Kopf ihre Sozialwohnung räumen mußten, damit Aussiedler einziehen konnten.“

Krawalle beim Wiener Opernball

Wien — Schwere Krawalle gestern nacht vor der Wiener Oper: Etwa 2000 Demonstranten warfen Molotowcocktails, Farbbeutel und Knallkörper — Protest gegen die „Weißen“ Opernballbesucher. Viele trugen Plakate: „Frei die Reigen mit Trümmern übersät, standen teilweise unter Wasser. Trotzdem ging der Opernball pünktlich um 22.00 Uhr über die Bühne. Prominenteste Gäste aus Deutschland: Innenminister Zimmermann und Bayerns Ministerpräsident Streibl.“

čeled' španělského legáta pouštěla rachejtle tak dlouho, až vypálila šest domů.

Sixt „za příčinou pouštění na břehu trubicek ohnivých“. Roku 1605 na Hradčanech, na den Sv. Jakuba,

Prážští konšelé stihali takové lidi, kteří z kratochvíle zapalovali ohňové stroje, „rachejtle, ragytyle, nebo

V manuálech pražských purkmistrů se tom často dočteme. Roku 1564 šel do vězení knihář

Když stavbaři loni v říjnu bagrovali dno Čertovky, aby tu položili potrubí k odvedení vod petřínských pramenů do Vltavy, narazili na mohutné zdvoje pískovcových kamenů... a lžice bagru se v bahnitém dně propadla rovnou do dvanáctého století: zdvoje, jemuž se dnes potrubí s úctou vyhýbá, patří totiž pilíř nejstaršího kamenného mostu v Praze, mostu, který dala někdy v letech 1158 až 1170 vybudovat česká královna Judita. Tou dobou stál v Evropě na sever od Alp jediný most z kamene — v císařském městě Rezně.

Není divu, že Juditina most byl pýchou Prahy od dvanáctého století až do osudného roku 1342, kdy prvního února „po předchozím teplém jižním větru, po němž přišel déšť jakoby jarní... nastala přivalem sněhová a dešťové vody veliká povodeň a obrovskou spoustou a tloušťkou ledu byl na několika místech stržen pražský most, takže z něho zůstala sotva třetina, leč i ta byla přivalem vod poškozena... Tu lidé poprvé pochopili, jak nebetičně dobro ztratili, neboť když se ztratí nezbytná věc, tu se teprve pozná její cena. Neboť jakoby spadla koruna království, když se zřítíl onen proslulý most...“ vzpomíná soudobý kronikář František Pražský.

Přestože bylo nedlouho nato vybudováno alespoň dřevěné provizorium, na založení druhého kamenného mostu si Praha počkala až do roku 1357, kdy český král a římský císař Karel IV. položil „základní neboli první kámen v základu nového pražského mostu na břehu blízko kláštera svatého Klimenta.“ To už však zřejmě byly zbytky starého Juditina mostu z vltavského řečiště odstraněny.

Nezmizel však most celý. Až po naše časy se dochovala jeho Malostranská obranná věž — menší z obou mosteckých věží Karlova mostu — s reliéfem, zpodobňujícím manžela královny Judity, Vladislava II., jak přijímá královskou korunu. I zdvoje staroměstské mostní věže se dochovalo — tvoří dnes rizalit budovy křižovnického kláštera. Pod ní byl až do roku 1848 k vidění i pilíř mostu, na němž věž stála, a část prvního oblouku. Další dva oblouky, vystupuje z nich jen nejvyšší část, skrývají domy na malostranském břehu. Při opravě Karlova mostu po povodni se roku 1784 objevily v říčním dně kamenné pilíře, jež zachytila rytina zobrazující opravu.

Přesto se však badatelé, zabývající se historií Juditina mostu, nedokázali ani v našem století shodnout na počtu jeho pilířů. Výpočty a odhady podle zakřivení oblouku pod křižovnickým klášterem vedly k číslům od dvaceti až po plyných osmdesát. Vzdálenosti mezi jednotlivými pilíři mostu se totiž, jak bylo dnes už nepochybně zjištěno, zvětšovaly směrem ke středu proudu řeky a kolísají tak mezi jedenácti až dvaceti metry. Teprve po velké povodni roku 1940, kdy při protržení Helmovského jezu klesla hladina Vltavy natolik, že vyschlo koryto Čertovky a vystoupil z něj dosud neznámý pilíř mostu, bylo možné stanovit už definitivně celkový jejich počet: Juditina most neslo dvacet pilířů. Měly šestihelníkový tvar. Z obdelníku, jenž tvořil jejich základ, vybíhaly proti vodě i po proudu dva trojúhelníky. To je ostatně vidět i na loni podruhé odkrytém pilíři na dně Čertovky. Přesněji řečeno na protivodní části pilíře — zbytek zabíhá pod základy domu na břehu. Mohutné kameny zdi pilíře jsou z načervenalého pískovce. „Kromě malty je spojovaly i železné spojky v podobě kramlí,“ vysvětluje archeolog Pražského střediska státní památkové péče a ochrany přírody doktor Zdeněk Dragoun, „zatímco jádro tvoří pískovcové i křemencové kameny nepravidelných tvarů, zalévané maltou.“

Co vlastně loňské odkrytí pilíře Juditina mostu ukázalo? „V podstatě nic nového,“ odpovídá doktor Dragoun. „Tentokrát jsme se, kvůli dodržení harmonogramu stavby, na něj jen podívali a znovu ho zaměřili. Odkryli jsme jej spíš kvůli tomu, abychom se

mohli důkladněji připravit na výzkum v roce 1992, kdy bude rekonstrukce koryta Čertovky dokončena a před znovunapouštěním vody budeme mít víc času na podrobný průzkum. Chtěli bychom pilíř odkrýt celý, až po základy. Každý nový výzkum, třeba už několikrát popsané stavby, přináší nové poznatky. Tak třeba pražský archivář Jiří Čarek, který popsal první průzkum tohoto pilíře, říká, že jeho špička byla proti vodě ne zrovna špičatá, ale zaokrouhlená. A zároveň že pilíře Juditina mostu byly stavěny na roštu dřevěných pilot. Ovšem bez udání důvodů — že by pilíř prozkoumal do hloubky, nebo že to byl obvyklý způsob zakládání mostních pilířů té doby. Chtěli bychom zkrátka vypracovat kompletní dokumentaci celého pilíře. Podívat se do všech podrobností na to, jak se stavěl druhý kamenný most ve střední Evropě. Zároveň si myslím, že by si vlastně všechny zbytky Juditina mostu zasloužily nový průzkum natolik komplexní, abychom mohli shromáždit a nově utřídit všechny poznatky o mostu, jehož pozůstatky byly, spolu s mostem Karlovým, prohlášeny za národní kulturní památku.“

NOVÝ KOLPORTÁŽNÍ PROSTŘEDEK DRBNÝ.

Nový hotel Rekrea vyroste do poloviny roku 1990 na Leninově třídě v Praze 6. Postaví jej „na klíč“ vídeňská firma G. H. B. pro československo-rakouskou akciovou společnost RECOOP TOUR za dvaadvacet měsíců. Hotel přinese pražskému cestovnímu ruchu rozšíření ubytovací kapacity o 765 lůžek, přes 800 míst ve dvou restauracích, denním baru a nočním klubu, v objektu bude i víceúčelový sál, kosmetický salón a další hotelové služby. V první polovině října dokončil subdodavatel — pražská Konstruktiva — s měsíčním předstihem přípravu výkopové jámy.

Prostředky městské hromadné pražské dopravy denně přepraví v průměru 3 595 000 cestujících. Podílejí se na tom přibližně rovným dílem tramvaje, metro i autobusy.

Těžko si dnes představíme, že kolem věže sv. Jindřicha bývalo hnojiště. Promenovaly se tam slepice několika majitelů. V roce 1579 se tu kvůli nim poprali sousedé Jan Holoubek a Anna Vyzinková. Rvali se tak nelitostně, že prý pani Anna „měla ruce stlučené, modré co sukno a byla zsilá co od karta“.

V historických románech můžeme často číst o drožkách a fiakrech. Jaký byl rozdíl mezi těmito nájemnými vozy? Drožka byla jednospréžní a fiakr dvojspréžní. Drožku táhl statnější, ale většinou již starší kůň, fiakry byly taženy dvěma lehčími, poněkud menšími

koňmi. Neměli chomout, jen kožené pásy. Fiakry byly mnohem dražší než drožky. Ceník byl velmi složitý. Například z Perlové ulice do Měšťanské besedy v Jungmannově třídě byla přírážka ze čtvrti do čtvrti a bylo to dražší než cesta napříč Novým nebo Starým Městem. Hodně záleželo na libovůli a poctivosti kočího.

Před necelým desetiletím byly z atiky Clam-Gallasova paláce v Husově ulici sejmuty tři kopie soch Matyáše Brauna. V říjnu loňského roku se jich sem vrátilo sedm. Ke třem zrestaurovaným sochám z konce minulého století přibýly čtyři nové kopie, které akademičtí sochaři Jan Vích a Petr Siegel zhotovili podle originálů, zachovaných po snesení třináctičlenné skupiny antických božstev v roce 1880, kdy byly poprvé nahrazeny kopiemi. V rámci současné rekonstrukce Clam-Gallasova paláce, dnes sídla Archivu hlavního města Prahy, se tak na jeho atice objevila vyzdoba, kterou už málokdo pamatuje.

Za takzvané kulturní revoluce byla v Číně zavřena spousta chrámů. Z některých udělali skladiště. Tyto přehmaty se nyní napravují. Janom v Šanghaji bylo v posledních letech znovu otevřeno šestnáct římskokatolických kostelů.

V Oslu, hlavním městě Norska, se mají brzy prodávat cigarety jen ve speciálních obchodech, jejichž počet bude velmi omezen. V rámci boje proti kouření připravuje norská vláda zákon o zákazu kouření na pracovištích a ve veřejných budovách. Neukáznění kuřáci zaplatí vysoké pokuty. Zákon má vejít v platnost v roce 1990.

PRVNÍ MS NEBYLO V URUGUAYI

Vzácná trofej v klubovně West Auckland Townu

TĚMĚŘ PŮL STOLETÍ trvalo, než se do klubovny dělnického fotbalového klubu West Auckland Towna vrátila trofej, o jejíž historii se nevědělo nic, dokud se o ní nezačal zajímat jistý anglický novinář Arthur Clark. A musel odstranit mnoho prachu z archívních listin, než o tom mohl napsat ve FIFA-Magazinu pozoruhodný příběh.

V jložzápadním cípu hrabství Durham v Anglii totiž skupina mužů tvrdí, že prvním mistrem světa se nestala v roce 1930 Uruguay, ale že tento titul patří malému amatérskému klubu, který získal v roce 1909 „Football Challenge Trophy“ sira Thomase Liptona.

Začátkem našeho století založil jistý sir Thomas Lipton, milionář, filantrop a obchodník, jehož jméno do dnešních dnů zpodobňuje světově známý anglický čaj, „Vyzývací trofej“, čili, aby se uskutečnilo jakési mistrovství světa, turnaj zemí, v nichž dochází k rozmachu fotbalu.

Sir Lipton měl své podnikatelské zájmy i v Itálii, kde byl povýšen do šlechtického stavu, a tak o vzhledu roku 1909 uspořádal turnaj v Turíně, jehož seúčastnily týmy z Itálie, Německa, Švýcarska a Anglie. Anglická fotbalová asociace s tím nebylo srozuměna — už tehdy sjejně existovalo jistá splendíd isolation anglické kopané — a v Londýně řekl „ne“. Na to pozval sir Lipton k souřizí amatérské muistvo West Auckland Town za Severní ligy v hrabství Durham. Anglii tak reprezentovalo muistvo horníků, kteří si však museli zaplá-

tit na zájezd potřebný vlnos a proto prodali nábytek a jiné nemovitosti. V Turíně si však vedli skvěle: porazili Stuttgart 3:1, ve finále Juventus 2:0 a domů se vrátili s Liptonovou trofejí. Příklad rok opět svítězil, když porazili Red Star Zürich a znovu Juventus 2:0. Za to si směl pabár dvojnásobných mistrů světa ponechat.

Ve West Aucklandu byla hodně slávy, ale současně týmu chybělo 40 liber, aby se srovnaly cestovní výlohy. Footballisti si tedy vypůjčili od majitelky hospůdky, která jako záruku ponechala trofej. Tu získal klub zpět až v roce 1961, když z peněžní sbírky, která vynesla 165 liber, zaplatili současnou majitelku. Ještě v témže roce se West Auckland Town probojoval do finále Amatérského poháru, v němž ve Wembley podlehl Walthamstow Av. 1:2.

Sekretář dělnického klubu na severovýchodě Anglie byl tedy pyšný na to, že opět vlastní první trofej mistrů světa 1909. Když byl mezitím v Londýně ukřeslen proslulý Rimetův pohár, který dostával od FIFA skuteční mistr světa od roku 1930, rozhodl se po odchodu z kanceláře stříbrný pohár, vysoký 80 cm, pokežďe uzamknout.

V roce 1991 tenle fotbalový příběh Britové zfilmovali pod itulkem „Kapitánovo vyprávění“. Kulisy v Durhamu i Turíně připomínaly začátek našeho století, hráči nastupovali v dlouhých kašotách, vysokých botách a s účesem té doby. Za zapůjčení trofeje nhrázel West Auckland Town 500 liber. Dnes ovšem její cena stoupala na 25 000 liber. Třebaže nápis je vyryt v italtině, vyrobil ji anglický zlatník z Regent Street v Londýně. „Vyzývací trofej“ nebo Liptonova trofej je turistickou atrakcí klubu, který je členem Severní ligy a jehož hráči právě letos oslaví výročí 80 let, kdy získali první titul mistrů světa! O 21 let dřív než Uruguay v Montevideu...

Návrhy na přímé vztahy

Moskva: Návrhy na uzavření pěti nových smluv o navázání přímých vztahů a konkrétní podmínky na využití kooperace výroby mezi čtyřmi dvojitými čs. a sovětskými podniky jsou jedním z výsledků čs.-sovětského semináře, který skončil v moskevském Středisku mezinárodního obchodu. Zúčastnilo se ho více než 100 předstevů a vedoucích pracovníků průmyslových podniků z obou zemí a také zástupci stranických a vládních orgánů. Čs. delegaci vedl vedoucí oddělení ÚV KSČ K. Erbes, v rámci semináře podepsali čs. a sovětská parnitelna radu protokolů o navázání přímých vztahů. Například Chotěbořská strojírna uvazuje smlouvu se sovětským výrobním sdružením Temp v Čer-kascech o zavazetní kooperaci výroby atletikovebáků a mlékárenského zařízení. Týž čs. podnik uzavřel smlouvu s Plavským strojírenským závodem o zavědění kooperované výroby mlékárenských odstřediv-
vek.

Tresty hokejistům

MOSKVA (a): Předsednictvo Federace ledního hokeje SSSR navrhlo deseti hráčům trest zákau startu na 18 měsíců za to, že se při zahraničních zájezdech pokusili odněst bez placení věci z obchodních domů. Jsou to Lukjanov, Zujev a Děmeštin z Sverdlovka, Gomojakov, savčuk a Suchanov z Čeljabinsku, Sorokin z Gorkého, Barkov a Cistjakov ze Spartaku Moskva a Červjakov z Voskresensku.

PROVOKACE CIA

U mikrofonu byl Paul McCartney

Lennon je nenahraditelný

MOSKVA: Ruská redakce britské stanice BBC uspořádala ve čtvrtek večer rozhlasovou „schůzku“ zpěváka a skladatele Paula McCartneyho, bývalého člena Beatles, se sovětskými posluchači. McCartney dostal přímo do londýnského studia BBC přes tisíc telefonických dotazů z nejrozněšších míst SSSR. Na otázku, zda se skupina Beatles může dát ještě někdy dohromady, McCartney odpověděl, že bez Johna Lennona je to nemyslitelné — Lennon je nenahraditelný.

PŘI TĚMĚŘ HODINOVÉM PROGRAMU, který byl uspořádán v příležitosti vydání McCartneyho gramofonové desky v Moskvě, připravené speciálně pro Sovětský svaz, dšlatý zpěvák prohlásil, že by letos rád navštívil SSSR. Beatles v době své slávy nikdy v Sovětském svazu nebyli, ale jejich desky se mezi sovětskou mládeží těšily vždy velké oblibě.

Moskau zieht 10000 Soldaten und 450 Panzer aus Ungarn ab

BUDAPEST, 1. Februar (dpa). Die Sowjetunion wird in den nächsten zwei Jahren 22 Einheiten mit insgesamt 10000 Soldaten aus Ungarn abziehen. Wie hochrangige sowjetische Offiziere in Budapest bekanntgaben, werden im Rahmen des Panzerfahrzeuge aus Ungarn in die Sowjetunion zurückgebracht.

Nach den Angaben der Offiziere beginnt der Abzug im Mai und Juni mit der Rücknahme einer Panzerdivision. Bis zum Ende des Jahres werden auch ein Fallschirmjägerbataillon und ein Jagdfliegerregiment Ungarn verlassen. Bis Ende 1990 werden 19 Kasernen geräumt und den ungarischen Behörden übergeben werden. Wie das ungarische Verteidigungsministerium bekanntgab, will Ungarn bis Ende 1990 die Zahl seiner Soldaten um 6,8 Prozent oder 9300 Mann verringern. Bis dahin sollen auch 251 Panzer, 30 gepanzerte Truppentransporter, 430 Artilleriegeschütze, sechs taktische Raketenabschubbasen und neun Abfangjäger verschrottet werden. Nach westlichen Schätzungen sind 65000 sowjetische Soldaten in Ungarn stationiert. Ungarn selbst soll 106000 aktive Soldaten haben.

Hrozí ekologická katastrofa

Londýn: Nová ekologická katastrofa ohrozuje Severní moře. Nečekané zvýšení tlaku ve zkušebním vrtu v norském ropném poli Ekofisk rozrušilo betonový uzavěr potrubí. Erupci statistič tun ropy a plynu a znečištění s nevyčísitelnými škodami na mořské flóře a fauně brání nyní už jen pojistný ventil. Hladinová plavidla byla z bezpečnostních důvodů stažena z blízkosti vrtu a odborníci vidí jedinou záchranu ve vyvrtání další cesty do ropného pole ke snížení tlaku plynu. To si však vyžádá dva a půl měsíce času. Po norském varování byly uvedeny do pohotovosti lodě na zachycování ropy z hladiny moře ve všech státech obklopujících Severní moře.

... KDO DOŘIZUJE KONKRETNĚ PODMÍNY VĚTVY?

Tisková konference v Budapešti

Budapešť: Rada ministrů MLR na svém všerejším zasedání projednala změny v zákoníku práce a návrh zákona o právu na stávky. Oznámil to vládní mluvčí G. Marosán na tiskové konferenci. Dále sdělil, že na základě zprávy ministra spravedlnosti vláda rozhodla o tom, že Imre Nagy a jeho spolupracovníci, kteří byli popraveni v souvislosti s kontrarevolučními událostmi v roce 1956, budou řádně pochováni. Platný akt se bude konat v nejbližší době. Podle Marosána vláda přijala toto rozhodnutí na základě žádosti rodinných příslušníků a vedly ji k tomu vyslovené humánní důvody.

Na hrob Jana Karafiáta, autora nesmrtelných Broučků, položí v neděli 29. ledna v 11 hod. na vinohradském hřbitově v Praze v příležitosti 80. výročí spisovatelova úmrtí kytičky květů synodní letos.

Poruchy jaderných zařízení

Stockholm: V závodech na výrobu obohaceného jaderného paliva ABB Atom ve švédském městě Vesterås došlo v minulých týdnech k vážným poruchám, při nichž uniklo značné množství radioaktivních látek. Orgány státního dozoru zjistily, že v době od 28. prosince 1988 do 12. ledna 1989 došlo celkem pětkrát k úniku radioaktivních látek. Nejzávažnější byly poruchy 11. ledna, kdy vyteklo mimo zařízení 200 kilogramů roztoku obohaceného uranu, a 12. ledna, kdy v důsledku vadné signalizace uniklo na 900 kg uranového prachu. I přes zjištěné závažné nedostatky však kontrolní orgány nenákladně zastavení provozu, nýbrž pouze generální prověrku všech zabezpečovacích systémů výrobního zařízení.

... A PĚLI VĚDYCKY NĚJKÉ ŘEČI!

Rakušané žijí déle

Videa: Průměrný věk Rakušanů překročil loni první hranici 75 let. Obyvatelé této alpské republiky se nyní dožívají v průměru již 75,3 léta. Před deseti lety byla průměrná délka jejich života o 13,2 léta nižší. V roce 1988 zemřelo v Rakousku 82 602 lidí. Statistiky zaznamenaly nejvyšší kojeneckou úmrtnost — na tisíc novorozenců připadlo 8,3 případů úmrtí dětí do jednoho roku. Zajímavostí, nad kterou si již lámou hlavy sociologové, byl mimotádně vysoký pokles sňatků. Zatímco v roce 1987 uzavřelo manželství 75 190 párů, zaregistrovali matrikáři loni pouze 35 032 sňatků. PŘIKLADEM JE F.J.Z.

Bonn - Baden-Württemberg's Ministerpräsident Lothar Späth (CDU) hat es im Kabinett vorgetragen: Die Stuttgarter Behörden suchten einen polnischen Ausländer, um ihm die gerichtliche Ablehnung als polnischer Flüchtling mitzuteilen. Doch der machte gerade Urlaub in Polen dem Land, das ihn angeblich verfolgte.

Göttingen: Student im 80. Semester

Göttingen - Tausende Abiturienten würden gern studieren, leiden unter dem Numerus Clausus. An der Göttinger Georg-August-Universität gibt es einen Physik-Studenten im 80. Semester. Er begann sein Studium 1949. Der „ewige Student“ ist nicht allein - 400 Studenten haben bereits mehr als 30. Semester, knapp 100 schon 40, ein paar sogar das 50., berichtet das „Göttinger Studentenmagazin“. An der Göttinger Uni gibt es insgesamt 30 500 Studenten.

MNOGAYA LJETA A HODNĚ ÚSPĚCHŮ DO STOVKY... STOJICALR TO ZACHVATNE

Nezdařený pokus o únos

Moskva: Pokus o únos sovětského dopravního letadla zmařil nedávno cestující a členové posádky na pravidelné lince Aeroflotu z Ivano-Frankovska do Kyjeva. Oznamil to list Komsomolskaja Pravda. Ještě před startem letounu An 24 vyzval jeden z cestujících posádku k letu do Británie a vyhržoval, že v opačném případě letadlo zapálí, uvedl sovětský deník. Při zápasu letuška a pasažérů s únoscem vypukl požár, který se však brzy podařilo uhasit. Podle zjištění milice je únoscem 33letý S. Zemskov z Čeljabinské oblasti, který se na ekvi vyzbrojil granátem se zápalnou směsí. Motiv jeho činu sovětský list nevedl.

S OBDIVUHOUDNOU TRPĚLIVOSTÍ sbíral po dobu dvaadvaceti let jistý Kazutši Isigawa v japonském Kjóto prázdné láhve všeho druhu několik jen ze sběratelské vášně, ale také proto, aby si z nich jednou postavil rodinný domek, což nyní uskutečnil: ze 330 000 lahví a tří tun cementu postavil přízemní domek, který se okamžitě stal atrakcí pro malé i velké zvědavce.

ZALOHOVANY, NEBO EINWEGEL?

Ve čtvrtek byla v londýnské Haywardově galerii otevřena výstava obrazů slavného renesančního umělce Leonarda da Vinciho. Britská veřejnost bude mít příležitost zhlédnout celkem 119 Leonardových obrazů, které byly zapůjčeny jak domácími majiteli, tak i galeriemi a vlastníky z Paříže, New Yorku, Florencie a Madridu.

Pod titulkem Árie vyšla v těchto dnech ve Vídni v produkci společnosti Acanta gramodeska operního pěvce, národního umělce P. Dvorského. Dnes již světznámý tenorista na ni nazpíval árie z Carmen, Aidy, Rigoletta, Evžena Oněgina, Bohémy, Tosky a dalších proslulých oper.

Před patnácti roky zemřel spisovatel JAN CEP, ro. z Myslehoovic u Litvče. S láskou stále vzpomíná na jedni a nejmiladší sestru Lidka.

BOLŠEVICI HO TAKY NEMĚLI RÁDI...

Paris—Moskau abgesagt

Die für den kommenden Mai geplante Rad-Fernfahrt von Paris nach Moskau ist am Mittwoch von dessen Organisationskomitee abgesagt worden. Als Begründung gab das Gremium auf seiner Sitzung in Ost-Berlin die Teilnahmebegrenzung auf drei Profi-Rennställe durch den Internationalen Radsport-Verband (UCI) an. Paris—Moskau sollte als Nachfolge-Veranstaltung der traditionellen Friedensfahrt ausgetragen werden. Statt dessen wird nun vom 8. bis 20. Mai die 42. Auflage der Friedensfahrt von Warschau nach Prag ausgetragen.

VARIÁVA - BERLIN - ŽIŽKOV

PÍCHNOUT duší nebo udělat z kola osmu není pro cyklisty ve švýcarském Luzernu a okolí žádný problém. Ovšem lezdi li na kole značky IG veta. Tato firma totiž má u velkých benzínových čerpadel svůj vlastní servis, kde opraví jakoukoli poruchu na kole dřív, než si cyklista vypije kávu.

MAJITEL: JZD SLUSOVICE...

SLAVNÁ ROCKOVÁ HVĚZDA MADONNA se stala nejnovější zbraní ve válce mezi americkými firmami Coca-cola a Pepsi-cola. Za gázi, která údajně dosahuje pět milionů dolarů ročně, propůjčí zpěvačka svůj hlas a postavu televizním reklamám na pepsi-colu. Po M. Jacksonovi a T. Turnerové bude třetí hvězdou, s jejíž pomocí se Pepsi-cola snaží dohnat trvajícím náskok svého hlavního konkurenta.

Hannover/Münster/München - Über 100 000 Millionäre gab es schon in Deutschland. Jetzt gibt es sechs mehr - einen Niedersachsen, zwei Westfalen und drei Bayern.

CHUDAŘ KONDŽIK-PAVLIŠTA H. - VŠICHNI SI ZNĚJ UTAHUJOU, ZATÍMCO VON TO MYSLÍ VÁŽNĚ...

Dali-Erbe allein an den spanischen Staat

MADRID. Der am 23. Januar verstorbene spanische Maler Salvadore Dali hat sein gesamtes Vermögen dem spanischen Staat vermacht. In seinem 1982 unterschriebenen Testament ererbte der exzentrische Künstler seine Familienangehörigen und setzt den Staat zum Universalerben ein mit der Auflage, seine Werke zu schützen, aufzubewahren und zu verbreiten. Nicht bedacht wurden die Regionalregierung von Katalonien und die Heimatstadt Figueres, in der Dali begraben wurde.

Der Wert des Erbes läßt sich schwer schätzen. Der Rechtsanwalt Dalis sprach von einer geschätzten Summe von umgerechnet 230 Millionen Mark.

Sowjetischer Historiker nennt 40 Millionen Stalin-Opfer

MOSKAU, 5. Februar (AP). Während der Stalin-Ära sind, wie am Wochenende zum ersten Mal in einem offiziellen sowjetischen Presseorgan detailliert aufgelistet wurde, rund 40 Millionen Menschen Opfer von Repressionsmaßnahmen geworden. Die Zahl schließt Ermordete und Eingekerkerte ebenso ein wie anderweitig Verfolgte. In einem Interview mit der Wochenzeitschrift „Argumenti i Fakti“ sagte der Historiker Roy Medwedjew, rund 15 Millionen Menschen seien ums Leben gekommen.

Zwischen 1927 bis 1929 seien eine Million Menschen, vor allem Anhänger des Gründers der Sowjetunion, Wladimir I. Lenin, festgenommen oder des Landes verwiesen worden, fuhr Medwedjew fort. In den folgenden drei Jahren seien als Folge der Kollektivierung der Landwirtschaft sechs bis sieben Millionen Menschen verhungert, gleichzeitig neun bis elf Millionen Bauern von ihrem Land vertrieben und nach Sibirien verbannt worden. 1935 wurden, so Medwedjew weiter, eine Million ehemalige Beamte, Geschäftsleute und Adlige als „Klassenfeinde“ gebrandmarkt und deportiert. In der Zeit des „Großen Terrors“ von 1937 bis 1938 seien fünf bis sieben Millionen Menschen festgenommen, zum Tode verurteilt oder in Arbeitslager gesteckt worden. Während des Zweiten Weltkrieges wurden dem Historiker zufolge zwei Millionen Angehörige der deutschen Volksgruppe und drei Millionen Moslems verschleppt.

Ein Bus namens Dei

Auf einer „Faschingsseite“ hat das Bistumsblatt „Linzer Kirchenzeitung“ die Ernennung des neuen Bischofs von Vorarlberg, Klaus Küng, glossiert. Der von Papst Johannes Paul II. ernannte Bischof ist Mitglied der besonders konservativen „Opus Dei“-Bewegung und in der Diözese nicht Wunschkandidat gewesen.

In der „Linzer Kirchenzeitung“ heißt es unter der Überschrift „Vatikan stieg in Autoproduktion ein“, es gebe nunmehr einen „O-Bus Dei“ mit „vier Rückwärtsgängen“ und nur einem Vorwärtsgang“. Frauen dürften ihn reinigen, aber wenn sie mitfahren dürften, dann in einem „untergeordneten Abteil mit eigenem Einstieg“. Für den Betrieb müsse Rom „in ganz Österreich eine vatikanische Oberleitung installieren“.

In Anspielung auf ebenfalls umstrittene Bischofsnennungen konservativer Geistlicher meint das Blatt: Begonnen habe man mit Wien, Salzburg sei gefolgt und „in Vorarlberg ist die Endstation“. Bei der Ausbildung der Lenker werde „großer Wert gelegt auf die Übung des Bremsens“. dpa

Schule wird rauchfreie Zone

HANNOVER, 3. Februar (dpa). In den niedersächsischen Schulen darf in Zukunft grundsätzlich nicht mehr geraucht werden. Auch der Konsum alkoholischer Getränke soll verboten werden. Das teilte Kultusminister Horst Horrmann (CDU) am Freitag in Hannover mit. „Mit dieser Ächtung von Alkohol und Nikotin wird dem Gesundheitsschutz von Schülern und Lehrern und damit dem im Grundgesetz verbrieften Recht auf körperliche Unversehrtheit absolute Priorität eingeräumt werden“, sagte der Minister.

Ein striktes Rauchverbot sei jedoch „wegen der noch fehlenden Akzeptanz nicht ohne weiteres durchsetzbar“, sagte der Minister. So sei zwar das Rauchen auch im Lehrerzimmer untersagt, doch würden den Berufstätigen und den Schülern im Sekundarbereich II, „die das Rauchen partout nicht lassen können“, unter bestimmten Auflagen „Nikotin-Nischen noch zugestanden“. Das Nähere regelt ein Erlass, der jetzt in Kraft getreten ist.

STRASSBURG (dpa). Die Parlamentarische Versammlung des Europarates hat die 22 Mitgliedsregierungen dringend aufgefordert, ein Rauchverbot in öffentlichen Räumen und an Arbeitsplätzen durchzusetzen. In einer am Freitag in Straßburg verabschiedeten Resolution wird außerdem die Ausarbeitung einer europäischen Charta über Tabakkonsum verlangt.

Nicht happy übers Happening

PEKING, 5. Februar (Reuters). Als spektakuläres Ereignis hatte die amtliche Zeitung „China Daily“ in der vergangenen Woche die erste große Avantgarde-Ausstellung im Pekinger Kunstmuseum angekündigt, und dieser Erwartung wurde die Schau voll gerecht. Nur wenige Stunden nach ihrer Eröffnung am Sonntag schloß die Polizei die Kunstausstellung schon wieder, nachdem eine junge Künstlerin eine Glasskulptur mit zwei Schüsseln durchlöchert hatte.

Besucher berichteten, das Happening habe damit begonnen, daß junge Künstler Kondome und Geld in die Luft geworfen, sich dann ausgezogen und über rohe Eier gewälzt hätten. Dann habe sich eine Künstlerin zwischen zwei Spiegeln aufgestellt, auf die telefonierende Menschen gemalt waren, und mit einer Pistole geschossen.

Doch dieses Kunstverständnis konnte die Polizei gar nicht teilen. Sie erschien mit Maschinenpistolen auf der Bildfläche, nahm die Künstlerin fest und schloß die Ausstellung. Nach Angaben der Organisatoren hatten die Behörden schon befremdet auf einige Exponate reagiert - etwa auf eine riesige Brust, einen von der Decke hängenden Plastik-Phallus und ein Triptychon Mao Tsetungs.

NEKDY JE HAPPANING HOUNING...

Jazzmusiker war eine Frau

NEW YORK, 3. Februar (dpa). Billy Tipton, ein Jazzmusiker, der mit Größen wie Jack Teagarden und Russ Carlyle spielte, hatte eine Ehefrau und war seinen drei Adoptivsohnen ein guter Vater. Erst nach dem Tode des Saxophonisten und Pianisten, der am 21. Januar im Alter von 74 Jahren in Spokane (US-Bundesstaat Washington) starb, wurde sein Geheimnis bekannt: Tipton war eine Frau.

Die Adoptivsohne erfuhren, wie Zeitungen am Donnerstag meldeten, die Wahrheit erst von einem Leichenbestatter. Freunde vermuten, daß der Musiker sich als Mann ausgegeben hatte, um seine Erfolgsaussichten in seinem Beruf zu verbessern.

Größter Affe aller Zeiten

Bochum - Forscher der Ruhr-Universität Bochum fanden Spuren von King Kong. Auf der japanischen Insel Kaze-shima entdeckten sie den versteinerten Abdruck eines Affen-Fußes - 41 Zentimeter lang. Nach Berechnungen der Wissenschaftler muß das Tier etwa sechs Meter groß gewesen sein - größter Affe aller Zeiten. Er lebte vor ungefähr sieben Millionen Jahren.

Pro Tag 1000 tote Hunde

London - In England ist die Hundesteuer abgeschafft worden. Folge: Kaum ein Welpe wird noch getötet - Züchter verschenken die Hunde oder lassen sie einfach laufen. Jetzt streifen etwa 500 000 verwilderte Hunde durchs Land. In Rudeln fallen sie Kinder an und jagen Wild. Pro Tag müssen etwa 1000 Hunde getötet werden: Sie bekommen eine Überdosis Betäubungsmittel.

ÚSTAVA SLOVANSKÉ ŘÍŠE

I. Slovanský Svaz nazývaný Slovanskou Říší tvoří: Ruská Říše, Carství (království) Polské, Carství (království) České, Carství Bulharské, Království Srbské, Království Černohorské.

II. Císař všech Slovanů a celé Rusí, Car Polský, Car Český, reprezentuje Slovanskou říši před ostatními velmocemi, vyhlásuje jménem říše válku a uzavírá mír, spolenectví a smlouvy s jinými Velmocemi, jmenuje a přijímá diplomatické zástupce, jmenuje společné ministry války a námořnictví, a také ministra věcí zahraničních, který je současně říšským kancléřem. K vypovězení války je třeba souhlasu Říšské Rady (odpovídající německému „Bundesratu“). K uzavření smluv, týkajících se záležitostí, podléhajících celoříšskému zákonodárství, je třeba souhlasu Říšské Rady a Říšské Dumy (odpovídá německému „Reichstagu“). Císař svolává a uzavírá Říšskou Radu a Dumy.

Carství české sestává z:

1. Území Království českého, Markrabství moravského a západní části Rakouského Slezska.
2. Jihozápadní pohraničí Pruského Slezska, kde se ještě zachoval český živel (hrabství Kladské a jin.).
3. Země srbsko-lužické ve východním Sasku a pruských okresů přiléhajících na severu.
4. Slovenských zemí severního Uherska, jejichž jižní hranice jde po středním Dunaji od Bratislavy k Vyšehradu pod Budapeští a dále po přímé linii na východ k hranici Uherské Rusí a Západní Haliče.

Obyvatelstvo Carství čítá 15 miliónů, z nichž je 10 miliónů Čechoslováků, 1 1/2 mil. pomadžarštěných Slováků a poněmčelých Čechů, schopných znovu přihlásit se k svému plemeni, 3 mil. Němců a asi 1/2 mil. Židů.

(Z Kramářova projektu „Slovanská říše“)

Auswahl für Sowjet-Wähler

MOSKAU, 5. Februar (AFP). Für die Wahlen des 2250 Sitze umfassenden neuen sowjetischen „Rates der Volksbeauftragten“ sind laut Angaben der amtlichen sowjetischen Nachrichtenagentur TASS insgesamt 8000 Kandidaten aufgestellt worden. Erstmals in der UdSSR werden bei der Wahl am 26. März mehrere Kandidaten für einen Sitz antreten können.

Während 750 Sitze für die KPdSU und sogenannte „gesellschaftliche Organisationen“ reserviert sind, werden 1500 Sitze in den Wahlkreisen direkt bestimmt.

Alles für die Katz'

MARKET DRAYTON, 5. Februar (AP). In Market Drayton in der mittellenglischen Grafschaft Staffordshire wird der Käufer einer viktorianischen Villa seinen Erwerb mit einem alteingessenen Bewohner teilen müssen: der elegant schwarz-weiß gemusterten Perserkatze Figaro. „Ohne Katze kein Kauf“, sagte der Hausmakler Richard Taylor am Freitag.

Im Anzeigentext wird Figaro als „große freundliche Katze“ beschrieben, die mit der Villa für 135 000 Pfund (rund 445 000 Mark) zu erwerben sei. Beide stünden gemeinsam zum Verkauf, damit das Tier auch künftig einen Lebensstil pflegen könne, der seinen Ansprüchen genüge.

Ondrej Nepela verstorben

Im Alter von 38 Jahren verstarb in Mannheim Ondrej Nepela, Olympiasieger im Eiskunstlaufen 1972 in Sapporo und zuletzt Trainer der Europameisterin Claudia Leistner. Nepela, der erst am 22. Januar Geburtstag hatte, litt an einer unheilbaren Krankheit. Von 1971 bis 1973 war er Weltmeister, von 1969 bis 1973 Europameister.

Arbeitslosenquote in Japan fällt

Die Arbeitslosenquote in Japan fiel von November auf Dezember 1988 um 0,1 Prozentpunkte auf 2,3 Prozent und erreichte damit den niedrigsten Stand seit August 1982. Im Berichtsmonat standen jeweils 100 Arbeitssuchenden 115 offene Stellen gegenüber.

Na základě rozhodnutí československé prozatímní vlády mám čest Vám učiniti toto sdělení: Prohlášením vlády Spojených států dne 3. září 1918 Československá národní rada, mající své sídlo v Paříži, byla uznána za československou vládu de facto.

Toto uznání bylo potvrzeno spojeneckými vládami: Anglii smlouvou s Národní radou dne 3. září 1918, Francii smlouvou dne 28. září 1918 a Itálii prohlášením předsedy ministerské rady dne 3. října 1918.

Mám čest Vám oznámiti, že vzhledem k těmto postupným uznáním československá prozatímní vláda, zvolivši prozatímně za své sídlo Paříž, se ustávila rozhodnutím ze dne 26. září 1918 takto:

p. T. G. Masaryk, prezident prozatímní vlády, předseda ministerské rady, ministr financí,

p. Eduard Beneš, ministr zahraničních věcí a ministr vnitra;

p. Milan Rastislav Štefánik, ministr války.

Ministerská rada rozhodla nato ustanoviti u spojeneckých vlád tyto své zástupce:

p. Štěpán Osuský, diplomatický zástupce na československé legaci v Římě při italské vládě,

p. Lev Sychrava, diplomatický zástupce na československé legaci v Paříži při francouzské vládě,

p. Lev Borský, diplomatický zástupce na československé legaci v Římě při italské vládě,

p. Karel Pergler, diplomatický zástupce na československé legaci ve Washingtonu při vládě Spojených států.

p. Bohdan Pavlů, meškající v Omsku, bude zastupovati naši vládu v Rusku.

Diplomatictí zástupci v Japonsku a v Srbsku jmenováni budou později.

Mám čest Vám oznámiti, p. ministře, že naše rozhodnutí se stalo v dohodě s politickými vůdci našich zemí. Po tři léta veškerá naše politická vojenská činnost se děla v nejužší dohodě s nimi. Dne 2. října 1918 československý poslanec Staněk, předseda Českého svazu, ve vídeňském parlamentě oznámil slavnostně, že Československá národní rada v Paříži jako nejvyšší orgán československých armád je povolána, aby zastupovala československý národ před Spojenci a na mírové konferenci. Dne 9. října poslanec Zahradník, mluvčej jménem téhož svazu, oznámil, že Čechoslováci opouštějí trvale vídeňský parlament a lámou tak navždy veškerá pouta s Rakousko-Uherskem.

Z vůle našeho národa a našich vojsk běheme dnes do svých rukou jako prozatímní vláda řízení politických osudů československých zemí a v této hodnosti vstupujeme oficiálně ve styk se spojeneckými vládami, opírajíce se jednak o vzájemné smlouvy s nimi, jednak o jejich slavnostní prohlášení.

Činíme toto prohlášení co nejdůrazněji a co nejslavnostněji v okamžiku, kdy veliké politické události volají všechny národy k účasti na rozhodnutích, která snad pro mnohá století dají Evropě nový řád.

(Oznámení dr. E. Beneše dohodovým vládám ze 14. října 1918)

AUSTRII Jaroslav Hašek

Ó Austrie, tak zralá nebylas snad nikdy k pádu,
tak nikdy odsouzena, nikdy prokleta.
Máš starý dluh, ježž nesplnilas po staletí řádu,
a pomsta přijde, pomsta staletá.

Tys omládnouti chtěla krví českých dětí,
jak čarodějnice ze staré pohádky.
Ó, Austrie, zřiš bouři, která k tobě letí,
tu skrytou bouři, skrytou po staletí?

My přejdeme hory, řeky přebrodíme
a zbořime tvá města, tvoje paláce,
a nohy své na šíji tvoji položíme,
ve vlastní tebe zdvihneme oprátce.

Červený kohout na Schönbrunn ti vletí,
císaře vezmem na své bajonety
Kupředu, molodci, kupředu, české děti!

(Čechoslovan. Kyjev, 14. srpna 1916)

MOLUKA Z MĚST. APROVISACE

Jelikož v tomto týdnu nebude
městské aprovisací od Váleč-
:: něho obřihního ústavu již ::

**ŽÁDNÁ MOUKA DODÁNA,
NEMŮŽE SE TAKÉ NÁSLEDKEM
TOHO ŽÁDNÝ PRODEJ KONATI**

Další prodej mouky bude opět
zahájen teprve v pondělí
odpoč. o 2. hodině.

Aby zblebové lísky tohoto týdne neprobádly, budou v prodej-
něch měst. aprovisacích poukazky na mouku ještě zřítá

V SOBOTU 11. PROSINCE 1915.

Zakoupené již poukazky zůstávají
do pondělka v platnosti. ///

V PLZNI, DNE 10. PROSINCE 1915.

MĚSTSKÝ APROV. REFERÁT

Z A C Í S A R E P Á N A ...

Schuldenerlaß für die Ärmsten

Verzicht der BR Deutschland auf Rückzahlung von Krediten

Unveränderter Bier-Durst

Die bundesdeutschen Brauereien haben im vergangenen Jahr ihren Bierausstoß bei 92,6 Millionen Hektolitern knapp halten können. Von der verkauften Menge flossen gut sechs Prozent in den Export.

Rekordzuwanderung aus DDR

Fast 40 000 kamen vergangenes Jahr in die Bundesrepublik

K pátému výročí úspěšné transplantace v Československu

„Srdce jest ústředním orgánem těla, jenž žije svým vlastním životem a promlouvá k tobě z cév svým tepem..." praví staroegyptské moudrost a je třeba říci, že účta k tomuto jedinečnému orgánu provází celou historii lidstva. Srdce bylo pokládáno za sídlo duše, ohnisko citů i bytí. Co na tom, že dnešní lékaři je degradovali jen na mimořádně citlivou pumpu, která odkysličenou krev odsává z tkání žilním oběhem do své pravé poloviny, pak ji přes plíce vhání do poloviny levé a odtud soustavou tepen odkysličenou vrací tkáním nazpět?

V nás — každodenních uživatelích této „pumpy" — stále bude srdce čímsi mimořádným, nedotknutelným. O jeho osud se stále budeme strachovat, stále budeme přemýšlet, zda je možné je nahradit.

TRANSPLANTAČNÍ HOREČKA

Třetího prosince 1967 celý svět vzrušila zpráva, že operaci tím nemocnice Groote Shuur v Kapuském Městě, který tehdy vedl profesor Christian Barnard, uskutečnil první přenos lidského srdce jinému člověku. I když příjemce žil jen osmnáct dnů, dodnes si většina z nás pamatuje, že se jmenoval Louis Washkansky a že dárkyní jeho nového srdce byla pětadvacetiletá Denisa Darvallová, smrtelně zraněná při autohavárii. A protože druhá Barnardova transplantace byla mnohem úspěšnější a zubní lékař Bleiberg, operovaný v lednu 1968, přežil o dlouhou řadu měsíců, brzy se začaly množit zprávy o transplantacích srdce v nejrůznějších koutech světa. Tak například v roce 1970 už 58 týmů ve dvaceti zemích uskutečnilo celkem 150 transplantací a v dalším roce 300.

Velmi brzy se ale zjistilo, že smrt, která si příjemce orgánů vyhlédla, se příliš oklamat nenechala. Přímou v souvislosti s operací umřelo padesát procent lidí a půl roku přežívalo jen dvanáct procent. A tak už od roku 1972 bylo hlášeno méně než dvacet transplantací ročně. I když se technika operací neustále zdokonalovala a bylo zřejmé, že jen nejrychlejší a nepřeciznější provedení tohoto složitého výkonu zvyšuje příjemcovu šanci na přežití, stále kdesi v ústraní číhalo nebezpečí, se kterým si vědci lámali hlavu.

NEBEZPEČNÁ IMUNITA

Život ve světě plném bakterií, virů a jiných přírodních nepřátel nám umožňuje důmyslný systém, který umně rozpoznává, zda se jeho majitel setkal s látkou jeho těla cizí a zda už se tato látka někdy v minulosti měla snahu do organismu dostat. V další fázi umí tento systém i rozpoznanou látku v organismu zničit. Tak nás sice tento imunitní systém chrání před chorobami, ale také před transplantáty. S výjimkou jednovaječných dvojčat neexistují na světě dva úplně totožní jedinci, proto vybírají-li imunologové pro transplantace vhodné dvojice dárce-příjemce, mohou v nejlepším případě najít hodně podobné, ale nikdy totožné. A to se stává kamenem úrazu. Chytrý imunitní systém

okamžitě pozná, že se do těla dostalo něco cizího a snaží se to vyloučit. Je sice možné ho léky utlumit tak, že přestává na cizí látky reagovat, ale pak nereaguje ani na přítomnost bakterií nebo virů a člověk nezemře následkem transplantace, ale na nějakou banální infekci.

Předpokladem úspěchů biologických transplantací je tedy najít co nejvhodnější dvojice dárce-příjemce, a pak po celý další život příjemce hlídat jeho imunitní systém a tlumit ho tak, aby nelikvidoval transplantovaný orgán a jeho schopnost reagovat na infekce zůstala zachována. Jen tak je možné dosáhnout dlouhodobého přežití po transplantaci.

JAK SE DĀŘÍ JOSEFU DIVINOVÍ

Od roku 1977 začíná druhé kolo úspěšných přenosů srdce, do kterého se zapojilo i Československo. Zlepšením operačních technik a zavedením nových látek k potlačování imunitních reakcí i vhodným výběrem dvojic pro transplantace dnes více než polovina transplantovaných žije přes pět let a většina z nich se vrací ke svému povolání. Stále častěji se objevují zprávy o opakovaných transplantacích nebo o přenosech více orgánů najednou.

První úspěšná transplantace u nás byla provedena 31. ledna 1984 a příjemce byl tehdy čtyřiačtyřicetiletý Josef Divina. Jak žije dnes?

Pět let po transplantaci Josef Divina pracuje stále na celý úvazek. Jen jednou za rok odchází na pár dnů do Institutu klinické a experimentální medicíny, kde mu tehdy voperovali nové srdce, na několikadenní kontrolu, při které lékaři zjišťují, v jakém stavu je transplantát a jak je to s imunitou. Denně sice J. Divina musí požívat 16 různých pilulek, ale sám říká, že je to stejně, jako by trpěl jakoukoli chronickou chorobou. Jednou za čtvrt roku ho kontroluje lékař v místě bydliště. J. Divina musí stále dbát na to, aby se příliš nedostával do styku s infekčními chorobami. Loni poznal, že i chřipka může být hodně nebezpečná, protože po ní dostal zápal plic a deset dnů lékaři zápasili o jeho život v nemocnici.

Jinak se snaží žít jako každý jiný člověk. S manželkou Verou si před časem pořídili novou škodovku a jezdí do Krkonos na dovolenou, kde společně podnikají horské túry. Letos by byli moc rádi, kdyby mohli společně navštívit Sovětský svaz se stává kamenem úrazu. Chytrý imunitní systém a podívali se i s nejmladším synem do Moskvy

a Kyjeva. Tajným snem J. Diviny je vidět moře, ale to mu lékaři zatím nechťejí dovolit.

Jíst může všechno, ale sám dává přednost ovoci a zelenině — konkrétně jablkám, pomerančům a různě upraveným salátům. Jen nesmí zapomenout na dostatečný přísun tekutin — dva až tři litry denně — aby mu léky příliš nepoškodily ledviny.

UMĚLÉ SRDCE ŘEŠENÍM?

Jak se zdá, přes veškerý pokrok mají biologické transplantace stále určité nedostatky. Čekání na vhodného dárce se může stát těžce nemocným pacientům osudným a problém ovládnutí imunity stále není uspokojivě vyřešen. Tim spíš, že vhodná léčiva (dnes se hodně používá cyklosporin) se musí dovozet ze zahraničí.

Umělé hmoty kupodivu organismus snáší mnohem lépe. Důkazem toho jsou řadu let používané umělé klouby nebo i umělé chlopně přímo v srdci. Snem mnoha výzkumníků je tedy srdce vyrobené z umělé hmoty, poháněné miniaturním zdrojem energie. A tady má i Československo velikou naději upstít ve světové konkurenci. Už od roku 1968 pracuje na katedře patologické fyziologie lékařské fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Brně tým, který vede prof. MUDr. Jaromír Vašků, DrSc. Právě tady bylo vyvinuto umělé srdce s originálním konstrukčním řešením, jehož přednosti byly mnohokrát prokázány dlouhodobou přežíváním pokusných zvířat. V současné době tady řeší miniaturní zdroj energie a jeho řídicího systému, která by umožnila pacientům prakticky stejný život jako mají zdraví lidé. I v této fázi vývoje však může už umělé srdce pomoci pacientům překlenout dobu, kdy čekají na vhodného dárce biologického orgánu.

MŮŽE POMOCI GENETIKA?

Následující odstavec bude mnohým lidem určitě znít jako hudba budoucnosti, ale kdo ví? Třeba za pár let...

V každé buňce je práce detailně zapsán program pro vytvoření člověka, každého orgánu, každého jeho vlásku. Na vylustění tohoto genetického programu, zakódovaného v deoxyribonukleové kyselině, se v desítkách světových laboratoří usilovně pracuje. Možná se jednou podaří objevit část programu, podle kterého se v lidském zárodku vytvoří srdce, i možnost, jak se tento úsek spouští a vypíná. Pak bude možné každému člověku uměle vypěstovat jeho vlastní nové srdce, proti kterému nemůže mít jeho imunitní systém opravdu žádnou námitku.

BYČEK JOSEF ŽIL ASI 2 ROKY...

Při příležitosti pátého výročí zahájení programu transplantací srdce předal včera v Praze zástupci pacientů z celé republiky týmu lékařů symbolickou skleněnou plastiku srdce, jejímž autorem je profesor L. Oliva ze Střední uměleckopřírodovědecké školy sklářské v Železném Brodě.

Zákon o toxikomanií

(TKK): K zabezpečení ochrany společnosti před alkoholismem byl v roce 1982 vydán zákon č. 120 o boji proti alkoholismu. Omezení se pouze na tento negativní jev, neboť v době jeho vydání nebylo možno nebezpečí jiných toxikomanií a škodlivosti kouření nebyla dostatečně vědecky prokázána. Dosažení ochrany společnosti před alkoholismem podle tohoto zákona se však ukázala málo účinná. Svédčí o tom například 1710 údelů v roce 1980 bylo v ČSR evidováno 40 687 alkoholiků, o sedm let později již 51 913. 11 26 procentní nárůst. U toxikomanií byl zaznamenán ve stejném období téměř 32procentní nárůst. V roce 1987 již bylo evidováno 5296. Podstatně vyšší počty osob závislých na alkoholu či jiných nevysoce škodlivých látkách zůstávají v anonymitě a jsou zjišťovány až při vážném nerušeném zdraví. Při vykazování lékařské pomoci. S cílem omezit a potlačit tyto negativní jevy byl připraven nový zákon, jehož vládní návrh projednávali v současně době jednotlivé výbory ČNR.

KOVČEVĚ PRIZNATI PROBLEH

Mediziner sind kein Vorbild

FREIBURG, 6. Februar (dpa). Auffällige Diskrepanzen zwischen Einsicht und Verhalten zum Thema Rauchen hat eine an der Universität Freiburg veröffentlichte Studie verdeutlicht. Wie am Montag mitgeteilt wurde, sprachen sich einsechzig Prozent der Studenten für ein Rauchverbot für das Krankenpersonal aus, befragten andererseits 40 Prozent jedoch selbst zu rauchen.

30 Prozent der Raucher äußerten Verständnis dafür, daß auf Raucher gestrichelt werde, doch nur 16 Prozent gehen zu erkennen, auch auf den „blauen Dunst" selbst verzichteten zu wollen. Nachdem die Hälfte der Befragten bezeichnete Anprangerung des Rauchens als gerechtfertigt. Der Autor der Studie, Professor Jürgen von Troschke, stellte außerdem

fest, daß ein Großteil der Studenten von den Gesundheitsrisiken des Rauchens nur geringe Kenntnisse besitzt.

Die Freiburger Befragungsbefunde entsprechen laut Universitätspressstelle etwa denen anderer Universitäten. Ein Ländervergleich ergab, daß in den USA 17 Prozent der Ärzte gegenüber 32 Prozent in der Bundesrepublik und 39 Prozent in Japan rauchen.

TOCEVI ŽE NE!

▲ Pátá se po pachatelů krádeží, který se vloupal do dvou římskokatolických kostelů na Českobudějovicku. Z uzamčeného kostela sv. Jakuba v obci Boršov nad Vltavou zmizelo z oltáře dvacet pět dřevěných sošek a rovněž jesličky, vše v hodnotě 30 000 Kčs. Třicet sedm dřevěných sošek k jesličkám v ceně asi 21 000 Kčs bylo ukradeno z kostela v obci Dubné.

LENINA
V UKRAJINĚ
NIKDO...

So viel Steuern zahlen die Unternehmen von ihrem Bruttogewinn

NOVO, ALE ZASE TO ODRAZI U FINANCAMTU..

MOSKVA: Hlavním smyslem nynějších rehabilitací (bábi kultu osobnosti) je beze zbytku odstranit následky nezákonných akcí a zajistit postiženým sociální spravedlnost. Uvedl to včera v sovětském deníku Pravda hlavní vojenský prokurátor SSSR generálporučík B. Popov. Rehabilitace byly zahájeny již po roce 1953, kdy bylo během deseti let rehabilitováno na půl mi-

Vojenský prokurátor o rehabilitacích

liónu lidí, konstatoval generál Popov. V první polovině 50. let se však tento proces zbrzdil a později zcela ustal. V prvních letech sovětské moci byly v SSSR vytvořeny orgány pro likvidaci kontrarevoluce a špionáže, které sehrály jistou pozitivní roli v boji proti vnějším i vnitřním nepřítelům. S postupným narůstáním negativních tendencí v životě státu se však měnily v nástroj represí a zvláště. To vše mělo pro společnost těžké následky, které se projevily masovými represemi a porušováním zákonosti. V souladu s výnosem prezidia Nejvyššího sovětu SSSR z 15. ledna letošního roku je považována za rehabilitovanou 23 000 osob, jejichž případy spadají do kompetence vojenského prokurátora, prohlásil Boris Popov. Výnos se nevztahuje na zrádce, nacistické stožince a další osoby stanovené zákonem. Vojenská prokurátora musejí provést několik desítek tisíc těchto případů. Generál Popov upozornil, že v poslední době se zhruba třínásobil počet žádostí o přezkoumání rozsudků nad osobami odsouzenými v letech Velké vlastenecké války za zradu a podíl na vraždách obyvatelstva na okupovaných územích. Mnohé z těchto osob chtějí znaznit ozvučit otevřenosti a demokratizace a spoléhají, že budou rehabilitovány. Tyto rozsudky je třeba pečlivě prověřovat. Není náhodou, že každá pátá žádost o rehabilitaci je odmítnuta. Jističí orgány rovněž odmítají rehabilitovat osoby, které se podílely na falzifikaci soudních procesů. Proti některým z těchto lidí bylo neopak zahájeno trestní stíhání, uvedl B. Popov.

Nutnost dát jednáni o konvenčním odzbrojení od Atlantika po Ural a Jónu a opatření k posílení důvěry a bezpečnosti, jež zradou 6. března ve Vídni, od samého začátku realistický charakter a zřetel se pokusů o získání jednostranných výhod, vedla výběr ministrů obrany Varšavské smlouvy k vydání prohlášení, které bylo zveřejněno v neděli, jedná se o oficiální dokument, který je svým charakterem olednělý. Připomenutím, že Severoatlantický pakt oficiálně doklámá, že ozbrojených sil a výzbroje a o poměru sil v Evropě dosud nevyděl. Všechny dosavadní „odhady“, jež vydávaly různé instituce a organizace zabývaly se vojenskou problematikou, obsahovaly některé více či méně pravdivé, jiné důmyslně křesťané a také zcela vymyšlené údaje.

I když se jedná o jednostranné kroky, převažují očekávání, že Západ bude ochoten provést obdobná opatření ve svých ozbrojených silách. Naše společnosti projevilo porozumění vůči znepekolení svých západních partnerů nad naším vojenským potenciálem. Je však třeba seriózně vyslechnout i naše výhrady. Tak například soudí list Sovětského Rossija, státy NATO by měly zavazovat své stannostisko k manderizaci reket krátkého doletu v Evropě. Výzdy Západ hodila tyto zbraně rekonstruovat tak, aby mohly zasáhnout cíle, jež byly v dosahu likvidovaných reket středního a krátkého doletu. Nastal rovněž čas, kdy je třeba pohlednout i na přítomnost tak velkého sboru americké armády na evropském kontinentu.

Významný krok k důvěře

Grand Prix pro Čs. televizi

Tokio: Televizní drama jsou určité hranice získalo hlavní cenu na 4. světovém televizním festivalu, který právě skončil v japonském hlavní městě. Tento pořad byl natočen v ostravském televizním studiu v režii O. Koska. Autorkou scénáře je J. Kolářová. Vynikající herecký výkon podala zejména představitelka hlavní ženské role D. Kolářová.

Dohoda o založení společné československo-francouzské akciové společnosti Intertour byla podepsána v Bratislavě. Cílem společnosti bude napomáhat rozvoji materiálně-technické základny a služeb cestovního ruchu v souladu s koncepcí hospodářského a sociálního rozvoje ČSSR.

NÁSLEDOVALA HARIBILLESÁ...

Zvýšené ceny léků

Varšava. V Polsku byly o 40-2000 procent zvýšeny ceny léků. Důvodem tohoto kroku je skutečnost, že náklady na výrobu léků rostou, zatímco ceny výšiny z nich se nezměnily již více než 20 let. Nové ceny by měly být připsány k racionalizačnímu využívání léčiv v P.R. V nemocnicích budou léky pacientům nadále poskytovány zdarma. Od počátku letošního roku byly v Polsku o téměř 60 procent zvýšeny ceny benzínu, o 27 procent cukru, o 15 procent uhlí a koksů, o 27 procent poplatky za přepravu zboží železniční a automobilovou dopravou. Zvýšeny byly rovněž ceny některých sportovních předmětů dlouhodobého užití a rovněž ceny služeb.

Polen erhöht Wodkpreise

WARŠCHAU, 6. Februar (Reuter). Im Kampf gegen den Alkoholmissbrauch hat die polnische Regierung die Preise für Wodka zum zweiten Mal in weniger als drei Monaten erhöht. Wie die amtliche Nachrichtenagentur PAP meldete, kostet seit Montag ein halber Liter des billigen Wodkas mit 2070 Zloty (etwa 7,50 Mark) rund 300 Zloty mehr als vorher. Diese zwölfpromzentige Preiserhöhung sei

Teil des polnischen Gesetzes gegen den Alkoholismus, nach dem die Schnapspreise schneller steigen müssen als die Löhne der Arbeiter, meldete PAP gestern.

JE MI TÍCK OZLATO!

Wann zahlen Sie Quellensteuer auf Sparzinsen?

- aus Geldanlagen im Ausland; in den meisten anderen Ländern muß jedoch Quellensteuer an das dortige Finanzamt gezahlt werden, in der Schweiz zum Beispiel sogar 35 Prozent;
 - aus Bausparverträgen, wenn der Bausparer Arbeitnehmersparzulage oder Wohnungsbauprämie erhält; sonst wird Quellensteuer abgezogen.
- Quellensteuerpflichtig sind Zinsen
- von Sparkonten mit vereinbarter Kündigungsfrist und aus festgelegten Geldern (Termineinlagen);
 - aus festverzinslichen Wertpapieren, die von inländischen Stellen ausgegeben wurden; dazu zählen zum Beispiel Bundesschatzbriefe, Pfandbriefe, Bundes-, Länder- und Industrieanleihen, Bankschuldverschreibungen;
 - aus Lebensversicherungen, soweit die Zinserträge über 3,5 Prozent hinausgehen.

Wer nicht zur Einkommensteuer veranlagt wird, also weniger als 24 000 Mark (bei Verheirateten: 48 000 Mark) zu versteuernden Jahreseinkommen hat, bekommt in der Regel auf Antrag vom Finanzamt eine Nichtveranlagungsbescheinigung. Die muß bei der Bank abgegeben werden, und dann wird überhaupt keine Quellensteuer abgezogen. Dabei dürfen die neben dem lohnsteuerpflichtigen Arbeitslohn erzielten Nebeneinkünfte etwa aus Mieten und Zinsen insgesamt 1200 Mark (bei Verheirateten: 1600 Mark) nicht übersteigen.

Kommensteuererklärung dem Finanzamt einreicht.

Eine wichtige Frage stellt Ilse Kreiling (42) aus Bonn: „Bei welchen Zinsen ziehen die Banken eigentlich Quellensteuer ab und wo nicht?“

Antwort: Quellensteuerfrei sind Zinsen

- von Sparkonten mit gesetzlicher Kündigungsfrist (3 Monate);
- von Girokonten, wenn der Guthabenzins nicht über 0,5 Prozent liegt;
- bis zu 10 Mark, wenn sie nur einmal pro Jahr gutgeschrieben werden;

Archivévoda opét vyjede

[re]: Dvaosmdesátého výročí svého „narození“ se dožívá stále provozuschopná parní lokomotiva, veřejnosti známá pod názvem Archivévoda. Z pražského Národního technického muzea byla v polovině loňského roku dopravena do Železničních oprav a strojů v Českých Velenicích, aby jí zdejší odborníci opravili a po všech stránkách připravili na oslavu blížícího se 150. výročí přjezdu prvního vlaku na naše území. Předpokládá se, že nutná údržba skončí v květnu a poté bude možné opět spatřit Archivévodu při slavnostních jízdách pořádaných na oslavu výročí jednotlivých tratí v celé naší síti ČSD.

■ Köln. Seit 1. Januar gibt es die Quellensteuer. Viele Steuerzahler wissen aber immer noch nicht, worum es dabei eigentlich geht.

Wie groß die Verwirrung ist, zeigen manche Fragen zum Thema Quellensteuer. So macht sich Rentnerin Maria Eser (72) aus Köln Sorgen: „Wieviel zieht mir der Staat denn jetzt von der Rente ab?“ Oder Helmut Bruckert (54) aus Wuppertal meint: „Sparen lohnt sich ja kaum noch, wenn mir der Staat mit der neuen Steuer 10 Prozent vom Guthaben abzieht!“

Irrtum! Es werden weder Renten noch Sparguthaben besteuert, noch handelt es sich um eine neue Steuer. Es geht nur um die Zinsen, die wie Lohn oder Mieteinnahmen zum Einkommen gehören und deshalb schon immer steuerpflichtig sind. Die Quellensteuer ist nur ein Abschlag auf diese Steuer und wird später wieder verrechnet.

„Wieso heißt sie Quellensteuer?“, will Karl Heinz Heich (46) aus Leverkusen wissen. Antwort: Die ehrlichen Steuerzahler, die auch bisher schon ihre Zinsen beim Finanzamt angeben haben, sollen nicht länger die Dummen sein. Deshalb holt sich das Finanzamt einen Teil der

Steuer schon an der Quelle der Zinsen, bei den Banken. Sie ziehen bei der Gutschrift der Zinsen gleich 10 Prozent ab, die ans Finanzamt gehen. Da kann sich keiner mehr drücken.

Von den Banken gibt es dafür einen Beleg, den der Sparer mit dem Lohnsteuerjahresausgleich oder der Ein-

neivertäglichem Veranlagungsbescheid dem Finanzamt einreicht.

Die Einkommensteuererklärung dem Finanzamt einreicht. Eine wichtige Frage stellt Ilse Kreiling (42) aus Bonn: „Bei welchen Zinsen ziehen die Banken eigentlich Quellensteuer ab und wo nicht?“

US-Karikatur: Wer stützt wen?

● Nová mástičká zástava okolo erfurtického náměstí Huitenplatz je prvni svého druhu v NDR. K jejímu projekci byl v plné míře využit počítač. Pro dokumentační přípravách prací se tím zvýšila bez-

● ACO TERPVE UVEDITVILI! mála na dvojnásobek, což pracovníkům místního stavebního kombinátu umožnilo v poměrně krátké době tři let postavit na 1100 moderních bytových jednotek.

Multiple Sklerose durch Virus verursacht?

US-Forscher glauben Hinweise dafür gefunden zu haben, daß die Multiple Sklerose, eine zu Lähmungen führende Erkrankung des Nervensystems, von einem HTLV-1 genannten Virus verursacht wird. Die Entdeckung könnte den Weg ebnen zur Entwicklung einer Behandlungsmethode für die bislang unheilbare Krankheit.

Die Wissenschaftler des Wistar-Instituts in Philadelphia, die jetzt in dem Wissenschaftsmagazin „Science“ über ihre Studie berichten, schränkten allerdings ein, daß das Virus möglicherweise nur einer von mehreren Faktoren bei der Entwicklung der Multiple Sklerose ist. Der Verlauf der Krankheit in Schüben stimme überein mit dem bei Viren beobachteten Wechsel von aktiven und passiven Phasen. Nach Angaben der Wissenschaftler gehört der HTLV-Virus zur selben Familie wie das HIV-Virus, das die Immunschwächekrankheit Aids auslöst.

Lego dobývá svět - Logo!

Na loňském jarním brněnském veletrhu spotřebního zboží nechyběla ani známá firma Lego, jejíž stavebnice těší mnohé československé děti i dospělé. Málokdo však již ví, že počátek těchto světověznámých stavebnic, prodávaných pod názvem Lego či Duplo, je třeba hledat již v roce 1949. V té době byl „ vynalezen“ základní kámen o rozměrech 9,6x32x16 milimetrů s osmi puntíky.

Na tento základní prvek postupně navazovaly další součástky. V roce 1961 kola, o pět let později bylo možné sestavit železnici, v roce 1971 se objevila první ozubená kola a první loď Lego se vydala na svoji plavbu v roce 1973. Dnes lze za základních prvků sestavit domy a lodě, železnici či vesmírné koráby, různé abstraktní výtvořky. V posledních dobách proniká do tohoto systému také výpočetní technika a elektronika. Počátkem osmdesátých let mají možnost hrát si s výrobky firmy Lego i ti nejmenší - pro ně byl vytvořen systém Duplo-Baby.

Postupně se firma Lego A/S vydala z mateřského závodu v dánském Billundu i do světa a začala ho „dobývat“. Její závody jsou nejen v Dánsku, ale také ve Švýcarsku, USA, Brazílii a Jižní Koreji, firma jedná o výrobě svých hraček v Číně. Její výrobky se dnes prodávají ve zhruba 130 zemích světa a podle odhadů si s nimi hraje čtvrt miliardy dětí i dospělých. [i]ž tato fakta naznačují, že firma Lego patří k neúspěšnějším na světě ve svém oboru. Podle výše obchodního obrátu, který v roce 1987 dosáhl pěti miliard dánských korun, je Lego pátým

„Zdravější nad lék!“

Pravá samožitná litra 18 kr. výtočný vinový ocet „15 kr. jakož i veškeré výborné lihoviny odporučuje továrna **FILIPA GRÜNHAUTA**, Biskupská ul., blízko Poříčí v Praze. 4840

Slévárna přijme rutinovaného cestujícího

pro žedou a hujnou litinu. Illastež se dobtí odborníci, obou zemských jazyků znali, pod značkou „K. V. 10“ do Všeobecné Inzerční kanceláře v Praze, Příkop, Bazar č. 27. 4718

Kouzlo starých inzerátů nevyprchává ani po devadesáti nebo sto letech. O tom se můžete sami přesvědčit na těchto stránce dnes i v příštích číslech našeho časopisu.

Blahý úspěch při práci v Plodivém burmle

Parní prací stroj „Kraus“

Je kulatý, bez koutků, bez špičatých rohů a nikdy nereže. Vyperá četně jakékoli prádlo v 1/2 času ošetření při úspově na topivu a vředle.

Steiner & Kitzl, Praha, N. Panská ulice č. 4, „U dvou kosů“.

Žaludky, lithophy, žablky, vařiče, lampy. Vnové vany hepací, vany „Universal“, vysavače pražce, kamna s trvalým topením, dávkové i pákové kosačky, elektr. kapače lampičky. Česky bžerme a vylpocné. 8831

V roce 1874 bylo na Královských Vinohradech, které tehdy měly asi 9 000 obyvatel, sedmdesát šest hospod, třicet dva kuřáren, jedna vinárna, sto třicet pět hokynářů, devatenáct uzenářů, dvacet pět řezníků, dva cukráři a čtyřicet dva mlékáren. První vinohradské knihkupectví bylo založeno až roku 1875 firmou Voleský.

Celnici na Kennedyho letišti v New Yorku se nestačili divit, když v zavazadlech jednoho obchodníka se zvířaty našli 700 nově vylíhých hrozných nezákonně vyvezených z Kolumbie. Většina hadů byla vrácena do Kolumbie, kde je vypustili na svobodu. 38 exemplářů si ponechali v USA jako živé důkazy proti pachateli. Ten skončil za mřížemi a hrozí mu trest pěti let vězení s pokoutou čtvrt miliónu dolarů.

V Barceloně mají nový policejní okrsek, ve kterém slouží jenom ženy. Hned v prvních třech týdnech se na okrsek obrátilo o pomoc kolem stovky postižených žen, mezi nimi mnohé se stížnosti, že je jejich manželé bijí.

Ze tří středověkých pražských vodáren sloužila nejdéle Malostranská vodárna. Když byla roku 1886 zrušena, rozebrali i stroj poháněný vodním kolem na dubové hřídeli, čerpající vodu do nádrží ve vodárenské věži.

Flašněřská ulice v Praze dostala jméno od staročeských flašněřů, po nichž nám zůstalo slovo flaše, čili flaška. Když roku 1506 vyhořelo v ulici více než dvacet domů, stala se z ní Spálená. A jmenuje se tak dodnes.

Ulice Na bojišti bývala kdysi opravdu bojištěm. Když se totiž Vladislav II. vzdal trůnu, vedli o něj mezi sebou boj jeho syn Bedřich čili Fridrich, kterého ustanovil za svého nástupce, a kníže Soběslav, kterého zase prosazoval německý císař. K rozhodující bitvě, při níž byl Soběslav poražen, došlo 27. ledna 1179. Polím, na nichž byla tato bitva svedena, se od té doby říká Bojiště.

V londýnském Britském muzeu byla v roce 1845 rozbita převážná antikvá váza z římského skla, takzvaná Portlandská váza. Po řadu let ji znovu slepovali a opravovali, ale pokaždé se potom na ni objevily žluté stopy po opravě. Loni zadali nově restaurování tohoto díla, jehož cena se odhaduje na několik miliónů liber, restaurátorovi N. Williamsovi. Ten se zavázal, že s pomocí dvanácti zkušených asistentů vázu znovu rozbije na původních dvě stě stěpů a do roka ji obnoví k nepoznání.

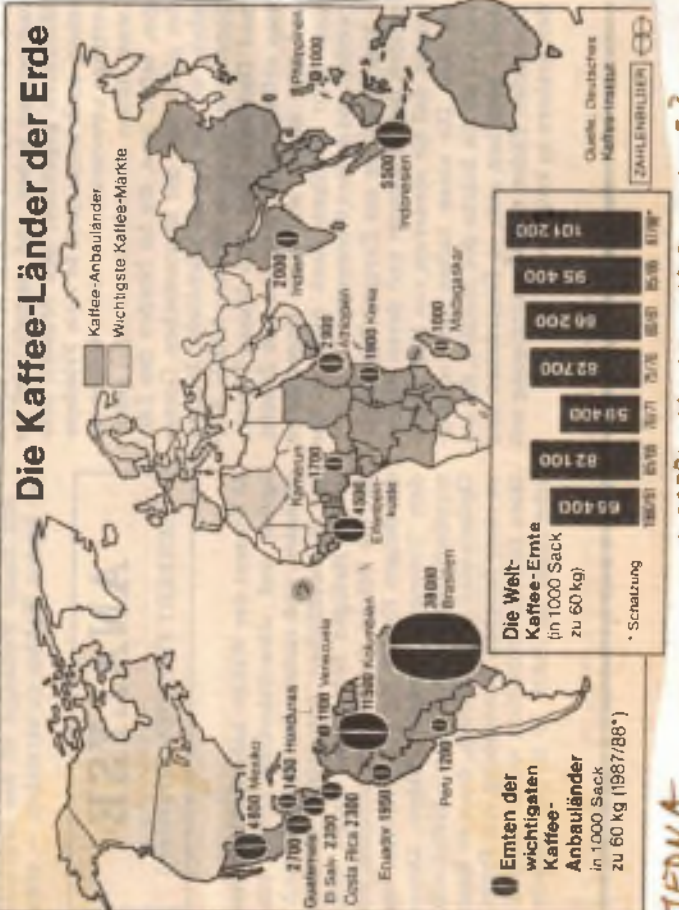
Po prvním železničním spojení, realizovaném v roce 1845 tratí Praha—Olomouc—Brno—Víděň, získala Praha druhé železniční spojení až v roce 1862, a to tratí Praha—Plzeň. Mezi Karlínem a Západním nádražím na Smíchově byla zřízena omnibusová linka, která byla v provozu až do roku 1883. Potom byla vytlačena koňkou.

Poslední lidmi výrazněji pocítěné zemětřesení bylo v Praze roku 1927. Jeho ložisko se nacházelo ve známé alpské vídeňské linii otřesů, která směřuje z údolí řeky Mury přes Semmering a Baden k Vídni. Otřesy půdy byly v Praze zaznamenány také roku 1976. Většina Pražanů ho však vůbec nepocítila. K žádným škodám v obou případech nedošlo.

V loňském roce zřídily v letním období pražské podniky veřejného stravování 12 350 sezónních míst na terasách, v zahrádkách a předzahrádkách, čímž rozšířily stálou kapacitu svých zařízení o 13,6 %.

Hamburg – Viele Epileptiker haben keine Anfälle – sie leiden nur unter Müdigkeit und Antriebschwäche.
● 30 Prozent (205 000) aller Schwangerschaften in der Bundesrepublik enden vorzeitig mit einer Fehlgeburt. Ursache jeder zweiten Fehlgeburt: **Erbgut-Defekt.**
● Studie in Großbritannien: **Schon jeder zehnte Arzt ist vom Patienten angegrif-**

fen worden.
● **Rettich-Saft** hilft oft bei rheumatischen Beschwerden und Gicht.
● Die aggressive **Magensäure** des Menschen kann in 10 bis 24 Stunden eine **Rasierklänge** auflösen.
● In der Bundesrepublik sind **47 000 Medikamente** auf dem Markt. Mit nur 270 Medikamenten lassen sich **95 Prozent** aller Krankheiten behandeln.

Naděje pro ekologii

(čtk): Šest ostravských „KUKA“ vozů včera neodjelo na skládky v přírodě, ale do zpracovatelského závodu tuhého domovního odpadu, který zahájil zkušební provoz v Ostravě-Kunčicích. Ide o první ekologickou stavbu tohoto druhu v rámci RVHP. Dodavatelem téměř 350miliónové investice jsou Vítkovice-Železářny a Strojírny K. Gottwalda společně s Vítkovickými stavbami a subdodavateli z Itálie, Jugoslávie a Rakouska. Včerejší dávka 25 tun domovního odpadu byla vytříděna

do osmi druhů druhotných surovin, použitelných k dalšímu zpracování. Po dokončení výstavby, včetně sady úpravy v roce 1990, bude provozovatel Technické a zahradní služby města Ostravy, zpracovávat denně 600 tun domovního odpadu nejen z krajského města ale i z okresů Karviná, Nový Jičín a Frýdek-Místek. Podle odborníků by měl provoz ušetřit ročně nejméně 14 900 tun železných rud. 35 tun barevného kovu a využitím plastů uspoří 5500 tun ropy. Závod bude vyrábět také kompost pro zemědělce a následným odpadním teplem nahradí 22 vlaků s hnědým uhlím.

„Der Papst geht zu weit“

Jiří Šlitr by se zanedlouho dožil 65 let, nebyť tragické smrti, která ho zastihla na sklonku roku 1969.

V OSTRAVĚ SE KAFE NEPIJE?

JEDNA VLASTOVKA LÉTA NEDELA!

PROČ KLESÁ SPOTŘEBA BRAMBOR

Špatná skladovatelnost • Možnost řešení: průmyslové zpracování

Jejli: Brambory zaujímají v celém systému výživy významné místo jako primární potravina, hrubý substrát i tradiční surovina v dalších oborech zpracování v zemědělsko-potravinářském komplexu. Pro zásadní změny v kultuře brambor ve výživě hovoří jejich příznivé biologické složení — vitamín C, lojiny, vláknina. Přesto v posledních letech jejich spotřeba v ČSSR poklesla. Od roku 1970, kdy se pohybovala nad 103 kilogramy na osobu za rok, na současných 79 kg.

Důvodů nežádoucího poklesu je několik. Její skládání v domácnostech, zvláště pak v panelových domech, je téměř vyloučeno. Na to pak přímo navazuje nerovnoměrnost jejich dostupnosti na trhu zejména v jarních měsících, kdy spotřeba pochopitelně výrazně klesá. Opomenout nelze ani dalšího činitele, kterým je moderní styl života, v němž náročnost přípravy klasických bramborových jídel nemá mnoho prostoru. Také však nedostatečně uskladnění způsobuje, že zhruba 40 až 65 procent této cenné suroviny není využito k výrobě, ale přepháží nazmar.

Jejíkož jsou omezené technické a biologické možnosti prodloužení skladovatelnosti brambor, světový vývoj i naše zkušenosti ukazují, že zvýšení jejich spotřeby je možné dosáhnout výrobou zušlechťených výrobků z brambor a vysokou produktivitou při úpravě na konečné jídlo. Současná úroveň průmyslového zpracování této plodiny však v ČSSR zatím dosahuje pouze pěti procent, zatímco průměr vyspělých zemí se pohybuje okolo 30 procent. Je to však nazvatelná cesta, chybí-li do roku 2000 zvýšit spotřebu na 95 kilogramů na osobu.

Do té doby má být do zpracovatelského průmyslu investováno přes 3,2 miliardy korun na výstavbu bramboráren, loupáren, kapacit na sušení a zmrazení výrobků apod. Problém suroviny pro potravinářské účely

je poměrně solidně řešen pokud jde o obsah sušiny, velikost a tvar hlíz, odolnost vůči chorobám, odrůdovou čistotu a má být ukončen během pěti let. Klíčové příležitosti je však situace v technologii sklízání a posklízňové úpravě, kde mechanické poškození hlíz má dominantní vliv na skladovatelnost brambor, následně ztráty i podíl průmyslového zpracování. V tom mají široké pole působnosti, téměř neorané, výroby zemědělské a potravinářské techniky. Také však potravinářský průmysl a obchod při uskladňování a prodeji brambor.

Příčiny nedostatku

Moskva: Neuspokojená poptávka obyvatelstva po zboží a službách se nyní v SSSR pohybuje kolem částky 70 miliard rublů. Proto se fronty před obchody staly trvalým atributem všedního života, konstatuje deník Izvestija v článku věnovaném příčinám nedostatku na vnitřním trhu v SSSR. Trvá značný nedostatek obuvi, pokračuje hlad. Nedostatkem se v poslední době stalo i zboží dlouhodobého užití jako televizory, chladničky, pračky, šicí stroje a domácí elektrické spotřebiče, nemiuvé už o chybějících čistících prostředcích a levných druhích mydel. Dodávky zboží jsou nepravidelné. Důsledkem jsou fronty a statistické údaje uvádějí, že člověk denně ztratí při nákupu a ob-

Ivan Liska
Ballett mit Seele

Shade, daß man ihn auf der Bühne nur von weitem sieht. Nah-Aufnahme: braungebrannt, stahlblaue Augen, irre männlich, spricht Deutsch und Englisch mit zauberhaftem Akzent: Ivan Liska (das „S“ wie „Sch“ gesprochen), derzeit bester Solotänzer Deutschlands, grad mit Neumeiers „Peer Gynt“-Ballett in

Hamburg sehr erfolgreich. 38, schmal, blond. Die Antwort auf den jungen Robert Redford, sozusagen, nur ohne Hamsterbacken. Liska lebt in Hamburg, ist aber aus Prag. Früh Gymnastik, mit elf zur nationalen Ballettschule, mit 14 aufs Konservatorium. 1969 (Ende des Prager Frühlings) setzte er sich in Bregenz ab. „Endlich kann ich lesen, was ich will“, sagt er. Am liebsten Kunderas „Unerträgliche Leichtigkeit des Seins“ (über den Prager Frühling). Was er noch liebt: Jaguar fahren, Tiramisu essen, Tee trinken, Schampus schlürfen, Partys, flirten, Flieder und Frau und Kind. Ivan ist mit Colleen Scott verheiratet, ebenfalls Tänzerin. Sohn Roman ist 8. Papa Ivan ist auch als Vater Spitze — geht ohne Murren zum Elterngabend. Hat dafür aber nicht viel Zeit — immer wieder Gastspiele, z.B. in New York. Es gibt halt nicht viele Tänzer, die die volle Gefühls-Bandbreite vom Exzeß bis zur Tief-Traurigkeit so grandios umsetzen wie Ivan. Weil er sie in sich trägt — er tanzt aus der Seele...

Ehefrau Colleen

starerávní služeb v průměru až jednu hodinu 40 minut. Co je příčinou? Iže se list. Za prvé je to zůstalo materiální technické základy obchodu. Druhým důvodem je nedostatečné zavádění progresivních forem obchodu, zejména pak samozobsluh. Třetí příčinou je, že v obchodech nepřecupá dost pokladan, ve špičkách každá pátá. Za čtvrté nevybavuje otevřít doba.

starerávní služeb v průměru až jednu hodinu 40 minut. Co je příčinou? Iže se list. Za prvé je to zůstalo materiální technické základy obchodu. Druhým důvodem je nedostatečné zavádění progresivních forem obchodu, zejména pak samozobsluh. Třetí příčinou je, že v obchodech nepřecupá dost pokladan, ve špičkách každá pátá. Za čtvrté nevybavuje otevřít doba.

Autor románu z periferie

(pat): Již sto let uplynulo od narození Emila Vachka, spisovatele a novináře, ve 30. letech literárního ředitele nakladatelství ELK a člena čapkovské generace. Jeho obsáhlé dílo, které bylo ovlivněno nejrozličnějšími literárními dobovými směry, zůstalo však ve svém základu realistické, což dokazuje i úspěch jeho románu z pražské periferie Bidýlko. Příběh malého zlodějíčka Ferdý Stavinohy a dalších obyvatel žitkovského čtáčku s jeho typickou atmosférou, žargonem a humorem se dočkal i divadelního zpracování a dodnes patří do klasického fondu českého humoristického románu. Toto dílo překonala psychologickou hloubku Vachkovy tvorby, kde většinou vystupovaly výjimečné individuality. Vachek také napsal několik dramát a filmových scénářů, ale jeho vypravěčské umění zazářilo překvapivě v několika detektivních románech. Obliba příběhů jeho svérázného detektiva Klubička trvá dodnes, o čemž svědčí stále nová vydání jmenovaných děl.

Režisérka osobitého stylu

(sdk): Když v roce 1961 ukončila Věra Chytilová absolvování snímek Strop studia na pražské FAMU, způsobila svým nástupem malou senzaci. Tento film, stejně jako o rok později inscenovaný dokument Pytel blech, znamenaly totiž v naší kinematografii prozatím nové filmové myšlení. Podobně jako její generace druhé, vstřebávala i Chytilová vlivy francouzské nové viny, osvobozující subjekt vyprávěče, a impulzy sociologického proudu kinéma-věříte. Oba dva do jisté míry protikladné principy prořáslý i její dalšími filmy: první celovečerní snímek O něčem jiném, který realsáčno-jméno definitivně zakotvil v mezinárodním povědomí, byl pokusem o jejich sjednocení. Další filmy v řadě, pronikavě stylizovaná podobať Šedmikrásky a Ovoce stromů rajských jíme, které ovšem znamenaly odklon od širších diváckých vrstev, tvořil nové důležité období hledání filmového výrazu. Po několikaleté odmice se V. Chytilová vrátila na plátna našich kin úspěšným filmem Hra o jablko a každý další hravý snímek (Penelopy, Kalmita, Pavnové velmi pozdrní odpoledne, Víci bouda a Sašek a královna) spínil očekávání osobitého stylu, výrazného mystického poseiství a v neposlední řadě i diváckého zájmu. Věre Chytilové je vlastně talent dokumentaristicky zaujatého pozorování i dar přesvědčivé výpovědi o niterných pocitech, stejně jako schopnost ztárkovat napětí mezi jedincem a společností, člověkem a dějinami. Z filmového díla lze vyčíst i její filozofii, která je především filozofií praktickou, opírající se o mravní imperativ a kategorii etiky. Snad právě proto je jméno Věry Chytilové — která dnes slaví významné životní jubileum — značkou nejen kvality, ale i charakteru.

● Počet obyvatel USA se bude v příštích padesáti letech zvyšovat pomaleji než dřívě a poté dokonce mírně klesat. Zároveň se ve prospěch černochů a příštůňků dalších menšin sníží podíl bílých obyvatel Spojených států. Právě se to v úterý zveřejnilo zprávy Amerického statistického úřadu ve Washingtonu.

TAKY NĚLA PŮTÍŽE S BOLETVIKY.

Celní opatření v platnosti

Moskva: Dnešním dnem vstupuje v platnost rozhodnutí sovětské vlády, kterým je podstatně omezen turistický vývoz zboží ze Sovětského svazu do zahraničí. Opatření se vztahuje na osoby, které navštívily SSSR v rámci krátkodobé turistické či služební cesty. Občané cizích států, kteří trvale pracují či studují na území Sovětského svazu, se týká pouze částečně. V souladu s novými celními pravidly je ze Sovětského svazu zakázáno vyvážet sedm druhů spotřebního zboží a dva druhy potravin. Individuální vývoz několika desítek druhů zboží je zatížen clem ve výši od dvaceti do sta procent. Motivem celních omezení je podle prohlášení zástupců celní správy SSSR nedostatečné zásobování sovětského vnitřního trhu a skutečnost, že výrobci zatím nejsou schopni plně pokrýt poptávku. Zakázáno je vyvážet barevné a černobílé televizory, chladničky, mrazničky, pračky, šicí stroje, dětské oděvy a dětskou obuv, kávu a kaviár. Clem bude zatížen mj. vývoz vysavačů, mixérů, fotoaparátů, rozhlasových přijímačů a automobilů. Celková hodnota zboží vyváženého ze SSSR nesmí přesáhnout hranici sto rublů na osobu. Celní omezení platí do konce roku 1990. ● Od 1. února 1989 se na některé druhy výrobků NDR, jež je povoleno vyvážet, vztahují vyšší celní poplatky. Toto opatření se týká mj. jízdních kol, hudebních nástrojů, šicích strojů, nářadí, zahradnických potřeb, podlahových krytin, školních potřeb a potravin (pokud nepodléhají zákazům vývozu). Cenové limity k vývozu, tj. 100 marek při jednodenní cestě a 200 marek při dvou a více denní cestě, se nemění.

PERESTROJKA BY SE RADA VYVÁŽELA...

Zpráva generálního tajemníka OSN

Kolik lidí žije na Zemi

NEW YORK: V polovině minulého roku žilo na naší planetě celkem 5,1 miliardy lidí. Vyplývá to ze zprávy generálního tajemníka OSN J. Péreze de Cuellar o populačním vývoji ve světě. Podle zprávy je roční přírůstek obyvatelstva 89 milionů lidí.

● CELÝCH TRIADEVADESAT PROCENT s toho však připadá na rozvojové země. Očekává se, že v roce 2000 bude mít Země již 6,3 miliardy obyvatel a o pětadvacet let později ještě o 2,2 miliardy víc. Lidé se průměrně dožívají 62 let (ženy 63 roků, mužská část populace 60 let).

● S NEJHORŠÍMI PROBLÉMY se v nynějším období potýká africký kontinent. Tomu, aby se „problémové oblasti“ začaly rozvíjet, však brání jejich příliš vysoká zadluženost. Například v letech 1986—1988 musely africké země jen na výdaje spojené se splácením dlouhých věnovat třetinu příjmů z exportu, u latinskoamerických zemí činil tento podíl dokonce takřka polovinu.

● ZEMĚ MÁ PODLE ODBORNÍKŮ dostatek prostředků k tomu, aby uživila všechny své obyvatele. Zpráva J. Péreze de Cuellar konstatuje, že za poslední dvě či tři desetiletí nastalo v tomto směru značné zlepšení. Přesto však stále existuje hlad a podvýživa. Dokument zdůrazňuje nezbytnost odstranit hlad a negratnost, narovnat v mezinárodních ekonomických vztazích a zdokonalení systému zdravotnictví a vzdělávání.

HLAVNĚ ZBROJIT!!

ator Brouček

(tc): Habent fata sua libelli, ano, knihy mají své osudy a v podstatě pohnutý osud měla i knížka, pro-

Křesba J. Kouřy

pohledu na život svatojánských broučků plná šelma poselství lásky a obětovosti, zdůrazňuje jak potřebu čimorodého života, tak i pevnou zázemí rodiny, potřebu vřstí i pokorného spočinutí v náručí přírody. Autor Brouček Jan Karalít se narodil v Jimramově 4. ledna 1846 a zemřel v Praze právě před osmdesátí lety. Byl to muž neobyčejně vzdělaný, teologičt studoval na univerzitách v Berlíně, Bonně a ve Vídni. Aby pak svých znalostí využil jako učitel a posléze jako duchovní, vydavatel Reformovaných listů a spisovatel.

MAKE THE WAR! →

Hotel poslouží i vozíčkářům

(čtk): Za přítomnosti člena představenstva OV KSČ a vedoucího tajemníka městského výboru KSČ v Praze M. Štěpána byl včera slavnostně zahájen provoz renovovaného hotelu Belvedere v Praze 7. Během tří let přeměnili pracovníci polské stavební organizace Budimex tento objekt k nepoznání. Využili přitom dvou vedlejších proluk, takže „třívěžečkový“ závod může nabídnout o 80 ubytovacích míst více, tj. celkem 227 lůžek. Moderní hotel je do značné míry určen i pro občany sedmého pražského obvodu — jeho jednotlivé proozy budou přístupné od 6.30 do 4. hodiny ránní. Polští stavbaři dokončili hotel dva měsíce před stanoveným termínem. Ušetřené čtyři milióny korun mohly být proto věnovány na provozní vybavení budovy. Hotel má jednu zvláštnost: pět jeho pokojů je připraveno pro invalidní občany — vozíčkáře. Je pro ně upraven výťah, sociální zařízení, nábytek pokojů, budou se moci sami pohybovat po celém hotelu. M. Štěpán ocenil dobré dílo polských stavbařů a připomněl, že díky mezinárodní spolupráci budou v Praze postaveny a obnoveny další hotely, nemocnice a jiné potřebné objekty. Rekl, že možnosti této kooperace nejsou ani zdaleka využity. Dále uvedl, že se v rámci našich ekonomických možností bude napříště uvážlivě naplňovat rovněž zdravotnický a sociální program.

TŘEBA PODLE VZORU BLŮMA...

Regulační opatření pro elektrárny

(čtk): V západní části Severočeského kraje trvá již jedenáctý den zhoršené rozptylové podmínky, které v některých místech přerostly v nepříznivou meteorologickou rozptylovou situaci. PM₁₀ již dosahuje průměrně denní koncentrace oxidu siřičitého 400 mikrogramů i více v jednom m³ ovzduší. Dětem předškolního a školního věku, sportovcům a zdravotně postiženým lidem se proto v takové době doporučuje omezit zvýšenou námahu a delší pobyt mimo uzavřené místnosti. Větším zdrojem znečištění ovzduší, jako např. elektrárnám v Tušimicích, Pruněšově, Počeradecích a Ledvicích a jiným závodům se ukládají přísná regulační opatření. Nepříznivé rozptylové situace byla včera v okrese Ústí nad Labem, zhoršené rozptylové podmínky pak na Teplicku, Děčínsku a Litoměřicku. Na Chomutovsku začal včera ráno mírný vítr inverzní vrstvu rozrušovat a na některých místech bylo již dopoledne polojasno. Podle předpovědi se mají dnes a zítra meteorologické podmínky na severu Čech přechodně zlepšit.

DEJCHAT SE ALE NEDA' NIKDE!

Safety first

JERUSALEM, 6. Februar (AP). Während sich bei der „Ersten Internationalen Konferenz über Flugsicherheit“ Ex-Gehheimdienstler, Polizisten, Antiterror-Experten und Vertreter von Fluggesellschaften in der Nähe von Tel Aviv trafen, hat ein 16-jähriger Junge unbemerkt die Sperren auf dem als besonders sicher geltenden, nur wenige Kilometer entfernten Ben-Gurion-Flughafen überwandern und ein Flugzeug nach Paris bestiegen. Ein Sprecher der Luftfahrtbehörde teilte am Montag mit, die Besatzung der Maschine sei erst mißtrauisch geworden, als der Junge keinen Flugschein vorlegen konnte. Wie die Nachrichtenagentur Itim meldete, war der 16-jährige offenbar über einen elektronisch überwachten Seiteneingang geklettert und hatte die Boeing 707 bestiegen.

„Keine Leichen an der Grenze“

BUDAPEST, 6. Februar (dpa). Ungarische Zeitungsberichte, entlang der rumänisch-ungarischen Grenze seien in den letzten Wochen die Leichen von 18 auf der Flucht erschossenen Flüchtlingen aus Rumänien gefunden worden, hat die ungarische Generalstaatsanwaltschaft am Montag bestritten. Die Tatbestandsuntersuchung habe eindeutig ergeben, „daß die Behauptung, an der ungarisch-rumänischen Grenze seien in einem Abschnitt von 50 Kilometern 18 Leichen gefunden worden, nicht den Tatsachen entspricht“. Unwahrscheinlich sei auch die Information, nach der 50 Prozent der Geflüchteten von den zuständigen Behörden nach Rumänien zurückgeschickt worden seien. Nach statistischen Angaben überschritten im vergangenen Jahr 6450 Personen illegal die rumänisch-ungarische Grenze, davon wurden 1652 zurückgeschickt.

● **Téměř 80 procent mezinárodního trhu poměrného džusu patří brazilským producentům v oblasti Sao Paula. K pěstování pomerančů mají ideální podmínky, neboť Brazílie prakticky nezná mrazy, a proto výroba džusu je jedním z největších úspěchů místního hospodářství. Brazílci tohoto osvěžujícího nápoje vyrábějí například více než USA.**

● **PREKVAPIVĚ NÁLEZ učinili stavební v centru severoanglického města Yorku, kde při stavebních pracích narazili na zbytky starého zdva, jež archeologové označili za pravděpodobně základy domu, v němž v roce 211 zemřel římský císař Severus Lucius Septimius, za jehož vlády dosáhla římská říše největšího rozmachu.**

● **Masořavě rosnička okrouhlohlavá vsiavač planějí se vyskytuje — kromě dalších vzácných rostlinných druhů — ve státní přírodní rezervaci Smrta-doch nedaleko Marjánských Lázní. Areál o rozloze zhruba osmi hektarů je bohatý na vývěry minerálních vod a plynů — kvasičnicku uhličitou a sírovodíku, jehož typická „vádná“ dala lokální název. Díky organizované činnosti ochránců přírody zde již před deseti lety byla vybudována národní stezka. Pomocí fotografií, grafů a textů získá návštěvník nezbytné a zajímavé informace o celé rezervaci.**

amnesty lobt Moskau

BONN/MOSKAU, 6. Februar (epd/Reuter). Die Zahl der aus religiösen Gründen inhaftierten sowjetischen Staatsbürger ist nach Beobachtungen der Menschenrechtsorganisation „amnesty international“ innerhalb der letzten zwei Jahre stark zurückgegangen. Während 1985 noch rund 60 derartige Gefangene von bundesdeutschen amnesty-Gruppen betreut wurden, sind es gegenwärtig nur noch fünf, teilte die Organisation in Bonn mit. Es handelt sich dabei um je zwei Moslems und „Zeugen Jehovas“ sowie um einen Angehörigen einer Pfingstgemeinde.

Dagegen sind nach Angaben des Ersten Vize-Innenministers der Sowjetunion, Leonid Sisow, alle im Westen als politische Gefangene geltenden Personen freigelassen worden, darunter auch die, die wegen religiöser Aktivitäten inhaftiert gewesen seien.

● **Ve sbírkách rukopisů leningradské odbočky Archeologického ústavu Akademie věd SSSR byly nalezeny doklady o posvěcení oltáře světoznámého dřevěného kostela Proměnění Páně s 22 báněmi, který stojí na ostrově Klíží na Ladožském jezeře. Oltář byl dřívější 6. června 1714 a pravděpodobně o šest let dříve postavili třiř tesaři i mariánský kostel u Voložky.**

● **ZA POUHÉ DVĚ MINUTY zkončoval 22 bondná Hrádal Nadžain Sinh v indickém městě Ránci a překonal tak světový rekord v této „disciplíně“. Podle Guinnessovy knihy rekordů patřilo dosud přenosť v polštáři bandů Američanu Ronaldu Alkanoni z Kalifornie, který před patnácti lety spolykal za dvě minuty „pouze“ 17 oloupaných bondnů. Jeho porce však vážila o 326 gramů více než Sinhova.**

INDIAVANY - HINIRLEKORD

Hlava proti Mihuli aneb...

Byl podzim roku třicátého osmého. Lidé, ještě před týdnem nadšení a odhodlaní, jsou zaskočení mnichovským diktátem. Sklčení přihlížejí, jak se rychle šíří zbabělost a zrada, bezmocně hledí na to, jak se politikové, kteří se prodrali do čela zmrzačené republiky, předstihují v servilnosti vůči nacistické říši, jak servilují tuto republiku Hitlerovi na strážbrněm řádu.

Osvobozené divadlo, které v sezóně toho vzrušeného roku sklízelo ovace hrou Pěst na oko aneb Caesarovo líná, stálo náhle před otázkou, co dělá. „Vzpomenete-li si na poslední slétová představení,“ řekl Jiří Voskovec v rozhovoru s Českým slovem 11. listopadu, „kdy diváci z celé republiky odměňovali skutečně bouřlivým nadšením tuto optimistickou hru, pochopíte, že po tragickém konci záti nebylo pomysleno na to znovu ji uvést na jeviště. Písně a scény, které ještě o týden dříve by byly vyvolávaly stejné reakce jako na jevi, byly by se proměnily po prvním říjnu v bolestivě připomínky nejrptějšího zklamání.“

Voskovec s Werlichem napsali narychlo pro novou sezónu na podkladě hry Johanna Nestroye z r. 1823, Einen Jux will er sich machen, frašku se zpěvy a tanci — **Hlava proti Mihuli**. Tato komedie měla jediný účel: přinést trochu radosti a smíchu zdeptaným lidem.

Premiéra měla být 11. listopadu, už se však nekonal. Noviny začaly šít o divadle nejpodlejší pomluvy a denunciac. Národní noviny uveřejnily 8. listopadu článek — **V + W ještě nedohráli?** „Říkali jsme opětně, že s kulturním bolševismem musí a bude se u nás účtovat... Říkáme otevřeně, že **V + W** dohráli, a voláme po úředním zákazu, který by znemožnil provozování divadla, jež dnes znamená ohrožení veřejného zájmu a pořádku...“

Den před premiérou, přímo na generálce, odezdali dva pánové Jiřímu Voskovecovi výměr, kterým jim zemský úřad s okamžitou platností odnímal koncesi k provozování divadla, odvolává se při tom na nařízení z r. 1850 a dekret dvorské kanceláře z r. 1838 o ohrožení veřejného klidu a pořádku. Ostatní divadla dostala pokyn, aby Voskovec a Werlich nezaměstnávali.

Za této situace, kdy nesměli hrát a kdy bylo den za dne zřejméjší, že „ten pán svůj zločinecký slovo dodrží a že k nám přijde“ se Voskovec, Werlich a Ješek rozhodli, že odjedou do zahraničí. Do Ameriky jim pomohla Lotte Gossiarová, německá antiřaštská, kterou v Osvobozeném divadle angažovali. Tou dobou již žila ve Spojených státech, odkud poslala žingovanou smlouvu. Na jejím základě dostali všichni tři vstupní víza.

Leben in Jugoslawien noch teurer
In Jugoslawien sind die Preise im Januar um durchschnittlich 39 Prozent gestiegen und haben damit die jährliche Inflationsrate auf 290 Prozent getrieben. Den stärksten Zuwachs verzeichneten Dienstleistungen, landwirtschaftliche Erzeugnisse und Energie. So wurde Strom, zum Beispiel, 49 Prozent teurer.

Devátého ledna roku 1939 odcestoval Werlich s Ješkem do Paříže, kde již na ně čekal Voskovec. O jejich odjezdu informoval policejní rada. Drahotu prezident zemského úřadu: Voskovec Jiří a Werlich Jan — známí levcouli herci — odjezd do zahraničí.

— V denním tisku proskočily zprávy, že známí bývalí spolujazdci Osvobozeného divadla v Praze, Werlich a Voskovec, jsou na cestě do Hollywoodu. Překřeslým zléstostí bylo zjištěno, že Jan Werlich, posleďně bytem v Praze III., Kampa 14/509, skutečně odcestoval z Prahy asi před týdnem. Odjel do Paříže, kde na něho již čekal jeho společník Jiří Voskovec-Vaksman, posleďně bytem Praha III., čp. 498.

Cílem cesty má být Hollywood v USA, kde dostal engagement při natáčení filmů za zvlášť výhodných podmínek. Podle zpráv obdržel také nabídku od jistých francouzských filmových firem, ale z důvodů finančních dal přednost lákavé nabídce americké.

Manželka Voskovecova, původem Francouzka, zůstane prý u svých rodičů ve Francii, zatímco manželka Werlicha, rozená Pražáčka, zůstala zatím v Praze. Tato byla původně švadlena, později zastávala místo pokladní v Osvobozeném divadle.

Podle dosavadní činnosti dá se předpokládat, že i v novém působení budou pokračovat v hlásání tendenční ne-li komunistických, tedy jistě krajně levých a není vyloučeno, že se dotknou i nových poměrů v Československu ve formě kritiky různých časových událostí. Tomu by nasvědčovala i ta okolnost, že k Novému roku 1939 nechal vytyknout a rozestlali svým známým zvláštní gratulace, na nichž byl vyobrazen i moše v cestovních státech. Na moši byla znázorněna zaoceánská loď a gratulace byla opatřena nápisem: „Rok 1939 může všechno změnit.“

Spolu s nimi odjel rovněž do Ameriky bývalý kapelník tohoto divadla Ješek, který byl svým komunistickým smýšlením rovněž dostatek znám. —

Dva inspektori, Böhm a Schröder, dostali úkol získat informace o Werlichově manželce. Oba pánové projevili ve službě horlivost a tak již 30. ledna měl rada Drahotu na stole „po provedeném šetření“ tuto zprávu:

— **Zena Jana Werlicha, Zdena, roz. Housková, švadlena, dne 1. VI. 1906 v Pardubicích narozená, do Prahy přišla. kat. vdaná, české národnosti, dcera zemřelých Václava a Eleonory, bydlí dosud v Praze III., čp. 509 na Kampě č. 14, kde dala však již výpověď z bytu, jelikož nebude moci tento nyní udržet a hodlá se přestěhovat k matce svého muže, Gabrielle Werlichové, bytem na Smlchově, čp. 1095, ul. Elišky Peškové v č. 13, kam tato denně dochází, jelikož tam má v opatrování svoji čtyřletou dcerku Janu. Jmenovaná žádná zaměstnání neprovozuje a žije dosud ze svých úspor. Podotýká se, že dala výpověď své služebně, v důsledku čehož navštěvuje kuchařský kurs a učí se anglickému jazyku, což nasvědčuje tomu, že hodlá v brzké době následovat svého muže do Ameriky.**

Z gratulací, které rozestlali Voskovec a Werlich svým známým k novému roku, byla jedna získána a tato se předkládá. V evidenci Stb. I. a II. v záznamu není a její běžné spisy jsou bez závady. —

Böhm František
Schröder Ludvík

Paň Zdena Werlichová využila zmatku po okupaci českých zemí a dostala se s dcerou Janou ven. Připluly do New Yorku počátkem dubna. Připluly, jak uvádí Jan Werlich ve svých vzpomínkách, německou lodí, posleďní, která před válkou zakotvila u amerických břehů.

jemných styků přispěje k upnutí přátelství mezi národy SSSR a USA i k rozvoji turistiky v této oblasti. Katolíci bude doplněna třemi Eskymy, jelikož jsou jedním dorozumitelným prostředkem expedice.

● V Maďarské lidové republice bylo jmenováno pět pomocných biskupů pro ostřilomskou a egeršskou arcidiecézi a pro diecéze se sídlem v Pécsi (Párkostí) a Székesfehérváru (Stolitném Bálehradě).

NECELY MĚSÍC ZBÝVÁ do zahájení expedice šesti sovětských a šesti amerických odvětví, kteří chtějí projít na lyžích a s pomocí psích spřáhlených týmů 1900 km dlouhou trasu ze Sibíře na Aljašku přes zmrzlou Beringovu úžinu. Výprava vyjde ze sovětského městečka Anadyru a své putování ukončí v aljašské vesnici Kotzebue. Polárníci hodlají obnovit tradici vzájemných styků, které trvaly do konce třicátých let; na obou březích Beringovy úžiny honobí Eskymáci společným jazykem lupič a mnozí mají na druhé straně moře příbuzné. Podatelé dálkového poštovního věsti, že obnovení vzd.

Rekonstrukce košického domu

[Přik: Téměř sto polských odborníků z podniku PKZ [Pracovníci konzervací] zabýtvků] se sídlící ve Varšavě se podíli na dlouhodobé komplexní rekonstrukci jedné z nejvýznamnějších památek gotického stavitelství na Slovesku, domu sv. Alžběty v Košicích. Mají zde vytvořena vlastní základna, v níž opracovávají z Polska dováženou kámen, používaný v současné době při obnově opěrných pilířů presbyteria domu. Vitraže z oken tohoto presbyteria, které svého času demontovali a odvezli do restaurátorských dílen v Toruni, neví tím už zrestaurování, jejich chybějící části rekonstruovali a obnovené vitraže přivezli zpět do Košic. V roce 1991 je opět instalují na původním místě.

DDR baut Autoradios

Die DDR will in Zusammenarbeit mit den zur Bosch-Gruppe gehörenden Blaupunkt-Werken im September mit der Produktion von Autoradios beginnen. Ein entsprechender Vertrag wurde bereits unterzeichnet. Demnach liefert Blaupunkt das Know-how und die Teile, die dann in Bad Blankenburg (Thüringen) zusammengebaut werden sollen.

Kiew will CSSR-Spieler verpflichten
Der sowjetische Rekordmeister Dynamo Kiew plant, den ersten ausländischen Spieler in die Oberliga der UdSSR zu holen. Wie National- und Dynamo-Trainer Valerij Lobanowski mitteilte, bemühe er sich um eine Verpflichtung des Mittelfeldspielers Weiß von Inter Preßburg aus der CSSR. Der Fußball-Verband der CSSR habe einem solchen Transfer bereits zugestimmt.

ROUL DĚLATI V TUZELKU

Die feine englische Art

LONDON, 7. Februar (dpa). Jetzt ist es wissenschaftlich bewiesen: Der typische britische Exzentriker ist noch am Leben und so verrückt wie eh und je. Ein Forschungsteam aus Edinburgh hat mehr als 100 dieser Spezies ausfindig gemacht. Unter ihnen war der Mann, der seinen Hund als Direktor einer Firma eingesetzt hatte, der friedensliebende Sonderling, der in einer Bombe unweit von Belfast wohnt, ein Langstrecken-Dreiradfahrer sowie einer, der sich als rosaroter Elefant verkleidet, von Hochhäusern abseilt.

Die am Dienstag veröffentlichte Studie kommt zu dem Schluß, daß Exzentriker in der Regel leichte Symptome von Schizophrenie mit großer Kreativität verbinden. Sie würden selten krank und lebten länger als ihre weniger originellen Zeitgenossen. Die Gesellschaft könne durch sie nur gewinnen, meint der Psychologe David Weeks: „Sie erinnern uns daran, wieviel unserer eigenen Freiheit wir ohne Not aufgeben.“

Gesundheitsreform

75,8% finden sie krank

Bonn - Das Gesundheits-Institut Hamburg betrog 1018 Männer und Frauen zwischen 16 und 60 Jahren zur Gesundheitsreform. Ergebnis: 75,8 % waren gegen die Reform, 14,5 Prozent dafür (0,7 % ohne Meinung).

Diese Antworten wurden häufigsten gegeben (Mehrfachnennungen möglich): „Lädt den Kleinen Mann bluten“ (48 %), „Benachteiligung Sozialer Schwachen“ (45 %), „Bin sehr enttäuscht“ (40 %), „Kostet mich nur einen Hautfren“ (32 %), „Bringt nichts“ (20 %). Nur 8 Prozent meinten, die Reform saniere das Gesundheitswesen, 6 Prozent sagten: „Gute Sache“.

Znečištěné ovzduší a souvislosti

Panika Severočechům neprospěje • Důležitost seriózních informací

Krajské město Severočeského kraje Ústí nad Labem je od 19. ledna nepřetržitě zabaleno do mlhy. A s mlhou z ulic zmizely děti. Lidé po ulicích spěchají a ve tvářích mají ustaraný výraz. Čím to je? Všechno se bují o své zdraví. Uplatněním novelizovaného prognostního signálního systému se totiž veřejnost včas dozvěděla o zhoršených rozptylových podmínkách, které způsobily vyšší koncentraci oxidu siřičitého a dalších škodlivin v ovzduší. Regulační opatření, doporučená obyvatelům na ochranu jejich zdraví, způsobila však mezi nimi téměř paniku: Dá se tu ještě dýchat?

Snaha po senzaci a nedotažená kritika v některých materiálech sdělovacích prostředků znatek ještě prohlubily. Proto se nemůžeme divit nechutí, s jakou jsou informace tisku poskytovány. Ale konstatování faktu a zdůvodnění regulačních opatření snad přispěje k seriózní informovanosti občanů, pomůže pochopit snahu národního výboru města o zvládnutí situace a v neposlední řadě pomůže odstranit zbytečný pocit strachu. Předkládáme proto čtenářům zjištěná fakta.

V úterý 31. ledna a ve středu 1. února 1989 vypadala v Ústí nad Labem v namíatkovy vybraných objektech a oblastech lidské činnosti situace takto:

Stáb pro meteorologické situace, zřízený rozhodnutím rady národního výboru Ústí nad Labem v roce 1987 se jako vždy po upozornění meteorologů o zhoršených podmínkách sešel ráno v půl osmé. Po odborném vyhodnocení situace následovalo hodnocení účinnosti opatření a informací pro všechny občany a návrhy na další zlepšení. Koncentrace škodlivin v ovzduší však zatím nedostoupila takové výše, aby bylo nutno např. omezit automobilový provoz městem. Připravuje se však k veřejné diskusi návrh vyhlášky, která by v potřebných situacích úpravu dopravy městem umožňovala. V této souvislosti stojí za zmínku provoz trolejbusů, které nahradily nejméně deset autobusů, což v současnosti představuje výrazné snížení výfukových plynů zvláště v kotlíně městského centra.

Dalším opatřením by mohlo být přerušení nebo omezení některých průmyslových výrobců ve městě a jeho okolí, stav znečištěného ovzduší to však zatím nevyžaduje. A předpověď? Mlha bude zatím trvat, mírné zlepšení se předpokládá až v pátek. Regulační opatření pro občany zůstávají tedy nadále v platnosti.

Na telefonním čísle 116 sympatický ženský hlas čte předpověď počasí pro Severočeský kraj. V po-

sledních dnech bývá toto číslo trvale obsazeno. Volající se asi nezapínají ani tak o průměrnou teplotu, naměřenou v Ústí nad Labem před dvěma dny, o stav vody v řekách ani o postup frontálních poruch přes území Severočeského kraje. K jejich zklamání jsou v třiminutovém zpravodajství věnovány zhoršeným klimatickým podmínkám pouze tři vety: mňkňují o jejich trvání a oznamují, že regulační opatření budou uplatňována podle místních podmínek. Jedná se však o aktuální zpravodajství v sobotu a v neděli.

Součástí informovanosti jsou také písemná upozornění o stavu ovzduší na vchodech potravinářských obchodů. Je však nutno říci, že tady se mnozí občani domnívali, že informace jsou spíše utajovány. Např. v obvodě Ústí n. L. číslo 1 (rozloha 28 kilometrů čtverečních, 41 potravinářských provozoven), jsou diskrétně nenápadně cedulky formátu 13x20 cm umístěny pouze na dvou velkých samoobsluhách. Z informační sítě byl vynechán i obchodní dům Labe, jehož součástí je velká samoobsluha s potravinami. Vedoucí technického úseku obchodního domu nám sdělili, že je v jejich silách zajistit výraznější formou informace, neboť mají schopné pracovníky propagace a aparátéry. Rovněž jsou svým rozhlasovým zařízením ochotni vysílat aktuální zpravodajství o stavu ovzduší a pokyny, jak se v této situaci chovat. Rozhlasu obchodního domu využívá mimo jiné i veřejná bezpečnost. Protože Labe je nejnavštěvovanější obchodní jednotkou ve městě, její nabídka, přispívající ke zlepšení zdraví občanů, by jistě stála za využití.

Samoobsluhou, na které je umístěno upozornění o zhoršených rozptylových podmínkách, je velkoobchodní potravina Sever na centrálním Mírovém náměstí. Snadno přehlédnutelná kartička papíru nabízí srovnání s téměř pískátem výrazných barev, jaký používají v Teplicích.

V Ústí nad Labem zůstává bez využití pro Informaci občanů rovněž městský rozhlas, i když jinak tlampače i několikrát denně vyzývají občany k návštěvě kulturních a sportovních akcí. Mlčí i auto s tlampačem, používané pro podobné příležitosti.

Nelze se tedy divit, jestliže se někteří obyvatelé města domnívali, že fakt zhoršeného ovzduší je před nimi tajen.

A jak vypadá situace ve zdravotnictví a školství?

Sedmnáctá mateřská škola v okrajové čtvrti Trmice jako všechna podobná zařízení omezila pohyb dětí venku, větrání provádí pouze po dobu dvou minut a děti dostávají ovoce a přesnídávky obohacené vitamíny. Ve školách je zastavena výuka tělesné výchovy, děti nechodí na vycházky a výlety, těžké větrání učeben je omezeno.

Obvodní lékaři uvádějí někde více, jinde méně zvýšený výskyt pacientů s bolestmi hlavy, malátností a zažívacími potížemi. Protože však jsou v současné době v kraji chřipky a jiné virózy, nelze jednoznačně určit, zda se jedná o počáteční stavy viróz či mají potíže pacientů jiné příčiny. Přesto však pohotovost v posledních dnech zaznamenala asi o třetinu více případů. Většina z nich však může mít pouze psychické příčiny. Z těchto důvodů nejsou v nemocnicích na dětských odděleních prováděny odkladné chirurgické zákroky a náročná vyšetření.

Lékárny hlásí zvýšenou spotřebu protichřipkových léků a vitamínových přípravků, je nedostatek rozpustného vitamínu C.

Na závěr uvedeme údaje z platných hygienických směrnic: jako indikátor znečištění ovzduší se sledován oxid siřičitý. Přípustná průměrná čtyřladvacetihodinová koncentrace je 150 mikrogramů v mětru krychlovém vzduchu, krátkodobá pátihodinová koncentrace může dosáhnout hodnoty 500 mikrogramů. V pracovním prostředí však může být zdravý člověk osm hodin vystaven průměrné koncentraci 5 tisíc mikrogramů oxidu siřičitého a zároveň mu na zdraví neškodí ani hodnoty 10 tisíc mikrogramů. Jestliže signál pro regulační opatření nastupuje již při koncentraci 250 mikrogramů oxidu siřičitého v mětru krychlovém vzduchu, lze předpokládat, že u žádného příslušníka populace — ani u dětí, těhotných žen, starých lidí nebo nemocných chorobami oběhového či dýchacího systému by při současných uplatňovaných opatřeních nemělo dojít k poškození zdraví.

Trest smrti vykonán

(Čtk): Včera byl vykonán trest smrti uložený krajským soudem v Hradci Králové 36letému Vladimíru Lulkovi z Předměstí nad Labem za pět trestných činů vraždy a za pokus vraždy. Dříve čtyřikrát trestaný Lulek napadl 22. 12. 1986 ve svém bytě v podnapllosti po předchozí hádce manželku a zasadil jí postupně 36 ran kuchyňským nožem. V důsledku vykvrácení manželka na místě zemřela. Současně bodl do břicha sousedku, která se mu snažila v napadení manželky zabránit. Život této oběti se včasno lékařskou pomocí podařilo zachránit. Nato vrah bestálně ubodal tři děti manželky narozené v letech 1976, 1978 a 1979 a svou dceru narozenou v roce 1985.

KOLIK BY DOŠEL TADY?

Italien vor Deutschland

Wie umweltbewußt sind die Europäer? Eine Umfrage der EG-Kommission brachte die Antwort.

86 Prozent der Italiener und 84 Prozent der Deutschen halten ihn für besonders wichtig und vordringlich. Damit stehen sie an der Spitze. Schlußlicht sind die Franzosen: Nur 59 Prozent halten Umweltschutz für wichtig.

Věděl toho tolik, že nikdo nepostřehl, kolik toho neví!

Výstava amerického abstraktního umění byla zahájena ve výstavní síni Ústředí lidové umělecké výroby v Praze. Zahájení výstavy byl přítomen vyslanec Spojených států amerických v ČSSR Julian M. Niemczyk a bude otevřena po tři týdny.

Petition zur Freilassung Havels

PRAG, 7. Februar (AFP). Mehr als 1200 tschechoslowakische Künstler und Intellektuelle haben eine Petition unterzeichnet, in der die Freilassung des seit über drei Wochen inhaftierten Schriftstellers Vaclav Havel gefordert wird.

Ministerstvo vnitra oznamuje, že od 4. února 1989 se pro spojení na ústavy FMV v Praze zavádí provozba z veřejné telefonní sítě použitím telefonního čísla 116. Nem-li znám způsob další volby, je nutné volat spojovatelku na tel. číslo 335-1-1111. Dosavadní telefonní číslo 3801 se zavedením provozby 335 ruší. Tato informace platí též pro spojení na ministerstvo vnitra a životního prostředí ČSR.

FURT LEPŠÍ NEŽ „ZKRZVOLBA“...

Baterie zum Sondermüll

Leere Batterien gehören in den Sondermüll (fragen Sie bei Ihrer Gemeinde nach) oder zurück zum Fachhandel. Die kleinen Energiespender enthalten giftige Schwermetalle wie Quecksilber, Cadmium, Blei. Lassen sie im Haus-

müll oder werden sie einfach weggeworfen, belasten ihre Giftstoffe Boden und Gewässer. Deshalb: Kaufen Sie die umweltfreundlichen Zink-Luft-Batterien. Sie enthalten 100 Mal weniger Quecksilber als andere. Sie sind deutlich gekennzeichnet, nicht teurer als „normale“ Batterien und halten genauso lange.

Weil sie ständig etwas Energie abgeben, sind sie besonders geeignet für häufig benutzte Geräte (Radio, Taschenrechner, Hörgerät). Jährlich werden 285 Millionen Batterien in der Bundesrepublik verbraucht.

Když amazonky vytáhly do boje

(re): Ve středu bylo zahájeno stříhání proti třem ženám, které v polovině ledna nejdříve napadly v tanečním kavárně hotelu Hana v Kroměříži společnost dvou žen a jednoho muže a poté, co byly z kavárny vyvezeny, napadly vyzbrojeny železnými a dřevěnými tyčemi dva náhodně procházející voláky základní služby. Vojačky byli nuceni vyhledat lékařské ošetření, jedna z napadených žen v kavárně st. v nemocnici poležela čtvrt únd a navíc přišla o náramkové hodinky. Trojice žen je obviněna z trestného činu loupeže.

ČUPŘ HOLKY!

BONN: Ke srážkám mezi policií a tisícovkou demonstřantů, kteří protestovali proti konání schůze neomaršálů, došlo ve středu večer v západoněmeckém Norimberku. Demonstranti svolali Federální organizaci včetně sociálních demokratů a zelených s cílem zabránit přivěšením tzv. Republikánské strany oslavovat v místní pilsnici její volební úspěch v Západním Teritiu. Akce zapadá do kampaně západoněmeckých neoneucetů před volbami spolkového prezidenta, v nichž

Aktivita neonacistů

chtějí tzv. republikáni navrhnout vlastní kandidáta. ● Západoněmecký časopis Der Spiegel ve svém nejnovějším vydání poukazuje na přípravy oslav 100. narozenin Adolfa Hitlera, které rozproudily jeho pohrobu v některých západoevropských zemích, především v NSR, Francii, Dánsku, Belgii, Španělsku a Norsku. Píše, že miliónní neonacisté na rozdíl od předchozích let už nerhují „vůdce“ narozeniny slavít za zatčenými dvěmi v hotelových salóncích či hospodách a pivnicích, ale že tentokrát plánují četné akce na veřejnosti. Jejich koordinacním střediskem se stal „Hlavní úlan“ Kühnenovův tzv. Svobodné německé dělnické strany (FAP) ve Frankfurtu nad Mohanem. Neonacista Kühnen (33 let) vydal v souvislosti s blížícím se 20. dubnem elivastoucký leták v němž mj. prohlásl, že „památniky, které dnes ještě slavíme našemu vůdci ve svých srdcích, budou jednou zlobit německá města“. Kromě zaplavy letátek chystají neonacisté ústřední shromáždění, které se však z „právnických důvodů“ nemá konat v NSR ale v zahraničí. „Tady ne můžeme krásnou pestrost našich vstátek ukázat“, prohlásil Kühnenův soukmenovec Heinz Relsz (50 let). Misto srázu prý bude oznámeno teprve na poslední chvíli, aby aktivisté a stoupenci FAP nebyli předčasně zastaveni na hranicích. Mnohé však nasvědčuje tomu, že by se mohl konat ve Španělsku, kde v exilu žije nachvaleně známý belgický fašista Leopold Degrelle (82 let) a kde miliónní neonacisté, které v NSR financují především bývalí esenci, mohou počítat a podporou desetitisíců Frankových přivěrnků.

Ocenění kriminalistů

(čtk): Naši veřejnost před časem pobouřila zpráva o závažném trestném činu — vraždě mladé ženy — v mezinárodním zrychliku Balt-Orient. Sin o případ s malou šancí na odhalení pachatele. Usilovnou práci zvláštní skupiny kriminalistů z Krajské správy SNB v Ústí nad Labem pod vedením kapitána J. Bobka byl tento náročný čin objasněn. Ministr vnitra a životního prostředí ČSR V. Jirěček předal v Praze J. Bobkovi státní vyznamenání za vynikající práci, kterou mu propůjčil prezident ČSSR. Byla tak oreněna náročná a obtížná práce týmu kriminalistů, který v krátké době vypátral a dopadl pachatele tohoto brutálního činu. Tento případ dokumentuje obtížavý přístup příslušníků SNB k objasnování závažné trestné činnosti, jejich profesní připravenost k ochraně práv a svobod občanů.

TIENUNJE SE BABIČSKÝ A TYP DOBÁ A. CHÁSTIHOVA!

Med posiluje a pomáhá

Kdo má pro přírodu otevřeně oči a srdce, toho láká poznání tajemného života včel a využití jejich produktů. Nejsou všelékem, ale mohou příznivě ovlivnit léčení některých nemocí. Včelí produkty se staly u nás už dávno jednou ze základních složek kosmetických přípravků jako jsou pleťové masky, mléka, krémy aj. Nejvýznamnějším přínosem včel je však stálie opylování stromů a zemědělských plodin.

Podle zachovaných skalních kreseb už pravěký člověk si pochutnával na medu. Staří Egypťané pak podle archeologických nálezů věnovali velkou úctu včelám a včelím produktům. Členům panovníckého rodu se podával pravidelně med, aby byli pak vzrostlejší, zdravější a vynikali i vyšším intelektem. Pro Indý byla včela posvátným stvořením. Věřili, že duša člověka nepochází z těla v podobě včely. Ve starém Řecku užívali závodníci před zápsy med k posílení a dosažení lepších výsledků [už „doping“? — ale přirozený]. V bájesloví řeckém byl bohové na Olympu živieni medem a pili medovinu, která je starší než víno. Také naši předkové, staří Čechové, byli znamenitými včelaři. Medovinu pili mnohem dříve, než se naučili vařit pivo.

V současné době dosud stále ve vysoké organizovaném životě včel zůstává leucos nezusámého. Proto se výzkumem včel a jejich produktů zabývají vědci na celém světě.

Med včely vyrábějí z posbíraného květového nektaru a pozůstatků medovicové šťávy z trávicího ústrojí mšic a červců. Obohátí je látkami z vlastního těla, uloží v úlu do plástek, kde dozrávají v lahodný med. Každý med časem krystalizuje [neoprávně se říká, že cukernatí]. Aby se uchovály všechny chutové a léčebné látky, má se med ukládat při teplotě asi 14 st. C, v prostředí bez pachů, v temnu, ve vrchovatě naplněných nádobách skleněných nebo porcelánových. Zkrystalizovaný se snadno rozeběje ve vodní lázni při maximální teplotě 40 st. C. Bohužel, konzumenty myslí, že zkry-

talizovaný med je zfalšován cukrem, a tak obchod med rozeběívá při vyšších teplotách, kdy med zůstává více trvale tekutým, ale je to pak vlastně už jen sladká kaše bez vůně a bez chutových a léčebných účinků. Med se však poskokuje i ovětráním, stykem s kovy (hlavně železem) apod.

K to nejlepší přírodní prostředek ke léčení

- akutních i chronických zánětů horních cest dýchacích, astmatického zánětu průdušek;
- léčivě působí při angíně pectoris, při různých dalších srdečních potížích;
- pomáhá odbourávat jedy (i alkohol);
- je známo, že lížka medu před spaním působí často lépe než prášek na spaní;
- Další medové kúra příznivě ovlivňuje nervozitu a duševní napětí, zmírňuje i bolest hlavy.

[Kazivost zubů při požití medu je bezvýznamná.] Záporné stránky: U některých lidí pravidelné používání působí otýlost. Platěti- ci se užívání medu musejí vzdát. Při otrávených hubami nepodáváme med, zde je na místě jen hospitalizace v nemocnici. Alergie při používání medu se vyskytuje velmi vzácně.

Živá včela je vlastně biologickým filtrem. Otrávil-li se při sběru, umírá a toxická dávka není schopna donést do úlu. Med tedy může být zocistěn a falšován jedině člověkem z touhy po zisku [melasou, cukrem apod.]. Bohužel, i toto se, i když méně často, stává.

Erfreulich für die Mäuse

vs DÜSSELDORF, 8. Februar. Weit mehr als eintausend Mäuse mußten bislang in den staatlichen Veterinäruntersuchungsämtern des Landes Nordrhein-Westfalen sterben, um den dort arbeitenden Ärzten und Wissenschaftlern die eindeutige Diagnose von Tollwut zu ermöglichen. Diese Tierversuche werden künftig durch ein neues Zellkulturverfahren ersetzt.

Über 50 Züge mit Hilfsgütern für Armenien ausgeraubt

Moskau: Arbeiten für Stilllegung des Atomreaktors zu langsam

MOSKAU, 8. Februar (AP/Reuter). Kriminalität in der Form großangelegter Raubzüge und Bürokratie gehören zu den Problemen, die laut sowjetischer Nachrichtenagentur TASS beim Wiederaufbau in den von einem Erdbeben zerstörten Gebieten Armeniens zu Tage treten. Wie TASS jetzt berichtet, sind mindestens 52 Güterzüge mit Hilfslieferungen für Armenien ausgeraubt worden, das im Dezember von der Naturkatastrophe heimgesucht worden war.

Laut TASS hat die aufsichtführende Politbürokommission verschiedene Behörden gerügt. Unter anderem hieß es, Einwohner von Stepanawan, die sich in Eigenarbeit neue Häuser bauen wollten, hätten keine Möglichkeit, an Baumaterial heranzukommen oder auch nur in Erfahrung zu bringen, wer für die Zuteilung von Bauland zuständig sei. Die Kommission wirft dem armenischen Bauministerium Versagen vor. Auch dem Stadtsovjeto von Stepanawan wird Mangel an Organisation, Initiative und Offenheit angelastet. Die Katastrophe hatte über 25 000 Todesopfer gefordert.

Laut TASS kommen neue Probleme auf die Bevölkerung zu, wenn, wie geplant, in zwei Wochen der erste Reaktor des Atomkraftwerks Eriwan stillgelegt wird. Das Kraftwerk soll aufgelassen werden, weil man befürchtet, daß es bei einem etwaigen neuen Beben zu einer nuklearen Katastrophe wie in Tschernobyl kommen könnte. TASS schrieb, schon die Stilllegung des ersten Reaktors werde Strommangel in Armenien und den Nachbarrepubliken Aserbeidschan und Georgien zur Folge haben. Die sowjetische Parteiführung hat den Behörden Armeniens vorgeworfen, die Vorbereitungen für die Stilllegung des umstrittenen Atomkraftwerks bei Eriwan nicht schnell genug voranzutreiben. Eine Kommission des Politbüros der KPdSU bemängelte laut TASS, daß die Arbeiten zur Kapazitätserhöhung eines anderen Kraftwerks, das den Ausfall des Atomkraftwerks kompensieren soll, zu schleppend verliefen. Zudem würden die Behörden die Bevölkerung nicht ausreichend über die Stromabschaltungen informieren, die auf sie zukämen.

LIDE PROCHNUTI IDEOU SOCIALISMU AZ KOMUNISMU!

TŘI DEVÍTKY V ŽIVOTĚ J. Š. BAARA

V PŘÍŠTÍCH DNECH vzpomeneme, že před 120 lety, 7. února, spatřil světlo světa v Klenčí pod Čerchovem chodský spisovatel Jindřich Šimon Baar. Měla jsem štěstí, že jsem prožila mládí v jeho blízkosti, když působil v Ořechu u Prahy, v sousedství mých rodných Řeporyj, které patřily k jeho farnosti. Učil na naší škole, kde byl můj otec Karel Černý řídícím učitelem. Byli dobrými přáteli. Besedy s ním a s celým učitelským sborem po vyučování u nás v bytě zůstaly pro mne drahou vzpomínkou na tohoto krásného a ušlechtilého Choda.

Jednou, když měl Baar vyučování na naší škole, někdo z učitelů přišel za mou matkou a hlásil: „Nic naplat, pro naše odpolední sezení musíte něco vykouzlit, Baar má dnes narozeniny.“ Protože byl masopust, zadělalo se na kobylky a na šišky. Ohromná pyramida těch zlátila uprostřed stolu v bílých, pocukrovaných čepičkách a čekala na hosty. Ve vysokých pohárech svítily punč jako rubín zbyly od vánoc. Přes polední přestávku usedl pen fidicí a sestavil veršované přání.

Baar měl z toho všeho radost. Při hodování nám vyprávěl, v jakém spěchu v roce 1859 přišel na svět. Byla prý zrovna masopustní neděle, všichni domácí odešli na bohoslužby, jen maminka zůstala doma a chystala se smažit šišky. Rozpálila omastek, ale šišky už nestačila vložit. Čáp totiž zaklepal v tu chvíli na okno, takže stědla jen zavolat na sousedku, aby doběhla pro „moudrou paní babičku“. Když se domácí vrátili, bylo v chalupe občánka víc. Baar se smál, že proto má stále „fiandu v kole“, jak se na Chodsku říká tomu, kdo má práce nad hlavu. Toto je historie jeho první životní devítky.

Druhá byla v roce 1909, když nastoupil Baar v Ořechu na své poslední a nejdélejší působiště, než se vrátil jako důchodce do milovaného Chodska. Pestrá byla jeho životní pouť. Sedmkrát se stěhoval. První místo by-

la Přímada, pak Spálené Pořiči, Stochov, Únětice, dvouleté kaplanské místo v Ořechu, Klobouky a znovu Ořech. Tehdy už byl uznávaným a milovaným spisovatelem, obklopen přáteli z okruhů literátů a umělců a pracoval na slavné trilogii Paní komisarčka, Osmačtyřicátník a Lísy. Měl to být pomník milované matce Anně Baarové, rozené Šeplové. Je to ta líbezná Hanýžka, v románu přejmenovaná na Královou, šťastně vdaná, nikoliv za svého dětského otce Martina Klíku, ale za Tomáše Smolika — vlastním jménem Jiřího Baara.

Třetí významná devítka ve spisovatelově životě je rok 1919, kdy se rozloučil s Ořechem a odcházel do svého klenečského domu, kde je nyní jeho muzeum. Nebyl to jeho rodný dům, ten mu koupila maminka, „baby měl ten její chlapec jednou haž bure starej, vlastně střechu nad hlavou.“

Jeho řeč na rozloučenou s ořešskými osadníky zapsal jeho bývalý žák, prof. dr. Oldřich Blažek, ze sousedních Zbuzan: „Když vadnou rúža v de-

chu podzimních dnů, když jižní kraje volají od nás hejna vlaštovek, když večer slunce ustupuje hvězdám, bývá nám tesknou, ale je naděje, že na jaře rozkvetou nové květy, vlaštovky se znovu vrátí, po noci přijde svítání. Já však se už nikdy s vámi pod touto klenbou nesetkám. Hlas rodného kraje, hlas otců mých, hlas dědů mých mě volá.“

Sel za tím posvátným hlasem, ale jen šest let života mu bylo dopřáno, aby dokončil svou trilogii. Z jeho pilné ruky vypadlo navždy pero 24. října 1925, zemřel ve věku 56 let. Jeho dílo čítá 36 literárních prací.

Ze svého trůnu na Výhledech obližší Baar, tento nekoronovaný chodský král, svůj milovaný rodný kraj. Zlatý nápis hlásá jeho vyznání lásky: „Pane Bože! Všechny struny v srdci mém už popraskaly, jedna jediná mi zbyla. Miluješ-li mě, dej, abych směl na ni zahrát píseň o lásce k této tvrdé, kamenité zemi!“

JMĚNUJE SE SÁZAVA a je nejmladší ze čtyř ses-
ter, které se narodily v posledních dvou letech
v pochajském zámku na severovýchodě Číny. Dvě nej-
starší — Vitava a Otava — již plují pod es. vlá-
dou po světových mořích a oceánech. Třetí sestra
— Reontka — se v sibiřských loděnicích na
cestě nepřipělivě připravuje. A čtvrtá čínská sestřička
která se nyní bude několik měsíců zdržet a zůžet
ne vodním zrcadle Pochajského zámku, se konaly
ve čtvrtku.

Favorit na mezinárodní scéně

(mi): V holandském Amsterdamu probíhá v těchto dnech mezinárodní autosalón. V jeho rámci, péčí PZO Motokov ve spolupráci s holandskou firmou Auto Motor BV se poprvé představuje komerčním světu a zahraniční veřejnosti čs. osobní automobil Skoda 136 L — Favorit. V centrální hale amsterdamského výstaviště je na ploše 600 čtverečních metrů vystaveno šestnáct Favoritů, z toho jeden jako ústřední exponát na točném a jeden v soutěžní úpravě ve skupině A. Exponát Skoda doplňuje audiovizuální program zaměřený k výrobě mlado-boleslavských automobilů a jejich sportovním úspěchům. V pondělí představil v Amsterdamu pracovníci Motokovu a AZNP Mladá Boleslav Favorita zástupcem importéřské sítě, atlacké vozů Skoda a novňatům. Po tiskové konferenci uskutečnili pro všechny účastníky předvádění jízdy holandskou metropolí. O den později, v úterý, se na výstavišti konala další tisková beseda o voze Skoda — Favorit, tentokrát za účasti představitel italské karosářské firmy N. Bertoneho, která se na vzhledu nového čs. osobního vozu významně podílela.

Odlomený a stracený kousek dýhy můžeme na povrchu nábytku nehradit připraveným tmelem. Snadno a rychle jej odděláme z jemně prosátých pilin a křihu, například, že do teplého rozpustěného křihu přidáme postupně tolik pilin, až získáme bustou kaši. Podle odjetinu dýhy na nábytku můžeme do tmelu ještě přidat trochu hlínkové nebo latexové barvy.

Při opravě volného místa na nábytku zaplníme místo připraveným tmelem, který pozorně rozetřeme malířskou stěrkou (obr. A).

Ještě vhodnější než křih, který při schnutí hodně zmenšuje svůj objem, jsou umělá pryskyřice Lapox a Dentacryl. Tato pojídla kuličského tmelu jsou světlá a dají se snadno barvit práškovými pigmenty a doplňovat zádrou, pilinami apod. Obě nemají svůj objem, schnou, napěšněnější a dají se rychle lepit.

Jak opravíme trhliny v nábytku? Malesí i velké trhliny a praskliny v nábytku lze opravit tmelem složeným ze dvou dílů vcelku vosku a jednoho dílu kalafuny. Oba tyto materiály děme do malých nádob, kterou vložíme do větší nádoby s vroucí vodou (obr. B). Po rozpustění vosku i kalafuny a dokonale promíchání ještě přidáme trochu plavené křídly a vhodné barvy.

Připravený tmel se do trhlin a prasklin v nábytku vpravuje stěrkou nebo plachým kulatým nožem.

Připomínka: Vhodný tmel se dříve získáme v drogeriích i s návodem, jak a s čím pracovat.

Gottvertrauen statt Pillen

BIG BEAR CITY, 8. Februar (KNA). Eine Studie in den USA brachte es an den Tag: wenn schwerkranke Patienten beten, brauchen sie weniger Medikamente und werden schneller wieder gesund. Wie Randolph C. Byrd in der jüngsten Ausgabe des in Big Bear City erscheinenden „Southern Medical Journal“ berichtet, wurde auf einer Intensivstation zur Behandlung von Herzleiden herausgefunden, daß der Krankheitsverlauf bei Patienten, die an Bittgottesdiensten teilnahmen, günstiger verlief als bei der Patientengruppe ohne religiöse Aktivitäten. Untersucht wurde eine Gruppe von 393 Patienten mit fast identischen klinischen Befunden, 192 von ihnen nahmen mit Hilfe audiovisueller Technik an Gottesdiensten teil. Nach Angaben Byrds waren bei dieser Gruppe deutlich weniger Antibiotika und Beatmung nötig.

NA TĚHOTENSTVI TO ALE NEMÁ ULVIV!

Yugo v NSR

„Levný Yugo — nabídka pro šetrné motoristy“. S tímto sloganem vstoupil na západoněmecký trh jugoslávský osobní vůz z továrny v Kragujevac, který zaznamenal loni v USA jako „nejlevnější automobil“ obrovský úspěch — 57 000 prodaných exemplářů! V NSR se prodává Yugo ve třech provedeních: základní model „40“ (40 km pod 9000 DM), kabriolet (elektr. ovládací střeška — 16 000 DM) a Florida (kolem 12 000 DM), která je hlavním konkurentem Gol-
fu.

Japonská automobilka Mitsubishi ve spolupráci s francouzským dovozcem svých automobilů uvedla znovu na svět model firmy z r. 1934 — Mitsubishi PX-33, první kabriolet na světě se všemi poháněnými koly. Jedny rozdílné denní repliky je v tom, že karosérie se montuje na podvozek terénního vozu 4WD Pajero. Nejsilnější modifikace má motor o výkonu 275 k, který umožňuje rychlost 215 km/h.

Kam mit Regen die Ursache für rätselhaften Haarausfall?

MOSKAU, 8. Februar (AP). Eine Thalliumvergiftung wird von amtlicher Seite als Ursache für einen rätselhaften Haarschwund angesehen, von dem in der ukrainischen Stadt Czernowitz seit einiger Zeit 150 Kinder unter 14 Jahre befallen sind. Wie die sowjetische Nachrichtenagentur TASS am Dienstag meldete, sehen sich die Behörden drei Monate nach den ersten Meldungen über den Haarausfall immer noch außerstande, den beunruhigten Eltern in dem betroffenen Gebiet genaue Angaben zu machen. Die Herkunft des Thalliums sei weiter unbekannt, schreibt TASS.

Sowjetische Medien haben Mutmaßungen veröffentlicht, daß sich das Thallium mit saurem Regen niedergeschlagen habe, dessen Ursprung die Abgase einer chemischen Fabrik in Rumänien sein könnten. Czernowitz liegt nicht weit von der rumänischen Grenze entfernt.

Die zuständigen Behörden in Czernowitz versuchen laut TASS der Luft- und Bodenverschmutzung dadurch zu begegnen, daß sie die Straßen in der Innenstadt regelmäßig mit Wasser abspülen lassen, die Innenstadt für nicht ansässige Kraftfahrer sperren und an einem Tag in der Woche jeden Kraftfahrzeugverkehr untersagen.

Proč se naši mladí tenisté prosazují mezi seniory později?

SREJBER, VAJDA, NOVÁČEK, v nouzi i veterán Smíd, možná Korda. Tihle tenisté připadali v úvahu po bok Meštie pro utkání Davisova poháru. Z nich také Srejber nehrál kapitán Ing. František Pála vybral pro dnes začínající utkání se SSSR. Nás však zajímalo, jak to momentálně vyhlíží v zásobárně naší reprezentace. A nejen o tom jsme si povídali s metodikem tenisového svazu dr. FRANTIŠKEM ZLESÁKEM (na obr.).

bicíovním trenéři. Většinou sami výběrní hráči. Třeba Pavel Huška, Pisecký, Šimbera, Zolka, Janekovský, Kerhájec, Pavlíček, Soukup, Vavřík. Jsou na úrovni prakticky i teoreticky, naše metodika je uznávaná i ve světě. Trenéři mají pro svoji činnost volné ruce. Jsou cítilivi v přístupu k mladým hráčům, demokratičtí. Což pochopitelně pomáhá k výchově osobnosti.

Osobnost, už jsme zase u ní. Kdo z mladých tenistů se tak jeví?
„Osobnost se pozná podle toho, že se někým odlišuje. Mohl by v ní vyrůst Damm, mimo

byl Jugoslávec Ivanisevič ve čtvrtfinále. V sedmácti. Becker začal profesionální dráhu ještě o rok dříve, Wilander s Cashem také v sedmácti.

„Prosadit se mezi seniory, k tomu je třeba dožrát nejen herně a kondici. Také myšlením. Zažil jsem třeba vlnu Agassiho na tiskovce po jednom utkání mistrovství Francie. Měl to v hlavě srovnané. Suverénně proplaval úskally dotazů novinářů. Jako osobnost se chová i na dvoře.“

Proč naši tenisté v osobnosti vyvírají později?

„Divíte se? Jsou snad vedeni k samostatnosti? A ta je přece nutná k tomu, aby se dříve prosadili. Co škola? Vždyť už v ní se potlačuje samostatnost. Děti věčně slyší co musí — a co nesmí. A ta hrůzná teminace. Učitelky, aby udržely kázeň, jsou striktní. Je to opakův extrém než ve světě, kde se to s volností naopak přehání. Za mnohé může mužná i to, že náš hráč je při tenisové výchově úzce spjat s rodiči. Jenže v našich podmínkách to jinak nejde! Kdo by vozil dítě na trénink, na turnaje? Myslím si však, že je jedno, zda je někdo třetí na světě v osmnácti či až ve čtyřladvaceti, a to, že naši hráči se většinou prosazují mezi seniory později mne neznepokojuje. Hlavně, aby se mezi nejlepší vůbec dostali. A abychom se dočkali osobnosti.“

Považujete tedy Agassiho či ještě mladšího Changa za výjimky?

„Ano. Oba Američané přeskočili juniorskou kategorii a hned se prosadili mezi seniory. Ovšem takový Ivanisevič se stal výraznou postavou právě na juniorských turnajích. Byl jimi v mládí i Švédové Edberg, Wilander, Kent Carlsson, a také Lendl.“

Kdy tedy odložit juniorské tenisky a vstoupit mezi muže? Je na to recept?

„Předcházející příklady ukázaly, že neexistuje.“

Jakou cestou se vydá naše daviscupová záloha?

„Chceme, aby se prosadila v juniorské Grand Prix. Hráči by se měli dostat do popředí jejího žebříčku. Budou brát velké juniorské turnaje a přitom satelitní okruhy už se seniory. Právě na nich je možnost získat body, které umožní vstup na menší turnaje ve světě.“

ČEKÁNÍ NA OSOBNOST

Nikoho ze současného kádrů nepodceňujeme. Jak by však měl vypadat optimální druh hráč našeho daviscupového týmu?

„Osobnosti. Vyzrají tenista nejen herně a se stabilní výkonností, která by se blížila Meštie. Hráč, který by patřil tak do dvojčky světového žebříčku. Jenže kde ho vzít? Korda byl úspěšný v juniorské kategorii, ale obvykle nelehký přechod mezi seniory mu zatím nevyšel a na žebříčku je kolem 190. místa. Nováček se dostal po pražském turnaji Čedek Open v roce 1987 dokonce na 24. příčku světového pořadí, teď je přibližně na 130. Postihla ho nejednodušší krize, což ovšem může potkat každého. Srejber se pohybuje kolem čtyřicítky. Vajda u sedmdesátky, Smíd je těsně před Nováčkem.“

Jakou podobu má záloha daviscupového týmu?

„Je to lepší, než před pár lety. To jsme s nadějí mluvili jen o tenciích Korda, Suk a Stěhlha. Teď se na mezinárodním poli při Grand Prix jednotlivců, ale i při týmových soutěžích prosazuje víc hráčů. V reprezentaci nich výběrech jsou junioři Zdražila, Vizner, Doseděl, Klimák, Ríkl, Vacek, Trněný, dorostenci Damm, Hovorka, Kodeš, Vašek, Novotný, Gazda, Thomas, Hanák, Vaněk, Kučera, Gálík.“

Odkud se najednou vzali? Čím to je, že hrají dobře i ve světové konkurenci?

„S talenty pracují víc než jindy předtím am-

jiné mistr Evropy hráčů do 16 let z minulých sezón. Ví, co chce. Má jasnou motivaci, se svým cílem jde vědomě a sebevědomě. Tim možná dráždí okolí. Ale musíme pomáhat individualitám a ne je brzdit jen proto, že jsou jiné. Také Doseděl se jeví podobně jako Damm. Nikdo ho nemusí do ničeho honit. I Zdražila je svůj...“

Čím to je, že se naši mladí hráči prosazují mezi seniory později než jejich vrstevníci ze světa? Američanu Agassimu je osmnáct a už je dokonce třetí na světovém žebříčku. Je tu i Chang, na mistrovství Austrálie v Melbourne

MARTIN DAMM

Konec železného špenátu

Profesor Heinrich Lorch se západoněmecké univerzity ve Freiburgu připravoval přednášku o nebezpečnosti používání amerických desekových bomb při pěstování zeleniny, především špenátu. Vzhledem ke své nevlivnosti si ověřoval i chemické složení špenátu a nestál se divit. Zjistil totiž, že špenát obsahuje pouhou desetinu množství železa, které se uvádí ve všech odborných pramenech. Pokud někdo špenát opakovaně se stejným výsledkem. Nechal si proto dovézt špenát z nejrůznějších evropských států, výsledky analýzy byl tentýž. Rozhodl se proto zjednotit, odkud toto neprodučená pověra pochází, a jak vznikla. A dostal se až ke kofenám myši. Za svoji sílu vůči špenátu užké lékařské knižce z konce minulého století, která se zabývala procesy trávení v lidském organismu. Kromě jiného obsahovala i chemické analýzy ovoc a zeleniny. Chemici provedli analýzu špenátu správně, ale tiskář špatně nainstaloval desetinovou čárku, čímž zvětšil desetinnou částí udávané množství železa ve špenátu. Korektura nebyla, a tak žebřík, kterým byla publikace určena, začal špenát doporučovat. Přestože knižka měla náležitý výdání, chybě nikdo po celých více jak devadesát let nepostřehl. Údaj se dostal do kuchyňských i lékařských knih, nejrůznějších tabulek, školních učebnic a dalších publikací. Nebyl profesor Lorch, mýlné špenátu a železo by dnesu přetřáskali. Avšak — špenát byl bychom neměli ani nyní zairacovat, jelikož je to, i bez „hádného“ množství železa, dobrá zelenina. **TO VĚDĚL UŽ PROF. HAHZIK 1946...**

Lob aus Washington für die UdSSR

erheblich erleichtert worden. Es seien Pläne für Wahlen angenommen worden, die nicht völlig frei und offen seien, aber auch nicht mehr wie bisher als Farce bezeichnet werden könnten. Es könne immer noch nicht von einer grundlegenden Veränderung im Umgang der Sowjetunion mit Menschenrechten die Rede sein, schrieb Shifter. Die 1988 sichtbar gewordenen Veränderungen würden jedoch tiefgreifende Folgen zeitigen.

Verbesserungen der Menschenrechte stellt der Bericht auch in anderen Ostblockländern fest, insbesondere in Ungarn und Polen. Doch ist auch von Rückschlägen die Rede. In diesem Zusammenhang werden die afrikanischen Staaten Sudan und Burundi sowie Irak im Nahen Osten herausgestellt.

Die Befürworter von Reformen scheinen ihre Position ausgebaut zu haben, schrieb der Autor des Vorworts, der Unterstaatssekretär für Menschenrechte, Richard Shifter, weiter. Der Mißbrauch der Psychiatrie sei strafbar geworden, die zeitweilige Ausreise aus der Sowjetunion

Stoří muž před kalendářem a povídá ženě: „Podívej, Maruško. Březen — měsíc lesů. To abychom si šli vyhlédnout nějaký vánoční stromek, co říkáš?“

U nás není problém, jak získat zákazníky, spíše jak se jich zbavit

Výhoda skleněných předmětů je v tom, že když upadnou, nemusejí se už zvedat

Malolitráží vůz Decia 500 se začal prodávat v Rumunsku za 49 tis. lei. Čtyřmístný, dvoudvřevý vůz s motorem vpředu má max. rychlost 108 km/h, spotřebu při 60 km/h 3,8 litru, při 80 km/h 4,8 a v měsíckém provozu 4,9 litru. **KOŤ PRÁVĚ JEDE!**

Srovnání doporučených dávek bílkovin (g/den) v ČSSR se společným doporučením OSN, Potravinářské a zemědělské organizace (FAO) a Světové zdravotnické organizace (SZO) č. 724, r. 1985 a s doporučením v USA a v NSR:

	ČSSR	OSN + FAO + SZO	USA	NSR
	Z daného množství údejně musí být asi 60 % bílkovin živočišných	Bezpečně postačující množství v případě, že zdrojem bílkovin je hlavně pšenice a nejsou tam žádné živočišné bílkoviny	Bezpečně postačující množství. To, že živočišné bílkoviny nejsou nezbytné a postačí pouze rostlinné bílkoviny, požádala FAO už v roce 1955	
děti 7—10 r. pracující:	85	28	34	40
muž 18—18 r.	135	59	58	60
ženy 18—18 r.	100	44	48	50
středně těžce pracující a mající prům. výšku v ČSSR, množství tělesného tuku potřebu bílkovin neovlivňuje:				
muži 19—30 r.	105	53	58	55
ženy 19—30 r.	80	43	44	45

M. Gorbačov a R. Reagan navrženi na Nobelovu cenu
 OSLO. Nejvyšší sovětský představitel Michail Gorbačov a bývalý americký prezident Ronald Reagan byli již podruhé navrženi na udělení Nobelovy ceny za mír. Oznamila to ve čtvrtek večer norská televize. Ministr zahraničí je dalších asi 70 jednotlivců a 20 organizací. Udělování pro podávání návrhů byla v síle do a pětičlenný výbor pro udělování Nobelových cen má nyní čas až do října, aby rozhodl o předložených návrzích. **A CO PĚLI SA 2**

Dávky bílkovin doporučené v ČSSR jsou 2—2,5krát vyšší než dávky OSN, FAO, SZO, USA, NSR. Podle doporučení OSN, FAO, SZO, USA a NSR živočišné bílkoviny nezbytné nejsou. FAO a SZO dokonce výslovně specifikují, že stačí jediná rostlinná bílkovina, a to i ta nejméně vhodná (maniók, kukurice). Doporučení všech dvaceti hospodářsky vyspělých zemí s nejvyšší délkou života jsou zhruba stejná jako doporučení OSN, FAO, SZO, USA, NSR.

„Brüder im Handelskrieg“

Nach der Sowjetunion und der Tschechoslowakei hat jetzt auch die DDR die Ausfuhrgebühren erhöht. Westliche Diplomaten sprechen bereits von einem „Handelskrieg unter Brüdern“ im Rat für gegenseitige Wirtschaftshilfe (RGW) in dem östlichen Gegenstück zur Europäischen Gemeinschaft (EG).

Als Begründung für die Erhöhung der Ausfuhrgebühren schrieb die DDR-Nachrichtenagentur ADN Ende Januar wörtlich: „Die Maßnahmen dienen dem Schutz des Binnenmarktes und liegen im Interesse der Bürger der DDR.“ Der Hinweis auf den Binnenmarkt macht deutlich, gegen wen sich die Gebührenerhöhungen richten, die seit dem 1. Februar in Kraft sind: gegen die Einkaufstouristen aus den „sozialistischen Bruderländern“ CSSR und der Volksrepublik Polen. Sie besteigen, vor allem in den Grenzorten, vollbepackte die Züge in die Heimat oder passieren die Grenze mit überladenen Autos. Betroffen sind aber auch Reisende aus der Bundesrepublik und die in den Westen reisenden DDR-Bürger.

Im RGW, dem neben den Ostblockländern noch Vietnam und Kuba angehören, ist man von einer Zollunion, wie sie die EG anstrebt, offensichtlich noch weit entfernt. Möglicherweise kann sich so etwas die Mangelwirtschaft zwischen Ost-Berlin und Moskau gar nicht leisten.

Aufmerksam wird man in Moskau die drastisch erhöhten Ausfuhrzölle der DDR registriert haben. Sie wurden jedenfalls von einem Land verfügt, das bisher — gerichtet an die Moskauer Adresse — von sich behauptete, es habe eine Wirtschaftsreform überhaupt nicht nötig. Die Schritte der DDR belegen das Gegenteil.

Nichts geändert hat sich an den sogenannten Freigrenzen, also an den Beträgen, bis zu denen Waren aus der DDR gebühren- und genehmigungsfrei ausgeführt werden dürfen. 100 Mark pro Tag sind es bei eintägigen Aufenthalten, 200 Mark bei Reisen von zwei und mehr Tagen durch die DDR. Quittungen sollte man immer dabei haben und alle erworbenen und geschenkten Gegenstände sorgfältig in die „Zoll- und Devisenerklärung“ eintragen.

DDR-Bürger dürfen bei ihren Reizen **KDE MIK MENI, TAM JE HOWNING... A CO DEBERDU V POHR AVICI?**

sen in den Westen Gegenstände im Gesamtwert bis zu 100 DDR-Mark mit sich führen. Keinerlei Ausfuhrbeschränkungen gibt es für alle in den Intershops gegen Devisen gekauften Waren. Sie zählen auch bei der Freigrenze nicht mit.

Die bei westdeutschen Besuchern beliebten Fachbücher der Medizin, Technik, Naturwissenschaft und Mathematik sind künftig hoch zu verzollen. Statt einem Drittel wird an der Grenze künftig der doppelte Kaufpreis noch einmal verlangt, wenn die Freigrenze überschritten ist. Die Zölle sind zudem in der Heimatwährung zu bezahlen, für Bundesbürger also in West-Mark. Der doppelte Kaufpreis ist zudem bei Modelleisenbahnen, bei Musikinstrumenten, bei Musiknoten und bei Bürodbedarf zu bezahlen. Bei Schallplatten mit klassischer Musik, bei Spielzeug, Gartengeräten — das sind Gegenstände, die Bundesbürger häufig von DDR-Reisen mitbringen — ist an der Grenze der Kaufpreis noch einmal in West-Mark zu entrichten.

Eine Generalklausel sorgt dafür, daß bei Überschreiten der Freigrenzen von allen nicht in der Verordnung genannten Waren der anderthalbfache Preis nochmals verlangt wird.

Erhöht wurden allerdings vor allem die Gebühren für Einkaufsartikel, die bei Polen und Tschechoslowaken beliebt sind. So wurden die Zollgebühren für alle Lebensmittel von bisher einem Fünftel oder der Hälfte des Kaufpreises auf 200 Prozent angehoben: Für ein halbes Pfund Butter, das in Warenhäusern zwei Mark kostet, sind an der Grenze noch einmal vier Mark an Gebühren zu bezahlen. Der doppelte Preis ist auch für Benzin zu entrichten. Davon sind ebenfalls vor allem die Bürger der sozialistischen Staaten betroffen, denn in der DDR ist Benzin im Ostblockvergleich immer noch am billigsten (der Liter Normalbenzin kostet 1,65 DDR-Mark).

A BURDOVA' BYL U TOHO

Policie proti demonstrantům

Vídeň: Proslulý vídeňský operní ples se ani letos neobešel bez prudkých pouličních bojů demonstrantů s policií. Když ve čtvrtek večer začínal honosný program ve Státní opeře, byly již srážky odpárců tohoto nejprepychovějšího rakouského plesu s oddíly policie v plné proudu. „Proti čemu bojujeme? Proti bohatým, kteří během jednoho večera rozházejí tisíce šilinků, vlastně tolik, kolik činí měsíční sociální pomoc pro jiné.“ řekl během demonstrace redaktor listu Kurier jeden z jejich účastníků. Proti demonstrantům zakročila policie obušky, slzným plynem a hasičskými přístroji. Kordon policistů, kteří chránili ples v opeře, se nepodařilo prolomit. Pozdě večer dostala policie rozkaz demonstranty rozehnat. Na místech pouličních bojů zůstaly zdemolované automobily a rozbité výklady obchodů. Podle posledních zpráv bylo zraněno 52 lidí, z toho 27 policistů a tři novináři. Policie zatkla 12 lidí, při srážkách demonstrantů s policisty vznikly milionové škody. Policie oznamila, že potyček s dvěma tisíci policisty se zúčastnilo jen asi dvě stě demonstrantů a že 2000 policistů chránilo 7500 účastníků plesu ve Státní opeře.

Výstava secesního skla

(neš): Výrobky sklárny Jan Lötz — vdovec z Klášterského mlýna na Sušicku pětiletý především na přelomu 19. a 20. století k těm, které si získaly světovou proslulost. Tato sklárna spolupracovala s řadou českých i vídeňských výtvarníků a so stánců umělecké určovala povahu tovární sklářské výroby v době secese v Rakousku-Uhersku. Když před pěti lety proběhla v Sraňi mezinárodní konference o českém secesním skle, bylo dohodnuto, že se bude pokračovat v odborném archívním bádání a v průběhu několika let se uskuteční výstava, která shrmeždí výrobky sklárny Lötz, jež jsou zastoupeny ve sbírkách našich muzeí, v muzeích NSR a Rakousku a v soukromých sbírkách. Pro expozici, která se otevře 12. února v Düsseldorfu, dále bude pokračovat do Hamburku, Frankfurtu a v srpnu a září bude instalována v Praze, bylo shrmežděno přes 400 expozit, které budou dokumentovat vysokou uměleckou úroveň skla období secese.

Arménské děti do USA

Washington: Ze Sovětského svazu do americké vojenské nemocnice v NSR bylo dopraveno pět arménských dětí, které byly vážně zraněny při proslulém zemětřesení. Jak uvedl mluvčí Bílého domu M. Fitzwater, odletí začátkem příštího týdne ze SSSR do USA dalších 31 arménských dětí. Je to poprvé od druhé světové války, kdy sovětské oběti katastrofy budou léčeny v amerických nemocnicích. Leteckou dopravu bude hradeří americká vláda a ošetření, které potrvá až čtyři měsíce, poskytnou nemocnice bezplatně.

Burda se představila v Praze

(re): Nejnovější módní trendy pro jaro a léto 1989 představila v Praze po Bulharsku, Maďarsku a Jugoslávii západoněmecká firma Burda. Ve Sjezdovém paláci pražského Parku kultury a oddech Julia Fučíka si mohli zájemci (ale především zájemkyně) prohlédnout modely, které se objeví na stránkách letošního ročníku populárního časopisu Burda-Moden. Zájmavou přehlídku zaznamenávala Československá televize.

Prag meldet Terroranschlag

Rathaus in nordböhmischer Stadt erheblich beschädigt

PRAG, 9. Februar (Reuters). Unbekannte haben einen Bombenanschlag auf das Rathaus der nordböhmisches Provinzhauptstadt Usti nad Labem (Ausgiss) verübt. Menschen wurden nicht verletzt, doch es entstand hoher Schaden. Es war das erste bekanntgewordene Sprengstoffattentat in der CSSR seit Kriegsende.

Die Gewerkschaftszeitung „Prace“ meldete am Donnerstag, Stunden vor dem Anschlag in der Nacht zum Mittwoch seien der Hauptbahnhof der Stadt und ein Hotel aufgrund anonymer Drohungen durchsucht worden. Das Parteiorgan „Rude Pravo“ hatte schon nach den jüngsten gewalttätig aufgelösten Großdemonstrationen in Prag von anonymen Drohungen berichtet. Das Blatt meldete jetzt, es habe dabei auch Hinweise auf Anschläge auf öffentliche Einrichtungen in Nordböhmen gegeben.

In „Rude Pravo“ hieß es, es handle sich

um eine „demonstrative Terroraktion“ von Menschen, die sich nicht mit dem „sozialen System des Landes aussöhnen“ und „Chaos säen“ wollten. Genauere Verbindungen zu möglichen Tätern zog das Parteiorgan nicht.

Bereits die Organisatoren der jüngsten Demonstrationen waren in den amtlichen Medien als anti-sozialistische Kräfte bezeichnet worden. In den nächsten Tagen wollen die tschechoslowakischen Behörden über eine Anklage gegen den Schriftsteller Vaclav Havel entscheiden. Er und zehn weitere Personen waren im Januar festgenommen worden, als sie versuchten, auf dem Prager Wenzelsplatz Blumen im Gedenken an den Studenten Jan Palach niederzulegen, der sich aus Protest gegen den Einmarsch sowjetischer Truppen in der CSSR 1968 verbrannt hatte. Havel und zwei weiteren Inhaftierten wird Rowdytum vorgeworfen.

● V průběhu ledna se ve světě objevilo téměř 7000 nových případů onemocnění AIDS, oznámila ve čtvrtek Světová zdravotnická organizace (WHO). Celkový počet nemocných tak činí necelých 140 tisíc. Pracovníci WHO však odhadují, že skutečný počet případů propuknutí choroby do konce minulého roku je podstatně vyšší, mezi 350 000 až 400 tisíci, přičemž přes polovinu tvoří nemocní z tropické Afriky.

Nová celní úprava v BLR

Sofia: Z BLR je od nynějška zakázáno vyvázet maso a masné výrobky, mléko a mléčné výrobky, fazole, čočku, mouku, krupici, cukr, olej a další rostlinná tuky, dovážené potraviny, kofein, kávu a kakao, dětská jídla, rýži, obilniny a výrobky z nich, výrobky z cukru a konzervy. Bezcelně je lze převážet pouze v množství potřebném na cestu. Právě se to v novém nařízení ministerstva hospodářství a plánování, které včera bylo v Bulharsku zveřejněno. Dokument rovněž zahrnuje 23 nepotravinářských druhů zboží, které je zakázáno vyvázet. Patří mezi ně košnečné a dětské prádlo, obuv, bavlněné, vlněné a hedvábné látky, lůžkoviny, trikotáž, podšívky, výrobky z třoté, děmská a pánská vlněná konfekce, vína a vlněná pletiva, práva přize a výrobky z ní. Osoby cestující z BLR mohou bezoceľně vyvázet předměty pro osobní potřebu a dárky v celkové hodnotě do 100 leva včetně lihovin a tabákových výrobků mimo množství pro osobní potřebu.

Ausfuhrverbote im Baltikum

Schutz vor Hamsterkäufern aus anderen Sowjetrepubliken

igil MOSKAU, 9. Februar. Die baltischen Sowjetrepubliken Lettland und Estland haben den Export von Konsumgütern des gehobenen Bedarfs in die übrige UdSSR verboten. Solche Waren sind etwa Fernseher, Kühlschränke, Staubsauger, aber auch Weihnachtskerzen. In den estnischen Städten Tallinn, Tartu und Prjanu kann man Luxuswaren nur noch gegen Vorlage eines Passes kaufen.

Wie die Wochenzeitschrift „Moscow News“ in ihrer jüngsten Ausgabe berichtet, nimmt die Post in Tallinn keine Päckchen und Pakete mehr an, die Bedarfsgüter enthalten. In der lettischen Hauptstadt Riga wurde Ende vergangenen Jahres der Versand von Lebensmitteln und Konditoreiwaren in andere Teile der UdSSR verboten.

Mit den verschärften Zollbestimmungen wollen sich die baltischen Republiken, deren Lebensstandard höher ist als sonst in der UdSSR, vor Hamsterkäufen schützen. In Estland wurden 1987 pro

Kopf der Bevölkerung für 1098 Rubel Lebensmittel und für 1414 Rubel Industriewaren hergestellt, in der Russischen Föderativen Republik betrug die entsprechende Zahl für Lebensmittel 389 Rubel, in der Ukraine 572 Rubel.

Viele der jetzt mit Exportverbot verhängten Güter sind in der restlichen UdSSR Mangelware. Deshalb dürfen sie gemäß den neuen Zollgesetzen seit dem 1. Februar von Privatpersonen nicht mehr in andere Länder ausgeführt werden. In Estland wird derzeit diskutiert, ob man nicht für Luxus-Bedarfsgüter künftig ein System von Bezugsscheinen einführen sollte.

Der Chef der estnischen Planungsbehörde, Ottason, setzte sich vor einigen Wochen in der Moskauer „Literaturnaja Gasete“ für die wirtschaftliche Souveränität Estlands ein, die auch eine eigene Währung umfassen sollte. Dieser Gedanke wurde jetzt von Sowjetökonomem entschieden zurückgewiesen.

Hamburg - 91,8 Prozent der Deutschen lesen auf Beipackzetteln die Nebenwirkungen eines Medikaments - 30 Prozent von ihnen haben anschließend mehr Angst vor dem Medikament als vor der Krankheit. ● **600 000 Deutsche** leiden an der Alzheimer Krankheit. Professor Konrad Beyreuther (Uni Heidelberg): Eine ganz normale Folge des Alterns - jeder bekomme die Krankheit, wenn er nur lange genug lebt.

● Eine holländische Krankenkasse belohnt Mitglieder, die regelmäßig meditieren: 30 Prozent weniger Beiträge. Grund: Wer meditiert, wird seltener krank.

Versucht Prag - Ohne Sofort-Hilfe dauert es etwa 10 Millionen Jahre, um das verseuchte Riesengebirge zu retten.

Rucksack Zwei- oder dreimal in der Woche besucht ein Zivilistenleistungler die Wehners in ihrem Reihenbungalow, räumt auf, saugt Staub und spült Geschirr.

Zweimal Hilfe für Herbert Wehner leidet an der Alzheimer Krankheit. Seine Frau trägt unterwegs immer einen kleinen

Příspěvek k procesu vytváření důvěry

Z tiskové konference generálplukovníka M. Vacka s novináři v Praze

(šik): Další informace k československé iniciativě a opatřením směřujícím ke snížení úrovně vojenské konfrontace na úrovni států Varšavské smlouvy a Severoatlantického paktu, přijatých Radou obrany států v minulém týdnu, podal na tiskové konferenci v Praze čs. a zahraničním novinářům náčelník generálního štábu ČSLA a první zástupce ministra národní obrany ČSSR genplk. M. Vacek.

Připomněl mj., že jsme přivítali úspěšné završení vídeňské následné schůzky jako událost, která předtahuje nový mílník na cestě ke kvalitativně novému stavu Evropy. Vídeňské dohody si vážíme jako zásadního posunu v současném politickém chápání světa, řekl.

V uplynulých dnech zveřejnil čs. sdělovací prostředky dva dokumenty: Prohlášení o snížení počtu osob, výzbroje a organizačních změnách v ČSLA a Prohlášení výboru ministrů obrany členských států Varšavské smlouvy o poměru počtu ozbrojených sil a výzbroje v Evropě, přičleněných mocích a oceánách. Zveřejněním oficiálních údajů o našich ozbrojených silách chceme přispět k urychlení procesu vytváření důvěry a snížení ozbrojených sil na úrovni rozumné obranné dostatečnosti, připomněl náčelník generálního štábu ČSLA.

Na otázku týkající se odsunu jedné sovětské divize z československého území, genplk. Vacek mj. odpověděl, že letos budou z ČSSR staženy čtyři samostatné sovětské útvary - úderní výsadkový prapor, ženijní prapor, prapor chemické ochrany a automobilní prapor. Kromě toho dvě divize střední skupiny sovětských vojsk budou reorganizovány tak, aby měly výraznější obranný charakter. Celkem bude v roce 1989 z ČSSR staženo 1500 vojáků, 192 tanků a 20 bojových letounů Sovětské armády.

V roce 1990 bude tento proces pokračovat. Bude stažena jedna sovětská tanková divize a ostatní svazky budou reorganizovány a cílem posílit jejich obranný charakter. Bude staženo dalších 3600 vojáků a 516

tanků. Za léta 1989-1990 by tedy Československo mělo opustit jedna sovětská tanková divize a čtyři samostatné prapory o celkové síle 5300 osob, 708 tanků a 20 bojových letounů.

Na dotaz novináře z MDR, zda existuje v ČSLA náhradní služba, náčelník generálního štábu odpověděl, že základní vojenská služba trvá 24 měsíců, ovšem udělují se výjimky k náhradní službě v délce pět měsíců, a to z rodinných a sociálních důvodů nebo vyžaduje-li to zájem národního hospodářství. Když hovořil o možnosti tzv. alternativní služby, připomněl, že v ČSSR ji požadují lidé věřící, že zájem není motivován politickými důvody. Velení ČSLA nepovažuje tento problém za aktuální - v praxi jde o jednotlivce, kteří mají obavy, že výkon základní služby bude v rozporu s jejich náboženským přesvědčením. Tyto případy se častěji řeší a ČSLA nalézá přijatelná a uspokojivá řešení pro obě strany.

Zpravodajka Finského rozhlasu se zeptala, zda se při přípravě čs. iniciativy uvažovalo o možnosti zkrácení základní vojenské služby. Genplk. Vacek řekl, že případné zkrácení by znamenalo snížení absolutního počtu ozbrojených sil. V Československu byla od svého vzniku republiky vojenská služba dlouhá jako nyní, pouze v letech 1922-1933 byla snížena o šest měsíců, přitom stav čs. armády dosahoval např. v roce 1919 234 000 osob, v roce 1935 144 000 vojáků a před čs. mobilizací v roce 1938 195 000 lidí.

als Linsen und haben im Gegensatz zu den meisten anderen Tabletten nur einen Wirkstoff. „Dieser Wirkstoff ist besonders für Patienten mit empfindlichem Magen geeignet, hat deutlich weniger Nebenwirkungen als andere rezeptfreie Substanzen.“

Mini-Pille

Oh, Schmerz laß nach Frankfurt

An Apotheken wurden Mini-Pillen gegen Schmerzen ausgeliefert. Sie heißen Sedoludin, sind etwas größer

PUTOVÁNÍ EGYPTSKÉ MUMIE

NA SMÍCHOVSKÉ SANTOŠCE v ulici Na Doubkové stojí od roku 1911 několik vil a na jedné z nich je sgrafito s nápisem „L. P. 1912 mne postavili a Santou pojmenovali“. Od této secesní vily kus dál byla již rok předtím postavena vila na malebném svahu Smíchova, proti staroslavnému Vyšehradu, s popisným číslem 4 a s dosud zachovalým erbem nad domovním vchodem, kterou její budovatel, básník Emanuel Lešehrad, nazval Lešehradem. Donedávna byly její stěny vyzdobeny freskami malíře V. H. Brunnera. V průčelí vily namaloval stylizovanou slunečnici, na jedné straně ptáka jénixe, vzletajícího z ohně a na druhé straně ornamentální rámec se stylizovaným nápisem „Na Lešehradě“. V pobočném štítu vily umístil ovál s iniciálkami E. L. Při opravě fasády byla tato snad jediná domovní výzdoba Brunnerova z nepochopitelných důvodů odstraněna.

Emanuel Lešehrad byl ve své době nejen známým spisovatelem a básníkem, ale i horlivým sběratelem literárních nebo kuriózních publikací a rukopisů, zejména od významných autorů, ale i starožitností, o nichž byl přesvědčen, že budou mít v budoucnu kulturně historický význam. Předmětem jeho sběratelešské vášně byl i porcelán, sklo, starožitný nábytek, obrazy a mince, což se později stalo sběratelešskou módou širokých vrstev. Dnešní nájemníci vily i lidé z okolí již nic nevědí o osudech vily a sbírkách, které zachránil ministr školství Zdeněk Nejedlý (23. října 1953) pro Památník národního písemnictví na Strahově.

Lešehrad rozšířil svůj sběratelešský zájem o památky z egyptských královských hrobů, uložených v monumentálních pyramidách, které si faraonové vybudovali pro svůj posmrtný obydil. Prodáváři odcizených předmětů z královských pohřebišť rozšířili svůj obchod po celém světě. Stihly se i různé falzifikáty, které byly prodávány zejména po první světové válce v našich starožitnících. Různé tajemné pověsti a báje o čarovné moci těchto předmětů zaujaly také básníka Lešehrada

v období, kdy bydlel v Nerudově ulici č. 18 na Malé Straně v Praze a zejména od doby, když získal s několika drobnými relikviemi mumifikovanou ruku nezjištěné osoby ze stopami pozlacených nehtů. Jeho sbírky utěšeně rostly, s nimi i sběratelešské vášně, a s ní různé pověsti a dohady, co všechno se skrývá v Lešehradově bytě. Zejména poté, když získal zvlášť cennou relikvii — egyptskou mumii, která nebyla dosud objevena, aby rozšířila naše bohaté sbírky. Listovali jsme proto v archívech a dokladech, uchovaných Lešehradem, abychom zjistili dlouhou cestu této mumie z Egypta do Prahy...

Roku 1898 zemřel lipský egyptolog a romanopisec, profesor Georg Ebers, jenž procestoval Egypt a Nubii. Nedlouho po jeho smrti byly v dražbě pozůstalosti v Berlíně draženy i tři mumie. Dražby se zúčastnil i Lešehrad. Nepodařilo se mu získat žádnou ze dvou zachovaných krásných mumii, zakoupilo je berlínské muzeum. Vydražil tedy třetí mumii kněžky, jež byla kdysi Ebersem věnována pro výzkum egyptské mumifikace. Na koupí věnoval Lešehrad veškeré své úspory a k tomu si vypůjčil většinu obnos, aby touto relikvií obohatil svou sbírku. S mumii byla předána listina, psaná Ebersem, s udáním místa nálezu a s uvedením, že jde o devatenáctiletou dívku; listina obsahovala také rozluštění hieroglyfických nápisů na dřevěné skřínce, ve které byla mumie uložena, avšak úko skříňky z poloviny chybělo. Po koupě nastala starost s převazem do Prahy. Skříň byla sice vložena do bedny a měla být odeslána jako spoluzavazadlo, správa dráhy však prohlásila, že mumie je mrtvola a podle platného železničního řádu může být dopravena na místo určení jen ve zvláštním voze. Tak se dostala do mládeneckého malostranského bytu, kde sice zavázal Lešehrad svou bytnou mlčením, avšak soudasně dostal výpověď z bytu.

Pak se mumie přestěhovala na Smíchov do najatého bytu Na skalce a Lešehrad s ní prožil mnoho krásných chvil. Vymýšlel

si podivné historky, které souvisely s jeho samotářskou povahou a básnickou snivostí. Zachoval nám i její popis. Skříňka, v níž mumie ležela, byla na spodní straně ozdobena malbami, jež představovaly pohřební scény, mezi nimi byly rozrušeny v různých polohách řady hieroglyfických značek. Tělo bylo ovínuto četnými lněnými obvazy, misty jakýmsi rubdem zhotoveným z papyrusu, pokrytým vrstvou zláčené a omalované sádky. Po rozvinutí rubáše byla barva balzamovaného těla oltově tmavá, avšak obličej a krk byly zbarveny obalů a levá noha byla amputovaná. Kůže byla tvrdá, hladká a lesklá, zuby a vlasy v dobrém stavu, oči nahrazehy skleněnými, prsty a nehty pozlacené.

Na skalce neměla mumie klid a po krátkém pobytu se stěhovala s Lešehradem do nově postavené vily Na Doubkové, do pokojíku vedle jeho pracovny. Vzduchová nevolnost jeho mladé manželky, která si stěžovala, že jí bolí hlava od pryskyřičného, kařovného a najtového zápachu; nepomohly ani různé parfémy pro zvonění bytu, ani přestěhování mumie do sklepních prostorů. Prohlídka mumie omezil majitel na nejbližší známé, ale přesto se její utajení dostalo v různých verzích na veřejnost. Při nedělním kázání mluvil jistý kněz o bezbožníku, který přechovával ve svém bytě mrtvolu ženy, misto aby ji odevzdal k věčnému odpočinku na hřbitov do hrobu. Zpráva se dostala i na policii, která vyšetřovala, jaká mrtvola je přechovávána ve sklepi, kdo to je a proč nebyla řádně pohřbena. Policejní zámek definitivně rozhodl o jejím smíchovském útulku ke spokojenosti Lešehradovy manželky, která při pozdějším rozvodu mělo řízení prohlásila, že mumie byla jejímu manželovi milejší nežli ona. Za těchto okolností byla mumie prodána univerzitnímu profesorovi Bauerovi, který se zajímal o starý Egypt. Tam její stopa mizí. Snad odpočívá v nějakém zámku. Podařilo-li se jí vyrušit z posmrtného klidu, obohatí jako 167. kus naše muzejní sbírky, aby odhalila svou snědou tvář široké veřejnosti.

NANCY BUDE HRAT NAIVRU

● Nedávno penzionovaný prezident USA R. Reagan se zřejmě brzy objeví před filmovou kamerou, aby hrál sám sebe ve filmu o bývalém tajemníkově v Bílém domě J. Bradym. Tohoto muža postihl v roce 1981 ateníčník, který se pokoušel zabít Reaganu.

EG-Beamte mit 55 in Pension - wir zahlen

Bonn - Bis Ende 1990 schickt die EG 1000 Beamte in den Ruhestand - mit 55 Jahren. Grund: Beamte aus Spanien und Portugal bekommen die Planstellen. Das war den Ländern bei den Beitrittsverhandlungen zugesagt worden. Die Mitgliedsländer müssen die Zwangs-Pensionen bezahlen - allein die Bundesrepublik 50 Millionen Mark im Jahr. **Denn:** Die EG-Beamten erhalten 70 % ihres letzten Gehaltes - bekommen damit mehr als ihre arbei-

tenden Kollegen in der Bundesrepublik. Beispiel: Ein Forschungsbeamter (im Direktorenrang, zwei Kinder) bekommt in Brüssel 17067 Mark netto monatlich, nach der Pensionierung noch fast 12 000. Ein Ministerialdirektor in Bonn verdient 9632 Mark (netto). CDU/CSU-Europaexperte Bohl: „Mit Goldenen Handschlägen werden nicht nur Beamte verabschiedet, viele Bundesbürger verabschieden sich auch innerlich von der EG.“

V Japonsku byla zahájena stavba největšího mostu na světě, který spojí přístevy Kóbe na západním pobřeží Honšú s prefekturou Tokushima na ostrově Šikoku. Most bude dlouhý 3,9 km a nejdelší pole mezi dvěma pilíři třicími do výšky 333 metrů nad hladinou moře bude dlouhé 1990 metrů. Most bude 65 metrů vysoký, aby pod ním mohly připlouvat i lodě o tonáži 500 tisíc tun. Po mostě povede šestiproudá silnice.

Ve francouzském turistickém středisku Saint Bonnet v Alpách byla uspořádána soutěž v požívání hlemýžďů. Titul získal - jak jinak - Francouz J. Zebulko, který během 15 minut (předem stanovený čas) snědl 267 hlemýžďů. Je to nový světový rekord. Jeho držitelem z loňského roku byl rovněž J. Zebulko. Tehdy spolykal pouze 232 hlemýžďů.

VIŠTĚ DO ČERVOŘVU INKLUZIVE...
"Povězte mně, prosím," ptá se pasażérka lodního kapitána, "jodě jako je tato, potápějí se často?"
"Ne, pouze jednou!"

WEISS UŽ MÁ V KYJEVĚ BYT
BRATISLAVA (aj): zájem Dynamu Kyjev o fotbalistu bratislavského Interu Weiss se naplň konkrétní podoby. Jeden z výskoků, zástupce agentury pro prodej a nákup práy Telekom, jednalo zprostředkovatela mezinárodních přeskupů v socialistických zemích, přivezl z Kyjeva dopisy adresované Interu a předsetdnicvi VFS OV ČSTV se zádos, ti o uvolnění Vladimíra Weissse od blízka do listopadu, tedy na jeden ligoový ročník. Dynamu Kyjev výhledu že něj poskytne některého svého fotbalistu. Na Weissovu rodinu už čeká v Kyjevě byt. Trenér reprezentace I. VENIGOS: „V současném stavu vložte naši kopané start Weiss se šnit, kterým evropském muzeivu považuje za přínos.“

Jednání v Berlíně
Berlín: Člen předsetdnicvi a tajemník OV KSČ J. Fořtil pokračoval v pracovní návštěvě NDR. Jednání se členem politického byra a tajemníkem OV SED K. Hagerem. Ona představitele zdůraznili, že nyní, kdy KSČ i SED vstoupily do období příprav svých sjezdů, vznáš význam aktivní a efektivní ideologické práce.

Rumänien zahlt an Weltbank
Rumänien will bis Ende Juni alle Weltbank-Kredite zurückzahlen. Dies teilt die Bank mit. Dies werde die rumänische Wirtschaft allerdings erheblich belasten. Von den gesamten Schulden des Landes in Höhe von sechs Milliarden Dollar entfallen etwa 1,9 Milliarden auf die Weltbank.

Diskutují o původu dva muži u baru:
"Mělo by se zavést mnohoženství, na jednu ženu jsou všechny ty práce v domácnosti přece jenom noc!"

Osobní automobily vyrobené roku 1978
ulej na 50 litrů benzínu v průměru 506 km, zatímco generace stejné kategorie vozů vyrobených loni už jede se stejným množstvím pohonné hmoty 622 kilometrů.

Moskva: První blok arménské jaderné elektrárny odstavíme ve stanovenou dobu, tj. 25. února, uvedl v roz. hovoru se zpravodajkou TASS představitel ministerstva jaderné energetiky SSSR E. Poždyšev. Z Arménie se právě vrátila do Moskvy zvláštní komise, která na místě rozhodovala, jak tuto důležité operaci provést. Projednávala zejména způsob vyloučení jaderného paliva, jeho dopravu a další zpracování. Podle názoru odborníků by se odstavení bloku nemělo výrazněji projevit na zásobování oblasti elektrinou, k čemuž ve značné míře přispívá neobyčejně teplá zima. Sovětský expert zdůraznil, že nyní je arménská jaderná elektrárna ve stabilním provozu, ale po odstavení bloku navždy ukončí existenci jako jaderná elektrárna a nebude možné ji opětovně uvést do provozu.

Těžké ekologické důsledky

Santiago de Chile: Nafta unikající z poškozené argentinské lodi Bahia Paraiso, která se minulý týden potopila u břehů Antarktidy, působí značné škody na místní fauně. Uvádí se to ve zprávě chilských vědců, kteří zkoumají důsledky úniku ropné nafty z potopené lodi. Bahia Paraiso vezla celkem 850 000 litrů poborných hmot pro argentinskou antarktickou základnu La Esperanza. Odborníci z chilského Antarktického institutu napočítali na místě havárie na 29 000 tučňáků, více než 2000 ptáků a 240 větších zvířat, převážně tuleňů, zasažených uniklou naftou. Většina těchto zvířat žije v lokalitě Lichtfeldova ostrova, který byl v roce 1975 v mezinárodní smlouvě o Antarktidě prohlášen pro svou unikátní flóru a faunu chráněnou oblastí.

Na moři nedaleko tuniské Bizerty duchapřítomní rybáři harponovali dvoutunového žraloka blížho. Utákní s dravcem se událo v sobotu minulý týden, několik dní poté, co žralok téhož rodu pozřel v Italského pobřeží potápěče. Rybáři nestvůru spatřenou u Bizerty podezřívají, že má nešťastného Itala na svědomí.

Z PRAHY DO PAŘIZE byl včera vypraven jeden ze dvou dosud dochovaných typů závodních automobilů Aero Minor čs. výroby. Na přání francouzských automobilových odborníků bude v hlavním městě Francie vystaven na mezinárodní výstavě Retromobile ve dnech 10.—19. února, kdy tam budou soustředěna unikátní a pozoruhodná auta z celého světa. — Čs. automobil Aero Minor se v roce 1949 (tedy právě před 40 lety) v soutěži 24 hodin Le Mans umístil na druhém místě za vozem Ferrari a ve své třídě zvítězil.

STEFANIE TASTELOVÁ maturovala v roce 1984 a nyní již dokončila vysokoškolské studium národopisu a dějin. To by jistě nebylo nic mimokřehého, kdyby nenapečené absolventce vídeňské univerzity nebylo 81 let. „Celý život jsem toužila studovat na vysoké škole, ale válka a finanční problémy mi toto přání nedovolovaly splnit.“ Když S. Tastelová. Teprve po sedmdesátce se pustila do studia a vřele doporučuje učebnice všem důchodcům, protože člověk zůstává duševně čilý a to má přínosný vliv i na tělesné zdraví.

TADY JE TO TAKY SKORO TAKOVÉ!

Während der Anteil der Ausländer in den deutschen Städten mit 20 000—50 000 Einwohnern „nur“ 5,4 Prozent beträgt, steigt dieser Anteil in Großstädten mit 100 000—200 000 Einwohnern auf 9,3 Prozent, mit 200 000—500 000 Einwohnern auf 9,5 von Hundert. In den Städten mit 500 000—1 Million Einwohnern ist der Anteil der ausländischen Bevölkerung auf 13,4 Prozent gestiegen, auch in den Städten mit über einer Million Einwohnern liegt er noch bei 13 von Hundert. Die hessischen Städte Frankfurt am Main mit 24 Prozent und Offenbach mit 21 Prozent Ausländeranteil bilden die bekannten Ausnahmen nach oben.

Slušovické sympozium o chovu skotu * Jak získat půl miliónu hektarů

Čím dál hlasitější spory našich chovatelů skotu a zejména v oblasti slušovického sympozia o chovu skotu, bylo čerčně a černě strakaté, od které chceme stár víc mléka a hověžích masa. Se svým příspěvkem přichází i JZD Agrokombinát Slušovice, jež k tomu máto tématu pořádá v polovině března mezinárodní sympozium s názvem Další poznatky pro pře stavbu chovu skotu.

O bližší informace jsme požádali pracovníka Institutu chovu skotu JZD Slušovice Ing. Vlastimila Kozla.

■ **Můžeme být spokojeni s průměrnou dojívností a přirážskými hodnotami v ČSSR?**
Ze zprávy Federálního statistického úřadu o výsledcích národního hospodářství vyplývá, že v chovu skotu přetrvávají extenzivní tendence. Lohská užitkovost dojníc je pouze nepatrně vyšší než v letech 1988 a 1987. Přirážky zvířat dokonce poklesly. Přitom nesplnění nákupu mléka se dává do souvislosti se snižováním stáda krav.

■ **Dominuje se, že nižší počty zvířat v chovech jsou jedinou příčinou stagnace?**
Podle mého názoru to jen dokládá, že zůstáváme stále v zjevně starých tradicích, že současně výsledky živočišné výroby hodnotíme z pohledu dřívějších metod direktivního plánování, které sice vykrv povýšilo na fetiš.

■ **Co vás vede k tomuto názoru?**
Není pro nás dostatečným důkazem, že i

ve všech chovatelsky vyspělých státech platí zása da, že potřebné mléko je třeba získat s co nej nižšími stavy dojníc s vysokou užitkovostí? Po divíme se třeba do USA, kde chovají 11 miliónů kusů krav proti čtyřicetinu maximu 25 miliónů. Také ve Švédsku omezili počty zvířat na víc než polovinu, ve Finsku o 45 procent.

■ **Mohou být však pro nás tyto státy skutečným vzorem?**
Klimatické podmínky nám rozhodně v následovné míře nebrání. Naše stagnace také napramě ní z nižší odbornosti zemědělců — právě naopak. Zatímco tam musí být farmář zároveň agronomem, zootechnikem, veterinářem, krmivářem ... v ČSSR mají zemědělské podniky k dispozici většinou vy sokoškolsky vzdělané specializované odborníky.

■ **Kde vidíte hlavní příčinu horších výsledků než v USA, Švédsku, Finsku?**
V zahraničí se orientují na dva odlišné užitkové typy skotu. Jedno stádo je určeno pouze k pro ducí mléka, jiné plemena dávají kvalitní hověž í maso. Příčiny se podrobněji rozebírají na seminá řích o chovu skotu, které pod názvem Seminá o pře stavbě chovu skotu pořádá JZD Slušovice pro š rokova zemědělskou veřejnost. Semináři se usku teční 15. a 16. března v kongresové hale v Zádv ěřích. Sympozium bude zaměřeno na výrobu mlé ka a hověžích masa prostřednictvím specializova ných plemen, na výživu dojníc s užitkovostí šest až osm tisíc litrů mléka z vlastních krmiv a for my chovu v lehkých vzdušných stájích.

■ **Jaký konkrétní přínos by uplatnění těchto poznatků znamenalo v ČSSR?**
Kdyby poznatky dostaly u nás zelenou, uspoř í bychom asi 100 tisíc ošetřovateli skotu a nej méně půl miliónu hektarů orné půdy, které by chom mohli věnovat obilnářství.

■ **Před obvodní konferencí**
(re): Předseda Čs. strany lidové br. Zb. Zálman se věre zúčastní zasedání obvodního výboru ČSL v Pra ze 2. ledna, které zahájila a řídila předsedkyně OV ses. M. Turnovská, byl přítomen rovněž předseda Městiv P. Praze br. J. Vácha. Hlavním bodem programu byla příprava na obvodní konferenci, kte rá se bude konat už příští týden, a plán činnosti or ganizace na příští období. S velkou pozorností vy stiehl členové obvodního výboru vystoupení hebra předsedy strany, který hovořil o hlavních úkolech ČSL a o její spolupůvodnosti v procesu přestavby a demokratizace života naší společnosti.

■ **V Bukurešti byla zveřejněna oficiální zpráva o hospodářském a sociálním rozvoji Rumunska v loňském roce.** Vyplyvá z ní, že růst hlavních ekonomických ukazatelů byl podstatně nižší, než původně ukládal plán. JAR 31/84

Geschichte neu geschrieben

MOSKAU, 12. Februar (AFP). Die Schüler in der UdSSR werden zum Ende des Schuljahres wieder im Fach Geschichte geprüft, kündigte die amtliche Nachrichtenagentur TASS am Wochenende an. Die Prüfungen waren im letzten Sommer abgesagt und die Handbücher für den Geschichtsunterricht überarbeitet worden, weil die bisher „weißen Flecken“ der sowjetischen Geschichte nun einbezogen werden sollten.

Im vergangenen Jahr seien die Examen „wegen unangemessener Handbücher, die während der Jahre der Stagnation konzipiert wurden und zahlreiche Tatsachen der Geschichte des Landes verfälschten“, abgesagt worden. Mit den „Jahren der Stagnation“ ist die Amtszeit von Leonid Breschnew gemeint. Die Geschichtsbücher für dieses Jahr enthalten Nachrichten über die russische Revolution und die Stalin-Zeit, die unter Staats- und Parteichef Michail Gorbatschow neu bewertet wurde.

Soutěž severských psů

Řečí: Do Osečné na Liberecku se během víkendů sjeli chovatelé psů severských plemen, aby si zde poměřili výsledky své celoroční práce s těmito ušlechtilými zvířaty v závodě psích spřežení. Celkem startovalo 24 chovatelů se sedesáti psy, pět chovatelů příjelo z NDR. Zastoupena byla tři plemena: sibiřský huský, arjašský malámut a český horský pes. Protože snů začal právě v okamžiku, kdy závod končil, a ani předtím po něm na celé osmikilometrové trati nebylo ani památky, klasické saně a lyže nahradila kola. V kategorii chytista (lyžař) a pes se nej lépe umístil liberecký chovatel J. Poljsi, který zároveň celou trat absolvoval v nejkratším čase 23 minut a 21 sekund. V kategorii spřežení dvou až tří psů se umístil si nejlépe vedl B. Pfeifer rovněž z Liberce. V kategorii tří až šesti psů zvítězil J. Komín z Ročátek.

Situace ve výskytu chřipky

Již v šestém kalendářním týdnu došlo na území ČSR k dalšímu vzestupu chřipkové a onemocnění. Celkový počet hlášených případů činil 318 653.

DO BUDĚJOVIC KRYJÍ STAŽE 78278 15,2 MIL. OVNEMOCNĚNÍ!

JOJO, AŽ BYLO...!

Abby bylo dost pitné vody

(třikrát): Na jihu Čech nevyhovuje v současné době svou kvalitou zhruba dvacet procent pitné vody, zatím před třemi lety to bylo šestadvacet procent. Podle ps. státní normy, které připouští padesát miligramů dusičnanů v jednom litru, není možné využívat pitnou vodu z devíti lokalit, z toho šest soustavně, pětinou vodou s obsahem 15 mg dusičnanů v jednom litru je zásobováno přibližně 120 tisíc občanů, z toho více než čtvrtina z řeky Zalky vodovodem Humpolec — Pálčice. — Pacov. Nevyhovující kvalite je způsobena tím, že povrchové vody, ze kterých se pitná voda připravuje (asi 75 procent) vytváří neoprotivělné požadavky. Jsou nepřítvňivé odvlhčovány přímuslovnými hnojivými, nedostatečně kapacitou čistěn a nevhodnými melioračními úpravami. Některé zásahy snížily i význam chráněných krajinných oblastí přirozené akumulace vod — Šumava, Třebosko a Novohradské hory. Odstranění nebezpečných v kvalitě pitné vody v budoucnu teprve hlavně investiční výstavbou. I když náklady si podle propočtů vyšší než byla 600 milionů korun.

● **Finále první celostátní soutěže o královnu krásy v SSSR bude v květnu v Moskvě.** Jak oznámil list Moskovskaja Pravda, od 1. do 15. dubna bude z mnoha uchazeček o tento titul vybráno 36 finalistek. Nejkrásnější sovětskou dívkou čeká jako hlavní cena cesty kolem světa.

L-610 dosahuje špičkové úrovně ● Největším odběratelem Aeroflot

První létající prototyp nového československého dopravního letadla L-610 byl minulý týden předveden naší i světové veřejnosti. Jde o progresivní model, jehož řešení v mnoha směrech rozvíjí zkušenosti získané z téměř dvacetiletého provozu předcházejícího typu L-410. Koncernový podnik AERO bude nové dopravní letadlo vyrábět v několika modifikacích, přičemž základní verze by měla stát okolo pěti milionů dolarů.

Současná podoba L-610 prošla v průběhu vývoje mnoha změnami. Od počátku měla velký vliv na vzhled i technickou charakteristiku spolupráce se sovětským Aeroflotem, který se zároveň stane hlavním odběratelem nových letadel.

„Kdyby Sovětský svaz neprojevil tak značný zájem, určitě bychom se do náročné výroby L-610 nepouštěli.“ Řekl na tiskové besedě hlavní technolog LETu Kunovice ing. J. Fridrich. Už v roce 1977 byly s Aeroflotem podepsány Základní technické požadavky. Sovětský svaz tehdy potřeboval letoun pro třicet cestujících s užitečným zatížením 3000 kilogramů a s maximální délkou trvanatého letiště v nestandardních podmínkách 800 metrů. Začátkem roku 1984 byly tyto požadavky přehodnoceny s cílem minimalizovat spotřebu, zvýšit nosnost, cestovní rychlost a použít dva turbovrtulové motory.

Konečné technické parametry se ustálily na následující úrovni: 40 cestujících, 3600—3800 kg užitečného zatížení, spotřeba paliva 29 g na osobu a kilometr (L-410 měla spotřebu 67 g), dolet 1200 kilometrů, maximální výška letu 7200, nutná vzdálenost pro start 875 m a maximální rychlost 400 km/hod.

Na základě mezivládní dohody probíhá v současné době účinná spolupráce se sovětským leteckým průmyslem, která spočívá v technických kon-

Na konci ledna si odborná veřejnost připojila ke státní statistice. Dne 28. ledna 1919 totiž srhvalilo Národní shromáždění ČSR zákon č. 49/1919 Sb. o organizaci statistické služby. To tu výroci má ovšem význam nejen pro řídicí a plánovací orgány, ale i pro široké vrstvy obyvatelstva, které se prostřednictvím statistických údajů mohou seznámit s úspěchy či neúspěchy mnohaletého vývoje naší společnosti.

V zákoně 49/1919 Sb., který byl vydán jako je den z prvních zákonů nového československého státu, se prosadila základní zásada cílevědomé statistické činnosti — zpravodajská povinnost organizací (řádů) a osob. Za velmi progresivní se považuje ustanovení tohoto zákona, které říká, že „všechny statistické a jiné úřady ve státi, státní, samosprávné, vojenské, církevní atd. jsou povinny podporovat Státní úřad statistický při plnění jeho úkolů a dbáti jeho pokynů“. Přitom zákon zaručoval ochranu před libovůli statistických úřadů, jakož i důvěrnost individuálních dat.

Podívejme se nyní na některá zajímavá čísla a srovnání, vyplývající z aktuálních údajů Federálního statistického úřadu. V říjnu 1918 měl například nově vytvořený stát 12 955 tisíc obyvatel, ke dni ukončení druhé světové války to bylo 14 300 tisíc obyvatel a po odsunu Němců na základě Postupimské dohody a po časné výměně obyvatelstva s Maďarskem se toto číslo k 31. 12. 1946

snížilo na 12 075 tisíc. Dnes žije v Československu 15 624 tisíc obyvatel. Od roku 1919 se u nás podstatně snížila porodnost. Zatímco v roce 1919 na tisíc obyvatel se narodilo v průměru 21,8 živých dětí, v roce 1987 to bylo pouhých 13,8 dětí. Rovněž národnostní složení obyvatelstva doznalo za sedmdesát let existence Československa některých změn. V roce 1921 v něm žilo kromě jiných národností 52,6 procenta Čechů, 15,2 procenta Slováků a 24,8 procenta

Kdo to spočítal

Němců. Dnes je tento poměr následující — 63 procent Čechů, 31,8 procenta Slováků a 0,4 procenta Němců.

Zajímavé je sledovat růst penězafch příjmů obyvatelstva. V roce 1953 představovaly 80,7 miliardy korun a vloni již 462,8 miliardy korun, přičemž od roku 1980 se zvýšily o více než sto miliard korun. Za sedmdesát let Československé republiky bylo postaveno celkem 4,3 miliónu bytů. V období předmnichovské republiky se ročně dokončovalo 52,5 tisíce bytů, v roce 1988 předali stavbaři 81,9 tisíce bytů. Za srovnání rozhodně stojí také spotřeba některých druhů potravin. V roce 1938 připadalo například na jednoho obyvatele 34 kg masa za rok, února.

NOJO, 1919-21 SE VRACELI ČS. LEGIONÁŘI Z VÁLKY...!

Zvláštnost rudolfinských sbírek

Mnoho ještě zbývá k objasnění kolem osudů sbírek císaře Rudolfa II., které kdysi patřily k největším a nejbohatším na světě i po stránce kulturních a uměleckých hodnot. Vždyť mnohým skvostům z těchto sbírek se obdivujeme dodnes.

Císař Rudolf vlastnil i soukromou „zoořetnici“, v níž choval mimo medvědy, tygry a lvy také různé raritní fauny, například již tehdy vzácného bílou na nejspíše, který byl ostatně zanedlouho poté ve vojně přirodě vyhuben úplně. Po skonu vzácného ptáka ve své volitě zařadil císař jeho dlouhý zoban mezi raritní sověch sbírek. Nechal jej zabalit do sametové etuje a uložit do truhlice, která je dodnes vedena pod inventárním číslem 59 z 6. 12. 1821.

Nad sbírkami se přehnalý události Bílé hory a švédské drancování. Za Josefa II. došlo k rozprodeji zbytků rudolfinských sbírek. Avšak ještě než

vlastní dražba tehdy započala, vybrali vysokoškolský profesoři F. Hegart a J. Zauschner různé

předměty, vhodné jako učební pomůcky pro školní kabinet. Prof. Zauschner pak snad uložil mezi jinými získanými přírůstky do sbírek Klementinského muzea i onen raritní zoban.

Když začali pracovníci muzei pátrat po roztroušených předmětech z rudolfinských sbírek, někdejší kustod Zemského, nyní Národního muzea J. Corda našel mezi dalšími zapomenutými cennostmi v depozitáři muzea kus jedinečné hodnoty — hořejší část zobanu ptáka doba — bíbouna nejspíše. Jak se dostala tato vzácná rarita mezi exponáty naší nejvyšší muzejní instance? Ani další bádání nevedlo k objasnění této záhady a tak je ponecháno na vůli každého z nás, aby věřit či nevěřit v rudolfinský původ toho, co zbylo po tak slavném ptákově, objeveném v hlubokém středověku mořeplavci na ostrovech Mauritiis a Madagaskar.

A CO HORU ČÁST ZOBÁKU Z HUSAŘA NEJAPNEHO, TEN DOSUD NEVYHĚL...

Ein Hauch vom Golf der frühen Jahre

Frontantriebs-Skoda Favorit jetzt bald lieferbar / „Entwicklungshilfe“ durch westliche Zulieferfirmen

Ab Mitte März soll nun endlich auch in der Bundesrepublik Deutschland für die traditionsreiche tschechoslowakische Pkw-Marke Skoda das Zeitalter des Frontantriebs beginnen. Zwar werden das bisherige Heckmotor-Modell 120 L (8990 DM) und eine davon abgeleitete Coupé-Version 135 L (10 990 DM) einstweilen noch weiter angeboten. Doch das Hauptinteresse der bescheidenen hiesigen Skoda-Klientel — bisher kaum mehr als 2000 Käufer pro Jahr — wird künftig der neue „Favorit“ auf sich ziehen, auf den man im Herstellerwerk in Mlada Boleslav und in der Prager Motokov-Exportzentrale große Hoffnungen setzt.

Daß das keine reine Illusion ist, beweisen schon Konzept und Design dieses modernen Kompaktwagens. Mit dem VW Golf der ersten Generation von 1975 verbinden ihn nicht nur nahezu identische Abmessungen, sondern auch gewisse stilistische Parallelen. Und dies nicht von ungefähr, denn am VW-Bestseller Golf arbeitete damals Italiens Top-Designer Nuccio Bertone ebenso mit, wie er jetzt das komplette Design des Favorit entwarf. Bei 2,45 Metern Radstand und 3,81 Metern Außenlänge entstand ein beachtlich geräumiger Kompaktwagen, der nicht ungerade aussieht und am Ende auch jüngere Menschen ansprechen dürfte.

Einstweilen gibt es nur eine einzige Karosserie-Version, das fünftürige Schrägheck. Anfang der neunziger Jahre sollen dann ein Kombi und ein Coupé serienreif werden. Auch ist zur Zeit nur eine einzige Motorisierung zu haben. Es ist zwar die alte 1300-ccm-Maschine aus der Heckmotor-Baureihe, doch wurde sie in vielen Details modernisiert. Die Nor-

malbenzin-Version leistet vernünftige 44 kW (60 PS) und erlaubt bereits ausreichende Fahrleistungen. Wenig glücklich ist allerdings, daß Skoda daneben eine gleichzeitige Superbenzin-Version (98 ROZ) offeriert, die auf 45 kW (62 PS) kommt und damit in der Haftpflichtversicherung deutlich teurer gerät, ohne ein eindeutiges Mehr an Fahrleistungen zu erbringen. Beide Motoren sind in keiner Weise als schadstoffarm klassifiziert, können jedoch bereits ab Importlager gegen 400 DM Aufpreis mit einem „Mini-Kat“ ausgerüstet werden, der dann in jedem Fall bleifreien Kraftstoff (91 oder 98 ROZ) erfordert und am Ende die Einstufung „Bedingt schadstoffarm Gruppe C“ bewirkt. Vielleicht zum Herbst wird dann auch eine Version mit geregelterm Dreiwege-Katalysator lieferbar sein.

Das Interieur des Favorit ist zwar nicht häßlich, läßt aber an so mancher Stelle erkennen, daß für modernere Lösungen in der CSSR noch immer die entsprechenden Zulieferfirmen fehlen. So sind die Türverkleidungen relativ spartanisch ausgefallen. Sichtbares Blech ist bei wahrhaft zeitgemäßen Autos in der westlichen Welt seit etlichen Jahren passé. Auch sind die Sitze zu weich gepolstert. Es steckt in ihnen zuviel simpler Schaumstoff ohne verstärkende Strukturen. Gleichermäßen schlicht gestylt ist die Armaturentafel. Attraktiveres, wie es Nuccio Bertone beim gesamten Wageninterieur vorschwebte, war von der tschechoslowakischen Zulieferindustrie bis jetzt nicht realisierbar.

Die technischen Eigenschaften des böhmisch-italienischen Neulings sind dagegen auf respektabel modernem Niveau. Das Fahrwerk geriet betont komfortabel.

Frühere französische Vorbilder wurden da vermutlich als Maßstab gewählt. Die Karosserie neigt sich bei forscher Kurvenfahrt dementsprechend kräftig, doch die Fahreigenschaften bleiben unproblematisch. Die Lenkung ist sehr leichtgängig, dafür um die Mittellage etwas ungenau. Das serienmäßige Fünfganggetriebe läßt sich flott und locker handhaben.

Die in der Heckmotor-Baureihe dröhnend laute Maschine macht im Favorit eine deutlich bessere Figur. Sie „flüstert“ zwar beileibe nicht, läßt sich vielmehr stets deutlich vernehmen und bildet bei

höheren Drehzahlen eine sonore Geräuschkulisse. Doch ist der Motor — zumindest in der von uns probefahrenen Superbenzin-Version — recht elastisch, so daß er mit Hilfe des gut abgestuften Fünfganggetriebes in recht zivilen Drehzahlbereichen bewegt werden kann. Da bleibt dann auch die Akustik akzeptabel.

Schon die Heckmotor-Baureihe konnte für sich bemerkenswerte Kraftstoff-Sparbarkeit ins Feld führen. Im Favorit setzt sich diese Tradition fort. Das Werk gibt für die Superbenzin-Ausführung 5,2 Liter bei Tempo 90, 7,0 Liter bei Tempo 120

Böhmisch-italienischer Fünftürer: Skoda Favorit zu 10 990 Mark

(Werkbild)

Aufgespießt

„Helmut Kohl, der westdeutsche Kanzler, schickt sich an, wie eine schwer angeschossene Rheinbarke durch Bonns politische Fischschwärme zu dampfen.“

Anfangssatz aus einem Artikel der britischen „Financial Times“ über ein Interview mit Helmut Kohl.

und 7,6 Liter im Stadtverkehrszyklus an. Für die Normalbenzin-Ausführung gelten jeweils um 0,3 Liter höhere Werte. Im realistischen Alltagsbetrieb dürfte demnach der Favorit in der Regel mit sieben Litern 100 Kilometer weit kommen. Der Kunststofftank faßt dabei erfreuliche 47 Liter.

Daß an der Entwicklung und der Produktion des neuen Skoda zahlreiche westliche Firmen beteiligt sind, unter-

streicht die bundesdeutsche Skoda-Importzentrale in Furth im Wald bei jeder Gelegenheit. Ob Vergaser, Kolbenringe, Gummidichtungen, Schweißroboter oder gewisse Kunststoffteile, überall wurden westliche Lizenzen erworben oder werden diese Teile einstweilen bis zum Aufbau der eigenen Fertigung direkt aus dem Westen bezogen. Damit soll ein Qualitätsniveau dokumentiert werden, das auch vor kritischen Käufern im Westen

bestehen kann. Konsequenterweise gewährt die bundesdeutsche Skoda-Importzentrale denn auch auf den neuen Favorit eine zweijährige Garantie ohne Kilometerbegrenzung. Auch bietet man eine sechsjährige Garantie gegen Durchrostungsschäden, allerdings muß dazu das Fahrzeug nach Ablauf des ersten Jahres einer kostenpflichtigen Kontrolluntersuchung unterzogen werden.

Daß von den im ersten Westexport-Jahr vorgesehenen 30 000 Fahrzeugen in

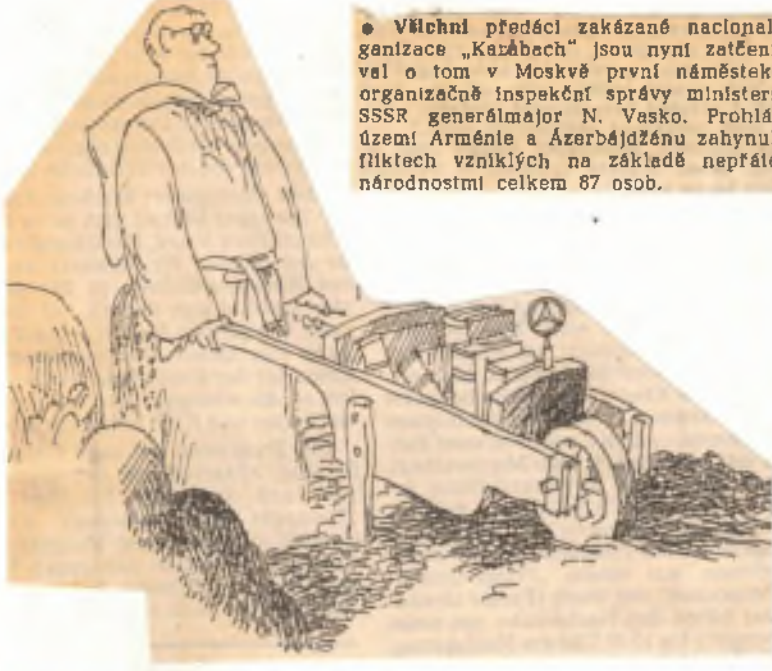
der Bundesrepublik Deutschland 3000 verkauft werden sollen, sofern die Produktion in Mlada Boleslav wie vorgesehen auf Touren kommt, erscheint nicht unrealistisch, denn mit 10 990 DM hat man dem Favorit keinen unrealistisch hohen Preis mit auf den Weg gegeben. Im Vergleich zu dem anderen Ostblock-Auto Lada Samara hierzulande bekommt der Käufer mit dem Favorit das gefälligere und angenehmer zu fahrende Kompakt-

auto. Für die einst so glanzvolle tschechoslowakische Automobilindustrie ist der Abstand zum westeuropäischen Stand der Technik damit deutlich geringer geworden, freilich weitgehend mit westeuropäischer „Entwicklungshilfe“.

London: 34 000 Mark pro Quadratmeter

Eine japanische Versicherung bezahlte Zeitungsberichten zufolge im Londoner Finanzzentrum pro Quadratmeter einen Rekordpreis von 33 935 Mark. In Frankfurt hatte die Bundesbahn unlängst Baugelände für 33 000 Mark pro Quadratmeter verkauft.

ZASTRÉUT JE HALO!

● **Vlčichni předáci zakázané nacionalistické organizace „Karabach“ jsou nyní zatčeni. Informoval o tom, že v Moskvě první náměstek náčelníka organizačně inspekční správy ministerstva vnitra SSSR generálmajor N. Vasko. Prohlásil, že na území Arménie a Azerbájdžánu zahynulo při konfliktech vzniklých na základě nepřátelství mezi národnostmi celkem 87 osob.**

● **Washington se stal hlavním městem USA také pokud jde o poměr násilných úmrtí k počtu obyvatelstva. Oznamoval to list USA Today u příležitosti zahájení konference starostů velkých amerických měst, která je věnována především boji proti rostoucí kriminalitě a zneužívání drog.**

Tatra v Austrálii

SYDNEY: Kopřivnický speciál Tatra 815 GTC, který je již 23. měsíc pojízdným domovem pět Čechoslováků na cestě kolem světa, se vylodil v největším australském městě Sydney.

■ **AUSTRÁLIE** je v pořadí 43. zemí na cestě kolem světa. Obytná nástavba vozu zároveň prodělává zkoušky v neopakovatelných klimatických a terénních podmínkách. Postup celá akce je krok za krokem zachycován na filmový pás.

■ **DOSAŽENÍ** Austrálie znamená jak z hlediska absolvované trasy, počtu ujetých kilometrů a navštívených zemí, tak i z hlediska časového, že Tatra s posádkou úspěšně absolvovala zhruba dvě třetiny cesty kolem světa a vstupuje do části závěrečné.

■ **ÚČASTNÍCI** cesty se téměř rok pohybovali v klimaticky náročných a zdravotně rizikových oblastech Jižní Ameriky a ostrovech Polynésie. Také Tatra utrpěla tropická vedra s extrémními vysokoborskými podmínkami And a nevyhnuła se zvlášť při přeplavbě agresivním účinkům mořské vody.

● **V důsledku technických nedostatků v systému cirkulace páry byl zastaven provoz třetího bloku francouzské atomové elektrárny Cruas-Meyssac. Pa die agentury AFP neměly tato událost žádný dopad na okolní prostředí.**

A HISTMI..2

Lůžka místo kanceláří

Slušovice se už zase — tentokrát v hlavním městě — dostaly do řeči. Na Budějovickém náměstí v Praze 4 si prý staví pro sebe dvaadvacetipodlažní hotel s rozsáhlým příslušenstvím.

Známý firemní znak na staveništi skutečně vypovídá o tom, že agrokombinát se tu angažuje jako stavební firma. Během třiceti osmi měsíců od prvního výkopu zde vyroste Dům družstevních rolníků, který nabídne přepychové pohostinství téměř 800 hotelovým hostům. V polovině roku 1991 se sem nastěhují první rekreanti z celé ČSSR — členové JZD

a jejich rodinní příslušníci. Každoročně nabídne dvacet tisíc týdenních rekreačních pobytů obyvatelům našeho penkou.

Ovšem ani Pražané nepřijdou zkrátka. Investor — ÚV Svazu družstevních rolníků — pamatuje na to, aby soubor staveb na Budějovickém náměstí sloužil nejširší veřejnosti. Volně přístupná bude restaurace, vyhládková kavárna a vinárna v 21. podlaží.

V roce 1993 se otevrou vedle Domu bytové kultury také prodejny ovoce a zeleniny, potravinářských, lahůdkářských a průmyslových výrobků JZD a butik s luxusní obuví a koženou

galantérií. Mládež zejména vidí nový dvacetipětimetrový plavecký bazén a motoristé gardže v podzemí pro sto vozů.

Není bez zajímavosti, že původní projekt byl na žádost investora přepracován. V počátku se totiž počítalo s umístěním sekretariátu ústředního českého výboru SDR a Čs. akademie zemědělské v hotelové budově. Kanceláře těchto organizací však zůstanou na svém místě, čímž se o víc než polovinu zvýší lůžková kapacita.

Ke změnám došlo rovněž u použité technologie výstavby. Místo prefabrikované montáže železobetonového skeletu uplatňují Slušovičtí technologii železobetonového monolitu. Tím se k lepšímu změnila architektonická tvář budoucího objektu a zvlášť se zkracuje doba výstavby o tři čtvrtě roku. Pochopitelně bez zvýšení rozpočtových nákladů.

V současnosti se již ze staveniště zvedají visuté a vodorovné konstrukce prvního a druhého suterénu. Vzáorná organizace práce a pořádek svědčí o tom, že slušovický agrokombinát chce i před oděma Pražany odvést dílo, jež by odpovídalo dobré pověsti družstva.

1990: SLUSO SPACELAB...

Jaroslav Ježek aktuální

[1]: Vydavatelství Panton spolu s koncertní a výstavní síní Atrium vzpomnělo příkladným způsobem významného českého skladatele Jaroslava Ježka (1906 až 42). Va vyprodaném sále zazněla nejprve klavírní Sonata, autorovo vrcholné dílo z r. 1941 v zařtém podání Jana Novotného. Druhou, obecně známou část Ježkovy tvorby zadalše tlumočil Nový orchestr J. Ježka pod vedením Z. Lišky, interpretována specializovaná tělesa s řadou znamenitých sólistů a hlasově svěřím Bajo provedlo skladatele a s vtipem výběr skladeb z her Osvozeného divadla v původní autorově instrumentaci. Výraznou odezvu vyvolala zejména píseň Kytice (zpěv A. Rychecká) a v závěru na přání publika opakovaná orchestrální skladba Evropa volá. Osobní vzpomínkou na J. Ježka a dvěma písněmi z období jeho činnosti v Osvozeném divadle přispěje ke zdejšlému večeru zasl. umělkyně Ljuba Hermanová. Zároveň představila veřejnosti reprezentativní šestiděskový komplet nahrávek z tvorby skladatele. Tento mimořádný čim vydavatelství Panton, doplněný zasvěcenou studií dr. V. Holzknechta ve čtyřjazyčné mutaci, zachycuje podstatný výběr autorova díla z oblasti artističtější hudby, která tvoří významnou součást české meziválečné hudební kultury.

Vzpomínka na Jiřího Šlitru

[10]: Právě v únoru, petuřského, by se byl dožil šedesátí pětilet. Jiří Šlitř. Lektorské je však i rokem druhého — a smutného — šitrovského výročí: dvacetiletí od smrti. Vzpomínkou na umělce, jehož jméno je spojeno se slavnou érou divadla Semafor, se stala nevšední výstava Šlitřových kreseb a ilustrací, otevřená do 22. února v síni Umění — Knihy ve Vodičkově ulici v Praze. Výstava, která potvrzuje, jak všestranným a nadaným tvůrcem Jiří Šlitř byl, jeho krásný prozrazuje i vlnavého člověka, sledujícího život kolem sebe s nachlédem a úsměvem. Nenašdíme a nich vyumělkovanost ani snahu zalžít se — zato lehkost a radost ze schopnosti a možnosti nejen psát, komponovat, zpívat či hrát na klavír, ale i kreslit.

Neonazi Kühnen macht weiter

MÜNCHEN, 10. Februar (AP/dpa). Einen Tag nach dem Verbot seiner Neonazi-Organisation „Nationale Sammlung“ (NS) verurteilte das Landgericht München I den 33 Jahre alten Michael Kühnen am Freitag wegen eines Verstoßes gegen das Versammlungsgesetz zu einer Geldstrafe von 900 Mark. Das Gericht bestätigte damit ein Urteil des Münchner Amtsgerichts vom November vergangnen Jahres.

Kühnen war am 28. Mai 1988 in der Münchner Fußgängerzone wegen einer nicht angemeldeten Versammlung festgenommen worden.

Am Rande der Verhandlung sagte Kühnen, er habe bereits eine „Initiative Volkswille“ gegründet und wolle zudem das Forum der Freiheitlichen Arbeiterpartei (FAP) „verstärkt nützen“, deren Mitglieder mit denen der „Nationalen Sammlung“ zum Teil identisch sind.

ADOLF KÜHNLE 2

Zadržení sovětské lodi

Moskva: Ministerstvo zahraničních věcí SSSR vyjádřilo představiteli státu Sierra Leone v Moskvě protest proti zadržení vědeckovyzkumné lodi Akademik věd SSSR Akademik Matislav Keldyš, k němuž došlo 4. února v přístavi Freetown, a požadovalo okamžité propuštění lodi. Uvedl to na tiskové konferenci v Moskvě mluvčí sovětského ministerstva zahraničí G. Gerasimov. V protestu se uvádí, že lodi sovětský mluví, že loď v souladu s místní praxí připlula do přístavu, aby doplnila zásoby vody a přijala na palubu západoněmecké a britské odborníky ke společnému výzkumu. Kolem lodi se však objevily různé smyšlenky, které postrádají rozumné opodstatnění. Vědeckovyzkumné plavidlo je prezentováno divně jako vojenská loď, která nezákonně připlula do teritoriálních vod státu Sierra Leone. Existují všechny důkazy chápající tyto akce jako záměrnou provokaci, prohlásil G. Gerasimov.

Prag mag den Elbschlamm nicht

PRAG, 10. Februar (dpa). Die tschechoslowakische Regierung hat die Lagerung von bundesdeutschen Baggerschlämmen aus der Elbe in der CSSR verboten. Wie Regierungssprecher Miloslav Pavel in Prag mitteilte, wurden entsprechende finanziell interessante Angebote aus der Bundesrepublik bereits abgelehnt.

Unter anderem habe sich eine Hamburger Firma mit dem Wunsch an den Prager Betrieb „Intergeo“ gewandt, etwa eine halbe Million Tonnen Elbschlamm für zehn Jahre in der Tschechoslowakei zu lagern. Dem Prager Unternehmen sei untersagt worden, über dieses und „weitere ähnliche Angebote aus der Bundesrepublik“ zu verhandeln.

Kráčející bagr šetří lesy

(zh): V jihočeských lesích se v minulosti tak trochu zapomínalo na udržování melioračních soustav, které odvádějí přebytečnou vodu. V současné době se vše napravuje. Například pracovníci lesního závodu Třeboň mají do roku 1992 odvodnit 2225 ha lesních porostů. Není to úkol jednoduchý, protože nasazení těžké mechanizace by lesům spíše uškodilo. Třeboňští lesníci proto dovezli z NSR tzv. kráčející bagr, při jehož nasazení není nutno kolem melioračních příkopů kácet stromy. Předností stroje je nejen jeho výkonnost, ale i skutečnost, že chrání lesní porosty.

Valuty na černo

(re): Trestní stíhání bylo zahájeno a současně vzneseno obvinění pro trestný čin obrožení devizového hospodářství, kterého se dopustila trojice pachatelů. Mezi nimi byla žena, která se od svého známého z Velké Británie dozvěděla, že ke konci ledna přijede do jednoho hotelu v Železně Rudě skupina anglických turistů, kteří budou mít zájem o směnu valut za koruny. Se svými společníky dala dohromady 49 600 Kčs, za které jeden z nich od anglického turistu odkoupil 3100 západoněmeckých marek. Našemu devizovému hospodářství tak způsobili škodu ve výši nejméně 30 000 Kčs. V šetření celého případu se pokračuje.

STÁTNÍ BANKA NA POKRAJÍ KRACHU!

In Indien immer mehr Aids durch infiziertes Blut

In Indien werden seit 1987 immer mehr Menschen über kontaminierte Blutkonserven mit dem Immundefizienzvirus infiziert. Bislang wird spendetes Blut in Indien nicht routinemäßig auf HIV untersucht. Inzwischen beträgt der Anteil der Personen, die sich bei einer Bluttransfusion mit HIV infizierten, rund 10 Prozent der gesamten HIV-Infizierten (60 von 620).

Von den jährlich 1,5 Millionen spendeten Blutproben können bislang nur etwa 30 000 auf HIV-Antikörper getestet werden. Eine umgehende Änderung dieser gefährlichen Praxis ist nicht zu erwarten.

Výbuch v atriu budov NV

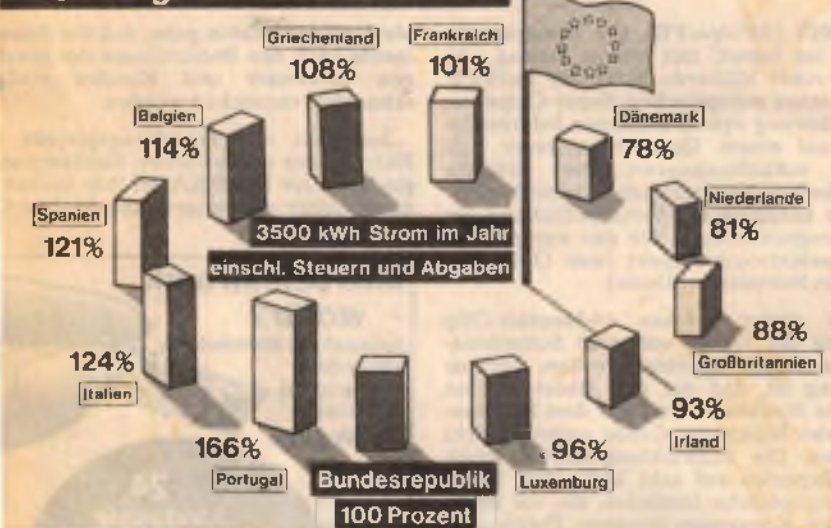
(čtk): Ve středu 8. února v časných ranních hodinách došlo v atriu budov národních výtahů v Ústí nad Labem k výbuchu pravděpodobně trhaviny. V důsledku toho byla způsobena značná materiální škoda, ke zranění osob nedošlo. Byla přijata opatření k urychlenému odstranění vzniklých škod. Příčinu výbuchu vyšetřuje zvláštní skupina specialistů Sboru národní bezpečnosti. Je nepochybné, že jde o úmyslný trestný čin.

Pohled do atria, kde k výbuchu došlo. V popředí rozbitá výloha prodejny oděvů

Strompreise in der EG

Rechnung für Haushalte 1988

EMIGRANTI, EMIGRANTI!!

Zemřel Alfred Holeček

(sla): Po dr. Vilému Pospíšilovi a dr. Václavu Holzknechtovi odešel v těchto dnech další z nestorů české hudební kultury, zasloužilý umělec, profesor Alfred Holeček. Jako vynikající pedagog na pražské konzervatoři a Akademii múzických umění, klavírní doprovodce a komorní hráč se zapsal do české hudební historie zlatým písmem. Jeho umění klavírního doprovodu bylo skutečně výjimečné a vyhledávané umělci z Československa i zahraničí. Mezi nimi byla i taková jména jako Jan Kubelík, Věra Přihoda, Pavel Ludík, Alexandr Plöckel, Miloš Sádlo, Josef Suk a další. Jeho tvůrčí přizpůsobivost byla dokonalá, dokázal přesně vycílit, kde se interpret potřebuje o doprovodec opřít a kde naopak se potřebuje volně projevit; ovládal suverénně i hru z listu. Jako komorní hráč se podílel na premiéřích řady děl soudobé české hudby s Milošem Štěpánem uvedl poprvé Sonátu pro violoncello a klavír V. Nováka a Variace pro violoncello a klavír J. Páleníčka, s B. Heranem II. violoncellovou sonátu B. Martinů a violoncellovou sonátu J. Pauera, s A. Plöckem a L. Jáskem provedl houslovou sonátu a II. houslovou sonátu Pavla Hofkovec. Alfred Holeček bude patřit v pravém slova smyslu k těm hudebním osobnostem, jejichž umění je nenahraditelné.

Die Rache der Katalanen

MADRID, 13. Februar (AFP). Weil er sein gesamtes Vermögen dem spanischen Staat vermacht hat, wird der Name des Malers Salvador Dali künftig nicht mehr auf dem Straßenschild der kleinen katalanischen Stadt Artes stehen. Wie der spanische Rundfunk berichtet, hatte der Stadtrat von Artes aus Verärgerung über Dalis Testament den Namen des Künstlers von einem Straßenschild streichen und ihn durch den des katalanischen Malers Ramon Casas ersetzen lassen.

Dalis Testament war kurz nach seinem Tod am 23. Januar in Figueras veröffentlicht worden. In Katalonien hatte es schwere Verstummung ausgelöst, da Dali sein gesamtes Vermögen dem spanischen Staat vermacht, statt es — wie in einem früheren Testament vorgesehen — zwischen Madrid und der autonomen katalanischen Landesregierung aufzuteilen. Dalis Besitz, vornehmlich 700 Gemälde — darunter 250 handsignierte — wird von seinem Anwalt Miguel Domenech auf etwa 15 Milliarden Pesetas (etwa 241 Millionen Mark) geschätzt.

Herec s duši básníka

„SLEPEC MAREŠ ve Fidiouačce říká, že nepívá jen pro radost, ale také sobě pro odlevu. Chci tato slova trochu obrátit, vždy jsem se snažil hrát lidem pro radost i pro odlevu. Tento staročeský výraz vystihuje naše poslání — aby se lidem v divadle „odlevilo“, aby byli spokojenější, šťastnější a snad i lepší.“ říká zasloužilý umělec, člen činohry Národního divadla MIROSLAV DOLEŽAL, který v pátek 10. února oslaví své sedmdesátiny.

Rodák z malebných jihomoravských Bučovic žil o konzervatoři už na reálném gymnáziu, ale na přání maminky, aby se stal „něčím poádáným“ se přihlásil na práva. Současně uposlechl vábení Thálie a zahájil tzv. mimořádné studium na konzervatoři. Když načasť užaněbel za okupace vysoké školy, mohl se rozloučit s myšlenkami na budoucnost v taláru a stát se řádným studentem konzervatoře. Tu dokončil ve třiačtyřicetím a další osudový zvrát na sebe nenechal dlouho čekat.

„V pátém roce mého působení na scéně brněnského Státního divadla s námi režisér Hradil Honzík pohostinsky nastudoval Jana Husa; jako představitel titulu mi role mne přetáhla do Prahy, kde stejné představení režisoval v Národním divadle, ještě dnes si pamatuji to obrovské rozchevření pětadvacátého června v osm a půl hodině, když jsem vstupoval do Tylova divadla a po jedné zkoušce hned večer hrál.“

Po Husovi následovalo k dnešku ještě 170 rolí, až k Loredanovi v O'Neillově hře Milánoucí Marco. Které tek.“

„Smyslem kultury, umění i sportu je dávat lidem radost a pouzdat se duchovně i mravně. Stojí to i v zakládající listině Národního divadla. Kolikrát mě napadlo, proč jsem se nenarodil dřív a nebyl svědkem těch úžasných dob zrodu naší první scény... A tak, když dnes zpívám ve Fidiouačce na festivalu Národního divadla naši národní hymnu, což bylo v minulosti takto výlučně úkolem operních pěvců, je to pro mne pokaždé významné, čest a obrovský zážitek.“

„Čestina je krásná, ale nade všechny stává K. H. Mácha, autora nepřekonatelného Máje. Mezi básníky má řadu přátel, miluje verše Halase, Holana, Seiferta, Hrubina, Mikuláška, ale nade všechny stává K. H. Mácha, autora nepřekonatelného Máje.“

„Čestina je krásná, ale nade všechny stává K. H. Mácha, autora nepřekonatelného Máje.“

„Smyslem kultury, umění i sportu je dávat lidem radost a pouzdat se duchovně i mravně. Stojí to i v zakládající listině Národního divadla. Kolikrát mě napadlo, proč jsem se nenarodil dřív a nebyl svědkem těch úžasných dob zrodu naší první scény... A tak, když dnes zpívám ve Fidiouačce na festivalu Národního divadla naši národní hymnu, což bylo v minulosti takto výlučně úkolem operních pěvců, je to pro mne pokaždé významné, čest a obrovský zážitek.“

• Obnovení členství významného violoncellisty a dirigenta M. Rostropoviče, ve Svazu skladatelů SSSR bylo všem oznámeno na tiskové konferenci v Moskvě.

• Oproči pouze jedoumu případu syndromu získaného selhání imunity (AIDS) v roce 1984 zaznamenali loni v Keni již 4295 obětí této smrtelné choroby. Keňa se tak řadí na 16. místo ve světě v počtu případů AIDS na 100 000 obyvatel.

Mateří kašička v humánním léčitelství

EXCEL exceluje!

Velmi užitečným produktem včel, kromě medu, je mateří kašička. Je to sekret vylučovaný hltanovými žlázami včel mladšek a touto biologicky velmi hodnotnou látkou jsou krmeny po dva až tři dny všechny zárodky včel. Matka (včel královna) klade v šle oplodněná vajíčka, z nichž se líhnou včely dělnice a matky a vajíčka neoplozená, z kterých se líhnou trubci. Po třech dnech jsou vyhlédli larvy přistěhávány do trubic dále krmeny jen směsí mateří kašičky, medu a pylu. Larvy v mateřích buňkách (včelkách) jsou dále krmeny jen mateří kašičkou a líhnou se z nich matky, které jsou po celý svůj život krmeny stále jen mateří kašičkou. A zde je ten „sérázek přírody“. Ze stejného vajíčka při krmení mateří kašičkou se vyvíjí matka dvakrát větší než včela dělnice. Matka žije 5 až 6 let a je schopna v sezóně klást až 3000 vajíček denně.

Mezi dávkou byla 7-10 dnů přestávka. Použití ve větším množství najednou (např. 5 g) vyvolává u člověka mnohdy nepřijemné stavy, vzrušení, nespavost, zvýšenou teplotu, bolesti hlavy. Nemůže být tedy potravou pro nás v tomto smyslu, jako pro její matku. Jen v jarních měsících při výskytu některých onemocnění zvyšujeme dávku asi 1,5krát.

Mateří kašičku můžeme získat dosud jen od včelařů, med a mateří kašičkou ve včelařských prodejnách. Získat ji od včelařů to je věc důvěry; sporadicky se vyskytuje ielsvoat kysanou smetanou. Skladování je vhodné při max. teplotě 4 stup. C, bez přístupu světla, vlhkosti a výparů chemických škodlivin. Nejlepší pod výparníkem chladničky, kde ji lze ukládat i po více měsících při zachování jakosti.

Jihokorejská automobila Hyundai umístila v každém z posledních dvou let na americkém trhu čtvrt miliónu osobních vozů Excell Vedání společnosti bylo tímto úspěchem značně překvapeno, protože jihokorejská automobilka působí na národním trhu v USA pouze tři roky. Podle týdeníku Far Eastern Economic Review se Excell stal v USA nejprodávánějším dováženým vozem v kategoriích do 1600 kubických centimetrů. Již v letošním roce obohatal americký trh další jihokorejský vůz Sonata, která bude mít silnější motor a bude vyráběna v kanadském Bromontu. (8)

FAVORIT FAVORITUJE,
JKODA JKODUJE...

K zdravotnímu stavu naší populace

Náprava je věcí všech resortů • Zelená genetica?

(Hes): Z 23 států Evropy, jejichž údaje jsou k dispozici, jsme se dostali až na 19. místo ve střední části života, ačkoli jsme ještě v 60. letech byli na místech předních. Jedna třetina těhotenství je u nás řídkých. Umrtvoní mužů v produktivním věku je u nás dvakrát vyšší než v ostatních vyspělých státech. Výsledky výběrového šetření, provedeného v roce 1986, ukázaly, že jen 20 až 30 proc. obyvatel je zdravých.

Úvodní informace náměstka ministra zdravotnictví a sociálních věcí ČR Josefa Podstavy na věrejší tiskové besedě v Praze nebyly nijak povzbudivé, ale je třeba si uvědomit, že podle průzkumů Světové zdravotnické organizace se zdravotnictví podílí na zdraví populace jen 20 proc. V ČR připadá na 10 000 obyvatel 133,4 lékaře. Zdravotní péči zajišťuje přiměřený počet lékařů srovnatelný s vyspělými státy, na jednoho občana připadá 14,9 ošetření ročně a na péči o jednoho ročně vydává 2134,80 Kčs. V čem jsou tedy problémy?

ze, cukrovka apod.) existují dědičné dispozice. Osobám takto disponovaným by často stačila jen změna výživy a celkového životního stylu, aby se dožili věku stejného věku jako ostatní lidé. Stejná tak je třeba ve všech lidech zakořenit vědomí spoluodpovědnosti za své zdraví.

Za nejdůležitější vlivy, které působí na zdravotní stav populace, označil J. Podstava zhoršené životní prostředí, stresy, nízkou kvalitu potravy a špatný životní styl. Do vytváření podmínek nutných pro zlepšení zdraví je tedy bezpodmínečně nutné zapojit všechny resorty a sféry politického, hospodářského i kulturního života. Znamená to, že i celostátní zdravotnické programy musejí mít návaznost na příslušná opatření mimo resort zdravotnictví.

Životní prostředí se nezlepšuje

(Hes): V Praze začala dvoudenní schůze výboru ČR pro plán a rozpočet. Včerejší jednání bylo věnováno tématu vlády ČR o rozvoji životního prostředí v ČR. Jak uvedl ministr vnitra a životního prostředí ČR V. Hraběček, rozsah činnosti ke zlepšení nepříznivé situace v čistotě ovzduší, vody, ve stavu lesů a zemědělské půdy se sice výrazně zvýšil, ale přes všechna realizovaná opatření se dosud nepodařilo výrazněji zlepšit životní prostředí. V oblastech s narušenými ekologickými podmínkami je téměř polovina obyvatel ČR a nijak např. nepoklesla úroveň životního prostředí uhlí a pouze 17 procent lidí v ČR má čistý odpadní vod. Znečištění ovzduší oxidem siřičitým je nyní na úrovni roku 1980 a v poslední době zůstává přibližně stejné. Každá poslána vviádřila údly nad skutečností, že teprve v březnu 1989 bude vláda ČR předložena koncepce odpadů, která má zabezpečit snížení emisí oxidu siřičitého o 30 procent do roku 1993 oproti roku 1980. K čemuž se ČSSR zavázala mezinárodní úmlouvou již před pěti lety. V diskusi poslanci rovněž upozornili, že ekologická stavby se opožďují vinnou nedostatkem stavebních kapacit a že se nedají rozšiřovat stávajícími výrobními kapacitami k ochraně životního prostředí. Proto neptakvapuje, že z přibližných 11,5 mld Kčs, nebude využito asi 1,65 mld Kčs.

Státy, které disponují lepším zdravotním stavem populace, dávají na zdravotnictví dvakrát tolik finančních prostředků než my. V tomto roce se sice rozpočet u nás zvýšil na 8,4 proc., ale je třeba této částky využívat racionálně. Tak například v ČR zatím existují 122 ústavů národního zdraví, které všechny není možné vybavit odpovídající moderní zdravotnickou technikou. Předpokládá se jejich sloučení do 45 až 48 ústavů, které takto vybavit lze. Dále je třeba vytvořit specializovaná centra péče. Větší prostor je mj. nutné poskytnout moderním diagnostickým metodám, kterými disponuje genetika, a odhalovat co nejdříve vad u ž v těhotenství nebo aspoň velmi brzy po narození dítěte, protože pro celou řadu tzv. civilizačních chorob (kardiovaskulární onemocnění, hyperten-

Není divu, že o této látce — mateří kašičce — kolovely fantastické zprávy, zejména o jejím účinku na člověka. Byla nazývána elixírem života a vilvou nezřízené reklamy hledávající všelékem. Seriózními výzkumy se ukázalo, že sázračnost této látky, neubrlo se však na její hodnotě vyzkoušením v praxi. V rozsahu malého článku není možné podrobně popsat komplexní vyšetření mateří kašičky v humánním léčitelství. Omezíme se proto jen na významové využití pro častější potíže a v případě vážnějšího zájmu doporučujeme publikaci MUDr. B. Handloš "Produkty ve výživě člověka a v lékařství" a MUDr. J. Brožka "Včelí produkty".

Mateří kašička zvyšuje spotřebu kyslíku v některých tkáních a zvyšuje odolnost proti chladu. Upravuje a zlepšuje psychickou náladu a snižuje nervozitu. Zvyšuje chuť k jídlu, celkovou vitalitu, fyzickou (i sexuální) a přiznivě ovlivňuje proces stárnutí. Zvyšuje odolnost vůči některým infekčním onemocněním. U arteriosklerózy a jejích následků, například hypertenzi (vysoký krevní tlak), zvýšeném cholesterolu, v některých případech upravuje hodnoty na normální. Pomáhá léčit stavy po srdečním infarktu, mozkové mrtvici, zlepšuje tělesnou kondici a spánek, působí přiznivě při léčení ozémů, acpávání drobných tepének. Její použití je všeobecně široké v kosmetice. U nás např. řada Apico s mateří kašičkou aj. Víta — Apinol dráží s obsahem mateří kašičky se doporučuje u bronchiálního astmatu, chronické bronchitidy, při celkové slabosti atd.

Při nárazové léčbě se doporučuje denně dávat ráno na lačno 1/3 až 1/2 g čisté mateří kašičky pod jazyk (při polykání se stejně znehodnocuje žaludečními šťávami, takže po dobu asi pěti minut není vhodné polykat.) Připodně i a napřítnou dávkou medu, v misce asi 1 díl kašičky a tři díly medu; nejlépe je smíchat látku před podáním. V zahraničí se přidává k balení 250 g medu ještě lahvička se sušenou mateří kašičkou, která se vmíchá teprve před použitím. Po 40 dnech odhláse týdenní až lidennt přestávka a dáváme udržovací dávky 1-3 g do medu na každý měsíc vždy tak, aby

TENISOVÝ ODBORNÝ měsíčník Tennis Magazin, vycházející v NSR, pokračuje v únorovém čísle v anketě, v níž nejlepší tenistky světa hodnotí své soupeřky na základě jednotlivých údajů a fyzické i psychologické vybavenosti. Součet bodů posunul dle očekávání na první místo světovou tenistku č. 1 Steffi Grafovou před Chris Evertovou, Martinou Navrátilovou a Gabrielou Sabatiniovou.

- Přinášíme další výsledky i celkové hodnocení:
- SMEC:** 1. Navrátilová 137, 2. Shriverová 31, 3. Suková 23, 4. Kohdeová 14, 5. Grafová 11, 6. McNeilová 9, 7. Mandlíková 8, 8. Demongeotová, Jordanová, Scheur-Larsenová po 3, 11. Tanvierová a Schulzová po 2.
- LOB:** 1. Evertová 107, 2. Sabatiniová 43, 3. Shriverová 23, 4. Zverevová 12, 6. Sanchezová 10, 7. M. Malejevodá 9, 8. Suková 7, 9. Garrisonová 6, 10. McNeilová, Fulcová, Cateová a Grafová po 2.
- PRÁCE NOHOU:** 1. Grafová 146,5, 2. Evertová 67,5, 3. Navrátilová 25, 4. Garrisonová 12, 5. Mandlíková 6, 6. Reggiová 3, 7. Fernandezová a

- Sabatiniová po 2.
- VOLEJ:** 1. Navrátilová 174,5, 2. Shriverová 41, 3. McNeilová 17,5, 4. Mandlíková 12, 5. Suková 11, 6. Grafová, Sabatiniová, Savčenkova a Smylieová po 2.
- KONDICE:** 1. Navrátilová 117,5, 2. Grafová 114,5, 3. Sabatiniová 8, 4. Mandlíková 7, 5. Evertová 6, 6. Paradišová 5, 7. Garrisonová 2.
- PSYCHIKA:** 1. Grafová 116, 2. Evertová 107, 3. Shriverová 8, 4. Navrátilová 6, 5. Suková a Fernandezová 5, 7. K. Malejevodá 3, 8. Sabatiniová a Sanchezová po 2.
- CELKOVÉ:** 1. Grafová 730 b., 2. Evertová 693,5, 3. Navrátilová 665, 4. Sabatiniová 199, 5. Shriverová 137, 6. Suková 83, 7. Zverevová 62, 8. M. Malejevodá 52, 9. Tarabiniová 45, 10. Mandlíková 44 11. Lindquistová

- vá 40, 12. McNeilová 26,5, 13. Garrisonová 27, 14. Fernandezová 23, 15. Porterová 20, 16. Sanchezová 17, 17. Kohdeová 16, 18. Golesová 15, 19. Demongeotová 11, 20. Schulzová 9, atd...

Mehr Kinder, mehr Ehen

WIESBADEN, 13. Februar (AP). Die Bundesbürger bekommen wieder mehr Kinder und heiraten häufiger. Die Zahl der Neugeborenen stieg 1988 um 5,2 Prozent auf 674 000, die der Eheschließungen um 3,9 Prozent auf 397 000, wie das Statistische Bundesamt in Wiesbaden am Montag mitteilte. Das seien 33 000 Kinder

und 13 000 Ehen mehr als 1987. Damit habe sich der Trend der beiden vorangegangenen Jahre fortgesetzt.

Diese Zunahmen seien zum Teil auf das Heranwachsen der geburtenstarken Jahrgänge zurückzuführen. Unverkennbar sei aber auch eine leicht steigende Tendenz bei der Heiratsneigung und der Geburtenhäufigkeit, das heißt der Kinderzahl je Frau.

Vrchol pokrytectví

aneb: Ať si tomu kdo chce věří ...

Znám jednu dívku, ta neměla žádné dukáty do té doby, než jí byly poslány na valutové konto Živnobanky, aby jako jejich vlastnice směla s vrchnostenským svolením bolševického milostenstva vyjet na Západ. Dukáčky ležely nejdříve dva měsíce na bance, aniž by učinily cokoli v prospěšného ku prospěchu majitelky a aniž obdarovaná byla vůbec vyrozuměna touto státní monopolistickou organizací, že se díky valutovému daru prokletého emigranta stala vlastníci dukátové valuty. Pak přece jen obdržela dívka prohlášení o majetnictví dukátů, se kterým se odebrala k vrchnostenskému úřadu. Tam jí službu konající fizlman vyslechl, přijal uctivou supliku, přelétl jí funkcionářsky podezřívavým zrakem a beze slova se vzdálil z úřadovny. Po chvíli se vrátil a pravil, řka: "Dívko, do Eneser nepojedete, protože si Vaši návštěvu Váš příbuzný nezaslouhuje. Změňte dobrovolně cílovou zemi a čekejte na vyrozumění, neboť budete vyrozuměna o rozhodnutí, zda ano či ne a vůbec!" Pak ještě dodal: "Helejte se, kdybysme Vám náhodou cestu "tam jinam" povolili, tak doporučujeme, abyste "tam" taky jela; kdybysme se dozvěděli, a my bysme se to dozvěděli na to vemte jed, že jste "tam" nejela a zůstala v Eneser u Vašeho příbuzného, tak Vám tady slavnostně prohlašuju, že budete po návratu "stíhána pro nedovolený styk s osobami nepřátelskými našemu státu!" Takto poučená dívka opustila úřadovnu svrchovaně organizace, aby doma čekala na vrchnostenské vyrozumění. Za 14 dní se dostavilo s tím, že se cesta "jinam" nepovoluje, jelikož "se Vaše cesta nesrovnává se zájmy státu". Dívka znatelně posmutněla a na truc podala žádost o devizový příslib. Ten jí byl ale promptně zamítnut, protože má na Západě příbuzného, který může poslat dukáty na valutové konto Živnobanky... Tak, řekla úřady zapuzená dívka, podám žádost o výjezdní doložku, abych mohla navštívit vlastního otce na jiném než evropském kontinentě. Dlouho, předlouho se nedostávalo úředního vyrozumění. Místo toho bylo doručeno písemné pozvání na Ústřední správu pasů a víz. Tam jí řekli: "Podívala se, ona naivko, nechala už konečně s tím věčným podáváním žádosti o výjezdní doložku někam na Západ. Její příbuzný na Západě je "nebezpečný politický element" a my jsme dospěli k názoru, že k němu chcete jet jen proto, abyste zprostředkovala předávání politických a jiných zpráv. Radíme jí, nechala toho, nebo nevyjedete ani do záhumenkové ciziny. Ale jsme tu od toho, abysme pobloudilým poradili: napsala otevřený dopis, že se veřejně vzdává svého příbuzného a je to." Dívka se málem proměnila v solný sloup, před očima se jí mihla postava maršálissima Stalina /Pávka Kohoutovic by napsal: Stalinečka/ a jeho KGB-boys, v té chvíli nápadně podobných superfunkcionářům tuzemské perestrojky a nového myšlení. Pak se přece jen vzpamatovala a Kozinovským hlasem prohlásila: "Vy byste to zřejmě udělala, ale já ne! Maúčta!" Mnohým zregulovaným, dříve "politickým", emigrantům by se mohla tato příhoda zdát od A až do Zet vymyšlenou, leč opak je svatou pravdou, nevěřící Tomáši a já pravím, že tato hrůzostrašná událost je na sto hříchů pravdivá a udála se, jak výše popsáno. Perestrojka? Snad lépe "přestrojka, přestrojení, převlečení" bolševické ideologie do švejkovské uniformy, strategický tah, aby se Západ nechal o-
blbnout, tahat za nos a aby se nechal ukolébat liliovými parafrázemi o lidskosti, o lidských vztazích, o právním řádu a lásce k bližnímu. Vzdor podpisům na všech možných a nemožných smlouvách, vzdor liberálnějším zprávám v masových mediích a vzdor šlehačkovým slibům, se nikdy nikde nic nezměnilo a nikdy se nic nezmění, pokud ...
Ztrnlost, ochablost myslících orgánů, strach před sebou samým, strach před konstruktivní myšlenkou, před individuálním intelektem, že by snad člověk mohl žít lidským životem člověka, msta až za hrob a snad ještě o kousek dál. Závist a msta, která přestane fungovat snad jen až v tom okamžiku, kdy se soudruh fizlman nad rakví toho "nebezpečného politického elementu" přesvědčí nakouknutím pod víko, že ten zlosyn tam uvnitř skutečně ztuhlý leží a je načisto mrtvý tak, jak si to přeje hnusná a hrůzná představa dosud bezmezně mocných.
Doufám, že existuje posmrtný život. Pak se těšte, holenkové!
Čeněk Přešťastný.

ČENDA JE VLASTNĚ J. R.

Andenken

Herbert Asmodi

ORIGINÁL
↓
PŘEKLAD
↓

Ich denk meiner böhmischen Mutter.
Ich bin ein halber Böhm.
Aber in Bayern hab ich die Butter.
Das ist mir angenehm.

An der Moldau ging sie spazieren.
In Prag, da hat sie gelernt.
Und die Brücken, die überführen,
Die waren ihr immer besterat.

Sie kannte der Heiligen Namen.
Sie sprach sie zärtlich und weich.
Sie sprach von den adligen Damen
Und vom Heiligen Römischen Reich.

Sie sprach von des Bieres Güte
Und von Mauersegler und Mōw
Und von der Holunderblüte
Und vom großen Rabbi Löw.

Sie lobte die böhmischen Kirschen
Und der Leute Festtagsgeprass
Und den Gasthof zum Goldenen Hirschen
In der pflastrigen Waldsteingass.

Sie wollte nur böhmisch kochen.
Sie kochte sich weit zurück.
Und hat sie von Prag gesprochen,
So wars wie von Gottes Glück.

Ließ ich den Smetana laufen
Und rauschte die Moldau durchs Haus,
So stand sie, sich zu verschmaufen,
Und die Tränen schossen heraus.

Ein Schwabe wollte sie haben.
Der hat sie dann auch gefreit.
Unter Schwaben liegt sie begraben
Schon eine lange Zeit.

Sie hat nie wiedergesehen
Wenzelsplatz und Hradschin
Und wo die Heiligen stehen
Und die Weiber im Weihrauch knien.

Manchmal in meinen Träumen
Geistert Sankt Nepomuk.
Doch zwischen Holunderbäumen
Popeit ein Politruk.

In Bayern hab ich die Butter.
Und kein Großer Bruder wacht.
Aber manchmal mit meiner Mutter
Flieg ich durch Prag bei Nacht.

Mnohdy se mi ve snu zdává,
Že na mne kývá Nepomuk,
A ze stínu křeví pozor dává,
Na mne bdělý politruk.
V Bavorsku majetku mám hromádku,
Bojšoj bratr nad mnou nebdi,
Ale někdy vídám moji matku,
Jak v tramvaji Prahu brázdí.

Přeložil: Jan Ryba
8.3.1976

Když zazněla Smetanova hudba,
A Vltava valila se domem,
Tu seděla jak z kamene sudba,
Oči tuady věčným bolem.
Do Švabska provdala se z velké lásky,
A v mateřství šťastná byla,
Teď už odpočívá v zemi černé,
Která vlast jí nahradila.
Hradčany nikdy víc už nespátřila,
Tajně její svatě přání,
Staropražské zvony neslyšela,
Jak v podvečer celou Prahou vyzvánějí.

N a o a m á t k u

Vzpomínám na moji českou matku.
Jsem vlastně poloviční Čech,
Leč v Bavorsku majetku mám kapku,
Žádné dlouhy po sousedech.
Procházívala se u Vltavy,
V Praze vychodila školu,
S mostu dívala se na Hradčany,
Ma ně, jak se směly doib.
Znala jména všech mosteckých svatých,
V řeci mazlila se s nimi,
Vyprávěla o vznešených paních,
a o dávné historii.
Vyznala se i v jakosti piva,
Racků let jí pohled vábil,
Snívala, jak v květu voní lípa
A jak Prahu Golem strážil.
Sladkost českých třešní vzpomínala,
I na české buchtý s mákem,
Jak do kavárniček chodívale
A jak Petřín voněl jatem.
Kuchyň voněla jen českým jídlem,
Medovědla vařit jiná,
V duchu hovořila s českým lidem,
Často a své Praze snila.

Ärger mit Otto

Der Brief kam zu spät. Viel zu spät. Obwohl die Regierung der Republik Österreich schon lange darauf gewartet hatte, nahm sie das Schreiben nicht an. Sie weigerte sich, die Loyalitätserklärung ihres Bürgers Otto Habsburg-Lothringen zu akzeptieren und damit die Verbannung des Oberhauptes ihrer ehemaligen Kaiserfamilie aufzuheben.

Der Sohn des letzten Monarchen von Österreich wird weiterhin im Ausland bleiben müssen. Das Habsburg-Vermögen, das auf eineinhalb Milliarden Mark geschätzt wird, soll auch in Zukunft vom Staat verwaltet werden.

Es hat also nichts genützt, daß das prominenteste Mitglied der Habsburger schwarz auf weiß seine Ergebenheit für die Republik niederlegte. Seine Landsleute glauben ihm nicht. Vor allem die Sozialisten im Links-Rechts-Kabinett zweifeln an der Ehrlichkeit von Ottos Erklärung. Sie glauben, daß es Ärger gibt, wenn der Thronfolger erst wieder in Wien sitzt. Obwohl der ehemalige Erzherzog beteuert, er wolle sich nicht mehr politisch betätigen, sondern sein Brot als Dozent an der Wiener Universität verdienen.

Otto ist nicht ganz unschuldig an diesem Mißtrauen. Jahrelang zog er unruhig durch die Welt, hielt Vorträge, schrieb Zeitungsartikel und machte kein Hehl daraus, daß er sich immer noch als rechtmäßiger Erbe des Kaiserthrons von Österreich betrachte. Und er protestierte nicht, als noch im Januar dieses Jahres in die Taufmatrikel von Pöcking am Starnberger See „Seine Majestät Otto von Österreich-Ungarn“ als stolzer Vater eingetragen wurde. Erst als die Wellen der Empörung hochbrandeten, distanzierte er sich mit lauen Erklärungen.

Und deshalb glauben ihm die Österreicher nicht, daß er nun plötzlich der republikanischen Verfassung Treue schwört. Ausgerechnet jener Verfassung, die der Kaiserfamilie Habsburg den Aufenthalt in der Heimat so lange verwehrt, bis sie den Traum von Adelstiteln, Zepter und Krone begraben hat.

Als schlichter Dr. Otto Habsburg-Lothringen soll er zurückkehren. Seine Titel soll er vergessen, der Franz Joseph Otto Robert Maria Anton Karl Max Heinrich Sixtus Xaver Felix Renatus Ludwig Gaetan Pius Ignatius; Haupt des Erzhauses Österreich; Thronfolger des österreichischen Kaiserhauses, des Apostolischen Königreiches von Ungarn und der Königreiche von Böhmen, Dalmatien, Kroatien, Slawonien, Galizien, Lodomerien und Illyrien; König von Jerusalem; Erzherzog von Österreich; Großherzog von Toscana und Krakau; Herzog von Lothringen, Salzburg, Steiermark, Kärnten, Krain und der Bukowina; Herrscher von Transilvanien; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Niederschlesien, Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, Auschwitz und Zator, Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; Obergraf von Habsburg und Tirol, Kyburg, Görz und Gradisca; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf der Ober- und Niederlausitz und in Istrien; Graf von Hohenems, Feldkirch, Bregenz und Sonnenberg; Herr von Triest, Cattaro und der Windischen Mark; Großwoiwode der Woiwodschafft von Serbien . . .

Zugegeben, es ist nicht leicht, so viele Titel zu vergessen, Titel, die jahrhundertlang der europäischen Geschichte ihr Siegel aufdrückten. Aber die Menschen, die heute in jenem Land an der Donau leben, das vom k. u. k. Weltreich übriggeblieben ist, haben die Lust verloren, von ihrer glanzvollen Vergangenheit zu schwärmen. Sie haben sich einen neuen Staat aufgebaut, der mit den seligen Tagen der Donau-Monarchie nicht mehr viel gemein hat.

Deshalb blickten sie jahrelang mit unverhohlenen Mißtrauen auf den Dr. Otto Habsburg-Lothringen. Und deshalb sieht es die Mehrzahl von ihnen heute noch lieber, wenn der Erbe ihres letzten Kaisers in seinem bayerischen Exil bleibt. Daran kann auch das aufrechte Häuflein von Monarchisten nichts ändern, das Otto als legitime Majestät verehrt, seit Kaiser Karl I. tot ist. Der letzte Herrscher Österreichs starb 1922 in seinem portugiesischen Exil Madeira an einer Lungenentzündung. Otto wurde nach dem Tode seines Vaters von seiner Mutter, der Exkaiserin Zita, so erzogen, als sei niemals eine Revolution über die Wiener Hofburg gezogen. Als warte auf den Knaben — Otto war zehn Jahre alt — der festgefügte Thron seiner Väter.

Er wartete nicht. Und heute wäre Otto froh, wenn er statt des Thrones, des goldenen, irgendwo in den österreichischen

Bergen ein Haus aus Stein hätte. Vielleicht wäre der Garten nicht so gepflegt wie die Parks am Starnberger See. Aber dafür liegen dort vielleicht einige Bergkristalle — so wie jene, die ihm ein paar Getreue als Andenken an seine Heimat in einer Schale nach Pöcking schickten.

UPOZORNĚNÍ SE NA TITULY...

Nachwuchssorgen

hatte Otto von Habsburg, obwohl seine Ehe mit Kindern gesegnet war. Regina Habsburg-Lothringen, geborene Herzogin von Sachsen-Meiningen, schenkte fünf Mädchen das Leben. Nur der männliche Erbe ließ neun Jahre auf sich warten. Als er dann im Januar 1961 geboren wurde, gab seine Taufe den Österreichern neuen Anlaß, gegen die Heimkehr ihres Kaisersohnes Otto zu protestieren . . .

Karl hatte noch nicht einmal richtig gekräht, da wurde er schon zum Mittelpunkt eines neuen Skandals um die Habsburger. Nach der republikanischen Verfassung Österreichs dürfen die Mitglieder der Kaiserfamilie ihre Adelstitel nicht mehr führen. Trotzdem wurde Ottos Sohn in das Taufregister von Pöcking (links) als „Erzherzog“ eingetragen. Und die Eltern hatten gegen den Titel Majestät nichts einzuwenden. Genauso wenig wie der Bischof von Feldkirch, der eigens über die Grenze kam, um den jüngsten Habsburg-Sproß zu taufen. Nach seiner Rückkehr stand er im Brennpunkt schwerer Vorwürfe der Habsburg-Gegner. Bei der Geburt von Ottos jüngster Tochter Walburga im Jahre 1958 hatte Papst Pius XII. noch telegrafisch seinen Apostolischen Segen erteilt und damit die enge Verbundenheit der katholischen Kirche mit dem Hause Habsburg demonstriert.

Der kleine Erzherzog

Karl hatte noch nicht einmal richtig gekräht, da wurde er schon zum Mittelpunkt eines neuen Skandals um die Habsburger. Nach der republikanischen Verfassung Österreichs dürfen die Mitglieder der Kaiserfamilie ihre Adelstitel nicht mehr führen. Trotzdem wurde Ottos Sohn in das Taufregister von Pöcking (links) als „Erzherzog“ eingetragen. Und die Eltern hatten gegen den Titel Majestät nichts einzuwenden. Genauso wenig wie der Bischof von Feldkirch, der eigens über die Grenze kam, um den jüngsten Habsburg-Sproß zu taufen. Nach seiner Rückkehr stand er im Brennpunkt schwerer Vorwürfe der Habsburg-Gegner. Bei der Geburt von Ottos jüngster Tochter Walburga im Jahre 1958 hatte Papst Pius XII. noch telegrafisch seinen Apostolischen Segen erteilt und damit die enge Verbundenheit der katholischen Kirche mit dem Hause Habsburg demonstriert.

Inverze trvá 10. 2. 69

(Čtk): Po krátkém přerušení na počátku tohoto týdne nastaly v západní části Severočeského kraje opět zhoršené rozptylové podmínky, které v jižozápadní části okresu Děčín a na Ústecku a Teplicku přerostly v nepříznivou meteorologickou situaci. Při ní dochází k prudkému denní koncentraci oxidu siřičitého v jednom m³ ovzduší 400 mikrogramů i více. Dětem předkládáme i školního věku, sportovcům a zdravotně postiženým lidem se zde proto doporučuje omezit delší pobyt mimo uzavřené prostory, zkrátit větrání místností na pět minut. Řidiči motorových vozidel by měli vypínat náporové topení a jezdit se zatáženými sly v nádeších. Regulační opatření určuje průmyslovým závodům spářovat palivo s menším obsahem síry, neslízdet a znovu nafilzát výrobní zařízení, které působí největší exhalace, a dokonce provoz některých technologi zastavit. Inverze v nejnižší položených pásech okolí Prahy a v nejnižší položených pásech severočeského kraje trvá již třetí týden. Paní vběhne na poslední chvíli do autobusu:

- „Prosím vás, jede do Staněho?“
- „Ano.“
- „A ten před ním také?“
- „Také!“
- „A který tam bude dřív?“
- „Ten před námi, my jsme totiž vlečkák!“

QUICK-25.01.1961
 ČESKÉ SOCIALISTICKÉ
 KRÁLOVSTVÍ +
 MORAVSKÉ SOCIALISTICKÉ
 HANZLARSTVÍ +
 „HORNÍ SOCIALISTICKÉ
 UHRY“... =
 ČESKOHORNŮHRSKÉ
 SOCIALISTICKÉ
 KRÁLOVSTVÍ...

Houbařovo rozjímání

V posledních dnech loňského roku jsem se podíval do několika lesů v okolí Prahy. Něbyl such ani mráz. Z hub jsem viděl vedle chochošovitých i několik typických zimních druhů jedlých hub, i na houbavou potěvku jsem si domů přinesl. Bohužel jsem však také viděl rezavé plechovky, sáčky z plastických hmot, barvené tuby, nádobky a lahve od olejů, šamponů, rozhláště umyvadla, matrace, kasy oděvů, staré pneumatiky, rozbité kočárky, prostě smetiště!

Vraťme se ale k houbám. Letošní rok začal netypicky. Dne 2. ledna přinesli houbaři do pražské poradny několik druhů jedlých hub, např.: krátku zimní, plátku pomrazku, hlívu ústřednou, ucho jidásovo a hojně plechovka samečková. Dne 3. ledna přece jenom začalo trochu mrznout a to houbaři nevěděli. Později přišel i sníh. Normálně v únoru vyrostou pro houbaře zajímavé houby jen výjimečně. Většina mrzne a mnohde zůstává ležet blahoděrná vesva sněhu. V ní houbaři doufají, neboť věří, že huče dost vláhy, aby rostly jarní houby!

České názvy hub jsou nápadité, někdy poetické, jindy až pikantní: Gloučka fialová, slavnatka sněžná, hadla diví, hadla stýdlivá, slzečka porcelánová, kačenka česká atd. . . milé, že? Ale také spíčka odporna, hadovka sinnedná, holubinka zápasna nebo i přísně mykologický název: havuik obecný (Ascohobius furfuraceus) — a ten věnujeme, když vidíte nadílku odpadků lesel Pomozte všichni, aby i ona i letošním sněhem co nejvíce zmizela!

Michail, Michail

Von Wolf Biermann

Michail, Michail
dieses Liedchen ist für dich
Laß dir bloß nich üben Tisch ziehn
Und zieh uns nicht üben Tisch
Michail, Michail
Bleibe klug und bleibe schlau
Bleibe Kind und sei ein Mann
Und sei tapfer wie 'ne Frau
Oj, oj, mama
Hoffnung die ich heg
Mütterchen, mein Russland
Macht sich auf den Weg
Oj, oj, mama
Blast mal in die Glut!
Feuerchen, du wärmst mich
Und das macht mir Mut
Sonst gabs Kanonen statt Butter
Jetzt gibt et Freiheit statt Butta
Mein lieber Gorbi, det macht mir Sorgi
Nix is mit Freiheit ohne Futter
Ich will in keen Paradis rinn
De Welt soll bloß nich so mies sinn
Ick will bloß Wahrheit, Brot und Tomaten
Prost uff de Liebe und den Sonntagsbraten
Michail, Michail,
Überall in Ost und West
Haste Freunde, doch auch Feinde
Und die wünsch dir die Pest
Michail, Michail,
Aber ich, ich wünsch dir Glück
Daß Du weiter deinen Weg machst
Ohne Kugel ins Genick
Oj, oj, mama
Was er alles kann
Michail, die Macht macht dumm
Schnell wird man ein Tyrann
Oj, oj, papa
Aber du kannst mehr
Bleibe immer Mensch, verstehste!
Revolutionär!
Da streiten sich die Gelehrten
Ob sie auch rund is, die Ecke
Ist die Reform nun ne
Revoljuuschn
Bist du'n Verräter oder'n Recke
— mir ist det schnuppe, ick denke
Det ick dir damit nich kränke
An Deine Taten soll man Dir messen:
Freiheit und Lieder und auch Wurscht
zu Essen
Michail, Michail
Weißt du, wo ich heute war?
Ganz allein im Mausoleum
Jetzt ist alles sonnenklar
Wladimir, sprach ich, sag:
Geht das mit dem Gorbi klar
— oder spielt der nur moderner
Wieder mal den alten Zar?
Oj, oj, mama
Hat Lenin gesagt
Und gelacht — und da hab ich
Gar nix mehr gefragt
Oj, oj, mama
Gorbi, mach nicht schlapp
Brauchste noch paar Kräfte
— ich geb dir was ab
Es gibt so viel Parasiten
Uniformierte Banditen
Putsch-Generäle und Offiziere
Ordenbehängte hohe Tiere
So viele Menschen-Verwalter
Die sehen Glasnost mit kalter
Mit kalter Wut und mit heißem Schrecken
Die mußte wieder in die Arbeit stecken
Michail, Michail
aber nicht ins GULAG rein
Auch die Schweine sind ja
Menschen
Und die brauchen Sonnenschein
Michail, Michail
bleibe tapfer und gerecht
Denn wir wollen keine Lager
Keinen Herrn mehr und kein' Knecht

Oj, oj mama
eine neue Zeit
Offen alle Gärten
Oj! Gerechtigkeit
Oj, oj, Kinder
Klein ist unsre Welt
Und sie soll ein Garten werden
Grün und gut bestellt
NAOZAY!

Památkari a doly

(čtk) Bezmála století uplynulo od poslední směny horníků, kteří těžili surovinu v pyritových dolech v Lukavici na Chrudimsku. Dnes o tyto pozůstatky čilé technické činnosti předcházejících generací profesuji nebývalý zájem památkari. V Lukavici se získávaly suroviny z podzemí již od 16. století v nehlubokých kutech jamách. Později přibývaly zkušenosti s dočerpáním a v roce 1809 dosáhla hlavaň šachta nazvaná Bartolomějské hloubky 110 metrů. Z ní vedly spojovací chodby do dalších důlních děl a dělání se postupně prokopali až 210 metrů pod povrch. U dřevěné těžní věže Bartolomějské šachty stál zastřešený kruhový žentour na koňský pohon. Jím se vytahovala v hečkách hornina. V dolech se přestalo pracovat v roce 1892. Ústí šachty je dnes zakryto velkou betonovou deskou. Podzemní prostory zalila voda, která je však značně agresivní, neboť obsahuje kyselinu sírovou ze samovolného rozkladu horniny.

A CO SPODNI VODY?

Kam pro zubní pastu

(čtk) V některých místech naší republiky se opět projevily nedostatky zubních past. Ohrožené již nakupují více, než okamžitě potřebují. Na takové výkyvy nemohou naši výrobci pro nedostatečnou výrobní kapacitu okamžitě reagovat. Kda však lidé nenakupují zubní pasty do zásoby, jako v Severočeském kraji, tam takové problémy nemají. Např. v drogerii u nářezní továrny Mírovém náměstí v Ústí nad Labem mohou nabídnout zákazníkům čtyři druhy zubních past, v parfumerii v Pražské ulici v Liberci mají na skladě deset druhů zubních past od tuzemských výrobců a dva druhy z dovozu. Dostatek zubních past našich i z dovozu mají rovněž v drogerii na Náměstí 1. máje v Chomutově i v jiných městech kraje.

.. NA ZAPAD...

Americká firma Monsanto Co. oznámila, že její výzkumní pracovníci vyvíjejí prostřednictvím genového inženýrství brambory odolné virům. Dosud proti nim nebyly k dispozici žádné chemické ochranné prostředky. Komerční rozšíření nové odrůdy brambor však nelze očekávat dříve než v polovině 90. let.

A CO ANTISENY NA BOLŠEVIKY?

(X)

Za dávných časů
platil krásný zvyk
že totiž k mrtvému pánu
do bohatě zdobeného hrobu
byli společně s ním za živa pohřbeni
také sluhové, psi a jeho ženy
— my chceme v tomto případě
dát tradici plně za pravdu:
poskokové mají se svým pánem
radostně chcípnout blahem.

X povšimnutí průvodních okolností při smrti despotů.

Závěrečná balada z hudební podívane na zabíjení draka "Dra-Dra" od Wolfa Biermanna (NDR).

Když konečně zaplaťbůh
despota dobit je a mrtvý
pak se musí právě teď
hned na tom samém fleku
jeho přdel zašněrovat
zašit a zaspérovat
zažehlít a zasvorkovat
úplně a docela zacpat
zanýtovat a zaletovat
hezky vzduchotěsně
a pevně vodotěsně
aby ti zástupové
a všichni ti lokajové
kteří mu tam našezli
uvnitř věčné časy přečkali.

Pak se vezme despota mrtvý
a takto pečlivě zapečetěný
vloží se do hlubokého hrobu
a nahází se na něj více kamenů
než tenkrát k hrobu Kristovu
aby již nikdy nemohli
a z mrtvých nevstali
pokrytí a doprdehníci
čmucharové
přáci a fuppasové
šéfičkové a kněžourové
katici a spicilíkové
básníci a myslilkové
a všichni ti se svatozáří
kteří zalezli do hluboké
obrovské té přále.

Scharfe Putengulaschuppe

Zutaten für 8-10 Personen: 1 Dose (580 g) Bambusschößlinge, 1 kg Putenbrustfilet, 1 mittelgroße Zwiebel, 2 Stangen Porree (Lauch), ca. 4 Eßl. Öl, 1-2 Eßl. Curry, 4 Gläser (à 450 ml) Hühnerfond abkochen. Aufkochen und alles ca. 5 Minuten kochen lassen. Inzwischen Äpfel waschen, vierteln und das Kerngehäuse entfernen. Die Apfeiviertel in dünne Spalten schneiden. Crème fraiche in den Fond geben. Soßenbinder einrühren und alles nochmals kurz aufkochen. Äpfel zufügen, mit Salz, Pfeffer und Curry abschmecken. Zubereitungszeit: ca. 40 Minuten. Portion ca. 1640 Joule/390 Kal.

Zutaten für 8 Personen: 8 Hähnchenkeulen (à ca. 170 g), ca. 5 Eßl. Mehl, 2 Eier, 200 g gemahlene Mandeln, Salz, weißer Pfeffer, Fett für das Blech, 3 mittelgroße Zwiebeln, 20 g Butter oder Margarine, 2 Pck. (à 500 g) Tomatenfruchtfleisch in Stücken, 1 Eßl. eingelegerter grüner Pfeffer.

Zubereitung: Hähnchenkeulen waschen und trockentupfen. Nacheinander in Mehl, verquirltem Ei und gemahlene Mandeln wenden. Mit Salz und Pfeffer würzen. Auf ein gefettetes Backblech legen und im vorgeheizten Backofen (E-Herd: 200 Grad/Gas: Stufe 3) 45-50 Minuten braten. In der Zwischenzeit für die Soße Zwiebeln schälen und achteln. Im heißen Fett kurz anbraten. Tomatenfruchtfleisch zufügen und mit eingelegtem Pfeffer würzen. Nach Belieben mit Salz würzen. Die Soße kann heiß oder kalt serviert werden. Zubereitungszeit: ca. 1 Stunde. Portion ca. 1890 Joule/450 Kalorien.

PRELOZIL 1976

Jau Ryba

(X)

ni projeví mu nepřízní uznání. To je ve službě. A mimo ní? To říká všichni dohromady, že je komandem se sdílejí vyhlášená good fellow.

Jeden z mnoha

Yunkce velitele Čs. stíhací perutě v červnu 1942.

Po ukončení operacím činnosti v dubnu 1943 absolvoval K. Mrázek, jako první Čech a jeden z mála cizinců v 1968 byl rehabilitován a byl mu udělen titul „Zasloužilý vojenský letec ČSSR“.

Vývoj v podlétečném Československu posílají pík. Mrázka před dánskými zkouškami, v níž však, stejně jako v předchozí, obdržel se cíl. V říjnu 1968 byl rehabilitován a byl mu udělen titul „Zasloužilý vojenský letec ČSSR“.

Životní jubilea bývalí uhradnou přítelstvi z vzpomínky na léta, které jsou už dnes historii. A Karel, Mrázek, jeden z beženců světa a dnes již jeden z legendárních postav čs. leteckého odboje, ostává nezávisle se 78. narozeniny. „Jako mají dítě jsem mluvil takové žid své ... že létám. Prostě jen tak, bez přístrojů, bez letounu ... s rozpačenými rukama.“ napsal ve svých vzpomínkách. A já jen mohu dodat, že tato láska, snad osudová, k létání a letectví trvá dodnes.

Dvě stíhací perutě se staly jeho domovem — 46. a 313. — a spolu s nimi řada leteckých zátkad po celé Anglii. První z nich, letiště Stropiceford, nedaleko hlavního cíle nepřítelů, byl útokem nacistického letectva — Londýna: „Tam jsem se dostal do ohniska toho největšího pekla, protože v září probíhala bitva o Anglii plyným proudem ... Poznám jsem tam tu praroub tuřů války. Start — boj — přistání — chvilu odpočinku a potom znovu nahoru; to byl kolotoč poztimních dnů roku 1940. A k tomu napětí a do podvědomí zatlávaných strachů: další z kamardů se nevrátil. Do května 1941 absolvoval K. Mrázek 210 bojových letů a, jak se prau v citaci k udělení prvního Čs. válečného kříže, „jako výboru na oběti stíhací pilot dne 1. 11. 1940 poškodil a vyřadil z boje 1 Me-109, dne 11. 10. 1940 sestřelil dva italské stíhací letouny Fiat ... V říjnu 1940 byl sestřelen a dobře přistál s poškozeným letounem.“

V červnu 1941 se do spojeneckých leteckých jednotek proti nacistickému Německu zapojila nejmladší z našich leteckých jednotek ve Velké Británii, 313. Čs. stíhací peruť. S její historii a bojem je jméno kpt. Mrázka neoddělitelné spojeno. Byl nejen jedním z zkušených bojovníků „fristatindackty“, byl to i „jeden z velitelů (od 10. 5. velitelice A, od 15. 12. 1941 celé peruť; pozn. aut.) spravedlivých, ... který se v tak těžkých bojích, jakými peruť prošla, dovedl za své kamardů skutečně rudi, bezpečně je vodit a tím je zachránit z mnohých nebezpečných situací...“ (včetně deník 313. peruť). I tato skutečnost byla pravidelně dobně jedním z hlavních důvodů, kvůli kterým došlo k rozhození a Mrázkově jmenování do

Der in New York lebende Exilbulgar Eduard Genow wies darauf hin, daß einige Gewerkschaftsmitglieder zugleich Mitarbeiter der unabhängigen Vereinigung zur Verteidigung der Menschenrechte seien. „Vielen Dank. Und wer soll das sein?“ Der britische Thronfolger Prinz Charles laut Nachrichtenagentur AP zum Bildhauer Sam Tonkiss, als dieser ihm eine selbstgefertigte Büste von Prinzessin Diana, der Frau des Prinzen, überreichte.

DDR hält am billigen Brot fest

SED-Chefdenker verteidigt die Subventionierung der Preise

zba BERLIN, 14. Februar. Als „sozial und politisch gefährlich“ hat der Rektor der DDR-Akademie für Gesellschaftswissenschaften, Otto Reinhold, eine Abkehr von der Politik der subventionierten Preise bezeichnet. Dies wäre eine Korrektur des gegenwärtigen SED-Kurses und damit „unserer Sozialismusvorstellungen“, an der niemand interessiert sein könne, sagte er.

In einem Beitrag für Radio DDR, den das SED-Zentralorgan „Neues Deutschland“ am Dienstag veröffentlichte, beklagte Reinhold, der niedrige Brotpreis verführe manchen Bürger, „mit Brot leichtfertig umzugehen, es für die Kleintierzucht zu verfüttern oder anderweitig zu vergeuden“. Er stellte zudem die Frage, ob niedrige Wurst- und Fleischpreise „nicht der entscheidende Grund“ für den „außerordentlich hohen Verbrauch“ dieser Waren in der DDR seien.

Die Überlegung, die in der DDR für niedrige Mieten, Preise und Tarife jähr-

lich aufgewendeten 50 bis 60 Milliarden Mark zu streichen und dafür Löhne, Gehälter, Renten und Stipendien entsprechend zu erhöhen, verwirft der Chefdenker der SED jedoch. Alle Beispiele aus anderen sozialistischen Ländern zeigten, daß Gruppen und Schichten mit niedrigem Einkommen, vor allem Rentner, die Nachteile einer solchen Politik zu tragen hätten.

Die Subventionspolitik bleibe auch künftig finanzierbar, betonte Reinhold, wenn es gelinge, eine hohe Dynamik der wirtschaftlichen Entwicklung weiterhin zu sichern, die Arbeitsproduktivität zu steigern, Effektivität und Kosten zu senken und die Gewinne wachsen zu lassen.

In keinem Land des sozialistischen Lagers habe die Abkehr von der Subventionspolitik „zu mehr ökonomischer Effektivität oder gar zur Hebung des Wohlstands aller Werktätigen“ geführt, erklärte Reinhold.

KODPAK JE ASITADY CHEFDENKER ...

Der in New York lebende Exilbulgar Eduard Genow wies darauf hin, daß einige Gewerkschaftsmitglieder zugleich Mitarbeiter der unabhängigen Vereinigung zur Verteidigung der Menschenrechte seien. „Vielen Dank. Und wer soll das sein?“ Der britische Thronfolger Prinz Charles laut Nachrichtenagentur AP zum Bildhauer Sam Tonkiss, als dieser ihm eine selbstgefertigte Büste von Prinzessin Diana, der Frau des Prinzen, überreichte.

Bulgaren auf Solidarnosc-Spur
WIEN, 14. Februar (AP). In der bulgarischen Stadt Plovdiv hat eine Gruppe Intellektueller eine unabhängige Gewerkschaft gegründet. Es ist die erste unabhängige Gewerkschaftsgründung in Bulgarien. Wie bulgarische Dissidenten am Montag in Wien mitteilten, wurden die Gründungspapiere mit den Namen von sieben Mitgliedern am 11. Februar den bulgarischen Behörden übergeben.

Stroessner als Aussiedler?
ASUNCION, 14. Februar (dpa). Der in Paraguay nach fast 35 Jahren Allein herrschaft gestürzte Diktator Alfredo Stroessner hat möglicherweise Anspruch auf einen deutschen Paß. Wie in Asuncion am Dienstag verlautete, müßte geprüft werden, ob der aus Hof (Bayern) stammende Vater Stroessners die deutsche Staatsangehörigkeit jemals verloren hat. Sollte Stroessners Vater bei der Geburt seines Sohnes Deutscher gewesen sein, hätte der Ex-Diktator noch heute Anspruch auf einen deutschen Paß, mit dem er sich in der Europäischen Gemeinschaft (EG) niederlassen könnte.

Polen rechnet mit Stalin ab

WARSAU, 14. Februar (dpa). Aufklärung über das Schicksal der Opfer des Stalinismus in Polen und möglicherweise auch eine Entschädigung ist das Ziel einer Kommission, die jetzt in Warschau gegründet wurde.

Wie der zu den Opfern gehörende Luftwaffengeneral Roman Paszkowski im polnischen Fernsehen sagte, dürfe Polen die Opfer des Unrechtregimes von 1949 bis 1956 nicht vergessen, wenn die Reformbestrebungen glaubwürdig sein sollten. Außerdem habe man die moralische Pflicht, der Jugend die damals verfolgten Helden von der ehemaligen Heimatarmee nahezubringen.

Die Kommission wird im Rahmen des Rates zum Schutz der Andenken an Kampf und Märtyrertum arbeiten, der zum Gedenken an die Opfer des Naziterrors gegründet worden war.

Die 12 des EG-Binnenmarktes

Land	Einwohner-Zahl in Millionen	Sozialprodukt in Mrd DM (nominal)
Deutschland	61,0	2.010
Italien	57,2	1.350
Großbritannien	56,9	1.190
Frankreich	55,6	1.570
Spanien	39,0	515
Niederlande	14,6	395
Griechenland	10,0	85
Belgien	9,8	250
Portugal	9,8	65
Dänemark	5,1	185
Irland	3,6	52
Luxemburg	0,4	11
EG insgesamt	323,1	7.670

MOZNA, ZE BY DOSTAL PENZI, KTEROU BY BYL DOSTAL ADOLEŇ KOVBY PŘEŽÍU ...

Spor o Michelangelovy fresky

Oprava a restaurování proslulých nástěnných maleb Michelangela Buonarrotiho ve vatikánské Sixtinské kapli, které zhotovil tento velký renesanční mistr v letech 1508 až 1512 — tedy jen nástropní malbu (na obědňádku papeže Julia II. — jsou opětovně středem zájmu a pozornosti. Od roku 1980 jsou tyto fresky restaurovány vatikánskými odborníky. Finančně se na tomto rozsáhlém projektu podílí japonští. Japonská strana si dala za úkol značné částky peněz pouze jedinou podmínku: že bude mít výlučné právo na filmovou dokumentaci restaurování od jeho počátku až do konce.

Snímky prvních očištěných fresek, zbavených patiny, prachu a sazí, se staly přímo šokujícími překvapením a vyvolaly myšlenku, že bude třeba poznamenat náš dosavadní názor na Michelangelovo malířské umění. Dalo by se říci, že po očištění se jeví Michelangelo-malíř jako docela jiný umělec, než se o něm až dosud soudilo a zdá se, že bude třeba korigovat pohled nejen na tohoto umělce, ale celou dobu renesance.

MICHELANGELO Buonarroti — narozen 1475 v Caprese Michelangelu Arezza, zemřel 18. února 1564 v Římě. Italský architekt, sochař, malíř a básník. Ačkoliv zasáhl převratně do všech druhů výtvarného umění, na prvním místě u něj bylo vždy sochařství, na malířství se dával svrchu a pokládal je za práci pro ženy. Pro sochaře Michelangela je jediným obsahem umění lidská postava (monumentální socha Davida). V malířství — čtyři monumentální obrazy — naplňuje renesanční ideál, zachycuje v antickém smyslu dokonalé tělesné tvary, ale popírá všechna kompoziční pravidla předcházejících generací. Na závěr svého života se věnoval architektuře, od roku 1548 řídil stavbu chrámu sv. Petra ve Vatikánu. Pokud jde o literární dílo, psal sonety a madrigaly opěvující lásku k markýze z Pescara, Vittorii Colonně, rozjímá o marnosti života a hledá útěchu v Bohu.

Nástropní obraz v Sixtinské kapli má jednoduchou myšlenku. Na levé straně kaple jsou výjevy ze života Mojžíše, na pravé straně ze života Ježíše, strop měl znázornit vládu boží ante legem, před spasením lidstva. Podle odborníků vlastně Michelangelo v nástěnné fresce na stropě Sixtinské kaple výtvarně vyjádřil ideály renesance tak, jak je ve své době slovem ztvárnil Dante v Božské komedii. Až dosud je ve všech encyklopediích, uměleckých publikacích a mo-

nograjších zdůrazňováno, že Michelangelo své namalované postavy vlastně pojal sochařsky, líčení prostředím omezil na nejnútnejší znaky a barevnost je potlačena. Tlumené naředěné tóny působí dojmem grisaille (šedá malba na sedém podkladě napodobující sochařskou techniku). Už samo provedení nástropní malby v Sixtinské kapli byl úctyhodný fyzický výkon. Uvédomme si, že je to freska o rozměrech 4000 krát 1350 centimetrů, malíř ji dělal zcela sám, musel při tom ležet vlastně čtyři a půl roku na zádech v poloimě vysoko na lešeních u stropu. A když se podvackrát přespěděl, že se zmýlil v poměru, zvětšil podvackrát měřítko obrazu.

Obraz Posledního soudu, který Michelangelo namaloval na přání papeže Pavla III. na oltářní stěnu kaple v letech 1536 až 1541, je proveden na celé ploše zdi bez architektonického rámování. Na obraze je zachyceno 391 postav, z nichž některé jsou vysoké až dva a půl metru.

Vraťme se však zpět do naší současnosti a do diskuzí kolem restaurování díla renesančního mistra. Obnovené fresky předěním udívají, ba až přímo šokují jasnou a jiskřivostí barev. Zmizela ona pochmurnost a temnost biblických postav, čistící tekutina rozpustila všechny stíny polostíny, které odborníci dosud pokládali za charakteristické znaky Michelangelovy malířské tvorby. To dalo, pochopitelně, důvod k velké a rozsáhlé disputaci na téma, zda máme právo restaurovat a vlastně pozměnit podstatu a smysl velkého díla renesančního mistra.

Vatikánské speciální laboratoře a restaurátorské dílny jsou vybaveny nejmodernějšími přístroji a zařízeními k analýze těch uměleckých děl, která byla vybrána k opravám a restaurování. Žádalo by se tedy, že odborníci za přispění nejmodernější techniky se nemohou zmýlit ve výběru prostředků a pracovních metod pro renovaci toho kterého díla. Až donedávna se dalo usuzovat, že diskuse kolem restaurování fresek v Sixtinské kapli není tak závažná, že jde spíše o obranu prestiže historiků a uměnovědců, kteří pokládali šedavost a špinu na nich za umělecký záměr Michelangela.

Nyní se ozval další vážný a varovný hlas, který bychom mohli přirovnat k hlasu zvonu bíteliny na poplach. Profesor James Beck, děkan fakulty dějin umění a archeologie na columbijské univerzitě v New Yorku, poslal nedávno dopis adresovaný př-

mo papeži Janu Pavlu II. s výzvou, aby papež ze své moci okamžitě vydal příkaz k zastavení všech konzervátorských prací v Sixtinské kapli a nepřipustil, aby se dosud používanou restaurátorskou metodou obnovoval rovněž nástěnný obraz Posledního soudu.

Podle názoru profesora Becka se vatikánská restaurátorská zpráva ve výběru metody renovace Michelangelových fresek a použití takové látky, které rozpouští nejen navrstvenou špinu a prach, ale rovněž křeh a saze, kterých Michelangelo při dokončování svého díla používal záměrně. Americký profesor dokonce v této zdeřetlosti požádal o zvláštní audienci u Jana Pavla II. Současně napsal také zvláštní dopis sekretariátu vatikánského státu, že papež na sebe bere velké nebezpečí, že vejde do historie jako člověk, který dal souhlas ke zničení díla, které nemá ve světě srovnání.

V závěru své dramatické výzvy americký vědec z columbijské univerzity v New Yorku uvedl, že mnohá badatelů a specialistů je stejného názoru a jeho slova podporují, ale obávají se veřejně vystoupit, aby nebyli pokládáni za kritiky Vatikánu, za což by mohli být zbaveni možnosti studovat ve vatikánských archívech a uměleckých sbírkách. „Oušem soudím,“ napsal na závěr prof. J. Beck, „že pro záchranu díla Michelangela je třeba podstoupit i toto riziko.“

Die Amtssprache Litauisch stößt auf starken Widerspruch

MOSKAU, 14. Februar (AFP). In Litauens Hauptstadt Wilna haben etwa hunderttausend Menschen meist russischer oder polnischer Abstammung gegen die Erhebung des Litauischen in den Rang einer offiziellen Sprache protestiert, berichtete am Dienstag die sowjetische Par- teizeitung „Prawda“.

Das Blatt beschuldigte die litauische Reformbewegung „Sajudis“, die baltische Republik von der übrigen Sowjetunion trennen zu wollen. Ein Sprecher des litauischen Außenministeriums, Vitautas Kasakawitschus, sagte dagegen in Wilna, die „Prawda“ habe die Zahl der Demonstranten überschätzt. Seinen Angaben zufolge beteiligten sich „Zehntausende“ an der Kundgebung.

Kasakawitschus widersprach auch der Behauptung, „Sajudis“ suche die Unabhängigkeit Litauens. „Sajudis will Souveränität innerhalb der Sowjetunion“, sagte er.

Etwa 10 000 Moldauer haben in der Republikhauptstadt Kichinew für die Einführung des Moldauischen als Amtssprache demonstriert.

Byl v roce 1929] se stala Hilbertovým životním dílem. Byl sice nucen navázat na celkovou dispozici svého prarůstického předchůdce, ale jeho úpravy, opírající se o kritický vědecký výzkum u ducha teorie A. Riegla a M. Dvořáka, byly uskutečněny velmi citlivě s přisrým ohledem na veškeré památkové hodnoty. Své restaurováské zkušenosti osvědčil i řadě památkových úprav významných středověkých staveb (mj. Novoměstská radnice v Praze, kostel sv. Petra a Pavla v Mělníku, hrady Křivoklát a Moravský Sternberk). Nejvýznamnější stavbu jeho vlastní architektonické tvorby, ovlivněné dobovým historismem, je kostel ve Střehovcích. Kamil Hilbert zemřel 25. 6. 1933 v Praze.

Stavitel svatovítské katedrály

(nad): Před sto dvaceti lety (12. února) se v Loos-ech narodil architekt a restaurátor Kamil Hilbert, syn barokní architektury Hilbertova a staršího bratra dra- matika Jaroslava Hilberta. V roce 1889, po studiu na Vysoké průmyslové škole v Plzni a v dědičské Akademie výtvarných umění, byl ustanoven nástupcem svého otce. Společně s příslušníky dostavěly pražské svatovítské katedrály. Práce ne dostavěly (dokončeno)

JPP: ČEKY NA SLOVENSKU...

POLŠTÍ ARCHEOLOGOVÉ našli ve skalním průsmyku řeky Bialky bumerang, jehož stáří se odhaduje na 23 000 let. Vzhledem k tomu, že známé australské bumerangy pocházejí z doby před 9—10 stoletími, jedná se o dosud nejstarší objevený bumerang na světě. Bumerang je vyhotoven z mamutiho klu, je dlouhý 68 centimetrů a jeho šířka v ohybu činí 7 centimetrů. Tloušťka zbraně se pohybuje okolo jednoho centimetru.

Der Himmel kann nicht warten

LONDON, 14. Februar (epd). Englands Bräute scheinen es nicht so eilig mit dem Schritt in die Ehe zu haben. Immer wieder ärgerte sich Pfarrer Martin Sheppard von der Mariengemeinde im südeingli- schen Shoreham, daß die Bräute zu spät zu ihrer eigenen Trauung kamen. Jetzt droht er ihnen mit einem Bußgeld — nach seiner Ansicht das einzige Mittel, um einen pünktlichen Ablauf von Hoch- zeitszeremonien zu garantieren. Wie die britische Tageszeitung „The Independ- ent“ berichtet, will der anglikanische Pfarrer vor der Trauung eine Kautio- n verlangen. „Eine kleine Verspätung“ ge- steht der Pfarrer den Bräuten zwar zu. Sollten er und die versammelte Gemein- de jedoch länger als fünf Minuten warten müssen, dann könne die Kautio n als Buß- geld einbehalten werden. Den wahren Schuldigen für die bräutli-

che Unpünktlichkeit sieht Sheppard im modernen Video-Zeitalter: Die Damen in Weiß würden bis kurz vor der Trauung ihren Auftritt mit dem Kameramann üben und sich auf ihre „Star-Rolle“ vor dem Altar vorbereiten.

TAKY SE MŮŽE ZORŽET V PORODNICI, NE?

V pátek 28. 4. 89 v evang. kostele 6 FFH, Güttenstr. ve 20.00 hod. : Paulina Filipovska a Karel Štěpán (Semafar). Rekviéře to další...

Pomoc lehkému průmyslu

MOSKVA: K všearšímu dni bylo již do výroby zařazen pro lehký a potravinářský průmysl zapojeno na 345 sovětských zbrojních závodů, které v tomto roce vyrobí pětina produkce tohoto typu. Uvádí to v listu Sovětskaja Rossija v rozhovoru věnovaném problematice převodu části kapacit zbrojního průmyslu na civilní výrobu náměstek předsedy rady ministrů SSSR I. Bělousov. Do roku 1985 obranný průmysl výrobu pro lehký a potravinářský průmysl více než dvojnásobí, přičemž se počítá s tím, že se bude vyrábět na 1400 nových výrobních závodů, zdůrazňuje I. Bělousov. V uplynulém roce vyrobily sovětské zbrojní závody deset miliónů televizorů, 95 procent chladniček, 62 procent práček a 69 procent vysovačů. Program nové profílace a přechodu zbrojní výroby počítá s tím, že v příštích letech bude do výroby zařazeno i spotřební zboží, které se dosud v SSSR nevyrábělo — laserové přehrávače kompaktních desek, videomagnetofony, videokamery, „mluvící“ kapalinové hodinky a osobní počítače. Informuje dále náměstek předsedy rady ministrů SSSR. Převod ovšem neznamena pouze omezení a novou profílaci zbrojní výroby, ale také využití vojenské techniky, jejíž stav se snižuje. Tak například z deseti tisíc tanků, které SSSR vyjímá z výzbroje v Evropě, šest tisíc podléhá fyzické likvidaci a zbytek bude přebudován na tanky pro civilní účely, transpory apod. I. Bělousov připomíná, že konverze není bez problémů, a že těchto problémů není málo. Teprve zkušenosti s praxí dají přesvědčivou odpověď na otázky, které při řešení tohoto problému vznikají. Před včerejší zasedání rozdílnost v přístupu k tomuto úkolu je SSSR připraven vyměňovat si zkušenosti se Spojenými státy. A nejen s nimi, SSSR se zasažuje o to, aby všechny státy, a především velmoc, předložily OSN své vlastní plány převodu vojenské výroby na civilní. Převod znamená cestu k reálnému odzbrojení a je proto záležitostí všech států a národů, zdůrazňuje I. Bělousov.

Dílo sochaře Brůhy

11.2.89

(fd): Dnes uplynulo sto let od narození sochaře Jaroslava Brůhy, uváděného mezi nejznámějšími českými sochařskými umělci. K umění se vypracoval od štukatérského řemesla, k němuž se však vrátil po absolvování pražské Akademie a po první světové válce. Na tuto činnost Jaroslava Brůhy vzpomíná Jan Bauch ve svém memoárovém díle Cím jsem Jil. Jaroslav Brůha se totiž v období mezi oběma válkami uplatňoval především jako anonymní tvůrce výzdob nesčetných sokoloven. Nezapřel však při této mistrovsky obratné práci zájem o účast v nejznámějších soutěžích, v nichž soupeřil s nejvýznamnějšími představiteli našeho novodobého sochařství, například jeho jméno čteme mezi účastníky soutěží na pomník J. A. Komenského v Naardenu, na Smetanův pomník v Praze, na reliéfy Tyršova domu v Praze a Svatováclavský dukát. Naposlady jsmo se s dílem Jaroslava Brůhy setkali v r. 1955 v soutěži na pamětní mince k 10. výročí našeho osvobození. V lednu uplynulo již třináct let od jeho smrti.

Skvělý boxerský šampión Mohamed Ali se chystá zastavit druhé sídlo v africkém Senegalu. Člce koupit hotel na ostrově Gorre blízko Dakaru a zároveň investovat do projektu na úpravu minerálních vod.

DALO DY SE O TOM DISKUTOVAT

Listinu statutů obce městského charakteru předal představitelům Velkého Šaršie ministr vnitra a životního prostředí SSR S. Lazar. Velký Šaršij má již více než 5000 obyvatel a je sídlem 11 výrobních organizací.

NA SLOVENSKU LNAD ŽIŽ TEN MESTA...

před deseti lety navždy odešel zasloužilý umělec Jára Pospíšil, jedna z největších hvězdných stálic naší opery, který svým uměním okouzloval několik generací.

● Dnes, 11. února, je tomu 10 let, kdy nás navždy opustil zasloužilý umělec Jára Pospíšil. Stále vzpomíná rodina. LD-45279

● Dnes je tomu už dlouhých 10 roků, co zemřel můj drahý manžel, zasl. umělec Václav Trgl. Za vzpomínku děkuje Anna Tréglová. LD-45406

Mírný trest s omluvou

Bonn: Jen pokutami potrestal soud v bavorském Hofu v pátek zástupce chemické továrny a pohraniční obce Marktredwitz za ohrožení zdraví zaměstnanců, obyvatele a okolí včetně vod tekoucích do ČSSR. V továrně se po desetiletí nadále zacházelo se rtuť, takže někteří zaměstnanci zemřeli na otravu. Ožalovaní majitelé továrny dostali pokutu 130 000, resp. 80 000 marek. Soudce D. Heinrich se za tento mírný rozsudek omluvil, protože písemně podle zákonných výměst nemohl. „Tresty za ohrožení životního prostředí jsou nižší než tresty za krádež nebo podvod. Z chemické továrny v Marktredwitzu se až do roku 1985 dostávala rtuť do říčky Rastavy a přes Ohří pak do vodní nádrže Skaika u Chebu.“

Plán snížení stavu vojsk

Moskva: Plánované jednostranné snížení stavu sovětských konvenčních sil na území států Varšavské smlouvy bude zahájeno během příštích tří až čtyř měsíců. Uvedl to sovětský armádní deník Krasnaja Zvezda. Na území států Varšavské smlouvy včetně SSSR se v příštích dvou letech sníží stav armád o 294 300 mužů. Počet tanků se sníží o 12 000, dělostřeleckých systémů o 9130 a bojových letounů o 930. S odvoláním na zdroje sovětského generálního štábu list napsal, že plán omezení stavu vojsk je již prakticky hotov a zbývá dokončit pouze některé jeho podrobnosti. Časový harmonogram bude poté zveřejněn. Armádní deník dále uvedl, že sovětské velení neuvažuje o jednostranném stažení všech sovětských jednotek z území států Varšavské smlouvy. „Dokud existují vojenské bloky, bude zachována přítomnost sovětských vojsk v té či oné zemi. Otázka úplného stažení sovětských vojsk, které jsou dnes v zahraničí, dosud není na pořadu dne,“ napsala Krasnaja Zvezda.

Ein Königreich für eine Robbe

STOCKHOLM, 15. Februar (Reuter). Schwedens König Carl Gustaf hat in einer für schwedische Monarchen beispiellosen Form die norwegische Regierungschefin Gro Harlem Brundtland aufgefordert, das Abschichten von Jungtieren zu unterbinden. Vor der Presse sagte er am Mittwoch, wenn die Ministerpräsidentin das Robbenproblem nicht in den Griff bekomme könne, wie sollte sie dann erst für das norwegische Volk Sorge tragen können. Über die Robbenjagd in Norwegen war am Wochenende in Schweden eine Fernseh-Dokumentation gezeigt worden, die scharfe Proteste ausgelöst hatte.

In den schwedischen Medien waren die Äußerungen des Monarchen, der Präsident der schwedischen Sektion des World Wildlife Fund ist, die Hauptnachricht. In Kommentaren wurde gefragt, ob der König seine Kompetenzen überschritten habe. Laut Verfassung hat der Monarch nur protokollarische Aufgaben.

Nach der Ausstrahlung des Films waren bei der norwegischen Botschaft in Stockholm Hunderte Protestbriefe und -anrufe sowie zwei Bombendrohungen eingegangen.

K přerušeni provozu metra

(čtk): Na trase C pražského metra byl včera v odpoledních hodinách (14.39 až 15.05 hod.) přerušen provoz. Důvod? Ve čtrnáct hodin zavolal na říšnové volání 158 neznámý pachatel a oznámil, že v patnáct hodin vybuchne nálož na mostě K. Gottwalda. Proto v zájmu bezpečnosti cestujících musel být provoz zastaven a uskutečnila se technická prohlídka uvedeného místa včetně trasy metra. A tek zástupců tohoto utajeného původce měl nejen Pražané — jedoucí z práce domů, ke svým rodinám, ale i ostatní cestující naplánovaně s pražským dopravním podnikem nezaviněně značně zpoždění.

ČESKA PLO?

Odstraňování následků výbuchu

(čtk): V Ústí nad Labem byla včera částečně obnovena činnost KNV a NV města Ústí nad Labem, u jejichž objektů vybuchla ve středu ráno silná nálož. Tlaková vlna rozbila okna, travertinová obklada budov a poškodila i železobetonovou desku, která kryje podzemní garáže. Při odstraňování následků výbuchu nabídli pomoc pracovníci Severočeských staveb, Okresního podniku místního průmyslu, Technických služeb města a dalších organizací. Do Ústí nad Labem přijeli odborníci ze Závodů SNP v Žiaru nad Hronom, aby posoudili technický stav okenních výplní a dodali potřebné množství kompletních výrobků.

Das Öl der Könige Judäas

JERUSALEM, 15. Februar (AFP). Ein 2000 Jahre alter Flakon mit konserviertem Balsam-Öl ist in einer Höhle nahe Kumran am Toten Meer gefunden worden. Wie die archäologische Abteilung der Hebräischen Universität in Jerusalem mitteilte, enthält das Gefäß aus gebranntem Ton zwischen fünf und zehn Kubikzentimeter Flüssigkeit.

Der Archäologe Joseph Patrich hatte es bereits vor rund einem Jahr in Palmenblätter eingewickelt, im Boden einer Höhle vergraben gefunden. Die Bekanntgabe des bislang einzigartigen Fundes war hinausgeschoben worden, um erst eine chemische Analyse der Flüssigkeit vorzunehmen.

Nach Angaben Patrichs blieb das Öl zwei Jahrtausende lang erhalten, weil sich an den beiden Öffnungen des Flakons eine feine Haut gebildet hatte. Das Schönheitsöl wurde dem Archäologen zufolge für die Salbung der Könige Judäas verwendet.

„Lawrence von Arabien“ auf Filmfestival in Cannes

PARIS. Mit einer neu vertonten und erweiterten Fassung des 26 Jahre alten Films „Lawrence von Arabien“ wird am 11. Mai das Filmfestival von Cannes eröffnet. Insgesamt 21 Minuten unveröffentlichten Filmmaterials hat der 80jährige Regisseur Sir David Lean in die neue Version eingefügt. Er brachte damit sein bisher dreieinhalb Stunden dauerndes Hauptwerk in eine Wunschfassung, die er aus Zeitmangel 1962 nicht realisieren konnte.

Die zwei Jahre dauernde Arbeit kostete 600 000 Dollar. Das überarbeitete Porträt eines britischen Offiziers im Ersten Weltkrieg soll in Anwesenheit des Regisseurs und der Hauptdarsteller Peter O'Toole und Alec Guinness gezeigt werden. dpa

Po šestileté přestávce se opět ubytování rekreantů v Horském hotelu na Černé hoře v Janských Lázních obývaly „HOTEL ČERNÁ“ - VEDOUČÍM TAM ŽIVAL BERKA, ČI ŠPIÓN, ODSOUDĚNÝ V NSR K ZC LE TOM... TO BYVALY ČASY, KDY SE V NSR YEŠTĚ, DOKOZOVALO...“

Aufgespießt

„Rot-Grün ist nicht das Thema, sondern Schwarz-Braun: Schwarzbraun ist die Hasehnuss.“ Der saarländische Ministerpräsident Oskar Lafontaine laut „Zeit“

"Vyholené lebky" a "republikáni"

Rozruch v západobertinské veřejnosti vyvolaly už před letošní posídní lednovou volební nedělí, neonacistické skrupty, jejichž příslušníci pomalovali památky obětí fašismu hákovými křížky, aby prý západobertinským voličům připomněli, že mají volit jejich stranu "republikánskou" stranu "velkonárodně budoucnosti". A volilo je tolik lidí, že poprvé v dějinách západobertinského parlamentu v něm usednou i neonacističtí poslanci — a hned napoprvé lich bude dokonce federáti!

Západní tisk, který nebezpečí neonacismu často bagatelizoval, nyní bije na poplach. Tisk v NSR například obsáhle komentuje, že bývalý esesák Franz Schönhuber, pokládající západobertinské "republikány" za odnož svých západoněmeckých "republikánů", se hned po vyhlášení výsledků západobertinských voleb dal slyšet, že příštím prezidentem v NSR musí být "nacionálně konzervativní osobnost", a že by proto ochotně sám v letošních prezidentských volbách v NSR kandidoval. Jeho

strana prý rozhodně navrhne svého vlastního kandidáta. Tzv. Republikánská strana vznikla odstápením nepravavicových sil od bavorské CSU. Západoněmecký list Frankfurter Rundschau sice Schönhuberova nacionistické velikášství oslavo oslavo, avšak řada dalších komentářů varuje před nebezpečím šovinistické demagogie zaznívajcí nejen v NSR, ale i například v sousední Francii. Francouzský tisk v této souvislosti obsáhle referuje o rasistických

bandách "vyholených lebek", které řadí nejen v pařížském metru, ale i v ulicích měst, kde napadá a často i vraždí zejména příslušníky ze severní Afriky. Deník Le Mond připomíná, že "vyholené lebky" řadí i na venkově. Cituje z brožury Hořelice hranice XX. století, kterou vydala jedna z těchto vesnických band "vyholených lebek", a v ní se kromě jiného se vši vážnosti píše: "Zatím jsme sice jen hrstkou bdělých mladých mužů, ale jsme připraveni změnit se v případě potřeby v hordy barbarů, proti nimž krutí starogermánské Gótyv budou vypadat jako úplní bídilové!" List Libération poukazuje na skutečnost, že tyto bandy mají podporu ultrapravicových politických sil, jejichž úderymi oddly by se opravdu mohly stát, kdyby se jejich řádění včas neudělila přítrž. (alk)

Grosz erläutert in Prag Reform

PRAG, 16. Februar (Reuter/AFP). Die tschechoslowakische Regierung verfolgt nach den Worten von Ungarns Parteichef Karoly Grosz die politischen Reformen in Ungarn mit großem Interesse. Man habe sich in Prag die ungarischen Ansichten aufmerksam angehört, „auf deren Grundlage wir zu konkreten Schritten gelangt sind und nach einem Weg für ein neues sozialistisches Modell suchen“, sagte Grosz der amtlichen tschechoslowakischen Nachrichtenagentur CTK. Er hatte zuvor in Prag mit CSSR-Parteichef Milos Jakes gesprochen und dabei vereinbart, daß die Tschechoslowakei und Ungarn künftig bei industriellen Projekten besonders im wissenschaftlich-technischen Bereich enger zusammenarbeiten. Grosz betonte, seine Partei sei „fest entschlossen die Errichtung einer sozialistischen Marktwirtschaft fortzusetzen das politische System zu reformieren und die Bedingungen für einen Übergang zum Mehrparteiensystem zu schaffen“.

Průzkum trhlin v oblačích pokračuje * Nummela v nesnázích

Prázný byl návštěvníci hlavního města, kteří v minulých dnech procházeli po Karlově mostě, byli svědky neobyčejně podivné: sítědem populárně podivně belypické vozidlo které přimáhalo nákladní automobil s ubroavým kloubovitým „chapanem“ čítajícím pod mostními oblouky. V „dlani“ dlouhé mechanické ruky stálo několik mužů...

Toto zařízení, které vzbudilo takovou zvědavost kolemjdoucích, se jmenuje Nummela a ti, kteří se s její pomocí dostali až těsně pod oblouky mostu, byli odborníci z pražského Ústavu geologie a geotechniky ČSAV. V uplynulých dnech totiž probíhalo měření trhlin a deformací kamenných mostních konstrukcí. O této akci jsme hovořili s vedoucím specializovaného týmu geologů ing. Blahoslavem Kostěkem, ČSČ: „Prohlídka byla vlastně jen jednou ze série pravidelných měření. S prvními průzkumy jsme zde začali už v roce 1986, kdy bylo do oblouků zabudováno speciální zařízení pro měření trhlin. Pomocí lešenářských úchytek jsme do devíti oblouků instalovali takzvané terčové měřidlo, které zaganulo všechny pohyby v trhlíně. Výhodou tohoto přístroje, na který má náš ústav patent, je

Výsledky takového průzkumu jsou pro stavěbaře samozřejmě dost užitečné, série pravidelných měření bude proto pokračovat. Jedinou komplikací zatím byla — a stále ještě je — ona hydraulická plošina, o které už byla řeč. Ta, kterou geologové dosud používali, bude ještě delší doba v opravě a sehnat náhradu není právě jednoduše. Pro toto poslední měření si pracovníci ústavu museli stroji vyptýřit z krajského dopravního střediska v Plzni.

Rock Hudsons Freund erbt
LOS ANGELES, 16. Februar (AFP). Die Erben des im Oktober 1985 an Aids verstorbenen US-Schauspielers Rock Hudson müssen dessen Liebhaber Marc Christian 14,5 Millionen Dollar Schadenersatz zahlen, weil er über die Krankheit seines Freundes nicht informiert war. Die Geschworenen des Gerichts von Los Angeles entschieden, Hudson habe sich schändlich gegenüber seinem Freund verhalten, da er ihm seine Krankheit verschwiegen habe. Der 35-jährige Christian hatte ursprünglich elf Millionen Dollar Entschädigung verlangt.

Die Geschworenen stellten fest, daß Hudson mit seinem Sekretär Mark Miller heimzuhause, um die Beziehungen zu seinem Freund nicht zu gefährden. Die ser habe einen seelischen Schock erlitten, als er vom Gesundheitszustand des Schauspielers erfahren habe. Die Verteilung hatte geltend gemacht, die Beziehung zwischen Hudson und Christian sei bereits 1984 auseinandergebrochen. Christian habe lediglich weiter in der Wohnung des Film-Stars bleiben dürfen, weil er Hudson damit erpreßt hatte, er werde die Öffentlichkeit von seinen homosexuellen Neigungen unterrichten.

Die Geschworenen stellten fest, daß Hudson mit seinem Sekretär Mark Miller heimzuhause, um die Beziehungen zu seinem Freund nicht zu gefährden. Die ser habe einen seelischen Schock erlitten, als er vom Gesundheitszustand des Schauspielers erfahren habe. Die Verteilung hatte geltend gemacht, die Beziehung zwischen Hudson und Christian sei bereits 1984 auseinandergebrochen. Christian habe lediglich weiter in der Wohnung des Film-Stars bleiben dürfen, weil er Hudson damit erpreßt hatte, er werde die Öffentlichkeit von seinen homosexuellen Neigungen unterrichten.

Likvidace následků havárie
Moskva: Na likvidaci následků havárie v Černobylu bylo dosud v Běloruské SSR uvolněno přes 900 milión rublů. Letos se tato částka z rozhodnutí politického byra ÚV KSSS zvýší o dalších 243 miliónů. Úvedl to v sovětské Pravdě předseda běloruské republikové vlády M. Koval'ov. Z běloruských okresů postižených černobylskou havárií bylo celkem evakuováno 24 700 osob, uvedl. Jen v Gomelské oblasti bylo pro evakuované postaveno 170 nových obcí. V zamořené zóně bylo zrušeno 20 kolchozů a sovkhozů, přes 100 000 hektarů zemědělské půdy se neobdělává. V Gomelské a Mogilevské oblasti bylo v uplynulých dvou letech dezaktivováno 432 vesnic. Z těchto oblastí bylo vyvezeno přes 800 000 kubických metrů zamořené půdy. Běloruští stavbaři zde postavili 650 km nových asfaltových silnic a položili více než 1100 km vodovodu. Pod trvalou lékařskou kontrolou je v Bělorusku 171 000 lidí. Vyšetření ukázala, že dávky radice nepřekročily přípustnou normu. Struktura nemocnosti se loni v Gomelské a Mogilevské oblasti oproti dřívějším letům nezměnila, prohlásil předseda běloruské vlády.

J. Obzina v Londýně
Londýn: Místopředseda vlády ČSSR J. Obzina přijel v sobotu do Londýna na čtyřdenní oficiální návštěvu Velké Británie. Přivítal jej zástupci britské vlády a velkvelitel ČSSR J. Fidler, který se připojil k jeho doprovodu. J. Obzina se setká s předními činiteli britské vlády a předmetem jeho jednání s ministrem obrany a průmyslu lordem Youngem of Graffham, ministrem zahraničních věcí G. Howem a ministrem obrany A. Clarkem bude především rozšíření obchodních a hospodářských vztahů mezi ČSSR a Spojeným královstvím. Program návštěvy zahrnuje i rozhovory s vedoucími činiteli významných britských firem. J. Obzina a členové jeho doprovodu se setkají i s vedoucími činiteli Konference britského průmyslu, londýnské Obchodní a průmyslové komory a Evropské obchodní rady.

Pohled na dno nádrže
(čtk): Na Oravské přehradě, která patří mezi nejvýznamnější vodohospodářská a energetická centra ČSSR, postupně začínají práce spojené s přípravou na vypuštění této hydrocentrály před rekonstrukcí hlavních objektů po 37 letech provozu. Vodní dílo, odezvané do užívání v roce 1953, tvoří čtverci vodní nádrže s objemem 346 miliónů metrů kubických, gra vnitřní přehrada s korouhou hráže 31 metrů nad dnem a elektrárna se dvěma kaplanovými turbínami s výkonem téměř 22 megawattů. Oravská přehrada je důležitým vodohospodářským stupněm, který reguluje průtoky řek z horní části dolnokubinského okresu do níže položené vodní nádrže Tvrdošín a ovlivňuje i průtoky v povodí Váhu od jeho soutoku s Rekou Oravou. Jejím vybudováním se téměř vyčistily rozsáhlé povodňové ohrožení celého středního a Povodí. Zorovějí i vyhledávaným místem letní rekreace, vodních sportů a kulturních akcí. Villem dlouhotrvající obratní činnosti přehradních vod ne mnohých pobřežních úsech s nepřetržitým geologickým podkladem nastává totiž naplňování ústup a devastace břehů, přestože jsou zveřejněny těsným pásem a jiným porostem. Částečně jsou opořčkováná i některá zařízení přehradní zdi. Jako například korunní přepady a propusté dna. Přípravě práce postupně začínají letos a od dubna do září 1990 bude Oravská přehrada poskytovat odkrývající pole na dno nádrže — odolá zaplavených obcí Hámre, Ostle, Larkov, Osada a Slanica.

Sanatorium zraněné zvěře
(re): V závěru loňského roka vznikla při Muzeu Šumavy v Kašperských Horách oficiální stanice pro bandicizované chřenečnické a ohrožené živočichy. Jde o specializované zařízení, kde nejsou odbornou péči poranění, nemocní či jinak ohrožení obyvateřské volně přírodního muzea má k dispozici pět hektarů pozemek, na kterém jsou zatím postaveny první tři voliéry. Před krátkou dobou trvání se sem již několik „pacientů“ dostalo. Stanice se stará o dva čápy, dva krkavce a čtyř velkého, který se poraní o dráty vysokého napětí. Inicialitorem úspěšné činnosti na pomoc zraněným fauně je zoolog Muzea Šumavy J. Lukeš. Až dosud pečoval o nalezená zvířata — poštolky, káňata, motýky, pochopt, jezevce i kormorána — doma, vlastními prostředky. Není to lačná záležitost, kupříkladu takový čap spolyká nejméně pět kilo masa denně. Udržované zvířata se budou vracet zpět do volné přírody. Urvate poštočtá země jedince se stanice pokusí využít pro další chov. Nápad a jeho realizace je dalším krokem k tomu, aby se na Šumavě udrželi, popřípadě se sem natrvalo vrátí ti typičtí obyvateřské zdejším hvozdu, jakými jsou třeba bařteř hlušec, tetřevkeš obecný, koroptev, křepelka a jlní.

Chov daněk
(čtk): IZD Podlavori ve Slatinských Lázních v okrese Zvolen má jednu ze dvou daněčnických farem na Slovensku. Ve spolupráci s Výzkumným ústavem živočišné výroby v Nitře se dvěadvacetní starší o pět set daněk pocházejících z nejlepších produkčních chovů v Československu a Maďarsku. Zvířata nepřetěbuji usilují, k pastvě jim stačí mechanickým těžko dostupným lůžky a nedevastují půdu tak jako například ovce či skot. V těchto dnech na farmě odchytávají a řadí zvěř. Do chovného reprodukčního stáda vybírají dvoleté a starší daněky. Mladá odstavují od matky na jiném oddělení jako rezervu kvalitních jedinců na obnovu základního stáda a prodeji do jiných farem. Ostatní budou chováni do 15 měsíců na produkci masa. Členem odchytu je i přesná evidence a kontrola zdravotního stavu daněk.

Božičku... zoc!
Božičku... zoc!
Božičku... zoc!

V každé domácnosti se občas něco rozleje — památní hrníček po babičce, kameninová miska, bakelitová kříčka od auta, sádkový ltracik ze zahrádky... S věcmi rozbitými, rozlepenými a rozklizenými je vždycky potíž. Ten, kdo nemá dost šikovnosti nebo trpělivosti, aby si je slepil a opravil sám, má většinou smůlku — tedy vlastně spíš má: již několik měsíců existuje v Praze nová drobná provozovna, dílnička, kde vám slepi a opraví téměř všechno, nač si vzpomenele...
LITVŮZSKÁ UL., PHA-STRAŽNICE - IVF. PRO NÁVĚŠTĚVNÍKY PRAHY...

SPLEOLOGOVÉ OBJEVILI NOVÉ JESKYNĚ PROSTORY
 V jeskyni Skalstýj polok pronikli přes 160 m dlouhý vodní sliv do neznámých, bojných jeskyních prostor. Zdobí je temná sintrová a křapátková výzdoba. Jeskyně se nachází na úpatí Jaspovské planiny ve Stoupském kraji nedaleko obce Turnian-ské Podhradie.

PŘEDNOST PIVU dávají už i Maďari. V MLR se robné na osobu spotřebuje 90 litrů piva, ale jen 45 litrů vína.

Žádná slavná kapitola našich dějin?

Prostě »28. říjen 1918 není žádná slavná kapitola české politiky«. Kódyby se prý čeští politici tenkrát neřídili šovinismem a omezili se jen na území obývané Čechy, ušetřili by sudetskými Němci, ale také českému lidu hodně utrpení a bezpráví«. Čtrnáctidenní Sudetenpost, z jehož článku k 70. výročí vzniku samostatného Československa jsme citovali, dále líčí hrůzu násilného včlenění Sudet do nového československého státu. Oni, tedy sudetští Němci, to prý byli, kdo tehdy usiloval o soužití s Čechy. Bohužel vinou »šovinistického češtví« prý neuspěl.

TAKOVÁ JSOU FAKTA

»Horečná činnost z německé strany nemohla ovšem odstranit některé objektivní skutečnosti, které se po provedených politickopravních opatřeních musely v zamýšlených oblastech projevit. Šlo zde především o životaschopnost a samostatnost zřizovaných provincií. To bylo u všech

přínejmenším problematické. Geografická poloha kupříkladu Deutsch-Böhmen na okraji české kotliny neobyčejně ztěžovala vzájemnou hospodářskou i politickou spolupráci...«

Antonín Faltys dále píše:
 »... Tato činnost německé strany musela vyvolat v českém národě nesouhlas. Předpokládané roztržení hospodářsky integrovaného celku, jímž Čechy po staletí skutečně byly, by bylo těžce ohrozilo životaschopnost rodícího se československého státu. Oddělením pohraničních oblastí, jejichž pohoří a lesnaté masivy tvořily ptirozeň strategické hranice, byl by se nový stát dostal do strategicky velmi nepříznivé situace vůči daleko silnějšímu německému sousedu. Bylo zřejmé, že rakouští a čeští Němci chtějí prosadit své právo na sebeurčení na úkor ostatních národů.

Za této komplikované situace, kdy obě strany hledaly prostředky k zajištění konsolidace rodících se států, došlo v Praze k jednání mezi pražským Národním výborem a zástupci Deutsch-Böhmem Rudolfem Lodgmanem von Aue a Josefem Seligerem. Jednání nebylo a ani nemohlo být lehké. K dohodě také nedošlo. Jak Lodgman, tak i Seliger odmítli veškeré nabídky, které jim česká strana předložila. Byly to nabídky založené na slibu demokratických výhod, politické i hospodářské rovnoprávnosti a plné podpory proti sociálním nepokojům, které v pohraničí vypukly. Nabídky byly ovšem vázány na uznání suverenity československého státu na celém úze-

mí tzv. historických zemí koruny české. Lodgmann a Seliger však byli stoupenci připojení českého pohraničí k Německu. Vystupovali také při jednání jako zástupci samostatného suverénního státu. Proto jednání musela skončit neúspěchem...«

Podaná ruka byla tehdy odmítnuta. Nezbylo než klid v pohraničních oblastech nastolit jinak. V podstatě bezproblémový vstup ozbrojených českých oddílů — až na malé výjimky naprosto klidný — učinil konec tehdejšímu snažím odtrhnout tato území od nově vznikajícího státu a věnovat je Německu. Zemí, v níž — ač porážena, a ještě hledající svou cestu — už začalo kvásit zlé víno nacionálního šovinismu. Důkazem je ostatně i kancléřské období G. Stresemanna a jeho myšlenka německé Panevropy.

Namísto mírové spolupráce se třentistické síly už v té době připravovaly na revanš. V lednu 1919, jak ve své knize Karléra učitele tělocviku uvádějí Stanislav Biman a Jaroslav Malif, se v rytířském sále střežovského hradu sešli mladí němečtí nacionalisté — ti, kteří později stáli v čele henleinovského hnutí, aby přijali zásady pro příští činnost:

»Za prvé. Usilujeme u obnovy německví. Naším polem působnosti je země česká — Böhmerland. Za druhé. Ve své práci neznáme žádných stran, návrž jen Němce... Za páté. Chceme dát do služeb německví všechny síly mravní a duševní. Cesta a způsob této práce jsou nám lhostejné.

Odtud byla přímá cesta ke vzniku třentistických stran ve 20. letech, ke vzniku henleinovského hnutí, k hlásání národnostní neshálenivosti, nacionalismu nejhrubšího zrna. Nic na tom nemění nedůslednosti a chyby v národnostní politice, kterých se dopouštělo tehdejší čs. státní vedení.

Dvacátý osmý říjen bude patřit k nejvýznamnějším datům naší novodobé historie. Nic na tom nemění negativistický přístup některých revanšistických skupin na jih či na západ od našich hranic.

TÉMĚŘ ČTVRTINA LESŮ NA SVĚTĚ je na území SSSR. Roste v nich více než 570 druhů stromů.

»Uznává jen dobu, která s ním poslušně drží krok Mnozí svůj postoj dokazují vsedě u piva

»Vraťme se o celých sedmdesát let zpět a připomeňme si, jak to doopravdy tehdy bylo. Píše se o tom mj. v publikaci Antonína Faltysa Mosty pro revanš, kterou jako třetí svazek edice Slovo k historii vydal Melantrich:
 »Vyhlášení samostatného československého státu vyvolalo na německé straně jednak překvapení, jednak horečnou činnost. Odvolávajíce se na právo národů na sebeurčení, které za pomoci cisařské byrokracie ostatním národům v habsburské monarchii odjírali, se pokusili němečtí politikové z Čech vytvořit několik samostatných státních útvarů — provincií (Deutschböhmen, Sudetensland, Böhmerwaldgau, Deutsch Südmäh-

lan, a rakaiče, které pochází ještě z 30. let. Má tedy již své dávro za sebou a v chodu je udržována jen s mimořádným úsilím.
 S tím se však naše redakce přece jen nechtěla smířit, a proto se náš vydavatel — Melantrich — obrátil na ředitele n. p. Mir J. Křigla s žádostí o přešetření stížnosti čtenářů. Z vysvětlení vyplývá, že závod 04 je z podniku Barvy laky dodávána tiskarská barva neodpovídající hustotou barvě objednané a dříve dodá-

Ke kvalitě tisku Svobodného slova

Omlouváme se našim čtenářům
 V POSLEDNÍ DOBĚ přišel na adresu naší redakce zvýšený počet stížností čtenářů na kvalitu tisku Svobodného slova. Náš list pro české kraje a Prahu je tiskn v národním podniku Mir, závod 04,

vaně. Svůj podíl na špatné kvalitě tisku má však i závod 04, kde tiskář nedostatečně kontroloval kvalitu výstřků. Ředitel závodu K. Hložek dostal ptkaz k reklamaci barvy a řádné kontrole kvality tisku.
 Veimí špatná je kvalita tisku moravského vydání našeho listu, které se tiskne v n. p. Tisk Brno na ještě starší rotačce než v Praze. V Brně-Heršpířích však již byl vybudován nový závod s moderní rotačkou, takže podstatně zvýšené

kvality by se tam mělo projevit v brzkých dnech. S rekonstrukcí tiskárny n. p. Mir v Praze a se zakoupením nové tlačky se počítá až v příštím pátiletce.
 Třebaže problém samotného tisku našeho listu je v rukou jiných podniků [polygrafického průmyslu], všem čtenářům, kteří byli špatnou kvalitou dotčeni, se omlouváme.

Staré myšlenky obhajuje tím, že i to nové jednou zestárne

Vykupuje se tím, že se zaprodává

London - **Palmen, Sonne, Whiskey - zwei Männer und eine Lady begießen 1942 auf den Bahamas einen Coup: Sie haben Gelder auf Geheimkonten nach Mexiko geschmuggelt. Die drei sind Englands Ex-König Edward VIII., seine Frau, die Herzogin von Windsor, und Sir Harry Oakes, mächtigster Geschäftsmann der Bahamas.**

Die Szene entstammt einer neuen US-Fernsehserie, die England schockt: Der Vierteljahr „Leidenschaft und Paradies“.

Die historischen Tatsachen: Der 1936 abgedankte Monarch Edward war im Krieg Gouverneur der Bahamas. Dort lernte er Sir Harry Oakes kennen. Sir Harry wurde im Juli 1943 in seinem Schlafzimmer erschlagen aufgefunden. Sein Schwiegervater Alfred de Morny wurde wegen Mordes

angeklagt - aber freigesprochen. Die wahren Mörder wurden nie verurteilt. Mal hieß es, ein deutsches U-Boot habe den Killer abgesetzt. Andere Spuren wiesen auf die Mafia hin, die damals versuchte, auf den Bahamas mit Spiel-Casinos Fuß zu fassen.

Nun präsentiert die TV-Serie eine noch abenteuerliche Version. Danach schmuggelten der Herzog und Sir Harry Geld nach Mexiko. Die Mafia-Bosse

Lucky Luciano und Meyer Lansky erfuhren davon und erpreßten den Ex-Monarchen, um ihre Spielbanklizenz zu erhalten. Da Sir Harry Oakes nicht mitmachte, wurde er von Mafia-Killern ermordet. Um die Mafia zu decken, sorgte der Herzog dafür, daß der Schwiegervater des Ermordeten als Täter angeklagt wurde.

Die in den USA bereits ausgestrahlte TV-Serie stieß in England auf wenig Verständnis. Lady Donaldson, Biographin des 1972 in Paris gestorbenen Herzogs von Windsor sagte: „Lügengewebe, das ich nicht einmal mit der Mistgabel anrühren würde.“ Das Königshaus äußert sich nicht.

Abkürzungen

AA - Auswärtiges Amt
 BK-Amt - Bundeskanzleramt
 BMVg - Bundesministerium für Verteidigung
 BMI - Bundesministerium des Inneren
 BMWi - Bundeswirtschaftsministerium
 BND - Bundesnachrichtendienst
 BMZ - Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit
 BMF - Bundesfinanzministerium
 BPA - Bundespresseamt
 BMB - Bundesministerium für in-nerdeutsche Beziehungen
 BAW - Bundesamt für Wirtschaft
 BMJ - Bundesjustizministerium
 BSR - Bundessicherheitsrat
 AWG - Außenwirtschaftsgesetz
 FA - Zollfahndungsamt

Die Kapsel, die jung hält

Hamburg - Deutsche Wissenschaftler haben entwickelt, worauf wir Menschen schon immer gewartet haben: ein Mittel, das jung hält. In der Kapsel ist der Wirkstoff „Vita-Gerin-Geistlich“.

Er wurde von Professor Klaus Bayreuther vom Stuttgarter Institut für Genetik entwickelt. Durch ihn erhöht sich die Lebensdauer der menschlichen Zellen um mehr als 50 Prozent. Der Wirkstoff enthält die Vitamine A, B1, B2, D6, B12, C, D, E, Nicotinamid, Mineralstoffe und Spurenelemente (Kalzium, Eisen, Kupfer, Mangan und Rutin). Gedächtnis- und Lernschwächen, nachlassende körperliche Vitalität, Durchblutungsstörungen, Kreislaufprobleme und Infektanfälligkeit sollen deutlich abnehmen, wenn man eine Kapsel am Tag nimmt. 100 Kapseln - es gibt sie rezeptfrei in Apotheken - kosten 56 Mark.

Macht pro Tag 56 Pfennig.

Ausführlich berichtet BILD der FRAU heute über den Jungbrunnen aus der Kapsel.

Nový hotel v Dejvicích

(Země) O činnosti družstevní cestovní kanceláře Re-krea v nových ekonomických podmínkách hovořili včera v Praze a novináři její ředitel V. Ječný. Uvedl, že novou statut družstevního podniku, který má Rekre od počátku roku umožňuje mnohem efektivněji využít všech prostředků pro rozvoj cestovního ruchu. Jednou z nových možností je například samostatné financování výstavby, která by měla alespoň částečně snížit nedostatky ubytovacích kapacit. Jednou z prvních akcí tohoto druhu je stavba nového hotelu v Praze-Dejvicích, kterou zajišťuje čs.-rakouská smluvní společnost Recoop-tour. „Čtyřhvězdičkový“ hotel s kapacitou 765 lůžek přijetá první hosty už v polovině příštího roku.

PAHTERS - SUPER-PLUS
 NASTI SEBOU

Nový hotel Agro nabízí každodenní služby nedaleko obce Kasejovice u Nepomuku, na hlavní silnici z Plzně do Českých Budějovic. Má třináct dvoulůžkových pokojů, restauraci a kavárnu

Prerušeni provozu metra

(LTK): Koubeleni a následně i k. přerušeni provozu na trasech A a C pražského metra došlo včera v ráno na hodinách pole, co nezaným v. K.atel zavolal ná-tišové volání 158 a oznámil, že ve stanici Muzem je umístěna trubovina. Bylo nutné uskutečnit technickou prohlídku uvedeného místa včetně obou tras metra. Iukže od 7.33 hod. do 7.40 hod. v. v. stanici Muzem jen proložili, mezi 7.40 hod. a 7.50 hod. pak byl provoz metra na těchto trasách p. s. t. en.

15. 2. před třemi lety zemřel význačný překladatel, hudebník a hudební skladatel, pan Dolfi Langer. Vzpomínějí přátelé.

TO BYL JAZZ MAN !!

Výbušina ze Švýcarska?

Videa: Podle vědeckého listu Die Presse mohla být výbušina, která zničila lami v prostoru nad Skotakem letadla americké společnosti Pan Am, dodána ze Švýcarska. Lisr v minulých dnech napsal, že dodavatelem by mohl být jistý E. Egger, ředitel tamní firmy Docobul, který byl již dříve ve Francii odsouzen za to, že dodával teroristům výbuštiny. V letadle Pan Am, které se zřejmě stalo obětí teroristického atentátu, zahynulo 270 lidí. Ve Vídni je zase jmenová E. Eggera spojováno s atriou Luciano, při níž byla potopena lod s bezecenným nákladem, aby se z pořístovny vyžalo přes 200 miliónů šilinků.

Macht pro Tag 56 Pfennig.

Ausführlich berichtet BILD der FRAU heute über den Jungbrunnen aus der Kapsel.

Vracejí dluh krajine

(LTK): Havřil Severočeského hnědobelého revíru přispívají k ozeleňování krajiny v okolí svých těžebních závodů. Příkladem jsou na Velkolomu Maxim Gorkij 2 v Ledvicích na Teplicku. Buldozeristé, opravám a další pracovníci ze střediska zemních strojů připraví letos na svazích Českého středohoří 3,5 ha mýtin pro výsadbu nových porostů. Zasadí zde 1500 mladých listnáčů. Péči o životní prostředí se věnují ledvičtí havřil řadu let.

Nehoda se šťastným koncem

Pafix: Horké chvíle zažili v neděli cestující proudového dopravního letounu Concorde letičho z Paříže do New Yorku. Ve chvíli, kdy letadlo nad Atlantikem začalo překonávat rychlost zvuku, objevily se na jednom z palubních okének silné trhliny. Včasným manévrem pilota, při němž letadlo téměř střemhlavým letem kleslo z výšky 18 000 metrů na 10 000 metrů a přelétlo na podzvukovou rychlost, se zřejmě podařilo zabránit katastrofě. Letadlo se pak šťastně vrátilo zpět na východní letiště v Paříži-Roissy.

Zájem o jižní Čechy

(LTK): Stále se zvyšující zájem o jižní Čechy zejména v letní turistické sezóně mohou potvrdit i česko-budějovičtí železničáři. Na zdejších nádraží bylo například v loňském roce zakoupeno u osobních pokladen jeden milión dvacet tisíc jízdenek, tedy o deset a půl tisíce více než v předcházejícím období. Tím se zvýšily i celkové příjmy o 440 tisíc korun. Stála více si cestující zvykali také na prodejní automaty. Této rychlejší a pohodlnější nabídky využilo v roce 1983 o zhruba patnáct tisíc občanů více než v roce předchozím. Podobně tak je za stejné období podstatně vyšší výsledek v manipulaci se skříňkami k úschově zavazadel. TO JE PRŮSER!

Auch am Südpol lebten einst Saurier

Eine unerwartete Überraschung erleben australische Forscher bei Grabungen im Südosten des Kontinents. Sie fanden fossile Überreste kleiner Saurier aus der Familie der Hysilophodontiden. Das Alter der Fossilien liegt zwischen 105 und 130 Millionen Jahren. Am erstaunlichsten ist freilich der Fundort selbst. Er lag zur Lebenszeit der Saurier weniger als tausend Kilometer vom Südpol entfernt. Erst später hat Australien sich von der Antarktis gelöst, um nordwärts in seine heutige Lage zu driften.

Boxeři SSSR mezi profesionály

MOSKVA (aj): Nejlepší sovětští boxeré byli pováženi do USA k profesionálnímu zápasům, pozoruhodnou akcí, které je revolucním překvatem ve vzestupě mezi amatérským a profesionálním ringem. Finančně ziskovitého Murdockých útků-ty koncert. Američtí profesionální trenéři jsou potrhali podle předobné snahou vybrat s nabízené skupiny nejmeně šest borců, kteří v USA absolvují několikmístní přípravu, jako nováčci vybojují první zápasy na čtyři kolo-ty po třech minutách a na to, jak si povedou, bude záviset jejich další kariéra. **PRŮSER! Toto NA CHUT..!**

Mordverdacht abgewürgt

London - Als Hinter-Stellvertreter Rudolf Heß 1987 im Berliner Kriegsverbrecher-Gefängnis tot gefunden wurde, war die Polizei nicht vom Selbstmord überzeugt. Jetzt berichtigt der Gefängnis-Geistliche Charles Gabel: „Ein mir bekannter Krankenkritiker Heß unmittelbar nach dem Tod. Er ging zur Polizei. Ermittlungen werden abgewürgt.“

Im Gotthard-Tunnel werden 14 000 Neonleuchten ersetzt

Man könnte daraus eine der unbeliebten Mathematikaufgaben machen: 14 Männer holen pro Nacht 300 Leuchtstoffröhren (Neonröhren) von der Decke des mit 16,9 Kilometer längsten Straßentunnels der Welt am Sankt Gotthard — wie lange dauert es bis alle 14 000 Lichtquellen zwischen Göschenen im Norden und Airolo im Süden ersetzt sind? Spätestens bis zu den Osterreisetagen, wenn Tag für Tag wieder Zehntausende von Italienern durch die Riesenröhre tief im Bergmassiv der Eidgenossenschaft rollen, müssen die von Tausalz, Ruß und Abgasen arg mitgenommenen Neonröhren ausgewechselt sein. Für diese Arbeiten an der elektrischen Tunnelbeleuchtung werden den 14 Mann des Unterhaltsdienstes genau 47 Nachtschichten zugestanden.

Seit Anfang Februar fahren allabendlich fünf speziell ausgerüstete Lastwagen in die Tunnelröhre mit Gegenverkehr. Auf deren Ladefläche steht ein drei Meter hohes Gerüst, damit die Leute die beiden 16,9 Kilometer langen Leuchtbänder links und rechts an der Tunneldecke erreichen und die Deckel der Beleuchtungskörper öffnen können.

Gleichzeitig schmeißt man brüchige Gummidichtungen in den Abfall, reinigt die stumpf gewordenen Reflektoren und holt natürlich die Neonröhren

drückendes „Klima“ von deutlich über 20 Grad Celsius selbst in Winternächten. Diese aggressive Tunnelluft hat denn auch bewirkt, daß der vielbefahrene Tunnel wegen Rostschäden an Installationen und Anlagen dauernd teure Unterhaltungsprobleme stellt. Rund 40 000 Stunden oder etwa fünf Jahre lang halten Leuchtstoffröhren im Sankt-Gotthard-Tunnel durch, dann geben sie auf. Doch wechseln muß man sie kurz vorher, weil schlecht beleuchtete Stellen auf der eintönigen Strecke die Unfallgefahr noch erhöhen könnten.

Rund 1,6 Millionen Schweizer Franken (umgerechnet etwa fast zwei Millionen Mark) kostet der Leuchtstoffröhren-Wechsel alle Tunnelbenutzer, die mit ihren Autobahnvignetten (Gebührenaufkleber) von 30 Franken, mit zweckgebundenen indirekten Steuern auf dem Treibstoff und natürlich mit der Fahrzeugsteuer selber die prallvolle Kasse der Autobahn-Unterhaltsdienste vor dem Leerwerden bewahren. Ab Ostern, so sieht es die „Marschtafel“ vor, müssen die Röhren alle gewechselt und die Unterhaltungsmanschaften abgezogen sein. Denn bis zum Herbst herrscht dann ein Verkehr aus nachts, das an Reparaturarbeiten nicht denken läßt.

Rund 9800 Schweizer Franken muß übrigens der Unterhaltsdienst bezahlen, daß man ihm die ausgedienten Neonröhren überhaupt abnimmt. Weil deren Vernichtung in Schweizer Müllverbrennungsanlagen nicht zulässig wäre, da sonst Schwermetalle (Quecksilber) in die Luft verdampfen würden, werden die Altlampen gesammelt und — nach Frankfurt-Höchst zu einer Spezialfirma gefahren. In einem speziellen Aufbereitungsverfahren will dieses Unternehmen bis zu 95 Prozent des Lampenmaterials aus dem Sankt-Gotthard-Tunnel zurückgewinnen: das dampfförmige Quecksilber wird abgesaugt, die Leuchtstoffe werden unter Luftdruckstoßen ausgeblasen und filtriert, das Glas zerklüftet und gemahlen, Sockel und Elektroden zuvor abgetrennt.

Der Abfall wird in Frankfurt entsorgt

runter. Etwa einen halben Streckenkilometer schaffen die Männer so pro Nacht, die Leistung hängt auch vom Grad der Zerstörung und der Anlageverschmutzung ab. Dennoch ist Zacharias Büchi als Chef des Autobahn-Werkhofs von Göschenen im Kanton Uri zufrieden. „Es läuft sogar besser, als wir geplant haben“, meint Büchi.

Das Ersetzen der Beleuchtung in diesem gigantischen Autoloch ist reinster Fronddienst. Denn rund tausend Meter unter der Granitmasse der Alpen herrscht ein tropisch-feuchtes,

Kafkova Amerika v Ypsilonce

STUDIO Y, scéná Dvorník I. Wolker, uvedlo scénické adaptaci nedokonalého románu Franze Kafky sociální realitu charakteristickou pro postindustrialní Ameriku, která je vskak inscenována ku prospěchu věcí příručené Kafkova díla budou možná tímto přepisem zaskočení, protože jeho cílem je spíše postavení smyslu a zážitu Kafkovy tvorby jako takové než pouhý převod z literární podoby do jevištní.

Amerika v Ypsilonce tak dostává jakýsi obecnější, všepřátelnější ráz a rozšíření původní téma do existenciálních pokor. Hlavní hrdina hry Karel Rossmann je zde na rozdíl od románu více oprostřen od reálných sociálních vztahů a stává se pouťákem světem moderních situací, které provětrují především jeho lidský obsah. Karel zde prochází celým systémem zkušek, společenských, emocionálních, morálních atd., do nichž je vědomě manipulován. Obstojí v nich nejen pro svou navítil a malou zkušenost, ale především proto, že nepřestane být Eloučkem. Závěr jeho cesty osovem není jednoznačný a nabízí více možností interpretace.

Galileo k Jupiteru

Los Angeles: Jak oznámili američtí vědci, USA připravují na říjen letošního roku vypuštění kosmické sondy Galileo k Jupiteru. Sonda má získat nové údaje o páté planetě sluneční soustavy, jejich měsících a magnetickém poli. Vypuštěna bude z paluby rakety, aby dosáhla větší rychlosti, obletí nejdříve jednou Venusu a dvakrát Zemi a pak teprve se vydá na 3,8 miliardy kilometrů dlouhou cestu. Do blízkosti Jupiteru se má dostat v prosinci 1995. Pak vypustí 340 kilogramů těžký průzkumný modul, který po 150 dnech letu rychlostí 200 000 km v hodině vstoupí do atmosféry Jupitera. Pád modulu bude pak zpomalen pomocí padáku. Životnost modulu je odhadována na pouhých 75 minut.

DER LÄNGSTE REISEZUG DER WELT:

Die Niederländischen Staatsbahnen (NS) sind am Sonntag ins Guinness-Buch der Rekorde gerollt. Wie ein NS-Sprecher mitteilte, fuhr der Sonderzug mit einer Länge von 1601,58 Metern in eininhalb Stunden von Rotterdam nach Eindhoven. Der Zug bestand aus 60 Intercity-Wagons, hatte 244 Achsen und wurde von nur einer E-Lok gezogen. An Bord waren nur wenige Gäste, doch um so mehr Menschen ließen sich entlang der Strecke das Schauspiel nicht entgehen. NS-Techniker erhofften sich von dem Test aus Anlaß des 150-jährigen Bestehens der NS Erkenntnisse über das Bremsverhalten langer Eisenbahnkonvois.

Starek GMD in Kaiserslautern

KAISERSLAUTERN. Professor Jiri Starek wurde für die Spielzeit 1989/90 die Position des kommissarischen Generalmusikdirektors am Pfalztheater Kaiserslautern übertragen. Er wird noch in der laufenden Saison die deutschsprachigen Erstaufführungen der Sibelius-Oper „Die Jungfrau im Turm“ und des Rachmaninoff-Einakters „Francesca da Rimini“ leiten. Zum Beginn der Spielzeit 1990/91 wird die Stelle ausgeschrieben. fr

MLR: Napjatá přechodná etapa

Projev Károlyie Grósze na zasedání ÚV MSDS

BUDAPEŠT: Orgán ÚV MSDS Nárazabadaég včera aveřejnil text projevu generálního tajemníka strany K. Grósze na zasedání ústředního výboru MSDS.

Při charakteristice nynější politické situace v MLR Grósz konstatoval, že maďarská společnost nyní prožívá další napjatou přechodnou etapu v procesu dlouhodobé hospodářské a politické krize. Projevuje se to zejména zhoršováním životní úrovně. Po dlouhých desetiletích byl rok 1988 prvním rokem, kdy přes zvýšení výroby poklesla u obyvatel spotřeba. Dalším jevem je vzrůst počtu těch, kteří žijí ve stále těžších podmínkách, což vyvolává zhoršování nálady. Jak členové strany, tak i ostatní veřejnost vyslovují svoji nespokojenost s výsledky, kterých bylo dosaženo od květnové konference. Do tohoto ovzduší zapadají i rostoucí extrémní projevy zprava i zleva, které mezi obyvatelstvem nevznášejí už jen neklid, ale i politický nátlak.

V čem jsou příčiny těchto krizových jevů? Především v tom, že strana nedokázala dostatečně přesvědčit obyvatelstvo, že reformy ani vyžadují mnohem větší úsilí a oběti od všech. Další příčinou krize je rychlé tempo hospodářské a politické reformy. V tomto námi diktovaném tempu se skrývají dvě nebezpečí: Společnost se

nedokáže orientovat ve spoustě dlhších rozhodování a přestává vidět hlavní směr rozvoje. Dále brozí nebezpečí rozpadu jednoty hospodářské a politické reformy. Je nebezpečné a škodlivé, když strukturální přestavba hospodářství a problematika obrovské zadluženosti vypadnou z centra pozornosti na úkor změn v systému politických institucí.

Za příčinu krize označil K. Grósz i zkruslování a extrémní projevy v informační politice a v jejím rámci i v masových sdělovacích prostředcích. Problém nezpůsobuje to, že píšou o skutečných událostech a faktech, ale že vědomě zveličují chyby. A za viníka každého problému označují stranu jako celek, nebo alespoň její nejvyšší vedení. V této souvislosti konkrétně kritizoval orgán Vlastenecké lidové fronty Magyar Nemzet a také některé poňady rozkladu a televize, které vysílají do světa nepravdivá fakta, usilují o oslabení mládeže a zpochybující důvěru lidí. A nakonec neodmyslitelnou příčinou prohlubující se krize jsou i čtvavé postoje extrémistických prvků v opozičních alternativních organizacích. Toto extrémní křídlo vyostřuje situaci, vystupuje proti spolupráci a proti režimu.

K. Grósz v souvislosti s možností vytvoření systému více stran uvedl, že na cestě demokracie není tento systém pokrokem, je to jen jiná forma uplatňování demokracie. Rekl, že zřejmě až po volbách do parlamentu v roce 1990 se v dalších letech skutečně rozhodne, které strany budou schopny vytvořit konstruktivní program a jaké kořony v maďarské společnosti sapsati.

TAK AT JAVU OD VALU, DOKAZALI, ZE NIC NEDOKAZALI... BASAHA-RENTETE FERETE PINA...!

TO JE PŘEBILVAPENÍ

BEZ ČEDOKU PO JIŽNÍ AFRICE (Úryvek)

Tědy není policejní stát jako policejní stát. Posléze čtu v novinách: Trevor Tutu, syn radikálního bohoslovce Desmonda Tutu, byl zatčen pro řízení motorového vozidla bez řidičského průkazu, ale zato s přemírou alkoholu s těle. Za mířemi strávil jeden víkend, ale cosi s procedurou zažaláfování bylo technicky, právnicky v nepořádku. Propuštěn Tutu mladší a soudce Nejvyššího soudu J. Kriegler nařídil ministru vnitra zaplatit odškodnění 3.000 randů, královskou sumu. Musím se pozeptat charistů Karla Trinkewitze a Ivana Medka, kolik oni dostali odškodného za nešetné policejní zacházení.

Jeden den divadlo, druhý den výstava, tolik kultury. Vernisáž, zákusky, mnoho vína, samé současné černošské, osvobozující umění, jsem představován několika tvůrcům. Jejich obrazy, soškulptury ledacos vyjadřují — vzdor, bol, leč též nenávisť, bažení po pomstě. Též jsem se tam potkal s typem módních revolucionářů, salonních bolševiků z nejlepších evropských rodin. Pokusil jsem se o ideologickou rozpravu s dárou, na sobě cosi od Diora, navrch s kůží hada boa constrictor. Kolik to asi stálo, kolik prázdných britské dětiček v buši by se za týž obnos naplnilo? S navoněnou pokrokovky mi jsem se ovšem nedomluvil.

Při odchodu z vernisáže zírám na dva muže Černoč, vlasy spletené do copánků, na copánkách navlečené různobarevné korálky, se objímali a hladil s bílochem. Nedělali dojem ani opilců ani homosexuálů. Takže třeba není vše ztraceno.

Přátelé nás rovněž uvedli do společnosti revolucionářů. Podzemní party se konala v nohli vile a zahradních prostorách v nejpřesušnější čtvrti města. "Masy jsou irrelevantní, bezvýznamné," vytrvale opakoval jeden z vůdců, šampaňské v jedné, kaviár v druhé ruce.

Apartheid atrofuje, rozpadá se z nejedného důvodu. Menším důvodem je tlak, halas ze zahraničí. Boykot sportovců skutečně pohnul Pretorium integrovat sporty (tamtě to bylo Jižní Africe něco platné, boykot na zahraničních kolibřích trvá).

Domá na apartheid začínají útočit i někdejší jeho podpůrci a to i v církevních řadách: že jde věru o nekřesťanskou, nehodnou praxi. Ubývá inter-

pretů bible ke zdůvodnění nadvlády bílého kmene. Též se nabízí, ba vnučuje otázka: Jestliže je třeba tak drakonických zákonů k udržení, přežití naší afrikánské národnosti, stojí vůbec za to, aby tato národnost přežila, vydržela? Buď má dost své vitality, nebo ji nemá. V tom případě, proč ji umělé držet při životě pendremem?

Apartheid je nedodržitelný, neprosaditelný, neuhlídatelný požadavek. V městech žije několik milionů černočů, jimž zákon zakazuje tam žít. Nepřátelnost požadavku dosahuje někdy výšin naprosté nesmyslnosti. Tohle jsem si uvědomil pod sloupy u jednoho z vchodů na hlavní nádraží. Totiž zcela nahofe u stropu, kde přece nikdo nehledá instrukce občanského chování, přežíval málo již čitelný příkaz této rase vejít těmito metry a oné rase hned vedle vejít jinými metry do téže haly.

Apartheid se prodrazuje, k provádění je třeba velké byrokratického aparátu. Představme si, že v Československu by kromě zavedeného třídění na straniky a nestraniky též uskutečnili apartheidní segregaci obyvatel pihovatých a nepihovatých, či blondýnů a brunetů. Co té registrační práce, navíc s menšinovými právy pro zrzavé a plešaté.

Philip Gon nás vzal na prohlídku lékařské laboratoře, kterou spoluvlastní — na třech poschodích v mrakodrapu, 250 zaměšnanců pěti rasových kategorií. "Myslíš, že by architekt navrhoval a my platili za pět druhů záchodů, převlékárny, společenských koutků?" prohodil patolog.

Hlavním likvidátorem apartheidu je ekonomie, hospodářské potřeby země. Podíl černošského obyvatelstva jako konzumentů tržních produktů

roste. Výroba a zejména spotřeba vyžadují interakci, kontakt — a apartheid kontakt nojně omezuje, ba i vylučuje. Banky kráčeji v čele pokroku, slouží, tj. zisk získávají od všeho obyvatelstva. Profit matka, otec pokroku, měna zůstala v zemi jednotná.

Na venkově paternalistické vztahy mezi bílým farmářem a černými čeledíny pokračují tak jako již před úředním zavedením apartheidu v r. 1948. Jinde je situace jiná a proměnlivá.

První fáze: Zdůrazňovat bělošskou autoritu, občas ty druhé praštit přes hlavu a tím se chlubit. — To jsem už nezažil.

Druhá fáze: Za apartheid se omlouvat a žadonit o pochopení. To jsem zažil v r. 1979. Již tehdy jsem nenašel v novinách (anglických; afrikaans sice rozluštím, ale nečtu) ani jednu obhajobu rasistického statusu quo. Tím méně byla k nalezení v roce 1984. Naopak, útoky, ba i sebekritika provinilců, zde příklad:

Sunday Times, 7. října 1984: Na první straně veliký článek s barevnou fotografií kajčovníka a jeho dcery. Seržant detektiv William James Morris sloužil deset let v mravnostním komandu, lapal účastníky mezirasových pohlavních styků. — "Viděl jsem, jak se před mýma očima muži zastřelili, ne jeden, pěkna řádka jich byla," přiznal a dodal, že je sorry. A jeho dcera se odstěhovala k milenci — mišenci.

A pronikat začíná fáze třetí: Kompenzová za bývalá přikofi poskytováním výhod, přednosti, zvláštních ohledů. Dát minci černému, ale nikoliv bílému žebrákovi.

V nemocnicích se neplatí podle poskytnuté služby, ale podle vyhodnocení platební schopnosti pacienta. Komplikovaná srdeční operace, co v USA stojí 100 tisíc dolarů, přijde v RSA na jeden rand čili polovinu jednoho dolaru. "Černošským pacientům dávám extra léčiva, domů do zásoby, za předpokladu, že si je mohou jen s obtížemi zaplatit — to je norma, naprostá samozřejmost," řekl mi mladý lékař a jeho manželka poskytla jiný pohled na toutž záležitost. Že totiž u nich na univerzitě analyzovali černošskou divadelní hru, ona kritizovala její nedostatky a spolužáci ji nařkli z reakcionářství: že hra je prece dobrá — pro černochoy, proto to přece stáči.

V Americe se systému poskytováním privilegií říká "Affirmative Action", retušující, nepoctivá to nálepka. Ale že by v rasistické Jižní Africe? Ale ano, dočetl jsem se i v černošských novinách Sowetan (25. října 1984). Redaktor Thami Mazwai navštívil Francii a líbilo se mu, že s ním bylo zacházeno tak jako s kýmkoliv jiným. Jaká to úleva v porovnání s jihoafrickými úřady, kde teď panuje příkaz zacházet s černošskou veřejností mimořádně uctivě

ON TAM JEZDÍ, ON TO MA' VEDET!
(BEZ POVOLENÍ Z PRAVODAYE)

No sports

LONDON, 19. Februar (AP). In Großbritannien dürfen auch künftig zumindest formell keine Sportveranstaltungen an Sonntagen stattfinden. Der jüngste Versuch, das aus dem Jahr 1780 stammende Verbot zu ändern, scheiterte am Freitagabend im Parlament. Die Verteidiger der Sonntagsruhe unter den Abgeordneten zögerten die Debatte so lange hinaus, bis die nach der Geschäftsordnung vorgesehene Zeit für die Abstimmung abgelaufen war.

Enttäuscht sind vor allem die Freunde von Pferderennen, die auch künftig an Sonntagen auf ihren Sport verzichten müssen. Dagegen drücken die Behörden beim traditionsreichen Tennisturnier in Wimbledon, bei Fußball-, Rugby- und Golfmeisterschaften sowie beim jährlichen Grand-Prix-Rennen im Automobil-sport seit Jahrzehnten beide Augen zu. Zuletzt wurde ein Verstoß gegen das 209 Jahre alte Gesetz 1956 geahndet.

Bonn — „Etwa 2,5 Millionen Ausländer in der Bundesrepublik erfüllen die formalen Voraussetzungen für eine Einbürgerung, d.h. sie sind über 10 Jahre hier.“ Das erklärte Carl

Er war James Bond

PHILADELPHIA, 17. Februar (Reuter). Er wurde nicht bei einem Bombenattentat zerfetzt, und er ist auch nicht von einer Bande durchtriebener Feinde der westlichen Zivilisation vergiftet oder zu Tode gefoltert worden. Der

„wahre“ James Bond (Bild) starb diese Woche im Alter von 89 Jahren in seiner Heimatstadt Philadelphia in den USA. Anders als sein Namensvetter in den Bond-Romanen und -Filmen hat er niemals eine Waffe getragen, nie Wert darauf gelegt, daß sein Martini geschüttelt wird und nicht gequirt. Ein Leben lang hat er Vögel beobachtet, nicht bezaubernden Agentinnen nachspioniert.

Bond, dessen Tod am Donnerstag bekannt wurde, war einer der berühmtesten Vogelkundler der Welt. Sein Name war von Ian Fleming, dem geistigen Vater des Agenten mit der Dienstnummer 007, für seine Romane ausgeliehen worden. Der Vogelkundler Fleming war zufällig auf den Namen gestoßen, als er ein Buch Bonds über die Vogelwelt der Karibik las.

„Dieser kurze, nüchterne, angelsächsische und doch sehr männliche Name war genau das, was ich brauchte“, schrieb Fleming einmal in einem Brief an Bonds Frau.

Immer mehr Moslems

WASHINGTON, 17. Februar (dpa). Die Zahl der Menschen islamischen Glaubens wächst schneller als die anderer Religionsgruppen und könnte sich nach Berechnungen einer unabhängigen Forschergruppe von derzeit rund 984 Millionen auf etwa 1,9 Milliarden im Jahre 2025 erhöhen. Moslems würden dann nach einer in Washington veröffentlichten Statistik des „Population Reference Bureau“ rund ein Viertel der Erdbevölkerung ausmachen.

Der Darstellung der Wissenschaftler zufolge hängt dies mit dem natürlichen Bevölkerungswachstum in überwiegend islamischen Entwicklungsländern zusammen. Religionsübertritte und die Glaubenssätze des Islam spielten hingegen keine große Rolle.

In 40 Ländern, vor allem in Nordafrika und Vorderasien, bilden Moslems nach Angaben der Statistiker die Mehrheit der Bevölkerung, in 25 weiteren eine Minderheit von 25 bis 49 Prozent.

Bratislava má nový hotel

[čtk]: Novou dominantou centra Bratislavy — reprezentativní stánek cestovního ruchu — hotel Forum byl včera odevzdán do užívání v hlavním městě SSR. Otevřen se zúčastnili členové předsednictva ÚV KSS, tajemník ÚV KSS G. Štápa, vedoucí tajemník MV KSS v Bratislavě Š. Rybár, a další představitelé. Přítomní byli rovněž členové zastupitelských úřadů v Praze a Bratislavě a zástupci zahraničních dodavatelských organizací. Velikoryse urbanisticko-architektonicky řešený 452lůžkový luxusní hotel je zařazen do mezinárodní hotelové sítě „Forum Hotels International“, což umožní využívat i mezinárodní marketingový a rezervací systém. Hotel, na základě kontraktu uzavřeného mezi Strojexportem Praha, francouzskou firmou CBC a jugoslávským Montinvestem, byl postaven jako „dodávka na klíč“. Návštívnickům zde bude k dispozici přes 600 míst u stolů, variabilní hala, bazén se saunou a posilovnou, 112 krytých a otevřených parkovacích míst.

Dieter Spranger, Staatssekretär im Bonner Innenministerium, gegenüber BILD: „Sie alle könnten also eine Einbürgerung anstreben, tun es aber nicht. Nur knapp 14 000 Ausländer, also unter 0,4 Prozent lassen sich pro Jahr einbürgern.“

Epidemie chřipky vrcholí

(Čtk): Sdělení ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí ČSR k vývoji chřipkového onemocnění: V minulém týdnu došlo na území ČSR k dalšímu vzestupu počtu hlášených chřipkových onemocnění. Celkový počet dosáhl 402 218 případů. Ve srovnání s šestým týdnem jde o nárůst o 30 procent. V krajích, ve kterých vzestup začal nejdříve a nejrychleji postupoval, došlo v sedmém týdnu buď již k poklesu nemocnosti (například ve Východočeském kraji o 4,7 proc.), nebo výraznému snížení tempa nárůstu (v Jihomoravském kraji již jen o 2,4 proc.). Nejvyšší zvýšení nemocnosti bylo hlášeno v Jihočeském kraji, kde hvězdá nástup epidemie zaznamenaná nejpozději, a v Severočeském kraji (o 48 procent). V ostatních krajích činil vzestup ve srovnání se šestým týdnem zhruba 40 procent. Na základě analýzy dosavadního vývoje lze očekávat, že v tomto a příštím týdnu bude epidemie vrcholit, pak již lze počítat s poklesem nemocnosti. Podle informací ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí SSR na území Slovenska nadále trvá chřipková epidemie. Uplynulý týden bylo hlášeno 243 000 nových onemocnění, což je o 73 000 více než v šestém kalendářním týdnu.

ZEHNTAUSENDE waren in der Nacht zum Freitag auf den Beinen, um eine technische Meisterleistung miltuerleben — den Transport einer riesigen Bogenbrücke durch den Hafen von Rotterdam. Auf zwei Pontons ruhend wurde das 45 Meter hohe und 300 Meter lange Gefährt von vier Schleppern durch die Hafengewässer an den künftigen Standort bugsiert, um eine 24 Jahre alte Autobahnbrücke zu ersetzen. Der Transport der 4800 Tonnen schweren Van-Brienoord-Brücke war ein Meisterwerk der Steuermannkunst. Die kritische Phase kam, als sich der Schleppverband unter zwei hochgezogenen Hebebrücken „durchschlangeln“ mußte. Bei einer Hebebrücke betrug der Spielraum in der Höhe nur 30 Zentimeter, der Seitenabstand zu den Brückenwänden wenige Meter. Die neue Brücke wurde in Zwiindrecht gebaut.

SLINU, ŽE PŘEVEZOU KARLOV MOST NA SVĚT. VYSTAVU...

Anschlag auf Budapester U-Bahn

Hoher Sachschaden / Sprengkörper selbstgebaut / Motiv unklar

BUDAPEST, 19. Februar (dpa/AFP/FR). In einem Waggon der Budapester U-Bahn ist Freitagabend eine Bombe explodiert. Wie die ungarische Nachrichtenagentur MTI am Samstag meldete, wurde von den rund 100 Fahrgästen des Wagens niemand verletzt. Der Sprengsatz habe jedoch beträchtlichen Sachschaden angerichtet.

Nach dem Bericht hat es sich um eine selbstgebaute Bombe gehandelt. Bisher hätten die Untersuchungen noch keine Hinweise auf den Täter ergeben. Dies war das erste Bombenattentat in der Budapester U-Bahn, verlautete von informierter Seite.

Der Sprengsatz detonierte gegen 18.15 Uhr auf der Ost-West-Linie zwischen den Stationen Astoria und Deak-Park. Die Linie ist erst Anfang der 80er Jahre eingerichtet worden. Ein Unbekannter habe die Bombe an der Rückseite des U-Bahnzuges angebracht, meldete MTI unter Berufung auf Polizeiangaben. Die sofort ein-

geleitete Untersuchung, zu der auch Feuerwehrexperten hinzugezogen wurden, dauerte am Wochenende noch an.

In Ungarn hatte es in letzter Zeit wiederholt Bombendrohungen gegen öffentliche Einrichtungen, so auch gegen Schulen, gegeben. Es war auch zu Sabotageakten an Verkehrsmitteln sowie Brandstiftungen in ungarischen Betrieben und öffentlichen Institutionen gekommen.

Über die Hintergründe dieser Aktionen ist nichts Konkretes bekannt. Nach Ansicht der Behörden könnte es sich um Protestaktionen gegen den sinkenden Lebensstandard und die Preiserhöhungen in den letzten Wochen handeln.

Nach Meldungen der tschechoslowakischen Nachrichtenagentur ČTK wurden auch in der CSSR in letzter Zeit gehäuft Bombendrohungen registriert. Am 8. Februar hatte ein Anschlag auf das Rathaus von Usti nad Labem (Aussig an der Elbe) ebenfalls Sachschaden angerichtet.

● **Dvoudílný katalog výstavy Praha kolem roku 1800** — umění a kultura na dvoře Rudolfa II., která je od konce listopadu otevřena ve vídeňském uměleckohistorickém muzeu, získal mezinárodní cenu Nejlepší katalog roku 1988.

gegung der beiden erschienen sind. Die Hochschullehrerin beginnt, darüber nachzudenken, was es bedeutet hätte, wenn der Irrtum nicht Paul Spann, sondern ihr selbst widerfahren wäre: „Wie sähe eigentlich mein Leben aus, wenn es sich auf Fluren abspielte, in Schlafsälen oder bestenfalls im Doppelzimmer, ohne Wahl?“ Was wäre aus ihr geworden, wenn man ihr, einmal in eine Nervenklinik geraten, später nicht „Mut gemacht hätte für draußen?“

Mit Hilfe des Buches hat Paul Spann endlich seine „Unschickbarkeit aufgeben“ (Eva Preuß). Außerdem zeigt das Heimatmuseum in Berlin-Reinickendorf eine Ausstellung mit Bildern und Dokumenten aus dem Leben des 81jährigen sowie den Sütterlin-Aufzeichnungen für das Buchmanuskript.

Sein Vater war immer wieder arbeitslos und trank. „Wir haben Müttern unterstützen müssen. Wir mußten morgens Zeitungen austragen und nachmittags auch“, berichtet Paul Spann. „Wir sind um drei Uhr aufgestanden“. Frühstück gibt es kaum, in der Schule schläft der Junge ein und wird zum „Schulversager“. Spanns Leben erhält die entscheidende Richtung, er wird ins Erziehungsheim gesteckt ... und dann bin ich weggekommen“, heißt es über diesen Schritt in den Erinnerungen des 81jährigen.

So lautet auch der Titel des Buches, in dem jetzt die Aufzeichnungen von Paul Spann sowie Betrachtungen von Eva Preuß über die ungewöhnliche Be-

WASHINGTON: Agenturní zprávy hovoří o tom, že Světový předsobný výbor Wimbledonu byl pozván do Bílého domu a při své krátké návštěvě Washingtonu si zahrálje tenis s americkým prezidentem Bushem. (fkt)

Fünf Jahrzehnte grundlos in Nervenheilstalt

Siebzig Jahre seines Lebens ist der Berliner Paul Spann praktisch unsichtbar geblieben. Geboren im Jahr 1907, war Spann seit 1917 in sogenannten öffentlichen, tatsächlich eher verborgenen Einrichtungen untergebracht: Zunächst in Erziehungsanstalten, dann in Nervenkliniken. Seit fast fünf Jahrzehnten wohnt der Mann mit dem jetzt schlohweißen Haar in einem gelben Klinkerbau der „Wittenauer Heilanstalten“, die nach dem Krieg in Karl-Bonhoeffer-Nervenklinik umbenannt wurden. Nun allerdings hat sich herauskristallisiert, daß er dort gar nicht hingehört.

Ein Videoband löste die höchst beunruhigende Entdeckung aus. Eva Preuß, Professorin für Sonderpädagogik an der Freien Universität Berlin, hatte sich mit einer Gruppe von Patienten getroffen, die mit ihr den Alltag in der Nerven-

linik mit der Videokamera aufzeichnen wollten. Bei der Zusammenarbeit und bei späteren Besuchen wurde der Sonderpädagogin immer klarer: Paul Spann ist zwar von einer überaus schweren Kindheit geprägt, aber mit seinen geistigen und seelischen Möglichkeiten kaum ein Dauerpatient für die Psychiatrie. Auch die Behörden sind inzwischen davon überzeugt und hoben die Pflugschaft für den 81jährigen auf.

Sonderlich erfreut war Paul Spann über diese Entwicklung nicht. Seither befürchtet er, noch einmal „umgetopft“ zu werden. Höchst besorgt erklärt der 81jährige, er wolle nirgendwo anders mehr hin. Das Personal der Station 22 der Karl-Bonhoeffer-Klinik war be-

müht, Paul Spann zu beruhigen: „Ich hab' schon zu ihnen gesagt, sie sollen mich nicht wegschicken ... und die haben auch versprochen, mich zu behalten.“

Nach so vielen Jahren des Irrtums wird niemand dem 81jährigen eine neue Umgebung zumuten, doch ein wenig Angst hegt Paul Spann trotz aller Versicherungen noch immer. So hat er auch zunächst einmal geögert, als Eva Preuß ihm vorschlug, ein Buch über seine Kindheit und das Leben in der Nervenklinik zu schreiben. „Aber Ärger kann ich dadurch nicht kriegen?“, fragte Spann, ehe er sich an die Arbeit setzte. In Sütterlin-Schrift zeichnete der Berliner sein Leben auf.

● **Pohorlí Schwarzvaid v NSR posthila údajně největší myšl pohroma za posledních 50 let. Podle předsušného zemědělského úřadu v Donecašingenu jsou pole oseta na zimu republikou a různými druhy obilí doslova dohola okoušaná záplavou nenasytných bloudavců. VĚSTNÍKY NOVÝ ZÁJEROV...**

Zemětřesení na Slovensku

(Ětk): V sobotu v časných ranních hodinách došlo k zemětřesení. Jehož epicentrum bylo podle údajů Geofyzikálního ústavu Centra geovědného výzkumu SAV přibližně deset kilometrů od Šamorína. Čas prvního vstupu seismických vln na seismické stanici v Bratislavě byl 3 hod. 46 minut 16,6 sekundy našeho času. Lokalizovat zemětřesení umožnily kromě záznamů z 85. pracoviště i údaje ze čtyř maďarských seismických stanic. Geofyzikálnímu ústavu SAV dosud telefonicky potvrdilo přes 400 občanů, že pocítili zemětřesení. Ze SAV jim zašlou seismické dotazníky, podle kterých vyhodnotí jeho intenzitu. Otřesy v Bratislavě byly podle předběžného vyhodnocení mezi čtvrtým a pátým stupněm dvanáctistupňové intenzivní stupnice MSK. Naposledy bylo zemětřesení v této oblasti zaregistrováno 29. 6. 1988.

TAKY MUSÍ MIT, NAOZAJ, VŠETKO...

Obnovení těžby

(Ětk): V povrchovém Dole 5. květen v Chabařovicích na Osecku obnovili včera opět těžbu uhlí v části lohu postíženém před týdnem sesuvem zeminy na vnitřní výsypce. Na půl milionu m³ skrývky zavázlo uhelné pásové dopravníky a z provozu byl odstaven velkostrój KU 300. Na odhrnování zeminy byly nasazeny i těžké mechanismy z Dolů Nástup v Tušimicích a Dolů V. I. Lenina v Komoňanech. Spolu s asanací výsypky musely být pásové dopravníky demontovány a pušpřeloženy na zpevněné podloží opět smontovány.

Nový sovětský týdeník

Moskva: V Leningradu včera vyšlo první číslo nového týdeníku pod názvem 24 časa (24 hodin), který je výběrem z nejzajímavějších materiálů ústředního sovětského tisku. Jak informoval list Pravda, týdeník vydává městská organizace Svazu novinářů SSSR. V prvním čísle najdou čtenáři mj. články o tajné telefonní lince mezi J. Kennedym a N. Chruščovem, novou verzi o zavraždění S. Kirova v roce 1934 a stanoviska akademika A. Sacharova k přestavbě. Seznámí se také s osudem Stalinových dětí a s problémy emigrace.

KOLIKÁTA TO UL JE ?

Střelba u benzinového čerpadla

(re): Neznámý pachatel se v noci ze soboty na neděli vloupal do stanice benzinového čerpadla poblíž Zlatých Moravců v okrese Nitra. Střelnou zbraní se pokusil rozbít zámek a když se mu to nepodařilo, protřel si vchod do kanceláře přes dvojitou skleněnou výplň dveří. Uvnitř se násilím dostal do příruční pokladny, ve které však našel pouze použité poukázky na benzín a naftu.

● UŽ 3,6 milionů Kubánců, tj. asi polovina sexuálně aktivního obyvatelstva země, bylo vyšetřeno na přítomnost viru způsobujícího AIDS. Vyšetření bylo pozitivní ve 275 případech, z nichž 202 tvořili muži. U 51 osob choroba propukla a 13 z nich zemřelo. Osoby, u nichž byl virus AIDS zjištěn, jsou izolovány ve zvláštním sanatoriu.

STUDIE BRITSKÝCH PSYCHOLOGŮ Z NEWCASTLU potvrdila to, co ženy dávno vědí — že kadeřníci dokáží nejen nastouchat, ale jsou i dobrými terapeuty. Holčičské a kadeřnické salóny ulehčují lidem od starostí a ti navíc od svých obsluhovačů očekávají pomoc, oporu a nové informace. Holčičky jsou tak chtě nechtě i sociální pracovnice.

SOCIÁLNÍ POLIFOUSALOGIE...

Dva velitelé SNB se hádají, kdo z nich má hloupějšího zástupce. Protože se nemohou dohodnout, zavolají oba zástupce ke zkoušce. První velitel pošle svého zástupce do prodejny masa pro tři porce zmrzliny. Zástupce srazí paty a odejde. Druhý velitel pošle svého zástupce k sobě do bytu, aby se tam podíval, jestli náhodou není doma. Také ten srazí paty a odejde. Oba zástupci se setkají na chodbě: "Poslyš, ten náš starý je ale pitomec. Představ si, že mě poslal do prodejny masa pro zmrzlinu. Copak neví, že je neděle?" Ten druhý: "Náš starý je ještě blbější. Poslal mě k sobě do bytu, abych se podíval, jestli není doma. Copak tam nemůže zatelefonovat?"

Atomreaktor in Tauschhandel?

PEKING, 16. Februar (AFP). China erwägt nach einem Bericht der englischsprachigen Zeitung „China Daily“ den Kauf eines sowjetischen Atomkraftwerks. Wie die Zeitung unter Berufung auf nicht näher genannte Experten berichtete, sollen bereits im nächsten Monat die Verhandlungen mit einer sowjetischen Delegation beginnen. Geplant sei der Erwerb des Atomkraftwerks auf der Basis eines Tauschgeschäfts. Eine endgültige Entscheidung darüber solle jedoch erst beim chinesisch-sowjetischen Gipfel Mitte Mai in Peking getroffen werden.

Ein westlicher Experte sagte, es sei der UdSSR möglich, ihre Technologie billiger und — dank des Tauschgeschäfts — zu günstigeren Konditionen anzubieten als die westlichen Konkurrenten. Die Sowjetunion könne ein ernsthafter Rivale für westliche Anbieter in China werden.

CER - NO - BIL ...

Belgiens Wirtschaft wächst kräftig

Das Bruttosozialprodukt Belgiens ist 1988 um 3,9 Prozent gewachsen. Im Jahr zuvor war ein Plus von 2,4 Prozent ausgewiesen worden. Die jüngste Entwicklung ist vor allem auf die deutlich gestiegene Auslandsnachfrage (9,5 Prozent) zurückzuführen.

Hier ist Rauchen verboten

LUXEMBURG, 16. Februar (dpa). In Luxemburg wird das Rauchen in öffentlichen Gebäuden verboten. Mit 45 Ja-Stimmen, zwölf Enthaltungen und drei Gegenstimmen hat das Parlament des Großherzogtums am Mittwoch einen Gesetzentwurf zur Bekämpfung des Tabakkonsums verabschiedet.

Wie das Presse- und Informationsamt auf Anfrage in Luxemburg mitteilte, soll vor allem das Rauchen in Krankenhäusern, Sanatorien, Kliniken, Schulen, Wartesälen untersagt werden. **O.K.**

"Soudruhu," osloví chodec v Brně strážníka SNB, "vy jste inteligentní člověk, který zná své okolí. Vy mi jistě můžete říci, kde tady bydlí soudruh Ryba." Polichoceny orgán s úsměvem odpovídá: "To víte, že to tu všechno dobře znám. Soudruh Ryba bydlí na konci této strany ulice v roháku. Jmenuje se Vokoun."

Crha hrdinou mužstva "Ausländerů"

V bavorském Bad Tolzu se počátkem r. 1989 hrálo zajímavé hokejové střetnutí, ve kterém německý reprezentační tým prohrál s tak zvaným all-stars-teamem cizinců 4:5, přestože podal solidní výkon. Na vítězství sparringpartnera německého národního mužstva, které bude 15. dubna na mistrovství světa ve Stockholmu prvním soupeřem Čechoslováků, měl tentokrát velkou zásluhu bývalý čs. reprezentant a brankář pardubické Tesly, exulant Jiří Crha. Ten v mnoha případech přiváděl útočníky Unsinova mužstva přímo k zůfalství, chytil prý jako v dobách své největší slávy. Vítězný "all-stars-team", složený ze zahraničních hokejistů, hrajících v 1. německé bundeslize, překvapil znovu skvělou technickou hrou a podařilo se mu znovu to (jednou už před rokem), co se na olympiádě v Calgary nepodařilo Československu — vyhrát nad německým národním mužstvem. A to prý — poznamenal západoněmecký novinář Gunter Klein — nehrál v dresu cizinců nejlepší obránce německé bundesligy a bývalý čs. reprezentant Milan Chalupa. Jiří Crha chytá za EHC Freiburg, Chalupa v obraně tohoto mužstva, jehož trenérem je emigrant Jozef Čapla.

„Citizen Kane“ wird nicht koloriert

LOS ANGELES. „Citizen Kane“, das Meisterwerk des 1985 verstorbenen Regisseurs und Schauspielers Orson Welles, wird nun doch nicht koloriert. Die US-Firma „Turner Entertainment“, die einen Teil der Filmrechte hält, gab jetzt ihren Verzicht auf das Projekt bekannt. Die Ankündigung von „Turner Entertainment“ im Januar, den Schwarzweiß-Klassiker kolorieren zu wollen, hatte einen Sturm der Entrüstung unter eingetragenen Cinephilen ausgelöst. Auch Orson Welles hatte sich wenige Tage vor seinem Tod gegen jegliche Buntfärberei seiner meist in Schwarzweiß gedrehten Werke ausgesprochen.

Strauß-Platz am Siegestor?

MÜNCHEN, 17. Februar (AP). Bei der Suche Münchner Kommunalpolitiker nach einem geeigneten Andenken an den verstorbenen bayerischen Ministerpräsidenten Franz Josef Strauß zeichnet sich ein Ende ab. Das Rondell um das Siegestor in Schwabing soll nach einem Vorschlag der CSU künftig „Franz-Josef-Strauß-Platz“ heißen. Die Anregung sei in einer Sitzung des Ältestenrates der Stadt am Freitag in München ohne Gegenorschlag geblieben, sagte der Sprecher des Informationsamts, Günther Wolfbauer.

Die übrigen Rathausfraktionen würden zwar noch bis zum nächsten Treffen des Gremiums am 10. März intern beraten. Die Aussichten für den Vorschlag, der im Plenum endgültig verabschiedet werden muß, seien aber „sehr günstig“, meinte Wolfbauer. Da der Platz zwischen der Leopold- und Ludwigstraße im Herzen Schwabings noch keinen Namen habe und die Adressen der Anwohner nicht geändert werden müßten, sei eine Benennung nach Strauß „äußerst unproblematisch und nicht teuer“.

Shell in Ungarn

Nahe dem weltberühmten Weinort Tokaj — rund 300 Kilometer östlich von Budapest — wurde kürzlich die 45. Shell-Station in Ungarn eröffnet. Bei einem Tankstellennetz von insgesamt 532 Anlagen sind die rotgelben Stationen mit der Muschel der einzige Wettbewerber zur staatlichen Mineralölwirtschaft mit ihrem Afor-Netz. 40 Prozent des ungarischen Pkw-Bestandes von 1,5 Millionen Fahrzeugen sind mit Zweitaktmotoren ausgestattet, während Dieselfahrzeuge als Folge einer hohen Besteuerung selten sind. Acht Shell-Stationen, die über das ganze Land verteilt sind, bieten auch bleifreies Superbenzin an.

Wie anlässlich der Eröffnung der 45. Shell-Station bekannt wurde, erfreuen sich diese Tankstellen mit ihren vielfältigen Service-Einrichtungen und einer 24stündigen Öffnungszeit einer außerordentlichen Nachfrage. Allein der Kraftstoffabsatz beläuft sich pro Station auf 10 bis 12 Millionen Liter.

**JAK SE JMENUJE ČS. „SHELL“
„ČESLOBENZ“?**

Aufgespießt

„Unerlaubte Handlung — Altweiberfastnacht. Die Gepflogenheit, am Weiberfastnachtstag Herren die Schlipse abzuschneiden, berechtigt die Angestellte eines Reisebüros nicht, einem Kunden ohne dessen Einwilligung einen Teil seines Schlipses abzuschneiden.“

Kurztext eines Urteils des Amtsgerichts Essen (Az: 20 C 691/87) in der Neuen Juristischen Wochenschrift 89.

Polnische Wochenzeitung veröffentlicht Dokument über Mord an polnischen Offizieren

WARSAU, 16. Februar (dpa). Die polnische Wochenzeitung „Odrodzenie“ veröffentlicht in ihrer jüngsten Ausgabe einen Bericht des ehemaligen Generalsekretärs des polnischen Roten Kreuzes, Kazimierz Skarzynski, über die Untersuchungen an den Massengräbern von Katyn. Daraus geht eindeutig hervor, daß die mehr als 4000 polnischen Offiziere, deren Überreste dort gefunden wurden, im Frühjahr 1940 vom sowjetischen Sicherheitsdienst ermordet wurden. Nach Angaben des Blattes hat der Historiker Wlodzimierz Kowalski dieses in nur einem Exemplar existierende Dokument in britischen Archiven gefunden, wo es als streng geheim gekennzeichnet gewesen sei.

Aus Kreisen der Redaktion war zu hören, daß monatelang auf die Genehmigung zur Veröffentlichung gewartet worden sei. In dem vier engbedruckte Zeitungsseiten umfassenden Bericht schildert Skarzynski, wie das polnische Rote Kreuz seinerzeit bemüht war, sich trotz des Fundes der grausigen Massengräber

nicht vor den Karren der Nazi-Propaganda spannen zu lassen. Die deutschen Besatzungsbehörden hätten die Leitung des polnischen Roten Kreuzes am 9. April 1943 von dem Fund der Massengräber im Wald von Katyn unterrichtet und sie aufgefordert, Beobachter zu entsenden. Einige Tage später sei er mit mehreren Vertretern des polnischen Roten Kreuzes nach Katyn gefahren, um für die Identifizierung der Opfer und ihre würdige Beisetzung in neuen Gräbern zu sorgen.

Gespräche der polnischen Rot-Kreuz-Vertreter mit der örtlichen Bevölkerung hätten bestätigt, daß von Anfang März bis zur zweiten Hälfte April täglich zwei bis drei vergitterte Waggon mit polnischen Offizieren an der nächstgelegenen Bahnstation Gniezdowo angekommen seien. Die Häftlinge seien in Autos verladen und in das abgesperrte Gebiet des NKWD (sowjetischer Sicherheitsdienst) im Wald von Katyn gebracht worden. Ein Bauer habe berichtet, daß er täglich viele Schüsse und Schreie gehört habe.

Bei den schon stark verwesenen Leichen

habe man Papiere gefunden, die ebenfalls keinen Zweifel daran gelassen hätten, daß die Offiziere im März und April 1940 erschossen wurden. So habe man bei der Leiche des Majors Solski eine vom 9. April 1940 datierte Notiz gefunden. Darin hieß es: „Eine Gruppe von Offizieren aus (dem Internierungslager) Kozielski ist um 3.30 Uhr in Smolensk angekommen. Einige Minuten vor 5.00 Uhr wurden wir geweckt. Sie haben uns in Gefängnisautos gesetzt. Wir sind zu einem Wald gekommen, der nach einer Sommerfrische aussieht, wo man uns Eheringe, die Uhr und Taschenmesser abnahm. Was wird aus uns?“

Der Mord an den polnischen Offizieren in Katyn ist eine der wichtigsten noch offenen Fragen zwischen Polen und der Sowjetunion. Trotz der neuen Politik der Perestrojka sagte der sowjetische Parteichef Michail Gorbatschow bei seinem Polen-Besuch im vergangenen Jahr kein klärendes Wort darüber. Die Sowjets hatten bis vor kurzem immer behauptet, die polnischen Offiziere seien von den Deut-

schen nach dem Einmarsch in die Sowjetunion ermordet worden. Die Forderung der polnischen Exil-Regierung in London nach Aufklärung der Morde von Katyn hatte Stalin zum Vorwand genommen, um die diplomatischen Beziehungen abzubrechen und eine kommunistische Gruppe als künftige Regierung in Polen aufzubauen.

Die später in Katyn ermordeten Offiziere waren den Sowjets im September 1939 in die Hände gefallen, als sie aufgrund des Hitler-Stalin-Pakts Ostpolen besetzten. Von rund 10000 Offizieren, die sich in anderen Internierungslagern befanden, fehlt noch immer jede Spur. Seit fast zwei Jahren arbeitet eine gemeinsame sowjetisch-polnische Historikerkommission an der Aufklärung der „weißen Flecken aus der Vergangenheit“.

Zu Katyn hat auch sie noch nicht eindeutig Stellung genommen, obwohl die Polen den Sowjets eine Dokumentation übergeben haben, zu der vermutlich auch der Bericht Skarzynskis gehört.

VLADLA EKSTREMNI ZIMA. DOBU, KTEDEU UVADENI BOLŠEVICI, DOZNA MENALA TEPLOTA + 28°C. EXISTUJE ALE ZAGYMAVY DOKUMENT, OFIC. DIPLOMATICKA DISEJMA DOHODA MEZI GEN. SIKORSKIM A SOV. VELVYSL. V LONDYNE PRAJSKYH ZE 30. 7. 41: SOUĚTŠNO - VĚTECKĚ SHLOUVY Z R. 1939 O TRITORIÁLNICH ZMĚNÁCH V POLSKU POZBYVAVI PLATNOSTI!.. TAK CO TAM BOLŠEVICI POHLĚDAVAVI?

VRATKY ZE ITALY NA VĚDE 1950, BOLŠEVICI TUDOI, PO PRAVĚNÝM KROU 2. 9. 4. 40. POTOMTO DATU POLITICKI RUSKÍ DOSTU INTERROVANNÝCH „NEBOJĚČÍ TELUO“, ZIET. BOLŠEVICI TUDOI, ZE ŠLO O EXHUMACE, PŘI BRUNNÍ SE PŘI VYHLEDÁVÁNÍ ZÁSTĚVY DOKUMENTY ZÁK. LEŽÍ. PO DAVNĚ SE NÁŠLY HEDVĚZ (DABO 1943). TAKT YF, ZE PO 4. EXH. WEHRMÄCHT ZÁK. DĚLA SV. RUSOVY ZNĚJATEL, KTEDE TUTO PRAKI VYHODKOVILI. HEDVĚZ ŠLY V ZÁK. ODIČEVU, PŘOTOM VĚTĚ VĚTĚ BUKU TRH -

Ungarn will Geheimakten sehen

Von Moskau Auskunft über Volksaufstand von 1956 verlangt

BUDAPEST, 17. Februar (AFP/Reuter). Die ungarische KP will von Moskau den Zugang zu den sowjetischen Geheimarchiven über die Ereignisse von 1956 in Ungarn verlangen, kündigte der ungarische Regierungschef Miklos Nemeth am Donnerstagabend in Budapest an. „In Bezug auf die historische Wertung der Ereignisse von 1956 wird die ungarische KP-Führung von den zuständigen Verantwortlichen in der Sowjetunion so rasch wie möglich den Zugang zu bestimmten Geheimdokumenten in den sowjetischen Archiven verlangen“, sagte Nemeth nach Angaben der ungarischen Nachrichtenagentur MTI vor Parteifunktionären.

Nemeth gab bei dieser Gelegenheit offen zu, daß das wichtigste Ergebnis der ZK-Sitzung der vergangenen Woche „die Vermeidung einer Spaltung“ gewesen sei. Es bestand, so berichtete Nemeth, die Ge-

fahr eines „Bruches zwischen Fundamentalisten und Reformern“.

Staatsminister Imre Pozsgay, der durch seine Erklärung am 29. Januar, in der er erstmalig den Ausdruck „Volksaufstand“ statt wie bisher offiziell seit mehr als 30 Jahren üblich „Konterrevolution“ gebrauchte, eine heftige Diskussion in Ungarn ausgelöst hatte, meldete sich am Freitag erneut zu Wort. Die Tageszeitung „Magyar Nemzet“ zitierte ihn mit den Worten, als Folge des Stalinismus sei Osteuropa wirtschaftlich nun der Welt „ausgedehnteste Krisenzone“. Vor Funktionären sagte Pozsgay: „Es kommt nicht von ungefähr, daß unter den 35 bis 40 Ländern, die der Weltwirtschaftskrise standhalten konnten, keines sozialistisch war. Das in der zweiten Hälfte der 40er Jahre unfreiwillig übernommene System hemmte die Produktion, und das schuf Stagnation.“

Ve Společném seminářském podniku Semica uvedli v těchto dnech jako první n nás i v zemích RVHP do provozu plně automatizovanou linku na předpřipování selenažové sondy v mihobalisticch. Její směrový výkon je až 350 000 osvětlov. buněk.

sebou velkou plaveckou kariéru. Stejně platí i o nejlepšíh čs. plavci na posledním světovém šampionátu r. 1986 v Madridu Marcelovi Gerym z Trnavy, který žije od tohoto vrcholného světového podniku plavců v Kanadě. V barvách Kanady dosáhl Zlery Gery už celé řady úspěchů. Vyhral souřez v Monaku, v Římě i jiných plaveckých bazénech, neposledy nyní startoval - stejné jako Jan Bidrman - v Torontu, kde na 100 m moýlka obsadil časem 54,86 s. druhé místo, když byl poražen pouze svým novým krajanem - Kanadanem Tomem Pontingem.

Aufgespießt

„Der Waffenexpert ist eine heilige Kuh, die über Leichen geht.“

Angelika Beer, Abgeordnete der Grünen, in der Libyen-Debatte des Bundestages.

SKVELÍ PLAVCI

Čs. plavecký sport není na tom v současné době zrovna nejlépe. A není se ani čemu divit, vždyť v posledních šesti letech zůstalo v zahraničí osm čs. mistrů, z nichž několik jich ještě hraje na mezinárodní plavecké scéně významnou roli. Kromě Jozeta Hladkého (o kterém jsme se zmínili v lednovém čísle Zpravodaje), jsou to v současné době další dva: Jan Bidrman a Marcel Gery. Ve skvělé formě je především Jan Bidrman, který na podzim 1983 zcestoval do Švédska, kde je členem mistriho klubu Malmo K.K. Švédské občanství dostal 29. ledna minulého roku a tak Švédové měli zájem už na olympijských hrách v Soulu, bohužel Čs. plavecký svaz i Čs. olympijský výbor byli proti tomu. Jeho startům na mezinárodních podnikcích však zabránit nemohl. Před vánoční se Jan Bidrman zúčastnil v Torontu souřez Světového poharu plavců a svou speciální disciplínu 400 m polohevoým způsobem také vyhrál. Stopil mu skvělý čas 4:17,83 min. kterým o 35 setin sekund porazil svého největšího rivala Kanadana Jona Kellyho. Jan Bidrman má před sebou velkou plaveckou kariéru.

Vermögen der Bauern

Bonn - Das Gesamtvermögen deutscher Landwirte: 231,9 Mrd. Mark. Im Schnitt hat jeder 324 000 Mark.

SOZIALBEDÜRFTIG...

● **ZÁDÁME** hosty, aby si před spaním vyzul boty a čizmy. Současně prosíme všechny hosty, aby vstali před šestou hodinou, protože prostěradla potřebujeme při snídaní jako ubrusy. Toto upozornění se nachází v hotelovém řádu z roku 1888 v kanadském McLeodu.

● **SPRÁVA** jednoho hotelu v Singapuru vyvěsila toto oznámení: „Vážení hosté, prosíme vás, abyste se nevzrušovali, když spatříte v pokoji myši. Tato mlhá zvířátka jsme obstarali speciálně kvůli vám — požirají jedovaté pavouky“.

● **ZAJÍMAVÉ** varování vyvěsili shodně majitelé glasgowského hotelu Irene a hostinský Nic Vanderque v Nantes ve Francii. Znělo: „Žádáme všechny hosty, aby se nedotýkali elektrických přístrojů a drátů mokřými rukama před zaplacením účtu“.

● **V JEDNOM** z londýnských hotelů visela tabulka s tímto textem: „Žádáme zdvořile Američany, aby se vraceli do hotelu před druhou hodinou v noci. Němce prosíme, aby nevstávali před šestou ráno a Italy vyzýváme, aby po desáté večer nevedli žádné debaty“.

● **REKLAMNÍ** nápis v jedné chicagské restauraci: „Děláte doma skandál, že vaše žena špatně vaří? Nerozvádějte se! Jesta u nás a ženu si nechte jako hobby!“.

● **V BRÁZILSKÉM** městě Arambu velmi prosperuje ubytovací a restaurační podnik s názvem „Hotel Football“. Všechny jeho prostory jsou vyzdobeny portréty nejslavnějších fotbalistů světa. Na obědy a večeře zde hosty svolávají hvízdem píšťalky, oběd nesmí trvat déle než fotbalový zápas — 90 minut.

● **JEDEN** nápaditý hoteliér ve Stratfordu pojmenoval každý pokoj svého hotelu názvem Shakespeara díla. Pronajímá je zejména novomanželům. Nejmenší zájem je o pokoj s názvem: „Mnoho povyku pro nic“.

● **MAJITEL** jednoho luxusního hotelu v Tokiu si pořídil koupací vanu ze zlata. Za jednu minutu koupele v ryzím zlatě pak účtoval hostům hotelu 1000 jenů. Za jeden rok mu vana vynesla 13 miliónů jenů.

● **MAJITEL** hospůdky ve Wokinghamu západně od Londýna nebude napříště své „štamgasty“ před jejich telefonujícími manželky zapírat zadarmo. Na zdi výčepu vyvěsíl centk se čtyřmi druhy odpovědí a příslušnými cenami: „1. Není tady — 50 penčí, 2. Právě odešel — 60 penčí,

3. Dneska se tu vůbec neobešel — 75 penčí, 4. Kdo? — 1 libra“.

● **V PROSPEKTU** hostince „U věvodů“ v Bayreuthu v NSR se zájemci mohou mimo jiné dočíst: „Procentuálně se podílíte na těchto dávkách: Daně z piva, z vína, z nápojů, na živnostenské daně, základní daně z kávy, daně ze mzdy, daně ze soli, výčepní daně, daně ze šumivých vín, daně z pokrmů, tabákové daně, daně z čaje, daně z obratu, daně ze zábravy, pojízďovací daně, daně z cukru a daně ze zápalek. Ze zbytku platíme našim dodavatelům a z toho, co potom ještě zůstane, žijeme. Přesto máme dobrou náladu a těšíme se na vaši návštěvu“.

● **„IDEALNÍ** muž se neopíjí, nekouří, nesází, nehádá se a... neexistuje.“ Tento nápis si lze přečíst nad výčepem v jedné londýnské pivnici.

...A CHALUPU A CHALUPU-ZN. LES, VODA, MOŽN. LYŽ. RYBAR. KRŠ. STARÝ SELS. NÁBYT. 60 KM OD PRAHY, DOSTANÉ OD TATY!

Moudrý člověk mlčí o tom, co neví. Sofoklés

Rehabilitujeme pohanku

NA PRÁNI čtenářek uvádíme recepty na úpravu jídel z pohanky, které v mnoha kuchařských knížkách chybějí. V poslední době mizí pohanka pro nezájem spotřebitelů i z našich obchodů. A přitom jde o pokrmy velice zdravé. Pohanka obsahuje mnoho cenných látek, mimo jiné i pro naše nervy tak důležité hořčík.

Pohanková kaše: 30 dkg pohanky, 1/2 litru mléka, špetka soli, 5 lžic medu, 5 lžic strouhaného perníku. — Pohanku uvaříme v osoleném mléce doměkka. Rozdělíme na talíře, polijeme medem a posypeme strouhaným perníkem.

Polévka z pohankové krupice: 1 litr vývaru z hovězího nebo uzeného masa, 5 dkg pohankové krupice, stroužek česneku, sůl. — Do vroucího vý-

varu nasypeme krupici a necháme 15 minut na ohni. Přidáme česnek a podle chuti dosolíme.

Livance z pohankové mouky: 50 dkg pohankové mouky, špetka soli, lžička prášku do pečiva, voda, máslo na smažení, med na potření. — Mouku smícháme se solí, práškem do pečiva a zaděláme takovým množstvím vody, aby vzniklo těsto měkké jako na palačinky. Smažíme z něj lívanečky, které potřeme medem a boršké podáváme.

Slepice v pohance: Pál slepice (asi 80 dkg), 30 dkg pohanky, 1/2 litru slepičího vývaru, květ, sůl. — V osoleném vývaru uvaříme pohanku. Válenou slepici obereme z kostí, pokrájíme na malé kousky, přidáme do pohanky, dosolíme a ochutíme květem, případně špetkou pepťu.

DAJC = DER BUCHWEIZEN

Boží milosti
Podle M. D. Rettigové

300 g hladké mouky, 50 g másla, 2 lžice cukru, špetku soli, 2 žloutky, 1 vejce, 3 lžice smetany a 3 lžice bílého vína.

Do prosáté hladké mouky rozdrobíme máslo, přidáme cukr, sůl, žloutky, vejce, smetanu a vínem zaděláme tuhé těsto. Po částech rozválíme, nakrájíme trojúhelníky nebo kosočtverce a smažíme v rozpáleném tuku. Teplé sypeme vanilkovým cukrem.

● **CHODBY V KŘÍDĚ** vytvářejí rozsáhlý komplex v jihoanglickém hrabství Kent, na jih od Londýna. První chodby prý prorazili už Keltové. Za druhé světové války tam našli útočiště lidé, kteří při bombardování přišli o střechu nad hlavou. Pod zemí byly postupně zřízeny obchody, jídelny, kina, taneční sál, nemocnice, škola a kostel. Žilo tam až patnáct tisíc lidí. Dnes je komplex o celkové délce 34 km už jenom turistickou atrakcí.

● **PŘI VYŠETŘOVÁNÍ** zlodějské aféry v Linci jako svědek vypovídal vrátný velkého podniku: „Obžalovaný se ve vrátici choval tak arrogantně, že jsem myslil, že je to někteří můj představený, a tak jsem ho pustil bez kontroly dovnitř.“

Zelná polévka s vejcem

500 g kysaného zelí, 4—5 brambor, 2 lžice mouky, 2 lžice tuku, bobkový list, 2 vejce, 2 dl smetany.

Zelí propláchneme, pokrájíme, zalijeme vodou se solí, kminem a dáme vařit. Připravíme si jíšku z mouky a tuku; za půl hodiny varu zelí zahustíme, dobře promícháme a ještě asi 20 minut vaříme. Brambory oloupeme, nakrájíme na kostičky a s bobkovým listem přidáme do polévky. Před koncem varu přidáme vejce rozmíchané ve smetaně a krátce povaříme.

„Ty zlý, ošklivý lupiči! U-loupil jsi mi srdéčko! Za trest si mne musíš vzít!“

ATROPOS-FILM 897. MONOPOL BIOGRAFIA A. S.

Pro mnohé lidi přemýšlet znamená jenom přestěhovat předsudky na jiné místo. W. Saroyan

Lidé se dělí na dva druhy: jedni nejdříve myslí a potom jednájí; druzí nejdříve hovoří a jednájí a potom myslí. L. N. Tolstoj

Jinoch se stává mužem, když obejde ka-luž, místo aby do ni vstoupil. Plátón

● **NA KORÁLOVÉM OSTROVĚ** Fakafo poblíž Nového Zélandu již dlouho žije tři sta vepřů. Nikdo neví, kdy a jak se tam dostali. Jelikož na ostrově nemají svou obvyklou potravu, žijí se drobnými měkkýši, vodními mořskými rostlinami a pochutnají si i na rybách, jež vyvrhne na břeh příliv.

Ne moudrost, hloupost je umíněná.

Sofoklés

● **ZVÍRATŮM NENÍ LHOSTEJNÉ,** jak jsou oblečení lidé, kteří je ošetřují. Ukázalo se, že slepice a kuřata mají rády oranžovou barvu. Červená a hnědá je zneklidňuje. Kravám nejlépe vyhovují dojičky s tmavomodrými zástěrami.

Komu není shůry dáno, v apatyce ne-koupi.

České přísloví

NO A TO ŽE TO BŮH BOLŠEVICI!

0 dovozu a vývozu aut

PRAHA (cej) — S nevšedním zájmem přijímali novináři informace generálního ředitele Motokovu Ing. A. Barčáka na včerejší tiskové konferenci v Praze týkající se zahraničně obchodní činnosti, která je zaměřena na vývoz a dovoz motorových vozidel, zemědělské techniky a příslušenství. Motokov např. reprezentuje čtvrtinu celého československého strojírenského exportu.

Jeho obchodní obrat od doby založení neustále vzrůstá — loni činil ve vývozu takřka 24 miliard a v dovozu 10 miliard Kčs. Letos je plánován obrat přibližně stejný. Jen za tři čtvrtletí roku bylo ve vývozu do nesocialistických zemí dosaženo 90 % loňského obrátu. Celkem bude letos vyvezeno 8700 nákladních automobilů Tatra, 8750 vozů LIAZ, 11 500 Avla. Kromě toho vyvezeme přes tisíc chladirenských souprav Orlican na podvozku LIAZ a 1500 chladirenských návěsů, 125 000 motocyklů. V tomto roce se také počítá s vývozem 7000 traktorů unifikované řady do socialistických zemí a 17 500 traktorů do nesocialistických zemí.

Prakticky do celého světa vyvážíme osobní vozy Skoda, jejichž celkový vývoz od roku 1948 přesáhl již dva milióny. Mezi jejich přední odběratele patří např. Velká Británie, Maďarsko, Polsko, Dánsko, Bulharsko a další státy. Letos bude vyvezeno 21 300 automobilů Skoda do socialistických zemí a 35 000 do nesocialistických zemí, což je asi o 15 tisíc méně než loni. Důvodem jsou jednak přednostní dodávky na domácí trh, protože objemověk na vývoz do nesocialistických zemí je dostatek a také absolutní snížení výroby vozů v Mladé Boleslavi v souvislosti se zahájením výroby nového vozu. Se zahájením exportu vozů Favorit se počítá od počátku příštího roku. Zahraniční výstavní premiéru bude mít na autosalonu v Amsterdamu v prvním únorovém týdnu.

Podmínkou je o dovoz osobních automobilů na léta 1986—1988, ukládá plán Motokovu zakoupit pro tuzemský trh 74 780 vozů. Ve skutečnosti bylo dovezeno za tuto dobu 84 040 automobilů. Ze SSSR to bylo téměř 40 000, což je o 4600 více než se plánovalo, z toho 29 000 byly automobily Lada. Motokov při jednáních se sovětským partnerem uplatňoval požadavek zvýšení dodávek na 25 až 30 000 ročně, ale tento požadavek z důvodu kapacitních nebyl SSSR potvrzen. Přes snahu komerčních pracovníků Motokovu nedošlo zatím k dohodě o dodávkách automobilů Moskvíč. S jejich dovozem se však počítá, stejně jako s dodávkami automobilů Záporožec, jehož prvních pět kusů je u nás již ve zkouškách.

Z PLR bylo dovezeno 12 360 automobilů, z nichž většina byla typu Fiat 126-P. Z Rus-

ka bylo dovezeno celkem 30 300 automobilů, z nichž kolem 19 tisíc bylo otcitů. Letos však došlo ke skluzu dodávek ve výši 2500 kusů, který má být vyrovnán do konce roku. Pro rok 1989 se počítá s dovozem 2000 nových automobilů Wartburg s čtyřtáctním motorem.

Dovoz z nesocialistických zemí se týká vozů Peugeot, Renault, Fiat-Uno a Opel a je určen k prodeji prostřednictvím PZO Tuzex. V prvních třech letech bylo pro Tuzex dovezeno 3600 těchto automobilů a tento trend bude udržován i příští léta. Motokov dále uzavřel kontrakt na dodávku jihokorejského automobilu Daewoo Racer. V prvním pololetí příštího roku v dubnu až květnu bude tento vůz prodáván za korunu. Cena nebyla ještě stanovena, ale bude se pohybovat v rozmezí 160—180 000 Kčs.

Na otázku našeho redaktora, zda by nebylo možné upřesňovat konkrétní údaje o dovozu automobilů s předstihem, odpověděl Ing. A. Barčák, že to bude možné prakticky dvakrát do roka — jednak po brněnském veletrhu a pak zase v dubnu, či květnu. Na druhý dotaz o nutném dovozu sanitek odpověděl, že již v příštím roce by jich mělo být dovezeno dohromady kolem 500 kusů.

Člověk začíná být moudrý až tehdy, když si uvědomí, že není nepostradatelný. R. E. Byrd

Kdepak na vjetí Pro favorita!

■ VELKOU TRPĚLIVOST projevil Francouz Charles Lorain, když osmnáct let pracoval na maketě bitvy u Waterloo, čítající 12 000 olověných figurek vojáků. Podle dobových předloh ji vyhotovil až do nejmenších podrobností. Maketa o ploše 26 čtverečních metrů je nyní umístěna v muzeu Compiègne.

Třemi cestami můžeme dojít k moudrosti: první cesta zkušenosti — to je cesta nejtěžší, druhá cesta napodobení — to je cesta nejlépejší, třetí cesta přemýšlení — to je cesta nejušlechtlejší. Konfucius

K tvorbě cen dovážené obuvi odpovídají ze závodu Obuv Praha

CENY DOVÁŽENÉ OBUVI za výklady luxu sfcch prodejen vyvolávají často negativní reakci zákazníků. „Jak to, že se u nás boty prodávají tak draho? A kdo určuje jejich ceny?“ táže se mnoho z nich. Vskuču, v letošní nabídce pražského Domu obuvi se např. objevily letní dámské střevičky z dovozu za 720 korun a člověka nutně musí napadnout, kam se asi částky za početně typ sezónní boty vyplňují příští rok. A tak jsme se o ceny dovážené obuvi zajímali na závodech Obuv Praha.

Obchodní náměstek závodu Ing. J. NOVOTNÝ nám odpověděl: „Náš závod nemá ve své pravomoci určování cen dovážené obuvi. Prostředky na nákup obuvi v zahraničí uvolňuje ministerstvo obchodu a cestovního ruchu ČSR, a to zároveň určuje koeficient zhodnocení dovážené obuvi. V případě, že se jedná o plánované prostředky, bývá požadován koeficient 2. To znamená, že maloobchodní cena je zhruba dvakrát vyšší než je kupní cena.“

V případě, že se jedná o lukrativní dovoz, nad rámec plánovaných prostředků, bývá požadován koeficient 2,5 až 3,5. Při použití těchto koeficientů jsou maloobchodní ceny na našem trhu takové, jaké jsou. I při těchto relativně vysokých cenách je však tato obuv rychle rozprodána, protože svým provedením (měkká, pohodlná) není srovnatelná s obuví, kterou bohužel produkují naši výrobci. Podobná obuv naší výroby stojí 270 korun, ale její prodej je velmi pomalý (obuv je tvrdá). Domnívám se, že pokud naši výrobci nebudou schopni vyrábět srovnatelnou obuv, budeme nuceni obuv dovážet. Pro informaci naše výroba dělá vnitřnímu trhu 7 miliónů párů obuvi.“

Asi je to platné zdůvodnění současných cen dovážené obuvi, ale samozřejmě by bylo zajímavé vědět ve prospěch koho jdou přírůžky ke kupní ceně. Listě by bylo žádoucí aby z nich něco měli naši obuvníci. Ti po dlouhá léta, tak známo, ze svého exportu saturovali i naš odvětví a na vlastní modernizaci jim mnoho nezbývalo. I pracovníci obchodu

by jistě měli větší radost z toho, že ve svých prodejnách mohou prodávat kvalitní a levnou čs. botu. O nutnosti takové nabídky pro našeho zákazníka nelze pochybovat.

Když nebudete chít s námi rozvádět pracovní poměr, tak vám Buď moudřejší než ostatní, ale neříkej jim to. G. K. Chesterton

■ VZÁCNOU HISTORICKOU LOKALITU objevili dělníci při stavbě silnice k nové transformační stanici v Trenčianských Bohuslavcích v okrese Trenčín. Podle odhadu odborníků jde o velice vzácný, asi 22 000 let starý nále, který nasvědčuje tomu, že místo bylo v pravěku sídlištěm lovců mamutů. Potvrzuje to ohniště a mamuti kosti z doby tzv. gravetské kultury ze starší doby kamen-

■ NÁRUŽIVÁ ČTENÁŘKA detektivek K. Baumanová z Chicaga pro samé čtení zapomínala na manžela i na domácí práce. Když se všechny domluvy ukázaly jako marné, opomíjený muž si poradil dost originálním způsobem: na každou třináctou stránku knihy začal dopisovat jméno vraha. Jeho žena požádala o rozvod.

Když nerozumíš, ptej se, ale neprotěstuj. J. B. Vercaers

Devět desetin moudrosti je — být moudrý včas. M. T. Cicero

Nun hat Berlin einen polnischen Flohmarkt

Polens Ökonomie hat nach Ansicht seines neuen Wirtschaftsministers Mieczyslaw Wilczek lange genug in der Depression verharret. Nun aber, so verlangt der dynamische Politiker und überaus erfolgreiche Privatunternehmer von seinen Landsleuten, soll endlich jedermann „sein Schicksal in die eigenen Hände nehmen und durch eigene Initiative seinen Status verbessern“. Diese Devise haben viele Polen inzwischen auf ihre eigene Weise ernstgenommen: Sie betreiben am Rande des West-Berliner Trödelmarktes einen schwunghaften Schwarzmarkt.

Allein am vergangenen Wochenende waren nach Schätzungen der Berliner Polizei rund 3000 „fliegende Händler“ als Touristen aus dem östlichen Nachbarland in die Teilstadt eingereist. Am kommenden Wochenende rechnet die Polizei, die letztes Mal nur mühsam ein Verkehrschaos verhindern konnte, mit eher noch größerem Andrang. Auf einem Gelände neben dem Flohmarkt am Reichpietschauer in Berlin-Tiergar-

ten stehen die Polen dicht an dicht und bieten Werkzeug, Porzellangeschirr mit Rosenmuster, Strampelanzüge, Seifen, Schuhe oder Nähgarn an. Zu haben sind jedoch auch Würste, Gemüsekonserven, Butter, Milch, Wodka, Kaviar – teilweise sogar wertvolle Antiquitäten.

Zunächst hatten viele der „regulären“ Flohmarkthändler durchaus Verständnis für die nicht gerade wohlhabenden polnischen Nachbarn und erstanden schon mal eine Häkeldecke oder eine Kleiderbürste für den Hausgebrauch. Inzwischen aber sind die angestammten Händler, die pro Tag 40 Mark Standmiete bezahlen müssen, ausgesprochen sauer über die illegale Konkurrenz mit den Dumping-Preisen. Langjährige Standinhaber beklagen sich über sinkende Umsätze, und zunehmend machen auch ausländerfeindliche Sprüche die Runde. Schon heizt

die Berliner Morgenpost aus dem Springer-Verlag die Stimmung an mit der Schlagzeile „Polen überfluten den Kreuzberger Krempelmarkt“. Ein wenig nüchterner warnen Mitarbeiter der Zollfahndung: „Alles Schwarzware, die nicht verzollt wurde.“ Wer hier kaufe, so ein Beamter der Behörde, mache sich „der Steuerhellei strafbar“. Kunden für die Billig-Lebensmittel sind vor allem Berliner Türken. Aber auch viele andere Flohmarktbesucher machen inzwischen einen Abstecher zum „Polen-Markt“ nebenan mit der hastigen Nachkriegs-Schwarzmarkt-Atmosphäre. Am Wochenende erschien sogar Berlins Wirtschaftssenator Elmar Pieroth (CDU) auf dem Gelände mit dem festgetrampelten Lehm Boden, auf dem die Waren auf Decken ausgebreitet sind oder gleich aus geöffneten Reisetaschen heraus feilgeboten werden.

Pieroth wollte persönlich nach dem Rechten sehen – oder besser gesagt nach dem Unrechten. Denn die Beschwerden sind inzwischen derart massiv, daß der Senat einschreiten will. Der Wirtschaftssenator erklärte, er habe Verständnis für Menschen, die aus sozialistischen Ländern nach West-Berlin kämen, um bessere Waren einkaufen zu können. Freilich müßten auch sie sich an die deutschen Vorschriften halten. Es bestehe der begründete Verdacht, daß hier Schmuggelware an den Mann gebracht werde. Auch die hygienischen Bedingungen, unter denen Lebensmittel verkauft würden, könnten nicht hingenommen werden. Pieroth will das Problem ansprechen, wenn er sich in diesen Tagen mit dem Präsidenten der polnischen Außenhandelskammer trifft. Die West-Berliner Behörden sind einigermaßen ratlos, wie sie gegen den

dem Flohmarkt aber können die „touristischen Händler“ an einem einzigen Wochenende glatt einen guten polnischen Monatslohn verdienen. Ein Leberer aus Wrocław berichtete, schon für 80 „West-Mark“ gebe es in Polen rund 120 000 Zloty, während er nur 80 000 Zloty im Monat nach Hause bringe. Teils wird mit dem Geld Elektronik oder andere in Polen rare Ware eingekauft, teils werden die Devisen für Schwarzmarktgeschäfte in Polen mitgenommen.

Schwarzhandel en gros vorgehen sollen. Einzelne Steuerstrafverfahren bringen wenig, zum Richter erst im Wiederholungsfall „durchgreifen“. Schon lange haben findige Polen Waren auf den West-Berliner Flohmärkten verkauft, um an harte Devisen zu gelangen. Stark zugenommen hat der Handel, seit Anfang dieses Jahres die Ausreisestimmungen für polnische Bürger gelockert wurden. Die Polen dürfen jetzt beliebig oft ins Ausland fahren, für West-Berlin ist nicht einmal ein Visum nötig. Auf

„Neue Armut“ entsteht parallel zu politischen Reformen / KP verzichtet auf Verankerung ihrer Führungsrolle in der Verfassung

BUDAPEST, 21. Februar (dpa/Reuter/FR). Ungarn öffnet sich zunehmend politischen Reformen, die damit verbundene Wirtschaftspolitik bringt jedoch weite Kreise der Bevölkerung in Not. Am Dienstag beschloß das Zentralkomitee (ZK) der kommunistischen Partei einstimmig, die Führungsrolle ihrer „Ungarischen Sozialistischen Arbeiterpartei“ (USAP) nicht in der neuen Verfassung festzuschreiben. Parallel zu solch radikaler Umorientierung zeigen sich aber verstärkt Anzeichen für eine „neue Armut“.

Politbüromitglied György Fejtö machte bei Bekanntgabe des ZK-Beschlusses klar, daß die Rücknahme des Rechtes der Kommunisten nicht bedeute, daß die Partei keine führende Rolle in der Gesellschaft mehr spielen wolle. Die Partei wolle dies aber künftig nicht auf dem Verfassungswege, sondern durch ihr Programm und ihre Arbeit sowie dadurch erreichen, daß sie die Gesellschaft für sich gewinne. Fejtö gab zu, daß viele Ungarn fürchteten,

die neue Verfassung sei eine „stille bürgerliche Restauration“.

Er habe keine Angst vor solchen Gefahren, obwohl Meinungen im Umlauf seien, daß der Sozialismus keinen „rechtlichen Inhalt“ habe und deshalb als Konzept gestrichen und aus der Verfassung genommen werden sollte, sagte Fejtö. „Wir müssen es unzweideutig machen, daß die neue Verfassung Ungarn deutlich als einen freien, demokratischen und sozialistischen Staat definiert.“

Das Alltagsleben in Ungarn bietet indessen ein trübes Bild. Die Ladenauslagen sind armselig, die Fabrikanlagen zu meist veraltet und die Häuser schlecht beheizt. Inzwischen sind die Reallohne auf den Stand von 1973 gefallen. 23 Prozent der Bevölkerung fristeten ihr Leben unterhalb des „sozial akzeptablen Versorgungsniveaus“, heißt es in Statistiken, die die amtliche Nachrichtenagentur MTI veröffentlicht hat.

Allein in Budapest wird jede Woche in durchschnittlich 150 Wohnungen der

Strom abgestellt, weil die Bewohner die Rechnungen nicht mehr bezahlen können. Durch Kürzungen der Subventionen sind die Lebensmittelpreise um ein Viertel gestiegen.

Um 150 Prozent wurden vor wenigen Tagen die Preise der öffentlichen Verkehrsmittel erhöht, Medikamente wurden um 80 Prozent teurer. Im März sollen Wasserpreise und Abwassergebühren um das Vierfache steigen. Ungarn will Schulden abbauen - es ist das Land mit der höchsten Pro-Kopf-Verschuldung im Ostblock.

In den amtlichen Medien Ungarns erscheinen jetzt fast täglich Berichte über Menschen, die unter erbärmlichen Bedingungen existieren. Fast 400 000 ältere Ungarn hatten 1988 weder Rentenanspruch noch ein regelmäßiges Einkommen. Nur jeder achte aus dieser Gruppe bekam staatliche Unterstützung. Viele der fünf Millionen Beschäftigten überleben finanziell nur mit Zweit- und Drittjobs. Nach Gewerkschaftsschätzungen arbeitet der

durchschnittliche Ungar täglich 10,5 Stunden, andere sprechen sogar von zwölf bis 14 Stunden.

Nach westlichen Standards sind die meisten ungarischen Waren trotz der Preiserhöhungen sehr billig – für die Ungarn ist vieles freilich unerschwinglich geworden. So lugern in den einst überfüllten Budapester Restaurants die Kellner an leeren Tischen herum.

Zwar wird in Ungarn höchst selten gestreikt, aber im Januar unterbrachen Zehntausende von Arbeitern in der östlichen Provinz Szabolcs-Szatmar zehn Minuten lang ihre Arbeit, um gegen die jüngsten Maßnahmen zu protestieren. Die Regierung habe ihre Versprechen gebrochen, die Inflation auf zwölf Prozent zu beschränken, erklärte die zuständige Gewerkschaft später. Streiks als Protestmittel seien legitim. Einer im Februar gemachten Umfrage zufolge rechnen über 60 Prozent der Ungarn mit dem Ausbruch von Streiks oder Demonstrationen.

Proti okurkové plisni

[MtK]: Výskyt plisně okurkové byl donedávna znamenán v ČSSR jen ojediněle, takže škody nebyly příliš velké. V roce 1985 se však ztráty na výnosech pohybovaly od 60 do 90 procent a plisně se objevila v přibližně stejném rozsahu i v následujících letech. Pro kvalitnější ochranná opatření však již nebyly škody tak velké. K infekci nemůže dojít v případě, když na povrchu listu nejsou kapky vody, v nichž klíčí zoospory. List nesmí být orosen déle než dvě až tři ho-

diny. V praxi to znamená, že u rychlých okurek v uzavřeném prostoru je dávana přednost závlaze spodní před závlahou na list, včas se větrá a před východem slunce je proti orosení listů vhodné přilá-pět. U polních porostů je třeba zavlažovat tak, aby rostliny co nejrychleji oschly. Ve světovém sortimentu okurek existuje řada odrůd, u nichž se hovoří o rezistenci vůči plisni okurkové.

● japonská elektronická firma Hitachi oznámila, že se jí jako první na světě podařilo vyvinout supravodivý počítač.

Lékař:
„Nesmíte pít, kouřit a žáné ženy, to si pamatujte!“
„Co mi pak ale zbude z mužských záležitostí?“
„Holení, pane, holení...“

Bilder vom Marsmond gefunkt

MOSKAU, 22. Februar (AP). Die sowjetische Marssonde „Phobos II“ hat die ersten Bilder von einem der beiden Monde auf der Erde gefunkt, die den roten Planeten umkreisen. Die Moskauer Nachrichtenagentur TASS meldete am Dienstagabend, die Videoaufzeichnungen seien von ausgezeichneter Qualität. Die unbemannte Sonde, die am 29. Januar in eine nähere Marsumlaufbahn dirigiert wurde, soll Geheimnisse des Planeten und seines Mondes Phobos enthüllen.

Konrád: Ungarn hat gelernt, nur mit dem Druck der Worte zu kämpfen

György Konrád (55) ist einer der führenden Vertreter der Literatur Ungarns und eine Leiffigur der ungarischen Opposition. Der Soziologe hat zuletzt in seinem 1988 in Deutsch erschienenen „Stimmungsbericht eines Mitteleuropäers“ eine „Antipolitik“ postuliert, die dem Individuum das Recht auf Widerstand gegen die Übermacht des Staates und seiner Polizei- und Militärapparate einräumt. Der Schriftsteller setzt sich für die Überwindung der Machtblöcke in Europa ein, wie sie die Konferenz von Jalta festgeschrieben hat. In Ungarn wurde 1978 ein Publikationsverbot für Konrád erlassen, das erst in jüngster Zeit durch die Zulassung freier Verlage praktisch aufgehoben worden ist. Mit Konrád sprach unser Redaktionsmitglied Ulrich Glauber über die Reformpolitik in Ungarn und die Möglichkeiten, dem Land einen neutralen Status zu geben.

FR: Herr Konrád, das Zentralkomitee der Ungarischen Sozialistischen Arbeiterpartei hat einstimmig beschlossen, die Führungsrolle der Kommunisten nicht mehr in der Verfassung festzuschreiben. Ungarn ist auf dem Weg zum Mehr-Parteien-System. Wieso ist der Aufbruch zur parlamentarischen Demokratie gerade jetzt möglich?

KONRÁD: In Ungarn gibt es keine Ressourcen mehr. Durch eine kopflose Investitionspolitik liegt die Auslandsschuldung bei 18 Milliarden Dollar. Offiziell beträgt die Inflation 15 Prozent, aber tatsächlich ist sie viel höher. Man kann nicht immer nur Kaufkraft abschöpfen und die Einkommen kürzen. In Ungarn sinken größere und größere Schichten in eine gewisse Armut.

Was ist denn das Rezept der Opposition gegen diese Verarmung?

Mindestens eine gebietsweise Konkurrenz der verschiedenen Wirtschafts-, Eigentums- und Organisationsformen, weil die zentralisierten staatlichen Formen unproduktiv sind. Außerdem hat man in Oppositionskreisen eingesehen,

Truppen aus Ungarn abzieht. Möglicherweise war das ein Testballon. Inzwischen wurde es wieder dementiert. Aber sogar die Offiziellen der ungarischen Parteizentrale haben im Fernsehen gesagt, daß die ungarische Partei- und Regierungsspitze einen sowjetischen Truppenrückzug begrüßen würde.

Meinen Sie, die Sowjetunion ist sogar daran interessiert, sich militärisch zurückzuziehen?

daß man auch eine politische Reform fordern muß. So ist vor zwei Jahren das magische Wort Mehr-Parteien-System ins Spiel gekommen, das Ungarn ja bereits vor der gewaltsamen Abschaffung nach der Machtübernahme der Kommunisten im Jahr 1947 hatte und das eine Hauptforderung des Aufstandes von 1956 war. Das Mehr-Parteien-System hat so viel Unterstützung in der Gesellschaft, daß selbst Parteitheoretiker und -funktionäre diesen Gedanken nicht mehr beiseite schieben können. Inzwischen will auch ein großer Teil der Parteiöffentlichkeit eine kommunistische Partei wie die Italiens, die die Existenz anderer politischer Kräfte und Tendenzen anerkennt. Deshalb war es unmöglich, den Grundsatz aufrechtzuerhalten, daß die Partei irgendein metaphysisches Recht zur Führung hat. Sie muß für Unterstützung in der Bevölkerung mit politischen und nicht mit polizeilichen Mitteln kämpfen.

Hängt die Neuorientierung nicht auch mit dem Reformkurs des sowjetischen Staats- und Parteichefs Michail Gorbatschow zusammen?

Ja, man hat weniger Angst vor der Sowjetunion und der Breschnew-Doktrin (die bei einer Abkehr vom sozialistischen System in einem Warschauer-Pakt-Staat den Einmarsch der Partnerländer legitimiert, d. Red.). Man fühlt, daß die Veränderungen in Ungarn nicht mit militärischen Mitteln gebremst werden.

Ökonomische Situation bleibt schwierig

Aber die ökonomische Basis für die Veränderungen kann doch eigentlich nur darin liegen, daß kein anderer Weg mehr offensteht.

Die ökonomische Basis ist auch in einem Mehrparteiensystem schwierig. Aber vielleicht wird in einem solchen System der Staat weniger verschwenden. Er wird weniger in Großprojekten vergeuden wie in dem geplanten Donau-Kraftwerk an der österreichisch-ungarischen Grenze oder in dem vielleicht reizvolleren Plan einer Wien-Budapest-Weit-ausstellung, die den ungarischen Etat mit

Ja, in der letzten Woche haben sich zwei sowjetische Spitzenfunktionäre entsprechend geäußert. So hat der Leiter des Moskauer Instituts für sozialistische Länder und ein Berater Gorbatschows, Oleg Bogomolow, geäußert, es würde nicht die Sicherheit der Sowjetunion beeinträchtigen, wenn Ungarn ein neutrales Land wäre wie Österreich und Schweden. Paradoxerweise hat er auch gesagt, daß Un-

200 Milliarden Forint (rund 66 Milliarden Mark, d. Red.) belasten würde. Dabei sind die Renten so winzig, daß die Rentner ihre Medikamente nicht bezahlen können.

Die Reallöhne sind auf den Stand von 1973 gesunken, die Lebenshaltungskosten steigen rasant. Wird die Bevölkerung diese Entwicklung nicht in Zusammenhang mit der Reformpolitik bringen und sich den Neuerungen verweigern?

Man hat keine Nostalgie für das alte System. Das Leiden war zu groß, als daß neustalinistische Sehnsüchte entstehen könnten. Man hat weniger Angst, und in allen Medien und auf allen Versammlungen wird offen darüber gesprochen, was geschehen ist.

Sie haben von einer stillen Revolution in Ungarn gesprochen. Wird diese Revolution nicht nur von einer schmalen Intellektuellenschicht getragen?

György Konrád

(Bild: Schweigerer)

garn im Warschauer Pakt bleiben soll. Im ungarischen Fernsehen wurde von Verhandlungen zwischen den USA und der UdSSR gesprochen, die eine gewisse Finnlandisierung Ungarns zum Inhalt haben. Aber die militärischen Bündnisse sollen bleiben, wie sie sind.

Die Sowjetunion braucht auch solche Partnerländer an ihren Flanken, die nicht in der Krise stecken, sondern pro-

Das ist ein langsamer Prozeß. In einer Bevölkerung, in der Angst herrscht, fangen einige Intellektuelle mit der Opposition an. Dissidenten und Bürgerrechtler. Aber andere sehen, daß Opposition möglich ist. In Ungarn besteht diese Opposition schon nicht mehr nur aus Intellektuellen, es geht weiter und wird noch weiter gehen. Das wird sich in diesem Jahr erweisen, das wirklich ein Wendejahr ist.

56er Aufstand war Revolution

Zu dieser Wende gehört die Aufarbeitung des Stalinismus. Es scheint auch eine Neubewertung des Aufstandes von 1956 möglich. Wird es bei der offiziellen Definition bleiben, es sei erst ein Volksaufstand und dann eine Konterrevolution gewesen?

Wissen Sie, die Menschen sagen, es war eine Revolution. So einfach ist das. Die von ihnen angesprochene Partei-Revolution, in der allerdings nur von konterrevolutionären Elementen und nicht von Konterrevolution die Rede ist, ist ein Kompromiß in einer parteiinternen Auseinandersetzung, die allerdings, gemessen am gesellschaftlichen Bewußtsein, verspätet geführt wird. In den inzwischen interessant gewordenen Zeitungen und sogar im staatlichen Fernsehen wird der Begriff Revolution benutzt. Trotzdem ist die Einschätzung der Partei wichtig. Denn wenn der Aufstand 1956 konterrevolutionär war, sind auch seine Errungenschaften, Mehrparteiensystem und Neutralität, konterrevolutionär, und die Partei muß langsam erkennen, was dieses Volk will, und das ist die Neutralität. Die Ungarn haben gelernt, daß sie dieses Ziel nicht mit Waffen erreichen können, aber mit gewaltlosem Druck der Worte.

Neutralität Ungarns erreichbar

Inzwischen schließt auch ZK-Sekretär Matyas Szuros eine Neutralität Ungarns nicht mehr aus. Glauben Sie, die anderen Warschauer-Pakt-Staaten würden da tatenlos zuschauen?

Im Sommer gab es die Nachricht, daß die sowjetische Armee vielleicht ihre

duktiv wirtschaften. Ungarn, das nur zwei Nicht-Warschauer-Pakt-Staaten als Nachbarn hat – die neutralen Staaten Jugoslawien und Österreich –, könnte von seiner geostrategischen Lage ein Experimentierfeld sein, wie man aus einem Staatssozialismus einen demokratischen Sozialismus oder ein sozialliberales Land schaffen kann. Heute sind noch 95 Prozent des Kapitals in Staatshand. Das Pro-

blem ist, wie man das privatisieren kann, wenn nicht persönlich privat, so doch in kleinen Kooperativen, Arbeitsgemeinschaften oder anderen Formen.

Schließen Sie persönlich denn eine Umwandlung in ein System wie das westliche aus?

Nein, ich persönlich schließe es nicht aus. Was in Ungarn spontan wächst, soll wachsen.

Löst sich Ungarn vom Ostblock?

Jak to bylo s »krochnou«?

V červenci (2. 7.) jsem si v Haló sobotě přečetl článek **Krochnu s sebou** od J. Mikši z Brna. Odvolává se na líčení dobrodružného života agenta americké špiónážní služby Otakara Rambouska v knize **Krochnu s sebou**.

Jaká je však skutečná pravda? To odhaluje útlý svazek spisů z vyšetřování.

Otakar Rambousek byl zatčen dne 12. listopadu 1949 v 10.15 hodin v jednom bytě v Černošíně u Mariánských Lázní. Téhož dne ihned po převezení do Plzně začal výslech. Ze žlutých polrhaných listů protokolu dole pečlivě Rambousekem podepsaných, je vidět, že hra na špióna skončila a začala hra druhá — o život.

Protokol o výslechu Rambouska — byl vyslýchán pouze jednou — obsahuje 35 listů. Začíná se krátkým životopisem, objasňují se motivy útěku Rambouska za hranice. V ČR pracoval naposledy ve filmovém studiu Barrandov a 27. 6. 1948 na Domažlicku překročil hranice. Doma zanechal ženu a malé dítě. Motiv jeho útěku byl po-

ZITP V USA

litický, nesouhlas s vývojem u nás po Únoru. Úvádí, že v té době mnoho lidí se rozhodlo odejít na Západ, a protože byl antikomunistou, rozhodl se odejít také.

V NSR prošel několika lágry. Dlouho byl v Gmündu. Po lágrech se potloukal rok. V neutřené situaci se rozplývala jeho perspektiva — emigrace do Norska.

V druhé polovině června 1949 za ním v lágru Lechfeld přišel lamni velitel táborové policie a nabídl mu práci pro Američany s tím, že ov musel několikrát do ČR. Odměna byla stanovena: 10 000 Kčs na cestu, jídlo a po návratu německé marky. Rambousek na nabídku přistoupil a stal se tak členem sítě prominentního emigranta dr. Zibrina Zemana, který pracoval ve prospěch americké výzvědné služby.

V době zatčení bylo Rambouskovi 26 let, byl mladý a byl rozhodnut ze všech sil bojovat o svůj život. Uvedl veškeré podrobnosti své práce, všechny své slyky v ČR. Snažil se ze všech sil přesvědčit soud o své upřímnosti. »Znovu zdůrazňuji, že velmi lituji svých činů, kterých jsem se dopustil, abych svoji vinu odčinil, učinil jsem piné doznání a nezatajil nic, co by mohlo překazit bezpečnostním orgánům jejich vyšetřování. Snažil jsem se plným doznáním ulehčití svůj situaci a rovněž ulehčití svému svědomí. Rád bych svoje poklesky napravil a chci se státi řádným občanem tohoto státu.« zdůrazňoval při vyšetřování. To bylo ukončeno dne 1. 12. 1949 — byl to jeden z mnoha tzv. jednoúšňích případů v této době — a skupina Rambouska byla předána soudu. Ten pak v květnu 1950 vynesl tresty. Společně s Rambousekem bylo postaveno před soud 10 aktivních členů jeho skupiny. Další její členové byli odsouzeni v dalších procesech, když jejich ječinou vinou bylo, že věděli

o trestné činnosti Rambouska a neoznámili o úřadům. V boji o holý život se Rambousek odvděčil mnoha lidem tím, že byl schopen usvědčovat je i při konfrontacích u soudů. Ještě o »krochně«. Co k tomu Rambousek říká při výslechu? Při prvních dvou cestách do ČR údajně ozbrojen nebyl, při třetí a čtvrté měl s sebou pistoli Walter 7.65, která byla jeho majetkem už v ČR. Při zatýkání měl pistoli v kapse saka ale nepoužil ji. Zbraň měl prý proto, aby mu dávala jistotu a odvalu, ale rozhodně by prý ji nepoužil proti orgánům SNR. Tomuto vyjádření soud, patrně vzhledem k jeho ostatnímu chování před vyšetřovateli a soudem, uvěřil.

V knize vyličené střety s Čs. Bezpečností, např. při návštěvě již obsazeného bytu spojky apod., se narodily ve fantazii pana Rambouska, patrně v době výkonu trestu. Byl z něj propuštěn v roce 1964 a kráče na to se zapojil do loje o svou rehabilitaci. Nakonec skončil opět útekem za hranice.

Střety mezi agenty a orgány Čs. Bezpečnosti se ale konaly a na obou stranách zůstávali mrtví. Památka těch, kteří bojovali na straně rodícího se socialistického státu, nesmí být poštěněna lidmi takových morálních a charakterových kvalit, jakými jsou Rambousek a jemu podobní.

Stromverbrauch international

Verbrauch je Haushalt 1986 in Kilowattstunden

SV. DOROTA PRIPADÁ NA 6.2.

F. Pitra v Bavorsku

Arzberg: Člen předsednictva ÚV KSČ a předseda vlády ČR F. Pitra přicestoval včera na návštěvu do NSR na pozvání předsedy zemské vlády Bavorska M. Streibla. Doprovází ho ministr kultury a životního prostředí ČR V. Jiráček, velvyslanec ČSSR v NSR D. Spěčil a další představitelé. Nejprve F. Pitra odjel do Arzbergu, kde se seznámil s činností tamější elektřiny. Elektřina má nejnmodernější zařízení v NSR na základě vývoji od roku stříletého a osudu dusíku. Z Arzbergu odjel F. Pitra do města Coburgu, kde zahájil výstavu a tvorbu a ochranu životního prostředí v ČR. Bude jednat s předsedou Bavorské zemské vlády M. Streiblem a dalšími představiteli země i se zástupci měst Horních Franků. V průběhových závodech Bavorska se předseda vlády ČR seznámil s činností zaměřenými na ochranu životního prostředí.

BUDOUČNOST KINEMATOGRAFU

Pohlížeme-li na dvacetiletou dobu vývoje kinematografie, zjistíme se podíváme neobyčejně rychlostí, s jakou se toto zejména v posledních letech vyvíjí. Průmysl v nepatrném poměrně čase k dnešní dokonalosti vyvíjí. Právě pro svůj nečekaný rozmach stala se kinematografie terčem kritik konkurenčních, které pocházejí pohledu začáteční z kruhu divadelníků a používajíce nesvědčivé kritiky ohrožovaly existenci nového průmyslu pověstmi, že při kinematografické představení veřejně ohrožují všeobecnou morálku a kazí mravy mládeže. Někteří laikové a jednotlivci z řad odborníků domnívali se, že očekávaný toto dospělo již vrcholu své dokonalosti, a že nyní nebude než uvádět vypracovanost stále nádhernější a obtížnější hry, aby se udržel zájem publika. Jih domnívali se vidět cíl kinematografie ve zdokonalení kinematografu — kinematografie ve spojení s gramofonem, který prý úplně vstřídčí nynější kinematograf.

Odstřelen i sousední dům

(re): Při odstřelu objektu lázeňského domu „Dvořák“ se ve čtvrtek odpoledne v Kerlových Varech zřítla část sousedního domu „Radegast“. Zřícením střetové zdi do třetího podlaží, porušením konstrukci schodiště a poškozením zařízením místnosti vznikla škoda ve výši kolem 300 000 Kčs. Nikdo nebyl zraněn. Za účasti soudního znalce z oboru stálky staveb se ve vyšetřování této mimořádné události pokračuje.

Nikoliv, nleže popříma význam tohoto druhu kinematografie pro společenské použití, ale rozšíření nídy nedojde. Vždyť pak — bez ohledu na technické potřeby — by bylo možno vlastně promítat — pro širší veřejnost v Čechách jen tesař, v Dánsku dánské atd. filmy, jako mluvili herci dávali by značné klasnové hmotné a obecnostvo neznamená tečí dovcině nepochopilo by smysl hry. Vzpomínám též článku časopisu „Kinematografische Rundschau“ z roku 1917, který řeší budoucnost kinematografie s tak užasnou fantazií a přikvapující technickou neznaností, až se mi tenkrát z toho hlava zamotala. Ze prý se nebudou v budoucnosti filmy promítat na pouhé ploché stěny jako nyní, ale budou prý sestaveny celá jeviště z bílých kulis a proskvě a na ty bude promítáno, čímž prý se docílí báječné plasticity. Jaký nasmyjli Rozšířel a herec Karel Lamac 15. 12. 1918 v časopise Film

Modernizované varhany se včera rozezněly poprvé pod rukama interpretky Miloslavy Kvěchové ve slavnostním sále Grandhotelu Moskva v Karlových Varech. Rekonstrukci, které si vyžádala 1 200 000 korun, provedli v průběhu necelého roku odborníci ze státního podniku Čs. hudební nástroje Hradec Králové, odštěpný závod Krnov.

Česká královna v Dánsku

V málokterém dánském městě je takové množství památek a zajímavostí, jako ve starobylém královském městě Ringstad na ostrově Sjælland. Vědovi mu Benediktův chrám uprostřed města, svědek minulosti již skoro tisícileté. Původně zde bylo obětiště a později křesťan-

ský dřevěný kostelík. Okolo roku 1080 tu už stál kostel z vápencových kvádrů a v roce 1170 kostel cihlový v italském slohu, který se stal základem celé dánské cihlové stavební tradice. V průběhu tisíciletí třikrát vyhořel, v roce 1550 byl rozšířen a začátkem tohoto století rozsáhle restaurován. Je v něm patnáct královských hrobek. Jsou zde uloženy i ostatky královny Dagmary, dcery českého krále Přemysla Otakara I. Byla proslulá svou vlídností, laskavostí a svobodmilovností tak, že se o ni dozvěděl dánský král a roku 1204 ji požádal o ruku. Dagmar (původně Markéta) se ve svých sedmnácti letech dostala do Dánska a pro její lásku k volnosti, kterou milovala a přála všemu lidu, Dánové navždy spojují její jméno s pojmem svoboda.

Nezapomněl na ni ani český národ a od roku 1928 je u její hrobky deska s dánským a českým nápisem: „Z českých zemí přišla královna Dagmar, přinesla mir pro všechny, kteří ho potřebovali, svobodu pro ty, kteří úpěli v řetězech a s nezměrnou láskou si získala srdce všech Dánů. Tento památník miru, svobody a lásky spojuje oba národy.“

Při otevření královnina hrobu v roce 1697 byl nalezen emailový byzantský kříž z roku 1000. Dagmarin kříž je v dánském národním muzeu a jeho přesnou kopii může každý návštěvník spatřit v kostele nebo si její v malém koupit na památku. Svůj pomník má královna Dagmar v Ribe, kde poprvé vstoupila na dánskou půdu.

EG soll wegen Havel-Urteils das KSZE-Verfahren einleiten

BONN, 22. Februar (dpa/AFP). Die Bundesregierung will ein gemeinsames Vorgehen der Europäischen Gemeinschaft (EG) gegen die Verurteilung des tschechoslowakischen Schriftstellers und Bürgerrechtlers Vaclav Havel zu neun Monaten Haft wegen „Rowdytums“ anregen. Mit einer Initiative bei der spanischen EG-Präsidentschaft will das Auswärtige Amt nach Mitteilung vom Mittwoch erreichen, daß die Gemeinschaft das KSZE-Verfahren in Gang setzt. Am Dienstagabend hatte der österreichische Außenminister Alois Mock den gleichen Schritt angekündigt.

Der am Morgen festgenommene Sprecher der Charta 77, Tomas Hradilek, wurde am Abend wieder freigelassen. 23. 2.

O CO JE ŽIŽNI AFRIKA, NEBO PINOCHET HORŠI. SAYSE, SAYSE, SAYSE!

A CO TAKHLE VYLOUČIT ČSSSR Z KSZE?

A ZASTAVIT EXPORT A IMPORT A VÜBEC BOJKOTOVAT TU SEBRÁNKU, CO SE VAŘÍ NA HRADE?

Neun Monate Haft für Havel

Bürgerrechtler wegen Rowdytums und Widerstandes bestraft.

PRAG, 21. Februar (AP/Reuter). Der tschechoslowakische Schriftsteller und Bürgerrechtler Vaclav Havel ist am Dienstag von einem Gericht in Prag zu neun Monaten Haft verurteilt worden. Havel wurde des „Rowdytums“ und des Widerstandes gegen die Staatsgewalt für schuldig befunden. Havel will gegen den Spruch Berufung einlegen. Sieben weitere Regimekritiker standen wegen Beteiligung an einer unangemeldeten Demonstration in einem gesonderten Verfahren vor einem anderen Gericht. Das Verfahren gegen sie wurde am Dienstagabend auf den heutigen Mittwoch vertagt.

Die Angeklagten hatten vor kurzem an den gewalttätig aufgelösten Demonstrationen zum Gedenken an den Studenten Jan Palach teilgenommen, der sich vor 20 Jahren aus Protest gegen die Besetzung der CSSR durch Warschauer-Pakt-Truppen selbst verbrannt hatte.

Vor beiden Gerichtsgebäuden protestierten rund 100 Sympathisanten der Angeklagten. Richter Antonin Tesik hat-

te zu Beginn der Verhandlung gegen die sieben Angeklagten mit den Worten zur Disziplin aufgefordert: „Wer hier lächelt, wird aus dem Saal entfernt.“ Dem Verfahren durften lediglich 30 Zuschauer, darunter zwei westliche Journalisten, beiwohnen. Nur eine Journalistin aus dem Westen sowie 20 Freunde und Verwandte waren zu dem Verfahren gegen Havel zugelassen.

Die Bürgerrechtler hatten zum 20. Todestag Palachs am 16. Januar Blumen am Denkmal des Heiligen Wenzel niedergelegt. Sie wurden verhaftet, als die Polizei eine nichtgenehmigte Demonstration mit Schlagstockeinsatz auflöste.

Die Bundesregierung in Bonn reagierte mit großer Betroffenheit auf das Urteil. Es sei vor dem Hintergrund des Wiener Schlußdokuments „unverständlich und mit dem Geist des KSZE-Prozesses nicht zu vereinbaren“, erklärte das Auswärtige Amt.

BOLŠEVICKÁ INKUIZICE!

Amatér Fetišov

MSKVA (el): Sovětský obránce Vjačeslav Fetisov, který se v nedobrem rozěsel s trenérem Viktorém Tituchonovem i s CSKA, nezahálil. Podle nejnovějších zpráv ohlédá dres mužstva ledního hokeje (rovněž na vý- robu tužek, které hraje měsíčním soutěží

SILVESTROVSKÝ RECEPTÁŘ

Šuhajův rendlík

Množství pro 6 osob. — 300 g vepřového masa, 300 g jehněčího masa, 400 g zadního hovězího masa, 3 středně velké cibule, 3 stroužky česneku, petrželka, 3 bobkové listy, sůl, pepř, půl lžičky sušeného tymiánu, 1/2 l bílého vína (ryzlink), 900 g brambor, 40 g másla. — Maso oddělíme od kosti a nakrájíme na větší kostky. Jednu cibuli oloupáme a nakrájíme na silnější kolečka. Česnek oloupeme a nakrájíme na tenké plátky. Petrželku opereme a svážeme do svazčků s bobkovým listem. Do hluboké misky vložíme nakrájené maso, na ně položíme cibuli, svazek petrželky, přidáme sůl, mletý pepř a tymián a zalijeme skleničkou vína. Přiklopné pokličkou uložíme na 24 hodin do chladničky. Příští den oloupeme brambory a zbylou cibuli a oboje nakrájíme na silnější plátky. Do kastrolu se silným dnem klademe střídavě vrstvu brambor i maso s cibulí. Poslední vrstvu tvoří opět brambory. Obsah zalijeme marinádou a zbylým vínem. Kastrol přiklopíme pokličkou a ve středně

Kurzer Prozeß 11. 2.

Die anderen Volksdemokratien entdecken mitteleuropäische Traditionen wieder und erleben einen Diskussionsfrühling wie seit 1949 nicht mehr. In Prag aber macht man kurzen Prozeß mit Leuten, die sich ähnlich verhalten. Vaclav Havel, weibekannter Autor und Vorkämpfer jener bescheidenen Menschenrechte, die die tschechoslowakische Führung seit zwanzig Jahren sorgsam unter Verschluss hält, bekommt für eine Kranzniederlegung am Grab Jan Palachs, der sich aus Protest gegen die Invasion verbrannt hat, neun Monate Haft.

Genau genommen: wegen Widerstandes gegen die Staatsgewalt. Ihr gilt die Erinnerung an ihren Ursprung aus jener befreunden Invasion von 1968 als Verbrechen. Die tschechischen und slowakischen Liberal-Kommunisten, die vor 21 Jahren ihren Staat und ihre Gesellschaft freier gestalten wollten, waren Vorläufer der Warschauer, Budapest und Moskauer Reformer. Das war den Breschnevnisten damals eine Strafexpedition wert. Eine andere Legitimation, etwa gar durch das eigene Volk, haben die in Prag noch Herrschenden bisher nicht finden können. Sie sind blockweit isoliert.

Das macht die Erinnerung an 1968 für sie so gefährlich. Während mittlerweile, frei nach Brecht, selbst auf dem Grunde der Moldau die Steine zu wandern beginnen, haben sie einen Frühling wie damals zu fürchten. Das Urteil gegen Havel soll abschrecken. Zu hoffen bleibt, daß sich auch in Prag die Verhältnisse gewandelt haben werden, ehe er seine Strafe absessen hat.

Položením věnců k symbolickému památníku oběti, které zahynuly při bombardování rakouského města Melku a v koncentračním táboře Mauthausen, vzdali hold účastníci pietní vzpomínky na hřbitově v bratislavském Slávičím údolí.

HAVEL, TAK UZ TOHO CHULIGANSTVI NECHAL, HERSOT!

NEJVĚTŠÍM ZIMOVÍŠTĚM NETOPÝRA řasnatého ve střední Evropě je Chýnovská jeskyně na Tábořsku. Potvrdili to nyní po jedné z ukončených etap sledování výskytu drobných savců v ČR odborníci z pražského Národního muzea a soběslavského pracovního tábořského muzea. Tentokrát se specialisté zaměřili na netopýry zimní. Za uplynulých deset let, tedy dobu, kdy se tady provádějí pravidelné průzkumy, bylo zjištěno 106 jedinců nejrozšířenějších druhů.

Zakladatelskou smlouvu o založení společného podniku Interthermal podepsali v Piešťanech zástupci Čs. státních lázní Piešťany a rakouské firmy Grassl Hotel Beteiligungs-Errichtungs Ges. m. b. H. Vídeň. Cílem nově založené akciové společnosti je rekonstruovat a modernizovat léčebné objekty tak, aby poskytovaly služby na světové úrovni.

Od klukovského sbírání míček až k zápasu s legendárním tenistou Tildenem

Konrád, dnes trenéra na Slavii, a přetáhl mě od fotbalu k tenisu.“

■ Kdy jste začal doufat, že to s tenisem nějak dotáhnete?

„V osmdesátém roce jsem vyhrál Junioerku. Nehráni se tehdy v Pardubicích, ale v Mladé Boleslavi. To už jsem byl v LTC. Dostal jsem tenkrát na cestu, ubytování a strava celou stav-

prohos křížem a on mi balón vrátil špičkou rakety koucek za síť. Doběhl jsem ho, ale co teď? Byli jsme proti sobě, lob brát nešlo, prohodit také ne, zbývalo jen poslat míč do soupeře. Perry se instinktivně sáhuul a byl s toho snad centimetrový aut. Shoda, otočilo se to, prohrál jsem.“

■ A co naši tenisté? S kým nejmíc jste zápolil?

„S Hechtem, Malečkem, Vodičkou, Pachovským, Casou. Drobný přišel později. Byl to velký hráč. Škoda, že onemocněl Cejnar, partner Drobného. Směkám i před Menzelem. V Daviscupu jsme tehdy neměli takového bojovníka.“

■ Na dvorcí jste se nesetkával jen s výbornými tenisty. Dělal jste sparringpartnera malíři Radovi, herci Burlanovi...
 „S Vlastou Burlanem bylo legrace. Tenis uměl, měl obdivuhodný forhend. Hrál jsem několikrát i s prezidentem Benešem na hradech, na kurty a mřčovny. Hrál jsem i v Sazimově Ošti, kam nás prgval s Burlanem.“

■ Měl jste někdy trenéra?

„Když mi jednou někdo řekl, že čopovaný bekhend je pomalý na prohos, naučil jsem se přes zimu na Klamovce bekhend přímý. Sám, kdepak trenér. K mamince na pivo však chodil

JOSEF SÍBA OSLAVÍ „80“

ku. Bylo to brozně moc peněz. S klukama jsme chodili po usenáčkách a v životě jsem nenasel tolik vněří. O rok později jsem porazil Jana Kolobna, v tu dobu naši jednička. V roce 1933 jsem hrál poprvé v Daviscově poháru, na Štvanici s Monakem.

■ Hrál jste s mnoha tenisty zvučných jmen. Na koho vzpomínáte?

„Třeba na Američana Tildena. Předběhl dobu, ovládal dokonale všechny rotace. Nezapomenu ani na Němce von Cramma, v Davis cupu stihl přes stovku zápasů. Byl to elegantní tenista a tradovalo se o něm, že je na kurtě kavalír. No, poznal jsem ho i trochu jinak. V Hamburku jsem nad ním vudl v pátém setu 40:15 a 4:2. Dal jsem balón na lajnu, jenže on řekl, že prý ne, že je aut. Byl doma, rozhodli stál při něm. Nakonec jsem prohrál.“

■ Tenisté mají některé míče zapsané do paměti asi navždy...

„Třeba v sedmatřicátém jsem hrál na Štvanici se slavným Fredem Perryem. Angličtí reprezentoval v Daviscově poháru asi v padesátce zápasů a měl téměř 90procentní úspěšnost. V pátém setu jsem měl 4:4 a 40:15 při jeho servisu. Šel na síť a prgal mečbal odvrátil, při druhém jsem hrál

známý tenista František Burlanek. Bary, jak mu každý říkal, také trénoval. Já mu musel vždycky hrát na gramofón. Točil jsem klukou a on se tím kreslil na papír situace, do nichž se na kurty mžku dostat. Radil mi, co a jak dělat. Když jsem to skoro denně poslouchal, dostalo se mi to do krve.“

■ Prý jste hrál jako náš první tenista v Sovětském svazu.
 „Nejdřív to bylo v sedmatřicátém. O rok později jsme tam měli předvést pár exhibič s Francouzem Cochatem, jenže v Moskvě dostal angínu a vrátil se domů. O tenis byl velký zájem. Nejraději jsem joril do Anglie na Wimbledon. Na trávník mě doocela šlo, jednou jsem se dostal mezi posledních šestáček.“

■ Kdy naposledy jste hrál tenis?

„Před šestí lety v Jevanech. Místní velký tenisový matche dával dohromady otec Karla Gotta, velký fanoušek tenisu.“

■ Co říkáte našim dnešním hráčům?
 „Londta člověk mockrát nevidí. A Mešif je pro mě tak trochu záhada. Vždycky jsem měl teorii, že výborný hráč jen výjimečně máže skazit lehký balón. U Mešife to prostě je jinak, ale už jsem si na to s nř zvykl.“

tvoreni nového moderního baletního souboru Studio Balet Praha, později jen Balet Praha, kde progresivně navázal na svou dramaturgii z předchozího působení 36ta baleru ve Státním divadle v Brně. Čs. premiéra baletu Hirošima W. Rokováno v roce 1963 spadá do tohoto období. Zasloužilý umělec Luboš Ogoun působí rovněž krátce jako umělecký vedoucí Laterny magiky, soustavně spolupracuje s filmem a televizí. Dnešní šedesáté páté narozeniny ho zestihují v plně tvůrčí síle.

Od klukovského sbírání míček až k zápasu s legendárním tenistou Tildenem

PRISTÍ CTVRTEK, v den svých narozenin, zůstane asi doma a bude vyhlížet gratulanty. Odpusť si každodenní výlet ze sídliště Dvělna do Lá, kdy si nejdřív zajde do Vodičkovy ulice pro noviny. Pak pomalu (trápi ho kolena, však se něco naběhala) dojde Na poříčí do hrdavy ČSTV, na oběd. Je to tu levně... **JOSEF SÍBA**, bývalý tenisový reprezentant a zasloužilý trenér, za necelý týden oslaví osmdesátiny. Když jsme si s ním povídali, tak trochu brblal na zdravíčko. Nadávno totiž pár dní lažel v nemocnici. V metru se mu zamotala hlava, ztratil rovnováhu. Nejvíc litoval, že pak musel dát prvě malého knraše Bártika — kdo by s ním obodil van? Jenže, když jsme s Papíčkem Sívou začali o tenisu, rozzářily se mu oči. Bylo s nich vidět, s jakým temperamentem dřív proháněl po kurtě soupeře.

■ Jak jste se dostal k tenisu?

„Bray mi uměl otec. Byli jsme čtyři děti a maminka se měla co otáčet. Získala koncesi na hospodu, co stojí na Špejcheře dodnes. A na tenisové Slavii jsme měli bufet. Co jsem se tam jen za ta léta nenoslil bas a pitím! Na Letné v tu dobu bylo snad 140 kurtů a my kluci tam sbírali míčky. Když byl čas, zkoušel jsem to na sdi s dřevěnou pátkou. To ne někde nenápadně vytrhlo z obrady prkno a pilkou se s něho pěkně vyferala. První raketa jsem dostal od staršího bratra. To už si mě všiml otec Miloše

JOSEF SÍBA na archivním snímku a nahoře s hercem Vlastou Burlanem v karikatuře Dty Mažka

her. Přitahovala ho vždy tvorba hudebních skladatelů naší doby, ztvárnil jevištní hudbu Stravinského, Ravela, Honneggera, Prakovjeva, Janáčka, Martinů, Trojana. Svě vlny pro současnost projevovat již od počátků svého choreografického a pedagogického působení. Byl trenérem čs. družstva gymnastek (Eva Bosáková), pedagogem Národního divadla, vedoucím tanečnických složek Armádního uměleckého souboru Víta Nejedlého a šéfem baletu Divadla J. K. Týla v Plzni (zde uvedl žeskoslovenskou premiéru Balady o námořníkovi od Z. Křička). Spolu s Pavlem Šmokem a Vladimírem Vašutem se v šedesátých letech podílel na vy-

Básník českého filmu

[skk]: Neobvykle sličná výtvorná imaginace, vyříbená vizualita a hudebnost vyjadřování, schopnost lyrické reflexe, ztvárnění psychologické postavy, posílení dramatickosti mystickových situací i příběhů do filozofické délky — to jsou přednosti, které charakterizují nejlepší filmové díla režiséra a scénaristy Frontiška Vláčka. K filmu se F. Vláček dostal oklikou přes zájem o výtvorné umění a studia esestiky a dějin umění na filozofické fakultě v Brně. Právě brněnský působení, podložené intenzivním zájmem o nejrůznější druhy umění, dalo Vláčkovi ona vancurovská „veštomí spravislost“, myšlenské nadsledí nad uměním i dějinami. Do hrdého filmu vsoupl na přelomu 50. a 60. let lyrickými poemami skleněná oblaka a Kolibře, které uvedly režisérovu práci do mezinárodního povědomí. Šmerek Dabrová psal z roku 1961 předznámenal období vrcného tvůrčího rozmachu, období filozoficky citlivých historických dramt Markéta Lazarová. Odolil vcel i Adelheid. Mankete Lazarová, Odolil vcel i Adelheid. Mankete Lazarová, odiený historický obraz, do jehož realizace režisér vložil zejména sílu, tvoří mezník a dodnes i absolutní vrchol Vláčkovy filmografie. Odolil vcel i Adelheid. Mankete Lazarová, Odolil vcel i Adelheid. Mankete Lazarová, odiený historický obraz, do jehož realizace režisér vložil zejména sílu, tvoří mezník a dodnes i absolutní vrchol Vláčkovy filmografie. Odolil vcel i Adelheid. Mankete Lazarová, Odolil vcel i Adelheid. Mankete Lazarová, odiený historický obraz, do jehož realizace režisér vložil zejména sílu, tvoří mezník a dodnes i absolutní vrchol Vláčkovy filmografie.

K prodeji automobilu Favorit

(čtk): Zájem občanů o nákup osobních automobilů Škoda Favorit dosud přesahuje možnosti současných dodávek. Ministerstva obchodu a cestovního ruchu ČR a SSR ve spolupráci s federálním ministerstvem hutnictví, strojírenství a elektrotechniky proto na základě příslušných zákonů o vnitřním obchodě vyhlásilo s platností od soboty 18. února, a to v souladu s usnesením vlády ČSSR z letošního roku, nové zásady prodeje vozů Škoda Favorit, který bude usměrňován podle pořadníku zájemců u obchodních organizací. Záznamy od 18. února budou přijímat prodejny podniku Mototechna, značkové prodejny státního podniku AZNP Mladá Boleslav a pražské obchodní domy Kotva, Bílá jabučka a Máj, a to od občanů starších 18 let. Každý zájemce může ovšem po předložení občanského průkazu požadovat záznam jen na jeden automobil. Evidovat se budou v autentizovaných knihách prodejen výše uvedených organizací samostatně v číslovaném pořadí a záznam musí být označen adresou prodejny, která ho přijala. Žadatel obdrží jako doklad originální vyplněného tiskopisu. Záznamy se budou přijímat pouze do výše dodávek Favoritů, které byly stanoveny pro jednotlivé prodejny na letošní rok. Současně se ruší dosavadní způsoby prodeje těchto osobních vozů a nové záznamy se vztahují na plánované dodávky od března 1989. Dáležitě je, že neslouží jako objednávky, ale zanikají, pokud se žadatel do pěti dnů po obdržení výzvy ke koupi automobilu nedostaví do příslušné prodejny. Veškeré stížnosti na nedoručení výzvy nebo nevhodnost stanoveného termínu k zakoupení vozidla budou jednotlivé prodejny řešit individuálně do 30 dnů po jejich obdržení. Zásady, které budou zveřejněny ve všech zmíněných prodejních vozů Favorit, nepřipouštějí převodů záznamů mezi občany. Na základě platných dokladů se záznamy přijímají i od cizích státních příslušníků.

K výročí choreografa

[jh]: Vytvářet dobré taneční divadlo — to je uměleckým cílem zasloužilého umělce Luboše Ogouna. Jako choreograf Státního divadla v Brně, kde spolupracuje se všemi uměleckými složkami, se podílel na inscenování desítek titulů baletů, oper, muzikálů i činov-

Dokonalí jezci unikátní 700 metrů dlouhé 119-té aleje kaštanů a lip, navázení zeminý od skleněné plochy a k rozkvetlému „dečsovaně“ cibuloviny svědčí o tom, že celostátní výstava květin Flora Olomouc 89 se blíž. Úskultech se ve dne 28. dubna až 9. května.

Kraml-Chel in Tschernobyl
 Moskau — Gorbacchow besicchio.
 Je gestien Kontrollraum und Turbinenhanlle des Ungliucks-Kernkraftwerks von Tschernobyl.
 PO 3. 11. 1989 11.

Fünf Millionen Zwiebeln im Hafen lassen Augen tränen

Seit mehr als drei Monaten „gedei- hen“ fünf Millionen Zwiebeln sowjeti- scher Herkunft im Hamburger Freihaf- fen: Vor dem Schuppen 43 liegt die 439 Tonnen schwere Ladung, die inzwi- schen manchem die Tränen in die Au- gen trieb. Ihr Besitzer, ein belgischer Unternehmer, und sein Mittelsmann, ein Schiffsmakler, wollten sie zunächst verkaufen, dann verschenken, zuletzt kompostieren. Jetzt hoffen sie nur noch darauf, die schon keimenden Knollen verbrennen zu dürfen.

Die Zwiebeln hatte der Belgier nach Darstellung des Schiffsmaklers durch „Kompensationsgeschäfte“ von einer so- wjetischen Gesellschaft bekommen. Er wollte sie für 120 000 Mark vermarkten. Doch kaum war das Gemüse im Ham- burger Hafen ausgeladen, kam die erste

Hürde: die EG-Normen. Am 14. Novem- ber beanstandete das Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft etwa 40 Prozent der Zwiebelhäuse seien mehr als vier Zentimeter lang, das Frucht- fleisch zum Teil beschädigt, einige Knollen keimten schon. Damit entsprá- che die Ladung nicht der EG-Vermark- tungsnorm, hätte also aussortiert wer- den müssen, erläutert Regierungsdirek- tor Wolfgang Pachmann vom Bundes- amt. Dann konnten sich die Sowjets und der Belgier nicht einigen, wer die Kosten für das Sortieren übernimmt.

Im Januar überließ der Besitzer seine Ladung dem Schiffsmakler Transnau- tic, der sowjetische Interessen in der Hansestadt vertritt. Dieser wollte sie verschenken. Interessenten von Ham- burg bis Holland meldeten sich zwar.

Zum Schluß wollte sie aber doch nie- mand, weil der Abnehmer für den Transport hätte bezahlen müssen; zu dem waren die ersten Jungzwiebeln von anderen Erzeugern auf dem Markt.

Vor einer Woche wurde die Genehmi- gung für die Verarbeitung von 40 Ton- nen für gastronomische Zwecke erteilt. Aber auch hier hätte die Aussortierung der edleren Stücke aus den 17 500 Netz- säcken Geld gekostet. Die Ladung wie- der in den Osten zu schicken, wäre auch kostspielig. Eine Transnautic-Sprecherin: „Die Seefracht in die So- wjetunion kommt wegen der Kosten nicht mehr in Frage.“ Jetzt blieb den Geschäftsleuten nur die Vernichtung der Zwiebeln. Bislang hat sie der „Spaß“ 100 000 Mark gekostet. Allein die Lagerkosten schlagen mit drei Mark

pro Tag und Tonne seit dem 9. Novem- ber zu Buche.

Umweltbewußtes Kompostieren, das als Verwertungsmöglichkeit nahelag, scheidet aus: konzentrierter Zwiebelsaft darf nach dem Wasserhaushaltsgesetz nicht unkontrolliert ins Erdreich und Grundwasser sickern — sogar Fische könnten daran sterben — und der Ge- ruch ist eine zusätzliche Belastung. Als letzter Ausweg bleibt wohl nur die Ver- brennung: Vermutlich werden die 439 Tonnen jetzt in einer staatlichen Müll- deponie landen. Der Ort wird sicherlich weithin am Geruch zu erkennen sein. Die Rechnung für die Verbrennung in Höhe von 26 340 Mark plus Sonderko- sten müssen sich der belgische Unter- nehmer und die sowjetische Firmatei- len.

Spannungen zwischen Moskau und Litauen nehmen zu

MOSKAU, 22. Februar. In der Sowjet- union nehmen die Spannungen zwischen der Moskauer Zentrale und den nach mehr Unabhängigkeit strebenden drei baltischen Republiken zu. Der Unmut im Kreml richtet sich dabei vor allem gegen das katholische Litauen, wo sich die Fronten zwischen der nationalen „Bewegung für die Perestroika“ (Sajudis) und der inzwischen ebenfalls organisierten Gruppe der Nicht-Litauer, der „Sozialisti- schen Bewegung für die Perestroika-Ein- heit“, verhärtet haben. Zwischen allen Stühlen sitzt die regionale Parteileitung.

Die Moskauer Parteizeitung „Prawda“ druckte am Mittwoch einen ausführli- chen Bericht über das jüngste Plenum des Zentralkomitees (ZK) der litauischen KP, der eine deutliche Warnung an die Adresse des litauischen Parteichefs Al- girdas Brazauskas enthält. Brazauskas soll erst vor kurzem in Moskau vom Chefideologen des Kreml, Wadim Med- wedjew, wegen der Entwicklung in Lita- uen scharf kritisiert worden sein.

Brazauskas, so schreibt die „Prawda“ jetzt, habe sich vor dem ZK über die La- ge in der Republik „ernsthaft besorgt“ ge-

zeigt. Das ZK habe vermerkt, daß „Saju- dis“ oder wenigstens einige ihrer Führer eine Extremposition einnehmen: Bewußt oder unbewußt nähere sich „Sajudis“ den klar antisozialistischen Losungen der „Liga für die Unabhängigkeit Litauens“ und der „Partei der litauischen Demokra- ten“ an.

Der „Prawda“ mißfällt, daß „Sajudis“ über 40 eigene Publikationen mit 1,5 Mil- lionen Auflage herausgibt und die KPdSU nicht nur immer heftiger kriti- siert, sondern ihr feindselig gegenüber- steht. „Derartige provozierende Veröf- fentlichungen tragen die Sprengladung der Spaltung zwischen den konstruktiven Erneuerern der KP Litauens und dem öf- fentlichen Bewußtsein, schüren das Feu- er bei den nicht einfachen zwischennatio- nalen Beziehungen“, rügt die Moskauer Parteizeitung. Des Nationalismus be- schuldigt werden auch das litauische Ra- dio und Fernsehen sowie eine Reihe von lokalen Zeitungen. Dem ZK der Partei wirft die „Prawda“ „Zaghaftigkeit“ in ideologischen Fragen vor. In der Repu- blik gebe es eine „prinzipienlose Schicht“ von Kommunisten.

SPORTOVIŠTĚM ROKU bude nepochybně stockholmská Globe — aréna, součást nově budovaného městského sportovního komplexu Hovet (česky — dvůr, nádvoří), pět minut od středu města v před- městí Johannehov. Výhodou je příznivé dopravní spojení se všemi většími čtvrtěmi podzemní drahou, několika autobusovými linkami i dálničním mostem, spojujícím severní a jižní Stockholm. K aréně Globe budou patřit administrativní budovy, nákupní středisko, 3 res- taurace a ho- tel, a celý komplex za- městnává 5000 lidí. Je tu i 1300 parko- vacích míst v podzemních garážích a dalších 1500 v těsné blí- kosti arény.

Se svými 110 m výšky si Globe aréna jasně přisvojuje přímát nejvyšší kopulovitě stavby na světě a svými 85 metry v průměru je i nejrozměrnější. Ze všech míst má 16 000 diváků pohodlný vý- hled. Hlediště dělené do několika galérií, členitý interiér a spodní část kopulovitěho stropu navozuje dojem nekonečného prostoru. Bu- de představovat dramatický horizont pro audiovizuální představe- ní, stejně jako pro laserové projekce všech druhů. Využití arény Globe je velice rozmanité a švédským projektantům se podařilo vy- tvořit skutečně mnohaúčelovou halu, která může být doslova přes noc změněna ze sportovního stadiónu pro 16 000 diváků na divadlo, nebo halu pro stolní tenis s hledištěm pro 3—3,5 tis. diváků. Je tu také možné postavit 200 m dlouhou atletickou dráhu i hřiště o roz- měrech 45x75 metrů. Atletické soutěže může sledovat 7000 diváků, lední hokej 14 000 a koncerty 16 000 diváků.

Pro účastníky je k dispozici 8 moderních šaten pro pohodlí 25 lí- di, v tréninkových prostorách je dalších 7 šaten. K vybavení patří tisková střediska, speciální rampy s moderním nakládacím zaříze- ním, konferenční místnosti a salónky pro reprezentační účely, res- taurace první třídy pro 250 návštěvníků a dvě obyčejné restaurace pro 2x200 návštěvníků, stejně jako množství obchodů a heren.

V celém novém městském komplexu Hovet vzniknou ještě tři kry- té haly pro 14, 9 a 3 tisíce diváků, fotbalový stadion pro 15 tis. di- váků a množství dalších obchodů a restaurací včetně hotelu se 150 lůžky. Zatímco aréna Globe byla otevřena začátkem února zápa- sem hokejistů Švédska a SSSR, celý městský komplex bude dokon- čen do roku 1992.

Prvním velkým podnikem, Jemuž se stane aréna Globe nepochy- bně skvělým prostředím, bude 15. dubna — 1. května jít 53. mistrov- ství světa a 64. mistrovství Evropy v ledním hokeji. Švédská hoke- jová veřejnost by nepochybně uvítala, kdyby při křtu jejích Globu nechybělo šampaňská na počest vítězství týmu Tre kronor, který bude obhajovat titul z Vídně 1987.

délce tři metry. Objekt bude mít 12 mosiných poli — rozpětí vnitřních 36 a 42 metry, krajních pak 31 a 25 metrů. Celá konstrukce bude sestavená letmo montáží s použitím podpěr. Odborníci olomouckých Dopravních staveb zároveň vyřešili hlavní problém předplátců konstrukcí, jimiž je postupná ztráta únosnosti. Nová pojetí má světovou úroveň a napom- že k tomu, že tramvajová trať Ohrada—Palmovka ne- bude mít oboby v bohaté historii pražské dopravy.

Hokejisté pokřtí stockholmský glóbus

Unikátní přemostění

(ČTK) — Ranesance tramvajové dopravy v Praze odpo- vídá svétovému trendu. K třetím blavním městem se do dvou let přičluví spojení Palmovka—Ohrada. Jež naváže na město i další prostředky městské hromadné dopravy. Za pouhé čtyři minuty překonají vozy elek- trické dráhy sklon a hodnotu 6,3 promíla. Část této linie vytvoří estakáda, která mimoúrovňově překona- tí hlavní trať ČSD s komunikacemi „Pod Křejčárkem“ a „Pod plynojemem“. Přemostění o délce 455 metrů si vyžádá novou technologii. Řešení pozůstává z unikátních komorových segmentů o výšce 2,20, šířce 12 a

Airbus do služeb ČSA

(ČTK) — Mezinárodní seminář na téma „Společně v cestovním ruchu do devadesátých let“ uspořádá včera v Brně státní podnik Čedok. K dialogu Východ—Zá- pad se sjelo více než 130 zástupců mezinárodních orga- nizací a cestovních kanceláří z 23 zemí Evropy, Afriky, Asie a Ameriky. Cílem setkání bylo vyměnit si zkušenosti a názory na rozvoj cestovního ruchu v pří- stím desetiletí a zvážit možnosti spolupráce. Námě- tek generálního ředitele Čs. aerolinií S. Havala v tá- to souvislosti informoval, že v zájmu zlepšení služeb ČSA zakoupí pro lety do USA, Kanady, na Kubu a Dálný východ letadla Airbus typu 300 a 310. Do po- loviny roku 1991 má být ukončena přestavba a mo- dernizace letiště v Praze-Ruzyně.

V Praze se konal soud s V. Havlem

(čtk): U obvodního soudu pro Prahu 3 se včera konalo hlavní líčení v trestní věci proti obžalovanému V. Havlovi. Obžaloba ho vinila z toho, že prostřednictvím vysílání zahraničních rozhlasových stanic BBC a Svobodná Evropa pro Československo opakovaně utvrzoval občany k nerespektování rozhodnutí ONV v Praze 1 o zákazu veřejného shromáždění v souvislosti s tzv. vzpomínkovým aktem na Jana Palacha dne 15. ledna 1989 na Václavském náměstí v Praze. Dále mu obžaloba kladla za vinu, že dne 16. ledna 1989 v odpoledních hodinách se v Praze 1 na Václavském náměstí osobně zúčastnil nepovoleného shromáždění, přičemž se na tomto místě neoprávněně zdržoval i po výzvěch zakročujících pořádkových jednotek VB k vyklizení tohoto prostoru. Tímto jednáním naplnil skutkovou podstatu trestných činů podněcování podle paragrafu 164 trestního zákona a ztěžování výkonu pravomoci veřejného činitele podle paragrafu 156 a) trestního zákona. Po téměř celodenním jednání, při němž bylo mimo jiné vyslechnuto sedm svědků a předložena řada dalších důkazů, vynesl obvodní soud pro Prahu 3 rozsudek, v němž obžalovaného V. Havla uznal vinným trestným činem podněcování podle paragrafu 164 trestního zákona a trestným činem ztěžování výkonu pravomoci veřejného činitele podle paragrafu 156 a) trestního zákona. Za uvedené trestné činy byl odsouzen k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání devíti měsíců. Vzhledem k tomu, že obžalovaný byl v posledních deseti letech před spácháním uvedených trestných činů ve výkonu trestu, byl podle paragrafu 39 a) odst. 2 písmeno b) trestního zákona zatážen pro výkon trestu do II. nápravně výchovné skupiny. Rozsudek dosud nenabyl právní moci.

★ ★ ★
Před obvodním soudem pro Prahu 2 bylo včera zahájeno hlavní líčení v trestní věci proti obžalovaným J. Petrovým, O. Veverkovi, D. Němcovi, S. Pencovi, P. Placákovi, J. Sternovi a A. Vondrovi. Obžaloba je vinná, že se 16. ledna 1989 na Václavském náměstí v Praze dopustil trestného činu výtržnictví podle paragrafu 202, odst. 1 trestního zákona. J. Petrová je navíc obžalována z trestného činu útoku na veřejného činitele podle paragrafu 156, odst. 2 trestního zákona. Trestní věc další obžalované — D. Němcové, stíhané pro trestný čin výtržnictví podle paragrafu 202, odst. 1 trestního zákona, byla vzhledem k její hospitalizaci vyloučena ze společného řízení k samostatnému projednání.

SLAVME SLAVU SLAVNÝCH LVINÍ...!

K problematice lidských práv

(čtk): V Praze se včera večer uskutečnilo setkání představitelů Výboru československé veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci se zástupci helvínských výborů čtyř evropských zemí a USA. Došlo k vzájemné výměně zkušeností a názorů na řešení závažného dokumentu vídeňské následné schůzky týkající se problematiky lidských práv a humanitárních otázek. V diskusi byly též posouzeny otázky práv osob, které jsou soudně stíhány v souvislosti s lednovými událostmi v Praze.

BYLI NA KOBEREČKU... A ?

Neuer Intercity ist zu breit

BONN, 23. Februar (dpa). Eine auf nationale Verhältnisse zugeschnittene deutsche Eisenbahn-Konstruktion stellt den Einsatz deutscher Züge auf Teilen des geplanten europäischen Hochgeschwindigkeitsnetzes in Frage. Das Bundesverkehrsministerium bestätigte am Mittwoch Pressemeldungen, daß der in der Bundesrepublik mit hohen Kosten entwickelte Intercity-Express (ICE) zu breit und zu schwer ist, um auf dem französischen oder belgischen Schienennetz eingesetzt zu werden.

Während die Züge der französischen Hochgeschwindigkeitsstrecken eine Fahrzeugbreite von 2,81 Meter aufweisen, verfügt die deutsche ICE-Konkurrenz über eine Breite von 3,01 Meter. Das bedeutet, daß der ICE, der 1985 mit einer Höchstgeschwindigkeit von 317 Stundenkilometern einen Rekord aufstellte, nicht in der Lage sein würde, Engpässe des französischen oder belgischen Schienennetzes zu überwinden.

DEUTSCHE ZÜGE ÜBER ALLES...!

PROBLEMATICKÝ PRŮZKUM provedla Francouzská akademie věd, avšak jeho zveřejnění výsledek vyvolal živý zájem světového tisku, neboť na zeměkouli prý nyní žije kolem čtyř set miliónů koček, z nichž nejvyšší počet — kolem 55 miliónů — údajně připadá na USA.

Weitere Prozesse in der CSSR gegen Bürgerrechtler

PRAG, 23. Februar (AP/dpa). Einen Tag nach der Verurteilung von sieben Regimekritikern haben die tschechoslowakischen Behörden nach Informationen aus Dissidentenkreisen am Donnerstag sieben weitere Verfahren gegen Bürgerrechtler und Mitglieder der Menschenrechtsorganisation Charta 77 angehängt. Am späten Mittwochabend hatte ein Prager Bezirksgericht Haftstrafen gegen sieben Regimekritiker verhängt, von denen fünf zur Bewahrung ausgesetzt wurden.

Der Oppositionelle Ota Veverka wurde am Mittwoch zu zwölf und Jana Petrova zu neuen Monaten Haft verurteilt, den härtesten Strafen im zweiten Verfahren. Die Verurteilten wurden wegen ihrer Beteiligung an einer Demonstration in Prag im Januar zum Gedenken an die Selbstverbrennung des Studenten Jan Palach schuldig gesprochen. Einige von ihnen kündigten Berufung an.

Moskau kündigt Verringerung der Rüstungsproduktion an

MOSKAU, 23. Februar (AFP). Die Rüstungsproduktion der UdSSR soll nach Aussagen des neuen Stabschefs der sowjetischen Streitkräfte, Michail Moissew, um 19,5 Prozent reduziert werden. In einem Artikel, der am Donnerstag von der sowjetischen Zeitung „Krasnaja Swesda“ (Roter Stern) veröffentlicht wurde, schrieb der General, die Rote Armee werde zudem in theoretischen Schulungen den Soldaten den „defensiven Charakter“ der sowjetischen Militärdoktrin nahebringen. Außerdem würden die militärischen Distrikte, die Armee und die Divisionen verringert. Vor allem die Zahl der Panzer, die Artilleriesysteme und Ausrüstungen zum Löschen von Bränden und zum Bau von Brücken, würden um 30 bis 35 Prozent reduziert. Demgegenüber solle die Panzer- und Luftabwehr fast verdoppelt werden.

Vavřiny čs. filmu na Berlinale

Západní Berlín: Hlavní cenu letošního mezinárodního festivalu v Západním Berlíně — Zlatého medvěda — získal americký film režiséra Barryho Levinsona Rain Man s Dustinem Hoffmanem v hlavní roli. Nejvyšší ocenění v soutěži krátkých filmů obdržel holandský snímek Pas a deux režisérky Monique Renaultové. Vavřiny si odváží také čs. kinematografie. Zvláštní cenu poroty za režii — Stříbrného medvěda — získal slovenský režisér Dušan Hanák za film Ja milujem, ty miluješ. Stříbrné medvědy za nejlepší herecké výkony získali francouzská herečka Isabella Adjantová za hlavní roli ve filmu Camille Claudel a americký herec Gene Hackman za ztělesnění role ve filmu Mississippi Burning.

Vlajková výzdoba

(čtk): U příležitosti oslav 25. února budou na státních a veřejných budovách vyvěšeny státní vlajky Československé socialistické republiky. Vlajková výzdoba začíná dne 24. února v 18.00 h a končí dne 27. února v 8.00 h. **NAPOSLEDY 2**

● Sovětský svaz vyjádřil USA vdácnost za rychlou pomoc, kterou poskytli v indickém oceánu američtí lékaři nemocným sovětským námořníkům podílejícím se na společných sovětsko-amerických námořních výzkumech v této oblasti.

● Francouzka J. Calmentová, která je podle Guinnessovy knihy rekordářka nejstarší ženou světa, se dožila úctyhodných 114 let.

List Pravda o AIDS

Moskva: Sovětská Pravda důrazně vyzvala ústřední státní orgány, aby zesílily osvětlovou zdravotnickou propagandu a elevačnou a koordinovanou boj proti šíření viru AIDS. V SSSR není dostatek kvalifikovaných odborníků pro boj s touto zákeřnou chorobou a zdravotnický personál neprojevuje nezbytnou míru ostražitosti, píše ústřední sovětský deník. Nedokonalá je prevence a nejasný je i právní vztah k tzv. rizikovým skupinám. Zdravotnická zařízení pocítují velkým nedostatkem jednorázových injekčních stříkaček. Zcela neuspokojivý je objem výroby prezervativů a dalších ochranných prostředků. Čeho je ještě zapotřebí, aby odpovědné orgány projevily nad vynětí situací znepekolení? Iže se Pravda. List připomíná tragický případ z kalmyckého města Elisty, kde vinou neodpovědnosti zdravotnického personálu pronikl virus HIV do krve 31 dětí a sedmi dospělých. Píše, že podle vědeckých výpočtů bude v SSSR v roce 1995 na 600 000 nositelů viru HIV a 6000 nemocných syndromem AIDS. Do roku 2000 bude v Sovětském svazu podle těchto předpovědí 15 miliónů nositelů viru a počet nemocných a pošet zemřelých se zvýší na 200 000.

Des Zaren Stadt entsteht neu

MOSKAU, 23. Februar (dpa). Das alte St. Petersburg soll wiedererstehen. Dies hat der Stadtrat von Leningrad beschlossen. Wie die sowjetische Nachrichtenagentur TASS am Donnerstag berichtete, soll das Stadtviertel am Newa-Ufer mit dem früheren Winterpalast der russischen Zarenfamilie sein historisches Aussehen wiedererhalten.

Na zasedání byra Organizace solidarity afrických a asijských národů odletěla do Káhiry delegace Čs. výboru solidarity s národy Afriky, Asie a Latinské Ameriky, vedená jeho předsedou M. Vacíkem.

A SLUBÍ ZDRÁVĚ...
Před čtyřmi desítkami let vzniklo nakladatelství Československý spisovatel, jehož úkolem je propagace klasických i současných hodnot české literatury.

Lloyd's přitahuje rizikativé

Lloyd's je vybraná společnost. Mezi jejími 28 944 členy („jmeny“), jak se s ochrannou anonymitou říká) síle převažují Britové, ostatní však pocházejí z 63 zemí. Každý z nich podpisuje riziko a nadejde na zisk. Někteří jsou známí tonisová profesionálka Virginia Woodová, spisovatel Jeffrey Archer, tři členové rockové skupiny Pink Floyd —, jiní jsou pouze behači. Všichni jsou však řáditeli „trvotí páter“ „bondfárského Lloyd's“.

Těsně 300 let ráčili čtři členové jejího svým jménem za pojištění škody a poskytovatí tak kapitál potřebný k provozu společnosti. Zachovávali po celé toto období jedinečný charakter podnikání, jenž vznikl ze skromných počátků kavváry Edwarda Lloyd's, ve které loďaři sledovali pojištění pro své lodě a ježb nákladů, a jenž je dnes největším světovým trhem všech druhů pojištění.

Stát se „jmenem“ bylo pro ty, kdož chtěli investovat, vždycky nesmírně lákavé. Přijímá a pojišťovny přemítá je čím ijm ziskem. Většina členůských nákladů nemovitosti nebo i amerických děl, jimž za je natno likvidovat jen tabydy, jestliže

Nový člen je navrhován agentem, který funguje jako spojka mezi společností a „jmenem“, a dvěma „reáiteli“ a řed člebě. Výběr agenta je velmi důležitý, neboť ten zprostředkovává všechny obchody. Předpokládá se, že nové „jmeno“ získává dlouho členem. Účty totiž uzavírá Lloyd's až po 3 letech, jelikož nároky jsou uplatňovány v dlouhých letech. Nejnovější údajy proto pocházejí z r. 1982. Sčítavší člen Lloyd's uvěřejňuje jednou za 5 let hospodářské výsledky. Výnosy mohou značně kolísat: poslední výsledky ukazují, že podíl 46 procent 10 000 liber mohl v náctarém období ztratit 22 500 liber, v jiném získat 14 477. Vloni byla pověst společnosti nřesena, když se zřítlo, že jedna agentura zpronevěřila 555 miliónů liber, jež jako poplatná částky 1500 „jmen“, které zůstávaly. Společnost nyní nezbyvá, než aspoň zčásti oúskódnit své členy („jmena“) náhradou z nonzuvého fondu.

Ztráty utrpí Lloyd's každý rok. Ale zisky jsou dostatečně vysoké, aby nikdy nechyběli zřetmci o členství v této výjimečné společnosti.

Hamburgs Polizei qualmt nicht

HAMBURG, 23. Februar (dpa). In den Räumen der Hamburger Polizei darf ab 1. März nicht mehr geraucht werden. Ein entsprechender Vorschlag von Polizeipräsident Dirk Reimers ist laut Polizei vom Donnerstag nach monatelangen Diskussionen von den Personalräten angenommen worden. Die Polizei ist die erste Behörde der Hansestadt mit einem Rauchverbot.

Nach der Regelung soll es in den Diensträumen und Einrichtungen der Polizei künftig grundsätzlich keinen

Hoka Hoka

TOKIO, 23. Februar (AFP). Wenn Japan am heutigen Freitag Abschied nimmt von Kaiser Hirohito, dann hoffen einige Geschäftsleute, daß der Verstorbene seinem Land oder zumindest ihnen einen letzten Dienst erweist. Die Staatsgäste aus 163 Staaten der Welt werden nämlich am Rande der Trauerfeierlichkeiten mit einer typisch japanischen Erfindung Bekanntschaft machen: Mit Wärmekissen, „Hoka Hoka“ genannt, was soviel heißt wie Komfort. An jeden Gast werden vier „Hoka Hoka“ ausgegeben, darunter zwei kleine als Einlage für die Schuhe, damit

er oder sie bei der stundenlangen Zeremonie trotz eisiger Temperaturen keine kalten Füße bekommen.

Bei dem in Japan sehr beliebten Wärmespender handelt es sich um ein Stoffkissen mit einer Füllung aus Pappmaché, Salz, Kohle und Eisenfeilspänen. Heftig gerieben entwickelt die Füllung 24 Stunden lang Wärme. Danach wirft man das „Hoka Hoka“ einfach weg.

TRŽEŠTE-LI V BENOVOU TYC
UČINIM OČASOM... JENJE
JI NEMOŽEHE VLOŽIT DO BOT

Výbuch a požár mlýna

(čtk): Včera ve 12.15 h došlo ve čtyřposchodovém objektu obilního mlýna k. p. Cukrovar a mlýn Suřany k výbuchu a následnému požáru budovy. Při požáru bylo sedm osob zraněno, tři z nich byly hospitalizovány. Dalších osm pracovníků mlýna je nezvěstných. Na komplexu zářivená a zpracovávaných surovinách vznikla podle prvnick odhadů škoda nejméně za dva milióny korun. Sborům požární ochrany se podařilo požár lokalizovat až v podvečerních hodinách. Současně byla ihned přijata opatření pro bezpečnost lidí a ochranu majetku v socialistickém vlastnictví, na jejichž plnění se podílí příslušníci SNB, Civilní ochrany a Lidových milic. Příčiny výbuchu a následků mimořádné události vyšetřuje zvláštní komise odborníků.

Učinné prostředky k upevnění pořádku

Zákonná opatření předsednictev České a Slovenské národní rady

(čtk): Předsednictvo České národní rady přijalo a vyhlásilo zákonná opatření předsednictva ČNR a přestupku proti opatřením k upevnění veřejného pořádku v tomto znění:

Předsednictvo ČNR se usneslo podle čl. 121 odst. 3 ústavního zákona č. 143/1968 Sb., o čs. federaci na tomto zákonném opatření:

Paragraf 1: Přestupku proti opatřením k upevnění veřejného pořádku se dopustí ten, kdo organizuje zakázané nebo neohlášené veřejné shromáždění, manifestaci nebo průvod (dále jen „veřejné shromáždění“), účastní se takového veřejného shromáždění, nebo neposlechne výzvy k jeho rozpuštění nebo opuštění, nebo v souvislosti s ním jiným způsobem porušuje veřejný pořádek.

Paragraf 2: Za přestupek uvedený v paragrafu 1 lze uložit pokutu až do výše 10 000 Kčs.

Paragraf 3: V blokovém řízení lze za přestupek uvedený v paragrafu 1 uložit pokutu až do výše 500 Kčs.

Paragraf 4: Nemá-li v tomto zákonném opatření stanoveno jinak, platí o přestupku a jeho projednávání obecné předpisy.

Paragraf 5: Ustanovení paragrafu 3 zákona č. 126/1968 Sb., o některých přechodných opatřeních k upevnění veřejného pořádku se mění tak, že se vztahuje pouze na porušení rozhodnutí o zastavení činnosti nebo rozpuštění dobrovolné organizace.

Paragraf 6: Toto zákonné opatření nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Stejně zákonná opatření související s ochranou a upevněním veřejného pořádku projednala, schválila a vyhlásilo předsednictvo SNR a předloží toto zákonná opatření 13. schůzi Slovenské národní rady.

Předsednictva ČNR a SNR přijela 17. února zákonná opatření o přestupku proti opatřením k upevnění veřejného pořádku. Potřeba vydání těchto právních předpisů vyplynula z nedávných vystoupení protisocialistických skupin, které zvýšenou měrou narušily veřejný pořádek a bezpečnost občanů v centru Prahy. Ohlasy veřejnosti v hromadných sdělovacích prostředcích i na pracovištích na tyto provokační akce svědčí jednoznačně o tom, že převážná většina občanů s nimi nesouhlasí a požaduje přijetí účinnějších prostředků k upevnění veřejného pořádku.

Platná první úprava vydaná před 20 lety, podle níž je možno obdobné přestupky stíhat, neumožňuje účinný postih těchto protisociálních jednání. Bylo proto třeba výslovně stanovit, že ke spáchání přestupku k upevnění veřejného pořádku může dojít nejen na veřejných shromážděních, která byla národním výborem zakázána nebo rozpuštěna, ale i na takových veřejných shromážděních, která, až na zákonem stanovené výjimky, nebyla národním výboru předem ohlášena. Rovněž bylo třeba nově vymezit a konkretizovat skutkovou podstatu přestupku tak, že přestupkem je také vědomá účast na zakázaném, neohlášeném nebo rozpuštěném shromáždění, stejně jako neuposlechnutí výzvy k rozpuštění nedovoleného shromáždění nebo neuposlechnutí výzvy, aby se účastníci shromáždění rozešli.

Základním cílem přijatých opatření na úseku veřejného pořádku je posílit ochranu práv a oprávněných zájmů našich občanů a tím přispět k dalšímu rozvoji v podmínkách přestavby hospodářského a sociálního života naší společnosti.

LIDOVÉ MILICE
BYLY VYZNAMENÁNY
NA PŘÍMOCI V PRAZE
ZA ÚČINNOU PRÁCO
PŘI PRAKTIKÁCH
K UPEVNĚNÍ VEŘEJNÉHO
POŘÁDKU
REF. A HLASEM
AMERIKY. VYZNAMENÁ
NÁVACÍ DERDET DOBPSAL
STALIN, POST NORTE

„blauen Dunst“ mehr geben. „Ausnahmen sind zulässig, soweit Raucher von Nichtrauchern getrennt untergebracht werden können“, heißt es in der Vereinbarung. Die Nichtraucher können ihren rauchenden Kollegen auch erlauben, sich eine Zigarette anzuzünden.

Auch Außenstehende in Straßensituationen wie zum Beispiel Opfer von Straftaten oder Autofahrer nach Unfällen, werden künftig — allerdings nur mit Erlaubnis der zuständigen Sachbearbeiter — in den Räumen der Polizei rauchen dürfen.

NÁVACÍ DERDET DOBPSAL
STALIN, POST NORTE

Hamburg – Das deutsch-polnische Sozialversicherungsabkommen wurde sieben Monate vor Inkrafttreten in Warschau geschlossen. Unterschrieben wurde es von Außenminister Genscher (FDP), damals noch in der Koalition mit SPD-Kanzler Schmidt. Kernpunkt: Die Rentenberechtigten erhalten ihre Zahlungen nach den Gesetzen des Landes, in dem sie inzwischen leben. Polen, die in die Bundesrepublik übersiedeln, erhalten bei uns eine deutsche Rente und Deutscher, die nach Polen übersiedeln, erhalten dort eine polnische Rente.

Ursprünglich war das Abkommen als Umzugserleichterung für deutschstämmige Polen gedacht. Nur: Es gilt für alle Polen – ohne Einschränkungen.

Es kommen immer mehr

● Augustin Nibiosa (58) arbeitete 35 Jahre in der polnischen Beuten-Grube als Lok-Führer. Er bekam in

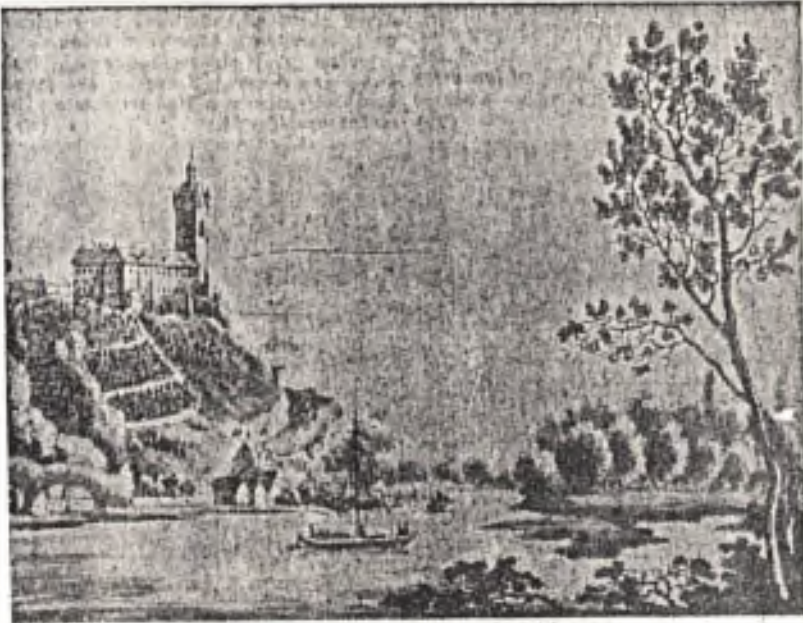
TO JE, CO ?

Geständnis im Bundestag „Ich habe abgetrieben“

Bonn – Erstmals bekannte eine Abgeordnete öffentlich vor dem Bundestag, daß sie abgetrieben hat.

In der Frauendebatte im Bundestag sagte die Grüne Verena Krieger gestern: „Ich selber habe abgetrieben, und ich schäme mich nicht dafür.“ Arbeitsminister Blüm warf der Grünen vor: „Das ist rechtswidrig.“ Blüm weiter: „Man kann für eine Änderung des geltenden Rechts kämpfen, es aber nicht vor dem Parlament lächerlich machen.“ In ihrer Jungfernrede bekräftigte Familienministerin Lehr (CDU) in der Debatte ihre Forderung nach Kindergartenplätzen für Zweijährige. Sie war deshalb von Parteifreunden scharf kritisiert worden.

VEREJNĚ SE PŘIZNALA, ŽE NĚCO MĚLA S NĚJAKÝM CHAQUÍKEM. ZA-STĚBLIT KUŠÍ!!!

Hrad v Mělníku na pobřeží 19. století. Západní (právní) křídlo nad Labem je jádrem původního sídelového hradu

desrepublik, ein Jahr später waren es 48 423 und 1988 sogar 140 226. Allein im Januar kamen 16 132 Polen.

Und immer mehr sind bereits im Rentenalter. Die Bundesknappschaft in Bochum zählte bis Mitte 1988 monatlich 440 Rentenanträge von Arbeitern und Angestellten im Bergbau; danach waren es knapp 1000 – und im Januar sogar 1200. Zur Zeit zahlt allein die Bundesknappschaft für 30 000 „polnische“ Rentner 500 Millionen Mark jährlich. Insgesamt erhalten rund 200 000 „polnische“ Rentner, (von denen allerdings viele auch bei uns eine gewisse Zeit gearbeitet und Rentenbeiträge gezahlt haben) etwa 4,8 Milliarden Mark im Jahr.

Polen fünf Jahre lang Rente: im Monat 37 500 Zloty (offizieller Kurs: rund 24 Mark, Kaufkraft: 209 Mark). Im November 1988 kam er in die Bundesrepublik, stellte einen Rentenantrag. Jetzt bekommt er als Frührentner rund 2300 monatlich.

Und es kommen immer mehr. 1986 übersiedelten 27 188 Polen in die Bun-

Mehr Milch von „Turbo-Kühen“

Bonn – US-Konzerne wollen in Europa ein Wachstumshormon für Kühe einführen. Mit dem Stoff „bovines Somatotropin“ geben die „Turbo-Kühe“ dann 8000 Liter Milch im Jahr – 2000 Liter mehr als bisher. Die EG-Zulassungsstelle prüft. Das Bundesgesundheitsamt: „Möglicherweise könnten im Fleisch und in der Milch erhöhte Konzentrationen von Hormonen auftauchen.“

VERENA JAK RUKSAK...

Razzia auf Polen-Schwarzmarkt in Berlin

Als Touristen ist den Polen eigentlich Handel in West-Berlin verboten. 19 wurden am Samstag nach einer Razzia ausgewiesenen Zöllner versuchen, die räumlichen Aussenposten zu kontrollieren. Aber einer von vier Zollnern am Checkpoint Charité sagt: „Wir sind zu wenige, sie sind zu viele.“ Bei den Polen beziehen insgesamt 125 300 Personen aus Polen bei uns Rente, der weitaus größte Teil sind deutsche Aussiedler. Daraus Polen aber immer mehr Ausiedler und Assylanter kommen, wächst die Zahl derer, die Rente beanspruchen könnten, schneller als erwartet.

Als Touristen ist den Polen eigentlich Handel in West-Berlin verboten. 19 wurden am Samstag nach einer Razzia ausgewiesenen Zöllner versuchen, die räumlichen Aussenposten zu kontrollieren. Aber einer von vier Zollnern am Checkpoint Charité sagt: „Wir sind zu wenige, sie sind zu viele.“ Bei den Polen beziehen insgesamt 125 300 Personen aus Polen bei uns Rente, der weitaus größte Teil sind deutsche Aussiedler. Daraus Polen aber immer mehr Ausiedler und Assylanter kommen, wächst die Zahl derer, die Rente beanspruchen könnten, schneller als erwartet.

Ungarn: Roter Stern verschwindet

Budapest – Reformen in Ungarn: Der Tag der Oktober-Revolution soll künftig kein Feiertag mehr sein. Der rote Stern wird nicht mehr im Landeswappen geführt. Künftig kann zwischen 18 Monaten Militärdienst und 3 Jahren Zivildienst gewählt werden. 1994 oder 95 soll es die ersten freien Wahlen geben.

EL JÉN!!!!!!
BRESNEVE!
UCTAVEJ!!!

Dokumente würden beweisen: Karajan sei früher in die NSDAP eingetreten und später ausgetreten, als er angebe. Die Zeitung rief die Bevölkerung auf, Karajans Konzerte in New York zu boykottieren.

KONEČNĚ!!!!!!!

Kaffeemaschine für ungemahlene Bohnen

Washington – Die Firma „National Vendors“ (Tel. 001/314-383-3000) hat eine neue Kaffeemaschine entwickelt. Man kann ungemahlene Bohnen hineingeben. Die Maschine mahlt die Bohnen und brüht...

MOTOCYKLY ČEZ PORAČ. Počítaná dopis dostali v těchto dnech z Batiim v Gručinské SSR pracovníci Československé republiky. Strakonice, K. Kuznětov píše, že si před 25 roky koupil motocykl ČZ 250 cm, na kterém jezdil několikrát do Sovětského svazu, a to bez žádné povrchy stroje. Jezdil často v extrémních klimatických i terénních podmínkách. Ceté stroj stále slouží i mimořádně bez závad. Strakonice kontakt jsou poradení a ten si přeji, aby podobné informace o kvalitě svých výrobků dostávali i nadále.

... A SAMA SE VYPRA...

Vydá hrad českých královen svědectví?

Neodmyslitelnou součástí polabské krajiny je silueta mělnického zámku a vysoké věže proboštského kostela, vypínající se na vrcholu kopce nad soutokem Labe a Vltavy v samotném srdci české země. Vnější, poměrně strohá barokní fasáda zámku na první pohled neprozrazuje mnoho z jeho dlouhého a složitého stavebního vývoje, lemuž každé století vtisklo svou osobitou pečť, ať v dobrém nebo záporném smyslu. Vstoupíme-li průjezdem pozdně gotické brány na nádvoří s renesančními a barokními arkádami, ani si neuvedomíme, že stojíme na půdě jednoho z nejstarších středověkých hradů v Čechách. Poznání jeho počátků a původní podoby je velkým dluhem této jedinečné památce.

Přestože Mělník představuje lokalitu prvotadého významu, jejíž počátky sahají přinejmenším do období vzniku a formování raně středověkého přemyslovského státu, zůstal areál dnešního zámku a blízkého kostela, kde by pravděpodobně mohla být akropole bývalého hradiska, dlouho nedotčen jakýmkoli archeologickými výzkumy. Je přitom zřejmé, že předávnou etapu v historii Mělníka, rekonstruovanou dosud převážně na základě nečetných a někdy rozporných písemných pramenů, by mohl v mnohém osvětlit právě systematictější archeologický výzkum.

Bezprostředním podnětem k zahájení zatím nevelké výzkumné akce se staly stavební a rekonstrukční úpravy vnitřku západního křídla zámku, tvořícího jádro středověkého hradu. Díky iniciativě a porozumění pracov-

Trv. bílé pentace (stříbrné jednostranné ražby) s českým korunovaným lvem a opisem), součástí pokladu 56 mincí z doby jagellonské, objeveného při výzkumu a) Vladislav II

dařilo přibližně vymezit dochované relikty paláce a zjistit i způsob jeho založení. Nizké opukové kvádrčky vytvářejí řádkové zdívo, v jehož základech je použita i klasová vazba, tzv. opus spicatum. Z architektonických článků se dochovala ostění zarděných sdruzžených oken s obloukovými záklenky, objevené již dříve a nyní znovu zakrytá omítkou. Objekt umožňuje pouze rámcové časové zařazení. Je pravděpodobné, že vznikl až někdy v průběhu 12. století. Slohová analýza dochovaného zdíva i „archeologické“ datování, využívajcí vztahu základů stavby a rozčlenění terénních vrstev zatím přesnější závěry nedovolují.

Význam a kulturní hodnota této památky jsou nejlépe patrné z toho, že příkladem monumentální světské architektury 12. století je dochováno jen velmi málo. Stavby tohoto typu, známé z Pražského hradu, si mohl dovolit vedle panovníka pravděpodobně jen pražský biskup, například v nedaleké Roudnici. Není vyloučeno, že pod vlivem velkorysých přestaveb Pražského hradu za Soběslava I. a Vladislava II. mohlo dojít i k vybudování románského paláce na hradě v Mělníku. S oběma ústředními přemyslovskými centry, Pražským hradem a Vyšehradem, spojuje Mělník také fakt, že podobně jako v Praze i tam se románský hrad vynul ze staršího přemyslovského hradiska, jehož funkci převzal.

Správa hradního obvodu byla vložena do rukou kastelánů. Prvním historicky doloženým správcem byl muž jménem Zvěst. Roku 1158 se zú-

častnil Vladislavova italského tažení, a tam také za svého panovníka položil život v bitvě u Milána.

Po zřízení kolegiální, tedy nadační kapituly, jež se stala důležitým činitelem pro kulturní rozvoj Mělníka: současně tam vedle sebe, stejně jako na Pražském hradě a Vyšehradě působily složky světské a církevní. V půdorysném řešení přemyslovských hradů je tato situace patrná oddělením obou funkčně odlišných částí dispozice. Archeologickým výzkumem ve vnitřku západního křídla byl právě podobně zachycen dsek zaniklého příkopu, který by mohl — vzhledem ke své orientaci — zmíněnému vnitřnímu členění hradu příslušet. Další zástavbu ani opevnění románského hradu neznáme. Opukové zdí knižecího paláce, prolomené v úrovni druhého podlaží řadou sdruzžených oken a dvojice věží kapitulní baziliky v jeho sousedství však byly nepochybně působivou dominantou okolní krajiny již v raném středověku.

Zastavme se ještě stručně u gotické stavební epochy hradu, kdy ne Mělníku pobývaly manželky posledních přemyslovských panovníků, královny Kunhuta Staufská, Kunhuta Uherská, Guta Habsburská a Eliška Přemyslovna, provdaná za Jana Lucemburského. Patrně jednou z nejméně známých součástí gotického hradu je jeho opevnění na rozdíl od obytného jádra s kaplí, začleněné do objektu zámku. Odborníci předpokládají, že hrad byl svou západní stranou zapojen do prstence městských hradeb a vůči městu oddělen příkopem a hradební zdí. Nové nálezy, jako je např. objev mohutné boční bašty pod navážkami vyhlídkové terasy na straně k Labi, nasvědčují tomu, že i opevnění hradu prošlo složitějším vývojem.

Úkolem archeologického výzkumu ovšem není pouze sledovat otázky stavebního vývoje hradu. Početný soubor archeologických nálezů přispívá i k poznání hmotné kultury tohoto středověkého sídla i různých stránek každodenního života jeho obyvatel. Soubor středověké keramiky ilustruje vývoj hrncířské výroby v průběhu několika staletí. Zvláště výrazná je keramika s červeně maľovaným dekorem. Nálezy luxusní dovozené kameniny svědčí nejen o vysoké úrovni sociálního prostředí hradu, ale i o čilých obchodních stycích Mělníka. Atraktivními nálezy jsou také fragmenty ornamentálně zdobených kachlů a heraldických, turnajových nebo biblických motivů. Nálezy dopiňují duté sklo a osteologický materiál. Překvapením pro ty, kteří odhalují dávné dějiny Mělníka byl objev pokladu: 56 stříbrných mincí z jagellonské doby, je to jeden z mála hromadných nálezů mincí při archeologických výzkumech. Vedle vlastního numismatické hodnoty spočívá jejich význam v tom, že umožňují daleko přesnější datování nalezenných předmětů právě tak jako stavebních objevů než například keramika.

A to vše díky obětavé práci studentů mělnického gymnázia a SPŠ stavební v Mělníku. Během výzkumu, probíhajícímu nejen o prázdninách, ale

b) Ludvík I

níků Střediska státní památkové péče a ochrany přírody Středočeského kraje, které má objekt ve správě, proběhla od roku 1988 až do loňska první fáze archeologického výzkumu, uskutečněná oddělením starších českých dějin Národního muzea v Praze.

Hlavní pozornost byla věnována nejméně známé stavební fázi hradu, sahající ještě do románského období. V prostoru jihozápadního nároží se totiž dochovaly pozůstatky zaniklé stavby, která byla mladšími přestavbami zahrnuta do gotického západního křídla. Při opravě fasády počátkem 70. let našeho století bylo pro odborníky velkým překvapením, že zdívo dosahuje až do výše prvního patra. Stavbu lze s největší pravděpodobností považovat za nejstarší známý kamenný palác románského hradu v Mělníku. Archeologům, jejichž výzkum probíhá souběžně s průzkumem stavebně historickým, se po-

Unglaublich: Fast jeder 2. Erwachsene, bei uns in Deutschland leidet irgendwann einmal unter Jucken, Brennen und Nüssen im Analbereich. Doch leider ist dies nicht der Fall. Durch Nichtstun werden die Beschwerden meist immer schlimmer und den Betroffenen bleibt letztlich der Weg zum Arzt nicht erspart. Doch soweit muß es nicht sein! Gegen Jucken und Brennen im Analbereich (auch Hämorrhoidal-Beschwerden genannt) gibt es sehr gut wirksame Medikamente in der Apotheke. Werden diese Prä-

věkou kapitulou historie Mělníka. Ta je archeologicky známá a dokumentována zcela nedostatečně. Stačí připomenout například otázku vystřídání kmanového centra a rodiště sv. Ludmily, hradu Pšova, přemyslovským Mělníkem, kde sídlila na přelomu 10. a 11. století kněžna Ema a už v této době existoval zatím neob- jevený kostel a mincovna.

podle nutnosti i o sobotách a nedělích v listopadu a prosinci vytvořili symbolický a pracovní mladý kolektiv, stmelaný společnou snahou přispět k poznání minulosti svého města a hradu. Pokud jde o další perspektivy výzkumu mělnického hradu nejvíce probíhajícímu je v souvislosti s raně středově-

Die einseitige Abrüstungsstrategie Gorbatschows wurde weltweit begrüßt. Sie gilt als politisches Signal für die Bereitschaft der WVO (Warschauer Vertragsorganisation), ein positives Ergebnis bei den konventionellen Rüstungskontrollverhandlungen anzustreben. Doch gab es bei genauerem Hinsehen einige Unklarheiten. Wieso werden z. B. trotz der Auflösung und des Abzuges einer Vielzahl von Verbänden und Waffen nur 50 000 Mann aus Ostmitteleuropa abgezogen? Sind überwiegend nur veraltete Systeme und Waffen aus den Depôts betroffen? Wie soll die angekündigte Defensivstrukturierung aussehen? Inzwischen hat es eine große Zahl von Erläuterungen gegeben, die eine bessere Einschätzung der östlichen Abrüstungsmaßnahmen erlauben. Dazu haben auch die seit Januar dieses Jahres bekanntgegebenen Abrüstungsinitiativen der Verbündeten der UdSSR beigetragen. Die sowjetischen Streitkräftereduzierungen aus Ostmitteleuropa wurden wie folgt konkretisiert:

Ungarn:

- Abzug einer Panzerdivision und weiterer 21 Verbände;
- insgesamt mehr als 10 000 Mann, über 450 — vermutlich bis zu 660 — Panzer (T-62/T-64) und über 3000 Fahrzeuge, mehr als 200 Artilleriesysteme und ein Jagdfliegergeschwader (ca. 40—50 Flugzeuge MiG 21 oder MiG 23).

Polen:

- Abzug eines Panzerausbildungs- und eines Flackregiments sowie einer Luftsturmbrigade samt Hubschraubergeschwader;
- zusammen vermutlich 2000—3000 Mann und über 200 Panzer (T-72/T-80).

CSSR:

- Abzug einer Panzerdivision, jeweils eines Fallschirmjäger-, Transport-, Pionier- und C-Waffen-Abwehr-Bataillons sowie eines Fliegerregiments, Kaderung von zwei Divisionen.
- insgesamt werden 5300 Mann, 708 Panzer (T-72/T-80) und 20 Kampfflugzeuge (MiG-23 oder MiG 27) zurückgenommen.

DDR:

- Abzug von vier Panzerdivisionen, fünf Ausbildungsregimentern (davon drei Panzerausbildungsregimentern), die Luftsturmbrigade und 11 unabhängige Bataillone;
- Zusammen werden vermutlich 32 000—34 700 Mann und 3700 Panzer (T-72/T-80) reduziert.

Alle sechs Panzerdivisionen werden anschließend aufgelöst und ihre Panzer entweder zu Simulatoren umgebaut, für zivile Zwecke umgerüstet oder verschrottet. Ob die anderen Waffensysteme ältere Varianten in der UdSSR ersetzen oder selbst für zivile Zwecke umgerüstet oder verschrottet werden, ist noch unklar.

Die inzwischen von Generalsekretär Honecker und dem sowjetischen General Batenin gegebenen Erläuterungen zeigen, daß keine der sechs abzuziehenden Panzerdivisionen zu den Verbänden der ersten Angriffsstaffel gehört. General Batenin hat die aus der CSSR und der DDR abzuziehenden Divisionen sogar als „OMG“ (Operative Manövergruppen)-Verbände bezeichnet. Diese Panzerdivisionen sollen jedoch nur in einer der OMG vergleichbaren Weise eingesetzt werden. Sie sind im Unterschied zu den Einheiten der ersten Angriffsstaffel besser mit Kampfunterstützungsverbänden ausgestattet und können selbständig im Gefecht der verbundenen Waffen kämpfen. Ihre Aufgabe ist es, als bewegliche Eingreifreserve hinter der ersten Staffel in panzergünstigem Gelände die Verteidigungslinien der Gegenseite zu durchstoßen. Mit dem Abzug der sechs Panzerdivisionen wird somit nicht so sehr die Überraschungsfähigkeit, sondern eher

Truppen reduziert. Davon zu unterscheiden sind die „echten“ OMGs in der UdSSR, von denen es bisher nur zwei im Rahmen eines Truppenversuchs gibt; eine OMG in Fernost und eine nahe der polnischen Grenze. Sie erreichen die Größe eines Korps. Sowjetische Militärs haben erklärt, daß auch diese Verbände aufgelöst werden sollen.

Gleichzeitig werden z. T. modernste Waffen, z. B. der T-80 bei den Panzern und die immer noch als modern zu bezeichnenden MiG-23 oder MiG-27 Kampfflugzeuge, abgezogen. Das unterstreicht die politische und militärische Bedeutung, die Gorbatschow seiner Abrüstungsinitiative zumißt.

Der Abzug und die Auflösung der sechs Panzerdivisionen mit der Rückverlegung der fünf Panzerausbildungsregimentern führt zusammen nur zu einer Verminderung von rund 2440 Panzern. Bei insgesamt 5300 aus Ostmitteleuropa abzuziehenden modernen Panzern müßten die fehlenden 2860 Panzer durch die Defensivstrukturierung der übrigen 24 sowjetischen Divisionen (10 Panzer- und 14 Mot-Schützendivisionen) frei werden. Aus den in Ostmitteleuropa verbleibenden sowjetischen Panzer- und motorisierten Schützendivisionen wären dabei durchschnittlich jeweils 119 Kampfpanzer zu entfernen.

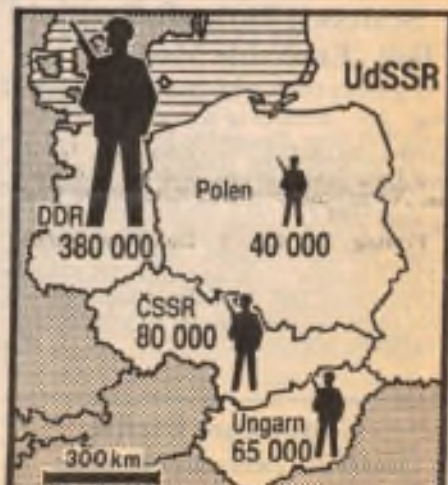
Bei 271 Panzern in einer sowjetischen Mot-Schützendivision (einschließlich unabhängiges Panzerbataillon) würde dies auf eine 44prozentige Verminderung der Panzer hinauslaufen. Bei den Panzerdivi-

sionen mit 328 Panzern läge dieser Anteil bei 36 Prozent. Der sowjetische Verteidigungsminister Jasow hat in einem Artikel der Prawda vom 9. Februar 1989 für die Panzerdivisionen eine 20prozentige und für die Mot-Schützendivisionen eine 40prozentige Reduzierung der Panzer in Aussicht gestellt. General Batenin erklärte nur wenige Tage später gegenüber einer SPD-Delegation in Moskau folgendes zur Defensivstrukturierung: In den Mot-Schützendivisionen soll das Panzerregiment (95 Panzer, 1600 Mann) durch ein Mot-Schützenregiment (40 Panzer, 2300 Mann) ersetzt werden. In den Panzerdivisionen wird ebenfalls eins der drei Panzerregimenter durch ein Mot-Schützenregiment und zunächst in einem der verbleibenden zwei Panzerregimenter eins der drei Panzerbataillone (mit je 31 Panzern) durch ein Mot-Schützenbataillon (keine Panzer) später auch im zweiten Panzerregiment ein Panzerbataillon durch ein Mot-Schützenbataillon ausgetauscht. Zusätzlich soll die Panzerabwehrfähigkeit durch weitere Abwehrsysteme und die Sperrfähigkeit durch zusätzliche „Minenwerfer“ erhöht werden.

Die von Jasow angekündigte Reduzierung hätte jedoch nur den Abzug von ca. 4550 Panzern aus aktiven Verbänden zur Folge. Erst die von General Batenin angeführten Umstrukturierungen in den Panzerregimentern erreichen mit dem weiteren Abzug von 620 annähernd die Größenordnung von 5300 Panzern.

Über die militärische Bewertung dieser Maßnahmen gibt es unterschiedliche Ansichten. Die einen verweisen positiv auf den Verlust an panzergestützter Offensivfähigkeit und die einschneidende Verminderung der Stoßkraft sowjetischer Panzerverbände. Andere sehen hier nur eine notwendige Anpassung an die veränderten Gefechtsfeldrahmenbedingungen. Im inzwischen sehr dicht besiedelten Mitteleuropa wären anders als vor 20 bis 30 Jahren großräumige Panzergefechte und damit hohe Panzerzahlen nicht mehr so bedeutsam. Die Beschränkung der Offensivfähigkeit durch die Umstrukturierung auf motorisierte Schützenverbände könnte daher auch etwas geringer einzuschätzen sein.

Die Umstrukturierung erklärt auch, warum nur so wenig Personal reduziert wird. Denn ohne Umstrukturierungen müßten etwa 90 000 bis 100 000 Mann abgezogen werden. Im Rahmen der Umstrukturierung wachsen jedoch mit dem Ersetzen der Panzerverbände durch personalstärkere Mot-Schützeneinheiten die sowjetischen Stationierungstruppen um 23 000 bis 30 000 Mann. Dazu kommt das Personal für die Verstärkung der Sperr- und Panzerabwehrfähigkeit.

Akt wird defensiv

ung in der Sowjetunion und bei ihren Verbündeten

him Schmidt

Immer auffälliger wird, daß zu den Artilleriesystemen bis heute konkrete Angaben weitgehend fehlen. Bei den Kampfflugzeugen wurde bekannt, daß aus der CSSR und Ungarn vermutlich bis zu 70 Flugzeuge samt Personal abgezogen werden sollen. Die Zahl 70 dürfte kein Zufall sein. Gorbatschow hatte schon Mitte 1988 in Warschau den Abzug sowjetischer Kampfflugzeuge aus Ostmitteleuropa in „angemessener“ Zahl angeboten, wenn die NATO ihrerseits auf die Vorverlegung von 72 in Spanien stationierten amerikanischen F-16 Kampfflugzeugen nach Sizilien verzichten würde. Das ursprünglich kooperative Angebot wird nun einseitig durchgeführt und dürfte den lokalen Widerstand gegen die neue US-Flugbasis begünstigen.

Dem einseitigen sowjetischen Truppenabzug aus Ostmitteleuropa und der defensiveren Strukturierung sind inzwischen die Verbündeten der UdSSR gefolgt. Sowohl Polen als auch Ungarn haben aufgrund ihrer wirtschaftlich schwierigen Situation einseitige Kürzungen der Verteidigungsetats und der Streitkräfte in Aussicht gestellt. Dagegen dürften die DDR und CSSR den einseitigen Abrüstungsschritten der UdSSR eher zur Unterstützung der außenpolitischen Ziele gefolgt sein. Folgende Maßnahmen wurden bisher angekündigt:

DDR:

- Abbau von 10 000 Mann
- Auflösung von 6 Panzerregimentern
- Reduzierung um 600 Panzer, die für zivile Zwecke umgerüstet oder verschrottet werden
- Auflösung eines Fliegergeschwaders und Außerdienststellung von 50 Kampfflugzeugen
- defensive Umstrukturierung
- Reduzierung des Verteidigungsetats um 10 Prozent.

CSSR:

- Überführung von 12 000 Mann aus Kampfeinheiten und 800 Mann aus dem rückwärtigen Dienst in die Armeebauorganisation, die um 20 000 Mann verstärkt wird.
- Verringerung der Panzer- und Fliegerregimenter in den Land- und Luftstreitkräften
- Außerdienststellung von 850 T-54/-55-Panzern, 51 MiG-21 Kampfflugzeugen und 165 gepanzerten Fahrzeugen mit anschließender schrittweiser Vernichtung bei verstärkter Ausrüstung der Verbände mit Panzerabwehrwaffen
- Reorganisation von 3 Mot-Schützen-Divisionen mit Umwandlung (Kaderung) zu Geräteeinheiten
- Reduzierung der taktischen Truppenübungen auf Regiments- und Divisions-

ebene um 50 Prozent, Gefechtsschießen um 25 bis 30 Prozent; Verringerung der zu Übungen zu rufenden Reservisten um 15 000 Mann.

— Senkung des Verteidigungsetats um 15 Prozent.

Bulgarien:

- Reduzierung um 10 000 Mann
- Außerdienststellung von 200 Panzern, 200 Artilleriesystemen, 20 Kampfflugzeugen und fünf Kampfschiffen
- Senkung des Verteidigungsetats um 15 Prozent.

Polen:

- Verringerung um 42 000 — 100 000 Mann (eigene Schätzung)
- Auflösung von zwei Divisionen und Reduzierung des Personalbestands von zwei weiteren Divisionen um 85 Prozent in diesem Jahr
- Einlagerung der Ausrüstung zweier im vergangenen Jahr aufgelöster Divisionen in Nachschubdepots
- Kürzung des Verteidigungsetats um vier Prozent.

Ungarn:

- Verringerung der Streitkräfte um 9300 Mann
- Außerdienststellung von 251 Panzern, 30 gepanzerten Mannschaftswagen, 430 Artilleriegeschützen, sechs taktischen Raketenabschußgestellen und neun Abfangjägern, die anschließend verschrottet werden
- Auflösung einer Panzerbrigade und

strukturelle Maßnahmen

— Reduzierung des Verteidigungsetats um 17 Prozent.

Bei den zur Ausmusterung und teilweise zur Vernichtung anstehenden Waffensystemen dürfte es sich mit hoher Wahrscheinlichkeit um ältere oder veraltete Modelle handeln, denn die Verbündeten der Sowjetunion verfügen, anders als die UdSSR, nicht über so große Ressourcen im Verteidigungsbereich. Die von den tschechoslowakischen Militärs genannten Panzer- und Flugzeugtypen (T-54/-55 und MiG-21) bestätigen das.

Die Verbündeten der UdSSR haben weiterhin die Auflösung von sechs Divisionen (in Divisionsäquivalenten) angekündigt bzw. schon vollzogen, wenn die im letzten Jahr aufgelösten zwei polnischen Divisionen mit berücksichtigt werden. Daneben sollen fünf weitere Divisionen zu Geräteeinheiten umgewandelt werden. Für die an der einseitigen Abrüstung beteiligten Länder liegt der Reduzierungsanteil im Durchschnitt bei 21 Prozent des Personals, 19 Prozent der Panzer, 20 Prozent der Artillerie und 11 Prozent der Kampfflugzeuge.

Die Reduzierungsmaßnahmen der Verbündeten der UdSSR, besonders der CSSR und der DDR, verstärken die Zielrichtung der sowjetischen Streitkräfteverminderung in Osteuropa und unterstreichen damit ihre militärische und politische Bedeutung. Die Fähigkeit zum Angriff nach kurzer Vorbereitungszeit wird weiter signifikant abgebaut und die Zeitdauer für die Mobilisierung erhöht. Dadurch gewinnt die NATO zusätzliche Warnzeit und braucht wegen der reduzierten offensiven Stoßkraft östlicher Verbände ihre Reserven nicht mehr so schnell zu mobilisieren. Das östliche konventionelle Übergewicht in Europa wird bedeutsam reduziert, aber noch nicht aufgehoben. Die im europäischen Teil der Sowjetunion vorhandenen 120 Divisionen sollen ebenfalls leicht verändert werden. Insgesamt würde dort der Abbau der restlichen 4700 Panzer bedeuten, daß durchschnittlich 39 Panzer aus jeder sowjetischen Division abgezogen werden müßten. General Batenin hat gegenüber der SPD-Delegation in Moskau erklärt, daß die Mot-Schützendivisionen in den drei militärischen Westbezirken der UdSSR zu „Mot-Schützen-Maschinengewehrdivisionen“ umgewandelt werden. Sie sollen dann für offensive Operationen nicht mehr einsetzbar sein. Aufgrund der Ausmusterung von fast 200 000 Soldaten im europäischen Teil der UdSSR ist zudem mit einer stärkeren Kaderung der Verbände zu rechnen.

Die Zahlen zeigen, daß eine stärkere Defensivorientierung der Verbände im eigenen Land trotz einer 12-18prozentigen Reduzierung der Panzer und einer noch offenen Aufteilung der Verminderung der Artilleriesysteme vorerst noch nicht beabsichtigt ist. Der Kampfkraftverlust durch die einseitige Reduzierung der Panzer und Artilleriesysteme wird sich trotz mancher Unklarheiten in der Sowjetunion in geringeren Grenzen halten als in Ostmitteleuropa. Diese Bewertung steht auch in Übereinstimmung mit der Auslegung der neuen östlichen Militärdoktrin, bei der am „Prinzip der Gegenaktion“ festgehalten werden soll. Auf die Fähigkeit zu operativen oder sogar strategischen Gegenoffensiven nach 1-2 Wochen defensiver Verteidigung wird noch nicht verzichtet. Sergej F. Achromew hat aber in den bilateralen Gesprächen mit dem amerikanischen Verteidigungsministerium eine defensive Verteidigung für 20 Tage in Aussicht gestellt. Die defensive Umstrukturierung dürfte daher auch nach 1990 weitergehen und den politischen Druck auf die Regierungen der NATO-Staaten erhalten.

n starre Orthodoxie zu verfallen. Gerne läte man mehr erfahren über dieses unge Ensemble (das man einmal vor inem vollen Saal plaziert sehen möchte)

Geir. Asch

H. H. Kirst gestorben

Es war einmal, da war sein Name und der einer seiner Haupthelden in aller Munde, und der junge Hans Christian Blech stellte ihn uns vor Augen: den Gefreiten Asch in der ungemein erfolgreichen, sogleich (nach einem Drehbuch Ernst von Salomons) verfilmten Romantrilogie „08/15“ von Hans Helmut Kirst. 1954, ein Jahr vor dem Beginn des Aufbaus der Bundeswehr erschienen, traf die realistische Kolportage des ehemaligen Berufssoldaten der Reichswehr die Gefühlslage und Stimmung einer ganzen Landser-Generation. Kirst, der später sagte, er sei 12 Jahre lang überzeugter Nazi gewesen, begann mit diesen Büchern, denen dann zahlreiche andere, thematisch verwandte folgten, einen Schreib- und Erzählprozeß, um mit sich und seiner Lebensgeschichte „ins reine“ zu kommen. Hans Schwab-Felisch beschrieb einmal, was den zeitsymptomatischen Erfolg Kirsts, der übrigens auch jahrzehntelang als Filmkritiker arbeitete, mit seinen Romanen aus dem Alltag der deutschen Wehrmacht bewirkte: „Kirst gab einer ganzen Soldatengeneration die verlorengegangene Identität zurück. Er kritisierte in seinen Büchern, was geschehen war. Aber er kritisierte es spürbar, wenn auch nicht direkt ausgesprochen, vom Strandpunkt desjenigen, der mit Haut und Haaren selbst dabei gewesen war.“ Es war die „Stallwärme“, wie man damals gesagt hätte, was diesen Romanen, Stücken, Filmen soviel Resonanz einbrachte, heute würde man von „Authentizität“ und „Betroffenheit“ sprechen.

Kirst ist auch später nicht von der Armee als Autor losgekommen, er wandte sich nun den Generälen zu, und es war kein geringerer als Erwin Piscator, der mit seiner letzten Inszenierung 1986 Kirsts „Aufstand der Offiziere“ auf die Bühne bringen wollte und damit furchtbar scheiterte. Kürzlich kam noch eine Verfilmung von Kirsts „Fabrik der Offiziere“ in unsere Kinos, ohne Erfolg.

Der Autor von über 40 Büchern, die in viele Sprachen übersetzt wurden und in Millionenaufgaben verbreitet waren, ist jetzt im Alter von 74 Jahren in der Nähe Bremens gestorben. WoS

„Die Kommissarin“ wieder in DDR-Kinos

BERLIN. Der in der DDR im November zusammen mit vier anderen Produktionen aus den Programmen genommene sowjetische Film „Die Kommissarin“ darf wieder gezeigt werden. Laut Kinoprogramm der Ost-„Berliner Zeitung“ ist er beispielsweise vom Sonnabend bis zum Donnerstag nächster Woche im Ost-Berliner Bezirk Pankow zu sehen. Der Film des Regisseurs Alexander Askoldow, der 1922 zur Zeit des Bürgerkrieges in der Ukraine spielt, war 1987 nach zwanzig Jahren zum ersten Mal in Moskau aufgeführt worden. Bei der Berlinale des letzten Jahres war er mit einem „Silbernen Bären“ ausgezeichnet worden. dpa

Abschied von Ida Ehre

HAMBURG. Mit einer Trauerfeier im Rathaus hat Hamburg Abschied von seiner Ehrenbürgerin Ida Ehre genommen. Mehr als 800 Gäste aus Politik, Kultur und Wirtschaft hatten sich im Großen Festsaal des Rathauses versammelt, um der Direktorin der Hamburger Kammerspiele, der Schauspielerin und Regisseurin die letzte Ehre zu erweisen.

Der frühere Bundeskanzler Helmut Schmidt erinnerte in seiner Trauerrede an die großen Leistungen der Ehrenbürgerin. Mit dem Abzug der sechs Panzerdivisionen wird somit nicht so sehr die

Nachlesen?

Der Verfasser der „Satanischen Verse“: keine

Eine deutsche Merkwürdigkeit am Rande des „Falles Rushdie“, der jetzt weltweit in aller Munde ist. Wer immer bei uns über ihn spricht oder schreibt, handelt von einem Autor, der ein Buch von über 600 Seiten geschrieben hat, das bei uns noch keiner gelesen hat. Wie der Spion, der einst aus der Kälte kam, scheint der Romancier der „Satanischen Verse“ ein bislang anonymes Inder in Großbritannien zu sein, von dem die Welt nichts wußte, bis ihn mordwütige Schiiten zum internationalen Freiwild erklärten.

Dabei sind, wie uns sein erster deutscher Verlag mitteilt, rund 75 000 Exemplare der Bücher, die ihn zuvor weltweit an die Seite Gabriel Garcia Marquez' und Günter Grass' katapultiert hatten, über bundesdeutsche Buchhandlungen vertrieben worden. 30 000 Hardcoverbände seiner 1983 bei Piper erschienenen „Mitternachtskinder“ (von denen 500 000 Exemplare allein auf englisch erschienen sind), 35 000 Exemplare des gleichen 600-Seiten-Epos druckte dtv vor zwei Jahren nach; allerdings sitzt man bei Piper noch auf der Mehrzahl der dort 1985 erschienenen Erstauflage von 10 000 Exemplaren des 370seitigen Romans „Scham und Schande“. Der gleiche Verlag dürfte auch nicht so sonderlich erfolgreich geworden sein mit dem Taschenbuch „Das Lächeln des Jaguars“, einem brillanten Erfahrungsbericht Rushdies nach einer Reise in Nicaragua, 1987 erschienen.

Man sollte also annehmen, der bereits vor dem jetzigen Roman als Autor weltweit berühmt war, sei auch bei uns keine unbekannte Größe. Nun wird man belehrt: unter 100 000 Exemplaren ist so einer offenbar für uns ein Nobody, weil er von den Mühlen des Literaturbetriebs, der immer neues Futter verlangt, längst zermahlen wurde.

Die bundesdeutsche Kritik hat durchaus den weltliterarischen Rang und die spezifische Qualität im Werk des 1947 in Bombay geborenen Moslems, der aber in Großbritannien aufwuchs und sich entschied, dort zu leben, weithin erkannt. Sie hatte das Indien-Epos der „Mitternachtskinder“, in dem die Familien- und Entwicklungsgeschichte des Subkontinents von 1947 bis zur despotischen Herrschaft der „Hexe“ Indira Gandhi weitfährig ausfabuliert wurde, als einen

literarischen und politischen Wurf wahrgenommen, der märchenhaft und grotesk, prall, bunt und sinnlich mit der verfehlten Befreiung Indiens höchst scharfzüngig ins Gericht ging.

(Bild: AP)

Ein Skandalon, das Indira Gandhi für „anti-indisch“ erklärte, ebenso wie dann Rushdies Pakistan-Roman „Scham und Schande“ Aufsehen erregte. Dort stellte der Autor, dessen Familie (als Moslems) von Indien nach Pakistan gegangen war, den Machtkampf zwischen General Zia ul-Haq und Zulifar Ali Bhutto als monströse Allegorie dar, an deren Ende zuletzt die Frauen das Regiment übernehmen. Wie die „Mitternachtskinder“ erzählerisch von der „Blechtrommel“ Günter Grass' affiziert schienen — und Rushdie heute mit Grass Freundschaft verbindet (wir haben am 17. 10. 1988 einen für beide aufschlußreichen Essay des britischen Inders über den heimatvertriebenen Danziger publi-

Flipper als Fleischbank

Jodie Foster in Jonathan Kaplans „Angeklagt“

FRANKFURT A. M. Sind das die erregenden Bilder eines dramaturgischen Höhepunktes oder sollen sie nur die Mundpropaganda sichern? Jodie Foster auf einer pinball machine liegend, von drei Halbwüchsigen vergewaltigt, die von ihrem Kumpels noch angefeuert werden.

Doch ehe wir diese Szenen sehen, als Rückblende eingeschnitten im letzten Viertel des Films, wie das show-down im Western, das den Zuschauer noch einmal hochreißen soll, bleibt die Inszenierung eher betulich, ja, bieder. Allein das Thema liefert Spannung von Anbeginn, nicht zuletzt dank guter Darsteller, auch einer

del zwischen Staatsanwaltschaft und Verteidigung läßt auch ein gentlemen-agreement vermuten, daß unter den Angeklagten auch college-boys sind, was das college-girl Kathryn nicht ganz unbeeindruckt läßt. Sarah jedoch erlebt diesen Handel als Verrat, als Erniedrigung. Sie will Genugtuung, sie fordert naiv Gerechtigkeit.

Beeindruckt, verführt von Sarahs Spontaneität, ihrer ungekünstelten Leidenschaft, wird Kathryn noch einmal aktiv. Es gelingt ihr dank eines Tonbandprotokolls der Polizei, den Anrufer aus der Telefonzelle zu identifizieren. Der aber, der Kronzeuge sein könnte, will

Trübe Träume

Fernandes inszeniert Strindbergs „Traumspiel“

bekanntere Größe

ziert) —, so weist Rushdie in dem schillernd-komplexen, aufregend-abgründigen Roman „Scham und Schande“ auf Büchners „Dantons Tod“ hin. Dessen puritanisch-libertäre Dialektik im Kampf Dantons gegen Robespierre ist auch ihm eine Folie (neben anderen literarischen Anspielungen), um den grundsätzlichen Konflikt, in den sich eine moslemische Kultur mit einer Modernisierung der wissenschaftlich-technischen Zivilisation verwickelt, allegorisch darzustellen: Pakistan als Modell (auch für Iran).

Es sind nicht jene erstaunlichen Korrespondenzen, welche den aufklärerisch-weltbürgerlichen Romancier aus Indien mit der deutschsprachigen Kultur in Berührung zeigen, die ihn uns so aufschlußreich machen könnten; vielmehr hat er bereits in „Scham und Schande“ den Fokus seiner humanitären Kritik auf den islamischen Fundamentalismus eingestellt, den ja Zia ul-Haq zur Staatsreligion von Zucht & Ordnung nach islamischem Recht gemacht hatte, bevor Khomeiny in Iran die Macht ergreifen konnte.

Insofern scheinen die „Satanischen Verse“ dort, wo sie sich mit den Glaubensfundamenten des Islam beschäftigen, auf breiterer Basis fortzusetzen, was im Pakistan-Roman begonnen wurde; diesmal unterm Blickwinkel auch der islamischen Immigranten des ehemaligen Commonwealth. Daß der Romancier, der in seiner jetzigen Heimat Großbritannien in zahlreichen antirassistischen Komitees mitarbeitet, nun gerade von den islamischen Fundamentalisten auf den Tod verfolgt wird: eben das zeigt an, wie ausweglos und explosiv die weltkulturpolitische Situation geworden ist. Es gehört zu den erstaunlichsten Zeugnissen seismographischer Empfindlichkeit und prognostischer Qualität großer Literatur, die zeitgenössisch ist wie eben die Salman Rushdies), schon vorweg imaginiert zu haben, was nun grell auf die Tagesordnung gekommen ist.

Ob, wann und wie uns die „Satanischen Verse“ auf deutsch vor Augen kommen — wir könnten uns jetzt schon ein Bild machen von dem bekanntesten Romancier des Augenblicks (und damit von seiner geistigen, literarischen, politischen Physiognomie), wenn wir das uns bereits vorliegende großartige Oeuvre nachlesen.

WOLFRAM SCHÜTTE

Schleswig-Holstein-Festival lädt „Ensemble Modern“ aus

FRANKFURT A. M. Justus Frantz, Leiter des Schleswig-Holstein-Musikfestivals, hat dem „Ensemble Modern“ ein bereits vereinbartes Gastspiel für diesen Sommer abgesagt. Wie das Solistenorchester mitteilte, waren im Rahmen des Festivals drei Konzerte mit dem Komponisten Mauricio Kagel und die Satire „Frankenstein“ von und mit HK Gruber vorgesehen. Die Ausladung habe Frantz mit Budgetkürzungen der neuen Landesregierung begründet. dpa

Gestohlener Utrillo nach 25 Jahren gefunden

BERLIN. Die Zeiten, da man August Strindbergs „Traumspiel“ als poetisch-verwehte Klage um die Menschheit inszenierte, sind fürs erste wohl vorbei, unsere Träume sind härterer, böserer Art, in ihnen sedimentieren sich nicht so sehr die Beklemmungen einer empfindlichen Dichterseele, wie kollektive Ängste (die sich zum Beispiel in zahlreichen Filmen der „Berlinale“ ausdrückten, denen nämlich, die erlittene und befürchtete Gewalt thematisieren, von Angelopoulos unvergeßlicher „Landschaft im Nebel“ bis zu den Spätfolgen des „Holocaust“ in den verschiedensten Aggregatzuständen), insofern mag ein Versuch mit dem knapp neunzig Jahre alten Stück des Schweden spannend sein.

Augusto Fernandes, der dies am Schiller-Theater unternahm, hat sich denn auch nicht für die poetisch-literarische Übertragung von Peter Weiss entschieden, sondern für die banalere von Heiner Gimmler. Er hat sie energisch gekürzt und dafür mit Partien aus anderen Stücken Strindbergs und den beiden Romanen „Sohn einer Magd“ und „Inferno“ verschnitten, diese Einschießel kommen meist über Lautsprecher. Er will zudem durch die szenische Anordnung drei der Figuren als Spiegelungen des Dichter-Ichs verstanden wissen: den Dichter, den Advokaten, den Offizier.

Der Dichter ist von allem Anfang an auf der Bühne, ein gemütlicher, älterer Herr, so etwa könnte ein Bienen züchtender Pensionär sich darstellen, mit seiner Stimme spricht Indra, der seine Tochter ins menschliche Jammertal entläßt, die balanciert derweil auf einem Stuhl, was wohl ihr langsames Absinken in die dichtere Materie der Erde symbolisieren soll. Fernandes hat all die Traum-Bilder, die der Autor in seinen ausführlichen Szenenanweisungen vorschlägt, ausgenüchert: eine kahle Bühne, ein paar Zwischenschwände, die vom Bühnenboden aus nach oben gerollt werden, wenige Möbel; das muß reichen.

Die Irrealität des Geschehens markiert

der Regisseur durch eine raffinierte Lichtregie, die jeweils nur Segmente des Raums durch gerichtetes Licht herausgreift, den Rest im Schummerdunkel beläßt. Daß diese Versuchsanordnung mehr erbringt als einen wohlfeilen Modernismus, läßt sich freilich nicht feststellen. Auch die Dreifaltigkeit des an der Welt leidenden Dichters bleibt bloße Behauptung. Denn die Schauspieler werden von Fernandes auf ihren Plätzen allein gelassen, sie rezitieren nach ihrem Vermögen, Peter Gavajda als Offizier wie ein eitler Tambourmajor, der sich aus einem anderen Stück in dieses verirrt hat, Friedhelm Ptok als bekümmertem Advokat mit Anfällen kleinbürgerlicher Hellsicht, Holger Kepich als gemütlicher Dichter. Zwischen diesen unzulänglich definierten, sich in bloßes Posieren rettenden Männern stapft Christina Rubruck als verwirrtes Töchterlein des abwesenden Gottes umher, sagt viel Text auf und ist probat betäubt. Die anderen Figuren bleiben Schemen und Schatten, nur Johanna Karl-Lorys alte Pförtnerin hat als trauriges Muttchen einige Bühnenpräsenz.

Die Inszenierung erweist sich (bei nur zweieinhalb Stunden Dauer) als reichlich langwierige Veranstaltung, deren Erkenntniswert gering bleibt, deren theatrale Qualitäten zum Nullsummenspiel tendieren. Eine durchweg trübe Atmosphäre macht dem Publikum das Interesse schwer, man begreift keinen Moment, warauf Fernandes nun wirklich hinauswollte. Allenfalls in ein paar kurzen Grenzszenen, die mit Traum nichts, mit philiströsem Jammern dagegen viel zu tun haben (das freilich nie bis zur Kritik am Stück sich steigert), wird die Hand eines Regisseurs deutlich, der früher einmal eindringliche Bilder, genaue Situationen erfinden konnte. Was sich jetzt auf der Bühne des Schiller-Theaters abspielt, ist kaum mehr als die müßige Beschäftigung von neunzehn Schauspielern und fünfundsiebenzig Statisten.

ROLAND H. WIEGENSTEIN

(Weitere Aufführungen für den 7., 9., 14., 18., 21. und 30. März.)

Heitere Konzentration

Musikalischer „Sturm und Drang“

FRANKFURT A. M. Einundzwanzig Musiker auf dem Podium, höchstens sechzig Zuhörer im Publikum, aber die erstaunlich jungen Instrumentalisten des „Concerto Köln“ ließen sich davon nicht verwirren, sondern strahlten eine mitreißende, konzentrierte Heiterkeit aus, die auch den letzten Sonntagmorgenmuffel im Mozartsaal der Alten Oper wach machte. Ihr Programm mit Werken aus den Anfängen der Symphonie rückte zu recht, was häufig vergessen wird, daß es nämlich nicht nur eine Wiener Klassik gibt, sondern die Anstrengungen um die neue Form der absoluten Musik die Komponisten in ganz Europa erfaßt hatte.

Der Titel „Musikalischer Sturm und Drang“ galt ganz besonders für die erste der Symphonien C. Ph. E. Bachs für zwölf obligate Stimmen — damals ein noch fast unerhörter Luxus. Nach den ersten Takten, die man sich energischer gewünscht hätte, hatten sich die im Stehen spielenden Musiker eingespielt und wurden mit energischen vibratoarmen Strichen der Streicher und warmen Bläserklängen aus ebenfalls barock mensurierten Instrumenten der kühnen, manchmal schroffen, manchmal auch herb-süßen Klangwelt des Bach-Sohnes so gerecht, daß man

zehntes Instrument unüberhörbar und anscheinend obligat die Klimaanlage mitspielte, störte nur bei Pianostellen. Bei Fortstellen dagegen konnte der Cembalist die Finger noch so schnell von den Tasten reißen, das Instrument klang nach, und zwar sekundenlang.

Ausgesprochen großdimensioniert — für französische Verhältnisse — und ebenso humorig — dies für deutsche Verhältnisse und aus historischer Distanz betrachtet — war die Symphonie concertante mit zwei solistisch geführten Violinstimmen des Franzosen Jean-Baptiste Davaux, der in sein 1794 komponiertes Werk einige Revolutionslieder eingewoben hatte, darunter die Marseillaise, deren erstes Ertönen spontane Fröhlichkeit hervorrief.

Die nach der Pause anstehenden Symphonien von Boccherini und Haydn waren mit weniger Überraschungen versehen und zeigten eine deutlichere Einbindung in eben vergangene Stilepochen. Das „Concerto Köln“ zeigte sich flexibel in stilistischen Feinheiten, ohne darüber in starre Orthodoxie zu verfallen. Gerne hätte man mehr erfahren über dieses junge Ensemble (das man einmal vor

Méne fuku a cukru...

(čt): Víte, kolik vyptjeme u nás v ČSSR ročně piva? V průměru to činí 140 l na obyvatele. Najde tu jenom o problému alkoholismu, ale také o nadměrném energetický příjmu, který je patrný na zakulacujících se postavách už pětadvacetiiletých mladých mužů. Trochu brzy směřují k obezitě, ale nutno připomenout, že nadměrná spotřeba piva bývá příčinou také vážných onemocnění zažívacího traktu. Na civilizační choroby má vliv rovněž nadměrná spotřeba tuků, která u nás činí v průměru 125 g denně — jde nejen o čistý tuk, ale i o tuk skrytý v potravinách (zejména uzeninách, tučných pikantních salátech ap.). Z hlediska zdraví je také nevhodná vysoká spotřeba cukru — až 40 kg na obyvatele a rok. Únosná spotřeba se pro zdravého dospělého jedince, který nepotřebuje léčit obezitu, pohybuje ročně kolem 25 kg, tedy asi 60 g denně. I tady je nutno připočítat cukr v potravinách, ne jen ten, který konzumujeme v čaji a kávě. Výživu bychom neměli považovat jenom za prostředek k uspokojování chuťových požtítků. Jestliže budeme jíst víc potravin, jako jsou luštěniny, zelenina, ovoce, také však ryb, budeme mnohem svěžeji a bystřeji, a hlavně zdravěji. Teď jen, aby nám to obchod a výrobci soustavně umožňovali...

... A TOHO OSTATNÍHO TAKY...

Záznamy na Favorita naplněny

(čt): V prodejních Mototechny měly v sobotu rušný den. Každá prodejna předem zveřejnila počet automobilů Škoda Favorit, a tak se už od pátku začaly tvořit fronty. Předpoklad, že záznamy budou rychle naplněny, se splnil. Jednotlivé prodejny tak vyčerpaly stanovenou výši dodávek těchto vozů pro letošní rok. Čekání bylo jisté únavné, jedné v Brně-Lesné, kde už v pátek čtyři hodiny před půlnocí bylo více než 1200 zájemců, si mohli čekat i zkrátit čekání osvěžující koupeli v blízkém plaveckém areálu TJ Tesla. Jiní však kritizovali, že kantýna prodejny nebyla v noci otevřena; byla by zajisté dosáhla rekordní výše příjmu za horké nápoje ap. V Mototechně v Praze 3 na Jarově byly např. přijaty záznamy na všech 1476 přidělených vozů, v OD Bílá Labuť na 180 a v Májí na 80 automobilů Škoda Favorit. Prodejny podniku Mototechna v Jihomoravském kraji a v Brně přijaly více než 3000 záznamů, čímž byla rovněž vyčerpána stanovená výše dodávek pro letošek.

TO BYLA NEJRUOŽAVŠÍ FUSIKA!

O výskytu AIDS v Elistě

Moskva: Mimořádná protiepidemiologická komise Ruské federace projednala situaci v Kalmýcké autonomní republice na severním Kavkaze, kde se vyskytly případy nákazy AIDS. Jak uvedl v pátek list Izvestija, ve městě Elista bylo virem nakaženo 29 malých dětí a rovněž u šesti matek byly zjištěny protilátky k viru. Téměř 70 proc. infikovaných osob nepatří k rizikovým skupinám obyvatelstva. K těmto skupinám nepatří ani muž jedné z nakažených žen, který před osmi lety pracoval v Africe a dosud nevěděl o tom, že je nosičem viru HIV. Komise konstatovala, že hlavní příčinou rozšíření nákazy v Elistě byl nepořádek ve zdravotnických zařízeních a trestuhodná nedbalost jejich personálu. Odpovědní pracovníci v republice neustoupili o zvýšení úrovně těchto zařízení. Vlna padá především na vedoucí pracovníky ve zdravotnictví. Izvestija uvádí, že mnozí z nich byli uvolněni z funkcí a přišel potrestání. Děti a dospělí, u nichž byl zjištěn virus HIV, jsou nyní pod dohledem lékařů v Moskvě.

A CO V ČSSR?

Prověra jaderné elektrárny

Moskva: Pod záštitou Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE) se v SSSR uskutečnila první mezinárodní prověrka celkového stavu jaderné elektrárny. Osmnáct nezávislých expertů z USA, Japonska, Kanady, NSR, Španělska a dalších zemí zevrubně prověřilo činnost Rovenské jaderné elektrárny. Odborníci přezkoumali systém řízení a praktickou činnost elektrárny, dále se zabývali přípravou odborníků, technickou obsluhou a radiací bezpečností. Zvláštní pozornost věnovali také ochraně obyvatelstva, přešel list TRUD. Výsledky expertizy prokázaly, že ekologická situace kolem Rovenské jaderné elektrárny je normální, uvedl v rozhovoru pro list hlavní odborník MAAE pro jadernou bezpečnost F. Franzen. Úroveň radiace je mnohem nižší, než stanoví normy MAAE.

Budapešť: Výbuch v metru

Budapešť: V pátek odpoledne došlo k výbuchu v jednom z vagonů budapešťského metra. V odpolední špičce cestovalo ve voze přes sto lidí. Naštěstí však nikdo nebyl zraněn. Podle dosavadního šetření byla příčinou výbuchu podomáčku vyrobená výbušnina, kterou neznámý pachatel položil v zadní části soupravy.

UŽ DRUHÝ...

Z DELSÍHO ROZHOVORU, ULAŠTNE - KEČANI!

V závěru své oficiální pratske návštěvy v SSSR poskytl L. Adamec rozhovor čs. novinářům působícím v Moskvě.

Předseda federální vlády hovořil o postupu demokracizace čs. společnosti a zdůraznil, že cesta, kterou jsme nastoupili, je správná. Ukazují se i některé problémy, které jsme dříve neznali. Učíme se ze pochodu a není důvodu, abychom ustupovali. Musíme si zvykat na nové přístupy. Chceme upřímně vést dialog se všemi, kdo chtějí socialismu tvořivě pomáhat.

L. Adamec na dotaz zpravodaje ČTK potvrdil, že nedávno obdržel dopisy skupiny kulturních a vědeckých pracovníků, které se vracejí k událostem na Václavském náměstí. Mrzí mě, že se podobné dopisy objevují, řekl v této souvislosti. Bylo by vhodnější, kdybychom vedli dialog na jiné úrovni než pomocí rezolucí. Jsem osobně pro naprosto konkrétní, věcné a otevřené jednání. Mohli jsme se s autory dopisů setkat a o jednotlivých otázkách diskutovat. V některých se můžeme shodnout, v jiných nikoli. Tuto záležitost však nelze drammatizovat, s těmi, kdo to a přestavbu v naší společnosti myslí poctivě a čestně, společnou řeč určitě najdeme, uvedl L. Adamec.

ADAMEC, ADAMEC, VĚDYT JE TO KEČ!

Eurošeky v korunách

(čt): Více než 40 miliónů zákazníků západoevropských bank běžně využívá tzv. eurošekových služeb v asi pěti miliónech obchodů, restaurací, hotelů a benzínových čerpadel. Jak na tiskové besedě s novináři v Praze informoval generální sekretář Eurocheque International Brussels Mark van Wauve a zástupci Státní banky Československé, budou nyní v ČSSR na základě dohody z listopadu 1988 od zahraničních návštěvníků přijímány eurošeky vystavené na čs. korunu. ČSSR je do eurošekového systému zapojena od roku 1970 jako tzv. pasivní země. Eurošeky usnadňují život turistům, avšak až do loňského roku byly vystavovány pouze v zahraničních měnách, což neumožňovalo jejich plně a jednoduše uplatnění. Uzávěření dohody bylo umožněno zavedením jednosložkového kursu čs. koruny. Zároveň došlo ke zjednodušení a zrychlení inkasa eurošek v zahraničí.

UFXLAČI - POZOR!

Zkouška první tisícovky

(čt): Kolektiv dělníků a techniků Výrobního závodu reaktory pizeňské Škodovky úspěšně zakončil tiskovou zkoušku nádoby a vřta prvního čs. jaderného reaktoru VVER 1000. Kontrolní měření potvrdila, že tyto díly první tisícovky jsou vyrobeny kvalitně. Měnují pátek pracovní četa unikátní svařence o průměru 5,3 metru, délce 13 metrů a hmotnosti 350 tun vyzdvihla za zkušební šachty, a v sobotu n ním mohli pokračovat další operace. Ke konci března se hotový kus vydá na cestu do bulharské jaderné elektrárny Belene. V pizeňské Škodovce jsou rozpracované už další tři komplety typu VVER 1000.

A TO BY ŠMAD ŠTACILO, NE?

Rodiště Karla Čapka a lázně?

(čt): Rodiště spisovatele Karla Čapka Malé Svatoňovice známe většinou jen jako hornické město. Avšak ještě spisovatelův otec Antonín Čapek působil v Malých Svatoňovicích jako lékař v tamních lázních. V r. 1732 dal generál Piccolomini postavit u zdejší studánky lázeňský dům, kde se dávaly teplé koupele. O deset let později byl přistavěn hostinec, v němž byly pokoje pro hosty. Koncem minulého století význam těchto malých lázní poklesl. Poslední pokus o obnovení lázeňského provozu v r. 1934 byl neúspěšný.

Mikrocensus-malé sčítání

(čt): Již desáté tzv. malé sčítání lidu „Mikrocensus“ se letos uskutečnil od 24. února do 14. března. Výběrové šetření zahrnuje dvě procenta trvale obydlených bytů v ČSSR, tedy zhruba 110 tisíc domácností se zhruba 320 tisíci obyvateli. Hlavním posláním Mikrocensu je získat údaje o peněžních a naturálních příjmech domácností, aby bylo možné charakterizovat vývoj životní úrovně lidí v závislosti na demografických a sociálních podmínkách. Statistická pracoviště tak získají cenné podklady pro další opatření na úseku sociální a populační politiky.

...ABY MAKRO BUDCI VĚDĚLI...

STO PĚTI LET SE MUSEJ DOŽÍT sušcarský občan Gottfried Spichiger z Biglenu, aby jako dárek od obce získal osvobození od placení všech obecních daní, dávek a poplatků za letošní rok. Po svých 105. narozeninách však bude tento nejstarší občan Sušcarska opět muset platit jako všichni ostatní.

Treiben die Arzneimittel die Kosten?

Fast 70 von 100 Bundesbürgern meinen, die Pharma-Industrie sei der Hauptschuldige an den steigenden Gesundheitskosten. Die Fakten freilich zeichnen ein anderes Bild.

1987 entfielen von 100,- Mark, welche die gesetzliche Krankenversicherung (GKV) insgesamt ausgegeben hat, 15,10 Mark auf Medikamente. Rund 7,50 Mark davon erhielt der Hersteller.

Die andere Hälfte machten die vom Staat festgesetzten Großhandels- und Apothekenspannen sowie die Mehrwertsteuer aus.

Aber auch längerfristig betrachtet wird deutlich, daß die Arzneimittelindustrie keineswegs an der Misere der Krankenkassen schuld ist.

So lag von 1970 bis 1987 die Zunahme der Arzneikosten der GKV mit +346 Prozent deutlich unter dem Anstieg der Gesamtausgaben (+396 Prozent) der GKV.

Am stärksten (+1062 Prozent) stiegen während dieses Zeitraums die Aufwendung für Heil- und Hilfsmittel, d.h. für Prothesen, Brillen, Hörgeräte, Bäder, Massagen oder Bestrahlungen.

Überdurchschnittlich nahmen auch die Kosten für Zahnersatz (+655 Prozent) und für die stationäre Behandlung (+554 Prozent) zu.

Und die Verwaltungskosten der GKV hatten mit +346 Prozent exakt die gleiche Steigerungsrate wie die Arzneimittel-Ausgaben.

Saubere Bundesbürger

Die Bundesbürger werden zunehmend ein Volk duftender Saubermänner und -frauen: Mit einem Pro-Kopf-Verbrauch von 170 Mark wird 1989 — so jedenfalls die Vorausberechnung des Industrie-Verbandes Körperpflege- und Waschmittel e.V. (IKW) — ein neuer Höchststand erreicht werden.

1988 dürfte sich das Marktvolumen dieser Produkte (exakte Zahlen liegen noch nicht vor) auf 10,4 Milliarden Mark (plus fünf Prozent) belaufen haben.

ALLE KOUPOU SE JEN JEDNOU ZA MĚSÍC, JINAK JSOU SAMÉ DEO...

Skleněné kapsy

aneb JAK JSOU BOHATÍ

OD NAŠEHO BONNSKÉHO ZPRAVODAJE

Ve starém německém slovníku jsem četl toto rčení: nejznáze se počítají peníze v kapse druhého. A k tomu výklad: to vždycky vyjde suma pěkně zaokrouhlená směrem nahoru. V aktuálních časopisech jsem se zase dočetl volání po »skleněných kapsách«, aby bylo vidět, jak je kdo bohatý a aby také ze svých příjmů řádně platil daně. A ejhle!

V časopise BUNTE č. 2 letošního ročníku jsem mohl nahlédnout do skleněných kapes západoněmeckých prominentů, do výplatních listin a pozemkových knih. Krátce předtím týž časopis zveřejnil článek nazvaný Kolik Němci vydělávají. Pod lupou byl spolkový kancléř Kohl s příjmem 27 tisíc marek měsíčně, stejně jako malířský mistr Heckler s šesti tisíci pěti sty marky a popelář Hetzel se dvěma tisíci devíti sty marky. [Zisky různých koncernů zatím ve skleněných trezorech nejsou.]

V BUNTE se lze dočíst, že spolkový kancléř Kohl má vlastní dům v Oggersheimu o deseti pokojích a pozemek o výměře 1200 metrů čtverečních. Poslanekyně strany »zelených« Julia Dillfurthová pobírá od své strany tisíc sedm set marek měsíčně a vlastní jenom jízdní kolo a přívěsem pro rozvoz pečiva. Předseda západoněmeckého Svazu rolníků Freiherr Constantin Heeremann má statek a více než tisíc hektarů luk a lesů v ceně asi 7 miliónů marek. Kniže Johannes von Thurn und Taxis vlastní zámky a pozemky [zejména lesy] v ceně pět miliard marek. Jeho manželka, kněžna Gloria, dostává od něho čtyři tisíce marek měsíčně jako kapesné.

Nejenom kapsy

Dědička po majiteli sítě obchodních domů HORTEN, vdova Hortenová, je každým dnem o šest set tisíc marek bohatší. Její majetek se odhaduje na pět miliard marek Devětasedmdesátiletý farář Adolf Sommerauer, který dosud vystupuje s náboženským úvahami v televizi, našel za svého života třicet tisíc marek. Má rodinný domek v Mnichově a tři selské statečky, které daroval svým dětem. Spíčkový tenor Peter Hofmann má čtrnáctipokojový zámeček, sedm koní a auto značky Rolls-Royce. Kosmonaut Reinhard Furrer vydělává sedmdesát tisíc marek za rok. Žije v najatém bytě a má auto značky Mercedes. Tenista Boris Becker to ve svých jedenaadvaceti letech dotáhl už na 35 miliónů marek. Koupil si byt v Monte Carlu. Spisovatel Erich von Däniken má ve svém sklepě červená vína v ceně půl miliónu marek. Filmová herečka Sonja Kirchbergová (24 let) má líščí kožich, dva prsteny, tři páry náušnic a zlatý náramek. Bydlí v najatém bytě. Televizní hlasatel Werner Veigel má dva domy, pozemek o rozloze tři tisíce metrů čtverečních, mercedes a osm tisíc gramofonových desek.

Předseda zájmové sasky ČSSR—NSR čs. parlamentní skupiny E. Vlček se ve Federálním shromáždění setkal s předsedou poslanecké skupiny NSR—ČSSR ve Spolkovém sněmu P. Glotzem. Jejich rozhovor se týkal otázek dalších styků a spolupráce obou poslaneckých skupin.

Výrazné zvýšení cen v Maďarsku

BUDAPEŠT (Od našeho zpravodaje) — Podle rozhodnutí vlády MLR z 2. ledna zvýšení cen v roce 1989 dosáhne v průměru 13 až 15 procent a nemá být větší, než bylo v loňském roce. Spotřební ceny zvýší letos výdaje na jednu osobu o 800 forintů měsíčně. První centrální zvýšení cen vstupuje v platnost v pondělí 9. ledna a vztahuje se na potraviny, léky, prací prostředky, osobní automobily a nákladní přepravu. Od února se zvýší ceny osobní dopravy a poštovních služeb, od března vodní poplatky a od května energie pro domácnost. Zvýšení cen je ze 40 procent důsledkem snížení dotací a ze 80 procent růstu nákladů na výrobu. Od pondělí se zvyšují ceny potravin v průměru o 16 až 17 procent, mléka a mléčných výrobků až o 40 procent, masa a masových výrobků, zejména hovězího masa, až o 50 forintů za kilogram. Cena osobních automobilů vzroste podle typu vozidla o 13 až 38 procent.

Mění se také kurs forinta k rublu — z dosavadních 26 forintů za rubl na 29 forintů. Zdražení městské dopravy průměrně o 82 procent (v Budapešti o 80 procent) motivuje snížení dotací o 500 miliónů forintů (původní příjmy 3,5 miliard byly centrálně doplňované sumou 13 miliard forintů).

Od pondělí se zvýší i výdaje obyvatelstva za potraviny o 240 forintů měsíčně za osobu. Sociální opatření důchodcům kompenzují průměrně tři čtvrtiny růstu cen. Odměňování podle výkonnosti u pracovních činných osob má vytvořit možnost k tomu, aby osobní příjmy mohly držet krok s růstem cen podle výkonu jednotlivců. (vii)

Gebrauchte teurer

Der durchschnittliche Gebrauchtwagen kostete im vergangenen Jahr 9300 DM und damit 6,9 Prozent mehr als 1987 (8700 DM). Wie die Marktforschung der Deutschen Automobil Treuhand GmbH weiter ermittelte, ging 1988 der Anteil des Privatmarktes geringfügig um einen Prozentpunkt auf 57 Prozent zurück, während sich der Anteil des reinen Gebrauchtwagenhandels um einen Prozentpunkt auf 10 Prozent erhöhte.

O spolupráci s Bavorskem

Coburg: Ochrana životního prostředí, památkové péči a cestovnímu ruchu je věnováno čtyřlístní sympozium odborníků z ČSR a Bavorska, které bylo věnováno zájmu o zapadoněmeckém městě Coburg. První den jednání byl zaměřen na životní prostředí. Na sympoziu promluvil zástupci ministerstva životního prostředí ČSR i bavorského ministerstva rozvoje a ochrany životního prostředí. Důležitá se účastníci zabývali významem propojení energetických systémů ČSSR a NSR a nebezpečími, které hrozí ovzdušnění a ozónové

Europas Bestseller

Der VW Golf führte auch 1988 die Hitliste der meistgebauten Pkw-Modelle Europas an. Allerdings zeigte er gegenüber 1987 geringfügige Ermüdungsercheinungen, die jedoch vornehmlich von der etwas geschrumpften Inlandsnachfrage ausgingen. Angesichts der guten Autoconjunktur in vielen Ländern Westeuropas konnten viele „Bestseller“ ihre Verkaufszahlen erneut steigern. Die europäischen Produktionszahlen lauteten nach Herstellerangaben im einzelnen:

	1986	1987	1988
VW Golf	732 000	790 000	773 000
Opel Kadett	634 000	661 000	706 000
Fiat Uno	629 000	657 000	645 000
Renault 5	506 000	548 000	593 000
Peugeot 205	521 000	550 000	569 000
Ford Escort	473 000	503 000	513 000
Lada	600 000	550 000	500 000

Die Spitzenposition des VW Golf wäre allerdings noch deutlicher ausgeprägt, wenn man seine Stufenheck-Version Jetta mit hinzuzählte, wie das auch beim Opel-Kadett-Programm der Fall ist. Dann würden die Golf-Zahlen folgendermaßen lauten: 975 000, 974 000 und 937 000.

Der Rückgang der Produktionszahlen des in Togliatti an der Wolga gebauten sowjetischen Pkw-Modells Lada (Lizenznachbau des Fiat 124) spiegelt den gleichzeitigen Anstieg des neuentwickelten Frontantriebsmodells Samara wieder, dessen jährlicher Ausstoß inzwischen bei 220 000 Fahrzeugen angekommen ist. Togliatti ist mit einer Jahresproduktion von derzeit 800 000 Wagen eines der größten Pkw-Werke Europas. Es soll noch erheblich erweitert werden. (kli)

dnés záhadné okolnosti smrti senátora Kennedyho, které verzi o osamělém vrahovi nesvědčí. Podle losangeleské policie bylo na kandidáta vypáleno osmkrát, FBI zaznamenala nejméně devět výstřelů. V takovém případě by na místě činu musel být ještě jeden přítel, protože Sirhan měl jen osmíránný revolver. List San José Mercury News upozornil na další výsledek tehdejšího vyšetřování, podle něhož zasáhla smrtelná stříla Kennedyho zezadu, zatímco Sirhan střílel zepředu.

Co tvrdí Sirhan Sirhan

Washington: Sirhan Sirhan, který si odpykává trest doživotního vězení za vraždu Roberta Kennedyho, v televizi prohlásil, že tento čin uskutečnil sám. V rozhovoru vyslaném několika televizními stanicemi řekl, že 5. června 1968 zastřelil R. Kennedyho v losangeleském hotelu Ambassador proto, že tento politik v izraelsko-arabské válce stávil Izraeli. Dnes svého činu „blužboce lituje“ a má „výčitky svědomí“. První vězeň Sirhanovo přiznání nikterak neosvětluje do-

Semtex

**Poslal nám čtenář dotaz: »Svět-
ské noviny Izvestija psaly, že ko-
misa, která vyšetřovala útok na
letadlo PANAM nad Skotskem,
došla jednoznačně k závěru, že
bylo použito plastické bomby
Semtex a že je to výrobek náš,
ze Semtína. Vyrábíme to tedy
my, Československo, a to se už
destilují hovoří o boji za mír.
Kdy se o tom dočteme v Rudém
právu?«**

Čtenáři Rudého práva mohou do-
svědčit, že jsme na stránkách na-
šeho listu psali nejenom o výbuš-
nině čs. výroby značky Semtex, ale
i o faktu, že je tato výbušina spo-
jována s katastrofou zmíněného
amerického letadla. Mimo jiné se
o ní zmiňoval ve svém prohlášení
mluvčí čs. ministerstva zahraničí
(RP 31. prosince), psalo se o ní v na-
šem komentáři k tragédii nad Skot-
skem (RP 5. ledna) a v běžném zpra-
vodňáctví. Sám název výbuštiny ne-
klamně svědčí o místě svého zrodu
— Semtíně.

Jde o průmyslovou výbušninu, kte-
rá je u nás využívána při různých
zemních pracích, především v hor-
nictví a stavebnictví. Našemu čte-
náři bychom chtěli připomenout, že

Československo není jedinou zemí,
která výbušninu podobného typu
používá a také vyrábí, neboť hos-
podářská činnost se bez ní zřejmě
nikdy neobejde. A Československo
není jedinou zemí, která výbušninu
k průmyslovému využití také vyvá-
ží. Mezi vývozci výbušnin jsou i ně-
které země Severoatlantického pak-
tu a jiné státy.

Výroba průmyslových výbušnin
ostatně není ani v rozporu s naším
úsilím v boji za mír. Našimi oficiál-
ními místy bylo zcela jasně zdůraz-
něno, že Československo nedodává
výbušninu žádné teroristické or-
ganizaci na světě, nedodává a do-
dávat nikdy nebude. S podporou te-
rorismu naše země nikdy neměla nic
společného. To je samozřejmě zá-
kladní abeceda naší domácí a me-
zinárodní politiky.

Jak píšeme dnes na jiném místě
ve zprávě o přijetí britského diplo-
mata na čs. ministerstvu zahranič-
ních věcí, Československá odborníci
jsou připraveni napomoci k identifi-
kaci výbuštiny, která zničila ame-
rické letadlo. ČSSR je také přípra-
vena i k jiným mezinárodním kro-
kům, například k společné čs.-brit-
ské iniciativě v OSN, spjaté s ne-
zbytnými a společnými opatřeními
všech zemí světa ve věci výroby vý-
bušnin typu Semtex. (red)

JAK TISKL GUTENBERG. Před více než 500
lety vynalezl Johann Gutenberg knihtisk. První
strany textu vznikly tehdy způsobem tak dokona-
lým, že jej téměř 350 let nebylo třeba měnit. Ostat-
ně tohoto principu se používá dodnes. Jak to vlast-
ně dělal, o tom se mohou nyní přesvědčit návštěv-
níci Národního technického muzea v Praze na Let-
né. V jeho vestibulu byl totiž zpřístupněn rekon-
struovaný Gutenbergův tiskářský lis — exponát
z Gutenbergova muzea v Mohuči. Je funkční a
umožňuje zájemcům seznámit se s tímto uskutku
revolučním vynálezem, díky němuž byly v uply-
nulých stoletích vytištěny milióny knih, které ote-
vřely cestu ke vzdělanosti a rozvoji všech věd.
Dokonale replika Gutenbergova tiskářského lisu,
pocházející z minulého století, bude v Národním
technickém muzeu vystavena od 16. dubna. V pro-
vozu bude předváděna veřejnosti vždy v úterý, ve
čtvrtek, v sobotu a v neděli od 10 a 14.30 hodin.

Vysoký výskyt vztekliny

(Čtk): Počtem případů výskytu vztekliny u zvířat se
ČSSR řadí na čtvrté místo v Evropě. Toto nelichotivé
postavení je způsobeno především přemnožením lišek
a také skutečností, že v okolních státech je výskyt
tohoto onemocnění vysoký. Před námi je NSR, Ra-
kousko, těsně za námi NDR a Polsko. Na výskytu
vztekliny se ČSSR v Evropě podílí zhruba deseti pro-
centy. Každoročně je vzteklina zjištěna přibližně v 1800
případech. Až do poloviny osmdesátých let případů
vztekliny přibývalo, poté vlivem přijetí řady opatře-
ní, zejména zvýšením odsíření lišek, se podařilo
výskyt regulovat na současnou, zhruba o čtvrtinu niž-
ší úroveň než v roce 1984. Na zjištěných nálezech
vztekliny se v ČSSR stále nejvíce podílí lišky —
v 90 procentech případů.

NA HUSÁRY VZTEKLINA NEPLÁTI!

Nebezpečné freony

(Čtk): V ČSSR se ročně produkuje přes 60 miliónů
aerosolových výrobků, v nichž se jako hnacího plynu
používá pro ovzdušňování škodlivý freon. Na celkové je-
ch výrobě se podílí třetinou velvěstýský závod s. p.
Spolchemie v Ostří nad Labem. Již v 1. pololetí letoš-
ního roku začnou jeho pracovníci používat směsného
hnacího plynu a to Freonu 12 s butanem. Sníží tím
využití škodlivé látky pro ovzdušňování o deset procent
tam, kde používali samotný Freon 12, a zhruba o pa-
desát procent, kde se dosud používal směs Freonu 11
a Freonu 12. Na jedné z pátých linek chtějí pak
využít jako hnacího média uhlovoříkových plynů sa-
motných i za cenu, že je budou zpočátku dovážet.

KONEČNĚ ASPOU NĚCO...

Epidemie na ústupu

(Čtk): V minulém týdnu byl na území ČSR zazna-
menán pokles počtu hlášených případů chřipkových
onemocnění. Celkový počet činí 360 004 případy. Ve
srovnání s letošním sedmým dnem poklesla nemoc-
nost o 10,5 procenta. Pokles je hlášen téměř ve všech
krajích v rozmezí od 6 do 29,7 procenta. Nejvýraz-
nější pokles byl zaznamenán na území hlavního mě-
sta Prahy (o 25,6 procenta) a Východočeského kraje
(o 29,7 procenta). V Jihočeském kraji, kde byl nástup
epidemie zaznamenán později, přetrvává ještě ve sro-
vnání se sedmým dnem nárůst nemocnosti o 15,5
procenta. Další, avšak relativně nízký nárůst nemoc-
nosti, je hlášen ze Západočeského kraje (o 7,1 pro-
centa). Z analýzy současného vývoje lze v příštích
týdnech očekávat další pokles nemocnosti.

ZASE O JEDNOU VEJHLUVU MENĚ...

Nepřilíš bezpečná skrýš

(re): Na linku 158 v neděli ráno oznámil občan
z Prahy 8, že bylo vykradeno jeho osobní auto Safran-
ním bylo zjištěno, že neznámý pachatel v noci z 18.
na 19. února vnikl do vozidla, odcizil z něj 180 000
korun na hotovosti, 25 západoněmeckých marek a do-
kladly poškozeného. Případ se vyšetřuje.

PRO ZLODEJE NE!

Reden bringt Silber

BERLIN, 27. Februar (AP). Eine Fahr-
radwerkstatt im DDR-Bezirk Cottbus
knüpft ihren Kunden die Gebühr von
einer Mark ab — nur für ein Gespräch.
Wie das West-Berliner Informationsbüro
West (IWE) unter Berufung auf die ört-
liche „Lausitzer Rundschau“ am Montag
berichtet, findet der Direktor des
Kombinats das auch in Ordnung: „Die
Berechnung von einer Mark zusätzlich
zur Reparatur in der Fahrradwerkstatt
ist berechtigt und im Preiskarteblatt für
Reparaturleistungen im Fahrradmecha-
nikerhandwerk geregelt.“

Pkw-Neuzulassungen in der Bundesrepublik 1988

	Veränderung		Marktanteil in Prozent	
	1987	1988	in Prozent	1987 1988
Alfa/Lancia	6 240	15 473	+ 147,8	0,2 0,8
Audi	210 834	187 296	- 11,2	7,3 6,7
Austin Rover	9 046	7 063	- 29,0	0,4 0,3
BMW	148 922	180 644	+ 21,3	5,1 6,4
Citroen	43 302	38 077	- 12,2	1,5 1,4
Daimler-Benz	289 399	278 830	- 3,7	9,9 9,9
Daihatsu	12 989	11 946	- 8,0	0,4 0,4
Fiat	128 521	116 511	- 7,9	4,3 4,1
Ford	301 041	281 803	- 6,4	10,3 10,0
Honda	41 515	43 418	+ 4,6	1,4 1,6
Isuzu	5 856	7 827	+ 36,4	0,2 0,3
Jaguar	2 175	2 291	+ 5,3	0,1 0,1
Lada	10 878	11 172	+ 1,0	0,4 0,4
Land Rover	1 198	1 128	- 5,8	0,0 0,0
Matra	2 931	3 863	+ 31,8	0,1 0,1
Mazda	90 969	91 508	+ 0,5	3,1 3,3
Mitsubishi	68 579	62 368	- 9,1	2,4 2,2
Nissan	84 540	81 773	- 3,3	2,9 2,9
Opel	454 535	430 066	- 5,4	15,6 15,3
Peugeot	79 873	70 504	- 11,7	2,7 2,5
Porsche	8 465	7 216	- 14,8	0,3 0,3
Renault	86 687	74 586	- 13,9	3,0 2,7
Saab	5 476	6 051	+ 10,5	0,2 0,2
Seat	10 461	15 142	+ 44,7	0,4 0,5
Skoda	2 822	2 088	- 20,4	0,1 0,1
Subaru	16 714	14 031	- 16,1	0,6 0,5
Suzuki	27 123	27 641	+ 1,9	0,9 1,0
Toyota	93 348	85 289	- 8,6	3,2 3,0
VW	650 912	622 736	- 4,3	22,3 22,2
Volvo	17 301	17 474	+ 1,0	0,6 0,6
Sonstige	4 423	12 163	+ 175,0	0,1 0,4
Insgesamt	2 915 654	2 807 939	- 3,7	
Deutsche Hersteller (einschließlich Fertigung im Ausland):	70,8	70,8		
Ausländische Hersteller	29,2	29,2		

(Quelle: KBA/DAT)

● Šestice studentů Univerzity Karlovy, která se
před dvěma lety rozhodla odjet pod rovník, aby
do nemocnice založené v roce 1913 velkým svě-
tovým humanistou Albertem Schweitzerem přivezla
dar čs. mládeže, ukončila v neděli svůj pobyt
v Lambaréne a vydala se na zpáteční cestu.

TO BYL ŽIVLNÍ VEJLET, CO?

● Ceny chleba a mouky byly v Polsku včerejš-
kem počínaje zvýšeny o sedm až devět procent.
Oznámil to polský tisk. Jak deníky uvedly, od 1.
března se o 100 procent zvýší ceny „lízdenek měst-
ské dopravy. TO ŽNABŮ UŽ NEMĚ MOŽNÝ...

Dokumenty OSN o lidských právech

Ustavení Výboru Čs. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci vyvolalo veškerou odezvu našich čtenářů. Ptají se nás, kde jsou veřejně dostupné texty Všeobecné deklarace a dalších dokumentů OSN. Obrátili jsme se s touto otázkou na ředitele Informačního střediska OSN v Praze JANA STRUCKU.

Všeobecné deklarace lidských práv byla schválena jako rezoluce č. 217 na třetím zasedání Valného shromáždění OSN v prosinci 1948. Dokument byl otištěn v oficiálních publikacích OSN. V této podobě je uložen v knihovně našeho střediska a v síti tzv. depozitních knihoven OSN v Československu to jsou Státní knihovna ČR a Knihovna Federálního shromáždění ČSSR v Praze, Univerzitní knihovna v Bratislavě a Státní knihovna v Brně.

Text Všeobecné deklarace lidských práv je v omezeném počtu k dispozici v našem středisku. Čtěl bych upozornit i na další materiály OSN, které jsme při této příležitosti vydali. V čísle 3 a 4/1988 Informačního bulletinu, který středisko vydává jako cyklostylovaný čtvrtletník, vyšel český překlad nové informační brožury OSN Lidská práva v otázkách a odpovědích. Zmíněný bulletin je k dispozici ve všech depozitních knihovnách OSN, ve většině krajových vědeckých knihoven a v řadě knihoven okresních.

Z hlediska právního je důležité si uvědomit, že Všeobecná deklarace lidských práv — stejně jako ostatní dokumenty OSN — jsou platné a znění zákonných předpisů jednotlivých zemí. Československo se připojilo k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech v roce 1975. Přislušná vyhláška ministra zahraničních věcí včetně textu příslušného paktu je publikována v části 23 sbírky zákonů ČSSR 1976.

■ Text Všeobecné deklarace lidských práv vychází i jako součást různých publikací a učebních textů pro vysoké školy. Máte ve středisku přehled o této publicitě?

Takové sledování přesahuje naše možnosti. Úkolem našeho střediska je šířit informace o činnosti OSN a jejích organizacích. Hlavním úko-

lem je zprostředkovat informace, a to nejen textové, ale i obrazové — filmy, videozáznamy — o problémech světa, jak je řeší OSN a jeho organizace. Ročně distribuujeme různým institucím v ČSSR více než 12 000 materiálů OSN a v naší knihovně je uloženo přes 15 000 informačních položek.

■ Jaké je poslání vašeho střediska?

V naší činnosti sledujeme jeden cíl: představit veřejnosti Organizaci spojených národů nikoli jako instituci, ale tak, aby si lidé uvědomovali epjatost osudů všech částí světa, aby cítili příslušnost k spojeným národům. Samozřejmě že tento cíl nemůžeme naplnit pouze vlastními silami našeho střediska. Spolupracujeme proto s československými hromadnými sdělovacími prostředky, organizacemi Národní fronty, mezinárodními organizacemi, které sídlí v Praze. Rozsáhlou spolupráci máme s Čs. mírovým výborem a Čs. sdružením pro Spojené národy, ale také například s vysokými školami.

Ideály OSN se snažíme podporovat i tím, že navrhujeme spolu s příslušnými československými místy jednotlivým organizacím a orgánům OSN, aby využily schopnosti československých občanů a institucí pro plnění cílů OSN, nebo aby takovou jejich činnost ocenily. Českoslovenští odborníci například spolupracují na projektu OSN nasazení počítačů v hornictví. Za významnou aktivitu při plnění cílů OSN udělil její generální tajemník jen v loňském roce Čs. sdružení pro Spojené národy a městu Košice titul posel míru.

Veškerou tuto naši činnost chápeme jako různé formy posilování uvědomělé mezinárodní spolupráce, jak to odpovídá ideálům spojených národů.

Prag lieb Pazifisten reden

Rufe nach Freilassung Havels und anderer Dissidenten

PRAG, 26. Februar (AFP/Reuter). Erstmals mit Genehmigung der tschechoslowakischen Behörden hat die im vergangenen Frühjahr gegründete „Unabhängige Friedensbewegung“ am Samstag in Prag eine öffentliche Diskussion veranstaltet, auf der Forderungen nach einem Wehrdienstverweigerungsrecht und der Freilassung politischer Gefangener besprochen wurden. Rund 250 Personen nahmen an der Veranstaltung in einem Restaurant teil. Sie war von den Behörden unter der Bedingung erlaubt worden, daß auch Vertreter des offiziellen sozialistischen Jugendverbandes an der Diskussion teilnehmen dürften.

Redner kritisierten mehrmals die Verurteilung der Friedensaktivistin Jana Pětová am Mittwoch und die Inhaftierung der Pazifisten Hana Marvanová und Tomas Dvorský seit vergangener Oktober. Alle drei sind Mitglieder der „Unabhängigen Friedensbewegung“. Ebenso wurde

die Freilassung des zu neun Monaten Haft verurteilten Dramatikers und Bürgerrechtlers Vaclav Havel und anderer Dissidenten gefordert.

Havel's Frau Olga erklärte, sie fürchte, daß sich seine Gesundheit unter den ihm auferlegten scharfen Haftbedingungen verschlechtere. Im Gefängnis erhalte Havel keine medizinische Versorgung. In Bonn rügte die deutsch-tschechoslowakische Parlamentariergruppe des Bundestages das Urteil gegen Havel scharf.

Rakowski bei Havel-Aufführung
WARSCHAU (Reuter). Erstmals seit 1981 wurden am Samstag im Warschauer Powszechny-Theater die beiden seither verbotenen Einakter „Audienz“ und „Protest“ Vaclav Havels aufgeführt. Zur Premiere kam Polens Regierungschef Mieczyslaw Rakowski, was in Warschau als deutliches Zeichen der Kritik an der Politik der Prager Führung gewertet wurde.

Heiße Töne am eisigen Vorhang

ANCHORAGE, 26. Februar (dpa). Eine sowjetische Rockgruppe namens „Stas Namin“ war die Attraktion bei einem völkerverbindenden Fest in Anchorage im US-Bundesstaat Alaska am Wochenende. Sowjetbürger aus Sibirien, Amerikaner aus Alaska und Eskimos aus den beiden extrem nördlichen Weltregionen kamen sich bei einem „Glasnost-Folkfest“ am Freitagabend und einer „Superpower Rock-'n'-Roll-Show“ am Samstag näher.

Die Bande zwischen den Eskimos auf beiden Seiten der Bering-Straße wiederherzustellen, wurde als Ziel in einem gemeinsamen Kommuniqué der UdSSR und der USA genannt. Gleichzeitig solle untersucht werden, wie die „Schranken beseitigt“ werden können, die „die Eskimovölker mehr als 40 Jahre lang getrennt haben“. 1948 war die Grenze zwischen Alaska und Sibirien geschlossen worden. Zunächst soll sich der „eisige Vorhang“ für Eskimos aus Alaska zu Breitsuchen bei sowjetischen Eskimos öffnen.

Jetzt 29,2 Millionen Pkw

Der Bestand an Pkw und Kombi stieg in der Bundesrepublik Deutschland nach einer Mitteilung des Verbandes der Automobilindustrie (VDA) 1988 um fast 900 000 Fahrzeuge auf 29,2 Millionen. Ein Drittel davon war bereits schadstoffarm. Die Fahrzeugdichte betrug 478 Pkw pro 1000 Einwohner.

Die bundesdeutschen Automobilhersteller erzielten im vergangenen Jahr einen Gesamtumsatz von 119 Milliarden DM, davon 67 Milliarden DM aus dem Export. Dieser stieg 1988 mit plus vier Prozent wesentlich stärker an als der Inlandsumsatz, der nur um zwei Prozent zunahm.

Zase „Guinnessáci“ ...

VOLEJBAL nonstop od pátku 17. 2. v 18.15 h do všerejška rána v 6.05 h. hrála dvě smíšená družstva Sokola Víkanec u Kutné Hory a chtěli se za to dostat do Guinnessovy knihy rekordů. Na každé straně bylo na hřišti vždy po čtyřech mužích a dvou ženách, v každém týmu se střídalo 12 hráčů. Výsledek 102:85 je asi vadnější, zato notářské ověření regularnosti a zastány zápisu do londýnské redakce nikoliv.

Bonn - Unglaublich: In Deutschland gibt es jedes Jahr mehr Scheidungsoffer als Verkehrstote. Das ermittelte der Bonner Ministerialrat Dr. Erik Hienstorfer (51), ehemaliger Staatsanwalt und Scheidungsrichter. „1987 starben 11 599 Menschen durch Selbstmord. Nach meinen Untersuchungen war das Motiv in 80 Prozent aller Fälle eine bevorstehende Scheidung oder Trennung. Mehr als 9000 Menschen waren also Scheidungsoffer. Zum Vergleich: 1987 gab es 7876 Verkehrstote.“

Höhere Renten für Aussiedler?

Berlin - Aussiedler erhalten häufig höhere Renten als bundesdeutsche Arbeitnehmer. Das zeigte eine Untersuchung des Verbandes Deutscher Renten-Versicherungsträger (VDR). Aussiedler-Renten liegen laut Verband bei durchschnittlich 1778 Mark - die eines Mannes dagegen, der sein ganzes Berufsleben in der Bundesrepublik gearbeitet hat, beträgt im Durchschnitt 1557 Mark. Bei Frauen sei das Verhältnis umgekehrt: Im Durchschnitt 826 Mark in der Bundesrepublik, 795 Mark für Aussiedlerinnen.

Nepraktičt - Svandřník
„Ti kapři z vedlejší káde jsou z nějakého Rožmberka. To my jsme pomali Svět!“

Úspěšná spolupráce s firmou Coca-Cola * Novinky pro každého zákazníka

Mnohokrát jsme se přesvědčili, že sehnat vhodnou nealkoholickou náhradu za pivo a víno není vždycky snadné. Dostatek kvalitních nápojů v pestrém sortimentu a za přijatelnou cenu nabízí zatím málokterá prodejna potravin, málokterá restaurace. Snad se nepříznivý stav zlepší, neboť konzervářský obor přichází s kvalitní nabídkou nealkoholických nápojů pro nejrůznější okruhy spotřebitelů.

Dobře se rozvíjí zvláště dlouholetá spolupráce se světoznámou americkou firmou Coca Cola. K základním výrobkům tohoto nápojářského koncernu se také v ČSSR přidávají nové chuťové a dietetické varianty. Jihočeská Fruta, která již pátým rokem dodává na trh oblíbený Lift citrónový v objemu přes čtyři milióny litrů, obohatila sortiment o nápoj s pomerančovou příchutí. V obchodní síti se novinka objevila v třetinkových láhvích.

Vloni dostala česká Coca Cola další „sourozence“. Ve státním podniku Jan Becher, provozovna Otovice, se začala stáčet cola bez kofeinu a cherry s višňovou příchutí. Letos uvažovaná produkce necelých sedm tisíc hektolitřů však sotva uspokojí větší počet zájemců. Do prodeje by se měla dostat i Coca Cola light pro diabetiky. Nápoj z dovozových surovin bude obsahovat jako umělé sladidlo sacharin a aspartam, bude mít tedy i podstatně snížený obsah kalorií. K oblíbě uvedených nápojů Coca Cola přispívají nejen jejich chuťové přednosti, ale i prodloužená záruční doba na šest měsíců a estetická úroveň obalů.

Do třetice pochází od firmy Coca Cola nový výrobek s názvem Cappy. Ve Východočeských konzervárnách a lihovarech Chrst u Chrudimě přikládají k nim i karikatury z karikatury.

pravují v licenci nápoj s příchutí jablono, černého rybízu, ušně, pomeranče a grapu v balení po 0,2 litru. Udáváná jednoletá trvanlivost je uka zatelem vysoké jakosti, prakticky však zřejmě ne bude využívána. Vloni byly dodávky na pultech Obchodů ovocem a zeleninou rychle rozzebrány a ani vyšší produkce v tomto roce (zhruba dva tisíce hektolitřů) se dlouho v prodejnách nezdrží. Pět chuťových variant nápoje Cappy se vyznačuje zvětšeným podílem ovocné složky a není obohaceno kyslíčným (oxidem) uhlíkatým.

Exotiku uvádějí na trh Slovácké konzervárny Uherské Hradiště. Jejich výrobek Amazonia Guarán se připravuje z dovezeného výtažku semen rostliny guarana francouzské firmy Sedital. Ve světě mu již konzumentů přišli na chuť a stal se doslova módní záležitostí.

Atraktivní novinky z konzerváren se vyznačují špičkovou jakostí, dlouhou trvanlivostí, širokou paletou chutí a přitom relativně nízkou cenou. Předpokládáme, že budeme mít možnost brzy ochutnat nové nápoje s možností dostatečného výběru i v té „naší“ prodejně.

DRAKŮ, HYEN A FRAKVENITEJŮ SE ZNAROV COCA COLY NA DROE LI...

„To je mi jasné, že Jsi Bída, ale kde ses naučila tak perfektně česky?“

Na Sibíři ctí Jaroslava Haška

... kde vede cesta na nářečí Anka... byla odhalena pamětní deska v mramoru s nápisem: Tato ulice byla na počest vynikajícího českého spisovatele a komunisty pojmenována ulicí Jaroslava Haška. Jiná pamětní deska byla nedávno odhalena na budově Paláce práce. Připomíná, že v roce 1920 zde pracoval Jaroslav Hašek v politickém oddělení a řídil mezinárodní odbor. Za čtyři a půl měsíce svého pobytu v Irkutsku učinil Hašek mnoho pro obnovu moci sovětů v oblasti podél řeky Ankary, jako příslušník Rudé armády absolvoval bojovou cestu od Volhy až k Bajkálu.

Spisovatel a redaktor Jaroslav Hašek redigoval noviny vojáků a dělníků v ruské, německé a polštině. Psal do nich čtyř, fejetony a články prolnuté vírou v socialismus a jeho vítězství. Veliká Haškova zásluha spočívá v tom, že založil první mongolské noviny „Mongolyn Uhen“ (Mongolská Pravda), první číslo tohoto listu vyšlo pod vedením národních hrdinů Suchba Batora a Čojbalšana, vůdců mongolské revoluce, dne 10. listopadu 1920, kdy Hašek byl již v Moskvě. Východočeské náhlaďatelství vydalo nezávadné knížku sborník Haškových článků a fejetonů pod názvem „Vino Jasně, víno jabolové“ Haškovy literární odkaz na Sibíři žije v povědomí současných generací.

„Pane vrchní, kolik stojí plný půllitr piva?“ „To nevím, já plně neprodávám!“

Dávat úplatek je hnus řečník do nás pere má zkrátka jiný vkus on je totiž bere

LIDOVÁ

Kdybych já byl vzduchoplavcem nebo přímo ptákem, nemusel bych, mboje milá, jezdit k tobě vlakem. Měl bych bílou košilenku, nezmazané gatě, čistounkejma ručičkama sáhnul bych si na tě.

LITERÁRNÍ DÍLO humoristy a pokračovatele Jaroslava Haška je známo a ctěno v celém světě. Výšlo v nesečtených jazykových vydáních, bylo dramatisováno v činohře i operě, filmováno a recitováno. Společnost přátel Jaroslava Haška vyvíjí bohatou činnost v Sovětském svazu. Má stoe jen přes tři sta členů, avšak dalších čtenelů a příznivců jsou tisíce. To potvrzují i nedávne oslavy výročí narození tohoto populárního spisovatele, které proběhly v Moskvě, Leninogradě. Kyjevě a celé řadě dalších sovětských měst. Okázalé byly zejména tam, kde Hašek žil a působil — v Bugulmě, Uře, Kujbýševě, Omsku a Krasnojarsku.

Máme podobné problémy. Ty nemáš co na sebe a já co do sebe!

BUDE TO MOLT HECIR!

Tělnický rybník, který je nám známý z lidové písně, se nachází v obce Tálín v písečném okrese. Lze o něm říci, že je našim nejpopulárnějším rybníkem. Málokdy ví, že píseň o něm složili ve druhé polovině minulého století Jan Procházka a Martin Bláha z nedalekých Moletic. Rybník má rozlohu 53,5 ha. Je bohatý na ryby, může se pochlibit i ostrovm a na něm kolonni racka chechtavého, kterému zde říkájí „káně“.

Nejmladší jezere u nás vzniklo neobyčejným způsobem u Odleželet na okrese Píseň-sever. Na rozdíle od ostatních je přesně známo datum jeho vzniku — 25. května 1872. Toho dne rozsáhlý sesuv půdy přehradil údolí mohutnou hrázi, za kterou vzniklo jezere o ploše 4 ha a max. hloubkou 14 metrů. Jezero je chráněným přírodním útvarem.

Největší vodní nádrží u nás, s objemem 721,9 mil. m³ vody, je Orlická přehrada na Vltavě. Z našich přehrad má nejvyšší hráz — 91 m. Na vybudování této hráze se spotřebovalo 90 000 m³ stavebních hmot. Odvodňuje území o rozloze 170 km².

Aufgespießt

„Wer wie die CSU in der Ausländerfrage so tut, als wollten die Horden von Dschingis-Khan die Schwarze Madonna von Altötting rauben, der ist nicht reif für Europa.“

Der sozialdemokratische Europa-Abgeordnete Gerd Walter auf dem Augsburger SPD-Parteitag.

Že prý existují země (a je prý těch zemi více), kde si lidé mohou řídit hodinky dle železnice.

Dle ČSD seřízené digitálky čas můj měří: večerím, když ráno svítá, snídám, když se večer šerí.

„Soudruhu řediteli, jak pokračuje přestavba ve vašem podniku?“
„Začali jsme těžký a dlouhodobý boj proti přežití-kům z minulého kvartálu.“

PŘEKUPNICKÁ

V tramvaji jsem koupil džiny, v metru jsem je prodal. S nimi i pár tužek z Číny, jež mi vekslák dodal.

Život je v podstatě legrace, potkáš-li příznivé ráno. Ještě než dorazíš do práce, máš svoje vyděláno.

• Nesmyslům nelze dát nikdy nový smysl.

VLASTA BURIAN na každý pád

NE ZROVNA břímě nejlehčí ponese na svém drožovaném hřbetě 31. svazek populární melantrišské edice Humor do kapsy, který jeho autor nazval VLASTA BURIAN NA KAŽDÝ PÁD. Bude chtít totiž připomenout našeho krále komiků jako jedinečného žongléra se slovy, avšak — pozor — tentokrát nejen se slovy mluvými, ale i se slovy psanými. Pak by se měl čtenáři dočíst o některých málo známých či dosud neznámých skutečnostech z Burianova života. A také tu budou nakupeny vzpomínky mnoha našich umělců, kteří s Burianem měli povětšinou i možnost spolupracovat. A samozřejmě, že chybět nebudou ani anekdoty. Ostatně — v několika ukázkách se budete moci s chystanou knížkou seznámit i na stránkách Kvítka. Namátkou dnes zalistujeme v Pádu šestém: O kom, o čem? O Vlastovi Burianovi — anekdoty...

SÁZELI SE HASLER, cestovatel Koňenský a Vlasta Burian, kdo je na světě nejznámější. Hasler povídá: „Když jsem byl na Slovensku, aviděl mě jeden cikán a začal hned hrát: Ta naše písnička česká!“ Koňenský se to: „To nic není. To já na kolonáři vystavě v Paříži vidím jednu černou krásku z Afriky a hned se ke mně rozeběhla, abych jí podepsal svou novou knihu.“ K tomu Burian skromně: „Když jsem byl na mistrovství světa v létě, navštívil jsem papeže. Popovídal jsem si spolu, papež mě vyprovodil až před Vatikán, dlouho mi tiskl ruce, až jeden z okolostojících věřících povídá: Prosim vás, co je to za velebníčka, co tak tiskne ruku Vlastovi Burianovi?“

JEDNOU NA JAKÉMSI dobročinném večírku musel Vlasta Burian mimoděk zhlédnout parodii na sebe. Sám kdysi skvěle parodoval například Karla Hašlera, Ference Futuristu, Aloise Tichého, dr. Jiřího Červeného — ale teď se musel dívat na zoufalé snažení neznámého imitátora. Po výstupu přišel dotyčný k Burianovu stolu a sebedůvěrně se ptal: „Tak co, pane Burian, to jste koukal, co?“

Burian ani nemrkl a pohotově odpověděl na otázku otázkou „Koukal jsem, to nezapírám, ale když už jste tady, tak bych se vás rád zeptal, kterého Buriana jste to vlastně parodoval — Emila nebo Karla?“

„**TO BYCH RÁD VEĎEL,**“ povídal Vlasta Burian o pauze na zkoušce, „co je to za značku, to Génétreux.“

„Génétreux? A co to má být?“ zeptal se kdosi.

„Já nevím — já jen vím, že se to vyslovuje ženětré a že to musí být asi nějaký fajháký víno.“

„A vy jste to ještě nikdy nepil?“

„Ne,“ povídá Burian, „já to jenom znám z pianě.“

A potom pil ženětré...
a potom pil ženětré...
a potom pil ženětré...
Hlí domá.“

NA TURNÉ VLASTY Buriana po Čechách, Moravě a Slovensku byl slavný komik každou chvíli interpelován místními redaktory, kteří si nenechali ujít tuto vzácnou příležitost.

Jeden obzvlášť horlivý reportér položil Burianovi otázku na tělo: „Mistře, co říkáte Voskovi a Werichovi?“ — a ihned zašustil papíry, přichystán přimjout pomocí plnicího pera senzační a pikantní odpověď.

„Co říkáte Voskovi a Werichovi?“ zopakoval Burian otázku (přičemž se reportér lehce zachvěl). „Nejčastěji jim říkám anekdoty...“

JEDNOU HRÁL VLASTA Burian tenis se slavným tenistou své doby, Karlem Koželuhem. Soudec byl Němec. Když byl stav 5:2, ozvalo se jeho anglické hláskování „fajf-tú“. Na to Burian okamžitě přerušil hru a ohořel se na soudece: „Pfeif du — warum soll ich pfeifen!“

TRIDENNÍ BURIANOVA NÁVŠTEVA v Piešťanech byla koncem třicátých let velkou událostí. V piešťanském luxusním hotelu Propatria uvítal Buriana uhlazený a usměvavý disponent lázní a okamžitě chtěl manžele Burianovy ubytovat v tom nejlepším apartmá: „V těchto pokojích bydleli, pane Buriane, všichni maharadžové, bývalý perský šach, bývalý turecký sultán, bývalý belgický, bulharský a rumunský král...“

Burian však hostitele přerušil a zdvořile nabídku odmítl: „Ne, tady ne. Nechtěl, abyste pak dalším hostům říkal —“ a zde bydlel s ostatními Veličenstvy také bývalý král komiků...“

HISTORKA OD JANA WERICHA pochází nespíš z okolí Velhartic, kde krátce po válce pobyl Vlasta Burian několik týdnů u Werichů na návštěvě: — Chytal jsem pstruhy. Po kolena ve vodě a nade mnou sílnice. Vlasta mi křičoval a děval rady. Kolem hnal pasák kozy. Starý, nepřítel chytrý člověk. Vlasta ho chvíli pozoroval. Když se děda přiblížil a pozdravil, Vlasta odpověděl dědovým hlasem a zavedl rozhovor.

„Jepato, že u Holarů se nekouří z komína?“

„A to ne u Holarů, snad u Málků, ne?“ povídá děda.

„Jo, u Málků, sakramenta. Vona, jako Málková, není doma?“

„I ja, ale leží.“

„Potřá má to, tentononc...?“ dorážel Vlasta.

„Jo, ragma, nehejbá se.“

„A ten syn nic?“

„Kerej, Oldřich, nebo Franta?“

„Ten ženestej...“

Za malou chvíli znal Vlasta celou vesnici, jména, osudy lidí, majetková poměry, nevěry a úmrtí. Nakonec pasák poznal i Buriana: „Jé pořá vodkud sou mi povědomej! Vont sou vod dráhy!“

„No, bať A jmenuju se? Že to nevíte?“

„Počkej... Janovský...?“

„Sakra, to je paměť, dědo, dyť já tu nebyl deset let!“

„Dvanáct,“ opravil ho pasák a hnal dál —

STĚŽOVAL SI BURIAN Emano Flalovi: „Proč já se musím jmenovat zrovna Vlasta, proč se nejmenuju Sárka Burian?“

NEZRIDKA NA JEVIŠTI lovil každé druhé slovo z nářevdní budky (pokud se nezachraňoval extemporaním). I stalo se, že celé představení ani jednou nezaškobrtl, takže Jaroslav Marvan po představení povídá: „No vidat Dneska to šlo jako na drátku — příště už můžeme tu nářevdní budku dát konečně pryč!“

„To můžete,“ ne to Burian, který Marvanovu poznámku zaslechl, „předstevte si ale, jak bude potom toho chlapa nářevdu vidět!“

Aber bitte mit Sahne!

Jeder Bundesbürger hat im vergangenen Jahr — rein statistisch — 6,3 Kilogramm Sahne und damit rund fünf Prozent mehr als 1987 veriligt. Übertroffen wurden die bundesdeutschen Schieckermäuler dabei weltweit nur von den Dänen, die 8,9 Kilogramm schnabulierten.

„Vojín Macejko zřejmě pochází z velmi zapadlé visky. Ptal se mě, kde se to láduje a kde máme koule!“

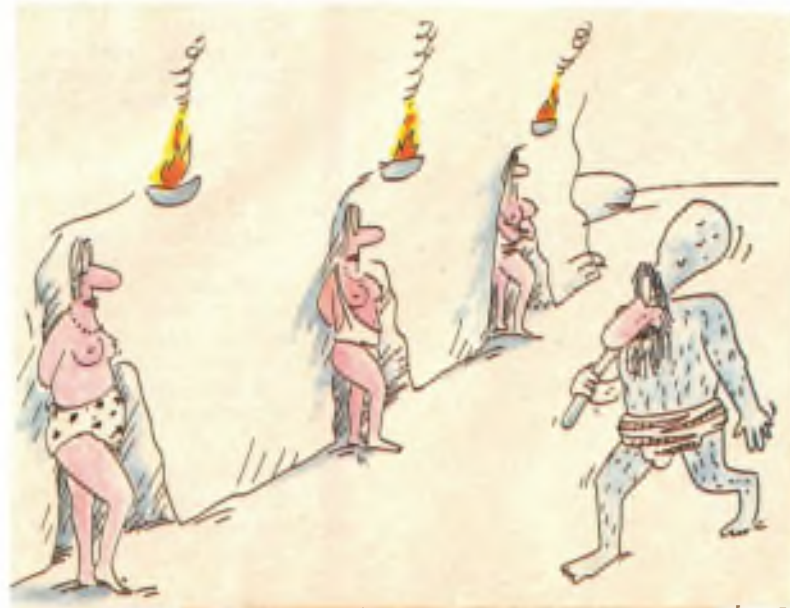

„No, v minulosti jsem tu vidal pohlednější cblapý.“

Jaroslav Kerles

„Hrozně nasává, tak mu občas dám místo brčka špejli...“

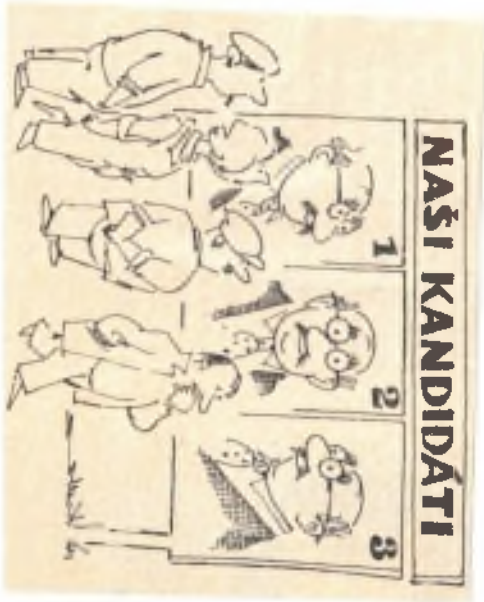
Vystava fotografií Františka Drtikola, která je instalována ve výstavní síni Odeon v Celetné ulici v Praze, byla pro mimořádný zájem prodloužena do 5. března 1989.

KDYBY TAM
NAHODOU
NĚKDO JEZL...

Záchrané práce pokračují

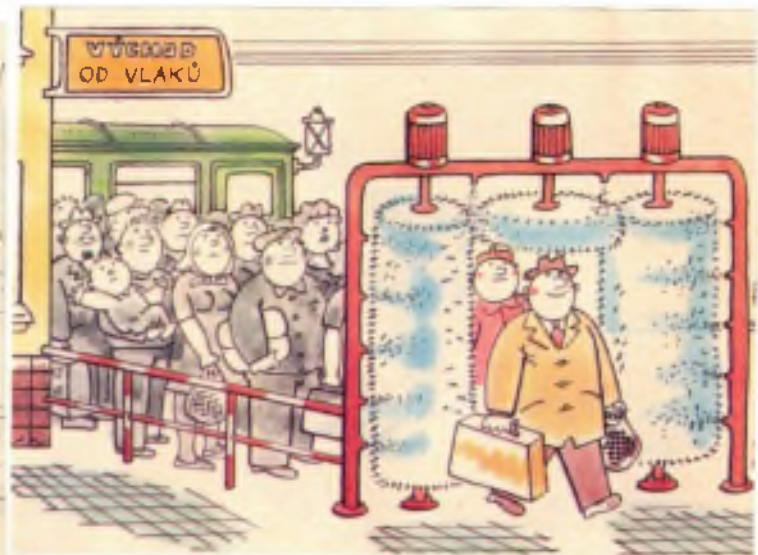
(čtk): Záchrané a odklízovací práce pokračovaly na objektu obilního mlýna k. p. Cukrovar a mlýn v Sureněch, který v úterý zničil mohutný výbuch a následný požár. Přes 20 příslušníků Lidových milic a SNB pomocí těžkých mechanismů odklízelo a odváželo sutiny obvodového zdíva a množství tleskavic trámů a desek. Podařilo se jim vyprostit tři těla. Čtyři zaměstnanci podniku jsou stále neznámí. Ze sedmi hospitalizovaných raněných je šest mimo nebezpečí. Včera odpoledne pokračovali záchranáři v odstraňování zatrasených vchodů do mlýna a připravovali bezpečný vstup do vnitřku objektu. Odpoledne se na místo mimořádné události dostavili přivolaní odborníci na výbuchy pevného skupenství a pokusí se zjistit příčinu destrukce budovy.

PŘY TO
BYLA
SA-BOTAŽ...

„Tak a teď mi řekni tu moji... o pejskovi a kočičce!“

Nový počítač vyrobila podle vynálezu malé britské firmy DIP americká společnost Atari. Novinka velikosti přehrávače typu „walkman“ má být kompatibilní s osobními počítači IBM.

■ **Babenní sopky**, zvané mořety, jsou „specialitou“ rašelinisté SOUS u Prantiškových Lázní. Jde o plynné vývěry kysličníku uhličitého, které se považují za doklad dozrívající sopečné činnosti na našem území. Rovněž nedaleko Marlánských Lázní — i když v menším měřítku, můžeme pozorovat obdobu tohoto přírodního jevu.

DARLAND: Nasazené postavení potvrdily sovětské hráčky Zverevová a Savčenková, do druhého kola se po dlouhé době probojovala také Holíková. **Výsledky** — 1. kolo: Zverevová [2]—Benjaminová 6:1, 6:4; Savčenková [4] v. Harperová 7:5, 6:2; Garrisonová [3] v. Burginová 6:1, 6:1. **Holíková—Greenová** 6:4, 2:6, 6:4; Megeršová—Rajnachová 6:4, 6:7 [2:7], 6:3; Demongeotová—Whiteová 3:6, 6:3, 7:6 [7:1]; Adamsová—Herrová 6:2, 2:6, 7:5.

TESLA
DODÁ
SONY A
NIPPON
DOKU-
MENTACI
NA VIDEO.
HOLÍKOVÁ
POPRVE PO
ÚTERU
V ČFT. TISKU...

Jednání v Tokiu

Tokio: První místopředseda vlády ČSSR a předseda Státní komise pro vědeckotechnický rozvoj P. Hrivnák, se v Tokiu sešel se státním ministrem pro vědu a techniku M. Mijazakim. Jednali spolu o možnostech rozšíření spolupráce na základě platné mezinárodní dohody. P. Hrivnák, který je v Japonsku v souvislosti s pobyttem zesnulého japonského císaře Hirohita, se rovněž seznámil s výrobním programem a posledními výsledky vývoje průmyslové a spotřební elektroniky a komunikačních systémů ve firmách Sony a Nippon Electric Co. S vedoucími představiteli obchodní společnosti Mitsui posoudil náměty na spolupráci v oblasti technologií na ochranu životního prostředí a efektivního využití energetických zdrojů.

„Na všechno jdeme nějak blbě . . .“

„No jo, Vrchlický . . . ! Co s ním teď vlastně je?“

PROČ?

„Ty seš pěkněj chameleon! Doma nadáváš jinak, a na veřejnosti taky jinak!“

Podpisem ujednání o spolupráci mezi Československou filozofickou společností při CSAV a Vídeňskou filozofickou společností skončilo včera v Praze čs.-rakouské sympozium věnované úloze a odpovědnosti filozofů v současném světě.

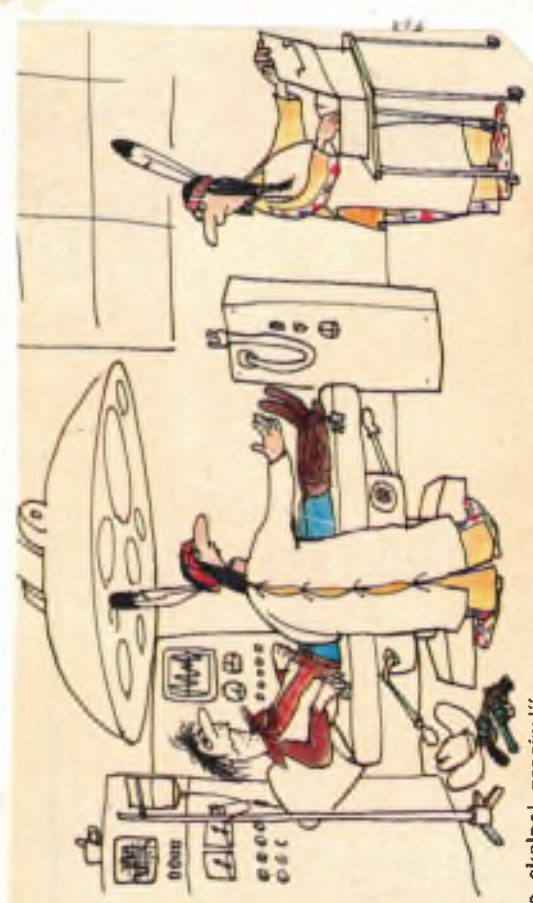
Miki

„Ne, ne, vy jste mnohem vyspělejší než my . . . My například vůbec nevíme, co je to chozrazčot!“

Zemřel Dušan Růža

DUŠAN RŮŽA, jeden z našich nejstarších házenkářů, zemřel po těžké a zákeřné nemoci v úterý 21. 2. v Karviné ve věku 39 let. Oblíkal ligový dres Dukly, Gottwaldova a Karviné, v reprezentaci sehrál 34 střetnutí a nastřílel 132 gólů. Získal dvě stříbrné medaile z MS 1958 a 1961 a jednu bronzovou z MS 1954. Jako trenér vedl Baník Karviná, když v roce 1972 získal mistrovský titul. Na MS 1978 působil jako asistent trenéra čs. reprezentace. Čest jeho památce!

■ Jedním z největších brouků vyskytujících se na našem území je tesářík obrovský. Protože žije především na starých dubech, a ty se čím dál více likvidují, setkáváme se s ním už velmi zřídka. Nejspíše bychom jej mohli ještě spatřit na Třeboňsku, kde na hrázích rybníků ještě přezívají latitě duby. Tesářík má tři- až pětiletý larvátní vývoj a přestože poškozuje dřevo, je přísně chráněn. Při jeho malém výskytu jsou jim napáchané škody zanedbatelné; zato z hlediska vědeckého a kulturního je jeho význam nezanedbatelný.

● Od 1. března letošního roku bude v Polsku dána do oběhu nová bankovka s nominální hodnotou 20 000 zlotých. Na oranžové hnědé bankovce bude portrét Marie Curieové Skłodowské.

„Bratře, skalpel, prosím!“

Räuber zogen durch die DDR

BERLIN, 1. März (AP). Die DDR-Justiz hat eine Räuberbande zerschlagen, die rund 100 generalstabsmäßig organisierte Einbrüche mit einem Schaden von 327 000 Mark verübt haben soll. Die „Schweriner Volkszeitung“ berichtete, das Bezirksgericht Schwerin habe sieben der zehn Täter bis zu zehn Jahren hinter Schloß und Riegel gebracht. Mit Spannung erwartet wird dem Bericht zufolge aber noch der Prozeß gegen den Chef der Bande. Der „Pate“ sei wegen Krankheit nicht verhandlungsfähig gewesen.

Die Bande habe aus vier Brüdern und deren Ehefrauen bestanden. Außerdem hätten noch zwei Söhne mitgemacht. Die Familie sei raubend durch mehrere DDR-Bezirke gestreift und habe alles abgeschleppt, was nicht niet- und nagelfest war. Ihr seien Nahrungsmittel, Alkohol, Zigaretten, hochwertige Werkzeuge und rare Ersatzteile, aber auch Futtermittel und Pflanzen in die Hände gefallen, schrieb das Blatt. Die Bandenmitglieder hätten darüber hinaus mitten auf einer Weide drei Bullen abgeschlachtet und das Fleisch zum Verzehr abtransportiert.

PRAVI BOLŠEVICI!

HighTech in der Zigarette kostete nur viel Geld

BOSTON, 1. März (AP). Nicht einmal ein Häufchen Asche ist von Plänen übrig-geblieben, der rauchlosen Zigarette in den USA einen Markt zu erschließen. Der Tabackonzern J.R. Reynolds gab jetzt bekannt, nach fünfmonatigem Markttest in den Staaten Missouri und Arizona solle die neuartige Zigarette namens „Premier“ begraben werden. „Premier“ war für Leute erfunden worden, die Zigaretten nicht mögen — ein Glimmstengel, der nicht qualmen, nicht stinken, keine Asche hinterlassen und kaum Teer absondern sollte.

Das nach Schätzung von Experten mit einem Aufwand von 325 Millionen Dollar entwickelte und lancierte Stäbchen fand weder bei Rauchern noch bei Zigarettenshassern Anklang. Auch war es entgegen der Reklame nicht völlig rauchlos, sondern gab eine Art Dampf von sich, der durchaus Erinnerungen an Zigarettensrauch wecken konnte. Zudem handelte sich um ein derart hochentwickeltes Erzeugnis, daß ihm eine Gebrauchsanweisung beigegeben werden mußte. High-Tech in Stäbchenform.

HIGH COWINA...

Senat droht Polen auf dem Krempelmarkt mit Ausweisung

BERLIN, 1. März (dpa). Polnische Touristen, die auf dem Berliner „Krempelmarkt“ illegalen Handel treiben, sollen noch schärfer kontrolliert werden. Ihnen drohe die sofortige Ausweisung sowie ein Wiedereinreiseverbot, kündigte Wirtschaftssenator Elmar Pieroth (CDU) jetzt in Berlin an. Die auf öffentlichen Straßen illegal angebotenen Waren sollen aufgrund der Bestimmungen des Berliner Straßengesetzes von den Ordnungsbehörden „ersatzlos eingezogen“ werden. Auch die Zollkontrollen an der Grenze sollen weiter intensiviert werden.

Allein am vergangenen Wochenende waren rund 8000 Polen nach Berlin gekommen, um Lebensmittel, Zigaretten, Alkohol oder Antiquitäten zu verkaufen. Die Lebensmittel wurden teilweise unter unhygienischen Bedingungen angeboten.

■ Největším obojživelníkem je velemlok obrovská (Megalobatrachus), jehož dospělé exempláře měří 1,11 metru a dosahují hmotnosti 25 až 30 kilogramů. V roce 1923 byl v jižní Číně chyben exemplář měřící 1,80 metru o hmotnosti 65 kilogramů.

Papst hat Eheringe im Koffer

ROM, 1. März (KNA). Papst Johannes Paul II. hat für seine Ende April beginnende Afrikareise Brautkleider und Eheringe geschenkt bekommen, die für heiratswillige junge Afrikanerinnen gedacht sind. Die Gaben wurden dem Papst jetzt am Ende seines Pastoralbesuchs in der römischen Pfarrei „Santa Barbara alle Capannelle“ übergeben. Insgesamt handelt es sich um drei Dutzend Brautkleider und ein Dutzend Eheringe. Johannes Paul II. wird vom 28. April bis zum 6. Mai nach Afrika reisen und dabei die Insel Madagaskar, das im indischen Ozean gelegene französische Übersee-Department Reunion sowie Sambia und Malewi besuchen.

UZ ZASE JEDE VYZÍRAT...

EG-weit Abblendlicht am Tag?

DEN HAAG, 1. März (AFP). Die EG soll den Autofahrern der Gemeinschaft das Fahren mit Abblendlicht auch am Tag vorschreiben, forderte jetzt die niederländische Verkehrsministerin Neelie Smit-Kroes. Sie habe diesen Vorschlag bereits mehreren EG-Kollegen unterbreitet, und die ersten Reaktionen aus Belgien und der Bundesrepublik hätten sie darin bestärkt, sagte die Ministerin. Einer Studie zufolge würden die Unfälle in den Niederlanden um fünf Prozent im Jahr zurückgehen, wenn das ständige Einschalten der Lichter zur Vorschrift gemacht würde. Falls die EG-Länder dem Vorschlag nicht zustimmten, werde Den Haag die Vorschrift im nächsten Jahr zunächst versuchsweise selbst einführen.

A PROČ NE?

„Jo, pane nadlesní, parohy nemusí být jenom trofej, ale taky osud.“

„Jaký je rozdíl mezi amatérským a profesionálním sportovcem?“
„No, profesionál platí daně.“

O vztazích Čechů a Slováků

veřejném mínění celkové příznivé. Dvě třetiny občanů se vyslovily pro upevnění těchto vztahů (nebo pro to, že zůstanou na stejné dobré úrovni jako dosud). Jenom šest procent se domnívá, že osobní vztahy budou slábnout. Životní optimismus oba národy spojují se společnými cíli.

Pokud jde o národnostní politiku, domnívá se 80 % Čechů, Slováků i občanů jiných národností zjištěch u nás, že je správná.

Na otázku, zda česká kultura přispívá k obohacení slovenských lidí, vzrostl počet kladných odpovědí od poloviny sedmdesátých let ze 75 % na současných 90 % (počet záporných odpovědí klesl z 25 % na 8 %). Přibližně tři čtvrtiny dotázaných z Čech uvedly, že slovenská kultura je významná pro obohacení jejich života.

K pozitivním momentům patří i to, že téměř 90 % československých občanů považuje pohody rozhlasu a televize vysílané v bratrském jazyce za příspěvek vzájemného sblížení Čechů a Slováků.

— Prosím vás, jdu na nádraží.

Jdu do břev?

— Ne. Trochu pojedete.

CO ŘÍKÁ VEŘEJNÉ MÍNĚNÍ

Ostav pro výzkum veřejného mínění při Federálním statistickém úřadu zkoumá vždy v určitém časovém odstupu názory občanů na národnostní politiku. Když jsme porovnali údaje z průzkumů v rozmezí posledních deseti let, zjistili jsme, že převážná část našich občanů posuzuje spolupráci Čechů a Slováků jako dobrou.

Více než dvě třetiny lidí hodnotí současně vztahy mezi Čechy a Slováků (ve srovnání se stavem v předmnichovské republice) jako upevněnější a přátelštější. Přibližně deset procent uvedlo, že ve vztazích nedošlo ke změně, čtyři procenta občanů říkají, že vzájemné kontakty se zhoršily, a 20 % lidí se nedokázalo k dané otázce vyjádřit.

V odpovědích se promítají názory těch, kteří předmnichovskou republiku osobně zažili, a současně i lidí mladších, kteří tak usuzují jen z vyprávění starších nebo ze stránek učebnic. Více než 60 procent hodnotí vzájemnou pomoc bratrskému národu jako důležitou. Obyvatelé Slovenska oceňují podíl českých pracujících na budování národního hospodářství i povážených letěch. Česká veřejnost naopak kladně hodnotí příspěvek Slovenska při budování

federativní uspořádání našeho státu, přes nedostatky, které v něm jsou, ocenily tři čtvrtiny dotázaných, zejména pro rovnoprávné postavení Čechů a Slováků, pro možnosti rozvoje hospodářských a společenských zájmů obou národů.

Perspektivy osobních vztahů Čechů a Slováků jsou rovněž ve

SLAŽODU SLOVÁKŮM!!

Nezapomínat na reklamu

[zpo]: „Propagace našich výrobků v zahraničí stě le ještě neodpovídá množství a strukture československého významu,“ prohlásil na včerejší tiskové besedě generální ředitel Čs. reklamní agentury Rapid Ing. M. Hedvábný. Rapid, který vznikl na podzim roku 1945, je nejstarší propagační agenturou československého zahraničního obchodu. V loňském roce připravil Rapid například více než 50 výstav a symposií zahraničních partnerů v ČSSR a zhruba stejný počet akcí pro čs. podniky v zahraničí. Kromě toho pořádá tato reklamní agentura československé dny v různých zemích a organizuje naši účast na výstavách a veletrzích. Novinář byl také informován o perspektivách Rapidu a o předpokládaných změnách v oblasti propagace našeho zboží v zahraničí.

REKLAMA? ČEMU???

List Pravda o situaci na Litvě

Složitý komplex problémů

MOSKVA: Před KS Litvy dnes stojí složitý komplex problémů, o nichž se otevřeně hovořilo na úterátním zasedání OV republikové stranické organizace, píše ústřední deník Pravda. KS Litvy odvážně podala ruku iniciátorům nejradikálnějších hnutí za přestavbu včetně Sajudisu (Litvské hnutí za přestavbu) otevřeně se postavila ke hnutí „alesnych“, k duchovenstvu, k jazykovým problémům, velmi aktivně hájí myšlenku ehozasrčotu, který je s to zasadit ránu diktátu ministrstva. Zdálo by se tedy, že je k dispozici široká fronta pro plodnou spolupráci všech sil přestavby. Stále častěji se však projevuje úporné a promyšlené úsilí „nových politiků“ využít ve svůj prospěch pozitivní programy, které vytyčila strana, a vůbec zamířet její autorství, upozorhuje Pravda. Na plenárním zasedání bylo uvedeno, že v činnosti Sajudisu začaly převládat extrémní postoje, alespoň u některých jeho představitelů a členů. Zaměrně či nevědomě se začala část Sajudisu otevřeně přibližovat k heslům zjevně antisocialistické tzv. Ligy svobody Litvy a tzv. Strany litvských demokratů. Z projevů na zasedání vyplynulo, že v republice je vstava bezzákladových komunistů. Živelní praxe ukázala, že každý zkouškou přestavby neprojde. Někteří členové požádali o vystoupení ze strany, informuje list. Za bezesporu správnou označuje myšlenku prvního tajemníka OV KS Litvy A. Brazanskase, že není třeba se pokoušet udržet ve straně ty, pro něž mají osobní ambice větší cenu než Stanovy a Program KSSS. Žel, v řadě stranických výborů se komunisté v předvolební kampani jednoduše „ztratili“ a ponechali iniciativu skupinám na podporu Sajudisu. Průzkum na mnoha místech ukázal, že třetina komunistů a komunistek se při politickém rozhodování orientuje na skupiny podporující Sajudis. Není pochyb o tom, přiče dále deník, že mezi kandidáty Sajudisu, stejně jako dalších společenských proudů, jsou věcně a střízlivě uvážliví lidé. Ale i velmi dobrou doktrínu lze utopit v moři demagogie. Zasedání zdůraznilo, že nebezpečí rozštěpení na národnostní pádě je vážné. Deklarativní výzvy ke komunistům zůstávají zatím na papíře a vážně se stupňují. To velmi prudně vyvolávají otevřeně antisocialistické živly, které předkládají hesla od „etnické čistoty“ až po „odtržení od SSSR“, upozorhuje list.

Rozsudek obvodního soudu Praha 2

[čtk]: Vynesením rozsudku skončilo včera večer u obvodního soudu v Praze 2 dvouleté hlavní líčení v trestní věci proti obžalovaným J. Petrov, O. Veverkovi, D. Němcovi, S. Pencovi, P. Placákovi, J. Sternové a A. Vondroví. Bylo prokázáno, že obžalovaní byli seznámeni s rozhodnutím ONV Praha 1 ze dne 6. ledna 1989 o zákazu konání veřejného shromáždění označeného jako tzv. vzpomínkový akt na Janě Palacha na Václavském náměstí dne 15. ledna t. r. Přesto se den nato, 16. ledna po 15. hodině, demonstrativně srottili kolem sochy sv. Václava, a narušili tak veřejný pořádek. Obžalovaná J. Petrová, O. Veverka, D. Němec a J. Sternová v jednání pokračovali, po incidentu mezi obžalovanou Petrovou a neznámým mužem, který jí odcizil květiny, obžalovaná Petrová a obžalovaný Veverka slovně napadli hrubě urážlivými výroky zakročujícího příslušníka VB a způsobili tak sročení davu. PM zjišťování totožnosti i při předvádění Petrová, Veverka, Němec a Sternová hlasitě šivali shromážděný dav proti zakročujícím příslušníkům VB, odmítali se podrobit jejich pokynům a tímto provokačním chováním vyvolali shromáždění většího počtu osob, které hrubými výroky urážely příslušníky VB a bránily normálnímu provozu v horní části Václavského náměstí, takže k obnovení veřejného pořádku musela zakročít pořádková jednotka VB. J. Petrovou, O. Veverku, D. Němce a J. Sternovou uznal soud vinnými z trestného činu výtržnictví podle paragrafu 202 odst. 1 trestního zákona, J. Petrovou a O. Veverku navíc v jednočinném soudu z trestného činu útoku na veřejného činitele podle paragrafu 156 odst. 2 trestního zákona. Jednání S. Pence, P. Placáka a A. Vondry kvalifikoval soud jako přečin proti veřejnému pořádku podle paragrafu 6 písmeno a) zákona č. 150/1969 Sb. J. Petrová uložil soud nepodmíněný úhrnný trest odnětí svobody na 9 měsíců s výkonem v I. nápravné výchovné skupině. Další obžalovaní byli odsouzeni: O. Veverka k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody na 12 měsíců s výkonem ve II. nápravné výchovné skupině vzhledem k tomu, že v posledních deseti letech před spácháním této trestné činnosti byl ve výkonu trestu odnětí svobody pro úmyslný trestný čin, D. Němec k trestu odnětí svobody na 6 měsíců s podmíněným odkladem výkonu trestu na zkušební dobu 12 let, a k peněžitému trestu 4000 Kčs. J. Sternová k trestu odnětí svobody na 4 měsíce s podmíněným odkladem výkonu trestu na zkušební dobu 1 roku, a S. Penc, P. Placák a A. Vondra každý k trestu odnětí svobody na 2 měsíce s podmíněným odkladem výkonu trestu na zkušební dobu dvou let a k peněžitému trestu 2500 Kčs. Obžalovaným, jimž byl uložěn peněžitý trest, tj. D. Němcovi, S. Pencovi, P. Placákovi a A. Vondroví, byl pro případ zmaření výkonu tohoto trestu uložen náhradní trest odnětí svobody na 1 měsíc. J. Petrová se proti rozsudku odvolala, ostatní obžalovaní se nevyjádřili. Prokurátor se rovněž odvolal. Rozsudek dosud nenabyl právní moci.

Reprezentativní výstava československého skla bude dnes zahájena v Římě. Náš monopolní výrobce sklářské produkce akciová společnost Skloexport Liberec převede pestrý sortiment výrobků jak užitečného, tak uměleckého charakteru.

Tajná policie o terorismu

Bonn: Krajní pravicev extrémistické zavraždění v NSR v minulých deseti letech 23 lidí a mnoho jich těžce zranili. Oznamují to západoněmecká tajná policie tzv. Úřad na ochranu ústavy ve studii o teroristických akcích neonacistických skupin. Do „bojového ládra“ teroristické pravice počítá tajná policie jen asi 450-500 lidí, a připisuje jim vraždy, atentáty a jiné násilnosti. Podle studie spáchali neonacisté v letech 1963-1987 asi 1200 násilných akcí, z toho 29 teroristických atentátů. Nejvícevážnější byl výbuch bomby na posádku v roce 1980 v Mnichově, při němž zahynulo 13 lidí.

Hurvíněk v německé verzi

(Gm): Ve čtvrtek odjíždí Dřevdlo Spießla a Hurvínka na zájezd, při kterém navštíví devatenáct měst Německé republiky a ke dvěma představěním zavítá i do Svýcarska. V obou zemích uvede celkem 22 představení pro děti a stejný počet představení pro dospělé. Dětem je určeno pásmo scének S + H a veselých klauzeří Hurvínkův cirkus, dospělým reprezentativní pořad Pestrý večer se Spießlým a Hurvínkem, složený z oblíbených vtipných výstupu a předscénových dialogů S + H v německé verzi. Domů do Prahy se soubor vrátí 23. března.

Královský malíř z Francie

[řd]: V oddělení starého umění Národní galerie ve Sternberském paláci v Praze sned mládce si všimne nevelkého obrazu Snímání z kříže umístěného v těsném sousedství slavného Goyova portréta. Jeho autorem je Charles Le Brun (1619-1690), který za svého života byl pokládán za největšího umělce doby Ludvíka XIV., byl poctěn titulem prvního malíře královského dvora a vrchního správce královských sbírek, stal se ředitelem akademie a dvorních gobelínových a nábytkářských dílen a dokonce byl i povýšen do šlechtického stavu. To mělo za následek, nejen že byl vedoucí osobností výzdoby královských sídel ve Versailles, v Tuilleries a v Louvru, ale diktátorský určoval také sloh své doby. Po smrti ministra Colberta, jeho hlavního ochránce, však byl náhle zbaven všech funkcí. Nedovedl se s tím pro svoji ješitnost smířit a zěhy na to zemřel. U nás máme jediný jeho obraz a to právě ono Snímání z kříže v Národní galerii. Je v jejích sbírkách uváděn od r. 1882, ale pouze jako dílo něčeho z Le Brunova okruhu. Až teprve velká výstava Le Brunova díla uskutečněná r. 1963 ve Versailles, kam byl náš obraz zapůjčen, ukázala, že je cenným originálem. Od té doby je také obraz zařazen do stálé instalace. Zítřa uplyne 370 let od Le Brunova narození. 24. 2.

„Alzheimer“ an Nase erckenbar

LONDON, 1. März (dpa). Die Alzheimer'sche Krankheit, bisher nur nach dem Tode eines Patienten bei einer Untersuchung des Gehirns zuverlässig nachweisbar, kann möglicherweise schon an Gewebeproben aus der Nase erkannt werden. US-Forscher berichten in dem britischen Wissenschaftsmagazin „Nature“, sie hätten bei an Alzheimer erkrankten Patienten krankhafte Veränderungen an der für die Geruchswahrnehmung verantwortlichen Zellschicht gefunden. Sie suchten danach, weil manche Erkrankten sowohl einen verschlechterten Geruchssinn haben als auch Schwierigkeiten, Gerüche zu unterscheiden.

● Další zdražení benzínu a ropných derivátů vstupuje v platnost v Jugoslávii. Litr 98oktanového benzínu nyní stojí 3130 dinárů proti dosavadním 2260 dinárům. Cena motorové nafty stoupila na 2580 dinárů za litr.

3.130 DIN = 2,19 DM
2.580 DIN = 1,80 DM

Vtrhnou sloni do Prahy?

Pavilón velkých savců byl otevřen v roce 1972, přesto není v dobrém technickém stavu a naléhavě potřebuje rekonstrukci. Projektovou dokumentaci máme již od roku 1985, ale dodavatele stavby jsme doposud nenašli. Přijměte, prosím, toto vysvětlení a omluvu.

Zoo Praha

Tato slova na plechové tabulce před vchodem do pavilónu udívala nejen mě, ale i tisíce dalších návštěvníků pražské zoologické zahrady. Copak sloni, nosorožci, hroši, tapíři a hrošiči liberijští nemají právo na solidní bydlení?

„Mně je těch zvířátek líto, mamí,“ konstatuje syn a vleče mě nedočkavě do budovy. Palác jako hrom a v takovém stavu, že se nemůže líbit ani návštěvníkům. A ti jsou zde na rozdíl od slonů a ostatních zvířat jen na okamžik. Ze stropu, ze stěn, zkrátká ze všech stran kape voda. Elektroinstalace nevyhovuje, protože osvětlení zbylo už jen torzo. Má pohledy klouzaly po cárech opadávající omítky. Červené cihly výběhu se drojí z obou stran.

Proč k tomu došlo?

Abychom byli moudřejší, zeptala jsem se odpovědných pracovníků, jak je možné, že budova postavená před šestnácti lety nákladem čtrnácti miliónů korun je v tak špatném stavu.

»Projekt zpracovaný Pražským

projektovým ústavem realizovala Výstavba kamenouhelných dolů Kladno ve spolupráci s podnikem Vodní stavby Praha. Celou stavbu řídila Výstavba účelových staveb GR Výstavby hlavního města Prahy. Pavilón se budoval skoro pět let. Po jeho dokončení jsme zjistili celkem 288 závad nejrůznějšího charakteru. Nezbylo však než stavbu převzít, protože zvířata bylo nutno urychleně umístit. Pochopitelně že jsme se snažili donutit dodavatele, aby stav napravil. Několika oprav jsme dosáhli, ale většina vad zůstala nezměněna. Generální ředitelství VHMHP nakonec schválení stavby a její odevzdání do užívání prosadilo na zasedání NVP. Tenkrát jsme dokonce za účasti časopisu Tribuna jednali s Výstavbou kamenouhelných dolů Kladno, ale podnik měl po ruce pádné argumenty — buď budou otevřeny nové doly, anebo sloninec. Opeřoval nutností sledování vlněných úkolů... Další jsem tedy přednost došlo,« dostalo se mi odpovědi.

»A co ty cihly?« ptám se dále.

»Cihly vyrobené v anglické li-

cenci dodaly Pražské cihelny GR. Rozpadávat se začaly již po třech letech. Na stavbu stadiónu pražské Sparty byly použity zřejmě kvalitnější, když drží dodnes,« zněl mírný povzdech.

Vrata také k opravě

Dověděla jsem se také, že s bydlením pro slony byly potíže od samého začátku. Začalo to tím, že sloni utekli, protože elektricky poháněná vrata uvnitř budovy, projektovaná výzkumným ústavem strojírenským v Běchovicích, byla nedbale zasazena. Ale ani po opravě nefungovala tak, jak by měla. Zavírala se totiž 15 až 20 minut, čehož s potěšením sloni využívali. Jejich smysl pro hrátky se nasmálo podceňovat. Blokovali je svým mohutným tělem nebo nóméně mohutnou nohou často tak dlouho, až shořel poháněcí motor. Špatná funkce vrat měla kromě jiného na svědomí i smrtelné zranění jednoho ošetřovatele.

A jak to bylo s vraty dále? Zoologická zahrada zadala opravu Družstvu kovářů v Karlštejně, které je spolu s Gramofonovými závody v Loděnicích předělalo na hydraulický pohon. A jak vidno, fungují dobře.

20 miliónů navíc

Zdejší vedoucí pracovníci mi prozradili ještě spoustu zajímavých věcí. Řadu prací na pavilónu dodavatelé ani nedodělali. Nedo- státky měl i samotný projekt, protože byl v řadě případů změněn dodavatelem a na dohady již nebyl čas, zvířata potřebovala někde bydlet. Tak například přikop, který odděluje slony od návštěvníků, nemá žádná vyústění. Když se mohutné zvíře utrhlo z řetězu a spadlo do něho, už se ven nedostane. Za dobu užívání pavilónu si zoo musela s opravou řady věcí poradit sama. Počítá se střechou přes elektroinstalaci, kanalizaci, rozvod vody až po septiky a jiné. Investovalo se tedy už dalších 20 miliónů. Nestálo by opravdu za to rovnou postavit pavilón kvalitně? Zvířatům zde umístěným rozhodně nemůže vyhovovat teplota 12 až 15 stupňů Celsia, protože ve velkých mrazích se budova na víc vytopit nedá. Trpí reumatismem.

Pokřizovací cena jednoho slona indického činí 30 až 50 tisíc západoněmeckých marek. To máme tolik, že můžeme riskovat zdravím, v horším případě i úmrtím těchto zvířat?

Vizitkou kulturního člověka moderní doby je také dobrá úroveň přírodovědných znalostí. Zoologické zahrady k jejich prohlubování značnou měrou přispívají. Československé zoo ročně navštíví pět miliónů lidí. Je tedy na koho působit, koho vychovávat. Otálení s rekonstrukcí pavilónu slonů v pražské zoo nesvěd-

SMAŽENÉ PÍROŽKY SE ZELÍM:
350 g hladké mouky 20 g cukru,
10 g másla, 10 g droždí, 5 g
solí, 150 g vody. Náplň: 300 g
hlávkového zelí, 100 g cibule,
20 g másla, 1 vejce, 250 g ořechů
na smažení, sůl, pepř. Z části
prosáté mouky, droždí cukru a
vody si uděláme kvásek. Přidá-
me zhlou prohřátou mouku,
osolíme a dobře vymícháme těs-
to, které necháme v teple vy-
kynout a znovu propracujeme.
Z připraveného těsta vyválíme
plát na sílu 1 cm a kulatým tvo-
řítkem vypichujeme kolečka a
plnitě vložíme ze zelí přehne-
me na polovinu a na okrajích
dobře upevníme. Po vykynutí
smažíme v rozpáleném oleji (tu-
ku) po obou stranách do zlatova-
va. Náplň: Očištěné hlávkové
zelí zbavíme kořálků a nakrájí-
me na nudle, spaříme ve vařící
vodě, scedíme a necháme oka-
pat. Drobně nakrájenou cibuli
osmažíme na másle, přidáme do
zelí osolíme, opepříme a za stá-
lého míchání udusíme do měkka.
Do hotového zelí přidáme nase-
kané na tvrdě važené vejce a
lehce promícháme. Smažené pí-
rožky podáváme teplé. (vii)

Tenisové žebříčky

V GRAND PRIX žebříčce mužů je k 22.
únoru následující pořadí: 1. Lendl 1200
b., 2. McEil 840, 3. Becker 595, 4. Mus-
ter a Gunnarsson 480, 6. Hlasek 473,
7. McEnroe 430, 8. Gilbert 425, 9. Vol-
kov 386, 10. Kriek 358. Ženy: 1. Gref-
ová 1155 b., 2. Suková 795, 3. Navrátilo-
vá 730, 4. Garrisonová 590, 5. Cord-
wellová 494, 6. Sabatiniová 440, 7. Lind-
qvistová 405, 8. Fendicková 275, 9.
Kohdeová-Kilschová 260, 10. Schultzo-
vá 242... 13. Mandlíková 215, 14. No-
votná 205. Dívčiny — mužů: 1. Leach —
Pugh 1285 b., 2. Cahill — Kratzmann
840, 3. M. Davis — Brewed a McEnroe
— Woodforde 480. Ženy: 1. Navrátilo-
vá — Shriverová 1060, 2. Fendicková —
Hetheringtonová 960, 3. Adamsová —
Garrisonová 760, 4. Novotná — Suková
615.

■ V Japonsku je pod kon-
trollou elektronických přístrojů
77 sopek. Na úbočích jsou
instalovány seismografy a termi-
cká díla. Jejich informace
zpracovávají počítače. Při
zvýšení teploty a otřasu
jsou obyvatele varováni dě-
lavacími prostředky. Někdy
se dá výbuch slyšet již
už tři dny předem ale někdy
dojde k výbuchu zcela neu-
dátě.

■ Ve střední a západní
Evropě se hromadí zprávy o
znepokojivém stavu lesů. Přit-
om je zajímavé, že ve Velké
Británii se tyto problémy ne-
vyskytují. Na základě důklad-
ných, více než desetiletých
šetření, lze označit zdravot-
ní stav bukových lesů v Anglii,
Skotsku a Walesu za dob-
rý až velmi dobrý.

■ Největší zába na světě
je skokan obrovský (Rana go-
liath) z Kamerunu a Guine-
je. V roce 1960 byla chycena
samice vážící 3,3 kg a její
celková délka s nataženými
nohama činila 81,5 cm.

„Chlapi, nechtě tu mít zase nějaký malér, ne abyste to kolo kolo mlýnský zase hráli o peněz...“

„Ostýchám se vám to sdělit, slečno, ale rentgen prokázal, že máte čyří žaludky!“

■ Ve vodách kolem západ-
ního pobřeží britských ostro-
vů žijí až devět metrů dlouzí
žraloci. Po většinu roku se
ukrývají ve větších moř-

ských hloubkách. Jen na lare-
a v létě se vyhřívají na slun-
cích v mělkých. Žijí se vyo-
hradně planktonem, a proto
nejdou člověku nebezpeční.

Frechen (Rheinland). Kurz vor acht Uhr morgens: Irene Winter (36) deckt den Frühstückstisch. Brötchen, zwei Scheiben Schwarzbrot, Wurst, Käse, Quark, Butter, Marmelade. Während der Kaffee durch den Filter läuft, weckt Irene Winter ihren fünfjährigen Sohn Fabian. Wie jeden Morgen braucht die Mutter zwei Tassen Kaffee — zum Wachwerden. Damit hat Irene Winter ihren ersten Beitrag an den Fiskus schon geleistet. Denn von jedem Pfund Kaffee kassiert der Staat Mehrwertsteuer und Kaffeesteuer. Bei einem Preis von 9 Mark pro Paket sind somit rund 2,70 Mark an Steuern fällig.

„Schon zehn vor neun?! Fabian, beil dich, wir müssen los“, ruft die Mutter. Sie bringt wie jeden Tag ihren Sohn mit dem Auto zum zwei Kilometer entfernten Kindergarten. Auf dem Rückweg bringt sie Briefe zur Post, danach kauft sie ein: Ein Pfund Kaffee, drei Kartons Milch, saure Sahne, Orangensaft, Bananen, Salz und Zucker.

Natürlich ist Vater Staat wieder mit von der Partie, und zwar über die Mehrwertsteuer. Sie beträgt bei Lebensmitteln zwar nur den halben Satz, also 7 statt 14 Prozent. Aber bei Zucker und Salz wird zusätzlich noch eine Verbrauchsteuer erhoben. Insgesamt fließen von jeder Mark, die wir für Zucker ausgeben, 10 Pfennig ans Finanzamt. Bei Salz liegen die Abgaben mit 19 Pfennig fast doppelt so hoch.

Irene Winters Tankuhr steht auf „Reserve“: Also auch noch tanken! „Der Sprit ist aber teuer geworden“, stellt sie an der Tankstelle fest. Von einem Tag auf den anderen wurde Benzin um mehr als 10 Pfennig teurer. Der Grund: Zum 1. Januar wurde die Mineralölsteuer erhöht. Am stärksten stieg die Steuer für verbleites Benzin, und zwar um 12 Pfennig je Liter. Die Steuer auf „Bleifrei“ kletterte um 9 Pfennig je Liter. Da der Wagen der Winters nicht auf „Bleifrei“ umgerüstet werden kann, werden sie kräftig zur Kasse gebeten: Von den 30 Mark, die auf Irene Winters Tankrechnung stehen, streicht der Staat 22,20 Mark ein — Mehrwertsteuer inbegriffen.

Wenn die Lampe den Geist aufgibt, freut sich Bonn

Daheim amüsiert sich Töchterchen Laura (2) zur Abwechslung mit dem Lichtschalter. Licht ein, Licht aus. Licht ein, Licht aus. Irene Winter wird erst aufmerksam, als die Lampe ihren Geist aufgibt. Am Abend wird Vati eine neue Glühbirne eindrehen — und schon wieder klingelt es in der Staatskasse. Denn auch Glühbirnen unterliegen einer Verbrauchsteuer: 1 Mark kostet die neue Birne, davon fließen 19 Pfennig ans Finanzamt.

Peter Winter (39), von Beruf Bahn-Ingenieur, kommt von der Arbeit. Seine Frau überrascht ihn mit besonders hübsch gedecktem Tisch. Irene Winter hat nämlich Geburtstag. Und zur Feier des

Tages wird eine Flasche Sekt geköpft. Es ist ein guter Tropfen, der im Laden 15 Mark kostet. „Prosit“, sagt auch der Fiskus. Denn was dem Verbraucher lieb ist, das ist dem Finanzamt teuer: Von dem Verkaufspreis streicht es 6,30 Mark ein. An Bier und Spirituosen nippt der Staat auch kräftig mit.

Familie Winter heizt ihr Reihenhäus mit Gas.

Der Verbrauch wird gleichmäßig aufs ganze Jahr umgelegt. Im Schnitt liegt er bei 191 Kubikmetern im Monat. Bei einem Kubikmeterpreis von 32,5 Pfennig macht das 62,07 Mark. Nun kommt aber noch der Grundpreis von 33 Mark hinzu. Und die Mehrwertsteuer. Insgesamt stehen also 108,32 Mark auf der Rechnung. Normalerweise hätte das Energieunternehmen die Gaspreise gesenkt. Es bleibt aber alles beim alten: Denn ab Januar wird auf diese Energie eine Gassteuer erhoben. Je Kubikmeter sind das 2,6 Pfennig.

„Ein Glück, daß wir nicht rauchen“

„Man macht sich ja normalerweise kaum eine Vorstellung von den vielen Verbrauchsteuern! Nur gut, daß wir nicht rauchen“, freut sich Peter Winter. Zumindest in diesem Punkt kann er dem Finanzamt ein Schnippchen schlagen: Zum 1. Mai wird die Tabaksteuer erhöht. Von jeder Mark, die für Zigaretten ausgegeben wird, bekommt der Staat dann 74 Pfennig!

Sowjetunion kürzt Ölimporte

Die Sowjetunion, die als weltgrößter Ölproduzent gilt, will ihre Exporte des „schwarzen Goldes“ in der ersten Jahreshälfte 1989 um rund fünf Prozent kürzen. Das meldet die amtliche Nachrichtenagentur TASS. In Branchenkreisen war vor Bekanntgabe der Drosselung darüber spekuliert worden, Moskau wolle möglicherweise mit einem solchen Beschluß die Bemühungen der Organisation erdöl-exportierender Länder (OPEC) unterstützen, die um eine Stabilisierung des Weltmarktpreises kämpfen.

VIKTOR DYK

píseň noci 29. října

Kokardy, jásoť, na praporu prapor.
Srdce se v dálku rozletí.
Jak je to krásné překonatí zápor
a býti, růsti, stavět!

Leč všichni, vy, jichž srdce pýchou zhrdla,
jež opiji dne oslava:
Poslyšte výkřik z básnikova hrdla.
Boj teprve nám nastává!

Boj se sebou, se všemi zlými pudy,
se sobectvím, jež vede v sráž.
Nezapomeňte na svých otců bludy,
nezapomeňte bésů v nás!

Vichřici strašnou ještě slyším skučet.
Chraň, čehos nabyt, vlastní říš.
Čas není, bratři, připravovat účet,
jež rodné zemi předložíš!

Ne na svůj zájem, ale na budoucnost
hled v moři krve prolité.
A nebudě-li v srdci čistá vroucnost,
jak uhájíme dobyté?

Kokardy, jásoť, na praporu prapor.
Srdce se ož ať rozletí.
Jak je to krásné, překonatí zápor
a býti, věsti, stavět!

Leč všichni vy, jichž srdce náhle zhrdla,
jež opiji dne oslava:
Poslyšte výkřik z básnikova hrdla.
Boj teprve nám nastává.

Wir werden immer älter

WIESBADEN, 5. März (dpa). Die Lebenserwartung der Bundesbürger hat sich seit Beginn der 70er Jahre deutlich erhöht. Sie stieg nach Feststellung des Statistischen Bundesamtes jährlich im Durchschnitt um 3,5 Monate. In den 60er Jahren hatte die Entwicklung zeitweise stagniert. Innerhalb des gesamten Jahrzehnts erhöhte sich die Zunahme der Lebenserwartung damals lediglich um ein Jahr.

Wie das Statistische Bundesamt am Samstag in Wiesbaden berichtete, haben Knaben bei ihrer Geburt zur Zeit eine Lebenserwartung von 71,8 Jahren, Mädchen sogar von 78,4 Jahren.

JAN WERICH (herc a spisovatel): Na 28. říjen se pamatují velice pěkně. Sel jsem tenkrát ze Žižkova pěšky, protože nejedli tramvaje — a to mě strašně překvapilo, že tramvaje nejezdí pronic a xanic. Sel jsem ad Zerotinovy ulice dolů Husovka c kolem byl prapodivný ruch. Chodili totiž i jiní lidé — ale pokud šli, tak jedním směrem dolů do města. Krámy byly zavřeny. Dole na Husovce měl tenkrát pan Kulik obchod, kde prodával kávu a cukr a čaj a čokoládu, tedy obchod povytce smíšený, nu a tam bylo také zavřeno a na pětikilovém pytlíku bylo kupeckým rukopisem (ten už se dneska neovládá) modrou tužkou napsáno:

„Zavřeno za příčinou státního převratu.“ Bylo mně tenkrát třináct let, vůbec jsem netušil, oč jde — ale jdu dál, a už zdálky slyším Nazdááár, Nazdááár — a taky mne to nezarážilo, protože v našem národě není Nazdááár nic nového, viděcky se někde křičí Nazdááár, Slááááá, ať žije Národní divadlo, nebo ať žije cokoliiv...

To bylo nádhery na Václaváku... Národ, Karel Hošler, sundávali vorlíčky, vlály vlajky, všichni křičeli, Maďaři stáli mezi Vodičkovou a Jindřišskou, měli strojní pušky, a u Zlaté husy pivo teklo... a mně bylo třináct. Říkám si, to tedy nemusíš hned domů, když se tahta všechno děje, máš se na co vymluvit. Chodím si po Praze a vidím na vlastní oči, jak lidé snímají dvojhavého rakouského orla s policejního ředitelství na Ferdinandově třídě, jak ho nesou a pak vezou k Národnímu divadlu — Národ sobě! Slááááá, sláááá, libužel — a jak toho plechového orla, co jim už nemohli nic udělat, vrhli do Vltavy. A jak ho tam vrhli, tak to žbluňklo, a od té doby máme pokoj.

VŽDY VÍTEŽNÁ

Strana vždycky pravdu měla: pendreky, psi, vodní děla důkazy jsou z arzenálu marxistických ideálů!

Židle stále žádaná

Židle patřily již v polovině minulého století mezi hromadně vyráběný nábytek. Sériová výroba převzala zpočátku tvary i výrobní technologii od řemeslníků, kteří nábytek „stavěli“. To znamenalo, že vysoká pracovní a spotřeba vybraného, vyzrálého a suchého dřeva byla určující i pro stanovení ceny. A ta byla vysoká. Změnu mohla přinést pouze nová technologie.

Konstruktivní logika a tvořivá fantazie přišly s vynálezem nové konstrukce i nové technologie výroby. Židle a její díly se až do té doby vyzdávaly z velkých kusů žezva, potom se čepovaly a křídily. Nový druh výroby naprotil tomu konstruktivní díly tvořoval ohýbáním z tenkých prutů napájeného buku pomocí kovových forem. Spojování vytvarovaných dílů se provádělo pomocí vrutů — tedy suchými spoji, které nebyly pracné a jsou i dnes rychlé.

Od roku 1859 se v Koryčanech na Moravě a později i v Bystřici pod Hostýnem vyráběly židle z ohýbaného buku. Typová židle č. 14 a poté i její slavná sestra č. 18 jsou pevné, lehké, mají moderní vzhled a přijatelnou cenu. Promyšlená technologie po léta

hledaná a vyvíjená, dobrá konstrukce a krásný dynamický tvar umožnily do té doby ne-

Pravděpodobně nejslavnější Thonetova židle č. 18, známá po celém světě

existující sértovou výrobu a odbyti. Židle se brzy staly slavné po celém světě. Z reklamních důvodů a na díkask vynikající kvality shodil tuto židli při světové výstavě v Paříži z Eiffelovy věže. Přežila prý to znamenitě, protože je lehká a má pevnou pružnou konstrukci. Neří ani dívu, že se výroba těchto židlí i v odlišných tvarových variantách stále zvyšovala a že do roku 1914 jich bylo vyrobeno více než 50 miliónů. Většina pochopitelně na vývoz.

Židle a ohýbaný nábytek z bukového žezva přivedl na svět Michael Thonet. Přišel na Moravu z Vídně a založil výrobu tam, kde byl dostatek materiálu — buku — ale i lidí, kteří uměli s tímto materiálem zacházet. Byl podnikatel, ale především truhlář, technolog a konstruktér s citem pro tvar. Návrhy získával především od vídeňských architektů a dekorátérů, sám si je pak upravoval a přizpůsoboval. Odklopil se řadou schopných spolupracovníků, kteří rozuměli jak výrobě, tak dřevu.

Thonetovy židle byly konstruktivním pojetím a tvarem ne-tradiční, neobvyklé — moderní. Jsou oblíbené a žádané dodnes. (VH)

Prensa Latina o Václavu Havlovi

Havana: Kubánská agentura Prensa Latina zveřejnila portrét čs. disidenta Václava Havla, odsouzeného nedávno k devíti měsíčním odnětí svobody pro podněcování nezákonné demonstrace a útěk na ni. Agentura označuje Havla za „nového bojovníka za lidská práva podle sternerotypu užívávaného západní propagandou“. Přípomně jeho literární začátky, politickou činnost v roce 1968, kdy se vyslovil pro vytvoření politické opozice s cílem „reformovat socialismus“, nebo pozdější četné kontakty s emigrací i aktivní podíl na vytváření různých ilegálních skupin. Pokud jde o hlavní politický ideál, agentura konstatuje, že Havel otevřeně propaguje návrat k buržoazní republice. Je to nitem — dodává Prensa Latina — poměrně umírněný postoj, vezme-li se v úvahu, že jedná z ilegálních skupin vzniklých kolem Havla, tzv. České děti, chce návrat k monarchii.

FURT LEPIJ MEZ BOLSEVIC TUI...

Jdou po ulici tři zedníci. Jeden má nahoře pravou ruku, druhý levou, třetí obě. Potká je babka a zvědavě se ptá:

„Chlapci, to je nový pozdrav — nebo snad nějaká choroba?“

První zedník se ohlédne — a lekne se:
„Je to možná? My jsme to prkno zapomněli!“

Exponát dodala Vltava

(čtk): Alšova jihočeská galérie je zpřístupněna veřejnosti po celé zimní období. Zaujímá památkové objekty i sousední zámecký park jsou nyní bez návštěvníků, v prostorách bývalé řezárny mohou zhlédnout zájemci obrazovou tvorbu nazvanou Holandské a vlámské maltřství i expozici jihočeské gotiky. Mnozí z návštěvníků ani nevědí, že při rozšířování fondu výtvarných děl došlo v minulosti i k jedné kuriozitě. Hlídač sklopného jezu pod zámek v domněnli, že zachraňuje utopence, vyvláknil z jarní rozvodněné Vltavy barokní sochu sv. Jana Nepomuckého, kterou strhly vlny řeky i s mostem, na němž stála až kdesi na Sumavě. Připlaval tak opravdu cenný exponát.

První blok odstaven

Moskva: První blok arménské jaderné elektrárny byl v sobotu odstaven. Jak uvedl představitel ministerstva jaderné energetiky SSSR A. Koncevoj, práce elektrárny o výkonu 407,5 MW bude zcela zastavena v souladu s lednovým rozhodnutím sovětské vlády. Elektrárna „odpracovala“ dvanáct z třiceti let, jež předpokládal její projekt. Sovětský odborník poukázal na vysokou seizmickou odolnost této elektrárny, která po zemětřesení v Arménii 7. prosince pokračovala v práci. Při prohlídkách elektrárny nebylo zjištěno žádné poškození a ekologická situace okolí elektrárny zůstává normální. Elektrárna bude po tři roky, dokud nebude zcela odvezeno jaderné palivo, pod stálou kontrolou energetiků. Je nepochybné, že rozhodující roli při přijetí rozhodnutí o zrušení jaderné elektrárny sehrálo veřejné mínění, podtrhl A. Koncevoj.

Kliš'ata si pospíšila

(čtk): O měsíc dříve než v minulosti nastezli v závěru minulého týdne pracovníci Parazitologického ústavu ČSAV České Budějovice první dospělá kliš'ata. Tento druh roztočů způsobuje u lidí i zvířat kliš'atovou encefalitidu a borreliózu, tedy vážná onemocnění. První letošní nález ve volné přírodě byl na jižním prosluněném svahu ve staré suché trávě v lokalitě Zdrár v Kaplice v okrese Český Krumlov. Odborníci z Parazitologického ústavu sledují přírodní ohniska výskytu tohoto i jiného hmyzu. Kliš'ata objevili nečekaně při odchytu drobných hlodavců.

J. Lenárt v Polsku

Varšava: První tajemník OV PSDS W. Jaruzelski přijal včera ve Varšavě členy předsednictva a tajemníka OV KSČ J. Lenárta, který na pozvání OV PSDS vykonal pracovní návštěvu v Polsku. Tři den se čs. host setkal rovněž s členem politického byra a tajemníkem OV PSDS W. Bakou.

Unfälle in Zahlen

Die nachstehenden Zahlen spiegeln die Entwicklung der Motorisierung in der Bundesrepublik Deutschland (einschließlich West-Berlin) in den letzten 36 Jahren wider, als der Kraftfahrzeug-Bestand von vier auf 33,5 Millionen wuchs, sich also fast verzehnfachte. Die Zahl der Getöteten und Verletzten stieg damit keineswegs parallel an. Vielmehr lag die Todesopferzahl im letzten Jahr rund 30 Prozent unter der von 1953. Die Zahl der Ver-

letzten lag nicht höher als vor 27 Jahren; seitdem hat sich jedoch die Zahl der Kraftfahrzeuge noch einmal vervierfacht. Die Verletztenzahl des Jahres 1988 liegt trotz ihres Anstiegs um 5,6 Prozent immer noch um 84000 unter der Zahl von 1970. Die Zahl der in der nachfolgenden Tabelle genannten Todesopfer enthält auch noch diejenigen Verletzten, die innerhalb von 30 Tagen nach dem Unfall verstarben. In etlichen europäischen Ländern werden demgegenüber bis heute nur die nach drei oder sieben Tagen verstorbenen Verletzten als Verkehrstote gezählt.

Jahr	Kfz-Bestand	Getötete	Verletzte
1953	4,0 Mill.	11025	298000
1954	4,7 Mill.	11649	318000
1955	5,2 Mill.	12340	350000
1956	5,7 Mill.	12883	361000
1957	6,4 Mill.	13004	376000
1958	6,8 Mill.	12169	373000
1959	7,2 Mill.	13822	420000
1960	8,0 Mill.	14406	455000
1961	8,8 Mill.	14543	448000
1962	9,7 Mill.	14445	429000
1963	10,5 Mill.	14513	424000
1964	11,3 Mill.	16494	446000
1965	12,2 Mill.	15753	433000
1966	13,1 Mill.	18868	457000
1967	13,7 Mill.	17084	462000
1968	14,4 Mill.	18638	468000
1969	15,3 Mill.	16646	472000

(Quelle: Statistisches Bundesamt in Wiesbaden)

Jahr	Kfz-Bestand	Getötete	Verletzte
1970	16,8 Mill.	19193	532000
1971	18,0 Mill.	18753	518000
1972	19,0 Mill.	18811	529000
1973	20,3 Mill.	16302	488000
1974	20,8 Mill.	14614	447000
1975	21,2 Mill.	14870	458000
1976	22,3 Mill.	14820	481000
1977	23,5 Mill.	14978	508000
1978	24,8 Mill.	14662	509000
1979	26,3 Mill.	13222	486000
1980	27,1 Mill.	13041	500000
1981	27,8 Mill.	11674	476000
1982	28,5 Mill.	11608	467000
1983	29,1 Mill.	11732	489000
1984	29,9 Mill.	10199	466000
1985	30,6 Mill.	8500	422000
1986	31,7 Mill.	8948	443000
1987	32,5 Mill.	7967	425000
1988	33,5 Mill.	8213	448000

Zollfrei recht teuer

Die Händler von zollfreien Waren laden ihrer Kundschaft auf Deutschlands größten Flughäfen tief in die Tasche: im internationalen Vergleich von Duty-Free-Shops nimmt der Rhein-Main-Flughafen in Frankfurt eine Spitzenstellung ein. Einige Beispiele — nimmere von der britischen Zeitschrift „Business Traveler“ zusammengestellt — verdeutlichen dies recht anschaulich. Während ein Liter „Grand Marnier Cordon Rouge“ in Dubai ungerechnet 16,20 Mark kostet, steht dieselbe Flasche in Frankfurt erst für rund 35 Mark im Regal. Auch im Vergleich mit den europäischen Flughäfen — Dubai ist weltweit gesehen die derzeit günstigste Quelle preiswerter Duty-Free-Waren — schneidet Frankfurt nicht allzu gut ab: 50 Milliliter des Parfums „Nina Ricci Fleur de Fleurs“ beispielsweise kosten am Frankfurter Flughafen rund 41 Mark, am Airport von Athen jedoch nur 31 Mark. Auch 100 Milliliter des Rasierwassers „Hermes Equipage“ sind anderswo preiswerter zu haben: In Frankfurt kostet dieses Aftershave rund 26 Mark, in Zürich hingegen 23 Mark. Bei Tabakwaren allerdings ist Deutschlands größter Flughafen eine empfehlenswerte Adresse: Zigarillos der Marke „Willem 2 Extra“ etwa sind lediglich in Kopenhagen und Amsterdam billiger und dies dann auch nur um ein paar Pfennige.

An der Karlsbrücke führt kein Weg vorbei

Prag außerhalb des „Touristen-Areals“ — Ausflug auf den Vysehrad und an die Peripherie — Das Bier kommt ungefragt

„Prag läßt nicht los. Uns beide nicht. Dieses Mutchen hat Krallen. Da muß man sich fügen oder —. An zwei Eaden müßten wir es anzünden, am Vysehrad und am Hradschin, dann wäre es möglich, daß wir loskommen.“

Jeder, der bereits einmal in Prag war, wird verstehen können, was Franz Kafka mit diesen Zeilen an seinen Freund Oskar Pollak ausdrücken wollte. Kaum einer kann sich dieser seltsamen Ausstrahlung der Moldau-Metropole entziehen. Man spürt sie, wenn man vom Pulverturm kommend durch die Celetná an den frischgestrichenen Fassaden entlang zum Altstädter Ring schlendert. Man spürt sie, wenn man auf der Karlsbrücke verweilt, um von hier aus den Blick auf das Meer von Türmen und Dächern der Prager Altstadt zu genießen.

Man spürt Prags Atmosphäre, wenn man hinübergeht über die malerische Moldau-Insel Kampa hinweg auf die Kleineseite zum Malostranská náměstí, um dort vielleicht in der Kavarna am Platze einen Wiener Kaffee (Videňská kava) mit Sahne (Sahne heißt übrigens auf Tschechisch smetana) zu trinken und die sich darbietende Kulisse wirken zu lassen: Hoch oben die gotische St. Veits-Kathedrale und die spitzen Giebel der Burg, im Vordergrund hier unten die riesige Kuppel der barocken St. Nikolaus-Kirche.

Prag läßt nicht los. Doch was ist es eigentlich genau, das mich immer wieder hierher treibt? Ist diese Stadt wirklich nur ein großes Freilichtmuseum bestehend aus unzähligen Türmen, Kirchen und Palästen? Oder sind es die Menschen? Immerhin ist Prag der Wohnsitz von 1,2 Millionen Tschechen — kaum zu glauben, denn zwischen Wenzelsplatz und Hradschin scheinen während der Saison — also fast das ganze Jahr — Menschen praktisch aller Nationalitäten unterwegs zu sein, nur keine Tschechen...

Wo ist ihr Prag? Was bietet die Stadt außerhalb dieses Zentrums an Sehenswürdigkeiten? Lohnt sich ein Blick aus diesem von der Reiseliteratur in selbstmütiger Weise abgesteckten Touristen-Areal heraus in Teile Prags, wo die Einheimischen noch unter sich sind? Diesen Wochenendausflug will ich endlich einmal dazu ausnutzen, wenigstens etwas neu zu entdecken.

Prag und Burg, das gehört doch irgendwie zusammen, doch warum muß es immer der Hradschin sein? Wir wollen also diesmal Vysehrad aufsuchen. Vysehrad liegt südlich der Neustadt, wobei Neustadt nicht mißzuverstehen

ist: Prags „Nové Mesto“ entstand bereits im Mittelalter!

Steile Treppe von der Moldau

Vysehrad bedeutet „Obere Burg“, und spätestens wenn man zu Fuß hin will, weiß man auch, woher der Name kommt. Von der Moldau her führt eine Treppe steil hinauf, über die man direkt vor das Portal der St.-Peter-und-Paul-Kirche gelangt, das jetzt den Felsen bestimmende Gebäude. Auf frühere Befestigungen weisen vor allen Dingen noch Wallanlagen hin.

Wir treten nach vorne an die Mauerreste. Über die Moldau hinweg blicken wir auf Smíchov, ein Arbeiterviertel ähnlich dem Wedding. Darin versteckt liegt die Bertramka, ein von einem großen Garten umschlossenes Anwesen, das als Mozart-Gedenkstätte restauriert vor einiger Zeit der Öffentlichkeit zugänglich gemacht wurde. Früher einmal hatte Mozart dort gewohnt. Nicht weit davon hat übrigens mit Karel Gott auch heutige Prager Musik-Prominenz ihren Wohnsitz vis-à-vis des Vysehrad genommen.

Milos erzählt mir eine Sage aus der Zeit der Premysliden, als die Gesckicke des Landes noch von diesem Orte aus gelenkt wurden. Während wir das Areal der Burg abschreiten, berichtet mir Milos von jenem Schimmel, der dem letzten Wunsch seines Herrn gemäß vor dessen Hinrichtung herbeigeschafft wurde, damit dieser noch einmal um die Burganlagen herumreiten konnte. Das Pferd sprang mit dem Reiter in die Moldau, und beide verschwanden — heute wären sie wohl auf der Straße gelandet, die sich zwischen Fels und Moldau-Ufer gedrängt hat.

Friedhof mit großen Namen

Neben der Kirche Peter und Paul betreten wir den Friedhof, der für viele Tschechen eine regelrechte Wallfahrtsstätte ist: Hier wurde fast jeder beigelegt, der in tschechischer Kultur Rang und Namen hat. Unter hohen schattigen Bäumen finde ich Grabsteine mit Namen wie Nemcová, Neruda, Capek, Dvorak und auch Smetana. Oft sind die Gräber mit frischen Blumen geschmückt.

Mit der Tram Linie 22 fahren wir über Kleineseite um Hradcany, das Burgviertel, herum weit hinaus an die westliche Stadtgrenze. Recht ländlich wirkt Prag hier an der Peripherie. Von der Wendeschleife der Straßenbahn aus gelangen wir durch kleine dörfliche Straßen mit schon älteren Giebelhäuschen an ein Feld, das sich über einen sanften Hügel erstreckt.

Wir folgen einem Trampelpfad in die Mitte dieses Feldes, wo ein grasbewachsener Buckel von einigen Sträuchern und Bäumen gesäumt aus der Erde herausragt. Diese Stätte gab dem ganzen Stadtviertel seinen Namen: Bílá Hora, Weißer Berg. Um 1620 wurde hier blutige Geschichte gemacht, als die katholischen Habsburger den protestantischen böhmischen Adel unterwarfen. Das nachfolgende Strafgericht gegen Böhmen legte den Grund für den Deutschhaß der Tschechen; die Entwicklung Böhmens erhielt durch den Ausgang dieser Schlacht eine Jahrhunderte lang nachwirkende neue Richtung. Ein schlichter Gedenkstein, der Inschrift nach 1920 errichtet, erinnert an das historische Ereignis.

Unterhalb von unserem Aussichtspunkt im Norden ist Prag weit herausgewachsen: Die Hochhäuser passen so gar nicht zum alten Ortskern vom sicher einmal selbständig gewesenen Stadtteil Liboc. Zum Greifen nahe setzt ein Flugzeug über Bílá Hora hinweg, um gleich dahinter auf dem Rollfeld des Prager Flughafens Ruzyne niederzugehen.

Ein Schloß wie ein Stern

Wir wollen nicht denselben Weg zurückgehen, und so führt mein tschechischer Freund Milos mich am Feldrand entlang zu einer Mauer. Durch ein Tor betreten wir die Obora Hvezda, den „Stern-Tiergarten“. Wie in einem Spinnennetz führen alle Hauptwege in der Mitte des Parks zusammen, wo sich das „Lustschloßchen Stern“ befindet. Dieses Schloß heißt nicht nur so, sondern es hat auch den Grundriß eines sechszackigen Sternes. Der wohl ein wenig exzentrische Erzherzog Ferdinand von Tirol hatte es 1555 bis 1558 errichten lassen. Heute befindet sich darin ein Museum für den Schriftsteller Alois Jirásek und den Maler Mikolás Ales.

Gulasch mit Knödeln

Am Parkausgang hat — taktisch sehr klug — eine „Pivnice“ ihren Platz. Im Sommer ist der Garten sicher gut gefüllt. Jetzt drängelt sich drinnen alles. Bier muß nicht bestellt werden. Der Wirt kommt ungefragt. Wir bestellen dazu das tschechische Kneipenessen schlechthin: Gulas a Knedlik! Am Tresen stehen doch einige Leute an. Sie sind nur gekommen, um ihren „Dzbánek“, einen dickbauchigen Krug, füllen zu lassen. So ist Bier billiger als im Laden, und so geht eben jeder vor dem Abendessen in die nächste Kneipe. Oder schickt die Kinder, solange sie noch nicht selbst Geschmack gefunden haben am tschechischen Nationalgetränk und dem Vater auf dem Heimweg ordentlich etwas wegtrinken.

Schon kommt der Wirt mit unserem zweiten „Pivo“. Wer ausgetrunken hat, bekommt den nächsten Halben, oder er zahlt und geht. Die meisten Kneipenbesucher bleiben bis zum Schließen um 22 Uhr.

In die Innenstadt zurückgekehrt lehnen wir jetzt auf der Altstädter Seite am Moldau-Ufer nahe der Karlsbrücke an einem Geländer. Trotz einbrechender Dunkelheit herrscht auf der Brücke noch reges Treiben. An den Hängen des Petrin mit seiner 60 Meter hohen Kopie des Eiffelturms auf dem Gipfel funkeln die Gaslaternen auf. Die Silhouette des Veitsdomes ragt schwarz in den wolkigen Himmel. Ab und zu hören wir das Klatschen des Moldauwassers an den steinernen Brückenpfosten.

Hinter uns rumpelt eine Straßenbahn vorbei. Turmhühen schlagen. Prag. Noch immer kenne ich nur einen Bruchteil dieser Stadt, doch eines weiß ich in diesem Moment: hier irgendwo hat die Stadt ihr Herz. Besucht man Prag — an der Karlsbrücke führt kein Weg vorbei... — Wie schrieb Kafka noch: „Am Vysehrad und am

Z výborů Federálního shromáždění

(re): Poslanci Sněmovny lidu a Sněmovny národů, členové ústavně-právních výborů obou sněmoven FS projednali na společné schůzi zprávu o péči o zdraví lidu a rozvoji zdravotnictví. Ocenili podrobnou analýzu, která pravdivě vystihuje zdravotní stav obyvatelstva, kritizovali však navrhovaná nápravná opatření. Pro obě publikovaná ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí je v dokumentu napříkládá třináct závazných bodů, další dvě desítky jsou určeny ostatním resortům. Upozornili rovněž na nerovnoměrnost ve vybavení jednotlivých zdravotnických zařízení. V odpovědích jim náměstek ministra zdravotnictví a sociálních věcí ČSR J. Podstata vysvětlil problémy související mj. s řízením a organizací zdravotnictví, příčiny poklesu zájmu o studium na lékařských fakultách. Hovořil i o problémech s tuzemskou výrobou čs. prototypů špičkové diagnostické techniky. Ministerstvo hledá jen s obtížemi výrobce. Příčinou je mj. příliš velký monopol některých producentů zdravotnického zařízení. Plněním úkolů směřujících k zásadnímu zlepšení péče o zdraví lidu se zabývaly také výbory pro zemědělství a výživu obou sněmoven FS.

LEKARI SE BUDOU DOVAŽET
Z VIETNAMU A ANGOLY... VYVAŽET
SE TAM BUDOU PRODAVAČI ZELEMINY
A ŘEZMÍCI!

O jednotném trhu RVHP
MOSKVA: Během v kalendářem této v Moskvě akčně mezinárodní konference vědci o odborníci z práce věnované přetavbě mechanismu mnohonárodnostní spolupráce, sociálnělékové integrace a řízení RVHP. Uspořádal ji sekretariát RVHP a Mezinárodní ústav pro hospodářské problémy světové socialistické stálové se spolupřetel a akademici věd zemí RVHP. Odborníci se v závěrečné diskuzi zaměřili hlavně na problémy související s vytvořením jednotného trhu RVHP. Označili ho za klíčový prvek nového modelu integrace, který bude otvářen vůči světové hospodářství. To ale předpokládá, že se výrazně zvýší účinnost sociálnělékové výroby tak, aby byla schopna konkurovat se světovým trhem.
BRNĚŇANĀKT Ā LĀ GOLSĚVĪK!
Hradschin müßten wir es anzünden... Viel leicht müßte erst die Karlsbrücke einstürzen, dann käme ich los.

Kohout a zajíc v pytli

V Kostnici se Pavel Kohout nesmí ukázat. V městě na Bodamském jezeře, kde v r. 1415 upálili Mistra Jana Husa, „spisovatele a dramatika“ prokoukli: Jeho na objednávku napsaná divadelní hra o Husovi v době kostnického konciliu „*Ecce Constantia*“ má takovou mizernou úroveň, že ředitel Městského divadla Ulrich Khun jí rychle uložil do šuplíku. „Obsahově ani formálně to není to, co bychom mohli uvést“ — tolik jeho stručný posudek.

Historie uměleckého fiaska Pavla Kohouta v Kostnici sahá do roku 1985, kdy se městská rada rozhodla u něho objednat hru, jež by ztvárnila Husův pobyt v městě. Kohoutovi se nabídka samozřejmě zamlouvala: 25.000 marek hned na ruku, dalších 25.000 marek při odevzdání rukopisu a konečně do třetice 25.000 marek za uvedení. Již tehdy protestoval literární vědec a poslanec strany zelených Klaus Oettinger proti podobnému ujednání. Jeho námitka: Kohout nepředložil exposé, obsah hry, ani příběh, ani myšlenku...“

Město Kostnice je nyní tedy o 50.000 marek chudší, Pavel Kohout si mne jistě spokojeně tuc. Že má z ostudy ušitý kabát mu nevádí. Pravdu měl Oettinger, když prohlásoval, že Kostnice vydává peníze občanů za „zajíce v pytli“. Byl zřejmě jediný v městské radě, který poněkud zná literární tvorbu bývalého předsedy výboru KSČ ve Svazu spisovatelů.

Der nackte Dali rief: „Ich bin der Größte!“

Bei den Liebesmädchen der Sex-bar „Malfi“ in Barcelona hat der verstorbene Maler Salvador Dali großen Eindruck hinterlassen — noch als alter Mann soll er sich zehn Mädchen aufs Zimmer bestellt haben! Sie mußten sich dann im Kreis um den nackten Meister hocken. Er rief: „Ich bin der Größte!“ Sie antworteten: „Du Göttlicher!“ Mehr passierte nicht.

Básník niterných versů

{tc}: Už jedno a čtvrt století nás dělí od chvíle, kdy se v Jihoděšském Pacově narodil u učitelské rodině básník Antonín Sova. Literatura, vyvíjející se v době bohaté na převratné události, stěrně rychle. A Antonín Sova patří generaci dvadesátníků. Její revoluční nástup předznamenal vlastní moderní dobu. To ovšem znamenalo — a Sovova tvorba je toho zřejmým dokladem — boj na dvě strany, jednak proti minulosti, tedy proti dědictví lumfrovců a proti vyžítí vajeckému se realismu, jednak boj za budoucnost, tedy hledání nových cest a pomoc snahám a úsilí těch, kteří prosazovali nové myšlenky v oblasti jednak národní jednak sociální. Lze bez nadsázky říci, že Sova vyšel z těchto zápasů vítězně, dokonce i tam, kde se svou poezii snažil sloužit požadavkům chvíle, kdy se stával více bojovníkem a méně lyrikem. Vysvětlení je prosté. Antonín Sova byl za všech okolností niterným básníkem, pro něhož za všech okolností poezie byla nadřazenou hodnotou a nikoli podřadným a poslušným služebníkem. Bylo řečeno, že Sova své básně nepsal, ale žil. To se ovšem plně projevilo v jeho lyrice intímní a krajinné, v jeho hudebních, sladce melodických i někdy hořce chutnajících verších milostných, které si zachovaly svou impresionistickou svěžest dodneska a které v mnoha variantách žily — a možná žijí dodneska — v tvorbě řady básníků mladší generace. Antonín Sova zemřel ve svém rodišti dne 16. 8. 1928.

V DRAŽEBNÍ SÍNĚ CHRISTIES v Londýně byla včera vydražena stříbrná mince, jejíž stříbrník odbarvici odhadují na více než 1100 let a označují ji za jednu z nejuzdatnějších svého druhu. Sběratel z Kanady za „stříbrník“ zaplatil přes sedm tisíc liber. Mincí našel v nevelké hloubce na poli v jižní Anglii třicetiletý Steven Herring. Je na ní vyraženo jméno Wulfred, což byl v letech 805—832 canterburský arcibiskup, první duchovní v zemi.

Zadlužené traktory

V poslední době se často hovoří a píše o tzv. konsolidačních programech. Málokdo si však dokáže představit, co tento souhrn opatření konkrétně znamená a jak fakticky přispěje k odstranění platební neschopnosti našich podniků. Některé funkce a principy konsolidačních programů je možné přiblížit na konkrétním příkladě k. p. Agrozet — Zetor Brno, který patří k třiceti osmi hospodářským organizacím a nejvyššího finančního bilanci. K. p. Agrozet — Zetor Brno nabylo při vstupu do letošního roku 854 miliónů korun. Snad proto bylo vedoucím pracovníkům tohoto podniku uloženo vypracovat návrh konsolidačního programu a do 31. března ho předložit vláde ČSR ke schválení. Uplnění konsolidačního programu představuje poskytnutí dvouletých úvěrů na odstranění příčin platební neschopnosti a stejných časových období pro vytvoření finanční rovnováhy. Případně zkrácení konsolidačního úvěru od Státního bankovního ústavu souhlasem pro podnik avolání dodatečných zdrojů za podstatně přísnějších podmínek, usokové sazba je dvojnásobná a neplnění konsolidačního programu by si vyžádalo další mimořádné odvody do státního rozpočtu. Mezi základní funkce konsolidačního programu patří odhalení a odstranění všech nedostatků a rezerv daného podniku. V k. p. Agrozet — Zetor si uvědomují tyto příčiny současného stavu: nerovnoměrnost výroby a odchyly hudebných výrubků, nadpřirozené stavy zásob, kvalita produkce s vysokým množstvím neproduktivních nákladů. Většinou příčin musí podnik odstranit vlastními silami, s účastí centrálních orgánů může počítat pouze v oblasti vývozu, především do nesocialistických zemí a při úvážování zahraničních pohledávek. V posledních letech však k. p. Agrozet — Zetor vykazoval ztrátu právě v důsledku nižších dosahovaných cen při vývozu traktorů na nesocialistické trhy. Pomocí by měla již šestá modernizace traktorů unifikované řady I a také připravovaná výroba výkonějších traktorů třetí unifikované řady s progresivnějším designem a vybavením kabiny. Více než třetinu celkové úvěrové zadluženosti k. p. Agrozet — Zetor tvoří nedokončená investiční výstavba a představuje tak částku kolem tří set miliónů korun. I na její efektivnější návratnost bude tedy muset pamatovat konsolidační program. Vždyť jenom v loňském roce zaplatil podnik zbytečně za opožděné uvedení strojů do provozu sto třináct tisíc korun, což ani v miliónové platební neschopnosti není srovnatelná částka.

DVK I HOKETISTI ZETORU SESTOUPILI DO V. LIGY.

Ze čtyřjazyčného prospektu Čedoku

Chcete lovit medvěda, lišku, divokého kanca, kapitálního jelena, bažanty, koroptve, divoké kachny? Vše má Čedok. Na mnichovském cestovním veletrhu nabízel desítky nejružnějších katalogů s pěknými barevnými fotografiemi, mapami, povídkám. Nikde však ani slovo o cenách. Čedok má zastoupení v dvacítce zemí. Informuje o všem možném, kde třeba koncertoval šestiletý W. A. Mozart, ale někdy je skoupý na slovo. V jednom prospektu se píše: „Politický systém: Československá socialistická republika je federací dvou republik: České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky.“ Víc nic.

Z HOLANDSKA

V Amsterdamu se konal 6. února v kulturním středisku Paradiso solidární koncert na podporu českého undergroundu a vězněných Ivana Jirouse, Petra Cibulky a dalších. Vystoupili Třešňák, Hutka, Maciková a holandsí umělci. Čtyři sta posluchačů. — V Haarlemu vznikla nová čtvrť, jejíž ulice byly pojmenovány tak, aby tvořily menší celky. Jsou tam ulice květinové: Pampelišková, Karafiátová ... ulice hudebních skladatelů: Strawinského, Dvořáková... ale i Ulice Amnesty International, Ulice Svobody, Ulice Charty 77 — Charta 77 vaart. Vaart je ulice s kanálem uprostřed a s lávkami pro chodce a cyklisty. — Škoda Favorit, srovnatelná co do komfortu s Golfem nebo Peugeotem 309, se prodává za 14 tisíc holandských zlatých. Seat Ibiza 900 za 15 995 zlatých, Suzuki Alto za 13 595, Toyota Starlet za 15 995.

Průkopník moderní tvorby

{ok}: Mezi nejvýznamnější hudební osobnosti první třetiny 20. století, vytvářející základy nové moderní domácí tvorby i nové interpretací orientace, patřil český skladatel a dirigent, pražský rodák Otakar Ostrčil [1879—1935], jehož 110. výročí narození si právě dnes připomínáme. Univerzitně vzdělaný filolog a v kompozici soukromý žák Z. Fibicha velmi brzy postihl, co pro zdravý hudební vývoj znamená nejen důkladné vstřebání odkazu klasiků, ale jako jeden z prvních dovedl čerpat také z moderních podnětů světových, zejména z tvůrčích impulsů G. Mahlera a mladého A. Schönberga. Jeho kompoziční sloh vykrytalizoval na počátku druhé dekady století, kdy vytvářel řadu průbojných skladeb (zejména orchestrálních Impromptu a Sultu c moll), a dále pak ve dvacátých a na počátku třicátých let, kdy následovala celá skupina děl symfonického nebo symfonicko-programního charakteru, jako například Symfonieta, symfonická báseň Léto nebo programní varlace Křížová cesta a známé pohádkové opera s mívovým motivem Honzoze království. Mimořádně inspirativní byla také Ostrčilova dirigentská aktivita, kultivovaná zvláště praxí v repertoárově odvětvém amatérském Orchestrálním sdružení a vrcholící u opery Národního divadla, které vedl Ostrčil nekompromisně směrem k nejhodnotnějšímu repertoáru — přesně podle někdejších představ a snů B. Smetany.

Kresba J. Noudy

Počasi svědčí plevelům

{mv}: Okrasná správa ochrany rostlin v Olomouci hodnotí stav chorob a škůdců na polních plodinách zatím příznivě. Na hustých porostech ozimů byl zjištěn jen slabý výskyt padlí travního a rzi, škůdci zachyceni nebyli. Na jare ozimé se objedlně vyskytla plíseň zelná. Teplá zima však napomáhá růstu plevelů, takže mohou přerůst a budou se i herbicidy obtížně likvidovat — hlavně svízel, chundelka-melice a žabinec. Na 400 ha pozemků byly zato sledovány střední až silné populace hraboše polního. V plevelích jde spíše o plošný výskyt tohoto škůdce, v obilovinách o ohniskový a okrajový výskyt.

DALŠÍ VĚSTILNA A NEPŘÍTELI

Holik a Ciger

PRAGA {ag}: Odborný kanadský týdeník Hockey News zveřejnil žebříček deseti nejlepších účastníků juniorského mistrovství světa dvacetiletých hráčů v Anchorage. Téměř polovina míst v něm sice zaujali Kanadčané, první dvě příčky však museli přenechat sovětským hráčům. Pro náš hokej je potěšitelné, že do desítky nejlepších se dostali Robert Holík a Zdeněk Ciger. Vítěz, Alexandr Mogilnyj, zaznamenal sedm branek a pět asistencí. Pořád: 1. Mogilnyj, 2. Bura (oba SSSR), 3. Rozmick (Kan.), 4. Pjodorov (SSSR), 5. Brind'Amour, 6. Selanne (Fín.), 7. Holík, 8. Modano (Kan.), 9. Ciger, 10. Nicci (Kan.).

Sto miliónů za omlazení

NEW YORK {ag}: Světoslávná aréna Madison Square Garden v New Yorku zavřela na dva roky brány. Stánek, ve kterém se střídaly mimo jiné vrcholná skoka hanová, tenista, stíhací basketbalistka, kokejista, ale třeba i hudební koncerty, projde rekonstrukcí. Její omlazení bude stát 100 miliónů dolarů. Zvýší se komfort pro návštěvníky, rozšíří se její kapacita (kolom 20 000 míst), zmodernizována bude i osvětlení a vylepšena akustika haly.

V POLSKU zemřel jeden z vynikajících současných komiků Kazimierz Bruszkiewicz, jeden z pamětihodných představitelů Haškova Švejka na divadle. Působil na scéně Komedia.

Palacký? Ne, Radecký!

Novinkou firmy Porsche je Carrera 4, při jejíž konstrukci se použila z 85 % nových dílů. Motor má objem 3164 ccm, výkon 160 kW, max. rychlost 260 km/h. V NSR se prodává za 114 000 DM.

Proc?

Autor těchto snímků — jeho jméno neznáme — si asi nemyslel, že fotografuje něco mimořádně zajímavého, a sotva ho mohlo napadnout, že se nad nimi lidé budou pozastavovat ještě po sedmdesáti letech. Opravdu, nic zvláštního na nich není: dvě sochy zahalené bílým plátnem. Každý pomník je nejdříve zahalen bílým plátnem. Pak k němu přijdou lidé, proudeň se projevují, pak někdo zatáhne za šňůrku, obscenostvo zatleská a od té chvíle pomník kádne koně své posádky — připomíná slávu významné osobnosti nebo události.

Bílá plátna na obrázcích ale plnila funkci zcela opačnou. Krylo pomníky už dávno odhalené, dávno okoukané. Ten jeden, vitální do pseudogotické věžičky,

hřásal slávu císaře Františka, druhý oslavoval památku polního maršálka Radeckého, toho, kterého popletouše zaměnili s Palackým. Věžička, už bez pomníku, dodnes stojí na Smetanově náměstí v Praze. Radeckého pomník byl z Malostranského náměstí odstraněn.

Snímky byly pořízeny brzy po 28. říjnu 1918, kdy lidé strhávali z budov orly a orličky, symboly poražené monarchie. Na císaře a na maršálka si zřejmě hned netroufli vstáhnout ruku, v tom druhém případě zřejmě i proto, že pomník byl plevelický a tuze moc těžký. Tak je aspoň zaručovali.

Ze je to bezvýznamný detail? Ano, v dějinných událostech roku devatenáctistého osmnáctého je to věru nepodstatná maličkost. Ale — významná. Pro historikovo pero je nevhodná, ale pro literáta Haskova typu? Rozhodně je to drobná záležitost, která významně vypovídá o duchu té doby. Představme si ony rozhovběné, národním barvami ozdobené, čerstvě vyčištěné radikály! Semušík lhostejnému Radeckému pěsmi pod nohami. Nějaká zámotnětlá vlastenka venule na oltář vlasti několik prostěradel a clech, poručí slušičce, aby spíchla „na tu státní jestovní futral“, a za potlesku davu městitel zřizenci vylezou na žebřiky a přeláhnou roucho potupy soše přes hlavu. Zase jedno uštěvátlí tvrdě vybojovadlo!

Ne, říjnové události roku osmnáctého, to nebyla selanka. Pochopíme to zejména ze snímků pořízených kolem 14. října, kdy proti protestujícím dělníkům bylo nasazeno vojsko. Ani 28. října nemohl nikdo tušit, že věci půjdou hladce. Dodávající kobyla doveče bolestně kopat! Fotografové byli při všech těchto dějinných událostech, fotografovali, a možná, že se jim při pohledu na ostře nabitě „mašinkové“ třásla kolena. Všem jim za to díky. Ale díky i tomu neznámému, který sůjmlí snímky zaručkovavých pomníků připomíná po letech i tu trochu trapnou a komickou stránku dějin.

• Trestní řízení proti 250 osobám podezřelým z účasti na nacistických zločinech z druhé světové války bylo zahájeno v Austrálii. Ide většinou o lidi, kteří se v Austrálii usadili krátce po válce.

Pražský arcibiskup František Tomášek se včera v Praze setkal s ministrem zahraničních věcí Dlouhého království Urle Ellemannem-Jeunsonem 4. 3.

Rauchern droht Gefängnis

MANILA, 5. März (dpa). Wer in der philippinischen Hauptstadt Manila künftige am falschen Ort zur Zigarette greift, dem drohen bis zu zehn Tage Gefängnis. Seit Sonntag herrscht in Quezon City, der größten Gemeinde der Acht-Millionen-Stadt, ein strenges Rauchverbot an allen öffentlichen Plätzen. Die Polizei setzte 2000 Mann ein, um das Verbot durchzusetzen. Wer sich nicht daran hält, muß eine Geldstrafe von 200 Pesos (18 Mark) zahlen oder bis zu zehn Tage ins Gefängnis.

Das Rauchverbot gilt für Kinos, öffentliche Transportmittel, Bars, Restaurants, Hotels, Schulen, Behördengebäude und alle klimatisierten Hallen oder Räume. Verantwortlich dafür ist der leidenschaftliche Nichtraucher und Bürgermeister von Quezon City, Brigido R. Simon.

Am Sonntag wurden mindestens 47 Personen festgenommen. Die sündigen Raucher mußten bis zu sechs Stunden hinter Gittern verbringen. Ihnen stehen jetzt Gerichtsverfahren bevor.

... ZEMĚ ÚSMĚVŮ...!

Jana Pavla II. do Československa u příležitosti nadcházejícího svatořečení blahoslavené Anežky České. Nezdělá si však iluze, že by režim s papěřovou cestou souhlasil.

Dramatik Václav Havel, od demonstrací k 20. výročí sebeupálení Jana Palacha vězeň svědomí, obviněný z podněcování k trestnému činu, byl dvěma americkými senátory navržen na Nobelovu cenu míru. Jeho propuštění žádali američtí divadelníci, švýcarští spisovatelé a také víc než tisíc českých a slovenských kulturních pracovníků, mezi nimiž byli známí i neznámí, komunisté i nekomunisté, signatáři Charty a anticharty, staří i mladá.

Probudí se snad také národ konzumentů ze své letargie?

KONZUMENTI

„Viš, kolik jsme museli dát zálohové za zřeknutí se čs. občanství? Osm tisíc marek!“ K tomu přijdou ještě poplatky, které za své občanství a čekací lhůtu mezi 10 až 13 lety vybírají některé evropské státy. Trochu to máám těm demokratickým státům za zlé, nevím, kolik chtěla Masarykova republika, ale Thomasu Mannovi stačila k čs. občanství návštěva čs. konzulátu v Marseille, když předtím mu Švýcarsko občanství odmítlo (v r. 1944 přijal americké s poděkováním Benešovi).

Podle nového německého nařízení se musí každý uprchlík zřeknout dosavadního a pak podle platu zaplatit i za německé občanství tak od 2.000 DM nahoru. Ale ani potom se nepřijemností nezabaví.

Ježdění do Česka je masovým a drahým faktem, který začala provozovat většina bývalých a podle zdůvodnění v žádostech o politický azyl těžce pronásledovaných tehdejších asy-lantů. Z uprchlíků se stali zapomenutí bohatí strýčkové ze Západu a hranice se stávají tím, co Husák tehdy po srpnu odsoudil a na delší čas zavřel, totiž korzem. Sorva noví uprchlíci emigrují, často nevědí ani proč vlastně, a záhy píší na velvyslanectví dopisy se žádostmi o návštěvu Československa. Směšná amnestie z října 1988 touhy jenom urychlí.

Nemá cenu odsuzovat. Dokonce se ani o tom zmiňovat ve zdejším českém tisku, neboť počínaje normalizací (hezské slovo, odchod z Československa byla věc „nenormální“) se přestanou knihy a časopisy kupovat. Není už Čech — emigrant, exulant, asylant, ale něco na způsob Gastarbeiters. Přechází se do nového exilu, vnitřního, nic nečist, s nikým se nestýká, nikam nechodí, nic českého nepodporovat, abychom třeba nenarazili. Místo ideálů jen hrabat marky, franky. Z myslících a angažovaných lidí se stali asimilovaní konzumenti.

Chinese werden krimineller
Chinas Behörden haben 1988 Wirtschaftsstrafaten aufgeklärt, die einen Gesamtschaden von umgerechnet 3,5 Milliarden Mark verursachten. Gegenüber dem vorangegangenen Jahr bedeutet dies ein Plus von 26,5 Prozent.

Kohleinfuhren sinken
Die Steinkohleinfuhren der Bundesrepublik schrumpften im vergangenen Jahr um rund ein Zehntel auf 7,2 Millionen Tonnen. Aus der EG stammten 0,8 Millionen Tonnen. Von den sogenannten Drittländern waren Südafrika und Polen die wichtigsten Lieferanten.
... A PLATNE KOHLEPFENNIG ...!

KARDINÁL a Havel

Kardinál František Tomášek, jemuž bude v červnu 90 let, se svými výzvami, interviewy se Svobodnou Evropou, dopisy předsedovi vlády Adamcovi a jinými projevy postavil do čela nenásilného odporu proti komunismu. Kardinál by chtěl pozvat papeže

Podle údajů, které včera zveřejnilo ministerstvo zahraničního obchodu USA, dosáhl obchodu USA v posledním čtvrtletí loňského roku celkové částky 32,1 miliardy dolarů.

0 pitné vodě v hlavním městě

Dva rozdílné dopisy jednoho čtenáře ● Spor o dusičnany vyřešen

Před nedávnem jsme se pustili na stránkách našeho deníku do ožehavého námětu — hygienické jakosti potravin. Věděli jsme, že odpovědi ústředního ředitele České zemědělské a potravinářské inspekce v Praze MVDr. J. Juříčka neuspokojí všechny čtenáře, ať už se vysloví k problematice či zrodých látek jakkoli. Vždyť o tom, co jsme, si každý myslí své...

Rozhovor Potraviný pod přísnou kontrolou jsme uveřejnili v sobotu 4. února. Dopis čtenáře Miroslava Češpiva z Prahy 6 přišel do redakce za týden. Píše v něm:

„Článek jsem si přečetl velmi pozorně, ale nemohu souhlasit s tvrzením, že máme pitnou vodu v normě od 30 do 50 miligramů dusičnanů v 1 litru vody.“ Dále čtenář uvádí, že si pomocí soupravy Nitrat udělal vlastní rozbor a zjistil hladinu dusičnanů až pětinašobně vyšší. Upozorňuje nás, že 250 mg je pro kojenec smrtelná dávka a dospělým při dlouhodobém požívání této pitné vody hrozí rakovina močových cest.

„Myslím si,“ dodává M. Češpiva, „že by se měla lidem říkat pravda, někdy i dost tvrdá.“

Protože jsme nemohli kompetentně čtenáři odpovědět, dali jsme jeho připomínky k vyjádření ústřednímu řediteli doktora Juříčkovi. A se zájmem očekávali, kdo má v tomto sporu pravdu a kdo se mýlí. Odpověď na dilema přinesl druhý dopis stejného pisatele.

Ličí v něm, že jej pozvali na ústřední inspekční ráj v Praze se vzorkem vody z petřínského vodovodu. „Navštívil jsem ho dnes ráno (22. února) a před jeho zraky (MVDr. Juříčka) jsem provedl

zkoušku pomocí přípravku Nitrat, výrobce Lachema Brno, a bylo zjištěno, že uvedená hodnota NO₃ (dusičnanů) je od 150—200 mg/l litru. Stejným způsobem provedl zkoušku ředitel Juříček západoněmeckým preparátem s výsledkem asi 40 miligramů. Aby se zjistilo, kdo má pravdu, zajel jsem do jejich laboratoře do Karlína, kde byl proveden přesný rozbor této vody na supermoderních přístrojích s výsledkem 44,07 mg. Z toho vyplývá, že přípravek Nitrat z brněnské Lachemy za 33 Kčs není k ničemu, naopak, že může u obyvatelstva vyvolávat zbytečnou paniku a strach, čemuž jsem podlehl i já,“ vysvětluje M. Češpiva.

V závěru svého dopisu hovoří o své návštěvě České zemědělské a potravinářské inspekce. „Byl jsem přijat ředitelem J. Juříčkem s nevšední vřelostí, vysvětlil mi různé dosud neznámé okolnosti týkající se zkoumání potravin, zhlédl jsem jejich laboratoře, za což mu ještě jednou srdečně děkuji.“

Z vyjasněného „případu“ jsme měli velkou radost. Předešlím proto, že se podařila navázat na právech postramocena důvěra našeho čtenáře k tisídku a zvláště k potravinám, které, ať chce či ne-

Auto a Turecko

V Turecku bylo loni vyrobeno přes 180 tisíc motorových vozidel, což bylo o tři procenta více než před rokem. Podle listu Newspot se na tom nejvíce podílely osobní automobily, kterých sjelo z výrobních pásov přes 120 000 — tedy asi o 13 000 více než v roce 1987. Snížená poptávka na domácí trhu způsobila, že traktorů vyrobil loni turecký průmysl jen 31 227 kusů proti 35 995 v předchozím roce. Obdobná situace byla u nákladních automobilů, jejichž produkce klesla o více než 600, na 12 776 kusů. Hodnota vývozu motorových vozidel přesáhla loni 130 milionů dolarů a proti roku 1987 se zvýšila o celých 54 procent. Tento výrazný růst je vysvětlován silným poklesem domácí poptávky, který přinutil turecké výrobce intenzivně hledat odbyv v zahraničí. **KDO TO VĚDĚL? (8)**

Zemědělci již vyjeli

Třebízského Karlštejnský havran

V Anežském klášteře, kde jsou vystaveny klenoty mistrů šitého minulého století, najdeme Aišovu ošel Karlštejnský havran: jde o obrázek menších rozměrů. Když dar lidské řetě měl, vyprávěl by nadševněním historku svého zrození. Václav Beneš Třebízský napsal pro mládce Potůdky karlštejnskou havranu, které dosud byly velké obliby jak u dětských čtenářů, tak u dospělých. Mikoláš Aleš byl knížkou dojat, okouzlen a inspirován.

Knížku napsal Třebízský (naruzen 27. února před poetickým dvodem tak okouzlen, že vzal Aišce a celou dobu svého věku je to spisovatelovo „vítězný“ vmaloval. Obraz chvilě osmiletého působení v Kie- vianstíru chová dovéz Třebízskému. Oznamil mu dopisem, Byděl v přízemí sem, kdy ho navštívil v Klecanech. V tomto svém politickém budově s mansardou sledním působití našel spisovatel rodné zázemi v otcovského přítele Josefa Janáčka, hospodářského učitele se zaklenutým stropem. Před oknem držel psaní. Byl to můj děd, otec mé matky. Jednou přišel Třebízský celý rozčatený do zámecké kuchyně za mou babičkou s prosbou, zda by zrovň v větví koruny se mohlo přísti nedělit přívězt k ní vzácného svého hosta otevírat nádherné panora. Mikoláš Aleš, od něhož právě obdržel oznámení, že ma do velikých dálek, až ho navštívil. Babička byla rovněž nadšená, jakého to hraběte dominantou le- návěstivníka bude hostit. Vždyt všichni obdivovali a tohradku Hvězdy.

Polen: Stalin verantwortlich

WARSAU, 7. März (AFP). Die Verantwortung für das Massaker an polnischen Offizieren in Katyn während des Zweiten Weltkrieges ist am Dienstag erstmals von der polnischen Regierung offen Stalin zugeschrieben worden. Regierungssprecher Jerzy Urban sagte auf seiner wöchentlichen Pressekonferenz in Warschau, alles weise darauf hin, daß der NKWD (die Geheimpolizei Stalins) Anfang des Krieges die mehr als 4000 Offiziere und Unteroffiziere hingerichtet habe, deren Leichen in den Massengräbern bei Katyn 1943 von deutschen Truppen bei ihrem Rückzug aus Rußland entdeckt worden waren. Bislang hatten Polen und die UdSSR immer die Deutschen für die Ermordung der polnischen Soldaten verantwortlich gemacht.

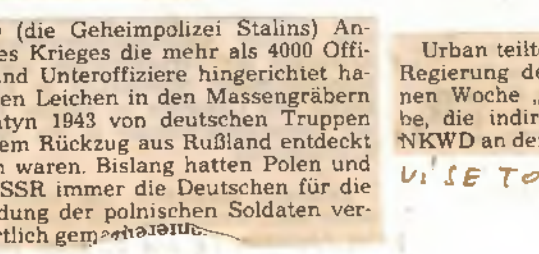
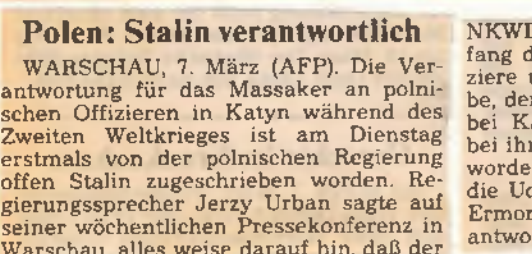
V úvodu výše jmenované knížky vypráví spisovatel dětským čtenářům pohádku, že na větev ořechu před jeho okno k němu přiletěl pravidelně přítel — starý havran a jelikož toto plémě havranů prý může dosáhnout věku až sta let, tento pohádkový prý mu vyprávuje příběhy prastaré. Ale i zázaky, které pama- tuje od svého havraního otce a děda za zavýzých časů minulosti. Jedno brko z havraního křídla mu ne- chal u okna. Tenkrát se psávalo přilostným brkem, takže tím napsal Třebízský vše, co mu černý přítel vyprávěl. Tolik z dvodu knížky.

Revolutionäre Zelleitung

PARIS, 7. März (AFP). An den französischen Revolutionär Maximilien Robespierre erinnert 200 Jahre nach dem Ende seiner Schreckensherrschaft in Paris keine nach ihm benannte Straße. Jetzt hat er sogar noch den Kerker verloren, in dem er nach seinem Sturz gesessen hatte. Die Zelle Robespierres in der durch ihre Gefängnisse während der Revolution berühmte Conciergerie fiel nämlich Restaurationsarbeiten an der Nachbarzelle zum Opfer. Dort war ausgerechnet eines seiner prominentesten Opfer, die Königin Marie Antoinette, vom 2. August bis 16. Oktober 1793 eingekerkert. Robespierre, „Unbestechliche“, war am 27. 7. 1794 erstürzt und tags darauf guillotiniert worden. Die Vermauerung seiner Zelle für die Standsetzung des Kerkers von Marie Antoinette sei „eine kuriose Art, den 19. hundertsten Jahrestag der Revolution zu begehen“, empörte sich der Vorstand der Staatlichen Historischen Kommission für die Zweihundertjahrfeier Michel Vovelle. Die Denkmalschützer für die Restaurierung verantwort- lich zeichnen, bekannnten, die Anwesenheit Robespierres in den gotischen Gewölbem sei historisch nicht belegt.

BOŽENA HOFFMEISTEROVÁ

- Jak oznámila australská vláda, bylo mezi Austrálií a SSSR dosaženo dohody o tom, že sovětské rybářské lodě budou moci používat australských přístavů. **KDO TO VĚDĚL? 2**
- Výstavu Průba kolem roku 1800 — umění a kultura na dvoře Rudolfa II. navštívilo ve Vídni za 12 týdnů 219 000 platících zájemců. Oznamil to ředitel muzea H. Füllitz po ukončení výstavy. **KDO TO VĚDĚL, CHYBIL!**

do polí

Urban teilte auf Anfrage mit, daß seine Regierung der UdSSR in der vergangenen Woche „Dokumente“ übergeben habe, die indirekt die Verantwortung des NKWD an dem Massaker belegten. **VIŠE TO UŽ 45 LET!**

STALINA TAKY UYHNALI Z HRORU...

Mimořádná pátrací akce na západní hranici

Neobyčejný telefonát z NSR • Smrt poblíž hraničního kamene

Telefon zavonil před polednem. Velitel svazku Pohraniční stráže v Domažlicích je zvyklý na ledacos, ale tentokrát šlo o hovor zcela neobyčejný. Hraniční zmočenec Německé spolkové republiky přenechal žádost bezpečnostních orgánů NSR o pomoc. V Bavarsku, ve wiedenenském okrese, již čtrnáct dní bezvýsledně pátrají po zmišeném římskokatolickém faráři Alfredu Johannesu Plüchthunovi z Rüdelsheimu in Porýní. Do pohraničí přijel na dovolenou. Chodil po obcích, hovořil s místními lidmi, bydlel na farech a ve venkovských hostincích, toulal se přírodou bohatou na lesy i háry. Naposledy byl spatřen 12. ledna v Altglashütte, vesničce vzdálené pouhého půlhrubého kilometru od čs. hranic. Podle stop ve sněhu nevykládá bavorská policie možnost, že přešel na naše území.

U jedné z rot Pohraniční stráže v táchovském okrse bylo přatečnické dopoledne 17. ledna jako každé jiné. V objektu vládí relativní klid. Z kotů se ozývá psi postekávání, rotní řídí právě převzal poštu a z kuchyně se linula vůně připravovaného oběda. Pohoda byla i v kanceláři velitele. Najednou jí však přerušilo zazvonění telefonu: „Bavorská strana nás žádá o součinnost.“

U jedné z rot Pohraniční stráže v táchovském okrse bylo přatečnické dopoledne 17. ledna jako každé jiné. V objektu vládí relativní klid. Z kotů se ozývá psi postekávání, rotní řídí právě převzal poštu a z kuchyně se linula vůně připravovaného oběda. Pohoda byla i v kanceláři velitele. Najednou jí však přerušilo zazvonění telefonu: „Bavorská strana nás žádá o součinnost.“

U jedné z rot Pohraniční stráže v táchovském okrse bylo přatečnické dopoledne 17. ledna jako každé jiné. V objektu vládí relativní klid. Z kotů se ozývá psi postekávání, rotní řídí právě převzal poštu a z kuchyně se linula vůně připravovaného oběda. Pohoda byla i v kanceláři velitele. Najednou jí však přerušilo zazvonění telefonu: „Bavorská strana nás žádá o součinnost.“

„Nachodil jsem po jeho stopách skoro tři kilometry a přitom jsem se nevzdal ani do státní hranice více než dvě stě metrů. Neustále jsem se vlastně točil v jakémsi polokruhu. V tak členitém, nepřehledném a zespěženém terénu to nebyla žádná procházka. Jestliže nejméně se rozhodl nasadit na stopu psy, pokračuje praporečkář Pícha, „přelezl jsem vývat tří velkých smrků, splेतěných do sebe. Dostal jsem se asi metr a půl nad okolní terén, a odtud jsem dole viděl ležícího člověka. Byl opřen hlavou o strom, pravou nohu měl zaklíněnou pod sebe. Ležel na zádech, částečně na pravém boku, obléčený do zelené zimní bundy s kapucí, kterou měl na hlavě. Dále měl šedý turistický sněhováci boty.“

„Neznámý chodec přešel státní hranici asi sedm metrů od mezníku a tři a půl metru od praporečnické tyče.“ říká praporečkář Pícha. „Měl nápadný způsob chůze — široký, kymáctvý, kotěbavý krok. Zprvu to vypadalo ná opice, ale po důkladnějším ohledání jsem usoudil, že tudy mohl jít starý člověk. Ten však má spíše drobný krok... Čím dále jsem stopy sledoval, tím více jsem byl přesvědčen, že šlo o nemocného. Navržel totiž na výraz, chodil přitůčavě, proglázel husté křoviny. Mnohdy se točil na místě, pak zase bloundil v křovu, vrátil se tam, kde již nechtěl jít.“

„Neznámý chodec přešel státní hranici asi sedm metrů od mezníku a tři a půl metru od praporečnické tyče.“ říká praporečkář Pícha. „Měl nápadný způsob chůze — široký, kymáctvý, kotěbavý krok. Zprvu to vypadalo ná opice, ale po důkladnějším ohledání jsem usoudil, že tudy mohl jít starý člověk. Ten však má spíše drobný krok... Čím dále jsem stopy sledoval, tím více jsem byl přesvědčen, že šlo o nemocného. Navržel totiž na výraz, chodil přitůčavě, proglázel husté křoviny. Mnohdy se točil na místě, pak zase bloundil v křovu, vrátil se tam, kde již nechtěl jít.“

„Neznámý chodec přešel státní hranici asi sedm metrů od mezníku a tři a půl metru od praporečnické tyče.“ říká praporečkář Pícha. „Měl nápadný způsob chůze — široký, kymáctvý, kotěbavý krok. Zprvu to vypadalo ná opice, ale po důkladnějším ohledání jsem usoudil, že tudy mohl jít starý člověk. Ten však má spíše drobný krok... Čím dále jsem stopy sledoval, tím více jsem byl přesvědčen, že šlo o nemocného. Navržel totiž na výraz, chodil přitůčavě, proglázel husté křoviny. Mnohdy se točil na místě, pak zase bloundil v křovu, vrátil se tam, kde již nechtěl jít.“

„Neznámý chodec přešel státní hranici asi sedm metrů od mezníku a tři a půl metru od praporečnické tyče.“ říká praporečkář Pícha. „Měl nápadný způsob chůze — široký, kymáctvý, kotěbavý krok. Zprvu to vypadalo ná opice, ale po důkladnějším ohledání jsem usoudil, že tudy mohl jít starý člověk. Ten však má spíše drobný krok... Čím dále jsem stopy sledoval, tím více jsem byl přesvědčen, že šlo o nemocného. Navržel totiž na výraz, chodil přitůčavě, proglázel husté křoviny. Mnohdy se točil na místě, pak zase bloundil v křovu, vrátil se tam, kde již nechtěl jít.“

„Neznámý chodec přešel státní hranici asi sedm metrů od mezníku a tři a půl metru od praporečnické tyče.“ říká praporečkář Pícha. „Měl nápadný způsob chůze — široký, kymáctvý, kotěbavý krok. Zprvu to vypadalo ná opice, ale po důkladnějším ohledání jsem usoudil, že tudy mohl jít starý člověk. Ten však má spíše drobný krok... Čím dále jsem stopy sledoval, tím více jsem byl přesvědčen, že šlo o nemocného. Navržel totiž na výraz, chodil přitůčavě, proglázel husté křoviny. Mnohdy se točil na místě, pak zase bloundil v křovu, vrátil se tam, kde již nechtěl jít.“

„Neznámý chodec přešel státní hranici asi sedm metrů od mezníku a tři a půl metru od praporečnické tyče.“ říká praporečkář Pícha. „Měl nápadný způsob chůze — široký, kymáctvý, kotěbavý krok. Zprvu to vypadalo ná opice, ale po důkladnějším ohledání jsem usoudil, že tudy mohl jít starý člověk. Ten však má spíše drobný krok... Čím dále jsem stopy sledoval, tím více jsem byl přesvědčen, že šlo o nemocného. Navržel totiž na výraz, chodil přitůčavě, proglázel husté křoviny. Mnohdy se točil na místě, pak zase bloundil v křovu, vrátil se tam, kde již nechtěl jít.“

„Neznámý chodec přešel státní hranici asi sedm metrů od mezníku a tři a půl metru od praporečnické tyče.“ říká praporečkář Pícha. „Měl nápadný způsob chůze — široký, kymáctvý, kotěbavý krok. Zprvu to vypadalo ná opice, ale po důkladnějším ohledání jsem usoudil, že tudy mohl jít starý člověk. Ten však má spíše drobný krok... Čím dále jsem stopy sledoval, tím více jsem byl přesvědčen, že šlo o nemocného. Navržel totiž na výraz, chodil přitůčavě, proglázel husté křoviny. Mnohdy se točil na místě, pak zase bloundil v křovu, vrátil se tam, kde již nechtěl jít.“

„Neznámý chodec přešel státní hranici asi sedm metrů od mezníku a tři a půl metru od praporečnické tyče.“ říká praporečkář Pícha. „Měl nápadný způsob chůze — široký, kymáctvý, kotěbavý krok. Zprvu to vypadalo ná opice, ale po důkladnějším ohledání jsem usoudil, že tudy mohl jít starý člověk. Ten však má spíše drobný krok... Čím dále jsem stopy sledoval, tím více jsem byl přesvědčen, že šlo o nemocného. Navržel totiž na výraz, chodil přitůčavě, proglázel husté křoviny. Mnohdy se točil na místě, pak zase bloundil v křovu, vrátil se tam, kde již nechtěl jít.“

„Neznámý chodec přešel státní hranici asi sedm metrů od mezníku a tři a půl metru od praporečnické tyče.“ říká praporečkář Pícha. „Měl nápadný způsob chůze — široký, kymáctvý, kotěbavý krok. Zprvu to vypadalo ná opice, ale po důkladnějším ohledání jsem usoudil, že tudy mohl jít starý člověk. Ten však má spíše drobný krok... Čím dále jsem stopy sledoval, tím více jsem byl přesvědčen, že šlo o nemocného. Navržel totiž na výraz, chodil přitůčavě, proglázel husté křoviny. Mnohdy se točil na místě, pak zase bloundil v křovu, vrátil se tam, kde již nechtěl jít.“

„Neznámý chodec přešel státní hranici asi sedm metrů od mezníku a tři a půl metru od praporečnické tyče.“ říká praporečkář Pícha. „Měl nápadný způsob chůze — široký, kymáctvý, kotěbavý krok. Zprvu to vypadalo ná opice, ale po důkladnějším ohledání jsem usoudil, že tudy mohl jít starý člověk. Ten však má spíše drobný krok... Čím dále jsem stopy sledoval, tím více jsem byl přesvědčen, že šlo o nemocného. Navržel totiž na výraz, chodil přitůčavě, proglázel husté křoviny. Mnohdy se točil na místě, pak zase bloundil v křovu, vrátil se tam, kde již nechtěl jít.“

„Neznámý chodec přešel státní hranici asi sedm metrů od mezníku a tři a půl metru od praporečnické tyče.“ říká praporečkář Pícha. „Měl nápadný způsob chůze — široký, kymáctvý, kotěbavý krok. Zprvu to vypadalo ná opice, ale po důkladnějším ohledání jsem usoudil, že tudy mohl jít starý člověk. Ten však má spíše drobný krok... Čím dále jsem stopy sledoval, tím více jsem byl přesvědčen, že šlo o nemocného. Navržel totiž na výraz, chodil přitůčavě, proglázel husté křoviny. Mnohdy se točil na místě, pak zase bloundil v křovu, vrátil se tam, kde již nechtěl jít.“

„Neznámý chodec přešel státní hranici asi sedm metrů od mezníku a tři a půl metru od praporečnické tyče.“ říká praporečkář Pícha. „Měl nápadný způsob chůze — široký, kymáctvý, kotěbavý krok. Zprvu to vypadalo ná opice, ale po důkladnějším ohledání jsem usoudil, že tudy mohl jít starý člověk. Ten však má spíše drobný krok... Čím dále jsem stopy sledoval, tím více jsem byl přesvědčen, že šlo o nemocného. Navržel totiž na výraz, chodil přitůčavě, proglázel husté křoviny. Mnohdy se točil na místě, pak zase bloundil v křovu, vrátil se tam, kde již nechtěl jít.“

„Neznámý chodec přešel státní hranici asi sedm metrů od mezníku a tři a půl metru od praporečnické tyče.“ říká praporečkář Pícha. „Měl nápadný způsob chůze — široký, kymáctvý, kotěbavý krok. Zprvu to vypadalo ná opice, ale po důkladnějším ohledání jsem usoudil, že tudy mohl jít starý člověk. Ten však má spíše drobný krok... Čím dále jsem stopy sledoval, tím více jsem byl přesvědčen, že šlo o nemocného. Navržel totiž na výraz, chodil přitůčavě, proglázel husté křoviny. Mnohdy se točil na místě, pak zase bloundil v křovu, vrátil se tam, kde již nechtěl jít.“

„Neznámý chodec přešel státní hranici asi sedm metrů od mezníku a tři a půl metru od praporečnické tyče.“ říká praporečkář Pícha. „Měl nápadný způsob chůze — široký, kymáctvý, kotěbavý krok. Zprvu to vypadalo ná opice, ale po důkladnějším ohledání jsem usoudil, že tudy mohl jít starý člověk. Ten však má spíše drobný krok... Čím dále jsem stopy sledoval, tím více jsem byl přesvědčen, že šlo o nemocného. Navržel totiž na výraz, chodil přitůčavě, proglázel husté křoviny. Mnohdy se točil na místě, pak zase bloundil v křovu, vrátil se tam, kde již nechtěl jít.“

„Neznámý chodec přešel státní hranici asi sedm metrů od mezníku a tři a půl metru od praporečnické tyče.“ říká praporečkář Pícha. „Měl nápadný způsob chůze — široký, kymáctvý, kotěbavý krok. Zprvu to vypadalo ná opice, ale po důkladnějším ohledání jsem usoudil, že tudy mohl jít starý člověk. Ten však má spíše drobný krok... Čím dále jsem stopy sledoval, tím více jsem byl přesvědčen, že šlo o nemocného. Navržel totiž na výraz, chodil přitůčavě, proglázel husté křoviny. Mnohdy se točil na místě, pak zase bloundil v křovu, vrátil se tam, kde již nechtěl jít.“

„Neznámý chodec přešel státní hranici asi sedm metrů od mezníku a tři a půl metru od praporečnické tyče.“ říká praporečkář Pícha. „Měl nápadný způsob chůze — široký, kymáctvý, kotěbavý krok. Zprvu to vypadalo ná opice, ale po důkladnějším ohledání jsem usoudil, že tudy mohl jít starý člověk. Ten však má spíše drobný krok... Čím dále jsem stopy sledoval, tím více jsem byl přesvědčen, že šlo o nemocného. Navržel totiž na výraz, chodil přitůčavě, proglázel husté křoviny. Mnohdy se točil na místě, pak zase bloundil v křovu, vrátil se tam, kde již nechtěl jít.“

„Neznámý chodec přešel státní hranici asi sedm metrů od mezníku a tři a půl metru od praporečnické tyče.“ říká praporečkář Pícha. „Měl nápadný způsob chůze — široký, kymáctvý, kotěbavý krok. Zprvu to vypadalo ná opice, ale po důkladnějším ohledání jsem usoudil, že tudy mohl jít starý člověk. Ten však má spíše drobný krok... Čím dále jsem stopy sledoval, tím více jsem byl přesvědčen, že šlo o nemocného. Navržel totiž na výraz, chodil přitůčavě, proglázel husté křoviny. Mnohdy se točil na místě, pak zase bloundil v křovu, vrátil se tam, kde již nechtěl jít.“

„Neznámý chodec přešel státní hranici asi sedm metrů od mezníku a tři a půl metru od praporečnické tyče.“ říká praporečkář Pícha. „Měl nápadný způsob chůze — široký, kymáctvý, kotěbavý krok. Zprvu to vypadalo ná opice, ale po důkladnějším ohledání jsem usoudil, že tudy mohl jít starý člověk. Ten však má spíše drobný krok... Čím dále jsem stopy sledoval, tím více jsem byl přesvědčen, že šlo o nemocného. Navržel totiž na výraz, chodil přitůčavě, proglázel husté křoviny. Mnohdy se točil na místě, pak zase bloundil v křovu, vrátil se tam, kde již nechtěl jít.“

„Neznámý chodec přešel státní hranici asi sedm metrů od mezníku a tři a půl metru od praporečnické tyče.“ říká praporečkář Pícha. „Měl nápadný způsob chůze — široký, kymáctvý, kotěbavý krok. Zprvu to vypadalo ná opice, ale po důkladnějším ohledání jsem usoudil, že tudy mohl jít starý člověk. Ten však má spíše drobný krok... Čím dále jsem stopy sledoval, tím více jsem byl přesvědčen, že šlo o nemocného. Navržel totiž na výraz, chodil přitůčavě, proglázel husté křoviny. Mnohdy se točil na místě, pak zase bloundil v křovu, vrátil se tam, kde již nechtěl jít.“

Knoblauch kann Krebs hemmen

Früher nannte man ihn „das Gewürz des armen Mannes“. Die deutschen Drogisten haben nun den Knoblauch zur „Arzneipflanze des Jahres“ gekürt. Sie verdienen ja auch gut an den bis zu 50 Knoblauchpräparaten.

Dazu gibt es zwei neue Nachrichten – eine gute und eine schlechte. Die gute zuerst: Zum erstenmal konnte wissenschaftlich bewiesen werden, daß alles Gute, was man dem Knoblauch nachsagt, stimmt. Amerikanische Wissenschaftler haben herausgefunden, wodurch der Knoblauch zum Beispiel das Verklumpen von roten Blutkörperchen verhindert, Cholesterin abbaut, antibakteriell wirkt. Sogar eine krebshemmende Wirkung konnte nachgewiesen werden.

Dampf ist schädlich

Die schlechte Nachricht: Bei der Untersuchung kommerzieller Knoblauchpräparate fehlten bei 20 von ihnen diese segensreichen Wirkungen. Die Forscher vermuten, daß dies an der Herstellungsweise der Pillen liegt. Knoblauch entfaltet seinen Wirkstoff Allicin nämlich erst, wenn die Knolle zerschnitten oder zer-

drückt wird. In Verbindung mit Wasser, wie es zum Beispiel beim Kochen geschieht, bleibt Allicin wirksam. Wird der Knoblauch dagegen mit Dampf destilliert, verflüchtigt sich offensichtlich die heilende Substanz.

Mir Öl & Alkohol

Die größte blutgerinnungshemmende Wirkung zeigten Knoblauchextrakte, die in Verbindung mit Weingeist gewonnen wurden. Danach erhalten nachträglich die Hobbyköche und Gourmets recht, die ihre Knoblauchzehen gern in Alkohol ansetzen. Auch in Öl konservierte Knollen behalten offenbar ihre Kraft.

Amerikanische und deutsche Wissenschaftler experimentieren mit Ajoen, einer chemischen Weiterentwicklung aus dem Allicin. Ajoen greift offenbar in das Wachstum der Zelle ein. Schon in Dosen von Millionstelgramm pro Milliliter hemmt es die Zellteilung. Da Krebs ein krankhaftes Wachstum von Zellen ist, könnte – in Verbindung mit neuen Verfahren, die ein Heilmittel gezielt in Krebszellen einschleusen – ein krebshemmendes Präparat mit wesentlich weniger Nebenwirkungen als bisher gewonnen werden.

Interpelace poslanců FS...

(čtk): V druhý den svého společného jednání vyjádřili členové výboru pro zemědělství a vřizly obou sněmoven FS informaci o úkolech zemědělské vědy v nastávajícím období. Informaci podal předseda Čs. akademie zemědělské akademik K. Kudrna a ředitel Výzkumného ústavu živočišné výroby v Nitra akademik J. Plasník. Členové výboru rovněž vyjádřili vážné znepokojení v souvislosti s informacemi, které se objevily v našich sdělovacích prostředcích, že v rakouském Bad Deutsch Altenburg je zakopáno sto sudů s vysoce jedovatými látkami, mezi nimi také s diazinem. Jak známo, toto lázeňské městečko leží na Dunaji nedaleko čs. hranic. Podle rakouského tisku hrozí nebezpečí proniknutí uvedených látek do řeky a mohou tak ohrozit největší naši zásobárnu pitné vody – Žitný ostrov. Poslanci proto interpelovali u ministra zemědělství a vřizly ČSSR J. Algayera a žádali bližší informace. J. Algayer sdělil, že předseda vlády SSR I. Kniček byl pověřen prošetřením celé záležitosti a na základě objektivního posouzení budou přijata účinná opatření. Poslanci požádali ministra J. Algayera, aby na příštím zasedání výboru, které se bude konat 15. března, je informoval o závěrečném řešení.

... A RADOSTNĚ...

Causa Bohemians

Před soudem v Praze stojí 26 obžalovaných

PRAMA (s): V pondělí byla u městského soudu v Praze zahájena causa Bohemians, v níž prokurátor JUDr. Jos. Monsport žaluje 26 činovníků, hráčů a dalších osob z trestné činnosti: vytváření nevidovaného fondu, přijímání úplatků, rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, porušování povinností při nakládání s hmotnými prostředky a).

Soudní líčení, které se koná před se- námem Obvodního soudu Prahy 10, předseda JUDr. R. Petršček. Vyslechulo 75 svědků a proces potrvá do 17. ledna do tohoto loada nebo do poklad- něna, kdy má být vynesena rozsudek. Před soudem stojí býv. tajemník oddí- lu kopané Zd. Svoboda, býv. předseda oddílu Jar. Típek, býv. členové výboru J. Schiller a M. Bláček, dále člen výbo- ru Trenčína T. Holmo, dále JUDr. F. Nípl, J. Vandas at. Obviněno je i 19 hráčů, jímž klade žaloba za vinu. Je- brali úplatky: Jafábek 37 500.—, Matěj- ček 20 000.—, Michásek 30 000.—, Rosa 10 000.—, Štoup 50 000.—, Pecko 30 tisíc Kčs (nebylo vyplaceno), Kukučka 100 000.—, Šařter 50 000.—, Šťasný 30 000.—, Škoda 20 000.—, Tymček 50 000.—, Válek 70 000.—, Vlník 10 000.—, Ondra 20 000.—, Pílešický 80 000.—, J. Vandas at. Šádel pro syna 10 000.— (které nedostal), Drabokoupi 70 000.— (které nedostal), Šišek 40 000.—, T. Cho- venko 25 000.— Zd. Svoboda a J. Típek nejmenš od má 71 stran, su píse, se peníze obdrže- roku 1977 do března 1978 (J. Schiller do ledna 1986) vytvořili černý fond, ČSAD Benešov, Motorletu, Slavia, Ove- ktery byl v rozporu s písmennými před- rova, Petřalky, Dynamo Čas, Dobřo- plzy, zejména směrnicemi ČV ČSTV. Ziskali do něho nejmenš 146 000 zápa- doněmeckých marek a 100 000 šilinků. V pondělí pokračoval líčení výše- s přestupky hráčů do zahraničí, dalších čtyř Zd. Svobody a J. Típka, kteří 10 000 marek za neoficiální dodatkové odpovídali na náklady předsedy a do- smlovy, 10 000 marek za oděknuté ná sanátu, prokurátura i obžaléj.

SOCIALISMEM NE SPORTU!

Na pomoc postiženým AIDS

(čtk): AIDS se stal světovým globálním problémem. Počet hlášených onemocnění ve světě přesáhl zhruba 140 000 případů. Skutečný počet je však o mno- ho vyšší a odhaduje se na pět až deset milionů nosičů choroby. V ČR bylo k 31. prosinci 1988 potvrzeno 10 onemocnění AIDS v kategorii tzv. oportunních infek- cí, v SSR tři případy. Kromě toho byly na území ČR zjištěny 102 případy nosičství a v SSR 15 přípa- dů. Ve výskytu, šíření, prevenci a výzkumu této cho- roby nedošlo zatím k žádným významným změnám. AIDS se epidemicky šíří v celém světě a končí smrtí postiženého. Sídle platí, že nejúčinnější prevencí je do- držování zásad „bezpečného sexu“ – především vy- hýbat se pohlavnímu styku s neznámými partnery, hlavně cizinci. K ochraně před nákazou postačí dále dodržování běžných hygienických nálezů. Virus spo- litlivě níží teplota vyšší než 56 stupňů Celsia a bez- né dezinfekční prostředky. V ČR bylo zavedeno vy- šetřování všech dárců krve i dárců ostatního biolo- gického materiálu a krevních derivátů. Do 30. září 1988 byla v ČR vyšetřena patnáctina dospěle popu- lace – přes 890 000 osob. V 782 000 případech šlo o dárce krve. Ani jeden nález u nich nebyl pozitivní. K dalším vyšetřovaným skupinám patří osoby s rizí- kovým chováním, zahraniční studenti a pracovníci při- jíždějící na dlouhodobý pobyt do ČR. Dále jsou to čs. občané odjíždějící do zemí, kde je toto potvrzení požadováno a osoby vracějící se z dlouhodobých slu- žebních pobytů v zemích s vysokým výskytlem AIDS. V příslušné spádové okresní hygienické stanici se může nechat vyšetřit každý občan. Je to jedna ze součástí Národního programu boje proti AIDS v ČR. Na základě nabídek finančních příspěvků jednotlivců a kolektivů se ministerstvo zdravotnictví a sociál- ních věcí ČR rozhodlo zřídít valutové konto u Čs. obchodní banky AS v Praze 1, Na příkopě 14 s čís- lem účtu 3483 – 35263 AIDS a korunové konto u St. banky Československé v Praze 1, Václavské náměstí 42 s číslem účtu 35 – 2528 – 001 AIDS. Tyto finanční prostředky jsou určeny na řešení akutních případů a nenahrazují tedy státní dotace na boj s touto cho- robou. Dispoziční právo bude mít čtyřčlenný hlavní poradní sbor pro problematiku AIDS, který pracuje při ministerstvu zdravotnictví a sociálních věcí ČR. O každém pohybu konta bude veřejnost informována. Dárci, kteří se rozhodnou věnovat částku na konto AIDS, mohou hřřzveřejnění, nebo na přání bude za- enována jejich anonymita.

Situace u onemocnění AIDS

(re): Návrh zákona ČNR o ochraně před alko- holismem a jinými toxikomaniiemi projednáli včera čle- nové zdravotního a sociálního výboru ČNR. V další části jednání poslanci posoudili informativní zprávu ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí ČR o pl- nění a účinnosti opatření v boji proti AIDS v ČR. Ve zprávě se mimo jiné uvádí, že k 1. února 1989 je počet klinicky onemocnění AIDS, diagnostikovaných v ČR 14, počet nakažených zatím bez známek kli- nického AIDS 102, a skutečný počet nakažených je

Rekonstrukce pražských zahrad

(čtk): Máme zájem na tom, aby světový unikát, jakým terasové barukní zahrady na jižních svazích Pražského hradu jsou, byl v maximální kvalitě prací v nejbli- žších letech zrekonstruován, zpřístupněn a využívan. potvrzují vedoucí pracovníci Správy kulturních zámě- ní ministerstva kultury ČR. Situace je zatím takó- vá, že byly vykonány hydrogeologické průzkumné prá- ce, že již je vypracována příprava projektu a us- lovně se h'edá generální dodavatel. Vymkající pomát- ky zahradní architektury jsou už deset let pro ve- řejnost z bezpečnostních důvodů uzavřeny a jejich Fejnost je obtížně udržován. Probluka Malé Kolovrat- ské Ledeburské a dalších zahrad ukazuje, že se vli- věm zatřepající povrchové vody a vlivem prorůstající neúdržbované postupně rozestupují konstrukce, bortí schodiště a praskejí opěrné zdi.

Teuerstes Hotel steht zum Verkauf

Das teuerste Hotel der Welt, das Fair- mont in San Francisco, ist zu verkaufen. Die Eigentümer wollen dafür 120 Millio- nen Dollar haben. Eine Nacht in der Luxus-Suite der Nobelherberge kostet 5000 Dollar.

MEZI haraburdím na půdě domu, kte- rý zakoupil jeden obchodník v městě Cologne, objevil nový domácí pán i několik starých rytin. Jedna z nich, jak se ukázalo, nebyla rytina, ale sta- rý obraz, který experti označili za dí- lo Albrechta Dürera v ceně 5 miliónů franků.

výšší a odhaduje se na 500–1000 osob. Opatření pro- vedená na území ČR k prevenci AIDS koordinuje ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí ČR. V je- lich rámci se uskutečňují laboratorní vyšetření AIDS, zdravotní výchova široké veřejnosti, péče o osoby, u kterých bylo prokázáno AIDS nosičství, vyšetřování vybraných skupin osob a výzkum. Píne uvádění všech opatření do praxe však naráží, jak to také konstato- vali členové výboru u vnesené k této problematice, na nedostatek materiálních prostředků a nedostatečné devizové zabezpečení. Proto také doporučili předsed- nictvu ČNR věnovat těmto otázkám zvýšenou po- zornost.

Při sinžební cestě v Jugoslávii v pátek 24. úno- ra tragicky zahynul ředitel Filmového studia Bar- randov ing. Jaroslav Gürtler, který se stal obětí silničního neštěstí.

Auf dem „Highway“ nach Moskau

Hamburg – Schon kurz hinter Warschau taucht zum ersten Male das Schild auf: **МОСКВА (Moskau) 1208 km.** Das ist so, als ob am Kamener Kreuz Barcelona ausgeschildert wäre.

Aber die Entfernungen sehen nur auf der Karte so riesig aus. Bis Warschau (900 km) ist es von Hamburg aus kaum weiter als nach Salzburg. Hamburg – Moskau: 2200 km, das ist die Fahrt von Hamburg nach Alicante.

Angst an der Grenze? Ich bin vor kurzem an der spanisch-französischen Grenze bei Le Perthus viel unhöflicher gefilzt worden als an der polnisch-russischen und später an der russisch-finnischen. Nur der Papierkram – grausam. Ich muß auch unterschreiben, daß ich dieses Auto an einem bestimmten Tag und einem bestimmten Ort wieder ausführe. Schließlich ermahnt mich der Schwarz-uniformierte: „... und wenn Sie eins dieser Papiere verlieren, bekommen Sie Probleme, an die Sie bis an Ihr Lebensende denken werden.“

Traktor mit Mini-Rock

Die großen Fernstraßen, Entschuldigung, die Straße, es gibt ja nur eine, ist breit, meist schnurgerade. Wie ein US-Highway. Nicht ganz: Kein Hinweis, wo es die nächste Cola, den nächsten Ford-Händler oder McDonalds gibt.

Baustellen sind fast noch häufiger als Polizeistationen. Letztere dürfen nur mit 50 km/h passiert werden, damit die Herren Leute wie mich sehen, notieren und telefonisch an die nächste Station weiterreichen können.

Dann erreichte ich Moskau. Mir fällt auf: Die meisten russischen Autos haben keine Wischerblätter mehr. Nicht wegen des immer schönen Wetters. Sie würden sonst sehr schnell geklaut. Also legt man sie ins Handschuhfach und steckt sie erst

auf, wenn es regnet.

Auf russischen Straßen steht die Zeit oft still. So still wie der Soldat, der heute noch wie zu Napoleons Zeiten im winzigen Schilderhäuschen an der kleinen Brücke über den Dnjepr wacht.

Ich sah aber auch das Mütterchen, kerzengerade im Pferdefuhrwerk stehend, die Zügel fest in der Hand. Ein paar Meter weiter sitzt ein blondes junges Mädchen mit hochge-

rutschtem Minirock auf dem modernen Traktor.

Am Straßenrand ist immer Markt, werden je nach Jahreszeit Äpfel, Pilze, Kartoffeln verkauft.

Sogar Radarkontrollen gibt's. Um die schweren Radar-Pistolen ruhig hal-

ten zu können, stehen die Polizisten wie US-Cowboys an der

Straße.

Ich war immer brav, wurde nicht „geschossen“. Die Polaroid-Fotos, die ich bei der Ausreise von den Zollbeamten an meinem Wagen schoß und ihnen schenkte, waren keine Bestechung.

Verfahren ist ein Fremdwort: In Rußland führen alle Wege nach Moskau. In der 8-Millionen-Metropole rollt der erstaunlich dichte Verkehr problemlos über bis zu achtspurige, sternförmig angeordnete Hauptstraßen. Immer in der Mitte: Die „Bonzenspur“, den schwarzen Funktions-Limousinen vorbehalten, für die dort kein Tempo-Limit gilt

Tips für Rußland-Urlauber

Wer mit dem eigenen Auto in die UdSSR reisen will, muß beim Reisebüro Intourist (Frankfurt) Route und alle Übernachtungen vorher genau festlegen. Wichtig: Rechtzeitig Visum beantragen, internationalen Führerschein besorgen. Für Benzin (kein Bleifrei) oder Diesel müssen an der Grenze

Gutscheine gekauft werden, für rund eine Mark pro Liter. Übernachtungen kosten zwischen 30 (Holzhütte auf dem Campingplatz) und 300 Mark (Intourist-Hotels in Moskau und Leningrad). In der UdSSR ist Gurtpflicht. Promillegrenze: 0,00. Tempolimit: in Ortschaften 60, sonst 90 km/st.

„Nowy Mir“: Gleichheit führt zum Haß

Moskau – Der sowjetische Publizist Igor Klijamkin hat in der Monatszeitschrift „Nowy Mir“ eine radikale Kritik am Sowjet-system und an den Begleiterscheinungen der Perestrojka veröffentlicht. In seinem 34-Seiten-Artikel fordert er eine „ideologische Perestrojka“ und den „Abriss des gesamten Wertesystems“, das „Ideal der Gleichheit“ solle zugunsten des „Ideals der individuellen Selbstentwicklung“ aufgegeben werden.

Klijamkin schrieb: Auch die Perestrojka werde noch immer von der politischen Lüge begleitet. Er fuhr fort: Das Gleichheitsideal lasse sich nicht mehr vereinbaren mit der Vertiefung der Unterschiede in einer leistungs- und verbraucherorientierten Wirtschaft. Und: Das Prinzip der Gleichheit habe „nicht zum Sieg der allgemeinen Liebe, sondern zur Kasernierung, zur Gleichmacherei, zur allgemeinen Nivellierung und zur Eskalation des Hasses“ geführt.

Diktator. 1935 beschwert sich eine Prostituierte über das Benehmen junger Faschisten in einem Bardeil in Genua: „Das waren keine Soldaten, die in die Zimmer eindringen, sondern richtige Muttersöhnchen. Sie fielen über die Mädchen her, als hätten sie noch nie in ihrem Leben eine Frau gesehen.“

1945 war von Mussolinis Anbetorinnen einzig Clara Petacci übriggeblieben. Am 28. April wurden sie und Mussolini von Partisanen erschossen.

dafür, daß auch seine Frau Rachele und seine offizielle Geliebte, Clara Petacci, nicht zu kurz kamen. Er widmete sich ihnen jedoch meistens nicht mehr als zehn Minuten – sazuzagen zwischen zwei Staatsgeschäften.

„Bis Sie kamen, war ich die unglücklichste Frau der Welt: Mit einem Mann verheiratet, der so kalt war wie ein Eisblock, fürchtete ich, daß ich niemals die wahre Liebe kennenlernen würde“, schreibt 1925 eine junge Toskanerin an den Duce“ (Lieber Duce). 20 Jahre lang empfing nach Rom ein, wo er ihnen auf seinem ausladenden Diwan gab, was sie von ihm begehrten. Der ver-

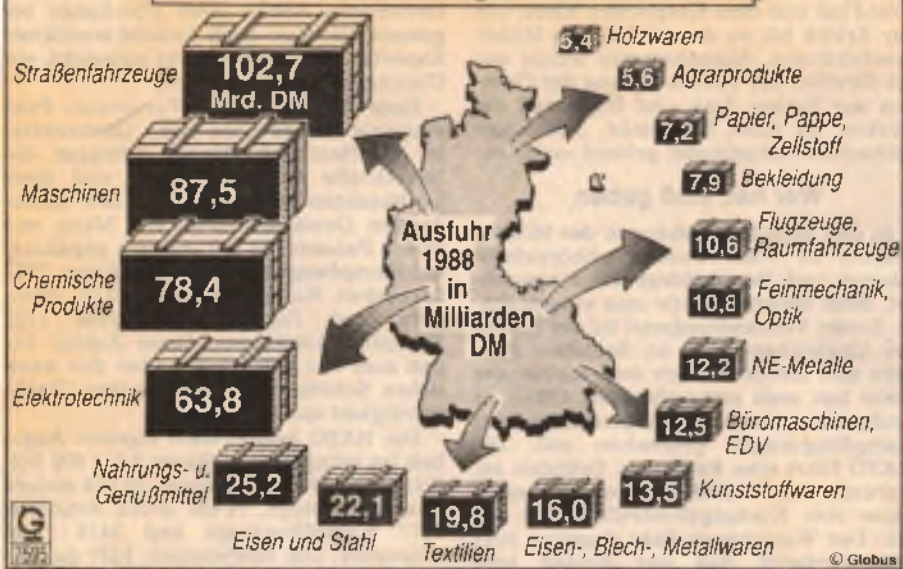
● V nejnadhších zemích světa zemře ročně při porodě téměř 500 000 žen. Vyplyvá to ze zprávy Světové zdravotnické organizace (WHO), která byla zveřejněna v Manile. Riziko úmrtí při porodu je v rozvojových zemích vinou slabé úrovně zdravotní péče stokrát až dvěstěkrát vyšší než ve vyspělých.

Povídá trenér po prohraném zápase fotbalistům:

„Podcenil jsem vás, chlapci, když jsem před týdnem tvrdil, že hůř už hrát nemůžete!“

Es war nur einer von vielen hundert Briefen von Frauen, die Mussolini (1883-1945) täglich erhielt. Auf dem Höhepunkt seiner Macht, 1936, waren es monatlich 42 000.

Das deutsche Export-Sortiment

Tenis bez rozhodčích: „Accu Call“

HRÁT TENIS bez lajnových rozhodčích a najít systém, který by automaticky oznámil, zda byl míček správně v kurtu či mimo, to je snem již mnoha generací tenistů i vynálezců. Zdá se, že systém 71letého Kanadana Johna Van Aukena bude o to naplnit všechny požadavky. Párkrát to vyjádřil John McEnroe, který měl a má stále spory a rozhodčími, když řekl: „Kdybychom měli tento systém už před deseti lety, nikdy by o mně neřekli, že jsem halvák!“

V čem tedy spočívá tento nový systém? „Accu Call“ pracuje elektricky. Přesnost, s níž může tento nový „hlídač lajn“ určit, zda míč byl v hřišti nebo mimo, stanoví jeho vynálezce na 0,000254 milimetru! Všechny čáry a vrchol lam sítě jsou preparovány velice jemnými kovovými vlákny, které se nabíjí elektrickým proudem, jakmile je systém zapojen. Dotkne-li se míč — požadavkem je speciální míč, jehož plst je protkána kovovými vlákny — určitého místa, vznikne elektrický impuls, který předá rozhodčímu pomocí počítače (není větší než kufříkové radio) informaci, zda byl míč dobrý, či v autu, nebo se dotkl sítě. Rozhodčí dostane tuto zprávu nejen pomocí sluchátek, která řeknou „in“, „out“ nebo „let“ (střik), ale také na desce před ním se objeví světelný signál, který rovněž oznámí, jak to s míčkem opravdu bylo.

Als to není ještě všechno. „Accu Call“ je koncipován tak, že také ten, kdo hraje tenis jen pro zábavu bez rozhodčích, se může na něj spolehnout. Nad čelnými stěnamí dvorce se umístí světelná signalizace, která správně rozhoduje o dosaženém bodu. Tyto reflexy registruje hráč zcela podvědomě, ujišťuje John Van Auken. „Dívá se na míč a nikoliv na světla.“

„Accu Call“ má budoucnost z několika důvodů. Máti s milimetro-

vou přesností, kontroluje lajny, nemá na něj vliv počasí a vylučuje lidské selhání. Cenu za instalaci odhaduje John Van Auken na 1000 — 2000 západoněmeckých marek, měsíční nájemné by stálo 1000 — 1500 marek. Prodat „Accu Call“ Kanadán nechce, protože si od pronájmu slibuje větší výdělek.

Předtím světoví tenisté, kteří byli s tímto systémem seznámeni, jsou nadšeni. Dokonce Londr navrhli, aby hráči dali určitou částku za svých výher a bylo tak umožněno další zdokonalení systému. A Agassi prohlásil, že v budoucnu nechce hrát na turnaj, při kterém nebude nasazen „Accu Call“. Jen jeden z předních tenistů se projevili sdrženlivě: „Pro něco takového jsem už moc starý, řekl Jimmy Connors.

A tak hlavní překážkou — vedle řady podružných — jsou peníze. Zatím je pro Johna Van Aukena vyrábí firma Penn. Z celkové roční produkce 84 miliónů míčků vyrobí 15 tisíc pro „Accu Call“. Máli stejný vzhled a stejné vlastnosti, jako normální míčky. Problém je však v tom, že každý turnaj Grand Prix má svého dlouholetého „míčového sponzora“. V případě, že by bylo použito „Accu Call“, muselo by se od těchto sponzorů upustit. A to by bylo komplikované.

Nicméně americký tenisový svaz USTA dal již Van Aukenovi možnost zavést nový systém na dvou turnajích Grand Prix. To je jen začátek. A jestliže bude mít Kanadán štěstí, bude „Accu Call“ instalován už při příštích US—Open na jednom z dvorců. Před nedávnem udělal Van Auken další krok, aby seznámil širokou veřejnost se svým vynálezem a zvládl předpokládané objednávky na tento rok (600 objednávek). V New Yorku založil firmu „American Tennis Systems Limited“, která se má starat o rozšíření „Accu Call“.

A kdyby měl někdo pochybnosti o tomto vynálezu, pak je možno znovu citovat Johna McEnroea: „Už tu nebude někdo, na koho bude nutno hváti!“

symbol moudrosti

Svým vzezřením, způsobem zejména dopředu posazenými očima, se sova výrazně liší od ostatních operenců — a snad právě pro ten výraz „obličaje“ se stala symbolem moudrosti. Popravdě řečeno se bystrostí nějak nelisí od ostatních ptáků. Přesto jsou však sovy (strigiformes) neobyčejně zajímavou skupinou ptačí říše. Drobní hlodavci jsou hlavní stož-

kův jejich jídelníčku — a právě toho bychom si měli v dnešní přechemizované době vážit. Přirozená forma regulace, bez používání chemie, má v současnosti, kdy ohrožení životního prostředí se stává celosvětovou otázkou, své pevné místo.

V biologickém boji s hlodavci mají největší význam v našich podmínkách puštik obecný, sova pálená, kaňous ušatý a sýček obecný. Uvažíme-li, že sova pálená spotřebuje v průměru za rok nejméně 500 myši, a jedna myš sní za stejnou dobu zhruba jeden kilogram obilí, vyjde nám, že co sova, to jeden zachráněný pytel obilí...

Vzpomínám si, když jsem v mládí opatřoval potravu pro výra velkého (bubo — bubo), kterého měli v našem místním mysliveckém sdružení, měl jsem mrňouchy co dělat. Když byl Kuba při chuti, spořádal na posezení dvacet hrabošů! — Jíž zmíněná sova pálená (Tyto alba) loví přímo v sýpkách a ve stodolách. Při své denní spotřebě 2—5 hrabošů docela dobře nahradí i kočku...

Na naší planetě žije zhruba 130 druhů sov, z toho u nás asi deset druhů. Z nich největší je výr velký. V dospělosti dosahuje rozptětí jeho křídel až 170 centimetrů a váží kolem tří kilogramů. Naproti tomu skotěňák zimsováček, kulišek nejmenší, není větší než špaček.

Kde hlavně se vyskytují? Zatímco výr velký, kaňous ušatý, sýc rosný a kulišek nejmenší hnízdí v lese, sýček obecný, sova pálená a puštik obecný se nejraději drží v blízkosti lidských obydlí. A v otevřeném terénu — na polích či loukách, se líbí kaňousovi pustovce.

Hnízdní možnosti však v současné krajině mizí. Proto je záslužné na vhodných místech vyvířovat speciální budky, zvané sovňky a na velkých plochách zemědělských kultur, kde je nedostatek zásedových stromů, zřizovat jednoduché „berličky“, které využívají také káně lesní, jejichž význam je rovněž nemalý.

Všechny naše sovy jsou přísně chráněné. Přesto ještě i dnes do chází k takovému vandalsství, jako je střelení dospělých jedinců nebo dokonce vystřelování sovích hnízd s mláděty. Snad je zde na místě připomenout, že slovo myslivost vzniklo od slova myslít!...

„ALE! MYSLET ZNAMENA HOVNO VĚDĚT!“

SOVAK SETO STALO ?

Laterna magika do Izraele
(čítá Tel Aviv, Haifa a Jeruzalém navštíví v rámci svého turné po Izraeli, kam všera odestaví, umělec soubor scény Národního divadla v Praze Laterna magika. Do konce měsíce tam uvede celkem osmáctkrát inscenaci Kouzelný církus. Ač málo toto představení přeměňuje již před dvaceti lety, dočinea nezářící nic ze své svěžesti a přitažlivosti. Na 2600 jeho repríz zhlédlo více než milión diváků doma i v zahraničí.

★ V JUGOSLÁVII BYLA poblíž města Pala uvedena do provozu první větrná elektrárna v zemi. Elektrárna o výkonu 22 kW je 24 metrů vysoká a bude do sítě dodávat kolem 50 tisíc kWh elektřiny ročně. Její vrtule má tři lopatky, každou o průměru 11 metrů. Provoz elektrárny je plně automatizován.

Schmidt. In Italien haben islamische Fundamentalisten damit gedroht, das Grab des Schriftstellers Dante Alighieri in Ravenna zu sprengen. Der im 14. Jahrhundert gestorbene Schriftsteller hatte in seinem Werk „Die Göttliche Komödie“ den Propheten Mohammed in die Hölle „geschickt“.

ein Koptfeld ausgesetzt hat, ist Brite — Fadlallah das geistliche Oberhaupt der Schiiten im Libanon und einer der Führer der terroristischen „Hisbollah“. Er war vor kurzem bei Khomeini, gilt als einer der Hintermänner bei der Entführung der Deutschen Cordes

Der fanatische Koptführer Mohammed Hussein Fadlallah, hat in einer Beiruter Moschee die Gläubigen aufgefordert: Tötet die Queen! Das berichtet die britische Zeitung „Daily Star“. Hintergrund: Der Schriftsteller Salman Rushdie („Satanische Verser“), auf den Irans Revolu-

Montážnímu pásu je 75

V říjnu minulého roku uplynulo 75 let od zahájení výroby na montážním pásu, což znamenalo přebraný rok nejen v montáži automobilů, ale i v racionalizaci montážních prací vůbec. Pokrok dosažený v konstrukci i ve výrobě automobilů za uplynulých 75 let nelze charakterizovat snímky prvního montážního pásu (blevo), zavedeného Henry Fordem 1. roku 1913, a že současná montáž (pravo). Moderní technické vybavení včetně počítačů dovoluje na současných montážních linkách montovat teoreticky např. Ford Scorpio (viz obr.) ve třech miliónech rozličných provedeních (navzdorem rozličným karosérám, vybavením, barvou, motory, a.d.), zatímco první montážní pás firmy Ford byl založen na přesné unifikaci dílů a součástí, a na výrobě prakticky jediného modelu, a to v černé barvě. (DH)

ČESKÉ PROGRAMY VE FRANKFURTU A OKOLÍ JARO 1989

INFORMACE: DIALOG, GUTLEUTSTR. 15
NF 13-20 H. 6000 FRANKFURT/M.1
ZT 13-20 H.
SO 10-13 H. TEL. 069/235280

SÄL WEISSFRAUEN

sál evangelické církve Weißfrauen,
Gutleutstr. 20 / roh Weserstr., mezi Haupt-
bahnhof a Theaterplatz/

První polovina dubna /přesný termín bude
ještě po 15. březnu stanoven/

PÁTEK

Pavel Landovský - 7. IV 89

Herec Burqtheater ve Vídni, znám naposledy
z amerického filmu podle Kundery Nesnesi-
itelná lehkost bytí a dřívějších Utrpení
mladého Bohéčka, Soukromá vichřice, Svatba
jako žena, Ostře sledované vlaky aj.
Večera se zúčastní i Karel Hviždala, autor
knihy o Landovském "Soukromá vzpoura"

• Informace v Dialogu

Pátek 28. dubna 1989 od 20 hod. v sále
Weissfrauen, Gutleutstr. 20

Na cestě do Francie se ve Frankfurtu
zastaví herci, zpěváci, konferenciéři

Pavlaína Filipovská, Karel Štědrý

**Pavlaínu
Filipovskou a
Karla
Štědrého**

uvítáme

v klubovém pořadu známých
písničkářů ze SZMAPORU

Písničkáři

*Lída
Baarová*

Uvádí
dr. František GOLDSCHIEDER

Pátek 2. června 1989 v sále Weissfrauen,
Gutleutstr. 20 opět od 20 hodin

Lída Baarová /filmy Dívka v modrém, Lalíček,
Punebrák a řada německých i italských/ při-
jede ze Salzburgu, při promítání ukázk
si s námi zavzpomíná.

SÄL GILDE-STUBEN

2x FILMOVÝ MARATÓN

Jako "předehra" k chystaným večerům jsou míněny
dva filmové maratóny /podle návštěvy v zadním
sále/ v restauraci Gilde-Stuben, Bleichstr. 38a
ve Frankfurtu s českou kuchyní
Pořádá DIALOG, Gutleutstr. 15, FFM, T. 235280

Sobota 18. března 1989 odpoledne od 14.30 hod

Filmy s PAVLEM LANDOVSKÝM

Vedle českých i ukázky z německých a z vystoupení
v Curychu.

Sobota 22. dubna 1989 odpoledne od 14.30 hod.

Filmy s LÍDOU BAAROVOU (české i ukázky
z německých)

Přídavek: Ukázky z TV pořadů s Pavlaínou
FILIPOVSKOU a Karlem ŠTĚDRÝM

Bílý dům na Rýně

V Bílém domě na Rýně se zatím sejdeme
vždy druhou sobotu v měsíci od března do
června. Po dokončení úprav možná i častěji.

-podle přání mohou programy pokračovat
i v neděli a o svatodušních svátcích
i v pondělí. Ubytování je možné privátně
i v hotelu v přílehlých vesnicích /Kaub,
Lorch aj./, v létě i turisticky u domku.

Sobota 11. března 1989 od 15 hodin

Odpoledne s bývalým šéfredaktorem časopisu
KINO dr. Františkem GOLDSCHIEDEREM

O LÍDĚ BAAROVÉ A ČESKÝCH FILMECH DO KONCE
VALKY

Bude-li do té doby agregát na proud, pak
i ukázky z filmů

Večer od 18 hodin návštěva vinného sklepa
s ochutnávkami bílých i červených vín
z Rheingau v Lorchu.

Pro omezenou kapacitu obou akcí uvítáme
závažné přihlášky předem /do 30 osob/ na
tel. 235280 /úterý a čtvrtek od 18 hod.
nebo soboty 10-13 hod./ . Případně 234806.

Sobota 15. dubna (pokud nebude Landovský
ve Frankfurtu) od 15 hodin na Rýně

ŽIVOT V CIZINĚ

s lékaři a psychology. Účast m. j. příslibil
dr. Diamant z Holandska, další z Basileje.

-Vystoupí-li v uvedený den Pavel Landovský
ve Frankfurtu bude diskusní odpoledne odlože-
no až na září. Večer bychom se ale zde v dom-
ku sešli u krbu s Pavlem Landovským a Karlem
Hviždálou, kteří vystoupí v neděli v Köln.

Podle přání možnost návštěvy vinného sklepa.
Uvítáme přihlášky předem (tel.) i nabídky
svezení jiných, kteří jsou bez dopr. prostředků.

Sobota 14. května (svatodušní svátky až do pon-
dělí) od 15 hod.

ČESKÉ DIVADLO V CIZINĚ

Plánujeme (změna programu vyhrazena) hlavně
sestávkami s herci Černého divadla, např. Veivets
z Wiesbadenu.

Domek se nachází na silnici podél Rýna,
Wiesbaden-Rüdesheim-Koblentz, mezi obcemi
Lorchhausen a Kaub, hranice země Rheinland-
Pfalz, nad tratí vlevo, chráněný přejezd
silnice B 42

Říční a silniční kóta 544

parkování na parkovišti /označeném/
u silnice za tabulí země, v blízkosti
i podchod pod tratí, pak doprava k domku

Hledá se na stálo, nejlépe na odpoledne výpomoc
pro kancelářské práce. Inf. tel. 234806, nebo
v úterý a čtvrtek po 18 hod. tel. 235280.

*Příští ples v Palmengarten
*** sobota, 20. ledna 1990.*

Washington – Im US-Senat steht es (noch) 47:53 gegen John Tower (63), Bushs Kandidat als Verteidigungsminister. Im fensterlosen Konferenzraum „S-407“ unterm Dach des Capitols liegt der 300 Seiten-FBI-Report. Die Vorwürfe: Tower trinkt zuviel, liebt zuviel, kassierte zuviel.

● Ex-Senator Barry Goldwater (80) grinst: „Washington wäre leer, wenn jeder, der mal fremdgegangen oder betrunken gewesen ist, die Stadt verlassen müsste.“ Das „Wall Street Journal“: „Charakterlicher Meuchelmord.“

● Es ist ein Heuchelmord. Sex & Suff sind der Stoff, aus dem Washingtons Affären sind. Für das Capitol (Senat und Kongress) arbeiten allein 24 000 Beamte. Jeder Washingtoner (über 21) schluckt im Jahr (statistisch gesehen) 193 Liter alkoholische Getränke – 42 Liter über dem US-Durchschnitt.

● Außenminister Webster (1841-52) ließ sein Porträt auf Bourbon-Flaschen drucken.

● General Grant flog aus der Armee wegen Trunksucht. Er wurde, was blieb übrig, Präsident (1868-1876).

● Vize-Präsident Harry Truman saß 1945 im Hinterzimmer des Repräsentantenhaus-Präsidenten beim täglichen Whisky, als man ihn ins Weiße Haus rief. Präsident Roosevelt war gerade gestorben (seine Martini-Partys waren berühmt).

● Präsident Kennedy (1961-63) kam mit verbundenen Kopf ins Büro. Er habe sich angestoßen, als

er ein Buch aufklaubte. Die Wahrheit: Bei einer Champagner-Party führte er eine Tanz-Schlange an die Wand.

● Präsident Johnson (1963-69) trank am Anfang ein Dutzend Scotch-Sodas bis zum Abend. Er verlor nie die Kontrolle. Später trank er Limo.

● Betty Ford, Präsidenten-Frau, fing 1976 nach einer Brustoperation an, Gin, Whisky und Vallum zu schlucken. Sie stand vor „langsamem Selbstmord“.

● Der Präsidentschaftskandidat Gary Hart stürzte 1988 nach der Sex-Affäre mit dem Fotomodell Donna Rice.

● Senator Edward Kennedy (57), so Gerüchte, erwischte sie mit einer jungen Dame am Fußboden eines Restaurants – wie er es im Nebenzimmertrieb.

● Kitty Dukakis (52), Frau des besiegten Präsidentschaftskandidaten, kam gestern nach einem Monat aus einer Alkohol-Klinik. Nach der Niederlage ihres Mannes trank sie. Sie wird ein Buch schreiben.

● Präsident Bush (65) weiß um die Sucht-Probleme. Über John Tower sagt er: „Er wird 25 000 Leute im Pentagon haben, die auf ihn aufpassen...“

„A celý ten příběh skončil happy endem. Oba jsem je pověsil.“

DOMAŽUB. PRÁVNÍK NEVÍDÁ VĚN. KŮŤ SE ZNOVA MYSLET.

Spolupráce v oblasti lékařství

[čtk]: Ministr zdravotnictví a sociálních věcí ČSR I. Prokopec a velvyslanec Velké Británie v ČSSR Peter Laurence O'Keefe podepsali včera v Praze plán spolupráce mezi vládou ČSSR a vládou Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku v oblasti lékařství a zdravotnictví na období let 1989–1992. Plán je konkrétní dohoda mezi vládami obou zemí, která byla podepsána v roce 1976.

Churchill: USA nicht gewarnt

London – In England ist das Erscheinen eines Buches verboten worden. Autor: Ein einstiger Angehöriger der Abwehr. Inhalt: Churchill habe im Zweiten Weltkrieg von den Angriffs-Plänen Japans die US-Marine-Basis Pearl Harbour erfahren, die USA aber nicht vor einem Angriff gewarnt. Nach dem Angriff trat Amerika in den Krieg ein. Der Sieg der Alliierten war damit gesichert.

JÁ MĀM SMĚLU. VŠICHNI MOJÍ OBLÍBENÍ BĀSNÍČI JSOU

NEOBLÍBENÍ. TO SE VÍ UŽ DĀVNO, ŽE DEJAL TĀRY CHYBY!

Brennessel-Jauche vertreibt Blattläuse

Wenn es in diesen Wochen im Garten wieder grünt und blüht, haben leider auch die Blattläuse Hochsaison. Vertreiben Sie sie nicht mit chemischen Giften, die der Umwelt und Ihrer Gesundheit schaden. Sie können umweltfreundliche und ebenso wirksame Spritzmittel sogar selbst herstellen: Verrühren Sie 100 g

Schmierseife mit 25 Liter Wasser und bespritzen Sie mit dieser Brühe die

Eine Gemeinschaftsaktion von BILD und A.U.G.E.

befallenen Pflanzen. In hartnäckigen Fällen hilft ein rein pflanzliches Spritzmittel. 800 g getrocknete Brennessel (gibt's im Reformhaus) mit 50 Liter Regenwasser mischen und 14 Tage in einem Holzfaß gären lassen. Diese Brennessel-Jauche vor dem Spritzen im Verhältnis 1:10 mit frischem Wasser verdünnen.

Dann machen wir eben Rande..."

Viele Gruppen für viel Geld gibt's in diesem Kino. Sie heißen "Krematorium", "Pogo" oder "Verlorene Jugend", die Musik geht von gehauchter Salonmusik, über Folk-Pop bis hin zum Russen-Punk. Allen gemeinsam: Die Liebe zum kritischen Text.

"Wir sind betrogen worden, wann werden wir ihnen wieder vertrauen können", singt Liedermacher Jevgeni Morosov über Afghanistan. Inspi-

riert haben ihn lange Gespräche mit Afghanistan-Veteranen. Keine medaillenbehängten Rentner, sondern 21jährige Wehrpflichtige, mit Krieg in den Augen. Iosender Beifall nach dem letzten Gitarrenakkord.

Tanz erst ab halb vier

"Hier wird wenigstens live gespielt", sagt Kunstlehrerin Mascha (28). "Vor zwei Tagen war ich auf einem Mammutkonzert im Eisstadion. 20 Gruppen, alles Playback, 200 Bereitschaftspolizisten und 5000 Teenies. Die Stimmung war lau, keine Gruppe hat länger als zehn Minuten gespielt."

Halb vier Uhr morgens. Nach endlosem Soundcheck tritt "Capca", Top-Act der Rocknacht, auf die Bühne. Jetzt erst wird getanzt. Selbst die Punks, die vorher gelangweilt mit Plastik-Kalashnikow am Bühnenrand lehnten, werden wach, schütteln den roten Irokesenschnitt im Takt. In einer halben Stunde werden sich alle vor der Tür auf der Jagd nach einem Taxi wieder-treffen.

Töpfer wehrt sich gegen Bericht über Altpapier

BONN, 10. März (AP). Umweltminister Klaus Töpfer hat alle Bundesbürger aufgerufen, weiterhin Altpapier und Altglas für die Wiederverwertung einzusammeln. Gemeinsam mit Vertretern der Entsorgungswirtschaft und der kommunalen Spitzenverbände wies Töpfer jetzt in Bonn einen Bericht des ARD-Magazins "Panorama" vom Dienstagabend zurück, wonach Altpapier häufig schlicht verbrannt, anderer Abfall ins Ausland geschickt und dort vernichtet wird.

Die teilweise irreführende Darstellung in dem Bericht über die "Recycling-Lüge" habe viel Vertrauen gekostet, sagte Töpfer. Wiederverwertung sei wichtig, um Rohstoffe einzusparen und Deponiekapazitäten zu schonen. Tatsache sei, daß in Containern gesammeltes Altglas zu 100 Prozent wiederverwertet werde. Die 1987 in die Produktion zurückgeführten rund 1,25 Millionen Tonnen Altglas entsprächen einem Anteil von fast 40 Prozent der gesamten Glasproduktion. "Panorama" habe es so dargestellt, als ob nur 40 Prozent des in Containern gesammelten Glases wiederverwendet würden.

Beim Altpapier liegt der Anteil an der Gesamtproduktion bei 43 Prozent, beim Metallschrott bei rund 33 bis 35 Prozent. Wegen ihrer unterschiedlichen Zusammensetzung problematisch sei noch die Wiederverwertung von Kunststoffen, räumte Töpfer ein. 1988 fielen in der Bundesrepublik rund 1,1 Millionen Tonnen Kunststoffabfälle aus Haushaltungen an.

Die Bundesregierung habe auch nie ver-schwiegen, daß Abfall teilweise ins Aus-land gebracht werde.

Jugendszene in Rußland

Leningrad – Im Hof des Hauses

Rubinsteinstraße 13, wurde 1981 der Kulturschock geboren. Dort entstand der erste Rockclub der Sowjetunion. Gegründet von Musikern, die den staatlich verordneten Weichspülgang boykottierten. Sie lehnten die Kulturkommissionen ab, die Texte, Musik und Bühnenshow der Rockprofis abzusegnen hatten. Sie wollten keine Vorschriften, sondern Rock.

"Ich will mehr Licht, ich will mehr Leben, ich will mehr Wahrheit, mehr Gewissen, mehr Feuer, ich will mehr, mehr noch mehr", singt Sascha von der Leningrader Band "Va-Bank" (russ.: Alles oder Nichts). Ihre Musik bezeichnen sie selber als Rhythm and Punk, eingängige Gitarrenmelodien, aggressiv herausgebrüllte Texte.

Szenenwechsel: Kultursaal der Gorki-Papierfabrik, Leningrad, Vorstadt. Im Ballettsaal, vor Spiegel und Stange, tobt die Heavy-Metal Band "Erste Hilfe". Vier wilde Typen in plastisch engen Hosen, Muskel-Shirts. Auf nachgebauten West-Instrumenten sägen sie sich mit kreischendem Gitarrenspiel in die Köpfe. 40 Zuschauer, 10 nietens-trotzende Heavy-Metal-Freaks und eine blasse Mutter mit zweijährigem Kind auf dem Schoß, vibrieren im Takt.

Auch im 700 Kilometer entfernten Moskau heißt es: Tanz den Gorbatschow! Das Herz der Musikszene pocht in einer unscheinbaren Seitenstraße, nicht weit vom Roten Platz. Mit einem "Rocklaboratorium" schlägt der Staat eine Brücke zur unbequemen Untergrundszene. Dafür spendierte er sogar zwei Räume in einem Kulturhaus. Als Treffpunkt, Büro und Archiv.

1000 Rubel pro Auftritt

Wer Mitglied des Rocklaboratori ist, darf unzensuriert auf-

treten und eine Handvoll Rubel für jeden Auftritt kassieren.

"Im Gegensatz zu den Profis, bewahren wir unsere künstlerische Freiheit", sagt Oleg (28) vom Rock-Lab: "Die spielen zwar auf modernsten West-Instrumenten, kassieren 1000 Rubel pro Auftritt, aber ihre Musik ist hohl."

Er sitzt im Kellerraum vor acht laufenden Tonbandgeräten und Cassettendecks und überspielt eine Raubkopie des im Westen nie veröffentlichten "Black Albums" von Prince. "Wir bekommen die Cassetten von Freunden aus dem Westen." In deckenhohen Regalen stapelt sich der internationale Underground auf Videos, Tonbändern und Cassetten. Aus Deutschland "Die Einstürzenden Neubauten", aus den USA "Sylvia Juncosa", aus England "The Fall".

Mitternacht in Moskau. Die gläserne Eingangstür des Vorstadtkinos ist eingeschlagen. Jugendliche Rockfans in schwarzer Lederklutt steigen neben stummfilmmäßig geschminkten Mädchen in Silberlamée-Blusen über die Splitter. Viele sind sauer. Juri (22): "Die Eintrittskarten haben sechs Rubel gekostet. Aber nur wer eine zweite ungestempelte Eintrittskarte vorweisen konnte, kam rein. Kleine Spende fürs Rocklab." Macht zwölf Rubel, Studenten aber bekommen im Monat nur 40 Rubel Stipendium. "Das lassen wir uns nicht bieten."

Klobáčky s drůbeží sardelovou pomazánkou

30 g másla, 30 g Juno, 2 300 g vykostěného grilovaného kuřete, 100 g tvrdého sýra, — eidamu, 2 sardelky, citrón, petrželka, veka.

Změklé maslo i tuk Juno 2 našleháme do pěny. Přidáme umleté kuřecí maso a rozetřené sardelky. Promícháme a pomazánkou potřáeme tenké plátky veka. Zdobíme plátkem citrónu a petrželkou.

Polévka ze slepice s celestýnskými nudlemi

½ slepice, čtvrtka celeru střední velikosti, 2 mrkve, 1 cibule, 1 stroužek česneku, lžice sušených hub, 4 zrnka pepře, sůl, pažitka.

Celestýnské nudle: ¼ l mléka, 120 g polohrubé mouky, 1 vejce, sůl, tuk lva nebo sádlo na opečení.

Očištěnou slepici vložíme do tlakového hrnce, přidáme očištěnou zeleninu a koření, zalijeme vodou a vaříme doměkka. Po vychladnutí zeleninu vyndáme, aby příliš nezměkla, nakrájíme ji na kostičky a zalijeme vývarem ze slepice. Nudle připravíme z těsta jako na palačinky: rozšleháme mléko, mouku, vejce a sůl. Těstičko necháme chvíli stát a potom pečeme tenké omeletky. Nakrájíme širší nudle a dáme do polévky až na talíři.

Falešná drážková polévka

Může být připravena i z vařené slepice. Potřebujeme čtvrtku vařené slepice, 2 lžice oleje, 1 cibuli, 2 lžice hladké mouky, lžici sladké papriky, kostku slepičího bujónu nebo vývaru ze slepice, majoránku, česnek.

Na oleji zpěníme nakrájenou cibuli, zasypeme moukou a připravíme zasmažku. Přidáme papriku a zředíme vodou nebo vývarem. Dobře povaříme. Během varu přidáme na nudličky nakrájené maso ze slepice. Polévku dochucujeme solí, pepřem, majoránkou i česnekem. Po staročesku můžeme slepici podávat s dobrou křenovou omáčkou.

Křenová omáčka

4 lžice Hery, 2 lžice hladké mouky, vývar ze slepice, ½ l smetany 12 %, sůl, křen, 1 žloutek, ocet, cukr.

Z tuku a mouky připravíme světlou zasmažku, zalijeme ji vývarem a smetanou. Během varu přidáme část očištěného a nastrohaného křenu a sůl, aby omáčka dostala dobrou chuť. Dobře provařenou omáčku podle chuti dokofeníme, doplníme nastrohaným křenem, octem i cukrem, přidáme žloutek a už nevaříme, aby se žloutek nesrazil.

Hráškové rizoto s drůbežím masem

200 g rýže, 2 lžice oleje, ½ cibule, 1 hřebíček, 300 g uvařeného drůbežího masa, 1 malá konzerva hrášku, sůl, sušená nařezaná petrželka nebo celeru, zázvor, tvrdý sýr.

Přebroušenou rýži dobře propláchneme vařící vodou a dáme do kastrolku. Zalijeme dvojnásobným množstvím vody, doplníme tukem, oloupanou cibulí s hřebíčkem, solí a dusíme doměkka. Na nudličky nakrájené

drůbeží maso a scezený hrášek prohřejeme v drůbežím vývaru. Vše zlehka vidličkou promícháme s rýží. Ochucujeme sušenou petrželkou nebo mletým zázvorem a podáváme posypané strouhaným sýrem. Pikantnější rizoto připravíme s přidáním kari koření, sladké i pálivé papriky, které rozpustíme se lžicí tuku. Do rizota můžeme také zamíchat nastrohaný křen.

Kuřecí stehýnka plněná párky (dušená v tlakovém hrnci na zelenině)

4 kuřecí stehýnka, 2 delší párky, sůl, pepř, sladká paprika, hladká mouka na obaleni, 2 lžice oleje, 1 cibule, ½ celeru, voda na zalití.

Kuřecí stehýnka vykostíme, dobře je naklepeme a osolíme. Poprášíme je pepřem i paprikou, naplníme kousky párků a zavijeme. Spícháme párátkem nebo kovovou jehlu a obalíme v hladké mouce. Pak je krátce po všech stranách opečeme na oleji, vložíme do hrnce, posypeme na plátky nakrájenou cibulí, nastrohaným sýrem a podlijeme vodou. Hrnec uzavřeme a pokrm upravujeme nejvýše 20 minut. Po vychladnutí ze závitků sejme párátko nebo jehlu a podáváme s noky, bramborovým knedlíkem nebo s brambory.

Kuře na houbách v tlakovém hrnci

1 kuře, 2 lžice Hery, 1 větší cibule, menší naběračka sušených hub, hladká mouka na obaleni, ¼ l vody, ¼ l sladké smetany, ½ lžičky sladké papriky, sůl.

Očištěné kuře rozdělíme na čtyři porce. Poprášíme je po obou stranách paprikou, osolíme a obalíme v hladké mouce. Vložíme na základ z nakrájené a na tuku zpěněné cibule. Krátce opečeme, zalijeme vodou i smetanou a hned také přidáme houby, předem ve vodě nebo mléce namočené. Hrnec uzavřeme a kuře podle velikosti upravujeme asi 20 minut.

Krůtí stehýnka na slanině s mandlemi

4 malá krůtí stehýnka (nebo 2 větší), 100 g slaniny, sůl, 2 lžice mandlí.

Slaninu nakrájíme na klínky a stehýnka protkneme tak, aby malá část slaniny vyčnívala na povrch stehýnek. Zbytek slaniny nakrájíme na kostičky a necháme rozškvařit. Stehýnka na slanině krátce opečeme, podlijeme vodou a dáme péci do trouby. Během pečení poléváme vypečenou šťávou a podléváme teplou vodou nebo vývarem. Mandle spaříme, oloupeme a nakrájíme na hrubší nudličky. Když je maso téměř hotové a začíná zlátnout, posypeme je připravenými mandlemi a stehýnka dopečeme. Jako příloha je výborná dušená rýže, do které zamícháme jablka podušená zvlášť v malém množství tekutiny s cukrem.

Kachna na zázvoru a jablkách

1 středně velká kachna, sůl, mletý zázvor, 4 jablka.

Očištěnou kachnu opláchneme a vysušíme. Uvnitř i na povrchu osolíme a potřeme zázvorem, naplníme omytými jablky a břišní otvor spícháme kovovými jehlami nebo zašijeme. Na pekáči ji podlijeme vodou a přikrytou půl hodiny nejdříve dusíme, po-

tom bez pokličky pečeme v troubě. Během pečení poléváme vypečenou šťávou a teplou vodou. Z upečené kachny vyjmeme jablka a šťávu zahustíme zaprášením lžičí hladké mouky. Dobře provaříme a porce kachny v ní prohřejeme.

Ale pozor! Tohle říkali také: Po první sklence je člověku jako ptáku, po dvou či třech je silný a odvážný jako lev, po dalších však už páchá osloviny.

Anglie	„Cheers!“
Arabsky	„Sidha!“
Argentina	„Suya salud!“
Belgie	„A votre sante!“
Dánsko	„Skaal!“
Francouzsky	„A votre santé“ s od-povědí „A la votre!“
Holandsko	„Gezondheid!“
Island	„Minni Heilsa!“
Itálie	„Salute!“
Jugoslávie	„Živijo!“
Maďarsky	„Ején!“
Německy	„Prosit!“ nebo „Zum Wohl!“
Polsky	„Na Zdrowje!“
Portugalsko	„Saude!“ nebo „Viva!“
Rumunsko	„Narok!“
Rusky	„Na zdorovje!“
Švédsko	„Skål!“
Španělsko	„Salud!“
USA	„Cheerio!“

Der Bart bleibt dran

MOSKAU, 10. März (AFP). Die Friseur in Moskau dürfen ihre Kunden nicht mehr rasieren. Die Gesundheitsbehörden halten die geltenden Hygienevorschriften in den Salons nicht für ausreichend, um Aids-Infektionen sicher auszuschließen, meldete am Freitag das Organ der Jungkommunisten, Komsomolskaia Prawda. Der Arzt, der die Gesundheitsorganisation leitet, sagte der Zeitung, es handle sich um eine vorbeugende Maßnahme angesichts zahlreicher Übertretungen der Gesundheitsverordnungen. Das Desinfizieren der Rasiermesser sollte zentralisiert werden, damit es nicht länger vom guten Willen jedes einzelnen Friseurs abhängig sei, meinte der Arzt. Es sei aber noch kein konkreter Vorschlag von seiten der Gesundheitsbehörde gemacht worden. Nach den jüngsten offiziellen Statistiken sind in der Sowjetunion bisher sechs Personen an Aids gestorben. 146 HIV-Infizierte sind registriert.

CSSR verurteilt Oppositionelle

JIHLAVA, 10. März (AFP/dpa). Die beiden tschechoslowakischen Oppositionellen Ivan Jirous und Jiri Tichy sind in Jihlava zu 16 und zu 6 Monaten Gefängnis verurteilt worden. Beiden wurde „Anstiftung zur Rebellion“ zur Last gelegt. Jirous wurde außerdem vorgeworfen, an einer „unerlaubten Demonstration“ zum Gedenken an Jan Palach teilgenommen zu haben. Sie hatten Flugblätter verbreitet, in denen alle Fälle von Machtmissbrauch in der CSSR seit dem Machtantritt der Kommunisten im Jahre 1948 angeprangert wurden. Insbesondere machten sie dabei die Behörden in Prag für den Tod des politischen Häftlings Pavel Wonka verantwortlich, der im vergangenen Jahr im Gefängnis gestorben war.

KOVADA!

Ein Bauer hat im Ausland eine schöne Ziege gekauft. Um sie nicht verzollen zu müssen, versteckt er sie. „Öffnen Sie bitte Ihren Kofferraum!“ sagt der Zollbeamte. Der Bauer öffnet, und die Ziege schaut ih-

JAK SE KOTU LIbí!
Hund mit Hörnern? „Nun, um sein Privat-leben kümmer ich mich nicht.“
„Und was ist das?“ fragt der Zöllner. „Das ist mein Hund.“ „Ach nee, ein“

Die Oberpfalz

● Gemütliche Biergärten, den in Lengenfeld beim Gasthof Winkler zum Beispiel. Dort trinkt man das Kupfer-Bier der hauseigenen Brauerei und läßt sich dazu eine Brotzeit mit „Durchgedrehtem Geräucherten und Bauernwecker!“ schmecken. Wer Glück hat und irgendwo einen „Zoigl“-Stern hängen sieht, sollte sofort eine Probiertaste machen. Selbstgebrautes Zoigl-Bier, das gibt's nämlich nur in der Oberpfalz. Einzelne Bürger haben dort seit Generationen das Braurecht, im kommunalen Brauhaus wird nach alten Familienrezepten gemeinsam gebraut. August Fischer zum Beispiel, Besitzer eines Lebensmittelgeschäfts in Falkenberg, braut zweimal im Jahr und schenkt das Bier dann aus.

● Preisgünstige Ferienorte wie Moosbach im Naturpark Oberpfälzer Wald. In dem Tausend-Seelen-Ort kostet ein Abendessen 4,50 Mark, der Teller Suppe eine Mark und die Vollpension 23,50 Mark. Und das nicht nur in einem Gasthof, sondern in allen zwölf des Gemeindegebietes. Die Oberpfalz ist eine der billigsten Ecken der Bundesrepublik.

Von der Porzellanstadt Tirschenreuth aus fahren wir nach Waldsassen, besichtigen die Barock-Basilika und stehen dann fast erschlagen von all der Pracht im berühmten Bibliotheksaal. Wir haben Glück, die Äbtissin ist gerade da — Waldsassen ist heute ein Frauenkloster der Zisterzienserinnen — und erklärt uns die Schätze, vor allem die aus Holz geschnitzten lebensgroßen Figuren, die auf ihrem Rücken die schmale Galerie tragen.

Nicht weit von Waldsassen hinter der Straßenbiegung, zwischen Getreidefeldern und Maisäckern auf einer Bergkuppe, taucht plötzlich eine exotische, dreitürmige Kirche auf. Sie könnte irgendwo in Rußland stehen, die Wallfahrtskirche Kappel. Mit ihrem kleeblattförmigen Grundriß und ihren Zwiebeltürmen sieht sie fast byzantinisch aus. Ihr Baumeister war Georg Dientzenhofer, dessen Barockwerke man öfter in der Oberpfalz trifft.

migen Zimmer unter schräger Balkendecke, trinken „Oberpfälzer Kir“ zum Aperitif und lassen uns Kresseschaumsuppe und Bachsaibling mit Zwiebelmus schmecken.

Am nächsten Tag wissen wir dann endlich ganz genau, wo wir sind: genau am Mittelpunkt Europas. Hotelier Herbert Dorfner veranstaltet für seine Gäste Wanderungen dorthin. Der Stein, der das Zentrum unseres Kontinents markiert —, nach Vermessungen österreichischer Geologen aus dem Jahr 1865 — steht zwischen Krüppelkiefern und Fingerhutpflanzen auf dem 939 Meter hohen Tillenberg, nur wenige Meter unterhalb der Tafel „Staatsgrenze“. Vom Bänkchen neben dem Granitstein blicken wir über weites Wald-Wiesen-Hügelland bis hinüber in die Stadt Eger in der Tschechoslowakei. Durch das Land zu unseren Füßen führen die alten europäischen Handelsstraßen des Mittelalters von Frankreich bis Rußland. Fürsten und Dichter früherer Jahrhunderte reisten hier durch auf ihrem Weg in die böhmischen Bäder. Marienbad, wo Goethe seine letzte Liebe fand, ist nur 20 Kilometer Luftlinie entfernt.

In diesem Jahr wird seines 300. Todestages gedacht.

Als wir „die Kappel“ verlassen, dämert es schon. Doch das Nachtquartier ist nah: Wir haben uns im Schloßhotel Ernestgrün angemeldet in Neualbenreuth. Wir fahren und fahren, über einsame Straßen, durch stille Ortschaften bis dahin, wo alle Wege zu enden scheinen. Hellerleuchtet in einem parkartigen Ge-

lande steht unser Domizil, ein vor kurzem renoviertes Schloß aus dem 16. Jahrhundert. Wir wohnen in einem weiträu-

Nur wenige Meter vor der Grenze zur Tschechoslowakei kennzeichnet bei Neualbenreuth ein Stein den Mittelpunkt Europas.

(2 JEDNOHO DELŠIHO ČLÁNKU ZKRAČENO)
J.W. GOETHE SE ZAMÍLOVAL, POKUD PAMĚT SAHA VÍDEJ, ALE NAPOSLED V KADL. VARECK A VE V HAN. LAZNICH...

Nachtklubs
"Orlon", "Postkutsche" und "Sinfonie" (einer seiner neuen Disco) hängt's vom Glück des Verhändlers ab. Ab zwei Uhr in der Nacht wird es billiger. "Dann gehe ich schon mal so mit oder tausche 300 Mark Ost gegen 100 Mark West, und mich gibt's dazu," sagt Viola.
Messe-Alltag im Sozialismus. Und Glasnost — gibt es sowas eigentlich in der DDR? — frage ich am Abend im Hotel einen jungen Mann. „Ach“, sagt er, „den Sozialismus kann man nicht kurieren — abschaffen, das ist es!“

die 42jährige als Buchhalterin in Dresden. Ihr Mann und ihre 18jährige Tochter haben keine Ahnung, was sie und ihre Freundin Maria in der Messewoche treiben. „Wir sagen, wir sind auf Kur.“ Beide machen die „Anmache“ (so nennen sie selbst ihre Tätigkeit) seit fünf Jahren.
In der noblen Hotelbar des „Merkur“ starten Viola und Maria jeden Abend ihre Männerjagd. Dort sind die hübschesten und teuren ersten Frauen: 500 Mark die Stunde ist der Regelsatz, für 300 DM ist man in der Bar des Hotels „Stadt Leipzig“ dabei. In den

Leipzig alles etwas mehr. Alles, auch die Damen an den Bars der Hotels und bei „Schorsche“ (dem größten Nachtclub der Republik mit drei Bands, drei Bars und 360 Plätzen). Wenn Messe ist, vergessen auch puritanische Genossen die reine Lehre schon einmal — Leipzig wird zum Sündenbabel.
Hausfrauen, Sekretärinnen, Lehrerinnen geben ein Stück von sich hin, um an die begehrte DM zu kommen. „Mit Devisen“, sagt Viola, „können wir uns das öde Leben hier einigermaßen angenehm machen.“ Normalerweise arbeitet

Leipzig - Viola, eine drahtige Vierzigerin, schmiegt sich zärtlich an die Wangen des grauhäutigen Managers aus Köln. Die „Christal Band“ aus Prag spielt in der Nachbar „Orion“ im Zentrum von Leipzig Schmusse-Musik.
„300 Mark West und ich träume mit dir, du Bundl“, flüstert Viola. „Bundl“ werden die Messebesucher aus der Bundesrepublik in Leipzig genannt.
Kleiner Horst schenkt direkt russischen Sekt nach - formvollendet und im Frack. Das Glas für 14 Mark Ost, doppelt so teuer wie sonst.
Gestern begann die Frühjahrsmesse (bis 18. März), und da kostet in

Rozloučení s Nepelou

BRATISLAVA (č): V Bratislavském kromatoriu se konala v úterý poslední rozloučení s Ondřejem Nepelou, který zemřel po těžké nemoci v Mannheimu ve věku 38 let. Byl trojnásobným mistrem světa, pětikrát vyhrál „Evropu“ a jednou ZOH.

Biblisches Alter

JERUSALEM, 14. März (KNA). Einen vollständig erhaltenen Pfeil aus der Zeit des ersten Jerusalemer Tempels haben israelische Archäologen in einer Höhle am Toten Meer entdeckt. Bei dem rund 2600 Jahre alten Fundstück handle es sich um eine „einmalige Entdeckung“, erläuterte Yosef Patrich, der an einem Projekt zur systematischen Erforschung aller Höhlen in Israel teilnimmt.

Wegen des extrem trockenen Klimas am Toten Meer sei das Holz nicht zerfallen. Eine sieben Zentimeter lange Pfeilspitze aus Eisen steckt auf einem 75 Zentimeter langen Schaft aus Weidenholz. Auf dem Schaft seien Spuren von schwarzer und weißer Bemalung erhalten.

Vor einigen Wochen war in derselben Höhle ein etwa 2000 Jahre altes Parfümfläschchen mit Aprikosenöl gefunden worden.

Totenwache für Stalin: Nikita Chruschtschow, Lawrentij Berija, Georgij Malenkov, Nikolaj Bulganin, Kliment Woroschilow und Lazar Kaganowitsch am 5. März 1953.

Die letzten Stunden im Leben des Diktators Josef Stalin

Eine Moskauer Zeitschrift drückt die Erinnerungen des Arztes und Professors Mjasnikow aus dem Jahre 1953 erstmals ab

Die Moskauer Wochenschrift „Literaturnaja Gaseta“ hat kürzlich Ausschnitte aus den bisher unveröffentlichten Erinnerungen des Arztes Professor Mjasnikow über die letzten Lebenstage und den Tod Stalins Anfang März 1953 abgedruckt. Als akute Todesursache nennt Mjasnikow eine starke Arteriosklerose im Gehirn. Die Krankheit, so der Mediziner, habe sich über mehrere Jahre hinweg entwickelt und sich wahrscheinlich auf Stalins psychischen Zustand und Charakter ausgewirkt.

Es sei bekannt, daß eine Sklerose der Gehirnarterien die Ernährung der Nervenzellen zerstöre und deshalb von einer Beeinträchtigung der Funktionen des Nervensystems begleitet werde, was wiederum zu einer Schwächung des Differenzierungs- und Orientierungsvermögens führe. Parallel entwickelte sich eine sogenannte Verschärfung der Persönlichkeitsmerkmale: Ein verärgelter Mensch werde boshaft, ein mißtrauischer krankhaft mißtrauisch und habe Verfolgungswahn. „Dieses alles entsprach voll dem Verhalten Stalins in seinen letzten Le-

bensjahren.“ Das Fazit des Arztes: Der Sowjetstaat wurde von einem Kranken Mann geleitet. Stalin habe seine Krankheit verheimlicht, sei den Ärzten aus dem Weg gegangen, habe ihre „Entlarvungen“ gefürchtet.

Mjasnikow, der 1965 starb, hat an seiner Biographie „Mein Leben“ von 1960 bis zu seinem Tod gearbeitet. Ein Enkel des Professors habe das Manuskript, schreibt die „Literaturnaja Gaseta“, der Redaktion übergeben; dafür sei man sehr dankbar.

Mjasnikow bestätigt, daß Stalin in der Nacht zum 2. März 1953, in der er laut Aussagen seines Leibwächters noch bis 3 Uhr früh am Schreibtisch saß und arbeitete, eine Gehirnblutung erlitt und das Bewußtsein verlor. Der Leibwächter fand ihn morgens um 7 Uhr auf dem Boden zwischen Tisch und Sofa liegend. Als erste der Führungsmitglieder kamen Lawrentij Berija und Georgij Malenkow zu dem Kranken. Geheimdienstchef Berija wandte sich später — nach wieviel Stunden wird nicht gesagt — an das Ärztekonsilium, das Stalin behandelte und

dem Mjasnikow angehörte. Er gab die Anweisung, Stalins Gesundheitszustand der Öffentlichkeit gewissermaßen schonend beizubringen.

Das Ärztekonsilium, dem außer Mjasnikow noch Pletnew und Lang angehörten, verließ den Sterbeort Stalins auf der Datscha im Moskauer Vorort Kunzewo nicht mehr. Von den Politbüro-Mitgliedern waren besonders oft Kliment Woroschilow, Lazar Kaganowitsch, Nikolaj Bulganin und Anastas Mikojan am Krankenbett Stalins. Am dritten Morgen sollten die Ärzte eine Prognose abgeben, sie lautete: Der Tod sei unausweichlich. Daraufhin baten die Führungsmitglieder die Mediziner, Stalins Leben möglichst noch um eine gewisse Zeit zu verlängern: „Wir verstanden, es ging um die Vorbereitung der Organisation der neuen Macht und damit auch der öffentlichen Meinung.“

Stalins Krankheit sei dann in der UdSSR und im Ausland so breitgetreten worden, daß „von der Größe zur Lächerlichkeit“ nur ein Schritt war. So gab es diverse ärztliche Bluthochdrücke zur Behandlung von Stalins Bluthochdruck. Ein Me-

diziner wollte Stalin mit einem von ihm entwickelten speziellen Beatmungsgerät helfen, habe dann aber, als er den Kranken zu Gesicht bekam, davon Abstand genommen. Sowjetbürger schrieben Briefe, ein junger Offizier habe sein Blut für Stalin angeboten, „bis zum letzten Tropfen“, einer wollte sogar sein Herz spenden. Die These, Stalin habe zusätzlich noch einen Herzinfarkt bekommen, bestätigt Mjasnikow nicht. Die Ausgangsdiagnose habe sich später bei der Untersuchung des Leichnams als richtig erwiesen. „Im Zusammenhang mit dem Tod des Diktators litten noch einige Dutzend oder sogar Hunderte Moskower.“

Nach Stalins Tod am 5. März um 21.50 Uhr seien riesige Menschenmassen in das Moskauer Stadtzentrum geströmt, und zwar zum Gewerkschaftshaus, wo Stalin später aufgebahrt wurde. Die Marschkolonnen prallten aufeinander. Berichtet der Arzt, die Menschen straubelten, wurden mit Füßen niedergedrückt. Diese tragische Geschichte sei „der Totenkranz des Verblichenen“ gewesen.

Jede zehnte Katze ist mit Aids-Viren infiziert

TAK ZABOVE
A SCAS ...

die US-Kette zusammenarbeiten will. Die Arbeit werde nicht leicht sein. Die Hamburger-Kette verlange, daß kein Kunde länger als eine Minute auf seine Portion warten dürfe.

China verbietet Einfuhr von Schnaps

Im Zuge der Kampagne zur Einsparung von Devisen will Peking die Einfuhr von Zigaretten und Schnaps verbieten. Ausnahmen werden nur für sogenannte Touristenverkaufsstellen, wo mit Devisen bezahlt wird, gemacht. Im vergangenen Jahr war im Außenhandel ein Loch von 2,5 Milliarden Dollar entstanden.

Autor von „C'est si bon“ gestorben

PARIS. Im Alter von 83 Jahren ist in Paris der Chansontexter Andre Hornez gestorben. Hornez schrieb über tausend Lieder, darunter „Paris de mes amours“ und das zum weltweiten Evergreen gewordene „C'est si bon“. Seine Chansons wurden von seinen berühmtesten Zeitgenossen gesungen — darunter Josephine Baker, Tino Rossi, Maurice Chevalier, Suzy Delair und Yves Montand. AFP

U-Ess-Kultur bald in Moskau

MOSKAU, 13. März (dpa). Nach monatelangen Schwierigkeiten will die Geschäftsführung der Restaurant-Kette „McDonalds“ nun doch zwei Restaurants in Moskau eröffnen. Wie die Nachrichtenagentur TASS am Montag meldete, sollen die beiden Restaurants Ende des Jahres geöffnet werden.

Schwardnadse schrieb an UN / Mehr Spielraum für Kirchen / ZK soll sich mit Sowjetdeutschen befassen

NEW YORK, 10. März (AP/Reuter). Die Sowjetunion will in Fragen der Menschenrechte künftig die Entscheidungen des Internationalen Gerichtshofes in Den Haag anerkennen. Dies teilte der sowjetische Außenminister Eduard Schewardnadse in einem Brief an UN-Generalsekretär Javier Perez de Cuellar mit, der in New York veröffentlicht wurde.

Schwardnadse führte sechs internationale Menschenrechtsverträge an, die Moskau unterzeichnet hatte, ohne bislang die Rechtsprechung des Gerichtshofes in diesen Fällen anzuerkennen. Die betroffenen Abkommen sind die Konventionen gegen Völkermord von 1948, gegen Menschenhandel und Prostitution von 1949, über die politischen Rechte der Frau von 1952, gegen die Rassendiskriminierung von 1965, über die Beseitigung aller Formen der Diskriminierung von Frauen sowie gegen die Folter von 1984.

Beamte des US-Außenministeriums begrüßten die sowjetische Entscheidung als „wichtigen Schritt“. Vertreter beider Länder verhandeln seit fast einem Jahr über eine Stärkung des Internationalen Gerichtshofes. Auch die USA hatten 1986 die Zuständigkeit des Haager Gerichtshofes

in einem Streit mit Nicaragua über die Verminderung der nicaraguanischen Küstengewässer durch die USA nicht anerkannt.

Mehr Glaubens- und Gewissensfreiheit

HAMEURG/LONDON (AFP/epd). In der Sowjetunion bahnt sich ein Wandel in der Religionspolitik an, der die Glaubens- und Gewissensfreiheit gesetzlich präziser beschreibt und viele Beschränkungen für Kirchen und Religionsgemeinschaften lockert. Das geht aus einem Entwurf eines „Gesetzes über die Gewissensfreiheit“ hervor, der in der Sowjetunion noch nicht veröffentlicht wurde. Das „Deutsche Allgemeine Sonntagsblatt“ veröffentlicht in seiner neuen Ausgabe den Wortlaut, der über das englische Ost-Kirchen-Institut Keeton College in den Westen gelangte.

Das Gesetz garantiert den Bürgern der Sowjetunion das Recht, „religiöse oder atheistische Überzeugungen zu verbreiten“, „ungehindert religiöse Literatur zu erwerben und zu benutzen“ sowie ihre Kinder in „Übereinstimmung mit ihren persönlichen Überzeugungen“ zu erziehen. Kirchen sollen den Status von juristischen Personen erhalten und dürfen künftig in ihren Räumen Religionsunterricht erteilen.

Nach dem bisher geltenden Gesetz aus der Zeit Stalins von 1929 waren kirchliche Sozialarbeit und privater Religionsunterricht verboten. Die leninistische Verfassung von 1919 hatte dagegen die Gleichberechtigung von atheistischer und religiöser „Propaganda“ betont.

In Artikel 8 deutet der Entwurf indirekt die Möglichkeit an, in der Sowjetunion den Wehrdienst zu verweigern und eine Art Ersatzdienst abzuleisten. Niemand dürfe sich aus religiösen Motiven „der Erfüllung gesetzlich geregelter bürgerlicher Pflichten entziehen“, heißt es dort. Weiter heißt es: „Ausnahmen von dieser Bestimmung werden unter der Voraussetzung des Ersatzes einer bürgerlichen Verpflichtung durch eine andere in jedem einzelnen Fall durch gerichtlichen Beschluß geregelt.“

„Wolgadeutsche erste Opfer Stalins“

MOSKAU (dpa). Die Interessen der Sowjetdeutschen sollen auf dem für Mitte des Jahres geplanten Nationalitätentpleum des ZK der KPdSU erörtert werden.

Diese Forderung hat am Freitag das sowjetische Parteiorgan „Pravda“ erhoben. Deutsche seien in der UdSSR als erste Opfer des Stalinterrors geworden, schrieb das Blatt, und die bisher nicht abgeschlossene öffentliche Rehabilitierung eines ganzen Volkes beeinträchtige immer noch die Befriedung der nationalen Bedürfnisse der Deutschen, die Entwicklung ihrer Muttersprache und ihrer Kultur. Das Parteiorgan vermeidet es, zu der von den Deutschen angestrebten Autonomie selbst Stellung zu beziehen. Zu diesem Thema druckt es auf derselben Seite eine Reihe von Leserbriefen ab, die sich prinzipiell wohlwollend zu einer Autonomie äußern. „Ich bin mir darüber im Klaren, daß es wahrscheinlich nicht mehr möglich ist, die Autonome Republik der Wolgadeutschen in den alten Grenzen wiederherzustellen, halte es jedoch für notwendig, ein neues Gebilde unter Berücksichtigung der bestehenden Realitäten zu schaffen“, schrieb ein Leser. Der bekannte Philologe Dmitri Lichtschow schrieb: „Es muß heute alles getan werden, um unseren deutschen Mitbürgern bei der Wiederherstellung ihrer Staatlichkeit zu helfen.“

Genossen-Kritik an Ceausescu

WIEN, 13. März (Reuter). Sechs einstmals führende rumänische Kommunisten haben in einem offenen Brief die Politik von Staats- und Parteichef Nicolae Ceausescu scharf verurteilt. Wie Diplomaten und Journalisten am Montag in Bukarest mitteilten, werfen sie Ceausescu die Verletzung von Rumänien unterzeichneter internationaler Menschenrechtsabkommen und der Verfassungsrechte der Bür-

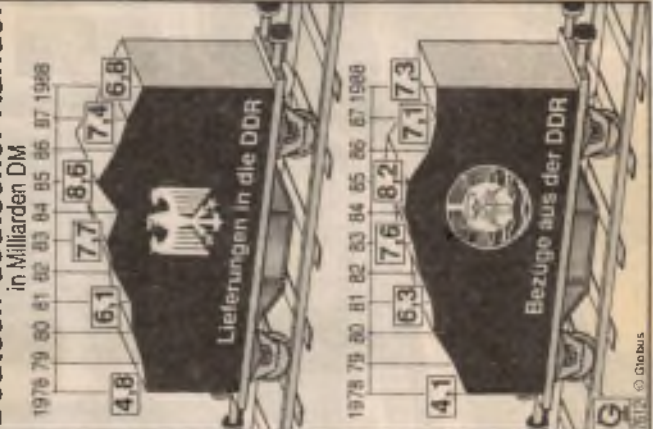
ger vor. Er verletze das Verfassungsrecht auf Eigentum durch die Einplanung von Dörfern und die Umsiedlung ihrer Bewohner in städtische „agro-industrielle Zentren“.

Das Schreiben sei unterzeichnet von dem früheren Botschafter in den USA und bei den Vereinten Nationen Silviu Brucan (73), von dem ehemaligen Außenminister und Vorsitzenden der UN-Vollversammlung Corneliu Manescu (73), dem ehemaligen Politbüromitglied

Gheorghe Apostol (77), dem früheren Vize-Regierungschef Alexandru Barladeanu, dem Mitgründer der Kommunistischen Partei Rumäniens, Constantin Pirvulescu (94), und dem als Altkommunisten bezeichneten Grigore Raceanu.

Ceausescu habe die Wirtschaft ruiniert und Chaos in der Landwirtschaft angeordnet, indem er gegen die privaten Akker der Landbewohner vorgegangen sei, obwohl diese einen großen Teil der Le-

Deutsch-deutscher Handel

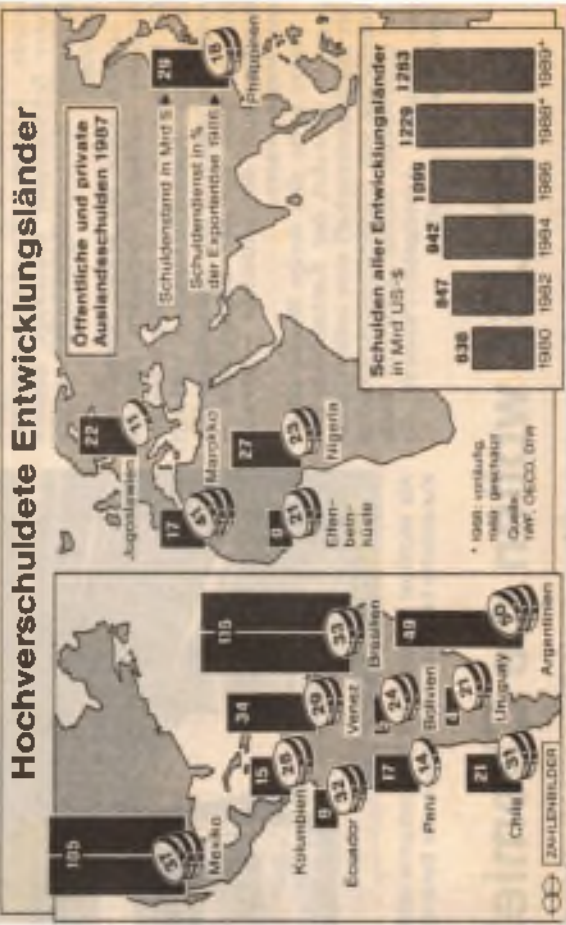
Wo bleibt Honi Nummer 40?

BERLIN, 13. März (dpa). Insgesamt 39mal ist SED-Partei- und DDR-Staatschef Erich Honecker in der Montagsausgabe des SED-Organs „Neues Deutschland“ abgebildet. Die Aufnahmen zeigen ihn bei seinem Rundgang zur Eröffnung der Leipziger Frühjahrsmesse am Tag zuvor. Nur auf einem einzigen Bild im Parteiblatt vom Montag ist Honecker nicht zu sehen.

Einer deutsch-deutschen Begegnung ist fotografisch Vorrang eingeräumt. Auf Seite eins ist Honecker bei seinem Treffen mit dem Ministerpräsidenten von Nordrhein-Westfalen, Johannes Rau, in Leipzig abgebildet. Ein Foto von der Begegnung mit dem Leiter der sowjetischen Regierungsdelegation, dem Kandidaten des Politbüros des ZK der KPdSU und stellvertretendem sowjetischen Ministerpräsidenten Nikolai Talyzin, findet sich erst auf Seite zwei.

24 TREST 15 MERTUOBU SHET

benzmittel für die Bevölkerung lieferten, schrieben sie. Auch der gigantomanische Umbau der Hauptstadt Bukarest wurde kritisiert.

DDR stellt ersten 4-Megabit-Chip vor
Das Kombinat Keramische Werke hat auf der Leipziger Messe das erste funktionstüchtige Muster eines 4-Megabit-Speichers der DDR vorgestellt. Das Modul ist nicht größer als eine Streichholzschachtel, aber etwa um die Hälfte flacher.

PIÓNÝRSKÉ POČÁTKY Na dolním českém Labi byl již v 10. století čilý obchodní ruch. Dřevěné prámy k nám dopravovaly sůl a zpět do Německa odvážely textil, kůže, někdy řemeslné nástroje i šperky. Už na nich se však čas od času objevovali první cestující. Obchodníci, vojáci při válečných taženích a v roce 1096 dokonce samotný Bořej z rodu Vršovců. Podle zápisů v Kosmově Kronice tehdy vypovězený kníže opustil svou vlast a odplul po Labi i se svou rodinou.

Zatímco za Mělníkem se už proháněly první lodě, Vltava si na tento druh dopravy musela ještě pěkně dlouho počkat. Většinou rozšíření plavby tu totiž bránily kolísavé vodní stavy i celá řada přírodních překážek. Mělčiny, skály, jezzy... Teprve za Karla IV. dochází k prvním úpravám řečiště a v minulém století ke splavnění celého jejího dolního toku. Jako pohon se ke slovu dostal parní stroj, a tak se mohlo začít s nákladní a o něco málo později i s osobní dopravou.

Pro Prahu je v tomto směru důležitý především rok 1841, kdy na 1. máje byla za bohaté účasti diváků slavnostně spuštěna na vodu luxusní loď pojmenovaná Bohemie, která mohla naráz pojmout na palubu 140 lidí. První zkušební plavby dopadly dobře, a tak se již na sklonku května vydala na historickou plavbu do Drážďan. Cestu po proudu dlouhou 170 kilometrů urazila za pouhých 11 hodin 45 minut (čistého času jizdy). O to nečekanější byl její příjezd do Drážďan. První česká loď sem totiž dorazila za tak nízkého stavu vody, že zdejší parníky musely být odstaveny. Brzy se stala nejen spolehlivým dopravním prostředkem, mnohem pohodlnějším než dostavník, ale i vyhledávanou turistickou atrakcí. Ne náhodou se jedné z plaveb zúčastnil známý spisovatel Andersen, velký obdivovatel technických novinek, který své zážitky barvitě vyličil v cestopise Básníkův bazar. Nadějně rozkvétající podnik však neměl dlouhé trvání. Věda a technika se draly kupředu ve všech sférách lidské činnosti, pochopitelně i v dopravě. Byla vybudována železnice spojující Prahu s Drážďany. Majitel Bohemie, podnikatel Ruston, z obavy, že lodní doprava bude na stejně trati ztrátová, loď prodal do Saska. Kromě toho prý nutně potřeboval peníze na modernizaci svých strojiránkových dílen.

Další epizodou v pražské osobní lodní dopravě se stal rok 1857, kdy pražský podnikatel německého původu Winter se rozhodl, že jako první v historii využije úseku Vltavy z Prahy do Štěchovic. Jeho loď pojmenovaná po mistodržiteli hraběti Mescérovi se však od samého počátku lepila smůla na paty a zhatila jeho skvělé plány dříve, než se kdo nadal, ještě během zkušební plavby. Už ve Vraném začaly první potíže. Loď nejdříve zastavila pro nedostatek uhlí, které posádka musela pracně doplnit z nedaleké továrny. Kapitán se však přesto rozhodl upustit od další cesty do Štěchovic a chtěl loď obrátit k návratu do Prahy. K manévru si však vybral příliš úzké a skalnaté místo. Loď narazila na skálu tak nešťastně, že se ji plavcům nepodařilo prostě uvolnit a cestující z řad pražské i zbraslavské smetánky se museli vrátit domů na vypůjčených rybářských pramicích nebo po svých. Tento neú-

spěch Wintera definitivně odradil od dalších pokusů zavést osobní dopravu na Vltavě, jejíž další osudy jsou příště nerozlučně spjaty s Františkem Dittrichem, obchodníkem s dřívím a pozdějším primátorem města Prahy.

BYROKRATI A ZASE BYROKRATI Narodil se v rodině podskalského plavce v roce 1801. Většinu života strávil u vody, která mu učarovala. Navíc z něj podskalští plavci vychovali zapáleného vlastence. Není proto divu, že právě on stal nakonec u zrodu akciové společnosti, která „jednou provždy“ zavedla v Praze na Vltavě osobní lodní dopravu. Dnes se už asi stěží dopátráme, jak se mu podařilo získat pro podnik dostatečný počet vlivných Pražanů. Od paroplavby na Vltavě se totiž nějaké horentní zisky nedaly očekávat, neboť celé její povodí bylo poměrně málo osídleno, navíc zde nebyl žádný průmysl ani větší zemědělské usedlosti, ale faktem je, že měl plnou důvěru i podporu největších českých podnikatelů ve městě. Celý podnik měl od samého počátku převážně prestižní a vlastenecký charakter. To byl také jeden z důvodů, proč pražské mistodržitelství odmítlo udělit společnosti koncesi s odůvodněním, že k tomu není kompetentní. Žádost o její udělení proto putovala až na ministerstvo vnitra do Vídně, ale ani zde nebyl úřednický šiml lepší, a tak se nakonec dostala do rukou samotného císaře Františka Josefa I. Teprve na jeho pokyn vypracovala dvorská kancelář potřebné povolení k činnosti. Společnost tedy byla na světě a již 26. srpna 1865 za slavnostního hřmění dělových salv a ohňostroje vyplula její první loď z přístavu. Nesla hrdě pojmenování Praha.

Od té doby už ve Vltavě uplynulo hodně vody. Vystřídaly se na ni různé typy parníků od kolesových až po menší motorové lodě s vrtulovým pohonem. Měnily se názvy podniků, kterým lodě patřily, ale osobní lodní doprava v Praze svou činnost už nikdy nepřerušila.

CO DÁL? Dnes máme v Praze k dispozici 4 parníky a deset motorových lodí. Mezi nejatraktivnější nabídky patří projížďky s průvodci, kteří cestujícím podávají stručný výklad o zajímavostech a historii našeho hlavního města, dále pak výpravy za zvířátky do zoo i do Roztok. Rozšíření služeb je však limitováno především zastaralostí lodního parku, který je často jen s vypětím sil zaměstnanců podniku udržován v provozu. „Z tohoto důvodu bychom náš lodní park rádi modernizovali,“ říká ředitel závodu soudruh Michal Fomenko: „Chtěli bychom rovněž rozšířit poskytované služby. Vycházíme totiž z předpokladu, že lodní doprava se stane jednou z forem rekreace. Proto bychom rádi nabídli našim cestujícím i možnosti ubytování, což by na druhé straně umožnilo prodloužit naše tratě třeba až do Drážďan, pochopitelně s odpovídajícím kulturním programem během cesty. Ale nemá smysl předbíhat událostem. Vše záleží na tom, zda najdeme odpovídajícího výrobce osobních lodí.“

Naše loděnice v Praze a v Komárně nepřipadají v úvahu. Mají zaběhnutou výrobu sacích bagrů a na vedlejší zakázky prostě nemají kapacity. Ale ani jinde v Evropě to není lepší. Výrobci osobních říčních lodí je málo, navíc jsme značně omezovali podmínkami provozu

na našem úseku Vltavy. Jednak šikou komor, výškou mostů, ale pochopitelně i ponorem. Vzhledem k tomu, že stejné požadavky mají i v NDR, zejména v Drážďanech a v Berlíně, ale i Poláci na Odře, věřím, že se nám přeje jen nakonec podaří najít výrobce, kterému se vyplatí vyrobit sérii řekněme pěti šesti lodí!“

František Dittrich

Herzschrítmacher nicht immer nötig

In der Bundesrepublik Deutschland werden zu viele Herzschrítmacher eingesetzt. Diesen übereinstimmenden Standpunkt haben bei einer großen internationalen Spezialistentagung der Deutschen Gesellschaft für Herz- und Kreislaufforschung in Münster die Experten vertreten. Hauptgründe seien, daß niedergelassene Ärzte aus Informationsmangel dazu neigten, allzufrüh Schrítmacher zu verordnen. Außerdem sei es für die Kliniken zur Prestigefrage geworden, Implantationen im eigenen Hause vorzunehmen. In der Bundesrepublik Deutschland kämen so jährlich 450 bis 460 neue Schrítmacher auf eine Million Einwohner, hieß es. Demgegenüber käme man in der Schweiz mit 230 aus, obwohl dort die Verhältnisse nicht wesentlich anders seien als hierzulande.

In der Bundesrepublik Deutschland leben derzeit über 400 000 Menschen mit einem Herzschrítmacher. Wie es zu Beginn der Tagung in Münster hieß, werden in 832 deutschen Kliniken jährlich etwa 30 000 neue Schrítmacher implantiert, darunter sind 10 000 Aggregatwechsel. Nach Einschätzung der Experten sind hierzulande weitere 200 000 bis 300 000 Patienten reif für einen solchen Taktgeber.

Ost-Berlin verbietet sowjetische Zeitschrift

LEIPZIG, 13. März (AFP). Offensichtlich wegen eines Interviews mit dem Vorsitzenden der verbotenen polnischen Gewerkschaft Solidarität, Lech Walesa, ist das Erscheinen der Februar-Nummer der sowjetischen Zeitschrift „Neue Zeit“ in deutscher Sprache von den DDR-Behörden verboten worden. Wie am Montag von sowjetischer Seite auf der Leipziger Frühjahrsmesse zu erfahren war, war die entsprechende Ausgabe in russischer Sprache jedoch überall in der DDR erhältlich. Westliche Beobachter wiesen darauf hin, daß die DDR schon immer versucht habe, den Einfluß von Solidarität auf ihre Bürger einzuschränken.

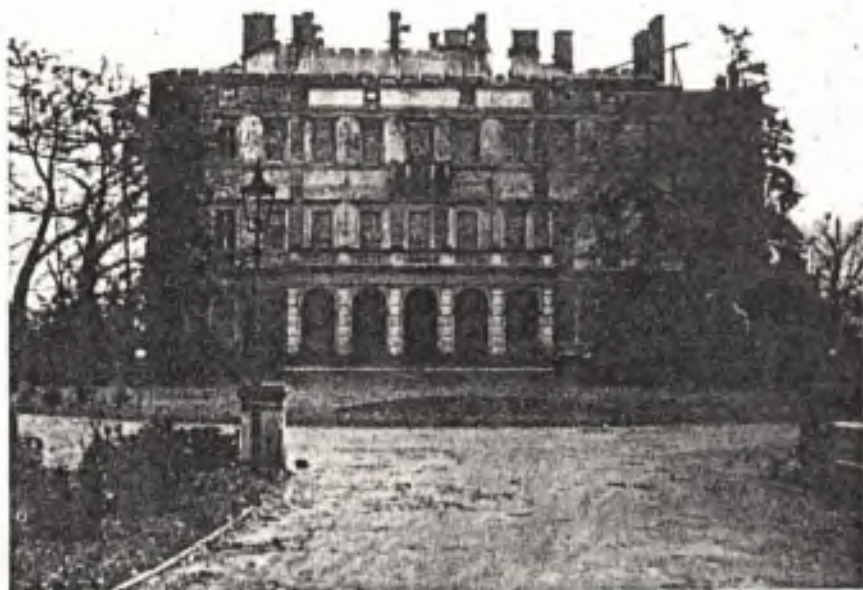
China stoppt Fahrzeughandel
China hat den Handel mit Fahrzeugen gestoppt. Das Verbot, von dem nur der Staatsbetrieb China Vehicle Trading General ausgenommen ist, soll Wuchergeschäfte, Spekulationen und den Schmuggel eindämmen. Die Produktion wird um ein Fünftel auf 510 000 Stück gedrosselt.

Moskau ordert erneut US-Weizen
Das Lieferkontingent von zwei Millionen Tonnen verbilligtem US-Weizen, das Washington im Januar mit Moskau vereinbart hatte, ist bis auf einen kleinen Rest von 10 000 Tonnen aufgezehrt, nachdem die Sowjetunion soeben weitere 515 000 Tonnen orderte.

zorovat, jak se o svoje potomstvo starají třeba oříbiti tlamou. Samice opatruje vyvíjející se líčty v tlamce a t po rozplavání potěru slouží její tlamka jako bezpečný úkryt před nepříteli.

PODLE VÝZKUMU PSYCHOLOGŮ je výborným prostředkem pro zklidnění rozlitých nervů po celodenním shonu pohled na rozslábené akvárium s barvenými rybkami. Je sice pravda, že akvárium rybků si nemůžete prohlédit, ale zkuste někdy po-

STOLETÁ GRÉBOVKA

Z Francouzské ulice na Vinohradech se spleti jednosměrných svažitých ulic proplétají autobusy, které vezou mimopražské děti k Havlíčkovým sadům. Zde, v Ústředním domě pionýrů a mládeže Julia Fučíka, se konají různé soutěže mladých talentů a pražská mládež tu podle osobních zálib odhaluje taje přírodních a společenských věd i techniky, osvojuje si pravidla estetiky.

Budova pionýrského domu má letos sté narozeniny. V 70. letech 19. století koupil ne zrovna malý pozemek se zemědělskými usedlostmi Horní a Dolní Landhauskou pražský průmyslník August Mořic Gröbe. Rozhodl se dát prostoru novou tvář a současně respektovat dávno místní tradici. Projekt zadal u architekta, za nímž se táhl šlojiř obdivu, Antonína Barvitia. Josef Šulc, jehož jméno získalo zvuk při dostavbě vyhořelého Národního divadla, navrhl interiéry a stavitel František Havel mohl začít. Roku 1888 už měla Praha ojedinělý příklad vrcholného novorenesančního díla s plastikami sochaře Data a freskami Videňana Kuglera. Gröbe obnovil rovněž na svahu původní vinice, uprostřed s viničným pavilónem, a zbytek parcel upravil na park, k jehož popularitě přispěl sochař Bohuslav Schnirch, autor známých trojspěží a plastické výzdoby Národního divadla. V hořejší části sadu vytvořil uměloou jeskyni s kašnou i samotným božstvem pramenících vod Neptunem. Terasa a balustrády dovršily půvab stavební kompozice a zahradní architektury, která zůstala už v povědomí všech dalších generací Pražanů pod počestným pojmem Grébovka.

Minulost staleté Grébovky je pestrá. V meziválečném období sem chodili na přednášky budoucí inženýři do Vysoké školy zemědělské a lesnické, za okupace ji dal říš-

ský protektor von Neurath k dispozici nacistické Hitlerjugend. Při tragickém náletu angloamerických svazů 14. února 1945 zasáhla vlna bomba, z krásné kulturní památky zůstaly jen ohořelé zdi. Obnova a výstavba třetího patra v poválečných letech na kráse tomuto skvostu nic neubrala, ba naopak.

Kromě stého výročí původní Grébovky připadá na letošek i jubileum její novodobé tradice. V říjnu uplynulo 35 let ode dne, kdy ji z podnětu ÚV KSČ získala nejmladší generace, pionýři.

Rozsáhlý park otevřený pro veřejnost celý rok, přejmenovaný na Havlíčkovy sady, s kulisou umělecky výrazných secesních domů Havlíčkovy ulice je jednou z nejvyhledávanějších oáz klidu v Praze. Návštěvníci obdivují i obnovenou vlnici na úpatí Grébovky, poslední pozůstatek pražského vinařství založeného Karlem IV.

MLÁDEŽ ZMĚNILA FIRMU A BARVU...

Teure Spendenquittungen

BONN, 10. März (AP). Über eine Million Mark an Porto und Bearbeitungskosten können die 1,1 Millionen Spender für die Armenienhilfe sparen helfen, wenn sie auf eine Spendenquittung verzichten. Das Deutsche Rote Kreuz wies jetzt in Bonn darauf hin, daß die Finanzämter jeden Einzahlungsbeleg für Armenienspenden von den Kreditinstituten anerkennen, der in der Zeit vom 7. Dezember 1988 bis zum 31. März 1989 ausgestellt wurde.

„Herodes“ trat zurück

OBERRAMMERSGAU, 14. März (dpa). In Oberammersgau gärt es: Aus Protest gegen den künstlerischen Leiter der Passionsspiele 1990 haben zwei der 36 gerade gewählten Hauptdarsteller ihren Part zurückgegeben. Hintergrund ist die von Spielleiter Christian Stückl (27) vertretene Linie, jungen, noch nicht so erfahrenen Laiendarstellern eine Chance zu geben. Es ist das erste Mal in der über 350jährigen Geschichte der Spiele, daß

Vloupání do bytu církevního činitele

DĚČÍN (Od našeho zpravodaje) — Jak vyplynulo z informací, které byly nyní poskytnuty naší redakci, pracovníkům Bezpečnosti se podařilo vyšetřit případ, jenž o vánočních vzrušil veřejnost v Děčíně. Na Štědrý večer čekali před místním kostelem sv. Kříže lidé na zabíjení „půlnoční“. Mše se však nekonalala. Jaké k tomu byly důvody? Po návratu ze štědrovečerní večeře totiž administrátor římskokatolické církve děkanského úřadu v Děčíně Beuno Rössler zjistil, že jeho byt byl vloupán. Tato událost ho pochopitelně natolik rozrušila, že nemohl půlnoční mši sloužit. Mezi shromážděnými lidmi vyvolalo zrušení mše značný rozruch. Někteří viděli příčinu v zásahu státní správy.

„Vyšetřování případu zaměstnavatele našich lidí až do pozdních nočních hodin,“ řekl nám o nelehké práci příslušníků Veřejné bezpečnosti nadporučík Petr Košek z obvodního oddělení VB v Děčíně. „Hned druhý den, v neděli, pokračovala na případu další skupina.“ Díky pehotové a ustílné práci Bezpečnosti byl během tří dnů zjištěn a usvědčen pachatel vloupání — čtyřlčetletý muž bez státního pracovního poměru. Byl pomocníkem B. Rösslera a měl jeho důvěru. Podařilo se mu využít nepřítomnosti duchovního, následně vnikl do jeho bytu a odcizil příruční pokladnu, ve které bylo asi 3500 Kčs. K činu se přiznal a odcizené peníze byly u něho nalezeny.

Jak sdělil církevní tajemník ONV v Děčíně Miroslav Kyjovský, ostatní půlnoční mše a bohoslužby na Děčínku proběhly bez rušivých událostí.

{kr}

● RUDÉ PRAVO V úterý 10. ledna 1989

Autopartei tritt zur Wahl an

FRANKFURT A. M., 13. März (Ihe). Zur Europawahl im Juni tritt erstmals eine neue Auto- und Bürgerpartei Deutschlands (ABD) an. Die Partei will sich für den „Ausbau überlasteter Straßen“ einsetzen, um „die unzumutbaren Verkehrsstaus“ abzubauen. Das sagten Sprecher der Partei in Frankfurt. Wolfgang Oberholte, der Vorsitzende der Partei, erklärte, die ABD verstehe sich nicht nur als Interessenvertretung der Autofahrer. Der Begriff „Auto“ stehe für die „wirtschaftlichen Grundlagen unseres Wohlstandes, für die industrielle Hochtechnologie und den leistungsfähigen Mittelstand“. Den etablierten Parteien warf er vor, sie stellten für die 30 Millionen Autofahrer nicht genügend Parkplätze bereit. O.K.

A KRISTUS YIM ZATIM VSTOUPIL NA NEBEŽA...

ausgewählte Darsteller für die Passionspiele zurücktreten.

Ihren Rücktritt erklärten der als Herodes gewählte Martin Magold (65) sowie Anton Preisinger (52), der 1990 den Josef von Arimathäa spielen sollte. Magold, von 1950 bis 1984 fünfmaliger Hauptdarsteller, erbot: „Die ganze Wahl im Passionskomitee ist ein Saustall. Ich laß' mich doch von den Jungen nicht so einfach zum Herodes degradieren.“

● 9. března jsme vzpomněli hodožitých 90. narozenin šéfredaktora Velké operety a ředitele Moderního divadla, herce JIRIHO KOLOBOVSKÉHO. S účtůu a láskou vzpurním manželka a dcera Zuzana. LD 43058

TO BYL „DĚLNÍK“!
sňáštěné dráhy, bohaté skladatelské tvorby a vedení vlastního koncertního seskupení SHQ získal K. Velebný mimořádnou zásluhu v našem hudebním životě rovněž svou činností pedagogickou.

Krátke před svými osmapadesátými narozeninami zemřel 7. března v Praze jazzový hudebník a skladatel Karel Velebný, jenž patřil k zakladatelským osobnostem našeho moderního jazzu. Vedle

Pollenflug-Kalender 1989

	Febr.	März	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.
Haselnuß			●					
Erle			●					
Weide				●				
Ulme				●				
Pappel				●				
Esche				●				
Birke				●				
Buche				●				
Eiche				●				
Ruchgras								●
Robinie								●
Knäuelgras								●
Wiesenfuchsschwanz								●
Wiesenrispengras								●
Roggen								●
Goldhafer								●
Schwingel								●
Spitzwegerich								●
Trespe								●
Wiesenlieschgras								●
Lolch								●
Schwarzer Holunder								●
Saat-Weizen								●
Rohr-Glanzgras								●
Kammgras								●
Glatthafer								●
Honiggras								●
Linde								●
Brennessel								●
Straußgras								●
Beifuß								●
Goldrute								●

Graphik: TELDANE® Service

■ Hauptblüte

● Nachblüte

Königs müssen nicht sparen

LONDON, 14. März (AFP). „Fergie erhält eine fette Erhöhung... der Herzog von York und die Herzogin besiegen die Inflation, weil sie Überstunden machen.“ Mit dieser Überschrift meldete die britische Abendzeitung „Evening Standard“, daß das britische Königshaus auch im Haushaltsjahr 1989 nicht sparen muß. Während die Inflation im Königreich bei 7,5 Prozent liegt, werden die einzelnen Mitglieder des Hauses Windsor im Durchschnitt um sieben Prozent höhere Gehälter beziehen.

Besonders hoch fällt die prozentuale Steigerung bei Prinz Andrew und seiner Frau Sarah aus. Sie erhalten gleich zehn Prozent mehr Bezüge und damit insgesamt insgesamt 100 000 Pfund, schreibt der „Evening Standard“.

Grund für die so großzügige Erhöhung der prinzlichen Apanagen sind die vermehrten Pflichten, die der Herzog und die Herzogin von York innerhalb der königlichen Familie übernehmen müssen. So soll „Fergie“, der von der britischen Boulevardpresse noch vor kurzem vorgezwungen wurde, sie sei die „faulste“ in der königlichen Runde, 1989 die Schirmherrschaft über das „Jahr des Museums“ übernehmen. Sie hat sich verpflichtet, in dieser Funktion in jedem Ort, den sie in Großbritannien besucht, mindestens ein Museum zu besichtigen.

ZE SI TAK MUČI, CHUDINKU!

Auf dem Dorf ist es verboten

MÜNCHEN, 15. März (dpa). In Bayern ist in Gemeinden bis zu 30 000 Einwohnern ab 1. Mai die Prostitution verboten. Bisher galt eine Einwohnerhöchstzahl von 20 000 für das Prostitutionsverbot.

Der Ministerrat beschloß am Dienstag in München eine entsprechende Verordnungsänderung. Für Kommunen zwischen 30 000 und 50 000 Einwohner und für gemeindefreie Gebiete bleibt es den zuständigen Regierungen vorbehalten, durch Rechtsverordnung die „käufliche Liebe“ ganz oder teilweise zu verbieten, teilte die Staatskanzlei mit.

...A DO KROVICKA, DO KROVI...

Země stále více vysychá

Klima naší planety je stále teplejší a také stále sušší, varují vědci. V průběhu posledních desetiletí je zjišťován stále výraznější deficit vodních srážek v oblastech už tak suchých — v pouštních sférách naší planety. Je to především jasné patrné v Africe, v pásmu známém pod jménem Sahel, zejména na jih od Sahary.

Změní se snad Země v pouštní planetu? Tímto problémem se začali zabývat specialisté ze Světové meteorologické organizace, především meteorologové a hydrologové-klimatologové.

Ze zpráv, které už Světová meteorologická organizace publikovala, je patrné, že expanzi pouští je bezprostředně ohrožena stovka zemí, kde žije přes 850 milionů lidí. Největší takové nebezpečí ohrožuje africké země, ale rozpínání pouští postihuje rovněž Asii stejně tak, jako americký kontinent. To, co trápi už několik let oblast Sahelu, je vskutku možno pokládat za klimatologickou katastrofu. A co je toho příčinou? Např. vypásání travních porostů opravdu až na holou zemi. Tak dochází k degradaci půdy, vznikají pohyblivé písky. A zároveň v tomto regionu rapidně klesá množství vodních srážek. Vždyť jejich množství se snížilo o 20 až 50 procent za rok, což má v pásmu pouští a polopouští značný dopad. Zvýšilo se rovněž množství písečných bouří působících další degradaci prostředí. Například v Mauritanii bylo v letech 1980 až 1970 zaznamenáno 45 písečných bouří, avšak v dalších desetiletí se jejich počet zvýšil na plyných 400. A po roce 1980 množství těchto meteorologických jevů ještě vzrostlo. Jen za jeden jediný rok 1983 bylo zaznamenáno 240 takových písečných bouří. Velké množství písku při tom zasypalo řadu oáz a zdrojů vody.

Od poloviny našeho století se posunují pouště směrem k jihu značně rychle. Odborníci propočítali tuto rychlost na šest kilometrů za rok. Pod přívaly písku mizí obdělávaná pole, pastviny, zelené oázy i silnice a cesty. Četná města prožívající své apogeeum v průběhu 19. století a ležící na okraji sahar-ské pouště byla lidmi opuštěna právě v důsledku rozpínající se pouště.

Klimaticko-ekologická situace pásma Sahelu je v posledních letech stře- dem pozornosti a zájmu Světové meteorologické organizace. Světový klimatologický program zabývající se vlivem člověka na klima a vztahem i závislostí hospodářství na klimatických podmínkách věnuje značnou pozornost právě Sahelu. Je pečlivě studována historie klimatu v průběhu několika tisíců let a zvláštní pozornost je věnována právě suchým obdobím. Dosavadní výzkumy a publikované zprávy jasně naznačují určitou pravidelnou cyklič- nost klimatických změn v tomto směru. To však není jediné, co lidé podní- kají. Je např. organizována mezinárodní vědecká pomoc, jejímž cílem je likvidovat dosavadní škody a současně zabránit či alespoň zpomalit postu- pování pouští. Velice cenná jsou v tomto směru dánské zkušenosti ze stře- bližace pohyblivých dun na jutském poloostrově.

24 NEJPOPULÁRNĚJŠÍHO
LAPANEJŠÍHO
SUPERBLÍŽA
BYL ZVOLENO...
KDO ASI?

díly prvních pět míst a staly se tak našimi nejpo- pulárnějšími herečkami stříbrného plátna v loňském roce. Mezi pánskými hvězdami se divákům nejvíce líbily Oldřich Kalser, Rudolf Hrušínský senjor, Lukáš Vaculík, Jiří Bartoška a Sngvan Točí. Tyto výsledky byly v sobotu v noci vyhlášeny na Velkém filmovém plesu v pražském Paláci kultury a vítězům byly pře- dány tradiční ceny — plástiky, keramika Jana Ku- táika.

● PM Leningradské městské nemocnici č. 30 byla otevřena v Sovětském svazu první poliklinika pro diagnostiku a prevenci AIDS.

Nejpopulárnější herci

(čtk): Jiřina Bohdalová, Iva Janžurová, Dagmar Veškrnová, Jana Hlaváčková a Helena Růžičková obsa-

roku 1952 založen právě na Kubě M. A. Parisovou za podpory tehdejšího arcibiskupa v Santiagu A. M. Clareta.

● Na Kubu se vrátily po třiceti letech klerin- ské misionářky, které se i v dalších 11 zemích vě- nují zdravotní a jiné humanitární pomoci, též v ne- mocnicích a domovech důchodců; tento řád byl

Hlavní město už zná svou Miss

Splněný sen Ilony Illéšové * Večerní program pro zaplněný sál Lucerny

Dvatenáctileté krásné brunetce Ilonu Illéšovou z Dolních Čbubř se v pondělí večer vypínil ve velkém sále Lucerny živý sen. Den předtím usínala s předstávou, že byla zvolena pražskou královnou krásy, a 24 hodin později skutečně oblékla slavnostní šerpu vítězky, když jí odborná porota přisoudila nejvíce hlasů.

Do soutěže o Miss Prahy '89, jež se uskutečnila pod patronací OV SSM a v režii Pražského kulturního střediska se přihlásily dva tisíce děvčat. Do neověřeného odpoledního semifinále postoupilo 12 nejúspěšnějších. Kandidátky na počtu nejvyšší se pak musely podrobit psychologickému testu, hodnocení tělesných rozměrů a také rozhovoru se členy poroty. Z půluctu finalistek, jež se zúčastnily před zaplněným sálem večerního programu, měla budoucí královna krásy I. Illéšová až čtvrté nejvyšší hodnocení. Bodovou ztrátu však dohnala v závěrečných třech soutěžních disciplínách. Krásné dívky hravě zvládly valčík ve večerních šatech z módního salónu Trioly, eleganci pohybu předvedly i v plavkách, kdy zároveň pózovaly fotografům. Kamenem úrazu a obávaným úskalím celého večera byl však rozhovor „na tělo“ se zkušeným konferencierem J. Valou.

Děvčata na sebe prozradila i to, co zřejmě neměla v úmyslu. Jedna přiznala, že by chtěla prožít svůj život v tanci a nicneděláním, jiná snila o hromadě peněz a chůvě pro své děti. Překrásně tvarovaná ústa svazovala tréma, přestože se J. Vala snažil navozovat vtipné a nenucené rozhovory; na chytré otázky nedostával vždy rovnocenné odpovědi. Nepřekvapilo to tak u mladých kandidátek jako u populárních osobností (např. herce L. Vaculíka), které doplňovaly kulturní program. Publikum, jež většinou tvořili lidé studentského věku, se však docela dobře bavilo a nešetřilo svými sympatiemi zejména k vítězně Iloně Illéšové.

Pražská Miss '89 vyhrála s náskokem 17 bodů před druhou finalistkou Monikou Raisovou. Ohě dívky bu-

dou 8. dubna před televizními kamerami v Paláci kultury a sportu Vítkovice bojovat s 22 dalšími uchazečkami o titul Miss Československa a právo účasti na soutěžích Miss Europe a Miss World.

V pondělí večer oslavila svůj triumf, v úterý ráno přišla jako každý jiný den do práce v podniku pro námořní dopravu a mezinárodní zaslátelství Čechotracht Praha. Novopečená královna krásy hlavního města Ilona Illéšová věnovala svou polední přestávku krátkému rozhovoru pro Lidovou demokracii.

Mohla byste se nejprve našim čtenářům představit?
Narodila jsem se v Roudnici nad Labem, v hlavním městě žiji osm let. Měřím 172 centimetrů, vážím 55 kilogramů. K udržení pěkné postavy [95-65-95] třikrát týdně cvičím s Janou Fondovou aerobio, ráda piju a v zimě lyžuji. Nedávno jsem začala i s kulturistikou pro posílení svalstva.

Jak jste se připravovala na soutěž?
Dva týdny před volbou jsem si uvědomila, že jde do tuhého. Vstávala jsem ráno v pět a půl hodiny usilovně cvičila. Protože žádná neměla tušení, co nás v Lucerně čeká, byla jiná příprava prakticky vyloučena. Soutěž jsem brala jako hru, jen při otázkách J. Valy jsem cítila pot trémy.

Co byste řekla o své povaze?
Chlapičkám připadám namyšlená a nedostupná, avšak to je jen první dojem. Myslím, že nejsem taková.

Názor na muže?
Rozhodně u mě nevyhrává mužská krása, ale dávám přednost chytrým chlapičkám na úrovni, jejichž bych si mohla vážít. Hezčí kluci mě většinou zklamali.

Abschied vom Appeasement: Chamberlain.

KAMARÁDE, TYS TO TENKRÁT KRÁSNĚ POSRAL! SHIT...

gebiete vorsah, lebensgefährlich amputiert worden war, hatte damit völkerrechtlich zu bestehen aufgehört.

Mit der Okkupation der tschechischen Länder hatte Hitler-Deutschland sein Machtpotential für den geplanten Krieg gegen Polen bedeutend gestärkt. Zugleich hatte Hitler aber damit den politischen Rubikon überschritten. Der britische Premier, A. Neville Chamberlain, der noch bis München geglaubt hatte, er könnte Hitler-Deutschland in eine verantwortungsvolle Friedenspolitik einbinden, erkannte den Irrtum seiner Politik beziehungsweise die Verantwortungslosigkeit Hitlers. London stellte nach dem 15. März die Weichen von der bisherigen Appeasementpolitik (Beschwichtigung) auf eine selbst die militärische Konfrontation in Betracht ziehende Linie gegen Berlin.

Den Vorwand für den militärischen Einmarsch lieferte die am 14. März in Bratislava ausgerufenen Unabhängigkeit der Slowakei. Dieser Schritt lag zwar durchaus in den Traditionen der Führer der klerikal-faschistoiden „Hlinkas Slowakischer Volkspartei“ (HSL), war aber von Berlin nachhaltig mit der Drohung provoziert worden, andernfalls würde die im Herbst 1938 im Rahmen der tschechoslowakischen Restrepublik autonom gewordenen Slowakei von Ungarn besetzt. Unmittelbar nach der slowakischen Unabhängigkeitserklärung wurde der Präsident der Tschechoslowakei, Emil Hacha, nach Berlin beordert und unter erpresserischen Drohungen gezwungen, Böhmen und Mähren „freiwillig“ unter den Schutz Hitler-Deutschlands zu stellen.

Mit der Slowakei, die erstmals in der Geschichte eine eigene Staatlichkeit erhielt — bis 1918 gehörte das Land zur ungarischen Krone und im frühen Mittelalter zum Großmährischen Reich — hatte sich Hitler ein Musterbeispiel eines Vasallenstaates geschaffen. Die nationalen Bestrebungen der Slowaken manifestierten sich am nachhaltigsten in der von dem katholischen Priester Andrej Hlinka 1905 gegründeten katholisch-bäuerlichen Slowakischen Volkspartei. Nachdem den Slowaken in der tschechoslowakischen Republik die im Pittsburger Abkommen versprochene Autonomie nicht gegeben

wurde, wurde die Partei zunehmend faschistoider. Als nach Hlinkas Tod im Jahre 1938 dessen Nachfolger, Monsignore Josef Tiso, zum Chef der slowakischen Landesregierung in der nach dem Münchener Abkommen federalisierten Tschechoslowakei geworden war, verbot er schon bald alle anderen Parteien.

Nach Ausrufung der Unabhängigkeit — Tiso, der 1947 hingerichtet wurde, wurde ihr erster Präsident —, die von Nazi-Deutschland für 25 Jahre garantiert worden und von partiellen Truppenstationierungen begleitet war, geriet der Staat vollends ins Schlepptau des Dritten Reiches. Die Slowakei war Deutschlands Bundesgenosse im Krieg gegen Polen und die Sowjetunion; slowakische Einheiten kämpften an der italienischen Front. Innenpolitisch übernahm man fast lückenlos die Nürnberger Rassengesetze. Zwei Drittel der slowakischen Juden wurden in Vernichtungslager deportiert.

Der am 29. August 1944 von Linken und Demokraten organisierte Volksaufstand, dem sich Teile der regulären slowakischen Armee anschlossen und der erst nach mehreren Wochen von den deutschen Besatzern niedergeschlagen wurde, war ein erster Vorboten des Endes des von Hitlers Gnaden abhängig gewordenen Staates. Am 4. April 1945 marschierte die Rote Armee in Bratislava ein. Die Slowakei kehrte wieder in den tschechoslowakischen Gesamtstaat zurück, in dem sie im Oktober 1968, nach dem Ende des Prager Reformfrühlings, schließlich die Autonomie erhielt.

Nikdy v dějinách nerostl počet obyvatel naší planety tak rychle jako v současnosti. Jestiže např. v roce 1840 na Zemi žilo přibližně jedna miliarda lidí, koncem roku 1930 to byly už dvě miliardy a kolem roku 1960 tři miliardy. Za dalších 15 let čtyři miliardy a v polovině minulého roku na zamoknutí žilo celkem 5,1 miliardy lidí. Podle nedávno zveřejněné správy generálního tajemníka OSN Javiero Pérezo de Cuellar o populačním vývoji nyní činí roční přírůstek obyvatelstva ve světě 98 milionů lidí. Celých 93 procent z toho však připadá na rozvojová země. Očekává se, že v roce 2000 bude mít Země již 6,3 miliardy obyvatel a o pětadvacet let později ještě o 2,2 miliardy víc.

Pražská královna krásy Ilona Illéšová

Vor 50 Jahren:

Das Ende der Tschechoslowakei

Von Harry Schleicher (Wien)

In der Kette der zeitgeschichtlichen Gedenktage dieses Jahres nimmt der 15. März einen wichtigen Platz ein. In den Iden des März 1939 marschierte die deutsche Wehrmacht in das spätere „Reichsprotectorat Böhmen und Mähren“ ein. Die Tschechoslowakei, eine der wenigen in diesem Teil Europas noch intakten Demokratien, die durch das erzwungene und von den Westmächten gebilligte Münchener Abkommen vom 30. September 1938, das die Abtretung der Sudeten-

Verfassungsfeindlich

Die „Nationaldemokratische Partei Deutschlands“ (NPD) wird im Verfassungsschutzbericht unter „rechtsextremistische Bestrebungen“ geführt. In Übereinstimmung mit der Rechtsprechung des Bundesverfassungsgerichts wird festgestellt, daß die NPD „verfassungsfeindliche Ziele“ verfolgt.

Veranstaltungen der NPD sind immer wieder von Gegendemonstrationen und gewalttätigen Auseinandersetzungen begleitet. Die Partei polemisiert heftig gegen Ausländer und Asylanten. „Ausländerstopp — Deutschland den Deutschen“, ist eines ihrer Schlagworte.

Nach Jahren der Stagnation stieg die Mitgliederzahl 1987 auf etwas über 6 200. Aufgrund der Wahlkampfkostenersatzung aus der Bundestagswahl 1987 in Höhe von rund 1,3 Millionen Mark konnte die NPD ihre finanzielle Situation verbessern. Damals hatte sie 0,6 Prozent der Stimmen erreicht. Im damaligen Bundestagswahlkampf forderte die NPD die deutsche Wiedervereinigung in „gesamtdeutscher Neutralität“.

Die im November 1964 gegründete NPD hatte ihr politisches „Hoch“ in den Jahren 1966 bis 1968. Damals gelang ihr der Einzug in die Parlamente der sieben Länder Hessen, Bayern, Schleswig-Holstein, Rheinland-Pfalz, Niedersachsen, Bremen und Baden-Württemberg. 1969 kam sie mit 4,3 Prozent der Stimmen einem Erfolg bei der Bundestagswahl nahe.

In den 70er Jahren hatte die Partei einen kontinuierlichen Wählerchwund zu verzeichnen. Spätestens seit der Europawahl 1984 sieht sich die NPD aber im Aufwind. Mit dem 2,1-Prozent-Resultat in Baden-Württemberg 1988 hoffte sie, an „gute“ Zeiten anknüpfen zu können, wie auch nach dem Erfolg der rechtsradikalen Republikaner in Berlin. (dpa)

Cohn-Bendit: Einmal Außenminister werden

Frankfurt — Als Sohn eines jüdischen Berliner Anwalts, der vor den Nazis hatte flüchten müssen, wurde Daniel Cohn-Bendit 1945 in Mantauban (Südwestfrankreich) geboren.

1958 zog er nach Frankfurt. Nach dem Abitur studierte er Soziologie in Paris. 1968 führte er dort die französische Studentenrevolte an.

Die französische Regierung verwies ihn des Landes. Er übersiedelte wieder nach Frankfurt. Bald war er „Spontifex Maximus“ am Main. Er beteiligte sich an Hausbesetzungen und Straßenkämpfen. Mit Joschka Fischer lebte er in einer WG.

1976 gründete er das Stadtmagazin „Pflasterstrand“; heute gehört ihm der ehemalige Alternativ-Betrieb zur Hälfte.

Der Sponti wurde zum Grünen. 1986 wurde er Kandidat der Grünen für das Amt des Frankfurter Oberbürgermeisters. Jetzt — mit 43 — könnte er nach eigenen Worten „vielleicht Vize-Bürgermeister“ werden. Sein Traum: Außenminister unter einem Kanzler Lafontaine — 1991.

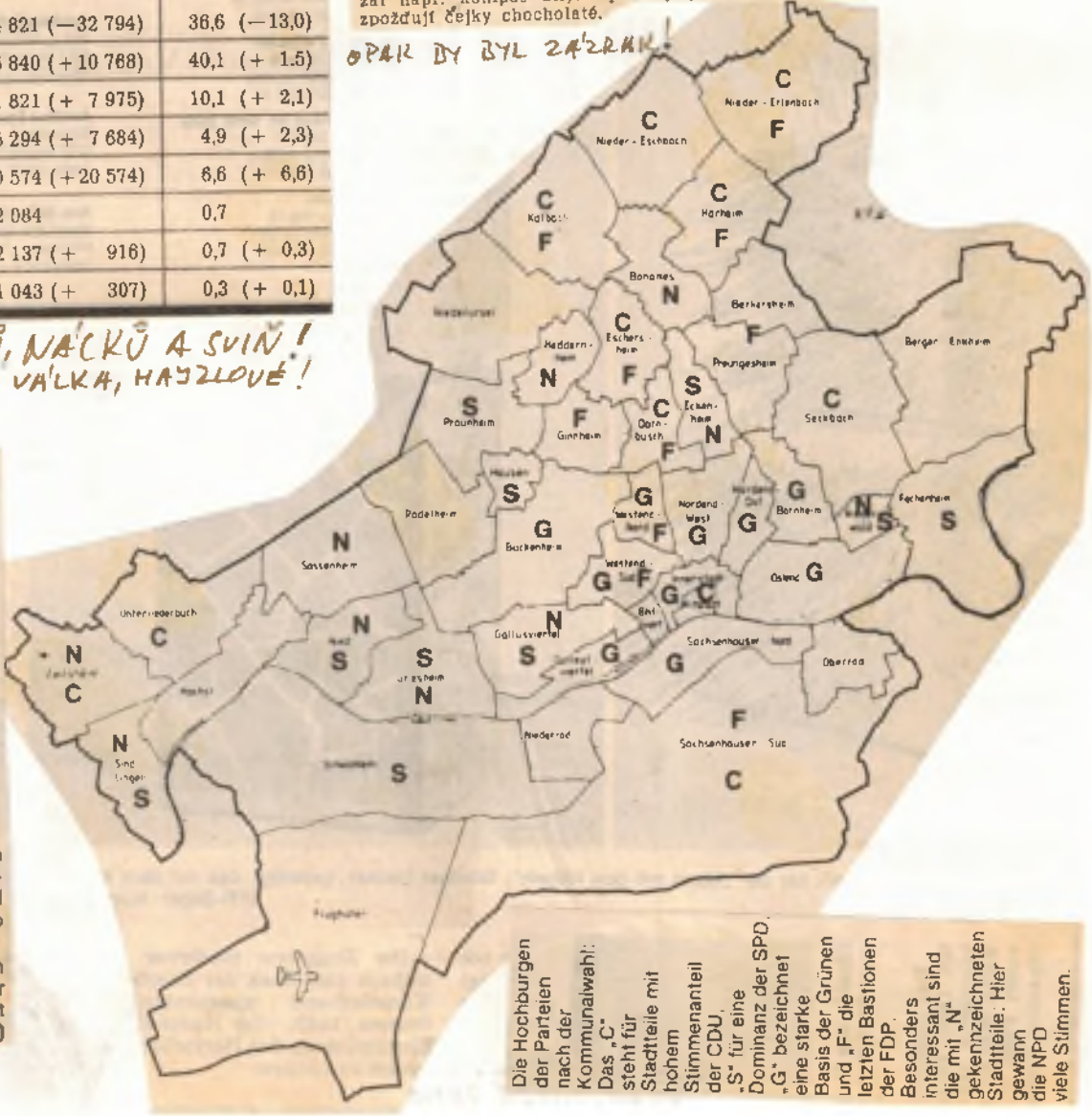
F F M	Gemeindewahl 1989	
	(In Klammern die Abweichungen von der Gemeindewahl 1985)	
	Anzahl	%
Wahlberechtigte	412 346 (— 2 906)	(100,0)
abgegebene Stimmen	318 125 (—16 987)	77,2 (4,7)
gültige Stimmen	318 125 (+16 987)	
davon entfielen auf:		
Liste 1 — CDU	114 821 (—32 794)	36,6 (—13,0)
Liste 2 — SPD	125 840 (+10 788)	40,1 (+ 1,5)
Liste 3 — Grüne	31 821 (+ 7 975)	10,1 (+ 2,1)
Liste 4 — FDP	15 294 (+ 7 684)	4,9 (+ 2,3)
Liste 5 — NPD X	20 574 (+20 574)	6,6 (+ 6,6)
Liste 6 — ÖDP	2 084	0,7
Liste 7 — DKP	2 137 (+ 916)	0,7 (+ 0,3)
Liste 8 — Ungültig	1 043 (+ 307)	0,3 (+ 0,1)

20.500 FAŠISTŮ, NACKŮ A SVIN!
HOLT, NEBYLA 44 LET VÁLKA, HAZLOVÉ!

Čápi ubývá

(čtk): Na východním Slovensku každé jaro zahnízáí kolem 610 párů čápů. Jejich počet však rok od roku mírně klesá. Od roku 1934, kdy bylo jejich první sčítání, stávy těchto stěhovavých ptáků poklesly na Slovensku asi o 43 procent. Čápi přilétají kolem 24. března, letos je pozorovali již 9. ledna v Krásnohorském Podhradí a dnes jsou běžně vidět na Moldavské nížině. Odborníci to vysvětlují tím, že před mírnou zimou čápi neodlétají až do jižní Afriky. Brzký návrat stěhovavých ptáků na území Moldavské nížiny byl pozorován i u jiných druhů. V minulém týdnu se ukázal např. konipas bílý. Oproti jiným letům se však zpozdují čejky chocholaté.

OPAK BY BYL ZÁZRAK!

Bonn — Die FDP-Führungsriege kann sich um hohe Politik zur Zeit wenig kümmern. Drei Spitzenpolitiker liegen im Krankenhaus:

● Walter Scheel (69) wurde in der Kölner Uni-Klinik ein Blasenstein entfernt. Die Ärzte haben einen weiteren Blasenstein entdeckt — eine zweite Operation ist erforderlich. Der Alt-Bundespräsident hatte in den letzten Jahren häufig Probleme mit Nierensteinen: Die Hochzeit am 7. Mai 1988 mit seiner Frau Barbara (49) wäre beinahe verschoben worden, weil eine Operationsnarbe noch nicht richtig verheilt war.

● Fraktionschef Wolfgang Mischlick (67) befindet sich in einer Klinik im Taunus — Gallensteine. Im Laufe der Woche wird sich entscheiden, ob er deshalb operiert werden muß.

● Außenminister Hans-Dietrich Genscher (61) wird heute in der Bonner Uni-Klinik operiert — er hat eine Harnleiter-Infektion. (wop)

Die Hochburgen der Parteien nach der Kommunalwahl: Das „C“ steht für Stadtteile mit hohem Stimmenanteil der CDU. „S“ für eine Dominanz der SPD. „G“ bezeichnet eine starke Basis der Grünen und „F“ die letzten Bastionen der FDP. Besonders interessant sind die mit „N“ gekennzeichneten Stadtteile. Hier gewann die NPD viele Stimmen.

Bylo to hazardérství

Před dvaceti lety, v lednu 1969, se naše společnost zmítala v chaotickém stavu, v němž se protisocialistické síly pokoušely za jakoukoliv cenu zvrátit nevyhnutelný chod událostí. Vývoj totiž směřoval k jejich definitivní politické porážce, k odchodu z veřejné scény. Sly proto na jakýkoliv hazard. Právě v této atmosféře mohla být vyprovokována akce, která otřásla celou společností — student Jan Palach se pokusil o demonstrativní sebevraždu upálením.

K tomu, abychom znovu připomněli okolnosti této události, musíme se vrátit přinejmenším k listopadu 1968. Zasedání ÚV KSČ tehdy přijalo rezoluci, upozorňující na hlavní nebezpečí, které straně a společnosti hrozilo zprava. Toto zasedání umožnilo marxistickým silám postavit bráz dalšímu protisocialistickému vývoji, sjednotit se na základním postupu, což společnost, vyčerpaná stálými krizemi, ve své většině uvítala. Bylo to zřejmě z pracovní aktivity, z uklidnění společenského vězení, z oblasu ve veřejnosti. To potvrdily také aktivity strany, které se konaly okamžitě po skončení zasedání.

Předákům protisocialistických, kontrarevolučních sil tato situace nemohla vyhovovat. Proto ve snaze udržet si alespoň některé pozice, začali organizovat jednu politickou nátlakovou akci za druhou. Jednou to byl boj za zvolení J. Smrkovského předsedou Federálního shromáždění, ač bylo stanoveno, že jeden ze tří hlavních našich ústavních představitelů bude slovenské národnosti. Podruhé to byla snaha zabránit vydávání Tribuny, jež jako orgán byra pro řízení stranické práce v českých zemích měla rozbit monopol pravice ve sdělovacích prostředcích, a vlastně tak naplnit omlánky po společenském dialogu, o němž protisocialistické síly tolik hovořily. Potřetí to byly studentské a zázkovské stávky, jež směřovaly proti údajnému obnovení cenzury, tedy proti rozhodnutí zákonnými prostředky hájit naše ústavní činitele a činitele spřítelelných států před osobními pomlouvávacími útoky v tisku, zabránit propagování rasismu, fašismu, anti-

kunismu a útokům na socialistické zřízení.

Vznikaly i různé ilegální organizace, jejichž program úzce navazoval na zrušený Klub angažovaných nestraníků, K-231 apod., s cílem opět zformovat kontrarevoluční platformu. Jednou z těchto organizací bylo i neotrockistické tzv. Hnutí revoluční mládeže, jehož členové sice měli různé názory, ale shodovali se v jednom — zmařili politické zřízení. V téže době se sdružuje i skupina studentů, převážně zřejmě z filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Pod vlivem výzev různých pravicových tiskovin se členové těchto skupin a další jednotlivci pokoušeli o vyvolání akcí, jež by — třeba i metodou šoku — přivedly lidi do ulic. Někteří z nich, vedení neodpovědnou rukou provokatérů, byli pak ochotni obětovat i to nejcennější — své životy.

V polovině ledna 1969 vysokoškolské studentstvo v Praze připravuje celostudentskou stávku, k níž se odmítlo připojit vedení Slovenského vysokoškolského svazu. Vedení Svazu vysokoškolského studentstva se proti snaze studentů především právě z pražské filozofické fakulty sice snažilo vyhnout jakékoli konfrontaci, přesto výzvu ke stávce schválilo. Cílem prý měla být obrana hromadných sdělovacích prostředků.

V napjaté atmosféře se svedení studentů rozhodli i k oně nesmyslné tragické akci — k pokusu Jana Palacha, studenta z filozofické fakulty, o sebevraždu. Pod zřejmým vlivem politických provokatérů se v odpoledních hodinách 16. ledna, vlastně již v závěrečných chvílích studentské stávky, Palach polévá hoflavinou a zapaluje se. V rozhovoru se svým přítelem se přiznává, že byl k svému činu »donucen«. Na místě zanechává dopis, jímž se přihlašuje do »řady dobrovolníků«, kteří prý budou postupovat stejně.

Ještě též den předsednictvo Svazu vysokoškolských studentů hodnotí Palachův čin a konstatuje, že šlo o »výraz politického protestu bez další motivace«. Existovalo však nebezpečí, že někteří jiní z řady zmíněných »dobrovolníků« bude Palacha stejně nesmyslně následovat.

Proto ten večer v televizi vystupuje prezident Ludvík Svoboda a velmi přesvědčivě varuje před novým podobným činem. I Jan Palach, o jehož život bojovali v té době nejlepší lékaři, litoval před smrtí svého činu. Byl však spáčen a protisocialistickým silám přišel velmi vhod. Záměr využít Palachova pohřbu k masovému protisocialistickému vystoupení se jim však nezdařil. Vlivem jeho činu se však v deseti následujících dnech podobně dramaticky pokusilo dalších sedmáct především mladých lidí o sebevraždu. Zbytečně zmařen byl i život osmnáctiletého Jana Zajíce. Sedmáctiletá, psychicky labilní, Blanka Nacházalová po sobě nechala dopis, v němž tajemně naráží na existenci skupiny, jejíž členkou se prý stala a která jí — stejně jako Palacha — donutila k sebevraždě. I tomuto případu bylo tehdy věnováno ve sdělovacích prostředcích nemálo místa. Stejně jako dalším, spáchaným pod vlivem alkoholu, chorobné žárlivosti, domácích hádek atd. Tehdejší slabé stranické a státní vedení nemělo však sil čelit těmto vystoupením. Odchod A. Dubčka z funkce prvního tajemníka ÚV KSČ se ukázal tak jako tak nezbytností.

□
Po dvaceti letech se pokoušejí stejné síly, dokonce často reprezentované týmiž jmény, o novou provokaci. V polovině ledna chtějí uspořádat, jak už delší dobu informují západní vysíláčky, vzpomínkové shromáždění na paměť studenta Palacha. Jde o ty samé síly, které před dvaceti lety přivedly naši zem na pokraj katastrofy a jejichž vlnou došlo k takovým osobním tragédiím, jaká byla Palachova tragédie. Nelze se divit, že přísluší ONV zamítl žádost o uspořádání uvedeného shromáždění. Jsou lidé, a především z řad tzv. disidentů, kteří dokonce vyhořují opakováním hazardérských činů z doby před dvaceti lety. Zřejmě si neuvědomují, jak velkou odpovědnost na sebe berou.

**ARNOŠT BAK,
MARIE BOUDOVA,
JAROSLAV KOJZAR**

borníků, zde mohou opět uvést do provozu porodní sál, novorozecké a ženské oddělení. S krajským odborníkem primářem MUDr. J. Tomáškem, ČSC, nyní řešíme porodní a gynekologickou péči o žany teplického okresu za pomoci sousedních okresních nemocnic. Pomoc při likvidaci následků úterňního požáru nabídla řada stavebních podniků a organizací z celého Severočeského kraje. Především škoda způsobená požárem šaten zdravotnického personálu v porodní objektu se odhaduje na 450 000 Kčs. Příčinou a míra zavinění se dosud vyšetřují.

Sirény ho vítaly na světě

(čtk): Za zvuků požárních sirén pomohl na svět v úterý krátce po polední kolektivní lékař a sester typické porodnice v čele s MUDr. E. Čupkou čtyřlůžková zdravotní chlapci. Kristiáně Odvárková se narodila ve chvíli, kdy v bezprostřední blízkosti porodního sálu bojovali požárníci s ohněm na sítně pavilonu "C". — Jak sdělili primář MUDr. V. Puchmeitř, čekají nyní zdravotníci na vyjádření stavebních od-

Meyerhold bat Molotow vergebens um Gnade

MOSKAU. Der 1940 wegen „Spionage und Hochverrat“ hingerichtete sowjetische Regisseur Wsewolod Meyerhold hat wenige Wochen vor seinem gewaltsamen Tode den damaligen sowjetischen Ministerpräsidenten Molotow in mehreren Briefen um Gnade gebeten und dabei jede geistige Nähe zu dem Stalin-Gegner Leo Trotzki bestritten. Zwei bislang nicht bekannte Briefe des Künstlers hat jüngst das sowjetische Kulturmagazin „Sowjetskaja Kultura“ veröffentlicht.

Nach wochenlanger Folter hatte Meyerhold, einer der bedeutendsten Theaterleute in der frühkommunistischen Zeit, ein erpreßtes Geständnis unterschrieben. Der Regisseur war 1955 posthum rehabilitiert worden.

Bisher größte Sonneneruption

HOLLOMAN AIR BASE, 13. März (AFP). Auf der Sonne hat sich am Donnerstag die größte jemals registrierte elektromagnetische Eruption ereignet. Laut Angaben von Spezialisten der US-Luftwaffenbasis Holloman im Bundesstaat New Mexiko folgten am Freitag und am Samstag noch vier weitere. Der durch die Eruption vom Donnerstag im nordöstlichen Quadranten der Sonne entstandene Sonnenfleck hat 36mal die Größe der Erde. Es sei äußerst selten, daß so viele starke Eruptionen innerhalb so kurzer Zeit in einer Region zu beobachten seien, hieß es.

Durch die Sonneneruption werden elektromagnetische Strahlungen freigesetzt, die auf der Erde den Funkverkehr stören können.

PLĚNY NA LUNCI, DIRY DO, NOBĚ, UHĚLĚ ZEMĚTŘESENÍ...

LOTO 7E „JELTE“ 24. LIOI.

Společné vykoření ve filmu

(čtk): Krátký film Praha a Čs. filmexport prováděly loni průzkum audiovizuálního trhu v NSR s cílem zjistit, které výrobni a prodejní firmy televizních filmů a seriálů zaměřených na děti a mládež by měly zájem o založení společného podniku se zahraniční majetkovou účastí. Výsledkem jejich snažení je akciová společnost Bohemia Film, jejíž zakladatelskou smlouvu podepsali včera v Praze ředitel Krátkého filmu L. Jakaš, představitel západoněmecké audiovizuální společnosti Megatrend z Gelnahausenu G. Steinhart a ředitel Čs. filmexportu J. Janoušek. V tomto podniku se zahraniční majetkovou účastí bude Krátký film Praha vlastnit 50 procent, Megatrend 40 procent a Čs. filmexport 10 procent akcií. Svou produkci a prodejem zajímavých filmů, televizních programů a dalších audiovizuálních záznamů chce akciová společnost Bohemia Film krýt požadavky a potřeby zahraničních trhů, přičemž její tvorba bude určena i čs. divákům. Svou výrobu zajistí dovozem technických zařízení a dalších materiálů. Především činnost Bohemia Filmu, který je vůbec prvním společným podnikem mezi ČSSR a NSR, bude i obchod s autorskými právy.

Wohnungsbau aus dem Keller?

Zum Bau genehmigte Wohnungen in 1000

SLUNEČNÍ KÁMEN

Známe ho snad všichni. Jmenuje se jantar a přezdívá se mu často „sluneční kámen“, „zlato severu“ a všelijak podobně. Nejspíš pro nezlátlou, medovou, jakoby teplou barvu, kterou tato vzácná pravěká kameněla pryskyřice vřetlinou má.

Jantar však může být také hnědý, červený nebo višňový, mléčně bílý, zelený, ba i modrý. Velmi vzácná je černá odrůda. Někdy bývá křišťálově průsvitný, jindy matný. Nejzajímavější jsou brudky, zrna či valouny, v nichž před desítkami miliónů let uvízly různé druhy hmyzu, malé ryčky, kousky kůry, jehličky a listy stromů.

Upoutal člověka svými nevědnými vlastnostmi a podmanivým kouzlem už v pradávných dobách, kdy se stal cenou surovinou především k výrobě klenotů. Toto jeho poslání platí dodnes. Vzdoby či galanterní výrobky z jantaru jsou vřetlým dárkem pro každou ženu. A to nejen u příležitosti MDŽ. Ovšem i muži uvítají jehličky do kravaťky, manžetový knoflíky či kufíčky náštin z jantaru.

Když se dráze plátl nejen pro pouzání v klenotnictví, ale i v lékařství. Nežli předkové věřili v kouzelnou a léčivou sílu „slunečního kamene“, vlněnou látkou potřenou jantarem odstraňovali smítka z oka, látkem z jantaru zallitého lžem léčili plicní nemoci a jantarový prášek šlupali proti rýmě. Někde navláskali novorozěnatým jantarové kroužky, které je měly chránit před nemocemi a přinášet jim štěstí.

„Zlato severu“ se vyskytula především právě v severní části střední Evropy, na jihovýchodním pobřeží Baltu, od Gdaňsku přes Kaliningrad až za Klaipėdu a na Mazurech. Odtud také ve středověku vedla známá „jantarová stezka“ přes naše území do italských a německých měst, kde se vřetlna surovina zpracovávala na drahé šperky. Dřívější haltské vlny vynášely na břeh mnoho drobných jantarových brudek, ale vřetlnou se tam těžší pomocí křídla přimo z mořského dna. Jantar se však vyskytuje i na pevnině, kam se dostal s ledovcovými nánozy ve čtvrtohorách.

Mezi obyvateli kolem Baltu je rozšířena řada pověstí o jeho původu. Podle jedné z nich žil v moři král v jantarovém paláci, který rozbila strašná bouře. Teď vlny vynášejí „zlaté“ drobtý z této nádherné podmořské stavby. Podle jiné legendy jsou to zkamenělé bl-

Zelltransplantation an Fötus

LYON, 15. März (dpa). Ärzte des Krankenhauses Edouard-Herriot in Lyon haben — angeblich erfolgreich — eine Zelltransplantation an einem 28 Wochen alten Fötus im Bauch der Mutter vorgenommen. Dem Ungeborenen, das an einer schweren Abwehrschwäche des Immunsystems litt, wurden mittels eines Katheters (Röhrchens) durch die Nabelschnur 16 Millionen fremder Fötenzellen übertragen. Nach französischen Presseberichten am Mittwoch handelt es sich bei dem Eingriff um eine Weltpremiere.

Die Lymphozyten (weißen Blutkörperchen) des Fötus waren wegen des Fehlens des hierfür erforderlichen Gens ungenügend entwickelt. Der Organismus kann deswegen keine notwendigen Abwehrkräfte entwickeln. Der Eingriff wurde bereits am 30. Juni 1988 vom Team des Professors Jean-Louis Touraine vorgenommen und bisher auf Wunsch der Eltern geheimgehalten.

Botschafterin Shirley
+++ Shirley Temple Black soll
US-Botschafterin in Prag werden +++

KDYBY TAM CHTELA „NEČO“ NA FILMOVAT...

zv krásná vly truchlíat po svém tytí...
Der Malibessen, eine sehr
bunnekwerte Erfindung
aus im Treppenhaus

V muzejních sbírkách, především ve Veršavě a v Malborku v P.L.R. je mnoho cenných výrobků z jantaru. Tradice jeho zpracování se zachovala dodnes. „Sluneční kámen“ je sice stále vzácnější, ale neděje se z něho dělati právě zátraky vřetlného umění.

Moskau — Gestern begann hinter verschlossenen Türen im Kreml eine mit Spannung erwartete Plenarsitzung des Zentralkomitees KPdSU (300 Mitglieder). Der wichtigste Tagesordnungspunkt klingt harmlos: „Agrarpolitik“.

In Wirklichkeit verbirgt sich dahinter ein Duell zwischen dem gelehrten Agronom Michail Gorbatschow und seinem mächtigen Rivalen im Kreml, Jegor Ligatschow, dem ZK-Sekretär für Landwirtschaft. „Radikale Maßnahmen“ hatte Gorbatschow vor der Konferenz angekündigt. Er will den Kommunismus umgraben, das Rad der Geschichte zu-

rückdrehen, als Irrweg brandmarken, wofür Millionen sterben mühen. Stalin hatte einst 15 Millionen Bauern in Kolchosen und Sowchosen gezwungen. Millionen reiche Bauern („Kulaken“) wurden damals vertrieben, verbannt, ermordet.

Seither ist die So-

Milch im Jahr; eine Kuh in der EG 6000 Liter.

Auf den Feldern der sowjetischen Staatsgüter verrotten die Maschinen und verfault jedes Jahr ein Drittel der Ernte, weil es an Transportmitteln fehlt. Jedes zweite Staatsgut arbeitet — laut „Prawda“ — unrentabel.

Ganz anders sieht es

Thema des Tages

wjetunion unfähig, ihre 281 Millionen Bürger selbstzuernähren. ● Jedes Jahr muß der Kreml für rund 30 Milliarden Mark Getreide auf dem Weltmarkt kaufen. ● Vier Bauern in Amerika erzeugen, was in der UdSSR 24 erwirtschaften. ● Eine sowjetische Kuh gibt 2500 Liter

In den Hintergärten der Kolchosa-Arbeiter aus. Dort darf auf kleinstem Raum privat angebaut werden. Das unglaubliche Resultat: Auf nur 1,3 Prozent der gesamten landwirtschaftlichen Nutzfläche wird ein Drittel der gesamten sowjetischen Agrarproduktion erzeugt. Dieses Beispiel will

Gorbatschow auf die gesamte Landwirtschaft übertragen. Zwar sollen die Kolchosen erhalten bleiben, aber daneben sollen die Bauern Acker und Land bis auf 50 Jahre pachten können, um sie in eigener Verantwortung zu bestellen.

„Einen Verrat an den Prinzipien des Kollektivismus“ nennt der Gorbatschow-Rivale Jegor Ligatschow diese Pläne.

Gorbatschow selbst sagte dagegen gestern vor dem ZK: „Die Zwangskollektivierung unter Stalin war die größte Abweichung von Lenin. Die Ignorierung der wirtschaftlichen Gesetze hat dem Land großen Schaden zugefügt.“ Er forderte „eine neue Ideologie des Wirtschaftens“.

... „Kdo ví, je vyhnán z ráje bibosti. (Jan Werich)

„Tischtennisplatte für Fortgeschrittene“, ein Modell von überraschendem Design mit ungeahnten Nutzungsmöglichkeiten; gibt dem Spiel ganz neue Dimensionen.

Lieber
frohe Ostern
als traurige
Western

„Der Zweikopfnagel“, für Sehbehinderte und andere nicht voll Treffsichere.

Epidemie chřipky skončila

CSSR-Schriftsteller verlangen „objektive Bewertung“

PRAG. Die tschechischen Schriftsteller verlangen eine „objektive Bewertung“ der in den vergangenen vierzig Jahren entstandenen literarischen Werke tschechischer und slowakischer Autoren. Auf einer zweitägigen Tagung des tschechischen Schriftstellerverbandes auf Schloß Dobris bei Prag hieß es, man dürfe dabei „selbst widersprüchliche Namen aus dem Ende der sechziger Jahre und der inneren und äußeren Emigration nicht ausklammern“. Auf dem Treffen seien „auch sehr kontroverse Diskussionsbeiträge vorgetragen worden“, meldete die amtliche Nachrichtenagentur CTK. dpa

Wertvolle Fünfer

Werfen Sie doch mal einen Blick in Ihren Geldbeutel, vielleicht entdecken Sie unter den Silberstücken eine Rarität. Eine dieser Münzen entstand durch einen Irrtum. 1950 prägte die Münzstätte Karlsruhe, Prägebuchstabe G, versehentlich 30000 Münzen zu 50 Pfennig mit der alten Inschrift „Bank Deutscher Länder“ statt „Bundesrepublik Deutschland“. Nachträglich wurden diese Münzen noch für kursgültig erklärt. Prägungen aus dem Jahr 1949 mit der Inschrift „Bank

Deutscher Länder“ gibt es allerdings noch sehr viele. Außerdem existieren von den Fünzfingern auch noch falsche, die aus zwei Hälften zusammengelötet wurden.

Von 1951 bis 1974 wurden silberne Umlauffünfer geprägt. Wegen der geringen Auflage von nur 60000 Stück mit dem Prägebuchstaben J entstand im Jahr 1958 eine Rarität. Da er bei Sammlern sehr begehrt ist, kann man für einen derartigen Fünfer heute schon fünfstellige Summen erzielen.

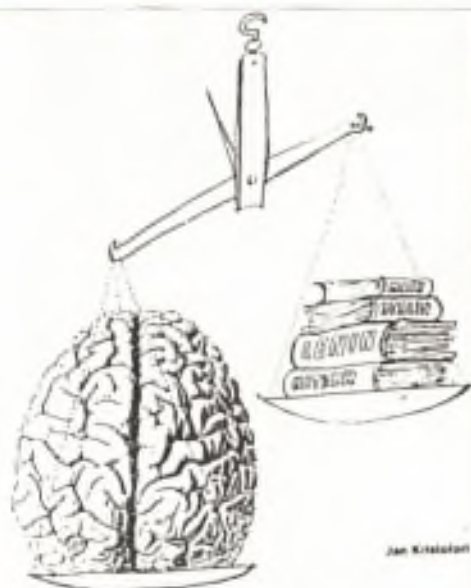

Rarität: Fünf-Mark-Stück und 50-Pfennig-Münze

Zachytil jsem poselstvi mimozemské civilizace. Nevím co, ale něco jim máme poľibit...

SEDM KILOGRAMO DVE STĚ GRAMO VÁŽIL chlapec, který se minulý týden narodil včelčické Američance M. Cooperové ze státu Ohio. Za tím si cvalička nechali v nemocnici, protože „jeho matka je diabetička a ty zpravidla rodi velké děti, které někdy nemívají optimální hladinu cukru v krvi nebo se poříkají se srdečními problémy“, jak uvedla mladá nemocnice. Matěmu Bradleymu však, zdá se, pouze nechtěná kst, jinak je zdravý. Bradley je již pátým dítětem manželů Cooperových.

Jan Králík

NOVINKA frankfurtského DIALOGU:

Skupina nadšenců kolem DIALOGU si dlouhodobě pronajala dům u Rýna, kde chtějí pořádat různé akce - až bude domek zrenovován a upraven.

První větší akcí měl být Silvestr 88, zda byl nevíme. Připravují se přednášky (parapsychologie, dějiny filmu, líčení a maskování atd.), plánují se učební kursy.

Jak domek najdete?

Stojí přesně na hranici Hesenska a Poryní-Falcka na pravém břehu Rýna (po toku). Z Rudesheimu jedete směrem na Lorch, Lorchhausen až k parkovišti před domkem. Z druhé strany Rýna je nejbližší převoz pro auta v Kaub. Podrobnosti a přesný a aktuální program vám sdělí DIALOG, tel. 069/ 235280.

Spojené státy vynakládají 70 procent svých vojenských výdajů (290 miliard dolarů) v zahraničí. Na svých zahraničních základnách mají víc než 500 tisíc vojáků, což je třetina amerických ozbrojených sil.

PRO SPÍŠE MAJETNĚJŠÍ zahraniční turisty začal Vietnam nedávno organizovat lavy divoké zvěře. Jako první tuto možnost využili turisté, které do Vietnamu přivezla francouzská cestovní kancelář Jet Tours. Lovili divoké husy, kachny a další vodní ptactvo v protínkách na jihu i severu VSR. Pro nejnáročnější turisty-nimrodry se připravuje hon na želmy. Ulovená medvěda má stát asi 3000 a skolení tygra 10 000 dolarů.

VIPA, 1 RAKOSNICE!

Lepší než originál

Zvláště škaredou „ozdobou“ naší přírody se stávají vyprázdněné polyetylenové pytle po umělých hnojivech a jiných materiálech. Nacházíme je jako názné svědky zemědělské činnosti na polích, v příkopech podél silnic a všude tam, kam je zavál větra, či před lety, vítr. Jak dlouho budou hřdítko okoli? Odborníci tvrdí, že mohou odolávat povětrnému, a v tomto případě prospěšnému zubu času až tisíc let — tak dlouho se totiž plasty v přírodě rozkládají. Nevím, který z důvodů přivedl Slušovice k tomu, že tenlu nevitany odpad začne zpracovávat. Zda touha zlepšit životní prostředí, nebo snaha vydělat na surrovinně, jež se zbudurma váteji po venku, či oboji. Podstatné je, že již druhým rakem vykupuji po celé republice od zemědělců tyto upotřebované pytle a na zahraniční línce firmy Herbold z NSR z odpadu získávají cenou surroitu. Tak zvaný regranulát, výsledek zpracování, se vyváží ven za devizy. Po prvních zkušenostech sotva kdo může započítovat u prospěšnosti slusovické akce. Celá záležitost však přece jen není takovou idylou, jak na první pohled vypadá. Technické zařízení se totiž opotřebovává rychle, než výrobce předpokládal. Není divu, vždyť zpracovává materiál, často nevytríděný od příměsí zeminy, písku či skla. Výměna upotřebovaných součástí přijde na velké peníze ve valutách, proto v JZD Agro kombinát Slušovice deli čtyřro hlavy a šikovně ruca dnhromady — a jak to bývá v zemědělství obvykle — pomohli si sami. Například vlnáseci snaky na začátku linky nožové hlídala na řezání plastového odpadu nebo nože na granulovacích strojích vyměnili za tozemsku výrobky. Buď si slusovičtí opraváři nahradili navrhli sami, nebo postupovali spolu s jinou naší organizací s cílem vyvinout a vyrobit levnější a odolnější konstrukci. A výsledek? Sada originálních hlídek firmy Herbold stála 72 tisíc marek, zatímco domácí náhradní řezání přišlo na 40 tisíc korun. Podobně se podařilo snížit náklady na opravy a údržbu zahraniční linky také u dalších součástí. Vynášení snaky západoněmecké provenience za 18 tisíc marek už není potřebné měnit, protože Slusovičtí přišli na způsob jejich regenerace a plnohodnotného opátného použití. Podobně úspěšní byli mistři opraváři a zlepšovatelé s americkým kypřičem pro hloubkovou melioraci firmy Allis Chalmers. V původním provedení byly jeho pevné slupce jštěny stěžijním sroubem. V našich podmínkách toto originální řešení nevyhovovalo, neboť vysoce namáhaná pojistka se musela příliš často měnit. Proto pracovníci dopravního závodu ve Spytihněvi navrhli nový způsob jštění za pomoci svazek ocelových pružnic. Po provedení úprav se vylepšený podrývaci pluh může pochlubit vyššími uživatelskými vlastnostmi, lépe odpovídá potřebám svého uživatele. Takových příkladů bychom jen v slusovickém agrokombinátu našli desítky. Napovídají, jak šikovně lidé u nás mame, když jim dáme příležitost. Podnikatelský systém JZD Slušovice je posílán právně na léta zásadě — dít každému možnost, aby ukázal, co umí, je pak již úplně zbytečná otázka, kdo z toho má prospěch, kdo na tom nejvíc vydělá. (kbr)

Paberkování po tragédii

„S omilovou vám sdělujeme, že při výpochu částky, která vám měla náležet, došlo k omylu. Prosimé o navrácení sumy vyplacené omilovou hotovostí, a to v částce 17 20 marek.“ Obsah dopisu by dozajista adresáta nevyvedl z míry, kdyby si nebyla udava po pláotu Luftwaffe, který zahynul při tragické katastrofě během letické předhánky NATO 28 srpna loňského roku v Ramsteinu v NSR.

Na tři sta tisíc lidí se tehdy ným, smrt přinesla rychlé vysvo-sešlo na přehliaku, především to bození z utrpení byly děti. Během ukázkového le-ty se stazila tři letadla italské eskadry, stíhací France Trico-lori a zřítily se na zem. Tisíce byrokrata. Ukázalo se, že slova ministrů jsou jedno, snaha po setření v jednotlivých úřadech druhé.

Desetiletá Melanie Rolbesová ze-mla týden po tragické události. Její rodiče dostali dopis, že za škodu vzniklou v souvislosti se smrtí dítěte v důsledku letce-ké nehody“ dostanou šest tisíc marek. Po nějaké době dostali další dopisy, v nichž bylo uvedeno, že „po novém prošetření záležitosti“ dostanou další tři ti-

siť plus pohřební náklady včetně náhrady. Lidé, kteří přežili katastrofu v Ramsteinu, jsou poznamenaní často na celém těle a mnohdy na celý život. Ale úřady vyudá-hí další potvrzení o tom, že např. po transplantaci jim zůstaly na těle řizvy. Mnoho lidí, kteří byli na letišti poraněni, nemůže vykonávat své dosavadní zaměstnání, některé rodiny se dostaly na pokraj finančního zhroutení. Mnoho nemocných je dosud v nemocnicích a nikdo nemůže říci, kdy budou propuštěni. Děti trpí neustálou bolestí, je mezi nimi dost dětí s přímou lékární psychiatroví nebylo povoleno uskutečnit skupinovou terapii, protože prý je ve-řité „vojenské tajemství“.

„Spanwasserhahn“, trägt erheblich zur Kostensenkung in jedem Haushalt bei.

Věděl Churchill o úmyslech Japonců?

K útoku na Pearl Harbour

LONDÝN: „Paměti bývalého důstojníka šifrovaného oddělení britské armády odhalují, že W. Churchill věděl o plánech překvapivého útoku Japonců na Pearl Harbour, napsal ve čtvrtém londýnském deníku The Independent. List se odvolává na vzpomínky kapitána ve výslužbě E. Naveho, kterému je dnes 90 let a žije v Melbourne.

■ LIST MEL MOŽNOST do memoárů naházet, ale jejich knižní vydání, jak uvádí, bylo znemožněno na doporučení vládní komise sledující zachování národní bezpečnosti ve zveřejňovaných informacích. Autor paměti uvádí, že Britové rozšifrovali kód japonských námořních sil již ve dvacátých letech.

■ NA ROZDÍL OD AMERICÁŇů si poradili i s novým kódem, který se začal užívat krátce před válkou, a bylo jim známo, že v listopadu 1941 opustily čtyři japonské letadlové lodě a dalších 14 bojových plavidel základnu na Kurijských ostrovech. Popisuje pak, jak byl sledován jejich pohyb až do posledního rozkazu, že loďstvo musí „zdolet Fudziljama“. Britové odhadli, že cíl může být jen na Havajských ostrovech nebo na Filipínách.

■ O VŠECH TĚCHTO PODROBNOSTECH byl W. Churchill informován. E. Nave klade proto podle listu The Independent otázku: „Přel si tak naléhavě zatažení Ameriky do války, že zatažil Rooseveltovi všechny zprávy?“ Jeho úvaha pak pokračuje: „Jedno je jisté. Pokud by se Británie podobila s Američany o všechny znalosti šifrovaného oddělení, útok na Pearl Harbour mohl být odvrácen a Jamamotovo loďstvo by padlo do připravené pasti.“

CSSR-Kampagne in der DDR

Aufwurf zu landesweitem Aktionstag für politische Gefangene

zba BERLIN, 15. März. 16 Friedens-, Menschenrechts- und Umweltgruppen aus Altenburg, Ost-Berlin, Leipzig, Halle und Dresden haben die evangelischen und katholischen Kirchengemeinden in der DDR zu einem landesweiten „Aktionstag“ am 19. März für die aus politischen und religiösen Gründen in der CSSR Inhaftierten aufgerufen. In der CSSR befanden sich, so heißt es, „nach offiziellen Informationen noch 55 Personen in Haft“, die Ende Januar nach Demonstrationen aus Anlaß des Jahrestages der Selbstverbrennung des Studenten Jan Palach vor 20 Jahren verhaftet worden waren. Zu den bisher Verurteilten gehört der Schriftsteller Vaclav Havel, der im Februar eine Gefängnisstrafe von neun Monaten erhielt.

Die Kirchengemeinden sollen „Informationsabende über die Geschichte der Tschechoslowakei und ihre unabhängigen Gruppen“ und Lesungen aus dem Werk Havels veranstalten. „Andachten der Betroffenheit“ und ein „24stündiges Fasten“ seien eine „angemessene Form des Protestes“, heißt es weiter.

Ve stuttgartské státní galerii (NSR) je k vidění neobvyklé umělecké dílo, které se stalo předmětem sporů laické i odborné veřejnosti a jež autor, americký sochař Walter De Maria, nazval „Socha 5 kontinentů“. Je to obří skleněná vana naplněná 325 tunami kamenů, které umělec rok sbíral na pěti kontinentech, myslí a pak ve speciálních kontejnerech posílal do Evropy. Aby se pod sochou nepropadla podlahu, musela být ve sklepné galerii postavena speciální ocelová konstrukce.

Diamant bez záhady

BERLIN: Záhada 41karátového zeleného diamantu — nejznámějšího exponátu drážďanské Zelené klenotnice a zároveň největšího kamene svého druhu na světě je odhalena. Zasloužil se o to tým amerických, švýcarských a finských vědců, kterým stejně jako řadě dalších odborníků nedala spát myšlenka, jak a kde získal drahokam svůj pověstný zelený odstín.

■ DŮVODEM KE ZKOUMÁNÍ nebyla jen touha po poznání, ale i snaha potlačit nezákonný obchod s různými falzifikáty. Ve světě se totiž v posledních letech vyskytly desítky obdubných diamantů, kterým falzifikátoři dodali zelené zabarvení pomocí radioaktivního záření. Něco podobného se u drážďanského exponátu vylučovalo, protože ve širce je od roku 1741 a masel tedy získat svůj nádherný odstín v přírodě.

■ KE VŠEOBECNÉMU PREKVAPEŇÍ však odhodnili s využitím nejmodernější mikroskopické techniky zjistit, že i skvost z drážďanské Zelené klenotnice nabyl své barvy vlivem radioaktivity. V tomto případě však již před několika milióny let a přírodní cestou.

Ten, kdo je silně nachlazen, by neměl sedat za volant. Podle zjištění britských lékařů rýma a chřipka ovlivňují schopnost reagovat víc než 0,8 promile alkoholu v krvi.

Mnichovské rozhodnutí o odstoupení pobraní v níh oblasti obydlených Němci nacistické říši v 1938. lo provedeno hned v prvních dnech října 1938. Nebylo to však jediné ztráta území, která pustila Československo. Pod bezprostředním tlakem byly nuceno odstoupit i berokovské části Polska a která území na Těšínsku, na Oravě a Spiši. S územím nárok vystoupilo i horňohavské Maďarsko a o jejich "opravenosti" měly opět rozhodnout mocnosti.

Tentokrát už se nacistické Německo, které se slá- le více stávalo v evropské politice rozhodčím, ne- obtěžovalo srotávat čtyřmocenskou konferenci; stači- lo, aby se italský ministr zahraničních věcí obtěžoval do Vídně, kde nacistický ministr zahraničí a on přel- jali tzv. vídeňskou arbitráž, na jejíž základě muse- lo Československo odstoupit 43 000 km² území na ji- hu Slovenska a Zakarpatské Ukrajině s téměř 5 mi- lióny obyvatel.

Z Československa se po vyhlášení autonomní Slo- venska stalo Česko-Slovensko, kde převážnou větši- nu obyvatelstva tvořili Češi, Slováci a Ukrajinci. Žilo zde ještě asi 400 000 Němců a 100 000 Maďarů. Hrani- ce byly vytyčeny tak, aby přerušily řadu důležitých železničních spojení a zbytek státní byl tak co nej- více vystaven tlaku ze zahraničí.

Podle mnichovského rozhodnutí mělo okřesně- Česko-Slovensko dostat velmocenské záruky nových- hranic. Když byla provedena vídeňská arbitráž, nic- což se projektovalo i při jednání o půlce okřesněného Česko-Slovenska, o které se před britskou Dolní sně- dobově vedli, že občoba Velké Británie a Francie- to dodaly ostřejším signálům mnichovského dikta- tu odvolav se vyhrožbu s tvrzením, že je třeba vyčkat- důkazů lojalitě ze strany Česko-Slovenska.

Když nářku hranic chyběla sondaovat nová Česko- slovenská vláda, v níž ministrům zahraničních věcí- (19)

byl ke všem ústupkům ochotně bývalé vyslanec v Ri- ně a představitel agrární strany dr. František Chval- nat hrál. „Shylokové“ jak londýnské finančníky- označil Česko-slovenský zastupující úřad v Hlav- ní ulici. Nacističtí byli nejrůznějších velikostí- O jedním z nich bylo informováno Francie a odnů se- ozvaly snad nejkrutější údmilky. Prý nelze při- stoupit k Česko-Slovensku poskynout, neboť nejde o stát- neutrální, ale o zemi, která se stále více váže na- nacistické Německo. Napřed tedy Francie vydá Čes- koslovensko Hitlerovi všanc, nestará se o jeho zá- ruku a pak mu vyčítá, že hledá dorozumění a naci- stickým Německem.

Ze silbených 10 miliónů liber zbyla nabídka osmí- miliónů a nakonec, po dlouhých a složitých jedná- ních, kdy se Česko-slovenská strana musela neustále- odvolávat na Chamberlainovy sliby, bylo rozhodnuto- poskytnout pražské vládě půlku šesti miliónů liber- a další čtyři milióny mělo dostat Česko-Slovensko- jako „dar“ na pomoc uprchlákům z Československa- ho pohraničí, kteří šli ve Velké Británii. Takže obrat- ně se to, co britská vláda musela tak jako tak vy- dát, změnilo v „dar“ Československu, který vždy bylo- dávat možno někdy v budoucnu předhodit a žádat nája- kou jeho rekompenzaci.

Poslavení Česko-Slovenska v evropské politice bylo- koncem roku 1938 a začátkem 1939 katastrofální. By- lo zcela vydáno na milost a nemilost nacistickému- Německu, které se ani nevážilo jakkoli zakrývat své- další agresivní a expanzionistické choutky. Hitler- o zřekl svůj slib, že se s Velkou Británií a Francií- dohodne, aby se nepodávaly v českých zemích vypro- sity, které by se nepodávaly mezi taruní Němci a Če- schy, které by se daly nepřítelům využít a zneužit- pro vlastní zájmy. Pod jeho přímým dohledem pro- jistěmu separační kroky naplňované scéně.

Stějně jako se nepodávaly v českých zemích vypro- sity, které by se nepodávaly mezi taruní Němci a Če- schy, které by se daly nepřítelům využít a zneužit- pro vlastní zájmy, pod jeho přímým dohledem pro- jistěmu separační kroky naplňované scéně.

Stějně jako se nepodávaly v českých zemích vypro- sity, které by se nepodávaly mezi taruní Němci a Če- schy, které by se daly nepřítelům využít a zneužit- pro vlastní zájmy, pod jeho přímým dohledem pro- jistěmu separační kroky naplňované scéně.

Pomnichovská republika

11. v říjnu 1938 se začalo s přípravou volenských- plánů proti zbytku Československa, tedy Česko- Slovenska, jak se nově nazývala republika po- autonómii Slovenska. V prosinci už bylo stanove- no, že na půdě jen o „policijní akci“, kterou bude- nacistická armáda schopna provést bez nějaké mu- bitilizace, jen mírovými silami. Nacistické Něme- ko si bylo jistě mezinárodní diplomatickou izolaci- el zbytků Československa a nemělo už tenlo pre- bém řídit na mezinárodní fóru, ale jen v rámci- německé deskonstrukční vztahů.

Proto hitlerovské Německo odvolalo přitímat Něme- z českých zemí, kteří chtějí opovrat pro Německo. Nampak domáhl za úkol zůstat v Česko-Slovensku a- vyvolávat tam nepokoj. Soutáhně se berlínská vláda- Jednomocně vyslovila pro další existenci německé- uniteralně a terribilně v Praze, které se máty stát ná- stroj další germanizace.

Zahrnutí proti českému obyvatelstvu v odsoupeném- pobraní se postupovalo s maximální brutálností- bezohledností, v českých zemích měli Němci široký- prostor pro úřad. Podle pokynů z Berlína se chováli- co nejprovokativněji ve snaze vyvolat s českým oby- vatelem konflikt, které se měly stát nacistické- vládě zámkou k zásahu.

Proti Česko-Slovensku začalo Německo bezohledně- brň, kde se kombinovaly nejřetounější prvky. Tak na- příklad Berlin naznačil do Budapešti, že už nebude- mít námitky proti maďarskému zájmu o Zakarpatskou- Ukrajinu, kterou Německo nedovolilo obsadit v rámci- el tzv. vídeňské arbitráže. Snad se tehdy ještě levěly- nadějnější plány a ziskání celé Ukrajiny, jejíž ze- kapské části se měla stát jakýmž politickým ná- stupitím protiněm.

Uvolnění maďarských požadavků mělo zapůsobit na- slovenské separatistů, kterým Hitler přišel dle- (19)

byl ke všem ústupkům ochotně bývalé vyslanec v Ri- ně a představitel agrární strany dr. František Chval- nat hrál. „Shylokové“ jak londýnské finančníky- označil Česko-slovenský zastupující úřad v Hlav- ní ulici. Nacističtí byli nejrůznějších velikostí- O jedním z nich bylo informováno Francie a odnů se- ozvaly snad nejkrutější údmilky. Prý nelze při- stoupit k Česko-Slovensku poskynout, neboť nejde o stát- neutrální, ale o zemi, která se stále více váže na- nacistické Německo. Napřed tedy Francie vydá Čes- koslovensko Hitlerovi všanc, nestará se o jeho zá- ruku a pak mu vyčítá, že hledá dorozumění a naci- stickým Německem.

Ze silbených 10 miliónů liber zbyla nabídka osmí- miliónů a nakonec, po dlouhých a složitých jedná- ních, kdy se Česko-slovenská strana musela neustále- odvolávat na Chamberlainovy sliby, bylo rozhodnuto- poskytnout pražské vládě půlku šesti miliónů liber- a další čtyři milióny mělo dostat Česko-Slovensko- jako „dar“ na pomoc uprchlákům z Československa- ho pohraničí, kteří šli ve Velké Británii. Takže obrat- ně se to, co britská vláda musela tak jako tak vy- dát, změnilo v „dar“ Československu, který vždy bylo- dávat možno někdy v budoucnu předhodit a žádat nája- kou jeho rekompenzaci.

Poslavení Česko-Slovenska v evropské politice bylo- koncem roku 1938 a začátkem 1939 katastrofální. By- lo zcela vydáno na milost a nemilost nacistickému- Německu, které se ani nevážilo jakkoli zakrývat své- další agresivní a expanzionistické choutky. Hitler- o zřekl svůj slib, že se s Velkou Británií a Francií- dohodne, aby se nepodávaly v českých zemích vypro- sity, které by se nepodávaly mezi taruní Němci a Če- schy, které by se daly nepřítelům využít a zneužit- pro vlastní zájmy. Pod jeho přímým dohledem pro- jistěmu separační kroky naplňované scéně.

Stějně jako se nepodávaly v českých zemích vypro- sity, které by se nepodávaly mezi taruní Němci a Če- schy, které by se daly nepřítelům využít a zneužit- pro vlastní zájmy, pod jeho přímým dohledem pro- jistěmu separační kroky naplňované scéně.

11. v říjnu 1938 se začalo s přípravou volenských- plánů proti zbytku Československa, tedy Česko- Slovenska, jak se nově nazývala republika po- autonómii Slovenska. V prosinci už bylo stanove- no, že na půdě jen o „policijní akci“, kterou bude- nacistická armáda schopna provést bez nějaké mu- bitilizace, jen mírovými silami. Nacistické Něme- ko si bylo jistě mezinárodní diplomatickou izolaci- el zbytků Československa a nemělo už tenlo pre- bém řídit na mezinárodní fóru, ale jen v rámci- německé deskonstrukční vztahů.

Proto hitlerovské Německo odvolalo přitímat Něme- z českých zemí, kteří chtějí opovrat pro Německo. Nampak domáhl za úkol zůstat v Česko-Slovensku a- vyvolávat tam nepokoj. Soutáhně se berlínská vláda- Jednomocně vyslovila pro další existenci německé- uniteralně a terribilně v Praze, které se máty stát ná- stroj další germanizace.

Zahrnutí proti českému obyvatelstvu v odsoupeném- pobraní se postupovalo s maximální brutálností- bezohledností, v českých zemích měli Němci široký- prostor pro úřad. Podle pokynů z Berlína se chováli- co nejprovokativněji ve snaze vyvolat s českým oby- vatelem konflikt, které se měly stát nacistické- vládě zámkou k zásahu.

Proti Česko-Slovensku začalo Německo bezohledně- brň, kde se kombinovaly nejřetounější prvky. Tak na- příklad Berlin naznačil do Budapešti, že už nebude- mít námitky proti maďarskému zájmu o Zakarpatskou- Ukrajinu, kterou Německo nedovolilo obsadit v rámci- el tzv. vídeňské arbitráže. Snad se tehdy ještě levěly- nadějnější plány a ziskání celé Ukrajiny, jejíž ze- kapské části se měla stát jakýmž politickým ná- stupitím protiněm.

Uvolnění maďarských požadavků mělo zapůsobit na- slovenské separatistů, kterým Hitler přišel dle- (19)

byl ke všem ústupkům ochotně bývalé vyslanec v Ri- ně a představitel agrární strany dr. František Chval- nat hrál. „Shylokové“ jak londýnské finančníky- označil Česko-slovenský zastupující úřad v Hlav- ní ulici. Nacističtí byli nejrůznějších velikostí- O jedním z nich bylo informováno Francie a odnů se- ozvaly snad nejkrutější údmilky. Prý nelze při- stoupit k Česko-Slovensku poskynout, neboť nejde o stát- neutrální, ale o zemi, která se stále více váže na- nacistické Německo. Napřed tedy Francie vydá Čes- koslovensko Hitlerovi všanc, nestará se o jeho zá- ruku a pak mu vyčítá, že hledá dorozumění a naci- stickým Německem.

Ze silbených 10 miliónů liber zbyla nabídka osmí- miliónů a nakonec, po dlouhých a složitých jedná- ních, kdy se Česko-slovenská strana musela neustále- odvolávat na Chamberlainovy sliby, bylo rozhodnuto- poskytnout pražské vládě půlku šesti miliónů liber- a další čtyři milióny mělo dostat Česko-Slovensko- jako „dar“ na pomoc uprchlákům z Československa- ho pohraničí, kteří šli ve Velké Británii. Takže obrat- ně se to, co britská vláda musela tak jako tak vy- dát, změnilo v „dar“ Československu, který vždy bylo- dávat možno někdy v budoucnu předhodit a žádat nája- kou jeho rekompenzaci.

Poslavení Česko-Slovenska v evropské politice bylo- koncem roku 1938 a začátkem 1939 katastrofální. By- lo zcela vydáno na milost a nemilost nacistickému- Německu, které se ani nevážilo jakkoli zakrývat své- další agresivní a expanzionistické choutky. Hitler- o zřekl svůj slib, že se s Velkou Británií a Francií- dohodne, aby se nepodávaly v českých zemích vypro- sity, které by se nepodávaly mezi taruní Němci a Če- schy, které by se daly nepřítelům využít a zneužit- pro vlastní zájmy. Pod jeho přímým dohledem pro- jistěmu separační kroky naplňované scéně.

Stějně jako se nepodávaly v českých zemích vypro- sity, které by se nepodávaly mezi taruní Němci a Če- schy, které by se daly nepřítelům využít a zneužit- pro vlastní zájmy, pod jeho přímým dohledem pro- jistěmu separační kroky naplňované scéně.

Plány likvidace Česko-Slovenska

11. v říjnu 1938 se začalo s přípravou volenských- plánů proti zbytku Československa, tedy Česko- Slovenska, jak se nově nazývala republika po- autonómii Slovenska. V prosinci už bylo stanove- no, že na půdě jen o „policijní akci“, kterou bude- nacistická armáda schopna provést bez nějaké mu- bitilizace, jen mírovými silami. Nacistické Něme- ko si bylo jistě mezinárodní diplomatickou izolaci- el zbytků Československa a nemělo už tenlo pre- bém řídit na mezinárodní fóru, ale jen v rámci- německé deskonstrukční vztahů.

Proto hitlerovské Německo odvolalo přitímat Něme- z českých zemí, kteří chtějí opovrat pro Německo. Nampak domáhl za úkol zůstat v Česko-Slovensku a- vyvolávat tam nepokoj. Soutáhně se berlínská vláda- Jednomocně vyslovila pro další existenci německé- uniteralně a terribilně v Praze, které se máty stát ná- stroj další germanizace.

Zahrnutí proti českému obyvatelstvu v odsoupeném- pobraní se postupovalo s maximální brutálností- bezohledností, v českých zemích měli Němci široký- prostor pro úřad. Podle pokynů z Berlína se chováli- co nejprovokativněji ve snaze vyvolat s českým oby- vatelem konflikt, které se měly stát nacistické- vládě zámkou k zásahu.

Proti Česko-Slovensku začalo Německo bezohledně- brň, kde se kombinovaly nejřetounější prvky. Tak na- příklad Berlin naznačil do Budapešti, že už nebude- mít námitky proti maďarskému zájmu o Zakarpatskou- Ukrajinu, kterou Německo nedovolilo obsadit v rámci- el tzv. vídeňské arbitráže. Snad se tehdy ještě levěly- nadějnější plány a ziskání celé Ukrajiny, jejíž ze- kapské části se měla stát jakýmž politickým ná- stupitím protiněm.

Uvolnění maďarských požadavků mělo zapůsobit na- slovenské separatistů, kterým Hitler přišel dle- (19)

Tenorista a překladatel

[Slá]: Na počátku skvělých Principálů ve Smetan- ově Prodané nevěstě stál Jindřich Mošna. Pak při- šel Adolf Krössing, Oldřich Kovář a další. Nezapo- menutelným představitel těchto buffosních rolí byl také Rudolf Vonásek, tenorista a překladatel, jenž- dnes slaví své padesáté narozeniny. K umělecké dráze- operního a koncertního pěvce putoval přes doktorát- práv a absolutorium hudební vědy, zároveň studoval- zpěv u B. Czernika, L. Kadeřábka a L. Maškové. V ro- ce 1941 nastoupil do prvního angažmá v divadle v Olomouci, krátce působil v Brně, ve Velkém divadle- 5. května v Praze a od roku 1948 do 1980 byl sólistou- Národního divadla. Vynikli ve výše zmíněných- úlohách tenora-buffo v operách Smetanových (Vašek, Principál, Škřivánek), v Dvořákových (Benda, Jean- v Šelmě sedláckovi), znamenití byly i jeho kreace Ju- rodivého v Borši Godunovi a Hauka Šendorta v Ja- náčkově Věci Makropulos. Zpíval i při š. premiérách- Hábovy Matky a Vomačkově Vodníkové. Četně jsou- i Vonáskovy překlady operních libret, dosud stále- užíváné v našich divadlech.

V poušti vyzkoušeli technologii

(Čtk): TM varianty zpracovatelského závodu tuhého- komálního odpadu (TKO) pro oblast Krkonoš ob- sahují investiční záměr souboru staveb, který byl- předložen k posouzení ve druhé polovině loňského- roku. Po důkladné analýze předložených alternativ- bylo rozhodnuto postavit v Mělně a Jilemnice, v opti- málním místě mimo území Krkonošského národního- parku, závod s technologii rakouského státního po- dniku VOEST-ALPINE, která nakonec dostala přednost- před zařízením Gondard ve Stavěbního inženýrství- Brno i vítkovickou technologii. Pokud by se přihlí- želo pouze k cenovým relacím, byl by verdikt určitě- jiný, ale prováděným kritériem správné ústaly ekolo- gické aspekty. Rakouská technologie VOEST-ALPINE- již obstála v italské Val Gardeně, norském Narviku- i v poušti Al Ain ve Spojencích arabských emíra- tech. Kapacita závodu umožní likvidovat TKO s o- cých Krkonoš i z dalších svozových míst okresu Še- mly. Investiční záměr tohoto závodu počítá s 240- provozními dny a s roční výrobou 440 tun železa, 7680- tun pláští a především 9600 tun kompostu.

Fahren auf der Seine

PARIS, 15. März (dpa). In Paris wird- erstmals seit langer Zeit wieder ein regel- mäßiger Fährverkehr eingerichtet. 25- Schiffe, die 150 Passagieren Platz bieten, sollen der Seine-Stadt einen neuen Ver- kehrsweg erschließen. Fünf Anlegestellen- vom Eiffelturm über Notre-Dame bis Ho- tel de Ville sind vorgesehn.

Die Boote werden zunächst in der Tou- risten-Hauptsaison vom 1. Mai an bis- zum 30. September zwischen zehn und 20- Uhr alle 45 Minuten verkehren, kündigte- der Staatssekretär für den Flußtransport, Georges Sarre, an. Solche Fährdienste- gab es in Paris zuletzt im 18. und 19.- Jahrhundert.

Varovné vítězství nad přírodou

Když připomínky vědců zůstanou ležet na okraji stola

Už staletí usiluje o úpravu vodních toků podle sáhlí analýza Geografického ústavu ČSAV, zůstává vlastních představ. Snad nejlépe zasáhli v okolí nepovyslanout. Uplynulý rok naplněná prací Zachytit vodu v Lednici. Soustavou rybníků obklopených stromy stáhl mokřý živel z bažin a vytvořil scenérie, na které nevdháme zamířit fotoaparát.

K paradoxům jižní Moravy patří fakt, že zatímco v okolí řek je každoročně vody víc než dost, několi kilometrů dále žijí sady, pole a vinice. Zdániliv logickým výsledkem této rovnice pro to byla úvaha zachytit vodu do nádrží a pak použít potřeby zavlažovat okolní zemědělskou půdu. Vznikla tak idea rozsáhlých zásahů do vodního režimu jižní Moravy. Měla své příznivce i odpůřce.

Největší rozpeky a diskuse vyvolal projekt tří nádrží Nové Mlýny na řece Dyji. Rada prognóz, zpracovaných týmy specialistů nejraznějšího zaměření, si často odporovala. Nakonec však zvířezli dohledko ekonomické nad příponkami přírodním zněly opravdu lékařě, před záplavami se uchrání 25 tisíc hektarů zemědělské půdy a více než 40 tisíc hektarů bude napájeno zavlažovací soustavou. Ze zemědělské výnosy stoupnou o sto a více procent. Rozsáhlé vodní hladina a břehy v jejím okolí umožní rekreaci až 160 tisícům lidí. Hovněly a kempy se již stánu zlatým dolem příjmu vždy nedaleko je hraniční přechod do Rakouska. Vysušením mokřin zmizí roje komárů.

Vládní koordináční komise pro vodoohospodářské úpravy na jižní Moravě schvaluje v roce 1989 předložený projekt na výstavbu vodního díla Nové Mlýny. Červík pochybností, který vzbuzuje obdiv, také neze zavlažovat ovoce ani zeleninu pomocí

střední vodní ploše vtr pořádně rozběhne, dokáže "oživit" hladinu až 1,5 metrovými vlnami. Jak takový vlnobití amí narušit břehy nebo uměle zpevnit břeh, o tom se stavěti předně svědčují dost často. Tato tzv. abraze, před kterou varovali odborníci již při schvalování projektu, se postarala o haváří bráze u střední nádrže. Hrovně investice a hrázje dodatečně opravena. Stavěti vodní ploše rovněž zpevněním břehů. Skoda, že se potřeží nezarazelenno stromy a keři ještě před napuštěním vody. Teď se na neustále nerušované vally a břehy osazuje zelení obtížněji a s většimi finančními náklady.

Výčet problémů, vyvolaných stavbou novomlýnské vodní soustavy, by mohl ještě pokračovat. Ale nejde o to být po bitvě generálem. Důležitější je negativní následky zmírnit. Stavbař a investoři už začínají chápat, že bez respektování faktických a oprávněných připominek přírodovědců to napůjde. Při Geografickém ústavu ČSAV v Brně vznikla komplexní racionalizační brigáda, která předložila jřhomoravskému KNV návrhy, jak situaci zlepšit. Střední nádrž, na polovinu vypuštěná, se stala hnitidším mnoha druhů vodních ptáků. Připravuje se proto vyhlášení této plochy za oblast klidu. Dobrovolníci z řad ochránců přírody a "Bron-tosauri" pomáhají zardávat vodní plochu do pásu zeleně. K hrázi Horní nádrže přispějí vally a osazeli je vrbami. Kopuně zde má vzniknout zelený vlnolam, který zároveň nabídně vhodná místa pro hnízda vodních ptáků.

ještě hodně peněz, času a práce spotřebují datěčné úpravy, jež by vrátily přirode alespoň trochu rovnováhy. Ale teď plně spíše o to, aby novomlýnské nádrže byly poslední útečnicovou pro hnízda vodních ptáků.

ukázkou, jak může vypadat krajina, když vědecky podložené připomínky a poznatky ekologů, geografů a dalších přírodopisných odborníků zůstanou na okraji stolu a nejsou respektovány.

Nález knihy žalmů

Káhira: Ze nejstarší dosud objevenou knihu Davida vřch žalmů osmáti egyptští archeologové nález, který učinili před dvěma a půl lety v bráze dvanáctileté dívky v jižní Egyptě. Jak uvedla egyptské tiskové agentura MENA, zpráva o objevu 490stránkové knihy byla zveřejněna až poté, co se bezpříčinně podařilo zjistit dobu jejího vzniku. Kniha, která obsahuje na kvartětrám papíře celkem 150 žalmů a je psána koptsky, byla napekna ve 4. století před našim letopočtem a v současné době je v majetku koptského muzea v Káhirě.

Kremlichef Michael Gorbatschow telefoniert, Gorbatschow habe dabei seine Unterstützung für "Memorial" zugesichert.

Státní podniky s dluhem

Na začátku letošního roku přinesla Lidová demokracie spoua a ostatními sdělovacími prostředky stručnou informaci o tom, že některé čkoslovenské podniky trpí tzv. platební neschopností. O co vlastně jde? V podstatě je možné označit platební neschopnost za dluh podniků ke státnímu rozpočtu, za nevyrovnanou platební bilanci hospodaření. V celostátním měřítku se tento dluh v posledních třech letech značně zvýšil a představuje nyní částku více než 40 miliard korun. (V roce 1985 to bylo 12,5 miliard korun.) Státní banka čkoslovenská provedla v druhém pololetí tohoto roku prověrku u sto třiceti čtyř zřizovatelů obecního sektoru. Zjistila, že třicet osm podniků není schopno řešit platební nerovnováhu vlastními silami a navrhla proto vládě ČSSR, aby v těchto podnicích byly vypracovány zvláštní konsolidační programy. Cílem konsolidáčních programů je obnovit aktivní finanční bilanci hospodářských organizací nejspíše do konce příštího roku. Mezi podniky s největší platební neschopností patří bobulež i takové hospodářské kolony, jako jsou Skoda Píseň, AZMP Mladá Boleslav, OKD Praha, Vitkovice a Železárny a strojírna K. Dořvalova, Tatra Kopřivice, Tesla Bratislava atd. Vřech třiceti osm podniků se na celkové platební neschopnosti v řs. národním hospodářství podílí čtyřicet procenty. Jaké jsou příčiny tohoto stavu? Platební neschopnost především ovivňuje nedostatečná tvorba vlastních zdrojů, vyplývající z nedostatku výrobních prostředků, nízké úrovně vnitropodnikového řízení a z nekválních finančních výrobků. K dalším příčinám se řadí nadměrný stav zásob. V loňském roce například vláda uložila snížit stav neorealizované bodnoy vzetny o 24 miliard a proti původnímu plánu. Zvýšené zásoby nejsou podniky schopny pokrýt vlastními produkty a ani banka je nemůže svrhnat úvěrem. Východiskem ze situace by se měly stát právě zmíněné konsolidáční programy, obsahující zcela konkrétní opatření ke zlepšení výrobní a organizační podniků. Zajímavé je i to, že z třiceti osmi podniků s největší platební neschopností ziskelo již čtrnáct státních podniků. Ero tyto organizace budou mít konsolidáční programy zvláštní výřnem. Někdoje ik tak se zřezává problém, k němuž líbeč podniků je zřizovateli, zatímco podle zákona o státním podnikě v řs. národním hospodářství právně Pákná má ísto íarba řízení a řízení. Zřejmě tak pádně íach to opatření nepovede k abanování neschopných podniků ílní í jeho hospodářské tnuce, může být takový podnik zrušen.

Anti-Stalinisten verein

igl MOSKAU 29. Januar. In Moskau ist am Wochenende die unabhängige "Alliunionsgesellschaft Memorial" gegründet worden, die sich für die Errichtung von Denkmälern für die Opfer des Stalinismus einsetzt. Die Satzung von "Memorial" wurde nach stundenlanger Diskussion mit einer Gegenstimme angenommen. Am Gründungskongress im Kulturhaus des Moskauer Luftfahrt-Instituts nahmen rund 500 Delegierte aus über hundert Städten der UdSSR teil. Zu den Gründungsmitgliedern prominenteste sowjetische Intellektuelle, die Architekten, Film-, Theater- und Designerverbände, die Wochenschriften "Literaturnaja gazeta" und "Ogonjok". Zu Be-

JAK JINAK!

ginn des Kongresses meinte der künftige Ehrenvorsitzende von "Memorial", der Bürgerrechtler Andrej Sacharow, die UdSSR habe einen Terror ausgehalten, durch den Millionen Menschen starben. "Das ganze Volk wurde Opfer Stalins." Der Lyriker Jewgenij Jewtuschenko und der Chefredakteur von "Ogonjok", Witalij Korotisch, sprachen sich für einen Prozeß gegen den Stalinismus nach Vorbild der Nürnberger Prozesse aus. "Der Drache hat noch Zähne", so Korotisch. Der Prozeß müsse auf Archiv-Dokumente und nicht auf Emotionen gegründet sein. Der "Memorial"-Gründungskongreß mußte um sechs Wochen verschoben werden, weil die Bewegung erhebliche Gegenner hat. Wie der Autor Adamowitsch bekanntgab, habe er vor zwei Wochen mit

Masseninfektion mit HI-Virus in Kinderklinik

Sowjetische Zeitung „Trud“ deckte Skandal auf / Ursache offenbar nicht sterilisierte Spritzen

MOSKAU, 27. Januar (dpa). Eine Masseninfektion mit dem HI-Virus der Immunschwächekrankheit Aids in einer Kinderklinik in der Kalmückischen Autonomen Sowjetrepublik hat die sowjetische Gewerkschaftszeitung „Trud“ aufgedeckt. Das Blatt berichtete am Freitag, daß in einem Krankenhaus in Elista, der Hauptstadt der am Unterlauf der Wolga gelegenen Republik, mindestens 34 Infizierte diagnostiziert wurden, darunter 29 Kleinkinder im Alter von unter zwei Jahren. Ein Säugling sei gestorben.

Demnach war mangelnde Hygiene für den Ausbruch des HI-Virus (Humanes Immundefekt-Virus) verantwortlich. In

der Kinderklinik habe man nicht sterilisierte Spritzen entdeckt. Wie „Trud“ berichtete, stieß das Moskauer Zentrallabor für Epidemiologie nur durch Zufall auf den Vorfall in der kalmückischen Republik, wo bislang noch keine HIV-Infektion diagnostiziert worden sei. Ende November habe das Labor die Mitteilung erreicht, daß in Elista ein HIV-infiziertes Kind gefunden worden sei. Etwa zur gleichen Zeit wurde festgestellt, daß eine Blutspenderin aus derselben Stadt ebenfalls HIV-positiv war.

Bei einer anschließenden Untersuchung von 300 Kleinkindern in der Klinik in Elista, in der sich beide Personen auf-

gehalten hatten, habe man 28 Infizierte Babys und vier Mütter mit dem Virus entdeckt. Ein Säugling sei bereits vorher gestorben. Eine aus Moskau eingeflogene Kommission habe „jeden Tag neue infizierte Kinder gefunden“. Man schließe nicht aus, daß bis zu 1 000 Kinder untersucht werden müssen, schrieb „Trud“. Es gebe den Verdacht, daß die Kinder die stillenden Mütter über wunde Brustwarzen angesteckt hätten.

Labor-Direktor Wladimir Pokrowski gab „eindeutig“ Ärzten und Klinikpersonal die Schuld am Ausbruch der Seuche. „Sie benutzten bei Injektionen offenbar unsterile Spritzen“, sagte er.

beiden in ihren Erschöpfungszustand gelangten, bleibt der Phantasie des Betrachters überlassen.

Význam turistiky pro ekonomiku

Přiblížit se světovému průměru • Více ubytovacích kapacit

(článek): Cestovní ruch se v celosvětovém měřítku stal v posledních letech jedním z největších odvětví. Z hlediska výše příjmů vystřídá v čele tabulek i těžký průmysl. Světové výdaje na turistiku se odhadují na dva bilióny dolarů ročně, což je více než hrubý národní důchod kterékoliv země s výjimkou USA.

Nejvíce cestují Evropané, na něž připadají dvě třetiny všech zahraničních cest, kterých se v současné době skutečně zhruba 350 miliónů oproti 25 miliónům v roce 1950. Pro některé země jsou příjmy z cestovního ruchu dokonce životně důležité, neboť pro ně představují jeden z nejvýznamnějších zdrojů příjmů.

Ceskoslovensko k těmto zemím sice nepatří, přesto byla u nás přijata řada opatření s cílem přiblížit se alespoň světovému průměru. Na mezinárodním obchodě se světová turistika podílí zhruba pět procenty. Podíl čs. zahraničního cestovního ruchu na našem obchodě se socialistickými zeměmi představuje 3,5 procenta a s nesocialistickými státy dokonce pouze dvě procenta. Přijátá či připravovaná opatření se proto týkají všech hlavních problémů, které další rozvoj turistiky nejvíce brzdí: nedostatečné materiální technické základny, některých nevyhovujících ekonomických nástrojů a různých administrativních bariér. Za-

čátkem tohoto roku bylo např. na čtyřech hranicích přechodech s NSR a Rakouskem zavedeno udělování viz na počkání.

Snad nejvíce bolestivou oblastí je nedostatek ubytovacích kapacit i jejich postupně zastarávání. Tento problém je nejvíce patrný v Praze. Přijíždí sem 90 procent všech návštěvníků ČSSR. Avšak současný stav, zhruba 12 000 lůžek, zdaleka nestačí. Podle střízlivých odhadů by jich bylo potřeba nejméně 20 000. Proto se přistoupilo k výstavbě nových hotelů a rekonstrukci některých dalších kapacit.

V loňském roce byl otevřen nový hotel Forum s více než tisícem lůžek. Uplatňuje se i nová forma podnikání tzv. smíšených společností, kterých již ve spolupráci našich cestovních kanceláří a firem především z Rakouska a Francie vzniklo několik. Jednou z posledních je Tourinvest, který v závěru loňského roku zahájil výstavbu nového hotelu v Praze na Těšnově.

Fischerort in den 40er Jahren, wo, so will es das Drehbuch, jungverheiratete Paare erst nach einer dreijährigen Karenzzeit die Ehe auch vollziehen dürfen - und dann auch nur dreimal im Jahr. Nach der Premiere in der Stadt Kanton meldete die Presse, in einigen „besonderen“ Filmserien würden Paare beim Akt gezeigt. Als der Streifen in der vergangenen Woche in Peking anlief, waren die Lichtspielhäuser sofort ausverkauft. Kinobesitzer warben mit Slogans wie: „Es gibt Nächte zu sehen.“ Das stimmt aber so nicht ganz. Die noch „eindeutigste“ Szene zeigt die Köpfe eines erschöpften Paares „danach“. Wie die

OBJEV STOLETI!

Starosti zahraničního obchodu

Nizká efektivnost i cena, málo inovací • Úspěšné sklo a keramika

(článek): Vývoz spotřebního zboží včetně strojírenského a elektrotechnického představuje z celkového čs. exportu zhruba pětina. V uplynulých 25 letech jeho podíl na celkovém světovém vývozu spotřebních produktů poklesl. V roce 1960 činil 1,5 procenta, koncem sedmá pětiletky v roce 1983 již jen 0,9 procenta.

Nepříliš plynulvě se vyvíjí i efektivnost tohoto exportu. Ze 301 hodnocených podniků textilního, oděvního, obuvnického, sklářského, dřevozpracujícího, papírenského a farmaceutického průmyslu se podařilo podchytil v letech 1980—1985 růst poptávky na vyspělých trzích pouze 72 organizacím, 90 vykázalo určitý růst efektivnosti a jen 11 dosáhlo lepších průměrných výsledků v rozdílovém ukazateli porovnávajícím velkoobchodní cenu s dosaženou prodejní cenou. Jediný sklářský a keramický průmysl vykazuje vyšší efektivnost jako celek. Tradičně vysoce efektivní je i vývoz čs. bižuterie.

V dalším ukazateli efektivnosti — tzv. kilogramových cenách — dosahujeme nižších hodnot než jsou světové. V čs. textilním průmyslu např. v roce 1984 tato cena výrobků prepočítaná na jeden kilogram jeho váhy činila 2,53 dolaru, ve světě pak 4,27 dolaru. Z toho všeho je zřejmé, že rozsah vstupních zdrojů v čs. výrobě je nad světovou úroveň, zatímco výstupy v podobě finální výroby vyjádřené v hodnotových kritériích jsou v tomto srovnání podprůměrné.

Jednou z hlavních příčin poklesu podílu čs. exportu spotřebního zboží na světovém vývozu je vedle kvality výroby, dodacích lhůt a jejich dodržování i nízký rozsah inovací. Podle dostupných informací je ve světě ročně uváděno na trh 20—30 procent nových a inovovaných výrobků z objemu výroby. V čs. vývozu však tento podíl nových produktů představuje pouze asi 3—5 procent. Mnoho našich výrobců tedy inovuje nedostatečně a z velké části společně na inovaci požadavky zahraničních zákazníků, které prakticky vycházejí z cizích inovací zboží již zavedeného na trh.

PROBLÉMY S CESTOVÁNÍM

První roky po druhé světové válce jsem jezdil vlakem na léčení do Karlových Varů. Cesta nebyla moc příjemná, trvala několik hodin, i když jsem si vždy vybral přímý rychlík. S rozvojem autobusové dopravy a s postupným zaváděním nových autobusových linek se dočkali pacienti západočeských lázní, ale i jiných lázeňských míst,

Za této situace, kdy se i v osmá pětiletka vývoz spotřebního zboží významně podílí na čs. zahraničním obchodě, je tedy nutno celkově zvýšit exportní schopnost čs. spotřebního průmyslu, a to především ve výrobě založené na domácí surovinové základně. Toho lze dosáhnout maximálním využíváním vědeckotechnických výsledků, nových technologických procesů a materiálů, včetně modernizace strojů a využívání všech informačních zdrojů o technickém rozvoji. Důležitým úkolem je rovněž snižování surovinových, materiálových a energetických vstupů jejich lepším zhodnocením, zvyšování technické úrovně a kvality výrobků a urychlování inovačních procesů. Naši výrobci musejí přejít od výrobní orientace na orientaci tržní, což v podstatě znamená, že se musí více zaměřit na potřeby a požadavky zákazníků. Udržení konkurenceschopnosti na světových trzích vyžaduje však vedle vytváření cílevědomých výrobních a výrobových strategií i zpracovávání strategií odbytových včetně zdokonalování komerčních práce a služeb.

TY STAROSTI MĚLI MÍT PŘED 40 ROKY!

pohodlného a rychlého cestování. Tak např. na trati Praha—Karlovy Vary byl zaveden dálkový místenkový autobus s kratší zastávkou v Hofsedlích. Cestovalo se opravdu bez problémů. V posledních letech však zastávku v Hofsedlích, kde bylo možné použít WC a zajít do pohodlně vybaveného bufetu, zrušili. Mnohým cestujícím je trapné, musejí-li požádat řidiče, aby jim někde na chvíli zastavil. Podobně je to s linkou Praha—Havlíčkův Brod. Ještě donedávna stávl tento autobus v Kolíně u nádraží a v Čáslavi. Dnes jezdí nonstop až do Havlíčkova Brodu. Ti, kteří se ozvou na můj dopis, budou možná argumentovat tím, že cestující mohou jet autobusem, který zastaví u „každé vrby“. Ten je ale obvykle tak přečpaný, že lidé jsou rádi, když stojí alespoň na jedné noze. Autor dopisu může také dostat odpověď, že se musí šetřit pohonnými hmotami, pracovními silami

Inflationsrate in Polen verdreifacht

Die Inflation in Polen hat sich im vergangenen Jahr drastisch beschleunigt und eine Jahresrate von 74 Prozent erreicht. 1987 waren die Preise im Schnitt um 26 Prozent gestiegen.

Zu wenig Sex im Sexfilm

Was groß als „erster chinesischer Sexfilm“ angekündigt worden war, regt die meisten Zuschauer mehr auf als an. Er hat, so finden sie, seinen Ruf nicht verdient. Der 90minütige Film spielt in einem

apod. Ti, kteří takto plánují jízdu řády, zřejmě cestu nonstop nezažili na vlastní kůži.

Moskau kauft in USA Weizen

Die Sowjetunion hat weitere 635 000 Tonnen Weizen in den USA bestellt. Washington hatte Moskau im Dezember insgesamt den Kauf von zwei Millionen Tonnen subventionierten Weizens zugestanden. Bis auf 35 000 Tonnen ist dieses Kontingent nun ausgeschöpft.

Prohlášení k dohodě ve Vídni 17.4.89

(čtk): Vláda Československé socialistické republiky vítá dohodu o definitivním textu závazného dokumentu vídeňské následně schůzky Konference o evropské bezpečnosti a spolupráci, ke které došlo v neděli ve Vídni, uvedl včera vedoucí tiskového odboru Ofiady předsednictva vlády ČSSR M. Pavel. Zvláštní význam přikládá Československo zejména jednání o konvenčním odzbrojení, jakož se zúčastní členské státy Varšavské smlouvy a Severoatlantického paktu. Neméně důležité budou i další setkání věnovaná lidským právům, ekonomické spolupráci, životnímu prostředí, informační výměně, kulturnímu dědictví, bezpečnosti a spolupráci v oblasti vědění a mírovému řešení sporů. Československo vždy patřilo k těm zemím, které usilovaly o aktivní a všestranný přístup ke všem otázkám spolupráce v rámci helsinského procesu. Možnosti, které pro další rozvíjení celoevropského dialogu vytvořila vídeňská následně schůzka, proto považujeme za velmi cenné a jsme připraveni je společnými silami všech zúčastněných států Konferencí o evropské bezpečnosti a spolupráci využívat a uvádět do života. Vedením Čs. delegace na závěrečném jednání vídeňské následně schůzky vláda ČSSR pověřila ministra zahraničních věcí ČSSR J. Johanesa.

Pokus o další provokaci

(čtk): Včera v podvečer se několik skupin protisocialistických živlů pokusilo opět narušit veřejný pořádek a dopravu na Václavském náměstí v Praze. Jednotlivci i iniciativně provokace zasáhli pořádkové jednotky VB, které nezbytnými opatřeními zajistily klid a pořádek v centru města.

Provokační akce odsuzující široká řada veřejnosti. Svůj rozhodný protest vyjádřili také pracovníci smičového závodu ČKD Tatra v petlici DRO. Uvádějí v ní, že jednání protisocialistických zaměřených skupin je v příkrém rozporu s tím, o co naši pracující v závěrečném deně usilují — to je porcovat a svědomitou prací posilovat a upevňovat naši ekonomiku a vytvářet tak podmínky pro další zvyšování životní úrovně a plnění životních listů. Dělníci a technici, právní síly a vědecká pracovníci, kteří se účastní závěrečného jednání v petlici, na našich pracovištích žádají, aby pro nás učinili všechno, co v jejich moci je, aby se v této věci účastníkům těchto akcí bylo postupováno s největší přísností v duchu gottwaldovského hesla Republiky se st. rozrůznet nedáme.

Svůj hlas pozvedl také členové kolektivu dlnny ve Svitu Gottwaldov, který vede M. Pýřal. Máme rádi naše hlavní město, svou práci. Podlé našeho názoru potřebujeme především klid, a ne rozrůznet, jak se to děje na některých pracovištích v Praze protisocialistické živlů. S jejich pokusy zásadně nesouhlasíme a podporujeme různé obnovení klidu a pořádku.

Provokační akce rovněž odsoudil členové brigády socialistické práce směny C vřicovny předvald v NHRK v Ostravě-Kunčicích, studenti, učitelé a další pracovníci pedagogické fakulty UK v Praze, členové BSI XV. sjezdu KSC, SCSP a SNP i ostatní pracovníci vřicovny (řádu Tesly v Praze Holešovicích i muphřicovny kolektivy z dalších míst ČSSR, 17.4.89

Tisk socialistických zemí 17.4.89 k pokusu o demonstraci v Praze

MOSKVA: Agentura TASS a odvoláním na správu ČTK informovala, že v neděli se na Václavském náměstí sešlo několik skupin protisocialistických živlů, které se pokusily znepokojit dvacátého výročí tragické sebevraždy pražského studenta J. Palacha pro podněcování protisocialistických směrů a narušování veřejného pořádku ve městě. Psalo dále, že demonstraci, která se konala neuvzdory zákazu úřadů, se podělilo díky zásahu pořádkových sil. Veřejná bezpečnost a Lidových milicí potlačili. Agentura cituje z rozhovoru s představiteli veřejné bezpečnosti a pražským zpravodajem TASS, že tato sviněná provokace měla podnětit odporce socialistického Československa k dalšímu úniku na lidské práva v ČSSR.

SOPIA: Bulharští deník Rudotlačkeke seke včera v příspěvku svého pražského zpravodaje zapsalo, že v neděli došlo k pokusu organizovat v Praze protisocialistickou demonstraci, kterou připravilo západní diverzní centrum a některé západní odbojové prostředky ve spolupráci s tzv. ČERNOU 77. Zpravodaj konstatoval, že díky energetickému sklonu příslušníků veřejné bezpečnosti byla tato akce zmařena. List dále připomíná okolnosti demonstrativního upálení J. Palacha a říká, že stejně silý, jediný oběť se v roce 1969 stal, se pokusily vyvolat tato tragická událost ve svých prospěch.

BERLÍN: Deníky NDR otiskly správa agentury ADN, která oznámila, že některé skupiny protisocialistických živlů, dlouhodobě řízené západními diverzními centry a rozhlásovými vysílání, zejména Svobodnou Evropou a Hlasem Ameriky, se v neděli v Praze pokusily o provokaci. Přítelství se málo stát výročí nezmyslné sebevraždy studenta J. Palacha. Listy dále napsaly, že proti provokatérům zasáhli pořádkové síly VB a jednotky Lidových milicí a pražských závodů.

VARSÁVA: Konečně ústřední polské deníky vložily pozornost nedělnímu pokusu o protisocialistickou demonstraci na Václavském náměstí. S odvoláním na pražského zpravodaje agentury PAP informovaly o zásahu oddílů veřejné bezpečnosti a Lidových milicí, jak v několika hodinách obnovily v centru města pořádek. Nejdůležitější je to, že uvedlo k tragédii — k anonymně obhájené nové sebevraždě upálením jako politickému protestu, napsaly polské listy.

BUDAPEŠT: Nedělní události na Václavském náměstí podrobně popsal rovněž maďarský atomický orgán Népszabadság a s odvoláním na oficiální zdroje informoval své čtenáře, že při této dlouhodobě připravované protisocialistické provokaci bylo zadrženo 91 osob. O provokaci několika skupin protisocialistických živlů na Václavském náměstí se zmínil také židovsko- Maťar Magyar Nemzet.

Pro zajištění pořádku a klidu

(čtk): O pokračování nedělní provokace se na Václavském náměstí v Praze pokusily skupiny protisocialistických živlů organizovaných pod zámlkou výročí sebevraždy Jana Palacha. Provokatéři narušili veřejný pořádek svým agresivním chováním i přes opakované výzvy veřejné bezpečnosti k rozhodou, plnou odpovědnost nesou iniciativní tzv. nezávislých struktur včetně Charty 77. V zájmu zajištění pořádku a bezpečnosti Pražanů a návštěvníků Prahy byli příslušníci pořádkových jednotek veřejné bezpečnosti nuceni proti těmto živlům různé zakročít. V souladu s československými zákony a pro jejich hrubé, opakované porušení a neuposlechnutí výzev státních orgánů byli někteří organizátoři provokační akce zadrženi. 17.4.89

Pražské národní výbory, uvedl dále Z. Horčík. Jako orgány odpovědné za klid a pořádek ve městě, dostaly řadu písemných i ústních požadání vypudňujících nesouhlas s tímto stavem. Rada Národního výboru hl. Prahy na svém zasedání 18. ledna spolu s předstedy obvodních národních výborů vzoklout situaci prolehnala. Vyjádřila zásadní nesouhlas s činností neodpovědných živlů, kteří svým pochápním znesnadňují proces přestavby a demokratizace v naší společnosti. Plně odpovědnost za tyto protiprávní činy, jichž byla Praha v posledních dnech svědkem, padá na tzv. Chartu 77 a jiné nepopulární skupiny a jejich mlůvčí. Lidé vesměs chápou důležitost rozhodného postupu orgánů veřejné bezpečnosti, příslušníků Lidových milicí a všech, kteří se v uplynulých dnech na zabezpečení klidu v centru hlavního města podíleli. Pro realizaci úkolů v Praze, pokračoval Z. Horčík, musíme dosáhnout a společnými silami zajistit klid a pořádek pro život a práci našich spoluobčanů.

Především vyzývá mládež, aby se nenechala znepokojit a neúčastnila se akcí, které neodpovědně skouzí a narušují klid v centru hlavního města. Organizaci se také na její rodiče, vychovatele a učitele, aby jí pomohli vysvětlit škodlivost těchto suh a být sami příkladem občanské odpovědnosti.

Obraťme se na vás, na všechny občany našeho hlavního města, abyste na pracovištích a ve svém okolí, stejně jako ve společenských organizacích Národní fronty aktivně vystupovali proti těm, kteří v zájmu svých osobních cílů narušují život ve městě a přispívají tak k vytváření nepřívětivého prostředí v celé zemi i mimo ni, řekl primátor Z. Horčík.

Odsuzují provokace protisocialistických sil Stanoviska čs. orgánů a organizací • Vystoupení Z. Horčíka v ČST

(čtk): Poslanci — členové zahraničních výborů Svobodné republiky ČSSR na dvouadvacáté schůzi, která skončila v Praze, vyslovili plnou podporu úřad vlády ČSSR a československé zahraniční služby a upevňování ověřené důvěry, spolupráce a bezpečnosti v Evropě a na celém světě.

Současně s rozhořčením odsuzují pokusy skupin protisocialistických sil narušit proces přestavby hospodářského a společenského života a prohlubování socialistické demokracie v Československu. V této souvislosti poslanci vyjadřují plnou podporu rozhodnému postupu příslušníků veřejné bezpečnosti a Lidových milicí při udržování veřejného pořádku. Imenem svých voličů a zejména pracujících hlavního města Prahy důrazně odmítají pokusy některých západních kruhů o vměšování se do vnitřních záležitostí Československého lidu. Československo důsledně plní své závazky vyplývající z mezinárodních smluv včetně závazků z akce Konferencí o bezpečnosti a spolupráci v Evropě v plném souladu se zákony a jinými právními předpisy ČSSR.

Poslanci — členové zahraničních výborů se obraceli k našim občanům, aby se vážně zamysleli nad událostmi, které se odehrávají na Václavském náměstí při příležitosti výročí smrti studenta Palacha. Tato vystoupení organizují protisocialistické živly soustředěné kolem zkrachovalých profesionálních politiků s cílem znepokojit mládež a dezorientovat veřejnost pod demagogicky pokrivenými hesly o demokracii a svobodě. Žánře pokusů, které jsou v rozporu se zájmy našeho lidu, jsou v rozporu s demokracií.

K provokacím protisocialistických sil na pražském Václavském náměstí, které měly od pedle každý den pokračování, zaujaly stanoviska další orgány a organizace. Mezi nimi i Federální ústřední výbor ČSSR, ÚV SSM, výbor ÚRD, MV ČSSR.

VYSTOUPENÍ PRIMÁTORA PRAHY

K událostem v Praze promluvil včera večer v Televizním novinách primátor hlavního města Prahy Z. Horčík. Ve svém vystoupení řekl, že v poslední době došlo v Praze v souvislosti s výročí tragické smrti studenta Palacha k řadě vážných narušení veřejného pořádku a tím i k omezení móru městské hromadné dopravy a dalších záležitosti města.

K pokusům o demonstraci v Praze

(Čtk): I včera tisk socialistických zemí věnoval pozornost pokusům o protistátní demonstraci v Praze. Sovětská pravda a další ústřední deníky napsaly, že některé protisocialistické skupiny se v neděli pokusily v centru Prahy uspořádat demonstraci u příležitosti 20. výročí tragické smrti Jana Palacha. Pravda s odvoláním na orgány čs. bezpečnosti píše, že cílem provokace bylo poskytnout nepřátelům socialistického Československa důvod k útokům proti humanitární situaci v ČSSR. O pondělním opakovaném pokusu protistátních živlů pokračovat v nedělním provokačním shromáždění informovala s odvoláním na zprávu ČTK agentura TASS. Ostřední maďarský deník Népszabadság a další listy připomněly, že podstatná část v neděli zatčených osob byla už propuštěna, ale v pondělí bylo zadrženo dalších 13 osob, mezi nimi i jeden z předáků „Charity 77“ V. Havel. Népszabadság kromě toho citoval články ve Večerní Praze zdůrazňující, že enérčický zásah bezpečnosti byl oprávněný. 18.4.89

Občané proti provokacím v Praze

Komu to vlastně slouží?

Sídel našeho hlavního města Prahy, zejména Václavské náměstí, se stal v několika posledních dnech dějištěm událostí, které narušily klidný chod života v této oblasti a znepříjemnily život všem, kteří v těchto místech bydlí, pracují nebo jimi procházejí. Již proto lidé jdou na nákupy, na zábavu či za občerstvením. Hrska organizátora, kteří již po celých dvaceti let dávají různými způsoby najevo svůj nesouhlas se způsobem života a myšlením patřící miliónů obyvatel našeho státu, vyvolala nepokoje, k nimž strážla -- ze vydání pomoci pochybých živlů -- část doinformovaných zejména mladých lidí a příslušníků určité množství zvědavců. Zámluka poskytlá dvě celé výročí tragédie Jana Palacha, avšak nebylo to o něm, ale o něm, který v neděli v Praze vyvolal nepokoje. Za tímto „službu“, kterou mu hrska organizátorů z Charity 77 a několika dalších skupinek nepokojných prokazala, dostanou někteří (ne všichni) peníze navíc, zase tolik iniciátorů nepokojů další slovy či tisíce dolarů, západoněmeckých marek či suverýnových bonů Honorář, který jim umožňuje soustřeďovat své „pracovní úsilí“ jen na organizování akcí proti našemu státu, proti našemu lidu. Přitom ministr Šultz kritizoval Československo v době, kdy právě v jeho zemi ve Spojených státech, policisté napadli v Miami barvené spolkočbany, kdy se na ulicích sířele, byli urtív a bořily domy. Ze byly události v Praze naplá novány a nečasovány, o tom svědčí i zpráva britské tlakové agentury Reuter, která uvedla: „Pondělní demonstrace trvala přes tři hodiny. Opakované násilí vy padlo v době, kdy čs. ministr zahraničí Jaromír Johanes přijel do Vídně spolu s dalšími ministry podepsat dohodu mezi Východem a Západem o lidských právech a o jednání o konvenčních zbraních.“ Co k tomu více domst? Události v Praze varovaly hladaion našeho veřejného mínění. Nevidíme samozřejmě rádi, když je nutno nasadit bezpečnostní sídky, aby byl udržen pořádek, když je blokováno vchod do metra, když se lidé nedostanou do biografu, ačkoli mají kopené listky nebo je porazí či dokonce zraní přehájecí demonstran ti. Je to nenormální stav, který nemáme dlouho tr pět. Dáváme přednost politickému řešení všech zá sek i v našem vnitřním životě, když však mají na ex trémní chování stovky nebo tisíce lidí důležitou funkci občané, je nutno zajistit klid i důraznými prostřed ky. To také schvalují všichni Pražané nebo návštěvníci našeho hlavního města, s nimiž jsme měli možnost hovořit. Přejí si jít bez obav za svou práci, za svou zábavu, odsuzují vřtřzostně všeho druhu a iniciátory i pachatelé podobných akcí nemohou získat jejich podp oru a tím méně i souhlas či dokonce důvěru. Něko lík tisíc podvratných živlů proti patřící miliónům občánů, to jsou totiž již na první pohled velmi jedno dušné a prázdné potby. [P1]

JE TŘEBA OCENIT JEJICH UPŘÍMNOST, SYAKOU VEŘEJNĚ PREZENTUJI VLASTNÍ SLABOST A BLBOST...

Odsouzení provokačních akcí v Praze

Stanovisko poslanců kulturních výborů FS a Prohlášení předsednictva MV NF

(Čtk): Poslanecký výbor pro kulturu a výchovu obou sněmoven přijal k usnesení veřejné prohlášení skupinami výtěžná v hlavním městě stamovsko, v němž se praví: 18.4.89

Chápeme, že přestavba, nové myšlení a hlasnost vy volávají v naší společnosti široký proud diskusí a in ciativ. Soudíme však, že k diskutování a občanským in ciativám je zapotřebí využívat struktury socialistické společnosti a uskutečňovat je na patřičné kulturní úrovni hodné našich národních a demokratických tra dicí.

Skupiny, které se v posledních dnech rozhodly de monstrovat společností neustálými pokusy o protisoc ialistické demonstrace, nemají však jedno ani druhé. Především však jejich účastníci nevstupují a žádným konstruktivním programem. Pouze rozrušují hospodář ský a společenský rytmus v samotném centru města, na rušují plynulý chod dopravy a hlavně jejich prostře dky a charakter dostávají silně protistátní a protisoc ialistický náboj. Proto k takovým činům nemáme, po dobně jako občané v hlavním městě, nicet.

Apeluje jako na veřejnost, aby tyto vřtřznické skupi ny účinně izolovala, a státní orgány žádáme, aby až tážně skoncovaly s akcemi, které vlastně podkopáva jí v samém začátku naše další a přestavbu společnos ti. Branně a bezpečnostní výbory obou sněmoven FS při jaly usnesení, ve kterém jako volení představitelé li du vyjádřují plnou podporu a ocenění příslušitelů li dové bezpečnosti a Lidových milic za jejich roz hodný postup a šilii o udržení pořádku a zabránění vnášení neklidu do současného vývoje v Českosloven sku.

Rada Národního výboru hlavního města Prahy pro jednatel po předchozí poradě a předsedy obvodních ná rodních výborů v Praze i až 10 informací náčelníka Správy SNB hlavního města Prahy a Středobeskeho kraje o zmařené provokaci protistátních živlů v uply nulých dnech. Současně projednala četné dopisy i ná vrhy z osbářích návštěv občánů našeho města na praž skú.

Vyzýváme všechny občany Prahy, aby svým rozváž ným postojem a chováním přispívali k zachování klidu a pořádku. Obraceme se zejména k rodičům a uči telům, mistřům, vedoucím hospodářským pracovnikům, aby svým deťm, žákům a spolupracovníkům poskytlili potřebnou ochranu před zvědavými živly, kteří se snaží hlavním místě i nebezpečí, které jim hrozí od neod povědých provokací.

K narušení pořádku v Praze

Stanovisko generální prokuratury České socialistické republiky

(Čtk): V posledních dnech v Praze došlo k politickým demonstracím, které byly inspirovány ideovřtřznými kampaňmi ze zahraničí a organizovány vnitřními nelegálními strukturami. Jejich organizátoři jsou jedinci, kterým nikdy o socialismu nešlo a kteří obtěžují a narušují proces přestavby a demokratické a státní se před stavění jakési politické opozice. 17.4.89

Narozně jde o lidi, kteří politicky ztrchovali a zůstávají socialistickým státem, základem našeho po sledujícího systému zůstává Národní fronta v čele s K o munistickou stranou Československa. Na procesu pře stavby a demokratické neami nikdo parazitovat. Za kony socialistického státu platí pro všechny a všick ní, kdo je porušují, musejí počítat s uplatněním zákon ně odpovědnosti.

Důležitě přispívat k ochraně socialistického státního a společenského zřizení a bezpečnosti státu je prv ořadým úkolem orgánů prokuratury. Prokuratura při uplatňování trestní politiky socialistického státu ze bezpečuje důslednou ochranu zájmů společnos ti a práv a svobod občánů a působí k nekompromisnímu uplat ňování trestní odpovědnosti vůči všem, kteří jednají v rozporu se zákony společnos ti.

S důraznými trestními posthy musejí počítat pře dšvím organizátoři a iniciátoři nepovolených demon strací a občdných nářakových akcí vyvolávaných s cílem destabilizace státní moci, jednající z nepřá telství k socialismu a vedení snahou narušit a pod vracet politické základy republiky.

Velmi závažná je i činnost osob, které mezi občany rozširují vřvzy k účasti na demonstracích, ač je jim známo, že tyto akce sledují protisocialistické cíle. Trestním posthy se nevyhnou ani osoby, které se záměrem aktivně se účastní demonstrace, o které je jim známo, že není povolena, neuposlechnou výzev SNB k odchodu. Posthy pro přeční proti veřejnému občdní demonstrace převažeb ze zvědavosti, ač je jim známo, že demonstrace není povolena, a přes výzvy orgánů SNB setrřvali na místě.

Nemecháváme nikoho na pochybách, že i při de mokratizaci společnos ti se nemění základní principy naší společnos ti zetřtvené v ústavě ČSSR. Jsme a

Předsednictva MV NE v Praze podporuje všechna zákonná opatření orgánů státní správy nezbytná k zajištění klidu a pořádku ve městě a směřující proti těm, kteří porušují zákony a organizují provokace.

Rovněž předsednictvo Pražské odborové rady odsuzuje provokační akce, které v poslední době organizují tzv. nezávislé struktury včetně tzv. Charty 77 — za významné podpory nezávislých diverzních centrální. Protistátní akce jsou také odsuzovány v podnikcích, závodcích a v dalších organizacích.

**JSOU TO PRIMITIVNÍ A UBOZÍ
CHUDAČKOVÉ, KTERÍ SE SNAŽÍ
ZASTAVIT ČAS...**

Provokační akce 20. 1. 89

(Štk): Včera v podvečer se skupiny protistátních lidí pokusily na pražském Václavském náměstí opět zorganizovat provokační akce. Projevy a vyvolávanými hesly urážely socialistické zřízení našeho státu. Narušily rovněž veřejný pořádek a jejich chování bylo v rozporu s vyhláškou NVP, která vymezuje právo pro pořádání veřejných shromáždění v památkové rezervaci Prahy. V době, kdy nepovolená akce nebyla protisocialistického charakteru a její účastníci neuposlechli často opakovaných výzev k rozchodu, rázně a rozhodně proti nim v centru města zakročili příslušníci pořádkových sil veřejné bezpečnosti a Lidová milice. Bylo zadrženo několik desítek osob, které se nejvíce podílely na provokačních akcích. Provokace se nešetkala s podporou neprospěšné většiny Pražanů.

Wieder Festnahmen in Prag

PRAG, 20. Januar (AP). Der Autor Vaclav Havel und 14 weitere Dissidenten wurden am Freitag in Prag inhaftiert. Sie müssen nach Angaben von Bürgerrechtlern mit Anklagen rechnen.

Auf dem Prager Wenzelsplatz haben Polizei und Parteilizit am Freitag eine neue Kundgebung zur Erinnerung an die Selbstverbrennung des Studenten Jan Palach vor 20 Jahren gewaltsam beendet. Die Sicherheitskräfte trieben die Demonstranten, die sich am späten Nachmittag ab 17 Uhr versammelten, mit Schlagstöcken auseinander und riegelten den Platz ab. In die Auseinandersetzungen wurden auch zahlreiche Passanten beim Einkaufsbummel und Schaulustige verwickelt. Die Kundgebung war die sechste in dieser Woche, hatte jedoch weniger Zulauf als die vorherigen. Dabei war erstmals auch die blau uniformierte Parteilizit mit Schlagstöcken und Schildern bewaffnet.

Die Parteizeitung „Rude Pravo“ schrieb am Freitag, Ziel der Demonstranten sei die Wiedererrichtung eines bürgerlichen Systems, wie es vor der kommunistischen Machtübernahme 1948 geherrscht habe. Unter den Demonstranten sind nach Angaben von Augenzeugen zahlreiche Jugendliche, die das Ende des „Prager Frühlings“ 1968 nicht miterlebt haben.

Prag verhindert „Wallfahrt“

PRAG, 22. Januar (AFP). Die Prager Behörden haben am Samstag eine von verschiedenen Oppositionsgruppen angekündigte „Wallfahrt“ zur Grabstätte von Jan Palach in Vsetaty verhindert. Der Philosophiestudent ist in dem etwa 30 Kilometer nördlich der tschechoslowakischen Hauptstadt gelegenen Ort geboren und hatte dort bis zu seiner Selbstverbrennung gelebt, mit der er vor genau zwanzig Jahren gegen die Zerschlagung des „Prager Frühlings“ protestierte.

Seit Freitag waren nach Angaben aus Oppositionskreisen mehrere bekannte Regimekritiker, die sich nach Vsetaty begeben wollten, in Vorbeugehaft genommen worden, unter ihnen der Sprecher der Charta 77 Tomas Hradiliek.

Auch am Sonntag vereitelte die Polizei einen Protestmarsch vom Lorettoplatz zur Prager Burg aus Anlaß des Todestags Palachs. Der Versuch scheiterte an der weiträumigen Absperrung des Stadtviertels Kleinseite unterhalb der Burg und aller Zugangsstraßen zur Burg und zum Loretto + 23. 1. 89

Palach-Protest hat Folgen

PRAG, 26. Januar (AFP). Nach den Gedenkemonstrationen für Jan Palach wird in der Tschechoslowakei gegen 79 Bürgerrechtler Anklage wegen „Rowdytums“ erhoben, 130 Menschen werden wegen Verstößen gegen das Versammlungsrecht vor Gericht gestellt. Dies teilte Regierungssprecher Miloslav Pavel am Donnerstag in Prag mit. 89 Demonstranten müssen Geldstrafen zahlen.

Nach Angaben Pavels wurden bei den Auseinandersetzungen der vergangenen Woche über 500 Menschen festgenommen. Insgesamt seien 1406 Menschen kontrolliert worden. Es habe 16 Verletzte gegeben, darunter fünf Polizisten.

Drei Personen sind nach Angaben des Sprechers noch in Haft. Bei ihnen handele es sich um den Dramaturgen Vaclav Havel (von der Menschenrechtsbewegung Charta 77), um Jana Petrova (von der Unabhängigen Pazifistischen Vereinigung) und um Otokar Veverka (vom Pazifistischen Club John Lennon).

Kommunisten wollen Dialog

Fast 20 Jahre lang, seit der gewaltsamen Niederschlagung der Reformbewegung des „Prager Frühlings“, war die politische Szene in der Tschechoslowakei von gesellschaftlichem Immobilismus geprägt. Die konservative kommunistische Führung fand zwar keine breite Anerkennung, hatte sich aber durch eine recht gute Marktversorgung Ruhe und Zurückhaltung eingehandelt. An diesem Zustand änderte sich auch durch das Erscheinen der Bürgerrechtsbewegung „Charta 77“ kaum etwas. Diese Bewegung war in den nunmehr zwölf Jahren ihres Bestehens eine vorwiegend intellektuell strukturierte Protestgruppe, die im Lande ohne politische Breitenwirkung und Zulauf blieb. Neuerdings stellt sich die innenpolitische Szene der CSSR differenzierter und damit auch unberechenbarer dar.

Bereits die Protestdemonstrationen aus Anlaß des 20. Jahrestages des Einmarsches der Roten Armee am 21. August 1968 sowie des 70. Jubiläums der Ausrufung der unabhängigen Republik am 28. Oktober 1918 überraschten durch ihren ungewohnten Umfang. Offenbar hatten neugegründete autonome Gruppierungen wie die „Bewegung für bürgerliche Freiheiten“, die „Tschechischen Kinder“, „Unabhängige Pazifistenbewegung“ und andere neue politische Impulse in die Protestbewegung gebracht. Die im Januar dieses Jahres dann fast eine Woche lang trotz brutalen Vorgehens der Polizei allabendlich auf dem Prager Wenzelsplatz stattfindenden Protestdemonstrationen, die am Vorabend der Selbstverbrennung des Studenten Jan Palach am 16. Januar 1969 begannen, hat die kommunistische Führung des Landes aufgeschreckt.

Diese jüngsten Ereignisse haben verschiedene Überlegungen ausgelöst, mit welcher Strategie und Taktik der erstarkten Oppositionsbewegung begegnet werden soll. Nachdem die Parteizeitung „Rude Pravo“ noch zu Beginn der Demonstrationen in traditionell orthodoxer Weise von „umstürzlerischen Kräften“ gesprochen hatte, die vom Ausland unterstützt würden, veränderte sie bald ihre Schreibweise. Zuletzt räumte man ein, es habe sich keineswegs nur um „staatsfeindliche Gruppen“ gehandelt, sondern unter den Demonstranten seien „Lehrlinge und junge Arbeiter“ gewesen. Nur einen Tag später, am Freitag, ging man mit dem Differenzierungsprozeß noch einen Schritt weiter, wobei angedeutet wurde, daß der brutale Polizeieinsatz höchst unerwünschte politische Wirkungen gezeigt hat. Neben offenen Anhängern und Gegnern der Protestdemonstrationen gebe es eine dritte Gruppe, so „Rude Pravo“, die das Vorgehen der Polizei verurteile.

Offenbar gibt es in der Partei- und Staatsführung Kräfte, die befürchten, diese letzte Gruppe könnte in das Lager der Regimegegner abwandern.

Der Chefideologe der KPC, Jan Fojtik, räumte ein, man müßte nunmehr die Oppositionsgruppen „ernst nehmen und gegen sie eine wohlüberlegte Taktik anwenden, die darauf abzielt, ihren Einfluß zu lähmen“. Hierzu soll wohl das in jüngster Zeit wiederholt betonte Bekenntnis zum „Dialog“ und zum „sozialistischen Pluralismus“ dienen, was allerdings „kein ungebundenes Spiel der politischen Kräfte“, sondern nur ein Wirken innerhalb der volksdemokratischen Dachorganisation der „Nationalen Front“ bedeuten dürfe. In der Parteizeitung wurde sogar der von einem Telefonanrufer benutzte Begriff „des Massakers auf dem Wenzelsplatz“ wiedergegeben. Er wurde zwar zurückgewiesen, wobei der Vorwurf erhoben wurde, ein Teil der Demonstranten wolle auf die Wiederherstellung der bürgerlichen Republik oder gar den Beitritt der CSSR zur NATO hinarbeiten.

Möglicherweise könnte die juristische Behandlung der Vorgänge auf dem Wenzelsplatz einigen Aufschluß über die politischen Absichten der Führung geben. Bis auf den Dichter Vaclav Havel und zwei weitere Personen sind sechs Festgenommene aus der Haft entlassen worden, gegen die Anklage erhoben werden soll. Offiziell genanntes Delikt ist die Niederlegung einer beziehungsweise mehrerer Blumen am Denkmal des Nationalheiligen Wenzel, was „zur starken Störung von Ruhe und Ordnung“ geführt habe. Immerhin scheint die Staatsanwaltschaft ihre ursprüngliche Absicht fallengelassen zu haben, die Angeklagten der Einzelanklage zu bezichtigen. Bei Einzelanklage droht eine um ein Jahr geringere Höchststrafe (zwei Jahre), und als Mindeststrafe käme statt einem halben Jahr Gefängnis nur eine Geldstrafe in Betracht. Die Prozesse, von denen auch die beiden Sprecher der „Charta 77“, Dana Nemcova und Alexander Vondra, betroffen sein werden, könnten schon bald stattfinden.

Zneužit výročí se nepodařilo

Další ohlasy k událostem na Václavském náměstí

(čti): V obci Všetaty za Městečku žije přes dva tisíce obyvatek. Jejich klidný život chvění v sobotu narušit tzv. „chartistů“ a některé nesváslivé struktury „pochodem“ k hrobu Jana Palacha s cílem zneuzít výročí jeho tragické smrti k další politické demonstraci proti socialistickému státu.

Akte se nekonsala. Rozvrtnutí i přes vydatnou pomoc Svobodné Evropy a dalších západních ideovlivních centrálně nepsali. Proti provokaci se postavili místní politické a společenské organizace Národní fronty a obyvatelé, kteří plně podpořili rozhodnutí zedy místního národního výboru a opatření veřejné bezpečnosti a Lidových milic k zachování klidu a pořádku v obci. K provokacím vystoupením protistátních živit v Praze, které jsou součástí snah rozvrtnutých sil doma i v zahraničí namířených proti socialistickému státu, řekl zpravodajům ČTK:

„Ostřední tajemník ČSL br. J. Andrš: Mám zato, že struktura naší socialistické společnosti dává dostatečný prostor pro demokracii, pro vyladování různých zájmů a názorů. Vždyť v našem politickém systému vyvíjejí svoji činnost i nekomunistické politické strany. V jejich rámci mohou občané projevat různost názorů a své specifické zájmy. Myslím si, že soudasná struktura politického systému plně pokrývá potřeby všech sociálních skupin naší společnosti a jejich specifické zájmy. Proto rozhodně odsuzuji vystupování skupin mimo tuto strukturu, protože mají zcela evidentně protistátní a protisocialistický charakter a narušují postup přestavby naší společnosti. Je namo proto, co tím zřejmě zakročít. Proto nepokládám za správné to, co téměř týden probíhá na Václavském náměstí, protože jde čistě o výtržnická vystoupení, která jsou bezohledná. Akce těchto demonstrací nepřicházejí s žádným konstruktivním programem, jejich cílem je destrukce. To, co dělájí, neodpovídá ani principům

AL: 141 470 — 11,8%
Republikaner: 90 140 — 7,5%

СНГО 7Е НОДНЕ, ТОГО 7Е МОС!!

MOSKVA: List Izvestija v sobotu uvedl, že i v pátek se stalo Václavské náměstí v Praze dějištěm konfliktů mladých lidí s Bezpečností. Co se vlastně ve skutečnosti v Praze děje, jaké jsou příčiny a cíle událostí, které vzrušily Prahu a celou zemi? ptá se list. Odpověď na mnohé otázky je, zdá se, jasná od samého začátku. Strana zahájila přestavbu a detilvá většina společnosti řeší aktuální úkoly rozvoje země. Politický charakter dobrodružství, jež bylo načteno k 20. výročí upálení studenta Jana Palacha a k podepsání závazných dokumentů vídeňské smlouvy, je nesporný. Čím déle trvá, tím ztělnější jsou problémy, které vyvstávají na cestě další demokratizace společnosti. Učít se demokracii neznamena jít na ruku extremistům a poddávat se emocím mistrů intrik. Některé horlé hlavy považují veřejné události na Václavském náměstí za „krach přestavby v CSSR“. V pátek, píše dále zpravodaj, mi o tom vyprávěl jeden z účastníků, který se označil za představitelce tzv. „společenské iniciativy a klubů veřejné informovanosti“. „Nechceme zapořovat sud s prachem pod svým domem, chceme dialog a otevřený diskuse o všech problémech rozvoje společnosti.“ Jeho názor se sboduje s tím, co nyní lidé píší a říkají. Jejich slova se ale proměňují v práci na závodech a stavbách. Ti dříve jmenovaní však vedou plané řeči bez skutečného zájmu o budoucnost, konstatuje list.

Die Wasserwerfer auf dem Wenzelsplatz

Demonstranten gewannen die „moralische Schlacht“ — In der CSSR denken alle an den „Prager Frühling“

Von Alex Wachsmuth

Prag (dpa). Der tschechoslowakische Löwe leckt seine politischen Wunden. Noch hat die Welt die Bilder der Polizei vor Augen, die kürzlich friedliche Demonstranten auf dem Prager Wenzelsplatz mit Wasserwerfern, Tränengas und Hundstroläusern brutal auseinandertrieb und dabei viele Unbeteiligte in Mitleidenschaft zog. Die meist jugendlichen Demonstranten und bekannte Bürgerrechtskämpfer haben dem Staat eine erste Niederlage beigebracht.

Ein hoher Staatsfunktionär gab im Gespräch offen zu, daß die Führung nicht nur eine moralische Schlacht, sondern vielleicht schon den halben Krieg gegen die Bürgerrechtler verloren hat. „Man kann die Demonstranten einmal verprügeln und dreimal verprügeln. Aber man kann sie nicht ununterbrochen verdröseln.“ Und, noch bedeutsamer als diese Einsicht: „Es muß einen Dialog geben.“ Das war zuvor bereits angedeutet

ihnen auseinandersetzen... Um dies noch zu unterstreichen, schrieb eine Zeitung: „Soziale diese Leute auf dem Boden des Sozialismus bleiben, werden wir einem Dialog mit ihnen nicht ausweichen.“

Es ist kein Geheimnis, daß sich führende Bürgerrechtler, wie etwa in der „Charta 77“ der ehemalige Außenminister Jiri Hajek und der sehr links angesiedelte Petr Uhl, durchaus zum Kommunismus bekennen. Das erklärte Ziel der Bürgerrechtler ist die „Wiederherstellung eines Sozialismus mit menschlichen Zügen“. Alle denken dabei an den „Prager Frühling“ des Jahres 1968. Aber während die damals niedergeschlagene Reformbewegung für die einen die „Ur-Perestroika“ bedeutet, befürchten die anderen, die

Beides kam in den jüngsten Demonstrationen zum Gedanken an den Studenten Jan Palach, der sich vor 20 Jahren aus Protest gegen die Unterdrückung des „Prager Frühlings“ selbst verbrannt hatte, aber zum Ausdruck.

Die Kundgebungen wurden in ersterblinder Reaktion, brutal niedergeknüpelt, weil die Regierung befürchtete, sie könnten zur politischen Brandfackel werden. Indem sie Schlägertrupps statt Argumente gegen die Bürgerrechtler mobilisierte, hat die Führung Teile der Bevölkerung überhaupt erst auf die Existenz einer Opposition aufmerksam gemacht, sogar unbeabsichtigt für sie geworben. Wie aus Gesprächen mit Funktionären hervorgeht, ist man of-

fenbar überrrascht von der Sympathie für die Bürgerrechtler. Es wird eingeräumt, daß die Hälfte aller Demonstranten auf dem Wenzelsplatz keine Prager waren, die sich dort spontan versammelt hatten, sie waren vielmehr aus allen Teilen des Landes angereist. Daß sich diese Kundgebungen ausschließlich in Prag abspielten, ist praktisch erklärbar. In der Metropole blieben die Demonstranten, von den einigen hundert festgenommenen abgesehen, anonym und mußten nicht befürchten, von lokalen Funktionären erkannt und zur Rechenschaft gezogen zu werden. Ähnlich ist die Erklärung der auch amtlich registrierten Tatsache, daß die Überzahl der Demonstranten Lehrlinge und junge Arbeiterinnen und Arbeiter waren. Sie sind von weniger Nachteilen bedroht, denn sie werden gebraucht. Schüler und Studenten hingegen können bei geringsten politischen Verstößen ihren Studienplatz verlieren.

JIRÍ PODĚBRADSKÝ VE ŠPANĚLSKÉM DRAMATU

Posuzeno z dějepisného hlediska, drama do velké věrně uchová obrasy dějů vztahůlecích se k Pohrobkově panování: může v něm sledovat správcovství Jiřího Poděbradského v Cechách a Jana Hunyadyho v Uhrách, pobyt neúspěšného Ladislava Pohrobka na dvoře císaře Fridricha III., snahu české, uher-ské a rakouské šlechty dosádní jej na trůn, intrikování Hunyadyho Otáicha Celského, jeho násilnou smrt zavázanou Hunyadyho synem Ladislavem, Ladislavovo stěhování němě rozhraní Pohrobek, samu Pohrobkovu smrt, a v závěru sňatek druhého Hunyadyho syna Matyáše (Korvina) s Jiřího dcerou Kateřinou. Ovšem některé historické postavy mohou zčásti stědně svým hispanizovaným nebo pozměněným jménem. Například Kateřina, které je v dramatu svěřen happy-end, protože místo aby Matyáše Korvina zbavila života, upřímně se do něho zamiluje, dostala od Lopeho jméno Rosimunda. A Elisa není nikdo jiný nežli Pohrobkova matka Alžběta. Nepůvodní je samozřejmě řada dalších postav a postavček, jichž autor využívá k různým situačním zvrátům. Jména pasířské dvojice Belardo a Elisa, která poskytna pomoc Pohrobkovi prchajícím z císarova poručnictví, snadno poikáme v době pastorální literatury, sotva však byla tehdy k slyšení v středoevropských hrdách. Je Lopeovým mistrvostem, že sjet těchto smyšlených figurek harmonicky a poutavě sbířil se sjetem velkých historických postav.

Z nich postavou pro českého čtenáře nepozoruhodnější je nepochybne Jiří Poděbradský. Konečně je jí také v autor-ském plánu, protože se na ni v závěru, po smrti Pohrobka, přechodí děj dramatu. Jiřímu zástane v rukou klíč k řešení slo-žitě nástupnické otázky a z jeho vůle se Matyáš Korvina stává králem.

"TORGE POGEBRACIO", tak zní pošpanělské jméno českého krále, které čteme v seznamu postav vystupujících ve "vě-šišné tragikomedii" Král bez království, jejímž autorem je genitál Lope de Vega y Carpio (1562-1635). A stačí přetřít pár dalších jmen — Juan Huidiades, jeho synové Ladislav a Matias, císar Federico — abychom vytušili i její obsah: je jim pohnutá cesta Ladislava Pohrobka na královský trůn, drama-tický způsob, jakým se mladický "král bez království" dostává k panovníckému žezlu. Titulo pozoruhodným námětem Lope de Vega opakovaně vstoupil do oblasti českých dějin, podobně jako to učinil hrou Otakarova císarské koruna, inspirovanou osudem Přemysla Otakara II. Jak v prvním, tak v druhém pří-padě použil za faktografické východisko Imperiální a císarské dějiny (1545) od Španěla Pedra Mexi. Diváka nebo čtenáře v 17. století musela uchvátit brabura, s jakou autor rozotřel sňatek zánamý před talentem umělce. Který tak lehce pronikl spletitou historickou vrbou osob a situací kolem nešťastného krále Ladislava, a navíc jim vlastní vlastním psychologickou dy-namikou.

Je to jim podivuhodnější, že když Lope roku 1635 předkládal hru španělské veřejnosti, byl Pohrobkův příběh zcela histo-ri-ckou záležitostí, zmatnělou víc než jedenaapátstolekým odstupem. Kromě toho se vázal k oblasti odlehle i zeměpisně. Vzájy udá-losti rozvířející se mezi lety 1440 až 1457. Ladislavovým naro-zením a jeho skonem, zasahují nejen oblast Čech a Moravy, ale jsou rozestřeny po celé střední Evropě, od Polska po Uhry a Rakousko, včetně římské říše a domény tureckých sultánů. S tím vším se dokázal zarázně narány dramatik umělecky vyrovnat, a to s pomocí nejpříznivějších časových a místních li-tena, takže bohatě řada postav, situací a míst je mistrně sce-lena do klasických tří dějstů.

"Führerscheinenzug bei 0,8"
GOSLAR, 26. Januar (dpa). Härtere Strafen für alkoholisierte Autofahrer hat der Präsident des Verkehrsgerichtstages,

Richard Spiegel, gefordert. Verkehrsteilnehmern sollte schon bei 0,8 Promille Blutalkohol der Führerschein entzogen werden, verlangte er am Donnerstag zur Eröffnung des 27. Deutschen Verkehrsge-

richtstages in Goslar. Bislang liegt der Wert bei 1,3 Promille. Spiegel nannte es unerträglich, daß in der Bundesrepublik „immer noch jeder fünfte Verkehrsteile das vermeidbare Opfer eines Alkoholmiß-

lak vlastně portrétuje španělský dramatik, myšlenkoué tkof- cí v samém středu orloxié, tohoto českého šlechtice a poz- dějšího „husitského krále" Rounou tekněme, že pozitišné. Jeho obraz není zasazen žádným přímým stímem podezření, ve- by Jiří přispěl k Ladislavově předčasné smrti. Jestliže někdo z kruhu českých postav nedopadne dobře, je to arabiskup Ro- kycana, jehož jméno — Roquezana — se míhne v jednom vs- stupu v souvislosti s narážkou na heretiky. Naproti tomu Jiřího přestavuje ve hře Jan Hunyady polskému knížeti téměř slo- vy: „Muž, kterého Čechy chodí pro jeho odvahu: všd zrota- padáný, moudrý v míru a ve více obratný." Jiřímu přiso- zendá moudrost se osvědčuje rovněž v situaci, kdy její nositel s Irpkasí musí pozorovat Hunyadyho vzestup a jeho upřed- nostlování králem: „Kdo zavisí by nepuknít, když vidí toho Sedmihrače, po matce napří Španěli, stoupal do takové vý- šiny? Já jsem Čechy spravoval, já jsem Jiří Poděbradský; mluvit však nechci, vzájy mudrc jeden poutdal, že moudří do- sňnou svých přání, děkující za kludy."

V porovndí s Otakarovou císarskou korunou připadalo jí z minulém století některým španělským literárním vědcům Lopeovo drama Král bez království příliš splešité. Po pravdě řečeno, ani v Cechách nebylo dosud vzato veřejnosti na vě- domí. Jiříste předpokládá důkladnější dějepisnou orientaci, na- robnou dokonce i pro dnešního středoevropského čtenáře. Ve své době však apelovalo na diváka velmi citlivě umalitaého vzrušující otázky nástupnických sporů. Takového diváka, jsou- cího ve službách světové španělské monarchie, nemohla nero- zechut například odpovéd daná Jiřímu Poděbradským králi Ladislavu: „Jiří Poděbradský jsem, za vašeho spráuce tmenova- ní. Bezpečet ran jsem vzal, odměnu za to však nezískal."

Los Angeles - Hollywood-Haudegen Steve McQueen („Papillon", Foto) war der Schwarm vieler Frauen. Jetzt, vierzig Jahre nach seinem Tod, kratzt Robin McQueen (31), ein Neffe des Stars, am Image des starken Supermannes. „Er war verbittert und grausam", sagt Robin. „Seinen Vater lernte Steve nie kennen, seine Mutter schob ihn zu den Großel- tern ab. Steve war jähzornig, brutal. Nach einem Streit mit seinem Großvater erstach er dessen Hund, trennte dem

Tier den Kopf ab." Brutal soll Steve auch in seinen drei Ehen gewesen sein. Robin: „Er prügelte seine Frauen. Und er be- trug sie. Aber er war ein miserabler Liebhaber." Als Beispiel enthüllt Robin eine verkorkste Liebesnacht seines Onkels mit Marilyn Monroe. Robin: „Es lief, wie so oft bei ihm: in we- nigen Augenblicken hatte er schon zu- Ende geliebt. Er ohrfeigte Marilyn. Die warf ihn raus." Hollywoods Filmbo- se vertuschen den Vorfall um Steves Karriere nicht zu gefährden.

Šestiznámková série Výročí osobnosti, která vyjde 9. 3. 1989; jejich autory jsou Pavel Hrách, Rudolf Klimovič, Ivan Schurmann a Albin Brunovský

Düsseldorf zahlte 40 000 Mark für Beuys zerstörte Fettecke

DÜSSELDORF, 26. Januar (dpa). Das Land Nordrhein-Westfalen hat sich bereit erklärt, für eine zerstörte Fettecke von Joseph Beuys 40 000 Mark Schadenersatz zu zahlen: Das Butter-Werk des weltbekanntesten Künstlers war im Herbst 1986 von übereifrigem Reinigungspersonal in der Düsseldorfer Kunstakademie aus einer Wandecke im ehemaligen Beuys-Atelier gekratzt und in einen Abfallkübel befördert worden. Der Meisterschüler des vor drei Jahren verstorbenen Künstlers, Johannes Stüttgen, hatte daraufhin das Land auf zunächst 50 000 Mark Schadenersatz verklagt, da ihm das Werk aus fünf Pfund Deutscher Markenbutter von seinem ehemaligen Lehrer geschenkt worden sei. Das Düsseldorfer Oberlandesgericht hatte im November den Vergleich und die Summe von 40 000 Mark vorgeschlagen, dem Land jedoch eine „Überlegungsfrist" bis Ende Januar eingeräumt.

„Mü dem Wert von 1,3 Promille stie die Bundesrepublik ein Sam in der ganzen Welt.
S TÍM, ZE RUSKÁ ZIMA není nejpříhodnější se- zónou pro houbaře, rozhodně nesouhlasí obyva- telé Minska. Největší okolí města je totiž právě nyní pro houbaře pravým rájem. V lesích kolem města sbírají lidé do věder, nůst a košů neobvyk- le bohatou úrodu vláčanek.

Hostina superrybářů v královské rezidenci

Z VYPRÁVĚNÍ šéfkuchaře

V době, kdy jsem působil v královské rezidenci v Biarritz, přišla neobvyklá zpráva. Královský londýnský klub superrybářů pořádá závody v lovu ryb na údieli ve vodách sladkovodních, a také na moři. Nám v kuchyni to celkem nic nefeklo, neboť nás vůbec nenapadlo, jakou „robotu“ právě nám tento amatérský rybolov přinese. Avšak už druhý den jsme spolu s rybami „uvízli na údieli“ i my kuchaři.

Do rezidence zavítalo sedm členů klubu, jinak královských sekretářů a tajemníků. S bohatým úlovkem, a také, jak jinak, s požadavkem, aby úlovek byl připraven k obědi. Ryb bylo takové množství, že někdo z nás nevěřil, že by je snad ulovili členové klubu vlastnoručně. Maitre d'Hôtel se rybářů zeptal s úsměvem, ale taky se špetkou škodolibosti: „Kde jste, pánové, nakoupili takovou spoustu ryb?“ Odpověděli taky s úsměvem, na oplátku se špetkou vychloubačnosti a taky škodolibosti: „Jen počkejte, až se vydáme na moře v úplné sestavě! Legrace vás přejde. To budete koukat!“

Co zbývalo. Ryby jsme rozřídili a dali se do práce. Byli mezi nimi 2 menší sumci, několik pstruhových okounů, 3 střední štiky, 5 lososů, 6 candátů, několik aješťů, úhořů, línů — a také parmy. No, zásoba přímo Zelezná! Tak do toho, kuchaři!

Na oběd jsme připravili jen ryby malé, minutkové, na roštu nebo „Astronomie“, což jsou plátky čerstvého rybního masa s dušenou cibulí, žampiony a lískem. V mase byly také ryby vařené, s vinnou omáčkou, a ostrý úhoř „po dábeřsku“. Nejvíce chutnal vykostěný candát, připravený jako „Cléopatre“, což znamenalo podklad z přírodního vína, rajčat, mlíče a česneku. Bylo to nekonečné, neboť tu ještě „okouňeli“ okouni. Ty jsme dusili na másle a podávali s plátky salátových okurek, dušených hřibků a s rascimí omáčkou. Nejvíce nám daly zabrat parmy. Je to velmi chutná ryba, ale má příliš mnoho malých kůstek, které lze jen těžko odstranit. Tak jsme je připravovali jako „quenelles“, což znamená mletá (kůstky se zachytí ve strážku), ochucená kořením a spojená smetanou, pak ještě navíc prolisovaná v uzavřeném jako noky. Pracovala! Anglickým diplomatem mezi klubovými hosty francouzská příprava ryb natolik zachutnala, že požádali k večeři o tytéž ryby ve studené úpravě. Večer muselo být tedy na stole i několik krásně připravených mls. Průměrně však stejně medailónky z lo-

sose na šampaňském s kaviárovou omáčkou, dále kotletky se suncem a artyčoky po řecku. Bylo toho ještě víc, ale dneska to všechno o množství a druhích dobrých ryb zní jako pohádka. Pak to pokračovalo. Hned druhého dne se superrybářů vydali na moře s velkou jachtou a ujistovali, že se vrátí až třetí den. Pohov v kuchyni jsme však stejně neměli, protože ze zbylých ryb jsme museli připravit paštičky a galantiny. Mezitím bylo také nutné opatřit další suroviny, které jsme kupovali v San Sebastianu. Hlavně zeleninu, která odamtud byla vynikající. Z Biarritz to bylo nedařlo. Na nákup do tohoto města s dodávkou jezdil fidle, skladník a jeden kuchař. Jezdil jsem rád, protože jsem si tam stačil zahrát ještě často za běčko fotbal. Vždycky před odjezdem fidle volal: Alors, làrome, on va jouer! (Jaromíre, jede se hrát!)

Superrybářů dodrželi slovo, třetího dne se vrátili, a s obrovským úlovkem. Podal jsem jim kardinálský úlovek. Ulouvlí elektrického rejnoka, který vážil víc než dva metráky! Někdo v kuchyni jsme nevěřili, a tak se odpoledne vydali zvědové na molo. A byl tam. Rybu z moře vyzdvihl mezitím přístavní jeřáb a měla přesně 242 kg. Členové klubu byli patřičně hrdí na svůj úlovek; horší bylo, že se už těšili, jak si večer na rejnokovi pochutnají. Šéfkuchař — znalec je brzy vyvedl z omylu. Rejnok má suché a velmi „dřevnaté“ maso, takže se pro kuchyni nehodí.

Když jsme opět rozřídili všechny další jelech úlovky, ležely před námi kamenáče, merlány, mořské jazyky, palamidy a žlutice. Posledně jmenovaná zlatotočarvená ryba (jednoporcová) je známá pod názvem rouget. Je odborníky uznávána jako nejlepší, tedy nejchutnější mořská ryba. Přípravuje se jednoduše, v kastrolku podušená na másle s česnekem a sekanou petrželkou, a podává se na stůl přímo v nádobě, v níž se dusila.

Ovšem zas úplně kouzla bylo nutno provádět s mořskými jazyky. Ryba je úplně plocatá (pro 1-3 porce); po stáhnutí kůže se z ní z každé strany vymnou dvě filátka. Dlouhé vařečky jsme potřeli olejem, na každou navinuli po 4 filátkách do rolky (podobně jako cukrářské kremrole). Rolky jsme ovlnili bílou nití a s vařečkami jsme je vatili v ochuceném nálevu. Ve vývaru se nechají vychladnout, studené se z vařeček stáhnou, odstraní se nitě a rolky se plní humrovou nebo krávkovou pěnou, zdobí estragonovými listy a přelévají hustým rosolem. Pohled na misu pinou taktó chutně připravených rolků je víc než lákavý.

Zu den notwendigen Sparmabnahmen zählte Abalkin auch eine Verringerung der Verteidigungsausgaben, wie sie Gorbatschow bereits angekündigt hat. Auch müsse das Militär die ihm zur Verfügung stehenden Ressourcen und Facharbeiter der zivilen Wirtschaft zur Verfügung stellen.

Zeit keine Gewinne abwerfen werden. Dagegen sollten profitaibel arbeitende Betriebe gefördert werden. Der Bankrott unrentabler Firmen müsse dabei in Kauf genommen werden. „Es muß öffentliche Exempel geben, so daß die Leute wissen, was passiert, wenn sie Verluste machen“, sagte Abalkin.

• Nejvyšší sovětský představitel M. Gorbačov byl loni datěko nejpoulnějším politikem v Nizozemí. Vyplynulo to z anket, kterou v prosinci uspořádali mezi 1000 Holanďany ústav pro průzkum veřejného mínění v Legendijku.

JE LOUIS DU GOÛT...

PRAHLASIL SE POUZE 4000 LIDI. TO JE KATASTROFA.

CELÝ SVĚT MÁ STRASNOU DE FICITU; CO KDOVÍ KADYŽ STAT NA AROK NEHĚL ŽÁBNĚ NAKLADY NA ŽÁRTOJENI... NAVRHUJE DRBNA...

UdSSR verschiebt Preisreform

Haushaltsdefizit erreicht Rekordhöhe von 300 Milliarden Mark

gabenkürzungen und der Konzentration auf Unternehmungen beizukommen sei, die kurzfristig Gewinne abwerfen. Notwendig sei dazu auch, die Bevölkerung in neuem Denken zu unterweisen. Geld habe für die meisten seiner Landesleute einen eher symbolischen Charakter, wegen der Mangel an Konsumgütern eine begreifbare Realität sei, sagte Abalkin.

Im nächsten Fünfjahresplan könnten allein 20 Milliarden Rubel dadurch eingespart werden, daß jeure Bauvorhaben gestrichen und die Produktionsziele verändert werden, sagte Abalkin weiter. Der Staat müsse aufhören, Unternehmen zu subventionieren, die seit Jahren rote Zahlen schreiben und auch in absehbarer

MOSKAU, 26. Januar (Reuter/AP). Das Haushaltsdefizit der Sowjetunion hat mit 100 Milliarden Rubeln (etwa 300 Milliarden Mark) besorgniserregend hohe Ausmaße angenommen. Darauf hat der Leiter des Wirtschaftsinstituts der Akademie der Wissenschaften, Leonid Abalkin, in Moskau aufmerksam gemacht. Abalkin erklärte, daß die sowjetische Regierung die Staats- und Parteichef Michail Gorbatschow geplante Preisreform vorerst nicht verwirklichen könne. Die Preisreform galt bislang als wesentlicher Teil von Gorbatschows Politik der Perestrojka (Umbau).

Abalkin bezeichnete das Defizit als „Ruin der Wirtschaft“, dem nur mit Aus-

M. Gorbačov: Přestavba vítězí

PŘÁMI OTCEH MYLENKY-SMAO...

Hamburg — ● In Italien sind im letzten Jahr 25 000 Mercedes-Sterne von Kuhlern gestohlen worden.

● Vom Katalysator-Nachrüstprogramm der Bundesregierung haben nur 15 Prozent der in Frage kommenden Autofahrer Gebrauch gemacht. Die Industrie: Ein „Reinfall“. Kat-Sätze

seien aus den Regalen genommen und verschrottet worden. ● Zwei bis vier Jahre alte Autos sind im Unterhalt am teuersten. Eine Untersuchung: In den ersten zwei Jahren kosten Wartung und Reparatur eines Autos im Schnitt jeweils 260 Mark. Vom dritten bis zum vierten Jahr sind es 420 Mark, vom fünften bis zum sechsten Jahr 380 Mark.

• Nezvýklou akcí zahájil svůj první den v úřadu amerického prezidenta G. Bush, který se stal při této příležitosti průvodcem po Bílém domě. Se svou ženou Barbarou provedl po jeho sáleck patnáctičlennou skupinu turistů. Návštěvníci Bílého domu byli vybráni z asi 4000 lidí, kteří se shromáždili před státem amerického prezidenta.

• Dnem 23. ledna letošního roku se v Polsku, průměrně o 15 procent, zvýšují maloobchodní úřední ceny uhlí a koku. Cena jedné tuny černého uhlí se zvyšuje z dosavadních 15 000 na 17 250 zlotých.

POZDRAV LIDEM DOBRÉ VŮLE

desek. Hlasatel a umělci se střídají, ale technické zůstávají. Program jde nepřetržitě.

Je Štědrý den roku 1937. Za pouhých osm dnů, prvního ledna 1938, předloží předseda agrární strany Rudolf Beran požadavek, aby Sudetoněmecká strana a hlinkovci vstoupili do vlády a aby byla hledána cesta k dohodě s nacistickým Německem.

Za necelé tři měsíce, v březnu 1938, obsadí hitlerovská vojska Rakousko.

V květnu bude vydán zákon na obranu republiky a Československo vyhlásí částečnou mobilizaci. V září bude druhá mobilizace, tentokrát úplná a všeobecná. Ve stejném měsíci dojde v Mnichově k dohodě o odstoupení českých pohraničních oblastí Německu.

V této chvíli jsou však stále ještě vánoce, Štědrý den roku 1937. Chvilí nejhorších obav se střídají s odhodláním a nadějí. Stránky novin z toho dne jsou dávno zažloutlé, ale pořád ještě znamenají svědectví. Stačí jen docela letmý pohled na titulky.

Rudé právo: Španělsko — druhé vánoce v zákopec. Republikánská vlajka zaválala nad Teruelem. Nadílka pražským dětem — vánoce chudých. Lichvářské zisky uhlobaronů. Většina severní Číny v rukou parťazánů. Na jaře roku 1938 se bude konat v Československu celostátní mírový kongres.

České slovo: Visutá lanovka z Tatranské Lomnice na Skalnaté pleso zahájila provoz. V předvánočních dnech doručila pražská pošta denně na 20 000 balíkových zásilek.

Národní lista: Napětí na Středozezemním moři trvá. Cesta lorda Halifaxe do Německa. Chamberlain odpovídá opozici.

A pražská policejní kronika oznamuje: Za rok 1937 zahynulo v Praze při práci 22 osob, 214 lidí utrpělo pracovní úraz. Automobilů zabily v Praze celkem 32 osob, travjave osm osob. Zaznamenáno bylo 220 sebevražd.

V rámečku nenápadná výzva: Pozvěte o vánocích na oběd nebo na večeři německého uprchlíka. Projevíte tím solidaritu s protifašistickými bojovníky. Podepsáno Sdružení k podpoře německých emigrantů, Praha 1, Růžová ulice.

Kulturní rubriky jmenují nejvýznamnější knižní novinky roku: Marie Pujmanová — Lidé na křižovatce. Ivan Olbracht — Golet v údolí. Karel Čapek — První parta. Géza Včelička — Policejní hodina. Anna Marie Tilschová — U modrého kohouta. Helena Malířová — Deset životů. Vladimír Neff — Dva u stolu. Václav Kaplický — Gornostaj. Peter Jilemnický — Kompas v nás. Jan Weiss — Spáček ve zvěrokruhu.

V Osvobozeném divadle hrají Voskovec a Werich už posedmdesáté Těžkou Barboru.

Programy pražských kin 24. prosince: Flora uvádí americký film Melodie Broadway, Juliš hraje Pevnost mlčení se slavnou Annabellou. Domovina — Vdovička spadlá z nebe s Věrou Ferbasovou. Kino Minuta — Na tenkém ledě, v hlavní roli Sonja Henie.

Ve sportovních rubrikách oznamují palcové titulky vítězství pražského LTC nad Cambridge University na hokejovém turnaji v Davosu — deset nula.

A ještě jsou tu samozřejmě inzeráty. Tentokrát třeba z Českého slova:

Čtyřčlenný jazzband hledá zaměstnání na Silvestra.

Polír hledá místo. Značka: Mírné nároky.

Do 23 let hledám dívku s věnem od 200 000 výše. Značka: Zámožný.

Ve Varně kvetou stromy. V Praze je toho dne minus 20 stupňů a náledí. Předpověď počasí: Většinou jasno nebo jen mírně zataženo, mrazy zesílí.

A docela malé oznámení: Plukovník generálního štábu Emanuel Moravec obdržel Bařovu novinářskou cenu.

Je to stejný plukovník Moravec, který před nedávem napsal v Důstojnických listech na adresu Karla Čapka:

«Člověk zbraně, který zítra půjde na smrt za vás, kteří si brajete s pejsky, kopete v zahrádkách a opěvujete západy slunce, je hoden šetrnosti, i když někdy vybočí z jízdni dráhy.»

«Spisovatel o takovou šetrnost stát nebude,» odpovídá Karel Čapek, «protože nevidí tak hluboký rozdíl mezi muži zbraně a těmi, kdož si hrají s pejsky, kopou v zahrádkách a opěvují západy slunce. Jak známo, dojde-li jednou na ty zbraně, půjdou ti, kdo kopou v zahrádkách, stejně na smrt jako mužové zbraně. Nepůjdou vojáci na smrt za ty, kdo kopou v zahrádce; ale všichni ponosou své riziko ve jménu těch, kdo po nich si budou brát s pejsky, opěvovat západy slunce nebo dokonce nosit zbraně.»

«Vojáci, aby tento stát uchránili,» pokračuje plukovník Moravec, «potřebují národ chlapů. Chlap, to je tvor mužského rodu, který stavi povinnost a boj před citovými utrpení a před hrůžou.»

«Ponevadž jsem si vyžádal čest,» odpovídá Karel Čapek, «abych směl mluvit za spisovatele, přiznám panu plukovníkovi víc, než co ve svém článku vytýká; přiznávám kajičně, že také Božena Němcová se nevěnovala výchově chlapců, že Otokar Březina si všiml víc vesmíru než branné výchovy, že v Janu Nerudovi postrádám čtností vojenských a že vůbec česká literatura je ve většině opravdu převelice naprosto civilistická. Utěchou je mi, že to s jinými literaturami nestojí jinak. Pokud je mi známo, jediná literatura se záměrně věnuje racionálnímu chovu vojenského hrdinství. Je to ovšem písemnictví dnešního Německa. Mám jakési pochyby o tom, že by se nám mělo stýskat po takové literatuře a takové výchově národa.»

Tady zbývá už je podotknout: ano, plukovník Moravec. Je to týž Emanuel Moravec, který se za necelého půldruhého roku stane největším přísluhovačem nacistických okupantů a nejodpornějším členem loutkové vlády příštího protektorátu Böhmen und Mähren.

V roce 1937 vychází poprvé Čapkova Bílá nemoc, má svou premiéru ve Stavovském divadle v Praze a zároveň v Zemském divadle v Brně. Premiéru má i její filmová podoba. Za Bílou nemoc dostává Karel Čapek státní cenu.

Do jeho smrti zbývá v této chvíli přesně rok. Jeden jediný rok života.

Ale stále ještě je Štědrý večer roku 1937. Týdeník Radiojournal otiskl reportáž z vánoční budovy pražského rozhlasu. Reportáž končí slovy:

«Na stolku mezi blattnerfonem a zesilovačem stojí maličký vánoční stromek. Svíčky září. Týpý se skrovně jeho ozdoby. Zbytky lesklých ocelových pásků blattnerfonu a průsvitné modravé nitky, odpadek vyřtý jehlou při nahrávání želatinových

Je Štědrý večer roku 1937. Evropské rozhlasové stanice zařazují v této chvíli vážnou hudbu nebo koledy, jen stanice Hamburk má na programu koncert vojenské kapely.

Všechny československé stanice vysílají ve 23 hodin zvláštní pořad. Jmenuje se Pozdrav lidem dobré vůle. Je to vlastně mírová výzva, poselství, v němž se obrací Karel Čapek na indického básníka Rabindranátha Thákura a František Křižík jménem československé vědy a techniky na Alberta Einsteina.

Pořad se natáčel z větší části už 21. prosince, kdy usedli k mikrofonu hlavní protagonisté — Karel Čapek, František Křižík a Vincenc Lesný. Spolu s nimi hovořila hlasatelka Marie Tomanová, Křižíkův pozdrav Einsteinovi tlumočil anglicky profesor Otokar Matoušek. František Křižík tehdy řekl:

«Profesore Einsteine, jsem vskutku rád, že mohu dnes jménem československé vědy a techniky přímo promluvití pozdravná slova k vám, představiteli moderní vědy světové. Jsme sice tak vzdálení, a přece tak blízcí. Naše věda a technika zkrátily světové vzdálenosti. Za devadesát let svého života a po sedmdesátiletém působení v elektrotechnickém průmyslu jsem poznal obrovský rozvoj vědy a průmyslu. Stál jsem u jeho počátku a pamatuji ještě počátky Edisonovy. Opravuje mě to, abych věřil v další pokrok a šťastnou budoucnost lidstva. Chci vám, velkému vědci a mysliteli, dnes říci o své víře, že věda sblíží lidi a národy. Lidstvo pochopí nakonec, že je si povinno vzájemnou úctu a lásku. Jsou to slova mé oprávněné víry v porozumění a v mír mezi lidmi dobré vůle. Lieber Professor Einstein, ich wünsche Ihnen viel Glück und Gesundheit. Buďte zdraví!»

Františku Křižíkovi je v této chvíli víc než devadesát let. V roce 1881 osvětloval jeho obloukové lampy spolu s Edisonovými žárovkami hlavní schodiště na Světové výstavě v Paříži. Je to muž, který postavil v Praze první tramvaj, sestrojil první akumulátorovou lokomotivu a položil základy k české elektronice. Vyrůstal v době, kdy si lidé svítili ještě olejovými lampami, a zemřel rok předtím, než profesor Enrico Fermi spustil první atomový reaktor. Jan Neruda kdysi napsal o Křižíkovi, že má dvě vady: není obchodníkem a je příliš skromný.

Po anglickém překladu Křižíkova pozdravu oznámila hlasatelka:

«Všechny československé stanice! Karel Čapek posílá pozdrav Rabindranáthu Thákurovi do Santiniketanu v Britské Indii. Přítel Rabindranáthův, profesor Karlovy univerzity a dřívější hostující profesor santiniketanské univerzity doktor Vincenc Lesný bude tlumočit po projevu Čapkovo poselství anglicky a připojí svůj pozdrav. Poselství, které vysílají československé stanice, zastihuje Spojené státy americké v hodinách odpoledních. Naproti tomu v Indii je v tuto dobu již časné ráno 25. prosince.»

Čapkův hlas je útlý a křehký a je v něm slyšet zklamání. Je to hlas plný vážných obav a nečapkovsky patetických slov. Ta slova jsou svědectvím velké opuštěnosti a chutnají chystanou zradou. Je v nich slyšet napětí doby a hluboké rozčarování ze společnosti, které Čapek věřil.

Pražský rozhlas vysílal celou řadu jeho přednášek. První je z roku 1932, poslední dvě jsou ze září 1938. Čapek v nich mluví o událostech, jejichž osudný běh se řítí

rodni bratři. A přesto, i přes tu dálku země a kultur, k Vám vztahujeme bratrskou ruku. K Vám, básníku sladké moudrosti, k Vašemu pokojnému Santiniketanu, k Vaší veliké Indii, k Vaší nesmírné Asii, i k té, která je nyní obrácena vnitřně zbraněmi, jež vynalezl Západ. Ve chvílích, kdy na nejzápadnějším i nejvýchodnějším okraji našeho spoletného kontinentu duní děla, volá Vás kdo jiný za něj. A takové je tedy jeho poselství indickému básníkovi:

«Mistré Thákure, harmonický hlase Vyšehodu, zdravíme Vás ve Vašem Santiniketanu. Zdravíme Vás z Československa, kde nyní padá sníh, z Evropy, kde je nám těsně u nás, ze západního světa, kde ani ty nejvyšší národy si nemohou podat ruce jako

lete nadcházející zkoušky. V tomto projevu, už vědoucím, jsou slova: «Pro své děti postavíme dům bezpečný... Tato zkouška nebude nadarmo. Snad byla nutná, aby celý svět viděl jasněji, co je před ním.» Karel Čapek neměl rád psací stroj ani mikrofon. Psací stroj ho rušil, před mikrofonem měl ostyech. Pokud se zachovaly zvu-

k tragickému vyústění. První z těch dvou projevů se vysílal na krátkých vlnách a Čapek v něm hovořil ke krajanům v Kanadě a Spojených státech o rozhodnosti a odhodlání národa v těžké situaci. V druhém z nich se obrací — vlastně už ve dnech Mnichova — k národu doma s výzvou, nebo spíš s naléhavou prosbou, aby vydržel

na rozhraní roku slabounký hlas západní demokracie: Ať žije svět, ale buďte to svět rovných a svobodných lidí!

Čapkův text vzápětí překládá profesor Vincenc Lesný, jeden ze zakladatelů české indologie. K Thákurovi měl obzvlášť blízko — napsal o něm řadu prací a seznamoval českého čtenáře soustavně s jeho básnickým dílem i jako překladatel. Dvakrát vystoupil na univerzitě v Santiniketanu. Na závěr svého anglického překladu připojil Lesný svůj osobní pozdrav v bengálštině.

Thákurova odpověď do půlnoci nedošla. Před půlnocí měl odpovědět i Albert Einstein, jehož slova byl připraven tlumočit profesor Hlavatý, v té době host princetownské univerzity. Einsteinovu odpověď vysílala krátkovlnná stanice do Ženevy a odtud šla kabelem do Prahy, ale atmosférické bouře nad Atlantikem způsobily, že slovům nebylo rozumět.

Poselství, které mělo spojit tři kontinenty, jak prohlásila Marie Tomanová, však nezůstalo hlasem do prázdna. Einstein poslal vzápětí svou odpověď telegraficky, a téměř současně s ním poslal telegrafickou odpověď i Rabindranáth Thákur. Jeho poselství ze Santiniketanu — mimochodem: Santiniketanu znamená česky Dům míru — přeložil pak do češtiny Vincenc Lesný. Obě odpovědi vysílal pražský rozhlas hned druhý den ve 12 hodin v poledne, po nedělních zvonech. Nejprve Rabindranáth Thákur:

„Doktore Čapku a profesore Lesný! V hrozně bouří nepřátelství a násilí, které zuří nad lidstvem, posílám Vám pozdrav přátelství a dobré vůle. Tlumočte jej od starého člověka — idealisty, který pevně trvá na své víře ve společně posláni Východu i Západu a všeho lidstva na Zemi. Poděpsán Rabindranáth.“

Albert Einstein odpověděl německým telegramem:

„Vánoční pozdrav z Prahy je ve skutečnosti určen každému člověku, kterému v této době chaotického rozvratu leží na srdci zachování duchovních hodnot. Mý všichni víme, že Československo za těžkých podmínek brání a hájí politické svobody a práva, bez kterých je rozvoj myšlenkového života nemožný. Naděje a upřímná přání všech přátel pravdy, lidskosti a svobody směřují proto k srdci střední Evropy, do Československé republiky, která pod vedením mimořádně moudrých a předvídavých mužů byla a je schopna úspěšně pracovat pro lepší budoucnost Evropy. Nechci popírat, že současné postoje politických mocností hluboce zklamaly i hodně mírného optimistu. Sotva kdo v této chvíli ještě dokáže zakládat svoje naděje jen na vůli a touze lidí po spravedlnosti. Přesto však zůstává naděje, že příští generace v zájmu vlastní sebezáchovy i ze zdravého rozumu dospěje k tomu, že si usilovnou a poctivou spoluprací národů vynutí trvalý mír ve světě. Na tuto generaci myslím, této generaci závidím. Děkuji stejně smýšlejícím přátelům v Praze co nejsrdčněji za jejich pozdrav a připojuji hluboce prociťené přání, aby příklad, který jste dali, působil k prospěchu všech lidí.“

— Albert Einstein.

Pak už se ozvaly znovu nedělní zvony a sbor opakoval česky a slovensky: Pokoj lidem dobré vůle. Byl druhý den vánočních svátků, 25. prosinec 1937.

V roce 1987 byl pořad znovu sestaven ze zachovaných zrodek, rekonstruován a začal se dem předvánočního vysílání.

Snad jen málo poznámku na závěr.

František Křížik se konce druhé světové války nedočkal, zemřel roku 1941 ve věku

94 let. Akademik Lesný zemřel roku 1953. Karel Čapek odešel 25. prosince 1938 v 18 hodin 45 minut. Mezi těmi, kteří promluvili na Vyšehradě nad jeho rakví, byl i Josef Hora, Miroslav Rutte, Eduard Bassa — Vincenc Lesný. Průběh celého pohřbu se všemi projevy byl natočen a je uložen v archivu Čs. rozhlasu.

Československé rozhlasové stanice vysílaly 24. 12. 1937 poseství míru celému světu. Přednesl je ing. Fr. Křížik a spisovatel K. Čapek. Na snímku zleva: K. Čapek, překladatel poselství prof. O. Matoušek, prof. V. Lesný, ing. Fr. Křížik (sedící).

Prag. Havel, dessen Werke in der CSSR nicht aufgeführt werden dürfen, wird in dem Brief als einer der bedeutendsten Autoren der Gegenwart bezeichnet. dpa

30.4.89

CSSR-Künstler fordern Freilassung Vaclav Havels

PRAG. Fast siebenhundert namhafte tschechoslowakische Künstler haben Ministerpräsident Ladislav Adamec geschrieben und die Freilassung des Dramatikers Vaclav Havel und anderer Inhaftierter gefordert. Gleichzeitig verurteilten sie den Einsatz von Schlägertruppen der Polizei, Hundern, Wasserwerfern und Tränengas gegen Demonstranten in

TÁLINSKÝ RYBNÍK

Belgien hat mit über zwei Jahren Verspätung seine Führerscheibedingungen an westeuropäische Normen angepaßt. Danach müssen Führerscheibenanwärter künftig einen Sehtest sowie Grundkenntnisse in Erster Hilfe und Kraftfahrzeugtechnik vorlegen. Für Zweiräder wird erstmalig eine praktische Prüfung obligatorisch. Bisher wurde der Motorradführerschein für alle Klassen automatisch mit der Fahrerlaubnis für Personewagen ausgestellt.

Das neue Gesetz trat Anfang dieses Jahres in Kraft. Damit ist Belgien das sechste EG-Land, das den bereits im Jahre 1980 beschlossenen „Europäischen Führerschein“ einführt. Großbritannien, Irland, Griechenland, Italien sowie Spanien und Portugal haben nach Auskunft der EG-Kommission noch nicht mit der Ausstellung dieser einheitlichen Fahrerlaubnis begonnen.

Belgier müssen auch nach dem neuen Gesetz keine Fahrschule besuchen. Eltern dürfen ihren Kindern weiterhin das Autofahren beibringen, ohne als Fahrlehrer ausgebildet zu sein. Sie müssen lediglich 24 Jahre alt sein und seit mindestens sechs Jahren eine gültige Fahrerlaubnis besitzen. Der Fahrschüler muß zuvor eine theoretische Prüfung bestehen.

Kdo by neznal půvabnou jihočeskou píseň Už se ten Tálinský rybník nehání. Pamatujeme si ji ze školních zpěvníků, slyšíme ji v podání pěveckých sborů i při zábavách, kde ji hrají kapely ve valčíkovém tempu k tanci. Tálín je malebná obec asi pět kilometrů jižně od Písku a ten opěvovaný rybník je pořádná vodní náplň, více než půl druhého kilometru dlouhá. A zde vznikla zmíněná píseň, jež dýchá vůni a svěžestí a vyjadřuje zpěvnost lyrického výrazu jihočeské krajiny. Málokdo asi ví, že je to vlastně píseň umělá. Podle zápisu starého vlastivědného časopisu Zlatá stezka z počátku tohoto století ji asi před 150 lety složil dva venkovští chasníci z nedalekých Maletic u Protivína, Martin Bláha a Jan Procházka. Chodivall z Maletic po hrázi Tálinského rybníka do Tálína za děvčaty. Procházka byl vyhlášeným houslistou a Bláha klarinetistou tamní venkovské kapely. Tehdejší muziky byly poněkud jiné než dnešní. Přednostní zastoupení měly housle, dále dva klarinety, dvě trubky a hlavní smyčcová basa. Bláha zmíněnou píseň upravil do valčíkového rytmu pro tuto kapelu a prvně ji hrál v Selbově o posvícení. Oba zamilovaní muzikanti se dožili vysokého věku, přes osmdesát let. Už dávno odpovírají za bílou zdí prostého myšenského hřbitůvku, ale písnička o Tálinském rybníku se zpívá dodnes a bude se ještě dlouho zpívat.

PRÁV TAKY NEVYHNĚL SAM O SOBĚ!

Nevyhnuli se odpovědnosti

Moskva: Byro DV KS Ázerbájdžánu na svém nedávném zasedání v Baku rozhodlo o přísném potrestání řady pracovníků stranického a státního aparátu za podíl na vyhození etnických nepokojů v zakavkazských republikách. Oznamil to včera sovětský list Pravda. Účastníci zasedání zdůraznili, že bez ohledu na zastávané funkce se nikdo z viníků nevyhne odpovědnosti za hrubé porušování ústavních práv občana. Za podněcování nepokojů a narušování pracovního rytmu zavedl. V republice bylo stranicky potrestáno téměř 800 komunistů, z nichž polovina zastávala odpovědné funkce. 19 osob bylo vyloučeno ze strany. Disciplinárně bylo potrestáno kolem 1800 osob, z toho 250 řídících pracovníků. Přes 220 činitelů bylo propuštěno z práce. Za pasivní postoj vůči nezákonnému uvolňování pracovních arménských národností byli například zbaveni funkcí a přísň stranicky potrestáni předseda státního plánovacího výboru republiky, jeho dva náměstci a několik ministrů ázerbájdžánské vlády. Za neplnění služebních povinností bylo uvolněno z funkcí přes 100 pracovníků republikového ministerstva vnitra, včetně náměstka ministra K. Mamedova.

List Pravda o J. Dimitrovovi

Moskva: Za vynikajícího marxistického teoretika a politika, který dokázal tvůrčím způsobem a perspektivně myslet a odvažně řešit problémy, včera označil deník Pravda Jiřího Dimitrova. Zdůraznil, že Dimitrov jako jeden z prvních pochopil nebezpečí, které znamenal pro celý svět nástup fašismu na počátku 30. let, a uvědomil si, že je třeba změnit dřívější strategii komunistů zaměřenou na přípravu socialistických revolucí a počítající se zpostrěním boje proti sociální demokracii. Když se pak dostal z rukou fašistických žalářníků, stal se čele kolektivního dsilí Komunistické internacionály o vypracování nové strategie. Vztahy Dimitrova se Stalinem a jeho skuptnou nebyly snadné. Stalin vyhoceval ovduzíci podezřivostí i kolem výkoného výboru Kominterny a vyžadoval nelibostné pronásledování „neptáči lidu“. I v této velmi obtížné a tragické situaci se Dimitrov nebal riskovat své postavení a možná i život: osobně psal Bertlovi, Malenkovovi a dalším a žádal osvobození stovek osob. Díky Dimitrovově, Pieckově a Togliattiově přimluvě i přimluvě dalších členů výkonného výboru Kominterny se podařilo zachránit mnoho českých komunistů. Po návratu do Bulharska řídil Dimitrov realizaci hlubokých revolučních změn. Usiloval přitom o co nejméně bolestnou cestu k socialismu.

Fráňa Šrámek a Karel Čapek ▲

● S Ginniesovon knihou rekordů která sama drží primát v tom, že vyšla už v desítkách milionů exemplářů a 35 jazycích, je čas seznámit také sovětské čtenáře, konstatoval v sobotu deník Pravda.

● Dvě antické sošky, představující galskou bohyni a starořímského boha Merkura, byly objeveny v malé svatyni v centru Paříže. Je to významný nález, protože od roku 1974 v těchto místech, kde za starého Říma stál amfiteátr, archeologové až doposud objevili při osmi pokusech jen jednu antickou sošku.

Palmdale (Kalifornien) – Acht Jahre arbeiteten 14 000 Spezialisten an der Entwicklung des neuen amerikanischen Tornappen-Bombers „B-2“ – und doch konnte das gigantische Projekt geheimgehalten werden.

Jetzt enthüllt „hobby-Magazin der Technik“ in seiner neuesten Ausgabe, mit welchem Aufwand und welchen Tricks der Bomber, der vom Radar nicht entdeckt werden kann, schon während der Bauzeit getarnt wurde.

● Zubehör wurde über Tornfirmen bestellt, Produktionsgerät mit falschen Seriennummern versehen und nachts angeliefert.

● Viele Teile wurden bei kleinen Maschinenbau-firmen bestellt und dann von Ingenieuren der Northrop-Herstellerwerke persönlich abgeholt.

● Hohe Offiziere mußten stets Zivil tragen.

● Die Computer standen in Räumen, deren Wände mit Blei verkleidet waren

– Datenmaterial konnte so nicht abgezapft werden.

Die Kosten eines „B-2“-Bombers: 1,3 Milliarden Mark pro Stück. Amerika will 132 bauen lassen.

Potíže přetrvávají

Jerevan: Na pracovním zasedání komise politického byra ÚV KSSS, která sleduje likvidaci následků zemětřesení v Arménii, byla ostře kritizována špatná organizace v železniční dopravě. Mnohé stanice jerevanského oddělení zakavkazské železnice v noci takřka úplně přerušují veškerou dopravu i posunovací práce a značně se tím komplikuje vykládání vagónů. Jsou tím postiženy zejména podniky vyrábějící stavební materiály. Ve městech i ve vesnicích postižených oblastí se dnes už stavějí domy, různé budovy a objekty, které v souladu s požadavky techniky pro seizmicky aktivní oblasti budou mít pevné betonové základy. Nelze však podstatně zvýšit výrobu betonu bez příslušného zvýšení těžby písku, výroby štěrku a cementu. Rada podniků stavebního průmyslu proto připravuje přechod na tříměsíční provoz a zavádí moderní formy organizace práce. To si vyžaduje značný příliv pracovních sil – až 2000 lidí. Zatím však všechny tyto plány zůstávají jenom na papíře. Vedoucí pracovníci resortu i řady ministrů Arménského SSR v podstatě zanedbali kontrolu plnění tohoto pro republiku životně důležitého problému.

Patnáct nových filmů

(čtk): V exteriérech v Praze a v Sokolově teď vznikají první metry nového filmu režiséra J. Kubisty Pěslová hra, v Benátkách a v Leningradu bude ještě do konce měsíce natáčet štáb režiséra J. Soukupa, který v koprodukci se západoněmeckými filmaři pracuje na snímku s názvem Slavné souboje. V těchto dnech by se měla začít rodit další koprodukce, tentokrát s Polskem. Je jí výpravná pohádka na motivy keltské balady nazvaná Jestřábi moudrosti. Režiruje jí V. Drha, který právě dokončil natáčení filmu Muka obraznosti podle stejnojmenného Páralova románu. Režisér D. Klein se při práci na svém novém filmu Vážení přátelé, ano dostává do nejrůznějších prostředí – točí v Praze, ale i na Klvoklátsku a od 6. února v Rakovníku. Celkem se na Barrandově dokončuje patnáct celovečerních snímků. Je mezi nimi také film režiséra Miloše Záborského Masseba, který bude prvním československým snímkem ozvučeným systémem Dolby stereo. K reprodukci tohoto u nás nejdokonalejšího filmového zvukového záznamu je již upraveno pražské kino Alfa, kde bude mít film Masseba premiéru.

anfallen. Dieses soll nun gesammelt und per Schiff nach China verfrachtet werden. Ein Pilotprogramm soll am 1. Februar beginnen.

AUCH GEBR. TOILETTEPAPIER!

US-Altpapier nach China

LOS ANGELES, 27. Januar (AP). Die südkalifornische Metropole Los Angeles hat eine originelle Methode gefunden, ihr Altpapier loszuwerden: Es wird nach China verschifft. Wie städtische Beamte jetzt mitteilen, wissen die Stadtväter nicht mehr, wohin mit den gigantischen Bergen von Altpapier, die alltäglich in Büros

Sovětské ekonomické výsledky

Moskva: Národní důchod vyrobený v SSSR v roce 1988 dosáhl 625 miliard rublů. Hrubý národní produkt činil 866 miliard rublů. Zvýšil se podíl fondu spotřeby na národním důchodu. Přesto však v některých důležitých ukazatelích, i pokud jde o národní důchod, nebyl plán splněn. Průměrná měsíční mzda dělníků a zaměstnanců činila v roce 1988 217 rublů ve srovnání s 203 rubly v předchozím roce. Průměrná měsíční mzda kolchozníků vzrostla ze 170 na 178 rublů. Porodnost se z 19,8 snížila na 19 promile a úmrtnost vzrostla z 9,9 na 10,2 promile. Úmrtnost dětí do jednoho roku klesla z 25,4 promile v roce 1987 na 24 promile. V roce 1988 udržoval SSSR obchodní styky s více než 140 zeměmi. ZahraničnĚobchodní obrát vzrostl na 132 miliard rublů, čili o 2,1 procenta. Více než 65 procent zahraničnĚobchodního obrátu SSSR připadalo na socialistické země.

DAČ-LI VODKU, NEBUDEŠ HIT HAKOKU!

Hampelmänner oder Muppets?

ter BONN, 27. Januar. Zu einer Auseinandersetzung, ob die Bundesregierung als ein „Klub von Hampelmännern“ bezeichnet werden darf, kam es am Freitag in einer Bundestagsdebatte, die sich mit dem Export von Tornado-Kampfflugzeugen nach Jordanien befaßte. Die FDP-Abgeordnete Hildegard Hamm-Brücher fand einen Ausdruck, den der Grünen-Redner Alfred Mechttersheimer gebraucht hatte, „unparlamentarisch“. Bundestagspräsidentin Rita Süsmuth (CDU) verlangte die Rücknahme der „Hampelmänner“. Der Redner verteidigte jedoch seine Wortwahl als treffend mit dem Argument, die Regierung hänge (wie bei Hampelmännern) „an den Drähten der Rüstungsindustrie“. Daraufhin erteilte die Präsidentin einen Ordnungsruf. Offenbar als Schlichtungsvorschlag regte Mechttersheimers Fraktionskollege Otto Schily den Ersatz der „Hampelmänner“ durch „Marionetten“ an. Schließlich erweiterte Mechttersheimer die Bemühungen um eine Charakterisierung der Mitglieder der Bundesregierung noch durch den Ausdruck: „Muppets“. Es blieb beim Ordnungsruf.

NEJEDY I KAPRÁKOVÉ...!

HAKARAR MELTEMOVÄ Z TURECKA zúčastnila v neděli v Moskvě v mezinárodní soutěži Šarm 89, která se v Sovětském svazu konala poprvé. Volba královny krásy byla uspořádána v reprezentativním moskevském hotelu Kosmos a zúčastnilo se jí 28 uchazeček z 11 zemí, mezi nimi z Řecka, NSR, Norska, Singapur a také z různých částí Sovětského svazu.

Vibrátory pomáhají řídicím TO JE DIVNÝ...!

● Ze jeden z vrcholů mezinárodního festivalu mládeže v Londýně označili organizátoři představení Bolka Polívky „Trošička“. Čtvrtelní představení v londýnském Queen Elizabeth Hall se setkalo s mimořádným úspěchem u publika i kritiky, která Polívkovu umění počítá ke světové špičce.

MŮJ ŠVAGR KAREL ČAPEK

KAREL SCHEINPFLUG

Čapek často a rád vzpomínal na doby, které s ním trávil v Topolčankách, na procházky v parku a debaty, při nichž mu Masaryk vykládal své názory a vyprávěl své vzpomínky na to, jak si večer ve svém pokoji psal pro lepší paměť poznámky pro své Hovory s T. G. M.

V roce 1935 byl jsem s Čapkem a Olgou na Slovensku. Když jsme se vraceli z návštěvy u jeho bratra Josefa, který jako vždy trávil dovolenou v Oravském Podzámku, tu Karel neodolal a musili jsme zajet do Topolčanek, aby se potěšil pohledem na známá místa. Bylo to tam tehdy opuštěné a smutné, park zanedbaný. Jediný známý, kterého tam našel, byl ruský velitel jakési polovojenské instituce, který tam cvičil mladé hochy v jízdě na koni. Svolal své svěřence, kteří nám předváděli svoji bravurní ekvilibristiku. Čapek odejel zklamán. Ne, člověk se nemá nikdy vracet!

Když vyšly Hovory s T. G. M., podepsal je Čapek ze skromnosti jen svou novinářskou šifrou K. Č., jako kdyby šlo o interview, a hned jak vyšel první díl v roce 1928, nabídl Masarykovi polovici autorského honoráře. Masaryk to odmítl s odůvodněním, že jde o dílo Čapkovo, on že poskytl jen materiál. Čapek však na své nabídce trval a znova ji opakoval a navrhoval prezidentovi, nechce-li peníze pro sebe, aby jich použil na dobročinné účely, např. Demokracii dětem. K tomu dal konečně Masaryk souhlas a Čapek dal příslušný příkaz svému nakladateli Aventinu, které také vyúčtovalo Čapkovi jen polovici honoráře ze všech vydání tohoto díla. Když se dostalo Aventinu do finančních nesnází a dlužilo Čapkovi již značné částky na honorářích, dotázal se v kabinetní kanceláři, zda tam došly správně peníze za Hovory. Dozvěděl se, že tam nebylo zapláceno nic. Tehdy se velmi rozhněval na Aventinum. Nechtěl, aby vzniklo podezření, že si ty peníze nechal sám, a poukázal kabinetní kanceláři celou dlužnou částku ze svých peněz. Tato částka byla pak vypořádána s Aventinem, když se s ním rozcházel po mnoha marných pokusech o jeho záchranu. Převzal tehdy na úhradu svých pohledávek od Aventina zbytky nákladů svých knih, které dal do prodeje firmě Borový. Borový ovšem také neměl peníze na to, aby to mohl zaplatit, a tak vyúčtoval Čapkovi každoročně příslušnou část podle ceny prodaných výjisků, kterou mu připisoval na účtu k dobru. Tak vzrůstala Čapkova pohledávka u Borového o částky za prodané výtisky, k níž přibývaly i Čapkovy honoráře za nová vydání jeho knih, až z toho vznikl trvalý

Čapkův vklad v tomto nakladatelství.

Snad nejstarším Čapkovým přítelem byl František Langer. Jejich styky se datují již od doby, kdy Karel přišel do Prahy. Měl rád Langrovu vzdělanost, vtip, společenskou pohotovost i vojácké zkušenosti, které Čapkovi imponovaly. Langer nechodil jenom na Pátku. Přicházel, kdy se mu to hodilo a kdy si chtěl s Čapkem popovídat. Chodovali spolu na procházky společně s Fráňou Šrámkem i bez něho. Karel mu říkával Francí a radoval se upřímně z každého jeho úspěchu. Když přišel Francí na Pátek, ušádl se Karel zpravidla vedle něho. Když se po druhé světové válce Langer vrátil z exilu do Prahy, vedla první jeho cesta k brance Čapkova domu.

A pak ovšem Fráňa Šrámek. Snad to nebylo ani přátelství, spíš nějaký obdiv k tomuto křehkému lyrikovi, který okouzloval jeho mládí, k jeho mravní čistotě, skromnosti, bezbrannosti. Říkával o něm «to je takový čistý člověk». Snažil se stále vymanit Šrámka z oné klauzury, do níž ho uzavírala jeho plachost. Chodival s ním na procházky po vršovickém okolí a zval ho do své pátéční společnosti. Šrámek tam přišel jenom několikrát, dokud tam chodilo málo lidí. Když se počet návštěvníků Pátků zvětšil, přestal tam chodit. Měl Šrámka rád. Často jsem slyšel Čapka, jak říká: «Copak je se Šrámkem, budu musít za ním zajít.» Snažil se vytáhnout ho někam z jeho smoty, mezi lidi. Vyprávěl, jak ho jednou při takové návštěvě zastihl, jak právě vařil oběd.

I do jeho venkovského sídla do Sobotky za ním jezdil. Když v roce 1925 uvažovala Olga, kam jet v létě na dovolenou, doporučil jí Karel kraj kolem Sobotky. Olga se rozhodla pro Hrubou Skálu a s ní tam jela i sestra Božena i já. Čapek to tak měl všechno pohromadě. V sobotu byl u Šrámka a v neděli u Olgy. Vyprávěl potom, že u Šrámka bylo několik mladých lidí, kteří hráli na kytary a zpívali.

Vzpomínám, jak šel Čapek s námi procházku na Humprecht a potkali jsme tam Kvapila, který si tam užíval s dcerkou výlet v Malé Skály, kde trávil dovolenou. Čapek a Kvapil si ovšem měli dost co povídat, a tak jsme je šli doprovodit na Malou Skálu.

Cestou jsme potkali profesora Pekaře, který pravidelně trávil léto v Sedmihorách, turisticky oblečeného, s holí v ruce si vykračoval na svoji každodenní procházku a Čapkovi se to zalíbilo tak, že když jsme přišli do hotelu, vytáhl kousek papíru a toho profesora Pekaře si nakreslil po paměti naprosto neodolatelně s celým charakterem Pekařovy chůze. Ten obrázek byl připojen k fejtonu Kousek země a je zachován v knížce Obrázky z domova, hned vedle portréty Fráni Šrámka.

I jinak věnoval Čapek Šrámkovi svoji pozornost: V r. 1923 režíroval Plačičiho Satyru, v r. 1926 napsal o Šrámkovi článek Dramatikův stud (Sever—Východ, 1926, str. 270—272), který patří k tomu nejlepšímu, co o Šrámkově dramatické tvorbě bylo napsáno. Za Šrámka se bil v polemikách s kritiky okolo Šrámkovy Pasti (Přítomnost 1933, str. 119—133), neboť se domníval, že mu ubližují více, než snese Šrámkova křehká zranitelnost, a že ho to odradí od další tvorby. V r. 1937 napsal k Šrámkovým šedesátinám pro rozhlas přednášku Šrámek, láska našeho mládí. (Soukromý tisk Kme-

ne, O Fráňovi Šrámkovi, 1937.)

Když byl Čapek v r. 1925 zvolen za člena Akademie, odmítl tuto poctu s odůvodněním, že nemůže být členem Akademie, když jím není Petr Bezruč, Karel Toman a ovšem Fráňa Šrámek.

Ne, u Šrámka neměl Čapek úspěch. Myslím, že okruh zájmů a způsob myšlení Karla Čapka a jeho přátel, mezi něž se pokoušel Šrámka vřadit, byl Šrámkovi cizí, a tak dal přednost své samotě a svým romantickým snům.

Básníky měl Čapek vůbec rád. Neumana, Tomana, Seiferta, Halase, Horu, Nezvala. Když vyšlo 52 hořkých balad studenta Roberta Davida a na Pátku se rozpředla debata o tom, kdo je autorem těchto mistrovských veršů, prohlásil Čapek ihned proti názoru jiných — například Kodíčka —, že «to je samozřejmě Nezval, takhle to nikdo jiný nedokáže» a také hned o tom napsal článek do Lidovek.

Osobního styku s Nezvalem se Čapek poněkud bál pro Nezvalovu přílišnou živelnost, na niž Čapek nestačil ani svým zdravím, ani svým temperamentem. Za těch devatenáct roků, co jsem Čapka znal, byl jen jednou na lámu, a to se rozumí, že s Nezvalem. Sešli se náhodou někde v redakci a Čapek přišel domů ráno, když už svítilo slunce a v zahradě zpívali kosi. Vyděšená žena ho tehdy sháněla celou noc u všech známých, po nemocnicích, na policii a bůhví kde ještě. Situace byla mimo to komplikovaná ještě tím, že se tu noc vloupali do Čapkova domu zloději. Zahnal je sestřin malý chlupatý pes, který sice vážil sotva více než dva kilogramy, ale hlas měl jako půlmetráková doga. Karel přišel domů sice v dobré náladě, ale trvalo to potom několik dní, než se dal zase do pořádku, a konstatoval, že při svém zdravotním stavu si takováto dobrodružství nemůže víckrát dovolit.

V roce 1924 zajel Čapek za Otokarem Březinou do Jaroměře nad Rokytnou. Vrátil se potěšen tímto setkáním a bědoval nad tím, v jakém nepohodlí starý pán pracuje, zejména na jaké nepohodlné židli sedí u své práce. To se musí změnit. Hned šel a koupil pohodlné křeslo, které mu poslal.

Také s Horou se stýkal častěji. Nezapomenu na onen večer na Strži, kdy v roce 1938 seděli Čapek s Horou proti sobě, beze slova, se svěřenými hlavami, strašlivě nešťastní.

K Čapkovým přátelům patřil i Ferdinand Peroutka, kterého Čapek zval každý rok na Strž, aby tam přijel strávit, ať už sám nebo s manželkou, část své letní dovolené.

Koncem roku 1922 se Čapkovi podařilo získat větší byt v téměř domě, kde dosud bydlil, v Říčné ulici. To už se mu dařilo podstatně lépe, a tak si to hezky zařídil. Podlahu dal zakrýt hnědou plstí, koupil si americká stáložárná kamna, vrchol tehdejší vytápěcí techniky, která ho okouzlovala tak, že o nich napsal do Lidovek sloupek, koupil si pohodlnější křeslo pro svůj bolavý hřbet, a biedermaierovský psací stůl, větší než byl ten, na kterém psal před tím, pověsil si obrazy, které si nedávno koupil v Brně, a parádně si to uspořádal. Jinak si ponechal starý nábytek po rodičích.

Takto vybaven, začal si zvat přátele na kus řeči, na pátek odpoledne. Zpočátku jich bylo málo, později jich bylo víc, až se z toho vyvinula instituce Pátečnicků.

Zájem o Moravčička

PRÁHA (st): Jak píše bratislavský „Spon“ v náctém vydání, nabídl Las Palmas klub žurnalistů fotbalové ligy, Elástica Nitro za zapracováního středoletě Lubosa Moravčička milióno dolarů. Krátě však zůstává v Nitro a za soustředění národního mužstva ve Francii bude cestovat za svým oddí-

In ihrer Stellungnahme warb die US-Botschaft um Verständnis für die Absicht, den Grenzübergang bei San Diego durch besondere Befestigungsanlagen zu sichern. In den vergangenen Monaten seien dort 1500 Mexikaner durch die Grenzsperren gerast.

HOVORČEK SE SNEŽE... I KAVY...

Projekt einer Grenzbefestigung bei San Diego in Kalifornien als Zeichen einer „feindseligen Haltung“ gegen Mexiko. Die US-Botschaft dementierte am Donnerstagsabend Berichte der mexikanischen Presse, daß der Bau eines 6,5 Kilometer langen Grabens an der Grenze bei San Diego bereits genehmigt sei.

MEXIKO, 27. Januar (AFP). In der mexikanischen Öffentlichkeit herrscht Empörung über angebliche Pläne in den USA, an der gemeinsamen Grenze eine sieben Meter hohe Mauer mit Wassergraben gegen illegale Einwanderer zu errichten. Die Vorsitzende des Auswärtigen Ausschusses im Parlament, Guadalupe Gomez Maganda, bezeichnete jetzt das

„Iswestija“ setzt sich für Rostropowitsch ein

MOSKAU. Die sowjetische Regierungszeitung „Iswestija“ hat die Behörden aufgefordert, dem weltberühmten Cellisten Mstislaw Rostropowitsch die sowjetische Staatsbürgerschaft zurückzugeben. In einem Artikel aus Paris, der auch ein Interview mit dem 61jährigen enthält, heißt es, durch die Rückgabe der im März 1978 Rostropowitsch und seiner Frau Galina Wischnewskaja aberkannter Staatsbürgerschaft würde Gerechtigkeit wiederhergestellt. „Versuche, die große russische Kultur mit einer schalldichten Mauer zu teilen, haben schweren Schäden verursacht.“

Rostropowitsch hatte die Sowjetunion 1974 mit der Begründung verlassen, die Behörden behinderten ihn in seiner künstlerischen Freiheit. Beim Entzug der Staatsbürgerschaft wurde dem Künstlerhepaar vorgeworfen, sie hätten Aufforderungen ignoriert, in die Heimat zurückzukehren, und arbeiteten für antisowjetische Organisationen. „Iswestija“ zitierte aus einem Brief des Cellisten an den damaligen Parteichef Leonid Breschnew, seine einzige „Schuld“ sei sein Eintreten für den Regimekritiker und Literaturnobelpreisträger Alexander Solschenizyn gewesen.

In Interviews hat der Cellist erklärt, er wolle gern in seine Heimat zurückkehren, doch glaube er, daß die sowjetischen Behörden dazu auf ihn zukommen sollten. „Ich fühle mich nicht schuldig. Ich möchte meinen Landsleuten nicht als ein Volksfeind und als ein Mann gegenüber treten, dem die Staatsbürgerschaft aberkannt wurde. Meine Menschenwürde bedeutet mir zuviel.“ rtr

DRE INFORMACIU:

Devisen- und Sortenkurse

Währung	Sorten (Touristenkurse)		Devisen (amtl. Kurse)	
	Ank.	Verk.	Gold	Brief
USA (1 \$)	1,77	1,87	1,8212	1,8292
England (1 £)	3,16	3,33	3,242	3,256
Irland (1 Ir. £)	2,57	2,74	2,670	2,684
Kanada (1 C\$)	1,46	1,59	1,5354	1,5434
Holland (100 fl)	87,45	89,70	88,470	88,690
Schweiz (100 sfr)	116,50	119,50	118,015	118,215
Belgien (100 bfr)	4,53	4,85	4,767	4,787
Frankreich (100 FF)	28,40	30,20	29,300	29,450
Danemark (100 dkr)	24,85	26,65	25,715	25,835
Norwegen (100 nkr)	26,45	28,25	27,465	27,585
Schweden (100 skr)	28,35	30,15	29,210	29,370
Italien (100 Lire)	0,13	0,14	1,3600	1,3700
Osterreich (100 s)	14,08	14,39	14,203	14,243
Spanien (100 Ptas)	1,53	1,66	1,600	1,610
Portugal (100 Esc.)	1,04	1,34	1,209	1,229
Japan (100 Yen)	1,39	1,46	1,4390	1,4420
Finnland (100 Fmk)	42,00	44,00	43,090	43,290
Jugoslawien (100 Din)	0,01	0,07	—	—
Griechenland (100 Dr)	0,83	1,28	—	—
Türkei (100 TL)	0,06	0,15	—	—
Australien (1 \$)	1,51	1,65	—	—
100 Ostmark = DM	12,00	15,00	—	—

Als der DDR-Staatsvorsitzende Erich Honecker am Montagabend erste Zahlen über die geplanten einseitigen Abrüstungen der DDR-Armee und der sowjetischen Streitkräfte in der DDR bekanntgegeben hatte, war die Verwirrung im Westen groß. Schützenpanzer wurden zu den Panzern gezählt und die Betriebskampfgruppen gar zu den Soldaten.

Über die Stärke der DDR-Armee gibt es keine genauen Zahlen; das Statistische Jahrbuch der DDR schweigt sich darüber aus. Westliche Experten nennen eine Größenordnung von 167 000 bis 180 000 Mann. Eine Entwaffnung um 10 000 Mann entspricht einer knappen Division, sie macht ungefähr sechs Prozent aus. Die geplante Verringerung der Militärausgaben um zehn Prozent entspricht einer Summe von 1,6 Milliarden DDR-Mark, abgelesen aus dem DDR-Haushaltsplan für 1989.

Der wohl bedeutsamste Schritt ist die Absicht der DDR, 600 Panzer für volkswirtschaftliche Zwecke umzurüsten oder ganz zu verschrotten. Das Internationale Institut für strategische Studien (London) gab unlängst ebenso wie die Zeitschrift „Soldat und Technik“ den Bestand mit 1500 bis 1800 Kampfpanzern (also jene mit Turm und Kanonenrohr) in der DDR-Armee an. Weitere 1600 Panzer sollen in Depots stehen und dienen zum Teil, wie das im DDR-Deutsch heißt, „als Ersatzteillieferer“. Die Zahl der über 30 Jahre alten T54/T55-Panzer schätzen Experten auf 800 bis 900, die der moderneren T72-Panzer auf 900 bis 1200. Die Abrüstung um 600 Panzer wäre dann die ersatzlose Aus-

musterung des Altbestandes. Dennoch: Jeder dritte Panzer würde verschrottet oder zum Traktor umgebaut — vorausgesetzt, die westlichen Schätzungen stimmen. Außerdem verfügt die DDR-Armee über geschätzte 350 bis 400 Kampfflugzeuge. Honecker kündigte die Abrüstung von 50 Flugzeugen und die Auflösung eines Geschwaders an. Auch hier vermuten westliche Experten, daß der Altbestand ersatzlos ausgemustert wird.

Am meisten überrascht hat Honecker westliche Experten mit den Angaben darüber, welche sowjetischen Truppen aus der DDR abgezogen werden sollen. Er nannte die Auflösung von vier Divisionen, elf weiteren Bataillonen, drei Regimentern und einer Luftsturmbrigade. Das wären rund 60 000 sowjetische Soldaten von über 400 000 der in der DDR stationierten Soldaten. Westliche Experten vermuten, daß die Sowjetunion inzwischen stillschweigend eine Verlagerung ihrer einseitigen Abrüstung vorgenommen hat. Dies bedeutete, mehr Truppen aus den Randstaaten abziehen und weniger in der Sowjetunion selbst, wo Gorbatschow laut Ankündigung 450 000 Mann in den Zivilberuf schicken wollte.

Břhem normálním stíněním kontroly zastavila francouzská policie včr. třezeny sedmatřicetiletou dšmou. Vracela se z besedy, která trvala celou noc a v jejím krvti navěticí policisté naměřili 4,49 promile alkoholu. Uděleným mužům zškona na silnici řidička zle vyčinita za to, že ji zdřezují, protože spěchá do školy, protože je učitelkou.

Jak prohlásil experti Mezhrádní organizace práce, bude p roce 2000 namátkou na 300 miliónů lidí ve dvaceti třem městech, v jejichž čele bude Ciudad Mexico. Pátet městských obyvatel v rozvolných zemích bude dvakrát větší než pátet městských obyvatel v zemích rozvinutých.

DER WOLF IST SATT GEWORDEN UND DIE ZICKE IST GANZ GEBLIEBEN... ČILI...

Tajemné město v poušti Kara-kum

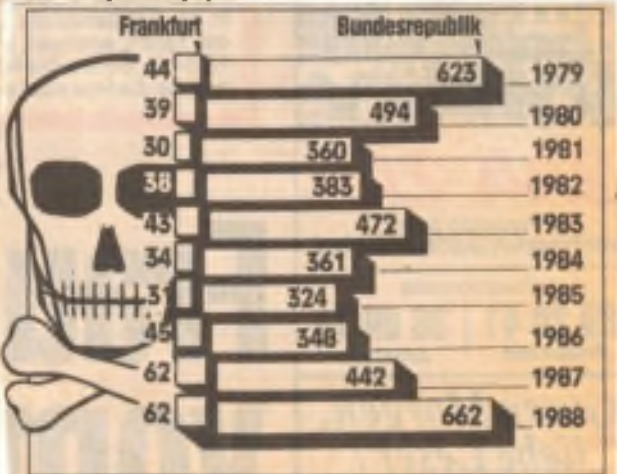
Z písku pouště Kara-kum v sovětské Sřední Asii, včínávají zříceniny starověkých měst — pozůstatky legendární Marguše nazývané v antických pramenech Margianou. Byla to oblast vysoké kultury rozvíjející se v druhém a prvním tisíciletí př. n. l. Sověští archeologové už odhalili a dál objevují stále více stop této dávné civilizace — zříceniny měst, pohřebiště i jednotlivé hroby a chrámy. V posledních letech se vědci zaměřili na pahorek Togolok 21 vypínající se nad Amudarjou. Pahorek byl ve starověku využíván jako přirozená základna, na níž byla postavena pevná tvrz. Má tvar obdélníku o rozměrech 130 krát 100 metrů, obehnaná silnou zdí ze sušených cihel. Uvnitř citadely je další menší, o rozměrech 50 krát 60 metrů, souhor paláců a svatyní. Archeologové našli vnitřní nádvoří a značnou část obydlí. Celá stavba byla rozdělena na dvě části plnicí zcela odlišné funkce — sakrální a slavnostní a hospodářskou.

V hospodářské části byly nalezeny pece i soubory hliněného náčiní, dokonce i nádoby obsahující ještě zbytky rostlin, z nichž byl zhotovován omamový nápoj. Vědcům se ho dokonce podařilo identifikovat. Byl to vývar z chaomy — tajemné rostliny vzpomínané ve svatých knihách indických a iránských Avestě a Rigvedě. Chaoma, to je mandragora, zázračná rostlina známá rovněž z evropské mytologie. V obytné části paláce bylo nalezeno celé vybavení k výrobě tohoto narkotického nápoje, který byl rovněž využíván v antické medicíně k potlačování bolesti. Samotné příprava nápoje měla rituální charakter. Používal byl bezesporu při nějakých obřadech a podáván v pohárech ozdobených bohatými ornamenty. Ty byly stylizací lidských a zvířecích postavy.

Sovětským badatelům se podařilo značnou část symboliky ornamentů na pohárech rozšifrovat. Jsou to vlastně ilustrace starých mýtů představující spojení nebe a země. Je na nich znázorněno rovněž božstvo vládnoucí bleskům a hromům spojené s kultem ohně a vaření tajemného nápoje. Byly také nalezeny stopy používání máku k výrobě narkotické substance. Narkotické nápoje byly využívány pro kultovní cíle spojené s zoroastránským náboženstvím. Toto náboženství bylo zřejmě rozšířené později v Íránu; jeho zrod patří pravděpodobně k rozvoji Margiany a Baktrie. Obě oblasti byly osídleny přírodním obyvatelstvem podobné kultury a taktika totožné viny. Společný kult byl pro ně kult ohně, v obou oblastech bylo využíváno k obřadům narkotických nápojů.

ZVLÁŠTE DŮLEŽITÉ PRO DOKTORACE.

Eurocheque auch in der CSSR
Auf Landeswährung ausgestellte Eurocheques gelten jetzt auch in 700 Wechselstuben, Reisebüros, Hotels, Läden und an Tankstellen in der Tschechoslowakei. Die CSSR ist das zweite Ostblockland nach Ungarn, das dieses Zahlungsmittel zuläßt.

Auf dieser Grafik sehen Sie, wieviele Menschen in den letzten 10 Jahren den Drogen tot gestorben sind. Links die Zahlen für Frankfurt, daneben die Entwicklung im Bundesgebiet

„Diamond City“

Das Viertel um die Pelikanstraat ist wahrlich kein städtisches Schmuckstück: Graue Häuserfassaden, häßliche Baustellen, über den verußten Bahndamm rumpeln die Züge. Zwischen den aus Beton hingeklotzten Parkhäusern liegen abgetakelte Hotels, die mehr oder weniger diskret Zimmer „dag en nacht“ anbieten, und überall ist ein Polizist in Sichtweite. Antwerpens Bahnhofsviertel sieht aus wie alle anderen auch.

Doch dann fällt der Blick auf die zahlreichen Leuchtreklamen, die einen stilisierten Diamanten zeigen. Da bekommen die vielen Polizisten und die breit schultrigen Männer in den Lederjacken plötzlich eine ganz andere Bedeutung, denn das Areal zwischen Hauptbahnhof und Stadtpark entpuppt sich als Weltzentrum des Diamantengeschäfts. Hier werden auf einer Fläche von nur 20 000 Quadratmetern über 50 Prozent der Weltproduktion an geschliffenen Diamanten gehandelt. Ein gutes Fünftel davon kommt aus der Sowjetunion, die neben Indien und Israel zu den wichtigsten Exporteuren der polierten Steinchen gehört. Über die Drehscheibe Antwerpen gelangen sie dann zu den Reichen dieser Erde. 40 Prozent gehen in die USA, knapp 30 Prozent nach Japan und Hongkong, und in die Bundesrepublik als größtem europäischen Abnehmer gehen sechs Prozent.

Doch auch als Umschlagplatz für Roh- und Industriediamanten ist Antwerpen führend. Die Stadt an der Schelde beherbergt gleich vier der 20 Diamantbörsen, die zwischen Singapur und Idar-Oberstein über die ganze Welt verstreut liegen, und nennt sich stolz „Diamond City“. Neben den Börsen residieren hier noch fünf auf das Diamantengeschäft spezialisierte Banken sowie 3500 Händler und 2000 Firmen, die den Edelsteinen den letzten Schliff geben. „Mit rund 30 000 Beschäftigten und einem Umsatz von weit über acht Millionen Dollar sind wir der wichtigste Wirtschaftssektor der Stadt“, sagt Walter Baert vom „Hoge Raad voor Diamant“, einer Art Berufsverband, und setzt selbstbewußt hinzu: „Wir produzieren zwei Prozent des belgischen Sozialprodukts.“

Die Turbulenzen auf den Aktien- und Devisenmärkten haben in der letzten Zeit das Geschäft mit den teuren Winzlingen enorm belebt. Aber über schlechte Umsätze konnte sich die Branche ohnehin nie beklagen, und so verlaufen die Geschäfte diskret und ohne marktschreierische Werbung.

Hat man einmal den Schlagbaum am Anfang der Hovenierstraat passiert, dann läßt sich die fast familiäre Atmosphäre des Diamantengeschäfts aus dem Fenster eines Cafés gut beobachten. Da sind zwar an fast jeder Hausfassade Fernsehkameras angebracht und überall stehen Polizisten und

body-guards, die alles mißtrauisch beobachten und aufgeregt in ihre Sprechfunkgeräte tuscheln, und da sieht man auch — ganz wie im Fernsehkrimi — die forsch ausschreitenden Männer mit den dicken Aktentaschen, die mit einer Kette am Armgelenk festgemacht sind, aber das alles entspricht eigentlich gar nicht der Lebensart der „diamantaires“, wie sie hier genannt werden.

Typischer sind da schon die beiden Händler am Nebentisch, die über ihrem Bier fachsimpeln und ganz ungeniert die gerade gekauften Steine auf den Tisch legen. Das sind nicht wenige, denn eine Partie umfaßt in der Regel an die hundert Diamanten. Oder die alten Männer, die auf klapprigen Fahrrädern zur Börse kommen, diese dann sorgfältig abschließen, aber ihre kostbaren Preziosen in alten Supermarkttüten transportieren. Und wenn ein paar Männer vor der Börse zusammenstehen und reden, dann läßt sich schwer vorhersagen, was geschehen wird, wenn einer von ihnen in sein Sakko greift: Holt er jetzt seine Zigaretten hervor oder ein paar Briefchen mit Diamanten?

Daß die Händler einen lockeren Umgang mit den klitzekleinen Steinen pflegen, belegen zwei eng beschriebene Blätter am schwarzen Brett der Börse: Hier sind die Diamanten aufgelistet, die irgendwo auf dem Weg zwischen den vier Börsen von eiligen Händlern verloren wurden. Das geht natürlich ins Geld, denn ein einkarätiger Stein kostet im Augenblick rund eine halbe Million belgischer Franc.

Wer es in der Hovenierstraat jedoch nicht eilig hat, erweckt unweigerlich das Interesse der Polizei, da er sich als Außenstehender zu erkennen gibt. Es ist aber nicht die Hektik der Geschäfte, welche die diamantaires zu einer flotten Gangart treibt, sondern der Umstand, daß viele von

ihnen strenggläubige Juden — Chassidim — sind. Die halten es nämlich mit König Salomon, der sagte, daß man an den schnellen Schritten den Vernünftigen vom Narren unterscheiden kann. Inzwischen ist diese Gangart zum Markenzeichen der Diamantengilde geworden, denn auch die Inder, die seit 1945 verstärkt ins Geschäft drängen, sind nur noch eiligen Fußes unterwegs.

Mit ihren langen schwarzen Mänteln, den wehenden Schläfenlocken und einem schwarzen Käppi, der Kiepa, auf den Haaren, bestimmen die Chassidim das Straßenbild des Diamantenquartiers, das zugleich eines der letzten jüdischen Gettos in Europa ist. Im „Jerusalem des Nordens“, wie die Stadt an der Schelde auch genannt wird, leben die Juden schon seit Jahrhunderten, denn das Diamantengeschäft hat hier eine lange Tradition. Und Judentum und Diamantenhandel haben eine lange gemeinsame Geschichte. Über Jahrhunderte ständig von Ausweisung und Verfolgung bedroht, haben viele reiche Juden ihr Kapital in diesen Edelsteinen angelegt, weil sie auf der Flucht leicht und sicher zu transportieren waren.

Ursprünglich befand sich die flämische Diamantenindustrie in Brügge, wo man auch das Schleifen dieses härtesten aller Minerale erfunden haben soll. Aber nachdem der Zwin, Brügges Zugang zum Meer, versandete, übersiedelten Händler und Handwerker nach Antwerpen. Eines der ältesten Dokumente der Stadt ist eine Verordnung, die Diamantenfälscher mit einer Geldstrafe von 25 Dukaten bedroht. Sie stammt aus dem Jahre 1447. Der große Aufschwung setzte jedoch erst fünfzig Jahre später ein, nachdem Vasco da Gama den Seeweg nach Indien entdeckt hatte. Bis dahin waren einzig die indischen Mahadschas im wahrsten Sinn des Wortes steinreich, nun deckten sich auch die portugiesischen Seefahrer mit diesen Kostbarkeiten ein. Über die in jener Zeit viel befahrene

Route Lisboa — Madagaskar gelangten die Diamanten schließlich an die Schelde.

Die Kunstfertigkeit der Schleifer wurde schon damals so gerühmt, daß selbst der französische König Franz I. nicht in Paris, sondern in Antwerpen arbeiten ließ. Die Entdeckung der Diamantenfelder in Südafrika Ende des vergangenen Jahrhunderts brachte dann einen regelrechten Boom. Davon profitierten selbst die Arbeiter, die als besonderes Privileg den „Antwerpener Montag“, ein verlängertes Wochenende, durchsetzen. Seit damals ist Antwerpen das Zentrum des weltweiten Diamantenhandels, woran auch die große Depression und der 2. Weltkrieg nichts änderten.

Während der faschistischen Bedrohung machten die jüdischen Diamantaires ihre positive Erfahrung mit dem liberalen Geist der Antwerpener Bürger. Als sich der Einmarsch der Hitler-Truppen abzeichnete, sorgten Stadtverwaltung und Händler gemeinsam dafür, daß die wertvollen Lagerbestände sicher nach England gebracht wurden. Erst 1942 wagten die Nazis den berüchtigten „Judenstern“ einzuführen. Daraufhin halfen die „Antwerpenaars“ ihren jüdischen Mitbürgern, unterzutauken. Während jenseits der Grenze in Holland 80 Prozent aller Juden in Vernichtungslager verschleppt wurden, überlebten in Belgien drei Viertel den faschistischen Massenmord. Das war die höchste Quote im besetzten Europa.

Als die deutschen Truppen noch in den Ardennen kämpften, keine 150 Kilometer von Antwerpen entfernt, begannen in der befreiten Stadt die Diamantenschleifer schon wieder mit ihrer Arbeit, und die Juden kehrten aus Untergrund und Exil dahin zurück, wo sie immer schon gelebt hatten und heute noch leben: in das Viertel zwischen Pelikanstraat und Jacob-Jacobsen-Straat. Hier haben sie sich mit ihren Synagogen, die heute klein und geduckt

erscheinen zwischen den Hochhäusern des Diamantenhandels sowie den koscheren Geschäften und Restaurants eine eigene Welt geschaffen. Die Gemeinde umfaßt etwa 18 000 Menschen, das ist ein Drittel der in Belgien lebenden Juden, gilt als strenggläubig und besitzt die einzige Talmud-Hochschule außerhalb Israels.

Auch wenn die Chassidim wie biblische Gestalten anmuten und das Quartier von einer gemütlichen Artfertigkeit ist, so hat der „Fortschritt“ auch hier Einzug gehalten. Beispielsweise in der Form eines Fast-Food-Imbiß, dem „Koscher-Kind“. Natürlich steht der ebenso „onder Rabbinaler Toezicht“ wie das China-Restaurant einige Straßen weiter. Das heißt, ein Rabbiner achtet darauf, daß die rituellen Gesetze bei der Speisezubereitung eingehalten werden.

Daß die Juden hier unter sich sein wollen, merkt der Besucher spätestens dann, wenn er wachsam, leicht mißtrauisch gemustert wird, weil er stehengeblieben ist und neugierig die in die Hausflure eingelassenen Mesua-Kapseln betrachtet, die Zitate aus dem Alten Testament enthalten, welche die Bewohner vor Unglück schützen sollen. Wenn ein Tourist gar die Kamera zückt, um das für ihn exotisch anmutende Straßenbild zu fotografieren, dann drücken sich die Frauen, die gerade vor dem Fischgeschäft ein Schwätzchen gehalten haben, in den Ladeneingang, und selbst die Schulkinder in ihren adretten Uniformen unterbrechen ihr Spiel, um wegzulaufen. Denn es sind immer die Fremden, die Unglück bringen.

1981 gab es im Getto bei verschiedenen Bombenanschlägen drei Tote und mehrere hundert Verletzte. Dennoch lebt man gerne in Antwerpen und fühlt sich auch sicher. Da aber das Schicksal der Juden in aller Welt immer mit Israel verbunden ist, herrscht seit dem Aufstand der Palästinenser in den besetzten Gebieten auch an der

Na počátku byl chaos, který se dodnes úspěšně rozvíjí.

IKDE-ASI?

dem „königlichen Joch“ der Religionsgesetze mit eiserner Strenge unterwerfen.

Obwohl das Wort Getto negative Assoziationen weckt, sehen Politiker, wie der sozialdemokratische Bürgermeister von Antwerpen, Bob Cools, in solch streng abgegrenzten Quartieren ein sinnvolles Modell für Ausländerpolitik. Statt der Integration von Minderheiten in eine für sie fremde Welt plädiert Cools für die Schaffung von einzelnen Stadtteilen, in denen Menschen gleicher Kultur und Religion zusammenleben und sich ihre eigenen Ein-

Přísloví

Chudoba čí netrádí. Vědi to i bohatí?

führen allerdings auffallend oft ins wirkliche Ausland, nämlich nach Wien, wo ebenfalls eine Diamantbörse existiert und eine große Zahl von Juden lebt, die sich

Ausland beginnt jenseits der Pelikanstraat, und dahin begibt man sich allenfalls als „Schlach“ (Bole) oder als „Schadchen“ (Heiratsvermittler). Die Wege der letzteren

Schelde Unruhe und Nervosität. Weil man im Viertel alles hat, vom Armierbetrieb bis zur Zeitung, ist keiner auf die Welt der Goyim, der Nichtjuden, angewiesen. Das

richtungen schaffen können. Wie die Juden haben auch die Chinesen in Antwerpen ihr eigenes Viertel. Es beginnt auf der anderen Seite des Bahnhofsvorplatzes.

So verschlossen wie der jüdische Stadtteil gibt sich auch die Gilde der Diamantaires, wenn es um die Börse geht. Da ist dem Normalsterblichen der Zutritt verwehrt. Aber schließlich hat man sie um die Jahrhundertwende gegründet, um eben nicht mehr in den Hinterzimmern von Kaffeehäusern wie „Het Oosten“ oder „De Kroon“ seinen Geschäften nachgehen zu müssen. Das vor zwei Jahren neu bezogene Haus des „Antwerpsche Diamanten-kring“, der auf Industriediamanten spezialisierten Börse, gilt als so sicher wie Fort Knox. Meterdicke Betonmauern, komplizierte elektronische Anlagen und ein ausgeklügeltes Sicherheitssystem schützen die Safes der 438 Kontore, die in diesem Gebäude untergebracht sind. Der Börsensaal ist eine große Halle mit riesigen Fenstern nach Norden, damit viel Tageslicht in den Raum und auf die Tische fällt. Denn nur bei Tageslicht zeigen die Diamanten dem Kundigen ihren wirklichen Wert.

Zwei Jahre lang dauert es, bis man in die Börse aufgenommen wird. „Aber es ist selten, daß Fremde einen Antrag stellen“, sagt Walter Baert vom „Hoge Raad voor Diamant“, „denn der Diamantenhandel vererbt sich von Vater auf Sohn. Nicht so sehr, weil man viel Kapital braucht, sondern weil eine gute Ausbildung nötig ist und sehr, sehr viel Erfahrung.“

Im großen Saal ist von Börsenhektik nichts zu spüren, die Atmosphäre ist familiär. Die Händler schlendern zwischen dem schwarzen Brett mit den Angeboten, dem Monitor, auf dem die aktuellen Devisenkurse zu sehen sind, und dem Restaurant, wo es selbstverständlich auch koschere und indische Gerichte gibt, umher. Hier kennt jeder seit Jahren jeden und ein Besucher, der durchgeführt wird, fällt auf wie ein bunter Paradiesvogel. An den Tischen, wo die Transaktionen stattfinden, sitzen nur wenige. Für Diamanten gibt es keine festgesetzten Kurse, und so wird nach altem Brauch gehandelt, von Mann zu Mann. Frauen sind ohnehin erst seit Beginn der achtziger Jahre zugelassen. Meist besiegeln ein Handschlag und der jiddische Spruch „masei un broche“ — Glück und Segen — das Geschäft. Denn obwohl sie immer mehr Anteile an indische Händler verlieren, beherrschen die jüdischen Diamantaires immer noch zwei Drittel des Antwerpener Marktes. Mehr als eines Handschlages bedarf es auch nicht, denn die Händler können einander vertrauen, da jeder, der krumme Touren versucht, von allen Diamantenbörsen der Welt ausgeschlossen wird.

Im „Antwerpsche Diamanten-kring“ werden längst nicht mehr allein Naturdiamanten gehandelt, sondern auch synthetische Produkte. Die Nachfrage der Industrie ist in den letzten Jahren enorm gestiegen, da Diamanten außer bei Schleif- und Bohrwerkzeugen auch bei der Herstellung von Präzisionsteilen und äußerst feinen Drähten, wo eine Genauigkeit von einigen Mikron verlangt wird, Verwendung finden.

Seit 1970 kann man sogar Schmuckdiamanten synthetisch herstellen, doch sind die Kosten so hoch, daß eine rentable Fertigung nicht in Sicht ist. Das ist gut so. Schließlich meinte schon Plinius der Ältere in seiner „Naturalis Historia“: „Diamanten sind das Wertvollste nicht nur unter den Edelsteinen, sondern auch unter allen anderen guten Dingen auf Erden.“ Und über die Jahrhunderte ist aus dieser Kostbarkeit ein Mythos geworden. Jeder große

Stein, wie der Kohinoor (Berg von Licht) oder der „verfluchte“ Hope, hat seine eigene Geschichte, die stets mit Blut und Tränen geschrieben ist.

Die wohl tragischste Legende rankt sich um den Orlov, ursprünglich Sonne des Meeres genannt. Von einem französischen Deserteur aus einem Hindu-Tempel gestohlen, ging er durch vielerlei Hände (denen er natürlich nur Unglück brachte), und im Jahre 1773 an den russischen Fürst Orlov. Der gerade in Ungnade gefallene Geliebte Katharinas II. kaufte ihn für den damals sagenhaften Betrag von 400 000 Rubel, um ihn der Zarin zum Geschenk zu machen. Die nahm den Diamanten gnädig auf, nicht aber Orlov, der schließlich in einer Irrenanstalt endete. Wäre eine solche Geschichte mit einem künstlichen Diamanten denkbar?

Wenn es um die Arbeit an diesen Wunderwerken, die nicht nur Frauenherzen höher schlagen lassen, geht, dann zeigen sich die Händler weniger publikumsscheu. Der „Hoge Raad voor Diamant“, seit Jahren um Imagepflege bemüht, verfügt über eine Liste von Werkstätten, die Besuchern offenstehen. Sie sind im Gegensatz zu den erlesenen Steinen von grauer Schlichtheit und sehen aus, als hätte sich seit Beginn der Industrialisierung nur wenig verändert.

Die Arbeitsabfolge hat sich in der Tat seit Jahrhunderten nicht gewandelt. Die ziemlich unscheinbaren und relativ glanzlosen Rohdiamanten werden Stein für Stein sorgfältig darauf untersucht, wie sie mit dem geringsten Gewichtsverlust bearbeitet werden können. Sobald ein Stein markiert ist, frißt sich unter Gekreische eine hauchdünne Sägescheibe mit 15 000 Umdrehungen je Minute in das härteste aller Minerale. Bis ein Einkaräter entzweit, können Tage, oft sogar Wochen vergehen. Dabei verliert er die Hälfte seines Gewichts in Form von Diamantenstaub. Der wird abgesaugt und zum Beschichten des Sägeblatts sowie der Schleifscheibe verwendet, da Diamanten nur mit Diamanten bearbeitet werden können.

S o erfolgt auch der zweite Arbeitsgang, das sogenannte Reiben, durch das Gegenhalten eines anderen, auf einem Holzstab befestigten Diamanten. Bei dieser Arbeit, die den Stein in eine runde Form bringt, braucht der Arbeiter Augen, die Millimeterabweichungen wahrnehmen. Am Schluß steht das Schleifen. Hier wird der Stein mit einer Zange in einem jeweils anderen Winkel an die Schleifscheibe gedrückt. So entstehen die 57 Facetten eines Brillanten: die Tafel, als größte in der Mitte und 32 Facetten auf dem Ober- sowie 24 auf dem Unterteil. Dieser Schliff ermöglicht die optimale Lichtbrechung, die jene wunderbaren Strahlen hervorbringt, die so viele Herzen dahinschmelzen läßt.

Sollte dieser Zustand beim Besuch einer Werkstatt eintreten und auch das nötige Kleingeld vorhanden sein, dann nichts wie

zugegriffen. Die Preise sind hier niedriger, weil der Zwischenhandel ausgeschaltet ist, und „Cut in Antwerpen“ hat bei Diamanten dieselbe Bedeutung wie „Made in Switzerland“ bei Uhren. Das ist wichtig, denn von den Bewertungskriterien für Diamanten, den 4 C's, ist nämlich allein Carat (Gewicht) objektiv zu ermitteln. Cut (Schliff), Colour (Farbe) und Clarity (Reinheit) werden vom Prüfer eher subjektiv bestimmt.

Dennoch sind Diamanten eine gute Kapitalanlage, meint zumindest Walter Baert vom „Hoge Raad voor Diamant“ und nennt dafür gleich mehrere Gründe: „Sie sind preisstabil, anonym, leicht zu transportieren und können nicht beschädigt werden, weil sie das härteste Material der Welt sind. Ihre Frau kann also alle Diamanten tragen und nichts wird passieren — außer sie verliert sie.“

Celý rok dře v potu tváře —
Přesto zámky na Loire
Zůstávají pro něj vzdúšné

Nad zájezdovým
kalendářem

Postavení má prý slušné

1. SETKÁNÍ ŠMOULŮ
A VONDROVÝCH

Das Tor nach Sibirien

MOSKAU, 26. Januar (AFP). Der berüchtigte frühere sowjetische Geheimdienstchef und enge Mitarbeiter Stalins, Lawrentij Berija, schickte 1942 einen Fußballstar ins Arbeitslager, weil dessen Team „Spartak Moskau“ Berijas Lieblingsmannschaft „Dynamo Tiflis“ geschlagen hatte. Das berichtete der ehemalige Mannschaftskapitän von „Spartak Moskau“, Nikolai Starostin, jetzt in der englischsprachigen Zeitung „Moskau News“.

Starostin hatte bereits zu Beginn der 20er Jahre gegen eine Mannschaft in Tiflis gespielt und dabei nach eigenen Angaben „einen groben, unbeholfenen Georgier mit technisch schlechtem Spiel bemerkt“. Das sei der spätere Geheimdienstchef Stalins gewesen, berichtete Starostin. Einmal sei es ihm gelungen, Berija zu umdrücken und ein Tor zu schießen. Aber erst Jahre später bekam Starostin Berijas Rachsucht zu spüren. 1939 gewann er mit „Spartak Moskau“ im Halbfinale der sowjetischen Nationalliga gegen „Dynamo Tiflis“. Im März 1942 wurde er zu zehn Jahren Arbeitslager verurteilt.

Aufgespießt

„Ja, aber fit wie ein Turnschuh. Das wäre turboaffengeil, echt!“

Schriftliche Antwort des SPD-Politikers Oskar Lafontaine auf die von Jugendlichen für die Saarbrücker Zeitung gestellte Frage, ob er noch einmal 20 Jahre alt sein möchte

schon Paß hat, ist zum ersten Mal seit neunzehn Jahren wieder in die Sowjetunion gereist, um am 26. Januar und 1. Februar zusammen mit ihrer alten Truppe in Leningrad zu tanzen. Begleitet wird sie vom Direktor des Leningrader Ki-

Makarowa erstmals wieder in der UdSSR LONDON. Die 48jährige Primaballerina Natalia Makarowa, die sich 1970 bei einer Großbritannien-Tournee des sowjetischen Kirow-Balletts in den Westen abgesetzt hatte und inzwischen einen brit-

row-Balletts, Oleg Winogradov, und ihrem französischen Partner, Alexander Sombart.

Kdo stojí zpřima,
má vysoko
do žlabu.

Stalins Heldendenkmal bröckelt

Schukow soll Diktator hohe Kriegsverluste angelastet haben

MOSKAU, 22. Januar (AP). In der Sowjetunion wird jetzt auch die Rolle Stalins als „Held des Großen Vaterländischen Krieges“ gegen Hitler in Frage gestellt. Das Parteiorgan „Prawda“ veröffentlichte am Wochenende auf einer ganzen Seite bisher geheimgehaltene Aufzeichnungen von Marschall Grigori Schukow, der 1941/42 als Befehlshaber der Mittelfront vor Moskau den deutschen Vormarsch stoppte.

Schukow schrieb nach Angaben seiner Tochter Maria in einem weitgehend unveröffentlicht gebliebenen Kapitel seiner Memoiren, Stalin sei zu einem großen Teil für die großen Verluste der Roten Armee beim Einmarsch der Deutschen verantwortlich gewesen. Der damalige Parteichef habe nämlich in den 30er Jahren Tausende Angehörige des Offizierskorps, die hervorragende Parteimitglieder und Patrioten gewesen seien, „vernichtet“. „Man kann Stalin einfach nicht vergeben“, zitierte die „Prawda“ den 1974 verstorbenen Marschall. Schukow habe

berichtet, daß der damalige Oberbefehlshaber der Roten Armee keine Rolle bei militärischen Entscheidungen gespielt habe. Der Diktator habe aber Frontkommandeure angewiesen, Befehle des Generalstabs so weiterzugeben, als ob sie seine eigenen wären.

Schukow hatte 1943/44 an der Südfont auch maßgeblichen Anteil an der vernichtenden Niederlage der Deutschen in Stalingrad. 1945 führte er den Oberbefehl über die Truppen, die Berlin einnahmen. Dem Bericht zufolge sagte Schukows Tochter, die Memoiren ihres Vaters seien von Stalinisten oft als Beweis dafür angeführt worden, daß Stalin ein hervorragender Oberster Befehlshaber gewesen sei. Schlüsselstellen des Textes seien aber in einem Tresor zur Veröffentlichung „in sichereren Zeiten“ aufbewahrt worden.

Maria Schukowa will die geheimgehaltenen Texte ihres Vaters demnach in einem Buch veröffentlichen, schrieb die „Prawda“.

JOSEF HITLER & ADOLF STALIN !!

Tecumseh's Fluch

Einst ritt er durch den Wilden Westen Hollywoods und kämpfte gegen weiße Schurken und Rothäute. Die weißen Schurken sind geblieben und manche sollen sich gar zeitweise in Regierungsnähe angesiedelt haben, aber den letzten Schatten, den ein Indianer auf Washington warf, den zumindest hat Ronald Reagan bei seinem Treck durch die Präsidentschaft abgeschüttelt. Der Fluch des Häuptlings Tecumseh, der seit anderthalb Jahrhunderten alle Präsidenten ins Grab brachte, die in einem vollen Jahrzehnt ins Amt gewählt wurden, er ist gebrochen.

„Alles Indianerland allen Indianern ohne Trennung der Stämme“, das war die Botschaft des Häuptlings an den Großen Weißen Vater in Washington. Der lehnte ab, Tecumseh brachte die Stämme des Mittelwestens zusammen und wurde von General William Henry Harrison 1811 bei Tippecanoe besiegt. Ein Jahr später machten die Engländer Tecumseh zum Brigadegeneral, und er wurde samt den Briten 1813 wieder von Harrison und

diesmal in Ontario geschlagen. Sein Leben aushauchend, verfluchte der Häuptling Harrison und sagte voraus, daß alle Präsidenten, die in einem Jahr gewählt werden, das mit einer Null endet, im Amt sterben würden.

Der Fluch brauchte eine gewisse Anlaufzeit, und so entkam James Monroe, 1820 wiedergewählt, seinem Schicksal. 1840 aber nahm das Unheil seinen Lauf. Eben jener Harrison, der inzwischen im Kongreß eine politische Laufbahn eingeschlagen hatte, redete 90 Minuten in strömendem Regen bei seiner Amtseinführung als Präsident, holte sich eine Lungenentzündung und starb nach 35 Tagen im Weißen Haus. 1860 Abraham Lincoln, 1880 James Garfield, 1900 William McKinley, 1920 Warren Harding, 1940 Franklin Roosevelt, 1960 John F. Kennedy — Tecumseh's Schatten kehrte alle 20 Jahre aus den ewigen Jagdgründen zurück, bis er auf Ronald Reagan traf und an dem Präsidenten scheiterte, wie viele andere mehr diesseitige Kritiker auch.

Volný čas pražské mládeže

(čtk): V Praze žije půl miliónu obyvatel do 30 let. A zejména ti z nich, kteří navštěvují poslední ročníky základních škol nebo jsou žáky učilišť a středních škol, hledají možnosti svého využití ve volném čase v různých zájmových skupinách. Mnozí působí v mládežnických organizacích, v tělovýchovné a v odborných kroužcích Svazarmu. Kapacity pražských bazénů, hřišť a tělocvičen jsou nedostatečné. Zvlášť neúspěšná je situace v sádkových lokalitách. Už hodně dlouho se v našem hlavním městě hádká na nedostatek klubů, kluboven a veřejných plátek nebo travnatých ploch pro sportovní i jiné hry. Výchovné působení na mladou generaci je často značně formální. Stresové situace, někdy propojené se strukturou špatné fungující rodiny, těžkostí ve škole, v učilišti a v zaměstnání, nejistota, labilita — to jsou už jen částečné důsledky nerespektování určitých pravidel ve střední mentální hygieny a volného času. A v silně krizové situaci má mladý člověk velice blízko k partě i k protipolečenskému jednání. Rok co rok je v Praze mladými páháno stále více trestných činů, roste počet mladých toxikomanů, ale i tzv. vždých závadových typů mládeže. Optimální řešení této situace je úkolem nás všech.

AVI DOBYTEK SE NEVĚCHA V SOCIALISMU VYCHOVAT...

Moderní česká tragédka

(pat): Před 110 lety (23. ledna) se narodila národní umělkyně Leopolda Dostalová, která bývá právem označována za moderní českou tragédka. Dostalová vynikla jako představitelka velkých hrádnických rolí světového repertoáru; byla Elektrou, Antigonou, lady Macbeth, ale také Maryšou i Lizaikou a ve všech těchto i dalších postavách uplatnila své vznošné, ale přitom hluboce lidské herectví. Tato skutečná heroina českého divadla se však stala také první Čapkovou Matkou, když předtím autor pro ni napsal hlavní roli Eliny ve Věci Makropulos. Ztělesnila i tragickou postavu kněžny Ludmily v Krejčově inscenaci Tylových Drahomíry a s tímto režisérem spojila svůj umělecký osud i v době, kdy většina hereček již odcházela na zasloužený odpočinek. Po dlouholetém angažmá v Národním divadle (1901—1920, 1924—1959) vstupuje do souboru pražského Divadla Za branou, aby zde vytvořila ještě několik pozoruhodných rolí. Své vlastní osobité svědectví o celé divadelní epoše vložila Dostalová do knižky Herečka vzpomíná, která nám do dnes připomíná, že byla nejen velkou umělkyní, ale i vzácným člověkem. L. Dostalová, národní umělkyně (1947) a nositelka Řádu práce (1958) zemřela 17. června 1972.

Exhalace na severu Čech

(čtk): Změnou meteorologické situace se v okresech Děčín, Ústí nad Labem a Teplice vytvořily husté mlhy, které způsobily zhoršení rozptylových podmínek exhalací. Inverzní vrstva stoupá do výše 400 metrů. Koncentrace oxidu siřvy v 1 m³ ovzduší včera dosahovala 300—400 mikrogramů, ojediněle i více. Národní výbory proto upozornily občany na zhoršené rozptylové podmínky. Doporučily omezit zejména vycházky dětí z předškolních zařízení a zkrátit dobu větrání místností. Zlepšení meteorologických podmínek má nastat pravděpodobně v neděli. V nadmořské výšce 600 metrů v uvedených okresech je již jasno a svítí slunce.

Příprava volby Miss ČSSR '89 * Nejsympatičtější ženou L. Šafránková

Pořadatelé oficiální volby Miss Československa 89 se včera sešli v Praze a novináři na krátké tiskové besedě. Informovali je o přípravách soutěže o nejpůvabnější dívku roku a seznámili je také s výsledky ankety o Miss Sympatie 89, jejíž první vítěžkou se stala známá herečka Libuše Šafránková.

Anketu, které se zúčastnilo 120 předních herců, zpěváků, režisérů, sportovců a dalších osobností, uspořádali pracovníci Paláce kultury a sportu Vitkovice, Pražského kulturního střediska a časopisu Žena a móda. Vítězka si odnesla 24 hlasů, herečka Jana Hlaváčová a zpěvačka Lenka Filipová na druhém a třetím místě získaly shodně o pět hlasů méně. Stálou popularitu si udržuje také naše bývalá reprezentantka v gymnastice Věra Čáslavská, jež se umístila na dvanácté příčce a získala víc sympatií než zpěvačka Darinka Rolincová, Iveta Bartošová nebo další úspěšné sportovkyně nedávné minulosti Táňa Kocembová a Jarmila Kratochvílová.

Zbývá ještě prozradit, že žádný z účastníků ankety nepředpokládá správné pořadí tří nejsympatičtějších kandidátek a že nejbližší ke správnému tipu měli režisér Jiří Adamec a zpěvák Petr Janda.

Pořadatelé volby Miss ČSSR 89, která proběhne pod záštitou ÚV SSM, informovali o tom, že do soutěže se přihlásilo přes 2300 děvčat, z nichž bylo na základě dotazníku a fotografií vybráno 790 nejhodnějších kandidátek. Zúčastní se konkursu a vlastní soutěže v 11 krajských kolech. 24 postupujících do celostátního finále bude v Ostravě sou-

těžít o titul nejpůvabnější dívky nejprve v nevěřejném kole a polovina těch úspěšnějších vystoupí ve finálovém programu před televizními kamerami.

Odborná porota, v níž zasednou pedagogové, lékaři, výtvarníci a choreografové, bude posuzovat nejen tělesné přednosti, ale také společenské vystupování, jazykové znalosti a celkovou intelektuální úroveň účastnic. Závěrečná volba by měla být přehledkou ideálního typu současné dívky, které nechybí krása, šarm a bystrost ducha, která by představovala všechny přednosti mládeže.

Není tedy divu, že na děvčata čeká například tvrdý test v psychologické laboratoři, interview s novináři a návštěvy typického ostravského pracoviště — dolů či hůl. Zde budou získávat nebo ztrácet cenné body, jejichž konečný součet rozhodne.

V programu krajských kol od konce února do poloviny března vystoupí také populární zpěváci a herci, jako moderátoři se představí M. Dietlová a J. Vala.

Československou královnou krásy budeme znát 8. dubna. Tím ovšem vystoupení nejpůvabnějších dívek nekončí. Budou nás reprezentovat na soutěži o Miss Universe v New Yorku, Miss World a

A CO TAKLÉ UDELAT SOUTĚŽ O NEJNEJSYMPATIČTĚJŠÍHO SOUDRUHA...

Miss Europe, jejich předností využít k propagaci svých výrobků domácí a zahraniční firmy, které se účastní soutěže jako sponzoři.

Pamětní deska Jana Slavíčka

(čtk): Pamětní deska národního umělce Jana Slavíčka byla odhalena na nádvoří Hrzenského paláce v Praze. Připomíná, že tento velký český malíř žil v letech 1937—1970 žil a pracoval. Bustu Jana Slavíčka vytvořil sochař, národní umělec Bretislav Benda, dílo dokončil jeho syn Milan Benda. Spolunautory pamětní desky jsou Ing. arch. Evžen Šimek, Jaroslav Bursík, Oldřich Hejtmánek a Bohumil Pánek.

• Při nočním vlepování bylo z římské bezelky sv. Kosmy a Damiana ukradeno asi 50 figurek proslulého nepolského betléma z 18. století, jehož umělecká hodnota je neodhaditelná.

... na garden party u příležitosti zasedání PEN klubu v roce 1938

Muž na fotografii se jmenuje David Dwight Eisenhower. Ve chvíli, kdy ho zvěčnil V. Rosegnal na ruzyňském letišti (11. října 1945 dopoledne), je generálem americké armády, o sedm let později se stane 34. prezidentem USA. O jeho životě bylo napsáno mnoho knih. Jedna z nich je dílem českého publicisty Ivana Brože a pod titulem RIKALI MU IKE ji před několika týdny vydalo nakladatelství Naše vojsko (v edici Fakta a svědectví).

Ivan Brož formou literatury faktu podrobně líčí celý život D. D. Eisenhowera, jeho vojenskou i politickou kariéru. Detailně zaznamenává Eisenhowerovu účast

KORUNOVAČNI CESTOU bude nazvána tepna historického ládra metropole Slovenska po generální obnově, jejíž ukončení se plánuje na rok 1991, tj. k 700. výročí události měřských privilegií Bratislavě a 2000. výročí první písemné zmínky o tomto městě. Stavební úpravy trasy dlouhé přibližně půl kilometru mezi Hurbanovým a Hviezdoslavovým náměstím, v jejichž rámci nabude nového vzhledu 25 památkových objektů, si vyžádají náklady větší než 73 milionů korun.

Příběhne číšník ke stolu
 Mká hostovi:
 „Prosím vás, rychle snězte ten řízek, co jsem vám před chvílí přinesl.“
 „Proč rychle?“
 „Protože nám právě přišla kontrola...“

PRY' JE TO FAKT DOBRÉ ↓

ve válce proti nacistickému Německu, která mu získala značnou popularitu, ale i jeho podíl na tzv. studené válce. Nejde v této knize však jen o životní osudy jednoho člověka, ale o obraz celé epochy, kdy docházelo ke konfrontaci kapitalistického a socialistického světa i k prvním pokusům o mírové soužití. Brož při psaní využíval nejen rozsáhlé literatury a četných dokumentů, ale i poznatky z osobních setkání a korespondence s pamětníky a Eisenhowerovými příbuznými.

Značná část knihy je věnována vztahu Eisenhowera k Československu, především operacím americké armády na sklonku druhé světové války. Autor tu uvádí četné, dnes málo známé údaje o působení amerických vojáků v západních Čechách, o angloamerických náletech i o událostech v Plzni 5. května 1945. Připomíná také Eisenhowerův výrok: „Za války jsem měl čest velel vojákům mnoha národů. Mezi těmito mnoha vojáky jsem t-ž velel československé obrněné brigádě, bombardovací peruti a třem stíhacím perutím. Byli to vesměs skvělí vojáci, kteří přispěli hmotně i duchovně k vítězství.“

více vyváží 53 procent svých výrobků do kapitalistických států. Exportní možnosti národnostních třez se zvyšují zahrnutím řídicího systému a pobový. Josef Kent la a Josef Přihoda kontrolují průběh třezování

● Známý britský spisovatel a veřejný činitel James Aldridge převzal v Moskvě vysoké sovětské vyznamenání — Řád přátelství národů.

POSLEDNÍ ROZHOVOR

S Karlem
Čapkem

ERIKA MANNOVÁ

Smrť známého českého spisovatele Karla Čapka hluboce zarmoutila všechny, kdož znali jeho dílo, jeho ušlechtilé a statečné působení ve veřejném životě i vitalitu, srdečnost a inspirativní vliv jeho osobnosti. Zpráva o jeho odchodu přišla náhle a neočekávaně, ačkoli ve skutečnosti se očekávat dala. Jakmile se někde dostane k moci fašistická diktatura, s ořesnou důsledností mizí z národního života ti nejlepší lidé, nejvyšší myslitelé, jeho skuteční představitelé. Odcházejí do emigrace, jsou vražděni, sami si berou život — anebo prostě umírají: svou zoufající tělesnou schránku vydají napospas bacilu první nemoci, která přijde. Chřipka, které by si za jiných okolností sotva všimli, je sklátí do hrobu. Umělec Čapkova formátu a zásad by v okleštěném fašistickém Československu pod Hitlerovou nadvládou nemohl dýchat. Pro něj, největšího básníka své země, který v sobě spojoval vysoké duchovní a literární hodnoty s opravdovým a hluboce zakořeněným vlastenectvím, nebylo myslitelné, aby žil a tvořil v cizí zemi a v cizí řeči, a protože na druhé straně bylo jasné, že doma už déle zůstat nemohl — ulehł a zemřel.

Bezprostředně po uzavření «mírové» dohody v Mnichově jsem s ním strávila celý den. Jela jsem za ním do jeho sídla na venkov malým otevřeným autem, které mi poskytl ministerstvo propagandy, udržující dosud válečnou pohotovost. Za volantem vedle mě seděl voják — mladíček v uniformě, tichý a bledý, že by se v něm krve nedořežal. Ve širbinách slovanských očí měl hněvivý a vzdorný výraz. Silnice byly ucpané ustupujícími kolonami české armády. Beze slova a se svčšenými hlavami vyklizovali vojáci vesnice a návrsí, ačkoli nepřítel nebyl nikde vidět. Pohled na to silné a skvěle vybavené vojsko, které se vrací, stahuje a ustupuje bez boje, byl bolestný, protože se to všechno zdálo být tak naprosto nepochopitelné a nepřirozené. Dala jsem se do řeči se svým šoférem. Se slzami v očích mi ukazoval různá opevnění a vykládal o protitankových zátarasech a protiletectké obraně budované s takovým zápalem. «Byli bychom vydrželi řadu měsíců — a sami, kdyby to jinak nešlo,» skončil a výraz jeho obličeje, výraz těch oklamaných a zrazených českých lidí, navždy zůstane v mém srdci i mysli. Když mě vysadil u cíle mé cesty, před krásným starým venkovským domem, požádal mě, zda se může na tři hodiny vzdálit. Chtěl jet navštívit svou rodinu do jakési malé vsky nedaleko odtud. «Ještě se neví, jestli Hitler nevrhne i tam,» řekl mi. «Moje rodina smýšlí demokraticky — nedopadlo by to s nimi dobře.»

Karla Čapka jsem znala od první ze svých četných návštěv Prahy. Věděla jsem, že je v blízkém styku s Benešem, a doufala,

že mi bude moci vysvětlit, proč Beneš pojetoval tak nevysvětlitelnou důvěru mocnostem, které s dostatečnou jasností daly najevo své zrádné úmysly, proč doufal a strnule vyčkával jako králik ochrnutý pohledem krajty. — Přivítala mě paní Čapkova, jinak přední česká herečka Olga Scheinplugová. Sdělila mi, že Čapek strávil noc v pláči psaním dopisu Benešovi. Za celý život jsem neviděla plakat tolik mužů jako v těchto dnech, kdy Československá republika byla odsouzena svými přáteli k smrti.

Ačkoli Čapkova jemná slovanská tvář nesla stopy melancholie a tmavé oči jako by vyjadřovaly bezbřehý smutek, byl Čapek svým založením člověk dobré mysli. Jeho jasný a pronikavý duch často nalezl výraz v ostré a přitom neobyčejně komické satíře. Například hra Bílá nemoc uváděná s obrovským úspěchem po celé Evropě je skvělou útočnou a tragikomickou obžalobou, která odhaluje fašistické diktatury. Ta «bílá nemoc» je záhadná odpudivá choroba končící smrtí, která se jako morová rána objeví všude, kde se k moci dostane fašismus. Zničí nakonec i samotného diktátora právě ve chvíli, kdy po uskutečnění všech jeho tužeb a cílů propuká chaos světové války. Hra Bílá nemoc demonstruje autorův intelekt; humor a vytříbenost. Navíc ukazuje Čapka jako skvělého bojovníka, který dokázal vést válku na nejvyšší úrovni s pozorovatelnou duhou.

«Prohráli jsme, svou bitvu jsme prohráli,» říká mi. «Je po všem. Já tu teď suonozejmě nemohu zůstat, ale to je na tom to nejmenší. Šel bych rád, kdybych k tomu měl dobrý důvod.» Odpovídám mu, že pro něho, pro Čapka, nikdy nemůže být dobrý důvod k odchodu z vlastní země. «Důvody mohou být jen ty, co jsou, hnusné, odporné a nízké.» Bílá nemoc, říkám si v duchu, jen ta může odtud vyhnat tohohle člověka. «Budeme emigrovat,» říká paní Scheinplugová. «Naučíme se mluvit a žít tam, kde ještě existuje svoboda.» Manžel jí sleduje pohledem, v němž je ten bezbřehý smutek, o kterém jsem se tu už zmínila. Kde to je? jako by se ten pohled ptal. Kde na světě širém? Rozhovořili jsme se o Americe a jeho žena je opět plná naděje. «Amerika je velká a svobodná,» říká a dodává, že Čapek tam najde uznání. Místo odpovědi klade Čapek otázku: «Co bude dělat Beneš? Ten tu taky nemůže zůstat.» Bylo to dva dny před Benešovým odstoupením, ale jeho přítel Čapek o prezidentově rezignaci už určitě věděl. Přišla řada na mé otázky o Benešovi. «Já vím, já vím,» zarazil mě Čapek sklesle, «asi mohl udělat něco jiného. Asi to udělat měl. Ale copak to sama nevidíte — celý jeho život, společná koncepce Masarykova státu, Benešova státu, našeho státu — stojí a padá s ideou západních demokracií. Jest-

liže Anglie a Francie zradily tuto myšlenku, zradily i nás a vydaly nás všanc. Jakmile se zřítílo vše, na čem jsme stavěli, byli jsme ztraceni nejen prakticky a z vojenského hlediska, ale sami v sobě.»

«Pokud se vás týče,» pokouším se o lehký tón, který ale skřípe, «vy přece odjedete k nám do ciziny a budete pokračovat ve své práci. Všechny tyhle hrůzy budou mít pro nás alespoň jeden dobrý důsledek: rozptýlené síly našich bojovníků dostanou obrovskou a jedinečnou posilu z českých řad.» Čapkova odpověď je vyhybavá: «Shánějte pro nás posily za mořem,» říká, «moc vás o to prosím. A až já už tu nebudu, připomínejte Američanům, že Československo se nesmí nechat zahynout. Musíme dostat pomoc, přinejmenším ekonomickou, abychom se udrželi při životě.» «Ale my přece odjíždíme?» zkoumavě se znovu ptá jeho žena. «Přece tady nechceš zůstat?» Čapek zakroutil hlavou, ale nevypadá to na přesvědčivé «ne». Je to výraz naprostého zoufalství. «Tady já zůstat nemohu —» říká. Nekleslá hlasem, věta zůstává nedokončena.

Nepotěší se, ani když odvádím řeč k jeho knihám Válka s Mloky a Hordubal. «No jen si představte, že bych něco na způsob Hordubala měl napsat v cizině,» říká. Má pravdu. Tenhle jeho nejpoetičtější a nejdějímavější román je v pravém slova smyslu tak srostlý s jeho vlastí, že nacisté určitě závidí blednou. «Ale Válku s Mloky,» pokračuji, «už znají čtenáři v mnoha jazycích. Příběh o těchto chytrých zlodušcích, zprvu vycvičených lidmi k nejrůznějším účelům a později proměněných v dav bez duše a morálky, zato s nebezpečnou znalostí techniky, v dav, který vrhne svět do záhuby — ten příběh je tak současný a dráždivý, tak přesvědčivý a navíc i komický a zábavný, že si získává oblibu všude.» «Snad,» říká Čapek, opět s malátně odmítavým gestem. Při tom jeho «snad» se jeho žena rozpláče.

Karel Čapek je mrtev. V Československu zůstat nemohl — to jsou jeho vlastní slova —, ale stejně tak by byl neokázal žít mimo ně. Pro svět je to veliká ztráta. Bílá nemoc si vyžádala další, nenahraditelnou a hrůznou oběť.

(The Nation, 14. I. 1939)

lich sei. Eine wesentliche Rolle spielten auch der Vater und die gesamte soziale Umwelt. Darstellungen wie die „Schwarzwaldklinik“ verteilen alle Anstrengungen, die zum Ziel haben, daß Frauen Beruf und Familie besser miteinander vereinbaren könnten. Das ZDF: Die Serie soll Entspannung bieten und nicht gesellschaftliche Wirklichkeit widerspiegeln.

Beruf an den Nagel, Ihr Sohn braucht Sie.“ Frau Lehr: „Die Schwarzwaldklinik propagiert ein überaltes Rollen-Klischee.“ Dadurch würden „negative Einstellungen gegen junge berufstätige Mütter“ erzeugt und diese verunsichert. Wissenschaftlich sei längst widerlegt, daß allein die Berufstätigkeit der Mutter für Fehlentwicklungen des Kindes verantwort-

Bonn – Die Fernsehserie „Schwarzwaldklinik“ ist nach Ansicht von Familienministerin Ursula Lehr (CDU) „unverantwortlich“. Besonders kritisiert sie die letzte Samstag-Folge. Darin wurden Verhaltensstörungen von „Professor Brinkmanns“ Film-Sohn „Benjamin“ (3) auf die Berufstätigkeit seiner Mutter „Christa“ zurückgeführt. Ein Arzt riet ihr: „Hängen Sie Ihren

LZIPERÉ-STROYKA!

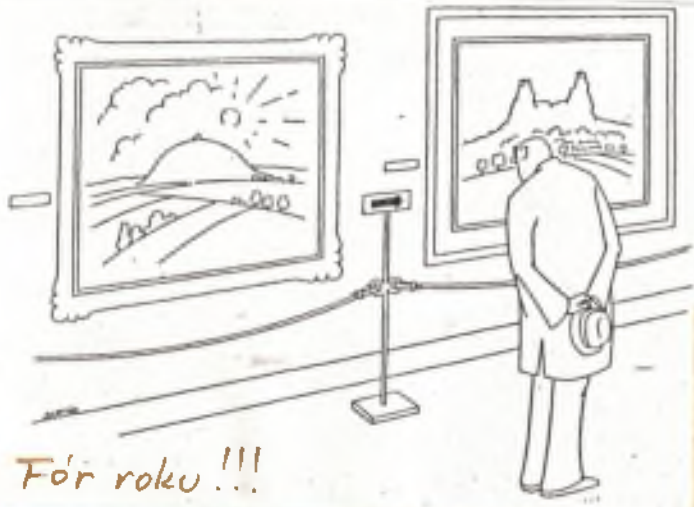

Kniry!
Harasin
 podporuje
 vzrůst vlasů
 a vousů
 s podivu-

hodným
 výsled-
 kem.

Klaus Kinski (63) veröffentlicht in den USA eine Autobiographie: „Alles was ich brauche, ist Liebe“. Er behauptet darin, daß er Hunderte von Frauen gehabt hat – jede Rasse, jede Hautfarbe: „Ich mache jede an, die ich ins Bett holen kann. Egal, ob verheiratet oder Mutter – Studentinnen, Touristinnen, Fotomodelle...“ Auch 7 farbige Mannequins habe er **Yves St. Laurent** habe er geliebt. Schon als Sechsjähriger will er „verbotene Spiele“ mit Mutter und Schwester gehabt haben. Über seine Tochter aus zweiter Ehe, **Nastassja (27)**, sagt er laut Mailänder Tageszeitung „Carriere della Sera“: „Ich kann nicht einschlafen mit Nastassja. So wie ich nach ihr verlange, bin ich doch nicht glücklich.“

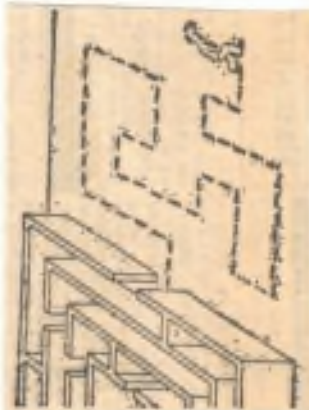

För roku !!!

FETISOV ODMÍTÁ TICHONOVA

MOSKVA (a): V úterním utkání nejvyšší hokejové soutěže SSSR CSKA – Křídla sovětů (3:3) nastoupil v dresu několikanásobného sovětského mistra Vjačeslav Fetisov. Reprezentační obránce v rozhovoru pro deník Moskevskij komsomolec uvedl, že nadále odmítá hrát pod vedením trenéra CSKA a reprezentačního celku Viktora Tichonova. Riga prohrála s Kyjevem 2:8!

Obrovská dogma vejde do baru a objedná si sklenku whisky.
 „Co jsem dlužna?“
 „Padesát korun,“ odpoví barman a dodá, „psa jsem ještě nikdy neohluhoval...“
 „Při těch vašich cenách jsem tu taky naposledy,“ zní odpověď.

Spjat s dějinami Filharmonie

[Slá]: Dnes si připomeneme sto deset let od narození národního umělce Františka Stupky, s jehož jménem je spjata historie České i Moravské filharmonie.

Po absolvování pražské konzervatoře (housle u O. Ševčíka) odešel do Oděsy, kde 18 let hrál v Městském divadle, vyučoval na oděské konzervatoři a byl sekundistou Oděského kvarteta; od 1917 se začal věnovat i dirigování, mj. Oděské filharmonie, jejímž byl spoluzakladatelem. Vychoval řadu žáků, k jeho přátelům patřili mj. Glazunov, Rimskij-Korsakov, Safo- nov. Po návratu do vlasti se nadále věnoval pedagogické práci na konzervatoři v Praze, těžiště jeho činnosti se však záhy přeneslo cele na dirigování. V letech 1919–1946 byl dirigentem České filharmonie, s níž nastudoval repertoár úctyhodné síly, zahrnující v první řadě skladby českých, ruských a ostatních slovanských autorů; v letech 1946–56 řídil Moravskou filharmonii a vyučoval na JAMU v Brně. Zasloužil se životopisnou studií věnovanou Františku Stupkovi Vladimír Štěl.

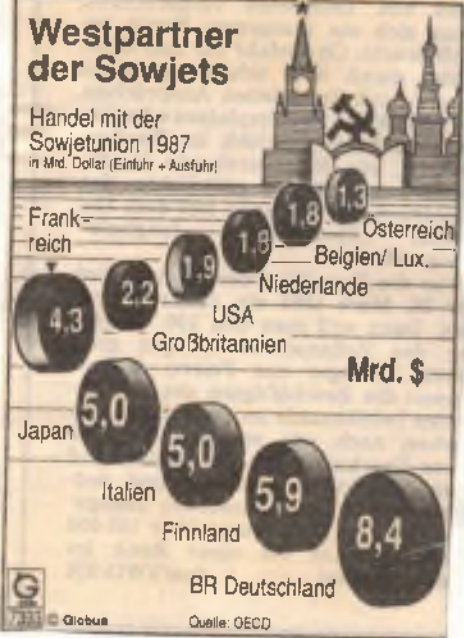
Kresba J. Koucky
 glické práci na konzervatoři v Praze, těžiště jeho činnosti se však záhy přeneslo cele na dirigování. V letech 1919–1946 byl dirigentem České filharmonie, s níž nastudoval repertoár úctyhodné síly, zahrnující v první řadě skladby českých, ruských a ostatních slovanských autorů; v letech 1946–56 řídil Moravskou filharmonii a vyučoval na JAMU v Brně. Zasloužil se životopisnou studií věnovanou Františku Stupkovi Vladimír Štěl.

MÍSTO ČESKÉ HYMNY „VLOŽIL DO 1812“ SOVĚTSKOU HYMNU (1945)

Sdělení majitelům vozu Favorit

[Čtk]: V souvislosti s říšcími se dohady o závadách na přední nápravě vozů Škoda-Favorit sděluje státní podnik AZNP Mladá Boleslav, že u dvou prodaných automobilů skutečně došlo k porušení bodových svárů na nápravě. Jednalo se o vozy/pražské taxistůžby, používané v extrémních provozních podmínkách, přičemž jeden z vozů byl vyroben v ořvřovací a druhý v teslovací sérii. Na automobilech ze sériové výroby se dosud podobná závada nevyskytla. Nebyla zjištěna ani u více než 700 vozů, které pracovníci AZNP okamžitě zkontrolovali. Přesto se mladoboleslavská automobilka rozhodla bezplatně zkontrolovat a popřípadě případnými sváry přední nápravce všech vozů Škoda-Favorit vyrobených do konce roku 1988. Jejich majitelé jsou o termínu kontroly postupně informováni. Je třeba zdůraznit, že v žádném případě nejde o závadu ohrožující bezpečnost provozu a že tedy lze vozidlo bez omezení užívat i před provedenou kontrolou.

SLOUŽILY ŠPION, KTERÝ V NER DOSTAL 11 LET A BYL VYMĚNĚN...

V Prostějově je nejhorší ovzduší
 (mv): Podle měření Okresní hygienické stanice v Prostějově je v tomto banáckém městě nejhorší ovzduší v Jihomoravském kraji. V roce 1986 přistrojilo zaznamenaly 488 mikrogramů oxidu siřičitého na kubik vzduchu, o rok později se tato hodnota zvýšila na 642 mikrogramy. Oxidů dusíku bylo v roce 1986 zjištěno 180 mikrogramů, 1987 již 281. Všechny tyto hodnoty jsou z období tzv. netopné sezóny, a jsou vyšší i než v krajském městě Brně. Příčinou jsou ne- kvalitní tuhá paliva a vliv dopravy. Proto se město snaží tyto vlivy aspoň zmenšit. Už od podzimu bude dálková slučňní doprava vedena oklonem přes nový obchvat a podle zpracované tepločíslicí studie újde v hlavních znečišťovateli ovzduší postupně k převede- ní kotelen ze spalování tuhých paliv na zemní plyn. Záměna je provedena např. v Obchodních spalovnách. V budoucnu a výzkumného ústavu odevětní, provádí se v Agrozeru, Zelažárnách a v obřtném souboru Prostějov-západ aj.

18 měsíců pro Kontěška

PRAHA (čt): Disciplinární komise Svazu ledního hokeje ČSČV potrestala hráče Dukly Trenčín Romana Kontěška nepodmíněným zastavením závodní činnosti na 18 měsíců od 1. 1. 1989 do 30. 6. 1990 za prostupek jehož se dopustil během MS dvacetiletých v USA neslušnějším s morálkou čs. sportovce a zejména reprezentanta. Dále udělila pokutu oddílu Škoda Plzeň Kčs 4000 za nepřístojné chování diváků hry a oddílu CHZ Litvínov pokutu 2000 Kčs. Napomenutí dostaly VŽKG, Sparta Praha Dukla Jihlava a VSŽ Košice za nedůstojné vyhlásování nejlepšíh hráčů a Dukla Trenčín za to, že se jeden z trenérů nedostavil na hokejovou konferenci.

Deutsche rauchen mehr
Wiesbaden – Die Deutschen rauchten im letzten Jahr 117,8 Milliarden Zigaretten – 0,1 Prozent mehr als 1987.

Horský hotel opět v provozu

[Čtk]: Po šestileté přestávce zahájil provoz Horský hotel na Černé hoře v Janských Lázních. Rozsáhlá rekonstrukce a modernizace, které zachovávají původní ráz objektu, si vyžádaly náklady ve výši bezmála 21 milionů korun. Od třicátých let, kdy byl hotel postaven, jsou nynější úpravy nejvýznamnější. Vytápění je řešeno elektrokotelnou, takže je bez zplodin pro okolí. O veškeré práce v interiéru a jeho vybavení se postaral Krkonošský nábytek Vrchlabí. Ubytovat lze více než 80 hostů v jedno a dvoulůžkových pokojích, z nichž některé jsou s koupelnou nebo sprchou. Na letní sezónu se počítá s otevřením dalších zařízení mj. tělocvičny, posilovny, sauny a kuželny. K dispozici bude také tenisový kurt.

VEDOUCIM TAN BYL „BERKA“; VV- SLOUŽILY ŠPION, KTERÝ V NER DOSTAL 11 LET A BYL VYMĚNĚN...

JENON TAN 2

Jak se osvědčuje nová praxe s udělováním československých víz

"Je to fantastické," říká triapadesátiletý zednický mistr Wolfgang T. z Moosbachu, ležícího nedaleko hranicního přechodu Waidhaus — Rozvadov. "Jezdím za přítelkyní do Plzně. Dříve jsem musel poslat žádost o československé vízum do Bonnu, dnes je dostanu v Rozvadově za pět minut. Díky tomu jsem u vás od Nového roku již puštěl."

U bílého patřičku s nápisem CS jsme ještě doma. Zcela promíjí. Děti do 15 let neplatí a ani se na druhé straně mostku přes Hranický potok, ně nezvážují předpisy o povinné výměně valut, v němž se to jen hemží psů, je už Bavorsko. V patrové budově, která před dvěma měsíci sloužila celému provozu na hranicním přechodu v Rozvadově, je dnes vizové pracoviště oddělení pasové kontroly. Kilometr odtud byl totiž postaven žadatelů prožije pár dnů v západoevropských léznicích, a 20. listopadu 1988 otevřen nový moderní obdovavací objekt s osmi jízdami pruhy pro osobní vozidla a oddělením přechodem pro kamióny TIR.

Československá jednorázová, návratná, turistická vstupní víza jsme začali udělovat na počátku 1. ledna letošního roku. Informuje nás důstojník JUDr. Stanislav Novotný, náčelník oddělení pasové kontroly na hranicním přechodu Rozvadov. "Prvním zákazníkem" našeho vizového pracoviště byl na Nový rok již v sedm hodin ráno sociálně demokratický poslanec bavarského sněmu Otto Benner, kterého zajímala naše nová praxe. A ocelní jí. Když jsme první večer dělali bilanci, zjistili jsme, že bylo vydáno devadesát jedno vízum.

Za provoz vizového pracoviště odpovídá důstojník Bedřich Leitgeb. "Do většího polehne jsme vydali 1702 víz, za něž žadatelé zaplatili 510 600 devizových korun. Jen 6. ledna jsme vyhověli 222 zájezdcům. Mnozí podnikají jsou jednoduché: cestovní pas, který musí platit ještě dva měsíce po vydání našeho víza, dvě odpovídající fotografie a správní poplatek 300 Kčs ve valutách. V humanitárních případech (svatby, vážné onemocnění, pohřby), snižuje se poplatek o polovinu, nebo se ně, byl bych u Kristýny o dvě hodiny dříve!"

Proč ale bychom nemohli takovou službu zavést také u nás? Proto jsme se z Rozvadova vydali do Okresního podniku služeb v Tachově. Jeho ředitel Ing. Rudolf Fichtl a ekonomický náměstek Václav Hála nám podali následující vysvětlení: "O potřebě takové služby vůbec nevíme. Jste první, kdo o tom hovoří. Fotografické služby totiž v našem okrese zajišťuje výrobní družstvo Fotografie se sídlem v Pízní. Jednu provozovnu mají zde ve městě, druhou v Boru, což je na hlavní silnici č. 149 Rozvadov—Pízeň. Máme stavený pevný předmět podnikání a ten plátné. Rádi bychom se však ujali služeb, o které hovoříte. Nemáme ale na nákup fotoautomatu vlastní devizové prostředky. Když nám byly svěřeny, jsme přesvědčeni, že by se velmi rychle vrátily."

Kdo může tyto prostředky poskytnout? Rodníky služeb patří pod ministerstvo vnitra a životního prostředí ČR. Pohraniční stráž je řízena federálním ministerstvem vnitra, na hranicích přechodů fungují ještě pracovníci Ústřední celní správy, podléhající ministerstvu zahraničního obchodu. Co kdyby se představitelé těchto ministerstev mezi sebou dohodli? Ide nejen o službu turistům, ale také o velkový zisk.

Kuráků je stále hodně

(čik): Před rokem byla v ČSSR vyhlášena celospolečenská kampaň proti kouření. Šance pro tři milióny? Její dlouhodobý program stádeje cíl uchránit před zhoubnými následky kouření tři milióny dětí. Které se v Československu narodí do roku 2000, a při spěsí k ozdravení populace. Podle pražského Ústavu zdravotní výchovy se loni v ČR vzdalo svého zlovyku asi 6 proc. kuřáků. Podobný průzkum se dosud na Slovensku neprováděl, statistiky však uvádějí, že průměrná roční spotřeba cigaret klesla od roku 1980 z 1900 na 1600 kusů. Nadále však kouří pětibilióně polovina mužů, třetina žen a s výjimkou 2 proc. každé jednatiletileté dítě alespoň jednu ochutnalo cigarety.

A-2 170!

● S platností od včerejška byly v Jugoslávii opět zvýšeny ceny ropných derivátů. Litr 98oktanového benzínu bude stát 2260 dinárů proti dosavadním 1740 dinárům, bezolovnatý benzin zdražil na 2380 dinárů za litr a cena motorové nafty se zvyšuje na 1850 dinárů za litr. Průměrné zvýšení cen ropných derivátů činí téměř 29 procent.

ISLÁMSKÉ CENTRUM v egyptské Gize uvedlo do provozu databanku, v které jsou všechny výrazy zakladatele islámského náboženství Muhammad. Systém má umožnit snadnou orientaci nejen studentům islámu a náboženským učencům, ale i vědcům a badatelům. Jak uvádí týdeník Middle East Times, v druhé fázi projektu bude databanka, která je zpracována v arabštině a angličtině, rozšířena o další údaje týkající se islámu. Jako podkladu pro počítačové zpracování Muhammadových výroků použili egyptští vědci mnoha svazků náboženské literatury nazývané hadísy. V nich jsou Muhammadem vyslovené názory uspořádané podle hodnověrnosti historických odkazů. Databanka obsahuje také výklady k jednotlivým výrokům.

Vítězové Zlatého slavíka

(kr.): Do svého 27. ročníku vstoupila anketa "Zlatý slavík", která každoročně vyhláší nejlepšího interpreta v oblasti populární hudby. Do redakce Mladého světa zaslalo hlasovací listky téměř devadesát tisíc členů, kteří rozhodli o pořadí v kategoriích zpěváků, zpěváků a skupin. Mezi zpěváků obhájil loňské prvenství Dalibor Janda, druhá a třetí místo obsadil Michal David a Petr Kotvald. Dvacetiletý vítěz zlatý slavík Karel Gott je na čtvrtém místě. Loňské prvenství s velkým náskokem obhájil rovněž Peira laub, další dvě místa v kategorii zpěváků obsadily Iveta Bartoňová a Heidi Jančík. Ostravská skupina Citron (loni třetí) letos vystoupila na stupeň nejvyšší.

A GOTTA, A GOTTA NEM VOLE MA...

K dezinformační kampani

TASS Alexandr Kondrašov. Uvádí, že některé americké a britské listy prošly ke zdrženlivějšímu tónu při líčení sovětské skutečnosti, ale nechtějí zato ponaučnými prognózami na adresu východoevropských socialistických zemí. Předpovídají jim "brzký ekonomický krach", "sklouzávání k revolučnímu výbuchu", "vojenské převraty" a dokonce "možnost nového sovětského vpádu". Na podporu svých výmyslů používají autoři zjevně obnovenou argumentaci: konflikt mezi "konzervativními nteí a radikálními dětmi", "ptirozenou inklinaci k Západu" a "snahu vymazat se za sovětské péče". Ostatně i kurs, který je navrhován vládám západních zemí, je v podstatě stejný jako dříve: taktika slavení mostů a cílem odtržení východoevropských zemí od SSSR. Z čeho vycházejí tyto zlověstné předpovědi? Zda se, že jen se snah pokladat právní za skutečnost. Vždyť jak lze seriózně hovořit o možnosti sovětské intervence, když SSSR zahájí již v příštích měsících stěhování a následně rozpuštění značné části svých vojsk umístěných v NDR, CSSR a Maďarsku? Tak se komentátor TASS, jak vyplynělo z doporučení listu Washington Times a časopisu Time Economist a dalších konzervativních periodik, mají západní vlády sežet nikoli na čestná a rovnoprávná jednání s Východem, ale na odtržení východoevropských zemí od SSSR, na demontáž socialismu a rozbití socialistického společenství. Je příznačné, že čím méně západní vlády naslouchají těmto radám a prokazují stále větší realismus a pružnost ve vztazích se socialistickými zeměmi, tím naléhavěji znějí tato doporučení. V Evropě a ve světě dnes vládne nové politické ozduší. Ale je vždy dobré pamatovat si dějiny. A ty nejednou ukázaly, že podobná doporučení, která byla v minulosti předkládána a realizována, nikdy nepřiflášela západním zemím kýžený efekt, zdůraznil A. Kondrašov.

● Z londýnské galérie Waddington bylo ukradeno dílo amerického fotografa a malíře Andyho Warhola — portrét známé herečky Marilyn Monroeové. Nedávno zemřelý autor obrazu patřil k největším postavám amerického avantgardního umění a cena ukradeného díla se odhaduje na více než 300 000 dolarů.

SENZÁCIA MAXIMA!

Z Hradce Králové do Milána, Sydney a San Rema

Výroba klavírů má v našich zemích bohatou tradici. V loňském roce jsme si připomněli 110. výročí založení značky Rösler a letos slaví významné jubileum 125 let své existence královéhradecký Petrol. O našem nejstarším a nejznámějším výrobci klavírů a pianin, Antonínu Petrovi, se zachovalo poměrně málo zpráv. Narodil se v roce 1839 v Hradci Králové.

Když se vyučil ve Vídni řemeslu — či umění — stavět klavíry, vrátil se do otcovy truhlářské dílny, kde sestavil první nástroje. Potom se přestěhoval na královéhradecké Brněnské předměstí, kde začal vyrábět také harmonia a pianina.

Podnikavý Petrol hodně cestoval a své výrobky systematicky propagoval na různých výstavách. Proto si nástroje z jeho továrny záhy našly cestu do Švejc, Anglie, Francie, Ruska, Belgie, Srbska i dalších zemí. Svým synům předal krátce před svou smrtí v roce 1915 již světově proslulou, prosperující firmu, založenou na progresivních pracovních metodách a vysoké řemeslné zručnosti.

V roce 1948 se firma Petrol stala národním podnikem, začleněným do nové organizace výroby hudebních nástrojů. Současně se otevřela i nová etapa v šíření slávy této vyhledávané značky. Klavíry z východních Čech získaly zlatou medaili na výstavě v Bruselu, Španělsku a Evropskou cenu kvality a zlatou medaili na Mezinárodním veletrhu spotřebního zboží v Brně.

Dnes znají klavíry Petrol prakticky v celém svě-

tě. Naleznete je v milánské La Scale, v koncertním sále v Sydney či na festivalech v San Remu. Oblíbili si je také vynikající pianisté Paul Badura-Skoda, Segueira Costa, Carlo Zechi, Svatoslav Richter, jazzové hvězdy Oscar Peterson, Duke Ellington, Count Basie i další přední umělci.

Loň byla v Hradci Králové dokončena výstavba dalších továrních objektů. Po ukončení zkušebního provozu se v nich zvýší současná výrobní kapacita, představující ročně 800 klavírů, na dvojnásobek. Přitom více než 80 procent produkce je určeno na export; minimálně 50 hradeckých klavírů nese každoročně hrdé označení mistrovský nástroj.

... 4 ZBYTEK ...

● Japonský elektronický koncern NEC oznámil, že vyvinul a dává na trh nejrychlejší 32bitový mikroprocesor na světě. „Srdcem“ procesoru, který je schopen zpracovat 15 miliónů operací za sekundu, je čip o hranách osmkrát osm milimetrů se 385 000 součástkami.

Hradec Králové patří k našim nejstarším královským svobodným městům, což potvrzuje nejen listina, vydaná v roce 1225 Přemyslem Otakarem I., ale především řada stavebních památek v jeho historickém centru. Vždyť ve 14. století se toto věnné sídlo českých královen svojí rozlohou a počtem obyvatel stalo po Praze druhým nejvýznamnějším střediskem Čech.

STÁLA CELÉ PANSTVÍ

Stavbu Bílé věže světil královéhradečtí měšťané v roce 1574 vládkému staviteli Burlanovi. Byla vybudována z hořického pískovce, jehož zbarvení jí také dalo jméno. Půdorys věže je 10krát 10 metrů, výška 68 metrů a za peníze, které tehdy stála, by se dalo koupit celé opočenské panství. Ve čtvrtém poschodí má věž na všechny strany obrovská okna, dělená uprostřed toskánskými sloupy, takže zvuk věžního zvonu býval slyšet až na vzdálenost deseti kilometrů.

Zvon Augustin — po svatovítském Zikmundu druhý největší v Čechách — je ještě o půl století starší než samotná věž. Je 170 centimetrů vysoký, průměr zakřivený měří 208 centimetrů a zvon váží 9800 kilogramů. Je dodnes zahalen tajemstvím, jak se hradeckému zvonáři Ondřeji Záčkovovi podařilo v technicky naprosto primitivních podmínkách odlít tak dokonale dílo.

V poschodí, sestavě poschodí je světnička, kde bydlel až do roku 1929 vězný; na obvodu poschodí je pohodlný oděv, podívaný šestnácti toskánskými sloupy. V roce 1691 byl na věži umístěn čtyřnádvacetihodinný staročeský orloj. Když však časem zchátral, byl v roce 1829 z veřejných sbírek, organizovaných V. Kl. Klicperou, zakoupen nový hodinový stroj od proslulého vynálezce a konstruktéra Božka.

I když měla věž sloužit výhradně strážním účelům, lákala občany také k nevšední vyhlídce na Krkonoše, Orlické hory, malebné Polabí s Kunětickou horou, výhledy Českomoravské vrchoviny a Železných hor i na město. V roce 1804 zdolal jejích 217 ne příliš pohodlných schodů i císař František I. s choť. Teprve v minulých letech, kdy se správy opatřily Park kultury a oddechu Hradec Králové, patřila vesměs k ohozu k nevyhledávanějšímu cílům návštěvníků krajského města. Přesto však musela být v loňském roce Bílá věž z technických důvodů uzavřena.

NEJSTARŠÍM VEŘEJNÝM MUZEMEM na území dnešní ČSSR je Slezské muzeum v Opavě. Bylo založeno před 175 lety jako gymnaziální muzeum v tehdejší hlavní město Slezska. Počtem téměř dvou miliónů sbírkových předmětů je v pohodlném čtvrtém v Československu s metodickou působností pro muzejnictví a kronikářství Severomoravského kraje. Má 17 odborných pracovišť, k nimž patří rovněž Arboretum v Novém Dvoře u Opavy a Památník Petra Bezruče. Pracovní styky udržuje s přibližně 400 muzeji na celém světě.

Ples bez kouře

(mat): Zatančit si v cigaretovém dýmu není v Praze problém. Více starostí má ten, kdo chce kroužit v sále bez modravých obláček kouře. Proto ho možná potěší následující informace: 22. ledna bude ve velkém

sále Lucerny nekuřácký ples. K tanci hraje Combo M. Kočárník a Dixieland fakulty všeobecného lékařství UK. Je sympatické, že pořadatelé ze základní organizace ČSDP Aqualice dali do předprodeje jen tolik vstupenek, aby všichni plesající našli kromě místa na parketu i volnou židli u stolu.

Verbrechen in der Sowjetunion

Moskau — In der Sowjetunion ist die Kriminalitätsrate im vergangenen Jahr um 17 Prozent angestiegen. Er erhob Innenminister Bakatin. Er erhob Vorwürfe gegen Polizei und Miliz. Die Polizei hätte die Statistik bisher geschönt. In der Miliz gäbe es „Korruption, Grausamkeit und einen Hang zu gesetzlosen Handlungen“.

V Lichtenštejnském kaňkectví, kde žije 26 500 obyvatel, je registrováno 10 tisíc osobních automobilů. Hmotná výroba těchto vozidel na deset lichtenštejnských silnicích podle úřady kradě opatření, proti němuž životního prostředí. Například by přijat zákon o bezplatné veřejné autobusové dopravě pro všechny. Je to první rozhodnutí toho druhu na světě. O bezplatné autobusové přepravě nejsou vyjmuti ani cílanci.

Jak uvedl západoněmecký magazín Geo, byl objeven nový způsob, jak zjišťat alkohol v krvi člověka. K vzorku moči v 95 procent bezpečně posloužit sliz vyšetřovaného člověka. Prů je pak během 15 sekund možno zjistit, zda dotyčný pil alkohol. Celé tajemství spočívá v tom, že badatelé objevili, že sliz člověka, který pil, jsou řidiči. Už byl také zkonstruován přístroj pro počty silnicí policie, který za pomoci elektroniky pomůže analyzovat sliz zjistit podneplil řidiče.

V africké republice Togo stouč, aby neopatřený muž udělal nějaký kompliment ženě, třeba jí řekl, že je hezká, pochválil její povahu či milé úsměv a — podle starého obyčejů — se s ní musí oženit. Naštěstí zákon v Togu povoluje, aby muž měl čtyři manželky.

Saúdské Arábie vyvezla v roce 1987 celkem 1,5 miliónu tun pšenice, i když vláda na produkci této obilniny doplní mnohem více než činí alsk s prodeje na světových trzích.

1 Million mehr Jobs

Bonn — Arbeitsminister Blum (CDU) schätzt, daß durch den EG-Binnenmarkt eine Million zusätzliche Arbeitsplätze in der Bundesrepublik entstehen.

Keine Raucher-Verbote

Bonn — Gesundheitsministerin Lehr will keine Verbote gegen Raucher erlassen: „Mündige Bürger müßten selber entscheiden.“

Leninakan: Prežili ve sklepě

MOSKVA: Šest živých lidí bylo vyproštěno z trosek devítipatrového domu v Leninakanu. Ve sklepě domu přežila šestice mužů nejen ničivě zemětřesení, ale i těžkých 35 dnů, které uplynuly od katastrofy do jejich vyproštění 11. ledna. Jeden ze zasypaných, 50 letý A. Akopjan, zpravodajům agentury TASS řekl, že v den zemětřesení poprosil pět sousedů, aby mu pomohli vynést ze sklepa dvě těžké nádoby. Sotva však vešli do sklepa, otřesy pády vše zabolily a muž byl ve sklepě zavalen. Další z šestice K. Sarkisjan utrpěl zlomeninu ruky. A. Akopjan mu jí po celou dobu usetřoval metodami lidového léčitelství. Jídla s plíť jsme měli dost, řekl A. Akopjan. Bylo zde hodně nakládané zeleniny, kompotů a zavařenin, a dokonce i kus uzené sounky. Museli jsme však křtít, protože jsme nevěděli, jak dlouho budeme pod troskami. Úplně jsme ztratili představu o času, ale ani na chvíli jsme nezapochybovali, že nás vyproští, uvedl A. Akopjan. Šest zachráněných mužů je nyní v jerevanských nemocnicích. Podle lékařů je jejich zdravotní stav vcelku dobrý.

Záchrana výmyslem

Moskva: Sovětský list Izvestija v sobotu označil zprávu o údajné záchraně šesti osob z trosek Leninakanu 35 dní po zemětřesení za výmysl. Sestra Ajkaza Akopjana, který je jediný znám z údajně zachráněné šestice, přiznala, že celá historka byla vymyšlena, aby se její bratr mohl dostat do dobrá nemocnice v Jerevanu. Poslední člověk byl po ničivém zemětřesení zachráněn 26. prosince.

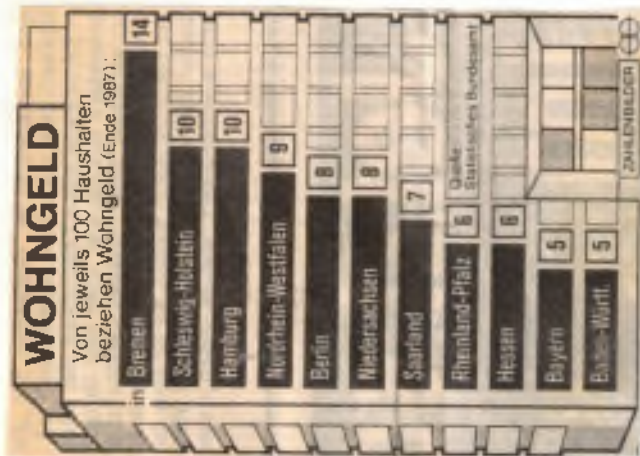
BOLŠEVICKÁ KACHKA...

Pokuty za nepoctivost

(čtk): Na závažné nedostatky v ochraně zájmů spotřebitelů ukázaly i kontroly poctivosti při prodeji, které uskutečnila Slovenská obchodní inspekce během letní turistické sezóny. Její inspektori prověřovali dodržování zásad ochrany spotřebitele ve 2444 prodejnách, provozovnách a soukromíků. Podle jejich zjištění z 2345 kontrolních náhrapů a konzumací, které uskutečnili, bylo 55,3 procenta předraženo. Neptání výstav v dodržování zásad poctivosti zůstali — tak jako v minulých letech — u soukromíků. Z obchodních organizací byla nejhorší situace v družstevním obchodu a v restauracích. Šlo o nedodržení hmotnosti, míry a účtování nesprávné ceny. Pracovníkům odpočíváním za zjištěné nedostatky uložila SOI pokuty téměř za 850 tisíc korun, navrhla kátrná opatření a tři případy podezřelých z trestného činu postoupila k vyšetřování orgánům činným v trestním řízení.

Prag beleidigt Weizsäcker

TO NEMA' OBDORY - 5 DNŮ „DANACH“!!
 KAŽDÝ NADÁVKY JE JKODA...

Prag - Die Tschechoslowakei hat ihrem Ex-Außenminister Jiri Hajek (aus der Zeit des „Prager Frühlings“) verboten, als Gast Richard von Weizsäcker in die Bundesrepublik zu reisen. Der Bundespräsident hatte ihn zu einem Essen eingeladen, das er heute zum 75. Geburtstag (18. Dezember) des SPD-Ehrenvorsitzenden Willy Brandt in der Villa Hammerschmidt gibt.

Jiri Hajek wollte am Mittwoch sein Visum abholen. Die Behörden sagten ihm, die Reise in die Bundesrepublik liege „nicht im Interesse des tschechoslowakischen Staates“. Präsidentschafts-Sprecher Pflüger erklärte dazu: Die Entscheidung sei nicht verständlich. Der Bundespräsident bedauere sie außerordentlich. An dem Essen nehmen 45 prominente Gäste teil, darunter acht Staats- oder Regierungschefs.

Neues aus der Medizin

Hamburg - Hautkrebs-Erkrankungen haben sich in den letzten 20 Jahren verfünffacht. Auf 100 000 Deutsche kommen schon 12 Fälle. Professor Peter Altmeyer (Ruhr-Uni):

„Hautkrebs droht eine neuen Volkskrankheit zu werden.“

● 400 000 deutsche Frauen leiden unter Bulimie - sie werden von Heißhunger befallen, erbrechen sich. Dr. Geraciotti (Bethesda, USA): 40 % der Fälle werden durch Antidepressiva geheilt.

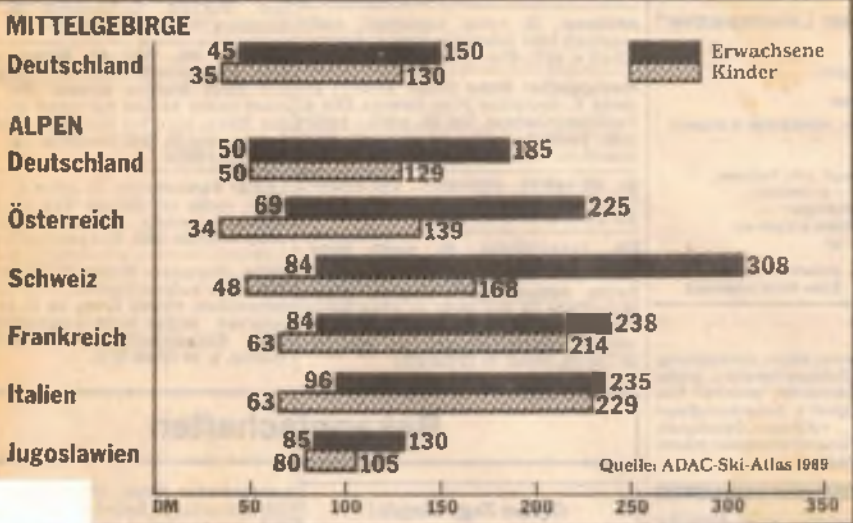
● Test in USA: Entspannungsübungen helfen Herpes-Patienten - die Erkrankungen werden seltener, Herpes verschwindet rascher. ● US-Gesundheitsexperten: Offene Blusenknöpfe, modische Kleidung, Stöckelschuhe bei Ärztinnen sollte es nicht mehr geben. Männliche Patienten werden nervös, Frauen neidisch.

14. Jhd. In tomta aredu mēly ve sīredovēku sīdlo dvē ebartiativni cirkvni InSTITUTE: klāfster sv. Anny, založeny ve 13. stolety, z něbož vznikla nymějši řakutni nemocnice, a stejnē sīarā komēnda řytīřskēho řādu Johānītā s kostelēm, hřbitovem a špitālēm.

Sedm století služeb člověku

(čtā): Budovānī novēho pavlōnu v areātu řakutnī nemocnice KONZ v Brnē v Fekatskē ulici sledujī prācovnīcī brnēnskēho Archeologickēho ūstavu CSAV, PŘ zachrānēnēm vyzkumu, vedenēm PHDr. R. Prochāzku, CSC., objevīlī pozāstatky mīřnskēho nāhonu, zasypēnēho v mīnulēm stoletī, a kulturnī vřtvy z doby od

Soviel kostet ein Wochenski paß in der Hochsaison

Zlepší pražskou dopravu

(čtk): Vystavba druhého provozního úseku trasy B pražského metra podstatně zvýšila potřebu kapacitního propojení třetího a desátého obvodu s vysočanskou průmyslovou aglomerací, ale i se stáří na severu našeho hlavního města. A protože okružní trasa metra je otázkou až příštích desetiletí, velká naděje je vkládána do nové tramvajové trati spojující Ohradu v Praze 3 s Palmovkou v Praze 6. Tramvajové vozy by se měly z Vysočan na Žižkov rozjet už koncem roku 1990, tedy současně se zahájením provozu na druhém „běžku“. Celková délka trati je 1520 m a výškovým převýšením 53 metry. Tramvaj vjede na novou trať křižovatkou ulic Želivského-Koněvova, pojedje komunkační spojení Ohrada-Novovysočanská. V samotném koridoru přejede na 450 metrů dlouhou mostní estakádu, která překlene prostory dráhy ČSD. Ukončení trati bude situováno do křižovatky ulic Sokolovská a Rudé armády. Jízda potrvá asi pět minut, KBYZ POJDE..

„Fühlen Sie sich durch diesen ärztlichen Kunstfehler im Alltag irgendwie behindert?“

CSSR-Visa an der Grenze

CSSR-Urlauber können sich ab sofort auch kurzfristig entschließen, in das Land einzureisen: deutsche Staatsangehörige benötigen am Grenzübergang Waidhaus nunmehr lediglich einen mindestens noch fünf Monate gültigen Reisepaß sowie zwei Paßbilder, um gegen eine Gebühr von 60 Mark ein Visum zu erhalten. Waidhaus ist damit vorerst der einzige unter den insgesamt fünf Übergängen zwischen der CSSR und der Bundesrepublik, an dem täglich von sieben bis 19 Uhr derartige Dokumente ausgestellt werden. Ein dort erhaltenes Visum kann jedoch ausschließlich zur Einreise in die CSSR genutzt werden, Transitreisende in andere Ostblockstaaten müssen weiterhin den bisher üblichen Weg über Reisebüro und Visabüros einschlagen.

V roce 1984 tam lanovka přepravila na všech čtyřech úsecích a zase odvezla dolů 851 tisíc lidí. Po dostavbě nové lanovky by se tento počet zvýšil na 884 tisíce lidí za rok, tedy na 135 procent. Předpokládá se, že na Růžovou horu z tohoto počtu vyjde 38,9 procenta, na vrchol Sněžky 22,2 procenta; ze Sněžky na Růžovou horu sjede zpět 15,8 procenta a dolů do Pece 13,1 procenta. Za hlavní přednost lanovky z ekologického hlediska její zastánci uvádějí, že cestující pojedou v uzavřených vozících, nemohou odhazovat odpadky ani vybočovat z cesty a ničit vegetaci. Jízdu nahoru i dolů má stimulovat zvýhodněná zpáteční jízdenka za 48 Kčs. Přesto projektanti uvažují s největší dopravou z Pece na Růžovou horu. I když jistě ne všichni lidé se vydají směrem k vrcholu Sněžky, připočítáme naopak ty, kteří se vydají na túru odjinud pěšky a zjistíme, že v projektu je rozdíl mezi I. a II. úsekem lanovky 148 tisíc lidí, tedy o polovinu více než dosavadních 99 tisíc, kdy se fotografie svahu Sněžky ukazují jako hlavní důvod toho, proč tam má být vedena lanovka se zvýšenou přepravní kapacitou. Projektovaný rozdíl mezi návštěvníky vyvezanými a svezanými dolů je dalších 140 tisíc lidí, což je dvojnásobek nynějšího stavu. Celkem by se mělo podle projektu nahoru i dolů pohybovat pěšky asi 200 tisíc lidí ročně. To je důvod, proč ve svém posudku požadujeme vybudovat kamenný chodník z Pece až na Sněžku v případě jakékoliv alternativy.

Jsou vůbec nějaké alternativy? Zatím vše, co jste řekli, jsou vlastně jen připomínky k projektu nové lanovky a České boudy. A tento projekt zná jen jedno: lanovku na Sněžku a tam Českou boudu, vše v dané staré trase a daném prostoru.

Jistě, je to tak. Zatím nebylo alternativní řešení jako projektový úkol předloženo. Vzhledem k celé řadě uvedených i dalších argumentů náš ústav doporučil od výstavby podle předloženého projektového úkolu upustit a navrhl jsme několik alternativ. Avšak např. úvaha o výstavbě sedačkové lanovky na Růžohorky a krase schválené v Územním plánu

oblasti Krkonoš vládou v roce 1978, byla rezolutně odmítnuta Státními lesy. Je pravda, že by bylo nutno odlesnit 1,84 ha lesa, avšak porosty středně poškozené imisemi, které bude v budoucnu stejně nutno kácet. Ale každý zásah do uzavřených porostů by znamenal urychlení zkázy. Třeba někdy v budoucnu na tuto alternativu dojde.

Další alternativa, kterou navrhuje jako jakýsi kompromis, je výstavba lanovky na Růžovou horu a dál zpevněný chodník na Sněžku. Tam by mohl být postaven skutečně minimální objekt, kde by byl servírovan pouze čaj, limonáda a sušenky. Nezbytné zásobování vodou by mohlo být řešeno podle současného projektového úkolu, kanalizace podle našeho návrhu v trase stávající lanovky na Růžovou horu a odpadními vodami z mezistanice na Růžohorky, kde by byla čistírna. Pro likvidaci současných staveb na Sněžce a postavení nové by se mohlo využít dožívající lanovky, případně vrtulníků, jak o tom uvažuje projektový úkol. Zásobování objektů na Sněžce a odvoz odpadků by musel být dohodnut s polskou stranou po její silnici z Luční boudy. Nemuselo by být časté, protože čaj i sušenky vydrží bez zmrazování a

nevyžadují velký skladovací prostor. Při této alternativě by na Růžové hoře nemusela být tak obrovská mezistanice, dokonce agregáty a zejména provozní hmoty (nafta, olej apod.) by mohly být uloženy v dolní stanici bez nebezpečí úniku do rezervace. Ve stanici na Růžové hoře by mohlo být také občerstvení, které by případně nahradilo objekt na Sněžce, jež vrchol je vzdálen pouhých 2100 metrů s převýšením 283,5 metru, což se dá oběma směry jít bez občerstvení. V případě špatného počasí by se nahoru stejně chodit nemělo. A samozřejmě zpevněná cesta by měla být postavena až k dolní stanici, případně až do Pece.

Takže zatím o osudu Sněžky není definitivně rozhodnuto?

„Dosud není, ale času na seriózní a optimální zpracování některých alternativ do úrovně projektového úkolu ubývá. A protože bez možnosti porovnání podkladů podrobně zpracovaných včetně rozpočtu není vlastně z čeho vybírat, bylo při vstupním jednání státní expertizy rozhodnuto, že ústřední investor má zpracovat variantní řešení.“

Je snaha zahájit stavbu co nejdříve, protože stará lanovka, která má stavbám sloužit, rychle dožívá. Ale urychlená rozhodnutí nemusí být vždy moudrá a mohou mít neblahé následky ještě za desítky let a mohou být oprávněně kritizována našimi potomky. Takových případů máme — a nejen v Krkonoších — již nyní dost.

Es lebe der tote König

Monarchisten und Revolutionäre gedachten Ludwigs XVI.

PARIS/ROM, 22. Januar (AFP/dpa). Während Anhänger der Französischen Revolution am Wochenende in Paris den 196. Jahrestag der Hinrichtung von König Ludwig XVI. feierten, gedachten italienische Monarchisten in Rom mit einer Messe des Königs und seiner Familie.

Unter wolkenverhangenem Winterhimmel versammelten sich bedingungslos Anhänger der Schreckensherrschaft von Robespierre und Saint-Just auf der Place de la Revolution — gemeinsam mit an der Stelle des Platzes, die in den historischen Dokumenten von der Hinrichtung des Königs überliefert sind.

Der durch medienwirksame Aktionen bekannte Schriftsteller Jean Ederm Hallier würdigte in einer Ansprache Louis Antoine de Saint-Just, den „Erzengel des Todes“, als „größte Persönlichkeit der Revolution“. Der kommunistische Dichter Jean Ristat wetterte gegen die „weichli-

chen, eien den Zweihundertjahrfeiern, bei denen nichts passiert“. Ein mit einer Karte gezierter Kalbskopf wurde auf einer Platte herangetragen. Mit einem Umtrunk und einem Imbiss aus saurem Kalbskopf ging die Feier zu Ende.

In Rom hingegen wurde der König geehrt, mit einem Gedenkgottesdienst in der Basilika San Lorenzo in Lucina. In den römischen Zeitungen hatten die Monarchisten zur Teilnahme an einer Messe zum „Jahrestag des Königsmords“ aufgerufen. Neben dem König und seiner Familie wurde aller Opfer gedacht, die „für den katholischen Glauben und die Krone gefallen sind“.

Die italienischen Königstreuen haben auch Gegendemonstrationen zu den Revolutionstagen in Frankreich angekündigt. Sie wollen eine „Wallfahrt“ nach Paris veranstalten und einem Heißluftballon aus Lillien auf das Schlachtfeld in der Vendée streuen.

Steuerrevolution

PARIS, 22. Januar (dpa). Das 200. Jubiläum der Französischen Revolution beschert den 25 Millionen französischen Haushalten in diesem Jahr „revolutionäre“ Steuererklärungen: Auf den Formblättern sind zur Einleitung zwei Artikel der „Erklärung der Menschen- und Bürgerrechte“ von 1789 abgedruckt, in denen die Notwendigkeit von Steuern begründet wird. „Ein Gemeinschaftsbeitrag ist für die Aufrechterhaltung der öffentlichen Gewalt und für die Verwaltungsausgaben unabdingbar“, heißt es darin. Der Rest des Formulars ist nicht revolutionär, sondern enthält die altbekannten Spalten, in denen die Franzosen ihre Einkommensverhältnisse darzulegen haben.

MERCI!

LONDON, 22. Januar (Reuter). Durch Gewalttaten sind nach Auflistung eines Fachmagazins 1988 im Flugverkehr mehr Menschen getötet worden als je zuvor. Insgesamt seien 578 Menschen bei sieben Zwischenfällen, bei denen es sich um Sabotage, Entführungen und Militärationen handelte, ums Leben gekommen, berichtete das Londoner Wochenmagazin „Flight International“. Zudem kamen nach Darstellung des Blattes im vergangenen Jahr 633 Personen bei 15 Abstürzen um, verglichen mit 341 in 1987.

F. Castro o návštěvě papeže

Havana: Nejvyšší kubánský představitel Fidel Castro ve čtvrtek řekl, že návštěva papeže Jana Pavla II. na Kubě závisí jen na papežově vlastním rozhodnutí. Pokud se rozhodne pro cestu, kubánská vláda tomu nebude klást žádné překážky, uvedl Castro v odpovědi na otázku agentury Prensa Latina. Řekl, že papež si váží nejen kubánské věřící, ale i ostatní obyvatelstvo, a že pro něj osobně by bylo potěšením prodiskutovat s papežem nejdůležitější otázky dnešního světa.

● Povýšit moldavština na státní jazyk Moldavské SSR a převést ji z cyrilice na latinku navrhla meziresortní komise pro studium dějin a problémů rozvoje moldavského jazyka, která působí při prezdiu Nejvyššího sovětu Moldávie.

Sídlo českých královen

[čtk]: V chráněném památkovém areálu starého města v Hradci Králové nese jedna z ulic název Na hradě, ale návštěvníci města by zmíněný objekt marně hledali. V minulém roce uplynulo právě 565 let od jeho dobytí a zboření. Královéhradecký hrad byl sídlem českých královen. Po smrti Karla IV. v něm přebývala královna Eliška Pomohorská, žil zde i Václav IV. se svou manželkou Žofií a bratrem Zikmundem. Bouřlivé události dvacátých let 15. století však byly hradu osudné. V létě roku 1420 přehel Hradec na stranu husitů. O dva roky později navštívil město Zikmund Korybut, tehdejší polský uchazeč o český trůn. Proti vůli občanů stanovil novým purkrabím Divše Botka z Miletkina. Ten, když v následujícím roce odešel na válečnou výpravu na Moravu, nechal na hradě jako svého zástupce bratra Jeticha. Hradečtí se smlouvali s Janem Žižkou, Jeticha svrhli a zmocnili se hradu. Aby již nikdo nemohl využít této pevnosti k ovládnutí města, zbořili ji. Trošky hradu byly postupně odklizeny, zbyl jen tzv. královský dům. Na jeho místě byl později postaven purkrabský dvůr, pak seminář a kostel sv. Jana Nepomuckého. Poslední stopy hradu zanikly při budování hradeckého ochranného valu na konci 18. století. A nedochováaly se ani nákrety, jak hrad vypadal.

DIE SEISTER, DIE ICH RIEF, WERDE ICH JETZT NICHT LOS ... J.W. GOETHE.

Komplikace v Kábulu

KÁBUL: Neobyčejně silná zima a silky opozice, které se zaměřila na taktiku blokad přístupu do cest, vyvolaly v alghánáckých městech vážný nedostatek potravin a paliva. V hlavním městě Kábulu se tvoří fronty před prodejními stánky, stočky automobilů přimávají k asfaltu ve frontách k bezmnohým stanicím. Dívka žije ulice a tržičtí se v alghánáckém mrazu vydělávají. Vzdrostily ceny masa, zeleniny a ovoce. Korozé jsou blíženy případy úmrtí — zejména starých lidí a dětí — prochladnutím a hladem. Neobyčejně rozměrné došlá spekulace a útoky jsou nuceny uplatňovat všichni. Když chybí těžit z nedostatku druhých, ta nejostřejší opatření. Silnice spojující Kábul s jím a východem jsou obsazeny oddáky povstalců a jedině silnice spojující blízko město se soverem je v práznyku Solang obtořované nožnými závlí, lavinami a útoky obtořovaných extrémistů. Za takové situace má pro afgánské hlavní město klíčový význam letecký most Kábul a Savánským územím. Každý den přistávají na kábulském letišti letadla Aeroflotu a americký s polovinami a palivem na palubě. Na řadě míst Kábulu je organizována bezplatná distribuce potravin a zboží, jen ve čtvrtek rozdali největší vojsko 40 tun mouky a 2500 litrů potravin.

PŘÍPAD SNĚŽKA DOSUD NEROZHODNUT

Projekt výstavby nové lanovky a České boudy na Sněžce vyvolal v loňském roce živou diskusi ve sdělovacích prostředcích i ve veřejnosti. Stále nám docházejí dotazy, jak celý „případ Sněžka“ dopadl a zda se nerozhodlo opět potíchu bez ohledu na názory veřejnosti.

Obrátili jsme se proto na Ing. JAROSLAVA STOKLASU, GSc., vedoucího vědeckého pracovníka Ústavu krajinářské ekologie ČSAV v Českých Budějovicích, který byl autorem článku ve vikendové příloze našeho listu již 19. října 1987 o připravované výstavbě na vrcholu Sněžky a tedy jedním z iniciátorů diskuse kolem budoucnosti a osudu nejvyšší české hory. Jak vypadá současná situace?

„Těsně před vánocemi proběhlo první kolo státní expertizy za účasti všech institucí, které mají nejen možnost, ale i povinnost zaujmout k projektovému úkolu oficiální stanovisko. Protože náš ústav byl také požádán o odborné vyjádření, měl jsem příležitost se jednat zúčastnit a hlavně možnost se předtím podrobně seznámit s projektem. Do té doby jsme se totiž museli opírat pouze o informace, které se nám nějakým způsobem podařilo získat nebo které vyplynuly z diskuse ve sdělovacích prostředcích.“

Změnili jste na základě podrobného prostudování projektu plánované stavby na Sněžce svůj názor na vhodnost výstavby z ekologického hlediska?

„Musím říci, že nikoliv. Spíše jsme se ve svých obavách utvrdili. Vždyť jen velikost objektů, které mají být postaveny, je závažná. Podle fotografie modelu či podle nákrešů, které jste i ve vašem deníku otiskl 8. dubna 1988 jako vysvětlující odpověď na můj článek, se může zdát, že se jedná o jakýsi malý plechový hangár. Jenže podle dokumentace bude 13,5 metru široký, 47,5 metru dlouhý a 18 metru vysoký. Pro srovnání: délkou odpovídá zhruba vlničku plaveckého bazénu v Praze Podolí (50 metrů), šířka bazénu je o něco větší (20 metrů) a hala má, měteno od chodníku, výšku jen o jeden metr vyšší (19 metrů). Podobně na Rážově hoře. Tam má být postavena mezipřistávková stanice Y, jejíž největší délka je 75 metrů, největší vzdálenost obou ramen 55 metrů a výška 17 metrů. Jsou to tedy zhruba tři čtvrtiny fotbalového hřiště. Dolní stanice svým rozměrem odpovídá České boudě (51 x 13,5 x 15 metrů). Nejde nám jen o to, že jsou tyto objekty neúměrně velké v zasažení do daného prostředí, ale také o celkovou devastaci rozsáhlého okolí při případné stavbě.“

Po zkušenostech z okolí Labské boudy máme vážné obavy o úspěch „rekultivací“ a tím spíše o realnost přenosu chráněných a ohrožených rostlinných druhů ze staveniště na Sněžce. Tento přenos je předmětem zvláštní studie Správy Krkonošského národního parku. A že se nejedná o místa „mrtvá“, ukazuje právě tato inventarizace, která podle podkladů ministerstva kultury ČR zjistila, že hodnota ohrožených rostlin dosahuje 1 182 000 Kčs. Jistě, proti nákladům případné výstavby je to částka samozřejmě zanedbatelná, která se v níh zcela ztratí, ale z přírodovědného hlediska — a nejen z tohoto pohledu —

se jedná o škody nenapravitelné a vlastně finančně ani nevyjádřitelné.“

Stavbu by měla provádět polská firma Budimex, která přistoupila na velmi přísné podmínky Státní ochrany přírody.

„Máte pravdu v tom, že Správa KRNP stanovila poměrně velmi tvrdé podmínky pro stavbu a investor i projektant se zavázali je dodržet. Je však stále otevřená otázka, do jaké míry se je podaří splnit i stavební firmě. Akad. architekt Ing. Jiří Suchomel sice v článku, který jste otiskl 8. dubna loňského roku, mj. říká, že, ... stejně reálné je ohleduplné provádění stavby, umožněné vhodnou stavebně technologickou koncepcí. Poietující stavební materiál a obaly nejsou nutným průvodním jevem výstavby.“ S tím je jistě možno souhlasit, leč zatím jsme se s takovým jevem při výstavbě nesetkali ani ve městech, ani ve volné krajině.

Již sám projektový úkol zakládá důvodné podezření, že přísné podmínky nebudou dodrženy. Vezměme např. zákaz používání trhavin a kompresorů

při zemních pracích. Lze vážně pochybovat o realnosti tohoto zákazu vzhledem k tomu, že podle geologických zjištění projektového úkolu je skála v hloubce 1,4–2 metry a stěží si lze představit, že by výkop do hloubky 9,45 metru o celkovém objemu 3000 kubických metrů pro základny České boudy byl prováděn ručně krumpáčem případně elektrickou sbíječkou. Tím spíše, že v rozpočtu na tyto práce je kalkulována částka 92 Kčs za 1 kubický metr. Mám obavu, že asi těžko kdo bude ochoten za tyto peníze lámat skálu ručně, tím méně ohleduplně.

Poněkud reálnější jsou odměny stanovené na likvidaci starých betonových stožárů lanovky: za 1 m³ odbourání vyčnívajících částí včetně uvedení terénu do původního stavu a odvozu materiálu se počítá s částkou 962 Kčs. Nejvíce tolerantní je rozpočet při stanovení odměny za stavbu vodovodního řadu, kalkuluje s 5983 Kčs za 1 běžný metr, ale v tom jsou zahrnuty i náklady na technické vybavení, vodárnu, zateplený objekt atd. Na kanalizaci se počítá s částkou 2878 Kčs za jeden běžný metr včetně kameninového potrubí. Nejsem odborník, těžko mohu posuzovat, zda je to moc nebo málo, ale za ty 92 koruny za kubický metr skály bych to ručně dělat nechtěl. A asi málokdo.“

Co tedy, když to nikdo nebude chtít dělat?

„I na to — musím říci bohužel — projektový úkol pametuje a tak se hned v souvislosti se zákazem na jednom místě uvádí: „... Bude vyloučeno používání trhavin, v nezbytných případech bude předem vyžádáno povolení od Správy KRNP.“ Podle mé-

ho názoru je v tomto dovětku skryto vážné nebezpečí, že po schválení a zahájení stavby bude pro Správu KRNP velice obtížné odmítnout dát souhlas k trhavacím pracím, protože bude pod nátlakem ze všech stran.

Udělením souhlasu však současně převzeme zodpovědnost za všechny případně způsobené ekologické škody, protože k nim vlastně dala souhlas. Právě tak, jako dala souhlas k celé stavbě, a tedy nese zodpovědnost za způsobené škody, ovšem zatím jen v rozsahu stanovených podmínek a za předpokladu jejich dodržení.

Tento problém zodpovědnosti (být spíše morální) nevyšší ani zdánlivě příznivá formulace, že „... po dobu provádění stavby bude Správou KRNP zajištěn pravidelný dohled, který by měl být vybaven pravomocí zastavit stavebně montážní činnost narušující stanovené podmínky.“ Pozoruhodné je, že je použito kondicionálu, ale hlavně — chybí, kdo převzeme zodpovědnost za ztráty v případě zastavení stavby, a zda vůbec

bude možno hledat jinou alternativu stavby nebo její technologie u již rozestavěného objektu? A tak i případné odstranění onoho podmínovacího způsobu by bylo jen dalším ochotným ústupkem požadavkům ochrany přírody za souhlas s předloženým projektem. A ten již v podstatě ředíte! Správy KRNP Ing. Vladislav Černo- hlávek dal.“

Ovšem každé další podmínky ze strany ochrany přírody a ekologů stíží realizaci stavby a hlavně ji podraží.

„To jistě, již to, že bude stavět polská firma znamená, že se bude platit v převoditelných rublech; a také podstatně zvýšení ceny. Proti částce 195 022 000 Kčs, které uvedl akad. arch. Ing. J. Suchomel v článku ve vašem listě, bude celkový náklad akce stát 247 239 000 Kčs. To samozřejmě předpokládá značnou dotaci ze státního rozpočtu a z Fondu pro rozvoj cestovního ruchu, protože investor — Interhotely Krkonoše — má k dispozici pouze 5 milionů korun; 27 milionů by mělo uvolnit ministerstvo lesního a vodního hospodářství a dřevopracujícího průmyslu ČR ze státního fondu vodního hospodářství.“

Vysoké investiční i provozní náklady znamenají i velice nízkou rentabilitu. Roční zisk je plánován ve výši 79 tisíc Kčs, což znamená návratnost celé investice za 33,2 roku. Protože i projektantům se tyto částky zdály být velmi nízké, zdůvodnili je požadavky ekologů na nízkou přepravní kapacitu lanovky (400 lidí za hodinu), kdežto při původně navrhované počtu 550 lidí za hodinu a tak zvýšení přepravní kapacity na 270 tisíc za rok (což znamená 220 procent současněho stavu), by se návratnost investice snížila na „pouhých“ 18 let. Ovšem za cenu daleko vyššího počtu návštěvníků na vrcholu Sněžky. Domníváme se, že při současných ekonomických podmínkách je tato akce ekonomicky málo efektivní. Co v takovém případě přinese tlak na ekonomickou soběstačnost podniků, stádot dobře nedovedu představit.“

Jak je patrné, ekonomické problémy nejsou příliš vzdálené ekologickým. Dost pochybností a dohadů v souvislosti se stavbou České boudy na Sněžce bylo, a asi stále je, kolem vody.

je nutné z technického hlediska pro- věřit. Z ekologického by jí měla být dána přednost.
Jaká budou opatření k omezení pří- padných ekologických škod v důsled- ku vyššího počtu návštěvníků na vr- cholu Sněžky? Kolik vlastní lidí se tam vejde?

vést pod lanovkou až do mezipřistávky, tam přibrat její odpadní vodu, která má být podle projektu svedena kanali- zací k objektu Interhotelu na Rážo- horách. Pod nimi má být postavena čistírna odpadních vod s odvodem vy- čištěné vody do Rážovského potoka. Ten vtéká do Úpy, která již v Obřímí dole není, bohužel, panenská. Tuto úvahu

kosodřeví- nou a vyúsit do kroužového po- toka. Znamená to narušení porostu kosodřeviny a kácení lesa v rozsahu vedení — by vyčištěných — odpad- ních vod do dosud nedotčeného pří- mane, který vede do neznečištěného údolí, by nebylo rozumné. Proto se domníváme, že by kanalizace měla

lu se také uvádí, že „... pro čerpad- la se vybuduje zateplený objekt v pří- padě dvouústupňového čerpaní monti- vaný trubní vodojem o objemu 10 metrů krychlových“. Na výkresech jsem však nic podobného nenašel. Další problém je kanalizace. Čistírna odpadních vod je součástí projektu České boudy. Kanalizace je pak vedena na v trase lanovky až do sedlá. Dod

čistě i odpadní.
Vzhledem na zásobování vodou došlo proti původním záměrům k určitém změnám. Ve spolupráci se Správou KRNP se podařilo najít vhodnější místo pro vrtý než původně plánovaný, kam by musela být zřízena přístupová cesta kosodřevinou pro vrtnou soupravu. V projektovém úko-

Am späten Abend des 15. Januar 1919 wurde Rosa Luxemburg von Angehörigen der Garde-Kavallerie-Schützen-Division auf dem Weg zum Untersuchungsgefängnis Moabit ermordet. Ihr Tod und die etwa gleichzeitig vollzogene Erschießung von Karl Liebknecht „auf der Flucht“ setzten einen tragischen Schlußpunkt unter den Januaraufstand der Berliner Arbeiterschaft, der schon Tage zuvor zusammengebrochen war.

„Ordnung herrscht in Berlin“, so hatte Rosa Luxemburg ihren letzten Aufsatz überschrieben, der am 14. Januar in der „Roten Fahne“ abgedruckt worden war. Als Ordnungsmacht waren am 11. Januar 3000 Mann in Berlin eingezogen, angeführt von Offizieren der alten kaiserlichen Armee. Da mit der Rückeroberung der von den Arbeitern besetzten Zeitungsverlage die Kampfhandlungen praktisch schon beendet worden waren, konzentrierte sich die Energie des Militärs jetzt darauf, die verhassten Spartakistenführer dingfest zu machen. Schon im Dezember war öffentlich dazu aufgerufen worden, die Anfänger der Spartakusgruppe totzuschlagen. Durch die Gründung der Kommunistischen Partei Deutschlands, durch ihre propagandistische Unterstützung des Januaraufstandes war die Pogromstimmung gegen Luxemburg und Liebknecht weiter angeheizt worden, ja man identifizierte diese beiden Personen mit der subversiven Kraft der Revolution überhaupt, deren Ausschaltung Ruhe und Frieden wiederherstellen würde.

Rosa Luxemburg und Karl Liebknecht waren sich der Gefahr, in der sie schwebten, durchaus bewußt. Seit Tagen befanden sie sich auf der Flucht von einem illegalen Quartier zum nächsten, als sie am Abend des 15. Januar in der Wohnung von Wilmersdorfer Freunden verhaftet und ins Edenhotel zum Stab der Garde-Kavallerie-Schützen-Division gebracht wurden. Was weiter geschah, las sich am nächsten Tag in einer „Amtlichen Darstellung“, die in den Berliner Mittags- und Abendblättern abgedruckt war, folgendermaßen:

„Liebknechts und Rosa Luxemburgs Ende.

Über die Erschießung Liebknechts beim Fluchtversuch und über die Tötung der Frau Rosa Luxemburg auf der Fahrt zum Untersuchungsgefängnis erhalten wir vom Stabe der Garde-Kavallerie-Schützen-Division folgenden Bericht:

1. Am Mittwoch, dem 15. Januar, gegen 9.30 abends, wurde durch Mannschaften der Wilmersdorfer Bürgerwehr der in Wilmersdorf, Mannheimer Straße 43 vorläufig festgenommene Dr. Karl Liebknecht und gegen 10 Uhr die gleichfalls dort vorläufig festgenommene Frau Rosa Luxemburg beim Stabe der Garde-Kavallerie-Schützen-Division eingeliefert.

Nach kurzer Vernehmung der vorläufig Festgenommenen zur Feststellung ihrer Personen wurde zunächst Dr. Liebknecht eröffnet, daß er sich weiterhin als vorläufig festgenommen anzusehen habe und auf Anordnung der vorgesetzten Dienststelle (Abt. Lüttwitz) in das Moabiter Untersuchungsgefängnis geschafft würde, wo die Weiterverfügung über ihn die Reichsregierung zu treffen habe. (...)

Die Nachricht von der Verhaftung und dem Aufenthaltsort von Liebknecht und Rosa Luxemburg hatte sich schnell in der Umgebung des Hotels verbreitet. Die Folge davon war eine große Menschenansammlung vor dem Eden-Hotel. Teile des Publikums drangen bis in die Halle des Hotels ein.

Von der G.K.S.D. erhielt der Führer der in Aussicht genommenen Begleitmannschaft daher den ausdrücklichen Befehl,

von der Menge unbemerkt Dr. Liebknecht durch einen Seitenausgang aus dem Haus zu schafften, und ihn mit einem Dienstautomobil nach Moabit zu bringen.“

Nach der Schilderung des Abtransports von Liebknecht und seiner Erschießung „auf der Flucht“ heißt es in der Erklärung weiter:

„2. Auf Befehl der G.K.S.D. wurde etwa um 10 Uhr abends einer zweiten Begleitmannschaft befohlen, Frau Rosa Luxemburg in das Untersuchungsgefängnis zu überführen. Da sich wegen des Abtransportes von Karl Liebknecht durch den Seitenausgang gerade dort eine große Menschenmenge angesammelt hatte, versuchte der Führer der Begleitmannschaften die Menge dadurch zu zerstreuen, daß er mit lauter Stimme vor dem Seitenausgang rief, der Abtransport der Rosa Luxemburg sei bereits erfolgt. Der Führer ließ dann das Automobil abfahren und erteilte dem Wagenführer zur weiteren Irreführung der Menge mit lauter Stimme den Befehl, nach Hause zu fahren. Der Wagen fuhr dann in einem Bogen an der Kaiser-Wilhelm-Gedächtnis-Kirche vorbei und wieder zurück vor den Haupteingang des Hotels. Zur Zeit des Vorfahrens war der Haupteingang menschenleer.

Der Führer der Begleitmannschaften forderte die in einem Zimmer des ersten Stockes befindliche Frau Rosa Luxemburg auf, ihm schnell nach dem Wagen zu folgen, und ging selbst zu ihrem Schutze vor ihr her, während die Begleitmannschaften sie umringten. Innerhalb der wenigen Minuten zwischen der Vorfahrt des Wagens und der Abholung der Frau Luxemburg hatte sich aber eine zahlreiche Menschenmenge vor dem Hotel und in der Halle des Hotels angesammelt. Die Menge nahm eine drohende Haltung gegen Frau Luxemburg ein, es fielen Verwünschungen und es wurde mehrmals der Versuch gemacht, gegen Frau Luxemburg tätlich zu werden. Den Begleitmannschaften gelang es, Frau Luxemburg zum Wagen zu bringen und den Eingang des Wagens freizuhalten. Da sich aber auch an der Straßenseite eine erregte Menschenmenge angesammelt hatte, welche gleichfalls dem Wagen zudrängte, so befand sich die Begleitmannschaft vorübergehend in einem erregten Menschenknäuel und wurde auseinandergeworfen. In diesem Augenblick schlug die Menschenmenge auf Frau Luxemburg ein. Diese wurde von dem Führer der Transportmannschaften aufgefangen und bewußtlos von ihm und seinen Leuten in den Wagen gebracht. Frau Luxemburg lag halb zurückgelehnt auf dem Vordersitz des Wagens. Als sich dieser der Menge wegen langsam in Bewegung setzte, sprang plötzlich ein Mann aus der Menge auf das Trittbrett und gab auf Frau Luxemburg einen Pistolenschuß ab.

Auf Befehl des Führers der Begleitmannschaften versuchte der Wagen daraufhin in schneller Fahrt den Kurfürstendamm in Richtung Berlin hinunterzufahren, wurde aber in der Nähe des Kanals plötzlich durch Halterufe zum Anhalten aufgefordert. In der Annahme, daß es sich um eine kontrollierende Patrouille handle, hielt der Wagenführer. In diesem Augenblick drängte sich eine zahlreiche Menschenmenge an den Wagen heran, sprang auf die Trittbretter und zerrte unter den Rufen: Das ist die Rosa! den Körper der Frau Luxemburg aus dem Wagen heraus. Die Menge verschwand mit ihr in der Dunkelheit. Es ist anzunehmen, daß die Leute, die das Automobil zum Anhalten brachten, aus der vor dem Eden-Hotel versammelten Menschenmenge waren. Da sich der Kraftwagen vom Hotel aus nur langsam hatte in Bewegung setzen können, war es den Leuten möglich geworden, dem Wagen

vorzuziehen und ihm den Weg zu verlegen.“

Dieser wenig wahrscheinlichen Darstellung der Ereignisse und der Einleitung der kriegsgerichtlichen Untersuchung durch die Garde-Kavallerie-Schützen-Division setzte die Freiheit, Organ der USPD, schon am 17. Januar ihre Kritik und die ersten Augenzeugenberichte entgegen:

„Nach dem Mord die Lügen! Die Verwischung der Spuren. Wir wollen es gleich deutlich sagen: die Untersuchung über die Ermordung Liebknechts und Luxemburgs betrachten wir als eine freche Verhöhnung. Eine nichtswürdige Zumutung ist es, die Untersuchung einem Kriegsgericht zu übertragen, das natürlich nur die Wahrheit zu enthüllen und zu verwirklichen trachten wird. Aber auch zu irgendeinem Gericht, das diese Regierung einsetzt, haben wir nicht das geringste Vertrauen. Die Verdrehung und Vertuschung ist schon in vollem Gange. Wir erklären, wir halten die amtliche Darstellung für vollkommen erlogen, mit Absicht und wider besseres Wissen erlogen.“

Es folgen einige Gesichtspunkte, die die Version vom Fluchtversuch Liebknechts ad absurdum führen. Weiter heißt es dann:

„Ebenso erlogen ist die amtliche Darstellung über die Ermordung Rosa Luxemburgs. Es ist ganz lächerlich, daß die Soldaten nicht imstande gewesen sein sollten, sie zu schützen, eine dumme Ausrede ist die Erzählung von der angeblichen Kriegsliste, von dem Mann, der mit der Pistole auf das Auto gesprungen sei und die Bewußtlose niederschloß. (...) Vollkommen unglaubwürdig ist vor allem die Behauptung, daß die Leiche von einer Volksmenge verschleppt und seither un auffindbar sei. Einmal handelt eine Volksmenge nicht so. Sie schändet die Leiche, trampelt vielleicht auf ihr herum, läßt sie aber liegen. Hätte sie sie aber weggeschleppt, so mußten doch Leute der Begleitmannschaft da hinterherlaufen, also wissen, was mit der Leiche geschah.

Die ganze Erzählung ist eben ein Märchen. Die Leiche ist verschleppt worden von denen, die ein Interesse hätten, die Spuren ihrer Tat zu verwischen, von den wirklichen Mördern.

Und die sind aller Wahrscheinlichkeit neben der Bewußtlosen im Auto gesessen.

Und nun ein neues Beweisstück, das wir erhielten, nachdem das Obige geschrieben war. Ein Augenzeuge, ein Gast des Hotels, der nicht zur Partei gehört, schreibt uns aus dem Eden-Hotel:

„Die Darstellung von der Ermordung des Dr. Liebknecht und der Rosa Luxemburg ist absolut unzutreffend, die beiden sind vorm Hotel gemeinem Mord durch die Soldaten zum Opfer gefallen. Offiziere haben die Soldaten ermuntert. Liebknecht ist mit dem Gewehrkolben niedergeschlagen worden und brach beim zweiten Schlag sofort vollständig zusammen. Von einer versammelten Menge vorm Hotel kann keine Rede sein, es war vollständig abgesperrt. Als ich zehn Minuten vor der ersten Katastrophe gegen 1/2 11 Uhr ins Hotel gehen wollte, fragte ich einen der Ausweis verlangenden Posten, was denn eigentlich los sei, worauf er mir mitteilte, man habe Liebknecht gefangen eingebracht und es sei beabsichtigt, ihn totzuschlagen. Ich nahm an, daß die Soldaten zum Schutze gegen den Mob das Hotel abgesperrt hätten; daß ich im Hotel Eden mit gemeinen Mordbuben unter einem Dach wohnen muß, (...) ist mir ein entsetzlicher Gedanke. Bitte, helfen Sie der Wahrheit zum Durchbruch; nicht die Menge, die Soldaten des Regiments Reinhard sind die Mörder.“

Nach dem Mord die Lüge! Wir aber fordern Wahrheit! Sie kann nur festgestellt werden durch eine besondere Untersu-

UKOMPLUTU MELPILITY VETENKURAT
ADM. CANARIS...

mordeten nicht frei von aller Schuld erklärten und im übrigen den regierungsamtlichen Standpunkt vertraten, daß in der Sache noch „gar nichts“ habe aufgeklärt werden können.

sich zwar in Einzelheiten widersprechen, aber immer aufs neue die Tatsachen des geplanten Mordes hervorheben, folgten in der Linkspresse, während der Vorwärts und die bürgerlichen Zeitungen den Mord zwar verurteilten, aber die Er-
chungskommission mit außerordentlich abhängigen und kommunistischen Partei angehören (...).
Weitere Augenzeugenberichte von Gästen und Personal des Eden-Hotels, die

Gebiß und Brücke werden teurer

Die Mitglieder der gesetzlichen Krankenkassen sollten ihre Zähne künftig peinlichst pflegen, denn andernfalls könnte deren Reparatur teuer für sie werden. Von 1991 an schießen die Kassen für Zahnersatz und die dazugehörige Behandlung nämlich nur dann noch 60 Prozent zu, wenn der Versicherte eine regelmäßige Pflege und Vorsorgeuntersuchung nachweisen kann. Das heißt, zwölf- bis 19jährige sollen laut Gesetzgeber zweimal und die übrigen Mitglieder einmal im Jahr ihr Gebiß vom Arzt prüfen lassen.

Wer dies nicht befolgt und zum Beispiel eine Brücke braucht, muß die Hälfte der Kosten „zur Strafe“ aus der eigenen Tasche zahlen. Bis 1991 erhalten die Betroffenen die 60 Prozent Zuschuß noch ohne diese Bedingungen.

Neu ist allerdings, daß sich diese Quote — und dies bereits jetzt — auch auf das Honorar des Doktors bezieht, das die Kassen bislang voll übernommen haben. Beträgt die Rechnung für

den Zahnersatz zum Beispiel insgesamt 4000 Mark und enthält ein Honorar von 2000 Mark, erstattet die Kasse nun, falls der Versicherte kein Härtefall ist, nur noch 2400 Mark und damit 800 Mark weniger als bislang.

Die neuen Bestimmungen gelten auch, wenn der Zahnersatz zwar im vergangenen Jahr bewilligt, aber erst 1989 angefertigt wird. Wurde die Brücke oder Prothese allerdings schon vor Ultimo gebastelt, aber erst nach Silvester 1989 eingesetzt, trifft noch die alte Regelung zu.

Eine Schonfrist haben die Kassen ihren Mitgliedern bei der Abrechnung eingeräumt. Während in Zukunft die gesamten Kosten erst einmal vorgestreckt werden müssen, besteht bis zum 31. März die alte Methode fort. Das heißt, die Versicherungen zahlen ihren Anteil direkt an den Arzt.

In jedem Fall gilt: Eine normale Zahnarztrechnung, zum Beispiel für eine Plombe, übernimmt auch künftig die Kasse in voller Höhe.

DDR unter dem Plan-Soll
Die DDR hat 1988 ihre Wirtschaftsziele nicht erreicht. Das Nationaleinkommen wuchs lediglich um drei statt der geplanten 4,1 Prozent. Unter dem Soll blieben vor allem die Landwirtschaft und der größte Teil der Industrie.

ZAHNPLOMBEN AUS DEM COMPUTER können vielleicht schon bald in vielen Fällen die umstrittenen Amalgam-Füllungen ersetzen. Zwei Dutzend Zahnärzte in der Bundesrepublik — unser Foto entstand in einer Altöttinger Zahnarztpraxis — erproben derzeit ein neues computergesteuertes Gerät, das nach Vermessung des aufgeborenen Zahns per Videokamera vollautomatisch direkt am Behandlungsstuhl aus einem zahnfarbenen Keramikblock eine exakt sitzende Füllung fräst. Noch sind die kaum sichtbaren Zannplobmen aus dem Computer allerdings so teuer wie Goldfüllungen.

Hamburg — Mit zunehmendem Alter verliert Bluthochdruck als lebensbedrohender Risikofaktor an Bedeutung. Das sagt der Hamburger Professor Hans Jürgen Krecke.

Werte ab 160/95 galten bisher als zu hoch. 20 Prozent aller 60- bis 69jährigen Deutschen liegen aber darüber. Dazu Professor Krecke: „Bei älteren Patienten sollte —

sofern keine weiteren Erkrankungen vorliegen — der Blutdruck nicht um jeden Preis gesenkt werden. Ein Wert von 180/100 ist in vielen Fällen durchaus ver-tretbar“.

Frankfurt — Weltbekannte deutsche Institute und Firmen stehen hinter den jahrelangen Forschungen: Das Max-Planck- und das Robert-Koch-Institut, Hoechst, Bayer und das Georg-Speyer-Haus in Frankfurt. Federführend an der Entwicklung ist die Frankfurter Professorin Helga Rübsamen (39).

Labor- und Tierexperimente haben bereits die Wirksamkeit der auf einer pflanzlichen Substanz basierenden Anti-Aids-Pille bewiesen. Zwei Pilotstudien an Menschen, die in Frankfurt und Berlin mit je 50 Aids-Patienten durchgeführt werden, verlaufen seit einem Jahr erfolgreich. Endgültige Untersuchungsergebnisse werden allerdings erst in einem halben Jahr vorliegen. Doch schon jetzt gilt „Hoe/Bay 946“ als Geheimtipp bei Experten. Frau Professor Rübsamen: „Es gibt Erfolge, aber wir müssen erst die abschließende Untersuchung abwarten.“

Die Forscher gingen von der Erkenntnis aus, daß im Spätstadium der Krankheit vermehrt Aids-Viren im Blut gefunden werden. Aids-Forscherin Rübsamen: „Also habe ich mir gedacht, wir müssen mit einer ‚chemischen Keule‘ die Aids-Viren so bekämpfen, daß sie sich nicht weiter vermehren. Diese ‚Keule‘ darf keine Nebenwirkungen haben. Wir scheinen sie gefunden zu haben, denn in unseren Pilotstudien wird die Pille sehr gut vertragen.“

„Hoe/Bay 946“ isoliert die Viren und stoppt ihr Wachstum.

Schütze výboru pro lidská práva

[čtk]: Předsednictvo Výboru čs. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci se sešlo na své schůzi pod vedením prof. MUDr. Z. Dienstbiera, DrSc. Rozpracovalo záměrůl a obsah činnosti výboru a návrh pravidel, prostředků a metod jeho práce, jejichž důsledně uplatňování mu umožní zajistit nezbytnou vnitřní a mezinárodní autoritu.

Předsednictvo bude dbát na zachování identity výboru s posláním a cíli, které byly stanoveny při jeho ustavení. Ustavením výboru se potvrdila skutečnost, že ČSSR považuje mezinárodní úmluvy o mezinárodních právech za kritérium každodenní práce svých orgánů v této oblasti a souhlasí s tím, aby se přijaté závazky konfrontovaly s jejich skutečným naplňováním.

Výbor se ustavil v době, kdy se připravuje nová ústava ČSSR. Výbor intenzivně zpracuje a předloží své náměty ke komplexní promítnutí mezinárodních úmluv týkajících se lidských práv a humanitárních otázek do ústavních a dalších právních norem. Předsednictvo s uspokojením přijímá zprávy signalizující brzké ukončení vídeňské následné schůzky konferenční o bezpečnosti a spolupráci v Evropě. Vyjadřuje svou odhodlanost přispět k naplnění závazného aktu KSSE o dokumentu následných schůzek. Současně se hlásí k svému aktivnímu podílu na kontrole jejich plnění u nás i v dalších signatářských státech. Ačkoli se teprve postupně vytvářejí podmínky pro práci výboru, došlo již několik desítek dopisů, v nichž se pisatelé s důvěrou svěřují se svými problémy a žádají přešetření nebo nápravu. Předsednictvo děkuje jménem výboru za tuto důvěru. Výbor byl ujištěn plnou politickou podporou našich vedoucích představitelů a věří, že i vedoucí činitelé státních orgánů budou s výborem úzce spolupracovat.

K jednomu z dopisů pisatel považuje předsednictvo výboru za nutné zaujmout samostatné stanovisko. Anonymní pisatel v něm oznamuje svůj úmysl demonstrativně spáchat sebevraždu jako politický protest. Vyzýváme tohoto člověka a všechny ty, kteří ho v tom podporují, k přiměřenému dialogu, neboť život je tím nejprecenznějším lidským darem a právem, které nám byly dány do vínku. Forma takové demonstrativní sebevraždy je velmi nehumánní a nemorální. Politické argumentem a hrubě se přičií základním zásadám lidských práv.

Předsednictvo se současně obrací na všechny orgány, organizace, skupiny a občany, aby v duchu humanitární podobným činům zabránili.

PRE INFORMACIU...

● Čína a Izrael se dohodly, že budou udržovat kontakty prostřednictvím svých zástupců v Organizaci spojených národů. Je to výsledek schůzky ministrů zahraničních věcí Čchien Čchi-čchena a Mošeho Arense, která se uskutečnila v Paříži 9. ledna. Potvrdil to včera mluvčí ministerstva zahraničních věcí ČLR.

MOSKVA: K celním opatřením některých socialistických zemí se vrací list Izvestija v článku komentátora agentury TASS B. Griščenko. Upozorňuje v úvodu, že v době, kdy se západoevropské státy důsledně

Izvestija o celních opatřeních

zabývají celními překážkami, partneri v RVHP se vzájemně uzavírají, aby si zachovali přb vlastní potřeby deficitní výrobky a suroviny. Ač se tato opatření objašňují jakkoli, v jejich rozumnost věřit nelze, píše dále B. Griščenko. Vždyť byly přijaty v době neustále se prohlubující obchodní a hospodářské integrace socialistických zemí, o níž se hovoří jako o realitě. Vzájemně morální škody těchto kroků nelze měřit žádnými televizory, tunami kávy či koberci. Pro málokoho z nás je příjemná, když v obchodech v Sofii či Praze, Budapešti nebo Berlíně pohlížejí prodávací na sovětské zákazníky se znepokojením, píše dále komentátor TASS. Podobný obrázek lze spatřit i v sovětských obchodech, kde hoště vykompli televizory, přechy, míčky na kávu či kohlíčky. Příčinou je na obna stranách nedostatek zboží na domácím trhu. Autor komentáře si v této souvislosti klade otázku, zda jediným východiskem z dané situace jsou ochranná celní opatření. Upozorňuje, že právě tyto kroky vedou jen k zachování „vlastního“ nedostatku a nikoli k jeho zásadnímu překonání. Při vyhlášení nových pravidel vývozu nejzákladnějšího zboží si každá strana pospíšila s prohlášením, že jde o opatření dočasné a že po zlepšení situace buď sama zaniknou, nebo se přehodnotí. Nic však není tak trvalého, jako jsou dočasná opatření, takže není třeba klemat ani sebe, ani jiné. Je přiznanečné, že společené podniky státa RVHP zatím obcházejí výrobu zboží, které potřebují milióny občanů. Podnikat pozornost v této oblasti by mohly výhodné tarify na suroviny a snížení daní a cel. Podobná opatření jsou účinná jen v případech, kdy palčivé sociální otázky řeší všechny zainteresované země společně, zdůrazňuje komentátor TASS. Zatím je však patrný opak. Ochrana „vlastního“ dostatku (nebo deficitu) není prostředkem k boji a chudobou vnitřních trhů zboží. A začínat cestu k jejich odrvení a stabilizaci nebylo samozřejmě zapotřebí od taritů.

● Nizozemští vědci vyvinuli nový materiál pro letecký průmysl, který je lehčí a odolnější než hliník a může zvýšit bezpečnost provozu. Laminátový materiál, který byl vyroben na univerzitě v Delftách a dostal označení ARALL, je tvořen velmi tenkými fóliemi hliníku a skelných vláken spojenými speciálním lepidlem.

Prinzipien im dritten Korb

Das bei dem Wiener KSZE-Treffen vereinbarte Dokument sagt über die „Zusammenarbeit in humanitären und anderen Bereichen“ im Wortlaut (in Auszügen) folgendes aus:

Sie (Die Teilnehmerstaaten) werden ... daß es jedermann freisteht, jedes Land einschließlich seines eigenen zu verlassen und in sein Land zurückzukehren, ebenso wie ihre anderen internationalen Verpflichtungen auf diesem Gebiet voll achten.

Sie werden die notwendigen Schritte unternehmen, um alle Gesuche ... über menschliche Kontakte, die bei Abschluß des Wiener Folgetreffens noch nicht erledigt sind, so rasch wie möglich, auf jeden Fall aber binnen sechs Monaten, einer Lösung zuzuführen.

Sie werden in der Folge (diesbezüglich) regelmäßige Überprüfungen durchführen...

Sie werden über Gesuche in bezug auf Familienbegegnungen ... so rasch wie möglich und im Normalfall binnen eines Monats entscheiden.

Sie werden bei der wohlwollenden Behandlung von Gesuchen in bezug auf Familienbegegnungen die Wünsche des Gesuchstellers gebührend berücksichtigen, insbesondere in bezug auf den Zeitpunkt und eine ausreichende Dauer solcher Begegnungen, sowie im Hinblick auf Reisen zusammen mit anderen Familienmitgliedern zu gemeinsamen Familienbegegnungen.

Sie werden bei der wohlwollenden Behandlung von Gesuchen in bezug auf Familienbegegnungen auch Besuche bei und von entfernteren Verwandten gestatten.

Sie werden bei der wohlwollenden Behandlung von Gesuchen in bezug auf Familienzusammenführung oder auf Eheschließung zwischen Bürgern verschiedener Staaten die Wünsche der Gesuchsteller bezüglich des Bestimmungslandes, das zu ihrer Aufnahme bereit ist, achten.

Sie werden die Lösung von Problemen, welche die Zusammenführung minderjähriger Kinder mit ihren Eltern betreffen, besonderes Augenmerk schenken. In diesem Zusammenhang und auf der Grundlage der einschlägigen Bestimmungen der Schlußakte und der anderen oben genannten KSZE-Dokumente werden sie gewährleisten,

— daß ein Gesuch, das zu diesem Zweck eingebracht wird, solange das Kind minderjährig ist, wohlwollend und rasch behandelt wird, um die Familienzusammenführung ohne Verzögerung durchzuführen;

— daß angemessene Vorkehrungen zum Schutz der Interessen und des Wohles der betroffenen Kinder getroffen werden.

Sie werden die Möglichkeiten für eine schrittweise Herabsetzung und schließlich Abschaffung aller etwaiger Erfordernisse an Reisende, Landeswährung über tatsächliche Ausgaben hinaus zu erwerben, in Erwägung ziehen und dabei den Personen den Vorrang geben, die zum Zweck von Familienbegegnungen reisen. Sie werden solchen Personen praktisch die Möglichkeit einräumen, Gegenstände aus ihrem persönlichen Besitz oder Geschenke bei der Ein- und Ausreise mit sich zu führen.

Sie werden Gesuchen auf Reisen, die aus dringenden humanitären Gründen unternommen werden sollen, unverzüglich Aufmerksamkeit widmen und sie fol-

gendermaßen wohlwollend behandeln:

— Sie werden innerhalb von drei Arbeitstagen über Gesuche in bezug auf Besuche bei einem schwerkranken oder im Sterben liegenden Familienmitglied, in bezug auf Reisen zur Beerdigung eines Familienmitglieds oder in bezug auf Reisen von Personen, die nachweislich dringend medizinischer Behandlung bedürfen oder die nachweislich kritisch oder lebensgefährlich erkrankt sind, entscheiden.

— Sie werden so rasch wie möglich über Gesuche in bezug auf Reisen schwerkranker oder älterer Menschen und in bezug auf sonstige Reisen aus dringenden humanitären Gründen entscheiden.

Sie werden die Bemühungen ihrer örtlichen, regionalen und zentralen Behörden, die mit der Durchführung des Obenstehenden befaßt sind, verstärken und gewährleisten, daß Gebühren für die vorrangige Behandlung dieser Gesuche tatsächlich entstandene Kosten nicht übersteigen.

Sie werden bei der Behandlung von Gesuchen auf Reisen zum Zwecke von Familienbegegnungen, der Familienzusammenführung oder der Eheschließung zwischen Bürgern verschiedener Staaten gewährleisten, daß Handlungen oder Unterlassungen von Familienmitgliedern des Gesuchstellers sich nicht nachteilig auf die in den einschlägigen internationalen Dokumenten festgelegten Rechte des Gesuchstellers auswirken.

Sie werden gewährleisten, daß alle Dokumente, die für Gesuche ... erforderlich sind, dem Gesuchsteller leicht zugänglich sind. Die Dokumente bleiben während des gesamten Gesuchverfahrens gültig. Im Falle einer erneuten Gesuchstellung werden jene Dokumente berücksichtigt, die der Gesuchsteller bei früheren Gesuchen bereits vorgelegt hat.

Sie werden ... die diesbezüglichen Verwaltungserfordernisse allmählich verringern.

Wenn Gesuche ... aus Gründen, die in den einschlägigen internationalen Dokumenten angegeben sind, abgelehnt werden, werden sie gewährleisten, daß dem Gesuchsteller unverzüglich schriftlich in einer amtlichen Benachrichtigung die für diese Entscheidung maßgebenden Gründe dargelegt werden. Dem Gesuchsteller werden in der Regel und immer dann, wenn er dies verlangt, die notwendigen Informationen über die Verfahren zur Einlegung jeglicher wirksamer administrativer beziehungsweise gerichtlicher Rechtsmittel gegeben...

Wenn in diesem Zusammenhang ein Gesuch einer Einzelperson auf Reisen ins Ausland aus Gründen der nationalen Sicherheit abgelehnt worden ist, werden sie gewährleisten, daß jede Einschränkung betreffend Reisen dieser Einzelperson innerhalb streng begründeter Fristen so kurz wie möglich ist und nicht willkürlich angewendet wird...

Sie werden innerhalb eines Jahres nach Abschluß des Wiener Folgetreffens alle ihre Gesetze und Verordnungen, die Reisen von Einzelpersonen innerhalb ihres Territoriums und Reisen zwischen Staaten regeln, veröffentlichen und leicht zugänglich machen...

Sie werden Gesuche auf Reisen ins Ausland ohne Unterschied, wie insbesondere der Rasse, der Hautfarbe, des Geschlechts, der Sprache, der Religion, der politischen oder sonstigen Anschauung, der nationalen oder sozialen Herkunft, des Vermögens, der Geburt, des Alters oder des sonstigen Status, wohlwollend behandeln. Sie werden gewährleisten, daß sich eine Ablehnung nicht auf von anderen Personen gestellte Gesuche auswirkt...

SCHUZZKA KOLABORANTŮ →

Sie werden werden direkte persönliche Kontakte zwischen den Bürgern ihrer Staaten fördern, unter anderem indem sie Einzelreisen innerhalb ihrer Länder erleichtern und es Ausländern gestatten, mit ihren Bürgern zusammenzutreffen und auf Einladung auch in Privatwohnungen Unterkunft zu nehmen.

Sie werden gewährleisten, daß auf ihren Territorien Angehörige nationaler Minderheiten oder regionaler Kulturen hinsichtlich menschlicher Kontakte ... denselben Status genießen wie andere Bürger und daß diese Personen solche Kontakte durch Reisen und andere Kommunikationsmittel aufnehmen und pflegen können, auch mit Bürgern anderer Staaten, mit denen sie eine gemeinsame nationale Herkunft oder ein gemeinsames Erbe teilen.

Sie werden es Gläubigen, religiösen Bekennnissen und deren Vertretern gestatten, im In- und Ausland in Gruppen oder einzeln direkte persönliche Kontakte und Verbindungen untereinander aufzunehmen und zu pflegen, unter anderem durch Reisen, Pilgerfahrten und die Teilnahme an Versammlungen und anderen religiösen Veranstaltungen. In diesem Zusammenhang und im Einklang mit solchen Kontakten und Veranstaltungen ist es den betreffenden Personen gestattet, religiöse Publikationen und Gegenstände, die mit der Ausübung ihrer Religion oder ihres Glaubens im Zusammenhang stehen, zu erwerben, zu erhalten und mit sich zu führen."

POKUD BUDE PLATIT
VYHLAŠKA č. 414977
Z 1.6.77 TAK JE STEJNĚ
VŠECHNO V HAZLU!

K stému výročí P. Eisnera

(fc): I kdyby Pavel Eisner — od jehož narození uplyně 16. 1. sto let — nenapsal více než Chrást a tvrz, stačilo by to k naší trvalé vědeckosti a k jeho neméně trvalé proslulosti. Touto hymnou o češtině vytvořil knihu svědčící o dvojitě velikosti. Předně v ní odkryl všechny taje a skrytá kouzla našeho rodného jazyka. Odhall jeho sílu, přiblížil jeho duši. A pokud jde o svědectví o druhé velikosti — tím posloužil sám sobě. Paradoxem — protože sám byl pražským Němcem — přinesl nejen svědectví o lásce k jazyku, který mu byl blízký volbou a milostí, ale i důkaz, že snad jen člověk, který nenosí v sobě sémě mateřštiny, ale musí se k ní dopracovávat mocí intelektu a náklonností, je schopen nacházet v jejích hlubších tótech tajemných krás a překvapivých objevů. Neboť v Chrástu a tvzi nemluví jen filolog. Tady se dostává ke slovu i historik a filozof, literární kritik a básník, esejista a překladatel. Tím vším Pavel Eisner byl; přinesl v tomto směru celou řadu důkazů. K nejvýznamnějším patří ten, jež nám odkázal jako překladatel. A nebyl by to zase Eisner, kdyby se spokojil s jednoduchou translatorskou činností. Svou jazykovou dvoudomost dokázal zúročit tím nejznamenitějším způsobem: naší literaturu obohacoval o díla významných německých autorů (Franz Kafka, Thomas Mann), německé pak nabízel ukázky z českých básníků (Březina, Vrchlický, Sova, Hałas). Protože však byl jazykovým fenoménem, nezdůstával jen u zmíněné dvoudomosti. Eisner překládá i z francouzštiny, španělštiny, italské, angličtiny, ruštiny, srbocorvatštiny, maďarštiny, islandštiny a z orientálních jazyků. A to jsme si v tomto krátkém jubilejním zamyšlení nemohli všimnout jeho činnosti redaktorské a žurnalistické, jeho původní tvorby básnické, ani jeho máchovských studií. Pavel Eisner zemřel 6. 7. 1958.

MAJEDNOU SE O NĚM VÍ... Setkání s církevními činiteli

(žtk): V Praze se konalo setkání Čs. mírového výboru s představiteli výboru církevních a náboženských činitelů ČSSR. Předseda ČSMV akad. B. Švestka poděkoval představitelům československých církví za spolupráci při organizování vnitřních i zahraničních akcí československého mírového hnutí pro letošní rok — rok 40. výročí vzniku organizovaného světového a československého mírového hnutí. Vyzval mj. představitel československých církví k spolupráci na přípravě a průběhu dialogů o výchově k míru, kterými chce československé mírové hnutí přispět k oslavám 400. výročí narození J. A. Komenského. Představitel čs. církví ocenil iniciativu Čs. mírového výboru na prohlubování vnitřního dialogu v zájmu dalšího rozvoje naší společnosti, v zájmu zachování životů na naší planetě.

Deutschland hat wieder einen Film-Star

Z "ČECHY"...

Hamburg - Im Fernseh-Achtsteller „Ein Stück Himmel“ rührte sie Millionen: Dana Vavrova spielte die kleine Janina, ein jüdisches Polen-Mädchen auf der Flucht vor den Nazis. Damals war sie 14. Inzwischen ist sie 21. In 40 Städten läuft heute ihr erster Kinofilm an: „Herbstmilch“. Und morgen wird ihr für ihre Rolle darin der Bayerische Filmpreis verliehen. Dana ist jetzt die Vavrova. Deutschland hat einen neuen Star.

Sie trägt schwarze Nylonen. Der Vater war Ingenieur, die Mutter Industriekaufmann. Beide spielten Wolkleid, das 15 Zentimeter über den Knien endet. Nur ihre Augen sind noch immer die eines Kindes: Rehbraun, groß und rundvoll mit Erwartung.

Dana Vavrova wurde am 9. August '67 in Prag geboren. Deutsche Erfolgsregisseur

sen: „Vielleicht magst Du ja eines Tages die Bäuerin Anna spielen“. Dana ver-schlang das Buch. Es sind die Lebenserinnerungen der Bäuerin Anna Wilm-schneider - schon 600 000 mal verkauft. Und Dana verliebte sich in Joseph Wislmaier.

Heirat war am 28. Sep-tember '86 um 10 Uhr 30 - im Kreislauf. „Die Wehen hatten überraschend ein-gesetzt“, erzählt Dana Vavrova: „Und das Kind sollte doch nicht unehelich zur Welt kommen.“ Sie nannte es nach dem Polen-mädchen, daß sie einst ge-spielt hatte: Janina. „Weil's die Kleine ohne die Rolle nie gegeben hätte.“

1988 verwirklichte Fami-lie Wislmaier dann ihren Traum und drehte „Herbstmilch“. Vater führte Regie, die Mutter spielte die Bäuerin Anna und die klei-ne Janina war auch im Film ihre Tochter. Regisseur Cronenberg über Danas Rolle: „Ein neuer, großer Star.“ Franz Peter Wirth: „Große Klasse.“ Und Dana selbst? „Ich will was errei-chen“, sagt sie. Und ihre Kinder-Augen blitzen: Rehbraun, groß und rund-voll mit Erwartung.

Rund 250 000 Bundesbürger sind Alzheimer-Patienten

MÜNCHEN, 19. Januar (dpa). An der Alzheimer-Krankheit, einer in ihren Ursachen bis heute nicht erklärbaren raumzeitlichen Orientierungslosigkeit und Vergesslichkeit, leiden rund 250 000 Menschen in der Bundesrepublik. Betroffen sind, so die Münchner Alzheimer-Gesellschaft, hauptsächlich Senioren, aber auch schon Menschen im 4. und 5. Lebensjahrzehnt. Immer wieder komme es vor, daß sich an Alzheimer leidende Personen verlaufen und ziellos in den Städten herumirren. Gefährdete sollten deshalb immer ein Armband mit Telefonnummer und Anschrift tragen oder nicht mehr alleine gelassen werden.

Služba zahraničním turistům

(Čik): Přes 200 zahraničních návštěvníků, převážně z Rakouska a Itálie, využilo od počátku roku nové možnosti k vydávání jednorázových vstupních víz do ČSSR na čs.-rakouském hraničním přechodu v Haličce na Znojensku. Také v neděli tulo službu, přispívající k rozvoji dobrých sousedských vztahů mezi s rozdílným společenským zřetelím, využily na dvě desítky osob. Hatě jsou dálkovým mezinárodním přechodem s nepřetržitým provozem se silnou kamiónovou a osobní přepravou. Denně tam odbaví v průměru 160 vozů dálkových nákladních přepravců a až tisíc cestujících. Jejich počet se zvyšuje zejména v době rakouských církevních svátků a v turistické sezóně. Nové pracoviště vydávání čs. víz na hranici Hatě - Klein Haugsdorf je v provozu denně od 7 do 19 hodin. Žadatelé o čs. vstupní vízum mohou využít i automatu na černobílé fotografie i nově vybudovaného občerstvovacího zařízení.

Teesorten mit hoher Belastung

In Babynahrung nur geringe Cäsiumwerte gemessen

Das Babymenü „Rindfleisch in Reis und Gemüse“ von Hipp hatte ein Bq. Nicht nachweisbar war Cäsium im Milchbrei „Bircher Müsli“ mit Nuß von Alete.

Bei der Untersuchung des Tees ist wieder mal die Sorte „Rize“ aufgefallen: Mit 2155 Bq Cäsium je Kilo. Die Lands-huter haben diesen Tee (15 Gramm auf einen Liter Wasser) aufgebraut und den Aufguß gemessen. Im Tee würden nach fünf Minuten Ziehdauer 18 Bq/Liter ge-messen. „Dieser Versuch“ kommentiert der verantwortliche Chemie-Ingenieur

ren-Früchtee“ von Messmer brachte es auf 22 Bq. „Fixminze“ von „Teekanne“ ist mit 19 Bq/Kilo bestimmt worden. Zinnkraut hatte sieben Bq Cäsium.

Zur Bewertung: Unabhängige Experten der Strahlenschutzkommis-

Neue Meßwerte

sion des BUND raten Erwachsenen da-zu, nicht mehr als 35 Bq Cäsium je Kilo Nahrung zu sich zu nehmen. Kinder, Schwangere und Stillende sollten die Grenze bei 10 Bq ziehen. Für Einfuhr und Handel gelten die Grenzwerte von 600, beziehungsweise 270 Bq (Milch und Milchprodukte).

Z komentáře agentury TASS

Moskva: Politický komentátor agentury TASS A. Kon-dračov se ve včerejším komentáři zamýšlí nad provo-kacními výzvami, které se objevily v Československu. Mímo jiné napsal, že emigrantské kruby a místní skep-tiky vůbec neznapokojí; neúspěch plánů narušit nor-mální život země ve výrobních dnech loňského roku. Vymyslel si nové jubileum - 20. výročí sebevraždy pražského studenta J. Palacha upálením, které by ché-tí oslavit opakováním této tragédie. Lze těžko říci, na-kolik jsou reálné a vážné plány stanovené na 15. led-ném náměstí na znamení politického protestu, jak to vyplývá z dopisu anonymního autora, který je rozší-řován v Praze. To hlavniť tkří v našem finém. V ne-důstojných pokusech vůbec ne anonymních inspi-ráto-rů rakovných neblahých akcí vytlouci politický kapl-

die Babynahrung und Tees waren die Schwerpunkt-lebensmittel-Untersuchung im Amt für Umwelt-schutz der Stadt Landshut auf ra-dioaktive Belastung. Der höchste Wert wurde dabei in einem Milchbrei „Scho-ko Nuß“ von Milupa gemessen: sechs Bq Cäsium/Kilo Pulver.

Die Babykompotte „Birne mit Apfel“ und „Heidelbeer in Apfel“ von Alete hatten jeweils einmal fünf und einmal zwei Bq „Aptamil“ von Milupa und der Milchbrei „Junior Müsli“ lagen bei zwei Bq Cäsium. Ebenso sahen die Werte bei drei Proben Fruchtsaft von Alete aus.

Fotografie z diapositivů

lčik): Přijít každopřípadně se zájmovou službou není jednoduší zálež. Svůj silb plní výrobní družstvo Fotografa v Gottwaldově i letos. Od ledna začalo v novém závodě zkoušebně zhotovovat barevné fotogra-fie z diapositivů všech značek. Na moderním zařízení firmy Agfa z NSR vybaveném výpočetní technikou vznikají z kinofilmu o rozměru 24X36 milimetrů za-tim fotografie velikosti 90X130 milimetrů. Cena je stanovena na 15 Kčs za kus. Nová služba umožní při-srání na inverzní materiál kromě velkoplošné pró-jeke výrobu libovolného počtu kopií.

tá. Zástupci protisocialistické skupiny „Charta 77“ a další opoziční skupiny bez ohledu na zážak úřadů chtějí rozhodně 15. ledna na místě tragického úmrtí Jane Palacha uspořádat demonstraci, na níž zvou vše-chny „vlastence“. O tom všem informovaly nejen praž-ské listy, ale i západní agentury.

• Svétské úřady udělily poprvé povolení zahra-niční dubrořinné tehoní instituci k působení na území SSSR. Matka Tereza z Kalkaty a sovětský ministr zdravotnictví J. Čazov podepsali dohodu, na jejímž základě osm „misiónářek lásky“ bude pracovat v Moskvě a v Arménii mezi oběťmi zemé-řesení.

SKUTEČNOST, že populární fran-couzský filmový herec Jean-Paul Belmondo se nedává zastopovat každoděry ani v těch nejkratičnej-ších a nejnepříjemnějších scénách, nepřijímá žádnou motivaci, jeho re-cept, jak se udržet v komedii

Belmondo dělá kiky

i v době, kdy mu klepa na dveře sedesátka, je však prosy. „Dann cvičím - dělám dvě až tři kiky, což posiluje ruce a záda, a půl tisí. cviky sklápaváček, které mi na opak zaručují, že mi nanaroste břicho!“ (w)

Wirtschaftsreformer Sik: Aus Perestrojka führt kein Weg zurück

war — einschließlich Lenin — der Überzeugung, daß ein sozialistisches System keinen Marktmechanismus brauchen kann; das sei kapitalistisch. Jetzt hat uns die Erfahrung gezwungen, die veraltete Sozialismus-Vorstellung aufzugeben. Da gibt es die tschechoslowakische Entwicklung im „Prager Frühling“ einfach konsequenter.

Sie setzen auf ein Modell, das staatliche „Makroplanung“ und Austausch über den freien Markt vorsieht. Ist das noch Sozialismus?

Es gibt Unterschiede zum westlichen kapitalistischen System. Dazu gehört, daß große Betriebe Kollektiveigentum bleiben. Sie sollten allerdings kein Staats-, sondern Belegschaftseigentum sein. Ein weiterer Unterschied ist die Einführung der Selbstverwaltung in allen Betrieben. Dort ist allerdings private Unternehmerinitiative unersetzlich. Ein drit-

Interview

ter Unterschied ist die globale Makroplanung, die vor allem die Steigerung von Löhnen, Gewinnen und Investitionen bestimmen soll. Die Makroplanung soll Krisen und Massenarbeitslosigkeit vorbeugen. Man hat heute in allen Reformbewegungen auch erkannt, daß man so etwas wie einen Kapitalmarkt braucht, daß private Unternehmensgründungen sein müssen und daß man eventuell größere Betriebe in Aktiengesellschaften umwandeln sollte, bei denen die Mitarbeiter den Großteil des Kapitals halten, aber auch Fremdkapital aufgenommen wird. Die Ungarn versuchen ja teilweise schon, Aktien sogar auf westlichen Märkten zu verkaufen.

Und was soll nun nach Ihren Vorstellungen mit den Gewinnen geschehen?

In einzelnen Betrieben würden unterschiedliche Gewinnbeteiligungen entsprechen. Alt-Stalinisten geben, die Wirtschaftsreform weiterzuführen, jedoch die politische Reform zu stoppen. Aber das ist eine der größten Illusionen. Eine Wirtschaftsreform braucht die Demokratie, braucht Diskussionen. Denn sie wird vor allem demokratische Auslese für die Besetzung der Führungspositionen. Anders als in Polen scheint die Opposition in der Tschechoslowakei allerdings weniger in der breiten Masse verankert, sondern von wenigen Intellektuellen ge-

Zwanzig Jahre nach dem gewaltsamen Ende des „Prager Frühlings“ ist der Versuch von Reformen in sozialistischen Ländern wieder hochaktuell. Ansätze finden sich nicht nur in der Perestrojka (Umgestaltung) des sowjetischen Staats- und Parteichefs Michail Gorbatschow, sondern beispielsweise auch in Ungarn, Polen, Jugoslawien und seit geraumer Zeit bereits in China. Professor Ota Sik (69) war in den 60er Jahren maßgeblich an der theoretischen Ausarbeitung und praktischen Realisierung einer Reform der tschechoslowakischen Volkswirtschaft beteiligt und in der Dubeck-Ära 1968 als stellvertretender Regierungsvorsitzender für die Wirtschaftspolitik verantwortlich. Er mußte 1969 in die Schweiz ins Exil gehen und lehrte als Professor für Wirtschaftssysteme, insbesondere Planwirtschaft, in St. Gallen. Mit Sik sprach unser Redaktionsmitglied Ulrich Glauber über die Reformansätze in den sozialistischen Staaten und über die Entwicklung in der CSSR.

FR: Professor Sik, gibt es Parallelen zwischen Ihren Bestrebungen während des „Prager Frühlings“ und der Perestrojka in der Sowjetunion?

Sik: Die Grundausrichtung ist die gleiche. Allerdings hat die tschechoslowakische Reform der 60er Jahre die Rolle des Marktes bereits deutlicher hervorgehoben, als es in der UdSSR geschah.

Halten Sie die Perestrojka für nicht konsequent genug, was das Schaffen eines Marktes angeht?

Genau. In dieser Richtung sehe ich einweichen nur ganz vage Äußerungen. Es wird nichts Konkretes gesagt zur Notwendigkeit von Marktpreisen, und der Wettbewerb wird nicht zielstrebig gefördert. Das stößt an die Grenzen der marxistisch-leninistischen Ideologie, denn die

zum Beispiel vor Polen und Rußland. Die CSSR und die DDR liegen immer noch knapp vorn. Die Machthaber in Prag hoffen, den Vorsprung halten zu können und erwarten, daß die Reformen in der UdSSR nicht greifen. Ich würde sagen, sie rechnen mit dem Sturz Gorbatschows. Aber nach Ihrer Analyse der Schwächen — sozialistischer Wirtschaftsreform stehen die Chancen für Gorbatschow wirklich nicht gut. Es gibt keinen Weg zurück. Es könnte höchstens Versuche der reaktionären

chend der unterschiedlichen Effektivität entstehen. Die globale Aufteilung des Volkseinkommens auf Löhne und Gewinne müßte zwar makroökonomisch reguliert sein. Aber die unterschiedliche Gewinnbeteiligung, je nach Effektivität des einzelnen Betriebes, wäre die Belohnung der Mitarbeiterkollektive für ihre Markt-tätigkeit.

Wo liegen die Reibungspunkte zwischen Ihrer Theorie und den Reformbestrebungen in einigen sozialistischen Ländern?

Die Reformen funktionieren bisher nicht, weil es noch zu wenig Wettbewerb gibt. In Jugoslawien gibt es zum Beispiel Monopolunternehmen in einzelnen Teilrepubliken, und die Regierungen dieser Republiken bremsen den Güterfluß aus anderen Republiken. Wegen dieses Protektionismus bleibt der Zwang zu technischem und wirtschaftlichem Fortschritt aus. Auch in Ungarn und China gibt es noch zu wenig Wettbewerb, obwohl die Chinesen da weitergehen, weil sie in starkem Maße private Unternehmertätigkeit zulassen.

Wie schätzen Sie die Chancen der Perestrojka Gorbatschows ein, wenn der Konsumgütermangel in der UdSSR nicht bald behoben wird?

Das Furchtbare ist, daß es in einer Übergangsperiode sogar Verschlechterungen geben kann. Das Funktionieren neuer Managementformen kann Jahre dauern. Die Ministerien beginnen oft aus Angst vor Engpässen, die Wirtschaft wieder in alter Weise zu verwalten. Niedrigerweise kommt es auch zu Preissteigerungen, weil die alten Preise zum großen Teil vom Staat subventioniert waren. Eine Alternative bietet höchstens höhere Verschuldung im Ausland. Aber Länder wie Polen und Jugoslawien, die sich mit hohen Auslandskrediten westliche Technik kaufen, können nicht auf die schnelle mit ihren Produkten auf dem

tragen zu sein. In Polen hat das revolutionäre nationale Bewußtsein eine ganz andere Geschichte. Es wird noch von der ungemein starken Kirche unterstützt. In der CSSR gibt es eine ganz andere Tradition, eine breite Massenbewegung kommt schwerer zustande. Aber potentiell ist es vorhanden. Bereits bei der geringsten Möglichkeit, bei der Menschen in größerem Rahmen zusammenkommen, entsteht eine ungemein starke oppositionelle Emotion. Davor haben die Prager Machthaber

Weltmarkt konkurrieren. Die Folge sind riesige Schuldenprobleme. Was heißt das für die Tschechoslowakei? Warten die Machthaber in Prag, bis sich die Reformen togelauten haben? In der CSSR sind noch immer Männer an der Macht, die zutiefst antireformistisch reaktionär eingestellt sind. Sie haben die größte Angst vor einer Wiederbelebung der Reformideen der 60er Jahre. Nach außen bekennen sie sich zu

Ota Sik (80): Künzler-Verlag Buase-Seewald) Wirtschaftsreformen, allerdings nicht zu politischer Liberalisierung im Sinne von Glasnost. In Wirklichkeit versuchen sie aber, alle Neuerungen aufzuschieben. Sie haben schon Lubomir Strougal als Regierungschef beseitigt, der versuchte, die Reformen voranzutreiben, weil er die katastrophale Wirtschaftslage der CSSR sah. Ich habe das Gefühl, sie denken, wir sind immer noch besser dran als die anderen. Es ist wie mit der DDR. Beide Länder waren kapitalistisch hochentwickelt und hatten einen Riesenvorsprung

auch am Jahrestag der Selbstverbrünnung des Studenten Jan Palach am 16. Januar 1989 aus Protest gegen die Besetzung (der CSSR, d. Red.) Angst. Die Erinnerung an Palach weckt heute auch Emotionen bei der jungen Generation, die die Besetzung 1968 gar nicht miterlebt hat.

DRINA SI DOVOLJE POZNA - MENAT, ZA SOUBR. NA PRAYDU...

Freundberührung ade
JERUSALEM, 17. Januar (AFP). Israels weibliche Soldaten dürfen ihre Offiziere in den Militärbasen nur noch in Begleitung einer dritten Person treffen, damit es nicht zu vertraulichen Begegnungen kommt, schreibt ein Dekret des Großrabbinats vor. Das rabbinische Gericht habe die Anordnung mit dem Ziel beschlossen, Kontakte zu vermeiden, die „den guten Sitten und der Religion zuwider“ sind, berichtete am Dienstag die unabhängige

Tageszeitung „Yedioth Aharonot“.
Dina Vert, Obristin der Reserve und ehemalige Befehlshaberin der weiblichen Einheiten, kommentierte die Entscheidung mit Blick auf Stabschef, General Dan Schomron: „Der Unglückliche, das fehlte ihm gerade noch.“ Das Dekret sei eine Dummheit. Wenn eine Soldatin Beziehungen mit einem männlichen Offizier unterhalten wolle, könne sie dies an anderen Orten als im Dienstzimmer tun. Und: Wenn immer eine dritte Person da-

beisein solle, müsse die Armee mehr Personal einstellen.
Hochzeiten, Scheidungen und alle Angelegenheiten, die in religiösen Zusammenhängen stehen, unterstehen in Israel den rabbinischen Gerichten, die autonom neben den Zivilgerichten agieren.

UNANOVSTAL A HOLKY MILOVAL...

Moderne Medizin bestätigt den alten Volksglauben

Was am Knoblauch wirklich „dran“ ist

Schon an der ihm einst sagenhaft zugeschriebenen Abwehrwirkung gegen Vampire erkennt man, daß der Knoblauch nicht nur ein Nahrungsmittel, sondern ein wenig auch ein Mythos ist. Die Volksmedizin schreibt ihm viele heilsame Kräfte zu, darunter auch, daß er das Blut „verdünne“ und das Leben verlängere. Chemiker und Physiologen in den USA und der Bundesrepublik Deutschland haben die medizinische Realität dahinter sichtbar gemacht.

Als vor rund einem Jahrzehnt erstmalig beobachtet worden war, daß ein mit Äther gewonnener Knoblauch-Extrakt die Verklumpung der Blutplättchen (Thrombozyten) verhindern kann, die bei den Vorgängen der Blutgerinnung die tragende Rolle spielen, war damit ein physiologischer Hintergrund des Volksglaubens an die „blutverdünnende“ Wirkung des Knoblauchs und damit auch der medizinischen Beobachtungen über Erfolge von Knoblauch-Diäten sichtbar geworden. Das war auch der Ansatzpunkt für die Serienversuche der US-Forscher M. K. Jain und R. Apitz-Castro, mit denen sie diese blutgerinnungshemmende Wirkung von Knoblauch-Extrakten austesten wollten.

Dabei zeigte sich, daß wäßrige Extrakte, wie sie auch entstehen, wenn Knoblauch zum Kochen von Speisen verwendet wird, diese Wirkung tatsächlich aufweisen, mit Dampf gewonnene Destillate dagegen nicht. Auch bei mehr als 20 kommerziellen Knoblauch-Präparaten blieb diese Wirkung aus, was vermuten läßt, daß die gerinnungshemmenden Substanzen entweder bei der Herstellung verlorengegangen sind oder einfach deshalb fehlten, weil die Hersteller sie noch nicht kannten.

Die größte blutgerinnungshemmende Wirkung zeigten Knoblauch-Extrakte, die mit Ethanol, also Weingeist, gewonnen worden waren. Aus ihren etwa 20 Bestandteilen ließ sich als zentraler Wirkstoff eine mit der Aminosäure Cystein verwandte Verbindung, das Ajoen, isolieren, dessen Name von dem spanischen Wort Ajo für Knoblauch abgeleitet ist. Dieses Ajoen entsteht in mehreren Schritten aus dem schon länger bekannten Alliin, das durch das Enzym Allinase in Allicin umgewandelt wird. Alliin und Allinase kommen aber erst dann miteinander in Kontakt, wenn Knoblauch-Zehen verletzt werden: Erst dann, wenn Allicin entstanden ist, entwickelt sich auch der mit ihm verbundene berühmt-berühmte Knoblauch-„Duft“. Danach wird das Allicin zum Teil weiter in Ajoen umgewandelt.

Dessen verklumpungshemmende Wirkung auf die Blutplättchen haben die US-Forscher sowohl in Laborversuchen mit menschlichem und tierischem Blut als auch durch eine Prüfung an Versuchstieren bestätigt. Bei Versuchen mit Herzoperationen bei Tieren konnte das normalerweise zur Gerinnungsverhinderung verwendete Heparin — die Wirksubstanz des Blutegels — durch Ajoen ersetzt werden. Sogar eine beginnende Blutplättchen-Verklumpung konnte mit Ajoen rückgängig gemacht werden. Offenbar hat man mit diesem Wirkstoff ein wichtiges medizinisches „Werkzeug“ entdeckt, dessen Anwendung

allerdings erst noch ausgetestet werden muß.

Zudem könnte die Volksmedizin in ihre Erfahrungen auch noch andere Wirkungen des Knoblauchs einbezogen haben: Bei der Gerinnungshemmung greift das Ajoen offenbar in einen biochemischen Zyklus ein, der sowohl die Blutgerinnung als auch die Zellteilung reguliert, deren Entartung wiederum ein wesentliches Merkmal des Krebsprozesses ist. Das veranlaßte Wissenschaftler der Arbeitsgruppe Enzymologie der Gesellschaft für Biotechnologische Forschung (GBF) in Braunschweig-Stöckheim, auch diesen Effekt in Zusammenarbeit mit den Forschern um M. K. Jain von der Universität von Delaware, Newark, zunächst an pflanzlichen Zellkulturen zu testen. In weiterer Zusammenarbeit mit der Braunschweiger Arbeitsgruppe Zellkulturtechnik zeigte sich dann auch bei Experimenten mit tierischen Zellen, daß Ajoen schon in minimalen Dosen von Millionstelgramm pro Milliliter die Zellteilung hemmt, also krebsartige Wucherungen stoppen könnte.

Diese Befunde lassen hoffen, daß mit diesem Knoblauch-Wirkstoff eine Substanz gefunden sein könnte, die man biologisch gezielt gegen bösartige Gewebewucherungen richten könnte. Denn die Experimente in Braunschweig-Stöckheim zeigten, daß die Wirkung auf krebsartig veränderte Zellen etwas stärker war als die entsprechende zytostatische Wirkung auf Kulturen aus gesunden Zellen. Falls sich diese Befunde weiter bestätigen lassen, besteht durchaus Hoffnung, daß man auf dieser Basis ein Zytostatikum verwirklichen kann, das den bisherigen Chemotherapeutika überlegen ist: Diese haben meist schwerwiegende Nebenwirkungen, die bei den Ajoen-Präparaten geringer sein könnten. Bei der GBF untersucht man diese Möglichkeiten weiter und befaßt sich unter anderem auch mit der Entwicklung eines Verfahrens, Ajoen in größeren Mengen herstellen zu können.

Neue Partei in Ungarn

BUDAPEST, 15. Januar (AFP/AP). In Ungarn ist jetzt eine „Sozialdemokratische Partei“ (SDP) gegründet worden, teilte am Wochenende die amtliche ungarische Nachrichtenagentur MTI mit.

Als Vorsitzender der neuen SDP wurde Andras Revesz genannt, der schon vor 1948 Mitglied der ungarischen Sozialdemokraten war und der Partei während des ungarischen Aufstandes von 1956 als Generalsekretär angehörte.

Die Führer der ungarischen Gewerkschaftsverbände haben am Wochenende Proteste aus der Bevölkerung gegen Preiserhöhungen unterstützt.

**ZATIM SE UNICK LEPSI
„DUCHOVNO“...**

Frankfurt - Zerstörer für Argentinien, Jagdbomber für die Elfenbeinküste, Panzer-Abwehr-Raketen für Syrien - die deutsche Rüstungsindustrie gilt mittlerweile im Ausland als eine der ersten Adressen.

Allein 1987 lieferte die Bundesrepublik Rüstungsgüter in 157 Staaten - 189 gibt es derzeit auf der Erde. Der Wert dieser Ausfuhr betrug 30,8 Milliarden Mark - fünf Prozent unseres Exports. 300 000 Arbeitsplätze in der Bundesrepublik hängen da-

bereits bestehende Ehen werden akzeptiert, danach jedoch dürfen die Popen nicht mehr heiraten. Das gilt auch für den Fall, daß die Frau eines Popen stirbt. Witwer dürfen keine neue Ehe eingehen. „Wir sind die am meisten benachteiligte Gruppe in unserer Gesellschaft“, klagt Stavros Papachristos.

Der Widerstand gegen die Zölibatsregeln wächst: etwa 8000 verheiratete Geistliche forderten jetzt öffentliche Aufstiegsmöglichkeiten in die höheren Ränge des Klerus. Ende vergangenen Jahres ließ sich ein junger Priester scheiden und heiratete anschließend in einer standesamtlichen Zeremonie eine andere Frau. Dieser Pope wurde inzwischen exkommuniziert. Wenn die orthodoxen Zölibatsvorschriften nicht gelockert werden, wollen mehrere hundert verwitwete und ledige Geistliche demnächst den Weg zum Standesamt gehen — auch auf die Gefahr hin, exkommuniziert zu werden.

ATHEN, 17. Januar. „Das kann nicht Gottes Wille sein“, glaubt Stavros Papachristos. Der bärtige Geistliche in der knöchellangen schwarzen Soutane ist Wortführer einer letzthin wachsenden Gruppe in der griechisch-orthodoxen Priesterschaft, die lautstark eine Reform der Zölibatsregelungen im Klerus fordern. „Für jeden anderen ist eine Ehe das Normalste auf der Welt — warum nicht für uns?“, fragt Papachristos. Zwar sind die griechisch-orthodoxen Popen, anders als die römisch-katholischen Priester, nicht grundsätzlich zur Ehelosigkeit verpflichtet. Sie müssen freilich zwischen der Ehe und einer Karriere im Klerus wählen: verheiratete Popen müssen sich mit den unteren „Dienstgraden“ in der Kirchenhierarchie begnügen, Bischof beispielsweise können sie nicht werden.

Überdies erlauben die orthodoxen Kirchen gesetzte eine Eheschließung nur vor der Priesterweihe — zu diesem Zeitpunkt

Diebe sägten Fresken heraus

FRANKFURT A. M., 17. Januar (AFP/FR). Wertvolle Wandgemälde haben Unbekannte aus den weltberühmten Mogao-Grotten nahe der westchinesischen Stadt Dunhuang entwendet, wie die Pekinger Parteizeitung „Renmin Ribao“ am Dienstag meldete. Die Diebe sägten aus über 700 Jahre alten Fresken quadratmetergroße Stücke heraus.

Die Mogao-Grotten, ursprünglich Höhlentempel, sind von 366 bis etwa 1300 mit Skulpturen und Wandgemälden ausgestattet worden. Sie gerieten danach in Vergessenheit und wurden erst 1898 wiederentdeckt. Die erhaltenen 492 Höhlentempel, die seit 1981 für Touristen zugänglich sind, gelten als weltweit bedeutendste Sammlung buddhistischer Kunst und chinesischer Landschaftsmalerei.

Jugoslawische Wirtschaft schrumpft
Das Bruttosozialprodukt Jugoslawiens ist im vergangenen Jahr um zwei Prozent gesunken.

von ab. Das ermittelte das Stockholmer Institut für Friedensforschung (SIPRI).

Nach Angaben der US-Rüstungskontrollbehörde haben sich die deutschen Rüstungs-Exporte von 1973 bis 1980 um 983 Prozent gesteigert, die der UdSSR stiegen um 66, die der USA um 35 Prozent. Die Deutschen halten jetzt Platz 5 unter den Waffenlieferanten hinter Sowjets, Amerikanern, Franzosen und Engländern.

Etwas 70 Prozent der deutschen Rüstungs-

lieferungen gingen an Staaten außerhalb der NATO. Das Hamburger Institut für Sicherheitspolitik: Rund 60 Prozent der bis 1980 belieferten Länder waren in Kriege verwickelt oder hatten mit Aufständen im Inneren zu kämpfen.

Besonders begehrt sind in der dritten Welt deutsche Eigen-Entwicklungen: U-Boote von HDW und Thyssen, Fregatten von Blohm und Voss, Geschütze von Rheinmetall.

Polen unter Druck des IWF

Senkung des Lebensstandards soll Schuldendienst erleichtern

WARSAU (FR). Polens Regierung steht in ihrer Wirtschaftspolitik unter Druck. Nach Angaben von Finanzminister Andrzej Wroblewski drängt der Internationale Währungsfonds (IWF) Warschau, den Lebensstandard in diesem Jahr um rund zehn Prozent zu senken. Die Regierung stehe aber auch unter „enormem gesellschaftlichen Druck“, den Lebensstandard zu erhöhen und wieder auf den Stand von 1978 zu bringen.

Nach Schätzungen der Opposition lag das Pro-Kopf-Einkommen 1988 um 13 Prozent niedriger als vor zehn Jahren. Wroblewski schätzt, daß die Inflation im vergangenen Jahr bei 80 bis 70 Prozent lag, verglichen mit 28 Prozent 1987. Für 1989 sei eine Inflationsrate von 55 Prozent angestrebt. Der Minister machte aber keine Andeutung, wie die Regierung die Geldentwertung drosseln will.

Polen hoffe auf eine Einigung mit dem IWF in diesem Jahr, die eine Normalisierung der Beziehungen zu den im Pariser Club zusammengeschlossenen Gläubiger-

staaten und neue Kredite ermöglichen würde, so der Minister. Das derzeitige politische Klima – die Regierung stehe kurz vor einer Entscheidung zur Wiederzulassung des unabhängigen Gewerkschaftsbundes Solidarität – sei ein günstiger Faktor. In den nächsten sechs Wochen werde eine IWF-Delegation in Polen erwartet, um über das Anpassungsprogramm der Regierung zu verhandeln.

Trotz verbesserter Exporte könne Polen nur rund die Hälfte der Zinsen auf die 38 Milliarden Dollar Auslandsschulden zahlen. 1988 seien 1,75 Milliarden Dollar überwiesen worden, den Zahlungsverpflichtungen gegenüber den Geschäftsbanken sei man dabei aber voll nachgekommen. Mit den öffentlichen Gläubigern des Pariser Clubs strebt Warschau eine Umschuldung über mehrere Jahre an. Derzeit zahle Polen pro Jahr nur rund 100 Millionen der über eine Milliarde Dollar fälligen Zinsen an diese Gläubiger. Hierbei handelt es sich um staatlich garantierte Exportkredite.

Erstmals Selbstmord-Zahlen in der UdSSR veröffentlicht

MOSKAU, 16. Januar (AP). Die sowjetische Zeitschrift „Ogonjok“ hat in ihrer jüngsten Ausgabe erstmals Zahlen über die in der Sowjetunion verübten Selbstmorde veröffentlicht. Daraus geht hervor, daß die Zahl der Selbsttötungen im Jahr 1984 mit 81 417 Fällen ihren Höhepunkt erreichte und seither abnimmt. (In den USA hatten sich im gleichen Jahr rund 29 000 Menschen selbst getötet.) 1985 nahmen sich in der UdSSR 68 073, im folgenden Jahr 52 830 und 1987 54 105 Menschen das Leben. Die Zeitschrift führte die abnehmende Zahl der Selbstmorde auf die Antialkoholkampagne des sowjetischen Staats- und Parteichefs Michail Gorbatschow zurück. 1985 hatte Gorbatschow das Alter für den Ausschank von Alkohol heraufgesetzt, den Preis für Wodka angehoben und die Produktion von Alkohol eingeschränkt.

Alkohol im Sprit senkt Kohlenmonoxid im Abgas

MÜNCHEN, 16. Januar (dpa). Fünf Prozent Bioethanol im unverbleibten Benzin senken den Anteil von Kohlenmonoxid im Autoabgas um 33 Prozent. Dies ergab ein Großversuch des Technischen Überwachungsvereins (TÜV) Bayern über ein Jahr mit 500 Dienstfahrzeugen bayerischer Behörden. Landwirtschaftsminister Simon Nüssel, der am Montag in München das Testergebnis vorstellte, sprach sich deshalb für die Verwendung von Bioethanol bei Treibstoff aus. Dadurch erhöhe sich der Benzinpreis um nur fünf Pfennig pro Liter. Für die Bauern ergäben sich so neue Verdienstmöglichkeiten durch den Anbau nachwachsender Rohstoffe.

Mische man dem Benzin in der Bundesrepublik einheitlich fünf Prozent Bioethanol aus Getreide bei, müßten laut Nüssel zusätzlich rund 600 000 Hektar Ackerfläche bepflanzt werden.

Kohlenmonoxid ist für den Menschen giftig, da es sich besser als Sauerstoff an den roten Blutfarbstoff (Hämoglobin) bindet und in hoher Konzentration zu Vergiftungserscheinungen bis zum Tode führen kann.

„A DA' SE PO CESTE CHLUSTAT!“

Mehr Tote auf den Straßen

PASSAU, 18. Januar (AP). Die Zahl der Verkehrstoten hat sich nach Angaben der „Passauer Neuen Presse“ im vergangenen Jahr um rund 400 auf fast 8300 drastisch erhöht. Das berichtet das Blatt unter Berufung auf Hochrechnungen der Bundesanstalt für Straßenwesen in seiner Mittwochausgabe.

Wieder Wasserwerfer in Prag

WIEN, 16. Januar (Reuter/dpa/AP). Die tschechoslowakische Polizei hat am Montag auf dem Prager Wenzelsplatz erneut eine Gedenkveranstaltung anlässlich des Selbstmordes von Jan Palach gewaltsam beendet. Dissidenten berieten telefonisch nach Wien, Mitglieder der Menschenrechtsgruppe Charta 77 hätten in Anwesenheit von 500 Sympathisanten am Fuß des Denkmals des heiligen Wenzel Blumen niedergelegt, als Wasserwerfer der Polizei aufgefahren seien und in die Menge gefeuert hätten. Auch Tränengas wurde eingesetzt. Die Menge sei auseinandergetrieben und der Platz abgeriegelt worden. Polizisten hätten die Blumen wieder entfernt.

Palach hatte sich am 16. Januar 1969 aus Protest gegen den Einmarsch von Truppen des Warschauer Paktes mit Benzin übergossen und angezündet. Schon am Sonntag hatte die Polizei mit Schlagstöcken, Tränengas und Wasserwerfern friedliche Gedenkveranstaltungen verhindert.

Die tschechoslowakischen Behörden ließen am Montag 89 der 91 Personen wieder frei, die bei der ersten verbotenen Gedenkveranstaltung für Palach am Sonntag festgenommen worden waren. Wie Regierungssprecher Miroslav Pavel mitteilte, befanden sich am Nachmittag nur noch zwei Demonstranten in Polizeigewahrsam. Nach seinen Angaben haben 20 der 89 freigelassenen Personen mit einer Anklage zu rechnen.

SE TO NEMAPRAVITELNEJ DOBYTEK TZV. DOBYTCUS BOHEMICUS BOLIEVICUS STALINENSIS!..

Der Erdentag wird immer länger

Vor vier Milliarden Jahren dauerte ein Erdentag noch acht Stunden. Ein Tag des Jahres 1988 ist 2,2 Hundertstel Sekunden länger als ein Tagesverlauf im Jahr 532 oder gar sieben Hundertstel Sekunden länger als im Jahr 1876 vor Christus. Zu diesem Ergebnis kamen amerikanische Wissenschaftler, die, ausgehend von Sonnenfinsternissen, die vor 3000 Jahren von chinesischen Astronomen beobachtet wurden, die Verlangsamung der Erdumdrehungen verfolgt haben. So hätte eine Sonnenverdunkelung am 21. April 899 vor Christus im Nahen Osten beobachtet werden müssen und nicht in China, wenn die Dauer eines Tages sich seitdem nicht verändert hätte, hieß es. Nach Angaben von Kevin Pang, Astronom am Jet Propulsion Laboratory der Weltraumbehörde NASA und Mitverfasser einer umfassenden Studie, die in der britischen Fachzeitschrift „Vistas In Astronomy“ erscheint, verlangsamt sich die Erdumdrehung ständig weiter, während der Mond sich stetig von unserem Planeten entfernt. AFP

Sowjetische Getreideernte unter Plan

Mit 195 Millionen Tonnen fiel die sowjetische Getreideernte im vergangenen Jahr deutlich niedriger als erwartet aus. Im Plan Moskau für 1988 standen 235 Millionen Tonnen, nachdem 1987 immerhin gut 211 Millionen Tonnen eingebracht werden konnten.

Weißwurst schmeckte nicht

MÜNCHEN, 16. Januar (dpa). In der Weißwurst-Hauptstadt der Welt herrscht unter den Wirtsleuten höchster Alarm: Die Münchner Weißwurst schmeckt nicht mehr. Die Würstprüfungskommission der Landeshauptstadt hatte die bayerische Spezialität in Fäschinghochburgen getestet und war zu diesem für Münchner Maßstäbe verbeerende Ergebnis gekommen.

Seit 20 Jahren habe es keine so schlechten Weißwürste mehr gegeben wie in diesem Jahr. Zwei Proben wurden nach Angaben der Kommission vom Montag sogar zur lebensmittelchemischen Kontrolle aus dem Verkehr gezogen. In sechs Wochen sollen die Weißwürste erneut anonym geprüft werden. Bis dahin, so hoffen die Kommissionsmitglieder, werde sich der hohe Standard Münchens in Sachen Weißwurst wieder eingefunden haben.

REDAKCI DRBNY TAKY NE.

Krankheitsbild des Arbeitsmarktes

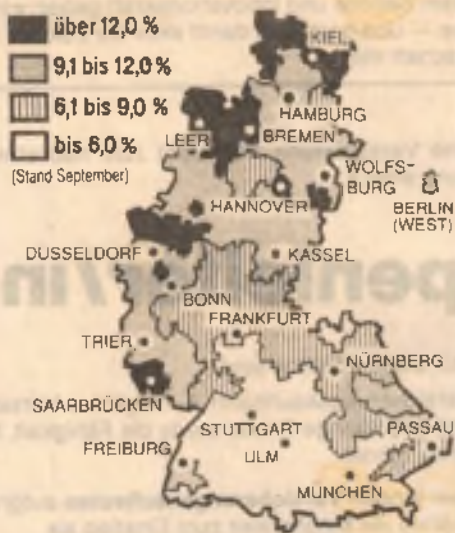
Arbeitslose in Millionen

Arbeitslosenquoten 1988

78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 1988

über 12,0 %
9,1 bis 12,0 %
6,1 bis 9,0 %
bis 6,0 %

(Stand September)

Glasnost beim Waffenkauf

WASHINGTON, 18. Januar (dpa/AP). Die UdSSR hat für ihre MiG-Kampfflugzeuge auch einen Käufer in den USA: das US-Verteidigungsministerium. Ein Sprecher des Ministeriums berichtete am Dienstag in Washington, die USA hätten zu Übungszwecken im vergangenen Jahr zum ersten Mal über eine Privatfirma auf dem „offenen Markt“ MiG-Jets und sowjetische Radar-Systeme zur Luftabwehr erworben. Früher hätten solche Käufe umfangreiche Geheimoperationen erfordert. Unter anderem seien Flugzeuge der Typen MiG-15, MiG-17 und MiG-21 gekauft worden. Der Kongreß habe hierfür 1987 und 1988 insgesamt 117,9 Millionen Dollar bewilligt.

Frühere MiG in den USA waren zum großen Teil erbeutet, gestohlen oder heimlich gekauft. Eine ältere MiG ist auf dem internationalen Waffenmarkt nach Angaben des Sprechers schon für rund 200 000 Dollar zu haben. Dagegen koste es mehrere Millionen Dollar, wenn US-Kampfflugzeuge für realistische Übungen so verwandelt werden müßten, daß sie sowjetische Maschinen darstellen.

Aids-Gerücht aus der Welt

SAN FRANCISCO, 18. Januar (dpa). Als einen „unappetitlichen Politthriller“ hat der DDR-Wissenschaftler Erhard Geissler einen Vorwurf zurückgewiesen, der vor allem von einem DDR-Wissenschaftler erhoben worden war. Der pensionierte Biologieprofessor Jakob Segal hatte vor längerer Zeit Aufsehen mit der – immer wieder aufgegriffenen – Behauptung erregt, die USA hätten das Aids-Virus im Zuge ihrer Forschungen für die biologische Kriegsführung entwickelt.

Dieser Vorwurf seines Landsmannes und Kollegen sei „absolut unsinnig“, sagte Geissler am Dienstag am Rande der Jahrestagung der US-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaft (AAAS) in San Francisco. Es gebe heute Beweise dafür, daß es gar nicht möglich sei, das Aids auslösende HIV-Virus aus anderen Retroviren zu basteln. Ein solches Gerücht säe nur Mißtrauen.

Mißtrauen aber, so der DDR-Wissenschaftler in San Francisco, sei genau das Gegenteil dessen, was für internationale Beziehungen und vor allem die Rüstungskontrolle nötig sei. In einem Seminar über biologische und toxische Waffen plädierte er dafür, die vertrauensbildenden Maßnahmen zu verstärken, um einen Rüstungswettlauf auf dem Gebiet dieser Waffen zu verhindern. Die biologische Forschung müsse transparenter, der Austausch von Wissenschaftlern verstärkt werden.

Eishockey-Bundesligist Frankfurt verpflichtete Otto Sykora

Eishockey-Bundesligist Eintracht Frankfurt hat über weitverzweigte Kanäle einen „Fisch“ an Land gezogen. Ob es ein dicker ist, wie der für bundesdeutsche Eishockey-Ohren wohlklingende Name Sykora suggeriert, muß sich zeigen. Denn es handelt sich bei dem Eintracht-Neuzugang nicht um den Kölner Torjäger und Fast-Namensvetter Miro Sikora, sondern um den 25jährigen Otto Sykora vom CSSR-Meister VSZ Kosice. Der Ex-Nationalstürmer hat bereits am 29. Dezember bei Eintracht Frankfurt einen Vertrag unterschrieben.

„Wir schätzen uns glücklich, diesen Mann zu haben“, kommentierte Eintracht-Manager Günter Herold die Verpflichtung Sykora, der am 7. Januar in Kosice eine Frankfurterin geheiratet hat, kommt ablösefrei an den Main. Um die guten Beziehungen mit dem tschechoslowakischen Verband aber nicht zu belasten und um die Wechselmodalitäten zu beschleunigen, deutete Herold ein mögliches Entgegenkommen der Eintracht in Form von Freundschaftsspielen oder Spielerausrüstung an. Sollte Sykoras Einbürgerungsantrag schnell bearbeitet und positiv beschieden werden, wäre der Neu-

zugang sofort für die Eintracht spielberechtigt. Wahrscheinlicher ist seine Einsatzmöglichkeit ab kommender Saison, im ungünstigsten Fall rechnet Herold mit einer 18monatigen Sperre.

Es sei, so der Manager, ein Verdienst von Trainer Dzurilla, der Sykora aus seiner Heimat kennt, daß dieser bei der Eintracht landete. Die ersten Kontakte hatte ein Sachsenhäuser Gastronom geknüpft, der mit seiner Frau eine Einladung zur Hochzeit erhalten hatte.

Nicht nur, weil die Eintracht den Polen Jerzy Potz und den Kanadier Charlie Simmer in ihren Reihen hat, sondern zudem wegen der ab 6. Januar geschlossenen Transferliste, kann Otto Sykora vorerst auch nicht als Ausländer eingesetzt werden. Wie Herold gegenüber der FR in diesem Zusammenhang mitteilte, haben sich die Erstligisten mit Ausnahme Rosenheims in diesen Tagen per Rundruf auf eine Wechselmöglichkeit von Ausländern bis Saisonende verständigt. Der klare Mehrheitsbeschluß werde jetzt dem Verbandsausschuß vorgetragen, zudem müsse die Mitgliederversammlung des Deutschen Eishockey-Bundes über das Bundesliga-1-Begehren abstimmen. rs

Wieder Pakete nach Rumänien

BONN, 18. Januar (dpa). Bundesbürger können wieder Pakete nach Rumänien schicken, nachdem sich der Paketverkehr mit der Volksrepublik wieder normalisiert hat. Das Postministerium hob am Dienstag seine Empfehlungen vom vergangenen Jahr, vorerst keine Pakete nach Rumänien zu schicken, auf.

Es erinnerte allerdings daran, daß Pakete nur von Privatpersonen geschickt werden dürfen. Andernfalls müsse damit gerechnet werden, daß die Pakete beschlagnahmt oder gebührenpflichtig an die Empfänger zurückgesandt würden.

Neue Zähne ganz billig in Budapest

München - Das Reisebüro „Pannonia“ bietet Zahnreisen nach Ungarn an. In der Hauptstadt Budapest haben große Hotels eigene Zahnarztpraxen. Vom Entfernen des Zahnsteins bis zur Anfertigung einer kompletten Prothese wird dort alles gemacht - viel billiger als in Deutschland.

Eine Krone kostet - au Backe - in Deutschland nach Blüms Gesundheitsreform etwa 500 Mark, in Budapest

nur 150. Für eine komplette Prothese stellen deutsche Zahnärzte rund 1700 Mark in Rechnung, ungarische etwa 1000. Der Flug kostet knapp 400 Mark, ein zweiwöchiger Aufenthalt im Vier-Sterne-Hotel „Ramada“ mit Vollpension und Kur 2300 Mark. Billiger geht's wohl nicht in Europa. Viele Krankenkassen zahlen Zuschüsse.

Bankgebühren schon wieder rauf?

Von GEORG BAUER Karlsruhe - Werden Banken und Sparkassen schon bald die Gebühren für Kontoführung erhöhen? Ein neues Urteil des Bundesgerichtshofs zwingt die Geldinstitute, Bareinzahlungen noch am selben Tag gutzu-

schreiben. Der Zentrale Kreditausschuß kündigte sofort mögliche Gebührenerhöhungen an: „Die Gebühren für einzelne Buchungen werden wahrscheinlich um fünf Pfennig steigen.“ Wie es zu dem Urteil kam

Lautsprecher

ZUM

Aufblasen

Für kleine Wohnungen gibt es jetzt Stereo-Lautsprecher, die sich aufblasen lassen. Sie sind aus nachtblauem Plastik mit Silberstern-

chen, werden durch ein einfaches Ventil aufblasen und dann 20 cm groß. Sie sollen so gut wie große Boxen klingen. (90 Mark)

Frauen dürfen nun mitlesen

TROGEN, 11. Januar (Reuter). Den Frauen im Ostschweizer Halbkanton Appenzel-Ausserrhodens ist ein weiterer Sieg auf dem Weg zu voller Gleichberechtigung gelungen. Wie am Dienstag bekannt wurde, dürfen sie nun Mitglieder bei der Lesegesellschaft „Bach“ in Trogen werden — einer Institution, die in diesem konservativen Kanton vielfach die Funktion von politischen Parteien wahrnimmt. Zwar haben die Frauen in Ausserrhodens seit 1972 das Gemeinde- und Bundesstimmrecht, ihre Vertreter im Kanton dürfen sie aber immer noch nicht wählen. Noch vor einem Jahr lehnte es die zweite Trogener Lesegesellschaft „Eugst“ ab, Frauen die Mitgliedschaft zu ermöglichen.

Případ mladého cs. hokejisty, který se při mistrovství světa hrábů do 20 let dopustil v Anchorage politováníhodné krádeže v obchodním domě, není rozhodně u sportovce prvním přečinem tohoto druhu. Proč však k těmto případům znovu a znovu dochází, když jsou kořeny zárovň selhání člověka, který si musí být vědom následků, jestliže bude zadržen?

Je to nerozvážnost, hloupost, okamžitý zkrat, promyšlený čin, šok z nevidané nabídky, chuť něco získat za každou cenu, malé kapsné, rouha něco přivést domů sobě, rodině, dívce, kamarádovi?

Podle odborníka jednoho pražského obchodního domu, který během několika let získal o krádežích, k nimž denně dochází, jistý přehled, je možno případy rozdělit do několika kategorií. Krádeže z „hecu“, např. sázky s kamarády, jsou velmi řídké. K většině množství případů dochází proto, že některý jedinec je zmaten z volného prostoru samoosluhy a má pocit, že ho nikdo nevidí. Nejčastěji mají však krádeže prositý důvod — v jakosi shrneme-li, nejedná se tedy v případech krádeže v obchodních domech o pachatele - chudáka, (ti jsou dnes pryč „bílou vránou“), ale o možnost získat něco gratis. O profesionálních zlodějích je zbytečné debatovat, ti patří do jiné kategorie.

Tvrdí se, že krádeže je obvykle souhra okolností, jako jsou příležitost, chuť něco udělat a odvaha. Ať je důvod jakýkoliv, jde o vážný mravní poklesek, o morální zkrat, o selhání člověka. Důvod můžeme hledat i v nedostatečné výchově, která nezačíná jen v odděle, ale už doma, ve škole, na pracovišti nebo v zámech, kdy často chybí citový základ. Cynickou větu „Kdo nekráde, kráde svou rodinu“ slyší mladí lidé a někdy to také zkusí, tím spíše, že berou na lehkou váhu i sebeobraznější varování před podobným přečinem. Možná, že v zahraničí síle neexistuje taková spousta nářezů o ochraně majetku, zato jsou tam prodávací a prodávачky mnohem víc zainteresováni na rabatu a také způsoby sřezení zboží je mnohem důkladnější (i nákladnější) než u nás. Proto kabát ušitý z osudy přistěženého zloděje je také nápadnější tím spíše, když jde o sportovce.

Vůně chleba

Naproti prodejně Luxus v Celetné ulici na Starém Městě bývalo pekařství. Tam ještě i dlouho potom, co byly v Praze zrušeny malé provozovny, pekli pečivo a snad i chléb. Ach, ta vůně, která vanula okolo! Jak se člověk dostal do jejího dosahu, seběhly se mu v ústech všechny sliny a většinou neodolal a zastavil se alespoň pro dalažník. Čerstvý, ještě vlažný — byla to pochoutka... Druhá vzpomínka, spojená s chlebem, je ještě starší — spadá do „šerého dávnověku“ mého miáči. Tehdy jsme bývali, můj bratr a já, s maminkou celé prázdniny na chatě. Na větší nákup si maminka chodila do tří kilometrů vzdáleného městečka jednou za týden, ale pro pečivo a mléko jsme jezdili my, děti, na kolech. A jezdili jsme oba rádi. Ve Skaltci byl totiž výborný pekař pan Hruša. Celý od mouky, právě tak jako pan Hrušová, která prodávala v krámě, oba vídali a usměvali, se nikdy nezapomněli zeptat, jak se daří mamince a potom ji pozdravovat. Sami nám pomohli dát nákup do tašky a někdy vyšla paní s námi ještě před obchod, aby se přesvědčila, že v pořádku odjedeme. Nedoleit jsme ovšem daleko — jejich výrobky byly totiž příliš velkým lákadlem — chutnaly líp než nejlepší dort. Sotva jsme zmizeli z dohledu pekařství, sestoupili jsme s kol, vyždíhli chléb z tašky, a protože jsme samozřejmě u sebe nikdy neměli nůž, ukusovali jsme chůpavou, voňavou kůrku přímo z pecny... — Na to na všechno jsem si vzpomněla teď po svátcích, když jsem ráno brala do ruky chléb, abych šel ukrojila k snídani.

Kartoffelsalat

— von schwäbisch bis schlesisch

● **Schwäbischer Kartoffelsalat** ist der einzig wahre“, sagt Lotte Rudi aus Kirchheim: Gekochte Pellkartoffeln warm in Scheiben schneiden. Feingeschnittene Zwiebeln, Salz, Pfeffer drauf. Essig mit warmer Fleischbrühe vermischen, drübergießen. Einen Schuß Öl und Maggi dazu.

● **Ostpreußischen bevorzugt** Peter Ostrowski aus Menden: Kartoffelscheiben mit gewürfelten Salzgurken, Fleischwurst, gekochten Eiern, einem Apfel vermengen. Pfeffer, Salz, etwas Senf dazu. Salat-Mayonnaise drunterheben, zwei Stunden ziehen lassen.

● **Schlesischen mag** Margarete Fischer aus Düren: Gekochte Kartoffeln würfeln, mit Fleischsalat und Mayonnaise vermengen. Öl, Essig, Pfeffer, Salz und (ge-

würfelt) Zwiebel, Apfel, Gewürzgurke, gekochte Eier — und etwas feingewürfelte Salzhering dazu.

● **Westerwälder empfiehlt** Alfred Schäfer aus Mengerskirchen: Gewürfeltes Räucher-Dörrfleisch und Speck auslassen, mit Wasser ablöschen. Mit Pfeffer, Salz und Essig aufwallen lassen. Warm unter Kartoffelscheiben heben, einen Schuß Öl drüber — warm servieren.

● **Pommerschen liebt** Gisela Dietzsch aus Hamburg: Essig-Wasser mit geschnittenen Zwiebeln, Salz, Pfeffer und einer Prise Zucker aufkochen, über gekochte Kartoffelscheiben gießen. Gewürzgurken dazu schneiden. Zwei Eigelb drunterheben.

● **Berliner schmeckt** Gerda Ostrowski aus Eberbach: Zu Pellkartoffel-Scheiben gewürfelte

československé
hospodářství

zahajuje výprodej

!!! v r t á k ů ! !

všech velikostí

partiových bezpartijních

PF '89

NOVOROČENKA TARY
KOHOUTA

Was ist eine Brust wert?
London - Der Engländerin Cecilia Lindley (41) wurde 1983 eine Brust amputiert - Krebs. Dann kam heraus: kein Krebs. Jetzt wurde vor Gericht verhandelt, was ihre Brust wert war. Ergebnis: 121 000 Mark.

Keine NS-Opfer mehr
für Medizin-Forschung
EKKELHAFT! 45 LET PO ADOLFU...

Die Schweiz

Zürich - Das Netto-Vermögen der Schweiz im Ausland beträgt nach einer Untersuchung der Nationalbank 285 Milliarden Mark. Im Inland hat jeder der 6,5 Millionen Schweizer Bürger nach einer Statistik des Internationalen

Instituts der Sparkassen umgerechnet 63 615 Mark auf der Sparkasse (Bundesrepublik: 29 465). Die Arbeitslosenquote der Schweiz sank von 0,8 Prozent 1987 auf 0,7 Prozent 1988. Dieser Wohlstand an allen

Fronten ist mit traditioneller Genügsamkeit und einer der längsten Arbeitszeiten der Welt erschaffen und erhalten worden. Im Schnitt liegt die Arbeitszeit in der Schweiz heute bei rund 44 Stunden die Woche. Eine Initiative

des Schweizerischen Gewerkschaftsbundes für eine gesetzliche Verankerung der 40-Stunden-Woche ist im Dezember in einer Volksabstimmung von 65,8 Prozent der Bevölkerung abgelehnt worden.

Die Kartoffel, die sich selber schält

Wageningen - Wissenschaftler der Universität Wageningen (Holland) haben eine Kartoffel gezüchtet, die sich bei 40 Grad zur Stampf-Kartoffel verwandelt. Bei dieser Temperatur wird ein

der Pflanze angezüchtetes neues Enzym aktiv, das den Zusammenhalt zwischen den Zellen der Kartoffel löst. Bis 1993 wollen die Bio-Techniker eine Kartoffel züchten, die sich von selber schält.

Paganini-Partitur wird versteigert

ROM. Die Orchesterpartitur von Niccolò Paganinis viertem Violinkonzert wird am 23. Januar in der römischen Filiale des Auktionshauses Christie's versteigert. Das 90 Seiten umfassende Manuskript wird auf umgerechnet 150 000 bis 175 000 Mark geschätzt. Die Partitur war nach der Erstaufführung des Werks im Jahre 1831 bis 1930 verschollen und wurde dann auf dem Dachboden von Nachkommen

des Komponisten wiederentdeckt. Aufgeführt werden konnte das d-Moll-Konzert weiterhin nicht, weil Paganini die Solopartie extra notiert hatte. Erst als diese zweite Partitur 1954 wieder auftauchte, wurde das Werk erstmals in diesem Jahrhundert wieder gespielt. dpa

Jana Kohout

Sowjetunion verlangt Aidstest
 MOSKAU, 12. Januar (Reuter). Die Sowjetunion führt Pflicht-Aidstests für Ausländer ein, die länger als drei Monate in der UdSSR leben wollen. Der Test bleibt denjenigen erspart, die von sich aus ein Gesundheitsattest vorlegen. Außenamtssprecher Genadij Gerasimow kündigte am Mittwoch in Moskau an, die Zwangsuntersuchungen würden am 1. Februar beginnen. Wer mit dem Virus der Immunschwächekrankheit infiziert sei, könne „aufgefordert werden, das Land zu verlassen“.

10 Tips zum Benzinsparen Fahren Sie so billig wie im Vorjahr

Von ROLF REDDER

Hamburg – Um rund 150 Mark steigt die jährliche Benzinrechnung für einen Golf- oder Kadett-Fahrer durch die Steuererhöhung '89. Wer jedoch zehn Spar-Tips beachtet, bremst den Benzinverbrauch leicht um einen Liter pro 100 km, und fährt damit weiter so günstig wie im Vorjahr.

- Kurze Fahrten mit kaltem Motor vermeiden. Erst nach drei bis vier Kilometern erreicht der Motor seine benzinsparende Normaltemperatur.
- Choke, falls vorhanden, rechtzeitig und in Etappen zurückschieben.
- Die unteren Gänge nicht ausfahren, so früh wie möglich hochschalten.
- Ohren spitzen: Nicht unter-, nicht hochtourig fahren. Ist ein Drehzahlmesser da: 2 500 Umdrehungen sind optimal.
- Auch im Stadtverkehr vierten und fünften Gang benutzen.
- Vorausschauend fahren. Unnötiges Bremsen und Beschleunigen vermeiden.

- An Bahnübergängen und Ampeln mit langen Rotphasen (Einmündung kleiner Nebenstraßen) Motor abstellen. Nicht nur die Fahrweise, auch die Wartung ist wichtig:
- Auf den richtigen Reifendruck achten (steht in der Bedienungsanleitung), alle vier Wochen überprüfen.
- Luftfilter, Unterbrecherkontakte, Zündkerzen regelmäßig wechseln lassen. Immer noch die wirksamste Sparmethode:
- Gehen Sie doch einfach mal wieder zu Fuß zum Kiosk, zum Friseur, zum Brötchenholen.

- Morgen soll es sogar Zucker gegeben haben.
- 13.22 Uhr: Vor einem kleinem Kaufhaus steht eine lange Schlange – ein gutes Zeichen. Es gibt braune, wackelige Seifenstangen, von denen Flokken in die Waschmaschine abgeschabt werden. Ich bin die 68. in der Schlange. Hinter mir klagt die Rentnerin Alexandra Wasilina: „Früher mußten wir uns nie für Seife anstellen.“
- 13.50 Uhr: Ich renne in den nächsten Laden. Zahnpastaliste gerade aus.
- 14.50 Uhr: Ich gehe zum privatem Bauern-Wochenmarkt. Für Sowjetbürger meist zu teuer, hier ist die Qualität besser. Ich kaufe Karotten für drei Mark das Pfund – das dreifache des staatlichen Preises. ● 15.15 Uhr: „Ich suche weiter nach Zahnpasta und Zucker.“ ● 15.40 Uhr: Endlich zu Hause. In 3 Stunden und 10 Minuten habe ich rund 18 Mark ausgegeben. Alltag für sowjetische Hausfrauen.
- 12.30 Uhr: Ich gehe in ein kleines Geschäft in der Nähe meiner Wohnung. Hier gibt es nur kleine, wurmstichige gelbe Äpfel. 10 Minuten später finde ich an einem privaten Stand bessere. Drei Minuten Schlängestehen, ich kaufe ein Dutzend, Pfund vier Mark.

Nr. 68 in der Schlange

- 12.45 Uhr: Die Verkäuferin eines Gemüseladens, der in 15 Minuten für die einstündige Mittagspause schließen will, versucht mich am Betreten des Geschäfts zu hindern. Ich drängele mich vorbei.
- In der Tiefkühltruhe immerhin ein halbes Dutzend Hähnchen, vier abgepackte, fettige Rindfleischstücke, die fast nur aus Knochen bestehen und einige braune Papierütten mit Hackfleisch. 14 Minuten Schlängestehen. Ich kaufe zwei Scheiben sehniges Rindfleisch, Pfund 3,20 Mark. Am frühen

Moskau – Kein Benzin, kein Tee, keine Seife, kein Reis – Moskau im Januar. Vor rund vier Jahren kam Gorbatschow an die Macht: Er versprach mehr Freiheit, und es gab weniger Waren.

Heute gibt es – selbst in der meist besser versorgten Metropole Moskau (acht Millionen Einwohner) – weniger zu kaufen als noch unter Breschnew. Knapp oder nicht zu haben sind zum Beispiel: Waschmittel, Pralinen, Kinder-Strumpfhosen, Rasierklingen, Toilettenpapier, Watte, Kaffee, Schuhe, Bügeleisen, Waschmaschinen, Kühlschränke, TV-Geräte und Batterien. Fleisch gibt es kaum, gutes Fleisch nie. Ein Einkaufsbummel ist zeitraubend. Die Moskau-Korrespondentin des US-Magazins „Time“, Ann Blackman, wagt das Abenteurer:

Seit 103 Jahren verheiratet

Eine offenbar sehr haltbare Ehe haben sowjetische Volkszähler in der Republik Aserbaidschan entdeckt. Wie die Nachrichtenagentur TASS am Donnerstag meldete, trafen die Zähler in dem Bergdorf Kelbadschar im Süden Aserbaidschans auf die Eheleute Ilias und Chatyn Dschafarow, die nach eigenen Angaben seit 103 Jahren verheiratet sind. Er sei 123 Jahre, sie 119 Jahre alt.

In der Umgebung erzählt man sich laut TASS heute noch, welcher guter Jäger der 123jährige Familienpatriarch in seiner Jugend gewesen sei. Seine 1869 geborene Ehefrau Chatyn, die zehn Kinder großgezogen habe, trage den Titel einer Heldinmutter. Ilias habe auch einen der ersten Dorfsowjets nach der kommunistischen Machtübernahme in Aserbaidschan geleitet, fügte TASS hinzu.

TO YE Z NDR-HYANY

Good-bye, Ronnie

Moskau zeichnet düsteres Bild

Produktivität von Industrie und Landwirtschaft unzureichend

MOSKAU (rtr). Die sowjetische Regierung zeichnet ein düsteres Bild der wirtschaftlichen Lage und will in Zukunft den Gürtel noch enger schnallen. In ihrem jüngsten Bericht zur Entwicklung im vergangenen Jahr schreibt sie, daß die Wirtschaft zwar mit 4,4 Prozent stärker gewachsen sei als zuvor, die Produktivität von Industrie und Landwirtschaft mit der Zunahme der Einkommen aber nicht Schritt gehalten habe. Der Ministerrat beklagt ferner, daß ein großer Teil der Erzeugnisse von schlechter Qualität sei und neue Technologien zu langsam eingeführt würden.

„Die radikale wirtschaftliche Reform hat bisher noch nicht die angemessene Auswirkung auf die Intensivierung der Produktion“, heißt es in dem von der Parteizeitung Prawda verbreiteten Bericht. „Die Lage der Dinge wird verschärft durch die Tatsache, daß die Einkommen und Ausgaben der Bevölkerung in praktisch allen Teilen des Landes auseinanderklaffen. Der verfügbaren Kaufkraft stehen nicht genug Güter und Dienstleistungen gegenüber.“

Kritik wird auch an den Führungen von sieben der 15 Sowjetrepubliken geübt, darunter der Russischen Föderation, in der etwa die Hälfte der UdSSR-Bürger lebt. Sowohl Politiker als auch Industriemanager müßten „drastische Maßnahmen

zur Einsparung staatlicher Mittel treffen, zentrale Kapitalinvestitionen kürzen und Materialvorräte über die Plannormen hinaus einsetzen“. Sie sollten auch sicherstellen, daß die Arbeitnehmer die in den vergangenen Jahren erhöhten Löhne auch tatsächlich verdienten, verlangt Moskau. Die Zunahme der Produktivität müsse Schritt halten mit der Zunahme der Einkommen.

Dem Bericht zufolge wuchs das Nationaleinkommen, das in etwa dem Brutto-sozialprodukt in westlichen Ländern entspricht, 1988 um 4,4 Prozent. Das entspricht einem Durchschnitt von 3,8 Prozent in den ersten 36 Monaten des laufenden Fünfjahresplans. Der Rückstand gegenüber dem Plan für das vergangene Jahr auf 13,5 Milliarden Rubel beziffert.

Als Beleg für die wachsende „soziale Orientierung“ der Wirtschaft nennt Moskau die Tatsache, daß der Anteil der Konsumgüter und des nicht-industriellen Baus zugenommen habe. Er betrug im vergangenen Jahr 83 im Vergleich zu 79 Prozent im Drei-Jahres-Zeitraum.

Das reale Pro-Kopf-Einkommen stieg 1988 um 3,5 Prozent im Vergleich zu einem Mittelwert von 2,7 Prozent in den ersten drei Jahren des Plans und 2,1 Prozent im Zeitraum des vorangegangenen Fünfjahresplans.

Varující znečištění toků

(čtk): Jižní Čechy jsou protkány hustou sítí povrchových toků, jejich přirozenou páteř tvoří řeka Vltava. Vodní plocha, která zahrnuje i přes sedm a půl tisíce rybníků, se podílí na celkové rozloze kraje bezmála čtyřmi procenty, což je v porovnání k jiným oblastem u nás daleko nejvíce. Význam jihočeského povodí dokumentuje i vládní vyhlášení tří chráněných oblastí přiléhajících akumulace vod — Sumavy, Třeboňska a Novohradských hor. Z toho vyplývá, že ochrana vod patří v kraji k hlavním úkolům. Přesto však nebylo v posledních třech letech, s výjimkou zhruba dvaceti malých čistíren postavených v akci „Z“, uvedeno do provozu žádná významnější čistící zařízení. Přitom se počet havarijních znečištění vlivem zanedbání bezpečnostních předpisů a závad na zařízeních zvyšuje. Vodní toky byly již v závěru sedmého pětiletí ky zařazeny téměř z polovinou do třetí a čtvrté třídy, to znamená do kategorie silně a velmi silně znečištěných. Největší je na tom úsek Vltavy mezi Českým Krumlovem a Týnem nad Vltavou, dále Otava pod Strakonice a Blанице u Prachatic i před soutokem s Otavou. Největší problémy způsobují jihočeské přítoky Vltavy nedaleko Českého Krumlova. Právě v této lokalitě se buduje velká čistící stanice, kterou zajistí firma Budimex z PLR.

A „Dobrodružství“ to?

Medailoví mufloni z Hájku

(čtk): Medailoví mufloni z obory Hájek na Karlovsku zaujímají v současné době stále častěji významné místo mezi trojejnými ulovenými zvěři v Československu. Úspěch zdejších myslivců se však nedostavil náraz. Oboru založil v dubnu roku 1969. O vhodnosti chovu se Hájekští radili s odborníky z Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti Praha-Zbraslav. Na přelomu 70. a 80. let rozšířili lesáci oboru na dnešních pět set hektarů a upravili ji pro specializovaný oddělený chov několika druhů. Nyní zde žije stádo asi dvou set muflonů, 70 až 80 dančí a čtyři desítky černé zvěře. U muflonů toulce (rohy), u daňků paroží a u černé zvěře páráky a klektáky zahrnuté do pojmu „zbraně“ — to jsou objekty hodnocené podle bodových tabulek Mezinárodní myslivecké komise (CIC). Každoročně se v oboře uloví šest až sedm tzv. medailových muflonů, jejichž hodnoty přesahují 185 bodů. Mezi nimi jsou pak jeden až dva beraní „zlatt“, dosahující kolem 210 bodů. Za dobu trvání obory byli dokonce uloveni i šampióni s více než 220 body.

MEDAILOVÍ LIDÉ ALE FURT ČKYBI...

Aspirin: Vorsicht bei Kindern

New York - Erwachsenen hilft Aspirin fast immer, für Kinder kann es gefährlich sein. Eine neue Studie der Yale-Universität belegt:

Kinder, die das Medikament gegen fiebrige Grippe oder Windpocken einnehmen, erkranken häufig an dem „Reye-

Syndrom“ (schwere Hirn- oder Leberschäden). Rat der Forscher: Vor der Medikamenten-Einnahme erst den Hausarzt fragen.

CAJOVNIK je keř nebo stromek, kterému se dají v subtropickém a tropickém, částečně i v mírném podnebním pásmu. Cajovník má stálezelené, silně zebrované listy, které vyrůstají střídavě na krátkých větévkách. Květy bílé nebo nažloutlé, květy jsou velké a nevolně zkvětávají. Plody jsou kulovité, mají okružnou tvář a na růž bohatě jež ukrývá tři hořká a tuhá bobáčky semen. Základními plnými formami cajovníku jsou cajovník indický (samáský) a cajovník čínský.

Z PLANÝCH FOREM bylo dlouholetým kultivováním vypěstováno mnoho cenných krizenců. O tom, který kultivar bude použit pro jednu určitou plantáž, rozhoduje řada faktorů. Velmi důležitá je například nadmořská výška. Dlouho se věřilo, že čel může být úspěšně pěstován jen v rozmezí 600 až 2000 metrů nad mořem. Ale dnes najdete čajové plantáže i u řeky Brahmaputry (30 — 120 m. n. m.) a v Těří a Dváru sestupují dokonce na pouhých 30 metrů nad úrovní mořské hladiny. A zůstávají i nadále v Indii; čaj z Dáždžilingu považují někteří znalci za nejlepší čaj na světě — přitom pochází z plantáží ve výškách až 2220 m.

PRAVLÁSTI čaje je území, které dnes leží v Indii, Barmě a Číně. Odsud se čajovník vydal na komplikované, ale nakonec úspěšné tažení do čtyř kontinentů. Nejvíce je pochopitelně pěstován v Asii. Čajové plantáže mají v Indii, na Srí Lance, v Číně, Japonsku, Vietnamu, Indonésii, a také v zakavkazských sovětských republikách. Evropa zastupuje několik míst v Rusku federaci — například Krasnodar. Čaj se však nyní pěstuje i v Africe (Keňa, Uganda, Tanzanie, Malawi, Kamerun, Zimbabve, Mosambik, JAR) a také v Americe.

PĚSTOVÁNÍ čajovníků začíná všeobecně semena nebo zasazením řízků buď do skolků, nebo přímo na plantáž. Asi po dvou letech volného růstu se začíná tvárování; do čtyř až pěti let vznikne bušový keř, který se sestřihává na výšku 70 až 100 centimetrů. Po šesti letech od počátku sklizené se keř výrazně zmládí.

SKLÍZEK začíná čtvrtým (někde až pátým) rokem po výsadbě a probíhá podle místních podmínek — čtyřikrát až třicetkrát do roka. Sbírájí se mláďa koncové větvičky; čím méně rozvinuté listy, tím dražocennější surovina.

PŮDU VYŽADUJE čajovník bohatě vyhrazenou. Zvláště náročný je na fosfor, draslík a dusík. Zato rostie dobře i na kamenitých půdách. Okopává se dvakrát až třikrát do roka. Svědčí mu dostatek srážek, rovnoměrné rozdělení vody po celý rok. Pod sněžovým přikryvem snesou keře bez větší újmy teplotu až — 6 st. C.

Obnova sítě vysílačů

(čtk): Rozhlasová vysílání v pásmech dlouhých, středních a krátkých vln je nejstarší a nejrozšířenější radiokomunikační službou spojů. Podle výkonů rozdělují spojaři síť do tří skupin. V první z nich jsou oblastní vysílače středního výkonu do 50 kW, v další vysílače velkého výkonu nad 100 kW a do poslední skupiny patří vysílače malého výkonu do dvou kW. Nyní je v ČR v provozu třináct vysílačů středních vln, jejichž stáří je třicet let i více. Díky kvalitní údržbě bylo dosaženo dosti velké životnosti starších vysílačů pro střední vlny, jejich obnova je však nutná. Starší typy mají kromě jiného vyšší energetickou náročnost, značné rozměry [což znemožňuje dostavbu další technologií], obtížně se v nich zavádí automatizovaný provoz a je pro ně nedostatek náhradních dílů. Problémem rozvoje sítě vysílačů v současné době je, že se většina těchto radiokomunikačních středisek nachází na územích, kde je zájem o rozšiřování výstavby sídletních a průmyslových aglomerací. Proto se nyní sítetávají zájmy zainteresovaných resortů při projednávání příslušných územních plánů týkajících se prostor, ve kterých radiokomunikační střediska jsou.

Zvýšení cen v Maďarsku

Budapešť: V Maďarsku se ode dneška zvyšují ceny potravin, léků, osobních automobilů a pracích prostředků. Potravinu se zdražují v průměru o 16—17 procent. Nejvíce se zvýší ceny hovězího masa (o 30 procent), ceny vepřového masa, masných výrobků a drůbeže stoupnou v průměru o 13—14 procent, ceny mléka a mléčných výrobků asi o 40 procent, chleba a pečiva o 15—16 procent. O osm procent vzrostou ceny pracích a čistících prostředků. Výrazně se diferencují ceny léků, které se v průměru zvyšují o více než 80 procent. Ceny osobních automobilů budou vyšší asi o 25 procent. Od 1. února budou zvýšeny poplatky za osobní dopravu a některé služby. Ceny jízdenek v městské hromadné dopravě se v průměru zvyšují o 60 procent a v Budapešti o 90 procent. Železniční osobní doprava se zdražuje o 30 procent a dálková autobusová doprava o 10 procent. Výrazně se zvyšují prakticky všechny poštovní poplatky včetně poplatků za telefon o více než 60 procent. Od 1. března budou o 10—14 procent dražší komunální služby; přičemž poplatky za dodávky pitné vody se zvyšují až o 200 procent. Od května se asi o jednu třetinu zvýší ceny topiva a dalších zdrojů energie pro domácnost. V případě důchodců a lidí, kteří jsou odkázáni na sociální výpomoc, se tři čtvrtiny zvýšení cen kompenzují dalšími sociálními opatřeními.

Kritika bonnských úřadů

Bonn. Mnichovský list Süddeutsche Zeitung věru v repariáži z hranitního přechodu Rozvadov—Waldau ocenuje okamžitě udělování čs. viz a cituje rozhodnutí vlády zádající, aby i NSR změnila svou praxi vyvíjení viz. Luv. především připomíná výroky sociálně demokratických poslanců O. Bennera a L. Stiegelmeiera, že by NSR měla zavést rychlane udělování viz občánům na hranicích. Okamžitě udělování viz puv občán z CSSR žádá i starosta obce Waldhaus A. Reichberger. Ten listu řekl, že nový pohraniční provoz přináší značné ztráty obchodníkům obce a že v ložní provozu bude mít prospěch celý obast. Na vlnu se bude dokončena dálnice z Norimberka až do Wlrau.

Neu sind Datenerhebungen über die Wohnverhältnisse

igl MOSKAU, 12. Januar. In der UdSSR hat am Donnerstag eine Volkszählung begonnen. Sie ist die sechste in der Geschichte der Sowjetunion, dauert genau eine Woche und ist mehrere Jahre lang vorbereitet worden.

Die erste Volkszählung gab es 1920, die letzte 1979. Die per Computer auswertbaren Fragebögen umfassen Angaben zur Person, zu Bildungsstand und Einkommensverhältnissen. Neu sind Daten über Wohnverhältnisse, etwa die Art des Hauses, sanitäre Einrichtungen und Größe der Wohnungen. Die Auswertung dieser sozialen Angaben, heißt es offiziell, soll auf die Planung des Wohnungsbauprogramms bis zum Jahre 2000 Einfluß haben. Der Mangel an ausreichendem Wohnraum ist derzeit eines der brennendsten sozialen Probleme in der UdSSR.

Außer der Fragebogenaktion gibt es mündliche Befragungen der Sowjetbürger, dafür hat man 900 000 Volkszähler vorbereitet, die von Haus zu Haus gehen. Befragt werden Sowjetbürger auch auf Bahnhöfen, Flughäfen, in Zügen, Flugzeugen, auf Schiffen, in Hotels, Krankenhäusern und Sanatorien. Alle Angaben sollen vertraulich behandelt werden. Dem wi-

derspricht jedoch, daß ausländische Korrespondenten in Moskau über die amtliche Nachrichtenagentur TASS aufgefordert wurden, der Presseabteilung des Außenministeriums telefonisch Angaben zu Person, Familien- und Ausbildungsstand zu übermitteln. In den entlegenen Gebieten der UdSSR wie etwa dem fernen Osten, hohen Norden und in Gebirgsregionen wurde mit der Volkszählung bereits im August 1988 begonnen.

Volkszählungen hatten in der UdSSR in der Vergangenheit nicht selten einen fragwürdigen Charakter. So erklärte etwa Stalin 1933 laut Zeitung „Komsomolzkaja Prawda“ vom Donnerstag, in der UdSSR lebten derzeit 168 Millionen Menschen, 1937 wurde nach der Volkszählung die Zahl mit 170 Millionen offiziell angegeben, in Wirklichkeit soll die Zahl jedoch nur 165,7 Millionen betragen haben. Die Verringerung spiegelte die Millionen Opfer der Zwangskollektivierung und Hungersnot des Jahres 1933 wider, die offiziell verschleiert wurden. Ein anderes Problem der Volkszählungen war die korrekte Erfassung der Nationalitäten in der UdSSR. 1926 etwa wurden noch 194 verschiedene Völker festgestellt, 1979 waren es nur noch 101.

Diebische Freude an „Che“

LA PAZ, 12. Januar (dpa). Das Parlament Boliviens hat die Festnahme des früheren Diktators Luis Garcia Meza angeordnet, der 1980 mit einem Militärputsch an die Macht gekommen war. Garcia Meza ist von einer parlamentarischen Untersuchungskommission beschuldigt worden, am Diebstahl des Tagebuchs des argentinisch-kubanischen Guerilla-Führers Ernesto „Che“ Guevara beteiligt gewesen zu sein, der 1967 in Bolivien von der Armee gefangen genommen und erschossen worden war. Wie verlautet, hat der General in einem Militärstützpunkt Zuflucht gesucht, um der Festnahme zu entgehen.

Das Tagebuch, das von den bolivianischen Streitkräften als „nationales Eigentum“ betrachtet wurde, war 1984 überraschend in London aufgetaucht, wo es vom Auktionshaus Sotheby's für 350 000 Dollar (rund 600 000 Mark) versteigert werden sollte. Nach jahrelangen Verhandlungen gelang es der Regierung Boliviens im Mai 1987, das Tagebuch zurückzuerhalten.

Na dvě stě tisíc pářů bázek dodají letos na trh ze Sportu v Novém Městě na Moravě. Do zahraniční jich Sport vyváží ročně kolem 125 000 pářů.

Kvíročí narození Gustáva Husáka

Osobnost prezidenta republiky se u nás těší všeobecné vážnosti už od počátků sedmdesátileté existence Československa. S úctou si také dnes připomínáme 76. výročí narození Gustáva Husáka, státníka moudrého a prozíravého, jehož životním cílem vždy bylo přispívat vlastními zkušenostmi a schopnostmi k rozvoji země a jejího lidu. Tento zásadový postoj prokazoval již za předmnichovské republiky, v těžkých letech národně osvobozeneckého boje, v poválečném období a zejména pak, když stanul v čele státu, o jehož vnitřní stabilizaci a upevnění mezinárodního postavení se významně zasloužil. Celým životem a dílem Gustáva Husáka prolíná porozumění s lidmi a jeho hluboký citový vztah k nim, i niterné přání a úsilí o to, aby naše vlast byla šťastným domovem pro všechny občany. S upřímnou radostí dovede ocenit dobrou práci, otevřeně však odsuzuje nešvary. Kritizuje, ale především ukazuje cestu, po které musíme jít, abychom odstranili nedostatky a překonali potíže. Také ve svém projevu 1. ledna 1989, když připomínal náročnost úkolů spojených s přestavbou společnosti, zdůraznil, že jediné pozitivní, svědomitá a kvalitní práce každého občana je měřítkem jeho vztahu k celku, k osudům vlasti. Jen takovýto postoj je totiž východiskem ze současné složité situace, předpokladem, že dosáhneme cílů, k nimž chceme dospět. (1d)

OTCINKO STARÝ NÁŠ - DIVŮ DO HAZDLU!

Steuerreform:

So viel Steuer-Ersparnis

durch die dreistufige Steuerreform 1986, 1988 und 1990 (Modellrechnung)

Jährlich in DM

über 5 000 DM	für 9% der Steuerzahler
4 001 bis 5 000 DM	4
3 001 bis 4 000 DM	5
2 001 bis 3 000 DM	12
1 001 bis 2 000 DM	29
501 bis 1 000 DM	21
201 bis 500 DM	14
101 bis 200 DM	3
0 bis 100 DM	3

Und ewig lockt das Weib: Keine posiert aufreizender als Paulina Porizkova

Paulina ist in festen Händen

Millionen Männer träumen von ihr. Millionen Frauen beneiden sie um ihre Figur. Doch Paulina Porizkova, 23 und das begehrteste Fotomodell der Welt, will nicht länger im Rampenlicht stehen. Sie möchte baldmöglichst Mutter und Ehefrau sein. Einen Partner hat Paulina auch schon: Mit dem Rocksänger Ric Ocasek („Cars“) posiert sie schon verliebt auf dem Titel des US-Magazins „Fashion“.

• Takřka každý druhý americký kuřák skoncoval od roku 1985 se svým zlovykem. Píše se to ve zprávě Zdravotnického úřadu USA. Jeho šéf E. Koop odhaduje, že v tomto období zachránila protitabáková kampaň v USA život asi 600 000 lidí.

US-570-1
KARS...

Jednání o nové ústavě

zahájeno

Z PROKECU JAKÉŠE:

Ústava potvrdí socialismus jako společenskou zřízení v naší zemi. Posílí právní postavení občana ve státě a společnosti, obohací jeho práva a svobody a vymezí jeho povinnosti. Dá se racionálně rozvíjet československou federaci. Zpřesní soustavu a principy organizace a činnosti státních orgánů a vztahy mezi nimi. Nově rovněž vyjádří postavení a úlohu národních výborů jako orgánů lidové moci a správy, rozvíjet samosprávné principy jejich činnosti. Potvrdí také naši zahraničně politickou orientaci.

ORIENTACE? SENZACE !!

V sedmdesátileté historii naší republiky platily tři ústavy. Po vzniku Československé republiky byla v roce 1920 přijata první ústava, která byla ústavou buržoazně demokratickou. Další dvě ústavy - Ústava 9. května z roku 1948 a ústava z roku 1960 - byly již socialistické.

DRÍVE SE ŘÍKALO JEN „BURŽOAZNÍ“

V našem politickém systému má mimořádně důležitou postavu Národní fronta, která se zrodila v národně osvobozeneckém zápase a prokázala svoji životnost v celém období výstavby socialismu. Nechápe se jí pouze jako organizační formu spojených politických stran, společenských organizací či zájmových sdružení. Národní fronta, jak bylo již nejednou zdůrazněno, ztělesňuje lidu svazek dělníků, družstevníků, rolníků, inteligence a ostatních skupin pracujících, politický svazek komunistů, příslušníků dalších politických stran a občanů bez politické příslušnosti, internacionální svazek obou našich bratrských národů, Čechů a Slováků, a národností žijících v ČSSR.

Ústava by měla vyjádřit socialistický pluralismus názorů a zájmů, pro něž vytváříme potřebný politický prostor i právní rámec. To ovšem neznamená, že lze připustit uplétávání jakýchkoli zájmů či prostředků k jejich dosažení, které jsou v rozporu se socialismem. Proto musí nová ústava výmlí ustanoveními zabezpečit i spolehlivou ochranu socialistického společenského řádu.

SOC. PLURALISMUS? CO JE TO ZA BLBISMUS?

Neoddělitelnou složkou současně ústavního politického zřízení je vyjádření principu vedoucí úlohy KSČ jako politického předvoje společnosti.

A JE TO !!

(HEZITIVKY: DRBNA)

„Jugoslaviens System bedroht“

BELGRAD, 15. Januar (dpa/AP). Das Staatspräsidium Jugoslaviens als höchstes Organ des Landes hat vor einem Zusammenbruch des innenpolitischen Systems gewarnt. „Die komplizierte politische Situation bedroht die normale Funktion der Institutionen des Systems“, heißt es in einer am Samstag in Belgrad veröffentlichten Erklärung.

Aufgespießt

„Ich wohne in einem Gebiet mit Tiefflugbetrieb, und die heißen Vögel donnern unmittelbar über unsere Köpfe hinweg. Die mit uns lebende Tierwelt nimmt keine Notiz von ihnen: unsere drei Hunde nicht und nicht die Rehe und Hasen oder die Vogelwelt. Ich bin dankbar, daß es sie gibt und daß es keine sowjetischen Vögel sind, und gern möchte ich ihnen zuwinken, aber bevor ich das Taschentuch gezogen habe, sind sie über alle Berge.“

Aus einem Leserbrief in der „Frankfurter Allgemeinen Zeitung“ zum Thema Tiefflug.

JE TO HORNOLCHSE 1. RANGES...

Jednání s W. Mischnickem

(Čr): Předseda vlády ČSSR L. Adamec přijal v Hrzánském paláci v Praze předsedu poslanecké skupiny FDP ve Spolkovém sněmu NSR Wolfganga Mischnicka, který je v Československu na návštěvě.

ASPOŇ BYL „U KALICKA“...

Šízení stále problémem

(Čtk): Na trzích, jarmácích a různých společenských akcích prodávající poškozují spotřebitele více než při ostatních nákupech. Potvrzují to kontroly, které loni uskutečnila Slovenská obchodní inspekce ve spolupráci s příslušnými SNB, pracovníky VLK, národních výborů a hygienické služby. Z 872 kontrolních nákupů bylo až 56,3 procenta předraženo a předražení dosáhlo devíti procent z hodnoty všech nákupů. Spotřebitele poškozovat hlavně účtováním nesprávné ceny, nedodržením stanovené hmotnosti a míry. Předražování zavlníli zejména občané prodávající s povolením národního výboru a brigádníci, někteří nabízejí zboží získané překupnictvím a nelegálním dovozem ze zahraničí nebo po minimální úpravě prodávají za přemrštěné ceny výrobky koupené na vnitřním trhu. Ze 790 kontrolovaných druhů výrobků mělo 80 nevyhovující kvalitu. - Protože na stánkový prodej potřebují obchodní organizace více prodáváčů, přijímají často brigádníky. Zaměstnávají přitom i takové pracovníky, kteří se už v minulosti dopustili různých přestupků.

SÍZENÍ = V SOCIALIZMU „OKRÁDÁNÍ“

Gurtpflicht in Italien

Nach mühsamen Auseinandersetzungen ist es jetzt endlich soweit. Auch Italiens Autofahrer müssen sich am Steuer angurten, wenn auch zunächst nur auf Raten... Alle Fahrzeuge, die ab dem 1. Januar 1978 zugelassen worden sind, müssen mit Sicherheitsgurten ausgerüstet sein. Wer (vorn) nicht angegurtet fährt, muß Strafen zwischen 50 000 und 200 000 Lire zahlen (65 bis 280 DM). Für Fahrzeuge, die vor dem 1. Januar 1978 in den Verkehr gebracht worden sind, gilt diese Vorschrift erst ab 28. Oktober dieses Jahres. Sicherheitsgurte für die hinteren Sitze sind bei Neuwagen ab 28. April 1980 vorgeschrieben. mid

Fünf Soldaten an Aids gestorben

BONN, 16. Januar (AP). Fünf Bundeswehrosoldaten sind nach Erkenntnissen der Truppenmediziner bisher an der Immunschwäche Aids gestorben. Wie die vierteljährlich erscheinende Fachzeitschrift „Wehrmedizin“ in ihrer neuen Ausgabe weiter mitteilte, sind insgesamt 110 Aids-Fälle in den Streitkräften bekannt. Die Zahl der HIV-Infizierten, die nach 24 im Jahre 1985 auf 46 in 1988 anstieg, ging auf 28 erkrankte Fälle 1987 und nur noch zwölf im vergangenen Jahr zurück.

Rotarmisten werden nervös

Moskaus Abrüstungsinitiative stößt beim Militär auf Unmut

igl MOSKAU, 16. Januar. Die jüngsten Abrüstungsvorschläge des sowjetischen Staats- und Parteichefs Michail Gorbatschow werden in Kreisen der Armee, aber auch von der sowjetischen Bevölkerung zum Teil heftig kritisiert. Gorbatschow hatte im Dezember vergangenen Jahres vor den Vereinten Nationen (UN) in New York angekündigt, aus Osteuropa insgesamt 500 000 Soldaten, 5000 Panzer und sechs Panzerdivisionen innerhalb von zwei Jahren abzuziehen.

Wie die Zeitung „Moskauer Komsomolze“ jetzt berichtet, habe sich als Folge der Gorbatschow-Initiative das Klima unter den Offizieren erheblich verschlechtert: Jeder sechste Offizier sei von dem Abrüstungsschritt betroffen. Deshalb wachse die Nervosität und das Mißtrauen. Unter den Offizieren gebe es „regelrecht Panik“. Die Zeitung kritisierte, daß es Moskau bisher an überschaubaren

Kriterien für die Kürzungen fehlen lasse. Dies sei gefährlich. Ein besonderes Problem für pensionierte Offiziere sei die Wohnungssuche, schreibt die Zeitung „Sowjetskaja Rossija“.

In einem Interview mit der Zeitung hat der in den Ruhestand versetzte Ex-Generalstabschef der Armee, Marschall Sergej Achromejew, die Reduzierungen auf konventionellem Gebiet jetzt zwar begrüßt, gleichzeitig aber davor gewarnt, die Verteidigungsfähigkeit der Armee zu schwächen. Die Meinung, daß es - seitens der USA und der NATO - für die UdSSR keine militärische Gefahr und Bedrohung mehr gebe, halte er für falsch, sagte Achromejew, der jetzt als Militärberater arbeitet. Die USA betrieben gegenüber der UdSSR eine Politik der Stärke. Die UdSSR ihrerseits benötige, um eine friedliebende, selbständige Politik machen zu können, militärische Kraft, so Achromejew.

NO A TO BY MOHL BYT PRŮSER-DRBNA NA TO UPOZORŇOVALA FURT...

flot bittet DRK zur Kasse

Rechnung über 650 000 Mark für Hilfsflüge nach Armenien

HAYZLOVÉ!

„Je to náš nohejbal!“

řiká radostně nový viceprezident IFTA Fr. Bártek

PRAHA (kov): V sobotu se konal v mnichovském hotelu Cresi II. kongres Světové nohejbalové federace IFTA (International Football-Tennis Association), zúčastnila se ho i dvoučlenná čs. delegace — předseda Svazu nohejbalu ČV ČSTV Fr. Bártek a sekretář svazu dr. M. Kříž.

■ **ČESKOSLOVENSKO A ŘECKO** se staly novými členy federace, dala se jednání zúčastnila Švýcarsko, NSR, Itálie, Anglie a jako pozorovatel byl přítomen zástupce Turecka. Omluvily se svazy Rumunska a Dánska.

■ **OCENĚNÍ NAŠÍ PDMDCI.** — V dvoudílné zprávě o činnosti za rok 1988 se předseda federace J. Rothenfluh ze Švýcarska velmi pochvalně zmínil o pomoci ČSSR rozvoji nohejbalu ve světě. Hovořil dále o svých návštěvách v Maďarsku a Turecku, které se chystají vstoupit do IFTA, i o připravované únorové cestě do USA, od které si hodně slibuje. Zmínil se o kontaktech se zeměmi Latinské Ameriky. Dalším bodem jednání byla otázka sponzorů, kteří by měli podle návrhu zajistit světovému nohejbalu pro jeho rozvoj v nejbližší době několik miliónů švýc. franků...

■ **PŘES TRI HODINY O PRAVIDLECH** — „Ano, tak dlouho trvala bouřlivá diskuse,“ říká FR. BÁRTEK, „neříc jsme mluvili Míla Kříž a já, nesouhlasili pouze Švýcaři, navrhovali hrát singly, debly a trojce — vše jinak. Tvrdili, že s tím, co navrhujeme my a federace, se nemohou vrátit domů. Hrozili, že vystoupí z federace. Nakonec ale vše dopadlo dobře. Svět bude hrát náš nohejbal. To znamená — ve dvojitých i trojitých dva dopady a tři doteky míče, ve dvouhře dva dopady a dva doteky. Set končí po dosažení 11. bodu, i za stavu 11:10, a servis se kopě halfovolem na celou plochu hřiště.“

■ **MS A NÁZEV.** — Jednalo se také o nejbližší budoucnosti. V letošním roce budou uspořádány tři mezinárodní tréninkové tábory, jeden určí ve Švýcarsku. Nás zvou k týdennímu pobytu řeckové, jednalo by se o výjezd nejlepších hráčů a trenérů. Světový šampionát se uskuteční, až bude ve federaci nejméně 12 zemí (zatím je jich s Tureckem jen 9), nejspíš v letech 1990 až 92 a zatím jsou tři kandidáti — Rakko, Švýcarsko a ČSSR. Jednalo se i o názvu. Svěho času FIFA nesouhlasila s tím, že slovo „fotbal“ ve složenině s „tenisem“ má IFTA a své brně. Právnický tato námitka neobstojí, ale členové IFTA sami nejsou s tímto

Blahungen, Bauchschmerzen und Durchfälle haben oft eine gemeinsame Ursache: Bakterien, die im Verdauungstrakt die natürliche Darmflora überwuchern. Sie erzeugen Fäulnisprozesse im Darm, die den Körper gesundheitlich belasten. Hier sorgt Yomogi für den gesun-

Vražda lékařky v New Yorku

New York: Obyvatelé největšího amerického města hned tak nějaká vražda nezvrstí — vždyť v uplynulém roce zde byl zavražden rekordní počet téměř 1900 lidí. Tentokrát však co nejrychlejší dopadení pachatele žádá sám starosta New Yorku E. Koch. Oběti se totiž stala lékařka nemocnice Bellevue, jedná z největších na Manhattanu, v níž pracují také lékařka, sestra a technička. 33letou patoložku K. Hinantovou objevil v neděli ráno manžel v její nemocniční kanceláři, kde si připravovala přednášku s promítáním diapozitivů. Zatímco zapojený projektor stále ještě promítal na stěnu snímky buněk a preparátů, na podlaze ležela polonahá, zbitá a uškrtná lékařka, která byla v pátém měsíci těhotenství. Koch označil vraždu za „případ číslo jedna, který musí být vyřešen“, a nařídil vytvoření speciálního týmu z 50 detektivů, který bude mít své stanoviště přímo v nemocnici.

VYLETĚLA SI NA VÝLET? V sobotu 7. ledna 1 ulétla z pražské zoologické zahrady mladá, dosud nevybarvená samice vzácného orla bělohavého. Na noze má kroužek s označením H 054 zoo. Pták má rozpětí asi 180 cm, je tmavohnědý, s roztroušenými bílými pery na hlavě a na krku. Pokud někdo zjistí místo jeho výskytu, aťaskavě zatelefonoje na číslo 84 14 41.

Americké ocenění S. Achromejevovi

Moskva: Americký časopis Aviation Week and Space Technology udělil titul laureáta roku 1988 maršálu SSSR S. Achromejevovi, který je nyní poradcem předsedy prezidia Nejvyššího sovětu SSSR. Toto ocenění uděluje časopis každoročně státním a vojenským činitelem, kteří dosáhli největších profesionálních úspěchů. Uvedl to na veřejší tiskové konferenci v Moskvě vedoucí informační správy ministerstva zahraničních věcí SSSR G. Gerastimov. Americký časopis ocenil významný přínos maršála Achromejeva pro sovětskou americké rozhovory o kontrole zbrojení, zejména jeho podíl na vypracování smlouvy o likvidaci raket středního a krátkého doletu a na pokroku při vypracování smlouvy o 50procentním snížení stavu strategických útočných zbraní.

nost Herberta Miese v žele Německé komunistické strany, jakož i jeho příspěvek k rozvoji vztahů obou zemí. Vyjadřuje se přesvědčení, že soudružské vztahy spolupráce mezi KSČ a NKS se budou dále upevňovat v zájmu vítězství společných ideálů.

ZVOLILI HO S ŘÍDOU... PROTOŽE NĚKOLIK ROZPADLÝCH STRAN...

Prager Winter

Gestern stimmten 35 Staaten aus Ost und West in Wien für die Wahrung der Menschenrechte. Am gleichen Tag riegelte Polizei die Stadt Prag ab.

Warum? Vor 20 Jahren setzte sich der Student Jan Palach aus Trauer und Protest über das Scheitern des Prager Frühlings in Flammen. Ein tragerischer Held der frühen Perestroika.

Das Regime verbietet Demonstrationen zu seinen Ehren. Prag und Perestroika liegen weit von einander entfernt. Prager Winter — auf dem Wenzelsplatz herrschen die Stalinisten. Wie lange noch?

PŘÍPRAVA NA NOVOU ÚSTAVU...

Barcelona bez koní?

PRAHA (ag): Když se před časem z Afriky do Španělska rozšířil tzv. koňský mor, znamenalo to tragédii i pro všechny chovatele sportovních koní. Uzavření hranic, zatím do roku 1990, vedlo sice k zamezení dalšímu šíření nákazy, ale v souvislosti s OH 1992 v Barceloně vznikají pochybnosti zda se jezdecké soutěže budou moci ve Španělsku uskutečnit. Podobně to bylo v roce 1966, kdy OH probíhaly v australském Melbourne, ale jezdecké závody v Stockholmu.

den Ausgleich. Jede Kapsel fördert mit gefriergetrockneten Bakterien-Kulturen den Aufbau einer neuen gesunden Darmflora. Damit entlastet Yomogi (Apotheke) den Stoffwechsel, reinigt die Haut, hebt das Wohlbefinden und stärkt die Abwehrkräfte.

ČOKOLÁDA PRO NEVŠIMAVÉ?

Koncem roku jsem si koupila v naší samoobsluze Na Ryšance v Praze 4 čokoládovou tyčinku z k. p. Figaro Bratislava. Protože mi připadala trochu tenká, zvážíla jsem ji, tak jak byla v obalu, na vahách na dopisy a zjistila hmotnost 30 g. Z uvedených 40 g chyběla tudíž plná čtvrtina. Při ceně 2,60 Kčs mně připadá více než trojfakle spolehat na nevšímavost nebo lhostejnost zákazníkú.

MĚLA VÁHY BÝTĚ Z 1. REPUBLIKY...

J. H. Praha 4

Nouzové přistání v Moskvě

Moskva: Dopravní letadlo Boeing-747 americké letecké společnosti Pan American letící na lince Frankfurt—Dillís s více než 300 lidmi na palubě nouzově přistálo v úterý pozdě večer na moskevském letišti Seremetjevo 2. Jak uvedl náměstek náčelníka hlavního inspekce bezpečnosti letů ministerstva civilního letectví SSSR A. Kulevov, při letu ve výšce 10 000 metrů nad územím SSSR v oblasti města Aktubinsk v severním Kazachstánu zjistila posádka letadla únik oleje v jednom ze čtyř motorů. Ve 23.11 hod. letadlo bez problémů nouzově přistálo na moskevském letišti. Na letišti byla porucha motoru opravena a včera se letadlo vrátilo bez cestujících zpět do Frankfurtu. Americké letecké společnosti vypravila do Moskvy jiné letadlo, které dopraví cestující do DILL.

..PILOT DOSTAL KUMIS...

Nejčernější den 1988

[ml]: Na čs. silnicích byl v uplynulém roce, nejčernějším dnem 21. listopad, kdy se stalo 926 nehod, což znamená podle dosavadních statistik historicky nejvyšší počet. Celkem došlo v loňském roce v ČSSR k 109 521 dopravním nehodám, při kterých 1246 osob zahynulo, 5475 bylo zraněno těžce a 26 980 lehce. Odhad hmotných škod činí 537,5 miliónu korun. Vyplyvá to ze statistických údajů, které poskytli v Praze novinářům zástupci Federální správy Veřejné bezpečnosti plk. Fr. Fobl a mjr. J. Tesáček.

Blahopřání H. Miesovi

[čtk]: Generální tajemník ČV KSČ Miloš Jakš zaslal blahopřání Herbertu Miesovi při přelétání jeho opětovného zvolení do funkce předsedy Německé komunistické strany. V dopise se oceňuje obětavá čin-

Z televizní historie

[čtk]: Loňský rok byl rokem 35. výročí vysílání Č. televize. Poprvé se však tento sdělovací prostředek představil již v roce 1948 návštěvníkům Mezinárodní rozhlasové výstavy MEVRO v Praze. V červenci toho roku byl vyzkoušen i bezdrátový a hromadný přenos obrazu na dálku ze sportovních a tělovýchovných slavností. Zprostředkovatelem šíření obrazu od snímací kamery k několika televizorům rozmístěných na různých místech Prahy byl náš první televizní vysílač o výkonu 1 kW. Vyvinul ho Vojenský technický ústav a umístil v prostorách bývalé restaurace u rozhledny na Petříně. Její železná věž se ukázala jako vhodný nosič pro vysílací antény a není bez zajímavosti, že obraz z Petřína tehdy zachytili televizní nadšenci dokonce i v Krkonosích. Samozřejmě prvňáků dvakrát nebylo mnoho a kolem televizních přístrojů se seskupovali kromě rodinných příslušníků i známí a přátelé. Sledování televize bylo často hromadnou záležitostí. I nyní tvoří televizní diváci jednu velkou rodinu, vždyť v Československu je evidována čtyři a půl miliónu koncesionářů.

Tanky na prodej

Barn: Kdo je ochoten zaplatit 6000 franků, prokáže zájem o historii a má dostatek místa k parkování, může si od začátku tohoto roku u švýcarské armády objednat vystavěný tank Centurion. Ke koupi tohoto 50tunového obra britské výroby vojáci nic jiného neuvědují. Jejich mluvčí nedáno v Bernu pouze do dal, že by nebylo vhodné, aby si budoucí zákazníci stáveli tanky místo sádrových trpaslíků jako ozdabu do svých zahrad. Z tří set centurionů, které přijdou na „trh“, jsou pochoptitelně odmontovány zbraňové systémy a radioinstanice.

TO TU BŮTECKYDĚLO...

Knoblauch-Wirkung umstritten

Das Landgericht Hamburg hat die Werbung mit Knoblauchpräparaten als Mittel gegen Arterienverkalkung verboten. Das Gericht folgt damit dem klagenden Verein für lauterer Wettbewerb (Hamburg), wonach es keine gesicherte medizinisch-wissenschaftliche Erkenntnis über die Wirkung gebe. **KECAYI...**

„DDR“: 6 Aids-Tote

Ost-Berlin — Bisher sind in der „DDR“ sechs Menschen an Aids gestorben, berichtet die „Berliner Zeitung“. 65 seien infiziert, 10 davon erkrankt.

Návrat »živých ulic«

(čtk): Třebaže pražští stavbaři v závěru minulého roku opět „šturmovali“, podařilo se jim odevzdat všechny objekty občanské vybavenosti. V polovině prosince to bylo 12 provozoven obchodu a služeb na Jižním Městě v areálu u stanice metra Kosmonautů. Pod areálem jsou parkovací místa pro 800 automobilů. O týden později odevzdali pracující Inženýrských a průmyslových staveb 14 staveb občanské vybavenosti v sídlišti Lužiny v Jihozápadním Městě. Tyto dva příklady svědčí o tom, že občanská vybavenost nemusí pokulhávat za byty. Zatím stála před stavebníky jako hlavní veličina rychlost a na prvním místě jen o byty. Tento přístup, který charakterizují šedivé a vysoké panelové domy, nedodělky a chudé životní prostředí, již skončil. Dokladem je přijatá studie sídelního celku Jihozápadní Město II., které vznikne na území Chrástán, Třebonic, Horky a Chabů. Po dokončení zde najde domov 55 000 obyvatel. Toto sídliště je již koncipováno tak, aby se opět vrátila po staletí osvědčená „živá ulice“, samozřejmě v moderním pojetí. V přízemních částech nejvýš osmipodlažných domů najdou místo obchodu a střediska služeb. Protože není žádoucí, aby všichni obyvatelé tohoto celku dojížděli za zaměstnáním do centra Prahy, vznikne v JZM technický dvůr, polygrafie, autoopravny, provozovny různé charakteru, sklady, transmotel, autoškola, taha škol a dalších zařízení. Sídlíště vhodné dotvoří nízkopodlažní rodinné domky v Třebonicích a Křenově.

PRŮVODY - PRŮVODY VI...

Selbstverbrennung befürchtet

WIEN, 10. Januar (Reuter). Der tschechoslowakische Dissident und Mitbegründer der Bürgerrechtsbewegung Charta 77, Vaclav Havel, ist am Dienstag nach Festnahme und einem Verhör wieder auf freien Fuß gesetzt worden. Dabei sei es um Briefe gegangen, die ihm und Charta-Sprecherin Dana Nemcova am Montag zugegangen seien und in denen ein Student für nächstes Wochenende seine Selbstverbrennung auf dem Prager Wenzelsplatz angekündigt habe, berichtete Havel.

Am 16. Januar jährt sich die Selbstverbrennung des Studenten Jan Palach als Protest gegen den Einmarsch von Truppen des Warschauer Pakts zum 20. Mal. In den Briefen eines Komitees „Kollektiver Selbstmord“ hatte es geheißten, der Student beabsichtige, die Tschechoslowakei mit seinem angekündigten Selbstmord „aus der politischen Lethargie“ zu erwecken.

Moskau gibt Geheimakten frei

MOSKAU, 10. Januar (AP). Das zentrale Staatsarchiv der Sowjetunion hat eine halbe Million Geheimdossiers für Forschungszwecke freigegeben. Dabei handelt es sich um Unterlagen über die russisch-orthodoxe Kirche und über Weißgardisten aus der Zeit des Bürgerkriegs von 1917 bis 1922, meldete die sowjetische Nachrichtenagentur TASS. Auch würden Dokumente über Organisationen freigegeben, die in den 20er und 30er Jahren — also während der Höhepunkte des Stalinschen Terrors — aufgelöst wurden. Spezialisten könnten nun auch die Akten der zaristischen Geheimpolizei sowie der damals bestehenden Gefängnisse und Gerichtshöfe auswerten.

Volkszählung in der Sowjetunion

MOSKAU, 10. Januar (AP). In der Sowjetunion wird vom 17. bis 19. Januar eine Volkszählung veranstaltet, die erste seit zehn Jahren. Für Armenien gilt wegen der Folgen der Erdbebenkatastrophe von Anfang Dezember eine Ausnahmeregelung — hier wird bis 11. Februar gezählt.

Ungarn pumpt sich 200 Millionen Mark

Die Ungarische Nationalbank legt am bundesdeutschen Kapitalmarkt eine Anleihe über 200 Millionen Mark mit einem Kupon von 8,725 Prozent auf. Das Papier hat eine Laufzeit von sieben Jahren.

JABLKA ANEFAKTI

Ve Francii byl nedávno promítán ve deko-populární film o přínosném vlivu jablěk proti kardiovaskulárním chorobám. Autor filmu a hlavní zastávce lékařské léčby francouzský lékař dr. Paul Plamias tvrdí, že půl kilogramu jablek denně je nejdokonalším prostředkem před infarktem myokardu. Na začátku filmu, nazvaném „Jablka chrání před infarktem“, působivě mluví zdravě vyhlížející stařec a s ohromnou chutí se zakusuje do velkého barevného jablka. Říká přitom: „Jezte jablka, jezte jablka, dají vám pocit věčného mládí a díky jim si dlouho uchováte zdravé tělo i zdravou mysl. Mně je přes osmdesát let, celý život jsem jedl velké množství jablek, a poděvejte se na mně!“ — Jablka se stala neopovírnějším ovocem roku 1988 ve Francii. Ale i u nás byla loňská úroda jablek více než nadprůměrná, i u nás dietologové a odborníci na správnou výživu považují jablka za „jedničku“ mezi ovocem. Mechanismus působení na kardiovaskulární choroby není dosud do všech podrobností znám. Jedno je však jisté. Jablka obsahují ve zvýšeném množství pektin, který na sebe ve střevě váže stavební kmeny cholesterolu. A cholesterol, jak je všeobecně známo, je ve své zvýšené míře jedním z nejvýznamnějších faktorů srdečního infarktu i jiných kardiovaskulárních chorob. Předchozí zprávy o blahodárném účinku aspirínu proti infarktu nejsou úplně jednoznačné, a hlavně jsou omezeny vedlejšími účinky aspirínu. U jablek toto nebezpečí nehrozí. A proto závěrem můžeme jablka doporučit — dvě až tři denně nikomu neškodí.

● Podle čtenářek časopisu amerických hospodyní Good housekeeping je mezi Američany nejobdivovanější ženou katolická sociální pracovníkyně matka Tereza Kalkatská, na druhém místě černošská televizní redaktorka Oprah Winfreyová a na třetím Nancy Reaganová.

● Při dopravních nehodách zahynulo loni na bulharských silnicích 1153 osob, což je stejný počet jako v roce předcházejícím. Ve srovnání s rokem 1987 však vzrostl počet raněných, a to na 8284. **DYK TAM ŽADANÝ AUTA NE JE ŽO!**...

● Poprvé za letištní zimu zamrzlo největší maďarské jezero Balaton. Noční mrazy v posledních dnech vytvořily ze souvislé ledové plochy ideální přírodní kluziště o rozloze téměř 600 čtverečních kilometrů.

Chinas Getreideernte schrumpft

Die chinesische Getreideernte ist im vergangenen Jahr um gut zwei Prozent auf etwa 394 Millionen Tonnen geschrumpft. Damit wurde das Planziel von 410 Millionen deutlich verfehlt.

Pod značkami CEBU a BOTAS

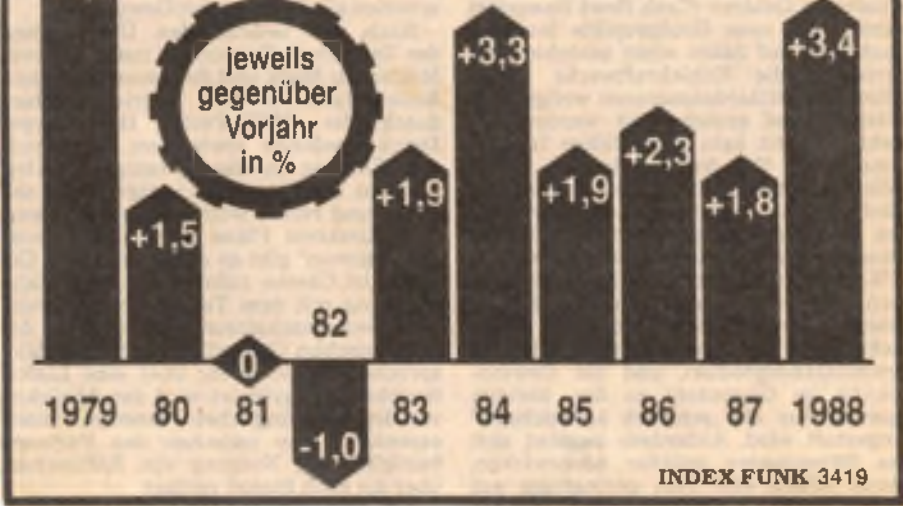
létk): Výrobky obuvnického, kožedělného a koženického průmyslu patří mezi tradiční položky čs. exportu. Jejich vyhledáním významem je Exlco. Největším exportním artiklem je obuv. Ročně jí vyvážíme 60 milionů párů, což je polovina našeho celkové produkce. Pod značkami CEBU a BOTAS exportujeme obuv jak východkovou a spojičenskou, tak i pracovní a sportovní, z kůže, gumatextilu, pryže i z umělých materiálů. Největším odběratelem je SSSR, největšími dovozci jsou i v NDR, Maďarsku, Mongolsku, ale i ve Velké Británii, NSR, Francii, Skandinávii, Itálii, Rakousku, Belgii, ale i v zámoří, především v USA a Kanadě. Do více než poloviny Evropy F. lco vyváží koženou obuv. Nejvýznamnějšími odběrateli patří kromě Sovětského svazu i Skandinávské země a NSR. Do 20 států dodává Exlco všechny hlavní druhy koženin, jako je norek, blázn, nutrie, mýval, vačí kožešina, jahňčína, králík a svůj další významný exportní artikl — kované rukavice, kterých ročně vyveze 1,5 milionů párů.

Ich bin der Spitzel von der Post

WIEN, 11. Januar (AP/FR). In Oberösterreich wird die „Christel von der Post“ zum Spitzel von der Post: Briefträger in dem Bundesland Oberösterreich sollen auf illegale ausländische Arbeitslose achten. Das Linzer Arbeitsamt teilte am Mittwoch mit, daß ein entsprechendes Ersuchen an die Postverwaltung ergangen sei. Die Post erklärte sich grundsätzlich zur Hilfe bereit.

In Oberösterreich waren in den vergangenen Tagen mehrere Ausländer beim unberechtigten Kassieren von Arbeitslosengeld ertrappt worden. So waren zum Beispiel 52 Jugoslawen mit dem Omnibus aus ihrer Heimat angereist, hatten sich kurz angemeldet und dann insgesamt 215 000 Schilling (etwa 30 000 Mark) Arbeitslosengeld eingesteckt. Dann waren sie wieder zurückgereist. Da bei Ausländern das Arbeitslosengeld in bar ausgehändigt wird, sollen die Postbeamten auf ungewöhnliche Verhältnisse achten.

Wirtschaftswachstum in der Bundesrepublik Deutschland

● Od pondělí se v Maďarsku mění ceny léků a systém jejich dotací. Ceny většiny léků vzrostou a předpokládá se, že pacienti budou za léky platit v průměru o 80 procent více. Dátace nebudou již poskytovány ze státního rozpočtu, ale z fondu nemocenského pojištění.

VIDA, MAĐARI MAZI TAKY NA'KYHO "BLUČKA"...

US-Karikatur. Michails Gambit. „Er opfert einen Bauern — was bedeutet das?“ (Bulls)

Heutzutage scheinen vor allen Dingen die „harten“ Tennisspieler das Spiel zu dominieren. Glaubst Du, daß das so bleiben wird?

Becker: Nein, denn es gibt zum Beispiel Spieler wie Mecir, die weder Härte noch Kraft in das Spiel einfließen lassen. Um gegen jemanden wie ihn zu gewinnen, braucht man mehr als Härte.

Wo geht's denn hier zur Front?

LONDON, 9. Januar (AP). Ein nach dreieinhalbjähriger Haft aus einem Teheraner Gefängnis entlassener Brite, Nicholas Nicola, hat sein Schicksal eigener großer Naivität zugeschrieben. Nicola sagte der Londoner Zeitung „The Mail on Sunday“, er habe 1986 vorgehabt, sich von Iran aus afghanischen Rebellen anzuschließen, „um gegen die Russen kämpfen zu können“.

Dazu habe er sich auf einem Markt ein Gewehr und eine Pistole gekauft, berichtete Nicola. Kurz vor der Grenze sei er, mit geschultertem Gewehr und in afghanischer Kleidung, einer iranischen Streife aufgefallen. Ein Iraner habe auf ihn geschossen, und er habe daraufhin Warnschüsse in die Luft abgegeben. Später, bei der Gerichtsverhandlung in persischer Sprache, habe er nicht mitbekommen, daß er wegen Waffenbesitzes verurteilt worden sei.

Gorbatschow verdient 4500 Mark

Moskau — Die sowjetischen Führer sollen ihr Privatleben für die Presse öffnen. Das forderte der Chefredakteur des Magazins „Ogonjok“, Korotitsch. Er sagte: „Es würde nichts zusammenbrechen, wenn man wüßte, daß Gorbatschow 1500 Rubel im Monat verdient“. 1500 Rubel sind umgerechnet 4500 Mark. Laut Korotitsch hat Gorbatschow 600 000 Dollar für seine im Westen herausgegebenen Bücher der Parteikasse übergeben.

Von JÖRG HAKENDAHL

Köln — Fleißig, pflichtbewußt, einsatzfreudig — so sehen wir uns gerne. Doch mit diesem Vorzeige-Deutschen aus dem Wirtschafts-Wunder-Tagen ist in diesen Tagen etwas faul. Eine Untersuchung der Kölner Uni ergab: 43 Prozent der Arbeitnehmer fühlen sich am wohlsten, wenn sie nicht arbeiten. 1962 waren's 27 Prozent. 1960 wollten noch 60 Prozent „etwas leisten“; heute nur 43 Prozent. Dr. Reinhard Haupt, der die Uni-Untersuchung leitete: „Unsere Arbeitsmoral ist auf dem Tiefststand.“

Washington — US-Präsident Ronald Reagan ist am Wochenende zum 11. Male in seiner achtjährigen Amtszeit operiert worden. Das kleine Foto zeigt, welche Eingriffe vorgenommen wurden:

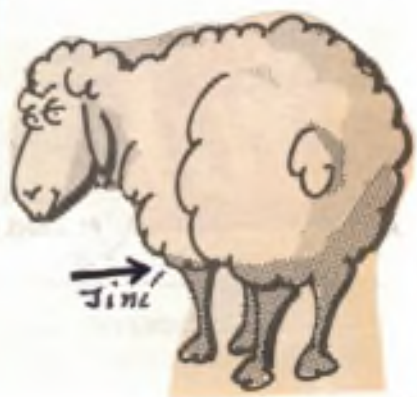
- 1 März 1981: Attentäter John Hinckley schießt auf Reagan — Lungensteckschuß, Lebensgefahr. Die Kugel wird entfernt.
- 2 Juli 1985: Leicht bösartige Hautkrebszellen werden an der Nase beseitigt; die Operation wird im Oktober 1985 und im Juli 1987 wiederholt.
- 3 Juli 1985: Aus dem Dickdarm wird eine kleine bösartige Krebs-Geschwulst entfernt. Im Januar 1986, Juni 1986, Juni 1987 und Dezember 1988 werden dort winzige Polypen herausgeschnitten.
- 4 Januar 1987: Eine gutartige Prostata-Wucherung wird operiert.
- 5 Januar 1989: Ringfinger und kleiner Finger der linken Hand werden operiert.

Carolina Prokofieff gestorben
LONDON. Carolina Prokofieff, die Witwe des russischen Komponisten Serge Prokofieff, ist im Alter von 91 Jahren in London gestorben. Ihr Sohn Oleg teilte in London mit, sie sei einem Krebsleiden erlegen. Der Komponist hatte die gebürtige Madrilenerin und Vortragskünstlerin 1923 in Deutschland geheiratet. Nach den 1948 erhobenen Vorwürfen gegen ihren Mann, ein „bürgerlicher“ Komponist zu sein, wurde sie des Kontakts mit „antissowjetischen Elementen“ angeklagt und in ein Gefangenlager im nördlichen Ural gebracht. Erst drei Jahre nach dem Tod ihres Mannes wurde sie freigelassen. 1974 emigrierte Carolina Prokofieff nach London.

Bundesbürger füttern mehr Bananen

Jeder Bundesbürger hat im vergangenen Jahr — rein statistisch — 12,2 Kilogramm Bananen und damit sieben Prozent mehr als 1987 vertilgt.

DOBŘE V. BAV. BIA restaurační a konzervátorská dílna byla otevřena ve Svitavě v dědecké knihovně v Olomouci. Již tam, že bude mít dostatek práce, spouští skutečnou, že 423 let staré kulturní památky obnovuje. V 1989 obnovuje v 11. a 15. století, že 1849 památky obnovuje z 15. století a téměř 30 000 stavebních z 16. až 18. století.

M. Jakes předal F. Castrovi Řád K. Gottwalda
BUDĚ PŘEVZENO VÁM VÁRÁD „PLECHOVÝHO HOBLIKU“...

In Ceausescu neuer Wohnwelt teilen sich 30 Familien eine Toilette

Zerstörung rumänischer Dörfer geht weiter / Österreicherischer Politiker berichtet von „katastrophalen Lebensbedingungen“

WIEN, 11. Januar (AFP). Das Schleifen der rumänischen Dörfer wird fortgesetzt, hat sich aber seit dem Sommer verlangsamt, als die Proteste gegen das rumänische Raumordnungsprogramm ihren Höhepunkt erreichten. Dies berichtete jetzt der Generalsekretär der österreichischen Grünen (Bundesgeschäftsführer). Plus Strobl, nach seiner Rückkehr von einer einwöchigen Rumänienreise.

Strobl hatte mit einem Abgeordneten der Grünen und einem Fotografen die Umgebung von Bukarest sowie das im Westen Rumäniens gelegene Siebenbürgen privat mit dem Auto bereist.

Der Generalsekretär, der sich auf eigene Beobachtungen sowie auf eine Vielzahl von Gesprächen mit Rumänen bezieht, berichtet, die Lebensbedingungen und die sanitären Anlagen in den neuen Wohnblöcken, in die die Bewohner der zerstörten Häuser umgesiedelt werden, seien „katastrophal“.

Laut Strobl gelang es der österreichischen Gruppe bei der Reise, von den rumänischen Polizeibehörden unbemerkt den Zerstörungsarbeiten in drei der Schleifung preisgegebenen Dörfern beizuwohnen, unter anderem in der rund 25 Kilometer nordöstlich von Bukarest gele-

genen Ortschaft Germanesti. In diesem Dorf und in anderen Dörfern in Siebenbürgen — dort unter anderem in der Ortschaft Floresti — besichtigte die Gruppe ferner zahlreiche neue Wohnungen, die im Rahmen des Raumordnungsprogrammes errichtet worden sind.

Nach Angaben Strobls gibt es in diesen neuen Wohnblöcken für rund dreißig Wohnungen von je zwei bis drei Zimmern — also für rund einhundert Personen — nur ein einziges Badezimmer sowie eine einzige Toilette. Die Temperaturen hätten Ende Dezember in diesen Wohnungen zwischen vier und fünf Grad Celsius gelegen. Die neuen Wohnblöcke seien aus Fertigwänden von nur 12 bis 15 Zentimeter Stärke gebaut, die nicht isoliert seien und zahlreiche Risse aufwiesen, so daß es in den Wohnungen kälter als im Freien sei. „Bereits bei einem leichten Erdbeben würde alles zusammenfallen wie ein Kartenhaus.“

Über die Wohnbedingungen berichtet Strobl weiter, daß entgegen einem 1988 erlassenen Dekret, das während der Wintermonate das Heizen von Wohnungen und die Nutzung von Warmwasser während mehrerer Stunden täglich vorsieht, die in den Wohnblöcken installierte Zen-

tralheizung nur zwei Stunden täglich funktioniert und das Warmwasser nur einmal wöchentlich zwei Stunden fließt. Die zwei- bis vierstöckigen Wohnblöcke seien alle nach einem gleichen Bauplan im Rahmen des Raumordnungsprogrammes erbaut worden. Sie sollten die Häuser der Dörfer ersetzen, die den Zerstörungen oder dem Verfall preisgegeben werden.

Hinsichtlich der Dörferschleifung, die berichtet er, gemeinsam mit seinen Reisebegleitern während eines ganzen Tages der Zerstörung von Häusern in Germanesti beigewohnt zu haben. Strobl wollte die Namen der beiden anderen der Zerstörung preisgegebenen Dörfer nicht nennen. Er erklärte aber, diese Ortschaften seien im Banat gelegen, einer an Jugoslawien angrenzenden Region.

Strobl schiedend weiter, er habe beobachten können, wie die Bewohner der zu zerstörenden Häuser gezwungen wurden, diese eigenhändig abzutragen. Seinen rumänischen Gesprächspartnern zufolge waren bis zum Sommer vor allem Bulldozer am Werk. Inzwischen habe deren Einsatz abgenommen, so daß sich die Schleifung der Dörfer verlangsamt. „In Germanesti, das Anfang Dezember einige

hundert Einwohner in rund 80 Häusern zählte, waren am 21. Dezember sechs Ortsbewohner von der Früh bis nachmittags eigenhändig mit Werkzeug und Pickel mit dem Abtragen der Lehmziegel ihrer beiden Häuser beschäftigt“, berichtet Strobl. „An diesem Tag standen noch rund 20 Häuser in Germanesti, doch sollen diese, wie man uns erzählte, in den nächsten Tagen von den anderen Bewohnern eigenhändig abgetragen werden.“

Laut Strobl wurden in jedem der drei dem Schleifen preisgegebenen Dörfern, die die Gruppe besichtigte, die Bewohner nur einen bis zwei Tage vor dem Beginn der Arbeiten davon in Kenntnis gesetzt, daß sie ihre Häuser zerstören müßten. „Überall dort, wo wir hinkamen, erzählte man uns, daß es im Anschluß an die Nachricht über die bevorstehende Zerstörung der Häuser zu mehreren Selbstmorden, insbesondere bei alten Menschen, gekommen ist.“

Strobl will weiter erfahren haben, daß gleichzeitig mit der Zerstörung der Häuser auch die Enteignung und unmittelbar anschließende Urbarmachung der winzigen privaten Gemüsegärten erfolge, die vielerorts hinter den alten rumänischen Häusern auf dem Lande vorzufinden sind.

Prohlášení FMZV

(Žtk): V pátek 6. ledna 1989 byl na ministerstvu zahraničních věcí ČSSR přijat chargé d'affaires a. i. Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku J. Malcolm MacGregor v souvislosti s protičeskoslovenskou kampaní založenou na zcela nepodloženém tvrzení o tom, že letadla společnosti Pan Am havarovaly v důsledku údajného použití trhaviny československé výroby Semtex. Bylo mu opětovně zdůrazněno, že ČSSR jednoznačně vystupuje proti všem formám terorismu a nikdy nedodávala žádné teroristické organizaci zbraně, trhaviny, ani jiné materiály. Bylo mu rovněž sděleno, že Československo ve snaze přispět k odzbrojení a k vytváření atmosféry důvěry a spolupráce v Evropě, se plně hlásí k výzvě ministra zahraničních věcí SSSR E. Ševardnadzeho na půdě OSN ze dne 27. 9. 1988, kde oznámil, že Sovětský svaz podporuje myšlenku, aby byla v OSN zavedena evidence prodeje a dodávek konvenčních zbraní. Realizace tohoto návrhu by nesporně usnadnila i kontrolu nad mezinárodním terorismem. Vedeno snahou napomoci mezinárodnímu úsilí o potírání terorismu Československo navrhuje Británii vyvinout společnou iniciativu, jejímž účelem by bylo uskutečnění expertních jednání v rámci OSN za účasti všech výrobců plastických trhavin, jejichž výsledkem by bylo uzavření mezinárodní konvence o zásadách označování a dohledu plastických trhavin, včetně závazku výrobců plastických trhavin každoročně oznamovat OSN dodávky a odběratele těchto látek. V souvislosti s návrhem čs. strany vyslat naše experty, kteří by byli na místě nápomocni při identifikaci trhaviny, která způsobila tragédii letadla společnosti Pan Am nad Skotskem, chargé d'affaires a. i. J. Malcolm MacGregor sdělil, že britská vláda tuto nabídku přijímá. Skupina čs. odborníků odešle do Británie v nejbližších dnech. Během přijetí byl britský představitel znovu naléhavě požádan o pomoc při objasňování podezřelých okolností zmizení čs. diplomata V. Ludvíka z Indie, který se podle sdělení britského ministerstva zahraničních věcí nalézá na území Británie.

Odmítnuté vízum

Washington: Spojené státy odmítly udělit vstupní vízum sovětskému generálu J. Batšínovi, který se podílel na senšlu bostonské televize PBS Vělika a mit

Básník Slok lásky

MOŽNÁ nám bude připadat paradoxním turzení, ských čtenářů, rád k nám lezít a že ruský sovětský básník Stěpan Petričov Sčipa-sám recitoval své verše, které vycházely v davčích (1899—1980) sebrá významnější úlohu v děsích a dalších vydáních, rozšiřováních i o nově řinách české (a slovenské) literatury, zejména verše, i když základem idra Slok zůstávalo. Jejich poezie, než ve své vlasti. Když v nás v roce 1952 vyborným ekvivalentem jsou ilustrace Maxe Svabyla to udělost téměř historická, něco jako zjevení.

Byla to doba (matěstí poměrně krátká), kdy ve Sčipačovových mlstostých verších už i přebývá důsledku dogmaticko-buagarižatorských předstáv tek sentimentu na ledné straně, na druhé zase o funkci umění byla z poezie vyháněna intimní i tónu panáček karatecké. Zřejmě přišel úkas lyrika. A polehodou z pera předního flak se tehdy s novým překladem básník Michal Černík (Ljra zádio) sovětského básníka zazněla slova o „láscce, Pragensis 1985). Nejde mu o zbebnost, nýbrž o me-tě sestře velkých myšlenek“, která by neměla být patetické vyslovení myšlenky, která tím jen ziská menší než společné dílo nás všech (v básni Ru- vá na združnosti. Tak např. ve sronání s Fikarodijeme komunismus). Příklad sovětského básníka bjm „Lásky si vzte už ted v mládí / a s lety dby- byl tak jedním z faktorů, které v tehdejších des-krát brucovníj“ říká Černík: Váste si lásky. / kem literárním kontextu napomohly k znovunasto- / s lety si ř vzte dvakrát více.“ U samotný fakt lení přirozené vývojové kontinuity nasti poezie, potřeby nového (a nových) překladů svědčí o zi- Pispějí k tomu nepochybně i meltický překlad La- distava Fikara.

Sčipačov se „zabydlil“ v srdcích českosloven-roku bylo devadesát let...

Že-ál bezpečnost USA“, a neudělilo mu vstupní vízum. Náměstek předsedy Státního výboru SSSR pro televi- zí a rozhlas V. Popov ve svém proleku proti tomuto kroku upozornil, že USA svým opatřením brání svo- bodné výměně myšlenek mezi lidem obou zemí.

Malewitsch-Ausstellung in der Sowjetunion

MOSKAU. Im Zuge der Rehabilitierung der sowjetischen Avantgarde zeigt Moskau erstmals seit sechzig Jahren die Werke des russischen Malers Kasimir Malewitsch (1878-1935). Der Vorreiter der abstrakten Malerei und Vater des „Supre-

matismus“ war lange Jahre in der Sowjetunion unter der Begründung verboten, die „Masse“ lehne seine Kunst ab.

Mit 200 Exponaten ist die Moskauer Ausstellung die bislang größte Malewitsch-Werkschau der Welt.

Dějiny psané do kovu

V Muzeu hl. města Prahy je otevřena ve spolupráci s Moravským muzeem v Brně neobyčejně poutavá výstava nazvaná Antické mincovní umění, že mince jsou dějiny psané do kovu.

Ve skleněných vitrinách jsou v chronologickém sledu seřazené antické mince od prvých řeckých staterů až po ty, které razila Byzantská říše. V obdivu si můžeme prohlédnout všechny zde ležící drachmy i jejich násobky a díly, které byly nejrozšířenějšími mincemi určitého období řeckých dějin. Mimo tyto exponáty si návštěvník může udělat představu o jejich hodnotě např. z těchto údajů: v Aténách v letech 400–300 př. n. l. měl otrok cenu 150 až 200 drachem, ovšem otrokovací smlouva kvalitnější již 250 nebo i 300 drachem. V té době, že v tomto časovém rozmezí sídlo pořízené jednoduchého domku v řecké metropoli stálo 300 drachem a vila na venkově 1500 šest set.

Na řeckých mincích převládají motivy související s uctíváním božstev. Vládla na nich Pegas, hlava bůha, plující mořskou želvu, hlava Apollóna nebo mladého Herma s kloboukem. V antickém Římě se zase nejčastěji objevuje na lícové straně mince obraz panovníka.

Z vystavovaných exponátů se dozvíme, že římské mincovnictví se za začátku dělilo na dvě skupiny: republikánské a císařské. Základní jednotkou asi v první polovině 3. století př. n. l. byl as o váze římský denár (273 g). Později byly raženy i násobky asu. Jelikož se as během doby silně zredukoval, byl okolo r. 211 př. n. l. dán do oběhu římský denár. První zlatou mincí dal razit G. I. Caesar a nazval ji aurem. Byla to také první mince s portrétem vladaře. Na rubu tehdejších římských mincí byly velice rozmanité motivy jako třeba kotva, před loď, jezdec apod. Důležité požitko mezi antickým a středověkým mincovnictvím tvoří mincovnictví byzantské.

Noro (54–60 n. l.) – římský sestercius

Nový korýš na území Čech

(čtk): Akce ke sledování výskytu lupenatých korýšů – listonchů, zábraniček a skřevů, kterou vyhlásil před třemi lety časopis ČSOP Náš přírodou, se setkala s velkým zájmem čtenářů. Mnohá hlášená dobrovolných pozorovatelů dokazují, že se tyto starobylé živočišné druhy v nás stále ještě vyskytují a že jsou reálné možnosti je v naší přírodě zachovat. Největším překvapením bylo určení druhu korýše z naleziště na Mělnicku. Ide o skřevku rovnoběžnou, která nebyla dosud v Čechách nikdy zaznamenaná, a na území celého Československa se vyskytuje pouze v říčních oblastech Moravy a Slezenska. Výskyt na Loučcech na Mělnicku je prapředpokladem zábraniček, které v minulosti byly rozšířeny v široké oblasti úrodných území. ČSOP ve Svojcích v okrese Praha-východ.

Sparzinsen

(in Prozent pro Jahr)

	Anlageform			
	gesetzl.	1 Jahr	2 Jahre	Sparbrief ¹⁾ Festgeld ¹⁾
Deutsche Bank	2	2,5	2,7	5–5,5 ²⁾ n. V. ⁴⁾
Dresdner Bank	2	2,5	2,75	5,25 3,5
Commerzbank	2	2,5	2,75	5,5 n. V.
BfG	2	2,5	2,75	5,5 n. V.
Frankfurter Sparkasse	2	2,5	2,75	5,75 3,25
Nassauische Sparkasse	2	4	—	5,5 n. V.
Frankfurter Volksbank	2	2,5	2,75	5,5 n. V.
Bankhaus Bethmann	2	2,75	3	5,5 3
Allbank	3	4,5	4,75	5,25 3,75
Beamtenbank	2	3,25	4 ³⁾	5,5 3,75
KKB	3	3	3,25	5,5 2,25
Post	2	3,25	3,75 ¹⁾	—

¹⁾ Vier Jahre Laufzeit; ²⁾ 10 000 Mark für drei Monate; ³⁾ gestaffelt nach Anlagebetrag; ⁴⁾ n. V. = nach Vereinbarung; ⁵⁾ zweieinhalb Jahre.

Modernizace infrastruktury hromadné dopravy * Výmluvy už nepomohou

(čtk): Městská hromadná doprava v ČSSR přepneví ročně více než tři miliardy cestujících. Tento dopravní systém srovná zhruba se silniční a půlkrát více lidí než železnice a téměř jeden a půlkrát více než doprava silniční. Co do kvantity jí tedy patří primát. Potřeba jsou však s její kvalitou.

V nových podmínkách hospodaření už neobstojí tvrdění, že „nejsou lidi“, v úseku přípravy řízení a operací přepracované v přepravě spíše až o třicet procent. Kritickou situací s vozovými parkem však samotné podniky ještě nemohou. V městské hromadné dopravě totiž přetváří normovanou životnost více než 40 procent tramvají, téměř třicet procent autobusů a 67 procent trolejbusů. To vyžaduje značný rozsah oprav a údržby a není divu, že třeba takový střešický autobus výpovějí při jízdě poslušnost. Ani opravárenská základna na tom není lépe, disponuje-li s objekty, z nichž třetina je starší padesátí let. Zlepšení služeb městské hromadné dopravy se neobejde bez modernizace technické základny. Prvními předpokladem je, aby strojírenská podniky alespoň plnily plánované dodávky tramvají, autobusů a trolejbusů. Dalšími je zvyšování podílu elektrické trakce, která je ekonomicky výhodnější a navíc bezúčastně ozdušňuje. Zároveň je také nutné, tedy co nejvyšší jednotnosti jednotlivých částí a dílů vozidel. Jejím přínosem by byla mimo jiné snazší organizace oprav dopravních prostředků.

Součástí modernizace v městské hromadné dopravě je rovněž pokračující rozšiřování průzkumného metra. Ve vytváření městských aglomerací, jako například v Brně, Ostravě a Plzni, to bude významná součást tramvajových systémů.

Tulákov dvojnásobně ššestí

(čtk): Jako z pobádky, zni přiběh o dvojnásobném zisku, která nedávno pořádko jednoho francouzského tuláka z Grenoblu. Muž bez střechy nad hlavou si koupil za poslední peníze los státní loterie, který vyhrál 70 000 franků (asi 11 500 dolarů). Když mu bylo řečeno, že k převzetí vítězného šeku musí mít bankovní konto, vzpomněl si, že před 20 lety jedno vstoupil, jaké bylo tulákové překvapení, když zjistil, že ne zemanutém kontě bylo dalších 300 000 franků (50 000 dolarů). Firma, u které kdysi pracoval, mu totiž po 10 letech připsala dividendy z cenných papírů.

Prozaik, publicista a diplomat

(pet): Studia slavistiky a germanistiky na pražské filozofické fakultě přerušila válka, a tak František Kubka záhy odešel na východní frontu. V roce 1917 se pak stal příslušníkem československého vojska v Rusku; většina jeho prací z dvacátých let je poznamenána touto životní zkušeností. V období meziválečném byl předním reprezentantem české novelistiky, přičemž tento žánr dovedl k dokonalosti zvláště v historických prózách vytvořených během okupačních let. Osvědčil zde své vypravěčské kvality, jazykovou kulturu i cit pro různé stylizované epické formy (Skytský jezdec, Pražské nokturno, Karlejevské vigilie). K novele se Kubka vrátil i později, například v poetických Legendách o květinách (1967) nebo ve Příběhu fontáně (1970). Z lidových tradic čerpal Kubka ve svých dvou dvoudílných románech Palečkův úsměv a pláň a Romance o Jeomínkovi. Období let 1948–1945 se Kubka pokusil zachytit v kronikářském románovém cyklu Veliké století. Fr. Kubka, který se od roku 1949 věnoval zcela literatuře, pracoval předtím v různých kulturních a společenských funkcích. V roce 1946 byl čs. velvyslancem v Sofii, kde se seznámil s J. Dimitrovem. Zážitky a poznatky ze svého bohatého života uplatnil autor v několika memoárových knihách, které jsou cenným svědectvím o jeho širokém kulturním i politickém rozhledu. Zasloužily umělec Fr. Kubka zeměť právě před dvaceti lety.

no průchazím závitím pro národu. nem. Tajemník ČSOP Ing. P. P. Mězník: „Vzájemně předmítání nepřítelů předemě dncentu jřítima křeslovi ta. Muzee tělesné vřobory a spor-ta.“ (kor)

(čtk): Hudební pořady z kompaktních desek vyšly Čs. rozhlas na stanici Vířava už tři roky. Z počátečních zkušeností frekvencí se postupně stala početná a dramaturgicky rozmanitá koncertní nabídka.

Diensttagabend in West-Berlin: „wir müssen äußerst wachsam sein gegenüber der neonazistischen Verblendung dieser wahnwitzigen Randgruppen.“

Den Angaben Engelhard zufolge sind in der Bundesrepublik nach jüngsten Erkenntnissen etwa 20 neonazistische Gruppen aktiv. Von den über 1500 Mitgliedern seien etwa 200 als militant einzustufen. Insgesamt registrierten die Justizbehörden Engelhard zufolge 1987 fast 1500 von Rechtsextremisten verübte Straftaten, davon 76 Gewaltakte wie Brandanschläge und Körperverletzungen. Im selben Zeitraum seien 91 Rechtsextremisten verurteilt worden, darunter zwölf zu Freiheitsstrafen von über einem Jahr und 19 bis zu einem Jahr.

Engelhard warnt vor Neonazis

BERLIN, 11. Januar (AP). Bundesjustizminister Hans Engelhard (FDP) hat die Bevölkerung aufgerufen, Neonazis in der Bundesrepublik keine Chance zu geben. Angesichts der jüngsten Schandungen von Mahnmalen zur Erinnerung an NS-Opfer sagte der FDP-Politiker am

Ze Snahm do Prahy dorazil ze šest-tik objemný balík na adresu: Čs. olympijský výbor, Praha 1, Národní třída 33. Zdejší úřady s nespěchem rozbíhají v nabalobněné vlny vy-imní vložku státi se st vydábi listu, aneustikon olympijskon puchob-let, letitě se stojeam plámeně. Stejně zástlly chutři všech let ná-

Dárek do muzea

roděm olympijských výborů. Du-ás pochobějí se asi pát mairu thnká, že z mnuzeí, v horní části sobotě zádněm rytinném dráku. Drádku je pouzono káři a opatřa-

Uruhen, Streiks, Terror und überall Schlangen vor den Läden - drei Jahre nach der Verkündung des Reformkurses durch Kremelchef Gorbatschow ist die Lage im Ostblock gespannter denn je. Werner Obst, bis 1969 führender Wirtschaftsexperte im Büro des „DDR“-Ministerrats, analysiert die wirtschaftliche Lage in den kommunistischen Ländern. Sein Urteil: Der Ostblock steht vor dem wirtschaftlichen Ruin. Vielen Menschen jenseits des Eisernen Vorhangs geht es heute schlechter als während der Breschnew-Ära.

Sowjetunion: Die Schlangen werden länger

Die Sowjetunion fördert das meiste Erdöl und Erdgas. Sie ist der zweitgrößte Goldproduzent nach Südafrika. Sie hat die größte landwirtschaftliche Nutzfläche - und „überall Menschen-schlangen“, wie Gorbatschow vor dem Obersten Sowjet anprangerte. Mal gibt es keine Kartoffeln, kein Obst, dann wieder kein Brief- und Toilettenpapier, keine Zahnpasta. Häufig gibt es Schlägereien um knappe Waren.

1970 ernteten die sowjetischen Kolchosbauern 15 Doppelzentner Weizen pro Hektar, 1985 16 (bei uns 61); 1970 wurden 120 Doppelzentner Kartoffeln pro Hektar geerntet, 1985 nur noch 113 (358). 15 Prozent der Lebensmittel sind schon verdorben, ehe sie überhaupt den Weg zum Verbraucher antreten. Tomaten aus Astrachan erreichen Moskau oder Leningrad als unappetitliches Mus. Von der Kartoffelernte kommt nur die Hälfte zum Verbraucher.

Ein hoher Sowjetfunktionär, Nicolai Petrakow, beklagte vor kurzem die „Traktor-Manie“. „Wir haben uns berauscht an der Zahl unserer Mähdrescher; aber alles nötige Zubehör fehlte. Und wir haben vieles andere versäumt: Investitionen in Lager-räume, in Straßen. Daher gab es praktisch keinen Nutzeffekt, nur die Kosten stiegen. Heute liegen die Produktionskosten für 1 Kilo Fleisch im Durchschnitt bei 4 Rubel (etwa 12 Mark), aber verkauft wird es immer noch für 2 Rubel.“

Ein Paar Stiefel kostet soviel wie ein durchschnittliches Monatsgehalt - 200 Rubel, also rund 600 Mark.

Zig Millionen alte Leute müssen von einer Monatsrente von 50 Rubel leben. Stundenlang sieht man alte Frauen am U-Bahn-hof stehen, um einen alten Pullover oder ein Paar abgetragene Schuhe zu verkaufen. Im Sommer fegen sie die Straßen, im Winter schippen sie bei klirrendem Frost Schnee.

Jährlich muß die Sowjetunion 35 bis 55 Millionen Tonnen Getreide einführen - je Einwohner 2 Zentner; dazu 1,2 Millionen Tonnen Fleisch sowie Hundert-tausende Tonnen Butter.

1983 (das letzte Jahr, für das es genaue Statistiken gibt) waren 500 000 neue Fernseher kaputt, 250 000 Kameras unverkäuflich, 115 000 Radios unbrauchbar. Sowjetische Düsentriebwerke halten im Schnitt 300 Stunden (westliche 3000 bis 4000) - und verbrauchen obendrein doppelt soviel Kerosin wie unsere.

Noch einmal Nicolai Petrakow: „Die bisherige Investitionspolitik

beruhte auf Gigantomanie. Wir bauten riesige Betriebe, um die Produktionskosten niedrig zu halten. Deswegen haben wir beispielsweise eine einzige Superfabrik zur Erzeugung von Parfüm gebaut, statt 3 oder 4 kleinere. Deshalb duften bei uns im Endergebnis alle Frauen gleich.“

Der Sowjetunion droht, wenn

die Wende nicht bald greift, der Abstieg zur Mittelmacht. Noch 1960 war die UdSSR nach den USA die zweitgrößte Weltwirtschaftsmacht. Heute ist sie auf den 4. Platz zurückgefallen; vor ihr liegen noch die EG und Japan. 1960 betrug das Bruttosozialprodukt der Sowjetunion 28 Prozent der Wirtschaftsleistung der USA, der EG, Japans und Chinas. 1987 ist ihr Anteil auf 12 Prozent gesunken.

Vor kurzem erschien das Buch „Vor dem Sturz - das Ende der Sowjetherrschaft“. Sein Autor, der französische Wissenschaftler Emanuel Todd: „Die Sowjetunion zeigt genau jene Symptome wie alle untergegangenen Reiche kurz vor ihrem Zerfall. Die Lebenserwartung der Sowjetbürger sinkt. Sie beträgt bei Männern nur noch 62 Jahre, in den westlichen Industrienationen stieg sie auf über 72 Jahre.“

Polen: Am Rande der Katastrophe

Polen gehört in der Wohlstandsrangliste unseres Kontinents zu den Schlußlichtern. Was die Umweltverschmutzung betrifft, ist es die Nummer 1.

● Die Hälfte aller Städte hat keine ausreichenden Kläranlagen.

● 80 Prozent aller Abwässer werden ungereinigt in die Flüsse gepumpt.

● Bereits in Oberschlesien ist die Weichsel salziger als die Ostsee.

Wegen Seuchengefahr mußten 1987 schon 23 Ostseebäder geschlossen werden.

Baby - zu Hause bekam er nicht einmal genügend Milch für das Neugeborene.

Rumänien: Bulldozer gegen 8000 Dörfer

„Maisbrot explodiert nicht“ - so kennzeichnet ein Sprichwort den rumänischen Nationalcharakter. Nur so ist zu verstehen, warum die Rumänen Ceausescu (dem „Titan unter Titanen“, wie er bei öffentlichen Kundgebungen bejubelt wird) nun schon über 20 Jahre ertragen. Er hat Rumänien zum Armenhaus Europas gemacht. Seine letzte Wahnsinnsidee: Er will 8000 Dörfer von Bulldozern schleifen lassen und durch „agro-industrielle Zentren“ mit vierstöckigen Wohnhäusern (für mehrere Fami-

lien eine Toilette) ersetzen. Opfer sind 6 Millionen Bauern, darunter 2 Millionen Ungarn und 200 000 Siebenbürger Sachsen und Banater Schwaben - die letzten Deutschen in Rumänien. Eines der ersten Dörfer, das weggebaggert wurde, ist die deutsche Gemeinde Neppendorf in der Nähe von Hermannstadt.

Rumänien hat eine landwirtschaftliche Nutzfläche von 15 Millionen Hektar, die statt der 23 Millionen Rumänen durchaus 70 Millionen ernähren könnte. Doch: Mindestens einmal im Jahr bricht die Lebensmittelversorgung zusammen, weil 8 Milliarden Dollar Auslandsschulden nur mit dem Export landwirtschaftlicher Erzeugnisse zurückgezahlt werden können.

Eine einzige Kartoffel kostet auf dem Schwarzmarkt umgerechnet 5 Mark, ein Weißkohlkopf 70! Brot ist Mangelware. Fleisch gibt es pro Person und Monat 1 Kilo. Auf dem Land gibt es bereits „Viehtrommler“: Sie trommeln wie in Deutschland während des Dreißigjährigen Krieges, wenn ein Rind oder ein Schwein eingeht. Sofort stürzen alle herbei - der Kadaver wird an Ort und Stelle zerteilt.

Die Renten für Bauern betragen 100 Lei. Das ist der Schwarzmarktpreis für ein paar Liter Benzin oder für eine Tafel Schokolade.

Weil es zuwenig Strom und zu wenig Lebensmittel gibt, schließen die Restaurants in Bukarest bereits um 21 Uhr. Das staatliche Fernsehen sendet täglich nur 2 Stunden. In den Großstädten brennt abends nur jede 5. Straßenlaterne, in den Wohnungen nur 1 Glühbirne mit höchstens 40 Watt. Die Temperaturen in Fabriken und Wohnungen dürfen dann 12 Grad nicht überschreiten. Viele Rumänen verheizten die Dielen aus ihren Wohnungen, um nicht zu erfrieren.

Zuwenig Strom, zuwenig zu essen - aber Ceausescus Traum sind 30 Millionen Rumänen bis zum Jahr 2000. Wer abtreiben läßt und dabei erwischt wird, wird mit

Glogau und Lignitz, wo Kupfer gefördert wird, gehören zu den vier ökologischen „Katastrophengebieten“. Als erste Gemeinde Europas mußte dort Bogomice total aufgegeben werden. Die Frau des Bürgermeisters, Czeslava Kiziak, kurz vor ihrer Evakuierung: „Ich kann nicht mehr atmen, ich ersticke!“ Viele Säuglinge starben in den ersten Wochen nach der Geburt an Sauerstoffmangel.

Im Raum von Kattowitz gibt es 20 Prozent weniger Sonne als früher, dafür 30 Prozent mehr Krebserkrankungen.

Und die Wirtschaftslage? Das Bruttosozialprodukt liegt unter dem von 1978. Wie in der Sowjetunion stehen die Polen vor fast allen Läden in langen Schlangen an. Es gibt professionelle „Schlangensteher“, die sich gegen Geld für andere anstellen. Jeder 10. Schuh, der hergestellt wird, ist Ausschuß. 20 Prozent aller Waren erreichen den Konsumenten überhaupt nicht.

Auf der letzten Sondersitzung des ZK der polnischen KP rügte

der Eisenbahner Stanislaw Knap, daß man inzwischen selbst Toilettenpapier nur noch für Dollar in Devisenläden kaufen könne. Er selbst habe deswegen 5 Dollar auf dem schwarzen Markt erstanden.

Polen hat 19 Millionen Hektar landwirtschaftliche Nutzfläche - die Bundesrepublik nur 12 Millionen. Trotzdem ernten wir mehr Getreide, erzeugen doppelt soviel Fleisch.

Polen exportiert heute nur noch eins: Menschen. Hunderttausende verlassen ihre Heimat. Ein Automechaniker aus Lodz kam mit Frau und seinem 5 Monate alten

Zuchthaus bestraft. Wer mit 25 noch nicht verheiratet ist oder weniger als 4 Kinder hat, bezahlt eine Art Strafsteuer und bekommt keinen Jahresurlaub.

„DDR“: Der rote Musterknabe

Von allen Ostblockländern hat die „DDR“ den höchsten Lebensstandard und die höchste Wirtschaftsleistung je Einwohner. Das ist preußisch-sächsisches Erbe. Im Fünfeck Berlin-Dresden-Plauen-Jena-Magdeburg lag das technologische Zentrum des ehemaligen Deutschen Reiches - mit einem großen Stamm von Wissenschaftlern, Ingenieuren und Facharbeitern. 1938 lag das Bruttosozialprodukt im Gebiet der heutigen „DDR“ um 10 Prozent höher als im heutigen Bundesgebiet. Jetzt ist es genau umgekehrt. Der durchschnittliche Nettolohn beträgt 950 Ostmark - das ist zwar im Ostblock Spitze, gemessen an unserem Durchschnittslohn von 2220 Mark aber ziemlich bescheiden. Und die „DDR“ fällt trotz deutscher Tüchtigkeit immer weiter zurück. Vor dem Mauerbau kamen die Mitteldeutschen noch auf 77 Prozent unseres Reallohns; als Honecker Ulbricht ablöste, schafften sie noch 55 Prozent; jetzt sind es nur noch 43 Prozent.

Ungarn: Große Flucht nach vorn

Private Gärtner und Winzer, selbständige Gastwirte und Einzelhändler gibt es in Ungarn schon lange. Viele Ungarn arbeiten doppelt - tagsüber im Staatsbetrieb, abends oder am Wochenende als Kellner, Taxifahrer, Maurer oder Händler. Aber heute ist Ungarn das pro Einwohner am höchsten verschuldete Ostblockland. Die Preise steigen, die Löhne stagnieren, der Lebensstandard sinkt. Ungarns neuer Partei- und Regierungschef Grosz sagt: „Die Modernisierung der Wirtschaft kann nur gelingen, wenn die Bürger mehr Rechte und Freiheiten genießen.“

Tschechoslowakei: Ärger mit Reparaturen

Die Versorgung ist besser als in den meisten Ostblockstaaten. Ärger gibt es, wenn - was oft vorkommt - ein Gerät ausfällt. Ersatzteile sind nur gegen Schmiergeld zu bekommen. Wer nicht wochen- oder monatelang auf den Maler warten will, muß den erheblich höheren Schwarzarbeitspreis zah-

Das Wirtschaftswachstum ist gleich Null. In den 30er Jahren hatte die Tschechoslowakei den höchsten Lebensstandard Europas – jetzt ist sie hinter Irland auf den 18. Platz zurückgefallen.

Der Ostblock auf den letzten Plätzen

Brutto-Inlands-Produkt 1987 je Einwohner, umgerechnet in D-Mark über die Kaufkraft.

1. Schweiz 39 500 DM	15. Belgien 20 900 DM
2. Luxemburg 36 300 DM	16. „DDR“ 19 800 DM
3. Norwegen ... 35 700 DM	17. Irland 17 800 DM
4. Schweden ... 34 200 DM	18. ČSSR 16 700 DM
5. Island 34 000 DM	19. Griechenland 15 700 DM
6. Deutschland 33 000 DM	20. Portugal 15 400 DM
7. Dänemark ... 32 700 DM	21. Jugoslawien 15 000 DM
8. Finnland 31 800 DM	22. Ungarn 14 000 DM
9. Frankreich ... 31 400 DM	23. Bulgarien ... 12 000 DM
10. Niederlande 30 500 DM	24. Polen 10 000 DM
11. Großbritannien 30 200 DM	25. Sowjetunion 9 000 DM
12. Italien 29 600 DM	26. Rumänien 6 000 DM
13. Österreich ... 29 000 DM	27. Albanien 4 000 DM
14. Spanien 21 200 DM	

Quelle: Zentrales Statistisches Amt, London

USPECH VÝSTAVY „České vánoce“ v Atědch. Čtyři metry dlouhý ústeckoortlický betlém se 160 figurkami, dílo tří generací Knapovských, patří k nejvíce obdivovaným exponátům výstavy v Atědách, která propagovala ěs. zboží, naše tradiční jídla i lidovou kulturu. Včera v noci se z Rečka vrátil V. Vaclík z Městského muzea v Třebechovicích pod Orebem, náš přední odborník na lidové betlémy. Jak sdělil, výstavu zhlédlo na 200 000 návštěvníků a betlém si získal značné sympatie, publicitu dostal i v televizi, pochvalně psal o vysoké úrovni naší lidové kultury rovněž řecký tisk.

Staatsoper verkauft Kostüme

MÜNCHEN, 9. Januar (dpa). Gedränge und Geschiebe vor den Türen des Münchener Nationaltheaters: Dort verkauft die Bayerische Staatsoper seit Montag 15 000 Kostüme aus ihrem Fundus an Faschingsnarren. „Bis zum Mittag hatten wir bereits Kostüme für 45 000 Mark abgesetzt“, sagte Ulrike Hessler, Pressesprecherin der Staatsoper, auf Anfrage. Bis auf die Straße staute sich die Schlange der Kauf- und Schaulustigen, die bis zu einer Stunde auf Einlaß warten mußten.

Ab fünf Mark waren Kostümteile wie Hüte erhältlich. Das teuerste Stück kostete 800 Mark: ein Brokatkleid mit Perlen und Pailletten-Besatz aus einer „Elisabeth Tudor“-Aufführung der 70er Jahre. Kleider aus 20 Inszenierungen der vergangenen Jahre sollen unter die Leute gebracht werden, um in den Magazinen Platz für neue Kostüme zu schaffen.

ratenen Tiere in jüngster Zeit wiederholt bei Ausflügen beobachtet“, berichtete die DDR-Nachrichtenagentur ADN am Montag. Eine sechsjährige Bärin habe von „überraschten Wildhütern in Notwehr zur Strecke gebracht werden“ müssen.

Bürgerrechtler wollen Verbot mißachten
PRAG, 9. Januar (AFP). Fünf tschechoslowakische Oppositionsbewegungen haben trotz eines Verbots der Behörden für Sonntag zu einer Versammlung auf dem Prager Wenzelsplatz aufgerufen, mit der sie an die Selbstverbrennung des Studenten Jan Palach vor 20 Jahren erinnern wollen.

Aufgespießt

„Nicht wir haben diese Mauer gebaut – das ist ja nicht unsere Mauer. Das ist Sache der DDR. Sie wurde unter ganz konkreten Bedingungen offensichtlich gebaut. Und wenn man sich einmal ganz aufmerksam hier die Wurzeln dieser Angelegenheit anschaut, dann ist das ja recht kompliziert.“

Alexander Jakowlew, Gorbatschow-Berater und Politikbüromitglied, im bundesdeutschen Fernsehen.

ROZSÍRENE VYDÁNÍ...

Výročí J. Dobrovského

[jp]: Když 6. ledna 1829 zemřel v Brně Josef Dobrovský (1753–1829), nekonalý se na jeho počest hodnosné oslavy, ale jeho smrt byla považována za národní neštěstí. Jeho titule, kronikář našeho národního obrození, Jan Jeník z Bratřic rokem 1829 a smrtí zakladatele české slavistiky zakončil jedno období českých národních dějin. Pravděpodobně pod vlivem Dobrovského kritiky Rukopisu zelenohorského nepojal Jeník do svých Bohemik nebo Paměťhodností z Rukopisů, na nichž F. Palacký založil první díl svých německých Dějin, ani jedinou zmínku. Oba byli osvícenci, snahy právě proto, že oba prošli školami jezuitského řádu. Oba polemicky vystupovali proti kultu svatojánskému. Dobrovský zhodnotil starší české legendy ve svých Kritických pokusech očistit starší české dějiny od pozdějších výmyslů, Jeník z Bratřic (1756–1845) až na konci života dospěl k jisté syntéze českých dějin, vymykající se z linie vývoje českého romantického dějepiscetví, a bohužel i z linie zájmu o vývoj českého dějepiscetví, vyrůstající z Dobrovského poznání historické skutečnosti na základě rozsáhlé škály pramenů.

Bären haben Schlafprobleme

BERLIN, 9. Januar (dpa). Der milde Januar läßt viele der mehr als 750 Braunbären in der Slowakei bisher nicht zum Winterschlaf finden. In den Wäldern um Banská Bystrica, wo Bären um diese Jahreszeit für gewöhnlich tief schlummern, wurden die aus dem Lebensrhythmus ge-

von dort mit dem Schiff nach Riga. In Moskau bildete sich eine deutsche Kolonie; wer dort nicht hängenblieb, zog mit den Kosaken weiter nach Sibirien. Der erste deutsche Arzt, der sich in Moskau niedergelassen hatte, wurde zerstückelt und den Hunden zum Fraß vorgeworfen, als ein Fürst trotz seiner Behandlung starb. In der Stadt Twer wurden mehr als tausend Deutsche ans Wolgauer getrieben; sie mußten ein Loch ins Eis schlagen und wurden lebendigen Leibes mit Stangen unter die Eisdecke geschoben. Trotzdem: Seit dem 16. Jahrhundert strömten immer neue Wellen deutscher Handwerker, Ärzte und Bauern in das Russenreich. Deutsche

Welgen die Russen zur Grausamkeit?

Der Russe ist nicht grausamer als jeder andere Mensch, aber die Jahrhunderte der Tatarenherrschaft und der Diktatur förderten immer wieder Phasen unvorstellbarer Grausamkeit. Iwan der Schreckliche, der erste Zar, ließ Hunderttausende von Menschen foltern, köpfen – so, wie es vor ihm die Tataren gemacht hatten. Die Tradition der russischen Armee entstand vor allem in den Eroberungskriegen gegen die asiatischen Völker. Im Kampf gegen Tataren oder Tscherkessen galt kein ritterliches Ehrenwort. Als die russischen Truppen bei der Verfolgung Napoleons durch Deutschland zogen, wurden sie Befreiungsbestien genannt – dem deutschen Bürgertum der Goethe-Zeit und der Romantik waren die wilden Kosakenregimenter unheimlich. Zweifellos gab es auch im Ersten und Zweiten Weltkrieg kaum vorstellbare Grausamkeiten der Roten Armee: In ostpreußischen Dörfern wurden Frauen mit Bajonetten an die Hauswände gespießt. Aber: Während der Französischen Revolution tunkten die Revolutionäre ihre Brote in das Blut der niedergemetzelten Gegner; die Massenmorde der SS oder die Kriegsverbrechen japanischer Soldaten – Grausamkeit kennt keine Grenzen.

Sind die Russen ewige Eroberer?

Das russische Reich entstand ausschließlich durch Eroberungen. In der Zeit von Iwan dem Schrecklichen (1530–1584) bis Peter dem Großen (1672–1725) wuchs Rußland im Jahresdurchschnitt um ein Gebiet von der Größe Baden-Württembergs. Die blutinstigsten Herrscher erbeuteten die größten Brocken Land: Iwan der Schreckliche stieß bis weit nach Sibirien vor, Stalin eroberte halb Europa. Jahrhunderte reisten Russen durch manche ihrer Landesteile wie Fremde, ständig bedroht von Tscherkessen oder Tataren. Lenin versprach zwar allen Völkern des Sowjetreiches die gleichen Rechte, aber schon Stalin betrieb die Gleichschaltung und Unterdrückung so brutal wie einst die Zaren. 1935 ließ er rund 500 blinde georgische Sänger zu einem Kongreß einladen – und anschließend er-

morden. Die blinden Sänger hatten in ihren Liedern die georgische Geschichte besungen – deshalb mußten sie sterben. Heute gibt es noch 117 fremdsprachige Minderheiten in der Sowjetunion – eine ständige Zeitbombe, wie die Beispiele Armenien, Lettland, Litauen und Estland zeigen. Breschnew ließ Afghanistan besetzen – der letzte Eroberungsschlag des Kreml (und der erste in der russischen Geschichte, der scheiterte).

Warum die Deutschen geachtet, aber nicht geliebt werden

In dem Harzstädtchen Goslar eröffnete im 16. Jahrhundert der Deutsche Hans Schlitte eine Spezialagentur für Stellenvermittlung ins russische Reich. Deutsche Schuster, Schneider, Kanonengießer und Schmiede, Maurer, Zimmerer und Bergleute wurden von Hans Schlitte nach Lübeck gebracht und fuhren

kämpften als Offiziere unter den Zaren. Sie wurden geachtet, aber nie geliebt...

Mehrere Zaren hatten deutsches Blut. Als 16jährige wurde die deutsche Prinzessin Sophie-Auguste von Anhalt-Zerbst an den Zarenhof verheiratet. Aber ihr Gatte, Peter, war verrückt, impotent und unfruchtbar. Im Juni 1762 zog sich Katharina eine Leutnantsuniform an, ritt an der Spitze einer Abteilung der kaiserlichen Garde nach St. Petersburg und ernannte sich selbst zur Zarin. Ihren Gatten ließ sie nach guter Zarentradition ermorden. Ihre abartigen Liebesabenteuer gingen in die Geschichte ein, als Katharina II. regierte sie die Russen 34 Jahre

lang. Die Deutsche wurde eine perfekte Russin, einer ihrer Lieblings-toasts war: „Gott, erfülle uns unsere Wünsche, und erfülle sie rasch!“ Zar Nikolaus II., den die Bolschewiki 1918 ermordeten, trug neben anderen Titeln noch den eines Herzogs von Schleswig-Holstein, Stormarn, Dithmarschen und Oldenburg.

„Nicht unsere Mauer“
Bonn – Der Gorbatschow-Vertraute Jakowlew (Mitglied im Politbüro) erklärte im deutschen Fernsehen: „Die Mauer haben wir nicht gebaut. Das ist ja nicht unsere Mauer.“

Bischof beklagt Freiheitsdrang

WIEN, 6. Januar (dpa). Der künftige Salzburger Erzbischof Georg Eder, dessen Wahl in Österreich zu Protesten geführt hat, sorgt weiter für Aufsehen. In einem Interview der Tageszeitung „Kurier“ beklagte Eder am Donnerstag den „fürchterlichen Freiheitsdrang“, der durch die Demokratie entstanden sei.

Der als extrem konservativ geltende Eder bezeichnete in dem Interview den Priester-Nachwuchsmangel als seine größte Sorge. Als Ursache nannte er, daß es „den Menschen zu gut geht“. Technischer Fortschritt und wirtschaftlicher Aufschwung hätten „das Denken verändert“ — in Richtung mehr Materialismus.

Die der konservativen Österreichischen Volkspartei (ÖVP) angehörende Familienministerin Marilies Flemming, selber eine Katholikin, hatte am Mittwoch die Wahl Eders als „vertane Chance“ bedauert und seine Ansicht über die Rolle der Frau verurteilt. Die Frau solle sich Eder zufolge „unterordnen“.

ES LEBE INQUISITION!

Interview

mit Uta Ranke-Heinemann

Jetzt streitet Uta Ranke-Heinemann (59) schon zum zweitenmal mit ihrer Kirche. Erst verlor die katholische Theologie-Professorin ihren Lehrstuhl, weil sie nicht bereit war, an die Jungfernschaft der Heiligen Maria zu glauben. Jetzt hat sie einen Bestseller geschrieben — „Eunuchen für das Himmelreich“. Darin prangert sie ihre Kirche als „lustfeindliche Institution eheferner alter Männer“ an, beklagt den „Jungfrauenwahn“ des Papstes, der bis heute Frauen diffamiert und Sexualität unterdrückt. BILD der FRAU sprach mit Uta Ranke-Heinemann

Warum ist es eigentlich so wichtig, ob Maria trotz der Geburt Jesu Jungfrau war oder nicht?

Uta Ranke-Heinemann: Weil das Christentum eine

Junggesellen-Theologie ist. Die Männer wollen göttlich sein, und das geht ihrer Meinung nach nur ohne Frauen, denn Frauen verdunkeln den Geist. Man hat Frauen ja immer nur als Mißgriff der Natur gesehen, noch irgendwie auf der Stufe eines Kindes, eigentlich nur gut zum Gebären und nichts, was für den Geist der Männer von Bedeutung ist.

„Am Jungfernhütchen hängt die Macht“

Wenn nun Maria wie eine normale Frau geboren, wöglich mit Lust empfangen hätte, wäre Gottes Sohn nur noch zu 50 Prozent vom Heiligen Geist und zu 50 Prozent von einer Frau. Und wenn auch Jesus verheiratet gewesen wäre, dann wären die Zölibatäre und Eunuchen ganz umsonst keusch gewesen, und ihr ganzer Kult mit der Ehelosigkeit wäre im Eimer.

● Und das bewegt katho-

„Der Mann hat das Sagen, die Frau das Schweigen“

Und das wollen sie nicht antasten lassen. Denn wenn da eine Päpstin mit Mann und Kindern rumreiste, die Kinder im Vatikan spielen und dort auch noch die Quotenregelung eingeführt würde, dann müßten sie alle um ihre Plätze bangen. Der Papst ist auch nur ein Mensch, genauer gesagt: nur ein Mann.

● Könnten wir nicht einfach über manche Dinge lachen?

Ranke-Heinemann: Lachen wäre das Beste. Aber diese Legenden haben über Jahrhunderte gewirkt wie eine komplette Gehirnwäsche, zu Unmengen von Schuldgefühlen und Komplexen geführt. Frauen sind minderwertig, nur zum Zweck des Gebärens

geschaffen, mit denen kann ein Mann keine Gespräche führen — das wirkt noch bis heute, wenn Frauen nicht mal Meßdienerinnen sein dürfen. Der Mann hat das Sagen, die Frau das Schweigen.

● Gerade hat doch Bischof Lehmann, der Vorsitzende der Deutschen Bischofskonferenz, im Fernsehen erklärt: „Frauen sind keine verkümmerten Männer.“

Ranke-Heinemann: Ja, ich dachte, ich höre nicht recht — müssen wir noch dankbar sein für diese Benotung? Nicht, daß er sich entschuldigt hätte, daß Männer sowas jahrhundertlang behauptet haben. Nein, er hat es verkündet wie eine sensationelle Nachricht. Stellen Sie sich vor, es erscheint in der Tagesschau einer und verkauft als Top-Meldung „Bischöfe sind keine verkappten Diebe“ oder sowas.

„Man soll seine Frau lieben wie eine Schwester“

● Sie haben schon vor 35 Jahren angefangen, Material über die katholische Sexualmoral zu sammeln — warum?

Ranke-Heinemann: Da war ich Studentin, und ich erfuhr, daß Anfang des 4. Jahrhunderts auf der „Synode Elvira“ gesagt wurde: Klerikern ist es ab sofort verboten, mit ihren Frauen weiter zu verkehren und Kinder zu zeugen. „Sobald man die Weihen hat“, drückte sich Papst Gregor aus, „soll man seine Frau lieben wie eine Schwester und vor ihr fliehen wie vor einem Feind.“ Auch die Ehefrauen von Aposteln wurden dann umbenannt in „Haushälterinnen“. Das hat mich empört — man kann doch nicht einfach seine Frau aus dem Bett verstoßen! Aber damals war ich noch verschüchtert; ich dachte immer, wenn ich was nicht verstehe, da muß es wohl an mir liegen. Inzwischen sehe ich, das liegt selten an mir selbst — es gibt einfach viel Blödsinn in der Kirche.

„Lust ist Sünde, Ungehorsam gegen Gott“

● Was erschien denn so „feindlich“ an der Frau?

Ranke-Heinemann: Da gab es monströse Vorstellungen: Frauen sind Fallstricke des Teufels. Ihre Liebe zieht den Mann ins Verderben. Lust mit ihr ist Sünde. Wenn sie ihre Menstruation hat, welkt alles, stirbt ab; noch gefährlicher ist Wöchnerinnenblut. Da gab es schreckliche Visionen: Wenn der Mann sie zu diesen Zeiten, auch als Schwangere, liebt, werden verstümmelte Kinder oder Teufelsbrut geboren.

● Aber Adam und Eva waren doch ein Traumpaar, oder?

Ranke-Heinemann: O nein! Man hat sich jahrhundertlang darüber gestritten, ob es im Paradies überhaupt Geschlechtsverkehr gab. Die einen sagten, nein, das Leben dort war engelsgleich, absolut ohne Lust. Da es aber den Sündenfall gab, hörte das auf, und es war ja nicht zufällig die Frau, der man das ganze Menschheitsunglück zuschob, denn Frauen sind Verführerinnen zur Geschlechtslust, und die ist verdammt.

● Was ist eigentlich so gefährlich an der Lust?

Ranke-Heinemann: Daß sie was Anarchistisches hat. Man kann sie nicht kontrollieren. Lust ist auch Ungehorsam gegen Gott. Die muß man in den Griff kriegen. Augustinus empfiehlt den Männern sozusagen, sie sollen mit dem Glied so umgehen, wie andere auf Kommando mit den Ohren wackeln können. Also bloß keine Lust!

Der Papst kann das nicht beurteilen

● Gilt das bis heute?

Ranke-Heinemann: Aber wie! Im Grunde sollen Ehepaare heute immer noch ohne Lust verkehren und ausschließlich zur Zeugung. Die Zeugung ist überhaupt der Sinn der Ehe. Das Kind entschuldigt, daß zwei Menschen sowas Unreines wie Geschlechtsverkehr tun. Und darum darf man auch nicht verhüten. Sehen Sie mal die Pillenzyklika von 1968: Verhütung ist widernatürlich, Pille verboten. Ich weiß nicht, ob ich für die Pille bin oder dagegen. Womöglich macht die Pille dick und schwermütig — kann ich nicht beurteilen. Aber ich behaupte, der Papst kann das genauso wenig, und er mischt sich also in Dinge ein, die ihn absolut nichts angehen. Auch Papst Paul II. verbietet bis zur Stunde ja noch den Koitus interruptus als Todsünde. Man fragt sich, warum gerade die Keuschen so ins Detail gehen bei Intimitäten.

(etwa 45 Mark) mehr ausgehen — das entspricht rund zehn Prozent der monatlichen Durchschnittseinkünfte.

Vom heutigen Montag an werden Milchprodukte 40 Prozent, Medikamente 80 Prozent und Autos zwischen 13 und 38 Prozent teurer. Im Februar sollen Wasser, Gas und Strom teurer werden. Bereits am Freitag hatte das Präsidium des Zentralrats der ungarischen Gewerkschaften die Regierung warnend auf die Möglichkeit von Arbeitsniederlegungen hingewiesen.

ELEVEN!

Preiserhöhungen in Ungarn

BUDAPEST, 8. Januar (AP/AF). In Ungarn erhöhen sich am heutigen Montag die Preise für Konsumgüter. Die Regierung hatte am Sonntag bereits die umfangreichen Preiserhöhungen angekündigt. Dadurch muß jeder Verbraucher monatlich durchschnittlich 800 Forint

U. RANKE - H. J. FEDEROU
BYV. BUNDESPRÄSIDENTA
G. HEIEMANNNA. A HA
NA 99% PIRAVDU...

Ranke-Heinemann: Ich mag Maria. Wenn die neurotischen Keuschheitsfanatiker sie nicht zur übernatürlichen Leihmutter hochstilisiert hätten, wäre sie ja weiblich und mütterlich wie wir.

„Ich mag Maria. Aber nicht als Leihmutter“

● Sagen Sie denn die Weihnachtslieder mit — ... von einer Jungfrau ausserkot'n?

Dritte Zähne drücken oft

Wenn Patienten mit ihren „dritten Zähnen“ nicht zurechtkommen, wenden sie sich oft auch an ihren Hausarzt um Rat. Der tut zwar immer gut daran, dann eine zahnärztliche Kontrolle zu empfehlen, doch genügt erfahrenen Ärzten schon ein prüfender Blick in den Mund, um festzustellen, woher die Beschwerden mit der Zahnprothese rühren. Hochrote Entzündungen oder Druckstellen im Kieferbereich sind in den meisten Fällen der Grund dafür, daß das Tragen eines künstlichen Gebisses zur Qual wird. Die geplagten Patienten können die künstlichen Zähne selbst dann kaum aushalten, wenn die Kiefer gar nicht belastet werden. Prothesen-Druckstellen erschweren nämlich vielfach schon das Sprechen – vom Kauen ganz zu schweigen.

Viele ältere Menschen neigen in solchen Fällen dazu, einfach zu resignieren. Sie nehmen das künstliche Gebiß lieber ganz aus dem Mund, als Schmerzen zu ertragen. Diese Einstellung ist indessen verhängnisvoll: Wer sich nämlich an die dritten Zähne nicht gewöhnt und lieber zahnlos bleibt, riskiert eine zunehmende Verformung der Kiefer. Die Ober- und/oder Unterkieferprothese paßt nämlich schon nach kurzer Zeit tatsächlich nicht mehr, weil sich die Kiefer immer mehr zurückbilden und die dritten Zähne dann mit dem künstlichen Kiefer-Paßstück im Mund keinen Halt mehr finden. Wackelige Prothesen aber sind fast stets die Ursachen für neue schmerzhaft Druckstellen.

Am besten ist es, gleich nach dem Ausprobieren der dritten Zähne immer wieder zum Zahnarzt zu gehen,

bis eventuelle Druckstellen unter der Prothese behoben sind. Keinesfalls sollte so lange abgewartet werden, bis sich am Gaumen oder am Kiefer dunkelrot entzündete Stellen oder gar eitrige Geschwüre bilden. In seltenen Ausnahmefällen kann allerdings eine Überempfindlichkeit der Patienten gegen die bei der Prothesen-Anfertigung verwendeten Materialien vorliegen. Manche Menschen reagieren beispielsweise allergisch gegen die im Gebiß verarbeiteten Metalle wie etwa Chrom, Nickel, Kobalt, Palladium oder sogar Goldverbindungen. Das gilt gleichermaßen bei den zur Prothesenherstellung notwendigen Kunststoffen wie Polyacrylharze, Epoxidharze, Polycarbonate oder Polyvinylchlorid. Eine auffällige Rötung der Mundschleimhaut nicht nur am Kiefer sowie Bläschen- und Krustenbildung können ein Hinweis auf ein derartiges allergisches Geschehen sein.

Der Hausarzt oder der Zahnarzt weist dann die Betroffenen zu einem Epikutantest an den Hautarzt. Bei diesem Suchtest werden sämtliche zur Prothesenherstellung verwendeten Materialien, also auch Polituren und

Lacke der dritten Zähne, in winzigen Spuren auf dem Rücken der Patienten angebracht. Je nachdem, ob sich daraufhin die Haut nach einigen Tagen rötet oder ob sich Pusteln bilden, kann eine allergische Reaktion des Organismus angenommen oder ausgeschlossen werden. Aber selbst wenn die Rückenhaut beim Allergietest mehr oder weniger heftig reagiert, ist dies noch kein schlüssiger Beweis, daß auch die Mundschleimhaut die Gebißbestandteile schlecht verträgt.

Mitunter siedeln sich auch Hefepilze vom Typ *Candida albicans* auf der Mundschleimhaut an. Sie fühlen sich unter der feststehenden Prothese besonders wohl und vermögen sogar in das künstliche Gebiß einzudringen. Stellt der Zahn-, Haus- oder Hautarzt eine derartige Soor-Erkrankung der Mundhöhle fest, so hilft nur eine gründliche Anti-Pilz-Therapie, bei der auch das künstliche Gebiß mit einer pilztötenden Salbe oder Tinktur gereinigt werden muß.

Nicht selten aber liegen seelische Gründe vor, wenn jemand seine dritten Zähne überhaupt nicht tragen will. In derartigen Fällen hilft nur eine psychologische Beratung des Patienten. Hochbetagte kommen indessen oft auch ohne dritte Zähne aus – vorausgesetzt, sie oder ihre Angehörigen kümmern sich darum, daß die Ernährung ausgewogen ist. Sie sollte außer Milchprodukten, Obst, Gemüse und Kartoffeln oder Reis auch Fleisch enthalten, das man zweckmäßig breiig zerkleinert. Außerdem ist auf regelmäßiges Sprechtraining zu achten, damit die zahnlosen Alten in der Verständigung mit ihrer Umwelt nicht außer Übung geraten.

● **Podľa zprávy Světové zdravotnické organizace (WHO) bylo 31. prosince 1988 ve 142 zemích 132 876 nemocných syndromem získaného selhání imunity AIDS. Během prosince vzrostl počet nemocných o 2,8 procenta. Odhaduje se, že infikováno je asi 5 miliard lidí, u nichž nemoc ještě nepropukla.**

● **Ungarn trinken bald Gilde Bier**
Ungarn können sich bald am Gilde Bier laben. Rund eine Million Hektoliter Gerstensaft der Hannoverschen Brauerei werden in den kommenden zehn Jahren in Lizenz von der ungarischen Pannonia gebraut.

Exotický artikl vyváží Kuba — tropické okrasné rostliny, pro jejichž pěstování má mimořádně příznivé podmínky. Toto křehké zboží směřuje hlavně do západní Evropy, ale i do Maďarska a Československa. Rostliny se pěstují na pozemcích o rozloze asi 300 hektarů. Zájem je zvláště o arekové a královské palmy — některé exempláře, které putují do světa, jsou až osmnáct metrů vysoké.

Der Untersatz des Oberhauptes

WARSAU, 8. Januar (dpa). In Polen ist ein Streit darum entbrannt, ob ein aus dem Jahre 1958 stammendes Auto, das früher dem heutigen Papst gehörte, in den Westen exportiert und dort versteigert werden darf. Nachdem das „Polnische Auktionshaus“ diesen Wagen der Marke „Warszawa“ mehreren renommierten westlichen Firmen angeboten hatte, meldete sich das Kulturministerium in Warschau zu Wort.

Die Papiere des Autos lauten noch immer auf Karol Wojtyła, den ehemaligen Erzbischof von Krakau und heutigen Papst. Der Wagen steht seit Jahren vergessen in einer Scheune in der Nähe von Gleiwitz. Sein Eigentümer hatte das uralte Stück vor Jahren gekauft, um es auszuschlachten. Erst vor einigen Monaten besann er sich darauf, daß ein altes Auto des Papstes aus Polen erheblichen Liebhaberwert haben könnte. Daher bot er es dem Auktionshaus an.

Wie die Abendzeitung „Express Wieczorny“ am Samstag meldete, steht das Kulturministerium auf dem Standpunkt, das Auto sei ein „polnisches Kulturgut“ und dürfe daher nicht aus dem Land geschafft werden. Das Technische Museum in Warschau hat auch schon seine Bereitschaft bekundet, den Uralt-Warszawa anzukaufen. Der Besitzer möchte aber Devils sehen. (X)

Elena Ceausescu wurde Nationalheldin
BUKAREST, 8. Januar (Reuters). Elena Ceausescu, die Frau des rumänischen Staats- und Parteichefs Nicolae Ceausescu, ist zur Nationalheldin erklärt worden.
RUMUNSKÝ KARNEVAL...

SEDMNÁCTILETÝ ADAM McGUIRA z Nového Jižního Walesu v Austrálii vděčí za svůj život delphinům. Tito inteligentní mořští savci totiž v úterý odehnali žraloka, který mladíka jedoucím na surfu napadl nedaleko pobřeží asi 160 kilometrů severně od Sydney. Přes čtrnáct zranění se McGuirovi podařilo pod ochranou delfinů doplavat ke břehu, odkud celé drama sledovali jeho dva kamarádi. Ti pak rychle přivolali ambulanci. Podle jejich svědectví byl žralok dlouhý nejméně čtyři metry.

(X) REFLEKTORY VE TVARU SVATOZÁŘE...

Vzduch z atmosféry je schopen dýchat pískoť pruhovaný. Tato má lá, asi dvaceticentimetrová rybka, která žije v některých lokalitách Dunaje, má schopnost polykat vzduch a nechat ho projít průdním a zadním střevem, která jsou bohatá na cévy. Když je sucho, zaryje se pískoť do bahna, kde v nevhodnosti přečká zlé časy — než se zvléští množství vody.

Přelíčení s teroristy bude veřejné...

Moskva: Sovětské justiční orgány pokračují ve vyšetřování teroristického útoku, kterého se dopustila počátkem prosince čtyřčlenná skupina zločinců ve městě Ordžonikidze. List Pravda oznámí, že při vyšetřování byl odhalen další spolupachatel. Teroristé zadrželi v Ordžonikidze autobus s třiceti školáky a jejich učitelkou a požadovali velkou částku peněz, drogy a letoun k cestě do Izraele. Po příletu z města Miněralnyje vody do Tel Avivu byli zajištěni a předání sovětským úřadům. Vůdce bandy Jakijanc se hned při prvním výslechu plně doznal, uvádí v Pravdě náměstek sovětského generálního prokurátora A. Katusev. Jakijanc byl v minulosti třikrát trestán, jeho spolupachatel Muravljov byl odsouzen dvakrát. Další dva členové teroristické skupiny Višňakov a Anastasov jsou příživníci bez zaměstnání. Vyšetřování jim se ukázalo, že skupina byla původně pětičlenná. Řidič Džafarov zásobil teroristy zbraněmi a municí, avšak bezprostředně účast na akci odmítl. Za krajně neopodstatněné označil sovětský prokurátor pověst o tom, že incident v Ordžonikidze byl zinscenován a cílem „vybudovat moaty“ mezi SSSR a Izraelem. „Neznám jediného člověka, který by se odhodlal budovat moaty tak krutým způsobem,“ prohlásil A. Katusev. Pravda oznámila, že soudní přelíčení s teroristy bude veřejné.

SSSR: Snížení cen

Moskva: Maloobchodní ceny některých tkanin a dalších spotřebních nepotravinářských výrobků budou v SSSR od ledna nižší o 10 až 30 procent. Prohlásil to náměstek předsedy Státního cenového výboru SSSR Ivan Gorbačov v rozhovoru pro týdeník Argumenty i fakty. Uvedl dále, že na tyto účely bude ze státního rozpočtu věnováno 100 miliónů rublů. Zároveň vyvrátil pověsti o údajné připravovaném zvýšení státních maloobchodních cen spotřebního zboží. I Gorbačov označil, že sovětská vláda ve snaze stimulovat výrobu zboží pro starší občany a děti a prodej za nízké maloobchodní ceny rozhodla o přírůzích k velkoobchodním cenám a dodatečných slevách u látek a materiálů. Opatření platí od 1. ledna a na tyto účely bude každoročně ze státního rozpočtu vydáno nejméně 1,5 miliard rublů.

LDVÍČKA DO KAMÍNA... Co to byla pifle?

(čtk): Už devadesát šest let uplynulo od doby, kdy vzniklo ve většině u Rožmitálu pod Třemšínem první české výrobní družstvo — družstvo cvočkařů. Cvočkaři, kteří patřili k nejchudším sociálním vrstvám, začali sami zajišťovat prodej svých výrobků i nákup materiálu. Tím se oprostili od závislosti na faktorech a handlířích, kteří předtím vykupovali od cvočkařů jejich výrobky a prodávali je po celém Rakousko-Uhersku, některé speciální kovové výrobky pak i do Turecka a Sýcarska. Domácká ruční výroba cvočků a hřebíků vznikla na Rožmitálsku koncem 17. století. Ruční práce byla velice namáhavá — vždyť výroba jedné pifle (cvočku do podrážky vojenského boty) si vyžádala 55 úderů kladivem. V době 1. světové války musel každý cvočkař vyrábět pod vojenským dozorem 10 000 cvočků týdně. Tato domácí výroba na Rožmitálsku trvala až do konce 2. světové války.

NENI TO ALE RIFLE... Filmový archiv

(čtk): Loňský rok nebyl jenom rokem 90. výročí vzniku naší kinematografie, ale půlstoleté výročí svého založení v něm oslavila například i Mezinárodní federace filmových archivů (FIAF). První kongres této mezinárodní organizace se uskutečnil v předvečer druhé světové války v roce 1938 v Paříži. Od té doby se její setkání konají každoročně v různých zemích s cílem koordinovat spolupráci mezi filmovými archivy a jinými obdobnými institucemi, jejichž poslání je uchovávat staré filmové materiály. U nás je filmový archiv součástí Československého filmového ústavu. Rozsahem a kvalitou svých sbírek patří k renomovaným institucím svého druhu na světě. Více než deset tisíc hraných filmů a další tisíce snímků krátkometrážních všech druhů a žánrů dokumentuje mnohaletá tradice ve shromažďování a opatrování filmových archivních sbírek. Jejich fondy slouží tvůrcům, teoretikům, studentům a rozsáhlé síti filmových klubů. Málkový archiv se může — jako náš — pochlubit například tím, že má prakticky kompletnou národní produkci a že vlastní i reprezentativní kolekce důležitých směrů a škol v historii světové kinematografie.

Hospodárně se surovinami

(čtk): Přes osm set kilogramů čistého stříbra získal v uplynulých třech letech zaměstnanec českobudějovického podniku Sběrné suroviny. K tomu musel koupit přes osmdesát tisíc litrů již upotřebeného fotografického ustalovače.

Přes šest tisíc dřevěných šindelů vyprodukoval v roce 1988 kolektiv šindelářů, který pracuje při JZD Velké Karlovicce na Vsetínsku. Výroba šindelů má v jižní části severní Moravy dlouholetou tradici. Strojní způsob se neosvědčil, a tak se zhotovují ručně z polorezonančního smrkového a jedl...
1-2 STŘECHY...

(čtk): Od roku 1973 se v Československu nevyskytl u člověka případ onemocnění vzteklinou. To však neznamená, že by tato choroba byla na ústupu. V roce 1987 bylo jen v ČR zaznamenáno celkem 1625 případů, z toho 1556 u volně žijících, 69 u domácích zvířat. Původcem onemocnění je virus ve slinách nemocných zvířat.

VZTEKLI JSOU ALE LIODI...

● Stovky dalších nemocnic po celých Spojených státech zpřísnily od Nového roku opatření proti kouření. Již loni bylo ve více než 16 procentech amerických nemocnic kouření zcela zakázáno ve všech prostorách, většina ostatních přijala přísná opatření.

O.K., O.K., O.K.!

● V pondělí zemřel ve věku 76 let známý dánský umělec — karikaturista Herluf Bidstrup. Bidstrupova tvorba je dobře známa v celém světě. V socialistických zemích vyšly jeho kresby v miliónových nákladech. + 26. 12. 88

Pohřešovaný diplomat

(čtk): Podle sdělení mluvčího ministerstva zahraničních věcí ČSSR I. Kulhána, je pohřešován první tajemník Československého zastupitelského úřadu v Dillí Vlastimil Ludvík. Pátrání po jeho osobě probíhá v úzké součinnosti Československých a indických úřadů. Okolnosti jeho zmizení a dosavadní výsledky šetřeního pátrání nevylučují možnost jeho únosu silami, které k tomu zneužily území spřátelené Indie.

POZÁDAL V ANGLII V AZYL!

Di mit Mama auf Jungfrauen-Insel

★ Englands Prinzessin DI (27) macht mit ihren beiden Jungen Urlaub auf der Karibik-Insel Kener. Ihre insgesamt 16köpfige Reisegruppe zahlte 14 000 Mark für den Flug über Antigua auf die Jungfraueninsel, die Pop-Boss Richard Branson gehört. Er vermieet sie für 75 000 Mark die Woche. Auf der Insel traf die Prinzessin von Wales ihre Mutter Francis Shand Kydd, die sich gerade von ihrer zweiten Scheidung erholte.

1 KRA'LOVNY HAJI' NOHY...

Mein Mann verlangt Sex zu dritt! QUEL PLAISIR!

Bleiverbot in Belgien

Ab Juni will Belgien den Verkauf von verbleitem Benzin verbieten. Das teilte die belgische Regierung nach Angaben des „Wall Street Journal“ der EG-Kommission mit. Bereits in den ersten Monaten des Jahres 1989 soll begonnen werden, den Absatz von verbleitem Treibstoff stufenweise zurückzuschrauben. In Belgien machen verbleite Kraftstoffe einen Anteil von nur noch rund sieben Prozent am gesamten Benzin-Absatz aus. mid

Prämie für die Nichtraucher

OSLO, 6. Januar (Reuter). Ein norwegisches Bergbauunternehmen will jedem seiner Angestellten, der in diesem Jahr das Rauchen aufgibt, eine Prämie in Höhe von 7000 Kronen (knapp 1900 Mark) zahlen. Die Maßnahme soll nach Angaben eines Firmensprechers der Gesundheitsvorsorge unter den Mitarbeitern dienen. Die Firma erhofft sich dadurch nicht zuletzt weniger Krankschreibungen. Von den 21 Angestellten der Firma sind 18 Raucher. Die fünf Nichtraucher sollen das Geld auf jeden Fall bekommen.

Schmidt in Seenot

fährlich auf die See. Sogar der Kapitän und die drei Mann Besatzung wurden seelisch krank. Doch Schmidt und Franz behielten die Übersicht und navigierten die Yacht sicher in den Hafen zurück.

Helmut Schmidt (70) arbeitet täglich auf Gran Canaria 12 Stunden an seinen Memoiren — und segelt zwischen durch bei strahlendem Sonnenschein in ein gefährliches Abenteuer. Pilotisch kam ein Sand-

Geständnis von der Kanzel

Horncastle — Patrick Lacey (55), Vater von drei Kindern und Pastor in Horncastle (England), berichtete seiner Gemeinde in seiner Predigt ausführlich von seiner zerrütteten Ehe: „Seit Jahren wird das Verhält-

nis zu meiner Frau immer schlechter. Jetzt gab es den endgültigen Krach. Wir haben viel gebetet, viel nachgedacht.“ Zum Schluss seiner Predigt teilte er den Gläubigen mit: „Jetzt ziehe ich zu meiner Freundin.“

Sinjawski nach 15 Jahren wieder in Moskau

MOSKAU. Schriftsteller und Bürgerrechtler Andrej Sinjawski ist nach fünfzehn Jahren zum ersten Mal wieder in die Sowjetunion gereist. Das berichteten westliche Journalisten, die ihn auf dem Moskauer Flughafen trafen. Den Gewährsleuten zufolge hatte die Frau des kürzlich gestorbenen Schriftstellers Juli Daniel an den sowjetischen Außenminister appelliert, dem in Frankreich im Exil lebenden Sinjawski einen Besuch zu ermöglichen.

Daniel und Sinjawski hatten im Jahre 1966 gemeinsam unter der Anklage illegaler Veröffentlichung literarischer Werke in der UdSSR vor Gericht gestanden. Daniel wurde zu fünf Jahren Gefängnis und Arbeitslager verurteilt und blieb in der Sowjetunion, als er aus der Haft entlassen wurde. Sinjawski wurde zu sieben Jahren Freiheitsstrafe verurteilt und ging nach der Haftentlassung nach Frankreich. Sinjawski, der von seiner Frau begleitet nach Moskau reiste, erhielt sein Visum zu spät, um noch an der Beerdigung Daniels teilnehmen zu können. AP

Rolls-Royce läuft und läuft

Zugenommen hat die Nachfrage nach Luxusautos der Marken Rolls-Royce und Bentley. Im vergangenen Jahr stiegen weltweit 2801 Käufer, davon 1269 in den USA, in diese Nobelkarossen ein. 1987 waren es 2784 gewesen.

Wer ist der wichtigste Deutsche?

Hamburg – Wer ist der wichtigste Deutsche, fragte die Zeitschrift „Esquire“ 50 Prominente. Sieger mit weitem Abstand: Bundespräsident Richard von Weizsäcker. Es folgen die Ex-Kanzler Willy Brandt und Helmut Schmidt, der Physiker und Philosoph Carl-Friedrich von Weizsäcker (Bruder des Präsidenten), Außenminister Hans-Dietrich Genscher. An Frauen wurden genannt: Rita Süßmuth, Christa Wolf, Steffi Graf, Beate Uhse und Trude Urhahner. Mehrere Männer wählten ihre Ehefrau. BP-Chef Hellmuth Buddenberg nannte den Grund: „Meine Frau hat nicht nur immer großes Verständnis für meine Arbeit gezeigt, sondern mich seit A CO AUTO?“

unserer Studienzeit durch intensiven Gedanken- und Meinungs- und Meinungs-

austausch tatkräftig unterstützt.“

Bürgermeister zahlt Prämie für Babys

Einen Kinderwagen und 5 Jahre lang kostenlos Kinderschule verspricht der Bürgermeister von El Brull (Katalonien) allen jungen Paaren als Babyprämie. Seit zwei Jahren hat es in dem spanischen 184-Einwohner-Dorf keinen Nachwuchs mehr gegeben.

SAM NA TONESTACI

Braut mit Abitur kostet 300 Rubel

Trotz aller Verbote werden im sowjetischen Turkmenistan immer noch Bräute verkauft, berichtete am Wochenende die Sowjetzeitschrift „Ogoniok“. Kurios dabei: Mädchen ohne Schulbildung kosten bis zu 40 000 Rubel, Bräute mit Hochschulreife dagegen oft nur 300 Rubel – weil sie zu emanzipiert sind.

BEZ MATURITY 400...

Anketa tenistek

Na přelomu roků 1987–88 přinesl západoněmecký odborný měsíčník Tennis Magazin anketa bráčů. Z hodnocení jednotlivých úderů, ale třeba i práce nohou, fyzické a duševní síly, nakonec vyšel nejlepší tenista světa. Obdobnou anketa časopis připravil letos i pro ženy. S jednou změnou, tenistky mohou hodnotit i sebe samy, což některé udělaly. Dnes přinášíme první část hodnocení.

SERVIS: 1. Navrátilová 162, 2. Grafová 133, 3. Shriverová 128, 4. Potterová 20, 5. Suková 11, 6. Demongeotová 8, 7. Schultzová 7, 8. Mandlíková 4, 9. Nagajsenová 3.

BEKEND: 1. Evertová 110, 2. Sabatíniová 86, 3. Lindquistová 33, 4. Grafová 8, 5. Tauziatová 4, 6. Navrátilová a Savčenková 3, 8. Garriscinová, Mandlíková, Sanchezová a Zverevová 2.

FORHEND: 1. Grafová 174, 2. Suková 101, 3. Navrátilová 8, 4. Sabatíniová 7, 5. Evertová 5, 6. Novotná 4, 7. Halardová, Mandlíková, Reggiová, Reheová, Wiesnerová a Zverevová 2.

PROHOZ: 1. Evertová 137, 2. Grafová 54, 3. Sabatíniová 20, 4. M. Malejevová 14, 5. Fernandezová, Zverevová 8, 7. Navrátilová, Lindquistová 4, 9. Shriverová 3, 10. Fulcová 2.

Becquerel in der Milch – was heißt das?

500 Becquerel Jod in der Milch – was heißt das eigentlich? Becquerel ist eine neue Strahlen-Einheit. Sie steht für die Zahl der Atomkerne, die sich pro Sekunde spalten. Wichtig: Es muß dabei stehen, in welcher Menge (Liter, Kilo) diese Kernspaltungen stattfinden.

Stichwort Milch: 500 Becquerel pro Liter gelten als zulässige Obergrenze. Trinkt ein Mensch 20 Tage lang je einen Liter mit 500 Becquerel, wird seine Schilddrüse einer Strahlenbelastung von drei rem ausgesetzt (rem ist der Wert für die Strahlen, die auf den Menschen einwirken).

Eine Gefährdung der Gesundheit ist aber erst bei etwa 200 rem gegeben. Dafür müßte ein Mensch also 1 333 Liter von der Strahlen-Milch trinken.

Beispiel Spinat: Gesundheitsgefährdung tritt nach dem Verzehr von rund 60 Kilo Frisch-Spinat mit 1 000 Becquerel pro Kilo ein (derartiger Spinat darf nicht verkauft werden).

„Hallo, Philipp, wie gefällt dir mein Aufzug?“

Geheimdienstler DDR-Spion?

WASHINGTON, 6. Januar (dpa). Wegen Spionage für die DDR und die UdSSR hat die US-Armee den 30 Jahre alten Geheimdienstanalytiker James William Hall angeklagt. Das teilte ein Sprecher der Armee in Washington am Donnerstag mit. Hall, der von 1977 bis 1987 bei der US-Armee in der Bundesrepublik und in West-Berlin stationiert war, wird beschuldigt, geheime Informationen unter anderem über die Sammlung elektronischer Daten an die DDR und die UdSSR verkauft zu haben. Hall war am 21. Dezember in Fort Stewart (Georgia) festgenommen worden. Sollte er verurteilt werden, so droht ihm als Angehörigem der Streitkräfte die Todesstrafe.

Die kuriosesten Meldungen der Woche

Forderung der Woche

„Wir fordern die Abschaffung des Jägers 90 und die Anstellung von 90 Jägerinnen.“

Antrag auf einer frauenpolitischen Tagung der Arbeiterwohlfahrt

Service der Woche

Die Direktion des Hotels „Diana“ in Rom feuerte ihren Portier Gennaro Massa fristlos: Er hatte Gästen Damenbesuche aufs Zimmer vermittelt. Der Arbeitsrichter entschied: „Gennaro muß weiterbeschäftigt werden. Seine Aufgabe ist es, korrekt, zuverlässig und dienstfertig zu handeln. Das hat er in hervorragender Weise getan.“

Weisheit der Woche

„Da mache ich mir nichts vor: Als Prominenter kann man wie ein Neandertaler aussehen und kriegt trotzdem die ganzen Weiber.“

großer Shakespeare-Fan war, setzte ich mich zum Lesen stundenlang aufs Klo. Wenn die Leute dringend mußten, brüllten sie über den Flur: „Shakespeare, raus!“

Rechnung der Woche

Zwei Japaner luden zwei junge Münchnerinnen zum Essen ein, bekamen eine Rechnung über 2949 Mark. Danach hatten die Herren 9 Flaschen Wein und die Damen 58 Karaffen Orangensaft getrunken. Kreisreferent Uhl: „Das kann nicht von zwei Mädchen konsumiert werden. Da zerreißt es jede.“

Vertrag der Woche

Teenagerstar Emma Rittlee (16), die sich in Discos gern die Kleider vom Leib reißt, hat einen Vertrag als Sängerin in einem Londoner Nachtclub bekommen. Paragraph 3 bestimmt: Sie darf sich nicht ausziehen.

Antwort der Woche

Bei einer Podiumsdiskussion wurde Mercedes-Chef Edzard Reuter gefragt, wie er SPD-Mitglied geworden sei und warum er es immer noch bleibe. Reuter wollte ein bißchen Zeit für die Antwort gewinnen und fragte zurück: „Also Sie wollen wissen, warum bin ich Sozialdemokrat geworden, und warum bin ich's n i c h t?“

Rückblick der Woche

US-Schauspieler Walter Matthau erzählte im Fernsehen: „Wir wohntest in der Lower East Side, einem New Yorker Armenviertel. Auf jeder Etage gab's nur eine Toilette – auf dem Flur. Da ich schon als 10jähriger ein

Ratschlag der Woche

„Wenn Sie ein miserables Management haben wollen, dann schmeißen Sie jeden raus, der Ihnen widerspricht, auf seinem Standpunkt beharrt, Ihnen Fehler vorhält, für seine Abteilung kämpft oder auf andere Weise unbequem ist. Behalten Sie die Fügsamen!“

Krisenmanager Carl Duerr

Brand der Woche

Der Salon der amerikanischen Hellseherin Gere Giannandrea brannte aus. Ursache: Ihre zukunftsweisende Kristallkugel im Schaufenster konzentrierte die Sonnenstrahlen und setzte einen Schal in Brand.

Anne – Queen 665:548

LONDON, 6. Januar (AFP). Mit mindestens zwei offiziellen Terminen pro Wochentag und nur knapp drei Wochen Urlaub war Prinzessin Anne 1988 das weitaus aktivste und fleißigste Mitglied der britischen Königsfamilie. Nach einer am Freitag in London vorgelegten Statistik erschien Prinzessin Anne im vergangenen Jahr zu 665 offiziellen Anlässen, womit sie Königin Elisabeth (548) und Thronfolger Charles (484) weit hinter sich läßt. Auch in puncto Urlaub liegt Anne vorn: Nur drei Wochen lang entspannte sie sich von der Arbeit; Prinz Charles verbrachte 1988 dagegen 14 Wochen fernab aller Alltagsverpflichtungen in Afrika, Italien, Island und auf Mallorca.

Ganz in den Schattten stellt Prinzessin Anne den Herzog und die Herzogin von York: Sarah nahm im vergangenen Jahr 55 Termine wahr und stand – vor allem wegen ihrer Schwangerschaft – 27 Wochen lang nicht für das offizielle Programm zur Verfügung, Prinz Andrew erschien bei 30 Terminen und nahm sechs Wochen Urlaub. Recht aktiv nimmt sich dagegen die Königinmutter aus, die trotz ihrer 88 Jahre bei 120 offiziellen Anlässen erschien, 15 mehr als 1987.

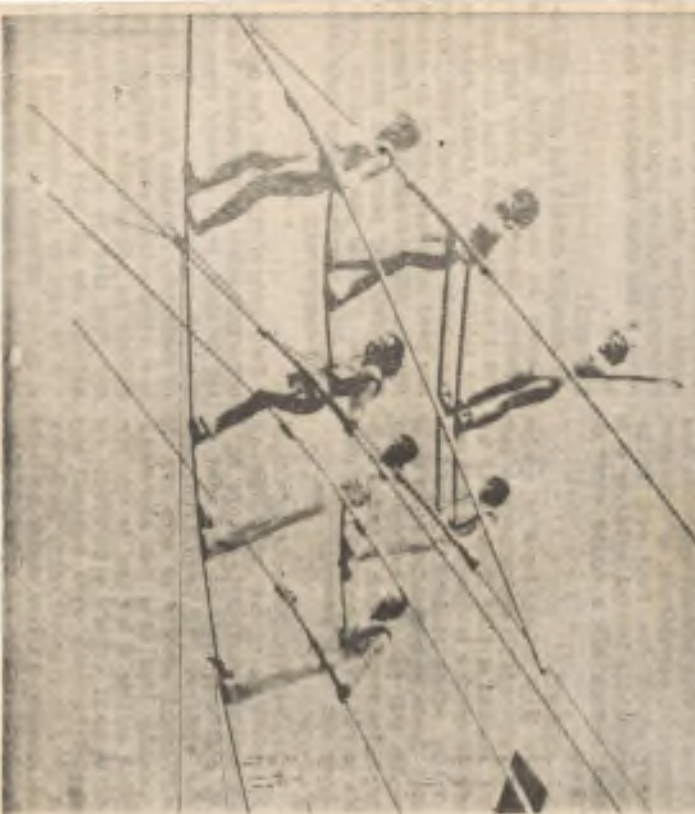
● Průměrný bukurešťský histonob ujde za jeden rok na 8500 kilometrů, čili zhruba tolik, kolik je vzdušná vzdálenost mezi Bukurešťí a Moskvou. Vypočetli to redaktoři rumunského listu Romania libera. Podle jejich originální statistiky činí celková váha přibližně 45 000 dopisů, pohlednic a novin, které za jeden rok roznese bukurešťský histonob, přibližně pět a půl až šest tun.

NEJEN CIRKUS HUMBERTO

Když přiletí do našeho městečka a začali stavět svoje stožáry a nahat lana, vždycky to pro nás znamená kus romantiky. Jako kluci jsme jim říkali prouzvozelec. Ale jim se to nelíbilo. Říkali: prouzvoze nelezem, ale chodíme, jsme prouzvozelec. A tak to měli i napsáno na maringotkách a plakátech bylo vyfiktováno: TRISKA TROUPPE — World's Greatest High-wire Act.

V období mezi první a druhou světovou válkou byla u nás z prouzvozele chodců nejznámější rodina Trisků. Otec Karel Triska, vedoucí sku-

Odstřel medvěda u Starých Hor
(čtk): Na jednom netyplicky teplé počasi ovlivňuje život jasně zvířte. Například medvědi, kteří v tomto období spí hlubokým spánkem, se na zimní odpocinek ještě neuložili. Dokazuje to i případ z okolí Starých

pliny, a jeho osm synů a dcer. Josef, nejstarší, Anna, Josefa, Dominik, Marie, Karolína, Matě a nejmladší Gustik. Když se dcera Anna provdala, děnkoval s nimi i její manžel Ota Krovský. Děti začaly cvičit na laně, napuštěm jen meir nad zemí, již od svých 4 let. V šest už je nosili na ramenu po vysokém laně otec nebo matka. Otec Karel Triska prováděl své šedesát let.

Do světa vyfiktováni obvykle v březnu a končili podle počasti obvykle koncem listopadu, někdy dokonce až v prosinci. Pro skupinu Karla Triský byli domovem České Velenice; tam měli svůj dům; později — za protektorátu — to byly Hlavočice v Podkrkonoší. V Českých Velenicích měl své sídlo a byt také Josef Matěj a Berta Bernoušková. Manželka Karla Triský se také za svobodna jmenovala Bernoušková.

Přezimování neznamenal ani za háiku. Otec Karel Triska byl hotový všeučelník. Nejen vymýšlel, ale i sám si vyráběl všechny nové přístroje, houpáčky smrti, držáky atd. Když se stalo a rok nebyl finančně úspěšný, otevřeli Triskovi velké tuhlíce, naparovali víc než metr velké loutky a vydali se do vesnických hospodských sálek hrdí loutkové divadlo. To přišly ke cti staré hry Matěje Kopeckého „Jan za chřta dán“, „Faust“ a ostatní.

První jelech vystoupení po zimním odpocinku — i poslední vystoupení v sezóně — se konalo obvykle v Českých Velenicích. Sám jsem často byl mezi kluky, kteří Triskům pomáhali při představení držet vypínač Jana. Dodnes slyším hlas starého pana Triský z plošinky na stožáru: „Lana napnout, tíže držet!“

Hor u Banské Bystrice, kde v těchto dnech v rámci regulaceho odstřelu ulovili šestiletou, více než 80 kg medvěda. V obvodu Středoslovenských sádkách ještě myslivci loni zastřelili téměř 30 medvědů. Poměrně vy-

pro nebo nákolikrát za následek zápal plic. Veřejní efektivní zakončení každého večerního programu byl ohňostroj. Artista nesl na zádech dřevnou desku, na níž se po zapálení vylétaly pestré barevné rakety. Finalem byl výbuch jedné nebo dvou dělových ran.

Jeden takový ohňostroj byl i nepřímým viníkem smrti desetiletého syna Karla Triský, Dominika. Stalo se to 11. srpna 1927 v městečku Schwadenbach, ležícím těsně na hranicích s Německem. Protože otec právě odešel a starší bratr Josef byl kdesi v Jáchově, dal se do přípravy ohňostroje Dominik. Když sáhl a měl sítělný prach, vhodil mu do prachu syn mistrního bohateho cukráře hořící zápalku. Prudký ohně těžce popálil jen v trenkách obléčeného Dominika. Dominik ještě doběhl k místnímu lékaři, ten ho odvezl do nemocnice v Kraslicích, tam však druhý den desetiletý chlapec zemřel.

Do Schwadenbachu přiletěl Triskovi znovu v roce 1938. Solva postavili stožáry, přišli za nimi zástupci obce, aby stožáry zbourali, že přijela Henleinová. Večer, že si zase mohou všechno znovu postavit. Pak Henlein přijel. Místní lidé, kteří dříve dobře s Čechy vycházeli, se změnil k nepoznání. Zaimána ženy fanaticky hajlovaly a vyhrážky Čechům také bylo dost. Triskovi už stožáry nestavěli. O pár týdnů později ve Schwadenbachu zavazdli místní heintlovci vrchního strážníka Josefa Nováka a strážníka Josefa Hrcála a Josefa Falbera.

Všichni diváků si ani neuvědomuje, že artista na vysokém laně nebo na stožáru, tedy ve výšce až 40 m, každý den riskuje svůj život. Někdy to na- hoda dost celně houká, fındy jano namrzne nebo ja mokré... A odřítci představení, když už se sešli diváci, to je nemyslitelné. Ve Zlatoch a Plz-ně spadla z lana pětobuná Triskových, Klára Smidová, když nesla při průduktu na ramenu svoji osmiletou dcerku. Sít se prorhla, matka se zabila. Dcera zranění přezila a nyní je-

soký odstřel souvisí s tím, že stavy tohoto chřáněného savec jsou přemnožené. Na mužku se berou zejména jedinci, kteří se přibližují k lidským obydlím, škodí či ohrožují lesní dělníky, nebo náhodně turistu.

ko prouzvozelec vystupuje dál. Jiny příbuzný, Josef Bernoušek-Blondin, spadl v Hollywoodu ze stožáru a na místě skonil. Trapežický osud postihl i vnučka Karla Triský, Bertu Otmarovskou. Při představení v Berlíně, kde teni zvykem používat záchranou síť, spadla v r. 1984 z lana a zabil se. Bylo jí 49 let.

Neitražiteljší snad byl ale osud osmileté Milušky. Když skončila představení, spěchala rychle dolů ze stožáru. Na něm byl v ten den místo dřevěného žebříku prouzvozele Milušče se smekla ručička, při pádu se odrazila od zad svého otce, tím se dostala mimo záchranou síť a — zabila se.

Nelson jen vzpomínky smutné, ale také radostné. Dcera Karla Triský, dnes už důchodkyně Marie Hejlerová vzpomíná: „Mý už jako malé děti jsme se nesmírně těšili, až nás tatínek vezme na vysoké lano. I později jsme měli vždycky radost, když se někdo z nás povedlo něco zvítěst obřáhého nebo nového Velkou událostí pro nás bylo čtenírování pro film. To bylo v roce 1940, když se natáčel v Praze zvukový film Fidalovacka aneb Žádný hnů a žádná vřavka. Na laně filmovali tatínka, bratra Josefa a sestry Annu a Josefu. Zejména se pamatují na scénu, když tatínek přenášel na zádech po laně filmového herce Emanu Fialu.“ A starší dcera Karla Triský, Josefa Kaiserová doplňuje: „Setkali jsme se tam s celou řadou známých českých herců: s Antoním Nedoušskou, Th. Pištěkem. Jindy všichni v naší maringotce. Pojednou se z maringotky ozval zděšený žánský jekot. Měl jsem tehdy veverku a ta vlezla jedné herce pod křmollnu...“

Naposledy vystupovala — již neuplně prouzvozelecá skupina Karla Triský v létě v roce 1945. Dcery se provdaly, chlapec oženil a odešel. Ještě nějaký čas pokračoval v rodinné tradici syn Josef Triska.

V současně době pokračují v tvrdé výslapaných stopách českých prouzvozele hrnčíři Bernouškoví pod jménem BERONDIŇI a vnuci a pravnuci K. Triský — sourozenci Kaiserovi, kteří také účinkují v televizním seriálu C I R K U S H U M B E R T O .

• • • • •

Co vás čeká, co vás nemine ve znamení „Opeřeného hada“

Končíme jeden rok, pohlédneme ruku dálešiu a to je vždy chvíle, kdy se hlavou i toho největšího fatalisty míhne ona zpropadlá otázka, roznoží se ten rok vlastně bude? Co mi budoucnost přinese? A co přísti týden, co zítřek? Co mne čeká, co mne nečiní? ...

Existuje samozřejmě spousta způsobilých, jak se dopřít „zaručené“ odpovídání. Od rozkrojených tabulek, lití otáček, vaří vířivých skafárpek se svíčkami na středních den, což isme si ostiáne mohli před nedávnem vykoušet, přes vykládání karet, hádání z ruky či z kávové usazeniny až k horoskopům a předpovědím „alchemickým“ (zakované na vědeckém zoklání). Pozor! Nechceme v nich vědu ani nástině záirazovat, ale ani zlehčovat její možný - a tohle slovo je podstatné - podíl na možném výstetku. I když například ono podceňované ukájení z dlaní poměně solidní základ a termato gljfire, tedy nauce o vapiřárních rýhách ruky). Ousem je třeba mít na paměti že každá věšba je tak trochu hra. A př i musí být vždy na jedné straně ten, kdo chce věšit, viceměně na druhé straně nějaký, viceměně důvěryhodně se tvářící mechanismus věšby. Nabízí. Ale nechce-li věšit, ne musí! Pak také nte nebrání tomu, aby člověk hrál jako pouhý výstetek hry i to, co se dozví!

Za dvěmi však přetlápne koner roku, sám netýk hrát šibvest. Takže přestáváme mečitovat a ponokme se na chvíli do jedné z tajemných úni bu dábunčích. Horoskop, který vám dnes nabídneme, vychází z astrologické lo buiky starých Asióků, jejichž Hst Europep před bezmála pět sty lety rozurdřil a jejichž kulturu v poslední době zase dňnal k lepšimu. Tabulka je stará dvě tisícletí, šil je „ověřt na časem a dňdně prý neztratilá nic ze své aktiřnosti. Skládá se z devíti astrologických znamení nepřijššho aztekého božstva, „Opeřeného hada“, roka

posuzuje možnost připojit se k mezinárodnímu konzularním úmluvám, jejichž signatářem dosud není. Dodal, že se vztahuje návrh zakorvit v sovětských zákonech možnost dvojitého občanství.

Pozornost konzulární praxi

Moskva Sovětský svaz považuje za nutné pohlédnout z nových hledisek na úlohy a funkce konzulární služby a na organizaci činnosti sovětských konzulárních úřadů. Prohlásil to na tiskové konferenci v Moskvě náměstek ministra zahraničních věcí SSSR B. Caplin. Oznamoval, že podle nových pravidel mohou sovětské občané žijící v cizině kdykoli navštívit svou vlast bez předoběžného souhlasu sovětských úřadů. V SSSR se připravuje nový zákon, který upravuje podmínky vjezdu do SSSR a vjezdu do zahraničí. V sovětské konzulární praxi se bude uplatňovat i funkce honorárních konzulů, jimiž se mohou stát vzrůdní občané cizích států. Náměstek ministra zahraničí dále uvedl, že SSSR

Mayakův tabulka jmenu osmnáct měsíců „Opeřeného hada“

Pomocí tohoto exotického horoskopu můžete vyřešit i svůj problém a zjistit, co vás čeká v nejbližší době:

Spočítejte všechna čísla svého data narození (například 7. 4. 1939: 7 + 4 + 1 + 9 + 3 + 9 = 33; 3 + 3 = 6), potom všechna čísla data toho dne, v němž provádíte svou předpověď (například 31. 12. 1988: 3 + 1 + 1 + 2 + 1 + 9 + 8 + 8 = 33; 3 + 3 = 6) a nakonec oba vý

sledky sečtete (6 + 6 = 12), v případě dvojciferného výsledku je třeba udělat ještě jeden součet (1 + 2 = 3). Do stanete číslo, které vám prozradí znamení, pod nímž najdete prognózu na nejbližší období vašeho života (v uvedeném případě se bude nacházet pod znaméním Vodň - 3).

Další „předpověď“ bychom neměli vykládat dle, než uplyne měsíce od posledního prognózy. Toik času totiž potřebují čísla „Opeřeného hada“ na to, aby našla nová místa a prozradila vám opět naši budoucnost. A teď jednoduše znamená a jejich čísla:

1 - KAJMAN
Jestliže je součet všech pro vás dle těžkých čísel 1 nebo 10, prožíváte přimmo magické chvíle. Je to jedno z nejšťastnějších období ve vašem životě. Nejbližší dny budou pro vás naplněny láskou, radostí, dobrou náladou a setkáními s přáteli. Jsou to radostné chvíle i pro vaše partnery, kteří právě nyní objeví nové krásy společného soužití.

2 - KAMZÍK
Prožíváte období čekání. Tak jako kamzíci se někdy v běhu zastaví, aby prozkoumali z výšky okolí, měl byste se i vy, jenž vyšlo právě toto znamení, na chvíli zastavit a zamyslet se nad tím, čeho se vám dopouští ve vašem životě podařilo dosáhnout. Takové zastavení vám pomůže pochopit mnohé skutečnosti, které vám doposud unikaly, a nabrat nové síly. V nejbližším období vás čekají dobré zprávy, pokud jde o vaše finance a vaši práci.

3 - VODA
Voda je mimořádně příznivým astrologickým znamením, které znamená, že se rozplynou všechny chmury, které se mohly v posledním období sňatovat nad vaši hlavou. Čeká vás tedy láska, radost a štěstí. Využijte k němu všechny příležitosti a pokus

te se toto období vašeho života prožít co nejintenzivněji. Jestliže se naučíte ry tomu vyskytnou nějaké nesrovnalosti velmi rychle se vyřeší. Nicméně vaše štěstí v lásce nebude provázeno stejnou šťastnou situací v zaměstnání. Pokud jde o vaši práci, není toto období nejpriznivější.

4 - TRITINA
Tritina lze interpretovat jako astrologické znamení označující osoby, které mají sklon k samotářství, uzavřít se do sebe, žít vzpomínkami a často, když jim něco neplyde tak, jak si představovali, upadají do deprese. Tritina je však zároveň symbolem houževnatosti, nepoddávánosti se těžkostem, které přinášejí čas. Vase nejbližší budoucnost bude šťastná, vyžaduje si to však pevnou vůli a hodně chuti do života.

5 - OCELOVÝ
Tato lesní šelma, která je symbolem vaší nejbližší budoucnosti, je bystrá, mazaná a plná života. Čeká vás období velkých možností: ve vaší práci i ve vašich zálibách. V citové oblasti dojde ke sřetenutím, které by se mohla stát zárodky trvalých svazků, například manželství, a to bez ohledu na věk. Pravděpodobně i bez ohledu na stá, takže pozor!

6 - SUP
Je to dost komplikované astrologické znamení, nemusí však být nevyhnutelně nepříznivé, protože většina překážek, které se před vámi rýsuji, se dá překonat. Jestliže máte pocit sklizenosti, protože se vám zdá, že překážky před vámi jsou nepřekonatelné, můžete si být jisti, že tyto překážky zmizí, jakmile se upřemíte své známé možnosti. Tyto možnosti jsou u vás v současnosti někdy potlačované citovým svazkem, avšak už třeba jen malá změna ve vašem přístupu k němu bude pro vás nepochybně užitečná.

Je to symbol měničitého se pokast. Čeká vás učitelce, větrná smršť nebo jen pánek novosti? Těžko říci, jedinec ve však jistě: ve vašem životě dojde ke změnám, jestliže se na ozoru objeví chmury, jistě líc nebude tolik, aby zatemnily vaši schopnost rozumného uvažování. Cit, který vám poskytl vaš partner, vám pomůže překonat i ty nejpříliš šťastné okamžiky. Důvěře pozor, odkud vltř vane.

8 - OHEN
Znamení ohně, to je zobrazení síly, vitality a rozhodnosti, ve vašem životě nadešla jedná z těch chvílí, kdy musíte svůj osud odhodlaně vstát do svých rukou a formovat ho podle vlastní vůle, očekávat a tužeb. Disponujete velkou silou, na svou nejbližší budoucnost můžete proto hledět s důvěrou a bez obav. Nezapírajte čas od chvíli!

9 - DEST
V dábuných dobách byl dest vždy považován za znamení přízné bohů a štěstěny. Důvka je proto také jedním z nejšťastnějších čísel astrologické tabulky starých Asióků: čeká na vás období sběru plodů úsilí, které jste před nedávnem vložit do nějaké osudy. Nadešla pro vás chvíle smělých činů; zejména v lásce máte šanci na dosahu ruky.

Tolik tedy slibuje přísti čas pod aší znameními „Opeřeného hada“. Jak je vidět, je to opravdu rozmanitá hra, tak trochu ve stylu stejnojmenné detektivky slavného Edgara Wallacea (která ostatně před nedávnem vycházela na pokračování v našem čísle): Tam také po mnoha peripetech nakonec vše jak takz dobře dopadlo. A to vám ve vši skromnosti spolu s dobrou zábuou při luštění spůly budoucnosti přejeme nejen pro dneš

KLAUS TÖPFER (CDU), Bundesumweltminister, ist zum neuen Träger des nährischen Esel-Ordens der niederrheinischen Stadt Wesel erkoren worden. Die karnevalesische Auszeichnung in Anlehnung an den Namen der Stadt, der schon seit altersher im Echo das Tier anklingen läßt („Der Bürgermeister von Wesel ist ein Esel“), wird alljährlich an Personen des öffentlichen Lebens verliehen, die von sich reden gemacht haben.

skřival antický sarkofág, vedle něhož byla později vykopána i 155 cm vysoká socha z bílého mramoru. Archeologové soudí, že jde o sochu dásiójnka 13. římské legie Gemina, která na přelomu našeho letopočtu stádlila v tehdejší Apulumu, z něhož pak vrostlo město Alba Lulla.

Osm druhů obojživelníků, tři druhy plazů, 115 druhů ptáků a 42 druhů savců žije v současné době ve vysokých Tatrách. Téměř polovina z těchto živočichů již patří do seznamu ohrožených druhů.

Hamburg (dpa). Die schwersten Erdbeben im vergangenen Jahrzehnt haben zwischen 43 500 und 83 500 Menschen das Leben gekostet und Millionen obdachlos gemacht.

17.09.78 - Iran: Durch ein Beben der Stärke 7,7 werden etwa 100 Dörfer zerstört. Die Zahl der Toten wird auf 20 000 bis 25 000 geschätzt.

10.10.80 - Algerien: Ein Beben der Stärke 7,5 im Norden des Landes tötet mindestens 2 600 Menschen ums Leben.

23.11.80 - Italien: Bei einem Beben der Stärke 6,5 bis 6,8 in Süd- und Mitteleuropa sterben etwa 3 000 Menschen.

11.06.81 - Iran: Ein Beben der Stärke

6,8 fordert zwischen 1 000 und 3 000 Opfer. Einen Monat später kommen bei einem Beben der Stärke 7,3 zwischen 4 000 und 8 000 Menschen ums Leben.

13.12.82 - Nord-Jemen: Einem Erdbeben der Stärke sechs im Bereich der historischen Stadt Marib fallen 3 000 Menschen zum Opfer.

30.10.83 - Türkei: Ein Beben erschüttert zwei osttürkische Provinzen und führt zum Tod von 1 300 Menschen.

19.09.85 - Mexiko: Mexiko-City wird

von einem Beben der Stärke 8,1 und einem weiteren der Stärke 6,5 erschüttert. Die Zahl der Opfer wird mit 5 000 angegeben. Schätzungen gehen bis zu 30 000 Opfern.

10.10.86 - El Salvador: Zwei Erdbeben der Stärke 5,2 und 4,5 sowie über 1 000 Nachbeben fordern mindestens 1 500 Menschenleben.

05.03.87 - Ecuador: Ein Erdbeben der Stärke 6,8 kostet 1 100 Menschen das Leben, nach anderen Angaben bis zu 5 000.

06.11.88 - China: Bei einem Beben der Stärke 7,6 kommen 1 000 Menschen ums Leben.

Jen ženy

PRAHA (t): Charleroi bude 3., 4., 5. únorem dějištěm TOP-12, turnaje dvanácti nejlepšíh evropských hráčů a hráček stolního tenisu. CSSR nebude v ženském mužů opět zastoupena v ženském mužů právo na start v žebříčku štvrtá Hrachová, osmá Kásalová a dvanáctá Safářová.

Die CSSR ist für eine Entdeckungsreise immer gut

Die Tschechoslowakei mit ihrer günstigen Lage im Herzen Europas zieht jährlich Millionen von Touristen an. Eindeutig steht die „Goldene Stadt“ Prag als Reiseziel Nr. 1 fest. Die weltberühmten westböhmischen Kurorte Karlsbad sowie Marien- und Franzensbad sowie das Südböhmen mit seiner herrlichen Landschaft und den vielen Burgen und Schlössern folgen in der Gunst der ausländischen Besucher.

Zu den noch nicht ganz entdeckten Regionen der Tschechoslowakei zählt die Hohe Tatra in der Slowakei. Ihre Gebirgskette ist die höchste im Lande und kann sowohl Wanderfreunden als auch Alpinisten und Wintersportfans einiges bieten. Nicht umsonst wird die Hohe Tatra als „Land der Träume“ bezeichnet. Die Natur ist hier noch weitgehend unberührt, das Klima wegen der hohen Sonneneinstrahlung gesund. Eine besondere Attraktion bilden über 150 Gebirgsseen und Meeresaugen; so klar, daß man bis zu 15 Meter in die Tiefe schauen kann.

Auch für passionierte Jäger ist die Hohe Tatra ein Paradies, denn das Gebiet ist reich an Hirschen, Rehen und Schwarzwild. Dem Wanderer stehen zahlreiche Berghütten mit Verpflegung und Übernachtungsmöglichkeit zur Verfügung, so daß auch mehrtägige Wandertouren kein Problem sind. Außerdem verfügt die Hohe Tatra über eine Vielzahl von Hotels der Drei- und Vier-Sterne-Kategorie, wovon einige bereits aus der Vorkriegszeit weltberühmt sind. Gewerkschaftseigene Kurheime dienen vor allem der Heilung von

Atemwege- und Stoffwechselerkrankungen und stehen auch ausländischen Gästen zur Verfügung.

Die Hohe Tatra, deren höchster Gipfel, die Lomnitzer Spitze, 2632 Meter hoch ist, ist sehr verkehrsgünstig gelegen und sowohl mit dem Auto als auch mit dem Flugzeug (über den 718 Meter über dem Meeresspiegel liegenden Flugplatz in Poprad) bequem erreichbar. Eine Schmalspurbahn führt nach

Strbské Pleso, dem höchstgelegenen Bahnhof der CSSR. Von dort erreicht man mit einer Seilbahn den höchsten Gipfel.

Es muß nicht besonders betont werden, daß die Hohe Tatra auch als ein Skiparadies berühmt ist. Und das nicht nur von zahlreichen internationalen Wettbewerben. Auch für den „normalen“ Skiläufer stehen Abfahrtspisten und Langlaufloipen in reichlichem Maße zur Verfügung.

TO JE SNAD FOTOMONTAŽ...

Armes Deutschland
Es fällt einem Bürger der Bundesrepublik immer schwerer, den politischen Hick Hack der Bundesregierung besonders in der Frage der Auswanderer und Asylanträge zu begreifen. Sind wir eigentlich noch mündige Bürger oder steuerzahlende Befehlsempfänger? Weiß die Bundesregierung eigentlich noch, daß ein großer Teil ihrer Wähler ihre Politik nur noch mit einem mitleidigen Lächeln betrachtet?
Wie beispielsweise will die Bundesregierung 800 000 Umsiedler eingliedern bei 2 1/2 Millionen Arbeitslosen und einer enorm hohen Wohnungsknappheit? Doch nur auf Kosten der Bürger, die unter schwersten Bedingungen den jetzigen Lebensstandard erarbeitet haben. Ich kenne viele Menschen, die jeden Samstag die Zeitung nach einer Wohnung durchsehen, um dann enttäuscht festzustellen, es werden kaum welche angeboten und wenn doch, dann sind die Mieten so hoch, daß sie kaum zu bezahlen sind. Ja, und die vielen Sozialwohnungen der Baugesellschaften? Die sind schon vorgemerkt für die ein- und Umsiedler aus den Ostblockstaaten. Um den Wohnungsmarkt zu entlasten, könnten z. B. Herr Kohl, Blum und Stoltenberg ihren Regierungskollegen mit gutem Beispiel vorangehen und in ihren Häusern Umsiedler aufnehmen. Dies wäre doch eine schöne Geste der Hilfsbereitschaft.

Ein heißes Thema ist auch das Asylantragsproblem. Ist den Befürwortern bewußt, daß die finanziellen Folgekosten die BRD auf lange Sicht ruinieren könnten? Ich bin auch dafür, daß wirkliche politische Flüchtlinge politisches Asyl erhalten müssen. Wer aber in Afrika oder Asien unbehelligt in ein Flugzeug steigt, kommt mir nicht wie ein politischer Flüchtling vor. Die deutschen Emigranten, die in den 30er Jahren Deutschland verlassen mußten, sind auch nicht in Frankfurt ins Flugzeug gestiegen, sondern haben bei Nacht und Nebel ihre Heimat verlassen.

Für die Umsiedler aus Polen ist es auch unverständlich, daß sie jahrelang auf die Ausreise warten mußten, während Polen Urlaubsreisen per Bus oder Schiff unternehmen und dann einfach in der BRD bleiben oder mit dem eigenen Auto einreisen, von der Bundesregierung mit offenen Armen aufgenommen werden und dann noch bevorzugt einen Arbeitsplatz und billige Wohnung erhalten. Wenn die Bundesregierung die Gefühle der Bundesbürger weiterhin so mit Füßen tritt, braucht sie sich nicht zu wundern, wenn es eines Tages zu politischen Klimaveränderungen kommt.

Armes Deutschland! Was wird aus Dir noch werden?
Georg Simon Paul-Ehrlich-Straße 6
Hana

Hybridy jedle, odolné vůči znečištění ovzduší, vypěstovali pracovníci Ústavu experimentální genetiky v Nitě. V téže ústavu vypěstovali také množství hybridů jedle bílé, u nichž je předpoklad odolnosti vůči průmyslovým emisím. Sazenice se teď testují v okolí města Nováky.

Chov okrasných ptáků se těší stále větší oblibě. Jen v České socialistické republice je přes 17 tisíc organizovaných a víc než 100 tisíc neorganizovaných chovatelů především kanárů, papoušků různých druhů, ale také bažantů, vodního ptactva apod.

Budeme dolovat zlato?

(čtk): Odborníci Českého geologického úřadu se při svých průzkumných a vyhledávacích geologických pracích orientují vedle výzkumu ložisek uhlí, ropy a zemního plynu také na výskyt rudných a nerudných surovin. Průzkum ložisek se soustřeďuje například na zlato. Na základě dosahovaných výsledků je reálné naděje, že je bude možné získávat bez státních dotací. Intenzivní průzkumné práce jsou prováděny v lokalitě Mokrsko-západ a Mokrsko-východ, dále na Rož-

mitádku, v Kašperských Horách a v Jeseníkách. Rovněž vyhledávání polymetalických rud probíhá v Jeseníkách, v rudném revíru v Horním Banešově, v Horním Městě a na ložisku Křizonovice v Železných horách.

Keramičky průmyslu jsou kaolin a nedostatkové druhy keramičských jílo. Pro metalurgii kvalitní křemenové suroviny, jejich rovněž zatím nemáme potřebné množství.

Ověřování ložisek cínovo-wolframových rud bude pokračovat ve východní části Krásového hor a ve Slavkovském lese. V souvislosti s nerudami české geologové počítají s průzkumem 12 hlavních druhů surovin. Pro

Wieviel sind Europas Monarchen wert?

160 000 Mark für eine Stunde Lächeln – Beatrix macht's schon für 6000 Mark!

Si e genießen hohes Ansehen, gewiß auch ihre hohen Gehälter, und mancher mag sich fragen, ob all die europäischen Monarchen eigentlich ihr Geld wert sind. Die Auslands-Korrespondenten von **das neue zogen** eine Art Bilanz; nein, es soll keine bitterste Aufrechnung oder Abrechnung sein! Schließlich kann der Wert einer Königin oder eines Königs nicht in Zahlen gemessen werden.

Dennoch kamen unterm Strich einige interessante Vergleiche heraus, wenn man beispielsweise errechnet, wieviel die Monarchen verdienen und wie viele Repräsentationstermine sie dafür im Jahr absolvieren. Spitzenverdiener ist Monarch Fürst Rainier (65) –

Millionen Mark Gehalt, 25 Termine). Ex-Königin Juliana (79) – 18 000 Mark (1,35 Millionen Mark Gehalt, 75 Termine). Prinz Bernhard (77) – 5 400 Mark (810 000 Mark Gehalt, 150 Termine).

England: Königin Elizabeth (62) – 27 300 Mark (14,1 Millionen Mark Gehalt, 519 Termine). Prinz Philipp (67) – 2 387 Mark (1,2 Millionen, 514 Termine). Die Königin-Mutter (88) – 11 708 Mark (1,2 Millionen, 105 Termine). Prinz Charles (39) – 10 114 Mark (4,58 Millionen, 453 Termine). Prinzessin Diana (27) – 17 227 Mark (4,58 Millionen, 266 Termine). Prinz Andrew (28) – 894,60 Mark (135 888 Mark, 152 Termine). Prinzessin Sarah (29) – 652 Mark (135 616 Mark, 208 Termine). Prinzessin Anne (21) – 46 800 Mark (1,17

(38) – 604,80 Mark (425 215 Mark, 704 Termine). Prinzessin Margaret (58) – 3 225 Mark (416 025 Mark, 129 Termine). Prinz Edward (24) – 475,65 Mark (62 785 Mark, 132 Termine).

Schweden: König Carl Gustaf (42) – 5 866,79 Mark (2,34 Millionen, 265 Termine). **Norwegen:** König Olav (85) – 9 416,67 Mark (1,13 Millionen, 120 Termine). **Dänemark:** Königin Margrethe (48) – 7 292 Mark (7 Millionen, 250 Termine). Königin-Mutter Ingrid (78) – 26 666,67 Mark (1,5 Millionen, 45 Termine). **Belgien:** König Baudouin (58) – 30 168,68 Mark (8 Millionen, 265 Termine). **Spanien:** König Juan Carlos (50) – 22 580,65 Mark (7 Millionen, 310 Termine).

Der 20. Dezember war ein ganz besonderer Tag für Ferdie (29. gr. Foto) und Prinz Andrew (28. kl. Foto unten). Ihre süße Tochter Beatrice (4 Monate) wurde im 146. Jahrestagen Spitzenkleidchen im St. James's Park in London getauft. Nur Prinz Charles (40. kl. Foto mit Diana und Söhnen) konnte die Taufe nicht genießen. Aus Schlagzeilen mußte er erfahren, daß Di sich schon zweimal heimlich mit ihrem Leibwächter David Weatherhouse (34) getroffen hat – und mit ihm schmuste. Charles läßt sich jetzt beim Psychiater gegen Depressionen behandeln. Ein Freund: Der tödliche Ski-Unfall seines Freundes war der erste Schock – Di gibt ihm den Rest.

Obnova sadů na Petříně

[Čtk]: K neodmyslitelným rysům hlavního města ČSSR patří sady a zahrady v pražském podhradí. K zachování jejich krásy slouží také obnova vegetace Seminářské zahrady. Od ledna zahradnické práce začínou naplno. Na jeře bude vysazeno prvých 600 ovocných stromků a celkem jich v první polovině devadesátých let bude kolem dvou tisíc. Seminářská (původně Karmelitánská) zahrada na Jihovýchodním a jižním svahu Petřína má rozlohu asi 14 hektarů. První zmínky o zdejší vlničích jsou z roku 1385. Vinohrady byly před 200 lety přebudovány na ovocný sad, který se postupně stal plně přístupným veřejnosti. Poslední zásadní obnova zahrady se uskutečnila na začátku století a tak většina ovocných stromů nyní dozívá. Za účinné pomoci pražského střediska Státní památkové péče a ochrany přírody podnik Sady, lesy, zahradnictví navrhl a postupně realizuje jednotlivé etapy rekonstrukce. V té první se uskutečnily biologické základy k prodloužení věku jednotlivých stromů. Podobná obnova porostů se předpokládá i ve Strahovské zahradě a ve Vojanových sadech. Již nyní však zaznívají obavy z nešetrného chování částí zejména mladých Pražanů k nově vysazeným stromům.

ČSSR-Sprengstoffexperten sollen Lockerbie-Rätsel lösen

LONDON/HAMBURG, 6. Januar (Reuters/dpa). Sprengstoffexperten aus der Tschechoslowakei werden in dieser Woche in Großbritannien erwartet, um bei den Ermittlungen im Zusammenhang mit dem Bombenanschlag auf den PanAm-Jumbo zu helfen. Ein Sprecher des Außenministeriums in London teilte am Wochenende mit, sie sollten feststellen, ob die Explosion an Bord des Jumbo über Schottland durch den in der ČSSR produzierten Plastiksprengstoff des Typs „Semtex“ verursacht wurde. Bei dem Absturz der Maschine bei Lockerbie waren 270 Menschen ums Leben gekommen.

Die britische Regierung habe wiederholt die Regierung in Prag gedrängt, den knetharen und geruchlosen „Semtex“-Sprengstoff durch entsprechende Zusätze aufspürbar zu machen. Der Londoner „Sunday Telegraph“ berichtete unter Berufung auf US-Nachrichtendienste, daß Libyen „Semtex“-Sprengstoff an Rebellen in Nahost und auch an die verbundene Untergrundorganisation Irisch-Republikanische Armee (IRA) weitergegeben haben könnte.

Podle brazilských statistik bylo v minulém roce vypáleno nebo jinak zničeno 250 tisíc tviserčních kilometrů pralesa, což se — pro srovnání — rovná dvojnásobku rozlohy Československa. Kdyby vypalování pokračovalo stejným tempem, byl by amazonský prales za pátáct let zcela zničen. Na nebezpečné následky tohoto neuváženého, kteříko

Gedräge in den Hörsälen

Deutsche Studienanfänger im Wintersemester 1986/87 und Sommersemester 1987

Studenten in der BR Deutschland in 1000

Opactření vlády SSSR

Moskva. Rada ministrů SSSR stanovila pravidla vývozu některých druhů spotřebního zboží do zahraničí. Jak včera oznámila agentura TASS, je podle jejího výnosu od 1. února 1989 do konce roku 1990 zakázáno vyvážet ze SSSR barevná a černobílá televize, chladničky, mrazničky, pračky, šicí stroje, dětské oblečení a obuv, kávu, kávoviny a kaviár. Některé výrobky budou podléhat cílu ve výši od 20 do 100 proc. jejich maloobchodní ceny. Týká se to některých domácích elektrických přístrojů jako vysavačů, mixérů, mlynků na kávu, žehlíček, rozhlasových přijímačů, fotografických přístrojů a náhradních dílů k automobilům. Tato opactření se vztahují na zboží vyvážené ze SSSR občany se stálým bydlištěm v zahraničí, kteří jsou v SSSR jako turisté či za soukromými záležitostmi, včetně těch, kteří přijeli na pozvání osob žijících v SSSR. Nařízení rovněž stanoví, že celková hodnota spotřebního zboží vyvážené jednou osobou nesmí převyšit hodnotu 100 rublů podle platných sovětských maloobchodních cen.

maní měla upozornit na ochranu amazonské ekotologické společnosti, kterou uspořádaly jed- zrakéřů.

Elektrischer Stuhl: Bromsilberdruck von Weyde (1900).

Gefängnis: Daguerrotypie von Molard (1847).

150 LET FOTOGRAFIE ↑

Malerisch: Eine der ersten Landschaftsaufnahmen (Blick von der Akropolis) von Le Blondel (1850).

Wörner in Brüssel: Butler, aber Gemälde geliehen

★ Manfred Wörner (54) ist seit Juli NATO-Generalsekretär (Jahresgehalt 400 000 Mark steuerfrei) in Brüssel. Mit seiner Frau Elfie (47) bezog er in der Avenue Louise eine rote Backstein-Stadtvilla. In ihr wird das Ehepaar von Butler Aldo, einem italienischen Koch und zwei Hausmädchen versorgt. Im Palais hängen sechs Ölgemälde, die aus der Stuttgarter Staatsgalerie entliehen sind. Elfie Wörner: „Es lag mir daran, unseren internationalen Gästen deutsche Kultur und Kunst zu präsentieren.“ Die Möbel erben die Wörners vom Amtsvorgänger Lord Carrington, die eigenen stehen auf dem Speicher. Sie lieben nur Sessel und Sofas neu beziehen, passend zur handgemalten chinesischen Tapete. Seinen Fahrer Heinz Schnies (47) nahm Wörner aus Bonn mit.

Frau Wörner liebt ihren Ziergarten vor der neuen Residenz in Brüssel über alles.

Elfie Wörner legt ihrem Manfred an seinem neuen Schreibtisch liebevoll die Hand auf die Schulter.

„Toll, über 15 000 Mark im Jahr spare ich durch meine Steuerreform.“

MIZERA
ROKU!

Wir hätten 1 Million Arbeitslose weniger, wenn ...

EILD-Interview mit Prof. Eberhard Hamer, Direktor des Mittelstands-Instituts

Von GEORG BAUER

BILD: Welche Chance sehen Sie, die Arbeitslosigkeit kurzfristig zu senken?

Hamer: Wir hätten sofort weniger als eine Million Arbeitslose, wenn endlich die Zumutbarkeitsklausel abgeschafft würde. Arbeitslosen Akademikern könnte dann zum Beispiel zugemutet werden, auch Busse zu fahren oder zu kellnern.

BILD: Wie kommen Sie auf die Zahl eine Million?

Hamer: Mehr als eine Million Beschäftigte, die sich arbeitslos gemeldet haben, sind Scheinarbeitslose.

BILD: Das müssen Sie uns genauer erklären.

Hamer: Rund 700 000 Arbeitslose sind arbeitsunwillig, drücken sich um jede

neue Stelle. Etwa 250 000 Ehefrauen haben sich zum Schein arbeitslos gemeldet, um Rentensprüche nicht zu verlieren. Mehr als 100 000 arbeitslose Fachkräfte in strukturschwachen Gebieten haben nur deshalb keine Arbeit, weil sie zu einem Wohnungswechsel nicht bereit sind.

BILD: Was schlagen Sie vor?

Hamer: Wir sollten Arbeitslose, die nicht arbeiten wollen, verpflichten, für die Umwelt zu arbeiten, Wälder zu pflegen oder aufzuforsten. Auch soziale Dienste wie Einkaufen, Kochen oder Vorlesen für alte Menschen sollten sie leisten. Dann stellt sich schnell heraus, wer arbeiten will und wer nicht.

Operatione transplantovaného srdce

Washington: První operaci transplantovaného srdce provedl americký chirurgové na klinice arizonské univerzity v Tucsonu. Jak uvedl představitel nemocnice, zdravotní stav 59leté Marjorie Roraboughové z Kalifornie, které bylo v roce 1979 transplantováno srdce, byl takový, že v předvečer Nového roku byl chirurgický zákrok nezbytný. Operace trvala sedm a půl hodiny. Stav pacientky je vážný, ale stabilní, probírá se z narkózy a je již schopna sdělovat své dojmy. Marjorie Roraboughová žije nejlépe ze 125 pacientů tucsonské kliniky, kterým bylo transplantováno srdce.

Potíže v zásobování má každý socialistický stát, ale jak se nepřímou ukazuje, bude československý předvánoční trh přece jen relativně lépe zásoben než trh v NDR a Polsku: Protože zvláště pohraniční okresy úpěly pod nákupními nájezdy, uzákonilo Československo 15. listopadu s okamžitou platností nové celní předpisy, které měly vejít v platnost až v prosinci. Nové předpisy nerozlišují státní příslušnost osoby, která zboží vyváží, což v důsledku znamená, že pojedle-li někdo z Československa do ciziny, nebude si smět vzít s sebou ani jednu masovou konzervu, trvanlivý salám, čokoládu, rybí konzervy nesocialistického původu (=olejovky) a veškeré zboží západní provenience, popřípadě z Jugoslávie. Seznam je předlouhý a kromě obligatorních jižních plodů, ořechů, rozinek, kakaa, čokolád, kojeneckého a dětského ošacení, bot, zlata, stříbra, pneumatik - i takové rarity jako dopravní prostředky od kol až po auta, instalační materiál, střešní krytiny, stavební dřevo, okna, dveře, dlaždice, vápno, cement, psací stroje, porcelán, sekačky na trávu. Neméně dlouhý seznam je věcí, které podléhají vývoznímu povolení a z nichž se vybírá clo ve výši 100% - od visacích zámků až po elektrické spotřebiče. Například se nesmí vyvážet zboží do hodnoty 1000 Kčs, nýbrž jen do pěti stovek. Počítače jsou bez ohledu na kapacitu paměti osvobozeny od dovozního cla (osobní a mikropočítače); cla při dovozu videotechniky, audiotechniky a motorových vozidel se snižují o 50%.

Ze tři dny se ozvala "potrefená husa" - NDR, že "v souvislosti s omezením možnosti vývozu zboží z jiných zemí byly v zájmu ochrany občanů NDR přepracovány celní předpisy NDR". Krásná to úřední formulace, že? Následoval seznam zboží, které se nesmí s okamžitou platností z NDR vyvážet.

Polská televize kritizovala, že v souvislosti s novými čs. celními předpisy jsou, považte, dokonce prohlíženy ženy a děti, zda něco nepašují, což je "fakt, nad kterým by se měla československá strana zamyslet". Podle polské interpretace "jde o něco dosud nevídaného a ministerstvo zahraničí PLR usiluje diplomatickou cestou o řešení tohoto problému". Celní prohlídky jsou tak důkladné, že rychlíky do Polska mají pětihodinová zpoždění. Polský televizní komentátor dále řekl, že nejde jen o jednostranný jev, že zvláště jižní oblasti Polska jsou územím "ostré expanze Čechů a Slováků, kteří se tam zásobují některými druhy zboží". Zapomněl však uvést, že zatímco za tři čtvrtletí letošního roku vyjelo do PLR 578.000 občanů ČSSR, opačným směrem to bylo 3.293.000 Poláků. Obdobná čísla panují i ve styku s NDR - z NDR do ČSSR za stejné období 7.431.000, opačně asi čtyřikrát méně. V celní odbočce v Petroviticích u Karviné na přechodu do Polska jsou zabavovány bedny banánů v originálním balení, i když jsou v československých obchodech přamálo vidět, pytle pomerančů, čokolády a jiné potraviny ještě ve velkoobchodním balení. Zabavována jsou kilová množství kávy, kakaa, desítky vánočních kolekcí, stovky zubních past, konzerv, koření apod. U jednotlivých osob, rozumí se. Denně je to jen zde několik tun potravin.

Podle jednoho vtipu to znamená, že se komunismus blíží mřlovými kroky a nastane tehdy, až člověk v Československu bude mít tolik peněz, že nebude-li k máni česnek, zaletí si pro něj do Moskvy.

BEZ POVOLENÍ ZPRÁVODÁJE...

Nahlédne-li obyčejný smrtelník do prostředí hazardních herců - našťásti se to stává převážně prostřednictvím literatury a filmu - žasne v němém údivu. Tento svět se skládá ze šhubajících a oškubávaných a dlužno říci, že jak ti, tak oni si svůj osud zaslouží. Nedávno jsme měli možnost nahlédnout do eskamotérské kuchyně hazardu prostřednictvím polského filmu *Velký hráč*, který nás seznámil s pouhým fragmentem triků karetních profesionálů. Jsou však desítky dalších. Vstupme například do jedné z heren Divokého západu roku 1888. Právě se hraje poker. Proslulý profesionál P. J. Keppinger vyhrává už několik hodin - napětí u stolu vzrůstá každým okamžikem. Každý z hráčů i kibiců znal všechny možné triky, všechna tajná znamení i nejnepatrnější náznaky, které prozrazovaly falešnou hru. Po ničím takovém však nebylo ani stopy. Sanfranciský profesionál hrál naprosto fair - alespoň tak se to jevílo. Seděl za stolem jako socha, karty držel před sebou v napnuté ruce, nepohnul ani svalem a rukávy měl vyhrnuté až po lokty. Falešní hráči byli zaskočení. Věděli, že je Keppinger podvedl, ale jak? Nikoho ovšem nenapadlo pozorovat jeho nohy pod stolem. V pravidelných intervalech je pokrčoval a zase natahoval. Tímto nepatrným pohybem ovládal rafinovaný mechanismus - jemný aparát z páček a lanek, které sahaly od předloktí ke kolenům. Stačil nepatrný pohyb v koleni, aby kovový drápek držící kartu se nehlučně sunul do hráčovy dlaně. Dick Clark z Tombstonu v Arizoně zase pracoval s velkým diamantovým prstenem, jehož používal jako zrcátko. Otočením kamene do dlaně mohl číst při rozdávání spoluhráčův list. Poznamenané karty se četly hmatem, což vyžadovalo stálý trénink. Jistá Alice Iversová, ve všech putykách Divokého západu známá jako Pokerová Alice, vzpomíná na hráče, kteří si do krve obrušovali bříška prstů, aby hmatem spolehlivě poznali označené karty. „Cinknutým“ kartám, jejichž hrany byly přitíženy velice ostrým nožem, se říkalo „strippery“ Slo jen o zlomečky milimetrů, ale falešní hráči je při hře, snímání i michání bezpečně poznali. Říkalo se tomu „hlazení proti srsti“. Dalším trikem bylo odstraňování lesku ze hřbetu karet nepatrným škrábnutím nebo kapkou vody.

Letošní úkoly spojarů

[čtk]: Na konci letošního roku by měl činit počet telefonních stanic v ČSSR 4 061 000, z toho 1 527 000 bytových. Hlavní pozornost zaměřit letos spojarů na lepší uspokojování žádostí o telefon v Praze a v Bratislavě.

dáte si partičku?

TO JE NOVA, MŮŽE SPATVĚT PRŮMĚR!

DO PŘEPYCHOVÉ LIMUZINY před svou vlíkovou v Bostonu nasedla nevěsta Sharon Moeciaová, která teprve při prudkém odstartování vozu zjistila, že za volantem místo šoféra sedí neznámý muž - zloděj aut. Ten však prokázal tak vysoký smysl pro odpovědnost, že nevěstu včas dopravil na místo konání satebního obřadu, a teprve potom s autem zmizel.

V KROUŽKU STOJÍ PSAŇO!
NOVÁK! ROBERT NOVÁK!
VSTAŇUJ, MÁŠ TADY
FAVORITA!

„Es gibt keine wirklichen häßlichen Frauen. Jede Frau ist auf ihre Art eine Venus.“

Bngitte Bardot. 54. Schauspielerin i. R.

rativní zásah povolován i matkám dvou dětí. Stejně jako dříve je i nyní v každém případě prováděn lékářský zákrok, vyžaduje-li to zdravotní stav.

Držel-li je hráč v určitém úhlu, odráželo se světlo poněkud jinak než na ostatních kartách. To šlo praktikovat jen s kartami s hladkým bílým hřbetem. Karty, jejichž revers byl potíštěný, se všelijak přibarvovaly nebo stínovaly speciálním inkoustem. Někteří profesionálové si svůj pracovní nástroj přizpůsobovali různými šablonami nebo vpichy jehlou tak, že na zadní straně vytvářeli cosi jako slepecké písmo. Takto a podobně vylepšené karty se daly koupit už hotové. Jeden z neznámějších výrobců znamenanych karet E. N. Grandine z New Yorku prodával v r. 1830 jeden balíček za 1,25 \$. Když v r. 1847 přibyl do Mexico City generál Winfield Scott se svými vojsky, zajásali falešní hráči nad skvělou perspektivou a objednali u jednoho mexického výrobce 14 000 poznamenaných karet. Předpokládali, že vltězní vojáci bezcenně se potulující městem budou ty správné kavky, které oškubou do posledního centu. Jenomže se přepočítali. Generál Scott podepsal mírovou smlouvu, vojsko odtáhlo a falešní hráči se namísto v dolarech topili v moři „cinknutých“ karet. To je však neodradilo. Za několik měsíců vypukla zlatá horečka, z níž hráčům kynula další šance, i neváhali objednat u téhož výrobce dalších 28 000 značených karet. Různá zařízení pro podvodnou hru, jako byl podavač používaný J. P. Keppingerem, vyráběla sanfranciská firma Will and Finck Co. a neváhala je dokonce inzerovat v novinách i s následujícím návodem: „Podavač lze připevnit na každý stůl. Instalování a likvidování trvá necelou půlminutu. Obsluhuje se koletem. Do ruky Vám podá tři i více karet a zbylé zase odebere, a to tak, že můžete mít ruce v nenucené poloze na stole.“ Bestsellerem spodu karet. Položil je na stůl rubem nahoru, jednu po druhé zvedal a hlásil jejich hodnotu. Nespletl se ani jednou. Musíme vás však zklamati. I Green byl profesionální podvodník. Karty byly, jak se mezi profesionály říká, „čisté“. Pomáhala mu zrcátko připevněné dole na stole. Tak pak někomu věřte! Kariéra profesionálního podvodného hráče byla náročná disciplína. Vyžadovala eskamotérskou zručnost, vynalézavost, velkou psychologickou zkušenost, správné styky, nervy z ocele, železná játra a žaludek pobitý ocelovým plechem. Bez alkoholu se to totiž nikdy neobešlo. Bylo to velice rizikové povolání; alespoň na Divokém západě jsou falešných hráčů plně hřbitovy. Neblaze skončil také hrdina filmu *Velký hráč* i jeho zbrklý učedník.

Vzpomněte si na jméno hlavního představitel, který v tomto filmovém snímku podal opravdu pozoruhodný výkon.

Nové předpisy o umělem přerušení těhotenství vstoupily v platnost v MLR. Na rozdíl od dřívější praxe, kdy se umělé přerušení těhotenství povolovalo jen ženám se třemi a více dětmi, je nyní ope-

67 Západoněmecký zemědělec nyní využívá 67 obyvatel. Oznamuje to vesťálská zemědělská organizace s tím, že v roce 1950 jeden zemědělec vyživil jen 10 lidí a v roce 1970 již 33.

Tiefflug – Donner wie acht Preßluftschlämmer

Nürnberg – Der Physiologe Dr. Manfred Spreng (Uni Erlangen/Nürnberg) startete im Auftrag des Umweltbundesamtes eine Untersuchung über Tiefflüge. Ergebnis: Die Jets erzeugen am Boden bis zu 125 Dezibel – die achtfache Lautstärke eines Preßluftschlämmers. Besonders gefährlich: Der

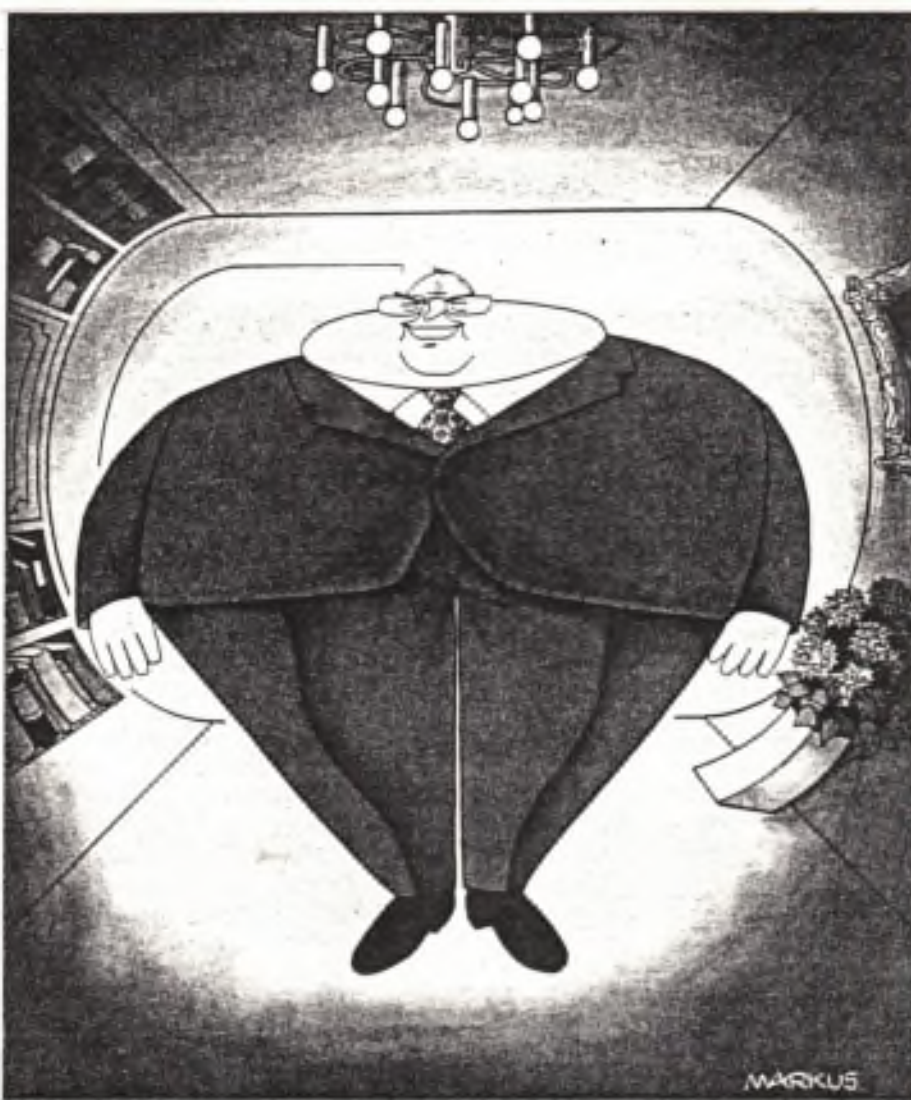
Lärmpegel durch Flieger steigt schnell an. So kann man oft die Ohren nicht mehr rechtzeitig zuhalten – die feinen Hörhärchen im Ohr werden geschädigt. Das Umweltbundesamt hat bei Schulkindern in Tieffluggebieten eine Tendenz zu leichten Hörschäden festgestellt.

Tripolis/Washington – „Gaddafi ist der gefährlichste Mann der Welt“, sagt Reagan. „Reagan ist ein Verrückter“, sagt Gaddafi.

Der Luftkampf über dem Mittelmeer, bei dem gestern amerikanische F-14-Tomcats zwei libysche MIG-23-Flogger abschossen, ist ein neuer Höhepunkt in einem acht Jahre dauernden Duell zweier Männer: ● Ronald Reagan (77), Präsident von 242 Millionen Amerikanern, Chef der mächtigsten Streitkräfte des Westens. ● Muammar el-Gaddafi (46), Kaid (Führer) von 3,4 Millionen Libyern, Herr über riesige Ölvorkommen, Drahtzieher des internationalen Terrorismus.

Als 32-jähriger Hauptmann putschte Gaddafi 1969 den libyschen König Idris aus dem Amt, wurde Staatschef. Er verbot Alkohol und Prostitution, ließ christliche Kirchen schließen, verstaatlichte alle ausländischen Unternehmen. Er phantasierte von einem arabischen Großreich unter seiner Führung, bot Ägypten, Syrien, Tunesien, dem Tschad und Marokko eine Föderation mit Libyen an. Er unterstützte Untergrundbewegungen von Irland bis Nicaragua, von Äthiopien bis zu den Philippinen, gab Terroristen Geld und Unterschlupf. Er zettelte Attentate gegen Marokkos König Hassan und Ägyptens Präsident Sadat an. Hassan bezeichnete ihn als „hirnlosen Irrläufer“, Sadat als „hundertprozentig krank im Kopf“.

Gaddafis letztes Gefecht?

„Na, wie sieht es sich denn durch Ihre neue Kassenbrille, Herr Blüm?“

Rollenspiel: Zeichnungen von Margaret Thatcher als fesche Lola

Reagan war noch nicht ein Jahr im Amt, da teilte er 1981 mit: Gaddafi habe Attentäter in die USA einschleusen lassen, die ihn umbringen sollten. Zuerst bekämpften sich die beiden mit Worten. Gaddafi über Reagan: „Teufel.“ Reagan über Gaddafi: „Mörder.“ 1986 sprachen dann die Waffen: Reagan ließ Gaddafis Hauptquartier bombardieren.

Nach diesem Schlag verfiel Gaddafi zusehends: Sein Gesicht schwammte auf, sein Blick war oft glasig, seine Gesten fahrig, seine Zunge schwerfällig. Westliche Geheimdienst-Experten sprachen von Depressionen und Drogen-Mißbrauch. Zu

dieser Zeit meinte indes Gaddafi über Reagan: „Ich sage es mit vollem Ernst, daß, falls er einem Psychiater vorgesetzt würde, dieser mit Sicherheit feststellen würde, daß ihm eine Schraube fehlt.“

Steht Gaddafi nach der Niederlage von 1986 jetzt vor seinem letzten Gefecht? Versetzt ihm Reagan mit einem Angriff auf die angebliche Giftgas-Fabrik in der Wüste den politischen Todesstoß? 150 Offiziere stehen nach westlichen Geheimdienst-Berichten bereit, gegen ihn zu putschen. Ein Experte: „Sie warten darauf, daß die Amerikaner mit einem Angriff auf die Chemie-Anlage das Signal geben. Dann schlagen sie los.“

● V Los Angeles zemřel ve věku 59 let jeden z nejvýraznějších amerických filmových režisérů 70. let Hal Ashby. Největší uznání získal za film Návrat domů. K jeho nejúspěšnějším snímkům patřily dále Harold a Maud. Byl jsem při tom s Peterem Sellersem a Stezky ke slávě o osudech zpěváka Woodyho Guthrieho.

Mach mit FKK macht Spaß!

FKK-Urlaub '89

Sommerkatalog '89 anfordern unter Kennziffer ST 3 oder einfach anrufen: 0 60 32 - 89 84 o. 89 01

Nová akťová spoločnosť Tesla – spotřební elektronika začala svoju činnosť v Bratislave. Účastnícké podniky – Tesla Grava, Tesla Pletouč, Tesla Lítovel a Tesla Bratislava – vložili do novej organizácie vklad 332 miliónů korun.

Moskau bestätigt, daß Stalins Geheimdienst Trotzki ermordete

Sowjetischer Historiker identifiziert in der „Literaturnaja Gaseta“ den mit der Aktion beauftragten Oberst

MOSKAU, 5. Januar (Reuter). Ein sowjetischer Historiker hat jetzt zum ersten Mal öffentlich bestätigt, daß der Revolutionär Leo Trotzki 1940 im mexikanischen Exil auf Geheiß Stalins in einer Operation des damaligen Geheimdienstes NKWD ermordet wurde. In dem am Mittwoch veröffentlichten Artikel der „Literaturnaja Gaseta“ wird damit die seit langem im Westen als wahrscheinlich angenommene, aber von der Geschichtsschreibung der UdSSR bislang immer bestrittene Version über den gewaltsamen Tod des nach Lenin im zweiten Mannes an der Spitze der Revolution von 1917 für richtig erklärt — knapp 50 Jahre nach dem Ereignis.

„Stalin konnte alle Beleidigungen nicht vergessen ... entweder er selbst fällt die Entscheidung, oder er ließ sein Gefolge wissen, daß es an der Zeit sei, mit Trotzki ein Ende zu machen“, schrieb der Historiker

ker N. Wasezki. Er identifizierte den mit der Mordaktion beauftragten NKWD-Offizier, wobei ihm offenbar sowjetisches Archivmaterial als Grundlage diente, als Oberst Leonid Eitington.

Leo Trotzki, mit bürgerlichem Namen Leo Bronstein, wurde am 21. August 1940 von dem Spanier Ramon Mercader mit einem Espicquel erschlagen. Mercader sei von Eitington angeworben worden, schrieb Wasezki in seinem Artikel.

Jahrzehntelang galt in der UdSSR die Version, daß bis vor zwei Jahren noch als konterrevolutionärer Agent des Imperialismus verunglimpft Trotzki von enttäuschten Anhängern ermordet worden sei. Westliche Recherchen hatten ergeben, daß Mercader, der angab, ein Sympathisant Trotzki zu sein, während des Sommers 1940 diesen in seinem mexikanischen Exil wiederholt besuchte. Daß er,

(Bild: Archiv) Trotzki Totenmaske

Blutige Krawalle in Taschkent

Sowjetische Zeitung berichtet ausführlich / Drei Tote

MOSKAU, 5. Januar. Blutige Krawalle in der usbekischen Hauptstadt Taschkent forderten am Neujahrstag drei Menschenleben und mehrere Verletzte. Die Ausschreitungen wurden von einer Gruppe von betrunkenen und narkotisierten Offizierschülern aus Afghanistan begonnen, die in Taschkent an einem Umschulungslehrgang teilnahmen.

Wie die Zeitung „Komsomolskaja Prawda“ am Donnerstag schrieb, werde der Vorfall die Beziehung zwischen dem sowjetischen und afghanischen Volk nicht beeinträchtigen, die überwältigende Mehrheit der afghanischen Jungen und Mädchen, die in Usbekistan zur Ausbildung seien, lerne gewissenhaft und bereite sich auf die Arbeit zu Hause vor.

Wie die Zeitung berichtet, habe alles damit begonnen, daß „30 angetrunkene kräftige afghanische Burschen“ auf dem Altstadtkolchosmarkt lebhaft mit allen möglichen ausländischen Kleinigkeiten zu handeln anfangen: mit Feuerzeugen und modischen Sonnenbrillen, die Preise seien saftig gewesen. Der Kolchosmarkt gilt als Treffpunkt für ausländische Spekulanten, „beschämend und schmerzlich“

Enthüllend

Die „Literaturnaja Gaseta“ hat den Sowjetbürgern die Wahrheit über den Mord an Leo Trotzki mitgeteilt. Nicht die Ermittlung der Wahrheit hat so lange gedauert, sondern die Freiheit, sie auszusprechen, kam so spät an dem Ort an, an dem der Mordplan ausgeheckt wurde, übrigens von einem gewissen Eitington, einem im staatlichen Geheimdienst fest Angestellten, und einem gewissen Dschugaschwilli, der sich Stalin nannte und das Motiv für auch diesen Mord hatte.

Eitington warb einen gewissen Ramon Mercader an, und der schlug an einem Augusttag im Jahre 1940 in dem Mexikovorort Coyoacán zu, bekam in Mexiko einen zwanzig Jahre Haft, im real existierenden Sozialismus Prämien und Auszeichnungen und wurde im übrigen aus dem Verkehr gezogen. Nicht weil Stalin sich der Tat schämte, Trotzki war ein Mit-

gründer des Sowjetstaates und wohl nächst Lenin der wohl bedeutendste und intellektuell brillianteste Revolutionär; sondern weil es nützlich war, um den Mord Lügen zu spinnen. Der Zeitungsbereich ist enthöllend für das System Stalin, das sich fälschlich sozialistisch genannt hat.

Was die „Literaturnaja Gaseta“ mittel- ist sensationell nicht wegen der Fakten, sondern wegen des Druckorts. Dort galt Trotzki als Inbegriff des Bösen. Seinen Namen auszusprechen konnte die Fahrkarte in den Archipel GULag bedeuten. Wenn ihm nun nach fünf Jahrzehnten ein bißchen Gerechtigkeit widerfährt, zeigt das nicht nur die Einkehr historischer Einsicht an — es ist auch ein Schritt zur Rehabilitierung jener vielen anderen Möglichkeiten des Sozialismus, die Stalin erschlagen hat.

Bonn: Streusalz unverzichtbar

BONN, 5. Januar (dpa). Das Bundesverkehrsministerium hält die Verwendung von Streusalz auf den Straßen bei Glätte als für unverzichtbar und will die Kommunen mit anderer Meinung von der Notwendigkeit seiner Verwendung überzeugen. Wie am Donnerstag aus dem Ministerium bekannt wurde, stützt es sich dabei auf eine Untersuchung von Darmstädter Wissenschaftlern, die für eine „sinnvolle Anwendung“ von Streusalz plädieren. Nach diesen Untersuchungen müßte bei einem bundesweiten Auftreten von Glätte bereits nach einer Stunde mit 6000 Verkehrsunfällen mit einem Gesamtschaden in Höhe von 350 Millionen Mark gerechnet werden, wenn außer halb der Ortschaften auf Streusalz verzichtet würde.

UdSSR begrüßt Heimkehrer

MOSKAU, 5. Januar (dpa). Neue Paß- und Visabestimmungen sollen Emigranten die Rückkehr in die UdSSR erleichtern. „Die Perestroika (Umgestaltung) schafft Möglichkeiten, heimzukehren“, sagte der stellvertretende sowjetische Außenminister Boris Tschaplin am Mittwoch in Moskau. Sowjetbürger hätten das Recht, jederzeit ohne Sondergenehmigung das Land zu verlassen oder zu betreten. „Alles was sie brauchen, ist ein Stempel im Paß“, sagte Tschaplin weiter.

Graugänse aus Sibirien machen Station an der Elbe

BLECKEDE, 5. Januar (AP). Ein extrem früher Wintereinbruch in Sibirien und der frühlinghafte „grüne Winter“ in Norddeutschland haben ein seltenes Naturschauspiel mit sich gebracht: Zu Tausenden sind Wildgänse, Enten und Schwäne aus Tundra und Taiga in die überschwemmten Elbauen zwischen dem

schleswig-holsteinischen Lauenburg und dem niedersächsischen Schnackenburg eingeflogen. In den sumpfigen Niederungen machen sie seit drei Wochen Station auf ihrer Winterreise in den wärmeren Süden.

JE TO BLUF, POZOR! VZALUDKU MAJI FOTOAPARATY...

Khomeiny rät Gorbatschow zu Studium des Islam

Der große Mangel erinnert die Moskauer an den Krieg

In der Sowjetunion gehen Benzin und Brot zur Neige, und der jungen Genossenschaftsbewegung droht schon das Ende

Der private Autoverkehr auf Moskauer Straßen hat seit einigen Tagen deutlich abgenommen; denn seit zwei Wochen gibt es an den meisten Tankstellen der Stadt kein Benzin mehr. Dem an Rohöl so reichen Land geht der Brennstoff aus. Nicht nur in Moskau, sondern in weiten Teilen der UdSSR klagen die Menschen über den Benzinmangel. Die Produktion zahlreicher Industriebetriebe ist wegen Mangels (russisch: „defizits“) an Brennstoff gefährdet. Militärfahrzeuge stehen still. Und ein Ende der Krise ist nicht in Sicht.

Das Benzin-Defizit ist längst nicht das einzige. Zum Jahreswechsel fehlte es selbst in der Hauptstadt Moskau an Grundnahrungsmitteln wie Milch und Brot, Reis und Mehl. Billige Seife, Waschpulver, Zahnpasta sind seit Monaten schon Mangelwaren. So ernst wie in der letzten Zeit, so eine Moskowerin, waren die Versorgungsprobleme zuletzt im Zweiten Weltkrieg. In einem Drittel der Bezirke der Russischen Föderativen Republik (RSFSR) wurde inzwischen Fleisch rationiert. In Wolgograd und Rostow wird auch Butter nur noch auf Marken verkauft. Zucker ist in großen Teilen der RSFSR weiterhin rationiert. Es fehlt überall an Obst und Gemüse. Das Problem der Nahrungs- und Konsumgüterkrise füllt die Zeitungsseiten und wird, je länger es ungelöst bleibt, zu einer nicht zu unterschätzenden Gefahr für die Politik der Gorbatschow-Führung.

Der Krenl hat den Ernst der Lage erkannt. Zum Jahresende beschloß er weitere Milliarden-Rubel-Investitionen in die Konsumgüterproduktion. In diesem Jahr sollen viele Millionen an Hartwährungsbeiträgen für Technik-Import aus dem Westen in die UdSSR ausgegeben werden. Zu den Maßnahmen, mit denen man Defizite lindern will, gehören nach Aussage des Ersten Vizechefs der Zollverwaltung, Bojarow, auch die neuen, ab 1. Februar — vorläufig bis Januar 1990 — geltenden Ausfuhrbeschränkungen und Ausfuhrzölle. Künftig dürfen von Touristen und privat in die UdSSR eingeladenen Personen Produkte wie Kaffee, Kaviar, Fernseher, Kühlschränke, Wasch- und Nähmaschinen, Kinderkleidung und Schuhe nicht mehr ausgeführt werden. Elektronische und Elektrogeräte (dazu zählen etwa Heizkörper, Staubsauger, Kaffeemaschinen — die kompletten Listen wurden bisher nicht bekannt —)

müssen mit 20 bis 100 Prozent ihres Wertes verzollt werden. Alle übrigen Waren dürfen nur in einem Gesamtwert von hundert Rubeln ausgeführt werden. Betroffen von diesen Bestimmungen sind, da sowjetische Waren in der Regel westlichen Qualitätsstandards nicht entsprechen, vor allem Käufer aus sozialistischen und Dritte-Welt-Ländern.

Die sowjetische Presse hatte bereits Mitte Dezember die neuen Verschärfungen eingeleitet. Durch Erleichterungen im Reise- und Besuchsverkehr der UdSSR auch mit ihren sozialistischen Verbündeten, so wurde berichtet, soll es zu Hamsterkäufen von Polen in Litauen in großem Umfang gekommen sein. In den ersten neun Monaten des Jahres 1988, teilte Bojarow mit, verließen eine halbe Million Fernseher — bei einer Jahresgesamtproduktion von 7,5 Millionen — die UdSSR, rund 206 000 Waschmaschinen, hundert Tonnen Kaffee.

Man registrierte auch bei Diplomaten in Moskau Hamsterkäufe. So soll 1988 ein leitender Mitarbeiter einer Botschaft in den ersten zehn Monaten 392 Kühlschränke, 78 Waschmaschinen, 142 Klimateilnehmer und 784 Ventilatoren aus der UdSSR privat exportiert haben. Diplomaten und andere in der UdSSR arbeitende Ausländer dürfen künftig von jedem Artikel einen Gegenstand pro Familie und Jahr ausführen, die Zollkontrollen will man im Zusammenhang mit den neuen Ausfuhrbeschränkungen aber nicht verschärfen, denn „wir vertrauen auf die Ehrlichkeit der Menschen“, meinte Bojarow.

Der Funktionär bestritt nachdrücklich, daß es sich bei den neuen Bestimmungen um eine Antwort auf die jüngsten Ausfuhrverschärfungen der DDR und CSSR handelt. Da der offizielle Warenaustausch davon nicht betroffen sei, gehe es nicht um einen Zollkrieg zwischen den sozialistischen Staaten, sondern „lediglich um den Zustand der jeweiligen Binnenmärkte“. Doch Bojarow ließ am Donnerstag in Moskau vor der Presse keine Zweifel, daß mit diesen Zollbestimmungen akute Defizite nicht beseitigt werden, „das Problem einer Sättigung unseres Marktes wird damit nicht entschieden“.

Als ein Mittel zur Beseitigung von Defiziten auf dem sowjetischen Verbrauchmarkt galt, als es am 1. Juli 1988 in Kraft trat, das „Gesetz über das Genossenschaftswesen“, das von Minister-

präsident Nikolaj Ryschcow damals als „weiterer großer Schritt auf dem Wege der Perestrojka“ gewertet wurde. Die Genossenschaften entfalteten sich, nach einem eher zögerlichen Beginn, dann immer schneller in allen Lebensbereichen und verdienten in kurzer Frist viel Geld. Der Chef der Genossenschaft „Bjokor“ etwa, Kusun, ist inzwischen „sozialistischer Millionär“. Die Genossenschaft hat ein System der medizinischen Diagnostik und Medikamentenanwendung erarbeitet und inzwischen in der UdSSR 85 und im Ausland 35 Filialen mit fast 5000 Mitarbeitern.

Die verhältnismäßig freie Entfaltung der Genossenschaften wurde Ende Dezember, wie man offiziell behauptet, nach langer Beratung und im Einvernehmen mit den Genossenschaften, wieder erheblich beschnitten. Der sowjetische Ministerrat engte das Gesetz vom vergangenen Sommer in wesentlichen Punkten ein. So wurde, wie es heißt, ein Prozent der Genossenschaften kurzerhand verboten. Betroffen waren vor allem Genossenschaften, die auf dem Gebiet des Gesundheitswesens arbeiteten, nicht erlaubt sind künftig medizinische Leistungen wie die Behandlung Krebskranker, die Heilung von Infektionen aller Art, von Rauschgiftsucht und psychischen Erkrankungen, die Behandlung Schwangerer, chirurgische Eingriffe, darunter Schwangerschaftsabbruch, Routine- und Reihenuntersuchungen von Sowjetbürgern.

Als Grund für diese Beschränkungen sagte ein sowjetischer Vize-Gesundheitsminister am Donnerstag vor der Presse, medizinische Genossenschaften würden nicht selten Geräte und Medikamente kostenlos aus staatlichen Krankenhäusern beziehen, ihre Dienste dann aber teuer anbieten. Während etwa das Gehalt sowjetischer Ärzte noch unter dem Durchschnittslohn von 190 Rubeln liegt, zahlen Genossenschaften ihrem medizinischen Personal meist ein Vielfaches dieses Lohnes...

Verboten sind ferner Verkauf, Verkauf und Herstellung von Juweliergegenständen aller Art, die Produktion und der Verleih und Verkauf von Filmen und Videos. Begründung: Hier werden nicht selten Pornographie und Gewalt verbreitet. Der Vizechef des „Büros für soziale Entwicklung“ der Sowjetregierung, Prostaikow, brachte die Beschränkung der Genossenschaftsbewegung dieser Tage in

einem Interview mit der Regierungszeltung „Iswestija“ auf die Formel, die Genossenschaften müßten eine Bedingung erfüllen: sie dürften ideologisch, sozial und moralisch für die Gesellschaft und ihre Mitglieder nicht gefährlich sein.

Was das konkret heißt, demonstrierten vor der Presse in Moskau Apparatschiks aus den Behörden, die ihre Monopole durch die Genossenschaften gefährdet sehen: das Gesundheits-, Kultur-, Finanzministerium etwa. Sie warfen einer estnischen Genossenschaft, die pfliffige Kalender in Plakatform herstellt, auf denen auch schon mal eine dürrig bekleidete Dame zu sehen ist, sowie Aufkleber von sowjetischen Popgruppen druckt, moralisches Fehlverhalten und Profitsucht vor. Was im staatlichen Handel „einige Kopien“ koste, konnte man von den Hüttern des reinen Sozialismus hören, böten diese Genossenschaften für einige Rubel an. Die Entscheidung über den Kauf aber liegt ja doch bei jedem einzelnen.

Verboten sind weiterhin auch genossenschaftliche Verlage. Genehmigungs-pflichtig bleiben Kopiergeräte, die Verfügbarmachung von Schallplatten und Tonbändern. Für den Vertreter des sowjetischen Staatsverlages „Goskomsidat“ ist das Verlagsverbot nur konsequent: Genossenschaftsverlage planten den Druck von Bestsellern, nicht aber von Lehrbüchern und Kinderliteratur. Sie wollten mit niedriger Qualität hohe Gewinne machen und hätten oft einen „fragwürdigen Geschmack“.

Verboten sind ferner die Herstellung und Renovierung von Ikonen, kirchlichen Geräten und Symbolen. Angeblich haben sich die Kirchen in der UdSSR, die bisher ein Verkaufsmonopol für diese Waren hatten, für das Verbot eingesetzt. Die Genossenschaften dienen nicht selten sozio-wirtschaftlichen Spekulanten und Schwarzhändlern dazu, illegales Geld durch Investitionen „reinzuwaschen“. Dieses wird auch mit den jüngsten Verboten nicht geändert, abgeschreckt werden jedoch jene Sowjetbürger, die — wie von Partei- und Staatschef Gorbatschow immer wieder gefordert — Initiative und Risikobereitschaft zeigen und mit ihren Kleinunternehmungen helfen wollen. Defizite zu mindern. Denn diese Menschen sind stark verunsichert; Sie wissen nicht, ob ihr Engagement nicht von heute auf morgen von staatlicher Seite kurzerhand verboten wird.

Pestřejší nabídka obuvi

(čik): Přímé vztahy, navázané mezi Závody G. Klimenta v Třebíči a Kyjevským experimentálním obuvnickým závodem 50, výročí sovětské Ukrajiny, začínají nabývat konkrétní podoby: Třebíčští dostanou z Kyjeva 5000 párů plastových kopyt a lepenku pro výrobu 100 000 párů stélek. Vzorky lepenek už jsou v Třebíči. V druhém a třetím čtvrtletí nadcházejícího roku zhotoví v Třebíči polotovary 100 až 120 tisíc párů bot. Kyjevští zase ušijí pro ZKG v Třebíči 30 000 párů svršků dámské celoroční obuvi. Tuto dávku uskuteční ve třetím čtvrtletí 1989. **HABDA**

ELEKTRICKÉ VLEKY a sněhová děla vyrábí SlovSPORT Zilina. Loni podnik vyrobil 63 lyžařských vleků a lze je použít na svazech dlouhých 200 až 450 metrů: mají kapacitu až 350 osob za hodinu. Ve SlovSPORTU vyrobili i osm sněhových děl určených k dosněžení sjezdářských tratí. Jde o zařízení, která vyrábějí sníh z vody při spotřebě 50 až 270 litrů za minutu. Provozu jsou schopné při teplotách od minus 5 do minus 25 stupňů Celsia. Za 12 hodin zasněží plochu 500 metrů čtverečních do výšky 18 až 61 centimetrů.

Ceskoslovensko

Von Michael Stachow
Hamburg - Den Pfingstmontag sollte sich jeder Arbeitnehmer auf dem Kalender ankreuzen. „Mindestens bis dahin, 143 Tage, arbeitet jeder nur für Finanzminister Stoltenberg“, errechnete ein Sprecher der Verbraucherzentrale in Hamburg. Der Finanzminister, der sich die Einnahmen mit den Ländern und Gemeinden teilt, kassiert neben der Lohn- oder Einkommensteuer auch noch beim Autofahren, Rauchen, Essen und Trinken. Wieviel?

Hamburg - Nach Berechnungen der Verbraucherschutzzentrale verdient Herr Jedermann monatlich 5195 Mark brutto. Davon müssen 1045 Mark (33,4 Prozent) für Steuern und Sozialabgaben sofort abgezogen werden. Aber Finanzminister Stoltenberg kassiert nicht nur die Lohnsteuer:

• Wenn Herr Jedermann monatlich für 138 Mark raucht — 102,12 Mark Tabakfee — 24 Mark Kaffeesteuer. • Wenn Herr Jedermann mit seinem Auto (10 Liter Verbrauch) im Monat 1250 Kilometer fährt und für 133,75 Mark tankt — 92,35 Mark Mineralölsteuer. • Trink Herr Jedermann im Monat für 80 Mark Kaffee — 24 Mark Kaffeesteuer. • Trinkt Herr Jedermann monatlich für 32 Mark Bier — 6,40 Mark Biersteuer. • Knallen bei Jedermanns Mark tankt — 92,35 (3,60 Mark) durch — 68 Pfennige Leuchtstoffsteuer. • Hin- und zurück kommt die Mehrerwerbesteuer (14 Prozent) auf alle Konsumgüter (Lebensmittelsteuer). • Trinkt Herr Jedermann ein Fläschchen (7,90 Mark) — 3,32 Mark Schaumweinsteuer. • Bestellt Herr Jedermann 3000 Liter Heizöl für 1218 Mark — 377,58 Mark Mineralölsteuer.

Replennings-Bordell Kiel - In Schleswig-Holstein kam heraus: Das Land ist seit 1987 im Besitz eines Gebäudes. In dem ein Bordell betrieben wird.

TRIBUNA: "... dnes zjišťujeme, že dochází k poruše ve vývoji zdravotního stavu obyvatel, že se zhoršuje kvalita pracovního a životního prostředí... Zatím jsme neudělali nic pro to, aby biologická hodnota strava byla znovu dostupná... Na jedné straně se radujeme z přijetí nové, "tvrdší" normy, na druhé straně už předem víme, že ji nelze naplnit..." atd.

9718 Fibchillinge Berlin - 1988 flohen von West-Besuchen über die Grenzlinie nicht zurück.

Nie war Biblis so sicher wie morgen

TITULEK ROKU!

Kdo by se rád nezdával ke „kamennému nanebevstupování Hradčan“, které se každého večera zjevuje jako hořící keř nad Prahou? Poprvé tomu bylo v miléniovém roce svatováclavském 1929, kdy katedrála byla stavebně dokončena a slavně otevřena na prahu nové epochy našich dějin. Tenkrát z pověření všech slo-žek našeho národního společenství otevřel její bronzová vrata archeolog a historik, jenž katedrálu a její poklady uvedl do světové literatury — biskup Antonín Podlaha. Dostavbě katedrály věnoval čtvrtí století neúnavné péče a byl označen jako „duchovní dobudovatel“ stavby, která byla tvůrčím snem mnoha předchozích generací.

Byla to naposled „generace Národního divadla“, která se podílela úkolu dovršení katedrály započatém Karlem IV., stavby, která se jako torzo tyčila nad Prahou. Antonín Podlaha ve svých 16 letech, jak vzpomínal, přiběhl ze sousední ulice svého domova k hořícímu Národnímu divadlu a v pláči prostého lidu přijal právé z něho posluš: Zápasit s tím, co je v nás tragické — a zvíťaziti! Národní obřadnost zvíťazila nad požářem. Z tohoto jinokšého průžitku vyvěrají Podlahova slova a pronášená v závěru jeho života při otevření bran dobudované katedrály: „Mohutná věž jako samostatný chimurný stůp — opodál chrám se zemanov sířechou — a mezi oběma veliké prázd- né hrotité okno jakoby zbytek nějaké obrovské zříceniny. Zdělo se mi, jako by tajemná ta budova byla obrazem dějin drahého našeho národa, jehož vývoj rázem byl podtat, když nedaleko za tím položeným oknem na pláni bělohorské na dlouhou dobu osud jeho byl zpčetěn. A v oněch bláhových dobách prvního mladstvého zápalu vlasteneckého vroucně jsem si přával, by smutná ta situata změnila se v útvar neobyčejně krásy.“

Nestačí však pouhé nadšení, když k cíli nezbyt- ně vede cesta dlouhých všedních a úmorých dnů. To připomínají dva předchůdcové, kteří byli vřetením národní vůle pro dobudování katedrály: oba svatovítské kanovníci mající erbový přídomek z Čechorodu“ Tomáš Pašina, nejdůvěrnější přítel Bohuslava Balbína, který mu dedikoval svou „Obranu jazyka slovanského“, a Václav Michael Pašina, jehož romantické úsilí o dobudování po barokním ztroskotání bylo později korunováno mléniovým svatováclavským výsledkem.

Katedrále, jejíž péči a ochranu nyní převzal stát, dostalo se nedávno náročné vnitřní rekonstrukce, ač vnější její tvář samozřejmě potřebuje stále odborné údržby. Její nitro slouží liturgické- mu poslání jako tisíciletý stolec přežitého biskupství, který je označen jako „svatovítský“ podle druhého pražského biskupa sv. Vojtěcha — Slavínkové. Za našich časů je katedrála cílem návštěvníků pražského Hradu a jeho vynikajících výstav, které také dokumentují kulturní výši

ČSSR SI NECHALA MEDAILLE v Soulu něco stát. Za zlatou dostali sportovci 160 tisíc Kčs plus 1000 am.dolarů (celkem tedy 480.000 Kčs a 3000 dol.), za stříbrnou 120 tisíc Kčs plus 800 am. dolarů (360.000 Kčs, 2400 dol.), za bronz 80 tisíc Kčs plus 500 am. dol. (160.000 Kčs, 1000 dol.), nehledě na trenéry, kteří dostali polovinu. „Lid“ se ovšem bouří, ale RP odměny hájí. Buď jak buď je po amatérismu definitivně veťa.

SVĚTELNOST KATEDRÁLY

Nerudy v jeho maiostranské povídce? Chlapec se dá zavřít na noc v katedrále, aby viděl průvod světů, králů a mužů ducha. Natrvalo v něm zůstává prožitek ze stále bdící tváře Dědice země, která se mu jevila jako utkaná „z klidného zá-řícího světla“. Jaký byl výsledek katedrálního ponocování? Zjišťuje, že jeho prožitek byl vykoupen slzami matky, která při rotátech kleč v lavici plna hrůzy z jeho náhlého ztracení. Chlapec to vyřídil žhavým polibkem na matčiny ruce, když vycházela z věkovité katedrály do perné práce pradeny, která byla jejím celoživotním údelem. Poznámé-li v tomto chlapci bu- dočnost — pak lze říci, že katedrála svou ni- ternou náplní mu ukázala cestu, aby v průvodu těch, kdo nás předešli, políbil svou rodnou ze- lonárodním úsilím.

Světelnost katedrály v její nynější vrcholné podobě byla rozšířena předchozími stavbami: dnes odhalenými v jejích hlubinách nad gotickým dí- lem Matyáše z Arrasu a Petra Parléře. Jakoby jiskrou jest svatovítská románská rotunda, kte- rou se stal sv. Václav, podle skvělé monografie Josefa Cibulky, zakladatelem monumentální archi- tektury české. Tato stavba byla po 120 letech na- hrazena Spříhňevovou bazilikou jako plamenem, z něhož za dalších 300 let vzplal ohňový keř Karlovy katedrály gotické. V postranní kapli- novstavby je okno Alfonse Muchy z cyklu jeho Slovanské epopeje. Je to jako betlémské rozzáře- ní v našich dějinách: V zatámování cyrlometo- dějského adventu je ústřední událost, kdy chla- pec Václav pod ochranou své babičky Ludmily jako by ve věnočním úsměvu se dívá daleko do naší budoucnosti. U tohoto výhledového okna den- tedrálu dala svými rukama a kdo ji milovali svým srdcem.

BISKUP PODLAHA BYL PO SVĚ ŠEDŮ, UCTÍVÁN JAKO „SVATÝ“-KONDOTOVY, PAPEŠ DNEH MC NE-VI...ANTIKRIST.

++++ K 28.X. SE V ČS. NOVINÁCH objevily pochvalné zmínky o legních, RP otisklo fotografii Jiřího Voskovce vedle Werichovy, ačkoli se jeho existence dlouho vůbec zapi- rála. V Ostravě odhalili třimetrovou sochu Bohumira Šmerala, který se o vznik republi- ky zasloužil tím, že byl proti němu. Vysočí funkcionáři zapěli internacionálu, kdežto jiní postáli před Masarykovým hrobem v Lánech.

TUZEX ZAČÍNÁ dovážet zařízení pro příjem družicové televize. V 1.etapě si zákazník může objednat kompletní zřízení včetně montáže ze 10 tisíc TK.

VE 2.ETAPĚ MU YI SEBEROU...

Karel Čapek

zemřel 25. prosince před 50. léty. Jeho smrt zachytil jeho osobní přítel Ferdinand Peroutka ve vyprávění pro Svobodnou Evropu:

Peroutka

MUŽ PŘÍTOMNOSTI

Věci zřídka mají pouze jednu příčinu. Zajisté je možno, že duševní okolnosti napomohly. Čapek po mnichovské konferenci žil úplně v zoufalé náladě. Jedna z mých posledních vzpomínek je na velmi ošklivý, deštivý, tmavý podvečer, kdy jsem ho navštívil. Zoufalý Čapek říkal: "Už nic není pravda, už nic na světě nezbylo." Nejvíce ho zděsilo to, že Francie a Anglie nás opustily. Že Francie dala své slovo, měla s námi smlouvu a zrušila to. Zdá se mi, že všichni morální řád světa byl najednou rozvrácen, že přišel chaos, že je konec spořádaného mezinárodního života, a proto asi je konec také soukromého života. Čapek cítil tuto katastrofu asi proto také tak silně, že sám skoro ve všech svých románech i dramatech stále líčí, jak na lidstvo se žene katastrofa. Byl to tehdy večer úplného zoufalství. Mně se tenkrát zdálo, že by se neměl oddávat tak velkému zoufalství, že dokud je život, je naděje, ale to bylo všechno marné. Já to všechno viděl stejně tragicky, uvědomoval jsem si dobře situaci, v jaké jsme byli na pozdím a v zimě v roce 38. Co nám zbývalo - nic. Vůbec nic. Ale jako někteří jiní lidé jsem si myslel, že musíme čekat, že snad se něco vyskytne, že snad ten Hitler, který se dosud zdá neobyčejně chytrý vypočítavý, že snad přece udělá nějakou chybu. Že snad se do války zaplete daleko víc národů, než on očekává. Člověku zbývala naděje, snad v té době neracionální, že nakonec Západ, jako se to stalo v první světové válce, také v druhé to nad Německem s nějakou mocnou převahou vyhraje, a zdálo se mi, že člověk na to má čekat a čekat a čekat. Ostatně ovšem jsem přesvědčen, jako je asi mnoho jiných lidí, že Hitler nakonec - a to bylo to neočekávané v tom - válku prohrál pro své chyby.

Pokud se Čapka týče, je pravda, že zejména byl svou pozorností upjat k Anglii a Francii a že ústup těchto dvou mocností a jejich opuštění Československa na něj působily nejvíce.

Takový byl svět, jak ho Karel Čapek v posled-

ních měsících svého života viděl. Pak přišla smrt. Věděli jsme, že Čapek je nemocen, že leží, byl štědrý den. Všichni blízcí přátelé byli shromážděni u nás na Smichově, když přišla zpráva, že všechno se obrátilo k horšímu, že je velké nebezpečí... Na Hod Boží ráno přišla zpráva, že Čapkovi je lépe a asi ve dvě, tři hodiny odpoledne druhá: je všechno ztraceno, Čapek umírá, Olga mne volala, abych ihned přijel. Čekali jsme dole, Čapek ležel ve své ložnici nahole. Najednou k nám dolů přišel prof. Peřinář, nebo prof. Charvát - už nepamatuji který, oni tam byli oba. Přišel s velmi tragickou tváří a my věděli, že Čapek je mrtev. Potom Olga řekla: jdi se s ním rozloučit. Šel jsem nahoru, viděl jsem ho tam ležet. Na nočním stolku měl rozčečenou detektivku a agrární časopis Večer, kde byly útoky na Čapka: zbabělý Čapek, psali. Já nevím, jak se loučit s mrtvým. Stál jsem tam a najednou přišla ošetřovatelka a takovým rychlým pohybem chytila bradu, až zuby cvakly a obvázála mi bradu šátkem. To se dělá mrtvým, ale mne na tom překvapila jenom ta rychlost, já jsem myslel, že se to dělá pomalu. To byl konec. Šel jsem domů sám - potřeboval jsem být sám. Pak přišel pohřeb. Začala doba, kdy se lidé báli jít někomu takovému na pohřeb - jako za dob Havlíčkových. Nebylo tam mnoho lidí. Nad hrobem ze spisovatelů mluvil Hora, Bass, Rutte, já. Já jsem to navázal na naše přátelství a zmínil jsem se o jeho zápisku, který Olga našla na Strži: "Spravit Ferdovi lampičku u postele." Když nikdo tenkrát nechtěl Karla Čapka pohřbit, ujala se ho katolická církev a pohřbila ho sama na svém hřbitově. Na Národním divadle, které z Čapka dlouho žilo, nebyl vyvěšen ani prapor. Napsal jsem potom, že Přítomnosti, že o tom, proč nebyl na Národním divadle vyvěšen prapor, pojedná pan ředitel Lom ve svých memoárech v kapitole s titulem "Můj charakter."

Byla tma - byla tma uvnitř, byla tma venku, všude byla tma.

"Přeložte jeho excelenci, že tento dar mu československý lid nikdy nezapomene."

886 113 Starts

Über die Köpfe der Bundesbürger sind 1987 insgesamt 886 113mal Militärflugzeuge der Bundeswehr und der Alliierten hinweggedonnert. Wie aus der am Mittwoch in Bonn veröffentlichten Antwort der Regierung auf eine kleine Anfrage der Grünen weiter hervorgeht, brachten es die Verbündeten auf rund 600 000, die bundesdeutschen Streitkräfte auf 286 113 Flüge über dem Bundesgebiet.

Weiter wurde ermittelt, daß Maschinen der Bundeswehr 1980 rund 45 000 Stunden und 1986 etwa 24 000 Stunden im Tiefflug über der Bundesrepublik geübt haben. Die Vergleichszahlen der Verbündeten lagen bei 43 000 Stunden 1980 und 44 000 im Jahr 1986. Nach den gegenwärtigen Erkenntnissen sei eine grundlegende Veränderung des Gesamtflugaufkommens bis 1990 nicht zu erwarten. dpa/AP

Jazzpianist Eddie Heywood gestorben

MIAMI BEACH. Der amerikanische Jazzpianist und Komponist Eddie Heywood ist in seiner Wohnung in Miami Beach im Alter von 73 Jahren gestorben. Zu den Stücken, die Heywood in den vierziger Jahren populär machten, gehörte seine Jazzversion von Cole Porters "Begin the Beguine". Er begleitete die Jazzsängerinnen Billy Holliday und Ella Fitzgerald bei Schallplattenaufnahmen und trat selbst mit eigenen Aufnahmen hervor. Als er mit seinen Händen Probleme bekam, begann er zu komponieren. Populär wurde unter anderem der Song "Canadian Sunset". AP

Türkei öffnet Archiv des Osmanischen Reiches

ANKARA. Das türkische Staats-Archiv über das 600 Jahre währende Osmanische Reich vor der Gründung der Republik soll von diesem Jahr an schrittweise öffentlich zugänglich gemacht werden. Dies kündigte der türkische Außenminister Mesut Yilmaz im Fernsehen an.

Als erstes sollen die Dokumente über die Armenier berücksichtigt werden, wie der Minister betonte, um die Verleumdung eines "Völkermords" zurückzuziehen. dpa

Strauß-Porträt mit dem Gesicht zur Wand

lamentarier-Lebens. Die Akten sollen in die Hanns-Seidel-Stiftung, München, darunter Unterlagen für einen der größten Waffenhersteller der Bundesrepublik, den Kauf von 700 Starfighterern vom amerikanischen Flugzeughersteller Lockheed für rund sechs Milliarden Mark. Dabei sollen - was nie bewiesen wurde - Schmierzelder an deutsche Beamte, Politiker und die CSU geflossen sein. Strauß war damals Verteidigungsminister. Darum stichelte Brandt noch im 78er Bundestagswahlkampf: "Franz, wo sind die Akten?"

Im Umzugsgut auch ein vertraulicher Strauß-Brief an Helmut Schmidt, zu dessen 60. Geburtstag: "Jegesunder und kräftiger Sie sind und bleiben, um so leichter wird es Ihnen möglich sein, sich vielleicht doch noch gegen Strömungen ihrer Partei, der SPD, durchzusetzen, die Ihnen, wie ich weiß, zutiefst zuwider sind."

Dabei ebenso ein Brief Adenauers vom 21. 10. 58 mit der Anfrage und Bitte um sofortige Mitteilung bis heute nachmittags, 16 Uhr", ob Strauß heimlich mit "DDR"-Vertretern über die Wiedervereinigung gesprochen hätte. Antwort: "... darf ich mitteilen, daß ich nicht der von (SED-Chef) Ulbricht beauftragte Minister der CDU/CSU bin."

Bombenanschläge in Leningrad

Moskau - In der sowjetischen Hafenstadt Leningrad sind zwei Bombenanschläge verübt worden. Das meldete gestern die Zeitung "Sowjetskaja Rossija". Die erste Bombe sei in der Nähe des Winterpalastes detoniert. Dabei wurde ein Passant schwer

verletzt. Ihm mußten beide Füße amputiert werden. Die Täter flohen. Beim zweiten Anschlag entstand nur Sachschaden. Drei Bombenleger festgenommen.

103 076 Asylbewerber Bonn - 1988 beantragten 103 076 Ausländer in der Bundesrepublik Asyl - 80 Prozent Steigerung.

Chodovská tvrz už v gala

Kdyby v té chvíli byla Praha zasněžená, měla bych pocit, že se dívám na velký pocukrovaný žlutoberevný dort. Ale protože vládlo předjarní počasí, jakékoli srovnání s dortem nepřicházelo v úvahu. To, co přede mnou stálo na pražském sídlišti Jižní Město, byla opravená bývalá vodní tvrz v Chodově. V poslední době se stala středem zájmu jak starousedlíků, tak i těch, kteří se sem nastěhovali poměrně nedávno.

Počátky tvrze spadají až do 13. století. Od té doby, co tu stojí, se na ní vepsala různá slohová období — gotika, barok, klasicismus. Zažila dny slávy, ale také ty, v nichž se rozhodovalo o jejím zániku. Naštěstí k druhé eventualitě nedošlo, a tak obyvatelé Jižního Města dostávají před vánočními svátky do užívání zrenovovanou vodní tvrz.

Protože celý objekt byl dostalva v havarijním stavu, bylo při jeho záchraně práce aráž. Než se přikročilo k prvním stavebním úpravám, musel se především staticky zajistit. Teprve pak se mohl z gruntu opravovat. Dnes, po čtyřech letech rekonstrukce, už je tu vše hotovo a budou přicházet první návštěvníci. Bývalá vodní tvrz se

stane jedním z dvanácti zařízení Kulturního domu Jižní Město-Chodov. V přízemí je situován sál pro padesát lidí, v němž se mají odehrávat koncerty komorní hudby, další přízemní prostory a první patro budou sloužit výstavním účelům. Na zahájení provozu v tomto kulturním středisku tu bude instalována expozice o historii i současnosti objektu, po vánočních svátcích se tu navíc zpřístupní výstava z děl malíře Z. Hajného. První koncert se bude konat 25. prosince.

A jaké mají pracovníci kulturního domu plány pro využití tvrze? Především chtějí do nově

otevřených prostor přivést výtvarníky žijící v tomto pražském obvodu, rovněž mají v úmyslu založit tradici pravidelných koncertů vážné hudby, za nimiž obyvatelé sídliště jezdí do centra Prahy. Koncertům má navíc sloužit v letních měsících i kruhové nádvoří. V dalších týdnech po otevření se kulturní středisko pochlubí mnohými zajímavými expozicemi — např. připomenou 150. výročí vynálezu fotografie, objeví se tu projekty dětských hřišť, čínské tradiční divadlo atd. Plánují i chodovské tvrze dost, teď jen záleží na návštěvnících, jak budou kulturní nabídka využívat. (neš)

TADY ZA 150.000 DM SE NEDOSTANE ANI DUCHODCE...

Betrunken operiert?

BONN, 4. Januar (AP). Das nordrhein-westfälische Wissenschaftsministerium hat bei der Bonner Staatsanwaltschaft Strafanzeige gegen einen an der Universitätsklinik der Bundeshauptstadt tätigen Herzchirurgen erstattet. Wie die Staatsanwaltschaft am Mittwoch in Bonn bestätigte, lautet der Vorwurf gegen den Medizin-Professor auf fahrlässige Tötung und fahrlässige Körperverletzung im Zusammenhang mit seiner Berufsausübung.

Die juristischen Schritte waren nach Presseberichten durch die Kritik von Ärzten ausgelöst worden, der Herzchirurg habe im Dienst unter Alkoholeinfluss gestanden. Daraufhin habe der Betroffene beim Wissenschaftsminister selbst ein Disziplinarverfahren gegen sich beantragt und sich vorerst vom Dienst beurlauben lassen. Die Staatsanwaltschaft hat mit den Ermittlungen begonnen. Einzelheiten der Kollegenkritik an dem Chirurgen wurden nicht mitgeteilt.

Düsseldorf verpflichtete Chaloupka

Fußball-Zweitligist Fortuna Düsseldorf verpflichtete am Mittwoch nach abschließenden ärztlichen Untersuchungen den 29-jährigen CSSR-Nationalspieler Pavel Chaloupka von Bohemians Prag bis zum 30. Juni 1990. Chaloupka, der 20 Länderspiele als Stürmer absolvierte, kostet 150000 Mark Ablösesumme.

Sportovcům velmi ublížili zprávy o výtržnostech na stadiónech, o dopingu světových hvězd, o různých prohřešcích. Sport by měl člověka přivádět od mládí k morálce, ušlechtilosti a ta by měla vytrvat až do stáří. Smutné byly nedávne řádky v tisku a televizní záběry hrubého chování hokejistů Sparty a jejich soupeře. Starší diváci se neubránili vzpomínkám a srovnáváním. Dříve to bývali kanadští hokejisté, které komentátoři a tisk odsuzovali za hrubost, typickou pro profesionální sport, naši byli dáváni za příklad. Nejlíší tomu dnes obráceně? Těžké příznání, ale někdejší generace diváků nezapomíná. Nejlíší tomu zase tak dávno...

Mnoho čteme o nutnosti estetické výchovy mládeže, o citové výchově hudbou. K čemu vychovávat hokej i fotbal na profesionální úrovni mladé diváky v hledištích a u obrazovek? Víme to až příliš dobře, když se ulajskoňši vracejí domů.

Nabídnu příběh z předvánočních dnů, vyprávěný o hokejistovi, kterého jsem jako mladý atlet Moravské Slávy velmi obdivoval. Byl mi vzorem rytmičnosti. Měl tisíce stálých v hledišti starého stadiónu za Lužánkami, když zde hrávala Sparta. Tenkrát byl Josef Troustílek velmi populární nejen svou obrovitou postavou, orlím nosem, tolikrát zpodobněným na karikaturách,

obavangmi, ale rytmičskými bodyčky, ale i krasobruslařským „kadeťem“. Pokaždé, mezi třetím, st. o něj obecenstvo skandovalo a Troustílek — se smyslem pro humor — neodmítl. Rozlehl se a bravurním skokem potěšil diváky a pak šel do šatny. Sparta porážela Fardovy Židince,

KADET

ale Troustílek byl vždy vítaným sokem, se lvěčkem na prsou vzorným reprezentantem.

Nečekané jsem se s ním setkal před půl rokem u lože těžce nemocného někdejšího koulaře Sparty a olympionika z Londýna MUDr. Č. Kallny. Po několika měsících, téměř denně, jej navštěvoval, těšil, pomáhal mu chodit po bytě. Byl víc než přítelem, byl pečovatelem, ošetřovatelem. Krásné, ušlechtilé bylo přátelství dvou známých, velkých sportovců. Seznámil jsem se a poznal jsem vzácného člověka, dobráka zlatého srdce. Obdivoval jsem jej pak mnohem víc, než jeho hru a bodyčky i kadeť. Pak koular odešel, navždy.

Po dvou měsících jsem se pozůstalým přinesl vánoční jmelu. U výtahu jsem potkal pětáctiletou sedmiletou sehnatou tchyni koulaře Kallny, jak se těžce šine o dvou berlích. Podepřel ji sedmiletý muž, stále obrovité postavy s orlím nosem. Spartanský kolega Kallnův chodil ještě babičku učít prám krokům po operaci zlomeného krčku. Obětavost nezajímá hrantě mě dojala. Snad někdejší reprezentant neduže čest tyto řádky, už by pak se mnou nepromluvil. Je nepřítelům chudý. Ale musel jsem o tom napsat. Pro příklad mladým spartanům, „perníkům“, Košičanům.

Známy sportovec či především profesionál má zůstat svým divákům vzorem šlechtnosti i ve vysokém věku, po celý život, nejen v době slávy a popularity. Nikdo z návštěvníků koncertních sál by se nemohl smířit s tím, že by ve stáří našeho největšího dirigenta Václava Talicha viděl v nedůstojně podnaplém stavu v pučce, že by Josef Sudek nebo Cyril Bouda pásovali na veřejnosti pohoršujícím příkladem. A tak je smutné setkat se v podobné situaci se zestrádným olympijským vítězem, či členem mužstva mistrů světa. Stáří nikoho nezbavuje poutnosti příkladu, rytmičské šlechtnosti.

Tyránů se nebojím, mám strach z lidí, kteří se bojí tyránů.

Umělecká pohlednice akademické malířky M. Fischerové-Kučehové.

Wladimir Šetina žaluje u Mezinárodního soudního dvora v Den Haagu SSSR o náhradu 100 tisíc DM za škodu, kterou utrpěl tím, že v srpnu 68 musel opustit Československo.

JENŽE SE TO STALO JIŽ V ROCE 1969...

Ab 1990 mehr Wohngeld
 Bess - 1990 wird das Wohngeld erhöht, kündigt Bauminister Os-car Schneider (CSU) gegenüber BILD an: „Da dies Jahr voraussichtlich um 3 Prozent steigen werden, wäre dieser Satz das mindeste.“ In der Bundesrepublik erhalten zwei Millionen Haushalte Wohn-geld. Die letzte Erhöhung gab es 1986 - damals bis zu 30 Prozent. Durchschnittlich bekommt ein Haushalt rund 140 Mark im Monat. Dafür geben Bund und Länder jährlich etwa vier Milliarden Mark aus.

1232 Gewaltakte der „DDR“

Salzgitter - Die Zentrale Erfassungsstelle in Salzgitter hat vergangenes Jahr 1232 Gewaltakte der „DDR“ registriert.

Gravierendster Vorfall: Gezielte Schüsse auf einen Flüchtling in der Elbe. Er wurde schwer verletzt. Zahl der „DDR“-Gewaltakte seit dem Mauerbau 1961: 38 418.

Auf den Bahnsteigen

Rauchen verboten!

O.K.

Neznámé italské sochy v Olomouci

V průběhu uplynulých staletí mnohá umělecká díla z různých přičin zmizela z míst svého původního určení a jsou dnes roztroušena po světě, některá z nich navíc porušena ve své celistvosti, jiná, jejichž existence je doložena dobovými materiály, jsou — nebo až donedávna byla — pokládána za navždy ztracená. Týká se to i děl italské renesance, která v minulosti našla svůj nový domov i na našem území.

Takový je i případ čtyř soch, které více než století stojí na hlavním oltáři olomoucké katedrály sv. Václava. Svým začleněním do novogotického tabernáku i dodatečně provedenou adjustací — pozlacenými sandály, lemy rouch a knih a novými kovovými svatozářemi — sváděly k názoru, že jde o novodobá díla náležející do období přestavby chrámu.

JEDNO ZE SEDMI POUTNÍCH MÍST ŘÍMA

Přestože touto dodatečnou přízdobou jejich ušlechtilý ráz značně utrpěl, dospěla po bližším prozkoumání PhDr. Olga Pujmanová, CSc., z Národní galerie v Praze k přesvědčení, že jde o nesmírně hodnotná díla italské renesance a svým stylem patří do druhé poloviny quattrocenta. Jejich výrazně antikizující komponenty nasvědčují, že vznikly v Římě, kde antika poznamenávala renesanční sochařství více než v ostatních centrech umění apeninského poloostrova.

Po doslova detektivním pátrání, které se pochopitelně neomezilo jen na území naší republiky, shromáždila dr. O. Pujmanová přesvědčující důkazy, že sochy pocházejí z hlavního oltáře římské baziliky Santa Maria Maggiore a jsou dílem slavného florentského sochaře Mina da Fiesole. Radu údajů týkajících se moravské oblasti bylo možné zjistit — zdůrazňuje dr. O. Pujmanová — jen díky obětavé pomoci ThDr. Leopolda Dýmala, dr. Antonína Jirky, dr. Miloše Kouřila a dr. Lubomíra Machytky.

Až dosud byly sochy pokládány za antické nebo starokřesťanské, pokud se vycházelo z dostupných materiálů. Např. v r. 1892 uvedl J. Nowak v II. dílu své obsáhlé německy psané práce o olomouckých pamětihodnostech, že „čtyři postavy stály 800 let v kostele S. Maria Maggiore v Římě a byly odtud získány kardinálem Fürstenberkem. Do tohoto kostela přešly v rozbitém stavu z římských vykopávek a patří do prvního století křesťanského letopočtu“. Tento údaj přejímá ještě v r. 1931 J. Kachník a teprve průvodce Olomoucí z r. 1979 je charakterizuje jako „raně renesanční plastiky“. Jinak jim kromě drobných zmínek v lokální literatuře nebyla věnována pozornost, což je vzhledem k dodatečným úpravám pochopitelné.

PRDC JE V PRAZE KOSTEL P. MARIE SNĚŽNÉ?

K docenění světového významu odhalení původu těchto skulptur si připomeňme historii baziliky Santa Maria Maggiore, která je jedním ze sedmi poutních míst Říma a patří k nejvýznamnějším svatyním křesťanského světa. Podle novodobého bádání, založeného na archeologickém průzkumu, byl chrám postaven za papeže Sixta III. (432—440) k uctění nauky o Božském mateřství P. Marie, vyhlášeném v r. 431 na efeském sněmu. Až do 16. století byl v interiéru čitelný nápis, který začínal: „Virgo Maria Tibi Xystus Nova Tempia Dica- vi ...“ (Tobě, Panno Maria, já, Sixtus, jsem věnoval nový chrám...) K založení baziliky se však poří poltická legenda o sněžném zázraku, která klade její vznik ještě o století

dříve, a propůjčuje jí tak titul nejstaršího mariánského kostela. Podle ní v noci 5. srpna za pontifikátu papeže Liberia (352—366) na Esquilinu hustě sněžilo. Tímto zázrakem přý P. Maria naznačila jistému bohatému patriciovi Giovanniho a jeho ženě, kde jí mají postavit chrám. Oba bezdětní manželé se odebrali k papeži, aby mu sdělili své podivuhodné zjevení a ke svému překvapení zjistili, že papež měl té letní noci stejný sen. Vydali se proto s četným doprovodem na Esquilino, kde ke svému úžasnu opravdu našli čerstvě napadaný sníh. Papež Liberius v něm narýsoval základy budoucího chrámu a zámožní manželé jej poté dali na onom místě postavit. Proto také bývá někdy S. Maria Magglore nazývána „basilica Liberiana“.

Legenda o zázračném sněžení vznikla ovšem až v pozdním středověku. Byla později s oblibou zobrazována, ale její první zdobení pochází z počátku 14. století právě ze S. Maria Magglore na mozaikách Fi-

lippa Rusutho. A ve stejném chrámu je příběh vylicen i na reliéfu, který zdobil průčelí obrovského ciboria vytvořeného v letech 1461—1463 pro hlavní oltář. Velkolepý mramorový tabernák je dílem Mina da Fiesole, který tehdy v Římě působil a byl tam již proslaven svými předchozími pracemi. Tzv. „Ciborium della neve“ (ciborium sněhu) bylo objednáno francouzským kardinálem Guillaumem d'Estouteville a jeho výzdoba sestávala z dvacíti reliéfů a čtyř trojrozměrných soch učitelů východní církve. Ciborium je dnes, bohužel, známo pouze z dobových popisů a staré rytiny interiéru. V r. 1747 bylo demolováno při barokní restauraci chrámu, aby ustoupilo pompéznímu baldachýnu od barokního architekta Ferdinanda Fugy. Jednotlivé části ciboria byly po různých přesunech shromážděny v kapitulním sále při bazilice koncem minulého století, kde jsou dodnes. Pět fragmentů bylo předtím prodáno, Maria s dítětem skončila v Muzeu umění v Clevelandu a čtyři sochy východních učitelů církve koupil po 125 lirách římský starožitník, který přý je postoupil jakémusi cizímu zájemci. Tam stopy končí. V r. 1890 byli tiito „quattro Padri Greci“, „čtyři řečtí otcové“ v Itálii již neznámí a jejich nový majitel neznám.

STOPA UKRYTÁ V OČTECH

Podle římské baziliky S. Maria Maggiore byly později zakládány kostely na různých místech. A jestliže se Karel IV. rozhodl založit v Praze kostel P. Marie Sněžné, mohlo ho k tomu vést především vědomí vlast-

ní příslušnosti k slovanskému národu, neboť právě v S. Maria Maggiore „uložil“ papež Hadrián II. r. 867 slovanské bohoslužebné knihy na hlavní oltář v přítomnosti sv. Cyrila a sv. Metoděje a jejich žáků z Velké Moravy a schválil tak liturgii přeloženou do slovanského jazyka sv. Cyrilem“.

NEZVĚSTNÍ PADRI GRECI OPĚT NA SVĚTĚ

O půl tisíciletí později získal ze stejných důvodů olomoucký arcibiskup a pozdější kardinál Bedřich Fürstenberk při jedné ze svých mnoha cest do Říma čtyři sochy, o nichž se dozvěděl, že pocházejí ze S. Maria Magglore; pro něho a moravskou diecézi měla ta událost z 9. století obzvlášť velký význam. Vždyť již v padesátých letech minulého století jednal s Vatikánem o ostatcích sv. Cyrila, pohřbeného v římském kostele San Clemente. O tom, že on byl tím neznámým zájemcem, jemuž byly sochy prodány, svědčí stvrzenka z dosud nepublikovaných účtů kardinála Fürstenberka, uložených v oblastním archivu v Olomouci. Na ní dne 31. ledna 1870 římský starožitník Giovanni Tovazzi potvrzuje, že přijal 5200 lir za „Quattro Dottori in marmo“, „Crocifisso bronzo“ a „Reliquario calcice antico“ (čtyři učence v mramoru, bronzový krucifix a vzácný starý kalich). K první položce je připojena poznámka: „Sochy musí být dodány v bedněch, jsou proto zatím uloženy v mém skladišti“. Vše nasvědčuje tomu, že sochy byly určeny pro hlavní oltář olomouckého chrámu, který dal Fürstenberk vybudovat svým dvorním stavitelem Gustavem Merettou v novogotickém stylu. V téže slohu byl na jeho přání zhotoven i tabernák z carrarského mramoru koncipovaný tak, aby do něj mohly být důstojně zakomponovány čtyři plastiky dovezené z Itálie.

Dr. O. Pujmanová zjistila, že se olomoucké sochy nápadně shodují s fragmenty demolaného ciboria Mina da Fiesole a z některých detailů i s jeho postřehy bustami, umístěnými dnes ve Florencii, Washingtonu a v Berlíně. Připadnou pochybnost o totožnosti olomouckých soch s plastikami slavného Minova „ciboria della neve“ zcela jednoznačně vyvrací dopis, chovaný v římské knihovně Valicelliano. Kanovník Pier Filippo Strozz, který byl očitým svědkem demolice ciboria, prováděné architektem Fugou, v něm 30. listopadu 1747 píše páteru Giuseppe Bianchinimu: „... Nad druhou římsou byly ve čtyřech rozích čtyři sochy vysoké 5 1/2 pldě. Kdybyste se zeptal, co znázorňují, odpověděl bych: čtyři učitele řecké církve. Čím více se na ně dívám, tím jsem zmatenější. Protože všichni mají tentýž šat a podobají se sobě navzájem. S výjimkou jednoho, který má krátký kučeravý vous, zatímco ti ostatní ho mají dlouhý a hladký. Všichni čtou knihu ve stejné pozici. Kdyby to nebyly podobizny svatých, řekl bych, že si hrají na čtyřčata.“

Tento popis do detailů odpovídá skulpturám z olomouckého oltáře. Souhlasí i rozměry — římská píď má asi 23 cm, olomoucké sochy jsou 125 cm vysoké. Jde nepochybně o tradiční zobrazení učitelů východní církve, jimiž jsou sv. Basil, sv. Jan Zlatoústý (Chrysostomos), sv. Řehoř Nazíanský a sv. Athanasius, nebo sv. Cyril Alexandrijský. Shodou okolností se právě nyní zabývá ideální rekonstrukcí proslulého tabernáku ze S. Maria Magglore dr. Francesco Cagliotti z Říma, který s radostí uvítal, že neznámí „Padri Greci“ jsou opět na světě.

A tak zatím co se v Itálii obávají, že tyto sochy jsou navždy ztracené, naše kulturní veřejnost netušila, jak vzácné dílo zdobí oltář domu sv.

Wie aus dem Entwurf hervorgeht, wurde auch in der besonders strittigen Frage einer Menschenrechtskonferenz in Moskau eine Einigung erzielt. Dafür wird bereits als fester Termin die Zeit vom 22. Oktober bis 15. November 1991 vorgeschlagen.

... VYHÝSLI SI NEJAKOU JINOU BOUOU NA „TURISTY“...

Wichtig ist, dass das SED-Politbüro wahrscheinlich schon in den nächsten Tagen einen entsprechenden Passus des KSZE-Schlussdokuments billigen könnte.

In dem Entwurf heißt es, daß sich die Unterzeichnerstaaten dazu verpflichten, die Frage einer Herabsetzung oder Streichung des Zwangsumtausches in Betracht zu ziehen, um so die Möglichkeit von Verwandtenbesuchen zu verbessern.

Kipt der Zwangsumtausch?
WIEN, 3. Januar (AP). Der Zwangsumtausch für Reisende in die DDR könnte als Folge der Konferenz für Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa (KSZE) langfristiger fallen. Dies geht aus dem noch inoffiziellen Entwurf des Schlussdokuments des Wiener KSZE-Folgetreffens hervor. Westliche Diplomaten in Wien wiesen am Dienstag gegenüber der Nach-

Václava v Olomouci. Navíc budou ná-
dále olomoucké sochy cenným ob-
hacem historického skvostu, tzv.
přemyslovského peláce, církevního
objektu, jehož je dóm sv. Václava do-
mínantou, a který byl letos jako ná-
rodní kulturní památka slavnostně
zapřístupněn veřejnosti na počest 70.
výročí vzniku našeho státu.

— ks —

Mino da Fiesole: Učitel východní církve — detail

Chrám sv. Václava v Olomouci — hlavní vstup

Raumfähre als Bremsklotz?

MOSKAU, 3. Januar (AP/FR). Das sowjetische Parteiorgan „Prawda“ hat am Montag Kritikern am sowjetischen Raumfahrtprogramm Platz eingeräumt. Es zitiert einen Leserbrief, dessen Verfasser sich kritisch mit dem Flug der ersten sowjetischen Raumfähre „Buran“ (Schneesturm) im vergangenen November auseinandersetzt. „Wie viele Jahre hat ‚Buran‘ die Erfüllung des Lebensmittelprogramms, den Ausstoß an Schuhen und Kleidung guter Qualität und die Ver-

besserung der medizinischen der Sowjetbürger verzögert?“ heißt es in dem Leserbrief.

Der unbemannte Raumgleiter hatte auf seinem Jungfernflug im November zweimal die Erde umrundet. Er ist vergleichbar den US-amerikanischen Space-Shuttles. Moskau plant, ihn zwei- bis viermal pro Jahr einzusetzen.

Polen kürzt Militärausgaben

WARSAU, 3. Januar (dpa). Der polnische Verteidigungsminister Florian Siwicki hat eine Kürzung der Militärausga-

Mino da Fiesole: sv. Jan Zlatoústý

Valašské gobelíny do celého světa

(čtk): V celé řadě zasedacích síní a reprezentativních místností nejen v ČSSR, ale také v Moskvě, Berlíně, Mnichově, New Yorku, Rio de Janeiro a dalších městech jsou umístěny gobelíny a tapisérie — díla valašských žen. Gobelínové a koberečové dílny Ústředí uměleckých řemesel ve Valašském Meziříčí na Vsetínsku jsou s Jindřichohradeckými jedinými svého druhu v ČSSR. Letos zde zhotovili dva gobelíny z návrhů A. Zábranského „Seiské bouře“ a „Osvobození“, v rozpracování jsou další dva. Rovněž ukončili práce na gobelínové oponě s názvem „Svatoplukova družina“ pro divadlo A. Bagara v Nitě. Autorem návrhu je M. Prešnajdr z Bratislavy.

„MADE IN GERMANY“ in alle Welt

Ausfuhr der BR Deutschland 1987 in Mrd. DM (wichtigste Warengruppen)

ben für das Jahr 1989 angekündigt und dies mit dem besseren politischen Klima in den Ost-West-Beziehungen begründet. In einem am Dienstag veröffentlichten Interview der amtlichen Nachrichten-Agentur PAP sagte er, der Anteil der Verteidigungskosten am Nationaleinkommen werde von 3,8 Prozent 1988 auf 3,8 Prozent in diesem Jahr fallen.

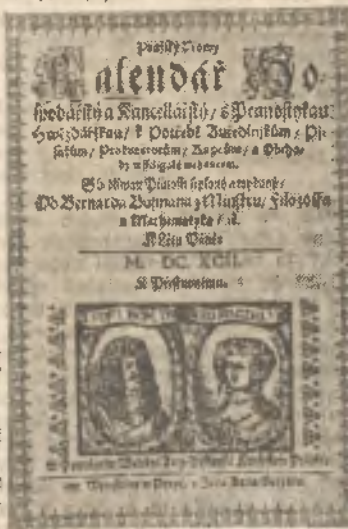
Der Verteidigungsetat im Staatshaushalt werde im selben Zeitraum von 7,7 Prozent auf 5,5 Prozent gesenkt und mit 954 Milliarden Zloty (3,3 Milliarden Mark) abschließen. Es wäre von Schaden für den internationalen Entspannungsprozess, wenn der Westen solche Abrüstungsschritte nicht beantworten sollte, meinte Siwicki.

URAMFEROU SE K SARTI..

Historie českých kalendářů

Písněmi a hudbou ze 17. století zahájil soubor *Ecce Musica* pod vedením Jana Malého vernisáž výstavy „České kalendáře šestá století“. Expozice pořádá Kabinet knižní kultury Strahovské knihovny Památníku národního písemnictví v Praze. I když je plošným rozsahem nevelká, přesto svým pečlivým a zasvěceným výběrem exponátů podává návštěvníkovi dostatečný obraz o tom, co znamenalo v minulosti pro český lid kalendář. Hned v úvodu výstavy poznáváme, že od svého prvopočátku měl především funkci informativní. Pomáhal lidem zapamatovat si sled dnů a svátků. To obstarávaly v dobách, kdy ještě nebyl vynalezen knižník, tzv. cisiojany. Byly to jednoduché veršičky, které neměly ani pořádný smysl. Ale každá jejich slabika znamenala jeden den. Byly nejprve psány latinsky, ale již ve 13. století se objevují v češtině. Opisovaly se a vkládaly do modlitebních knih. Když se v cisiojanu vyskytl i některé astronomické údaje pro ten který rok, byl nazýván planetářem.

kašské vědy, psávali pro příslušný rok jakési přehledy lékařských úkonů, jako třeba vhodné termíny pro pouštění žilou. Tyto tisky se nazývaly minuce a z těch pak vznikají postupem doby vlastně kalendáře. Se vzrůstající vzdělaností je i jejich obsah bohatší. Ne-

Kalendář z doby Leopolda I.

byly to tisky obsahující jen několik stran skutečného kalendáře, kde ta mnohem objemnější část obsahovala seznam úřadů a úředníků, ale rozšířila se o praktické rady rolníkům, o pranostiky a údaje o mrazech a vahách. Informovala například o příjezdech a odjezdech do stávků, upozorňovala na otevírání a zavírání městských bran apod.

V 18. století se začínají objevovat v kalendářích i verše nebo krátké povídky s mnoha pěknými ilustracemi. Kalendář se stává lidovým čtením. Je přístupný z rodiny do rodiny, a tak mimo své původní funkce informativní zastává i funkci vzdělávací a výchovnou. Vždyt někde byl kalendář vedle bible jediným kulturním pramenem, se kterým se proslil lid venkova i města setkával.

Zlatým věkem kalendáře bylo 19. století. Tisklo se jich i 200 000 ročně, ovšem s rozdílně kvalitním obsahem. Na výstavě mnohé uvidíme, např. kalendář Peččrkův, Matice školské, Čsl. dělnictva, Paní a dvěk českých apod. Expozice pokrývá až do února příštího roku.

PÍŠE AGENT MINAŘÍK

Bývalý agent Státní bezpečnosti ve Svobodné Evropě Pavel Minařík je v posledních letech šéfredaktorem časopisu ministerstva vnitra *Signal*. (Podobný nacistický časopis se za druhé světové války jmenoval *Signal*.) Ve sporu o „Jindru“ — Ladislava Vaňka hájí Minařík Vaňka proti publicistovi M. Ivanovovi, časopisu Kmen Svazu českých spisovatelů a proti — Národní politice a Oldřichu Pelcovi, autorovi naší knihy *Parašutisté v akci*. V rozsáhlém článku *Lhůta pro pravdu nevypršela* uvěřejňuje Minařík faksimile dopisu šéfa Kmeny Karla Šýř, předsedy Svazu spisovatelů Michala Černíka a dále část 47. stránky Pelcovy knihy. Doslova pak píše (*Signal* č. 48, 5.12.88, str. 13):

„Obvinění proti Vaňkovi se pak začínají šířit i z emigrantských kruhů, reprezentovaných bývalou náčelnicí Sokola Marií Provazníkovou, podivným australským emigrantem Bertonem, původně Brzobohatým z Brna, který je ve spojení se spolupracovníkem Svobodné Evropy Rudolfem Ströbingerem, žijícím v NSR, bývalým parašutistou O. Pelcem, hrajícím si na stará kole-

na na spisovatele a historika. V roce 1987 vydal O. Pelc v Mnichově v edici emigrantského časopisu, Národní politice, publikaci *Parašutisté v akci*. Spolupracovníci Svobodné Evropy Jaroslav Dresler a Vilém Hejl toto nadmíru zajímavé dílko vydali s podporou „Českého ústředního svazu v Německu“. Převáděno do češtiny — s pomocí a za finančního přispění a s pochopením sudetoněmeckého landsmanschaftu.“

Tajemství sovětské státní klenotnice

Otevřenost a veřejná informovanost pronikla v Sovětském svazu i do míst, jejichž tajemství chránila donedávna ještě elektronika, opacněřovaná těžké dveře i ozbrojená stráž. Do státní klenotnice SSSR. Pochopitelně, ani dnes není možno se tam dostat bez zvláštního povolení, to není nic neobvyklého. Vždyt v sešech jsou tam poklady, které jsou majetkem sovětského státu.

Na kovových polích, na nepodobných polích v knihovnách, jsou pečlivě uloženy, očíslovány a zapečetěny balíčky a sáčky různých velikostí. A v nich... diamanty, brillanty, smaragdy, zlato, platina, stříbro, staré mince a další a další poklady.

Před nedávnem přinesl o sovětské státní klenotnici článek z pera vedoucího odboru ministerstva financí SSSR V. Ivanova sovětský deník *Sejskaja žizň*. Několikrát v týdnu přiváží zvláštní transport z území celého Sovětského svazu do klenotnice nejvážnější drahocennosti. Především jsou to uslechtilé a drahé kameny a vzácné drahé kovy nalezené na území Sovětského svazu. Jsou přiváženy na základě zákona o majetku sovětského státu. Klenotnice rovněž shromažďuje vzácné umělecké předměty a řemeslnické výrobky a vzácné nálezy, které objevují sovětské občane. Takových pokladů je v průměru nacházeno ročně něco kolem stovky a letos jich bude možná i více. Vždyt jen v průběhu první poloviny roku bylo státu odevzdáno 65 takových drahocenných nálezů. V souladu s platným předpisy dostává nálezece odměnu dosahující výše 25 procent hodnoty nalezeného pokladu.

Avšak to nejsou jediné zdroje doplňující státní klenotnici SSSR. Putují tam např. zkonfiskované předměty, které zadrželi sovětské celníci a také dary, které dostali oficiální představitelé SSSR od organizací i jednotlivců v různých zemích. Ide o předměty přesahující hodnotu 50 rublů. A tak do státní klenotnice přicházejí dary, které dostali představitelé komunistické strany, sovětského státu a vlády i členové jejich rodin. Například nedávno byla sbírka obohacena o náramek, vzácnou italskou práci z drahého kovu, ozdobenou drahokamy. Klenotnici ji předala R. Gorbačovová; byl to dar, který dostala při jedné zahraniční oficiální návštěvě. Také M. Gorbačov dal do klenotnice několik francouzských zlatých mincí, které dostal darem.

V klenotnici je uloženo mnoho podobných darů od předních sovětských představitelů. Např. J. Andropov přidal státu zlaté byzantské mince, dar jordánského krále Husajna, A. Kosygin zase věnoval klenotnici několik malých ikon zdobených dlanami. Jedny uvedl vedoucí odboru sovětského ministerstva financí V. Ivanov, kdo do klenotnice nedal žádný z darů, který kdy dostal, byl L. Brežněv. A ani nikdo z členů jeho rodiny. A nejen to. V. Ivanov rovněž poukázal na to, že z Brežněvova rozhodnutí státní významnosti, která jsou majetkem sovětského státu a jsou významným jen propůjčována, zůstávala v trvalém majetku rodin významných. Nedlouho po tomto rozhodnutí začla spekulace s těmito významnými předměty. Člověk, který si je plyným právem zasloužil, by významně asi těžko prodal. Ale ten, kdo je získal, už se na ně dívat zcela jinak, jinými očima: jako na cennou ozdobu, kterou je možno zpeněžit. A tak není divu, zdůraznil V. Ivanov, že např. na burze a při dražbách v Londýně byl prodáván Leninův řád za 900 liber. Portrét zakladatele sovětského státu je na řádu zhotoven z platiny.

Abkommen über Arbeitskräfte

BUDAPEST, 3. Januar (dpa). Ungarn und die Bundesrepublik haben am Dienstag ein Abkommen über die Beschäftigung ungarischer Arbeitskräfte in deutschen Betrieben geschlossen. Das Abkommen sieht vor, daß bei Vorliegen konkreter Arbeitsplatzangebote in der Bundesrepublik bis zu 2500 Arbeitsgenehmigungen für Ungarn erteilt werden. Es ist das erste Abkommen dieser Art zwischen Ungarn und einem Land mit freier Marktwirtschaft.

PODSVĚTÍ

Na tři sta policistů provedlo v Mnichově začátkem prosince m. r. zátah na organizovanou bandu lupičů a zlodějů, složenou převážně z českých a jugoslávských asylantů. Zatčeno bylo několik desítek osob a zabaveno bylo zboží za statisíce DM. Státní bezpečnost v Praze ví, že takové zprávy nepřispívají k dobré pověsti asylantů a exulantů, a proto má nejjednou svá želízka v ohni. StB sleduje několik cílů: získává nedostatečné zboží (část lupu se s jejím vědomím pašuje do ČSSR), poškozují pověst exilů a svádí pozornost úřadů na asylanty. Ve chvíli, kdy je to politicky a propagandisticky výhodné, fungují agenti StB i jako udavači.

Teurer Papierkrieg

MOSKAU, 3. Januar (dpa). Der tägliche Papierkrieg der Sowjetbürger mit der mächtigen Bürokratie kostet den Staat 5,25 Milliarden Rubel (rund 18 Milliarden Mark) im Jahr. Diese Zahl nannte der sowjetische Wirtschaftswissenschaftler Wladimir Klejn am Dienstag in der Moskauer Zeitung „Moskowskij Komsomolez“. Klejn errechnete, daß der Durchschnittsbürger jedes Jahr etwa fünfeinhalb amtliche Belege beschaffen muß. „Im Laufe seines Lebens bedeutet das

EVA PILAROVÁ V MNICHOVĚ

Na 14. reprezentačním plese Čechů a Slováků v sobotu 11. února 1989 v hotelu Bayerischer Hof bude zpívat Eva Pilarová, hvězda ze Semaforu a Rokoka. Nedejte si ujít tuto příležitost!

TAK TOMU VŽ VŮDEČ NEBOZOHÍM...!

25 000 Wörter München — Das bayerische Wissenschaftsministerium: Der Wortschatz eines gebildeten Deutschen beträgt mehr als 25 000 Wörter. U NĚMĚ VZDĚLANÝCH JE TO HLAVNĚ „SAJSE“!

STĚJNE BY TO NEVYPOŘÍDILI, TAK AŠKOU ZÍTE BYDROV DĚČE...

390 verschiedene Papierchen. Durch Warten in Korridoren und Vorzimmern der Ämter verloren die Antragsteller jährlich 1,7 Milliarden Stunden.

PERSONALIE

V USA zemřel 11. listopadu m. r. plk. št. Jaroslav Šustar-Sustar, velitel parašutistů, shromážděných v zámečku Bellasis. Dopraven v r. 1941-42 téměř všechny skupiny parašutistů, m. j. Gabčíka a Kubise. Operace Anthropoid. Plk. František Moravec, šéf zpravodajců, plánoval vysadit v létě 1942 několik velkých parašutistů. Plk. Šustar pověřoval Moravčův úmysl za riskantní a požádal o přeložení. Působil jako vojenská атака v Číně. Po válce, byl činný na čs. misi v Berlíně. Po únoru 1948 žil v USA. Nacisté popravili jeho manželku, která žila za války doma, a několik příbuzných, za pomoc, kterou poskytl parašutistům. — Sochařka *Magdaléna Jeteřová* významněna Overbeckovou cenou (deset tisíc DM), kterou založil a loni poprvé udělil nakladatel Charles Coleman z Lübecku. — Knižní anketa Svobodné Evropy k Novému roku pořádá *Pavel Kohn*. — Katolický teolog *Josef Zveřina*, vězněný nacisty i komunisty, čestným doktorem katolické teologické fakulty v Tübingenu. Jeho články v NP: *Dopis Husákovi*; — Teče krev a Věnovat mládeži lásku (květen a říjen 1988) — *Miloš Forman* si zajistil filmová práva nového románu *Viktora Fischla* Dvorní šáši, který dosud česky nevyšel. — *Jarmila Uhlířová*, učitelka, bývalá poslankyně Národního shromáždění za národní socialisty, zemřela v USA ve věku 86 let. — *Jaromír Věrova*, autor písničky *Škoda lásky* (Beer Barrel Polka, Roll out the Barrels, Rosamunde), slavně za druhé světové války, zemřel v Praze ve věku 86 let. Král polky složil dále šlágry jednou — dvakrát, Když ty muziky nebyly, Už mně koně vyvádějí. Odměněn v Düsseldorfu 1981 cenou za nejoblíbenější lidovou píseň, Glenn Miller našel v písni. Vyvalte sudy, „zajímavé swingové prvky“. — Dubčekův ministr zahraničí *Jiří Hajek* přednášel na univerzitě ve Švýcarsku. Hradci o lidských právech. Kolem roku 1948 byl mezi předními potlačovateli lidských práv. — U kulatého stolu Svobodné Evropy diskutovali k loňským výročním *Oswald Kostrba-Skalický* z Vídně, dr. *Rudolf Sirobinger* ze západního Německa, *Pavel Tigrád* z Paříže a *Zdeněk Hejzlar* ze Švédska. Hejzlar, bývalý předseda Svazu čs. mládeže a člen ústředního akčního výboru, byl spoluzodpovědný za pučistické čistky po únoru 1948. — *Eva Kantárková* bude vyznamenána cenou Jana Palacha 1989.

RVHP: Změny ve finančních vztazích

Byde rubl volně směnitelný? Tato otázka se v posledních dobách osývá stále častěji. Ve své stručnosti i sobě koncentruje takovou širokou problematiku, jakou je další vývoj a potřebné devizové finančních a úvěrových vztahů v Radě vzájemné hospodářské pomoci, jejich přestavba. O důležitosti a aktuálnosti této otázky mnohdy napovídá i zvýšená pozornost, kterou jí věnovala dvě poslední zasedání RVHP.

Přechod z extenzivních na intenzivní formy spolupráce, o něž státy RVHP usilují, si nutně vyžaduje i změny v mechanizmech finanční sítě spolupráce. A to jak při tvorbě cen, které se v jednotlivých členských zemích liší, tak při vzájemném zúčtování, poskytování úvěrů atd. Vždyt tato síť za spolupráce je nedílnou součástí celkové stavby mechanismů součinnosti Rady, bez změny v ní nelze dosáhnout výrazných přeměn v dalších oblastech. Proto také na základě závěrů 43. (mimořádného) a 44. zasedání RVHP zpracovala stálá komise Rady pro devizové a finanční otázky program perspektivních směrů zdokonalování těchto vztahů. Ten je rozčleněn na čtyři základní problémové okruhy — na upravení a rozvoj peněžních funkcí kolektivní měny (převoditelného rublu); na využití národních měn členských států ve vzájemných hospodářských vztazích na základě jejich směnitelnosti při ekonomicky zdůvodněných kurzech; na zavádění částečné směnitelnosti měny; na možnost měny za volně směnitelné měny; na možnost zřídít v Mezinárodní bance pro hospodářskou spolupráci zvláštní účty v převoditelných rublech za volně směnitelné měny.

Přitom je třeba vidět, že někteří úkoly obsažené v programu jsou aktuální již z hlediska nejbližší doby (zejména pro rozvoj progresivních forem mezinárodní socialistické dělby práce, v prvé řadě přímých vztahů), jiné se budou plnit později, podle úspěšnosti dříve zaváděných opatření. Lze tedy hovořit o určité etapovitosti při zavádění členských států RVHP, který letos přijaly naše příslušné orgány. Výnos mimo jiné poskytuje možnost provést vzájemné zúčtování v rámci přímých vztahů kromě zúčastněných orgánů. Použití národních měn při tomto zúčtování musí být dohodnuto spolupráčujícími orgány nízami v kontraktu. Konkrétně jde o zúčtování dodávek u vnitřní spolupráce, při vědeckotechnické spolupráci, rovněž u služeb v případech, kdy zainteresované organizace sjednávají dohodnutou cenu vyjádřenou v národní měně. Výnos tedy konkretizuje postupné zavádění vnitřní směnitelnosti v podmínkách československé ekonomiky.

Problematika přestavby devizové finanční a úvěrových vztahů v RVHP je samozřejmě mnohem širší a složitější, než jsme postihli v tomto článku. Diskuse, které národohospodáři k této problematice nyní vedou, se jednoznačně shodují v některých momentech. Především v tom, že nelze již vystačit s tradičním hodnocením fungování převoditelného rublu, které v současnosti (kdy se prosazují rozvívané mnohostranné formy spolupráce) ztrácí mnohdy svoji opodstatněnost. Národohospodáři zdůrazňují nezbytnost přistoupit k této problematice z nezávislého pohledu a negativní zkušenosti z minulosti. Některé z těchto konkrétních, důležitých otázek a postupů zavádět do praxe konkrétně, a když zpočátku budou zatím dvoustanným či několikastranným základem. (Kz)

Objev polských archeologů

První historicky doložený a známý polský kůň Měšek I. z rodu Piastovců panující v letech 922 až 992, byl vlastně zakladatelem a budovatelem raně feudálního polského státu, sjednotil Velkopolsko, západní Pomorany, Slezsko, Krakovsko a Sandoměřsko a hájil Polsko proti výbojně německé expanzi na východ. Pro nás je blízký tento panovník také tím, že se v roce 965 stala jeho ženou dcera českého panovníka Boleslava II. Doubravka, jejíž prostřednictvím přišlo do Polska křesťanství. A vůbec silný kulturní vliv, který je patrný dodnes v četných duchovně učených památkách i třeba v úboženském terminologii.

Už několik let probíhají na Lednici, ostrově ležícím v Lednickém jezeře nedaleko Hnězda, rozsáhlé interdisciplinární výzkumy. V průběhu letošního sezóny tam bylo učiněno několik pozoruhodných a v mnoha ohledech přímo senzáčních odhalení. Je třeba připomenout, že právě tato oblast Velkopolska je někdy také — a ne neprávem — nazývána kolébkou polského státu. V loňském roce zahájeno archeologické výzkumy na Lednickém ostrově přinesly zajímavé výsledky: byly nalezeny pozůstatky staveb, které tvořily součást knížecího paláce a kaple.

Objekt zatím polští badatelé chronologicky přesně nezařadili, ale uvažují o tom, že jde nejsem o pozůstatky stavby z let 950 až 1020. V bahnilém dně jezera byly rovněž nalezeny dvě mosazné mísy. Experti jsou názoru, že mohou pocházet ze souboru stolního náčiní, která bylo použito při slavnosti uspořádané Rostislavem Chrabrým na počest německého císaře Otty III., který přijel do Hnězda poklonit se památce pražského biskupa Vojtěcha. V tom roce bylo také v Hnězde zřízeno arcibiskupství a hnězdenské arcidiecézi podléhalo i Krakovsko. Tím bylo definitivně Krakovsko — vzhledem k tomu, že i po církevní stránce — odtrženo od Čech a připadlo Polsku. Další velice zajímavým archeologickým objevem byl nálezh fragmentů jednoho z mostů, který kdysi v dávnověku spojoval Lednický ostrov s pevninou.

Avšak největší rozruch a to nejen mezi odborníky, vzbudilo nalezení křtitelnic v podobě jakési vany umístěné v kamenné podlaže palácové kaple. Toto baptisterium z rážové sádrové hmoty, vlastně malty, leží ve třetí, nejstarší podlahové vrstvě palácové kaple.

Díky tomuto objevu je nyní možno s větší přesností stanovit dobu vzniku paláce i jeho kaple na druhou polovinu 10. století. Tedy do času panování Měška I. a jeho ženy Doubravky. Někteří polští odborníci vyslovili hypotézu, že právě v této nádobě byl pokřtěn první polský panovník způsobem v té době běžným — ponořením do vody. (pm)

Rakousko vítá čs. iniciativu

Vídeň: Rakouský kancléř F. Vranitzky uvítal návrh předsedy vlády ČSSR L. Adamace pozvat premiéry všech sousedních zemí do Prahy na setkání křesťanů by posoudilo možnost spolupráce v ekologické oblasti. Učtlní tak ve stanovisku, o které ho požádali vídeňští zpravodajové ČTK a Ručého práva a v němž mj. řekl: „Ra-

kovsko již léta sleduje cíl spolupracovat s našimi sousedními státy v oblasti ochrany životního prostředí — především v problémech přesehajících hranice — a tuto spolupráci také smluvně zajišťovat. Vitám proto iniciativu předsedy vlády L. Adamace, i když zatím neznám podrobnosti tohoto návrhu. Odpovídá mu rovněž duchu spolupráce, kterou chceme uskutečnit prostřednictvím KBSE. Iniciativa bude v Rakousku ještě přijata velmi pozitivně.“

TAV CO? KDY VYHLASÍ "C.K."

Symbolické poklepnání na základní kámen v katolických Varech zahájilo výstavbu lázeňského domovů Antonín Dvořák. Hlavním dodavatelem je společnost čs.-rakouská akciová společnost Balneck.

Jeden z divů světa přetrvával mnoho bouří oceánu i lidských dějin. Dnes je však ohrožen jiným nepřitelem. Horu sv. Michala je dnes už velmi vzácné vidět kolem dokola obklopenou mořem, což je neodmyslitelný šperk v čelence její krásy. V zásadě to tam skoro vždy vypadá jako při odlivu. Slavná svatyně křesťanského světa má hlavu v oblacích, ale nohy už v písku. Okolní měliké moře je totiž zahlceno naplaveninami, a to tempem několika miliard kubických metrů ročně. Takový objem má známá Cheopsova pyramida.

Samozřejmě, zálib je zanášen už celou věčností. Ale přírodní jev se zkompiloval od přelomu století, kdy se tam začaly dělat velké zemní práce. Hráze postavené na ochranu polderů vyrvaných moří totiž nřl odlivu zabráňují, aby voda spláchnla zpátky alespoň část písku, jež přinesl příliv. Hráze, vlnolamy i příjezdová komunikace k ostrůvku — to vše blokuje mořské proudy. Další problémy přineslo omezení průtoku řek vlivajících se do zálivu. Přehrada poblíž ústí řeky Sélune jejím vodám nedovolila, aby tekly tam, kam vzláčky, a očišťovaly záliv svými proudy. Také přehrada v ústí řeky Cuesnon, která tvoří hranici mezi Normandii a Bretaní, zabránila přílivu vystoupit proti proudu a poté plnit úlohu splachovače. Navíc průtok řeky je omezen čerpáním vody pro velké město Rennes.

A tak zulová skála dříve třelcí z moře začala být obklopena pískem, v němž se stále častěji zachycuje i drží tráva. Podle odborníků by při dosavadním tempu byl Mont-Saint-Michel již v roce 1991 zcela obklopen postupující pevninou a pozbyl by tak svou hlavní zvláštnost a valnou část turistické přitažlivosti. Připomeňme, že ho ročně navštíví kolem půdruhého milionu návštěvníků a že jde o největší turistickou atrakci Francie po památníhodnostech Paříže a Versailles. Takže i UNESCO ho zařadilo mezi asi 150 míst na světě, jimž je třeba přijít na pomoc.

Na popud široké veřejnosti, řady společeností přátel, jejichž členové odmítají perspektivu „nalézt jednoho dne skvoznostu památku uprostřed pliantůžl mrkve“, úřady začaly hledat cesty k nápravě. K tomu, aby se vrátil původní charakter ostrova, kam by se dalo dostat jen za odlivu. Začaly se množit projekty: jeden zahrnuje odstranění Cuesnonské přehrady a vybudování nové, která by průtok řeky zdvojnásobila, další počítá s těžbou bahnitého písku, který by se používal na hnojení půdy aj. Zatím nic z toho nebylo realizováno, pouze před několika lety se začala bourat přehrada na řece Sélune. Avšak řeka, příliš dlouho spoutaná, zatím truceje a její tok se rozměnil...

Nejvíce diskuzí je kolem jiného plánu, který vypracoval inženýr Doucier a jenž předpokládá vybudování dvou vodních nádrží na pobřeží, z nichž by bylo možno uvolněním vody za odlivu okolí slavné památky pravidelně vyčistit od písku a jiných naplavenin. Kamenem úrazu je, že realizace projektu předpokládá nejen zničení blízkých vlnolamů, ale i zrušení nřístupové komunikace k opatství a její nahrazení případným tunelem, který by vedl pod vodou. Majitelé obchůdků, krámů a stánků na „hlavní třídě“ středověkého městečka i na pobřeží jsou ovšem proti to-

mu. „Jak by bylo sebestmým problémem dostat se na Mont-Saint-Michel, lidé by tam přestali chodit.“ znepokojil se. Hrozba toho, že památná skála přestane být ostrovem, pro ně neznámá nic ve srovnání s hrozbou zmenšení jejich příjmů, které ročně přesahují částku jednoho milionu dolarů. Uskutečněním projektu by byla zatopena i parkoviště: Majitelé životnosti soudí, že turistům více vyhovuje dosavadní stav, kdy mohou svými auty narkovat v bezprostřední blízkosti památky, a mají obavu, že turisté nebudou nadšení záměrem projektu, podle kterého by museli zaparkovat auta již ve vzdálené vesnici Pontorsonu, odkud by byli dopravováni autobusy.

Otazníky nad — či lépe řečeno — kolem jednoho z divů světa tak zůstávají, neboť řešení problému, jak odstranit písek, který ho znehodnocuje, jaksi v písku také uvízlo. Slavná svatyně křesťanského světa se dnes stala předmětem sobeckého kupčení, kde se ohrožená krása a jedinečnost této věčnó živé památky ovšem jen těžko brání proti ohroženým — byl i dočasně — zájmům těch, kteří žijí pro přítomnost. [Jd]

Lidská práva

Francouzský prezident Francois Mitterand navštívil Masarykův hrob v Lánech, Jakešovi a Husákovi připomněl pomoc Francie při založení demokratické Československé republiky, zdůraznil význam lidských práv v dnešním světě a podíl Velké francouzské revoluce na jejich prosazování a hovořil s osmi disidenty v čele s Václavem Havlem. Když Mitterand navštívil Bratislavu, byl Dubček v domácím vězení. — K 40. výročí vyhlášení lidských práv pořádala Charta 77 a další neoficiální hnutí manifestaci na Škroupově náměstí v Praze. Promluvil Havel a zástupci pořadajících hnutí. Marta Kubišová zazpívala českou a slovenskou hymnu. Posluchači skandovali: „Svobodu! Ať žije Havel! Propusťte politické vězně!“ Manifestace byla povolena pražským národním výborem a přišlo několik tisíc lidí. Západní televize nesměly filmovat. — Na schválené manifestaci oficiální organizace ochránců lidských práv žádalo několik řečníků zrušení zákona o ilegálním opuštění republiky.

Pekárny a zákazník

[čtk]: Každé ráno mít chleba a pečivo na pultě čerstvé a chutné, to je požadavek, na jehož splnění má právo i občan Prahy. Ale... V pondělí spotřebuje naše hlavní město 180 až 190 tun chleba, v pátek 270 až 280 tun a před dny soustředěného volna dokonce 300 až 320 tun. To je nápor zvládnutelný pouze maximální výrobou. Základní problém není v malých či velkých pekárnách, ale v tom, že v Praze zatím chybí dostatečná kapacita právě velkých výroben, což se přímo odráží v kvalitě výrobků. Chtějí-li pražští pekaři uspokojit požadavky trhu v pondělí, začínají s pečením už v neděli mezi šestou až jedenáctou hodinou. Na pátek potom začínají vyrábět chléb a pečivo ve čtvrté kolem poledne, a jsou-li vysoké požadavky na množství, i dříve... V pekárenském hanřevce se tomu říká „předpeky“, zákazník definuje výsledek pekárenského snažení jako gumový rohlík. Kapacity ovšem nejsou jedinou starostí. Chybějí rovněž pekaři. Velice potřebná však je vyřešit i vztah mezi obchodem a výrobou. Pekárny například mohou a chtějí dodávat díl pečiva až od

Bhagwan will Buddha heißen

NEU-DELHI, 30. Dezember (AP). Der unter seinem angenommenen Titel Bhagwan bekannt gewordene indische Sektenführer Shree Rajneesh möchte ab sofort nicht mehr mit diesem in Hindi „Gott“ bedeutenden Wort angeredet werden. Statt dessen solle man ihn künftig als „Gautama Buddha“ anreden, sagte Shree Rajneesh von 10 000 Mitgliedern seiner Gemeinde in der indischen Stadt Puna.

In einer am Donnerstag in Puna veröffentlichten Presseerklärung hieß es dazu zur Begründung, er habe sich als Bhagwan — Gott — bezeichnen lassen und dies als „eine Herausforderung“ Indiens betrachtet.

2. 1. 89

Buddha-Sein ist schwer...

NEU-DELHI, 2. Januar (AFP). Der indische Sektenführer Baghwan Shree Rajneesh hatte die Nase schnell voll vom harten Leben eines Heiligen, nachdem er es vier Tage lang ausprobiert hatte. Zunächst hatte er vergangene Woche verkündet, in seiner Person sei Gautama Buddha wiedergeboren worden, der vor 2500 Jahren die Regeln eines streng enthaltsamen Lebens aufgestellt hatte. Dann testete der frühere Prediger der freien Liebe die Ascese. Aber sein Körper habe auch als Inkarnation Buddhas eine Mahlzeit pro Tag haben wollen. Es sei eine wahre Folter gewesen, mit der Hand anstelle eines Kissens unter dem Kopf zu schlafen.

Und ein Bad genieße er eben gerne, versicherte Baghwan in einer Pressemitteilung, die er am Sonntag von seinem Wohnsitz im westindischen Poona aus verbreiten ließ. Unter der Überschrift „Good bye Gautama, Hello Zorba“ erklärte der 58jährige das Experiment für gescheitert und verabschiedete sich vom Geiste Buddhas. Im Bad sei ihm die Erleuchtung gekommen: Der Gautama sei einfach nicht mehr modern, und er selber, Shree Rajneesh, könne sich von niemanden Vorschriften machen lassen.

3. 1. 89 NEUVORDEŽ...

požadavek na kvalitní zboží a služby. Společnost spotřebitelů bude rovněž sledovat veřejná mínění týkající se kvality zboží, jeho sortimentu a cen, bude provádět nezávislou expertizu spotřebních výrobků a poskytování služeb a hodnotit nasycenost trhu tímto zbožím. Bude rovněž poskytovat právní poradenství službami a pravidelně informovat obyvatelstvo o sortimentu a kvalitě spotřebního zboží a poskytovaných službách.

Nová společenská organizace

Moskva: Iniciativní skupina hnutí spotřebitelů Moskvy, Leningradu a dalších sovětských měst a zástupci některých společenstevských organizací SSSR navrhli vytvoření nové společenstevské organizace — Společnosti spotřebitelů SSSR. Zároveň předložili k všelidové diskuzi návrh stanov této organizace, které otiskl list Trud. Cílem organizace je především ochrana práv a zákonných zájmů spotřebitelů při uspokojování jejich

poledna, obchod však chce dvě třetiny dávky už ráno. I tady však již dochází ke změně. Letos se oba partneři — Potraviný Praha a Pražská pekárny a mlýny — dohodli, a systém odpoledních dodávek si ověřují v některých prodejnách. Pekárny si také pořídily počítač pro organizaci rozvozu, řadu opatření přijímá obchod. Leccos se tedy má změnit k lepšímu už v prvním roce.

NA PUMPY BYLI ZIKHNDUJ, NA BOTY BATA A NA CHLEBA ODKOLEK...

Motýli v zimě

Kde jsou všichni motýli? Kdepak v zimě motýl spává? Mrazy řeku zkroutily, snih na kerích posedává.

Kdepak má teď postýlku — v létě motýl v rážích spal! Pod trám skryl se na chvílku? Venku mrzne... jen spi dál.

Sowjetischer Philosoph rügt blinde Marxismus-Gläubigkeit

„Auch Stalin war ein Ergebnis des ganz gewöhnlichen Kommunismus“ / ZK-Sekretär: Partei hinkt hinter der Gesellschaft her

MOSKAU, 2. Januar (AFP/AP). Mit einer Serie von kritischen Bemerkungen über die Konsequenzen des Leninismus und Marxismus sorgt derzeit der sowjetische Philosoph Alexander Zipko für Aufregung in Moskau. Intelligenzija, in einer Artikelserie der wissenschaftlichen Monatszeitschrift „Nauka i Schisn“ stellte Zipko die These auf, daß Stalin und seine Nachfolger nicht vom Weg des Marxismus-Leninismus abgewichen seien — wie Staats- und Parteichef Michail Gorbatschow immer wieder behauptet —, sondern vielmehr Produkte des herkömmlichen Kommunismus seien. Moskaus Intellektuelle vermuten, daß Zipkos herausfordernde Thesen von höchster Ebene abgelesen wurden. Nach Angaben der Zeitschrift arbeitet der Doktor der Philosophie in der ZK-Abteilung für sozialistische Länder.

Scharf ging Zipko mit Journalisten und Wissenschaftlern ins Gericht, die sich bislang vor der Aufarbeitung der Entwicklungen bis zu den 30er Jahren gedrückt und es somit verabsäumt hätten, sich die Frage zu stellen, ob Lenin und Marx nicht doch das Fundament für den Stalinismus gelegt haben. Nach seiner Ansicht gab es niemals grundlegende Differenzen zwischen Stalin und seinen Rivale über die Frage der Zwangsindustrialisierung. Vielmehr seien die Ziele und Ideen des späteren Diktators typisch für alle Marxisten der damaligen Zeit gewesen.

Zipko hält es für notwendig, die marxistisch-leninistische Ideologie zu hinterfragen: „Welche Grundsätze haben sich in der Praxis bestätigt, welchen müssen wir folgen? Welche Punkte der Doktrin waren richtig für die damalige Zeit und für

das 19. Jahrhundert? Wo haben Marx und Engels Fehler gemacht?“ Den heutigen Kommunisten warf Zipko vor, Marx und Engels zu Propheten erhoben zu haben und ihre Theorien wie die Bibel zu behandeln. „Was wir heute von Marx und seinem Materialismus gebrauchen können, ist seine Dialektik, seine geistige Flexibilität, seine Fähigkeit, in konkreten und historischen Dimensionen zu denken, sowie seine kritische Haltung gegenüber der Wirklichkeit.“ Doch selbst heute gebe es zahlreiche Marxisten, die die Wahrheit aus dem 19. Jahrhundert „mechanisch wiedergeben“, ohne sich lange damit aufzuhalten, weiterzudenken.

Noch mehr aktuell-praktische Kritik an der Partei übt Leon Onikow, Mitglied des Zentralkomitees der KPdSU. Im Parteitag, „Prawda“ rügt er am Montag, die KP

hinke bei der Umsetzung des Reformprogramms von Staats- und Parteichef Michail Gorbatschow hinter der Entwicklung in der übrigen Gesellschaft hinterher. Vor allem sei die Partei bei der Einführung des Prinzips der Offenheit, trotz Gorbatschows Eintreten dafür, gescheitert.

Onikow erklärte, viele undemokratische Prinzipien aus der Zeit Stalins seien für die Parteiarbeit weiter in Kraft. Stalin aber habe die vom Staatsgründer Lenin eingeführten Prinzipien „grausam umgestaltet“, indem er die Macht in den Händen von wenigen konzentriert und Abstimmungen abgeschafft habe. Kleine Funktionsgruppen seien weiter für die Arbeit verantwortlich, anstatt daß alle Parteimitglieder, wie in der Reform versprochen, gleiche Rechte hätten.

Štefánikova mohyla

Lenka Škrabánková

V souvislosti s odstraňováním bílých míst z historie byl v Bratislavské televizi vysílán dokument o M. R. Štefánikovi. Bylo v něm překvapivé množství archivních snímků, ale i relativně pravdivých faktů ze Štefánikova života, i o čs. legiích v Rusku. Nedávno byla v Brezové pod Bradlom odhalena Štefánikovi pamětní deska; vládní delegace položila květiny na Masarykově hrobě v Lánech.

Mohyla Štefánika u Brezové (u jeho rodiště v Košiariskách) byla po 40 let vymazána z map a atlasů. V 50. letech se tam zastavovaly autobusy s komunisty, jedoucí náhodou okolo, aby využili plošinu mohyly jako WC, aby (za všeobecného veselí) potupili „buržuja“, jak ho funkcionáři z okolí přezývali. V 60. letech tam začali jezdit trampové, kteří naopak mohyly navštěvovali z politického protestu, zapalovali tam svíčky a uklízeli ukopnuté kameny a špinu.

V 70. letech bylo dovoleno francouzským legionářům navštěvovat mohyly, dnes ji navštěvují i straničtí funkcionáři, ze Štefánika se opět stává osobnost čs. historie. Proč došlo k takové změně? Nyní se Masaryk se Štefánikem hodí, protože místo potřebného odsouzení gottwaldovců a skutečného zúčtování s politikou 50. let se šálo k historii starší, jejíž pamětníků je už málo a která se osobně nedotýká už téměř nikoho. Současná ideologie je především zaměřena na mládež, která snad ještě něco ví o stalinistech, ale velice málo o první republice. Současná rehabilitace Masaryka a Štefánika nemůže stranické ideologie v očích mládeže nijak poškodit, protože v době, kdy se Štefánikovo letadlo zřítilo u Vajnor, nebyli Jakešové ještě na světě.

Znuděné děti stojí na brezovské mohyle a poslouchají projevy funkcionářů o „jakémisi“ Štefánikovi, k jeho počtě salutují pionýrky, mávající přitom sovětskými vlajčkami, v Lánech se klaní vládní komunistická delegace a Husák plameně hovoří o genialitě feudála Karla IV. Zmrzlí školáci prchají z Václavského náměstí, kam byli nahnáni na oslavy „jakéhosi“ založení republiky, kde stěžejním tématem referátu je to, že pro socialistickou společnost se musí ještě víc a pilněji pracovat. Datum 28. října spolkla komunistická propaganda bez mrknutí oka, a Masaryka se Štefánikem si postavila do „síně tradic“ hned vedle busty opilého stoláře.

Cipro do Slavie

BRNO (č): Na základě rozhodnutí výboru oddílu kopané Zbrojovky Brno a schválení v TJ Zbrojovka a ve fotbalových orgánech VFS ČOV ČSTV byl s platností od 1. 1. 1999 jmenován trenérem týmu JUDr. František Cipro, bývalý fotbalista Slavie. Smlouva byla uzavřena do 30. 6. 1990. Asistentem zůstává Zdeněk Fajtr.

ATÉNAŇE mají v těchto dnech možnost prožít nezapomenutelné české vánoce. V jednom z největších aténských obchodních domů Kloudatos slavnostně vyzdobeném státní symbolikou ČSSR znějí naše koledy nejen z místního rozhlasu, ale i v předání pražského folklorního tria. Nechybějí ani tradiční české vánoční pochoutky včetně cukroví. Vánoční akci připravila reklamní agentura Rapid.

AMNESTIE

Podle čl. 1 odst. c/ udílí prezident amnestii a promíjí „nepodmíněné tresty odněti svobody nebo jejich zbytky, uložené za trestný čin opuštění republiky podle § 109 odst. 1 a 2 tr. zákona“.

Toto rozhodnutí se však nevztahuje, dle čl. V odst. b) „na trestný čin opuštění republiky podle § 109 tr. zák., jestliže pachatel projevil nebo projevuje nepřátelský vztah k socialistickému společenskému nebo státnímu zřízení“.

V rozhovoru s redaktorem Rudého práva Ján Pješčák, generální prokurátor CSSR, upřesnil, jak bude znění zákona chápáno: „Naši občané, kteří jsou ilegálně v zahraničí, pokud se nijak nepřátelsky neprojevovali, se budou moci vrátit nebo svůj poměr k republice uspořádat podle svého přání“.

Co z této amnestie a způsobu, jak je chápána čs. režimem, vyplývá pro Čechy a Slováky, kteří požádali o politický asyl? Již žádosti o politický asyl se tito lidé nepřátelsky projevíli proti režimu, který byl našemu lidu, žijícímu v Československu, vnucen. Již svým podáním žádosti o politický asyl, ať jí již formulovali jakkoli, přece vyjádřili, že nechtějí žít pod tímto režimem, protože je špatný a protože se obávají, že by jim mohl v budoucnosti ještě víc ublížit.

Asylant nežije sám na poušti, nýbrž mezi lidmi a ti se často ptají: „Proč jste opustil komunistický režim?“ Asylant přece nemůže odpovědět ani „to vám neřeknu“, nebo „nevím“, ale logicky musí vysvětlit, proč v tomto režimu nechce žít a tu jej přirozeně nemůže chválit. A tak se projeví opět nepřátelsky k režimu.

Je jisté dost asylantů, kteří opustili zemi jenom proto, aby nemuseli pod tamnějším režimem žít a v emigraci se starají jen o svůj osobní prospěch. Režim si ce nemají rádi, ale jsou příliš sobečtí, než aby přiložili ruku k dílu při úsilí o to, aby naše vlast byla jednou opět svobodná. Ale ani na tyto lidi se amnestie nevztahuje, protože se nepřátelsky projevíli, a to při podání žádosti o asyl a nemohou dokázat, že později se již nepřátelsky neprojevovali.

Navíc je nutno nezapomínat, že komunisté nikdy neplnili své sliby. Protože jejich režim je režimem zvrle, není zárukou, že jakýkoli slib občanům bude respektován. Vždyť všechny svobody, včetně svobody volně cestovat, jsou v ústavě a přesto, stejně jako jiné svobody prohlášené ústavou, nejsou dodržovány.

Požádat o úpravu styků a zaplatit nekřesťanské a lichvářské peníze za „vzdělání“ (za které nikde v civilizovaném světě nikdo platit nemusí, když se odstěhuje do jiné země) neznamená, že upravenec skutečně dostane vízum k návštěvě Československa. Vizum mu může být vždy odepřeno bez udání důvodu, jak už se mnohokrát stalo. Žadatel tak podpořil režim a sám z toho nic nemá. — Cílem amnestie je vzbudit dobrý dojem na západě a získat devizy.

PAVEL SOUKENÍK

BRNO (ca): Zastoupený mistr sportu Pavel Soukeník tragicky zahynul ve věku 26 let při automobilové nehodě mezi Slavkovem a Bučovicemi v sobotu 17. prosince večer. Byl členem RH Píseň, trojnásobným mistrem světa z roku 1986 ve středbě z Hvoznové malorážky, na OH v Soulu skončil ve své disciplíně čtvrtý.

● Pod názvem Ústředí pro ovoce a zeleninu byla v Rumunsku dekretem státní rady vytvořena nová celostátní organizace, která bude řídit a kontrolovat hospodaření s ovocem a zeleninou v zemi.

1 Z DOBRÉ PARTAJI POKNOJENÉ ORGANI-ZACE VYROSTE NEJVÍŠE DOBRĚ VYSPĚLÉ HOVNO... (PRO RED. ZPRAVODOJĚ „TRUS“)

EVROPSKÉ UNIVERZITY DO POČÁTKU 15. STOLETÍ

1) Ravenna (po 1084)	17) Siena (1246, obnov. 1357)	35) Perpignan (1350)
2) Paris (1170—1180)	18) Piacenza (1248)	36) Cividale (1353)
3) Modena (1175)	19) Valladolid (před 1250)	37) Herescu (1354)
4) Montpellier (1181—1220)	20) Sevilla (1254)	38) Pavia (1361)
5) Bologna (1185, obnov. 1222)	21) Mucerata (1290)	39) Kraków (1363—1364)
6) Reggio (1188)	22) Lisboa (1290)	40) Genève (1365)
7) Vicenza (1204)	23) Lérida (1300)	41) Orange (1365)
8) Oxford (1208—1209)	24) Avignon (1303)	42) Wien (1365)
9) Palencia (1208—1212)	25) Orléans (1306)	43) Pécs (1367)
10) Arezzo (1215, obnov. 1355)	26) Perugia (1308, obnov. 1355)	44) Lucca (1369)
11) Salamanca (1218)	27) Coimbra (1308—1377)	45) Heidelberg (1385)
12) Padova (1222)	28) Treviso (1318)	46) Köln (1388)
13) Napoli (1224)	29) Cahors (1332)	47) Buda-Budapest (1389)
14) Vercelli (1228)	30) Angers (kolem 1337)	48) Ferrara (1391)
15) Toulouse (1229)	31) Pisa (1338)	49) Erfurt (1392)
16) Roma (1244, obnov. 1303)	32) Grenoble (1339)	50) Torino (1405)
	33) Praha (1348)	51) Leipzig (1409)
	34) Firenze (1349, obnov. 1364)	52) Rostock (1419)

(Názvy měst jsou v původním znění. Univerzity založené nebo obnovené Karlem IV. jsou vyznačeny červeně) - ZDE V KROUŽKU.

Překlad latinské listiny krále Karla pro pražskou univerzitu (tzv. eisenachský diplom), vydané 14. ledna 1349:

„Karel, z boží milosti římský král, vždy rozmnožitel říše, a český král. Na věčnou paměť věcí. Ačkoli obzřelá dobrotivost královské důstojnosti podle jí svěřené vladařské péče z jisté povinnosti je zavázána pečovat o blaho všech svých věrných, které objímá nejsvětější říše římská, i o jejich prospěch a blahobyť, přece zdá se obzvláště naší mysl lákat srdečná láska k našemu dědičnému Českému království, abychom je jako zelenou zahradu pro potěšení zraku a naší vznešenosti velkomyslně povýšili počtami zvláštních milostí. A tak, když z prozíravého uvážení apoštolského stolce pro ozdobu a pro povznesení stavu výše zmíněného království v městě Praze, která bude známa jako sídelní město téhož království, bylo zřízeno obecné učení a co nejšlechetněji bylo opatřeno všemi milostmi, počtami, zproštěním od břemen, svobodami a osvědčenými zvyklostmi, kterými kdy byla ozdobena jakákoli jiná obecná učení, jak o tom jasněji vydává svědectví také listina výše zmíněného stolce; my tudíž s rozvážnou myslí a po předchozí zralé úvaze jsme potvrdili pro šťastné povznesení stavu výše zmíněného království s jistým našim vědomím výše dotčené učení, doktory, mistry, studenty a jejich služebníky a veškerou obec téhož učení ve všech jejich zvláštních i obecných milostech, počtách, zproštěních od břemen, svobodách, vyjmutích z práva a zvyklostech, kterými byla již dříve vyznamenána jiná obecná učení od slavných římských císařů a králů, od nynějška nadále pro věčné budoucí časy z naší královské pravomoci, jež nám přísluší jako římskému králi ze Svaté říše římské. A poroučíme rozhodně a přísně všem našim věrným a každému zvláště, aby se neopovážili výše zmíněné učení, doktory, mistry, studenty, jejich služebníky a celou jejich obec v rozporu s tímto našim královským obdarováním a uštědřením znepokojovat nebo jakoukoli překážkou poškozovat, ale spíše ve všem a zvláště, co by bylo k prospěchu jejich cti a blahobytu láskyplně podporovali pod trestem našeho hněvu, který, kdo by se opovážil pokoušet, nechť ví, že se s ním těžce setká. Tato listina je dána pod pečeti naší výsosti v Eisenachu léta Páně tisícého třístého čtyřicátého devátého, v druhé indikci, 19. dne před únorovými kalendami, třetího léta našich království.“

Překlad latinské zakládací listiny pražské univerzity, vydané králem Karlem v Praze 7. dubna 1348:

„Karel, z boží milosti římský král, vždy rozmnožitel říše, a český král. Na věčnou paměť. Mezi tužhami našeho srdce a myšlenkami, jež se neustále vynořují v naší královské mysl, působí naší duši obzvláště úzkostlivou starost a obracíme bystrost své myslí hlavně k tomu, jak by naše České království, jež nad ostatní důstojenství a državy, ať zděněné nebo šťastně získané, zahrnujeme přednostní láskou, o jehož povznesení se staráme s všemožnou péčí a o jehož čest i blaho usilujeme s veškerou snahou, aby bylo toto království, tak jako se božím řízením raduje z přirozeného nadbytku potravin, podle příkazu naší prozíravosti uměle ozdobeno za našich časů velkým počtem moudrých mužů. To proto, aby naši věrní obyvatelé království, kteří bez přestání lačnější po plodech věd, nemuseli v cizině žebrať o almužnu, ale aby nacházeli v království stůl pro sebe připravený k hostině. A aby ty, jež vrozené nadání vyznamenává chápavostí, učinila znalost věd vzdělanými. A aby nejen nebyli nuceni, spíše aby pokládali za zbytečné obcházet k prozkoumání věd kraj světa, chodit k cizím národům anebo, aby jejich dychtivost byla uspokojena, žebrať v cizích krajinách, ale aby považovali za slávu, že mohou jiné z ciziny zvát k libosti vůně a k účasti na takovém vědku. Pročež aby tak prospěšné a chvalitebné počtí ducha zrodilo důstojné plody, chceme, aby vznešenost tohoto království byla rozmnožena radostnými prvotinami novoty; rozhodli jsme se po předchozí zralé úvaze v našem hlavním a velice půvabném městě pražském, jež činí bohatost zemské úrody i krása místa užitečně působícím pro tak veliký úkol, založit, zříditi a nově vybudovat obecné učení. Na tomto učení budou zajisté doktoři, mistři a žáci na všech fakultách. Jim slibujeme skvělé statky a těm z nich, které shledáme toho hodnými, udělíme královské dary. Doktory, mistry a žáky při vstupu a na kterékoli fakultě, všechny i každého zvláště, ať přijdou odkudkoli, chceme držeti při příchodu, při pobytu i odchodu pod zvláštní ochranou a záštitou naší svrchovanosti. A jsme odhodláni dát každému z nich pevnou záruku, že štědře propůjčíme všechna privilegia, výsady a svobody, kterých z královské moci užívají a jimž se těší doktoři a žáci,

Plastiktüten-Steuer in Italien

Hersteller von Plastiktüten müssen in Italien von Februar an umgerechnet 14 Pfennig Steuern pro Stück zahlen.

● Cenu za nejlepší sovětský film získal režisér T. Abuladze za svůj snímek Pokání, který se setkal s neobyčejným zájmem v SSSR i ve světě.

jak na učení pařížském, tak boloňském, všem a každému, kdo by sem chtěl přijít, a postaráme se, aby tyto svobody byly ode všech a od každého zvlášť neporušitelně zachovávány. Na svědectví a plnění jistotu toho všeho jsme příkazati vyhotovit tuto listinu a potvrdit ji přivěšením pečeti naší svrchovanosti. Dána v Praze léta Páně tisícého třístého čtyřicátého osmého, v prvé indikci, 7. dne měsíce dubna, ve druhém roce našich království.“

Was sich 1989 ändert

Am 1. Januar 1989 tritt eine Reihe von neuen Gesetzen und Verordnungen in Kraft. Die FR berichtet in mehreren Folgen über diese Änderungen, heute über die Krankenversicherungsreform.

● Für Arzneimittel werden schrittweise Festbeträge eingeführt, die von der Kasse voll übernommen werden. Wer ein teureres Mittel will, muß zahlen. Wird ein Medikament verschrieben, für das kein Festbetrag existiert, müssen statt der bisherigen zwei Mark künftig drei Mark für das Arzneimittel gezahlt werden. Ab 1. Januar 1992 wird für alle Medikamente ohne Festbetrag statt der drei Mark eine Eigenbeteiligung von 15 Prozent des Arzneimittelpreises (höchstens 15 Mark) eingeführt.

● Festbeträge sind auch für Hilfsmittel, beispielsweise für Hörgeräte vorgesehen. Keine Festbeträge wird es allerdings für Spezialanfertigungen orthopädischer Hilfsmittel geben.

● Eine neue Brille zahlt die Kasse nur noch bei Veränderungen der Sehkraft von mindestens 0,5 Dioptrien. Für das Brillengestell gibt es einen Zuschuß von 20 Mark. Für Brillengläser werden Festbeträge eingeführt. Kontaktlinsen bezahlt die Kasse nur, wenn es medizinisch zwingend notwendig ist.

● Bei den offenen Badekuren wird der Zuschuß für Unterkunft und Verpflegung einschließlich Kurtaxe auf 15 Mark (bisher 25 Mark) pro Tag begrenzt.

● Die Kostenbeteiligung für die ersten 14 Tage im Krankenhaus wird von fünf auf zehn Mark pro Tag erhöht.

● Fahrten im Taxi zur stationären Behandlung im Krankenhaus muß der Patient bis zu einem Preis von 20 Mark selbst zahlen. Auch beim Transport mit dem Rettungswagen zur stationären oder ambulanten Versorgung im Krankenhaus muß der Kranke künftig diese Summe selbst aufbringen. Nur Fahrtkosten oberhalb dieser Grenze übernimmt die Kasse.

● Beim Zahnersatz steuern die Kassen in Zukunft 40 bis 60 Prozent

der Gesamtkosten bei. Zusätzlich wird ab 1989 ein Bonus von zehn Prozent gewährt. Der Bonus entfällt ab 1991, wenn der Versicherte nicht regelmäßig zur Vorsorgeuntersuchung beim Zahnarzt war.

● Bei kieferorthopädischer Behandlung erstattet die Kasse zunächst nur 80 Prozent der Kosten. Die restlichen 20 Prozent bezahlt die Kasse erst bei abgeschlossener Behandlung. Die Quote von 20 Prozent verringert sich auf zehn Prozent für das zweite und jedes weitere Kind in kieferorthopädischer Behandlung.

● Für Heilmittel – wie Massagen oder Bäder – müssen künftig zehn Prozent selbst bezahlt werden.

● Das Sterbegeld wird auf 2100 Mark begrenzt, für mitversicherte Familienangehörige gibt es die Hälfte. Sterbegeld erhalten nur noch diejenigen, die am 1. Januar 1989 in der gesetzlichen Krankenkasse versichert sind.

● Wer einen Pflegebedürftigen betreut, kann sich während des Urlaubs einen Monat lang eine Ersatzkraft nehmen. Die Kasse zahlt dafür maximal 1800 Mark.

● Bei einer Krankenbehandlung im Ausland übernehmen die gesetzlichen Kassen nur noch die Behandlungskosten in den EG-Staaten und in Ländern, mit denen Sozialversicherungsabkommen bestehen, beispielsweise mit Österreich. Ein Auslandskrankenschein ist nötig. Für alle anderen Länder ist eine Reisekrankenversicherung empfehlenswert.

Eine Härtefallregelung erspart Alleinstehenden mit einem monatlichen Bruttoeinkommen bis 1260 Mark die Zuzahlung bei Arzneimitteln, Heilmitteln, Zahnersatz und Fahrtkosten. Für Verheiratete erhöht sich diese Grenze um 472,50 und für jedes Kind um 315 Mark monatlich.

300 Quadratmeter mit Hausmeistervilla, 2,6 Millionen Mark.

Prinz Feisal von Saudi-Arabien kaufte sich aus dem ersten Katalog ein goldenes Bett (285 000 Mark) und einen Sportwagen für seinen Sohn (153 000 Mark). Bundespräsident Richard von Weizsäcker schrieb: „Für Staatsgeschenke sind ihre Angebote leider zu teuer.“

Vielleicht findet er im 2. Katalog einige Sonderangebote.

Millionen über DDR-Himmel

BERLIN, 30. Dezember (dpa). Die DDR-Bürger lassen sich das Silbersterferwerk in diesem Jahr 76 Millionen Mark kosten, acht Millionen Mark mehr als im Vorjahr. Zwischen 16 Uhr am Silvesterabend und 8 Uhr am Neujahrsabend werden 160 Millionen Mal geknallt werden, 6,7 Millionen Raketen könnten in den Himmel steigen, berichteten DDR-Zeitungen. In der Bundesrepublik werden in der Neujahrsnacht schätzungsweise 100 Millionen Mark verpulvert, ähnlich viel wie im vergangenen Jahr.

insel Eiland“, messingbeschlagen für 16 000 Mark.

● Seite 34: fünfflammiger Kandelaber (Leuchter), aus Aluminiumguss, antikweiß, vergoldet, 87 300 Mark.

● Seite 23: Die Insel „Stoney Island“ vor der Ostküste Kanadas, 260 000 Quadratmeter, 260 000 Mark.

● Seite 63: Die lebensgroße Skulptur eines Wanderfalken, 750er Gold, 390 000 Mark.

● Seite 49: eine Villa bei Alicante (Spanien)

G + M, nach Eigenwerbung das „teuerste Versandhaus der Welt“, hat 16 000 Mark.

Zahnärztin Ulrike Galster (40) aus Pfarrrkirchen zusammen mit Verleger Nikolaus Marten gegründet. Den ersten Katalog schickte Geschäftsführerin Ulrike Galster vor einem Jahr an die 35 000 reichsten Leute der Welt, vom Ölschick bis zum Schauspieler. Der 2. Katalog wurde jetzt 100 000 Mal verschickt. Die Angebote:

● Seite 62: Das Bett „Wohn- und Schlaf-

DER SCHIEFE TURM von Pisa ist 1988 noch

schiefer geworden: Er hat sich in den vergangenen zwölf Monaten um weitere 1,27 Millimeter gewiegt! Dies teilte am Sonntag der zuständige Restaurator Giuseppe Tonolo mit. Der Turm, der sich jedes Jahr etwas mehr neigt, werde aber noch länger als ein Jahrhundert stehen bleiben, versicherte Tonolo. Die Neigung des Glockenturms wird alljährlich am Neujahrstag gemessen. Diesmal entsprach das Ergebnis genau dem Jahresdurchschnitt, denn in den vergangenen 60 Jahren ist der Turm jährlich um durchschnittlich 1,27 Millimeter schiefer geworden.

Ewald Schorm gestorben

PARIS. Der tschechoslowakische Filmregisseur Ewald Schorm ist bereits am 15. Dezember in Prag gestorben. Wie erst jetzt aus tschechoslowakischen Emigrantenkreisen in Paris verlautete, erlag Schorm einem Herzinfarkt. Der Regisseur galt zusammen mit Jan Nemeč und Vera Chytilová als einer der führenden Vertreter des neuen tschechoslowakischen Films der sechziger Jahre.

Nach einigen Kurzfilmen, die seinen Ruf als bedeutende intellektuelle und philosophische Kraft der neuen Generation von Filmemachern begründete, drehte Schorm 1964 seinen ersten Spielfilm „Kazdy den odvahu“ (Mut für den Alltag). Sein Thema – Verrat – wurde auch in „Navrat ztraceneho syna“ (Die Rückkehr des verlorenen Sohnes – 1966) aufgegriffen. Es folgten „Pet Holec na krku“ (Mit fünf Mädchen geschlagen – 1967) und „Fararuv konec“ (Das Ende eines Pfarers – 1968. Schorms nächstes Werk, „Den sedmy osma noc“ (Siebter Tag, achte Nacht) wurde erst zugelassen und später verboten. Danach erhielt er Drehverbot, das erst im vergangenen Jahr wieder aufgehoben wurde. Schorm hatte seitdem gerade den Film „Vlastne se nic nestalo“ (Im Grunde ist nichts passiert), abgeschlossen, der bisher noch nicht aufgeführt wurde. AFP

Neue Sprecher bei Charta 77

PRAG, 2. Januar (AFP). Die tschechoslowakische Menschenrechtsbewegung Charta 77 hat am Montag in Prag ihre drei Sprecher für das Jahr 1989 vorgestellt. Es handelt sich um den 43-jährigen Tomas Hradilek, die 54-jährige Dana Nemcova sowie um Sacha Vondra (27).

Der Agrartechniker Hradilek ist einer der ersten Unterzeichner der Charta 77. Er gehört zu den Mitbegründern der „Vereinigung der Freunde der USA (SPUSA)“ sowie der liberal-demokratischen Bewegung für bürgerliche Freiheit HOS. Dana Nemcova, von Beruf Psychologin, hat die Charta ebenfalls bereits An-

fang 1977 unterzeichnet. Sie hat wegen ihrer Zugehörigkeit zur Bürgerrechtsbewegung von VONS zwei Jahre in Haft gesessen. Vondra ist Programmierer von Beruf.

Pfarrrkirchen (Niederbayern) – Was andere Versandhäuser bestimmt nicht schaffen: G + M macht's möglich: Im 74. Seiten starken Hochglanz-Katalog finden auch Leute, die (fast) schon alles haben, noch etwas: Eine Ferienwohnung für 3 Millionen Mark im Schloß von Ludwig II. oder einen versteinerten Flugsaurier („Goldfuß“, 140 Millionen Jahre alt) für 9,8 Millionen Mark.

Chinas Außenhandelsdefizit verdoppelt

Der Fehlbetrag in der chinesischen Außenhandelsbilanz hat sich im vergangenen Jahr auf gut 7,5 Milliarden Dollar verdoppelt. Während die Importe um fast ein Viertel auf 54 Milliarden Dollar kletterten, stiegen die Ausfuhr nur um rund 18 Prozent auf 46,5 Milliarden Dollar.

Noch mehr Käse aus den Niederlanden

Die Niederlande haben 1988 die Rekordmenge von 400 000 Tonnen Käse in alle Welt exportiert. In den vergangenen 30 Jahren wurde die Ausfuhr damit vervierfacht. Vier Fünftel des Milchprodukts nahm zuletzt die Europäische Gemeinschaft und davon gut die Hälfte die Bundesrepublik ab.

VE ZDĚSÍ ZEMÍ VE
ALE „KÄSE“ DOST...

Oberstes Gericht der UdSSR will schon Verbreitung von Gerüchten bestraft sehen

MOSKAU, 29. Dezember (Reuter/AP/ AFP). Der Oberste Gerichtshof der UdSSR hat die untergeordneten Gerichte angewiesen, scharf gegen Personen vorzugehen, die ethnische Unruhen schüren oder sich an Plünderungen in den Ruinen der vom Erdbeben zerstörten armenischen Ortschaften und Städte beteiligen. Die amtliche Nachrichtenagentur TASS meldete am Mittwoch, das Gericht habe die betreffenden Instanzen angewiesen, Artikel 74 des Strafgesetzbuches entsprechend anzuwenden. Diese Strafvorschrift sei auch bei Verbreitung von Gerüchten, auf Kundgebungen oder Aufrufe anzuwenden, die zum Rassenhaß anstifteten.

Der Artikel über „Verletzung der Gleichheit von Rechten der Nationalitäten und Rassen“ verbietet „Propaganda oder Agitation zum Zwecke der Erzeugung von Feindseligkeit oder Zwietracht zwischen Rassen oder Nationalitäten“. Zuwiderhandlungen werden mit Gefängnis bis zu drei Jahren oder Lagerhaft bis zu fünf Jahren bedroht. Das Oberste Gericht wies laut TASS außerdem darauf hin, daß das Bestehlen der Toten, Verletzten oder sonst hilflosen Personen in den Erdbebengebieten als schwerer Diebstahl oder Raub zu bewerten sei.

Eine vom Politbüro eingesetzte Kommission hat am Mittwoch heftige Kritik an den Maßnahmen zum Wiederaufbau der zerstörten Gebiete in Armenien geäußert. In einem von TASS verbreiteten Kommissionsbericht hieß es, der Wiederaufbau werde durch eine „unverantwortliche“ Vorgehensweise des Finanzministeriums von Armenien behindert. Außerdem funktioniere die Versorgung der entlegenen Gegenden des Katastrophengebiets mit Lebensmitteln und Baustoffen nicht.

Nach offiziellen Angaben wurden bislang 24390 von geschätzten 55000 Toten geborgen und 15254 Menschen gerettet. Der Schaden beläuft sich auf umgerechnet 24 Milliarden Mark.

Bei dem Flugzeugabsturz wenige Tage nach dem Erdbeben sind in erster Linie Helfer aus Aserbaidschan ums Leben gekommen. Wie die Jugendzeitschrift „Komsomolskaja Prawda“ am Donnerstag schrieb, waren 50 der 78 Todesopfer Reservisten aus der Nachbarrepublik, die mit Armenien einen bitteren Streit wegen des autonomen Gebiets Berg-Karabach ausficht.

Bürgerrechtler Andrej Sacharow, seine Frau Jelena Bonner und drei weitere Per-

sonen haben sich in der vergangenen Woche mit Billigung von Staats- und Parteichef Michail Gorbatschow in Gesprächen vor Ort darum bemüht, im Streit zwischen Armenien und Aserbaidschan um Berg-Karabach zu vermitteln.

In der Sowjetunion sollen die Namen der früheren Staats- und Parteichefs Leonid Breschnew und Konstantin Tschernenko von allen öffentlichen Gebäuden verschwinden. Dies meldete die amtliche Nachrichtenagentur TASS. Die Entscheidung sei gemeinsam vom Zentralkomitee der KPdSU, dem Ministerrat und dem Präsidium des Obersten Sowjets getroffen worden. Damit sei auf Briefe und Bitten an Behörden und Presseorgane reagiert worden. Erinnerungstafeln sollten auch von den Häusern entfernt werden, wo Breschnew oder Tschernenko einmal wohnten.

Dem Beschluß zufolge sollen alle Fabriken, Verwaltungsbezirke, Lehrinstitutionen und Organisationen umbenannt werden. Mit den Namen Breschnew und Tschernenko sei eine Zeit der Stagnation verbunden, hieß es bei TASS.

Bundesbürger essen fetter

Jeder Bundesbürger hat im Wirtschaftsjahr 1987/88 — rein statistisch — 8,2 Kilogramm Butter und damit 100 Gramm mehr als in der vorangegangenen Rechnungsperiode vertilgt.

Töpfer denkt an Schrottabgabe für Autos

Neuwagenkauf würde um 200 Mark teurer werden / SPD: Verursacher muß wieder nicht zahlen

BONN, 29. Dezember (AP/Reuter). Bundesumweltminister Klaus Töpfer erwägt die Einführung einer Entsorgungsabgabe zur Finanzierung einer umweltverträglichen Verschrottung von Autowracks. Der Parlamentarische Staatssekretär im Bundesumweltministerium, Martin Grüner, bestätigte am Donnerstag vor Journalisten in Bonn eine entsprechende Meldung der in Münster erscheinenden „Westfälischen Nachrichten“.

Mit der Sonderabgabe auf den Neuwagenkauf will das Umweltministerium die durch einen ständig steigenden Kunststoffanteil in den Autokarosserien aufwendiger gewordene Entsorgung der rund 1,6 Millionen pro Jahr anfallenden Altfahrzeuge finanzieren.

Die „Westfälischen Nachrichten“ beriefen sich auf Schätzungen von Experten, wonach die Höhe der Abgabe 200 Mark

pro Auto betragen wird. Der Neuwagenkauf würde sich für den Kunden dann entsprechend verteuern. Die Abgabe müßte zusätzlich zum Preis des Neuwagens bezahlt werden und garantiere dann dem letzten Besitzer des Autos eine kostenlose Verschrottung.

Die Abgabe ist nach den Worten Grüners Teil der Technischen Anleitung (TA) Abfall. Vorgesehen sei die Einrichtung einer beim Neuwagenkauf erhobenen Schrottabgabe. Dazu solle die Automobilindustrie auf freiwilliger Basis einen Schrottfonds gründen, der die Abgabe für eine kostendeckende Verschrottung verteile.

Sollte die Industrie keine eigene Fondslösung schaffen, werde das Ministerium möglicherweise auf gesetzliche Maßnahmen zurückgreifen. Hierüber werde im Laufe des nächsten halben Jah-

res entschieden. Der FDP-Politiker betonte, die Automobilindustrie habe sich aber gesprächsbereit gezeigt und die Notwendigkeit einer solchen Regelung eingesehen.

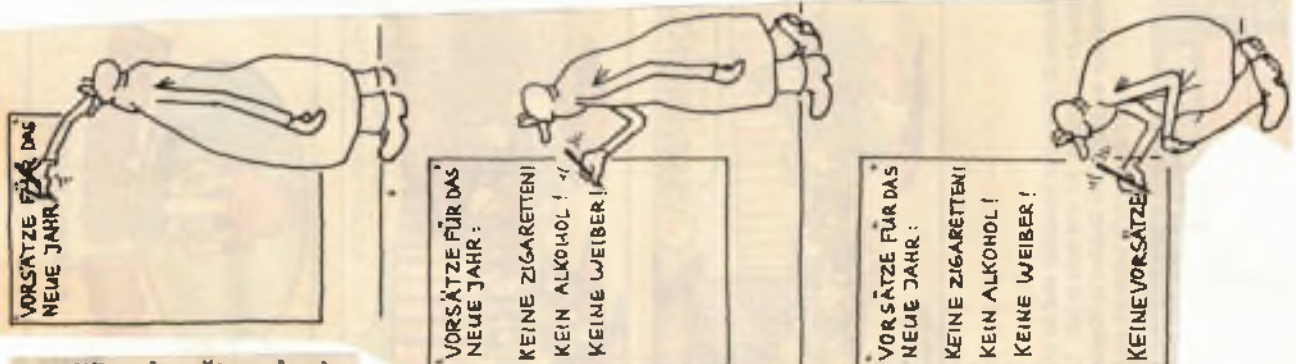
Kritik an den Plänen übte die SPD. Ihr Obmann im Umweltausschuß Klaus Lennartz erklärte in Bonn, wer zahle, sei wieder einmal der Verbraucher und nicht der Verursacher. „Das ist ungerecht“, erklärte Lennartz und fügte hinzu: „Hier werden falsche umweltpolitische Maßnahmen durch falsches Aufzäumen am falschen Ende als Sensation verkauft.“

Eine Umweltpolitik, die nicht vermeide, wiederverwertete und vorbeuge, sei unwirksam und umweltpolitischer Unsinn. Richtig wäre statt dessen, mehr Anreize für Verwertungsmöglichkeiten der jährlich rund zwei Millionen Autowracks zu schaffen.

Velkomesty bezkonkurenčně nejvyšší. V kontinentální Evropě je po Paříži za nejdražší město označováno Oslo.

V žebříčku „nejdražších měst světa“ obsazuje Londýn „čestné“ druhé místo po Tokiu, v němž jsou životní náklady v porovnání se 130 vybranými

AUTOMOBILISTI ZAČINAJÍ BÝT DISKRIMINOVANĚJŠÍ NEŽ SCHEISS-KURÁCI!

Mandlíková opět na kurt

LONDÝN (a): Britský deník Daily Express uváděl v článku o 21leté tanistce Haně Mandlíkové. Konstatuje se v něm, že hráčka se od svého vyloučení ve Wimbledonu v letošním roce nedotkla rakety, když se u ní projevily důsledky zranění, tíha stálého cestování a duševní stráž z odchodu z Československa a nepodařeného manželství. Mandlíková se v současné době chystá na návrat na kurt za pomoci amerického trenéra Mika Estepa a australské odbornice na fyzickou přípravu Anne Gulonové.

Oba viry u jednoho

San Francisco: Skupině amerických vědců z Kalifornické univerzity se podařilo izolovat z tkání 37leté ženy z Pobřeží slonoviny oba známé viry onemocnění AIDS, syndromu získaného oslabení imunity: HIV-1 a HIV-2. Vědci tak potvrdili domněnku, že člověk, který je nositelem jednoho z těchto virů, může být nakažen i druhým. Přítomnost obou virů může urychlit průběh zatím nevyčlelněného onemocnění. Na virus HIV-1 zaměřilo v USA již asi 45 000 osob, zatímco virus HIV-2 byl dosud zjišťován převážně jen v Africe a v Evropě.

Mravenčí lázně si s oblibou dopřávají vrány, špačci, sojky, ale i papoušci a další operenci. Jakmile se pták dostane na dosah mraveniště, sněse se poblíž na zem, roztáhne křídla i ocas a znehybni. Mravenci mu sami nalazou do peří, načez pták se dá do jakéhosi tance — vztyčená hlava a sirtulý pohled dává dojem, jako by upadl do extáze. Asi po dvaceti minutách se vzpamatuje, a mravence vytřepe nebo je sežere. Příčina tohoto chování je předmětem zájmu ornitologů. Existují různé domněnky: je možné, že mravenčí kyselina pomáhá operencům duševně, není však vyloučeno, že účinné kyseliny působí ptákům tak příjemný pocit, že chodí do mravenčí lázně z požitku!

lego. Existují různé domněnky: je možné, že mravenčí kyselina pomáhá operencům duševně, není však vyloučeno, že účinné kyseliny působí ptákům tak příjemný pocit, že chodí do mravenčí lázně z požitku!

Billiges Autofahren jetzt vorbei

Steuern treiben Benzinpreise hoch / Rekord im Sprit-Verbrauch

upo FRANKFURT A.M. Die bundesdeutschen Autofahrer haben in diesem Jahr Kraftstoff wie nie zuvor verbraucht. Mehr als 42 Millionen Tonnen Sprit wurden nach Angaben der Aral gezapft. Der Verkauf von Normalbenzin und Super stieg im Vergleich zu 1987 um vier Prozent auf 26,1 Millionen Tonnen. Und mit 18,3 Millionen Tonnen wurden drei Prozent mehr Diesel in die Tanks gefüllt.

Der Absatz bleifreien Benzins hat sich dabei laut Esso in einem Jahr auf mehr als elf Millionen Tonnen fast verdoppelt und damit die Schwelle von 40 Prozent am Gesamtmarkt überschritten. Zwei Drittel des umweltfreundlicheren Treibstoffs waren Normalbenzin und ein Drittel Super. Für 1989 erwarten die Hamburger infolge der Einführung der neuen Sorte bleifreien Supers mit höherer Oktanzahl einen weiteren Anstieg des Bleifrei-Anteils auf 60 Prozent.

Gleichwohl ist die Branche nicht frei von Sorgen. Nach ihrer Schätzung wird der Gesamtverbrauch 1989 um etwa zwei Prozent fallen. Denn an den Zapfsäulen bewegt sich am 1. Januar wegen der Erhöhung der Mineralölsteuer einiges. Bei bleifreiem Benzin steigt der Steuer-Aufschlag um neun auf 57 Pfennig pro Liter, bei verbleitem um zwölf auf 80 Pfennig.

Unterstellt, daß die Ölkonzerne, wie Esso-Chef Thomas Kohlmorgen betont, „keine Trittbrettfahrer“ sind, macht sich dies für den Geldbeutel des Autofahrers folgendermaßen bemerkbar: Einschließlich der Mehrwertsteuer von 14 Prozent müssen im neuen Jahr zehn Pfennig mehr für den Liter bleifreien Kraftstoffs und 14

Pfennig zusätzlich für unverbleiten Supersprit bezahlt werden. „Normal“ kostet dann nach Aussagen von Mineralölunternehmen durchschnittlich 1,05 Mark. Super bleifrei 1,09 Mark. Bleihaltiges Superbenzin wird auf durchschnittlich 1,19 Mark hochschnellen.

Die Bochumer Aral betont, daß der Anteil von Mineralöl-, Mehrwertsteuer und Erdölbevorratungsbeitrag durch die Aufschläge des Bonner Finanzministers von 63 auf 70 Prozent am Benzinpreis steigt.

Eine weitere Verteuerung im Laufe der kommenden Monate schließen die Unternehmen nicht aus. Dies ergebe sich allein aus dem ständigen Auf und Ab der Treibstoff-Preise durch den Wettbewerb zwischen den verschiedenen Anbietern, meint Kohlmorgen. Auch sei die Ertragslage der Ölkonzerne nicht so, daß angemessene Renditen erwirtschaftet würden. Zudem könnten aufgrund des Förderabkommens der Organisation Erdöl exportierender Länder (OPEC), das übermorgen in Kraft tritt, die Ölpreise an den internationalen Märkten wieder anziehen.

Freilich sind die Zweifel groß, daß sich alle OPEC-Länder an die vereinbarten Quoten halten. In Wien war im November die OPEC-Förderung auf 18,5 Millionen Barrel (je 159 Liter) pro Tag begrenzt worden. Noch im Dezember dürfte sich die Produktion mit über 23 Millionen Barrel auf einem absoluten Spitzenwert bewegt haben. Einige Länder kündigten zwar eine Kürzung ihres Angebotes an, doch bei anderen ist es absolut unsicher, ob sie sich in die Kartelldisziplin einfügen.

Wie sich Frankreich auf die 200-Jahr-

Feier der Revolution vorbereitet

2 JEDNOHO DLOUHÉHO ŽIVNKU:

Am ersten Tag des neuen Jahres werden von Paris aus und von den Hauptorten der französischen Departements 98 Heißluftballons aufsteigen. Auf dem mehrstündigen Flug über das Land, dessen Revolution vor 200 Jahren der Menschheit die Botschaft von Freiheit, Gleichheit und Brüderlichkeit brachte, werden in den Körben der Ballons Glückwunschkarten mit der am Neujahrstag erscheinenden Sondermarke der Post zum „Bicentenaire“, dem zweihundertsten Jahrestag der Revolution, befördert. Der Reinerlös des Spektakels soll der „Fondation de France“ zur Finanzierung einer Operation auf dem Gebiet der Menschenrechte zufließen, vorausgesetzt, das Wetter ist günstig; denn bei Windgeschwindigkeiten von mehr als zehn Meter pro Sekunde und einer Wolkendecke unter 200 Meter Höhe wird der Auftakt der offiziellen Gedenkfeiern der Revolution von 1789 im Saale stattfinden müssen.

Unabhängig von der Witterung und zudem unter vielversprechenden konjunkturellen Bedingungen präsentiert sich der kommerzielle Teil der Jahrhundertparty. Das Angebot an blau-weiß-rotem Schnick-Schnack ist kaum noch zu übersehen: ob Regenschirm, Taschentuch oder Unterhosen, Champagnerabfüllungen, Teller, Tassen oder Teelöffel, fast nichts wurde für untauglich befunden, mit den drei fliegenden Tauben, dem von dem Grafiker Jean-Michel Folon entworfenen Logo der staatlichen „Mission für die Zweihundertjahrfeier der Französischen Revolution und der Erklärung der Menschen- und Bürgerrechte“, geschmückt und vermarktet zu werden.

Das Geschäft mit revolutionärem Kitsch scheint keine Grenzen zu kennen. Ein Würfelspiel um die Guillotine („jeder Mitspieler riskiert seinen Kopf“) gibt es ebenso wie einen Zigarrenabschneider in Form eines Miniaturfallbeils. Ein Restaurant hat sich wohl zur Erinnerung an die Ermordung Marats ein Dessert mit dem appetitanregenden Namen „Charlotte Corday in Himbeer-Sauce“ ausgedacht. Ein „Parfüm der Brüderlichkeit“ fehlt ebenfalls nicht, und auch Präservative in den Farben der Trikolore sind zu haben – „für intime Patrioten“, wie Jean-Noel Jeanneney, der Präsident der Mission, mit Ironie anmerkt.

„... ALLONS ENFANTS!“

WASHINGTON (AP). Die US-Regierung will nach einer Überprüfung von 220 leerstehenden Bundesgebäuden und -grundstücken 44 Häuser Obdachlosen zur Verfügung stellen. Mit dieser Erklärung erfüllte das Wohnungsministerium in Washington am Mittwoch die Auflage eines Bezirksgerichts. Richter Oliver Gasch hatte vor zwei Wochen auf Antrag des Obdachlosenverbandes eine Prüfung von insgesamt rund 1000 nichtgenutzten Regierungsgebäuden und Grundstücken verfügt, die bis zum 12. Januar abgeschlossen sein muß.

Die bisherige Inspektion hat nach Ministeriumsangaben ergeben, daß von den 44 Gebäuden sich nur 33 dazu eignen, Wohnungslosen Schlafplätze zu bieten. Die anderen elf könnten als Lagerhäuser für Lebensmittel und Kleidung verwendet werden. 50 Grundstücke eigneten sich zur Errichtung von Notlagern. Es war aber nicht klar, ob sie noch in diesem Winter Obdachlosen Schutz bieten können. O.K.

In der Bundesrepublik über 68 Millionen Fluggäste gezählt

Erstmals mehr Katholiken

Stärkerer Mitgliederschwund bei der evangelischen Kirche

WIESBADEN, 29. Dezember (AFP/AP). Erstmals sind in der Bundesrepublik mehr Katholiken als Protestanten zu verzeichnen. Bei der Volkszählung 1987 gaben rund 28,2 Millionen oder 42,9 Prozent der Einwohner an, zur römisch-katholischen Kirche zu gehören, rund 25,4 Millionen oder 41,6 Prozent erklärten, Mitglied der evangelischen Kirche (EKD) zu sein. Wie das Statistische Bundesamt in Wiesbaden am Donnerstag mitteilte, hat sich die Mitgliederstärke der beiden Kirchen seit der Volkszählung 1970 damit zugunsten der römisch-katholischen Kirche verschoben. Damals waren rund 27,1 Millionen oder 44,6 Prozent Mitglieder katholisch, dagegen rund 28,5 Millionen oder 47,0 Prozent evangelisch.

EKD-Pressesprecher Peter Kollmar erklärte in Hannover, die kirchenstatistische Fortschreibung der Mitgliederzahlen habe für den 1. Januar 1987 sogar nur

rund 24,9 Millionen Protestanten ergeben. In beiden Kirchen ist gegenüber der Volkszählung 1970 ein Mitgliederschwund zu verzeichnen.

Bei der katholischen Kirche ging die Zahl um rund 831 000 oder drei Prozent zurück, bei der evangelischen Kirche um rund 3,1 Millionen oder elf Prozent. Inwieweit diese Verschiebungen sich auch aus dem gestiegenen Ausländeranteil an der Gesamtbevölkerung der Bundesrepublik erklären lassen, muß noch untersucht werden.

Erheblich über dem Bundesdurchschnitt lagen die Abnahmeraten bei der römisch-katholischen Kirche in Bremen (- elf Prozent), Nordrhein-Westfalen (- sieben Prozent) und im Saarland (- sieben Prozent), bei der evangelischen Kirche in Hamburg (- 37 Prozent), Bremen (- 32 Prozent) und Berlin (- 32 Prozent).

sagte die stellvertretende Vorsitzende des Unterausschusses des Bundestages der SPD-Wochenzeitung „Vorwärts“. Einheimische Hölzer hätten es für die Einrichtung auf dem Petersberg auch getan. Als sinnvoll bezeichnete die SPD-Politikerin einen Importstopp für Edelhölzer aus den Tropen. Es müsse endlich damit aufgehört werden, Sitzungssäle, Gästehäuser oder Kellerbars mit den letzten Resten aus den Regenwäldern auszustatten.

„JED KECATI O EKOLOGII...!“

Edelhölzer im Regierungsbau

BONN, 29. Dezember (dpa). Für unverantwortlich hält es die SPD-Umweltexpertin Liesel Hartenstein, daß die 500 Fenster des Gästehauses der Bundesregierung auf dem Petersberg bei Bonn aus tropischen Edelhölzern hergestellt werden.

Inzwischen müsse jeder wissen, daß der kommerzielle Holzeinschlag zur Zerstörung der Regenwälder und damit zur möglichen Klimakatastrophe beitrage,

Mit den Titeln der Bourbonen-Familie kann jeder herumlaufen

Rechtzeitig vor Beginn der Feiern zum 200. Jahrestag der Französischen Revolution von 1789 hat ein Pariser Gericht jetzt in einem Streit zwischen Mitgliedern des Hauses Bourbon ein Urteil gefällt, das für den Fall der Wiederherstellung der Monarchie in Frankreich von grundlegender Bedeutung sein könnte. Dem Herzog Alfonso von Cadix vom spanischen Zweig der Bourbonen-Familie, so entschieden die Richter, stehen der Titel eines Duc d'Anjou sowie das Recht zu, das Wappen des ehemaligen französischen Königshauses zu führen, die drei goldenen Lilien auf blauem Grund. Die Klage des Henri Duc de Clermont vom Orleanen-Flügel der Bourbonen gegen die „Usurpation“ von Titel und Wappen durch seinen Vetter, „einen ausländischen Fürsten“, wurde abgewiesen. Dieser Klage hatten sich noch zwei andere Bourbonen-Abkömmlinge, Sixtus-Heinrich von Parma und Ferdinand von Sizilien, angeschlossen.

Mit dem Spruch der Pariser Richter wurde nicht nur eine Art Vorentscheidung getroffen, welcher Zweig der un-

tereinander zerstrittenen Bourbonen legitime Ansprüche auf den französischen Königsthron erheben könnte. Die Zeitung „Libération“: „Wem das Herzogtum Anjou gehört, besitzt schon die Hälfte des Throns.“ Mit der Entscheidung wird gewissermaßen auch der Friede von Utrecht revidiert, mit dem 1713 der spanische Erbfolgekrieg beendet wurde. Die Richter der Republik haben also eine Entscheidung von großer historischer Tragweite getroffen, deren Folgen noch kaum abzusehen sind.

Im Jahre 1700 hatte Ludwig XIV. den Habsburgers leerstehenden spanischen Thron für seinen Enkel Philippe d'Anjou beansprucht. Darüber kam es zum Krieg mit der von Wilhelm von Oranien angeführten antifranzösischen Koalition, der erst beendet wurde, nachdem der neue König, der als Philipp V. Spanien regierte, für sich und seine Nachfolger auf alle Titel und Ansprüche auf den französischen Thron für immer verzichtet hatte.

Auf diesen Verzicht beruft sich der

Orleanen-Flügel der Bourbonen. Ihr Chef, der 80-jährige Henri Graf von Paris, ein Nachfahre des Bürgerkönigs Louis Philippe, sieht sich als den rechtmäßigen Thronpräsidenten. Erst vor einem Jahr noch hatte „Monseigneur“, wie er sich anreden läßt in einem „dynamischen Akt“ die Erbfolge geregelt. Seinen Sohn Henri, der jetzt erfolglos gegen seinen spanischen Vetter klagt, hatte er wegen einer Messalliance aller Thronrechte entthronen und für ihn seinen Enkel Jean Duc de Vendôme dazu ernannt. „Voll die historischen und politischen Rechte und Pflichten“ der Familie wahrzunehmen.

Dem alten wie dem jungen Orleans machen jedoch die Legitimisten unter Frankreichs Royalisten die Rechte auf die Krone streitig. Und wann immer Alfonso von Cadiz die Pyrenäen überquert, begrüßen sie ihn als den rechtmäßigen Anwärter auf die Thronfolge. Der Grund: Ein Orleans, der als Philippe-Egalité in die Geschichte einging, hatte 1793 mit dafür gestimmt, Ludwig XVI. unter die Guillotine zu schicken.

Doch andere Rechtsvorschriften konnten die Richter nicht finden. Die Französische Republik erkennt nämlich überhaupt keine Rechte der Bourbonen-Familie auf irgendwelche Titel oder Wappen an. Die Zeitung „Libération“: „Das sind Titel, mit denen jeder herumlaufen kann.“

was ihn dann später freilich nicht davor bewahren sollte, auch seinen eigenen Kopf unter Fallbeil halten zu müssen.

Daß die Pariser Richter sich nun im Bourbonen-Streit gegen die Nachfahren des Fürsten aussprachen, der sich auf die Seite der Revolutionäre geschlagen hatte, ist das eigentlich Überraschende. Doch sie hatten sich dabei an das Erbfolgerecht des Ancien Régime gehalten. Danach ist im Hause Bourbon derjenige Thronanwärter, der als ältestes männliches Mitglied der Familie nächster Nachkomme des letzten Königs ist. Das gab den Ausschlag für Alfonso, womit der spanische Erbfolgekrieg nachträglich zugunsten des Sonnenkönigs entschieden wurde.

Doch andere Rechtsvorschriften konnten die Richter nicht finden. Die Französische Republik erkennt nämlich überhaupt keine Rechte der Bourbonen-Familie auf irgendwelche Titel oder Wappen an. Die Zeitung „Libération“: „Das sind Titel, mit denen jeder herumlaufen kann.“

Agrarkunde USA

Export von Nahrungsmitteln und Getränken in die USA 1. Vierteljahr 1988 in Millionen \$

Frankreich	244	Mio. \$
Großbritannien	169	
BR Deutschland	147	
Dänemark	145	
Niederlande	107	
Spanien	95	
Italien	93	
Belgien/Lux.	25	
Griechenland	27	
Irland	27	

13 Portugal

17 Belgien/Lux.

25

27

93

95

107

145

147

169

244

Mio. \$

Jeden z nevyznamnějších představitelů české moderní architektury zasloužilý umělec Josef Hrubý, laureát státní ceny K. Gottwalda, zemřel 20. prosince ve věku 82 let. Spolu s J. Kitzlichem před 50 lety realizoval obchodní dům Bílá labuť v Praze, ve spolupráci s F. Cubrem a Z. Pokorným byl autorem čs. pavilónu na Expo 56 v Bruselu, obrazy Pražského hradu, expozice na Expo 67 v Montreálu a řadu dalších děl.

Lázeňská sezóna v Karlových Varech skončila. Letošní 630. sezóna byla úspěšná: v zakřivených lázeňských organizace si upevnilo zdraví na 78 tisíc pacientů z Československa spolu s hosty několika desítek zemí celého světa.

Domníváte se, že bylo nutné se pro tyto úpravy rozhodnout? Dokládají to čísla. Ale než se k nim dostaneme, chcí zdůraznit, že ústavní sociální péče nepatří k těm formám sociální pomoci, které jsou poskytovány bezplatně. Občané jsou povinni za pobyt v ústavech hradit náklady na stravu, bydlení a nezbytné služby, to jest tzv. provozní výdaje. Ty například v domově důchodců činily v roce 1989 průměrně 660 korun měsíčně a obyvatelé se na nich podíleli sto procentně. Ale v roce 1987 již dosáhly průměrné částky 1410 korun a občané je hradili pouze maximální částkou 690 korun. V podstatě tedy platili jen potraviny. Když to srovnáme se situací starých lidí žijících ve vlastní domácnosti, těm rozhodně 690 korun na zajištění stravy, bydlení a dalších potřeb nepostačuje. Proto byl přehodnocen dvasavní poměr nákladů na provozní výdaje v ústavech sociální péče, to jest poměr částky, kterou hradí občan, a částky, kterou i nadále hradí stát.

Jak to tedy nyní bude vypadat prakticky? Zákon o sociálním zabezpečení č. 100/1988 Sb. a vyhláška ministerstva práce a sociálních věcí ČSSR č. 149/1988 Sb. stanoví, že občan hradí náklady na stravu, bydlení a nezbytné služby při pobytu v ústavu sociální péče s výjimkou domovů-penziónů pro důchodce pouze ze svého důchodu, a to nejvýše do 1200 korun. Na první pohled vypadá tato částka hodně vysoká. Princip nového způsobu úhrady však zaručuje každému obyvateři ústavu třicetiprocentní zůstatek jeho důchodu, nejméně pak částku 310 korun. V praxi to znamená, že asi sedmdesát procent důchodců a v ústavech sociální péče pro tělesně nebo smyslově postižené dospělé občany, se úprava nedotkne vůbec, nebo pouze minimálně, protože mají důchod do 1100 korun. Takže důchodce s důchodem 1000 korun bude nadále hradit pouze 690 korun, důchodce s důchodem 1100 korun pak částku 770 korun. Pokud důchodce umístěný v ústavu sociální péče s celoročním pobytem důchod nepubírá nebo má důchod nižší než 310 korun, náklady na pobyt v ústavu nehradí. Naopak — z prostředků ústavu dostane každý qěsic kapsné buď ve výši 310 korun, nebo ve výši rozdílu mezi touto částkou a jeho důchodem.

Premiéra nového čs. letounu

poprvé vzletl nový čtyřicetiminutý dopravní československý letoun L-610. Je to prototyp letounu střední velikosti, který svoji mohutností předejí jiné letouny a nás dosud vyráběné. Měl by nahradit dosavadní typy JAK-40 a AN-24. Proti těmto letounům je ekonomičtější, disponuje a mnohem tišší. Počítá se s ním pro vnitrostátní dopravu v ČSSR, SSSR a dalších zemích RVHP. Letoun bude podroben náročným letovým zkouškám.

Spaniens Wirtschaft legt zu fünf Prozent gewachsen und hat damit selbst optimistische Prognosen übertrafen. Gleichzeitig nahm die Zahl der Arbeitsplätze seit 1985 um zehn Prozent zu. Die Arbeitslosenrate fiel von etwa 21 Prozent auf 18,7 Prozent und liegt damit in der EG noch immer an der Spitze.

20. STAVENI SOCIALNI PECE, CILI VE STAROBINCICH:

Gute Vorsätze sind wie Aale, leicht zu fassen, aber schwer zu halten

Aufgespießt

„Nach Feststellung der Deutschen Polizeigewerkschaft im DBB verrichten bundesweit täglich 40 Prozent aller Polizeibeamten keinen Dienst: Sie sind krank und verschlissen oder bauen Überstunden ab.“

Die Zeitschrift „Der Beamtend“ unter dem Titel „Explosive Stimmung bei der Polizei“.

O příčinách situace kolem Karabachu

V rozporu se zájmy lidu

MOSKVA: Sovětská Pravda včera uveřejnila obsáhlý redakční článek ústředního ázerbájdžánského tisku věnovaný přítomné konfliktní situaci v zakavkazských republikách. Článek, který je dosud nejpodrobnější analýzou situace v Ázerbájdžánu zveřejněnou na stránkách sovětských novin, zdůrazňuje těsnou souvislost mezi nynějším etnickým napětím a akcemi odporu přestavby a demokracizace. Nezdravé spekulace kolem Náhorního Karabachu, nepovolené mítinky a demonstrace, vydráždění a hrozby ukázaly rozsah a sílu odporu přestavby v Arménii a Ázerbájdžánu, konstatuje se v článku. Protispoločenské tílvy, nositelé meloburžoazní ideologie a maloměstské a anarchické morálky, agenti „stínové ekonomiky“ a skorumpovaných klanů se sjednotili v pevné alianci na platformě politické, hospodářské, sociální, ideové a mravní sabotáže přestavby. Jednou z účinných metod tohoto bloku je přenosní aktivita mas ze sláry úřadové činnosti do oblasti nacionalistických ambic a národnostních sporů. Iniciátory protispoločenských akcí jsou ve skutečnosti emisary zločinných a vzájemně propojených klanů. Jde o mafi, o jednu z forem organizované zločinnosti. S odporem přestavby se fakticky spojili představitelé byrokratické sláry řízení, kteří se nechtějí vzdát svých privilegií a konzervativních metod administrativního řízení. Část funkcionářů v extrémní situaci nevíděla zkoušku stranickosti, občanské pevnosti, statečnosti a politické zralosti. Dálko do obhajoby skutečných zájmů lidu měla i část inteligence, zdůrazňuje se dále v článku. Nedokázala se zbavit stereotypů, o něž opírá své pseudovědecké výtvory s nulovou národohospodářskou a ideologickou hodnotou. Zároveň je třeba otevřeně říci, že úkoly nevládní ani pracovníci republikového rozhlasu, televize a některých deníků, kteří neposkytovali objektivní informace a křídli se taktikou zaměšování a bombastických úřadů s arsenálem období stagnace. Naši vlasteneckou povinnost je chránit vše, co prospívá samostatnosti sovětské společnosti a co upevňuje sílu naší socialistické vlasti. V jednotě sovětského lidu je naše přítomnost i budoucnost, zdůrazňuje se v závěru článku.

Flucht vor der Quellensteuer

So viel Wertpapiere kaufen Unternehmen und Private im Ausland

in Mrd. DM

Stempelgeld in Ungarn

BUDAPEST, 30. Dezember (AFP). Ungarn wird am 1. Januar 1989 als erstes Ostblockland eine reguläre Arbeitslosenunterstützung nach westlichem Muster einführen, die zwischen 50 und 70 Prozent des letzten Monatsgehaltes erreichen wird. Einen entsprechenden Beschluß faßte jetzt der ungarische Ministerrat, wie die ungarische Nachrichtenagentur MTI meldete.

Die Arbeitslosenunterstützung soll aus einem nationalen Unterstützungsfonds finanziert werden, der mit 2,4 Milliarden Forint (rund 90 Millionen Mark) ausgestattet ist. Anrecht auf Arbeitslosenunterstützung haben Personen, die in den letzten drei Jahren mindestens 18 Monate beschäftigt waren, nicht länger als ein Jahr arbeitslos und amtlich registriert sind. Die Unterstützung wird ein Jahr lang ausbezahlt, aber nach sechs Monaten um zehn Prozent reduziert.

Bisher wurden in Ungarn nur jene Personen finanziell unterstützt, die ihren Arbeitsplatz wegen Schließung ihres Betriebes im Zuge wirtschaftlicher Umstrukturierung verloren.

Bundesweit 2779 Aids-Kranke

Bonn, 30. Dezember (dpa). Zum Ende des Jahres 1988 waren in der Bundesrepublik insgesamt 2779 Menschen an Aids erkrankt. Davon wurden 40 Prozent oder 1110 der Fälle in den vergangenen zwölf Monaten gemeldet, teilte der Leiter des nationalen Aidszentrums in Berlin, Professor Meinrad Koch, in einem Gespräch mit der Tageszeitung „Die Welt“ mit. Damit sei der Erwartungswert unterschritten worden. „Wir haben vor Jahren noch gesagt, die Zahlen werden sich alle zwölf Monate verdoppeln.“ Das ist nicht mehr der Fall. Die Verdopplungszeiten sind wesentlich länger geworden“, erklärte Koch. „Das ist etwas, was uns überrascht hat.“ Die Zahl der an der Immunschwächekrankheit gestorbenen Personen bezifferte Koch mit bundesweit 1146. Die Zahl der HIV-Infizierten werde auf 3800 geschätzt.

BEZ
PRA PRA-
PRA PRA-
DEBY TO
VEYDE!

Mehr Aids

Washington – Es gibt jetzt rund 246,9 Millionen US-Amerikaner – 2,3 Millionen mehr als vor einem Jahr.

Aussiedlerzahl verdoppelt

GÖTTINGEN, 2. Januar (dpa). Von den etwa 200 000 deutschstämmigen Aussiedlern, die 1988 aus den Ostblockländern in die Bundesrepublik kamen, sind 119 245 über das niedersächsische Grenzdurchgangslager Friedland bei Göttingen eingereist. Die übrigen fuhren, wie das niedersächsische Ministerium für Bundes- und Europaangelegenheiten am Montag mitteilte, entweder direkt zu Freunden und Verwandten oder reisten über die Lager Nürnberg und Unna-Massen ein.

In Friedland hat sich damit die Zahl der Aufgenommenen im Vergleich zu 1987 fast verdoppelt, als 60 358 Aussiedler kamen. Der größte Teil der 1988 zunächst in Friedland untergebrachten Deutschen kam mit 79 691 aus der Volksrepublik Polen. 37 326 trafen aus der UdSSR und 2228 aus anderen ost- und südeuropäischen Ländern ein. 14 857 waren im Lager abgewiesen worden, weil sie nach erster Prüfung ihrer Papiere die Voraussetzung nicht erfüllen konnten, um als Deutsche anerkannt zu werden.

98 Oktan ohne Blei

Mit der Einführung einer dritten bleifreien umweltfreundlichen Benzinsorte (98 Oktan) leistet die bundesdeutsche Mineralölbranche einen weiteren Beitrag zur Entlastung der Umwelt. Bisher haben vier Gesellschaften – BP, Shell, Texaco, Esso – diese neue Benzinqualität für Januar angekündigt. Die übrigen Markengesellschaften werden noch folgen.

Die Branche erwartet, daß dieser Schritt von den Autofahrern positiv aufgenommen wird und der Bleifrei-Anteil am gesamten Benzinverbrauch von heute knapp 50 Prozent im nächsten Jahr weiter steigt.

Die Chancen dafür sind groß, zumal die Bundesregierung bei der Erhöhung der Steuern auf Benzin vom 1. Januar an den Preisunterschied zwischen dem bleifreien Benzin und der einzigen noch verbleiten Kraftstoffsorte (Super mit 98 Oktan), der jetzt rund fünf Pfennig beträgt, auf acht Pfennig je Liter erweitert. Wie VWD erfuhr, wurde den großen Benzinanbietern die Einführung einer weiteren Vergaserkraftstoffsorte dadurch erleichtert, daß bereits zwei Drittel aller bundesdeutschen Tankstellen vier Sorten anbieten können. In Zukunft gibt es also unverbleiten Otto-Kraftstoff mit 91, 95 und 98 Oktan.

Das neue Superbenzin ist damit für alle Fahrzeuge geeignet, deren Motor den bisherigen bleifreien Superkraftstoff mit 95 Oktan nicht vertrug. Nach Berechnungen von Esso sind damit nur noch acht Prozent aller bundesdeutschen Personenwagen mit Benzinmotor, rund zwei Millionen Fahrzeuge, ausschließlich auf bleihaltigen Kraftstoff angewiesen. Der neue Kraftstoff soll billiger als das verbleite Super angeboten werden.

Als weitere Rekordzahl meldete Flensburg, daß Ende 1988 erstmals die Grenze von 37 Millionen Fahrzeugen in der Bundesrepublik überschritten wurde. Gut 29 Millionen davon sind Personenwagen. Knapp jedes dritte Personenauto ist schadstoffreduziert. Die besonders strenge US-Norm wird aber nur von zwei Millionen Fahrzeugen erfüllt.

Einen rückläufigen Trend gibt es insgesamt nur bei der Zahl der Zweiräder wie Mofas und Mopeds, während schwere Motorräder und Roller Zuwächse verzeichnen.

V polovině letošního roku byl uveden do provozu 1100 metrů dlouhý visutý most Fatih, druhý mezikontinentální most v Istanbulu. Stavba trvala tři roky.

Uložení ostatků Prokopa Lucemburského

(čtk): Po 13letém historicko-antropologickém výzkumu byly v Brně opět uloženy tělesné pozůstatky moravského markraběte Prokopa Lucemburského (1358 až 1405), který byl nejmladším členem moravské větve Lucemburků. Antropologicko-lékařský výzkum kosterních zbytků vedl MUDr. Emanuel Vlček, DrSc., z Národního muzea v Praze. Pozůstatky byly objeveny roku 1975 zcela náhodou při stavebních pracích v hlavní lodi chrámu Nejsvětější Trojice v Brně-Králově Poli v oděvu prostého mnicha. Dlouhodobý průzkum autenticky prokázal, že jde o markraběte Prokopa Lucemburského. Zejména lebka a páteř nese genetické a rodové znaky člena rodu Lucemburků. Z iniciativy Muzea města Brna byly ostatky pietně uloženy zpět do hrobky ve schránce, kterou ulil ze směsi olova a antimonu podle výtvarného návrhu architekta Miroslava Vachty akademický sochař Otmar Oliva. Spočívají v bývalém kartuziánském klášteře v Brně – Králově Poli (chrám Nejsvětější Trojice), který založil Prokop Lucemburský roku 1375 spolu se svým otcem Janem Jindřichem a bratry Joštem a Janem Soběslavem. Markrabě Prokop se výrazně zapsal do řízení politického a veřejného života na Moravě. Svého mladšího bratrance krále Václava IV. v nepřítomnosti zastupoval na Českém královském trůnu.

Symbol českých vánoč

(čtk): Mezi rukopisy vzácných klenotů české hudby patří ve fondách Muzea české hudby Národního muzea v Praze uložení i autograf České mše vánoční rozmíšáckého kantora Jakuba Jana Ryby, datovaný rokem 1796. Hudební historikové znají i vesměsné opisy této skladby, dokládající její oblíbenost na venkovských křehcích: svědectví o tom lze číst i v Jiráskově tetralogii U nás či v Baarově Paní komisaře. Obliba pokračuje v koncertních sálech dodnes, a to od prvního tištěného vydání v roce 1930. V roce 1936 zazněla Rybova mše v té podobě, jak ji zachoval opis z Klavíru, poprvé i v rozhlase a byla pak natočena na standardní desky. V současnosti existují již další dva gramofonové snímky, jeden s dirigentem V. Smetáčkem, druhý pod taktovkou L. Mátla, vytištěny jsou i provozovací notové materiály s překlady textů. Zvláště všechny tyto ediční činy přispěly k renesanci skladby, jednoho z mnoha desítek vánočních děl v odkazu vzdělaného a pokrokového učitele a hudebníka, který žil řádka 1500 opusů.

Dalšími výrobci aut v Evropě se mají stát Maďari. Mají zahájit výrobu vozů Suzuki Alto Mini. S roční produkcí 50 tisíc vozidel.

Otužilcům počasí neprálo

TEPLOTA vzduchu devět stupňů nad nulu, teplota vody tři stupně — to byly hodnoty, které dvě stovky otužilců před startem 42. ročníku jejich vánočního vystoupení ve Vltavě u Národního divadla v Praze nijak nepobíhaly. PPL vypovědění svých starších kolegů vzpomínali na doby, kdy Vltava zamrzala, a jedno za musejí sekerami prosekávat díry a prorážet teraf. Jenže přibližně před deseti lety vystoupila teplota vzduchu naopak až na 10 stupňů a navle přišlo. A tak 109 otužilců, z toho 23 z NDR, vzalo nekonek letošním podmínkám zvyků a několika tisícům diváků na

Knut Schettinger z GST Teuber v Berlíně.

„Bez pomoci ženitů, kteří přivezli na Slovenský ostrov plát, a OV ČSTV bychom nemohli letošní plavbu uspořádat.“ řekl druhý československý přemotitel Lemanáského průlivu JAN NOVÁK, jeho předchůdce FRANTIŠEK VENCLOVSKÝ se hned přiděl: „Právě jsme s Jindřichem Poláčkem projednali projekt naší dávkové plavby v síbřském vletku Anagaže v ní chceme koncem července překonat v doprovodu kameromana Čs. televize Pavla Křížka během deseti hodin vzdálenost asi 50 km od vletku Pečky z Bojkalského jezera.“ JAN NOVÁK dodal: „Bude to propagace československé školy sportovního otužování, která je dnes uznávána se jednu z nejlepších na světě.“

Lída Jelínková, které letos jako první československá žena přeplavala rovník Lemanáský průliv, se vystoupení nezúčastnila. Připravuje se odlišně na dálkovou plavbu Neopol-Capei ve vodě, jejíž teplota dosahuje 29–32 stupňů.

Vánoční vystoupení otužilců bylo i přes „nepříznivé počasí“ velmi zdařilé a všichni se rozcházeli v dobré náladě s pevnou vírou, že napřesrok bude konečně zase pořádně mrznout.

nábřeží poskytl jako vždy strážní podívanou na trasách 100 metrů k mostu L. Máje, na rybníčeku ostrova a zpět

Plavby se zúčastnilo 153 ženy. Střeštinou mezi le věstřanně Ely Běleto z plaveckého oddílu Hostivař. Podasáté Mohner z BSG Würzen paté přileceval na vánoce

MĚLI SI UDELAT VEDLINY...

Hodinky s minigenerátorem

Tokio: Ačkoli každodenní netařování náramkových hodinek už dávno většina uživatelů vystřídala výměnou baterií jednou za rok, dva nebo tři, šla japonská společnost Selko v péči o blaho svých zákazníků ještě dále a vynalezla hodinky bez baterií. Jejich strojek je poháněn nejtišňnějším elektrickým generátorem světa. Ten je zase poháněn pohybem zápěstí uživatele hodinek. Úvnitř velmi tenkého obalu se závaží umístěné mimo jeho střed pohne vždy, když se hne ruka s hodinkami. Soustavou miniaturních pák a koleček se rotující dynamo — spíše dynamčko — které zásobuje jak přímo strojek, tak akumulátor, který pohání ručičky hodinek. I když ruce jejich majitele odpočívají.

Hra o dobré jméno podniku

[čtk]: Už dvacet let hraji pracovníci restaurace Jednoty Tise v Bielu na Trebišovsku se svými hosty zajímavou hru — hru o dobré jméno podniku. Na každém stole je totiž kuchyňský budík, který neuporně zazvoní 25 minut po příchodu návštěvníka. Jestliže není do té doby obslužen, jde útrata na účet restaurace. Dobry kolektiv, který se zde sešel, pochopil, že jen při přísném dodržení pracovní a technologické disciplíny je možné dát hostovi to, co právem očekává — rychlou obsluhu, dobré jídlo a vždy chlazené nápoje. To, že i při zvýšených nárocích mohou zdejší zaměstnanci najít uspokojení ze své práce, dokazuje nakonec i skutečnost, že v posledních letech kolektiv opustili jen tři pracovníci, kteří odcházeli do důchodu.

NEJMENŠÍ PERIODIKEM na světě je patrně peruánský čtrnáctidenník, který měří dvanáct krát deset centimetrů, má šestnáct stran, vychází od roku 1945 a vzhledem ke svým rozměrům nese paradoxní název El Coloso. Poslední číslo časopisu přineslo zprávu o smrti svého zakladatele a šéfredaktora, jímž byl Ignacio Caro-Sánchez Trujillo. Časopis vycházel v městě Huaraz ležícím v provincii Ancash. Za nejmenší časopis na světě jej označil americký měsíčník Reader's Digest.

A CO DRŽBA?

Někdejší sílo českého zemského sněmu je těsně spjata s počátky samostatného československého státu — 28. října 1918 se zde sešli zástupci našeho lidu, aby vyhlásili samostatný stát Čechů a Slováků — Československou republiku — a zvolili jejího prvního prezidenta. V roce 1920 zde byla vyhlášena první ústava ČSR.

Hlavním cílem stavbařů — dělníků Pozemních staveb Pardubice a dalších stavebních organizací je vrátit historický objekt do původní podoby a vybudovat nové vnitřní vybavení včetně inženýrských sítí a moderních interiérů. Přestavba budovy byla zahájena v květnu 1985. o rok později byla dokončena hydrofobizace obvodního zdiva a začala restaurace stropu historické sněmovny. Loni se naplno rozvinuly hrubé stavební práce, byly dokončeny rozvody instalací a položena nová krytina střech.

Zmocněnec předsednictva ČNR pro rekonstrukci bu-

NEŠKODNÁ CÍHLA. Cihla, která neškodí televizi, byla novinkou vánočního trhu v Londýně. Je určena pro vášnivě sportovní fanoušky, v jejichž rodné je televizní přijímač v nebezpečí pokáždě, když to „jejich“ mužstvo ztráme. Ač se tato cihla z umělé hmoty vzhledem vůbec nelíší od pravé, neublížila by ani mravenci.

Erst kam der Krebs, dann kam das Glück

New York - Der Amerikaner John Evancho (60) war Kettenraucher. Vor zwei Jahren erkrankte er an Kehlkopf-Krebs. Er besiegte Krankheit und beschloß, nie mehr zu rauchen. Mit dem gesparten Zigarettengeld spielte er Lotto. Jetzt gewann er - 69,5 Millionen Mark.

Kolik nás je a bude

Na otázku z titulu se nedá odpovědět ani jak jednoznačně. Údaje o počtu obyvatel naší Země patří k nejproměnlivějším, neboť v podstatě není možno zjistit přesné sčítání v určité přesný čas v celém světě; značné procento bude vždy patřit odhadu. A - budoucnost? Dlouhodobé demografické prognózy nejsou rovněž nijak spolehlivé, což přesvědčivě ukázala celá historie tohoto oboru, včetně prognóz expertů OSN z posledních dob.

Přesto se pokusme sestavit na konci letošního roku jakýs demografický profil dneška i budoucnosti naší planety. V nedávné zprávě Fondu OSN pro otázky populace vzrůstá počet obyvatel zeměkoule každou minutu o 150, každý den o 220 tisíc a každý rok o 80 milionů lidí. Celkově lze říci, že nás stále přibývá — a to tempem, který neodpovídá zcela tempu růstu zdrojů. Růst populace nabral obrovský především v posledních desetiletích, vždy druhý miliard lidí bylo dosaženo v roce 1930 a třetí až čtvrtým rokem 1975. Čtyř milión lidí svět dosáhl už v roce 1976, pět miliard do loňského konce a odhaduje se, že šestí dosáhne ještě do konce století, pravděpodobně v roce 1997 — tedy pouhých deset let od předcházející miliardové hranice. V současné době nás tedy je na Zemi o něco víc než pět biliónů lidí, první část otázky z titulu je zhruba s tímto zodpovězena.

Rumänien: Kälte, Seuche, Hunger Schon 1 000 Babys tot

VonMICHAELGOERS München - Die Kleine war drei Wochen, als sie starb, ohne Namen, ohne Nummer. Kein Neugeborenes wird in Rumänien amtlich registriert, wenn es nicht mindestens acht Wochen alt ist - seine Chancen, zu überleben, sind zu gering, 1000 Babys starben in den letzten Wochen. Wie Rumänien leidet,

dovy ČNR a dostavbu okolí Ing. arch. Z. Krejčí informoval M. Jakeše o tom, že za tři čtvrtletí letošního roku byl plán rekonstrukce splněn na 106,6 procenta a dílo vstupuje nyní do stadia dokončovacích prací. Na základě sdruženého socialistického závazku bude termín dokončení zkrácen z původních šesti a půl roku na čtyři, to znamená k 31. prosinci 1989.

Podle informací se světová tlaka se jistěmu farmáci nedaleko města Bulawa v Zimbabve podařilo vyšlechit nejmenší krávy na světě. Jsou sotva metr vysoké a jejich hlavní předností je, že aloe tolik nežerou jako normální krávy, ale dávají přibližně stejnou množství mláka. Farmář experimentoval 15 let, než se mu podařilo vyšlechit tento druh dobytka. Dnes vlastní pětatisícetibývě mláče krav — hljputek.